ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ΑΡΙΘ. 94

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΤΡΑΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1986

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

ISSN 1105-7785
ISBN 960-8145-54-6

Πανεπιστημίου 22, Ἀθῆναι 106 72
Fax 210 3644996, τηλ. 210 3625531
archetai@otenet.gr - www.archetai.gr

ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ 2006

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ΑΡΙΘ. 94

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΤΡΑΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1986

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εἰς τὰ «κατάλοιπα» τοῦ ἀειμνήστου Διδασκάλου καὶ συναδέλφου Ἀναστασίου Κ. Ὀρλάνδου περιλαμβάνεται καὶ μέγα μέρος τοῦ Λεξικοῦ Ἀρχαίων Ἀρχιτεκτονικῶν Ὅρων, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐκδίδει σήμερον. Τὴν ἰδέαν τῆς συγγραφῆς τοῦ ἔργου ἀνέλαβεν ἐκεῖνος, ὅτε ἀκόμη ἐδίδασκεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβειον Πολυτεχνεῖον (1910 - 1940), κατώρθωσε δὲ νὰ ὑλοποιήσῃ ὅτε ἐγένετο Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1958 καὶ ἑξῆς) καὶ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ὑπηρεσίας του ὡς Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν (1954 - 1979). Ἀρχικῶς τὸ ἔργον ἐτελεῖτο ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1964 ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ συμπαράστασιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Ἡ συμπλήρωσις τοῦ Λεξικοῦ ποὺ διήρκεσε μίαν δεκαετίαν περίπου ἠκολούθησε τὸ ἀρχικὸν σύστημα τῆς συντάξεως ποὺ ἐπενόησε καὶ διηύθυνεν ὁ Ὀρλάνδος. Εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐργασίας (1958 - 1964) οἱ ἐρευνηταί, συντάκται, Παναγιώτης Πυριοβολῆς (1958 - 1964), Μαρία Νικολαΐδου - Γαβρίλη (1958 - 1959) καὶ ὁ Εὐάγγελος Ροῦσσος (1958 - 1960), περιωρίσθησαν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ διασωθέντος ὑλικοῦ καὶ τὴν ἀποδελτίωσιν ἀρχαίων ἑλληνικῶν κειμένων, παπύρων καὶ ἐπιγραφῶν. Τὸ δεύτερον στάδιον, ποὺ διήρκεσε πέντε ἔτη (1964 - 1969), ἀφιερώθη εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Λεξικοῦ διὰ τοῦ συντάκτου Παναγιώτου Πυριοβολῆ μὲ τὴν ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν τοῦ καθηγητοῦ Ὀρλάνδου.

Ἤδη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ 1970 ἐφέρετο ἐπικειμένη ἡ ἔκδοσις τοῦ Λεξικοῦ, ἀκόμη ὅμως δὲν εἶχον ἐκπονηθῆ τὰ σχέδια ποὺ θὰ συνώδευαν τὸ κείμενον. Τὰ σχέδια αὐτά, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατόψεις καὶ γραφικαὶ παραστάσεις κτηρίων, ὅπως ἀρχικῶς ὑπελογίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὀρλάνδου, ἀνήρχοντο εἰς 1780. Ὁ φόρτος τῆς ἐργασίας του καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς μνημειώδους μονογραφίας Ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ Παρθενῶνος ἀπέσπασαν ὁλοκληρωτικῶς τὴν μέριμναν αὐτοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ Λεξικὸν νὰ τεθῇ προσωρινῶς εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Ἑταιρείας. Τὰ σχέδια ταῦτα δὲν εἶχον ἐκτελεσθῆ ὑπὸ τοῦ Ὀρλάνδου ἀκόμη δὲ καὶ ἓν μέρος τῶν λημμάτων, κυρίως τὰ στοιχεῖα Μ - Σ, δὲν εἶχε τελειοποιηθῆ οὔτε καὶ ἀναγνωσθῆ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀρλάνδου, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1979, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἑταιρείας Ἀκαδημαϊκὸς κ. Γεώργιος Ε. Μυλωνᾶς, κατόπιν ὁμοθύμου ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ἀνέθεσε τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ἔργου καὶ τὴν ἐποπτείαν τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Ἑταιρείας ἀρχιτέκτονα - ἀρχαιολόγον Ἰωάννην Τραυλὸν λόγῳ ἁρμοδιότητος. Μὲ ἀξιέπαινον ἐπιμέλειαν ὁ κ. Τραυλὸς καὶ ὁ συντάκτης τῆς Ἑταιρείας κ. Παναγιώτης Πυριοβολῆς ἐπεδόθησαν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ἔργου καὶ εἰς τὴν παράδοσίν του εἰς τὸ Τυπογραφεῖον. Ἡ παρασκευὴ τῶν χειρογράφων διὰ τὸ τυπογραφεῖον καὶ ἡ διόρθωσις τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων, διὰ τὴν ἰδιομορφίαν τῶν χρησιμοποιουμένων στοιχείων, ἀπήτησεν ἰδίαν προσοχὴν καὶ μόχθον τοῦ συντάκτου τῆς Ἑταιρείας, ἤχθη δὲ εἰς πέρας λόγῳ καὶ τῆς σπουδαίας συμβολῆς τοῦ κ. Π. Βελισσαρίου. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐκφράζει τὰς ἐκθύμους εὐχαριστίας της εἰς ὅλους τοὺς συντελέσαντας εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ Λεξικοῦ. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὴν δημοσίευσιν δὲν περιλαμβάνονται τὰ πολλὰ σχεδιογραφήματα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια τὰ ὁποῖα ὑπελογίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὀρλάνδου ἀλλὰ οὐδέποτε ἐσχεδιάσθησαν. Ἡ

παράλειψις αὐτὴ ἐγένετο σκοπίμως· διότι ἡ ἑρμηνεία πολλῶν ἀπὸ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ λήμματα εἶναι τόσον σαφὴς καὶ γνωστή, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἑρμηνείας μὲ τὴν βοήθειαν σχεδίων (π.χ. κιονόκρανον, ἐπιστύλιον, στυλοβάτης κ.λ.π.). Ἄλλως τε κάθε ὅρος συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ σχετικὴν βιβλιογραφίαν, ὅπου, κατὰ κανόνα, ὑπάρχουν καὶ σχέδια. Κατεβλήθη ὅμως ἡ μεγίστη δυνατὴ προσπάθεια, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὁμοιομορφίαν τῶν λημμάτων τοῦ Λεξικοῦ, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀπόδοσιν ἑκάστου λήμματος διὰ τοῦ ἀντιστοίχου, κατὰ δυνατόν, λατινικοῦ ὅρου καί, καθ' ὅσον ἡ οἰκονομία τῆς ὕλης τοῦ βιβλίου ἐπέτρεψε, διὰ τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ ἢ ξενογλώσσου ἀρχιτεκτονικοῦ ὅρου.

Ἡ ὕλη ἡ χρησιμοποιηθεῖσα διὰ τὸ Λεξικὸν ἠντλήθη ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ ἀπὸ ὡρισμένους Λατίνους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τῶν Γραμματικῶν καὶ Λεξικογράφων καὶ ἀπὸ τὰ λήμματα νεωτέρων λεξικῶν. Πραγματεῖαι τινὲς περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς τεχνικῆς ἐν γένει τῶν ἀρχαίων ἐχρησίμευσαν κυρίως πρὸς πληρεστέραν διασάφησιν τῶν ὅρων μας. Οἱ ὑπὸ τοῦ Ὀρλάνδου ἀναλυθέντες ἀρχαῖοι οἰκοδομικοὶ ὅροι, οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τὴν 2τομον πραγματείαν του Ὑλικὰ δομῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων (Ἀθῆναι 1955), περιελήφθησαν καὶ εἰς τὸ Λεξικόν.

Ὅλως ἰδιαιτέρα φροντὶς κατεβλήθη περὶ τὴν εἰς τὰ Corpora (IG) καὶ ἐν ταῖς Συλλογαῖς (μάλιστα τῶν ἐπιγραφῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον εἶναι καθαρῶς οἰκοδομικὸν) ἀποθησαύρισιν εἰδικῶν λέξεων καὶ τῶν ἐκ τοῦ Vitruvius καὶ τοῦ Plinius, οἵτινες, ὁ μὲν ἐν τῇ Architectura ὁ δ' ἐν τῇ Naturae Historiae, περιλαμβάνουν αὐτουσίους ἑλληνικοὺς ἀρχιτεκτονικοὺς ὅρους. Ὅσοι δ' ἀρχαῖοι ἀρχιτεκτονικοὶ ὅροι ἦσαν ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς καὶ αὐτῶν ὁμοίως ἀπεδόθη ἡ ἑρμηνεία. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀπεδελτιώθησαν τά: Du Cange, Glossarium (Vratislaviae 1891), Sophocles, Greek Lexicon of the Roman and Byzantine Periods (New York 1900), Lampe, A Patristic Greek Lexicon (Oxford 1961 - 1968) καὶ πλεῖστα ὅσα τῶν ἑλληνικῶν πατερικῶν καὶ βυζαντινῶν κειμένων, ἄλλων ἐκ τῆς PG τοῦ Migne εἰλημμένων καὶ ἄλλων ἐξ αὐτοτελῶν ἐκδόσεων. Ἀπεδελτιώθησαν ὅμως καὶ πᾶσαι ἄλλαι βοηθητικαὶ τοῦ θέματος μονογραφίαι, εἴτε δημοσιευθεῖσαι αὐτοτελῶς, εἴτε καταχωρισθεῖσαι εἰς ἡμέτερα καὶ ξένα ἀρχαιολογικά, φιλολογικὰ καὶ ἰδίᾳ ἐπιγραφικοῦ καὶ ἀρχιτεκτονικοῦ χαρακτῆρος περιοδικά. Οὕτως, ἡ χρησιμοποιηθεῖσα εἰς τὸ Λεξικὸν βιβλιογραφία (πηγαὶ καὶ βοηθήματα) περιλαμβάνει πολυάριθμα ἔργα ἐπιστημόνων. Ἕνεκα τούτου ἐγένετο συστηματικὴ κωδικοποίησις τοῦ βιβλιογραφικοῦ ὑλικοῦ, χάριν δὲ τῆς λύσεως αὐτῆς δίδεται ὁ προτασσόμενος ἑνιαῖος βραχυγραφικὸς κατάλογος ὀνομάτων καὶ πραγμάτων, μετὰ τῶν κυριωτέρων συντμήσεων, συντεταγμένος εἰς δόκιμον ἑλληνολατινικὸν ἀλφάβητον.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν δίδει εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ Λεξικὸν Ἀρχαίων Ἀρχιτεκτονικῶν Ὅρων, περιλαμβάνον 4.755 ὅρους, τοῦ ἀειμνήστου Ἀναστασίου Ὀρλάνδου, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιτέκτονος - ἀρχαιολόγου Ἰωάννου Τραυλοῦ καὶ τοῦ συντάκτου τῆς Ἑταιρείας κ. Παναγιώτου Πυριοβολῆ, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι προσφέρει πολύτιμον βοήθημα εἰς τοὺς ἐρευνητὰς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς κληρονομίας. Ἐκφράζομεν θερμοτάτας εὐχαριστίας πρὸς πάντας τοὺς ἐπιστήμονας οἱ ὁποῖοι εἰργάσθησαν μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν, ἵνα ἡ κύκνειος αὐτὴ πραγματεία τοῦ Ὀρλάνδου καὶ τοῦ Τραυλοῦ ἔλθῃ εἰς αἴσιον πέρας. Εὐχαριστίαι ἐπίσης ὀφείλονται καὶ εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Ἀθηνῶν, εἰς τὸν Διευθυντήν της κ. Γ. Γκεζερλῆν καὶ τοὺς τεχνικοὺς συνεργάτας της διὰ τὴν προσπάθειαν ποὺ ἐπιτυχῶς κατέβαλον, ἵνα ἡ ἐργασία τοῦ Ὀρλάνδου τύχῃ τῆς ἀρτίας τελειώσεώς της.

Ἀθῆναι, 1986

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΜΥΛΩΝΑΣ
Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α

AA	Archäologischer Anzeiger (in Jahrbuch des deutschen archäologischen Instituts, Berlin)
AAA	Ἀρχαιολογικὰ Ἀνάλεκτα ἐξ Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι
A Archive	The Abinnaeus Archive
AB	Anecdota Graeca, ed. I. BEKKER, 3 vols, Berlin 1814-1821
Abh. Ak. Wiss. <= Abh. Berl. Akad.	Abhandlungen der Preussischer Akademie der Wissenschaften (Berlin), earlier der Koeniglichen Akademie der Wissenschaften zu Berlin
ABME	A. K. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, Ἀρχεῖον Βυζαντινῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος, τόμ. 1-12, Ἀθῆναι 1935-1973
ΑΒΥΔ.	ΑΒΥΔΗΝΟΣ, ἱστορικός, ἐν MÜLLER, FHG IV
AC	L'Antiquité Classique, Louvain
Ac Inscr. BL	Académie Inscr. Belles Lettres, 1975
ACO	E. SCHWARTZ, Acta Conciliorum Oecumenicorum 1-4, Berlin und Leipzig 1924-40
Acta AA	Acta Apostolorun Apocrypha, M. R. JAMES, Apocrypha Anecdota TS 2[3] (1893) and 5[1] (1897). R.A. LIPSIUS and M. BONNET, Acta Apostolorum Apocrypha, I, 2, Leipzig 1891-1903
Acta Anast. Persi	Acta Anastasii Persae, ed. USENER
Acta CMadv. P IC CS	Acta Congressus Madvigiani, Proccedings of the Second International Congress of Classical Studies IV
Αγ.	ΑΓΙΣ, ἐπιγραμματοποιός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΓΑΘ.	ΑΓΑΘΙΑΣ, ἱστορικός, ed. L. DINDORF, ἐν HGM
ΑΓΑΘΑΡΧ.	ΑΓΑΘΑΡΧΙΔΗΣ, ἱστορικὸς καὶ γεωγράφος, ed. C. MÜLLER, ἐν GGM I
ΑΓΑΘΗΜ.	ΑΓΑΘΗΜΕΡΟΣ, γεωγράφος, ed. C. MÜLLER, ἐν GGM II
ΑΓΑΘΙΝ.	ΑΓΑΘΙΝΟΣ, ἰατρὸς
ΑΓΑΘΟΚΛ.	ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, ἐν FHG IV
ΑΓΑΘΩΝ	ΑΓΑΘΩΝ, τραγικός, ed. A. NAUCK, TGF
Ἁγιολ. Μνημεῖα	ΦΙΛ. ΙΩΑΝΝΟΥ, Ἁγιολογικὰ Μνημεῖα, Βενετία 1884
ΑΓΛ.	ΑΓΛΑΪΑΣ, ἐλεγειακός, ed. U. CATS BUSSEMAKER, PBD
ΑΔ.	ΑΔΑΙΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΔ	Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον, 1 (1915)-29 (1979)-30 (1978), Ἐν Ἀθήναις
Ἀδέσπ. Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα Ἀδέσποτα
ΑΔΡ.	ΑΔΡΙΑΝΟΣ, ἐπιγραμματοποιός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΔΡ. ῥήτ.	ΑΔΡΙΑΝΟΣ, ῥήτωρ, ed. H. HINCK, Leipzig 1873
ΑΕ	Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς (ἀπὸ τοῦ 1837-1909, Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογικὴ καὶ ἀπὸ τοῦ 1910 κέ. Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς), Ἐν Ἀθήναις

Aegyptus	Aegyptus. Rivista Italiana di Egittologia e di Papirologia, Milan 1920 κέ.
ΑΕΘΛ.	ΑΕΘΛΙΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG IV
ΑΕΤ.	ΑΕΤΙΟΣ, ἰατρός, ed. A. OLIVIERI, Berolini 1950 < βλ. καὶ CMG I >
Äg. UMB <= βλ. BGU	
Africa Italiana	Africa Italiana, collezione di monografie, Rome 1925 κέ.
Αθ.	ΑΘΗΝΑΙΟΣ, ἐπιγραμματοποιός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
Αθ. ἰατρ.	ΑΘΗΝΑΙΟΣ, ἰατρός, παρ' ΟΡΕΙΒ.
Αθ. μηχ.	ΑΘΗΝΑΙΟΣ, μηχανικός, ed. C. WESCHER, Poliorcétique des Grecs, Paris 1867 καὶ R. SCHNEIDER, Abhandlungen der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen (Phil.-hist. Klasse) N.F. XII, 1912, n.5
ΑΘΑΝ.	ΑΘΑΝΙΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG II
ΑΘΗΝ.	ΑΘΗΝΑΙΟΣ, γραμματικός, ed. G. KAIBEL, 3 vols Leipzig 1887-1890
Δειπν.	Δειπνοσοφισταὶ
Ἐπιτ.	Ἐπιτομὴ
ΑΘΗΝ. κωμ.	ΑΘΗΝΙΩΝ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III
Ἀθηνᾶ	Ἀθηνᾶ. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας, Ἀθήνησιν 1889 κέ.
Ἀθήναιον	Ἀθήναιον. Σύγγραμμα περιοδικὸν κατὰ διμηνίαν ἐκδιδόμενον συμπράξει πολλῶν λογίων, τόμ. 1-10, Ἀθήνησιν 1872-1881
ΑΘΗΝΟΔ.	ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ, ἱστορικός, ἐν C. MÜLLER, FHG III
AIIS	Annali del' Istituto Italiano per gli Studi storici, Napoli
ΑΙΛ.	ΑΙΛΙΑΝΟΣ, ed. R. HERCHER, Leipzig 1864-87
Ἐπ.	Ἐπιστολαὶ
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
πζ.	Περὶ ζῴων ἰδιότητος
Ποικ. Ἱστορ.	Ποικίλη Ἱστορία
Τακτ.	Τακτικὰ
ΑΙΛ. ΔΙΟΝ.	ΑΙΛΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ed. E. SCHWABE, Aelii Dionysii et Pausaniae Atticistarum Fragmenta, Leipzig 1890
ΑΙΜ.	ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΙΝ. ΓΑΖ.	ΑΙΝΕΙΑΣ ὁ ΓΑΖΑΙΟΣ, ed. R. HERCHER (Ἐπιστολαὶ) καὶ J.F. BOISSONADE (Θεόφραστος), Paris 1836
Ἐπ.	Ἐπιστολαὶ
Θεόφρ.	Θεόφραστος
ΑΙΝ. ΤΑΚΤ.	ΑΙΝΕΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΣ, ed. R. SCHÖNE, Leipzig 1911
αἰολ.	αἰολικὸς
ΑΙΣΧ.	ΑΙΣΧΥΛΟΣ (τραγῳδίαι σῳζόμεναι, ἐκτὸς ἄλλων ἐκδόσεων καὶ ἐν ed. A. SIDGWICK, Oxford. ΣΧΟΛΙΑ, ed. W. DINDORF καὶ O. DÄHNHARDT, Oxford 1851 καὶ Leipzig 1894· Ἀποσπάσματα ed A. NAUCK, TGF)

Ἀγαμ.	Ἀγαμέμνων
Ἑπτ.	Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας
Εὐμ.	Εὐμενίδες
Ἱκ.	Ἱκέτιδες
Πέρσ.	Πέρσαι
Προμ.	Προμηθεὺς Δεσμώτης
Χοηφ.	Χοηφόροι
Σχ.	ΣΧΟΛΙΑ
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἀθ.	Ἀθάμας
Ἀλκμ.	Ἀλκμήνη
Ἀργ.	Ἀργεῖοι
Β.	Βάκχαι
Δαν.	Δαναΐδες
Ν.	Νιόβη
ΑΙΣΧΙΝ.	ΑΙΣΧΙΝΗΣ, ed. F. BLASS, Leipzig, 1896
κΚ	Κατὰ Κτησιφῶντος
ΑΙΣΧΙΝ. Σωκρ.	ΑΙΣΧΙΝΗΣ ὁ Σωκρατικός, ed. H. DITTMAR, Berlin 1912
ΑΙΣΧΡ.	ΑΙΣΧΡΙΩΝ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG II
ΑΙΣΩΠ.	ΑΙΣΩΠΟΣ, μυθογράφος, ed. C. HALM, Leipzig 1889
AJ	The Archaeological Journal, London
AJA	American Journal of Archaeology, New York
AJPh	American Journal of Philology, Baltimore
ΑΚΥΛ.	ΑΚΥΛΑΣ
ΑΛΕΞ.	ΑΛΕΞΙΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
Ἀπεγλαυκ.	Ἀπεγλαυκομένη
ΑΛΕΞ.	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ῥήτωρ, ed. L. SPENGEL, Rhet. III
πΣχ.	Περὶ σχημάτων
πΡα.	Περὶ ῥητορικῶν ἀφορμῶν
ΑΛΕΞ. ΑΦΡΟΔ.	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΥΣ, ed. BRUNS κ.ἄ.
πΨ	Περὶ ψυχῆς
Εἱμ.	Περὶ εἱμαρμένης
πΑἰσθ.	Περὶ αἰσθήσεως
ΑΛΕΞ. ΕΦ.	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΣ, ἐπικός, ed. J.A.F.A. MEINEKE, Analecta Alexandrina, Berlin 1843
ΑΛΕΞ. ΤΡΑΛΛ.	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΑΛΛΙΑΝΟΣ, ed. T. PUSCHMANN, Vienna 1878-9
ΑΛΕΞΙΔ.	ΑΛΕΞΙΔΗΣ
ΑΛΚ.	ΑΛΚΑΙΟΣ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG III· suppl. E. DIEHL, Suppl. Lyr.^{3}
ΑΛΚΙΝ.	ΑΛΚΙΝΟΟΣ, φιλόσοφος, ed. C.F. HERMANN, Plato, Leipzig 1892
ΑΛΚΙΦΡ.	ΑΛΚΙΦΡΩΝ, ed. M.A. SCHEPERS, Leipzig 1905
Altert. v. Perg.	Altertümer von Pergamon VIII (βλ. Inscr. Perg.)
ΑΜΑΝΤΟΣ, ἐμβ.-ρ.	Κ. ΑΜΑΝΤΟΣ, Ἔμβολος, ἐμβολή, ρύμη, ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 23, 1911
ΑΜΜ.	AMMIANUS MARCELLINUS, rerum gestarum
ΑΜΜΩΝ., πΟ & δ.	ΑΜΜΩΝΙΟΣ, γραμματικός, Περὶ Ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων, ed. KLAUS NICKAN
ΑΜΜΩΝ. ἐπιγρ.	ΑΜΜΩΝΙΟΣ, ἐπιγραμματοποιός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΜΜΩΝ. φιλ.	ΑΜΜΩΝΙΟΣ, φιλόσοφος
ΑΜΦ.	ΑΜΦΙΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II.– CGF
ΑΜΦΙΛ.	ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ, ἐκκλησιαστικὸς
ΑΝΑΚΡ.	ΑΝΑΚΡΕΩΝ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG III
Ἀνακρεόντεια	Ἀνακρεόντεια, edd. C. PREISENDANZ, Leipzig 1912. MIGNE, PG.
AnalBoll	Analecta Bollandiana, Brussels
ΑΝΑΞ.	ΑΝΑΞΙΛΑΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΑΝΑΞΑΝΔΡ.	ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΗΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
Πρωτεσ.	Πρωτεσίλαος
ΑΝΑΞΙΜ.	ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ, φιλόσοφος, ed. H. DIELS, Vorsokr. I
ΑΝΑΞΙΜΕΝ.	ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ, φιλόσοφος, ed. H. DIELS, Vorsokr. I

Anatolia	Anatolia, Ankara 1956 κέ.
ANAX.	ANACHARSIS, ἐπιστολογράφος, ed. R. HERCHER, Epistolographi
An. Bachm	Anecdota Graeca e codd. MSS Bibl. reg. Parisin., ed. L. BACHMANN, Leipzig 1828-9
Anc. Brit. Mus. <= BMus. Inscr.	
ΑΝΔΟΚ.	ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ, ῥήτωρ, ed. F. BLASS^{4}, Leipzig 1913
ΑΝΔΡ.	ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ, ἐπιγραμματοποιός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΝΔΡ. ΡΟΔ.	ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΡΟΔΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. X. KREUTTNER, Heidelberg 1885
ππ	Περὶ παθῶν
ΑΝΔΡΟΤ.	ΑΝΔΡΟΤΙΩΝ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER. FHG I
Anecd. Stud.	Anecdota Graeca et Latina, ed. R. SCHOELL & G. STUDEMUND, Leipzig 1886
ΑΝΘΕΜ.	ΑΝΘΕΜΙΟΣ, μαθηματικὸς
ΑΝΝΑ ΚΟΜΝ., Ἀλεξ.	ΑΝΝΑ ΚΟΜΝΗΝΗ, Ἀλεξιάς, edd. L. SCHOPENUS, vol. 1-2, Bonnae 1839-1878, A. REIFFERSCHEIDII, Lipsiae, 1884. MIGNE, PG τ. 131
Ann BSA <= BSA	
Année Epigr.	L' Année Épigraphique, Paris 1965 κέ.
Ann. Mus. Gr.-R.d' Alex.	Annuaire du Musée grécoromain d' Alexandrie, 1936 κέ.
AnnS	Annales du Services des antiquités de l' Égypte
Annuario	Annuario d. Scuola archeologica di Atene
Anon. Band. <= βλ. καὶ ΑΝΩΝ.	Anonymus Banduri
An Ox.	Anecdota Graeca e codd. MSS. Bibl. Oxon., ed. J.A. CRAMER, 4 vols, Oxford 1835-1837
An. Par.	Anecdota Graeca e codd. MSS. Bibl. Reg., Parisiensis, ed. J.A. CRAMER, 4 vols, Oxford 1839-1841
ΑΝΤ.	ΑΝΤΗΝΩΡ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG IV
ΑΝΤΑΓ.	ΑΝΤΑΓΟΡΑΣ, ἐλεγειακός, ed. J.U. POWELL, Coll. Alex.
Anth. Lyr.	E. DIEHL, Anthologia Lyrica Graeca, Leipzig 1925. 1936^{2}
ΑΝΤΙΓ., ἱστ. παρ. συν.	ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ, ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγή, ed. O. KELLER, Rerum Naturalium Scriptores, I, Leipzig 1877
AntCl	L' antiquité classique
AntDenk. in Bulg.	Antike Denkmaler in Bulgarien
ΑΝΤ. ΝΙΚ.	ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ ΝΙΚΑΕΥΣ, ἐν Hephaestionen Astrologum
ΑΝΤΙΚΛ.	ΑΝΤΙΚΛΕΙΔΗΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, SRAM
ΑΝΤΙΜ.	ΑΝΤΙΜΑΧΟΣ, ὁ Κολοφώνιος
Ἀποσπ. ἐλεγ.	Fragmenta Elegiaca, ed. T. BERGK, PLG II
Ἀποσπ. ἐπ.	Fragmenta Epica, ed. G. KINKEL, EGF
Antioch O-O	Antioch On-the-Orontes
ΑΝΤΙΠ.	ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ
ΑΝΤΙΣΘ.	ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ, ῥήτωρ, ed. F. BLASS, Leipzig, 1892
ΑΝΤΙΣΤ.	ΑΝΤΙΣΤΙΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΝΤΙΦ.	ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΑΝΤΙΦ.	ΑΝΤΙΦΙΛΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΑΝΤΙΦΩΝ	ΑΝΤΙΦΩΝ, ῥήτωρ, ed. T. THALHEIM, Leipzig 1914
ΑΝΤΥΛΛ.	ΑΝΤΥΛΛΟΣ, ἰατρός, παρὰ ΟΡΕΙΒ.
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, Ἔκφρασις	ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, Ἔκφρασις τῆς Ἁγίας Σοφίας, τόμ. 1-3 (Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ), Ἀθῆναι 1907-1909
ΑΝΩΝ.	ΑΝΩΝΥΜΟΣ
Ἀπόδειξις π' Ι.	ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Ἀπόδειξις περὶ Ἱεροσολύμων, ἐν MIGNE

Ἀριστοτ. κατ.	ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας, ed. M. HAVDUCK, Berlin 1883
πΑ	ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Περὶ ἀπίστων, ed. N. FESTA
πΣ	ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Περὶ σχημάτων, ed. L. SPENGEL
πΤ	ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Περὶ τρόπων, ed. L. SPENGEL
Σοφ. ἐ.	ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Εἰς Σοφιστικοὺς ἐλέγχους, ed. M. HAVDUCK
Απ.	ΑΠΙΩΝ, γραμματικός, ed. A. LUDWICH
APAW <= Abh. Berl. Akad.	
ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον.	ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ὁ ΡΟΔΙΟΣ, Ἀργοναυτικά, ed. C. WENDEL
ΑΠΟΛΛ. ΤΥ., Ἐπ.	ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΤΥΑΝΕΥΣ, Ἐπιστολαί, ed. C. L. KAYSER, Philostratus, I
ΑΠΟΛΛΟΔ., κωμ.	ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III
ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ. Πολιορκ.	ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ (Μηχανικός), Πολιορκητικά, ed. R. SCHNEIDER, Abhandlungen der Göttinger Gesellschaft der Wissenschaften (Phil.-hist. Klasse), 1908
ΑΠΟΛΛΟΔ., μυθ.	ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, μυθογράφος, Bibliotheca, ed. R. WAGNER, Mythographi Graeci I, Leipzig 1894
Ἀπόσπ.	Ἀπόσπασμα
ΑΠΟΣΤ.	ΑΠΟΣΤΟΛΙΟΣ, παροιμιογράφος, ed. E. v. LEUTSCH & F.G. SCHNEIDEWIN, Paroemiographi II
Ἀποστ. Διατ.	Ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ (Constitutiones Apostolorum), ἐν MIGNE, PG 1
Αππ.	ΑΠΠΙΑΝΟΣ, ἱστορικός, ed. L. MENDELSSOHN & P. VIERECK, Leipzig 1879-1905 καὶ ed. I. BEKKER, Lipsiae 1853
Ἀνν.	Ἀννιβαική
Βασ.	Βασιλική
Ἐμφ.	Ἐμφύλιοι πόλεμοι
Ἰβηρ.	Ἰβηρική
Ἰλλυρ.	Ἰλλυρική
Ἰταλ.	Ἰταλική
Κελτ.	Κελτική
Λιβ.	Λιβυκή
Μακεδ.	Μακεδονική
Προοίμ.	Προοίμιον
Σαυν.	Σαυνιτική
Σικελ.	Σικελική
Συρ.	Συριακή
App.	Appendix
ΑΡ. λυρ.	ΑΡΙΦΡΩΝ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG III
ARANGIO-RUIZ ET OLIVIERI, Inscr. Gr.	V. ARANGIO-RUIZ et A. OLIVIERI, Inscriptiones Graecae Siciliae et infimae Italiae ad ius pertinentes, Milan 1925.
ΑΡΑΤ.	ΑΡΑΤΟΣ, ἐπικός, ed. E. MAASS, Berlin 1893
ΣΧΟΛΙΑ	Scholia, ed. E. MAASS, Commentariorum in Aratum reliquiae, Berlin 1898
ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ, γρ. στ.	A. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ἡ σημασία τῶν γραπτῶν στηλῶν τῶν Παγασῶν, ἐν ΑΕ
ArchClass	Archeologia Classica. Rivista dell' Istituto di Archeologia dell' Università di Roma, Roma
Archeologia	Archeologia. Rocznik Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk (Red. Kazimierz Majewski)
Arch-epigr. MOU	Archäologisch-epigraphische Mitteilungen aus Oesterreich. Ungaru
Arch. Pap.	Archiv für Papyrusforschung, 1900 κἑ.
ArchPF	Archiv für Papyrusforschung und verwandre Gebiete
ΑΡΕΤ.	ΑΡΕΤΑΙΟΣ, ed. K. HUDE, CMG II, Leipzig 1923
ΑΡΙΣΤ.	ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ, γραμματικός, ἐν SCHOLIA in Homerum
ΑΡΙΣΤ., τραγ.	ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ, τραγικός, ed. A. NAUCK, TGF
ΑΡΙΣΤΑΓ.	ΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
ΑΡΙΣΤΑΙΝ.	ΑΡΙΣΤΑΙΝΕΤΟΣ, ῥήτωρ, ed. HERCHER, Epistolographi
ΑΡΙΣΤΑΡΧ.	ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ, ἀστρονόμος, ed. T.L. HEATH, Oxford 1913
ΑΡΙΣΤΕΑΣ, ἐπικ.	ΑΡΙΣΤΕΑΣ, ἐπικός, ed. G. KINKEL, EGF
ΑΡΙΣΤΕΑΣ, Ἰουδ.	ΑΡΙΣΤΕΑΣ, Ἰουδαῖος, ed. P. WENDLAND, Leipzig 1900
ἑρμ. ν.	Ἑρμηνεία Νόμων
ΑΡΙΣΤΕΙΔ.	ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, ῥήτωρ, edd. S. JEBB, 1-2, Oxford 1722-30, W. DINDORF, 1-3, Leipzig 1829 [Rept. 1964]; B. KEIL, Libri 2, Berlin 1898
λόγ.	Λόγοι
Τέχν. Ρητ.	Τέχναι Ρητορικαὶ
Σχολ.	ΣΧΟΛΙΑ
ΑΡΙΣΤΙΑΣ	ΑΡΙΣΤΙΑΣ, τραγικός, ed. A. NAUCK, TGF
ΑΡΙΣΤΙΠΠ.	ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ, φιλόσοφος, ἐν FPG II
ΑΡΙΣΤΟΒ.	ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, SRAM
ΑΡΙΣΤΟΔ.	ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG III
ΑΡΙΣΤΟΜ.	ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
ΑΡΙΣΤΟΝ.	ΑΡΙΣΤΟΝΟΥΣ, λυρικός, ed. J. U. POWELL, Coll. Alex.
ΑΡΙΣΤΟΤ.	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, φιλόσοφος, ed. I. BEKKER, Berlin 1831-70
πΑἰσθ.	Περὶ Αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν
πΑκουστ.	Περὶ Ἀκουστῶν
Ἀναλ. πρ.	Ἀναλυτικὰ πρότερα
Ἀναλ. ὕστ.	Ἀναλυτικὰ ὕστερα
πΑν.	Περὶ Ἀναπνοῆς
Ἀν.	Ἀνέμων θέσεις καὶ προσηγορίαι
πΑ. & Κ.	Περὶ Ἀρετῶν καὶ κακιῶν
πΑτ. γρ.	Περὶ Ἀτόμων γραμμῶν
πΓεν. & Φθ.	Περὶ Γενέσεως καὶ φθορᾶς
πἘνυπν.	Περὶ Ἐνυπνίων
π. ζ. & θ.	Περὶ Ζωῆς καὶ θανάτου
πΖ ἱστ.	Περὶ τὰ Ζῷα ἱστορίαι
πΖγ.	Περὶ Ζῴων γενέσεως
πΖκ.	Περὶ Ζῴων κινήσεως
πΖμ.	Περὶ Ζῴων μορίων
πΖπ.	Περὶ Ζῴων πορείας
ἨθΕὐ.	Ἠθικὰ Εὐδήμεια
ἨθΜ.	Ἠθικὰ Μεγάλα
ἨθΝ.	Ἠθικὰ Νικομάχεια
πΘαυμ.	Περὶ Θαυμασίων ἀκουσμάτων
Κατηγ.	Κατηγορίαι
πΚόσμ.	Περὶ Κόσμου
πΜακρ. & βραχ.	Περὶ Μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος
πΜαντ.	Περὶ Μαντικῆς τῆς ἐν τοῖς ὕπνοις
Μετ.	Τὰ Μετὰ τὰ φυσικὰ
Μετεωρ.	Μετεωρολογικὰ
Μηχ.	Μηχανικὰ
πΜν. & Ἀν.	Περὶ Μνήμης καὶ ἀναμνήσεως
πΝ. & γ.	Περὶ Νεότητος καὶ γήρως
πΞεν.	Περὶ Ξενοφάνους
Οἰκον.	Οἰκονομικὰ
πΟὐρ.	Περὶ Οὐρανοῦ
πΠνεύμ.	Περὶ Πνεύματος
πΠοιητ.	Περὶ Ποιητικῆς
Πολιτ.	Πολιτικὰ
Προβλ.	Προβλήματα
Τεχν.Ρ.	Τέχνη Ρητορικὴ
Ρητ. Ἀλ.	Ρητορικὴ πρὸς Ἀλέξανδρον
Σοφ. ἔ.	Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι
Τοπ.	Τοπικὰ
πΥπν. & ἐγρ.	Περὶ Ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως
Φ. ἀκρ.	Φυσικὴ ἀκρόασις
Φυσιογν.	Φυσιογνωμονικὰ
πΦ.	Περὶ φυτῶν
πΧρ.	Περὶ Χρωμάτων
πΨ.	Περὶ Ψυχῆς
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἐπιστ.	Ἐπιστολαὶ

ΑΡΙΣΤΟΦ.	ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ, κωμικός, ed. F. W. HALL & W. M. GELDART, Oxford
Ἀχ.	Ἀχαρνῆς
Βάτρ.	Βάτραχοι
Εἰρ.	Εἰρήνη
Ἐκκλ.	Ἐκκλησιάζουσαι
Θεσμ.	Θεσμοφοριάζουσαι
Ἱππ.	Ἱππῆς
Λυσ.	Λυσιστράτη
Νεφ.	Νεφέλαι
Ὄρν.	Ὄρνιθες
Πλ.	Πλοῦτος
Σφ.	Σφῆκες
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἀνάγ.	Ἀνάγυρος
Σχ. παλ. συν.	Σχολίων παλαιῶν Συναγωγὴ
ΑΡΙΣΤΟΦ., ἱστ.	ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ, ὁ Βοιωτός, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG IV
ΑΡΙΣΤΟΦ., φιλόσ.	ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ὁ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. SP. P. LAMPROS, Berlin 1885
ἹΖ ἐπιτ.	Ἱστορίας τῶν ζώων ἐπιτομή
ΑΡΙΣΤΟΦΩΝ	ΑΡΙΣΤΟΦΩΝ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΑΡΙΣΤΩΝ.	ΑΡΙΣΤΩΝΥΜΟΣ, γνωμολόγος, παρὰ ΣΤΟΒΑΙΩ
ΑΡΚΕΣ.	ΑΡΚΕΣΙΛΑΟΣ, κωμικός, ed. J DEMIAŃCZUK, Syppl. Com.
ΑΡΜΕΝ. Πρ.ν. ἢ Ἑξάβ.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόχειρον Νόμων ἢ Ἑξάβιβλος(Βυζ. καὶ Νεοελλ. κείμενα 1), Ἀθῆναι 1971
ΑΡΠΟΚΡ.	ΑΡΠΟΚΡΑΤΙΩΝ, γραμματικός, ed. W. DINDORF, Oxford 1853
ΑΡΡ.	ΑΡΡΙΑΝΟΣ, ἱστορικός, ed. A.G. ROOS, Leipzig 1967, vol. 1-2. Βλ. καὶ ἔκδ. ΝΙΚ. ΔΟΥΚΑ, τόμ. 1-7, Ἐν Βιέννῃ 1809
Ἀν.	Ἀνάβασις, ed. A.G.ROOS, Leipzig 1885, ed. Lipsiae 1967
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα, ed. C. MÜLLER, FHG III
Ἔκτ.	Ἔκταξις κατ᾽ Ἀλανῶν, ed. R. HERCHER & A. EBERHARD, Leipzig 1885· ed A. G. ROOS, vol. II Lipsiae 1968
Ἐπικτ. διατρ.	Ἐπικτήτου διατριβῶν, ἔκδ. Α. ΚΟΡΑΗ, Ἐν Παρισίοις 1827
Ἰνδ.	Ἰνδικὴ συγγραφή, ed. C. MÜLLER, GGM I, ed. P. CHANTRAINE, Paris 1952²· ed. A. G. ROOS, Lipsiae 1968
Κυν.	Κυνηγετικός, ed. A. G. ROOS, vol. II, Lipsiae 1968
περίπλ. ΕΘ	Περίπλους Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ed. C. MÜLLER, GGM I (ὑπὸ ΑΝΩΝΥΜΟΥ)
περίπλ. ΕὐΠ	Περίπλους Εὐξείνου Πόντου, ed. C. MÜLLER, GGM I (ὑπὸ ΑΝΩΝΥΜΟΥ)
Τεχν. τ.	Τέχνη Τακτική, ed. A. G. ROOS, Lipsiae 1968
ΑΡΤΕΜ.	ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ, ὀνειροκριτικός, ed. R. HERCHER, Leipzig 1864
ΑΡΤΕΜΟΝ.	ΑΡΤΕΜΟΝΕΣ, ἱστορικοί, ed. C. MÜLLER, FHG IV
Arten Rhet.	Arten Rhetoricam Commentaria, ed. H. RABE
Ἀρχαιολ. Ποικίλα	Ἀρχαιολογικὰ Ποικίλα. Ὑπὸ τῶν ΑΑ ΒΒ.ΥΥ. τῶν βασιλοπαίδων ΣΟΦΙΑΣ καὶ ΕΙΡΗΝΗΣ καὶ τῆς καθηγητρίας Αὐτῶν ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ Α. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΥ, Ἐν Ἀθήναις 1960
ΑΡΧΕΔ.	ΑΡΧΕΔΙΚΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III
ΑΡΧΙΛ.	ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG II· E. DIEHL, Suppl. Lyr.³
ΑΡΧΙΜ.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ, μαθηματικός, ed. J. L. HEIBERG, Leipzig 1910-15². Ἔκδ. ΕΥ. ΣΤΑΜΑΤΗ (Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον Ἑλλάδος), Ἀθῆναι 1974
ἰσ.	Περὶ ἰσορροπιῶν
κύκλ. μ.	Κύκλου μέτρησις
Κων. & σφ.	Περὶ κωνοειδῶν καὶ σφαιροειδῶν
π᾽Ἑλ.	Περὶ ἑλίκων
π᾽Ἐρατ.ἔ.	Πρὸς Ἐρατοσθένην ἔφοδος
πΟχ.	Περὶ τῶν ὀχουμένων
Πρόβλ.β.	Πρόβλημα βοεικὸν
σφ. & κυλ.	Περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου
τετρ. παρ.	Τετραγωνισμὸς παραβολῆς
Ψαμμ.	Ψαμμίτης
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
ΑΡΧΙΠΠ.	ΑΡΧΙΠΠΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
ἀρχιτ.	ἀρχιτεκτονικός, ἀρχιτεκτονικὸν
ΑΡΧΥΤ.	ΑΡΧΥΤΑΣ, φιλόσοφος, ed. H. DIELS, Vorsokr. I
ΑΡΧΥΤ., ἐπ.	ΑΡΧΥΤΑΣ, ἐπικός, ed. J.U. POWELL, Coll. Alex.
AS	Anatolian Studies, London 1951 κἑ.
ΑΣΚΛΗΠ.	ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. M. HAYDUCK (Comm. in Arist. Graeca VI, 2)
ΑΣΚΛΗΠ., ἱστ.	ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΣ, ἱστορικός, ed. F. JACOBY, FGrH I
ΑΣΚΛΗΠ., τραγ. ἱ.	ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗΣ, τραγικὸς ἱστορικός, ed. H. KÖCHLY & W. RÜSTOW, Griechische Kriegsschrifteller, Leipzig 1855
ἀστρ.	ἀστρονόμος
Athenaeum	Athenaeum. Studi periodici di letteratura e storia dell'antichità, n.s. vol., 16, 1938-54, 1976 (Università di Pavia)
AthMitt	Mitteilungen des deutschen archäologischen Instituts
ΑΤΤΑΛ.	ΑΤΤΑΛΟΣ, γραμματικός, ed. E. MAASS, Commentariorum in Aratum reliquiae, Berlin 1898
ΑΤΤΙΚ.	ΑΤΤΙΚΟΣ, φιλόσοφος παρὰ ΕΥΣΕΒΙΩ
ΑΥΤ.	ΑΥΤΟΘΙ
ΑΥΤΟΛ.	ΑΥΤΟΛΥΚΟΣ, ἀστρονόμος, ed. F. HULTSCH, Leipzig 1885
AZ	Archäologische Zeitung
ΑΧΙΛ. ΤΑΤ.	ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΤΑΤΙΟΣ, ἀστρονόμος, ed. E. MAASS, Commentariorum in Aratum reliquiae, Berlin 1898
Εἰσ. εἰς Ἄρ.	Εἰσαγωγὴ εἰς Ἄρατον

Β

β.	βίος
ΒΑΒΡ., Μυθ. Αἰσ.	ΒΑΒΡΙΑΣ, Μυθίαμβοι Αἰσώπειοι, ed. F.G. SCHNEIDEWIN, Lipsiae 1853, ed. O.CRUSIUS, Leipzig 1897
BAILLET, Inscr. des tombeaux des rois	J. BAILLET, Inscriptiones grecques et latines des tombeaux des rois à Thèbes, Le Caire 1920-23
ΒΑΚΧΥΛ.	ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ, λυρικός, ed. Sir R.C. JEBB, Cambridge, 1905
Barch Alex <= Bull. d. I. SAA	
ΒΑΣΙΛ.	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ὁ ΜΕΓΑΣ, ἐν MIGNE, PG 26-32
πΠλεον.	Περὶ πλεονεξίας
Βασιλικ.	Βασιλικὰ
ΒΑΤ.	ΒΑΤΩΝ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III
Βατρ.	Βατραχομυομαχία, ed. T. W. ALLEN, Homeri Opera, V, Oxford (OCT)
BCH	Bulletin de Correspondance Hellenique, Paris
BCO	Bibliotheca Classica Orientalis, Berlin 1956 κἑ.
BEAN, Not. inscr. fCC	G.E.BEAN, Notes and inscriptions from Cibyratis and Caralitis, ἐν BSA
BEES, Inscr. <= Corp. Gr.- Christl. Inschr.	
Beibl.	Beiblatt
BEKKER, AG	I. BEKKER, Anecdota Graeca, Berlin 1814-21
Belleten	Belleten Türk tarih Kurumn, Ankara 1937

	κέ.
BENNDORF-NIEMANN, Reisen in Lykien	O. BENNDORF & G. NIEMANN, Reisen in Lykien und Karien, Vienna 1884
BEO	Bulletin d'études orientales (Damascus)
ΒΕΡΔΕΛΗΣ, Δίολκος	N.M. ΒΕΡΔΕΛΗΣ, Ἀνασκαφὴ τοῦ Διόλκου, ΠΑΕ 1960, καὶ ΜΕΕ Συμπλ. 688-690 .
Berl. Sitzb.	Sitzungsberichte (Monatsberichte before 1882) der Preussischen Akademie der Wissenschaften (Berlin)
BERNAND, IGdPh	A. BERNAND, Les inscriptions grecques de Philae, t. 1-2, Paris 1969
Berytus	Berytus. Archaeological Srudies, Copenhagen 1934 κέ.
BEŠEVLIER, Epigr. Pr.	BEŠEVLIER, Epigrafski Prinosi
βΕυθ.	βίος ΕΥΘΥΜΙΟΥ
BGU	Berliner griechische Urkunden (Ägyptische Urkunden aus den Königlischen Museen zu Berlin), Berlin 1895κέ.
ΒΗΡ.	ΒΗΡΩΣΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG II
BINGOL, ionN/kapitell	O. BINGOL, Das ionische Normalkapitell in Hellenisticher und Römischer zeit in Kleinasien, Tübingen 1980
ΒΙΤ.	ΒΙΤΩΝ, μηχανικός, ed. C. WESCHER, Poliorcétique des Grecs, Paris 1867
ΒΙΤΡ., ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΣ <= VITR., VITRUVIUS	
ΒΙΩΝ	ΒΙΩΝ, βουκολικός, ed. U. von WILAMOWITS-MÖLLENDORFF^{2}, Bucolici Graeci, Oxford (OCT)
BLINKENBERG, chronique TL	CHR. BLINKENBERG, La chronique du temple lindien, Copenhague 1912
ITchr.	Die lindische Tempelchronik, Bonn 1915
BLÜMEL, Bild. a.d.Arbeit^{3}	C. BLÜMEL, Bildhauer an der Arbeit^{3}, Berlin 1943
BLÜMNER, Techn.	H. BLÜMNER, Technologie und Terminologie der Gewerbe und Künste bei Griechen und Römern, 1. Aufl. 1875-1887, 2 Aufl. 1912 κέ.
BMus. Inscr.	Ancient Greek Inscriptions in the British Museum, Oxford 1874-1916
BOECKH, A. <= CIG	
ΒΟΗΘ.	ΒΟΗΘΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
BOISACQ, Dict. étym lg.	Dictionnaire étymologique de la langue grecque, ed. E. BOISACQ
Bonn <= CSB	
BÖTTICHER, Bericht ü. d. UA	K.BÖTTICHER, Bericht über die Unters. auf. de Akropolis, Berlin 1863
Fünf. Kupf. z. TdH	K. BÖTTICHER, Fünfundvierzing Kupfertafeln zur Tektonik der Hellenen, Berlin 1873
TdH	K. BÖTTICHER, Tektonik der Hellenen I, Berlin 1874. II, Berlin 1881
βουκ.	βουκολικὸς
BpW <= Phil. Wochenschr.	Berliner philologische Wochenschrift, 1881-1920
BRIGHTMAN, LitEW	F.E. BRIGHTMAN, Liturgies Eastern and Western
BROMMER	F. BROMMER, Zur minoischen Saüle, ἐν AA 1981, Heft 1,20
BRUNEAU, d.n. ap.	PH. BRUNEAU, Deux noms antiques de pavement, ἐν BCH
BRUNET DE PRESLE, Notices et extr.d.m. gr. d.l. bibl. imp.	BRUNET DE PRESLE, Notices et extraits des manuscr. grecs de la bibliotheque imperiale, Paris, 1865
BSA	The Annual of the British School at Athens
BUCKLER, Anat Studies	Anatolian Studies presented to W.H. BUCKLER, ed. W.M. CALDER & J. KEIL, Manchester 1939
Bull. d. I. SAA <= ἡ BarchAlex	Bull. de la Societé archéologique d'Alexandrie
Bull. épigr.	Bulletin épigraphique, par R. FLACELIÈRE, J. ROBERT et L. ROBERT, Paris 1938 κέ. <'Απ. REG 1938 κέ.> -VII, 1974-1977
Bull. Inst. Class. Studies	Bulletin of the Institute of Classical Studies of the University of London, London 1954
Bull. Mus. Beyrouth	Bulletin du Musée de Beyrouth, Paris 1937
Bull. III L.M. RADINOWITZF	Bulletin III of LOUIS M. RABINOWITZ Fund (1960)
BURFORD, NotEpidInscr.	AL. BURFORD, Notes on the Epidaurian Building Inscriptions, ἐν BSA
BUTTMANN, Lexil.	PH. BUTTMANN, Lexilogus, oder Beiträge zur griechischen Wort-Erklärung, hauptsächlich für Homer und Hesiod, Berlin 1818-1825
Byzantion	Byzantion. Revue Internationale des Études Byzantines, Bruxelles
ByzF	Byzantinische Forschungen
ByzJb	Byzantinisch - neugriechische Jahrbücher
ByzZ	Byzantinische Zeitschrift, München
βυζ.	βυζαντινός, βυζαντινὸν
Βυζαντὶς	Βυζαντίς. Ἐπιθεώρησις τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν, ἐκδιδομένη κατὰ τριμηνίαν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις «Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας», Ἐν Ἀθήναις τ.Α΄ 1909· τ.Β΄ 1911-1912
Βυζ. Χρον.	Βυζαντινὰ Χρονικὰ (=Bizantýskŷ Viemennik izdavaemyj pri Imperatorskoj Akademii Nauk), 1894-1979, τ. 1 κέ., ἐν Petrograd· τ. 22 κέ. Mockba

Γ C G

Γ. ΑΚΡΟΠ.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΗΣ, χρονικὴ συγγραφή, ἐν MIGNE, PG τ. 140· ed. BEKKER, Bonnae 1836 (= CSHB, 16)· ed. AUG. HEISENBERG, Georgii Acropolitae opera, Lipsiae 1903
ΓΑΛ.	ΓΑΛΗΝΟΣ, ἰατρός, ed. C.G. KÜHN, Leipzig 1821-1833
Εισ. διαλ.	Εἰσαγωγὴ διαλεκτική
Θρασ.	Θρασύβουλος
πΑίρ.	Περὶ αἱρέσεων τοῖς εἰσαγομένοις
πΕθ.	Περὶ ἐθῶν
π'Ι.-Πλ. δογ.	Περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων
πΚρ.	Περὶ Κράσεων
πΛΔ	Περὶ λεπτυνούσης διαίτης
πΜ σφ.	Περὶ τοῦ διὰ τῆς σμικρῆς σφαίρας γυμνασίου
πΦ δυν.	Περὶ φυσικῶν δυνάμεων
π. Χρ. μ.	Περὶ χρείας μορίων
πΨ π.	Περὶ ψυχῆς παθῶν
Προτρ.	Προτρεπτικὸς
Ὑποτ. ἐμπ.	Ὑποτύπωσις ἐμπειρικὴ
Φ.i.	Φιλόσοφος ἱστορία
Γ. ΑΜΑΡΤ.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ὁ Ἁμαρτωλός, ἐν MIGNE, τ. 110
ΓΕΜ.	ΓΕΜΙΝΟΣ, ἀστρονομικός, ed. C. MANITIUS, Leipzig 1898
Calend.	Calendarium
ΓΕΡΜ., μυστ.	ΓΕΡΜΑΝΟΣ, μυσταγωγία
γεωγρ.	γεωγράφος
Γεωπ.	Γεωπονικά, ed. H. BECKH, Leipzig 1895
ΓΕΩΡΓ.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ἐν CH. WALZ, Rhetores Graeci, Stuttgart 1832-36
ΓΛΥΚ., βΧρ.	ΜΙΧΑΗΛ ΓΛΥΚΑΣ, Βίβλος χρονική, ἐν MIGNE, PG τ. 158· CSHB, τ. 21
Γλωσσ.	Γλωσσάρια, ed. G. LOEWE, G. GOETZ et F.

	Schoell, Corpus Glossariorum Latinorum, Leipzig 1888-1921 (βλ. καὶ Gloss.)
Γνωμ. V.	Gnomologium Vaticanum
ΓΟΡΓ.	ΓΟΡΓΙΑΣ, ed. H. Diels, Vorsokr. II[6]
γραμμ.	γραμματικὸς
ΓΡΗΓ. ΚΟΡ., τρόπ.	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΣ, γραμματικός, Περὶ τρόπων, ed. G.H. Schaefer, Leipzig 1811
ΓΡΗΓ. ΝΑΖ.	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΣ, θεολόγος, ἐν Migne, PG 35.36.37.38. Βλ. καὶ ed. J. Barber, Düsseldorf 1963 (λόγοι θεολογικοὶ) edd. P. Gallay, Paris 1964· Berlin 1969 (ἐπιστολαί), A. Tuilier (Sources Chrét. 149), Paris 1969
ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ.	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΥΣΣΗΣ, ἐν Migne, PG τ. 44.45. 46. Βλ. καὶ ed. Vernerus, Berolini 1921· ed. W. Jaeger, Leiden 1960-1967. ed. O. Leudle, Leiden 1968
ἐπιστ.	ἐπιστολαὶ
πΑμφ.	Πρὸς Ἀμφιλόχιον
Chantraine, Dict. étym LG	Pierre Chantraine, Dictionnaire étymologique d.l. Langue Grecque histoire des mots, Paris 1974
Chéhab, Mos. dL	M. Chéhab, Mosaiques du Liban, Paris 1958-1959
Choisy, Ét. épigr.	Aug. Choisy, Études épigraphiques sur l'architécture grecque, Paris 1884
Hist. archit.	Aug. Choisy, Histoire de l'architecture, τ. 1-2, Paris 1899
GDI	Sammlung der griechischen Dialekt-Inschriften, ed. H. Collitz et alii, Göttingen 1884-1915
Gell.	A. Gellius, noctes Atticae
Gerasa	Gerasa. City of the Decapolis, ed. C.H. Kraeling, New Haven 1938
Gloss.	Glossarium, ed. Vratislaviae
Gloss[L]. 1 Ansil.	Ed. G. Loewe, G. Goetz & F. Schoell, Corpus Glossariorum Latinorum, Leipzig 1888-1924
Glotz, t. dlG	G. Glotz, Le travail dans la Grèce ancienne, Paris 1920
GLP	P.L.Page, Greek Literary Papyri, vol. I, London & Cambridge Mass. 1942
Gnomon	Gnomon. Kritische Zeitscrift für die gesamte Klassische Altertumswissenschaft, Berlin 1925-1979
Gnom. VWStud.	Gnomol. Vat. in Wien. Stud.
Goar, Εὐχ.	J. Goar, Μέγα Εὐχολόγιον, Venetiis 1730 ([2] Graz, 1960)
Graham, Olynthus	J.W. Graham, Olynthus VIII, Baltimore 1938
Gramm. Gr.	Grammatici Graeci
Gramm. Lat.	H.Keil, Grammatici Latini, Leipzig 1855-1880
Granger, VitrA. f.HM 2767	Fr. Granger, Vitruvius on Architecture, Edited from the Harleian Manuscript 2767 and translated into English t.1, 1931· t. 2, 1934
Grégoire, Recueil	H. Grégoire, Recueil des inscriptions grecques chrétiennes et d'Asie Mineure I (1922)
Grenfell <= P Grenf. I	
Grenfell-Hunt, Ncf.f.	Grenfell-Hund, New classical fragm. Oxford 1897
Grivaud D.L. Vincelle, Arts mét. ancR	Grivaud De La Vincelle, Arts et métiers des anciens Romains
Gr. Rom.-Papyri	F. Zimmermann, Griechische Roman-Papyri und verwandte Texte, Heidelberg 1936
Guarducci, EpigrGr	M. Guarducci, Epigrafia Greca, τ. I-IV, Roma 1967-1978
Gummerus, Darstellungen HrGVI	H. Gummerus, Darstellungen aus dem Haudwerk auf römischen Grab. und Votivsteinen in Italien, JdI 28, 1913
GVI	W. Peek, Griechische Vers-Inschriften, Bd. I Berlin 1955
Gymnasium	Gymnasium. Zeitschrift für Kultur der Antike und Humanistische Bildung, Heidelberg

Δ D

Dacia	Dacia. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne
Dain <= Inscr. du Louvre	
ΔΑΜΑΣΚ.	ΔΑΜΑΣΚΙΟΣ, φιλόσοφος
β. Ἰσιδ.	Βίος Ἰσιδώρου τοῦ φιλοσόφου
π'Αρχ.	Ἀπορίαι καὶ λύσεις περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν
ΔΑΜΙΑΝ.	ΔΑΜΙΑΝΟΣ, ὀπτικός, ed. R. Schöne, Berlin 1897
ὀπτ.	ὀπτικὰ
ΔΑΜΟΞ.	ΔΑΜΟΞΕΝΟΣ, κωμικός, ed. T. Kock, CAF III
ΔΑΝ. ΕΦΕΣ.	ΔΑΝΙΗΛ ὁ ΕΦΕΣΙΟΣ
Dar-Sgl.	Dictionnaire des antiquités grecques et romaines, ed. Ch. Daremberg et Edm. Saglio
ΔΕΙΝΑΡΧ.	ΔΕΙΝΑΡΧΟΣ, ῥήτωρ
Delougaz-Haines, byzCh at Kh. Al-K.	A byzantine Church at Khirbat Al-Karak, by P. Delougaz and Richard C. Haines, Chicago, III (1960)
Delorme, γαυλὸς	J. Delorme, Le γαυλὸς de la Palestre, in BCH
Gymnasion	J. Delorme, Gymnasion. Études sur les monuments consacrés a l'éducation dans la Grèce ancienne, Paris 1960
De Mély, Lapid Gr.	F. De Mély, Les lapidaires de l'antiquité et du moyen âge: tome II, les lapidaires grecs, Paris 1898
DenKF und BAZ	Denkmäler Forshungen und Berichte der Archäol. Zeitung
ΔΕΞ., ἱστ.	ΔΕΞΙΠΠΟΣ, ἱστορικός, ed. L. Dindorf, HGM I
ΔΕΞ., νπλ.	ΔΕΞΙΠΠΟΣ, νεοπλατωνικὸς
Dessau, ILS	H. Dessau, Inscriptiones Latinae Selectae, Berlin 1892-1916
ΔΗΜ. ΦΑΛΗΡ.	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΑΛΗΡΕΥΣ, ῥήτωρ, ed. W. Rhys Roberts, Cambridge, 1902
Ἑρμ.	Περὶ Ἑρμηνείας
ΔΗΜΟΚΡ.	ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, φιλόσοφος, ed. H. Diels, Vorsokr. II
ΔΗΜΟΝ.	ΔΗΜΟΝΙΚΟΣ, κωμικός, ed. T. Kock CAF III
ΔΗΜΟΣΘ.	ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ῥήτωρ, ed. G. Dindorf, Lipsiae 1883-1895
Ἐπιστ.	Ἐπιστολαὶ
Ἐπιτ.	Ἐπιτάφιος
Ἐρωτ.	Ἐρωτικὸς
κ'Ανδροτ.	Κατ' Ἀνδροτίωνος
κ'Αριστογ.	Κατ' Ἀριστογείτονος
κ'Αριστοκρ.	Κατ' Ἀριστοκράτους
κ'Αφ.	κατ' Ἀφόβου
κΔιον.	Κατὰ Διονυσοδώρου
κΕὐ. & Μν. ψευδ.	Κατὰ Εὐεργοῦ καὶ Μνησιβούλου ψευδομαρτυριῶν
κΘεοκρ.	Κατὰ Θεοκρίνου
κΚόν.	Κατὰ Κόνωνος
κΜειδ.	Κατὰ Μειδίου
κΝ	Κατὰ Νεαίρας

κ'Ολυμπ.	Κατὰ 'Ολυμπιοδώρου
κΣτεφ.	Κατὰ Στεφάνου
κΤιμ.	Κατὰ Τιμοκράτους
κΦ.	Κατὰ Φιλίππου
'Ολ.	'Ολυνθιακὸς
π'Αλέξ. συνθ.	Περὶ τῶν πρὸς 'Αλέξανδρον συνθήκης
π'Αλονν.	Περὶ 'Αλοννήσου
π'Απατ.	Πρὸς 'Απατούριον
π'Αφ.	Πρὸς Ἄφοβον
πΒοιωτ. ὀν.	Πρὸς Βοιωτὸν περὶ τοῦ ὀνόματος
πΒοιωτ. πρ.	Πρὸς Βοιωτὸν περὶ προικὸς μητρ.
πΕἰρ.	Περὶ τῆς Εἰρήνης
πΕπιστ.Φ.	Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου
πΕὐβουλ.	Πρὸς Εὐβουλίδην
πΖηνόθ.	Πρὸς Ζηνόθεμιν
πΚάλλ.	Πρὸς Κάλλιπον
πΚαλλικλ.	Πρὸς Καλλικλέα
πΛάκρ.	Πρὸς Λάκριτον
πΛεπτ.	Πρὸς Λεπτίνην
πΛεωχ.	Πρὸς Λεωχάρην
πΜακάρτ.	Πρὸς Μακάρτατον
πΝαυσ.	Πρὸς Ναυσίμαχον
πΝικόστρ.	Πρὸς Νικόστρατον
π'Ονητ.	Πρὸς 'Ονήτορα
πΠαντ.	Πρὸς Πανταίνετον
πΠαραπρ.	Περὶ Παραπρεσβείας
πΠολυκλ.	Πρὸς Πολυκλέα
Προοίμια	Προοίμια δημηγορικὰ
πΣπουδ.	Πρὸς Σπουδίαν
πΣτεφ.	'Υπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ Στεφάνου
πΣτεφ. τρ.	Περὶ τοῦ Στεφάνου τῆς Τριηραρχίας
πΣυμμ.	Περὶ τῶν συμμοριῶν
πΣυντ.	Περί συντάξεως
πΤιμόθ.	Πρὸς Τιμόθεον
πΦαίν.	Πρὸς Φαίνιππον
πΦορμ.	Πρὸς Φορμίωνα
πΧερρ.	Περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ
ὑΜ	'Υπὲρ Μεγαλοπολιτῶν
ὑΡοδ.ἐλ.	'Υπὲρ τῆς Ροδίων ἐλευθερίας
ὑΦορμ.	'Υπὲρ Φορμίωνος
ΔΗΜΟΦ.	ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ, γνωμολόγος
ΔΗΜΟΧ.	ΔΗΜΟΧΑΡΗΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG II
ΔΙΓ. ΑΚΡ.	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ: 'Εποποιΐα βυζαντινὴ τῆς Ι' ἑκατονταετηρίδος κατὰ τὸ ἐν Ἄνδρῳ ἀνευρεθὲν χειρόγραφον ὑπὸ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ, 'Αθῆναι 1920. Βλ. καὶ ed. G.WARTENBERG, Athens 1936· ἔκδ. Π.Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ, 'Αθῆναι 1941· ed. J. MAVROGORDATOS, Oxford 1970 (Repr. ed. 1956)
DICKINS, Spwr. HH	G. DICKINS, Some points with regardto the Homeric House, in JHS
Didyma	Didyma, ed. TH. WIEGAND II. Die Inschriften, A. REHM, Berlin 1958
ΔΙΔΥΜ.	ΔΙΔΥΜΟΣ, γραμματικὸς
Εἰς Δημ.	Commentary on Demosthenes, ed. H. DIELS & W. SCHABART (BKT I), Berlin 1904
ΔΙΕΕ	Δελτίον 'Ιστορικῆς καὶ 'Εθνολογικῆς 'Εταιρείας, 'Αθῆναι
ΔΙΕΥΧΙΔ.	ΔΙΕΥΧΙΔΑΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG IV
DIELS, antT	H. DIELS, antike Technik, Leipzig u. Berlin 1914
DIELS-SCHRAMM, Exc. Philons <= ΦΙΛΩΝ ΜΗΧ.	H. DIELS-E. SCHRAMM, Excerpte aus Philons Mechanik, Abh. Berl. Akad. 1910, 12
Διήγησις, οἰκ. ν. ἁγ. Σ. <= SOC	
ΔΙΚΑΙΑΡΧ., βΕ	ΔΙΚΑΙΑΡΧΟΣ, γεωγράφος, Βίος 'Ελλάδος, ed. C. MÜLLER, GGM I
ΔΙΚΑΙΑΡΧ., ἱστορ.	ΔΙΚΑΙΑΡΧΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG II
Dikaiomata <= PHall.	

DMITRIEVSKIJ	A. DMITRIEWSKIJ, opisanie liturgitseskich rukopistj, t. 1-3, Hildesheim 1965 [ἀνατ. τῆς ἐκδ. Kiev-Petrograd 1895-1917].
Εὐχ.	Εὐχολόγια, τόμ. 2
Τυπ.	Τυπικά, τόμ. 1, 3
DINSMOOR, Archit.	W.B. DINSMOOR, The Architecture of Ancient Greece, London 1950
ΔΙΟΓ. ΛΑΕΡΤ.	ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΛΑΕΡΤΙΟΣ
ΔΙΟΔ.	ΔΙΟΔΩΡΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΔΙΟΔ. ΣΙΚ.	ΔΙΟΔΩΡΟΣ ΣΙΚΕΛΙΩΤΗΣ, ἱστορικός, ed. I. BEKKER, L. DINDORF, F. VOGEL, Leipzig 1888-1906
ΔΙΟΝ.	ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ.	ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΥΣ, ed. C. JACOBY, Leipzig 1885-1905
'Αμμ.	'Επιστολὴ πρὸς 'Αμμαῖον
'Αρχ. Ρητ.	Περὶ ἀρχαίων ῥητόρων ὑπομνηματισμοὶ
Δειν.	Περὶ Δεινάρχου
Δημ.	Περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος
'Ισ.	Περὶ 'Ισαίου
'Ισοκρ.	Περὶ 'Ισοκράτους
Λυσ.	Περὶ Λυσίου
Ρητ.	'Ρητορικὴ Τέχνη
Ρητ. πραγμ.	Ρητορικαὶ πραγματεῖαι
Ρωμ. 'Αρχ.	Ρωμαϊκὴ 'Αρχαιολογία
ΔΙΟΝ. ΑΡΕΟΠ.	ΨΕΥΔΟ-ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ, ἐν MIGNE, PG 3
ΔΙΟΝ. ΠΕΡΙΗΓ.	ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ, ed. G. BERNHARDY, Leipzig 1828. Πρβλ. C. MÜLLER, GGM II
ΔΙΟΝ. ΦΟΥΡΝ., 'Ερμην.	ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ ἐκ ΦΟΥΡΝΑ, 'Ερμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, ἔκδ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ, Πετρούπολις 1909
ΔΙΟΝ. ΤΥΡ.	ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
ΔΙΟΣΚ.	ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ, ἐν Παλ. 'Ανθ.
DITT. Syll.³ <= SIG	W. DITTENBERGER, Sylloge inscriptionum graecarum, Lipsiae 1915-1924, v. 1-4, tertium edita
ΔΙΦ.	ΔΙΦΙΛΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ.	ΔΙΩΝ ΚΑΣΣΙΟΣ, ἱστορικός, ed. U. P. BOISSEVAIN, Berlin 1895-1901
ΔΙΩΝ ΧΡΥΣ.	ΔΙΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, σοφιστής, ed. GUY de BUDÉ, Leipzig 1916, 1919
DODWELL, Class. top. ttG	E. DODWELL, A Classical and topographical Tour through Greece, London, 1819, 1834
DÖLGER, Beiträge	FR. DÖLGER, Beiträge zur Geschichte der byzant. Finanzverwaltung besonders des 10.u.11. hahch., Leipzig-Berlin 1927
Regesten	FR. DÖLGER, Regesten der Kaiserurkunden des oströmischen Reiches von 565-1453, München u. Berlin 1924, 1925, 1932, 1960, 1965
Schatz. HB	FR. DÖLGER, Aus den Schatzkammern. des Heiligen Berges, München 1948
DOP	Dumbarton Oaks Papers
DÖRPFELD-REISCH, grT.	W. DÖRPFELD-E. REISCH, Das Griechische Theater, Athen 1896
ΔΟΥΚ., β.'Ιστ.	ΜΙΧΑΗΛ ΔΟΥΚΑΣ, Βυζαντινὴ 'Ιστορία, ἐν MIGNE, PG τ. 157· ed. I. BEKKER, ἐν CSHB 11, Bonnae 1834
ΔΟΥΡ.	ΔΟΥΡΙΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. 'Ανθ.
ΔΟΥΡ., ἱστ.	ΔΟΥΡΙΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG II
DU CANGE, Gloss.	CH. DU CANGE, Glossarium ad scriptores mediae et infimae graecitatis, ed. 1688
DUMONT-HOMOLLE, Mél. Arch.	A. DUMONT & TH. HOMOLLE, Mélanges d' archéologie et d' épigraphie, Paris 1892
Dura	The Excavations at Dura-Europos
DURM, BG³	J. DURM, Die Baukunst der Griechen³
ER²	J. DURM, Die Baukunst der Etrusken und Römer²
DURRBACH, Choix inscrD	F. DURRBACH, Choix d' inscriptions de Délos, Paris 1924
DWORAKOWSKA	ANGELINA DWORAKOWSKA, Notes on the

	Tools Mentioned in the Building Contract from Lebadeia: Kolaptēr, Xois, Leistrion, Archeologia XXIX, 1978
ΔΩΡΟΘ.	ΔΩΡΟΘΕΟΣ, ἀστρολόγος, ed. H. KOECHLY
ΔΩΣΙΘ.	ΔΩΣΙΘΕΟΣ, γραμματικὸς Λατῖνος, ed. H. KEIL, Gramm. Lat. VII

E

EAA	Enciclopedia dell' arte antica, classica e orientale, τόμ. I-VII, Roma 1958-1966· Suppl. 1970
Ἑβδομ.	Ἑβδομήκοντα
<= βλ. Παλαιὰ Διαθήκη	
EBELING, LexH.	H. EBELING, Lexikon Homericum, vol. 1-2, Hildesheim 1963 (ἀνατ. ἐκδ. Leipzig 1885)
EBERT, FgrB	FR. EBERT, Fachausdrücke des griechischen Bauhandwerks. I. Der Tempel, Würzburg 1910
Échos d'Orient	Échos d'Orient: revue bimestrielle de thèologie, de droit, canonique, de liturgie, d'archéologie, d'histoire et de géographie orientales, Paris
Edict. Diocl.	Edictum Diocletiani, ed. T. MOMMSEN & H. BLÜMNER, Der Maximaltarif des Diocletian, Berlin 1893. Suppl. CIL III σσ. 1926 κέ. 2208 κέ. 2328 κέ.
ΕΕΒΣ	Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Ἀθῆναι
ΕΕΦΣΠΑ	Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι
ΕΕΦΣΠΘ	Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἐν Θεσσαλονίκῃ
EFFENTERRE, Gaulos	H.v. EFFENTERRE, Gaulos
EGF	G. KINKEL, Epicorum Graecorum Fragmenta I, Leipzig 1877
ΕΚΑΤ. ΑΒΔ.	ΕΚΑΤΑΙΟΣ ΑΒΔΗΡΙΤΗΣ, ἱστορικός, C. MÜLLER, FHG II
ΕΚΑΤ. ΜΙΛ.	ΕΚΑΤΑΙΟΣ ΜΙΛΗΣΙΟΣ, ἱστορικός, ed. F. JACOBY, FGrH I
ἐκκλ.	ἐκκλησιαστικὸς
Ἔκφρ.	Ἔκφρασις
ἐλεγ.	ἐλεγειακὸς
ΕΛΛΑΝ.	ΕΛΛΑΝΙΚΟΣ, ἱστορικός, ed. F. JACOBY, FGrH I
Ἑλληνικὰ	Ἑλληνικά. Ἱστορικὸν περιοδικὸν δημοσίευμα, Ἐν Ἀθήναις 1928 κέ. (τ. 1-31). Ἀπὸ τοῦ 12 τόμου ἐκδίδεται ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὡς περιοδικὸν σύγγραμμα τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Βλ. καὶ Παράρτημα τ. 1-24
Ἑλλην. Σπ.	Ἑλληνικαὶ Σπουδαί, περιοδικὴ ἔκδοσις
ΕΜΠΕΔ.	ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ, φιλόσοφος, ed. H. DIELS, PPF
σφ.	σφαῖρα, ed. E. MAASS, Commentariorum in Aratum reliquiae, pp. 154-159
ἐπ.	ἐπικὸς
Eph. Epigr.	Ephemeris Epigraphica, Corporis Inscriptionum Latinarum supplementum, Berlin 1872
Ephesos	Forschungen in Ephesos
Epigraphica	Epigraphica, Milan 1939 κέ.
Epigr. Gr.	G. KAIBEL, Epigrammata Graeca ex lapidibus conlecta, Berlin 1878
ἐπικ.	ἐπικούρειος
ΕΠΙΚ.	ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, φιλόσοφος, ed. H. USENER, Epicurea, Leipzig 1887
Ἐπ.	Ἐπιστολαὶ
Κύρ. Δόξ.	Κύριαι Δόξαι
Προσφ.	Προσφώνησις
πΦ	Περὶ φύσεως
Sent. Vat.	Gnomologium Vaticanum, ed. WOTKE USENER, Wien. Stud. X (1888)
ΕΠΙΚΤ.	ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, φιλόσοφος, ed. H. SCHENKL, Leipzig 1894
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Γνωμ.	Γνωμολόγιον
Ἐγχ.	Ἐγχειρίδιον
ΕΠΙΜΕΝΙΔ.	ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣ, φιλόσοφος, ed. H. DIELS, Vorsokr. II
Epistolographi	R. HERCHER, Epistolographi Graeci, Paris 1873
ΕΠΙΦ.	ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ, ἐκκλησιαστικός, ed. K. HOLL, GCS 1-3, 1915, 1922, 1933· ed. MIGNE, ἐν PG 41-43 καὶ 86,1
ΕΠΙΦ. ΜΟΝ.	Ὁ ἄλλως ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ὁ ΑΓΙΟΠΟΛΙΤΗΣ λεγόμενος: Epiphanii monachi et presbyteri etita et inedita, Paris et Lipsiae 1843
ΕΠΙΧ.	ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ, κωμικός, ed. G. KAIBEL, CGF
ΕΡΑΤΟΣΘ.	ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ, φιλόλογος, ἀστρονόμος καὶ ποιητής, ed. J. U. POWELL, Coll. Alex. p. 58
Κατ.	Καταστερισμοί, ed. A. OLIVIERI, Mythographi Graeci III(1), Leipzig 1897
σφ. & κυλ.	περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου
ΕΡΜΗΣ.	ΕΡΜΗΣΙΑΝΑΞ, ἐλεγειακός, ed. J.U. POWELL, Coll. Alex. p. 96
ΕΡΜΙΠΠ.	ΕΡΜΙΠΠΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
Ἰαμβ.	Ἀποσπάσματα Ἰαμβικά, ed. T. BERGK, PLG II
ΕΡΜΙΠΠ., ἱστ.	ΕΡΜΙΠΠΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG III
ΕΡΜΟΓ.	ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ῥήτωρ, ed. H. RABE, Leipzig 1913
ΕΡΜ., Ποιμ.	ΕΡΜΑΣ, Ποιμὴν (= ἐν ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ., Στρωμ. 2.9, 452)
ΕΡΩΤΙΑΝ.	ΕΡΩΤΙΑΝΟΣ, γραμματικός, ed. E. NACHMANSON, Göteborg (Uppsala) 1918
Ἐρωτόκρ.	Ἐρωτόκριτος
ESG	R. HERCHER, erotici Scriptores Graeci, Leipzig 1858-9
ESPÉRANDIEU, Recueil	ÉM. ESPÉRANDIEU, Recueil général des bas-reliefs, statues et bustes de la Gaule Romaine, Paris 1966
ἐσφ.	ἐσφαλμένος, ἐσφαλμένη
Et. Gen.	Etymologicum Genuinum
EtPelop.	Études Péloponnésiennes, t. 1-7, Paris, 1956, 1959, 1963, 1966, 1972, 1974
ἐτυμ.	ἐτυμολογία
EtymGud.	Etymologicon Gudianum
ΕΥΑΓΡ.	ΕΥΑΓΡΙΟΣ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΣ, ed. J. BIDEZ, und L. PARMENTIER, London 1898·ed. MIGNE, PG 86.2416
ἐκκλ. ἱστ.	Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία
ΕΥΑΓΡ. ΠΟΝΤ.	ΕΥΑΓΡΙΟΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ, ἐν MIGNE, PG 32.40
ΕΥΒ.	ΕΥΒΟΥΛΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΕΥΔΟΞ., ἀστρον.	ΕΥΔΟΞΟΣ, ἀστρονόμος, ed. F. BLASS, Kiel 1887
Τέχνη	Τέχνη ἀστρονομικὴ
ΕΥΔΟΞ., κωμ.	ΕΥΔΟΞΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III
ΕΥΚΛ.	ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, γεωμέτρης, μαθηματικός, ed. J.L. HEIBERG & H. MENGE, Leipzig 1883- 1916. Ἔκδ. Ε.Σ. ΣΤΑΜΑΤΗ, τ. 1-4, Ἀθῆναι 1952-1957. Βλ. καὶ ed. E.S. STAMATIS, Euclides Elementa post J.L. HEIBERG, vol. 1-5,1, Leipzig 1969-1977
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
δεδ.	Δεδομένα
κατΚ	Κατατομὴ Κανόνος
κατοπτρ.	Κατοπτρικὰ
ὀπτ.	Ὀπτικὰ
στοιχ.	Στοιχεῖα
φαιν.	Φαινόμενα

Ευλογ.	Ευλογιος, Ἀλεξανδρινός, ἐν Migne, PG 86. Βλ. καὶ O. Bardenhewer, TQ 78, 1896, 363
Ευναπ.	Ευναπιος, ἱστορικὸς
β. Σοφ.	Βίοι Σοφιστῶν, ed. J.F. Boissonade, Paris 1849
ἱστ.	Ἱστορικά, ed. L. Dindorf, HGM I
Ευπ.	Ευπολις, κωμικός, ed. T. Kock, CAF I· suppl. J. Demiańczuk, Suppl. Com. p. 41
Ευριπ.	Ευριπιδης, τραγικός, ed. G.G.A. Murray, Oxford (OCT). Ἀποσπάσματα, ἐν A. Nauck, TGF. H.v. Arnim, Supplementum Euripideum, Bonn 1913
Ἄλκ.	Ἄλκηστις
Ἀνδρ.	Ἀνδρομάχη
Ἀντιόπ.	Ἀντιόπη
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἀρχ.	Ἀρχέλαος
Βάκχ.	Βάκχαι
Ἑκ.	Ἑκάβη
Ἑλ.	Ἑλένη
Ἐπ.	Ἐπιστολαί, ed. R. Hercher
Ἐπιγρ.	Ἐπιγράμματα
Ἠλ.	Ἠλέκτρα
Ἡρακλ.	Ἡρακλῆς
Ἡρακλ. Μαιν.	Ἡρακλῆς Μαινόμενος
Ἱκ.	Ἱκέτιδες
Ἱππ.	Ἱππόλυτος
Ἰφιγ. ἐν Αὐλ.	Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι
Ἰφιγ. ἐν Τ.	Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις
Ἴων	Ἴων
Κρῆτ.	Κρῆτες
Κύκλ.	Κύκλωψ
Μελ. Δεσμ.	Μελανίππη Δεσμῶτις
Μελ. Σοφ.	Μελανίππη Σοφὴ
Μήδ.	Μήδεια
Οἰν.	Οἰνεὺς
Ὀρ.	Ὀρέστης
Πειρ.	Πειρίθους
Ῥῆσ.	Ῥῆσος
Σθεν.	Σθενέβοια
Τρῳ	Τρῳάδες
Ὑψ.	Ὑψιπύλη
Φαέθ.	Φαέθων
Φοίν.	Φοίνισσαι
Ευσεβ.	Ευσεβιος, ὁ Καισαρείας, ed. I.A. Heikel (1913). Migne, PG 19-24
β. Κ/τίνου	Βίος Κωνσταντίνου
Ἐκκλ. Θεολ.	Ἐκκλησιαστικὴ Θεολογία
Ἐκκλ. Ἱστορία	Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία
Εὐαγγ. Ἀπόδ.	Εὐαγγελικὴ Ἀπόδειξις
Εὐαγγ. Προπ.	Εὐαγγελικὴ Προπαρασκευὴ
Κ/τίνου Τριακ.	Κωνσταντίνου Τριακονταετηρικὸς
Ευσταθ.	Ευσταθιος Θεσσαλονικης, ed. Weigel, Lipsiae 1827-1830 (τόμοι 7)
Ἰλ.	Παρεκβολαὶ εἰς Ὁμήρου Ἰλιάδα
Ὀδ.	Παρεκβολαὶ εἰς Ὁμήρου Ὀδύσσειαν
Opusc.	Opuscula
Πονημ.	Πονημάτιον
Ευσταθ., κΥΥ	Ευσταθιος, Καθ' Ὑσμίνην καὶ Ὑσμινίαν, ἐν ESG
Ευστρ.	Ευστρατιος, φιλόσοφος
HN	Ὑπόμνημα εἰς Ἠθικὰ Νικομάχεια, ed. G. Heylbut, Berlin 1892
Ευφορ.	Ευφοριων, ἐπικός, ed. J.U. Powell, Coll. Alex.
Εφιππ.	Εφιππος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Εφορ.	Εφορος, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG I
Exp. Arch. GB	Exp. Arch. la Galatie et la Bithynie
ExplARhodes	Exploration Archéologique de Rhodes
Expl. de Délos	Exploration Archéologique de Délos, Paris 1909-1977

Z (ζ, z)

Ζακυθηνος, chrys. d. Al. III	Δ. Α. Ζακυθηνος, Le chrysob. d' Alexis III, Paris 1932
Ζηνοβ.	Ζηνοβιος, παροιμιογράφος, ed. E.L.von Leutsch & F. G. Schneidewin, Paroemiographi I
Ζηνοδ.	Ζηνοδοτος, γραμματικὸς, Σχολια εἰς Ὅμηρον
Ζηνων, Ἐλ.	Ζηνων Ελεατης, φιλόσοφος, ed. H. Diels, Vorsokr. I
Ζηνων, Κιττ.	Ζηνων Κιττιευς, φιλόσοφος, ed. H. von Arnim, SVF I
Ζησιου, ἐπιγρ. χχ.	Κ. Ζησιου, Ἐπιγραφαὶ χριστιανικῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος, ἐν περιοδ. Βυζαντὶς
Ζωναρ.	Ζωναρας, λεξικογράφος, ed. J. A. H. Tittmann, Leipzig 1808
Ζωσιμ.	Ζωσιμος, ἱστορικός, ed. L. Mendelssohn, Leipzig 1887 καὶ ed. CSB
ἱστΝ	Ἱστορία Νέα
ZNW	Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunte der älteren kirche
ZPE	Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik, Bonn

H (η, h)

Ηγησιππ.	Ηγησιππος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF III
Ηλιοδ.	Ηλιοδωρος, συγγραφεὺς ἐρωτικός, ed. W. A. Hirschig, Erotiki, Paris 1856
Ημπερ. & Μαργ.	Ημπεριος καὶ Μαργαρωνα, ed. Collet, Paris 1880
Ηνιοχ.	Ηνιοχος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Ηρακλ.	Ηρακλειτος, φιλόσοφος, ed. H. Diels, Vorsokr. I
Ηρακλ.	Ηρακλειδης, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Ηρακλ. Ποντ.	Ηρακλειδης Ποντικος, ed. C. Müller, FHG III
Ηροδ.	Ηροδοτος, ἱστορικός, ed. C. Hude, Oxford (OCT)
ψ/β. Ὁμ.	Ψευδο-βίος Ὁμήρου, ed. T. W. Allen, Homeri Opera V, Oxford (OCT)
Ηρωδ.	Ηρωδιανος, γραμματικός, ed. A. Lentz, Leipzig 1867-70· ed. J. F. Boissonade, London 1819· ed. Pierson, π. Moeris· ed. W. Studemund, Jahrbücher für klassische Philologie XCV (1867)
Ηρωδ. Αττ.	Ηρωδης Αττικος, ῥήτωρ, ed. V. Engelberg Drerup, Paderborn 1908(Studien z. Geschichte u. Kultur des Altertums, Bd. 2, H. 1)· ed. U. Albini, Firenze 1968
Ηρωδ., ἱστ.	Ηρωδιανος, ἱστορικός, ed. K. Stavenhagen, Leipzig 1922
Ηρων	Ηρων, μηχανικός, ed. W. Schmidt, H. Schöne, J. L. Heiberg, Leipzig 1899-1914
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα, ed. Nix-Schmidt, Leipzig 1900
Αὐτ.	Περὶ αὐτοματοποιητικῆς
Βελοπ.	Βελοποιϊκά, ed. R. Schneider, Metz 1907· ed. Hultsch, Berlin 1864
Γεωμ.	Γεωμετρικὰ
Διοπτρ.	Διοπτρικά, ed. Schöne, Leipzig 1903
Μετρ.	Μετρήσεις
Μετρικ.	Μετρικὰ
Ὅρ. Γεωμ.	Ὅροι τῶν γεωμετρίας ὀνομάτων
Πνευμ.	Πνευματικὰ

Στερ.	Εἰσαγωγαὶ στερεομετρουμένων
Ησιοδ.	ΗΣΙΟΔΟΣ, ἐπικός, ed. A. RZACH, Leipzig 1913[3]
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἀσπὶς	Ἀσπὶς τοῦ Ἡρακλέους
Ἔργα	Ἔργα καὶ Ἡμέραι
Θεογ.	Θεογονία
Ησυχ.	ΗΣΥΧΙΟΣ, λεξικογράφος, ed. M. SCHMIDT, Jena 1858-68· ed. KURT LATTE, vol. 1-2, Hauniae 1953, 1966
Ησυχ. Ιλλ.	ΗΣΥΧΙΟΣ ΙΛΛΟΥΣΤΡΙΟΣ
<= Ησυχ. Μιλ.	
Ησυχ. Μιλ.	ΗΣΥΧΙΟΣ ὁ ΜΙΛΗΣΙΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG IV
Ηφαιστ.	ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ, γραμματικός, ed. M. CONSBRUCH, Leipzig 1906
πΠ	Περὶ ποιημάτων
Σχολ.	ΣΧΟΛΙΑ
HANDFORD, βάλανος and βαλανάγρα	S. A. HANDFORD, The Evidence of Aeneas Tacticus on the βάλανος and βαλανάγρα, ἐν JHS 46, 1926, 181-184
HAUSSOULLIER, Ét. hMD	B. HAUSSOULLIER, Études sur l'histoire de Milet et du Didymeion, Paris 1902
HAWES, Gournia	H. B. HAWES, Gournia, Philadelphia 1908
HEBERDEY, AltPoross/k	R. HEBERDEY, Altattische Porosskulptur, Wien 1919
HEISENBERG, Gr/k u. Ap/k	A. HEISENBERG, Grabeskirche und Apostolkirche
HELBIG, Das hom. Epos[2]	W. HELBIG, Das homerische Epos aus den Denkmälern erläutet. Archäologische Untersuchungen, Leipzig 1887
Hellenica	Hellenica. Recueil d'épigraphie de numismatique et d'antiquités Grecques publié par LOUIS ROBERT, Paris 1940-1965
Hell. Oxy.	Hellenica Oxyrhynchia. Cum Theopompi et Cratippi fragmentis, ed. B. P. GRENFELL & A. S. HUND, Oxford (OCT)
Hermes	Hermes. Zeitschrift für klassische Philologie. Wiesbaden, Steiner
HÉRON DE VILLEFOSSE, MemSocAF	HÉRON DE VILLEFOSSE, ἐν MemSocAF
HERWERDEN, LexGr s. et D.	H. v. HERWERDEN, Lexikon graecum suppletorium et dialecticum. ed. 2, Lugduni Batav. 1910
Hesperia	Hesperia. Journal of the American School of Classical Studies at Athens. Athens
HEUZEY-DAUMET, Mission Arch. de Macédoine	L. HEUZEY et H. DAUMET, Mission Archéologique de Macédoine, Paris 1876
HGM	L. DINDORF, Historici Graeci Minores, Leipzig 1870-1871
Histria	V. PÁRVAN, Histria, Part IV, Bucarest 1916. Part VII, Bucarest 1923
HODGE, WGR	A. T. HODGE, The Woodwork of Greek Roofs, Cambridge 1960
HOFFMANN, GD 1	O. HOFFMANN, Die Griechische Dialekt v. 1, Göttingen 1891
HOFMANN, etymWG	J. B. HOFMANN, Etym. Wörterbuch des Griechischen, München 1949
HOFMANN, Lat. etym W	J. B. HOFMANN, A. WALDE, Lateinisches Etymologisches Wörterbuch. Heidelberg 1938, 1954. Registerband, Heidelberg 1956
HOLLAND-DAVIS, Porsch-Ceiling tApolloD	B. HOLLAND-P. DAVIS, The Porch-Ceiling of the temple of Apollo in Délos
HOLTZINGER, Altchr. u. byzB	H. HOLTZINGER, Altchristliche und byzantinische Baukunst (Handb. d. Architektur, Aufl. 3. Teil 2. Bd 3., H.1.), Leipzig 1909
HOR.	Q. HORATIUS FLACCUS
ars	de arte poetica
epist.	epistulae
HULTSCH, Metrologie[2,3]	FR. HULTSCH, Griechische und römische Metrologie, Berlin 1882[2,3]
HUMANN, Alt. v. H.	C. HUMANN, Altertümer von Hierapolis, Berlin 1898
HUSSONG, zT attG/k	L. HUSSOND, Zur Technik der attisch. Gefässkeramik, Trier 1928

Θ TH,(Th)

Θεαγ.	ΘΕΑΓΕΝΗΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG IV
Θεαγ.	ΘΕΑΓΗΣ, φιλόσοφος, παρὰ ΣΤΟΒΑΙῼ
Θεμιστ.	ΘΕΜΙΣΤΙΟΣ, σοφιστής, edd. W. DINDORF, Leipzig 1832· M. WALLIES, Berlin 1884, 1899, 1900· H. SCHENKL, Berlin 1900· P. WENDLAND, Berlin 1903· ἐν χρήσει ἰδίᾳ edd. W. DINDORF, Leipzig 1832/Darmstadt 1961· H. SCHENKL, G. DOWNEY, vol. 1-3, Lipsiae (T) 1965-1974
Θεογν.	ΘΕΟΓΝΙΣ, ἐλεγειακός, ed. T. BERGK. PLG II ed M.L. WEST, Theognidis et Phocylidis fragmenta et adespota quaedam gnomica, Berlin, New York 1978
Θεογνητ.	ΘΕΟΓΝΗΤΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
Θεογνωστ.	ΘΕΟΓΝΩΣΤΟΣ, γραμματικός, ed. J.A. CRAMER, An. Ox. vol. II
Θεοδ. Αναγν.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
Θεοδ. Διακ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
Θεοδ. Μετοχ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΕΤΟΧΙΤΗΣ
Θεοδ. Μοψ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΟΨΟΥΕΣΤΙΑΣ
Θεοδ. Πεδ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΣ
Θεοδ. Προδρ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
Θεοδ. Στουδ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΟΥΔΙΤΗΣ
Θεοδοτ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ
Θεοδωρ.	ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΣ, ἐκκλησιαστικός, ed. MIGNE, PG 80-84· ed. L. PARMENTIER, GCS 1911 S. 3.722
Θεοκρ.	ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ, βουκολικός, ed. U. VON WILAMOWITZ-MÖLLENDORFF[2], Bucolici Graeci, Oxford (OCT)· ed. A.S.F. GOW, vol. 1-2, Cambridge 1952[2]. ΣΧΟΛΙΑ, ed. FR. DÜBNER, Paris 1849
Εἰδ.	Εἰδύλλια
Θεοπ.	ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ, ἱστορικός, ed. B.P. GRENFELL & A.S. HUNT, v. Hellenica Oxyrhynhia, Oxonii (1909)
Θεοπ., κωμ.	ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
Θεοφ.	ΘΕΟΦΑΝΗΣ, χρονογράφος, ed. C. de BOOR, Leipzig 1883
χρον.	Χρονογραφία
Θεοφ. Συν.	ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΣΥΝΕΧΙΣΤΑΙ, ἐν CSB
Θεοφρ.	ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ, φιλόσοφος, ed. FR. WIMMER, Lipsiae 1854-1864
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα, ed. A. GRAESER, Berlin, New York 1973
πΕὐσ.	Περὶ Εὐσεβείας, ed. W. PÖTSCHER, Leiden 1964 (Philos. Antiqua, 11)
πΛ	Περὶ Λίθων, ed. D. E. EICHHOLZ, Oxford 1965
ππ	περὶ πυρὸς
πΦΙ	Περὶ φυτῶν ἱστορία, ed. AR. HORT, τ. 1-2, London, Cambridge, Mass. 1961
φ. Αἰτ.	Φυτῶν Αἴτια
Χαρ.	Χαρακτῆρες, ἔκδ. Α. ΚΟΡΑΗ, Ἐν Παρισίοις 1799. Ἐν Πειραιεῖ 1834· ed. P. STEINMETZ, Bd 1-2, München 1960-1962· ed. J.M. EDMONDS, Cambridge, Mass., London 1961
Θεοφυλ. Βουλγ.	ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ, Βουλγαρίας, ἐν MIGNE, PG τ. 123-126
Θεοφυλ. Σιμ.	ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΣΙΜΟΚΑΤΗΣ, ed. C. de BOOR, Lipsiae 1887· ed CSB, 13

ΘΕΩΝ Σμ.	ΘΕΩΝ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. E. HILLER, Leipzig 1878
ΘΟΥΚ.	ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ἱστορικός, ed. H. STUART JONES, Oxford (OCT)· ed. CH. F. SMITH, τ. 1-4, London, Camb. Mass. 1962-1965 (τόμ. 1-4)· ed. K. J. DOVEL, Book 6-7 Oxford 1965
Θρακικὰ	Θρακικά. Σύγγραμμα, περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Θρακικοῦ Κέντρου, Ἐν Ἀθήναις, 1928 κἑ. 1978 κἑ.
Θρῆνος Κπόλεως	Θρῆνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ByzZ· ed. v. U. ELLISSEN, Leipzig 1857 (1976)
ΘΩΜ. ΜΑΓ.	ΘΩΜΑΣ ΜΑΓΙΣΤΡΟΣ, γραμματικός, ed. F. RITSCHEL, Halle 1832· ed. F.W. LENZ, Leiden 1963
Ἐκλ.	Ἐκλόγιον
Thasos I, II	Recherches sur l' histoire et les cultes de Thasos. Vol. I., J. POUILLOUX, Paris 1954· vol II, C. DUNANT & J. POUILLOUX, Paris 1958
Theb. Ostr.	Theban Ostraca.. PE III: Greek texts, by J.G. MILNE, Toronto (Oxford) 1913
Th.l.g.	Thesaurus linguae graecae
Th.l.l.	Thesaurus linguae latinae
THOMPSON, Activ. AA	H.A. THOMPSON, Activities in the Athenian Agora: 1958, Hesperia 28, 1959
THOMPSON-WYCHERLEY, The Agora of Athens	H.A. THOMPSON and R.E. WYCHERLEY, in The Athenian Agora XIV, 1972

I

IΑΜΒΛ.	IΑΜΒΛΙΧΟΣ, φιλόσοφος
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα, ed. by JOHN M. DILLON, Leiden 1973 (Philosophia Antiqua, 23)
θεολ. ἀριθ.	Τὰ θεολογούμενα τῆς ἀριθμητικῆς, ed. V. de FALCO (ed cur. V. KLEIN, Stutgardiae 1975)
πΑἰγ. μυστ.	Περὶ τῶν Αἰγυπτίων μυστηρίων, ed. ED. Des PLACES, Paris 1966. Βλ. καὶ ed. G. PARTHEY, Berlin 1857
π. κοιν. μαθΕ.	Περὶ τῆς κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, ed. N. FESTA, Lipsiae 1891(: ed. cur. V. KLEIN, Stutgardiae 1975)
πΝικ. ἀριθμ. εἰσαγ.	Περὶ τῆς Νικομάχου ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς, ed. HERN. PISTELLI, Lipsiae 1894 (: ed. cur V. KLEIN, Stutgardiae, 1975)
προτρ. εΦ	Προτρεπτικὸς ἐπὶ φιλοσοφίαν, ed. HERN. PISTELLI, Lipsiae 1888
Πυθαγ.	Πυθαγόρας, ed. A. NAUCK, Leipzig 1884· ed. M. v. ALBRECHT, Zürich, 1963
IΑΜΒΛ. ἐρωτ. δραμ.	IΑΜΒΛΙΧΟΣ, ἐρωτικὸς ἐν ESG V, 1 δραματικὸν
IΒΥΚ.	IΒΥΚΟΣ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG III
IdD	Inscriptions de Délos, Paris 1950 κἑ.
IDELER	J.L. IDELER, Physici et Medici Graeci Minores, 2 vols, Berlin 1841-2
IEJ	Israel Exploration Journal, Jerusalem
IΕΡΟΚΛ.	IΕΡΟΚΛΗΣ, φιλόσοφος, ed. F.W.A. MULLACH, FPG I
πΠρον.	Περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης καὶ τῆς τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίαν συντάξεως
Πυθ. χρ. ἔπη	Εἰς τὰ Πυθαγορείων χρυσᾶ ἔπη
IG	Inscriptiones Graecae consilio et auctoritate Academiae litterarum Borussicae, Berolini, 1873-1927
I	Inscriptiones Atticae Euclidis anno vetustiores, ed. A. KIRCHHOFF, 1873
Suppl.	Supplementa: 1877, 1886, 1891
Suppl. ind.	Supplementorum indices 1903
II	Inscriptiones Atticae aetatis quae est inter Euclidis annum et Augusti tempora, ed. U. KOEHLER
1-4	4. Indices, ed. I. KIRCHNER 1893
Suppl.	Supplementa, 1895
III	Inscriptiones Atticae aetatis Romanae, ed. G. DITTENBERGER
1-3	3. Appendix: Defixionum tabellae, ed. R. WUENSCH, 1897
IV	Inscriptiones Argolidis, ed. M. FRAENKEL, 1902
V	Inscriptiones Laconiae, Messeniae, Arcadiae
1	Inscriptiones Laconiae et Messeniae, ed. G. KOLBE, 1913
2	Inscriptiones Arcadiae, ed. F. HILLER de GAERTRINGEN, 1913
VII	Inscriptiones Megaridis et Boeotiae, ed. G. DITTENBERGER, 1892
IX	Inscriptiones Graeciae Septentrionalis voluminibus VII et VIII non conprehensae
1-2	1. Inscriptiones Phocidis, Locridis, Aetoliae, Acarnaniae, insularum maris Ionii, ed. G. DITTENBERGER, 1897 2. Inscriptiones Thessaliae, ed O. KERN, Indices composuit F. HILLER de GAERTRINGEN, 1908
XI	Inscriptiones Deli
2,3,4,	2. Inscriptiones Deli liberae, ed. F. DURRBACH 1912 3. Tabulae. Adnotavit, F. HILLER de GAERTRINGEN, 1927 4. Inscriptiones Deli liberae, ed. P. ROUSSEL, 1914
XII	Inscriptiones insularum maris Aegaei praeter Delum
1,2,3,5,7,8,9	1. Inscriptiones Rhodi, Chalces, Carpathi cum Saro, Casi, ed. F. HILLER de GAERTRINGEN, 1895 2. Inscriptiones Lesbi, Nesi, Tenedi, ed. G. PATON, 1899 3. Inscriptiones Symes, Seutlussae, Teli, Nisyri, Astypalaeae, Anaphes, Therae et Therasiae, Pholegandri, Cimoli, Meli, ed. F. HILLER de GAERTRINGEN, 1898. Supplementum, 1904 5. Inscriptiones Cycladum, ed. F. HILLER de GAERTRINGEN, 1903-1909 7. Inscriptiones Amorgi et insularum vicinarum, ed. I. DELAMARRE. Indices composuit F. HILLER de GAERTRINGEN, 1908 8. Inscriptiones insularum maris Thracici, ed. C. FREDRICH, 1909 9. Inscriptiones Euboeae insulae, ed. E. ZIEBARTH, 1915
XIV	Inscriptiones Italiae et Siciliae (additis Galliae, Hispaniae Britanniae, Germaniae inscriptionibus), ed. G. KAIBEL. Galliae inscriptiones, ed. A. LEBÈGUE, 1890
IG	Inscriptiones Graecae, consilio et auctoritate Academiae litterarum Borussicae editae. Editio minor, Berolini, 1913 ss.
I²	Inscriptiones Atticae Euclidis anno anteriores, ed. F. HILLER de GAERTRINGEN, 1924
II/III²	Inscriptiones Atticae Euclides anno posteriores, ed. I. KIRCHNER
1,2,3,4	1. Decreta Fasc. I: Decreta annorum 403/402-230/229, 1913

	Fasc. II: Decreta anno 229/228 posteriora. Accedunt leges sacrae, 1916
	2. Tabulae magistratuum, catalogi nominum, instrumenta iuris privati
	Fasc. I: Tabulae magistratuum, 1927
	Fasc. II: Catalogi nominum, instrumenta iuris privati, 1931
	3. Dedicationes, tituli honorarii, tituli sacri; tituli sepulcrales.
	Fasc. I: Dedicationes, tituli honorarii, tituli sacri, 1935
	Fasc. II: Tituli sepulcrales, tituli memoriales, 1940
	4. Indices
	Fasc. I: Archontum tabulae, chronologica, sermo publicus decretorum proprius, 1918
IV	Inscriptiones Argolidis
1²	Inscriptiones Epidauri, ed. F. Hiller de Gaertringen, 1929
IX	Inscriptiones Graeciae septentrionalis voluminibus VII et VIII non comprehensae
1	Inscriptiones Phocidis, Locridis, Aetoliae, Acarnaniae; insularum maris Ionii
	Fasc. I²: Inscriptiones Aetoliae, ed. G. Klaffenbach, 1932
	Fasc. II²: Inscriptiones Acarnaniae, ed. G. Klaffenbach, 1957
X	Inscriptiones Epiri, Macedoniae, Thraciae, Scythiae
1	Inscriptiones Macedoniae
	Fasc. I: Inscriptiones Thessalonicae, ed. C. Edson, 1970
XII	Supplementum, ed. F. Hiller de Gaertringen, 1939
IGLS	Inscriptions Grecques et Latines de la Syrie, par Louis Jalabert et René Mouterde
IG Rom.	Inscriptiones Graecae ad res Romanas pertinentes, ed. R. Cagnat et alii, Paris vol. I 1911, III 1906, IV 1927
Ιμ.	Ιμεριος, σοφιστής, ed. F. Dübner, Paris 1849
ἐκλ.	ἐκλογαὶ
λόγ.	λόγοι
Ind. Lect. Rost	Index Lectionum in Academia Rostochiensi
Inschr. a. Thon	C. Schuchhardt, Inschriften auf Thon
Inschr. v. Stratonikeia	M. Setin Sebin, Die Inschriften von Stratonikeia, Bonn 1981
Inscr. Aegypt. ap. LR slHEg.	Inscr. Aegypt. ap. Letronne Recherches pour servir à l' Histoire de l' Egypte
Inscr. Cos	The Inscriptions of Cos, ed. W.R. Paton & E.L. Hicks, Oxford 1891
Inscr. Cret.	Inscriptiones Creticae, opera et consilio Curavit M. Guarducci, I-IV, Roma, 1935, 1939, 1942, 1950
Inscr. Cypr.	Cyprian inscriptions in O. Hoffmann, Die griechischen Dialekte, vol. I, Göttingen 1891
Inscr. Dura	Inscriptions from Dura-Europos, ed. R.N. Frye and others in Yale Class. Studies 14, 127-213
Inscr. du Louvre	A. Dain, Inscript. Grecque du Musée du Louvre, Paris 1933
Inscr. Epid. <= Peek, Inscr. d' AE	
Inscr. GBulg.	Inscriptiones Graecae in Bulgaria Repertae, ed. G. Mihailov, Serdica 1956 κἑ.
Inscr. GSKl. 8	Inshriften Griechischen Städte aus Kleinasien 8
Inscr. JGr.	Inscriptiones Juridiques Greques
Inscr. Lykien <= Benndorf-Niemann, Reisen in Lykien	
Inscr. Magn.	Die Inschriften von Magnesia am Maeander, ed. O. Kern, Berlin 1900
Inscr. Mus. Alex.	E. Breccia, Iscrizioni greche e latine (Catal. gen. des antiq. égypt. du Musée d' Alexandrie, 57), 1911
Inscr. of Kourion	The Inscriptions of Kourion
Inscr. of Side	G.E. Bean, Side Kitabeleri the Inscr. of Side, Ankara, 1965
Inscr. Olymp.	Olympia: die Ergebnisse der... Ausgrabung· Textband V, Die Inschriften, ed. W. Dittenberger -K. Purgo'd, Berlin 1896
Inscr. Perg.	Die Inschriften von Pergamon (in Alteitümer von Pergamon VIII), ed. M. Fraenkel, Berlin 1890-1895
Inscr. Prien.	Die Inschriften von Priene, ed. F. Hiller von Gaertringen, Berlin 1906
Inscr. Rom. <= Silvagni, Inscr. chr. Rom.	
Inscr. Sicil. <= Arangio-Ruiz et Olivieri, Inscr. Gr.	
Insch. v. Assos	R. Merkelbach, Die Inschriften von Assos
Insch. v. Er. u. Klaz.	Die Inschriften von Erythrai und Klazomenai II (no. 201-536), Bonn 1973
Ιουλιαν., Ἐπιστ.	Ιουλιανος, ὁ αὐτοκράτωρ, ed. F.C. Hertleirn, Leipzig 1875-6· ed. I. Bidez et F. Cumont
IPE	Inscriptiones orae septentrionalis Ponti Euxini, ed B. Latyschev, Petersburg 1885-1901
Ιππαρχ.	Ιππαρχος, ἀστρονομικός, ed. C. Manitius, Leipzig 1894
Ιππαρχ.	Ιππαρχος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF III
Ἱππιατρ.	Ἱππιατρικὰ (Veterinariae Medicinae libri duo, ed. S. Grynaeus, Basel 1537· ed. E. Oder & C. Hoppe, Leipzig 1924)
Ιπποκρ.	Ιπποκρατης, ἰατρός, ed. E. Littré, τ. 1-10, Paris 1839-1861
π.ἄρθ. ἐμβ.	Περὶ ἄρθρων ἐμβολῆς
μοχλ.	μοχλικὸν
Ιππων.	Ιππωναξ, ἰαμβογράφος, ed. I. Berg, PLG II
Ισαιος	Ισαιος, ῥήτωρ, ed. T. Thalheim, Leipzig 1903
Isid., orig.	Isidorus, episcopus Hispalensis, originum s. etymologiarum, ed. W.M. Lindsay, Scriptorum Classicorum Bibliotheca Oxoniensis, 1911
Ισοκρ.	Ισοκρατης, ῥήτωρ, ed. F. Blass, τ. 2, Leipzig 1889-1898.
Ἐπιστ.	Ἐπιστολαὶ
Ιωανν. Γαζ.	Ιωαννης Γαζαιος
Ιω. Δαμασκ.	Ιωαννης Δαμασκηνος
Ιω. Καμεν.	Ιωαννης Καμενιατης
Ιω. Κιννάμος <= Κιnn.	Ιωαννης Κιννάμος
Ιω. Κλιμ.	Ιωαννης ὁ τῆς Κλιμακος
Ιω. Λυδ. <= Λυδ.	Ιωαννης Λυδος
Ιω. Μαλ. <= Μαλ.	Ιωαννης Μαλαλας
Ιω. Φιλοπ. <= Φιλοπ.	Ιωαννης Φιλοπονος
Ιω. Χρυσ.	Ιωαννης Χρυσοστομος
Ιωηλ., Χρον.	Ιωηλου, Χρονογραφία ἐν συνόψει, Migne, PG τ. 139
Ιων	Ιων, λυρικὸς
Ἐλεγ.	ἐλεγειακά, ed. T. Bergk, PLG II
Ἱστορ.	ἱστορικά, ed. C. Müller, FHG
Λυρ.	λυρικά, ed. T. Bergk, PLG
τραγ.	τραγικά, ed. A.Nauck, TGF
Ιωσηπ.	Ιωσηπος, ἱστορικός, edd. Imm. Bekker,

	Lipsiae 1855-1856, S.A. NABER, Leipzig 1888-1896. B. NIESE, vol. 1-7, Berolini 1955[2]
Ἰουδ. Ἀρχ.	Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία
Ἰουδ. Πόλ.	Ἰουδαϊκὸς Πόλεμος
κΑπ.	Κατ᾽ Ἀπίωνος

J

Jahrbuch	
<= JdI	
JAntIre	Journal of the Royal Society of Antiquaries of Ireland
JbÖByz	Jahrbuch der österreichischen Byzantinistik (Jahrbuch der österreichischen byzantinischen Geselfschaft)
JdI	Jahrbuch des deutschen archäologischen Instituts, 1886 κἑ.
JEA	The Journal of Egyptian Archaeology
JEPPESEN, Paradeigmata	KR. JEPPESEN, Paradeigmata: Three mid-fourth century Main Works of Hellenic Architecture, Aarhus 1958
JEQUEIER, Manuel dAEg.	G. JEQUEIER, Manuel d'Archaeologie Egyptianne, Paris 1924
JfPhilol.	Jahrbücher für Philologie
JHS	Journal of Hellenic Studies, London
JJP	Journal of Juristic Papyrology, New York 1946 κἑ.
JOAI	
<= ÖJh	
JOHNSON-MARTIN-HUNT, Cataloque	
<= PRyl	
JONES-SACKETT-ELIOT	J.E. JONES-L. H. SACKETT-C. W.J. ELIOT, Τὸ Δέμα: A Survey of the Aigaleos-Parnes Wall, BSA 52, 1957
JOUQUAET, PG	
<= PGrecs	
Journ. As.	Journal Asiatique, Paris 1822
Journ. Sav.	Journal des Savants, Paris 1679 κἑ.
JRS	The Journal of Roman Studies

K C Q

ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ, Ἱ. Ἀσκλ. Ἐπ.	Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ, Τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ, Ἀθήνησιν 1900
KAIBEL, EG	
<= Epigr. Gr.	
ΚΑΙΣ. ΝΑΖ., διάλ.	ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΣ, Διάλογοι, ἐν MIGNE, PG 38
ΚΑΛΛ.	ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ, ἐπικός, ed. O. SCHNEIDER, τόμ. 2, Leipzig 1870-1873· ed. A.W. MAIR, London 1921· ed. RUD. PFEIFFER, τ. 1, 2, Oxonii, 1949-1953· ed. C.A. TRYPANIS, London, Cambridge, Mass. 1958
ΚΑΛΛ. ἱστορ.	ΚΑΛΛΙΑΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG II
ΚΑΛΛ. κωμ.	ΚΑΛΛΙΑΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
ΚΑΛΛΙΚΡ.	ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ, κωμικός, CGF III 1840, ed. A. MEINEKE
ΚΑΛΛ. & ΧΡΥΣ.	ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ καὶ ΧΡΥΣΟΡΡΟΗ, ed. M. PICHARD, Paris 1956 (Coll. Byz. Ass. G. BUDÉ)
ΚΑΛΛΙΞ.	ΚΑΛΛΙΞΕΝΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG III
ΚΑΛΛΙΣΤΡ.	ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ, σοφιστής, ed. C. SCHENKL & AEM. REISCH (παρὰ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤῼ), Leipzig 1902. Βλ. καὶ ed. KAYSER, ἐν ΦΙΛΟΣΤΡΑ-

	ΤΟΥ ἔργ., vol. 2, 1871
ΚΑΝΤΑΚΟΥΖ.	ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ, ἱστορίαι, ed. CSB, 2· MIGNE, PG τ. 153, 154
KAUFMANN, Epigr.	C.M. KAUFMANN, Handbuch der altchristl. Epigraphik (1917)
ΚΔ	Καινὴ Διαθήκη (Novum Testamentum), edd. A. SOUTER, Oxford 1910· E. NESTLE, New York, 1936
Ἀποκ.	Ἀποκάλυψις
Γαλ.	Πρὸς Γαλάτας
Ἑβρ.	Πρὸς Ἑβραίους
Ἐφεσ.	Πρὸς Ἐφεσίους
Θεσσ. Α΄	Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄
Θεσσ. Β΄	Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β΄
Ἰακ.	Ἰακώβου
Ἰούδ.	Ἰούδα
Ἰω.	Κατὰ Ἰωάννην
Ἰωάνν. Α΄	Ἰωάννου Α΄
Ἰωάνν. Β΄	Ἰωάννου Β΄
Κολ.	Πρὸς Κολοσσαεῖς
Κορ. Α΄	Πρὸς Κορινθίους Α΄
Κορ. Β΄	Πρὸς Κορινθίους Β΄
Λουκ.	Κατὰ Λουκᾶν
Μᾶρκ.	Κατὰ Μᾶρκον
Ματθ.	Κατὰ Ματθαῖον
Πέτρ. Α΄	Πέτρου Α΄
Πέτρ. Β΄	Πέτρου Β΄
Πράξ.	Πράξεις τῶν Ἀποστόλων
Ρωμ.	Πρὸς Ρωμαίους
Τιμ. Α΄	Πρὸς Τιμόθεον Α΄
Τιμ. Β΄	Πρὸς Τιμόθεον Β΄
Φιλήμ.	Πρὸς Φιλήμονα
Φιλιππ.	Πρὸς Φιλιππησίους
ΚΕΔΡ.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΕΔΡΗΝΟΣ, Σύνοψις Ἱστοριῶν, ἐν CSB, 28· MIGNE, PG 121-122
KEIL-PREMERSTEIN, BüRL	J. KEIL & A. von PREMERSTEIN, Bericht über eine Reise in Lydien (Denkschriften der Wiener Akademie, phil.-hist. Klasse LIII, 2. Abh. LIV, 2. Abh. LVII, 1, Abh.), Wien 1908, 1911, 1914[3]
KHATCHATRIAN, Bapt P.	A. KHATSHATRIAN, Les Baptistères Paléochrétiens, Paris 1962
ΚΗΦΙΣΟΔ.	ΚΗΦΙΣΟΔΟΤΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
ΚΙΝΝ.	ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΙΝΝΑΜΟΣ, Ἱστορίαι, ed. CSB, 18· MIGNE, PG τ. 133
ΚΛΕΑΡΧ.	ΚΛΕΑΡΧΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF II
ΚΛΕΙΔ., ἐν ΚΛΕΙΤΟΔ.	ΚΛΕΙΔΗΜΟΣ, ἱστορικός, ἐν ΚΛΕΙΤΟΔΗΜῼ, ed. C. MÜLLER, FHG I
ΚΛΕΟΜ.	ΚΛΕΟΜΗΔΗΣ, ἀστρονόμος, ed. H. ZIEGLER, Leipzig 1891
ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ.	ΚΛΗΜΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΥΣ, θεολόγος, ed. O. STÄHLIN, Leipzig 1905-1909· MIGNE, PG. τ. 1.2.8.9. Βλ. καὶ ed G. W. BUTTERWORTH, Cambridge, Mass 1960
Παιδ.	Παιδαγωγὸς
Προτρ.	Προτρεπτικὸς
Στρωμ.	Στρωματεῖς
ΚΛΗΜ. ΡΩΜ.	ΚΛΗΜΗΣ ΡΩΜΗΣ, ἐκκλησιαστικός, ἐν MIGNE, PL, 1
ΑΚλήμ.	Α΄ Κλήμεντος πρὸς Κορινθίους
ΒΚλήμ.	Β΄ Κλήμεντος πρὸς Κορινθίους
Klio	Klio. Beiträge zur alten Geschichte, Berlin
KNACKFUSS, Rathaus u.M.	H. KNACKFUSS, Das Rathaus von Milet, Berlin 1908
ΚΟΪΝΤ. ΣΜΥΡΝ.	ΚΟΪΝΤΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ, ἐπικὸς
KOLB, Agora und Theater, V u F/v	FR. KOLB, Agora und Theater, Volks-und Festversammlung, Berlin 1981
KOLDEWEY-PUCHSTEIN, grT in US	R. KOLDEWEY-O. PUCHSTEIN, Die griechischen Tempel in Unteritalien und Sizilien, τ. 1-2, Berlin 1899
ΚΟΛΟΥΘ.	ΚΟΛΟΥΘΟΣ, ἐπικός, ed. W. WEINDERGER, Leipzig 1896
ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ, Μέγαρον	N. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ, Μέγαρον, ἐν Mél. O.-M.

	MERLIER
ΚΟΝΤΟΣ, Γλωσσ. παρ.	Κ.Σ. ΚΟΝΤΟΣ, Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, Ἀθῆναι 1882
ΚΟΣΜ. ΙΝΔΙΚ., χτ.	ΚΟΣΜΑΣ ΙΝΔΙΚΟΠΛΕΥΣΤΗΣ, Χριστιανικὴ Τοπογραφία
Kourion	
<= Inscr. of Kourion	
ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, βυζ. β. & π.	Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, Βυζαντινῶν βίος καὶ πολιτισμός, τ. 1-6 (1,1-2, 21-2, 3, 4, 5, 6), Ἐν Ἀθήναις 1948-1957
Γραμματικὰ	Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου τὰ Γραμματικά, ἐν Ἐπ. Ἑτ. Μ. Σπ. Πραγμ., ἀριθ. 8
Μπολιάρις	Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, Μπολιάρις, ἐν ΕΕΒΣ 3, 1926
ὁδοὶ & ἔμβολοι	Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, Αἱ ὁδοὶ καὶ οἱ ἔμβολοι τῶν βυζαντινῶν πόλεων, ἐν ΕΕΒΣ 18, 1948
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ, Συναγωγὴ λέξ. ἀθ.	Σ.Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ, Συναγωγὴ λέξεων ἀθησαυρίστων ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λεξικοῖς, Ἀθῆναι 1883
ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ἐλευσινιακά	Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ἐλευσινιακά, τχ. 1, Ἐν Ἀθήναις 1932
KRAELING, Gerasa, CD	C. KRAELING, Gerasa, City of the Decapolis, New-Haur 1938
ΚΡΑΤΙΝ.	ΚΡΑΤΙΝΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF I
Πλ.	Πλούσιοι
KRISCHEN	F. KRISCHEN, Der Aufbau des Nereidenmonuments von Xanthos, AthMitt 48, 1923
KRISCHER, AntR	F. KRISCHER, Antike Rathäuser, Berlin 1941
ΚΤΗΣ.	ΚΤΗΣΙΑΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER (μετὰ τὸν ΗΡΟΔΟΤΟΝ, DINDORF), Paris 1844. Βλ. καὶ Extrait de l'histoire de Perse de Ctésias par Photius, ἐν Histoire d'Hérodote, traduite du grec., τ. 6, Paris 1802, σσ. 215-330. ΑΥΤΟΘΙ: Histoire de l'Inde, par Ctesias; Extrait de Photios, σσ. 331-381. ed. J.-A.-C. BUCHON, Choix des historiens grecs, Paris 1837, σσ. 346-357 καὶ 358-364· ed. Fr. W. KÖNIG, Die Persika des Ktesias von Knidos (Archiv für Orientforschung, herausgegeben von Ernst Weidner. Beiheft 18), Graz 1972
Ἰνδ.	Ἰνδικὰ
Περσ.	Περσικὰ
ΚΥΡΙΛΛ.	ΚΥΡΙΛΛΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΚΥΡΙΛΛ. ΑΛΕΞ.	ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ, ἐκκλησιαστικός, ἐν MIGNE, PG τ. 68-77
ΚΥΡΙΛΛ. ΙΕΡΟΣ.	ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ, ἐκκλησιαστικός, ἐν MIGNE, PG τ. 33
ΚΥΡΙΛΛ. ΦΙΛΟΞ., Γλωσσ.	ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟΣ, Γλωσσάρια (Cyrilli Philoxeni, aliorumque veterum glossaria latino-graeca, et graeco-latina κλπ. Luteriae Parisiorum 1679)
ΚΩΔΙΝ.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΔΙΝΟΣ, ἐν MIGNE, PG τ. 157 καὶ CSB τ. 31. 32
οἰκοδ. ν.ἁΣ.	Περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας
ὀφφ.	Περὶ τῶν ὀφφικιαλίων
Παρεκβ.	Παρεκβολαὶ ἐκ τῆς βίβλου τοῦ χρονικοῦ περὶ τῶν πατρίων τῆς Κ/πόλεως
σχ.	Περὶ Σχηματογραφίας
Χρον.	Χρονογραφία
Κῶδιξ VII, 43MB	Κῶδιξ VII 43 Μαρκιανῆς Βιβλιοθήκης του 1619 (ἐν ΕΕΒΣ 3, 151)
ΚΩΝ. ΡΟΔ.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ ΡΟΔΙΟΣ
CAES. civ.	C. JULIUS CAESAR, de bello civili καὶ de
Gal.	bello Gallico
CAF	T. KOCK, Comicorum Atticorum Fragmenta, 3 vols, Leipzig 1880-1888
CALDERINI, Epigrafia	A. CALDERINI, Epigrafia, Torino 1974
CASKEY, rGwAth	L. D. CASKEY, The roofed Gallery on the walls of Athens, ἐν AJA
CASS. FEL.	CASSII FELICIS de medicina ex Graecis logicae sectae auctoribus liber translatus
CASSIOD. var.	CASSIODORUS, variae
CASSON, Technique eGr Sc	ST. CASSON, The Technique of early Greek Sculpture, Oxford 1933
CatCodA	Catalogus Codicum Astrologorum, ed. F. CUMONT et alii, Brussels 1898
CAVVADIAS, Fouil. d'Épid.	P. CAVVADIAS, Fouilles d'Épidaure, Athènes 1891
CGF	G. KAIBEL, Comicorum Graecorum Fragmenta, vol. I, Berlin 1899
CGloss. Latin.	Corpus Glossariorum Latinorum
CIA	Corpus Inscriptionum Atticarum (ἐν IG vol. I et vol. IV pars I fasc. i-iii.-Vol.II partes i-iv et vol. IV pars ii.-Vol.III partes i,ii et Appendix)
CIC.	M. TULLIUS CICERO
Brut.	Brutus
de orat.	de oratore
epist. ad Q. fr.	epistulae ad Quintum fratrem
fin.	de finibus
Sest.	pro P. Sestio oratio
Verr.	in Verrem
CIdDelphes	Corpus des Inscriptions de Delphes t. I, par G. ROUGEMONT, Paris 1977
CIG	Corpus Inscriptionum Graecarum, ed. A. BOECKH, Berlin 1828-1877
CIJud.	Corpus Inscriptionum Judaicarum, ed. J.- B. FREY: vol. I (Europe), Rome 1936
CIL	Corpus Inscriptionum Latinarum, Berlin 1862
CISem.	Corpus Inscriptionum Semiticarum, Paris 1881-1951
Clara Rhodos	Clara Rhodos, studi e materiali pubbl. a cura dell' Istituto storico-archeologico di Rodi, Rhodes 1928 κἑ.
CLAVD. DON. Aen.	TI. CLAUDII DONATI commentum Vergilii Aeneidos lib. 12 vers. 952
CMG	Corpus Medicorum Graecorum, Leipzig 1908 κἑ.
Cod. Just.	Codex Justinianus, ed. P. KRÜGER, Corpus Juris Civilis II⁹, Berlin 1915
Cod. Theod.	Codex Theodosianus, ed. T. MOMMSEN & P. M. MEYER, Berlin 1895· ed. P. KRÜGER, Berlin 1923
COL.	L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, de Re Rustica
COLASANTI, arte bizl	A. COLASANTI, L' arte bizantina in Italia, Milano (1923)
Com. Adesp.	Comica Adespota, ed. T. KOCK, CAF III p. 397. O. SCHROEDER, Novae Comoediae fragmenta in papyris reperta exceptis Menandreis, Bonn 1915
Comp.	Comparative
Corinth	Corinth. Results of excavations conducted by the American School of Classical Studies at Athens, Cambridge Mass. 1929 κἑ.· Vol. VIII, 1, Greek Inscriptions, ed. B. D. MERITT, 1931
Corp. Gr.-Christl. Inschr.	Corpus der griechisch-christlichen Inschriften von Hellas: I. Die griechisch-christlichen Inschriften des Peloponnes, ed. N. A. BEES, vol. 1, Athens 1941
COULTON, GrAW	J. J. COULTON, Greek Architects at Work. Problems of Structure and Design, London 1977
CPEG	Corpus Poetarum Epicorum Graecorum, ὑπὸ ARMINII KOECHLY, vol. VII, Manethoniana, Lipsiae 1858
CPHerm	Corpus Papyrorum Hermopolitanorum I, ed. C. WESSELY (Studien zur Paläogr. u. Papyruskunde V), Leipzig 1905
CPR	Corpus Papyrorum Raineri Archiducis

	Austriae, vol. I, Griechische Texte ed. C. Wessely, Wien 1895· cf. P Rain (NS)
CRAcad. Inscr.	Comptes rendus de l' Academie des Inscriptions et Belles-Lettres
Creuzer, Symbolik	Fr. Creuzers: Symbolik und Mythologie der alten Völker besonders der Griechen in Auszuge von Georg Heinrich Moser..., Leipzig u. Darmstadt 1822
CSB	Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae, ed. Bekker, Bonn 1822 κέ.
CSCO	Corpus scriptorum christianorum orientalium, Paris 1903 κέ.
Cumont, Ésyr	Fr. Cumont, Études syriennes, Paris 1917
Fouilles de Doura-Europos	Fr. Cumont, Fouilles de Doura-Europos (1922-1923), Paris 1926
Quasten, MonLV	J. Quasten, Monum. Lit. Vet.
Qvint.	M. Fabius Quintilianus
Decl.	Declamationes
Inst.	Institutio Oratoria

Λ L

La Carie	L. and J. Robert, La Carie: histoire et géographie historique avec le recueil des inscriptions antiques, t. II, Paris 1954
Lambros, Collection	S. Lambros, Collection de Romans grecs, Paris 1880
Lamoral, Ac. et arch.	R. Lamoral, Acoustique et architecture, Paris 1975
Lampe, PGL	G. W. H. Lampe, A Patristic Greek Lexicon, fasc. 1-5, Oxford 1961-1968
Lamphell-Abbott, Soph.	Lamphell-Abbett, Sophocles II, Oxford 1899
Λαμπρος, βρ Χρ.	Σ. Λαμπρος, Βραχέα χρονικὰ
Lanckoroński, Städte P.u.P.	K. Lanckoroński, Städte Pamphyliens und Pisidiens under Mitwirkuns von G. Niemman und E. Patersen, Bd. 1.2, Wien 1890-1892
Lassus, Sanc. chr. S	J. Lassus, Sanctuaires chrétienes de Syrie
Lattermann, grB	H. Lattermann, Griechische Bauinschriften, Strassburg 1908
Latyschev, Inscr. ant.	V. V. Latyschev, Inscriptiones antiquae orae Septentrionalis Ponti Euxini graecae et latinae, vol. 1-2 Petropoli 1885-1890
Inscr. grB	V. V. Latyschev, Inscriptiones graecae in oris Bospori, Petropoli 1890
Le Bas, As. Min. <= LF, LW	
Lechat-Defrasse, Épid.	H. Lechat-A. Defrasse, Épidaure, Paris 1895
Leg. Gort.	Leges Gortynensium (GDI 4991, Schwyzer 179, Insc. Cret.)
Leg. Sacr.	Leges Graecorum Sacrae, ed. J. de Prott & L. Zieben, Leipzig, fasc. I, 1896, fasc. II(1), 1906
ΛεξΑ	Λεξικογραφικὸν 'Αρχεῖον τῆς μέσης καὶ τῆς Νέας 'Ελληνικῆς, τ. 1-5.6 καὶ Παράρτ., 'Εν 'Αθήναις [1914-1923]
ΛεξΑΑ	Λεξικὸν τῆς 'Ελληνικῆς Γλώσσης, Α΄. 'Ιστορικὸν λεξικὸν τῆς Νέας 'Ελληνικῆς γλώσσης τῆς τε κοινῆς ὁμιλουμένης καὶ τῶν ἰδιωμάτων, τ. 1-4 (1), 'Εν 'Αθήναις 1933-1953 (ἐκδ. 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν)
Λεξ'Ιππ.	Λεξικὸν 'Ιππάρχου
Λεξ.Ρητ.Cant.	Λεξικὸν Ρητόρων, Cantabrigiense, ed. M. H. E. Meier, Halle 1844· ed. E. O. Houtsma, Leyden 1870
Λεοντ., Α σφ.	Λεοντιος, ὁ μηχανικός, Περὶ τῆς 'Αράτου σφαίρας, ed. Morelli· ed. E. Maass. Commentariorum in Aratum reliquiae, Berlin 1898, σ. 559
LexSoph	Greek Lexicon of the roman and byzantine periods (From B. C. 146 to A. D. 1100), by E. A. Sophocles, New York 1900
Λεων, Βασιλ.	Λεων ὁ Σοφος Βασιλικά, ἐν Migne PG τ. 107· ed. J. Nicole, Geneve 1893 (Repr. 1970). "Εκδ. Ιω. Ζεπου, Τὰ Βασιλικά, 'Αθῆναι 1896-1900
Λεων Γραμμ., Χρον.	Λεων Γραμματικος, Χρονογραφία, ἐν Migne PG τ. 108· CSB, 35
Λεων Μαγ.	Λεων Μαγιστρος
Λεων. Ταρ.	Λεωνιδας Ταραντινος, ἐν Παλ. 'Ανθ.
Λεων, φιλ.	Λεων, φιλόσοφος, ἐν Παλ. 'Ανθ.
Λιβαν.	Λιβανιος, σοφιστής, ed. J. Reiske, vol. 1-4, Altenburgi 1791-1797· ed. R. Foerster, Leipzig 1903-1928
'Αν.	'Ανασκευαὶ
γν.	Γνῶμαι
Διηγ.	Διηγήματα
'Εγκ.	'Εγκώμια
'Εκφ.	'Εκφράσεις
'Επιστ.	'Επιστολαὶ
'Ηθ.	'Ηθοποιΐαι
θ.	θέσεις
Κατ.	Κατασκευαὶ
κν. τ.	κοινοὶ τόποι
λόγ.	Λόγοι
Μελ.	Μελέται
μῦθ.	Μῦθοι
Προγυμν.	Προγυμνάσματα
Συγκρ.	Συγκρίσεις
ὑπΔ	'Υποθέσεις τῶν Δημοσθένους λόγων
χρ.	χρεῖαι
ψογ.	ψόγοι
LF, LW	Philippe Le Bas, W. H. Waddington - P. Foucart, Voyage Archéologique en Grèce et en Asie Mineure, Paris 1847-1870
Lidd.-Sc.	A Greek English Lexicon, ed. H. G. Liddell and R. Scott. A New Edition by H. St. Jones and R. McKenzie (Oxford 1925-1940)
Lindos	Chr. Blinkenberg & K. F. Kinch, Lindos, Fouilles et recherches 1902-1914. II. Inscriptions, Chr. Blinkenberg, Copenhague 1941
Lobeck, Paralip.	Chr. Aug. Lobeck, Paralipomena grammaticae graecae, Lipsiae 1837
Λογγ.	Λογγος, συγγραφεὺς ἐρωτικός, ed. R. Hercher, Erotici
κΔάφνην καὶ Χλόην	Τῶν κατὰ Δάφνην καὶ Χλόην
Λογγιν.	Λογγινος, ῥήτωρ, ed. A. O. Prickard, Oxford (OCT)
'Αποσπ.	'Αποσπάσματα, ed. C. Hammer, ἐν L. Spencel, Rhét². (2), Leipzig 1894
προλ. 'Ηφ.	Προλεγόμενα εἰς 'Ηφαιστίωνος 'Εγχειρίδιον, ed. M. Consbruch, Leipzig 1906
πΥψ.	Περὶ "Υψους, ed. Spengel V,1,1853· ed. W. Rhys Roberts, Cambridge 1907²· ed. J. Vahlen, Stutgardiae 1967 (Repr.)
τέχνη	Τέχνη Ρητορικὴ
Λουκ.	Λουκιανος, σοφιστὴς ed. C. Jacobitz, vol. 1-3, Lipsiae 1852-1853 καὶ Repr. 1966 ex ed. 1941). 'Ο Αυτος, ed. Leipzig 1896-1897· ed J. Sommerbrodb, vol. 3, Berlin 1886-1899· ed. N. Nilen, Leipzig 1906 κέ.· ed. M.D.Macleod, τ. I, Oxonii 1972
'Αλέξ.	'Αλέξανδρος ἢ Ψευδομάντις
Βίων Πρ.	Βίων Πρᾶσις
ΔὶςΚ	Δὶς Κατηγορούμενος
'Ικαρομ.	'Ικαρομένιππος
'Ιππ.	'Ιππίας ἢ Βαλανεῖον
νεκρ. διάλ.	νεκρικοὶ διάλογοι
πΠερεγρ. Τελ.	Περὶ τῆς Περεγρίνου Τελετῆς
πΣθ	Περὶ τῆς Συρίης θεοῦ

Τραγ.	Τραγῳποδάγρα
Lucil.	C. Lucilius
Luckhard, PrivPÄ	Luckhard, des Privathaus Ptolem. Ägypten
Lucr.	T. Lucretius Carus
Λυδ.	Ιωαννης Λαυρεντιος Λυδος, ἱστορικός, ed. R. Wünsch, Leipzig 1903
πΑ	Περὶ ἀρχῶν τῆς Ρωμαίων Πολιτείας
πΔ	Περὶ Διοσημιῶν
πΜ	Περὶ Μηνῶν
Λυκ.	Λυκοφρων, τραγικός, ed. Ed. Scheer, τ. 1-2 (μετὰ Σχολιων), Berolini 1881, 1908· ed. L. Mascialino, Lipsiae 1853 (Repr. 1964). Βλ. καὶ Maria Gracia Ciani, Lexikon z. Lycophron, New York 1975
Ἀλεξ.	Ἀλεξάνδρα
Σχολ.	Σχολια
Λυκουργ.	Λυκουργος, ῥήτωρ, ed. F. Blass, Leipzig 1899
κΛ	Κατὰ Λεωκράτους
Lyr. Alex. Adesp.	Lyrica Alexandrina Adespota, ed. J.U. Powell, Coll. Alex. p. 177
Λυσ.	Λυσιας, ῥήτωρ, ed. Th. Thalheim, Lipsiae 1910· ed. C. Hude, Oxford (OCT)
Ἐρατ.φ.	Ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους φόνου
Κάλλ.	Ὑπὲρ Καλλαίσχρου
κ Ἐρατ.	Κατὰ Ἐρατοσθένους
κΛ	Κατὰ Λυσιθέου
πΦ	Πρὸς Φίλωνα

M

Maass, SG	Maass, Scholia Graeca
Μαγν.	Μαγνης, κωμικός, ed. T. Kock, CAF I
Maier, GriechM	F. G. Maier, Griechische Mauerbauinschriften 1.2, Heidelberg 1959, 1961
Maiuri, Nuova Silloge	A. Maiuri, Nuova Silloge Epigrafica di Rodi e Cos, Firenze 1925
Μακεδονικὰ	Μακεδονικά: Σύγγραμα περιοδικὸν τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Θεσσαλονίκη 1940 κέ.
Μαλ., Χρον.	Ιωαννης Μαλαλας, Χρονογραφία, ἐν Migne PG τ. 97 καὶ CSB, 8
MAMA	Monumenta Asiae Minoris Antiqua, vol. I ed. W.M. Calder, Manchester-London 1928 (Publications of the American Society for Archaeological Research in Asia minor)· vol III, ed. J. Keil & A. Wilhelm, 1931· vol. IV, ed. W. H. Buckler, W.M. Calder, W.K.C. Guthrie, 1933· vol. V, ed. C.W.M. Cox – A. Cameron 1937· vol. VI ed. W. H. Buckler – W.M. Calder, 1939
Μαν.	Μανεθων, ἀστρολόγος, ed. H. Koechly, Leipzig 1858
Μανεθων	Μανεθων, ποιητής, ἐν CPGG, τ. VII
Μαν., ἱστορ.	Μανεθων, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG II· ed. W.G. Waddell, (London, Harvard Univ. Press) 1964
Mango, Hom. of Photius	C. Mango, The Homilies of Photius (1958)
Mansi	J.D. Mansi, Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio, Flor.-Vened. (1757 ff.)
Μαξ.	Μαξιμος, ἀστρολόγος, ed. A. Ludwich, Leipzig 1877
Μαξ. Τυρ.	Μαξιμος Τυριος, σοφιστής, ed. H. Hobein, Leipzig 1910
Marcell. med.	Marcellus, medicus, de medicamentis
Μαρινατος, Κρ. & ΜυκΕ.	Σ. Μαρινατος, Κρήτη καὶ Μυκηναϊκὴ Ἑλλάς, 1959· γερμ. ἔκδ. ἐν München 1959
Μαρκ. Αυρηλ.	Μαρκος Αυρηλιος, edd. A. J. Trannoy, Préf. d'A. Puech, Paris 1953, C.R. Haines, London, Cambridge, Mass. 1961
Τὰ εἰς ἑαυτὸν	Τὰ εἰς ἑαυτὸν
Μαρκ. Διακ.	Μαρκος Διακονος, ed. Lipsiae/Teubner 1895· ed. H. Grégoire et M.A. Kugener (Coll. Byz. de l'Ass. G. Budé), Paris 1930
βΠορφ.	Βίος τοῦ Ἁγίου Πορφυρίου
Μαρκ. Ευγεν.	Μαρκος Ευγενικος, ἐν Migne, PG 160
Μαρκελλιν., β. Θουκ.	Μαρκελλινος, βιογράφος. Βίος Θουκυδίδου, ed. H. Stuart Jones (ante Thucydidem), Oxford (OCT)
Μαρκιαν.	Μαρκιανος, γεωγράφος, ed. C. Müller, GGM I
Ἐπιτ.	Ἀρτεμιδώρου Ἐπιτομή
Marquand, Gr. arch.	A. Marquand, Greek architecture, New York 1909
Mart.	M. Valerius Martialis ex Hispania
epigr.	epigrammata
Μαρτ. Ἀριάδν.	Μαρτύριον ἁγ. Ἀριάδνης
Μαρτ. Θέκλ.	Μαρτύριον ἁγ. Θέκλης
Μαρτ. Θεοδ.	Μαρτύριον ἁγ. Θεοδότου
Martin, Manuel d. archit.	R. Martin, Manuel d'architecture Gr., Paris 1965
Rech. s. l'AG	R. Martin, Recherches sur l'Agora Grecque, Paris 1951
Mascul. <= παρὰ Λεοντ. Διακ.	
Maspero, Guide d. vMC	G. Maspero, Guide de visiteur an Musée du Caire, Le Caire 1915
MatA	Materialy archeologiczne Rossii, S. Peterburg 1866-1911
Μαχ.	Μαχων, κωμικός, ed. T. Kock, CAF III
Meisterhaus, Gramm. Att. Inscr.	K. Meisterhaus, Grammatik der attischen Inschriften, Berlin 1888²
Mél. Arch. Dum. H. <= Dumont-Homolle, Mél. Arch.	
Mél. Bidez	Mélanges Bidez (Annuaire de l'Institut de philologie d'histoire orientales, tom. II), Brussels 1934
Mél. Carcopino	Mélanges d'archéologie d'épigraphie et d'histoire offorts à Jérome Carcopino, Paris 1966
Mél.de l'éc.fr.de Rome	Mélanges d'archeologie et d' histoire: École française de Rome, Paris & Rome 1881
MélHoll	Mélanges Holleaux
Mél.Glotz	Mélanges Gustave Glotz, Paris 1932
Mél.Navarre	Mélanges offerts à M. Octave Navarre par ses éléves et ses avais, Touleuse 1935
MélNicole	Mélanges Nicole, Genéve 1905
Mél.O.-M. Merlier	Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier à l'occasion du 25ᵉ anniversaire de leur arrivée en Grèce, Athènes 1956-1957, τ. 1-3
Mém AF (= MemSocAF)	Mémoires (de la Societé nationale) des antiquaires de France
Mém. Inst. corr. arch R-L	Memorie dell'Instituto di correspondenza archeologica vol. I, Roma 1832· vol. II, Lipsia 1865
Mém. InstNatGen	Mémoires de l'Institut national Genevois
Μεν.	Μενανδρος, κωμικός, edd. T. Kock, CAF III· suppl. J. Demiańczuk, Supp. Com. p. 54. Menandrea, ed. Körte², Leipzig 1912
Ἀσπ.	Ἀσπίς, ed. C. Austin, Berlin 1969 κέ.
Γεωργ.	Γεωργός
Γν.μ.	Γνῶμαι μονόστιχοι Μενάνδρου
Δύσκ.	Δύσκολος, ed. H. Lloyd-Jones, Oxonii 1960, 1970
Ἐπιτρ.	Ἐπιτρέποντες
Ἥρ.	Ἥρως
Θεοφ.	Θεοφορουμένη
Κιθ.	Κιθαριστής
Κόλ.	Κόλαξ
Κων.	Κωνειαζόμεναι

Μισ.	Μισούμεναι
Περ.	Περιοχαὶ τῶν Μενάνδρου δραμάτων
Περικ.	Περικειρομένη
Περινθ.	Περινθία
Σαμ.	Σαμία, ed. C. Austin, τ. 1-2, Berlin 1969-1970
Φάσμ.	Φάσμα
Fab. inc.	Fabula incerta
Μεν., ἱστορ.	Μενανδρος, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG IV
Μεν., ῥήτ.	Μενανδρος, ῥήτωρ, ed. L. Spengel, Rhet III
ΜεσΝΕλλ.	Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικὰ
Μεσολωρας, ΕγχΛ	Ιωαννης Μεσολωρας, Ἐγχειρίδιον Λειτουργικῆς (1895)
Μεσσ.	Μεσσαριτης, ed. Heizenberg
Μ Ετυμ.	Μέγα Ἐτυμολογικόν, ed. T. Gaisford, Oxford 1848
Mevrsi, Gloss.	I. Mevrsi, Glossarium
Meyer, Handb. d. Gr. Etym.	L. Meyer, Handbuch der griechischen Etymologie, Bd. 1-4, Leipzig 1901-2
Meyer, GrTexteÄg.	P.M. Meyer, Griechische Texte aus Ägypten, Berlin 1916
MHelv.	Museum Helveticum. Revue Suisse pour l'étude de l'Antiquité classique, Bâle, Schwabe
Μηνοδ.	Μηνοδοτος, ἱστορικός, ed C. Müller, FHG III
Michaelis, ArxAthenarum[3]	A. Michaelis, Arx Athenarum a Pausania descripta, Bonn 1901
Michel	C. Michel, Recueil d'inscriptions greques Brussels 1900: Supplements I, II, Brussels 1912, 1927
Migne, PG	J.-P. Migne, Patrologia Graeca
PL	J.-P. Migne, Patrologia Latina
Miller, Mél. LittGr	E. Miller, Mélanges de Litterature Greque, Paris 1868
Milet	Milet. Ergebnisse der Ausgrabungen und Untersuchungen seit dem Jahre 1899, herausg. von Theodor Wiegand (Königliche Museen zu Berlin) 1906. Milet 3 = Milet Bd. I Heft iii
Milet 6,7	Sechster vorläufiger Bericht über die in Milet und Didyma unternommenen Ausgrabungen, Abh. Berl. Akad. 1908, Anhang I, 1911
Millet-Parg-Petit	Recueil des inscriptions chrétiennes de l'Athos, par G. Millet, J. Pargoire et L. Petit, Paris 1904
Mimn.	Μιμνερμος, λυρικός, ed. T. Bergk, PLG II
Mitteis & Wilcken, Chr	L. Mitteis & U. Wilcken, Grundzüge und Chrestomathie der Papyruskunde, Leipzig & Berlin 1912
Mitteis, GrUP	
<= P Lips	
Mittlst	Istanbuler Mitteilungen. Hrsg. von der Abteilung Istanbul des Archäologischen Instituts des Deutschen Reiches, Istanbul 1933-1975
Μιχ. Ακομ.	Μιχαηλ Ακομινατος
Μιχ. Ατταλ.	Μιχαηλ Ατταλειατης
Μιχ. Γλυκ.	
<= Γλυκ.	
Μιχ. Γουδ., χρυσ. λ. Ἰω. ΣΤ΄ Παλαιολ.	Μιχαηλ Γουδας, Χρυσόβουλος λόγος τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου ΣΤ΄ τοῦ Παλαιολόγου
Μιχ. Ψελλ.	
<= Ψελλος	
MM	Fr. Miklosich et J. Müller, Acta et diplomata, vol. 1-6, Vindobonae 1860-1890
Mnemosyne	Mnemosyne. Bibliotheca Classica Batava
Μνησιμ.	Μνησιμαχος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Möbius, orn.	H. Möbius, Die Ornamente der griechischen Grabsteben Klassischer und nach Klassischen zeit, München 1968
Mon. Anc. Gr.	Monumenti Ancyrani versio Graeca (Res Gestae Divi Augusti, ed. E. Diehl[3], Bonn 1918)
Mon. Piot	Monuments et mémoires publiés par la fondation Piot, Paris 1894
Μοσχ.	Μοσχος, βουκολικός, ed. U. von Wilamowitz-Möllendorff[2], Bucolici Graeci, Oxford (OCT)
Μοσχ. Γνωμ. γν.	Μοσχιων, γνωμολόγος, Γνῶμαι, ed. H. Schenkl
Μοσχ., Παραδ.	Μοσχιων, παραδοξογράφος, παρ' Αθηναιῳ
Μοσχ., τραγ.	Μοσχιων, τραγικός, ed. A. Nauck, TGF
Motz, üMhZ	Motz, Uber den Metallarbeiter der heroischen Zeit, Meiningen 1868
Μουσ.	Μουσαιος, ἐπικός, ed. A. Ludwich, Bonn 1912
Μουσ., φιλ.	Μουσαιος, φιλόσοφος, ed. H. Diels, Vorsokr. II
Μουσ. Σμύρν.	Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκη τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης, Σμύρνη 1875-1886
Μπουρας, Βυζαντινὰ σταυροθόλια	Χ. Μπουρας, Βυζαντινὰ σταυροθόλια μὲ νευρώσεις, Ἀθῆναι 1965
Mueller-Bees	N. Mueller & N. A. Bees, Die Inschriften der jüdischen Katakombe am Monteverde zu Rom, Leipzig 1919
Mugler, Dict. Htgg.	Ch. Mugler, Dictionnaire Historique de la Terminologie Géometrique des Grecs, Paris 1959
Müller, Handbuch	K. O. Müller, Handbuch der Archäeologie der Kunst, Stuttgart 1878[3]
KunstW	K. O. Müller, Kunstarchäol. Werke, IV, Berlin 1873
munAth	K. O. Müller, De munimentis Athenarum
Müller, Karananserai	Karl Müller, Die Karananserai in vorderen Orient, Berlin 1920
MusBelge	Musée Belge
Mylonas, Eleusis	G. Mylonas, Eleusis, New Jersey 1961
Oecus OH	G. Mylonas, The Oecus Unit of the Olynthian House, Olynthus XII, 1946, σελ. 369-398
Myres, Cesmola Coll.	J. L. Myres, Handbook of the Cesmola Collection of Antiquities from Cyprus, New York 1914
Μυρτιλ.	Μυρτιλος, κωμικός ed. T. Kock, CAF I

N

Nauck[2] TGF	
<= TGF	
Ncl f.	New classical fragment
Νέα Ἑστία	Νέα Ἑστία
NE	
<=ΝΕλλην.	Νέος Ἑλληνομνήμων, Ἀθήνησιν 1,1904 κἑ.
NFGH	Ulf Jantzen, Neue Forschungen in Griechische Heiligtümern, Tübingen 1976, 197-205
Nicole, Sc. GII	J. Nicole, Σχόλια εἰς τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα, 1891
Νικ.	Νικανδρος, ἐπικός, ed. O. Schneider καὶ Scholia, ed. H. Keil, Leipzig 1856· Scholia Vetera, ed. H. Bianchi, Stud. Hal. XII, 1904
Ἀλεξ.	Ἀλεξιφάρμακα, ed. M. Geymonat, Milano 1974
Θηρ.	Θηριακά, ed. Annunciata Crugnola, Milano - Varese 1971
Νικ. Αλεξ.	Νικανωρ Αλεξανδρευς, ed. C. Müller, FHG III
Νικ. Βλεμμ.	Νικηφορος Βλεμμιδης, ἐν Migne, PG τ. 142

Νικ. Βρυενν.	Νικηφορος Βρυεννιος, ed. Migne, PG τ. 127· ed. CSB, 22· ed. P. Gautier (C. F. Hist. Byz. 9), Bruxelles 1975
Νικ. Δαμ.	Νικολαος Δαμασκηνος, edd. C. Müller, III, L. Dindorf, HGM I
Νικ. Ευγ. <= Μαρκ. Ευγεν.	
Νικητ. Ευγεν.	Νικητας Ευγενειακος
κ Δρόσ. & Χ.	Τῶν κατὰ Δρόσιλλαν καὶ Χαρικλέα
Νικηφ. Γρηγ.	Νικηφορος Γρηγορας, ed. CSB 7· Migne, PG 149
Νικ. Καλλ.	Νικηφορος Καλλιστος, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ed. Migne, PG τ. 145-147
Νικ. Μεσσ.	Νικολαος Μεσσαριτης
Νικομ.	Νικομαχος Γερασηνος, μαθηματικός, ed. Lipsiae 1866
ἀριθμ.	ἀριθμητικὴ εἰσαγωγὴ
Νικοστρ.	Νικοστρατος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Νικ. Παφλ.	Νικητας Παφλαγων Δαβίδ, ed. Migne, PG τ. 105
Νικ. Χουμν.	Νικολαος Χουμνος, ed. Migne, PG τ. 139-140· ed. J. A. van Dieten, τ. 1-2 (Corp. Font. Hist. Byz. 11, 1-2), Berolini 1975
Nilsson, GGR	M. P. Nilsson, Geschichte der griechischen Religion, Bd. 1-2, München, 1941-1950, München², 1955-1961
NJPhil.	N. Jahrb. f. Philologie
Noack, Eleusis	F. Noack, Eleusis, Berlin und Leipzig 1927
Non.	Nonius Marcellus, ex Africa Thubursicensis
Nonn.	Νοννος, ἐπικός, ed. A. Ludwich, Leipzig 1909, 1911
Διον.	Διονυσιακὰ
Not. et Ext.	Notices et Extraits des man. grecs de la bibliothèque imperiale, Bruner de Presle
NSc	Notizie degli scavi di antichità
Ν. Σιὼν	Νέα Σιὼν
Νυμφοδ.	Νυμφοδωρος, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG II

Ξ

Ξεν.	Ξενοφων, ἱστορικός, ed. E. C. Marchant, Oxford (OTC)
Ἀγ.	Ἀγησίλαος
Ἀθ. Πολ.	Ἀθηναίων Πολιτεία
Ἀπολ.	Ἀπολογία
Ἀπομν.	Ἀπομνημονεύματα
Ἑλλ.	Ἑλληνικὰ
ἐπ.	ἐπιστολαὶ
Ἱέρ.	Ἱέρων
Ἵππαρχ.	Ἵππαρχος
Κυνηγ.	Κυνηγετικὸς
Κύρ. Ἀν.	Κύρου Ἀνάβασις
Κύρ. Παιδ.	Κύρου Παιδεία
Λακ. Πολιτ.	Λακεδαιμονίων Πολιτεία
Οἰκ.	Οἰκονομικὸς
πΙππ.	Περὶ ἱππικῆς
Πόρ.	Πόροι ἢ Περὶ προσόδων
Συμπ.	Συμπόσιον
Ξενοφ.	Ξενοφανης, φιλόσοφος, H. Diels, Vorsokr. I⁶

Ο

OGI	Orientis Graeci Inscriptions. Selectae, ed. W. Dittenberger, Leipzig 1903-5
OGIS	W. Dittenberger, Orientis Graeci inscriptiones selectae. Supplementum sylloges inscriptionum Graecarum, 2 voll. Lipsiae 1903-1905 (1970)
Οικονομος, Ναοποιοὶ καὶ Ἐσσῆνες	Γ. Π. Οικονομος, Ναοποιοὶ καὶ Ἐσσῆνες, ἐν ΑΔ
Προνόμια	Γ. Π. Οικονομος, Τὰ «προνόμια» τῶν ναῶν, ἐν ΠΑΑ
Οἰκουμ.	Οικουμενιος, ἐκκλησιαστικὸς
ÖJh	Jahreshefte des Österreichischen archäologischen Institutes in Wien
OlympF	Olympia Forschungen
Ολυμπιοδ., ἱστορ.	Ολυμπιοδωρος, ἱστορικός, ed. L. Dindorf, HGM I
Ολυμπιοδ. φιλόσ.	Ολυμπιοδωρος, φιλόσοφος
β.Πλ.	Βίος Πλάτωνος
Εἰς Ἀλκ.	Ὑπόμνημα εἰς Πλάτωνος Ἀλκιβιάδην
Εἰς Γοργ.	Ὑπόμνημα εἰς Πλάτωνος Γοργίαν
Εἰς Φαίδ.	Ὑπόμνημα εἰς Πλάτωνος Φαίδωνα
Εἰς Φίλ.	Σχόλια εἰς Πλάτωνος Φίληβον
Κατηγ.	Ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας
Μετεωρ.	Ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλους Μετεωρολογικὰ
Προλ.	Προλεγόμενα τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας
Ομ.	Ομηρος, ἐπικός, ed. D. B. Monro & T. W. Allen, Oxford (OCT). Ἐπιγράμματα, ed. D. B. Monro, Oxford 1896. Σχολια, ed. W. Dindorf, 4 vols, Oxford 1874· vols V and VI, ed. Maass, Oxford 1887-8
Βατρ.	Βατραχομυομαχία
Ἰλ.	Ἰλιὰς
Ὀδ.	Ὀδύσσεια
Ονησανδρ.	Ονησανδρος, τακτικός, ed. W. A. Oldfather, Aeneas Tacticus, Asclepiodotus, Onasander
OpArch	Opuscula archaeologica, Acta Instituti Romans Regni Sueciae, Lund 1935 κἑ.
OpAth	Opuscula atheniensia
Οππ.	Οππιανος, ἐπικός, ed. P. Boudreaux, Paris 1908
Ἁλιευτ.	Ἁλιευτικὰ
Κυν.	Κυνηγετικὰ
OpRom	Opuscula Romana, Stockholm
Orac. Sib.	Oracula Sibyllina
Ορειβ.	Ορειβασιος, ἰατρός, ed. U. C. Bussemaker & C. Daremberg, 6 vols, Paris 1851-76
Ορλανδος, ἄβακες	Α. Κ. Ορλανδος, Τί ἦσαν οἱ ἄβακες τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων, ΠΑΑ
βασιλικὴ	Α. Κ. Ορλανδος, Ἡ ξυλόστεγος παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ τῆς μεσογειακῆς λεκάνης, τ. 1.2, Ἀθῆναι 1952, 1954
Nouv. oslc TN.	A. C. Orlandos, Nouvelles observations sur la construction du Temple d' Athéna Nike, BCH
οἰκία	Α. Κ. Ορλανδος, Ἡ οἰκία τῶν κλασσικῶν χρόνων, Ἑλλην. Σπ. τχ. 1, Μάϊος 1923, σ. 1-4
Παρηγορήτισσα	Α. Κ. Ορλανδος, Ἡ Παρηγορήτισσα τῆς Ἄρτης, Ἐν Ἀθήναις 1963
Παρθενὼν	Α. Κ. Ορλανδος, Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ Παρθενῶνος, τόμ. Β΄ καὶ Γ΄, Ἀθῆναι 1977,1978
ὑλικὰ	Α. Κ. Ορλανδος, Τὰ ὑλικὰ δομῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τ. 1-2, Ἀθῆναι 1955, 1958
Ὀρφ., Ἀργον.	Ὀρφικά, Ἀργοναυτικά, ed. E. Abel, Leipzig & Prague 1885
Ostr.	U. Wilcken, Griechische Ostraca aus Ägypten und Nubien, Leipzig & Berlin 1899
Ostr. Bodl.	J. G. Tait, Greek Ostraca in the Bodleian Library and other collections I, London 1930

Ostr. Strassb.	Griechische und griechisch - demotische Ostraka der Universitäts - und Landesbibliothek zu Strassburg, ed. P. Viereck, Berlin 1923
Ουλπ.	Ουλπιανος, γραμματικός, ed. H. Wolf, Basel 1572
Ov.	P. Ovidius Naso
am.	amores
ars	ars amatoria
epist.	epistulae
fast.	fasti
hal.	halieuticorum fragmenti
Ib.	Ibis vers
med.	medicamina faciei femineae vers
met.	metamorphoses
Pont.	ex Ponto epistulae
rem.	remedia amoris vers
trist.	tristia
Overbeck, Pompeji	J. Overbeck, Pompeji in seinen Gebäuden, Leipzig 1884[4]
OxfordLD	Oxford Latin Dictionary, fasc. I(1968) κέ.

Π P(p)

ΠΑΑ	Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι
P Aberd.	Catalogue of Greek & Latin Papyri & ostraca in the possession of the University of Aberdeen, ed. E.G. Turner (Aberdeen Univ. Studies No. 116), 1939
ΠΑΕ	Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Ἀθῆναι 1872 κέ.
Παλαιφ.	Παλαιφατος, παραδοξογράφος, ed. N. Festa, in Mythographi Graeci III(2), Leipzig 1902.
Παλ. Ἀνθ.	Παλατινὴ Ἀνθολογία, Anthologia Palatina. Codex Palatinus et Codex Parisinus phototypice editi. Praefatus est Sarolus Preisendauz pas. 1-2, Lugdunii Batavorum
Παλλαδ., Λαυσ.	Παλλαδιος, μοναχός, Λαυσιακὴ Ἱστορία, ed. C. Bulter, TS 6[2], 1904
Παππος	Παππος, μαθηματικός, ed F. Hultsch, Berlin 1876
P Amh.	Amherst Papyri, ed. B.P. Grenfell & A.S. Hund, 2 vols, London 1900
P Ant.	The Antinopolis Papyri, ed. C.H. Roberts and others, 3 vols, London 1950 κέ.
Παπαδ.-Κεραμ., VGS	A. Παπαδοπουλος-Κεραμευς, Varia Graeca Sacra, Πετρούπολις 1909· Leipzig 1975 (ἐν Subsidia Byzantina, VI)
Παπ.ΑΕ	Γ. Α. Πετροπουλος, Πάπυροι τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (Πραγμ. τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν τ. 10), Ἐν Ἀθήναις 1939
Papers ASA	Papers of the American School of Classical Studies at Athens, Boston 1882-1897
Pap. Gr. e Lat. <= PSI	
PapGrLille	Papyrus Grecs de Lille II, Paris 1912 (ὑπὸ P. Jouguet, P. Collert, J. Lesquier, M. Xoual)
Paris, Élatée	P. Paris, Élatée, Paris 1892
Παρμεν.	Παρμενιδης, ποιητὴς φιλόσοφος, ed. H. Diels, PPF. A Textewith Translation, Commentary and Critical Essays by L. Taran, Princeton, N.J. 1965
Πάρ. Χρον.	Πάριον Χρονικὸν (Marmor Parium), IG XII(5)444· ed. F. Jacoby, Das Marmor Parium, Berlin 1904. Βλ. καὶ FGrH II p. 992
Πασπατης, χΓλωσσ.	Α.Γ. Πασπατης, Χιακὸν Γλωσσάριον
Πασχ. Χρον.	Πασχάλιον Χρονικὸν (cura et studi Caroli Du Fresue, D. Du Cange, Parisiis 1688· ed. L. Dindorf, τ. 1-2, Bonnae 1832 (CSB, 9)
Πατρ. Ἱστορ. ΚΠόλεως	Πατριαρχικὴ Ἱστορία Κωνσταντινουπόλεως (Βόννης)
Πάτρια ΚΠόλεως	Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως κατὰ Ησυχιον Ιλλουστριον
Paul. Fest.	Pauli Diaconi epitoma Festi, qui abbreviavit Verrium Flaccum
Paulin. v. Ambr.	Paulinus, vita Ambrosii
Paul. Nol. epist.	Pontius Meropius Anicius Paulinus, episcopus Nolanus, epistula
Pauly-Wiss. <= RE	
Παυλ. Σιλ.	Παυλος Σιλεντιαριος, ἐν CSB, 26
Ἔκφρ. Ἀμβ.	Ἔκφρασις τοῦ Ἄμβωνος
Ἔκφρ. ν. ἁΣ.	Ἔκφρασις τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας
Παυσ.	Παυσανιας, περιηγητής, ed. Fr. Spiro τ. 1-3, Lipsiae 1903
Παχυμ.	Γεωργιος Παχυμερης, ἱστορικός, ed. Migne, PG τ. 143· ed. CSB, 14· ed. R.P.E. Stéphanou (= Studi e Testi 94)
P BD	U. Cats Bussemaker, Poetae Bucolici et Didactici, p. 97, Paris (D.) 1850
P Berl. Leihg.	Berliner Leihgabe griechischer Papyri, Uppsala 1932
P Berl. Möller	S. Möller, Griechische Papyri aus dem Berliner Museum, 1929
P Berol.	Berlin Papyri (P Berol. 6926, 7927[v] = B. Lavagnini, Eroticorum Graecorum Fragmenta Papyracea, Leipzig (T.), 1922
P B.M.Eg.	British Museum Egyptian Department Papyrus
P Bremen	U. Wilcken, Die Bremer Papyri (Abhandlungen der Preussischen Akademie der Wissenschaften, 1936, Phil.-hist. Klasse No 2), Berlin 1936
P BSR	Papers of the British School at Rome, London
P Cair.	Cairo Papyri cited by catalogue No. from B.P. Grenfell & A.S. Hund, Greek Papyri, Catalogue général des Antiquités égyptiennes du Musée du Caire, vol. X, Nos. 10001-10869, Oxford 1903
P Cair. Isidor.	The Archive of Aurelius Isidorus, ed. A.E.R. Boak & H.C. Youtie, Ann Arbor 1960
P Cair. Preis.	F. Preisigke, Griechische Urkunden des ägyptischen Museums zu Kairo (Schriften der wissenschaftlichen Gesellschaft zu Strassburg, Heft 8), Strassburg 1911
P Cair. Zen.	C.C. Edgar, Zenon Papyri, 4 vols. (Catal. gén. des Antiq. égypt. du Musée du Caire, 79) 1925-31
P Col. Inv.	Columbia papyri, cited by inventory No
ΠΔ(Ο΄)	Παλαιὰ Διαθήκη μεταφρασθεῖσα ὑπὸ τῶν Ο΄, ed. H.B. Swete, Cambridge 1901[3]. Ἔκδ. «Ζωῆς», Ἀθῆναι 1961[2]
Ἀββ.	Ἀββακοὺμ
Ἀγγ.	Ἀγγαῖος
Ἀμ.	Ἀμὼς
Ἀριθμ.	Ἀριθμοὶ
Ἆσμ.	Ἆσμα
Βαρ.	Βαροὺχ
Βασ. Α΄	Βασιλειῶν Α΄
Βασ. Β΄	Βασιλειῶν Β΄
Βασ. Γ΄	Βασιλειῶν Γ΄
Βασ. Δ΄	Βασιλειῶν Δ΄
Γεν.	Γένεσις
Δαν.	Δανιὴλ
Δευτ.	Δευτερονόμιον
Ἐκκλ.	Ἐκκλησιαστὴς
Ἔξ.	Ἔξοδος

'Επ.	'Επιστολή
Έσδ. Α΄	Έσδρας Α΄
Έσδ. Β΄	Έσδρας Β΄
'Εσθ.	'Εσθὴρ
Ζαχ.	Ζαχαρίας
'Ησ.	'Ησαΐας
Θρῆν. 'Ιερ.	Θρῆνοι 'Ιερεμίου
'Ιεζεκ.	'Ιεζεκιὴλ
'Ιερ.	'Ιερεμίας
'Ιησ. Ναυ.	'Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ
'Ιουδ.	'Ιουδὴθ
'Ιὼβ	'Ιὼβ
'Ιωὴλ	'Ιωὴλ
'Ιων.	'Ιωνᾶς
Κριτ.	Κριταὶ
Λευϊτ.	Λευϊτικὸν
Μαλ.	Μαλαχίας
Μακκ. Α΄	Μακκαβαίων Α΄
Μακκ. Β΄	Μακκαβαίων Β΄
Μακκ. Γ΄	Μακκαβαίων Γ΄
Μακκ. Δ΄	Μακκαβαίων Δ΄
Μιχ.	Μιχαίας
Ναοὺμ	Ναοὺμ
Νεεμ.	Νεεμίας
'Οβδ.	'Οβδιοῦ
Παραλ. Α΄	Παραλειπόμενα Α΄ [Χρον. Ι]
Παραλ. Β΄	Παραλειπόμενα Β΄ [Χρον. ΙΙ]
Παρ. Σολ.	Παροιμίαι Σολομῶντος
'Ροὺθ	'Ροὺθ
Σοφ.	Σοφονίας
Σοφ. Σειρ.	Σοφία Σειρὰχ
Σοφ. Σολ.	Σοφία Σολομῶντος
Τωβ.	Τωβίας
Ψαλμ.	Ψαλμοὶ
'Ωσ.	'Ωσηὲ
P Edfu	Tell Edfou 1937-1938. Les Papyrus et les ostraca grecs, ed. J. Manteuffel (Univ. Joseph Pilsudski de Varsovie. Institut français d'archéologie du Caire. Fouilles franco-polonaises), Cairo 1937-1938
P Edgar	C.C. Edgar, Selected papyri from the archives of Zenon, Annales du Service des Antiquités de l'Égypte, Nos 1-10 (vol. XVIII [1918] pp. 159-82). Nos. 11-21 (ἔ.ἀ. pp. 224-244). Nos. 22-36 (vol. XIX [1920] pp. 13-36). Nos. 37-48 (ἔ.ἀ. pp. 81-104). Nos. 49-54 (vol. XX [1920] pp 19-40). Nos. 55-64 (ἔ.ἀ. pp. 181-206). Nos. 65-66 (vol. XXI [1921] pp. 89-109). Nos. 67-72 (vol. XXII [1922] pp. 209-31). Nos. 73-76 (vol. XXIII [1923] pp. 73-98). Nos. 77-88 (ἔ.ἀ. pp. 187-209). Nos. 89-104 (vol. XXIV [1924] pp. 17-52)
Peek, Inscr. d'AsklE.	W. Peek, Inschriften aus dem Asklepieion von Epidauros, Berlin 1969
P Eleph.	Elephantine Papyri, ed. O. Rubensohn, Ägyptische Urkunden aus den Kgl. Museen zu Berlin: Griechische Urkunden: Sonderheft, Berlin 1907
Penrose, Principles	F.C. Penrose, An investigation of the principles of Athenian architecture κλπ. London 1851
P Enteux.	Publications de la Société royale égyptienne de Papyrologie, Textes et Documents, I, 'Εντεύξεις..., ed. O. Guéraud, Cairo 1931-1932
Πεπρ. Θ΄ Διεθν. ΒΣΘ	Πεπραγμένα τοῦ Θ΄ Διεθνοῦς Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη 12-19 'Απριλίου 1953): 'Ελληνικά, Παράρτ. 9, 'Αθῆναι 1955
Περίπλ. 'Ερυθρ. Θαλ.	Περίπλους 'Ερυθρᾶς Θαλάσσης, ed. C. Müller, GGM I
Perrot-Chipiez, Hist. de l'art	G. Perrot-Ch. Chipiez, Histoire de l'art τ. 1-10, Paris 1882-1914
Petersen, Gymnasium	C. Petersen, Das Gymnasium der Griechen nach seiner baulichen Einrichtung, Amburg 1852
Petersen-Luschan, Reisen im s/w Kl.	E. Petersen-F. von Laschan, Reisen im südwestl. Kleinasien, Bd 2, Wien 1889
Petron.	Petronius
P Fam. Teb.	B.A. van Groningen, A Family Archive from Tebtunis, Leiden 1950
P Fay.	B.P. Grenfell, A.S. Hunt, D.G. Hogarth, Fayûm Towns and their Papyri, London 1900
Pfohl, GrInschr.	G. Pfohl, Griechische Inschriften, München 1965
Pfohl, Ind. suppl. ep.	G. Pfohl, Indices supplementi epigraphici Graeci colleti volumina XI-XX (1950- 1964), Lugduni-Batavorum 1970
P Flor.	Papiri Fiorentini, documenti pubblici e privati dell' età romana e bizantina: I, ed. G. Vitelli, Milano 1906, II, ed. D. Comparetti, 1908-1911, III, ed. G. Vitelli, 1915
P Fouad.	P. Jouguet, O. Guéraud & others, Les Papyrus Fouad I (Publ. de la Soc. Fouad I de Papyrologie: Textes et documents, III), Cairo 1939
P Fouad I Univ.	Fouad I University Papyri, ed. D.S. Crawford (Publ. de la Soc. Fouad I de Papyrologie: Textes et documents, VIII), Alexandria
P Frankf.	H. Lewald, Griechische Papyri aus dem Besitz des rechtswissenschaftlichen Seminars der Universität Frankfurt (Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, Phil.-hist. Kl. 1920, 14 Abh.)
P Gen.	Les papyrus de Geneve, par Jules Nicole, Geneva 1896, 1900.
P Giss.	Griechische Papyri in Museum des oberhessischen Geschichtsvereins zu Giessen, Bd I, Hefte 1-3, ed. O. Eger, E. Kornemann, P.M. Meyer, Leipzig etc. 1910-12
P Goodsp.	E.J. Goodspeed, A grup of Greek papyrus texts (Class. Phil. 1, 1906, p. 167)
P Goodsp. Cair.	E.J. Goodspeed, Greek papyri from the Cairo Museum... (Decennial publications of the University of Chicago, vol. V p. 3), Chicago 1904
P Grad.	G. Plaumann, Griechische Papyri der Sammlung Gradenwitz (Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, 1914, 15 Abh.)
P Grecs <= P Lille	
P Grenf. 1	B.P. Grenfeel, An Alexandrian erotic fragment and other Greek papyri chiefly Ptolemaic, Oxford 1896
P Grenf. 2	B.P. Grenfell & A. Hunt, New Classical Fragments and other greek and latin papyri, 1897
P Grenf-Hund.	Grenfell and Hunt, New classical fragments and other greek and latin papyri, Oxford 1897
P Gurob.	Greek papyri from Gurob, ed. J.G. Smyly (Royal Irish Academy, Cumningham Memoirs, No. 12., Dublin-London 1921)
P Hal.	Halle Papyri = Dikaiomata: Auszüge aus alexandrinischen Geselzen und Verordnungen in einem Papyrus des Philologischen Seminars der Universität Halle, mit einem Anhang... herausgeben von der Graeca Halensis..., Berlin 1913
P Hamb.	P. M. Meyer, Griechische Papyrusurkundender Hamburger Stadtbibliothek (Staats-und Universitätsbibliothek 1924), Bd I, Leipzig etc. 1911-24
P Hib.	Hibeh Papyri, Part I, ed. B.P. Grenfell & A.S. Hund, London 1906

P Holm.	Papyrus Graecus Holmiensis, ed. O. Lagercrantz, Uppsala 1913
P Iand.	Papyri Iandanae: cum discipulis edidit Carolus Kalbfleisd, Leipzig & Berlin 1912 κέ.
Pickard-Cambridge, Theatre D.	A.W. Pickard-Cambridge, The Theatre of Dionysus in Athen, Oxford 1946
Πινδ.	Πινδαρος, λυρικός, ed. O. Schroeder, Leipzig 1900, ed. A. Puech, τ. 1-4, Paris 1958-1961, ed. Bruno Snell, τ. 1-2, Lipsiae 1959-1975[3]
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Διθύρ.	Διθύραμβοι
Ἐγκ.	Ἐγκώμια
Θρῆν.	Θρῆνοι
Ἰσθμ.	Ἰσθμιονίκαι
Νεμ.	Νεμεονίκαι
Ὀλυμπ.	Ὀλυμπιονίκαι
Παρθ.	Παρθένεια
Πυθ.	Πυθιονίκαι
Σχ.	Σχολια (Scholia Vetera), ed. A.B. Drachmann, Leipzig 1903.1910.
Ὑπορχ.	Ὑπορχήματα
Πισιδ.	Γεωργιος Πισιδης, ed. Migne, PG τ. 92· ed. CSB τ. 17· ed. A. Petrusi (=Studia Patristica et Byz. 7), Ettal 1959
Ἑξαήμ.	Ἑξαήμερος
P Klein. Form. <=Stud. Pal. III, VIII	
PL	Patrologia Latina, Paris 1844-55
Πλατ.	Πλατων, φιλόσοφος, ed. J. Burnet, Oxford (OCT)
Ἀλκ.	Ἀλκιβιάδης
Ἀξ.	Ἀξίοχος
Ἀπολ.	Ἀπολογία
Γοργ.	Γοργίας
Δημ.	Δημόδοκος
Ἐπιγρ.	Ἐπιγράμματα, ed. T. Bergk, PLG II
Ἐπιν.	Ἐπινομὶς
Ἐπιστ.	Ἐπιστολαὶ
Ἐρ.	Ἐρασταὶ
Ἐρυξ.	Ἐρυξίας
Εὐθύδ.	Εὐθύδημος
Εὐθύφ.	Εὐθύφρων
Θεάγ.	Θεάγης
Θεαίτ.	Θεαίτητος
Ἵππαρ.	Ἵππαρχος
Ἱππ. ἐλ.	Ἱππίας ἐλάσσων
Ἱππίας μείζ.	Ἱππίας μείζων
Ἴων	Ἴων
Κλειτ.	Κλειτοφῶν
Κρατ.	Κρατύλος
Κριτ.	Κριτίας
Κρίτ.	Κρίτων
Λάχ.	Λάχης
Λύσ.	Λύσις
Μενέξ.	Μενέξενος
Μέν.	Μένων
Μίν	Μίνως
Νόμ.	Νόμοι
Ὅρ.	Ὅροι
πΑ	Περὶ Ἀρετῆς
Παρμ.	Παρμενίδης
πΔ	Περὶ δικαίου
Πολιτ.	Πολιτεία
Πολιτικ.	Πολιτικὸς
Πρωτ.	Πρωταγόρας
Σίσ.	Σίσυφος
Σοφ.	Σοφιστὴς
Συμπ.	Συμπόσιον
Σχ.	Σχολια, ed. C. F. Hermann, Platonis Dialogi, vol. VI, Leipzig 1892
Τίμ.	Τίμαιος
Φαῖδρ.	Φαῖδρος
Φαίδ.	Φαίδων
Φίλιβ.	Φίλιβος
Χαρμ.	Χαρμίδης
Πλατ. Κωμ.	Πλατων, Κωμικος, ed. T. Kock, CAF I
Plaut. Mil.	Plautus, Miles Gloriosus
P Leid.	C. Leemans, Papyri Graeci musei antiquarii publici Lugduni-Batavi, tom. I, Leiden 1843, tom. II 1885
P Leid. W. <=P Mag. Leid. W.	
PLG	T. Bergk, Poetae Lyrici Graeci[4], Leipzig 1882 (1914-15)
P Lille	Institut papyrologique de l'université de Lille: Papyrus grecs publies sous la direction de Pierre Jouguet..., Paris 1907-28
Plin. epist.	C. Plinius Caecilius, Epistulae
Plin. nat.	C. Plinius Secundus, Naturalis Historia
P Lips.	L. Mitteis, Griechische Urkunden der Papyrussammlung zu Leipzig, vol. I, 1906
PLit. Lond.	H. J. M. Milne, Catalogue of the Literary Papyri in the British Museum, London 1927
Plommer, three AttT	W. H. Plommer, Three Attic Temples, ἐν BSA 45, 1950
P Lond	Greek papyri in the British Museum, vols I and II ed. F. G. Kenyon, vol. III ed. F. G. Kenyon & H. I. Bell, vols IV and V ed. H.I. Bell, London 1893
P Lund Univ. Bibl.	Aus der Papyrussammlung der Universitäts bibliothek in Lund, 6 vols, Lund 1935-52
Πλουτ.	Πλουταρχος, βιογράφος καὶ φιλόσοφος. 1) Βίοι Παράλληλοι, ed. C. Sintenis, Lipsiae 1839-1846· ed. C. Sintenis, τ. 1-5, Lipsiae 1844-1895· ed. C. Lindskog & K. Ziegler, Leipzig 1915· ed. R. Flacelière, E. Chambry, M. Juneaux, τ. 1-7, Paris 1957-1972· ed. Cl. Lindskog, vol. 1,1-2. 2,1-2. 3,1-2, Lipsiae 1960-1973. 2) Ἠθικὰ ed. D. Wyttenbach, τ. 1-6, Oxonii 1795-1810· ed. N. Bernardakis, τ. 1-7, Lipsiae 1888-1896, Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum vol. I-VII.– Vol. I, ed. W. R. Paton - L. Wegehavpt, M. Pohlenz, Lipsiae 1705· Vol. II, ed. W. Nachstädt, W. Sieveking, J. Titschener, Lipsiae 1925· Vol. III, ed. M. Pohlenz-W. Sieveking, Lipsiae 1922· Vol. IV: ed. C. Hubert, Lipsiae 1957· Vol. V, 1: ed. C. Hubert-M. Pohlenz, Lipsiae 1957· vol. V,2,1: ed. J. Mau, Lipsiae 1971· Vol. V, 3: ed. C. Hubert-M. Pohlenz, Lipsiae· Vol. VI,1: ed. C. Hubert, Lipsiae· Vol. VI,2: ed. M. Pohlenz, Lipsiae· Vol. VI, 3: ed. K. Ziegler-M. Pohlenz, Lipsiae· Vol. VII ed. F. H. Sandbach, Lipsiae 1967
Ἀγησ.	Ἀγησίλαος
Ἆγις	Ἆγις
Αἰτίαι	Αἰτίαι τῶν Ἀράτου Διοσημείων
Αἰτίαι Ῥ.	Αἰτίαι Ῥωμαϊκαὶ
Ἀλκ.	Ἀλκιβιάδης
Ἀμμ.	Ἀμμώνιος ἢ περὶ τοῦ μὴ ἡδέως τῇ κακίᾳ συνεῖναι
Ἀντ.	Ἀντώνιος
Ἀπ.	Ἀπομνημονεύματα
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἄρ.	Ἄρατος
ἀριθμ.	πότερον ὁ περισσὸς ἀριθμὸς ἢ ὁ ἄρτιος ἀμείνων
β.ῥητ.	Βίοι τῶν δέκα ῥητόρων
Γ. Γρακ.	Γάιος Γράκχος
Εὐμ.	Εὐμένης
Θησ.	Θησεὺς
ἰδέαι	Ποῦ εἰσὶν αἱ ἰδέαι
ἰδεῶν ὕ.	Πῶς ἡ ὕλη τῶν ἰδεῶν μετείληφεν· ὅτι τὰ πρῶτα σώματα ποιεῖ

Κάτ.	Κάτων
Κλεομ.	Κλεομένης
Λυκ.	Λυκοῦργος
Νουμ.	Νουμᾶς
Ὄθων	Ὄθων
π. ἀδολ.	Περὶ ἀδολεσχίας
π. εἱμαρμ.	Περὶ εἱμαρμένης
Περ.	Περικλῆς
π῎Ισ. & Ὀσ.	Περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος
π.Μέτρ.	Περὶ μέτρων
Πομπ.	Πομπήιος
Ποπλ.	Ποπλικόλας
Ρωμ.	Ρωμύλος
Σύλλ.	Σύλλας
Συμπ.	Τῶν ἑπτὰ Σοφῶν Συμπόσιον
Τιμ.	Τιμολέων
Φιλ.	Φιλοποίμην
ΠΛΩΤ.	ΠΛΩΤΙΝΟΣ, φιλόσοφος, ed. R. VOLKMANN, Leipzig 1883-4
P Mag.	Papyri Graecae Magicae von K. PREISENDANZ 2 vols, Leipzig & Berlin 1928, 1931
P Mag. Berol.	G. PARTHEY, Zwei griechische Zauberpapyri des Berliner Museums, Abh. Berl. Akad. 1865, pp. 109-180· Cf. W. KROLL, Philol. liv (1895) p. 564 (=P Mag. I, 2)
P Mag d.	Papyrus de Magdola, par JEAN LESQUIER, Paris 1912 (P Lille II 2-4)
P Mag. Leid. W.	Leiden magical papyrus W., ed. A. DIETERICH, Abraxas (Festschrift... HERMANN USENER... Bonn), Leipzig 1891
P Mag. Lond. <=P Lond 1. 46,121κἑ.	
P Mag. Par. 1,2	C. WESSELY, Wiener Denkschr, XXXVI (2) (1888) p. 44-126, p. 139-148· A. DIETERICH, Eine Mithrasliturgie, Leipzig 1903, pp. 1ff. and A. DEISSMANN, Light from the Ancient East, London 1919, pp. 258ff. (=P Mag. 4,3)
P Masp.	JEAN MASPÉRO, Papyrus grecs d' époque byzantine, ἐν Catalogué général des antiquités égyptiennes du Musée du Caire, I (nos. 67001-67124) 1911, II(nos. 67125-67278) 1913, III (nos. 67279-67359) 1916
P Merton	H. IDRIS BELL & C. H. ROBERTS, Catalogue of the Greek papyri in the collection of Wilfred Merton, London, vol 1, 1939· vol. II, ed. B. R. REES, H. I. BELL, J. W. BARNS, Dublin 1959
P Meyer	P.-M. MEYER, Griechische Texte aus Ägypten: 1. Papyri des neutestamentlichen Seminars der Universität Berlin. 2. Ostraka der Sammlungen Deismann, Berlin 1916
P MG	Poetae Melici Graeci
P Michael	Papyri Michaelidae, ed. D. S. CRAWFORD, Aberdeen 1955
P Mich. Teb.	Michigan Papyri vol. II. Papyri from Tebtunis, in two volumes, Part I., ed. A. E. R. BOAK (=University of Michigan Studies Humanistic Series, vol. XXVIII), Ann Arbor 1933
P Mich. Zen.	Zenon papyri in the University of Michigan collection, ed. C. C. EDGAR (=University of Michigan Studies, Humanistic Series, vol. XXIV), Ann Arbor 1931
P Milan.	Papiri Milanesi, ed. A. CALDERINI, Parte I, Collezione Jacovelli-Vita, Milano, Università Cattolica del Sacro Cuore, 1928
P Mon.	Veröffentlichungen aus der kaiserlichen Hof-und Staatsbibliothek zu München: I. Byzantinische Papyri, ed. A. HEISENBERG, & L. WENGER, Leipzig & Berlin 1914
P Monac.	A. HEISENBERG & L. WENGER, Byzantinische Papyri (Veroffentlichungen aus der Papyrus - Sammlung der K. Hof-und Staads bibliothek zu München I), Leipzig 1914
Pap. Münch. <=P Mon, P Monac.	
P Ness.	L. CASSON & others, Excavations at Nessana, vols 2,3, Princeton 1950-1958
Poetae Melici Graeci <= PMG	
ΠΟΛΕΜ.	ΠΟΛΕΜΩΝ, σοφιστής, ed. H. HINCK, Leipzig 1873
ΠΟΛΙΟΧ.	ΠΟΛΙΟΧΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III
ΠΟΛΙΤΗΣ, ξύλα, ἐμπόλ. & πόλοι	Ιω. ΠΟΛΙΤΗΣ, Προσδιορισμὸς τῶν ξύλων τῶν ἐμπολίων καὶ πόλων τῶν κιόνων τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ ἐν Σουνίῳ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ΠΑΑ
POLLITT, AncVGA	J. J. POLLITT, The Ancient View of Greek Art: Criticism, History, and Terminology, New Haven and London, 1974
ΠΟΛΥΑΙΝ.	ΠΟΛΥΑΙΝΟΣ, ἱστορικὸς (ἐν. Παρέργοις Ἑλλ. Βιβλιοθ., τ. 1). Ἐν Παρισίοις 1809· ed. J. MELBER, Leipzig 1887
Στρατ.	Στρατηγήματα
ΠΟΛΥΒ.	ΠΟΛΥΒΙΟΣ, ἱστορικός, ed. L. DINDORF, Lipsiae 1867-68· T. BÜTTNER-WOBST, Leipzig 1882-1905 (= L. DINDORF - T. BUETTNER-WOBST, τ. 1-5 Stutgardiae 1962-63· ed. W. R. PATON, vol. 1-6 London, Cambridge Mass., 1961-67
ΠΟΛΥΔ.	ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ, γραμματικός, edd. J. BEKKER, Berolini 1846, E. BETHE, fasc. 1-3, Leipzig 1900-1937
Ὀν.	Ὀνομαστικὸν
ΠΟΡΦ.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΣ, ed. MIGNE PG τ. 112· CSB, τ. 6,1-3
Ἔκθ.	Ἔκθεσις περὶ τῆς βασιλείου τάξεως
ΠΟΡΦΥΡ.	ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. A. NAUCK², Leipzig 1886/Repr. 1963
β. Πυθ.	Βίος Πυθαγόρου
πΑ ἐμψ.	Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων
ΠΟΣΕΙΔΙΠΠ.	ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΣ, κωμικός, ed. T. KOCK, CAF III p. 335
P Osl.	Papyri Osloenses, ed. S. EITREM, Oslo 1925
POUILLOUX, ChoixLG	J. POUILLOUX, Choix d. inscript. Greques (Bibl. d. l. Faculted. Lettres d. Lyon IV)
fort. d. Rh.	J. POUILLOUX, La forteresse de Rhamnonte, Paris 1954
P Oxford	Some Oxford Papyri, ed. E. P. WEGENER, 2 vols, Leiden 1942-1948
P Oxy	Oxyrhynchus Papyri, ed. B. P. GRENFELL & A. S. HUND, London 1898 κἑ.
P Par.	W. BRUNET de PRESLE, Notices et extraits des papyrus grecs du musée du Louvre et de la bibliothèque impériale XVIII (2), Paris 1865
P Par. Wess.	C. WESSELY, Die Pariser Papyri des Fundes von El Faijûm (Wiener Denkschr. XXXVII, (2) (1889) pp. 97 ff.)
P Petr.	The Flinders Petrie Papyri
PPF	H. DIELS, Poetarum Philosophorum Fragmenta, Berlin 1901
P Philad.	Papyrus de Philadelphie, ed J. SCHERER (Pupl. de la Soc. Fouad. I de Papyrologie: Textes et documents, VII), Cairo 1947
P Rain (NS)	Mitteilungen aus der Papyrussammlung der Nationalbibliothek in Wien (Papyrus Erzherzog Rainer), n.s. I i(1932), ed. H. GERSTINGER· I ii(1939), ed H. OELLACHER
P Rein.	Papyrus grecs et démotiques..., ed. THÉODORE REINACH, Paris 1905
PREGER, SOC <= SOC	
P Rev. Laws	B.P. GRENFELL, Revenne Laws of Ptolemy Philadelphus, Oxford 1896

Prisc. gramm.	Priscianus, institutiones grammaticae, ed. Keil
Princeton Exp. Inscr.	Publications of the Princeton University Archaeological Expeditions to Syria in 1904-5 and 1909: Division III, Greek and Latin Inscriptions, Leyden, Section A by E. Littmann, D. Magie, & D. R. Stuart, 1921. Section B by W.K. Prentice, 1922
Πρισκ., Ἱστορ.	Πρισκος, Ἱστορία Βυζαντινή, ed. Dindorf, ἐν HGM, Lipsiae 1870
Πραγμ. ΑΑ	Πραγματεῖαι Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Proc. Brit. Acad.	Proceedings of the British Academy, London 1903
Προδρ. < Θεοδωρος Προδρομος	
Προκλ.	Προκλος, φιλόσοφος, ed. T. Gaisford, ἐν PGM III· ed. T.W. Allen, Homeri Opera, V, Oxford (OCT)· ed. E. Abel· ed. C. Manitius, Leipzig 1909· ed. F. Creuzer, Frankfurt 1820· ed. G. Pasquali, Leipzig 1908· ed. G. Stallbaum, Leipzig 1840· ed. W. Kroll, Leipzig 1899, 1901 (2 vol.)· ed. E. Diehl, Leipzig 1903, 1904, 1906 (3 vol.)· ed. F. Dübner, ἐν F. Creuzer & G. Moser, Plotinus, Paris 1855· ed. A. Ritzenfeld, Leipzig 1912· ed. L. Allatius, Basel 1554· ed. Aem. Pontus, Hamburg 1618
Εἰς Εὐκλ.	Ὑπόμνημα εἰς τὸ πρῶτον τοῦ Εὐκλείδου, ed. G. Friedlein
Προκ.	Προκοπιος Καισαρεὺς ἱστορικός, ed. J. Haury, Leipzig 1905-1913· Procopii Caesarensis opera omnia, vol. 1-4 (Bibliotheca Teubneriana) Lipsiae 1962-1964
Γοτθ.	Γοτθικὸς
Περσ.	Περσικὸς
π Κτισμ.	Περὶ Κτισμάτων
Προκ. Γαζ.	Προκοπιος Γαζαιος, ῥήτωρ, ed. H. Diels
Ἔκφρ.	Ἔκφρασις ὡρολογίου
Prop.	Sex. Propertius ex Umbria
P Ryl.	Catalogue of the Greek papyri in the John Rylands Library at Manchester, vol. I 1911, ed. A.S. Hunt· vol. II 1915, ed. A.S. Hund, J. de M. Johnson, V. Martin· vol. III 1938, ed. C.H. Roberts
P Ryl. Zen.	C.C. Edgar, A New Group of Zenon Papyri (Bulletin of the John Rylands Library 18 [1934] p. 111)
Prud. perist.	Aurelius Prudentius, peristephanon hymnus
PSI	Papiri greci e latini (Pubblicazioni della Società italiana per la ricerca dei papiri greci e latini in Egitto), Firenze 1912
P Strassb.	F. Preisigke, Griechische Papyrus der Kaiserlichen Universitäts-und Landesbibliothek zu Strassburg, 2 vols, Strassburg 1906-1920
P Teb.	Tebtunis Papyri, ed. B.P. Grenfell, A.S. Hunt, J.G. Smyly, E.J. Goodspeed, London & New York, vol. I 1902, vol. II 1907, vol. III pt. I 1933, pt. 2 (ed. A.S. Hund, J.G. Smyly, C.C. Edgar· London & Univ. of California Press) 1938
P Theb. Bank	U. Wilcken, Aktenstücke aus der Kgl. Bank zu Theben (Abh. Berl. Akad. 1886)
Πτολ. Ευεργ.	Πτολεμαιος Ευεργετης Β΄, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG III.
Πτολ. Κλαυδ.	Πτολεμαιος Κλαυδιος, μαθηματικός, opera omnia, ed. Lipsiae 1951-1961
Γεωγρ. Ὑφηγ.	Γεωγραφικῆς Ὑφηγήσεως, ed. C.F.A. Nobbe, Lipsiae 1898
Ἡφ.	Ἡφαιστίων ἢ ὑπόθεσις
Τετρ.	Τετράβιβλος, ed. J. Camerarius, Nüruberg 1535· ed. F.E. Robbins, London 1964
Πτωχοπροδρ.	Πτωχοπροδρομος
Puchstein, Epigr. Gr.	O. Puchstein, Epigrammata Graeca in Aegypto reperta, Strassburg 1880
P Vat. II	Il Papiro Vaticano Greco II (1. Φαβωρίνου περὶ φυγῆς. 2. Registri Fondiari della Marmarica), ed. M. Norsa & G. Vitelli, Città del Vaticano 1931
P Vindob. Boswinkel	E. Boswinkel, Einige Wiener Papyri, Leiden 1942
P Warren	The Warren Papyri, ed. A.S. Hund
Πυθαγ.	Πυθαγορας, φιλόσοφος, ed. H. Diels, Vorsokr. I
P Yale Inv.	Yale papyri: inventory No.
P Zen. Col.	Zenon papyri: business papers of the 3rd century B.C., ed. W.L. Westermann and E.S. Hasenoehrl, New York, vol. I, 1934· vol. II, ed. W.L. Westermann, C.W. Keyes, H. Liebesny, 1940
P Zilliac.	H. Zilliacus, Vierzehn Berliner griechische Papyri, Hefsingfors 1941

P R

RA	Revue Archéologique, Paris
RAC	Reallexikon für Antike und Christentum, hrsg. von Th. Klauser, Stuttgart 1941 (1950) κέ.
RACrist	Rivista di archeologia cristiana
Ραλλη-Ποτλη, Σύνταγμα	Γ. Α. Ραλλη -Μ. Ποτλη, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων..., Ἀθήνησιν 1852-1859· Ἀνατ. 1966 (τ. 1-6)
Ramsay, Anat. St.	W.M. Ramsay, Anatolian Studies, Manchester 1923
CitBish	W.M. Ramsay, Cities and Bishoprics
Raubitschek, Dedications	A. Raubitschek, Dedications from the Athenian Akropolis, Cambridge Mass. 1949
RB	Revue Biblique, Paris and Rome
RdPhil.	Revue de philologie
RE	A. Pauly und G. Wissowa, Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, Stuttgart
REA	Revue des Études Anciennes, Paris 1899 κέ.
Reall. z BK	Klaus Wessel, Reallexikon zur Byzantinischen Kunst, Stuttgart 1966 κέ.
Recueil d. IJG <= RIJG	
REG	Revue des Études Grecques, Paris, Les Belles Lettres
Reitzenstein, aLP	R. Reitzenstein, Der anfang des Lexikons des Photios
REJuines	Revue des Études Juines
Rend. Accad. Lincei	Rendiconti dell' Accademia Nazionale dei Lincei, Rome 1892
RESlav	Revue d. Études Slaves, LI, 1978
Rf Kiepert	Restschrift für H. Kiepert
Rh.	Rhetores Graeci, ed Ch. Walz, 9 vols, Stuttgart 1832-1836
RhM	Rheinisches Museum für Philologie
Pian.	Pιανος, ἐπικός, ed. J.U. Powell, Coll. Alex.
Ridder, bronzes ML	A. de Ridder, Les bronzes antiques du Louvre, Paris 1913
Rider, AncGH	B.C. Rider, Ancient Greek Houses, Chicago 1964
greek house	B.C. Rider, The greek house, Cambridge 1916
Renan, Miss.	Renan, Mission de Phenicie
Riedenauer, Hand. hZ.	A. Riedenauer, Studien zur geschichte des antiken Handwerkes. 1: Handwerk und Handwerker in den homerische Zeiten, Erlangen 1873

RIJG	Recueil des Inscript Judidiques Grecques
ROBERT, Ét. épigr.	L. ROBERT, Études épigraphiques (Repr. BCH 52, 60), Paris 1926-36
Hell.	L. ROBERT, Hellenica, 1-12, Limoges 1940-1960
Gladiatews	L. ROBERT, Les gladiatews dans l' Orient grec, Paris 1940
Nouv. IS	L. ROBERT, Nouvelles Inscriptions de Sardes, Paris 1964
RömMitt	Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts. Römische Abteilung
RPh	Revue de Philologie, Paris
ROSS, Archäol. Aufs.	L. ROSS, Archäologische Aufsätze, Samml. 1-2, Leipzig 1855-1861
Inschr. v. Ph.	L. ROSS, Inschriften von Pholegandros (XI Veber Anaphe und Anaphaische Inschriften)
Inscr. grIned.	L. ROSS, Inscriptiones graecae Ineditae. Fasc. 1(-3), 1834-1845
ROUSSEL, Cultes Égyptiens	P. ROUSSEL, Les Cultes égyptiens à Délos, Nancy 1916
ROUX, archit. Arg.	G. ROUX, L' architecture de l' Argolide aux IVe et IIIe siècles, Paris 1961
ROUX, Propos d. décor les tr. Eur.	J. ROUX, A propos du décor dans les Tragédies d' Euripide, ἐν REG 74, 1961, 54 καὶ ἰδίᾳ 56-57
ΡΟΥΦ.	ΡΟΥΦΟΣ, ἰατρός, ed. C. DAREMBERG & C.E. RUELLE, Paris 1879
ΡΟΥΦΙΝ.	ΡΟΥΦΙΝΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. 'Ανθ.
RUBENSOHN	O. RUBENSOHN, Das Weihehaus von Eleusis und sein Allerheiligstes ἐν JdI
RUMPEL, LexPind.	J. RUMPEL, Lexikon Pindaricum, Leipzig 1883/Repr. Hildesheim 1961
RÜSCH	E. RÜSCH, Grammatik der delphischen Inschriften I, Berlin 1914 (Epigraphischer Anhang, pp. 312-31)

Σ S

ΣΑΘΑΣ, MB	Κ. ΣΑΘΑΣ, Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη ἢ Συλλογὴ ἀνεκδότων μνημείων τῆς 'Ελληνικῆς 'Ιστορίας, 'Εν Βενετίᾳ 1872-94
SALVIAT, Déd. d'un ΤΡΥΦΑΚΤΟΣ p.l. HD	F. SALVIAT, Dédicace d'un ΤΡΥΦΑΚΤΟΣ par les Hermaistes Deliens, ἐν BCH
Sammelb.	Sammelbuch griechischer Urkunden aus. Ägypten Bde I, II, ed. F. PREISIGKE, Strassburg, Berlin & Leipzig 1913-22.– Bd. III (6001-7269), ed. F. BILABEL, Berlin & Leipzig 1926-27.– Bd. IV (7270-7514).– Bd. V Heft 1 (7515-7654), ed. F. BILABEL, Heidelberg, 1931, 1934
Samml. GD	
<= SGDI	
Samothrace	Samothrace, Excavations condueted by the Institute of Fine Arts, New York University, ed. K. LEHMANN, vol. 2. -1. The Inscriptions on Stone, P.M. FRASER, New York 1960
ΣΑΠΦ.	ΣΑΠΦΩ, ed. TH. BERGK, PLG III p. 82
Sardis VII(1)	Sardis, Publications of the American Society for the Excavation of Sardis, vol. VII, Greek and Latin Inscriptions, Part I, by W.H. BUCKLER and D.M. ROBINSON, Leyden 1932
ΣΑΤ.	ΣΑΤΥΡΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG III
SB	
<=Sammelb.	
SBBerlin	Sitzungsberichte der Deutschen Akademie der Wissenschaft zu Berlin, Klasse für Sprache
SBWien	Sitzungsberichte Österreichische Akademie der Wissenschaften
SCHLIEMANN, Tiryns	H. SCHLIEMANN, Tiryns, London 1886
SCHNEIDER, grGP gEnt	K. SCHNEIDER, Die griechischen Gymnasten und Palästren nach ihrer geschichtlichen Entwicklung, Soloth 1909
gr Poliork	K. SCHNEIDER, Griech. Poliork. Abh. d. Kön. Ges. de Wiss. z. Göttingen phil.-hist. klasse
SCHRADER, Arch. marm.	H. SCHRADER, Archaische Marmor Sculpturen in Akropolis, I Wien 1909
SCHUBART, Gr. Lit. Pap.	W. SCHUBART, Griechische literarische Papyri, Berlin 1950
ScythG	Scythians and Greeks
SCHWYZER, DG	E. SCHWYZER, Dialectorum Graecarum Exempla epigraphica potiora, Leipzig 1923
SCRIB. LARG.	SCRIBONIUS LARGUS
SEG	
<=Suppl. Epigr.	
ΣΕΚΟΥΝΔ.	ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ, γνωμολόγος, ed. F. W.A. MULLACH, FPG I
γν.	Γνῶμαι
SEMPER, Der Stil	G. SEMPER, Der Stil in den technischen und tektonischen künsten oder praktische Aesthetik, Bd. 1-2, München 1878-1879^2
SEN. benef.	SENECAE, beneficiis
epist.	epistulae ad Lucilium
ΣΕΞΤ. ΕΜΠ.	ΣΕΞΤΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ, φιλόσοφος, ed. H. MUTSCHMANN, Leipzig 1912· ed. I. BEKKER, Berlin 1842
ΣΕΡΓ. ΜΑΚΡ.	ΣΕΡΓΙΟΣ ΜΑΚΡΑΙΟΣ
ΣΕΡΗΝ.	ΣΕΡΗΝΟΣ, γνωμολόγος, Opuscula, ed. J. L. HEIBERG, Leipzig 1896
SERV. Aen.	SERVIUS, ad Aeneam
SEVERIAN, mundi	SEVERIANUS, in cr. mundi
ΣΕΥΗΡ.	ΣΕΥΗΡΟΣ, φιλόσοφος, παρ' ΕΥΣΕΒΙῼ
SGDI	Sammlung der griech. Dialekt-inschriften, ed. H. COLLITZ κ.ἄ. Sylloge Nummorum Graecorum
SIG^3	Sylloge Inscriptionum Graecarum, ed. W. DITTENBERGER editio tertia, Leipzig 1915-24 (SIG^2= editio altera, 1892-1901)
ΣΙΛΗΝ.	ΣΙΛΗΝΟΣ, ἱστορικός, ed. C. MÜLLER, FHG III
SILVAGNI, Inscr. chr. Rom.	SILVAGNI, Inscriptiones christianae urbis Romae septimo saec. antiquiores, I n. s. I-II, Romae 1922,1935
ΣΙΜΠΛ.	ΣΙΜΠΛΙΚΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. J. L. HEIBERG, Berlin 1894· ed. C. KALBFLASCH, Berlin 1907· ed. M. HAYDUCK, Berlin 1882· ed. F. DÜBNER, Paris 1840· ed H. DIELS, Berlin 1882-95. Ἔκδ. Ν. ΔΟΥΚΑ, 'Αρριανοῦ σωζόμενα τ. 4, 1809, σελ. 81 κέ.
ΣΙΜΩΝ.	ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG III p. 382
Sitzb. Berlin	Sitzungsberichte der Deutschen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Klasse für Sprache, Literatur und Kunst
Sitzb. Heidelb. Akad.	Heidelberg Akademie der Wissenschaften. Sitzungsberichte (phil.-hist. klasse), 1910
ΣΚΥΛ.	ΣΚΥΛΑΞ, γεωγράφος, ed. C. MÜLLER, GGM I
ΣΚΥΛΙΤΖΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΥΛΙΤΖΗΣ, ed. J. THUTN, Berolini 1973 (CFAB, 5)
SOC	Scriptores Originum Constantinopolitanarum, Recensvit THEODORUS PREGER, Lipsiae MCMI
ΣΟΛ.	ΣΟΛΩΝ, λυρικός, ed. T. BERGK, PLG II
ΣΟΥ(Ι)Δ.	ΣΟΥ(Ι)ΔΑ(Σ), λεξικογράφος, ed. G. BERNHARDY, Halle 1853
ΣΟΦ.	ΣΟΦΟΚΛΗΣ, τραγικός, ed. A.C. PEARSON,

	Oxford (OCT)
Αἰ.	Αἴας
Ἀντ.	Ἀντιγόνη
Ἀποσπ.	Ἀποσπάσματα
Ἐλ.	Ἐλεγεῖαι
Ἠλ.	Ἠλέκτρα
Ἰχν.	Ἰχνευταὶ
Οἰδ. Κολ.	Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ
Οἰδ. Τύρ.	Οἰδίπους Τύραννος
Σχολ.	Σχολια
Τραχίν.	Τραχίνιαι
Φιλ.	Φιλοκτήτης
Σοφιλλ.	Σοφιλλος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Speculum	Speculum. Journal of Medieval Studies. Cambridge Mass.
Σπευσιππ.	Σπευσιππος, φιλόσοφος, ed. F. W. A. Mullach, FPG III
SRAM	C. Müller, Scriptores Rerum Alexandri Magni, Paris 1846
ST	Studi e Testi, Vatican
Stat. silv.	P. Papinius Statius, silvae
StbyzN	Studi Bizantini e Neoellenici
Stephanus, Thlgr	E. Stephanus, Thesaurus Graecae Linguae
Stevens-Paton, The Erechtheum	L. D. Caskey, H. N. Fowler, J. M. Paton, G. P. Stevens, The Erechtheum, Cambridge Mass. 1927
Στεφ. Βυζ.	Στεφανος Βυζαντιος, ed. Westermann, Lipsiae 1839
Στεφ. Διακ.	Στεφανος Διακονος, ἐν Migne PG
Στησιχ.	Στησιχορος, λυρικός, ed. T. Bergk, PLG III
Στοβ.	Στοβαιος, ed. C. Wachsmuth & O. Hense, 5 vols Berlin 1884-1912
Στραβ.	Στραβων, γεωγράφος, ed. G. Kramer, Berlin 1844-52
Stuart-Revett	J. Stuart-N. Revett, Antiquities of Athens. vol. 1-4 καὶ Suppl., London 1762-1830
StudPal.	C. Wessely, Studien zur Paläographie und Papyruskunte, Leipzig 1901 κἑ.
Stud. Pont.	Studia Pontica, Brusseles 1903: vol. III. Recueil des inscriptions grecques et latines du Pont et de l' Armenie, J. G. C. Anderson, F. Cumont, A. Grègoire, fasc. I(1910)
SubHag.	Subsida Hagiographica
Suet. div. Jul.	C. Suetonius, divus Julius
Suppl. Epigr.	Supplementum Epigraphicum Graecum (P. Roussel, A. Salaï, M. N. Tod, E. Ziebarth, ed. J. J. Hondius, Leiden 1923 κἑ.)
SVF	H. von Armin, Stoicorum Veterum Fragmenta, Leipzig 1903
SVP	Scholia Vetera Pindari, ed. Drachmann
Συγκ.	Γεωργιος Συγκελλος
Συμ. Θεσσ.	Συμεων Θεσσαλονικης, ed. Migne, PG, 155
Συμ. Μ.	Συμεων Μαγιστρος, ἐν Θεοφ. Συν.
Χρον.	Χρονογραφία
Συμμ.	Συμμαχος
Συνεσ.	Συνεσιος, ed. M. Berthelot, Collection des anciens alchimistes grecs, Paris 1888, p. 75
Syria	Syria. Revue d'Art Oriental et d'Archéologie, Paris
Συριοπουλος, στερεοβάτης	Κ. Θ. Συριοπουλος, Ὁ στερεοβάτης τοῦ Παρθενῶνος, Ἐν Ἀθήναις 1951
Σωζ.	Σωζομενος, ἐκκλησιαστικὸς
Ἐκκλ. Ἱστ.	Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία
Σωκρ.	Σωκρατης, ἐκκλησιαστικὸς
Ἐκκλ. Ἱστ.	Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία
Σωκρ. Ροδιος	Σωκρατης Ροδιος, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG III
Σωρανος	Σωρανος, ἰατρός, ed. J. L. Ideler, CMG IV, Lipsiae et Berolini 1927
Σωσιπ.	Σωσιπατρος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF III p. 314
Σωφρ. Ἀνακρ.	Σωφρονιος, Ἀνακρεόντεια, ἐν Migne PG

T

Tab. Defix.	Defixionum Tabellae in Attica regione repertae, ed. R. Wüensch (IG 3 pars IIII)
Tab. Defix. Aud.	Defixionum Tabellae quotquot innotuerunt, ed. A. Audollent, Paris 1924
Tab. Heracl.	Tabulae Heraclenses (IG XIV, 645, ed. Schwyzer 62-3)
TAM	Tituli Asiae Minoris
Tchalenko, Vill. ant. SN	G. Tchalenko, Villages Ant. de la Syrie du Nord, Paris 1953
TegACr	Tegulum Anon. Crets
Τζετζ.	Ιωαννης Τζετζης, γραμματικός, edd. T. Gaisford, Poetae Graeci Minores, vol. III· E. Scheer (παρὰ Λυκ.)· G. Kaibel, CGF p. 34 καὶ 17· T. Kiessling, Leipzig 1826
Τηλεκλ.	Τηλεκλειδης, κωμικός, ed. T. Kock, CAF I p. 209
Τιμ.	Τιμαιος, γραμματικός, ed. C. F. Hermann, Platonis Dialogi, vol. VI, Leipzig 1892
Τιμ. Γαζ.	Τιμοθεος Γαζαιος, φιλόσοφος, παρ' Αριστοφ. Βυζαντιω
Τιμ. Λοκρ.	Τιμαιος Λοκρος, ed. C. F. Hermann, μετὰ τὸν Πλάτωνος Τίμαιον, Leipzig 1852
Τιμοθ.	Τιμοθεος, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Τιμοθ., λυρ.	Τιμοθεος, λυρικός, ed. U. von Wilamowitz- Möllendorff, Leipzig 1903
Τιμοκλ.	Τιμοκλης, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II
Tit. Calymn.	M. Segre, Tituli Calymni (Annuario 1944/1945)
Tit. Com.	M. Segre & I. Pugliese Carratelli, Tituli Camirenses (Annuario 1949/50. 1952/4)
Tod-Wace, SMCat.	M. N. Tod-A. J. B. Wace, A catalogue of the Sparta Museum, Oxford 1906
Tomlinsen	R. A. Tomlinsen, ἐν JHS 81, 1961, καὶ 83,1963
TQ	Theologische Quartalschrift, Tübingen
Traill, Inscr. AA	J. S. Traill, Greek Inscriptions from the Athenian Agora. Addenda to Athenian Agora, vol. XV, Inscriptions: The Athenian Councillors, ἐν Hesperia 47,1978
Τραυλος, ἀνάκτορον	I. Τραυλος, Τὸ ἀνάκτορον τῆς Ἐλευσῖνος, ΑΕ 1950/51
Πολεοδομικὴ ἐξέλιξις τῶν Ἀθηνῶν	I. Τραυλος, Πολεοδομικὴ ἐξέλιξις τῶν Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι 1960
Bild/lexicon	J. Travlos, Bildlexicon zur Topographie des antiken Athen, Tübingen 1971
Τρεῖς ναοὶ τῆς Ἀρτέμιδος	J. Travlos, Τρεῖς ναοὶ τῆς Ἀρτέμιδος, NFGH 1976
TrGF	S. Radt, Tragicorum Graecorum Fragmenta, vol. 4, Göttingen 1977
Τρυφ.	Τρυφιοδωρος, ἐπικός, ed. W. Weinberger
Τσουντας, Ἱστορία τῆς ἀρχαίας ἑλλην. τέχν.	X. Τσουντας, Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης, Ἀθῆναι 1928
Μυκῆναι	X. Τσουντας, Μυκῆναι καὶ μυκηναϊκὸς πολιτισμός, Ἀθήνησι 1893
Türk TAED	Turk Tarih Arkeol. ve Etnogr. Desgisi
Τυπ. Εὐεργ.	Τυπικὸν Εὐεργέτιδος
Τυπ. Σάββ.	Τυπικὸν Ἁγ. Σάββα
Τυπ. Στουδ.	Τυπικὸν Μ. Στουδίου

U

UPZ	U. Wilcken, Urkunden der Ptolemäerzeit: I. Papyri aus Unterägypten, Berlin & Leipzig 1922· II. Papyri aus Oberägypten, 1935
UUA	Uppsala Universitets Arsskrift

V

Valkenaer, AAGr.	L.C. Valkenaer, Animadr. ad. Ammon. Gramm.
Vallois, archit. hhD	R. Vallois, L'archit. hellénique et hellénist. à Délos, Paris 1944
Nouv. rsl. sh	R. Vallois, Nouvelles recherches sur la salle hypostyle, ἐν Expl. de Délos
πίνακες D	R. Vallois, Le πίνακες Deliens ἐν Mél. Hell.
Val. Max.	Valerius Maximus, facta et dicta memorabilia
Varro,	M. Terentius Varro
gram.	Grammaticae Romanae Fragmenta
ling.	de lingua latina
rust.	res rusticae
Vassiliev, Anecd. Graec/b.	A. Vassiliev, Anecdota Graecobyzantina
Verg.	P. Vergilius Maro ex Gallia
A.	Aeneis
georg.	georgica
Villefosse, Outils	H. de Villefosse, Outils d'artisans romains
Vitr.	Vitruvius, de architectura
Vorsokr.^{5}	H. Diels & W. Kranz, Fragmente der Vorsokratiker^5, Berlin 1935
Vvlg.	Vulgata

W

Waldstein, ArgH.	Ch. Waldstein, The Argive Heraeum, vol. 1-2, Boston and New York 1902, 1905
Welcker, AlteD	F.G. Welcker, Alte Denkmäler, τ. 1-5. (6), Göttingen 1849-1864
Wendel, Schol. in AR	C. Wendel, Scholia in Apollonium Rhodium
Wessely <= Stud. Pal.	
Wiegand, Poros-Architektur	Th. Wiegand, Die archaische Poros-Architektur der Akropolis zu Athen, τ. 1-2, Cassel, Leipzig 1904
Wiegand-Schrader, Priene	Th. Wiegand - H. Schrader, Priene: Ergebnisse der Ausgrabungen und Untersuchungen in der Jahren 1895-1898, Berlin 1904
Wien. Anz.	Anzeiger der Österreichischen Akademie der Wissenschaften (Akad. d. Wiss. in Wien), Vienna 1864
Wien. Sitzb.	Sitzungsberichte der (Kaiserlichen) Akademie der Wissenschaften in Wien, Philosophische - historische klasse, 1849
Wiener Denkschr.	Denkschriften der Akademie der Wissenschaften in Wien, Phil. hist. klasse, 1850
Wien. Stud.	Wiener Studien, 1879
Wikander, Ὀπαία Κεραμίς	Örian Wikander, Ὀπαία Κεραμὶς Skylight-tiles in the ancient world, OpRom XIV: 8 (1983), σελ. 81-99
Wilcken, Akt. Kgl. BTMzB	U. Wilcken, Aktenstücke aus der kgl. Bank zu Theben in den Museen zu Berlin, London-Paris
Wilcken, Chr. <= Mitteis, Chr.	
Wilcken, Ostraka ÄM	U. Wilcken, Griechische Ostraka aus Ägypten und Nubien τ. 1-2, Leipzig u. Berlin 1899
Wilhelm, gr InscrR	A. Wilhelm, Griechische Inschriften Rectlichen Inhalts, Πραγμ. AA 17/18
Winter, Ikria KwA	F.E. Winder, Ikria and Katastegasma in the walls of Athens, ἐν Phoenix
Wycherley, Agora, LE Test.	R.E. Wycherley, Literary and Epigraphical Testimonia, ἐν The Athenian Agora

Y

Yavis, GrAlt	C. Yavis, Greek Altars, Saint Louis, Miss. 1949
ΥΓΙΝ.	ΥΓΙΝΟΣ, μυθογράφος, ed. H.J. Rose, Lugduni Batavorum 1963^2
Ὕμν. Ὁμ.	Ὕμνοι Ὁμηρικοί, ed. T.W. Allen, Homeri Opera V, Oxford (OCT)
ΥΠΕΡΕΙΔ.	ΥΠΕΡΕΙΔΗΣ, ῥήτωρ, ed. F.G. Kenyon, Oxford (OCT)

Φ PH(ph) F(f)

ΦΑΒΩΡ., Λεξ.	ΦΑΒΩΡΙΝΟΣ, Λεξικόν, Ἐνετία 1779
ΦΕΡΕΚΡ.	ΦΕΡΕΚΡΑΤΗΣ, κωμικός, ed. T. Kock, CAF I
ΦΕΡΕΚΥΔ.	ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ, ἱστορικός, ed. F. Jacoby, FGrH I
ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ	ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ, φιλόσοφος, ed. H. Diels, Vorsokr. II
ΦΙΛΑΡΧ.	ΦΙΛΑΡΧΟΣ
ΦΙΛ. ΙΟΥΔ.	ΦΙΛΩΝ ΙΟΥΔΑΙΟΣ, φιλόσοφος, ed. L. Cohn & P. Wendland (S. Reiter), Berlin 1896-1915, ed. J. Rendel Harris, Cambridge 1886
ΦΙΛ. ΜΗΧ.	ΦΙΛΩΝ, ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, ed. H. Diels - E. Schramm, Excerpte aus Philons Mechanik, Abh. Berl. Akad. 1918. No 16· 1919, No 12
Βελ.	Βελοποιϊκὰ
ΦΙΛ. ΒΥΖ.	ΦΙΛΩΝ ὁ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ, παραδοξογράφος, ed. R. Hercher, Paris 1858
ΦΙΛΙΠΠ.	ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ἐπιγραμματικός, ἐν Παλ. Ἀνθ.
ΦΙΛΟΔ., Ρητ.	ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ, φιλόσοφος, Ρητορικά, ed. S. Sudhaus 2 vols, Leipzig 1892, 1896, Suppl. 1895
ΦΙΛΟΠ.	ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΟΠΟΝΟΣ, φιλόσοφος, ed. H. Rabe, Lipsiae 1899
ΦΙΛΟΣΤ.	ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΟΣ, ἐκκλησιαστικός, ed. J. Bidez
Ἐκκλ. Ἱστ.	Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία
ΦΙΛΟΣΤΡ.	ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ, σοφιστής, ed. C.L. Kayser, Leipzig 1870, 1871
β. Ἀπολλ.	Βίος Ἀπολλωνίου Τυανέως, ed. F.C. Conybeare, London, Cambridge, Mass. 1960
Εἰκ.	Εἰκόνες, ed. O. Benndorf, C. Schenkl, Leipzig 1893
Ἐπιστ.	Ἐπιστολαὶ
Ἡρ.	Ἡρωϊκὸς
ΦΙΛΟΧ.	ΦΙΛΟΧΟΡΟΣ, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG I, IV
ΦΛΕΓ.	ΦΛΕΓΩΝ, παραδοξογράφος, ed. O. Keller, Rerum naturalium scriptores Graeci minores, vol. I, Leipzig 1877
ΦΟΙΝ.	ΦΟΙΝΙΞ, ἰαμβογράφος, ed. J.U. Powell, Coll. Alex.
ΦΡΑΝΤΖΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΡΑΝΤΖΗΣ, ed. Migne PG, τ. 156· ed. CSB τ. 29
ΦΡΥΝ.	ΦΡΥΝΙΧΟΣ, γραμματικός, ed. W.G. Rutherford, London 1881· ed. I. de Borries, Leipzig 1911
Ἐπιτ.	Ἐπιτομὴ
Λεξ.	Λεξικὸν
Λεξ. Συν.	Λέξεων Συναγωγὴ
ΦΩΤ.	ΦΩΤΙΟΣ, λεξικογράφος, ed. S.A. Naber, Leiden 1864-65
Βιβλ.	Βιβλιοθήκη, ed. Migne, PG τ. 103

Philologus	Philologus. Zeitschrift für klassische Philologie
Phil. Wochenschr.	Philologische Wochenschrift
<= BpW	
PhM GM	
<= Ideler	
PhoenixExOrLux	Phoenix. Bulletin uitgegeven door het Vooraziatisch - egyptisch Genootschap Ex Oriente Lux
Phoenix Toronto	Phoenix. The Classical Association of Canada
< FCG = CGF	
Faculty Arts Bull.	University of Egypt, Faculty of Arts Bulletin
Falus, Vitruve	R. Falus, Sur la theorie de module de Vitruve, Acta Archaeologica 31, 1979, 249-270
FD	Fouilles de Delphes
FGrH	F. Jacoby, Fragmente der griechischen Historiker, Berlin 1923 κἑ.
FHG	C. Müller, Fragmenta Historicorum Graecorum, Paris 1841-1870
Fitzgerald, mBeth-Shan	G.M. Fitzgerald, A sixth century monastery at Beth-Shan, Philadelphia 1939
Foed. Delph. Péll.	Foedus inter Delphes et Péllanenses, ed. B. Haussoullier, Paris 1917
Forcellini, Lex. tot. lat.	Forcellini, Lexikon totius latinitatis
ForschBAZ	Forschungen und Berichte der Archäol. Zeitung 1856
Forsch. in Ephesos	Forschungen in Ephesos
Försters AllgB	Försters Allgem. Bauzeitung
Fouilles de Byblos	M. Dunand, Fouilles de Byblos 1926-38, Paris 1937-58
Fouilles de Xanthos	Fouilles de Xanthos, Paris 1958-1979
Fougères, Mant.	G. Fougères, Mantinée et l' Arcadie orientale, Paris 1898
FPG	F.W.A. Mullach, Fragmenta Philosophorum Graecorum, 3 vols Paris 1860-81
Fr. ἢ fr.	fragmenta
Freshfield, Cell. trich.	E.H. Freshfield, Cellae trichorae, London 1913
Frickenhaus, AthM	A. Frickenhaus, Athens Mauern im 10. Jahrhundert v. Chr., Bonn 1905
Friedländer, Epigrammata	P. Friedländer & H.B. Hoffleit, Epigrammata: Greek inscriptions in verse, from the beginnings to the Persian Wars, Berkeley 1948
Frisk, Gr. etymW	Hj. Frisk, Griechisches etymologisches Wörterbouch, Heidelberg 1954-1972
FTG	A. Nauck, Tragicorum Graecorum Fragmenta[2], Leipzig 1889
<= βλ. καὶ TrGF	
FuBArchZ	Forschungen und Berichte der Archäol. Zeitung
Furtwaengler, Aegina	A. Furtwaengler, Aegina: Das Heiligtum der Aphaia, München 1906

X CH(ch)

ΧΑΡΗΣ	ΧΑΡΗΣ, ἱστορικός, ed. C. Müller, SRAM
ΧΑΡΙΚΛΕΙΔ.	ΧΑΡΙΚΛΕΙΔΗΣ, κωμικός, ed. T. Kock, CAF III
ΧΑΡΩΝ	ΧΑΡΩΝ, ἱστορικός, ed. C. Müller, FHG I, IV
ΧΟΙΡΙΛ. ἐπ.	ΧΟΙΡΙΛΟΣ, ἐπικός, ed. G. Kinkel, EGF
ΧΟΙΡΙΛ. τρ.	ΧΟΙΡΙΛΟΣ, τραγικός, ed. A. Nauck, TGF
ΧΟΙΡΟΒ.	ΧΟΙΡΟΒΟΣΚΟΣ, γραμματικός, ed. Cramer, An. Ox. II
ΧΟΡΙΚ., Ἐγκ. Μ	ΧΟΡΙΚΙΟΣ, ῥήτωρ, Ἐγκώμιον εἰς Μαρκ. ed. Förster-Richt
ΧΩΝ.	
<= ΝΙΚ. ΧΩΝ.	
Chrest. d. Papyr.	Chrestomathie der Papyruskunde, Leipzig 1912
Chron. d'Ég.	Chronique d'Égypte, Brussels 1925 κἑ.
Chron. Lind.	Chronicle of Lindos, ed. Chr. Blinkenberg, Die Lindische Tempelchronik, Bonn 1915. Βλ. καὶ ed. F. Jacoby, FGrH II p. 1005

Ψ

ΨΕΛΛΟΣ	ΜΙΧΑΗΛ ΨΕΛΛΟΣ, ed. E. Renauld, I
ΨΕΥΔΟ-ΓΕΡΜ.	ΨΕΥΔΟ-ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΨΕΥΔΟ-ΚΑΛΛ.	ΨΕΥΔΟ-ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ, ed. W. Kroll, vol. I, Berlin 1926
ΨΕΥΔΟ-ΚΩΔ.	ΨΕΥΔΟ-ΚΩΔΙΝΟΣ, ἐν Preger, SOC (βλ. καὶ NE 16, 1922, 236 κἑ. ByzZ 10, 1901, 455 κἑ.)

Ω

ΩΡΙΓ.	ΩΡΙΓΕΝΗΣ, θεολόγος, ed. Migne, PG
Ἑξαπλ.	Ἑξαπλᾶ
κΚ	Κατὰ Κέλσου, P. Koetschau, GCS I (1899) p. 51
ΩΦΕΛ.	ΩΦΕΛΙΩΝ, κωμικός, ed. T. Kock, CAF II

Α

ἀβάκιον, τὸ (ἅπαξ μόνον ἐν ἐπιγρ. **ἀβάκηον**) (*ἀρχ.-βυζ.*). Ὑποκ. τοῦ **ἄβαξ** (βλ. λ.). Μὲ ἀρχιτεκτονικὴν σημασίαν ἡ λέξις ἀπαντᾷ εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Σμύρνης. DITT., Syll.[3] 996, 11: *καὶ πρὸ αὐτῆς* (τῆς τραπέζης) *ἀβάκηον μαρμάρινον πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν θυσιαζόντων*, ἔνθα ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ τῆς πλακὸς τῆς προθύσεως, ἐφ' ἧς ἵστατο ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θυσίας. Παρὰ Βυζαντινοῖς ἀβάκια ἐκαλοῦντο α) αἱ χάριν τῆς παρασκευῆς ψηφιδωτῶν παραστάσεων χρησιμοποιούμεναι τετράγωνοι ψηφίδες, β) τὰ τετράγωνα πλακίδια τῶν πλακοστρώσεων, ΨΕΥΔΟ-ΚΩΔ., Περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, 28 (Βόννης): PREGER, SOC 107, 16: *εἰς δὲ τὸν πάτον* (δάπεδον) *οὐκ ἠδύνατο εὑρεῖν τοιαῦτα πολυποίκιλα καὶ μέγιστα ἀβάκια*, γ) αὐτοὶ οἱ ἄβακες ὑποκοριστικῶς, ἤτοι μεγάλαι τετράγωνοι ἢ ὀρθογώνιοι πλάκες ἐλευθέρως ἱστάμεναι ἢ προσκεκολλημέναι εἰς τοιχώματα, ὡς λ.χ. τὸ φράγμα τῆς κονίστρας τῶν ῥωμαϊκῶν θεάτρων ἢ ὁ κάτωθεν τῶν πρώτων σειρῶν τῶν ἑδωλίων τοῖχος, ὁ περιβάλλων τὴν ὀρχήστραν ἢ κονίστραν, ὁ συνιστάμενος ἐκ πλειόνων κατὰ σειρὰν ἀβάκων. Βλ. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *ἄβαξι*, καὶ ΨΕΥΔΟ-ΚΩΔ., ἔ. ἀ. 131, 18: PREGER, ἔ. ἀ. 76, 2: *στήθεά τε καὶ ἀβάκια καὶ καγκελοθύρια*.

ἀβακίσκος, ὁ (λατ. **abaculus**). Ὑποκ. τοῦ **ἄβαξ** (βλ. λ.) = μικρὸς ἄβαξ. Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ σημαίνει κυρίως τοὺς μικροὺς κύβους, ἐξ ὧν ἀπηρτίζοντο τὰ ψηφιδωτὰ ἢ τὰ μαρμαροθετήματα. Οὕτω ὁ ΜΟΣΧΙΩΝ παρ' ΑΘΗΝΑΙῼ (Ε, 207c) γράφει: *δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων*. Βλ. σχετικῶς καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. κ (=1927, 61) καὶ PLIN. nat. 36, 26.

ἄβαξ, ὁ (λατ. **abacus**. PRISC. gramm. II, 216: '*hic abacus huius abaci*, a genetivo graeco ἄβακος. 322: '*hic abax huius abacis*, quod tamen et '*hic abacus huius abaci*, frequens invenitur. Παρὰ τῷ λεξικογράφῳ ΗΣΥΧΙῼ, ἀντὶ τοῦ ἄβαξ, πιθανῶς, *ἀβάκης (:ἀ... καὶ ὄνομα ἀρχιτεκτονικόν)* = 1) πλὰξ τετράπλευρος ἱκανοῦ πάχους ἄλλοτε εὐθύπλευρος (PENROSE, Principles, pl. I [δωρικὸν κ.], pl. 32 [ἰωνικὸν κ.]) καὶ ἄλλοτε καμπυλόπλευρος (ROBERTSON, Archit. 145) μετὰ ἢ ἄνευ στέφοντος κυματίου, σχηματίζουσα τὸ ἄνω μέρος τοῦ κιονοκράνου (δωρικοῦ, ἰωνικοῦ, κορινθιακοῦ) ἢ τοῦ ἐπικράνου τῆς παραστάδος (STUART-REVETT, The Antiquities II, ch. V, pl. III). Ἐπὶ τοῦ ἄβακος ἡδράζετο τὸ ἐπιστύλιον. Ἡ λέξις μὲ καθαρῶς ἀρχιτεκτονικὴν σημασίαν δὲν ἀπαντᾷ εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα ἢ ἐπιγραφάς, ἀναφέρεται ὅμως ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΥ, ὅστις ὡς γνωστόν, ἀποδίδει λατινιστὶ αὐτουσίους τοὺς ἑλληνικοὺς ὅρους παραλαμβάνων αὐτοὺς ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων Ἑρμογένους. Οὕτω λ.χ. ὁ ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΣ (4. 1, 11) γράφει: *altituto capituli cum abaco*. ΑΥΤΟΘΙ, 12: *Abaci crassitudo septima capituli altitudinis*. Βλ. καὶ 3. 5,5 6,7. 4. 7,3. Καὶ τῷ παρὰ ΗΣΥΧΙῼ, (λ. *πλίνθος*) *μέρος τι τῆς κεφαλῆς τοῦ κίονος*, σημαίνει, ὡς γνωστόν, τὸν ἄβακα τοῦ κιονοκράνου. Βλ. και λ. πλίνθος. – 2) ὁ ἄβαξ ἐσήμαινεν ἐπίσης καὶ τετραγώνους μαρμαρίνας πλάκας ἐπενδύσεως τοῦ τοίχου (ὀρθομαρμαρώσεως) ἢ ἀπομιμήσεις αὐτῶν διὰ κονιάματος (VITR. 7.3,10: *Itaque veteribus parietibus nonnulli crustas excidentes pro abacis utuntur, ipsaque tectoria abacorum et speculorum divisionibus circa se prominentes habent expressiones*. ΑΥΤΟΘΙ, 4, 4: *In his vero supra podia abaci ex atramento sunt subigendi et poliendi cuneis silaceis seu miniaceis interpositis;* PLIN. nat. 33, 159: *hoc autem et Attico ad lumina utuntur, ad abacos non nisi marmoroso, quoniam marmor in eo resistit amaritudini calcis*. 35, 31-32: *species Sinopidis tres: tubra et minus rubens atque inter has media. pretium optimae *II, usus ad penicillum, aut si lignum colorare libeat; eius quae ex Africa venit, octoni asses – cicerculum appellant; magis ceteris rubet, utilior abacis. idem pretium et eius, quae pressior vocatur, et est maxime fusca. usus ad bases abacorum*. – 3) ἄβαξ ἐκαλεῖτο καὶ κατασκευή τις τοῦ θεάτρου, ἤτοι οὐχὶ ἡ ἐπίπεδος ἐπιφάνεια τῶν βάθρων ἡ τιθεμένη ἀντὶ ἑδωλίων (βλ. DU CANGE, Gloss λ. *abacus*. LIDD.– SC. λ.), ἀλλ' αἱ ὀρθογώνιοι πλάκες αἱ σχηματίζουσαι οἱονεὶ φράγμα τῆς κονίστρας τῶν ῥωμαϊκῶν θεάτρων καὶ ἀμφιθεάτρων, ὁσάκις αὕτη ἐχρησίμευε πρὸς τέλεσιν ἀγωνισμάτων (μονομαχιῶν, θηριομαχιῶν, κτλ.). Τοιοῦτο φράγμα σώζεται π.χ. ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Διονύσου ἐν Ἀθήναις (εἰκὼν παρὰ DÖRPFELD-REISCH, grT, σελ. 87, εἰκ. 32 καὶ πίν. X). Μὲ τοιαύτην ἔννοιαν ἡ λέξις ἀπαντᾷ: α) εἰς τὰς Πράξεις Παύλου καὶ Θέκλης 36 (Acta AA I. 262,7): *ἡ δὲ Τρύφαινα ἐξέψυξεν ἑστῶσα παρὰ τὴν ἀρήναν* (τοῦ σταδίου) *ἐπὶ τοὺς ἄβακας*. Βλ. καὶ 263,4: *Τρύφαινα ἡ βασίλισσα ἀπέθανεν ἐπὶ τοὺς ἄβακας*, β) εἰς τὸν βίον ἁγίας Θέκλης γραφέντα τὸν 5ον μ.Χ. αἰῶνα ὑπὸ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑΣ (1, 266: MIGNE, PG 85, 537D): *ἡ Τρύφαινα... λιποψυχήσασά τε καὶ λιπαυγήσασα, ἀθρόον κατεφέρετο τοῦ θεάτρου παρὰ τοὺς Ἄβακας· τόπος δ' ἦν οὕτω καλούμενος ἄβακες*, γ) εἰς *Μαρτύριον Ἐλευθερίου* 11, σελ. 160 (F. DE CAVALIERI, ST 6, 1901, 149 κ.ἑ.), δ) εἰς ΣΟΥ(Ι)ΔΑ(Ν), ἐν λ. *ἄβαξι· τῆς παρ' ἡμῖν λεγομένοις ἀβακίοις*: *Ὁ Λογοθέτης ἐν τῷ τῆς ἁγίας Θέκλης μαρτυρίῳ «Τρύφαινα δὲ πάθει ληφθεῖσα, νεκροῖς ὁμοία πρὸς τοῖς ἄβαξιν ὡρᾶτο κειμένη»*. Πλείονα ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος βλ. ἐν τῇ ἀνακοινώσει Α. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν, ΠΑΑ 38, 1963, 479-490. Βλ. καὶ

DU CANGE, Gloss. λ. ἄβαξ. – 4) ξυλίνη ὀρθογωνίου σχήματος πλάξ, ἐφ' ἧς οἱ οἰκοδόμοι (τέκτονες) ἐτοποθέτουν τὸ κονίαμα πρὸ τῆς ἐπαλείψεως αὐτοῦ διὰ τοῦ μίστρου ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἤτοι τὸ σημερινὸν πηλοφόρι, ἢ καὶ τὸ φραγκόφτυαρο (βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2, 55 κέ.). ΓΑΛ., Θρασ. 43: *καὶ ὁ τέκτων τὸν ἄβακα.*

ἄβατον καὶ **ἄβαστον**, τὸ (ΗΣΥΧ.). = 1) μέρος ἱερὸν εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐπετρέπετο νὰ εἰσέλθῃ τις. BEKKER, AG 321, 13 = ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *ἄβατον, ἱερὸν ἀπρόσιτον, ἔρημον.* ΠΛΑΤ., Κρίτ. 116C: *ἐν μέσῳ μὲν ἱερὸν ἅγιον, αὐτόθι τῆς τε Κλειτοῦς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἄβατον ἀφεῖτο.* ΘΕΟΠ. 313 (Hell. Oxy) = ΠΟΛΥΒ. 16. 12, 7: *τοὺς εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄβατον ἐμβάντας.* VITR. 2.8, 15: *aedificium struxerunt..., et id abaton vocitari iusserunt.* IG XI (2), 159A 41 (Δήλου): *τὸ ἄβατον καθάρασθαι.* XII(2), 1626(Θήρας). CIG III 4896 c4 (Αἰγύπτου): *οἱ ἱερεῖς τῆς ἐν τῷ Ἀβάτῳ.* BRÜCKNER, ἐν ΠΑΕ 1910, 102 (Κεραμεικοῦ): *Hopos: hierō Τριτοπατρέον hάβατον.* Τὰ ὕπαιθρα ἄβατα περιεβάλλοντο ἄλλοτε ὑπὸ ὀρθογωνίου ἢ τραπεζιοσχήμου καὶ ἄλλοτε ὑπὸ κυκλικοῦ περιβόλου. Τῆς πρώτης περιπτώσεως παράδειγμα παρέχει τὸ ἄβατον τῶν Τριτοπατρέων τοῦ Κεραμεικοῦ (ΠΑΕ ἔ.ἀ. 104) τῆς δὲ δευτέρας τὸ τῆς Δήλου (Expl. de Délos V, 97-102). Τὰ ἄβατα ἦσαν ἐφωδιασμένα διὰ θύρας. Βλ. IG XI (2) 147A11: *θύρα τῷ ἀβάτῳ.* – 2) εἰδικώτερον κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἄβατον ἐκαλεῖτο οἰκοδόμημα τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἐν ᾧ ἐγίνετο ἡ ἐγκοίμησις. IG IV 1² 121, 4: *ἤδη κυοῦσα ποὶ τὸν [θε]ὸν ἱκέτις ἀφίκετο καὶ ἐνεκάθευδε ἐν τῷ ἀβάτῳ.* 21: *ἐκ τοῦ ἀβάτου ἐξελθοῦσα.* 122, 44: *τὸ δὲ δάπεδον ἐν τῷ ἀβάτῳ αἵματος κατάπλεον.* 49: *ἐκ τοῦ ἀβάτου ὑγιὴς ἐξῆλθε.* 126, 19: *ἐξιέναι κατὰ τὰς ἀκοὰς ἐκ τοῦ ἀβάτου.* Βλ. καὶ 121, 109. 122, 23, 25, 51, 103. – 3) κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους τὸ ἱερατεῖον ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἄβατος χῶρος. ΠΡΟΚ., Κτίσμ. 1. 4, 12. ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 3, 57: *ἄβατά τε καὶ ἄδυτα ἱερῶν τε τὰ ἐνδοτάτω.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, εἰς Κ/τίνου Τριακ. 1 (σελ. 196,1): *ἁγίων εἴσω ἀδύτων τε καὶ ἀβάτων μυχῶν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἐκκλ. Θεολ. 3, 4 (169): *ἐν ἀδύτοις καὶ ἀβάτοις.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 2.5, 3: *βατά τε... τὰ πρὶν ἄβατα καὶ μόνοις ἱερεῦσιν ἐγνωσμένα.* Πρβλ. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6, 4: *ὁ μὲν ποῖ ναὸς ἅγιον ἐκαλεῖτο, τὸ δ' ἄβατον τὸ ἐντὸς τῶν τεσσάρων κιόνων τοῦ ἁγίου τὸ ἅγιον.* Ἰουδ. Πόλ. 5.5,5: *τὸ δ' ἐνδοτάτω μέρος... διείργετο δὲ ὁμοίως καταπετάσματι πρὸς τὸ ἔξωθεν· ἔκειτο δὲ οὐδὲν ὅλως ἐν αὐτῷ ἄβατον δὲ καὶ ἄχραντον καὶ ἀθέατον ἦν πᾶσιν, ἁγίου δὲ ἅγιον ἐκαλεῖτο.*

ἄβατος, ον. Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πατήσῃ ἢ νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτόν. ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *ἄβατον... καὶ ὁδὸς ἄβατος, ἡ ἀπρόσιτος.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀνάξ. (Ἀπόσπ. 2: CGF IV, 358ii 2): *οἰκίαι γεγόνασιν ἄβατοι.* ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 522 f: *τόπους ἀβάτους πατοῦσι.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δίων 7: *καὶ τὴν αὐλὴν... ἄβατον καὶ ἀνείσοδον οὖσαν.* Σερτ. 13: *ἀβάτων τε καὶ βασίμων τόπων.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 4.3,2: *ὁ δὲ τῇδε τόπος... τὸ πρὶν ἄβατος... ἐκαθάρθη.* 15,10: *τῶν οἴκων ἀβάτων ὄντων.* ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 2,18 (Ι. 605,6 Βόννης): *ἄβατος ἡ τοῦ τρικόγχου μυστικὴ φιάλη γέγονεν.*

ἀβὴρ (*αFὴρ*) = καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ.: *οἴκημα στοὰς ἔχον. Λάκωνες.*

ἀγάνωτος, ον. 1) ὁ μὴ ἠλειμμένος διά τινος προστατευτικῆς κατὰ τῆς ὀξειδώσεως ὕλης. ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΣ, παρὰ ΠΑΥΛῼ, τῷ ΑΙΓΙΝΙΤῌ, τ. 7, σελ. 298: *ἐν τῷ κακκάβῳ ἀγανώτῳ ὄντι.* ΖΩΣΙΜ. 220b. – 2) ὁ μὴ ὑποστὰς τὴν διὰ μολύβδου στίλβωσιν λίθος ἢ μέταλλον. Βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΝ, βασιλική, 249 καὶ 418. Πρβλ. λ. **γανόω, γάνωσις, γάνωμα.**

ἀγγροφά, ἡ. Ἄλλος τύπος τοῦ **ἐγγραφὴ** (βλ. λ.).

ἀγείσωτος, ον. Ὁ ἄνευ γείσου. Μ Ἐτυμ. λ. = *ἀθρίγκωτον, ἀστέγαστον.* Βλ. καὶ λ. **γεῖσον.**

ἀγελαῖος, α, ον. Ὁ κοινός, ὁ συνήθης, ἤτοι ὁ μὴ παρουσιάζων ἰδιαιτέραν τινὰ ἰδιορρυθμίαν. WILHELM, ἐν Ath·Mitt 22, 1897, 180 (Λεβαδείας) 5: *τὴ]ν ἀγελαίαν.* Οὕτω ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Ἐλευσῖνος (IG II 2²(1)1672, 209) ἀναφέρονται *κεραμίδες ἀγελαῖαι*, ἤτοι συνήθους τύπου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς *γωνιαίας*, μετὰ τῶν ὁποίων συνετίθεντο, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ὡς ἄνω ὑπὸ WILHELM δημοσιευθεῖσα ἐπιγραφὴ ἐκ Λεβαδείας, στ. 2: *σύνθεσιν ἀγελαίων καὶ γω[νιαίων.* Ὁμοίως αἱ συνήθους σχήματος καὶ διαστάσεων πλίνθοι χαρακτηρίζονται ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Δελφῶν (FdD) III, 5,25 ii A3 ὡς *ἀγελαῖαι: πλίνθων ἀγελαι[ᾶν]* ἑκατόν. Πρβλ. καὶ ἐπιγρ. Λεβαδείας, ἔ.ἀ. σελ. 180, 20: *τὴμ πλ]ινθίδα τὴν ἀγ[ελαίαν τ]ὴν δὲ γωνιαία[ν.* IdD 500A24-25: *τὰ δὲ ἀγελ[αῖα ἐπὶ τοὺς μακρο]ὺς τοίχους ποιήσει μῆκος μὴ [ἐλ]ἄττω διπόδων.* 38: *τῶν ἀγε]λαίων ἑκάστου τρεῖς πόδες.* Τῆς λέξεως κάμνει χρῆσιν καὶ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ὁ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εἰς τὰς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολάς του 1165, 14 (= ΕΥΠ., Ἀπόσπ. 75: CGF II, 570): *καὶ λίθους δὲ ἀγελαίους τοὺς εἰκαίους καὶ ἀκαταξέστους.*

ἀγεμὼν (βλ. λ. **ἡγεμών**).

ἀγή, ἡ (ἐκ τοῦ **ἄγνυμι**) = 1) ἡ κοπὴ τῶν ξύλων. Ἐπιγρ. Χίου, BCH 3, 1879, 244, 17 (4ου π.Χ. αἰ.): *τριάκοντα τάλαντα ξύλων ἐν [τῶ][ι]... ἄλσει κείμενα, ὅταν ἡ ἀγὴ ἦ[ι].*– 2) τεμάχιον. P Cair. Zen 15r27 (3ου π.Χ. αἰ.).

ἀγκάθαρσις καὶ **ἀνκάθαρσις**, ἡ = **ἀνακάθαρσις** (βλ. λ.).

ἀγκομιδά, ἡ. Βλ. λ. **ἀνακομιδή.** IG 4.742, 17 (Ἑρμιόνης): *ἐπικράνων ἀγκο[μιδᾶς.*

ἀγκύλη, ἡ. Σιδηροῦν ἢ χαλκοῦν ἔλασμα σχήματος *πεῖ*, χρησιμεῦον πρὸς σύνδεσιν τῶν λίθων ἢ τῶν ξύλων (ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ γαλλικὸν *agrafe*). IG XI(2), 163A18 καὶ 165, 11.28 (Δήλου): *ἐπὶ τὰς θύρας... ἀγκύλας.*

ἀγκὼν (ἐν ἐπιγρ. **ἀνκών**), ὁ = 1) μέρος τείχους ἐξέχον, ὥστε νὰ σχηματίζῃ προβάλλουσαν γωνίαν. Οὕτω ὁ ΟΜΗΡΟΣ (Ἰλ. Π, 702) ὁμιλεῖ περὶ ἀγκῶνος τοῦ ὑψηλοῦ τείχους, δηλαδὴ περὶ γωνίας τινὸς αὐτοῦ (SCHLIEMANN, Tiryns, πίν. ἐν σελ. 309), ὁ δὲ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Ἰλ. 1082, 26) ἐξηγεῖ: *ἀγκὼν δὲ τείχους γωνίαν δηλοῖ, ἤγουν ἐξοχὴν γωνιώδη καὶ διὰ τοῦτο ἀγκωνοειδῆ τινά.* ΑΥΤΟΘΙ, 28: *πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, τουτέστιν ἐξέχοντι κατά τι γωνίαμα, ὁποῖον ὁ ἀγκὼν καμφθεὶς ἀποτελεῖ.* – Ἀγκῶνας τείχους ἀναφέρει καὶ ὁ ΗΡΟΔΟΤΟΣ (1. 180, 2): *τὸ ὦν δὴ τεῖχος ἑκάτερον τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται.* Ὡσαύτως, ὁ ΗΡΟΔΟΤΟΣ (2.99, 2) ὁμιλεῖ περὶ ἀγκῶνος, ἤτοι περὶ καμπῆς τοῦ ποταμοῦ: *τὸν πρὸς μεσαμβρίης ἀγκῶνα προσχώσαντα...*, καί, περαιτέρω, (3), *καὶ νῦν... ὁ ἀγκὼν οὗτος τοῦ Νείλου, ὡς ἀπεργμένος ῥέῃ.* Ὁ δὲ ΣΟΥ(Ι)ΔΑ(Σ) λέγει, ὅτι 2) ἀγκῶνες εἶναι *μέρος τι τῆς οἰκίας*, ἴσως αἱ ἐξωτερικαὶ γωνίαι αὐτῆς. – 3) πλὴν τῶν ὑπ' ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων ἀναφερομένων σημασιῶν τῆς λέξεως ἐκ τοῦ ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΥ μανθάνομεν καὶ τρεῖς νέας σημασίας αὐτῆς ἤτοι α) ἐκ τοῦ χωρίου 3.5,14 προκύπτει ὅτι ἀγκῶνα οἱ Ἕλληνες ὠνόμαζον τὴν μεταξὺ τῶν κοιλοτήτων τῶν ῥαβδώσεων τοῦ ἰωνικοῦ κίονος μεσολαβοῦσαν ταινίαν (*Columnarum striae faciendae sunt XXIIII ita excavatae, uti norma in cavo striae cum fuerit conjecta, circumacta anconibus striarum dextra ac sinistra tangat acumenque*

normae)· β) ἐξ ἑτέρου πάλιν χωρίου (4. 6, 4) διδασκόμεθα ὅτι ἀγκῶνες ἢ *παρωτίδες* ἐκαλοῦντο αἱ δύο ἑκατέρωθεν τοῦ ὑπερθύρου τῶν θυρωμάτων λαξευόμεναι ἐξοχαὶ (*Ancones, sive parotides vocantur, excalpta dextra ac sinistra praependeant ad imi supercilii libramentum, praeter folium*). Αὗται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὠνομάζοντο πράγματι καὶ **παρωτίδες** (IG I^{2} 372,201. 319,6. Didyma II 34,15), ἤτοι οἱ ἑκατέρωθεν τῶν θυρωμάτων **κιλλίβαντες**, ἢ **ὦτα** (IG I^{2} 319,6 καὶ 372,201, Ἐρεχθείου), ἢ **καταλοβεῖς** (IG IV 1^{2} 103,94.97.105, Ἐπιδαύρου. Inscr. Cret. III, σελ. 57.9,4)· γ) τρίτη σημασία παρέχεται ὑπὸ τοῦ Βιτρουβιου διὰ τοῦ χωρίου 10. 15, 4, εἶναι δ' αὕτη ἡ τοῦ κατ' ὀρθὴν γωνίαν κεκαμμένου σιδηροῦ συνδέσμου (γωνιᾶς), τὸ σχῆμα τοῦ ὁποίου ὁμοιάζει πράγματι πρὸς ἀνθρώπινον κεκαμμένον ἀγκῶνα (*Quoinsuper conlocata erat alternis materies inter scapos et transversarium traiecta e chelonīs et anconibus firmiter inclusa*).– 4) ἐν ἐπιγραφῇ Δήλου (IdD 1400,9 καὶ 1409 Bc II43) ἀναφέρονται *ὕσπληγος* ἀνκῶνες, δηλ. αἱ γωνίαι τῆς ἐπικαμποῦς ὕσπληγος.– 5) τέλος, παρ' Ηρωνι τῷ Κτησιβιου (Βελοπ. σελ. 216. 224. 226. 228 καὶ 232) ὁ ὅρος δηλοῖ μηχάνημά τι.

ἀγκωνοειδής, ες. Ὁ σχηματίζων ὀρθὴν γωνίαν. Βιτ. 58, 9. Ευσταθ., Ἰλ. 1082, 26.

ἄγμα, τὸ (ἐκ τοῦ **ἄγνυμι**). Θραῦσμα, τεμάχιον. Πλουτ., Φιλοπ. 6: *κλάσας τὸ ἀκόντισμα χωρὶς ἐκέλευσεν ἑλκύσαι τῶν ἀγμάτων ἑκάτερον*. AthMitt 22, 1897, 385,4: *ἄγματε δύο*.

ἀγόμφωτος, ὁ. Ὁ μὴ διὰ γόμφου ἤτοι ξυλίνου ἥλου ἢ διὰ σιδήρου στερεωθεὶς ἢ προσαρμοσθεὶς ἐπὶ ἄλλου σώματος. Ησυχ. ἐν λ. *ἀγόμφωτα: ἀνάρμοστα*. Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀγόμφωτον: τὸ ἀνήλωτον*.

ἀγορά, ἡ. Ἀρχικῶς ἐκαλεῖτο οὕτω ἡ συνάθροισις τοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ τῶν προϊστορικῶν χρόνων. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἡ μὲν συνάθροισις τοῦ λαοῦ ἐλέγετο Ἐκκλησία ἡ δὲ λέξις ἀγορὰ κατήντησε νὰ ἔχῃ τὴν σημερινὴν σημασίαν της, δηλαδὴ νὰ σημαίνῃ εἴτε δημόσιον, πολυσύχναστον οἰκοδόμημα πωλήσεως διαφόρων εἰδῶν ἢ τόπον συναντήσεων διὰ πολιτικὰς ἢ ἄλλας συζητήσεις. Τὸ μέχρι σήμερον καλύτερον παράδειγμα εἶναι ἡ ἀθηναϊκὴ ἀγορά, ἀποκαλυφθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς Κλασσικῶν Σπουδῶν (βλ. Thompson - Wycherley, The Agora of Athens, ἔνθα καὶ σειρὰ σχεδίων ἀναπαραστάσεως τῆς οἰκοδομικῆς ἐξελίξεως τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τοῦ 6ου π.Χ. ἕως τοῦ 5ου μ.Χ. αἰῶνος. Βλ. Wycherley, Agora, LE Test. 218, no. 713 καὶ 714, ὅπου, ἐκ δύο ὅρων εὑρεθέντων εἰς τὴν ἀρχικήν των θέσιν ([*hόρος εἰ*]*μὶ τε̄ς ἀγορᾶς* καὶ [*ἀγ*]*ορᾶ*[*ς*] [*hόρος*), μανθάνομεν ὅτι ἡ ἀγορὰ ὡρίζετο δι' ὁροσήμων). Ἡ ὕπαρξις περιρραντηρίων ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς, ἐν τῇ εἰσόδῳ της, δεικνύει ὅτι αὕτη ἐθεωρεῖτο ἱερὸς χῶρος (Wycherley, ἔ.ἀ. Πρβλ. Αισχιν., κΚ 176. Δημοσθ., πΛεπτ. 158).

Ὡς οἰκοδόμημα ἡ ἀγορὰ ἀπέκτησε τὴν τελείαν καὶ ὁριστικὴν αὐτῆς μορφὴν κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους. Εἶχε δὲ τότε συνήθως σχῆμα τετράγωνον (Forsch. in Ephesos III, σελ. 97, ἀριθ. 5,14: *ἀνάβασιν φέρουσαν ἰς τὴν τετράγωνον ἀγοράν*. Βλ. καὶ ἀριθ. 23, 10 καὶ Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7. 3, 4: *τὴν τετράγωνον ἀγορὰν*) ἢ ὀρθογώνιον, περιβάλλον ὕπαιθρον ἐσωτερικὴν αὐλὴν ὡμαλισμένην (IG II 1^{2} [1] 380,9: *ἡ ἀγορὰ ἡ ἐ*[*μ*] *πειραιε*[*ῖ*] *κ*[*α*]*τασ*[*κε*]*υασθ*[*εῖ*] *καὶ ὁμαλισθεῖ*), κατὰ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τῆς ὁποίας ὑπῆρχον στοαὶ λίθιναι ἢ μαρμάριναι (Ηροδ. 3, 57: *ἡ ἀγορὴ καὶ τὸ πρυτανήιον Παρίῳ λίθῳ ἠσκημένα*), εἰς ἃς ἐξέβαλλον τὰ καταστήματα πωλήσεως (πρβλ. Αριστοτ., Πολιτ. 1331 b1: *ἀγορὰν ἑτέραν τε... ἔχουσαν τόπον εὐσυνάγωγον τοῖς τε ἀπὸ θαλάττης πεμπομένοις καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης πᾶσιν*).

Ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς ὑπῆρχον: ναοί, βωμοί, ἐξέδραι καὶ ἀγάλματα. Ἐξαίρετα παραδείγματα Ἑλληνιστικῶν ἀγορῶν παρέχουσιν αἱ τῆς Μαγνησίας καὶ τῆς Πριήνης (Dinsmoor, Architecture, σελ. 334, εἰκ. 124. Martin, Rech. s. l' AG. σελ. 274, εἰκ. 60. Wiegand - Schrader, Priene, πίν. XIII). Ὁ τύπος τῆς περιστύλου ἀγορᾶς συνεχίσθη καὶ κατὰ τοὺς μετὰ Χριστὸν αἰῶνας (Προκ., Κτίσμ. 1.10, 5: *ἔστι δέ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων περίστυλος*. 6.5, 10 (ὁ Ἰουστινιανός): *στοὰς ἑκατέρωθι τῆς Μαρτίνου ἀγορᾶς καλουμένης ἐδείματο*). Ἐκ τοῦ Ζωσιμου (2.96, 17) μανθάνομεν ὅτι κατὰ τοὺς μεταχριστιανικοὺς χρόνους κατεσκευάζοντο καὶ κυκλοτερεῖς ἀγοραὶ (*ἀγορὰν... οἰκοδομήσας κυκλοτερῆ*).

Διὰ τὴν λέξιν βλ.: Πλατ., Τίμ. 114. Ξενοφ., Κύρ. Ἀνάβ. 6.2, 8: *τὴν ἀγορὰν εἴσω ἀνεσκεύασαν*. Αριστοτ. 952a 18.1331a 31 καὶ b 11. Αναξανδρ., Πρωτεσ. (Ἀποσπ. 1, 6: CGF IV 183). Διοδ. Σικ. 16, 83: *κατεσκεύασε... καὶ τὴν ἀγοράν*. Πλουτ., Καῖσαρ 68. Παυσ. 7.22, 2: *περίβολος δὲ ἀγορᾶς μέγας κατὰ τρόπον τὸν ἀρχαιότερόν ἐστιν ἐν Φαραῖς*. Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 11 (σελ. 226, 15). Θεμιστ. 4: (Εἰς Κωνστάντιον) 58 c. Προκ., Κτίσμ. 1.2, 1. 11, 21. -2.10, 20.22. 5.5,17. Ζωσιμ. 2, 31 (σελ. 97, 10): *ἀγορᾶς τετραστόου*. IG II 1^{2}(1)380,30.36.39 (Ἀττικῆς). XII(7) 49,13 (Ἀμοργοῦ): *ἠμελη*[*μένην καὶ πεπτ*]*ωκ*[*υῖ*]*αν ἀγορὰν ἐπι*[*φανῶς κατα*]*σ*[*κ*]*ε*[*υ*]*άσα*[*ι*. IdD 290,103. Αυτοθι, 1645,2: *κατασκευάσαντα τὴν ἀγοράν*. Forsch. in Ephesos, ἀριθ. 4,11-12 (III, σελ. 95): *τὸ στρῶμα τὸ μετὰ τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς*. CIG III 4040,20 (Ἀγκύρας). Latyschev, Inscr. ant. II, ἀριθ. 430,11: *ἐξαρτήσας τὴν ἀγοράν*.

ἀγρυλεικὸς (λίθος. βλ. λ.).

ἄγω-ομαι, ῥ. = 1) μεταφέρω, μεταφέρομαι, Ηροδ. 1, 185: *λίθους ἀγαγομένη*. 2, 125: *τοὺς λίθους ἔταμνον καὶ ἦγον*. 175: *ἠγάγετο δὲ τούτων* (τῶν λίθων) *τοὺς μὲν ἐκ τῶν κατὰ Μέμφιν ἐουσέων λιθοτομιέων*. Διοδ. Σικ. 4, 80: *λίθον ἀξιόλογον... ἤγαγον*. IG I Suppl. σελ. 164, ἀριθ. 27c28: *hόστις ἄχσει τὲ στέλεν καὶ στέσει*. IG II 2^{2}(1), 1666 a66: *λί*]*θος ἀγαγεῖν Πεντελῆθεν*. Βλ. καὶ 84.86 καὶ 1666b6.50.78. 1680,2: *τὰ ἐπίκρανα τῶν κιόνων... ἀγαγεῖν Πε*[*ν*]*τελῆθεν Ἐλευσινάδε*. Ditt., Syll^{3} 124 (Πειραιῶς)5: *ζεύγεσι τὸς λίθος ἄγοσι*. IG IV 1^{2} 102 (Ἐπιδαύρου)4: *ταμε̄ν καὶ ἀγαγε̄ν καὶ συνθέμεν*. Πρβλ. καὶ στ.12.28.34.41. 106 I22-23: *τ*[*ῶ*]*ν πώρων τῶν εἰς τὸ Ἀφροδίτιον ἀγομένων*. XI 2, 144 A110 (Δήλου): *ἀγαγόντι καὶ ἐργασαμένῳ*. 163A12: *ἀγαγόντι ἐκ Τήνου*. 199A77: *ἀγαγεῖ*[*ν...*] *εἰς τὸ Πύθιον λίθους ὀκτώ*. 287A51: *ἐργασαμένοις καὶ ἀγαγοῦσιν*. IdD 290,181.183: *ἀγαγόντι δὲ τοὺς λίθους ἐπὶ τὸ ἔργον*. 202: *ἀγαγόντι δὲ ἐπὶ τὸ ἔργον τοὺς ἡμ*[*ίσεις*] [*λίθους*. 210: *ἀγαγόντι δὲ ἐπὶ τὸ ἔργον τοὺς λοιποὺς λίθους*. 212: *ἀγαγεῖν θυριδεῖς λευ*[*κ*]*οῦ λίθου εἰς θυρίδας πεντήκοντα δ*[*ύο*]. 213: *ἀγαγοῦσι δ*[*ὲ τοὺς*] [*ἡμίσεις τῶν λίθω*]*ν ἐπὶ τὸ ἔργον*. 214: *ἀγαγόντων δὲ τού(ς) λίθους ἅπαντας*. 215: *ἀγαγεῖν ἐπὶ τὸ* [*ἔργον*] [*θύρετρα?* 219: *ἀγαγεῖν γείσων λίθου λευκοῦ πόδας τριακοσίους ἑξήκοντα*. 222: *ἐγλαβόντι ἀγαγεῖν ξύλα δρύϊ*[*να*. 225: *ἐργολαβή*]*σαντι κατὰ τὴν αὐτὴν συγγραφὴν καὶ ἀγαγόντι ξύλα ἕξ*. 366A22 καὶ 25: *ἀγαγόντι κεραμίδας τὰς πάσας*. 372A139: *ἐργολαβήσαντι τεμεῖν καὶ ἀγαγεῖ*[*ν*]. 442A199: *ἐργάταις τοῖς τὴν ἅμαξαν ἀγαγοῦσιν καὶ ἀπαγαγοῦσιν*. 504A12: *ἀπολα*[*βὼν φάτνας*] *περόναις χαλκαῖς*

σταθμὸν ἀγο[ύσαι]ς. Didyma II 30,12: καὶ ἠγάγοσαν διὰ τοῦ... 43,12: τὴν ναῦν τὴν ἄγου[σαν. – 2) κατασκευάζω τι κατὰ μῆκος ἢ καθ' ὕψος. Οὕτω, Θουκ. 6, 99: ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος καὶ ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες. Παλ. Ανθ. 9, 649: τὸ μέλαθρον ἀπὸ πρώτοιο θεμείλου ἄχρι καὶ ὑψηλοὺς ἤγαγεν εἰς ὀρόφους. IG II 2^2(2) 2491,10: ἄγειν ὑπονόμους. Βλ. καὶ AthMitt 76, 1961, 123, 10/11. Αυτοθι, 121, 9/10: ἄγει[ν τὸν ὀ]χετὸν βάθος. CIG III 4015: σύμπαν τὸ τ[ε]ῖχος ἐ[κ] θεμελίων εἰς τέλος ἀγαγόν[τ]α. – 3) χαράσσω, Αριστοτ. 101a16: γραμμὰς ἄγειν. 373a11: ἤχθωσαν κάθετοι. Αρχιμ., σφ. & κύλ. 2, 9: ἤχθω ἐπίπεδον ὀρθόν. Βλ. καὶ Ind., ed. J. L. Heibert, Lipsiae 1881 λ.: ἄγειν ἐπίπεδον. Πρβλ. Ηροδ. 2, 158: ἦκται ἡ διῶρυξ.

ἀγωγὴ (δωρ. **ἀγωγά**, προευκλ. τύπος **ἀγογέ**), ἡ = 1) μετακόμισις, μεταφορὰ ἢ πρὸς μεταφορὰν ἐργασία, Πλατ., Πολιτ. 370E: οἵ τε οἰκοδόμοι πρὸς τὰς ἀγωγὰς μετὰ τῶν γεωργῶν χρῆσθαι ὑποζυγίοις. Ηροδ. 6, 85: οἱ Αἰγινῆται ἔσχοντο τῆς ἀγωγῆς. IG II 2^2(1) 1673,89: τῆς ἀγωγῆς Ἀριστοκρίτῳ. 1672,17: τῆς τομῆς τῶν λίθων καὶ τῆς ἀγωγῆς.22-23: μισθωτεῖ τῶν πλίνθων τῆς ἀγωγῆς.50: ἀγωγὴ τῶν λίθων τούτων εἰς τὸ ἱερόν.58: ἀγωγὴ τῶν πλίνθων.195: γῆς Λουσιάδος ἀγωγαὶ... καὶ κομιδὴ τῆς ἀγωγῆς.196: γῆς Σκιράδος ἀγωγαὶ τρεῖς. 197: ἄμμου ἀγωγαὶ πέντε. IV 1^2 102,15 (Ἐπιδαύρου): Εὐτερπίδας ἤλετο Κορίνθιος λατομίαν καὶ ἀγωγάν. Αυτοθι,5. 180. 226.240. 241.302.-103,66: ἀγωγὰς ἀπὸ λιμένος εἰς τὸ ἱαρὸν τῶμ Πεντεληκῶν λίθων.87: τῶν ὀρθοστατᾶν ἀγωγᾶς. Βλ. καὶ 15.98/99.306. 106 I17: πώρων ἀγωγᾶς.68: καὶ ἀντιθεμάτων ἀγωγάς. Βλ. καὶ στ. 23.-106 III 32: ἀγωγᾶς τοῦ [λί]θου. Βλ. καὶ 31.67.104.-107, 37: τᾶ[ς ἀγωγᾶς ἐπὶ τὰν... 109 II119: πώρων ἀγωγᾶς. Βλ. καὶ στ. 47.86.120.129.-110B 3/4: [ξ]ύ[λων ἀ][γ]ωγὰς ἐκ Κορίνθου. 16: τῶν ἐκ Κορίν[θ]ου τᾶς ἀγωγᾶς πά[σας. 118,18/19: ἀ]γωγᾶς εἰς Κεγχρέας. 119,22/23: λίθων[το[μ]ᾶς καὶ ἀγω[γᾶς. IG 4.742,15 (Ἑρμιόνης): ἀγω]γᾶς λίθων. Βλ. καὶ στ. 16. – SEG 15.207,121 (Ἐπιδαύρου): τῶν πώρων τῶν [αὐτ]ῶν ἀγωγᾶς. 208,16: ξύλων ἀγωγᾶς εἰς Κ[ε]γ[χρεάς. Βλ. καὶ στ. 19. – 208b26: [κο]νίας ἀγωγᾶς. Βλ. καὶ 13.27.30. Παπαδημητριου, ΑΕ 1948-49, σελ. 130A19: ἀγωγᾶς λίθων. FdD III(5) 19,28: τριγλύφων δυώδεκα ἀγωγᾶς. Βλ. καὶ στ. 27 καὶ BCH 20, 1896, 197,28. FdD, ἔ.ἀ. 39,10: ὀρ[θοστατᾶν τριῶν ἀγωγᾶς. Didyma II 39,40: καὶ τῆς ἀγωγῆς σ[φονδύλων]. IGIX(1) 691 (Κερκύρας)5: χόου ἀγωγᾶς. IdD 365,33.37: τὴν τῶν πώρων τομὴν καὶ ἀγωγήν.– 2) **ἀγωγὸς** (βλ. λ.) πρὸς μεταφορὰν ὕδατος καὶ ὑδραγωγεῖον, IG I^2 54,8: hόπος δ' ἂν ἀπὸ ὀ[λιγίστον χρεμάτο[ν hε ἀγογὲ ἐχσοικοδομεθεῖ. II 1^2 (1), 338, 16. XII 5(2) 872, 52.56.112 (Τήνου). Διον. Αλικ., Ρωμ.Ἀρχ. 3.67, 5: τάς τε τῶν ὑδάτων ἀγωγάς.

ἀγωγός, ὁ. Τεχνητὴ αὔλαξ πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος, Μ Ἐτυμ. 622: λέγεται δὲ καὶ ὁλκός, ὀδός, συρμός, ἀγωγὸς ἢ πόρος ὕδατος. Βλ. καὶ Et.Gud.: ὁλκὸς σημαίνει... τὸν ἀγωγὸν τοῦ ὕδατος. Ηρωδ. 7.12, 7: ἐκκόψας πάντας τοὺς εἰσρέοντας εἰς τὸ στρατόπεδον ἀγωγοὺς ὕδατος. Acta AA II, σελ. 127, 10: τὸν δὲ ἀγωγὸν τοῦ ὕδατος τὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἀρκτῷον. P Oxy 2480 col. iii28: τοῖς χαλκεῦσι(ν) ποιήσασι(ν)... τὰ κλιδία τοῦ ἀγωγοῦ. CIG III 4040,17 (Ἀγκύρας): καὶ ἀγωγοὺς ὑδάτων πολλαχοῦ ὑπὸ ἀρχαιότητος διαφθαρέντας. 19: ἐδιπλασίασα πηγὴν ἄλλην εἰς τὸν ἀγωγὸν αὐτὴν ἐποχετεύσας.

ἀδεαλτόω-ῶ, ῥ. Ἐξαλείφω δέλτον τινὰ (δηλ. γράμματα). Ἀντίθετον τοῦ παρ' Αισχ., Ἱκ. 179, **δελτόω** -ομαι. JÖAI 1898, 199,12: ἀδεαλτώhαι ἐ(ν) τὰ(ν) στάλαν.

ἄδετος, ὁ. Ὁ οὐχὶ συνδεδεμένος πρὸς τὸν γείτονα αὐτοῦ λίθον, IG VII 3074,6 (Λεβαδείας): τῶν ἀδέτων ἢ ἀμολυ[βδ]οχοήτω[ν...] (λίθων).

ἀδόκιμος, ὁ (βλ. καὶ λ. **ἀποδόκιμος**). Ὁ μὴ δόκιμος, ὁ ἐλαττωματικὸς καὶ τούτου ἕνεκα ὁ ἀκατάλληλος πρὸς χρῆσιν. IG XI(2), 144A20 (Δήλου): καὶ ἀδοκίμων χαλκῶν. Πρβλ. καὶ II 2^2 (1)1627 b370.

ἄδυτος, ον (Στραβ. 14.1, 44: ἄδυτός ἐστιν ὁ τόπος). – Τὸ οὐδ. (**ἄδυτον**, τό), ὡς ουσ. = 1) καθ Ησυχιον (εν λ.): τὸ σπήλαιον ἢ τὸ ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ (πρβλ. καὶ AB 325, 25). Εἰς τὸ ἄδυτον, εὑρισκόμενον συνήθως εἰς τὸ βάθος τοῦ ναοῦ, οὐδεὶς πλὴν τῶν ἱερέων ἐπετρέπετο νὰ εἰσέρχεται. Βλ. Caes. Gall. 3(105): in occultis ac remotis templis, quo praeter sacerdotes odire fas non est; que Gr. ἄδυτα appellant. Ομ., Ἰλ. Ε, 448 καὶ 512. Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 443. Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 247. Ευριπ., Ἴων 938: ἔνθα Πανὸς ἄδυτα. Ηροδ. 5.72, 3: ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ. Διοδ. Σικ. 16, 26: τοῦ ἱεροῦ τὸ καλούμενον ἄδυτον. Λουκ., πΠερεγρ. Τελ. 28: καὶ ἄδυτον ἐπὶ τῇ πυρᾷ μηχανήσονται. Didyma II 39,13: ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ ἐν τῷ ἀδύτῳ. 427,8: κλεὶς ἐπὶ τὸ ἄδυτον [κ]ατεσκευάσθη. Βλ. καὶ 424,51/52. 493,11.– 2) ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ, τοῦ ἐσωτάτου μέρους τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον ἐλέγετο καὶ **ἀνάκτορον** καὶ **μέγαρον** (βλ. λ.). Travlos, Τρεῖς ναοὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐν U. Jantzen, Neue Forschungen in Griechische Heiligtümern, Tübingen 1976, 197-205. Ὁ Αυτος, Ἀνάκτορον, ΑΕ 1950/51, 1-16.– 3) κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους ὡς ἄδυτον ἐθεωρεῖτο ὁ χῶρος τοῦ ἱερατείου. Φωτ., Λεξ. ἐν λ. – Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6, 4: (κίονες), οἳ διαιροῦντες τὸν νεὼν τὸ ἄδυτον ἔνδον αὐτῶν ἀπελάμβανον. Βλ. καὶ Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,57. Κ/τίνου Τριακ. 1 (ed. Heikel, Leipzig, 1902, 196, 1). Ἐκκλ. Θεολ. 3, 4(169): ὥσπερ ἐν ἀδύτοις καὶ ἀβάτοις. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 2.5, 2: προσῆγον ἐκ τῶν ἀδύτων καὶ τῶν ἐν τοῖς ναοῖς κρυφίων μυχῶν. 5. 2, 5: τῶν φοβερῶν καὶ ἐπισημοτάτων ἀδύτων. 7, 6: εἰς ἐπισκευὴν εὐκτηρίου οἴκου ἀνακαθαίροντος, ἄδυτον ἀνεφάνη. 7.15, 2: καὶ τῶν ἀδύτων ἀνακαλυπτομένων. 3: ἐν τοῖς ἀδύτοις κεκρυμμένον. Θεοδωρ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 5.18, 21: τὰ ἔνδον... μόνοις ἐστὶν ἱερεῦσι βατά, τοῖς δὲ ἄλλοις ἅπασιν ἄβατα. Θεοφ., Χρον. 5, 81 (323, 19 Βόννης): καὶ τὸ ἄδυτον τούτου (τοῦ τεμένους) μέρος ἄχρι τῆς γῆς καταβληθὲν ἐσχηκώς. 84(326, 6): τὰ ἄδυτα τοῦ ναοῦ καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθοις τιμίοις καὶ μαργάροις καταπεποίκιλται καὶ καταπεπλούτισται. 86(330, 18): ἡ δε διείργουσα τὰ ἄδυτα τοῦ θείου οἴκου τούτου κιγκλίς. Δουκ., β. Ἱστ. 292, 6 (Βόννης): ἐκ τῶν ἀδύτων τοῦ ναοῦ.

ἀείρω, ῥ. Ἰωνικὸς τύπος τοῦ **αἴρω** = 1) ἀνυψώνω, Ηροδ. 2, 125: ἤειρον τοὺς ἐπιλοίπους λίθους μηχανῇσι. Αυτοθι: ἐπὶ τὸν πρῶτον στοῖχον τῶν ἀναβαθμῶν ἀείροντες. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 381 (Βόννης): κίοσι μὲν δοιοῖσιν ἀείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα ἀμφοτέρης ἀψῖδος ἐδέθλια. 723: κίοσι δ' ἀργυρέῃσιν ἀείρεται. Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς ἀττικοῖς ἐν γένει ἀπαντᾷ ὁ τύπος **αἴρω**: ἀνυψώνω συνήθως τῇ βοηθείᾳ μηχανῆς. Πλατ., Κρατ. 425D: ἐπὶ τὰς μηχανὰς καταφεύγουσι θεοὺς αἴροντες. Αριστοτ., Προβλ. ΙΑ΄ (= 902 b2): τοῖς... αἰρομένοις λίθοις. Πλουτ., Συμπ. 665e: καθάπερ ἐν κωμῳδίᾳ μηχανὰς αἴροντα. IG II 2^2(1), 1666A21: κα][ὶ ἄρ]αντα συντιθέναι τοὺς ἁρμο[ὺς ἀθραύστος. 27: τὴν αὐτ[ὴν] ἐργασ[ίαν ποιοῦντα ταῖς ἐν τῷ ἱ]ερῷ εἰργασμέναις καὶ ἄ[ραι ὥστε ἐν ταῖς ἰδίαις χώραις. κε]ῖσθαι. 42: ἄρα[ι

κα]ὶ καθαρμόσα[ι]. 43: *ἆραι δὲ [κα]ὶ τὰ ἐργασμένα κα[ὶ καθαρμόσαι εὐτενῆ πανταχε]ῖ*. Βλ. καὶ στ.58.-72: *καὶ ἆραι καὶ οἰκοδ[ομῆσα]ι παραστάδας*. 92: *καὶ ἆραι ἐπὶ τὰς παραστ[άδας]*. 104: *καὶ ἆραι καὶ θεῖναι ἐπὶ ἑκάτε[ρο]ν [τὸν] ὀδόν*. 1671,$_{49}$: *ἀρεῖ δὲ ἕ[καστ]ον ὀρθὸν καὶ ἀστραφές*. 55: *τὰ δ᾽ ἐντὸς ἀρεῖ πρὸς τὴν ὀρθὴν* (γωνίαν). IG XI(2) 161A$_{55}$ (Δήλου): *τοῦ πωρίνου ναοῦ τὰς παραετίδας ἆραι*. Didyma II 32,$_{11}$: *ἤρθη [τὸ] ὑπέρθυρον*. 15: *τὸ μὲν ἀντίθεμα ἀπηργάσθη καὶ ἤρθη καὶ ἡδράσθη*. 17: *ὁ δὲ κοσμοφόρος... ἀρθεὶς ἐτέθη*.– 2) ἀνεγείρω ἢ αὐξάνω καθ᾽ ὕψος, Θουκ. 1, 90: *τὸ τεῖχος ἱκανὸν ἄρωσιν, ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ ἀναγκαιοτάτου ὕψους*. 2, 75: *ἤρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα·* καί: *οἱ δὲ Πλαταιῆς ὁρῶντες τὸ χῶμα αἱρόμενον*. Πολυδ., Ὀν. 1, 174: *τεῖχος ἆραι τῇ πόλει*. Ιουλιαν., λόγ. 1, 22a: *ἤρθη δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ φρούρια*.– 3) ἀποκομίζω, ἀπομακρύνω, ἐκβάλλω, ἀφαιρῶ, P Petr. II,$_{13}$ καὶ 16. Grenfell-Hunt, N cf. f. 77,$_{9}$: *ἀρθήτωσαν αἱ θύραι*. IG XI(2) 287A$_{80}$: *ἐργάταις τὰς θύρας ἄρασιν*. 112: *τὸν κέραμον τὸν κατειαγότα καὶ τὸν καθηλμηκότα ἆραι*. IdD 442A$_{204}$: *εργάταις τοῖς ἄρασι τὸ σῶμα τὸ [προσπεσόν*. Βλ. καὶ 205: *τοῖς ἄρασι τὰ σώματα τὰ προσπεσόντα*. Inscr. Prien. 111,$_{6}$: *τά τε παγέντα σημεῖα ἦρεν*, ἤτοι καὶ τὰ ἐμπηχθέντα ὁρικὰ σημεῖα ἐξέβαλε.

ἀετιαῖος (καὶ ἰωνιστὶ **αἰετιαῖος**), ὁ. Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν **ἀετὸν** ἢ **αἰετόν**, ἤτοι τὸ **ἀέτωμα** (βλ. λ.). IG I^2 372,$_{181}$ (Ἐρεχθείου): *αἰετιαῖοι τõν ἀπὸ τε̃ς στοᾶς με̄κο[ς]*. IdD 500A$_{36}$: *ἐπικόψας δὲ τοὺς αἰετιαί?[ους πρὸς τὴν καταφορὰν τὴν δοθεῖσαν*. 42: *ξύσει δέ ? πάντων τ]ῶν αἰ[ετιαίω]ν*.

ἀέτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἀετὸς** (βλ. λ.). IdD 408,$_{2}$ (2ου π.Χ. αἰ.): *ἀέτιον*.

ἀετίς, ἡ. Ἡ στεφομένη διὰ τριγωνικοῦ ἀετώματος στήλη. Sardis VII(1) 167: *ἀετὶς διαφέρων* (sic) *Εἰουλιανῷ*.

ἀετὸς (ἰων. **αἰετός**), ὁ = τὸ ἄλλως λεγόμενον **ἀέτωμα** ἢ **δέλτα** (βλ. λ.), Bekker, AG 202, 20: *ἀετὸς προπύλαιος: τὸ νῦν λεγόμενον ἀέτωμα ἢ δέλτα*. Αυτοθι, 348, 3: *ἀετὸς τό τε πτηνὸν ζῷον, καὶ τὸ ἐπὶ τῷ προπυλαίῳ, ὃ νῦν ἀέτωμα λέγουσιν· ἡ γὰρ ἐπὶ τοῖς προπυλαίοις κατασκευὴ ἀετοῦ μιμεῖται σχῆμα, ἀποτετακότος τὰ πτερά*. Bekker, ἔ.ἀ. 361, 17: *αἰετοί· τὰ προνόμια* (*προκόμια*, κατὰ Γ. Οικονομον, ἐν ΠΑΑ 6, 1931, 283 κέ.) *τῶν ναῶν*, κλπ. Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. *ἀετός*. ΜΕτυμ. λ. ἀετὸς καὶ *αἰετός*. Ευσταθ., Ἰλ. 1352, 38. Πινδ., Ὀλ. 13, 21. Τιμ., Ἀπόσπ. 50 καὶ 53. Ευριπ., Ἀπόσπ. 764: *γραπτούς τ᾽ ἐν ἀετοῖσι πρόσβλεψον τύπους*. Αριστοφ., Ὄρν. 1110. Ιων, Ἀγαμ. 5, Nauck. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4, 61. Παυσ. 2.7, 3. 5.10, 3.7. 6.19, 13. 8.45, 6 καὶ 7.10.19, 4. – IG I^2 372,$_{188}$ (Ἐρεχθείου): *γεῖσα ἐπὶ τὸς αἰετός*. 373,$_{95.113.115.128}$. – II 2^2(1) 1668,$_{39}$ (Πειραιῶς): *καὶ τοὺς αἰετοὺς οἰκοδομήσει καὶ γεῖσα ἐπιθήσει καταέτια*. IV 1^2 102, 89 (Ἐπιδαύρου)$_{91.98.99}$. IG VII 3170,$_{7}$ (Βοιωτίας). BCH 64-65, 1940-41, 37,$_{9}$. XI(2) 154A$_{47}$ (Δήλου). IdD 500A$_{29.31.32.36}$. 1409 Bc II,$_{44}$. BCH 10, 1886, 461,$_{97.99}$. IG XIV 644,$_{16}$. Ditt., Syll. 996,$_{15}$ (Σμύρνης).

ἀέτωμα (καὶ ἐν ἐπιγρ. **αἴτωμα**), τό. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ **ἀετός**, ἤτοι τὴν τριγωνικὴν ἐπίστεψιν τῶν προσόψεων τῶν ναῶν ἢ τῶν οἴκων (Orlandos, Nouv. oslc TN, ἐν BCH 71/72, 1947-48, σελ. 28, εἰκ. 20). Ὁ Σχολιαστης τοῦ Πινδαρου γράφει: *ὁ ἀετὸς οἰωνῶν βασιλεὺς ἐστιν, ὁ ἐπὶ τῶν ἱερῶν τιθέμενος. Τινὲς δὲ τὸ ἀέτωμα*. Πολυδ., Ὄν. 7, 119 καὶ Ησυχ., ἐν λ. *ἐρέψομεν πρὸς ἀετόν: στεγάσομεν πρὸς ἀέτωμα*. Πρβλ. Σχολια εἰς Αριστοφ., Ὀρν. 1110. – Σου(ι)δ. λ. *ἀετὸς τῶν οἰκοδομημάτων: τὸ κατὰ τὸν ὄροφον, ὅ τινες ἀέτωμα καλοῦσιν*. Ὁ Αυτος, ἐν λ. *ἀετώματα· τὰ τῶν ἱερῶν στεγάσματα πτέρυγας καὶ ἀετοὺς καλοῦσιν*. Bekker, AG 202,$_{20}$: *ἀετὸς προπύλαιος: τὸ νῦν λεγόμενον ἀέτωμα ἢ δέλτα*. Αυτοθι, 348,$_{3}$: *ἀετός· τό τε πτηνὸν ζῷον καὶ τὸ ἐπὶ τῷ προπυλαίῳ, ὃ νῦν ἀέτωμα λέγουσιν*. – Ἡ λέξις ἀπαντᾷ σπανιώτερον εἰς ἐπιγραφάς, IG II 1^2(2) 1271,$_{6}$ (Ἀττικῆς): *καὶ [τ]ὸ [ἀ]έτωμα τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς τοῦ Λαβραύνδου ἐπετέλεσεν*. Αυτοθι, 3^2(1) 4771,$_{1}$: *καὶ τὸ αἴτωμα* (= ἀέτωμα) *... τῇ θεῷ... ἀνέθηκεν*. Σπανίως ἐπίσης ἀπαντᾷ ἡ λέξις παρὰ συγγραφεῦσιν, Ιπποκρ., Περὶ ἄρθρων ἐμβολῆς 43: *ἢ πρὸς ἀέτωμα οἴκου*. Βλ. καὶ Γαλ., Λέξ. Ἱπποκρ.: *ἀέτωμα, τὸ εἰς ὕψος ἀνατεταμένον τῆς ὀροφῆς, ὥσπερ τρίγωνον*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6, 4: *κατὰ θύρας ἀετώματι παραπλήσιον*.

ἀέτωσις (λατ. **fastigatio**), ἡ. Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀετώματος, Αθ., μηχ. 4.

ἀθεμελίωτος, ον. Ὁ ἐστερημένος θεμελίου, Σεκουνδ., γν. (FPG 515,$_{17}$): *ἀθεμελίωτος οἰκία*.

ἀθέμηλος, ον. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ μόνον παρ᾽ Ησυχιω, ἐν λ. *ἀθέμηλον*, ὅστις τὴν ἑρμηνεύει: *οὐδὲν ἔχουσα, οὐδὲν θεμέλιον*.

ἄθετος, ον. Ὁ μὴ τοποθετημένος εἰσέτι εἰς τὴν ὁριστικὴν θέσιν του, IG I^2 372 col.I$_{10}$: *πλίνθος ἄθετος*. 22: *λίθος ἄθετος*. 23: *κιόκρανον ἄθετον*. 33: *ἐπιστύλια ἄθετα*. 79/80: *τὸμ βομὸν... ἄθετον*. 81: *himάντας ἀθέτος*.

ἄθραυστος, ον. Ὁ μὴ τεθραυσμένος, ὁ μὴ βεβλαμμένος, Ευριπ., Ἑκ. 17: *πύργοι τ᾽ ἄθραυστοι Τρωικῆς ἦσαν χθονός*. Αριστοτ. 385a14: *θραυστὸν ἄθραυστον*. Διων Κασσ. 1, 53 (C. 24): *ἄθραυστον καὶ ὁλόκληρον τὴν πόλιν παρέδωκεν*. IG II 2^2(1), 1666A$_{89}$ (Ἐλευσῖνος): (λίθος) *καθελέσθ[αι ἐν τ]ῷ [ἱερ]ῷ [ὑ]γ[ιεῖ]ς ἀθραύστος*. Βλ. καὶ 1666A$_{38.58.68.101}$. 1666B$_{8}$. - 1666A$_{59}$: *συντ[ι]θένα[ι τὸς ἁρμὸς ἁρμόττ]οντας πανταχεῖ ἀθραύστος*. Βλ. καὶ 1666B$_{12/13.87}$. Καὶ 1666A$_{73.105}$. – 1666B 31/32: *ἆραι καὶ] θεῖναι καὶ καθαρμόσαι ἀθραύσ[τους*. Βλ. καὶ 35/36. Πρβλ. καὶ 1666A$_{11.15.21}$. – 1682, 14: *καὶ τοὺς ἁρμοὺς ποιήσαντα ἐπὶ ἡμιπόδιον συντιθέναι ἀθραύστους*. IdD 507, 12: *διαφυλάττων πάντα ὑγιῆ, ἄθραυστα, ἀκόλλ[ητα]*.

ἀθρίγγωτος, ον (ἐκ τοῦ **θριγγόω** καὶ **ἀθρίγκωτος** ἐκ τοῦ **θριγκόω**). Ὁ ἄνευ γείσου ἢ θριγκοῦ, ΜΕτυμ. 8, 56: *ἀγεισσώτου, ἀθριγγώτου, ἀστεγάστου*.

ἀθυρίδωτος, ον. Ὁ ἄνευ θυρίδος ἤτοι παραθύρου, Ιω. Χρυσ., ὁμ. 11, 4 εἰς Κορινθ. Α´ (Migne, PG 61.92A): *τοῖχος ἀθυρίδωτος*. Παλλαδ., Λαυσ. 18, 51, 13 (ἔ.ἀ. 34.1059C): *καὶ αἱ μὲν* (κέλλαι) *εἰσιν ἀθυρίδωτοι*.

ἄθυρος, ον. Ὁ ἄνευ θύρας (ναός, οἶκος, θάλαμος κττ.). Ἡ λέξις ἀπαντᾷ παρὰ συγγραφεῦσι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς, Μηνοδ. (Müller, 103), 1: *ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ νεώ*. Νικ. Δαμ. (Dindorf, ἐν HGM I, 148d: *ἄθυροι δ᾽ αὐτῶν αἱ οἰκίαι*. Πλουτ., Ἠθ. 2. 503c: *οἰκημάτων μὲν ἀθύρων*. Θεμιστ., λόγ. 19 (Εἰς Θεοδόσιον), 230b: *οἴκημα ἄθυρον καὶ ἀνεῳγμένον*. Ηρωδ., ἱστ. 8a11: *ἐν ἀθύροις καὶ κοιναῖς πάντων οἰκίαις*. IG II 1^2(2) 1322, 3 (Ἀττικῆς, 3ου π.Χ. αἰ.): *τὸν δὲ οἶκον ἄθυρον εἶναι*. XI(2) 287A (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.), 144: *θάλαμον ἄθυρον, βούστασιν ἄθυρον*. Βλ. καὶ 147.149.150.151.154.155.156.160.163. 165.166. 168.170.173. Αυτοθι, 157.159.161.171: *ἀνδρώνιον ἄθυρον*. IdD 351,$_{8}$ καὶ 11: *ἀχυρῶνα ἄθυρον*. 374Ab$_{10}$: *καὶ ἄλλα οἰκήματα III ἄθυρα*. Βλ. καὶ 373A$_{35.39}$. 373b$_{7/8}$. 374 Aa$_{4.25}$. 374b$_{14/15}$. 403,$_{50.51.53}$. 406B$_{84}$. 445,$_{22.23}$. 461Bb$_{55}$. BCH 83, 1959, 363,13: *θυρώμασιν, ἃ μὲν ἐνοικοδόμηται, ἃ δὲ ἄθυρα ἐστιν*.

ἀθύρωτος, ον. Συνώνυμον τῷ **ἄθυρος** = 1) ὁ ἐστερημένος θύρας, Φωτ., Λεξ. (R. Reitzenstein), ἐν λ. *ἀθύρωτος: ἄκλειστος.* Σουιδ. ἐν λ. – P Oxy 1699,6: *οἰκίαν μονόστεγον καὶ ἀθύρωτον.* IdD 416,10. 1416,18 καὶ [ὅ]*σοι οἶκοι εἴ οἰκήματα ὑπάρχουσιν ἀθύρωτα.* – 2) ὁ ἄνευ πλαισίου ἐν εἴδει θύρας, Αυτοθι, 1403Bb I93: *πρὸς τῷ ἀπέν[αντι τοίχῳ ἀθύρωτο[ν] γραφὴν ἔχουσα.*

αἰγιναῖος, α, ον. Βλ. **λίθος** καὶ **ἀντίθεμα.** IG I² 314 Col. II101. 367,7. 373,13.37. II 2²(1) 1666A16.25 (λίθος). 373,53 (ἀντιθέματα).

αἰετιαῖος, α, ον. Ἰωνικὸς τύπος τοῦ **ἀετιαῖος** (βλ. λ.). IG I² 322 II73.

αἰετός, ὁ. Ἰωνικὸς τύπος τοῦ **ἀετὸς** (βλ. λ.).

αἴθουσα, ἡ = 1) στοὰ καὶ κλειστός, ἀλλὰ φωτεινός, χῶρος μεγάλων διαστάσεων, Ομ. Ἰλ. I, 472. Ὀδ. χ, 449: *ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς.* – ο, 146: *προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.* Βλ. καὶ Ευσταθ., Ἰλ. Ω, 238 = 1347, 52 καὶ 764, 45. Ὁμοίως, Ὀδ. γ, 399 = Ευσταθ. 1447, 9. Βλ. καὶ Σουιδ. λ. *αἴθουσα.* Ησυχ. λ. *αἴθουσα.* Πρβλ. Πολυδ., Ὀν. 1, 77. – Απολλ. Ροδ., Ἀργον. 3, 39.237.– 2) καὶ τὸ παρὰ Βυζαντινοῖς **ἡλιακόν**, πρβλ. Ἰλ. Ζ, 242 = Ευσταθ. 639, 34 κἑ.: *ξεσταῖς αἰθούσαις τετυγμένον* (τὸν τοῦ Πριάμου οἶκον), *ἤτοι λιθίνοις ὑπαίθροις, στοαῖς αἰθομέναις ἡλίῳ, καθὰ δηλοῖ τοὔνομα τῆς αἰθούσης, ὅθεν τῇ δημώδει γλώσσῃ παρεποιήθη τὰ ἡλιακά.* Πρβλ. Κουκουλεν, βυζ. β. & π. τόμ. 4, 290 κἑ. Ορλανδον, ΑΒΜΕ 3, 1937, 73. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Ζ, 243. Υ, 11. Ω, 238.644. Ὀδ. γ, 399. θ, 57. σ, 102. Μ Ετυμ. 32, 39. – Ευσταθ., Ἰλ. 1193, 24.1369, 22 κἑ. 1474, 6. Ὀδ. 1938, 1 καὶ Comm. 17.

αἰθρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **αἴθριον** = μικρὸν αἴθριον, μικρὸς πρόδομος, P Ryl. 312 (1ου μ.Χ. αἰ.).

αἴθριον, τὸ (ἄλλ. τύπος **αἴθρος**, P Lond. 3.1023,20) = 1) ὅ, τι τὸ ὁμηρικὸν **μέλαθρον** καὶ τὸ λατινικὸν **atrium** (λ. **μέλαθρον** καὶ **ἄτριον**, 1). Πρβλ. καὶ **κατάκλυστον**, P Oxy 268. Ιωσηπ., Ἰουδ. Αρχ. 3.6, 2 καὶ P Oxy 247,24/25 (= ἐσωτερικὸς χῶρος). Πρβλ. P Bremen 15, 7. BGU 5295,6. P Edgar, 4.79764,39. Ὁμοίως, Ευσταθ., Ὀδ. 1933, 41. P Oxy 3.502,17. P Berol. 172,9.12. Λουκ., Ἔρωτ. 12. Ὁμοίως, BGU 5232,5. 5275,15. 5231,3,12.15. 5275,3.12: *προνησίου καὶ αἰθρίου.* – Παρ' Αθην. 5.206a (= ἀνώγειον αἴθριον). – 2) παρὰ Χριστιανοῖς = μεγάλη ὕπαιθρος, πλακόστρωτος αὐλὴ πρὸ τοῦ κυρίως ναοῦ, Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3, 34.37. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.4, 5.

αἶθρος, ὁ = **αἴθριον** (βλ. λ.).

αἱμασιὰ (ἰων. **αἱμασιή**), ἡ = φράκτης ἢ τειχίον ὑπαιθρίου χώρου, ἐφωδιασμένος ἐκ χαλίκων καὶ δι' ἀκανθῶν ἢ βάτων, τὸ ὁποῖον ἵνα διέλθῃ τις θὰ ἔπρεπε νὰ αἱματωθῇ, ὅθεν καὶ προῆλθεν ἡ ὀνομασία του, Bekker, AG 203, 32: *αἱμασιά· τὸ αὐτοσχέδιον περιτείχισμα τὸ ἐν τοῖς ἀγροῖς γινόμενον.* 314, 14: *φραγμός· τὸ περίφραγμα καὶ τὸ τείχωμα ἐντελὲς* (γρ. *εὐτελὲς*) *ὅπερ ἐστὶ καὶ αἱμασιά.* Φωτ., Λεξ. (R. Reitzenstein) = Σουιδ. λ. *αἱμασιαῖς: τοῖς φραγμοῖς κυρίως τοῖς ἠκανθωμένοις.* Ευσταθ., Ἰλ. 883, 50 (Λ, 773): *καὶ αἱμασιὰ πάλαι μὲν δοκεῖ ἐξ ἀκανθῶν εἶναι.* Ὁ Αυτος, Ὀδ. 1851, 23 (σ, 359), 1959, 42 (ω, 224). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ομ., Ὀδ. ξ, 10. Ευσταθ., Ὀδ. 1748, 42. Ηροδ. 1, 180.191. 2, 69.138. 7, 60. Θουκ. 4, 43. Πλατ., Νόμ. Γ, 681A. Δημοσθ., π Καλλικλ. 1275, 11. 28. 1279, 27. 1278, 22. Αριστοτ. 623a4. 594a11. Αιν. Τακτ. 2, 2. Θεοφρ., πΦΙ 6.7, 5. Μεν., Δύσκ. 377. Θεοκρ., Εἰδ. 1, 47.5, 93 καὶ 7, 22. Φιλ. μηχ. 2, 123, 29. Πολυβ. 18.3, 1. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4, 6, 3. Πλουτ., Ἠθ. 85e. Παυσ. 7.21, 11. Πολυδ., Ὀν. 1, 225. Αππ., Λιβ. 117. Αιλ., πζ 6, 43. Λογγ., κ Δάφνην καὶ Χλόην 2.3,5. 4.2,4. 7,3. Oππ., Κυν. 4, 90. Λιβαν. 1077, 4. Ησυχ. λ. *αἱμασιὰ* καὶ *αἱμασιαί.* Μ Ετυμ. λ. *ἁμάρα.* Epigr. gr. 782,4. IG II 1²(2) 1322,17 (Ἀττικῆς). Didyma II 40, 12. BCH 22, 1898, 401,8 (Καρίας). 11. 46, 1922, 405,5. – 1) μικρὸν τεῖχος ὑποστηρίξεως ἀνδήρων χώματος ἐπὶ κλιτύων, τὰ κν. λεγόμενα πεζούλια, IG XII(3), 248,11 (Ἀνάφης). CIG II 2338, 123 καὶ Add. 2476y,11 (Θηρεσίας). Βλ. καὶ Ross, Inschr. v. Ph. 417.

αἱμασιολογέω-ῶ, ῥ. = κατασκευάζω αἱμασιάν. Θεοπ. κωμ., Ἀπόσπ. 73: Bekker, AG 362, 29: *αἱμασιολογεῖν ἄριστ' ἠπίστατο.*

αἱμασιώδης (ἐπίθ.) = ὁ ὅμοιος πρὸς αἱμασιάν. Πλατ., Νόμ. 681A.

αἰπός, όν = ἀπότομος, ἀνώμαλος, σκληρός. Κοϊντ. Σμυρν. 2, 596: *Ἕκτορος αἰπὰ μέλαθρα.* IG II 2²(1) 1665,7: *τιθέντα τοὺς λίθος ἐπὶ τὸ αἰπόν.* Βλ. καὶ AthMitt 31, 1906, 138.

αἰπύδμητος, ον. Ὁ εἰς ἀπότομον μέρος, ὁ ὑψηλὰ ᾠκοδομημένος, Nonn., Διον. 4, 13: *εἰς δόμον αἰπύδμητον.* Κολουθ. 235: *αἰπύδμητα... δώματα.*

αἴρω (βλ. λ. **ἀείρω**).

αἰτρογειτάριον, τό. Λέξις ἀθησαύριστος ἀγνώστου σημασίας, Preisigke, ἐν BGU 5108,3: *ὄντα μέτρα ὅλης τῆς οἰκίας καὶ τῆς αὐλῆς αἰτρογειτάριον.*

ἄκανθα, ἡ (καὶ **ἄκανθος**, ὁ, λατ. **acanthus**) = πλαστικὸν κόσμημα σχήματος ἀκάνθου χρησιμοποιούμενον ὡς διακοσμητικὸν στοιχεῖον πλειόνων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, οἷα τὰ κιονόκρανα καὶ ἰδίᾳ τὸ κορινθιακόν, οἱ κορμοὶ τῶν κιόνων, ὡς ὁ ἐν Δελφοῖς κίων τῶν Θυιάδων καὶ τὰ φατνώματα τῶν ὀροφῶν, ὡς εἰς τὸ Ἐρέχθειον, Vitr. 4.1, 9 καὶ 10. Διοδ. Σικ. 18, 27: *ἀνὰ μέσον δὲ ἑκάστου τῶν κιόνων ὑπῆρχε χρυσοῦς ἄκανθος ἀνατείνων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν κιονοκράνων.* IG I² 374 col. IX 253 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII, col. II, σελ. 394,5: *hέτερον παράδειγμα πλάσαντι τὲν ἄκανθαν τὲν ἐς τὰ καλύμματα.* IG IV 1² 102,51 (Ἐπιδαύρου): *ἐνκαύσιος ἀκανθῶν.* Πλείονα βλ. ἐν Bourguet, Les ruines de Delphes 189, εἰκ. 63. AJA 1935, πίν. XVIII. Στικας, ἐν ΑΕ 1961, 170 καὶ εἰκ. 15. IdD 1403 Ab II79. 1439 AbcI45 καὶ 1450 b47.

ἀκανθωτὸς (ἐπίθ.). Καλοῦνται οὕτω οἱ ἧλοι τῶν θυρωμάτων οἱ κεκοσμημένοι διὰ φύλλων **ἀκάνθης** (βλ. λ. 6). IdD 1403 Ab II79. 1439 Abc I45. 1450 B47 (2ου π.Χ. αἰ.): *θύρωμα ἔχον ἥλους περιηργυρωμένους ἀκανθωτούς.*

ἀκατάξεστος (καὶ **ἀκατάχσεστος**), ον. Ὁ μὴ διὰ τοῦ ἐργαλείου τῆς ξοΐδος (κν. ντισιλίδικο) εἰργασμένος. IG I² 372, col. I54 = Stevens - Paton, The Erechtheum 286 II,54: *τάδε ἀκατάχσεστα καὶ ἀράβδοτα.* 57: *τὸν τοῖχον τὸν πρὸς νότο ἀνέμο ἀκατάχσεστον.* 60/61: *τὸς ὀρθοστάτας ἀκαταχσέστος ἐκ τō ἔχσοθεν ἐγ κύκλ[ο]ι.* 68: *τὲν κρεπῖδα ἐγ κύκλοι hάπασαν ἀκατάχσεστον.* 69: *τō τοίχο τō ἐντὸς ἀκατάχσεστα.* VII 3073, (Λεβαδείας)5: *τῶν ἀδέτων ἢ ἀμολυ[βδ]οχοήτω[ν ἢ] ἀνεπισ[τάτ]ων ἢ ἀκαταξέστων* (λίθων). Τῆς λέξεως κάμνει χρῆσιν καὶ Ευσταθιος ὁ Θεσσαλονικης (Ἰλ. 1165, 13): *λίθους δὲ ἀγελαίους τοὺς εἰκαίους καὶ ἀκαταξέστους.*

ἄκεσις, ἡ: Ἡ ἐπισκευή, τὸ μπάλωμα. Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου, IG 4 1484,276 = Collitz - Prellwitz, ἐν SGDI III, 1 3325,276: *Ἀρισταίῳ θυρῶ[ν] ἀκέσιος.* Ἐπιγρ. Δελφῶν, BCH 20, 1896, 197,62 = SGDI II 250262: *Καλλιτέλει τοῦ μαχανώματος ἀκέσιος.*

ἀκίων, ὁ καὶ ἡ. Λέγεται ἐπὶ οἰκοδομημάτων καὶ σημαίνει τὸ ἐστερημένον κίονος, τὸ ἔχον ὀροφὴν μὴ ὑποστηριζομένην ὑπὸ κιόνων. Ἡ λέξις εἶναι ταυτόσημος τῷ

ἄστυλος (βλ. λ.). Bekker, AG 371, 13. Ησυχ. ἐν λ. - Reitzenstein, aLP λ.: *ἀκίονες· ἀστήρικτοι.*

ἀκόλλητος, ον = ὁ μὴ συναρμοσθεὶς ἢ συγκολληθεὶς μετά τινος διὰ συνδετικῆς οὐσίας, BCH 35, 1911, 43 (Δήλου): *λίθοι ἀκόλλητοι.*

ἀκονίατος, ον. Ὁ μὴ ἠλειμμένος διὰ κονιάματος (σοβᾶ) τοῖχος, Θεοφρ., πΦΙ (ed. Wimmer) 8.11, 1: *ὁ ἐν οἰκήμασι κονιατοῖς ἢ ἀκονιάτοις.* Λέγεται ἐπίσης καὶ περὶ ἀγγείων, Γαλ. 13, 356: ἄγγος *κεραμεοῦν ἀκονίατον.*

ἀκρελεφάντινος, ον. Ὁ ἔχων τὸν πυρῆνα μὲν ξύλινον τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἢ καὶ μόνον τὰ ἄκρα (χεῖρας ἢ πόδας) ἐξ ἐλεφαντοστοῦ. Ἐπιγρ. Συλλίου, IG Rom. III 800 = BCH 13, 1889, 488,17/18: *τὸ τῆς Τύχης ἱερὸν ἀκρελεφάντινον ἐπίχρυσον.* Βλ. καὶ IdD 1409 Bc II47: [*ἐν τῷ*] *ναῷ ἐν ᾧ τὰ ἑπτὰ ζῷα ἀκρελεφάντινα* [*ἐπίχ*]*ρυσα.*

ἀκρογείσιον, τὸ = τὸ ἄκρον τοῦ γείσου, ἰδίως τοῦ δωρικοῦ. Παράδειγμα πηλίνου ἀκρογεισίου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος τῆς Ἀσέας βλ. ἐν Κ. Ρωμαιου, ΑΕ 1957, 123 καὶ εἰκ. 9. – IG II 1² 463,64: *καὶ ἐπικρούσει ἀκρογείσιον, ποιῶν ὀ*[*ρθὸ*]*ν κατὰ κεφαλήν.* Πρβλ. Koldewey-Puchstein, grT in US I Abb. 113. Hodge, WGR σελ. 80. Choisy, Ét. épigr. σελ. 54, σημ. 17. Perrot-Chipiez, Hist. de l'art 7 pl. IX. Olympia, Baudenkmäler 1, τ. XLI. Ebert, FgrB 32. Caskey, ἐν AJA 14, 1910, 307.

ἀκρογωνιαῖος, α, ον. Ὁ κατὰ τὴν ἐξωτάτην γωνίαν θεμελίου ἢ τοίχου τιθέμενος ἰσχυρὸς καὶ καλῶς λαξευμένος λίθος, ΚΔ, Ἐφεσ. 2, 20: *ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.* ΠΔ(Ο'), Ἡσ. 28, 16: *ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς.* Βλ. καὶ ἐπιστολὴν Πέτρ. Α΄ 2, 6. Κυριλλ. Αλεξ. 28. Ιω. Χρυσ. (ὁμ. 6 πρὸς Ἐφεσ.), Migne, PG 62. 44: *ὁ γὰρ λίθος ὁ ἀκρογωνιαῖος καὶ τοὺς τοίχους συνέχει, καὶ τοὺς θεμελίους.* Θεοφ. Σιμ. (2 Ἐφεσ.) 521. Βλ. καὶ Δουκα, β ἱστ. 115, 17 (Βόννης): *λίθους ἀκρογωνιαίους.*

ἀκρόγωνος, ον. Ταυτόσημον τῷ **ἀκρογωνιαῖος**, ἤτοι ὁ κατὰ τὴν ἄκραν τῆς γωνίας τοποθετημένος, Γρηγ. Ναζ., Ὕμν. 2.1, 14, 15 (Migne, PG 37.1246A): *ἀμφοῖν λίθοιν, Σωτῆρα τὸν ἀκρόγωνον ἐκμιμούμενος.* Γεωργ. Πισιδ., Ἑξαήμ. 1856: *τὸν Χριστὸν ἀκρόγωνον ἐμβαλὼν λίθον.* Αυτοθι, 1870 (Migne, PG 92.1577A).

ἀκροκιόνιον, τό. Τὸ ἄκρον, ἡ κορυφὴ ἢ κεφαλὴ τοῦ κίονος, τὸ ἄλλως **κιόκρανον** ἢ **κιονόκρανον** ἢ **ἐπίθημα** (βλ. λ.). Φιλ. μηχ. 2, σελ. 147, 3: *κατὰ τὸ ἀκροκιόνιον ἐφηρμόζετο χρυσῆ κεφαλίς.* Du Cange, Gloss. σελ. 11: *τὸ χωθὰρ... τὸ ἀκροκιόνιον, ἐπίθεμα.*

ἀκροπύργιον, τό. Τὸ ἄκρον τοῦ πύργου, Θεοφ. Συν. 5, 88 (σελ. 331, 15 Βόννης): *ὡς ἀκροπύργιον... κατασκευασθεὶς ὁ θεῖος ναός.*

ἀκροπύργωμα, τὸ (μτγν.) = ταυτ. τῷ **ἀκροπύργιον**, ἡ ἔπαλξις τοῦ πύργου, Καλλ. & Χρυσ. 8, 181 (Lambros, Collection).

ἀκρόστεγος, ον (*βυζ.*) = ὁ ἐν τῇ ἄκρᾳ, ἤγουν ἐν τῇ κορυφῇ ἐστεγασμένος, Αννα Κομν. 13, 383Α. 385Β. Γεωργ. Πισιδ., Ἑξαήμ. 704.

ἀκρότομος, ον. Λέγεται ἐπὶ βράχων ἀποτόμων ἢ λίθων λαξευμένων κατὰ τὰ ἄκρα τῶν ἐπιφανειῶν των καὶ ἐντέχνως συναρμοζομένων, Πολυβ. 9.27, 4: *κεῖται γὰρ τὸ τεῖχος ἐπὶ πέτρας ἀκροτόμου καὶ περιρρῶγος.* Φιλ. μηχ. I. 82 καὶ VII. 84, 35: *δεῖ δὲ τοὺς γωνιαίους καὶ τοὺς ἔξωθεν τιθεμένους λίθους ὡς μεγίστους καὶ παχυτάτους καὶ ἀκροτόμους εἶναι.* Ὁ Αυτος, Βελοπ. 67, 23: *τὰ τῶν σφηνῶν ἀκρότομα.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3, 2: *ἡ δ' ὅλη τοῦ ναοῦ* (τῆς Ἱερουσαλὴμ) *οἰκοδομία κατὰ πολλὴν τέχνην ἐκ λίθων ἀκροτόμων ἐγένετο συντεθέντων ἁρμονίως πάνυ καὶ λείως.* ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ΄ 6, 7: *καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη.* Βλ. καὶ Ψαλμ. 113(114), 8. Ωριγ., Ἑξαπλ. 4.25. Κεδρ., Σύν. Ἱστ. 1, σελ. 419, 3 (Βόννης): *ἐκ πέτρας ἀκροτόμου.*

ἀκρωτήριον, τὸ = τὸ εἰς τὴν κορυφὴν καὶ τὰς δύο κάτω γωνίας τοῦ τριγωνικοῦ ἀετώματος ναῶν ἰδίᾳ ἀλλὰ καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων (προπυλαίων, στοῶν κλπ.) τιθέμενον διακοσμητικὸν γλυπτὸν ἐξ ὀπτοῦ πηλοῦ ἢ μαρμάρου, Πλατ., Κρίτ. 116D: *περιήλειψαν τὸν νεὼν ἀργύρῳ, πλὴν τῶν ἀκρωτηρίων, τὰ δὲ ἀκρωτήρια χρυσῷ.* Vitr. 3.5, 12.13. 5.12, 1. – Σχολια εἰς Αισχ., Προμ. 726. Ησυχ. λ. *ἀκρωτήρια· τὰ ἐπάνω τῶν ναῶν ζῴδια ἀνατιθέμενα.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *πτερύγιον· ἀκρωτήριον,* IG I² 368,20. 369,5.12.15. II 2²(1) 1421 ii60. – 1425i101: *ἀπὸ τῶν ἀκρωτηρίων τõ νεὼ τῆς Νίκης.* Βλ. καὶ 1423, 3. 1407,11. 1428,39. 1388A23. 1423,18. 1425 col. I14. 1425Ai106. 1428 ii116. 1435,7. 1436,67. = IV 1² 102,90/91 (Ἐπιδαύρου): *ἔλε*[*το ἀκρω*]*τήρια ἐπὶ τὸν ἅτερον αἰετόν.* 102.–100: *ἀγεμόνας καὶ βάθρα τοῖς ἀκ*[*ρωτηρίοις.* 105A19. IG V 1, 1568,4 (Ὀλυμπίας). SIG 29 (Δελφῶν). Πρβλ. Ebert, FgrB 33.35 καὶ 44.

ἄκτιστος, ον. Ὁ μὴ ἐκτισμένος, ὁ ἀκατασκεύαστος, Ησυχ. λ. *ἄκτιστον: ἀποίητον.*

ἀκτίτης, ὁ (ἐνν. *λίθος*) ἡ **ἀκτῖτις**, ἡ (ἐνν. *πέτρα*). Πωρόλιθος ὀρυσσόμενος κατὰ τὴν ἀκτὴν εἴτε τῆς Ἀττικῆς (πειραϊκὴ χερσόνησος) εἴτε τῆς Πελοποννήσου (μεταξὺ Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδαύρου). Αρποκρ. λ. *ἀκτὴ* (σελ. 10, 4). Στεφ. Βυζ. (ed. Westermann, σελ. 29, 9). Σοφ., Ἀπ. 66 (ed. Pearson, σελ. 43). Αδέσπ. Ἀποσπ. 467 (FTG, ed. Nauck, σελ. 931): *Ἀκτίτου πέτρα.* Ησυχ. ἐν λ. – Ὁ Blümner (Techn. III, 30), παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ Ησυχιου (λ. *ἀκταία*) ἐθεώρησεν ἀτόπως τὸν ἀκτίτην λίθον ὡς τι ἰδιαίτερον εἶδος πεντελικοῦ μαρμάρου. Ἡ λέξις ἀναφέρεται καὶ εἰς ἐπιγραφάς, IG II 2²(1) 1665,24: *πέτραι δὲ χρῆσθαι εἰς τὸς ὀ*[*ρθοστάτας καὶ*] *τὸς καταληπτῆρας Ἀκτίτιδι.* 1666B43: *λίθος τεμεῖν Ἀκτίτας* [*πέ*]*τρας.* 1668,16: *οἰκοδομήσει δὲ τοὺς τοίχ*[*ους τῆς σκευοθήκη*[*ς κα*]*ὶ τοὺς κίονας Ἀκτίτου λίθου.* 1669,16: *τῆς κρηπῖδος τῆς Ἀκτίτιδος.* 1671,20: *γωνιαίους λίθους Ἀκτίτας.* 1672,20: *τοῦ Ἀκτίτου τῆς θέσεως καὶ τοῦ Αἰγιναίου.* Βλ. σχετικῶς Ορλανδον, Ὑλικὰ 2, 21.

ἀκύρβιστος, ον. Ὁ ἄνευ ῥαγάδων ἢ ξένων ὑλῶν λίθος, IdD 507,13: *ἄθραυστα, ἀκόλλ*[*ητα*] [*ἀ*]*κύρβιστα.*

ἀλαβαστρίτης, ὁ (**λίθος**· βλ. λ.).

ἀλατόμητος, ον. Ὁ μὴ ἐκ τοῦ λατομείου κοπεὶς ἢ ληφθείς, ὁ ἀλάξευτος, Ερμ., Ποιμ. 9.16, 7 (= Κλημ. Αλεξ., Στρωμ. 2.9, 452): *συνήρμοσαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου. καὶ ἀλατόμητοι συνῳκοδομήθησαν* (μτφ).

ἀλβάριος, ὁ (λατ. **albārius**). Ὁ **κονιατὴς** ἢ **κονιατὴρ** (βλ. λ.). Ἡ λέξις παράγεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ **albus** (= λευκός), ὥστε σημαίνει κυρίως: ὁ λευκαντής, ἤτοι ὁ διὰ λευκῆς ἀσβέστου ἐπιχρίων τοὺς τοίχους. Vitr. 7. 2, 1-7. Βλ. καὶ 6. 7, 3. Plin. nat. 36.183.36.189 (**albarium**). Πρβλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2, 55 καὶ 56, εἰκ. 17. Ἡ λέξις **ἀλβάριος** ἀπαντᾷ εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Ἰταλικῆς Λιγουρίας, IG XIV 2271,3.

ἀλειπτήριον καὶ **ἀλιπτήριον**, τὸ = διαμέρισμα τῶν ἀρχαίων γυμνασίων ἐν τῷ ὁποίῳ ἠλείφοντο οἱ ἀθληταὶ πρὶν κατέλθωσιν εἰς τὸν στίβον. Ὅμοιον διαμέρισμα ὑπῆρχε καὶ εἰς τὰς ῥωμαϊκὰς θέρμας, Θεοφρ., ππ 13(710): *καὶ τὰ ἀλειπτήρια καὶ τὰ βαλανεῖα.* IG V(1)

1390, 108: ὁ ἐγδεξάμενος τῶν ξύλων τὰν παροχὰν εἰς τὸ ἀλειπτήριον. XI(2), 199A105: τῆς παλαίστρας ὀροφῶσα[ι]... τὸ ἀλειπτήριον. 112: τὸν τοῖχον τὸμ μέσον τοῦ ἀλειπτηρίου. CIG II 2782,25 (Ἀφροδισιάδος): καὶ ἐν τῷ Διογενιακῷ δὲ γυμνασίῳ... τὸ ἀλιπτήριον. 3148,14 (Λυδίας): χρυσώσειν τὸν ὄροφον τοῦ ἀλιπτηρίου. Μουσ. Σμύρν. 1, 1875/6, 6,5: κτίστη[ν] τοῦ ἀλειπτηρίου.

ἀλείπτης, ὁ. Ὁ ἐπιχρίων τοὺς τοίχους ἢ ἄλλο τι ἀρχιτεκτονικὸν μέλος δι' ἀλοιφῆς ἀσβεστοκονιάματος ἢ ἄλλης ὕλης, Εyσταθ., Ἰλ. 764, 15.

ἀλείφω, ῥ. Ἐπιχρίω λίθον, ξύλον, τοῖχον ἢ ἀρχιτεκτονικόν τι μέλος (ὡς π.χ. ὑπέρθυρον) δι' ἀλοιφῆς ἐξ ἀσβεστοκονιάματος ἀχρόου ἢ καὶ ἐγχρώμου ἢ καὶ δι' ἄλλης ὕλης (π.χ. πίσσης). Εyσταθ., Ἰλ. 764, 14: *καὶ τὸ τοίχους χρίειν ἀλείφειν λέγεται καὶ ἀλοιφή. διὸ ἐν ρητορικοῖς λεξικοῖς φέρεται ὅτι ἀλοιμὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἀλοιφὴ τὸ τῶν ἐν οἴκοις τοίχων χρίσμα, καὶ ὅτι ἀλοιφεῖον, ᾧ οἱ ἀλεῖπται χρῶνται πάντως δέ, ὥς περ ἀπὸ τοῦ ἀλείφω ἡ ἀλοιφὴ ἢ ἀπὸ τοῦ ἤλειφα ἐνεργητικοῦ παρακειμένου, οὕτως ἀπὸ τοῦ ἤλειμμαι ὁ ἀλοιμός, καθὰ καὶ ἀπὸ τοῦ λείπω λέλειμμαι ὁ λοιμός.* Αyτοθι 975, 46: *λέγεται δὲ ἀλείφεσθαι καὶ τοῖχος κονίᾳ ἢ ἑτέρᾳ ὕλῃ.* Φωτ., Λεξ. Συν. λ. *λεύκωμα: τοῖχος ἐστὶ γύψῳ ἀληλιμμένος.* Θεοφρ., 4.3, 2: *δεῖν δὲ ἀλείφειν τὸ ξύλον.* Λογκ., Ἀλεξ. 30: *ἀληλιμμένον που λίθον.* Παyσ. 5.11, 5: *τούτων τῶν ἐρυμάτων ὅσον μὲν ἀπαντικρὺ τῶν θυρῶν ἐστιν, ἀλήλιπται κυανῷ* (ενν. χρώματι) *μόνον.* ΠΔ(Ο'), Ἰεζεκ. 13, 14: *καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον, ὃν ἠλείψατε.* 15: *ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν.* Θεμιστ., λόγ. 18, 223a: *χαλκῷ τοὺς τοίχους τῆς οἰκίας ἀλείψαντα καὶ ἀργύρῳ.* 26, 322b: *ὥσπερ γραμματεῖον ἀληλιμμένον.* – Τὸ ῥῆμα ἀπαντᾷ συνήθως σύνθετον μετὰ τῶν προθέσεων **ἐκ** ἢ **ἐξ**, **ἐν**, **ἐπί**, **κατὰ** (**ἐξαλείφω**, **ἐναλείφω**, **ἐπαλείφω**, **καταλείφω**, κλπ.). Πολyδ., Ὀν. 7, 124: *ὕλαι γὰρ οἰκοδομημάτων... τιτάνω δὲ χρίειν, ἐπαλείφειν, καταλείφειν, ἐξαλείφειν.* Βλ. καὶ Θογκ. 3, 20: *ἐξαληλιμμένον τὸ τεῖχος αὐτῶν.* Αριστοτ. 726 b 26: *ὥσπερ ὅταν ἀποπέσῃ τὸ ἐναλειφθὲν τοῦ κονιάματος.* Αιν. Τακτ. 37, 9: *ἐπισυνδεῖν ἄλλα ξύλα... ταῦτα δὲ πηλῷ καταλεῖψαι.* Παyσ. 6.3,15: *τοὺς τοίχους τοὺς δύο ἐπαλείφοντες.* Λογκ., Ἱππ 6: (οἶκος) *ἐπιμήκης, ἀμφιστρόγγυλος, μεθ' ὃν ἐν δεξιᾷ οἶκος εὖ μάλα φαιδρός, ἀλείψασθαι προσηνῶς παρεχόμενος.* – Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συχνάκις εἰς ἐπιγραφάς, IG II 2²(1) 1672, 14: *τὰ ξύλα τὰ περὶ τὸ τεῖχος ἀλεῖψαι.* 170: *πίττης κεράμια πέντε ἀλεῖψαι.* 180: *μισθωτεῖ τῷ ἀλείψαντι τὰς ὀροφᾶς τῇ πίττῃ.* Πρβλ. καὶ 1540,54. XI(2) 144A70.78.80. – 145,24: *ὑπέρθυρον θαλάμῳ... ἀλείψαντι.* 158A76.78: *ἠλεί[ψα]μεν τὰς θύρας* (ἐνν. διὰ πίσσης). 159A80. 161A101. – 203A47: *καὶ τὸ ξύλωμα καὶ τὰς θύρας καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἤλειψε.* 204,57. 287A66. – IdD 290,80: *ἀλείψαντι τὸν Κερατῶνα.* 87: *[ἀλεί]ψαντι τοὺς βωμοὺς καὶ τὸν τοῖχον τὸν ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ καὶ τὰς κρηπῖδας.* 127: *[τ]οῦ ὑπερῴου τοὺς τοίχους τοὺς βρεχομένους ἀλείψαντι.* Milet 3, 172: *πρὸς τοὺς τοίχους τοὺς ἀλειφομένους ὑποκάτω τοῦ ἀντιδοκίου τοῦ λιθίνου.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Oρλανδον, ὑλικὰ 2, 53. Ebert, FgrB 55. Hodge, WGR 126. Maier, GriechM II, 73.74.

ἀλιθοκόλλητος, ον (μτγν.) = ὁ μὴ διὰ λίθων συνηρμοσμένος, ὁ ἄνευ συνδετικῶν λίθων, Αντyλλ., παρ' Oρειβ. 9, 13, 5: *ἀλιθοκόλλητοι οἶκοι.*

ἄλινσις, ἡ. Ἡ διὰ κονιάματος ἐπάλειψις, ἐπίχρισις (συνών. τῷ **κονίασις**). Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου τοῦ 390-380 π.Χ., IG IV 1² 102,39: *Σαμίων ἕλετο ἄλινσιν τοῦ ἐργαστηρίου καὶ κονίασιν.* Ἡ λ. παράγεται ἐτυμολογικῶς ἐκ τοῦ ῥήματος **ἀλίνω**.

ἀλίνω, ῥ. (λατ. **linō**, Oxford, LD) = ἐπαλείφω, ἐπιχρίω, Bekker, AG 383, 11: *ἀλίνουσιν: ἀντὶ τοῦ λεπτύνουσι.* *Σοφοκλῆς* (Ἀπόσπ. 995, Pearson). Καθ' Ηsyχιον (ἐν λ. *ἀλεῖναι* καὶ *ἀλῖναι*) ἐσήμαινεν ἀλείφω τοῖχον, κατ' Εyσταθιον δὲ (Ἰλ. Γ, 55 = 382, 34) ἐκ τοῦ ῥήματος **ἀλίζειν**, ὅπερ ἐσήμαινε τὸ ἐν κόνει κυλίεσθαι.

ἀλιφή, ἡ (βλ. καὶ λ. **ἀλοιφή**). Ἡ κονίασις, ἤτοι ἡ ἐπάλειψις τοίχου τινὸς δι' ἀσβεστοκονιάματος ἢ ξύλου διὰ πίσσης, Ἐπιγρ. Ἐλευσῖνος IG II 2²(1) 1682,29 (3ος π.Χ. αἰ.): *καὶ τὴν ἔρ]εψιν καὶ τὴν ἀλιφὴν τῶν ξύλων.* II 1² 463,85: *[τ]ὴν ἀλ[ι]φήν, ἀποσκάψ[ας].* 106: *καὶ[τὴν ἀλιφὴν ἔνδοθεν καὶ ἔξω[θεν]* (τοῦ τείχους). Βλ. καὶ Hesperia 9, 1940, 68. Maier, GriechM II 89 καὶ σημ. 108. – 73.74 καὶ σημ. 25.26.

ἀλίφησις, ἡ. FD III(5) 64, 10: *τῆς ἀλιφήσεως.*

ἀλοιμός, ὁ (γράφεται ἐνίοτε καὶ **ἀλοιμμός**). Σημαίνει τὸ κονίαμα τῆς ἀλοιφῆς καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς ἐπιχρίσεως ἢ ἐπαλείψεως, Εyσταθ., Ἰλ. 764, 14: *ἀλοιμὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἀλοιφὴ τὸ τῶν ἐν οἴκοις τοίχων χρίσμα.* Bekker, AG 385, 9. Ηsyχ. ἐν λ. *ἀλοιμός.* ΜΕτυμ. ἐν λ. *ἀλοιμός· τὰς χρίσεις καὶ τὰς ἐπαλείψεις ἀλοιμοὺς ἔλεγον. Σοφοκλῆς Μαριεὺς* (Ἀπόσπ. 69): *Ἡ ἐπάνω τῆς τοῦ θαλάμου γανώσεως ἐνιεῖσα ἐπάλειψις, καθαπερανεὶ πετάλωσις οὖσα ἐν αὐτῷ.* Βλ. καὶ Σοφ., Ἀπόσπ. 66 (Nauck). – IG II 1² 463, 85: *ὅσ' ἄ[ν] ἀφεστηκ[ό]τα ᾖ τοῦ ἀλοιμοῦ* = ἀπὸ ὅσα μέρη ἔχει καταπέσει τὸ κονίαμα τῆς ἐπιχρίσεως. Αyτοθι, 2²(1) 1663, 3 (4ου π.Χ. αἰ.): *ἀλοιμμῶ ΗΗΙΙ.*

ἀλοιφάω, ῥ. = μτγν.: ἀλείφω, ἐπιχρίω διὰ πίσσης, Ακyλ., Γέν. 6,14.

ἀλοιφεῖον, τό. 1) ὁ χῶρος τοῦ γυμνασίου ἢ τῆς παλαίστρας, ἐν ᾧ ἐγίνετο ἡ ἐπάλειψις τοῦ σώματος τῶν ἀθλητῶν, Εyσταθ., Ἰλ. 764, 14: *ἀλοιφεῖον ᾧ οἱ ἀλεῖπται χρῶνται.* – 2) τὸ πρὸς ἐπάλειψιν κατάλληλον ἐργαλεῖον.

ἀλοιφή, ἡ. Ταυτόσημον πρὸς τὸ **ἀλιφὴ** καὶ τὸ **ἀλοιμός**, ἤτοι ἡ ἐργασία τῆς ἐπιχρίσεως ἢ ἐπαλείψεως ἢ καὶ αὐτὸ τὸ κονίαμα, Εyσταθ., Ἰλ. 764, 14.15: *ἀλοιμὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἀλοιφή.* Πλατ., Κρίτ. 116D: *καὶ τοῦ μὲν περὶ τὸν ἐξωτάτω τροχὸν τείχους χαλκῷ περιελάμβανον πάντα τὸν περίδρομον, οἷον ἀλοιφῇ προσχρώμενοι.* IG II 2²(1)1672, 203 (Ἐλευσῖνος): *κονιάσεως καὶ ἀλοιφῆς τοῦ Ἐλευσινίου τοῦ ἐν ἄστει.* Τὴν μεταξὺ ἀλοιφῆς καὶ κονιάσεως διαφορὰν διέκρινεν ὁ K. O. Müller (KunstW IV, 155) ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὴν ὕλην.

ἆλος, ὁ = δωρικὸς τύπος τοῦ **ἧλος** (βλ. λ.).

ἄλωσις, ἡ = δωρικὸς τύπος τοῦ **ἥλωσις** (βλ. λ.). FdD III(5) 22, 35: *ωτι ἀλώσιο[ς.*

ἀλωτήριον, τό. Ἡ λέξις εἶναι ἀθησαύριστος καὶ ἡ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς δωρικὸς τύπος τῆς λ. **ἡλωτήριον**, ἥτις θὰ ἐσήμαινεν ἐργαλεῖον πρὸς ἔμπηξιν ἢ ἐξαγωγὴν ἥλων ἢ ὡς παραγομένη ἐκ τοῦ ῥ. **ἁλίσκω** (= συλλαμβάνω), ὁπότε θὰ ἐσήμαινεν ὅ,τι καὶ τὸ σημερινὸν *στυλωτήρι(ον)* τῶν παραθυροφύλλων, ἀφ' οὗ ἀναφέρεται εἰς θυρίδας εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς Ἐπιδαύρου, IG IV I² 110, 37, ἔνθα καὶ μόνον ἀπαντᾷ: ... *καὶ ἀλωτηρίων ἐπὶ τὰς θυρίδας.*

ἁμαξιαῖος (α, ον). Ἐπίθετον διδόμενον εἰς λίθους ἢ ξύλα μεγάλων διαστάσεων, τοιούτους, ὥστε νὰ πληροῦται καὶ φορτώνεται δι' αὐτῶν ὁλόκληρος ἡ ἅμαξα. Ἡ λ. ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἀπὸ τοῦ 4ου π.Χ. μέχρι τοῦ 6ου μ.Χ. αἰῶνος καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς, Ξεν., Ἑλλ. 2.4, 27: *ἁμαξιαίους λίθους ἄγειν καὶ καταβάλλειν ὅπου ἕκαστος βούλοιτο τοῦ δρόμου.* Αριστοτ., πΘαυμ.

838b 1: *ἔστι καὶ περὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν λίθος ἁμαξιαῖος.* ΔΗΜΟΣΘ. 55, 20 (πΚαλλικλ.): *ἁμαξιαίους λίθους προσκομίσας ἀποικοδομεῖ.* ΔΙΦ., Ἐναγίσμ. (Ἀπόσπ. 1: CGF V, 392, 6): *ὥστ' ἐπιτελεσθῆναι ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς τὸ μνῆμα, κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον ἁμαξιαῖον.* ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.67, 4: *τὰ τείχη τῆς πόλεως... ᾠκοδομήσατο λίθοις ἁμαξιαίοις εἰργασμένοις πρὸς κανόνα.* ΑΘΗΝ. 4, 165f: *λίθον ἁμαξιαῖον.* ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.7,9: *τοῖχον ὑπερμεγέθη ἐκ λίθων ἁμαξιαίων συνέστησεν.* 10, 21: *τὰ ἐδάφη πανταχόθι τῆς πόλεως λίθοις ἁμαξιαίοις ἐκάλυψεν.* 4.8, 6: *λίθοις αὐτὴν* (τὴν ὁδὸν) *καταστρώσας ἁμαξιαίοις.* IG I² 313 col. II 100: *hυπὸ τε̃ι σκευε̃ι hαμ[αχσιαῖα] τετράγονα θουριακά: ΔΔΔΓ'.* II 1² 463, 45 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *[τὰ δὲ ἐπ]ά[νω τ]ῶν λι[θ]ολογημάτων ἁμαξιαίοις οἰκοδομή[σει].* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ἐν ΑΕ 1923, 45, 5/6: *λίθοις ἁμα[ξ]ιαίοις ἀν[ακ]αθ[ηράμενος.*

ἁμαξοπληθής, ές. Ἐπίθετον συνώνυμον τῷ **ἁμαξιαῖος.** ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32, 5: *λίθος ἁμαξοπληθὴς ἀφιέμενος ἐμπίπτῃ καὶ συντρίβῃ τὸ[ν] τρύπανον.*

ἀμάρα, ἡ (καὶ ἰων. **ἀμάρη**). Αὔλαξ, ἐν ᾧ ῥέει τὸ ὕδωρ, ὀχετὸς ἢ καὶ τάφρος πρὸς ποτισμὸν τῶν λιβαδίων, ΜΕτυμ. λ. *ἀμάρα, ὁ ὀχετὸς... ἡ τάφρος, ἡ ὑδρορρόη.* ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1235, 56 (Φ, 259): *ἀνὴρ ὀχετηγὸς... μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης ἐξ ἔχματα βάλλων): ἀμάρα δὲ ἡ ὑδρορρόη παρὰ τὸ μὴ ἐᾶν τὰ παραπεφυκότα μαραίνεσθαι.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10, 30: *ἀμάραι, ὑδρορρόαι, ὀχετοί.* Βλ. καὶ 3, 103: *ὑδρορρόαι, ἀμάραι.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (ed. REITZENSTEIN) λ. *ἀμάρη· ἡ ὑδρορροή, διὰ τὸ τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα φυτὰ <ἀ>μάραντα εἶναι· ἢ παρὰ τὸ ἅμα καὶ ἴσως καὶ ὁμαλῶς ῥεῖν.* ΗΣΥΧ. λ. *ἀμάρη· ἡ ἐν τοῖς κήποις ὑδρορρόη* (τὰ λοιπὰ ὡς ἐν ΦΩΤΙΩ). Ὁ ΑΥΤΟΣ, ἐν λ. ἀμάραν (ΘΕΟΚΡ. 27, 52: *βάλλεις εἰς ἀμάραν με καὶ εἵματα καλὰ μιαίνεις*): *αὔλακα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀμάρη: ἡ ὑδρορρόα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 24, 35: *εἰς ἀμάραν πολύρρουν τεχνᾶται τοῖς δεομένοις ἀρδείας κανονικῆς.* ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 3, 1392: *κρηναῖαι ἀμάραι πλήθοντο ῥοῇσι.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1, 224: *ἀνακαθῆραι τὴν ὑδρορρόην, βαθῦναι τὴν ἀμάραν.* ΝΟΝΝ., Διον. 3, 166: *ἐξ ἀμάρης ὀχέτευε.* ΣΤΡΑΤΩΝ, ἐν Παλ. Ἀνθ. 12.184, 4: *οὐδ' ἀμάρης, ποταμοῦ δ' ἐστὶν ἑτοιμότερος.* Βλ. καὶ λ. **λείβηθρον.**

ἄμβασις, ἡ (= **ἀνάβασις**). ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 97: *δωμάτων πρὸς ἀμβάσεις.* Βλ. καὶ G. ROUX, ἐν REG 74, 1961, 54 καὶ ἰδίᾳ 56-57.

ἀμβασμός, ὁ. Διαλεκτικὸς τύπος τοῦ **ἀναβασμός, ἀναβαθμὸς** (βλ. λ.) σημαίνων ὅ,τι καὶ τὸ **βαθμίς,** σκαλοπάτι. Ἀπαντᾷ εἰς ἐπιγραφὴν τῶν Διδύμων, Didyma II 35,17: *ὑπερτείνο[ν][τες...] τὸν ἀμ[β]α[σ]μὸν δύο.*

ἀμβατός, όν. Ἐπικὸς τύπος τοῦ **ἀναβατὸς** (βλ. λ.). Ὁ εἰς ὃν ἀναρριχᾶται ἢ ἀνέρχεταί τις διὰ κλίμακος ἢ βαθμίδων, ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 434. Παλ. Ἀνθ. 9, 518: *τείχη... ἀμβατά.*

ἀμβλατούριον (λατ. **ambulatorium**), τὸ = ὁ πέριξ τοῦ ναοῦ διάδρομος, ὁ ἄλλως λεγόμενος **περίπατος** (βλ. λ.). CHÉHAB, Mos. dL, σελ. 100 (651 μ.Χ.): *ἐψεφώθη τὸ ἀμβλατούριον τῆς ἁγία<ς> ἐκκλησίας.* Βλ. καὶ σελ. 101,4 (σμπλ.).

ἀμείβων, ὁ (καὶ ἐν πληθ. **ἀμείβοντες**· τὸ ῥῆμα: **ἀμείβω**) = 1) τὰ κεκλιμένα ξύλα μιᾶς δικλινοῦς στέγης, οἱ ἄλλως **σφηκίσκοι** ἢ **συστάται** (βλ. λ.), ΕΥΣΤΑΘ. 1326, 16: *Ἀμείβοντες δὲ λέγονται ξύλα ὑπανέχοντα τὴν στέγην, ἅ περ σύνδυο ἐξ ἀποστάσεως τῆς κάτω ἄνω συναγόμενα ἀντερείδουσιν ἄλληλα, οἷς δεξιῶς εἰκάζει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα τοὺς ἥρωας ἀλλήλοις ἐν τῷ παλαίειν ἀντικειμένους, καὶ τὰ μὲν ἄνω εἰς ἓν ἥκοντας κατὰ τοὺς δοκοὺς καὶ ἐρειδομένους, τὰ δὲ κάτω διεστῶτας· ὅτι δὲ κατὰ τοιούτους ἀμείβοντας ἀντερείδουσι, δηλοῖ καὶ τὸ μηκέτι ἐρείδεσθον, ἐξ οὗ λαβόντες οἱ μετὰ ταῦτα σοφοὶ τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν εἶπον πάνυ προσφυῶς εἶναι κατὰ τὴν τοιαύτην τῶν ξύλων ἀντέρεισιν.* Βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ψ, 712. CHIPIEZ, Hist. de l'art VII, 97, σημ. 1.– 2) τὰ κάτωθεν τοῦ δώματος τιθέμενα λοξὰ ξύλα, ΟΜ., ἔ.ἀ.: *ὡς δ' ὅτ' ἀμείβοντες, τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων δώματος ὑψηλοῖο.* Βλ. αὐτόθι ΣΧΟΛΙΑ MAASS, SG ἔ.ἀ. ΕΥΣΤΑΘ. 1327, 1: *ἀμείβοντες, οὓς ἡ τεχνικὴ χυδαία γλῶσσα προσφιλοῦντας φησίν.* ΘΕΩΝ ΣΜ. 122 Η. ΝΟΝΝ., Διον. 37, 588.

ἀμέλαθρος, ον. Ὁ ἐστερημένος μελάθρου, οἰκίας, ΜΑΝ. 4, 113.

ἄμη, ἡ· 1) Κατὰ ΣΟΥ(Ι)ΔΑ(Ν), ἐν λ. *ἄμη ἦτο τεκτονικὸν ἐργαλεῖον*, ὅπερ ἀγνοοῦμεν πρὸς ποῖον ἀκριβῶς σημερινὸν ἐργαλεῖον ἀντιστοιχεῖ (ἴσως πρὸς τὴν σκαπάνην, κν. τζάπαν). ΜΕτυμ. λ. *ἀμάρα... ἢ παρὰ τὸ τῇ ἄμῃ αἱρεσθαι· ἄμη δέ ἐστιν ἐργαλεῖον οἰκοδομικόν.* ΑΥΤΟΘΙ λ. *ἄμη· σκαπάνη πρὸς τὸ ὀρύττειν.* BEKKER, AG 206, 18: *Ἄμη: τὸ ἐργαλεῖον, ἐν ᾧ ὀρύττουσι τὴν γῆν.* ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΘΕΟΚΡ. 4, 10 (WINDEL 137, 10a): *σκαπάνην: δίκελλαν ἢ ἄμην.* ΑΥΤΟΘΙ [136]: *σκαπάνη ἐστὶ σκαφίον, ὃ οἱ Ἀττικοὶ ἄμην λέγουσι.* Ὁ ΑΥΤΟΣ (ed. F. DÜBNER 33, 34): *σκαπάνη ἐστὶ δίκελλα, σκαφίον τὸ κοινῶς λεγόμενον τζαπίον, ὃ οἱ Ἀττικοὶ ἄμην.* ΑΥΤΟΘΙ: *σκαπάναν, ἤγουν δικέλλαν ἢ λισγάριον, ἢ σκαφίον, ὃ οἱ Ἀττικοὶ ἄμην λέγουσιν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.2, 34: *ἔχειν δὲ χρὴ* (κατὰ ἅμαξαν ἑκάστην) *καὶ ἄμην καὶ σμινύην.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Εἰρ. 299: *ἄμας λαβόντες καὶ μοχλοὺς καὶ σχοινία.* 426: *ταῖς ἄμαις... τοὺς λίθους ἀφέλκετε.* Ὄρν. 1145: *ὥσπερ ταῖς ἄμαις ἐς τὰς λεκάνας ἐνέβαλλον.* ΑΙΣΧΙΝ. 3, 122. ΑΙΛ. ζ Ἱστ. 4, 27. – ΣΙΛΗΝ., παρ' ΑΘΗΝ. 14, 644f. – ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 963c: *ἄμαις καὶ σκάφαις.* Γεωπ. 2.23, 5: *οὐ δικέλλαις, οὐδὲ ἄμαις.* ΦΙΛΟΣΤ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7, 9 (ed. J. BIDEZ 96, 21): *τὴν τῶν θεμελίων τάφρον ἐξορυττόντων ἀργυραῖς ἄμαις καὶ σκάφαις.*– 2) σκάφη, ΗΣΥΧ. λ. *σιδηροῦν σκεῦος καὶ σκάφη.* Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)ΔΑ(Ν), ἐν λ.

ἄμιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἄμη**, Aegyptus 15.273 (3ου μ.Χ. αἰ.).

ἀμμίτης, ὁ καὶ **ἀμμῖτις**, ἡ (ὑπονοεῖται τὸ οὐσιαστικὸν λίθος), PLIN. nat. 37, 10(168). Πρόκειται περὶ τοῦ ψαμμίτου λίθου, ὅστις σήμερον ἐν Κρήτῃ ὀνομάζεται ἀμμούδα (ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 2, 128).

ἀμμοκονία, ἡ. Μεῖγμα ἄμμου, ἀσβέστου καὶ ὕδατος χρησιμεῦον, εἴτε πρὸς ἐπίχρισιν ἰδίᾳ τοίχων (Γεωπ. 2.27, 4: *φυράσας τῷ ὕδατι τὴν καλουμένην ἀμμοκονίαν, ἐπιμελῶς τὰ ἔνδον χρίε*), εἴτε πρὸς παρασκευὴν σκυροδέματος (*béton*) χρησίμου εἰς λιμενικὰ ἔργα, ὡς συνάγεται ἐκ χωρίου τοῦ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ (5.4, 6: *τῇ χάλικι καταμίξαντες τὴν ἀμμοκονίαν*). Ὁ BLÜMNER (Techn. III, 105) ἑρμηνεύει τὴν ἀμμοκονίαν ὡς τὴν κονιώδη ἠφαιστειογενῆ γῆν τῶν Ποτιόλων (Puteoli) ἐπειδὴ τὴν χάλικα δέχεται ὡς σημαίνουσαν τὴν ἄσβεστον. Ἐὰν ὅμως δεχθῶμεν ὅτι ὁ χάλιξ ἐσήμαινε τὰ λιθάρια, τότε ἀμμοκονία θὰ πρέπει νὰ σημαίνῃ τὸ μεῖγμα ἀσβέστου καὶ ἄμμου, ἥτις ἄμμος ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ἦτο ἡ ἠφαιστειογενὴς γῆ τῶν Ποτιόλων, ὁπότε τὸ μεῖγμα θὰ ἦτο ὑδραυλικόν, συντιθέμενον δὲ μετὰ χαλίκων θ' ἀπετέλει ὅ,τι καὶ τὸ σημερινὸν σκυρόδεμα, ἤτοι τὸ κατάλληλον διὰ λιμενικὰ ἔργα μεῖγμα, οἷον τὸ χρησιμοποιηθὲν εἰς τοὺς νεωσοίκους τῆς Ζέας (BÖTTICHER, TdH I², 12. Βλ.

καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2, 50, 7). Ἡ λέξις ἀναφέρεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ΚΑΣΣ. ΒΑΣΣΟΥ, Γεωπ. 2.27, 5: *κάλλιον δὲ τὴν ἀμμοκονίαν ἀμόργῃ βρέχειν.*

ἀμολυβδοχόητος, ον. Ὁ μὴ δεχθεὶς τὴν ἔγχυσιν μολύβδου. Λέγεται ἐπὶ σιδηρῶν ἢ ὀρειχαλκίνων συνδέσμων λίθων ἢ καὶ γόμφων, οἵτινες, ὡς γνωστόν, μετὰ τὴν ἐντὸς τῶν οἰκείων τόρμων τοποθέτησίν των ἐπενεδύοντο ἔπειτα διὰ ῥευστοῦ μολύβδου ἀφ' ἑνὸς χάριν στερεώσεώς των καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἀποφυγὴν ὀξυδώσεως τοῦ σιδήρου των. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἐν ἐπιγραφῇ Λεβαδείας IG VII 3074, 4 (2ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ λ. **μολυβδοχοῶ**.

ἄμμος, ἡ = κοκκῶδες, σπειρωτὸν χῶμα, ὅπερ μειγνυόμενον μετ' ἀσβέστου ἢ κόνεως μαρμάρου ἢ καὶ ἄλλων ὑλικῶν ἐχρησίμευεν εἰς τὴν οἰκοδομίαν α) ὡς συνδετικὸν κονίαμα (βλ. λ. **κονία**, **κονίαμα**, κττ.), β) δι' ἄλλας ἐργασίας συναφεῖς τῆς τῶν τεκτόνων καὶ οἰκοδόμων. ΗΣΥΧ. λ. *κονίη· κόνις· ἄμμος.* ΘΕΟΦΡ., πΛ 3, 21: *καθάπερ ἐξ ἄμμου τινὸς ἔοικε συγκεῖσθαι.* P Edgar IV, 59761: *ἐργάταις τοῖς τὴν ἄμμον προσάγουσιν.* IG II 2^2 1672, 169: *τῷ τὴν ἄμμον διαττήσαντι.* 197: *ἄμμου ἀγωγαὶ πέντε* (ἡ λ. ἀναφερομένη ἐνταῦθα ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὰ ξύλα καὶ τὰ κεράμια τῆς πίσσης, δηλοῖ τὴν δι' ἄμμου τριβὴν τῶν διὰ λειτουργικὰς ἰδίᾳ ἐργασίας προωρισμένων ξύλων, οἷον ξυλοδεσίας, θύρας, ὀροφάς, στέγας κττ.). Βλ. καὶ λ. **ἀμμοκονία**. Διὰ πλείονα βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2, 46, 2. 48, 7. 50-53. 58. 61, 1. 63. 86. 102. 127. 129. 148.

ἀμπαιστήρ, ὁ = τὸ ῥόπτρον θύρας, ἄλλως ἐπίσπαστρον, IG 4.1484, 79 (Ἐπιδαύρου): *Εὐκράτης εἵλετο ἀσπίδα καὶ ἀμπαιστῆρα τῷ μεγάλῳ θυρώματι.*

ἀμπίθυρος, ον (κωδ. - **ουρεν**). Ἡ λέξις ἀπαντᾷ παρ' ΗΣΥΧΙῼ (5ος μ.Χ. αἰ.) εἶναι δὲ αἰολικὸς τύπος τοῦ **ἀμφίθυρος** (βλ. λ.) καὶ σημαίνει τὸν ἔχοντα ἑκατέρωθεν θύρας ἢ εἰσόδους (π.χ. πυλών).

ἀμφερείδω, ῥ. Στηρίζω ἑκατέρωθεν ἢ γύρωθεν, ΛΥΚ. 504 (3ος π.Χ. αἰ.).

ἀμφερέφω, ῥ. Καλύπτω ἑκατέρωθεν ἢ πανταχόθεν δι' ὀροφῆς ἢ στέγης. Παλ. Ανθ. 11, 37: *καί τις χειμερινὴν ἀμφερέφει καλύβην.* IGLS 2122: *ἐκ θεμελίων, ἐγ(ε)ίρας ἀμφερέψασο.*

ἀμφηρεφής, ὲς = **ἀμφιρεφὴς** (βλ. λ.).

ἀμφήρης (ἐπίθ.) = ὁ ἀμφοτέρωθεν, ὁ καλῶς προσηρμοσμένος, ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 243: *βωμὸν πέριξ νήσαντες ἀμφήρη ξύλα.* Ἴων 1128: *ἀμφήρης σκηνὰς ἀνίστη τεκτόνων μοχθήμασιν.*

ἀμφιβάλλω, ῥ. Βάλλω ἑκατέρωθεν ἢ πέριξ, περικλείω, ΟΜ., Ὀδ. Ψ, 192: *τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 163 (Βόννης): *περισταδὸν ἥμισυ κύκλου κίοσιν ἀμφεβάλοντο.* ΑΥΤ. 132. ΤΑΜ 2(2) 417, 11: *ᾠδείῳ μεγάλην ἀμφιβαλὼν ὀροφήν.*

ἀμφιδέα, ἡ (ἄλλοι τύποι **ἀνφιδέα**, **ἀμφιδεία**). 1) μεταλλικὸς κρίκος, ἄγκιστρον ἢ ἅλυσις συνδέουσα πρὸς ἄλληλα τὰ φύλλα θύρας, ἵνα μένωσι κλειστὰ (λατ. *armillae*). Παρ' ΗΡΟΔΟΤῼ (2, 69) ἡ λέξις σημαίνει ἅλυσιν. Πρβλ. ΑΡΠΟΚΡ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *οὐ δυνάμενος ἐκβαλλεῖν διὰ τὸ ἀμφιδέαις δεδέσθαι τὰς θύρας* (κατὰ χωρίον τοῦ ΛΥΣΙΟΥ, Ἀπόσπ. 37). Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΤ., Ἀπόσπ. 6, 11 (Θεσμοφ. δεύτεραι). – Εἰς τὰς ἐπιγραφὰς σημαίνει συνήθως κρίκον, IG II 2^2(1) 1627B 317/318: *ἀνφιδέαι σιδηραῖ στρογγύλαι.* 1672, 191: *ἀμφιδεῖαι ταῖς θυροκινκλίσιν τέτταρες.* 1673, 31.33: *λύσαντι τὰς ἀμφιδέας.* ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ἐλευσινιακὰ Ι, 190, 22: *ἀμφιδέαι πᾶσαι.* Βλ. καὶ στ. 198. – IG II 2^2(1) 1672, 311 (Ἐλευσῖνος): *[ἀ]μφιδέας κ[αὶ] ἥλους ἐποιησάμεθα.* IdD 290, 81: *ἀμ[φ]ιδῆ καὶ ἧλοι ἐπὶ τὸ οἴκημα.* 84: *ἥλους καὶ ἀνφιδᾶς κατασκευάσαντι.* XI(2) 147A4: *τῆς παλαίστρας τῇ θύρᾳ ἀμφιδῆ.* 156A53: *ἀμφιδαῖ.* *HI.* HOMOLLE, ἐν BCH 10, 1886, 463, 64: *ἀμφιδέαι ἀργυραῖ.* – 2) σημαίνει ὡσαύτως καὶ στεφάνην μεταλλικὴν συγκρατοῦσαν τὸν ἄξονα τροχοῦ, IG II 2^2(1) 1673, 43: *εἰς τ[οὺς ἄξονας καινὰς ἀμφιδέ[ας].*

ἀμφιδεῖδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἀμφιδέα**, IG II 2^2(1) 1436, 57: *σὺν τῷ ἀμφιδειδίῳ.*

ἀμφιδέμω, ῥ. Κτίζω ἑκατέρωθεν ἢ πέριξ, **περιοικοδομῶ** (βλ. λ.). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5, 1: *τούς τε ἄνω περιβόλους καὶ τὸ κάτω ἱερὸν ἀμφεδείμαντο.*

ἀμφίδετος, ον. Ὁ περιδεδεμένος ἢ τεθειμένος πέριξ ἑνὸς σώματος, π.χ. ἀρίδος (τρυπάνου). Παλ. Ἀνθ. 6, 103: *καὶ γυρὰς ἀμφιδέτους ἀρίδας.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1, 53.

ἀμφίδομος, ον. Ὁ ἑκατέρωθεν ἢ ὁ πέριξ ἐκτισμένος. Ἀμφίδομοι ἀγοραί, ΟΠΠ., Ἁλιευτ. 2, 351: *ἀμφιδόμοισιν ἀγορῇσιν*, ἤτοι ἐχούσαις ἀμφοτέρωθεν οἰκήματα ἢ καταστήματα ἢ καὶ αἱ κυκλικαί.

ἀμφίδοχμος, ον (*δοχμή*). Λίθος χειροπληθής, ὁ ἔχων μέγεθος δοχμῆς, ἤτοι δυνάμενον νὰ κρατηθῇ δι' ἀνοικτῆς χειρός. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἀμφίδοχμοι· λίθοι μέγεθος ἔχοντες.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λεξ. (ed. REITZENSTEIN), ἐν λ. – ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1, 200: *λίθους μναίους ἀμφιδόχμους.* ΞΕΝ., Ἵππαρχ. 4, 4: *λίθων στρογγύλων ἀμφιδόχμων.*

ἀμφίδρομος, ον. Ὁ ἔχων δρόμον ἑκατέρωθεν. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 653, 8: *ἀμφίδρομον τεῖχος.* 58: *περίδρομον δέ γε τεῖχος τὸ στρογγύλον φασίν, ὥς περ ἀμφίδρομον τὸ ἑκατέρωθεν δρόμον ἔχον.*

ἀμφιθάλαμος, ὁ (λατ. **amphithalamus**). Ὀνομάζεται οὕτως ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν τῆς προστάδος (= εἰσόδου) του ἀνὰ ἕνα θάλαμον. Ἐκ τούτων ὁ εἷς, λέγει ὁ VITRUVIUS, ὠνομάζετο θάλαμος, ὁ δ' ἕτερος ἀμφιθάλαμος (6. 7, 2): *In prostadis autem dextra ac sinistra cubicula sunt conlocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur.* Ὀρθὸν εἶναι βεβαίως ὁ οἶκος νὰ ὠνομάζετο ἀμφιθάλαμος ὡς ἔχων 2 θαλάμους ἑκατέρωθεν τῆς προστάδος. Εἶναι δηλαδὴ τὸ ἀμφιθάλαμος ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τοῦ οἶκος.

ἀμφιθέατρος, ον (ἱππόδρομος, στάδιον, στοὰ κττ.). Ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν καθίσματα διὰ θεατάς, ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3, 68: *στοὰν ἀμφιθέατρον.* 4, 44: *τὸν δὲ ἀμφιθέατρον ἱππόδρομον παστάσιν ὑποστέγοις περιλαβεῖν.* IG Rom. IV861 (Λαοδικείας): *στάδιον ἀμφιθέατρον.* Τὸ ἐπίθετον ἀμφιθέατρος οὐσιαστικοποιήθη σημαῖνον καὶ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ἀμφιθεάτρου (**ἀμφιθέατρον**, λατ. **amphitheātrum**), τὸ ἔχον ἑκατέρωθεν τοῦ στίβου ἀνὰ ἓν θέατρον, ἤτοι κυκλοτερῶς διατεταγμένα ἑδώλια θεατῶν, ΣΤΡΑΒ. 5. 3, 8: *θέατρα τρία καὶ τὸ ἀμφιθέατρον.* 14.1,43: *τὸ δ' ἀμφιθεάτρῳ κεκόσμηται κρυπτὴν ἔχοντι τὴν ὑπόρρυσιν τῶν χαραδρωδῶν ὑδάτων*, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.8, 1: *καὶ θέατρον ἐν Ἱεροσολύμοις ᾠκοδόμησεν, αὖθις τ' ἐν τῷ πεδίῳ μέγιστον ἀμφιθέατρον.* Βλ. καὶ ΑΡΡ., διατρ. 1.25, 27. ΠΡΟΚ., Γοτθ. 3.23, 3. IG Rom. I 1024, 27 (Βερενίκης): *εἰς τὸν ἐπισημότατον τόπον τοῦ ἀμφιθεάτρου.* Βλ. καὶ 3936, 15.16.

ἀμφιθίουρος, ὁ. Βοιωτικὸς τύπος τοῦ **ἀμφίθυρος** (βλ. λ.). IG VII 2876,10: *τὸν ἀμφίθιουρον.*

ἀμφίθυρος, ον (ἀρχ.-βυζ.). Ὁ φέρων θύρας ἐπὶ δύο ἀντικειμένων ἀλλήλαις πλευρῶν, ἤτοι ὁ μετὰ δύο θυρῶν ἢ εἰσόδων (οἶκος, οἰκία, κττ.). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1, 76: *ἀμφίθυρος, ἣν Ὅμηρος ὀρσοθύρην καλεῖ.* BEKKER, AG 205, 15: *ἀμφίθυρος οἰκία: ἡ ἔχουσα ἑκατέρωθεν θύρας φε-*

ρούσας ἔξω εἰς τὴν ὁδόν. Βλ. καὶ Ησυχιον, ἐν λ. *ἀμφίθυρος*. Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Reitzenstein): ... *χρήσει δὲ οὐ μόνον ἐπὶ οἴκου ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἑτέρων, οἷον ἀμφίθυρον τρίκλινον, ἀμφίθυρον δωμάτιον, οὕτως Φρύνιχος*. Σοφ., Φιλ. 159: *οἶκον μὲν ὁρᾷς τόνδ' ἀμφίθυρον*. Λυσ., κ Ἐρατ. 12, 15: *ἔμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχανον τῆς οἰκίας καὶ ᾔδειν ὅτι ἀμφίθυρος εἴη*. Ὁ Αυτος, β. 4 κἑ.: *ἐκ τῆς οἰκίας ἀμφιθύρου οὔσης*. Λουκ., Ἔρωτες 13: *ἔστι δ' ἀμφίθυρος ὁ νεώς*. Νονν., Διον. 3, 135: *ἀμφίθυροι δὲ σταθμοὶ ἐμηκύνοντο πολυγλυφέων πυλεώνων*. – Ὡς *ἀμφίθυρον παστάδα* οἱ Κύπριοι ἐχαρακτήριζον τὴν ὁμηρικὴν αἴθουσαν (βλ. Ευσταθ., Ἰλ. 1347, 58. ΜΕτυμ. 688, 34. J. Bérard, ἐν REG 67, 1954, 9). Οὐσιαστικοποιηθὲν τὸ ἐπίθετον ἀμφίθυρος ἐσήμαινε 2) τὸν πρόδομον, Θεοκρ. 14, 42: *δι' ἀμφιθύρου καὶ δικλίδος*.– 3) παρὰ Βυζαντινοῖς = τὸ βημόθυρον, ἤτοι τὸ εἰς δύο φύλλα χωριζόμενον παραπέτασμα (*velum*) θύρας ἢ τέμπλου ἢ κιβωρίου, Du Cange, Gloss. λ. – Ιω. Χρυσ., Ὁμ. 3 εἰς Ἐφεσ., Migne, PG 62.29A,E: *ὅταν ἴδῃς ἀνελκόμενα τὰ ἀμφίθυρα*. Πασχ. Χρον. 544, 21 (Βόννης): *εἰς τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας ἀμφίθυρα χρυσᾶ διάφορα... ἐχαρίσατο*. Βλ. καὶ Migne, ἔ.ἀ. 10. 686B. – Θεοφυλ. Σιμ., Ἱστ. 5, 14. Ευαγρ. 6, 21: *ἀμφίθυρον Οὐνικὸν κεκοσμημένον χρυσίῳ*.

ἀμφικίων, ὁ. Ὁ ἔχων κίονας ἑκατέρωθεν ἢ πέριξ (ἐπὶ ναῶν ὁ ἄλλως **περίπτερος**). Φωτ., Λεξ. (R. Reitzenstein), ἐν λ. *ἀμφικίων ναός· οἱ δὲ νῦν περίστυλος ναὸς ἢ οἰκία λέγουσιν*. Ευσταθ., Ἰλ. 706, 22: *ναοὶ ἀμφικίονες ἐῤῥέθησαν οἱ, ὡς καὶ μέχρι νῦν ἐνιαυτοῦ φαίνεται, κύκλῳ ὑπὸ κιόνων περιεχόμενοι*. Comm. 39: *ἀμφικίονες οἱ κίοσι κύκλῳ περιεστυλωμένοι*. Σοφ., Ἀντ. 285: *ὅστις ἀμφικίονας ναοὺς πυρώσων ἦλθε*. Τοιοῦτοι ναοὶ ἦσαν π.χ. αἱ ἀρχαῖαι θόλοι (Δελφῶν, Ἐπιδαύρου, Ὀλυμπίας) καὶ ναοί: Ρώμης, Ἑστίας (Tivoli) κλπ.

ἀμφίκοιλος, ον = ὁ ἀμφοτέρωθεν κοῖλος, Σου(ι)δ. λ. *ἀμφίκοιλον ξύλον· ἀνάφορον, ἐν ᾧ τὰ φορτία ἐξαρτήσαντες οἱ ἐργάται βαστάζουσιν*.

ἀμφίκυφος, ον. Ὁ ἑκατέρωθεν κυφὸς ἢ ὁ ἀνακαμπτόμενος. Τὸ ἐπίθετον ἐφαρμόζεται κυρίως εἰς στρωτῆρας κεράμους τῆς στέγης, αἵτινες εἶχον συνήθως τὰ δύο πλάγια ἄκρά των ἀνακεκαμμένα (εἰκών, ἐν BCH 30, 1906, 569). Ἐπιγραφὴ Δήλου τοῦ 174 π.Χ., IdD 456A6: *κεραμίδας ἀμφικύφους*. Πρβλ. F. Dürrbach, ἐν BCH 28, 1904, 162, ὅθεν Fr. Ebert, FgrB 42. Ἑτέραν ἑρμηνείαν τοῦ ἐπιθέτου βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 1, 106.

ἀμφιξέω, ῥ. Περιξέω, λειαίνω πανταχόθεν διὰ μεταλλικοῦ ἐργαλείου, Ομ., Ὀδ. Ψ, 196: *κορμὸν... ἀμφιξέσασα χαλκῷ*.

ἀμφίξοος, ουν. Ὁ ξέων, ὁ λειαίνων δι' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν του, ὁ ἄλλος **ἀμφίτομος** (βλ. λ.), Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀμφίξουν τε σκέπαρνον· καλῶς ξέον*. Παλ. Ἀνθ. 6.205, 9: *ἀμφίξουν τε σκέπαρνον*.

ἀμφίπλευρος, ον. Ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν πλευράς, Φιλ. μηχ., Βελοπ. 81, 30: *σεσιδηρωμένας γὰρ καὶ ἀμφιπλεύρους τὰς θυρίδας αὐτῶν ποιήσομεν*.

ἀμφιπρόστυλος, ον (λατ. **amphiprostylos**). Λέγεται κυρίως περὶ ναῶν, οἵτινες ἔχουσι κιονοστοιχίαν καὶ ἀέτωμα κατ' ἀμφοτέρας τὰς στενὰς πλευρὰς αὐτῶν καὶ μόνον κατὰ ταύτας, Vitr. 3. 2, 4: *Amphiprostylos omnia habet ea, quae prostylos, praetereaque habet in postico... columnas et fastigium*. Παράδειγμα ἀμφιπροστύλου ναοῦ μὲ 4 κίονας παρέχει ὁ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς Νίκης, μὲ 6 δὲ κίονας ὁ σηκὸς τοῦ Παρθενῶνος καὶ ἄλλοι.

ἀμφίπυλος. Ὁ ἔχων δύο πύλας ἢ εἰσόδους ἑκατέρωθεν, ὁ ἄλλως δίπυλος, Ευριπ., Μήδ. 135: *ἐπ' ἀμφιπύλου γὰρ ἔσω μελάθρου βοὰν ἔκλυον*. Σχολια εἰς Ευριπ., ἔ.ἀ. (ed. Dindorf IV 17): *ἀμφιπύλου: λέγεται τὸ ἔχον δύο πύλας καὶ εἰσόδους, μίαν μὲν τὴν αὐθεντικήν, ἑτέραν δὲ ἣν Ὅμηρος λέγει ὀρσοθύρην. ἐγὼ οὖν φησίν, ἐπὶ τοῦ ἀμφιπύλου οὖσα, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ πυλῶνος, ἤκουσα φωνῆς ἔσω τοῦ μελάθρου*.

ἀμφιρεφής, ές (ἢ **ἀμφηρεφής**). Ὁ ἐκ τῶν δύο μερῶν ἢ καὶ πανταχόθεν ἐστεγασμένος, Bekker, AG 388, 19: *ἀμφηρεφές· ἀμφοτέρωθεν ἐστεγασμένον ἢ κατάσκιον*. Ησυχ. ἐν λ. *ἀμφηρεφέα: ἑκατέρωθεν ἐστεγασμένην*. Αγαθ., 1, 10 (HGM II) *ἄντρον ἀμφηρεφές*. Ζωσιμ. (AG 2, 50): *Στάδιον... πανταχόθεν ὕλαις ἀμφηρεφὲς* = κεκαλυμμένον πανταχόθεν διὰ ξυλίνης ὀροφῆς ἢ στέγης.

ἀμφιρρόα, ἡ. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Ἐπιδαύρου, IG IV 1^2 110A12: *ἀμφιρροῶν δεκατετόρων*. Ἀγνοεῖται ἡ σημασία της. Σημαίνει πάντως ἀρχιτεκτονικόν τι μέλος (ὑδρορρόην) ἔχον ἑκατέρωθεν ῥοήν.

ἀμφισκέπαρνος, ον. Ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν σκεπάρνια. Ἔστι δὲ σκεπάρνιον ἀρχιτεκτονικὸν μέλος κείμενον ὑπὸ τὰ σταθμά, δηλ. τὰ ὄρθια τεμάχια τοῦ λιθίνου πλαισίου τῆς θύρας. Ὁ Haussoullier (RdPhil 22, 41) ἤκασεν ὅτι τὰ σκεπάρνια, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὸν τοιχοβάτην, εἶχον δύο πλευρὰς ἐσχηματισμένας δίκην δικόπου πελέκεως. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἐπανειλημμένως εἰς ἐπιγραφὰς τῶν Διδύμων τῆς Μιλήτου, ἔνθα ἀναφέρονται καὶ *λίθοι ἀμφισκέπαρνοι* ἀνήκοντες εἰς τὰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ σηκοῦ παραστάδας. Didyma II 25A19: *ἔθηκαν δὲ καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ δόμῳ ἀμφισκέπαρνομ παρά τὸμ προήνεμον τοῖχον τοῦ βορείου μέρους*. 25B26: *ἀμφισκεπάρνους τρεῖς*. 26A29: *ἐγ δὲ τῆς ἐντὸς ἀμφισκεπάρνου(ς) ὀκτώ*. 55: *καὶ ἄλλον ἀμφισκέπαρνον ἐπὶ τῆς [δευτέρας παρ]αστάδος*. 26B31: *ἐγ δὲ τῆς ἐντὸς ἀμφισκεπάρνους τρεῖς*. 27A127: *καὶ ἀμφισκέπ[αρνον ἐπὶ τῆς πρώτης] παραστάδος*. Βλ. καὶ Ebert, FgrB 21. Ἴσως νὰ σημαίνουν καὶ λίθους ἐν σχήματι *ταῦ* (σκεπάρνου).

ἀμφίστομος, ον = ὁ ἔχων διπλοῦν στόμιον, ἄνοιγμα, εἴσοδον. ΜΕτυμ. λ. Ηρωδ., 3, 60. Αριστοτ. 624a8.

ἀμφιστρόγγυλος, ον. Ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν ἡμικυκλικὰς ἀπολήξεις ἢ ἀψῖδας, Λουκ., Ἱππ. 6: (οἶκος) *ἐπιμήκης, ἀμφιστρόγγυλος*.

ἀμφίστροφος (ἢ καὶ **ἀνφίστροφος**), ον. Λέγεται κυρίως ἐπὶ οἰκήματος στρεφομένου πρὸς δύο διευθύνσεις. Ἡ λέξις ἀντιστοιχεῖ πιθανῶς πρὸς τὸ **ἀμφίθυρος** καὶ ἀπαντᾷ ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Δήλου, IG XI(2), 142, 38: *εἰς τὰς θύρας τοῦ ἀν[φι]στρόφου*. 39: *κλεῖδα τῷ ἀνφι[σ]τρόφῳ*. BCH 27, 1903, 72, 70: *Πατροκλεῖ καὶ Ἐπικράτει τοῦ ἀμφιστρόφου διακεσαμένοις τῆς ὀροφῆς*.

ἀμφιτειχής, ές. Ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν ἢ πανταχόθεν τεῖχος καὶ δι' αὐτοῦ προστατευόμενος, Αισχ., Ἑπτ. 291: *τὸν ἀμφιτειχῆ λεών*.

ἀμφιτέμνω, ῥ. Τέμνω ἑκατέρωθεν ἢ γύρωθεν, IG 4.823, 49: *τοῖς ἐξενικοῦσι* (= ἐξενεγκοῦσι) *καὶ ἀμφι[τ]αμοῦσι* (ἐννοεῖται τοὺς λίθους).

ἀμφιτεύχω, ῥ. Κατασκευάζω ἢ καὶ ἐργάζομαί τι πέριξ, Κοϊντ. Σμυρν. (1ος μ.Χ. αἰ.) 5, 14.

ἀμφίχυτος, ον. Ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν ἢ πανταχόθεν κεχυμένον χῶμα, Ομ., Ἰλ. Υ, 145: *τεῖχος ἀμφίχυτον*. Κατὰ τὸν Σχολ. τοῦ Ομηρου (ἔ.ἀ.): *οἱ πλείους ἀμφίχυτόν φασι τὸ μὴ ἐκ λίθων ἀλλὰ περικεχυμένον, ἤγουν τὸ ἐξ ἀναχώματος ὃν τοιοῦτον δὲ ἦτο τὸ ἐν Τροίᾳ*, Ελλαν. (FGrH), 26: *τὸ καλούμενον ἀμφίχυτον τεῖχος*.

ἀμφοδίζω, ῥ. Κατεδαφίζω (ἀμφ' οὖδας *τίθημι*). Τὸ ἐπίρρημα **ἀμφουδίς**, ἐν Ὀδ. ρ, 237. Βλ. καὶ ΜΕτυμ. λ. **ἀμφοῦδις**.

ἀμφόδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἄμφοδον** (βλ. λ.), Λουκ., Ρητ. διδασκ. 24: *ἐπ' ἀμφοδίου*. ΜΕτυμ. 557, 46.

ἄμφοδον, τὸ 1) ὁδὸς περιβάλλουσα τόπον τινὰ ἢ συνοικίαν, 2) συγκρότημα οἰκιῶν, συνοικία περιβαλλομένη ὑπὸ ὁδῶν, δηλ. τὸ σήμερον λεγόμενον οἰκοδομικὸν τετράγωνον ἢ νησὶς (insula), Bekker, AG 205, 14: *ἄμφοδον, ἡ ὥσπερ ἐκ τετραγώνου διαγεγραμμένη ὁδός*. Ησυχ., λ. *ἄμφοδα· αἱ ῥῦμαι, ἀγυιαί, δίοδοι*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *κώμας: τὰ ἄμφοδα*. Πολυδ., Ὀν. 9, 36. – Υπερειδ., Ἀπόσπ. 137. Φιλ. μηχ., Βελ. 94, 42. ΚΔ, Μᾶρκ. 11, 4: *πρὸς θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου*. Πράξεις Παύλου καὶ Θέκλης 11 (ActaAA I. 243, 6): *ἐξῆλθεν εἰς τὸ ἄμφοδον*. ΠΔ(Ο'), Ἱερ. 17, 27: *καταφάγεται ἄμφοδα Ἱερουσαλήμ*. Γαλ. 4, 226: *αἱ ἐν ταῖς ἀμφόδοις κρῆναι*. Κλεομ., 2, 1. BGU 496 (2ου μ.Χ. αἰ.). OGIS 483, 80 (Περγάμου): *ἀνακαθαρθ[έ]ντων ἀμφόδων*. SIG 961, 1 (Σμύρνης): *τοὺς ἐν τῷ ἀμφόδῳ*. P Oxy 274, 1: *καὶ ἐπὶ τοῦ α(ὐτοῦ) ἀμφόδου ἑτέραν οἰκίαν καὶ αὐλή(ν)*. 505, 5: *ἐπ' ἀμφόδου*. 1889, 15: *ἐπ' ἀμφόδου τῆς οἰκίας*. P Merton I. 37, 5. II. 67, 2. 76, 9. RB 1914, 425, 3. Sammelb. 4753: *ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων σοι οἰκοπέδων ἐπὶ τῆσδε τῆς πόλεως καὶ τοῦ προγεγραμμένου ἀμφόδου*. Βλ. καὶ 4299, 10.17.18. 4481, 5. 4492.4664. 4672, 5. 4697. 5266, 15. 5344, 14. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ μτφρ. – Πρβλ. Αριστοφ., Ἀπόσπ. 327 καὶ Πολυβ. 39.3, 2. Σχετικῶς βλ. Th. Reinach, ἐν REG 9, 1896, 77. – Παρὰ Βυζαντινοῖς, Κεδρ., 566, 7 (Βόννης). Κων. Ροδ., 221: *πρὸς ἀκρόβαθμον ἄμφοδον μέγα*. 259: *ἐν τε Στρατηγίῳ τε καὶ ταῖς ἀμφόδοις*. Νικ. Χων., 256, 8 (Βόννης): *διὰ τῶν ἀμφόδων τῆς πόλεως*. Βλ. καὶ Φωτ., Λεξ. Συν. (R. Porsonus 197, 3) λ. *Κώμας*. Ὁ Αυτος, Λεξ. (R. Reitzenstein), λ. *ἄμφοδον*.

ἄμφοδος, ἡ (*ἀρχ. – βυζ.*). Ὁδὸς περιβάλλουσα πλατεῖαν ἢ συγκρότημα οἰκιῶν (Γαλ., μορ. 16, 1: *ταῖς δ' ἐν ταῖς ἀμφόδοις κρήναις*), ἐνίοτε ὅμως καὶ ἁπλῆν ὁδόν, Bekker, AG 389, 23: Φωτ., Λεξ. λ. *ἄμφοδον· δίοδον, ῥύμην*. Σου(ι)δ. ἐν λ. ΜΕτυμ. 92, 27: *παρὰ τὴν ἄμφοδον, ἤγουν παρὰ τὴν ὁδόν*. Συμμ., Ἀμφ. 5, 16. Προκ., πΚτισμ. 2.10, 22: *διελὼν τοῖς στενωποῖς ἀμφόδους ἁπάσας*. 5. 6,2: *τὰς ἀμφόδους ἐν κλίμακος τρόπῳ ἀπὸ τοῦ ὀρθίου εἰς τὸ πρανὲς κατατείνοντες*. Βλ. σχετικῶς W. Judeich (JfPhilol. 1890, 741 κἑ.).

ἀναβαζμός, ὁ. Ἕτερος τύπος τοῦ **ἀναβασμὸς** (βλ. λ.). Σημαίνει τὴν βαθμίδα, τὸ σκαλοπάτι. Ἐπιγραφὴ Ἐλευσῖνος (329 π.Χ.) IG II 2²(1) 1672, 308/309: *ξύλον πτελέϊνον εἰς τοὺς ἀναβαζμ[ο]ὺς τῆς τροχιλείας* (περὶ τῆς διὰ ζ ἀντὶ διὰ σ γραφῆς, βλ. Meisterhaus, Gramm. Att. Inscr. 88).

ἀναβαθμίς, ἡ = βαθμίς, σκαλοπάτι, κλῖμαξ, ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 20,26: *οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου*. Φραντζης 2,16 (Βόννης 190,5): *ἀναβαθμίδες καὶ προβαθμίδαι*.

ἀναβαθμὸς (βλ. καὶ λ. **ἀναβασμός**), ὁ = κλῖμαξ, βαθμίς, σκαλοπάτι καὶ κάθισμα θεάτρου. Φρυν., Ἀπόσπ. 155,176. – Πολυδ., Ὀν. 4,121: *τοὺς δ' ἀναβαθμοὺς καὶ βάθρα καὶ ἕδρας καὶ ἑδώλια* (ἐνν. τοῦ θεάτρου). Ησυχ., ἐν λ. *ἀναβασμοί· ἀναβαθμοί*. Βλ. καὶ Φωτ., Λεξ. λ. *ἀναβασμοί*. Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀναβασμοί: ἀναβάσεις*. – Ηροδ. 2,125: *ἐποιήθη δὲ... ἡ πυραμὶς ἀναβαθμῶν τρόπον*. Αριστοτ., Οἰκον. 1347a5: *καὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ τὰ προφράγματα καὶ τὰς θύρας*. Ἐσφαλμένως ἰσχυρίζεται ὁ Blümner (Techn. 2,315, σημ. 6), ὅτι ἡ λέξις ἐσήμαινε καὶ τὸν **ἐξώστην** ἢ τὸ **ἐξώστεγον**, διότι τὸ σχετικὸν χωρίον τοῦ Αριστοτελους (ἔ.ἀ.) ὁμιλεῖ χωριστὰ διὰ «*τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑπερῴων εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς*» καὶ χωριστὰ διὰ τοὺς ἀναβαθμούς, δηλ. διὰ τὰ πρὸ τῶν θυρῶν τοποθετούμενα σκαλοπάτια, τὰ ὁποῖα κατελάμβανον τμῆμα τῆς ὁδοῦ. Κατὰ ταῦτα τὸ ἀναβαθμὸς σημαίνει μόνον τὰς βαθμίδας καὶ οὐχὶ τὰ **ἐξώστεγα** (βλ. λ.). Φιλ. 2,557. Ψευδο-Καλλ., Ἱστ. Μ. Ἀλεξ. 3.28,4: *βωμὸς... ᾠκοδομημένος ἔχων ἀναβαθμούς*. Πράξεις Φιλίππου 71(8): Acta AA 2.28,20: *ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς τοῦ βουλευτηρίου*. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 10,19: *ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ*. Ἰεζεκ. 40,6: *ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς*. 40,49: *ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον*. Διων. Κασσ. 65,21: *πρός τε τοὺς ἀναβαθμοὺς αὐτὸν ἤγαγον*. Θεμιστ., λόγ. 2,36b: *ἐποικοδομήσεις καὶ ἀναβαθμούς*. 13,177c: *ἐν τῷ πρώτῳ ἀναβαθμῷ*. Θεοφ. Συν. 3,43 (σελ. 141,18 Βόννης): *καὶ μέσον τῶν εἰρημένων ἀναβαθμῶν τροπικὴ ἐκ μαρμάρων*. Αυτοθι, σελ. 143,4: *πλησίον... τῶν εἰρημένων ἀναβαθμῶν*. Λεων Γραμμ., Χρον. 266,10 (Βόννης): *ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς τοῦ φόρου*. Κωδιν., σχ. 39, 10 (Βόννης): *πρὸ τοῦ μέρους τῶν ἀναβαθμῶν*. Βλ. καὶ Παραστάσεις Σύντ. Χρονικαὶ 37 (SOC 40,16). PSI 546,3.

ἀναβάθρα, ἡ (*ἀρχ. – βυζ.*). Κλῖμαξ ἢ κεκλιμένον ἐπίπεδον ἐκ ξύλου ἢ λίθου ἄγον εἰς ὑψωμένον τι δάπεδον, Στραβ. 7.2,3: *εἶχον δὲ ἀναβάθραν, ἣν ἀναβᾶσα*. Μαλ. 474,22. Πασχ. Χρον. an. 12: *ἀνῳκοδομήθη ἡ ἀναβάθρα τοῦ Ἱππικοῦ ἐπὶ τὴν στοάν*. CIG 4436b (add.) (Σόλοι)7: *ταῖς ἀναβάθραις [τ]αῖς [στοϊ]καῖς*. Ἀργότερον ὁ [Ψευδο]Κωδινος (ὀφφ. 14,25) ἀναφέρει ὅτι «*ἐν τῇ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ ἑορτῇ γίνεται διὰ ξύλων ἀναβάθρα..., ἣν καὶ ἐνδύνουσι βλαττίῳ κοκκίνῳ*». Βλ. καὶ Θεοφ. Συν. 3,43 (Βόννης 141,17): *καὶ ἀναβάθραι ἑστήκασιν ἐκ Προικοννησίου λίθου λευκοῦ*. Αυτοθι 142,6: *κατὰ μὲν δὴ τὰς ἀναβάθρας*. Πορφ. 1.29,3 (Βόννης): *ἐν ταῖς δεξιαῖς ἀναβάθραις τοῦ αὐτοῦ κίονος*. 4: *ἐν ταῖς ἐκεῖσε μικραῖς ἀναβάθραις*. Αυτοθι, 30,1: *ἐν τῇ ἐφιδρυμένῃ βάσει ταῖς αὐταῖς ἀναβάθραις*. Κωδιν., ὀφφ. 78,8 (Βόννης): *ἀναβάθρα ἐν τρικλίνῳ*. Φραντζης 2,16 (Βόννης 245,4): *ἀναβάθρας καὶ καταβάθρας*.

ἀνάβαθρον, τό. Ὑψωμένον κάθισμα ἢ ἕδρα, ἐφ' ἧς ἀνήρχοντο πιθανῶς διὰ κλίμακος, CIG 2924 (Τράλλεων)4: *[π]οιήσασα τό[τε] ἀ[νάβ]αθρο[ν]*. Πορφ. 1,29 (Βόννης): *μέρει τῶν ἀναβάθρων τοῦ κίονος*.

ἀναβάλλω, ῥ. 1) ῥίπτω ἔξω πρὸς τὰ ἐπάνω ἐκ τάφρου ἢ ὀρύγματος, Θουκ. 4,90: *ἐκ δὲ τοῦ ὀρύγματος ἀνέβαλλον ἀντὶ τείχους τὸν χοῦν*. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 5.2,5: *καὶ γὰρ τάφρος ἦν περὶ αὐτὸ εὐρεῖα ἀναβεβλημένη*. Κύρ. Παιδ. 7.5,10: *ὤρυττεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ τείχους τάφρον ὑπερμεγέθη καὶ τὴν γῆν ἀνέβαλλον*. Διοδ. Σικ. 3,13: *ἀναβάλλουσιν ἐπιπόνως τὴν ῥιπτουμένην κατὰ μικρὸν πέτραν*. – 2) ἀναβιβάζω πρὸς τοποθέτησιν, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ πλίνθων, Υπερειδ., Ἀπόσπ. 103: *τὰς πλίνθους ἀναβάλλειν πρὸς ἀριθμόν*. IG II 2²(1) 1658,6. 1659,7.12.1664,6.10: (πλίνθων) *ἀνεβάλλοντο αἱ χίλιαι*. 1662,4: *πλίνθοι ἀνε[βάλλοντο*. 1672,59: *μισθωτῇ τῷ ἀναβαλόντι τὰς πλίνθους*. 184/185: *τοῖς ἀναβαλοῦσιν τὰς πλίνθους*. Wilcken, Ostraka ÄM 1399.

ἀναβάσιον, τὸ (*βυζ.*) = κλῖμαξ ἀνόδου, Πορφ., Ἔκθ. I, 21 (σ. 121A Βόννης): *οὕτως οἱ δεσπόται διέρχονται μυστικῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ μυστικοῦ ἀναβασίου*.

ἀνάβασις, ἡ (*ἀρχ. – βυζ.*). Κλῖμαξ ἐκ δύο ἢ πλειόνων συνήθως βαθμίδων ἢ καὶ κεκλιμένον ἐπίπεδον, Ηροδ. 1, 181: *ἀνάβασις δὲ ἐς αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας*

τοὺς πύργους ἔχουσα πεποίηται. ΞΕΝ., Ἱππ. 3,11: τὰς δὲ τῶν χαλικώσεων καὶ ἀναβάσεων ἀποκωλύσεις. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 3,3: κατὰ ἀνάβασιν ἑκάστην τοῦ τείχους. 22,19: ἀναβάσεις ἐπὶ τὸ τεῖχος. ΜΕΝ., Σαμ. 20: ὥσθ' ἥ τ' ἀνάβασίς ἐστι διὰ τούτου. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,9: ἐπ' ἄκρας τῆς ἀναβάσεως τρία κατεσκεύασεν ἀγάλματα. 2,10: ὑπὸ δὲ ταῖς κατεσκευασμέναις ἀναβάσεσιν ᾠκοδόμηντο σύριγγες. 4,78: στενὴν γὰρ καὶ σκολιὰν τὴν ἀνάβασιν αὐτῆς φιλοτεχνήσας. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,4: εἴσοδοί τε καὶ ἀναβάσεις. ΛΟΥΚ., Ἱππ. 5: πυλὼν μὲν ὑψηλὰς ἀναβάσεις πλατείας ἔχων. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄.6,8: καὶ ἑλικτὴ ἀνάβασις (= ἑλικοειδὴς κλῖμαξ, ἢ ἄλλως λεγομένη **κοχλίας**· βλ. λ.). Παραλ. 1.26,16: μετὰ τὴν πύλην παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως. 2.9,11: ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου. 32,33: ἐν ἀναβάσει τάφων υἱῶν Δαυίδ. Ἔσδ. 2.7,9: ἐθεμελίωσε τὴν ἀνάβασιν. Νεεμ. 3,19: πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας. 31: ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς. 12,37: ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους. Βλ. καὶ Σοφ. Σειρ. 50,11. Ἀμ. 9,6. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 15 (Εἰς Θεοδόσιον), 193c: οἰκοδομεῖν τὴν ἀνάβασιν. ΘΕΟΦ., Χρον. 360,8 (Βόννης): εἴκοσι πόδας εἰς ἀνάβασιν ἐπάνω τοῦ πρώτου κτίσματος. ΠΟΡΦ. 1.29,19 (Βόννης): τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς δεσποτικῆς ἀναβάσεως. ΑΥΤΟΘΙ 39(197,14): ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει τῆς ἀναβάσεως τῶν αὐτῶν γραδησίων. – IG II 1²(2) 1177,23 (Ἀττικῆς): καὶ στῆσαι πρὸς τῇ ἀναβάσει τοῦ θεσμοφορίου. IG 4.203,21 (Ἰσθμοῦ): τὰς ἀναβάσεις καὶ τὰ ἀναλήμματα... ἐπεσκεύασεν. Didyma II 25A16: τὸν διαφράσσοντα τὴν ἀνάβασιν. Βλ. καὶ 26B19. 27A81.B62. – II 39,13: κα[τεξέσαμεν βαθ][μί]δας δύο ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ ἐν τῷ ἀδύτῳ. IG XI(2) 158A64 (Δήλου): τοῦ οἰκήματος τοῦ ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ θαλάμου. 165,14: ἐγλαβόντι καὶ ἐργασαμένῳ τὴν [ἀ]νάβασιν. 287A56: ἀνάβασιν ποιήσαντι. IdD 290,69: τὴν ἀνάβασιν τὴν ἐν Νήσῳ κατασκευάσαντι. 2055,15 καὶ 2056,7: τὰς ψαλίδας καὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν ἀνάβασιν. 2098,7 καὶ 2203,2: τὴν ἀνάβασιν καὶ τοὺς τοίχους ἕως τοῦ ν[αοῦ. Ephesos III, ἀριθ. 5,12/13 (σελ. 97): τὴν ἐκ τῆς στοᾶς ἀνάβασιν φέρουσαν ἰς τὴν τετράγωνον ἀγοράν. IG III(1)1284F: τὸ ἔργον τῆς ἀναβάσεως ἐγένετο.

ἀνάβασμα, τό. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, κλῖμαξ, σκάλα.

ἀναβασμὸς = **ἀναβαθμὸς** (βλ. λ.). ΘΩΜ. ΜΑΓ. 8,4: ἀναβασμός· οὐκ ἀναβαθμός. ΦΡΥΝ., Ἀπόσπ. 155,176 = ΦΩΤ., Λεξ. (R. REITZENSTEIN), λ. ἀναβασμοί· διὰ τοῦ σ λεκτέον καὶ οὐ διὰ τοῦ θ... ἀναβασμοὶ καὶ βασμοί. ΑΡΙΣΤΟΦ., Δράματα (Ἀπόσπ. 270): ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,171: καὶ οἱ ἀναβασμοὶ τῆς κλίμακος κλιμακτῆρες. ΠΟΛΥΔ., ἔ.ἀ. 4,121: τοὺς δ' ἀναβασμοὺς καὶ βάθρα καὶ ἕδρας καὶ ἑδώλια (ἐνν. τοῦ θεάτρου). ΠΑΥΣ. 5.13,10: ἀναβασμοὶ δὲ ἐς μὲν τὴν πρόθυσιν ἀνάγουσιν ἐξ ἑκατέρας τῆς πλευρᾶς, λίθου πεποιημένοι. 21,2: κρηπὶς καὶ ἀναβασμοί. 10.5,2: ἀναβασμοὶ δὲ ἀπὸ τῶν κιόνων ἀνήκουσιν εἰς ἑκάτερον τοῖχον. ΑΙΛ., πζ 6,61. – ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 13.177c: ἐν τῷ πρώτῳ ἀναβασμῷ. Βλ. καὶ 168c. ΗΣΥΧ. ἐν λ. ἀναβασμοί: ἀναβαθμοί. IG II 2²(1)1659,4: καὶ με[ταπύργιον καὶ ἀν]αβασμόν. 1664,14: ἐπισκευῆς ἀναβασμῶν. 1684,14: [κε]φαλὴν τοῖς ἀναβα[σμοῖς]. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ἐν ΑΕ 1923,39: τιθέναι δὲ κα[ὶ τοὺς ἀναβα[σ]μοὺς ἀμφοτέρωθεν. Didyma II 35,17: ὑπερτείνο[ν][τες...] τὸν ἀμ[β]α[σ]μὸν δύο. Βλ. καὶ CIG 2924,6 (Τράλλεων).

ἀναβατός, ὸν (ὁ ὁμηρικὸς τύπος **ἀμβατός**· (βλ. λ.). Ὁ εἰς ὃν ἀναρριχᾶται ἢ ἀνέρχεταί τις διὰ κλίμακος ἢ διὰ βαθμίδων, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.5,4: αὐτὸς δὲ ὁ ναὸς ... δώδεκα βαθμοῖς ἦν ἀναβατός. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: καὶ τεσσαρεσκαίδεκα [μὲν] βαθμοῖς ἦν ἀναβατόν. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς, [ΨΕΥΔΟ]ΚΩΔΙΝ., ὀφφ. 4,26: ἐπὶ θρόνου χρυσοῦ ἀναβατοῦ. Βλ. καὶ MIGNE, PG 157.42C.

ἀναβολή, ἡ. Τὸ ἐπάνω ῥιπτόμενον χῶμα, τὸ σχηματίζον πρόχωμα (ποιητικῶς **ἀμβολή**), ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.85,14: τὴν ἀναβολὴν ποιεῖσθαι τοῦ χοῦ. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,95: τὴν δ' ἀναβολὴν ἐντὸς τῆς τάφρου σωρεύσας τεῖχος ἀξιόλογον ᾠκοδόμησε. IG II 2(1) 1661,7: [ἀναβ]ολὴ τῶν χ[ιλίων]. Ἐνταῦθα νοεῖται ἡ ἄνω ἐπὶ τοῦ τείχους τοποθέτησις πλίνθων, P.Amh. 91,11: ἐπιτελέσω... ἔργα καὶ τὰς λοιπὰς ἀναβολὰς διωρύγων. BILABEL, ἐν Sammelb. 7475,10: [ἀναβ]ολῆς διωρ[ύ]γων τε καὶ ὑ[δ]ραγωγῶν. Arch. Pap. 6.132: ἀναβολὴ [χωμάτων].

ἀνάβων, ὁ (ΗΣΥΧ. ἐν λ. ἀνάβωνες [ἀντὶ ἄμβωνες): βαθμοῦ εἶδος. Πρβλ. LOBECK, Paralip. 543. – Th.l.gr. ἐν λ.

ἀνάγαιον, τό. Ὁ ἄνω ὄροφος οἰκίας, τὸ **ἀνώγεων** (βλ. λ.). ΗΡΩΔ., Ἐπίμ. 209. ΚΔ, Μᾶρκ. 14,15 = Λουκ. 22,12: ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον. Πρβλ. ΩΡΙΓ., ὁμ. 12 (Εἰς Ἱερεμ. 2) τόμ. 3,194e. ΚΟΣΜ. ΙΝΔΙΚ., χτ. 187c: ἵνα γένωνται δύο χῶροι, ἀνώγαιον καὶ κατάγαιον. 317d: εἰς τὸ ἀνάγαιον ἐκεῖνο τὸ σεσαρωμένον. 319b: ἀνάγαιον μέγα καὶ ὑπερκόσμιον. ΖΩΝΑΡ., Λεξ. 187: ἀνάγαια καὶ ἀνάγαιον οἴκημα.

ἀνάγειον, τό. Ταυτόσημον τῷ **ἀνάγαιον** καὶ ἀντίθετον τῷ **κατάγειος** (βλ. λ.), ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 3,37: διττῶν στοῶν, ἀναγείων τε καὶ καταγείων, ἤτοι ἰσογείων καὶ ἐν ὀρόφῳ (γυναικωνίτη). Ἐπιγραφὴ Μύρων τῆς Λυκίας, PETERSEN-LUSCHAN, Reisen im s/w Kl. II σελ. 36,16-17: καὶ τῶν κατ' αὐτῶν ἀναγείων δύο.

ἀναγκαῖον, τό. Τὸ ἄλλως **ἀνάκαιον,** ΦΑΒΩΡ. ἐν DU CANGE, Gloss. λ. Ἀφεδρῶνες, σέλλαι, σελλάρια, σωτήρια, ἀναγκαῖα.

ἀναγλυφή, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἀναγλύφῳ** (βλ. λ.), ἤτοι γλυφή, λάξευμα, ἄλλοτε κοῖλον καὶ ἄλλοτε ἐξέχον τῆς ἐπιπέδου ἐπιφανείας ἐφ' ἧς σχηματίζεται, ΑΡΙΣΤΕΑΣ, Ἰουδ. ἑρμ. ν. 58(862d.863a): συνεχέσιν ἀναγλυφαῖς ῥαβδωταῖς. ΣΤΡΑΒ. 17.1,28: ἀναγλυφὰς δ' ἔχουσιν οἱ τοῖχοι οὗτοι μεγάλων εἰδώλων. ΗΡΟΦΙΛΟΣ, παρὰ ΓΑΛ. 2.731,6: ἀναγλυφῇ καλάμου ᾧ διαγράφομεν. Πρβλ. καὶ 14.723,8: τὴν σιγματοειδῆ τοῦ πήχεως ἀναγλυφήν. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: τὰ δὲ κυμάτια στριπτὰ τὴν ἀναγλυφὴν ἔχοντα. ΑΥΤΟΘΙ: κατακεκόσμητο ῥάβδοις τὴν ἀναγλυφήν. ΑΥΤΟΘΙ: ἡ τῆς ῥαβδώσεως ἀναγλυφή.

ἀνάγλυφος, ον (ἀρχ. – βυζ.). Ἀρχικῶς ἐπίθετον ἔπειτα καὶ οὐσιαστικὸν = ὁ παρουσιάζων γλυφὰς ἐξεχούσας τῆς ἐπιφανείας, ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ., Στρωμ. 5,657: τοὺς τῶν βασιλέων ἐπαίνους... ἀναγράφουσι διὰ τῶν ἀναγλύφων. ΕΥΣΕΒ., β Κ/τίνου 4,58: δικτυωτὰ... ἀνάγλυφα χαλκῷ κατειργασμένα. ΣΥΜΜΑΧΟΣ, Εἰς Βασ. Α΄ 6,18: ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 586,3/4 (Βόννης): ἀναγλύφων χερνιβοξέστων. 12: ἀνάγλυφα μινσούρια καὶ σκουτέλλια. 14: ἀνάγλυφα σκουτέλλια. Βλ. καὶ σελ. 582,18 καὶ 22. ΚΩΔΙΝ., σχ. 40,43 (Βόννης): ἐν μαρμάρῳ ἀναγλύφῳ.

ἀναγλύφω, ῥ. Λαξεύω μὲ ἐλαφρὰν ἐξοχὴν (scupo). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: ἀνέγλυψαν δὲ λεπτομερεῖ καὶ φιλοπονωτάτῃ τορείᾳ τῶν ποδῶν ἕκαστον. 10: ῥάβδωσις ἀναγέγλυπτο. Ἐπιγραφὴ Χαζαρλῆ Μ. Ἀσίας, KEIL-PREMERSTEIN, BüRL³ 37,5: ἀνέγλυψα ἐμαυ[τ]όν.

ἀναγραφεύς, ὁ. Δεῖγμα, διάγραμμα, σχέδιον εἰς φυσικὸν μέγεθος, ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 51d: μετενέγκας οὖν ἐπὶ τὸν ἀναγραφέα· καί: ἐπὶ τῆς σανίδος ἑξῆς τὸν ἀναγραφέα ποιήσαντες. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συνήθως εἰς ἐπιγραφάς,

IG II 1²(1)244,54/55: *καὶ πρὸς τοὺς ἀναγραφέας*. 105: *παρεχόμενοι... τοῖς λιθοδόμοις ἀναγρα[φέ]ας*. 106/107: *καὶ τοῖς λιθοτόμοις ἀναγρα[φέ]ας καὶ τἄλλα πάντα*. II 2²(1)1666A,34.48.55.82.90 καὶ 1666B3.17.23.34 (Ἐλευσῖνος): *πρὸς τὸν ἀναγραφέα ὃν ἂν δῶ ὁ ἀρχιτέκτων*. 1670,20: *κ]αὶ τοὺς ἀναγραφείας ο[ὓς ἂν λάβῃ]*. Περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως βλ. FRICKENHAUS, AthM 22.

ἀνάγω, ῥ. Κομίζω ἄνω, ὁδηγῶ ἄνω, ἀνυψῶ, ἀνεγείρω, ΠΛΟΥΤ., Ποπλ. 15: *ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἀναγαγών*. Τοῦ ΑΥΤΟΥ, Κάμιλλ. 32: *ταῖς οἰκήσεσιν ἀνήγαγον τὴν πόλιν*. IG XI(2)287A91: *ἀναγαγεῖν τοὺς λίθους εἰς τὸ ἱερόν*. Didyma II 31,7: *καὶ ἀνήχθη τὸ ὑπέρθυρον ἐκ Πανόρμου*. 32,13: *ἀνήχθη δὲ καὶ ἐκ τῆς Πανορμίδος [ε]ἰς τὸ ἱερὸν ὅ τε κοσμοφόρος καὶ τὸ ἀντίθεμα*. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς, ΖΩΣΙΜ., ἱστΝ 2,31 (σελ. 97,11 Βόννης): *κατὰ τὰ τῆς μιᾶς στοᾶς ἄκρας, εἰς ἣν ἀνάγουσιν οὐκ ὀλίγοι βαθμοί*. ΠΡΙΣΚ., Ἱστορ. (τόμ. 4, σελ. 203,9 Βόννης): *βαθμοί τινες ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀνῆγον εὐνῆν*. ΚΩΔΙΝ., πΚτισμ. 92,15 (Βόννης): *ἀνερχόμενος τὸν κοχλίαν τὸν ἀνάγοντα εἰς τὸ κάθισμα τοῦ ἱπποδρομίου*.

ἀναγωγά, ἡ. Δωρικὸς τύπος τοῦ **ἀναγωγὴ** = ἡ πρὸς τὰ ἄνω μεταφορά, ἰδίως ἐκ τῆς παραλίας, IG IV 1²103,103: *ἀναγωγᾶς τῶν λίθων*. 109ii99 καὶ 159: *ξύλων τετραγώνων ἀναγωγᾶς*. 156: *τῶν ξύλων ἀναγωγᾶς*. 115,14.24: *ξύλω]ν ἀναγωγᾶς ἐκ πόλιος*. 25: *λίθων τομᾶς καὶ ἀναγωγ[ᾶς*. FD III(5)85,18: *καὶ ἀναγωγᾶς*. Didyma II 41,45: *εἰς τὰς ἀναγωγὰς αὐτῶν*.

ἀναδέμω, ῥ. 1) κτίζω ἐκ νέου, ἀνοικοδομῶ, ΗΣΥΧ. λ. *ἀναδείμασθαι· ἀνοικοδομῆσαι*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 1.317,47: *πόλεις θέατρα ἀναδειμάμεναι*. 324,31: *ὅπως τὴν οἰκίαν ἀναδειμάμενος οἰκήσῃ*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 2.20,6: *ἐφῆκε καθ' ἑαυτοὺς τεῖχος ἀναδείμασθαι*. ΓΡΗΓ. ΝΑΖ. 1,90b καὶ 111b: *τὸν νεὼν ἀναδείμασθαι*. ΚΥΡΙΛΛ. ΑΛΕΞ. 5,471e: *πύργον ἀνεδείματο*. ΘΕΟΦ., χρον. 5,8 (323,12 Βόννης): *ναὸν ἄχρις ἐδάφους καταπεσόντα ἐκ θεμελίων αὐτῶν ἀνεδείματο*. ΑΥΤΟΘΙ, 81(324,4): *οἶκον καὶ αὐτὸν καταπεσόντα ἐκ βάθρων ἀνεδείματο*. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,8: *τείχη τε γὰρ τὰ χθαμαλώτερα ἐκ βάθρων ἀναδειμάμενος*. ΜΙΧ. ΑΚΟΜ., Πανηγ. 58,16: *τὴν νεωτέραν* (Ρώμην) *Κωνσταντῖνος μὲν ἐδείματο, Ἰσαάκιος δὲ ἀνεδείματο*. – 2) φράσσω ἕως ἄνω διὰ λιθοδομῆς, ΑΙΝ. ΤΑΚΤ., Ὑπόμν. 23,4: *τὰς μὲν πύλας ἀνέδειμαν* (κατὰ SCHÖNE *ἀπέδειμαν*).

ἀναδομέω -ῶ καὶ **ἀναδομοῦμαι**, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἀναδέμω** = ἀνοικοδομῶ, ΑΓΑΘ. 2,15 (HGM): *ἕως πάλιν ἡ Βηρυτὸς ἀνεδομήθη*. 17: *ἀναδομῆσαι αὖθις τὴν πόλιν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, 5,9 = DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ.ν.ἁΣ 65,4 (Βόννης): *τοῦτον δὲ* (τὸν νεὼν)*...ἐκ βάθρων αὐτῶν καὶ κρηπίδων ἀνεδομήσατο*. ΝΙΚ. ΧΩΝ. 130c: *μὴ ἂν τὸ τεῖχος ἀναδομήσειν ποτέ*.

ἀναδόμησις, ἡ (μτγν.) = ἀνοικοδόμησις, ἀναδομή, ΜΙΧ. ΑΚΟΜ. 1.40,9.

ἀναζυγόω -ῶ, ῥ. = σύρω πρὸς τὰ πλάγια τὸ **ζύγωθρον** (βλ. λ.) ἤτοι τὸ ἐγκάρσιον ξύλον ἢ τὸν μοχλὸν διὰ τοῦ ὁποίου ἐκλείετο ἡ θύρα (**ζυγὰ** γενικῶς λέγονται τὰ ἐγκάρσια ξύλα μιᾶς θύρας. Ἐντεῦθεν **ἀναζυγόω** σημαίνει ἀφαιρῶ τὰ ζυγά, εἰσάγων ταῦτα ἐντὸς ὀπῆς ἀνοιγομένης ἐπὶ τοῦ πλευρικοῦ τοίχου, ὁπότε ἡ θύρα ἤνοιγεν. Ὅθεν τὸ ῥῆμα σημαίνει τελικῶς *ἀνοίγω*). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,26: *τὸ ἀναζυγῶσαι ταυτὸν τὸ ἀνοῖξαι σημαίνει*. ΜΕτυμ. λ. *ἀναζυγῶσαι·... τὸ θύρας ἀναπετάσαι*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λεξ. λ. *ἀναζυγῶσαι* (ed. R. REITZENSTEIN). ΗΣΥΧ. λ. *ἀναζυγοῦν*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 654: *τὴν θύραν ἀναζυγώσας*. ΦΑΒΩΡ., ἐν CGF III, 1205.

ἀνάθεσις, ἡ. 1) τοποθέτησις στήλης ἢ ἀγάλματος εἰς τὴν θέσιν του ἢ καὶ τμήματος τῆς κατασκευῆς, ΛΥΣ., Ἀπολ. δωροδ. 2,4: *τῇ τοῦ τρίποδος ἀναθέσει*. SGDI3565,18 (Καλύμνου): *τᾶς δὲ ἀναγραφᾶς καὶ ἀναθέσεως ἐπιμεληθέντω τοὶ προστάται*. Βλ. καὶ 3572,24. 3619,4 (Κῶ): *ἀνάθεσιν σκάλας ἐν τῷ ἱερῷ*. 9: *καθ' ὃν κα χρόνον ἁ ἀνάθεσις τᾶς στάλας γίνηται*. 4321,30 (Ρόδου): *ἀνάθεσιν τᾶν σταλᾶν ἐν τῷ σύμπαντι*. 3785,19: *ἀνάθεσιν ἀν(δρ)[ι]άντων*. Ὁμοίως 15 καὶ 4189,16. – 2) φόρτωσις ἐπὶ τοῦ πλοίου, IG IV 1² 102,228 (Ἐπιδαύρου): *Εὐφάντῳ ξύλου ἀνθέσιος*. 103,85: *Μολοσσῷ ἐσκαλίσιος ἐμ Πειραιεῖ ἐπὶ τὰν ἄνθεσιν*, ἤτοι κυλίσεως πρὸς φόρτωσιν ἐπὶ φορτηγίδος.

ἀναθήκη, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἀνάθεσις**. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἀναθήκη· ἀνάθεσις*. IG II 2²(1)1666A 35.49.97 .1666B18.24 (Ἐλευσῖνος): *καὶ παραδοῦναι ἐπ' ἀναθήκει*.

ἀναθυρόω -ῶ, ῥ. Λαξεύω κατὰ τὰς ἐπιφανείας ὥσεως δύο παρακειμένων λίθων λείαν ταινίαν παρακολουθοῦσαν τὰς ἀκμὰς οὕτως, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται τὸ σχῆμα θύρας, τῆς ὑπολοίπου ἐπιφανείας ἀφιεμένης ἀνωμάλου, IG VII 3073,121/122: *ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας κανόν[ι λιθί]νῳ*. 142: *ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺ[ς πρὸς τὸν] κανόνα τὸν λίθινον*.

ἀναίρεσις, ἡ. 1) ἀνάληψις ἔργων, ΠΛΑΤ., Νόμ. 847B: *περὶ καὶ τῶν ἀναιρέσεων τῶν ἔργων*. – 2) καθαίρεσις, κατεδάφισις, ΔΗΜΟΣΘ., πΠαραπρ. 141: *τῶν τειχῶν καὶ τῶν πόλεων ἀναίρεσις*. IG 4.823,75: *ἀναιρέσιος τῶ[ν*.

ἀναιροῦμαι, ῥ. Ἀναλαμβάνω τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, συνήθως κατόπιν δημοπρασίας, ΠΛΑΤ., Νόμ. 921D: *ἐάν τις ἄρα καὶ τούτων ἀνελόμενος δημόσιον ἔργον*. IG II 2²(1)1672,76: *μισθωτεῖ τῷ τὰ λιθολογήματα ἀνελόντι τὰ παλαιά*. 46/47: *τῷ ἀνελόντι... τὸ λιθολόγημα ἐπὶ τὸν στέριφον*. IdD 502A7: *τὰ ἔρ][γα] ἀνελὼν ὁ [ἐργών]ης ποιεῖν τοῖς αὐτοῦ τέλεσιν, ἕως δοκιμα[σ]θῇ*.

ἀναιρῶ, ῥ. Ἀφαιρῶ, καταστρέφω, καταρρίπτω, ΘΟΥΚ. 5,33: *τὸ τεῖχος ἀναιρήσοντες*. 77: *τὸ τεῖχος ἀναιροῦντες*. ΑΝΔΟΚ., περὶ μυστ. 103: *καὶ στήλας ἀνείλετε*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,166: *αἱ σανίδες αἱ ἀναιρούμεναι ἐκ τῆς φάτνης*. IG II 1²(2)1338,11/12 (Ἀττικῆς): *τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ τεμένους ἀναιρε[θέντ]ος*. XI(2)154A40 (Δήλου): *τὸ τειχίον τὸ παρὰ τὸμ βωμὸν πεσὸν ἀνελοῦσ[ιν]*.

ἀναισιμῶ, ῥ. Ὑψώνω δίκην προχώματος, ΗΡΟΔ. 1,179: *ἐκ τῆς τάφρου ἡ γῆ ἀναισιμώθη*. 175: *τὸν ὀρυσσόμενον χοῦν ἐκ τούτου τοῦ ὀρύγματος ἀναισίμου παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ παραχέουσα*.

ἀνακαθαίρω καὶ **ἀνακαθαίρομαι**, ῥ. Καθαρίζω καλῶς τόπον τινά, ἰδίᾳ δι' ἀφαιρέσεως λειψάνων ἐρειπίων ἢ χωμάτων, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,224: *ἀνακαθῆραι τὴν ὑδρορρόην*. Συχνοτάτη ἡ χρῆσις τῆς λέξεως παρά τε συγγραφεῦσι καὶ ἐπιγραφαῖς (ἰδίᾳ τῆς Δήλου) καὶ τοῖς παπύροις, ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 8.13,2: *καὶ τάφρους ἀνακαθαίρειν*. 14.2: *ἀνακαθαιρομένων τῶν οἰκοπέδων ἕνεκα τῆς ἐπισκευῆς*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,56: *ἀνακαθάρας δὲ τὸν πεσόντα τόπον τοῦ τείχους*. 18,33: *διώρυγά τινα παλαιὰν ἀνακάθαρε τὸν τόπον ἐπὶ σταδίους τέσσαρας*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.3,1: *τὸ ἀδέσποτον ἀνακαθάραντι ἱερόν*. ΠΛΟΥΤ., Ἀλέξ. 17: *τὴν παραλίαν ἀνακαθήρασθαι*. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.4,7: *βωμοῦ ἀνακαθαιρομένου ἐκ βάθρων*. 5.7,6: *εἰς ἐπισκευὴν εὐκτηρίου οἴκου ἀνακαθαίροντος*. ΜΑΛ., Χρον. 409,14 (Βόννης): *καὶ λιμένας ἀνακαθάρας καὶ δημόσια λουτρὰ ἐκ θεμελίων οἰκοδομήσας*. ΘΕΟΦ., Χρον. 5,80 (σελ. 323,17 Βόννης): *ἀνακαθάρας πτωμάτων νέα εἰργάσατο*. PEdgar,

II 59176,16: εἰς ἐργάτας... τοὺς ἀνακαθαίροντ[α]ς. Βλ. καὶ PPetr. I. 4,9,5.III.46,5,7 καὶ σελ. 125,2. – IG I² 313,154: τ[ο] h[ιε]ρὸν ἀνακ[αθε̄ραι]. II 2²(1)1658,3: ἀνα[καθάρσεως τõ] λιθολογήματος. 1665,4 (Κυνοσάργους): ἀνακαθηράμενον τὸ χωρίον. 1666b53 (Ἐλευσῖνος): ἀνακαθηράμενον στ[ρωματίζειν τὸ πρόσ]θιον τοῦ στρώματος καὶ τὰς ἐπικαμπὰς μέχρ[ι τοῦ τοίχου]. 1668,8: ἀνακαθαράμενος ἐπὶ τὸ στέριφον. 1672,47: τῷ ἀνελόντι καὶ ἀνακαθήραντι τοῦ πύργου τὸ λιθολόγημα ἐπὶ τὸ στέριφον. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,39,60 (Ἀμφιαρείου): ἀνακαθηράμενον στορέσαι τὰ ἐκκεκλυσμένα. 45,6: λίθοις ἁμα[ξ]ιαίοις ἀν[ακ]αθ[ηράμενος]. IG VII 3073,64 (Λεβαδείας): ἐὰν δὲ ὁ τόπος ἀνακαθαιρόμενος μαλακὸς εὑρίσκηται. XI(2)144A73 (Δήλου): ἀνακαθάρασι τὴν ἔγρυσιν τοῦ Ἰνωποῦ. 156A29: πτῶμα ἀνακαθάρασι, δηλ. τὰ πεπτωκότα μέρη καθαρίσαντες, ἀφαιρέσαντες. 33/34: ἐκ τῶν καταγείων οἰκημάτων τὸγ χοῦν ἀνακαθά[ρασιν]. Βλ. καὶ στ. 80 καὶ 157B6. – 161A82: τοῦ θεάτρου τὴν ὀρχήστραν καὶ τοὺς θάκους ἀνακαθάρασιν. 103/104: καὶ ἀνακαθάραντι τὸ θεσμοφόριον. 163A9: τὴμ πρὸς τοῖς ἀνδριάσιν ἀνακαθάρασι. 203A93: τοὺς ὄχους ἀνακαθάρασι τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ. 38/39: τὴν σκηνὴν τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνακαθάρασι. 43/44: τὴν ὁδὸν τὴν ἐν τῇ Νήσῳ ἀνακαθά[ρα]σι ⊢⊢. 85: ἀνακαθᾶραι τὸν τόπον τῇ διόδῳ τῇ ἐν τῷ θεάτρῳ. 205Ba23: τὸ στάδιον σκάψασιν καὶ ἀνακαθάρασιν. 219A25: τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀνακαθά[ραντι]. 287A43: ἐργάταις τὸ ἱερὸν ἀνακαθάρασιν. 44: τὸ Διοσκούριον ἀνακαθάρασιν. 46: τὸ θέατρον ἀνακαθάρασιν. 50: ἀνακαθάραντι τὴν ἐξαγωγίδα τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ. 60: καὶ ἀνακαθάρασι τὸ Διοσκούριον. 63: καὶ τὸγ χοῦν τὸν πρὸς τῷ ἱερῷ ἀνακαθάρασιν ΙΙ. 76: ἐργάταις τὸν Ἐσχαρῶνα ἀνακαθάρασι Ι. IdD 290,64: τὸν οἶκον τὸν νεώ[ροφον ἀνα[καθ]άρασι. 77: ἐργάταις τὸ ἱερὸν καὶ τοὺς οἴκους ἀνακαθάρασιν. 194: ἀνακαθαραμένω[ι δὲ] [τὸ θεμείλιον. Βλ. καὶ 201/202. 291b20: καὶ τὰς στοὰς ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακαθάρασι ⊢⊢⊢⊢. 316,70: ἐργάταις ἀνακαθ[άρασι] τὸ ἱερόν. 338Aa39: ἀνακαθάρασι τοὺς οἴκους. 354,59: τοὺς οἴ[κο]υς καὶ τ[ὰ ἱερὰ ἀ]νακαθάρασι. 505,20: ἀνακαθᾶραι δὲ τῶν ἐπὶ τὸ στερεὸν θεμελίω[ν. 507bis 8: [ἡμι]ποδίου ἀνακαθαιρόμενος ἕως στε[ρε][οῦ. Βλ. καὶ 290,50.74. 291b9. 292,19. 338Aa20. 371A56. – ΑΕ 1937(2), 483A10 (Μυτιλήνης): ἀνακαθαριεῖ παράπαν τὸ Μ[--. IG XII(2)11,2 (Λέσβου): ἀνακαθαίρων τὸ προσθεμελιούμενον. 5: τὰ δὲ λοιπὰ ἀνακαθαρεῖ. 8/9: ἀνακαθαρεῖ τῷ πώρῳ. OGIS 483,79/80: τῶν κοινῇ ἀνακαθαρθ(έ)ντων ἀμφόδων. Annuario 1949-51,211,64a2: ἀνεκάθαρε τὸ φρῆρ. CIG IV 8640: ἀνακαθαίρειν καὶ ἀνοικοδομεῖν. Περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως βλ. E. Fabricius, ἐν Hermes 17,1882,564.

ἀνακαθαρίζω (βυζ.) = ῥ. ὅμοιον πρὸς τῷ **ἀνακαθαίρω**, Κωδιν., πΚτισμ. 89,12 (Βόννης): *καὶ τὸν τόπον ἀνακαθαρίσας, ἐθεμελίωσε τὸν ναόν.*

ἀνακάθαρσις, ἡ. Ὁ ἀπὸ χωμάτων ἢ λειψάνων ἐρειπίων καθαρισμὸς τόπου τινὸς δι' ἀφαιρέσεως ἤτοι ἀπομακρύνσεως αὐτῶν, Φιλ. μηχ., Βελ. 100,55: *τὰς ἐν τῇ γῇ γενομένας ἀνακαθάρσεις τῶν πιπτόντων λίθων ἀπὸ τῶν τοίχων καὶ τῶν προτειχισμάτων.* Βλ. καὶ 41. Πολυβ. 5.100,6: *ποιησαμένων τὴν ἀνακάθαρσιν τοῦ πτώματος*, δηλ. τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ πεπτωκότος τμήματος. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.67,5: *τῶν τάφρων... τὴν ἀνακάθαρσιν.* Στραβ. 16.1,5. – PGrecs 3,18.POxy 1409,3.8. PPetr. II.23,1,5. PLond. 1179,320.325. – Dölger, Schatz HB 102,45: *καὶ ἔβαλλεν εἰς ἀνακάθαρσ(ιν) ἐργάτ(ας).* IG II 2²(1)1672,19: *τῆς ἀνακαθάρσεως τῶν ἐνδέσμων τοῦ ἀναλήμματος*, δηλ. τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ξυλοδεσιῶν τοῦ ἀναλήμματος. Βλ. καὶ 1673,3.IG 4.742,1: *ἐς τὰν ἀγκάθα[ρσιν* = εἰς τὴν ἀνακάθαρσιν. IG IV 1² 106I25: *τᾶς ἀνκαθάρσιος τᾶν τάφρων.* Didyma II40,16. *τῆς ἀνακαθάρσεως τοῦ... λατομίου.* IdD 507 bis 10: *[π]οιούμενος τὴν ἀνακάθαρσιν τοῖς θεμειλίοις.* OGIS 483,51 (Πειραιῶς): *εἰς τὴν ἀνακάθαρσ[ιν] ὁδῶν.* Dikaiomata I, 112: *εἰς τὴν ἀνακάθαρσιν τῆς τάφρ[ου].*

ἀνακαινίζω, ῥ. Κατασκευάζω ἐκ νέου ἢ καὶ ἐπιδιορθώνω, Ησυχ., Μιλ. (FHG IV) 4,33: *τῆς Ἀρτέμιδος οἶκον ἀνεκαίνισεν.* Didyma II 597,1: *[ἀ]νεκενίσθι τῷ κάστρω τοῦ ἡεροῦ.* CIG IV 8702: *ἀνεκεν[ίσ]θη ὁ πύργος.* Θεοφ. Συν. 5,82 (324, 22/23 Βόννης): *ναὸν ἤδη σχεδὸν καταρρυέντα καὶ πρὸς πτῶσιν συνελαυνόμενον ἀνακαινίσας.* Αυτοθι 589,5: *ἀνεκαίνισε τείχη.* Λεων Γραμμ., Χρον. 126,15 (Βόννης): *ἀνεκαίνισε δὲ ἐκ θεμελίων.* 136,15: *ἀνακαινίζει καὶ τὸν μέγαν ἀγωγόν.* Κεδρ., συντ I. 2.262,3 (Βόννης): *ἐπὶ τῷ ἀνακαινίσαι τὴν μονὴν Χριστοφόρου.* Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως κατὰ Ησυχ. Ιλλ. 33 (SOC 14,9): *οἶκον ἀνεκαίνισεν.* Παραστάσεις Σύντομοι Χρονικαὶ 3 (SOC 20,11): *τὰ τείχη... ἀνακαινίζονται.* Dölger, Schatz HB 102,48. – Inscr. Cret. IV 401,466: *ἀνεκ[αι]νήσθη τὰ διάστυλα τοῦ βήματος.*

ἀνακαίνισμα, τὸ (μτγν.) = ταυτόσημον τῷ **ἀνακαίνισις**, ἤτοι ἡ ἐκ νέου κατασκευή, ἡ ἐπιδιόρθωσις, Κῶδιξ VII, 43 ΜαρκΒ τοῦ 1619 (ΕΕΒΣ 3,151)f.154^{v}: *Ἦτον δὲ ὁ πρωτομάστορης ἐκεῖνος πολλὰ τεχνίτης καὶ φρόνιμος εἰς τὰ ἀνακαινίσματα τῶν ἐκκλησιῶν.*

ἀνάκαιον (ἐσφ. γρ. **ἀναγκαῖον**), τό. Σου(ι)δ. ἐν λ.

ἀνακάμπτω, ῥ. Στρέφομαι, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.3,5: *ὁ κύκλος τοῦ τείχους... ἀνακάμπτει πρὸς δύσιν.*

ἀνακέομαι, ῥ. = ἐπανορθῶ, ἐπισκευάζω, Διοδ. Σικ. 52,37. – IG XI(2)203A56 (3ου π.Χ. αἰ.): *ἀνακεσαμένῳ τοῖχον ἐν τῇ οἰκίᾳ.*

ἀνακέραμος (βυζ.) = ἡ ἐκ νέου τοποθέτησις ἢ ἀνατοποθέτησις κεράμων, ἢ ἄλλως ἀνακεράμωσις, Βασιλικ. 16,1,7.

ἀνακεραμόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω ἐκ νέου διὰ κεράμων ἢ ἀνατοποθετῶ τὰς κεράμους. Ἐπιγραφὴ Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ., IG XI(2)287A72: *διακεσαμένοις τῆς ὀροφῆς τὰ προσχρήιζοντα καὶ ἀνακεραμώσασιν.* 112: *καὶ ἀνακεραμῶσαι ἐν τῇ παλαίστρᾳ κεραμίδας τετταράκοντα πέντε.*

ἀνάκλιμα, τό. Ἀνωφέρεια, τὸ ἄναντες, ἡ κλίσις (λατ. **acclivitas** ἢ **inclinatio**). Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 173,11 (32 c): *ἐπὶ τὸ ἀνάκλιμα τῆς γῆς.*

ἀνακλίνω, ῥ. = ὠθῶ πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀνοίγω θύραν. Πολυδ., Ὀν. 10,26: *ὥσπερ καὶ τῷ ἀνοῖξαι ταὐτόν ἐστι τὸ ἀνακλῖναι ἀνεῖναι ἐκπετάσαι ἀναπετάσαι.* Ομ., Ὀδ. χ, 155: *θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν κάλλιπον ἀγκλίνας.* σ, 103: *καί μιν ποτὶ ἑρκίου αὐλῆς εἷσεν ἀνακλίνας.* Βλ. καὶ λ, 525. ε,751. Ηροδ. 5,16: *ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ*, δηλ. ὅταν ἀνοίξῃ τὴν «κλαβανὴν». Καλλ., εἰς Ἀπόλλ. 6: *αὐτοὶ νῦν κατοχῆες ἀνακλίνεσθε θυράων.*

ἀνάκλισις, ἡ. Κεκλιμένη ῥάχις ἢ στήριγμα καθίσματος, ὅπερ τούτου ἕνεκα καὶ **ἀνάκλιντρον** καὶ **κλισμὸς** ἐλέγετο. Αθην., Δειπν. 5.192f: *ὁ δὲ κλισμὸς περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει.* IG II 2²(1)1421 iv 98 = 1425Aii207: *θρόνοι μεγάλοι... ἀνακλίσεις ἔχοντες ἠλεφαντωμένας*, ἤτοι ἔχοντες ῥάχεις μὲ ἐπένδυσιν ἐξ ἐλεφαντοστοῦ. 1425Aii208: *ἕτερος θρόνος ἀνάκλισιν οὐκ ἔχων.* – Σημαίνει ὡσαύτως καὶ τὴν κλίσιν ἢ τὴν κεκλιμένην ἐπιφάνειαν. IG 4,39,9/10 (Αἰγίνης): *βάθρον ἀνάκλισιν ἔχον.* JHS

12,1891,232, ἀριθ. 13,2 (Κιλικίας): *τὴν ἀνάκλισίν τε καὶ τὴν ἀποκλειμάκωσιν τοῦ [να]οῦ*, ἤτοι τὴν λάξευσιν κεκλιμένης ἐπιφανείας τοῦ βράχου ἐφ' οὗ ὁ ναός, καὶ τὰς κλιμακωτὰς βαθμίδας τῆς κρηπῖδος. Αυτοθι, 233, ἀριθ. 14,3: *τοῦ ναοῦ τὴν ἀνάκλισιν ἐκ τῶν ἰδίων*. Βλ. καὶ Hesperia 25,1956,213 § 1.

ἀνακλισμός, ὁ. Ταυτόσημον τῷ **ἀνάκλισις**, Ιπποκρ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 7: *τὸν βραχίονα σὺν τῷ ξύλῳ ὑπερβάλλειν ὑπὲρ τοῦ ἀνακλισμοῦ*. Ἡ λέξις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ κλινῶν.

ἀνάκλιτος, ον. Ὁ ἔχων κεκλιμένην ῥάχιν, Πλουτ., Ρωμ. 26: *ἐν θρόνῳ δ' ἀνακλίτῳ καθήμενος ἐχρημάτιζεν*. ΠΔ(Ο'), Ἀμ. 3,10. – Ψευδο-Καλλ., β. Ἀλεξ. 3,22: *τὰ δὲ ἀνάκλι(ν)τ(ρ)α ἱμαντοδέτοις κολλήμασιν ἐπτυγμένα*.

ἀνακομιδή, ἡ (βλ. καὶ λ. **ἀγκομιδά**). Ἡ πρὸς τὰ ἄνω μεταφορὰ ἢ καὶ ἡ περισυλλογὴ πρὸς μεταφοράν, IG 4.742,17 (Ἑρμιόνης): *ἐπικράνων ἀγκο[μιδᾶς]*. Βλ. καὶ 18. XI(2)165,46 (Δήλου): *εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λίθων τῶν γ[ωνιαίων*. 199C29/30: *τῷ ἐγλαβόντι τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λίθων*.

ἀνακομίζω, ῥ. Μεταφέρω ἐπάνω. Συνηθέστατον εἰς ἐπιγραφὰς ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ὑλικῶν (πλίνθων, κεράμων, λίθων, ξύλων, κττ.). P Ryl. 236,13: *τὰ δὲ ξύλα ἀνακομισάτω εἰς τὴν οἰκίαν*. IG II 2²(1)1491,25.XI(2) 142,49. 154A16 καὶ 163A39 (Δήλου): *μισθωτοῖς ἀνακομίσασιν*. 153,14: *τὰς στήλας καὶ βατῆρα [ἀνα]κομίσασι*. 156A77: *κέραμον καὶ ἀνακομίσ[ασιν* ⊢⊢. 158A59: *ἀνακομίσασι τὰς πλίνθους*. 69: *τὸν οὐδὸν ἀνακομίσασιν*. 161A75. 105/106: *τὸν λίθον... παραγαγοῦσι καὶ ἀνακομίσασιν*. 109: *ἀνακομίσασι τὰ ξύλα*. Βλ. καὶ 118 .163A57/58. 165,48: *τοῖς ἀνακομίσασι τοὺς λίθους εἰς τὸ ἱερόν*. Βλ. καὶ 51. 199A24: *τῷ ἐγλαβόντι ἀνακομίσαι τοὺς λίθους*. 199C31/32: *εἰς τὸ Κύνθιον ἀνακομίσαντι*. Βλ. καὶ 165, 33/34: *τὰ ξύλα τὰ ἀνακ[ο]μισθέντα εἰς τὸ Κύνθιον*. 203B14: *ἀνακομίσαντι εἰς τὸ θέατρον λίθους*. IdD 290,226: *ἀνακομίσαντι εἰς τὸ ἱερόν*.

ἀνακόπτω, ῥ. = σύρω ἢ ὠθῶ πρὸς τὰ ὀπίσω, Ομ., Ὀδ. φ, 47: *θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας*. Θεοκρ. 24,49: *στιβαροὺς δὲ θυρῶν ἀνακόψατ' ὀχῆας*.

ἀνακοσμέω -ῶ, ῥ. Κοσμῶ ἐκ νέου, ἐπαναφέρω εἰς τὸ παλαιὸν κάλλος, IGRom. IV 468,14: *τὸν Διόνυσον ἀνακοσμήσας*. Αριστειδ., λόγ. 26(14),98.

ἀνακρήμνημι καὶ **ἀνακρημνάω**, ῥ. Κρημνίζω δι' ὑποσκαφῆς ἢ δι' ὀρύξεως κάτωθεν ὑπονόμου. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.17,8: *ὑπόνομον δὴ πόρρωθεν ἐφ' ἕνα τῶν πύργων ὑπορύξαντες ἀνεκρήμνισαν αὐτήν*. 5.11,4: *διαλαβὼν σταυροῖς τοὺς ὑπονόμους ἀνακρήμνησιν τὰ ἔργα*. Απп., Μιθριδ. 75: *καὶ ὑπονόμοις τὸ τεῖχος ἀνεκρήμνη*.

ἀνακτίζω, ῥ. = κτίζω ἐκ νέου. Σχολια εἰς Θεοκρ., Εἰδ. 5,75. Στραβ. 9.2,5: *ἀπέβαλον τὴν πόλιν κατασκαφεῖσαν καὶ ἀνέλαβον ἀνακτισθεῖσαν*. Διων Χρυσ., πΒασ. 2.2,79. Παλ. Ἀνθ. App. 6,75. – CIG 8646,7 (Αἰγύπτου): *ἀνεκτίσθη τὸ τεῖχος*. 8775: *ἀνεκτίσθη ἐκ θεμελί[ου] τὸ φρούριον τοῦτο*. SEG 2.480: *ἀνεκτίσθη τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων*. 2.824,1 (Συρίας): *ἀνέκτισαν τὸν ναόν*. Bernand, IGdPh II, 1969, ἀριθ. 216,7 (σελ. 278). – Λεων Γραμμ., χρον. 128,13 (Βόννης): *ἔπεσε δὲ ὁ τροῦλλος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὃν καὶ ἀνέκτισεν ὑψηλότερον καὶ κρείτονα*. 203,13: *τὸν ἀνακτισθέντα πλοῦτον ὑπὸ ὀρθομαρμαρώσεως*. Κεδρ., σύνт I 2.31,18: *θησαυρὸν ἀνακτισθέντα δι' ὀρθομαρμαρώσεως*. [Ψευδο]Κωδιν., ὀφφ. 157,60d: *ἐπιμελεῖσθαι τοῦτο εἰς τὸ ἀνακτίζεσθαι*. Dölger, Schatz, HB, ἀριθ. 20,7.103,45.48.

ἀνάκτισις, ἡ. Ἡ ἐκ νέου κτίσις, ἡ οἰκοδόμησις. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,6: *τὴν ἀνάκτισιν* (τοῦ ναοῦ).

ἀνακτιστής, ὁ. Ὁ ἐκ νέου κτίσας ἢ ὁ κτίστης, Σχολια εἰς Θεοκρ., Εἰδ. 5,72: *ὕστερον δὲ... ἀνακτισθεῖσα Θούριον ὠνομάσθη ἀπό τινος Θουρίου ἀνακτιστοῦ*.

ἀνακτόριον, τὸ = **ἀνάκτορον** (βλ. λ.). Ησυχ. ἐν λ. *ἀ(να)κτόριον· ἱερὸν (ἀνάκτορον τὸ τῆς Δήμητρος ὅ τινες μέγαρον καλοῦσιν, ὅπου καὶ ἀνάκτορα τίθεται*. Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀνακτόριον, ἱερόν*.

ἀνάκτορον, τό. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν, ὁ ἄλλως λεγόμενος ναός, **σηκὸς** ἢ **ἄδυτον** (βλ. λ.) καί, προκειμένου περὶ χθονίας λατρείας ἐντὸς τοῦ ναοῦ, τὸ μέρος ἔνθα ἐφυλάσσετο τὸ λατρευτικὸν ἄγαλμα καὶ ἄλλα ἱερὰ καὶ ἦτο ἀπηγορευμένη εἰς τοῦτο ἡ εἴσοδος (βλ. Τραυλος, ἀνάκτορον, ΑΕ 1950/51, 1-16. Mylonas, Eleusis 83 κἑ. Rubensohn, ἐν JdI 70,1955,34 κἑ. 48 κἑ.). Ησυχ. λ. *ἀνακτόρων· ναῶν ἢ οἴκων βασιλέων*. Ὁ Αυτος, ἐν λ. *ἀνακτόριον*. Φωτ., Ἔκφρ. 196e (Βόννης) = Migne, PG 102,568C: *ναὸς ἐν μέσοις αὐτοῖς ἀνακτόροις, ἀνάκτορον ἄλλο θεῖον καὶ σεβάσμιον ἀνιστάμενος*. Σιμων. 180: *τὸ κρυπτὸν ἀνάκτορον*. Ἀδέσπ. Ἀποσπ. 262 (FTG, ed. Nauck 890): *Πυθίων ἀνακτόρων*. Ευριπ., Ἀνδρ. 43 καὶ 117.1112. Ἴων 55. Ρῆσ. 516. Ηροδ. 9,65: *τὸ (ἱρόν) ἐν Ἐλευσῖνι ἀνάκτορον*. Παυσ. 2.14,4: *τοῦ ἀνακτόρου καλουμένου πρὸς τῷ ὀρόφῳ*. Αθην. 4.167f: *Ἐλευσῖνί τε μυστηρίων ὄντων, ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον*. Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 1 (ed. Heikel 196): *οἱ δ' ἀνακτόρων ἁγίων εἴσω ἀδύτων τε καὶ ἀβάτων μυχῶν ἐντὸς διαβεβηκότες*. Αυτοθι, 9 (σελ. 221,11): *εἴσω δὲ τὸ ἀνάκτορον εἰς ἀμήχανον ἐπαίρων ὕψος*. Θεμιστ., λόγ. 1 (περὶ Φιλανθρ.) 2c: *ἀφαιρεῖται τῶν ἀνακτόρων τὴν ἐποψίαν*. Βλ. τοῦ Αυτου, λόγ. 5 (Εἰς Ἰοβιαν.) 71a καὶ 20 (Εἰς Θεοδόσιον) 235c. – Αγαθ., Ἱστ. 2,1 (I, σελ. 65,11 Βόννης): *τάς τε ὀροφὰς τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 351 (CSB, σελ. 18,218): *ἀνάκτορα θέσκελα*. 427 (σελ. 22,11): *ἀνάκτορα θέσκελα νηοῦ*. – Παρὰ Βυζαντινοῖς ἡ λέξις σημαίνει τὴν κατοικίαν τῶν ἀνάκτων, τῶν βασιλέων. Βλ. Ησυχ. ἐν λ. *ἀνακτόρων*. Εφραιμ, Χρον. 152: *πρὸς μέσοις ἀνακτόροις*. Θεοδωρ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5: *ἀναστὰς τῶν ἀνακτόρων ἐπέβη*.

ἀναλαμβάνω, ῥ. 1) ἀνεγείρω κατασκευήν τινα, ἰδίᾳ δὲ τὰ θεμέλια αὐτῆς, IG II 2²(1)1668,9: *καὶ ἀναλήψεται ἴσον κατὰ κεφαλὴν ἅπαν ὀρθὸν πρὸς τὸν διαβήτην*. 1672,59: *μισθωτῇ ἀναλαβόντι τὰς πλίνθους*. IdD 505,1: *ὁ ἀνελόμενος παρὰ τῆς πόλ[εως τὴν ἐργασίαν? τῶν θάκων? τῶν)*. – 2) ὑποστηρίζω διὰ τοίχου ἢ κιόνων, Δικαιαρχ. 59,23: *ἀγορὰν στοαῖς ἀνειλημμένην διτταῖς*, ἤτοι ὑποστηριζομένην κάτωθεν διὰ δύο κιονοστοιχιῶν. Βλ. καὶ Fabricius, ἐν Hermes 17,1882,562.

ἀνάλημμα, τό. Τοῖχος ὑποστηρίξεως γαιῶν ἢ χωμάτων ἀνδήρου τινός. Διον. Αλικ. 3,69: *ἀναλήμμασιν ὑψηλοῖς πολλαχόθεν περιλαβὼν καὶ πολὺν χοῦν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν τε ἀναλημμάτων καὶ τῆς κορυφῆς ἐμφορήσας, ὁμαλὸν γενέσθαι παρεσκεύασε καὶ πρὸς ἱερῶν ὑποδοχὴν ἐπιτηδειότατον*. Ὁ Αυτος, 4,59: *ἀναλήμμασί τε καὶ χώμασι μεγάλοις ἐξειργάσατο*. Διοδ. Σικ. 17,71: *ἀναλήμματι πολυδαπάνῳ*. 20,36: *κοίλους* (τόπους) *ἀναλήμμασιν ἀξιολόγοις ἐξισώσας*. ΠΔ(Ο'), Σοφ. Σειρ. 50,2: *ἐθεμελιώθη... ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ*. Παραλειπ. Β' 32,5: *τὸ ἀνάλημμα τῆς πόλεως*. Ὁ Σου(ι)δα(ς), ἐν λ. ἀνάλημμα τὸ ἐξηγεῖ ὡς ὕψωμα (ὑψηλόν), *στήριγμα*. – Ditt. Syll.³ 290 (Δελφῶν τοῦ 332 π.Χ.): *τὸ ἀνάλαμμα Ἀπόλλωνι*. FD III(3),181,5: *τὸ ἀνάλημμα τό τε ἔσω... καὶ τὸ ἔξωθεν ἐποίησαν*. IG II 2²(1)1672,17

(Ἐλευσῖνος τοῦ 329/8 π.Χ.): *τῆς τομῆς τῶν λίθων καὶ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς θέσεως εἰς τὸ ἀνάλημμα τὸ κατὰ τὴν οἰκίαν.* 19: *τῶν ἐνδέσμων τοῦ ἀναλήμματος.* 20: *εἰς τὸ ἀνάλημμα τὸ παρὰ τὸν πύργον τὸ(ν) στρογγύλον.* IV 1² 106 III 36 (Ἐπιδαύρου): *τοῦ ἀναλάμματος τοῦ παρ' Ἀπόλλωνι.* 108,159: *ἐπιστάταις τοῦ ἀναλάμματος.* IG 4.203,21/22 (Ἰσθμοῦ): *τὰ ἀναλήμματα... ἐπεσκεύασεν.* VII 4255 (Βοιωτίας)10: *ἀπὸ τοῦ ἀναλήμματος τοῦ τῆς χαράδρας.* XI(2)163A38: *εἰς τὸ ἀν[άλ]ημμα.* 165,33: *εἰς τοὺς καταληπτῆρας τοῦ ἀναλήμματος.* 35: *τοῦ Κυνθίου τὸ [ἀ]νά[λη]μμα.* 287A103: *τὸ ἀνάλημμα... οἰκοδομῆσαι.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ἐν ΑΕ 1923,45 (Ἀμφιαρείου)12: (λίθους) *ἁρμόττοντας πρὸς τὸ ἀνάλη[μμα.* 26: *λίθον πόδα προσαρμότ[τ]ων πρὸς τὸ ἀνάλημμα.* Βλ. καὶ στ. 39.45.46. CIG 2681 (Ἰασοῦ): *τὸ ἀνάλημμα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ κερκίδα.* Μουσ. Σμύρν. 1876/7, 37,10. Σχέδια ἀναλημμάτων βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,270, εἰκ. 166. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ VITR. 9.6,1.1,1.7,6 καὶ 7 (**analemma**).

ἀνάληψις, ἡ. Ἡ ἐκ νέου στήριξις ἢ κατασκευή. ΣΤΡΑΒ. 13.1,38(C. 599): *οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων* (= τῶν πόλεων) *ἀνάληψιν μετηνέχθησαν.*

ἀναλογία, ἡ. Ἡ ἀριθμητικὴ σχέσις τῶν μερῶν ἑνὸς ὅλου πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ σύνολον (λατ. **proportio**). VITR. 3. 1, 1. ΣΕΞΤ. ΕΜΠ., πΜαθ. 7,106: *ἀναλογία δ' ἐν ἀριθμῷ κεῖται.*

ἀναλογίζομαι, ῥ. Ὑπολογίζω τι μετ' ἀκριβείας ἢ καταμετρῶ ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ἐκτελέσεως ἔργου τινὸς οἰκοδομικοῦ, IdD 290,195.202: *τοῦ[ἀρχιτέκτονος ἀναμετρησαμένου καὶ ἀναλογισαμένου τὰς ὀργυάς.*

ἀναλόγιον (καὶ **ἀναλογεῖον**), τὸ (βυζ.). Κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. ἀναλογεῖον. *ἐν ᾧ τίθενται τὰ βιβλία.* ΚΩΔΙΝ., ὀφφ. 44,4 (Βόννης): *ἀναλόγιον, ἐφ' οὗ ἐπίκειται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον.* 65,20: *καὶ τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου τεθέντος ἀσπάζεται τοῦτον ὁ βασιλεύς.*

ἀναμετρέω -ῶ καὶ **ἀναμετροῦμαι**, ῥ. Μετρῶ ἐκ νέου μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκριβῶς, καταμετρῶ, ὑπολογίζω. ΣΤΡΑΒ. 1. 3,11 (C. 54): *ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων ἀναμετρησάντων καὶ ἀπαγγειλάντων μετεωροτέραν τὴν ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ θάλατταν τῆς κατὰ Κεγχρεὰς εἶναι.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 9.17,2: *ἀναμετρήσας ἀπὸ τῆς αἱμασιᾶς ἐπὶ τὸν κῆπον.* IdD 290,195 καὶ 202: *τοῦ] ἀρχιτέκτονος ἀναμετρησαμένου καὶ ἀναλογισαμένου τὰς ὀργυάς.*

ἀναμέτρησις, ἡ. Ἡ ἀκριβὴς καταμέτρησις POxy 2145,2 (2ος μ.Χ. αἰ.): *ἀναμέτρησις κονιατικῶν [ἔργ]ων.*

ἀναμοχλεύω, ῥ. Κινῶ ἢ ὑψώνω τι διὰ τοῦ μοχλοῦ ἢ σηκώνω τὸν μοχλὸν θύρας. ΕΥΡΙΠ., Μήδ. 1317: *τί τάσδε κινεῖς κ' ἀναμοχλεύεις πύλας.*

ἀνανεόω -ῶ καὶ **ἀνανεοῦμαι**, ῥ. = κατασκευάζω τι ἐκ νέου. ΠΔ(Ο΄), Ἰὼβ 93,24: *ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.3,11 = ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 42 (ed. BIDEZ-CUMONT, σελ. 48): *τοὺς δὲ καταλυθέντας* (ναοὺς) *ἀνανεοῦσθαι.* ΣΩΖ., ἔ.ἀ. 3.17,3: *τῶν εὐκτηρίων οἴκων ἀνανεοῦν.* ΘΕΟΦ., Χρον. 5,79 (σελ. 322,10 Βόννης): *ἀψίδα... διαρραγεῖσαν... αὐτὸς ἐμπειρίᾳ τεχνιτῶν περισφίγξας καὶ ἀνανεωσάμενος.* 80 (σελ. 323,7): *ναὸν διαπτωθέντα καὶ τὸ ἀρχαῖον ἀποβαλόντα κάλλος ἀνενεώσατό τε.* ΑΥΤΟΘΙ, σελ. 387,5/6: *καὶ ἀνενέωσαν πολλὰς ἐκκλησίας καὶ ξενῶνας καὶ γηροκομεῖα.* ΠΡΟΚ., πΚτισμ. 4.2,23 καὶ 3,5: *τοὺς περιβόλους ἀνανεωσάμενος.* ΜΑΛ., Χρον. 9 (σελ. 217,3 Βόννης): *ἀνενέωσε δὲ καὶ τὸ Πάνθεον.* 13 (σελ. 339,1/2): *καὶ τὴν κόγχην ἀνανεώσας.* 357,21: *τὸ τεῖχος ἀνανεώσας.* ΔΟΥΚ., β. Ἱστ. 21 (σελ. 103,10 Βόννης): *οἰκοδομήματα... ἀνανεώσας.* ΛΕΩΝ ΓΡΑΜΜ., χρον. 137,21/22 (Βόννης): *πολλὰς ἐκκλησίας καὶ ξενῶνας ἀνανέωσεν.* – Ἐπιγραφὴ Μεγάρων, IG VII 26,7: *ἀνανεοῦν τε τὰς πόλεις.* Ἐπιγραφὴ Πάρου, IG XII(5),292,4: *ἀνενεώσατο ἀπὸ πολυετοῦς χρόνου πεπονηκότ[ι] γυμνασίῳ.* Inscr. Cret. IV 398,460: *ἀνενεώθη [οὗ]τος ὁ τοῖχος.* Πρβλ. CIG IV 8635. ΑΥΤΟΘΙ, 8621,8: *ἀνανεοῦντε[ς] τὰ τίχη.* 12: *ἀνενεώθη δὲ ὁ πύργος οὗτος.* 8662,7 (Παμφυλίας): *ἀναινεώθη τὸ ἔργον τῆς πλακώσεως τῆς πύλη[ς].* Ἐπιγραφὴ Καισαρείας, REG 73,1960,203, ἀριθ. 414: *τὰ δύο ὑδραγώγια ἐκ θεμελίων ἀνενεώθη.* Πρβλ. SEG 18.626,5. ΑΥΤΟΘΙ, 7.870,3: *ὁ πύργος ἀνενεώθη ἐκ θεμελίων.* 999,5: *τὸ μνημῖον ἀνενέωσαν ἰς τρία μέρη.* 8.172,2: *σύ με ἀνενέωσας ψηφίδι κοσμήσας.* 782,5: *ἀνενεώθη ἐκ θεμελίων εἰς ὕψος τὸ μέρος τοῦτο τοῦ τείχο<υ>ς.* 18.473,6/7: *ἀνανεωσάμενόν τε καὶ τὸ γυμνάσιον τὸ Σεβαστόν.* Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2217: *ἡ στοὰ ἀνενεώθη.* Πρβλ. καὶ 2128.2239. 2245.2261.2641. BERNAND, IGdPh. II, 1969, ἀριθ. 194 (σελ. 228),8. 225 (σελ. 300)15. Arch. Pap. II 570, ἀριθ. 49,1: *ἀνενεώθη ἡ πόρτα.* Sammelb. I. 1598,4/5: *ἀνενεώθη ὁ πύργος ἐκ θεμελίων.* 4075: *καὶ τὸ κ[ά]στρον ἡμῶν ἀνενέωσεν.* IV 7475,10: *ἀνανεώθη ὁ αὐτὸς τόπος.* TCHALENKO, Vill. ant. SN 39a: *τὴν ἐκκλησίαν ἀνενέωσεν.* c: *τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἀνενέωσεν τὸ μέρος αὐτοῦ τῆς ψηφώσεως.* d: *ἀνενέωσεν τὸ μέρος αὐτοῦ τῆς ψηφώσεως.* Bull. épigr. V, 1964-67, σελ. 437, ἀριθ. 474 (Βόστρων): *ἀνενεώθη ἐκ θεμελίων ὁ δυτικὸς τοῖχος τοῦ ναοῦ καὶ διεκοσμήθη.*

ἀνανέωσις, ἡ. Ἡ ἐκ νέου κατασκευή, ἡ ἐπισκευὴ καὶ ἀποκατάστασις. Ἐπιγραφ. Μεγάρων, IG VII 26,5: *καὶ διακοσίους πόδας μαρμάρου εἰς τὴν ἀνανέωσιν τοῦ λουτροῦ.* Sammelb. 5112,60.5113,21: *εἴς τε οἰκοδομὴν καὶ ἀνανέωσιν.* 7475,17: *ἡ γραφὴ τούτου τοῦ ταβλίου καὶ τῆς ἀνανεώσεως.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,13: *τῇ ἀνανεώσει τοῦ ναοῦ.* 8.24,4: *εἰς ἀνανέωσιν ναῶν.* ΘΕΟΦ., Χρον. 273,8 (Βόννης): *εἰς ἀνανέωσιν καὶ οἰκοδομήν.*

ἀνανεωτής, ὁ. Ὁ ἐκτελῶν τὴν ἀνανέωσιν, Forsch. in Ephesos II 46,1: *ὁ ἀνανεω[τ]ὴς τοῦ [ἔ]ργου τού[του].*

ἀναξέω -ῶ, ῥ. = ξέω προσεκτικῶς, ξέων καθιστῶ λείαν τὴν ἐπιφάνειαν λίθου ἢ ξύλου ἑπομένως στιλβώνω αὐτήν. Ἡ ἀνάξεσις ἐγένετο δι' εἰδικοῦ ἐργαλείου, ξυστῆρος, περὶ οὗ βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2, σελ. 125, εἰκ. 65. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.6,6: *μνημεῖον μέγιστον ᾠκοδόμησεν... ἐκ λίθου λευκοῦ καὶ ἀνεξεσμένου.* Τὸ ῥ. συχνότερον ἐν ἐπιγραφαῖς, IG I² 372E3: *τὰ πλαίσια τὰ ἐπ[ὶ τὰς] κλιμακίδας... ἀναχσέσα[ι καὶ] κολλε͂σαι.* 373,68: *κανόνας ἀναχσέσαντι.* 204: *τὸ πυχσίνο π[λ]αισί[ο δύο ὄντε ἀ]ναχσέσαντι καὶ κολλέσα[ντι].* 216/217: *ἀν[αχ]σέ[σαν]τι πρὸς τὸλ κανόνα τὸλ λίθι[νο]ν.* II 1² 463,72: *ἀναξῶν το[ὺ]ς [ἁ]ρ[μ]οὺς ἁρμόττοντας.* IG VII 3073,123 (Λεβαδείας): *ἀναξέων τοὺς καν[όνας] πάντας.*

ἀναξοά, ἡ. Ἡ ἐπιμελὴς ξέσις ἢ λείανσις ἑνὸς λίθου ἢ ξύλου, IG IV 1² 102,66: *εἵλετο στύλων [ἀν]αξοάν.*

ἀναξύω, ῥ. = πελεκῶ, κατεργάζομαι. ΠΛΟΥΤ., Ποπλ. 15: (κίονες) *πληγέντες αὖθις καὶ ἀναξυσθέντες*, δηλ. πελεκηθέντες πάλιν καὶ ἀναξυσθέντες.

ἀνάπαιστος, ον. Ὁ ἐπανειλημμένως παιόμενος, ἐπὶ κλειδῶν ἰδίᾳ ἡ σφυρήλατος. IG II 2²(1)1425B399: *κλὲς ἀνάπα[ισ]τος.* ΑΥΤΟΘΙ 1541,22 καὶ IdD 1440A18/19. 1442B33: *κλεὶς ἀνάπαιστος.* Βλ. καὶ IdD 1412a33 καὶ 1426B I 41/42: *κλεῖν ἀνάπαιστον.* IG XI(2)161A94: *κλῆδα ποιήσαντι ἀνάπαιστον.* IdD 1403Bb II33. 1417A II54/55: *κλεῖν ἀνάπαιστον σιδηρᾶν.* 1414a II14. 1417A II17: *κλεῖν ἀνάπαι-*

στον ὁλοσίδηρον. 1403Bb II26. 1414 b II13. 1417A II47. BI 146.1426B II 54: κλεῖν ἀνάπαιστον λαβὴν ἔχουσαν ξυλίνην. Πρβλ. καὶ 1442B43: Αὐτόθι, 1412a13. 1417AI116: κλεῖν ἀνάπαιστον τῶν ἔνδον θυρῶν (εἰκόνας σιδηρῶν κλειδῶν, βλ. παρὰ Diels, antT, σελ. 40.42 καὶ πίν. VI).

ἀναπελεκάω -ῶ, ῥ. = πελεκῶ ἐκ νέου ἢ ἐπιμελῶς, IG VII 4255,19: *τὰ δὲ μέτωπα ἀναπελεκήσει εὐτενῆ.*

ἀναπετάννυμι, ῥ. Ἀνοίγω. Λέγεται ἰδίᾳ ἐπὶ θυρῶν. Πολυδ., Ὀν. 10,26: *ἀναπετάσαι* (ἀνοῖξαι) *τὴν θύραν.* Ομ., Ἰλ. Μ, 122: *οὐ δὲ πύλῃσιν εὑρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας* (= τὰς θύρας) *καὶ μακρὸν ὀχῆα, ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες.* Πινδ., Νεμ. 9,2: *ἀναπεπταμέναι... θύραι.* Ηροδ. 3,146 καὶ 158: *ἀναπετάσας τὰς πύλας.* Πλατ., Φίληβ. 62C: *ἀναπετάσας τὰς θύρας.* Ξεν., Ἑλλ. 6.4,27: *ἀναπεπταμένης ταύτης τῆς παρόδου.* Κύρ. Ἀν. 7.1,17: *ἀναπεταννύουσι τὰς πύλας.* Λουκ., Τίμ. 13: *ἀναπετάσαι τὰς θύρας.* Ὁ Αὐτος, πΣ θ 31: *θύρῃσι δὲ οὐκ ἤσκηται* (ὁ νηὸς) *ἀλλ' ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται.* Θεμιστ., λόγ. 18 (πΦιληκ.)217a: *τοῖς λείοις καὶ ἀναπεπταμένοις δαπέδοις.* Ὁ Αὐτος, λόγ. 22,278b: *τὸ θύριον... ἀνεπέτασαν.* Νικηφ. Γρηγ., β. Ἱστ. 27,13 (σελ. 134,21 Βόννης): *πυλίδας ἀναπετάσας.*

ἀναπλάσσω, ῥ. Πλάττω ἐκ νέου, ἀνοικοδομῶ. Ηροδ. 8.109,4: *καί τις οἰκίην ἀναπλασσάσθω.* Dikaiomata 1,183: *οἰκίδια ἀναπλασσέτω* (3ος π.Χ. αἰ.).

ἀναπληρόω -ῶ, ῥ. (ἀρχ.-βυζ.) = συμπληρῶ, ἀποκαθιστῶ, IG II 1²(1)463,74 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ τὰ ἔξω ἠρει[πι]ωμένα τοῦ τείχους ἀνα[πληρώσει? πλίνθ]οις καὶ ἡμιπλινθ[ί]οις.* Θεοφ. Συν. 3,43 (σελ. 145,17/18 Βόννης): *δένδρα δέ τινα καὶ ποικίλματα ἐκ πρασίνων ἔχοντα τὸ λεῖπον ψηφίδων ἀναπληρούμενον.*

ἀναπλόω, ῥ. Ἀνοίγω, ξεδιπλώνω τὰ φύλλα τῶν θυρῶν. Babr., Μυθ. Αἰσ. 74,3 (Schneidewin): *τὰς θύρας ἀναπλώσας.*

ἀναπτύσσω, ῥ. Ἀνοίγω (ἰδίᾳ ἐπὶ θυρῶν καὶ παραθύρων), ἀνοίγω τὰ φύλλα (2 ἢ 3) ἐξ ὧν ἀπετελοῦντο. Ευριπ., Ἠλ. 357: *τοῖσδ' ἀνεπτύχθαι πύλας.* Ὁ Αὐτος, Ἰφιγ. ἐν Τ. 1286: *ἀναπτύξαντες εὐγόμφους πύλας.* ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,16: *αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς.*

ἀνάρμοστος, ον. Ὁ μὴ προσηρμοσμένος, ἑπομένως ὁ μὴ διά τινος μέσου (κόλλης, γόμφου, τόρμου) προσκεκολλημένος. Ησυχ. λ. *ἀγόμφωτα· ἀνάρμοστα.*

ἀναρρήγνυμι, ῥ. 1) προξενῶ ῥῆγμα, ἵνα καταστρέψω. Ὁμ., Ἰλ. 7,461: *τεῖχος ἀναρρήξας.* Ευριπ., Ἑκ. 1040: *βάλλων γὰρ οἴκων τῶν δ' ἀναρρήξω μυχούς.* Θεοκρ., Εἰδ. 22,12: *ἀνέρρηξαν δ' ἄρα τοίχους ἀμφοτέρους.* Πολυβ. 5.71,9: *τοῦτον* (= τὸν ὑπόνομον) *ἀναρρήξαντες ἐνέφραξαν ὕλῃ καὶ λίθοις.* – 2) καταστρέφω, χαλῶ. Νικ., Θηρ. 477: *κλῆιδας ἀναρρήξας ἑκατέρθεν.* – 3) ἀνασκάπτω, ὀρύσσω. Ευριπ., Τρῳ. 1153: *ἀλλ' εἰμ' ὀρυκτὸν τῷ δ' ἀναρρήξων τάφον.* Λογγιν., π Υψ 9,6: *ἀναρρηγνυμένης μὲν ἐκ βάθρων γῆς.* Ψελλος, Μιχαὴλ Ε, 29 (ed. Renauld I, σελ. 104): *ἀνεκαλύπτοντο δὲ κρηπῖδες γῆθεν ἀναρρηγνύμεναι.*

ἀνασκάπτω, ῥ. 1) ἀνατρέπω διὰ σκαφῆς ἐκ θεμελίων, κατεδαφίζω, κατασκάπτω. Πολυβ. 15.1,6: *τούς τε ναοὺς ἐκ θεμελίων ἀνέσκαψε.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14. 15,12: *τοὺς οἴκους τῶν ὀρόφων ἀνασκάπτων.* Αππ., Ἐμφ. 1,81: *οἰκίαν... ἀνεσκαμμένην.* Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 9: *βάθρων ἀνασκάπτοντες τὰ προσευκτήρια.* Ιουλιαν., Ἐπιστ. 124 (ed. I. Bidez et F. Cumont 105): *ἐκ βάθρων ἀνασκάψαι.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.20,7: *εἰ δὲ ἡμίεργά ἐστι τὰ οἰκοδομήματα, ἐκ βάθρων ἀνασκάψαι.* IG XII(2)526a5/6 (Ἐρεσοῦ): *καὶ τοῖς βωμοῖς ἀ[νέσ]καψε.* – 2) σκάπτω, ἀνορύσσω. Διων Κασσ. 63,16. Πολυαιν. 7,46: *τὰς... ὁδοὺς ἀνασκάπτουσιν.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,7: *τῆς προτέρας οἰκοδομίας τὰ λείψανα καθεῖλον καὶ ἀνέσκαψαν.*

ἀνασκαφή, ἡ. 1) Ἡ πρᾶξις τοῦ ἀνασκάπτειν. Στραβ. 9.3,8 (C. 421): *παύσασθαι τῆς ἀνασκαφῆς.* – 2) Ἡ ἐκ σκαφῆς προερχομένη κοιλότης. Ευσταθ., Ἰλ. 1019,61: *χείλη καὶ ἀνασκαφαὶ κοίλης τάφρου.*

ἀνασκευάζω καὶ **ἀνασκευάζομαι**, ῥ. 1) ἐπισκευάζω, ἀναστηλώνω, κατασκευάζω ἐκ νέου. Θουκ. 4,116: *ἀνασκευάσας τέμενος.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 6.2,8: *τὴν ἀγορὰν εἴσω ἀνεσκεύασαν.* Στραβ. 16.1,5 (C. 738): *ἣν* (πυραμίδα) *Ἀλέξανδρος ἐβούλετο ἀνασκευάσαι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6.5,2. Πλουτ., Ἠθ. 578f: *Ἀγησίλαος τὸν Ἀλκμήνης τάφον ἀνασκευασάμενος.* Παυσ. 5.27,11: *τοῦ Ἡραίου τῆς ὀροφῆς κατ' ἐμὲ ἀνασκευαζομένης.* CIA II(1)167,74: *τὰ ἔξω... τοῦ τείχους ἀνα[σκευάσει πλίνθ]οις καὶ ἡμιπλινθ[ί]οις.* Ἐπιγραφ. Ὀλβίας, Latyschev, Inscr. ant. I ἀριθ. 104,4: *ἀνεσκεύασεν.* II 48 (Παντικαπαίου)3: *ἀνεσκευ[άσθη ὁ] πύργος ἐκ θεμελίων.* – 2) μετακομίζω, μεταφέρω, IG I² 313,151 (Ἐλευσῖνος): *τὸλ λίθος ἀνασ[κ]ευάσαι ⊦ III ἐκ τõ hιερõ.* – 3) τροποποιῶ, καταστρέφω, διαλύω. Ἐπιγραφ. Ἄργους BCH 27, 1903,262,10: *μηδένα ἀνασκευάσε τὸ ἐμὸν μνῆμα.*

ἀνασπαστήριον, τό. Λαβὴ μεταλλικὴ ἢ μηχανὴ δι' ἧς ἀνυψοῦντο ἢ ἠνοίγοντο αἱ **καταρακταὶ** (βλ.λ.), ὁριζόντιοι ἰδίᾳ θύραι. Αππ., Ἐμφ. 4,78: *τὰς πύλας οὐ δυναμένους ἔτι ἀνασπάσαι, χωρὶς ἀνασπαστηρίων γενομένας.*

ἀνασπαστός, όν. Ὁ διὰ λαβῆς ἢ μηχανῆς ἀνυψούμενος ἢ ἀνοιγόμενος. Σοφ., Ἀντ. 1186: *κλῆθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης χαλῶσα.*

ἀνασπῶ, ῥ. Ἀποσπῶ διὰ τῆς βίας ἀντικείμενόν τι ἰσχυρῶς πρὸς ἄλλο ἡρμοσμένον, καταστρέφω, διαλύω. Ηροδ. 5,86: *πρὸς τὰ ἀγάλματα, οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτά.* Πρβλ. 7,119. Θουκ. 6,100: *τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν.* Ευριπ., Μήδ. 1981: *τύμβους ἀνασπῶν.* Αιν. Τακτ. 18,12: *ἀνέσπασαν τὸν πηλὸν καὶ ἔλαβον τὸν τύπον τῆς βαλάνου.* Πολυβ. 2.5,5: *τῆς ... γεφύρας ἀνασπάσαντες τὰς σανίδας.* 5.39,4: *ἀνασπάσαντες ... τὰς πυλίδας.* Αππ., Ἐμφ. 4,78: *τὰς πυλίδας οὐ δυναμένους ἔτι ἀνασπάσαι.* Βλ. καὶ 111. Λουκ., Τραγωδ. 14: *ἀνασπάσειν ἐκ βάθρων τὴν γῆν.* Λιβαν., Προγυμν. 13,8 (ed. Foerster, 8,552): *τῶν τοὺς βωμοὺς ἀνασπάτων.* Φιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,3 (ed. J. Bidez 79,3): *τῶν βάθρων ἀνασπασάμενοι,* 137,13: *πόλεις καὶ οἰκίας ἀνασπῶντες ἐκ βάθρων.* Πορφ., Ἐκθ. 3,260,15 (Βόννης): *ἐκ τοῦ πάτου πρὸς τὸν τοῖχον ἀνασπάσαι ἕνα βήσαλον.* Λεων, Βασιλ. 15,48: *λίθοι... ἀνασπώμενοι.*

ἀνάσταμα, τὸ (βλ. λ. **ἀνάστημα**).

ἀναστάς, ἡ = ἡ **παστὰς** (βλ.λ.). Σχολια εἰς Απολλ. Ροδ. 1,889: *δι' ἀναστάδος ἣν ἡμεῖς παστάδα λέγομεν.*

ἀνάστασις, ἡ. Ἡ ἀνύψωσις ἢ ἀνέγερσις οἰκοδομήματός τινος ἢ καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀνεγέρσεως οἰκοδομήματος ἀκόμη δὲ καὶ τὸ στήσιμον ἀγάλματος. Πολυδ., Ὀν. 3,91: *ἔστι δὲ καὶ ἀνδριάντος στάσις καὶ ἀνάστασις καὶ πόλεως ἀνάστασις – ἡ ἀναστάτωσις – παρὰ Δημοσθένῃ καὶ τειχῶν καὶ οἰκοδομημάτων.* Δημοσθ. 479,24: *κάλλιστον δὲ πάντων ἡ τῶν τειχῶν ἀνάστασις.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3: *πεντήκοντα γὰρ πηχῶν οὖσα τὴν ἀνάστασιν* (= τὸ ὕψος). Πλουτ., Ἠθικὰ 873a: *περὶ τοῦ τροπαίου τῆς ἀναστάσεως.* Ιμ., λόγ. 14,15: *ἔδωκα δ' ἂν*

ἔγωγε καὶ ἀνάστασιν τῷ ἀγάλματι ἐν ἀττικοῖς τεμένεσι. ΑΡΡ., Αν. 4.11,2: *ναῶν τε οἰκοδομήσει καὶ ἀγαλμάτων ἀναστάσει* (δηλ. στήσιμον τῶν ἀγαλμάτων). ΛΟΥΚ., Φάλ. 1,3: *οἰκοδομημάτων ἀναστάσεσιν*. ΠΡΟΚ., πΚτισμ. 1.10,13: *λίθων εὖ μάλα εἰργασμένων ἀνάστασις* (= ανύψωσις). Ὁ ΑΥΤΟΣ, 2,1,9: *τὴν τοῦ περιβόλου ἀνάστασιν* (= ἀνέγερσιν). FD III(1), ἀριθ.551,20: *ἀνδριάντων ἀναστάσεσιν*. CIG III 3858, 15/16: *τὴν [ἐ]πιμέλειαν [π]ο[ι]ησαμένου τῆς ἀνασ[τ]άσ[ε]ως Συμμάχου*. 3960a10: *τῆς τοῦ ἀνδριάντος ἀναστάσεως Ξένωνος Ἀπολλωνίου*. BECHTEL, ἐν SGDI 3505,20/21: *τὰν ἐπιμέλειαν τᾶς εἰκόνος* (= ἀγάλματος) *τᾶς ἀναστάσιος ... ποιησεῖται*. Βλ. καὶ στ. 25. LATYSCHEV, Inscr. ant. I² 34,8 (Ὀλβίας). BCH 11, 1887, 91,13: *ἐπιμεληθέντος τῆς ἀναστάσεως τοῦ κολοσσοῦ*. AthMitt 24,1899,232,25/26: *ἐπιμεληθέντος τῆς ἀνασ[τ]άσεως Μ. Ἀντ. Κλαυδιανοῦ*. Inscr. Perg. VIII 2,441,17: *ἐπιμεληθέντων τῆς ἀναστάσεως τῶν στρατηγῶν*. TAM 2(2)408,12(Λυκίας): *τὴν τῶν ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων ἀνάστασιν*. 2(3) 771,7/8: *τῆς ἀναστ[ά]σεως τοῦ ἀνδριάντος*. 846,6: *εἰς ἄνστασιν* (= ἀνάστασιν) *τῶν ἀνδριάντων*. Didyma II 89,11. 90,10. 166,10. 181,9. KEIL - PREMERSTEIN, BüRL III 73a10/11: *τῆς ἀ]ναστάσεως [τοῦ ἀνδρι]άντ[ο]ς*. MAMA VIII, 508 (Ἀφροδισιάδος): *ἐπεμελήσατο τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀνδριάντος*. BGU 1028,6: *ἀνάστασις ἀνδριάντος*.

ἀνάστατος, ον. 1) τὸ ὄρθιον τμῆμα, ἡ πρόσοψις. ΗΣΥΧ. λ. *θριγκός· ἡ στεφάνη τοῦ τείχους· περίφραγμα, ὡς περίβολος ἤγουν τὸ ἀνάστατον τοῦ τείχους* (οἰκοδομῆς), *ἐφ' οὗ καὶ ἡ στέγη κεῖται*. Ἀδέσπ. Ἀποσπ. (FTG NAUCK 914)394: *καὶ δόμων ἀνάστατον*. – 2) ὁ ἐκ θεμελίων ἀνατετραμμένος. ΦΩΤ., Λεξ. (ed. R. REITZENSTEIN) λ. *ἀνάστατος: κατεστραμμένος*. ΑΝΔΟΚ. 33,17: *ἀναστάτους τοὺς οἴκους ποιήσαντες*. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 770: *μέλαθρον ἄρδην ἐκ βάθρου ἀνάστατον*.

ἀναστηλόω - ῶ, ῥ. Στήνω, ἀνεγείρω τι ὡς μνημεῖον. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 883: *κρηπῖδ' ἀνεστήλωσαν*. ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 1033e: *εἰκόνα χαλκῆν ἀναστηλώσας*. ΚΩΔΙΝ., σχ. 38,17 (Βόννης): *ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἀνεστήλωσε*.

ἀναστήλωσις, ἡ (ἀρχ.-βυζ.). Σημαίνει κυρίως τὴν ἐκ νέου ἀνύψωσιν καταπεσούσης στήλης εἰς τὴν κατακόρυφον θέσιν της, ἔπειτα δὲ καὶ ὁλοκλήρου μνημείου ἢ ἄλλου ἀρχιτεκτονικοῦ ἢ διακοσμητικοῦ μέλους. ΠΤΟΛ. ΚΛΑΥΔ., Ἡφ. (Φωτίειος Βιβλιοθ. 147Β): *περὶ τῆς τοῦ Λέοντος ἀναστηλώσεως*. Πρβλ. καὶ 190: *ἡ ἀναστήλωσις τῶν σεπτῶν εἰκόνων*. ΚΕΔΡ. 311,20 (Βόννης). ΖΩΝΑΡ. 3,338,9. 365,12.

ἀνάστημα (ποιητικὸς δωρικὸς τύπος **ἀνάσταμα** = ἡ ἀνέγερσις συνήθως ἐπὶ οἰκοδομήματος. ΣΤΟΒ. 316,40. ΣΙΒΥΛΛ., Χρησμ. 8.268. PPetr. 3,291). Ἡ ὄχθη ἢ τὸ ὕψωμα ἐν εἴδει τοίχου ἐκ λίθων ἢ χώματος ἢ ἄλλης τινὸς ὕλης. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 5,36: *στοχὰς δὲ καλεῖται... ὕλης ὑπὲρ τὴν γῆν ἀναστήματα*. ΜΕτυμ. λ. *ὄχθαι· σημαίνει καὶ τὸ ἀνάστημα τῆς γῆς*. ΑΥΤΟΘΙ, λ. *ὀχθήσας: ἀπὸ τῶν ὄχθων, οἳ ἀναστήματά εἰσι τῶν ποταμῶν*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,19: *ἐν τούτοις οὖν τοῖς ἀναστήμασιν ὑπονόμους ἀνδρομήκεις ὀρύττοντες*. 14,29: *ποιήσαντες ἐξ αὐτῶν* (τῶν λίθων) *ἀναστήματα μεγάλα*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,8: *τὸ πᾶν ἀνάστημα τῆς Ἀντωνίας ἐπὶ τεσσαράκοντα πήχεις ἠγείρετο*. ΕΠΙΚΤ. παρὰ ΣΤΟΒ., Γνῶμ. 62 (μτφ): *μὴ τοσοῦτον τῆς πολυτελείας τῶν ἀναστημάτων φρόντιζε*. ΠΔ(Ο'), Ζαχ. 9,8: *ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα*. ΠΑΧΥΜ. 2.234,17: *καὶ ὁ ἐκεῖσε χαλκοῦς ἀνδριὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου, ὁ ἐπὶ κιονώδους μὲν ἐρηρεισμένος τοῦ ἀναστήματος*.

ἀναστοιβάζω, ῥ. = κατασκευάζω. ΕΥΣΤΑΘ., Πονημ. 310,29: *τοῖχος τοῖς παροδεύουσιν ἀνεστοίβαστο*.

ἀναστομόω -ῶ, ῥ. Διανοίγω στόμιον ἢ ἄνοιγμα. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.5,15: *ἀνεστόμωσε τὰς τάφρους πρὸς τὸν ποταμόν*. ΠΟΛΥΒ. 5.62,4: *τάς τε διώρυγας ἀναστομοῦν*. ΠΟΛΥΑΙΝ. 7.17,5: *ἀναστομοῦν τὸν ὑπόνομον*.

ἀνασφηνόω -ῶ, ῥ. Συσφίγγω ἢ στερεώνω τῇ βοηθείᾳ σφηνῶν, σφηνώνω. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. (ἀρχ. Μαθ. 24): *ἀνασφηνούσθω τὰ ξύλα ὑπὸ σχοινίοις λελειωμένοις*.

ἀνασφίγγω, ῥ. Συμπλησιάζω σφικτά. Τὸ ῥῆμα δὲν εἶναι βέβαιον. Ἡ μετοχὴ τοῦ ἀορίστου του ἀνασφ[ίξας] εἶναι συμπλήρωσις τοῦ ἐκδότου τῶν IG XII(2)11,23 (Λέσβου): *ἀνασφ[ίξας] καὶ τοὺς ἁρμοὺς πρὸς κα[νόνα]*.

ἀνατειχίζω, ῥ. Κτίζω εκ νεου τὰ τείχη η συμπληρώνω κενὰ αὐτῶν. ΞΕΝ., Ἑλλην. 4.4,18: *ἀνατειχίσαι τὰ διῃρημένα ὑπὸ Πραξίτα τείχη*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1: *τούτου* (τοῦ λόφου) *τὸ ταπεινότατον ἀπὸ τριακοσίων ἀνετειχίσατο πηχῶν*.

ἀνατειχισμός, ὁ. Ἡ ἐκ νέου οἰκοδόμησις ἢ ἐπισκευὴ τῶν τειχῶν. ΞΕΝ., Ἑλλ. 4.8,9: *καὶ χρήματα προσέθηκεν αὐτῷ εἰς τὸν ἀνατειχισμόν*.

ἀνατέμνω, ῥ. Κόπτω βαθέως, λαξεύω, χαράσσω διὰ τομῆς ΦΙΛ. ΜΗΧ. 1, σελ. 16,11: *πολυσχιδεῖς τε ἀνατέμνων ὁδοὺς καὶ τὰς λεωφόρους ἁπάσας*. IG II 1²463,63 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἀνατεμεῖ τὸ γ[ε]ι[σ]ηπό[δ]ισμα*.

ἀνατομή, ἡ. Λάξευμα πρὸς τοποθέτησιν ξένου σώματος ΗΡΩΝ., Βελοπ. 230: *ἡ δὲ περιστομὶς ἐπὶ ξύλον... ἀνατομὴν ἔχον πρὸς τὸ τοῦ τόνου πάχος*.

ἀνάτονος (λατ. **anatonus**), ον. Ὁ πρὸς τὰ ἄνω ἐκτεινόμενος. VITR. 10.10,6: *si capitula altiora, quam erit latitudo, facta fuerint, quae anatona dicuntur*.

ἀνατρίβω, ῥ. Τρίβω ἰσχυρῶς ἢ ξέω ἵνα ἀφαιρέσω, IG II 1²463,87 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἀνατρίψας ἀποσ[κάψει]*.

ἀναφέρω – ἀναφέρομαι, ῥ. Φέρω ἐπάνω, ἀναβιβάζω, σηκώνω πρὸς τοποθέτησιν. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἰδίως εἰς ἐπιγραφάς. IG XI (2) 203A,44 (Δήλου): *ἀνενέγκασι τὰς κεραμίδας*. 204,81: *κερα]μίδας ἀνενέγκασι*. Πρβλ. καὶ 234,11. IdD 316,119: *ἐργάταις μόλυβδον ἀνενένκασι ἐπὶ τὴν ἅμαξα[ν]*. 354,62: *τοῖς [ἀ]νενέγκασι ΙΙC*. 372A102: *καὶ ξύλα ἐνέγκασι καὶ ἀνενέγκασι*. 109: *καὶ ἀνενέγκασι εἰς τὸν οἶκον τὸν παρὰ τὸ πρό[πυ]λον ΔΠ*. 114: *τοῖς ἀνενέγκασι καὶ ἐργασαμένῳ*. SEG 1. 502: *ἀνηνέχθη τὸ ὑπέρθυρον*. IGLS II 361,1: *ἀνενέχθη τὸ ὑπέρθυρον*. PFlor. 140,4: *ξύλα ἀνενέγκαι εἰς τὰ ἔργα*.

ἀναφορά, ἡ. Ἡ ἀναβίβασις. PFlor 145,4: *ἀναφορὰ τῶν ξύλων*. IdD 500A21/22: *ἀναφορ[ὰν ποιῶν τὴν καθήκουσα]ν τῷ γείσῳ πρὸς τὰ μέτρα τὰ δοθέντα παρὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος*.

ἀναφορεῖον, το. Βλ. καὶ λ. **ἀνάφορον**. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. 518,13 (PORSONUS): *σκευοφορεῖον καὶ ἀναφορεῖον: τὸ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀμφίκοιλον ξύλον οὗ ἐξαρτῶσι τὰ βάρη*. ΑΥΤΟΘΙ, σελ. 611,11.

ἀναφορεύς, ὁ. Ὁ ἀνέχων ἢ ἀναβιβάζων. BEKKER, AG 393,19 = ΣΟΥ(Ι)Δ. εν λ. = ΦΩΤ., Λεξ. λ. (R.REITZENSTEIN): *ἀναφορεῖς οἱ ἀνέχοντες, οἱ ἀναβαστάζοντες*. ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 25,13: *ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ξύλα ἄσηπτα, καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ*.

ἀναφορέω -ῶ, ῥ. Αναβιβάζω. ΗΡΟΔ. 3,102: *ἀναφορέουσι τὴν ψάμμον*. ΘΟΥΚ. 4,115: *ἀμφορέας πολλοὺς καὶ πίθους ἀνεφόρησαν καὶ λίθους μεγάλους*. IG I² 372,25: *λεκάνας| ἀναφορέσασιν*.

ἀνάφορον, τό. Τὸ ἐπὶ τῶν ὤμων ἰδίᾳ τῶν ἐργατῶν ὁριζοντίως τιθέμενον ξύλον πρὸς στήριξιν τοῦ ὄπισθεν κρεμαμένου βάρους, τὸ ἄλλως **σκευοφορεῖον** ἢ **ἀναφορεῖον** (κοινῶς *μανέλλα*). Πολυδ., Ὀν. 7,175: *τὸ δὲ τἆλλα σκεύη φέρον οὐ μόνον σκευοφόριον ἀλλὰ καὶ ἀνάφορον εὕροις ἂν ἐν Βατράχοις Ἀριστοφάνους εἰρημένον*. 10,17: *ὅτῳ δὲ τὰ σκεύη ἐκομίζετο, σκευοφόριον μὲν τοῦτ' Ἀριστοφάνης καλεῖ τὸ ξύλον... ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνάφορον κατὰ τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν εἴη ἂν ταὐτὸν τοῦτο εἰρημένον ἐν Ἀριστοφάνους Φοινίσσαις· «καὶ τὸν ἱμάντα μου/ἔχουσι καὶ τἀνάφορον», ἔτι δὲ σαφέστερον ἐν Βατράχοις «μεταβαλλόμενος τ'ἀνάφορον»*. Φρυν., Επιτ.15, 9: *ἀνάφορον* (Ἀριστοφ., Βάτρ. 8. Απόσπ. 559) = Bekker, AG 10,23: *τὸ ξύλον, ᾧ χρῶνται πρὸς τὴν κομιδὴν τῶν ἀχθῶν*. Ησυχ. ἐν λ. *ἀνάφορον· τὸ τῶν ἐργατῶν ξύλον*. Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀνάφορον: ξύλον ἀμφίκοιλον, ἐν ᾧ τὰ φορτία ἐξαρτήσαντες οἱ ἐργάται βαστάζουσιν*. Βλ. καὶ Ἀριστοφ., Ἐκκλ. 833: *φέρε σὺ τ' ἀνάφορον ὁ παῖς*.

ἀναφράσσω -ττω (ἢ **ἀναφράγνυμι**), ῥ. = φράττω ἐκ νέου, **ἀποφράττω** (βλ. λ.), κλείω. Ησυχ. ἐν λ. *ἀναφράξαντες ἀναπτύξαντες, ἀναπετάσαντες*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.7,10: *τὰς διεκβολὰς ἀναφράττειν καὶ φρουρεῖν τὴν πόλιν*. Θεμιστ., λόγ. 7,91d: *λιμένες δὲ ἀνεφράγνυντο*. Λεων Γραμμ., Χρον. σελ. 319,8 (Βόννης): *ἀνέφραξέ τε θυρίσι καὶ σανιδώμασι τὰς τῶν ἐμβόλων στοάς*.

ἀναφωτίς, ἡ (*βυζ.*) = φεγγίτης καὶ ἰδίᾳ ὀροφῆς. Χων., Χρ. 3,2 (σελ. 139c Βόννης): *οὐδ ἡ σιδηρόδετος ἀναφωτίς*.

ἀναχαλκεύω, ῥ. Λυώνω τὸν χαλκὸν (λατ. **recudo**). [Ψευδο]Καλλ., Ἱστ. Μ. Ἀλεξ. 3.29b: *ἀναχαλκεῦσαι τὰς πύλας*.

ἀναχέω, ῥ. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ σημερινὸν ἐπιχώνω, γεμίζω μὲ χώματα. Λουκ., Λεξιφ. 2: *τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνδηρα*.

ἀναχρίω, ῥ. (*βυζ.*). Χρίων ἐκ νέου ἀποφράσσω. Μαλ. 380,13 (Βόννης): *ἀνεχρίσθη ἡ θύρα* (τοῦ πύργου).

ἀναχσέω = **ἀναξέω** (βλ. λ.), ῥ. IG I² 372,63 (Ἐρεχθείου): *κλιμακίδας [h]ιδ[ρύσα]ντα ἀναχσέσα[ι]*. 373,24: *κανόνας ἀναχσέσαντι*. 32: *ἀ[ναχσέσαντι*.

ἀναχύρωτος, ον (ἐνν. πηλός). Ὁ μὴ ἠχυρωμένος, ὁ μὴ μεμειγμένος μετ' ἀχύρων. Ἀριστοφ., Ἀνάγ. (Απόσπ. 21: CGF III 965): *ἀναχύρωτος πηλός*. Βλ. καὶ Πολυδ., Ὀν. 7,164: *ἀναχύρωτον δὲ τὸν πηλὸν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναχύρῳ λέγει*.

ἀνάχωμα καὶ **ἀνάχωσμα**, τό. 1) σωρὸς χώματος ἢ ἄμμου σχηματίζων ὄχθον ἢ ἄνδηρον. Ησυχ., ἐν λ. *θίσανα: ἀνάχωμα σωροειδὲς καὶ οἱ τῆς ψάμμου σωροί*. – 2) τὸ ἄνδηρον. Αρποκρ. λ. *ἄνδηρα: τὰ ἀναχώματα*. Φωτ., Λεξ. (R. Reitzenstein): *ἄνδηρα... Ὑπερείδης* (βλ. Απόσπ. 113) *δὲ τὰ ἀναχώματα λέγει, διὰ τὸ ὑπεράνω εἶναι τῶν διερῶν*.

ἀναχωματίζω, ῥ. Πληρῶ διὰ χώματος, ἐπιχωματίζω. Ευσταθ., Ἰλ. 652,30: *ὁ Σοφοκλῆς τάφον χῶσαι εἶπεν, ὅ ἐστιν ἀναχωματίσαι*.

ἀναχωματόω -ῶ (-*οῦμαι*), ῥ. (*βυζ.*) = ἄλλως αναχωματίζω: τοποθετῶ σωρὸν χώματος παρὰ τὸ χεῖλος τάφρου. Παχυμ. 363,11 (Βόννης): *ὥστε καὶ ἀναχωματοῦσθαι* (τὴν τάφρον).

ἀναχωματισμός, ὁ (*βυζ.*) = πλήρωσις διὰ χώματος, ἐπιχωμάτωσις. Κωδιν., πΚτισμ. 104,6 (Βόννης): *τὸν ἀναχωματισμὸν τοῦ κτισθέντος παρ' αὐτοῦ κίονος*.

ἀναχωμάτωσις, ἡ. Ἡ τοποθέτησις προστατευτικῶν σωρῶν χώματος. Θεοφ., Βουλγ. 4.113b: *αἱ ἀναχωματώσεις, ἃς ποιοῦσιν οἱ γεωργοὶ διὰ τὰ ὕδατα*.

ἀναχωνεύω, ῥ. 1) μαλάσσω ἐκ νέου. Ιω. Χρυσ., τόμ. 11,444f: *οὗτος δὲ ὁ πηλὸς οὐκέτι ἀναχωνευθῆναι δύναται*. – 2) τήκω ἐκ νέου προκειμένου νὰ ἀναπλάσσω. Στραβ. 9.1,23 (C. 399): *τὴν παλαιὰν ἐκβολάδα καὶ σκωρίαν ἀναχωνεύοντες*. PHolm. 2,8. PLeid. 10,6. IdD 290,159: *τοὺς ἥλους τοὺς σπασθέντας ἐκ τοῦ ξυλώματος ἀναχω[νεύσαντι ἔ][δομεν καθὰ σ]υνέτασσεν ὁ ἀρχιτέκτων ⱵⱵ|||*.

ἀναχώννυμι -μαι, ῥ. Καλύπτω ἢ ἀνυψῶ δι' ἐπιχωματώσεως. Παλ. Ἀνθ. 7,537: *κενεὴν τήνδ' ἀνέχωσε κόνιν*. Δημοσθ., πΚαλλ. 28(55): *τὴν ὁδὸν ἀνακεχωκότες*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.42,6: *οὗτος ὁ τόπος ἀνακέχωσται μὲν ἤδη*. Λουκ., Τόξ. 43: *δύο τάφους ἀναχώσαντες*. Λεξιφ. 2: *τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνδηρα*. Φιλοστρ. 696: *ἐφ' οὗ καὶ τὸ ψάμμιον ὄρος ἀναχωσθῆναι λέγεται ὑπὸ τοῦ Νείλου*. Σχολια εἰς Φιλοστρ., Ἡρ. 491: *ἀναχωσθῆναι ἐπὶ ποταμοῦ, ἀναχωννύναι ἐπὶ τύμβου*. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 6.1,5: *διώρυχα ναυσίπορον ἀναχωσθεῖσαν*. PPetr. II.13,18a5: *ἵνα ἀναχωσθῇ τὰ κοιλώματα*. IG II 2²(1) 1672,167: *ἀναχῶσαι [τ]ὸ Ἐλευσίνιον*. Ἐπιγρ. Τροίας, JÖAI 3,1900,55,14: *ἀνελεῖν τοὺς ἀρχαίους βασμοὺς καὶ ἀναχῶσαι ὡς κάλλιστα*.

ἀνάχωσις, ἡ. 1) ἡ κατασκευὴ ἀναχώματος, ἤτοι ὑψωμένου χωματίνου προστατευτικοῦ χείλους, ἰδίᾳ εἰς ποταμούς. Νικ., Θηρ. (Σχολια εἰς 576): *ταῖς ἀναχώσεσι τῶν ποταμῶν*. PSI 488,13 (3ος π.Χ. αἰ.). – 2) ἡ διὰ χώματος πλήρωσις. JÖAI 3,1900,55,24: *εἴς τε τὴν ἀνάχ[ωσι?]ν τοῦ θεάτρου καὶ τὴν ἄλλην ἐπισκευήν*.

ἀνάχωσμα, τό. Ταυτόσημον πρὸς τὸ **ἀνάχωμα** (βλ. λ.). Σχολια εις Ἀριστοφ., Ἱππ. 527: *καὶ ἀναχώσματα ποταμῶν*.

ἀνγροφὰ = **ἐγγραφὴ** (βλ. λ.).

ἀνδειράς, ἡ = τὸ ἄνδηρον. Ησυχ. ἐν λ. *ἀνδειράδες· πρασιαὶ ὀχετοὶ ταφρώδεις*.

ἄνδηρον, τό. 1) χεῖλος, ἄκρον, κράσπεδον. Φωτ., Λεξ λ. *Ἄνδηρα· Ὑπερείδης δὲ τὰ ἀναχώματα λέγει διὰ τὸ ὑπεράνω εἶναι τῶν διερῶν*. Βακχυλ. 1 (App.) 54: *ἐπ' | ἀνδήροις ἁλός*. Υπερειδ., Απόσπ. 113: *τὰ χείλη τῶν ποταμῶν ἄνδηρα λέγουσι*. Καλλ., Απόσπ. 814 (Pfeiffer): *Πακτωλοῦ χρυσέοισιν ἐπ' ἀνδήροισι*. – 2) ἐπίπεδος ἐπιφάνεια σχηματιζομένη δι ἐπιχώσεως, ἣν συγκρατεῖ τὸ τεῖχος. Θεοφρ., πΦΙ 7.15,2: *τοῖς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀνδήροις*. Μοσχ. 4,102: *ἐπὶ προύχοντος ἐρείσας ἀνδήρου*. Πλουτ., Ηθ. 650c: *τεκμῆσθαι καθάπερ ἀνδήροις καὶ ὀχετοῖς*. Λουκ., Λεξιφ. 2: *τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνδηρα*. Στρατων, εν Παλ. Ἀνθ. 12,197: *ἐπ' ἀνδήροισιν*. – 3) φυτευμένον τμῆμα τοῦ σχεδίου ἑνὸς κήπου, αντιστοιχοῦν πρὸς τὸ σημερινὸν parterre. Θεοκρ., Ειδ. 5,93: *ἄνδηρα παρ' αἱμασιαῖσι*. Πλουτ., Ἠθ. 649d: *ὥσπερ ἐν ἀνδήροις τισὶν οὐχ ὁμαλοῖς*. 650c: *καθάπερ ἀνδήροις*. Σου(ι)δ. εν λ. *ἄνδηρον: μέρος τι τοῦ κήπου*.

ἀνδρεὼν καὶ **ἀνδρειών**, ὁ = ἀντὶ τῷ **ἀνδρὼν** (βλ. λ.). Ηροδ. 4,95: *κατασκευάσασθαι ἀνδρεῶνα*. Πρβλ. 1,34. 3,77. Παλ. Ανθ. 9.922,7: *καὶ ἀνδρειῶνα καὶ αὐλὰν κοσμείτω*. IG XIV 291,4 (Αἰγέσθης): *τὰν ἐπιμέλειαν... τῶν ἔργων τοῦ ἀνδρεῶνος*.

ἀνδριαντοθήκη, ἡ = κόγχη ἐν τῷ τοίχῳ πρὸς τοποθέτησιν ανδριάντος, κν. *ἀχιβάδα*. CIG 2779 I (Ἀφροδισιάδος).

ἀνδροβάμων, ὁ καὶ **ἀνδρόβασμος**. Ἐπίθετον διδόμενον εις τὰς πολὺ στενὰς ὁδούς, ἐκείνας δηλ. διὰ τῶν ὁποίων εις μόνον ἀνὴρ ἠδύνατο νὰ διέλθῃ. Inscr. Cret. III 65,27,4/5.66,28,3. IGRom I 980,4: *τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ἀνδροβάμονας ἀποκατέστησεν*. GDI 5690 (Αἰγύπτου).

4.9.22: ὁδὸς ἀνδρόβασμος. Βλ. καὶ Ησυχ. ἐν λ. ἀνδρόβασμος· στενὴ ὁδός.

ἀνδρόδομος, ὁ. Τὸ μέγα διαμέρισμα τῆς ἀρχαίας οἰκίας ἔνθα παρέμενον καὶ ἐγευμάτιζον οἱ ἄνδρες, ὁ ἄλλως λεγόμενος **ἀνδρὼν** (βλ. λ.) ἢ **ἀνδρωνῖτις** (βλ. λ.). Ησυχ. λ. ἀνδροβάμων· ἀνδροδόμων: *τρικλίνων*. Σου(ι)δ. λ. ἀνδρόδομος: *ὁ τρίκλινος*. Ευσταθ., Ὀδ. 1573,29: *οἶκος καὶ αὐτὸς μέγας· ὁ παρ᾽ ἄλλοις ἀνδρόδομος ἢ τρίκλινος.*

ἀνδρών, ὁ (ἰων. **ἀνδρεών**, ποιητ. **ἀνδρειών**· ἀντίθ. τοῦ *γυναικὼν* καὶ *γυναικωνῖτις*). Μέγα δωμάτιον τῆς ἀρχαίας οἰκίας βλέπον πρὸς τὴν αὐλὴν καὶ εὑρισκόμενον συνήθως ἔναντι τῆς θύρας τῆς εἰσόδου καὶ συχνάκις πολυτελῶς διακοσμημένον καὶ χρησιμεῦον πρὸς ὑποδοχήν, παραμονὴν καὶ ἑστίασιν τῶν ἀνδρῶν, δι᾽ ὃ καὶ περιεβάλλετο ὑπὸ εὐρέων καὶ χαμηλῶν πεζουλίων, ἢ καὶ κλινῶν, ἐφ᾽ ὧν ἐξηπλοῦντο. Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ἀνδρῶνος εἶναι α) ἡ ἀσύμμετρος διάταξις τῆς εἰσόδου του καὶ τοῦτο διὰ τὴν ἁρμονικὴν τοποθέτησιν τῶν κλινῶν καὶ β) ἡ κάλυψις τῶν δαπέδων δι᾽ ἰσχυροῦ κονιάματος ἐν τῇ ἑξῆς διατάξει: πέριξ τῶν τοίχων καὶ εἰς πλάτος 0,90 μ. τὸ δάπεδον εἶναι ὑπερυψωμένον κατ᾽ ὀλίγα ἑκατοστά, εἰς δὲ τὴν σχηματιζομένην ζώνην τοποθετοῦνται αἱ κλῖναι. Τὸ κεντρικὸν τμῆμα εἰς τὰς πλουσιωτέρας οἰκίας καλύπτεται διὰ ψηφιδωτοῦ. Ὡραῖα παραδείγματα ἀνδρώνων εὑρέθησαν εις τὰς οἰκίας τῆς Δήλου καὶ τῆς Ὀλύνθου (J. Chamonard, Expl. de Délos 8. Le Quartier du Théâtre πίν. III-IV (οἰκίαι Διονύσου καὶ Ἰνωποῦ) καὶ D. M. Robinson - J. W. Graham, Olynthus VIII, 1938, σελ. 55 καὶ 173). Οἱ **ἀνδρῶνες**, καλούμενοι καὶ **οἶκοι** (βλ. λ.), ὠνομάζοντο, κατὰ τὸν Πολυδευκην (1,79) **τρίκλινοι**, **πεντάκλινοι**, **δεκάκλινοι** (βλ. λ.), τῶν κλινῶν ἀποτελουσῶν, οὑτωσί, μέτρον καθορισμοῦ τῶν ἀνδρώνων (ἔ.ἀ: *καὶ ἁπλῶς πρὸς τὸ τοῦ μεγέθους μέτρον ὁ τῶν κλινῶν ἀριθμός*. Βλ. καὶ E. S. McCartney, The Couch as a Unit of Measurement, CPh 29,1934,30-35). Εις τοὺς οἴκους, ἰδιωτικοὺς ἢ δημοσίους, αἱ κλῖναι ἦσαν ξύλινοι (Χ. Μπουρας, Ἡ ἀναστήλωσις τῆς στοᾶς τῆς Βραυρῶνος, Ἀθῆναι 1967, 1951, 52), ἢ μετάλλινοι (Θουκ. 3.68,3 [καταγώγιον Πλαταιῶν]). Αθην. 5.193c: *τῶν δὲ... οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας, οἱ δὲ νῦν ξενῶνας καὶ ἀνδρῶνας ὀνομάζουσι.* Σου(ι)δ. λ. *ἀνδρῶνα οἶκον ἔνθα οἱ ἄνδρες εἰώθασιν ἀθροίζεσθαι*. Αισχ., Ἀγαμ. 244: *κατ᾽ ἀνδρῶνας εὐτραπέζους*. Χοηφ. 712: *ἄγ᾽ αὐτὸν εἰς ἀνδρῶνας εὐξένους δόμων*. Ευριπ., Ἡρακλ. 954: *ἐς ἀνδρῶν᾽ ἐσπεσών*. Παλ. Ἀνθ. 9.322,7: *παστάδα τις τοιοῖσδε καὶ ἀνδρειῶνα καὶ αὐλὰν κοσμείτω*. Ξεν., Συμπ. 1, 4: *ὥσπερ ὑμῖν ὁ ἀνδρὼν κεκοσμημένος*. 13: *ὁ δὲ στὰς ἐπὶ τῷ ἀνδρῶνι ἔνθα τὸ δεῖπνον ἦν*. Αριστοφ., Ἐκκλ. 176: *τὰ δικαστήρια καὶ τὰς στοάς, ἀνδρῶνας πάντα ποιήσω*. Ὁ Αυτος, Βαβυλώνιοι, παρὰ Πολυδ., Ὀν. 10,173. Βλ. καὶ Ηροδ. 1,34. Vitr. 6.7,5: *Graeci enim andronas appellant oecus, ubi convivia virilia solent esse*. Πλουτ., Λουκ. 39: *κατασκευαὶ ἀναπεπταμένων ἀνδρώνων*. Αθην. 12,542d: *ἄνθινά τε πολλὰ τῶν ἐδαφῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι κατεσκευάζετο*. Φιλοστρ., βΑπολλ. 1,25: *θάλαμοι δὲ καὶ ἀνδρῶνες καὶ στοαί, τὰ μὲν ἀργύρῳ, τὰ δὲ χρυσοῖς ὑφάσμασι, τὰ δὲ χρυσῷ αὐτῷ καθάπερ γραφαῖς ἠγλάϊσται*. Ιουλιαν., Ἐπιστ. 180: *ἑκατονταδόχους ἀνδρῶνας*. Θεμιστ., λόγ. 26.322b: *καὶ τὸν μὲν ἀνδρῶνα ἀνεπίξεστον καταλιπεῖν*. 28.223a: *ὃς μὲν πρόδομον ἐγείρει, ὃς δὲ θάλαμον, ὃς δὲ ἀνδρῶνα*. Χων. 7,3 (σελ. 269,3 Βόννης): *περίστυλοι ἀνδρῶνες*. PSI 547,14. – IG XI(2) 156A38 (Δήλου): *τὸ προστῷον τῶν ἀνδρώνων*. 35.39: *τοῦ προστῴου τῶν ἀνδρώνων*. 199A68: *τοῦ ἀνδρῶνος τοῦ ἐπὶ θαλάσσῃ*. 203A35: *τοῦ ἀνδρῶνος τὴν θύραν ἐπισκευάσαντι*. 287A24: *δοκίδος... τῆς καθαιρεθείσης ἐκ τοῦ ἀνδρῶνος*. IdD 290,25. 314A141. 317,19. 403,53. SEG 7.71,2: *τὰ θυρώματα τοῦ ἀνδρῶνος*. 241,3 (Γεράσων): ε[ἰ]ς *οἰκοδομὴν ἀνδρῶνος καὶ θύρας*.

ἀνδρώνιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἀνδρὼν** (βλ. λ.). IG XI(2) 287A147.154.166.168: *ἀνδρώνιον τεθυρωμένον*. 157.159.161. 171: *ἀνδρώνιον ἄθυρον*. 173: *ἀνδρώνια δύο τεθυρωμένα*.

ἀνδρωνῖτις, ἡ (ἀττ. τ. **ἀνδρών**, ὁ· βλ. λ.). Τὰ ἰσόγεια διαμερίσματα τῆς οἰκίας ἔνθα παρέμενον οἱ ἄνδρες. Λυσ., Ἐρατ. φ. 9: *οἰκίδιον... διπλοῦν ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν*. Ξεν., Οἰκ. 9,6: *τὴν γυναικωνῖτιν... θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος*. Vitr. 6.7,4: *Haec autem peristylia domus andronitides dicuntur*. Πλουτ., Ἠθ. 457c: *ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος εἰς τὴν ἀνδρωνῖτιν*. IG XI(2), 158A18-19: *τῆς ἀνδρωνίτιδος παρὰ Φίλτου*. 161A16. 162A14: *οἰκίας τῆς ἀνδρωνίτιδος*. Βλ. σχετικῶς καὶ E. Gardner, ἐν JHS 21,1901,299-300.

ἀνεγείρω, ῥ. Οἰκοδομῶ εἰς ὕψος, κατασκευάζω. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 20.9,7: *τὴν ἀνατολικὴν στοὰν ἀνεγεῖραι*. ΠΔ(Ο´), Σοφ. Σειρ. 49,13: *ἀνεγείραντος τὰ οἰκόπεδα*. Παλ. Ἀνθ. 9,693a: *ἀνέγειρε δόμον*. Λιβαν., λόγ. 9,56: *προσθήκην ἀνεγεῖραι τῇ πόλει*. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.4,5: *τὰ ἱερὰ ἀνεγείρωσιν*. Ησυχ. Μιλ. ἐν Müller, FHG IV 4,33: *τὸν... ναὸν... κατηρειπωμένον ἀνήγειρε*. Θεοφ., Χρον. 3,43 (Βόννης 143,18): *τοὺς ἀνεγειγερμένους οἴκους*. Αυτοθι 146,18: *εὐκτήριον... ἐδείματο... ἐκ τεσσάρων μὲν κιόνων βαθυΐνων τὴν ὀροφὴν ἀνεγειρόμενον*. 144,3: *εἰς τεσσάρων δὲ Θετταλικῶν τὰς στοὰς ἀνεγηγερμένας καὶ βασταζομένας*. 5,86 (332,4): *ἐκ βάθρων ἐκεῖνος ἀνήγειρεν*. Μαλ., Χρον. 200,20 (Βόννης): *ἀνεγείρας καὶ τὰ τείχη σπουδαίως φοβερὰ διὰ Ξεναίου ἀρχιτέκτονος*. 217,4: *ἀνεγείρας τὸν βωμόν*. Φωτ., Ἔκφρ. (Ὁμ. 3), ἐν Migne, PG 102.572B: *ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀνεγειρομένη ἀψίς*. Σου(ι)δ., ἐν λ. Σεμίραμις (ed. Adler IV, 339,5): *τὰς πυραμίδας ἀνήγειρε*. Νικηφ. Γρηγ., Βυζ. Ἱστ. 7,12 (Βόννης 1.273,23): *ἐκ βαθέων τῶν θεμελίων ἀνήγειρε πυραμίδας*. Κωδιν., σχ. 45,19 (Βόννης): *κιόνων λευκῶν σιγματοειδῶς ἀνεγερθέντων*. Ὁ Αυτος, πΚτ. 100,14: *ἀνήγειρε τρίκλινον*. Πάτρια ΚΠόλεως 33 (SOC 148): *ναὸν... κατηρειπωμένον ἀνήγειρε*. Διήγησις, οἰκ. ν. ἁγ. Σ. 2 (Preger, SOC 76,3): *καὶ τὴν λοιπὴν ὕλην τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸ ἀνεγεῖραι τὸν ναόν*. Αυτοθι 10 (85,14): *ἀνεγείραντες τὰς ἀψίδας τῶν τε ὑπερῴων εὐωνύμων τε καὶ δεξιῶν*. SOC 19,10 = Migne, ἔ.ἀ. 653a: *ἀνεγείρουσι τὸν αὐτὸν ναόν*. Αυτοθι, 19,14: *ἀνεγείρεται ὁ αὐτὸς ναός*. Δουκ., β. Ἱστ. 18,48 (Βόννης 85,9): Migne, ἔ.ἀ. 857C: *τάφρον ἔσκαψε καὶ χώματα ἀνήγειρε*. Dölger, Schatz. HB 21,2.30,5 καὶ 7.32,10,11: *ναοὺς ἀνεγεῖραι καὶ μοναστήρια*. 37,80. – 47,13: *ἀνήγειρε δὲ τὴν ῥηθεῖσαν ἱερὰν μονὴν ἰσχυρὰν εἰς τὸ μάλιστα τείχεσιν ὑψοπετέσι πύργοις τε καὶ ἐπάλξεσιν*. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἐπιγραφάς: CIG IV 8634: *ἐκ βάθρων ἀνηγέρθη τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον τοῦ Σιναίου ὄρους*. 8777: *ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων πύργον*. 8771,2: *ἀνηγέρθη ὁ πάνσεπτος οὗτος καὶ θεῖος ναὸς... ἐκ [βάθ]ρων*. 8797: *ἀνήγειρε[ν τὸ τεῖχος ἐκ βάθρων]*. OGIS 422,4 (Ἰουδαίας): *ἀπὸ θεμελίων ἀνήγειρεν*. IGLS 2114: *τὴν οἰκοδομὴν ἀνήγειραν*. 2124. 2127. –2140: *τὴν πύλην ἀνήγειρεν* (βλ. καὶ 2438:

ἀνέγειρεν τὴν πύλην... ἀπὸ θεμελίων). Βλ. καὶ 2002. 2111.2116.2118.2129. 2135.2393.2438.2683. SEG 2.755,8 (Συρίας): ἀνήγειρεν τὴν ψαλίδα. 7.353,5/6 (Δούρων Εὐρωποῦ): ἀνήγειρεν τήνδε τὴν οἰκοδομὴν καὶ τὰς ψαλίδας. ΑΥΤΟΘΙ, 357,3: ἀνήγειρεν... τήνδε τὴν οἰκοδομὴν καὶ τὰ θυρώματα. 358,3: ἀνήγειρεν... τὸν οἶκον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ταμιεῖον. ΑΥΤΟΘΙ, 1089,3 (Ρώμης): τὸν βωμὸν ἀνήγει[ραν.

ἀνεδάφιστος, ον = ὁ μὴ ἐπιπεδωθείς, ὁ ἀνισοπέδωτος. ΑΡΙΣΤΟΤ., Προβλ. 23.29,2: ἀνεδάφιστος γῆ.

ἀνείσοδος, ον. Ὁ στερούμενος εἰσόδου ἢ προσπελάσεως. ΠΛΟΥΤ., Δίων 7: τὴν αὐλὴν... ἄβατον καὶ ἀνείσοδον οὖσαν. Πύρρος 29: ἀνείσοδον ἔσεσθαι τὴν πόλιν.

ἀνέκβατος, ον. Ἐκεῖνος ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν δύναταί τις νὰ ἐξέλθῃ. ΘΟΥΚ. 3,98: ἐσπίπτοντες ἔς τε χαράδρας ἀνεκβάτους. ΟΠΠ., Ἁλιευτ. 4,392: ἐς θάλαμον... ἀνέκβατον.

ἀνέλκυσις, ἡ. Ἡ ἀνύψωσις. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΘΟΥΚ. 7,25: ἐρρωμενέστερον δὲ πρὸς τὴν ἀνέλκυσιν καθίσταται, ὅταν καὶ δίκρουν ξύλον πρὸ αὐτῆς τιθείη. Βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,169,8.170 καὶ εἰκ. 123.

ἀνέλκω, ῥ. Ἀνυψῶ τι, κρατῶ εἰς ὕψος, ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. ἀνελκυσθῆναι: ἀναχθῆναι εἰς ὕψος. ΘΟΥΚ. 2,76: καὶ δοκοὺς μεγάλας... ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας. DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 124§60 (Βόννης) = Ιω. ΧΡΥΣ., ὁμ. 3,5 π Εφ.: MIGNE, PG 11.23D: ἀνελκόμενα τὰ ἀμφίθυρα.

ἀνέμβατος, ον. Ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον δὲν δύναταί τις νὰ εἰσέλθῃ. Παλ. Ἀνθ. 5.294,3: ὥς τις ἔπαλξις ἀνέμβατος. 7.723,1: ἄδμητος καὶ ἀνέμβατος. 9.641,5: ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσιν ἀνέμβατος.

ἀνεπίκλυστος, ον. Ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς πλήμμυραν. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.10,2: χώματά τε μεγάλα μεταξὺ τοῦ τείχους, ὥστε ἀνεπίκλυστον εἶναι.

ἀνεπίξεστος, ον. Ταυτόσημον τῷ **ἀκατάξεστος** (βλ. λ.), ὁ μὴ δεχθεὶς τὴν τελικὴν ξέσιν ἢ λείανσιν, ὁ ἀτελὴς ἢ ἀκόσμητος. ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 746: μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 26,322b: ἀνδρῶνα ἀνεπίξεστον καταλιπεῖν. 388b: ἀνεπίξεστον δῶμα. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 74,19: οἶκος θεοῦ ἀνεπίξεστος.

ἀνεπίστατος, ον. Ὁ μὴ τοποθετηθεὶς εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν λίθος, IG VII 3074,5: τῶν ἀδέτων ἢ ἀμολυ[βδ]οχοήτω[ν ἢ] ἀνεπισ[τάτ]ων ἢ ἀκαταξέστων.

ἀνέργαστος, ον. Ὁ μὴ εἰργασμένος, κατειργασμένος, ὁ ἄλλως ἀκατέργαστος. ΑΡΙΣΤΟΤ., Μετ. 1048 b 4: καὶ τὸ ἀπειργασμένον πρὸς τὸ ἀνέργαστον. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,18: ἔτεμνον τὸν ἀνέργαστον λίθον. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. α,184: σίδηρον μέλανα διὰ τὸ ἀνέργαστον.

ἀνερκής, ὲς = ὁ ἄνευ ἕρκους, τείχους, περιφράγματος ΚΟΪΝΤ. ΣΜΥΡΝ. 3,494.

ἄνεφθος, ον. Ὁ μὴ ἐψημένος, ὁ ὠμός, ἰδίᾳ ἐπὶ πλίνθων, ΑΓΑΘ. 2,16 (ἐν HGM): τὰ ἐκ πλίνθου ἀνέφθου καὶ πηλοῦ ἀγροικότερον πεποιημένα (δωμάτια).

ἀνέχω, ῥ = 1) βαστάζω, ὑποβαστάζω. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 3,217: κίονας, οἳ περὶ τείχους ἑξείης ἄνεχον. ΑΡΙΣΤΕΙΔ., τόμ. 1,234: ἡ ἀκρόπολις ἀνέχει τὴν πόλιν. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ. 3,55: γέφυρα... σκάφαις ἀνεχομένη, καὶ σχεδίαις. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: αἱ στοαὶ... καλοῖς καὶ μεγάλοις ἀνείχοντο κίοσιν. 3: δύο δ' ἀνεῖχον ἑκάστην (ἐξέδραν) κίονες δώδεκα πηχῶν τὴν περιοχὴν ἔχοντες. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,81: ὀρόφους ἀνέχειν δύνασθαι. ΠΑΥΣ. 2.29,11: σταδίου πλευρὰ μία, ἀνέχουσα τὸ θέατρον. 6.24,9: τὸν ὄροφον δὲ δρυὸς ἀνέχουσιν εἰργασμένοι κίονες. ΟΙΝΟΜΑΟΣ, παρ' ΕΥΣΕΒ. 5,34: κίων ἀνέχων τὴν στέγην. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5,20,5: τὰ προπύλαια καὶ τὸν ὀπισθόδομον ἀνεῖχον. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπ. 25, ἐν MIGNE, PG 46.1096B: ἀνέχουσι δὲ καὶ οὗτοι ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀψίδας ταῦ ἔνδοθεν δι' ἴσου συγκατεσκευασμένας. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.3,18: ἀνέχουσι τὸν νεὼν κίονες. – 2) ὑψοῦμαι, προβάλλω. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5: ἀπὸ τῆς γῆς ὅσον πῆχυν ἀνέχοντα. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7: πύργος ναστὸς ἀνέχει. ΠΑΥΣ. 2.29,8: καὶ βωμός ἐστιν οὐ πολὺ ἀνέχων ἐκ τῆς γῆς. ΛΟΥΚ., π Σθ 30: ἕδρη μεγάλη ἀνέχει ἐκ γῆς... ἐπὶ τῆς ὁ νηὸς ἐπικέεται. 46: στῦλος ὑφεστεὼς μέγας ἀνέχειν τὸν βωμόν. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 12 κζ' § 13 (ed. FOERSTER VII 536 § 13): ἀνέχει... ὑπὲρ γῆς βάθρον τέτρασιν ἐπικείμενον κιοσι. ΠΡΟΚ., ἔ.ἀ. 1.8,18: χῶρος... λίθων ὑψοῦ ἀνέχων. 1,32: οἰκοδομία τις ἐκ γῆς ἀνέχει. ΘΕΟΦ., χρον. 3,43 (σελ. 144,2 Βόννης): τὸν χρυσῷ κατάστικτον κύκλον τῆς ὀροφῆς ἀνεχόμενον. ΑΥΤΟΘΙ, 5,89: ἑκκαίδεκα κίονες κατὰ στίχον ἑστηκότες ἀνέχουσιν. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (σελ. 140,7 Βόννης): τὸ πρὸς δύσιν δὲ τοῦ οἴκου μέρος ὑπὸ δύο μὲν κιόνων ἀνέχεται. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1854,42/43: εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες, τουτέστιν ἀναβαίνοντες καὶ ὡς οἷον ἀνίσχοντες ἢ καὶ ὑψοῦ ἀνέχοντες τὰς δοκούς.

ἀνήλατος, ον. Ὁ μὴ ἐλατὸς διὰ σφύρας, ὁ ὃν δὲν δύναταί τις διὰ τῆς σφυρηλατήσεως νὰ ἐκτείνῃ, ΑΡΙΣΤΟΤ., 386 b19: τὰ μὲν ἐλατά, οἷον χαλκός, τὰ δ' ἀνήλατα, οἷον λίθος καὶ ξύλον. 21: ἔστι δ' ἐλατὰ μὲν ὅσα τῇ αὐτῇ πληγῇ δύναται ἅμα καὶ εἰς πλάτος καὶ εἰς βάθος τὸ ἐπίπεδον μεθίστασθαι κατὰ μέρος, ἀνήλατα δὲ ὅσα ἀδύνατα. ΠΔ(Ο'), Ἰὼβ 41,15: ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος.

ἀνήλωτος, ον. Ὁ μὴ προσηλωμένος, ὁ ἀκάρφωτος, ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. ἀγόμφωτον· τὸ ἀνήλωτον.

ἀνηρεφής, ές. Ὁ ἄνευ ὀροφῆς, ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 2,1171: ἀνηρεφέος πέλε νηοῦ.

ἀνθέμιον, τὸ = γλυπτόν, ἐζωγραφημένον ἢ ἐξ ἄλλης ὕλης κόσμημα σχήματος ἄνθους προσκολλώμενον ἐπὶ ἢ ἀπὸ ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους, ΗΣΥΧ. λ.– ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 5.4,32. IG I² 372,47/48: ἄτμετα ἐκ τõ ἐντὸς ἀνθεμίο. II 2²(1) 1425AI80/81. 1460,15. 1534,97. XI(2)145,15: ἐγκολάψαντι ἀνθέμια. 165,24: ἀνθέμια τὰ ἐπὶ τῶγ κυματίων. IdD 1413 b21/23. 1417AI114. 1426 BI39/40.

ἀνθεμίς, ἡ. Σειρὰ ἀνθεμίων, IG II2²(1) 1534,43: ἐπ' ἀνθεμίδος.

ἄνθεμον, τό. Ταυτόσημον τῷ ἀνθεμίῳ. Ὕμν. Ὁμ. (Εἰς Ἀφρ.) 6,9: ἄνθεμ' ὀρειχάλκου. ΠΙΝΔ., Ὀλύμπ. 2,72: ἄνθεμα χρυσοῦ. IG I² 371,12 (Ἀττικῆς): μόλυβδος τõι ἀνθέμοι. Πρβλ. IG IX(2), 637 (Λαρίσης): ἄνθεμα δέξο.

ἀνθεμωτὸς (ἐπίθ.). Ὁ διὰ σχεδίων ἀνθέων πεποικιλμένος, ἰδίᾳ δὲ ὁ κοσμούμενος δι' ἀνθεμίων καλυπτὴρ κέραμος ἢ ἄλλο ἀντικείμενον, IG II 2²(1)1627 b306 (Ἀττικῆς). καλυπτὴρ ἀνθεμωτός. 310: καλυπτῆρες ἀνθεμωτοὶ II. Πρβλ. IdD 1439 Abc I 47: ἐπίσπασ[τρ]α [δύο ἀν]θεμωτά. 1441 A I68: ἐπίσπαστρα ἀνθεμωτά. Βλ. καὶ 1450 B48. Didyma II 431, 12: ἐκ τῶν ὁρμίσκων τῶν τῆς Ἀρτέμιδος τριῶν ἀνθεμωτῶν.

ἄνθεσις, ἡ. Ἕτερος τύπος τοῦ **ἀνάθεσις** (βλ. λ.). Ἀπαντᾷ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Ἐπιδαύρου, IG IV 1² 103,85: ἐσκαλίσιος ἐμ Πειραιεῖ ἐπὶ τὰν ἄνθεσιν.

ἀνθήλη, ἡ. Εἶδος καλάμου χρησίμου εἰς τὰ κονιάματα (λατ. **panicula**). ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 4.10,4: τοῦ δὲ φλεὼ (= εἶδος καλάμου) τὴν καλουμένην ἀνθήλην χρῶνται πρὸς τὰς κονίας. ΣΤΡΑΒ. 5.2,9(C.226): τύφη τε καὶ πάπυρος ἀνθήλη τε πολλὴ κατακομίζεται ποταμοῖς εἰς τὴν Ρώμην. ΓΑΛ., τ. 13,183: φυλάττεσθαι τοῦ καλάμου τὴν καλουμένην ἀνθήλην. ΔΙΟΣΚ. 1,114: ἀνθήλη καλάμων.

ἀνθρακώδης, ες = ἀνθρακοειδής. Ἐπίθετον εἴδους τινὸς λίθων (βλ. λ. **λίθος**). ΑΝΤΙΓ., ἱστ. παρ. συν. 136(151):

καταφέρειν λίθους ἀνθρακώδεις.

ἀνισεπίπεδος, ον (μτγν.) = ὁ ἔχων ἄνισον ἐπίπεδον, ΙΑΜΒΛ., π Νικ. ἀριθμ. 131Β: οἱ δὲ ἀνισεπίπεδοι καὶ ἀνισογώνιοι καὶ ἀνισοδιάστατοι, καλούμενοι σφηκίσκοι.

ἀνισογώνιος, ον (μτγν.) = ὁ ἔχων ἀνίσους γωνίας, ὁ μὴ ἰσογώνιος, ΙΑΜΒΛ., π Νικ. ἀριθμ. 131Β.

ἀνισοϋψής, ἐς = ὁ ἔχων ἄνισον ὕψος πρὸς ἄλλον, ὁ διάφορος κατὰ τὸ ὕψος. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 1425: οἰκοδομαὶ ἀνισοϋψεῖς.

ἀνισόω -ῶ, ῥ = ὁμαλίζω, ὁριζοντιώνω, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5, 1: ἀνισούμενος ὁ λόφος ηὐρύνετο. ΑΥΤΟΘΙ: ἀνισοῦν βουλόμενοι τοὺς στενωποὺς τοῦ ἄστεος.

ἀνίστημι, ῥ. Στήνω ὀρθίως, ἀνυψώνω, ὑψώνω ὑπὲρ τὸ ἔδαφος κτήριόν τι καὶ μτφ. κτίζω ἐκ νέου, ἀνοικοδομῶ. ΗΡΟΔ. 1,165: ἀνεστήσαντο πόλιν. 2,102: στήλας ἀνίστη. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 572: τροπαῖα πῶς ἀναστήσεις Διί; ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.5,12: ἀνίστη δὲ... πολλοὺς πύργους. ΔΗΜΟΣΘ. 477,68: ἀνέστησε (Κόνων) τὰ τείχη. Βλ. καὶ 164,21. ΠΑΥΣ. 1.2,2: ἐρείπια τειχῶν... ἃ Κόνων ἀνέστησε. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 2,689: βωμὸν ἀναστήσαντες. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 16,49: πύργους ἀνέστησαν. 19,54: μέρος τείχους ἀνέστησαν. ΣΤΡΑΒ. 4.1,8 (C.184): πύργους ἀνέστησαν. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 9.11,2: τὰ δὲ καταπεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνέστησε. 13.5,11: τὸ καθηρημένον τοῦ περιβόλου ἀναστῆσαι. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰουδ. Πόλ. 7.10,3: πύργῳ παραπλήσιον λίθων μεγάλων εἰς ἑξήκοντα πήχεις ἀνεστηκότα. 8.6,2: πύργους... ἀνέστησεν. Βλ. καὶ 13.2,3. 6,6. ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα ἀνέστησεν. ΛΟΥΚ., πΣΘ 46: βωμὸς λίθου ἀνέστηκε. ΠΔ(Ο΄), Ἀμ. 9,11: ἀναστήσω τὴν σκηνὴν τοῦ Δαυῒδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω καὶ ἀνοικοδομήσω. Ἀγγ. 9: τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναόν. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 10,136a: τῶν φρουρίων τὰ μὲν ᾠκοδόμησεν ἐκ καινῆς, τὰ δὲ ἀνέστησε κατατετριμμένα. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.2,6: Καισάριος... μεγαλοπρεπῆ ναὸν... ἀνέστησεν. ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 42 (ed. J. BIDEZ et F. CUMONT 48,15 = ΣΩΖ. 5.3,11): καὶ τοὺς βωμοὺς ἀνίστασθαι. ΗΣΥΧΙΟΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ (MÜLLER, HGF IV) 33,4: ἱερά τε θεῶν πλεῖστα ἀνεστήσατο. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ναΣ 515: πλίνθοις ὀπταλέῃσιν ἀνεστήσαντο δεθείσας. Πρβλ. DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., ἔ.ἀ. 68 § 9. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (143,1 Βόννης): ἀνεστηκυῖά ἐστιν ὀροφή. 143,20: τρίκλινος οὗτος ἐκ βάθρων τῷ Θεοφίλῳ ἀνεστηκώς. ΑΥΤΟΘΙ, 5,85 (= 327,10): κωνοειδὴς καὶ διάτρητος ἀνέστηκε στρόβιλος. 89 (= 334,6): ἡ τοῦ τοιούτου κοιτῶνος ὀροφὴ οὐκ ἀνεστηκυῖα πρὸς ὕψος ἐπαίρεται. 92 (= 339,10): καὶ φωτοδόχας ἑκατέρωθεν ἀναστήσας. ΑΥΤΟΘΙ 339,19: ναὸν συμπτωθέντα ἀνέστησε. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.11,19: τοίχους πλαγίους ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλων ἀνέστησε. 2.5,4: προτειχίσματα... ἀνεστηκός. ΦΩΤ., Ἔκφρ. 196e (Βόννης) = MIGNE, PG 102.568C: ναὸς ἐν μέσοις αὐτοῖς ἀνακτόροις ἀνάκτορον ἄλλο θεῶν καὶ σεβάσμιον ἀνιστάμενος. ΝΙΚΗΦ. ΓΡΗΓ., Βυζ. Ἱστ. 17,1 (2,842,6 Βόννης): οἰκίας τε διωρόφους καὶ τριωρόφους ἀνίστασαν. ΚΩΔΙΝ., οἰκοδ. ἁΣ 13 (PREGER, SOC 91,17): ἀνέστησεν τὰς ποικίλας ὀρθομαρμαρώσεις. Βλ. τοῦ ΑΥΤΟΥ, Πάτρια ΚΠόλεως 29 (= SOC 12,11): ἀναστήσας βωμὸν καὶ κίονα σύνθετον. ΑΥΤΟΘΙ, 14,5: ἱερά τε θεῶν πλεῖστα τὰ μὲν αὐτὸς ἀνεστήσατο, τὰ δὲ... ἐπεκόσμησεν. 17,12: ἀνέστησαν δὲ καὶ αἱ δύο ἀψῖδες πρὸς τῷ καλουμένῳ φόρῳ. 40,7: ἐπὶ κίονος ἀνέστησεν ἄγαλμα. P Oxy 4.707,25: ἀνασ[τῆ]σαι... πλάτας. IG V (2) 131,4: τοὺς κείονας ἀνέσ[τη]σεν. ΔΙΤΤ., Syll³ 793,11: ἀνασταθεῖσαν εἰς τὸ ἱερὸν στάλαν. BGU 362 vi,4: τοῦ ἀνασταθέντος ἀνδριάντος. IGLS 2209: ἀνέστησαν... τὴν οἰκοδομήν. Βλ. καὶ 2236. 2308. 2339. 2340. 2460. 2568a. 2596. 2599. AZ 1876,70,5: τὰς πυλίδας... ἀνέστησεν. Μουσ. Σμύρν. 5,1884/5,40: ἀνέστησεν στηλλείδ[α]. Ἐπιγρ. Βοσπόρου (ScythG 655, ἀριθ. 51,8): οἱ τὸν ναὸν ἐκ θεμελίων ἀναστήσαντες. Βλ. καὶ LATYSCHEV, Inscr. gr B II.34,8: ἀνέστησα. Ἐπιγρ. Λυδίας (KEIL - PREMERSTEIN, BüRL ἀριθ. 37,6): ἀνέστησα τοὺς [π]ρογεγραμμένους βωμούς. 107,4: ἀνέστησε διαστύλια δύο. IGLS II, 569 (JALAMBERT - MOUTERDE)2: τὸν πυλῶνα ἀνέστησαν. Ἐπιγρ. Ἀφροδισιάδος (REG 1906,227,136A): τὸ τεῖχος ἀναστήσαντα. MAMA 8,375,6/7 (Μ. Ἀσίας): τὸ ἔργον ἀπὸ ἕδρας ἕως τοῦ ἐπάνω θόλου... ἀνα[σ]τήσαντος. 427: μετὰ τῶν ἄλλων ἔργων καὶ τὸ τεῖχος ἀναστήσασα. IG XIV 1493,1: βωμὸν τόνδ' ἀνέστησεν. CIG IV 8664,4 (Νικαίας): ἐκ βάτρων ἀναστήσαντες πύργον. Βλ. καὶ 8640.8685. – Ἐπιγρ. Περγάμου (Inscr. Perg.8, 2, ἀριθ. 324,10): ἐπί τε τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν ἀναστῆσαι. Ἐπιγρ. Ἰσαυρίας, SEG 6. 458, 6/7: τοὺς δὲ ἀνδριάντας ἀνέστησεν. Ἐπιγρ. Προύσης, ἔ. ἀ. 14. 770,2: ἀνέστησεν τὸν βωμόν. Ἐπιγρ. Λυκίας (TAM 2(1) 391,4): τὸν βωμὸν ἀνέστησεν. 2(3) 831,1: ἀνέστησεν τὸν ἀνδριάντα. Πρβλ. CIG III 3960b4. Ἐπιγρ. Πισιδίας (TAM 3(1)94,9 καὶ 117,6 καὶ SEG 2.727,10): τὸν δὲ ἀνδριάντα ἀνέστησεν. Φρυγίας, BCH 13,1889,337,40: ἀναστ[ῆσαι] [δ]ὲ αὐτοῦ τὴν εἰκόνα ἐπὶ βάσεως λευκο[λίθου]. Αἰγύπτου, ΔΙΤΤ. ἐν OGI 56,75: στήλας ἀνασταθέτωσαν. Didyma II 154,11. 168,6. 169,6. 179,10. 181,16. 184,2. 264,12.

ἀνίσωμα, τό. Ποσότης χώματος προστιθεμένη χάριν ἐξομαλύνσεως ἢ ὁριζοντιώσεως, IdD 507,4: χρῆσθαι ἀνισώμασιν. 5: μὴ τιθέντι ἀνίσωμα.

ἀνκάθαρσις, ἡ (= ἀνακάθαρσις). IG IV 1² 106 I25: τᾶς ἀνκαθάρσιος τᾶν τάφρων.

ἄνοδος, ἡ. Ἡ ἀνάβασις, ὁ ἀνωφερὴς δρόμος, τὸ κεκλιμένον ἐπίπεδον ἢ καὶ ἡ κλῖμαξ, δι' ἧς ἀνήρχετό τις ἀπὸ ἑνὸς ἐπιπέδου εἰς ἄλλο (Γερμ. *Rampe*). ΗΡΟΔ. 8,53: ὄπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου... τῆς ἀκροπόλιος. ΠΟΛΥΒ. 5.24,4: ἡ πλευρὰ περιέχεται ἀνόδῳ μεγάλῃ καὶ ἀπροσίτῳ. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 6.1,4: κατὰ τὴν ἄνοδον τὴν εἰς τὸ Καπετώλιον φέρουσαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,4: ὀρθίαν ἔχων ἄνοδον (ὁ λόφος) ξεσταῖς βαθμῖσιν ἐξῳκοδομημένην εἰς διακοσίους. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰουδ. Πόλ. 1.21,10: βαθμοῖς διακοσίοις λευκοτάτης μαρμάρου τὴν ἄνοδον διέλαβεν. 5.4,3: πλατεῖαι καθ' ἕκαστον ἄνοδοι. 5,6: ἀπὸ μεσημβρίας ἐπ' αὐτὸν (τὸν βωμὸν) ἄνοδος ἠρέμα προσάντης ὑπτίατο. ΑΥΤΟΘΙ 6.1,5: τὴν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἄνοδον. 2,1: τὴν ἄνοδον εὐτρεπίζειν. ΠΑΥΣ. 5.10,10: πεποίηται δὲ καὶ ἄνοδος ἐπὶ τὸν ὄροφον σκολιά. 10.24,7: ἡ ἄνοδος διὰ τοῦ τείχους ἐστίν. ΛΟΥΚ., π ΣΘ 30: ἄνοδος εἰς αὐτὸν (τὸν νηὸν) λίθου πεποίηται, οὐ κάρτα μακρή. 31: θάλαμος ἄλλος πεποίηται ἄνοδος καὶ ἐς τοῦτον ὀλίγη. ΘΕΟΦ., Χρον. 399,9 (Βόννης): κατὰ τὰς ἁρμογὰς τῶν λίθων τούτους πηγνύων, τὴν ἄνοδον ἐποιήσατο. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.5,8: ἀνόδους τοῖς πύργοις κεκαλυμμένας πεποιημένος. 4.2,7: ἀνόδους πολλάς... ἐτειχίσατο. ΚΕΔΡ. [Ι. Κουροπ.] 676,15 (Βόννης): λιθίνην τὴν ἄνοδον πρὸς τὴν πύλην ἀποφορούμενον. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. α, 328 (1420,50): ἡ τοῦ ὑπερῴου ἄνοδος. ΚΩΔΙΝ., Παρεκβ. 20,20 (Βόννης): τὰ σχήματα τῶν κτισμάτων, καὶ τὰς ἀνόδους οἷαι ἦσαν κοχλιώδεις. 21,11: τοὺς πυλεῶνας καὶ τὰς αὐλὰς καὶ τὰς ἀνόδους. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Χρον. 33,2 (Βόννης): μετὰ τὴν ἄνοδον τῶν ἐκεῖσε βαθμίδων. CIG 1948: τὴν ἄν[οδ]ον οἰκο[δο]μ[ή]σασα. JÖAI 18 (1915), Beibl. 23,24 (Κιλικί-

ας): *τὴν ὑποβωμίδα καὶ τὴν ἄνοδον.*
ἀνοίγω, ῥ. = 1) κν. ἀνοίγω, ἤτοι ἀποφράσσω, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ δίοδος (ἰδίᾳ ἐπὶ θυρῶν, πυλῶν, κττ.). Ομ., Ἰλ. Ω, 455. Αισχ., Ἀγαμ. 604. Ηροδ. 1,9. Πλατ., Συμπ. 174Ε. – 2) τέμνω, διευρύνω, διανοίγω, ῥυμοτομῶ, Πινδ., Πυθ. 5,88.
ἀνοικισμός, ὁ = ἀνοικοδόμησις, Ηροδ. 3.6,9. Ευσταθ. 346,28. Λεων Γραμμ., Χρον. 126,20 (Βόννης): *τὸν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀνοικισμὸν ἤρξατο ποιεῖν ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς κάλλος καὶ μέγεθος ὑπὲρ τὸ πρότερον.*
ἀνοικοδομά, ἡ. Δωρικὸς τύπος τοῦ **ἀνοικοδομὴ** (βλ. λ.). IG XII(1)9,5 (Ῥόδου): *ἐς τὰν ἀνοικοδομὰν τοῦ τοίχου καὶ τῶν μναμείων τῶν πεσόντων ἐν τῷ σεισμῷ.*
ἀνοικοδομέω -ῶ καὶ **ἀνοικοδομοῦμαι**, ῥ. = 1) κατασκευάζω ἐκ νέου, κτίζω, οἰκοδομῶ ἐκ νέου. Ησυχ. λ. ἀναδείμασθαι· ἀνοικοδομῆσαι. Θουκ. 1,89: *τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο καὶ τὰ τείχη.* Ξεν., Ἑλλ. 4.4,19: *τὰ ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τείχη.* Λυκουργ., κΛ 81: *καὶ τῶν ἱερῶν τῶν ἐμπρησθέντων καὶ καταβληθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐδὲν ἀνοικοδομήσω παντάπασιν.* 128: *τὴν θύραν ἀνοικοδομήσαντες.* Διοδ. Σικ. 14,85: *ταχέως τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ τείχους ἀνῳκοδόμησαν.* Αυτοθι: *τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἀνοικοδομήσειν.* 11,21. 12,59 καὶ 17,105. – Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.5,11: *τεῖχος ἀνοικοδομησαμένους.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 1.21,1: *ἀνῳκοδόμησεν ἐκ θεμελίων.* 6.6,2: *περίβολοι δὲ τειχῶν ἀνοικοδομούμενοι καινοί.* Παυσ., 2.27,7: *καταρυέντος δὲ οἱ τοῦ ὀρόφου... ἀνῳκοδόμησε καὶ ταύτην* (τὴν στοάν). ΠΔ(Ο΄), Ὠσ. 2,6: *καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδούς.* Ἀμ. 9,11: *ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα* (τῆς σκηνῆς). Ζαχ. 1,16: *ὁ οἶκος μου ἀνοικοδομηθήσεται.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 2.6,1: *καὶ νεὼς ἀνοικοδομοῦσα.* Ιουλιαν., Ἐπιστ. 42 (ed. Bidez-Cumont 49): *τὰ καθαιρεθέντα ἀνοικοδομεῖν.* Φιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,9: *τὸν ναὸν ἀνοικοδομήσασθαι.* 14: *Ἰουλιανὸς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀνοικοδομεῖσθαι.* Θεοφ., Χρον. 3,44 (147,5 Βόννης): *ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς ἀνακτόροις... ἀνῳκοδόμηνται.* 5,80 (323,10): *πτῶμα πεσόντα δεινὸν ἐκ βάθρων ἀνῳκοδόμησε καὶ ἑδραιότερον τοῦ προτέρου εἰργάσατο.* Αυτοθι, 323,15: *σηκοὺς... τὸν μὲν ἐκ βάθρων τοῦ δὲ τὸ πλεῖστον ἀνῳκοδόμησεν.* Προκ., πΚτισμ. 2.4,14 καὶ 19: *φρούρια... ἀνοικοδομησάμενος.* 6,7: *ἀνοικοδομησάμενος αὐτὸν* (τὸν πύργον) *μυλίῳ λίθῳ καὶ φύσει σκληρῷ.* Ὁ Αυτος, 1.4,21. 2.6,12. 4.2,22. 8,18. 6.2,5 καὶ 5,8. Κεδρ., σύντ. Ἱ. (1.496,7 Βόννης): *Χαλκηδόνα... ἐξηδαφισμένην εὑρὼν ἀνοικοδομεῖν ἤρξατο.* Νικηφ. Γρηγ., Βυζ. Ἱστ. 17,6 (2.860,16 Βόννης): *πύργοι τε δύο ἀνωκοδόμηνται λίθων λευκῶν καὶ ἀποξεσμένων εἰς τὸ τῆς ἁρμονίας εὐφυές.* Κωδιν., πΚτισμ. 82, 10/11 (Βόννης): *ἐπεκαύθη μέρος τι τοῦ ναοῦ καὶ ἀνωκοδομήθη παρ' αὐτοῦ.* Ὁ Αυτος, Πάτρια ΚΠόλεως (βλ. SOC 5,14): *ἀνοικοδομεῖ τὰ τείχη λόγον τε παντὸς κρείτονα μηχανώμενος.* Αυτοθι, 41 (= 17,16): *ἀνωκοδόμησεν οἴκους.* Δουκ., β. Ἱστ. 42 (313,12 Βόννης): *τοῦ ἀνοικοδομῆσαι τὰ καταπεσόντα τείχη.* – Dölger, Schatz. HB 23,15: *ἀνοικοδόμησε ἐκεῖσε πύργον.* – POxy 4.707,27: *ἀνοικοδομῆσαι τροχὸν ἐκ καινῆς ἐξ ὀ[πτῆς] πλίνθου ἐπὶ μέτροις ὡρισμένοις.* Βλ. καὶ 986. Mitteis & Wilcken, Chr. II 68,12: *ψιλοὶ τόποι, οὓς ἀνοικοδόμησα ἐπὶ τῷ ἀρχαίῳ θεμελίῳ.* PMagd. 2,2. PLond. 140,7 καὶ 154,15. PMerton II 1959,76,31/32 (σελ. 89). PEdgar IV 59620,17: *ἀνῳκοδομηκέναι [τὴ]ν οἰκίαν.* – IG II 1²(2)1225,12 (Ἀττικῆς): *καὶ τῶν τειχῶν... πεπτωκότων συνεπεμε[λ]ήθη ὅπως ἂν ἀνοικοδομηθῇ.* 1322 27/28: *οἱ ἀνοικο[δομοῦντες] τῷ κοινῷ.* Αυτοθι, 2²(1)1635 bA70: *τὸ τειχίον ἀνοι[κο]δομ[ῆσαι.* IG 4.190,4 (Αἰγίνης): *ἐχ θεμελίων τὴν συναγ[ωγὴν ἀν]οικοδόμησα.* XI(2)144A39 (Δῆλος): *τὰς θυρίδας ἀνοικοδομήσαντι.* 57 καὶ 97: *τὸν διάτοιχον ἀνοικοδομήσαν[τ]ι.* Πρβλ. 43.76.83.103. – 154A9.17.24.27 καὶ 35. – 156A65: *ἀνοικο[δομῆσαι τοὺς τοίχους τῆς παλαίστρας.* 67. – 161A62: *τὸ λοιπὸν τῆς ὑποδομῆς ἀνοικοδομῆσαι.* 58. – 203,141: *τὸ καταπεσὸν ἀνοικοδομήσαντι.* 219A12: *τὸ πτῶ[μ]α ἀνοικοδομήσαντι.* IdD 290,121: *ἀνοικοδομήσαντι] [τὸν τοῖχον] τὸμ πεσόντα.* 125: *τὸν τοῖχον ἀνοικοδομήσαντι ΔΗ.* 127/128: *[τὸ]ν τοῖχον τὸν λίθινον τὸμ πεσόντ[α ἀνοικοδομήσαν][τι.* Αυτοθι 128/129: *τὸν τοῖχον ἀνοικοδο][μήσαν]τι τὸμ β[ό]ρειον ΡΗΗ.* Βλ. καὶ 155: *τὸ πτῶμα ἀνοικοδομήσας.* 365,53: *ἐργολαβήσαντι ἀνοικοδομῆσαι πτῶμ[α] τοῦ τοίχου τοῦ πρὸς τῷ θεσμοφορίῳ.* 403,15: *ἀνο]ικοδομῆσαι τὸν τοῖχον τῆς οἰκίας.* IG XII(1)9,7 (Ῥόδου): *ἀνοικοδομήσειν τὸν τοῖχον καὶ τὰ μνημεῖα.* 832,9. – CIG IV 8640: *ἀνακαθαίρειν καὶ ἀνοικοδομεῖν.* 8839. – 8704,12: *τοῦ γεφυρίου ἀνοικοδομηθέντος.* AthMitt 75,1960,3: *τοῖς προθύροις ἀνοικοδομήσοι.* Ἐπιγρ. Ταναΐδος, Latyschev II 427,10: *τὸν πύργον ἀνοι[κ]οδομήσαντες.* Πρβλ. καὶ 428,9/10. 431,12. 433,8/9. 435,7. CIG II 2132d (Add)10/11. Syria VI,1925,230,11,9. Bull. d. I. SAA 32,1939,27,10/11: *ἀνοικοδομούμενος ὁ οἶκος.* BGU I 680,11/12: *ἀνῳκοδόμησε... τὸ τεῖχος.* 5112,47.5113,14.5114,30: *οἰκοδομεῖν καὶ ἀνοικοδομεῖν.* 5232,19: *ἀνῳκοδόμησα ἐπὶ προοῦσι θεμελίοις ἀρχαίοις.* Βλ. καὶ 4227,5.5793,13.5797,3/4.5827,15.6154,15. Αυτοθι 7245,14: *συμπεσόντα ἀνοικοδομήσαντος.* A. Bernand, Les Inscr. gr. de Philae I 1969, ἀριθ. 11 (σελ. 116): *ἀνοικοδομηκότες τὸ ἱερόν.* – 2) οἰκοδομῶ, κτίζω, Ηροδ. 1,186: *τὰς καταβάσιας τὰς ἐκ τῶν πυλίδων ἐς τὸν ποταμὸν φερούσας ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι.* – 3) φράσσω διὰ τοίχου, ἄλλως **ἀποικοδομῶ**. Αριστοφ., Εἰρ. 100: *καιναῖς πλίνθοισιν ἀνοικοδομεῖν.*
ἀνοικοδομή, ἡ. Ἡ ἐκ νέου κατασκευή, κτίσις, ἀνοικοδόμησις, ἡ ἀνακαίνισις ἐνίοτε καὶ ἡ ἀναστήλωσις. IG XII(1)9,5 (Ῥόδου): *ἐς τὰν ἀνοικοδομὰν τοῦ τοίχου.* BGU IV 7361,13: *ξύλα καὶ ὕλην εἰς ἀνοικοδομήν.* Αυτοθι, 12.4,7. Arch. Pap. VI 102,9,9 (Αἰγύπτου): *τὸν ἐπιτήδειον τοῦ εἰς τὴν ἀνοικοδομήν.* II 437,36: *τὴν ἀνοικοδομὴν ἐπ[ο]ήσαντο.* PLond. 216,18: *ἡ τοῦ θησαυροῦ ἐπισκευὴ καὶ ἀνοικοδομή.* PAmh. 93,19. Ἡ λέξις μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀπαντᾷ καὶ εἰς κείμενα τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Dölger, Schatz. HB 47,11 (λόγος χρυσόβ. Θεοδοσίου Β΄ [408-450], τοῦ ἔτους 427): *συνεργῷ καὶ ἐπιστάτῃ πρὸς τὴν ταύτης χρησαμένῃ ἀνοικοδομήν.* Θεοφ. Συν. 5,80 (323,3 Βόννης): *ἐρεισμάτων περιβολαῖς καὶ ταῖς τῶν διαρραγέντων ἀνοικοδομαῖς ὀχυρώσας.* Αυτοθι, 92 (338,24 Βόννης): *ἐν οἰκοδομαῖς τε καὶ ἀνοικοδομαῖς θείων οἴκων.* Κεδρ. 2.657,17 (Βόννης): *λίθου τοῦ καλλίστου τε καὶ μεγίστου ἁρμονίαν καὶ ἀνοικοδομήν.*
ἀνοικοδόμησις, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἀνοικοδομὴ** = ἡ ἐκ νέου οἰκοδομὴ ἢ κατασκευὴ ἢ ἡ ἀναστήλωσις. Αριστοτ., Ἀθ. Πολ. 23,4: *τὴν μὲν οὖν τῶν τειχῶν ἀνοικοδόμησιν κοινῇ διῴκησαν.*
ἀνοικοδόμητος, ον. Ὁ μὴ ἀνοικοδομηθείς. Χρησ. Σιβ. 5,409 (ed. J. Geffcken): *ἀνοικοδόμητον ἀφῆκεν.*
ἀνοικοδομία, ἡ. Ταυτόσημον τῷ ἀνοικοδομή. Σημαίνει καὶ τὴν ἀναστήλωσιν IG 4.823.6 (Τροιζῆνος): *ἐς τ[ὰν] ἀνοικοδομίαν.* Πρβλ. BGU 253,13.
ἄνοιξις, ἡ. (πρβλ. λ. **ἀνοίγω**. = ἡ ἀπόφραξις (ἐπὶ θυρῶν, πυλῶν, κττ.). ΜΕτυμ. λ. [97,3]. Θουκ. 4,67. Γεωπ. 15.2,35.

ἀνόκαιον, τό. Ταυτόσημον τῷ **ἀνώγεων** (βλ. λ.). Ηρωδ., Τεχν. 2.476,23 = Ησυχ. ἐν λ. *ἀνόκαιον ὑπερῷον: γράφεται καὶ ἀνώγεων*. Bekker, AG 405.32 = Φωτ., Λεξ. Συν. (R. Reitzenstein) 143,16. – Σουιδ. ἐν λ. *ἀνόκαιον: τὸ ὑπερῷον οἴκημα*.

ἀνολκή, ἡ. Ἀνέλκυσις, ἀνύψωσις διὰ σχοινίου ἢ ἄλλου μέσου. Θουκ. 4,112: *δοκοὺς τετραγώνους, αἳ ἔτυχον τῷ τείχει πεπτωκότι καὶ οἰκοδομουμένῳ πρὸς λίθων ἀνολκὴν προσκείμεναι*. Αιν. Τακτ. 10,12: *ἀνολκὴν καὶ καθολκήν*.

ἀνοπαῖα (βλ. λ. **ὀπαῖα**). Ἡ λ. ἀπαντᾷ τὸ πρῶτον ἐν Ομ., Ὀδ. α, 320 (*ὄρνις δ' ὣς ἀνοπαῖα διέπτατο*). Κατὰ τοὺς Γραμμ. ἐν τοῖς An. Ox. 1,83, ἀν' *ὀπαῖα* (= ἀνὰ ὀπὴν) *ἄνω διὰ τῆς ὀπῆς τῆς στέγης* (ὅθεν ὁ καπνὸς ἐξήρχετο) «*ὀπή, ὀπαία καὶ ἀνόπαια ἡ καπνοδόχη· οὕτως Ἀριστοφάνης*». Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ηρωδ. 2.133,1. Μ Ετυμ. λ. *Ἀνοπαῖα· παρὰ τὸ ὀπήν, ὀπαῖα, καὶ ἐν συνθέσει ἀνοπαῖα καὶ ἐνδέχεται τὴν καπνοδόχην εἶναι. Κράτης δέ φησιν ἀνοπαῖαν τὴν τετρημμένην κεραμίδα τὴν ἐπὶ τῆς ὀροφῆς*. Πρβλ. καὶ Ευσταθ., Ὀδ., ἔ.ἀ: *διὰ τῆς ὀπαίας κεραμίδος ἢ τὴν κάπνην ἔχει*.

ἄνορθος, ον. Ὁ μὴ ὀρθός, ὁ κεκλιμένος πρὸς τὰ ἔσω, IG II 1²(1)463,60/61: *καὶ ἐνκατοικ[οδ]ομήσει στρωτῆρας [δ]ύο... ὕψος ποιῶν τοῦ στόχου ὥστε ἀνόρ[θ]ο[υ] εἶναι εἰς τὸ εἴσω*.

ἀνορθόω -ῶ, ῥ. Ἀνεγείρω, ἀνυψῶ εἰς τὴν προτέραν θέσιν, κατασκευάζω ἐκ νέου ὄρθιον. Ηροδ. 1,19: *τὸν νηὸν τῆς Ἀθηναίης ἀνορθώσωσι*. 8,140: *Ἱρὰ... ἀνόρθωσον*. Θουκ. 6,88: *τὸ στρατόπεδον, ὃ κατεσκευάσθη ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, αὖθις ἀνορθώσαντες*. Σοφ., Οἰδ. Τυρ. 46 καὶ 51: *ἀνόρθωσον πόλιν*. Ξεν., Ἑλλ. 4.8,12: *τὸ τεῖχος τοῖς Ἀθηναίοις ἐκ τῶν βασιλέως χρημάτων ἀνορθοίη*. Ισοκρ. 5,64: *τὰ τείχη... ἀνώρθωσαν*. Αριστοτ., Πολιτ. 1322b20: *ἀνορθοῦσθαι τὰ πίπτοντα τῶν οἰκοδομημάτων* (= ἀνακαινίζειν τὰ ἑτοιμόρροπα οἰκοδομήματα). Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 8.13,2: *τείχη τ' ἀνορθοῦν, ὅσα πέπτωκε*. IG XII(7)62,17 (Ἀμοργός): *τειχία τὰ πίπτον[τα] ἀφ' αὐτοῦ ἀνορθώσ[ει]*. Ditt. ἐν OGIS 710,4 (Αἰγύπτου): *τὸ π[ρ]οπύλα[ιον]... [ἀ]νώρθωσεν*.

ἀνόρθωσις, ἡ. Ἀνέγερσις, ἀναστήλωσις, ἀνύψωσις καταπεσόντος ἀντικειμένου. P Ryl. II 1915,157,13. Ἐπιγρ. Γεράσων, K. Kraeling, Gerasa 1938, πίν. LXI: *ἡ ἀνόρθωσις καὶ ἡ ἐπικόσμησις τοῦ λουτροῦ*. Αγαθ., Ἱστ. 5,9 (1,297 Βόννης): *τοῦ νεὼ ἐπισκευὴ καὶ ἀνόρθωσις*.

ἀνόροφος, ον. Ὁ ἐστερημένος ὀροφῆς, ὕπαιθρος, ἀκάλυπτος, ὁ ἄλλως **ἀνώροφος** (βλ. λ.). Ευριπ., Βάκχ. 38: *ὑπ' ἐλάταις ἀνορόφοις ἧνται πέτραις*.

ἀνορυγή, ἡ. Ἐκσκαφή, ἀνόρυξις, P Ryl. 95,8: *εἰς ἀνορυγὴν θεμελίου ἐργάται β*. Wien. Sitzb. 149(5)14.

ἀνόρυξις, ἡ = ἐκσκαφή, διάνοιξις, Ευσταθ., Πονημ. 104,46.

ἀνορύσσω (-ττω), ῥ. Ἐκσκάπτω, ἀνοίγω διὰ σκαφῆς. Ηροδ. 1,68: *ἀνορύξας δὲ τὸν τάφον*. Ισοκρ. 16,26: *τοὺς τάφους ἀνώρυττον*. Λογγ., κ Δάφνην καὶ Χλόην 4,7: *καὶ ὑπερβὰς τὴν αἱμασιὰν τὰ μὲν ἀνώρυξε*. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.2,13: *ἀνορυγέντος τε τοῦ περὶ τὸν ἄμβωνα χώρου*.

ἀνορυχή, ἡ = ἀνορυχή, ἀνόρυξις. P Masp. 283.1.16 (6ου μ.Χ. αἰ.): *εἰς λόγον κατ' ἀνορυχάς*.

ἀνπαιστὴρ (= ἀναπαιστήρ), ὁ. Ἐκ τοῦ ῥ. **ἀναπαίω** = παίω ἐπανειλημμένως. Ἡ λ. σημαίνει μεταλλικὸν ἐξάρτημα τῆς θύρας, ῥόπτρον, δι' οὗ ἐκρούετο αὕτη ἵνα ἀνοίξουν οἱ ἔσωθεν εὑρισκόμενοι, τὸ ἄλλως λεγόμενον **ῥόπτρον** (βλ. λ.). IG IV 1² 102,79: *εἰλ[ε]το ἀσπίδα καὶ ἀνπαιστῆρα τῷ μεγάλῳ θυρώματι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ebert, FgrB 57. Roux, archit. Arg. 125. Exc. at Olynthus VIII, 259.

ἄνστασις = **ἀνάστασις**, ἡ (βλ. λ.). Ἀνύψωσις, ἀνέγερσις, ἀναστήλωσις, τοποθέτησις ὀρθίως ἐπὶ βάσεως. TAM 2(3)846,6: *εἰς ἄνστασιν τῶν ἀνδριάντων*.

ἀνταποτειχίζω, ῥ. = ἐγείρω τείχισμα ἐναντίον ἄλλου τειχίσματος ἢ ὀχυρώματος. Διων Κασσ. 43,7.

ἀντανάστασις, ἡ = ἡ ἀνέγερσις τείχους ἢ ἄλλου οἰκοδομήματος ἀπέναντι ἑτέρου. Ευσταθ., Πονημ. 291,81: *ἣν μὲν πολιτικὸν μυστήριον ἡ τοῦ τείχους ἀντανάστασις*.

ἀντεγείρω, ῥ. = ἐγείρω, οἰκοδομῶ τι εἰς τὴν θέσιν ἄλλου. Διων Κασσ. 69,12: *εἰς τὸν τοῦ ναοῦ... τόπον ναὸν τῷ Διὶ ἕτερον ἀντεγείραντος*.

ἀντεμβάλλω, ῥ. Τοποθετῶ ἀντικείμενόν τι εἰς τὴν θέσιν ἄλλου, ἀντικαθιστῶ. IdD 1416 Bl 5/6 (2ου π.Χ. αἰ.): *οἱ μισθωσάμενοι ἐπισκεύουσι ἀντεμβάλλοντες ἀντὶ τῶν πεπονηκότων τῶ[ν] ξύλων*. 12: *ἀντεμβάλλοντες ἂν τὰς πεπονηκείας τῶν κεραμίδων*.

ἀντερείδιον, τό. Ὑποκοριστικὸν τοῦ **ἀντερ(ε)ὶς** (βλ. λ.). Ηρων, Βελοπ. 214.

ἀντερειδίς, ἡ. Ὑποκορ. τοῦ **ἀντερ(ε)ὶς** (βλ. λ.), ἔ.ἀ. 224 καὶ 226.

ἀντερείδω, ῥ. Ὑποβαστάζω τι λοξῶς διὰ ξύλου ἢ λιθίνου κατασκευάσματος ἵνα μὴ πέσῃ. Πολυδ., Ὀν. 1,81: *ἀμείβοντες δ' εἰσὶ ξύλα ἑκατέρωθεν τῶν τοίχων ἀλλήλοις ἀντερειδόμενα πρὸς τὸ τοὺς ἐκ μέσου ὑψηλοὺς ὀρόφους ἀνέχειν δύνασθαι*. Πρβλ. Ευσταθ. 1326,16.1933,37. Ξεν., Ἑλλ. 5.2,5: *ξύλα ἀντήρειδον καὶ ἐμηχανῶντο ὡς μὴ πίπτει ὁ πύργος*. Κύρ. Παιδ. 8.8,16: *ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον*. Δημ. Φαληρ., Ἑρμ. 13: *τοῖς λίθοις τοῖς ἀντερείδουσι τὰς περιφερεῖς στέγας καὶ συνέχουσι*.

ἀντέρεισις, ἡ. Ἡ πρᾶξις τοῦ ὑποστηρίζειν τι λοξῶς. Ευσταθ., Ὀδ. 1933,34: *τὸ ἐρείδειν ἀντίβασιν δηλοῖ τὴν καὶ ἀντέρεισιν*.

ἀντέρεισμα, τό. Ταυτόσημον τῷ **ἀντηρὶς** (βλ. λ.). Λίθινον ἢ ἐξ ἄλλης ὕλης κατασκεύασμα χρησιμεῦον πρὸς συγκράτησιν τοίχου ἢ ἄλλου ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους. Καθ' Ησυχιον (λ. *στῆλαι*) εἶναι *οἱ λίθοι τοῦ τείχους οἱ προεστῶτες κάτωθεν πρὸς ἀντέρεισμα*.

ἀντηρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἀντηρίς**. Ηρων, Βελοπ. 89,4. Didyma II 39,55: *καὶ ἀντηρίδια ΣΔ*. 40,26: *τομῆς καὶ πελεκήσεως ἀν]τηριδίων*.

ἀντήριος, ὁ. Καθ' Ησυχιον, ἐν λ. = *στήμων· καὶ κανὼν ὁ προσκείμενος τῇ θύρᾳ, ὃν ἔνιοι καλυπτῆρά φασι*.

ἀντηρίς, ἡ. Καθ' Ησυχιον, *ἀντηρίδες* εἶναι *τὰ ἀντερείδοντα* (ἤτοι τὰ κεκλιμένα) *ξύλα ἢ λίθινα κατασκευάσματα*, τὰ στηρίζοντα λοξῶς οἰκοδόμημα ἢ τοῖχον. Πρβλ. Θουκ. 7.36,2: *ἀντηρίδας ἐπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους*. Φιλων, Βελοπ. 76c: *ἀξονίσκος ἔκτορνος ὁ ἀποσφηνῶν τὴν ἀντηρίδα*. 101,9. – Πολυβ. 8.4,6: *ἐξερείδοντες ταῖς ἀντηρίσιν ἀσφαλίζονται τὴν ἄρσιν τοῦ μηχανήματος*. Vitr. 6.8,6: *anterides sive erismae sunt, una struantur*. 10.11,9: *anderidon longitudo*. Απολλοδ. Μηχαν., Πολιορκ. 178,4: *ἀντηρίδες περιτεθεῖσαι ἐπὶ τοὺς κάμακας τῆς κλίμακος κλινέσθωσαν*. IG II 1² 463,49 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καθελὼν τὴν πάροδον ἢ α(ἰ) ἀντηρίδε[ς*. Blinkenberg, chronique TL (= Expl A Rhodos) 341D,63/64: *ἐκ τῶν ἀντηρίδων τᾶν κατὰ νώτου τοῦ ἀγάλματος ποτηρεισμένων τῷ τοίχῳ*.

ἀντῆρις, ἡ. Κατὰ Σουιδ. ἐν λ. *ἀντῆρις δὲ ἀντήριδος σημαίνει τὴν θυρίδα*.

ἀντιβάρημα (ἐσφ. ἡ γραφὴ **-υμα**), τὸ (*βυζ.*) = τὸ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους βάρος, τὸ ἄλλως ἀντίβαρον. Λεων,

Βασ. Διατ. 15,48: *λίθοι βαρεῖς κατάκεντροι ἀπὸ μαγγάνων ἄφνω χαλώμενοι διὰ σχοινίων ἢ ἀλύσεων καὶ πάλιν ἀνασπώμενοι δι᾽ ἑτέρων ἀντιβαρημάτων.*

ἀντίβασις, ἡ = ἀντίστασις. Εὐσταθ., Ὀδ. 1933,34: *ἀντίβασιν δηλοῖ τὴν καὶ ἀντέρεισιν... δῆλον γὰρ ὡς οἱ ἀντιβαστάζοντές τι καὶ ἀντερείδουσιν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Φιλων, Βελοπ. 73,14. Vitr. 10.10,5.11,9.

ἀντιβαστάζω, ῥ. Ὑποστηρίζω, στυλώνω. Εὐσταθ., Ὀδ. 1933,37: *οἱ ἀντιβαστάζοντές τι καὶ ἀντερείδουσιν.*

ἀντιβάτης, ὁ. Κυρίως εἰπεῖν ὁ ἀντιθέτως βαίνων, ὁ ἀντερείδων ἢ ἐμποδίζων τὴν ἀντίθετον κίνησιν. Εἰς τὴν κατωτέρω περίπτωσιν σημαίνει τὸ ξύλινον στυλωτῆρι τῆς θύρας. Σχολια εἰς Ἀριστοφ., Σφ. 201: *παρακελεύεται ἐμβαλεῖν τὴν δοκήν, τουτέστι τὸν ἀντιβάτην πρὸς τὴν θύραν.* 202: *δηλῶν τὸ μέγεθος τοῦ ὅλμου, ὃν φησὶ κάτω πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀντιβάτου προσθεῖναι.*

ἀντίβλημα, τό. Πιθανῶς τὸ ἐκ μικροτέρων λίθων γέμισμα τὸ παρεμβαλλόμενον εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο παρειῶν ἑνὸς τοίχου κενόν. P Oxy III 498,16 (2ου μ.Χ. αἰ.): *τῶν [ἀ]ντιβλημάτων ὡς τῶν ἑκατὸν λίθων.* Πρβλ. Luckhard, Priv PÄ. 34.

ἀντιβολήρ, ὁ. Ἡσυχιος, ἐν λ. = *στρωτὴρ μικρός, Λάκωνες.*

ἀντιδόκιον, τό. Τὸ ὄπισθεν τῆς δοκοῦ τιθέμενον τεμάχιον, τὸ ἄλλως λεγόμενον **ἀντίθημα** (βλ. λ.). Ἐπιγρ. Μιλήτου, τοῦ 3ου π.Χ. αἰ., Milet III 172, ἀριθ. 32: *πρὸς τοὺς τοίχους τοὺς ἀλειφομένους ὑποκάτω τοῦ ἀντιδοκίου τοῦ λιθίνου.*

ἀντιδομή, ἡ. Οἰκοδόμημα ἀνεγερθὲν ἐναντίον ἄλλου οἰκοδομήματος, ἢ εἰς ἀντικατάστασιν πεσόντος οἰκοδομήματος, Αἰν. Τακτ. 23,5: *οἱ ἐν τῇ πόλει ἀντιδομὴν παρασκευασάμενοι.*

ἀντίζυγον, τό. Ὁριζόντιον ξύλον τιθέμενον συμμετρικῶς πρὸς τὸν ζυγὸν ἵνα συνδέῃ στερεότερον τὰς ὀρθίας σανίδας τῆς θύρας ἢ τοῦ παραθύρου, IG II 1^2 463,79 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἀντιζυγώσει δυοῖν ἀντιζύγοιν καὶ καθηλώσει ἥλοις σιδηροῖς πλατέσιν πέντε εἰς τὸ ἀντίζυγον.* Αὐτοθι, 2^2(1) 1672,151 (Ἐλευσῖνος): *[σ]ανίδες πτελέϊναι ἑπτὰ εἰς ἀντίζυγα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Choisy, Ét. épigr. 78.79. Ebert, FgrB 53. Κουρουνιωτην, Ἐλευσινιακὰ I, 197 (σελ. 17). – Κατὰ Vitr. (4,6) = ταυτόσημον τῷ **impāges.**

ἀντιζυγόω -ῶ, ῥ. Τοποθετῶ ἢ ἀσφαλίζω τὴν εὐστάθειαν δι᾽ ἀντιζύγου. Ἐπιγρ. Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν, ἔ.ἀ. στ. 78.

ἀντίθεμα (ἰων. **ἀντίθημα**), τό. Τεμάχιον λίθινον τιθέμενον ὄπισθεν κυρίου τινὸς ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους μὲ τὰς αὐτὰς διαστάσεις ὡς λ.χ. ὀρθοστατῶν, ἐπιστυλίου, ζωφόρου, τυμπάνου. IG I^2 373,7.8 (Ἐρεχθείου): *[ἀ]ντιθέματα... πεντελεϊκά.* Πρβλ. καὶ στ. 12.23/24.31/32.36. Βλ. σχετικῶς Caskey, ἐν AthMitt 36,1911,321 καὶ 342. Haussoullier, Milet 163. – IG II 2^2(1)1684,17: *τ][ιθε]ὶς τὸ ἀντίθεμα.* IV 1^2 106I34/35 (Ἐπιδαύρου): *καὶ ἀν[τιθε]μάτων λίθων τομᾶς.* 68: *ἀντιθεμάτων ἀγωγᾶς.* 71: *τῶν εἰς τὰ ἀντιθέματα πώρων τομᾶς.* 98: *ἀντιθεμάτων... πώρων ἐργασίας.* IG 4,823,69/70 (Τροιζῆνος): *ἀν]τιθέματα τᾷ κρηπῖδι.* IG XI(2)203A45 (Δήλου): *ἐργασαμένῳ ἀντίθημα ἐπὶ τὰς πύλας.* IdD 500A35: *κατὰ μέσου| τἀντιθήματος.* FD III(5)88C7: *ἀν|τιθήματα.* Ἐπιγρ. Μυτιλήνης, ΑΕ 1937(2), 483A5: *ἕκαστον θεμέλιον καὶ ταντιθ[ήματα].* Didyma II 32,14/15: *καὶ τὸ μὲν ἀντίθεμα ἀπηργάσθη καὶ ἤρθη καὶ ἡδράσθη.* 39,5: *κ|αὶ ἀντίθεμα.* 41,17: *ἐπικοπῆς ἀντιθ[εμάτων].* Βλ. καὶ λ. **ἀντίμορος.**

ἀντίθυρος, ον = ὁ ἀπέναντι τῆς θύρας. Ομ., Ὀδ. π, 159: *κατ᾽ ἀντίθυρον κλισίης* (: εἰς τὸν πρὸ τῆς θύρας χῶρον). Λουκ., Οἰκ. 26: *κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον ἄνω τις ἀντίθυρος Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται.* Ἀριστειδ. 1,283: *τὴν δὲ κατ᾽ ἀντίθυρον οἰκεῖν μου.* – Τὸ οὐδ. (**ἀντίθυρον**, τό), ὡς οὐσ. = ἡ ἀπέναντι τῆς θύρας κειμένη πλευρὰ δωματίου τινὸς εἴτε ἐσωτερική, εἴτε ἐξωτερική, ὁπότε ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν πρόδομον. Σοφ., Ἠλ. 1433: *κατ᾽ ἀντιθύρων.* Λουκ., Ἀλέξ. ἢ Ψευδ. 16: *ἐτετρύπητο δὲ κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος.* Ὁ Αὐτος, Συμπ. 8: *εἰς τὸ ἀντίθυρον ἡ ἄλλη πληθύς.*

ἀντιθύρετρος, ον = ὁ ἀντὶ θυρέτρου, ὁ ἀντικαθιστῶν θύραν, ὁ θέσιν θύρας ἐπέχων, Migne, PG 43.845B: *λίθος ἀντιθύρετρος.*

ἀντικατασκευάζω, ῥ. Κατασκευάζω τι εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλου φθαρέντος ἢ καταστραφέντος. Διοδ. Σικ. 17,26: *ἐπὶ τῷ προσφάτως ἀντικατασκευασθέντι τείχει.*

ἀντίκλειθρον, τὸ = τὸ κν. ἀντικλείδι. Gloss. λ.

ἀντίκλεις, ἡ. Ψευδὴς κλεὶς μορφῆς καὶ διαστάσεων ὁμοίων πρὸς τὴν πραγματικὴν χρησιμοποιουμένην εἰς ἀντικατάστασιν τῆς πραγματικῆς, τὸ ἄλλως **ἀντίκλειθρον** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 1,22: *παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις τούτοις καὶ ἀντίκλειδες εἴρηνται.* Κλημ. Αλεξ. 7,897: *οὐδὲ τὴν κλεῖν ἔχοντες αὐτοὶ τῆς εἰσόδου.*

ἀντιμέτωπος, ον. Ὁ ἔναντι ἢ ἀντιθέτως, πρὸς ἢ ἄλλως κείμενος. Αππ., Λιβ. 125: *ἐργασάμενοι μηχανὰς χώματα ἤγειρον ἀντιμέτωπα τοῖς πύργοις.*

ἀντίμορος, ον. Ἰσοδύναμον τὸ **ἀντίθεμα** (βλ. λ.), IG I^2 372,22/28: *γογγύλος λίθος, ἄθετος, ἀντίμορος ταῖς ἐπικρανίτισι.* 26: *ἀντιμόρο τοῖς ἐπιστυλίοις.* Βλ. καὶ Caskey, AthMitt 36,1911,342.

ἀντιπλάδη, ἡ. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἅπαξ μόνον ἐν ἐπιγραφῇ Ἐρυθρῶν τῆς Μ. Ἀσίας (Gäbler, Erythrä 93 = AthMitt 26,1901,110: *τειχῶν ἐπιστάται τῆς ἀντιπλάδης τοῦ τείχους.* Κατὰ μὲν τὸν Weber σημαίνει ἀνακατασκευὴν κατ᾽ ἄλλους ὅμως (Maier, GriechM II 86) οὐσίαν τινὰ ἀπομονωτικὴν ἢ τρόπον προστασίας τείχους τινὸς ἀπὸ τῆς ὑγρασίας καθ᾽ ὅσον κατὰ τὸν Herwerden (932) **πλάδος** καὶ **πλάδη** παραδίδονται μόνον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑγρασίας.

ἀντίπους (μτγν.) = στήριγμα, **ἀντηρίς**, Κῶδιξ VII, 43 MB, τοῦ 1619 (ΕΕΒΣ 3,1926,159) f. 193^v: *ἔσοντας νὰ χαλάσουν τὲς σκαλωσιὲς ὀγλίγορα καὶ τοὺς ἀντίποδας.* Αυτ., f. 194^v: *διὰ νὰ μὴ βλαπτῇ ὁ τοῦρλος, ἄφησαν σκαλωσίες καὶ τὰ ἀντίποδα χρόνον ἕνα, ἕως ὁποῦ ἐστέγνωσεν ὁ τοῦρλος καὶ ἐστερεώθη.*

ἀντιπρόσωπος, ον. Ὁ ἔχων τὴν πρόσοψίν του ἀπέναντι ἄλλης κατασκευῆς. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζ. 42,3: *ἐστιχισμέναι ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί.* Λιβαν., Ἀντιοχ. 358 (Reiske), 9: *ἑκάστου μικροῦ τῶν οἰκημάτων ἀντιπρόσωπον ἐργαστήριον.*

ἀντίπυλος, ον. Ὁ ἔχων τὴν πύλην ἔναντι τῆς πύλης ἄλλου οἰκήματος, Ἡροδ. 2,148: *τοῦ γὰρ δυώδεκα μὲν εἰσι αὐλαὶ κατάστεγοι, ἀντίπυλοι ἀλλήλῃσι.*

ἀντίπυργος, ον. 1) ὁ ὁμοιάζων πρὸς πύργον κατὰ τὸ ὕψος ἢ ὁ χρησιμεύων ἀντὶ πύργου. Ἡσυχ. ἐν λ. *ἀντίπυργος: ἰσόπυργος· ἴσον κατὰ τὸ ὕψος τοῦ μήκους τὸ ἀνάστημα ἔχων.* Εὐριπ., Βακ. 1097: *ἀντίπυργον ἐπιβᾶσα πέτραν.* – 2) ὡς οὐσ. (**ἀντίπυργος**, ὁ) = ξύλινον ὑψηλὸν κατασκεύασμα ἢ ἁρμάριον. Λιβαν., Ἀντιοχ. 358, 10 (Reiske): *ἀντίπυργοι ξύλινοι.*

ἀντιπυργόω, ῥ. Οἰκοδομῶ πύργον ἀπέναντι ἄλλου πύργου ἢ φρουρίου χάριν ἐπιθέσεως. Αἰσχ., Εὐμ. 688: *πόλιν νεόπτολιν τήνδ᾽ ὑψίπυργον ἀντεπύργωσαν.*

ἀντισκευάζω, ῥ. Κατασκευάζω ἢ διασκευάζω τι ἀντιθέ-

τως, Ξεν., Ἀγ. 8,6: *ὁ δὲ οὕτως ἀντεσκευάσατο τὸν οἶκον.*

ἀντιστάτης, ὁ = ὁ ἀντιθέτως ἱστάμενος, ὁ ὑποστηρίζων, ΜΕτυμ. λ.: *ἀμείβοντας τοὺς ξυλίνους ἀντιστάτας ἐν ταῖς οἰκοδομίαις, δοκοὺς στύλους.* Ηρων, Βελοπ. 216: *τῶν οὖν ὀρθῶν τοίχων, ὁ μὲν καλεῖται παραστάτης... ὁ δὲ ἕτερος ἀντιστάτης.* Βλ. καὶ 218.220. 222.226.

ἀντιστορέννυμι, ῥ. = στρώνω, λιθοστρώνω μέχρι τῆς αὐτῆς στάθμης, IG II 2²(1)1672,48 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐκ τοῦ ἐντὸς ἀντιστρῶσαι ἄχρι τοῦ ἐδάφους τῆς αὐλῆς.*

ἀντιτειχίζω, ῥ. = ἀνεγείρω ὀχυρωματικὸν τεῖχος ἐναντίον ἄλλου τειχίσματος, Φιλ. μηχ. 1. 426,43. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14.16,2: *πρός τε τὰς μηχανὰς ἀντετείχιζον.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 5.8,2: *τὸ καταρριφθὲν ἀντιτειχίσαντες.*

ἀντιτείχισμα, τὸ = τείχισμα ὀχυρωματικὸν ἐγερθὲν ἐναντίον ἄλλου τειχίσματος. Θουκ. 2,77: *καὶ τῷ χώματι τὸ ἀντιτείχισμα ἐγίγνετο.* Αθην. 13,602d: *τὰς παλαίστρας ὥσπερ ἀντιτειχίσματα... κατέσκαψαν.* Προκ., πΚτισμ. 2.3,16: *ἀντιτείχισμα ἐτεκτήνατο ὕψους τε καὶ εὔρους ἱκανῶς ἔχον.* 19: *οὐκ ἐπ' εὐθείας δὲ τὸ ἀντιτείχισμα πεποίηται τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μηνοειδὲς τετραμμένον.* 20: *θυρίδας δὲ ἐς τὸ ἀντιτείχισμα ἔς τε τὰ κάτω καὶ ἄνω πεποίηται.* Ὁ Αυτος, 5.4,6: *ἀντιτείχισμα τῷ περιβόλῳ.*

ἀντιτίθημι, ῥ. 1) θέτω τι εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλου. ΠΔ(Ο'), Λευϊτ. 14,42: *καὶ λήψονται λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέρους, καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων* (ἐννοεῖται τῶν κοινῶν). – 2) θέτω ὄπισθεν ἄλλου. Ἐπιγρ. Ἐλευσῖνος, IG II 2²(1)1672,21: *λίθοι ἀρουραῖοι ἀντιτιθέμενοι* ἤτοι τιθέμενοι ὡς **ἀντιθήματα** ἄλλων (βλ. λ.). Ἐπιγρ. Ἀμφιαρείου, Λεοναρδος ἐν ΑΕ 1923,45,34: *[ἀντ]ιθήσει λίθ[ο]υς [ἡ]μ[ιπ]ο[δ]ίους.* IdD 500A17: *ἀντιθήσει δὲ τ[ῆ]ι τριγλύφῳ ἀ[ν]τίθημα.* 33: *καὶ πρὸς τ]οὺς κειμένους ἀντιθήσει ἐκ τοῦ ἐντὸς λίθους.* Didyma II 25A7.B2. 26A42.B24.35.49. 27B4.– 66: *ἀντέθηκαν δὲ τούτοις πετρίνους.* Αυτοθι, 25A12.17.24. 27A48.64.91.109. 27B44.63. 70.-90: *ἀντέθηκαν δὲ τούτοις λίθους πετρίνους.*

ἀντιτορέω -ῶ, ῥ. = διατρυπῶ μέχρι τοῦ ἀντιθέτου μέρους, διαπερῶ. Ομ., Ἰλ. Κ, 267: *πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας.*

ἀντίτορμον, τό. Κατὰ Ηρωνα Κτησιβιου, Βελοπ. 222: *καλεῖται δὲ καταλειφθεῖσα ἐντορμία ἀντίτορμον.*

ἀντίχωμα, τό. Τεχνητὸν ὕψωμα ἐκ χώματος κατασκευασμένον πρὸς ἄμυναν ἢ συγκράτησιν ἀπὸ κινδύνου προσβολῆς. Ἐπιγρ. Ἀμφιαρείου, ΑΕ 1923,39,34 καὶ 35/36: *τὸς λίθος... τὸς πρὸς τῷ ἀντιχώματι ὑγιεῖς ἢ φορμηδόν.* 51: *καὶ ἐπὶ τοὺς τοῦ ἀντιχώματος πόδα καταρέψαι.*

ἀντιχώννυμι, ῥ. Ἀντὶ τοῦ **ἀναχώννυμι** (βλ. λ.). Ἐπισωρεύω χῶμα σχηματίζων **ἀντίχωμα** (βλ. λ.), καλύπτω ἢ σκεπάζω διὰ χώματος. Αθην. 12,529e: *χῶμα ὑψηλόν, ὅπερ κατασπάσαι... ἀντιχωννύντα τῇ πόλει.* Φιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,9 (ed. Bidez 96,23): *τὸ κενωθὲν ἀντεχώννυ.*

ἀντοικοδομέω -ῶ, ῥ. Οἰκοδομῶ ἢ ἐγείρω ὀχυρώματα ἐναντίον τινὸς ἢ εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλων καταστραφέντων. Φιλ. μηχ. 7.92,22: *ἀντοικοδομητέον τε ἐστὶ... τρίγωνον τεῖχος.* Πολυβ. 16.30,6: *ὑπὸ τῶν ἔνδοθεν ἀντῳκοδομημένῳ τείχει.* Ὁ Αυτος, 1.42,12. Διοδ. Σικ. 16,49: *πεσόντων τῶν τειχῶν... ὀξέως ἀντῳκοδόμησαν ἕτερα.* Ὁ Αυτος, 16,74. 17,25 καὶ 18,70. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 6.7,2: *τείχεσιν ἔξωθεν ἀντῳκοδομημένοις.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 6.1,4: *τείχους, ὅπερ ἔνδοθεν... ἀντῳκοδομήκεσαν.* App., Ἀν. 1.21,4: *ἀντὶ τοῦ πεπτωκότος τείχους ἔσωθεν πλίνθινον μηνοειδὲς ἀντοικοδομησάμενοι.* Αππ., Ἐμφ. 2,61: *Πομπήιος... ἀνταπετάφρευε καὶ ἀντῳκοδόμει.* IdD 500A3: *καὶ ἀντοικοδομήσει σ[τ]ρῶ-[μά τε καὶ εὐθυντηρίαν] τὴν ἐπὶ τοῦ στρώματ]ος.* A157: *Πυρρία ἐργο[λαβήσαντι] ἀντ[οικοδομ?]ῆσαι τὰ πεπτωκότα καὶ πεπονηκότα τοῦ περιβόλου.*

ἀντοικοδομή, ἡ. Οἰκοδομὴ κτισθεῖσα ἐναντίον ἄλλης ἢ εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλης καταστραφείσης, IG XII(3)420,4 (Θήρας): *μετὰ τῆς ἀντοικοδομῆς καὶ τῆς βάσεως.*

ἀντοικοδομητέος = ὅστις πρέπει νὰ οἰκοδομηθῇ ἐναντίον ἄλλου οἰκοδομήματος. Φιλ. μηχ. 7.92,22: *ἀντοικοδομητέον τε ἐστὶ καὶ ταύτῃ τρίγωνον τεῖχος.*

ἀντοικοδομία, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἀντοικοδομή**. Πολυβ. 1.48,1: *ταῖς μὲν ἀντοικοδομίαις ἐνεργῶς χρωμένων.* IG XI(2)165,15/16: *λίθους προσκομίσασιν εἰς τὴν ἀντοικοδομίαν τοῦ Κυνθίου.* IdD 500A7: *ἀποδώσει δὲ τὴν ἀντοικοδομίαν ἀεὶ κατὰ γένος.* 9: *τὴν ἀντοικ[οδομίαν λείῳ κοσκίνῳ ἐσσημένῳ.*

ἀντορύσσω, ῥ. Ὀρύσσω ἢ σκάπτω ἐναντίον ὄρυγμα ἢ ὑπόνομον. Ηροδ. 4,200: *ἀντορύσσοντες... ἔκτεινον τῶν Περσέων τοὺς γεωρυχέοντας.*

ἀντοχυρόω, ῥ. Κατασκευάζω ἐκ νέου ὀχύρωμα εἰς ἀντικατάστασιν καταστραφέντος ἢ ἐναντίον ἄλλου ὀχυρώματος. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,23: *τὸ καταρριφθὲν* (τοῦ τείχους) *ἀντωχύρωσαν.*

ἄντυξ, ἡ (ἀρχ.-βυζ.) = 1) γενικῶς ἡ λέξις ἐσήμαινε τὴν περιφέρειαν παντὸς κυκλοτεροῦς ἢ ἐπικαμποῦς πράγματος, Παλ. Ἀνθ. 1.10,70: *ὑπὲρ ἄντυγος αὐλῆς.* – 2) ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἡμικυκλικοῦ ἄκρου οἰκοδομήματος, ὡς λ.χ. θεάτρου, ναοῦ κτλ. Ευναπ. (β. Σοφ. 489b, ed. J. F. Boissonade): *συγκεκαλυμμένους ὁρᾷ περὶ τὴν ἐσχάτην ἄντυγα τοῦ θεάτρου,* ἤτοι περὶ τὴν ἀνωτάτην σειρὰν τῶν ἑδωλίων ἢ τοῦ περιορίζοντος τὸ θέατρον τοίχου. – 3) ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κυκλικοῦ τμήματος, ἰδίᾳ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν ἡμικυκλικῶν τόξων τῶν ναῶν μετὰ τῶν ἀψίδων των ὁ Παυλος Σιλεντιαριος μεταχειρίζεται συχνότερον τὴν λέξιν (Ἔκφρ. ν.ά.Σ. 682 Βόννης): *πρὸς ὄρθριον ἄντυγα νηοῦ.* Αυτοθι, 370: *ὕπερθε δὲ κύκλιος ἄντυξ.* 378: *κίονος, ἡμιτμῆγι περισταδὸν ἄντυγι,* δηλαδὴ διατεταγμένοι πέριξ, ἡμικυκλικῶς. 516: *πλίνθοις ὀπταλέῃσιν ἀνεστήσαντο δεθείσας ἄντυγας ἀψίδων τε,* ἤτοι κατεσκεύασαν δι' ὀπτῶν πλίνθων τὰ ἡμικυκλικὰ πλαίσια τῶν ἀψίδων. Βλ. καὶ 419.473.481.483.538.727.813. Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. Ἄμβ. 60 καὶ 192 (Βόννης). Θεοφ. Συν. 6,33 (456,9/10 Βόννης): *ἀργύρῳ τούτῳ* (τῷ χρυσοτρικλίνῳ) *ἐστεφάνωσε καὶ δίκην ἄντυγος τοῦτο περιλαβών.*

ἀνυπόπαστος, ον = ὁ μὴ ὑποστρωθείς, οὗτινος οὐδὲν τμῆμα ἐστρώθη. IG VII 3073,164 (Λεβαδείας): *λίθους ἀνυποπάστους.* Περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως, βλ. Fabricius, De arch. gr. comm. epigr. 83.

ἀνυπόσκευος, ον = ὁ ἄνευ στηρίγματος. Γρηγ. Νυσσ., ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1097B: *καὶ τὴν ἀνυπόσκευον εἴλησιν ἐπισταμένους.*

ἀνύψωμα, τό. Ἡ ἀνύψωσις ἢ αὐτὸ τοῦτο τὸ ὕψωμα. Ευσταθ. Opusc. 190,55: *τὸ τοῦ στύλου ἀνύψωμα.*

ἀνφιδέα, ἡ. Βλ. λ. **ἀμφιδέα.**

ἀνφιθέατρον, τό. Βλ. λ. **ἀμφιθέατρον**.

ἀνφίστροφον, τό. Βλ. λ. **ἀμφίστροφον**.

ἄνφοδον, τό. Βλ. λ. **ἄμφοδον**.

ἀνωγαιοκατώγαι |-εω 111,19|**ος**, ον = ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἀνωγείου καὶ κατωγείου. Dölger, Schatz. HB, ἀριθ. 112,20: *οἴκημα ἀνωγαιωκ(α)τ(ώ)γ(αιον).* Βλ. Γρηγ. Παλαμᾶν τ. 4,634 (ἔγγρ. Μ. Βατοπεδίου τοῦ 1475 μ.Χ.).

ἀνωγαιοκάτωγος, ον (*βυζ.*) = ὁ ἔχων ἀνώγειον καὶ κα-

τώγειον. ΜΙΧ. ΓΟΥΔΑ, χρυσ. λ. Ἰω. ΣΤ΄ Παλαιολ. (1357 μ.Χ. – Μ. Βατοπεδίου, ἐν Ἄθῳ), ἐν ΕΕΒΣ 4,1927,240,33: *ἀνωγαιοκατώγου οἰκήματος*. Βλ. καὶ ΣΑΘΑΝ, ΜΒ 1,51.

ἀνώγαιον - ἀνώγεον (τὸ ἄλλως **ἀνόκαιον**), τὸ = ὁ ἄνωθεν τοῦ ἰσογείου ὄροφος, τὸ κοινῶς λεγόμενον ἀνώγι. Τὰ οὐδ. (**ἀνώγαιον - ἀνώγεων**) ὡς οὐσ. (DU CANGE, Gloss. λ.). – Κατὰ τὸ Μ Ετυμ. 115,22: *ἀνώγεον, ἐκ τοῦ ἄνω καὶ τοῦ γαῖα· τὸ ἄνω τῆς γῆς ὄν*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. α, 328: *ὑπερωιόθεν: ἐκ τοῦ ἀνωγέου οἴκου*. 362: *ὑπερώια: τὰ ἀνώγεια οἰκήματα*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀνώγεων: οἴκημα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *ὑπερῷον· τὸ ἀνώγεον*. Λέγεται ἐπίσης καὶ **ἀνόκαιον** (BEKKER, AG 405,32: *ἀνόκαιον: τὸ ὑπερῷον οἴκημα*. ΗΣΥΧ. λ. *ἀνόκαιον: ὑπερῷον*). Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 5.4,29: *κάρυα δὲ ἐπὶ τῶν ἀνώγεων ἦν πολλά*. ΦΙΛ. 3.476,31: *τὸ ἄχρι στέγους ἀνώγεον ἀχανὲς ἀνίεται*. ΚΟΣΜ. ΙΝΔΙΚ., χτ 130Α: *δύο οἴκους, τουτέστιν ἀνώγεων καὶ κατώγεων*. 163c: *Γίνονται οὖν οἱ χῶροι δύο ὡσανεὶ ἀνώγεων καὶ κατάγεων*. 183e: *τὸν κατωγαῖον χῶρον... τὸν ἀνωγαῖον*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1054,1: *ταῖς γυναιξὶν ἀνώγεοι θάλαμοι ἐγίνοντο πρὸς τὸ μὴ συντυγχάνειν ῥαδίως ἀνδράσιν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ 639,60. Πατρ. Ἱστορ. ΚΠόλεως 199,6 (Βόννης): *δύο μεγάλα καὶ ὡραιότατα ἀνώγαια*. 9: *ἀνώγαιον καὶ κατώγαιον*. DÖLGER, Schatz. HB, ἀριθ. 112,3.26. COLLITZ, ἐν SGDI II 1581: *τὸ ἀνώγεον*. Βλ. καὶ 120. PREISIGKE, ἐν BGU 5286,19: *οἰκίαν ὁλόκληρον σὺν ἀνωγείοις καὶ κατωγείῳ*.– 2) μτγν. = ἑστιατόριον, δειπνητήριον οἰκίας (λατ. **coenaculum τρικλίνιον**). ΚΔ., Μᾶρκ. 14,15.

ἀνώροφος, ον. Ὁ ἄνευ ὀροφῆς ἢ στέγης, ὁ ἀστέγαστος. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 37,17: *νεὼν... καθ᾽ ὅσον ἀχανής τε καὶ ἀνώροφος ἦν*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350,9: *ἀνώροφον στέγην*. 19: *ἀνώροφον δὲ αὐτὴν ὕπαιθρον, ἀλλὰ τὴν μὴ ἔχουσαν ξύλινον ὄροφον, ἀλλὰ λίθινον*.

ἀνώφλιον, τό. Ὁ ὑπεράνω τοῦ κενοῦ τῆς θύρας τιθέμενος λίθος ἢ ξύλον, τὸ ἄλλως λεγόμενον **ὑπέρθυρον** (βλ. λ.). ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *ἀνώφλιον: τὸ ὑπέρθυρον*. ΑΝΩΝ., π ἀγΤ. 90: *εἶναι καὶ τὰ ἀνόφλια γλυπτά*.

ἀνώχωσις, ἡ. = ἡ **ἀνάχωσις** (βλ. λ.). FD III(5)85,15: *[θ]έσιος... [καὶ] ἀν(ω)χώσιος*.

ἄξεστος, ον = ὁ μὴ ἐξεσμένος, ὁ μὴ κατειργασμένος, ὁ ἀπελέκητος λίθος. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἀξέστους· τραχείας*. ΕΥΣΤΑΘ. Ind. 5: *καὶ ἀγελαῖοι* (λίθοι) *οἱ εἰκαῖοι καὶ ἄξεστοι*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰλ. 1115,13. ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 19: *τοῦδ᾽ ἐπ᾽ ἀξέστου πέτρου*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀπ. 322. Παλ. Ἀνθ. 7,657: *ἀξέστοιο... πέτρης*.

ἀξίνη, ἡ. Εἶδος πελέκεως, δι᾽ οὗ ἐσχίζοντο τὰ ξύλα ἢ ἄλλα ἀντικείμενα. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 1. 5,12: *ξύλα σχίζων τις ἴησι τῇ ἀξίνῃ*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, 7.1,17: *διακόπτοντες ταῖς ἀξίναις τὰ κλῇθρα*. Συνηθέστατα ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἐργαλεῖον τῶν οἰκοδόμων ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς πάσης φύσεως σκαφικὰς ἐργασίας. BEKKER, AG 62,9: *σκαφεῖον: ἐργαλεῖον, ᾧ σκάπτουσιν ἢ ἄμη ἢ ἀξίνη*. ΓΑΛ., Θρασ. 43 (CMG 5,1823,890,8): *τῷ τέκτονι... πάλιν ἄλλος μὲν ἀξίνην, ἄλλος δὲ στάθμην, ἄλλος δ᾽ αὖ τὰ ξύλα*. Παλ. Ἀνθ. 11.203,6: *τέκτοσιν ἀξίνη, τοῖς δὲ πυλῶσι κόραξ*. Ἡ ἀξίνη διεκρίνετο εἰς μονόστομον, ἤτοι τὴν ἁπλῆν, τὴν ἔχουσαν μίαν μόνον κόψιν καὶ εἰς δίστομον ἢ ἀμφίστομον (ΗΣΥΧ. λ. *πέλεκυς· ἀξίνη δίστομος*), ἤτοι ἔχουσαν ἑκατέρωθεν κόψιν. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 1,40.40,5 καὶ 7.

ἀξόνιον, τὸ = μικρὸς ἄξων ἀποτελῶν μέρος τῆς τροχαλίας. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,31: *μέρη δὲ τροχαλίας τονία τοπεῖα ἀξόνια*. ΗΡΩΝ. ΜΗΧ., Βελοπ. 108,8 (ed. Leipzig 1853): *διαπηγμάτων ἐτίθεσαν σιδηρᾶ ἀξόνια*.

ἀξονίσκος, ὁ Ὑποκ. τοῦ **ἄξων** (βλ. λ.). ΦΙΛ., Βελοπ. 76c: *ἀξονίσκος ἔκτορνος*.

ἄξων, ὁ (ἀλλ. γρ. **αὔξων** P Oxy 1986. Aegyptus 6.188· λατ. **axōn**, VITR. 9.7.5. 10.11,7) = 1) ξυλίνη ἢ σιδηρᾶ ῥάβδος πέριξ τῆς ὁποίας στρέφεται ὁ τροχός. ΗΣΥΧ. λ. *ἄξων· τὸ διὰ τῶν τροχῶν διῆκον ξύλον, περὶ ὃ στρέφεται*. ΟΜ., Ἰλ. Ε, 723: *Καμπύλα κύκλα, χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς*. ΕΥΡΙΠ., Ἱππ. 1235: *ἀξόνων τ᾽ ἐνήλατα*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 18,27: *δύο ἄξονας, οὓς περιεδίνευον τροχοὶ Περσικοὶ τέτταρες*. IG XI(2)161A70 (Δήλου): *εἰς τὸν ἄξονα τῆς μηχανῆς ξύλον ἀρέϊνον*. – 2) ὀνομασία τετραγώνων ξύλων διηκόντων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τῆς ὀροφῆς καὶ περιστρεφομένων διὰ περόνης ἤτοι ἀξονίου. Ἐπὶ τούτων ἀνεγράφοντο οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. BEKKER, AG 204,3 καὶ 43,15. ΦΩΤ., Λεξ. (R. REITZENSTEIN) 152,24. IdD 440A32: *ἧλοι καὶ ἄξων καὶ περ[όν]αι ++++*.

ἀογκέω, ῥ. Ἐλαττώνω τὸν ὄγκον καὶ ἄρα ἀφαιρῶ τὸ βάρος. Λέγεται κυρίως ἐπὶ τόξων ἢ θόλων. Ἐπιγρ. Πισιδίας, BCH 23,1899,178, ἀριθ. 32,4: *ἀ(ο)γκεῖν τὸ γά[μψ]ωμα (εἰ μὴ) πελεκείνοις διεί[λ]η[π]ται* = νὰ ἐλαττώνεται τὸ τόξον εἰς βάρος, ἐκτὸς ἐὰν οἱ θολῖται του συνδέωνται διὰ **πελεκίνων** (βλ. λ.).

ἀπάγω, ῥ. = ἀποκομίζω, ξεχωρίζω δι᾽ ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἐργοταξίου. Ἐπιγρ. Δήλου IG XI(2)161A78: *ἀπαγαγόντι καὶ ἀπομετρήσαντι τοὺς... λίθους*. 199A109: *ἀπαγαγόντι τὸγ κέραμον*. 287A90 καὶ 93: *ἀπαγαγὼν τοὺς λίθους*. IdD 290,217: *ἀπαγαγόντι δὲ τοὺς λίθους ἐπὶ τὸ ἔργον*. 217: *οὗτος* (ὁ Πυρρίδης Εὐκλείδης) *ἀπήγαγεν λίθο[υς]*. 228: *ἀπαγαγόντι καὶ παραθέν[τι ἐπὶ τ]ὸ ἔργο[ν?...]*. 442A199: *ἐργάταις τοῖς τὴν ἅμαξαν ἀγαγοῦσιν καὶ ἀπαγαγοῦσιν:* 447,11: *ἐργάτα[ις] [τοῖς τὴν ἅμαξαν ἐρματίσασιν καὶ ἀπαγαγοῦσιν*.

ἀπαγωγὴ (δωρ. **ἀπαγωγά**), ἡ = ἡ ἀποκομιδή, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ ἐργοταξίου. FD III(5)19,16: *Ἀριστίωνι λίθων ἀπαγωγᾶς στατῆρας δέκα*.

ἀπαέτωμα, τὸ = τὸ **ἀέτωμα** (;) IG II 2²(1)1685B4,4: *τ[ο]ῦ ἀπαετώ[ματος] τῷ το[ίχωι γεῖσον ἐπιθ[ήσει*.

ἀπακριβόω -ῶ, ῥ. = τοποθετῶ τι μετὰ μεγάλης ἀκριβείας. ΠΛΟΥΤ., Πολιτ. Παραγγ. 802e: *πρὸς κανόνα καὶ διαβήτην ἀπηκριβωμένος*. Πρβλ. BLÜMNER, ἐν NJPhil. 1806,483.

ἀπαμοιβή, ἡ. Ἡ ἐναλλαγή. LATTERMANN, ἐν AthMitt 35,1910,101: *ἐξ ἀπαμοιβῶν*. Ἡ λέξις σημαίνει εἶδος τοιχοποιίας συνισταμένης ἐκ στρώσεων ἐναλλὰξ δρομικῶν καὶ κατὰ κεφαλὴν (μπατικῶν).

ἀπαμφιέννυμι, ῥ. = ἀφαιρῶ τὴν διακόσμησιν. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 516f: *τοὺς τοίχους ἀπαμφιέννυσι, τὰς θύρας ἀναπετάννυσι*.

ἀπαρτίζω, ῥ. Καθιστῶ τι ἄρτιον, συμπληρώνω ἢ ἀποτελῶ. ΑΡΠΟΚΡ. λ. *Γηπέδων: γήπεδον τὸ χωρίον, ὥσπερ καὶ οἰκόπεδον τὸ γῇ καὶ οἰκήμασιν ἀπαρτιζόμενον*. ΗΣΥΧ. λ. *ἀπαρτίζει τελειοῖ*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀπαρτίσαι δὲ τὸ τελειῶσαι*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2: *συνάπτον* (τὸ τεῖχος) *ἐπὶ τὴν ἑσπέριον τοῦ ἱεροῦ στοὰν ἀπηρτίζετο*. ΓΛΥΚ., β Χρ. 498,1 (Βόννης): *ἀπαρτίζεται ὁ τροῦλλος μετὰ βησάλων κούφων πάντῃ, οὐ μὴ κισσηροειδῶν*. ΚΩΔΙΝ., Παρεκβ. 17,13 (Βόννης): *τό τε χερσαῖον καὶ παράλιον τεῖχος μετὰ πλείστων οἰκοδομημάτων τῶν ἐν τῇ πόλει δομηθέντων ἀπαρτίσαντες*. ΔΟΥΚ., β. Ἱστ. 116,2/3 (Βόννης): *ἀπαρτίσας οὖν καλῶς τὸ φρούριον*. RA 1961 (II)258,23: *καὶ ὁ ναὸς ἀπηρτίσθη*.

ἀπεδίζω, ῥ. Ἰσοπεδώνω ἢ ἐξομαλύνω διὰ λαξεύσεως ἢ ἄλλως πως. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἀπεδίσαι· ὁμαλίσαι, ἐδαφίσαι*.

ΚΛΕΙΔ. ἐν ΚΛΕΙΤΟΔ. 22: *ἠπέδιζον τὴν ἀκρόπολιν.*

ἀπεδοποιέω - ῶ, ῥ. (= **ἀπειδοποιέω** - ῶ, βλ. λ.).

ἄπεδος, ον. Ὁ ὁμαλὸς καὶ ἐπίπεδος. ΗΡΟΔ. 1,110. Ὁ ΑΥΤΟΣ 4,62: *ἄνω δὲ τούτου τετράγωνον ἄπεδον πεποίηται.* ΘΟΥΚ. 7,78: *οἱ Ἀθηναῖοι... κατέβησαν ἐς χωρίον ἄπεδόν τι καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο.* – Τὸ οὐδ. (**ἄπεδον**, τὸ) ὡς οὐσ. = ἐπίπεδος ἐπιφάνεια. BEKKER, AG 419,17 = ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *ἄπεδον: τὸ ἰσόπεδον καὶ τὸ ὁμαλόν.*

ἀπειδοποιέω - ῶ καὶ **ἀπειδοποιοῦμαι**, ῥ. Ἀπαντᾷ ἅπαξ ἐν ἐπιγραφῇ Διδύμων (2ου π.Χ. αἰ.). Didyma II 32,19: *κατεξέσθη δὲ καὶ τὸ ὑπέρθυρον καὶ ἀπειδοποι[ι]ήθη.* Βλ. καὶ 44,4. Κατὰ HAUSSOULLIER (RPh, 22, 1898, 45 καὶ Ét.hMD 163) τὸ ῥῆμα σημαίνει «τελειωτικῶς λαξεύω συμφώνως πρὸς τὸ ὑπόδειγμα». Κατὰ LIDD. - SC. πρόκειται μᾶλλον περὶ τοῦ ῥήματος **ἀπεδοποιῶ** (= ὁμαλύνω διὰ λαξεύσεως), τοῦτο ὅμως ἀπέκρουσεν ὁ HAUSSOULLIER (RPh 50, 1920, 83 καὶ ὁ REHM (Didyma, ἔ.ἀ.35). Πρβλ. καὶ EBERT, FgrB 22.

ἀπεγδίδωμι = **ἀπεκδίδωμι** (βλ. λ.).

ἀπεκδίδωμι, ῥ. Ἐκθέτω ἔργόν τι εἰς δημοπρασίαν. Ἐπιγρ. Δήλου, IdD 502A4: *ἐξέστω τοῖς ἐπιστάταις καὶ ἀπεκδοῦναι τὰ κατα[λειφθέντα τῶν ἔργων.* Ἐπιγρ. Ἰάσου καὶ Πριήνης (3ου π.Χ. αἰ.) MICHEL, 468, 72: *τὸν δὲ νεωποίην* (= ναοποιὸν) *Ἀναξαγόραν ἀπεγδοῦναι στήλην λιθίνην.* 481,31: *τὸν νεωποίην Λεωμέδοντα ἀπεγδοῦναι ὅπως στήλη τε κατασκευασθῇ.*

ἀπελέκητος, ον. Ὁ μὴ πελεκηθείς, ὁ μὴ λαξευμένος. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 101: *ἀσκέπαρνον δὲ τὸ ἄγλυφον καὶ ἀπελέκητον.* ΠΔ(Ο΄), Βασιλ. Γ΄ 5,17: *λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸ θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ λίθους ἀπελεκήτους.* 10,12: *ξύλα ἀπελέκητα.* Βλ. καὶ 6,36. 7,11 καὶ 12.

ἀπελέκιστος = **ἀπελέκητος**. IG II 2^2(1) 1678b7 (4ου π.Χ. αἰ.): *ἐὰν οἱ νεωποιοὶ καὶ ὁ [ἀρχ]ιτέκτων κελεύ[ωσ]ι[ν] ἀπελέκιστα.*

ἀπεργάζομαι, ῥ. Ἀποτελειώνω τι, κατεργάζομαί τι τελείως καὶ ἐντέχνως, καθιστῶ τέλειον, ἀποπληρῶ. BEKKER, AG 421,28: *ἀπεργάσασθαι: ἀντὶ τοῦ ἀποπληρῶσαι.* 30: *ἀπεργασάμενος· ἀντὶ τοῦ ἀποδοὺς ἐξ ὧν εἰργάσατο.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1154: *τὰ ξύλινα τοῦ τείχους τίνες ἀπειργάσαντο;* ΞΕΝ., Ἀπομν. 1.4,4: *οἱ ἀπεργαζόμενοι εἴδωλα.* Συμπ. 3,5: *τὴν τέχνην δι' ἧς τοῦτο ἀπεργάζομαι.* 4,21: *πρὸς αὐτὸν ὁρῶν ὅμοιον αὐτῷ ἀπεργασάμην.* ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ, παρὰ ΛΟΓΓΙΝ., π Ὕψ. 43,2: *χρυσὸς ἀπειργασμένος.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 2.149,39: *ὕφασμα ἐκ τῆς ὁμοίας ὕλης ἀπειργασμένον.* ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.1,9: *ἀπειργάσαντο τὴν τοῦ περιβόλου ἀνάστασιν.* 17: *τὸ τεῖχος ἀπεργασάμενος.* 5,9: *πύργον... ἀπεργασάμενος ἔσχατον.* 8,18: *[λίθον] παμμεγέθη ἐκ λίθου μυλίου πρόβολον τῷ περιβόλῳ ἰσομήκη ἀπεργασάμενος.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,79 (322,10 Βόννης): *ἀψίδα διαρραγεῖσαν... αὐτὸς ἐμπειρίᾳ τεχνιτῶν περισφίγξας καὶ ἀνανεωσάμενος ἀσφαλῆ καὶ μόνιμον ἀπειργάσατο.* ΑΥΤΟΘΙ 81 (324,6 Βόννης): *καινοὺς (ναοὺς) ἀντὶ παλαιῶν καὶ εὐπρεπεῖς ἀπειργάσατο.* – IG II 2^2(1)1666 b62: *ἀπεργασάμενον ἐπὶ τρεῖς παλαστὰς τὸ ὑπερέχ[ον].*85: *τούτους ἀπεργασάμενον τιθέναι.* 1670,19: *τὰς ἕδρα[ς ἀπεργάσεται.* 1672,175: *τῷ ἀπεργασαμένῳ τοὺς ὀδοὺς* (= τὰ κατώφλια). ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ἐν ΑΕ 1923,39,38: *ἀπεργαζόμενον ἐγ μετώπο [ε]ἰς κατα[φ]οράν.* 1864,72, ἀριθ. 74: *ἀπεργ[ασμένα].* Ἐπιγρ. Διδύμων, Didyma II 319: *ἀπηργάσθη δὲ καὶ ἡ ἐφέδρα τοῦ ὀδοῦ καὶ τὰ σκεπάρνια καὶ τὰ σταθμὰ καὶ τὸ ὑπέρθυρον.* 32,15: *καὶ τὸ μὲν ἀντίθεμα ἀπηργάσθη.* Charta papyr (ed. SCHOWIUS),2: *κατ' ἄνδρα τῶν ἀπεργασαμένων εἰς τὰ χρωματικὰ ἔργα.* IdD 505,23: *ἀπεργασάμενος δὲ τὰ κλπ.* PREISIGKE, ἐν Sammelb. 5124,1: *τῶν ἀπεργασαμένων εἰς τὰ χωματικά.*

ἀπεργασία, ἡ. Ἡ αποτελείωσις, ἡ ἐκτέλεσις ἢ ἡ ἀποπεράτωσις ἔργου τινός. P Oxy 729,8(2ου μ.Χ αἰ.): *ἀπεργασίας τοῦ αὐτοῦ χώματος.* Sammelb.9339,16: *[ἐπὶ] τὴν τῶν χωμάτων ἀπεργασίαν.*

ἄπεργον, τό. Τὸ ἡμιτελὲς ἢ ἀκατέργαστον εἰσέτι τμῆμα λίθου τινός, ὅπερ ἔμελλε νὰ λαξευθῇ ἀργότερον, ὁ σήμερον λεγόμενος «*καμπᾶς*» (γερμ. *Werkzoll*). IG II 2^2(1) 1666A 47: *καὶ ἐκπελεκῆσαι ἄπεργο[ν].* 1666B23: *ἄπεργον ἐχόσας.* 48: *καὶ πελ[εκῆσαι ὀρθοὺς παντ]αχεῖ, ἄπεργον ἔχοντας.* 70 καὶ 76: *ἄπεργον ἔχο[ντας, ὀρθ]οὺς πανταχεῖ.*

ἀπερείδω, ῥ = ἀκκουμβῶ ἢ κατασκευάζω πλησίον. ΠΟΛΥΑΙΝ. 8,51: *πλίνθον πρὸς ταῖς θύραις ἀπηρείσατο.*

ἀπέρεισμα, τὸ = ὑποστήριγμα, ἀντηρίς. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἀπόσκημμα.* Βλ. καὶ ΑΙΣΧ., Ἀπόσπ. 18.

ἀπερίβατος, ον (μτγν.) = ὁ ὢν δὲν δύναται νὰ διέλθῃ τις. DÖLGER, Schatz. HB ἀριθ. 91: *περιβολὴν τ[εί]χους ἀπεριβάτου.*

ἀπευθύνω, ῥ. Ισιάζω, εξακριβώνω τὴν εὐθυγραμμίαν τῇ βοηθείᾳ κανόνος καὶ εἶτα συμμορφοῦμαι. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,119: *ἀπευθύνειν πρὸς κανόνα.* ΠΛΑΤ., Τίμ. 71D: *πάντα ὀρθὰ ἀπευθύνουσα.* ΛΟΥΚ., Ἰκαρομέν. 14: *ἐπεὶ καὶ τοὺς τέκτονας πολλάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ θατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ἄμεινον πρὸς τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Βίων Πρ. 27: *πρὸς τὸ ἴσον ἀπευθύνειν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Εἰκόνες 12: *πρὸς τοὺς ἐκείνων κανόνας ἀπευθῦναι.* ΚΕΔΡ., σύντΙ (Βόννης 1) 311,25: *εἰς ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν τὸ τεῖχος ἀπηύθυνε.*

ἀπισόω - ῶ, ῥ. Κατασκευάζω ἴσον ἤτοι εὐθὺ καὶ ἐπίπεδον. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,119: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον... ἀπισοῦν, ἀπευθύνειν, ἀποτείνειν* κλπ.

ἀπιών, ὁ (ἐνν. ἁρμὸς) = ἡ κατακόρυφος ἐπιφάνεια λίθου τινός, IG VII 3073,112(Λεβαδείας): *ὑποτεμεῖ δὲ τῶν καταστρωτήρων πάντων ἐγ βάσεως τὸ ἐπὶ τὴν ὑπευθυντηρίαν ἐπιβαῖνον ἐκ τοῦ ἀπιόντος ἁρμοῦ πλάτος καὶ βάθος τὸ δεχθέν.* 116: *ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας τῶν καταστρωτήρων.* 121: *καὶ ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας.* 125: *ἀποξέσ[ει δὲ πρὸς] τοὺς ἁρμοὺς τῶν καταστρωτήρων τοὺς ἀπιό[ντας.* 145: *καθὼς καὶ περὶ τῶν ἀπιόντων [ἁρμῶν] γέγραπται.* Βλ. καὶ CHOISY, Ét. épigr. 191.

ἁπλοῦς (ῆ, οῦν). Ὁ μονός, ὁ μὴ σύνθετος, ὁ μὴ ἔχων ἐσωτερικήν τινα διαρρύθμισιν ἢ ὁ μὴ διακεκοσμημένος. ΘΟΥΚ. 3,18: *περιτειχίζουσι Μυτιλήνην ἐν κύκλῳ ἁπλῷ τείχει,* ἤτοι συντεθειμένῳ οὐχὶ μετὰ παρειῶν ἀλλὰ μονῷ. ΠΛΑΤ., Κρίτ. 116B: *καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν ἁπλᾶ* (= τὰ μὴ ἔχοντα διακόσμησιν) *τὰ δὲ μειγνύντες τοὺς λίθους ποικίλα ὕφαινον παιδιᾶς χάριν.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ Πόλ. 5.5,2: *αἱ στοαὶ δὲ... σφόδρα μὲν καλοῖς καὶ μεγάλοις ἀνείχοντο κίοσιν, ἦσαν δ' ἁπλαῖ,* ἤτοι ἄνευ ἐσωτερικῆς κιονοστοιχίας. ΛΟΥΚ., π Σθ 31: *ἔνδοθεν ὁ δὲ νηὸς οὐκ ἁπλόος ἐστιν, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ θάλαμος ἄλλος πεποίηται,* ἔνθα νηὸς ἁπλόος λέγεται ἐνταῦθα ὁ μὴ φέρων εἰς τὸν σηκόν του ἄλλας διαιρέσεις. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἐπιγραφάς. Οὕτω ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Δελφῶν ἁπλῆ καλεῖται καὶ ἡ παστάς. FD III(5)86,11: *τὰν ἁπλό[αν π]αστάδ[α.* Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Περγάμου οἴκημα ἁπλοῦν καλεῖται τὸ μὴ φέρον ὑπερῷον. Ath Mitt 27,1902,51 col.iii 22: *ὁ μὲν ὑπερῷον*

οἴκημα πρὸς αὐτῷ ἔχη, ὁ [δ]ὲ ἀπλο[ῦ]ν.

ἄπλωμα, τὸ (*βυζ.*) = 1) τὸ καταπέτασμα. Πατρ. Ἱστορ. ΚΠόλεως 1148Α. Χρον. 544,19. Θεοφ. 81. Πορφ., Γερ. 12,21. – 2) ὁ **περίπατος** (βλ. λ.). Κωδιν., σχ. 34,2: Migne, PG 157.442A). Ἀντίγραφον κώδ. Κουτλουμουσίου, ἀριθ. 220 (φ. 165α κέ.), ἐν ΝΕ 17, 1923,5: *εἰς τὴν χάλκινη καμάρα σιμᾶ τῆς ἁγίας Πουλχερίας εἰς τὸ ἄπλωμα τοῦ Παλατίου ἐσήκωσαν μίαν μεγάλην κολῶνα μαρμαρένια.*

ἀποβάθρα (ἰων. **ἀποβάθρη**), ἡ. Τὸ πρὸς ἐπιβίβασιν ἐκ τοῦ πλοίου εἰς τὴν ξηρὰν λίθινον ἢ ξύλινον κλιμακωτὸν συνήθως κατασκεύασμα. Φρυν., Ἐπιτ. 19,8 = Bekker, AG 12,31: *ἀποβάθρα* [Σοφ., Ἀπόσπ. 382]· *ἡ τῆς νεὼς ἔκβασις, δι' ἧς εἴσιμέν τε καὶ ἔξιμεν λέγεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἀποβῶ ἀποβάθρα, οὐκ ἀπὸ τοῦ ἀποβαίνω.* Bekker, ἔ. ἀ. 426,18: *ἀποβάθρα· ἀποβατηρία.* Πολυδ., Ὀν. 1,93: *ἀποβάθρα καὶ διαβάθρα, ἣν σκάλαν καλοῦσιν.* Ησυχ. ἐν λ. *ἀποβάθρα· ἀποβατηρία ἢ κλῖμαξ νεώς. Σοφοκλῆς Μυσοῖς.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Θουκ. 4,12: *ἐχώρει ἐπὶ τὴν ἀποβάθραν.* Λουκ., νεκρ. διάλ. 10,1: *σοὶ δέ, ὦ Ἑρμῆ,... παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἑστὼς διαγίνωσκε αὐτοὺς καὶ ἀναλάμβανε γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων.* Λογγ. 2,54.

ἀπόβασις, ἡ = 1) τὸ μέρος ἔνθα ἀποβιβάζεταί τις ἐκ τοῦ πλοίου. Θουκ. 4.8,8: *τήν τε ἤπειρον, ἀπόβασιν οὐκ ἔχουσαν.* Ἐπιγρ. Δήλου τοῦ ἔτους 279 π.Χ. BCH 14,1890,396,115: *τῶν οἰκημάτων τῶν ἐν τῇ ἀποβάσει τὰ τέγη στεγνώσαντι.* – 2) ἔξοδος, τέρμα. Πλουτ., Σόλων 14: *χωρίον οὐκ ἔχον ἀπόβασιν.* Ἡ λέξις σημαίνει ἰδίᾳ τέρμα ἢ βάσιν κλίμακος καθόλου. Πολυβ. 8.6,4: *κλίμακα τῷ πλάτει τετράπεδον ἑτοιμάσαντες, ὥστε ἐξ ἀποβάσεως ἰσοϋψῆ γενέσθαι τῷ τείχει.* 9.19,7: *τὴν δ' ἀπόβασιν τῆς κλίμακος... ἡμίσειαν εἶναι δεήσει τῆς κλίμακος.*

ἀπόβλεψις, ἡ (*ἀρχ. – βυζ.*) = ἡ ἀπὸ θέσεως οἰκοδομῆς τινος διεύθυνσις, ταυτ. τῷ **πρόσοψις**. Γεωπ. 2.3,7: *τὰ βαλανεῖα τοὐναντίον δεῖ ποιεῖν οὐ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς ἄρκτον τὴν ἀπόβλεψιν ἔχοντα.* Κωδιν., Παρεκβ. 21,12 (Βόννης): *καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ ὕψη καὶ τὴν ἀπόβλεψιν τῶν θυρίδων.*

ἀπογεισόω - ῶ, ῥ. Καλύπτω, προστατεύω διὰ γείσου ἐξέχοντος, κάμνω ὥστε νὰ προεξέχῃ τι ὡς γεῖσον. Ξεν., Ἀπομν. 1.4,6. Αριστοτ. 781b13. – IG II 1² 463,71 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἀπογεισώ[σει ἐκ] τοῦ ἔξωθεν γείσοις Κορινθίοις.* XI(2)204, 69 καὶ BCH 35,1911,12, 11 (Δήλου): *καὶ ἀπογεισώσαντι.* Πρβλ. Choisy, Ét. épigr. pl. fig. 3,5. Ebert, FgrB 33.42.

ἀπογείσωμα, τό. Προέχον γεῖσον προστατεῦον τὰ κάτωθεν αὐτοῦ μέρη. Λέγεται μτφρ. καὶ ἐπὶ τῶν ὀφρύων. Αριστοτ. 658b16: *αἱ δ' ὀφρύες καὶ αἱ βλεφαρίδες ἀμφότεραι βοηθείας χάριν... οἷον ἀπογείσωμα τῶν ἀπὸ κεφαλῆς ὑγρῶν.*

ἀπογείσωσις, ἡ. Ὁ διὰ γείσου ἐφοδιασμὸς οἰκοδομήματός τινος IdD 366A7 (3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τῆς ἀπογε[ι]σώσεως πήχεων ΗΔΔΠ IIII κελε(ύ)οντος ἀρχιτέκτ[ο]νος Π.*

ἀπογειῶ, ῥ. Κατεδαφίζω μέχρι θεμελίων. Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀπογειῶσαι: ἀποθεμελιῶσαι.* Καὶ κατὰ Ζωναραν (262): *ἀπογειῶσαι καὶ ἀπογεισσῶσαι, τὸ ἀποθεμελιῶσαι.*

ἀπογλύφω καὶ **ἀπογλύφομαι**, ῥ. Λαξεύω τελειωτικῶς. Ἐπιγρ. Διδύμων 2ου π.Χ αἰ. Didyma II 32,16: *ὁ δὲ κοσμοφόρος καὶ ἀπεγλύφη καὶ ἀρθεὶς ἐτέθη.* Βλ. καὶ Haussoullier, ἐν RPh 44,251.

ἀπογομφόω - ῶ, ῥ. (*βυζ.*). Ἐκβάλλω τοὺς γόμφους, ξεκαρφώνω, δηλ. διαλύω εἰς τεμάχια. Νικ. Χων., χρον. 210c: *ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὰς* (= τὰς ναῦς) *κατατεμαχίζειν καὶ ἀπογομφοῦν.*

ἀπογράφω, ῥ. Καλύπτω διὰ ζωγραφίας. Ἐπιγρ. Τράλλεων, BCH 28,1904,78: *ἀπογεγρα<π>φέναι δὲ καὶ τὰς ὀκτὼ δοκούς.* Ἐπιγρ. Περγάμου, AthMitt 32,1907, 259,22: *ἀπογράψαντα καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ ὀρο[φήν].* 38: *τῆς εὐθυντηρίας ἀπογραφείσης.*

ἀποδείκνυμι, ῥ. = 1) ὁρίζω, προσδιορίζω, ὑποδεικνύω θέσιν. Ηροδ.1,59: *καὶ ἄλλα ἀποδεξάμενος μεγάλα ἔργα.* 159: *τοισί ἐστι χῶρος ἐν μέσῃ τῇ πόλι ἀποδεδεγμένος* (καθωρισμένος). 2,124: *τοῖσι μὲν δὴ ἀποδεδέχθαι ἐκ τῶν λατομιέων τῶν ἐν τῷ Ἀραβίῳ ὄρεϊ ἐκ τουτέων ἕλκειν λίθους.* 5,67: *οἱ τὸ τέμενος ἀπέδεξε.* Ανδοκ. 19,147: *τρόπαια... ἀπέδειξαν.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 8,58: *εἰς τὴν ἀποδειχθεῖσαν ἀγοράν.* Λουκ., Τόξ. 5: *νεὼς ἀποδέδεικται.* Ἐπιγρ. Δήλου, IdD 508,13: *[στήσ]ας ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἀποδ[εδειγμένῳ?].* BCH 4,1880, 473b4: *ἀποδεῖξαι τόπον ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ σταθήσεται ἡ στήλη,* Ἐπιγρ. Διδύμων, Didyma II 479,19: *ὃν ἂν ὁ ἀρχιτέκτων... ἀποδείξῃ.* – 2) διαπιστῶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας τινός. Ἐπιγρ. Λεβαδείας, IG VII 3073,51: *ὅταν δὲ ἀποδείξῃ πάσας εἰργασμένας καὶ ὀρθάς.* – 3) ἐγκαινιάζω. Πλουτ., Λούκ. 29: *ἀποδεικνύναι τὸ κατεσκευασμένον... θέατρον.*

ἀποδέχομαι, ῥ. Κρίνω ὡς ἐκτελεστέον ἔργόν τι, ἐγκρίνω, ἐπιδοκιμάζω. IdD 365,23: *καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Γόργου [ἀ]πο[δ]εξα[μέν]ου τὰ ἔργα καὶ κελεύοντος.*

ἀποδοκιμάζω, ῥ. 1) ἀπορρίπτω ὡς μὴ δόκιμον. ΚΔ, Ματθ. 21,42 = ΠΔ(Ο΄), Ψαλμ. 117,22: *λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες.* Πρβλ. Πέτρ. Α΄ 2,7. Ἐπιγρ. Δήλου, IdD 502A5: *ἐξέστω δὲ καὶ ἀποδοκιμάσαι τοῖς] ἐπιστάταις.* BCH 27,1903,102,145(250 π.Χ.): *στροφεῖς οἱ ἀποδοκιμασθέντες.* Ἐπιγρ. Λεβαδείας, 2ου π.Χ. αἰ. BCH 20,1896,324,39: *[ἐὰν λίθος τις πρό]τερον ἀποδοκιμασθῇ.* – 2) ἐλέγχω, ἐξακριβῶ τὴν γνησιότητα. Θεοφρ., Χαρ. 5,3: *τὸ ἀργύριον παρά του λαμβάνων ἀποδοκιμάζειν.* ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 6,30: *ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον.* Βλ. καὶ λ. **ἀποδόκιμος**.

ἀποδόκιμος, ον (λίθος, πῶρος, κτт.) = ὁ μὴ δόκιμος, ὁ ἀκατάλληλος. Ἐπιγρ. Δήλου, IdD 442A 159: *λίθων τῶν ἀποπραθέντων ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ καὶ πώρων τῶν ἀποδοκίμων.* Ἐπιγρ. Λεβαδείας, BCH 20,1896, 324,40: *[ἐὰν λίθος τις πρό]τερον ἀποδοκιμασθῇ, κομιεῖται ὁ ἐρ[γώνης τὴν δόσιν, ἕως ἂν ἔχ]ῃ τὸν ἀντὶ τοῦ ἀποδοκίμου.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Διοσκ. 1,64.

ἀποδοχή, ἡ. Δήλωσις ἔργου τινὸς ὡς δεκτοῦ, ἤτοι ἡ σήμερον λεγομένη παραλαβή. Ἐπιγρ. Κυζίκου, Ditt. Syll³ 799,26: *με[τὰ τὴν τελεί[ω]σιν τοῦ ἔργου καὶ τῆς παρὰ τῷ δήμῳ τυχεῖν ἀπο(δο)χῆς.*

ἀποδυτήριον, τὸ (**apodytērium** καὶ **-ion**) = ὁ χῶρος ἐν ᾧ ἀπεδύοντο, ἰδίᾳ εἰς τὰ γυμνάσια καὶ τὰς παλαίστρας. Ξεν., Ἀθ. Πολ. 2,10: *γυμνάσια καὶ λουτρὰ καὶ ἀποδυτήρια... παλαίστρας πολλάς, ἀποδυτήρια, λουτρῶνας.* Πλατ., Εὐθύδ. 272 Ε: *καθήμενος... ἐν τῷ ἀποδυτηρίῳ.* Λύσ. 206Ε: *τοῦ ἀποδυτηρίου ἐν γωνίᾳ.* Ἐπιγρ. Δελφῶν, BCH 23,1899, 566,21: *ἐν τὰν ἐξάλειψιν τοῦ ἀποδυτηρίου.* Plin. epist. 5.6,25: *inde apodyterium balinei laxum... excipit cella frigidaria.* Cic., epist. ad Q fr. 3.1,1: *assa in alterum apodyteri angulum promovi.* CIL 8.828. – Παρὰ Βυζαντινοῖς λέγεται καὶ **ἀπόδυτρον** (Νικ. Χων., Μαν. Κομν. 194iv, 97d: *ἐν βαλανείῳ λουόμενος ἦν ἐς διαφορὰν δὲ καταστὰς μετὰ τῶν τοῖς αὐτοῖς νίτροις ἁγνιζόντων εἰς τὰ ἀπόδυτρα ἔξεισι).*

ἀποθεμελιόω - ῶ, ῥ. = ἐκσκάπτω, κρημνίζω μέχρι τῶν

θεμελίων. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *ἀπογειῶσαι: ἀποθεμελιῶσαι.*

ἀπόθεσις, ἡ (λατ. **apothesis**) = 1) κατὰ ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΝ ἐκαλεῖτο οὕτω ἡ κοίλη μορφή, διὰ τῆς ὁποίας ὁ κορμὸς τοῦ κίονος συνάπτεται πρὸς τὸ κάτω μέρος τοῦ (ἰωνικοῦ καὶ τοσκανικοῦ) κιονοκράνου, πράγματι ὅμως ὁ ὅρος δηλοῖ τὴν διαπλάτυνσιν τοῦ κορμοῦ τοῦ κίονος παρὰ τὴν βάσιν. VITR. 4.1,11: *quantam habet summa columna praeter apothesim et astragalum.* Πρβλ. καὶ λ. **ἀπόφυσις**. – 2) ταυτ. τῷ **ἀποδυτήριον** (βλ. λ.). ΛΟΥΚ., Ἱππ.5.

ἀπόθραυσμα (ἀπόθραυμα), τό. Τὸ ἐκ θραύσεως τοῦ λίθου ἀποπίπτον τεμάχιον αὐτοῦ. IdD 1442B 9 (2ου π.Χ. αἰ.): *ὁλκὴ σὺν τοῖς ἀποθραύμασιν.* Πρβλ. ΣΤΡΑΒ. 10.5,16: *φασὶ δὲ τὴν Νίσυρον ἀπόθραυσμα εἶναι τῆς Κῶ.*

ἀποθριγκόω - ῶ (καὶ **ἀποτριγχῶ**), ῥ. 1) κατασκευάζω θριγκόν, ἤτοι τοποθετῶ τὴν τελικὴν στέψιν ἢ γεῖσον ἑνὸς τοίχου. Ἐπιγρ. Δήλου 4ου π.Χ. αἰ. IG XI(2) 144A 84: *τὸν τοῖχον ἀνοικοδομήσαντ[ι]... κα[ὶ ἀπ]οθρι(γ)κώσαντι.* 88: *τὸν τ[οῖ]χον... ἀλείψαντι καὶ ἀπο[θριγκ]ώσαντι.* 103: *καὶ [ἀ]π[οθ]ρ[ι]γκώσαντι.* Βλ. καὶ λ. **ἀποτριγχόω**. – 2) ἀφαιρῶ τὸν θριγκόν. ΠΡΟΚ., π. Κτισμ. 2.4,14: *φρούρια... γελοιότατα δῆθεν τῷ σχήματι ἀποτεθριγκωμένα τὸ πρότερον ἀνοικοδομησάμενος.* 4.2,3: *ἦν γάρ, εἴ τις προσίοι, εὐπετῶς ἁλωτὰ καὶ ἐντετειχισμένα τὰ ὄρη, ἃ ταύτῃ ἀνέχει, ἀλλ' ἀποτετριγχωμένα ἐδόκει εἶναι.* 5.7,16: *τείχισμα ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος εἴασεν ἀποτετριγχωμένου.*

ἀποθρίγκωσις, ἡ. Ἡ τοποθέτησις τῆς τελικῆς στέψεως ἢ γείσου ἑνὸς τοίχου ἢ οἰκοδομήματος. IG IV 823,39/40 (Τροιζῆνος): *τοίχων λιθίνων ἀποθριγκώσεως.*

ἀποθυριδόω - ῶ, ῥ. = φράσσω διὰ τοίχου ἢ ἄλλως πως, κλείω θυρίδα τινά, δηλ. παράθυρον. WILCKEN, Akt. Kgl. BTMzB XI.

ἀποθυρόω - ῶ, ῥ. 1) φράσσω τι δι' οἰκοδομῆς διὰ τοίχου ἢ ἄλλως πως. ΗΣΥΧ. λ. *ἀποθυρούμενος· ἀποκεκλεισμένος.*

ἀποικοδομέω - ῶ, ῥ. 1) φράσσω τι δι' οἰκοδομῆς ἢ διὰ φράγματος. BEKKER, AG 423,7: *ἀποικοδομεῖς: ἀντὶ τοῦ ἀποφράττεις* (Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Καλλικλέα). ΘΟΥΚ. 1,134: *τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον καὶ τὰς θύρας, ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτόν, καὶ ἀπολαβόντες, εἴσω ἀπῳκοδόμησαν.* 7,73: *ἀποικοδομῆσαι τὰς ὁδούς.* ΔΗΜΟΣΘ. 55,20(ἔ.ἀ.): *ἁμαξιαίους λίθους προσκομίσας ἀποικοδομεῖ.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, 55,30: *μεγάλοις λίθοις ἀποικοδομηθέντος.* ΛΥΚΟΥΡΓ., κΛ 128: *τὴν θύραν ἀποικοδομήσαντες.* ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 92d: *ἀποικοδομήσαντα τὰς ἑκατέρωθεν οὔσας <πυλίδας> τῶν πύργων.* ΠΛΟΥΤ., Καῖσαρ 49: *αἱ γὰρ διώρυχες ἀπῳκοδομήθησαν.* ΠΟΛΥΑΙΝ., Στρατ. 7,30: *τὰς πύλας τοῦ τείχους ἀπῳκοδόμησεν.* ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 51.26: *τὰ στόμια ἀπῳκοδόμησε.* ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 2 (εἰς Κωνστάντιον), 26a: *ἀπῳκοδόμησα καὶ ἀπέφραξα.* – 2) μτγν. = οἰκοδομῶ ἐκ νέου. ΙΟΥΛΙΑΝ., λόγ. 2,66a: *τὸ διερρηγμένον τοῦ τείχους ... ἀποικοδομῆσαι* 76a: *ἀποικοδομούμενον τεῖχος τάφρῳ βαθείᾳ.*

ἀποκαθίστημι, ῥ. = 1) ἐπισκευάζω, διορθῶ, ἐπαναφέρω εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν. Ἐπιγρ. Δελφῶν, BCH 25, 1901,134: *τὸ οἴκημα τὸ ἐνοικοδομημένον ἀποκαταστάσειν.* Ἐπιγρ. Δήλου, ἔ.ἀ. 27,1903, 74: *τὸ [θύρωμα] ἀποκαταστήσασιν.* IdD 443Bb158: *ἐργο[λ]αβήσαν[τι ἀ]ποκαταστα[τ]ῆσα[ι] τοὺς πίνακας.* Βλ. καὶ 1416 BI 16/17. – Inscr. Cret. III 65,27, σελ. 66, 28,3. IG Rom. I. 980, 4/5: *τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ἀνδροβάμονας ἀποκατέστησεν.* CIG II 2132 d (Add.) 11: *καταφθαρέντα τὸν πύργον ἀνοικοδομήσαντες ἀπεκατέστησαν τῷ ἐμπορίῳ.* ΑΥΤΟΘΙ III 5810: *ἀποκαταστήσας τὸ βαλανεῖον.* – 2) ἀποτελειώνω. ΔΟΥΚ., β' Ιστ. 25,162, 2/3 (Βόννης): *ἀποκαταστῆσαι τὸ οἰκοδομούμενον.* IG XII (3) 325,39 (Θήρας): *ἀπο[κατ]αστῆσαι τῇ πόλει τὸ ἔργον.* AthMitt 24,1899, 232,20 (Περγάμου): *ἀποκαταστήσαντ[α τὸ] ἔργον τέλειον.* Πρβλ. καὶ 1902, 181.

ἀποκάταγμα, τό. Ἀπόθραυσμα ἤτοι τὸ ἐκ θραύσεως λίθου ἢ ἄλλου τινὸς ἀντικειμένου ἀποπίπτον τεμάχιον. IdD 1439 Abcl 47/48: *ἐπίσπασ[τρ]α [δύο, ἀν]θεμωτὰ ἐν [τῷ] θυρώματι ἀποκατεαγότα· τὰ [δὲ] ἀποκατά[γμα]τα ἐν τῷ ναῷ[ι].*

ἀποκατάγνυμι, ῥ. = θραύω ἢ συντρίβω. IdD 1439 Abcl 47 (2ου π.Χ. αἰ.): *ἐπίσπασ[τρ]α [δύο ἀν]θεμωτὰ ἐν [τῷ]ι θυρώματι ἀποκατεαγότα.* 1450b48: *ἐπίσπαστρα ἔχοντα δύ]ο ἀνθεμωτὰ ὧν τὸ ἓν ἀποκατεαγός.* Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. ἐν λ. *(α)παράσσεται.*

ἀποκαυλίζω, ῥ. = τύπτω, ἀποκόπτω, τεμαχίζω, κολοβῶ. ΘΟΥΚ. 2,76: *ἡ δὲ ῥύμη ἐμπίπτουσα ἀπεκαύλιζε τὸ προὖχον τῆς ἐμβολῆς.* ΑΠΠ., Μιθρ. 74: *τοὺς κριοὺς λίθοις ἀπεκαύλιζον.*

ἀποκεραμόω - ῶ, ῥ = καλύπτω, στεγάζω διὰ κεράμων, IG II 2²(1) 1672, 110 (= SIG² 587): *τέκτοσιν τρισὶν τοῖς τὴν πάροδον τοῦ τείχους ἀποκεραμώσασιν.*

ἀποκλειμάκωσις, ἡ. Ἡ περάτωσις τῆς κατασκευῆς κλίμακος. Ἐπιγρ. Κιλικίας, JHS 12,1891,232, ἀριθ. 13,3: *τὴν ἀποκλειμάκωσιν τοῦ [να]οῦ.*

ἀποκλείω (καὶ ἰων. **ἀποκληίω**), ῥ. Κλείω στερεῶς, φράσσω ἄνοιγμά τι. ΗΡΟΔ. 1,150: *τὰς πύλας ἀποκληίσαντες.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Λυσ. 487: *ἀπεκλῄσατε τοῖσι μοχλοῖσιν.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 8.22,3: *ἀποκλείουσι τὰς θύρας τῆς ἐκκλησίας.* ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 11 κγ' 2 (ed. R FOERSTER VIII. 426 § 2): *τὰ τῆς αὐλῆς ἀποκέκλεισται.* ΑΕ 1869,44,27: *ἀποκλείσασι τὸν ὑπόνομον χρῆσθαι τῷ ὕδατι μένοντι ἐν τῷ δεξαμενῷ.*

ἀποκοιλαίνω, ῥ. = ποιῶ τι κοῖλον. Ἐπιγρ. Ἀμφιαρείου, ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923, 45,38: *μὴ ἀποκοιλαίνων μέχρι τοῦ [δεξι]οῦ ἀναλ[ήμ]μ[ατος].*

ἀποκομίζω, ῥ. Μεταφέρω τι μακρὰν τοῦ τόπου ὅπου εὑρίσκετο. ΗΣΥΧ. λ. *ἀποκομίζεσθαι = ἀποφέρεσθαι.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,13: *πρὸς τὸν ἐκτὸς τοῦ στομίου τόπον εἰς ὕπαιθρον ἀποκομίζουσιν.* IG I² 374 col. VIII 152/153: *hικ]ρια καθελõσ[ι καὶ ἀποκομίσα]σι hαπὸ τõ το[ίχο τὸ πρὸς βορέ]ο.* XI(2) 165,17 (Δήλου): *ἀπὸ τῶν ἰκρίων ἀποκομίσασιν.* 199A 44: *ἀποκομίσαντι ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Μενίππης δόκιον καὶ ἐπιβλῆτας.*

ἀπόκομμα, τό. Τεμάχιον ἀποκοπὲν ἔκ τινος σώματος, ἰδίᾳ λίθου. IG XI(2), 158A (Δήλου) 32: *πώρων ἀποκομμάτων.*

ἀποκόπτω, ῥ. Ἀφαιρῶ ἀποτόμως ἢ κόπτω τμῆμα τι δι' ὀξέος ἐργαλείου. ΟΜ., Ἰλ. Φ, 455: *ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ.* ΞΕΝ., Ἑλλ. 1.6,21: *ἀγκύρας ἀποκόπτοντες.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,108: *τῆς ἀγορᾶς ἀποκοπείσης.* ΠΛΟΥΤ., Μάριος 30: *ὀχετοὺς ἀπέκοψεν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Νικίας 26: *τάς τε γεφύρας ἀπέκοψαν.* ΑΘΗΝ. 14.639d: *λεπάδας τε πετρῶν ἀποκόπτοντες.*

ἀποκοσμέω - ῶ, ῥ. Ἀφαιρῶ ἢ καταστρέφω τὸν διάκοσμον. Ἐπιγρ. Ἀττικῆς IG II 3²(2) 13209,7 καὶ 13210,9/10: *εἴ τις ἀποκοσμήσει τοῦτο τὸ ἡρῷον.* Βλ. καὶ ΘΕΟΦ., Χρον. 6,33 (Βόννης 483,19): *καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀπεκόσμησε τὰς ἐκκλησίας.* Βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ. 1855,30.

ἀποκρούω, ῥ. Κρούω χάριν ἀφαιρέσεως τεμαχίου ἀπό τινος σώματος. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., π συνθ. ὀνομ. 40,10: *ἀπο-*

κροῦσαι καὶ περικόψαι καὶ αὐτὸ τοῦτο εὔεδρον ποιῆσαι. SEG 18,1962, 561,5 (Πόντου): *συνθραύσας ἢ ἀποκρούσας τοῦ μνήματος.*

ἀποκυλίω, ῥ. Κυλίω χάριν ἀπομακρύνσεως. Ἐπιγρ. Ὠρωποῦ 4ου π.Χ. αἰ., ΑΕ 1923,39,59: *τὸν δὲ τοῖχον τὸν ἐν τῷ πρόσσθε τῆς κρήνης καὶ τῶν λουτρώνων ἀποκυλίσαντα τὸς λίθος τὸς πεπτωκότας.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΚΔ, Ματθ. 28,2. - Μᾶρκ. 16,3. Λουκ.24,2. ΠΔ(Ο΄), Γεν. 29,3: *καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος.*

ἀπολειόω - ῶ, ῥ. = καθιστῶ αὖθις λεῖον (ὅθεν ἀπαλείφω, ἐξαφανίζω). CIG 3966 (Ἀπαμείας). Ἀρκαδ. τύπος **ἀπυλιῶναι**. IG V2, p. XXXVI D. I 20 (Τεγέας).

ἀπολείπω, ῥ. Ἀφήνω διάστημά τι, ἀπόστασίν τινα κενήν. Ηροδ. 6,77: *μεταίχμιον οὐ μέγα ἀπολιπόντες.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 6.5,11: *ἐπέτρεψεν ἐφέπεσθαι ἀπολιπόντας ὡς πλέθρον.* IG II 2²(1) 1668,10: *ἀπολείπων ἀπὸ τοῦ τοίχου ἑκατέρου πέντε κ[αὶ δέκ]α πόδας σὺν τῷ πάχει τοῦ κίονος.*

ἀπολιθόω - ῶ, ῥ. Μεταβάλλω τι εἰς λίθον. Αντιγ., ἱστορ. παρ. συν. 135: *τὸν δὲ ἐν Παμφυλίᾳ Μούαβιν ἀπολιθοῦν, ἐάν τις ἐμβάλῃ στοιβὰν ἢ πλίνθον.* Ὁ Αυτος, 161: *οἱ Κῷοι λίθους λατομήσαντες, ᾠκοδόμησαν τὸ θέατρον· οὕτως ἰσχυρῶς ἀπολιθοῦται πᾶν γένος.*

ἀπομετρέω - ῶ καὶ **ἀπομετροῦμαι**, ῥ. Καταμετρῶ ἁπλῶς ἢ χάριν ἐλέγχου. Ἐπιγρ. Λεβαδείας, IG VII 3073,77: *τοὺς δὲ τριπέδους τοὺς τέτταρας σύνδυο εἰς τὸν θριγκὸν ἀπομετρησόμεθα.* Ἐπιγρ. Δήλου, IG XI(2) 161A78: *ἀπαγαγόντι καὶ ἀπομετρήσαντι τοὺς προσοφειλομένους λίθους.* 199A78: *ἀπομετρησάμενοι μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ πόδας πεντήκοντα ἕξ.* 79: *τῶν λίθων [ἀ]πομετρήσαντο.* 287A90: *ἀπομετρήσας τῷ ἀρχιτέκτονι* (= μετρήσας ἐνώπιον τοῦ ἀρχιτέκτονος). 93: *ἀπαγαγὼν τοὺς λίθους καὶ ἀπομετρήσας.* 95: *καὶ ἀπομετρήσας πόδας ἑκατὸν ἐννενήκοντα ὀκτώ.* 105. 107: *ἀπομετρήσας ὀργυὰς δέκα τρεῖς.* IdD 290,122: *ἀπομετρησαμένου δὲ τοῦ ἀρχιτέκτονος.* Βλ. καὶ στ. 157. 158.163.167/8. 170.182.186.191.197.204. - 297A39. 314A317. 338 Ac22. Ab76.80. 365,50. 366A7.

ἀπομισθόω – ῶ, ῥ. Δίδω πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίαν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ. Διττ. Syll³ 273,30: *τοὺς δὲ τειχοπόας ἀπομισθῶσαι.* Πρβλ. ΑΕ 1897, σελ. 177A6. Ἐπιγρ. Μιλήτου, Milet II 10,36 (3ου π.Χ. αἰ.): *τοὺς τειχοποιοὺς ἐπιμεληθῆναι καὶ ἀπομισθῶσαι τὴν ἐργασίαν.* Πρβλ. καὶ IG I² 44,10. 65,56. 76,51. 110,34.

ἀπόξεσις, ἡ. Ἡ λείανσις πλακὸς πρὸς χάραξιν γραμμάτων. FD III(5)23ii 39 (4ου π.Χ. αἰ.): *Εὐκράτει στάλας ἀποξέσιος.*

ἀπόξεσμα, τό. Τὸ κατὰ τὴν λάξευσιν τῶν λίθων ἀποπίπτον τεμάχιον. Ευσταθ., Ἰλ. 230,4: *λατύπη θηλυκῶς τὰ τῶν λίθων ἀποξέσματα.*

ἀποξέω καὶ **ἀποχσέω**, ῥ. Ξέω λίθον ἢ ξύλον ἢ καὶ κονίαμα διὰ τοῦ ξυστῆρος (περὶ ξυστῆρος, βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,125) ἵνα καταστῇ λεῖος ἢ τοῖχον ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν κονιαμάτων αὐτοῦ. Ἐπιγρ. Ἐρεχθείου, IG I² 373 iv 236: *χσυλουργοῖς ἐς τὲν [ἐποροφία]ν hιμάντας ἀποχσέσασιν.* Βλ. καὶ 373,144.154. Stevens-Paton, The Erechtheum 320 V B7: *κολλέσαι καὶ ἀποχσ[έσαι].* IG II 2²(1)1665,14: *ἐξεργασάμενον καὶ ἀποξέσαντα πανταχεῖ ὀρθὸν καὶ ὑγιᾶ.* Ἐπιγρ. Ἀμφιαρείου, ΑΕ 1923,39,44/45: *παραστάδια δύο ἴσα τοῖς ὑπάρχοσιν ἀποξέσαντα.* 49: *ἀποξέσαντα πλάτος δίποσι.* 65: *τὰ μὲν ἔξωθεν τοῦ τοίχου ἀποξέσαντα.* 67: *τὰ δὲ ἐντὸς ἀποξέσαντα τιθέναι.* 1672,177 (Ἐλευσῖνος): *τοῖς ἀποξέσασιν τὰς παραστάδας.* 178: *τῷ ἰκριώσαντι τοὺς ἁρμοὺς ἀποξέσ[ει.* 42: *ἀποξέσας* (τοὺς σφονδύλους) *ὀρθοὺς καὶ λείους.* Ἐπιγρ. Λεβαδείας, IG VII 3073,125: *ἀποξέσ[ει δὲ πρὸς] τοὺς ἁρμοὺς τῶν καταστρωτήρων τοὺς ἀπιό[ντας.* IG XI(2)163A19: *[ἀ]ποξέσασιν.* XII(2)10,12 (Μυτιλήνης): *ἀποξέσει τῶν λί[θων... ὀρθά, εὐθέα, εὐγών[ια.* Μὲ ἀρχιτεκτονικὴν σημασίαν ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς κείμενα τῶν βυζαντινῶν χρόνων, Θεοφ., Χρον. 5,80 (Βόννης 323,4): *καὶ ἀποξέσας τὸ ἀπὸ χρόνου γῆρας καὶ τὰς ῥυτίδας περιελών, ὡραῖον αὖθις καὶ νεουργὸν ἀπετέλεσεν* (τὸ τέμενος). Νικηφ. Γρηγ., Βυζ. Ἱστ. 17,6 (Βόννης 2, 860,16): *πύργοι τε δύο ἀνῳκοδόμηνται, λίθων λευκῶν καὶ ἀποξεσμένων εἰς τὸ τῆς ἁρμονίας εὐφυές.*

ἀποξύω καὶ **ἀποχσύω**, ῥ. Ταυτόσημον τοῖς **ἀποξέω** - **ἀποχσέω**. IG I² 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI col. I 336,40: *καὶ ἀποχσύσαντι.* Πρβλ. IG IV 481,6. Fabricius, De archit. gr. 69. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΠΔ(Ο΄), Λευϊτ. 14,41: *τὴν οἰκίαν ἀποξύσουσιν ἔσωθεν κύκλῳ.* 42: *μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν.*

ἀπόπατος, ὁ = μόνιμος, ἰδίᾳ, χῶρος, πλησίον τῆς εἰσόδου τῆς οἰκίας, χρήσιμος εἰς ἄφοδον (CAF II, σελ. 18 κἑ. [Ἀπόσπ. 53]. Πρβλ. Thompson, Activ. AA, ἐν Hesperia 28,1959,101-102.102,27. Βλ. Πολυδ., Ὀν. 5,91), ἀφοδευτήριον, κν. ἀποχωρητήριον. Πολυδ., ἔ.ἀ. 10,44: *ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ἀποπάτου.* Αριστοφ., Ἀχ. 81: *εἰς ἀπόπατον ᾤχετο... κἄχαζεν ὀκτὼ μῆνας.* Βλ. καὶ Αθην. 10,417d (CAF ἔ.ἀ.): *μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην τὴν θ' ἡμέραν δειπνοῦσι καὶ κοπρῶν' ἔχει ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος, οὗ πλήρει βροτῷ οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθόν· ὡς χεζητιῶν μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνήρ, δάκνων τὰ χείλη παγγέλοιός ἐστ' ἰδεῖν.* Ἡ ἐγκατάστασις ἀποπάτου παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας ἐπεβεβαιώθη κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῶν οἰκιῶν τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπὸ τοῦ Thompson (βλ. ἔ.ἀ.), ὅστις ἀπεκάλυψεν αὐτόθι μικροὺς βόθρους κειμένους πάντοτε παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας. Ἡ ἐξέλιξις ἐπέβαλε κατόπιν σύστημα ἀποχετεύσεως, μὲ ὀχετοὺς οἱ ὁποῖοι ὡδήγουν τὰ ὄμβρια καὶ ἀκάθαρτα ὕδατα εἰς κεντρικοὺς ὑπονόμους κατὰ μῆκος τῶν ἀρχαίων ὁδῶν. Κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν ἐποχὴν ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια νὰ κατασκευάζωνται δημόσια ἀφοδευτήρια, αἱ **Βεσπεσιαναὶ** (Ορλανδος, ἐν ΠΑΑ 15,1940,251-260. Travlos, Bild/l. z TA 342), λαβοῦσαι τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ καθιερώσαντος ταύτας αὐτοκράτορος Βεσπεσιανοῦ.

ἀποπελεκάω -ῶ, ῥ. Κατεργάζομαι ξύλον ἢ λίθον διὰ τοῦ πελέκεως. Αριστοφ., Ὄρν. 1156: *ὄρνιθες ἦσαν τέκτονες... οἳ ἀπεπελέκησαν τὰς πύλας.* Θεοφρ., πΦΙ 5.5,6: *τῶν δὲ ξύλων τὰ μὲν σχιστὰ τὰ δὲ πελεκητά.*

ἀποπελέκημα, τό. Τεμάχιον λίθου ἢ ξύλου ἀποπίπτον κατὰ τὴν πελέκησιν. Ησυχ. ἐν. λ. *λατύπη· λίθου ἀποπελέκημα.*

ἀποπελεκίζω, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἀποπελεκῶ** (βλ. λ.). Bekker, AG 438,17: *ἀποτυχίσαι: ἀποπελεκίσαι καὶ ἀποτυχισθεὶς ἀποτιλθεὶς ἢ ἀποπελεκισθείς.*

ἀποπερονάω -ῶ, ῥ. = διὰ περόνης καρφώνω. Φιλ. Μηχ., Βελ. 66,43: *ἀποπερονᾶται πρὸς τοὺς παραστάτας περόναις σιδηραῖς.*

ἀποπεταλόω -ῶ, ῥ. (*βυζ.*). Συνώνυμον τῷ ἀπολεπίζομαι, ἀποσαθροῦμαι διὰ σχηματισμοῦ πετάλων ἤτοι μικρῶν, λεπτῶν τεμαχίων. Θεοφ., Χρον. 351,3/4 (Βόννης): *τοῦ κίονος ἀποπεταλωθῆναι μέρος.* Βλ. καὶ Migne, PG 108,497C.

ἀποπιπράσκω, ῥ. = πωλῶ τι ὡς ἐφθαρμένον καὶ ἄχρη-

στον. IdD 442A157: *ξύλων τῶν ἀποπραθέντων ΔΡΗ.* 159: *λίθων τῶν ἀποπραθέντων ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ.* Βλ. καὶ TH. HOMOLLE, ἐν BCH 6,1882,69.

ἀποπίπτω, ῥ. = πίπτω ἔκ τινος σημείου πρὸς τὰ κάτω, ἀποκολλῶμαι καί, προκειμένου περὶ κτηρίου, ἀποπίπτοντα εἶναι τὰ κρημνισθέντα μέρη αὐτοῦ. IG II 2²(1),1457,16/17: *ἀ[πὸ] τοῦ πρώτου ἥλου τῆς δεξιᾶς θύρας τοῦ χρυσίου [ἀ]πο[πέπτω][κε μῆκ]ος οἷον ἐπὶ δέκα δακτύλους.* IdD 290,166: *πρὸς ἔω τὰ ὑπὲρ τὰ θυρ[ίδια?] [ἀποπεπτωκότ?]α.* 1428ii68: *κ]αὶ παρμενίσκο[υς δύο τοὺς ἀ]ποπεπτωκότ[ας ἀ]πὸ τ[οῦ ἐν]τὸς θυρώμ[ατος καὶ χηνίσκου].*

ἀποπληρόω -ῶ, ῥ. Γεμίζω κενόν τι διάστημα. ΦΙΛ. ΜΗΧ., 7.87,22: *τὸ δ' ἀνὰ μέσον διάστημα τῶν τοίχων καὶ ἀψίδων πλίνθοις ἀποπληρῶσαι.*

ἀπόπρασις, ἡ = τελικὴ πώλησις. IdD 353A38 (3ου π.Χ. αἰ.): *ξύλου ἀπόπρασις ΙΙΙΙ.*

ἀποπρίω, ῥ. = ἀποσπῶ διὰ τοῦ πρίονος. ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 924b: *τμήματα δοκῶν ἀποπρισθέντα.* Παλ. Ἀνθ. 11.14, 3: *ἀπέπρισε δ' ἡ πελεκήσας ἐκ τῶν λατομιῶν.*

ἀποργάζω, ῥ. (βλ. καὶ λ. **ὀργάζω**). Παρασκευάζω πολτὸν διὰ μείξεως κονίας ἢ πηλοῦ μεθ' ὕδατος καὶ ἀναδεύσεως. IG II 1² 463,84 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἀποργάζων.* Πρβλ. MAIER, GriechM 89.89,111.

ἀπόρθωμα, τὸ = ἀνόρθωμα, ἀνέγερσις (κατὰ EBERT, FgrB 11, συνώνυμον τῷ εὐθυντηρία), FD III(5)7415: *τ]οῦ ἀπορθώματος.* IG IX 1,691,2 (Κερκύρας 3ου π.Χ. αἰ.): *τοῦ ἀπορθώματος ἐργασίας Η.*

ἀπόρθωσις, ἡ. Ἡ ἀνέγερσις, τὸ κατακόρυφον σήκωμα. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1531,63: *εἰς ἀπόρθωσιν γωνίας.*

ἀπορρήγνυμι, ῥ. Κάμνω ῥῆγμα, χαλῶ διὰ ῥήγματος, κρημνίζω. ΘΟΥΚ. 4,69: *οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μακρὰ τείχη ἀπορρήξαντες.* ΠΡΟΚ., π ἀγ Σ ἐν MIGNE, PG 87.1, 2837A: *οἱ δὲ πεσσοί, ὧν δὴ ὕπερθεν ἡ οἰκοδομία ἐγένετο, τῶν ἐγκειμένων σφίσιν οὐκ ἐνεγκόντες τὸ μέγεθος, ἀμηγέπη ἐξαπιναίως ἀποῤῥηγνύμενοι.*

ἀποσκάπτω, ῥ. Σκάπτω (χῶμα ἢ κονίαμα ἢ ἄλλο τι) ἵνα τὸ ἀφαιρέσω, ἢ μετακινῶ διὰ σκαφῆς. ΠΛΑΤ., Νόμ. 760E: *ταφρεύοντάς τε ὅσα ἂν τούτου δέῃ καὶ ἀποσκάπτοντας.* ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 2.4,4: *ἴσως δέ που ἀποσκάπτει τι.* ΠΟΛΥΑΙΝ. 5.10,3: *ἡ μὲν ἑτέρα τῶν ὁδῶν ἐγχωθήσεται, ὅπως εὔπορος γένοιτο, ἡ ἑτέρα δὲ ἀποσκαφήσεται.* Γεωπ. 5.35,2: *ἀποσκάψαι τὰ περὶ τὴν ῥίζαν.* 12.39,2: *ἀποσκάψας πρότερον τὴν παρακειμένην γῆν.* IG II 1² 463,83 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *[τ]ὴν ἀλ[ι]φὴν ἀποσκάψ[ας]* .85: *ἀποσκάψ[ας] ὃς ἅ[ν] ἀφεστηκ[ό]τα ᾖ τοῦ ἀλοιμοῦ.* 87: *κ[α]ὶ ἀνατρίψας ἀποσ[κάψει].* IG XI(2) 287A121: *ἐργάταις ἀποσκάψασι.* IdD 1416B I15: *καταλείψουσι[ν] τά...ν ἀποσκάπτοντες.*

ἀποσκαφία, ἡ. Ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνασκάπτειν, ἡ ἐκσκαφὴ ἢ ἀνασκαφή. Ἐπιγρ. Λαρίσης, 3/2 π.Χ. αἰ. IG IX(2) 522,18: *ἀποσκαφία ἡ γενομένη ὑφ' ἡμῶν ἐσώτερον.*

ἀποσκευάζω καὶ **ἀποσκευάζομαι**, ῥ. Διαλύω, ἀφαιρῶ, καταστρέφω. ΛΥΚΟΥΡΓ., κΛ 128: *τὴν ὀροφὴν ἀποσκευάσαντες.* ΠΛΟΥΤ., Ποπλ. 13: *τὴν ὀροφὴν ἀποσκευασαμένων.* ΠΔ(Ο'), Λευϊτ. 14,36: *προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν.*

ἀποσκουτλόω -ῶ, ῥ. = ἀφαιρῶ τὴν **σκούτλαν** ἢ **σκυτάλην** (βλ. λ.), ἤτοι τὴν διὰ μικρῶν πλακῶν μαρμάρου ἐπένδυσιν τοίχου τινός. IG II 3²(2) 13209,7.13210,10 (Ἀττικῆς): *εἴ τις ἀποκοσμήσει τοῦτο τὸ ἡρῷον ἢ ἀποσκουτλώσει.*

ἀποσμιλεύω, ῥ. (μτγν.) = διὰ τῆς σμίλης ἀποτορνεύω, ἐπιμελῶς καὶ λεπτῶς ἐξεργάζομαι. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀποσμιλεύειν, τῇ σμίλῃ ξέειν, ἐκκαθαίρειν.*

ἀποσπάω -ῶ, ῥ. Ἀφαιρῶ τι βιαίως. ΗΡΟΔ. 1,17: *θύρας ἀπέσπα.* 3,159: *τὰς πύλας πάσας ἀπέσπασε.* ΙΩ. ΧΡΥΣ., ἐν MIGNE, PG 62.77: *περίβολον ὁλόκληρον τῶν ἐρεισμάτων ἀποσπασθέντα.*

ἀπόστασις, ἡ = μικρὰ οἰκία ἰδίᾳ πρὸς προσωρινὴν ἀποθήκευσιν καὶ ὑπόστεγον. BEKKER, AG 80,32. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἱππ. 997: *λέγονται δὲ ξυνοικίαι καὶ αἱ μικραὶ οἰκίαι καὶ ἀποστάσεις.* ΣΤΡΑΒ. 17,794: *τὸ Καισάριον καὶ τὸ Ἐμπόριον καὶ ἀποστάσεις.* Λέγεται οὕτω καὶ τὸ μεταξὺ τοίχου καὶ οἰκίας μέρος.

ἀποσταυρόω -ῶ, ῥ. Περικλείω χῶρόν τινα διὰ σταυρῶν, ἤτοι διὰ ξυλίνου σταυρωτοῦ φράγματος, ἀποφράττω. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀποσταυροῦντες: σταυροῖς περικλείοντες.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *ἀπεσταύρουν· σταυροῖς ἔφραττον.* Θουκυδίδης (4,69· πρβλ. 6,101): *λίθοις δὲ καὶ πλίνθοις χρώμενοι καὶ κόπτοντες δένδρα καὶ ὕλην ἀπεσταύρουν.* ΞΕΝ., Ἑλλ. 7,4,32: *ἐκκόπτοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα καὶ ἀποσταυροῦντες.* ΠΟΛΥΒ. 4.56,8: *ἀποσταυροῦντες καὶ περιχαρακοῦντες.* ΠΛΟΥΤ., Ἄρ. 40: *ἀπεσταύρου καὶ περιετείχιζε.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κάμιλλ. 34: *ἀπεσταύρουν ξύλοις πολλοῖς καὶ διεφράγνυντο τὸ στρατόπεδον.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δίων 58: *ἀποσταυρώσας τὴν ἀκρόπολιν.*

ἀποστεγάζω, ῥ. = ἀφαιρῶ τὴν στέγην, κν. ξεσκεπάζω. ΕΜΠΕΔ. 356: *εἰσόκ' ἀποστεγάζειν πυκινὸν ῥόον.* ΣΤΡΑΒ. 4.4,6 (C. 198): *ἔθος δ' εἶναι κατ' ἐνιαυτὸν ἅπαξ τὸ ἱερὸν ἀποστεγάζεσθαι καὶ στεγάζεσθαι πάλιν αὐθημερὸν πρὸ δύσεως.* 8.3,30 (C. 353): *ἀποστεγάσειν τὸν νεών.* ΚΔ., Μᾶρκ. 2,4: *ἀπεστέγασαν τὴν στέγην.* ΑΘΗΝ., 14.631b: *ἀποστεγάσας τὸ τμῆμα τὸ ὄπισθεν τῆς λαύρης.* Ἐπιγρ. Θήρας 2ου μ.Χ. αἰ. IG XII(3) 325,30: *ἡ... στοὰ ἡ π[ρ]ὸς τῇ ἀγορᾷ ἀποστέγασθαι μὲν ὅλη.*

ἀποστεγανόω -ω, ῥ. = ποιῶ τι στεγανόν. ΜΟΣΧ. παρ' ΑΘΗΝ. 5.207b: *μολυβδίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγανοῦντο.*

ἀποστέγασις (καὶ **ἀποστέγασσις**), ἡ. Κάλυψις διὰ στέγης ἢ διά τινος προφυλακτηρίου καλύμματος (ἐπιχρίσεως κττ.). Ἐπιγρ. Τροιζῆνος, IG IV 823,24: *πλίνθων... ἀποστ[εγάσσιος].* 25: *ἀποστεγάσσιος τῶν τοίχων τῶν λιθίνων.*

ἀποστεγνόω -ῶ, ῥ. Ἐπιτυγχάνω τελικὴν στεγανότητα, σκεπάζω στεγανῶς. ΜΟΣΧ., Παραδ., ἔ.ἀ.

ἀποστέγω, ῥ. Προστατεύω οἱονεὶ διὰ στέγης. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀποστέγειν· μήτε μὴν τειχῶν ἔχειν περίβολον, οἷον ἀποστέγειν.* ΠΟΛΥΒ. 6.23,5: *ἀποστέγει πληγὰς λίθων καὶ σαρισσῶν.*

ἀποστερεόω -ῶ, ῥ. Καθιστῶ τι ἀπολύτως στερεὸν διὰ τεχνητῶν μέσων. ΦΙΛ. 7.79,3: *ἀποστερεώσαντας τὸν τόπον ὡς μάλιστα.* IdD 505,14: *ἀποστερεώσας τὸ ἔδαφος.*

ἀποστίλβω, ῥ. = γυαλίζω κατόπιν λειάνσεως. ΟΜ., Ὀδ. γ, 408: *ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν... οἵ... λευκοὶ ἀποστίλβοντες ἀλείφατος* = γυαλίζοντες λόγῳ τῆς λείας ἀλοιφῆς των δι' ἀσβέστου. ΛΟΥΚ., Ἱππ. 6: *Φρυγίου καὶ αὐτὸς* (ὁ οἶκος) *εἰς ὀροφὴν ἄκραν ἀποστίλβων.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 378: *στικτοὶ πορφυρέοισιν ἀποστίλβοντες ἀώτοις.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἔκφρ. Ἀμβ. 149: *καμπτοῖσιν ἀποστίλβουσιν ἑλιγμοῖς.* ΦΩΤ., Ἔκφρ. 197f (Βόννης), ἐν MIGNE, PG 102,568C: *καὶ γὰρ μαρμάρων διαλεύκων πλάκες λαμπρόν τι καὶ χαρίεν ἀποστίλβουσαι, ὅλην ἐναπολαβοῦσαι πρόσοψιν.*

ἀποστομόω -ῶ, ῥ. Ἀντίθετον τῷ **ἀναστομῶ** (βλ. λ.) =

φράσσω. ΠΟΛΥΒ., Ἀπόσπ. Γραμμ. 26 (ed. SCHWEIGHAEUSER): *ἀποστομοῦν τὰς διώρυγας*. Πρβλ. ed. TH. BUETTNER-WOBST, IV, 530 (Ἀπόσπ. 117).

ἀποστόμωσις, ἡ. Ἡ ἔκφραξις, τὸ ἄνοιγμα. Ἐπιγρ. Τροιζῆνος, IG IV 823,44: *ἀποστομώσιος πέντε Ἐκεσθένει*.

ἀποστρώννυμι, ῥ. = ἐπιστρώνω ἐξ ὁλοκλήρου, ἰσοπεδώνω. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἀπέσαξεν: ἀπέστρωσε*. Ἐπιγρ. Δήλου, 3ου π. Χ. IG XI(2) 203A41/42: *τὸ καταπεσὸν ἀνοικοδομήσαντι καὶ ἀποστρώσαντι*.

ἀποσφηκόω -ῶ, ῥ. = λύω, ξεσφίγγω. ΝΟΝΝ., Διον. 21,152.

ἀποσφηνόω -ῶ, ῥ. Ἐνσφηνῶ, συσφίγγω τῇ βοηθείᾳ σφηνός, ἤτοι στερεῶς. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 76c: *ἀξονίσκος ἔκτορνος ὁ ἀποσφηνῶν τὴν ἀντηρίδα*. Βλ. καὶ 123d. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 123d: *ἐπὰν οὖν ὑποβληθῇ τὸ κανόνιον ὑπὸ τὸν δάκτυλον, ἀποσφηνοῖ αὐτόν*. ΑΕΤ. 16,21: *λίθος εἰς φυτὸν ἀποσφηνωθείς*.

ἀποσφήνωμα, τὸ = σφηνοειδὲς τεμάχιον ξύλου. P Fay 331 (2ου μ.Χ. αἰ.).

ἀποσφίγγω, ῥ. = συμπτύσσω, στενεύω. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2, 1: *τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις πρότερον οὔσας λίθων ἐνθήκῃ συναγαγὼν ἀπέσφιγξεν ἐν στενῷ μάλιστα, ἴχνη αὐταῖς μόνα ἐς θυρίδων σχῆμα ἀπολιπών*.

ἀποσωρεύω, ῥ. (μτγν.) = συνώνυμον τῷ συσσωρεύω. BEKKER, AG 432,29. ΗΣΥΧ. λ. *ἀποθησαμένη*. ΚΩΔΙΝ., Διήγησις οἰκ. ν. ἁγ. Σ. 2 (SOC 77,4): *ἀπεσωρεύθη δὲ πᾶσα ἡ ὕλη διὰ χρόνων ἑπτὰ ἥμισυ*.

ἀποτάφρευσις, ἡ = ἡ διὰ τάφρου ὀχύρωσις. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 9,9.

ἀποταφρεύω, ῥ. = ὀχυρώνω διὰ τάφρου. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 6.5,1. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 9,8.

ἀποτείνω, ῥ. Εὐθυγραμμῶ λίθους ἢ ξύλα διὰ τοῦ κανόνος, ἐφαρμόζω. ΠΟΛΥΔ. 7,118: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον... ἀπισοῦν, ἀπευθύνειν, ἀποτείνειν*. ΛΟΥΚ., Ρητ. διδ. 9: *παραδείγματα ἀκριβῶς ἀποτεταμένα ταῖς γραμμαῖς*. Πρβλ. καὶ ΠΛΟΥΤ., Πολιτ. Παραγγ. 802e. BLÜMNER, ἐν NJPhil. 1868,485. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,141.141,3.

ἀποτειχίζω, ῥ. = 1) φράσσω ἢ χωρίζω διὰ τείχους, πρὸς ὀχύρωσιν ἢ ἀποκλεισμόν. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον... τειχίζειν ἀποτειχίζειν*. BEKKER, AG 437,27: *ἀποτειχίσαι: τὸ λαβεῖν τειχίον καὶ ἀποτειχίσαι τῆς ἐξόδου· καὶ ἀποτετειχισμένος ὁ ἀπειλημμένος τῷ τείχει*. Βλ. καὶ ΑΡΠΟΚΡ. λ. *ἀποτειχίσαι*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀποτειχίζων: ἀποφράσσων*. ΗΡΟΔ. 6,36: *ἀπετείχισε τὸν ἰσθμόν*. ΑΥΤΟΘΙ: *ἀποτειχίσας οὖν τὸν αὐχένα*. ΘΟΥΚ. 1,64: *τὸ δ' ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ τεῖχος εὐθὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἀποτειχίσαντες ἐφρούρουν*. ΞΕΝ., Ἑλλ. 1.3,4: *ἀπετείχιζε τὴν Καρχηδόνα... ὅσον οἷον τ' ἦν ξυλίνῳ τείχει*. 2.4,3: *βουλομένων τῶν τριάκοντα ἀποτειχίζειν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κύρ. Ἀν. 2.4,4: *ἀποσκάπτει τι ἢ ἀποτειχίζει*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,7: *τὴν πόλιν τῶν Συρακουσίων ἀπετείχιζον*. 32: *ἀπετείχισεν ὑμῶν τὴν πόλιν*. 66: *ἀπετείχισαν τὴν πόλιν ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν ξυλίνῳ τείχει*. ΠΛΟΥΤ., Νικ. 26: *τὰς διαβάσεις τῶν ποταμῶν ἀπετείχισαν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κράσσος 10: *ἀποτειχίσαι τὸν ἰσθμόν*. ΠΑΥΣ. 1.18,2: *καὶ τὴν ἀκρόπολιν ξύλοις καὶ σταυροῖς ἀποτειχίσαντες*. ΑΡΡ., Ἐπίκτ. 4.1,88: *ἀποτειχίζω τὴν ἀκρόπολιν*. ΑΠΠ., Ἐμφ. 2,61: *ἐκ θαλάσσης ἐς θάλασσαν ἀποτειχίσαι*. ΠΟΛΥΑΙΝ., Στρατ. 1,3,5: *ἀποτειχίζειν τὸ χάσμα*. ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 2,72b: *ἀποτειχίζοντα δὲ τὴν νῦν Ἰταλίαν*. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 11 κγ´ 2 (ed. R. FOERSTER VIII. 426 § 2): *ἀποτετείχισταί μοι τὰ τῆς ἐξόδου καὶ τὰ τῆς αὐλῆς ἀποκέκλεισται*. ΘΕΟΦ., Χρον. 1,657,1 (Βόννης): *περιφανεῖς πόλεις ἀπετειχίσθησαν*. – 2) ἀνεγείρω μεσότοιχον πρὸς διαχωρισμόν. ΛΟΥΚ., Ἔρωτες 28.

ἀποτείχισις, ἡ = 1) συνώνυμον τῷ **ἀποτειχισμὸς** (βλ. λ.). Ὁ ἀποκλεισμὸς διὰ τείχους, ἡ ὀχύρωσις. ΘΟΥΚ. 1,65: *ἀποτείχισις... τῆς Ποτιδαίας*. ΠΟΛΥΑΙΝ. 2.22,3: *τὴν ἑκούσιον ἀποτείχισιν*. Βλ. καὶ 1.3,5. – 2) κατὰ τὸν ΣΟΥ(Ι)Δ., *ἀποτείχισις* (εἶναι) *ἡ τῶν τειχῶν ἀφαίρεσις* (βλ. καὶ λ. **ἀφαιρέω** -ῶ).

ἀποτείχισμα, τό. Τὸ πρὸς ἀποκλεισμὸν ἢ ὀχύρωσιν μέρους τινὸς κατασκευαζόμενον τεῖχος. ΘΟΥΚ. 6,99: *οἱ δὲ λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες παρέβαλλον... ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα*. Πρβλ. 7,79: *ὑπὲρ τοῦ ἀποτειχίσματος*. ΞΕΝ., Ἑλλ. 1.3,7: *τῶν ἀποτειχισμάτων ἐγγὺς ὄντων*.

ἀποτειχισμός, ὁ. Ἡ διὰ τείχους φράξις πρὸς ὀχύρωσιν ἢ ἀποκλεισμόν, ἡ ἄλλως **ἀποτείχισις**. ΠΛΟΥΤ., Νικ. 18: *τεῖχος... ὃ κωλύσειν ἔμελλε... τὸν ἀποτειχισμόν*. Κράσσος 10: *συνεῖδε τὸν ἀποτειχισμόν*.

ἀποτελῶ, ῥ. Φέρω τι εἰς πέρας, ἀποτελειώνω, συμπληρώνω. ΘΟΥΚ. 4,69: *τὸ τεῖχος ὅσον οὐκ ἀπετετέλεστο*. ΞΕΝ., Ἑλλ. 3.2,10: *ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Πόροι 4,36: *οἰκοδομοῦντες ἀθρόοι πολυτελέστερον ἂν καὶ κάκιον ἢ κατὰ μέρος ἀποτελοῖμεν*. ΘΕΟΦ., Χρον. 5,80 (323, 5 Βόννης): *καὶ ἀποξέσας τὸ ἀπὸ χρόνου γῆρας* (τοῦ τεμένους) *καὶ τὰς ῥυτίδας περιελών, ὡραῖον αὖθις καὶ νεουργὸν ἀπετέλεσεν*. 6,26 (Βόννης 451,21): *καὶ τὰς τούτων γωνίας ἑτέρας βασιλικὰς οἰκίας ἀποτελοῦσα*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1082,28: *πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, τουτέστιν ἐξέχοντι κατά τι γωνίαμα, ὁποῖον ὁ ἀγκὼν καμφθεὶς ἀποτελεῖ*. ΚΕΔΡ., σύντ 2.241,18 (Βόννης): *ναὸν... ἐπισκευάσας καὶ καλλωπίσας οἰκητήριον μοναχῶν ἀπετέλεσε*.

ἀποτέμνω, ῥ. = 1) ἀποκόπτω. IdD 372A162: καὶ ἄλλο (ξύλον) *ἀποτετμημένο[ν] καὶ στρογγύλον ὀκτάπηχυ καὶ κεραμίδας*. 442A157: *ἄλλων ξύλων τῶν ἀποτμηθέντων ἀπὸ τῶν κουρῶν καὶ δοκῶν*. – 2) ἀποχωρίζω διὰ κοπῆς. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2: *ἀποτεμνόμενος δὲ ὀρύγματι βαθεῖ*.

ἀπότμημα, τό. Τεμάχιον ἐκπεσὸν εἴτε λόγῳ λαξεύσεως εἴτε ἄλλως πως ἀπό τινος σώματος ξυλίνου ἢ λιθίνου, IG XI(2) 156A83 (Δήλου): *τὰ δὲ ἀποτμήματα*.

ἀποτομή, ἡ. Ὁ τόπος τῆς διασταυρώσεως δύο ὁδῶν ἢ ὁ εἰς τετράγωνα διαμερισμὸς τόπου τινός. ΠΟΛΥΒ. 6.29,9: *πάσας ἴσας συμβαίνει γίγνεσθαι τὰς ῥύμας καὶ κατὰ τὸ μῆκος καὶ τὰς ἀποτομὰς ἰσάζειν αὐτῶν*. ΤΙΜ. ΛΟΚΡ. 97d: *τᾷ ἀποτομᾷ τᾶς γᾶς*.

ἀπότομος, ον. Ὁ κατὰ τὸ πάχος κεκομμένος (τὸ σημερινὸν *σώκορο*). ΗΡΟΔ. 4,62: *καὶ τὰ μὲν τρία τῶν κώλων ἐστὶ ἀπότομα, κατὰ δὲ τὸ ἓν ἐπιβατόν*. ΠΛΟΥΤ., Κάτων 14: *πετρῶν ἀποτόμων τὰ πτώματα καὶ τὰς ὀλισθήσεις ὑποδεχομένων*. – Τὸ οὐδ. **ἀπότομον** = συνώνυμον πρὸς τῷ **ἀπότμημα** (βλ. λ.), ἤτοι τὸ ἀποτετμημένον ἢ τὸ ἐσχισμένον μικρὸν ὁπωσδήποτε (δίπηχες ἕως πεντάπηχες) τμῆμα ξύλου. IG XI(2) 287B149 (Δήλου): *τῶν στροφέων ἀπότομον*. 150: *τῶν κυπαρίσσων ἀπότομα*. 152: *τῶμ πυξίνων ἀπότομα κολλήματα κυπαρίσσινα δέκα ἕν*. IdD 442A234: *τὰ γενόμενα ἀπότομα ΙΙΙ κατεχρήσθη*. Βλ. καὶ 401,9: [*τὰ δὲ ἀπό*]*τομα ὑπετέθη ὑπὸ τὸ μέλαθρον*.

ἀποτορνεύω, ῥ. Μορφώνω τελικῶς διὰ τοῦ τόρνου εἰς κανονικὸν ἢ κομψὸν γεωμετρικὸν σχῆμα καὶ μεταφορικῶς καλαισθήτως ἐμφανίζω. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 6,141: *διεξεσμένα, ἡρμοσμένα, διεσμιλευμένα, ἀποτετορνευμένα*. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.3,17: *τοῖχος λίθοις ἐν πλήθει ξυγκειμένοις ἀποτετόρνευται*. 3.2,12: *λίθους τε καὶ τίτανον ἐς χῶρον τὸν μεταξὺ τείχους ἑκατέρου ἐμβεβλημένος ἐς*

μίαν τινὰ οἰκοδομίαν δυοκαίδεκα τὸ πάχος ποδῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτετόρνευται. 6.6,14: *τεῖχός τε γὰρ ἀποτετόρνευται.* Γεωργ. ἐν Ch. Walz, Rhet. Graeci 1.571,21: *τὸ τοῦ οἰκοδομήματος σχῆμα εἰς κύβον ἀποτετόρνευται.*

ἄποτος, ον. Ὁ μὴ διαποτιζόμενος ὑπὸ ὕδατος, ὁ στεγανὸς (*waterproof*). Λέγεται κυρίως ἐπὶ τῶν ἁρμῶν τῶν λίθων. IG II 1²(1) 244,90 (Ἀττικῆς): *ποιῶν τοὺς ἁ[ρμοὺς]... ἀπότ[ους].*

ἀποτρίβω καὶ **ἀποτρίβομαι**, ῥ. Τρίβω τελείως ἢ ὁριστικῶς. IG II 2²(1) 1673,52 (Ἐλευσῖνος): *[τ]ῶν τό[ρων] τῶν ἀποτετριμμένων τὰ στομώματα.*

ἀποτριγχόω -ῶ, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἀποθριγκόω** (βλ. λ.), ὅθεν τὸ **τριγχὸς** ἀντὶ τοῦ **θριγκὸς** (βλ. λ.).

ἀποτυχίζω, ῥ. = ἀποπελεκῶ. Ησυχ. λ. *ἀποτυχισθείς· ἀποτιλθείς, καὶ τὸ ἀποτυχισθὲν ἐπὶ τοῦ ἀποπελεκῆσαι τὸν λίθον, ἀπὸ τῶν τοίχων, ἔστι δὲ λιθοξοϊκὸν σιδήριον.*

ἀποφάργνυμι = **ἀποφράγνυμι** (βλ. λ.).

ἀποφέρω, ῥ. = 1) κομίζω ἀπό τινος μέρους, φέρω μακράν, μεταφέρω (λατ. **auferre**). Ησυχ. λ. *ἀποκομίζεσθαι· ἀποφέρεσθαι.* Σου(ι)δ. λ. ἀποφορὰν (= ἀποκομιδήν): *ἀντὶ τοῦ ἀπενεγκεῖν καὶ διάστημα ποιῆσαι μεταξύ.* IG XI 2, 161A97: *τὰς σανίδας ἀπενέγκασιν.* 199A33: *τοῖς ἀπενέγκασιν ἀπὸ τοῦ χώματος τὰς δοκούς.* 44: *ἀπενέγκαντι... δοκοὺς καὶ σφῆνας.* Αυτοθι: *ἀπενέγκαντι εἰς τὸ ἱερὸν ἐκ τῆς οἰ[κί][ας].* 38: *τοῖς τὴμ πίσσαν τὴμ παρὰ Μένωνος ἀπενέγκασι III.* 40: *μισθωτοῖς ἀπενέγκασιν τὰ παρὰ Διδύμου ξύλα εἰς τὴν παλαίστραν ΗΗΙ.* 41.-45: *τὰ διαφραγμάτια ἀπενέγκαντι ἐκ τῆς [παλαίστρας].* 46: *μισθωτοῖς ἀπενέγκασιν.* 47: *ἀπενέγκασιν ἐ[κ τ]ῆς ἀγορᾶς ξύλ[α.* IdD 290, στ. 64. 77. 86. 95. 99. 102. 73. 171. 175. 176. 224. –316,70. –81. 85: *ἐργάταις ἀπενένκασ[ι].* 104. – 338Aa30.34.40. 354,65. 69. 75. 371A56. 372A85. –316,108: *ἐργάταις ἀπενένκασι ΙΙ.* 111. – 396A80: *τοῖς ἀπενέγκασι... τοῖς χρίσασι.* 440A34: *εἰς ἐπικόσμησιν ἐργάταις τοῖς τὸμ μό[λυβδον] [ἐν]έγκασιν εἰς τὴν ἅμαξαν καὶ ἀπενέγκασιν ΡΗΙΙΙ.* 46: *τοῖς ἀπενέγκασι καὶ ἐργασαμέ[νοι]ς ΔΔΔ.* 442A199: *ἐργάταις τοῖς τὴν ἅμαξαν ἀγαγοῦσιν καὶ ἀπαγαγοῦσιν καὶ τοῖς τὸν μόλυβδον ἐνέγκασι καὶ ἀπενέγκασιν Δ.* 204.444A30. – 461Ab45: *Σωσιβίῳ ἀπενέγκαντι τὰς θύ[ρας.* 46: *Κτήσωνι ἀπενέγκαν[τι.* – 2) περνῶ τὴν καθωρισθεῖσαν προθεσμίαν. Μὲ τὴν σημασίαν αὐτὴν τὸ ῥ. ἀπαντᾷ εἰς IG IV 1² 103, ὑπὸ τὸν τύπον ἀπήνικε. στ. 16.88.18: *ὑπεραμερίαν ἀπήνικε.* 17: *ἐπιξοᾶς κρηπῖδος ἀπήνικε.* 19: *τᾶς στοιβᾶς ἐπιξοᾶς ἀπήν[ικε].* 48.49: *ὑπεραμερίαν τᾶς περιστάσιος ἀπήνικε.* 50: *ἀπήνικε περισσόν.* 51: *κρηπῖδος τυλώσιος ἀπήνικε.* 74: *ὑπεραμερίαν τῶν μελάνων λίθων ἀπήνικε.* 76: *ἐγ λατομίας τῶμ Πεντεληϊκῶν λίθων ἀπήνικε.* 86: *ὑπεραμερία τῶν στυλοβατᾶν εἰς τὸ ἱαρ[ὸ]ν παροχᾶς τῶν μελάνων, ἀπήνικε.* 89: *[ὀ]ρθοστάταιν ἐργασίας, ἀπήνικε.* 99: *ἐς τὸ ἱαρὸν τῶμ Πεντεληϊκῶν λίθων ὑπεραμερίαν ἀπήνικε.* 111: *ἐπιτιμία ἀπηνίχθη πὰρ Σαννίωνος Ἀττικά.* 115: *ἐπιτιμὰ μέλανος λίθου, ἀπήνικε.* 117: *ἐπιτιμὰν τᾶς καταγλυφᾶς τῶν λίθων ἀπήνικε.*

ἀποφορά, ἡ. Ἡ ἀποκομιδή. Πολυδ., Ὀν. 3,94: *ἀποφορὰ οὐχ ἡ ἀποκομιδὴ μόνον ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν φόρων καταβολή.* Σου(ι)δ. ἐν λ. *ἀποφοράν: ἀντὶ τοῦ ἀπενεγκεῖν καὶ διάστημα ποιῆσαι μεταξύ.* Βλ. καὶ BGU 362 ix 2 (3ου μ.Χ. αἰ.): *ἀποφορὰ... βαλανείου.*

ἀποφορέω -ῶ, ῥ. Ἀποκομίζω, ἀπομακρύνω τι ἔκ τινος τόπου. IG II 2² 1672,45: *τοῖς τὸν χοῦν ἀπο[φ]ο[ρήσ]ασ[ι].* IG 4.823,47: *τὰγ γᾶν ἀποφορήσαντι ἐς τὰν ὁδόν.* Βλ. καὶ IG II 1²(1), 463,93.

ἀποφόρησις, ἡ. Ἡ ἐργασία τῆς ἀποκομιδῆς ἢ μεταφορᾶς ὑλικοῦ. IG 4.823,44/45.46 (Τροιζῆνος): *ἀποφορήσιος γᾶς.*

ἀποφράγνυμι, ῥ. = ἀποφράσσω διὰ φράγματός τινος, ἀποχωρίζω. Ευσταθ., Opusc. 87,65: *κατακλείουσα καὶ οὐ μόνον ἀποφραγνῦναι.* Θουκ. 7,74: *τὰς ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν... ἀπεφράγνυσαν.*

ἀπόφραξις, ἡ. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀποκλεισμοῦ, τὸ «φράξιμο». Σου(ι)δ. λ. *ἐμήδισαν: τὴν ἀπόφραξιν τῶν Τεμπῶν.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 4.2,25: *ἔλυε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου.* Γεωπ. 15.2,35: *τὰς ἀνοίξεις καὶ ἀποφράξεις τῶν θυρίδων.*

ἀποφράσσω (καὶ ἰων. **ἀποφράττω**), ῥ. Κλείω ἐντελῶς τὴν δίοδον, ἐμποδίζω τὴν διάβασιν διὰ προσθέτου κατασκευῆς (λατ. **obstuo**). Δημοσθ., π Καλλικλ. 55,17: *ἀποφράττειν... καὶ παροικοδομεῖν.* Θεοφρ., π Σημείων 62,30 (Ἀπόσπ. 6): *δύο ὀπὰς... ἀποφράττῃ.* Διοδ. Σικ. 13,14: *ἀπέφραττον τὸ στόμα τοῦ λιμένος, ζεῦγμα κατασκευάζοντες.* Στραβ. 4.3,5 (C 194): *ἀπέφραττον τὰς παρόδους.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.13,5: *τὴν τοῦ πλήθους... ἀπέφραττεν εἴσοδον.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 3.7,4: *πάσας ἀποφράττοντες αὐτοῖς τὰς ἐξόδους.* 5.12,1: *ἀποφράξαι τὰς ἐξόδους.* Γεωπ. 1.85,1: *τοῦ μὴ ἀποφραγῆναι τὰς ὀπάς.* Θεμιστ., λόγ. 2,26a (Εἰς Κωνστάντιον): *ἀπῳκοδόμησα καὶ ἀπέφραξα.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 8.1,8,4: *ἐν οἰκήματι... λίθοις τὴν θύραν ἀποφράξας.* Προκ., Γοτθ. 5.19,16: *λίθων μεγάλων οἰκοδομία ἔνδοθεν αὐτὰς* (ἐνν. τὰς πύλας) *ἀποφράξας.* Ὁ Αυτος, π Κτισμ. 1.4,12: *τοίχοις... ἀποπεφραγμέναι τὰ ἔξωθεν.* Φωτ., Βιβλ. cod. 252 (σελ. 468,33). Κεδρ., σύντ Ι 1,311,24 (Βόννης): *τιτάνῳ καὶ πλίνθοις ἀποφράξας τὸ ἐμβαδόν.* Κωδιν., π Κτισμ. 124,22 (Βόννης): *ἀπέφραξε δὲ καὶ τὰ σκάλια ἀπὸ τοῦ παραθύρου.* Sammelb. 6000 ii 17: *ἀποφράξαι αὐτὰς τὰς εἰσόδους.* 26: *ἀποφράξαι τὰς εἰρημένας εἰσόδους.*

ἀπόφυσις (λατ. **apophysis**), ἡ = 1) ἡ κοίλη καμπύλη καθ' ἣν διαπλατύνεται κάτω καὶ ἄνω ὁ κορμὸς τῶν ἰωνικῶν καὶ τῶν κορινθιακῶν κιόνων κατὰ τὴν συνένωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν βάσιν ἢ τὸ κιονόκρανον (βλ. Marquand, Gr. archit. εἰκ. 89 καὶ 90). – 2) ἡ ἐλαφρὰ κοιλότης ἡ ὁποία παρεμβάλλεται μεταξὺ τοῦ δωρικοῦ ἐχίνου καὶ τοῦ ὑποτραχηλίου, Vitr. 4.7,3: *habeant spirae earum plinthum... torum insuper cum apophysi* καὶ περαιτέρω, ἔνθα ὁ Vitr. θεωρεῖ τὸν ὅρον ταυτόσημον πρὸς τὴν *ἀπόθεσιν*.

ἀποχάραξις, ἡ. Ἀμφιβόλου ἑρμηνείας. Ὁ Haussoullier παλαιότερον τὸ ἡρμήνευσεν ὡς περίφραγμα ἢ περίβολον (RPh 22,1898,45 καὶ Ét. hMD 187). Ὁ Rehm ἀντιθέτως τὴν ἑρμηνεύει ὡς οἰκοδομικὸν χάσμα (Baulücke). Didyma II 32,4 καὶ 34,17: *[ἐν τ]αῖς ἀποχαράξεσιν ταῖς [κατὰ τὸ] [θύρωμα].*

ἀποχέω = **ἀποξέω** (βλ. λ.), ῥ. Stevens-Paton, The Erechtheum 320 VB,7: *κολλέσαι καὶ ἀποχσ[έσαι.* IG I² 373,236: *hιμάντας ἀποχσέσασιν [μεκ]ος hεπταπαλάστος.*

ἀποχσύω = **ἀποξύω** (βλ. λ.). IG I² 373,40.

ἀποχυρόω -ῶ, ῥ. Ὀχυρώνω τελείως. Ἐπιγρ. Κῶ 3ου π.Χ. αἰ. Ditt., ἐν SIG 569,9: *ἀποχυρωθέντος τοῦ περιπολίου.* Πρβλ. Maier, GriechM 85, ὅστις τὸ ἑρμηνεύει πιθανῶς ὡς «ἀνασυνιστῶ».

ἄποψις, ἡ. Τόπος ὑψηλός, ἀφ' οὗ θεᾶται τις καλῶς τὰ πέριξ, θέα, πρόσοψις, ταυτ. τῷ σημερινῷ *belvédère*. Πολυδ., Ὀν. 2,58 (Θουκυδίδης)· *οὗτος δὲ καὶ πρόσοψιν καὶ πρόοψιν καὶ δίοδον εἴρηκεν, Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἄποψιν.* Στραβ. 17.1,16 (C. 800): *κατοικία... διαίτας*

ἔχουσα καὶ ἀπόψεις. ΠΛΟΥΤ., Λουκ. 1: *τοὺς ἐν νέᾳ πόλει θαλάμους καὶ τὰς περικλείστους ἀπόψεις*. Bull. épigr. I, 1938-1939, no. 474, no. 514 (Παλμύρας). – MM I, 108 (14ος αἰ.): *ἥ τε γὰρ ἄποψις τοῦ οἰκήματος τοῦ Ἰσαακίου ἐντεῦθεν ἀπείργεται*. ΑΥΤΟΘΙ: *ἐπεὶ καὶ ἡ πρὸς τὴν βασιλικὴν ὁδὸν ἄποψις τοῦ οἰκήματος τοῦ αὐτοῦ Εὐθειοτοκίου ἀπείργεται*. ΑΥΤΟΘΙ: *καὶ σύγκολλα τῆς ἀπόψεως τοῦ αὐτοῦ οἰκήματος τοῦ Ἰσαακίου εἰς δύο μερίδας διελεῖν*.

ἄπυργος, ον. Ὁ ἐστερημένος πύργων ἤτοι ὁ **ἀτείχιστος** (βλ. λ.). ΕΥΡΙΠ., Τημ. (Ἀπόσπ. 749 NAUCK). ΗΣΥΧ. λ. *ἄπειργος· ἀτείχιστος*.

ἀπύργωτος, ον. Ταυτ. τῷ **ἄπυργος** (βλ. λ.). ΟΜ., Ὀδ. λ, 264: *πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο ναιέμεν... Θήβην*.

ἀράβδωτος, ον (= **ἀρράβδωτος**).

ἀραιόθυρον, τό. Ταυτόσημον τῷ **θύρετρον**. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (ed. R. PORSONUS), 98,11 = ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *θύρετρα: θυρώματα ἢ ἀραιόθυρα*. Βλ. λ. **θύρετρον** καὶ **θύρωμα**.

ἀραιόστυλος, ον (λατ. **araeostȳlos**). Λέγεται περὶ ναοῦ ὅστις ἔχει τοὺς κίονας τοῦ πτεροῦ του ἀραιῶς τοποθετημένους καὶ δὴ κατὰ ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΝ οὕτως, ὥστε τὸ μεταξὺ δύο γειτονικῶν κιόνων διάστημα (**intercolumnium**) νὰ εἶναι μεγαλύτερον τῶν 3 κάτω διαμέτρων τοῦ κίονος. Ὡς δὲ προκειμένου περὶ τῆς λέξεως **εὔστυλος** γράφομεν κατωτέρω (βλ. λ.) διὰ τῆς λέξεως *intercolumnium* δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ τὸ μεταξὺ δύο κιόνων κενὸν ἀλλὰ τὸ μεταξὺ τῶν ἀξόνων δύο συνεχομένων κιόνων διάστημα, ἤτοι τὸ ἄλλως λεγόμενον **μεταξόνιον**. VITR. 3. 3,1: *Species... aedium araeostylos spatiisi intercolumniorum patentibus rare*. 5: *In araeostylis autem nec lapideis nec marmoreis epistyliis uti datur, sed inponendae de materia trabes perpetuae*.

ἀραρινός, ή, όν. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. *ἀραρινοὶ* σημαίνει *ὅσα παρασφηνοῦται λιθάρια εἰς τὰς ῥαγάδας*, ἤτοι ὅσα σήμερον κοινῶς λέγονται *σώμπολα*. Βλ. καὶ λ. **ἀραρότως**.

ἀραρίσκω, ῥ. Ὁμηρικὸν παραγόμενον κατ' ἀναδιπλασιασμὸν ἐκ τῆς ῥίζης αρ. Σημαίνει συναρμόζω τελείως. BEKKER, AG 441,29: *ἀραρυῖαν· ἡρμοσμένην*. ΗΣΥΧ. λ. *ἀραρυίας· ἡρμοσμένας*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1142, 47: *σανίδας λέγει ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀραρυίας μακρὰς μέν, ἐπεὶ καὶ αἱ ῥηθεῖσαι πύλαι ὑψηλαί, εὐξέστους δὲ ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἄλλως ἀραρυίας εἶναι, ἐζευγμένας δὲ ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένας καὶ ἠσφαλισμένας ὡς οἷα ζυγοῖς τοῖς μοχλοῖς*. ΟΜ., Ἰλ. Η, 339: *πύλας ποιήσομεν εὖ ἀραρυίας*. Μ, 454: *πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας*. Π, 212: *τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι δώματος ὑψηλοῖο*. Φ, 535: *σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ὀδ. ζ, 267: *ἀγορή... ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ' ἀραρυῖα*. ΑΠΟΛ. ΡΟΔ. 1,787: *ἄνεσαν δὲ θύρας προφανέντι θεράπναι δικλίδας, εὐτύκτοισιν ἀρηραμένας σανίδεσσιν*. Παλ. Ἀνθ. 9,688: *τήνδε πύλην λάεσσιν ἐυξέστοις ἀραρυῖαν*. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 369: *κρατεροῖς ἀραρυῖα θεμείλοις*. 68 § 9: *ὀπταλέαις πλίνθοισιν ἀρηρότα δήσατο τέχνη*.

ἀραρότως (ἐπίρρ.) = οὕτως ὥστε νὰ προσαρμόζεται στερεῶς καὶ νὰ μὴ κινῆται. ΗΣΥΧ., ἐν λ. *ἀραρότως* (= ΕΥΡΙΠ., Μήδ. 1192): *ἁρμοδίως, προσηρμοσμένως, ἁρμοζόντως, ἀσφαλῶς*. ΑΙΣΧ., Ἱκ. 945: *γόμφος διαμπάξ, ὡς μένειν ἀραρότως*. IdD 504A11: *ἀπολαβὼν χάλικι ἀραρότως*. 16: *πτελεΐνο[υς φάτνας] καταλαβέτω ἐπιόροις ἀραρότως*. 506d21: *ἀραρότως ἐν ἡμέραις εἴκοσι*.

ἀργαλεῖον = **ἐργαλεῖον** (βλ. λ.).

ἀργομέτωπος. Ἐπίθετον διδόμενον εἰς λίθους ἢ ἄλλας ἐπιφανείας ἀνωμάλως κατὰ τὴν ὄψιν των εἰργασμένους. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 5,1,31: *λίθοι ἀργομέτωποι πεπελεκημένοι κατὰ μῆκος*. Πρβλ. MAIER, GriechM 70. 88.88,101.– IG II 1[2] 463,40/41: *καὶ [το]ὺ[ς] ἁρμοὺς [ἀ]πὸ ξοΐδος τιθεὶς [ἀ]ρ[γ]ομετώπου[ς]*, ἔνθα ἁρμοὶ ἐνταῦθα νοοῦνται αἱ ἐπιφάνειαι συναντήσεως (ὤσεως) δύο λίθων.

ἀργός, όν. Ὁ μὴ κατειργασμένος, ὁ ἡμιτελής. IG I[2] 372, col. ii 130 (Ἐρεχθείου): *ἀργὸς ho hαρμός*. 149: *τō δὲ κυματίο ἀργοὶ πόδες*, δηλ. ἀκατέργαστοι, ἀδούλευτοι. 150/151: *ἀστραγάλο ἀργοὶ πόδες ὀκτό*. 153: *κυματίο ἔχσ πόδες ἀργοί*. 167: *τὸ δὲ κυμάτιον ἀργὸν hόλον καὶ hο ἀστράγαλος*. 168: *ἀργὸν κυματίο*. 170: *τō δὲ ἀστραγάλο ἀργοὶ πόδες πέντε*. IdD 297A5: *ἀργῶν λίθων*. Πρβλ. E. RAISCH, ἐν RE II, 1896,723-728. – ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 5.9,8: *τὰ ἐλάϊνα καὶ ἀργὰ κείμενα καὶ εἰργασμένα πολλάκις*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.8,3: *ἀργός τε σίδηρος καὶ χαλκὸς ἔτι δὲ καὶ μόλιβος*. ΠΑΥΣ. 1.28,5: *ἀργοὺς λίθους*. 37,5: *τεῖχος ἀργῶν λίθων θέας ἄξιον*. 2.25,7: (τεῖχος) *πεποίηται δὲ ἀργῶν λίθων*. 3.22,1: *Γυθίου δὲ τρεῖς μάλιστα ἀπέχει σταδίους ἀργὸς λίθος*. 7.22,5: *ἀντὶ ἀγαλμάτων εἶχον ἀργοὶ λίθοι*. 9.18,2: *τούτου δὲ ἐγγύτατα τρεῖς εἰσὶν ἀργοὶ λίθοι*. 24,3: *ναός ἐστιν Ἡρακλέους... λίθου ἀργοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον*. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 6,7: *καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη*. Βλ. καὶ Σοφ. Σειρ. 38,28. ΓΑΛ., π Φ δυν. 2,3: *ἔξωθεν μόνον ἐκόσμουν τὰς ὕλας... τὸ βάθος δ' ἀκόσμητον καὶ ἀργὸν καὶ ἄτεχνον*.

ἀργυροειδὴς (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων μορφὴν αργυρου, ὁ ὅμοιος πρὸς ἄργυρον. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,47: *περίστυλα, τὰ μὲν ἐπίχρυσα τὰ δ' ἀργυροειδεῖς ἐπὶ τῶν κιονοκράνων τύπους ἔχοντα*.

ἀργυρότοιχος, ον. Ὁ τοῖχος ὁ ἔχων ἐπενδεδυμένας τὰς ἐπιφανείας του δι' ἀργυρῶν ἐλασμάτων. ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 1539: *πρὶν τόνδ' ἐπιδεῖν ἀργυροτοίχου δροίτας*.

ἀρεῖνος (ἐπίθ.) = ὁ ἐξ ἀρέας κατεσκευασμένος. IG XI 2, 161A70 (Δῆλος, 3ος π.Χ. αἰ.): *ξύλου ἀρεΐνου*.

ἀρίς, ή. Εἶδος τρυπάνου, κοινῶς ἀρίδα. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,113: *τεκτονικὸν δὲ καὶ τὸ πακτῶσαι θύρας ἐν Ἀριστοφάνους Λυσιστράτῃ· τὰ δὲ ἐργαλεῖα τούτων σκέπαρνον, πέλεκυς, ξυλοκόπος,... ἀρίς*. ΑΥΤΟΘΙ: *Καλλίας γοῦν ἐν Πεδήταις λέγει «τῆς πατρικῆς ἀρίδος»* (βλ. καὶ ΚΑΛΛ. κωμ., Ἀποσπ. 16 [TH. KOCK, CAF I, 697]) 10,146: *τέκτονος σκεύη, σκέπαρνον... ἀρίς, ῥίνη,... ἐν δὲ τῇ ἐν Ὀλυμπίᾳ στήλῃ ἀναγέγραπται, τρύπανα τρυπανίας ἔχοντα*, ἴσως τὴν ἀρίδα. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *ἀρίδες· ἡ εὐθεῖα ἀρίς, τὸ τεκτονικὸν ἐργαλεῖον*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΙΠΠΟΚΡ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 156 (ἐν CMG 23,1827). ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 18 c. ΟΡΕΙΒ., Ἰατρ. Συναγ. 46.11,7 (CMG VI, 2(1),1931,220). Παλ. Ἀνθ. 6,103: *γυρὰς ἀμφιδέτους ἀρίδας*. Βλ. καὶ 205. Πρβλ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 1,53,3-6. 55,10.- 2,126.127.127,1 (ἁπλῆ καὶ σύνθετος).

ἄρκλα (λατ. **arcula**), ή = 1) μικρὸν γραφεῖον, ἔχον θήκας πρὸς φύλαξιν ἐγγράφων.– 2) κυτίον συναφὲς πρὸς φυλακτήριον, κιβώτιον (κν. σεντούκι, μπαοῦλο).– 3) ἀψιδοειδὴς ἐσοχὴ ἐπὶ τοῦ τοίχου, καμάρα χρησιμεύουσα ἰδίᾳ ὡς ἀρτοθήκη.– 4) ὠνομάζοντο οὕτω καὶ οἱ ἐξέχοντες, κτιστοὶ πανταχόθεν, ὀρθογωνίου σχήματος ἐξῶσται τῶν μεσαιωνικῶν πύργων, φρουρίων, ἐνίοτε δὲ καὶ μονῶν καὶ οἰκιῶν, οἱ βαίνοντες ἐπὶ βαθμιδωτῶν γεισιπόδων (φουρουσιῶν), οἱ ἄλλως λεγόμενοι *φονιάδες ἢ ζεματίστρες*. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τούτων, κατὰ τὰ

μεταξὺ τῶν γεισιπόδων διαστήματα ὑπῆρχον ὀπαί, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐχύνετο κατὰ τοῦ κάτωθεν εχθροῦ τετηγμένος μόλυβδος ἢ ζέον ἔλαιον. Νικ. Χων., Μαν. 4,3 (Βόννης σελ. 175): *μίαν εἰσιόντες τῶν ἐκκρεμῶν τοῦ τείχους καὶ προνευουσῶν ἔξωθεν μηχανῶν, ἄρκλας οἶδε ταύτας ἡ κοινὴ καὶ πάνδημος φράσις καλεῖν*. Βλ. καὶ 7,3. Διὰ πάσας τὰς σημασίας τῆς λέξεως βλ. Du Cange, Gloss. λ. ΜΕτυμ. λ. Σου(ι)δ. λ. *Σκρινιάριοι*. Βλ. καὶ Ορλανδον, Μον. Ἀρχιτ.[2] σελ. 10,5.136.

ἄρμενον, τό. Ἡ λέξις σημαίνει: 1) ὅ,τι καὶ τὸ σημερινὸν *ἐργαλεῖον*. Ησυχ. ἐν λ. *ψαλίς, τὸ ἄρμενον* (δηλ. τὸ ψαλίδι) *καὶ καμάρα*. Παλ. Ἀνθ. 6,205: *τέκτονος ἄρμενα ταῦτα Λεοντίχου*. 11,203: *ῥῖνα φέρων πάσης ἄρμενον ἐργασίης*.– 2) τὸ κατόπιν ἐπεξεργασίας δι᾽ ἐργαλείου ἡρμοσμένον ἀντικείμενον πιθανῶς κατὰ παρετυμολογίαν ἐκ τοῦ ἁρμόζω. Bekker, AG 445,33: *ἄρμενα: τὰ ἁρμόζοντα*. Ησυχ. λ. *ἄρμενα. τὰ πρὸς τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα ἐπιτήδεια καὶ ἁρμόδια: τὰ ὑγιῆ καὶ ἡρμοσμένα*. Σχολια εἰς Πλατ., Νόμ. 459.

ἁρμή, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἁρμὸς** (βλ. λ.), ἤτοι τὸ μεταξὺ δύο γειτονικῶν λίθων μικρὸν κενόν. Διοδ. Σικ. 2,49: *εἰς τὰς ἁρμὰς τῶν λίθων*. Κοϊντ. Σμυρν. 11,36: *ἥρμοσεν ἁρμῇ*.

ἁρμογή, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἁρμὸς** (βλ. λ.). Διοδ. Σικ. 2,49: *εἰς τὰς ἁρμογὰς τῶν λίθων*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3: *συνέχειν τὰς ἁρμογὰς ἀκινήτους*. Λουκ., Τραγῳδ. 222: *πέντε βαθμῶν κλίμακα ξύλων τρέμουσαν διαλύτοισιν ἁρμογαῖς*. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,36: *ξεστῷ λίθῳ ταῖς πρὸς ἕκαστον ἁρμογαῖς*. Θεοφ., Χρον. 5,84 (326,18 Βόννης): *τῷ τῆς ἁρμογῆς ἀκριβεῖ*. Αυτοθι 399,8/9: *κατὰ τὰς ἁρμογὰς τῶν λίθων*. Νικ. Χων. 4,3 (σελ. 175,15 Βόννης): *τὰς τῶν τειχῶν παρέλυον ἁρμογάς*. 387c 19: *τῶν λίθων ἐκπηδώντων τῆς ἁρμογῆς*.

ἁρμόζω, ῥ. = συναρμολογῶ, συγκολλῶ. Bekker, AG 445, 33. Ευριπ., Φοιν. 114: *χαλκόδετ᾽ ἄρ᾽ ἔμβολα τείχεος ἥρμοσται;* IG XII(2) 14,7/8: *καὶ θύραις ἁρμοζοίσαις τοῖς θυρέτροισι*. IdD 504A9/10: *ἁρμο]σάτω τοὺς γόμφους εἰς τοὺς στή[μον]ας*. 505,12: *παρὰ τὰς διό]δους τὸ μὲν μῆκος ἀρ[μό]ζοντας*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,4: *δεκαπήχεας ἡρμοσμένους... τέσσαρας ἵστησι κίονας*. Παυσ. 8. 10,2: *δρυῶν ξύλα ἐργασάμενοι καὶ ἁρμόσαντες πρὸς ἄλληλα*. 15,1: *λίθοι δύο ἡρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους μεγάλοι*. 9.3,7: *ξύλα τετράγωνα ἁρμόζοντες πρὸς ἄλληλα συντιθέασι κατὰ ταυτά*. Αριστειδ. 14,220 (ed. Dindorf I, 356): *καὶ μάλα πολλά, καὶ τοῖς λίθοις, ὥσπερ Ὅμηρος ἔφη τὸν κατ᾽ οἰκίαν τοῖχον, ἅμα καὶ ἀκριβῶς ἡρμοσμένα*. Κοϊντ. Σμυρν. 11,361: *ἥρμοσεν ἁρμῇ*. Φιλοπ. 9,15 (ed. H. Rabe): *ξέων τοὺς λίθους καὶ ἁρμόζων*. 10,404: *οἱ λίθοι... πρὶν ξεστῶσιν... καὶ ἁρμοσθῶσιν*. 11,10: *ὁ ἐξεσμένος τε καὶ εὖ ἡρμοσμένος λίθος* καὶ *τὸν ἐξεσμένον τε καὶ ἡρμοσμένον λίθον*. 12,6: *ἐξεσμένοι λίθοι... μετὰ τὸ ἁρμοσθῆναι ἤδη... ἢ πρὶν ἁρμοσθῆναι καὶ ἐπειδὰν ἁρμοσθῶσιν οἱ λίθοι*. Θεοφ. Συν. 5,86 (Βόννης, 330,1): *ἐκ ψηφίδων εὖ ἡρμοσμένων*. 6,24 (451, 14/15): *ξύλοις ἁρμόζειν καὶ κλείσεις αὐτῶν καὶ ἁρμονίας*. Δουκ., β. Ἱστ. 12, 116,3/4 (Βόννης): *πύργους ἀεροβάμους ἁρμόσας*.

ἁρμολογέω -ῶ, ῥ. Συναρμολογῶ, συναρμόζω, κατασκευάζω ἐπιμελῶς. Παλ. Ἀνθ. 7.554,2: *ἡρμολόγησε τάφον*. P Ryl. 233,6: *τὰ μέλαθρα τῶν θυρίδων ἡρμολόγηται*.

ἁρμονία (καὶ ἰων. **ἁρμονίη**), ἡ = 1) ἡ τελεία σύνδεσις, συνένωσις ἢ συναρμογὴ δύο τεμαχίων, εἰς δὲ τὰς ἐπιγραφὰς οἱ ἁρμοὶ ὤσεως τῶν λίθων. Ησυχ. λ. *ἁρμονίης· συζεύξεως*. Σου(ι)δ. λ. *πλίνθος· οἱ μὲν γὰρ – λίθοι – κατάγνυνται καὶ ἐκπηδῶσι τῶν ἁρμονιῶν*. Ομ., Ὀδ. ε, 248: *γόμφοισιν δ᾽ ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν*. Αυτοθι, 361. Ηροδ. 2,96: *τὰς ἁρμονίας ἐν ὦν ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ*. Αριστοφ., Ἱππ. 533: *τῶν θ᾽ ἁρμονιῶν* (= ἁρμῶν) *διαχασκουσῶν*. Διοδ. Σικ. 2.8,2: *τοὺς δὲ συνερειδομένους λίθους τόρμοις σιδηροῖς διελάμβανε καὶ τὰς τούτων ἁρμονίας* (= συνδέσμους τῶν ἁρμῶν) *ἐπλήρου μόλιβδον ἐντήκοντα*. Στραβ. 4.4,1 (C. 195): *οὐ συνάγουσι τὰς ἁρμονίας* (= συναρμογὰς) *τῶν σανίδων*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2: *πᾶσαν ἡρμόσθαι τὴν ὕλην προσφυῶς, ὡς ἑκούσιον τὴν ἁρμονίαν αὐτῆς δοκεῖν μᾶλλον ἢ τῆς τῶν ἐργαλείων ἀνάγκης*. Ὁ Αυτος, 12.2,9: *τῆς ἁρμονίας πρὸς ἄλληλα τῶν μερῶν συνδεδεμένης*. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 5.4,3: *ἥ γε μὴν ἁρμονία καὶ τὸ κάλλος τῶν λίθων*. 4: *οὐδαμόθεν ἡ συνάφεια τῆς ἁρμονίας* (= ἁρμῶν) *διεφαίνετο*. 6.4,1: *τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἁρμονία τῶν λίθων*. Αντιφ., ἐν Παλ. Ἀνθ. 9.306,4: *λίνῳ τοίχων ἁρμονίη δέδεται*. Παυσ. 2.25,8: *λίθια δὲ ἐνήρμοσται... ἁρμονίαν* (συνένωσιν, γέμισμα τῶν κενῶν) *τοῖς μεγάλοις λίθοις εἶναι*. 27,5: *ἁρμονίας δὲ ἢ κάλλους ἕνεκα*. 8.8,8: *οἱ μὲν γὰρ* (λίθοι) *κατάγνυνταί τε καὶ ἐκπηδῶσιν ἐκ τῶν ἁρμονιῶν*. 41,8: *προτιμῷτο οὗτος ἂν* (ὁ ναὸς) *τοῦ λίθου τε ἐς κάλλος καὶ τῆς ἁρμονίας ἕνεκα*. Ὁ Αυτος, 9.33,7: *κισσὸς... διέλυσεν ἐκ τῶν ἁρμονιῶν* (= ἁρμῶν) *καὶ διέσπα τοὺς λίθους ἀπ᾽ ἀλλήλων*. 39,9: *σὺν τέχνῃ καὶ ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ᾠκοδομημένον*. Γαλ., πΧρ. μορ. 9,1 (CMG III [1822], 689): *οὕτω γοῦν καὶ οἱ τέκτονες συχνοῖς γόμφοις πολλάκις συμπηγνύντες ὄργανά τινα δύσλυτον αὐτῶν ἀπεργάζονται τὴν ἁρμονίαν*. Φιλοπ. 12,6: *ἡ γὰρ τῶν λίθων ἁρμονία*. Αυτοθι: *ἡ γὰρ σύνθεσις καὶ ἁρμονία τῶν τε λίθων καὶ τῶν ξύλων*. Προκ., Ὑπὲρ τῶν π. 5.21,20: *ἑκάστης δὲ ἁρμονίας ἐμβολή τις προὔχει* (πρόκειται περὶ παχέος καὶ ἐξέχοντος ἁρμοῦ ἐκ ξένης ὕλης). Ὁ Αυτος, π Κτισμ. 1.1,47: *μίαν μὲν ἁρμονίαν ἐκπρεπεστάτην τοῦ ἔργου ποιοῦνται*. 53: *τῶν τε λίθων τῇ ἁρμονίᾳ ἐντετηκὼς καὶ συνδέων ἀλλήλοις αὐτούς*. 10,13: *οὐ διακόπτουσα τοῦ χώρου τὸ κάλλος, ἀλλά τι καὶ κόσμου αὐτῷ ἐντιθεῖσα τῇ τοῦ ἐμφεροῦς ἁρμονίᾳ*. Αγαθ. 1,10 (1.34,12 Βόννης): *διαλύοιτο ἡ ἁρμονία*. 5,3 (284,4): *ἐς τὴν προτέραν ξυνήεσαν ἁρμονίαν*. 9 (295,6): *ἰσόπλευρον ἁρμονίαν*. Θεοφ. Συν. 6,24 (451,15 Βόννης): *ξύλοις ἁρμόζειν καὶ κλείσεις αὐτῶν καὶ ἁρμονίας*. Κεδρ., συντ I 2.657,17 (Βόννης): *λίθου τοῦ καλλίστου τε καὶ μεγίστου ἁρμονίαν καὶ ἀνοικοδομήν*. Νικηφ. Γρηγ. 17,6 (Βόννης 2, 860,16): *πύργοι τε δύο ἀνῳκοδόμηνται λίθων λευκῶν καὶ ἀποξεσμένων εἰς τὸ τῆς ἁρμονίας εὐφυές*. Ψελλος 31 (ed. E. Renauld I, 72): *ἁρμονία τῶν οἰκοδομημάτων προσέπλασε*. Καλλ. & Χρυσ. 188 (Lambros, Collection 8): *οὐχ ἁπλῶς καὶ τυχερῶς* (= τυχαίως) *εἶχον τὴν ἁρμονίαν*. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Δήλου, IdD 505,18: *καὶ τὰς ἁρμονίας συντιθείς*.– 2) αἱ κλεῖδες ἤτοι οἱ ἀνώτατοι λίθοι τῶν θόλων, οἵτινες τελικῶς κλείουν τὸ σχῆμα αὐτῶν καὶ συγκρατοῦν τὸ ὅλον. Αριστοτ., π Κόσμ. 399b30.32: *οἱ ὀμφαλοὶ λεγόμενοι οἱ ἐν ταῖς ψαλῖσι, οἳ μέσοι κείμενοι κατὰ τὴν εἰς ἑκάτερον μέρος ἔνδεσιν ἐν ἁρμονίᾳ τηροῦσι τὸ πᾶν σχῆμα τῆς ψαλίδος*. Παυσ. 9.38,2: *τὸν δὲ ἀνωτάτω τῶν λίθων φασὶν ἁρμονίαν παντὶ εἶναι τῷ οἰκοδομήματι*.

ἁρμός, ὁ = 1) ἡ γραμμὴ ἢ ἡ ἐπιφάνεια ἐπαφῆς ἢ συνενώσεως δύο τεμαχίων ἢ καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν κενόν, ἡ ῥωγμὴ ἢ χαραμάδα. Ευριπ., Ἱππ. 808: *ἐκλύεθ᾽ ἁρμούς*. Ὁ Αυτος, Φαέθ. 45 (Ἀπόσπ. 781): *δι᾽ ἁρμῶν... πύλης*.

Ὁ Αυτος, Κρῆτες (Ἀπόσπ. 472) (= Πορφυρ., π Α ἐμψ. 4,17): ἀτρεκεῖς ἁρμοὺς κυπαρίσσου. Τιμ. Λοκρ. 102b (Hermann): λυομένων τῶν ἁρμῶν τᾶς συστάσιος. Φιλ. μηχ., Βελ. 278,32 (ed. Leipzig 1853): ὁ δὲ ἁρμὸς ὁ τῆς συμβολῆς. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5,7: ἁρμῷ τινι τῆς θύρας διαφανεῖ τὴν ὄψιν. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.3,2: λάρναξ τοῖς ἁρμοῖς ἰσχυρῶς ἐνδεδεμένη. 3.6,3: ὥστε μεμυκότων τῶν ἁρμῶν ὡς ἕνα δοκεῖν εἶναι τοῖχον. Πλουτ., Ἠθικὰ 138e: χρόνῳ δὲ τῶν ἁρμῶν σύμπηξιν λαβόντων. Ὁ Αυτος, Ἀλέξ. 3: τῷ τῆς θύρας ἁρμῷ. ΠΔ(Ο΄), Σοφ. Σειρ. 27,2: ἀναμέσον ἁρμῶν λίθων παγήσεται πάσσαλος. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ κυρίως εἰς ἐπιγραφάς, IG I^2 372, col. ii 116/117.121/122.126/127: οὐκ ἐχσέργασται ho hαρμὸς ho hέτερος οὐδὲ hοι ὄπισθεν hαρμοί. Βλ. καὶ 130-131. II 1^2 244,89: ποιῶν τοὺς ἁ[ρμοὺς] τοῦ πληρώματος τούτο ἀπότ[ους. Αυτοθι 463,40 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν) : καὶ [το]ὺ[ς] ἁρμοὺς [ἀ]πὸ ξοΐδος τιθεὶς [ἀ]ρ[γ]ομετώπου[ς. 72: ἀναξῶν το[ὺ]ς [ἀ]ρ[μ]οὺς ἁρμόττοντας. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,39,41 (Ἀμφιαρείου): πρὶν ἂν ἐπιδείξῃ τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας. 37.63: συντιθέντα τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας. 68: το[ὺ]ς δὲ ἁρμοὺς ἐγγ λωστύος. Αυτοθι, σελ. 45,42: συντιθεὶς τοὺς ἁρμοὺς συμβάλ[λοντα]ς ὅλους καὶ ἴσους. Κουρουνιωτης, Ἐλευσινιακὰ 1,190,12: τοὺς ἁρμοὺς ἀποξέσ[ει]. IG II 2^2(1) 1666a21 (Ἐλευσῖνος): συντιθέναι τοὺς ἁρμο[ύς]. Βλ. καὶ 58.-59: πλάτος [π]ο[ι]ο[ῦ]ν[τα τῶν ἁρμῶν]. 71 καὶ 73: τ]οὺς ἁ[ρ]μ[οὺς π]οιοῦντα ἐπὶ παλαστήν. 105: σ[υ]ντιθέντα τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας ἀθραύστος. 1666b12: συντιθέναι τ]οὺς ἁρμοὺς ἁρμόττοντας. 57 καὶ 1682,8: συντιθέντα τοὺς ἁρμοὺς στερίφους ἁρμόττοντας. 1666b63 καὶ 87: συντιθ]έναι τοὺς ἁρμοὺς ἁρμόττοντας πανταχεῖ καὶ ἀθρα[ύστους]. 1668,93: διαλείψει τῶν πλινθίδων ἐν τοῖς ἁρμοῖς ᾗ ἂν κελεύῃ ὁ ἀρχιτέκτων. 1670,2: τοὺς ἁρμο[ὺς] ὀρθ[ούς]. 4: ἐπικάμπια ἁρμῶν. 1671,43: σ]υντιθ[εὶ]ς τοὺς ἁρμούς. 1675,4: εἰς τοὺς ἁρμοὺς πόλους ποιῆσαι. 5: δύο εἰς ἕκαστον τὸν ἁρμὸν ἐμπόλια καὶ ἕνα πόλον. Βλ. καὶ 1681,2.1682,14/15: (τοὺς ἁρμοὺς) συντιθέναι ἀθραύστους καὶ ἁρμόττοντας. 1685,Bb,11 (Ἀθηνῶν): συνθήσει δὲ τοὺς ἁρμ[ούς]. 14: ἐνὶ δὲ κατὰ τὸ]ν ἁρμὸν ἕκαστον. IG VII 3073,106 (Λεβαδείας): ἐκ τοῦ προσιόντος ἁρμοῦ. 112: τὸ ἐπὶ τὴν εὐθυντηρίαν ἐπιβαῖνον ἐκ τοῦ ἀπιόντος ἁρμοῦ. 116: ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας τῶν καταστρωτήρων συμμίλτους, ὀρθούς, ἀστραβεῖς, ἀρραγεῖς, καθέτο(υ)ς, εὐγωνίους πρὸς τὸ προσαγωγεῖον, στερεούς. 122: ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας κανόν[ι λιθί]νῳ μιλτολογῶν δοκίμως. 126: ἀποξέσ[ει δὲ πρὸς] τοὺς ἁρμοὺς τῶν καταστρωτήρων τοὺς ἀπιό[ντας]. 142: ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺ[ς πρὸς τὸν] κανόνα τὸν λίθινον. 152: ἀρχόμενος τῆς θέσεω[ς ἀριστε]ραχόθεν, ὡς ἂν αὐτῷ δειχθῇ, ἕνα ἀμφ' ἁρμόν. 161: τῷ δ' ὑ]παρχιτέκτονι τῶν λίθων πάντων τοὺς ἁρμοὺς καὶ τ[ὰς βά]σεις. 167: τοὺς δὲ ἁρμοὺς ἐξ ἐλαίου κ......βδίου. 169: τὸν ἁρμὸν ἐγνιτρώσας καὶ ἐκπλύνας ὕδατι καθαρῷ. 4255,19.23: συμβ[άλλων] τοὺς ἁρμοὺς ὅλους. IG XI(2) 227A16 (Δήλου): εἰς τοὺς ἁρμοὺς τοὺς ... .- IdD 500A6: ἐργαζόμενος τὰς βάσει]ς καὶ τὰς ἐπιβάσεις καὶ τοὺς ἁρμοὺς ἀπὸ σφύρας. 44: ἐπὶ] δὲ τοῦ κόσμου παντὸς ἁρμοὺς ἐξ-οξ[έων]. XII(2), 11,23 (Λέσβου): ἀνασφίξας καὶ τοὺς ἁρμοὺς πρὸς κα[νόνα]. ΑΕ 1937(2) 483β5 (Μυτιλήνης): τοὺς ἁρμοὺς πάντας. 8: τ]ῶν ἁρμῶν ὑπὸ ξοΐ[δ]ος. Didyma II 25B18: ἐν δὲ τοῖς ἁρμοῖς τρίποδα ἡμιποδίου.– 2) συναρμογή, σύμπηξις, σύνδεσις. Σοφ., Ἀντ. 1216: ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ (= χάσμα τοῦ καλύπτοντος τὸν τάφον θόλου προξενηθὲν δι' ἀφαιρέσεως λίθου). Ευριπ., Μήδ. 1315 καὶ Ἱππ. 808: ἐκλύεθ' ἁρμούς. – 3) μοχλὸς θύρας, κν. μάνταλο. Ευριπ., Ἀπόσπ. 362,12: ἁρμὸς... ὥσπερ ἐν ξύλῳ παγείς.

ἅρμοσις, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **ἁρμογὴ** (βλ. λ.). Καλλ. & Χρυσ. (Lampros, Collection 13): εἶχεν δὲ καθίρπτας (= καθρέπτας) τὸ λουτρὸν καὶ τὰς ἁρμόσεις τούτων.

ἁρμόττω (ἀττ. τύπος τοῦ **ἁρμόζω** [βλ. λ.]), ῥ. = φέρω εἰς στενὴν ἐπαφὴν δύο τεμάχια, ἰδίᾳ λίθων εἴτε καθ' ὁλόκληρον ἐπιφάνειαν εἴτε κατά τινα στενὴν ταινίαν. Πολυδ., Ὀν. 7,119: τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον... λίθους ἁρμόττειν, συναρμόττειν, ἀκριβῶς, συμφυῶς. Διον. Αλικ., π συνθ. ὀν. 40,10: πραγματευόμενος (ὁ οἰκοδόμος) ποίῳ δεῖ λίθῳ τε καὶ ξύλῳ καὶ πλίνθῳ ποῖον ἁρμόσαι λίθον ἢ ξύλον ἢ πλίνθον, ἔπειτα πῶς τῶν ἁρμοζομένων ἕκαστον καὶ ἐπὶ ποίας πλευρᾶς ἑδρᾶσαι. Ησυχ. λ. χαλκήρεας· χαλκῷ ἡρμοσμένους. Ὁ Αυτος, χαλκήρη (Αισχ., Περσ. 408)· χαλκῷ ἡρμοσμένα. Ηροδ. 2,124: λίθου δὲ ξεστοῦ τε καὶ ἁρμοσμένου τὰ μάλιστα. Διοδ. Σικ. 17,71: πύλας χαλκᾶς... πρὸς ἀσφάλειαν ἡρμοσμένας. Προκ., Γοτθ. 5.14,10: οἱ δὲ (λίθοι) ἀλλήλοις οὕτω τε ἀσφαλῶς συνδέδενται... ὥστε... οὐκ εἰσὶν ἡρμοσμένοι, ἀλλ' ἐμπεφύκασιν ἀλλήλους. – Ψελλος 26 (ed. E. Renauld I, 69,13): οὐ δρυοτομῶν οὐδ' ἀποξέων ... οὐδ' ἁρμόττων. – IG I^2 372e10 (Ἐρεχθείου): ἐπὶ] τὸν ὄνυχα ἁρμόσαντα. II 1^2(1) 244,88 (Ἀττικῆς): σ]υντιθεὶς ἁρμόττοντας (τοὺς λίθους). 100: ἅ]παντα ὀρθὰ καὶ ἁρμόττοντα. Αυτοθι, 463,72 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): ἀναξῶν το[ὺ]ς [ἀ]ρ[μ]οὺς ἁρμόττοντας. Βλ. καὶ 90. – II 2^2(1), 1666a29 (Ἐλευσῖνος): ἁρμοττούσας κα[ὶ] εὐτενε[ῖς πανταχεῖ. 74: συντιθέντα το[ὺ]ς ἁ[ρ]μο[ὺ]ς ἀ[θραύστος] καὶ ἁρμόττοντας πανταχεῖ. 93: κ[αθα]ρμόσαι ἁρμόττοντα καὶ εὐτενῆ. 105: τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας ἀθραύστος. Βλ. καὶ 21/22.42.58/59. – 1666b12: συντιθέναι τ]οὺς ἁρμοὺς ἁρμόττοντας. 63: τοὺς ἁρμοὺς ἁρμόττοντας πανταχεῖ καὶ ἀθρα[ύστους]. Πρβλ. καὶ 87. – 1668,38: χαλκᾶς θυρίδας ἁρμοττούσας. 58: κεραμώσει Κορινθίῳ κεράμῳ ἁρμόττοντι πρὸς ἄλληλον. 61: θύρας ἐπιθήσει ἁρμοττούσας εἰς τὰς θυραίας. 1670,3: τοὺς ἁρμο[ὺς]... ἐπὶ παλαιστὴν ἁρμ[όττο ντας]. 1671,44: ἐπὶ ἓξ δακτύλους ἁρμόττοντα[ς]. 48: καὶ τὰς ἐφέδρας θή[σ]ει ἀστ[ραφεῖς] καὶ ἁ[ρμ]οττούσας ὅ[λ]ας. 1675, 24: τοὺς δὲ πόλους... καὶ ἐναρμόσει εἰς τὰ ἐμπόλια ἁρμόττοντας. 1682,8: συντιθέντα τοὺς ἁρμοὺς στερίφους ἁρμόττοντας. 15: καὶ τοὺς ἁρμοὺς... συντιθέναι ἀθραύστους καὶ ἁρμόττοντας πανταχῇ. Κουρουνιωτης, Ἐλευσινιακὰ 1,190,36: ἁρμόττοντα εἰς τὰ ἐμμόχλια. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,39,37/38.63: συντιθέντα τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας. 41: πρὶν ἂν ἐπιδείξῃ τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας. Αυτοθι, σελ. 45,12: κατὰ στοῖχον ἁρμόττοντας πρὸς τὸ ἀνάλη[μμα] (τοὺς λίθους). 13: τοὺς λίθους τιθεὶς πρὸς ἀλ[λή]λους ἁρ[μ]όττοντας. Βλ. καὶ 42. – IG VII 4255,13.23.26 (Βοιωτίας): πρὸς ἀλλήλους ἁρμόττοντας. IdD 504A9/10: ἁρμο]σάτω τοὺς γόμφους εἰς τοὺς στή[μον]ας. 502,12: τὸ μὲν μῆκος ἀρ[μό]ζοντας. IG XII(2) 14,7/8 (Λέσβου): καὶ θύραις ἁρμοζοίσαις τοῖς θυρέτροισι.

ἀρουραῖος (ἐπίθ. – Ὑπονοεῖται τὸ οὐσιαστικὸν λίθος) = εἶναι ὁ ἄλλως λεγόμενος κροκαλοπαγὴς (*breccia*), ἐν χρήσει εἰς τὴν οἰκοδομικὴν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. IG II 2^2(1) 1672,21: λίθοι ἀρουραῖοι ἀντιτιθέμενοι. 48: λίθοι ἀρουραῖοι εἰς τὸ στρῶμα τῷ πύργῳ καὶ ἐκ τοῦ ἐντὸς ἀντιστρῶσαι ἄχρι τοῦ ἐδάφους τῆς

αὐλῆς. 52: *Αἰγιναῖοι λίθοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἀρουραίου κείμενοι.*

ἁρπάγη, ἡ = μετάλλινον στέλεχος μετ' ἀγκίστρων πρὸς σύλληψιν ἢ ἀνάρτησιν πραγμάτων, κν. *γάντζος, τσιγκέλι*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 6,88: *κρεάγραν, ἣν καὶ ἁρπάγην ἐκάλουν καὶ λύκον καὶ ἐξαυστῆρα.* 10,31: *τῷ δὲ προσδεῖ καὶ ἁρπάγης καὶ κρεάγρας καὶ λύκου.* ΑΥΤΟΘΙ: *ὅτι γὰρ καὶ κρεάγραν καλοῦσι τὴν ἁρπάγην, δηλοῖ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις Ἀριστοφάνης λέγων: τί δῆτα κρεάγρας τοῖς κάδοις ὠνοίμεθ' ἄν;* ΗΣΥΧ. λ. *ἁρπάγη· ἐξαυστήρ· ἔστι δὲ τὸ σκεῦος ἔχον ὀγκίνους, ᾧ τοὺς κάδους ἀνασπῶσιν ἀπὸ τῶν φρεάτων.* ΕΥΡΙΠ., Κύκλ. 33: *σαίρειν σιδηρᾷ τῇδέ μ' ἁρπάγῃ δόμους.* ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 100d: *σιδηραῖς ἁρπάγαις.* ΔΙΩΝ. ΚΑΣΣ. 66,4: *τοὺς δὲ* (τῶν κριῶν) *ἁρπάγαις ἀνέσπων.* 74,11: *ἁρπάγας τε ἕτεραι* (μηχαναὶ) *ἔχουσαι καὶ καθίεντο ἐξαπιναίως καὶ ἀνέσπων διὰ βραχέος καὶ πλοῖα καὶ μηχανήματα.*

ἄρπεζα, ἡ. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. *ἀρπέζας· τοὺς αἱμασιώδεις τόπους· οἱ δὲ τείχη καὶ περιβόλους.*

ἀρράβδωτος, ον (βλ. καὶ λ. **ἀράβδωτος**). Κορμὸς κίονος ἢ σπεῖρα βάσεως μὴ ἐφωδιασμένα διὰ ῥαβδώσεων ἢ κατακορύφων ἡ ὁριζοντίων αὐλάκων. ΑΡΙΣΤΟΤ., π Ζ ἱστ. 4,4,6. – IG I² 372,55 (Ἐρεχθείου): *τάδε ἀκατάχσεστα καὶ ἀράβδωτα* (κιόνων). 65: *τὰς σπέρας ἁπάσας ἀραβδότος τὰ ἄνοθεν.* 66: *τὸς κίονας ἀραβδότος.*

ἀρρύθμιστος (ἐπίθ.) = ἀκατέργαστος. ΠΛΩΤ. 5,8,1.

ἄρσις, ἡ. Ἡ διὰ μηχανῆς ἀνύψωσις, τὸ ἀνέβασμα ἢ καὶ ἡ ἀφαίρεσις. Didyma II 39,45: *καὶ ἐναρτήσεως μη[χ]ανῆς δικώλου ἀπὸ τῆς νο[τίου παρα]στάδος πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν [σ]φονδύλων καὶ στάσιν τοῦ κίο[νος τοῦ] τρίτου ἀπὸ τῆς βορείου παραστάδος.* Πλείονα βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, Ὑλικὰ 2,150,7, ἔνθα καὶ εἰκόνες μηχανῶν ἀνυψώσεως.

ἀρτέμων = ὠνομάζετο οὕτω παρὰ ΒΙΤΡΟΥΒΙΩ (10. 2,9) ἡ τρίτη τροχαλία τῆς **πολυσπάστου** μηχανῆς (βλ. λ.) ἄλλως **ἐπάγων**. VITR., ἔ.ἀ.: *in radice... machinae conlocatur tertia troclea; eam... Graeci ἐπάγοντα nostri artemonen appellant.*

ἄρτημα, τό. Σχοινίον ἐξαρτώμενον ἀπό τινος ἀγκίστρου. ΗΣΥΧ. λ. *ἀρτήματα· ὁρμιαὶ τοῖς ἀγκίστροις προσαρτώμεναι... καὶ κόσμιά τινα.* ΑΡΙΣΤΟΤ., Μηχ. 18 (853a34): *ἔχον τὸ ἄρτημα ἐκ θατέρου τῶν ξύλων.* ΑΥΤ. 26b: *ἀπὸ μικροῦ ἀρτήματος μεγάλα βάρη.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΣΤΡΑΒ. 1.1,20 (C. 11). ΠΛΟΥΤ., Κάτων ὁ μικρὸς 38. – IG II 2²(1),1673,13 (Ἐλευσῖνος): *τούτων τῶν ὑποζωμάτων δύο κατετέμομεν εἰς ἀρτήματα.* 14: *τῷ κατατεμόντι καὶ συμβαλόντι* (συνενώσαντι) *τὰ ἀρτήματα.*

ἀρτίδομος, ον = ὁ πρὸ ὀλίγου οἰκοδομηθείς. NONN., Εὐαγγ. Ἰω. 19,62: *ἀρτιδόμῳ λιθοστρώτῳ.*

ἀρτιλιθία, ἡ. Ἡ ἀκριβὴς συναρμογὴ δύο λίθων. IG II 2²(1) 1671,35/36 (Ἐλευσῖνος): *ἀρτιλ[ι]θίαν μηδαμοῦ τιθείς.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,29 (Ἀμφιαρείου): *ὅ[πω]ς ἂν μηδαμοῦ ἀρτιλιθία συμ[βαί]ν[ε]ι.* IG VII 4255,27 (Βοιωτίας): *ἀρτιλιθίαν μηδαμοῦ ποιῶν.* IdD 500A4 (τοῦ 299 π.Χ.): *τὴν ἐπὶ τοῦ στρώματ[ος φεύγων ἀρτιλιθίαν τὸ ἐλάχιστον ἡμιπόδι[ον].* 26: *[φυγ]ὼν δὲ ἀρτιλιθίαν τὸ ἐ[λ]άχιστον.*

ἀρτίστομος (ἐπίθ. τοῦ **ξοΐς**· βλ. λ.). IG VII 3073,148.167 (Λεβαδείας).

ἀρχιθύρα, ἡ. Ἡ κυρία θύρα ἢ εἴσοδος. Ἐπιγρ. Ἄργους, W. VOLLGRAFF, ἐν BCH 1903,271,10 = 1909,172: *κατεσκεύασαν... πέτρινον ῥόον καὶ τὰν ἀρχιθύραν.*

ἀρχιλατόμος, ὁ. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λατόμων. SEG 8.647,3 (4ου μ.Χ. αἰ.): *ἀρχιλατόμοις καὶ λοιποῖς τεχνίταις.*

ἀρχιοικοδόμος, ὁ. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν οἰκοδόμων. Ἐπιγρ. Συήνης τῆς Αἰγύπτου (4ος μ.Χ. αἰ.) SEG ἔ.ἀ. 781,10/11: *τὸ μέρ(ος) [τοῦ τ]είχους οἰκοδομήθη [προνοί]ᾳ ἀρχιοικο<δό>μου.*

ἀρχιτεκτόνευμα, τὸ = **ἀρχιτεκτόνημα** (βλ. λ.). Ἔργον ἢ ἐπινόησις ἀρχιτεκτονικῆς. ΒΙΤ. 111d: *σοὶ ἀρχιτεκτόνευμα προκεχείρισμαι ἀναγράψαι.*

ἀρχιτεκτονεύω, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἀρχιτεκτονῶ** (βλ. λ.). ΒΙΤ. 105,16: *Πετροβόλον ἐν Ῥόδῳ ἠρχιτεκτονευμένον ὑπὸ Χάρωνος.* 110,6: *οἱ ἀρχιτεκτονεύοντες.* 14: *ἣν ἠρχιτεκτόνευσε Δᾶμις.* 113,3: *ὃν ἠρχιτεκτόνευσε Ζώπυρος.*

ἀρχιτεκτονέω -ῶ, ῥ. = ἐξασκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρχιτέκτονος ἢ ἐκτελῶ ἔργον τι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀρχιτέκτονος. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,117: *τὸ δὲ ἀρχιτεκτονεῖν Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Δαιδάλῳ.* Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΦ., Δαίδαλος, (CGF III, 1019). ΘΕΟΦΡ., Χαρ. 2,5: *τὴν οἰκίαν εὖ ἠρχιτεκτονῆσθαι.* ΣΩΣΙΠ., παρ' ΑΘΗΝΑΙῼ 9,378b = CGF V, 482,16: *Οὗτος* (ὁ Σίκων) *τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ἦν, ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν, ἔπειτα μετὰ ταῦθ' εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν.* ΒΙΤ. 108,19: *ἣν ἠρχιτεκτόνησεν Ποσειδώνιος.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,97: *τὸ δὲ κάλλιστον πρόπυλον... Δαίδαλον ἀρχιτεκτονῆσαι.* ΣΤΡΑΒ. 10.1,22 (C. 640): *Τὸν δὲ νεὼν τῆς Ἀρτέμιδος πρῶτος μὲν Χερσίφρων ἠρχιτεκτόνησεν.* ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *τὰ Προπύλαια ἐξειργάσθη ἐν πενταετίᾳ Μνησικλέους ἀρχιτεκτονοῦντος.* ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 35,32: *ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας.* 31,4: *ἐν παντὶ ἔργῳ διανοεῖσθαι καὶ ἀρχιτεκτονῆσαι.* ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 10.8,8: *τὸ δὲ κάλλιστον πρόπυλον ἐν Μέμφει τοῦ Ἡφαιστ<ί ε>ίου Δαίδαλον ἀρχιτεκτονῆσαι.* ΚΕΔΡ. σύντ I. 2,109 (Βόννης), σημ. *καὶ τῇ οἰκοδομῇ ἀρχιτεκτονοῦντος.* ΕΥΣΤΑΘ. Opusc. 13,17: *ἀρχιτεκτονεῖν λάχωσι καὶ δημοσίων προΐστασθαι.* ΑΥΤΟΘΙ 23,4: *κατὰ τὴν ἀρχιτεκτονοῦσαν κἂν τοῖς τοιούτοις δεινότητα.* 52: *τό τε ἀρχιτεκτονοῦν καὶ τὸ ὑπουργικόν.* P Petr. II 4,1,1. – IG V(1) 690,3 (Λακωνίας): [ἀ]ρχιτ[ε]κτόνει. VII 3191,7 (Βοιωτίας): *ἀρχιτεκ[τ]ονέ[ον]τος [Καφισοδώ]ρῳ Ἀριστιωνίῳ.* Didyma II 27A4 καὶ 29,3: *ἀρχιτεκτονοῦντος.* 33,6: *ἀρχιτεκτονοῦντος Μαια[νδρ]ίου τοῦ Θράσωνος.* Πρβλ. 34,7.35,6: *ἀρχι]τεκτονοῦντος Κρατίνου τοῦ Μιννίωνος.* 46,6: *ἀ]ρχιτεκτονοῦντος δὲ Φιλίσκου.* P. DEMARGNE, Fouilles de Xanthos I, σελ. 110: *Ξάνθιος ἀρχιτ[εκτονή]σας.* DITT. ἐν OGIS 39,2 (Αἰγύπτου): *ἀρχιτεκτονήσ[αντα] τὴν τριακοντήρη καὶ εἰκ[οσήρη].* 656,3: *ἀρχιτεκτονοῦντος Ποντίου.* Sammelb. 4080,2: ἀ]ρχιτεκτονήσ[ας]. LATYSCHEV, Inscr. ant. I, ἀριθ. 97,12 (Ὀλβίας): *ἀρχιτεκτονοῦντ[ος τοῦ δεῖνος].* SEG 18,292,6/7 (Μοισίας): *[ἠρχι]τεκτόνησεν ἔτη [πολλά].*

ἀρχιτεκτόνημα, τό. Ἔργον ἀρχιτεκτονικῆς, τεχνούργημα. ΛΟΥΚ., Λούκ. ἢ Ὄνος 25: *οἶδα ὅτι ἀπαινέσεσθε τὸ ἀρχιτεκτόνημα.*

ἀρχιτεκτονία, ἡ. Ἕτερος τύπος τοῦ **ἀρχιτεκτονικὴ** (βλ. λ.). ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Εἰρ. 143. – ΒΙΤ. 107,6: *εἶχε δὲ καταβολὴν τῆς ἀρχιτεκτονίας τοιαύτην.* ΓΑΛ. 1, σελ. 46: *ὅσα τ' ἄλλα τὰ κατὰ τὴν ἀρχιτεκτονίαν ἐπινενόηται.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, 6,539: *ἀρχιτεκτονίας, ἀστρονομίας.* 540: *ἐν ὀνόματι τῆς ἀρχιτεκτονίας,* 544: *αἷς... ἀστρονομία καὶ ἀρχιτεκτονικὴ χρῆται.* ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 35,32: *ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας.* 35.

ἀρχιτεκτονική, ἡ. Ὅρος εὐρύτερος τοῦ σημερινοῦ, σημαίνων τήν τε ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην 1) κατασκευῆς

δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν οἰκοδομημάτων, ὡς καὶ 2) τὴν πολιοδομίαν (Στραβ. 11.3,1. Ὁ Αυτος 1. 1,13. 2.5,1C. Πλατ., Γοργ. 455B. Ηροδ. 3,60. 4,87, Στραβ. 1.3,11. 17.1,37). 3) τὴν τέχνην τοῦ μηχανολόγου, τοῦ ναυπηγοῦ κ.ἄ. εἰδικοτήτων. Ὡς ἐπιστήμη, περὶ ἧς βλ. Πλατ., Πολιτ. 261C. Αριστοτ., Φ. ἀκρ. 194b, 1-5. Μετ. 1013a 13-14. Ἠθν 1094a14. Στραβ. 1. 3,11. Σωσιπ., Καταψ. (CGF 5,483,36) = Αθην. 9,388d, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ διῃρεῖτο α) εἰς τὴν **οἰκοδομικὴν** (*aedificatio*) (Γαλ., Θρασ. 43), β) τὴν **γνωμονικὴν** (*gnomonice*) καὶ γ) τὴν **μηχανικὴν** ἢ **μηχανολογίαν** (*machinatio*). Τὰ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς διαφέροντα ἐστρέφοντο παρ᾽ Ἕλλησι, κατὰ Vitr., περὶ τὴν διαπραγμάτευσιν α) τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομημάτων (οἰκιῶν, ἐργαστηρίων, ἐργοστασίων κλπ.), β) τῶν δημοσίων κατασκευῶν, ἤτοι (Αριστοτ., Πολιτ. 7,11) τῶν ἔργων ἀμύνης καὶ τῆς διατάξεως τῶν πόλεων, τῶν θρησκευτικῶν ἔργων καὶ τῶν ἔργων κοινῆς ὠφελείας (*opportunitas*). Πάντα ταῦτα ἐγένοντο κατόπιν **ὑπογραφῆς** (σχεδίου ἐπὶ μεμβράνης) τοῦ συντάκτου ἀρχιτέκτονος συμφώνως πρὸς τοὺς ἑξῆς ἓξ κανόνας (Vitr. 1.2,1), 1) τὴν **τάξιν** (*ordinatio*) 2) τὴν **διάθεσιν** (*dispositio*), 3) τὴν **εὐρυθμίαν,** 4) τὴν **συμμετρίαν,** 5) τὸν **κόσμον** καὶ 6) τὴν **οἰκονομίαν**.

ἀρχιτεκτονικός, ή, όν. Ὁ ἀνήκων ἢ σχετιζόμενος πρὸς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν (θεωρητικὴν ἢ πρακτικήν), καὶ οἱ περὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἀσχολούμενοι. Πλατ., Πολιτ. 261C: *οὐ γὰρ δὴ τό γε τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης ἐστί ποτε τῶν ἀψύχων ἐπιστατοῦν, οἷον ἀρχιτεκτονικόν, ἀλλὰ γενναιότερον, ἐν τοῖς ζῴοις καὶ περὶ αὐτὰ ταῦτα τὴν δύναμιν ἀεὶ κεκτημένην.* Αριστοτ. 1217a6: *τῶν μητ' ἐχόντων μήτε δυναμένων διάνοιαν ἀρχιτεκτονικὴν ἢ πρακτικήν.* Ὁ Αυτος, Ἠθν 1141b22: *ἀρχιτεκτονικὴ φρόνησις.* Ὁ Αυτος, Μετ. 1013a14: *αἱ τέχναι... αἱ ἀρχιτεκτονικαί.* Ὁ Αυτος, Πολιτ. 1282a3: *ἰατρὸς δ' ὅτε δημιουργὸς καὶ ὁ ἀρχιτεκτονικός.* Στραβ. 16.1,24: *ἔδοξαν οἱ Γορδυαῖοι διαφερόντως ἀρχιτεκτονικοί τινες εἶναι καὶ πολιορκητικῶν ὀργάνων ἔμπειροι.* Γαλ. 8,11 (π Χρ μ): *ἔθος ἐστι τοῖς ἀρχιτεκτονικοῖς... τὰ τοιαῦτα τῶν οἰκοδομημάτων... καμάρας τε καὶ ψαλίδας ὀνομάζειν.* – Τὸ θηλ. (**ἀρχιτεκτονική**), ὡς οὐσ. = ἡ τέχνη οἰκοδομίας καὶ διακοσμήσεως κτηρίου. Σωσιπ. παρ᾽ Αθην. 9,388d: *τὸ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς* (τέχνης).

ἀρχίτεκτος, ὁ = ἀρχιτέκτων (βλ. λ. **τεκτόναρχος**). IG 14.2421,$_{1}$: *[Ἀρισ]τείδου ἀρχιτέκτου.* Mem. Inst. corr. arch. R – L σελ. 343 (Φάρου Ἀλεξανδρείας): *Δημοκράτης Περίκλιτος ἀρχίτεκτος με ορθοσεν.*

ἀρχιτεκτοσύνη, ἡ. Τὸ ἐπάγγελμα ἢ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἱκανότης τεχνικοῦ τινος προσώπου. Ἐπιγρ. Πισιδίας, BCH 10,1889,500,$_{3}$: *ὁ δῆμος ὁ Σιλλυέων ἐτείμησεν Κλέωνα... ἐπαινεθέντα ἀρχιτεκτοσύνης ἕνεκεν.*

ἀρχιτέκτων, ὁ. Ἡ λέξις ἐσήμαινε παρ᾽ ἀρχαίοις: 1) τὸν ἄρχοντα τῶν **τεκτόνων** (Πλατ., Πολιτ. 259E. Bekker, AG 202,28. – Ευριπ., Κύκλ. 477: *τοῖσιν ἀρχιτέκτοσι πείθεσθαι.* IG VII 22b$_{23}$ (Βοιωτίας): *ἀρχιτέκτονι διδασκάλῳ).* – 2) τὸν **ἐπιστάτην** (βλ. λ.), Bekker, ἔ.ἀ. καὶ 450,14: *ἀρχιτέκτων δύο σημαίνει, τὸν τῶν οἰκοδομημάτων ἐπιστάτην καὶ κυρίως τὸν ἄρχοντα τῶν τεκτόνων, ὃς καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ κατασκευάσματος ἐπινοεῖ.* Βλ. καὶ Πλατ., Πολιτ., ἔ.ἀ. Αριστοτ., Μετ. 981a30. IG VII 3073,$_{53}$ (Λεβαδείας). IG I^2 76,$_{12}$ (Ἀττικῆς). Αισχιν., κΚ 28.27.31. IG II 1^2(1) 244,$_{34}$ (Ἀττικῆς). SEG 4.485,$_{22}$ (Πριήνης). Inscr. Prien. 70,$_{22}$. Dacia 3,1959,254. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 6.2,36. Βλ. καὶ λ. **ναοποιός**, **ἱεροποιός**, **τειχοποιός**, **ὁδοποιός**, **κρηνοφύλαξ**, **τριηροποιός**. Ὁ ἀρχιτέκτων συμμετεῖχεν εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ἢ ἀρχὰς τὰς ὁποίας διώριζεν ἑκάστη πόλις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων ἔργων. Ὁ ἀρχιτέκτων οὗτος, εἰδήμων εἰς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐξετέλει ἡ πόλις, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ **ὑπαρχιτέκτονος** (βλ. λ.) ἦτο μισθωτὸς (IG XI 2, 199A$_{47}$. 203A$_{60}$. FD III(5) 19,$_{40.61.88.99}$. Αυτοθι, 23 col. I $_{49}$ καὶ col. II, $_{23.52/53}$.25 col. II A $_{22/23.74,52}$. Πλατ., Ἀντερ. 135C. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ IG II 1^2(2) 839,$_{29}$.840,$_{13}$.841,$_{14}$.Παυσ. 2.17,3. 5.16,1. 8.45,5. 10.5,13. FD III(3) 184,$_{3}$. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 266,22. Στραβ. 12.8,11. Πλουτ. 808a. Ἡ διπλῆ σημασία τῆς λέξεως ἀρχιτέκτων ἀπαντᾶται καὶ εἰς ἐπιγραφὰς πλὴν ὅμως γίνεται διάκρισις αὐτῶν εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας-ἐργολάβους, ὡς διαθέτοντας συνεργεῖα ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ εις θεωρητικοὺς ἀρχιτέκτονας χειροτονουμένους ὑπὸ τοῦ δήμου (βλ. Αριστοτ., ἔ.ἀ. 46,1. IG II 1^2 463,$_{3}$ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν) = CIA II 167 καὶ III 335,8. IG 2^2 3546. Αυτοθι, I^2 88,$_{18}$ (Ἐρεχθείου). Βλ. καὶ CIG 160 καὶ 2266. IG II 2^2(1) 1675,$_{29}$ (Ἐλευσῖνος). IdD 502A$_{20}$. SEG 10.44,$_{6}$ (Ἀθηνῶν). IG XI 2, 150A$_{10}$ (Δήλου). 150B,$_{2}$.161A$_{44}$. $_{47.53}$. IdD 290,$_{235.242}$. $_{243}$. 338Ab $_{73.87}$. 444B$_{67}$. IG XI 2, 161A$_{73}$. 199A$_{60.78}$. IdD 290,$_{144.197}$. 364A$_{9/10}$. 366A$_{1}$. IG XI2, 199A$_{89.90/91.110}$. Ὡσαύτως, IG I^2 81,$_{16}$. IG 5(1) 4,$_{17/18}$ καὶ 5,$_{17}$ (Λακωνίας). XI 2,156A$_{22}$ (Δήλου). 199C$_{9}$. 199D$_{45/46}$. 203A$_{79}$. 287B$_{146}$. 406A$_{78}$. 461Ab$_{52}$. IG IX 1^2(1) 172,$_{8/9}$ (Αἰτωλίας). Annuario 47/48, n.s. 31/32, 1969-70, 373, ἀριθ. 211 $_{17/18}$. SEG 521,$_{131}$ (Περγάμου). Δημοσθ., κ Τιμ 40 R 713. IG IV 1^2 106,$_{55.72}$. $_{106.112/113}$. 108,$_{133.134}$. 109 iii $_{100.157}$. 111,$_{2/3}$ (Ἐπιδαύρου). 108, $_{135.149.154}$.109 iii $_{158}$. IG XI 2, 199A$_{81/82.85}$. – Περὶ τῆς μελέτης ἑνὸς ἔργου ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ τῆς *συγγραφῆς* καὶ τῆς συντόμου περιγραφῆς τοῦ ἔργου τούτου, ὡς καὶ περὶ τῶν σχεδίων (*ὑπογραφῶν*) βλ. IG II 2^2(1) 1665,$_{4/5}$ (Κυνοσάργους). IdD 500A$_{41/42}$.Ηροδ. 5,62. Αριστοτ. 1160b23. Ἀθην. Πολιτ. 49,3. Πλουτ., Εἰ αὐτ. ἡ Κακ. 3 (= 498e). Cic. epist. ad Q fr. 2.6,3. Ευναπ., Ἀπόσπ. 57 (HGM 1, σελ. 250,11). IG I^2 374. REA 63,1961,13. IG II 2^2(1) 1627b$_{325/326}$. 1668,$_{87.95}$. 1675,$_{23}$. 1678a$_{10.11}$. IV 1^2 103,$_{91}$ (Ἐπιδαύρου). 102, $_{251.296.303}$. – 3) παρ᾽ Ἕλλησι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρχιτέκτονος ἦτο συνδεδεμένον καὶ πρὸς τὸ τοῦ ξυλογλύπτου, τοῦ μεταλλοχύτου, τοῦ πολιτικοῦ μηχανικοῦ, τοῦ τοπογράφου γεωδαίτου, τοῦ μηχανολόγου, τοῦ ναυπηγοῦ, τοῦ λιμενολόγου κ.ἄ. (Στραβ. 1.1,13. 2.5,1. Λουκ., Ἱστορ. 12. Σεξτ. Εμπ., π Μαθημ. 7.107. Παυσ. 8.45,5. Ηροδ. 3,60. 4,87. 7,36. Στραβ. 1.3,11. 17.1,37. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 266,22. Vitr. 1,3. 9,8. Γαλ. 5,68. Αριστοτ., Ἀθην. Πολιτ. 46. Πλατ., Γοργ. 455B). Πλείονα ἐν Π. Γ. Πυριοβολη, Ἀρχιτέκτων, περ. *Μελέτες* 2, 1979, σελ. 40-46.

ἀσβεστήριος, ὁ. Ὁ ἐκτελῶν τὴν ἀσβέστωσιν, ὁ ἀσβεστωτὴς ἢ χρίστης. Ησυχ., ἐν λ. *κονιαταὶ ἀσβεστήριοι, καὶ οἱ χρῖ(σ)ται.*

ἄσβεστος, ἡ (καὶ **ἀσβέστης**, ὁ καὶ **ἀσβέστη,** ἡ ἢ τὸ [Ευσταθ., Παρεκβ. 1049,33: *τὸ δὲ ἀσβέστη ἀπὸ τοῦ ἄσβεστος παρῆκται.* Βλ. καὶ 824,48]) (*ἀρχ. – μσν.*). Μεταγενέστερον ὄνομα τῆς ἀρχαίας **τιτάνου** (βλ. λ.) ὑλικοῦ χρησιμοποιηθέντος κατὰ μὲν τοὺς προϊστορικοὺς καὶ τοὺς κλασσικοὺς χρόνους ὡς ἐπιχρίσματος κατὰ δὲ τοὺς ῥωμαϊκοὺς καὶ βυζαντινοὺς καὶ ὡς μέσου χημικῆς συνδέσεως τῶν λίθων (βλ. σχετικῶς Ορλανδον, ὑλικὰ 2,47 κέ.). Πολυδ., Ὀν. 7,124: *ὗλαι γὰρ οἰκοδομημάτων... ἄσβεστος.* Ησυχ. λ. *τίτανος· καὶ κονία, ἄσβεστος, οἱ δὲ γύψου χρῖσμα.* Οὕτω, ἄσβεστος εἶναι κυρίως ἡ ἐν καμίνῳ κεκαυμένη (Προκ., Γοτθ. 27,21: *λίθον κατακεκαυμένην ἐνδελεχέστατα (ἣν πάλαι μὲν τίτανον,*

τανῦν δὲ ἄσβεστον καλεῖν νενομίκασιν) ἐμβαλόντας ἐνταῦθα σβεννύειν) καὶ κονιορτοποιημένη τίτανος, ἥτις σβενυμένη δι᾽ ὕδατος ἀποβαίνει δι᾽ ἀναμείξεως μετ᾽ ἄμμου συνδετικὸν κονίαμα. Ὅθεν ἡ λέξις εἶναι κυρίως ἐπίθετον τῆς λέξεως τίτανος (Ἱππιατρ. [Corp. Hippiatr., ed. ODER καὶ HOPPE 1,303,6: *τιτάνου ἀσβέστου*]) οὐσιαστικοποιηθὲν ἀργότερον. ΔΙΟΣΚ. 5.115,2: *σκευάζεται δὲ (ἡ ἄσβεστος) ἐκ λίθων κοχλάκων καὶ τῆς χυδαίας μαρμάρου, ἥτις καὶ προκρίνεται τῶν ἄλλων ἀσβέστων*. ΠΛΟΥΤ., Εὐμ. 16: *ἐξήνθει κόνιν ὥσπερ ἄσβεστον*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Σέρτ. 17: *ὥσπερ ἄσβεστον ἢ τέφραν ἐπὶ πολὺ διαχεομένην*. Γεωπ. 1.45,8: *ἄσβεστον ζῶσαν* ἤτοι μεμειγμένην μεθ᾽ ὕδατος καὶ ζέουσαν. 7.8,6: *τινὲς δὲ τῇ λεγομένῃ τιτάνῳ, τουτέστι ζώσῃ ἀσβέστῳ*. 13.15,4: *ἄσβεστον κοσκινίσας*. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.1,53: *συνήρμοσε δὲ αὐτοὺς* (τοὺς λίθους) *οὐ τίτανος ἥνπερ ἄσβεστον ὀνομάζουσιν*. ΚΕΔΡ., συντl 1.540,19 (Βόννης): *ἐν οἰκίσκῳ νεωστὶ κεκονιαμένῳ, τῆς δὲ ἀσβέστου βαρὺν ἀτμὸν ἀναδιδούσης*. Κῶδιξ VII, 43 ΜΒ τοῦ 1619 (= ΕΕΒΣ 3,150) f. 152ʳ: *τότε ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐπίασε τὴν ἀσβέστην μὲ τὰ χέριά του*. 151) f.154ᵛ: *εἰς τὸν ἀσβέστην μὲ τὸ ἀστράκιν καὶ ἐμύξωνε ὁ ἀσβέστης καὶ ἦτον κολλητικὸς πολλά*. 157) f. 183ᵛ: *ὥρισε δὲ... ὁ βασιλεὺς ὅτι μέσα εἰς τὸν ἀσβέστην ὁποῦ ἦτον μὲ τὸν κορασάνιν μιγμένος νὰ ρίπτουν καθῆν ἡμέραν μισὸ μόδι ἄσπρα, διὰ νὰ τὰ εὑρίσκουν οἱ ἐργάται, νὰ ἀνακατώνουν τὴν ἀσβέστην καλά*. DÖLGER, Schatz. HB, ἀριθ. 102,48. – ΚΩΔΙΝ., Διήγησις οἰκ. ν. ἁγ. Σ 6 (SOC 82,2): *τὸ ἄσβεστον μετὰ τοῦ ὀστράκου... ἔβαλεν ἐπὶ τῶν θεμελίων πάντων*. ΑΥΤΟΘΙ, 8 (σελ. 83,5): *καὶ τὸν χυλὸν αὐτῆς* (τῆς κριθῆς) *ἐμίγνυον τῷ ἀσβέστῳ σὺν τῷ ὀστράκῳ ἀντὶ ὕδατος* (πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ λεγομένου κουρασανίου). ΑΥΤΟΘΙ 13 (91,16): *ἡ δὲ ἔμπλασις αὐτῶν πάντων τῶν πινσῶν μετὰ ἐλαίου καὶ ἀσβέστου*. ΔΟΥΚ., β. Ἱστορ. 21.115,17 (Βόννης): *οἷον ἄσβεστον, λίθους ἀκρογωνιαίους, ξύλα, σανίδας, καὶ εἴ τι ἄλλο τὸ πρὸς οἰκοδομεῖν κάστρον συμφέρον*. 241,12: *ἡ ἄσβεστος ἕτοιμος γέγονεν*. 242,18: *οἱ δὲ κομίζοντες πέτρας, ἄσβεστον, πλίνθους ὁπτοὺς ὑπὲρ ἀριθμόν*. 313,12: *ἔχειν ἕτοιμον ἄσβεστον τοῦ ἀνοικοδομῆσαι τὰ καταπεσόντα τείχη*.

ἀσβέστωσις, ἡ. Καθ᾽ ΗΣΥΧΙΟΝ, ταυτόσημον τῷ **κονίασις** (: *κονίασις· ἀσβέστωσις*).

ἀσιογεῖαι, αἱ. Κατὰ τὸν ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΝ τοῦ ΟΜΗΡΟΥ (Ἰλ. Φ, 321) *ἀσιογεῖαι* ὀνομάζονται αἱ *αἱμασιαί, φράκται ἐξ ὠμῶν πλίνθων* (βλ. καὶ λ. **αἱμασιά**).

ἄσκαστος (βλ. λ. **ἄσχαστος**).

ἀσκέπαρνος, ον. Ὁ μὴ κατειργασμένος (πελεκημένος) διὰ τοῦ σκεπάρνου, ὁ ἁδρός. ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 101: *κἀπὶ σεμνὸν ἑζόμην βάθρον τόδ᾽ ἀσκέπαρνον*. Περὶ σκεπάρνου, βλ. ORLANDON, ὑλικὰ 1, σελ. 37,8. 39. 43. 43,1.2.4. 44. 44,1.2. 45. 51. 53,1. - 2, σελ. 18,4. 126,8. 142 καὶ λ. **ἀμφισκέπαρνος**, **σκεπάρνιον** καὶ **σκέπαρνον** τοῦ παρόντος λεξικοῦ.

ἀσκεπὴς (ἐπίθ. μτγ.) = ὁ στερούμενος σκέπης, στέγης, DÖLGER, Schatz. HB, ἀριθ. 112,28: *οἴκημα ἀσκεπὲς ἰδίοις τοίχοις περιωρισμένον*.

ἀσκέω -ῶ, ῥ. Ἐπεξεργάζομαί τι, κοσμῶ, τελειοποιῶ. ΗΡΟΔ. 2,130: *ἐν οἰκήματι ἠσκημένῳ*. 169: *παστὰς... ἠσκημένη στύλοισί τε... καὶ τῇ ἄλλῃ δαπάνῃ*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, 3,57: *ἡ ἀγορὴ καὶ τὸ πρυτανήιον Παρίῳ λίθῳ ἠσκημένα*. ΛΟΥΚ., Εἰκ. 11: *αὐτὸς μὲν ὁ νεὼς... λίθοις τοῖς πολυτελέσιν ἠσκημένος*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, π Σθ 31: *θύρῃσι δὲ οὐκ ἤσκηται* (ὁ θάλαμος) *ἀλλ᾽ ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται*. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 48,51: *κατασκευαὶ... ἤσκηνται*. 65,15: *ἥ τε γὰρ πόλις καὶ μεγέθεσι καὶ κάλλεσιν οἰκοδομημάτων ἤσκηντο*. 74,4: *βωμὸς περίχρυσος, ἐλέφαντί τε καὶ λίθοις Ἰνδικοῖς ἠσκημένος*. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. XII 25§3 (ed. R. FOERSTER VIII, 530 § 3): *ἤσκηται μὲν ἅπας* (ὁ χῶρος) *ἐξ ἐδάφους εἰς ὀροφήν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λόγ. 30 § 24 (ἔ.ἀ. VI, 631,24): *ἡμικύκλιον ἠσκημένον* (= τελειοποιημένον).

ἀσπιδίσκη, ἡ. Κεφαλὴ ἥλου τῶν θυρῶν, συνήθως χαλκῆ, ἀπομιμουμένη μικρὰν ἀσπίδα στρογγύλην. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συχνάκις εἰς ἐπιγραφάς, IG 4,1588,21 (Ἀργολίδος): *ἀσπιδί(σ)κη, χαλκ[ῆ] μία*. IdD 1414a II 14.1417AII 24.1426BII 24/25.1442B46: *ἀσπιδίσκας*. 1417 II 46 καὶ 1426 B II 53: *ἀσπιδίσκην χαλκῆν*. 1417A I111.112. AII17.24.43. 1426B I37 B II18.24/25. 43 καὶ 1412a33. 1417A II,16/17: *ἀσπιδίσκας χαλκᾶς ἢ χαλκᾶς ἀσπιδίσκας*. 1412a31. 1414a II7. 1417 II,8/9. 1426BII10/11: *θύραι τοῦ ναοῦ ἔχουσαι ἀσπιδίσκας χαλκᾶς*. 1412a31.1423Ba23: *θύρας τοῦ ναοῦ ἐχούσας ἀσπιδίσκας δύο χαλκᾶς καὶ ἥλους χαλκοῦς*. 1426B II47: *ἐπὶ τῶν εἴσω θυρῶν ἀσπιδίσκας χαλκᾶς δύο*. 1403Bb26. 1417AII46. 1426B II54 καὶ 1442B,42/43. 1443BII110: *ἐπὶ τῶν ἔξω θυρῶν ἀσπιδίσκη χαλκῆ ἢ ἀσπιδίσκην χαλκῆν*. Βλ. καὶ 1403Ab II81: *τὰ περιηργυρωμένα δύο σαπρά? ἀσπ[ιδίσκας δύο ἐχούσας*. Bb I44: *ἐπὶ ταῖς θύραις ἀσπιδίσκαι IIII*. 48: *καὶ κανονίδας καὶ ἥλους καὶ ἀσ[πιδίσκας*. – Bb II8: *ἐπίσπ[αστρον ἓν ἀσπιδίσκας τρεῖς]*. 1410 b3: *ἀσπιδίσκην--- ἀπὸ τῆς θ[υρίδος]*. 1439Abc48: *ἀσ|π[ιδίσ|κας δύο ἐχούσας πρόσωπα Γοργόνων*. Ἀναφέρονται ἐπίσης καὶ ἀσπιδίσκαι *χρυσαῖ* (IdD 1403 I42: *χρυσᾶς ἀσπιδίσκας)* ὡς καὶ *περιηργυρωμέναι* (ἔ.ἀ. Bb I45: *ἀσ[πιδίσκας?----|νας περιηργ[υρωμένας)*.

ἀσπιδίσκιον, τό. Ὑποκοριστικὸν τοῦ **ἀσπιδίσκη** (βλ. λ.). IdD 1417AII10: *ἐπίσπαστρον χαλκοῦν ἀσπιδίσκιον ἔχον*.

ἀσπίς, ἡ. Χαλκοῦν κόσμημα τῶν θυρῶν ἐν σχήματι ἀσπίδος. Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου, IG IV 1² 102,79: *εἰλ[ε]το ἀσπίδα καὶ ἀνπαιστῆρα τῷ μεγάλῳ θυρώματι*. 110A9: *ἀσπίδων καὶ δακτυλίων*. 22: *ἀσπίδων ἐπιθυρίων [π]οτι[σ]πα[στή]ρων*.

ἄσσκαστος, ον. Διάφορος γραφὴ τοῦ **ἄσχαστος** (βλ. λ.).

ἀστέγαστος, ον. Ὁ ἐστερημένος καλύμματος ἢ στέγης. ΑΝΤΙΦΩΝ 5,22. ΘΕΟΔ. ΔΙΑΚ. 1,242: *ἀστέγαστος οἰκία*. – Τὸ οὐδ. (**ἀστέγαστον**, τό), ὡς οὐσ. = ἡ ἔλλειψις στέγης. ΘΟΥΚ. 7,87. PGen. 11,7. The Abinnaeus Archive 62,7: *τὸ εἰς τὸ μέσον καὶ ἐκ νότου τῆς οἰκίας ἀστέγαστον ὤν*.

ἀστεγής, ές. Συνώνυμον τοῦ **ἀστέγαστος**. ΑΝΝΑ ΚΟΜΝ., Ἀλεξ. 385b: *ἀστεγὲς δ᾽ ἦν ἀπανταχόθεν ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα*.

ἄστεγος, ον. Μέρος τῆς οἰκίας ὕπαιθρον, ὡς λ.χ. ἡ αὐλή. Σημαίνει ὡσαύτως καὶ οἴκημα ἐστερημένον στέγης. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80: *μέρη δ᾽ οἰκίας... καὶ ὑπόστεγόν τι καὶ ἄστεγον καὶ κατάστεγον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ἄστεγος: *ὁ μὴ ἔχων στέγην*. Ἐπιγρ. Δήλου, IG XI 2,199A,105: *τῆς παλαίστρας ὀροφῶσα[ι]... καὶ τὰς ἀστέγους στοάς*.

ἀστερίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **ἀστὴρ** (βλ. λ.). IdD 1403Bb ii 21.1412a41.1417A ii 40.1426B ii 44: *πίλους λιθίνους ἐν πίναξι λιθίνοις χαλκοῦς ἔχοντας ἀστερίσκους περιηργυρωμένους*.

ἀστήρ, ὁ. Ἀστεροειδὲς κόσμημα τῶν φατνωμάτων τῆς ὀροφῆς, ἄλλοτε γραπτόν, ὡς εἰς τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὴν Θόλον τῶν Δελφῶν (H. POMTOW, ἐν Klio 12,1912, σελ. 190, εἰκ. 16) καὶ ἄλλοτε ἀνάγλυφον, ὡς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῆς Ἐπιδαύρου καὶ εἰς στοὰς τῶν Δελφῶν (SIG³ 241B111 [σελ. 377,63]). Οἱ ἀστέρες, ὡς τὰ κυμάτια καὶ οἱ

ἀστράγαλοι καὶ αἱ κάλχαι ἐνίοτε ἐχρυσοῦντο ἢ ἐπιχρυσοῦντο. IG IV 1² 102,83 (Ἐπιδαύρου): *Κλεινίας εἴλετο κυμάτια καὶ ἀστραγάλους καὶ κάλχας καὶ ἀστέρας χρυσῶσαι*. 87: *χρυσίον ἐς τοὺς ἀστέρας*. FD III(5) 20,4 = SIG³ 241B111 (Δελφῶν, 4ου π.Χ. αἰ.): *[Κ]ε[φά]λωνι το[ῦ ξ]υλ[ί]νου ἀστέρος τοῦ παρδείγματος*. IdD 1439 Abc I54. 1441A I70. 1450B50: *ἀ[στέ]ρες ἀργυροῖ ἐπικεχρυσωμένοι*. Ἀστέρες ἐκόσμουν ἐνίοτε καὶ τὰ θυρώματα ὡς διδασκόμεθα ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Δήλου (ἔ.ἀ. 1403Ab ii 84 καὶ 1413b26: *ἐν δὲ ταῖς φλιαῖς τοῦ θυρώματος ἀστέρες*). Διὰ τὴν λέξιν βλ. EBERT, FgrB 52. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 2,34.34,7.

ἀστίβητος, ον. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. *ἀστίβητοι οἶκοι· ἄδυτα*.

ἀστραβαλίζω, ῥ. = ἰσοπεδώνω. Κατὰ τὸ Μ Ετυμ. (159,56): *ὁμαλίζειν, ἀπευθύνειν*. Βλ. καὶ λ. **ἀστραβίζω**.

ἀστραβής, ές. Λέγεται καὶ **ἀστραφής** (βλ. λ.). Ὁ ἀπολύτως εὐθύγραμμος καὶ ὁμαλός. ΠΙΝΔ., Ὀλυμπ. 2,90. Βλ. καὶ ΛΙΒΑΝ. 508,1 καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 276,87: *ἀστραβῆ κίονα*. ΙΠΠΟΚΡ., τ. 3,173 (βλ. ΗΣΥΧ., ἐν λ. *ἀστραβές*). ΠΛΑΤ., Τίμ. 73Β: *τῶν τριγώνων ὅσα ἀστραβῆ*. ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 3.9,2: *τὰ ξύλα... εὐεργὰ καὶ ἀστραβῆ*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, 5.1,11: *τῶν μὲν γὰρ εὐκτηδόνων καὶ ἀστραβῶν* (ἐνν. ξύλων). Ὁ ΑΥΤΟΣ, 3,5: *καὶ αἱ θύραι μένουσιν ἀστραβεῖς*. Παρὰ ΘΕΟΦΡΑΣΤῼ (5.3,5) ἀπαντᾷ ἐπίσης καὶ τὸ ὑπερθετικὸν **ἀστραβέστατος**: *ἔστι δὲ καὶ ἀστραβέστατον τὸ τῆς πτελέας* (ξύλον). ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 248 (Leipzig 1853): *ἐπὶ τὸ ἐπίπεδον ἀστραβὲς καὶ ὁμαλόν*. ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 781b: *κανὼν ἀστραβὴς καὶ ἀδιάστροφος*. Ἐπιγρ. Λεβαδείας, IG VII 3073,103: *βάσεις ἀστραβεῖς*. 117: *ἁρμοὺς ἀστραβεῖς*.

ἀστραβίζω, ῥ. Καθ ΗΣΥΧΙΟΝ, εν λ. *ἀστραβίζειν· ὁμαλίζειν, εὐθύνειν*. Σημαίνει τὸ αὐτὸ ὡς τὸ **ἀστραβαλίζω** (βλ. λ.).

ἀστραβιστήρ, ὁ. Ἐργαλεῖον ὁμαλίσεως. Κατὰ τὸν ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. *ὄργανόν τι ὡς δίοπτρον ἴσως χωροβάτης, ἐργαλεῖον πρὸς χωροστάθμησιν*.

ἀστραγαλίζω, ῥ. Κοσμῶ δι' ἀστραγάλων, Inscr. Cret. III 8/9 (2ου π.Χ. αἰ.): *τ]ὰς Σφίγγας ἀστραγαλίσ[αι ἐπὶ τῶν ὑποποδίων*. Ἄλλη σημασία τῆς λέξεως εἶναι παίζω μὲ ἀστραγάλους. Σχετικῶς βλ. ΤΗΛΕΚΛ., Ἀμφικτ. (ἐν MEINEKE, CGF II 362.1,14) = ΑΘΗΝ. 6.268d. ΚΡΑΤΙΝ., Πλ. (CGF II 108). ΠΛΑΤ., Ἀλκ. 110Β. Λύσ. 206Ε. ΠΟΛΥΔ., Ον. 9,99. ΑΘΗΝ. 14.639c.

ἀστραγάλιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἀστράγαλος** (βλ. λ.). Ἐπιγρ. Ἀττικῆς 4ου π.Χ. αι. IG II 2²(1)1533,32: *ἀστραγάλιον ἐπίχρυ*. Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου, IG IV 1² 103,91: *τοῦ παρδείγματος... ἀστραγαλίου*.

ἀστραγαλίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **ἀστράγαλος** (βλ. λ.). IdD 1403 Bb I 11: *βάσιν δὲ καὶ ἀστραγαλίσκους τρεῖς*. 1417A ii, 144: *κανοῦν μόνωτον ἀστραγαλίσκους ἔχον τρε[ῖ]ς*. Βλ. καὶ ROUSSEL, Cultes Égyptiens, σελ. 218 (Δήλου, 2ου π.Χ. αἰ.).

ἀστράγαλος, ὁ (λατ. **astragalus**) = κόσμημα λίθινον ἢ ξύλινον, συνήθως γλυπτὸν ἐνίοτε ὅμως καὶ γραπτὸν τιθέμενον εὐθὺς κάτωθεν τοῦ ἰωνικοῦ καὶ τοῦ λεσβίου κυματίου. Χρῆσις αὐτοῦ ἐγένετο εἰς τὸ ἰωνικὸν κιονόκρανον καὶ ἐπιστύλιον καὶ εἰς τὰ φατνώματα τῆς ὀροφῆς τοῦ Παρθενῶνος, ὡς διακοσμητικὸν στοιχεῖον, VITR. 3.5,3 καὶ 7: *astragali faciendi sunt octavae partis trochili*. 4.1,11: *quantam habet summa columna praeter apothesim et astragalum*. 6,2: *Scalpendum est astragalum lesbium sima scalptura*. ΑΘΗΝ. 11,502b. IG I² 372,137 (Ερεχθείου): *κυματίο καὶ ἀστραγάλο hεκατέρο*. 143: *τὸ κυματίο τέτταρες πόδες, τõ δὲ ἀστραγάλο ὀκτὸ πόδες*. 150.167.169/170.179. Βλ. καὶ στ. 146.154. ΑΥΤΟΘΙ, 372E5. IG IV 1² 102,78 (Ἐπιδαύρου): *γράψαι καὶ κυμάτια καὶ ἀστραγάλους*. 83.58. Didyma II 39,20.

ἀστράκιον, τὸ (καὶ **ἀστράκιν**, κν. ἀστρακιά· (βλ. **ὀστράκιον, ὀστρακῶ, ὀστρακάρης**).

ἀστραφής, ές. Ἄλλος τύπος τοῦ **ἀστραβὴς** (βλ. λ.). IG II 2²(1)1671,50 (Ἐλευσῖνος): *ἀρεῖ δὲ ἕ[καστ]ον ὀρθὸν καὶ ἀστραφὲς παρὰ μῆκος*. 1675,21: *καὶ ἀποδώσει τὰ μὲν ἐμπόλια ὀρθὰ καὶ ἀστραφῆ*. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,16: *ζ]υγὰ ὀρθὰ καὶ ἀστραφῆ ἐφηλώσει τοῖς ὑπάρχου[σιν]*. IG VII 4255,18 (Βοιωτίας): *ἕδρας ἀστραφεῖς*.

ἀστραφιστήρ, ὁ (βλ. λ. **ἀστραβιστήρ**), IG II 2²(1) 1627b349. 1629e998.

ἄστριον, τό. Ὑποκ. = ἀρχιτεκτονικὸν ἀστεροειδὲς κόσμημα (βλ. λ. **ἀστὴρ**) IG 4,1495,61.67.70.

ἄστυλος, ον. Τὸ στερούμενον στύλων ἤτοι κιόνων ἢ ἐν γένει ἐλευθέρων στηριγμάτων οἰκοδόμημα. Παλ. Ἀνθ. 7,648: *κακὸς δ' ἄστυλος ἰδέσθαι οἶκος*. Ἀδέσπ. Ἀποσπ. (FTG, NAUCK σελ. 953) 575: *ἄστυλος οἶκος*. Καὶ τὸ παρ' ΑΘΗΝ. (2,63 f) χωρίον ἄστυτος οἶκος νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς ἄστυλος οἶκος.

ἄσφαλτος, ἡ. Ὑλικὸν πρὸς σύνδεσιν ἢ ἐπίχρισιν λίθων, πλίνθων, θυρῶν, ὀροφωμάτων, τοίχων κλπ., ἐν χρήσει ἰδίᾳ παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς λαοῖς. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,124: *ὗλαι γὰρ οἰκοδομημάτων ἄσφαλτος*. ΗΡΟΔ. 1,179: *μετὰ δὲ τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ*. ΑΥΤΟΘΙ: *ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐς τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος ἐκομίσθη*. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 2.4,12: *ἦν δὲ ᾠκοδομημένον* (τὸ τεῖχος) *πλίνθοις ὀπταῖς ἐν ἀσφάλτῳ κειμέναις*. Κύρ. Παιδ. 7.5,22: *φοίνικος μὲν αἱ θύραι πεποιημέναι ἀσφάλτου δὲ ὑποκαύματι κεχριμέναι*. ΑΡΙΣΤΟΤ. 421b24: *ἡ γὰρ τοῦ ὀσφραντοῦ αἴσθησις καὶ δυσώδους καὶ εὐώδους ὄσφρησίς ἐστιν· ἔτι δὲ καὶ φθειρόμενα φαίνεται ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν ὀσμῶν ὑφ' ὧνπερ ἄνθρωπος, οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ τῶν τοιούτων*. 841a33: *παραπλησίαν δὲ ἀσφάλτῳ ὅταν καίωνται* (οἱ λίθοι) *καὶ πονηρὰν οὕτως ὀσμὴν καὶ δριμεῖαν ἔχουσιν*. 842b15: *Ἐν δὲ Ἀπολλωνίᾳ τῇ πλησίον κειμένῃ τῆς τῶν Ἀτλαντίνων χώρας φασὶ γίγνεσθαι ἄσφαλτον ὀρυκτὴν καὶ πῖσσαν*. ΘΕΟΚΡ. 16,100: *πλατὺ τεῖχος ἀσφάλτῳ δήσασα*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,7: *ὀπτὰς δὲ πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησαμένη τεῖχος κατεσκεύασε*. 9: *τῆς δ' ὅλης οἰκοδομίας ἐξ ἀσφάλτου καὶ πλίνθου πεφιλοτεχνημένης*. ΑΥΤΟΘΙ: *δεξαμενὴν... ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεσκευασμένην καὶ ἀσφάλτῳ κατέχρισεν ἡψημένῃ*. 10: *τὸ δ' ἐπὶ ταῖς δοκοῖς ὀρόφωμα πρῶτον μὲν εἶχεν ὑπεστρωμένον κάλαμον μετὰ πολλῆς ἀσφάλτου*. ΣΤΡΑΒ. 16.1,5 (C. 738): *οἱ δὲ πεττοὶ κοῖλοι... ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεσκευασμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ ψαλίδες καὶ τὰ καμαρώματα*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.3,1. – Ὁ ΑΥΤΟΣ, κ Απ. 1,19: *τούτων δὲ* (τῶν περιβόλων) *τοὺς μὲν ἐξ οπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου*. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 14,219 (W. DINDORF I, 356): *τὰ δὲ οὐκ ἀσφάλτῳ οὐδὲ πλίνθῳ ὀπτῇ δέδμηται*. ΠΔ(Ο'), Γεν. 6,14: *ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ*. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.1,53: *συνήρμοσε δὲ αὐτοὺς* (τοὺς λίθους) *οὐ τίτανος, ἥνπερ ἄσβεστον ὀνομάζουσιν, οὐκ ἄσφαλτος, ἡ Σεράμιδος ἐν Βαβυλῶνι φιλοτιμίᾳ*. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εις επιγραφὴν τῆς Ἐπιδαυρου, IG IV 1² 102,248: *ἀσφάλτῳ λίθων ὑπὸ τὸν ὀδόν*.

ἀσφαλτόω -ῶ, ῥ. Ἐπαλείφω, ἐπιχρίω δι ἀσφάλτου. ΣΟΥΙΔ. ἐν λ. *Σεμίραμις: κτίσασα παλάτια ἐπὶ ὑψωμάτων ἐγχορήγων ἠσφαλτωμένων*. ΠΔ(Ο'), Γέν. 6,14. MIGNE, PG 96.904A.

ἀσφάλτωσις, ἡ. Ἡ δι' ἀσφάλτου ἐπίχρισις ἢ σύνδεσις. Σουιδ., ἐν λ. ἀσφάλτωσις, ἡ πίσσωσις.

ἄσχαστος, ον (ὁ ἄλλως **ἄσκαστος** ἢ **ἄσσκαστος**: βλ. H.v. Herwerden, LexGr s. et D. λ.) = ὁ μὴ ἐσχασμένος, ὁ μὴ ὑποστὰς βλάβην. IG VII 3073,163 (Λεβαδείας): *λίθους ἀσχάστους*. Αυτοθι, 4255,14: *λίθους... πρὸς ἀλλήλους ἁρμόττοντας καὶ εἰς ἕδραν ἀσκάστους*. 22: *θήσει δὲ εἰς ἕδραν ἀσκάστους κ[αὶ] πρὸς ἀλλήλους ἁρμόττοντας*. 26: *καὶ εἰς ἕδραν ἀσκάστους τιθείς*. Λεοναρδος, ΑΕ 1923, σελ. 45,38 (Ἀμφιαρείου): *ἐξε[ργά]σεται δὲ τῶν λίθων ἁπάντων τὰς ἕ[δ]ρας ἀσκά[στου]ς*. 40: *θή[σει δ]ὲ ἅπαντας τοὺς λίθους εἰς ἕδραν ἀσσκάστους*. 41. IdD 505,17: *πλάτος βεβηκότας ἐν ἕδρᾳ ἀσχάστους*.

ἀτείχιστος, ον = 1) ὁ περιβεβλημένος διὰ τείχους ἢ ὁ στερούμενος τείχους. Ησυχ., λ. ἄπυργος· ἀτείχιστος (πρβλ. Ευριπ., Τήμ. [Ἀπόσπ. 749 Nauck]). Θουκ. 8,62. Στραβ. 1.4,11 (C. 478). 8.3,33 (C. 358). Προκ., π Κτισμ. 2.6,7: *ἀνοικοδομησάμενος... τοῦ φρουρίου τὴν ἀτείχιστον πλευράν*. Αυτοθι 2.6,13: *φρούρια... τὰ μὲν ἀτείχιστα τὸ πρότερον ὄντα*.– 2) ὁ διὰ χαρακωμάτων ἀποτειχισθείς. Θουκ. 1,64: *τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην ἀτείχιστον ἦν*.

ἀτερόπλευρος, ὁ (δωρικὸς τύπος τοῦ **ἑτερόπλευρος** [βλ. λ.]).

ἀτλαντικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ σχετιζόμενος πρὸς **ἄτλαντα** (βλ. λ.), ἤτοι ῥωμαλέαν ἀνδρικὴν μορφὴν χρησιμεύουσαν ὡς στήριγμα. Ευσταθ., Opusc. 22,48: *ἀνιόντα χάλκεον κίονα καὶ τοὺς ἀτλαντικούς*. Μιχ. Ατταλ., Ἱστορ. 48,17 (Βόννης): *τοὺς πόδας ἔχων ἐμφερεῖς Ἀτλαντικοῖς κίοσιν*.

ἄτλας, ὁ. Ταυτόσημον τῷ **τελαμὼν** (βλ. λ.). Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ σημαίνει μεγάλην καὶ ῥωμαλέαν ἀνδρικὴν μορφὴν χρησιμεύουσαν ἵνα στηρίζῃ διὰ τῶν ὑψωμένων χειρῶν καὶ τῆς κεφαλῆς της θριγκὸν ἢ ἄλλο τι ἀρχιτεκτονικὸν μέλος. Ὡραῖον παράδειγμα ἀτλάντων παρέχει τὸ ἐν Ἀκράγαντι Ὀλυμπιεῖον (εἰκὼν παρὰ Koldewey-Puchstein, grT in US, εἰκ. 143). Μοσχιων παρ' Αθην. 5.208b: *ἄτλαντές τε περιέτρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἳ τοὺς ὄγκους ὑπειλήφεσαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον*. Epigr. Gr. (Kaibel 1072,7): *κείονας ἄτλαντ[άς τε πέριξ ἔστησε]*. Vitr. 6.7,6: *Item si qua virili figura signa mutulos aut coronas sustinent, nostri telamones appellant.... Graeci vero eos ατλαντας vocitant*.

ἄτμητος, ον. Ὁ ἀλάξευτος ἢ ἄκοπος. Εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ Ἐρεχθείου ἀπαντᾷ συνηθέστατα ὁ τύπος **ἄτμετος**. IG I² 372,47 (409 π.Χ.): *ΙΙΙΙ κειμένον κιόνον ἄτμετα ἐκ τõ ἐντὸς... hεμιπόδια*. 139: *ἄτμετοι ἔσαν τέτταρες πόδες*. 142/143: *ἄτμετοι ἔσαν τõ κυματίο τέτταρες πόδες*. 145: *τõ κυματίο τρία hεμιπόδια ἄτμετα*. 179: *τούτο ἀστραγάλο ἄτμετοι πόδες. Βλ. καὶ στ.* 107. Καὶ CIG I 160,47.

ἄτοιχος, ον. Ὁ μὴ ἔχων τοίχους καὶ περιβαλλόμενος μόνον ὑπὸ κιόνων. Ευριπ., Ἴων 1133: *ἀτοίχους περιβολὰς σκηνωμάτων*. Διων. Κασσ. 74,4: *οἴκημα ἄτοιχον περίστυλον*.

ἄτρακτος, ὁ. Ἴσως νὰ ὠνομάζοντο οὕτω λόγῳ τοῦ σχήματός των οἱ μεταξὺ τῶν κλιμάκων τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου σχηματιζόμενοι τομεῖς. BCH 18,1894,163,34 (Δήλου): *ἀτράκτους δύο ὥστε κλίμα[κα]; εἰς τὸ θέατρον ⊢⊢⊢* (βλ. καὶ λ. **περίακτος**).

ἀτρεκής, ές. Ὁ ἀκριβῶς προσηρμοσμένος. Ευριπ., Κρῆτες (Ἀπόσπ. 472 Nauck) = Πορφυρ. π Α ἐμψ. 4,17: *ἀτρεκεῖς ἁρμοὺς κυπαρίσσου*.

ἄτριον, τὸ (ἄλλως **ἄτρεον**· λατ. **atrium**). Τὸ ἑλληνιστὶ λεγόμενον **αἴθριον** (βλ. λ.), ἤτοι ὕπαιθρος αὐλὴ περιστοιχιζομένη συνήθως ὑπὸ κεκαλυμμένων στοῶν. P Fouad. 21,4. P Oxy 2406. P Yale Inv. 1528. – CIG 4683c (Ἀλεξανδρείας). IG Rom. I 1048.1175. BCH 11,1887, 145,4: *ἐποίησ]αν σὺν παντὶ τῷ κόσμῳ τὸ ἄτρειον τοῦ ἄνω γυμ[νασίου*. Ἐλέγετο οὕτω καὶ ἡ μεγάλη περίστυλος καὶ πλακόστρωτος αὐλὴ τῶν παλαιοχριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον ἐστεγασμένον χώρισμα τῆς ῥωμαικῆς οἰκίας, ὁ ἄλλως λεγόμενος **πρόδομος** (Arch. Pap. 2.439.42).

ἀττικὸς -ὸν = 1) ἡ σημασία τῆς λέξεως εἶναι, ἔν τινι μέτρῳ, ταυτόσημος τῷ **ἀττικουργὴς** (βλ. λ.), ἤτοι ὁ μετὰ λεπτῆς διαθέσεως εἰργασμένος, πεποιημένος (πρβλ. Πλουτ., Ἠθικ. 79d: *τοὺς Πλάτωνι καὶ Ξενοφῶντι χρωμένους διὰ τὴν λέξιν, ἕτερον δὲ μηθὲν ἀλλ' ἢ τὸ καθαρόν τε καὶ Ἀττικὸν ὥσπερ δρόσον καὶ χνοῦν ἀποδρεπομένους*).– 2) ἐσήμαινεν, ἐπίσης, τὴν πρόοψιν τῶν ναῶν ἀττικοῦ ῥυθμοῦ.– 3) τὸ ἐπίρρ. (**Ἀττικῶς**) ἐσήμαινε: κατὰ τρόπον ἀττικόν, κατὰ τὸν τρόπον καὶ τοὺς κανόνας ἐν γένει τῆς ἀττικῆς τέχνης. Ἐν τῇ σημασίᾳ ταύτῃ ἐπεκράτησεν ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ καὶ τὴν λοιπὴν Ἀττικήν, τὸ ἀκανόνιστον ῥυμοτομικὸν σύστημα νὰ λέγεται ἀττικόν. Βλ. Φιλοστρ., β. Ἀπολλ. 2,23: *φασὶ δ' ὡς ἀτάκτως τε καὶ Ἀττικῶς τοὺς στενωποὺς τέτμηται*. Πρβλ. Ι. Τραυλου, πολεοδ. ἐξέλ. σελ. 70-71 (βλ. σχετικῶς καὶ A. Kriesis, Ancient Greek Town Building, Acta CMadv. PsIC CS IV, 27,86), ἔνθα ἀντιβαλλόμενα τὰ δύο πολεοδομικὰ συστήματα, τὸ ἀκανόνιστον τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ κανονικόν, Ἱπποδάμειον, τοῦ Πειραιῶς. Πράγματι ἀττικὸν εἶναι τὸ ἀκανόνιστον σύστημα διότι, ὅπως ἡ ἀρχαία πόλις τῶν Ἀθηνῶν, οὕτω καὶ πάντες οἱ μέχρι τοῦδε ἀνασκαφέντες Δῆμοι τῆς Ἀττικῆς, παρουσιάζουσιν ἀκανόνιστον πολεοδομικὸν σχέδιον, μὲ στενὰς καὶ ἀκανονίστους ὁδοὺς ([Ψευδο] Δικαιαρχ., Ἀπόσπ. 59,1: Müller, FHG II, 285. Τραυλος, ἔ.ἀ.).

ἀττικουργὴς (ἐπίθ.). Ὁ εἰργασμένος συμφώνως πρὸς τὸν ἀττικὸν ῥυθμόν. Bekker, AG 461,30: *ἀττικουργές: τὸ εἰργασμένον τὸν Ἀττικὸν τρόπον*. Vitr. 3.5,2: *Altitudo eius, si atticurges erit*. 3: *Altitudo ita uti atticurges*. 4.6,1: *genera sunt enim thyromaton haec: doricum, ionicum, atticurges*. Αυτοθι, 6,6: *Atticurge* (sc. *ostia*) *isdem rationibus perficiuntur, quibus dorica*.

αὐλά, ἡ. = δωρ. τύπος τοῦ **αὐλὴ** (βλ. λ.).

αὐλαία, ἡ (λατ. **aulaeum**, Oxford LD, ἐν λ). Τὸ θηλ. τοῦ ἐπιθέτου **αὐλαῖος** (βλ. λ.), συνώνυμον τῷ **αὐλεία** καὶ **αὔλειος** (βλ. λ.). = 1) ὑπονοεῖται τὸ οὐσιαστικὸν *θύρα* = ἡ ἀνήκουσα εἰς τὴν αὐλήν. ΠΔ(Ο'), Μακκ. Β' 14,41: *τὸν πύργον καταλαβέσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν*. Κλημ. Αλεξ., Στρωμ. 897,39: *ἀντίκλειδα, δι' ἧς αὐτὴν αὐλαίαν ἀναπετάσαντες*. Baillet, Inscr. des tombeaux des rois, 199. – 2) τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας ἢ τοῦ θεάτρου, τὸ πίπτον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως καὶ τὸ ὁποῖον πολλάκις ἦτο κεκοσμημένον διὰ κεντητῶν παραστάσεων. Υπερειδ., Ἀπόσπ. 139. Πολυδ., Ὀν. 4,122: *ἔξεστι δὲ καὶ τὸ παραπέτασμα αὐλαίαν καλεῖν, Ὑπερείδου εἰπόντος..., περιφραξάμενοί τι μέρος αὐτῆς αὐλαία*. Κοσμ. Ινδικ., χτ. 10,5: *ἔτι αὐλαίας καλεῖ τὰς κορτίνας. Οὕτω καλοῦσιν αὐτὰς καὶ οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί, λέγοντες αὐλαίαν τὸ μέγα καὶ ποικίλον παραπέτασμα*. Θεοφρ., Χαρ. 5,9. – Μεν. 834. Φιλ. μηχ. 2, σελ. 148,26. Πλουτ., Ἀλέξ. 49. Michel ἀριθ. 832, 26 (Σάμου, 4ου π.Χ. αἰ.).

αὐλεία, ἡ. Θηλυκὸν τοῦ ἐπιθ. **αὔλειος** = 1) ὑπονοεῖται τὸ οὐσ. θύρα. IG II 2²(1)1672,122 (Ἐλευσῖνος): *[κ]αὶ τὴν αὐλείαν τοῦ ἐπιστασίου*. BGU 2.1007,16: *ἡ θύρα τῆς*

αὐλείας.– 2) σημαίνει ὅτι καὶ τὸ παραπέτασμα τὸ κλεῖον μίαν θύραν (λ. **αὐλαία**, 2), ἢ ἓν κενὸν π.χ. μετακιόνιον στοᾶς. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,122. IG 5(1),1390,35 (Ἀνδανίας): *μηδὲ περιτιθέμεν ταῖς σκαναῖς μήτε δέρρεις μήτε αὐλείας.*

αὔλειος, α, ον. Τὸ ἐπίθετον ἀπαντᾷ συνηθέστατα εἰς ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος δηλοῖ δὲ τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ θύραν ἢ πύλην εἰσόδου καὶ συνεκδοχικῶς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας. ΑΡΠΟΚΡ. λ. *Αὔλειος ἡ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πρώτη θύρα τῆς οἰκίας, ὡς δηλοῖ Μένανδρος.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,76: *μέρη δ' οἰκίας αὔλειος θύρα.* ΗΣΥΧ. λ. *αὐλεία* (ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 8, ἐν CGF III, 105)· *ἡ τῆς αὐλῆς θύρα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Αὔλειος θύρα καὶ Προαύλειος.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *Αὐλία: θύρα, πυλών, καὶ ἡ αὔλειος· τῶν τε αὐλείων καὶ σταθμῶν τὰς θύρας ἐξέκοψαν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *Ἀγυιαὶ καὶ ἀγυιεύς, ὁ πρὸ τῶν αὐλείων θυρῶν κωνοειδὴς κίων.* – ΟΜ., Ὀδ. α, 104: *ἐπὶ προθύροις..., οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου.* ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1257,18: *πρώτας δὲ θύρας λέγει τὰς αὐλείους ἃς ἔθος ἦν τηρεῖσθαι ὑπὸ κυνῶν. τὰς αὐτὰς δὲ κατωτέρω σαφέστερον καὶ πρόθυρα εἶπεν ἐν μιᾷ λέξει.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ὀδ. 1395,62: *τὰ δὲ πρόθυρα, προϊὼν ἑνικῶς λέγει. βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο. τοῦτο δὲ καὶ οὐδὸν αὔλειον φησίν. εἰπών, ἐνὶ προθύροις Ὀδυσσῆος οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου.* ΟΜ., ἔ.ἀ. σ, 239: *ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι.* ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1938,1: *Αὐλείας δὲ θύρας λέγει τὰς περὶ τὴν αἴθουσαν, ἤγουν τὰς ἔξω τοῦ προδόμου πρὸς αὐτῇ τῇ αὐλῇ, ὅθεν καὶ αὔλειαι πρὸς διαστολὴν τῶν ἐνδοτέρω θυρῶν.* Βλ. καὶ Comm. 76. – ΣΟΛΩΝ, παρὰ ΔΗΜΟΣΘ. 422,30: *Αὔλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι.* ΠΙΝΔ., Νεμ. 1,19: *ἔσταν δ' ἐπ' αὐλείαις θύραις.* ΗΡΟΔ. 6,69: *θύρῃσι τῇσι αὐλείῃσι.* ΕΥΡΙΠ., Ἑλ. 438: *πρὸς αὐλείοισιν ἑστηκὼς πύλαις.* ΣΟΦ., Ἀντ. 18: *ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν.* ΛΥΣ., Ἐρατ. φ. 1,17: *ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ αὔλειος.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, 12,16: *ἐπὶ τῇ αὐλείᾳ θύρᾳ.* ΠΛΑΤ., Συμπ. 212C: *τὴν αὔλειον θύραν.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Εἰρ. 982: *τῆς αὐλείας παρακύπτουσιν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Σφ. 1483: *ἐπ' αὐλείοισι θύραις.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δαναΐδες, ἐν CGF, ἔ.ἀ: *πρὸς τὸν στροφέα τῆς αὐλείας σχίνου κεφαλὴν κατορύττειν.* ΠΟΛΥΒ. 5.76,4: *οἱ μὲν... ἐπὶ τὸ τέγος ἀναβάντες, οἱ δὲ ταῖς αὐλείοις βιασάμενοι.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 19,7: *τὰς αὐλείους θύρας.* ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 516f: *κλεὶς καὶ μοχλὸς καὶ αὔλειος.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Πομπ. 46: *ἀποκλείσας τὴν αὔλειον, ἑταίραις θύραις ᾤχετο ἀπιών.* Πρβλ. καὶ ΛΟΥΚ., Τοξ. 17: *τὴν αὔλειον ἀποκλείειν.* ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 3,39: *καὶ αὐλὴ πρώτη στοαὶ δ' ἐπὶ ταύτῃ, καὶ ἐπὶ πᾶσιν αἱ αὔλειοι πύλαι.* 4,7: *πρὸ τῆς αὐλείου τῶν βασιλείων πυλῶν.* ΛΙΒΑΝ., λόγ. 28,12 (R. FOERSTER 6,580): *τῆς αὐλείου θύρας.* ΑΥΤΟΘΙ, Εἰσαγ. (573): *πρὸ τῆς αὐλείου θύρας.* Βλ. καὶ 28,13(581): *τὰς αὐλείους θύρας.* Παλ. Ἀνθ. 5,281: *αὐλείας... θύρας.* 206: *αὐλείοις θύραις.* – IG IV 1² 110A27 (Ἐπιδαύρου): *τοῦ αὐλείου θυρώματος.* 28: *τὸ θύρωμα τὸ αὔλειον.* XI(2) 287A,145.149.163.165. IdD 366B16. 374Aa6 καὶ Ab3: *θύραν αὐλείαν.* IG XI(2) 287A,146.150.154.156.160.167.170.172 (Δήλου): *καὶ παρέλαβεν θύραν αὐλείαν.* Βλ. καὶ IdD 351,9 καὶ 17. 373A29/30 καὶ 34. IG XI(2) 287A151.158: *καὶ παρέλαβεν θύρας αὐλείας.* Πρβλ. IdD 374Aa17. ΑΥΤΟΘΙ, 338Ab90: [*τῶι θυ*]*ρέτρωι τῶι αὐλείω*[*ι*].

αὐλή, ἡ (δωρ. **αὐλὰ**) = 1) τὸ πρῶτον μέρος τοῦ μυκηναϊκοῦ μεγάρου καὶ ἓν ἐκ τῶν τριῶν κυρίων συστατικῶν του (ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 316). Ἦτο ὕπαιθρος, περιπεφραγμένος διὰ φράγματος -*ἕρκους* (Ὀδ. χ, 442) ἢ *ἑρκίου* (Ἰλ. Ι, 476) – γύρωθεν χῶρος, δι' ὃ καὶ *εὐερκὴς* ἐλέγετο (Ὀδ. χ, 444. Ἰλ. Ι, 472). Παράδειγμα μυκηναϊκῆς αὐλῆς βλ. τὸ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Τίρυνθος (SCHLIEMANN, Tiryns πίν. ἔναντι σελ. 309.– 2) ἡ ἐσωτερική, ἤτοι πανταχόθεν κλειστή, ὕπαιθρος αὐλὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΑΘΗΝ. 5,189b. Πρβλ. Ἰλ. Ω, 238. ΕΥΣΤΑΘ. 1347,58. Chrest. d. Papyr. I. 224b13. Sammelb. 5.108,3. 5247,4.16.25. 7260 iii 1. P Oxy 274,1. BGU 996I5 καὶ iii 3. P Petr. 1,45,14 (σελ. 46). P Oxy 1,75,20. 2, 243,17. 247,26. 482,13. 505,5. ΑΥΤΟΘΙ 8.1105,10. ΠΛΟΥΤ., π Πολυπρ. 3.517a. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 76. Ὡσαύτως, ΠΛΟΥΤ., Σόλων 32. OPZ 119,15 (2ου π.Χ. αἱ.). Arch. Pap. 2.435 (1ου μ.Χ. αἱ.). ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 732. ΔΙΩΝ ΧΡΥΣ. 2,43. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4: *τετείχιστο μὲν ἅπασα* (ἡ αὐλὴ) *τριάκοντα πήχεις τὸ ὕψος κύκλῳ κατ' ἴσον διάστημα.* P Lond. 131.214. Βλ. καὶ ΕΥΡΙΠ., Ἴων 185, ἔνθα ἀναφέρονται *εὐκίονες αὐλαὶ* καὶ ΗΡΟΔ. 2,148.153 καὶ ΣΤΡΑΒ. 17.1,17, ὅπου γίνεται λόγος περὶ *περιστύλων στοῶν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΔΗΜΟΣΘ. 13,85 [κΝ 116]. IG 2² 1299,28 (3ος π.Χ. αἱ.). ΘΕΟΚΡ. 27,36. ΞΕΝ., Οἰκ. 9,4. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 328C. ΛΟΥΚ., Κρονοσ. 18. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *μεσαύλιον* καὶ *μεσαύλιος.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,50. Epigr. gr. 1056, 1. ΠΛΟΥΤ., Σόλων 32. Δίων 7. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. ἐν λ. *κλισιάδες.*– 3) μεγάλοι χῶροι κατὰ τὴν πλευρὰν εἰσόδου τῶν παλαιοχριστιανικῶν βασιλικῶν. Ἡ λέξις ἐν χρήσει εἰς βυζαντινὰ κείμενα. Διὰ πλείονα βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, βασιλικὴ 1,94 κέ. Πίν. Α καὶ Β.

αὐλία, ἡ. Ὀνομάζεται οὕτω ἡ αὔλειος θύρα ἢ καὶ ἡ μικρὰ αὐλὴ καὶ ἡ ἔπαυλις. ΦΡΥΝ., Ἐπιτ. 47,1 (ed. I. de BORRIES) = BEKKER, AG 26,28: *αὐλία θύρα: ἡ τῆς αὐλῆς.* ΑΥΤΟΘΙ 463,16 = ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *αὐλία θύρα πυλὼν καὶ ἡ αὔλειος· ἢ ἀντὶ τοῦ ἔπαυλις· ἢ ἀντὶ τὰς μικρὰς αὐλάς. οὕτω Λυσίας καὶ Αἰσχίνης.*

αὐλίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ αὐλὴ σημαῖνον τόπον δι' ἀθλητικὰς ἀσκήσεις. ΘΕΟΦΡ., Χαρ. 5 (ἔκδ. Α. ΚΟΡΑΗ, Παρίσιοι 1799, 32): *αὐλίδιον παλαιστρικὸν κόνιν ἔχον, καὶ σφαιριστήριον.*

αὐλιεῖον, τό. Συνώνυμον τοῦ **αὔλιον** (βλ. λ.). KAIBEL, EG 1075,6 (= AthMitt 17,1892,34,6, Ἐρυθρῶν Μ. Ἀσίας): *γραφαῖς ἐπικοσμήσας τὸ αὐλιεῖον.*

αὔλιον, τό. Ἐξοχικὴ οἰκία, ὅθεν καὶ τὸ **ἔπαυλις** (ἢ καὶ θάλαμος, σπήλαιον). Ὕμν. Ὁμ. εἰς Ἑρμ. 103 καὶ 134: *ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον.* Βλ. καὶ 399. ΑΡΙΣΤΟΦ., Λυσ. 721: *ἡ τοῦ Πανὸς ἐστὶ ταυλίον.* ΑΠΟΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 2,142: *σταθμούς τε καὶ αὔλια.* ΣΤΕΦ. ΒΥΖ., ἐν λ. *αὐλή: αἱ δ' ἐν τοῖς ἀγροῖς οἰκήσεις αὔλια.* Βλ. καὶ ΕΥΡΙΠ., Ἴων 500. ΣΟΦ., Φιλ. 19 (πρβλ. καὶ 954.1087). Παλ. Ἀνθ. 6,334.

αὔλιος = αὔλειος, ἡ (βλ. λ.) = θύρα. BEKKER, AG 463,16: *αὐλία θύρα πυλῶν καὶ ἡ αὔλιος.* ΑΥΤΟΘΙ, 26,27: *αὐλία θύρα: ἡ τῆς αὐλῆς.* ΜΕΝ., Ἱέρεια (CGF V 141 ii 2, MEINEKE) = ΣΤΟΒ., Γαμ. παραγγ. 74,11: *πέρας γὰρ αὔλιος θύρα ἐλευθέρᾳ γυναικὶ νενόμιστ' οἰκίας.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 2.327,33: *παρθένοις μὲν εἴσω κλισιάδων τὴν μεσαύλιον ὅρον πεποιημέναις, τελείαις δὲ ἤδη γυναιξὶ τὴν αὔλιον.*

αὐλός, ὁ. 1) ὁ φυσικὸς ἢ τεχνητὸς σωλὴν ἐξόδου τῶν ἀερίων καύσεως εἰς τοὺς κλιβάνους ὀπτήσεως ἢ καὶ οἱ σωλῆνες τῶν ὑδραγωγείων. ΑΓΑΘ. 292,2. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 1,90 (καὶ εἰκ. 42). 91 καὶ 92. Πρβλ. MARQUAND, Gr. arch. 296.– 2) τὰ δύο ἡμίση τοῦ δρόμου τοῦ σταδίου ἐλέγοντο αὐλοί, ὅθεν ὁλόκληρον τὸ στάδιον ἐκαλεῖτο **δίαυλος**. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 40: *τύψας ἀτράκτῳ στέρνον ἐν τ' αὐλῷ μέσον πατρὸς παλαιστοῦ χερσὶν ὀχμάσας δέμας.* ΤΖΕΤΖ. ΣΧΟΛΙΑ, εἰς ΛΥΚ., ἔ.ἀ.: *ἐν τ' αὐλῷ μέσῳ ἐν μέσῳ τε τῷ διαύλῳ καὶ τῷ σταδίῳ.*

αὐλύδριον, τὸ = μικρὰ οἰκία μετ' αὐλῆς. Ἡ λέξις συνήθης μόνον εἰς παπύρους. Arch. Pap. I. 298,5: *τετάρτου μὲν αὐλυδρίου.* 7 καὶ 12: *περὶ τοῦ αὐλυδρίου.* 10 καὶ 50:

τοῦ τε αὐλυδρίου καὶ τῆς ἀποθήκης. Βλ. καὶ PSI 8.915,4 (1ος μ.Χ. αἰ.). P Lips 96. i 5 (4ος μ. Χ. αἰ.).

αὐλών, ὁ = 1) τάφρος, διῶρυξ, ὀχετὸς ὕδατος. Ησυχ. λ. *αὐλῶνα· Αἰσχῦλος καὶ τάφρον*.– 2) ὑδραγωγὸς αὐλός, σωλήν. Πλατ., Τίμ. 79Α.

αὐροχάλκειος (ἐπίθ. – λατ. **aurochalceus**) = ὁ ἐκ χρυσίζοντος χαλκοῦ ἢ ὀρειχάλκου. Ἐπιγρ. Παλμύρας, 2ου μ.Χ. αἰ. CISen. II 3914: *θύραι αὐροχάλκειοι*.

αὐτόκτιτος (ἐπίθ.) = ὁ ἄλλως **αὐτόκτιστος**, ἤτοι ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ἐκ φύσεως ἐκτισμένος. Ησυχ. I, σελ. 327: *αὐτοκτίστους δόμους. οὐ κατεσκευασμένους, ἀλλ' ἐκ ταυτομάτου γεγενημένους* ἤτοι αὐτοφυεῖς. Αισχ., Προμ. 301: *πετρηρεφῆ αὐτόκτιτ' ἄνδρα*. Σοφ., Κηδαλίων (Ἀπόσπ. 309 Nauck): *αὐτοκτίτους δόμους*.

αὐτοπαγὴς (ἐπίθ.) = ὁ ἄλλως **αὐτόκτιστος**. Παλ. Ἀνθ. 9,404.

αὐτόπαστος, ον. Λέγεται περὶ πυλῶν. Ησυχ., ἐν λ. *αὐτόπαστοι· πύλαι· παστάδας* (= παραστάδας) *ἔχουσαι ποικίλας*.

αὐτόροφος (καὶ μτγ. **αὐτώροφος**, Γρηγ. Ναζ. 2,184Α,9) = ὁ μὴ ἔχων τεχνητὴν στέγην, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐστεγασμένος. Αιλ., Ζ Ἱστ. 16,17: *ὑπάντρῳ τε καὶ αὐτορόφῳ στέγῃ*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.79,11: *πηξαμένοις διὰ ξύλων καὶ καλάμων σκηνὰς αὐτορόφους*.

αὐτόστεγος, ον. ταυτ. τῷ **αὐτόροφος** (βλ. λ.) = ὁ ἔχων φυσικήν, ἀφ' ἑαυτοῦ, στέγην. Διον. Τυρ., παρ' Αθην. 401f: *Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὴν αὐτόστεγον*.

αὐτόστυλος, ον. Ὁ ἐπὶ φυσικῶν στύλων ἐρειδόμενος. Ησυχ. λ. *αὐτόστυλον· αὐτοσκεύαστον*.

αὐτοσχέδιος, ον. Ὁ μὴ ἀνήκων εἰς προμελετημένον σχέδιον οἰκοδομίας, ὁ προχείρως ἢ κατ' ἔμπνευσιν στιγμιαίαν καὶ ἄνευ ὑπολογισμοῦ κατασκευασθείς. Πολυδ., Ὀν. 1,171: *τεῖχος... αὐτοσχέδιον*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,40: *βωμὸν αὐτοσχέδιον ὑπὸ σπουδῆς ἱδρύεται*. 3,67: *τὰ τείχη τῆς πόλεως αὐτοσχέδια καὶ φαῦλα ταῖς ἐργασίαις ὄντα πρῶτος ᾠκοδομήσατο λίθοις ἁμαξιαίοις εἰργασμένοις πρὸς κανόνα*. Παυσ. 6.24,3: *καταλύονται γὰρ οὐ χαλεπῶς* (οἱ βωμοὶ) *ἅτε αὐτοσχεδίως οἰκοδομούμενοι*.

αὐτουργός, ὁ. Ὁ ἴδιος κατασκευάζων, ὁ κτίζων. Θεοφ. Συν. 5,83 (Βόννης 325,9): *τὰς βασιλείους αὐλὰς αὐτὸς ἐπιστατῶν τε καὶ αὐτουργῶν ᾠκοδόμησεν*.

αὐτοφυής, ές. 1) ὁ μονοκόμματος, ὁ ἀτόφιος. Ησιοδ., Θεογ. 813: *μαρμάρεαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς... αὐτοφυής*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,9: *λίθου δ' αὐτοφυοῦς τὸ ὕψος κίοσιν ἐπερηρεισμένος*.– 2) ὁ ὡς εὑρίσκεται ἐν τῇ φύσει. Πολυβ. 9.27,4: *κεῖται γὰρ τὸ τεῖχος ἐπὶ πέτρας ἀκροτόμου καὶ περιῤῥῶγος, ᾗ μὲν αὐτοφυοῦς* (ἄλλη γραφὴ *αὐτοφυῶς*) *ᾗ δὲ χειροποιήτου*. Πρβλ. Διοδ. Σικ. 3,45.

αὐχήν, ὁ. Τὸ μεταξὺ τοῦ ἐχίνου καὶ τοῦ κορμοῦ τοῦ κίονος τμῆμα τοῦ δωρικοῦ καὶ τοῦ τοσκανικοῦ κιονοκράνου, τὸ ἄλλως λεγόμενον **ὑποτραχήλιον** (βλ. λ.). Ἐπιγρ. Ἐλευσῖνος, IG II 2²(1)1680,8: *κάτωθεν δὲ κατὰ τὸν αὐχένα στ[ρογγύλων*. Πρβλ. Caskey, AJA 9,1905,156.Ebert, FgrB 24. – Ἡ λέξις ἔχει καὶ ἄλλας σημασίας οὐχὶ ὅμως καθαρῶς ἀρχιτεκτονικάς. Βλ. Ηροδ. 6,36: *ἀποτειχίσας οὖν τὸν αὐχένα*, ἔνθα αὐχὴν ἐννοεῖται ἐνταῦθα τὸ μεταξὺ δύο θαλασσῶν διάστημα. Ἐπιγρ. Ἐλευσῖνος, IG II 2²(1)1672,308: *αὐχένες δρύϊνοι IIII εἰς τὸ ἐσχαρεῖον καὶ τοὺς ἐνδέσζμους τοῦ τεί[χ]ους*. Αυτοθι: *ἕτεροι μελέϊνοι* [*εἰς τὴν τ*]*ροχιλείαν* (μέρος τι τῆς τροχαλείας).

ἀφαιρέω -ῶ, ῥ. Χαλῶ κατασκευήν τινα ἢ ἀπομακρύνω ἐξ αὐτῆς οἰκοδομικὸν ὑλικὸν χάριν ἀνακατασκευῆς ἢ ἐγκαταλείψεώς της ὡς περιττῆς. Σου(ι)δ. λ. *ἀποτειχίζων· ἀποτείχισις, ἡ τῶν τειχῶν ἀφαίρεσις*. Θουκ. 1,134: *τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον καὶ τὰς θύρας*. Ιπποκρ., σελ. 339,27: *τουτέοισι τῶν γυμνασίων ἀφαιρέειν μὴ ἐλάσσω τοῦ τρίτου μέρεος*. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,39,31 (Ἀμφιαρείου): *τὴν κρήνην καὶ τοὺς λουτρῶνας ἐξεργάσασθαι τὸς ἐν Ἀμφιαράο ἀφελόντα τὸς λίθος τὸς ὑπερκρεμαμένος*. IdD 444B110: *τὰς δ' ἀφαιρεθείσας* [*δοκούς?*] *ἀπὸ στωιδίου*. 500B11: *ἐὰν δὲ ἔλ*[*αττον ὀρύντ*[*ῃ*], *ἀ*]*φαιρήσομεν ἀπὸ τῆς ὀργυᾶς ἑκάσ*[*τη*]*ς ἔξωθεν μετρού*[*μενοι*. Νικ. Χων., Χρον. 387d: *τὰς τῶν οἰκήσεων καλλίστας ἐκ τῶν ἐχόντων ἀφελόμενος*. – Ἐν Σου(ι)δ. (ἔ.α.), Θουκ. 1,65 καὶ Πολυαιν. 1.3,5. 2.22,3 ἡ ἀποτείχισις ἑρμηνεύεται ὡς φράξις, περιτειχισμός, ἢ ὀχύρωσις μέρους διὰ τείχους.

ἀφεδρών, ὁ. Τὸ ἀποχωρητήριον, ὁ **ἀπόπατος**. Ἐπιγρ. Περγάμου. Ath Mitt 27,1902,54, iv 65-66: *οἱ ἀστυνόμοι ἐπιμέλειαν ποιείσθωσαν τῶν τε δημοσίων ἀφε*[*δρῶν*]*ων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ὑπονόμων*.

ἀφέλκω, ῥ. Τραβῶ πρὸς τὰ ἔξω, λατομῶ. Αριστοφ., Εἰρ. 361: *φέρε δὴ κατίδω ποῖ τοὺς λίθους ἀφέλξομεν*. 427: *ταῖς ἅμαις εἰσιόντες ὡς τάχιστα τοὺς λίθους ἀφέλκετε*.

ἄφεσις, ἡ. 1) σειρὰ λίθων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους φερόντων χαραγμένην τὴν **γραμμὴν** (βλ. λ.) ἀναχωρήσεως τῶν δρομέων ἐν τῷ σταδίῳ (πρβλ. στάδια Ὀλυμπίας, Ἰσθμίας, Κορίνθου) ἢ τῶν ἵππων ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, ἡ ἄλλως λεγομένη **βαλβὶς** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 3,147: *καὶ ὅθεν μὲν ἀφίενται, ἄφεσις καὶ ὕσπληγξ καὶ γραμμὴ καὶ βαλβίς*. Σοφ., Ἠλ. 686. Διον. Αλικ., Ρωμ Ἀρχ. 6,94: *ἐπὶ τοῦ μεγίστου ἱπποδρόμου τέρμασιν, ὑπὲρ αὐτὰς τὰς ἀφέσεις*. IG II 1²(2)1035,50 (Ἀττικῆς): *ἀφέσεις τὰς ἀπὸ τῶν ὑσπλήγων τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου*.– 2) ῥεῖθρον (P Petr. 2, σ. 34, 3ου π.Χ. αἰ.), ἴσως δέ, ἕνεκα τῆς κοιλότητος ἐξ ἧς ἔρρεε τὸ ὕδωρ καὶ ὑδραγωγεῖον (ἔ.ἀ. 3, σ. 88. P Flor. 388,44).

ἀφετηρία, ἡ. Συνώνυμον τῷ **ἄφεσις**. Ἐπίθετον ἐξυπακουομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ **γραμμὴ** (Πολυδ., Ὀν. 3,147). Σχολια εἰς Αριστοφ., Ἱππ. 1159: *ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ καμπτῆρος*. Νικ. Χων. 3,5 (Βόννης, σελ. 156, 5/6: *αἱ τῶν ἐπὶ σταδίου θεόντων ἀφετηρίαι*. Γενικῶς ἡ λέξις σημαίνει καὶ πᾶσαν ἀρχὴν (Bekker, AG 469,30: *ἀφετηρία: ἀρχή, θύρα τοῦ ἱπποδρομίου*) ἢ ἐκκίνησιν ἢ καὶ ἀφορμήν.

ἀφή, ἡ. Ἐκ τοῦ ἅπτω (= συνάπτω), ἡ ἐπαφή. Αριστοτ. 227a17: *γόμφῳ ἢ κόλλῃ ἢ ἀφῇ*.

ἀφίδρυμα, τό. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ βυζαντινὸν μετόχιον. Πλουτ., Ἠθικὰ 1136a: *οὕτως δὲ παλαιόν ἐστι τὸ ἀφίδρυμα τοῦτο, ὥστε τοὺς ἐργασαμένους αὐτὸ καθ' Ἡρακλέα Μερόπων φασὶν εἶναι*. IG II 1²(2)1046,13/14 (Ἀττικῆς): *τοῦ ἀρχαίου ἀφιδρύματος τοῦ τε Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Ὑγιείας*. Inscr. Cret. I XIV (σελ. 102), ἀριθ. 2,2 (Ἴστρου): *ἐπὶ τῷ ἀφιδρύματι τὸν ναὸν τῷ Ἄρεος καὶ τᾶς Ἀφροδίτας ἐποίησαν*.

ἄφρακτος, ον. Ὁ μὴ κεκλεισμένος, ὁ μὴ πεφραγμένος. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 69 (Βόννης): *οὐ δὲ μὲν ἀφράκτοις ἱερῶν ἐπὶ χείλεσι βαθμῶν*.

ἀχιβάδα (μτγν· βλ. **κόγχη**, **ἀψίς**, **ἀνδριαντοθήκη**). Du Cange, Gloss. λ.

ἄχνη, ἡ (ἐν πληθ. = διακοσμήσεις τοίχων, τοιχογραφίαι). Αρετ., Ὀξ. νούσ. 1,1.

ἀχρύσωτος, ον. Ὁ μὴ φέρων ἐπιχρύσωσιν. IdD 1417AI150 (2ος π.Χ. αἰ.): *ἄλλας* (ἀσπιδίσκας) *γραφὰς ἐχούσας*

ἀχρυσώτους ΔIII. Ἀντίθετον τοῦ **ἐπίχρυσος** (βλ. λ.).

ἀχύριος, ὁ. Οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθετον ταυτόσημον τῷ **ἀχυρὼν** (βλ. λ.). IG XIV 645,140 (Ἰταλίας): *τὸν δὲ ἀχύριον μὴ μεῖον τὸ μὲν μᾶκος ὀκτὼ καὶ δέκα ποδῶν, τὸ δὲ εὖρος πέντε καὶ δέκα ποδῶν.*

ἄχυρον, τό. Τὸ ἄχυρον κοπανισμένον προσετίθετο συχνάκις εἰς τὸν μαλαγμένον πηλὸν χάριν μεγαλυτέρας συνοχῆς τοῦ ἐξ αὐτοῦ παραγομένου πολτοῦ, ὅστις ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ὡς ὑπόστρωμα ἐφ' οὗ ἐτοποθετοῦντο αἱ πήλιναι κέραμοι τῆς στέγης. Ὁ τοιοῦτος πηλὸς ὠνομάζετο *ἠχυρωμένος* (IG 2² 463,18: *δορώσει πηλῷ ἠχυρωμένῳ.* ΑΥΤΟΘΙ, II 2²(1)1672,73: *ἀχύρων σάκοι εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ τείχους.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.13,4: *ἄχυρον... παρέχων εἰς τὴν πλινθείαν.* ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 5,7: *ἄχυρον εἰς τὴν πλινθουργίαν.* Βλ. καὶ ΙΠΠΟΚΡ., Προγυμν. 4: *ἄχυρα ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀποσπᾶν*).

Χρῆσις τοῦ ἀχύρου ὡς συνδετικῆς ὕλης ἐγένετο ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἤδη ἐποχῆς καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ (H. BOYD-HAWES, Gournia, σελ. 28. G. JEQUEIER, Manuel dAEg., σελ. 12) σαφῆ ὅμως παραδείγματα χρησιμοποιήσεως πηλοῦ μεμειγμένου μετ' ἀχύρων ἔχομεν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐποχὴν (ΙΠΠΟΚΡ., ἔ.ἀ. ΑΡΙΣΤΟΤ. 612b22. IG II 1² 463,68 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). II 2²(1), ἔ.ἀ. (Ἐλευσῖνος). Βλ. καὶ λ. **ἀχυρόω** καὶ **ἀχύρωσις**. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ MAIER, GriechM 89 καὶ 90, σημ. 120. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1, 70.70,1.83.

ἀχυρόω -ῶ, ῥ. Ἀναμειγνύω ἄχυρα μετὰ πηλοῦ πρὸς παρασκευὴν συνεκτικωτέρας συνδετικῆς ὕλης χρησίμου εἰς τὴν οἰκοδομίαν συνηθέστατα δὲ εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν πηλίνων κεραμίδων τῆς στέγης (βλ. καὶ λ. **δόρωσις**). ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 86,44: *πηλὸς διειργασμένος καὶ ἠχυρωμένος ἀμόργῳ.* Βλ. καὶ ΠΟΛΙΟΧ. 2. – IG II 1²(2) 463,68: *δορώσει πηλῷ ἠχυρωμένῳ* (ἐκ τοῦ 7,164 τοῦ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ μανθάνομεν ὅτι ὁ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ, ἐν Ἀναγύρῳ [Ἀπόσπ. 21: CGF III 965] ἀπαιτεῖ *ἀναχύρωτον πηλόν*, ἔνθα ἐνταῦθα ἐξηγεῖται ὅτι ὁ δι' οἰκοδομικὴν χρῆσιν πηλὸς δὲν ἦτο πάντοτε μεμειγμένος μετ' ἀχύρων (βλ. καὶ λ. **πηλὸς** καὶ **ἀναχύρωτος**).

ἀχυρών, ὁ. Ἡ ἀποθήκη ἀχύρου. Ἐπιγρ. Δήλου, IG XI 2,287A,149. 151.156.159.160. 166.168.170.173. IdD 351,7 καὶ 11: *ἀχυρῶνα ἄθυρον* (ἄνευ θύρας).

ἀχύρωσις, ἡ. Ἡ ἀνάμειξις πηλοῦ μετ' ἀχύρων χάριν μείζονος συνοχῆς τοῦ κονιάματος. ΑΡΙΣΤΟΤ. 612b22: *τῇ περὶ τὸν πηλὸν ἀχυρώσει.*

ἀψιδοειδής, ές. Ὁ ἔχων σχῆμα ἀψῖδος, ὁ ἡμικυκλικὸς καί, προκειμένου περὶ τοῦ χωρίου τοῦ ΔΙΩΝΟΣ ΚΑΣΣΙΟΥ 68,25 (: *ἐν ἀψιδοειδεῖ τινι μεταστυλίῳ*), τὸ μεταξὺ στύλων ἢ κιόνων καμπύλον διάστημα. Βλ. καὶ ΤΖΕΤΖ. εἰς ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 425: *ἐπὶ πολλὰ καὶ λελαξευμένα καὶ ἀψιδοειδῆ κᾶλα καὶ ξύλα.*

ἀψιδόω -ῶ, ῥ. Συνδέω ἐν σχήματι ἡμικυκλίου, δηλ. δι' **ἀψῖδος** (βλ. λ.). Παλ. Ἀνθ. 6.90,3: *καὶ δικτύοις μόλυβδον ἠψιδωμένον.*

ἀψίδωσις, ἡ = ἡ εἰς σχῆμα ἀψῖδος κατασκευή. ΕΥΣΤΑΘ., Πονημ. 180,58.

ἀψίς, ἡ = 1) ἐκ τοῦ *ἅπτω* (= *συνάπτω*): ὁ σύνδεσμος μεταξὺ δύο ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, ΜΕτυμ. λ. *σημαίνει καὶ τὸν δεσμόν.* IG XI 2,161A70: *ξύλον εἰς τὰς ἀψῖδας τοῖς σφονδύλοις τοῦ κίονος.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,192-194.– 2) ἡ καμπύλη ἡμικυκλικὴ κατασκευὴ ἡ συνάπτουσα δύο κεχωρισμένα βάθρα ἢ ποδαρικά, τὸ καὶ σήμερον καλούμενον τόξον, ΦΙΛ. ΜΗΧ. 6.87,14: *οἰκοδομεῖν ἐφ' ἑκατέρου τοῦ τοίχου ἀψῖδας πλινθίνας.* 20 καὶ 36. Πρβλ. PLIN. nat. 2.17, 8. ΛΙΒΑΝ., Ἀντιοχ. σελ. 339,7/8. ΚΩΔΙΝ., σχ. 42,20 (Βόννης). Βλ. καὶ 43, 1. Χρον. 24,3. Βλ. ὡσαύτως, BEKKER, AG 475,26. ΗΣΥΧ. λ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ψαλίδα.* ΚΩΔΙΝ., Χρον. 28,11 (Βόννης). ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 3,138. ΟΠΠ., Ἁλιευτ. 4,146. ΛΙΒΑΝ. 340,4. Προγυμν. 30,12. ΑΓΑΘ. Σχολ., ἐν Παλ. Ἀνθ. 9.641,3. ΜΑΛ., Χρον. 13,339,2 (Βόννης). ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.1,39. 40.43. 44.71. 73.74.77. 10,14. – 56,24: *προπύλαια τὸ ἐνθένδε θαυμάσια οἷα, καί τις ἐπὶ κιόνων δυοῖν ἐπαιρομένη ἀψὶς εἰς ἄφατον ὕψος.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,44 (Βόννης 147,14). 5,79 (322,8). 92(339,10). 6,26(451,20). ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ 382 (Βόννης): *κίοσι μὲν δοιοῖσιν ἀείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα ἀμφοτέρης ἀψῖδος ἐδέθλια.* 383.401. 473.484. 510.516. 722.725. 792. ΚΩΔΙΝ., π Κτισμ. 101,8. Ὁ ΑΥΤΟΣ, σχ. 43, 20.46,7.65,17. Ὁ ΑΥΤΟΣ, οἰκοδ. ἁΣ. (PREGER, SOC 81, 8). 81,9. 86,1. 88,10. 90,11.16. ΝΙΚ. ΧΩΝ. 387,15 (Βόννης). 156,5/6. ΚΕΔΡ., σύντ I 1.677,6 (Βόννης). – Forsch. in Ephesos II,165, ἀριθ. 44. Byzantion 20,1950,120 κέ. (Κύπρου). Syria 4,1923,91,5 (Ἀλεξανδρείας). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2043. 2477. 2176. 2219. 2239a. 2251. 2401. – ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 724: *ἐπὶ κόρσης ἀργυρέους ἵδρυσε πόδας τετράζυγος ἀψίς.* ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 49, 15.53,22.26. ΚΩΔΙΝ., σχ. 68,5. Πάτρια ΚΠόλεως 41 (SOC 17,12).– 3) τὴν **κόγχην** (βλ. λ.), κν. *ἀχιβάδα τῶν* βυζαντινῶν ναῶν, ΦΩΤ., Ἔκφρ. ἐν MIGNE, PG 102.572B. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,128,11.18.21 (Βόννης). ΚΕΔΡ., σύντ. I 1.684,14 (Βόννης). IEJ 4,1954,254. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 359. ΕΥΑΓΡ. ΠΟΝΤ., Ἐκκλ. Ἱστ. 4,31. ΜΑΛ., Χρον. 339,1. ΓΕΡΜ., ἐν MIGNE PG 98,388.

Β

βαθμίς, ἡ = 1) ταυτόσημον τῷ **ἀναβαθμὸς** (βλ. λ.), ὑποδιαίρεσις μιᾶς κλίμακος, σκαλοπάτι (βλ. καὶ λ. **βάθρον**, 5). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4. 8,5: *ἡ δ' ἐπὶ τοῦτον* (τὸν βωμὸν) *πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ βαθμίδων, ἀλλὰ προσχώσεως αὐτῷ καταπρανοῦς γενομένης.* 15. 9,4: *ὀρθίαν ἔχων ἄνοδον, ξεσταῖς βαθμῖσιν ἐξῳκοδομημένην εἰς διακοσίους.* ΑΠΟΛΛΟΔ., Πολιορκ. 48.1,7: *διὰ μέσου δὲ τούτων τῶν ξυλίνων βαθμίδων ὀπαὶ γίνονται, δι' ὧν σχοινίον διερχόμενον ἑτέρας βαθμίδας ἀποτελεῖ.* Didyma II 39,12: *καὶ κα[τεξέσαμεν βαθ][μί]δας δύο ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ ἐν τῷ ἀδύτῳ.* BCH 60,1936,192 (Συρίας),7: *βαθ[μίσι] ταῖς λιθοστρώτο(ι)ς ἐ[πεσκεύασε].* Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 62 (Βόννης): *ἐκπροθέων κύκλοιο λίθου μηκύνεται αὐχήν, ἐμβεβαὼς βαθμοῖσιν.* ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1. 27,7 (I. 154,14 Βόννης): *διέρχεται διὰ τῶν βαθμίδων τῶν κατερχομένων ἀπὸ τὸ βανιάριν.* 66(297,21): *διὰ τοῦ λαυσιακοῦ καὶ τῶν ἐκεῖσε βαθμίδων.* 300,6: *ἔμπροσθεν τῆς βαθμίδος τῆς κόγχης τοῦ τρικλίνου.* ΚΩΔΙΝ., Χρονογρ. 33,3 (Βόννης): *μετὰ τὴν ἄνοδον τῶν ἐκεῖσε βαθμίδων.* ΦΡΑΝ-

Τζης 2, 16 (= 245,12 Βόννης): *εἶχον δὲ κλίμακας ἐχούσας τὰς βαθμίδας μηρινθώδεις ὑποχαλούσας διὰ κάλων*.– 2) κλιμακωτὴ βάσις, βάθρον, ὑπόβαθρον. Πινδ., Νεμ. 5,1: *ἀγάλματ' ἐπ' αὐτᾶς βαθμίδος ἑσταότα*. Μελεαγρος (Παλ. Ἀνθ. VII 428,4): *βαθμῖδος προπεσὼν κέκλιται ἀστράγαλος*. Νικηφ. Γρηγ., Βυζ. Ἱστορ. 7, 12 (Βόννης I. 275,22): *βαθμίσι ξυλίναις ἐκ τῆς βάσεως τὸν κίονα*. Κωδιν., σχ. 35,19 (Βόννης): *εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ κίονος* (ἤτοι τὴν βαθμιδωτὴν βάσιν τοῦ κίονος). – 3) ξύλινον ἢ λίθινον κάθισμα, ἑδώλιον τοῦ βαθμιδωτοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου. Σχολια εἰς Σοφ., Οἰδ. Τύρ. 142: *ὁ τόπος, ἔνθα ἡ ἐκκλησία ἐγίνετο, βαθμῖσιν ἦν κύκλῳ διειλημμένος, ἄλλαις ἐπ' ἄλλαις*. Θεοφ. Συν. 5 84 (326,11 Βόννης): *οἵ τε ἐντὸς θᾶκοι καὶ αἱ πρὸ τούτων βαθμίδες*. Βλ. καὶ λ. **βαθμίδιον** (*βυζ.*). – 4) ἡ βαλβὶς τοῦ σταδίου. Σου(ι)δ., λ. *νύσσα... βαθμίς, καμπτήρ· περὶ ὃ κάμπτουσιν οἱ σταδιοδρόμοι*.

βαθμοειδής, ές. Ὁ ὁμοιάζων πρὸς βαθμίδας, ὁ κλιμακοειδής. Πλουτ., Ἠθικὰ 1079e: *ἀνισοι μὲν γὰρ οὖσαι τὸν κῶνον ἀνώμαλον παρέξουσι, πολλὰς ἀποχαράξεις λαμβάνοντα βαθμοειδεῖς*.

βαθμὸς (ἰων. **βασμός**, βλ. λ.), ὁ = 1) ταυτόσημον τῷ **βαθμίς**, οὐδός, κατώφλιον, κν. σκαλοπάτι. Ἡσυχ., λ. *οὐδός, βαθμός, βατὴρ ὁ πρὸ τῆς θύρας, καὶ οὐδός*. Ὁ Αυτος, λ. *ῥῶγας·... ἄλλοι τὰς κλίμακας καὶ αὐτοὺς τοὺς βαθμοὺς τῶν κλιμάκων ῥωγάδας*. Φωτ., Λέξ. Συν. = Σου(ι)δ., λ. *οὐδός: φλιά· βατήρ· τὸ κάτω τῆς θύρας ἢ ἔδαφος ἢ βαθμός*. Σου(ι)δ. λ. *βασμοί: βαθμοί*. Σοφ., Ἀπόσπ. 1127 (παρὰ Κλημ. Αλεξ., Στρωμ. 5, 717). Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8. 5,2: *εἰργάσατο... θρόνον παμμεγεθέστατον ἐν κατασκευῇ βήματος ἔχοντα μὲν ἓξ βαθμούς*. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 1, 21,10: *καὶ βαθμοῖς διακοσίοις λευκοτάτης μαρμάρου τὴν ἄνοδον διέλαβεν*. 5. 5,2: *τεσσαρασκαίδεκα* [*μὲν*] *βαθμοῖς ἦν ἀναβατὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου*. Αυτοθι: *δεδομημένου τοῦ βαθμοῦ καὶ μετὰ δὲ τοὺς δεκατέσσαρας βαθμούς*. 3: *βαθμοὶ δὲ δεκαπέντε πρὸς τὴν μείζονα πύλην... ἀνῆγον· τῶν γὰρ κατὰ τὰς ἄλλας πέντε βαθμῶν ἦσαν βραχύτεροι*. 4: *αὐτὸς δὲ ὁ ναὸς* (τοῦ Σολομῶντος) *κατὰ τὸ μέσον κείμενος, τὸ ἅγιον ἱερόν, δώδεκα βαθμοῖς ἦν ἀναβατός*. Λουκ., Τραγῳδ. 222: *πέντε βαθμῶν κλίμακα, ξύλων τρέμουσαν διαλύτοισιν ἁρμογαῖς*. Πράξεις Φιλίππου 138(32) (ActaAA II, 70,6 Lipsius): *κλίμακος ἐχούσης βαθμούς*. Βλ. καὶ Πράξεις Θωμᾶ, 6 (ἔ.ἀ. 109,11): *εἰς τύπον βαθμῶν*. Κλημ. Αλεξ., Στρωμ. 20.99,3: *ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος βαθμὸς τῷ εἰς τὸ ὑπερῷον ἀνιόντι*. Απολλοδ., Πολιορκ. 34.1,11: *τῶν τῆς πρώτης κλίμακος ἐσχατῶν δυεῖν βαθμῶν*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 61 (Βόννης): *οὐδὲ μὲν ἀφράκτοις ἱερῶν ἐπὶ χείλεσι βαθμῶν*. Ζωσιμ., ἱστΝ 2,31(97,11 Βόννης): *κατὰ τῆς μιᾶς στοᾶς ἄκρας, εἰς ἣν ἀνάγουσιν οὐκ ὀλίγοι βαθμοί*. Λεων Γραμμ., Χρον. 346,4 (Βόννης): *ἀνέβη τρεῖς βαθμοὺς τοῦ ἄμβωνος*. Κωδιν., σχ. 38,4 (Βόννης): *φιάλαι καὶ βαθμοί*. Πρισκ., Ἱστορ. 203,9 (Βόννης): *βαθμοί τινες ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀνῆγον εὐνήν*. Επιφ. Μον., ἐν Migne PG 120,259C: *τόπος... ἔχων ὕψος βαθμούς, ἤτοι σκαλία λϛ´*. Παπαδ.-Κεραμ., VGS, 24,7: *ὠλίσθησεν ἀπὸ τοῦ ἄνω πρώτου βαθμοῦ καὶ μέχρι τῶν θυρίων τῆς σοροῦ*. – IG IX(1)47 (Στείριδος): *τὴν κρήνην καὶ τὰ πρὸς τοὺς βαθμούς... ἀνέθηκαν*. RB 1895,75 = ByzZ 5,1896,160 (Καισαρείας Παλαιστίνης): *ἡ βασιλικὴ... μετὰ καὶ τῆς πλακώσεως καὶ τῆς ψηφώσεως καὶ τῶν βαθμῶν Ἀδριανοῦ*. – 2) τὸ πρὸ τῶν ὑψηλῶν, πολυτελῶν θρόνων τιθέμενον συνήθως μικρὸν ὑποπόδιον, ὅπερ ἐσχημάτιζε βαθμίδα. Μ Ετυμ., ἐν λ. *βάθρον: καὶ βαθμοὶ οἱ σκίμποδες*. Κεδρ., 116,13 (Βόννης): *ἐποίησε δὲ καὶ βαθμοὺς ἕξ, εἰς ὕψος ἐξαίροντας τὸν θρόνον, καὶ ἐν ἑκάστῳ βαθμῷ ὡσαύτως λέοντας*. – 3) ἡ βάσις ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο ἀντικείμενόν τι. EtymGud. 101,43: *βαθμός· βάσις καὶ στάσις*. Κεδρ., σύντl I. 476,19 (Βόννης): *τῶν βαθμῶν καὶ τῶν θεμελίων*.– 4) βάσις ἢ πλίνθος πύργου. GDI 5524,10 (Πύργου).

βάθος, τὸ = 1) τὸ ὕψος ἢ τὸ πάχος, ἤτοι μία τῶν τριῶν διαστάσεων τῶν σωμάτων, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ μῆκος καὶ πλάτος. Πλατ., Πολιτικ. 258B. Αριστοτ., 1020a12: *μεγέθους δὲ τὸ μὲν ἐφ' ἓν συνεχὲς μῆκος, τὸ δ' ἐπὶ δύο πλάτος, τὸ δ' ἐπὶ τρία βάθος*. Παυσ. 9. 39,10: *βάθος δὲ τοῦ οἰκοδομήματος οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο εἰκάζει τις ἐς πλέον ὀκτὼ καθήκειν πηχῶν*. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1097A: *τὸ δὲ τοῦ τοίχου βάθος ἔσωθεν τῶν κατὰ τὸ ἐντὸς μεμετρημένων διάστημα τῶν τριῶν ποδῶν, ὅλον περιδραμεῖται τὸ ἔργον*. Αυτοθι: *ὥστε σε διά τε τοῦ βάθους τῶν τοίχων, καὶ διὰ τῶν ἐν μέσῳ διαστημάτων ἐπιγνῶναι δι' ἀκριβείας εἰς ὅ τι κεφαλαίου τὸ μέτρον ὁ τῶν ποδῶν ἀριθμός*. Ψελλος, 31 (I, 72, ed. E. Renauld): *ἀναλογίαν τε γὰρ τοῖς βάθεσι πρὸς τὰ ὕψη συνήρμοσε*. AthMitt 76,1961,123 (Δεκελείας),15: *βάθος τῶν ὑπονόμων*. – 2) τὸ ἐσώτατον ἐπίπεδον ἐν τῇ προοπτικῇ ζωγραφικῆς εἰκόνος, ἐφ' οὗ προέχει κυρίως ἡ παράστασις (τὸ *φόντο*, ὁ ἄλλως **ἀὴρ** (βλ. λ.) ἢ **κάμπος**). Προκ., Ἔκφρ. 157B.

βάθρα καὶ **βάθρη**, ἡ. Ἡ βάσις, τὸ ἐφ' οὗ τις βαίνει, πατεῖ ἢ στηρίζεται ἄρα ταυτόσημον τῷ **βάθρον** ἢ τῷ **βάσις** (βλ. λ.). Etym Gud. 102,45: *βάθρον, ἐφ' ᾧ ἔστι βαίνειν, ἢ βῆμα ἢ θεμέλιον· λέγεται δὲ καὶ βάθρη θηλυκῶς· ἐπὶ βάθρας, ἐπὶ βάσεως*. Πλουτ., Ἠθικὰ 347d: *ἐπὶ τὴν βάθραν*, ἔνθα ὅμως συμπληροῦται εἰς <ἀπο>*βάθραν*. Sammelb. 402 (3ου μ.Χ. αἰ.): *ἐπὶ τῇ βάθρᾳ*. Λεων Γραμμ., Χρον. 164,17 (Βόννης): *στῆσαι φιάλην καὶ βάθραν κτίσαι*. Φωτ., Βιβλ. 214 (ed. Henry, III, 128,36): *σαθρὰν γὰρ αὐτῇ βάθραν ὑποθείς*. Βλ. καὶ Λυδ., πΑ I, 3 (123,12 Βόννης): *βάθραν τῆς ἀγχιάλου Σαλαμῖνος*.

βαθράδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βάθρον** (βλ. λ.), τὸ μικρὸν **βάθρον** ἢ **βαθρίδιον** (βλ. λ.). Αριστοφ., Ταγηνισταὶ (CGF III, 1156, XXVI - XXVII) = Πολυδ., Ὀν. 10, 47: *βάθρα, βαθράδια, ὡς ἐν Ταγανισταῖς*.

βαθρεία, ἡ. Τὸ σύνολον τῆς βάσεως οἰκοδομήματός τινος. Αισχ., Ἰκ. 859 (ἀμφισβητούμενον καὶ μὴ ἑρμηνευόμενον χωρίον). Cumont, Ésyr. 336 (Κύρρος): *σὺν βάσ(ε)ι καὶ σὺν κρηπῖδι καὶ βαθρεί(ᾳ) σὺν ὑποβωμίῳ*. Λέγεται καὶ **βαθρεῖον**.

βαθρηδὸν = ἐκ τοῦ βάθρου, ἀπὸ τῆς βάσεως, ἐκ θεμελίων. Χρησμ. Σιβ. 5,118.

βαθρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βάθρον** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 10, 47: *κείσθωσαν δ' ἐν τῷ κοιτῶνι... βάθρα βαθρίδια*.

βαθρικόν, τό. Οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθετον σημαῖνον πιθανῶς τὴν βαθμιδωτὴν βάσιν νεκρικοῦ τινος μνημείου. CIG III 3924a1: *ἡ σορὸς καὶ τὸ βαθρικόν*. Humann, Alt. v. H. 1898, σελ. 116,141,1-2: *σύστρωμα καὶ βαθρικόν, ἔνθα ἐπίκειται ἡ σορός*. Αυτοθι, 119,152,2: *καὶ τὸ ἐπιστρέφον βαθρικὸν* (= αἱ πέριξ βαθμίδες τῆς βάσεως) *καὶ τὸ ἔμπροσθεν σύνστρωμα*. Αυτοθι, 142,227,1: *ἡ σορὸς καὶ ὁ περὶ αὐτὴν τόπος σὺν τῷ ὑποκειμένῳ βαθρικῷ*. IG Rom. IV 835,1: *ἡ σορὸς καὶ τὸ ὑπὸ αὐτὴ*[*ν δέ*]*μα σὺν τῷ βαθρικῷ*. REG 19,1906,265 (Ἀφροδισιάδος): *ἡ (ε)ἰσώστη ἐστὶν... ἡ ἐν τῷ βαθρικῷ*. Βλ. καὶ IG Rom. ἔ.ἀ. Glotta 50,1972,64/65.

βάθριον, τό. Ὑποκ. τοῦ βάθρον. Σογ(ι)Δ., ἐν λ. *κλινίς· βάθριόν τι ἡ κλινίς.*

βαθροειδής. Καθ' Ησγχιον = *ὅμοιος βάθρῳ.*

βάθρον (ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **βάτθρον**), τὸ = 1) βάσις, θεμέλιον. Πινδ., Ὀλυμπ. 13,7: *βάθρον πολίων* (μεταφορικῶς), ἔνθα ὁ Σχολιαστης λέγει: *ἀντὶ τοῦ ἐφ' ὧν πᾶσα πόλις ἀσφαλῶς βέβηκεν: βάθρον| θεμέλιον.* Bekker, AG 225,7: *βάθρον: βῆμα... καὶ τὸ ὑποπόδιον.* Ηροδ. 1, 183: *καὶ τὸ βάθρον καὶ ὁ θρόνος χρύσεός ἐστι.* Εγριπ., Τρῳ. 16: *πρὸς δὲ κρηπίδων βάθρους.* Λγκ., Ἀλεξ. 770: *ὄψεται δὲ πᾶν μέλαθρον ἄρδην ἐκ βάθρων ἀνάστατον.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6, 4,6: *τῶν τοῦ ναοῦ βάθρων.* Λογκ., Τραγῳδ. 14: *ἀνασπάσειν ἐκ βάθρων τὴν γῆν.* Ιογλιαν., Ἐπιστ. 124: *ἐκ βάθρων ἀνασκάψαι.* Ψιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7, 3 (79,2 Bidez): *τῶν βάθρων ἀνασπασάμενοι.* Αγτοθι, 11,7 (137,13): *πόλεις καὶ οἰκίας ἀνασπῶντες ἐκ βάθρων.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2. 4,7: *βωμοῦ ἀνακαθαιρομένου ἐκ βάθρων.* 5. 20,7: *εἰ δὲ ἡμίεργά ἐστι τὰ οἰκοδομήματα, ἐκ βάθρων ἀνασκάψαι.* 22,7: *τῆς γῆς ἐκ βάθρων ἀναδοθῆναι τοὺς λίθους.* Εγσεβ., βΚ/τίνου 3, 1: *ἐκ βάθρων τοὺς εὐκτηρίους οἴκους καθήρουν.* Παγλ. Σιλ., Ἐκφρ. ν.ἁΣ. 189 (σελ. 11,55 Βόννης): *βάθρα θεμείλων.* Αγαθ. 5, 9 (σελ. 295,10 Βόννης): *τοῦτον δὲ* (τὸν νεὼν)... *περιφανῆ καὶ θαυμάσιον ἡλίκον ἐκ βάθρων αὐτῶν καὶ κρηπίδων ἀνεδομήσατο.* Θεοφ., Χρον. 1. 37,19 (Βόννης): *διὰ πλήθους τεχνιτῶν ἐκ βάθρων κατασκάψασα* (τὸν τῆς Ἀφροδίτης ναόν). Ὁ Αγτος 3, 43(143,20): *τρίκλινος... ἐκ βάθρων... ἀνεστηκώς.* 5, 80(323,9): *πτῶμα πεσόν(τα) δεινὸν ἐκ βάθρων ἀνῳκοδόμησε καὶ ἑδραιότερον τοῦ προτέρου εἰργάσατο.* Αγτοθι, 323,14: *σηκοὺς... τὸν μὲν ἐκ βάθρων, τοῦ δὲ τὸ πλεῖστον ἀνῳκοδόμησεν.* 5, 81(324,4): *οἶκον καὶ αὐτὸν καταπεσόντα ἐκ βάθρων ἀνεδείματο.* 89(332, 4): *ἐκ βάθρων... ἀνήγειρεν.* Θεοφ. Σγν. 3, 8: *τείχη τε γὰρ τὰ χθαμαλώτερα ἐκ βάθρων ἀναδειμάμενος.* Σογ(ι)Δ., ΜΕτυμ., λ. *βάθρον, θεμέλιον.* Πρόσταγμα Ἰωάν. Παλαιολόγου (1341-1376 καὶ 1379-1391) τοῦ ἔτους 1382, τῆς μονῆς Νέας Πέτρας, Dölger, Schatz. HB 21,2: *ἀνεγείρας ἐκ βάθρων.* Αγτοθι 26,2 (Πρόσταγμα): *ἔκτισεν ἐκ βάθρων.* Αγτοθι, 37,86 (Χρυσόβουλλος λόγος Μιχαὴλ Θ' Παλαιολόγου (1294-1320) ἔτους 1311 μονῆς Ἰβήρων): *τῶν ἀναγειράντων καὶ συστησαμένων αὐτὰ ἐκ βάθρων.* Αγτοθι 47,10 (Χρυσόβουλλος λόγος Θεοδοσίου Β' (408-450) ἔτους 427 μονῆς Ξηροποτάμου): *ἐκ βάθρων ἐδείματο.* Αγτοθι 83,17 (σιγίλλιον πατρ. Φιλοθέου (1354-1355 καὶ 1364-1376) ἔτους 1367 μονῆς Λαύρας): *βάθρων καὶ θεμελίων.* Πατριαρχ. Ἱστορ. Κ/πόλεως 199,5 (Βόννης): *ἔκτισαν ἐκ βάθρων γῆς παλάτια δύο μεγάλα ὡραιότατα ἀνώγαια.* Γεωργ. Μοναχ., Πορφυρ. 55 (918,3 Βόννης): *τά τε ὑποκάτωθεν αὐτῶν βάθρα καὶ στήθεα.* Βλ. καὶ Σγμ. Μαγ., Χρον. 748,16 (Βόννης): *βάθρα καὶ στήθεα.* Θεοδ. Προδρ. Α, 59 (ESG II, 291). – Μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἡ λέξις ἀναφέρεται καὶ εἰς ἐπιγραφάς, IG II 2^2(1)1672 (Ἐλευσῖνος)149: *βάθρα* (= κατώφλια) *ταῖς θύραις τῶν πυλίδων.* IV 1^2 102,100 (Ἐπιδαύρου): *βάθρα τοῖς ἀκρωτηρίοις* (ἡ λέξις ἐσήμαινεν ἐνταῦθα ὁριζοντίαν πλάκα ἐφ' ἧς ἔβαινε τὸ γλυπτὸν ἀκρωτήριον). FD III (5)23 col. ii 41: *τὰ βάθρα ἐξαγαγεῖν.* Inscr. Cos 73,36d,16: *ἀνέθηκα δὲ... καὶ βάθρον τῆς κλίνης καὶ κύκλον χαλκοῦν.* CIG IV 8634: *ἐκ βάθρων ἀνηγέρθη τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον* (τοῦ Σιναίου ὄρους). 8664,4: *ἐκ βάτρων ἀναστήσαντες πύργον.* 8665: *ἤ[γ]ειραν πύργον ἐκ βάθρων.* 8672B3: *ἤγειρε τοῦτο τεῖχος ἐκ βάθρων.* 8687: *πύργον ἐκ βάθρων ἤγειρεν.* 8704,9: *ἀνεγῆρε ἐκ βάθρων ἁγίων ναῶν.* 8731,3: *ἐκ βά[θ]ρων δὲ [ἤγ]ε[ιρε] τέ[με]νος.* 8750: *ὁ πήξας ἐκ βάθρων τὸν πύργον.* Βλ. καὶ 8777.8791. – 2) τὸ κάτω μέρος η τὸ στήριγμα οἰκοδομήματος. Αισχ., Πέρσ. 812: *δαιμόνων θ' ἱδρύματα πρόρριζα φύρδην ἐξανέστραπται βάθρων.* Εγναπ., Ἀποσπ. 63 (HGM 1, 255,5 Dindorf): *τὰ βάθρα καλλύνειν.* Φιλοπ. 9,16: *μὴ ὡς ὕλην οἰκίας τετραγωνίζοι τὸν λίθον ἀλλ' ἁπλῶς, ἵνα βάθρον ἢ καθέδρα γένηται.* Παγλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 363 (σελ. 19,230 Βόννης): *βάθρα περίδρομα.* Εγστ. 156: *χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον* (τὸν καταρράκτην). Διηγησις οἰκ. ν. ἁγ.Σ. 6 (SOC 81,8): *τὰ βάθρα τοῦ μεγάλου τρούλου.* PSI 171,16: *βάθρα λίθινα δύο ἐκ στερεοῦ λίθου ἀρεστά.* Dölger, Schatz. HB 5,3: *καὶ βάθρα ὥσπερ τι θριγγίον ἀσφαλὲς ἐπήξατο καὶ χαράκωμα.* – 3) στήριγμα ἀγάλματος. Πολγδ., Ὀν. 3, 9: *βάθρον· οὕτω δὲ ὠνομάζετο καὶ ἡ τῶν ἀνδριάντων βάσις.* Bekker, AG 225,7: *βάθρον... καὶ ἡ βάσις τοῦ ἀνδριάντος.* Σογ(ι)Δ., λ. *βάθρον... καὶ βάθρα ἀγάλματος.* Ηροδ. 2, 176: *ἐπὶ δὲ τῷ αὐτῷ βάθρῳ ἑστᾶσι Αἰθιοπικοῦ ἐόντες λίθου δύο κολοσσοί.* 5, 86: *τρέπεσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα, οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτά.* Βλ. καὶ 8, 23. – Ξεν., π Ιππ. 1: *ἵππον χαλκοῦν ἀνέθηκε καὶ ἐν τῷ βάθρῳ τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ἐξετύπωσεν.* Παγσ. 3. 19,3: *τοῦ δὲ ἀγάλματος τὸ βάθρον παρέχεται μὲν βωμοῦ σχῆμα.* 5. 22,2: *λίθου τε βάθρον ἐστὶ κύκλος ἥμισυς καὶ ἀγάλματα ἐπ' αὐτῷ.* 23,7: *βάθρον τε πεποίηται χαλκοῦν:* 10. 10,1: *τῷ βάθρῳ δὲ τῷ ὑπὸ τὸν ἵππον τὸν δούρειον.* IG I^2 371 (Ἀττικῆς)13: *μόλυβδος τõι ἀνθέμοι καὶ τοῖς δεσμοῖς τõν λίθον τõ βάθρο.* 20: *ἐφ' ὃν hoι λίθοι ἐσεκομίζοντο hoι ἐς τὸ βάθρον.* 21: *καὶ φάρχσαι τὸ βάθρον τοῖν ἀγαλμάτοιν καὶ τὰς θύρας.* Βλ. καὶ στ. 38. Ath Mitt 1941,228 (Ἀθηνῶν),8: *ἐκονίασεν δὲ καὶ τὰ βάθρα τὰ ἐν τῷ ἱε[ρῷ σταθέντα].* Αγτοθι, II 2^2(1),1388,65: *βάθρον τõ ἀγάλματος.* 1393,31: *χρυσᾶ [ταῦτα ἐπὶ] τõ βάθρο.* IG XI 2,163Ba (Δήλου)4: *τὰ κυμάτια τὰ ἐν τῷ βάθρῳ τῶν ἀγ[αλμά]των.* IdD 372A165: *εἰς τὰ βάθρα λίθ(ω)ν γωνιαίων.* 1403 Bb ii 24: *βάθρα λίθινα.* Βλ. καὶ 1417 AI 11.-77: *βάθρα ξύλινα.* 1896: *τὰ βάθρα... ἀνέθ[η]κεν.* IG XII(1)6,9 (Ρόδου): *τὸ δὲ ἀνήλωμα τὸ εἰς τὴν εἰκόνα καὶ τὸ βάθρον καὶ τὴν στήλην καθότι ὑπάρξει.* (3)421 b4 (Θήρας): *ἔτευξεν βάτθρα τάδ'.* (9) 234,34 (Ἐρετρίας): *ἐν τῇ ἐξέδρᾳ ἀνέθηκεν βάθρα λευκοῦ λίθου.* Suppl. Epigr. 2.924,10: *ἐκ λευκοῦ μαρμάρου βάθρον.* Ditt., Syll^3 368,20 (Μιλήτου): *τὸ δὲ δόγμα τόδε ἀναγράψαι εἰς τὸ βάθρον τῆς εἰκόνος.* – Ἡ λέξις μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς, Λεων Γραμμ., Χρον. 104,14 (Βόννης): *κτίσαι τῷ δήμῳ βάθρα καὶ στάσιν.* Κεδρ., 2. 319,14 (Βόννης): *καταπεσόντες οἱ λεγόμενοι Δῆμοι συνέτριψαν τὰ κάτωθεν αὐτῶν βάθρα καὶ τὰ λεγόμενα στήθεα.* Κωδιν., πΑγαλμ. 33,11 (Βόννης): *ἐν τοῖς πλησίον μέρεσι τῶν βάθρων.* – 4) κάθισμα, ἑδώλιον. Bekker, AG 225,7: *βάθρον... καὶ τὸ ἐφ' οὗ καθέζομεν.* Βλ. καὶ Λεξ. Ρητ. Cant. 324,7. Πολγδ., Ὀν. 4, 19. Αγτοθι, 121: *τοὺς δ' ἀναβασμοὺς καὶ βάθρα καὶ ἕδρας καὶ ἑδώλια* (ἐνν. τοῦ θεάτρου). Ὁ Αγτος, 7, 112: *βάθρα, κλίμακες. καὶ οἱ ἀναβασμοὶ τῶν κλιμάκων κλιμακτῆρες.* Σογ(ι)Δ., λ. *βάθρον καὶ ἐφ' οὗ κάθηνται ἐν τοῖς συλλόγοις.* Σοφ., Οἰδ. Τύρ. 142: *ὑμεῖς μὲν βάθρων ἵπτασθε* = σηκωθῆτε ἀπὸ τὰ καθίσματα. Αριστοφ., Ταγηνισταὶ (CGF III, 1156. Ἀπόσπ. 26-27) = Πολγδ., 10, 47: *βάθρα, βαθράδια ὡς ἐν Ταγηνισταῖς.* Πολγβ. 15.30,9: *μὴ μόνον τοὺς ἐπιπέδους τόπους, ἀλλὰ καὶ τὰ βάθρα καὶ τὰ τέγη καταγέμειν ἀνθρώπων.* Λογκ., Βίων

Πρ. 1: *διατίθει τὰ βάθρα καὶ παρασκεύαζε τὸν τόπον τοῖς ἀφικ ουμένοις.* Πορφ. 1. 25,22/23 (Βόννης): *καὶ ὅτε κατέλθωσι τὰ βάθρα τοῦ αὐτοῦ ἀκκουβίτου.* IG 4.39 (Αἰγίνης)9: *βάθρον ἀνάκλισιν ἔχον.* CIG III 4283 (Πατρῶν)15: *τὸ δὲ ἐνδέκατον τοῦ δευτέρου διαζώματος βάθρον καὶ τὰ βῆλα τοῦ θεάτρου κατασκευασθέντα.* Μουσεῖον Σμύρν. 5(1884-1885),81, ἀριθ. 263: *ὁ ταμίας τῆ[ς πό]λεως κατεσκεύασεν ἐν ταῖ[ς..] σαλίσι βάθρα λγ΄* κλπ. – 5) **βαθμὶς** (βλ. λ.), κν. σκαλοπάτι. Εὐριπ., Φοίν. 1179. Ὀρ. 1174: *κλίμακος ἀμείβων ξέστ' ἐνηλάτων βάθρα* (ξεστὰς βαθμίδας). Σοφ., Οἰδ. Κολ. 101: *κἀπὶ σεμνὸν ἑζόμην βάθρον τόδ' ἀσκέπαρνον* (= ἀδρόν, ἀπελέκητον). Δημοσθ., πΣτεφ. 258. Πρβλ. Πολυδ., Ὀν. 4, 19. Πλουτ., Ἀντ. 14: *τὰ βάθρα καὶ τὰς τραπέζας.* Βλ. καὶ ἐπιγραφὴν Λυδίας, CIG II 3169: *στοῶν τὰ τρία θωράκια σὺν τοῖς βάθροις ἕξ, καὶ πρὸς τῷ κυάθῳ ἄλλα βάθρα ἑπτά.* Θεμιστ., λόγ. 26,315c (Ὑπὲρ τοῦ λέγειν): *ἄνω ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ τοῦ βάθρου.* Ηρωδ. 4.2,9: *ἑκατέρωθεν δὲ βάθρα τινὰ σύγκεινται ἐν κλίμακος σχήματι.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 126 (Βόννης). Μαλ., Χρον. 339,16 (Βόννης): *ἔκτισε δὲ καὶ τὰς δύο σφενδόνας τοῦ Κυνηγίου, εἰλήσας αὐτὰς καὶ πληρώσας βάθρων.* Ὁ Αὐτὸς, 351,8: *εἰς τὰ ἀριστερὰ βάθρα.* Πορφ. 1, 9 (I. 70,18 Βόννης) *σκάμνον, ἔχον βάθρα.* 70,22: *ἐξ ἀριστερῶν τοῦ αὐτοῦ πενταπυργίου, ἔχοντος καὶ αὐτοῦ βάθρα.* 126,7: *καὶ τὰ βάθρα κατελθών.* 22: *ὑποστρέψας διὰ τῆς σωλέας, ἀνέρχεται τρίτον βάθρον τοῦ ἄμβωνος ἢ καὶ τέταρτον.* 154,14: *καὶ ἐλθὼν εἰς τὰ βάθρα τῆς κάτω προελεύσεως.* 164,18: *ἀνέρχεσθαι τὰ αὐτὰ βάθρα.* 204,16: *οἱ δὲ πατρίκιοι ἵστανται εἰς τὰ βάθρα.* 210,22: *εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν βάθρων.* 165,14: *κατέρχεται διὰ τῶν βάθρων.* 279,13: *ἀνέρχονται εἰς τὰ βάθρα.* 307,16: *ἐπάνω τῶν βάθρων.* Νικηφ. Γρηγ. 2, 1218 (Βόννης): *τὸ δὲ βάθρον, κλίμακες μέχρι καὶ ἐς ἑπτὰ βαθμίδας λευκῆς μαρμάρου ἀνῳκοδόμηνται (τὰ δὲ κάτω τῶν βαθμίδων, μέχρι καὶ ἐς τὰς τρεῖς, οὕτω τοῦ χρόνου καινοτομοῦντος, κάτω γῆς κατωρύχαται) ἀπὸ πλατέος τοῦ κάτω εἰς στενὸν λήγουσαι.* Αὐτόθι: *βάθρον ἐκ γῆς ὑπανέχει τὸν κίονα,* ἔνθα 6) βάθρον νοεῖται ἐνταῦθα ὁλόκληρον ἀρχιτεκτονικὸν μέλος τιθέμενον ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ κίονος.

βάθρος, ὁ. Τὸ κάτω μέρος ἢ τὸ δάπεδον νεκρικοῦ μνημείου. Humann, Alt. v. H. 158.269,1: *ἡ σορὸς καὶ ἡ καμάρα καὶ ὁ βάθρος ὁ ὑπ' αὐτήν.*

βαθρόω -ῶ, ῥ. = θεμελιόω -ῶ. Tzetz., ἐν Ἀν. Κρ. 3,336.

βάθρωσις, ἡ = θεμελίωσις, στήριξις καὶ ἐν ἐπιγρ. Δελφῶν ἡ ἐργασία τῆς κατασκευῆς βάθρων δηλ. ἑδωλίων (καθισμάτων). BCH 23,1899,566,27: *τὰν βάθρωσιν [τοῦ σταδί]ου τοῦ πυθικοῦ.* Αὐτόθι 567,29: *τὰν βάθρωσιν ἐν [τῷ]ι πυθικῷ σταδίῳ.*

βαθύγλυπτος, ον. Ὁ βαθέως γεγλυμμένος, ὁ μὲ βαθείας γλυφάς. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 185 (Βόννης): *οἱ δὲ βαθυγλύπτοισι καρήασι κίονες ὀκτὼ ἕρκεος ἐξανέχουσι.*

βαθύϊνος (ἐπίθ.) = ὁ χρώματος βαθυπορφύρου ἴσως καὶ πρασίνου. Du Cange, Gloss. λ. – Ησυχ., λ. *τὸ βαθὺ καὶ τὸ μέγα καὶ ὕψηλον καὶ μέλαν.* Θεοφ. Συν. 3, 43 (σελ. 144,1.146,17 Βόννης): *κιόνων βαθυΐνων.* 145,10: *λίθων βαθυΐνων.* 146,19: *βαθυΐνων πλακῶν.*

βαθύνω, ῥ. Ἄγω εἰς βάθος, ἐκβαθύνω διὰ σκαφῆς ἢ λαξεύσεως. Πολυδ., Ὀν. 1,161: *τάφρον... ἐβαθύναντο.* 224: *βαθῦναι τὴν ἀμάραν.* ΚΔ., Λουκ. 6,48: *ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν.* Νονν. 20,243,1: *τύμβος ἀδωμήτοιο βαθυνομένης ἀπὸ πέτρης.*

βαθύξυλος, ον (ἐπίθ.) = βαθέως ἐπὶ ξύλου ἢ λίθου γεγλυμμένος. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *αἱ δὲ ὀροφαὶ βαθυξύλοις ἐξήσκηνται γλυφαῖς.*

βαίνω, ῥ. Πατῶ, στηρίζομαι. IdD 505,17: *πλάτος βεβηκότας ἐν ἕδρᾳ ἀσχάστους.*

βαλανάγρα, ἡ. Κλειδίον τι ἢ ἄγκιστρον διὰ τοῦ ὁποίου ἐξήγετο ἡ βάλανος τῆς θύρας ἢ πύλης καὶ ἤνοιγεν αὕτη. ΜΕτυμ., ἐν λ. – Bekker, AG 220,29: *βαλανάγρα ἡ κλεῖς ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ τοῦ τὰς βαλάνους ἀγρεύειν.* Πολυδ., Ὀν. 1,77: *τὰ δὲ εἰς ἀσφάλειαν κλεῖθρα, ... βαλανάγρα, ὀχεῖς.* 7,107: *κλεῖδας, ἀνακλεῖδας, παρακλεῖδας, βαλανάγρας, ἁλύσεις.* 10,22: *πρῶτα τὰ] περὶ τὰς θύρας ῥητέον μοχλοί... καὶ βάλανοι καὶ βαλανάγραι.* Ησυχ. ἐν λ. *βαλανάγρα κλείς.* Σου(ι)δ., ἐν λ. *ἡ κλεὶς παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὴν βάλανον.* – Ηροδ. 3,155: *καὶ τῶν πυλέων τὰς βαλανάγρας.* Ξεν., Ἑλλ. 5. 2,29: *καὶ παραδοὺς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυλῶν.* Αἰν. Τακτ. 18,9: *οὕτω τῆς βαλάνου βαλανάγραν ἐποιήσαντο.* Αὐτόθι: *καὶ ἔλαβον τὸν τύπον τῆς βαλάνου πρὸς ὃν τὴν βαλανάγραν ἐποιήσαντο.* Πολυβ. 7.16,5: *τὸν μοχλὸν ἔνδοθεν καὶ τὰς βαλανάγρας.* Πλουτ., Ἠθικὰ 705e: *τὴν τὰς ἄλλας πύλας βαλανάγραις καὶ μοχλοῖς καὶ καταρράκταις ὀχυρὰς ἔχουσαν.* Πολυαιν., 1. 38,2: *κελεύει κλεῖσαι τὰς πύλας καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος.* Ὁ Αὐτὸς 2,36: *ἔλαθον ἀπομαξάμενοι τὰς βαλανάγρας καὶ τὰ ἐκμαγεῖα.* 5,24: *καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τὸ τεῖχος.* Αθην. 8, 344f: *νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν.* Θεμιστ., λόγ. 26.315d: *θυρωροῖς καὶ βαλανάγραις.* IG II 2^2(1)1549,8 (Ἀττικῆς). – XI(2), 199A111 (Δήλου): *κατασκευάσαι ἐπὶ τὴν θύραν τῆς παλαίστρας μοχλὸν [κ]αὶ βαλανάγραν.* – Βλ. καὶ λ. **βάλανος**. Διὰ πλείονα, ἐν Handford, The Evidence of Aeneas Tacticus on the βάλανος and βαλανάγρα, JHS 46, 1926,181-184 καὶ fig. 3 ἔνθα σχέδιον βαλανάγρας.

βαλανάριον, τὸ = μικρὸν **βαλανεῖον** (βλ. λ.). SEG 7.417,12 (Δοῦρα, 3ος μ.Χ. αἰ.).

βαλανειόμφαλος καὶ **βαλανιόμφαλος**. Ὁ φέρων **ὀμφαλοὺς** ὁμοίους πρὸς τοὺς τῶν βαλανείων· ἦσαν δὲ οἱ **ὀμφαλοὶ** στρογγύλαι ὀπαὶ ἐξέχουσαι ἐπὶ τῆς ἡμισφαιρικῆς θόλου τῶν ῥωμαϊκῶν βαλανείων, κατασκευαζόμεναι χάριν φωτισμοῦ ἢ ἐξαερώσεως τοῦ κάτωθεν χώρου, ὅπως βλέπομεν καὶ εἰς τὰ τουρκικὰ χαμάμια μέχρι σήμερον. Ησυχ. ἐν λ. *βαλανιομφάλους· οὕτω Κρατῖνος ὠνόμασε τὰς ἐχούσας ὀμφαλοὺς ἄνευ προσώπων, οἱ ὁποῖοι οἱ θόλοι ἐν τοῖς βαλανείοις οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν τοῖς πυέλοις.* Σου(ι)δ., ἐν λ. *βαλανειομφάλους... βαλανεῖον δὲ ἐκλήθη, διότι τὰς βαλάνους ἐσθίοντες τὰ κελύφη ἔκαιον· λέγουσι δὲ ὅτι οἱ πολλοὶ ἐλαττοῦσι τὸν ἀέρα τῷ λουτρῷ, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸν ἕλκοντες.* Κρατιν., παρ' Αθην. 11,501f. Βλ. καὶ **ὀμφαλός**.

βαλανεῖον, τὸ (ἐν τῇ λατ. **balneum**, Oxford LD. Περὶ τῆς ἐτυμ. τῆς λ. βαλανεῖον βλ. Herwerden, LexGr s. et D λ. [σελ. 144]. Frisk, Gr etymW λ. [σελ. 212]). Ὁ διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ μεθ' ὑποκαύστου λειτουργῶν παρ' ἀρχαίοις δημόσιος ἢ ἰδιωτικὸς λουτρών. Σου(ι)δ. λ. *βαλανιόμφαλος.* Αριστοτ. 822b19: *ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς βαλανείοις ἡ θερμότης τὴν ὑγρότητα ἐφέλκεται καὶ ταύτην εἰς ἀτμίδα μεταστρέφει.* Βλ. καὶ 824b25.936b19. – 952a17: *ἐὰν μέν τις ἐκ βαλανείου κλέψῃ ἢ ἐκ παλαίστρας ἢ ἐξ ἀγορᾶς ἢ τῶν τοιούτων τινός, θανάτῳ ζημιοῦται.* Πολυβ. 26.10,13: *ἐλούετο δὲ κἂν τοῖς δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βαλανεῖα πεπληρωμένα.* Ὁ

ΑΥΤΟΣ, 30.20,3. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5. 4,3: *πύργος ἕτερος εἴς τε οἴκους πολυτελεῖς καὶ δὴ καὶ βαλανεῖον διῃρημένος.* 5,8: *περίστοά τε καὶ βαλανεῖα.* 7. 8,3: *ἥ τε τῶν οἰκημάτων ἔνδον καὶ στοῶν καὶ βαλανείων κατασκευὴ παντοία καὶ πολυτελὴς ἦν.* ΤΙΜΑΡΧΟΣ παρ' ΑΘΗΝ. 11,501f: *τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον ἐφ' οὗ καὶ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν.* ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 23.277 (DINDORF I, σελ. 449): *εἴς τι βαλανεῖον τῶν ἰδιωτικῶν.* 278 (σελ. 450): *περὶ τοῦ βαλανείου τοῦ πρὸς ταῖς πύλαις ταῖς εἰς Ἔφεσον φερούσαις.* ΠΡΟΚ., πΚτισμ. 3. 4,18: *καὶ στοὰς καὶ βαλανεῖα καὶ θέατρα.* 4. 10,21: *βαλανεῖα καὶ ξενῶνας ᾠκοδομήσατο.* P Oxy 2127,8 (2ος μ.Χ. αἰ.): *εἰς μὲν ὑπόκαυσιν βαλ(ανείου) γ[υμ(νασίου).* P Cair. Zen. IV, 59643,11-12: *καὶ τὰ οἰκήματα τὰ ἐν τῷ βαλανείῳ.* 59745,55: *λίθων γωνιείων τῶν / εἰς τὸ βαλανεῖον.* IG I² 94,37: *ἐντὸς τε̃ς οἰκίας τε̃ς δεμοσίας καὶ τ/ōν πυλο̃ν... βαλανεῖον ἐκφέρουσι.* 385,12 (πρβλ. καὶ 377,10): *--βαλαν[εῖον δε]μόσι[ον.* Βλ. καὶ BGU 1130,1 (1ου π.Χ. αἰ.): *δημόσιον βαλανεῖον.* IG IV 1² 103, 271/272.273 (Ἐπιδαύρου). ΑΥΤΟΘΙ, 109 III 39-40: *τὰν περι][α]γωγὰν τοῦ ὕδατος τοῦ εἰς [τὸ] βα[λανεῖ]ον.* Βλ. καὶ στ. 45. TAM 2(2).365 (Λυκίας)5: *τὸ βαλανεῖον κατεσκεύασεν.* Didyma II 254,9: *κ[αὶ τὸ] [ἔλαιον] μετὰ ἀλείμματος τεθηκὼς... ἐν πᾶσι τοῖς βαλανείοις.* Exp. Arch. GB I, 235, ἀριθ. 125,14 (Ἀγκύρας): *ἐπιμεληθέντα δὲ τῆς κατασκευ[ῆς] τοῦ βαλανείου.* KEIL-PREMERSTEIN, BüRL III, 116 (Τύρου), 17-18: *εἰς τὴν ἐπισ/κευὴν τοῦ μεγάλου βα/λανείου.* Sammelb. III 6305,7: *ἐτελειώθ[η τὰ] ἔργα τοῦ βα[λανείου.* CIG III 4300 W,8 (Add.): *τὸ βαλανεῖον καὶ τὸ πρόστοον κατεσκεύασεν ἐκ θεμελίων.* ΑΥΤΟΘΙ, 5810 (Νεαπόλεως Ἰταλίας): *ἀποκαταστήσας τὸ βαλανεῖον.*

βαλανίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βαλανεῖον** = μικρὸς λουτρών. P Oxy 1430,13 (4ος π.Χ. αἰ.).

βαλανοδόκη, ἡ. Ὀπὴ ἢ κοιλότης δεχομένη τὴν **βάλανον** (βλ. λ.) ἀναφερομένη συνήθως εἰς τὰ πλάγια τοιχώματα τῆς πύλης. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,3: *εἰς τὴν βαλανοδόκην τῶν πυλῶν ἄμμον προενέβαλεν ὅπως ἡ βάλανος ἔξω μένῃ.* 4: *ἐμβαλλομένης κατ' ὀλίγον ἄμμου εἰς τὴν βαλανοδόκην.* 9: *εἰς τὴν βαλανοδόκην λίνου λεπτοῦ καὶ ἰσχυροῦ βρόχου καὶ τὰς ἀρχὰς ἔξω ἀφανεῖς.* 12: *ἐν τῇ βαλανοδόκῃ οὔσης βαλάνου τὸ περίμετρον ᾧδε ἔλαβον.*

βαλανόμφαλος (ἐπίθ. – πρβλ. **βαλανειόμφαλος**). BEKKER, AG λ. *Βαλανομφάλους· τὰς φιάλας τὰς ἐχούσας ὀμφαλοὺς ἄνευ τῶν προσώπων, οἱ ὁποῖοι οἱ τῶν βαλανείων θόλοι.*

βάλανος, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK, Gr. etymW λ. [σελ. 213]· πλείονα ἐν JHS 46,1926,181-184, fig. 1.2.3, ἔνθα σχέδιον βαλάνου καὶ βαλανάγρας) = σιδήριον ἢ καρφίον (λατ. **pessulus**) εἰσερχόμενον διά τινος ὀπῆς εἰς τὸν ξύλινον μοχλόν, ὅστις ἐτίθετο ὄπισθεν τῆς θύρας καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῆς, συρόμενος δὲ εἴς τινα ὀπὴν ἐπὶ τῆς παραστάδος τῆς θύρας ἀνεῳγμένην (βαλανοδόκη), οὕτως ὥστε ὁ μοχλὸς νὰ μὴ δύναται νὰ μετακινηθῇ πρὶν τὸ σιδήριον ἀφαιρεθῇ ἐκ τῆς βαλανοδόκης διὰ κλειδίου ἢ ἀγκίστρου (**βαλανάγρας**, βλ. λ.). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1, 22: *κλῇδες καὶ βάλανοι καὶ τὰ ἐμπίπτοντα τῇ κλειθρίᾳ.* BEKKER, AG λ. [225,9]. ΗΣΥΧ. λ. *βάλανοι: καὶ κλεῖδες.* ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *βαλανάγρα· ἡ κλεὶς παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὴν βάλανον· βάλανος δέ ἐστι τὸ εἰς τὸν μοχλὸν σιδήριον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον· καὶ βάλανοι, τὰ μάγγανα τῆς κλειδώσεως.* – ΘΟΥΚ. 3, 4: *τὰς πύλας... ἔκλησε στυρακίῳ ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου χρησάμενος ἐς τὸν μοχλόν.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 155: *ὅπως μὴ τὴν βάλανον ἐκτρώξεται.* 200: *τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν ἐς τὸν μοχλόν.* ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1159: *... βάλανοι δὲ λέγονται τὰ μάγγανα τῆς κλειδώσεως.* ΑΡΙΣΤΟΤ. 820b11: *οἷον ἐν οἰκίσκοις, ὡς αἱ βάλανοι.* ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,3: *ὅπως ἡ βάλανος ἔξω μένῃ <καὶ> μὴ ἐμβάλληται εἰς τὸ τρύπημα.* ΑΥΤΟΘΙ: *καὶ ἐμβεβλημ[μ]ένας βαλάνους.* ΑΥΤΟΘΙ, 7: *εἰς τὸ τρύπημα ἡ βάλανος.* 12: *πιέζοντες περὶ τὴν βάλανον τὸν πηλόν· ἔπειτα ἀνέσπασαν τὸν πηλὸν καὶ ἔλαβον τὸν τύπον τῆς βαλάνου.* ΚΡΑΤΙΝ., Ἀπόσπ. 2 (CGF II, 69a). ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ἐλευσινιακά, 1, σελ. 190,20: *τετρανεῖ ταῖς βαλάνοις.*

βαλανόω -ῶ, ῥ. Κλείω καλῶς τὴν θύραν διὰ τῆς **βαλάνου** (βλ. λ.), κλειδώνω, ἐξασφαλίζω. ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *βαλανάγρα· καὶ βεβαλάνωται ἀντὶ τοῦ κεκλείδωται.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1159: *πεπύλωται πύλαις καὶ βεβαλάνωται καὶ φυλάττεται κύκλῳ,* ἔνθα ὁ ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΣ λέγει «*καὶ βεβαλάνωται: ἀντὶ τοῦ κεκλείδωται, βάλανοι δὲ λέγονται τὰ μάγγανα τῆς κλειδώσεως.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἐκκλ. 361: *βεβαλάνωκε τὴν θύραν* (= ἐκλείδωσε τὴν θύραν στερρῶς διὰ τῆς βαλάνου). 382: *νῦν μὲν γὰρ οὗτος βεβαλάνωται τὴν θύραν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δράματα (CGF III, 1054): *βαλανῶσαι τὴν θύραν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δαναΐδες = ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,26: *καὶ μὴν καὶ βαλανῶσαι τὴν θύραν ἐκεῖνοι* (οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ) *λέγουσι καί· οὐδεὶς βεβαλάνωκε τὴν θύραν ἐν ταῖς Δαναΐσιν ἔφη Ἀριστοφάνης.*

βαλανωτός, ή, όν. Ὁ ἐφωδιασμένος διὰ βαλάνου, ὁ ἠσφαλισμένος ἢ ἐστερεωμένος διὰ βαλάνου. ΠΑΡΜΕΝ. 1,16 (FPG I, 114): *ὡς σφιν βαλανωτὸν ὀχῆα ἀπτερέως ὤσειε πυλέων ἄπο.* ΞΕΝ., Οἰκ. 9,5: *ἔδειξα δὲ καὶ τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ, θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος.*

βαλβίς, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. [σελ. 113]. FRISK, Gr. etymW λ. [σελ. 214]) = 1) λιθίνη χαμηλὴ στρῶσις ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ σταδίου ἢ τοῦ ἱπποδρόμου φέρουσα χάραγμα ἤτοι γραμμήν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐγίνετο ἡ ἐκκίνησις τῶν δρομέων ἢ τῶν ἵππων ἢ τῶν ἁρμάτων. Ἀργότερον ἐσήμαινε καὶ σχοινίον τεταμένον μεταξὺ δύο ξυλίνων πασσάλων, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐγίνετο ἡ ἐκκίνησις (ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 3,147: *καὶ ὅθεν μὲν ἀφίενται ἄφεσις καὶ ὕσπληγξ καὶ γραμμὴ καὶ βαλβίς.* ΗΣΥΧ. λ. *βαλβίς, ἀφετηρία, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς εἰσόδου καὶ ἐξόδου, καὶ ἄφεσις τῶν ἵππων, καὶ ἡ θύρα τοῦ ἱππικοῦ.* ΣΟΥ(Ι)Δ. καὶ An. Bachm. I, 178: *βαλβίς, βάσις ταπεινή, ἡ ἀφετηρία, καὶ ὁ καμπτός.* ΖΩΝΑΡ. 373. Λεξ. Ρητ. Cant. παρὰ BEKKER, AG 220,31: *βαλβίς, ξύλα δύο τῶν δρομέων, ἀφ' ὧν σχοινίον τι διατέταται, ὃ καλεῖται βαλβίς, ἵνα ἐντεῦθεν ἐκδράμωσιν οἱ ἀγωνιζόμενοι.* MOERIS 103: *βαλβῖδες, αἱ ἐπὶ τῶν ἀφέσεων βάσεις ἐγκεχαραγμέναι, αἷς ἐπέβαινον οἱ δρομεῖς, ἵνα ἐξ ἴσου ἵσταιντο.* Βλ. καὶ ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 3, 1272. – 2) ἐγκοπὴ ἢ ἐξοχὴ κατασκευαζομένη εἰς τὰ τοιχώματα φρέατος ἢ ὀρύγματος ἐφ' ὧν πατοῦντες ἠδύναντο νὰ κατέρχωνται εἰς τὸ βάθος. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., ἔ.ἀ.: *σημαίνει καὶ τὴν ἐκκοπὴν τοῦ φρέατος.* ΕΥΣΤΑΘ. 1404,55: *αἱ ἐν φρέατι καὶ ἄλλοις τοιούτοις ἐγκοπαὶ καὶ ἐξοχαί, δι' ὧν κατίασιν εἰς αὐτά.* – 3) κρηπίς, βαθμὶς οἰκοδομήματός τινος. ΣΟΦ., Ἀντ. 131: *βαλβίδων ἐπ' ἄκρων,* ἔνθα, κατὰ τὸν ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΝ, *κρηπίδων τοῦ τείχους.* ΦΙΛΟΣΤΡ., Ἐπιστ. 13: *Ὀλυμπίασι διελέχθη κατὰ τῶν βαρβάρων ἀπὸ τῆς τοῦ νεὼ βαλβῖδος,* ἤτοι πατῶν ἐπὶ τῆς κρηπῖδος τοῦ ναοῦ. ΒΙΩΝ, Ἀπολλ. 5,5.

βάλλω, ῥ. = 1) τίθημι βάσεις, θεμελιῶ. ΠΙΝΔ., Πυθ. 7,3:

κρηπῖδα βαλέσθαι. Κατ᾽ ἐπέκτασιν μόλις ἀρχίζω νὰ κατασκευάζω. ΠΛΑΤ., Νόμ. 779Β. – 2) κτίζω, οἰκοδομῶ. ΦΙΛΟΣΤΡ., β ᾽Απολλ. 4,13.

βαλός, ὁ = δωρικὸς τύπος τοῦ **βηλὸς** (βλ. λ.), ὅπερ σημαίνει **κατώφλιον** (λατ. **limen**). BEKKER, AG 224,16: *τὸν τῆς θύρας οὐδόν, ὃν Ὅμηρος βηλόν, οἱ δὲ Τραγικοὶ βαλόν*. ΗΣΥΧ. λ. *βαλὸν οὐδὸν... καὶ βαλός*. ΑΙΣΧ., Χοηφ. 569: *εἰ δ᾽ οὖν ἀμείψω βαλὸν ἕρκειον πυλῶν*.

βᾶμα, τὸ = δωρ. τύπος τοῦ **βῆμα** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *βᾶμα· βάσις, βῆμα*. Inscr. Cos 412: *τοῖς θεοῖς τὸ βᾶμα*.

βᾶρις, ἡ (FRISK, Gr. etymW λ. – 2 [σελ. 220]). Ἡ λέξις σημαίνει κυρίως μέγα τεῖχος. ΗΣΥΧ., λ. *βᾶρις... τεῖχος ἢ στοὰ ἢ πύργος*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *βάρεις... τείχη, στοαί, αὐλαί, πύργοι, σφαῖραι· ὁ δὲ ἐπεμέλλετο βαρῶν· τουτέστι τειχῶν*. Βλ. καὶ BEKKER, AG 84,10. – Inscr. GBulg. 400,5 (Ἀπολλωνίας): *ἐπισκευάσας τὸ τρίπυλον καὶ τὴν βᾶριν*. Κατὰ τοὺς ΕΒΔΟΜ. (Ψαλμ. 44,9. Δαν. 9,1) ἐσήμαινεν ὀχυρὰν οἰκίαν, πύργον ἢ καὶ (μτφρ.) ἀνάκτορον.

βᾶρον, τό. Κατὰ τὸν DU CANGE, Gloss. λ. *βάρα* θὰ εἶναι οἱ στηρίζοντες τὸν τροῦλλον πεσσοὶ (ΑΥΤΟΘΙ, ἐν λ. [ΑΝΩΝΥΜΟΣ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς ἁγ. Σοφίας, σελ. 248]: *τὰ βάρα τοῦ μεγάλου τρούλου γύροθεν ἐθεμελίωσε*). Ὅθεν βᾶρον τοῦ διαζώματος (TAM 2(2)408 [2ος μ.Χ. αἰ.]: *τὸ ἑνδέκατον τοῦ δευτέρου διαζώματος βᾶρον*) θὰ σημαίνῃ ἴσως τὸ στήριγμα.

βαροῦλκον, τό. Μηχάνημα ἀνυψώσεως βαρῶν διὰ περιστροφῆς. VITR. 10. 1,1 ROSE: *tertium tractiorum, id autem Graeci βαροῦλκον vocitant*.

βαρυκέφαλος, ον. Ὁ βαρύ, καταθλιπτικὸν παρουσιάζων τὸ ἀνώτατον αὐτοῦ μέρος (ἐπὶ οἰκοδομημάτων). VITR. 3. 3,5:*et ipsarum aedium species sunt varicae, barycephalae*.

βαρύλλιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βάρος** = οἰκοδομικὴ στάθμη. ΗΡΩΝ, Σπ. Ι, 39.

βασ[ε]ίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βάσις** (βλ. λ.). BGU 781iii 6 (1ος μ.Χ. αἰ.). IdD 1417 Bi 136 (2ος π.Χ. αἰ.). HERWERDEN, LexGr s. et D. λ. [σελ. 147].

βασίλειος, ον 1) ὁ ἀνήκων ἢ ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὸν βασιλέα, οἷον οἶκος, θρόνος, ἀνάκτορον, πύλη κτπ. (ἰωνιστὶ καὶ αἰολιστὶ **βασιλήϊος**). ΜΕτυμ. λ. [σελ. 451,49]: *βασίλειος οἶκος*. ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 157: *οἴκοις βασιλείοις*. Χοηφ. 347: *μελάθροις ἐν βασιλείοις*. ΗΡΟΔ. 3, 61: *εἰς τὸν βασίλειον θρόνον* (βλ. καὶ 1, 14: *βασιλήιον θρόνον*). ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἐκκλ. 685: *ἐπὶ τὴν στοὰν ἀκολουθεῖν τὴν βασίλειον*. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 1,853: *δόμος βασιλήιος*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15. 11,5: *βασίλειον στοὰν τριπλῆν*. ΠΑΥΣ. 3.1,5: *οἰκίαι δύο βασίλειαι*. – 2) ἡ καὶ ἄλλως **βασιλικὴ** (ἐνν. στοὰ) = τὸ διαιρούμενον διὰ κιονοστοιχιῶν εἰς πτέρυγας, δημόσιον οἰκοδόμημα ἐν Ῥώμῃ μετὰ στοῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ, χρησιμεῦον ὡς δικαστήριον ἢ πρὸς ἐμπορικὰς συναλλαγάς. VITR. 5. I, 4.7.7.3,9. 5,2. – 3) Βασίλειος θύρα ἢ πύλη ὀνομάζεται εἰς τὰς χριστιανικὰς βασιλικὰς ἡ ἀπὸ τοῦ νάρθηκος εἰς τὸν κυρίως ναὸν ὁδηγοῦσα πύλη τοῦ μεσαίου κλίτους.

βασιλικός, ή, όν = 1) ὁ καὶ ἄλλως **βασίλειος**, DU CANGE, Closs. λ. – ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7. 3,4. ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 347Β.722Β.761Ε. ΖΩΣΙΜ. 249,2 (Βόννης): *βασιλικὴν ᾠκοδόμει στοάν*. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1. 11,6. 69,2.5 (VOGT.). DMITRIEVSKIJ, Τυπ. 660. ΜΜ Ι, 108. – 2) λίθος βασιλικὸς = γωνιαῖος, P Edgar, IV, 59745,47: *λαξοῖς τοῖς τοὺς λίθους βασιλικοὺς ἐργαζομένοις*. – 3) τὸ θηλ. **βασιλικὴ** (λατ. **basilica**), ὡς οὐσιαστικὸν (ἐνν. ἡ στοά). Βλ. ΣΤΡΑΒ. 5.3,8: *καὶ βασιλικὰς στοὰς καὶ ναούς*. IG XII(3),326,18 (Θήρας): *τὴν ἐν τῇ πόλει βασιλικὴν στοάν·* ἀποκαλυφθεῖσα αὕτη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ HILLER VON GAERTRINGEN [Thera I, Berlin 1899,219] ἦτο ὑπόστυλον οἰκοδόμημα φέρον ἀξονικὴν κιονοστοιχίαν ἐκ δέκα κιόνων. – Γενικῶς βασιλικαὶ ἦσαν μεγάλα κλειστὰ καὶ ἐστεγασμένα οἰκοδομήματα, φωτεινὰ καὶ εὐάερα, φέροντα ἐσωτερικὰς κιονοστοιχίας. Ἐν Ἀθήναις τοιαύτη, «στοὰ βασίλειος», ἦτο ἡ ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν βορείως τοῦ Θησείου ἀποκαλυφθεῖσα, φέρουσα ἐσωτερικῶς δύο σειρὰς ἐξ ὀκτὼ κιόνων. Παρὰ τῶν Ἑλλήνων παρέλαβον τοῦ εἴδους τούτου τὰς στοὰς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀποκαλέσαντες ὁμοίως **basilicas** τὰς σχετικὰς στοὰς ἐξυπακουομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ (*porticus*). Τὸν τύπον τοῦ δι᾽ ἐμπορικὰς συνελεύσεις (VITR. 5. 1,4) ἢ δικαστήρια ἢ καὶ διὰ συγκεντρώσεις εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας χρησιμοποιηθέντος οἰκοδομήματος ἢ διαμερίσματος τῆς βασιλικῆς παρέλαβον ἔπειτα οἱ Χριστιανοὶ τῶν 6 πρώτων αἰώνων διὰ τὰς συνελεύσεις – ἐκκλησίας των, ἔνθα ἐτέλουν τὴν λατρείαν των. Διὰ τὴν λέξιν, βλ. ΠΛΟΥΤ., Ποπλ. 15: *εἶδεν ἐν οἰκίᾳ Δομετιανοῦ στοὰν ἢ βασιλικὴν ἢ βαλανεῖον*. VITR. 5. 1,7. – 6. 3,9: *Supra earum epistylia et ornamenta lacunariis ornantur, et inter columnas superiores fenestrae conlocantur; ita basilicarum ea similitudo, non corinthiorum tricliniorum videtur esse*. Βλ. καὶ 5,2. – ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 3, 32: *τὴν δὲ τῆς βασιλικῆς καμάραν πότερον λακωναρίαν ἢ δι᾽ ἑτέρας τινὸς ἐργασίας γενέσθαι σοι δοκεῖ, παρὰ σοῦ γνῶναι βούλομαι*. 53: *βασιλικὴ ἀνοικοδομηθῆναι*. ΑΥΤΟΘΙ: *βασιλικῆς οἰκοδομήματι κοσμεῖσθαι διετάξαμεν*. ΘΕΟΦ., Χρον. 42,4. – ΑΥΤΟΘΙ, 271,14: *μεσόαυλον τῆς βασιλικῆς Ἴλλου κιστέρναν μεγάλην ἐποίησεν*. 278,20: *καὶ τὸ προσκήνιον τῆς βασιλικῆς*. ΜΑΛ., Χρον. 13.339,5: *κοσμήσας τὰς τέσσαρας βασιλικὰς κίοσι μεγάλοις Σαλωνιτικοῖς*. MIGNE, PG 116,1317A: *βασιλικῇ τοῦ ναοῦ*. ΚΩΔΙΝ. σχ. 34,5 (Βόννης): *βασιλικῇ χρυσορόφῳ*. IG 4,674,4 (Ναυπλίας): *σκευ]ασάμενος τὴν βασιλικήν*. Inscr. Cret. IV 361,341: *ἀπὸ τοῦ κίονος τούτου ἕως τῆς βασιλικῆς*. OGIS 511,15 (Αἰζανῶν): *ἀναθέντα καὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἐν τῇ ἐξέδρᾳ τῆς βασιλικῆς*, ἔνθα ἐξέδρα εἶναι ἡ κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ στενομήκους ὀρθογωνίου τῆς βασιλικῆς κατασκευαζομένη ἡμικυκλικὴ κόγχη, τὴν ὁποίαν παρέλαβον ὁμοίως οἱ Χριστιανοί, χρησιμοποιήσαντες αὐτὴν ὡς τὸ κατ᾽ ἐξοχὴν ἱερόν. Didyma II 264,8: *[ὁ]πισθ[ο<δό>μ]ο [τ]ῆς βασιλικῆς*. RE V Suppl. 1931,157,9. ByzZ 5,1896,160 (Παλαιστίνης): *ἡ βασιλικὴ μετὰ καὶ τῆς πλακώσεως καὶ τῆς ψηφώσεως καὶ τῶν βαθμῶν*. CIG II 3148,5 (Λυδίας): *στρώσειν τὴν βασιλικήν*. Βλ. καὶ στ. 11. – 3419,11 (Φιλαδελφείας): *εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ προπυλαίου τῆς βασιλικῆς*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2044: *ἀφιερώθη ἡ βασιλικὴ κὲ ἡ θύρα* (βλ. ΑΥΤΟΘΙ, 2189). – 4) Τὸ οὐδ. (**βασιλικόν**, τό), ὡς οὐσ. – Οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ κλῖτος τῶν βασιλικῶν, ἤτοι ἡ μία τῶν τριῶν στενῶν λωρίδων, εἰς ἃς διῃρεῖτο ἐσωτερικῶς ἡ βασιλική. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ἐν ΑΔ 12,1929,69 = Byzantion 4,1927,715: *ἐκέντησεν τὸ θυσιαστήριον κὲ τὸ ἓν βασιλικόν*. Bull. d. l. SAA 41,1956,60,93: *[τὸ] βασιλικὸν συ[ν-]τ[ελου][μέ]νων*. CIG 2782,21 (Ἀφροδισιάδος): *καὶ τὸν ἐν[τὸς] [β]ασιλικὸν αὐτοῦ καὶ τὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἐξόδους*, κλπ. Sitzb. Berlin I 1889,372,16-17 (Σάρδεων): *ὁ ἐργεπιστάτης τῆς τε οἰκοδομῆς[εως καὶ] σκουτλώσεως τοῦ [(ἔξω?) βα]σιλικοῦ*. – Πλείονα περὶ βασιλικῶν βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, βασιλική, τ. 1 καὶ 2. – LANGLOTZ - DEICHMANN, ἐν RAC λ. Basilika. DOWNEY, ἐν AJA 41,1937, 194-211.

βάσιμος (ἐπίθ. – ἐκ τοῦ *βαίνω*) = ὁ προσιτός, ὁ βατός.

ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 18,71: *τὸν τοῦ πτώματος τόπον ἀνακαθάρας ἐποίησε βάσιμον τοῖς θηρίοις.*

βάσις, ἡ = 1) τὸ κάτω μέρος ἀντικειμένου ἢ οἰκοδημήματος ἢ ἀγάλματος, ἤτοι τὸ ἐφ' οὗ βαίνει ἢ στηρίζεται τὸ ἀνώτερον. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 3,9: *βάθρον· οὕτω δὲ ὠνομάζετο καὶ ἡ τῶν ἀνδριάντων βάσις.* ΑΠΟΛΛ., Ὁμ. Λεξ. 404: *κλίσιον ἡ βάσις ἐφ' ἧς κεῖται ὁ θρόνος.* ΗΣΥΧ. λ. *βάσις· στήριγμα· ἕδρα· στάσις.* ΦΩΤ., Λεξ. Συν. λ. *λιθουλκῆσαι: τὸ στῆσαι ἐπὶ τῆς βάσεως τὸ ἀνάθημα.* ΣΟΥ(Ι)Δ., λ. *βωμοί· οὕτως λέγονται αἱ βάσεις, στιβάδες.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *ἕδρα· βάσις, καθέδρα.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.80,4: *τὴν βάσιν... τῶν μεταπυργίων.* ΗΡΩΝ, Βελοπ. 214 (ed. Leipzig, 1853): *ἐπὶ βάσεως πεπηγὼς τρισκελοῦς.* ΠΟΛΥΒ. 1. 48,8 καὶ 9: *αἱ βάσεις τῶν πύργων.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 5,44: *χαλκεῖα... τὰς βάσεις ἔχοντα τετραγώνους.* ΣΤΡΑΒ. 14.1,14: *ἔργα κολοσσικὰ ἱδρυμένα ἐπὶ μιᾶς βάσεως.* ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,22: *καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ* (τοῦ θυσιαστηρίου) *καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι.* Ἐν ΤΙΜ. ΛΟΚΡ. 97E = τὸ κατώτερον μέρος ἐφ' οὗ τι στηρίζεται, στήριγμα, κρηπίδωμα, θεμέλιον. Ἡ λέξις ἐν ἐπιγραφαῖς, IG II 2²(1)1627B331: *βάσεις καταπαλτῶν.* XII(3)420,4 (Θήρας): *μετὰ τῆς ἀντοικοδομῆς καὶ τῆς βάσεως.* IdD 500A11: *πά[χ]ος τῆς βάσεως ποιῶν.* 42: *ξύσει δέ? πάντων τ]ῶν αἰ[ετιαίω]ν τὰς μὲν βάσει(ς) καὶ ἐπιβάσεις καὶ τοὺς [ἁρμοὺς ἐργάσεται?* 1403BbII 28 καὶ 74.1442A79: *ἐπὶ βάσεως λιθίνης.* TAM 2(1)157,2: *τὸ] μνημεῖον ζῶν κ[α]τεσκεύασεν ἐκ θεμελίων σὺν ταῖς περικειμέναις κρηπεῖσιν καὶ βάσεσιν μονολίθοις.* ΑΥΤΟΘΙ 2(3)846,5: *σὺν τῇ παρακειμένῃ ἑκάστῳ βάσι* (sic) *εἰς ἄνστασιν* (sic) *ἀνδριάντων.* SIG 996,15 (Σμύρνης): *Μηνὸς ἄγαλμα ἐπὶ βάσει μαρμαρίνῃ.* JHS 16,1896,231,6 (Καρίας): *γδώσ[ου]σιν τὴν βάσιν.* OGIS 705,6 (Αἰγύπτου): *τὸν ἀνδριάντα σὺν τῇ βάσει ἀνέθηκε.* CIG II 2860, col.I3 (Καρίας): *[κ]α[ὶ] ἐπὶ βάσεως.* 2925: *τὰς β Νείκας σὺν ταῖς βάσεσιν... ἀνέθηκεν.* Epigr. Gr. 805: *ἄγαλμα σὺν βάσει ἀργυρέῃ.* – Παρὰ Βυζαντινοῖς, ΔΟΥΚ., β. Ἱστ. 115,22 (Βόννης): *τὴν βάσιν πήξας καὶ ἀρξάμενος κτίζειν τὰ τείχη.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 370 (Βόννης): *κρατεροῖς ἀραρυῖα θεμείλοις ἐς βάσιν εὐθύγραμμος.* ΑΥΤΟΘΙ 394: *οὐδὲ βάσιν κενεοῖο κατ' ἠέρος ἔτρεσε πῆξαι.* 480: *πεληθεῖσα βάσις μαλθάσσετο πέτρου.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἔκφρ. Ἀμβ. 128 (Βόννης): *λαϊνέης ὑπένερθε βάσιν κρηπῖδος ἐγείρει.* ΑΥΤΟΘΙ 279: *πέτρης Θεσσαλικῆς βάσις ἔμπεδος.* ΑΓΑΘ., Ἱστορ. 1, 10 (Βόννης I. 34,8): *ἐξέκοπτεν καὶ διεκάθαιρεν τὴν βάσιν τῆς οἰκοδομίας.* ΠΟΡΦ. 1. 30,1 (Βόννης): *ἐν τῇ ἐφιδρυμένῃ βάσει.*– 2) ἀρχιτ. μέλος, ἰδιαιτέρως διαμορφωμένον, τιθέμενον κάτωθεν τοῦ κορμοῦ τοῦ ἰωνικοῦ καὶ τοῦ κορινθιακοῦ κίονος ἢ πεσσοῦ. Τοῦ δωρικοῦ κίονος μὴ ἔχοντος ἰδιαιτέραν βάσιν ὡς τοιαύτη χρησιμεύει ὁ στυλοβάτης τοῦ ναοῦ (ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,121: *καὶ στυλοβάτης ἡ τοῦ δωρικοῦ κίονος βάσις.* Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. λ. *στυλοβάτης* [ΠΛΑΤ., κωμ. 628] *τοῦ* (ἐννοεῖται δωρικοῦ) *κίονος ἡ βάσις*). Καὶ εἰς μὲν τὴν Ἀττικὴν ἡ ἰωνικὴ βάσις ἀπετελεῖτο ἐκ δύο **σπειρῶν** καὶ μιᾶς μεταξύ των παρεμβαλλομένης **σκοτίας** ἢ **τροχίλου** εἰς δὲ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰς παρ' αὐτὴν νήσους (Λέσβον, Χίον, Σάμον), ἦτο πολυπλοκωτέρα. VITR. 4. 1,6.7. 10. 2,13.10,4. ΙΩΣΗΠ. Ἰουδ. Ἀρχ. 3. 6,2: *κιονόκρανα μὲν ἀργύρεα, βάσεις δὲ χρυσαῖ σαυρωτῆρσιν ἐμφερεῖς.* ΑΥΤΟΘΙ: *ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου... μέχρι τῆς βάσεως.* 4: *κίονες ἕστασαν χρύσεοι χαλκείαις βάσεσιν ἐφεστῶτες.* ΑΥΤΟΘΙ: *τέσσαρας ἵστησι κίονας ὁμοίως τοῖς ἄλλοις εἰργασμένους καὶ βάσεσιν ὁμοίαις ἐπικειμένους.* 8. 3,6: *κιονίσκοι κατὰ γωνίαν ἑστῶτες τετράγωνοι τὰ πλευρὰ τῆς βάσεως.* ΑΥΤΟΘΙ: *συντετορευμέναι* (αἱ ἀψῖδες) *καὶ τοῖς πλευροῖς τῶν βάσεων προσηνωμέναι ἁρμονίως.* 12. 2,10: *ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ διαζώματος.* Βλ. καὶ 2,9. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰουδ. Πόλ. 7. 5,6: *ὁ μὲν γὰρ μέσος ἦν κίων ἐκ τῆς βάσεως πεπηγώς.* ΠΛΟΥΤ., Δημ. 21: *ἕδρα μὲν ἦν τετράγωνος... συννεύουσα ταῖς ἄνω πλευραῖς, στενοτέραν τῆς βάσεως.* ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 26,32: *καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν* (τῶν στύλων) *τέσσαρες ἀργυραῖ.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2. 7,9: *τοὺς κίονας... ἐπὶ τῶν βάσεων ἐστήριζον.* 11: *κίων... ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως αἰωρούμενος.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 728 (Βόννης): *ὀκτάπλευρος ἔφυ βάσις.* ΠΡΟΚ., Γοτθ. 5. 21,6: *τούτοις δὲ τοῖς κίοσι δοκοὺς ὀκτὼ ἐγκαρσίας ἐνείροντες τέσσαρας μὲν ἄνω, τοσαύτας δὲ πρὸς ταῖς βάσεσιν ἐναρμόζουσιν.* ΚΕΔΡ., σύντl. 1. 518,8 (Βόννης): *ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ κίονος.* 2. 591,20: *κιόνων βάσεις.* ΚΩΔΙΝ., σχ. 35,10 (Βόννης): *εἰς τὰς βάσεις τῶν κιόνων.* ΑΥΤΟΘΙ, 54,16: *στῆλαι σὺν ταῖς βάσεσιν αὐτῶν ταῖς ἐνιστόροις,* ἤτοι ταῖς διακεκοσμημέναις διὰ γλυπτῶν παραστάσεων. – IG VII 3073,103 (Λεβαδείας): *πρῶτον μὲν ἐργᾶται τῶν λίθων πάντων τὰς βάσεις ὀρθάς, ἀστραβεῖς, ἀρραγεῖς, συμμίλτους.* 162: *ἐπιδεί][ξει... τῷ δ' ὑ]παρχιτέκτονι τῶν λίθων πάντων τοὺς ἁρμοὺς καὶ τ[ὰς βά]σεις.* LATTERMANN, grB 83,65 (Λεβαδείας): *ἐπιτομὴν δὲ ποήσει τῶν λίθων (?) ἐκ τοῦ μ]ετώπου παρὰ τὴν βάσιν.* IdD 1403Bb I 11: *βάσιν δὲ καὶ ἀστραγαλίσκους τρεῖς.* Papers ASA III 302 (Μικρᾶς Ἀσίας): *μετάραντας τοὺς κίονας καὶ τὰς βάσεις.* Didyma II 426,10: *οὐχ ἔχον πλινθίδα ὑπὸ μιᾷ τῶν βάσεων* (πλινθὶς ἐνταῦθα εἶναι ἡ τετράγωνος πλίνθος ἡ τιθεμένη ὑπὸ τὰς ἰωνικὰς βάσεις ἀπὸ τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐποχήν.– 3) εἰς τὴν γεωμετρίαν βάσις τριγώνου ἢ τραπεζίου ἢ πυραμίδος ὀνομάζεται μία τῶν πλευρῶν (τοῦ ἰσοσκελοῦς ἰδίᾳ τριγώνου) ἐπὶ τὴν ὁποίαν ἄγεται καθέτως τὸ ὕψος. ΠΟΛΥΒ. 2. 14,7 καὶ 11: *ἡ τοῦ τριγώνου βάσις.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,63: *τὴν ἐπὶ τῆς βάσεως πλευρὰν ἑκάστην.* 64: *τῆς μὲν βάσεως* (τῆς πυραμίδος) *ἑκάστην πλευρὰν ὑπεστήσατο πλέθρων τριῶν.*

βασμιαῖος, ὁ (ἐπίθ.). Ὁ ἀνήκων εις τὸν βασμὸν ἤτοι τὴν βαθμίδα ἢ τὴν κρηπῖδα καὶ ὁ χρησιμεύων ὡς βάσις (στυλοβάτης). Didyma II 25b13: *καὶ βασμιαῖομ* (δηλ. λίθου) *μῆκος ἑπτάποδα, πλάτος τρίποδ[α] ἡμιποδίου.* 27B73: *κατὰ τὴν τρίτην ἐπιστροφὴ[ν βα]σμιαῖον.* 34 καὶ 35,15.21: *βασμιαῖοι δύο.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HAUSSOULLIER, Ét. hMD 172. RPh 43,188. EBERT, FgrB, 11. MARQUAND Gr. archit. 56.

βασμίδιον, τό. Ὑποκ. = βασμίς, βαθμίς. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1, 35 (I. 182,10 Βόννης): *ἐν τῷ βασμιδίῳ.* MIGNE, PG 77.278B.

βασμίς, ἡ = **βαθμίς** (βλ. λ.). ΠΑΥΣ. 8. 6,4: *ἡ κάθοδος εἶχε... βασμίδας ἐμπεποιημένας.* Κῶδιξ VII, 43 MB, τοῦ 1619 (ΕΕΒΣ 3,1926,153, f. 165ʳ: *καὶ ἔστεκεν εἰς τὰς ἐπάνω βασμίδας καὶ ἔβλεπε τοὺς μαστόρους.* ΑΥΤ. 156, f. 180ʳ: *τὰς βασμίδας τῆς ἁγίας τραπέζης.*

βασμός, ὁ. Ἕτερος τύπος τοῦ **βαθμὸς** (βλ. λ.). Εἶναι ὁ ἄλλως λεγόμενος **ἀναβαθμὸς** (βλ. λ.), τὸ σκαλοπάτι ἢ καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις τῆς κρηπῖδος καὶ γενικῶς πᾶσα βάσις, ἐφ' ἧς βαίνει ἄλλο τι ἀρχιτεκτονικὸν μέλος. ΦΡΥΝ., Ἀπόσπ. 155,176: *ἀναβασμοί: διὰ τοῦ σ λεκτέον καὶ οὐ διὰ τοῦ θ. ἀμαθῶν γὰρ τὸ οὕτως λέγειν, δέον ἀναβασμοὶ καὶ βασμοί.* ΣΟΥ(Ι)Δ., λ. *βασμοί: βαθμοί.* IdD 508B10: *καὶ τοὺς βασμούς.* 11: *τὸ στρῶμα σὺν τοῖς βασ[μοῖς].* Didyma II 27B74: *τὸν [ἐ]πὶ τούτου βασμὸν ἱερόν.* AthMitt 33,1908,162,4 (Κυζίκου): *τὸμ πύργον [κα]ὶ βασμὸν οἰκοδομῆσαι.* Βλ. καὶ GDI 5524,10. JÖAI

3,1900,55,13: *καὶ ἀνελεῖν τοὺς ἀρχαίους βασμούς*. Βλ. καὶ λ. **βασμὶς** καὶ **βασμίδιον**.

βαστάζω, ῥ. = στηρίζω, συγκρατῶ. Θεοφ. Συν., 3, 43 (σελ. 146,14 Βόννης): *ἔτι δὲ καὶ κίοσι πέντε Καριανοῖς... τὴν ὀροφὴν βαστάζουσιν*.

βατήρ, ὁ = 1) τὸ ἐφ' οὗ τις πατεῖ ἢ βαίνει, ἡ βάσις καὶ τὸ ἄλλως λεγόμενον **κατώφλιον** ἢ **οὐδὸς** τῆς θύρας. Αμειψιας παρὰ Πολυδ., Ὀν. 2,200: *καὶ βατὴρ ὁ οὐδὸς ἐφ' οὗ βαίνομεν, ὡς Ἀμειψίας: ἐπ' αὐτὴν ἥκεις τὸν βατῆρα τῆς θύρας*. Bekker, AG 224,12: *σημαίνει δὲ καὶ τὸν τῆς θύρας οὐδόν, ὃν Ὅμηρος* **βηλὸν** (βλ. λ.) *οἱ δὲ τραγικοὶ* **βαλὸν** (βλ. λ. – Ησυχ. ἐν λ. *οὐδός· βαθμός, βατὴρ ὁ πρὸ τῆς θύρας, καὶ οὐδὸς* (= ὁδός). Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *οὐδός: φλιά· βατήρ· τὸ κάτω τῆς θύρας ἢ ἔδαφος ἢ βαθμός*. Σου(ι)δ., λ. *οὐδός: φλιά, βατήρ, τὸ κάτω τῆς θύρας*. IG IV 1² 109iii 86: *καὶ τῶν βατήρων τῶν ἐν τοῖς πύ[ργ]οις*. XI(2),145,27.148,68: *βατὴρ τ[ῇ στήλῃ*. 147A19: *στήλη καὶ βατήρ*. Βλ. καὶ στ. 18. – 148,69: [*τ*]*ὸμ βατῆρα ὀρύξαντι*. 153,12: *στῆλαι δύο καὶ βατήρ*. 159A69: *τὴν στήλην καὶ τὸμ βατῆρα*. 166,7. 199C67. 203A56: *βατὴρ τῇ στήλῃ*. 287A122: *ἐργασαμένῳ τὴν στήλην καὶ τὸν βατῆρα*. Διογ. Λαερτ. 3,38: *τὸν βατῆρα θύρας*. – 2) βάσις ἀγάλματος. ΑΕ 1913, σελ. 7,14 (Νισύρου): *εἰς τὸμ βατῆρα τοῦ ἀνδριάντος*. – 3) ἡ ἀφετηρία, τὸ μικρὸν σκάμμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξεκίνουν οἱ ἀθληταὶ τοῦ πεντάθλου εἰς τὸ στάδιον, ἡ ἄλλως λεγομένη **βαλβὶς** (βλ. λ.). Bekker, AG 224,12: *βατήρ· τὸ ἄκρον τοῦ τῶν πενταέθλων σκάμματος, ἀφ' οὗ ἅλλονται τὸ πρῶτον*. Βλ. καὶ Ευσταθ. 1404,56

βατηρίς, ἡ = κλῖμαξ ἢ σανὶς ἀναβαθμίδας ἔχουσα, χρήσιμος πρὸς ἀνάβασιν. Παλ. Ἀνθ. 7, 365.

βάτθρον, τό. Ἕτερος τύπος τοῦ **βάθρον** (βλ. λ. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. Herwerden, LexGr s. et D λ. [σελ. 149]). Ἐπιγραφὴ Θήρας, IG XII(3) 421b4: *ἔτευξεν βάτθρα τάδε*. Βλ. καὶ CIG 2465 (Add.). – Epigr. Gr. 807a4: *βάτθρα τά[δ], ἔσ[τη]σέν τε μέλαν λίθον Ἀρτέμιδος*.

βατὸς (ἐπίθ.). Ὁ ἐφ' οὗ δύναταί τις εὐκόλως νὰ περιπατῇ. Παλ. Ἀνθ. 5. 294,13: *βατὸν ἔπλετο τεῖχος*. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2. 5,3: *βατά τε... τὰ πρὶν ἄβατα καὶ μόνοις ἱερεῦσιν ἐγνωσμένα*.

βαύριον, τὸ = οἴκημα ΜΕτυμ. λ. (389,24: *βαύριον κατὰ Μεσσαπίους σημαίνει τὴν οἰκίαν*).

βηλός, ὁ (δωρ. **βαλός**· διὰ τὴν λέξιν βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. [σελ. 119]. Frisk, Gr. etym W λ. [σελ. 233]: *βηλὸς* < *βῆμα* < *βαίνω*) = τὸ κατώφλιον, ὁ **οὐδὸς** (βλ. λ.) ἢ ἡ **φλιὰ** (βλ. λ.) τῆς θύρας. Ομ., Ἰλ. Α, 591: *ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο*. Αυτοθι, Σχολια (Dindorf): *κοινῶς δὲ σημαίνει ὁ βηλὸς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, ὃ καλεῖται φλιά... εἴρηται δὲ βηλὸς ἀπὸ τοῦ βαίνεσθαι ὡς καὶ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ διοδεύεσθαι... Ἄμεινον δὲ τὸν βατῆρα λέγειν ἤτοι τὴν φλιὰν ἀπὸ τοῦ βαίνειν*. Ἰλ., Ψ, 202: *ἐπέστη βηλῷ ἔπι λιθέῳ*. Ευσταθ. 156,29: *βηλὸς δὲ συνήθως ὁ τῆς οἰκίας βατήρ, παρὰ τὸ βαίνεσθαι, ὡς καὶ οὐδὸς παρὰ τὸ ὁδεύεσθαι*. Bekker, AG 224,15: *τὸν τῆς θύρας οὐδόν, ὃν Ὅμηρος βηλόν, οἱ δὲ τραγικοὶ βαλόν*. Βλ. Αισχ., Χοηφ. 571: *εἰ δ' οὖν ἀμείψω βαλὸν ἑρκείων πυλῶν*. Bekker, ἔ.ἀ. 225,29: ... *ὀξυτόνως δὲ ὁδὸς οἴκου ἢ σταθμός*. Ησυχ. λ. *βηλός· οὐδὸς οἴκου· σταθμός*. Ὁ Αυτος, λ. *βηλοῦ· σταθμοῦ*. Σου(ι)δ., λ. *Βηλός: βαθμὸς θύρας*.

βῆμα, τὸ (εκ τοῦ **βαίνω**· δωριστὶ **βᾶμα**). Ἡ ἐκ τοῦ ῥ. βαίνω παραγομένη λέξις αὕτη εἶχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πλείονας σημασίας, ἐξ ὧν κυριώτεραι 1) ἡ τῆς βάσεως ἢ τοῦ βάθρου, δηλ. ὑψωμένης τινὸς ὁριζοντίας επιπέδου κατασκευῆς ἐφ' ἧς ἔβαινον ἢ ἵσταντο οἱ ῥήτορες (Θουκ. 2, 34.Αντιφων 146,7. Δημοσθ. 53,8), οἱ δικασταὶ (Δημοσθ. 1176,2. Αισχιν. 83,32. Πρβλ. Αριστοφ., Πλ. 382) ἢ οἱ ὑποκριταὶ (ἐν τῷ θεάτρῳ) (Πολυδ., Ὀν. 4,123), ὑπόβαθρον. Bekker, AG 219,28: *βῆμα πλείονα σημαίνει κοινότερον. Ἔστι δὲ οὕτω πως καὶ τὸ λογεῖον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ τὸ ἐν δικαστηρίοις. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ἐκκύκλημα. Ἦν δὲ καὶ ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ βῆμα*. Βλ. καὶ Ησυχ. ἐν λ. *βῆμα*. Σοφ., Οἰδ. Κολ. 193. IG II 2²(1)1665,3: *τῶι τρίποδι ἑκάστῳ βῆμα ποιῆσαι*. IG 3.239 = II 3²(1)5021: *σοὶ τόδε καλὸν ἔτευξε φιλόργιε βῆμα θεήτρου* (πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ λογείου τοῦ Φαίδρου ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ, οὗ εἰκόνα βλ. παρὰ Dörpfeld-Reisch, grT 94 κέ. Πρβλ. Epigr. Gr 820,1). CIG 2681: *τὸ ἀνάλημμα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ κερκίδα καὶ τὸ βῆμα*. IG XI 4,1263 (Δήλου): *κατὰ π[ρ]όσταγ[μα Σαράπιδ]ος? τὸ βῆμα*. IdD 2103,2: *τὰ βήματα ἀνέθηκεν*. AJA 39,1935,335,10 Καρίας): *ἐπὶ βήματος λευκοῦ λίθου*. Βλ. καὶ OGI 219,36. Ditt., SIG 996,8 (Σμύρνης): *καὶ ἔστιν αὐτὸς ὁ θεὸς ἐπὶ βήματος* (= βάτης) *μαρμαρίνου*. 21: *ἀγάλματα... ἐπὶ βήματος ἐμπεφιεσμένα*. Inscr. Cos 412: *τοῖς θεοῖς τὸ βᾶμα*. – 2) τὸ κατὰ μίαν βαθμίδα ὑψωμένον δάπεδον τοῦ ἱεροῦ τῶν χριστιανικῶν ναῶν, ὅπερ τούτου ἕνεκα ἐκαλεῖτο «τὸ ἅγιον βῆμα» καὶ τὸ ὁποῖον πολλάκις ἀπετελεῖτο ἐκ πλειόνων τῆς μιᾶς διαιρέσεων. Du Cange, Gloss. λ. – Επιφ. Μον., ἐν Migne, PG 120.251C: *ἡ προβατικὴ κολυμβήθρα, ἔχουσα πέντε βήματα, αἱ λεγόμεναι στοαί*. Πατρ. Ἱστορ. ΚΠόλεως 203,19 (Βόννης): *αἱ πόρται τοῦ ἁγίου βήματος* (ἱεροῦ). Πορφ., Ἔκθ. 1. 17,12 (Βόννης): *ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ βήματος*. Ὁ Αυτος, 133,6: *διὰ τῆς πλαγίας τοῦ βήματος*. 159,23: *εἰσέρχεται εἰς τὸ βῆμα τὸ ἔνδον*. 164,6: *ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ διέρχεται διὰ τῆς σωλέας*. 183,1: *διὰ τοῦ ὄπισθεν βήματος*. 563,16: *εἰς τὸ δεξιὸν πρὸς ἀνατολὰς μέρος τοῦ βήματος*. Ὁ Αυτος, 2, 24 (623,10): *εἰς τὰς κιγκλίδας τοῦ βήματος, ἤτοι εἰς τὰ ἅγια θύρια*. 625,12. – 639,17: *διὰ τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ βήματος*. Θεοφ., Χρον. 3, 43 (145,5 Βόννης): *συνῳκοδομημένον ἔχει καὶ εὐκτήριον, δύο περιέχον βήματα* (= δύο ἀψῖδας ἱεροῦ). Κωδιν. 76,21 (Βόννης): *σωλέαν, ὃς δὴ βῆμα καλεῖται* (λόγῳ τῆς ὑπὲρ τὸ δάπεδον ὑψώσεως αὐτοῦ). Dmitrievskij, Τυπ. 661: *εἰς τὸ δεξιὸν τέμπλον τοῦ μικροῦ βήματος* (δηλ. τῆς προθέσεως ἢ τοῦ διακονικοῦ). Inscr. Cret IV 401,466: *ἀνεκ[αι]νήσθη τὰ διάστυλα τοῦ βήματος* (τοῦ ναοῦ). Grégoire, Recueil 218: *δηάστηλα. σὺν τῇ στρόση τοῦ βήματος*. – 3) ὁ **ἄμβων** τῶν χριστιανικῶν ναῶν (βλ. λ.).

βηματίζω, ῥ. = μετρῶ διὰ βημάτων. Πολυβ. 34.12,3 (= Στραβ. 7.7,4): *ἡ Ἐγνατία ἐστὶν ὁδὸς πρὸς ἕω, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλωμένη*. Ὁ Αυτος, 3.39,8: *βεβημάτισται καὶ σεσημείωται κατὰ σταδίους*.

βημόθυρον, τὸ (βυζ.) = τὸ ἄλλως **βηλόθυρον** (βλ. λ.) ἢ **ἀμφίθυρον** (βλ. λ. 3), ἤτοι ἡ ὡραία πύλη καὶ συνκδ. τὰ δύο φύλλα τῆς ὡραίας πύλης. Du Cange, Gloss. λ. = *θύρα τοῦ βήματος*. Πατρ. Ἱστορ. ΚΠόλεως 203,18 (Βόννης): *καὶ βημόθυρον μέγα ἐκλεκτόν*.

βησαλικὸς (ἢ **βησσαλικός**· λατ. **bessalis**) (ἐπίθ.) = ὁ ἐξ ὀπτῶν πλίνθων κατεσκευασμένος, πλίνθινος, **βησαλωτός.** Ηρων, Στερ. 1.76. 198,6.205,23. – Τὸ οὐδ. (**βησαλικόν**, τὸ) ὡς οὐσ. = κατασκεύασμα ἐκ πλίνθων, Ηρων, Στερ. 1,76. Βλ. καὶ λ. **βήσαλον**.

βησαλωτὸς (**βησσαλωτός**), ὁ = ὁ ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένος, ὁ πλίνθινος, ὁ ἄλλως **βασαλικός**. Πορφ.,

Ἐκθ. 1, 27,5 (152, 15 Βόννης): *καὶ ἀνέρχεται ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ βησαλωτοῦ καὶ τοῦ κοχλιοῦ.*

βιβλιοθήκη, ἡ (λατ. **bibliothēca** καὶ **bybliothēca**· ἑλληνιστί: **βιβλίων θήκη** [VITR. – Th. l. gr., λ. – LIDD SC. λ. βιβλιοθήκη. Th. l. l. καὶ OxfordLD, λ. bibliothēca]). Συλλογὴ βιβλίων κυρίως δὲ οἰκοδόμημα ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφυλάσσοντο αἱ βύβλοι, ὅθεν καὶ **βυβλιοθήκη** ὀρθότερον εἶναι νὰ γράφηται, ἣν γραφὴν παρέχει καὶ ὁ VITRUVIUS (1. 2,7. 6. 4,1.5,2.7,3. 7, Pref. 7). Εἰς μεταγενεστέρας ἐπιγραφὰς ἀπαντᾷ ἡ διὰ τοῦ *ι* γραφὴ ὡς π.χ. ἐν MAMA VIII 498,13 (Ἀφροδισιάδος): *τὸ [λιθι]κὸν πᾶν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ οἶκον σὺν περιφλ[ιώμασιν] καὶ βιβλιοθήκαις.* – Περὶ τῶν βιβλιοθηκῶν ἐν γένει βλ. EAA λ. (τ. II, 93-99 καὶ fig. 146), μετὰ σχετικῆς βιβλιογραφίας. Ὡσαύτως, RAC λ. (τ. 2,231-274), μετὰ σχετικῆς βιβλιογραφίας καὶ κατόψεως βιβλιοθήκης τῆς Ἐφέσου ἐν σελ. 265/6. Abb. 1. Ἀρχικὴν κάτοψιν τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης βλ. ἐν Ephesos V, 1,3:3.

βλέπω, ῥ. Εἶμαι ἐστραμμένος πρός τινα ὡρισμένην διεύθυνσιν ἢ διαίρεσιν τοῦ ὁρίζοντος. ΞΕΝ., Ἀπομν. 3.8,9: *ἐν ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπούσαις οἰκίαις.* Κύρ. Παιδ. 8. 5,3: *πρὸς ἕω βλέπουσαν ἵστασθαι τὴν σκηνήν.* ΣΤΡΑΒ. 4.1,4: *πέτρα βλέπουσα πρὸς νότον.* IG II 1^2(2)1227,$_{18}$: *καὶ τὸν τοῖχον... τῆς στο[ᾶς] τὸν βλέποντα πρὸς νότον.* IG VII 3073,$_{95}$: *τοῦ τόπου τοῦ πρὸς μεσημβρίαν βλέποντος.*

βλῆτρον, τὸ (ἐκ τοῦ **βάλλω**). Σιδηροῦς ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς ὕλης σύνδεσμος δύο τεμαχίων. ΟΜ., Ἰλ. Ο, 678: *κολλητὸν βλήτροισι.* Βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 60.63. MARQUAND, Gr. arch. 5.

βόλιμος, ὁ. Κατ᾽ ἀναγραμματισμὸν τοῦ **μόλυβος** καὶ **μόλυβδος**. ΜΕτυμ λ. [204,40]: *μόλιβος καὶ κατ᾽ ἐναλλαγὴν βόλιμος, παρὰ Συρακουσίοις.* IG IV 1^2 102,273.$_{275.284.302}$. – 103,$_{62}$: *βολίμου ποὶ τὰ δεσμά,* ἔνθα νοεῖται χρησμὸς πρὸς κάλυψιν τῶν σιδηρῶν συνδέσμων ἵνα ἀποφεύγηται ἡ ὀξείδωσις αὐτῶν. ΑΥΤΟΘΙ, $_{109}$: *βολίμου παροχᾶς.* Βλ. καὶ $_{110.131.132}$. – FD III(5), 19,$_{30}$: *βολίμου συνθέσιος ὀβολοὶ δέκα.* 20,$_5$: *[β]ολίμου τέλος μναῖ δύο, στατῆρες ἴκατι πέντε.*

βότα (λατ. **vota**) = θόλος, ἀψίς, τὸ κν. λεγόμενον ἔγερμα. Νέα μον. Γρ. ΦΩΤΕΙΝΟΥ, 225: *ἔτι δὲ καὶ ταῖς δύο βόταις ὅπου ἔχει ἔξωθεν τοῦ μοναστηρίου.* 228: *γῆ καὶ ἀνάστημα μὲ βόταν, πάτον.* Πρβλ. καὶ τὸ λ. **βοταρίζω** (ΠΑΣΠΑΤΗΣ).

βουλεῖον, τὸ = **βουλευτήριον**. HERWERDEN, LexGr s. et D λ. [σελ. 158]. ΘΩΜ. ΜΑΓ. 168: *βουλευτήριον οὐ βουλεῖον δῆθεν ἀπὸ τοῦ βουλή.* SIG 1011: *στᾶσαι τὰν μὲν στάλαν πρὸ τοῦ ἱεροῦ, τὰν δὲ σα[νίδα εἰς] τὸ βουλεῖον.* ΑΥΤ. 614,34 (Δελφῶν). Bull. épigr. V, 1964-7, σελ. 375 no 200 (Μεσσήνης): *βουλεῖον καὶ... στοὰν ἐπισκευάσειν.*

βουλευτήριον, τό. Τὸ δημόσιον θεατροειδὲς οἰκοδόμημα ἐν τῷ ὁποίῳ συνεσκέπτοντο ἢ συνεδρίαζον οἱ βουλευταί, ἡ σημερινὴ **βουλή**. DU CANGE, Gloss. λ. – ΑΙΣΧ., Εὐμ. 570: *πληρουμένου γὰρ τοῦδε βουλευτηρίου.* 684: *δικαστῶν τοῦτο βουλευτήριον.* ΕΥΡΙΠ., Ἀνδρ. 1097: *ἀρχαί τ᾽ ἐπληροῦντ᾽ ἔς τε βουλευτήρια ἰδίᾳ τε.* ΔΗΜΟΣΘ. 244,2: *ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ στεφανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν τὸν στέφανον.* ΑΥΤΟΘΙ, 284: *τὴν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον.* Αππ., Ἐμφ. Β´ 118: *εἰς τὰ τοῦ βουλευτηρίου παραφράγματα.* Πράξεις Φιλίππου 71(8): ActaAA II. 28,20 LIPSIUS: *ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς τοῦ βουλευτηρίου.* Βλ. καὶ ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 8, 145. – ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 12b § 1 (ed. FOERSTER VIII, 465 §): *ἐν δὲ τῇ αὐλῇ τοῦ βουλευτηρίου... καλὴ δὲ στοῶν ἐν μέσῳ τεττάρων, ἃς ἐποίουν οἱ κίονες* (τοιαύτην αὐλὴν περιβαλλομένην ὑπὸ 4 κιονοστοιχιῶν παρουσιάζει τὸ βουλευτήριον τῆς Μιλήτου (KNACKFUSS, Rathaus u. M., εἰκ. 53). Περὶ βουλευτηρίων, βλ. καὶ DURM, BG^3 σελ. 511, εἰκ. 458. KRISCHER, AntR. MARQUAND, Gr. Arch. 315. EAA λ. (τ. II, 153-155, μετὰ βιβλιογραφίας).

βουλευτικὸς (ἐπίθ.). Τὸ οὐδ. (**βουλευτικόν**, τό), ὡς οὐσ. – Διὰ τῆς λέξεως ἐσημαίνοντο τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Διονύσου πλησιέστατα τῆς ὀρχήστρας ἑδώλια, τὰ ὡρισμένα διὰ τοὺς βουλευτάς. ΗΣΥΧ. λ. *Βουλευτικόν· τόπος τις Ἀθήνησιν ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅπου οἱ βουλευταὶ καθήμενοι ἐθεῶντο.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 794. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 1132,14.

βραχιόλιον, τὸ = Εἶδος ὀχυρώματος, προμαχών. DU CANGE, Gloss. λ. Πρβλ. ΠΟΡΦ., Ἐκθ. 1. 101,9: *βραχιάλιον* (= μῶλος).

βραχυτονέω -ῶ, ῥ. = ἔχω ὀλίγον τόνον, μικρὰν ἐλαστικότητα, ὀλίγον τεντώνομαι. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 53,30.

βύριον, τὸ = οἴκημα. ΗΣΥΧ. λ.

βωλοκοπέω -ῶ, ῥ. Κοπανίζω τὸ εἰς βώλους χῶμα τῶν ἀγρῶν διὰ βαρέος κοπάνου, ὥστε νὰ καταστῇ λεῖον καὶ ἐπίπεδον. ΦΡΥΝ., Ἐπιτ. 54,13: *βωλοκοπεῖν* (ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 761): *τὸ τὰς βώλους τὰς ἐν ταῖς ἀρούραις ἐπανεστῶτες κόπτειν.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,141 (πρβλ. καὶ 10,222): *καὶ βωλοκοπεῖν Ἀριστοφάνης λέγει.* IG II 2^2(1)1672 (Ἐλευσῖνος)$_{45-46}$: *καὶ τὸγ χοῦν ἀπο[φ]ο[ρήσ]ασ[ι] εἰς τὸ θέατρον καὶ βωλοκοπήσασι.* $_{60}$: *τὴν γῆν βωλοκοπήσασι.* Βλ. σχετικῶς MAIER, GriechM 88.

βωμιαῖος, α, ον. Σπανιώτερος τύπος ἀντὶ τοῦ **βώμιος** = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βωμόν. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 35 (= ΗΡΩΔ. 131,27): *καὶ βωμιαῖον ἐσχάρας λαβὼν λίθον.* Βλ. καὶ ΣΤΕΦ. ΒΥΖ. λ. *βωμοί.*

βωμικός, ή, όν. Συνών. τῷ **βώμιος** (βλ. λ.) = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βωμόν. BCH 2,1878,600, ἀριθ. 7: *τὸν σ]ωρὸν σὺν τῷ βωμικῷ ἔργῳ.*

βώμιος, ον. Κατὰ ΣΤΕΦ. ΒΥΖ. λ. *βωμοί· βώμιος ὁ τόπος τῶν θυσιῶν, ὁ πρὸς τὴν ἐσχάραν διάφορος· ὁ μὲν γὰρ οἰκοδομητός, ἡ δὲ σκαπτή.*

βωμίς, ἡ. Ἡ βαθμίς, ἡ βαθμιδωτὴ ὑποδιαίρεσις ἑνὸς κρηπιδώματος ἢ μιᾶς πυραμίδος, ὁ ἀναβαθμός. ΗΣΥΧ. λ. *βωμίδας· ἀναβάσεις.* ΗΡΟΔ. 2. 125,1: *ἐποιήθη δὲ ὧδε αὕτη ἡ πυραμίς, ἀναβαθμῶν τρόπον τὰς μετεξέτεροι κρόσσας, οἱ δὲ βωμίδας ὀνομάζουσι.* IG XI(2),166 (Δήλου)$_4$: *[τὰ]ς βωμίδας οἰκοδ[ομ]ήσαν[τι].* IdD 290,$_{128}$: *καὶ τ]ὰς βωμ[ίδ]ας.* 2226,$_{16-17}$: *καὶ τὰς βωμίδα[ς τ]οῦ ναοῦ ἀνέθηκε.* REG 63,202 (Πέργης). AS 10,62 (Πισιδίας).

βωμισκάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βωμός**. HERWERDEN, Lex Gr. s. et D. λ. [165]. IGSI 1030.

βωμίσκιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **βωμὸς** = μικρὸς βωμός. BGU 162.12 (2/3ος μ.Χ. αἰ.).

βωμίσκος, ὁ = 1) στερεὸν γεωμετρικὸν σχῆμα, οὗτινος αἱ διαστάσεις καταλήγουσιν εἰς ὀρθογώνια καὶ τραπέζια. ΗΡΩΝ, Πνευμ. 191,22: *ἔστω ὁ προειρημένος ναΐσκος ἐπὶ βάσεως τῆς αβγδ, ἐφ᾽ ἧς ἐπικείσθω ὁ βωμίσκος ὁ εδ.* – 2) βάσις ἀγάλματος, στυλοβάτης ΜΑΛ. 482,16. – 3) ὑποκ. τοῦ **βωμὸς** IG II 2^2(1),1534,180 (Ἀττικῆς).

βωμοειδής, ές = ὁ ὅμοιος πρὸς βωμόν. ΠΛΟΥΤ., Θεμ. 32: *κρηπὶς ἐστιν εὐμεγέθης καὶ τὸ περὶ αὐτὴν βωμοειδὲς τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους.* ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. 3.1100A. – Βλ. λ. **βωμόσπειρον**.

βωμός, ὁ (προευκλ. τύπος **βομός**· διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. *βαίνω* [σελ. 112]. FRISK, Gr. etymW, λ. *βαίνω* [σελ. 208]). – Ἡ λ. παραγομένη ἐκ τοῦ ῥ. βαίνω, ἐσήμαινε παρ᾽ ἀρχαίοις.

1) ἔξαρμά τι τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ βάθρον ὀμφαλοῦ (Ομ., 'Ιλ. Θ, 441), ἢ 2) ἐφ' οὗ ἠδύνατο νὰ γίνουν ἔμπυροι θυσίαι (χαρακτηριστικὸν παράδειγμα παρέχει ὁ ἐν 'Ολυμπίᾳ βωμὸς τοῦ Διός, ὅστις ἀπετέλεσεν ἔξαρμα διὰ τῶν διαδοχικῶν προσθηκῶν τῆς ἐκ τῆς καύσεως τῶν ἱερείων τέφρας· πρβλ. Παυσ. 5. 13,8 κἑ. Στεφ. Βυζ. λ. *βωμοί· βωμὸς ὁ τόπος τῶν θυσιῶν ὁ πρὸς τὴν ἐσχάραν διάφορος.* Ευσταθ., 'Ιλ. 722,25: *κτίσμα τι ἁπλῶς καὶ ἀνάστημα, ἐφ' οὗ ἐστὶ βῆναί τι καὶ τεθῆναι*). – 3) ὀρθογώνιον ἢ τετράγωνον κατασκεύασμα συνήθως λίθινον ἀλλ' ἐξ ὠμῶν πλίνθων ἐνίοτε δὲ ξύλινον καὶ ἐκ χρυσοῦ ἢ πολυτίμων λίθων κατασκευαζόμενον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς ἀνατολὰς τῶν ναῶν ἢ καὶ ἐλευθέρως βαῖνον ἐπὶ μιᾶς ἐκ πλίνθων βαθμίδος καὶ χρησιμεῦον διὰ τὰς ἐμπύρους θυσίας (σημειωτέον δ' ὅτι εἰς τὸ κέντρον τῆς ὀρχήστρας τοῦ θεάτρου ὑπῆρχε πάντοτε βωμὸς τοῦ Διονύσου). Αμμων., πΟ & δ. 113 (ed. Klaus Nickau 27): *βωμὸς καὶ ἑστία καὶ ἐσχάρα καὶ μέγαρον διαφέρει, καθὰ καὶ 'Αμμώνιος ὁ Λαμπριεύς.* Αυτοθι: *βωμοὶ μὲν γὰρ οἱ τὰς προσβάσεις ἔχοντες.* Bekker, AG 332 (λ. 'Αγυιᾶς): *ἀγυιεὺς... σημαίνει δὲ τοὺς πρὸ τῶν οἰκιῶν βωμούς, ὡς Σοφοκλῆς μετάγων τὰ 'Αθηναίων ἔθη εἰς Τροίαν φησὶ «λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμός».* 340: *'Αγυιάτιδες· παρ' Εὐριπίδῃ οἱ πρὸ τῶν θυρῶν βωμοί.* Ησυχ. λ. *βωμός· ἱερὸν τέμενος.* 'Ο Αυτος, λ. *βωμοῖς· βαθμοῖς.* Σουιδ., λ. *βωμός· τέμενος καὶ τόπος ἀνάβασιν ἔχων πρὸς τὸ λέγειν ἐπήκοα.* 'Ο Αυτος, λ. *βωμοί· οὕτως λέγονται αἱ βάσεις στιβάδες.* Ευσταθ., 'Οδ. ζ, 305 [= 1564,28]: *βωμὸς μὲν ὁ προσβάσεις ἔχων.* 'Ο Αυτος, 1938,64: *βωμὸς ἰσόπεδος οὐκ ἐκ λίθων ὑψούμενος.* Ευριπ., 'Ιφιγ. ἐν Τ. 405: *βωμοὺς καὶ περικίονας ναούς.* Ηροδ. 1, 131.– 183: *ἔξω δὲ τοῦ νηοῦ βωμὸς ἐστὶ χρύσεος.* 2, 178: *ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμούς.* 4, 108: *βωμοῖσι καὶ νηοῖσι ξυλίνοισι.* Διοδ. Σικ. 1,48: *ὑπαίθριον βωμὸν ᾠκοδομῆσθαι τοῦ καλλίστου λίθου.* 5,47. Διον. Αλκ., Ρωμ. 'Αρχ. 2.31,2: *βωμός τε ὑπόγειος.* 3.22,8: *βωμοὶ... ἱδρυθέντες καὶ ξύλον ὑπὲρ αὐτῶν τέταται δυσὶ τοῖς ἄντικρυς ἀλλήλων τοίχοις ἐνηρμοσμένον.* Στραβ. 3.5,5.6. 4.3,2.– Ιωσηπ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 3.6,8: *βωμὸς χάλκεος ὑπόξυλος.* 'Ιουδ. Πόλ. 5.5,6: *βωμὸς... τετράγωνος... κερατοειδεῖς προανέχων γωνίας.* Αυτοθι: *περιέστεφε δὲ τόν τε ναὸν καὶ τὸν βωμὸν εὔλιθόν τι καὶ χαρίεν γείσιον ὅσον πηχυαῖον τὸ ὕψος.* Παυσ. 5.13,11: *κονιῶσιν οὕτω τὸν βωμόν.* 14,5: *βωμὸς τετράγωνος.* 15,5: *βωμὸς ἐστὶν ἐπιμήκης.* 6.20,11: *βωμὸς δὲ ὠμῆς πλίνθου, τὰ ἐκτὸς κεκονιαμένος.* 24,3 (βωμοί): *καταλύονται γὰρ οὐ χαλεπῶς ἅ τε αὐτοσχεδίως οἰκοδομούμενοι.* 8.22,5: *βωμὸς λίθων λογάδων ἐστι.* Πρβλ. καὶ 2.11,2. 17,5. 29,6. 3.19,3 καὶ 5. 5.13,9. 6.20,9. 20,15. 7.18,11.8.11,1. 15,5. 9.3,7. Ψευδο-Καλλ., β. Μ'Αλεξ. 28,4: *ἐν μέσῳ δὲ (τοῦ τείχους) ἦν βωμὸς χρυσῷ καὶ σμαράγδῳ ᾠκοδομημένος.* Κωδιν., σχ. 37,9 (Βόννης): *βωμοὺς λιθίνους τετραδισίους.* Epigr. gr. 246,3: *καὶ ξεστὸν... βωμόν.* – 'Η λ. ἀπαντᾷ συχνάκις καὶ εἰς ἐπιγραφάς, IG I^2 24,14-15 ('Αττικῆς): *βομὸν λίθινον.* 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II 79/80.205. Βλ. καὶ 374,91.224/225. – Αυτ. II I^2(1)334,19: *ἐπὶ τῷ βωμῷ τῆς ['Αθηνᾶς.* 659,25: *καὶ περιαλε[ῖ][ψ]αι τοὺς βωμούς.* 788,13: *ἀνέθηκεν δὲ καὶ βωμὸν λίθινον ἐκ τῶν ἰδίων.* Βλ. καὶ II I^2(2)1035,52. – 1277,9: *καὶ τὸν βωμὸν ἐξ ἀρχῆς ᾠκοδόμησαν.* 1338,9: *καὶ βωμὸν ἱδρυσ[αμ][ένη.* 11: *τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ τεμένους ἀναιρε[θέντ]ος.* Βλ. καὶ II 2^2(1)1634,34.1642,5.6. – 1672,140: *τὸν βωμὸν τοῦ Πλούτωνος περιαλεῖψαι καὶ κονιάσαι καὶ λευκῶσαι.* Βλ. καὶ 1540,45. Πρβλ. καὶ 1688. – II 3^2(1) 3188,4: *στρώσας [τὸ ἔδαφος τὸ πε]ρὶ τὸν βωμόν.* Βλ. καὶ 3192,3-4. IV I^2 106 I 27 ('Επιδαύρου). 110c4: *ἐργώνα[ι τῶ]μ βωμῶν τὸ στρῶμα.* Βλ. ὁμοίως καὶ 392,5.414,4.509.553,6. – IG 4 203,11 ('Ισθμοῦ): *καὶ τοὺς τῶν πατρίων θεῶν βωμοὺς... ἐποίησεν.* IX(1)691,4 (Κερκύρας): *μισθωτοῖς πὸ τὸμ βωμόν.* XI(2)144A32 (Δήλου): *ῥυμὸς ε[ἰς] βωμὸν IIIII· ξύλα εἰς βωμόν.* 78: *τοὺς βωμοὺς ἀλείψαντι.* 144B11: *τὸμ βωμὸν κονιάσαντι.* Βλ. καὶ 7.15.26.147A12: *καὶ ἐπὶ βωμοὺς ξύλων.* 154A20: *τὸμ βωμὸν ὁμαλίσαντι.* 159A44: *ἐπὶ τὸμ βωμὸν τοῦ Διονύσου λίθους ἐνέγκα[σι.* 161A95: *τὴν θυμέλην τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν τῇ Νήσῳ κονιάσαντι.* 103: *τοὺς βωμούς, τοὺς ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ ἐξαλείψαντι καὶ γῆν ἐνέγκαντι.* 199A95/96: *καὶ βωμοὺς ἐπισκευάσαι.* 203A49: *τοὺς βωμοὺς τοὺς ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ ἐξαλείψαντι.* 287A60: *τὸν [β]ωμὸν τὸν ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ ὑποικοδομήσαντι.* Βλ. καὶ 1306. – IdD 47,1: *βωμὸν ['Αθ]ηνᾶ[ι], 'Απ[ό]λλωνός τε ἀνάθη[μ]α:.* 290,87: *[ἀλεί]ψαντι τοὺς βωμοὺς καὶ τὸν τοῖχον.* 150 *τ]ὸμ βωμὸν κονιάσαι.* 316,103: *χρίσαντι τοὺς βωμούς.* Βλ. καὶ 372A89. – 406A61: *ἐπισκευάσαι τὸν βωμ[όν.* 409A8: *οἰκοδομῆσαι τοὺς βωμούς.* 440A39 : *περιαλείψαντι τοὺς βωμούς.* 442A202: *χρίσαντι τοὺς βωμοὺς τοὺς ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ.* 442B231: *ἐ]ργάσασθαι τῷ βωμῷ τοῦ Διο[νύσου.* 2055,14: *τὰς ψαλίδας καὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν ἀνάβασιν.* 2087,8: *τοὺς βωμοὺς καὶ τὸ λιθόστρωτο[ν... ἀνέθηκ[ε]ν.* Βλ. καὶ 2306,5. – XII(2)526a4 ('Ερεσοῦ): *καὶ τοῖς βώμοις ἀ[νέσ]καψε.* Βλ. καὶ (9),25,4. – Αυτ. (3)248,15 ('Ανάφης): *οἰκοδομηθέντος τοῦ τοίχου τὸν βωμὸν καὶ τὸ ξοάνιον κατασπᾶσαι πάλιν ἐς τὸν τοῖχον.* Βλ. καὶ 422,1.1336,1.1337,1.1343,2 (Θήρας). – 1345,4: *βωμοί, ὅσους ἱερεὺς τέμενος κτίσεν.* Αυτ. (5)186 (Πάρου)6: *εἰς ἐπισκευὴν τῆς κρήνης καὶ τοῦ βωμοῦ.* Βλ. καὶ 229,4.244,1. (8) 640,13-14 (Πεπαρήθου): *καὶ τὸν βωμὸν μεταγαγὼν κατεσκεύασεν καθὼς ὁ δ[ῆ]μος παρεκάλεσεν αὐτόν.* Βλ. καὶ IG XIV 433,2.1493,1.1868,9 ('Ιταλίας). TAM 2(1)391,3.2(2)470,2.2(3)794,3 (Λυκίας).– Διττ. SIG 996,17 (Σμύρνης): *βωμὸς μαρμάρινος ἔχων ἀετὸν ἐν ἑαυτῷ Διός.* SEG 13,503,18 ('Εφέσου): *καὶ τὸν βωμὸν κατεσκεύασεν.* 14,770,2 (Προύσης): *ἀνέστησεν τὸν βωμόν.* Βλ. καὶ 7,1089,3. – Διττ., ἐν OGI 90,34 (Αἰγύπτου): *καὶ ἱερὰ καὶ ναοὺς καὶ βωμοὺς ἱδρύσατο.* Βλ. καὶ 65,8. – Sammelb. 5680,19: *παρ' [αὐ]τοῦ ἔξω ἱεροῦ καὶ βωμοῦ καὶ τεμένους καὶ πάσης [σκ]έπης.* 5797,4: *ἀ[ν]οικοδ[όμ]ησεν τὸ[ν] βωμὸν καὶ τὰ συνκύροντα.* Hellenica 6,53,5 ('Ιεροκαισαρείας): *τὸν βωμὸν καὶ τὴν περὶ αὐτὸν θόλον.* Keil-Premerstein, BüRL 37,7-8 (Λυδίας): *ἀνέστησα τοὺς /π]ρογεγραμμένους βωμούς.* Βλ. καὶ Inscr. gr. et lat. de la Syrie I.37,5. Θρακικὰ 8(1937)82, ἀριθ. 21,2 (Τραϊανὴ Αὐγούστα): *τὸν βωμὸν σὺν τῇ τραπέζῃ καὶ κονιατικοῖς καὶ ταῖς ζωγραφίαις ἐκ τῶν ἰδίων ἐποίησα.* 89, ἀριθ. 38,2: *<τ>ὸ<ν> βωμὸν ἐκ τῶν ἰδίων κατ<ε>/σκεύασεν.* – 4) 'Η λέξις ἐσήμαινεν ἐπίσης καὶ τάφον, τύμβον, μνημεῖον. EtymGud 118,20: *σημαίνει δὲ ἡ λέξις* (βωμὸς) *καὶ τάφον, οἷον βωμὸς παρὰ τὸ πωμός τις ὤν, ὁ πῶμα ὂν καὶ σκέπασμα τοῦ νεκροῦ.*– 5) Καθ' Ησυχιον, ἐν λ. *βωμοί· ἔμβολοί τινες οὕτω λεγόμενοι.*

βωμόσπειρον, τό. 'Η λέξις σημαίνει κυρίως τὰς ἑλικοειδεῖς σπείρας τὰς κατασκευαζομένας εἰς τὰ ἄκρα τῆς στέψεως ἐνίων λιθίνων βωμῶν, αἵτινες πολλάκις λέγονται καὶ **βωμοειδεῖς σπεῖραι** (Γρηγ. Νυσσ., 'Επιστ. 25: Migne, PG 46,1100A: *τὸ δὲ τῶν λαοξόων ἔργον οὐ μόνον ἐν τοῖς κίοσίν ἐστι τοῖς ὀκτὼ οὓς χρὴ αὐτοὺς τῷ καλλωπισμῷ*

βελτιῶσαι ἀλλὰ βωμοειδεῖς σπείρας ἀπαιτεῖ τὸ ἔργον). Ἐσήμαινε δὲ φαίνεται ἡ λ. καὶ τὰς ἰωνικὰς μετὰ σπειρῶν βάσεις τῶν κιόνων, CIG II 2782,31 (Ἀφροδισιάδος): *τοὺς κείονας μετὰ τῶν βωμο[σ]πειρῶν καὶ κεφαλῶν κατ[ε]σκευακότα*. Βλ. καὶ BCH 20,1896,395. – ΓΡΗΓ. ΝΑΖ., ἔ.α.: *βωμοειδεῖς σπείρας ἀπαιτεῖ τὸ ἔργον καὶ κεφαλίδας διαγλύφους κατὰ τὸ Κορίνθιον εἶδος*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ EBERT, FgrB 26. PICARD, ἐν REA 1927, 251-253. RdPhil. 44,73 = REG 34,451.

Γ

γᾶ, ἡ. Δωρικὸς τύπος τοῦ **γῆ** (βλ. λ.) = τὸ χῶμα. IG IV 823,45 (Τροιζῆνος): *ἀποφορήσιος γᾶς*, δηλ. ἀποκομιδῆς τοῦ χώματος.

γαβεργός, ὁ. Κυρίως **γαϝεργός**, ὁ ἐργαζόμενος τὴν γῆν. Ὁ ΗΣΥΧΙΟΣ, ἐν λ. τὸ ἑρμηνεύει: *ἔργου μισθωτός*.

γάβος, ὁ (λατ. **fossa, canalis subterraneus**) = ὑπόγειος ὀχετὸς κτιστὸς μετὰ λίθων καὶ ἀσβέστου. DU CANGE, Gloss. λ. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΚΩΔΙΝ., Χρον. 22,17 (Βόννης): *ἐποίησε δὲ καὶ γάβους ἐγχορήγους*.

γάϊνος (ἐπίθ. HERWERDEN, LexGr s. et D λ.). Δωρικὸς τύπος τοῦ **γήϊνος** = ὁ ἐκ γῆς, πηλοῦ κατεσκευασμένος. Ἰδίως ἐπὶ πλίνθων μὴ ὠπτημένων, ὠμῶν. FD III (5)26 col.IA 46/47: *πλίνθους γαΐνας*. 32,9: *οἰκοδομ[ῆ]σαι πλίνθοις γαΐναις*.

γαιοδαίτης, ὁ. Κατὰ τὸ ΜΕτυμ. 223,17: *Γαιοδόται* (γρ. *Γαιοδαῖται*), *οἱ ἀρχιτέκτονες, ἢ οἰκονόμοι, παρὰ τὸ δεῖν, ὃ σημαίνει τὸ μερίζειν, οἱ τὴν γῆν διαμερίζοντες, ὃ ἐστι διαγράφοντες εἰς οἰκήματα*. Ὀρθότερον νομίζομεν τὴν ἐκ τοῦ *δάω* παραγωγὴν τῆς λέξεως. Ἀνάλογον τὸ **κρεωδαίτης**.

γαμματίζω, ῥ. = κάμπτω κατ᾽ ὀρθὴν γωνίαν, ἐπὶ ὁδοῦ ἢ τείχους. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΚΩΔΙΝ., ὀφφ. 4,47.

γαμμοειδής, ές. Ὁ ἐν σχήματι τοῦ κεφαλαίου στοιχείου γάμμα, ἤτοι ὁ κατ᾽ ὀρθὴν γωνίαν καμπτόμενος. BGU 1037,8: *οἰκίαν γαμμοειδῆ καὶ αὐλήν*. Βλ. καὶ ΟΡΕΙΒ. 21: *ἐχέτω δὲ καμπὴν ὁ αὐλίσκος μὴ γαμμοειδῆ* (ἤτοι οὐχὶ ἐντελῶς κατ᾽ ὀρθὴν γωνίαν). Βλ. καὶ λ. **γαμματίζω** (βυζ.).

γανόω -ῶ, ῥ. = 1) λειαίνω διὰ τριβῆς, στιλβώνω, κν. γυαλίζω. ΠΛΟΥΤ., Ἠθικὰ 74d: *Οἱ λιθοξόοι τὰ πληγέντα καὶ περικοπέντα τῶν ἀγαλμάτων ἐπιλεαίνοντες καὶ γανοῦντες*. IG XI 2,144B,5 (Δήλου): *τῆς Ἀφροδίτης τὸ ἄγαλμα γανώσαντι*. IdD 461Ab35: *Νικοκρά[τει] ἐργολαβήσαν[τι] γανῶσαι τὸ ἄγαλμα*. – 2) ἐπιχρίω τὰ χαλκώματα διὰ κασσιτέρου. ΑΝΩΝ., παρὰ DU CANGE λ. *ἐπέχριε μὴ ὀπτηθέντα κεράμια, καὶ γανωθήσεται*. ΕΥΣΤΑΘ. 1188,64. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Comm. 96: *γεγανωμένα χαλκώματα τὰ κασσιτέρῳ κεχρωσμένα*. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (140,9/10 Βόννης): *ἐκ γεγανωμένου χαλκοῦ*.– 3) λόγῳ τῆς λάμψεως ἣν προσέδιδεν ὁ κασσίτερος διὰ τῆς γανώσεως, γανόω μεταφορικῶς ἐσήμαινε καὶ τὸν λελαμπρυσμένον. ΜΕτυμ. λ. (σελ. 223,42): *γεγανωμένος, λελαμπρυσμένος... ἢ κεκαλλωπισμένος*. Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Γανόων* καὶ *γεγανωμένος*. Πρβλ. λ. **γάνωσις**.

γάνωμα, τό. Τὸ στίλβωμα, γυάλισμα. IG IV 1^2 102,97 (Ἐπιδαύρου): *γ]ανώματος ἱμά[ντω]ν ἄλων*.

γάνωσις, ἡ (διὰ τὴν λέξιν βλ. HERWERDEN, LexGr s. et D λ. [σελ. 168]) = 1) ἡ πρᾶξις τῆς λειάνσεως. VITR. 7.9,3: *deinde tunc candela linteisque puris subigat, uti signa marmorea nuda curantur (haec autem ganosis graece dicitur)*. ΠΛΟΥΤ. Ἠθ. 287c: *καὶ τὴν γάνωσιν τοῦ ἀγάλματος*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, βασιλικὴ 2,249.275. ὑλικὰ 2,30.50.50,6. – 2) ἡ ἐπάλειψις. ΜΕτυμ. λ. *ἀλοιμός· ἡ ἐπάνω τῆς τοῦ θαλάμου γανώσεως ἐνιεῖσα ἐπάλειψις καθαπερανεὶ πετάλωσις οὖσα ἐν αὐτῷ*. Βλ. καὶ ROSS, Archäol. Aufs. II. 372,20. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ἔ.ἀ. 2,448. Βλ. καὶ λ. **γανωτὸς** (βυζ.).

γανωτὸς (ἐπίθ. μον· λατ. **virreatus**) = ὁ ἐστιλβωμένος, ὁ γυαλιστερός. DU CANGE, Gloss. λ. (Εὐχολ. σελ. 638, ἔ.ἀ): *εἰς κάκαβον γανωτόν*. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,10 (1, σελ. 72,7 Βόννης): *διὰ τῆς γανωτῆς πύλης τοῦ τρικόγχου*. 68(310,3): *διὰ τῆς γανωτῆς πύλης τοῦ μονοθύρου*. Βλ. καὶ 518,10: *εἰς τὴν γανωτὴν πύλην*. ΑΥΤΟΘΙ, 50 (1,257,21): *οἱ γανωτοὶ πυλῶνες οἱ ἀντίπεπτοι*. 66 (298,3): *διὰ τοῦ γανωτοῦ μονοθύρου τοῦ ἡμικυκλίου*. ΑΥΤΟΘΙ, 469,12.12/13: *καὶ σιδήρων γανωτῶν μετὰ χαρταλαμίων ὁμοίως γανωτῶν βαστάζονται*.

γάπεδον, τό. Δωρικὸς τύπος τοῦ **γήπεδον** (βλ. λ.). IG 4.823,58 (Τροιζῆνος): *γαπέδων τριακατίων*. ΣΤΕΦ. ΒΥΖ. λ. *Γῆ· λέγεται καὶ γήπεδον τὸ πρὸς τοῖς οἴκοις ἐν πόλει κηπίον*.

γάστρα, ἡ (ἰων. **γάστρη**). Ἀρχιτεκτονικὸς ὅρος σημαίνων· 1) μέλος σχήματος γάστρας (γλάστρας) ὡς π.χ. τὸ κορινθιακὸν κιονόκρανον, τοῦ ὁποίου ὁ κάλαθος ὁμοιάζει πρὸς γάστραν. Didyma II 39,4: [... *τὴν κα]ταγλυφὴν τῶν ἐν αὐτοῖς γαστρῶν*. – 2) ὁ ΗΣΥΧΙΟΣ, ἐν λ. ἀρδάνια γράφων *αἱ τῶν κεραμίδων γάστραι*, ἴσως ἐννοεῖ τὰς κοιλότητας τῶν στρωτήρων λακωνικοῦ τύπου κεράμων. Σχετικὰς εἰκόνας βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 1, εἰκ. 63,64 καὶ ἐν Ἔργῳ 1960,166, εἰκ. 182.

γεῖσα, ἡ. Ταυτόσημον τῷ **γεῖσον** (βλ. λ.) = ἡ ἄνω ἐξέχουσα ἀπόληξις οἰκοδομήματος. BEKKER, AG 227,5: *ἔστιν οὖν γεισίπους τὸ ξύλον τὸ ὑποβληθὲν καὶ φέρον τὴν γεῖσαν*. ΑΥΤΟΘΙ: *γεῖσα δέ ἐστιν ἡ στεφάνη, δι᾽ ἧς δῆλον ὅτι παραυτῶν ὑδρορρόη ἐφέρετο*. Λεξ. Ρητ. 231,1: *γεῖσα· τὸ ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς ναῶν ἢ τειχῶν ἐξέχον κυμάτιον· οἱ δὲ τὰ πρὸ τῶν θυρῶν στεγάσματα*. ΗΣΥΧ. λ. *γεῖσα· τὸ ἐν ταῖς οἰκίαις ἢ τειχῶν ἐξέχον κυμάτιον* (ΕΥΡΙΠ., Ὀρ. 1620)· *οἱ δὲ πρὸ τῶν θυρῶν στέγασμα*.

γεισεπίστυλον, τό. Ἐπιστύλιον συνηνωμένον μετὰ γείσου (βλ. λ. **γεῖσον**), οἷον συνηθίζετο κυρίως κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους. MAMA 6,370 (3ος μ.Χ. αἱ.): *τοὺς δύο κείονας καὶ τὸ γεισεπίστυλον καὶ τὰ ἐπ᾽ αὐτῶν ἑστῶτα ἀγάλματα*.

γεισηποδίζω καὶ **γεισιποδίζω** (γράφεται καὶ **γεισσιποδίζω**, ΑΡΠΟΚΡ.), ῥ. Κατασκευάζω ἐξέχον γεῖσον μετὰ ὁριζοντίων στηριγμάτων. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120. BEKKER, AG 231,5 = ΗΣΥΧ. λ. *γεισιποδίζειν τὸ προσβάλειν τὰ γεῖσα ἐν τοῖς τοίχοις*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γεισίπους καὶ γεισιπόδισμα καὶ γεισιποδίζειν: τὸ ἐξέχον τῆς δοκοῦ, ἐφ᾽ οὗ τὸ γεῖσόν ἐστι, γεισίπους καλεῖται καὶ γεισιπόδισμα· γεισιποδίζειν δὲ τὸ ποιεῖν τοῦτο*. ΑΡΠΟΚΡ. λ. (σελ. 286). IG II 1^2 463,113 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *πάροδοι γεγεισηποδι|σ|μέ|ναι|*.

γεισιπόδισμα ἢ **γεισηπόδισμα** (γράφεται καὶ **γεισσιπόδισμα**, ΑΡΠΟΚΡ. λ.), τό. Ὀνομάζεται οὕτω μέρος λιθίνου γείσου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπέληγεν τὸ δάπεδον τοῦ διαδρόμου (παρόδου) τοῦ τοίχου, οὕτως ὥστε τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς ἀπὸ τοῦ δαπέδου τοῦ διαδρόμου νὰ μὴ λείχῃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐπάνω τοίχου. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,81: *αἱ δὲ προβολαὶ τῶν ὑπερῴων οἰκημάτων, αἱ ὑπὲρ τοὺς κάτω τοίχους προύχουσαι, γεισηποδίσματα καὶ τὰ φέροντα αὐτὰς ξύλα γεισήποδες*. ΑΥΤΟΘΙ 7,120: *περιοικοδομεῖν θριγκούς... γεισήποδας, γεισηποδίσματα*. ΑΡΠΟΚΡ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γεισ(σ)ίπους καὶ γεισ(σ)ιπόδισμα καὶ γεισιποδίζειν: τὸ ἐξέχον τῆς δοκοῦ, ἐφ' οὗ τὸ γεῖσόν ἐστι, γεισίπους καλεῖται καὶ γεισιπόδισμα*· IG II 1² 463,63 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἀνατεμεῖ τὸ γ[ε]ι[σ]ηπό[δ]ισμα*. 114: *λιθ]ίνῳ γεισηποδίσματι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. L. HOLLAND, ἐν AJA 54,1950,338. CHOISY, Ét. épigr. 63.114. EBERT, FgrB 32 κέ.

γεισήπους καὶ **γεισίπους** (γράφεται καὶ **γεισσίπους**), ὁ. Τὸ στηρίζον ἢ τὰ στηρίζοντα τὰς ἐξεχούσας ἀπολήξεις τῶν οἰκοδομημάτων ξύλινα στηρίγματα. BEKKER, AG 227,5: *ἔστιν οὖν γεισίπους τὸ ξύλον τὸ ὑποβληθὲν καὶ φέρον τὴν γεῖσαν*. 231,4: *γεισίποδες: αἱ τῶν δοκῶν προταγεῖσαι προοχαί*. ΑΡΠΟΚΡ. λ. ... *τὸ ἐξέχον τῆς δοκοῦ ἐφ' οὗ τὸ γεῖσσόν ἐστι γεισσίπους καλεῖται καὶ γεισσιπόδισμα*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,81 (βλ. λ. **γεισιπόδισμα**). ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *γεισίπους καὶ γεισιπόδισμα καὶ γεισιποδίζειν*. Μ ΕΤΥΜ. λ. (σελ. 229,38): *Γεισίποδες· αἱ ἐγκείμεναι δοκίδες, ἐφ' ὧν τὰ γεῖσα· παρὰ τὸ εἶναι βάσεις τῶν θεμελίων*, ἔνθα, μᾶλλον, πρόκειται περὶ παρανοήσεως, διότι οὐδεμία σχέσις ὑπάρχει πρὸς τὰ θεμέλια. – IG II 1² 463,51 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἢ θρᾶνος ἢ γ[ε]ι[σ]ήπους ἢ γεῖσον λ[ί]θινον ἢ κεραμεοῦν ἢ [ξύλινον...]*.

γείσιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **γεῖσον** (βλ. λ.) = ὁ παρ' Ἕλλησι θριγκὸς ἤτοι τοῖχος σχηματίζων τὸ ἄνω, δηλ. τὸ ὑπὲρ τοὺς κίονας μέρος τοῦ ναοῦ, ὀνομασθὲν οὕτω κατὰ συνεκδοχὴν ἐκ τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ θριγκοῦ μέλους, ἤτοι τοῦ γείσου. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γείσιον καὶ γεῖσος: τὸ ἄκρον τείχους· ἢ στεφάνωμα οἴκου*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,9: *περιέβαλε δὲ τοῦ ναοῦ κύκλῳ γείσιον μὲν κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν τριγχὸν δὲ παρ' Ἕλλησι λεγόμενον*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰουδ. Πόλ. 5.5,6: *περιέστεφε δὲ τόν τε ναὸν καὶ τὸν βωμὸν εὔλιθόν τι καὶ χαρίεν γείσιον ὅσον πηχυαῖον τὸ ὕψος*. 7: *ἐνδοτέρω τοῦ γεισίου*. 6.2,4: *μηδένα τὸ γείσιον ὑπερβαίνειν παραγγέλλειν*. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1100A: *γραφαῖς... εἰς κάλλος κατὰ τὴν τοῦ γεισίου προβολὴν ἐξησκημέναις*.

γεισιποδίζω (βλ. λ. **γεισηποδίζω**).

γεισιπόδισμα (βλ. λ. **γεισηπόδισμα**).

γεισίπους (βλ. λ. **γεισήπους**).

γεῖσον (γράφεται καὶ **γεῖσσον**, ΕΥΡΙΠ., ΑΡΠΟΚΡ.), τό. Ἡ ἐξέχουσα στέψις οἰκοδομήματος (ναοῦ, οἴκου, τοίχου, τείχους, περιδρόμου) ἢ καὶ ἐνίων μερῶν οἰκοδομήματος (ὑπερθυρίων κτλ.) ἰδιαιτέρως δὲ τὸ ἀνώτατον ἐκ τῶν τριῶν μερῶν τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουσι τὸν θριγκὸν τῶν ναῶν. BEKKER, AG 33,24: *γεῖσα ἅπαντα τὰ ἐξέχοντα τῶν τοίχων*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,76: *τὸ δὲ προῦχον τοῦ ὑπερθυρίου γεῖσον καὶ γείσωμα*. 7,120: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον... περιοικοδομεῖν θριγκούς... γεῖσα, γεισώματα*. ΑΡΠΟΚΡ. λ. *γεισσίπους ἐφ' οὗ τὸ γεῖσσόν τι ἐστι γεισσίπους καλεῖται καὶ γεισσιπόδισμα*. ΗΣΥΧ. λ. *αἰετὸς... καὶ ὄροφος καὶ τὸ ἐπὶ τῷ γείσῳ κυμάτιον*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. ἀετὸς... *καὶ κυμάτιον τὸ[ν] ἐν τοῖς γείσοις*, ἔνθα ὅμως ἐκ παρανοήσεως ὁ ΗΣΥΧΙΟΣ θεωρεῖ τὸν **ἀετὸν** (βλ. λ.) ἐνταῦθα *κυμάτιον τὸ ἐν τοῖς γείσοις*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *γεῖσον· στεφάνωμα οἴκου*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γείσιον καὶ γεῖσος: τὸ ἄκρον τείχους ἢ στεφάνωμα οἴκου καὶ γεῖσα τειχῶν ἄκρα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *γεισίπους τὸ ἐξέχον τῆς δοκοῦ, ἐφ' οὗ τὸ γεῖσον ἐστι, γεισίπους καλεῖται καὶ γεισιπόδισμα*. Μ ΕΤΥΜ. 229,34: *τὸ πρὸ τῶν θυρῶν στέγασμα*. ΑΥΤΟΘΙ, 229,38: *γεισίποδες· αἱ ἐγκείμεναι δοκίδες, ἐφ' ὧν τὰ γεῖσα*. – ΕΥΡΙΠ., Ὀρ. 1569: *ἢ τῷδε θριγκῷ κρᾶτα συνθραύσω δέθεν ῥήξας παλαιὰ γεῖσσα, τεκτόνων πόνον*. 1620: *κάταιθε γεῖσα τειχέων*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Φοίν. 1158: *γεῖσ' ἐπάλξεων ἄπο*. 1180: *ὑπερβαίνοντα γεῖσα τειχέων*. ΛΥΣΙΑΣ, παρὰ ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120: *Λυσίου εἰπόντος ἐν τῷ περὶ τοῦ τύπου «τοῦ γείσου συντετελεσμένου καὶ τοῦ κρηπιδαίου»*. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 291: *γεῖσα δὲ αἱ στεφάναι*. 292: *οὐ γεῖσα χραισμήσουσιν, οὐδ' ἐπάλξεις*. Παλ. Ἀνθ. 10.16,5: *ὑπὸ γεῖσα δόμους τεύξασα χελιδών*. IG I² 372 (= STEVENS-PATON, The Erechtheum, σελ. 292 II, 132): *γεῖσα μῆκος τετράποδα*. 188: *γεῖσα ἐπὶ τὸς αἰετός*. II 1² 463,51 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *γεῖσον λ[ί]θινον ἢ κεραμεοῦν*. 54: *ἐπα[νε]λῶν το[ῦ π]εριδρόμου τὰ γε[ῖ]σ[α]*. 72: *γείσοις Κορινθίοις*. ΑΥΤΟΘΙ II 2²(1)1666b9 (Ἐλευσῖνος): *γεῖσα ἐργάσασθαι Ἰωνικὰ Πεν[τεληικά*. 1668,30 (πρβλ. FABRICIUS, ἐν Hermes 17, 1882,553,30, Σκευοθήκη Φίλωνος): *σὺν τῇ τριγλύφῳ ὑπὸ τὸ γεῖσον*. 34: *καὶ γεῖσον ἐπιθήσει ἐπὶ τῶν ὑπερτοναίων*. 38: *ἐπιθήσει ἐπὶ τοὺς τοίχους γεῖσα*. 39: *καὶ γεῖσα ἐπιθήσει καταιέτια* (καταιέτια γεῖσα εἶναι τὰ κεκλιμένα τοῦ ἀετώματος ἅτινα ἦσαν πάντοτε ἰωνικά). 1685b4,5: *τῷ το]ίχῳ γεῖσον ἐπιθ[ήσει*. Βλ. καὶ 1669,35 (Πειραιῶς). XI(2),144A58 (Δήλου): *γεῖσα εἰς τὸ Διοσκούριον*. 62: *παρακομί[σ]α[σι τ]ὰ γεῖσα*. Βλ. καὶ 77.80.108. – IdD 290,125: *τὰ γεῖσα τὰ πεσόντα ἐπιθέν[τι*. 169: *λίθου λευκοῦ γεῖσα ποιῆσαι*. 219: *ἀγαγεῖν γείσων λίθου λευκοῦ πόδας τριακοσίους ἑξήκοντα*. 403,10: *γείσων τῶν ἐπὶ τὰς στοάς*. 406A24: *[τὰ γε]ῖσα τοῦ Κερατῶ[νος]*. 500A22: *ἀναφορ[ὰν ποιῶν τὴν καθήκουσα]ν τῷ γείσῳ*. 27: *γείσων πλάτος πενθημι[π]ό[δια*. 28: *ἐπικόψας δὲ τὸ [γεῖσ]ον κύ[κλ]ῳ ὀρθὸν πρὸς τὴν κ[α][ταφορὰν τὴν καθήκουσαν*. 29: *ἀνο[ί]ξει τοὺς ἀετοὺς ἐπ[ὶ τὸ] ἔνπροσθεν γεῖσον καὶ ἐπὶ τὸ [ὄπισθεν*. 39: *ἐπὶ δὲ τῶν γείσων τῶν καταετίων*.

γεῖσος (γράφεται καὶ **γεῖσσος**), ὁ καὶ τὸ (διὰ τὴν λέξιν βλ. HERWERDEN, LexGr s. et D, App. [σελ. 41] = ἄλλος τύπος τοῦ **γεῖσον**. ΗΣΥΧ. λ. *ἐθρίγκωσεν, ἐπεγείσωσε· γεῖσσος δέ ἐστι τῶν οἰκοδομημάτων ἡ ἀνωτάτω στεφανίς*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γείσιον καὶ γεῖσος: τὸ ἄκρον τείχους ἢ στεφάνωμα οἴκου*. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 7,9: *πάντα ταῦτα ἐκ λίθων τιμίων κεκολαμμένα... ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γεισῶν*. ΑΥΤΟΘΙ, Ἰεζεκ. 40,43: *γεῖσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ*. 41,7: *καὶ ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα*. 43,17: *καὶ τὸ γεῖσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον*. Ἱερ. 52,22: *γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πήχεων τὸ μῆκος, ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ*. IdD 40,40: *καὶ τὰ γείση*. MAMA VIII 498,20 (πρβλ. καὶ REG 19,1906,99,5): *καὶ ζωφόρους καὶ γείση τοῖς κείοσιν ἐπι[τεθεικέναι] πᾶσιν*. JÖAI 28,1933,58,20. Didyma II 35,16: *γείση ἐπὶ τὸ θύρωμα τρία*. 264,10: *γείσεσιν γλυπτοῖς*. SEG 13,521,138 (Περγάμου): *στεγάζοντες αὐτὰς παραχρῆμα γείσεσιν λιθίνοις*. 141: *οὐ τὰ γείση ἐπιτεθήσεται*.

γεισόω -ῶ, ῥ. = ἐφοδιάζω διὰ γείσου καὶ μεταφορικῶς κατασκευάζω στέψιν ἐν ἐξοχῇ. Μ ΕΤΥΜ. 229,40: *καὶ γει-*

σῶσαι καὶ γείσωσις τὸ γῆς ἔκθεμα.

γεισσιποδίζω (βλ. λ. **γεισηποδίζω**).

γεισσιπόδισμα (βλ. λ. **γεισηπόδισμα**).

γεισσίπους (βλ. λ. **γεισήπους**).

γεῖσσον (βλ. λ. **γεῖσον**).

γεῖσσος (βλ. λ. **γεῖσος**).

γείσωμα, τό. Προστατευτικὴ ἐξοχὴ ἐν εἴδει γείσου. Κατὰ Πολυδ., Ὀν. 1,76: *τὸ δὲ προῦχον τοῦ ὑπερθυρίου γεῖσον καὶ γείσωμα.* Αυτοθι, 7,120: *γεῖσα γεισώματα.* Ἐπιγρ. Παλμύρας, ἐν Syria 17,1936,260,7: *σὺν τ(α)ῖς ἐπάνω ἐν γεισώματι νεκροθήκαις,* ἔνθα πιθανῶς τὸ γείσωμα σημαίνει ὅ,τι καὶ ὁ ῥυμὸς (ράφι). Βλ. καὶ 19, 1938,155.

γείσωσις, ἡ. Κατὰ τὰ Anecdota Graeca (σελ. 231,1), *γείσωσις: τὸ τῆς στέγης ἔκθετον,* ἤτοι τὸ προβάλλον ἔξω τοῦ τοίχου τμῆμα τῆς στέγης. Ησυχ. λ. *γείσωσις· τὸ τῆς στέγης ἐξέχον.* ΜΕτυμ. 229,40 (βλ. Αυτ. λ. *γεισίπους*): *καὶ γεισῶσαι καὶ γείσωσις τὸ τῆς γῆς ἔκθεμα* (= ὕψωμα). *Ἀριστοφάνης δὲ καὶ τὰς ὤας τοῦ ἱματίου γεῖσα εἶπε.*

γένειον, τὸ = μέρος τῆς διακοσμήσεως τῆς θύρας ἴσως οἱ **καταλοβεῖς** ἢ **ὦτα** (βλ. λ.). IG XI 2, 165,11 Δήλου): *ἐπὶ τὰς θύρας... καὶ γένεια καὶ ἐπιθύριον.*

γέρανος, ἡ. Ἀνυψωτικὴ μηχανή, ἧς χρῆσις ἐγίνετο καὶ εἰς τὸ θέατρον ἰδίᾳ διὰ τὴν μετέωρον ἐμφάνισιν τῶν θεῶν, οἵτινες διὰ τοῦτο ἐκαλοῦντο καὶ «ἀπὸ μηχανῆς» θεοί. Bekker, AG 235,5: *γέρανος καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ἅρπαξ κατεσκευασμένος ὑπὸ τοῦ μηχανοποιοῦ.* Πολυδ., Ὀν. 4,130: *ἡ δὲ γέρανος μηχάνημά ἐστιν ἐκ μετεώρου καταφερόμενον ἐφ' ἁρπαγῇ σώματος.*

γέρμα, τὸ (μτγν.) = ὁ θόλος. Ἐν ἐγγράφῳ τοῦ 1720: Πασπατης, χΓλωσσ. 97.110.142. Ὁ Πασπατης τὸ παράγει ἐκ τοῦ ἔγερμα· ἀπαντᾷ κν. καὶ ὡς γερμός.

γέφυρα, ἡ = ξυλίνη ἢ λιθίνη κατασκευή, ἐνίοτε καὶ σχοινίνη, ζευγνύουσα ἤτοι συνενοῦσα τὰς ὄχθας ποταμοῦ ἢ τάφρου καὶ χρησιμεύουσα πρὸς διάβασιν τῶν ἀνθρώπων. Ησυχ. λ. *γέφυρα· διαβάθρα· διάβασις.* Ομ., Ἰλ. Ε, 88: *ἐκέδασσε γεφύρας.* 89: *γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσι.* Αισχ., Πέρσ. 736: *γέφυραν ζευκτηρίαν.* Ηροδ. 1,186: *τοῖσι λίθοισι τοὺς ὠρύξατο οἰκοδόμεε γέφυραν, δέουσα τοὺς λίθους σιδήρῳ τε καὶ μολύβδῳ.* Αυτοθι: *τὰ περὶ τὴν γέφυραν ἐκεκόσμητο καὶ γέφυρα ἦν κατεσκευασμένη.* Αυτοθι, 205: *γεφύρας τε ζευγνύων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ.* 4,85 καὶ 97. Αυτοθι, 87: *τὴν γέφυραν, τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλέης Σάμιος.* 7,37: *ὡς δὲ τά τε τῶν γεφυρέων κατεσκεύαστο.* Θουκ. 1,137: *καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν... διάλυσιν.* Πλατ., Κρίτ. 116Α: *καὶ τὴν γέφυραν πλεθριαίαν.* Αυτοθι: *πύργους καὶ πύλας ἐπὶ τῶν γεφυρῶν.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 2.4,17: *τὴν γέφυραν... λῦσαι.* 19: *λύειν καὶ λύσειν τὴν γέφυραν.* 20: *λελυμένης τῆς γεφύρας.* 24: *τὴν γέφυραν ἐζευγμένην.* Διοδ. Σικ. 2,9: *ἡ μὲν οὖν γέφυρα κεδρίναις καὶ κυπαριττίναις δοκοῖς, ἔτι δὲ φοινίκων στελέχεσιν ὑπερμεγέθεσιν κατεστεγασμένη, καὶ τριάκοντα ποδῶν οὖσα τὸ πλάτος.* 18: *ἔζευξε τὸν ποταμὸν κατασκευάσασα πολυτελῆ καὶ μεγάλην γέφυραν.* 13,14: *γεφύρας ἐκ σανίδων κατεσκεύασαν.* 47: *ξυλίνας τοῖς διάρροις ἐπέστησαν γεφύρας.* 15,42: *κατεσκεύαστο... καὶ ξυλίνην γέφυραν.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.24,1: *ξυλόφρακτος* (γέφυρα) *ἄνευ σιδήρου δεδεμένη ταῖς σανίσιν αὐταῖς.* Στραβ. 1.3,18: *γέφυρα ἐστιν ἡ συνάπτουσα αὐτὴν* (τὴν νῆσον) *πρὸς τὴν ἤπειρον.* Ηρωδ., 7.2,1: *τὴν γέφυραν ζεύξας.* Λογγ., κ Δάφνην καὶ Χλόην 1,1 (ESG 1,242): *κεκόσμηται γεφύραις ξεστοῦ καὶ λευκοῦ λίθου.* Ἡ λέξις ἀπαντᾷ παρὰ Βυζαντινοῖς συγγραφεῦσι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς. Δουκ., β. Ἱστ. 27 (Βόννης, σελ. 177, 10/11): *συναρμόσας τὴν γέφυραν διὰ ξύλων μεγάλων δοκῶν.* Προκ., πΚτισμ. 2.10,8: *νεοχμώσας γεφύρας ἑτέρας ζεύγματα τῷ ποταμῷ νέα ἐντέθεικε.* 4.6,16: *τῶν τῆς γεφύρας αὐτόθι ἐρειπίων τε καὶ θεμελίων* [ἐνταῦθα] *κειμένων.* 5.3,10: *γέφυραν... ἐποικοδομεῖσθαι.* Αυτοθι, 19,20: *ἐκ τοῦ τῆς γεφύρας κυρτώματος.* Θεοφ., Χρον. 1, σελ. 41,17 (Βόννης): *γέφυραν... λιθίνην πεποίηκε.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 932: *λιθοτμήτοισι... γεφύραις.* Κεδρ., σύντ I 1, σελ. 725,21b (Βόννης): *ἡ πλεκτὴ γέφυρα ἐκ σχοινίων καὶ ἐρίων ἦν.* Κωδιν., Χρον. 30,14 (Βόννης): *γέφυρα μεγάλη... δώδεκα καμάρας ἔχουσα.* – Ἐν ἐπιγραφαῖς, IG II 1²(2)1126,41 (Ἀττικῆς): *τ]ὰς γεφύρας ἐφακεῖσθαι Ἀμφικτίονας.* 1540,47: *γ]έφυραν ἐξε[ργασ]αμένῳ.* IG V(2)456,5 (Ἀρκαδίας): *ἐπόησε τὴν γέφυραν.* CIG IV 8729 (Λέσβου): *γέγονε ἐκ [βάθ]ρων ἡ καμ[αρωτὴ] ἥ[δε γέφυρα.* IGLS III, 1, 1142,5 (Σελευκείας): *ἐγένοντο αἱ γέφυραι τῶν δύο Μελάντων.* Syria, 6,1925,230, ἀριθ. 11,7/8: *ἡ γέφυρα ἐκ θεμελίων* (sic) *ἀνῳκοδομήθη.*– 2) ὑπόνομος, ὑπόγειος σήραγξ. Φιλοστρ., β. Ἀπολλ. 1,25: *γέφυρα τὰ βασίλεια τὰ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις ἀφανῶς ξυνάπτουσα.*

γεφύριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **γέφυρα**. CIG IV 8704,12: *τοῦ γεφυρίου ἀνικοδομηθέντος.*

γεφυρόω -ῶ, ῥ. Συνενώνω διὰ γεφύρας. Ηροδ. 4,88: *Βόσπορον γεφυρώσας.* 7,24: *καὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν ζεύξαντα γεφυρῶσαι.* 34: *ἐγεφύρουν τοῖσι προσέκειτο.* 36: *ἐγεφυρώθη ὁ πόρος.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.9,2: *ταῖς ἐπιβάθραις γεφυρώσαντες.* Λουκ., Νέρων 2: *ὡς ὁ Βόσπορος ἐγεφυρώθη.* IG I² 81,6 (Ἀττικῆς): *τὸν Ῥετὸν τὸμ παρὰ τõ [ἄ]στεος γεφυρõσαι λίθοις.*

γεφύρωμα, τὸ = ἡ γέφυρα. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.3,7.28.

γεφύρωσις, ἡ = 1) ζεῦξις, σύνδεσις δύο ὄχθῶν διὰ γεφύρας, ἡ κατασκευὴ γεφύρας. Στραβ. 1.3,18: *προσχώσεις ἢ γεφυρώσεις.* Dölger, Schatz. HB. 3,36.– 2) γεφύρωμα, σύστημα γεφυρῶν. Κτησ., Ἀπόσπ. 29: *διέβη τὰς γεφυρώσεις.*

γῆ (δωρ. τύπος **γᾶ**), ἡ = 1) τὸ χῶμα. Ηροδ. 1,179: *ἐκ τῆς τάφρου ἡ γῆ ἀναισιμώθη ἐπλίνθευον τὴν γῆν τὴν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην.* 4,201: *χοῦν γῆς ἐπεφόρησε.* 7,36: *γῆν ἐπεφόρησαν.* Ευριπ., Φοίν. 1203: *γῆς ἴσχομεν κατασκαφάς.* Διοδ. Σικ. 2,10: *ἐσεσώρευτο γῆς ἱκανὸν βάθος.* 3,37: *λίθοις εὐμεγέθεσι καὶ γῇ συνῳκοδόμησαν.* IG II 2²(1)1672,60 (Ἐλευσῖνος): *τοῖς τὴν γῆν βωλοκοπήσασι καὶ διαττήσασιν* (= κοσκινίσασιν). Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923, σελ. 45,45 (Ἀμφιαρείου): *γ[ε]ῖ δι[ε]ττημέν[ε]ι.* IG XI(2) 161Α103 (Δήλου): *καὶ γῆν ἐνέγκαντι.* 104: *γῆ λευκή.* 199Α108: *καὶ χρῖσαι τὸ περιστύλιον γῇ.* Πλείονα, ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,141 (γ. ἐρυθρά), 47,8.50,7 (γ. ἡφαιστειογενής), 46,2.58.63 (γ. θηραϊκή), 143 (γ. κιμωλία), 51,9.53,3.59,2 (γ. λευκή), 76.5.77 (γ. ὀπτή), 52 (γ. Ποτιόλων). – 2) ἔκτασις μὴ ᾠκοδομημένη, οἰκόπεδον ἢ κῆπος. Στεφ. Βυζ. λ. *γῆ· λέγεται καὶ γήπεδον τὸ πρὸς τοῖς οἴκοις ἐν πόλει κηπίον.*

γήινος (*η, ον*). Ὁ ἐκ χώματος (βλ. λ. **γάϊνος**). Λέγεται ἰδίᾳ περὶ τῶν ὠμῶν πλίνθων. Πλατ., Νόμ. 6,778Ε: *χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ δεῖν εἶναι τὰ τείχη μᾶλλον ἢ γήινα.*

γήπεδον, τό. Ὡς γήπεδον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐχαρακτήριζον τὴν παρὰ τὰς οἰκίας ἄκτιστον ἐπιφάνειαν γῆς τὴν χρησιμοποιουμένην ἰδίᾳ διὰ κήπους, τὴν δὲ ὑπὸ κτισμάτων καταλαμβανομένην ἐπιφάνειαν ἐχαρακτήριζον ὡς **οἰκόπεδον** (βλ. λ.). Φρυν., Ἐπιτ. 57,1: *γήπεδα* (Αισχ., Προμ. 830): *διαφέρει γήπεδον οἰκοπέδου· οἰκό-*

πεδον γὰρ οἰκίας κατερριμένης ἔδαφος, γήπεδα δὲ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι προσκείμενα ταῖς οἰκίαις κηπία. Στεφ. Βυζ. λ. *Γῆ· λέγεται καὶ γήπεδον τὸ πρὸς τοῖς οἴκοις ἐν πόλει κηπίον.* Σουιδ. λ. *γήπεδον· τὸ χωρίον· ὥσπερ καὶ οἰκόπεδον, τὸ γῇ καὶ οἰκήμασιν ἀπαρτιζόμενον.*

γιγλυμαῖος (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν **γίγγλυμον** (βλ. λ.), τὸν στρόφιγγα τῆς θύρας. Gloss. λ.

γιγγλύμιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **γίγγλυμος** = μικρὰ στρόφιγξ. Τζετζ., Χιλ. 2,122: *κάτοπτρα... κινούμενα λεπίσι τε καί τισι γιγγλυμίοις.*

γίγγλυμος, ὁ (γράφεται καὶ **γίγλυμος**. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Herwerden, LexGr s. et D λ. [σελ. 174]). Μεταλλικὸν ἐξάρτημα τῶν θυρῶν ἤτοι μικρὸς κυλινδρικὸς ἀξονίσκος κοχλιούμενος ἐπὶ τῶν θυροφύλλων καὶ εἰσερχόμενος εἰς ἀντίστοιχον δακτύλιον προσηλωμένον ἐπὶ τοῦ τετραξύλου ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιεστρέφετο. Εἶναι ὅ,τι ὁ σημερινὸς *μεντεσές*. Πολυδ., Ὀν. 10,22: *τὰ περὶ θύρας... στρόφιγγες καὶ γίγγλυμοι.* Βλ. καὶ 7,108: *μοχλούς, γιγγλύμους, κορώνας, κλεῖθρα, ζυγά.* Ησυχ. λ. (= Λεξ. Ρητ. 232,22. ΜΕτυμ. 231,30): *γιγγλυμός· ὁ στρεφόμενος γόμφος ἐπὶ τῶν θυρῶν· καὶ ἐπὶ τοῦ θώρακος οἱ στροφεῖς.* Σουιδ. λ. *γίγγλυμοι· ἀντεμβολαί τινων ἐξοχῶν πρὸς κοιλότητας.* Ιπποκρ. 452: *ἀντιβαίνουσιν εἰς ἀλλήλους, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς θύραις οἱ γιγγλυμοί.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,4: *δέκα δὲ ἄλλα φάρση πηχῶν τὸ πλάτος τεσσάρων τὸ δὲ μῆκος ὀκτὼ καὶ εἴκοσι, χρυσείους ἔχοντα γιγλύμους.* – IG IV 1², 102,74 (Ἐπιδαύρου): *εἵλετο δακτυλίος τοῖς γιγλύμο[ις ἐς τ]ὸ μέγα θύρωμα.* XI 2,165 (Δήλου),15: *κ[ό]ψαντι εἰς [τούς? γιγ]γλύμους τὴμ πτ[έρ?]ωσιν τῶν θυρῶν.* 29: *καὶ εἰς τοὺς [γιγ]γλύμους τῶν προηνεμίδων θυρῶν.*

γιγγλυμωτός, όν. Ὁ ἐφωδιασμένος διὰ **γιγγλύμων** (βλ. λ.). Φιλ. μηχ., Βελ. 91,29: *ἐχέτω ἑκατέρωθεν γιγγλυμωτὰς σανίδας συγκλειομένας καλῳδίοις.*

γκαθὸς (μτγν.) = ἡ γωνία οἰκίας, ἐσωτερικὴ ἢ ἐξωτερική.

γλαρίς, ἡ. Ἐργαλεῖον τῶν λιθοξόων. Πολυδ., Ὀν. 7,118: *Σοφοκλῆς, ὅπου καὶ ἐργαλεῖα τῶν λατύπων ὀνομάζει λείας καὶ γλαρίδας.* Ὁ Αυτος, 10,147: *οἰκοδόμου σκεύη... γλαρίδες ὡς Σοφοκλῆς ἐν Πριάμῳ.* ΜΕτυμ. λ. (σελ. 233,5): *γλαρίς· λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον.* Ζωναρ. 440: *γλαρίς, λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον κοιλαντικὸν τῶν λίθων.* – IG XI 2, 158A (Δήλου)80: *καὶ γλαρίδα ἄγουσαν.* Αυτοθι 161A87: *καὶ γλαρίδα καὶ σφῆνας καὶ παρασφήνια ποιήσαντι.* Didyma II 41,39: *καὶ εἰς τιμὴν τύ]χων υ. ΙΗ υ. καὶ γλαρίδος.*

γλαφυρία, ἡ (ἰδίᾳ ἐπὶ μαρμάρων) = ἡ λειότης, στιλπνότης. Πλουτ., Ποπλ. 15: (οἱ δὲ κίονες) *πληγέντες αὖθις καὶ ἀναξυσθέντες οὐ τοσοῦτον ἔσχον γλαφυρίας.*

γλυμός, ὁ. Πιθανῶς κακὴ ἐκφορὰ ἀντὶ τῶν *γιγγλυμὸς* (βλ. λ.). IG XI 2,142,49 (Δήλου): *τοὺ]ς γλυμούς.*

γλυπτήρ, ὁ. Ἐργαλεῖον τῶν γλυπτῶν. Παλ. Ἀνθ. 6,68: *γλυπτῆρα σιδήρεον.*

γλύπτης (δωρ. τύπος **γλύπτας**· λατ. **lapidum caesor**), ὁ. Ὁ καλλιτέχνης ὁ λαξεύων λίθους δι' ἀγάλματα καὶ ἄλλα λεπτότερα ἔργα τέχνης. Du Cange, Gloss. λ. *λιθουργοὶ καὶ λιθοκόποι, ἐπὶ τῷ αὐτῷ· λιθοξόος, ὁ κν. γλύπτης.*

γλυπτὸς (ἐπίθ.) = 1) ὁ εἰς γλυφὴν πρόσφορος. Θεοφρ., πΛ 5: *γλυπτοὶ γὰρ ἔνιοι καὶ τορνευτοὶ καὶ πριστοί.* – 2) ὁ γεγλυμμένος, ὁ σκαλισμένος. Du Cange, Gloss. λ. *ἀνώφλι· καὶ τὰ ἀνόφλια γλυπτά.* Παλ. Ἀνθ. 6.64,5: *γλυπτοῖσι... ἄντροις.* 7,422: *γλυπτὸν ὑπὲρ τύμβου κείμενον ἀστράγαλον.* ΠΔ(Ο΄), Δευτ. 4,25. – Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 253 (Βόννης): *ὧν ὑπὸ πέζαν κίονες ἱδρύσαντο καρήατα δέσμια ναλκῷ, γλυπτὰ χρυσεότευκτα.* Κωδιν., πΚτισμ. 87,17 (Βόννης): *τοὺς δὲ κίονας τοὺς δέκα, τοὺς ἐνζῴδους γλυπτούς.* Πατρ. Ἱστορ. ΚΠόλεως, 197,19 (Βόννης): *ὅλον τὸ τέμπλον μὲ τὰ ἅγια θύρη, τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο, τὸ σεσαθρωμένον, τὸ εὔγαλε, καὶ ἔκαμεν αὐτὸ νέον, ὅλον γλυπτὸν μὲ καθαρὸν χρυσάφη.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Didyma II 264,10: *γείσεσιν γλυπτοῖς.* – 3) τὸ οὐδ. (**γλυπτόν**, τὸ) ὡς οὐσ. = γεγλυμμένη παράστασις, ΠΔ(Ο΄), Ἡσ. 44,17. – 4) ἐν πληθ. **γλυπτὰ** = τὰ λατομεῖα, ἔ.ἀ. Κριτ. 3,19.

γλύφανον, τό. Ἐργαλεῖον τοῦ μαρμαραρίου χρησιμοποιούμενον κυρίως ὑπὸ τῶν γλυπτῶν διὰ τὴν λάξευσιν διακοσμητικῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν (κανόνος ᾠῶν, λεσβίου κυματίου, ἀστραγάλων, λεοντοκεφαλῶν, ἀνθεμίων, ἀκρωτηρίων, κττ.) ἀπαιτούντων γλυπτὴν διακόσμησιν. ΜΕτυμ. λ. (σελ. 235,15): *τὸ γλύφον ἐργαλεῖον, ὃ καὶ γλύφανον ὠνόμασε Θεόκριτος.* Ὕμν. Ὁμ. εἰς Ἑρμῆν 41. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 156 (Βόννης): *αὐχένα δ' αὐτοῖς κυκλοτερῆ γλυφάνοισι χάλυψ ἔσφιγξε τορείης.*

γλυφεῖον, τό. Ταυτ. τῷ **γλύφανον**. Λουκ., Ἐνύπν. 13: *καὶ γλυφεῖα καὶ κοπέας καὶ κολαπτῆρας.*

γλυφή, ἡ. Ἡ διὰ τοῦ γλυφάνου ἐργασία καὶ γενικῶς τὸ ἀνάγλυφον. Διοδ. Σικ. 1,48: *γλυφὰς παντοίας καὶ διαπρεπεῖς γραφάς.* 5,44: *κίοσι δὲ μεγάλοις καὶ παχέσιν ὑπήρειστο* (ὁ ναός), *καὶ γλυφαῖς φιλοτέχνοις διειλημμένοις.* 13,82: *γλυφαῖς καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει διαφερούσαις.* 108: *τὰς γλυφὰς καὶ τὰ περιττοτέρως εἰργασμένα περιέκοψεν.* Πλουτ., Ἠθ. 174d: *περιττῶς εἰργασμένα γλυφαῖς τισι καὶ τορείαις.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *αἱ δ' ὀροφαὶ ξύλοις ἐξήσκηντο γλυφαῖς.* Αυτοθι: (κιονοκράνων) ... *κατὰ τὸν Κορίνθιον τρόπον ἐπεξειργασμένων γλυφαῖς ἔκπληξιν ἐμποιούσαις διὰ τὴν τοῦ παντὸς μεγαλουργίαν.* ΠΔ (Ο΄), Παραλ. Β΄ 2,7: *γλύψαι γλυφήν.* Ἰεζεκ. 41,25: *καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν* (τῶν θυρωμάτων) *καὶ ἐπὶ τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ.* Ευσεβ., βΚ/τίνου 1,3: *γλυφαῖς ὕλης ἀψύχου ἀνδρείκελα σχήματα τεκτηνάμενοι.* 2,5: *γλυφαῖς λίθων ἀγάλματα.* 3,36: *τὰ τῆς εἴσω στέγης γλυφαῖς φατνωμάτων ἀπηρτισμένα.* Ὁ Αυτος, Κ/τίνου Τριακ. 11: *λίθων γλυφὰς ὑπερεκπλήττονται.* CIG II 2782,30 (Καρίας): *τὰς λευκολίθους παραστά[δ]ας καὶ τὸ κατ' αὐτῶν εἴλημα μετὰ τῆς γλυφῆς.* REG 74,1961,245 (no. 751): *παντὸς κόσμου καὶ τοῦ τε κλε[ι]σίου καὶ στέγης καὶ γλυφῆς καὶ στρώσεως.* Inscr. Aegypt. ap. LR sIHEg σελ. 454 = CIG III 4832,9: *ἐποίησαν τὴν γλυφὴν καὶ τὴν ζωγραφίαν τοῦ στύλου:* Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2413j: *πάσῃ γλυφῇ.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Α. Ορλανδον, Ὑλικὰ 2,60.61.

γλυφικὴ (θηλ. ἐπιθ. ὡς οὐδ.) = ἡ τέχνη τοῦ γλύφειν, ἡ γλυπτική Epigr. Gr. 841, 4: *γλυφικῆς ἀμφὶ καὶ εὐγραφίης.*

γλυφίς, ἡ = 1) τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ γλύφει τις, τὸ **γλύφανον**, ἡ **σμίλη** (βλ. λ.). ΜΕτυμ. λ. *γλυφή... λέγεται γλυφὶς καὶ τὸ γλύφον ἐργαλεῖον, ὃ καὶ γλύφανον ὠνόμασε Θεόκριτος.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. – 2) πιθανῶς τὸ κιονόκρανον, ἰδίᾳ τὸ κορινθιακόν, λόγῳ τῶν περιτέχνων γλυφῶν τὰς ὁποίας φέρει. ΜΕτυμ. ἔ.ἀ.... *γλυφὴ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ κίονος.* Απολλ. Ροδ., Ἀργον. 3,218: *θριγκὸς δ' ἐφύπερθε δόμοιο λαΐνεος χαλκέῃσιν ἐπὶ γλυφίδεσσιν ἀρήρει.* Αυτοθι, Σχολια: *ἐπὶ χαλκοῖς τορεύμασιν, ἢ χαλκοῖς κιονοκράνοις.* Nonn., Διον. 3,182: *καὶ γλυφίδας καὶ κάλλος ὅλον γραπτοῖο μελάθρου.*

γλύφω, ῥ. Ἐργάζομαι διὰ τοῦ γλυφάνου, ξέω, χαράσσω.

Ησυχ. λ. γλύψαι· ξύσαι, χαράξαι. Σουιδ. λ. καινοπρεπές· γλύψας μεγάλων δοκῶν τὸ μῆκος. ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 2,7: ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σοφὸν... καὶ ἐπιστάμενον γλύψαι γλυφήν. 3,5: καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν... καὶ ἔγλυψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά. Αυτοθι: ἔγλυψε Χερουβὶμ ἐπὶ τῶν τοίχων. Ἰεζεκ. 41, 18: γεγλυμμένα Χερουβίμ. Νονν., Διον. 17,65: δόμον ἔγλυψε. Θεοφ., Χρον. 351,4 (Βόννης): ὥστε τοῦ Ξηρολόφου τοῦ κίονος ἀποπεταλωθῆναι μέρος καὶ ἡ κεφαλὴ γεγλυμμένη τοῦ αὐτοῦ κίονος. Ευσταθ. 1851,34.35. Ὁ Αυτος, Opusc. 360,60: αἵ τε κέδρινοι ὀροφαὶ ὁμαλῶς διήρηνται καὶ γεγλύφανται. Κωδιν., π.Κτισμ. 119,13 (Βόννης): λατομήσας αὐτὸν καὶ γλύψας. Epigr. Gr. 620,4: τύμβον καὶ στήλην καὶ εἰκόνας αὐτὸν ἔγλυψα.

γνώμων, ὁ = 1) ἐργαλεῖον ξύλινον ἢ μεταλλικόν, σχήματος κεφαλαίου γάμμα (Γ) χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν (ξυλουργῶν, μαρμαραρίων κλπ.) πρὸς ὀρθογωνισμὸν λίθων καὶ χάραξιν ὀρθῶν γωνιῶν (90°) (κοινῶς γωνιὰ) (Ορλανδος, ὑλικὰ 2,131. 131,4. 138,2.144,5.143,3). ΑΕ 1948-49, σελ. 137Β6: γνώμονος.– 2) στυλίσκος κατακόρυφος τῶν ἡλιακῶν ὡρολογίων διὰ τῆς σκιᾶς τοῦ ὁποίου ὡρίζετο ἡ ὥρα (ὁ ἄλλως λεγόμενος **σκιοθήρης**). Vitr. 1.6,6: *aeneus gnomon indagator umbrae qui graece sciotheres dicitur.* 9.1,1: *umbra gnomonis aequinoctialis alia magnitudine est Athenis, alia Alexandriae, alia Romae, non eadem Placentiae ceterisque orbis terrarum locis.* Αυτοθι, 6,1: *gnomonumque aequinoctialibus umbris analemmatorum inveniuntur descriptiones.*

γογγύλη, ἡ = τὸ στρογγύλον ξύλον (βλ. λ. **γογγύλος** καὶ **γογγυλίς**). Bekker, AG 1,33 = Φρυν., Ἐπιτ. 59,5: *γογγύλην δὲ τὸ στρογγύλον ξύλον.*

γογγύλιον, τὸ = τὸ στρογγύλον. Σουιδ. λ. *γογγύλιον· στρογγύλον.*

γογγυλίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **γογγύλη** = τὸ μικρὸν στρογγύλον ξύλον. Φρυν., Ἐπιτ. 59,5: *γογγυλίς: οὕτως οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν, ἀλλ' οὐ γογγύλην· γογγύλην δὲ τὸ στρογγύλον ξύλον.*

γογγύλος (ἐπιθ.). Ὁ στρογγύλος, ὁ καμπύλος, ὁ κυλινδρικός. Ησυχ. λ. *γογγύλον· στρογγύλον* (Σοφ., Ἀποσπ. 368). Αισχ., Ἀπόσπ. 199,7: *γογγύλων πέτρων.* Αριστοφ., Εἰρ. 28. Καλλ., Ἀπόσπ. 606(516): *γογγύλος ἐστὶ λίθος.* IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 ii 22: *γογγύλος λίθος ἄθετος ἀντίμορος ταῖς ἐπικρανίτισιν.* 70: *τõ (γο)γγύλο λίθο.* 372E (σελ. 320 VII)7: *τὸ χσύλον τὸ γογγύλον.*

γομόω -ῶ, ῥ. = σημαίνει πιθανῶς ὅ,τι τὸ **γομφόω** (βλ. λ.). P Berol. 966,5 (Herwerden, LexGr s. et D λ. [σελ. 44] βυζ. χρόνων): *ἀναλαβεῖν τὰς θύρας καὶ γομφῶσαι τὰς πλάκας.*

γομφίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **γόμφος,** ἤτοι μικρὸς ξύλινος ἧλος. Ησυχ., λ. *γομφία, ἤγουν γομφωτήρια, ξύλα εἰς γόμφους.*

γόμφος (γράφεται καὶ **γόνφος**), ὁ. Ξύλινος ἢ μεταλλικὸς ἧλος ἢ γενικῶς σῶμά τι χρησιμεῦον εἰς κάθετον σύνδεσιν δύο μεγάλων τεμαχίων ξύλου ἢ λίθου ἢ καὶ εἰς περιστροφὴν αὐτῶν. Φρυν., Ἐπιτ. 57,18: *γόμφος: σφοδρὸς σύνδεσμος.* Ησυχ. λ. *γόμφοις· ταῖς τῶν ξύλων ἁρμογαῖς.* Ὁ Αυτος, λ. *γίγλυμος· ὁ στρεφόμενος γόμφος ἐπὶ τῶν θυρῶν.* Σουιδ. λ. *γόμφοι: μύλοι, σφῆνες, δεσμοί, ἄρθρα, σύνδεσμοι ὀδόντων.* ΜΕτυμ. 237,56 καὶ 53. 238,2 (*Γόμφοι*) *ἐπὶ τῶν σφηνῶν, Γόμφοισι συνάρηρεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἡμετέρων γομφίων ὥσπερ γὰρ ἀσφαλῶς δράσσονται οὗτοι καὶ σφίγγουσι τὰ παραβαλλόμενα αὐτοῖς, οὕτω κακεῖνα τὰς περιτιθεμένας αὐτοῖς σανίδας.* Ευσταθ., Ἰλ. 1350,19: *ἔστωρ, σφήν, ἔμβολος, γόμφος.* – Ομ., Ὀδ. ε, 248: *Γόμφοισι δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρε.* Ησιοδ., Ἔργα 431: *πήξας γόμφοισιν.* Αισχ., Ἐπτ. 542. – Ηροδ. 2,96: *περὶ γόμφους πυκνοὺς καὶ μακροὺς περιείρουσι τὰ διπήχεα ξύλα.* Φιλ. μηχ., Βελ. 278,32 (ed. Leipzig 1853): *ὅπως δὲ πρὸς ἀλλήλους μένωσι, καὶ γόμφοις μὲν συλλαμβάνονται καὶ ἥλοις δὲ διίενται διὰ τῆς στερεᾶς καὶ συγκοινοῦνται.* Πολυβ. 13.7,9: *γόμφοι σιδηροῖ.* Ηρων, Αὐτομ. 252: *ἐν δὲ τῷ τοίχῳ τοῦ πλινθίου τῷ πρὸς τῷ εζ ἐνηλείσθωσαν δύο γόμφοι καθάπερ κανόνια.* Παλ. Ἀνθ. 6.205,8: *καὶ γόμφων οὗτοι τοὶ πίσυρες τορέες.* IG II 2²(1)1627b,298 (Ἀττικῆς): *καὶ γόμφος εἰς.* 1665,17 (Κυνοσάργους): *περὶ γόμφῳ σιδηρῷ.* 1670,9: *ἔχοντας τοὺς γόμφ[ους ὀρθούς.* Βλ. καὶ 1681,3. – 1685b3 (Ἀθηνῶν)4: *τὸν λίθον ἕκαστο|ν περὶ γόμφῳ.* 13: *καὶ γομφῶσ]ει περὶ γόμφοιν σιδη[ροῖν τοὺς λίθους.* Αυτοθι, IV 1² 102 (Ἐπιδαύρου)229: *γόνφων ἐς τὰς θύρας.* 294: *γόνφων ἐς τὰς λεοντοκεφαλάς.* 103,114: *δεζμῶν καὶ γόμφων σιδαρέων.* 131.138. – 106 I 53: *δεσμῶν καὶ γόν[φων.* 89.104. 112,11. – Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,30: *θήσει δὲ γό[μφ|ους, σιδη[ροῦς.* IG VII 3073,73: *ἐμβαλεῖ δὲ καὶ εἰς τούτους γόμφους δέματα καὶ περιμολυβδοχοήσει.* 170: *τὴν δὲ ἐμβολὴν τῶν γόμφων...* (ἐπιδείξει) *αὐτὸς ὁ ἐργώνης.* IdD 290,178 καὶ 186: *γόμφους χαλκοῦς ποιήσαντι.* 366A47: *καὶ τὰ ὀξύινα εἰς τοὺς γόμφους.* 461Ab 44: *ποιήσαντι γόμφ[ους.* 504A10: *ἁρμο]σάτω τοὺς γόμφους εἰς τούς στή[μον]ας.* 15: *θέτω ἕκαστομ πλαίσιον πε[ρὶ γό]μφους.* IG XI 2,158A61: *γόμφων δέκα τεττάρων.* 163A35: *γόμφους καὶ δεσμοὺς εἰς τὴν περιοικο[δόμησιν.* 165,10: *ποιήσαντι γόμφους χαλκοῦς.* Βλ. καὶ στ. 30. 193A90: *ἐργολαβήσαντι γόμφους καὶ δεσμούς.* Βλ. καὶ 199B72.89. – 203B7: *ἐργολαβήσαντι δεσμοὺς καὶ γόμφους.* BCH 35,1911,12,7: *[εἰ?]ς τὰ κιόνια γόμφοι.* SIG 246 ii 40 = FD III (5)27 ii A10: *Θευ]ξενίδαι προεδώκαμεν τετ[άρταν δόσιν γόμφων τριακατίων.* Αυτοθι, 44 = 14/15: *κ]εφαλὰ τῶν δεσμῶν καὶ γό[μφων.* FD III (5)27 col. II A 10.11: *τ]ριμναίου τοῦ γόμφου* (= ἔχοντος βάρος ἢ ἀξίαν τριῶν μνῶν). II, B7: *εἰς τὰ μεθόπι[α] γόμφων σιδαρίων ἕξ, ὁ γόμφος ἕκαστος ἕλκει μνᾶς δύο.* Βλ. καὶ 11.12.35,10/11.

γομφόω -ῶ, ῥ. = 1) συνδέω, συναρμόζω διὰ **γόμφων**. Ησυχ. λ. *γομφῶσαι· συμπῆξαι.* Νονν., Διον. 40,447. Παλ. Ἀνθ. 11,248. IG I² 374, στίχ. VIII 154. Αυτοθι, II 2²(1)1666A22.29/30.75.93 (συμπλ.). – 2) παρεμβάλλω σῶμα τι μεταξὺ δύο ἄλλων, ὥστε ἀμφότερα νὰ παραμένουν ἀκίνητα. Ἐπιγρ. Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν, IG II 1²(1)463,57: *γο]μφώσας διάτοιχα.* Κεδρ. 2.676,14: *τείχεσι διπλοῖς περιεζωσμένον καὶ πέτραις ὥσπερ γεγομφωμένον.* Περὶ γόμφων, βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,190.190,9 (βλ. καὶ 177,2). Jeppesen, Paradeigmata 131.

γόμφωμα, τὸ = 1) διὰ γόμφων συναρμογή. Πλουτ., Μᾶρκ. 15: *τὸ γόμφωμα διέσεισαν καὶ διέσπασαν τοῦ ζεύγματος.*– 2) ταυτ. τῷ **γόμφος** (βλ. λ.). Ὁ Αυτος, Ἠθικὰ 321d: *ὥσπερ γὰρ ὁλκὰς ἢ τριήρης ναυπηγεῖται μὲν ὑπὸ πληγῶν καὶ βίας πολλῆς, σφύραις καὶ ἥλοις ἀρασσομένη καὶ γομφώμασι καὶ πρίοσι καὶ πελέκεσι, γενομένην δὲ στῆναι δεῖ καὶ παγῆναι σύμμετρον χρόνον.*

γόμφωσις, ἡ = ἡ διὰ γόμφων σύνδεσις, συναρμογή. Σχολια εἰς Θεοκρ. 7,105: *τὰς τῶν σανίδων γομφώσεις.*

γομφωτήρ, ὁ = ναυπηγός. Παλ. Ἀνθ. 9,31.

γομφωτήριον, τό. 1) ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ γόμφωσις, **τέρετρον**, κν. τρυπάνι. Σχολια εἰς Ομ., Ὀδ. ε, 246: *πάντα τὰ διατρῆσαι δυνάμενα, γομφωτήρια καὶ τρύπανα.* Ηρων, Αὐτ. 271: *ἐκκοπὰς στενὰς ὡσεὶ γομφωτηρίων.* – 2) συνώνυμον τῷ **γόμφος** (βλ. λ.). IG XI(2) 163A14: *Δεξίῳ γομφωτηρίου.*

γομφωτὸς (ἐπίθ.). Ὁ διὰ γόμφων κατεσκευασμένος. Στραβ. 16.1,11: *διάλυτά τε καὶ γομφωτὰ* (πλοῖα).

γονία = **γωνία** (βλ. λ.).

γονιαῖος = **γωνιαῖος** (βλ. λ.).

γόνφος = **γόμφος** (βλ. λ.).

γόργυρα, ἡ. Οἱ πυθμένες τῶν κοίλων (λακωνικῶν) κεράμων. Ησυχ., ἐν λ. ἀρδάλια· *τοὺς πυθμένας τῶν κεραμίδων, οὓς ἔνιοι γοργύρας καλοῦσιν.* Κατὰ τὸν αὐτὸν Ησυχιον ἀρδάνια ἐλέγοντο *αἱ τῶν κεραμίδων γάστραι.* Βλ. καὶ Σχολια εἰς Ευριπ., Ἄλκ. 99.

γράδος, ὁ (λατ. **gradus**) = βαθμίς. CIG 3,3901: *σὺν τῷ σ[υ]νκρού[σ]τῳ καὶ τῷ γράδῳ κὲ τῷ βωμῷ.* 3902,5: *τὸ σύνκρου[σ]τον καὶ τὸν γράδον σὺν τῷ βωμῷ.* IG Rom. IV 737. Βλ. καὶ Glotta 50,1972,66. E. Kalinka, Antike Denkmäler in Bulgarien 323 καὶ G. Mihailov, Inscr. GBulg 3,1, ἀριθ. 993. Πρβλ. λ. **βαθρικόν, ἐκβάσμωσις**.

γράδωσις, ἡ = ἴσως ἀντὶ τοῦ **ῥάβδωσις**. Θεοφ. Συν. 3,42 (139,21 Βόννης): *ὅτε γὰρ Καριανός, ὃς οὕτω φέρει τὴν κλῆσιν διὰ τὸ ἀπὸ τῆς γραδώσεως ἔχειν ἀπὸ λίθου Καριανοῦ.*

γράμμα, τὸ = διὰ γραμμῶν ἢ χρωμάτων παράστασις σχήματος, ζωγραφία. Πλατ., Πολιτ. 472D: ἀγαθὸν *ζωγράφον εἶναι, ὃς ἂν πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδούς.*

γραμμή, ἡ = 1) ἡ χαρασσομένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εὐθεῖα δι' ἧς καθορίζονται τὰ ὅρια τοῦ οἰκοπέδου οἰκοδομῆς τινος. Στραβ. 17.1,6: *κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ κτίσματος συμβάν· τῶν γὰρ ἀρχιτεκτόνων γῇ λευκῇ διασημαινομένων τὴν τοῦ περιβόλου γραμμήν.* – 2) ἡ ἐπὶ τοῦ λίθου χαρασσομένη εὐθεῖα ἐπὶ τῆς ὁποίας παρετάσσοντο πρὸ τῆς ἐκκινήσεώς των οἱ δρομεῖς, ἡ ἄλλως λεγομένη **ἀφετηρία, ὕσπληγξ** καὶ **βαλβὶς** (βλ. λ.). Αριστοφ., Ἀχαρν. 483. – Bekker, AG 426,19: *ἀπὸ γραμμῆς, οἷον ἀπ' ἀρχῆς· εἴρηται δὲ τῆς ἀπὸ δρομέων γραμμῆς, ἣν ἄφεσιν καὶ βαλβῖδα καλοῦσιν.* Πολυδ., Ὀν. 3,147: *καὶ ὅθεν μὲν ἀφίενται, ἄφεσις καὶ ὕσπληγξ καὶ γραμμὴ καὶ βαλβίς.* – 3) ζωγραφία. Πορφ., Ἐκθ. 336A: *ἐπεὶ ὁ χρυσοτρίκλινος ἀνεγραμμίσθη* (sic) *τῆς προρρηθείσης γραμμῆς.*

γραμμιστὸς = ὁ διὰ ποικιλμάτων διάστικτος, ὁ ζωγραφιστός. Du Cange, Gloss. λ. *γραμμιστής.* Ευσταθ., Ἰλ. 852,11: *ἐκ δὲ τοῦ γράφειν καὶ ἄλλα μὲν παράγονται, ... σὺν ἐκείνοις δὲ καὶ ὁ κατάγραπτος, ἤγουν, ὡς ἡ κοινὴ λαλιά, γραμμιστός, ὃ καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ γράφειν γίνεται καθὰ καὶ ὁ γραπτός.* Βλ. καὶ Comm. 103β: *γραμμιστὸς ὁ κατάγραπτος, ὅτι παρὰ τὸ γράφειν ἢ μᾶλλον παρὰ τὴν γραμμὴν λέγεται.*

γρανίτης (ἐνν. λίθος· βλ. **πιπερᾶτος**, *βυζ.*). Πρβλ. Θεοφ. Συν. 3,42 (140,19 Βόννης). Γ. Σωτηριου, Ἡ βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης, 162. H. Holtzinger, Altchr. u. byzB 31,47.

γραπτὸς (ἐπίθ.). Ὁ γεγραμμένος (ῥῆμ. **γράφω**), ἐζωγραφημένος, ὁ ζωγραφιστός. Ευσταθ., ἔ.ἀ.: *ὁ κατάγραπτος, ἤγουν, ὡς ἡ κοινὴ λαλιά, γραμμιστός, ὃ καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ γράφειν γίνεται καθὰ καὶ ὁ γραπτός.* Ευριπ., Ἀπόσπ. 764: *γραπτοὺς τ' ἐν ἀετοῖσι πρόσβλεψον τύπους.* Nonn., Διον. 3,182: *κάλλος ὅλον γραπτοῖο μελάθρου.* Παλ. Ἀνθ. 7,730: *γραπτὸς ἔπεστι τύπος.* 9.59,5: *εὐόροφον γραπτὸν τέγος.* IdD 1520,26: εἰς *ἀνάθεσιν γραπτῆς εἰκόνος.* MAMA 8, ἀριθ. 412,b8 (Ἀφροδισιάδος): *καὶ εἰκόνας γραπτάς.* Epigr. Gr. 97: *εἰκόνα μὲν γραπτάν.* 1089,8: *π]ε[τροφ]υᾶ [γ]ραπτὴν [σ]υραμένοιο λίθον.* – Τὸ θηλ. (**γραπτή**), ὡς οὐσ. = ἡ ζωγραφία, ὁ ζωγραφικὸς πίναξ, SIG 1068,21 (Πάτμου): εἰκών.

γραφεὺς (δωρ. καὶ ἀρκαδ. τύπος **γροφεύς**, Ησυχ.), ὁ = ὁ ζωγράφος. Ἐπιγρ. Ἐρεχθείου τοῦ 409/8 π.Χ., IG I² 373,42: *γραφεῖ καλύμματα γράφσαντι.* Δημοσθ. 21,562 (Dindorf): *Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα.* Βλ. καὶ Σουιδ. λ. *γραφεύς.*

γραφὴ (δωρ. **γροφά**, IG IV 1² 102), ἡ = ἡ **ζωγραφία** (βλ. λ.), ἡ διακόσμησις καὶ τὸ χρωμάτισμα ἐν γένει. Σουιδ. λ. *γραφή: ζωγραφία.* – Αισχ., Ἀγαμ. 243: *πρέπουσά θ' ὡς ἐν γραφαῖς, προσεννέπειν.* 1329: *βολαῖς ὑγρώσσων σπόγγος ὤλεσεν γραφήν.* Ευριπ., Φοίν. 130: *ἀστερωπὸς ἐν γραφαῖσιν.* Ὁ Αυτος, Τρῳ. 687: *αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς εἰσέβην σκάφος, γραφῇ δ' ἰδοῦσα καὶ κλύουσ' ἐπίσταμαι.* Ὁ Αυτος, Ἴων 271: *δίδωσι δ', ὥσπερ ἐν γραφῇ νομίζεται.* Ὁ Αυτος, Ἱππ. 1005: *οὐκ οἶδα πρᾶξιν τήνδε πλὴν λόγῳ κλύων γραφῇ τε λεύσσων.* Τοῦ Αυτου, Ἀπόσπ. 53, παρὰ Στοβ., Ἀνθ. τόμ. 3,52 (Gaisf): *οὐδ' ἂν γένοιτο γράμμα τοιοῦτ' ἐν γραφῇ οὐδ' ἂν λόγος δείξειεν.* Ηροδ. 2,73: *ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον εἰ μὴ ὅσον γραφῇ.* 182: *ἄγαλμα ἐπίχρυσον Ἀθηναίοις καὶ εἰκόνα ἑωυτοῦ γραφῇ εἰκασμένην.* Αυτοθι: *τοῦτο δ' ἐς Σάμον τῇ Ἥρῃ εἰκόνας ἑωυτοῦ διφασίας ξυλίνας, αἳ ἐν τῷ νηῷ τῷ μεγάλῳ ἱδρύατο ἔτι καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ, ὄπισθε τῶν θυρέων.* 3,24: *γυψώσαντες ἅπαντα αὐτὸν γραφῇ κοσμέουσι.* Αρχυτ. σελ. 695 (Cal.): *ὥσπερ τὰν σκιὰν καὶ τὰν γραμμὰν ἐπὶ τὰς γραφάς.* Λογγ., κΔάφνην καὶ Χλόην, προοίμ. 1 (ESG 1,241,1): *ἐν Λέσβῳ θηρῶν ἐν ἄλσει Νυμφῶν θέαμα εἶδον κάλλιστον ὧν εἶδον, εἰκόνα, γραφήν, ἱστορίαν ἔρωτος.* Αυτοθι, 2: *πόθος ἔσχεν ἀντιγράψαι τῇ γραφῇ.* 5: *ἀλλ' ἡ γραφὴ τερπνοτέρα καὶ τέχνην ἔχουσα περιττὴν καὶ τύχην ἐρωτικήν.* Διοδ. Σικ. 1,48: γλυφὰς *παντοίας καὶ διαπρεπεῖς γραφάς.* 49: *πλῆθος οἰκημάτων κατεσκευάσθαι γραφὴν ἐχόντων εὐπρεπῆ.* 66: (ὀροφὴ) *γραφαῖς διαφόροις πεποικιλμένη.* Στραβ., 8.6,23 (C. 381): *φησὶ γὰρ ἰδεῖν παρὼν ἐρριμμένους πίνακας ἐπ' ἐδάφους, πεττεύοντας δὲ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τούτων· ὀνομάζει δ' αὐτῶν Ἀριστείδου γραφὴν τοῦ Διονύσου.* Πλουτ., Ἠθικὰ 145b: *γραφαῖς οἰκηματίων.* Ὁ Αυτος, Ἀριστείδ. 20: *γραφαῖς τὸν νεὼν διεκόσμησαν.* Λούκουλλ. 39: *οἰκοδομὰς πολυτελεῖς καὶ κατασκευὰς περιπάτων καὶ λουτρῶν καὶ ἔτι μᾶλλον γραφὰς καὶ ἀνδριάντας.* Ἀρ. 12: *Ἀπελλοῦ συνεφαψαμένου τῆς γραφῆς.* Λουκ., Εἰκ. 11: *κἀκεῖ γὰρ αὐτὸς μὲν ὁ νεὼς... χρυσῷ καὶ γραφαῖς διηνθισμένος.* Παυσ. 1.37,1: *μετὰ δὲ τοῦ Κηφισοδώρου τὸ μνῆμα τέθαπται μὲν Ἡλιόδωρος Ἅλις· τούτου γραφὴν ἰδεῖν ἔστι καὶ ἐν τῷ ναῷ τῷ μεγάλῳ τῆς Ἀθηνᾶς.* 4.31,11: *γραφαὶ δὲ κατὰ τοῦ ναοῦ τὸ ὄπισθεν.* 5.11,2: *ὁ δὲ θρόνος ποικίλος μὲν... καὶ ζῷά τε ἐπ' αὐτοῦ γραφῇ μεμιμημένα.* 21,17: *ἦσαν ἐπὶ τῶν τοίχων γραφαί.* 9.4,2: *γραφαὶ δέ εἰσιν ἐν τῷ ναῷ.* Αυτοθι: *εἰσὶν ἐπὶ τοῦ προνάου τῶν τοίχων αἱ γραφαί.* 32,1: *ἄγαλμα ἦν Διονύσου γύψου πεποιημένον καὶ ἐπικεκοσμημένον γραφῇ.* 10.25,1: *οἴκημα γραφὰς ἔχον.* 26,6: *ἐγὼ δὲ γραφῇ μεμιμημένου τοῦτον ἐθεασάμην ὑπὸ τοῦ Πολυγνώτου.* 28,1: *τὸ ἕτερον μέρος τῆς γραφῆς.* 38,6: *πρὸς τὸ οἴκημα ἐρχομένῳ τὸ ἔχον τὰς γραφάς.* 9: *γραφαὶ δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐξίτηλοί τε ἦσαν ὑπὸ τοῦ χρόνου.* Ηρωδ.

3[9,21]: *τὰς μάχας τε καὶ τὰς νίκας δημοσίαις ἀνέθηκε γραφαῖς.* Αθην. 5,208b: *ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο.* Λιβαν., Προγυμν. 12 b § 1 (ed. R. Foerster 8.465): *ἐν δὲ τῇ αὐλῇ τοῦ βουλευτηρίου... καλὴ δὲ στοῶν ἐν μέσῳ τεττάρων, ἃς ἐποίουν οἱ κίονες, εἶδον καὶ τοιάνδε γραφήν.* Ὁ Αυτος, Ἀντιοχ. σελ. 339,11 (Reiske): *λίθων αὐγαῖς, καὶ κιόνων χροίαις καὶ γραφῆς αἴγλῃ.* Θεμιστ., λόγ. 1 (περὶ φιλανθρωπίας), 2c: *νεώ τινος ἁγίου προπύλαια τετιμημένα ἐκ πολυτελοῦς λίθου τε καὶ γραφῆς.* Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1100A: *καθυπερκείμενα τούτων θυρώματα τοιαύταις γραφαῖς τισι, καθὼς ἔθος ἐστίν.* Προκ., πΚτισμ. 1.10,14: *ἐναβρύνεται δὲ ταῖς γραφαῖς ἡ ὀροφὴ πᾶσα.* Θεοφ. Συν. 5,86 (328,3 Βόννης): *μακρός τις ἐκδέχεται περίπατος κυλινδροειδής, ἐξ ἐνύλων γραφῶν κατηγλαϊσμένος τὴν ὀροφήν.* Μαλ., Χρον. 13(339,7): *καλαθώσας δὲ τὰς ὑποροφώσεις καὶ καλλωπίσας γραφαῖς καὶ μαρμάροις διαφόροις μουσώσει.* Ευσταθ. 2.11,2 (Ἐρωτ. Λόγ., Συγγρ. 2,176): *σύ μοι τὰ περὶ τὴν γραφὴν φιλοσόφει καὶ τῇ γραφῇ προσάρμοττε τὸ ἐπίγραμμα.* 3,8(2,186): *τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλους τείνω πρὸς τὴν γραφὴν καί φημι πρὸς τὸν Ἔρωτα «τῆς ἐξουσίας σοῦ εἰμι, βασιλεῦ».* 4,20(2,198): *νῦν τὰς γραφὰς ὅλας ἀνεμετροῦμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς, τὰς ἐπιγραφὰς ἑωρῶμεν καὶ ταύτας ταῖς γραφαῖς προσηρμόττομεν.* Αυτοθι: *Ἔρως δ' οὐ περιγέγραπται τῇ γραφῇ, οὐ πρὸς καιρὸν τῇ τέχνῃ μετεχρωμάτισται.* 4,21(2,199): *τὸν ζωγράφον τῆς γραφῆς.* Παραστάσεις σύντομοι χρονικαὶ 24 (SOC 34,10 *διὰ μαρμαρ<ίν>ων γραφῶν.* – P Edgar IV, 59764,8. – IG II 2²(1)1672,292 (Ἐλευσῖνος): *τιμὴ καὶ γραφή.* IdD 290,100: *τοῦ οἴκου τοῦ πλι(ν)θίνου καὶ οὐ αἱ γραφαί.* 364A15: *ἐργολαβήσαντι τὴν γραφὴν τοῦ κεράμου,* ἤτοι τὴν διὰ διαφόρων φυτικῶν, γεωμετρικῶν κ.ἄ. κοσμημάτων βαφὴν ἢ χρωματισμὸν αὐτῶν. 1403 Bb II 18. 1417 AII37: *πίνακας ἐμβλήτους γραφὰς ἔχοντας δύ[ο.* – 1403 Bb II25: *λ[ευκώματα δύο] ξύλινα γραφὰς ἔχοντα.* 1403 Bb I94: *πρὸς τῷ ἀπέν[αντι τοίχῳ ἀθύρωτο[ν] γραφὴν ἔχοντα.* 1426 BII51: *πίνακας ὑπὸ τὴν ὀροφὴν δι[η]νεκεῖς III γραφὰς ἔχοντας.* 1442B42: *πίνακες μακροὶ διαζωματικοὶ γραφὰς ἔχοντες.* 2085 καὶ 2086,5: *καὶ τὴν γραφὴν τῶν τε τοίχων καὶ τῆς ὀροφῆς.* 2086,3: *τὴν κονίασιν τοῦ παστοφορίου καὶ τὴν γραφὴν τῶν τοίχων.* Didyma II 424,30: *γραφὴ χρυσωμάτων.* 492,15.43: *εἰς τὰς βασιλικὰς γραφάς.* Epigr. gr. 1075,6 = REG 1891,279 = Ath Mitt 17,1892,34,6: *γραφαῖς ἐπικοσμήσας τὸ αὐλιεῖον.*

γραφικὸς (ἐπίθ.) = 1) ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ζωγραφεῖν ἢ σχεδιάζειν, εἰς τὸ εἰκονογραφεῖν. Πλατ., Θεαίτ. 144E. Αιλ., ζΙστ. 14,37. – 2) Τὸ θηλ. (**γραφική**, ἡ· ἐνν. ἡ τέχνη) = ἡ τέχνη τῆς ζωγραφικῆς, ἡ ζωγραφική. Πλατ., Γοργ. 450C: *πασῶν δὴ οἶμαι τῶν τεχνῶν τῶν μὲν ἐργασία τὸ πολύ ἐστιν καὶ λόγου βραχέος δέονται, ἔνιαι δὲ οὐδενὸς ἀλλὰ τὸ τῆς τέχνης περαίνοιντο ἂν καὶ διὰ σιγῆς, οἷον γραφικὴ καὶ ἀνδριαντοποιία καὶ ἄλλαι πολλαί.* Αριστοτ., Πολ. 8,3. Plin. nat. 30,77. – Ψελλος, 31 (ed. E. Renauld 1,72): *χρυσῇ τε ψηφῖδι τὸν ὅλον νεὼν κατηγλάϊσε καὶ γραφικῇ τέχνῃ.* CIG 3088. Inscr. Magn. ἀριθ. 107. Πλείονα ἐν EAA 3,995 (λ. *Grafica*). Βλ. καὶ λ. **ζωγραφία**. – 3) ἐζωγραφημένος, ζωγραφιστός. Πλουτ., Ἀντών. 26.

γράφω, ῥ. Εἰκονίζω διὰ γραμμῶν, χρωματίζω, σχεδιάζω, ζωγραφῶ. Σου(ι)δ. λ. *γραφεύς· γράφειν, τὸ ζωγραφεῖν.* Ηροδ. 2,41. Πλατ., Γοργ. 453C.– Ὁ Αυτος, Πολιτ. 420C: *ἀνδριάντα γράφοντας* ἤτοι χρωματίζοντας τὸν ἀνδριάντα (ὡς γνωστὸν οἱ ἀρχαῖοι ἐχρωμάτιζον τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη). Φιλοστρ., β Ἀπολλ. 2,20. Ευναπ., Ἀπόσπ. 57: *τοῖς γράφουσι τὰς εἰκόνας καὶ τὸ δοθὲν παράδειγμα.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 649: *λεπτὰς λαοτόρος παλάμῃ λάϊγγας ὑφαίνων μαρμαρέας ἔγραψε μετὰ πλάκας, ἐς μέσα τοίχων.* Ευσταθ., κΥΥ 2.2,1 (ESG 2,170): *Παρθένοι τέτταρες ἐγεγράφατο στοιχηδόν.* Αυτοθι 3.1,2 (2,179): *τὸν γεγραμμένον Ἔρωτα.* Νικηφ. Γρηγ., Βυζ. Ἱστ. 7,13 (1.278,4 Βόννης): *πρὸ τῶν πυλῶν ἀνωτέρω μικρὸν τῆς φλιᾶς* (= ὀλίγον ἀνωτέρω τῆς ἄνω φλιᾶς, ἤτοι εἰς τὸ ὑπέρθυρον) *γεγραμμένος κύκλος,* ἤτοι διὰ χρώματος σχεδιασμένος κύκλος. P Edgar, 3.59388,7: *γράψο[ν δὲ καὶ εἰ τὸ] [πλάτο]ς τῆς διώρυχος ἀπὸ τοῦ [πηχῶ]ν ἧσσόν ἐστιν.* 59445,4: *ἵνα γραφῇ <κυ->μάτιον περιπόρφυρον.* 11: *καὶ τὸ Λέσβιον γράψαι.* 13: *καὶ [τ]ῶν πεντακλίνων γράψω τὰ κυμάτια.* IG I² 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, col. III, 338,43: *γραφεῖ καλύμματα γράφσαντι.* II 2²(1)1672,187 (Ἐλευσῖνος): *τῷ γράψαντι τὰ κυμάτια.* XI(2) 146A81 (Δήλου): *γράψαντι τοὺς τοίχους* ἤτοι ἐκτελέσαντος τὰς νωπογραφίας (fresques) ἐπὶ τῶν διὰ κονιάματος ἐπικεχρισμένων τοίχων. 158A67: *εἰς τὸ προσκήνιογ γράψαντι πίνακας δύο* (πρόκειται περὶ τῶν μεταξὺ τῶν κιόνων τοῦ προσκηνίου τοποθετημένων ζωγραφιστῶν πινάκων, οἵτινες παρίστανον τὸ βάθος τοῦ παιζομένου ἔργου). 165,23: *ἐγλαβόντι γράψαι τὴν ὀ[ροφήν.* 24: *τὰ] ἀνθέμια τὰ ἐπὶ τῶγ κυματίων [ἐγλαβ]όντι Εὐφράνορι γράψαι.* 199A97: *γράψαι τὰς σκηνὰς καὶ τὰ παρασκήνια.* IdD 366A28: *γράψαι τ[ὴν] ὀροφὴν τῆς ὑπολαμπά[δ]ος.* Αυτοθι 461 Ab 39: *ἐργολαβήσαντι γράψαι [τὴ]ν ὀροφὴ[ν] τοῦ ναοῦ.* 507,9: *ξέων ὅσα γέγραπται ξοΐδι.* Inscr. Prien., ἀριθ. 57,10: *τὸ] [δὲ διάγραμμα τῶν] ἔργων ὁ ἀρχιτέκτων γραψάτω* (= ἃς σχεδιάσῃ). CIG III 4948,3 (Θηβῶν Αἰγ.): *οἱ γράψαντες* (= οἱ σχεδιάσαντες) *τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πυλῶνος.* L. Robert, ἐν RdPhil 32, 1958,41,1: *ἔγραψαν τοὺς τοίχους καὶ τὴν ὀροφήν.*

γρονθάριον, τὸ (λατ. **subgrunda** ἢ **suggrunda**) = τὸ γεῖσον. Απολλοδ., Πολιορκ. (π Ἀρχ. Μαθ. 34).

γροφά, ἡ (δωρ. τύπος τοῦ **γραφὴ** (βλ. λ.). IG IV 1² 102,271 (Ἐπιδαύρου): *[κα]λυμάτων γροφᾶς.*

γροφεύς, ὁ (δωρ. καὶ ἀρκαδ. τύπος τοῦ **γραφεὺς** (βλ. λ.) = ὁ ζωγράφος.

γύαλος, ὁ = κύβος, τετράγωνος λίθος. Μ Ετυμ. 243,12. Herwerden, LexGr s. et D. λ. [180]. – Τὸ οὐδ. (**γύαλον**, τὸ) = τὰ τείχη πόλεως. Αριστοφ., Θεσμ. 110: *χώρας γύαλα Σιμουντίδι γᾷ.*

γύγλυμος (βλ. λ. **γίγγλυμος**).

γυλλός, ὁ = τετράγωνος πλὰξ ἢ κύβος ἐκ μαρμάρου ἢ κοινοῦ λίθου πρὸς ἐπίστρωσιν δαπέδων ἢ ἐπένδυσιν τοίχων. Ησυχ. λ. *γυλλός· κύβος ἢ τετράγωνος λίθος.* Καλλ., Ἀπόσπ. 114,2. Pfeiffer-Schwyzer 725. SIG 57,25 (Μιλήτου). – Ὡς νεώτερα ἀπαντοῦν τὸ ῥ. **γυλοστρῶ** σημαῖνον στρώνω, ἐπενδύω διὰ πλακῶν γυλλῶν καὶ τὸ οὐσ. **γυλλόστρωσις**, ὅπερ δηλοῖ ἐπένδυσιν διὰ γυλλῶν, πλακόστρωσιν.

γυμνασίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **γυμνάσιον**. Αρρ., Ἐπικτ. διατρ. 2.16,29: *γυμνασίδιον καὶ στωίδια.*

γυμνάσιον, τὸ = 1) δημόσιον οἰκοδόμημα, μετὰ μεγάλης ἐσωτερικῆς ὑπαίθρου αὐλῆς, ἐν ᾧ ἐγίνοντο γυμναστικαὶ ἢ ἀθλητικαὶ ἀσκήσεις, γυμναστικὸν σχολεῖον, ὅμοιον τῇ παλαίστρᾳ, θεωρούμενον ἱερὸν εἰς τοὺς θεοὺς ἰδίᾳ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὸν Ἑρμῆν. Σου(ι)δ. λ. *γυμνάσια, ἀλειπτήρια ἢ βαλανεῖα ἢ λουτρά.* Βλ. καὶ Μ Ετυμ. 242,54. Ζωναρ. 460. Ευριπ., Ἱππ. 229: *λέγεται προκειμένου περὶ τοῦ ἱπποδρόμου.* Ὁ Αυτος, Φοίν. 368: *χρόνιος*

ἰδὼν μέλαθρα καὶ βωμοὺς θεῶν γυμνάσια θ.' Αντιφ. 3.2,3. Αριστοφ., Σφ. 526: νῦν δὲ τὸν ἐκ θ' ἡμετέρου γυμνασίου λέγειν τι δεῖ καινόν. Ξεν., Ἀθ. Πολ. 2,10: καὶ γυμνάσια καὶ λουτρὰ καὶ ἀποδυτήρια τοῖς μὲν πλουσίοις ἐστιν ἴδια ἐνίοις. Διοσκ. 1,36: ὁ ἐν τοῖς τῶν γυμνασίων τοίχοις ῥύπος. Πλατ., Νόμ. 6.764D: γυμνασίων καὶ διδασκαλείων ἐπιμελητάς. Ποσειδωνιος, παρ' Αθην. 12,527e (= FHG III 258): τῶν γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνθρώπων διὰ τὴν εὐβοσίαν τῆς χώρας ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἀναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους νεμόντων πλείονας, ἐν αἷς εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι [δ'] ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. Στραβ. 12, σελ. 579: Ἡνίκα τὸ γυμνάσιον καὶ ἄλλα μέρη συνέπεσεν. Πλουτ., Ἠθ. 841c: τὸ ἐν Λυκείῳ γυμνάσιον ἐποίησε καὶ ἐφύτευσε καὶ τὴν παλαίστραν ᾠκοδόμησε. Βλ. καὶ 124e. – Παυσ. 5.15,8: ἐν τούτῳ δὲ οἵ τε δρόμοι τῷ γυμνασίῳ καὶ τοῖς ἀθληταῖς εἰσιν αἱ παλαίστραι. Αριστειδ. 23,277 (Dindorf 1,449): τῇ στοᾷ τῇ προμήκει τοῦ γυμνασίου. Ηρωδ. 1,12: μέγιστον δὲ γυμνάσιον κατασκευάσας λουτρὸν δημόσιον ἀνῆκεν αὐτοῖς. 4,3: ἐσπουδακὼς περὶ παλαίστραν καὶ γυμνάσια ἐλεύθερα. Διων Κασσ. 53,27: τὸ πυριατήριον τὸ Λακωνικὸν κατεσκεύασε Λακωνικὸν γὰρ τὸ γυμνάσιον, ἐπειδήπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι γυμνοῦσθαί τε ἐν τῷ τότε χρόνῳ καὶ λίπα ἀσκεῖν μᾶλλον ἐδόκουν, ἐπεκάλεσε. Διογ. Λαερτ. 2,43: Ἀθηναῖοι δ' εὐθὺς μετέγνωσαν, ὥστε κλεῖσαι καὶ παλαίστρας καὶ γυμνάσια. BGU 607,5: πλατία Γυμνασίου. 760,11: ὑπόκαυσις τοῦ μεγάλου γυμνασίου. CP Herm 83 ii 16: ὁ τοῦ γυμνασίου πυλών. 94,18: πλάκωσις στοῶν γυμνασίου. – IG II 1^2(1)457b7: τό τε στάδιον τὸ Παναθην]αϊκὸν καὶ τὸ γυμνάσιον τ[ὸ κατὰ τὸ Λύκειον κατεσκεύ]ασεν. IX 1^2(1)172,6 (Αἰτωλίας): καὶ τοῦ γυμνασίου καὶ τᾶς παστάδας τᾶς μεγάλας... ἐπιμελομένῳ. IX(2) 56,6 (Θεσσαλίας): εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ γυμνασίου. XI(2) 287A112 (Δήλου): τοῦ γυμνασίου διακέσασθαι τὸν κέραμον. IdD 372A106: σχοινία εἰς τὸ γυμνάσιον. 149: κατασκ]ευάσαι σκαφεῖα III εἰς τὸ γυμνάσιον. IG XII, Suppl., 250,6: [δαψιλῶ]ς τὸ γυμνάσιον κεκόσμηκεν κατασκευάσας πυλῶνα λίθου λευκοῦ καὶ ἐξέδραν. FD III(4)2,136,8/9: [ἐπισκ]ευ[αζέ ?]τω... τὰν <δὲ> ὁπλοθήκαν τὰν ἐν Προνα[ίᾳ καὶ τὸ γυμ[νά]σιον τὸ κ[ά]τω. CIG II 3524,36 (Κύμης Μ. Ἀσίας): καὶ μαρμαρίαν καὶ χρυσίαν ἐν τῷ γυμνασίῳ. III 4015 (Ἀγκύρας): καὶ τὸ τοῦ Πολυείδου γυμνάσιον καθῃρημένον ἐπισκε[υάσαντα. SEG 18,473,7 (Ἰωνίας): ἀνανεωσάμενόν τε καὶ τὸ γυμνάσιον τὸ Σεβαστόν. Sammelb. IV. 7245,9: τὴν ἐπ[ὶ] το[ῦ γυμν]ασίου ἐποικοδομημένην οἴκησιν. – 2) μτγ. = βαλανεῖον, δημόσιος λουτρών. Σουιδ. λ. γυμνάσια· ἀλειπτήρια ἢ βαλανεῖα ἢ λουτρά. Du Cange, Gloss. λ. Πασχ. Χρον. 303A: ἀνεκαινίσθη τὸ γυμνάσιον Καρωσκναὶ (Θέρμαι). Ἁγ. Μελετίου, βίος 2: ἐν τῷ δημοσίῳ λουτρῷ τῷ ἐπιλεγομένῳ γυμνασίῳ. – 3) ἡ γυμναστικὴ ἄσκησις, τὸ γύμνασμα. Πινδ., παρὰ Πλουτ., Ἠθικὰ 120c. Ηροδ. 9,33. Ξεν., Ἀθ. Πολ. 2.377A. Πλατ., Νόμ. 6.765C. Βλ. καὶ Πλουτ. ἔ.ἀ. 69B.124E καὶ Λουκ. π. γυμν. 8.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: G. Fougères, ἐν Dict. Ant. λ. Gymnasium (2,2,1896,1684-1698. J. Oehler, ἐν RE 7,1912, 2004 -2026 (λ. Gymnasium). J. Delorme, ἐν EAA λ. Ginnasio (τ. 3,899-905). C. Petersen, Gymnasium, Amburg 1858. K. Schneider, grGPgEnt, Soloth 1909. Marquand, Gr. arch. 328. J. Delorme, Gymnasion, Paris 1960.

γυναικίτης, ὁ, ἄλλως **γυναικῖτις** (ταυτ. τῷ **γυναικωνῖτις**, βλ. λ.). Du Cange, Gloss. λ. Πορφ., Ἔκθ. 1,21 (121 Α Βόννης): διερχόμενοι διὰ τοῦ γυναικίτου. 30(167,17): διὰ τῆς ξυλίνης σκάλας τοῦ γυναικίτου τοῦ ἀριστεροῦ μέρους. 35 (182,22): διὰ τοῦ γυναικίτου τοῦ νάρθηκος. Αυτοθι, 563,15-16: εἰς τὸν γυναικίτην εἰς τὸ δεξιὸν πρὸς ἀνατολὰς μέρος τοῦ βήματος. Κωδιν., ὀφφ. 140: σκεπάσαντες... τὰς ἀψίδας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τῶν ἐμβόλων τῶν γυναικίτων. Ὁ Αυτος, οἰκοδ. ἀΣ 134,7: τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ γυναικίτου ἕως τοῦ κίονος. 10: τὸ δὲ εὐώνυμον μέρος τοῦ γυναικίτου μέχρι τοῦ κίονος. Preger, SOC 79,16. ΝΕ 16,1922,238 (Κῶδιξ 66 φ. 224α τῆς ἐν Ἄθῳ μονῆς τοῦ Καρακάλλου).

γυναικών, ὁ. Ταυτ. τῷ **γυναικωνῖτις** (βλ. λ.). Ξεν., Κύρ. Παιδ. 5.5,2.

γυναικωνῖτις, ἡ (ἀρχ. – βυζ., ὁ καὶ ἄλλως παρὰ Βυζαντινοῖς **γυναικίτης**) = τὸ διὰ τὰς γυναῖκας προωρισμένον διαμέρισμα τῆς ἀρχαίας οἰκίας (βλ. Ε. Gardner, ἐν JHS 21,1901,293, fig. 1, a-b). Τοῦτο ἦτο πάντως κεχωρισμένον ἀπὸ τῆς **ἀνδρωνίτιδος** (βλ. λ. Gardner, ἔ.ἀ.α). Καὶ παλαιότερον μὲν ἐθεωρεῖτο ὡς εὑρισκόμενον εἰς τὸ ὄπισθεν δηλαδὴ τὸ ἐσώτατον μέρος τῆς οἰκίας (ἔ.ἀ. – πρβλ. Πολυδ., Ὀν. 1,80: θάλαμος, γυναικωνῖτις, ἱστεών. Ευσταθ., Ἰλ. 640,5 [Ζ 248]: θάλαμοι δὲ παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον αἱ γυναικωνίτιδες· παρὰ δὲ Ὁμήρῳ καὶ οἱ ἁπλῶς ἐνδοτάτῳ οἶκοι), πέριξ ὑπαίθρου αὐλῆς (πρβλ. Διοδ. Σικ. 17,50: τὴν γυναικωνῖτιν αὐλήν), τελευταίως ὅμως ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι ἡ γυναικωνῖτις εὑρίσκετο εἰς τὸν ὄροφον (βλ. Λυσ. 1,9 (Ἐρατ. φ.): οἰκίδιον ἐστί μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω, κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν· ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἡ μήτηρ αὐτὸ ἐθήλαζεν· ἵνα δὲ μή, ὁπότε λοῦσθαι δέοι, κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω καὶ οὕτως ἤδη συνειθισμένον ἦν ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον. (C. Rider, greek house 314 κἑ. Ορλανδος, οἰκία 3 κἑ.).

Κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἐποχὴν ἡ γυναικωνῖτις ἦτο ὡσαύτως κεχωρισμένη ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος τόσον εἰς τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας, ἔνθα ὁ ἄνω τῶν πλαγίων κλιτῶν καὶ τοῦ νάρθηκος ὄροφος, ὁσάκις ὑπῆρχεν, ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὰς γυναῖκας (βλ. Ορλανδον, βασιλικὴ 1,196 κἑ. 201.201,5-7.160. 160,5.6. – 2,380.385). – Ησυχ. λ. γυναικωνῖτις [Μεν., Ἀπόσπ. 1,12, σελ. 189]: οἶκος γυναικῶν. Σουιδ. λ. γυναικωνῖτις· οἰκία γυναικῶν. Ὁ Αυτος, λ. κωμᾶσαι. Λυσ., πΦ [Ἀπόσπ. 14, ed. L. Gernet-M. Bizos) = Πολυδ. Ὀν. 9,39: ἀλλ' εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος. Ξεν., Οἰκ. 9,4: ἔδειξα δὲ καὶ τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος. Vitr. 6.7,2: *Circum autem in porticibus triclinia cotidiana, cubicula, etiam cellae familiaricae constituuntur. Haec pars aedificii gynaeconitis appellatur.* Πλουτ., Ἠθ. 515e. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: τῶν ἄλλων δὲ κλιμάκων μία μεσημβρινὴ πύλη καὶ μία βόρειος, δι' ἧς εἰς τὴν γυναικωνῖτιν εἰσῆγον. 3: ἡ δ' ὑπὲρ τὴν Κορινθίαν (πύλην) ἀπὸ τῆς γυνακωνίτιδος. Λουκ., Ἔρωτ. 28. – Αθην. 5.205d: κοιτὼν ἑπτάκλινος· ᾧ συνῆπτο στενὴ σῦριγξ, κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικωνῖτιν. Χορικ., ἘγκΜ 2,47 (Förster-Richt. 40): γυναικωνῖτιν ἐξ ἴσου μὲν ταῖς κάτω μηκυνομένην στοαῖς, ἐξ ἴσου δὲ ταύταις εὐρυνομένην μόνον δὲ λειπομένην τῷ ὕψει, ὅσον αὐτῆς οἱ τὴν στέγην ἀνέχοντες κίονες τῶν ὑποκειμένων ἡττῶνται. Προκ., π Κτισμ. 1.1,58: Migne, PG 87,1.2836 Α: τίς ἂν τῶν ὑπερῴων τῆς γυναικωνίτιδος ἑρμηνεὺς γένοιτο; Θεοφ. Συν. 3,43 (145,19 Βόννης):

εἰς οἴκησιν τῶν τὴν γυναικωνῖτιν πεπιστευμένων. Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἀΣ. 94 § 38 (Βόννης): ὑπερῷα τῆς γυναικωνίτιδος. 95 § 38: ἔμβολοι τῶν γυναικωνιτῶν. Σωφρ., ἐν Migne, PG 87,1.3985A: ἡ γυναικωνῖτις γέγονεν ἵνα διαιρῶνται αἱ γυναῖκες ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν. Ψελλος 17 (ed. Renauld 1.62,2): καὶ τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ περιέφραξαν. Αυτοθι, 145 (2,41): ἀπό τε τοῦ ἀνδρῶνος ἀπό τε τῆς γυναικωνίτιδος. PSI 725,10: αἱ θύραι τῆς γυν[αικωνίτιδος? IdD 290,26: [τ]ῆς γυναικωνίτιδος.

γύψινος (ἐπίθ. μτγ.). – Τὸ οὐδ. (**γύψινον**, τὸ) ὡς οὐσ. = δωμάτιον ἐστρωμένον διὰ γύψου. BGU 1028.88 (2ου μ.Χ. αἰ.).

γυψίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **γύψος**. Stud. Pal. 16.259 (6ου μ.Χ. αἰ.).

γυψισμός, ὁ = ἡ διὰ γύψου ἐπίχρισις, ἡ γύψωσις. BGU 9528 (2/3 π.Χ. αἰ.). P Berol. 932,9. Herwerden, LexGr s. et D. λ. [σελ. 45].

γύψος, ἡ. Ὕλη μεμιγμένη μετ' ἀσβέστου ἥτις ἐχρησίμευε δι' ἐπιχρίσεις τοίχων, διακοσμήσεις καὶ συνδέσεις παντοίων ἔργων οἰκοδομικῶν ὡς καὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν. Ἡ λέξις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐδήλου ὄχι μόνον τὸν φυσικὸν κρυσταλλικὸν γυψόλιθον ἀλλὰ καὶ τὴν δι' ὀπτήσεως αὐτοῦ παραγομένην κόνιν. Λόγῳ δὲ τῆς ὁμοιότητος τοῦ χρώματος, τῆς ὑφῆς καὶ τοῦ τρόπου παρασκευῆς τῆς ὠπτημένης γύψου πρὸς τὴν ἄσβεστον ἐκαλεῖτο ἐνίοτε ἡ **γύψος** καὶ **τίτανος** (Ησυχ. λ. *τίτανος· καὶ κονία, ἄσβεστος· οἱ δέ τι γύψου χρῖσμα*. Βλ. τοῦ Αυτου, λ. *τιτανωμένας* καὶ *τιτανωτὴ χρόα*. Πρβλ. Σχολια εἰς Ησιοδ., Ἀσπὶς 141).

Ὁ Θεοφραστος (Ἀπόσπ. 2, πΛ 64) ἐθεώρει τὴν γύψον *λιθωδεστέραν μᾶλλον* ἢ γεώδη καὶ παρέβαλλεν αὐτὴν πρὸς τὸν *ἀλαβαστρίτην* λίθον (Θεοφρ., ἔ.ἀ. Plin. nat. 36,182) ἀναφέρων συγχρόνως ἰδιότητάς τινας αὐτῆς, αἵτινες τὴν πλησιάζουν πρὸς τὴν ἄσβεστον (Θεοφρ., πΛ 68· ππ 66. Plin., ἔ.ἀ.). Πράγματι ἡ γύψος καὶ ἡ ἄσβεστος, εἴτε λόγῳ τῆς ὁμοιότητος τῆς ὑφῆς των εἴτε λόγῳ τῆς ὁμοιότητος τοῦ τρόπου παρασκευῆς των, ἐνίοτε συνεχέοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,47 καὶ σημ. 1, ἔνθα ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καί: Θεοφρ. Ἀπόσπ. 2, πΛ 66: *ὅτε γὰρ οἱ λίθοι ῥήγνυνται ἢ διαφέρονται ἡ γύψος οὐκ ἀνίησι, πολλάκις δὲ καὶ τὰ μὲν πέπτωκε καὶ ὑφήρηται, τὰ δ' ἄνω κρεμάμενα μένει συνεχόμενα τῇ κολλήσει*. Φιλ. μηχ. 7.79,5: *τιθέναι τοὺς θεμελίους ἐν γύψῳ*. 80,7: *ἐν μολίβῳ καὶ σιδήρῳ καὶ γύψῳ τῶν ἐσχάτων λίθων πρὸς ἀλλήλους δεθέντων*. 81,8: *ἐκ λίθων οἵων εἰρήκαμεν, τιθέντες ὀρθίους αὐτοὺς ἐν γύψῳ*. Διοδ. Σικ. 2,10: *πλίνθον ὀπτὴν διπλῆν ἐν γύψῳ δεδεμένην*. Vitr. 7.3,3, ἔνθα οὗτος συμβουλεύει νὰ μὴ γίνεται χρῆσις τῆς γύψου διὰ γεῖσα (*coronae*) καὶ γλυφὰς (*sigilla aedificiorum*) ὑπονοῶν, βεβαίως, τὰ ἐξωτερικὰ γεῖσα καὶ γλυφάς, τῶν ὁποίων ἀντενδείκνυται ἡ διὰ γύψου ἐκτέλεσις λόγῳ τῆς ὑγροσκοπικότητος αὐτῆς, ἀποσαθρουμένης ὅταν ἐκτίθεται εἰς τὴν βροχὴν ἢ τὴν ὑγρασίαν. (Ορλανδος, ἔ.ἀ. 60). Διοσκ., περὶ ὕλης ἰατρικῆς 5,116: *γύψος δύναμιν ἔχει στυπτικήν, ἐμπλαστικὴν* κτλ. Πλουτ., Ἠθ. 914d: *οἱ δὲ πόρρω θαλάττης ἐμβάλλουσι γύψον Ζακυνθίαν ὀπτήσαντες* (πρόκειται πιθανῶς περὶ τῆς γνωστῆς λευκῆς γῆς, ἐξ ἧς καὶ σήμερον παρασκευάζεται ἐν Ζακύνθῳ τὸ ψιμμύθιον (ποῦδρα)). – Παυσ. 8.22,7: *πρὸς δὲ τοῦ ναοῦ* (τῆς Στυμφαλίας Ἀρτέμιδος) *τῷ ὀρόφῳ πεποιημέναι καὶ οἱ Στυμφαλίδες εἰσὶν ὄρνιθες· σαφῶς μὲν οὖν χαλεπὸν ἦν διαγνῶναι πότερον ξύλου ποίημα ἦν ἢ γύψου, τεκμαιρομένοις δὲ ἡμῖν ἐφαίνετο εἶναι ξύλου μᾶλλον ἢ γύψου* (πρόκειται περὶ τῆς γυψίνης διακοσμήσεως τῆς ὀροφῆς τοῦ ναοῦ). App., Ἀν. 2.21,4: *τὰ τείχη τὰ κατὰ τὸ χῶμα... λίθοις μεγάλοις ἐν γύψῳ κειμένοις ξυμπεπηγότα*.

γυψόω -ῶ, ῥ. Ἐπαλείφω, ἐπιχρίω. Ησυχ. λ. *τιτανωμένας· γεγυψωμένας*.

γύψωσις, ἡ (μτγ.) = ἡ διὰ γύψου ἐπίχρισις ἢ ἐπάλειψις. Γεωπ. 6,18.

γυψωτής, ὁ = ὁ ἐπιχρίων διὰ γύψου. ΜΕτυμ. λ. (σελ. 811,36).

γυψωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ γύψῳ κεχρισμένος, ὅθεν ὁ λευκός. Ησυχ. λ. *τιτανωτὴ χρόα· γυψωτή, ἡ λευκόχροος*.

γωνὰ = **γωνία**, ἡ.

γωνία, ἡ (ἰων. **γωνίη**, προευκλ. **γονία** καὶ ἐν ἐπιγρ. Συρίας **γωνὰ**) (*ἀρχ. - βυζ.*) = 1) ἡ ἐξέχουσα ἢ εἰσέχουσα συνάντησις δύο γραμμῶν, Αριστοτ. 41b 15-18. 287a18. 296 b 20. 297 b 19.311 b 34.373 a 12.376 b 9.396 a 1.2.690 a 13. Εγκλ., στοιχ. 1, σελ. 2 κέ. Φιλ. μηχ. 7.79,22. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4. Πλείονα ἐν Mugler, Dict. Htgg. 109-112. – 2) ὁ **γνώμων** τοῦ ξυλουργοῦ, ἡ κν. γωνιά, βλ. Maspero, Guide d. vMC 244, ἀριθ. 449-451. Plin. nat. 7.57,1. Vitr. 9, πρόλ. 2. Grivaud d.l. Vincelle, Arts mét. ancR πίν. XXII, XXII bis, XXXIV, LVII. Ορλανδος, ὑλικὰ 2,133, εἰκ. 73. Πρβλ. Ηρωδ., Ἐπίμ. 17. Th. l. g. λ. – 3) τὰ σημεῖα ἐπαφῆς ὡρισμένων μελῶν ἑνὸς ἀρχιτεκτονήματος, τὰ ἄκρα τῶν τοίχων καὶ οἱ ἀγκῶνες τῶν τειχῶν, Ηροδ. 1,51.2,148. Ξεν., Λακ. Πολιτ. 12,1. Διοδ. Σικ. 18,26. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4. 6.2,7. 3,2. 7.6,2.Πλουτ., Ἠθ. 586 b. Απ., Λιβ. 95.97. Γεωπ. 14.2,1. Σου(ι)δ. λ. *γωνία: ἡ τοῦ οἴκου*. Ευσταθ. Ἰλ. 1082,26: *ἀγκὼν δὲ τείχους γωνίαν δηλοῖ, ἤγουν ἐξοχὴν γωνιώδη*. – IG I² 372, col.I9. II 2(1) 1668,18. 21.27/28. 1671,54.1681,6. – XI 2,158A84.199A104. IdD 500A40: *ἐπὶ δὲ τῶν γείσων τῶν καταετίων ἐπιθέ[τω ἐπαιετίδας καὶ λεοντοκεφάλους ἐγ γ]ωνίαι, καὶ ἐπὶ τοὺς μακροὺς τοίχους κεραμ[ίδας λεοντοκεφάλους?* 1409 Ba I2.1417C44/45.51. CIG III 5594, col. dextra (Σικελίας). – 4) στήριγμα γεφύρας σχήματος γωνίας, Διοδ. Σικ. 2,8. – 5) τὰ παρὰ Βυζαντινοῖς *σφαιρικὰ τρίγωνα*. Προκ., π Κτισμ. 1.1,40-44.43-44 = Migne, PG 87,1.2832. – 6) αἱ κερατοειδεῖς ἐξοχαὶ τοῦ βωμοῦ, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,6.

γωνιαῖος (ἐπίθ.) καὶ **γωνιήιος** (προευκλ. τύπος **γονιαῖος**) = ὁ κείμενος εἰς τὸ ἀκραῖον μέρος ἢ τὴν γωνίαν ἑνὸς κτίσματος (λίθος, πύργος, στυλοβάτης, θόλος, στυλίς, πλινθίς, τρίγλυφος, γεῖσον, τεῖχος κττ.), ὁ γωνιακός. Ησυχ. λ. *κεφαλῖται· οἱ γωνιαῖοι λίθοι*. Φιλ. μηχ. 7.84,34: *δεῖ δὲ τοὺς γωνιαίους καὶ τοὺς ἔξωθεν τιθεμένους λίθους ὡς μεγίστους καὶ παχυτάτους καὶ ἀκροτόμους εἶναι*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.22,9: *ἡ γωνιαία στυλίδος ἡ τῆς ἑτέρας παστάδος ἄρχουσα ἐν ἀγορᾷ*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.3,5: *τοῦ τείχους κατὰ τὸ γωνιαῖον αὐτοῦ μέρος*. 4,2: *γωνιαίῳ πύργῳ*. ΠΔ(Ο'), Ἰὼβ 38,6: *ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον*. P Edgar IV, 59745,54: *λίθων γωνιείων τῶν εἰς τὸ βαλανεῖον*. IG I² 313 col. II 88: *γονιαῖ[ον hέ]τερον ἐργασμένον*. Βλ. καὶ 83.86.314 col. II 92.97. – 372 col. I 19: *γονιαίαν με͂κος hεπτάποδα* (πλίνθον). Αυτοθι, col. II161: *γονιαῖα ἐπὶ τὲν πρόστασιν τὲν πρὸς hέο με͂κος hέκποδε, πλάτος τετάρτο hεμιποδίο, πάχος πεντεπάλαστα*. Βλ. καὶ 373,80. Αυτοθι II 2²(1)1666a58 (Ἐλευσῖνος): *γεῖσα γωνιαῖα*. 1666b65.85: *στυλοβάτας γωνιαίους*. 1671,20: *γωνιαίους λίθους Ἀκτίτας θή[σ]ε[ι]*. Wilhelm, ἐν Ath Mitt 1897,180,21 (Λεβαδείας): *τὴμ πλ]ινθίδα τὴν ἀγ[ελαίαν τ]ὴν δὲ γωνιαία[ν*. IdD 372A165:

βάθρα λίθ(ω)ν γωνιαίων οὓς ἔφασαν εἶναι πόδας στερεοὺς ΠΔΔΔΔ. 500A23/24: τὰ δὲ γω[νιαῖα ποήσει ἀμφότερα. 504A5: συνζευξάτω δὲ [καὶ] τὰς γωνιαίας. Inscr. Cret. IV 260,182,7: καὶ δίοδον ἐς τὰν δεξι[ὰν ἐπὶ τὸν θόλον τὸν γ(ω)νιαῖον, τὸν ἐπὶ τᾷ ἄκρᾳ. FD III (5)25 col. II, B8: τριγλύφων γωνιηιᾶν δυῶν. 27 I 16: τ[ριγλύφων γ][ω]νιηιᾶν τετόρων. Didyma II 25A26: ἔθηκαν δὲ καὶ ἐν τῷ νοτίῳ μέρει τοῦ τεσσερεσκαιδεκά[του] δόμου τόν τε γωνιαῖον τὸγ κατὰ πρόδομον ἱερόν. 25B16: ἔτεμον καὶ ἐπελέκησαγ γωνιαῖον τῶγ κατὰ πρόδομον εἰς ἀμφότερα ἐ[ξ]άποδα. 17: ἄλλον γωνιαῖον τῶγ κατ' ὀπισθόδομον μῆκος ποδῶν ἐννέα [ἡ]μιποδίου, πλάτος ἑξάποδα, ἐν δὲ τοῖς ἁρμοῖς τρίποδα ἡμιποδίου. 26A,2: ὧν τὸμ πρῶτον ἀπὸ τοῦ | γωνιαίου ἱε[ρον. 20: γωνιαῖον τογ κατ' ὀπισθόδομον. Βλ. καὶ 22.43.52.64. – 26BIa: γωνιαίῳ πρώτου. 29: λίθους ἑπτά, ὦμ παραγώνιον τὸν [π]ροσκείμενον τῷ γωνιαίῳ τῷ κατὰ τὸ νότιομ μέρος. 27A24: ἔθηκαν... τοῦ βορέου μέρους τόν τε γωνιαῖο[ν τὸν κατ' ὀπισθόδομον. 49.65.69.72. – 102: τὸν] [γ]ωνιαῖ[ο]ν τὸν κατὰ πρόδομον. 27B6: τόν τε γωνιαῖ[ον τὸν κατὰ πρό]δομον. 45: ἀπὸ τοῦ γωνιαίου τοῦ κατὰ πρόδομον. 91: λίθους πετρίνους ἕξ, τὸν προσκείμενον τῷ γωνιαίῳ. Βλ. καὶ 22. – 34,19: ὧν γωνιαῖοι [τῶν κατὰ πρ]όδ[ο]μον δ[ύο]. 39,3.

γωνιάρος ἢ **γωνιαρὸς** (ἐπίθ. **angulatus**) = ὁ τῆς γωνίας, ὁ **γωνιαῖος** (βλ. λ.). Du Cange, Gloss. λ. Ησυχ. λ. *κεφαλῆται, γωνίαροι λίθοι, γωνιαῖοι.*

γωνιασμός, ὁ = 1) τὸ γωνίαμα (κν. γώνιασμα), ἤτοι ἡ διὰ γωνιομέτρου ῥύθμισις δύο ἐπιφανειῶν (λίθων οἰκοδομημάτων κττ.) πρὸς ὀρθὴν γωνίαν. Σουιδ. λ. *γωνία· λεπτῶν τε κανόνων εἰσβολὰς ἐπῶν τε γωνιασμούς.* Λυσ., Ἀπόσπ. 61. Αριστοφ., Βάτρ. 956. – 2) ἁπλῶς ὁ σχηματισμὸς γωνίας διὰ τῆς συμβολῆς δύο ἐπιφανειῶν κτισμάτων (τοίχων, τειχῶν, οἰκιῶν κλπ.). Ησυχ. λ. *γωνιασμός· τοίχων συμβολὴ ἐγγώνιος*, ἤτοι καλῶς ἢ ἁπλῶς ὠρθογωνισμένων λίθων. Σουιδ. λ. *γωνία τοῦ τείχους... ἐστὶ γωνιασμός.* Ὁ Αυτος, λ. *γωνία: ἡ τοῦ τοίχου.* Λυσ., κΛ (Ἀπόσπ. 15,1 Gerner-Bizos).

γωνίη = ἰων. τύπος τοῦ **γωνία** (βλ. λ.).

γωνιήϊος = **γωνιαῖος** (βλ. λ.). FD III(5)25 col. II B, 8/9: *τριγλύφων γωνιηιᾶν δυῶν.*

γωνιόω -ῶ, ῥ. Σχηματίζω γωνίαν, ἰδίᾳ ὀρθὴν ἤτοι 90°. Ευσταθ., Opusc. 25,82: *γωνιούμενον* (τὸ τεῖχος).

γωνιώδης (ἐπίθ.) = ὁ σχηματίζων ἀγκῶνα ἢ ἐξέχουσαν **γωνίαν** (βλ. λ.). Ευσταθ., Ἰλ. 1082,26: *ἀγκὼν δὲ τείχους γωνίαν δηλοῖ, ἤγουν ἐξοχὴν γωνιώδη, καὶ διὰ τοῦτο ἀγκωνοειδῆ τινα.* Βλ. καὶ Θουκ. 8,104.

γωνίωμα, τό. Καμπή, ἐξέχουσα γωνία. Ευσταθ., Ἰλ. 1082, 28: *πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, τουτέστιν ἐξέχοντι κατά τι γωνίωμα, ὁποῖον ὁ ἀγκὼν καμφθεὶς ἀποτελεῖ.*

Δ

δακτυλιαῖος, ὁ (ἐπίθ.). Ὁ ἔχων τὸ πάχος ἑνὸς ἀνθρωπίνου δακτύλου. Ἕκαστος δάκτυλος ἰσοῦτο πρὸς τὸ 1/4 τῆς παλαστῆς, ἡ δὲ παλαστὴ πρὸς τὸ 1/4 τοῦ ποδός. Τὸ μῆκος τοῦ ποδὸς ἦτο 0,296 ἕως 0,328 μ. (σχετικῶς βλ. Α. Ορλανδον, ὑλικὰ 1, σελ. 32, σημ. 1). Διοδ. Σικ. 18,26: *δίκτυον ἦν χρυσοῦν, τὸ πάχος τῇ πλοκῇ δακτυλιαῖον.*

δακτύλιος, ὁ. Εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν σήμερον δακτύλιοι καλοῦνται αἱ περιφερικαὶ ἐντομαί, αἵτινες ἐλαξεύοντο εὐθὺς ὑπὸ τὸν **ἐχῖνον** τοῦ δωρικοῦ **κιονοκράνου** (βλ. λ.). Αἱ ἐντομαὶ αὗται ἦσαν τρεῖς ἢ πέντε, ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν.

Ἡ λέξις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐσήμαινε: 1) συνήθως μεταλλικόν, κυκλικὸν ἔλασμα περιβάλλον ἕνα τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα) ἢ ἄλλο τι περιφερές: τύμπανον ἢ κύλινδρον (ὡς π.χ. τροχὸν) ἢ ἄξονα ἢ *τοὺς γιγγλύμους τῆς θύρας*, ἰσοδυνάμει δηλαδὴ πρὸς τὴν σημερινὴν κοινῶς ὀνομαζομένην ῥοντέλλαν. Πολυδ., Ὀν. 1,145. 7,179. Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου, IG IV 1² 102,74: *εἵλετο δακτυλίος* (ῥοντέλλας) *τοῖς γιγλύμο[ις.* 63: *εἵλετο ἅλος καὶ χοινίκας καὶ δακτυλίο[υς] καὶ ἐπιούρους.* 301: *δακτυλίων καὶ ἐπιούρων.*– 2) τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας συνεκδοχικῶς, ἐπειδὴ τοῦτο εἶχεν ὡς ἐξάρτημα κρίκον διὰ τοῦ ὁποίου εἱλκύετο ἔξωθεν ἡ θύρα διὰ νὰ κλείσῃ. Ησυχ. λ.... *καὶ τῆς θύρας τὸ ἐπίσπαστρον.* IG IV 1² 110A9 (Ἐπιδαύρου): *ἀσπίδων καὶ δακτυλίων.*– 3) κατὰ συνεκδοχήν, ἐπίσης, τοὺς φέροντας κυκλικὰς ὀπὰς λίθους ἐκ τῶν ὁποίων ἐδένοντο σχοινία. Ησυχ. λ. *δακτύλιοι.* Πολυδ., Ὀν. 7,179.– 4) τὴν ἐξωτάτην σειρὰν τῶν οἰκιῶν μιᾶς πόλεως αἵτινες ἐσχημάτιζον τὴν περιφέρειαν αὐτῆς. Ἐπιγρ. Σμύρνης τοῦ 3ου π.Χ. αἰ. OGI 229,88. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ebert, F grB 54.57.56 καὶ 60. Ορλανδος, ὑλικὰ 1,58.59.

δάκτυλος, ὁ. Μέτρον μήκους ἰσούμενον πρὸς τὸ 1/16 τοῦ ποδός, ὅστις, ὡς ἤδη εἴπομεν, ἐκυμαίνετο μεταξὺ 0,296 καὶ 0,328 τοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,3: *κίονες δ' ἦσαν ξύλου πεποιημένοι κατὰ πλευρὰν ἑκατέραν εἴκοσι τετράγωνοι μὲν τὸ σχῆμα εἰργασμένοι, εἰς δὲ πλάτος διεστῶτες πήχεώς τε καὶ ἡμίσους, τὸ δὲ βάθος δακτύλων τεσσάρων.* IG II 1² 463,15 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *πλάτος ἑπτὰ δακτύλων.* 67: *πάχος δακτύλου.* II 2²(1)1665,10 (Κυνοσάργους): *ἑπτὰ παλαστῶν δακτύλο λειπόντων.* Βλ. καὶ στ. 12.14.15. – 1678a 33.34 (Ἀθηνῶν): *πλάτος... πέντε δακτύλων.* 1666b2 (Ἐλευσῖνος): *πάχος...] δυοῖν δακτύλοιν.* Βλ. καὶ 1668,50. 53.54.56.57.74.82.83. – 1671,54: *ἐπὶ δύο δακτύλῳ.* 1672, 147: *πλάτος ἔγγ δακτύλων.* Κουρουνιωτης, Ἐλευσινιακὰ 1,190,15: *πάχος τῶν ζυγῶν δάκτυλος.* Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,54 (Ἀμφιαρείου): *πλαξὶν ὑπερεχούσαις τοῦ τοίχου τρεῖς δακτύλους.* Βλ. καὶ στ. 66.66/67. FD III(5) 88C5. IdD 372A166. Αυτοθι, 403,35: *ὕψος δακτύλων ΔΔ.* 500A5: *ὕψος μὴ ἐλάττους ἓξ δακτύλ[ων.* Βλ. καὶ 21.28.43. – 505,19.507,6: *[μη]δὲ ταπεινότερον δακτύλων πέντε.* 507 bis 5: *διαστήματι τῶν χαλίκων μὴ μείζονι δακτύλο[υ.* IG XII(2)10,9 (Λέσβου): μῆκος (?) *δακτύλ]ων τριῶν καὶ ἡμίσεος δακτύλ[ου.* XII(8)266,5.8 (Θάσου): *βάθος δακτύλου.*

δαμόσιος = **δημόσιος**.

δάπεδον, τὸ (γράφεται καὶ **ζάπεδον**). Κατ' Ευσταθιον τὸν Θεσσαλονικης (Σχόλ. 107): *δάπεδον τὸ ἔδαφος, παρὰ τὸ δᾶ, ὅ ἐστι γῆ* (δωριστὶ γᾶ), *καὶ τὸ πέδον.* Καθ' Ησυχιον ἐν λ. *δάπεδον· ἔδαφος* (Ὅμηρος), *γῆ.* Ὠνομάζετο λοιπὸν οὕτω: 1) τὸ σημερινὸν λεγόμενον πάτωμα ἤτοι κλειστοῦ, δηλ. ἐστεγασμένου χώρου (ἀνακτόρου, οἰ-

κίας κλπ.) ἐπίπεδον ἐμβαδὸν ἢ ἐπιφάνεια ὁμαλῶς ἐπεξειργασμένη καί, συνήθως, ἐστρωμένη διά τινος κοινῆς (κονιαμάτων κ.ἄ.), ἢ πολυτίμου ὕλης π.χ. χρυσοῦ (Ομ., Ἰλ. Δ, 2: χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ. Παλ. Ἀνθ. 9,165: ἐν χρυσέῳ μιγνυμένη δαπέδῳ. Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ.), ἢ ἀργύρου (Nonn., Διον. 17,36: ἀργυρέου δαπέδοιο), ἢ ἐξ ἀβακίσκων καὶ διαφόρων πολυτίμων λίθων (Μοσχιων παρ' Αθην. 5.207c: δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων. Αυτοθι: δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων). Ομ., Ὀδ. κ, 227: καλὸν ἀοιδιάσει δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν, ἔνθα ὁ Σχολιαστης του Ευσταθιου (Comm. 107) λέγει: καὶ δάπεδον τὸ ἐμβαδὸν τῆς οἰκίας εν τῷ «δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν». Ομ., Ὀδ. λ 420: κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν. Πρβλ. Ευσταθ. 1692,59: ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ ὅτι δάπεδον καὶ νῦν ἴσως τὸ τοῦ μεγάρου ἔδαφος εἶπεν, ἔνθα καὶ αἱ τράπεζαι καὶ οἱ κρατῆρες. Ομ., ἔ.ἀ. χ, 455: αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο ξῦον. Πρβλ. Ευσταθ. 1933,41: δάπεδον δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ὑπόστεγον ἔδαφος, ὡς δηλοῖ τὸ «δάπεδον δόμοιο» πρὸς διαστολὴν ῥηθὲν τοῦ αἰθρίου. Ὁ Αυτος, Ἰλ. 436,35 κἑ.: κατὰ Ὀδύσσειαν, τὸ ἐντὸς οἰκίας ἐμβαδὸν δάπεδον λέγεσθαι, ὡς μὴ μόνον αἴθριον, ἀλλὰ καὶ ὑπορόφιον εἶναι δάπεδον. Αυτοθι, 1655,60: δάπεδον δὲ οὐ γῆν ὕπαιθρον... ἀλλὰ τὸ τοῦ δώματος ἐμβαδόν. 1927,60 καὶ 61: δάπεδον τὸ τοῦ μεγάρου ἔδαφος· οὐ γὰρ δή που τὸ τῆς αὐλῆς ἐνταῦθα δηλοῖ, οὐδ' ἄλλο τι αἴθριον μέρος γῆς· δῆλον δ' ὅτι τὸ τοιοῦτον βασιλικὸν δάπεδον καὶ κραταίπεδον ἂν εἴη διὰ τό, ὡς εἰκός, λιθόστρωτον εἶναι περὶ οὗ σαφὴς φράσις τό, ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων. Ὁ Αυτος, Comm. 107: καὶ δάπεδον δόμον τὸ ἔδαφος πρὸς διαστολὴν τοῦ αἰθρίου. Βλ. καί: Ξεν., Κύρ. Παιδ. 8.8,16: τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ δαπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον. Παλ. Ἀνθ. 7,245: κλεινοῖς θνήσκομεν ἐν δαπέδοις. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 202(12,68 Βόννης). Epigr. gr. 818,7: δάπεδον πυκνοῖς στο[ρ]έ[σ]ανθ' [ο]ὐ[δ]οῖσιν. IG 4,823,43 (Τροιζῆνος): ἐ]κ τοῦ δαπέδου κάτωθε ᾠκοδομήθη. Βλ. καὶ στ. 45.51/52. – 952,44 (Ἐπιδαύρου): τὸ δὲ δάπεδον ἐν τῷ ἀβάτῳ. ΑΕ 1948-49, σελ. 136Α12: δ]απέδου Η. SEG 18,218 (Δελφῶν): θεῶν ἱερὸν δάπεδον. Βλ. ἀριθ. 224. IdD 1522,22: εἰς [τὸ] δάπεδον τὸ ἐν τῷ ἱερῷ. IG XII(5)229,4 (Πάρου): οἱ δ' (α)ὐτοὶ δάπεδον πυκνοῖς σο[ρ]έ(σ)αν (τ') [ο]ὐ[δ]οῖσιν. AJA 1913,47,10 (Σάρδεων, 3ου π.Χ. αἰ.): ἠδ' οἱ λαϊνέων δαπέδων κρηπῖδα τορήσας. Βλ. καὶ Epigr. gr. 903,5. – 2) ὡμαλισμένη καί, πολλάκις, καλῶς διευθετημένη ἐπίπεδος ἐπιφάνεια ἀνοικτοῦ ἤτοι ὑπαίθρου χώρου, ἐκεῖνο δηλ. τὸ ὁποῖον σήμερον λέγεται γήπεδον. Ησυχ. λ. ζάπεδον (Ξενοφανης) μέγα ἔδαφος (= γήπεδον), τοῦ ζα ὄντος, ὡς γνωστόν, ἐπιτατικοῦ. Πρβλ. καὶ τὸ ζάπλουτος. Ὁ Αυτος λ. δαπέδοις· οἴκοις ἐρειπίοις. Ευσταθ. 436,35 κἑ.: ἔστι δὲ δάπεδον... ἡ χωρίον ὁμαλόν, εἰς διατριβὴν ἀνεθέν, ὅπερ ἐν Ὀδυσσείᾳ καὶ τυκτὸν λέγει δάπεδον, ἐν ᾧ οἱ μνηστῆρες γυμνάζονται. Αυτοθι: ἔστι δὲ δάπεδον μὲν τόπος ἐγγὺς οἰκημάτων, αὐτὸς μὴ ἔχων οἰκήματα· ἢ τόπος ἐν πόλει, ψιλὸς οἰκημάτων, ὡς δηλοῖ παρά τινι καὶ τό, περιφέρων τὴν ἀσπίδα, ἐπίχαλκον οὖσαν, προσίσχε τῷ δαπέδῳ ἐντὸς τοῦ τείχους. Ομ., Ὀδ. δ, 627: ἐν τυκτῷ δαπέδῳ. Αισχ., Προμ. 829: πρὸς Μολοσσὰ δάπεδα. Αριστοτ. 1583a12: ἐλθὼν εἰς κλεινὸν Κεκροπίης δάπεδον. Θεμιστ., λόγ. 13,171b: πολλὰ δὲ δάπεδα διαπτάς. Ὁ Αυτος, λόγ. 18,217a: τοῖς λείοις καὶ ἀναπεπταμένοις δαπέδοις. – CIG III 6283 (Ρώμης): Ρώμης δάπεδον. Sammelb. I,1915, ἀριθ. 4313,2: κοσμοτρόφον δάπεδον μεγάλου Πλουτῆος ἄνακτος. 4314,4: γυμνασίου σκιερῷ γηθόσυνος δαπέδῳ. – Γενικῶς περὶ δαπέδων, βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,32,2. 46. 50. 50,8. 53,1. 59. 61. 73. 74. 74,2. 125,1. 165,1. Roux, archit. Arg. 196. 197. 198.

δεζμὸς = **δεσμὸς** (βλ. λ.).

δεκάβαθμος, ον. Ὁ ἔχων δέκα βαθμίδας. Φιλ. Βυζ. 6,2: κρηπὶς δεκάβαθμος.

δεκαδάκτυλος, ον. Ὁ ἔχων πλάτος δέκα δακτύλων. IG II 2^2(1)1672,148 (Ἐλευσῖνος): ξύλα ἐγκαίδεκα σχιστά, μῆκος δωδεκάποδα, πλάτος δεκαδάκτυλα.

δεκάκλινος, ον (οἶκος, στέγη, κττ.). Ὁ περιέχων δέκα κλίνας, κυρίως ἐκ τῶν διὰ τὰ συμπόσια χρησιμοποιουμένων. Πολυδ., Ὀν. 1,79: οἶκος τρίκλινος πεντάκλινος ἢ δεκάκλινος, καὶ ἁπλῶς πρὸς τὸ τοῦ μεγέθους μέτρον ὁ τῶν κλινῶν ἀριθμός. Ξεν., Οἰκ. 8,13: ἐν δεκακλίνῳ στέγῃ συμμέτρῳ. Αριστοτ., π Θαυμ. 57 (834b8): ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις ἐν Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάκλινος, ἔνθα ὅμως τὸ δεκάκλινος φαίνεται ὅτι εἶναι κακὴ μεταγραφὴ τοῦ ἐπιθέτου δεκάκρουνος.

δεκάπεδος, ον. Ὁ ἔχων μῆκος δέκα ποδῶν – (μονὰς μήκους τὸ **δεκάπεδον**). IG IV 1^2, 106 I 25/26 (Ἐπιδαύρου): τὰς ἀνκαθάρσιος τᾶν τάφρων τοῖς τοίχοις δ[ε]καπέδων πεντήκοντα. 108,146: [τῷ δεῖνι ξύλων] δεκαπέδων ἴκατι. Βλ. καὶ 109 II 135/136. – Αυτοθι, I 126/127: ξύλων δεκαπ[έ]δων διακοσίων τεσσαράκοντα. Βλ. καὶ 109 II 25.30. 109 III 26.116,14.22. – 109 I 127: ἐλομένῳ τὸ δεκάπεδον δραχμᾶν τεσσά[ρων. 129: ἐλομέν[ῳ] τὸ δεκάπεδον ἔνδεκ' [ὀ]βο[λῶν. Βλ. καὶ 109 III 27.66.139. – 109 II 136: ἐλομένῳ τὸ ξύλον ἕκαστον δραχμᾶν == IC, [καὶ] δεκαπέδων ἕξ. Βλ. καὶ στ. 137.-140: καὶ δεκαπέδων τετρακατίων πεντήκοντα ἀνὰ δραχμὰς τρεῖς τρεῖς ὀβολούς. 109 III 112: [τ]ᾶς χρίσιος τῶν ἐπὶ Κυνὶ σκ[α]ν[αμά][τ]ων τῶν ἔξω τοίχων τᾶς μὲ[ν πα]λάξιος δεκαπέδων ἑξήκοντα ἡμίσσου τετάρτου. 113/114: τᾶς δ' ἐπιχρίσιος δε[κα]πέδων ἑκατὸν δεκαπέντε [ἡμί]σσου τετάρτου. 116: ἐλομένῳ συναμφοῖν τὸ δεκάπεδον Π III CT. Βλ. καὶ στ. 127.-124: ἔνδον τοίχων πάντων τ[ᾶς] μὲν παλάξιος δεκαπέδων πεντ[ή]κοντα πέντε. 125/126: τὰς δ' ἐπιχρίσιος δ[εκα]πέδων τριάκοντα δύο. 137/138: τᾶς χρίσι[ος] [τ]ῶν εἴσω τοίχων πάντων δεκαπ[έ][δ]ων τριακοσίων ἑξήκοντα τεσσ[ά][ρων]. 141: καὶ τᾶ[ς χρί]σιος δεκαπέδων εἴκοσι τριῶν. 116,12: ἐπ[τὰ ξύ][λω]ν δεκαπέδων. Βλ. καὶ στ. 22. – 21: καὶ τῶν ἐπαγωγῶν ὧν ποτιάγετ[α]ι ἐν τᾷ ὁδῷ τᾷ εἰς πόλιν ἀγούσ[αι] δεκαπέδων δεκαδύο. SEG 15,207,126: (Ἐπιδαύρου): [ὀρύ]ξιος τᾶς τάφρου δεκαπέδων δέκα ἕξ. FD III 4(1)42,12: ἀπέχοντα ἀπὸ τοῦ πρώτου ὅρου ἐς τὸ ποτ' ἀ[ῶ μέρ]ος δεκάπεδα δωρικὰ ἐνενήκοντα ἑπτά.

δεκάπηχυς (ὁ, ἡ). Ὁ ἔχων μῆκος δέκα πήχεων. Πολυβ. 18.16,2: καὶ τὸν κολοσσὸν αὐτοῦ τὸν δεκάπηχυν ἔστησαν. IG XI 2,156Α43 (Δήλου): ξύλ]ον δρύϊνον δεκάπηχυ. 161 D122: καὶ ἄλλην [δο]κὸν δεκάπηχυν. 199Α62: δεκαπήχεις δοκούς. 203Β98: σανίδα πτελεΐνην δεκάπηχυν. 233,9: δεκαπήχη δύο. 287Β148: σανίδες... δεκαπήχεις. IdD 290,221: ξύλα δρύϊνα ἐπριάμεθα κατὰ ψήφισμα δεκαπήχη. 336Α40: καὶ δεκα[π]ήχη Γ'. 370,32: δεκαπήχεις ΙΙ[ΙΙ. – 372Α160: καὶ δεκαπήχεις. 403,20: ἄλλους δεκαπήχεις ὀκτώ. 23: δοκοὺς στρογγύλας δεκαπήχεις. Βλ. καὶ 406Α93.

δεκάπλεθρος, ον. Ὁ ἔχων ἐπιφάνειαν δέκα πλέθρων.

Θουκ. 6,102: *δεκάπλεθρον προτείχισμα.*

δεκαποδία, ἡ. Τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς δέκα πόδας μῆκος. FD III(5)74,8: *τὴν δεκαποδίαν.*

δεκάπους, ὁ, ἡ. Ὁ ἔχων μῆκος δέκα ποδῶν. IG II 2²(1)1672,151 (Ἐλευσῖνος): *[σ]ανίδες πτελέιναι ἑπτὰ εἰς ἀντίζυγα, μῆκος δεκάποδες.* 152/153: *ἕτεραι σανίδες πτελέιναι τέτταρες, μῆκος δεκάποδες.*

δεκάστεγος, ον. Ὁ ἔχων δέκα ὀρόφους. Στραβ. 15.3,7 (Κύρου τάφον) *πύργον οὐ μέγαν... Ὀνησίκριτος δὲ τὸν μὲν πύργον δεκάστεγον εἴρηκε.* Αθ. μηχ. 11,8: *ἐγένετο δὲ αὐτῷ ὁ τηλικοῦτος* (πύργος), *δεκάστεγος.*

δεκάστυλος, ον. Κατὰ Βιτρουβιον (3.2,8) ὠνομάζετο οὕτω ὁ ναὸς ὁ ἔχων κατὰ τὴν πρόσοψιν αὐτοῦ δέκα κίονας ἢ στύλους. Παραδείγματα δεκαστύλων ναῶν παρέχουν ὁ ἐν Ἀθήναις ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος Διδυμείου τῆς Μιλήτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν Βιτρουβιον (ἔ.ἀ.) οἱ δεκάστυλοι ναοὶ ἦσαν συνήθως ὕπαιθροι ἐσωτερικῶς (Vitr. ἔ.ἀ. *Hypaethros vero decastylos est in pronao et postico*).

δέλτα, τό. Ὁ ἄλλως λεγόμενος **ἀετὸς** ἢ **ἀέτωμα** (βλ. λ.), τοῦ σχήματος αὐτοῦ ὁμοιάζοντος πρὸς τὰ δύο κεκλιμένα σκέλη τοῦ γράμματος Δ. Bekker, AG 202,20: *ἀετὸς προπύλαιος: τὸ νῦν λεγόμενον ἀέτωμα ἢ δέλτα.*

δέμα, τό. Ἐκαλοῦντο οὕτω παρ' ἀρχαίοις: 1) οἱ **σύνδεσμοι** τῶν λίθων καὶ τῶν ξύλων. IG VII 3073,70 (Λεβαδείας): *ἐξελεῖ δὲ* (ὁ ἐργώνης) *καὶ τὰ δέματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν ταῖς στήλαις, ὅσα ἂν ὑπερέχῃ καὶ κωλύῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐπικοπῇ.* 72: *ἐμβαλεῖ δὲ καὶ εἰς τούτους γόμφους δέματα.* 170: *τὴν δὲ ἐμβολὴν τῶν γόμφων καὶ τῶν δ[εμάτων].* Βλ. καὶ Α. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,177. Πρβλ. λ. **δεσμὸς** -όν, **ἀμφιδέα** καὶ **τόρμος**. 2) παρὰ Φιλωνι (Βελ. 73,24) ἡ λέξις σημαίνει σκηνήν, παρὰ Πολυβιωι δὲ (6.33,11) καὶ Ησυχιωι (λ.) τὸ σχοινίον. – 3) ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις δέμα καλεῖται τεῖχος ἢ φράγμα τι (Ευσταθ. 1544,40) ζευγνῦον τὰς πλευρὰς δύο κλιτύων ἢ ὁρίζον τὰ ὅρια δύο δήμων. Τοιοῦτον ἦτο τὸ δέμα μεταξὺ Ἐλευσῖνος καὶ Ἀθηνῶν (Jones-Sackett-Eliot, ἐν BSA 52, 1957, 152-189, ἔνθα σχέδια καὶ βιβλιογραφία.

δέμω, ῥ (πρβλ. καὶ λ. **δόμος, δομέω, δῶμα**). Κτίζω, οἰκοδομῶ, κατασκευάζω. Σουιδ. λ. *δέμω· οἰκοδομῶ, ἐξ οὗ καὶ ἐδείματο.* Ησυχ. λ. *δέμει· οἰκοδομεῖ.* Σουιδ. λ. *ἐδείματο· κατεσκεύασεν. ἐκ τοῦ δέμω, τὸ κατασκευάζω.* Ὁ Αυτος, λ. *ἐδείμαντο· ᾠκοδόμησαν.* – Ομ., Ἰλ. Ζ, 249: *κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς δώδεκ' ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο, πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι.* Ευσταθ., Ἰλ. ἔ.ἀ. (639,40) καὶ Comm. 109: *δεδμημένος ἐν ἴσῳ τῷ δεδομημένος.* Ομ., Ἰλ. Η, 337: *ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα πύργους ὑψηλούς.* Βλ. καὶ 436. – Ι, 349: *τεῖχος ἔδειμε.* Ν, 683: *τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον.* Ξ, 32: *τεῖχος... ἔδειμαν.* Φ, 446: *πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη.* Ὀδ. α, 426: *ὅθι οἱ θάλαμος περικαλέος αὐλῆς ὑψηλὸς δέδμητο.* ζ, 9: *ἐδείματο οἴκους.* ι, 185: *περὶ δ' αὐλὴ ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι.* ξ, 6: *τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ, καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος.* ψ,192: *θάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα, πυκνῇσιν λιθάδεσσι.* Ὕμν. Ὁμ., εἰς Ἑρμῆν 87: *δέμων αἴθουσαν ἀλωήν.* 188: *δέμοντα παρὲξ ὁδοῦ, ἕρκος ἀλωῆς.* Ηροδ. 1,179: *ἔδειμαν πρῶτα μὲν τῆς τάφρου τὰ χείλεα, δεύτερα δὲ αὐτὸ τὸ τεῖχος τὸν αὐτὸν τρόπον.* Αυτοθι: *ἐπάνω δὲ τοῦ τείχεος παρὰ τὰ ἔσχατα οἰκήματα μουνόκωλα ἔδειμαν.* 2,124: *εἵλκον τοὺς λίθους, τὴν ἔδειμαν ἔργον ἐὸν οὐ πολλῷ τεῳ ἔλασσον τῆς πυραμίδος.* 4,78: *οἰκία τε ἐδείματο.* 7,59: *τεῖχός τε ἐδέδμητο.* 176: *ἐδέδμητο δὲ τεῖχος.* Αυτοθι: *ἔδειμαν δὲ Φωκέες τὸ τεῖχος.* Ευριπ., Ῥῆσ. 232: *τείχη παλαιὰ δείμας.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.6,2: *περὶ αὐτὴν ἄνω τὴν κορυφὴν τεῖχος ἐδείματο καὶ πύργους ἐπὶ ταῖς γωνίαις ἕκαστον ἑξήκοντα πηχῶν ἀνέστησεν.* Αριστειδ. 14,219 (Dindorf I, 356): *τὰ δὲ οὐ ἀσφάλτῳ οὐδὲ πλίνθῳ ὀπτῇ δέδμηται.* Ιουλιαν., Ἐπιστ. 62 (Bidez-Cumont, 75): *λιμένα δὲ μέγιστον αὐτῇ δειμάμενος.* Θεοφ., Χρον. 1,330,11 (Βόννης): *ὅπερ Σολομὼν ἐδείματο καὶ περιετείχισεν, ὡς φρούριον ἀσφαλές.* 12: *μοναστήριον... ἐδείματο καὶ περιετείχισεν.* Συν. Θεοφ., 3,43 (σελ. 146,17 Βόννης): *εὐκτήριον τῆς ἁγίας Ἄννης ἐδείματο καὶ αὐτὸ ἐκ τεσσάρων μὲν κιόνων Βαθυΐνων τὴν ὀροφὴν ἀνεγειρόμενον.* 5,82 (324,20): *οἶκον ἠδαφισμένον σχεδὸν κατάλληλον τοῦ πρώην ἐδείματο.* 86(328,17): *μέρος τῆς τοιαύτης αὐλῆς καὶ τὰς περικαλλεῖς οἰκίας δειμάμενος.* 6,24(451,12): *τὸ διάφορον ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος ἐδείματο.* Φωτ. 127,30: *οἰκίσκον τινὰ ἑαυτοῖς δειμάμενοι.* Dölger, Schatz HB ἀριθ. 47,10: *ἐκ βάθρων ἐδείματο.* Sammelb. 5247,4: *οἰκία δεδμημένη δοκοῖς καὶ θύραις.* Maier, GriechM 71,8 (Ἐφέσου): *ἐὰν τεῖχος δέμωμεν.*

δεξαμενή, ἡ (ἐκ τοῦ **δέχομαι**, οὐσιαστικοποιηθεῖσα μετοχή: ἡ δεξαμένη· κν. *στέρνα*, ἐκ τοῦ λατ. *cisterna*). Ὑπαίθριος ἢ ἐστεγασμένος, κοῖλος καὶ ἰδίᾳ ὑπόγειος χῶρος, κατεσκευασμένος τεχνητῶς πρὸς συγκέντρωσιν ὑδάτων χρησίμων ἄλλοτε διὰ λατρευτικοὺς σκοποὺς καὶ ἄλλοτε διὰ τὰς καθημέραν ἀνάγκας. Φρυν., Ἐκλ. 321: *Δεξαμενὴ φασὶ Πλάτωνα* (Τίμ. 53Α) *ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας εἰρηκέναι· ἐγὼ δὲ οὔ φημι, ἀλλὰ δεξαμένη τῷ τόνῳ εἶπεν ὡς ποιουμένη· χρὴ οὖν καὶ ἡμᾶς κολυμβήθρα λέγειν.* Ησυχ. λ. δεξαμεναὶ ὑδάτων δοχεῖα. Ηροδ. 3,9: *ὀχετὸν μήκεϊ ἐξικνεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον, ἀγαγεῖν διὰ δὴ τούτου τὸ ὕδωρ, ἐν δὲ τῇ ἀνύδρῳ μεγάλας δεξαμενὰς ὀρύξασθαι, ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ σῴζωσι.* Βλ. καὶ 6,119. Πλατ., Κριτ. 117Α: *δεξαμενάς τε αὖ τὰς μὲν ὑπαιθρίους, τὰς δὲ χειμερινὰς τοῖς θερμοῖς λουτροῖς ὑποστέγους περιτιθέντες, χωρὶς μὲν βασιλικάς, χωρὶς δὲ ἰδιωτικάς, ἔτι δὲ γυναιξὶν ἄλλας καὶ ἑτέρας ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποζυγίοις, τὸ πρόσφορον τῆς κοσμήσεως ἑκάστοις ἀπονέμοντες.* Αριστοτ. 794b 31: *τὰ ἐν ταῖς δεξαμεναῖς κονιάματα.* Στραβ. 5. 3,8, C. 235: *ὥστε πᾶσαν οἰκίαν σχεδὸν δεξαμενὰς καὶ σίφωνας καὶ κρουνοὺς ἔχειν ἀφθόνους.* Διων. Κασσ. 76,1: *τῆς δὲ δεξαμενῆς ἁπάσης τῆς ἐν τῷ θεάτρῳ εἰς πλοίου σχῆμα κατασκευασθείσης.* Ευσταθ., Opusc. 331,90: *ὅλας ἀεὶ δεξαμενὰς θερμῶν ὑδάτων ἀπήντλουν.* Ditt. SIG³ I 251 iii 15: *Λαμέδ[οντ]ι Ὀππουντίῳ τῆς δεξαμενῆς ἐκκαθάρσε[ως] τῆς ἐμ Πυλαίᾳ.* RIJG I 146,24 (συμπλ.) *καὶ δρυφάκτ[ους δὲ ποιησάσθω περὶ τὴν δεξαμενήν.*

δέσις, ἡ. Σύνδεσις (ἰδίᾳ πρὸς ἐξασφάλισιν μεγαλυτέρας συνοχῆς). Φωτ., Λέξ. Συν. καὶ Σουιδ. ἐν λ. *ἱμάντωσις· δέσις ξύλων ἐμβαλλομένων ἐν τοῖς οἰκοδομήμασιν.* Φιλ. μηχ., Βελ. 270,25 (Leipzig 1853): *ἡ τοῦ περιτρήτου καὶ τῶν χοινικίδων κατασκευὴ καὶ ἡ δέσις.* Didyma II 40,36: *εἰ]ς δέσιν πλιν[θ]είω[ν.* MAMA 8,430 (Ἀφροδισιάδος): *κωλύει ὁ τόπος τοῦ σιδήρου τὴν δέσιν.* Βλ. καὶ λ. **ἱμάντωσις** καὶ **σύνδεσις**.

δεσμὸς -όν (εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Ἐπιδαύρου ἀπαντᾷ καὶ ὡς **δεζμός**). Τὸ μέσον (ξύλινον ἢ μεταλλικὸν) συνδέσεως δύο τεμαχίων ἐκ τῆς αὐτῆς συνήθως ὕλης. Οἱ σύνδεσμοι εἶχον ποικίλα σχήματα κατὰ τὰς ἐποχάς, ἦσαν δὲ ἄλλοτε ὁριζόντιοι καὶ ἄλλοτε κατακόρυφοι ἐνίοτε δ'

ἐλάμβανον καὶ τὴν μορφὴν ἥλων (βλ. τὰ σχετικὰ σχήματα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,179-189 καὶ εἰκ. 134-140). Ησυχ. λ. *δεσμός, ἧλος.* Παυσ. 5.20,6: *ἔρυμα εἶναι ξυλίνῳ κίονι πεπονηκότι ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ δεσμῶν συνεχομένῳ.* Nonn., Διον. 40,455: *ὑψιτενὲς δὲ σφιγγόμενον δεσμοῖσι μέσον ξύλον ὄρθιον ἔστω.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 945 (Βόννης): *δεσμὸς ὁ χάλκεος.* Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. Ἀμβ. 281: *πλευρὰς τετρατόμοις ὑπὸ κίοσι δεσμὸς ἐέργων.* Συχνοτάτη εἶναι ἡ χρῆσις τῆς λέξεως ἐν ἐπιγραφαῖς, IG I² 371,12 (Ἀττικῆς): *μόλυβδος τõ ἀνθέμοι καὶ τοῖς δεσμοῖς τõν λίθον τõ βάθρο.* Αυτοθι II 2²(1)1604,31: *δεσμὰ χαλκίω[ν.* 1627,283/284: *δεσμὰ σιδηρᾶ δόκιμ[α.* 295: *δεσμὰ σιδηρᾶ καινά.* 1666 b 90 (Ἐλευσῖνος): *μόλυβδον δὲ καὶ σίδηρον τοῖς λίθοις εἰς τὰ δεσμά.* IV 1² 103 (Ἐπιδαύρου)62: *βολίμου ποὶ τὰ δεσμά.* 65. 108: *δεσμῶν σιδαρέων.* 80. 83. 92. 102: *δεζμῶν σιδαρέων.* 106 I 53.89: *δεσμῶν καὶ γόνφων.* 115,18: *ἄλ[ων καὶ] δεσμοῦ.* Παπαδημητριου, ἐν ΑΕ 1948-49,136Α,21 (Ἐπιδαύρου): *δεσμῶν τοῖς λίθοις.* FD III(5)19,8: *χαλκεῖ δεσμῶν μνᾶς ἕξ.* 25 IA16-17: *ὑπὸ τὰ ἰσχέ[π][λινθα τὰ μ]εγάλα τὰ σιδάρια δ[εσμὰ ἀλῶ]σαι καὶ σάξαι.* 27 Col. II, A6: *τ[ετραμν]αῖον τὸ δεσμόν.* 14 = SIG 246 ii 44 (4ου π.Χ. αἰ.): *κ]εφαλὰ τῶν δεσμῶν καὶ γό[μφων.* IG XI 2,158A (Δήλου)61: *καὶ δεσμῶν τεττάρων* 163A35: *γόμφους καὶ δεσμοὺς εἰς τὴμ περιοικο[δόμησιν.* 199A90: *ἐργολαβήσαντι γόμφους καὶ δεσμούς.* 199B72: *δεσμοὺς τῶν εἰς τὸ Κύνθιον.* 199C5: *καὶ δεσμ[ούς.* 203B7: *ἐργολαβήσαντι δεσμοὺς καὶ γόμφους.* 94: *δεσμοὺς χαλκοῦς μεγάλους.* 287B153: *καὶ τῶν λίθων δεσμοὶ δέκα ἕξ.* IdD 406A86: *[πα]ρ' Ἀγάθ[ω]νος δεσμῶν.*

δέω, ῥ. = συνδέω, συνάπτω, συγκολλῶ διά τινος μέσου. Ηροδ. 1,186: *οἰκοδόμεε γέφυραν, δέουσα τοὺς λίθους σιδήρῳ τε καὶ μολύβδῳ.* Θουκ. 1,93: *ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν καὶ μολίβδῳ δεδεμένοι.* Φιλ. μηχ. 7.80,9: *ἐν μολίβῳ καὶ σιδήρῳ καὶ γύψῳ τῶν ἐσχάτων λίθων πρὸς ἀλλήλους δεθέντων.* Διοδ. Σικ. 2,10: *πλίνθον ὀπτὴν διπλῆν ἐν γύψῳ δεδεμένην.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5,24: *ἀποκόπτειν τὴν γέφυραν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν τάχει· ἦν δὲ μία κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ξυλόφρακτος ἄνευ σιδήρου δεδεμένη ταῖς σανίσιν αὐταῖς.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ 515: *πλίνθοις ὀπταλέῃσιν ἀνεστήσαντο δεθείσας.* IG II 2²(1)1666a22. – Αυτοθι, b13 (Ἐλευσῖνος): *ἁρμοὺς δῆσαι.* 60 καὶ 63: *δῆσαι καὶ γο[μ]φῶσαι.* Βλ. καὶ 29. 44. 75. 105. – 1673,31: *λύσαντι τὰς ἀμφιδέας καὶ ἑτέρους τοὺς ἴσους δήσαντι.* 42: *ἁμαξήποδα λύσαντι καὶ ἕτερον ὑγιῆ δήσαντι.* AthMitt 1897, σελ. 180,8 (Λεβαδείας): *ἐν τῷ προδόμῳ καθὼς χρήσεται καὶ δήσει καὶ γομ[φώσει.*

δημιουργέω (δωρ. **δαμιουργέω**), ῥ. = ποιῶ τι σπουδαῖον καὶ πρωτότυπον, ἐργάζομαι, φιλοτεχνῶ. Διοδ. Σικ. 5,46: *τά τε θυρώματα τοῦ ναοῦ θαυμαστὰς ἔχει τὰς κατασκευάς... ἔτι δὲ θύας δεδημιουργημένας.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 117 (Βόννης): *ἐδημιούργει τὸν νεὼν ὁ δεσπότης* (μτφ). IG IX(1) 32,44: *δαμιουργεόντων τὰ ἱερά.*

δημιουργός, ὁ. Δημιουργοὶ ἢ δαμιουργοὶ ἐκαλοῦντο κυρίως: 1) οἱ τὰ δημόσια ἐργαζόμενοι. 2) οἱ ἀρχιτέκτονες ὡς δημιουργοῦντες ἔργα σπουδαῖα κατ' ἔμπνευσιν καὶ ἐξ ὑπαρχῆς, κατ' ἐπέκτασιν δὲ οἱ τέκτονες καὶ οἱ ἐμπειροτεχνῖται. Ησυχ. λ. ... *οἱ ἄρχοντες, τὰ δημόσια πράττοντες.* Αυτοθι: *λέγονται καὶ οἱ τεχνῖται καταχρηστικώτερον.* Σουιδ. λ. *δημιουργοί: κοινῶς δὲ ἔλεγον δημιουργοὺς τοὺς τὰ δημόσια ἐργαζομένους, ποτὲ δὲ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας. Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ καὶ δημιουργικῶς, ἀντὶ τοῦ, τεκτονικῶς δημιουργοὶ γὰρ οἱ τέκτονες.* Ὁ Αυτος. λ. *δημιουργός· χειροτέχνης, ὁ τὰ μὴ ὄντα ποιῶν* κλπ. Αυτοθι: *ὥσπερ οἱ πλαστικώτεροι τῶν δημιουργῶν, τὸν χαλκὸν ἄμορφον παραλαβόντες καὶ ἀειδέστερον, εἰς μορφὴν ἐντείνουσι καὶ κατασχηματίζουσι.* Πρβλ. καὶ Πλατ., Πολιτ. 529Ε: *ὑπὸ Δαιδάλου ἤ τινος ἄλλου δημιουργοῦ.* Αριστοφ., Εἰρ. 296: *καὶ τέκτονες καὶ δημιουργοί.* Παλαιῶν Συναγωγὴ Σχολίων (Scholia Graeca), ἔ.ἀ.: *δημιουργοὶ δὲ λέγονται κοινῶς οἱ δημόσιά τινα ἐργαζόμενοι· νῦν δὲ τοὺς ἀρχιτέκτονας λέγει.* Αριστοτ., Πολ. 1282a3: *ὅ τε δημιουργὸς καὶ ὁ ἀρχιτεκτονικὸς καὶ τρίτος ὁ πεπαιδευμένος περὶ τὴν τέχνην.*

δημόσιος, α, ον (δωρ. **δαμόσιος**· ἀπαντᾷ καὶ ὁ προευκλ. τύπος **δεμόσιος**) = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν δῆμον ἤτοι τὸ δημόσιον, ὁ μὴ ἰδιωτικός. Πολυβ. 6.13,3: *μεγίστης δαπάνης ἣν οἱ τιμηταὶ ποιοῦσιν εἰς τὰς ἐπισκευὰς καὶ κατασκευὰς τῶν δημοσίων κατὰ πενταετηρίδα.* Βλ. καὶ 17,2. IG I² 94,36 (Ἐρεχθείου): *τε̃ς οἰκίας τε̃ς δεμοσίας.* 385,12: *βαλαν[εῖον δε]μόσι[ον.* 891: *προπύλο δεμοσίο.* Ditt. SIG³ 971,14/15 (Ἐλευσῖνος): *τῶν ἐπιστατῶν ἢ τῷ δημοσίῳ ἢ τῷ ἀρχιτέκτονι.* 977,20: *συντελεσθέντος δὲ τοῦ ναοῦ ἦμεν δαμόσιον.* 1025,31 (Κῶ): *ἐς] τὸ οἴκημα τὸ δαμόσιον.* CIG III 4034 (Ἀγκύρας): *ἐπιμελητὴν ἔργων δημοσίων τῶν ἐν Ῥώμῃ.* Ἡ λέξις εὑρίσκεται συχνάκις ἀποτυπωμένη διὰ σφραγῖδος ἢ **τύπου** (βλ. λ.) καὶ ἐπὶ κεραμίδων· ἦτο δέ, ὡς φαίνεται, ἡ σφράγισις τῶν κεραμίδων ἐνδεικτικὴ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὑλικοῦ ὡς δημοσίου (δηλ. ὡς ἀνήκοντος ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν δῆμον), τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἐπροστατεύετο ἀπὸ τὰς κλοπὰς καὶ χρήσεις τῶν ἰδιωτῶν. Διοδ. Σικ. 14,116: *δημοσίας κεραμίδας ἐχορήγουν, αἳ μέχρι τοῦ νῦν πολιτικαὶ καλοῦνται.* IG I² 891: *προπύλο δεμοσίο.* BCH 12,1888,356 (Θεάτρον Διονύσου): *δημόσ[ιος κέραμος – δημοσ[ία πλίνθος.* Thompson, ἐν Hesperia Suppl. 4,79 καὶ σημ. 56 (Θόλος Ἀγορᾶς). BCH ἔ.ἀ. 351.352 (Πειραιῶς): *δημοσία* (πλίνθος) *Πειρ[αιῶς.* Papis, Élatée 111.113,16.17 (Τανάγρας). IG IV 542.543 (Ἡραίου Ἄργους): *δαμόσιοι κέραμοι* (καλυπτῆρες). Βλ. καὶ Waldstein, ArgH 1,217 (Ἡραίου): *δαμό(σ)ιοι Ἥρας.* Βλ. καὶ Richardson, παρὰ Waldstein, ἔ.ἀ. 218,4. Milchhöfer, ἐν AthMitt 4,1879,144 (Τεγέας). Fougères, Mant. 191 καὶ 539 (Μαντινείας): *Ποδάρεος δα[μόσιος].* Καλιτσης, ἐν ΑΕ 1960, Χρον. σελ. 6: *Εὐάταν δαμόσιοι* (ἐνν. κέραμοι). IG V 1, 850, 851, 852, 854, 855, 857, 858, 859, 860, 861, 862: *δαμόσιος Ἀθάνας.* Αυτοθι, 856: *δαμασία Ἀθάνας.* 867: *δαμόσιοι Ἐλυσίας.* Αυτοθι, (= Wace, ἐν BSA 13, 1906/7, 39 23-38, εἰκ. 6 D, E): *δαμόσιοι Ἐλευσίας).* 871: *δαμόσ[ιοι παραθέσεως] ἐπὶ Ἀρχι[άδα.* 872: *δαμόσιοι παραθέσεως ἐπὶ Καλλ[ικ]ράτεος.* 873: *[δ]αμόσιοι [παρ]αθέσεως ἐπὶ Ξενοκλ[είδα.* 874: *δαμόσιοι [παραθέσεος ἐ]πὶ Τάρα.* 875: *[δαμ]όσιοι πα[ραθέσεος] [ἐπὶ...] γενίδα.* 876: *δαμόσι[οι πα]ραθέσεος [ἐπὶ Νικονόμ]ου.* 877: *δαμόσ[ιαι] σκαν[οθήκας].* 878. Tod-Wace, SM Cat., ἀριθ. 276.535.712. IG V 1,877-879: *δαμόσιαι σκανοθήκας.* Αυτοθι, 880: *πλίνθοι δαμόσιαι σκανοθήκας.* 881: *δαμοσίαν σκανοθήκας.* 887: *δαμόσιος τειχέων.* 889: *δαμόσιαι ἐπὶ Εὐδαμίδα τειχέων.* – 890. 891a. 892: *δαμόσιαι τειχέων.* 891b. 896. 898. 901c: *δαμόσιοι τειχέων.* 894. 895: *δαμοσία τει[χέων].* – 897. 899a. 899b. 901a. 902. 904. 905. 906. 908: *δαμόσιος τειχέων.* – 901b. 903b. 908a: *δαμόσιος τειχίων.* 903a: *τειχέων δαμόσιοι.* 893.900.907: *τειχέων δαμόσιος.* Ορ-

ΛΑΝΔΟΣ, ἐν ΠΑΕ 1959,168 (Ἀγορὰ τῆς Μεσσήνης). DITT. SIG³ 1025,31 (Κῶ): ἐς] *τὸ οἴκημα τὸ δαμόσιον*. Inschr. a. Thon., ἀριθ. 645, ἐν FRAENKEL, Inscr. Perg. VIII, 2 (Περγάμου).

δημότευκτος, ὁ. Ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου κατασκευασθεὶς ἤτοι ὁ μὴ ἰδιωτικός. Sardis, 7(1), ἀριθ. 181 (1 μ.Χ. αἰ.): *ἡ σ[π]εῖρα χὼ [ρ]ιζαῖος εἴς ἐστιν λίθος, πρῶτος δὲ πάντων ἐξ ὅλων ἀνίσταμαι οὐ δημοτεύκτων ἀλλ' ἀπ' οἰκείων λίθων.*

διαβάθρα, ἡ. Ἡ λέξις παράγεται ἐκ τοῦ διαβαίνω. Σημαίνει λοιπὸν μέσον τι δι' οὗ διέρχεταί τις κενόν. Ἐπειδὴ δὲ ὡς τοιοῦτο μέσον ἐχρησιμοποιοῦντο συχνὰ καὶ κινηταὶ κλίμακες τιθέμεναι ὁριζοντίως ἐν εἴδει γεφύρας, ἡ λέξις κατήντησε ταυτόσημος πρὸς τὸ κλῖμαξ καὶ τὸ γέφυρα. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,93: *ἀποβάθρα καὶ διαβάθρα, ἣν σκάλαν καλοῦσιν*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.95,42: *διὰ τῶν διαβαθρῶν ἐπὶ τὰ τείχη ἀναβαίνοντες*. ΣΤΡΑΒ. 16.2,40 (C. 763): *πληρώσας τὴν τάφρον καὶ ἐπιβαλὼν τὰς διαβάθρας*. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.41,4: *κλίμακας τεκταίνεται καὶ διαβάθρας*. PSI 543,16 (3ου π.Χ. αἰ).

διάβασις, ἡ. Τὸ κατασκευαζόμενον πρὸς διέλευσιν σωλῆνος ὀχετοῦ ἢ ἄλλου τινὸς ὑπογείου ἀντικειμένου ὄρυγμα. ΑΡΙΣΤΟΤ., Πολιτ. 1303b 12: *αἱ διαβάσεις τῶν ὀχετῶν*. FD III(5)74,44: *τ]ῶν διαβάσεων καὶ τῆς ταφρείας*.

διαβαστάζω καὶ **διαβαστάζομαι**, ῥ. = βαστάζω ἢ βαστάζομαι κατὰ διαστήματα ὡς π.χ. ὁ θριγκὸς μιᾶς κιονοστοιχίας. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (140,18, Βόννης): *ἐννέα πρὸς ταῖς δέκα κίοσιν διαβασταζόντων*.

διάβημα, τό. Ταυτόσημον τῷ **διαβήτης**. ΗΣΥΧ. λ. *στάθμη ... τὸ ἐν τῷ διαβήματι μολιβοῦν σκεῦος* (ἡ σταφύλη).

διαβήτης, ὁ = 1) ὄργανον ὁριζοντιώσεως γραμμῶν ἢ ἐπιφανειῶν ἐκ ξυλίνου σκελετοῦ σχήματος κεφαλαίου ἄλφα (ἐξ οὗ καὶ *ἀλφάδιν* ἢ *ἀλφάδι* ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν) ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἀνηρτᾶτο διὰ νήματος (σπάρτου) μολύβδινον βάρος (σταφύλη). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125.10,147. ΗΣΥΧ. λ. *διαβήτης* (ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 155)· *ὄργανόν τι τεκτονικόν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *σταφύλη· ὁ διαβήτης... ἐπεὶ σταφύλη καταχρηστικῶς ἐλέγετο ἡ τοῦ διαβήτου μέση κρεμαμένη μολυβίς*. ΣΧΟΛΙΑ AB εἰς Ἰλ. Β, 765. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Βάτρ. 800: *διαβήτης σταφύλη· ὅπερ ἐστὶν ὄνομα παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσιν ἐπὶ καθιεμένης μολύβδου*. Σχόλια εἰς POxy 1086,22 κἑ. ΕΥΣΤΑΘ. 341,28. ΠΛΟΥΤ., Πολ. Παραγγ. 802c: *πρὸς κανόνα καὶ διαβήτην ἀπηκριβωμένος*. IG II 2²(1)1665,8 (Κυνοσάργους): *ὀρθὸν κατὰ κεφαλὴν πρὸς τὸν διαβήτην*. 1668,10 (Ἐλευσῖνος). 1678a7.1685A19. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,11 (Ἀμφιαρείου). IG XII 2,11,20 (Λέσβου): *ξύσας ὀρθὸν πρὸς διαβήτην*. Βλ. καὶ λ. **διαβητίζομαι**.– 2) ὄργανον χαράξεως κύκλων ἢ μετρήσεων ἀποστάσεων (ξύλινον μετὰ σιδηρῶν αἰχμῶν εἰς τὰ ἄκρα τῶν σκελῶν ἢ ἐξ ὁλοκλήρου σιδηροῦν ἢ χαλκοῦν), σχήματος κεφαλαίου λάμβδα, ἄνευ ἐγκαρσίου κεραίας καὶ μετὰ σκελῶν κινητῶν περὶ τὸ σημεῖον τῆς συνδέσεώς των, ὁ ἄλλως λεγόμενος **τόρνος**, **καρκίνος** ἢ **κιρκίνος** (βλ. λ.). ΗΡΩΝ, 218 (ed. Leipzig 1903). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 4,76. ΥΓΙΝ,. Μῦθ. 274. Πρβλ. Ον. met. 8,237. PLIN. nat. 7,198. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐργαλεῖον ὁ διαβήτης εὔχρηστον τέχναις πολλαῖς τῷ λάμβδα στοιχείῳ παρεοικός. Τούτου τὸ ἓν μέρος ἐντιθέντες, τῷ δὲ ἑτέρῳ περιάγοντες, κύκλους ποιοῦσι*. Βλ. καὶ ΠΛΑΤ., Φίληβ. 56 Β. ΗΡΩΝ, Διόπτρ. 220 (SCHÖNE, Leipzig 1903). ΛΕΟΝΤ., Α σφ. 129 (MORELLI): *γράφομεν δὲ διὰ τοῦ διαβήτου τοῦ λεγομένου καρκίνου*.– 3) ὄργανον τοῦ λιθουργοῦ πρὸς χάραξιν ὁριζοντίων κύκλων ἐπὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν ἐκ περιστροφῆς, τὸ κν. λεγόμενον φαλαγγίνι. Βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,139. Περὶ τοῦ διαβήτου βλ. ὡσαύτως σελ. 134-139.

διαβητίζομαι, ῥ. Εὐθυγραμμίζω ἢ ὁριζοντιώνω λίθον τινὰ τῇ βοηθείᾳ τοῦ **διαβήτου**. IG VII 3073 (Λεβαδείας)186: *διαβητιζόμενος κατὰ κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ὑ[παρχού]σης περιτενείας τῶν καταστρωτήρων*.

διαγλυφή, ἡ. Ἡ διὰ σμίλης ἢ γλυφάνου ἐντελὴς σκάλισις ἀντικειμένου τινὸς (ξύλου, μαρμάρου, μετάλλου κλπ.). ΑΡΙΣΤΕΑΣ, σελ. 110,24: *καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ῥαβδώσεως καὶ διαγλυφῆς*. ΟΡΕΙΒ. 49.4,28: *τῆς δὲ εὐτρεπείας χάριν ἐκ διαγλυφῆς χηνίσκων προτομαὶ μεμόρφωνται ξύλιναι*. 125 ΜΑΙ: *εἰσὶ δέ τινες καὶ πριστοῖς ἐν ὀργάνοις ἐκ διαγλυφῆς ὡμοιωμέναι πριστέων μορφαῖς*.

διάγλυφος, ον. Ὁ ἔχων γλυφὰς ἢ ὁ διαγεγλυμμένος, ἤτοι ὁ δι' ἁπλῶν ἢ ποικίλων σκαλισμάτων κεκοσμημένος. ΜΕτυμ. λ. *φατνωτόν, τὸ σανιδωτόν. φατνώματα, σανιδώματα, στέγη διάγλυφα*. Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *φατνώματα*. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. 1,524 b: *εὔρυθμός τις καὶ διάγλυφος σανίδων πῆξις τὸ τῆς ὀροφῆς κάλλος διαποικίλλουσα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1100A: *κεφαλίδας διαγλύφους κατὰ τὸ κορίνθιον εἶδος*. ΘΕΟΦ., Χρον. 6,20 (σελ. 449/450, Βόννης): *ὀπαῖς καὶ σχήμασι ποικίλοις διαγλύφοις κεκοσμηκώς*. ΜΕτυμ. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἔ.ἀ.

διαγλύφω, ῥ. Γλύφω ἐντελῶς, σκαλίζω, ἵνα διακοσμήσω τι. BEKKER, AG 307,7: *τρίγλυφοι: ἤτοι οἱ διαγεγλυμμένοι τρίς, ἢ οἱ τοιαύτην ἐργασίαν ἔχοντες, ὥστε οὕτω καλεῖσθαι*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,13: *διαγλύψαι καὶ διαρθρῶσαι καὶ διατυπῶσαι καὶ διαξέσαι*. ΗΣΥΧ. λ. *διαγλάψασ' διαγλύψασα. διασκαλεύσασα*. – ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,66: *ὀροφὴ φάτναις διαγεγλυμμένη*. ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 4,5: *διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου*. Ἰεζεκ. 41,19: *διαγεγλυμμένος ὅλος ὁ οἶκος κυκλόθεν*. 20: *ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ φατνώματος τὰ χερουβὶμ καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι*.

διάγραμμα, τό. = 1) γεωμετρικὸν σχῆμα. ΠΛΑΤ., Φαίδ. 73Β. – Εὐθύδ. 290 C: *οὐ γὰρ ποιοῦσιν* (οἱ γεωμέτραι τε καὶ οἱ ἀστρονόμοι) *τὰ διαγράμματα, ἀλλὰ τὰ ὄντα ἀνευρίσκουσιν*. Ἐπιν. 991E: *πᾶν διάγραμμα ἀριθμοῦ τε σύστημα καὶ ἁρμονίας σύστασιν*. Θεαίτ. 169A: *ἕως ἂν εἰδῶμεν εἴτε ἄρα σὲ δεῖ διαγραμμάτων περὶ μέτρον εἶναι*. ΞΕΝ., Ἀπομν. 4.7,3: *τὸ δὲ μέχρι τῶν δυσσυνέντων διαγραμμάτων γεωμετρίαν μανθάνειν ἀπεδοκίμαζεν*. MUGLER, Dict. Htgg. 127. – 2) τὸ διὰ γραμμῶν σημειούμενον σχέδιον, ὁ τύπος ἀρχιτεκτονικοῦ τινος ἔργου. MAIER, GriechM 1, ἀριθ. 35,3 (Μεγαλοπόλεως, 2ου π.Χ. αἰ.): *ἐστ]ω καὶ τοῦτο εἰς ἐπισκευὰν τῶν [τει][χέων... ἀν]αγραφὰν τοῦ τε διαγράμματος καὶ τ[οῦ] [δόγματος? 8: ἐπιδιορθῶσαι τὸ δ<ι>άγραμμα*. Inscr. Prien. 57,10 (συμπλ.): *τὸ] [δὲ διάγραμμα τῶν] ἔργων ὁ ἀρχιτέκτων γραψάτω*.

διαγραφή, ἡ. Λεπτομερὴς περιγραφὴ ἔργου τινὸς ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος ἢ καὶ αὐτὸ τὸ σχέδιον ἔργου, ἀντιστοιχεῖ δηλαδὴ ἡ λέξις πρὸς τὴν λεγομένην **συγγραφὴν** (βλ. λ.) ὑποχρεώσεων ἢ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ διάγραμμα τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς ἔργου. ΗΣΥΧ., ἐν λ. *διαγραφὴ ἐπὶ ζωγραφικοῦ πίνακος εἴρηται*. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 43,12: *τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους*. OGI 46,3: *οἱ δὲ ἐπ[ιμελ]ηταὶ δότωσαν τοῖς ἐ[ργ]ώναις κατὰ τὰς διαγραφάς*. MAIER, ἔ.ἀ. II, 15, σημ. 21.

διαγράφω, ῥ. Περιγράφω λεπτομερῶς εἴτε διὰ λόγων εἴτε διὰ σχεδίου (πρβλ. λ. **διάγραμμα**). ΠΔ(Ο΄), ἔ.ἀ. 42,3: *διαγεγραμμέναι* (αἱ ἐξέδραι), *ὃν τρόπον αἱ πύλαι τῆς*

αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. 43,11: *διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ.*

διαγωγή, ἡ (δωρ. **διαγωγά**). Καθ' Ησυχιον (λ. *διαγωγὰν*) σημαίνει: διαίρεσιν, διανομήν, διέλευσιν. Ἀρχαιολ. Ποικίλα, σελ. 31 καὶ 34 = AthMitt 76,1961, σελ. 121 καὶ 122, 2/3 (Ἀχαρνῶν): *ὀχετῷ διαγωγῆς.* FD III (5)23 ii 67 (συμπλ.): *τὰν [διαγωγὰν τᾶς λ]ατομίας.*

διαγώνιος (ὁ, ἡ, τό· λατ. **diagonius**) = 1) οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθετον (ἐξυπονοουμένου τοῦ οὐσιαστικοῦ εὐθεῖα ἢ γραμμή). Σημαίνει τὴν εὐθεῖαν τὴν ἑνοῦσαν δύο ἀντικειμένας γωνίας γεωμετρικοῦ ἢ καὶ στερεοῦ τινος σχήματος (τριγώνου, τετραγώνου, πενταγώνου, πολυέδρου, κλπ.). Ἡ λέξις εἶναι συχνὴ παρὰ Βιτρουβιῳ (4.1,11. 6.8,7. 9 (Εἰσαγ.) 5).– 2) ὡς ἐπίθετον σημαίνει ἀντικείμενον εὑρισκόμενον ἐπὶ δύο ἀντικειμένων γωνιῶν, ὡς π.χ. πεσσόν. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25, ἐν Migne, PG 46.1096B: *ἔσωθεν δὲ τῶν διαγωνίων πεσσῶν ἰσάριθμοι παραστήσονται κίονες, εὐκοσμίας τε καὶ ἰσχύος χάριν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Mugler, Dict. Htgg. 127 κέ.

διαδοκίς, ἡ. Ἡ λέξις καθ' Ησυχιον σημαίνει εἴτε τὴν μεταξὺ δύο δοκῶν παρεμβαλλομένην μικροτέραν δοκόν, τὴν συνδέουσαν τὰς πρώτας ἢ μικρὰν δοκὸν κειμένην πλαγίως ὑπὸ τὰς δοκούς, ὡς στήριγμα αὐτῶν (: *διαδοκίς· οἱ μὲν ἡ τὰς ἄλλας δοκοὺς ἀναδεχομένη· οἱ δὲ δοκῶν πλάγιον ὑπόθεμα*).

διάδρομος, ὁ (οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθετον). Μακρὰ κλειστὴ δίοδος ἢ δρόμος μεταξὺ δύο ὡρισμένων χώρων. Λουκ., Ἱππ. 6: *Ἑξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος, Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος.* – Ὡς ἐπίθετον (**διάδρομος**, ον) ἡ λ. σημαίνει: 1) τὸν κινούμενον ἢ τρέχοντα μεταξὺ δύο σωμάτων, ὡς λ.χ. ἡ βάλανος τῶν θυρῶν ἡ συρομένη πρὸς τὸν τοῖχον διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς σχετικὴν ἐν αὐτῷ ὀπὴν καὶ κλείσῃ ἡ θύρα καὶ ἀποσυρομένη ἐκεῖθεν ἵνα ἀνοίξῃ. Ευσταθ. 1900,57: *ὀχῆας δέ, φασιν, οὐ τοὺς ἔνδον μοχλούς... ἀλλὰ τὰς λεγομένας βαλάνους τὰς ἐν τῷ χελωνίῳ καταντικρὺ τῆς κλειδός· αἳ περιάγονται, φασί, καὶ ἀνοίγονται. δοκοῦσι δὲ εἶναι αὗται, ἃς νῦν διαδρόμους φαμέν.* – 2) λίθινον ἔμβολον τιθέμενον εἴς τε τὸν ἄνω καὶ τὸν κάτω σφόνδυλον κίονος ἵνα συνδέσῃ αὐτούς. Ευριπ., Βάκχ. 592: *λάϊνα κίοσιν ἔμβολα διάδρομα τάδε;*

διάδωμα = **διάζωμα**, τὸ (βλ. λ.). IG Rom. IV 914.

διαζεύγνυμι, ῥ. Χωρίζω ἢ ἀποχωρίζω, διαλύω. IG XI 2,165,25 (Δήλου): *ἐγλαβόντι καὶ ἐργασαμένῳ... καὶ τὸν τ[ρύ]φα[κ]τον πά[ν]τα τὸν διεζευγμένον.* Βλ. καὶ Λιβαν., λόγ. 30,38: *διαζεῦξαι τοὺς λίθους δεσμοῖς ἰσχυροτάτοις εἰσενηνεγμένους.*

διάζωμα, τὸ (τὸ καὶ ἄλλως **διάζωσμα**, λατ. **diazōma** [βλ. λ. – 2]) = 1) τὸ ἄνωθεν τοῦ ἐπιστυλίου καὶ κάτωθεν τοῦ γείσου παρεμβεβλημένον μέρος τοῦ δωρικοῦ, ἰωνικοῦ ἢ κορινθιακοῦ ναοῦ. Καὶ τὸ μὲν τοῦ δωρικοῦ ναοῦ διάζωμα σύγκειται ἐκ τῶν ἐναλλασσομένων τριγλύφων καὶ μετοπῶν, τῶν μετοπῶν κοσμουμένων πολλάκις δι' ἀναγλύφων ἢ γραπτῶν παραστάσεων. Τὸ δὲ τοῦ ἰωνικοῦ καὶ κορινθιακοῦ εἶναι ἐπίπεδον φέρον μακρὰν ἑνιαίαν παράστασιν εἴτε ζῴων εἴτε μυθικοῦ ἢ ἱστορικοῦ θέματος, διὸ καὶ καλεῖται **ζωοφόρος** ἢ **ζῳφόρος** (βλ. λ.). Θεοφρ., πλ 1,7 (Ἀπόσπ. 2): *καὶ ὁ πόρος ὅμοιος τῷ χρώματι καὶ τῇ πυκνότητι τῷ παρίῳ τὴν δὲ κουφότητα μόνον ἔχων τοῦ πόρου, διὸ καὶ ἐν τοῖς σπουδαζομένοις οἰκήμασιν ὥσπερ διάζωμα τιθέασιν αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι.* Καλλιξ., παρ' Αθην. 5,205c: *τὸ δὲ ἐπιστύλιον... ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο περιφανῆ ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζω πηχυαίων, τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια.* Πλουτ., Περ. 13: *τὸ διάζωμα καὶ τοὺς ἄνω κίονας ἐπέστησε* (Μεταγένης ὁ Ξυπέσιος).– 2) ὁ τοῦ θεάτρου πλακόστρωτος συνήθως δρόμος ἀναφερόμενος εν ἐπιγραφῇ τῆς Δήλου (IG XI 2,203A82.85) καὶ ὡς **δίοδος** (βλ. λ.), ὁ ἡμικυκλικῶς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἑτέρου διαχωρίζων τὸ κοῖλον αὐτοῦ εἰς δύο μέρη, τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ὅθεν καὶ τὸ κάτω ἢ τὸ ἄνω μέρος τοῦ κοίλου ὀνομάζονται ἄνω καὶ κάτω διάζωμα. Vitr. 5.6,7: *Sunt enim res quas et in pusillo et in magno theatro necesse est eadem magnitudine fieri propter usum, uti gradus, diazumata* (Rose: *«diazomata»*), *pluteos, itinera, ascensus, pulpita, tribunalia et si qua alia intercurrunt, ex quibus necessitas cogit discedere ab symmetria, ne inpediatur usus.* CIG II 2736b (Add.): *διάζωμα τοῦ θεάτρου.* TAM 2(2)408,15 (Λυκίας): *τοῦ δευτέρου διαζώματος βάθρον.* MAMA 8,435 (Ἀφροδισιάδος): *ἐπὶ τὸ τρί|τον διάζωμα τοῦ θεάτρου.* CIG III 4283,15 (Πατάρων): *τὸ δὲ ἐνδέκατον τοῦ δευτέρου διαζώματος βάθρον καὶ τὰ βῆλα τοῦ θεάτρου κατασκευασθέντα.*

διαζωματικὸς (ἡ, ὀν) = ὁ ἀνήκων ἢ ὁ περιλαμβάνων διαζώματα ἢ ὁ ἐν εἴδει διαζώματος (ζῳφόρου διατεταγμένης). IdD 1442B42 (2ου π.Χ. αἰ.): *λευκώμα[τα πρὸς τῷ] τοίχῳ δύο ἀναγραφὰς ἔχοντα.* Αυτοθι, *πίνακες μακροὶ διαζωματικοὶ γραφὰς ἔχοντες.* Βλ. καὶ 1443B ii 110.

διαζώννυμι, ῥ. = 1) ἐφοδιάζω διὰ διαζωμάτων. 2) συνδέω διὰ ζώνης. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ 932: *λιθοτμήτοισι διαζωσθέντα γεφύραις.*

διάθεσις, ἡ (λατ. **dispositio**) = 1) εἰς τῶν ἓξ ὑπὸ τοῦ Βιτρουβιου ἀναφερομένων κανόνων βάσει τῶν ὁποίων ὁ ἀρχιτέκτων συνέτασσε, συνήθως ἐπὶ μεμβράνης, σχέδιον (**ὑπογραφήν**· βλ. λ.) ἔργου τινὸς ἀρχιτεκτονικοῦ. Bekker, AG 450,14: *ἀρχιτέκτων..., ὃς καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ κατασκευάσματος ἐπινοεῖ.* Vitr. 1.2,1: *et ex dispositione, hanc autem Graeci diathesin vocitant.* Βλ. καὶ λ. **ἀρχιτεκτονικὴ** τοῦ παρόντος Λεξικοῦ ἔνθα παρέχεται ἡ σημασία καὶ ἡ ἑρμηνεία τοῦ κανόνος τῆς διαθέσεως. – 2) ἡ τοποθέτησις ἀρχιτεκτονικοῦ τινος μέλους ἢ κοσμήματος. Ιωσηπ. 12.2,9: *ὑπὸ δὲ τὸν στέφανον ὁμοίως ἡ τῶν ᾠῶν διάθεσις πεποίητο καὶ ἡ τῆς ῥαβδώσεως ἀναγλυφή.* – 3) ἡ διάταξις τοῦ σχεδίου ἀρχιτεκτονικοῦ τινος οἰκοδομήματος. Πλουτ., Περ. 13: *τὸ δ' ᾠδεῖον τῇ μὲν ἐντὸς διαθέσει πολύεδρον καὶ πολύστυλον.*

διάθυρον, τό. Εἰς τὰς παλαιοτέρας ἑλληνικὰς οἰκίας (5ου καὶ 4ου π.Χ. αἰ.) ἡ θύρα τῆς εἰσόδου δὲν εὑρίσκετο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ἐτοποθετεῖτο ὀλίγον τι ἐσώτερον, εἰς διάδρομον ἄγοντα πρὸς τὴν αὐλὴν (σχετικῶς βλ. Ορλανδον, οἰκία, Ἑλλην. Σπ. τχ. 1, Μάϊος 1923). Ἐσχηματίζετο οὕτω πρὸ τῆς θύρας μικρός τις προθάλαμος, ὅστις ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων **πρόθυρον** (βλ. λ.). Εἰς Ἑλληνιστικὰς οἰκίας (Πριήνης, Δήλου) ὡς καὶ εἰς Ῥωμαϊκὰς (Πομπηίας κλπ.) ἡ θύρα ἐτίθετο πλέον ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ προσετίθετο ὅμως καὶ δευτέρα εἰς τὸ πρὸς τὴν αὐλὴν τέρμα τοῦ διαδρόμου τῆς εἰσόδου. Ἐκ τοῦ Βιτρουβιου μανθάνομεν (6.7,5) ὅτι ὁ μεταξὺ τῶν δύο θυρῶν περιλαμβανόμενος χῶρος ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων **διάθυρον**, ὑπὸ δὲ τῶν Λατίνων (Ῥωμαίων) **vestibulum** καὶ **prothyrum** (: *Item prothyra graece dicuntur, quae sunt ante in ianuas vestibula, nos autem appellamus prothyra, quae graece dicuntur diathyra*).

διαίρεσις (λατ. **divisio**, Vitr. 10.3,7. 1.6,7 κλπ.), ἡ. Ὅρος κοινὸς τῆς γεωμετρίας, ἀστρονομίας, μουσικῆς καὶ

ἀρχιτεκτονικῆς = χωρισμὸς ἢ διανομή, κατανομή, διάκρισις. Κατὰ Qvint. (7.1,1) εἶναι ἡ πολλῶν πραγμάτων εἰς μεμονωμένα διαστολή, ἡ δὲ διανομὴ (partitio), τῶν μεμονωμένων εἰς μέρη διάκρισις. Βλ. καὶ Αριστοτ. 1265b 24: *τὴν τῶν οἰκοπέδων διαίρεσιν*. IG IV 1² 102,165 (Ἐπιδαύρου): *ξύλων σ[υνθέσ]ιος καὶ διαιρέσιο[ς* (= διὰ πρίσεως εἰς τεμάχια, χωρισμός). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ S. Ferri, ἐν EAA λ. *Divisio* (τ. III, 149) καὶ Mugler, Dict. Htgg. λ. (σελ. 130 κἑ.).

διαιρέω -ῶ, ῥ. = χωρίζω, διαχωρίζω, διακόπτω συνέχειαν τινὰ ἢ ἀποχωρίζω, διαρρηγνύω, καταστρέφω, κατεδαφίζω. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ῥήγνυται: διαιρεῖται καὶ διακόπτεται*. Θουκ. 2,75: *διελόντες τοῦ τείχους*, ἤτοι κρημνίσαντες μέρος τοῦ τείχους. 76: *πηλὸν ἐνέβαλον εἰς τὸ διῃρημένον*. 4,48: *διελόντες τὴν ὀροφήν*, ἤτοι ἀποσπάσαντες ἢ καταστρέψαντες τὴν ὀροφήν. Βλ. καὶ Ξεν., Ἑλλ. 6.5,9: *καὶ τὴν ὀροφὴν διελόντες*. Θουκ. 4,110: *τὴν κατὰ Καναστραῖον πυλίδα* (ἤνοιξαν). Ξεν., Κύρ. Ἀν. 5.2,21: *τοὺς μὲν σταυροὺς ἕκαστοι τοὺς καθ' αὑτοὺς διῄρουν*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,4 (κίονες), *οἱ διαιροῦντες* (= διαχωρίζοντες) *τὸν νεὼν τὸ ἄδυτον ἔνδον αὐτῶν ἀπελάμβανον*. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 5.4,3: *πύργος ἕτερος εἴς τε οἴκους πολυτελεῖς καὶ δὴ καὶ βαλανεῖον διῃρημένος* (χωρισμένος). Αυτοθι: *δίστεγος οἶκος... εἰς ποικίλα τέγη διῃρημένος*, ἤτοι εἰς πλείονας ὀρόφους χωρισμένος. Πολυαιν., Στρατ. 5.1,3: *τὰς ὀροφὰς τῶν οἰκημάτων διελεῖν* (= χωρίσαι διὰ δοκῶν). Απολλοδ. 2.5,5: *τῆς τε αὐλῆς τὸ θεμέλιον διεῖλε* (= κατέστρεψε). Λιβαν., Προγυμν. 12, κε § 3 (R. Foerster 8,530 § 3): *διῄρηται* (= χωρίζεται) δὲ *ἡ κατασκευὴ κατὰ κύκλους ἡμίσεας*. Ὁ Αυτος, Ἀντιοχ. (σελ. 341, 2 Reiske): *εἰς τοσούτους θαλάμους καὶ στοὰς καὶ ἀνδρῶνας διῃρημένον*, ἤτοι χωρισμένον (τὸ τεῖχος). Προκ., π Κτισμ. 6.6,3: *τὰ διῃρημένα τῶν τοίχων ἀποτριγχώσαντες, τὰς οἰκίας ἀλλήλαις ἐνῆψαν*. Θεοφ. Συν. 3,43 (Βόννης, 146,15): *εἰς δύο μὲν δόμους διῃρημένον*. Ευσταθ., Opusc. (Ἐπιστ. ογ'): *αἵ τε κέδρινοι ὀροφαὶ... ὁμαλῶς διῄρηνται* (= χωρίζονται εἰς πλαίσια) *καὶ γεγλύφανται*. IG XI(2),199A,112 (Δήλου): *διελεῖν τὸν τοῖχον τὸμ μέσον τοῦ ἀλειπτηρίου*. 287A77: *τὸ θύρετρον διελοῦσι τὸ πρὸς τῷ ἱερῷ*. IdD 502A22: *κατὰ μέρη διέλωνται* (= κατανεμηθοῦν) *τὰ ἔργα*.

δίαιτα, ἡ (λατ. **diaeta**). Οἴκημα, δωμάτιον πρὸς παραμονήν, μέρος ὅπου διαμένει τις. Θουκ. 1,6: *διὰ τὰς ἀφράκτους οἰκήσεις... καὶ συνήθη τὴν δίαιταν.. ἐποιήσαντο*. Αριστοφ., Βάτρ. 114: *κρήνας, ὁδούς, πόλεις, διαίτας, πανδοκευτρίας, ὅπου κόρεις ὀλίγιστοι*. Αριστοτ. 398b 32 : *εἰς τὴν ἑαυτοῦ δίαιταν ἐκνήξεται*. Διοδ. Σικ. 2,8: *πύλας τρισσάς, ἐφ' ὧν ὑπῆρχον δίαιται χάλκεαι διὰ μηχανῆς ἀνοιγόμεναι*. Πλουτ. 515e: *θυρίδας καὶ παρόδους δ' ἄνοιξον εἰς τὴν ἀνδρωνῖτιν τὴν σεαυτοῦ φερούσας, εἰς τὴν γυναικωνῖτιν, εἰς τὰς τῶν θεραπόντων διαίτας*. Ὁ Αυτος, Συμπ. (667c): *κατεσκευασμένον* (χωρίον) *οἰκήσεσι καὶ διαίταις*. Ὁ Αυτος, Ποπλ. 15: *στοὰν ἢ βασιλικὴν ἢ βαλανεῖον ἢ παλλακίδων δίαιταν*. Λούκ. 39: *τοῖς οἰκητηρίοις περιελίσσοντος καὶ διαίτας ἐναλίους κτίζοντος*. Παυσ. 9.39,5: *δίαιταν ἐν οἰκήματι ἔχει*. Αθην. 5.207c: *εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι ἐμεμηχάνητο*. Αυτοθι: *ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι*. Αυτοθι: *ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους*. Αυτοθι, 12,519b: *παρὰ τὴν δίαιταν ἀφιεμένοις*. CIG II 3268 (Σμύρνης): *τὴν καμάραν καὶ τὴν κατ' αὐτῆς δίαιταν καὶ τὰ ἐνσόρια*.

διαιτητήριον, τὸ (Living - Room· συνών. τῷ **δίαιτα**). Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συνήθως εἰς πληθ., σημαίνει δὲ τὰ πρὸς οἴκησιν δωμάτια οἰκίας τινός. Ξεν., Οἰκ. 9,4: *καὶ διαιτητήρια δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἐπεδείκνυον αὐτῇ κεκαλλωπισμένα τοῦ μὲν θέρους ἔχειν ψυχεινά, τοῦ δὲ χειμῶνος ἀλεεινά*.

διακαθαίρω, ῥ. Καθαρίζω ἐντελῶς. IG XI 2,287A79 (Δήλου): *τοὺς κρουνοὺς διακαθάραντι τοὺς ἐν τῇ σκηνῇ*. Αγαθ., 1,10 (Βόννης 1,34,8): *ἐξέκοπτεν καὶ διεκάθαιρεν τὴν βάσιν τῆς οἰκοδομίας*.

διακαλίνδω, ῥ. Μεταφέρω διὰ κυλίσεως ἐπὶ **φαλάγγων** (βλ. λ.) ἢ **σκυταλῶν** (βλ. λ.), δηλ. ξυλίνων κυλίνδρων (κατρακυλίων) χρήσιμον οἰκοδομικὸν ὑλικὸν εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ του. IG II 2²(1) 1672,158 (Ἐλευσῖνος): *το[ῖς δ]ιακαλίσασιν τὰ ξύλα*.

διακάλισις, ἡ. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ ἀνωτέρω ἤτοι μεταφορὰν διὰ κυλίσεως ἐπὶ φαλάγγων ἢ σκυταλῶν ὑλικοῦ χρησίμου πρὸς οἰκοδομίαν. IG IV 742,12 (Ἑρμιόνης): *διακαλίσιος*. Βλ. καὶ λ. **ἐσκάλισις** καὶ **παρκάλισις**. Πρβλ. B. Keil, ἐν AthMitt 20,1895,425. A. Ορλανδον, ὑλικὰ 2, 89.89,13 καὶ 101.

διακέομαι, ῥ. Ἐπισκευάζω ἐξ ὁλοκλήρου γενομένην βλάβην. IG XI(2),154A10 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐπὶ τὸ Ἡραῖον [κ]έρα[μον] ἐπιθέντι καὶ διακεσαμένῳ τὸλ λοιπό[ν*. 199A69: *τῷ ἐγλαβόντι διακέσασ[θαι τὴ]ν ὀροφὴν τῆς οἰκίας*. 103: *τὰ ἐκπεπτωκότα διακεσαμένῳ*. Βλ. καὶ 104. – 219A31: *διακεσαμένῳ τὸ τειχίον*. 38: *διακεσαμένῳ τὸ παρὰ τὴν στοάν*. Βλ. καὶ 228,9. – 287A72: *διακεσαμένοις τῆς ὀροφῆς τὰ προσχρῄζοντα*. IdD, ἀριθ. 290,67: *[τὴν εἴσοδο?]ν τὴν εἰς τὸν Κερατῶνα δι[ακ]εσαμένῳ*. 99: *[τοῖχον τὸν β]όρειον διακεσαμένῳ*. Βλ. καὶ 100.124.129. – 338Ab79: *[τῶν ὑπ]ερῴων καὶ τοῦ ἰπνῶνος χ..... διακέσασθ[αι]*. 354,82: *διακεσαμένῳ*.

διακοιλαίνω, ῥ. = ὀρύσσω ἢ λαξεύω κοιλότητα διαμπερῶς. Σχολια εἰς Ομ., Ὀδ. δ, 438: *διαγλάψασα: διακοιλάνασα*. Κυριλλ. Αλεξ., εἰς Ἀγγ. 4(3.630B): *τῷ θυρῶν οἱ σταθμοὶ σιδήρῳ διακοιλαίνοιντο*.

διακολλάω, ῥ. = κολλῶ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν. Λουκ., Ἱππ. 6: *διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος*.

διακολαπτηρίζω, ῥ. = ἐργάζομαι τὸν λίθον καθ' ὅλην του τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τοῦ **κολαπτῆρος** (λαμάκι) (βλ. λ.). IG VII 3073,185 (Λεβαδείας): *τῷ μακρῷ κανόνι διακολαπτηρίζων τού[τους]* (τοὺς λίθους).

διακοπή, ἡ = τμῆμα τοίχου ἢ τείχους ἢ ἄλλου τινὸς καταργοῦν τὴν συνέχειαν αὐτοῦ, ἄνοιγμα, στενὴ δίοδος, διῶρυξ. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *θυρέαν: τὴν τοῦ μεσοτοίχου διακοπήν*, ἤτοι τὴν διακοπὴν τῆς συνεχείας τοῦ μεσοτοίχου.Πολυβ. 10.10,13: *κατὰ δὲ τὴν τοῦ διείργοντος αὐτὰς χείλους διακοπὴν* (= διώρυγα) *γέφυρα κατεσκεύασται*. Στραβ. 1.3,18 (C. 59): *ἐνταῦθα μὲν δὴ διακοπαὶ χειρότμητοι γεγόνασιν, ἀλλαχόθι δὲ προσχώσεις ἢ γεφυρώσεις*. ΠΔ(Ο'), Ἰὼβ 28,4: *διακοπὴ* (= στενὴ δίοδος) *χειμάρρου ἀπὸ κονίας*.

διακόπτω, ῥ. = κόπτω εἰς δύο, ἀπομονώνω, καταστρέφω. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ῥήγνυται· διαιρεῖται καὶ διακόπτεται*. Θουκ. 2,4: *διακόψαντες τὸν μοχλὸν* (τῆς πύλης). Βλ. καὶ Πολυβ. 7.18,2: *διέκοπτον τοὺς μοχλοὺς* (τῆς πύλης). 6: *τὰς παρακειμένας διέκοπτον πύλας*. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 7.1,17: *διακόπτοντες ταῖς ἀξίναις τὰ κλεῖθρα ἀναπετανύασι τὰς πύλας*. Αιν. Τακτ. 32.4,7: *πύλην ἢ ἄλλο τι τοῦ τείχους διακόπτῃ*. Αυτοθι: *πρὸς τὰ διακόπτοντα τὸ τεῖχος καὶ τόδε παρεσκευάσθαι*. Διοδ. Σικ. 3,12: *ὑπονόμους δὲ διακόπτοντες*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1: *διακόψαντες δὲ καὶ τὸ προσάρκτιον τεῖχος*

τοσοῦτον προσελάμβανον ὅσον ὕστερον ἐπεῖχεν ὁ τοῦ παντὸς ἱεροῦ περίβολος. 6.2,8: *διακόπτειν τὸ περιτείχισμα.* Λεων Διακ., Ἱστ. 8,6a: *τοὺς θαιροὺς τῶν πυλῶν καὶ μοχλοὺς διακόψασα καὶ συντρίψασα.*

διακοσμέω -ῶ, ῥ. = τακτοποιῶ ἢ διευθετῶ τι καταλλήλως, στολίζω, καλλωπίζω. Ομ., Ὀδ. χ, 457: *Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,32: *τά τε ἄλλα διεκοσμοῦντο κτίσματα.* Πλουτ., Ἀριστείδ. 20: *καὶ γραφαῖς τὸν νεὼν διεκόσμησαν.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,2: *ὁ μὲν τοῦ αἰθρίου περίβολος τοῦτον τὸν τρόπον ἦν διακεκοσμημένος.* Αθην. 5,205e (Θαλαμηγὸς Πτολεμαίου Β´ τοῦ Φιλοπάτορος): *τῶν δὲ κιόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κεφαλαὶ κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.1,3: *διεκόσμησαν καὶ λίθῳ τὴν ἐπιφάνειαν κατέστρωσαν.* Προκ., πΚτισμ. 3.7,9: *τῷ μὲν περιβόλῳ τοῖς τε ἄλλοις ὀχυρώμασι πεποιημένος ἀνάλωτον, ταῖς δὲ ἀγυιαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις οἰκοδομίαις διακοσμήσας.* Φωτ., Ἔκφρ. τόμ. 32,198e (Βόννης): *τὰ ὑπόλοιπα* (ἐν Migne, PG 102,569: *τὰ λοιπὰ*) *τοῦ ναοῦ διεκόσμησεν.* Κεδρ., σύντl 1,610,23 (Βόννης): *οἶκοι μέγιστοι δύο, διακεκοσμημένοι παντοίοις λίθοις.* Πάτρια ΚΠόλεως, ἐν SOC σελ. 7.2,15): *οἶκος διακεκόσμηται.* Αυτοθι 37 (σελ. 16,3/4: *στοαῖς διακοσμήσαντος.* Bull. épigr. 5,1964-67, σελ. 437, ἀριθ. 474 (Βόστρων): *ἀνενεώθη ἐκ θεμελίων ὁ δυτικὸς τοῖχος τοῦ ναοῦ καὶ διεκοσμήθη.*

διακόσμησις, ἡ = ὁ διὰ κοσμήματος ἢ μνημείου τινὸς στολισμός. Λουκ., Ἰκαρομ. 5: *καὶ τὴν τῶν ὅλων διακόσμησιν καταμαθεῖν.* Κωδιν., Παρεκβ. 22,15 (Βόννης): *περίπατοι πλακωτοὶ λίθινοι καὶ στῆλαι χαλκαῖ ἄπειροι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως.* Ὁ Αυτος, σχ. 38,5 (Βόννης): *καὶ βωμοὶ τετράγωνοι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως.*

διακρούω, ῥ. = κρούω καθ' ὅλον τὸ μῆκος ἢ τὴν ἐπιφάνειαν ἀντικειμένου τινός. IG VII 3073,164 (Λεβαδείας): *διακρούων τὰ δ[ιάκε]να τῶν τριμμάτων.*

διάλαυρος, ον = 1) Καθ' Ησυχιον (ἐν λ.): *οἰκία μεγάλη πανταχόθεν λαύραις διειλημμένη, ἡ λεγομένη περιάμφοδος.*– 2) συνών. τοῦ **ἄμφοδος** (βλ. λ.) = οἰκίαι ἢ τετράγωνα ὁδῶν, οἰκόπεδα. Ευσταθ., Ὀδ. 1921,57: *καὶ διάλαυρος ὁ ἐν τῷ πέραν τῆς ἀμφόδου οἰκῶν καὶ οἷον ἀντίθυρος.* Klaffenbach, ἐν Berl. Sitzb. 1936,380A3 (Θεσπιῶν, 2ου π.Χ. αἰ.): *περὶ τᾶς τῶν διαλαύρων ἐμφο[ρ]ᾶς.* 7/8: *τὰν ἐμφορὰν ὑπὸ τῶν τὰ διάλα<υ>ρα.* 12: *οἱ κ[ο]ινοὶ τοῖς τὰ διάλαυρα ἔχοντες διοικεῖν.* B8: *καθὼς καὶ περὶ τῶν διαλαύρων ἁ<ι>συγγραφὰ περιέχει.*

διαλέγω, ῥ. = 1) Ησυχ. λ. *διαλέξαι· διορύξαι.* Σου(ι)δ. λ. *διαλέγουσαν... καὶ διαλέγου, διορύττου.*– 2) Σου(ι)δ. λ. *διαλέγουσαν: διοικοδομοῦσαν· λέγει γὰρ τὸ οἰκοδομεῖν· καὶ διαλέγου, διορύττου Θουκυδίδης.* IdD 372A94 (βλ. καὶ σελ. 14) = BCH 32,1908,69 σημ. 1: *τῷ διαλέξαντι τὸ θύρετρον καὶ ἐνοικοδομήσαντι.*

διάλειμμα, τὸ = διάστημα, τὸ μεταξύ τινων κενὸν χρονικῶς καὶ τοπικῶς. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,45,31 (Ἀμφιαρείου): *λίθους ἐπιβιβάζων ἐπὶ τοῦ στρώματος ἀρξάμενος [ἀπὸ τῆ]ς γ[εφύρ]ας μέχρι τοῦ δ[ιαλεί]μματος τιθεὶς [κατ]ὰ [στ]ρωτῆ[ρας.*

διαλείπω, ῥ. = ἀφήνω κενόν τι ἐν τῷ μεταξὺ διάστημα. IG II 1²(1) 463,5 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *διαλ]είποντες ἀπ' ἀλλ[ήλ]ων τρία μ[ε]τ[απ]ό[ργια].* 55: *δ[ι]α[λ]είπων θυρίδας δ[ι]πλίν[θ]ους, ὕψος ποιῶ[ν τοῦ μ]ὲ[ν] ἐπαλξίου τρεῖς πόδας, τ[ῆ]ς δὲ θυρίδος δέκα στοίχους.* 59: *διπλίνθους δι[α]λείποντας ἑπτὰ πόδας.* 60: *καὶ ἐνκατοικ[οδ]ομήσει στρωτῆρας [δ]ύο διαλείποντας τ[ρ]ιημιπόδια.* 62: *στεγάσει δοκί[σιν] καὶ ἐπιβλῆ[σ]ιν τι[θ]εὶς ἐναλλὰ[ξ] ἢ στρωτῆρσιν περ[ι]ενκεντρίσει, δι[αλ]είπων [τ]ρεῖς παλ[αστ]ὰς ἐκ τοῦ ἐπάνωθεν.* 67: *ἐπικρούσε[ι] δὲ καὶ εἰς τὸ ἐντὸς ἱμά[ντ]ας διαλείποντας τρεῖς παλαστὰς πάχος δακτύλου [π]λάτος πέντε δακτύλων ἥλοις σιδη[ρ][οῖ]ς.* 115: *πλάτος πενθη[μ]ιποδίου[ς δ]ιαλείπον[τα]ς [ἀπ' ἀλλήλων.* IG 2,1054,93: *ὅταν οἰκοδομῇ τοὺς τοίχους τῆς σκευοθήκης διαλείψει τῶν πλινθίδων ἐν τοῖς ἁρμοῖς ἢ ἂν κελεύῃ ὁ ἀρχιτέκτων.* Didyma II 27B24: *διαλιπόντι τὸν θυραῖον τοῖχον* = ἀφήνοντες κενὸν διὰ τὰς θύρας.

διαλείφω, ῥ. = χρίω, ἐπαλείφω καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν. IG II 2²(1)1672,107 (Ἐλευσῖνος): *τὸ ἐπιστάσιον διαλείψαντι καὶ κονιάσαντι.* Βλ. καὶ Maier, GriechM. 74, σημ. 26.

διάλιθος, ον (ἀρχ. – βυζ.) = ὁ διὰ πολυτίμων λίθων κατακεκοσμημένος. Αθην. 12,538d: *κίονες εἰκοσαπήχεις περίχρυσοι καὶ διάλιθοι καὶ περιάργυροι.* Θεοφ. Συν. 3,43 (Βόννης 142,16): *ἐν διαχρύσῳ διαλίθῳ θρόνῳ.* Πορφ., Ἔκθ. 1,30e (1,167,24 Βόννης): *βεργία χρυσᾶ διάλιθα.*

διαλύω, ῥ. = χωρίζω τοὺς λίθους ἀπὸ τὰς ἁρμογάς, χαλαρώνω. Αγαθ. 1,10 (Βόννης 1.34,11): *ὡς μὴ ὑπορρέοι κατὰ βραχὺ καὶ διαλύοιτο ἡ ἁρμονία* (τοῦ τείχους).

διάμεσος, ον = ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἢ ὁ μεταξὺ δύο ἄλλων κείμενος καὶ ὁ διαχωρίζων δύο χώρους. IG XI 2,156A38 (Δήλου): *τὸν διάμεσον [το]ῖχον καὶ τὸ προστῷον.* Βλ. καὶ λ. **διάτοιχος**.

διαμετρέω -ῶ, ῥ. = μετρῶ ἀκριβῶς, ὑπολογίζω, ἐξελέγχω. Πολυβ. 6.41,3: *διαμετροῦνται τὴν περίστασιν τῆς σκηνῆς.* 8: *τὰς ῥύμας διεμέτρησαν.* Διοδ. Σικ. 17,52: *διαμετρήσας δὲ τὸν τόπον καὶ ῥυμοτομήσας φιλοτέχνως τὴν πόλιν.* Πλουτ., Ἀλέξ. 26: *καί τινα τόπον γνώμῃ τῶν ἀρχιτεκτόνων ὅσον οὐδέπω διεμετρεῖτο καὶ περιέβαλλεν.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4: *μολιβίδι μὲν καὶ λίνῳ διαμετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ διάστημα πρὸς τὸ τεῖχος.* ΠΔ(Ο´), Ἰεζεκ. 40,5: *καὶ διεμέτρησε τὸ προτείχισμα.* 11: *καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος.* 19: *καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς, ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω.* 41,2: *ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἔνθεν,... καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα.* 3: *καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλ* (ἤτοι τὸν προεξέχοντα στῦλον, τὴν λαμπάδα) *τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο.* 4: *καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι, κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ.* 5: *καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἕξ.* 13: *καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου μῆκος πηχῶν ἑκατόν.* 15: *καὶ διεμέτρησε μῆκος τοῦ διορίζοντος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου.* 26: *καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλὰμ καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐζυγωμένα.* 42,15: *διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.* Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46,1097A *ὡσαύτως ὅλον μὲν εἰς ὀκτὼ πήχεις τὸ μεταξὺ τῶν πεσσῶν διαμετρεῖται.*

διαμέτρησις, ἡ = ἡ ἀκριβὴς καταμέτρησις. ΠΔ(Ο´), Ἰερ. 38,39: *πύλης τῆς γωνίας... ἡ διαμέτρησις αὐτῆς.*

διάμετρος, ἡ = ἡ διὰ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου ἀγομένη χορδὴ αὐτοῦ. Αριστοφ., Βάτρ. 801: *πλινθεύουσι γάρ; καὶ διαμέτρους καὶ σφῆνας.* Vitr. 3.5,6: *signeturque ex eo centro rotunda circinatio tam magna in diametro,*

quam una pars ex octo partibus est. 4.8,1: *quanta ab extremis parietibus est diametros stylobatarum, crassae altitudinis suae cum capitulis et spiris decumae partis.* 9.7,5: *Tunc perducendae sunt diametro ab G ad L et ab H <ad K>.* Αυτοθι: *Eaeque diametro sunt aeque mediae dividendae, ubi erunt litterae O et M, ibique centra signanda.* Αυτοθι: *Et ab eisdem centris deducto circino ad extremas diametros describantur hemicyclia, quorum unum erit aestivum, alterum hibernum.* – Διὰ τὴν λέξιν, μὲ γεωμετρικὴν σημασίαν, βλ. Mugler, Dict. Htgg. 132.

διάμικτον, τό. Ὡς ἀπέδειξεν ὁ Jahn (Philologus 2,336), προῆλθεν ἐκ κακῆς ἀναγνώσεως τοῦ **διατονικὸν** ἐν χειρογράφῳ τοῦ Πλινιου (nat. 36,172). Ἀπορριπτέον ἐπίσης καὶ τὸ **διάτοιχον**, ὅπερ κακῶς ἀνεγνώσθη ἀντὶ τοῦ **διατονικὸν** (βλ. λ.).

διαξέω, ῥ. = λαξεύω διὰ τῆς **ξοῒδος** (βλ. λ.) χάριν ἐπιτεύξεως ὁμαλῆς ἐπιφανείας. Πολυδ., Ὀν. 1,13: *κοιλᾶναι λίθον... καὶ διαγλύψαι καὶ διαρθρῶσαι καὶ διατυπῶσαι καὶ διαξέσαι.* IG VII 3073,138 (Λεβαδείας): *πρῶτον διαξέσας* **σημείας** (βλ. λ.) *παρὰ το[ὺς ἁρμοὺς] καθ' ἕκαστον τῶν λίθων.*

διαξόος, ὁ = ὁ λαξεύων διὰ τῆς ξοῒδος πρὸς ἐπίτευξιν ὁμαλῆς ἐπιφανείας τῶν λίθων, ὁ λαξευτής. FD III(5)25 col. ii B3: *[διαξ]όων τοῦ σακ[οῦ μισθὸς ἑκα][τ]έρου τοῦ διαξόου δ[ραχμαὶ τ]ριάκοντα πέντε.*

διάξυσμα, τὸ = ῥάβδωσις ἤτοι κοιλότης τῆς ἐπιφανείας τοῦ κίονος. Διοδ. Σικ. 13,82: *συνῳκοδομοῦντο γὰρ οἱ κίονες τοῖς τοίχοις* (τοῦ ν. τοῦ Διὸς ἐν Ἀκράγαντι), *ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ' ἐντὸς τοῦ νεὼ ἔχοντες τετράγωνον· καὶ τοῦ μὲν ἐκτὸς μέρους ἐστὶν αὐτῶν ἡ περιφέρεια ποδῶν εἴκοσι, καθ' ἣν εἰς τὰ διαξύσματα δύναται ἀνθρώπινον ἐναρμόζεσθαι σῶμα, τοῦ δ' ἐντὸς ποδῶν δώδεκα.*

διάπηγμα, τό. Ταυτόσημον τῷ **διάξυλον** = σταυροειδῶς ἐπικειμένη δοκός. Φιλ. μηχ., Βελ. 54,19. Ηρων, Βελοπ. σελ. 224,24 (Leipzig 1853): *διάπηγμα κατασκευάζεται ἐκ τεσσάρων κανόνων συνεστηκός.* Αυτοθι: *ἡ κλιμακὶς τίθεται ἐπὶ τὴν σανίδα τὴν κειμένην ἐπὶ τῶν διαπηγμάτων.* Αυτοθι: *οἱ δὲ κάτω κανόνες καὶ διαπήγμασι συνέχονται πλείοσιν.* Αυτοθι: *ἐπεὶ δὲ τὰ διαπήγματα σανὶς ἐπιτίθεται ἀναπληροῦσα πάντα τὸν μεταξὺ τῶν κανόνων τόπον.* Αυτοθι: *καλεῖται δὲ τὸ πῆγμα τὸ συγκείμενον ἐκ τε τῶν κανόνων καὶ τῶν διαπηγμάτων καὶ τῆς σανίδος τράπεζα.* 228,27: *οἱ δὲ μεσοστάται λαμβάνουσι δύο ἴσα διαπήγματα πλάγια.* 230,28: *καὶ σφηνώσαντες καλῶς πρὸς τὰς ἐκ τῶν διαπηγμάτων ὑπεροχάς.*

διαπηγμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **διάπηγμα**. Φιλ. μηχ., Βελ., λόγ. Δ΄ (σελ. 278,32, Leipzig 1853): *οἱ δὲ μεσοστάται ἐπὶ μὲν τῶν ἀρχαίων διεστηκότες ἀπ' ἀλλήλων τίθενται, καὶ σμικρὸν διαπηγμάτιον λαβόντες.*

διαπίπτω, ῥ. = πίπτω μεταξὺ δύο ἱσταμένων τμημάτων. Αππ., Λιβ. 125: *τὸ διαπεπτωκὸς τοῦ διατειχίσματος ᾠκοδόμουν.*

διαποικίλλω, ῥ. = κοσμῶ τι ποικιλοτρόπως, δημιουργῶ διὰ ποικίλου ὑλικοῦ πλούσιον διάκοσμον. Στραβ. 16.4,19: *καὶ γὰρ θυρώματα καὶ τοῖχοι καὶ ὀροφαὶ δι' ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λιθοκολλήτου τυγχάνει διαπεποικιλμένα.* Καλλιξ., παρ' Αθην. 5,206 (οἱ Αἰγύπτιοι) *τοὺς τοίχους λευκαῖς τε καὶ μελαίναις διαποικίλλουσι πλινθίσιν.*

διαπονέω -ῶ, ῥ. = κατεργάζομαι μετ' ἐπιμελείας. Διοδ. Σικ. 20,8: *κονιάματι διαπεπονημέναι.*

διαπόνημα, τὸ = τὸ ἐκτελούμενον ἐπὶ ὕλης ἔργον, ἡ ἔντεχνος ἐργασία. Πλατ., Κριτ. 114Ε: *καὶ ὅσα ὕλη πρὸς τὰ τεκτόνων διαπονήματα παρέχεται.*

διάπριστος, ον = ὁ διὰ τοῦ πρίονος εἰργασμένος ἢ εἰς δύο χωρισμένος. Πολυδ., Ὀν. 10,24: *θύρα διάπριστος καὶ θύραι συνδρομάδες,* ἔνθα, διὰ τὴν φράσιν *θύρα διάπριστος,* βλ. W. Kendrick Pritchett, ἐν Hesperia 25, 1956,236 κ.ἑ.

διαπρίω, ῥ. = χωρίζω διὰ τοῦ πρίονος εἰς δύο, τεμαχίζω. Αιν. Τακτ. 4,21: *τὸν μοχλὸν διαπρίσας.* Σχολια εἰς Θεοκρ. 19,59: *διαπρίοντα δὲ μοχλόν.* IG I² 373, 256/257 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, col. III, σελ. 338,36: *πρίστει ἐς τὰ καλύμματα διαπρίσαντι σφεκίσκον.* IG I² 373,61: *διαπρίσαντι χσύλον με͂κος [τετταρ]ακαιεικοσιπόδον τομάς.* II 2²,1672,160 (Ἐλευσῖνος): *πριστῶν ζεύγει τοῖς τὰ ξύλα διαπρίσασιν.* 304: *σὺν τοῖς διαπεπρισμένοις.* XI 2,156A60 (Δήλου): *διαπρίσαντι δοκούς.* 161A107: *ξύλον διαπρίσαντι.* 203A57: *διαπρίσαντι καὶ κολλήσαντι καὶ λευκώσαντι λευκώματα.* IdD, ἀριθ. 401,8: *διεπρίσθη καὶ κατε[χρήσθη].*

διαπρίωσις, ἡ = ὁ διὰ πρίονος τεμαχισμός. FD III(5) 41, col. III 8/9: *[Νικο]δάμῳ ξύλων [Μ]ακεδον[ικῶν με]σοδμᾶν διαπριώσ[ιος ποδῶ]ν χιλίων ἑπτακατ[ίων ἴκατι] ἐννέα.*

διαρμόζω ἢ **διαρμόττω**, ῥ. = ἁρμόσσω ἢ ἁρμόττω καλῶς, κανονίζω, ῥυθμίζω, ἐφαρμόζω. IG I² 373,147 = Stevens-Paton, The Erechtheum X, col. III, σελ. 334,34: *τ[ὸ]ς σφεκίσκος διαρ[μόσαντι.* IG II 2², 1668,52 (Ἐλευσῖνος): *καὶ διαρμόσει τὰ κορυφαῖα κερκίσι/ν.* 67: *ἑκατέρωθεν μέχρι τοῦ τοίχου διαρμόσας καθ' ἕκαστον τὸν κίονα.*

διαρρήγνυμι, ῥ. = διακόπτω τὴν συνοχὴν πράγματός τινος, θραύω, διασπῶ. Απп., Ἐμφ. 4,78: *τῶν χαλαστηρίων διαρραγέντων.* Ιουλιαν., λόγ. 2,66a: *πρὸς τὸ διερρηγμένον τοῦ τείχους.* Θεοφ., Χρον. 359,18 (Βόννης): *τοῦ τρούλλου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας (ἣν γὰρ διερρηγμένος ἐκ τῶν γενομένων σεισμῶν).* Πρβλ. Κεδρ., σύντl 1,676,21a (Βόννης).– Θεοφ. Συν. 5,79 (322,8 Βόννης): *τὴν πρὸς δύσιν ἀψῖδα, τὴν μεγάλην τε καὶ μετέωρον, ἱκανῶς διαρραγεῖσαν.* 5,80 (323,3): *ἐρεισμάτων περιβολαῖς καὶ ταῖς τῶν διαρραγέντων ἀνοικοδομαῖς ὀχυρώσας.* Ιω. Καμμεν., Εἰς τὴν Ἅλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης 19 (514,2 Βόννης): *πύργους τινὰς ξυλοσυνθέτους τῷ διερρυηκότι μέρει τοῦ τείχους ἡμεῖς δομησάμενοι.*

διαρροή, ἡ = αὔλαξ ἢ ἀγωγὸς πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος. IG I² 81,15: *λίθοις δὲ κατ[ακ]αλύφσαι τὰς διαρροὰς τõ Ρε[τ]õ καθότι ἂν χσυγγρ(ά)φσει Δεμομέλ[ες ὁ ἀρχιτέκτων,* ἤτοι νὰ ἐπενδύσουν διὰ λίθων τὰς αὔλακας τοῦ Ῥειτοῦ, ὅπως ἤθελε γραπτῶς ὁρίσῃ ὁ ἀρχιτέκτων Δημομέλης.

διάρρους, ου. = 1) δίοδος, διέξοδος, διῶρυξ. Διοδ. Σικ. 13,47: *ᾠκοδόμησαν δὲ καὶ πύργους ὑψηλοὺς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων καὶ ξυλίνας τοῖς διάρροις ἐπέστησαν γεφύρας.* Στραβ. 4.1,2: *γεωλοφίαι διάρρους ἔχουσαι πλωτούς.*– 2) κενὸν ἢ διάδρομος. IG VII 4255,21 (Ὠρωποῦ, 4ου π.Χ. αἰ.): *θήσει δὲ τοὺς λίθους ὀρθοὺς ἐπὶ τὰ τριημιπόδια, διαλείπων διάρρουν πλάτος ποδός,* ἤτοι θὰ τοποθετήσῃ τοὺς λίθους ὀρθοὺς ἐπὶ τῶν ἐχόντων μῆκος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ποδός, ἀφήνων κενὸν (ἢ διάδρομον) πλάτους ἑνὸς ποδός.

διαρρυθμίζω, ῥ. = κανονίζω ἐπακριβῶς. IG I² 373,70: *καθ' ἐμέραν κανόνα διαρρ[υθμίσαντι.*

διασκάπτω, ῥ. = σκάπτω καθ' ὅλον τὸ μῆκος, ἀποψιλῶ, κατεδαφίζω. Λυσ. 13,14: *ὅλα τὰ μακρὰ τείχη διασκάψαι.* Διοδ. Σικ. 14,48: *ἣν* (ὁδὸν) *οἱ Μοτυηνοὶ τότε διέσκαψαν.* 20,36: *τῶν τόπων τοὺς μὲν ὑπερέχοντας δια-*

σκάψας. Πλουτ., Ἠθικὰ 213d: *τὴν οἰκίαν... διέσκαψε.* Ὁ Αυτος, Πύρρος 33: *τοῦ τείχους διασκάπτειν.* Παυσ. 2.1,5: *Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου διασκάψαι* (τὸν Ἰσθμὸν) *Μίμαντα ἐθελήσαντι μόνον τοῦτο οὐ προεχώρησε τὸ ἔργον.*

διασκευάζω, ῥ. συνώνυμον τῷ **κατασκευάζω** (βλ. λ.) = οἰκοδομῶ μετ' ἐπιμελείας. Σου(ι)δ. λ. ξηρὸς λίθος... *ἦν γὰρ λίθῳ ξηρῷ διεσκευασμένον τὸ φρούριον ἐκ μεγάλων λίθων συνηρμοσμένων.* Απп., Ἐμφ. 5,36: *κλίμακας... διεσκευασμένας.* Φωτ., Ἔκφρ. 197e: Migne, PG 102,568C: *προπύλαια μὲν γὰρ τῷ ναῷ περικαλλῆ διεσκεύασται.*

διασπάω -ῶ, ῥ. = ἀποσπῶ ἢ διαχωρίζω μετὰ βίας, κατακρημνίζω, καταστρέφω. Ξεν., Ἑλλ. 4.4,10: *διασπάσαντες τὸ σταύρωμα.* Πολυβ. 6.55,1: *διασπᾶν τὴν γέφυραν.* Πλουτ., Κάμ. 5: *διασπάσαι τὸ ἔδαφος.* Απп., Λιβ. 136: *λύκοι τὰ θεμέλια ἀθρόα διέσπασαν.*

διασταυρόω -ῶ, ῥ. = περιφράσσω ἢ ὀχυρῶ διὰ σταυρώματος, ἤτοι διὰ φράγματος ἐκ πασσάλων ὀρθίων καὶ ὁριζοντίων ἐν εἴδει σταυρῶν. Διων Κασσ. 41,50: *τὰ μὲν διεσταύρου, τὰ δὲ ὑπετείχιζε καὶ διετάφρευε.* Πρβλ. Θουκ. 6,97: *διασταυρωσάμενος τὸν Ἰσθμόν.*

διάστημα (καὶ ἐν P Ryl 207a27, **διάστεμα**), τὸ = ὁ ἐνδιάμεσος ἢ μεταξὺ χῶρος. Ησυχ. λ. *μεσόδμαι· καὶ μέσοδμα·... τινές δὲ τὰ τῶν δοκῶν διαστήματα.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *σελίδες· τὰ μεταξὺ διαφράγματα τῶν διαστημάτων τῆς νεώς.* Ευσταθ., Ὀδ. 1855,2 (τ, 37): *Μεσόδμαι... καθ' ἑτέρους δὲ τὰ μεταξὺ τῶν δοκῶν ἔνιοι δέ, διαφράγματα ἢ καὶ διαστήματα μεταξὺ τῶν κιόνων, οἵ, φασι, περὶ τοὺς τοίχους ἦσαν.* Ηρων, Βελοπ. 226,25: *τοὺς δὲ μηδὲν πάσχοντας* (τόπους) *ἐκ κούφων καὶ μικρῶν συντελεῖν ξύλων, στοχαζομένου τοῦ τε διαστήματος καὶ τοῦ ὄγκου καὶ ἐπιβαροῦς τῶν ὀργάνων.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7: *οἱ στενωποὶ τοῦ ἄστεος πρὸς ἓν διάστημα μεμετρημένοι.* 5.3,5: *ἐξισωθέντος τοῦ μέχρι τῶν τειχῶν διαστήματος.* 4,4: *τετείχιστο μὲν ἅπασα* (ἡ αὐλὴ) *τριάκοντα πήχεις τὸ ὕψος κύκλῳ κατ' ἴσον διάστημα.* 5,2: *μετὰ δὲ τοὺς δεκατέσσαρας βαθμοὺς τὸ μέχρι τοῦ τείχους διάστημα πηχῶν ἦν δέκα, πᾶν ἰσόπεδον.* 6,4: *τῶν δ' ἔργων συντετελεσμένων μολιβίδι μὲν καὶ λίνῳ διαμετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ διάστημα πρὸς τὸ τεῖχος.* Παυσ. 10.36,4: *διάστημα δὲ ἀπὸ τοῦ προτέρου τῶν κύκλων* (τοῦ τείχους) *ἐπὶ τὸν δεύτερόν ἐστιν ὀργυιά.* Απп., Ἀνν. 37: *τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ περιτειχίσματος... διάστημα διστάσιον ἦν μάλιστα.* Ὁ Αυτος, Λιβ. 95: *χωρὶς ἐπάλξεών τε καὶ πύργων, οἳ ἐκ διπλέθρου διαστήματος αὐτοῖς τετρώροφοι περιέκειντο.* 98: *καὶ στήσας ἐκ διαστήματος ἐπὶ τοῦ τειχίου.* 119: *οἳ ἐκ διαστήματος ἐπέκειντο τῷ τείχει.* 125: *καὶ πύργους ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἐποίουν ἐκ διαστήματος.* 128: *ξύλα καὶ σανίδας τοῖς διαστήμασι τῶν στενωπῶν.* P Ryl., ἔ.ἀ (2ου μ.Χ. αἰ.).– ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,9: *πάντα ταῦτα ἐκ λίθων τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος ἔσωθεν καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γεισῶν.* Ἰεζεκ. 41,6: *καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ.* 8: *διάστημα τῶν πλευρῶν.* 42,5: *ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου, καὶ τὸ διάστημα, οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, καὶ οὕτως στοαὶ δύο.* 13: *αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς Νότον, οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων.* Καλλιξ., παρ' Αθην. 5.205f: *διατόναια δὲ τοξοειδῆ διὰ ποσοῦ τινος ἐνετέτατο διαστήματος.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,11: *ἀκίνητος κίων ἀπὸ μικροῦ διαστήματος ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως αἰωρούμενος.* Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1097A: *διάστημα δὲ κάτω τὸ πλάτος ἑκάστου τῶν τετραγώνων οἴκων ὀκτὼ πήχεσιν ἔσται.* Αυτοθι: *ὥστε σε διά τε τοῦ βάθους τῶν τοίχων, καὶ διὰ τῶν ἐν μέσῳ διαστημάτων ἐπιγνῶναι δι' ἀκριβείας εἰς ὅ τι κεφαλαίου τὸ μέτρον ὁ τῶν ποδῶν ἀριθμός.* Ιω. Χρυσ., Ἐφεσ. 10,2: Migne, ἔ.ἀ. 62.77: *τὸ διάστημα καὶ τὴν εὐρυχωρίαν τῶν περιβόλων.* IdD 507bis5: *διαστήματι τῶν χαλίκων.*– Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ross, Archäol. Aufs. 1, σελ. 240,20. Mugler, Dict. Htgg., λ. (σελ. 136 κέ.).

διαστοιβάζω, ῥ. = στοιβάζω ἢ γεμίζω μεταξὺ (κν. στουππώνω). Ηροδ. 1,179: *ἀσφάλτῳ θερμῇ καὶ διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες.*

διαστολή, ἡ = 1) διαίρεσις, χωρισμός, διχασμός. Tab. Heracl. 272,46: *ἐπὶ τὰν διαστολὰν τὰν ἀπὸ τᾶς ποθόδω τᾶς κοινᾶς ἀγώσας ἐς τὸν Ἑκατόνπεδον.*– 2) διάστημα. Πλουτ., Νικίας 19: *καὶ τῇ ὕλῃ παροικοδομῶν εἰς διαστολὰς* (= κατὰ διαστήματα) *ἀπέκοψε τὸν ἐκείνων περιτειχισμόν.* – 3) διαφορὰ γνώμης. Ditt. Syll³. 284,11 (Χίου): *τοὺς ἐξεταστὰς το[ὺ]ς ἐνεστηκότ[α]ς ἐγδοῦναι τὸ ἔργον διαστολὴν ποιησαμένους μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος, καθ' ὅτι συντελεσθήσεται ὡς πρότερον εἶχεν.*

διαστύλιον, τὸ = 1) τὸ μεταξὺ τῶν στύλων (κιόνων) κενὸν διάστημα (λατ. **intercolumnium**). Βιτ. 54,3: *ἀναμέσον τῶν διαστυλίων.*– 2) θωράκιον κλεῖον τὸ μεταξὺ δύο κιόνων διάστημα (διάστυλον). Keil-Premerstein, B üRL, ἀριθ. 107,4/5: *ἀνέστησε διαστύλια δύο.*– Ἡ λέξις σημαίνει πιθανῶς τὴν ἐκ νέου ἀνίδρυσιν καταπεπτωκότων θωρακίων εἰς τὰ μεταξὺ τῶν κιόνων διαστήματα. Βλ. καὶ λ. **μετακιόνιον** καὶ **μεσοστύλιον**.

διάστυλος, ον (ἀρχ. - *βυζ.*) = 1) ναὸς *διάστυλος* (λατ. **diastȳlos**): ὁ ἔχων τοὺς κίονας αὐτοῦ διατεταγμένους οὕτως, ὥστε τὸ μεταξὺ δύο γειτονικῶν κιόνων κενὸν νὰ ἰσοῦται πρὸς 3 κάτω διαμέτρους τοῦ κίονος, Vitr. 3.3,1: *diastylos amplias patentibus.* 3,4: *Diastyli autem haec erit conpositio, cum trium columnarum crassitudinem intercolumnio interponere possumus, tamquam est Apollinis et Dianae aedis.* Αυτοθι, 10.– 4,3.– 4.3,7.– 2) τὸ οὐδ. εἰς πληθ. (**διάστυλα**, τά): πλάξ, θύρωμα ἢ θωράκιον μεταξὺ κιόνων, ὥστε νὰ σχηματίζεται φράγμα, IG 4.1484,63 (Ἐπιδαύρου): *[Δ]αμοφάνης εἵλετο ἅλους καὶ χοινίκας καὶ δακτυλίο[υς] καὶ ἐπιούρους ποὶ τὰ διαστύλων θυρώματα Χ𐅈𐅈𐅈𐅈.* JÖAI 38,1933,58 = MAMA 8,498,15 (Ἀφροδισιάδος). Αυτοθι, 17.17/18. Ath Mitt 1902,93,4: *τὰ III διάστυλα σὺν τῷ περὶ αὐτὰ κόσμῳ.* Forsch. in Ephesos 2.76,6. 78,7. 80,4. 81.82,5. Βλ. καὶ JÖAI 29, 1929, 34A10 καὶ B10. RA 30, 1929, 396,9/10.– 3) αἱ κιγκλίδες αἱ διαχωρίζουσαι τὸν χριστιανικὸν ναὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ βήματος, Συμ. Θεσσ., ἐν Migne, PG 155,345C: *τὰ διάστυλα τὴν διαφορὰν δεικνύει τῶν αἰσθητῶν πρὸς τὰ νοητά.*– 4) τὸ τέμπλον τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ ἀντικαταστῆσαν τὰ διάστυλα, Inscr. Cret. IV 401,666. Συμ. Θεσσ., ἔ.ἀ. Ὁ Αυτος, ἐν Migne, ἔ.ἀ. 704, C-D καὶ 345D. Goar, Εὐχ. 708. Dmitrievskij, Εὐχ. 2,238. Du Cange, Gloss. λ. Μεσσ. 35-36, Heisenberg.

διαστυλόω -ῶ, ῥ. = ὑποστηρίζω διὰ στύλων (κιόνων) τιθεμένων κατὰ διαστήματα. Πολυβ. 5.4,8: *ἐμβαλὼν πῦρ τοῖς ἐρείσμασιν ὁμοῦ πᾶν τὸ διεστυλωμένον κατέβαλε τεῖχος.* 100,4: *ποιούμενοι τὴν ἐργασίαν ἐκ διαδοχῆς, ὥστε μήθ' ἡμέρας μήτε νυκτὸς διαλείπειν, ἐν τρισὶν ἡμέραις δύο πλέθρα τοῦ τείχους ὑπώρυξαν καὶ διεστύλωσαν.* Διοδ. Σικ. 20,23: *διεστύλωτο δ' εὖ κίοσιν, ὑπεράνω δὲ τῶν ὑδάτων εἶχε τὰς οἰκήσεις.*

διασφηνόω -ῶ, ῥ. = χωρίζω ἢ ἀνοίγω τι διὰ σφηνῶν.

ΜΕτυμ. 739,7. Πρβλ. Ησυχ. ἐν λ. *στρέβλαι*.

διαταφρεύω, ῥ. = ἀποχωρίζω, ὀχυρώνω διὰ τάφρου. Πολυβ. 3.105,11: *οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὸν μὲν μεταξὺ τόπον τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς σφετέρας παρεμβολῆς διετάφρευσαν*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2: *διεταφρεύθη γὰρ ἐπίτηδες* (τὸ ὄρυγμα), *ὡς μὴ τῷ λόφῳ συνάπτοντες οἱ θεμέλιοι τῆς Ἀντωνίας εὐπρόσιτοί τε εἶεν καὶ ἧττον ὑψηλοί*.

διατείνω, ῥ. = ἐκτείνομαι, φθάνω. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2: *ἀρχόμενον δὲ* (τὸ τεῖχος) *κατὰ βορρᾶν ἀπὸ τοῦ Ἱππικοῦ καλουμένου πύργου καὶ διατεῖνον ἐπὶ τὸν ξυστόν, ἔπειτα τῇ βουλῇ συνάπτον ἐπὶ τὴν ἑσπέριον τοῦ ἱεροῦ στοὰν ἀπηρτίζετο*.

διατειχίζω, ῥ. = ἀποτειχίζω, φράσσω, διὰ τείχους ἀποχωρίζω καὶ ὀχυρώνω τόπον τινὰ διὰ τείχους. Ησυχ. λ. ... *τὰς ῥύμας διατειχίζουσιν, ἵνα μὴ εὐκατάληπτοι ὦσιν*. Λυσ. 194,39: *Πελοποννησίων διατειχιζόντων τὸν Ἰσθμόν*. Αριστοφ., Ἱππ. 813: *Σὺ δ' Ἀθηναίους ἐζήτησας μικροπολίτας ἀποφῆναι διατειχίζων*. Αιλ., πζ. 6,43: *αἱμασιὰς δέ τινας μέσας διειργούσας ἀπ' ἀλλήλων τοὺς χηραμοὺς διατειχίζουσι καὶ μάλα ἐντέχνως*. Πολυβ. 8.32,2: *διατειχίσαι τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς ἄκρας*. Διοδ. Σικ. 15,42: *διετείχιζε τοὺς εἴσπλους κατὰ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.8,6: *τὸν διατειχίζοντα πύργον*. Απп., Ἐμφ. 4,106: *διετείχισαν ἀπὸ χάρακος εἰς χάρακα*.

διατείχιον, τό. Βλ. λ. **διατείχισμα**. Διοδ. Σικ. 16,12.

διατείχισμα, τὸ = 1) ὀχύρωμα, ἤτοι τεῖχος χωρίζον δύο μέρη ἑνὸς ὀχυροῦ. Πολυβ. 8,34,9: *ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος φέρουσαν δὲ παρὰ τὸ διατείχισμ'*. Διοδ. Σικ. 14,85: *ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος*. 20,87: *τοῦ δὲ διατειχίσματος τὸ μεσοπύργιον σὺν αὐτοῖς τοῖς πύργοις διέσεισε*. Πλουτ., Κάμ. 25: *καὶ προσέμιξε τοῖς φυλάττουσι τὸ διατείχισμα χαλεπῶς καὶ μόλις κατὰ τὸ λαγαρώτατον*. Προκ., πΚτισμ. 2,7: *ὅν περ ἐκ παλαιοῦ καταλαβόντες διατειχίσματι οἱ ἐπιχώριοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου πεποίηνται... διατείχισμα γὰρ ὡς βραχύτατον ἐπὶ τῷ ἀνατεταμένῳ τῆς γῆς κείμενον*. 4.10,6: *ἀπημελημένως ἐδείμαντο διατείχισμα κλίμακι ἁλωτόν*. SEG 11,1107,22 (Ἀρκαδίας): *περὶ τοῦ τοῦ?] διατειχίσματος τόπο[υ*.– 2) διάφραγμα, μεσότοιχος. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3: *βαθμοὶ δὲ δεκαπέντε πρὸς τὴν μείζονα πύλην ἀπὸ τοῦ τῶν γυναικῶν διατειχίσματος ἀνῆγον*. Απп., Λιβ. 128: *στενοῦ διατειχίσματος*. IG II 1² 463,53 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἄνευ το]ῦ διατειχί[σμ]α[τ]ος*. 121: *[ἀπὸ τ]οῦ διατειχίσματος μέχρι τῶν τοῦ διατειχ[ί]σματος*. II 2²(1) 1672,24 (Ἐλευσῖνος): *μισθωτεῖ τοῦ διατειχίσματος ἀνελόντι τὰ σαπρά*. 39: *καὶ τὸ προσδανεισθὲν εἰς τὸ διατείχισμα*. Αυτοθι, XI 2,163A,44 (Δήλου): *ὥστε ἐξαλεῖψαι τὰ διατειχίσματα*.– 3) τόπος ἀποκεχωρισμένος καὶ ὠχυρωμένος διὰ τείχους. Θουκ. 3,34: *ἐπαγαγόμενοι ἐν διατειχίσματι εἶχον*. Αυτοθι: *ἐν τῷ διατειχίσματι*. 7,60: *διατειχίσματι ὅσον οἷόν τε ἐλάχιστον*. Διοδ. Σικ. 16,12: *κατεσκευακότων ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν διατειχίσματα*. Πλουτ., Κάτων 13: *χαρακώματα καὶ διατειχίσματα*. Βλ. καὶ 14: *πρὸς τὰ διατειχίσματα*. Λιβ. 125: *τὸ διαπεπτωκὸς τοῦ διατειχίσματος ᾠκοδόμουν*. Προκ., πΚτισμ. 4.2,22: *τὰ ὀχυρώματα ἐν ἐρειπίοις ἐκ παλαιοῦ ὄντα Ἰουστινιανὸς ἀνῳκοδομήσατο βασιλεὺς καὶ διατειχίσματι τὸν στενωπὸν ὀχυρωτάτῳ περιβαλών*. Κεδρ., σύντΙ 2.304,17 (Βόννης): *περιφράξας αὐτὴν πάντοθεν διατειχίσμασι μέσον δὲ θριγκίον γενέσθαι προσέταξεν*. IG IX 1²(1) 3b (= Διττ. Syll³ 421,46,4/5, Θέρμου, 3ου π.Χ. αἰ.): *ὅρια τᾶς χώρας Οἰνιά(δ)αις ποτὶ Ματροπολίταις τὸ διατίχισμα* (sic) *καὶ ἀπὸ τοῦ διατειχίσματος εὐθυωρίαι διὰ τοῦ ἕλεος εἰς θάλασ(σ)αν*.

διατειχισμός, ὁ = ἡ διὰ τείχους ὀχύρωσις. IG 4,757A36 (Τροιζῆνος): *τὸν διατειχισμὸν τᾶς πόλιος*. Βλ. καὶ 19.21.28.– 757B13: *καὶ τὸν διατειχισμὸν τᾶς πόλιος*. Βλ. καὶ στ. 3.5.7.9.11.16.18.21.23.30.41.

διατέμνω, ῥ. = τέμνω τι εἰς τὸ μέσον, χωρίζω εἰς δύο, διαιρῶ. Αιλ., πζ 13,20: *διατομή, ᾗ διέτεμε τὸν Ἄθω*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.9,1: *τόν τε γὰρ ποταμὸν εἰς διώρυχας αὐτοῖς πολλὰς προσέταξαν διατεμεῖν τείχη τε οἰκοδομῆσαι ταῖς πόλεσι καὶ χώματα*. Αγαθ. 1,10 (1, σελ. 34,6 Βόννης): *διέτεμεν τοῦ ἄντρου τὸν ὄροφον*. Αυτοθι 18 (σελ. 53,4): *διετέμνετό ἐστιν οὗ ἡ τοῦ περιβόλου οἰκοδομία*.

διατμήγω, ῥ. = ἐπικὸς τύπος ἀντὶ τοῦ **διατέμνω**. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 719 (Βόννης): *θύρετρα διέτμαγεν ἐργοπόνος χείρ*.

διατοίχιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **διάτοιχος**, 2. Milet 7 σελ. 56.

διάτοιχος, ον = 1) ὁ κατὰ τὸ πάχος τοῦ τοίχου ἐκτεινόμενος. IG II 1² 463,57 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐπιθήσει ὑπερτόναια ξύλ[ινα γο]μφώσας διάτοιχα πάχος στο[ι]χιαῖα μ[ῆ]κος ὀκτώπ[οδ]α*.– 2) μόνον ὡς οὐσ.: ὁ **διάτοιχος** (ἐνν. λίθος) = ὁ συνδέων δύο τοίχους καὶ καθ' ἃ ὁ Ησυχιος δηλοῖ, ὁ ἐκτεινόμενος ἀπό τινος τοίχου ἐπὶ τὸν ἕτερον (: *διάτοιχοι· οἱ ἀπὸ τοίχου ἐπὶ τοῖχον*). IG XI 2,144A57.97 (Δήλου, 4ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τὸν διάτοιχον ἀνοικοδομήσαν[τι]*. 85: *το[ὺ]ς δ[ια]το[ίχ]ους? ... ἐ[ν]οικοδομήσαντι*. 106: *τοῖχον οἰκοδομήσαντι καὶ τὸν διάτοιχον*. Βλ. καὶ 139D3.– 199C32/33: *διατοίχων πόδας ἑβδομήκοντα*. Didyma II 25A21: *ἔθηκαν ἐν τῷ νοτίῳ μέρει τοῦ τρεισκαιδεκάτου δόμου διάτοιχον ἐν τῷ τετάρτῳ μεταστυλίῳ ἀπὸ τοῦ προηνέμου τοίχου*. 23: *τόν τε πρὸς τῷ διατοίχῳ*. 25B19: *καὶ διατοίχους ἕξ, ὧν τὸμ μὲν ἐκ τῆς ἐκτὸς πεντάποδα τρίδωρον, ἐγ δὲ τῆς ἐντὸς τρίποδα δώρου*. 26B39: *ἔθηκαν δὲ καὶ ἐν τῷ βορείῳ μέρει τοῦ τρεισκαιδεκάτου] δόμου διατοίχους δύο ἱερούς*. 42: *λίθους τέσσαρας, ὧν [τὸ]μ προσ[κ]είμενον τῷ διατοίχῳ Μεγακλείους*. Βλ. καὶ 44 καὶ 29,21.– 34,20: *διάτοιχοι δεκα[τρεῖς*. 35,14: *διάτοιχοι ἐνν[έα]*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ὁμοίως Plassart, ἐν Expl. de Délos XI, σελ. 75. Marquand, Gr. arch. 42. Maier, GriechM. 2,87 καὶ σημ. 89. Martin, Manuel d'archit. 1,220 (βλ. καὶ fig. 182-183). 376,5.– 3) ἐσφαλμένως εὕρηται ἡ λέξις ἔν τινι χειρογράφῳ τοῦ Plinius (nat. 36,51) ἀντὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς **διατονικὸν** (βλ. λ.).

διατομή, ἡ. = 1) διὰ μέσου τομή, διαχωρισμός, διαίρεσις. Αιλ., πζ 13,20: *ἔνθα τοι καὶ ἡ τοῦ Πέρσου φαίνεται διατομή, ᾗ διέτεμε τὸν Ἄθω*.– 2) ὀπή, διάτρησις, ἄνοιγμα. Διοδ. Σικ. 2,10: *μία δ' ἦν* (σῦριγξ) *ἐκ τῆς ἀνωτάτω ἐπιφανείας διατομὰς ἔχουσα*.

διατόναιον, τὸ = 1) ἐγκαρσία δοκὸς δι' ἧς ἐνισχύονται αἱ ἄνωθεν δοκοί. P Petr. 2,14 (3ου π.Χ. αἰ.). IdD 1417AI73: *σανίδας ἐπὶ διατοναίων ξυλίνων*. Βλ. καὶ Ebert, F grB 3.21.45.– 2) παρ' Αθηναιω 5.205f, ἡ λέξις σημαίνει ῥάβδον ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκτείνεται ἡ ἄνω ἄκρα τοῦ παραπετάσματος ἤτοι ἡ λεγομένη γαλλιστὶ *tringle* (*ᾧ – οἴκῳ – στέγη μὲν οὐκ ἐπῆν, διατόναια δὲ τοξοειδῆ διὰ ποσοῦ τινος ἐνετέτατο διαστήματος*). Βλ. καὶ λ. **διατόνιον**.

διατονικὸν (ἐπίθ. – λατ. **diatonicum**). Σύστημα τοιχοποιΐας εἰς τὸ ὁποῖον οἱ λίθοι τοποθετοῦνται καθ' ὁλόκληρον τὸ πάχος τοῦ τοίχου (σχετικὰ παραδείγματα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,228 κέ. Βλ. καὶ λ. **διάτονος**). Plin. nat. 36,172: *alternas coagmentationes fieri ut conmissuras antecedentium medii lapides optineant necessa-*

rium est, in medio quoque pariete, si res patiatur, si minus, utique a lateribus. medios parietes farcire fractis caementis diatonicon vocant. Πρβλ. καὶ λ. **διάμικτον**.

διατόνιον, τό. Εἶναι τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ διατόναιον, ἤτοι ἡ βέργα (tringle) ἐξ ἧς διὰ κρίκων ἢ ἀγκίστρων ἀναρτᾶται ἡ ἄνω ἄκρα τοῦ παραπετάσματος. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 35,11: *καὶ τὰ κατακαλύμματα καὶ τὰ διατόνια καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς στύλους* (ἐργαζέσθω).

διάτονος, ον = 1) ὁ ἀπὸ σημείου τινὸς εἰς ἔναντι σημεῖον ἐκτεινόμενος (τὸ ἀρσεν. ὡς οὐσ. **διάτονος**, ἐνν. δοκὸς ἢ λίθος) = ἡ διήκουσα ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἢ ὁ διήκων ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ τοίχου εἰς τὸν ἄλλον. Ησυχ. λ. *μέλαθρα· οἰκίαι ὑπέρθυρα, δοκὸς λέγεται ἡ καὶ διάτονος.* Αρμεν., Πρ. ν. ἢ Ἑξάβ. 2.4,52: *διατόνοις ἀσφαλίζεσθαι τὰς δοκούς.* Πρβλ. καὶ Du Cange, Gloss. λ. *διάτονος*. IdD 290,216 (3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ διάτονα δύο, μῆκος ποδῶν ἑκάτερον δέ[κα]*.– 2) ὁ ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην, ἀπὸ τοῦ προσθίου μέχρι τοῦ ὀπισθίου ἄκρου. Ὁ Vitruvius (2.8,7), συγκρίνων τὸν τρόπον δομῆς τοίχων παρ' Ἕλλησι καὶ παρὰ Ῥωμαίοις, λέγει, ὅτι, ἐνῷ οἱ Ῥωμαῖοι κτίζουν τοὺς τοίχους τῶν ἀγροτικῶν οἰκοδομημάτων των κατὰ τὸ **ἔμπλεκτον** σύστημα (βλ. λ.), ἤτοι μὲ δύο ἐξωτερικὰς παρειὰς ἐκ λαξευτῶν λίθων μεταξὺ τῶν ὁποίων παρεμβάλλουν λιθάρια μετὰ κονιάματος, οἱ Ἕλληνες τοὺς κατασκευάζουν μὲ κανονικοὺς λίθους τοποθετημένους κατὰ στρώσεις ὁριζοντίας καὶ δὴ ἐναλλὰξ κατὰ μῆκος καὶ κατὰ κεφαλήν, παρεμβάλλουσι δὲ μεταξὺ αὐτῶν εἰδικοὺς λίθους διήκοντας καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ τοίχου, διὰ τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζεται μεγάλως ἡ στερεότης τοῦ τοίχου. Τοὺς λίθους τούτους καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες **διατόνους**. Vitr., ἔ.ἀ.: *Prae caetera interponunt singulos crassitudine perpetua utraque parte frontatos, quos diatonous appellant, qui maxime religando confirmant parietum soliditatem.* Βλ. σχετικῶς Ορλανδον, ὑλικὰ 2,153,3. 228. 229. 230. 231. 233. 236.

διατορεύω, ῥ. = ἐγχαράττω, σκαλίζω, γλύφω. Ακυλ. καὶ Θεοδοτ., ἐν Βασ. Δ΄ 6,18: *κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστρωτὰ καὶ περίγλυφα ἐκπίπτοντα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Σοφ., Ἀπ. 295. Αιλ., Ποικ. Ἱστ. 14,7. Πλουτ. 1083b.

διάτρητος, ον. Οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθετον = 1) θυρὶς ἔχουσα δικτυωτὸν κιγκλίδωμα. Προκ., εἰς Βασ. Δ΄ 1,2: *τὸ δικτυωτὸν ὑπερῷον· οἶκος ἦν θερινὸς πολλὰς ἔχων φωταγωγοὺς δικτυοειδεῖς, ἃς διατρήτους ὀνομάζουσιν οἱ πολλοί.* Πρβλ. Du Cange, Gloss. λ.– 2) ὁ φέρων μίαν ἢ πλείονας διαμπερεῖς ὀπάς. Θεοφ. Συν. 5,85 (327,10 Βόννης): *ἧς* (φιάλης) *μέσον μὲν κωνοειδὴς καὶ διάτρητος ἀνέστηκε στρόβιλος, πέριξ δὲ κιονίσκοι.*

διάτροχος, ον = ὁ συνεχής, ὁ ἐπαναλαμβανόμενος. IdD 500A19: *λίθ]ον διάτροχον ἔχοντα τὸν κόσμον τὸν αὐτὸν ἀπ[ὸ] μετ[οπί][ου καὶ τριγλύφου*, ἤτοι λίθον ἔχοντα συνεχῆ διάκοσμον ἀπὸ μετόπια (μετόπας) καὶ τριγλύφους.

διαττάω -ῶ, ῥ. = κοσκινίζω τι καλῶς, στραγγίζω. Πολυβ. 34.9,10: *τὴν δὲ συρτὴν βῶλον τὴν ἀργυρῖτίν φησι κόπτεσθαι καὶ κοσκίνοις εἰς ὕδωρ διαττᾶσθαι.* IG II 1²(1) 463,83 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐξυπαγαγὼν πηλῷ ἠχυρ]ωμένῳ πάχος δ[ι]δα[κ]τύλῳ γῆς δι(η)ττημένης ἣν ἂν δοκιμά[σωσιν οἱ ἀρχιτέκτονες καὶ ὁ ἐπὶ] τῇ διοικήσει.* II 2²(1) 1672,60 (Ἐλευσῖνος): *τοῖς τὴν γῆν βωλοκοπήσασι καὶ διαττήσασιν εἰς τὸν ἐπαγωγέα τοῦ τείχους καὶ εἰς τοὺς πύργους.* 109: *τὴν ἄμμον διαττήσαντι.* 197: *τῷ διαττήσαντι καὶ κομίσαντι.* Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,45,45 (Ἀμφιαρείου): *γ[ε]ῖ δι[ε]ττημέν[ε]ι.* Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,51.51,4. Maier, GriechM, 2,89.

δίαυλος, ὁ. Μεταξὺ τῶν πολλῶν σημασιῶν ἃς εἶχεν ἡ λέξις παρ' ἀρχαίοις εἶναι καὶ αἱ κάτωθι: 1) τῆς διπλῆς διαδρομῆς τοῦ μήκους τοῦ σταδίου (τὸ κν. πάει κ' ἔλα). Σου(ι)δ. λ. *διττὸν ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ, τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον καὶ ὑποστρέψαι.* Βλ. καὶ Σχολια εἰς Αριστοφ., Ὄρν. 293. Πινδ., Ὀλ. 13,37: *Πυθοῖ τ' ἔχει σταδίου τιμὰν διαύλου τ' ἀελίῳ ἀμφ' ἑνί.* Σοφ., Ἠλ. 691: *ὅσον...εἰσεκήρυξαν βραβῆς δρόμων διαύλων ἆθλ' ἅπερ νομίζεται.* Ιπποκρ. 352,12: *δρόμοισι καμπτοῖσι καὶ διαύλοισι.* Πλατ., Νόμ. 8,833B: *δεύτερος δὲ* (εἴσεισιν) *ὁ τὸν δίαυλον* (ἁμιλλησόμενος).– 2) τοῦ περιπάτου. Θεοφ. Συν. 5,86 (328,11 Βόννης): *ἰσόδρομον δίαυλον, ἄχρι τῆς βασιλικῆς αὐλῆς*.– 3) τῆς στενῆς διόδου, στενωποῦ (κν. σοκάκι). Ησυχ. λ. *διαύλους, στενοὺς τόπους, ὁδούς.* Αρισταιν. 1,27: *ἐκπεριτρέχειν διαύλους.*

διαφάργνυμι = **διαφράγνυμι**, ῥ. (βλ. λ.).

διαφθείρω, ῥ. = προξενῶ βλάβην ἢ βλάβας εἰς τί, χαλῶ, καταστρέφω. Σωz., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.5,4: *ἀμελούμενοι* (οἱ νεῲ) *ἠρείποντό τε καὶ διεφθείροντο.* Ἡ λέξις ἐν οἰκοδομικῇ χρήσει ἀπαντᾷ ἰδίᾳ εἰς ἐπιγραφάς, IG 2² 1046,11-16 (Ἀττικῆς): *Διοκλῆς Διοκλέους Κηφισιεὺς νεώτερος ἐνφανίζει τὰ θυρώματα διεφθάρθαι τῆς πρότερον οὔσης εἰς τὸ ἱερὸν εἰσόδου, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ὀπίσω τοῦ προπύλου στέγην, ἔτι δὲ καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἀρχαί[ου] ἀφιδρύματος τοῦ τε Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Ὑγιείας καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν βουλὴν ἐπιχωρῆσαι ἑατῷ κατασκευάσαντι ἐκ τῶν ἰδίων.* IG VII 3074,32 (Λεβαδείας, 2ου π.Χ. αἰ.): *καὶ ἐάν τινα ὑγιῆ λίθον διαφθείρῃ κατὰ τὴν ἐργασίαν ὁ τῆς θέσεως ἐργώνης.* FD III(5) 23ii59: *Ἀθανογείτων Βοιώτιος ἐδέξατο τὰν τομὰν ἐκ Κορίνθου τῶν διεφθαρμένων λίθων.* CIG III 4040,17 (Ἀγκύρας): *καὶ ἀγωγοὺς ὑδάτων πολλαχοῦ ὑπὸ ἀρχαιότητος διαφθαρέντας.*

διαφορέω, ῥ. = βγάζω τι ἀπὸ τὴν θέσιν του, τραβῶ ἔξω. Θουκ. 6,100: *ἀνέσπασαν καὶ διεφόρησαν τοὺς σταυρούς.* IG XII(3) 325,32 (Δήλου): *τὰ ὑπόλοιπα δὲ* (τῆς στοᾶς) *διαπεφορημένα κινδυνεύει εἰς ἔδαφος κατενεχθῆναι.*

διάφραγμα, τὸ = 1) φράγμα χωρίζον τι εἰς δύο μέρη, διατείχισμα, μεσότοιχον, διαχώρισμα, δρύφακτον. Πολυδ., Ὀν. 2,79.– Σου(ι)δ. λ. *δρύφακτοι· ξύλινοι θώρακες, τὰ διαφράγματα, ἢ τὰ περιτειχίσματα, ἢ κιγκλίδες.* Ευσταθ., Ὀδ. 1855,1 κέ.: *καὶ οἴκου μεσόδμαι, τὰ μεσόστυλα κατὰ Ἀρίσταρχον, καθ' ἑτέρους δὲ τὰ μεταξὺ τῶν δοκῶν ἔνιοι δέ, διαφράγματα ἢ καὶ διαστήματα μεταξὺ τῶν κιόνων, οἵ, φασι, περὶ τοὺς τοίχους ἦσαν.* Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 136 § 70 (Βόννης): *δρύφακτοι τὰ διαφράγματα ἢ τὰ περιτειχίσματα, τοῦτ' ἔστιν ξύλινοι κάγκελλοι.*– Σχολια εἰς Αριστοφ., Σφ. 385: *δρύφακτοι γὰρ ξύλινοι θώρακες, τὰ διαφράγματα, ἢ τὰ περιτειχίσματα, ἢ κιγκλίδες, περιφράγματα, τὰ νῦν ταβλωτὰ καλούμενα.* Θουκ. 1,133: *διπλῆν διαφράγματι καλύβην.* Ηρων, Πνευμ. 1, 8(161): *σφαίριον... διάφραγμα ἔχον μέσον ὀρθόν.* Φιλ. Ιουδ., εἰς Πρωτοευαγγ. Ἰακ. σελ. 23: *καὶ περὶ τὸ διάφραγμα* (CFa Ros. ἡ γραφὴ ἐν Tischendorf) *ἐφονεύθη Ζαχαρίας* (πρόκειται περὶ διαφραγμάτων τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος). – IG IV 1² 115,22 (Ἐπιδαύρου): *τῶν διαφραγ[μά]των τῶν ὑπὸ τὰς φάτνας.* Αυτοθι, XI 2,146A66 (Δήλου): *ξύλα εἰς διαφράγματα.* 158A53/54: *πρὸς τὸ διά-*

φραγμα ξυλῶσαι καὶ διαφράξαι ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων διαφραγμάτων πρὸς τὴν ὀροφήν. IdD 365,34: κίονας Δ, καὶ τὰ διαφράγματα ΗΝ. Αυτοθι: καὶ εἰς τὰ διαφράγματα Η. 35: καὶ διαφραγμάτων εἰς τὴν δευτέραν δόσιν. 36: τὸ [λοι]πὸν τῶν κιόνων τῆς ἐργολαβίας καὶ τῶν διαφραγμάτων ἀρχιτέκτονος κελεύοντος. Βλ. καὶ στ. 39.37.38. Didyma II 30,14: τ]ὰ δύο δι<α>φράγματ[α]. BCH 28,1904,78,5 (Τράλλεων): κατασκευακέναι παρ' ἑαυτοῦ τὴν μεσεμβρινὴν στοαοροφὴν χωρῶν ὀκτὼ σὺν τοῖς διαφράγμασιν καὶ τοῖς λιποῦσιν κυματίοις. Inscr. Prien. ἀριθ. 99,19: ἀναγραφαὶ δὲ καὶ τὸ ψάφισμα... ἐν τῷ διαφράγματι τῆς στοᾶς τῆς βορείου (πρόκειται ἴσως περὶ ἐσωτερικοῦ χωρίσματος, ὡς συμβαίνει ἐν τῇ ΒΔ στοᾷ τῆς ἀγορᾶς τῆς Θάσου. Βλ. καὶ Martin, Rech. s. l' AG 403, σημ. 3). Βλ. καὶ Ebert, F grB 59. Roux, ἐν BCH 80,1956,510.– 2) ὑδατοφράκτης. Διοδ. Σικ. 1,33: ἐμηχανήσατό τι φιλότεχνον διάφραγμα. P Petr. III, σελ. 343,72 (3ου π.Χ. αἰ.): τὰ διαφράγματα τῶν διωρύγων. Βλ. καὶ III, 48,6.

διαφραγμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **διάφραγμα**, 1.– IG XI, 2, 199A15 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): τῶν διαφραγματίων τῶν ἐκ τῆς παλαίστρας. 45: τὰ διαφραγμάτια ἀπενέγκασι ἐκ τῆς [παλαίστρας.

διαφράγνυμι, ῥ. = χωρίζω τι διὰ φραγμοῦ, φράσσω διά τινος μέσου κενόν τι, συνήθως διὰ κιγκλιδώματος. Πλουτ., Κάμιλλ. 34: ἀπεσταύρουν ξύλοις πολλοῖς καὶ διεφράγνυντο... τὸ στρατόπεδον. Ὁ Αυτος, Αἰμ. Παῦλ. 13: διαπεφραγμένων ἐρύμασι καὶ προτειχίσμασι ξυλίνοις.

διαφρακτέον (ῥημ. ἐπίθ.) = ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διαφραχθῇ. Φιλ. μηχ. 7.95,34 (ἐν APAW 1919): τοίχῳ ἢ δέρρει ἢ αὐλαίαις διαφρακτέον.

διαφράσσω (ἀττ. **-ττω**) = **διαφράγνυμι** (ἄλλος τύπος **διαφάργνυμι**), ῥ. = 1) διαχωρίζω διὰ φραγμοῦ ἀπὸ ἄλλου τινὸς ἢ ἀπὸ τῶν πέριξ. IG I² 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI col. III, σελ. 338,31/32: διαφάρξαντι τὰ μετακιόνια. IG II 2²1668,63 (Ἐλευσῖνος): καὶ διαφράξει τὸ μεταστύλιον ἕκαστον ὀρθοστάταις δυοῖν λιθίνοις ὕψος τριῶν ποδῶν. Θεμιστ., λόγ. 20, 235d: διαφράττειν ἀτεχνῶς ταυτὶ τὰ ἑρκία. Βλ. καὶ IG XI 2,158A53/54 (Δήλου): πρὸς τὸ διάφραγμα ξυλῶσαι καὶ διαφράξαι. 159A51: θύραν διαφράξαντι. FD III(5) 26 col. I B, 10: ξύλων τιμὰ διαφράξαι.– 2) ἀποκλείω διάβασιν, ἀποχωρίζω. Διοδ. Σικ. 17,96: τῶν δ' Ἰνδῶν διαφραξάντων τοὺς στενωπούς. 20,86: διέφραξε θυρώμασι καὶ πέτροις. Didyma II 25A16.18.27A115.– 27B62: τὸν διαφράσσοντα τὴν ἀνάβασιν.– 3) γίνομαι ὀχυρός. Πλουτ., Δημήτρ. 21: στέγαις διεπέφρακτο καὶ χώραις πολλαῖς. Ηρωδ., ἱστ. 3.1,4. Bekker, AG: τὰ στενὰ καὶ κρημνώδη διαφράττεσθαι γενναίοις τείχεσί τε καὶ ἐρύμασι.

διάφυσις, ἡ = σχισμή, ρωγμή, ἁρμός. Φιλ. μηχ. 102,21. Διοδ. Σικ. 3,12.

διάφωσις, ἡ = τὸ ἐσωτερικὸν φωτιζόμενον κενὸν οἰκίας τινός. P Par. 5i10 (= P Leid. Mi).

διαχαλιγμός, ὁ = παρεμβεβλημένον στρῶμα ἐκ χαλίκων, ἐνδιάμεσος χαλικόστρωσις. IdD 507 bis 6 (3ου π.Χ. αἰ.): τὸν διαχαλιγμὸν πέτρας. Πρβλ. Ησυχ. λ. χάλικες. Αριστοφ., Ὄρν. 839.

διαχαράσσω, ῥ. = 1) χαράσσω βαθέως, γλύφω, σκαλίζω. Πλουτ. Ἠθ. 636c.– 2) χωρίζω τὰ ὅρια διὰ χαράγματος ἢ γραμμῆς, ὁροθετῶ. Δημοσθ. 43. Πλουτ., ἔ.ἀ. – Πράξεις Θωμᾶ, 18, ἐν ActaAA 2.127,7: διαχάραξόν μοι πῶς γίνεται τὸ ἔργον. Αυτοθι: διεχάρασσεν μετρῶν τὸν τόπον. Μαλ., Χρον. 200,14 (Βόννης): διεχάραξαν τὰ θεμέλια τοῦ τείχους.

διαχάσκω (παλαιότερος τύπος τοῦ **διαχαίνω**), ῥ. = χαίνω λίαν, διὰ τῆς δημιουργίας ῥήγματος ἢ διὰ τεχνητοῦ διαχωρισμοῦ, εἶμαι ἀνοικτός. Αγαθ. Σχολ. 5,3 (283-4c Βόννης): πῇ μὲν γὰρ αἱ ὀροφαί, εἴτε λίθοις εἴτε ξύλοις ἐτύγχανον ἐσκευασμέναι, διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων, ἀρνησάμεναι τὴν ξυνέχειαν καὶ διαχανοῦσαι. Ευσταθ., Opusc. 19,33: ἄνετοι διαχάσκουσιν αἱ κατ' αὐτὸν (τὸν οἶκον) εἰσοδοέξοδοι.

διαχρίω, ῥ. = χρίω ἢ ἀλείφω ἐντελῶς ἤτοι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. Αριστοτ., π Ζ ἱστ. 9,10: καὶ τὸ ἔδαφος διαχρίουσιν. Αιλ., Ἱερακοσ. 54 (ed. R. Hercheri 384,2): διαχρίων τὴν ὑπερῴαν. Ψελλος 26 (ed. E. Renauld 1, σελ. 69,15): τὰ συμπεπηγμένα τῇ πίσσῃ διέχριε.

διάχωρον, τὸ (ἀπαντᾷ καὶ ὡς **δειάχωρον**). Ἡ λέξις σημαίνει ἀναμφιβόλως τμῆμα χώρου ἢ διαμέρισμα δαπέδου. Ορλανδος, ἐν ΠΑΑ 3,1928,326 = ΑΔ 12,1932,39, ἀριθ. 2 (Ἐρεσοῦ): τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐποίησα τὸ διάχωρον. Αυτοθι, ἀριθ. 3: ἐψήφωσα δειάχωρον. Βλ. καὶ ἀριθ. 6 καὶ 7 καὶ Byzantion, 4,1927,714.

διαψαμμόω, ῥ. = λειαίνω ἢ τρίβω δι' ἄμμου, καθαρίζω. IG XII(2) 11,25/26 (Λέσβου): καὶ τοὺς ἁρμοὺς... εὐγωνίους, στερεοὺς ὑπὸ ξοΐδος διαψαμμώσας, θεμελιώσεται κλπ. Βλ. καὶ IdD 500 A8 (συμπλ.). Viedebantt, ἐν Hermes 50,1915,34.

δίβολος, ον = ὁ ἔχων δύο αἰχμάς. IG 2² 1672 = SIG² 587,307 (Ἐλευσῖνος): ξύλα πτελέϊνα μονόβολα... ἕτερα δίβολα ΙΙΙ[Ι. Αυτοθι: ἕτερον δίβολον Ι. Αυτοθι: ἕτερα ῥυμοὶ δίβολα ΔΔΓ. Βλ. καὶ Hodge, WGR 125.

διδακτυλιαῖος, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος δύο δακτύλων. Σεξτ. Εμπ., Μαθ. 10,156: διδακτυλιαῖον... διάστημα. Γαλ., τόμ. 12,495: δύο τελαμῶνες πλάτει διδακτυλιαίων.

διδάκτυλος, ον. Τῆς αὐτῆς σημασίας καὶ ἀξίας μὲ τὸ ἀνωτέρω. Θεοφρ., π ΦΙ 9,5: διδάκτυλα τὸ μῆκος. IG II 1²(1) 463,78 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): ἀμφ]ιδέας [ἓξ π]άχος ἕκαστον διδ[α]κτύλους. 83: κ[α]ὶ τὴν πάροδον ῥ[α]χώσας καὶ ὁ[σ]τρακώ[σας καὶ ἐξυπαγαγὼν πηλῷ ἠχυρ]ωμένῳ πάχος δ[ι]δα[κ]τύλῳ.

διεγγύησις, ἡ = ἡ παροχὴ ἐγγυήσεως. IG XI 2 287A136 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): τοὺς ἐγγύους κατὰ τὴν ἱερὰν συγγραφὴν ὅτε ἦσαν αἱ διεγγυήσεις. IdD 365,24: κατὰ [τὰ]ς συγγραφὰς καὶ τὰς διεγγυήσεις.

διεγείρω, ῥ. = ἀνατείνω, ἀνυψῶ ἐκ τῶν κάτω, ἀνεγείρω. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6.1,1: χώματα διέγειραν μιᾷ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις. 2,7: καὶ τὰ χώματα διήγειρον. ΠΔ(Ο'), Ἰουδ. 1,4: πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος πηχῶν ἑβδομήκοντα.

διείργω (ἐπικ. ἀντὶ τοῦ ἰων. **διέργω**), ῥ. = κρατῶ τι ἀποκεχωρισμένον, ἀποχωρίζω, διαχωρίζω. Θεοφ. Συν. 5,86 (330,18 Βόννης): ἡ δὲ διείργουσα τὰ ἄδυτα τοῦ θείου οἴκου τούτου κιγκλίς. Προκ., π ἀΣ., ἐν Migne PG 87,1,2836A καὶ Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 93 § 37 (Βόννης): στοαί τε εἰσιν ἑκατέρωθι δύο, οἰκοδομίαν μὲν τοῦ νεὼ οὐδεμίαν διειργόμεναι. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 244: τοίχοις δ' ἀμφοτέρωθι διείργεται.– Τὸ **διέργω** παρ' Ομηρωι (Ἰλ. Μ, 424: διέεργον ἐπάλξιες).

διέξοδος, ἡ = ὁ χῶρος δι' οὗ δύναταί τις νὰ ἐξέλθῃ, δίοδος, διάβασις. Θουκ. 3,98: τοὺς δὲ πλείους τῶν ὁδῶν... ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν. Διοδ. Σικ. 2,10: τῶν δὲ διεξόδων ἑκάστη τὸ πλάτος δέκα (ποδῶν). 3,15: τὰς ἐκτροπὰς καὶ διεξόδους συγκεχώκασι λίθοις μεγάλοις. ΚΔ., Ματθ. 22,2: ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν (μτφρ.).

διεργάζομαι, ῥ. = ἐργάζομαί τι μέχρι τέλους, ὁλοκληρώνω, τελειοποιῶ. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 5.2,6: *πηλὸς διειργασμένος καὶ ἠχυρωμένος* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: *δρύφακτος περιβέβλητο λίθινος, τρίπηχος μὲν ὕψος, πάνυ δὲ χαριέντως διειργασμένος.*

διερείδω, ῥ. = ὑποστηρίζω, στυλώνω. IG II 2²(1) 1668,80 (Ἐλευσῖνος): *διερείσας διερείσματα εἰς τοὺς ἰκριωτῆρας.* Βλ. καὶ FABRICIUS, ἐν Hermes 17,1882,592. EBERT, F grB 45. Πρβλ. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 529c. ΛΟΥΚ., Ἀλ. Ἱστ. 2,1.

διέρεισμα, τὸ = ἡ καθ' ὅλον τὸ πλάτος ἢ μεταξὺ δύο ἄλλων διήκουσα δοκὸς ἢ τοῖχος ὁ χρησιμεύων ὡς στήριγμα. IG II 2² 1668,68 (Ἐλευσῖνος): *καὶ παρὰ τὸν τοῖχον ἑκατέρωθεν διερείσματι πλάτος πέντε παλαστῶν.* 70: *καὶ ἐπὶ τῶν διερεισμάτων ἐπιθήσει σφηκίσκους.* 80: *διερείσας διερείσματα εἰς τοὺς ἰκριωτῆρας.* Βλ. καὶ SIG³ 969,68.70.80 καὶ σημ. 37. FABRICIUS, ἔ.ἀ. 554. – IG XI 2,287A84 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *ξύλον εἰς τὸ πρόδομον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος διέρεισμα.* ΒΙΒΛΙΟΓΡ.: CHOISY, Ét. épigr. 68.70.80. EBERT, ἔ.ἀ. 41.45. MARQUAND, Gr. arch. 7. JEPPESEN, Paradeigmata 83.84. Βλ. καὶ σελ. 73 XII.

δίζυγος, ον = 1) ὁ εἰς δύο ζυγοὺς (= διπλῆν σειρὰν) τοποθετημένος ὡς π.χ. τὰ ἐπιστύλια μὲ τὰ ἀντιθήματά των. IG XII(9) 907 = ΔΙΤΤ. 423,30 (Εὐβοίας): *ξύλα δίζυγα.* Βλ. καὶ EBERT, ἔ.ἀ. 36.– 2) ὁ κεκτημένος δύο **ζυγὰ** (βλ. λ.), ἤτοι δύο ἐγκάρσια ξύλα ζευγνύοντα δύο κατακόρυφα, ὡς συνέβαινεν ἰδίᾳ εἰς τὰς θύρας. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 573: *θυρέτρων διζυγέων.*

διηνεκής, ἐς = μακρός, συνεχής, ἀδιάκοπος ἢ ἀδιάσπαστος. IG II 2²(1)1668,81 (Ἐλευσῖνος): *θράνους ἐπιθήσει διηνεκεῖς.* ΑΥΤΟΘΙ VII 3073,107 (Λεβαδείας): *ποιῶν ὀρθὰ πάντα πρὸς κανόνα διηνεκῆ μὴ ἔλαττω τοῦ ἐνεργουμένου λίθου.* IdD 1426Bii50: *πίνακας ὑπὸ τὴν ὀροφὴν δι[η]νεκεῖς III.* Βλ. καὶ GDI 3059,26 (Βυζάντιον, 1ος μ.Χ. αἰ.).

διήρης, ες = 1) οἶκος ὁ ἔχων ὄροφον ὑπερῷον, ἤτοι ὁ **διώροφος**. Μ Ἐτυμ. λ. *διήρης ὁ ὑπερῷος οἶκος. Εὐριπίδου ἐν Φοινίσσαις. Μελάθρων ἐς διῆρες ἔσχατον ἀπὸ τοῦ δὶς διήρης, ἵν' ᾖ ὁ διστεγής.*– 2) ὁ ἄνω ὄροφος ἢ τὸ πάτωμα οἰκίας τινός. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,129: *ἡ δὲ διστεγία ποτὲ μὲν ἐν οἴκῳ βασιλείῳ διῆρες δωμάτιον, ... ποτὲ δὲ καὶ κέραμος, ἐφ' οὗ βάλλουσι τῷ κεράμῳ.* ΗΣΥΧ. λ. *διῆρες, ὑπερῷον ἢ κλῖμαξ.* ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 90.

δίθυρος, ον = 1) ὁ ἔχων δύο θύρας. ΠΛΟΥΤ., Νομ. 20: *ἔστι δὲ αὐτοῦ* (τοῦ Ἰανοῦ) *νεὼς ἐν Ῥώμῃ δίθυρος.* ΠΟΡΦΥΡ., π ἄντρου 3: *τὸ ἄντρον τοῦτο τὸ δίθυρον.* – 2) τὸ οὐδ. (**-ον**) ὡς οὐσ. = θύρα διπλῆ, δίφυλλος. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *διθύροις: διπτύχοις, διπλαῖς θύραις.* Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. ἐν λ.– IdD 1403 Bai47: *τοῦ] νεωρίου δύο θυρίδας χαλκᾶς διθύ[ρους.* Sammelb. 3.6157,4: *τὸ θύρωμα καὶ τὸ δίθυρον καὶ τὸν πυλῶνα.* 6158: *τὸ θ[ύρωμ]α καὶ τὸ δί[θ]υρον.*– Ἡ λ. εἶχε πλείονας σημασίας παρ' ἀρχαίοις. Οὕτω δίθυρος ἐκαλεῖτο καὶ ὁ α) εἰς δύο διπλούμενος, ὁ δίπτυχος (ΔΙΩΝ. ΚΑΣΣ. 67,15: *σανίδιον φιλύρινον δίθυρον.* ΗΣΥΧ. λ. *θυρίδας Ἀττικοὶ τὰς τῶν γραμμάτων πτυχάς· καὶ δίθυρον λέγουσιν*). Πρβλ. BEKKER, AG 100.2. – ΜΙΧ. ΑΤΤΑΛ., ἐν ΣΑΘΑι 1,47: *λαιμὴν* (= προτομὴν μέχρι τοῦ λαιμοῦ) *δίθυρον ἔχουσαι αἱ θύραι ἔσωθεν μὲν τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον... ἔξωθεν δὲ τοὺς ἁγίους μάρτυρας Γεώργιον, Ἀκίνδυνον.*– β) τὰ **δίθυρα**, ὡς οὐσ. = θρόνος, ἕδρα, θεωρεῖον, ἔχον ὑπὸ τὸ κάθισμα χῶρον (ποδεῖον) ὑπὸ διφύλλου θυριδίου φρασσόμενον. ΠΟΛΥΒ. 27.1,6: *εἰ μὴ κατέφυγεν ὑπὸ τὰ δίθυρα τῶν Ῥωμαίων.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ AnnS 19.63,64 (2ου π.Χ. αἰ.). DELORME, Gymnasion 201. DOP 1956,136. Hesperia 25,1956,221.

διίστημι, ῥ. = 1) τοποθετῶ χωριστά, διαχωρίζω, διαιρῶ. ΚΑΛΛΙΞ. παρ' ΑΘΗΝ. 5.196b: *κίονες διεστάθησαν ξύλινοι πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἑκάστην τοῦ μήκους πεντηκονταπήχεις πρὸς ὕψος, ἐνὶ δὲ ἐλάττους κατὰ πλάτος.*– 2) ἀπομακρύνομαι, διαχωρίζομαι. ΑΓΑΘ. ΣΧΟΛ. 5,3 (283c): *ὀροφαὶ... διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων, ἀρνησάμεναι τὴν ξυνέχειαν καὶ διαχανοῦσαι.*

δίκελλα, ἡ. Ἐργαλεῖον (ἀξίνη) ἔχον τὸ ἕτερον ἄκρον διχαλωτόν. ΤΙΜ., Λεξ. 233: *σμινύην οἱ μὲν δίκελλαν, οἱ δὲ ἀξίνην καλοῦσιν.* ΘΕΩΝ, εἰς ΑΡΑΤ., Φαιν.: *δίκελλα ἡ διχόθεν τέμνουσα.* BEKKER, AG 1.240,3: *δίκελλα: ἐργαλεῖον, ᾧ τὴν γῆν οἱ σκαπανεῖς ἀνορύττουσιν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. Βλ. καὶ ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 1155.

δίκλεις, ἡ (ἐκ τοῦ **κλείς**· καὶ **δικλῆς**· ἐσφαλμένον τὸ **δικλεὶς**)· ἕτερος τύπος τοῦ **δικλὶς** ὁ διὰ διπλοῦ κλείθρου κεκλεισμένος. Λεξ. ΙΠΠΑΡΧ. 456: *δίκλειδος, διμεροῦς, ὡς δύνασθαι τοῦ κάτω μέρους κεκλεισμένου τὸ ὑπερκείμενον ἀνοῖξαι.*

δικλῆς, ἡ (βλ. καὶ **δίκλεις**). ΔΡΑΚΩΝ ΓΡΑΜΜ. 56,18: *ἀπὸ τοῦ δὶς καὶ τοῦ κλῄς γίνεται δικλῆς καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ η καὶ συστολῇ τοῦ ι δικλὶς καὶ συστέλλεται.*

δικλίς, ἡ (καὶ **δίκλεις**, ΙΠΠΟΚΡ.). Ἐπίθετον τῶν θυρῶν, πυλῶν καὶ σανίδων = ἡ ἔχουσα δύο φύλλα, ἡ δίφυλλος ἢ διπλῆ. ΗΣΥΧ. λ. *δικλίδες, αἱ θύραι.* Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *δικλίδος* (ΘΕΟΚΡ. 14,42)· *διθύρου.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *δικλίς, δικλίδος καὶ δικλίδας, δίθυρον.*– ΟΜ., Ἰλ. Μ, 455: *δικλίδας ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες.* Ὀδ. β, 345: *κληϊσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι, δικλίδες.* Βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. ἔ.ἀ.: *δικλίδες δέ, διχόθεν κλειόμεναι· δίθυροι περὶ ὧν ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα εἴρηται ἀκριβῶς.* ΑΥΤΟΘΙ, ρ, 268: *θύραι δ' εὐερκέες εἰσί, δικλίδος.* ΕΥΣΤΑΘ. ἔ.ἀ.: *θύραι δ' εὐεργέες ἢ εὐερκέες εἰσί, ὅ ἐστι δύο.* ΙΠΠΟΚΡ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 7: *καὶ ὑπὲρ δίκλειδος θύρης ἀναγκάζειν.* Οὐσιαστικοποιηθεῖσα μεταγενεστέρως ἡ λέξις ἐσήμαινε μόνον θύραν μὲ δύο φύλλα. ΗΣΥΧ., ΣΟΥ(Ι)Δ., ΘΕΟΚΡ. ἔ.ἀ.– Παλ. Ἀνθ. 7,182: *ἐπὶ δικλίσιν ἄχευν λωτοί, καὶ θαλάμων ἐπλαταγεῦντο θύραι.* ΑΥΤΟΘΙ 5,145.– 242,4: *δικλίδος ἡμετέρης τὴν βάλανον χαλάσας.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 242 (Βόννης): *εἰσόκεν ἀργυρέην περὶ δικλίδα ταρσὸν ἐρείσῃ.*

δικτυοειδής, ἐς (βυζ.). Βλ. λ. **διάτρητος**. ΠΡΟΚ. ΓΑΖ., εἰς Βασ. Δ´ 1,2 (= DU CANGE, Gloss. λ. *διάτρητος*).

δίκτυον, τὸ (ἀρχ. – βυζ.) = 1) σταθερὸν ἐν εἴδει ῥομβοσχήμου πλέγματος πλαίσιον τοποθετούμενον εἴτε δι' ἐσωτερικὸν ἀερισμὸν καὶ φωτισμὸν εἴτε διὰ διακοσμητικοὺς σκοποὺς ὑπεράνω τῶν θυρῶν. Ὁ COURBY (BCH 34,1910,506) ἀπέκλεισεν ὅτι πρόκειται περὶ συνήθους κιγκλιδώματος (φράγματος). Μᾶλλον εἶναι, ὡς παρετήρησεν ὁ FIECHTER (Aegina, Taf. 33 καὶ 38), πλαίσιον τιθέμενον ὑπεράνω τῶν θυρῶν, ὅμοιον ἐκείνων τοῦ προδόμου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφαίας ἐν Αἰγίνῃ. IG XI 2,165,13 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τὰ δίκτυα τὰ ἐπιγεγραμμένα ἐπάνω τῶν θυρῶν.*– 2) κιγκλίδωμα (φράγμα δικτυωτόν). ΕΥΣΕΒ. 2,865c. ΚΥΡΙΛΛ. ΑΛΕΞ. ἐν SOPHOCL. Lex. λ. (σελ. 382).– 3) ἁπλῶς πλέγμα μετὰ ῥομβοσχήμων ὀφθαλμῶν. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4: *χωνευτὸν δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλῇ κρίνον ἐφειστήκει τὸ ὕψος ἐπὶ πέντε πήχεις ἐγηγερμένον, ᾧ περιέκειτο δίκτυον ἐλάτῃ χαλκέᾳ περιπεπλεγμένον καλύπτον τὰ κρίνα.* 12.2,10: *ῥάβδωσις ἀναγέγλυπτο, καθ' ἧς πλέγμα ῥομβωτὸν δικτύοις ἐμφερές.* ΠΔ(Ο´), Βασ. Γ´ 7,17: *καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων· καὶ δί-*

κτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἐνί, καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ. Ἱερ. 52,22: ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσους. 23: καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι ῥόαι ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ.

δικτυόω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω τι ἐν σχήματι δικτύου. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,18: *καὶ ἔργον κρεμαστόν, δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν, δεδικτυωμένοι ἔργον κρεμαστόν.*

δικτυωτός, ή, όν (λατ. **rēticulātus**) (ἀρχ. – *βυζ.*). = 1) ὁ ἐν εἴδει δικτύου κατεσκευασμένος. Διοδ. Σικ. 18,26. – 2) (ἐπὶ θυρῶν, παραθύρων, θωρακίων κτπ.) = ὁ κατεσκευασμένος ἐν εἴδει δικτύου διὰ ῥάβδων ῥομβοειδῶς τεμνουσῶν ἀλλήλας. ΜΕτυμ. λ. *κιγκλίς· ἡ καγκελοθυρίς, θύρα δικτυωτή.* Σου(ι)δ. λ. *δικτυωτή· καγκελλωτή. καὶ δικτυωτός, ὁ πολύπλοκος.* Πολυβ. 15.30,8: *συνέβαινε δὲ τὰς θύρας εἶναι δικτυωτὰς διαφανεῖς.* ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,16: *καὶ αἱ θυρίδες* (τὰ παράθυρα) *δικτυωταὶ* ἤτοι κιγκλιδωταί. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 4.5,8: *δικτυωτὰ δὲ πέριξ ἐκύκλου τὸ δωμάτιον ἀνάγλυφα χαλκῷ καὶ χρυσῷ κατειργασμένα.*– Τὸ οὐδ. (**δικτυωτὸν**) ὡς οὐσ. = ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς **δρυφάκτους** (βλ. λ.). ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄ 1,2: *διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ.* Προκ. Γαζ., εἰς Βασ. ἔ.ἀ. (= Du Cange, Gloss. λ. *διάτρητος*): *εἰς τὸ δικτυωτὸν ὑπερῷον. Οἶκος ἦν θερινὸς πολλὰς ἔχων φωταγωγοὺς δικτυοειδεῖς, ἃς διατρήτους ὀνομάζουσιν οἱ πολλοί.* Fr. Halkin, ἐν SubHag. 38,1963, σελ. 54,15(13): *παρακύπτει διὰ τῶν δικτυωτῶν καὶ τῶν θυρίδων.* Βλ. καὶ Sophocl. Lex. λ.– 3) σημειωτέον ἐν τέλει ὅτι τὸ **δικτυωτὸν** ἢ καὶ **ἀβακωτὸν** κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους καὶ ἀργότερον ἐφηρμόσθη ὡς εἶδος τοιχοποιΐας (**opus reticulatum**) ἐκτελουμένης διὰ μικρῶν ῥομβοειδῶν λίθων ἢ πλίνθων. Βλ. Vitr. 2.8,1. Overbeck-Mau, Pompej 503. Πρβλ. καὶ σελ. 159.212.411, εἰκ. 207 ἐν σελ. 505.Ορλανδον, Παρηγορήτισσα 29, ἔνθα ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ περὶ ἀβακωτῶν ζῳφόρων.

δίκωλος (ἐνν. μηχανὴ) = ἡ μὲ δύο κῶλα, ἤτοι στηρίγματα (ἱστοὺς) μηχανὴ ἀνυψώσεως τῶν λίθων. Ηρων, Ἀπ. τόμ. 3,2, σελ. 294: *ἐπὶ δὲ τῶν ἐφ' ὕψος βασταζομένων φορτίων γίνονται αἱ μὲν μονόκωλοι, αἱ δὲ δίκωλοι, αἱ δὲ τρίκωλοι, αἱ δὲ τετράκωλοι.* Didyma II 32,11: *καὶ ἄλλης δικώλου σταθείσης.* 39,44: *ἐναρτήσεως μη[χ]ανῆς δικώλου.* 41,34: *καὶ παραγωγῆς τῆς δικώλου μηχ[ανῆς πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν σφονδύλων καὶ στάσιν] τοῦ τρίτου κίονος.* Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,108 κέ. Αυτοθι, εἰκ. 41, σελ. 110. Εἰκ. 44, σελ. 111. Εἰκ. 45, σελ. 112. Εἰκ. 46 καὶ 47. Πρβλ. λ. **μονόκωλος**, **τρίκωλος**, **τετράκωλος**.

δίμοιρος, ον (ἀρχ. – *βυζ.*) = 1) τὰ 2/3 μιᾶς ἐπιφανείας ἢ ὄγκου. Εγκλ. 1,3. Ηρων, Μετρ. 60,14: *διμοίρου σπιθαμῆς.* Πρβλ. Γεωπ. 8.36,3. – Vitr. 3.1,6: *besen quem dimoeron dicunt quattuor.* Παππος 178,23: *διμοίροι ὀρθῆς ἐστὶν ἡ γωνία.* BGU 66,22 (1ου μ.Χ. αἰ.). Πλείονα περὶ τῆς λέξεως βλ. ἐν Mugler, Dict. Htgg. σελ. 141.– 2) τὰ 2/3 τοῦ ὅλου. Πάτρια ΚΠόλεως 3, 51F: *ἐξέκοψε τὸ δίμοιρον μέρος* (ἤτοι τὰ 2/3 τοῦ ναοῦ) *ὁ μέγας Κωνσταντῖνος.* Βλ. καὶ Κωδιν., π Κτισμ. 72,13 (Βόννης): *ἐξέκοψε τὸ διμόριον (τὸ δίμοιρον μέρος C.) τοῦ ναοῦ.* Τοῦ Αυτου, ὀφφ., ἐν Migne, PG 157.52D: *μέχρι καὶ τοῦ τρικλίνου διμοίρου.*

δίοδος, ἡ = 1) στενή, τεχνητὴ ἢ φυσική, ὕπαιθρος ἢ ἐστεγασμένη μεταξὺ δύο συγκροτημάτων ὁδός, δι' ἧς δύναται νὰ διέλθη τις, διάβασις, μονοπάτι. Φιλ. μηχ. 7.81,35 (ἐν APAW 1919): *τῶν πύργων τὰς διόδους ὡς μεγίστας καὶ ψαλιδοειδεῖς ποιήσομεν* (πρόκειται περὶ θολωτῶν διαδρόμων ἐντὸς τοῦ πύργου). 85,42: *κατασκευαστέον δὲ καὶ παρόδους καὶ διόδους ἀσφαλεῖς ἐπὶ τὰς παραβοηθείας τοῦ χάρακος.* Διοδ. Σικ. 15,83: *δίοδον ἐμφράξας.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.36,4: *ἡ φέρουσα δίοδος ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἐπὶ τὸν μέγαν ἱππόδρομον.*– IG II 1²(1) 463,122 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *[πρώτω]ν πυλῶν καὶ τὰς διόδους.* Fabricius, ἐν Hermes 17,1882,554,48/49 (Σκευοθ. Φίλωνος). CIG II 2338,124 (Τήνου): *καὶ [αἱμασι]ὰς [τ]ὰς ἐπούσας καὶ δίοδον εἰς τὴν οἰκίαν.* Recueil d. IJG I. 86,123: *θύρας τὰς ἐπούσας καὶ δίοδον εἰς τὴν οἰκίαν.*– 2) τὸ ἄλλως **διάζωμα** τοῦ θεάτρου (βλ. λ.). Ἡ λέξις ἀπαντᾷ μόνον εἰς ἐπιγραφὰς τῆς Δήλου, IG XI 2,203A82: *τῆς διόδου τῆς ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν πρώτην δόσιν ἔδομεν.* 85: *ἀνακαθᾶραι τὸν τόπον τῇ διόδῳ τῇ ἐν τῷ θεάτρῳ.* IdD 505,8: *τοὺς δὲ παρὰ τὰς διόδους* (θάκους) *ἔχοντ[ας].* 10: *τοὺς δὲ παρὰ τὰς διόδους μὴν ἐλάσσο[υς] περιφέρειαν συνπληροῦντας.* 12: *παρὰ τὰς διό]δους τὸ μὲν μῆκος ἁρ[μό]ζοντας.*

διοικοδομέω -ῶ, ῥ. Ἡ λέξις μὲ οἰκοδομικήν, ἐν γένει, σημασίαν. Πολυδ., Ὀν. 7,119: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον οἰκοδομεῖν, ἐποικοδομεῖν, διοικοδομεῖν.* Σου(ι)δ. λ. *διαλέγουσαν· διοικοδομοῦσαν· λέγει γὰρ τὸ οἰκοδομεῖν· καὶ διαλέγου, διορύττου· Θουκυδίδης.*– 1) συνώνυμον τῷ **ἀποτειχίζω** (βλ. λ.), ἤτοι οἰκοδομῶ ὁλοσχερῶς, καθ' ὅλον τὸ μῆκος. Θουκ. 4,69: *ἀρξάμενοι δ' ἀπὸ τοῦ τείχους ὃ εἶχον καὶ διοικοδομήσαντες τὸ πρὸς Μεγαρέας.* 8,90: *διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοάν, ἥπερ ἦν μεγίστη καὶ ἐγγύτατα τούτου* (τοῦ τείχους) *εὐθὺς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ.*– 2) οἰκοδομῶ μεταξὺ (παρεμβάλλω), ἀποχωρίζω δι' οἰκοδομήματος. IG II 1² 463,63 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ διοικο[δ]ομήσας ἐπὶ τοῦ το[ί]χου ἀνατεμεῖ τὸ γ[ε]ι[σ]ηπό[δ]ισμα.* IG XI 2,165,20 (Δήλου): *διοικοδομήσαντι τὸν θυραῖον τοῖχον.* Φιλ. μηχ. 7.95,63 (ἐν APAW 1919): *ἐὰν δὲ μακρᾶς οὔσης τῆς πόλεως ἀμφίβολον ᾖ τι τοῦ τείχους, διοικοδομητέον ἐστὶ τοίχῳ ἢ δέρρει ἢ αὐλαίαις διαφρακτέον.* Βλ. καὶ Πλατ., Τίμ. 69F.– 3) ἀποφράσσω, κλείω δι' οἰκοδομῆς. Διοδ. Σικ. 13,56: *καὶ τὰ τείχη λιπόντες κατὰ τὰς εἰσβολὰς τῶν στενωπῶν ἀθρόοι συνίσταντο, καὶ τὰς μὲν ὁδοὺς διοικοδομεῖν ἐνεχείρησαν.* 14,7: *θεωρῶν δὲ τῆς πόλεως τὴν Νῆσον ὀχυρωτάτην οὖσαν καὶ δυναμένην ῥᾳδίως φυλάττεσθαι, ταύτην μὲν διῳκοδόμησεν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως τείχει πολυτελεῖ.* 16,76: *διοικοδομοῦντες γὰρ τοὺς στενωποὺς ταῖς κατωτάταις οἰκίαις ὥσπερ ὀχυροῖς τισι τείχεσιν ἐχρῶντο.* Θεμιστ., λόγ. 20.235d: *χαλεπῶς δὲ εἶχεν ἀεὶ τοῖς διοικοδομεῖν ἐπιχειροῦσι καὶ διαφράττειν ἀτεχνῶς ταυτὶ τὰ ἑρκία.*

διοικοδομή, ἡ = οἰκοδομὴ ἐν τῷ μέσῳ (παρεμβαλλομένη), διαχώρισμα κτιστόν. Αριστεας 1,37.

διοικοδόμησις, ἡ = ὀχύρωσις. IG 4.757A42: *ἐς τὰν] διοικοδόμησ[ιν.* B33: *ἐς τὰν διοικοδό[μ]η[σιν] κ[αὶ σωτη]ρία[ν τ]ᾶς πό[λιος.* Βλ. καὶ Maier, GriechM. 81 σημ. 54.

δίολκος, ὁ = 1) ὁ δι' *ὁλκοῦ* (λ. **ὁλκός**), ἤτοι κινητοῦ τινος μηχανήματος ἑλκυσμὸς τῶν πλοίων διὰ μέσου.– 2) οὕτως ἐκαλεῖτο πράγματι ἡ ἁπλῆς μὲν κατασκευῆς, ἀλλ' ἀρχαία πλακόστρωτος ὁδός, ἐκ πωρίνων κυβολίθων ἐστρωμένη, κατὰ μῆκος τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, δι' ἧς μετεφέροντο τὰ πλοῖα ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἡ μεγίστης σημασίας ὁδὸς αὕτη, ἀποκαλυφθεῖσα ἐν μέρει διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Ν. Βερδελῆ, δεικνύει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν τρόπον *διισθμονίσεως* ὡς καὶ τὰς συγκοινωνιακὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν τεχνικὴν πρόοδον αὐτῆς, ἔχουσα, κατὰ Στραβωνα, μῆκος μὲν 40 σταδίων (7.680 μ. περί-

που), πλάτος δέ, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, 3,50 ἕως 5 μ. καί, κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ πλάτους της, παραλλήλως βαινούσας αὐλακώσεις ἀποστάσεως 1,50 μ. Τὸ ἔργον χρονολογεῖται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 6ου αἰῶνος. Βλ. Frisk, Gr. etymW 378. Ησυχ. λ. *Δίολκος· ὁ ἀπὸ Λεχαίου ἕως Κεγχρεῶν τόπος.* Ὁ Αυτος λ. *ὁλκοί... καὶ αἱ μηχαναί, δι' ὧν αἱ νῆες νεωλκοῦνται.* Ηροδ. 2,54 καὶ 159. Θουκ. 3,15: *καὶ ὁλκοὺς παρεσκεύαζον τῶν νεῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ ὡς ὑπεροίσοντες ἐκ τῆς Κορίνθου ἐς τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐπιόντες.* Βλ. καὶ 8.7,8.3. Αριστοφ., Θεσμ. 648 καὶ Σχολια, ed. Fr. Dübner καὶ W. G. Rutthrford, ἔ.ἀ.: *ἐπεὶ τὰς ναῦς διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ εἷλκον Κορίνθιοι, ὥστε μὴ περιέρχεσθαι· τοῦτο δὲ διισθμονίσαι ἐκάλουν.* Πολυβ. 4.19,7 καὶ 5.101,4. Plinius nat. 4,10. Στραβ. 8.2,1 (C. 335): *ὁ δ' Ἰσθμὸς κατὰ τὸν διολκόν, δι' οὗ τὰ πορθμεῖα ὑπερνεωλκοῦσιν ἀπὸ τῆς ἑτέρας εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν.* Αυτοθι 6,4 (C. 369): *κατὰ δὲ τὸν Σχοινοῦντα ὁ δίολκος τὸ στενώτατον τοῦ Ἰσθμοῦ.* 22 (C. 380): *ἐντεῦθεν δὲ παρεκτείνουσα ἡ ἠὼν μέχρι Παγῶν τῆς Μεγαρίδος κλύζεται μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, κοίλη δ' ἐστὶ καὶ ποιεῖ τὸν δίολκον πρὸς τὴν ἑτέραν ᾐόνα τὴν κατὰ Σχοινοῦντα πλησίον ὄντα τῶν Κεγχρεῶν.* Διων Κασσ. 51,5: *καὶ διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ τῆς Πελοποννήσου τὰς ναῦς ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ὑπερενεγκών.* Πλείονα, ἐν Βερδελη, Δίολκος, ΠΑΕ 1960, 136-143, μετὰ σχεδιαγραμμάτων. ΜΕΕ Β΄ Συμπλ. 688-690. Ath Mitt 71,1956,51 κέ. 73, 1958,140 κέ. ΑΕ 1956, Χρον. 1 κέ. Illustrated London News, Octob., 19.10.1957,649 κέ. Ἔργον 1962, 77-81.

δίοπος, ον = ὁ ἔχων δύο ὀπάς, δύο ἀνοίγματα IG IV 1² 110A46 (Ἐπιδαύρου): *τῶν ἐπὶ τῶν διόπων φώτων δύο*, ἤτοι τῶν δύο θυρῶν ἢ παραθύρων. Βλ. καὶ λέξιν **φῶς** = ἄνοιγμα, θύρα ἢ παράθυρον. Πρβλ. Ebert, FgrB 23.

διορθῶ (καὶ **διορθοῦμαι**), ῥ. = ἐπανορθῶ, ἀποκαθιστῶ. Διοδ. Σικ. 18,70: *τὸ μὲν διὰ τοῦ πτώματος ἔλάττωμα συντόμως οἱ Μεγαλοπολῖται διωρθώσαντο.* Θεοφ. Συν. 5,79 (322,14 Βόννης): *καὶ τὰ λοιπὰ δὲ ρήγματα ταύτης ἐν κτίσμασί τε καὶ διαπονήμασι φιλοτιμώτατα διωρθώσατο.* Βλ. καὶ Ισοκρ. 9,47.

διόρθωσις, ἡ = 1) ἡ εἰς τὴν ὀρθὴν θέσιν ἐπαναφορά, ἐπανόρθωσις, ἀποκατάστασις. Αριστοτ. 1321 b 21: *ἑτέρα δὲ ἐπιμέλεια ταύτης ἐχομένη καὶ σύνεγγυς ἡ τῶν περὶ τὸ ἄστυ δημοσίων καὶ ἰδίων, ὅπως εὐκοσμία ᾖ, καὶ τῶν πιπτόντων οἰκοδομημάτων καὶ ὁδῶν σωτηρία καὶ διόρθωσις.* IG XII 3,324,18 (Θήρας): *καὶ ἕτερα τῶν κατεπειγόντων καὶ κατηρειμμένων ἔργων διορθώσεως τυχεῖν.*– 2) ἀνέγερσις, ἀναστήλωσις. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,10: *τῶν κιόνων τὴν διόρθωσιν*, ἤτοι τὴν τοποθέτησιν τῶν κιόνων ὀρθίων.

διόροφος, ον. Ἡ μὲ ο γραφὴ μτγν. (βλ. λ. **διώροφος**).

διορυγή, ἡ (βλ. λ. **διωρυχή**). Σου(ι)δ. λ. *διορυγή· διόρυξις.* Πλουτ., Φάβ. 1: *οὕτω γὰρ ἄχρι νῦν αἱ διορυγαὶ φόσσαι καὶ φόδερε τὸ σκάψαι καλεῖται.* Βλ. καὶ ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 38(31)9.

διόρυγμα, τὸ = 1) διῶρυξ, τάφρος προκύπτουσα κατόπιν ὀρύξεως. Θουκ. 4,109: *ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως διορύγματος ἔσω προὔχουσα* (ἡ Ἀκτή), *καὶ ὁ Ἄθως αὐτῆς ὄρος ὑψηλὸν τελευτᾷ ἐς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.*– 2) ἐκσκαφή, διασκαφή, ὑπόγειον, εἴσοδος ἢ διάδρομος ὑπόγειος. ΠΔ(Ο΄), Ἔξοδ. 22,2. Σοφ. 2,14, Ἱερ. 2,34.– IG XI 2, 158A84 (Δήλου): *τὸ διόρυγμα το[ῦ] Ἀρτεμισίου οἰκοδομήσαντι* (πρόκειται περὶ ὀρύγματος διήκοντος καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ Ἀρτεμισίου).– 3) ὑπόνομος, ὀχετός. Διοδ. Σικ. 20,94: *τῶν δὲ διορυγμάτων παρ' ἀμφοτέροις τηρουμένων.*

διορύσσω (ἀττ. -**ττω**), ῥ. = 1) διασκάπτω, σκάπτω διὰ μέσου τινὸς καθ' ὅλον τὸ μῆκος. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ταφρεῦσαι: διορύξαι· περισκάψαι.* Σου(ι)δ. λ. *διαλέγουσαν... καὶ διαλέγου, διορύττου Θουκυδίδης.*– Ομ., Ὀδ. φ, 120: *διὰ τάφρον ὀρύξας πᾶσι μίαν μακρὴν* (πρβλ.). Διοδ. Σικ. 11,5: *κατὰ τὸν διορυχθέντα τόπον.* Προκ., π Κτισμ. 1.4,21: *Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀνοικοδομουμένου τὸ ἱερὸν τοῦτο, οἱ μὲν λιθουργοὶ τὸ ἔδαφος διώρυσσον ὅλον.*– 2) ἀνοίγω δίοδον δι' ἐκσκαφῆς, τοιχωρυχέω. Ηροδ. 9,37: *διορύξας τὸν τοῖχον.* Θουκ. 2,3: *διορύσσοντες τοὺς κοινοὺς τοίχους παρ' ἀλλήλους.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 7.8,13: *διορύττειν ἐπεχείρησαν τὸν πύργον.* 14: *διωρώρυκτο* (ὁ πύργος). Ὁ Αυτος, Συμπλ. 4,30: *τὴν οἰκίαν διορύξας.* Βλ. καὶ F. W. Stvrz, Lex. Xen. λ. (τόμ. 1,746). Δημοσθ. 787: *τὸ δεσμωτήριον διορύξας ἀπέδρα.* Αριστοφ., Πλ. 565: *τοίχους διορύττειν.* Αιν. Τακτ. 2,4: *καθ' ἕνα δὲ καὶ δύο τοὺς κοινοὺς τοίχους διορύττοντας.* 32,7: *διορύξαντα τοῦ τείχους μέχρι τοῦ ἄλλου μέρους τῶν πλίνθων.* Απη., Μιθρ. 36: *ἐς τὰ τείχη τεκμαιρόμενοι διώρυττον.* 38: *τὸ τεῖχος διώρυττεν.* SEG 13,521,130 (Περγάμου): *μὴ ἐξουσία δὲ ἔστω ἐπὶ τοὺς κοινοὺς τοίχους μήτε ἐποικοδομεῖν μήτε διορύσσειν.*– 3) κατασκευάζω διόρυγμα, διώρυγα. Πλατ., Νόμ. Γ΄ 699A: *Ἄθων τε διορυττόμενον καὶ Ἑλλήσποντον ζευγνύμενον.* Δημοσθ. 73: *χερρόνησον... διορύξει.* Διοδ. Σικ. 1,33: *διορύξας τὸν Ἰσθμόν.*

διορυχή, ἡ (μτγν. τοῦ **διωρυχή**· βλ. λ.).

δίοψις, ἡ = ἡ διὰ μέσου θέα. Πολυδ., Ὀν. 2,58: *καὶ πρόσοψιν καὶ πρόοψιν καὶ δίοψιν εἴρηκεν* (Θουκυδίδης), *Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἄποψιν.*

δίπεδος, ον = ὁ ἔχων μῆκος δύο ποδῶν. Lattermann, grB 83,70 (Λεβαδείας): *ἐργάσεται δὲ καὶ ὑποβατῆρας... [πλάτ]ος διπέδους.*

διπηχυαῖος, α, ον (μτγν. τοῦ **δίπηχυς**) = ὁ ἔχων μῆκος δύο πήχεων. Vitr. 1.2,4: *Et primum in aedibus sacris aut e columnarum crassitudinibus aut triglypho aut etiam embatere, ballista e foramine, quod Graeci περιτρητον vocitant, navibus interscalmio, quae διπηχυαια dicitur, item ceterorum operum e membris invenitur symmetriarum ratiocinatio.* Βλ. καὶ Διοσκ. 1,28. Σεξτ., Μαθημ. 8,459.

δίπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος δύο πήχεων. Ηροδ. 2,96: *ξύλα ὅσον τε διπήχεα πλινθηδὸν συντιθεῖσι.* Βλ. καὶ 78. Ιπποκρ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 7. IG XI 2, 287B150 (Δήλου): *τῶν κυπαρισσίνων ἀπότομα δύο μὲν διπήχη, δύο δὲ τριπήχη.*

διπλασίων = ἄλλος τύπος τοῦ **διπλάσιος**. Vitr. 3.1,6: *duodecim autem, quod ex duobus numeris simplicibus est effectus, diplasiona.* Βλ. καὶ Mugler, Dict. Htgg. λ. (σελ. 145).

δίπλεθρος, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἢ ἔκτασιν δύο πλέθρων. Ἰσοῦτο δὲ τὸ πλέθρον παρ' ἀρχαίοις ὡς μονὰς μὲν μήκους μὲ 100 ἑλλην. πόδας (τὸ 1/6 τοῦ σταδίου), ἤτοι πρὸς 30,82 μ. ὡς μονὰς δὲ τετραγώνου ἐπιφανείας μὲ 10.000 τ. πόδας ἤτοι μὲ 950 μέτρα. Διοδ. Σικ. 1,47: *τούτου δὲ* (τοῦ βασιλέως μνήματος) *κατὰ μὲν τὴν εἴσοδον ὑπάρχειν πυλῶνα λίθου ποικίλου, τὸ μὲν μῆκος δίπλεθρον, τὸ δ' ὕψος τετταράκοντα καὶ πέντε πηχῶν.* 64: *εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι τρεῖς πυραμίδες, ὧν ἑκάστη μὲν πλευρὰ δίπλεθρος ὑπάρχει, τὸ δ' ὅλον ἔργον παραπλήσιον τῇ κατασκευῇ ταῖς ἄλλαις πλὴν τοῦ μεγέθους.* 2,7: *ἀνὰ μέσον δὲ τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν τειχῶν ὁδὸς πάντῃ καταλέλειπτο δίπλεθρος.*– Τὸ οὐδ. (**δίπλεθρον**) λαμβάνεται ὡς μετρικὴ μονὰς ἴση πρὸς τὰ δύο πλέ-

θρα. Πολυβ. 34.12,4.

διπλίνθιος, ον. Συνώνυμον τῷ **δίπλινθος** = ὁ ἔχων πλάτος ἢ πάχος δύο πλίνθων τοῖχος. Vitr. 2.8,17: *Latericii vero, nisi diplinthii aut triplinthii fuerint, sesquipedali crassitudine non possunt plus unam sustinere contignationem.*

δίπλινθος, ον = ὁ ἔχων πλάτος δύο πλίνθων. IG II 1² 463,55 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *δ[ι]α[λ]είπων θυρίδας δ[ι]πλίν[θ]ους*, ἤτοι ἀφήνων ἄνοιγμα ἴσον πρὸς τὸ μῆκος δύο πλίνθων. 59: *οἰκοδομήσει δ[ὲ κ]αὶ ἐκ τοῦ ἔνδοθεν [στ]όχους, οὐ μὴ εἰσιν οἰκοδομη[μ]ένοι, διπλίνθους δι[α]λείποντας ἑπτὰ πόδας.* AthMitt 66, 1941,238,14: *τὸ δὲ ὕψος εἶναι δίπλι[νθον ἐκ τῆς στυ]λίδος* (τοῦ ὑπερτοναίου), ἤτοι ἴσον πρὸς τὸ μῆκος δύο πλίνθων.

διπλοῦς (*ῆ, οῦν*) = ὁ μὴ **ἁπλοῦς** (βλ. λ.), ὁ σύνθετος (ἐπὶ οἰκοδομημάτων). Λυσ. (Ἐρατ. φ.) 1,9: *οἰκίδιον ἔστι μοι διπλοῦν* (= διώροφον), *ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν.* Ιπποκρ., π ἀέρ. ὑδ. τ. 18: *ὥσπερ οἰκήματα τὰ μὲν διπλᾶ τὰ δὲ τριπλᾶ.* Πλατ., Κριτ. 116 B: *τέμνοντες δὲ ἅμ' ἠργάζοντο νεωσοίκους κοίλους διπλοῦς ἐντός*, ἤτοι ἔχοντας δύο σειρὰς κιόνων. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4.6,3: *στενὸν χωρίον περιειλημμένον αἱμασιαῖς διπλαῖς*, ἤτοι διὰ διπλοῦ τειχίου ἢ φράγματος. Κεδρ., τόμ. 2, σελ. 676,14: *τείχεσι διπλοῖς περιεζωσμένον* (τὸ φρούριον), ἤτοι περιβαλλόμενον ὑπὸ διπλοῦ πάχους τοίχων. Inscr. Prien. 49,8 (2ου π.Χ. αἰ.): *πα[ρ] α[ὐ]τ[ὴ]ν [τὴ]ν παρα[στά]δα τῆς στοᾶς τῆς διπλῆς τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ*, ἤτοι τῆς ἐχούσης δύο κλίτη στοᾶς τῆς ἀγορᾶς, δηλ. τῆς ἐχούσης ἐσωτερικὴν κιονοστοιχίαν διαιροῦσαν αὐτὴν εἰς δύο μοίρας ἢ κλίτη. L. Robert, ἐν Hellenica 9,1950,28B7 (Λυδίας): *ἐπιμελησάμενον καὶ ποιήσαντα τὴν στοὰν διπλῆν.*

διποδιαῖος, α, ον = ὁ ἔχων δύο ποδῶν μῆκος (εἶναι δὲ τὸ μῆκος τοῦ ποδός, τοῦ μὲν ἰωνικοῦ 0.29394, ἤτοι περίπου 0.294 μ., τοῦ δὲ δωρικοῦ 0.32654 (εἰς τὸ Ἐρέχθειον 0.327). IG II 1²(1) 463,80 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *πλινθί]δας ἐναλλὰξ παρὰ τὴν ἔπαλξ[ι]ν ὕψος [πο]διαίας πλάτος διπ[ο]δι[αίας.* CIG II 2860 i 6 (Διδύμων): *ἐμ πλινθείῳ [δ]ιποδιαίῳ.*

δίπους = ὁ ἔχων· 1) δύο πόδας ἢ 2) δύο ποδῶν μῆκος. IG I² 313,95 (Ἐλευσῖνος): *στυλίδες δίποδε.* Βλ. καὶ 314,104.105.– 372, col. I 11.25.30.39. Αυτοθι, col. II 118/119.123/124.128. 373,2.4.9/10.15.22.25.30.34.38. Αυτοθι II 1²(1) 244,85 (Ἀττικῆς): *λίθοις μὴ ἐλάττοσι[ν] ἢ δίποσιν.* 463,39/40. Αυτοθι, II 2²(1) 1666A62.67.70.81.88.95.102.– 1666 B58 (Ἐλευσῖνος): *ἁρμοὺς... πλάτος δίποδα[ς.* 1671,27: *πλάτος δίποσιν.* 39: *πλάτος δὲ δίποδος.* Βλ. καὶ 16.27.39.– 1672,130: *πάχος δίποδες.* 1682,20: *ὕψος δίποδα.* Βλ. καὶ 9. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,39,49 (Ἀμφιαρείου): *ἀποξέσαντα πλάτος δίποσι.* IdD 500A18: *λίθοις χρώμενος διπόδων.* 505,15: *μὴ ἐλάσσω δίποδος.* IG XII(8) 266,4 (Θάσου): *πλάτος δίπουν.* Didyma II 25B12: *ἄλλον δίπο[δα] τρίδωρον.*

δίπτερος (λατ. **dipteros**). Ὠνομάζετο οὕτω παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησιν ὁ ναὸς ὁ ἔχων διπλοῦν **πτερὸν** (βλ. λ.), ἤτοι διπλῆν κιονοστοιχίαν ἢ **περίστασιν** (βλ. λ.), περιβάλλουσαν τὸν σηκὸν καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτοῦ πλευράς. Vitr. 3.2,7: *dipteros autem octastylos et pronao et postico, sed circa aedem duplices habet ordines columnarum.* 8: *Reliqua omnia aedem habet quae dipteros, sed interiore parte columnas in altitudine duplices.* Σπουδαῖα παραδείγματα διπτέρων ναῶν ἔχομεν ἀπὸ μὲν τῆς Μ. Ἀσίας τὸν ν. τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος ἐν Διδύμοις παρὰ τὴν Μίλητον, τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἐφέσῳ καὶ τῆς Ἥρας ἐν Σάμῳ, ἀπὸ δὲ τῆς κυρίως Ἑλλάδος τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀθήναις.

δίπτυχος, ον. Ησυχ. λ. *κλισιάδες· αἱ δίπτυχοι θύραι*, ἤτοι αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ δύο φύλλων, αἱ συμπτυσσόμεναι. Βλ. καὶ λ. **κλισιάδες**.

δίπυλος, ον = ὁ ἔχων δύο θύρας ἢ πύλας ἢ ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν πύλας (αὐλὴ δίπυλος). IG II 1² 463,53 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ τοῦ διπύλου τοῦ ὑπὲρ τῶν πυλῶν.* Αυτοθι 673,4 (Ἀττικῆς). Βλ. καὶ Πλουτ., Ἠθ. 322A: *τὸ τοῦ Ἰανοῦ δίπυλον* (πρόκειται περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰανοῦ ἐν Ρώμῃ). Ὁ Αυτος, Περ. 30: *ταφῆναι δὲ Ἀνθεμόκριτον παρὰ τὰς Θριασίας πύλας αἳ νῦν Δίπυλον ὀνομάζονται* (εἶναι αἱ παρὰ τὸν Κεραμεικὸν περίφημοι Θριάσιαι πύλαι τῶν Ἀθηνῶν). Ἐξαίρετον παράδειγμα διπύλου ἐπίσης οἰκοδομήματος εἶναι καὶ ἡ παρὰ τὴν ἀρχαίαν Μεσσήνην Ἀρκαδικὴ Πύλη. Βλ. καὶ Πολυβ. 16.25,7.– Παρ' Ησυχιῳ λ. *δίπυλον· τὸ ὑπερῷον* (Σοφ., Φιλ. 952).

διπυργιαῖος, α, ον (ἐπὶ οἰκιῶν) = ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν δύο πύργους (*εἰκὼν* ἐπὶ ψηφιδωτοῦ τῆς Β. Ἀφρικῆς). P Oxy 1703,12: *τρί]τον μέρος οἰκίας διπυργιαίας.*

διπύργιος, ον. Σημαίνει ὅ,τι τὸ ἀνωτέρω, ἤτοι οἰκίαν μὲ δύο πύργους εἰς τὰ ἄκρα αὐτῆς. P Oxy 243,23: *τρίτον [μέ]ρος οἰκίας διπυργίας.* P Lond. 2.348. Βλ. καὶ Preisigke, Hermes 54,423-432.

διστεγής, ὲς = ὁ καὶ **δίστεγος** (βλ. λ.) = ὁ ἔχων δύο στέγας ἤτοι δύο ὀρόφους. Μ Ετυμ. λ. *διήρης... ἀπὸ τοῦ δὶς διήρης ἵν' ὁ διστεγής.* Ζωσιμ., ἱστΝ 2.30,15: *ἀγορὰν... οἰκοδομήσας κυκλοτερῆ καὶ στοαῖς διστεγέσι* (ἄλλ. γρ. *διστέγοις*) *ταύτην περιλαβών.*

διστεγία, ἡ. Παρὰ Πολυδ., Ὀν. (4,130) σημαίνει τὸν δεύτερον ὄροφον, ἤτοι τὸ ὑπερῷον (: *ἡ δὲ διστεγία ποτὲ μὲν ἐν οἴκῳ βασιλείῳ διῆρες δωμάτιον... ποτὲ δὲ καὶ κέραμος, ἐφ' οὗ βάλλουσι τῷ κεράμῳ*). Αυτοθι 127.

δίστεγος, ον = 1) (ἐπὶ κτηρίων): ὁ ἔχων δύο στέγας μίαν τοῦ κάτω ὀρόφου καὶ ἑτέραν τοῦ ἄνω, ὁ **διώροφος**. Στραβ. 15.3,8: *λέγει δὲ δίστεγον τὸν πύργον τὸν μέγαν.* Βλ. καὶ Ζωσιμ., ἱστΝ 2.30,10. P Oxy 2.243,15 (1ου μ.Χ. αἰ.): *[οἰ]κίας ἐν [ᾗ] πύργος δίστεγος.* 4.719,15: *οἰκιῶν δύο διστέγου καὶ αἰθρίου κοινῶν.* P Teb. 383,11.15.18.49: *παστοφόριον δίστεγον.* ArchPF 10,213,10: *μέρος οἰκίας διστέγου.* Βλ. καὶ PSI 1320,6.– IdD 1420,12. MAMA 8,498 = JÖAI 38,1933,58,14: *ἐργαστη[ρίοις] διστέγοις.* BSA 17,1910 - 11.231,14.– JÖAI 23,1926,91,3 (Παμφυλίας): *πύργον δίστεγον.* Sardis VII, 12,4: *τὴν στοὰν καὶ τὴν ἐξέδραν σὺν τῇ ἐν αὐτῇ ἀποθήκῃ διστέγῳ καὶ ἑτέρᾳ ἀποθήκῃ καταγείῳ.* Βλ. καὶ σελ. 38, ἀριθ. 17,9. Preisigke, ἐν Sammelb. 5246: *ᾠκοδομημένης* (τῆς οἰκίας) *ἐστεγασμένης τεθυρωμένης διστέγου.* Βλ. καὶ Hermes, 54, 423-432.– JEA 12,1926,100 = Bilabel, Sammelb. 7260,5: *οἰκίαν καινὴν β̄στεγον ἐν ᾗ κατάγαιον καὶ αὐλὴν ἐκ τοῦ πρὸς νότο(ν) μέρους.*– 2) ὁ ἔχων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀρόφου δύο χωριστὰ δωμάτια χωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων δι' ἐνδιαμέσου ἀστέγου χώρου. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4.3: *δίστεγος οἶκος ἦν εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος εἰς ποικίλα τέγη διῃρημένος.* 5,4: *τοῦ δὲ ναοῦ ὄντος εἴσω διστέγου.*– 3) τὸ οὐδ. (**δίστεγον**) λαμβάνεται ὡς οὐσ. = τὸ ὑπερῷον δωμάτιον. Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Β, 514: *ὑπερώιον εἰσαναβᾶσα* = ὑπερώιον δίστεγον. Βλ. καὶ Γεωπ. 8.25,544. – ACO 1.1,7 (σελ. 80,18-19 E. Schwartz): *ἐν γὰρ τῇ αὐλῇ μεγίστῃ οὔσῃ καὶ τέσσαρας ἐχούσῃ στοὰς πλῆθος ἠθροίσθη καὶ ἡμεῖς ἄνωθεν ἐκ τῶν διστέγων τὰς διαλέξεις ἐποιησάμεθα.*

διστιχία (ἡ ὀρθ. γρ. **διστοιχία**), ἡ = ἡ διπλῆ σειρὰ ἢ γραμ-

μή. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4 (NIESE): *χωνευτὸν δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλῇ (τῶν κιόνων) κρίνον ἐφειστήκει τὸ ὕψος ἐπὶ πέντε πήχεις ἐγηγερμένον, ᾧ περιέκειτο δίκτυον ἐλάτῃ χαλκέᾳ περιπεπλεγμένον καλύπτον τὰ κρίνα· τούτου δὲ ἀπήρτηντο κατὰ διστιχίαν καὶ ῥοιαὶ διακόσιαι.*

δίστοιχος, ον. Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Ἐλευσῖνος ἡ λ. ἀπαντᾷ εἰς πλθ.: **δίστοιχα - ὑπερτόναια** = τὰ ἔχοντα δύο στρώσεις, δύο δόμους. IG II 2² 1668,32: *καὶ ἐπιθήσει ὑπερτόναια λίθου Πεντεληϊκοῦ μῆκος δώδεκα ποδῶν, πλάτος ἴσα τοῖς τοίχοις, ὕψος δίστοιχα.* Ἡ αὐτὴ ἐπιγραφὴ καὶ ἐν Hermes, 17,1882,553. SIG 969. Βλ. καὶ JEPPESEN, Paradeigmata 80.

δίστυλον, τὸ (οὐσ.) = τὸ ἐκ δύο στύλων ἀποτελούμενον τμῆμα οἰκοδομῆς, ἰδίᾳ τὸ πρόπυλον, ὅπερ συχνάκις ἔφερε δύο στύλους. IGLS 2347: *τὸ δίσ]τυλον... ἀνέθηκεν.* 2347a: *τὸ δίστυλον ἐκ τῶν ἰδίων ἀνέθηκεν.* Εἰκόνας προπύλου βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, βασιλικὴ 1, σελ. 127, εἰκ. 81 (πρόπυλον τῆς προϊουστινιανείου Ἁγ. Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως), σελ. 129 εἰκ. 82 καὶ 83 (πρόπυλα τῶν αἰθρίων τῆς Ἁγ. Πραξαίδης καὶ τοῦ Ἁγ. Κλήμεντος Ρώμης).

δισώματος, ον = ταφικὸν μνημεῖον ἔχον δύο θήκας πρὸς ἐναπόθεσιν δύο νεκρῶν (λατ. **bisomum**). CIG 2842 (Ἀφροδισιάδος): *ἐν ταῖς [κατά]? τὸ μνημεῖον μου εἰσώσταις βούλομ[αι τεθ[ῆ]ναι ἐν μὲν τῇ κατωτέρᾳ τῇ δισωμάτῳ Φιλό[ξ]ενον τὸν υἱόν μου, καὶ Παπίαν τὸν φύσει πατέρα αὐτοῦ*, κλπ.

δίσωμος, ον. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ ἀνωτέρω. Sardis, VII (1)163,3: *κα[μάραν] [δί]σωμον κατε[σκεύα][σε]ν.*

διτορμία, ἡ = τὸ ἔχειν δύο τόρμους, δηλ. ὀπὰς διὰ τὴν εἴσδοχὴν ἐμβόλου (κοινῶς *γκινισιές*). ΦΙΛ. ΜΗΧ. 63,24 (ἐν APAW 1918): *παρεκτεινέτωσαν δ' ἐξ ἑκατέρου μέρους καθάπερ διτορμίαν ἐν παρεπιτομῇ πεποιημένην.* ΗΡΩΝ., Βελοπ. 218,16 (ed. Leipzig 1853): *περιτιθέναι δὲ καὶ περὶ τὰς διτορμίας... κυκλικάς τε λεπίδας.* Βλ. καὶ 216,16: *καταλεῖψαι ἐξ ἑκατέρου μέρους διτορμίαν.* Περὶ **τόρμων** καὶ **ἐντορμίας** (λ.) βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,59. 59,10.61,4.5. Εἰκ. 33.

διχάς, ἡ = μέτρον δύο παλαμῶν ἤτοι ἡμίσεος **ποδὸς** (βλ. λ.). ΗΡΩΝ, εἰς Ἀνάλ. Βενεδ. 309: *ἡ διχὰς ἔχει παλαιστὰς δύο ἤγουν δακτύλους ὀκτὼ κονδύλους τέσσαρας, καὶ καλεῖται δίμοιρον σπιθαμῆς, διχὰς δὲ λέγεται τὸ τῶν δύο δακτύλων ἄνοιγμα, τοῦ ἀντίχειρος λέγω καὶ τοῦ λιχανοῦ. Τοῦτο καὶ κυνοστόμιον καλοῦσι τινές.*

διώροφος, ον (ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **διώρυφος**· ἐσφαλμένη ἡ διὰ τοῦ ο γραφὴ) = ὁ ἔχων δύο ὀρόφους. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *διώροφον: τὸ οἴκημα τὸ β' ἔχον στέγας.* ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΠΙΝΔ., Ὀλ. 5,27: *διωρόφων καὶ τριωρόφων οἴκων.* ΠΔ(Ο'), Γέν. 6,16: *κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα.* ΑΠΠ., Λιβ. 95: *διώροφον δ' ἦν ἑκάστου τείχους τὸ ὕψος.* ΒΑΣΙΛ. 1.103B: *διώροφοι καὶ τριώροφοι αἱ σύριγγες.* ΓΡΗΓ. ΝΑΖ., ὁμ. 18: MIGNE, PG 35.1057 A = ST 22, σελ. 71,1: *κιόνων δὲ καὶ στοῶν κάλλεσι διωρόφων.* ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.1,16: *στοάν τε ἐν κύκλῳ τοῦ περιβόλου περίδρομον ἐργασάμενος, ὑπέρ τε τὴν στοὰν τὰς ἐπάλξεις ἐπιβαλών, ὥστε διώροφον μὲν πανταχόσε τὸ τεῖχος εἶναι.* ΠΟΡΦ. 3, σελ. 134,14 (Βόννης): *καὶ πάντα τὰ οἰκήματα τοῦ κάστρου ἐπάνω τῶν εἰλημάτων ἐκείνων διόροφα καὶ τριόροφα.* ΝΙΚ. ΧΩΝ. 5,3 (205,17 Βόννης): *δρύφρακτα εἰς διώροφά τε καὶ τριώροφα.* ΝΙΚΗΦ. ΓΡΗΓ., Βυζ. Ἱστ. 17,1 (τόμ. 2,842,6 Βόννης): *οἰκίας τε διωρόφους καὶ τριωρόφους ἀνίστασαν.* ΦΡΑΝΤΖΗΣ 2,16 (Βόννης 189,14): *ἦν γὰρ διόροφος καὶ τριόροφος* (ἡ ναῦς). P Petr. 3.20A3 = ArchPF L 285.3,10,12: *πύργος διώρυφος.*

διωρυγὴ (ἄλλως **διορυγὴ**) ἀντὶ τοῦ **διωρυχὴ** (βλ. λ.).

διωρύγιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **διῶρυξ** (βλ. λ.). P Lond. I 131r 633 (1ου μ.Χ. αἰ.).

διώρυγος (πρβλ. καὶ λ. **τριώρυγος**), ον = ὁ ἔχων μῆκος τριῶν ὀργυῶν. ΞΕΝ., Κυν. 2,5.

διῶρυξ, ἡ = αὔλαξ, χάνδαξ, τάφρος (εἰδικώτερον τεχνητή, μεγάλη καὶ ἀρκετὰ βαθεῖα αὔλαξ, συνήθως πλωτή, διὰ τὴν παροχέτευσιν ὑδάτων, ἢ διὰ τὴν συγκοινωνίαν τὴν ἐκτελουμένην μεταξὺ θαλασσῶν ἢ ποταμῶν). ΗΣΥΧ. λ. *διῶρυξ· τάφρος.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. – ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΓΡΗΓ. ΝΑΖ., ὁμ. 1, σελ. 54 MONTAC: *διῶρυξ ἐστὶν αὐτὸς ὁ πορθμὸς διωρυχὴ δὲ αὐτὸ τὸ διορύσσειν, ἵνα διῶρυξ ᾖ.* ΘΩΜ. ΜΑΓ. 245: *διῶρυξ διώρυχος... ὡσαύτως καὶ διωρυχή, οὐ διωρυγή.* Βλ. καὶ ΗΡΟΔ. 1,75: *ἄνωθεν τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενον διώρυχα βαθέαν ὀρύσσειν, ἄγοντα μηνοειδέα, ὅκως ἂν τὸ στρατόπεδον ἱδρυμένον κατὰ νώτου λάβοι ταύτῃ κατὰ τὴν διώρυχα ἐκτραπόμενος ἐκ τῶν ἀρχαίων ῥεέθρων.* ΘΟΥΚ. 1,109: *μέχρι οὐ ξηράνας τὴν διώρυχα.* ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 4,8: *καταλείπονται γάρ τινες διώρυχες, δι' ὧν διαπλέουσι.* ΠΟΛΥΑΙΝ. 4.18,1: *τῶν δὲ τειχῶν καρτερῶν ὄντων, ἐπεχείρησεν ὑπορύττειν· πέτρας δὲ στερεωτάτης ἐν τῇ διώρυχι φανείσης.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 6.1,5: *διώρυχα ναυσίπορον ἀναχωσθεῖσαν.* SIG³ 799 ii 2 (Κυζίκου): *ἐπὶ τῆς ὀρυχῆς τῶν λιμένων καὶ τῆς λίμνης καὶ τῶν διωρύγων καὶ τῆς ἐποικοδομίας τῶν προκειμένων χωμάτων.* – 2) σῦριγξ, ὑπόγειος ὀχετός. ΗΡΟΔ. 3,146: *ἐπεποίητο γὰρ οἱ κρυπτὴ διῶρυξ ἐκ τῆς ἀκροπόλιος φέρουσα ἐπὶ θάλασσαν.* Βλ. καὶ ΠΛΟΥΤ., Φάβ. 1. – ΣΤΡΑΒ. 5, σελ. 107: *διώρυγος ὑπονόμου τμηθείσης μέχρι Κύμης.* IG XIV 317,4 : *ποιήσα[ντα] [κ]αὶ τὰς διώρυγας καὶ τ[ὰν] [σ]τρῶσιν τᾶς πλατείας τὰν [ἀ]πὸ τοῦ λίθου τοῦ θηγανείτα.* BILABEL, Sammelb. 7475,10: *ἀναβ]ολῆς διωρ[ύ]γων τε καὶ ὑ[δ]ραγωγῶν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. ἐπίσης P Petr. 3 σελ. 60 (3ου π.Χ. αἰ.). P Teb. 72,72 (2ου π.Χ. αἰ.). BGU 543,7 (1ου π.Χ. αἰ.). Tab. Heracl. 1,59.92 (= IG XIV ,645 I). ΚΟΝΤΟΣ, ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 2,1890,321. Ἐν P Ryl. 158,18 ἀπαντᾷ ὡς ὁ διῶρυξ.

διώρυφος = **διώροφος**. P Petr. 3.20A3.10.12 (3ου π.Χ. αἰ.).

διωρυχὴ (καὶ **διορυχὴ**) = 1) ἡ διὰ μέσου ὄρυξις τοῦ ἐδάφους, ἡ διασκαφή. ΦΙΛ. 1,626: *διορυχὴ φρεάτων.* ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 8,19: *τοίχων διορυχῆς.* ΠΟΛΥΑΙΝ., Στρατ. 4.18,1.– 2) ἡ διάνοιξις διώρυγος. ΔΗΜΟΣΘ. 7,40. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΓΡΗΓ. ΝΑΖ., λόγ. 1,54: *διῶρυξ ἐστὶν αὐτὸς ὁ πορθμός, διωρυχὴ δὲ αὐτὸ τὸ διορύσσειν.* Βλ. καὶ ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 2,36d.

δοκή, ἡ (βλ. λ. **δοκός**, 3). ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 201: *ἐμβαλεῖν παρακελεύεται τὴν δοκὴν* (ΑΡΙΣΤΟΦ., ἔ.ἀ.: *καὶ τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν εἰς τὸν μοχλόν, καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὄλμον τὸν μέγαν*), *τουτέστι τὸν ἀντιβάτην πρὸς τὴν θύραν.*

δοκίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **δοκός**. BEKKER, AG 302,5: *στρωτῆρες εἰσι τὰ μικρὰ δοκίδια, εἰς ὀροφὰς πεποιημένα.* ΑΡΠΟΚΡ. λ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *στρωτήρ· τὰ μικρὰ δοκίδια τὰ ἐπάνω τῶν δουροδόκων* (ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. PORSONUS 544,18: *τὰ ἐπάνω τῶν δοκῶν*) *τιθέμενα στρωτῆρας ἔλεγον.*

δοκιμάζω, ῥ. = ἐλέγχω, ἐξακριβῶ. ΕΥΝΑΠ., ἐν HGM 1, σελ. 210,13: *ὥσπερ οἰκίαν ἢ στῦλον δοκιμάζοντες.* IG II 1²(1) 463,83 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *γῆς δι(η)πτημένης ἦν ἂν δοκιμά[σωσιν οἱ ἀρχιτέκτονες.* ΑΥΤΟΘΙ, IV 1² 103,97 (Ἐπιδαύρου): *τῶν ἐγγλυμμάτων ἐργασία[ς ἐ]ν τοῖς καταλοβεῦσι καὶ ὑπερθύρῳ τῶν δεδοκιμασμένων.* IdD 104,4A2: *Ἐ[ὰ]ν δὲ [εἰργασμέ]νοι ὦσι, δο[κιμάσει ὁ*

Ἀρχ]ιτέκτων [ἐ]ν [τῷ Ἱ]ερ[ῷ] ἐν Δήλῳ [πάντας τοὺς λίθους. 3: *Ἐπειδὰ[ν] δὲ [δ]ο[κι]μασθῶσιν* (οἱ λίθοι) *πα[ρα]λαβὼν [τ]οὺς στυλοβ[ά]τα[ς] κειμ]ένους* κλπ. ΑΥΤΟΘΙ, 502Α15: *ἐπειδὰν συντελεσθῇ τὸ ἔργον ἅπαν καὶ δοκιμασθῇ.* 21: *δοκιμάζουσι δὲ αὐτοὶ καὶ κατὰ μέρος ἕκαστον τῶν ἔργων.*

δοκιμασία, ἡ = ὁ ἔλεγχος, ἡ ἐξακρίβωσις. IdD 500Α20: *ἀποφαινέσθωσαν ἐπιστάται καὶ ἀρχιτέκτων τὴν δοκιμασίαν ἐν δέκα ἡμέραις.* 504Β3 (σμπλ.): *συντε]λεσθῇ τὴν δο[κιμασίαν.* PSI 3.176 (5ου μ.Χ. αἰ.): *δοκιμασία οἰκοδόμων.*

δόκιμος, ον (ἐπίθ. τῶν λίθων) = ὁ δεδοκιμασμένος καί, τούτου ἕνεκεν, ὁ κατάλληλος πρὸς χρῆσιν. IG II 1²(1) 244,66 (Ἀττικῆς): *ἐὰν δέ τις τῶν λίθων ἔχει τι κροιὸν μὴ μεῖζον ἢ ἡμιποδίου, ὃ μὴ ἔστ[αι φ]ανερὸν κειμένου τοῦ λίθου, ἔσ[ται δό]κιμος.* IG VII 3073 = SIG³ 972,30 (Λεβαδείας): *καὶ ἐάν τινα ὑγιῆ λίθον διαφθείρῃ κατὰ τὴν ἐργασίαν ὁ τῆς θέσεως ἐργώνης, ἕτερον ἀποκαταστήσει δόκιμον τοῖς ἰδίοις ἀναλώμασιν.* 3073 = SIG³ 972,60: *ἐὰν δέ τι πρόσεργον δῇ γενέσθαι συμφέρον τῷ ἔργῳ ποιήσει ἐκ τοῦ ἴσου λόγου καὶ προσκομιεῖται τὸ γινόμενον αὐτῷ ἀποδείξας δόκιμον.* Βλ. καὶ 3074,12. – Πρβλ. λ. **ἀδόκιμος** καὶ **ἀποδόκιμος**. – Ἐν τῇ αὐτῇ 3073 ἐπιγραφῇ τῆς Λεβαδείας ἀπαντᾷ καὶ τὸ ἐπίρρ. **δοκίμως**, ἤτοι κατόπιν ἐλέγχου, δεδοκιμασμένως, ὡς πρέπει, ἐντέχνως. ΑΥΤΟΘΙ 30: *ἐὰν δέ τι καταβλάψῃ, ἀκείσθω τοῖς ἰδίοις ἀνηλώμασιν δοκίμως ἐγ χρόνῳ ὅσῳ, ἂν οἱ ναοποιοὶ τάξωσιν.* 70: *καθαρμόσει καὶ περιμολυβδοχοήσει δοκίμως.* 85: *τοὺς θριγκοὺς... συμφωνοῦντας πρὸς ἀλλήλους δοκίμως.* 120: *μιλτολογῶν δοκίμως.* Βλ. καὶ 3074,10.

δόκιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **δοκὸς** (βλ. λ. 1,2) = 1) IG XI 2 145,12 (Δήλου): *ξύλα εἰς [δ]όκια.* 146Α68. – 156Α32: *δόκια δύο παρὰ Ἡρακλείδου.* 40: *δόκι[α ὥστε]* τὰς ὀροφὰς στεγάσαι. Βλ. καὶ στ. 42. – 199Α44: *ἀποκομίσαντι ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Μενίππης δόκιον καὶ ἐπιβλῆτας.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ WESSELY, Stud. Pal. 20.230,10.244,5. PSI 443,31. – 2) ΑΡΙΣΤΟΤ. 532b21: *ὅμοια δοκίοις.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 18,42: *ἔκ τινων δοκίων ἢ παττάλων δύο ἢ τρεῖς δοκίδας αἰωρήσας.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *στρωτὴρ* (PORSONUS, 545,3).

δοκίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **δοκὸς** (βλ. λ.) = ἡ μικρὰ δοκός. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 5,82: *καλάμου ἢ ἄλλου τινὸς εὐθραύστου ξύλου δοκίδας τοῖς βόθροις ἐπιτείναντες.* ΗΣΥΧ. λ. *δοκίδων· δοκῶν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *πλινθίδες· δοκίδες.* Βλ. καὶ Μ ΕΤΥΜ. λ. *γεισήποδες.* – Κυρίως ἡ λ. σημαίνει: 1) σύνολον μικρῶν διαστάσεων δοκῶν τοποθετημένων καθέτως ἐπὶ ζευκτῶν ξύλων (ψαλιδίων) τῆς στέγης, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζοντο αἱ κέραμοι. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,157: *δοκοί, δοκίδες, ἰκρία, στρωτῆρες, καλυμμάτια.* Βλ. καὶ 5,82. ΞΕΝ., Κυν. 9,15: *τῇ στέγῃ* (ὁ Μαρκιανὸς κῶδιξ 511,S. XIII διατηρεῖ τὴν γραφὴν *στεφάνῃ*) *ἐπιθεῖναι δοκίδας.* Βλ. καὶ F. W. STVRZ, Lex. Xenoph. λ. (τόμ. I, 761). – IG II 1² 463,61-62 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *στεγάσει δοκί[σιν].* II 2²(1) 1672,87 (Ἐλευσῖνος): *δοκίδες Δ]ΔΓΙΙ: ἡ δοκίς: (Ͱ) Ͱ.* – ΑΥΤΟΘΙ XI 2,287Α24 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *δοκίδος συντετριμμένης τῆς καθαιρεθείσης ἐκ τοῦ ἀνδρῶνος.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,13. 32,3. 34. Τοῦ ΑΥΤΟΥ, βασιλικὴ 2, σελ. 357, εἰκ. 321,387.– 391, εἰκ. 357,392. CHOISY, Ét. épigr. 61. EBERT, F grB 38 κέ. HODGE, WGR 120. MAIER, GriechM 90 καὶ σημ. 114. Πρβλ. λ. **σφηκίσκος** καὶ **στρωτήρ**. – 2) εἶδος πολιορκητικῆς μηχανῆς, ἡ ἄλλως **χελώνη** ὀρυκτρίς. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 81,82 (APAW 1919): *δοκίδων κάτωθεν μὲν ἐκ τῶν πλαγίων τετραγώνων συμπαγεισῶν.*

δοκοθήκη, ἡ = κοιλότης τοῦ κορυφαίου λίθου τοῦ ἀετώματος χρησιμεύουσα πρὸς ὑποδοχὴν τῆς μεγάλης κορυφαίας δοκοῦ τῆς στέγης. IG XI 2, 161Α = BCH 14,1890,395,55 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *τοῦ Πωρίνου τὰς παραετίδας ἆραι καὶ τὰς δοκοθήκας ἐπιτρῆσαι καὶ πάλιν καθαρμόσαι.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,32-33, ἔνθα σχετικὰ παραδείγματα. Τοῦ ΑΥΤΟΥ, βασιλικὴ 2,387. HODGE ἔ.ἀ. 119.

δόκον, τὸ = **δοκός**, ἡ. P Lond. 3,1259,13 (4ου μ.Χ. αἰ.).

δοκός, ἡ (καὶ **δοκός**, ὁ, ΠΟΛΥΒ., ΛΟΥΚ.) = ἐκ τοῦ **δέχομαι**. ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 102,16 RITSCHEL: *τὸ δοκὸς καὶ ἐπὶ θηλυκοῦ καὶ ἐπὶ ἀρσενικοῦ εὕρηται.* ΕΥΣΤΑΘ., ΣΧΟΛ. 122: *δοκός, ὁ τῆς στέγης, ὅτι παρὰ τὸ δέκεσθαι, ὅ ἐστι δέχεσθαι τὰ ἐπικείμενα, λέγεται.* Μεριστικῶς ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) μακρὸν καὶ χονδρὸν (στρογγύλον ἢ τετράγωνον) ξύλον κυρίως πρὸς στήριξιν τῆς ὀροφῆς ἀνακτόρων, ναῶν, οἴκων κ.ἄ. οἰκοδομημάτων. ΗΣΥΧ. λ. *κατῆλιψ* (βλ. λ.) ... *δοκός, ἡ ὑπό τινος βαστάζουσα τὸν ὄροφον.* Μ ΕΤΥΜ. λ. *ἀμείβοντας τοὺς ξυλίνους ἀντιστάτας ἐν ταῖς οἰκοδομίαις, δοκούς, στύλους.* ΟΜ., Ὀδ. ρ, 38. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1854,64. Βλ. καὶ λ. **μεσόδμη**. ΟΜ., Ὀδ. χ, 176. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ εἰς κείμενα καὶ ἐπιγραφάς.– 2) τὰ κεκλιμένα ξύλα τῆς στέγης ἤτοι ζευκτὰ ξύλα (ψαλίδια), ἐφ᾽ ὧν ἐπικάθηντο αἱ κέραμοι, ἀλλὰ καὶ 3) εἰδικὰ μακρὰ τεμάχη (λίθινα, ξύλινα, σιδηρᾶ) τιθέμενα μεταξὺ τῶν τοίχων διὰ τὴν καλυτέραν ζεῦξιν των, ἢ μετ᾽ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν (λ. χ. ἐπιστυλίων) διὰ μεγαλυτέραν ἐνίσχυσιν. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,157. ΗΣΥΧ. λ. *μέλαθρα* καὶ *μελαθρόφιν.* ΦΩΤ. λ. *στρωτήρ.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γεισίπους.* Ἡ λέξις συνήθης εἰς κείμενα καὶ ἐπιγραφάς.– 4) ὁ μοχλὸς τῆς θύρας. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 201: *καὶ τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν εἰς τὸν μοχλόν, καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν.* – 5) πᾶν χονδρὸν ξύλον (στρογγύλον ἢ τετράγωνον), ἰδίως ξύλα ἐπιτήδεια διὰ τὴν ζεῦξιν γεφυρῶν, διὰ τὴν ναυπηγικὴν καί ἐν γένει διὰ τὰ ἰκριώματα τῶν οἰκοδομῶν. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *δοκός.* Ἡ λ. μὲ τὴν σημασίαν ταύτην ἐν χρήσει ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐντεῦθεν, ὡς καὶ εἰς παπύρους καὶ ἐπιγραφάς.

δοκόω -ῶ, ρ. = ἐφοδιάζω διὰ δοκῶν ὀροφῆς, στεγάζω. ΣΕΞΤ. ΕΜΠ., Πυρρων. Ὑποτυπ. 3,99: *καθάπερ οὐδὲ διάστασις ἐστί τι παρὰ τὰ διεστῶτα οὐδὲ δόκωσις παρὰ τὰ δεδοκωμένα.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Μαθ. 9,343: *οὐδὲ δόκωσις* (ἐστι) *παρὰ τάς πως διακειμένας δοκούς.* GRENFELL-HUNT, N cf.f. 35,6: *παστοφόριον ᾠκοδομημένον καὶ δεδοκωμένον καὶ τεθυρωμένον.* P Amb. 51,13.23. MAMA 8,498 = JÖAI 38,1939,28 (Ἀφροδισιάδος): *τὸ δὲ περίστῳον ὅλον δεδοκῶσ[θαι].* Πρβλ. REG 19,1906, 99,13. – Sammelb. 5105: *οἰκίας... δεδοκωμένης,* ἤτοι ἐφωδιασμένης διὰ δοκῶν ἢ ἐστεγασμένης.

δόκωσις, ἡ = στέγασις διὰ δοκῶν, σνκδ. **στέγη**. ΣΕΞΤ. ΕΜΠ., ὑποτ. 3,99: *καθάπερ οὐδὲ διάστασίς ἐστί τι παρὰ τὰ διεστῶτα οὐδὲ δόκωσις παρὰ τὰ δεδοκωμένα.* ΠΔ(Ο΄), Ἐκκλ. 10,18: *ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις* (τῆς οἰκίας). P Oxy 1648,60 (2ου μ.Χ. αἰ.): *φορτία καὶ δόκωσιν καὶ τὰ συνῳκοδομημ(ένα) βαφικά.* IG XII 2,14,9/10 (Λέσβου): *τὸ δὲ ξύλομα* (sic) *Χίαν δ[ό]κ]ωσιν.* Πρβλ. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 1112e.

δομαῖος, α, ον = ὁ κατάλληλος ἢ προωρισμένος διὰ τὴν οἰκοδομίαν. Ἡ λ. χρησιμοποιεῖται κυρίως ὡς ἐπίθετον τῶν λίθων, σημαίνει δὲ τοὺς θεμελίους λίθους, σνκδ. τὰ θεμέλια. ΗΣΥΧ. λ. *δομαίους· οἰκόπεδα, θεμελίους.* ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 1,737: *ἀπύργωτος δ᾽ ἔτι Θήβη κεῖτο πέλας, τῆς οἵ γε νέον βάλλοντο δομαίους ἵεμενοι.*

Nονν., Διον. 4.97,99: *καὶ τάφον αἰπυτέροισιν ἀνεστήσαντο δομαίοις.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 187 (Βόννης): *ἰσοτενῆ κρηπῖδι μιῇ στήσαντο δομαίῃ.*

δομάω καὶ **δομέω** -ῶ = **δέμω** (βλ. λ.) = ἀνεγείρω οἰκοδομήν, κτίζω, οἰκοδομῶ (βλ. καὶ λ. **δωμάω** -ῶ). Ησυχ. λ. *δομέοντι, οἰκοδομοῦντι.* Θεοκρ., 17,17: *χρύσεος θρόνος... δέδμηται.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2: *στέγη κοινὴ δι' ἀλλήλων δεδομημένη μηκίσταις δοκοῖς καὶ διηκούσαις ἁπάντων.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 4.1,1: *δεδομημέναι... αἱ οἰκίαι.* 5.4,2: *καρτερῶς ἐδεδόμητο* (τὸ τεῖχος). 5,2: *τὸ δὲ πρὸς δύσιν μέρος οὐκ εἶχε πύλην, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐδεδόμητο ταύτῃ τὸ τεῖχος.* Αυτοθι: *δεδομημένου τοῦ βαθμοῦ.* 8: *ἡ δ' Ἀντωνία κατὰ γωνίαν μὲν δύο στοῶν ἔκειτο τοῦ πρώτου ἱεροῦ, τῆς τε πρὸς ἑσπέραν καὶ τῆς πρὸς ἄρκτον, δεδόμητο δὲ ὑπὲρ πεντηκονταπήχους μὲν ὕψος, περικρήμνου δὲ πάσης.* Αριστειδ. 1,821j: *λίθοι εὖ δεδομημένοι.* App., Ἀν. 7.22,2: *τάφους ... δεδομημένους.* Θεοδωρ. 1,455: *δομήσηται τὸν βωμόν.* 551: *δομηθέντα... θυσιαστήρια.* Θεοφ. Συν. 5,83 (325,17 Βόννης): *θεῖον καὶ περικαλλῆ ναὸν ἐδομήσατο.* 94 (340,18): *οἶκον δομησάμενος.* Κεδρ., συντl 2,109 (Βόννης): *ἐδομήθη δὲ κατὰ τὸ προαύλιον τῶν τοιούτων παλατίων τρίκογχος ναός.* Ψελλος 31 (E. Renauld 1,72): *ναὸν... λαμπρὸν ἐδομήσατο.* 36(74): *<τῇ> βασιλίδι δομήσας τῶν πόλεων.* Δουκ., β. Ἱστ. 17 (Βόννης 77,21): *ἐν τῷ δομηθέντι μνημείῳ.* Κωδιν. 17,13 (Βόννης): *οἰκοδομημάτων τῶν ἐν τῇ πόλει δομηθέντων.* Κινν. 17D: *φροντιστήριον δομησαμένη.* 160D: *δεξαμενήν τινα ἐδομήσατο.* Ιω. Καμεν., Εἰς τὴν Ἅλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης 19 (514,2 Βόννης): *πύργους τινὰς ξυλοσυνθέτους τῷ διερρυηκότι μέρει τοῦ τείχους ἡμεῖς δομησάμενοι.* Sammelb. 5246,$_{4}$: *οἰ]κία[ς ἐστ]εγασμ[ένης καὶ δεδμ]ημένη[ς δ]οκοῖς καὶ θύραις.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Γρηγ. Ναz., Ἔπη, ἐν Migne, PG 37.922A (μτφ.). – Πασχ. Χρον. 323, Migne, ἔ.ά. 92.828B. Orac. Sib. 3,384: *καὶ Βαβυλῶνα πόλιν δεδομήσετ' ἐρυμνήν.*

δομή, ἡ (ἐκ τοῦ **δέμω**) = 1) ἡ τοιχοποιία, ἤτοι ὁ τρόπος κατασκευῆς οἰκοδομήματος, ἡ οἰκοδόμησις. Ησυχ. λ. *δομή· τεῖχος εἶδος, μορφή, πρόσοψις, σῶμα, οἰκοδομή, τρόπων κατασκευή.* Βλ. καὶ Λυκ., Ἀλεξ. 334. Απολλ. Ροδ. 3,1395. Νικ., Θηρ. 153.– 2) συνεκδοχικῶς ὀνομάζεται οὕτω καὶ τὸ οἰκοδόμημα. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15. 11,3: *τό τε μέγεθος τῆς δομῆς καὶ τὸ ὕψος τετραγώνου γεγενημένης.* Βλ. καὶ Ησυχ. ἔ.ά.

δόμημα (βλ. καὶ **δώμημα**), τὸ = κτήριον, οἰκοδόμημα, κατασκεύασμα. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1: *πέτραι δὲ τεσσαρακονταπήχεις τὸ μέγεθος ἦσαν τοῦ δομήματος.* Ευσεβ., Ἐκκλ. Ἱστ. 10.4,43 = Migne, PG 20.865B: *δοκῶ περιττὸν εἶναι τοῦ δομήματος μήκει τε καὶ πλάτει καταγράφειν.* Νικ. Ευγ. 6,625: *εἰς τὸ γράος δόμημα τῆς Μαρυλίδος.*

δόμησις, ἡ (βλ. καὶ **δώμησις**) = 1) ἡ κατασκευὴ οἰκοδομήματος, ἡ οἰκοδομία. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,6: *τὴν μὲν ὀχυρότητα τῆς δομήσεως δυσάλωτον εἶναι τῇ θαλάσσῃ.*– 2) ἡ ἐνέργεια τοῦ κτίζειν ἢ οἰκοδομεῖν. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.10,1: *ὀλίγα τῆς δομήσεως σπαράξαντες.* 15.9,6: *ἀκλύτῳ λιμένι, μέγεθος μὲν κατὰ τὸν Πειραιᾶ καταγωγὰς δ' ἔνδον ἔχοντι καὶ δευτέρους ὑφόρμους, τῇ δὲ δομήσει περίβλεπτον.* 11,1: *τὰ μέτρα τῆς δομήσεως ἔδοσαν.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 2.17,1: *ἀναβάντες εἰς τὸ ἱερὸν κατήρξαντο τῆς τῶν στοῶν δομήσεως.* 3.5,1: *καὶ τεκτόνων πλῆθος ἕπεται τῶν τε πρὸς τὴν δόμησιν ἐργαλείων.* 5.2,3: *κατερχομένων δὲ ἄρτι τῆς δομήσεως.* Αυτοθι 5,8: *πρὸ τῆς τοῦ πύργου δομήσεως τριῶν πηχῶν τεῖχος ἦν.*

δόμος, ὁ (καὶ **δῶμα**· πρβλ. **δομὴ** καὶ **δέμω**· σνκρ. **dámah**, λατ. **domus**· πλείονα διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως βλ. ἐν Boisacq, Dict. étym lg. λ. [408]. Lidd.-Sc. λ. – Oxford, LD λ.). Ἡ λέξις παρ' ἀρχαίοις ἐσήμαινε: 1) *οἶκον, οἰκίαν* (παρὰ πεζοῖς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ **οἶκος** ἢ **οἰκία**). Ησυχ., Σου(ι)δ., Μ Ετυμ. ἐν λ.– 2) αἴθουσα, δωμάτιον οἰκίας. Ἡ λέξις γνωστὴ ἐν Ομηρῳ καὶ τοὺς Σχολιασταϲ αὐτοῦ. Πρβλ. Rider, AncGH 166 κἑ. (ἔνθα περὶ τοῦ δόμου ὡς αἰθούσης ἐν τῷ ὁμηρικῷ ἀνακτόρῳ) καὶ Myres, ἐν JHS 20,1900,128 κἑ. καὶ ἰδίᾳ 130 (ἔνθα σχέδια ὁμηρικοῦ ἀνακτόρου).– 3) ναὸν ἢ καὶ θάλαμον ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ἡ λέξις ἐν χρήσει ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐντεῦθεν.– 4) παρ' Ευριπ., Ἄλκ. 160 ἡ λέξις σημαίνει θήκην ἢ κιβώτιον ἐκ κέδρου (: *ἐκ δ' ἑλοῦσα κεδρίνων δόμων ἐσθῆτα κόσμον τ' εὐπρεπῶς ἠσκήσατο*), κατ' ἀκολουθίαν ἡ λέξις σημαίνει ἐνταῦθα **οἶκον** (βλ. 1).– 5) τὴν ἔν τινι δομῇ ὁριζόντιον σειρὰν (στρῶσιν) λίθων ἢ πλίνθων (βλ. καὶ λ. **στοῖχος**, **ἔφοδος**, **ἐπιβολή**, **νόμος**· πρβλ. καὶ τὸ **ἰσόδομον σύστημα**). Ἡ λέξις ἐν χρήσει εἰς Λεξικογράφους, συγγραφεῖς καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς.

δομοτέκτων (λατ. **valvarius**) = ὁ ξυλουργὸς δόμων. Ath Mitt 1900,123,$_{1}$ (Φιλαδελφείας): *Παυλεῖνος ἥρως δομοτέκτων ἐνθάδε κεῖται.* Inscr. GBulg. 690,$_{3}$ (Νικοπόλεως παρ' Ἴστρον): *δομοτέκτων πολίτεις.*

δοροδόκος (βλ. **δουροδόκος**), ὁ. Σου(ι)δ. λ. *στρωτήρ.*

δορόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω ἢ χρίω διὰ στρώματος πηλοῦ ἢ γύψου. IG II 1^{2} 463,$_{68}$ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ὑποβαλὼν λοβὸν ἢ κάλαμον δο[ρ]ώσει πηλῷ ἠχυρω[μέ][ν]ῳ πάχος τριδακτύλῳ.* Αυτοθι 2^{2}, 1668,$_{58}$ (Ἐλευσῖνος): *δορώσας κεραμώσει Κορινθίῳ κεράμῳ.* IG XI 2,156A$_{28}$ (Δήλου): *Διονυσίῳ δορώσαντι.* 287A$_{121}$: *ἐργάταις ἀποσκάψασι καὶ δορώσασι.* IdD 443Bb$_{159}$: *ἐργο[λ]αβήσαντι δορῶσαι καὶ κεραμ[ῶσαι.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Hodge, WGR 125.

δόρωμα, τὸ = **δόρωσις**, ἡ (βλ. λ.). P Mich. Zen. 37,$_{9}$ (3ου π.Χ. αἰ.). Τὸ σήμερον ἐν Κρήτῃ *ῥόδωμα*, τὸ στρῶμα πηλοῦ ἐφ' οὗ τίθενται αἱ κέραμοι.

δορώσιμος, η, ον = ὁ κατάλληλος πρὸς ἐπίχρισιν δι' ἀμμοκονιάματος. P Petr. 3,139 (3ου π.Χ. αἰ.).

δόρωσις, ἡ = ἡ διὰ στρώματος πηλοῦ ἢ ἀμμοκονιάματος ἐπικάλυψις. P Petr. 3.46,3,$_{6.7}$. IG II 1^{2} 463,$_{68}$ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). Πρβλ. AJA 1910,299. - IG II 2^{2} (1)1682,$_{30}$ (Ἐλευσῖνος): *καὶ τὴν δόρωσιν ἀποδώσει ἐξεργασάμενος.* Βλ. καὶ Ditt. Syll^{2} 537,$_{58}$. Fabricius, ἐν Hermes 1882,586. Didyma II 40,$_{19.56}$.

δουροδόκος, ὁ (κατὰ Σου(ι)δ. **δοροδόκος**) = μία τῶν κυριωτάτων δοκῶν τῆς ὀροφῆς, *τὸ ξύλον τὸ ὑποδεχόμενον τῆς οἰκίας τὸν ὄροφον* (Σου(ι)δ. λ. *στρωτήρ*). Αρποκρ. λ. *στρωτήρ· τὰ μικρὰ δοκίδια τὰ ἐπάνω τῶν δουροδόκων τιθέμενα στρωτῆρας ἔλεγον, ὡς φησὶ Δίδυμος· ἔστι τοὔνομα καὶ ἐν Βαβυλωνίοις Ἀριστοφάνους.* Βλ. καὶ Μ Ετυμ. 721,10. Müller, Handbuch § 283.

δρόμιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **δρόμος** = τὸ στάδιον ἐν ᾧ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες δρόμου. Tab. Defix. Aud. 163. 80 (Ῥώμης, 4/5ου μ.Χ. αἰ.).

δρόμος, ὁ (παρὰ Βυζαντινοῖς τὸ **κλίτος**· βλ. λ.). Μεταξὺ τῶν πολλῶν σημασιῶν ἃς εἶχεν ἡ λέξις παρ' ἀρχαίοις εἶναι καὶ αἱ ἀκόλουθοι: 1) δημόσιος περίπατος. Ευπ., Ἀστράτ. ἢ Ἀνδρογ. 3 (CGF II 437 iii): *ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ.* Πλουτ., Κίμ. 13: *τὴν δ' Ἀκαδημίαν ἐξ ἀνύδρου καὶ αὐχμηρᾶς κατάρρυτον ἀποδείξας ἄλσος, ἠσκημένον ὑπ' αὐτοῦ δρόμοις καθαροῖς καὶ συσκίοις περιπάτοις.* Ηλιοδ. 2,110: *τῶν δρόμων καὶ*

ἀγορῶν καὶ κρημνῶν. Βλ. καὶ Διογ. Λαερτ. 3,7.– 2) κιονοστοιχία, στοά. Πλατ., Θεαίτ. 144C: *ἄρτι γὰρ ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ ἠλείφοντο.* Ευθυδ. 273A: *εἰσελθόντε δὲ περιεπατείτην ἐν τῷ καταστέγῳ δρόμῳ* (ἤτοι τῷ ὑποστέγῳ διαδρόμῳ)· *καὶ οὔπω τούτῳ δύ' ἢ τρεῖς δρόμους περιεληλυθότε ἤστην, καὶ εἰσέρχεται Κλεινίας.* Αριστ. 5: *δρόμος ξυστός.*– 3) κατὰ Σου(ι)δ. λ. *δρόμοις*, ἡ λέξις σημαίνει γυμνάσιον (: *δρόμοις· τοῖς γυμνασίοις κατὰ Κρῆτας*).– 4) λιθόστρωτος αὐλὴ κεκοσμημένη διὰ Σφιγγῶν πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν αἰγυπτιακῶν ναῶν. Στραβ. 17.1,28 (Αἴγυπτος): *κατὰ τὴν εἰσβολὴν τὴν εἰς τὸ τέμενος λιθόστρωτόν ἐστιν ἔδαφος, πλάτος μὲν ὅσον πλεθριαῖον ἢ καὶ ἔλαττον, μῆκος δὲ καὶ τριπλάσιον καὶ τετραπλάσιον, ἔστιν ὅπου καὶ μεῖζον· καλεῖται δὲ τοῦτο δρόμος, καθάπερ Καλλίμαχος εἴρηκεν «ὁ δρόμος ἱερὸς οὗτος Ἀνούβιδος»· διὰ δὲ τοῦ μήκους παντὸς ἐξῆς ἐφ' ἑκάτερα τοῦ πλάτους σφίγγες ἵδρυνται λίθιναι, πήχεις εἴκοσιν ἢ μικρῷ πλείους ἀπ' ἀλλήλων διέχουσαι, ὥσθ' ἕνα μὲν ἐκ δεξιῶν εἶναι στίχον τῶν σφιγγῶν ἕνα δ' ἐξ εὐωνύμων· μετὰ δὲ τὰς σφίγγας πρόπυλον μέγα, εἶτ' ἄλλο προελθόντι πρόπυλον, εἶτ' ἄλλο· οὐκ ἔστι δὲ διωρισμένος ἀριθμὸς οὔτε τῶν προπύλων οὔτε τῶν σφιγγῶν· ἄλλα δ' ἐν ἄλλοις ἱεροῖς, ὥσπερ καὶ τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῶν δρόμων.*– 5) καθ' Ησυχ., λ. *δρόμος· ἡ ὀρχήστρα τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου παρὰ Ταραντίνοις.*– 6) βατὸν ἄνοιγμα πλάτους καὶ μήκους ἀναλόγου πρὸς τὰς ἀνάγκας ἢ τὸν σκοπὸν δι' ὃν συνετελέσθη (μεταφορὰ λίθων ἐκ τῶν λατομείων, ἐκτέλεσις συγκοινωνίας κλπ.) συνήθως λιθόστρωτον ἢ καὶ δι' ἄλλης ὕλης ἐστρωμένον καὶ ἐκτισμένον ἔνθεν καὶ ἔνθεν διὰ περισσοτέραν ἀντοχὴν ἢ πλαισιούμενον ἑκατέρωθεν δι' οἰκοδομημάτων (ἡ σημ. **ὁδός**· βλ. λ.). Ξεν., Ἑλλ. 2.4,27: *κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου δρόμον μέλλοιεν τὰς μηχανὰς προσάγειν, τὰ ζεύγη ἐκέλευσε πάντα ἁμαξιαίους λίθους ἄγειν καὶ καταβάλλειν ὅπου ἕκαστος βούλοιτο τοῦ δρόμου.* Γρηγ. Naz., ὁμ. 18: Migne, PG 35.1057A: *δρόμοις τε ἀμφιθέτοις ὕλης τῆς λαμπροτάτης ἰσογωνίοις κυκλούμενον.* P Oxy 2138,15 (3ου μ.Χ. αἰ.): *ἐπ[ὶ] τοῦ λιθοστρώτου δρόμου.* SEG 2.873,3: *ἐποίησεν τὸν δρόμον.* IG II 1²(2) 1126,36 (Ἀττικῆς): *τὸν] δρόμον καὶ τὰν κράναν... ἐφακείσθων.* 42: *κ[αὶ ἐπιμελεῖσθαι ἐς τὸ λοιπὸν ὅπως] μὴ σίνηται καὶ τοῦ δρόμ[ου].*– 7) ὡς ἀπέδειξεν ὁ Ι. Τραυλος, δρόμος ἐλέγετο καὶ τὸ ἐντὸς τῆς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν τμῆμα τῆς κυριωτέρας ὁδοῦ αὐτῆς, τῆς ὀνομαζομένης τῶν Παναθηναίων, τὸ χρησιμεῦον πρὸς τέλεσιν διαφόρων ἀγώνων (στίβου, ἱππικῶν κλπ.), δι' ὃ καὶ ἡ ὁδὸς αὕτη ἐκαλεῖτο ἁπλῶς δρόμος. Βλ. Ιμ., λόγ. 3,12: *ἐν τῇδε τῇ πανηγύρει τὴν ἱερὰν Ἀθηναῖοι τριήρη τῇ θεῷ πέμπουσιν, ἄρχεται μὲν εὐθὺς ἐκ πυλῶν, οἷον ἔκ τινος εὐδίου λιμένος, τῆς ἀναγωγῆς ἡ ναῦς· κινηθεῖσα δὲ ἐκεῖθεν ἤδε, καθάπερ κατά τινος ἀκυμάντου θαλάσσης, διὰ μέσου τοῦ Δρόμου κομίζεται, ὃς εὐθυτενής τε καὶ λεῖος καταβαίνων ἄνωθεν, σχίζει τὰς ἑκατέρωθεν αὐτῷ παρατεταμένας στοάς, ἐφ' ὧν ἀγοράζουσιν Ἀθηναῖοί τε καὶ οἱ λοιποί.* Βλ. πρὸ πάντων τὴν ὑπὸ Raubitschek (Dedications, σσ. 350-358, nos 326-328) δημοσιευθεῖσαν ἐπιγραφὴν τῆς Ἀκροπόλεως: *τὸν δρόμον ἐποίησαν... hιροποιοὶ τὸν ἀγõνα θέσαν πρõτοι γλαυκόπιδι κόρει*, τοῦ ἔτους 566 π.Χ., δι' ἧς ὁ Τραυλος ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦ δρόμου τῆς Ἀθηναϊκῆς ἀγορᾶς (Τραυλος, Πολεοδομικὴ ἐξέλιξις τῶν Ἀθηνῶν, σελ. 38 κἑ. ἔνθα λεπτομέρειαι καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία. Ὁ Αυτος, Bild/Lexikon σελ. 2,3, fig. 5,18-19. Βλ., πρὸς τούτοις, Κεραμοπουλλον, Τὸ Πυθικὸν Στάδιον καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῦ νόμος περὶ οἴνου (ΑΕ 1908, σελ. 157-186), ἔνθα ἄλλα σχετικὰ παραδείγματα. Πρβλ. Σχολ. εἰς Πλατ., Θεαίτ. 144C καὶ IG I² 817, ἔνθα πρόκειται περὶ κατασκευῆς τοῦ δρόμου τῆς Ἐλευσῖνος. Πρβλ. I. Travlos, The Topography of Eleusis, Hesperia 18,1949,146, σημ. 21). Ἐντεῦθεν, ἐκ τοῦ ἀγωνίσματος τοῦ δρόμου καὶ τοῦ διακεκριμένου τμήματος τῆς ἀγοραίας ὁδοῦ καὶ τὸ στάδιον ἐν Σπάρτῃ, Δελφοῖς, Ἤλιδι κ.ἀ. δρόμος ἐκαλεῖτο συνεκδοχικῶς (Παυσ. 3.14,6. Κεραμοπουλλος, ἔ.ἀ. Πρβλ. τὸ Αριστοφ. χωρίον, ἐν Ἱππ. 1159: *Βαλβὶς δὲ καλεῖται τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ δρόμου κείμενον ἐγκαρσίως ξύλον, ὃ καὶ ἀφετηρίαν καλοῦσιν, ὅπερ μετὰ τὸ ἑτοιμασθῆναι τοὺς δρομεῖς εἰς τὸ δραμεῖν, ἀφαιρούμενον ἀφίεσαν τρέχειν* (βλ. σχετικῶς O. Broneer, ἐν Hesperia 28,1958,10-15. Τραυλον, ἔ.ἀ. Πλατ. ἔ.ἀ., ὅπου, ἀσφαλῶς, πρόκειται περὶ τῶν δρόμων τῆς Ἀγορᾶς καὶ τῆς Ἀκαδημίας (Αυτοθι λ. 7 καὶ 1) (Τραυλος, Πολεοδομικὴ ἐξέλιξις τῶν Ἀθηνῶν 39.39,2). Πλείονα βλ. ἐν R. Wycherley, Testimonia (1957) σελ. 102-108. I. Travlos, ἐν Hesperia, Suppl. VIII, 1949,388. E. Vanderpool, ἔ.ἀ. 18,1959,136). Φαίνεται, πάντως, ὅτι ἡ τέλεσις ἀγώνων ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς, ἐπὶ τῆς κυριωτέρας ὁδοῦ αὐτῆς, ὡς εἶναι ἡ τῶν Παναθηναίων ἐν Ἀθήναις, ἀπηχεῖ τὴν μυκηναϊκὴν παράδοσιν (Ἰλ. Ψ, 257 κἑ.), καθ' ἣν ἐν ἁπλῷ χώρῳ τελούμενοι ἀρχικῶς οἱ διάφοροι ἀγῶνες, μετεφέρθησαν προοδευτικῶς, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῶν πανελληνίων ἱερῶν καὶ τῆς ἀγορᾶς ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ ἀγορᾷ ταύτης ἢ ἐν τῷ σταδίῳ της, ἀποτελέσαντες μίαν τῶν ἀπαραιτήτων δραστηριοτήτων της (πρβλ. λ. **ἀγορά**, ἥτις ἐν Ἤλιδι ἐκαλεῖτο καὶ **ἱππόδρομος** (βλ. λ.). Βλ. καὶ λ. **δρόμιον** καὶ **παραδρομίς**.

δρύινος, η, ον = ὁ ἐκ ξύλου δρυὸς (κατεσκευασμένος ἢ ἀποτελούμενος). Ομ., Ὀδ. φ, 43: *οὐδὸν τε δρύινον προσεβήσετο.* IG I² 328,1: *δρύινον κ[αὶ π]ρῖνον.* IdD 290,164: *ἐπριάμεθα... εἰς τὸ ὑπερτόναιον ξύλα δρύϊνα.* 165.222: *ἐγλαβόντι ἀγαγεῖν ξύλα δρύι[να.* 366A47: *καὶ τὰ δρύινα εἰς τὸν τρύφακτον.* 403,24: *καὶ δρύινα παρ' Ἀπολλοδώρου.* 440A88: *παρὰ Πυθίωνος ξύλα δρύϊνα εἰς τὰ ὑπερτόναια.*

δρυόφακτος, ον = μτγ. λεξικ. τύπος πλασθεὶς πρὸς ἐτυμολόγησιν τοῦ **δρύφακτος**. Σχολια Αριστοφ., Ἱππ. 672.

δρυφακτικός, ή, όν = ὁ ἐκ δρυὸς πεποιημένος ἢ ὁ ἀνήκων εἰς δρύφακτον. Μ Ετυμ. 719,2.

δρύφακτος, ὁ, καὶ μτγ. **δρύφακτα**, τὰ (ἐκ τοῦ **δρύφρακτος**, κατ' ἀνομοίωσιν δι' ἀποβολῆς φθόγγου, ὁ ἄλλως λεγόμενος **τρύφακτος**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. [σελ. 203]. Herwerden, Lex. Gr. s. et D. λ. – Ηρωδ. 3.T95,1. – Ησυχ. λ. *τρύφακτος· ἔνιοι διὰ τοῦ δ. δρῦς γὰρ τὸ ξύλον*) = 1) δικτυωτὸν ἢ κιγκλιδωτὸν ξύλινον ἰδίᾳ ἢ λίθινον φράγμα, πρὸς περίφραξιν κενοῦ τινος. Ησυχ. λ. *δρύφακτοι, μάκελος.* Σου(ι)δ. λ. *δρύφακτοι.* Ευσταθ., Ἰλ. 664,40: *τὰ δὲ δρύφακτα παρὰ τὸ δρυσίν, ὅπερ ἐστὶ ξύλοις φράσσεσθαι οἷον κιγκλίσιν.* Βλ. καὶ Σχολ. 125. Du Cange, εις Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 136 § 70 (Βόννης): *δρύφακτοι τὰ διαφράγματα ἢ τὰ περιτειχίσματα, τοῦτ' ἔστι ξύλινοι κάγκελλοι.* Ξεν., Ἑλλ. 2.3,19. Αριστοφ., Ἱππ. 675. Ἡ λέξις, μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἀπαντᾷ εὐρέως εἰς ἀρχαῖα καὶ χριστιανικὰ κείμενα καὶ ἐπιγραφάς.– 2) αἱ κιγκλίδες, Bekker, AG 190,16: *κιγκλίς: τοὺς δρυφάκτους ἔλεγον κιγκλίδας.* 271,33: *κιγκλίδες: δρύφακτοι, οἱ νῦν καλούμενοι κάγκελοι.*– 3) ἐξώστης, μπαλκόνι. Bekker, ἔ.ἀ. 43,7. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *θωρακείοις.* Σου(ι)δ. λ. *δρύφακτοι.* Μ Ετυμ. 288,49. Σχολια εἰς Αριστοφ., Ἱππ. 672 καὶ Σφ. 385. – BCH

87,1963,260,1: *αἱ δρύφακτοι τῶν οἰκιῶν.*

δρυφακτόω -ῶ, ῥ. = περιφράσσω διὰ φράκτου, ὅθεν καὶ τὸ ὀχυρῶ. Πολυβ. 8.4,6: *ταύτης* (τῆς κλίμακος) *ἑκατέραν τὴν πλευρὰν δρυφακτώσαντες καὶ σκεπάσαντες ὑπερπετέσι θωρακίοις.*

δρυφάκτωμα, τὸ = τόπος διὰ δρυφάκτου ἤτοι διὰ ξυλίνου ἢ λιθίνου φράγματος περιπεφραγμένος. Στραβ. 13.4,14: *πρόκειται δὲ τούτου δρυφάκτωμα τετράγωνον ὅσον ἡμιπλέθρου τὴν περίμετρον.*

δρύφρακτος, ον = διάφορος τύπος τοῦ **δρύφακτος** (βλ. λ.).

δυάζω, ῥ. = εἶμαι διπλοῦς, δίδυμος. Νικ. Χων. 346Α: *κίονες οἱ... δυάζοντες* (= συνηνωμένοι, δίδυμοι) *ἵστανται.*

δυσάρμοστος, ον = ὁ ἐξ ἐλλείψεως ἢ μειώσεως τῆς ἑνότητος τῶν ἁρμῶν ἑνὸς κτηρίου σαθρὸς ἢ ἐπισφαλὴς γενόμενος, ὁ κοινῶς ξεχαρβαλωμένος. Αππ., Μιθρ. 34: *τὸν πύργον κατέσεισε καὶ δυσάρμοστον ἐποίησεν.*

δύσεδρος, ον = ὁ μὴ καλῶς προσαρμοζόμενος ἕνεκα ἀνωμάλου λαξεύσεως τῶν ἑδρῶν αὐτοῦ. Διον. Αλικ., π. συνθ. ὀνομ. 40,10: (πραγματευόμενος ὁ οἰκοδόμος) *εἴ τι δύσεδρόν ἐστιν, ἀποκροῦσαι καὶ περικόψαι καὶ αὐτὸ τοῦτο εὔεδρον ποιῆσαι.*

δυσέργαστος, ον = ὁ δυσκόλως ἐπεξεργαζόμενος ἢ κατεργαζόμενος. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.9,2: *τὰ χώματα... ἐποίουν δυσέργαστα.*

δωδεκάπηχυς, υ (ἄλλ. γρ. **δυωδεκάπηχυς**, Ηροδ.) = ὁ ἔχων μῆκος ἢ ὕψος ἢ πλάτος δώδεκα πήχεων. Ηροδ. 3,153: *ἀντὶ δὲ κιόνων ὑπεστᾶσι κολοσσοὶ δυωδεκαπήχεις τῇ αὐλῇ.* Διοδ. Σικ. 1,67: *κολοττοὺς ὑποστήσας ἀντὶ τῶν κιόνων δωδεκαπήχεις.* IG XI 2,203B99/100 (Δήλου): *ξύλα δρύϊνα δωδεκαπήχη.* Βλ. καὶ 203C 17/18: *ἐλάτινα δύο δωδεκαπήχη.* 233,12. IdD 366A47: *καὶ σφηκίσκου[ς] σὺν τοῖς δωδεκαπήχεσιν.* 370,32.– 372A159: *σφηκίσκους δωδεκαπήχεις.* Βλ. καὶ 370,35. 372A161. 162. 400,48. 403,18. 20. 34.

δωδεκάπους, ουν = ὁ ἔχων μῆκος δώδεκα ποδῶν. IG II 2²(1)1672,147 (Ἐλευσῖνος): *ξύλα κέδρινα τρία δωδεκάποδα.*

δωδεκάστεγος, ον = ὁ ἔχων δώδεκα στέγας ἤτοι δώδεκα ὀρόφους. Ψευδο-Καλλ. 2,18: *δωδεκάστεγος πύργος.* Βλ. καὶ Ε. Πεζοπουλον, ἐν ΕΕΒΣ 3,242 (τὸ δώδεκα δηλοῖ ἁπλᾶς πλίνθους ἢ μέγεθος).

δωδεκάστυλος, ον. Ὀνομάζεται οὕτω τὸ οἰκοδόμημα, συνήθως δὲ ὁ ναὸς ὁ ἔχων κατὰ τὴν πρόσοψιν κιονοστοιχίαν ἐκ δώδεκα στύλων. Didyma II 39,9: *κα[τεξέσαμεν δὲ καὶ] τοὺς τοίχους τοὺς [ἐ]ν τῷ προδόμῳ τοῦ δωδεκαστύ[λου.* 15: *κατεγλύψαμεν δὲ καὶ τὴν σπ[εῖραν τὴν] [ἐν] τῷ δωδεκαστύλῳ* (ἐνν. οἴκῳ). Βλ. καὶ 42,4: *ἐν τῷ δωδεκαστύλῳ.* Ἐξαίρετον παράδειγμα δωδεκαστύλου ναοῦ ἔχομεν τὸ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι Τελεστηρίου (βλ. σχετικῶς Noack, Eleusis, Taf. 15. Mylonas, Eleusis, Pl. 27).

δῶμα, τὸ (καί, ἐν Ησυχ. λ. καὶ Inscr. Cret.: **δόμα** πρβλ. λ. **δόμος**, 5) = 1) οἶκος, οἰκία (πρβλ. λ. **δόμος**). Αθην. 5,193c: *τῶν δὲ ἡρωικῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας, οἱ δὲ νῦν ξενῶνας καὶ ἀνδρῶνας ὀνομάζουσι.* Ησυχ. λ. *δώματα· οἶκος· οἰκήματα· ταμιεῖα· οἰκοδομήματα.* Βλ. καὶ λ. **στριγχὸς** καὶ **τέγος**. Σου(ι)δ. λ. *δῶμα: οἶκος.* Ευσταθ., Ὀδ. 1655,60. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ εἰς κείμενα.– 2) συνκδ. ναός. Πινδ., Πυθ. 4,95. Ηροδ. 2,62. Σοφ., Οἰδ. Τύρ. 71. Βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Β, 13. Ν, 22. Ὀδ. μ, 21. Σοφ., Ἠλ. 110. – Ερμιππ., φορ. μορφ., ἐν CGF 2,407 I1, ἔνθα δῶμα ἢ δώματα νοοῦνται οἱ τόποι διατριβῆς τῶν θεῶν.– 3) τὸ κύριον διαμέρισμα οἰκίας, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν θάλαμον, τὸν κοιτῶνα. Πολυδ., Ὀν. 1,78: *τῶν δὲ οἰκιῶν πρόδομος καὶ δῶμα καὶ δωμάτιον καὶ ξενών, ὃ παρὰ τοῖς νεωτέροις νοσοκομεῖον λέγεται καὶ κοιτών.* Ἡ λέξις ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐντεῦθεν εἰς κείμενα. Ὡσαύτως εἰς ἐνίους παπύρους καὶ ἐπιγραφάς.– 4) τὸ σύνολον τῶν κτισμάτων καὶ παραρτημάτων ἑνὸς οἴκου. Ομ., Ὀδ. β, 259. Αισχ., Ἀγαμ. 607.– 5) ἐπίπεδος στέγη, ταράτσα (δὲν πρέπει ὅμως νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὰ δωμάτια τοῦ ἄνω ὀρόφου ὡς ὑπέθεσεν ὁ Vincent (RB 30,1921,253 κέ.)). Πλείονα ἐν Lietzmann, ZNW 20,1921,171 κέ. καὶ Rodenwald, ἐν AA 61/62,1946, στ. 46, σημ. 1-3. Ἡ λέξις ἐν χρήσει εἰς κείμενα, παπύρους καὶ ἐπιγραφάς.

δωμάτιον, τὸ (ἄλλ. γρ. **δομάτιον**, Migne, PG 86. 333A). Ὑποκ. τοῦ **δῶμα** = 1) μικρὰ οἰκία, κατοικία. Αριστοφ., Βάτρ. 100. Ιουλιαν., Ἐπιστ. π Θεμ. 263A.– 2) μικρὸν οἴκημα, κυρίως ὅμως διαμέρισμα οἰκίας, κοιτών, κν. ὑπνοδωμάτιον. Πολυδ., Ὀν. 1,78: *τῶν δὲ οἰκιῶν πρόδομος καὶ δῶμα καὶ δωμάτιον καὶ ξενών, ὃ παρὰ τοῖς νεωτέροις νοσοκομεῖον λέγεται καὶ κοιτών.* Αχιλ. Τατ. 1,6. Σου(ι)δ. λ. *δῶμα.* Λυσ. 1,17 καὶ 24. Πλατ., Πολ. 390C κ.ἄ. κλασσικοὶ καὶ μεταχριστιανικοὶ συγγραφεῖς.– 3) μτγ. = **δῶμα** (βλ. λ., 5), ταράτσα. Ηροδ., ἱστ. 1.12,8: *ἀποκλείσαντες τὰς τῶν οἰκιῶν εἰσόδους, ἔς τε τὰ δωμάτια ἀναβάντες, λίθοις καὶ κεράμοις ἔβαλλον τοὺς ἱππεῖς.*

δωματουργία, ἡ = ἡ ἐργασία ἀνεγέρσεως οἰκοδομῆς. Ευσεβ., β Κ/τίνου 3,36. Migne, PG 20.1050A: *ἔκφρασις τοῦ ναοῦ τῆς ἐκκλησίας τοίχων καὶ δωματουργίας κάλλους.*

δωματόω -ῶ, ῥ. μέσ. = οἰκοδομῶ δι' ἐμαυτὸν οἰκίαν. Αισχ., Ἱκ. 958: *δώματ'... δεδωμάτωμαι οὐ σμικρᾷ χερί.*

δωμάω -ῶ, ῥ. = κτίζω, οἰκοδομῶ. Απολλ. Ροδ. 2,531: *δωμήσαντες βωμόν.* Ευφορ., ἐν PSI 1390,9: *θύρετρα καὶ ὑψόθ[ι] δωμηθέντα.* Λουκ., ἐν Παλ. Ἀνθ. 9,400: *νηὸν ἐχρῆν καὶ σοὶ περικαλλέα δωμήσασθαι.* Βλ. καὶ Παλ. Ἀνθ. 7,142. IG XIV 1868,9/10 (Ἰταλίας): *βωμὸν δ' ἄρ' ἐδωμήσαντο.* SEG 9.189,1. Annuario 39/40,1961-62, σελ. 230, ἀριθ. 9,9: *δωμήσατο νηόν.* REG 77,1964, σελ. 193, ἀριθ. 284: *τήνδε τὴν πόλιν ἐθνῶν χέρε[σσι κατεστραμμένην προνοίᾳ ἀ]νάκτ(ων) ἐδώμησ(εν) ἐκ βάθρ(ων) πάλιν, β.*

δώμημα, τὸ = κτήριον, οἰκοδόμημα ἐξ ἑνὸς θαλάμου. Benndorf-Niemann, Reisen in Lykien 80, ἀριθ. 59: *δω[μ]ήματι τύμβου.* Didyma II 159 ii 5 = SEG 4.467,17: *πηγὴν κοσμήσας δωμήμασιν.* Βλ. καὶ B. Mus. Inscr. 8296 (Κνίδου).

δώμησις, ἡ (βλ. καὶ **δόμησις**). Καθ' Ησυχιον ἡ οἰκοδομὴ (: *δώμησις: οἰκοδομή*). AA 19,8,9 (Μιλήτου): *ἐμπεράμοις πινυταῖς δωμήσεσιν εὐτεχνίαις τε.* SEG 18,561,3 (Πόντου): *τῇ δωμήσει τῶν λίθων ἢ τῷ χώματι.*

δωμήτωρ, ὁ = ὁ κτίστης. Μαν. 6,415.

δωρικὸς (ἐνν. ῥυθμὸς) = ὁ ἀνήκων ἢ δημιουργηθεὶς ὑπὸ τῶν Δωριέων. Κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ ῥυθμοῦ τούτου, ὅστις ἐφηρμόσθη ἰδίᾳ ἐν Πελοποννήσῳ, εἶναι α) ὁ **κίων** ἑδράζεται ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου, β) αἱ **ῥαβδώσεις** τοῦ κίονος εἶναι ἀβαθεῖς καὶ συναντῶνται πρὸς ὀξείας ἀκμάς, γ) τὸ **κιονόκρανον** ὁμοιάζει πρὸς ἀντεστραμμένον ἐχῖνον, δ) τὸ **ἐπιστύλιον** φέρεται μετὰ **κανόνων** καὶ **σταγόνων**, ε) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ζωφόρον τοῦ ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου ἑδράζονται **τρίγλυφοι** ἐναλλασσόμεναι πρὸς **μετόπας**, στ) τὸ **γεῖσον** φέρεται μετὰ **προμόχθων**, ζ) τὸ στέφον

τὸ ἐπίκρανον **κυμάτιον** εἶναι ἰδιατέρας μορφῆς, η) ἔχει διαφορετικὰ **θυρώματα** καὶ θ) αἱ ἀναλογίαι τοῦ κίονος εἶναι βαρεῖαι ἐν σχέσει πρὸς τὸν τοῦ ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ, ΕΥΡΙΠ., Ὀρ. 1372. VITR. 1.2,6. 3,2,7. 5,15. – 4.1,2: *et epistyliis guttae dorico more disponuntur*. 3.–5.–8.–3,6.9. 6,1. 5.9,3. 6.3,6. 7 (Εἰσαγ.) 12 καὶ 16. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,121: *στυλοβάτης ἡ τοῦ δωρικοῦ κίονος βάσις*. IG II 2²(1)1665,21: *δωρικὸν ἔχον τὸ ἐπίκρανον*. 1666A55. IdD 500A15.

δώριος, α, ον = ὁ κατὰ τὴν δωρικὴν τεχνοτροπίαν κατασκευασθείς, ὁ δωρικός. ΠΑΥΣ. 5,10,2: *τοῦ ναοῦ δὲ Δώριος μέν ἐστιν ἡ ἐργασία, τὰ δὲ ἐκτὸς περίστυλός ἐστι*.

δῶρον, τὸ = ἡ παλάμη. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ **τετράδωρος**, **πεντάδωρος** κλπ., ἐπίθετα τῶν πλίνθων. VITR. 2.3,3: *Doron autem Graeci appellant palmum, quod munerum datio graece doron appellatur, id audem semper geritur per manus palmum*. Didyma II 25B7: *τὸν δὲ τρίποδα δῶρ[ον*. 20.22.24.32.36.37.39.

Ε

ἐγβατηρία (= **ἐκβατηρία**), ἡ = ἀποβάθρα, προκυμαία. P Petr. 3,89 (3ου π.Χ. αἰ.). P Teb. 33,9 (2ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ ΛΥΚ., Ἀλεξ. 516. ΤΖΕΤΖ., εἰς ΛΥΚ. ἔ.ἀ.

ἔγγαιος (καὶ **ἔνγκαιος - ἔνγαιος**) = ὁ ἐντὸς τῆς γῆς εὑρισκόμενος, ὁ ὑπόγειος. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 701C: *τῶν λίθων τὰ ἔγγαια... μέρη*. AthMitt 1895,209,2 (Λαοδικείας): *ὁ περιοικοδομημένος τόπος καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πλάτοι* (= πατώματα) *δύο, εἰς ἔνγκαιος καὶ κατ' αὐτοῦ ὑπέργειος*.

ἔγγλυμμα, τὸ = δι' ἐργαλείου (γλυφάνου) σκάλισμα κοσμητικόν, γλυφή. IG IV 1² 103,91 (Ἐπιδαύρου): *τοῦ παρδείγματος τῶν ἐγγλυμμάτων*. 96: *τῶν ἐγγλυμμάτων ἐργασία[ς ἐ]ν τοῖς καταλοβεῦσι*. 101. – 105: *τῶν ἐν τῷ ὑπερθύρῳ καὶ καταλοβεῖ ἐγγλυμμάτων*. Βλ. καὶ EBERT, F grB 15.21.22.29. Ἐν ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 4,62B ἡ λέξις σημαίνει σνκδ. τὸ γεγλυμμένον ἔργον, τὸ κόσμημα.

ἐγγλυφὰ (= **ἐγγλυφή**), ἡ = τὸ δι' ἐργαλείου σκάλισμα εἰς βάθος. IG IV 1² 108,89 (Ἐπιδαύρου): *τᾶς ἐγγλυ[φᾶς*.

ἐγγλύφω, ῥ. = γλύφω, ἐγχαράσσω, σκαλίζω εἰς βάθος. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 5,149. – ΗΡΟΔ. 2,136: *ἔχει μὲν γὰρ καὶ τὰ πάντα προπύλαια τύπους ἐγγεγλυμμένους*. 138: *αἱμασιὴ ἐγγεγλυμμένη τύποισι*. 148: *οἱ δὲ τοῖχοι τύπων ἐγγεγλυμμένων πλέοι*. ΑΥΤΟΘΙ: *πυραμὶς τεσσερακοντόργυιος, ἐν τῇ ζῷα μεγάλα ἐγγέγλυπται*. Βλ. ΑΥΤΟΘΙ 2,4.106.124. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,48: *ἐφ' ἑνὸς τῶν τοίχων ἐγγεγλύφθαι*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.4,11: *ᾠκοδόμησεν δὲ βᾶριν ἰσχυρὰν ἐκ λίθου λευκοῦ κατασκευάσας πᾶσαν μέχρι καὶ τῆς στέγης ἐγγλύψας ζῷα παμμεγεθέστατα*. Βλ. ΑΥΤΟΘΙ 19.2,3.– Sammelb. 1,1915,1161,34: *στήλης... ἐνοικοδομηθησομένης ἐνγλυφήσεται*.

ἐγγραφὴ (καὶ **ἀγγραφά**, **ἀγγροφά**, **ἀνγκροφά**, **ἐγγροφά**), = ἡ δι' ἐργαλείου ἐγχάραξις ἐπιγραφῆς. IG IV 1² 103, 136.140. 108,144.151.157.165.168. 111,8.

ἐγγράφω, ῥ. = 1) εἰκονίζω τι διὰ χαραγμάτων, σχεδιάζω, ζωγραφῶ. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 501B: *καὶ τὸ μὲν ἄν, οἶμαι, ἐξαλείφοιεν, τὸ δὲ πάλιν ἐγγράφοιεν*. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 67,12: *τὴν οἰκουμένην ἐν τοῖς τοῦ κοιτῶνος τοίχοις εἶχεν ἐγγεγραμμένην*. ΦΩΤ., Ἔκφρ. 199A (Βόννης): MIGNE, PG 102,572A: *πολυανθέσι ψηφῖσιν ἐγγέγραπται*. ΚΩΔ., σχ. 43,5/6 (Βόννης): *τὸ δὲ τετράπλευρον τοῦ ἐφίππου τὸ λιθόξεστον ἔχει ἐγγεγραμμένας ἱστορίας*. Πρβλ. καὶ λ. **γράφω**. – 2) ἡ λέξις μὲ γεωμετρικὴν σημασίαν = γράφω ἐντός, σχεδιάζω σχῆμα τι ἐντὸς ἄλλου οὕτως, ὥστε αἱ γωνίαι τοῦ ἐσωτερικοῦ σχήματος νὰ εὑρίσκωνται ἐπὶ τῆς περιμέτρου τοῦ ἐξωτερικοῦ. Βλ. MUGLER, Dict. Htgg., λ. (σ. 157 κέ.).

ἐγγροφά, ἡ = δωρικὸς τύπος τοῦ **ἐγγραφὴ** (βλ. λ.). IG IV 1² 103,136 (Ἐπιδαύρου): *ἐγγροφᾶς εἰς τὰν στάλαν*.

ἐγγώνιος, ον = ὁ σχηματίζων γωνίαν ἰδίως ὀρθήν, ὁ ὠρθογωνισμένος. ΘΟΥΚ. 1,93: *ἐντὸς δὲ οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι*, ἤτοι πελεκημένοι εἰς ὀρθὴν γωνίαν, κοινῶς γωνιασμένοι. Πρβλ. τὰ *quadrata saxa* τοῦ ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΥ (2.8,4).– ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 8.8,3: *πύργους ἔχον ἐξηκονταπήχεις ἐγγωνίους τέτταρας*, ἤτοι ὀρθογωνίους. ΠΡΟΚ., Γοτθ. 5.14,9: *λείους δὲ τοὺς λίθους καὶ ὁμαλοὺς ἐργασάμενος ἐγγωνίους τε τῇ ἐντομῇ πεποιημένος, ἐς ἀλλήλους ξυνέδησεν*. 15: *αὐτὸς δὲ* (ὁ Βελισάριος) *τοῦ περιβόλου πολλαχῇ διερυηκότος ἐπεμελεῖτο, ἔπαλξιν δὲ ἑκάστην ἐγγώνιον ἐποίει*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Π Κτισμ. 1.1, 52: MIGNE, PG 87,1.2833C: *λίθων ἐπιβολὴ ἐν τετραγώνῳ διαπεπόνηται, σκληρῶν μὲν φύσιν, ἐργασίαν δὲ λείων, ἐντομὴν δὲ* (ὁ Λαυρεντιανὸς κῶδιξ ἔχει *ἐκτομήν*), *εἰ μὲν τὰ προὔχοντα ποιεῖσθαι τῶν τοῦ λόφου πλευρῶν μέλλοιεν ἐγγωνίων, εἰ δὲ τὴν μεταξὺ κεκλήρωνται χώραν, ἐν τετραπλεύρῳ γεγενημένων*. 2,2: *ἐν δὲ τῇ τῶν λίθων ὑπερβολῇ κίων ἐπανέστηκεν ἐξαίσιον ὅσον, οὐ μονοειδὴς μέντοι, ἀλλὰ λίθοις ἐν περιδρόμῳ εὐμεγέθεσι σύνθετος, ἐγγωνίοις μὲν τῇ ἐντομῇ οὖσιν, ἐς δὲ ἀλλήλους ἐμπειρίᾳ τῶν λιθοδόμων ἐναρμοσθεῖσι*. IdD 1417C72: *ἐμισθώσαμεν δὲ καὶ τὸν τόπον τὸν πρὸς τῷ πυλῶνι τοῦ ἱεροῦ τὸν ἐγγώνιον*. Βλ. καὶ ROSS, Archäol. Aufs. 1,230.231,2. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,133.216.216,2 καὶ ἰδίᾳ 223, ἔνθα ὁ σ. ὁμιλεῖ περὶ ἰσοδόμου ὀρθογωνίου συστήματος τειχοδομίας.

ἐγδάκτυλος, ἀντὶ τοῦ **ἐξαδάκτυλος** (βλ. λ.).

ἐγδέχομαι, ἀντὶ τοῦ **ἐκδέχομαι** (βλ. λ.).

ἐγδίδομαι, ἀντὶ τοῦ **ἐκδίδομαι** (βλ. λ.).

ἐγδοτὴρ = ἄλλος τύπος **ἐσδοτήρ**, ἀντὶ τοῦ **ἐκδοτὴρ** (βλ. λ.).

ἐγδότης, ἀντὶ τοῦ **ἐκδότης** (βλ. λ.).

ἐγδόχιον, ἀντὶ τοῦ **ἐκδόχιον** (βλ. λ. **ἐκδοχεῖον**).

ἐγείρω, ῥ. = ἱδρύω, οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω, ἀνορθῶ (σημ. σηκώνω). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125: *ἔργον δὲ τοῦ οἰκοδόμου καὶ τὸ ὑπερῷα ἐγεῖραι, ὡς Ὑπερίδης ἔφη*. ΥΠΕΡΕΙΔ., Ἀποσπ. 103: *ὑπερῷα ἐγείρειν*. ΚΑΛΛ., Ἀπόλλ. 64: *ὧδ ἔμαθεν τὰ πρῶτα θεμέλια Φοῖβος ἐγείρειν*. ΒΙΤ. 66,5: *στῦλος ἐγηγερμένος*, ἤτοι ἀνωρθωμένος. ΚΔ, Ἰω. 2,19 (μτφ.): *λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν*. ΑΠΠ., Συρ. 4. Λιβ. 125. ΛΟΥΚ., Ἀλεξ. 10.19. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 42,12. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,9. 3,17,3. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 18.223a. 224a. Παλ. Ἀνθ. 14,136. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 794 (Βόννης). Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἔκφρ. Ἀμβ. 128. ΘΕΟΦ., Χρον. 1.360,6 (Βόννης). ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,78(322,2).81(323,21). ΘΕΟΦ. ἐν π. ἁΣ., MIGNE, PG 87,2832A. ΠΟΡΦ. 3,138,11 (Βόννης). ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 25,5. Διήγησις Οἰκ. ν. ἁγ. Σ. 8. ἐν SOC 83,3. ΑΥΤΟΘΙ,

11(88,11 καὶ 15). IG V(2),268,35 (Ἀρκαδίας): *ναοὺς μὲν ἤγειραν εἰς ἔδαφος ἠρε[ιμμέν]ους.* CIG IV 8672B3. – TAM 2(3)905 xixA11 (Λυκίας): *τό τε ἱερὸν τῆς Ἐλευθέρας ἐγείρ]ει.*

ἐγκαθαρμόζω, ῥ. = ἁρμόζω τι καλῶς ἐντὸς ἄλλου πράγματος. Ἀριστοφ., Λυσ. 684: *ἐς τετρημένον ξύλον ἐγκαθαρμόσαι.*

ἐγκαθιδρύω, ῥ. = ἱδρύω, ἀνεγείρω, στήνω, ἐγκαθιστῶ. Πολυδ., Ὀν. 1,11: *τὸ δὲ ἄγαλμα ἱδρύσασθαι ἐρεῖς καὶ στήσασθαι, ἐγκαθιδρύσασθαι, ἐνστήσασθαι.*

ἐγκαθίζω, ῥ. = 1) ἐγείρω, ἱδρύω. Εὐριπ., Ἱππ. 31: *γῆς τῆσδε ναὸς Κύπριδος ἐγκαθείσατο.*– 2) βάζω εἰς μέρος τι, τοποθετῶ. Πολυδ., Ὀν. 1,11: *τὸ δὲ ἄγαλμα ἐρεῖς... ἐγκαθίσαι τῷ ναῷ.*

ἐγκαινίζω, ῥ. = ἀνακαινίζω, ἀποκαθιστῶ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν, ἐπανορθῶ. ΠΔ(Ο΄), Ἠσ. 16,11 (μτφρ.): *ἐνεκαίνισας.*

ἐγκαίω (καὶ **ἐνκαίω**), ῥ. = ζωγραφίζω δι᾽ ἐγκαύσεως, ἤτοι διὰ χρωμάτων μεμειγμένων μετὰ κηροῦ (βλ. καὶ λ. **ἔγκαυσις**, **ἔγκαυμα**, **ἐγκαύσιμος**, **ἐγκαυστήρια**, **ἐγκαυστὴς** ἢ **ἐγκαυτής**, **ἐγκαυστική**, **ἐγκαυστικός**, **ἔγκαυστος**, **ἐγκαυτήρ**, **ἐγκαυτής**, **ἐγκαυτός**). Bekker, AG 250,24: *ἐγκεκαυμένη: ἐζωγραφημένη καὶ πεποικιλμένη γραφαῖς.* Plin. nat. 35,122: *Elasippus quoque Aeginae picture suae inscripsit ἐνέκαιεν, quod profecto non fecisset nisi encaustica inventa.* ΠΔ(Ο΄), Μακκ. Β΄22,9: *καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τὸ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον.* IG I² 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XIII, Col. I, σελ. 380,43. XVII, Col. II, σελ. 394,13: *τὸ κυμάτιον hενκέα[ν]τι.* II 2²(1)1665,23 (Κυνοσάργους): *καὶ τὸ ἐπί[κρανον] ἐγκαῦσαι.* 1672,186: *Ἐργασίωνι τῷ ἐνκαύσαντι.* XI(2), 199A77 (Δήλου): *καὶ ἐγκα[ύσαντι].* 80: *τῷ ἐγλαβόντι ἐγκαῦσαι τὰ κυμάτια.* IdD 290,145: *τ]ὰς προηνεμίδας θύρας ἐγ[κ]αῦσαι.* 146 (σμπλ.): *ἐγλαβόντι το[ῦ] νεὼ τοῦ Ἀ[πό]λλωνος τὰς ὄπισθε θύρα[ς ἐγκαῦσαι Γ].* 151: *ἐγκαῦσαι καὶ ἐπικοσμῆσαι.* 229: *ἐγκαῦ[σ]αι καὶ ξῦσαι τὰ χρήζοντα τῶν [ἐπε][σκευασμένων?].* 223. IdD 366A25: *ἐνκαῦσαι πίνακας.* 370,27: *ἐνκαύσαντι.* 506 D20: *καὶ ἐγκαύσας στῆσαι.* Βλ. καὶ SIG² 587,187.

ἔγκαρπα (λατ. **encarpa**), τὰ = γλυπτὴ διακόσμησις συνισταμένη ἐξ ἀναγλύπτων πλοκάμων ἀνθέων καὶ καρπῶν. Τίθεται συνήθως εἰς ζῳφόρους ναῶν καὶ εἰς βωμοὺς ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς καὶ ἐντεῦθεν. Vitr. 4.1,7: *capitulo volutas... dextra ac sinistra conlocaverunt et cymatiis et encarpis... frontes ornaverunt.*

ἐγκάρσιος, α, ον (λατ. **transversus**) = ὁ καθέτως πρὸς ἄλλο τι τεθειμένος ἢ διευθυνόμενος, ὁ **ἐπικάρσιος** (βλ. λ.), ὁ πλάγιος, ὁ λοξός. Ἡσυχ. λ. *κάρσιον* καὶ *ἐπικάρσιον* = πλάγιον. Διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Dict. étym lg., λ. (σελ. 212 κέ.). – Θουκ. 2,76: *δοκοὺς μεγάλας... ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας.* 6,99: *ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες.* Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6: *τὰ δὲ ὑπ᾽ αὐτὴν* (τὴν πόλιν) *ὑπόνομοί τε καὶ λαῦραι... μία δ᾽ ἐγκαρσία πάσας ὑπέζωκεν.* Πολυαιν. 6,17: *τάφρον ἐγκαρσίαν τεμόντες.* Εὐσεβ., Ἐκκλ. Ἱστ. 10.4,39: *ἐγκαρσίοις κατεκόσμησε στοαῖς.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,10: *ὀρθωθεὶς γὰρ μέχρι τοῦ μέσου ὁ κίων ἐγκάρσιος ἔμενε.* Προκ., Περσ. 1.7,12: *τὴν ἐμβολὴν ἀεὶ δοκοῖς τισιν ἐγκαρσίαις ἀνέστελλον.* 5.21,6: *τούτοις δὲ τοῖς κίοσι δοκοὺς ὀκτὼ ἐγκαρσίας ἐνείροντες τέσσαρας μὲν ἄνω, τοσαύτας δὲ πρὸς ταῖς βάσεσιν ἐναρμόζουσιν.* 8: *δοκὸν ἑτέραν ἄνωθεν ἐγκαρσίαν ἀρτήσαντες.* 8.11,30: *οὐ γὰρ δοκοὺς ἐς τὴν μηχανὴν ταύτην, οὐκ ὀρθάς, οὐκ ἐγκαρσίας ἐμβέβληνται.* Ὁ Αὐτός, π Κτισμ. 1.4,11: *εὐθεῖαι συνημμέναι κατὰ μέσον ἀλλήλαις ἐπὶ σταυροῦ σχήματος πεποίηνται δύο, ἡ μὲν ὀρθὴ πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύοντα τὸν ἥλιον οὖσα, ἐγκαρσία δὲ ἡ ἑτέρα πρός τε ἄρκτον τετραμμένη καὶ ἄνεμον νότον.* 13: *αἱ μὲν ἐφ᾽ ἑκάτερα πλευραὶ τῆς ἐν τῷ ἐγκαρσίῳ κειμένης εὐθείας ἴσαι ἀλλήλαις.* 2.2,5: *ὀβελοῖς δὲ σιδηροῖς τὸ τοῦ ὀχετοῦ στόμα συχνοῖς τε καὶ ὡς παχυτάτοις καταλαβόντες, τοῖς μὲν ὀρθοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις.* 5.21,20: *δοκούς ..., ξύλα τε εἰργασμένα ἐπ᾽ ἄλληλα θέμενοι τὰ μὲν ὀρθά, τὰ δὲ ἐγκάρσια ἐναρμόζουσιν.* Θεοφ. Συν. 3,42 (σελ. 140,6 Βόννης): *τρισὶ γὰρ κόγχαις μετεωρίζεται, μιᾷ μὲν κατὰ τὴν ἀνατολὴν συνοικοδομούμενος, ἣ καὶ ἐκ τεσσάρων κιόνων Ῥωμαίων ὑποστηρίζεται, δύο δὲ ἐγκαρσίαις, κατὰ ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν φημί.* Πορφ., Ἔκθ. 1.27,3 (1 σελ. 150,3 Βόννης): *πλησίον τοῦ κίονος τοῦ κειμένου ἐγκαρσίως ἐν τῷ πληρώματι τοῦ ἐμβόλου.* Dölger, Schatz. HB, ἀριθ. 48,33: *κατέρχεται ἐγκάρσιον τὴν ὁδόν.*

ἐγκαταλέγω, ῥ. = συνοικοδομῶ κατόπιν ἐκλογῆς ἢ διαλέγματος (βλ. καὶ τὰ λ. **λέγω**, **λογάς**, **λογάδην**). Σουιδ. λ. *ἐγκατελέγησαν λίθοι: ἀντὶ τοῦ ἐγκατῳκοδομήθησαν.* Πρβλ. καὶ λ. **ἐγκατοικοδομῶ**. Θουκ. 1,93: *καὶ λίθοι εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν.*

ἐγκατασκεπάζω, ῥ. = καλύπτω ἢ σκεπάζω ἐντελῶς. Σχολια εἰς Εὐριπ., Ἱππ. 192: *ἐγκατεσκεπασμένοις* (ἄλλ. γρ.: *ἐν κατεσκεπασμένοις*) *οἴκοις μὴ εἰσδῦνον τὸ φῶς.*

ἐγκαταστεγάζω, ῥ. = στεγάζω ἐξ ὁλοκλήρου περίκλειστον χῶρον. Ψελλος, εἰς Ἀνέκδ. 3.214,276: *ἀμφηρεπής, ὃ πέφυκεν ἐγκατεστεγασμένον.*

ἐγκατοικοδομέω (καὶ ἐν ἐπιγρ. **ἐνκατοικοδομέω**) -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ ἐντὸς ἢ ἐπί τινος, κτίζω ἐπάνω. Σουιδ. λ. *ἐγκατελέγησαν λίθοι· ἀντὶ τοῦ ἐγκατῳκοδομήθησαν. Ὅμηρος αἱμασιάς τε λέγων.* Θουκ. 3,18: *φρούρια δὲ ἔστιν οἳ ἐπὶ τῶν καρτερῶν ἐγκατῳκοδόμηται.* Σχολια Θουκ. 1,93. Λιβαν., Προγυμν. 12n6 (R. Foerster VIII, 485 § 6): *ἐγκατῳκοδόμητο τέμενος.* Εὐσταθ., Opusc. 22,43 καὶ 68 (μτφ.). – IG II 1² 463,59/60 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐνκατοικ[οδ]ομήσει στρωτῆρας.*

ἔγκαυμα, τὸ = ἡ δι᾽ ἐγκαύσεως (βλ. λ. **ἔγκαυσις**) κατεσκευασμένη ζωγραφία ἢ εἰκών. Πλατ., Τίμ. 26C: *ὥστε οἷον ἐγκαύματος ἀνεκπλύτου γραφῆς ἔμμονά μοι γέγονε.* Δικαιαρχ., ΒΕ 58,9: *ἡ δὲ πόλις* (Ὠρωπὸς) *τοῖς τε τῶν οἰκιῶν προθύροις καὶ ἐγκαύμασιν ἀναθεματικοῖς κάλλιστα κατεσκευασμένη.* Πλουτ., Ἠθ. 759c: *αἱ δὲ τῶν ἐρωμένων εἰκόνες ὑπ᾽ αὐτῆς* (τῆς ὄψεως) *οἷον ἐν ἐγκαύμασι γραφόμεναι διὰ πυρὸς εἴδωλα ταῖς μνήμαις ἐναπολείπουσι κινούμενα καὶ ζῶντα καὶ φθεγγόμενα καὶ παραμένοντα τὸν ὅλον χρόνον.* IdD 1414bI5: *π]ρὸς τῷ ἀπέναντι [τοίχῳ ---- ἔ]χοντα ἔγκα[υμα, ἀνάθεμα Κριτοδήμου] τοῦ Πρεπεφύλου.* Βλ. καὶ JHS 41,1921,195 ii 25 (Δήλου 2ου π.Χ. αἱ.): *ἔχοντα ἔγκαυμα, ἀνάθεμα βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Λυσιμάχου.*

ἐγκαύσιμος, ον = ὁ κατάλληλος ἢ ὁ δυνάμενος νὰ ἐγκαυθῇ, ἤτοι νὰ ζωγραφηθῇ διὰ χρωμάτων μεμειγμένων μετὰ κηροῦ. IG IV 1² 109 III,63 (Ἐπιδαύρου 3ου π.Χ. αἱ.): *καὶ τῶν ἐγκαυσίμ[ων].*

ἔγκαυσις (ἄλλοι τύποι: **ἔνκαυσις** - **ἔκαυσις**· λατ. **encausis** Cass. Fel. 1, σελ. 4,9. – 62, σελ. 154,4· βλ. καὶ 64, σελ. 156,21· πρβλ. Th. l. l. V2, στ. 556,64 κέ.) ἡ = ἡ δι᾽ ἐγκαύσεως ζωγραφία ἢ ὁ χρωματισμός. IG II 2² (1)1627b327: *παράδειγμα ξύλινον τῆς τριγλύφου τῆς ἐνκαύσεως.* Αὐτόθι, 1628,509.1629e984.1631b220. 1672,238 (Ἐλευσῖ-

νος).– IG IV 1² 102,31 (Ἐπιδαύρου): *ἥλετο ἔνκαυσιν τō σακ[ō.* 51: *ἐνκαύσιος ἀκάνθων.* 59: *εἵλετο ἔνκαυσιν τοῦ ὑποδοκίου.* 109: *λεοντοκεφαλᾶν ἐνκαύσιος καὶ τὸ ναō ἐπικάρσιος.* 195: *ἐγκόλαψιν καὶ [ἔνκ]αυσιν.* 266: *γραμμάτων ἐνκολάψιος κἐνκαύσιος.* 279 *ἐ[ν]καύσιος ἐπὶ τὸ γοργόνιον.* 303: *παρδείγματος λεοντο[κ]εφαλᾶν ἐνκαύσιος.* 103,38: *ἐγκαύσιος γραμμάτων.* Βλ. καὶ 64/65. – 106 ii 140: *εἰς τὸν πρόδομον ὀροφᾶς ἐγκαύσιος.* 108, 117.145.149. – 109 ii 130: *τᾶς] ἐγκαύσιος τῶν ὑπερθύρων.* Βλ. καὶ ΑΕ 1948-49, σελ. 136Α16. – IG VII 3073,11 (Λεβαδείας): *τῆς ἐγκολάψεως καὶ ἐγκαύσεως στατῆρα καὶ τριώβολον.* FD III(5)26 col. IA (= BCH 1902,42,30): *τᾶς ἐγκαύσιος τοῦ ἐπιστυλίου τοῦ ἐπὶ τᾶι προστάσει τᾶι* πρὸ τοῦ ὀμφαλοῦ. Αὐτόθι 50 col. III (= BCH 1900, 142,13): *Ξενί[ᾳ Σι]κυωνίῳ ἐγκαύσεως σ[τατ]ῆρες τρ[ι]άκο[ντα] τρεῖς.* 19: *ἡ κονίασις τοῦ ναοῦ καὶ ἡ ἔγκαυσις.* IdD 2085 καὶ 2086 (= CIG II 2297,7. SIG 977a): *τὴν γραφὴν τῶν τε τοίχων καὶ τῆς ὀροφῆς καὶ τὴν ἔγκαυσιν τῶν θυρῶν.*

ἐγκαυστήρια, τὰ = ἐργαλεῖα χρήσιμα εἰς τὴν **ἐγκαυστικὴν** (βλ. λ.) τέχνην. IG XI,2 287Α44 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐγκαυστήρια ΗΙΙ.*

ἐγκαυστὴς (ὁ Κοντος, ἐν Γλωσσ. παρ. 431 κέ. διορθοῖ **ἐγκαύστης**· πρβλ. Κουμανουδης, Συναγωγὴ λέξ. ἀθ. λ. – Ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **ἐνκαυστής**· βλ. καὶ λ. **ἐγκαυτὴς**) = ὁ ἐκτελῶν τὴν ἔγκαυσιν. Πλουτ., Ἠθ. 348e. IG XIV 1494.

ἐγκαυστική, ἡ (τὸ θηλ. τοῦ ἐπιθ. ὡς οὐσ.) = ἡ τέχνη τοῦ ζωγραφεῖν δι᾽ ἐγκαύσεως. Συμφώνως πρὸς μαρτυρίαν τοῦ Plin. (35,149), εἰλημμένην πιθανώτατα ἐξ ἑλληνικοῦ κειμένου, δύο ἦσαν τὰ γένη τῆς ἐγκαύσεως κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχήν, τὸ διὰ κηροῦ καὶ τὸ διὰ κέστρου ἐξ ἐλεφαντοστοῦ (*Encausto pingendi duo fuere antiquitus genera, cera et in ebore cestro*), περισσότερον δὲ ἐνδιαφέρον εἰς ἡμᾶς ἦτο τὸ πρῶτον, ὅπερ συνίστατο εἰς τὴν κατόπιν ὡρισμένης προεργασίας (βλ. λ. **ἐγκαύσιμος**) διὰ πεπυρακτωμένης ἀκίδος ἢ ἄλλου τινὸς ἐργαλείου (βλ. καὶ λ. **ἐγκαυστήρια**), ὑπὸ εἰδικοῦ τεχνίτου, τοῦ **ἐγκαύστου** ἢ **ἐγκαυστοῦ** (βλ. λ.) ἐπίθεσιν τῶν χρωμάτων ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ἀφ᾽ οὗ πρότερον διελύοντο ταῦτα ἐντὸς κηροῦ.

Ἡ τέχνη αὕτη, ὡς σαφῶς καταδεικνύεται ἐξ ἀρχαίων κειμένων (βλ. σχετικῶς Πλατ., Τίμ. 26C. Δικαιαρχ., βΕ 58,9. Πλουτ., Ἠθ. 759c· πρβλ. λ. **ἔγκαυμα**) καὶ ἐξ ἐπιγραφῶν (παραδ. ἰδίᾳ ἐν λ. **ἔγκαυσις**), ἦτο ἀρχαιοτάτη ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ, χρησιμεύουσα διὰ τὸν χρωματισμὸν ἀγαλμάτων (βλ. Πλουτ., Ἠθ. 348e. IG XIV 1494. Πρβλ. λ. **ἐγκαυστὴς** καὶ **γάνωσις**), ὧν ἐξαίρετα δείγματα εἶναι αἱ Κόραι τῆς Ἀκροπόλεως (Ορλανδος, Παρθενὼν 644,1), ἐπιγραφῶν (IG IV 1² 102, 195.266.103,38 κλπ.), ὡς αἱ ὑπὸ τοῦ Αρβανιτοπουλου ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ μελετηθεῖσαι ἐπιτύμβιοι στῆλαι τῶν Παγασῶν (ΑΕ 1908, σελ. 1-60 καὶ ἰδίᾳ σελ. 51 κέ.) καὶ ἐνίων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, οἷον θυρῶν, ὑποδοκίων, τριγλύφων, λεοντοκεφαλῶν, ὑπερθύρων, ἐπιστυλίων, ὀροφῶν κτт. (βλ. IG II 2²(1),1627b327 (Ἀθηνῶν). Αὐτόθι I² 102,31.51.59.109.303.106 II 140. 109 II 130 (Ἐπιδαύρου). FD III(5)26 col. IA (Δελφῶν). IdD 2085.2086,7. Πρβλ. λ. **ἐγκαίω** καὶ **ἔγκαυσις**.

ἐγκαυστικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἐγκαυστικὴν ἤτοι εἰς τὴν τέχνην τοῦ ζωγραφεῖν διὰ χρωμάτων μεμειγμένων μετὰ κηροῦ (προηγ. λ.) Plin. nat. 35,122.

ἔγκαυστος, ον = 1) ὁ ἐγκαυθεὶς ἤτοι ὁ δι᾽ ἐγκαύσεως ζωγραφηθεὶς (πλείονα ἐν λ. **ἔγκαυσις** καὶ **ἐγκαυστική**). Gloss.L I. Ansil. en 7. Plin. ἔ.ἀ. 39.122.123. Mart. 4.47,1.– 2) Τὸ οὐδ. (**ἔγκαυστον**) ὡς ουσ. = εικὼν γενομένη δι᾽ ἐγκαύσεως. Plin. ἔ.ἀ. 149. Th. l. l. v. (τόμ. V2, 556,72. 557,21).

ἐγκαυτήρ, ὁ = ὁ ἐγκαυστὴς μᾶλλον δὲ καὶ τὸ ἐργαλεῖον δι᾽ οὗ ἐγίνετο ἡ ἔγκαυσις. IG 4.481,3 (Κλεωνῶν).

ἐγκαυτὴς (καὶ **ἐγκαυστής**· βλ. λ.) = ὁ ἐγκαίων ἤτοι ὁ δι᾽ ἐγκαύσεως κατασκευάζων διακοσμήσεις ἢ χρωματίζων τὰ ἀγάλματα ἢ τ᾽ ἀρχιτεκτονήματα. Μ Ετυμ. 310,40: *ἐγκεκαυμένη, ἐζωγραφημένη, ἐπεὶ ἐγκαυταὶ λέγονται οἱ ζωγράφοι οἱ διαγράφοντες τοὺς τοίχους.* IG I² 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII, Col. I, σελ. 380,22: *hικριόσασι τοῖς ἐνκαυταῖς hεκ τō hε]ντὸς hυπὸ τὲν hοροφέν.* 42/43: *hενκαυταῖς, τὸ κυμάτιον hενκέα[ν]τι τὸ hεπὶ τō hεπιστυλίο[ι τ]ō hεντός.* Αὐτόθι, Col. II, σελ. 394,12. – 49: *ΔΔΔ: κεφάλαιον hενκαυτ[αῖς].*

ἔγκλισις, ἡ = ἡ πρὸς τὸ ἕνα μέρος κλίσις, ἡ λοξότης (βλ. καὶ λ. **ἐκφορά**). Φιλ. μηχ. 7.87,38 (Diels-Schram, Exc. Philons M τόμ. 7-8 [Abh. Berl. Akad. 1919, ἀριθ. 12]): *ξεστοὺς λίθους ἔγκλισιν ἔχοντας τοὺς μὲν εἰς ἀριστερὰ τοὺς δὲ εἰς δεξιά.*

ἐγκολαπτός, ἡ, ὸν = ὁ δι᾽ ἐργαλείου σκαλισμένος εἰς βάθος, ὁ ἐγκεχαραγμένος. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,29. Αθην. 11,781e: *ὅτι διὰ σπουδῆς εἶχον οἱ ἀρχαῖοι ἐγκόλαπτον ἱστορίαν ἔχειν ἐν ἐκπώμασιν.*

ἐγκολάπτω, ῥ. = σκαλίζω ἢ χαράσσω δι᾽ ἐργαλείου ἐντός τινος ὕλης (μαρμάρου, ξύλου, ἐλέφαντος κλπ.), ἐγχαράττω. Λέγεται ἰδίως περὶ χαράξεως γραμμάτων ἐπιγραφῶν. Πολυδ., Ὀν. 5,149: *γράμματα ἐν στήλαις ἐγγεγραμμένα, ἐγκεχαραγμένα, ἐγκεκολαμμένα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ηροδ. 2,106.136. Πρβλ. καὶ 1,93. 5,59. – Λουκ., Ζευξ. 11. Διων Κασσ. 60,6. Epigr. Gr. 980,3: *μναμεῖον ἐνεκόλαψε.* IG XI 2,145,15 (Δήλου): *ἐγκολάψαντι ἀνθέμια.* 148,68: *τ]ὰ γράμματα τὰ ἐν τῇ στήλῃ ἐγκολάψαντι.*

ἐγκόλαψις, ἡ (ὁ A. Burford, ἐν BSA 61,1966,262,194, διορθοῖ εἰς **ἰσκόλαψιν** (βλ. λ.)) = ἡ σκάλισις ἢ ἐγχάραξις. IG IV 1² 102,195 (Ἐπιδαύρου): *ἐγκόλαψιν καὶ [ἔνκ]αυσιν* (σημειωτέον ὅτι ἡ ἐγκόλαψις ὡς καὶ ἡ γραφὴ διαφόρων κοσμημάτων ἀλλ᾽ ἐνίοτε καὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν (κυματίων κλπ.) πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ πρῶτον στάδιον ἐργασίας τοῦ δι᾽ ἐγκαύσεως ζωγραφεῖν, τῶν σχεδίων γραφομένων ἢ ἐγκολαπτομένων πρῶτον καὶ ἐγκαιομένων κατόπιν. Βλ. Blümner, Techn. 4,476, fig. 74 καὶ Αρβανιτοπουλον, γρ. στ., ΑΕ 1908, σελ. 57 καὶ 58, ἔνθα εἰλημμένη ἐξ ἀγγείου σχετικὴ εἰκὼν δεικνύει γραφὴν κυματίου στήλης ἐπιτυμβίου ἐκτελουμένην ὑπὸ ζωγράφου. Πρβλ. τὰ λ. **γράφω**, **γραφὴ** καὶ **ἐγκαυστική**. IG VII 3073,11 (Λεβαδείας): *τῶν δὲ γραμμάτων τῆς ἐγκολάψεως.*

ἐγκόλλασις (καὶ **ἐνκόλλασις**), ἡ = δωρ. τύπος τοῦ **ἐγκόλλησις** = ἡ πρᾶξις τοῦ **ἐγκολλᾶν** (βλ. λ.). IG IV 1² 103,167 (Ἐπιδαύρου): *ἐνκολλάσιος εἰς τοὺς στυλοβάτας.*

ἐγκολλάω -ῶ, ῥ. = κολλῶ τι ἐντὸς ἄλλου, συνάπτω, προσκολλῶ, προσαρμόζω. Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Υ, 271 (σελ. 561,29a Bekk): *ἐγκολλῶν ἢ ἐντορνεύων.* IG I² 373 iv 208/209 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, Col. II, σελ. 336,36-37 (Ἐρεχθείου): *κλιμακίδο]ιν δυοῖν τὸς ὄνυχας ἐγκολλ[ά]σαν[τι κ]αὶ ἐχσομαλίσαντι πρὸς τὸγ κ[α]νόν[α τὸ]λ λίθ[ιν]ον.* Βλ. καὶ στ. 212/213. Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,39,68 (Ἀμφιαρείου): *ἐγκολλᾶν δὲ τῶν λίθων τὰ κροιά.*

ἐγκοπεύς, ὁ. Κατὰ Σου(ι)δ. = ἐργαλεῖον λιθοξόον. Ὁ Λουκιανος, ἐν Ἐνυπν. κεφ. 3 συγχέει τὸν ἐγκοπέα μετὰ τοῦ

κολαπτῆρος (λ.), ὅθεν ἀβεβαία ἡ χρῆσις τοῦ ἐργαλείου τούτου (:*ἐγκοπέα γάρ τινά μοι δοὺς ὁ θεῖος, ἐκέλευσέ μοι ἠρέμα καθικέσθαι πλακὸς ἐν μέσῳ κειμένης*). Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,126.

ἐγκοπή, ἡ = 1) ἐντομή, λάξευμα ὀρθογώνιον διὰ τὴν εἰσδοχὴν πρὸς στερέωσιν ἄλλου ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους ἢ πρὸς δήλωσιν ἀφετηρίας γραμμῆς. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *χωρὶς ἐγκοπῶν καὶ κλημακτήρων οὐκ ἦν ἐπιβῆναι τῆς πέτρας*. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1404,56: *βαλβίδες* (βλ. λ.) *οὐ μόνον αἱ ἐπὶ ἀφέσεως δρομέων γραμμαί, ἀλλὰ καὶ ὅσαι ἐν φρέασι καὶ ἄλλοις τοιούτοις ἐγκοπαὶ καὶ ἐξοχαί*.– 2) ταυτόσημον τῷ **ἐγκόλαψις** = λάξευσις, ἐγχάραξις. IG IV 1² 102,197/198 (Ἐπιδαύρου): *γραμμ[άτων ἐγκοπ]ᾶς*. Βλ. καὶ στ. 292 καὶ FD III(5)50,23 καὶ 60A15.

ἐγκουρὰς (ἀρχικῶς: **ἐν** καὶ **κουρὰς** = ὀροφή), ἡ = ἡ ἐν τῇ ὀροφῇ ζωγραφία. ΗΣΥΧ. λ. *κουράς· ἔστι δὲ ἐγκουρὰς ὀροφικὸς πίναξ*. Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *ἐγκουράδες· ... οἱ ἐν ταῖς ὀροφαῖς γραφικοὶ [προσώπων] πίνακες· ἔστι δὲ κουρὰς* (βλ. λ.) *ἡ ὀροφή, καὶ ὁ γραπτὸς πίναξ*. ΑΙΣΧ., Ἀποσπ. 142NAUCK: *ἐγκουράδι*. Πρβλ. ΑΥΤΟΘΙ ΣΧΟΛΙΑ (NAUCK, TGF 47)= ΗΣΥΧ. 2, σελ. 9: *ἐγκουρὰς δὲ ὁ γεγραμμένος Αἰσχύλος Μυρμιδόσιν· εἰ μὴ ἄρα ἰσοδυναμεῖ, ὡς κότω* (*κοτῶ* M. SCHMIDT) *καὶ ἐνεκότουν παρὰ Σοφοκλεῖ ὅπου καὶ ὁ γραπτὸς πίναξ ἐν κουράδι λέγεται γεγραμμένος*. ΑΥΤΟΘΙ, σελ. 525: *κουράς· ἡ ἐν τοῖς ὀροφώμασι* (*ὀροφήμασι* cod.) *γραφή, ὀροφικὸς πίναξ· παρὰ δὲ Αἰσχύλῳ ἐν Μυρμιδόσιν ἀμφιβάλλεται ἐν κουράδι. ἔστι δὲ ἐγκουρὰς ὀροφικὸς πίναξ*.

ἐγκριτήριος, α, ον = ὁ πρὸς ἔγκρισιν, ἐξέτασιν ἢ δοκιμασίαν χρησιμεύων. IG 4.203,12/13 (Ἰσθμοῦ 2ου μ.Χ. αἰ.): *καὶ τοὺς ἐνκριτηρίους οἴκους* (ἤτοι τὰ δωμάτια ἐν οἷς οἱ ἀγωνισταὶ ἐξητάζοντο ἢ ἐδοκιμάζοντο πρὸ τοῦ ἀγῶνος) *ἐποίησεν*.

ἐγκροστόω καὶ ἐν ἐπιγρ. **ἐνκροστόω** -ῶ (ἐκ τοῦ λατ. **incrustare**), συνώνυμον τῷ **σκουτλόω** (παραγόμενον ἐπίσης ἐκ τοῦ λατινικοῦ **scutulare**) = ἐπενδύω διὰ λεπτῆς στρώσεως ἐκ διαφόρου ὕλης, συνήθως μαρμάρου. SEG 2,698 = Hellenica 9,1950,44,7 (Ἀτταλείας): *τὴν βάσιν ἐνεκρόστωσ[εν*. Βλ. καὶ 11-12,1960,52,52,4 καὶ λ. **ἐγκρούστωσις**.

ἐγκροτοῦμαι, ῥ. = στερεοῦμαι δι' ἥλων, καρφώνομαι, προσηλοῦμαι. ΦΙΛΟΣΤΡ., β' Ἀπολλ. 2,20: *χαλκοῖ γὰρ πίνακες ἐγκεκρότηνται τοίχῳ ἑκάστῳ γεγραμμένοι*.

ἐγκρούστωσις, ἡ. Συνώνυμον τῷ **σκούτλωσις** = ἐπένδυσις διὰ λεπτῆς στρώσεως ἐκ διαφόρου ὕλης, συνήθως μαρμάρου. ROBERT, Nouv. IS 50,1.

ἐγκτίζω, ῥ. = κτίζω ἐντός, οἰκοδομῶ, ἀνεγείρω. ΗΡΟΔ. 1,165: *ἐνεκτίσαντο πόλιν*. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 328e: *Ἀλέξανδρος ὑπὲρ ἑβδομήκοντα πόλεις βαρβάροις ἔθνεσιν ἐγκτίσας*.

ἐγκτριβὴς = **ἐκτριβής**, ές. Κατὰ τὸν LATTERMANN (grB 52) **ἐγτριβὴς** θὰ εἶναι λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐγίνετο ἡ ἀπεργασία, ἤτοι ἐπὶ τῶν λίθων ἢ μαρμάρων ἐπιτυγχάνοντο λεῖαι ἐπιφάνειαι. Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Δήλου ἀπαντᾷ καὶ τὸ **ἡμιτριβὴς** ὅπερ καὶ πάλιν ὁ LATTERMANN (ἔ.ἀ. 61) ἑρμηνεύει ὡς ἐργαλεῖον δηλ. ὡς οὐσιαστικόν, ἐνῷ καὶ τοῦτο καὶ τὸ **ἐγκτριβὴς** (= ἐκτριβὴς) εἶναι προφανῶς ἐπίθετον ἀντικαταστῆσαν τὸ οὐσιαστικόν. Τὸ οὐσιαστικὸν ὤφειλε νὰ εἶναι **ἐκτριβεὺς** (ἄγνωστος ἡ λέξις παρ' ἀρχαίοις).

ἐγκύκλιος, ον = ὁ ἔχων σχῆμα κύκλου, ὁ κυκλικὸς ἢ κυκλοτερής. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.8,12: *στοὰ τὸν νεὼν περιβάλλει ἐγκύκλιος ἐς τὰ πρὸς ἕω διαλιποῦσα μόνον*.

ἐγλαβὴ (= **ἐκλαβή**), ἡ = τὸ δικαιούμενον νὰ λάβῃ τις ποσὸν ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐργολαβεῖ, (συμπεφωνημένον). IG XII(5)647,19 (Κέω): *ἀπεῖναι αὐτῷ τῆς ἐγλαβῆς τὸ πέμπτομ μέρος*.

ἐγλαμβάνω = **ἐκλαμβάνω**, ῥ. (βλ. λ.).

ἐγλιθεύω = **ἐκλιθεύω**, ῥ. (βλ. λ.).

ἐγλύω = **ἐκλύω** (βλ. λ.).

ἔγμα, τό. Καθ' ΗΣΥΧ., ἐν λ. = *ὀχύρωμα, στῦλος*.

ἐγμισθόω = **ἐκμισθόω** (βλ. λ.).

ἐγνιτρόω = **ἐκνιτρόω**, ῥ. (βλ. λ.).

ἐγρεσίοικος, ον = ὁ ἀνεγείρων οἴκους ἢ ὁ χρήσιμος καὶ κατάλληλος πρὸς ἀνέγερσιν οἴκων. ΜΑΝ. 4,325: *λαοτόμους τε πέτρης σκληρώδεος ἐγρεσιοίκους*.

ἔγρυσις = **ἔκρυσις** (βλ. λ.).

ἐγτρίβω = **ἐκτρίβω**, ῥ. (βλ. λ.).

ἐγφορέω = **ἐκφορέω**, ῥ. (βλ. λ.).

ἐγχαλίδες. Καθ' ΗΣΥΧ. λ. = *διαπεπερασμένοι ἧλοι*.

ἐγχαραγή, ἡ = ἐντομή, χάραγμα. ΑΠΟΛΛΟΔ., Πολιορκ. 43,20: *συναρμόζονται δὲ ... δι' ὀλίγης ἐγχαραγῆς ἐπιδεσμούμενα σχοινίοις*.

ἐγχαράσσω (καὶ **ἐνχαράσσω**), ῥ. = χαράσσω τι ἐπί τινος, ποιῶ ἐντομήν, σκαλίζω ἢ σμιλεύω. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 14,53: *κίων μάρμαρος ἐκ λευκοῦ ἀνεστήλου κατὰ κεφαλῆς ὡς οἷα καὶ κιονόκρανον μαρμάριον πίνακα, στίλβοντα ἡλιῶδες, ᾧ σταυροῦ τύπος τίμιος ἐγκεχάρακτο*. IG II 1²(2)1088,45 (Ἀττικῆς): *ψήφι]σμα ἐνχαράξαι λίθ[ῳ*. ΑΥΤΟΘΙ IX(1) 61,54 (Φωκίδος): *τὰ δὲ σημεῖα καὶ τοὺ[ς] ὅρους τῆς μετρήσεως ἐνχαράξουσι κο[ι]νῇ*.

ἐγχώννυμι, ῥ. = 1) καλύπτω διὰ χώματος, γεμίζω μὲ χῶμα. ΠΟΛΥΒ. 4.40,4: *χρόνῳ γε μὴν ὁλοσχερῶς ἐγχωσθήσεσθαι τήν τε Μαιῶτιν καὶ τοῦτον*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 4,22: *τὸν Ἡρακλέα λέγεται τὸν μὲν ἔκρουν ἐγχῶσαι*. ΑΠΠ., Ἐμφ. 2,75: *τὸ τεῖχος ἤρειπτον... καὶ εἰς τὴν τάφρον αὐτὸ ἐνεχώννυον*. ΑΥΤΟΘΙ, 4,111: *τόν τε χάρακα ἀνασπῶν καὶ τὴν τάφρον ἐγχωννύς*. 5,36. - Ὁ ΑΥΤΟΣ, Λιβ. 97: *ἐγχώσων τε τὴν τάφρον καὶ βραχὺ ἐπιτείχισμα*. IG II 1²(1) 244,82 (Ἀττικῆς): *[τ]ὴν λατύπην τὴν ἐγκεχωμένην*.– 2) ἐπιφέρω ἔγχωσιν ποταμοῦ, τάφρου κτт. διὰ χώματος ἢ ἄλλης ὕλης. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,42. IdD 409A10: *ἐγχῶσαι τὸν ποταμόν*.

ἐγχώριος, α, ον = ὁ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ εὑρισκόμενος ἢ κατασκευαζόμενος, ὁ ἄνευ ἰδιαιτέρας τινὸς τεχνοτροπίας, ὁ ἐντόπιος καὶ κατ' ἐπέκτασιν ὁ πρόχειρος. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11.4,6: *διὰ δόμων λιθίνων βία τε ξεστῶν τριῶν καὶ ξυλίνου δόμου ἑνὸς ἐγχωρίου*. ΠΔ(Ο'), Ἔσδ. Α' 6,24: *οἶκον... οἰκοδομῆσαι, ... οὗ τὸ ὕψος πηχῶν ἑξήκοντα, πλάτος πηχῶν ἑξήκοντα διὰ δόμων λιθίνων ξυστῶν τριῶν, καὶ δόμου ξυλίνου ἐγχωρίου καινοῦ ἑνός*. Ὑποπτεύομεν, ὅτι τὸ **ἐγχώριος** εἶναι κακὴ ἀνάγνωσις ἀντὶ τοῦ **ἐγχώρυγος**, βυζ. (βλ. λ.), δηλ. «τοῦ μετ' ἀσβέστου».

ἔγχωσις, ἡ = πρόσχωσις, κάλυψις δι' ἰλύος, χώματος ἢ ἄλλης ὕλης. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελ. 100,24: *αἱ ἐγχώσεις τῶν τάφρων*.

ἐγχωστήριος, ον = ὁ εἰς ἔγχωσιν κατάλληλος ἢ χρήσιμος. ΑΠΠ., Ἐμφ. 5,36: *ἐφέρετο δὲ καὶ τάφρων ἐγχωστήρια ὄργανα καὶ πύργοι πτυκτοὶ σανίδας ἐς τὰ τείχη μεθιέντες*.

ἐδαφιαῖος, α, ον = ὁ ἐπὶ ἢ μέχρι τοῦ ἐδάφους ἐκτεινόμενος. ΤΖΕΤΖ., Ἱστ. 3,211: *τοῦ οἴκου πᾶσαν μάρμαρον αὐτῆς ἐδαφιαίαν ἄρδην ἐξανασπάσασα*.

ἐδαφίζω, ῥ. = 1) ἐξομαλίζω, ἰσοπεδῶ ἔδαφος ἢ δάπεδον. ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 9.3,1: *ὅταν κατασκευάσωσιν ὁμαλῆ τόπον, ὥσπερ ἅλῳ ποιήσαντες... καὶ ταύτην ἐδαφίσωσι*. ΑΥΤΟΘΙ 4,4 (Φ. Αἴτ. 4.8,2): *τὸ ἔδαφος μόνον ἠδαφίσθαι*.

ΠΟΛΥΒ. 6.33,6: *τὸν περὶ τὴν σκηνὴν τόπον ἠδάφισαν.*– 2) κατεδαφίζω, κατακρημνίζω, καταστρέφω. ΗΣΥΧ. ἐν. λ. *ἐδάφισαν, κατέβαλον... ἐδαφίσθησαν· εἰς ἔδαφος ἀνηρέθησαν.* IG XI 2,158A,66 (Δήλου): *τὸν οἶκον τὸν Δήλιον ἐδαφίσαντ[ι.* 175Aa3: *[ἐ]δαφίσαντι καθαρ.* 199A85: *τὸ Διοσκούριον ἐδαφίσαι.* 110: *ἐγλαβόντι ἐδαφίσαι τὸ σφ[αι]ριστήριον.* 219A27. IdD 354,62: *τὸ]πρόπυλον ἐδαφίσαντι.* ΚΔ., Λουκ. 19,44. ΠΔ(Ο΄), Ψαλμ. 136,9. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,82 (324,19 Βόννης): *οἶκον ἠδαφισμένον σχεδὸν κατάλληλον τοῦ πρῴην ἐδείματο.* 94 (340,15): *ἠδαφισμένον ναόν.* SOC 23,2/3: *τῆς πόλεως ἐδαφισθείσης μετὰ καὶ των τειχῶν ἵστασθαι τὸ πυργίον ἐκεῖνο τῆς πόρτης.*

ἐδαφικός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γῆν. P Lond. 2.163.19 (1ου μ.Χ. αἰ.) *ἐ. ἔργα.*

ἐδαφιστήριον, τὸ = ἐργαλεῖον δι᾽ οὗ ἐδαφίζουσι (πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ βαρέος κοπάνου καὶ σήμερον πολλάκις χρησιμοποιουμένου διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν μαλακοῦ ἢ νεοσκαφέντος ἐδάφους). ΗΣΥΧ. λ. *λίστριον· ξυστήρ, σκαφίον, πτύον σιδηροῦν· ὁμάλιστρον· ἔνιοι ἐδαφιστήριον.*

ἔδαφος, τό. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. (σελ. 215). = 1) τὸ ἐφ᾽ οὗ πατεῖ τις, ἡ γῆ, τὸ χῶμα καὶ ἰδίᾳ ὁ ἰσοπεδωμένος ἢ ὡμαλισμένος χῶρος, τὸ ἄλλως λεγόμενον **δάπεδον** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *ἐπ᾽ ἐδάφους· ἐπὶ γῆς.* Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *ἐν δαπέδῳ· ἐν τῷ ἐδάφει.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἔδαφος· γῆ.*– 2) τὸ δάπεδον ναῶν, οἴκων, αὐλῶν ἐστεγασμένων ἢ λιθοστρώτων καὶ μή. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80: *καλοῖτο δ᾽ ἂν τὸ μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ἔδαφος, τὸ δ᾽ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη.* ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1692,59: *δάπεδον καὶ νῦν* (λ, 420) *ἴσως τὸ τοῦ μεγάρου ἔδαφος εἶπεν.* ΑΥΤΟΘΙ, 1933,41: *δάπεδον δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ὑπόστεγον ἔδαφος, ὡς δηλοῖ τὸ «δάπεδον δόμοιο» πρὸς διαστολὴν ῥηθὲν τοῦ αἰθρίου.*– 3) βάσις, θεμέλιον. ΘΟΥΚ. 1,10. 3,68. 4,101. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,7. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.10,13. ΘΕΟΦ., Χρον. 272,12 (Βόννης). ΘΕΟΦ. ΣΥΝ., 5,80 (323,12 Βόννης). 86 (328,15).– 4) κατώφλιον. ΦΩΤ., Λεξ. Συν. λ. *οὐδὸς* (R. PORSONUS 358,9): *φλιά. βατήρ· τὸ κάτω τῆς θύρας ἢ ἔδαφος ἢ βαθμός.* Καὶ μὲ τὰς τέσσαρας σημασίας αὐτῆς ἡ λέξις εἶναι λίαν γνωστὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γραμματείαν καὶ τὰς ἐπιγραφάς.

ἐδέθλιον, τὸ (βλ. καὶ **ἔδεθλον**) = κατοικία, οἴκημα. ΚΑΛΛ., Ὑμν. Ἀπόλλ. 2,62 (R. PFEIFFER): *δείματο μὲν κεράεσσιν ἐδέθλια.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ὕμν. εἰς Δῆλον 4,228: *ὑπὸ χρύσειον ἐδέθλιον ἷζε κύων.* ΑΠΟΛ. ΡΟΔ. 4,630: *ἵνα τ᾽ εἰσὶ πύλαι καὶ ἐδέθλια Νυκτός.* ΚΔ., Ἰω. 44,23: *ἔδραμεν εἰς Καναναῖον ἐδέθλιον.* NONN., Διον. 13,369: *τικτομένης ναίοντες ἐδέθλια γείτονα Μήνης.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 159 (Βόννης): *ἐδέθλια νηοῦ.* 174: *ἐδέθλιον ἄντρον.*

ἔδεθλον, τὸ = θεμέλιον, βάσις, **ἔδαφος** (σνκδ. οἴκημα, ἱερόν, ναός· βλ. καὶ λ. **ἐδέθλιον**). ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 776: *τὰ χρυσόπαστα δ᾽ ἔδεθλα σὺν πίσω χερῶν.* ΑΝΤΙΜ., Ἀπόσπ. 28, παρὰ ΠΑΥΣ. 8.25,4: *Δήμητρος τόθι φασὶν Ἐρινύος εἶναι ἔδεθλον.* ΚΑΛΛ., Ἀπόσπ. 73. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 987: *δηώσαντες ἐν ναῷ θεᾶς τοὺς πρόσθ᾽ ἔδεθλον* (sic) *Ξουθίδας ᾠκηκότας.* ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 4,331: *ἱερὸν ἔσκεν ἔδεθλον.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 169 (Βόννης): *ὑπὲρ κρηπῖδος ἐδέθλων.* ΖΩΝΑΡ. 613. SIG³ 364,20 (Ἐφέσου 3ου π.Χ. αἰ.): *οἱ δὲ ἠρημένοι γράψαντες εἰς λευκώματα παραδότωσαν τοῖς νεωποίαις θεῖναι ἐπὶ τὸ ἔδεθλον* (ἐνν. τὸν ναὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος). Διὰ τὴν λέξιν βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. ἔδαφος (σελ. 215).

ἕδος, τὸ (σκρ. **sad**-ἑδ. – λατ. **sēdēs**). Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, ἔ.ά., λ. (σελ. 215). EBELING, Lex. H., λ. (1,341b). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ἕδραν, ἕδρασμα ἢ κάθισμα. ΗΣΥΧ. ΣΟΥ(Ι)Δ. ΜΕτυμ. λ. - ΟΜ., Ἰλ. Α, 534. Ψ, 204. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 2,429.– 2) διαμονήν, κατοικίαν (ἰδίως ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν). ΜΕτυμ. λ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,66. ΟΜ., Ἰλ. Δ, 406. Ε, 360. ΑΙΣΧ., Ἀπόσπ. 470. ΣΟΦ., Ἠλ. 1374. ΘΕΟΚΡ. 7,116. VITR. 8.3,23 (ἐπίγραμμα).– 3) σνκδ. ναόν. ΗΣΥΧ. λ. *ἕδος = ἱερόν... τέμενος.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. = *ἱερόν, ναός.* ΜΕτυμ. λ. (βλ. καὶ ΤΙΜ., Λεξ.) = *σημαίνει καὶ τὸ ἄγαλμα καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἵδρυται· καὶ ἕδη τὰ ἱερά.* ΑΙΣΧ., Πέρσ. 404. ΠΛΑΤ., Φαίδ. 111Β. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 51,1. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 105 (Βόννης). IG II 3² (1)3177,3 (Ἀττικῆς). – 4) θεμέλιον, βάσιν, **ἔδαφος** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *ἕδος· ἔδαφος, γῆ... ἢ βάσις.* Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *ἕδη· τὰ ἱερὰ τὰ ἐδάφη ἐκ τοῦ ἕδος.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἕδος: ἔδαφος.* ΜΕτυμ. λ. *ἕδος... σημαίνει καὶ τὸ ἔδαφος.* ΟΜ., Ἰλ. Ω, 144. ΗΣΙΟΔ., Θεογ. 117. Παλ. Ἀνθ. Παράρτ. 374,6. – 5) ἄγαλμα. BEKKER, AG 246,3: *ἕδος· αὐτὸ τὸ ἄγαλμα.* ΗΣΥΧ. λ. *ἕδος... ἱερόν, ἄγαλμα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἕδος: τὸ ἄγαλμα, καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἵδρυται.* ΜΕτυμ. λ. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 872,61: *ὅτι δὲ ἕδος λέγεται καὶ τὸ ἵδρυμα καὶ τὸ ἄγαλμα, ὁ Παυσανίας φησί.* ΙΣΟΚΡ., Πανηγ. 73b. ΝΙΚΟΚΛ. 28c. ΑΝΤΙΦΩΝ, ΛΥΚ. 147,43 (168,17). ΞΕΝ., Ἑλλ. 1.4,12. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,69.– ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *ὁ δὲ Φειδίας εἰργάζετο... τὸ χρυσοῦν ἕδος.*

ἕδρα (ἰων. **ἕδρη**), ἡ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. ἕδος (215). EBELING, Lex. H., λ. (1,341) = 1) σύνολον ἢ σειρὰ καθισμάτων. ΟΜ., Ὀδ. γ, 7.– 2) κάθισμα, θρόνος. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 3,90. – 4,121: *τοὺς δ᾽ ἀναβασμοὺς καὶ βάθρα καὶ ἕδρας καὶ ἑδώλια* (ἐνν. τοῦ θεάτρου). ΟΜ., Ἰλ. Β, 99. Ὀδ. γ, 429. θ, 16. – Ἐν Ἰλ. Θ, 162 καὶ ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 8.1,39 ἡ λέξις σημαίνει κάθισμα τιμῆς, πρωτοκαθεδρίαν.– 3) βάσις, θεμέλιον, ὑπόβαθρον. ΗΣΥΧ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΗΡΟΔ. 4,92. ΠΛΟΥΤ., Δημ. 21. Ἠθ. 436Α. ΠΑΥΣ. 10.16,2. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 57,21. ΛΟΥΚ. π ΣΘ 30. ΓΡΗΓ. NAZ., ὁμ. 18, MIGNE, PG 35,1057A. = ST 22,71,1. MAMA 8, ἀριθ. 375,3/4: *τὸ ἔργον ἀπὸ ἕδρας ἕως τοῦ ἐπάνω θόλου... ἀνα[σ]τήσαντες.*– 4) ἐν ἐπιγραφαῖς ἡ λέξις σημαίνει ἄλλοτε τὴν κάτω ἐπικαθημένην ἐπιφάνειαν τῶν λίθων μιᾶς στρώσεως καὶ ἄλλοτε τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τοῦ ὑποκειμένου λίθου ἤτοι τὴν βάσιν ἔνθα ἡ ἕδρα ἀκκουμβᾷ. IG I² 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XIII, Col. I, σελ. 380,5.6. IG II 2², (1)1670,6 (Ἐλευσῖνος): *τὰς ἕδρας καὶ τὸς ἀρ[μός.* ΑΥΤΟΘΙ, 1671,47: *καὶ [τὰ]ς ἕδρας καὶ τὰ[ς] ἐφέδρας θή[σ]ει ἀστ[ραφεῖς].* 49: *καὶ κατακρούσε[ι] τὸν [λίθον] ἔ[κασ]τον εἰς ἕδραν* (ἕδραν σημαίνει ἐνίοτε τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν ἐφ᾽ ἧς ἀκκουμβᾷ ἡ ἐφέδρα ἤτοι ἡ κάτω ἐπιφάνεια τοῦ ἀνωτέρου λίθου). Βλ. καὶ στ. 1678a5 (Ἀθηνῶν): *καὶ καθιε[ῖ εἰς ἕδραν ὁμοίως πανταχῆ.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,62 (Ἀμφιαρείου). ΑΥΤΟΘΙ, 45,37.41.43.– IG VII 4255,13.18 (Βοιωτίας): *ἐπιθήσει ἐπὶ τούτων ἐξειργασμένους τῶν λίθων τὰς ἕδρας ὀρθὰς καὶ ἀστραφεῖς.* 22.26. ΑΥΤΟΘΙ XII(2)10,18 (Λέσβου). 11,21.22. ΚΟΝΤΗΣ, ΑΕ 1937(Β) 483B4 (Μυτιλήνης). IdD 500A5. 505,17. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,120. 120,7.123,2. 140,1.152.154 καὶ ἰδίᾳ 152,3.5. καὶ 211. EBERT, FgrB 48. MARQUAND, Gr. Archit. 344. MUGLER, Dict. Htgg., λ. (159).– 5) τόπος διαμονῆς, οἰκητήριον. ΠΙΝΔ., Ὀλ. 7,76. ΛΥΚ. Αλεξ. 445.960.– 6) βωμός, ἱερόν, ναός. ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 596: *ἐν θεῶν ἕδραις.*

ἑδράζω καὶ **ἑδράζομαι**, ῥ. = καθίζω ἢ τοποθετῶ τι στερεῶς ἐπί τινος. ΗΣΥΧ. λ. *ἕδρασεν, ἐκάθισεν.* ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., π συνθ. ὀν. 40,10R: *ποίῳ δεῖ λίθῳ τε καὶ ξύλῳ καὶ πλίνθῳ ποῖον ἁρμόσαι λίθον ἢ ξύλον ἢ πλίνθον, ἔπειτα πῶς τῶν ἁρμοζομένων ἕκαστον καὶ ἐπὶ ποίας πλευρᾶς

ἑδράσαι. ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ. 236,7: *ἡδρασμένος θεμελίοις τρισί*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΚΛΗΜ., Παιδ. 177,28 (ed. OTTO STÄHLIN, 328,7). ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (140,14, Βόννης). Didyma II 32,12: *ἤρθη [τὸ] ὑπέρθυρον καὶ ἡδράσθη ἐπὶ τῶν στα[θμ]ῶν*. 16: *καὶ τὸ μὲν ἀντίθεμα ἀπηργάσθη καὶ ἤρθη καὶ ἡδράσθη*. Βλ. καὶ HAUSSOULLIER, ἐν RdPhil 22,1898,45.– 2) ἱδρύω. ΙΟΥΛΙΑΝ., λόγ. 5.165Α. ΠΡΟΚΛ., Εἰς Εὐκλ. 1,86,8. 89,27. 90,20. ΤΖΕΤΖ., Ἱστ. 1,22: *ὅπως βωμὸς Ἀπόλλωνος πάγχρυσος ἑδρασθείη*. 2,306: *πόλιν ἑδράσας*.

ἑδραῖος, α, ον = σταθερός, ἀσφαλής, ἀκίνητος ἢ ἀσάλευτος. ΗΣΥΧ. λ. *ἑδραῖον· βάσιμον, στερεόν*. ΠΛΑΤ., Τίμ. 59D: *τὰς βάσεις ἧττον ἑδραίους οὔσας*.

ἑδραιόω -ῶ, ῥ. = 1) κάμνω τι **ἑδραῖον** (βλ. λ.), ἤτοι (ΗΣΥΧ. ἐν λ.)· *βάσιμον, στερεὸν* = στερεώνω. ΗΡΩΔ. 1,453. ΙΩ. ΚΛΙΜ. 17,34: *στύλους ἑδραιώσαντες*. ΕΠΙΦ. 1,512c: *οἶκος ἡδραιωμένος*. ΑΥΤΟΘΙ, 932b (μτφρ.): *ἡδραίωται ὁ θεμέλιος*.– 2) ἀσφαλίζω, ὀχυρώνω. ΕΠΙΦ. 1,364d: *τὴν ὁδὸν καλῶς ἡδραιωμένην*.

ἕδραμα = **ἕδρασμα**, τό.

ἕδρασμα (καὶ **ἕδραμα**). Συνώνυμον τῷ **ἕδρα** = κάθισμα, ἑδώλιον. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΣΟΦ., Ἠλ. 1393: *ἑδώλια, ἑδράσματα*. ΕΥΡΙΠ., Ἀπόσπ. 305: *ξεστὸν ὄχθον Δαναϊδῶν ἑδρασμάτων*. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,81 (Βόννης 324,8): *οἴκῳ... ἑκατέρωθεν πυργώσας ἑδράσμασι*. P Mag. Par I, 1153. IG IV 1² 121,115 (Ἐπιδαύρου): *ἐπὶ ἑδράσματός τινος καθίζε*.

ἑδωλιάζω, ῥ. = κατασκευάζω φυσικὰ ἢ τεχνητὰ **ἑδώλια** η ἰκριώματα ξύλινα χρησιμεύοντα ὡς καθίσματα τῶν θεατῶν εἰς τὸ θέατρον. BEKKER, AG 259,32 (βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ., ΜΕτυμ. λ.): *ἑδωλιάσαι καὶ ἰκριῶσαι: ἔστι δὲ τὸ μὲν ἑδωλιάσαι οἱονεὶ συνθεῖναι ἔκ τινων ξύλων ἁπλῶς πρὸς τόπον τινὰ συντεθέντων*. ΛΥΚΟΥΡΓ., Ἀπόσπ. 2: παρὰ ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,121: *τοὺς δ' ἀναβαθμοὺς καὶ βάθρα καὶ ἕδρας καὶ ἑδώλια, καὶ ἑδωλιάζειν τὸ συγκαθίζειν*. IG XI 2,287A81 (Δήλου): *ἐργάταις ἑδωλιάσασιν*. Πρβλ. καὶ λ. **ἰκριόω**, 2.

ἑδώλιον, τὸ = 1) κυρίως κάθισμα τοῦ θεάτρου ἢ τὸ σύνολον τῶν εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου καθισμάτων αὐτοῦ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,47: *τοὺς δ' ἀναβασμοὺς καὶ βάθρα καὶ ἕδρας καὶ ἑδώλια* (ἐνν. τοῦ θεάτρου). ΑΥΤΟΘΙ 4,132: *αἱ δὲ χαρώνιοι κλίμακες κατὰ τὰς ἐκ τῶν ἑδωλίων καθόδους κείμεναι*. Βλ. καὶ R. PATRUCCO, Lo Stadio di Epidauro, Firenze 1976, σελ. 58, fig. 19.– 2) κάθισμα, πᾶν κάθισμα καὶ σνκδ. οἰκητήριον, κατοικία. ΗΣΥΧ. λ. *ἑδώλια· τὰ τῆς νεὼς ζυγά, ἐφ' ὧν οἱ ἐρέσσοντες καθέζονται· μεταφορικῶς καὶ τὰ τῆς οἰκίας ἕδρια*. Βλ. καὶ ΜΕτυμ. λ. – ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 455: *πωλικῶν θ' ἑδωλίων <μ> ὑπερκόπῳ δορὶ ποτ' ἐκλαπάξαι*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Χοηφ. 71: *νυμφικῶν ἑδωλίων*. ΣΟΦ., Ἠλ. 1393: *ἀρχαιόπλουτα πατρὸς ἑδώλια* (ἐνν. οἰκήματα).

ἔθριον = ἀνορθόγραφος γραφὴ τοῦ **αἴθριον** (βλ. λ.). Sammelb. 4,7260 iv 2: *μέρη πατρ<ι>κῆ(ς) οἰκ(ίας)*.

εἰδοφόρος, ὁ (πρβλ. καὶ τὰ **ζῳφόρος** καὶ **κοσμοφόρος**) = τὸ μέρος τοῦ ἐπιτυμβίου μνημείου ὅπερ εἶχε τὴν εἰκόνα ἢ τὸ ὁμοίωμα τοῦ θανόντος. IdD 442B232: *τῶν] παρακειμένων λίθων τοὺς εἰς τὸν εἰδοφόρον καὶ τοὺς στατο[ύς*. CIG 2840 (LF, LW 1637. MAMA VIII, ἀριθ. 560. Glotta 50,1972,68/69): *εἰς δὲ τὴν ὑπὸ τῇ σορῷ ἐν τῷ εἰδοφόρῳ εἰσώστην καὶ τὰς ἐν τῷ βωμῷ κηδευθήσονται* κλπ.

εἰκοσάκλινος (καὶ **εἰκοσίκλινος**), ον = ὁ ἔχων ἢ ὁ δυνάμενος νὰ περιλάβῃ εἴκοσι κλίνας. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1273,35: *εἰκοσίκλινον εἶχεν οἶκον ἐπιτήδειον πρὸς τὰς ὑποδοχάς. εἰκοσάπηχυ δέ, φασιν εἰπεῖν καὶ εἰκοσάκλινον οὐ χρῇ, κἂν ἔδοξε τοῖς ὕστερον οὕτω λέγειν, οἱ καὶ πεντάκλινον καὶ τοιαῦτά τινα λέγουσι*. ΑΝΤΙΓ. (παρ' ΑΘΗΝ. 12,548a): *εἰκοσάκλινον οἶκον*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. I,49: *οἶκον εἰκοσίκλινον*.

εἰκοσάπηχυς (καὶ **εἰκοσίπηχυς**), υ = ὁ ἔχων μῆκος εἴκοσι πήχεων. ΕΥΣΤΑΘ., ἔ.ἀ. – ΗΡΟΔ. 3,60: *ἄλλο ὄρυγμα εἰκοσίπηχυ βάθος ὀρώρυκται*.

εἰκοσάστεγος, ον = ὁ ἔχων εἴκοσι στέγας ἤτοι ὀρόφους. ΑΘ., μηχ. 12,4.

εἰκών, ἡ = γραπτὴ (ζωγραφικὴ) – λιθίνη, ξυλίνη, χαλκῆ κτλ. –, ἐγκαυστικῶς ἢ ἄλλως ἐζωγραφημένη, ἢ γλυπτὴ ἀπεικόνισις (ἀνδριὰς περίοπτος ἢ ἀνάγλυφος). Ἡ λέξις ταυτόσημος τῷ **γραφὴ** καὶ **γραπτὸς** (βλ. λ.). ΕΥΡΙΠ., Ἀπόσπ. 764 NAUCK (= ΓΑΛ. 12,376): *γραπτοὺς τ' ἐν ἀετοῖσι πρόσβλεψον τύπους*. Πρβλ. λ. **τύπος** καὶ **πίναξ**. PLIN. nat. 35,90. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 806d. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δημοσθ. 30. Μάριος 2. ΗΡΩΔ. 7.2,15. – ΠΑΥΣ. 5.6,4: *τῆς Πεντέλησίν ἐστι λιθοτομίας εἰκὼν ἐπὶ τῷ τάφῳ*. ΠΔ(Ο΄), Ἠσ. 40,19.20. Ἰεζεκ. 23,14. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (146,1 Βόννης). 6,24 (451,10).

εἰλάτινος, η, ον. Ἐπικ. τύπος τοῦ **ἐλάτινος** (βλ. λ.). ΟΜ., Ἰλ. Ω, 454: *ἐπιβλὴς εἰλάτινος*. Ὀδ. ο,289: *ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης*. ΑΥΤΟΘΙ, τ, 38 (πρβλ. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1854,42: *εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες*).

εἴλημα, τὸ (ἀρχ. – *βυζ.*). Πᾶν τὸ κυλινδρικόν, σπειροειδὲς ἢ ἑλικοειδές. Εἰδικῶς ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) κυλινδρικὸν θόλον (κν. καμάραν). CIG II 2782,30 (Καρίας): *τὰς λευκολίθους παραστά[δ]ας καὶ τὸ κατ' αὐτῶν εἴλημα μετὰ τῆς γλυφῆς*. AA 19,8 = SBBerlin 1,1904,83,5 (Μιλήτου): *τὰ εἰλήμα[τα] [κ]αὶ τὰ τετ[ρ]άετα κατὰ τῶν κειόνων περιειλῶσιν καὶ ἐνέγκουσ[ιν ἢ] ἄλλην ἐργοδοσίαν σκέπτωνται*. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 27,24. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. ἐν MIGNE, PG 46,1093. ΜΑΛ., Χρον. 232,20 (Βόννης). ΑΥΤΟΘΙ, 490,4/5, MIGNE, ἔ.ἀ. 97,709A: *κατηνέχθη δὲ καὶ τὸ λοιπὸν μέρος τὸ ἀπομεῖναν καὶ αὐτὰ τὰ εἰλήματα*. 495,13 = ἔ.ἀ. 716B. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1.21,24 (VOGT). Ὁ ΑΥΤΟΣ, 3.138,14 (Βόννης): *ἐπάνω τῶν εἰλημάτων ἐκείνων διόροφα καὶ τριόροφα*. ΚΩΔΙΝ., Οἰκοδ. ἁ Σ (PREGER, ἐν ByzZ 10,1901, 462-463) 94,7. Βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΝ, βασιλικὴ 2, σελ. 240,1. – 2) κλίμακα ἑλικοειδῆ, κοχλίαν. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 131,11 REISKE.– 3) τόξον γεφύρας. ΜΑΛ., Χρον. 339,8 (Βόννης): *μαρμαρώσας δὲ ἐπάνω τῶν εἰλημάτων τοῦ χειμάρρου*.

εἰληματικός, ή, ὸν (*βυζ.*) = ἀψιδωτός, θολωτός, καμαροσκεπής. ΠΟΡΦ. 3.137,22 (Βόννης): *ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ* (τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Δόμνου) *ὑπάρχουσιν εἰληματικαὶ καμάραι, αἵτινες ὑπῆρχον φυλακαὶ ἐν αἷς τοὺς παρ' αὐτοῦ βασανιζομένους ἁγίους ἐναπέκλειεν ἀπηνῶς*. 138,11: *εἰληματικὰς ἐγεῖραι καμάρας*. 139,10: *ὁ δὲ ναὸς αὐτοῦ* (τοῦ ἁγ. Τρύφωνος) *ἐστιν εἰληματικὸς* (ὁ NIEBUHR ἡρμήνευσε Templum rotundum est ἐν ᾧ δὲν πρόκειται περὶ θόλου ἀλλὰ περὶ καμαροσκεποῦς ναοῦ). 22: *ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ναὸς πλησίον αὐτοῦ εἰληματικός*. Βλ. καὶ 140,1-2.

εἴλησις, ἡ (*βυζ.*) = ὁ θόλος. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1096B: *τῆς εἰλήσεως τὸ σχῆμα τοῦ ὀρόφου ἐκ πλατέος εἰς ὀξὺν σφῆνα κατακλειούσης*. ΑΥΤΟΘΙ, 1097B: *καὶ τὴν ἀνυπόσκευον εἴλησιν ἐπισταμένους*, δηλ. τὴν ἄνευ ξυλοτύπων ἐκτέλεσιν κυλινδρικῶν ἢ ἡμισφαιρικῶν θόλων (θολοδομίαν).

εἰλήσω, ῥ. (*βυζ.*) = ζευγνύω θολωτὴν γέφυραν, γεφυρόω. ΜΑΛ. 339,2 (Βόννης): *καὶ εἰλήσας ἀψίδας ἐπάνω τοῦ λεγομένου Παρμενίου χειμάρρου ποταμοῦ*.

εἱλητός, ή, όν (*βυζ.*) = θολωτός, ἀψιδωτός, κν. καμαρωτός. ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΡΗΤΗΣ, ἐν MIGNE, PG 97.1304A: *εἱλητὸς ναὸς* (πρβλ. καὶ τὸ εἱλητὸν = τὸ συμπτυσσόμενον κυλινδρικῶς χγφ. ἢ πάπυρος).

εἱρεθύρη, ἡ. Καθ' ΗΣΥΧ. λ. = *ὀρσοθύρα, ὁ στροφεύς.*

εἰσαγωγή, ἡ = κατασκευὴ διὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ὕδατος, ὑδραγωγεῖον. ΣΤΡΑΒ. 5.3,8 (σελ. 235). ΚΕΔΡ., σύντΙ 1. 496,4 (Βόννης): *ναούς τε θαυμασίους καὶ λουτρὰ καὶ ὑδάτων εἰσαγωγὰς κατασκευασάμενος.* IG Rom. III 804: *εἰς τ[ὴν τ]οῦ ὕδατος εἰσαγ[ω]γ[ήν].*

εἰσέχω (ἀντίθ. τοῦ **ἐξέχω**), ῥ. = ἐκτείνομαι ἢ εἰσχωρῶ, ἐντός τινος, εἰσδύω. ΗΡΟΔ. 3,78: *ἦν γὰρ δὴ θάλαμος ἐσέχων ἐς τὸν ἀνδρεῶνα.*

εἰσένεκτον, τὸ = ἐπιτάφιος θάλαμος. MAMA 4,85. 7,323. Glotta 50,1972,69-70.

εἴσοδος (καὶ **ἔσοδος**), ἡ = 1) ἡ ἕνεκα διαφόρων φυσικῶν αἰτίων καθωρισμένη ἢ τεχνητῶς, δι' ἐμπορικούς, στρατιωτικοὺς ἢ ἄλλους λόγους, γενομένη ὁδός, ἔμβασις, κν. ἔμπα, ἐμπασιά. ΟΜ., 'Οδ. κ, 90. ΠΛΟΥΤ., 'Αλέξ. 16. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 15.10,1. 'Ιουδ. Πόλ. 5.8,2. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.7,3.– 2) τὸ μέρος διὰ τοῦ ὁποίου ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ τις εἴς τινα κλειστόν, ἰδίᾳ ᾠκοδομημένον χῶρον. 'Η λέξις εἰς κοινὴν χρῆσιν παρὰ συγγραφεῦσι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς.– 3) μέρος τοῦ θεάτρου, δι' οὗ εἰσήρχετο ὁ χορὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἡ ἄλλως λεγομένη **πάροδος** (βλ. λ.). ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *παρασκήνια... ὁ δὲ Δίδυμος τὰς ἑκατέρωθεν τῆς ὀρχήστρας εἰσόδους οὕτω φησὶ καλεῖσθαι.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 326. Ὄρν. 296. – ΣΧΟΛΙΑ, ἔ.ἀ.: *εἴσοδος δὲ λέγεται, ᾗ ὁ χορὸς εἴσεισιν ἐν τῇ σκηνῇ.* IG XI 2,142,27 (Δήλου): *τὴν εἴσο[δον τὴν] τοῦ θεάτρου.* IdD 290,176: *ἐργολαβήσαντι τὴν εἴσ[οδον τοῦ] [θεάτρου.* 179: *ἐπανελέσθαι κερκίδας δύο τὰς παρὰ τὴν εἴσοδον.* – 4) *βυζ.* = θύρα προθέσεως. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 365,17 (Βόννης): *οὐ κατῆλθεν ἐν τῇ εἰσόδῳ.* ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,28 (1.159,24 Βόννης): *νῦν δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ ἄλλα πάντα ἐκτελεῖ μέχρι τῆς εἰσόδου, καθὼς εἴρηται εἰς δὲ τὴν εἴσοδον εἰσέρχεται εἰς τὸ βῆμα ἔνδον καὶ προσκυνοῦσι τὴν ἁγίαν τράπεζαν.* Βλ. καὶ 1,48 (1,246,3). 2,33 (1,632,9).

εἰσοικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ εἰς τὸ ἔσω μέρος. ΘΟΥΚ. 2,75: *ἐσῳκοδόμουν ἐς αὐτὸ* (τὸ τεῖχος) *πλίνθους ἐκ τῶν ἐγγὺς οἰκιῶν καθαιροῦντες.*

ἐκάθαρσις, ἀντὶ τοῦ **ἐκκάθαρσις** (βλ. λ.).

ἑκατόμπεδος, ον = ὁ ἔχων ἑκατὸν ποδῶν μῆκος. ΟΜ., 'Ιλ. Ψ, 164. ΠΙΝΔ. 1,6(5),22.– ΘΟΥΚ. 3,68: *καὶ νεὼν ἑκατόμπεδον λίθινον ᾠκοδόμησαν,* τοῦ ὁποίου ἡ μακρὰ πλευρὰ εἶχε μῆκος 100 πόδας. ΠΟΛΥΒ. 6.29,7: *ἑκατομπέδου διαστήματος.* ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 1, σελ. 360=643: *μετὰ ταῦτα ἐχωροῦμεν ᾗ τὸ Λύκειον καὶ νεώς τις ἐξεδέχετο πάνυ μέγας καὶ καλός, οὐχ ἧττον ἢ ἑκατόμπεδος.* ΑΘΗΝ. 12,529b: *οἴκημα ἑκατόμπεδον ἐκ ξύλων.* ΕΡΑΤΟΣΘ., σφ. καὶ κυλ. 20. IG XIV 645, II 24.38.42 (*ἑκατόμπεδος ὁδός*). – Τὸ οὐδ. (**ἑκατόμπεδον**) ὡς οὐσ. – 'Εκαλεῖτο οὕτω ὁ ἐπὶ τῆς 'Ακροπόλεως τῶν 'Αθηνῶν ἀρχαϊκὸς ναὸς τῆς 'Αθηνᾶς (οὗ τὰ ἐρείπια εὑρίσκονται μεταξὺ Παρθενῶνος καὶ 'Ερεχθείου). BEKKER, AG 247,24. ΑΡΠΟΚΡ. λ. ΗΣΥΧ. λ. Μ ΕΤυμ. 321,21. ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 349d. 351a. 970a. 'Ο ΑΥΤΟΣ, Περ. 13. IG I² 267,32.

ἑκατόμπυλος, ον = ὁ ἔχων ἑκατὸν πύλας. ΟΜ., 'Ιλ. Ι,383. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,45: *ἑκατόμπυλον ὠνομάσθαι καθαπερεὶ πολύπυλον.*

ἑκατοντάδοχος, ον = ὁ περιλαμβάνων ἑκατὸν ἢ πλείονας χώρους. ΙΟΥΛΙΑΝ., 'Επιστ. 180 (ed. BIDEZ-CUMONT): *καὶ τοὺς ἑκατονταδόχους ἀνδρῶνας.*

ἑκατοντάκλινος, ον = ὁ περιλαμβάνων ἑκατὸν κλίνας. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 5.4,4: *ξενῶνας ἑκατοντακλίνους.* ΑΘΗΝ. 12,538c: *οἶκος ἑκατοντάκλινος.*

ἑκατοντακρήπις, ὁ, ἡ = ὁ ἔχων ἑκατὸν κρηπίδας ἢ βαθμίδας. ΙΟΥΛΙΑΝ. ἔ.ἀ.: *βωμοὺς ἑκατοντακρήπιδας.*

ἑκατοντάπεδος = **ἑκατόμπεδος** (βλ. λ.). Ἔ.ἀ.: *νεὼς ἑκατονταπέδους.*

ἑκατοντάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος ἢ ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἑκατὸν πήχεων. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 2.10,2: *τὸ Μέμνονος μνημεῖον ἐστιν ἔχον ἐγγὺς αὐτοῦ τόπον ἑκατονταπήχη θαύματος ἄξιον.*

ἑκατοντάστυλος, ον = ὁ ἔχων ἑκατὸν στύλους. ΑΡΙΣΤΕΑΣ 116. Μουσ. Σμύρν. 5,1885-6,56,13/14: *ἐργεπιστά[την] ἐρώτων τῶν ἐν τῷ ἑκα[το]νταστύλῳ κε', καὶ οἰκοβ[α][σι]λικοῦ τοῦ τῆς γερουσίας.*

ἑκατόστυλος, ον = **ἑκατοντάστυλος**. Abh. Berl. Akad. 1904(2)13: *κρήνη ἑ.*

ἔκαυσις. Ἄλλος τύπος τοῦ **ἔγκαυσις** (βλ. λ.).

ἐκβαθρεύω (καὶ **ἐκβοθρεύω**), ῥ. = ἀνατρέπω τι ἐκ βάθρων, χαλῶ ἐκ θεμελίων, ξεθεμελιώνω. ΚΥΡΙΛΛ., κ. 'Ιουλιαν.7[6² 220E] (βλ. καὶ MIGNE, PG 76.504): *βωμῶν ἐκβεβοθρευμένων.* ΚΛΗΜ., ὁμ. 7,9 (βλ. καὶ 17.3,11) = 'Αποστ. Πατ. 1,680: *ἐκβαθρεῦσαι πόλιν.* Βλ. καὶ LAMPE, PGL λ.

ἐκβάλλω, ῥ. = 1) τραβῶ τι ἔξω, ἀποσπῶ. ΕΥΡΙΠ., 'Εκ. 1044: *ἐκβάλλων πύλας.* 'Ο ΑΥΤΟΣ, 'Ηρακλ. 999: *σκάπτει μοχλεύει θύρετρα, κἀκβαλὼν σταθμά.* 'Ο ΑΥΤΟΣ, 'Ορ. 1474: *δόμων θύρετρα καὶ σταθμοὺς μοχλοῖσιν ἐκβαλόντες.* ΛΥΣ. 3,23. – ΔΗΜΟΣΘ. 47,63 (DINDORF): *ἐκβαλὼν τὴν θύραν ἥνπερ καὶ τῇ προτεραίᾳ ἐξέβαλον κακῶς ἀνεστηκυῖαν.* ΠΟΛΥΒ. 5.25,3.– 2) ἐκβάλλω χώματα ἐξ ἐκσκαφῆς, ὀρύσσω ἢ ὀρύττω. ΠΛΟΥΤ., Πομπ. 32: *ἐκβάλλειν φρέατα.*– 3) ἐκτείνομαι πρὸς τὰ ἔξω, **ἐξέχω** (πρβλ. καὶ τὸ **εἰσέχω**). ΚΩΔΙΝ., π Κτισμ. 89,13 (Βόννης): *καὶ ἐξέβαλε τὰ τείχη μέχρι πηχῶν τεσσάρων.*

ἐκβασμίδωσις, ἡ = αἱ βαθμίδες τοῦ βωμοῦ. Epigr. Gr. 229 ('Εφέσου): *κατεσκεύασεν σὺν τῇ ἐκβασμειδώσει τὸν βωμόν.* Πρβλ. λ. **ἐκβάσμωσις**.

ἐκβάσμωσις, ἡ = δύο τινὰ θὰ πρέπει νὰ ἐσήμαινεν ἡ λέξις· 1) ταφικὸν μνημεῖον μετὰ βαθμίδων καθόδου εἰς αὐτό, 2) ἴσως καὶ τὸ σύνολον τῶν βαθμίδων. 'Εν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ λέξις εἶναι ταυτόσημος τῷ **ἐκβασμίδωσις**. IG Rom. IV 514 (Περγάμου): *τὸ ὑποσό]ριον καὶ τὴν ἐκβάσμω[σιν σὺν τῷ ἐπικ]ειμένῳ βωμῷ [κατεσκεύασαν.* BCH 4.381 ('Αδραμυττίου Μ. 'Ασίας): *ἡ δεῖνα κατεσκεύασ?]εν τὴν ἐκβάσμωσιν ἑαυτῇ καὶ Αὐρ(ηλίῳ) Πομπλίῳ Γλύκων[ι.* Βλ. καὶ Glotta 50,1972,70, μετὰ σχετικῆς βιβλιογραφίας. Καὶ ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΝ, Συναγωγὴ λέξ. ἀθ., ἐν λ.

ἐκβατηρία (ἄλλως **ἐγβατηρία**), ἡ = ἀποβάθρα. P Petr. 3 σελ. 89 (3ου π.Χ. αἰ.). P Teb. 33,9 (2ου π.Χ. αἰ.). – 'Εν ΛΥΚ., 'Αλεξ. 516: **ἐκβατήριον** = ἀποβάθρα. Πρβλ. ΣΧΟΛΙΑ ΤΖΕΤΖΟΥ, ἔ.ἀ.

ἐκβολή, ἡ = στενὴ διάβασις, πάροδος, πλαγία διακλάδωσις δρόμου. ΗΡΟΔ. 9,38.39. ΠΛΟΥΤ., Δημ. 48: *ἀπετείχιζεν ἐκβολάς.* ΠΑΥΣ. 3.10,7: *ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς εὐθείας ἐκβολὴ κατὰ τὰ δεξιὰ εἰς Καρύας ἄγει.*

ἔκβολος, ον = ὁ μὴ χρήσιμος ἢ ἀπαραίτητος δι' ἐργασίαν τινά, ὁ ἀπερριμμένος ἢ ἀποβληθείς. Didyma II 40,28: *καὶ καταγωγῆς ἐ|πὶ τὸ χῶμα σφονδύλων ἐκβόλων 2.* Βλ. καὶ SEG 2,569,22.

ἐκγανόω -ῶ, ῥ. = εὐτρεπίζω, γυαλίζω τὰ μάρμαρα διὰ τριβῆς. BCH 62,1938,390,7 (Κρήτης): *ἐκγάνωσε τὸς ναός.* Βλ. καὶ λ. **γάνωσις**, **γανόω**.

ἐκγλύφω, ῥ. = ποιῶ τι κοῖλον διὰ τοῦ γλυφάνου ἢ τῆς ξοΐδος, κοιλαίνω, σκαλίζω. Πλατ., Πολιτ. 611D.

ἐκδέχομαι (ἐγδέχομαι), ῥ. = 1) βαστάζω τι, ὑποστηρίζω, ὑποστυλώνω. Διοδ. Σικ. 18,26.– 2) συνεχίζω, ἀκολουθῶ. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,5: *τὸ ἐπίπεδον τοῦ ναοῦ μέρος ἐξεδέχετο.* Θεοφ. Συν. 5,86 (328,3 Βόννης): *ἐξιόντι δέ σοι τὴν βόρειον πύλην τοῦ ἱεροῦ μακρός τις ἐκδέχεται περίπατος κυλινδροειδής, ἐξ ἐνύλων γραφῶν κατηγλαϊσμένος τὴν ὀροφήν.*– 3) ἀναλαμβάνω τι πρὸς ἐκτέλεσιν κατόπιν συμφωνίας. FD III(5)25 II B10: *τᾶς προστάσιος τᾶς ἐν τῷ προδόμῳ τριγλύφων γωνιηιᾶν δυῶν, ὅσσῳ μείζονας ἔθηκαν ἂν ἐξεδέξαντο πὰρ τὰν σύγγροφον.*

ἐκδίδωμι (ἐγδίδωμι), ῥ. = 1) ἀναθέτω εἴς τινα ἐργασίαν κατόπιν δημοπρασίας, δημοπρατῶ. Δημοσθ. 18,122. IdD 290,144.– 366A15: *ἐργολαβήσαντι τὰ ἐπιστύλια κατασκευάσαι τῇ ὑπολαμπάδι τῆς στοᾶς τῆς πρὸς τῷ Ποσιδείῳ καὶ τὰ ἄλλα καθὰ ἐξεδόθη.* 17: *ἐργάσασθαι καὶ τὰ ἄλλα καθὼς ἐξεδόθη.* 20. Αυτοθι, 372A139: *ἔργα ἐξέδομεν μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος.* FD III(5) 26iA21.22: *Παγκράτει ὄσσω, μείζονα τὰ ἐπιγναφεῖα ποτεξεδώκαμεν πούρου τεμεῖν ἐπιγναφήια τέτορα.*– 2) δίδω τι εἰς κάποιον ἐπὶ πληρωμῇ, ἐκμισθώνω, κν. ἐνοικιάζω. Ηροδ. 1,68: *ἐκμισθώσατο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν.*– 3) ἀποφέρω, παράγω. Στραβ. 5.2,5: *μονολίθους ἐκδιδόντα πλάκας καὶ στύλους.* IG XI 2, 165,47 (Δήλου): *ἐγδοθέντων λίθους.*

ἐκδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω ἐξ ὑπαρχῆς, πάλιν, ἐκ νέου. JÖAI 27,1933,101 Beibl., ἀριθ. 78,3 (Βιθυνίας): *ἐξ ὑποβάθρας ἐκδομεῖ πύργον νέον.* Βλ. καὶ λ. **δομέω** -ῶ.

ἐκδορόω -ῶ, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **δορόω** (βλ. λ.) = καλύπτω διὰ δορώσεως ἤτοι στρώματος πηλοῦ καὶ ἀχύρου. IG II 1² 463,73 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ποήσας κα[ν]θήλιον [ἐκ]δορώ[σ]ει πηλῷ ἠχυρωμένῳ.* Maier, GriechM 1, ἀριθ. 11,73 (σελ. 52· βλ. καὶ σελ. 63 καὶ 2, σελ. 89, σημ. 110).

ἔκδοσις (ἐν ἐπιγρ. **ἔγδοσις**), ἡ = ἡ κατόπιν δημοπρασίας ἐκχώρησις ἐργασίας, ἡ ἐργολαβία (βλ. καὶ λ. **ἐκδίδωμι**). Πλουτ., εἰ αὐτ. ἡ κακ. 3 (= 498e): *Αἱ πόλεις δήπουθεν, ὅταν ἔκδοσιν ναῶν ἢ κολοσσῶν προγράφωσιν, ἀκροῶνται τῶν τεχνιτῶν ἁμιλλωμένων περὶ τῆς ἐργολαβίας.* Boeckh 1,747,27: *τὰς ἐγδόσεις ποιούμενοι τῆς τε ἐργασίας καὶ τῆς ἐπισκευῆς.* SIG³ 707,5: *καὶ προσταχὴν λαβὼν ἐ[πά]γειν ἀρχιτέκτονα ἐμισθώσ[α]το Ἐπικράτην, ὃς παραγενό[με]νος πολλὰ καὶ λυσιτελῆ συνε[τε]λέσατο παρὰ τὰς ἐγδόσεις τῶ[ν] ἔργων.* Βλ. καὶ 589, 60.694,30.1157,65.

ἐκδοτὴρ (ἀπαντᾷ καὶ ὡς **ἐγδοτὴρ - ἐσδοτήρ**), ὁ = ὁ ἀνάδοχος ἔργου τινός, ὁ ἐργολάβος. IG IV 1² 103,4 (Ἐπιδαύρου): *ἐγδοτῆροι εἰς Κόρινθον.* 45: *ἐς Ἀλέαν ἐγδοτέροι.*

ἐκδότης (ἐν ἐπιγρ. **ἐγδότης**), ὁ. Σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ ἀνωτέρω, ἤτοι τὸν ἀνάδοχον ἔργου τινός, τὸν ἐργολάβον. IdD 507,28: *π[α]ραδε[ίξας] τῷ ἀρχιτέκτονι καὶ τοῖς ἐγδόταις.* 507 bis 11: *καὶ ἐγδόταις στερεωσάτω.*

ἐκδοχεῖον (καὶ **ἐκδόχιον** ἢ **ἐγδόχιον**), τὸ = δεξαμενή, κν. στέρνα. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.15,1: *τῶν γὰρ ἐκδοχείων ὕδατος ἀναπλησθέντων οὐκέτ' ἔχρηζεν φυγῆς.* IdD, ἀριθ. 1416 B I 14: *ἢ τ[ῶ]ν ναυπηγίων εἶ τῶν ἐγδοχίων.* Inscr. Prien. 208,7: *ἀν[έ]θηκε παρ' ἑαυτῆς τ[ὸ] ἐγδόχιον τοῦ [ὕδατ[ο]ς καὶ τὰ ἐν τῇ πόλε[ι] ὑδραγώγια.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Περίπλ. Ἐρυθρ. Θαλ. 27 (ed. C. Müller, GGM I, 257).

ἔκθεσις (καὶ **ἔχθεσις**), ἡ = 1) τὸ προεξέχον, τὸ *βυζ.* **ἐξώστεγον**. Φιλ. μηχ. 82,3.– 2) ἡ προεκβολὴ ἢ προεξοχὴ τῶν προμαχώνων ἑνὸς πύργου. Maier, GriechM 1.71,7 (Ἐφέσου): *καὶ κατὰ τῶν πύργων τὰς ἐκθέσεις πόδας πεντήκοντα.* Αυτοθι 2, σελ. 92, σημ. 135.

ἐκκαθαίρω, ῥ. = ἀφαιρῶ πᾶν τὸ περιττόν, καθαρίζω ἐντελῶς. Πλουτ., Μάριος 16. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,7. IG XI 2, 144A87 (Δήλου). Αυτοθι 146A76. 148,67.219A27. 234,7.287A75. IdD 366A34.35. Αυτοθι, 290,95.366A35. Didyma II 42,8.63b.

ἐκκάθαρσις, ἡ = 1) ὁ ἐντελὴς καθαρισμός. BCH 23,1899,566,23 (Σμύρνης): *τοῦ Πυθ[ι]κοῦ στα[δ]ίου ἐκκάθαρσιν καὶ τῶν στεγόντων ἐπισκε[υά]ν.* 43: *τοῦ χαλκεῶνος ἐκκάθ[αρσιν τοῦ ἐν τῷ γυ]μν[ασίῳ,* κλπ. – 2) ἡ στίλβωσις. IG 4.1484,283 (Ἐπιδαύρου): *θυρᾶν ἐ(κ)αθάρσ[ι]ος.*

ἐκκαιδεκάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος δεκαὲξ πήχεων. Πολυβ. 5.89,6. IG XI 2, 199A58.161D120/121. IdD 290,223. 370,35.

ἐκκαλύπτω, ῥ. = καλύπτω ἐντελῶς. IG II 2²(1)1669,29 (Πειραιῶς).

ἐκκλησιαστήριον, τὸ = 1) εἰδικὸν οἰκοδόμημα χρησιμεῦον διὰ τὰς συνελεύσεις, ἡ μικρὰ βουλή. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4,38: *Ἀναρρίπτει κατὰ τῶν κρηπίδων τοῦ βουλευτηρίου τῶν εἰς τὸ ἐκκλησιαστήριον φερουσῶν.* Ἐπιγρ. Δήλου, Boeckh 2,226 = CIG 2270,4. IdD 316,101. 354,66.372A140. Βλ. καὶ στ. 142.165.167.– 400,33: *ἐπριάμεθα εἰς τὸ ἐκκλησιαστήριον κελεύοντος ἀρχιτέκτονος ξύλα.* 35: *καὶ κεραμίδας ἐπὶ τὸ ἐκκλησιαστήρι[ον].* 39: *ἐπὶ τὰς γραφὰς τὰς ἐν τῷ ἐκκλησιαστηρίῳ.* 46. Βλ. καὶ BCH 35,76. – IdD 402,3: *ἐπί τε τὸμ περίβολον τοῦ ἐκκλησιαστηρί[ου].* 403,27: *εἰς [τὰς θύρας τοῦ ἐκκ]λησιαστηρίου.* – 2) μικρὸν θέατρον, θεατρίδιον. Vitr. 7.5,5: *scaenam in minusculo theatro, quod ecclesiasterion apud eos vocitatur.*– 3) ἐλέγετο οὕτω καὶ μέρος τι τῆς ῥωμαϊκῆς ἀγορᾶς ἐν ᾧ ἐκκλησίαζεν ἡ Κουριᾶτις ἐκκλησία.– Ὡραιότατον παράδειγμα ἐκκλησιαστηρίου ἀποτελεῖ τὸ τῆς Πριήνης (Wiegand-Schrader, Priene, *εἰκών*).

ἐκκλύζω, ῥ. = ἀποβάλλω τι διὰ πλύσεως, καθαίρω, ἀποχετεύω. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,60 (Ἀμφιαρείου): *στορέσαι τὰ ἐκκεκλυσμένα.* Ἐν Στραβ. 5.3,8 = διοχετεύω (: *στρώσεως ὁδῶν καὶ ὑδάτων εἰσαγωγῆς καὶ ὑπονόμων τῶν δυναμένων ἐκκλύζειν, τὰ λύματα τῆς πόλεως*).

ἐκκοιλαίνω (πρβλ. καὶ **ἐγκοιλαίνω**), ῥ. = ποιῶ τι κοῖλον ἐσωτερικῶς, βαθουλώνω, ἀφαιρῶ τὴν ὕλην. IdD 500A34: *ἐκκοιλαίνων τὰ μέσα.* Πρβλ. Πολυβ. 10.48,7.

ἐκκολάπτω, ῥ. (ἀντίθ. τοῦ **ἐγκολάπτω**) = ἀποξέω, ἐξαλείφω. Θουκ. 1,132: *ἐλεγεῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν.* Αγαθ., Ἱστ. 1,10 (1,34 Βόννης): *ὄργανα φέροντας λιθοτόμα καὶ τειχωρύχα, ἐξεκόλαπτεν ἠρέμα καὶ διέτεμεν τοῦ ἄντρου τὸν ὄροφον.* Sammelb. IV, 7259,34: *στήλας λιθίνας ἐκκεκολαμμένας.*

ἐκκοπή, ἡ = 1) τομή, ἐντομή. Ηρων., Βελοπ. 222,21. 216,16. Ὁ Αυτος, Αὐτ. 27,1. Φιλ., Βελοπ. 65,20. Αθ., μηχ. 30,3.– 2) ἀποψίλωσις, ἰσοπέδωσις. Στραβ. 5.3,8: *ἔστρωσαν δὲ καὶ τὰς κατὰ τὴν χώραν ὁδούς, προσθέντες ἐκκοπάς τε λόφων καὶ ἐγχώσεις κοιλάδων.* Ονησανδρ. 42,17: *ἐκκοπαὶ πυλῶν.*– Ἐν ἐπιγρ. ἡ λέξις σημαίνει: ἀπόξεσιν γραμμάτων. SIG 252,41 (Δελφῶν, 4ου π.Χ. αἱ.).

ἐκκόπτω, ῥ. = 1) θραύω, σπάζω, χαλῶ. Σου(ι)δ. λ. *Αὐλία... τῶν τε αὐλείων καὶ σταθμῶν τὰς θύρας ἐξέκοψαν.* Λυσ. 3,6: *ἐκκόψας τὰς θύρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν γυναικωνῖτιν.* Ξεν., Ἑλλ. 7.4,32: *ἐκκόπτοντες τὰ διαπεπονημένα σταυρώματα.* Ηρων. Βελοπ. 218,18: *ἐκκόψαι τὸ*

εἰρημένον τμῆμα. Αυτοθι: *ἐκκόψαι τὰ τρήματα τοῖς τόρμοις ἀραρότα τοῦ τε παραστάτου καὶ ἀντιστάτου.* Πολυβ. 4.3,10: *τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν οἰκίας ἐκκόπτειν.* Αυτοθι 4,1: *κλίμακας ἐξέκοψαν τὸ Χείρωνος καλούμενον ἐπαύλιον.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 8,87: *ὅσοις μὲν χωρία ὑπῆρχον, ἐκκόπτοντες ταῦτα καὶ τὰς αὐλὰς καθαιροῦντες.* Διοδ. Σικ. 14,115: *τάς τε πύλας ἐξέκοψαν.* Στραβ. 14,659. – Πλουτ., Ἀρταξ. 29: *τοῦ θαλάμου τὸν ὄπισθεν τῆς κλίνης τοῖχον ἐκκόψας καὶ θυρώσας κατεκάλυψεν αὐλαίᾳ τὰς θύρας.* Αγαθ., Ἱστ. 1,10 (1,34,8 Βόννης): *ἐξέκοπτεν καὶ διεκάθαιρεν τὴν βάσιν τῆς οἰκοδομίας.* Κωδιν., π Κτισμ. 72,13 (Βόννης): *ἐξέκοψε τὸ διμόριον τοῦ ναοῦ.* PSI 669,4: *εἰς τὴν οἰκίαν σου ο[ἰ]κοδόμος ὥστε ἐκκόψαι τὰς θύρας.* – 2) ταυτόσημον τῷ **ἐκκολάπτω** (βλ. λ.), ἤτοι ἀποξέω, ἐξαλείφω. Αριστοτ. 1400a33. Δημοσθ. 1378,18.

ἐκκοσμῶ, ῥ. = κοσμῶ τι μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ἐντελῶς, ἀρτίως. Αριστειδ. 1,148 = 257: *τοῦτο δὲ τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς ἐξεκοσμήθη.*

ἐκλαμβάνω (καὶ ἐν ἐπιγρ. **ἐγλαμβάνω**), ῥ. = ἀναλαμβάνω τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός, ἐργολαβῶ. Ηροδ. 9,95. Πλουτ., Πελοπ. 25. P Magd. 10,1 (3ου π.Χ. αἰ.). IG XI 2,165,14 (Δήλου). Αυτοθι, 21.22.23.24/25.35.38.40. – 42.199A24. 31.67/68.69.76.77.79. – Αυτοθι80: *ἐγλαβόντι ἐγκαῦσαι τὰ κυμάτια τὰ [ἐπὶ τοῦ] θ[αλ]άμου.* 81.87.88.89.91.97.100.102. – 104: *τῷ ἐγλαβόντι τῆς παλαίστρας ὀροφῶσα[ι] τ[ὸν Λουτρῶν]α κα[ὶ] τὸ π[αι]δαγωγεῖον.* 108: *τῷ ἐγλαβόντι κονιάσαι τοὺς κίονας καὶ χρῖσαι τὸ περιστύλιον.* 109.110. 111.112.113. Αυτοθι 199C14.28. 203A79.96. IdD 290,146.148.169. 171.182-183.184. 227 Βλ. καὶ XII 5,647.

ἐκλατομέω -ῶ, ῥ. = 1) σκάπτω ἐπὶ βράχου ἀφαιρῶν τὸ σκαπτόμενον, λατομῶ. ΠΔ(Ο΄), Ἀριθ. 21,18. Δευτ. 6,11. Βλ. καὶ Στραβ. 7 F 35.– 2) λατομῶ λίθους, λιθοτομῶ. Ιουλιαν., Γαλ. 135c.

ἐκλεαίνω, ῥ. = 1) ἰσοπεδῶ. Πλουτ., Ἠθ. 77D: *ὁδὸν ἐκλεαινομένην τῇ ἀσκήσει.*– 2) στιλβώνω, γυαλίζω. Διοδ. Σικ. 3,39.

ἐκλιθεύω, ῥ. = ἐκβάλλω λίθους, ὀρύσσω. IG XI 2, 199A85 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τὰς πέτρας ἐγλιθεῦσαι.*

ἐκλύω (καὶ **ἐγλύω**), ῥ. = λύω ἐντελῶς, διαλύω, ἀποσυνδέω. Ευριπ., Ἱππ. 809: *χαλᾶτε κλῇθρα... πυλωμάτων, ἐκλύεθ' ἁρμούς.* IG II^2(1) 1627b285 (Ἀττικῆς): *δεσμᾶ σιδηρᾶ δόκιμ[α τὰ] ἐκ τῶν λίθων ἐγλυθέν[τα.*

ἐκμαγεῖον, τὸ = ἀποτύπωμα, πρόπλασμα (ἐκ γύψου ἢ κηροῦ, κλπ.). Πολυαιν. 2.36,212: *ἀπομαξάμενοι τὰς βαλανάγρας τὰ ἐκμαγεῖα τῷ Διοίτᾳ διέπεμψαν.* Βλ. καὶ Ευναπ. 98 (*πίνακά τινα καὶ ἐκμαγεῖον εἶναι παντοδαπῶν ἠθῶν*) = ὁμοίωμα, εἰκών. Πλατ., Νόμ. 800B (: *καθάπερ ἐκμαγεῖον ἄττ' αὐτοῖσι πρῶτον πλάσασθαι λόγῳ*) = πρόπλασμα, πρότυπον, πρωτότυπον, κν. μοντέλο. Πρβλ. Πλατ., Θεαίτ. 191C. 196A. Τίμ. 50C. Πολυδ., Ὀν. 9,130. Παλ. Ἀνθ. 6,193. Meyer, Ostr. 62.5 (2ου π.Χ. αἰ.).

ἔκμαγμα, τὸ = ἀποτύπωμα, ὁμοίωμα, ἰδίως ἐπὶ εὐμαλάκτου ὕλης. Πολυδ., Ὀν. 9,131.

ἐκμάσσω, ῥ. = ἀποτυπῶ ἢ ἀπεικονίζω τι ἐπὶ εὐμαλάκτου ἢ δι' εὐμαλάκτου ὕλης (κηροῦ, πηλοῦ, κλπ.). Πλατ., Πολιτ. 396D. Σοφ., Ἰχν. 140. Κρατιν. 255. Φιλοστρ., Εἰκ. 1,12,783. IG Rom. I 1190. Epigr. Gr. 1003,3: *λίθον εἰκόν' ἐκμεμαγμένον.*

ἐκμισθόω -ῶ (καὶ ἐν ἐπιγρ. **ἐγμισθόω**), ῥ. = δίδω τι ἐπὶ μισθῷ, ἀναθέτω τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας ἐπὶ μισθῷ, ἐκμισθώνω, ἐνοικιάζω. Διων Κασσ. 62,27: *ἐργαστήρια ἐξεμίσθου.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 6,17: *ναῶν κατασκευὰς ἐξεμίσθωσε Δήμητρι καὶ Διονύσῳ καὶ Κόρῃ.* Θεμιστ., λόγ. 4,53A: *Δελφῶν μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἀμφικτύονες κτίσαι καὶ εὑρεταὶ ἐγένοντο, ... καὶ χρόνῳ ὕστερον ἐξεμισθώσαντο Ἀλκμαιωνίδαι τὸ ἔργον.* IdD 1416 BI48. SIG 1044,30 (Ἀλικαρνασσοῦ): *τέμενος... ἐγμισθοῦν.*

ἐκμοχλεύω, ῥ. = μετατοπίζω τι ἢ ἀποσπῶ βιαίως ἐκ τῆς θέσεώς του διὰ μοχλοῦ. Αριστοφ., Λυσ. 429: *οὐχ ὑποβαλόντες τοὺς μοχλοὺς ὑπὸ τὰς πύλας ἐντεῦθεν ἐκμοχλεύσετ'.*

ἐκνιτρόω (καὶ **ἐγνιτρόω**) -ῶ, ῥ. = καθαρίζω διὰ νίτρου. IG VII 3073,86 (Λεβαδείας): *ἔπειτεν ἐγνιτρώσει τὰς στήλας καὶ ἀποδώσει τὰ γράμματα καθαρά.* 169: *τὸν ἁρμὸν ἐγνιτρώσας καὶ ἐκπλύνας ὕδατι καθαρῷ.* Αυτοθι XI 2, 146A76 (Δήλου): *τοὺς κί[ο]νας ἐγνιτρώσαντι.* Αθην. 6,230b.

ἐκξέω, ῥ. = ξέω τι τελείως, λειαίνω, ὁμαλόω. IG II 2^2(1)1666a104 (Ἐλευσῖνος): *λίθος... ὀρθὸς καὶ εὐγωνίος παντ[αχεῖ καὶ] ἐκξέσαι λείος.*

ἐκπελεκάω -ῶ, ῥ. = ἐκτέμνω, ἤτοι ἀποκόπτω, χωρίζω ἢ ἀφαιρῶ διὰ πελέκεως (μεταξὺ **ἐκπελεκῶ** καὶ **πελεκῶ** δὲν ὑπάρχει διαφορά· πρβλ. Wilamowitz, Euripides Herakles 2,82). IG II 2^2(1)1666A (Ἐλευσῖνος)10.13/14: *ἐκπελεκῆσαι ὀρθοὺς πα[νταχῇ.* 47: *ἐκπελεκῆσαι ἄπεργο[ν ἔχο]ν[τας ὀρθὸς πανταχ]ῇ.* 63: *καὶ ἐκπελεκῆ[σ]α[ι] ὀρθό[ς.* Βλ. καὶ 1666b70.76. IG XI 2,144A64 (Δήλου, 4ου π.Χ. αἰ.).

ἐκπίπτω, ῥ. = 1) πίπτω ἐκ τῆς ἀρχικῆς θέσεως, μετατοπίζομαι. Αριστοφ., Λυσ. 41b: *ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τρήματος.*– 2) κατερειποῦμαι, σωριάζομαι. IG XI 2, 199A103 (Δήλου): *τὰ ἐκπεπτωκότα διακεσαμένῳ.*

ἐκπλινθεύω, ῥ. = 1) διαλύω, ἀφαιρῶ τὰς πλίνθους. Ισαιος, ἐν τῷ κατὰ Διοκλέους (παρὰ Αρποκρ. καὶ Σουιδ. ἐν λ. – Βλ. καὶ An. Ox. λ. [2,493]): *ἐκπλινθεύσας· ἀντὶ τοῦ διαλύσας καὶ ἐξελὼν τὰς πλίνθους.* – 2) σχηματίζω πλίνθους διὰ πηλοῦ. Ιουλιαν., κ Γαλ. 135B.

ἐκποιῶ, ῥ. = κατασκευάζω τι, συμπληρώνω ἢ περατῶ κατασκευασμά τι. Ηροδ. 2,125.175. – 5,62: *πωρίνου λίθου ποιέειν τὸν νηόν, Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεποίησαν.* IG I^2 372E = Stevens-Paton, The Erechtheum 320 VII, 12: *τὲν] σελίδα καὶ τὰς κλιμακ[ί][δας καὶ τὰ καλύμμ]ατα ἐκποιε͂σαι.* IG ἔ.ἀ. Col. II 134: *λεῖα ἐκπεποιημένα ἄνευ κατατομε͂ς.* Αυτοθι, 159.192. – 198/199: *τούτου τὰ μὲν ἄλλα ἐχσεπεποίετο.* 373,66.83.86.117.120/121. 124/125. 142/143.150.176/177. IG XII 5,252 (Πάρου): *τὰς οἰκίας ἐ[χ]σ[ε]ποίησεν.* Αυτοθι, VII 3073,101 (Λεβαδείας): *παραλαβὼν δὲ ὁ ἐργώνης τοὺς λίθους παρὰ τὸν ναὸν οὗ καὶ [ἐδοκ]ιμάσθησαν, ὑγιεῖς, τὰ μέτρα ἔχοντας, ἐκποιοῦντας πρὸς τὰ μεγέθη τὰ γεγραμμένα.* Hellenica 9,1950,78,1: *ὁ Λευκίππο τὸν νεὼν ἐξεποίησεν αὐτοχερίῃ,* ἤτοι ἐξετέλεσε διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ χειρῶν.

ἐκπονέω -ῶ, ῥ. = ἐπεξεργάζομαί τι μετ' ἐπιμελείας, δημιουργῶ ἢ κατασκευάζω τι ἰδίᾳ ἐμπνεύσει. Αριστοφ., Ὄρν. 379: *ἐκπονεῖν θ' ὑψηλὰ τείχη.* Λουκ., Νέρων 3: *οἱ μὲν... τὰ πετρώδη τε καὶ δύσεργα ἐξεπόνουν, ἡ στρατιὰ δὲ τὰ γεώδη τε καὶ ἐπίπεδα.* Ευσταθ., Opusc. Επιστ. ιθ΄: *ὑπ' ἀγαθῷ ἀρχιτέκτονι ἐκπεπόνησαι.*

ἔκπους (= **ἑξάπους**), ὁ, ἡ = ὁ ἔχων μῆκος ἓξ ποδῶν. IG I^2, 313,93 (Ἐλευσῖνος). Αυτοθι, 94. 314,103.104.372. Stevens-Paton, The Erechtheum, σελ. 292, II, 118.162. 373,3.21/22.81. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,240: *μοχλ]ὸν ποιῆσαι μέλινον μῆκος ἔκπουν.* IdD 507 bis13.

ἐκπρίω (βλ. λ. **ἀποπρίω, διαπρίω**).

ἐκρούστωσις (ἀντὶ τοῦ **ἐγκρούστωσις**· λατ. **incrustatio**), ἡ = ἡ διὰ λεπτῆς στρώσεως ἐκ διαφόρου ὕλης καὶ συνήθως μαρμάρου ἐπένδυσις. Hellenica 11-12,1960,52.

ἔκρυσις (καὶ **ἔγρυσις**), ἡ = ὁ ἔκρους, ἡ διέξοδος τοῦ ὕδατος. IG XI 2, 144A73 (Δήλου): *ἀνακαθάρασι τὴν ἔγρυσιν τοῦ Ἰνωποῦ.*

ἐκταφρεύω, ῥ. = ἐξορύττω, ἀνορύττω, ἀνασκάπτω. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.2,2: *ἐκτετάφρευτο γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους... τοίχοις τε ἐπικαρσίοις καὶ πολλοῖς ἕρκεσι διειλημμένα.* ΑΠΠ., Ἐμφ. 3,65: *διὰ χειμμάρους ἐκτεταφρευμένου.*

ἐκτειχίζω (μέλ. ἀττ. **ἐκτειχιῶ**), ῥ. = τειχίζω καθ' ὅλον τὸ μῆκος, ἐνισχύω δι' ὀχυρωμάτων, ὀχυρώνω. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐκτειχίσαι: τειχοποιῆσαι· ἐν ἐπικαίρῳ χωρίῳ ἐδόκει ἐκτειχίσαι τὴν πόλιν.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,174: *τειχίσαι πόλιν, ἐκτειχίσαι, τεῖχος ἆραι τῇ πόλει.* Βλ. καὶ ΘΟΥΚ. 7,4: *ἐξετείχιζε τρία φρούρια.* Πρβλ. 7,26. BCH 1938,392,3. ΞΕΝ., Ἑλλ. 3.2,10. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1166: *τὸ τεῖχος ἐκτετείχισται.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1: *τοῦ δὲ βασιλέως Σολομῶντος, ὃς δὴ καὶ τὸν ναὸν ἔκτισεν, τὸ κατ' ἀνατολὰς μέρος* (τοῦ ναοῦ) *ἐκτειχίσαντος ἐπετέθη μία στοὰ τῷ χώματι.*

ἐκτειχισμός, ὁ. Ἡ ὀχύρωσις διὰ τείχους ἢ τειχῶν. ΑΡΡ., Ἀν. 6.20,2: *Ἡφαιστίων μὲν δὴ ἐτάχθη παρασκευάζειν τὰ πρὸς τὸν ἐκτειχισμόν τε τοῦ ναυστάθμου καὶ τῶν νεωσοίκων τὴν κατασκευήν.*

ἐκτελῶ, ῥ. = φέρω εἰς πέρας ἢ πραγματοποιῶ ἀναληφθὲν ἔργον. Epigr. Gr. 1058,2: *στρωτῆρας τοῦδε δόμου τεκτήνατο Ἄδδος Ταρούδου, οἰκοδόμων ὄχ ἄριστος· ἔργον δέ τε ἐξετελέσθη.*

ἐκτέμνω, ῥ. = ἐκκόπτω, ἀποκόπτω, ἀφαιρῶν χαλῶ, καταστρέφω. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 4.4,6: *ἐκτεμεῖν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν.* IG XI 2,165,34 (Δήλου): *ὥστε εἰς ἴκρια τοῖς [ἐ]κ[τε]μοῦσι μισθωτοῖς.* IdD 500A35: *ἐκτεμεῖ τῷ μελάθρῳ.*

ἐκτίθημι, ῥ. = περιγράφω λεπτομερῶς. IdD 504A4: *συνζευγ[νύ]ων ταῖ[ς φάτναις κα][θὰ ἐξεθ]ήκαμεν.*

ἐκτομάς, ἡ = μικρὰ θύρα ἀποκοπτομένη ἐκ τοῦ θυροφύλλου μεγάλης πύλης, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀνοίξῃ αὕτη, ὁσάκις ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἐξέρχωνται μεμονωμένα ἄτομα. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 24,5: *τὴν ἐκτομάδα πυλίδα.* Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. λ. *ῥῶγας· οἱ μὲν τὴν ὀρσοθύραν· οἱ δὲ τὴν ἐκτομάδα.* Stud Pal 20,211 κέ.

ἐκτομή, ἡ (*βυζ.*) = ἀφαίρεσις τμήματος δι' ἀποκοπῆς. ΠΡΟΚ., π ἀΣ, ἐν MIGNE, PG 87,1.2833C: *ἐκτομὴν δέ, εἰ μὲν τὰ προὔχοντα ποιεῖσθαι τῶν τοῦ λόφου πλευρῶν μέλλοιεν, ·ἐγγωνίων.* Βλ. καὶ DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 85 § 28 (Βόννης).

ἔκτομος, ον. Ἐπίθ. τῶν λίθων = ὁ σχηματίζων γωνίαν ἐσωτερικῶς. Didyma II 27A33: *ἐγ δὲ τῆς ἐντὸς τὸν ἐπὶ τῆς μυχίου παραστάδος] ἔκτομον.* 34: *ὧν τὸν προσκείμενον τῷ] ἐκτόμῳ.* 59: *ἀπὸ τοῦ ἐκτόμου.* 27B84: *ἔκτομον τὸν κείμενον ἐπὶ τῆς μυχίου παραστά[δος].* 86: *τὸν προσκείμενον τῷ ἐκτόμῳ.* 29,21: *τῶν δὲ ὀροφίωγ καὶ ἐκτόμωγ καὶ διατ[οίχων δραχμῶν.* Βλ. καὶ RPh 29,140.

ἐκτορνεύω, ῥ. (βλ. λ. **τορνεύω**). ΗΣΥΧ. λ. *ἐπεξεσμένον, ἐκτετορνευμένον, ἠκριβωμένον.* ΗΡΩΝ, Βελοπ. 220,20 (Leipzig 1853): *ἐκτορνεύεσθαι τὴν χοινικίδα.* Βλ. καὶ ΗΛΙΟΔ., Αἰθιοπ. 2,11: *καὶ τὸ ἐπίσημον τουτὶ τῆς λαβῆς ἐλέφας εἰς ἀετὸν ἐκτετόρνευται.*

ἔκτορνος, ον = ὁ διὰ τόρνου εὐρύθμως λαξευμένος. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 76,25: *σφήν τις παράγεσθαι ἢ ἀξονίσκος ἔκτορνος ὁ ἀποσφηνῶν τὴν ἀντηρίδα.*

ἐκτρίβω (καὶ **ἐγτρίβω**), ῥ. = 1) τρίβω ἵνα καθαρίσω ἐπιφάνειαν, ἐξαλείφω, στιλβῶ ἢ γυαλίζω. ΗΣΥΧ. λ. *ἐξετρίβετο· σφόδρα ἐκοσμεῖτο.* ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 4.11,6: *περικαθάραντες καὶ ἐκτρίψαντες.* IG II 2²(1)1670,17/18 (Ἐλευσῖνος): *ἐ]γτριβεῖ κατάμιττα.* – 2) φθείρω, καταστρέφω. ΗΣΥΧ. λ. *ἐκτριβῆναι· ἀπολιφθῆναι· φθαρῆναι.* ΕΥΡΙΠ., Ἴων 2: *Ἄτλας, ὁ χαλκέοισι νώτοις οὐρανὸν θεῶν οἶκον ἐκτρίβων.*

ἐκτροπή, ἡ = ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἀρχικῆς κατευθύνσεως, τροπή, ἀπόκλισις. ΘΟΥΚ. 5,55. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,15.– 2) ἡ διὰ διώρυγος παροχέτευσις τῶν ὑδάτων ποταμοῦ, σνκδ. διῶρυξ. ΠΟΛΥΒ. 9.44,5.– 3) συμβολὴ ὁδῶν, κάμψις, διακλάδωσις, κν. σταυροδρόμι. ΕΥΡΙΠ., Ρῆσ. 881. ΞΕΝ., Ἑλλ. 7.1,29. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 15,6 (σ. 43). ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1738,49.– 4) δευτερεύουσα ὁδός, πάροδος, κν. μονοπάτι. ΗΣΥΧ. λ. *ἐκτροπαί, ὁδοί.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,15.

ἔκτυπος, ον. Ἀντίθ. τοῦ **πρόστυπος** = 1) ὁ ἐξειργασμένος οὕτως, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀνάγλυφον μορφήν, ὁ ἀνάγλυφος. ΙΩΝ, Τραγ. 42. ΑΡΙΣΤΕΑΣ 1,58.ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 18,26. IG XI 2, 161B76 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ SEN. benef. 3.26,1. PLIN. nat. 37,173. PUCHSTEIN, Abh. Berl. Akad. 5,2216,63.– 2) τὸ οὐδ. (**ἔκτυπον**) ὡς οὐσ. = ἀνάγλυφον μὲ ἐξεχούσας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μορφάς. PLIN. ἔ.ἀ. 35,152: *Butades primus... personas tegularum extremis imbricibus imposuit, quae inter initia prostypa vocavit, postea idem ectypa fecit.*– 3) ὁ κατὰ γραμμικὸν τρόπον ἐσχηματισμένος. ΜΑΡΚΕΛΛΙΝ., β. ΘΟΥΚ. 44: *ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκτύπων γεγραμμένη* [ἱστορία].– 4) ἀντίτυπον, ἀπομίμημα. ΝΙΚ. ΧΩΝ. 553,4 (Βόννης): *τὰ διὰ ψηφίδων ποικιλοχρόων τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἔκτυπα ἀχρειούμενα.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, ἐν ΣΑΘΑ 1,87.

ἐκτυπόω -ῶ, ῥ. = ἐπεξεργάζομαί τι ἐπὶ ἐπιφανείας ὥστε νὰ λάβῃ ἀνάγλυφον μορφήν. ΞΕΝ., Ἱππ. 1,1: *ἐν τῷ βάθρῳ τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ἐξετύπωσεν.* ΠΛΑΤ., Συμπ. 193a: *οἱ ἐν στήλαις ἐκτετυπωμένοι.* ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,555,2 (Βόννης): *ἐν τῷ μαρμάρῳ ἐκτετύπωται.* Βλ. καὶ ΙΠΠΟΚΡ. 13,18. ΠΛΑΤ., Τίμ. 50D. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 902f.

ἐκτύπωμα, τὸ = εἰκών, ἀνάγλυφον, ὁμοίωμα. ΠΛΑΤ., Τίμ. 50D. ΜΑΛ., Χρον. 172,8 (Βόννης): *καὶ ποιήσας ἐκ τῆς εἰκόνος τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ ἐκτύπωμα τοῦ προσώπου, ἤτοι χαρακτῆρος αὐτοῦ, χρυσοῦν στηθάριον.* ΑΥΤΟΘΙ, 11: *συγκαθημένου αὐτῷ τοῦ ὁλοχρύσου ἐκτυπώματος τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ῥήμου.* ΚΕΔΡ., σύντl 1,721,22a (Βόννης): *τό τε ἐκτύπωμα αὐτοῦ ἐν τῇ τοῦ παλατίου σφαιροειδεῖ στέγῃ.* ΠΑΠΑΔ.-ΚΕΡΑΜ., VGS 108,3 καὶ 4.109,22: *τὸ τοῦ σωτῆρος ἐκτύπωμα.* ΖΩΝΑΡ. 3, 258,5. 259,11. 336,11.

ἐκτύπωσις, ἡ = ἡ κατά τι πρότυπον σχηματισθεῖσα εἰκών. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: *τριγώνων γὰρ ὄντων αὐτῶν* (τῶν κυματίων) *ἑκάστη γωνία τὴν αὐτὴν τῆς ἐκτυπώσεως εἶχε διάθεσιν.* ΑΡΙΣΤΕΑΣ 110,15. 111,9. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 1,163,14. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,35. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 101,8 (Βόννης). ΜΕΘΟΔΙΟΣ 190,23.

ἐκτυπωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἔκτυπος. IdD 1403Bb II25. 1417A II45. 1426BII49: *τύπους ἐκτυπωτούς.* Βλ. καὶ IG XI 2, 199B7 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.).

ἐκφάτνωμα, τὸ = **φάτνωμα** (βλ. λ.). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,122: *ἐκφάτνωμα δὲ καὶ κῦμα μέρη ἔργων ἐν Αἰσχύλου θαλαμοποιοῖς· ἀλλ' ὁ μέν τις Λέσβιον φατνώματι κῦμ' ἐν τριγώνοις ἐκπεραινέτω ῥυθμοῖς.* Βλ. καὶ ΑΙΣΧ., Ἀπόσπ. 72 NAUCK.

ἐκφέρω, ῥ. = φέρω ἔξω, μακράν, ἀπομακρύνω. ΗΡΟΔ. 1,179: *ἐπλίνθευον τὴν γῆν τὴν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην.* IG I² 94,37: *ἐντὸς τε͂ς οἰκίας τε͂ς δεμοσίας καὶ το͂ν πυλο͂ν αἱ ἐπὶ τὸ Ἰσθμονίκο βαλανεῖον ἐκφέροσι.* IG 4.823,49 (Τροιζῆνος): *τοῖς ἐξενικοῦσι καὶ ἀμφι[τ]αμοῦσι.* ΑΥΤΟΘΙ, XI 2, 161A82 (Δήλου): *καὶ τὸγ χοῦν ἐξενέγκασι.* 104. ΑΥΤΟΘΙ, 199A110: *καὶ τὸν χοῦν ἐξενέγκαντι.* Βλ.

καὶ στ. 57.106. – 163A9: ἀνακαθάρασι καὶ ἐξενέγ[κασι. 199A52: ἐξενέγκαντι λίθους. 219A29: ἐκ τῆς στοᾶς τῆς ἐν τῷ ἱερῷ ἐξενέγκαντι. 227A5: ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἐξενέγκαντι. IdD 291b26.

ἐκφορά, ἡ (ἔξω φέρω)· 1) ἡ ἐξοχὴ ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους καθημένου ἐπὶ ἄλλου. (VITR. 3.5,1: *Spirae... ad symmetriam sic perficiantur, uti crassitudo cum plintho sit columnae ex dimidia crassitudine proiecturamque, quam Graeci εκφοραν vocitant, habeant sextantem.* ΑΥΤΟΘΙ, 11: *omnes ecphorae venustiorem habeant speciem, quae quantum altitudinis tantundem habeant proiecturae.* 6.2,2: *Quemadmodum etiam in scenis pictis videntur columnarum proiecturae, mutulorum ecphorae, ... prominentes, cum sit tabula ... ad regulam plana).* Τὸ σύστημα τῆς δι' ἐκφορᾶς οἰκοδομίας ἦτο ἐν χρήσει κατὰ τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἀνατολῇ (ἰδίᾳ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Χαλδαίᾳ) πρὸς κατασκευὴν κυψελοειδῶν θόλων. Κατὰ τὴν κλασσικὴν καὶ τὴν ἑλληνιστικὴν ἐποχὴν ἐφηρμόσθη κυρίως πρὸς γεφύρωσιν κενῶν καὶ διὰ τὴν κάλυψιν ὀρθογωνίων ἢ κυκλοτερῶν χώρων. Βλ. καὶ λ. **ἔγκλισις**. Πρβλ., ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2, σελ. 287.287,5.288.296 κέ. 318.319. – 2) ἡ μεταφορὰ μακράν, ἡ ἀπομάκρυνσις. FD III(5)25 col. II A20.– 37,6: *ζυγάστρων ἐκφορᾶς καὶ παρφορᾶς.*

ἐκφορέω (ἐν ἐπιγρ. **ἐγφορέω -ἐχφορέω**) -ῶ, ῥ. = 1) ἐξάγω ἀνασκάπτων, ἐξορύσσω. ΗΡΟΔ. 2,150: *τὸν δὲ χοῦν τὸν ἐκφορεόμενον ἐκ τοῦ ὀρύγματος... ἐξεφόρεον.* 7,23. ΚΙΝΝ., ἱστ. 4,11 (164,12 Βόννης): *ὑπέσκαπτον τῶν κρηπιδωμάτων ἐγγὺς τόν τε χοῦν ἐκφοροῦντες ἐπὶ θάτερα ἐξῆγον.* ΝΙΚΗΦ. ΓΡΗΓ., Βυζ. Ἱστ. 15,2 (2.750,22 Βόννης): *ἐξεφόρουν τὴν ὕλην τῶν ἐρειπίων.*– 2) ἐν ἐπιγρ. **ἐγφορέω - ἐχφορέω - ἐκφορέω** = φέρω ἔξω, μακράν, ἀπομακρύνω. IG II 2²(1)1666b55 (Ἐλευσῖνος): *ἐγφορήσα[ντα τὴν γῆν ἔξω το]ῦ ἱεροῦ.* 1672,75: *τὸν χοῦν ἐγφορή[σαντι.* 76: *καὶ ἐχφορήσαντι καὶ [ἀνακαθήραντι ἐπὶ] [τὸ] στέριφο[ν.* 1682,5/6: *ἐκφορήσαντα τὴν γῆν.* ΑΥΤΟΘΙ XI, 2,139C14: *ἐλάϊνα εἰ[ς] τὰς θυρίδ[ας] [ἐ]κφορήσαντι.*

ἐκχώννυμι, ῥ. = 1) ἐγείρω ἀνάχωμα. ΠΔ(Ο'), Ἰεζεκ. 17, 17.– 2) ἀφαιρῶ τὰ χώματα, ἀποκαλύπτω. ΗΡΟΔ. 2, 137: *μάλιστα ἡ ἐν Βουβάστι πόλις ἐξεχώσθη.*

ἐλάϊνος, η, ον (ὁ καὶ **ἐλαΐνεος**) = ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου ἐλαίας. ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 5.9,8: *τὰ ἐλάϊνα καὶ ἀργὰ κείμενα καὶ εἰργασμένα πολλάκις.* Πρβλ. καὶ 12,6. VITR. 3.3,2. IG II 1² 463,44: *καὶ σφηνώσει σφησὶν ἐλαΐνοι[ς.* ΑΥΤΟΘΙ II 2²(1)1672,9 (Ἐλευσῖνος): *ξύλα ἐλάϊνα.* 128: *ξύλων ἐλαΐνων.* ΑΥΤΟΘΙ, XI, 2, 139C13 (Δήλου): *ἐλάϊνα εἰ[ς] τὰς θυρίδ[ας].* 163A57. Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,18. 27.40. HODGE, WGR 125.

ἐλαιοθέσιον, τὸ = εἰδικὸν ἐν ταῖς παλαίστραις καὶ τοῖς βαλανείοις δωμάτιον, ἔνθα ἠλείφοντο δι' ἐλαίου. VITR. 5.11,2: *ad sinistram ephebei elaeothesium.*

ἐλάτινος (καὶ **εἰλάτινος**), η, ον = ὁ ἁπλῶς ἐξ ἐλάτης, ἢ ὁ ἐκ ξύλου ἐλάτης κατεσκευασμένος. Ὡς ἡ ἐλαία καὶ ἡ ἐλάτη ὁμοίως ἐχρησιμοποιεῖτο παρ' Ἕλλησι διὰ δοκοὺς τῆς ὀροφῆς (ΟΜ., Ὀδ. τ, 38: *εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες*), διὰ στέγας (IdD 403,19: *ἐλατίνους δύο*) ἀλλὰ καὶ διὰ θύρας (PLIN. nat. 16,225. Βλ. καὶ ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 4.1,2). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καί: ΟΜ., Ἰλ. Ξ, 289.– Ὀδ. β, 422: *ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης.* ΕΥΡΙΠ., Ἑλ. 1461. Βακχ. 1070. Ἰφιγ. ἐν Τ. 407.ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 9.2,2. ΑΘΗΝ. 13,558c. IG I² 313,96. 314,106 (Ἐλευσῖνος). FD III(5)25 col. III b10. ΑΥΤΟΘΙ, 38,4. IG XI 2, 158A69 (Δήλου). ΑΥΤΟΘΙ, 203B100. 203C17. IdD 290,173: *δοκὸς ἐλατίνη τετράγωνος.* Βλ. καὶ 174. ΑΥΤΟΘΙ, 372A162. 440A78. 461Ab50. Syll.³ 135 (Ὀλύνθου 393 π.Χ.): *ἐξαγωγὴ δ' ἔστων καὶ πίσσης καὶ ξύλων [ο]ἰκοδομιστηρίωμ πάντων, ναυπηγησίμων δὲ πλὴν ἐλατίνων.* Πλείονα ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ἐλάτης ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οἰκοδομικῇ βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 1,18.24 κέ. 25,2 καὶ 3. HODGE, WGR 124.

ἐλατός, ή, όν = ὁ δυνάμενος νὰ ἐλαθῇ ἤτοι νὰ σφυρηλατηθῇ καὶ ἐκταθῇ. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 220,20: *ἐκτορνεύεσθαι τὴν χοινικίδα... διαπλάσσαντα κύκλῳ αὐτὴν ποιῆσαι ἀπὸ ἐλατοῦ χαλκοῦ.*

ἐλαύνω, ῥ. Μεταξὺ τῶν πολλῶν σημασιῶν ἃς εἶχεν ἡ λέξις παρ' ἀρχαίοις εἶναι καὶ αἱ ἀκόλουθοι: 1) κατεργάζομαι, σφυρηλατῶ τι. ΗΣΙΟΔ., Θεογ. 276. ΠΛΟΥΤ., Κάμιλλ. 41. IG II 2²(1)1604,46 (Ἀττικῆς).– 2) μτφρ.: ὀρύσσω, σκάπτω. ΟΜ., Ἰλ. Η, 450. ΑΥΤΟΘΙ, ΣΧΟΛΙΑ. ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 443. ΠΙΝΔ., Πυθ. 4,228. ΠΟΛΥΔ., Ον. 1,161.– 3) ἀνεγείρω, περιβάλλω τι ἢ περιβάλλομαι ὑπό τινος, κατασκευάζω πέριξ τινός. ΟΜ., Ἰλ. Α, 349: *τεῖχος ἔδειμε καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ.* ΑΥΤΟΘΙ Η, 86: *χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέατ' ἔνθα καὶ ἔνθα.* Ὀδ. ζ,8. ξ,11. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 871. ΗΡΟΔ. 1,185.191.

ἐλευθερολατόμος, ὁ = ὁ ἐλεύθερος, ἤτοι ὁ μὴ δοῦλος, λατόμος. Πρόκειται περὶ εἰδικοῦ τεχνίτου ἐκτελοῦντος τὴν λατομίαν, δηλ. τὴν ἐξόρυξιν τῶν δι' ἀρχιτεκτονικοὺς σκοποὺς προοριζομένων λίθων (βλ. λ. **λατόμος**). P Petr. 2.13,1,1. – ΑΥΤΟΘΙ 3c12 (3ου π.Χ. αἰ.): *δεκάταρχοι τῶν ἐλευθερολατόμων.* Πρβλ. Didyma II 39,51. IG XII 5, 253,2 (βλ. καὶ I² 788). ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,83. 83,6.

ἐλευσινιακός, ή, όν. Ἐπίθ. λίθων καὶ πετρῶν = ὁ ἐξ Ἐλευσῖνος (ἐκ τοῦ τόπου προελεύσεως) φαιὸς **λίθος** (βλ. λ.). Σήμερον ἐξ αὐτοῦ παρασκευάζεται τὸ σιμέντον. IG I² 372 Col. I 41: *τὸ δὲ λοιπō ἔργο hάπαντος ἐγ κύκλοι ἄρχει ho Ἐλευσινιακὸς λίθος.* ΑΥΤΟΘΙ 373, Col. 152. II 2²(1) 1665,25: *πέτραι δὲ χρῆσθαι εἰς τὸς ὁ[ρθοστάτας καὶ τὸς καταληπτῆρας Ἀκτίτιδι ἢ [Μεγαρικεῖ ἢ Ἐλευσινιακ]εῖ.*

ἐλεφάντινος, η, ον = ὁ ἐξ ἐλεφαντοστοῦ (ὑλικοῦ δηλ. συνηθέστατα χρησιμοποιουμένου παρ' ἀρχαίοις καὶ δι' ἀρχιτεκτονικοὺς καὶ δι' ἄλλους διακοσμητικοὺς σκοπούς). ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 22,39: *οἶκον ἐλεφάντινον* (= ἐπενδεδυμένον δι' ἐλεφαντοστοῦ) *ὃν ᾠκοδόμησε.* Ἀμ. 3,15.– IG II 2²(1)1378,13 (Ἀττικῆς): *ὑπόξυλον, ἵνα] τὰ ἐλεφάντινα [ζῷα.* XI 2,142,41 (Δήλου): *θυρίον ἐλεφάντιν[ον.* Βλ. καὶ λ. **ἐλέφας**. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐλεφαντοστοῦ βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,40 κέ., ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία.

ἐλεφαντόδετος, ον = ὁ δεδεμένος ἢ κεκοσμημένος δι' ἐλεφαντοστοῦ. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Αὐλ. 581-582: *ἐλεφαντοδέτων πάροιθεν δόμων.* Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 218.

ἐλεφαντουργός, όν (ἐπὶ ἐργαλείων) = ὁ διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ ἐλεφαντοστοῦ κατάλληλος. ΦΙΛΟΣΤΡ., β Ἀπολλ. 5,20: *ὄργανα λιθουργὰ καὶ ἐλεφαντουργά.*

ἐλεφαντόω -ῶ, ῥ. = ποικίλλω, κοσμῶ δι' ἐλεφαντοστοῦ. IG II 2²(1)1425 A II 207: *τράπεζα ἠλεφαντωμένη.*

ἐλέφας, ὁ. Ὁ καὶ ἐλεφαντόδους ἢ τὸ **ἐλεφαντοστοῦν** (βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,40 - 45). Ὁ ἐλέφας, ὑλικὸν πολύτιμον δι' ἀρχιτεκτονικοὺς καὶ κυρίως διὰ διακοσμητικοὺς σκοπούς, ἦτο ἐν χρήσει καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἀνατολῇ ἤδη ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν χρόνων. Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ χρῆσις αὐτοῦ ἐγένετο χάριν διακοσμήσεως δημοσίων πολυτελῶν οἰκοδομημάτων καὶ μεμονωμένων ἀρχιτεκτονημάτων (ὀροφῶν, θυρωμάτων, προπυλαίων κ.ἄ.) καὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν (κιονοκράνων, ζωφόρων κττ.). ΟΜ., Ὀδ. δ, 72-73. τ, 563. φ,7. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 373A. ΔΗΜΟΣΘ. 819. ΔΙΟΔ. Σικ. 5,46.

CIC. Verr. 4,56. IG IV 1² 102,65. – ΑΥΤΟΘΙ XI 2,287A118: *ἐλέφαντος εἰς τὸ θ[ύρ]ωμα ἐπριάμεθα μνᾶς δέκα τὴν μνᾶν ⊢⊢⊢ [///]*. Βλ. καὶ ΑΘΗΝ. 5,207e. ΠΑΥΣ. 1.12,4.

ἑλιγμὸς (καὶ **εἱλιγμός**), ὁ = ἡ ἑλικοειδὴς καμπὴ (λ.χ. ὁδοῦ, διαδρόμου), κν. στροφή. ΗΡΟΔ., 2,148: *Αἵ τε γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν στεγέων καὶ οἱ εἱλιγμοὶ διὰ τῶν αὐλέων, ἐόντες ποικιλώτατοι* (περὶ τοῦ Λαβυρίνθου) *θῶμα μυρίον παρείχοντο ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι*. ΠΛΟΥΤ., Θησ. 19: *διδαχθεὶς ὡς ἔστι τοῦ λαβυρίνθου τοὺς ἑλιγμοὺς διεξελθεῖν*.

ἑλικοειδής, ὲς = ὁ ἔχων σχῆμα ἕλικος. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 5,30. ΩΡΙΓ., κΚ 6,55: *τοῖς προηγουμένοις τοῦ τέκτονος ἔργοις τὰ ἑλικοειδῆ ξέσματα καὶ πρίσματα καὶ τοῖς οἰκοδόμοις ποιεῖν δοκεῖν τὰ παρακείμενα ταῖς οἰκοδομαῖς*. Βλ. καὶ 2,126,29. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 30,12: *ἑλικοειδῆ τὴν ἀψῖδα περιτορνεύουσαν*. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 6,3 (456,7 Βόννης): *οἱ μέσοι τῶν ἑλικοειδῶν συμπλοκῶν περικλειόμενοι καὶ τῇ συνθέσει διαμορφούμενοι*.

ἑλικτός, ή, ὸν = ἑλικοειδής. ΚΑΛΛΙΞ. 1: MÜLLER, FHG 3,57b: *κλῖμαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον*.

ἕλιξ, ἡ = 1) ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ὀνομάζονται οὕτω αἱ περὶ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἰωνικοῦ κιονοκράνου περιστρεφόμεναι ταινίαι. ΗΣΥΧ., λ. = *ἡ κατάγραφος καὶ ἡ ἀναγλυφὴ παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσι*. VITR. 4.1,12: *helices intra suum medium, qui est in abaco*. Βλ. καὶ ΑΘΗΝ. 5,206b: *περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον οὐχ ἕλικες, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν καὶ φύλλα τραχέα περίκεινται* (σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι τὸ κορινθιακὸν κιονόκρανον, δι' ὃ ὁ 'Αθήναιος ποιεῖται λόγον, ἔχει τέσσαρας ἕλικας ὑπὸ τὰς γωνίας τοῦ ἄβακος· βλ. καὶ λ. **κιονόκρανον**, κορινθιακόν).– 2) κλῖμαξ, **κοχλίας** (βλ. λ.). ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 5.4,3: *ἕλικές τε καὶ πλατεῖαι καθ' ἕκαστον ἄνοδοι*.– 3) ἑλικοειδὲς ἤτοι κυματιστὸν κόσμημα. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 3.6,6: *ἕλικος περιθεούσης τό τε ἄνω καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος* (τῆς τραπέζης).– 4) ἐν ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 8.3,5 ἡ λέξις σημαίνει στροφὰς εἰς σχῆμα ἕλικος, ἤ, ἁπλῶς στροφὰς (: *σπείρᾳ περιαγομένη εἰς ἕλικας δέκα*).

ἕλκω (ἢ **ἑλκύω**), ῥ. Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 244) = 1) σύρω, τραβῶ, ἐξάγω. ΗΡΟΔ. 2,108.124.125. – IG II 2²(1)1672,55 ('Ελευσῖνος): *πλίνθοι αἱ ἑλκυσθεῖσαι ἀπὸ τοῦ πύργου τριημιπόδιοι: ΜΧΧΧΧ: ταύτας εἵλκυσεν Εὐθυμίδης ἐν Κολλυ*. 56. Ath Mitt 27,1902,50 ii38 = SEG 13,521,75 (Περγάμου): *ἐάν τινες ἐν ταῖς ὁδοῖς χοῦν ὀρύσσωσιν ἢ λίθους ἢ πηλὸν ποιῶσιν ἢ πλίνθους ἕλκωσιν*.– 2) μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν κατεργάζομαι, πλάσσω. ΗΡΟΔ. 1,179: *ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι*.

ἐλλείπω, ῥ. = λείπω, εἶμαι ἐλλιπὴς ἢ ἀκατασκεύαστος. IG II 1²(1) 463,52 (Μακρῶν Τειχῶν 'Αθηνῶν): *θρᾶνος ἢ γ[ε]ι[σ]ήπους ἢ γεῖσον λ[ί]θινον ἢ κεραμεοῦν ἢ [ξύλινον... ὅπου ἂν ἐλλ]είπει ἐπισκ[ε]υάσ(ε)ι*.

ἔλλοιπος, ον = ὁ ἐλλειπής. IG I² 373,98.103: *τõ ἐλλοίπο ἔργο*.

ἔλυτρον, τὸ = δεξαμενὴ ὕδατος, κν. γοῦρνα. ΗΡΟΔ. 1,185.186. ΠΑΥΣ. 2.27,7: *καὶ ἔλυτρον κρήνης εἰς ὃ τὸ ὕδωρ συλλέγεται*. Annuario 1949-51, 262, b 158,4.264, 159,6: *εἰς τὰν κατασκευὰν τῶν χρηστηρίων καὶ τῶν ἐλύτρων*. Βλ. καὶ Clara Rhodos 2,183.

ἐμβάλλω, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **βάλλω** = 1) θέτω, τοποθετῶ, εἰσάγω (πρβλ. καὶ τὸ **ἐπιβάλλω** = ἀκκουμβῶ, πατῶ). ΞΕΝ., Κύρ. 'Αν. 7.1,12. ΦΡΥΝ., 'Επιτ. 102,11: *παλιναίρετα* (ΠΙΝΔ., 'Αποσπ. 84)· *τὰ ἐκ καταλύσεως οἰκοδομίας παλαιᾶς εἰς ἑτέραν πρόσφατον οἰκοδόμησιν ἐμβαλλόμενα*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. ἱμάντωσις (R. PORSONUS 107,15): *δέσις ξύλων ἐμβαλλομένων ἐν τοῖς οἰκοδομήμασιν*. IG VII 3073,72 (Βοιωτίας): *ἐμβαλεῖ δὲ καὶ εἰς τούτους γόμφους καὶ δέματα*. FD III(5) 85,9: *ξύλα ἐμβαλλεῖν*. IG XI 2,287,105 (Δήλου): *μέλαθρον καὶ δοκοὺς ἐμβαλεῖν εἰς τὸν οἶκον*. Βλ. καὶ 109. ΑΥΤΟΘΙ, 121: *καὶ 'Επικράτει ἐμβαλόντι ΗΗ*. IdD 1416 II 40.45: *καὶ δοκοὺς ἐμβαλεῖ*. AthMitt 66,1941,238,8,9: *ὑ]περτόναια δὲ ἐμ[βαλεῖ ἐπὶ τὰς θυ]ραίας*. – 'Εν ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 80,28 ἁπαντᾷ καὶ τὸ ῥημ. ἐπίθ. **ἐμβλητέος** (: *ἐμβλητέα δέ ἐστιν εἰς τὰ τείχη... ξύλα δρύϊνα*).– 2) ἀνασκάπτω. ΠΛΟΥΤ., 'Αρτξ. 7: *τάφρον εὖρος ὀργυιῶν δέκα... ἐνέβαλε*.– 3) καταρρίπτω, κρημνίζω. ΑΡΙΣΤΟΦ., 'Αχ. 511. Νεφ. 1489.

ἔμβασις (ἡ καὶ **ἔμπασις**, **ἔνβασις**, **ἐμβατή**, μτγ.), ἡ = ἡ εἴσοδος, κν. ἐμπασιὰ ἢ μπασιά. Forsch. in Ephesos III, ἀριθ. 71,22 (σελ. 154): *στρώσαντος τὴν ἀπὸ τοῦ πρυτανείου κάθοδον ἕως τῆς ἐνβάσεως τῆς πλατείας*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΕΕΒΣ 11,1935, 206.210.211.224. Πρβλ. λ. **ἐμβατικός**.

ἐμβατὴρ (βλ. καὶ **ἐμβάτης**), ὁ = βατήρ, οὐδός, φλοιά, κν. κατώφλι. ΗΣΥΧ. ἐν λ. = παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσι τόπος (ἐσφαλμ.). – IG 4.481,2 (Νεμέας): *τ]οὺς ἐμβατ[ῆρας] [ἐγκ]αυτέρσι*. Πρβλ. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 2,200. R. MARTIN, ἐν REG 71,1958,383 § 84. JEPPESEN, Labraunda I, 1, σελ. 47-48.

ἐμβάτης (ὁ καὶ **ἐμβατήρ**, VITR. 1.2,4). Συνήθως ὀνομάζεται οὕτω ἡ ἀκτὶς τῆς ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου βαινούσης κυκλικῆς βάσεως τῶν κιόνων, ἥτις χρησιμεύει καὶ ὡς μονὰς μέτρου τῶν διαστάσεων λοιπῶν μελῶν τοῦ ναοῦ. VITR. ἔ.ἀ.: *in aedibus sacris* (eurythmiae qualitas est) *aut e columnarum crassitudinibus aut triglypho aut etiam embatere, balista e foramine* (capituli). 'Ο ΑΥΤΟΣ 4.3,3: *par una erit modulus, qui Graece embate* (*ἐμβάτης* edd. KR., *ἐμβατὴρ* KR. ἐξ ΗΣΥΧΙΟΥ) *dicitur*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Th. l. l. v. [V, 2, στ. 450,32-40].

ἐμβατικὸς (ἐπίθ.). 'Εκ τοῦ **ἐμβατὴ** (πρβλ. καὶ **ἔμβασις**) = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἐμβατὴν ἤτοι εἰδικὸν δωμάτιον τῶν θερμῶν προωρισμένον διὰ τὰς γυναῖκας. P Oxy 896 I, 11/12: *ἐμβατικοῦ [θ]όλου ἑνὸς καὶ ἀρδρομηκιαίων ὅλου ξυστοῦ [εἰ]σόδων καὶ ἐξόδων*. Βλ. καὶ σελ. 219,11-13. P Lond. 2.191,19. P Teb. 472 (2ου μ.Χ. αἰ.). Πρβλ. ΗΡΩΝ., 23,2. MelNicole 282.

ἔμβλημα, τὸ = 1) πᾶν τὸ εἰσηγμένον ἢ ἐμβεβλημένον. ΠΛΟΥΤ., Μάριος 25.– 2) λατ. **emblema**: ψηφοθέτημα, μωσαϊκὸν τιθέμενον συνήθως ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης ψηφιδωτῆς ἐπιφανείας καὶ εἰκονίζον μορφὴν ἢ σύνθεσιν. LUCIL. 4,993 (85 MARX). VARRO rust. 3.2,4.– 3) φράγμα κατακόρυφον ἐμποδίζον τὴν ῥοήν.

ἐμβλής, ἡ = ξύλον τῆς στέγης. IdD 1416 BI9: *εἶ σφηκίσκοις εἶ ἐμ(β)λῆτι εἶ καλύμματι*.

ἔμβλητος, ον = πεποικιλμένος δι' ἐγκολλήσεως ἢ ψηφοθετήσεως, ὁ ψηφωτός. IdD 1403 BbII18. 1417 AII36 (2ου π.Χ. αἰ.): *πίνακας ἐμβλήτους γραφὰς ἔχοντας δύο*.

ἐμβόλαιον, τὸ = τορνευτικὸν ἐργαλεῖον χρήσιμον διὰ τὴν συγκράτησιν ἀντικειμένου ἑτοίμου πρὸς κατεργασίαν. ΗΡΩΝ., Βελοπ. 220,20: *ἡ δὲ χοινικὶς γίνεται τόνδε τὸν τρόπον ἐμβόλαιον δεῖ κατασκευάσαι*.

ἐμβολεύς, ὁ = **τύπος** ἢ **παράδειγμα** (βλ. λ.), πρότυπον, μακέττα. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.84,26 (ἐν APAW 1919): *καὶ πρὸς αὐτὴν* (τὴν περιφέρειαν) *ἐμβολεῖς ξυλίνους κατασκευασάμενον διαδοῦναι τοῖς λιθουργοῖς, ἵνα εὐεργῶς καὶ ταχὺ ἐργάζωνται*. Βλ. καὶ ΗΡΩΝ., Βελοπ. 96,5. RPh 3,141,3.

ἐμβολή, ἡ = 1) εἰσαγωγὴ ἤτοι ἔνθεσις πράγματός τινος

ἐντὸς ἄλλου. Θουκ. 1,76. Πολυβ. 8.9,3.– 2) εἰδικῶς ἡ ἔνθεσις τῶν γόμφων καὶ συνδέσμων ἐπὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν. IG VII 3073,170 (Λεβαδείας): *τὴν δὲ ἐμβολὴν τῶν γόμφων καὶ τῶν δ[εμά][των] καὶ τῶν π[ε]λεκίνων.* Didyma II 41,29. Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,26.152.177. 177,4.180. 190,9.196.

ἔμβολος, ὁ ἢ **ἔμβολον**, τὸ (ἀρχ. - βυζ.) = ἐκ τοῦ *ἐμβάλλω*: 1) ὁριζοντία δοκὸς (πρόκειται περὶ τῶν ἐπιστυλίων;). Ευριπ., Βάκχ. 591: *εἴδετε λάϊνα κίοσιν ἔμβολα διάδρομα τάδε.* Πρβλ. REG 74,1961,40.– 2) ὁ μοχλὸς τῆς θύρας (ὁ ἐμβαλλόμενος εἰς ὀπὴν τοῦ τοιχώματος καὶ ἀποσυρόμενος ἐξ αὐτῆς). Σουιδ. λ. *ἔμβολα: μοχλοί, ἀσφάλειαι.* Ευριπ., Φοίν. 114.– 3) βῆμα ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ ἀγορᾷ (λατ. **rostra**) κεκοσμημένον διὰ πλοίων πολεμικῶν ἐχόντων ἔμβολα, ἤτοι ἀρχικῶς ξυλίνους σὺν τῇ παρόδῳ ὅμως τοῦ χρόνου σιδηροῦς μετ' αἰχμῶν πασσάλους ἢ δοκούς. Πολυβ. 6.53,1. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.87,3. Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστ. 74,5. Petron. 30,1. κ.ἄ. Κατ' ἀπομίμησιν τῶν ῥωμαϊκῶν ἐμβόλων ἐδημιουργήθησαν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀνατολῆς.– 4) **ἔμβολοι**, ἤτοι στοαὶ ὑπώροφοι, ἢ σειραὶ κιόνων (προστῷα) προσῳκοδομημέναι ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς. Παυσ. 5.15,6. Πρβλ. 6.20,10-13. Ephesos 3,100. Klio 1,1901, 168,3. CIG 4662b7 (Παλαιστίνης). Βλ. καὶ 8641 = Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1878. Du Cange, Gloss.λ.– 5) τὰ κλίτη εἰς ἃ διῃρεῖτο ἐσωτερικῶς ὁ χριστιανικὸς ναὸς (βλ. καὶ λ. **κλῖτος** καὶ **στοά**). Βλ. Ορλανδον, βασιλικὴ 1,157-158.– 6) οἱ παρὰ Βυζαντινοῖς **ἔμβολοι** ἢ τὰ **ἔμβολα**, ἤτοι στοαί, κατάστεγοι ἐνίοτε καὶ διώροφοι, ἔχουσαι ἄνοδον εἰς τὰς ἀνωτέρας αὐτῶν στοὰς διὰ λιθίνων κλιμάκων (ἡ λέξις ἐν κοινῇ χρήσει παρὰ συγγραφεῦσι). Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡ λέξις ἐσήμαινε καὶ ὁδόν, ῥύμην (Du Cange, Gloss. λ. Ευσταθ. 1922,2. Κινν. 281) καὶ ὑπόνομον (Ευσταθ. 1189,47). Πλείονα ἐν Αμαντου, Ἔμβολος, ἐμβολή, ῥύμη, Ἀθηνᾶ 23,1911,480. Κουκουλε, Μπολιάρις, ἐν ΕΕΒΣ 3,1926,333-334. Τοῦ Αυτου, Αἱ ὁδοὶ καὶ οἱ ἔμβολοι τῶν βυζαντινῶν πόλεων, ἐν ΕΕΒΣ 18,1948, 21 κέ.

ἐμμόχλιον, τὸ = κοίλωμα πρὸς εἰσδοχὴν τοῦ μοχλοῦ τῆς θύρας (κατὰ τὸν Κουρουνιωτην [Ἐλευσινιακὰ 1,196,6] ἴσως αἱ ἑκατέρωθεν τῆς πύλης, ἐπὶ τῶν παραστάδων, θῆκαι ἢ ὀπαὶ εἰς ἃς ἐνεβάλλετο κατὰ τὸ κλείσιμον ὁ μοχλὸς τῆς θύρας, ἴσως ὅμως καὶ ἐξαρτήματα ἀγκιστροειδῆ ἐσωτερικῶς τῶν θυρῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐτίθετο κατὰ τὸ κλείσιμον ὁ μοχλός). Πολυδ., Ὀν. 1,23: *εἰς τὰ περὶ τῆς θύρας... ἐν δὲ τοῖς δημιοπράτοις καὶ ἐμμόχλια σιδηρᾶ.* Κουρουνιωτης, ἔ.ἀ. 190,20: (μοχλὸν) *ἁρμότ]οντα εἰς τὰ ἐμμόχλια.* 34: *ἐμμόχλιον ποιήσαντα ἴσον τῷ πα[λαιῷ.* 36: *ἁρμόττοντα εἰς τὰ ἐμμόχλια.*

ἔμπαισμα, τὸ = τὸ εἰδικῶς διὰ κτυπητοῦ τρόπου κατειργασμένον μέταλλον (ἔλασμα) προσαρμοζόμενον ἐπὶ ἀντιστοίχου μήτρας. Ευσταθ., Ἰλ. Λ, 773 (883,56): *ἄλεισον... τὸ μὴ λεῖον, ἀλλὰ τραχὺ τοῖς ἐμπαίσμασιν.* Βλ. καὶ λ. **ἐμπαίω**.

ἐμπαιστική, ἡ = ἐνν. ἡ τέχνη τοῦ ἐμπαιστικῶς (γαλλ. *au repoussé*) ἤτοι διὰ κτυπητοῦ ἐκ τῶν ἔσω τρόπου ἐπὶ μεταλλικῆς μήτρας διακόσμησις. Τὸ οὕτως εἰργασμένον ἀντικείμενον προσηλοῦτο ἔπειτα διὰ λεπτοτάτων ἥλων καὶ οὐχὶ διὰ κολλητικῆς οὐσίας ἐπὶ ἄλλης, λείας ἐκ μετάλλου ἐπίσης ἢ καὶ ξύλου ἐπιφανείας χάριν διακοσμήσεως αὐτῆς. Ἡ τέχνη τοῦ ἐμπαιστικῶς διακοσμεῖν ἦτο ἀρχαιοτάτη καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἀνατολῇ. Αθην. 11,488b: *οἳ μὲν οὖν λέγουσιν ἔξωθεν δεῖν ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοὺς ἥλους τῷ ἀργυρῷ ἐκπώματι κατὰ τὸν τῆς ἐμπαιστικῆς τέχνης λόγον.* Ὁ Αυτος, 12,543 κέ. Διὰ τὴν λέξιν γενικῶς βλ. Ομ., Ἰλ. Α, 245-6. Λ, 29-30 καὶ 632. Ευσταθ., Ἰλ. 883,56 (Λ, 773). 1357,40 (Ω, 429). Πρβλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,6,6. 10,9. Semper, Der Stil 1,439. Τσουντας, Μυκῆναι 202. Marquand, Gr. archit. 39. Ὁ Αυτος, Privatl. d. Röm. 684. Blümner, Techn. 4,255. Μαρινατος, Κρ. & ΜυκΕ 65-67 καὶ εἰκ. 186.187-194.

ἔμπαιστος, ον = ὁ ἐμπαιστικῶς ἐπὶ κοσμημάτων ἐκ μετάλλου ἢ ἄλλης ὕλης προσηλωμένος. Ευσταθ., Ἰλ. Ω, 429 (1357,40): *οἱονεὶ τὸ μὴ λεῖον ἀλλὰ περιφερὲς ἢ ἔμπαιστον.*

ἐμπαίω, ῥ. = διακοσμῶ δι' **ἐμπαισμάτων** (λ.), ἤτοι κατεργάζομαι διὰ κτυπητοῦ τρόπου ἔλασμα μεταλλικὸν (χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, κ.ἄ.) ἐπὶ ἀντιστοίχου μήτρας. Αθην. 12,543f: *χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ.*

ἔμπασμα, τὸ = ἡ εἴσοδος καὶ ὁ ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον χῶρος. Κῶδιξ VII, 43 ΜΒ, τοῦ 1619 (= ΕΕΒΣ 3,150) f.150r: *τὸ δὲ ἔμπασμα τοῦ ναοῦ καὶ οἱ τέσσαρες νάρθηκες καὶ ὁ λουτὴρ καὶ τὰ περιαύλιά του ὅλα ἦτο ὀσπίτιον Δαμιανοῦ Πατρικίου.*

ἔμπεδος, ον (**ἐν** + **πέδον**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. *ἔμπεδον* καὶ *πέδον* (σελ. 248 καὶ 754) = ὁ ἐν τῷ ἐδάφει στερεῶς ἱστάμενος ἢ ἐρριζωμένος, ὁ ἀκίνητος, ὁ σταθερός. Ομ., Ἰλ. Μ, 12: *μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 279 (Βόννης): *πέτρης Θεσσαλικῆς βάσις ἔμπεδος.*

ἐμπετάννυμι ἢ **ἐμπεταννύω**, ῥ. = καλύπτω δι' ὑφάσματος (παραπετάσματος). Αθην. 4,147f: *ἦσαν δὲ καὶ οἱ τοῖχοι ἀλουργέσι καὶ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι* (= κεκαλυμμένοι) *ὕφεσι.* Ὁ Αυτος, 5,206a: *διατόναια... ἐφ' ὧν αὐλαῖαι... ἐνεπετάννυντο.* Βλ. καὶ 4,148b.

ἐμπέτασμα, τὸ = τὸ **παραπέτασμα** (βλ. λ.), τὸ ὕφασμα τὸ φράσσον τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν (courtine). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 7.7,6: *καὶ τὰ ἐμπετάσματα τῶν θυρῶν καὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐπέθηκεν.* 12.7,6: *ἀπήρτησεν δὲ καὶ τὰ ἐμπετάσματα τῶν θυρῶν καὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐπέθηκεν.* 15.11,3: *θύρας δὲ ἐπὶ τῆς εἰσόδου σὺν τοῖς ὑπερθυρίοις ἴσον ἐχούσας τῷ ναῷ ποικίλοις ἐμπετάσμασιν κεκόσμητο.* Αθην. 5.196c, Kaibel: (στέγην) *καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοὺς μεσολεύκοις ἐμπετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημένας* (εἰς ἄλλας γραφὰς *κατειλημμένας* ἢ *διειλημμένας*), *ἐν αἷς φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτακτο.* Inscr. Perg. 236: *τὸν πυλῶνα καὶ τὸ ἐμπέτασμα.* Βλ. καὶ Syria 32,1955,301 κέ. (Ἱερουσαλήμ).

ἐμπήγνυμι, ῥ. = ἐμβάλλω, πήγνυμι, καρφώνω. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,10: *ὀρθωθεὶς γὰρ μέχρι τοῦ μέσου ὁ κίων ἐγκάρσιος ἔμενε καὶ τῷ ἐδάφει ἐμπαγεὶς ἐκ τῆς κάτωθεν ἀρχῆς ἀκίνητος ἦν.*

ἔμπλεκτον, τό. Σύστημα δομῆς ἐφαρμοσθὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων συνιστάμενον δὲ εἰς τὴν τοποθέτησιν δύο μὲν ἐξωτερικῶν παρειῶν ἐκ μεγάλων λίθων, τὸ μεταξὺ τῶν ὁποίων κενὸν ἐπληροῦτο διὰ λιθαρίων καὶ κονιάματος. Plin. nat. 36,171: *tertium est emplecton, tantummodo frodibus politis, seliqua fortuito conlocant.* Vitr. 2.8,7: *altera est quam enplecton appellant, qua etiam nostri rustici utuntur.* Πλείονα διὰ τὴν λέξιν βλ. ἐν R. A. Tomlinson, JHS 81,1961,133-140 καὶ ἰδίᾳ ἐν σελ. 135 ἔνθα σχέδιον.

ἐμπόλιον, τὸ = κύβος τιθέμενος εἰς τὸ κέντρον καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς κυκλικὰς ἐπιφανείας τῶν σφονδύλων τῶν κιόνων (ἤτοι ἕδραν καὶ βάσιν) καὶ ὑποδεχόμενος ξύλινον ἢ σιδηροῦν ἄξονα (πόλον) χρησιμεύοντα εἰς τὴν μερικὴν περιστροφὴν τοῦ ἑνὸς σφονδύλου ἐπὶ τοῦ ἑτέρου χάριν ἐντελοῦς προσαρμογῆς. Ὡς καὶ οἱ **πόλοι**

(βλ. λ.) καὶ τὰ ἐμπόλια τῶν σφονδύλων ἦσαν ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ἀρχαϊκῆς καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς κλασσικῆς περιόδου ἐκ ξύλου, οἱ μὲν πόλοι ἐξ ἀγριελαίας ἢ κρανείας (ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 2,193,1· βλ. καὶ 1,22,17 καὶ 27,15) τὰ δὲ ἐμπόλια ἐκ κωνοφόρων δένδρων (ἔ.ἀ. 192. Πρβλ. BÖTTICHER, Bericht über die Unters. auf. der Akropolis, Berlin 1863,161 εἰκ. 35), ἀργότερον δὲ ἐκ χαλκοῦ ἢ καὶ κράματος χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου ὡς ὑπὸ ἐλευσινιακῆς ἐπιγραφῆς (IG II 2^2(1)1675,17/18) σαφῶς περὶ τῆς Φιλωνείου Στοᾶς προσδιορίζεται (: *χαλκοῦ Μαριέως... κεκραμένου τὴν δωδεκάτην, τὰ ἕνδεκα μέρη χαλκοῦ τὸ δὲ δωδέκατον καττιτέρου*). Διὰ τὴν λέξιν βλ. IG ἔ.ἀ. στ. 4/5: *ποιῆσαι καὶ ἐμπόλια χαλκᾶ*. 5/6: *εἰς ἕκαστον τὸν ἁρμὸν ἐμπόλια*. 20/21: *τὰ μὲν ἐμπόλια ὀρθὰ καὶ ἀστραφῆ καὶ εὐγώνια*. 24: *καὶ ἐναρμόσει εἰς τὰ ἐμπόλια*. ΑΥΤΟΘΙ 1678a6 ('Αθηνῶν): *τετρᾶναι δὲ καὶ τοῖς ἐμπολίοις καὶ μολυβδοχοῆσα[ι*. Πλείονα ἐν ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΟΥ, 'Ελευσινιακὰ 1,197. ΠΟΛΙΤΟΥ, ξύλα ἐμπόλ. & πόλοι, ΠΑΑ 20,1945,174-177. EBERT, FgrB 24.56. MARQUAND, Gr archit 34. JEPPESEN, Paradeigmata 145. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,4,1. 8,13. 13,2. 132,1. 159.176.177. 192,3. 193,3 καὶ ἰδίᾳ 194-195.

ἔμπηλα (εἰς πληθ.), τὰ (τὸ οὐσ. **ἔμπηλον**· ἐπίθ. **ἔμπηλος**, ον, παρὰ Γεωπ. 2.5,7 = πηλώδης, λασπώδης) = τὰ διὰ πηλοῦ ἐκτισμένα. ΛΕΟΝΤ., 'Επαρχ. Βιβλ. 22,4. Πρβλ. MemInstNatGen. 1900,63: *τὰ δὲ ἔμπηλα φυλαττέσθωσαν χρόνους ἕξ, καὶ εἰ ἐντὸς τῶν ἓξ χρόνων συμπτωθῇ τὸ ἔργον ἐξ ἀπειρίας τοῦ τεχνίτου, ἀμισθὶ αὖθις ὁ κτίσας ἀνανεούτω τοῦτο*.

ἐμφάλσωμα (ὀρθοτέρα γραφὴ τὸ **ἐμφάρσωμα**· βλ. καὶ λ. **ἐνφάρσωμα** Didyma II 254,4. 187,b· ταυτόσημα τά: **φάρσωμα** καὶ **φάρσος**· πρβλ. καὶ **φάλσον**, *βυζ.*), τὸ = σανίδωμα ἀποτελούμενον ἐκ λωρίδων προοριζομένων εἴτε ὡς χωριστικὰ τοιχώματα εἴτε ὁριζόντιον σανίδωμα διὰ τὰς στέγας, τὸ καὶ σημ. *πεταύρωμα*). BEAN, Not. inscr. f CC, BSA 51,1956,154,8/9: *τὰ δὲ θυρώματα καὶ τὸ ἐμφάλσωμα καὶ στῦλοι γ´ ἐκ τῶν ἐμῶν ἀναλωμάτων*. Πλείονα ἐν Didyma ἔ.ἀ. καὶ σελ. 182.

ἐμφιέζω (βλ. καὶ λ. **ἀμφιάζω**), ῥ. = ἐπενδύω, περιβάλλω δι' ἄλλου τινὸς στοιχείου. DITT. Syll. 996,25 (Σμύρνης): *κλεῖν κεχρυσωμένην καὶ ἐμπεφιασμένην*. 22: ἀγάλματα *ἐμπεφιασμένα*.

ἐμφράσσω (-ττω), ῥ. = φράσσω, κλείω, ἀποκλείω. ΠΟΛΥΒ. 5.71,9. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,51. 15,42. 17,46. Βλ. καὶ 15,83. ΠΛΟΥΤ. 521d: *παρόδιοι θυρίδες ἐμφραγεῖσαι*.

ἐναιέτια (**ἐν** + **αἰετός**· ἀττικὸς τύπος τοῦ **ἀετός**· βλ. λ.) = τὰ ἐν τοῖς ἀετώμασι τοποθετημένα γλυπτά. IG I^2 350,49: *ἀγαλ]ματοποιοῖς ἐναιετίο[ν μισθός]*. Βλ. καὶ 348,71. 350.47. 352,35. BSA 16,1909-1910,193,4 (Παρθενῶνος). IG IV 1^2 102,98/99 ('Επιδαύρου): *ἐναι]ετίων ἐς τὸν ἅτερον αἰετόν*. 112: *ἐναιετίων τὰς ἁτέρας κερκίδος* (= τοῦ ἑτέρου τριγωνικοῦ ἡμίσεος). 302: *μισθõ ποὶ τὰ ἐναιέτια*.

ἐνακέομαι, ῥ. = διορθῶ, ἐπισκευάζω, ἀνακαινίζω. IG XI 2,203A,55 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *τῆς Χαρητείας οἰκίας τοῖχον ἐνακεσαμένῳ*.

ἐναλείφω, ῥ. = 1) χρίω, ἀλείφω, ἐπαλείφω. ΙΠΠΟΚΡ., Νουσ. 2,36. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 420C. ΑΘΗΝ. 12,553a.– 2) χρωματίζω ἐπὶ ἰχνογραφημένου σχεδίου. ΑΡΙΣΤΟΤ. 743b24.– 3) τὸ οὐδ. τῆς παθ. μτχ. (**ἐναλειφθὲν**) ὡς οὐσ. = ἡ ἐπάλειψις, τὸ ἐπίστρωμα τοῦ κονιάματος. ΑΡΙΣΤΟΤ. 726b26: *ὥσπερ ὅταν ἀποπέσῃ τὸ ἐναλειφθὲν τοῦ κονιάματος*.

ἐναποικοδομέω -ῶ, ῥ. = ἐγκλείω δι' οἰκοδομῆς ἢ οἰκοδομῶ τι ἐντός. ΠΟΛΥΑΙΝ., Στρατ. 8.51,1: *Οἱ Λάκωνες... ἕκαστος πλίνθον ἐνήρμοσε ταῖς θύραις... καὶ τὸν προδότην ἐναποικοδομήσαντες διέφθειραν*.

ἐναρμόζω - ἐναρμόττω, ῥ. = ἁρμόζω τι ἐντός τινος, συνδέω ἁρμονικῶς ἢ κανονικῶς, προσαρμόζω, κν. ταιριάζω. ΑΡΙΣΤΟΦ., Λυσ. 413. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 222. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. 'Αρχ. 3.22,8. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 18,27. ΛΟΥΚ., Θε. Δ. 7,8. ΠΟΛΥΑΙΝ., Στρατ. 8,51. ΛΙΒΑΝ., λόγ. 20,41. – IG II 2^2(1)1668,37 ('Ελευσῖνος): *καὶ ἐναρμόσαι εἰς ἑκάστην τὴν θυρίδα χαλκᾶς θυρίδας*. ΑΥΤΟΘΙ, 1675,23: *καὶ ἐναρμόσει εἰς τὰ ἐμπόλια ἁρμόττοντας καὶ ὀρθοὺς καὶ ἐντόρνους πανταχῇ*.

ἐναρμονίως (πρβλ. λ. **ἁρμονία**), ἐπίρρ. = εὐρύθμως, κανονικῶς. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., 'Επιστ. 25: MIGNE, PG 46,1097C: *ἐν τῷ τὰ μέτωπα τῶν λίθων συγχέειν ἐναρμονίως πρὸς ἄλληλα*.

ἐνάρτησις, ἡ = συνάρτησις, στερέωσις, ἐγκατάστασις. Didyma II 39,44: *καὶ ἐναρτήσεως μ[η]χανῆς δικώλου ἀπὸ τῆς νο[τίου παρα]στάδος πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν [σ]φονδύλων καὶ στάσιν τοῦ κίο[νος τοῦ] τρίτου ἀπὸ τῆς βορείου παραστάδος*.

ἐναύλιος, α, ον = ὁ τῆς αὐλῆς ἢ ὁ ἐν τῇ αὐλῇ. *'Εναύλιος θύρα* = ἡ ἐκ τῆς αὐλῆς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας ἄγουσα. Com. Adesp. 1.203,6: *τὴν ἐναύλιον ᾠθῶν*.

ἐνβάλλω = **ἐμβάλλω** (βλ. λ.). IG II 1^{2}463,50.

ἔνβασις = **ἔμβασις** (βλ. λ.).

ἔνβολος = **ἔμβολος** (βλ. λ.).

ἔνγαιος = **ἔγγαιος** (βλ. λ.).

ἐνγλύφω = **ἐγγλύφω** (βλ. λ.).

ἐνδεκάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος ἕνδεκα πήχεων. IG XI 2,161D,125/126 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἄλλην δοκὸν ἐνδεκάπηχυν*.

ἐνδεκάπους, ουν = ὁ ἔχων μῆκος ἕνδεκα ποδῶν. Didyma II 25B37: *[τ]ὸν δὲ ἐνδεκάποδα*. Βλ. καὶ ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 1,72.

ἔνδεζμος = **ἔνδεσμος** (βλ. λ.), ὁ.

ἔνδεσις, ἡ = προσαρμογή, πρόσδεσις ἢ στερέωσις ἀντικειμένου τινός, σκδ. κλείδωσις. ΑΡΙΣΤΟΤ. 399b30 κέ.: *τοῖς ὀμφαλοῖς λεγομένοις τοῖς ἐν ταῖς ψαλίσι* (= κυλινδρ. θόλοις) *λίθοις, οἳ μέσοι κείμενοι κατὰ τὴν εἰς ἑκάτερον μέρος ἔνδεσιν ἐν ἁρμονίᾳ τηροῦσι καὶ ἐν τάξει τὸ πᾶν σχῆμα τῆς ψαλίδος*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.84,20 (ἐν APAW 1919): *ἀνίσων γὰρ ὄντων τῶν βαρῶν οὐχὶ αἱ αὐταὶ ἐνδέσεις τοῖς θεμελίοις καὶ ταῖς πλίνθοις γίνονται κατά τε τοὺς πύργους καὶ* <*τὰ*> *μεταπύργια*. Πρβλ. καὶ MAIER, GriechM 2,84, σημ. 76.

ἔνδεσμος (καὶ **ἔνδεσζμος**), ὁ = τὰ ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς πρὸς διάπηξιν, σύσφιγξιν ἢ στερέωσιν χρησιμοποιούμενα ξυλοδέματα, αἱ κν. ξυλοδεσιαὶ ἢ χατίλια. IG II 1^2 463,50 (Μακρῶν Τειχῶν 'Αθηνῶν): *καὶ ξυλίνου]ς ἐνδέσμου[ς ἐ]ν[β]αλών*. ΑΥΤΟΘΙ, II 2^2(1)1671,22/23 ('Ελευσῖνος): *[τοὺς δὲ] ἐνδέσμους θήσει*. 26: *[λί]θοις δὲ χρήσεται εἰς τοὺς ἐνδέσμους*. 1672,19: *μισθωτεῖ τῆς ἀνακαθάρσεως τῶν ἐνδέσμων τοῦ ἀναλήμματος*. 308: *αὐχένες δρύινοι ΙΙΙΙ εἰς τὸ ἐσχαρεῖον καὶ τοὺς ἐνδέζμους τοῦ τεί[χ]ους*. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,36 ('Αμφιαρείου): *[ἐνθήσ]ει δὲ καὶ ἐ[ν]δέσμους*. Annuario 1948,11,6 (Λήμνου). – 'Η λέξις καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς. Διὰ πλείονα βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,204,2.263. MAIER, GriechM 2,84 καὶ σημ. 74. JEPPESEN, E Epigr. l'archit. gr. 50. NOACK, Eleusis 287. DAVIS, ἐν AJA 34,1930,15.

ἐνδέω, ῥ. = δένω τι εἴς τι, κολλῶ, προσδένω, στερεώνω. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,7: *ὀπτὰς πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησαμένη*. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 12.2,10: *φολιδωτὴν δ' εἶχον ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ διαζώματος τὴν τορείαν λί-*

θων ταῖς σπείραις ποικίλων ἐνδεδεμένων. IG II 1² 463,75 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ὅσα κατέρ[ρωγεν τοῦ τ[εί]χους ἐνδήσει θράνο[ις* (= ἐνδέσμοις).

ἐνδομέω -ῶ, ῥ. = κτίζω, οἰκοδομῶ ἐντός τινος, **ἐνοικοδομῶ** (βλ. λ.). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *περιδεδομημένου τοῖς ἐπιστυλίοις προμετωπιδίου τοίχου κίονας ἔχοντος ἐνδεδομημένους καὶ ξεστοῦ παντὸς ὄντος.*

ἐνδόμησις (καὶ **ἐνδώμησις**), ἡ = 1) ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **ἐνδομῶ**, ἡ οἰκοδόμησις, τὸ ἐντὸς κτίσιμον. ΚΔ., Ἀποκ. 21,18: *ἡ ἐνδώμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις*.– 2) τὸ εἰσχωροῦν ἐντὸς τῆς θαλάσσης καὶ ἐφ' οὗ θραύονται τὰ κύματα τεῖχος, ὁ μῶλος. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15,335: *ἡ δὲ ἐνδόμησις ὅσον ἦν ἐβάλλετο κατὰ τῆς θαλάσσης διακοσίους πόδας.*

ἐνδώμησις, ἡ = ἡ ἐντοίχισις. ΔΙΤΤ. SIG 996,30 (Σμύρνης): *τὴν ἐνδώμησιν τοῦ τεμένους*. BCH 1904,78,10 (Τράλλεων): *πεποιῆσθαι δὲ παρ' ἑαυτοῦ καὶ ἐνδώ[μη]σιν εἰς τὰ π[α][ραλελειμμέν]α (?) μέρη*. 1927,80 = SEG 4.270,4 (Καρίας): *καὶ τῇ ἐνδωμήσει τῶ[ν] λευκολίθων.*

ἐνεργῶ -οῦμαι, ῥ. = λαξεύω, κατεργάζομαι. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,12: *καὶ τοῦτο ἀδιαλείπτως ἐνεργοῦσι πρὸς ἐπιστάτου βαρύτητα καὶ πληγάς*. IG VII 3073,108/109 (Λεβαδείας): *ποιῶν ὀρθὰ πάντα πρὸς κανόνα διηνεκῆ μὴ ἐλάττω τοῦ ἐνεργουμένου λίθου.*

ἐνερείδομαι, ῥ. = ἐρείδω ἐντός τινος, στηρίζω, ἐμπήγω, ἐμβάλλω τι. IdD 504A8/9: *ἐ[νηρει]σμένων στημόνων ἐν προσαρμο[γαῖς π]εριγόμφοις.*

ἐνήλατος -ον. Τὸ οὐδ. (**ἐνήλατον**) ὡς οὐσ. = ξύλον μακρὸν ἐλαθέν, ἐμπηγνύμενον, ἐμβαλλόμενον, δοκός. Εἰδικῶς ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τὰς τέσσαρας δοκοὺς τὰς σχηματιζούσας τὰς πλευρὰς τῆς κλίνης (λατ. **spondae**). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,34. ΣΟΦ., Ἰχν. (Ἀπόσπ. 293 ΝAVCK). – 2) τὰ δύο ὀρθὰ ξύλα τῆς κλίμακος ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνεπήγνυντο αἱ βαθμίδες. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 1179: *κλίμακος ἀμείβων ξέστ' ἐνηλάτων βάθρα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἱκ. 729: *ἐς ἄκρα βῆναι κλιμάκων ἐνήλατα*.– 3) τοὺς πασσαλίσκους τοὺς *πρὸς τῷ ἄξονι, τὰ καλούμενα ἀμαξηδόνια... τὰ ἐμβαλλόμενα πρὸς τῷ ἄξονι, ὥστε μὴ ἐξιέναι τὸν τροχόν*. ΣΧΟΛΙΑ ΕΥΡΙΠ., Ἱππ. 1235. – 4) Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ ἐν λ. = *μέρος νεώς.*

ἐνηλόω -ῶ, ῥ. = καθηλῶ, προσαρτῶ, στερεῶ δι' ἥλων, κν. καρφώνω. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 204,5: *ὀρθὰ σιδηρᾶ δύο ἐνηλωμένα καὶ συγκεκοινωμένα ἐκ τῶν ὑποκάτω μερῶν ἀπ' ἀλλήλων βραχύ.*

ἐνήλωσις, ἡ = ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐνηλῶ, τὸ κάρφωμα, ἡ δι' ἥλων προσαρμογὴ καὶ ἐνίοτε οἱ χάριν κοσμήσεως προσηρτημένοι ἧλοι. ΑΘΗΝ. 5.205b: *ἡ δ' ἐνήλωσις ἡ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν* (ἐνν. τῶν θυρῶν) *καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ γεγονότα χαλκοῦ τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφει.*

ἐνθήκη, ἡ = ἔνθεσις, ἐμβολή. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2,1: *τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις πρότερον οὔσας λίθων ἐνθήκη*.– 2) περίφραγμα, περίβολος. BGU 890,11 (2ου μ.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ ΚΩΔΙΝ., Παρεκβ. 19,7 (Βόννης): *ἐνθήκας ἑπτὰ καὶ δώδεκα στοάς*. Πρβλ. καὶ τὸ **ἐνθηκάριος** (τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Μαστιχάρη τῆς Κῶ) = ὁ ἐντεταλμένος τὴν ἐπιμέλειαν τῶν πολυτίμων ἀντικειμένων τοῦ σκευοφυλακίου (ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ΑΕ 1966,94: *Εὐστόχις ὁ ἐδέσιμος ἐνθηκάρις*).

ἐνιδρύω, ῥ. = 1) ἱδρύω, κτίζω ἐντός. ΗΡΟΔ. 1,94. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 320b. – 2) κτίζω ἢ οἰκοδομῶ χάριν τινός, θεμελιῶ. IG V2, 268,46 (Ἀρκαδίας): *ἐνιδρύετο δ' αὐτοῖς ἐξέδρα μέση*. XI 4,1299,52 (Δήλου): *ὄφρα κε μίμνοις οἴκῳ, ἐνιδρυθείς*. Βλ. καὶ ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 278 (Βόννης): *κρηπῖδος ἐνιδρυνθεῖσα θεμείλοις.*

ἐνίημι, ῥ. = ἐμβάλλω. IdD 372A111: *καὶ σ[τροφ]εῖς ἐνέντι.*

ἐνίστημι, ῥ. = στήνω ἢ εἶμαι στημένος, ἱδρυμένος. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,11. – ΗΡΟΔ. 1,179: *πύλαι δὲ ἐνεστᾶσι πέριξ τοῦ τείχεος ἑκατόν*. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 1,563: *δὴ ῥα τότε μέγαν ἱστὸν ἐνεστήσαντο μεσόδμη*. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 16,6: *ἐνέστηκε τῷ τείχει παραστάτης*. IG II 2²(1)1672,96 (Ἐλευσῖνος): *τῷ τὰς θύρας ἐνστήσαντι*. 164: *τῷ ποιήσαντι τὰς θύρας τὰς ἐπὶ τὰς πυλίδας καὶ ἐ(ν)στήσαντι μισθωτεῖ.*

ἐνκαίω = **ἐγκαίω** (βλ. λ.). IG I² 374 col. VII 96.97. IX 260.261. 269. ΑΥΤΟΘΙ II² 834bII50. 1672,186. IdD 366A25. 370,27. 372A101.

ἐνκατοικοδομέω -ῶ = **ἐγκατοικοδομῶ**, ῥ. (βλ. λ.).

ἔνκαυσις = **ἔγκαυσις** (βλ. λ.).

ἐνκαυτὴς = **ἐγκαυτὴς** (βλ. λ.).

ἐνκαυτὸς = **ἐγκαυτὸς** (βλ. λ.).

ἔνκειμαι = **ἔγκειμαι** (βλ. λ.).

ἐνκοιλαίνω = **ἐγκοιλαίνω** (βλ. καὶ **ἐκκοιλαίνω**), ῥ. IdD 500A32: *τὰ δὲ μ]έσα τῶν ἀετῶν ἐκ τοῦ ἐντὸς ἐνκοιλαινέτω*, δηλαδὴ τοὺς μέσους ὀρθοστάτας τῶν ἀετωμάτων νὰ κατασκευάσῃ ἐσωτερικῶς κοίλους (χάριν ἐλαφρότητος) ὡς συμβαίνει εἰς τὸν Παρθενῶνα.

ἐνκόλαμμα = **ἐγκόλαμμα** (βλ. λ.).

ἐνκόλαψις = **ἐγκόλαψις** (βλ. λ.).

ἐνκόλλασις (βλ. καὶ **ἐνκόλασις**), ἡ = ἐγκόλλησις. IG IV 1² 103,167.

ἐνκοπὴ = **ἐγκοπὴ** (βλ. λ.).

ἐνκριτήριος = **ἐγκριτήριος** (βλ. λ.).

ἐνκροστῶ = **ἐγκροστόω** -ῶ (βλ. λ.).

ἐνλαξεύω, ῥ. = λαξεύω ἐπὶ ἢ ἐντός τινος, ἐγγλύφω, ἐγχαράττω. Παλ. Ἀνθ. 3,9.

ἔνλιθος, ον = ὁ διὰ πολυτελῶν λίθων κεκοσμημένος, CPR 22.5 (2ου μ.Χ. αἰ.): *μασχαλιστὴρ ἔνλιθος.*

ἐννεάκλινος, ον = ὁ ἔχων ἐννέα κλίνας. ΑΘΗΝ. 2,47f: *ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι καὶ τετράκλινοι καὶ ἑπτάκλινοι καὶ ἐννεάκλινοι*. ΑΥΤΟΘΙ: *ἐννεάκλινος οἶκος*. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 13.223a: *ἑπτάκλινον ἢ ἐννεάκλινον οἶκον.*

ἐννεάπηχυς, υ = ὁ ἐννέα πήχεων, ΟΜ., Ἰλ. Ω, 270. ΑΘΗΝ. 4,135d.

ἐννεάπους, ουν = ὁ ἔχων μῆκος ἐννέα ποδῶν IG II 2²(1)1672,169 (Ἐλευσῖνος): *μῆκος ἐννεάποδες*. Didyma II 258,14: *παραγώνιομ μῆκος ἐννεάποδα.*

ἐννεάστεγος, ον = ὁ ἔχων ἐννέα στέγας, ὀρόφους, πατώματα. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,21: *τοῦ παντὸς κατασκευάσματος ὄντος ἐννεαστέγου.*

ἐνοικητήριον, τὸ = ὁ πρὸς κατοικίαν τόπος, τὸ οἴκημα. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,73: *οἶκος, οἰκία, οἴκησις, οἰκητήριον, ἐνοικητήριον.*

ἐνοικοδομῶ, ῥ. = 1) κτίζω, οἰκοδομῶ ἐπὶ ἄλλης οἰκοδομῆς ἢ ἐντός τινος τόπου. ΑΙΣΧΙΝ. 70,33. ΘΟΥΚ. 3,51.85. 6,51. 8,4.84. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7,80,36 (ἐν APAW 1919). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,6. ΠΛΟΥΤ., Τιμολ. 22,30. ΠΑΥΣ. 1.2,4. 4. 20,7. 31,5. IG I²313 col. III 159.373 V258. II 2²(1)2499,6/7.9 (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ IX 2,1229,11 (Θεσσαλίας). 45. XI 2,144A86 (Δήλου). ΑΥΤΟΘΙ, 154A26. 163Ba7. IdD 290,100. 316,111.372A94. 442A193. FD III(1)358,9. IG XII 3,330,48 = CIG II 2448, 17 (Θήρας). Inscr. Cret. III 106,10,94/95. Sammelb. 1161,33.– 2) κλείω διὰ τοίχου, φράσσω, **ἀποφράσσω** (βλ. λ.). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 11,45. ΑPP., Ἀν. 6.29,10. P Petr. 2.12,1,12: *ἐνῳκοδομηκότες τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν*. IG II 1²(2)1180,17/18 (Ἀττικῆς): *ἐνοικοδομεῖν δὲ μὴ ἐξέναι*. XI 2, 199A49.113 (Δήλου). FD III(5)25 IA21. Inscr. Cret. III 95,9A86. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,37.– 3) ἀνοικοδομῶ. ΠΟΛΥΑΙΝ.

1.40,4: *ὅσαι τῶν τειχῶν ἦσαν πυλίδες ἐνῳκοδομημέναι σαθρῶς, ταύτας ἐξελόντας εἴσω παρελθεῖν*. BCH 1959,363 = SEG 18,343,12/13 (Θάσου): *ἃ μὲν ἐνοικοδόμηται, ἃ δὲ ἄθυρά ἐστιν*.

ἐνοικοδόμημα, τὸ = ἡ ἐντός τινος τόπου οἰκοδομή. ΠΛΑΤ., Νόμοι 760Ε: *ταφρεύοντάς τε ὅσα ἂν τούτου δέῃ καὶ ἀποσκάπτοντες καὶ ἐνοικοδομήμασιν εἰς δύναμιν εἴργοντας τοὺς ἐπιχειροῦντας ὁτιοῦν τὴν χώραν καὶ τὰ κτήματα κακουργεῖν*.

ἐνοικοδομία, ἡ = τείχισις, περιτείχισμα. JÖAI 11,1908, 63,4 (Ἁλικαρνασσοῦ): *ὀρυχὴν καὶ ἐνοικοδομίαν*.

ἔνπλεκτον = **ἔμπλεκτον** (βλ. λ.).

ἐνσταλόω, ῥ. Δωρ. τύπος ἀντὶ τοῦ **ἐνστηλόω**: τοποθετῶ τι ἐπὶ στήλης. IGRom I 1295. Epigr. gr. 978,9.

ἐνσφηκόω, ῥ. = **ἐνσφηνῶ** (βλ. λ.), προσαρμόζω, προσδένω σφιγκτά. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 264.

ἔντασις, ἡ = ἐλαφρὰ ἐξόγκωσις τοῦ κορμοῦ τοῦ κίονος σημειουμένη κατὰ τὰ 2/3 τοῦ ὕψους αὐτοῦ ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ γενέτειρα τοῦ κορμοῦ ἀπὸ εὐθείας ἀναβαίνει ἐλαφρῶς παραβολικὴ (βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΝ, Αἰσθητικὴ ἀνάλυσις τοῦ δωρικοῦ ῥυθμοῦ καὶ εἰδικώτερον τοῦ Παρθενῶνος, ΠΑΑ 25,1950,551 κἑ.). VITR. 3.3,13: *De adiectione, quae adicitur in mediis columnis, quae apud Graecos entasis appellatur.*

ἐντειχίδιος, ον = ὁ καὶ ἐντείχιος ἤτοι ὁ ἐπὶ ἢ ἐκτὸς τοῦ τείχους. ΛΟΥΚ., π Παρασ. 42.

ἐντειχίζω, ῥ. = 1) τειχίζω ἔν τινι τόπῳ. ΞΕΝ., Κυρ. Παιδ. 3,1.27. Ἀγ. 2,19: *φρούρια ἐντειχίζειν – τείχη ἐνετετείχιστο*. Βλ. καὶ Ἑλλ. 4.8,1. – ΘΟΥΚ. 6,90. ΙΣΟΚΡ. 4,137. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,44. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 9.10,3. – IG XI 2, 145,9 (Δήλου): *ἐντειχίσαντι τὸν τοῖχ[ο]ν*.– 2) περιβάλλω διὰ τείχους, ὀχυρῶ. ΠΛΟΥΤ., Πομπλ. 28.

ἐντείχιος (βλ. καὶ **ἐντειχίδιος**), ον = ὁ ἐντὸς τείχους ἢ τειχῶν περιλαμβανόμενος. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.26,2: *αἱ ἐντείχιοι καὶ στεγαναὶ οἰκήσεις*. Βλ. καὶ ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,35.

ἐντελής, ὲς = ὁ ἐντελῶς κατασκευασθείς, πλήρης, τέλειος, ἄρτιος. IG II 2²(1)1666b91 (Ἐλευσῖνος): IdD 1403BbII34. 1417AII56: *θύρωμα ἐντελὲς ἔχον χαλκοῦ[ς ἥ]λους*. 1417AI80: *θύρας τὰς τοῦ ἱεροῦ πάσας ἐντελεῖς κλεῖδας ἐχούσας*. Annuario 52,12: *πᾶσαν ἐντελῆ τὰν οἰκοδομίαν καὶ τὰν σύμφραξιν*.

ἐντέμνω, ῥ. = κόπτω, ἀποκόπτω. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,57: *ἐνέτεμεν ῥίνῃ ἢ σμίλῃ τὴν βάλανον*. Βλ. καὶ ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,85. Ἡ λέξις ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ κόπτω, ἐγχαράσσω. ΗΡΟΔ. 8,22: *ἐντάμνων ἐν τοῖσι λίθοισι γράμματα*.

ἐντετραίνω, ῥ. = διατρυπῶ, διαπερῶ τι. IG II 2²(1)1665 18/19 (Κυνοσάργους): *ἐπὶ δὲ τõ καταληπτῆρος τὸν τρίποδα καθαρμόσαι, ἐντετράναντα τοῖς ποσί*. ΑΥΤΟΘΙ 1672,176 (Ἐλευσῖνος): *θέντι τῷ ἀπεργασαμένῳ τοὺς ὀδοὺς καὶ κομίσαντι καὶ τοῖς τόρμ[ο]ις ἐντετράναντι*. Βλ. καὶ ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΝ, Ἐλευσινιακὰ 1,197,20.

ἐντήκω, ῥ. = ἐγχέω ῥευστόν τι μέταλλον ἐντός τινος. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,8: *τὰς τούτων* (τῶν λίθων) *ἁρμονίας ἐπλήρου μόλιβδον ἐντήκουσα*.

ἐντίθημι, ῥ. = τίθημι ἐντός τινος, ἐμβάλλω. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,123: *οἱ τοῖς θεμελίοις ἐντιθέμενοι*. IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 292ii,200 (409/8 π.Χ.): *τὸς λίθος τὸς μέλαινας ἐνθέναι*. IG II 2²(1)1672,159 (Ἐλευσῖνος): *καὶ εἰς τὸ πλοῖον ἐνθεῖσιν*.

ἐντοίχιος, ον = ὁ τοῦ τοίχου ἢ ὁ ἐπὶ τοῦ τοίχου. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 16.3,6: *αἱ ἐντοίχιοι γραφαὶ ταῖς τε γραμμαῖς πάνυ ἀκριβεῖς ἦσαν καὶ τοῖς μίγμασιν ἡδεῖαι*. ΡΟΥΦ., π ΟΡΕΙΒ. 49,32,5: *ὄρυγμα ἐντοίχιον*. BCH 1881,474,7 (Σάμου): *ἐν ταῖς ἐντοιχίοις θυρίσιν*.

ἐντομή, ἡ = ἡ κάθετος πρὸς τὴν κυρίαν ἐπιφάνειαν τοῦ λίθου λάξευσις (ἐν ΘΟΥΚ. 1,93: *ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ* [sed. leg. *ἐντομῇ*] *ἐγγώνιοι*).

ἐντόνιον, τό. Εἰδικὸν μηχάνημα διὰ τοῦ ὁποίου ἐνετείνοντο τὰ σχοινία τῶν καταπελτῶν. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 57,46 (βλ. καὶ 61,12). ΗΡΩΝ., Βελοπ. 222,22: *διεκτείνειν τὸν τόνον διὰ τοῦ καλουμένου ἐντονίου*.

ἐντορνεύω, ῥ. = ἐγγλύφω, ἐγχαράττω, σκαλίζω διὰ γλυφάνου ἔν τινι. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2: *τοὺς δὲ τοίχους κεδρίναις διαλαβὼν σανίσι χρυσὸν αὐταῖς ἐνετόρευσεν, ὥστε στίλβειν ἅπαντα τὸν ναόν*. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 376d: *τῇ δὲ ἀψῖδι τοῦ σείστρου κατὰ κορυφὴν ἐντορνεύουσιν*.

ἐντορμία, ἡ (**ἐν** + **τόρμος**· βλ. λ.) = σύνδεσις δύο ξύλων κατ' ὀρθὴν ἢ ἄλλην γωνίαν οὕτως, ὥστε τὸ ἄκρον τοῦ ἑνὸς νὰ εἰσέρχηται εἰς τὴν ἀντίστοιχον βάθυνσιν (τόρμον) τοῦ ἑτέρου. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 222,20: *ὥστε ἐμβαλεῖν αὐτὰς ἐν ὀπαῖς περὶ τὸ περίτρητον γινομένας ἀντὶ τόρμων καὶ δι' ὅλου ἐντορμία γίνεται*. Βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,60, εἰκ. 33.

ἔντορνος, ον = ὁ διὰ τόρνου κατασκευασθείς, ὁ ἐστρογγυλωμένος. ΠΛΑΤ., Νόμ. 898Α. IG II 1²(1)244,101 (Πειραιῶς): *καὶ πρὸς τὴν ἔντορνον* (γραμμὴν) *στρ[ογγ]ύλα*. ΑΥΤΟΘΙ, II 2²(1)1675,25 (Ἐλευσῖνος): *τοὺς δὲ πόλους... καὶ ὀρθοὺς καὶ ἐντόρνους*. Ἐν ΗΡΩΝΟΣ, Αὐτομ. 23,3 ἀπαντᾷ καὶ τὸ ἐπίρρ. **ἐντόρνως** = τετορνευμένως ἢ διὰ τορνευτικῆς ἐπεξεργασίας.

ἐνφάρσωμα (βλ. καὶ λ. **ἐμφάλσωμα**), τό.

ἐνχαλκόω -ῶ, ῥ. = ἐφοδιάζω διὰ χαλκῶν ἐλασμάτων, ἐπενδύω διὰ χαλκοῦ. BCH 1956,556,4/5 (Δελφῶν): *ἐ]νχαλκώ[σαντι τὰν θύρα?]ν*.

ἐνχαράσσω (= **ἐγχαράσσω**) = χαράσσω ἐντός τινος, σκαλίζω, σμιλεύω. IG II 1²(2)1088,45 (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ, IX(1)6154 (Φωκίδος).

ἐνώπια, τὰ = οἱ ἀμέσως εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσπίπτοντες (πλάγιοι) τοῖχοι μιᾶς εἰσόδου ἢ μιᾶς στοᾶς ἢ καὶ τὰ ἀετώματα τῆς εἰσόδου. ΟΜ., Ἰλ. Θ, 435: *ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα*. ΑΥΤΟΘΙ Ν, 261 καὶ Ὀδ. χ, 121. – ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 2,53: *καὶ ἐνώπια παμφανόωντά φησιν Ὅμηρος τὰ ἐντὸς τῶν θυρῶν· παρὰ δὲ τοῖς τραγῳδοῖς προνώπια τὰ πρὸ τῶν θυρῶν καὶ ἀνώπια τὰ ἄνω, ἀπὸ τῶν ὠπῶν*. BCH 1882,53 = SIG² 588,245 (Δήλου 2ου π.Χ. αἰ.): *ἐργολαβήσαντι ποι]ῆσαι κεφαλὴν ἑκατέρῳ ἐνωπίῳ τῶν στοῶν*. Πρβλ. EBERT, F gr B 19 καὶ τὰ λ. **προκόμια, προνώπια, ἀέτωμα**. Σχετικῶς βλ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΝ, Προνόμια, ΠΑΑ 6,1931,283-290.

ἐξάγω, ῥ. = 1) ἐκτείνω, ἐπεκτείνω περαιτέρω, ἤτοι πλέον πρὸς τὰ ἔξω. ΔΗΜΟΣΘ., π Καλλικλ. 55 (1278,22 DINDORF): *τὴν ὁδὸν στενοτέραν ποιήσας, ἐξαγαγὼν ἔξω τὴν αἱμασιάν*. ΘΟΥΚ. 1,93: *μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως*.– 2) ἀφαιρῶ. FD III(5)23 col. II 41: *τὰ βάθρα ἐξαγαγεῖν*.

ἐξαγωγή (δωρ. **ἐξαγωγά**), ἡ = 1) ἡ ἐκ τοῦ λατομείου ἀφαίρεσις τῶν λίθων, λατομία, ἢ ἡ ἐκ τοῦ δάσους κοπὴ τῶν ξύλων. ΘΕΟΦΡ., Χαρ. 23. IG II/III² 1672ii 51/52 (Ἐλευσῖνος) = MAIER, GriechM 1,20 καὶ 2,88: *ἐξαγωγὴ τῶν λίθων Πιστία<ι> Σφηττί*.– 2) ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ ἐργοταξίου. FD III(5)34,6/7: *Νικοδήμῳ λατ]ύπας ἐξαγ[ωγᾶς ἐν Θυίας?*. Βλ. καὶ 19,106: *λατύπας ἐξαγωγᾶς*. POUILLOUX, Choix IG 25B9: *ἐξαγωγὴ δ' ἔστων καὶ πίσσης καὶ ξύλων [ο]ἰκοδομιστηρίωμ πάντων*.

ἐξαγωγίς, ἡ = ὀχετὸς πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ὑδάτων, ἀμάρα, διῶρυξ. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 100,32: *ἐξαγωγίδας ὀρύσσειν*. IG IV 1² 109 I119 (Ἐπιδαύρου): *ἐργῶναι τᾶς] ἐξαγωγίδος*. 116,2: *ἐξαγωγίδας*. ΑΥΤΟΘΙ, XI 2, 287A,50

(Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἀνακαθάραντι τὴν ἐξαγωγίδα τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ* (πρόκειται περὶ τῆς ὀχεταγωγίας τοῦ θεάτρου). 93: *κατασκευάσαι τὴν ἐξαγωγίδα τοῦ Ἰνωποῦ*.

ἐξαγωγός, ὁ = ὀχετὸς πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων ἐκ τῶν βαλανείων. Τιμαρχος παρ' Αθην. 11,501f: *τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν*.

ἐξαδάκτυλος (καὶ **ἐγδάκτυλος**), ον = ὁ ἔχων μῆκος ἓξ δακτύλων (βλ. λ. **δάκτυλος**). IG II 2²(1)1672,154 (Ἐλευσῖνος). 1675,7. – IdD 505,7: *μὴ ἐλάσσους ἐξαδακτύλων*.

ἐξάθυρος, ον = ὁ ἔχων ἓξ θύρας ἤτοι φράκτας (ἐπὶ ὑδροφρακτῶν). P Lond. 166b (1ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ 139b (1ου μ.Χ. αἰ.). P Fay. 365 (2ου μ.Χ. αἰ.).

ἐξαίρεσις, ἡ = ἐξόρυξις, **ἐξαγωγὴ** (βλ. λ.), ἀφαίρεσις. Ηροδ. 2,121,1: *τὰ περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ λίθου*. IG IV 1² 110B7 (Ἐπιδαύρου): *τὰν ἐξαίρεσιν τ[ᾶν πο]λίων*. Didyma II 39,37: *καὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν λ[ίθ]ων τῶν ἐκ τῶν ἀμφιπρ[ύμνων*.

ἐξαιρέω -ῶ, ῥ. = 1) ἐξορύσσω, ἐξάγω, ἀφαιρῶ. Ηροδ. 2,125. Πολυαιν., Στρατ. 1.40,4. IG XI 2, 163A,23 (Δήλου): *τοῖς ἐξελομένοις καὶ ἀνακομίσασ[ιν*. IdD 354,18: *δοκῶν τῶν ἐξαιρεθε[ι]σῶν*. 461Ba22: *πλινθείων ἐξειρημένας III II*. Βλ. καὶ IG II 1²47,31.– 2) κατασκάπτω, καταστρέφω τι ἐντελῶς ἤτοι ἐκ θεμελίων. Ηροδ. 1,103. Μεν., Περικ. 199.– 3) ἐν Πλατ., Κριτ. 117C ἡ λέξις σημαίνει: ἀποχωρίζω (*ἐξῃρημένος ἱππόδρομος ἦν αὐτοῖς* ἤτοι ἀποκεχωρισμένος).

ἐξαλείπτης (ἐσφ. γρ. τὸ **ἐξαλίπτης**), ὁ = χρίστης, κονιατής. Γαλ. 19,98.

ἐξαλείφω, ῥ. = ἀλείφω ἐντελῶς, ἐπιχρίω. Θουκ. 3,20. Πολυδ., Ὀν. 7,124. ΠΔ(Ο'), Λευ. 14,42. Λουκ., Ἀλέξ. 30. PSI 584,8/9: *ἔστιν δὲ ἐκ γένους βαλανεὺς ἅμα τε καὶ τὸ παρ' ἡμᾶς ἐξείληφεν βαλανεῖον*. IG XI 2, 144A,104 (Δήλου). 154A3.29. 161A103. 203A49. 162A48. 163A40: *ὥστε ἐξαλεῖψαι τὰ διατειχίσματα*. Βλ. καὶ στ. 52. Αυτοθι, 199A104: *καὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὸμ βόρειον τοῖχον καὶ τὴν στοὰν [καὶ τὸν ναὸν τ]ῆς Κόρ[ης] ἐξαλείψαντι*. 204,53.287A68.

ἐξάλειψις, ἡ = ἡ ἐξ ὁλοκλήρου κάλυψις δι' ἐπιχρίσματος, ἡ ἐπίχρισις, κν. σουβάτισμα. BCH 1899,566,19 (Δελφῶν 3ου π.Χ. αἰ.): *τὰν ἐξάλειψιν τοῦ ἀποδυτηρίου καὶ τοῦ τειχίου*.

ἐξαμάω, ῥ. = κοσκινίζω. IG II 1²(1)244,81 (Ἀττικῆς, 4ου π.Χ. αἰ.): *καὶ ἐξαμησάμενο(ς) [τ]ὴν λατύπην*.

ἐξανέχω, ῥ. = ἀνυψοῦμαι, ἐξέχω τινός, προεξέχω. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 186 (Βόννης): *οἱ δὲ βαθυγλύπτοισι καρήασι κίονες ὀκτὼ ἕρκεος ἐξανέχουσι*. Βλ. καὶ Θεοκρ. 22,207.

ἐξαπάλαιστος, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἓξ παλαστῶν, παλαμῶν. Ηροδ. 2,149: *ἡμιπλίνθια... ἐξαπάλαιστα*.

ἐξάπεδος (ὁ καὶ **ἐξάπους**· βλ. λ.), ον = ὁ ἔχων μῆκος ἓξ ποδῶν. Ηροδ. 2,149: *αἱ μὲν πυραμίδες εἰσὶ ἑκατὸν ὀργυιέων... ἐξαπέδου [μὲν] τῆς ὀργυιῆς μετρεομένης καὶ τετραπήχεος*.

ἐξάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος ἢ ἔκτασιν ἓξ πήχεων. Ηροδ. 2,138: *τὰ δὲ προπύλαια τύποισι δὲ ἐξαπήχεσι ἐσκευάσαται*. P Cair. Zen. 112,6. IdD 290,216.

ἐξάπλεθρος, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἓξ **πλέθρων** (βλ. λ.). Ηροδ. 2,149.

ἐξάπους, ουν (βλ. καὶ **ἐξάπεδος**) = ὁ ἔχων ἓξ ποδῶν μῆκος. Πλουτ., Λουκ. 37. Κρονοσόλων 17. Didyma II 25B16: *γωνιαῖον τῶγ κατὰ πρόδομον εἰς ἀμφότερα ἐ[ξ]άποδα*. Αυτοθι 18.21.25.30-31. Βλ. καὶ Αριστοτ. 683b2.

ἐξαρμόζω, ῥ. = διαλύω τοὺς ἁρμούς. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6: *τέσσαρες ἦσαν κιονίσκοι κατὰ γωνίαν ἑστῶτες τετράγωνοι τὰ πλευρὰ τῆς βάσεως ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐν αὐτοῖς ἔχοντες ἐξηρμοσμένα* ἤτοι διαλελυμένα.

ἐξαρτίζω, ῥ. = 1) καθιστῶ τι ἄρτιον ἤτοι τέλειον, συμπληρῶ, τελειοποιῶ, ἀποπερατῶ. IG XII 2, 538,9/10 (Λέσβου): *τὴ[ν σ]τοὰν [ἐ]ξήρτισαν ἐκ [τ]ῶν ἰδ[ί]ων*. Latyschev II 430,11: *ἐξαρτίσας τὴν ἀγορὰν ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων*. 432,10. – Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,6.– 2) ἐφοδιάζομαι πλήρως διά τινος. Λουκ., Ἀλ. ἱστορ. 1,33: *στιβάδας ἐνῳκοδόμητο καὶ τἄλλα ἐξήρτιστο*.

ἐξαρχίδιος, ον = ὁ ἐξ ἀρχῆς γενόμενος. SEG 9.369,2 (Κυρήνης): *ἐπόησεν ἐξαρχίδιον τὸν σηκόν*. Βλ. καὶ SIG³ 712,3 (Δήλου 2ου π.Χ. αἰ.).

ἐξασκέω -ῶ, ῥ. = ἐξεργάζομαι ἢ κατεργάζομαί τι ἐντελῶς καὶ δι' ἰδιαιτέρας τινὸς φροντίδος, κοσμῶ, εὐτρεπίζω. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *αἱ δὲ ὀροφαὶ βαθυξύλοις ἐξήσκηνται γλυφαῖς*. Λουκ., Νεκρ. διάλ. 24,16: *μνῆμα εἰς κάλλος ἐξησκημένον* ἤτοι κομψῶς κατειργασμένον. Βλ. καὶ Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 10.4,6. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46,1100A. Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ. Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 73 (Βόννης).

ἐξάστυλος, ον. Καλεῖται οὕτω ὁ ναὸς ὁ ἔχων ἓξ κίονας ἢ στύλους κατὰ τὰς στενὰς αὐτοῦ πλευράς. Vitr. 3.3,7: *Item ex hic partibus sive tetrastyli sive hexastyli sive octostyli una pars sumatur, eaque erit modulus*. 8: *Huius exemplar Romae nullum habemus, sed in Asia Teo hexastylon Liberi Patris*. 4.3,3: *frons aedis doricae in loco, quo columnae constituuntur, dividatur, si tetrastylos erit, in partes XXVII, si hexastylos, XXXXII*. 7: *Si vero systylon et monotriglyphon opus erit faciundum, frons aedis, si tetrastylo erit, dividatur in partes XVIIII s, si hexastylos erit, dividatur in partes XXVIIII s*.– Παραδείγματα ἐξαστύλων ναῶν ἔχομεν πλεῖστα ὅσα ἐξ ὧν ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὸν ν. C Σελινοῦντος, Ἀρτέμιδος καὶ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ.

ἐξεδαφίζω, ῥ. = ἐπιτατικὸν τοῦ **ἐδαφίζω** (βλ. λ.) = καταστρέφω, χαλῶ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἐκ θεμελίων. Ωριγ. 7,241D. Κεδρ., σύντl 1,496,7 (Βόννης).

ἐξέδρα, ἡ = ἡμικυκλικὸν κατασκεύασμα ἄλλοτε ὕπαιθρον καὶ ἄλλοτε ἐστεγασμένον ἔχον πέριξ χαμηλὰ θρανία ἢ καθίσματα καὶ πολλάκις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα κοσμούμενον δι' ἀγαλμάτων. Εἰδικ. ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) οἰκημάτιον παρὰ τὴν κυρίως οἰκίαν. Πολυδ., Ὀν. 7,122. Βλ. καὶ Ορλανδον, Ἑλλην. Σπ. 1, Μάϊος 1923,3Δ.– 2) στοὰν ἢ αἴθουσαν μετὰ καθισμάτων ἔνθα συνήρχοντο οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ ῥήτορες. Φιλοδ., Ἀκαδ. 100M. Στραβ. 17.1,8. Cic. fin. 2,4. Vitr. 5.11,2. – 3) ἕδρα, θρανίον, κάθισμα εἰς τὴν πρόσοψιν οἰκίας. Σου(ι)δ. ἐν λ. Διογ. Λαερτ. 4,19. Στραβ. 13.4,5.– 4) αἴθουσαν ἁπλῶς (βλ. Αυτοθι, 1). Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Υ,11: *αἴθουσαι, ἐξέδραι στυλωταί*. Βλ. καὶ Ὀδ. ω, 208: *κλίσιον) σημαίνει ἐξέδραν τινὰ σιγματοειδῆ* (= ἡμικυκλικήν). ΠΔ(Ο'), Ἰεζεκ. 40,44. 41,10.11. 42,1.4.7.8.13. Cic. de orat. 3.5,17. Vitr. 6.3,8. Βλ. καὶ 7.5,2. 9,2.– 5) τὴν κόγχην τῶν χριστ. ναῶν ὡς ἐκ τοῦ ἡμικυκλικοῦ σχήματος αὐτῆς. Ευσεβ., β Κ/τίνου 3,39. LW II 732,149.D.Wallard, L'exedra nelle basilica cristiana, RACrist 22,1946,191-211.– 6) τὰ σκέλη τοῦ σταυροῦ, τὰ ὁποῖα ὠνομάζοντο οὕτως ὁσάκις ἐσχηματίζοντο εἰς σχῆμα ἡμικύκλιον, ὁσάκις ὅμως ἐσχημάτιζον ὀρθογώνιον ὠνομάζοντο **οἶκοι** (βλ. λ.). Ἡ λέξις ἐν χρήσει εἰς ἐπιγραφάς.

ἐξέδριον (καὶ **ἐξέδριν**), τὸ = ὑποκ. τοῦ **ἐξέδρα** (βλ. λ.). IG XII 9,907,28 (Εὐβοίας). IdD 1401e6. TAM 2(3)840,2 (Λυκί-

ας): *κατεσκεύασεν τὸ ἐξέδριον*. 846,2: *κατεσκεύασαν τὸ ἐξέδριον*.

ἐξελίκτρα (τὸ ἄλλως **ἐξέλικτρον**), ἡ = τροχαλία ἢ βαροῦλκον (ὄργανον δι' οὗ ἐξελίσσομεν ἢ ἑλίσσομεν), μακαρᾶς. ΗΡΩΝ, Αὐτ. 220,8.

ἐξέλικτρον, τὸ = σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ ἀνωτέρω. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 67,41: *εἰς ἐξέλικτρον ξύλινον συντιθέναι*.

ἐξέλκω, ῥ. = ἑλκύω, σύρω ἔξω. IdD 372A$_{109}$.

ἐξεργάζομαι (καὶ ἐν ἐπιγρ. **ἐχσεργάζομαι**), ῥ. = ἐργάζομαι ἐπί τινος, μορφοποιῶ (ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ μὲ τὴν σημασίαν τῆς συμπληρώσεως καὶ τελειοποιήσεως). ΗΡΟΔ. 3,60. 5,62. ΘΟΥΚ. 8,2. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.59,1. 5.35,3. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6. 14.16,2. ΠΛΟΥΤ., Περ. 13. ΠΑΥΣ. 1.19,1. 3.17,3. Βλ. καὶ 1.33,2.7. 20,6. 9. 4,4. Απ., Λιβ. 125. Μιθρ. 38. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.1,43: MIGNE, PG 87,1.2832C./ΠΡΟΚ., ἔ.ἀ. 1.6,1. 4. 2,4. 8,9.21. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,86 (328,22 Βόννης). – IG I² 88,$_{16}$ (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 286II$_{5}$: *ἐχσεργασμένα καὶ hεμίεργα*. $_{91}$: *τὰς κάλχας τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιστυλίοις ἐχσεργάσασθαι*. ΑΥΤΟΘΙ 372, col. I $_{93}$. col. II $_{115/116.120/121}$. – $_{125/126}$: *τούτον hεκάστο οὐκ ἐχσέργασται ho hαρμὸς hὸ hέτερος οὐδὲ hοὶ ὄπισθεν hαρμοί*. $_{166}$. STEVENS-PATON, ἔ.ἀ. XVI, col. II, σελ. 392,$_{6}$. 374,$_{41}$. ΑΥΤΟΘΙ 788,$_{5/6}$ = Epigr. gr. 76,$_{2}$,$_{2}$. IG II 1²(1)244,$_{30}$. MAIER, GriechM. 10,30. καὶ στ. $_{33.43}$.457b$_{6}$. IG ἔ.ἀ. 463 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν) 98. II 2²(1)1540,$_{21/22.48.64}$. ΑΥΤΟΘΙ, 1665,$_{10}$ (Κυνοσάργους). $_{15/16}$. AthMitt 31,1906,134,$_{9}$. ΑΥΤΟΘΙ, 1666a $_{69.101}$ (Ἐλευσῖνος). – 1666 b$_{81}$: *στυλοβάτας ἐξεργάσασθαι*. $_{83}$.1668,$_{94}$. 1669,$_{10}$ (Πειραιῶς). 1670,$_{21}$ (Ἐλευσῖνος): *ταῦτα δὲ πάντα ἐ]ξεργάσεται ὑγιῆ καὶ δ[όκιμα*. 1682,$_{13.30}$.1685B$_{39}$ (Ἀθηνῶν). ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,$_{30/31}$ (Ἀμφιαρείου). IG VII 4255,$_{17}$ (Βοιωτίας).

ἐξερείδω, ῥ. = στηρίζω, ὑποστηρίζω στερεῶς. ΠΟΛΥΒ. 8.6,6.

ἐξέρεισις, ἡ = στήριξις, κν. ἀκκούμβημα. ἔ.ἀ. 6.23,4.

ἐξέρεισμα, τὸ = στήριγμα τείχους, ὑποστήριγμα, ἔπαλξις. SEG 4,270,$_{4}$ (Καρίας). ΛΟΓΓΙΝ. 40,4.

ἐξέχω, ῥ. = 1) προβάλλω πρὸς τὰ ἔξω, ἐκτείνομαι, προέχω. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἱππ. 675. – Σφ. 386: *δρύφακτοι... τὰ τῶν οἰκοδομημάτων ἐξέχοντα ξύλα*. ΠΔ(Ο΄), Νεεμ. 3,25. Ἰεζεκ. 42,5.– ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1082,28: *πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, τουτέστιν ἐξέχοντι κατά τι γωνίωμα, ὁποῖον ὁ ἀγκὼν καμφθεὶς ἀποτελεῖ*.– 2) ἐν Βασ. Γ΄ 7,15 καὶ 16 ἐξεχόμενα σημαίνει: σκαλιστὰ πλαίσια, φατνώματα.

ἐξηκοντάκλινος, ον = ὁ ἔχων ἑξήκοντα κλίνας ἤτοι ἀνάκλιντρα. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 16,83: *οἶκος ὁ ἑξηκοντάκλινος ὀνομαζόμενος*.

ἐξισόω -ῶ, ῥ. = 1) φέρω τι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,36.– 2) ἰσοπεδῶ, ἐξομαλίζω. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.3,5: *ἐξισωθέντος τοῦ μέχρι τῶν τειχῶν διαστήματος*.

ἔξοδος, ἡ = 1) ἄνοιγμα δι' οὗ ἐξέρχεταί τις ἐκ κλειστοῦ τινος χώρου. ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 33. ΣΟΦ., Ἠλ. 328. – ΗΡΟΔ., 2,148: *αἵ τε γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν στεγέων καὶ οἱ εἱλιγμοὶ διὰ τῶν αὐγέων ἐόντες ποικιλώτατοι θῶμα μυρίον παρείχοντο*. ΘΟΥΚ. 1,106. ΠΑΥΣ. 10.9,1. ΛΟΥΚ., Ἀλεξ. ἢ Ψευδ. 16. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 11 κγ΄3 (ed. R. FOERSTER 8,426 § 2): *ἀποτετείχισταί μοι τὰ τῆς ἐξόδου καὶ τὰ τῆς αὐλῆς ἀποκέκλεισται*. ΘΕΟΦ., Χρον. 1.360,4 (Βόννης). ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (140,10 Βόννης). Sammelb. 5247,$_{9}$: *ο[ἰ]κία... [δι' ἧς ε]ἴσοδος καὶ ἔ[ξο]δ[ος]*.– 2) ὁδός, δρόμος. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Β΄ 24,43.

ἐξοικοδομέω (καὶ ἐν ἐπιγρ. **ἐχσοικοδομέω**) -ῶ, ῥ. = 1) οἰκοδομῶ τι ἐντελῶς, περατῶ. ΗΡΟΔ. 2,176. – 5,62: *νηὸν ... ἐξοικοδομῆσαι*. ΦΕΡΕΚΡ., Κραπάταλλοι (CGF 2,289,8 μτφρ.). – ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,4: *ὀρθίαν ἔχων ἄνοδον, ξεσταῖς βαθμῖσιν ἐξῳκοδομημένην εἰς διακοσίους*. IG I² 54,$_{8}$.784/785b (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ II 1² 338,$_{14/15}$: *κρήνην καινὴν ἐξῳκοδόμηκεν*. Βλ. καὶ 457b$_{5}$. ΑΥΤΟΘΙ 463,$_{48}$ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *παρέξει καὶ ἐξοικοδομήσει*. ΑΥΤΟΘΙ II 1²(2)1215,$_{10}$: *καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ ἐπαγγέλλεται ἐξοικοδομήσειν*. – Βλ. καὶ 1220,$_{3}$. MAIER, GriechM 2, σελ. 85, σημ. 77. Πρβλ. ΠΟΛΥΒ. 3.55,6 ἔνθα ἡ λέξις σημαίνει: κατασκευάζω ὁδὸν παρὰ τὸν κρημνόν. – 2) κατεδαφίζω, καταστρέφω ἢ κατακρημνίζω. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1124. ΞΕΝ., Οἰκ. 20,29. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 11,21: *τὰς πύλας... ἐξῳκοδόμησε*. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.54,2: *διὰ κλιμάκων ἐξοικοδομεῖν τε καὶ ἀποταφρεύειν*. ΠΛΟΥΤ., Δίων 50: *ἐξοικοδομήσαντες τὸ περιτείχισμα*.

ἐξοικοδόμησις, ἡ = ἡ ἐντελὴς οἰκοδόμησις. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 19,7: *παύσασθαι τῆς τῶν τειχῶν ἐξοικοδομήσεως*.

ἐξοικοδόμητον, τὸ (λατ. **sepulcrum**· ἐσφ. γρ. τὸ **ἐξυκοδόμητον**) = τάφος, τύμβος. IG Rom. IV 798 (Ἀπαμείας): *ἐποίησα τὸ ἐξυκοδόμητον καὶ τὸν βωμόν*. Βλ. ΑΥΤΟΘΙ σημ. 1.

ἐξομαλίζω, ῥ. = 1) κάνω τι ἐντελῶς ὁμαλόν, ἐξομαλύνω, ἰσοπεδῶ. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,10: *τὸ ἔδαφος ἐξωμαλισμένον*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.1, 1. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.2,6: *πᾶς ὁ τῇδε τόπος ἐξωμαλίσθη*.– 2) εὐθυγραμμίζω διὰ τοῦ κανόνος, ἰσιάζω, ἐπιπεδοποιῶ. IG I² 373,$_{209}$: *ἐχσομαλίσαντι πρὸς τὸν κ[α]νόν[α τὸ]ν λίθ[ιν]ον*. $_{213}$: *τῶν πλαισίον τῶν τετρα[γό]νον [τετ]τάρον ὄντον τὸς ὄνυχας ἐ[γ]κολλέ[σα]ντι καὶ ἐχσομαλίσαντι πρ[ὸς] τὸγ [κανό]να τὸλ λίθινον*.

ἐξοξέω, ῥ. = ξέω τι (τὸν ἁρμὸν) ἐντελῶς ὥστε νὰ καταστῇ λεῖος χάριν τελείας προσαρμογῆς. IdD 500A$_{44/5}$ (3ου π.Χ. αἰ.): *ἐπὶ] δὲ τοῦ κόσμου παντὸς ἁρμοὺς ἐξοξ[έων*. $_{46}$: *τοὺς δὲ τῆς κρηπῖδος καὶ [τῶν καταληπτήρων? ἐξ ἐλ]αίου καὶ μολυβδίο[υ ἐ]ξοξέων* (πρβλ. καὶ λ. **ὀξυώριος**, IG VII 3073,$_{133}$ (Λεβαδείας 3ου π.Χ. αἰ.).

ἐξόρυξις, ἡ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **ἐξορύσσω**. SEG 15,207,$_{125}$ (Ἐπιδαύρου): *καὶ Σίμωνι τᾶς τάφρου ἐξορύξιος*.

ἐξορύσσω (ἀπαντᾷ καὶ ἡ διὰ τοῦ ω γραφή), ῥ. = 1) ἐξάγω τι δι' ὀρυχῆς, ἐκβάλλω. ΗΡΟΔ. 7,23. ΦΙΛΟΣΤ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,9 (ed. J. BIDEZ 96,21): *καὶ τὴν τῶν θεμελίων τάφρον ἐξορυττόντων ἀργυραῖς ἅμαις καὶ σκάφαις*. Dikaiomata 1$_{109}$ (Αἰγύπτου): *τοῦ χοὸς τοῦ ἐξορυσσομένου τὸ ἥμισυ*.– 2) ἀνασκάπτω, ἀνορύσσω. ΑΡΙΣΤΟΤ. 833b$_{4}$. ΛΙΒΑΝ. τόμ. 4,184,28.– 3) κατασκευάζω τι δι' ἐκσκαφῆς. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. Ἀρχ. 9,55: *χάρακας ἐξωρύξαντο*.

ἐξοχετεία, ἡ (λατ. **dērīvātio**) = ἡ ἀπαγωγὴ ὕδατος δι' ὀχετοῦ. ΣΤΡΑΒ. 4.6,7: *εἰς τὰς ἐξοχετείας τὸ ὕδωρ τὸ κοινὸν ῥεῖθρον ἐξεκένουν*.

ἐξοχή, ἡ = τὸ ἐξέχον, ἡ προεξοχή. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1404,56: *βαλβίδες οὐ μόνον αἱ ἐπὶ ἀφέσεως δρομέων γραμμαί, ἀλλὰ καὶ ὅσαι ἐν φρέασι καὶ ἄλλοις τοιούτοις ἐγκοπαὶ καὶ ἐξοχαὶ* (βλ. ΣΧΟΛΙΑ ΟΜ. Ἰλ. 903,6).

ἔξπους = **ἑξάπους** (βλ. λ.). IG II 2²(1)1666b$_{85}$ (Ἐλευσῖνος): *στυλοβάτας... ἑτέρους γωνιαίους ἔξποδας*. Βλ. καὶ ΠΛΑΤ. ΚΩΜ. 242.

ἐξυπάγω, ῥ. = ἐπαλείφω διὰ τοῦ **ὑπαγωγέως** (βλ. λ.). IG II 1² 463,$_{42}$ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἐξυπάγων* (λίθους) *πηλῷ ἠ[χυ]ρωμένῳ*. Βλ. καὶ στ. $_{82}$.

ἐξώδιον, τὸ = ἡ μικρὰ ἔξοδος (ἐσφαλμένη ἡ διὰ τοῦ ω

γραφή). P Oxy 2,243,16: *ἐν [ῇ] (οἰκία) πύργος δίστεγος καὶ προπυλὼν καὶ ἐξώδι[ον κ]αὶ ἔθριον καὶ καμά[ρα.*

ἐξωραΐζω, ῥ. = κοσμῶ, καλλωπίζω, κν. στολίζω. Ησυχ. λ. *ἐξωραϊσμένον· κεκοσμημένον, κεκαλλωπισμένον.* Πορφ., Βασ. Μακ. 144: *οὕτω πᾶν (τὸ ἔδαφος) ἐξωράϊσται καὶ καταπεποίκιλται τῷ πολυχρόῳ τῶν ὑποκειμένων ἐκ μαρμάρων πλακῶν.*

ἐξώροφος, ον = ὁ ἔχων ἓξ ὀρόφους, κν. πατώματα. Διοδ. Σικ. 14,51: *προσήγαγε δὲ καὶ τοὺς ὑποτρόχους πύργους τοῖς τείχεσιν, ἐξωρόφους ὄντας οὓς κατεσκεύασε πρὸς τὸ τῶν οἰκιῶν ὕψος.* Απп., Λιβ. 128: *οἰκίαι πυκναὶ καὶ ἐξώροφοι πανταχόθεν ἦσαν.*

ἐξώστης, ὁ (μτγν.) = προεξοχὴ ἰδίᾳ κατὰ τὴν πρόσοψιν οἰκίας ἢ ἄλλου τινὸς οἰκοδομήματος. Συνήθως ἦτο περιπεφραγμένος χῶρος, ὅστις συνεκοινώνει μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οἰκίας διὰ θυρῶν, τὸ καὶ σημ. *μπαλκόνι.* Κωδ. Ιουστ. 8,10,12 5b. Du Cange, Gloss. λ. Αρμεν., Ἐπιστ. 2,2 (πρβλ. καὶ λ. **ἐξώστρα** καὶ **ἔξωστρον**, 2).

ἐξώστρα, ἡ (τὸ καὶ **ἔξωστρον**, 1· βλ. λ. – λατ. **maenĭānum**). Τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ κύκλου τῶν ῥωμαϊκῶν θεάτρων. Du Cange, Gloss. λ.

ἔξωστρον, τὸ = 1) τὸ ἐν εἴδει ἐξώστου ἄνω διάζωμα τοῦ θεάτρου. IG XI 2, 199A95 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τὰ ἔξωστρα καὶ τὴν κλίμακα καὶ τοὺς βωμοὺς ἐπισκευάσαι.*– 2) μπαλκόνι (τὸ καὶ λατ. *maenĭanum*). ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄ 1,2.

ἐξώστυλος, ον. Ἐξώστυλοι ἐκαλοῦντο ἐνίοτε οἱ ψευδοδίπτεροι ναοὶ ὡς ἔχοντες τοὺς κίονας εἰς διπλασίαν τῆς κανονικῆς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ σηκοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς τῶν διπτέρων ναῶν, οἵτινες εὑρίσκονται πλησιέστερον αὐτοῦ. Vitr. 3.3,8: *Eas autem symmetrias constituit Hermogenes, qui etiam primus exostylon pseudedipterive rationem.* Βλ. καὶ Granger, Vitr A f. HM 2767. Πλείονα ἐν R. Vallois, AE 1953-54(B), 1-3.

ἐξωστῷον, τὸ = τὸ ἔξω τῆς στοᾶς, ἡ ἐξωτερικὴ στοά. Ηρωδ., Ἐπιμ. 267 (λ. στοά): *στοὰ μικρὸν... στωικὸς δὲ καὶ ἐξώστωον καὶ πολύστωον καὶ πρόστωον μέγα.* Αυτοθι: *στοὰ μόνον μικρόν, τὰ δὲ παρ' αὐτοῦ μεγάλου, οἷον στωικὸς ἐξώστωα, πρόστωα.*

ἐξωτεριαῖος, α, ον. Εἰδικῶς ἐν τῇ οἰκοδομικῇ = ὁ ἐξωτερικός, ὁ ἐπιφανειακὸς (ἐνν. λίθος). P Oxy 498,18 (2ου μ.Χ. αἰ.): *ἐξωτ[ε]ριαίων λίθων κύβων καμηλικῶν ὡς τῶν δέκα ἓξ δραχμῶν ὀκτώ.*

ἐξώχωσις, ἡ = ἡ ἔξω χῶσις, ἡ ἐπίχωσις. FD III(5)85,15: *θ]έσιος [ἐν τὰν] ἐξώχω[σιν καὶ] ἀν(α)χώσιος.*

ἐπαγάνωσις, ἡ = γάνωσις, στίλβωσις. IG VII 4149,18 (Πτῴου): *εἰς] τὴν τῶν ἀγαλμάτων ἐπαγάνωσιν.* Βλ. καὶ λ. **γάνωσις** καὶ **ἐπιγανόω**.

ἐπαγλαΐζω, ῥ. = ἀγλαΐζω, λαμπρύνω περισσότερον. Kaibel, Epigr. gr. 499,6: *δώματα ἐπαγλάϊσεν.*

ἐπάγω, ῥ. = 1) κομίζω, μεταφέρω ἐπί τινος. Θουκ. 1,93: *καὶ ᾠκοδόμησαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ τείχους ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ δύο γὰρ ἅμαξαι ἐναντίαι ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπῆγον.*– 2) ἐπιτίθημι, τοποθετῶ. IG I² 374 VII 59 = Stevens - Paton, The Erechtheum XIII, col. I, σελ. 380,6: *καὶ τὰς ἄλλας ἐπαγαγõσιν εἰς ἕδραν hεκάστεν.*

ἐπαγωγεύς, ὁ = 1) στρῶμα πηλοῦ ἐπὶ τοῦ τοίχου. IG II 2²(1)1672.61 (Ἐλευσῖνος): *τὴν γῆν βωλοκοπήσασι καὶ διαπτήσασιν εἰς τὸν ἐπαγωγέα τοῦ τείχους.* Βλ. καὶ Maier, GriechM 2,73.75. 75,28.89.– 2) ἀντὶ τοῦ **ὑπαγωγεὺς** = μυστρὶ (βλ. λ.). Αριστοφ., Ὄρν. 1149. Πρβλ. λ. **ἐξυπάγω**.

ἐπαγωγή, ἡ = **εἰσκομιδή**, ἔξωθεν εἰσαγωγή. IG IV 1² 116,19 (Ἐπιδαύρου): *καὶ τῶν ἐπαγωγῶν ὧν ποτιάγετ[α]ι.*

ἐπάγων = τροχαλία ἡ μεταφέρουσα καὶ τοποθετοῦσα ἐπάνω. Vitr. 10.2,9: *In radice autem machinae conlocatur tertia troclea; eam autem Graeci epagonta, nostri artemonem appellant.* Πρβλ. λ. **ἐπάγω**.

ἐπαέτιον, τὸ = τὸ τιθέμενον ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ ἤτοι τοῦ ἀετώματος. IdD 421,17. 442b,168. 443Bb92. 444B8: *ἐπαέτιον ξύλινον μεμολυβδωμένον.*

ἐπαιετίς, ἡ (ἀττικὸς τύπος ἀντὶ τοῦ **ἐπαετίς**). Ἐκαλοῦντο οὕτω αἱ σῖμαι (ὑδρορρόαι) αἱ τιθέμεναι ἐπὶ τῶν κεκλιμένων γείσων τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ. Vitr. 3.5,12: *simae, quas Graeci epaietidas dicunt.* IdD 500A40: *ἐπὶ δὲ τῶν γείσων τῶν καταετίων ἐπιθέ[τω ἐπαιετίδας καὶ λεοντοκεφάλους ἐγ γ]ωνίᾳ.* Πρβλ. Wiegand, Poros-Architektur σελ. 38, εἰκ. 35. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,162, εἰκ. 112. Ebert, F grB 44.

ἐπαίρω, ῥ. = 1) ἐγείρω, ἀνυψώνω. Υπερειδ., Ἀπόσπ. 103: *ὑπερῷα ἐπαίρειν.* Ευσεβ., Ἐκκλ. Ἱστ. 10,4 (= Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ. Ἔκφρ. ν.ἁΣ 77 § 20 Βόννης): *ἐγκαρσίοις κατεκόσμησε στοαῖς, εἰς τετράγωνον περιφράξας τὸν τόπον κίοσιν πανταχόθεν ἐπαιρομένοις.* Θεοφ., Χρον. 559,12 (Βόννης): *ἐπάραι τοὺς κίονας.*– 2) ἐν Ξεν., Ἀπομν. 3.6,2 = ἐξυψῶ, μεγαλύνω (*ἐπαρεῖς δὲ τὸν πατρῷον οἶκον*).

ἐπακέομαι, ῥ. (δελφ. **ἐφακέομαι**) = ἐπιδιορθῶ, ἐπισκευάζω. IG II 1²(2)1126,37 (Ἀττικῆς): *τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τõ Πυθίο καὶ τὰν αὐλὰν καὶ τὸν τᾶς Α[θάνας τᾶς Προναίας ναὸν καὶ τὸν] δρόμον καὶ τὰν κράναν... ἐφακείσθων.* 41: *τ]ὰς γεφύρας ἐφακεῖσθαι.*

ἐπακονάω -ῶ, ῥ. = ἀκονίζω. IG VII 3073,104.147.166 (Λεβαδείας): *ἀπὸ ξοΐδος χαρακτῆς πυκνῆς ἐπηκονημένης.* 119/120. – 136/137.168: *μέρη μὴ ἔλαττον δακτύλων ἐννέα ἀπὸ λειστρίου λείου ἐπηκονημένου.*

ἐπαλείφω, ῥ. = **ἀλείφω** (βλ. λ.), ἐπιχρίω. Πολυδ., Ὀν. 7,124: *χρὴ τὰ οἰκοδομήματα... ἐπαλείφειν.* Ησυχ. λ. *ἀλῖναι* (βλ. λ.) *ἐπαλεῖψαι.* Βλ. καὶ Στραβ. 16.1,5 (C. 739): *εἶτ' ἐπαλείφοντες χρώμασι καταγράφουσι.* Ἐν Παυσ. 6.3,15 ἡ λέξις σημαίνει: κολακεύω, περιποιοῦμαι ἀμφοτέρους ἤτοι καὶ τὰ δύο μέρη (:*τοὺς τοίχους τοὺς δύο ἐπαλείφοντες*).

ἐπάλειψις, ἡ = τὸ ἐπαλείφειν, ὁ **ἀλοιμὸς** (βλ. λ.). Μ Ετυμ. 69,41: *τὰς χρίσεις καὶ τὰς ἐπαλείψεις ἀλοιμοὺς ἔλεγον.*

ἐπάλξιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἔπαλξις**. IG II 1² 463,54-56 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ὅσα δ' ἂν ᾖ π[επονη]κότα πλέον ἓξ δακ[τ]ύλων, πλινθοβολήσει, δ[ι]α[λ]είπων θυρίδας δ[ιπλίν[θ]ους ὕψος ποιῶ][ν τοῦ μ]ὲ[ν] ἐπαλξίου τρεῖς πόδας.* 76/77: *ἑκάστῳ τῷ ἐ]παλξί[ῳ σ]τροφέα π[ρ]οσβάλλων.* Βλ. καὶ Choisy, Ét. épigr. 54.56.76. Ebert, F grB 56. Maier, GriechM 2,83 καὶ σημ. 65.

ἔπαλξις, ἡ (**ἐπαλέξω**) = θωράκιον κατασκευαζόμενον εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ τείχους, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ἐμάχοντο οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς πόλεως. Ησυχ. λ. *ἔπαλξις* (Αισχ., Ἀγαμ. 365)· *πύργος· οἱ τῶν τειχῶν προμαχῶνες.* Μ Ετυμ. λ. *ἔπαλξις, ὁ προμαχὼν τοῦ τείχους· ἐκ τοῦ ἄλκω τὸ βοηθῶ, ὁ μέλλων ἄλξω, ὄνομα ρηματικόν, ἄλξις, καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεως περιπατεῖς.* Bekker, AG 243,16: *ἐπάλξεις: ἐξοχαὶ τειχῶν, προμαχῶνες, ἀψίς.* Πολυδ., Ὀν. 7,120: *ἐπάλξεις προοικοδομεῖν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Μ, 258.263.381. Αισχ., Ἑπτ. 30. Ηροδ. 9,7. Ευριπ., Φοίν. 1158.1168. Θουκ. 3,22. 4,69. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 6.1,53. Φιλ. μηχ. 7.80,10.– 32: *ποιεῖται δὲ τὰ μὲν κατάστεγα καὶ ἐπάλξεις ἔχοντα.* Αυτοθι 34.84,9. Πολυβ. 8,37. Διοδ. Σικ. 2,10. 17,81. 20,16. Παυσ. 10.31,2. Απп., Λιβ. 95: *τριπλῷ τείχει... χωρὶς ἐπάλξεών*

τε καὶ πύργων. Αυτοθι 119. Ἐμφ. 5,33: *καὶ ἐπάλξεις τε ἦσαν αὐτῷ πυκναί.* Παλ. Ἀνθ. 5,294,3.23. – IG II 1² 463 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν) 81.86. Αυτοθι, 54: *ἐπα[νε]λὼν το[ῦ π]εριδρόμου τὰ γε[ῖ]σ[α] καὶ τῶν ἐπάλξεων πάντα.* 80: *ἐναλλὰξ παρὰ τὴν ἔπαλξ[ι]ν.* Ἡ λέξις δόκιμος καὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ γραμματείᾳ.

ἐπαλξίτης (ἐνν. λίθος) = ὁ ἐπάνω τῆς ἐπάλξεως, ΜΕτυμ. 353,28.

ἐπαμοιβή, ἡ = ἡ ἀντιστοιχία τῶν κατακορύφων ἁρμῶν εἰς τὰς διαδοχικὰς στρώσεις ἑνὸς τοίχου. IdD 507 (= BCH 35,1911,43)11: *τὰς ἐπικοπὰς πάσας πρὸς [διαβή][τη]ν καὶ κανόνα πλήρεις, εὐθείας, ἐν ἐπαμοιβαῖς.*

ἐπαναβαθμὸς (καὶ **ἐπαναβασμός**), ὁ = βαθμὶς κλίμακος. Πλατ., Συμπ. 211C: *ὥσπερ ἐπαναβασμοῖς χρώμενον, ἀπὸ ἑνὸς ἐπὶ δύο καὶ ἀπὸ δυοῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ σώματα.*

ἐπαναιρέω -ῶ, ῥ. = ἀφαιρῶ, σηκώνω. IG II 1²(1)463,54 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἐπα[νε]λὼν το[ῦ π]εριδρόμου τὰ γε[ῖ]σ[α] καὶ τῶν ἐπάλξεων πάντα.* Αυτοθι, XI 2,165,7 (Δήλου): *καὶ τὸ πρόπυλον τὸ πρὸς τῷ ἱεροποίῳ ἐπανελόντι.* IdD 290,179: *ἐργολαβήσαντ]ι τοῦ θεάτρου ἐπανελέσθαι κερκίδας δύο τὰς παρὰ τὴν εἴσοδον.*

ἐπαναλείφω, ῥ. = **ἐπαλείφω** ἐκ νέου (βλ. λ.), **ἐπιχρίω** (βλ. λ.). Γαλ. 6,342: *πίτταν ἐπαναλείφουσιν.*

ἐπανίστημι, ῥ. = 1) ἀνεγείρω ἐκ νέου ἢ καὶ ἀναστηλῶ. Πλατ., Νόμ. 778D: *περὶ δὲ τῶν τειχῶν ξυμφεροίμην τὸ καθεύδειν ἐᾶν καὶ μὴ ἐπανιστάναι.* Προκ., πΚτισμ. 4. 19,96: *στοὰν μὲν ἐπανέστησεν* (Ἰουστινιανὸς) *ἐν θολωτῷ τείχει.*– 2) ὑψοῦμαι ἀπό τινος ἐπιφανείας, ἐγείρομαι (ἐπὶ οἰκοδομημάτων ἱδρύομαι). Αριστοφ., Ὄρν. 534.– 3) ὑψοῦμαι ὑπεράνω τινός. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 2,50: *ἱερῷ ἐπανεστηκότι τῆς ἀγορᾶς.*

ἐπανορθόω -ῶ, ῥ. = 1) ἀνορθῶ τί τὸ καταπεσόν, ἐπαναφέρω εἰς τὴν προτέραν θέσιν του, ἐπανεγείρω, ἐπανιδρύω. Μαλ. 470,5 (Βόννης). Θεοφ. Συν. 5,79 (322,15 Βόννης). Κεδρ., συντΙ 2,238,3 (Βόννης): *καὶ τὰ λοιπὰ δὲ ῥήγματα καὶ τὰ σαθρώματα τῶν τοίχων ἐπηνορθώσατο.*– 2) στήνω τι ὄρθιον. SIG³ 1024,5.

ἐπανόρθωσις, ἡ = ἐπαναφορὰ εἰς τὴν ἀρχικὴν θέσιν, ἀνόρθωσις, ἀποκατάστασις. IG XII 9,1189,4 (Εὐβοίας): *εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος.* Αυτοθι, XII 5,738,5 (Ἄνδρου): *χρήζοντα ἐπανορθώσεως* (sic). Βλ. καὶ Σωz., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.15,4: *τῆς ἐπανορθώσεως τῶν ἑλληνικῶν ναῶν.* Θεοφ. Συν. 5,78 (322,3 Βόννης): *ἐπιβολῆς καὶ ἐπανορθώσεως.*

ἐπάργυρος, ον = ὁ δι' ἀργύρου ἐπενδεδυμένος ἢ ἐπικεκαλυμμένος. IG II 2²(1),1408,16 (Ἀττικῆς): *καὶ ὑπόξυλα κα[ὶ ἐπίχρυσα κ]αὶ [ἐ]πάργυρα.* Βλ. καὶ BMus. Inscr. 4.481.472.

ἔπαρσις, ἡ = 1) ἔγερσις, ἀνύψωσις. IG XI 2,287A,116 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τὴν ἔπαρσιν τοῦ θυρέτρου τοῦ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος.* 287Bl53: *ἀπὸ τῆς ἐπάρσεως τοῦ θυρέτρου τοῦ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος.*– 2) συνκδ. = ὑψούμενος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους σωρὸς (ἐρειπίων κλπ.). ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄ 19,25.

ἐπασκέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω τι μετ' ἐπιμελείας, διακοσμῶ ἐπιμελῶς. Ομ., Ὀδ. ρ, 266: *ἐπήσκηται δὲ οἱ αὐλὴ τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι.*

ἔπαυλα, τὰ = 1) οἶκος, κατοικία. Αισχ., Πέρσ. 870. Σοφ., Οἰδ. Κολ. 666.– 2) μάνδρα, στάβλος. Σοφ., Οἰδ. Τύρ. 1138. Οἰδ. Κολ. 669.– 3) τόπος ἐξοχικῆς διαμονῆς. Λυκ. 695.

ἐπαύλειος, ον (ἐν Ομ., Ὀδ. **ἐπ' αὔλειος**· πρβλ. λ. **αὔλειος** καὶ **ἐπαύλιος**) = ὁ τῆς αὐλῆς, ὁ ἐν τῇ αὐλῇ. Ομ., Ὀδ. α, 104: *οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου.* Ζωναρ. 797: *ἐπαύλειος, ἡ τῆς αὐλῆς ὁδός.*

ἐπαύλιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἔπαυλις** (βλ. λ.). Πολυβ. 4.4,1. Καλλ., Ἀπόσπ. 131,4. Θεμιστ., λόγ. 9,150.

ἐπαύλιος (ὁ καὶ **ἐπαύλειος**), ον. Κατὰ Σου(ι)δ. = *ἡ τῆς αὐλῆς ὁδός.* Βλ. καὶ Ζωναρ. 797.

ἔπαυλις, ἡ. Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ἀγροτικὴν κατοικίαν, στάβλον ἢ μάνδραν. Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Β, 629. Ηροδ. 1,3. Πολυβ. 5.35,13.– 2) ἀγρόκτημα μετὰ οἰκιῶν καὶ τῶν συναφῶν παραρτημάτων του. Διοδ. Σικ. 12,43. Πλουτ., Πομπ. 24. Αθην. 5,215A.– 3) πολυτελῆ ἐξοχικὴν οἰκίαν, βίλλαν. Πλουτ. ἔ.ἀ.: *καὶ τὰς ἐγγὺς τῆς θαλάσσης ἐπαύλεις ἐξέκοπτον.* Ὁ Αυτος, Εὐμ. 8: *ἐπαύλεις καὶ τετραπυργίας.* Διων Χρυσ. 1,273: *κήπων τε καὶ προαστείων πολυτελεῖς ἐπαύλεις.*– 4) ἀτείχιστον χωρίον. ΠΔ(Ο΄), Λευ. 25,31.

ἐπεγδίδωμι (= **ἐπεκδίδωμι**), ῥ. = ἐκμισθῶ, ἐνοικιάζω διὰ συμβολαίου ἐκ νέου. IG VII 3073,38 (Λεβαδείας).

ἐπέμβασις, ἡ = βαθμίς. IG II 2² 1671 (Ἐλευσῖνος 4ου π.Χ. αἰ.),10: *π][ρὸ]ς τὴν παραστάδα καὶ τὰς ἐπεμβά[σε]ις τῶ[ν κρηπῖδ][ων.* 13: *καὶ τὰς ἐπεμβά[σ]ε[ι]ς [τοῦ στρώμ][ατ]ος.*

ἐπεξεργάζομαι, ῥ. = ἐπιμελοῦμαι τῶν λεπτομερειῶν ἔργου τινός, **ἐξεργάζομαι** (βλ. λ.), ἐκτελῶ ἢ ἐκπονῶ τι. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν κιονοκράνων κατὰ τὸν Κορίνθιον τρόπον ἐπεξειργασμένων γλυφαῖς.* IG II 1² 463,87 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν).

ἐπεξορύσσω, ῥ. = ἐξορύσσω περαιτέρω. IG 4.823,37 (Τροιζῆνος): *ἐπεξορυχθείσας.*

ἐπεργάζομαι, ῥ. = 1) λειῶ, ἰσοπεδῶ τὰς ἐπιφανείας ἀρχιτεκτονικοῦ ἢ ἄλλου τινὸς μέλους χάριν τελείας ἐφαρμογῆς. Ηρων, Βελοπ. 16. Παυσ. 2.29,7: *ἐπειργασμένοι δέ εἰσι* (οἱ λίθοι) *κατὰ τὴν ἔσοδον.* 3.21,4: *ἡ λιθοτομία μία μὲν πέτρα συνεχὴς οὐ διήκουσα λίθοι... δὲ ἐπεργασθῶσιν ἐπικοσμήσαιεν ἂν καὶ θεῶν ἱερά.* 6.19,13: *τοῦ θησαυροῦ δὲ ἐπείργασται τῷ ἀετῷ.* IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286, II 37: *ἐπιστύλια ἄνο ὄντα [ἔδε] ἐπεργάσασθαι.* 86/87. – 373 = Stevens-Paton, ἔ.ἀ. VIII A, σελ. 326,41. IG II 2²(1)1666a,61.94. (Ἐλευσῖνος). Αυτοθι, 106.1666b,14.60.66.87. 1668,63. 1682, 10.15. Βλ. καὶ SIG 970,11. SEG 14.684,23 (Καρίας).– 2) γλύφω, σκαλίζω. Παυσ. 3.17,3.

ἐπεργασία, ἡ = ὁμοιόμορφος ἐπεξεργασία τῆς ἐπιφανείας μιᾶς στρώσεως. Caskey, ἐν AthMitt 36,1911,320 (Ἐρεχθείου): *Λιθοργικō· θέσεος καὶ ἐπεργασίας τō Ἐλευσινιακō λίθο πρὸς hōι τὰ ζῷα καὶ ἀντιθεμάτον.* Βλ. Caskey, ἔ.ἀ. σελ. 323.331.332. 332,1. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,152.

ἔπεργος, ον = πρόσθετος ἐργασία. IG XII 7,62,15 (Ἀμοργός): *τοῦ μισθώματος καὶ τῶν ἐπέργων ἁπάντων ἀπότεισμα.* Didyma II 41,52: *ἐργασίας τινὰς ἐπέργους.* Βλ. καὶ PSI 6.619,8 (3ου π.Χ. αἰ.).

ἐπερείδω (καὶ **ἐπερίδω**), ῥ. = 1) ὠθῶ ἢ ἐμπήγω πρὸς τὰ ἔσω. Ησυχ. λ. *ἐπερείδεται· ἐμπήγνυται, εἰσβαίνει.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6.5,3: *μοχλοῖς μὲν ἐπερειδομένη σιδηροδέτοις.*– 2) ὠθῶ ἵνα κλείσῃ καλῶς ἡ θύρα. Κοιντ. Σμυρν. 12,331: *ἡ μὲν ἀνῶΐξαι κείνου πτύχας ἠδ' ἐπερεῖσαι.*– 3) στηρίζω ἢ ἀκκουμβῶ τι ἐπάνω εἰς ἄλλο. IG V 2,268,51 (Ἀρκαδίας): *περίστυλον μαρμαρίνοις ἐπεριδόμενων* (corr. ον) *κείοσιν.* Αιλ., ζ Ἱστ. 5,56. Τζετζ., Χιλ. 1,325: *οἱ λιθουργοὶ δ' ἐπέρειδον τοὺς λίθους συντιθέντας.*– 4) **ἐπίκειμαι** (βλ. λ.), εἶμαι τοποθετημένος. Σωρανος 1,109: *βαυκάλη ἐπὶ διαγωνίων λίθων ἐπηρεισμένη.*

ἐπέρεισις, ἡ = στήριξις. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 20,26: *ἡ πρὸς πλάγιον τεῖχος ἐπέρεισις.*

ἐπερέφω, ῥ. = στεγάζω, ὀροφώνω. ΟΜ., 'Ιλ. Α,39: *εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα.* ΑΥΤΟΘΙ, ΣΧΟΛΙΑ: *ὠρόφωσα, ἐστεφάνωσα.*

ἐπίβασις, ἡ = Τὸ ἐφ' οὗ βαίνει, ὡς ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λίθων. IdD 500A6: *καὶ τὰς ἐπιβάσεις καὶ τοὺς ἁρμοὺς ἀποσφύρας.* 42: *ξύσει δέ? πάντων τ]ῶν αἰ[ετιαίω]ν τὰς μὲν βάσει(ς) καὶ ἐπιβάσεις.* Βλ. καὶ Ι. ΚΟΝΤΗΝ, ΑΕ 1937(Β), 483,Β16 (Μυτιλήνης). ΦΙΛ. ΜΗΧ. 1,125. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. 1,574Α: *ὁ μέν τις στύλος, ὁ δέ τις ἐπίβασις γίνεται.*

ἐπιβατήριος, ον = ὁ χρήσιμος πρὸς ἐπίβασιν ἢ πρὸς ἀνάβασιν. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 3.7,23. – Τὸ οὐδ. (**ἐπιβατήρια**), ὡς οὐσ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐπιβατήρια· τὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν μηχανήματα. ὁ δὲ τὰς μηχανὰς ἐπῆγε, πύργους ξυλίνους καὶ χελώνας, καὶ ὅσα τειχῶν ἐπιβατήρια.*

ἐπιβατός, ή, όν = ὁ ἐφ' οὗ δύναταί τις νὰ ἐπιβῇ, ὁ λεῖος, ὁ ὁμαλός. ΗΣΥΧ. λ. *ἐπιβατός· λεῖος, ὁμαλός.* ΗΡΟΔ. 4,62: *καὶ τὰ μὲν τρία τῶν κώλων ἐστὶ ἀπότομα, κατὰ δὲ τὸ ἓν ἐπιβατόν.*

ἐπιβιβάζω, ῥ. = τοποθετῶ ἢ μεταφέρω ἐπάνω, συν. τῷ **ἀναβιβάζω**. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,30 ('Αμφιαρείου): *λίθους ἐπιβιβάζων ἐπὶ τοῦ στρώματος.*

ἐπιβλής, ὁ = 1) ὁ ἐπὶ τῆς θύρας ἐπιβαλλόμενος μοχλός, ὁ μάνδαλος. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 1,77: *τὰ δὲ εἰς ἀσφάλειαν κλεῖθρα... ἐπιβλῆτες, βαλανάγραι, ὀχεῖς.* ΟΜ., 'Ιλ. Ω, 453.– 2) ἡ ἄνωθεν τοποθετουμένη ἢ διασταυρουμένη δοκός. ΑΡΠΟΚΡ. λ. – ΛΥΣ., 'Απόσπ. 175,5. Παλ. 'Ανθ. 5,241. – IG II 1²463,62 (Μακρῶν Τειχῶν 'Αθηνῶν): *στεγάσει δοκί[σιν] καὶ ἐπιβλῆ[σ]ιν.* ΑΥΤΟΘΙ, II²(1)1672,64/65 ('Ελευσῖνος). 193. ΑΥΤΟΘΙ, XI 2,144A58 (Δήλου): *ἐπιβλῆτες παρὰ Στρατονίκου.* 145,21: *ξύλα εἰς ἐπιβλῆτας τῆς ἀγορᾶς.* 199A44: *ἀποκομίσαντι ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Μενίππης δόκιον καὶ ἐπιβλῆτας.* 204,40.44. IdD 372A109: *τοῖς τὰς δ[ο]κοὺς ἐξελκύσασιν καὶ ἐπιβλῆτας.* 442A227. 444B103. 461Bb57: *κεραμίδων καὶ ἐπι[β]λήτων.* 1416B I7: *εἶ δοκοῖς [εἶ] ἐπιβλῆσιν εἶ σανίσιν κατεστρω[μ]ένα ὡσαύτως.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,35. 35,2.3. HODGE, WGR 121.

ἐπίβλητος, ον (πιθανῶς ὡς οὐσ. – βλ. καὶ λ. **ἐπιβλής**). *'Επίβλητοι δοκοὶ* = αἱ ἐπιβαλλόμεναι καὶ διασταυρούμεναι πρὸς ἄλλας ὄπισθεν κειμένας. SIG 587,193 κέ.: *ξύλα δύο, τριῶν καὶ δέκα ποδῶν ἕκαστον, καὶ ἐπίβλητοι (!) εἴκοσιν.*

ἐπιβολή, ἡ = 1) πᾶν τὸ τιθέμενον ὑπεράνω ἄλλου. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.80,36 (ἐν APAW 1919): *ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐνῳκοδομημένων ἰκρίων τοῖς τοίχοις ἐπιβολὰς ξύλοις καὶ σανίσιν ἔχοντα.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,10: *τρίτην δ' ἐπιβολὴν ἐπεδέχετο μολιβᾶς στέγας.* ΑΥΤΟΘΙ: *δοκοί, τὸ μὲν μῆκος σὺν ταῖς ἐπιβολαῖς ἔχουσαι ποδῶν ἑκκαίδεκα.* ΠΛΟΥΤ., Περ. 12: *μεγάλας κατασκευασμάτων ἐπιβολάς.*– 2) τὸ ἐπὶ τοίχου τινὸς ἐπαλλήλως ἐπιτιθέμενον στρῶμα λίθων, ἡ στρῶσις (οἱ καὶ ἄλλως **δόμοι**, **ἔφοδοι** καὶ **στοῖχοι**· βλ. λ.). ΘΟΥΚ. 3,20: *ξυνεμετρήσαντο δὲ ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν πλίνθων, ἡ ἔτυχε πρὸς σφᾶς οὐκ ἐξαληλιμμένον τὸ τεῖχος αὐτῶν.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,82: *εἰ μὴ τέλος λαβεῖν συνέβη τὴν ἐπιβολὴν* (= ἀνωδομήν). 'Η λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

ἐπίγειος (ὁ καὶ **ἐπίγαιος**), ον = ὁ ἐπὶ τῆς αὐτῆς στάθμης μὲ τὴν γῆν, ὁ **ἰσόγειος**. ΗΡΟΔ. 2,125: *τελευταῖα δὲ αὐτῆς* (τῆς πυραμίδος) *τὰ ἐπίγαια καὶ τὰ κατωτάτω ἐξεποίησαν.* P Petr. 3.2013,13: *αὐλὴ πρόσθεμα οἴκημα ἐπίγεια.*

ἐπιγεισόω -ῶ, ῥ. = θέτω ὑπεράνω γεῖσον. ΗΣΥΧ., ἐν λ. *ἐθρίγκωσεν· ἐπεγείσωσε.*

ἐπιγναφεῖον (καὶ **ἐπιγναφήιον**), τό. 'Ο BOURGUET, ἐν FD III(5)134 τὸ σχετίζει πρὸς τὸ **γνάφος** - **κνάφος** (διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, Dict. étym. Ig., λ. [σελ. 474 κέ.]· πρβλ. BOURGUET, ἔ.ἀ. σημ. 1) καὶ λέγει ὅτι εἶναι τὰ γωνιαῖα γεῖσα. FD III(5)26, Col. IA21.22/23 (4ου π.Χ. αἰ.): *ὅσσῳ μείζονα τὰ ἐπιγναφεῖα ποτεξεδώκαμεν πούρου τεμεῖν ἐπιγναφήια τέτορα.* 27 Col. I6: *[πούρ]ου ἐπιγναφήιων τετό[ρων.* 9: *τοῦ ἐπιγναφ[ήιου ἑκά]-[στ]ου δραχμὰς διακατία[ς ἴκατι τ]έτ[ορας.* 25: *Παγκράτει? π]ούρου [ἐπ]ιγναφηί[ων.* Βλ. καὶ SIG 245, Col. I21,22.

ἐπιγομφόω -ῶ, ῥ. = συνδέω, προσαρμόζω μέρος τι ὑπεράνω ἄλλου διὰ γόμφων. IG I² 372E = STEVENS-PATON, The Erechtheum 320 VII, 1.5/6: *τὸν ἀ[στρά]-γ[α]λον ἐπιγ[ο]μφῶσαι.* ΑΥΤΟΘΙ XI, col. II, 336,19: *τὸν ἀστράγ]αλον ἐπ[ι]γομφόσαντ[ι] ἐ[πὶ τὲν κλιμ]ακ[ίδα.* Βλ. καὶ στ. 25.34.47. IG I² 373 iv 119.191.197.206.

ἐπιγράφω, ῥ. = ζωγραφίζω ἐπί τινος ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους, χρωματίζω. IG XI 2,159,15 (Δήλου): *κίονα ἐπιγράψαντι.* 165,13: *τὰ δίκτυα τὰ ἐπιγεγραμμένα ἐπάνω τῶν θυρῶν.* 287A80: *Νεογένει ἐπιγράψαντι τὸ προσκήνιον.* SEG 18,343,16 (Θάσου): *ἐπιγράψαι. 'Ηπίη Διονυσίου τὴν ἐπισκε[υὴν καὶ] κατασκευὴν τοῦ προπύλου.* Βλ. καὶ IG IV 1² 109 III 162.

ἐπιδέκατον, τὸ = καταβολὴ ἢ κράτησις 10 τοῖς % ἔναντι ὀφειλῆς. IG IV 1² 106 I55.72.106.112/113. – 108,133.134 ('Επιδαύρου). Βλ. καὶ 109 III 100.157. 111,2/3. 108,135.149. – 154: *τ]ὰν κεραμίδων τὸ λοιπὸν σὺν τῷ ἐπιδεκάτῳ.* 109 III 158: *καὶ τὸ ἐπιδέκατον πάντων τῶν ξύλων χιλίων πεντακοσίων εἴκοσι ἓξ γίνονται δραχμαί.* IG XI 2, 199A81/82.85: *ὑπερελόντες τὸ ἐπιδέκατον ὃ ἐπετίμησεν ὁ ἀρχιτέκτων.* FD III(5)26 I A42: *τούτῳ ἐδώκαμεν, τὸ ἐπιδέκατον ἀφελόντες, δραχμὰς τετρακισχιλίας ἑξακ[ατ]ίας ὀγδοήκοντα.* 26 I B1: *τὸ ἐ]πιδέκατον ἀ[πεδώκαμεν δραχ]μὰς δέκα.*

ἐπιδωμάω -ῶ, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἐποικοδομῶ** = κτίζω ἢ οἰκοδομῶ ἐπί τινος. ΦΙΛ. ΒΥΖ., Θαυμ. 4,4. Βλ. καὶ 2,3. Πρβλ. λ. **δωμάω** καὶ **ἐνδώμησις**.

ἐπιζεύγνυμι καὶ **ἐπιζευγνύω**, ῥ. = συνδέω ἐκ τῶν ἄνω διὰ ζυγοῦ ἤτοι ὁριζοντίου ξύλου ἢ λίθου. ΗΡΟΔ. 7,36. ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *καὶ τοὺς ἐπ' ἐδάφους κίονας ἔθηκεν οὗτος καὶ τοῖς ἐπιστυλίοις ἐπέζευξεν.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., 'Εκφρ. 'Αμβ. 193 (Βόννης). Epigr. gr. 1052,6.

ἐπιζυγίς, ἡ = 1) σιδηρᾶ περόνη ἐφ' ἧς περιειλίσσετο καὶ ἐστερεοῦτο ἡ νευρὰ τοῦ καταπέλτου ἢ λιθοβόλου. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 222,21. Βλ. καὶ ΦΙΛ., Βελοπ. 53,27. 54,33. VITR. 2.11,4. 12,1.– 2) διαδοκίς. ΑΠΟΛΛΟΔ., Πολιορκ. 1727 (28,15): *καὶ δύο ἐπιτίθενται ὁμοίως τοῖς πρώτοις κάτω ζυγοῖς ἐπιζυγίδες.*

ἐπίζυγος, ον = ὁ ἀποτελῶν μεθ' ἑτέρου τινὸς ἀντικειμένου ζεῦγος, ὁ συνδεδεμένος ἢ συνηρμοσμένος. IdD 366A21: *κατασκευάσαι κεραμίδας ΧΠ ἐπιζύγους.* 23: *'Ηρώδῃ ἐργολαβήσαντι κατασκευάσαι κεραμίδας χιλίας ἢ πλείους ἐπιζύγους τῇ στοᾷ.* Βλ. καὶ BCH 32,1908,90,1.

ἐπιζυγόω -ῶ, ῥ. = 1) κλείω διὰ ζυγοῦ, κν. μανταλώνω. ΕΥΣΤΑΘ., 'Ιλ. 956,7: *καὶ θύρας δὲ ζυγὸς ὁ μοχλός, ὅθεν τὸ ἐπιζυγῶσαι θύρας.* 1142,47: *ἐζευγμένας δὲ* (πύλας) *ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένας καὶ ἠσφαλισμένας ὡς οἷα ζυγοῖς τοῖς μοχλοῖς, ὅθεν ἴσως καὶ τὸ ἐπιζυγοῦσθαι τὰς θύρας εἴληπται.* Βλ. καὶ ΑΡΤΕΜ., 1,4: *ἐπιζυγῶσαι τὰς θύρας.*– 2) γενικῶς κλείω. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 10,26: *καὶ τὸ ἀναζυγῶσαι ταὐτὸν τὸ ἀνοῖξαι σημαίνει, ὥσπερ τῷ κλεῖσαι τὸ ἐπιζυγῶσαι.*

ἐπιζύγωμα, τὸ = μέρος τοῦ μοχλοῦ τῆς θύρας, δεσμὸς

(μτγν.), Ε. Γουδη, 288,36.

ἐπιθέατρον, τὸ (βλ. λ. **θέατρον**). IG XI 2, 287A$_{94.120}$ (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). BCH 18,1894,164,$_{43}$. Αυτοθι, σελ. 165.166.

ἐπίθημα (καὶ **ἐπίθεμα**), τὸ = ἐπικάλυμμα, σκέπασμα. Ησυχ. = *τὸ ἐπιτιθέμενον*. Σου(ι)δ. λ. *κορωνίς: ἀκρώρεια ἢ τὸ τελευταῖον τῆς οἰκοδομῆς ἐπίθεμα*. Αριστοτ. 529b$_{8}$: *οἱ τὴν ἑτέραν θυρίδα πλατεῖαν ἔχοντες, οἷον ἐπίθεμα*. Παυσ. 9.29,9: *τὰ ἐπιθήματα τοῦ τάφου*. 30,7: *κίων τέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐπίθημα ἐπὶ τῷ κίονι ὑδρία λίθου*. Βλ. καὶ 40,10. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5. IG II 2^2(1)1604,$_{31}$ (Ἀττικῆς): *ἐπίθημα θωρακείου* (= ἡ στέψις τοῦ θωρακείου). Βλ. καὶ 1632 b $_{204}$. Αυτοθι, IV 1^2 123,$_{16}$ (Ἐπιδαύρου): *σ]ᾶμα ἐπίθεμα ἔχον λίθινον λέοντα*. Didyma II 80,5: *σὺν τῷ καθ' αὐτοῦ ἐπιθέματι*. Πρβλ. λ. **ἐπίστημα**.

ἐπίθρανοι, οἱ (πρβλ. λ. **θρᾶνος**). Κατὰ τὸν Πολυδ. (Ὀν. 10,49): *ἐπιθράνους δ' ἐκάλουν τὰ ξύλα τὰ κατακλείοντα τοὺς πλινθίνους τοίχους* (πιθανῶς ξύλινος σκελετὸς πλινθίνης ἢ καὶ λιθίνης οἰκοδομῆς, αἱ τοὺς τοίχους ζευγνύουσαι ξυλοδεσιαί). Βλ. καὶ AJA 38,1934,75.

ἐπιθύριος, ον = 1) ὁ ἐπὶ τῆς θύρας κείμενος ἢ ἀνηρτημένος. IG II 2^2(1)1408,$_{20}$ (Ἀττικῆς): *ἧλοι]... ἐπιθύριοι*. Αυτοθι, IV 1^2 110A = 4.1488,$_{22}$ (Ἐπιδαύρου): *ἀσπίδων ἐπιθυρίων*.– 2) Τὸ οὐδ. (**ἐπιθύριον**) ὡς οὐσ. = τὸ ἄνω μέρος τῆς θύρας, **ὑπέρθυρον** (βλ. λ.), ἀνώφλιον. IG XI 2,165,$_{11}$ (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐπὶ τὰς θύρας... καὶ ἐπιθύριον*.

ἐπίθυρον, τὸ = τὸ καὶ **ἐπιθύριον** (βλ. λ., 2), IdD 424,$_{9}$. 461Ba $_{58}$. Βλ. καὶ 439a$_{49}$. BCH 6,1882,34. Princeton Exp. Inscr. 117, 7. Jalambert-Mouterde, Inscr. gr. et lat. de la Syrie II 371,$_{2}$. Πρβλ. λ. **περίθυρον**.

ἐπικαθαιρέω -ῶ, ῥ. = καταρρίπτω, κατακρημνίζω συμπληρωματικῶς. Θουκ. 8,20: *ἐπικαθελὼν τὸ τεῖχος*.

ἐπικαλύπτω, ῥ. = ἐπιθέτω τι ὡς ἐπικάλυμμα, καλύπτω, σκεπάζω ἄνωθεν. Ψελλος, Μιχαὴλ 5,29 (1,104 E. Renauld): *τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν ἐπικεκάλυπτο, τὰ δ' ἀνακεκάλυπτο*. Αυτοθι: *ἐ<πε>καλύπτοντο μὲν ὀροφαὶ εἰς γῆν πίπτουσαι*.

ἐπικαμπή, ἡ = στροφὴ κατὰ γωνίαν, κάμψις, γωνία. Ηροδ. 1,180: *τὸ δὲ ἀπὸ τούτου αἱ ἐπικαμπαὶ παρὰ χεῖλος ἑκάτερον τοῦ ποταμοῦ αἱμασιὴ πλίνθων ὀπτέων παρατείνει*. IG II 2^2(1),1666b (Ἐλευσῖνος)$_{54}$: *στ[ρ]ωματίζειν... καὶ τὰς ἐπικαμπάς*. Ebert, FgrB 4.

ἐπικαμπής, ὲς = ὁ κεκαμμένος, ὁ γωνιώδης. Πλουτ., Κάμ. 32.

ἐπικάμπιος, ον = 1) ὁ καὶ **ἐπικαμπής**, ἤτοι ὁ κεκαμμένος, ὁ στρεφόμενος, ὁ κυρτός. Φιλ. μηχ. 8.80,$_{11}$ (APAW 1919): *τὰ δὲ μεταπύργια ἐπικαμπίους ἔχοντα ἐκ τῶν πλαγίων τοίχους, οἳ ἀπὸ μέσων, τῶν πύργων ἀχθέντες τὸ μὲν πλάτος ἐχέτωσαν δίπηχυ*. 82,2: *τῶν δὲ τειχέων τὰ ἐπικάμπια καὶ αἱ <εὐρυχω>ρίαι ἁρμοττόντων τοῖς ὑπάρχουσι τόποις λαμβάνονται*.– 2) ἐπὶ οἰκοδομημάτων = ἡ πτέρυξ. Πλουτ., Ἠθ. 594b: *εἰς τὸ ἐπικαμπεῖον τῆς στοᾶς*. IG XII 8,266 (Θάσου)$_{7}$: *τῆ[ς στ[ο]ιῆς τὸ ἐπικάμπιον*. – 3) τὸ οὐδ. ὡς **ἐπικαμπή**, IG II 2^2(1)1670,$_{4}$ (Ἐλευσῖνος): *ἐπικάμπια ἁρμῶν*. Αυτοθι, 1671,$_{5}$: *κα]ὶ τὰ ἐπικάμπια τὰ πρὸς τὰς παραστάδας*.– 4) τὸ μέρος τῆς παραδρομίδος τὸ ἀποτελοῦν συνέχειαν τοῦ τέρματος. IG XII 9,234 (Ἐρετρίας 1ου π.Χ. αἰ.): *τῇ ἐξέδρᾳ τῇ ἐν τῷ ἐπικαμπίῳ*. AJA 11,175,$_{34}$: *ἐν τῷ ἐπικαμπίῳ τῷ ἐν τῇ παραδρομίδι*. Βλ. Αυτοθι 19,1915,333,$_{5}$ (Ἀταλάντης). Πρβλ. J. Delorme, Gymnasion 290. Ebert, FgrB 5.

ἐπικάμπτω, ῥ. = 1) σχηματίζω γωνίαν, καμπὴν ἢ κύρτωσιν. IG II2^2,1668,$_{75/76}$: *καὶ ἐπικάμψει παρὰ τοὺς πλ[α]γίους τοίχους*. $_{76}$: *καὶ κατὰ τοὺς κίονας ἐπικάμψει*. Πρβλ. λ. **ἀγκών**.– 2) σχηματίζω ἀψῖδα. Αριστοτ. 671b33 (μτφρ.).

ἐπικάρσιος, α, ον = ὁ καὶ **ἐγκάρσιος** (βλ. λ.) = ὁ σχηματίζων γωνίαν ἰδίως ὀρθήν. Σου(ι)δ. λ. *παρασταυροῦντες*. Ηροδ. 1,180. Πολυβ. 1.22,5: *κλῖμαξ ἐπικαρσίαις σανίσι καθηλωμένη*. 4,29: *ῥύμης τινὸς ἐπικαρσίου*. 30,6: *δίοδον ἐπικάρσιον μὲν πρὸς τὰς ῥύμας*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 4.1,1. 5.2,2.– Αππ., Λιβ. 16: *ἐπιβάλλοντες ἐπικαρσίας δοκούς*. 119.

ἐπίκειμαι, ῥ. = 1) τοποθετοῦμαι ἐπί τινος. Ηρων., Πνευμ. 1,38: *ἐπὶ βάσεως, ἐφ' ἧς ἐπικείσθω βωμίσκος*.– 2) ἐπὶ θυρῶν: ἁρμόζομαι, κλείομαι, προσαρμόζομαι. Ομ., Ὀδ. ζ, 19. POxy 8.1127,$_{24}$. 1128,$_{26}$.

ἐπικλίνω, ῥ. = 1) στηρίζω τι ἐπί τινος, **ἐπιτίθημι** (βλ. λ.), ἀκκουμβῶ.– 2) ἔχω ἢ δίδω κλίσιν. Θουκ. 3,76. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ 469 (24,53 Βόννης): *τοῖχος ἐπικλινθείς*.– 3) ἐπὶ θυρῶν, πυλῶν, κττ. = κλείω. Ομ., Ἰλ. Μ, 141: *οὐδὲ πύλῃσιν εὗρ' ἐπικεκλιμένας* (= συγκεκλεισμένας) *σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα*.

ἐπικολάπτω, ῥ. (πρβλ. λ. **ἐγκολάπτω**) = χαράσσω ἢ σκαλίζω ἐπί τινος. IG II 2^2(1)1672,$_{6}$ (Ἐλευσῖνος). Inscr. Prien. ἀριθ. 37,$_{168}$ (2ου π.Χ. αἰ.).

ἐπικολλαίνω, ῥ. = κολλῶ ἐπί τινος, προσκολλῶ, ἐπικολλῶ. Θεοφρ., Φ. Αἰτ. 1.6,6: *πηλὸν ἐπικολλαίνουσι*.

ἐπικολλάω -ῶ, ῥ. = κολλῶ τι ἐπί τινος, προσαρμόζω. Ηρων, Πνευμ. 164d. IG I^2 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum X, Col. III, σελ. 334,$_{35}$: *κυμ]ατίο ἐπ[ι]κολλέσαντ[ι]*.

ἐπικονιάω -ῶ, ῥ. = θέτω κονίαμα, ἐπιχρίω. IG XI 2, 229A$_{10}$ (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐπικονιάσαντι τὴν στοι[άν?]*.

ἐπικόπανον, τό. Ἐργαλεῖον τοῦ λιθουργοῦ, ἀντιστοιχοῦν πιθανῶς πρὸς τὸν σημερινὸν *μανδρακᾶν*. IG XI 2,199B,$_{89}$ (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐπικόπανον*. 203B$_{97/98}$: *τύχον, ἐπικόπανον, σφῆνας*. Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,117. 117,$_{1}$, εἰκ. 57, σελ. 120.123. 125, εἰκ. 72α.73. 74,$_{3}$.79β. Πρβλ. C. Blümel (Bild. a. d. Arbeit³, εἰκ. 16).

ἐπικοπή, ἡ = ἡ διὰ λαξεύσεως ἀφαίρεσις τμήματος τῆς ἄνω ἐπιφανείας λίθου τινὸς χάριν ὁριζοντιώσεως αὐτοῦ. IG II $2^2$1671,$_{61}$ (Ἐλευσῖνος). IG 4.1484 = IV 1^2, 102,$_{135}$ (Ἐπιδαύρου): *εἵλετο στρωτήρων ἐπικοπάν*. Αυτοθι VII 3073,$_{71}$ (Λεβαδείας): *ἐξελεῖ δὲ καὶ τὰ δέματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν ταῖς στήλαις, ὅσα ἂν ὑπερέχῃ καὶ κωλύῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐπικοπῇ*. IdD 507,$_{10}$: *καὶ ἐπικόπτων τὰς ἐπικοπάς*. Didyma II 41,17: *καὶ ἐπικοπῆς ἀντιθ[εμάτων... ποδῶν*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ L. D. Caskey, Ἐν AthMitt 36,1911,342. M. Holleaux, ἔ.ἀ. 31,1906, 134,$_{6}$. 138.

ἐπικόπτω, ῥ. = λαξεύω ἢ ἀφαιρῶ τὴν ἐπιφάνειαν λίθου τινὸς χάριν ὁριζοντιώσεως. IG II 1^2(1)244,$_{95}$ (Ἀττικῆς): *καὶ ἐπικόπτειν τ[ὰ πλη]ρώματα*. Αυτοθι, 463,$_{42}$ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐπικόπτων τὰ λιθολογήματα ὀρ]θὰ κα[ὶ κ]α[τ]ὰ κεφαλήν*. Αυτοθι II 2^2(1)1665,$_{7}$ (Κυνοσάργους): *ἐπικόψαι ὀρθὸν κατὰ κεφαλήν*. Βλ. καὶ M. Holleaux, ἐν AthMitt 31, 1906,134,$_{6}$.138. 1671,$_{29}$ (Ἐλευσῖνος). – Ἐλευσινιακὰ 1,190,$_{39}$: (στυλοβάτην) *ἐπικόψας ὀρθόν*. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,$_{14}$ (Ἀμφιαρείου).– $_{43}$: *ἐπικόψει κα[τ]ὰ στοῖχον*. IG VII 3073,$_{183}$ (Λεβαδείας): *ἐπικοψάτω κατὰ κεφαλὴν ἀκολού[θως τοῖς] κειμένοις καὶ τέλος ἔχουσιν*. 4255,$_{15}$ (Βοιωτίας): *ἐπικόψας δὲ κατὰ κεφαλὴν καὶ συνομαλίσας πρὸς τὴν καταφοράν*.$_{24}$. Wilhelm, AthMitt 1897,180,$_{5}$ (Λεβαδείας): *τὴ]ν ἀγελαίαν καὶ ἐπικόψει τ/.ν ἐν τῷ προδόμῳ*. IG XI 2 161A,$_{50}$ (Δήλου): *τὸν θρᾶνον*

τοῦ νεὼ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπικόψαντι. IdD 500A28.36. 507,10. 507 bis 15. Didyma II 31,11. 39,7.21.

ἐπικοσμέω -ῶ, ῥ. = **διακοσμῶ** ἐπὶ πλέον, προσθέτως (οἰκοδομήματα καὶ ἰδίως ἱερά, ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, κλπ.). ΗΡΟΔ., 1,184. ΠΑΥΣ. 1.5,5.3.21,4.– IG II 1²(2)1011 IV 71 καὶ V, 80: *ἐπικοσμεῖν τὸν ναόν.* ΑΥΤΟΘΙ, 1126,38. IdD 290,148.151. 338Aa42. Epigr. gr. 1075,6 = AthMitt 17,1892, 34,6: *γραφαῖς ἐπικοσμήσας τὸ αὐλεῖον.* Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

ἐπικόσμησις, ἡ = ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐπικοσμῶ, ἤτοι ἡ συμπληρωματικὴ ἢ πρόσθετος διακόσμησις. IG II 1²(2)1228,16 (Ἀττικῆς): *καὶ τῆς ἐπικοσμήσεως τῶν κοι[νῶν].* IdD 372A102. – 440A33: *εἰς ἐπικόσμησιν ἐργάταις τοῖς τὸμ μό[λυβδον] [ἐν]έγκασιν.* 2627a2. KRAELING, Gerasa, CD πίν. 61: *ἡ ἀνόρθωσις καὶ ἡ ἐπικόσμησις τοῦ λουτροῦ.*

ἐπικρανῖτις, ἡ = ἡ ἀνωτάτη στρῶσις τοῦ τοίχου ἐπὶ τῆς ὁποίας βαίνει τὸ ἐπιστύλιον (εἰκών, ἐν STEVENS-PATON, The Erechtheum, Pl. VI). IG I² 372 = STEVENS-PATON, ἔ.ἀ. 286, II 16: *ἐπικρανίτιδας μῆκος τετράποδας.* 23: *γογγύλος λίθος ἄθετος, ἀντίμορος ταῖς ἐπικρανίτισιν.* Βλ. καὶ λ. **ἐπίκρανον** καὶ **παραστάς**.

ἐπίκρανον, τὸ = ἡ κυματιοφόρος στέψις τῆς παραστάδος ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ **κιονόκρανον** (βλ. λ.). ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 701,1: *ἐπίκρανον, ὅπερ ἐστὶ κεφαλὴ κίονος.* ΗΣΥΧ. λ. *ἐπίκρανα.* ΠΙΝΔ., Ἀπόσπ. 88,5: *ἂν δ' ἐπικράνοις σχέθου πέτραν ἀδαμαντοπέδιλοι κίονες.* ΣΤΡΑΒ. 10.5,2. ΕΥΡΙΠ., Ἰφ. ἐν Τ. 51: *δόμων πατρῴων ἐκ δ' ἐπικράνων κόμας.* ΕΠΙΦΑΝ., ἐν MIGNE PG 43.409D: *καὶ ἐπίκρανα τῶν δύο στύλων ἀφαιρεθήσονται.* ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 1011d. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συνηθέστατα καὶ εἰς ἐπιγραφάς. IG II 2²(1)1665,21 (Κυνοσάργους): *Δωρικὸν ἔχον τὸ ἐπίκρανον.* 1678,4 (Ἀθηνῶν): *ὁμαλιεῖ δὲ καὶ τὰ ἐπίκρ[αν]α.* 11.1685B1 ii 2.9. I² 313 (Ἐλευσῖνος)89: *ἐπίκρανον ἐργασμένον.* II 2²(1)1666a77.89.– 1668,43: *μῆκος σὺν τῳ ἐπικράνῳ τριάκοντα ποδῶν.* 44/45: *τὰ δὲ ἐπίκρανα ἐπιθήσει ἐπὶ τοὺς κίονας.* 1672,185. 1680,1. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,40.43. – ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,45 (Ἀμφιαρείου). IG 4.742,17 (Ἑρμιόνης). Βλ. καὶ στ. 18. IG IV 1² 106II,131 (Ἐπιδαύρου): *ἐργῶναι Ἀριστονίκῳ τῶν εἰς τὰ ἐπίκραν[α.* FD III(5)28,3. 85,12.

ἐπικρούω, ῥ. = κρούω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἀντικειμένου τινὸς ἵνα καταστῇ λεῖον ἢ διὰ νὰ εἰσέλθῃ βαθύτερον ἢ διὰ νὰ τοποθετηθῇ σταθερώτερον ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου. ΑΡΙΣΤΟΦ., Θεσμ. 1004. IG II 1² 463,64 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐπικρούσει ἀκρογείσιον.* 66: *ἐπικρούσε[ι] δὲ καὶ εἰς τὸ ἐντὸς ἱμά[ντ]ας.*

ἐπικτίζω, ῥ. = 1) κτίζω τι ἐπὶ ἄλλου. ΠΟΛΥΒ. 10.24,3. ΣΤΡΑΒ. 14.1,12. Βλ. καὶ 1.1,10. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 409a: *οἰκοδομημάτων δὲ <κατακεκόσμηκε> κάλλεσι καὶ κατασκευαῖς Ἀμφικτυονικαῖς· ὁρᾶτε δήπουθεν αὐτοὶ πολλὰ μὲν ἐπεκτισμένα.* Γεωπ. 14.6,6: *ἐν ἀπορίᾳ δὲ λιθίνων ἐπιστύλων, ξύλινα ἐπίστυλα πάνυ γενναῖα ἐπιθείς, ἐπέκτισα κατὰ τῶν κιόνων κύκλῳ δύο οἰκίσκους.*– 2) ἱδρύω, κτίζω μεταξύ. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 238b.

ἐπιλεαίνω, ῥ. = ὁμαλίζω συμπληρωματικῶς τὴν ἐπιφάνειαν ἀντικειμένου τινὸς (λίθου, ἀγάλματος, οἰκοδομήματος) ἵνα καταστῇ λεῖον, **ἐπιλειαίνω**. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 74e: *οἱ λιθοξόοι τὰ πληγέντα καὶ περικοπέντα τῶν ἀγαλμάτων ἐπιλεαίνοντες καὶ γανοῦντες.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,124: *χρὴ τὰ οἰκοδομήματα... ἐπιλεαίνειν.*

ἐπιλεπτύνω, ῥ. = 1) ἐπαλείφω διὰ λεπτοῦ στρώματος τὴν ἐπιφάνειαν ἀντικειμένου τινός. ΠΟΛΥΔ. ἔ.ἀ. – 2) κοσκινίζω τι λεπτῶς, ψιλοκοσκινίζω. ΗΣΥΧ. λ. *ἐπέσσηθον.*

ἐπιλύω, ῥ. = λύω ἐντελῶς, διαλύω. CIG III 4380c,5 (Βιργινίας): *οὐκ ἐξέσ[ται δὲ] [μεταθεῖναι ἢ ἐπ]ιλῦσαι τι τῶν τοίχων.*

ἐπιμέλεια, ἡ = ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἢ φροντὶς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός, ὅθεν σνκδ. ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, προσφορὰ ὑπηρεσιῶν, ἐπιστασία. POxy 1.54,13. ΔΟΥΚ., βυζ. Ἱστ. 35, σελ. 246,2 (Βόννης). ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,81 (323,21, Βόννης). ΑΥΤΟΘΙ 94 (340,10). IG II 1²(1)244,43 (Ἀττικῆς). FD III(3) 184,3: *ἐπειδὴ καλῶς καὶ δικαίως Ἀγάθων ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ναοῦ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἔργων ἐποιή[σατο.* IdD 504A3/4. BCH 1899,566,11 (Σμύρνης). SEG 2, 480,3 (Σκυθίας): *διὰ ἐπιμελείας Εὐτύχ(ου)ς ἀρχιτέκτονος.* CIG II 2059,21 (Σαρματίας). ΑΥΤΟΘΙ, III 3960a9. 3858,15. 5545,4. Sammelb. 5112,60: *εἴς τε οἰκοδομὴν καὶ ἀνανέωσιν καὶ ἐτ[έρ]αν ἐπιμέλειαν.*

ἐπιμελέομαι, ῥ. = ἐπιστατῶ, ἔχω τὴν φροντίδα διὰ τὴν καλυτέραν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός. ΑΙΣΧΙΝ., κΚ 27: *τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη.* IG I² 92,41. II 1²(1), 244,43 (Ἀττικῆς). Βλ. καὶ 244,70. 338,17. 380,19. ΑΥΤΟΘΙ, II 1²(2), 1229,6: *ἐπε[μελήθησαν τῆς οἰ]κοδομίας καλῶς κ[αὶ φιλοτίμως].* 1260,17. 1273,7/8. 1299,65. Βλ. καὶ MAIER, GriechM 10,43 καὶ 118,6. ΑΥΤΟΘΙ, 121A8 (Τράλλεων): *ὁ εἰρημένος ἐργεπιστάτης τοῦ τείχους, τῶν δύο πλέθρων ἐπεμελήθη.* 121B5/6. Inscr. Cret. III σελ. 57, 9,3: *ἐπεμελῆθεν ἐκ θεμελίῳ ἄχρι ἐπὶ τὸν καταλοβέα.* KEIL-PREMERSTEIN, BüRL III 73a10. Βλ. καὶ MAMA VIII 508 (Ἀφροδισιάδος). SEG 2,481,4 (Σκυθίας). LATYSCHEV, 1, ἀριθ. 100,5/6 (Ὀλβίας): *τοῦ πυλῶνος καὶ τῆς σχοινιαίας ἐπεμελ[ή]θη.*

ἐπιμελητεύω, ῥ. = εἶμαι **ἐπιμελητὴς** (βλ. λ.). Θρακικὰ 6, 1935,145, ἀριθ. 17,4 (Φιλιππουπόλεως): *ἐπιμελη<τ>εύσαντες τῆς κατασκευῆς τῶν ναῶν.* Βλ. καὶ PTeb. 61b71 (2ου π.Χ. αἰ.). IG 3.393. SIG 829A7. 855,6 (Δελφῶν 2ου μ.Χ. αἰ.).

ἐπιμελητής, ὁ = ὁ ἔχων τὴν ἐπίβλεψιν, ὁ ἐπιστατῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ἢ ἐπισκευὴν ἀρχιτεκτονικοῦ τινος ἔργου. Εἰς ἐπιγραφὰς τῆς Δήλου οἱ ἐπιμεληταὶ ἐμφανίζονται στενῶς συνεργαζόμενοι μετὰ τῶν ἀρχιτεκτόνων. Πρόδηλον λοιπὸν ὅτι ἤσκουν ἐποπτείαν τινὰ ἢ ἦσαν ἁπλῶς ἐντεταλμένοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ τοῦ **ἀρχιτέκτονος** (βλ.) διδομένων ἐντολῶν. Arch PF IV 117 ii, 12 (Αἰγύπτου): *ἐπιμεληταὶ ἐπισκευῆς θερμῶν.* IG II 1²(1), 354b16: *ἐπιμελητ[αὶ] τῆς εὐκοσμίας τῆς περ[ὶ] τὸ θέατρον.* IdD 290,144: *μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ τῶν ἐπι[με]λη[τῶ]ν.* Βλ. καὶ 197.204.234. - 235: *καὶ ἀρχιτέκτονος καὶ τῶν ἐπιμελητῶν κελευόντων.* Βλ. καὶ 297A6. 338Ab73.74.87. Ac15. 338Ab70: *παρόντος ἀρχιτέκτονος καὶ ἐπιμελητῶν.* 355,12. 364A10. 366A1. 370,31.372A139: *ἔργα ἐξέδομεν μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν καὶ τοῦ ἀ[ρχιτέκτονος.* Βλ. καὶ 444B67. 460t17. 507bis1.1604. CIG III 4034 (Ἀγκύρας): *ἐπιμελητὴν ἔργων δημοσίων ἐν Ῥώμῃ.* Inscr. gr. et lat. de la Syrie V, 1959,2118. KEIL-PREMERSTEIN, BüRL II, 39,1 (Λυδίας). ΑΥΤΟΘΙ III 73a,1/2. 84A,11. RA 1961, ii 334, ἀριθ. 320: *ἐπιμελητὴν ὁδοῦ.*

ἐπιμισθόω -ῶ, ῥ. = δημοπρατῶ τι ἐκ νέου ἀντὶ ὡρισμένης τιμῆς. IG II 2²(1)1664,8: *τῶν ἐπιμισθωθεσῶν πλίνθων ἀριθμὸς* ΧΗΗΗΠ (= 5350).

ἐπιξέστης, ὁ = ὁ εἰδήμων περὶ τὴν ἀπόξεσιν τῶν ἐπιφανειῶν (λίθων ἢ κονιαμάτων τοίχων κτλ.) ἐργάτης. IG II 2²(1)1672,31 (Ἐλευσῖνος): *ἐπιξέστει καὶ ὑπαγωγεῖ τοῖς ἐργασαμένοις.*

ἐπιξέω, ῥ. = ξέω τὴν ἐπιφάνειαν. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923, 39,47 (Ἀμφιαρείου): *ἐπιστύλια ἐπιθεῖναι ἐπιξέσαντα.*

ἐπιξοὰ (δωρ. τύπος τοῦ **ἐπιξοή**), ἡ = ἡ ξέσις ἢ λείανσις

ἐπιφανείας τινὸς χάριν ὁριζοντιώσεως. IG IV 1² 102, 70.84 ('Επιδαύρου): *εἴλετο ἐπιξοὰν τ[ο]ῦ στρώματος.* 103,17: *ἐπιτιμὰν ἐπιξοᾶς κρηπῖδος.* 19: *ἐπιτιμὰν τᾶς στοιβᾶς ἐπιξοᾶς.*

ἐποικοδομὰ (δωρ. τύπος τοῦ **ἐποικοδομὴ**) = **ἐποικοδομὴ** (βλ. λ.). CIG III 5774 I102/103 ('Ηρακλείας 'Ιταλίας): *τᾶς ἐποικοδομᾶς.*

ἐπίουρος (ὁ καὶ **ἐπίορος**), ὁ = ξύλινος ἧλος, γόμφος, πάσσαλος. Ησυχ. λ. *ἐπίουροι... καὶ ἧλοι ξύλινοι.* Μ Ετυμ. λ. *βλῆτρον σημαίνει τοὺς κατὰ ἁρμονίαν γόμφους, τοὺς ἐπιούρους.* Βλ. καὶ IG IV 1² 102,63 ('Επιδαύρου): *καὶ ἐπιούρους ποὶ τὰ διὰ στύλων θυρώματα.* 73: *πλίνθους καὶ ἐπιούρο[υς.* 301: *δακτυλίων καὶ ἐπιούρων ἐς τὸ μάκελλον.* IdD 504A16: *πτελεῖνο[υς φάτνας] καταλαβέτω ἐπιόροις ἀραρότως.* Βλ. καὶ AthMitt 51,154.

ἐπιπακτόω -ῶ, ῥ. = ἐπιτατικὸν τοῦ **πακτόω** (βλ. λ.) = κλείω ἑρμητικῶς. Πολυδ., 'Ον. 10,27: *τῷ δὲ κλεῖσαι ἴσον καὶ τὸ πακτοῦν καὶ τὸ ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας ἐστι· ὥσπερ τῷ ἀνοίγειν ταυτὸ λύειν, ὡς ἔφη Εὐριπίδης, λύε πακτὰ δωμάτων.*

ἐπίπεδος, ον = 1) ὁ ἐπὶ **πέδου** (βλ. λ. – διὰ τὴν ἐτυμολ. τῆς λέξεως Boisacq, Dict. étym. lg., λ. **πέδον** [σελ. 754]), ἤτοι ὁ εἰς τὴν στάθμην τοῦ ἐδάφους, ὁ ἰσόγειος (ἀντίθ. τοῦ **ὑπερῷος**). Ησυχ. λ. *ἐπίπεδον· ἐπὶ τὴν γῆν. χαμόγαιον. ἰσόπεδον.* Διον. Αλικ., Ρωμ. 'Αρχ. 3,68. Στραβ. 14.1,37 (C. 649). Ιωσηπ., 'Ιουδ. Πόλ. 5.5,5.– 2) ὁ ἔχων ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν, ὁ ἄνευ ἐσοχῶν ἢ προεξοχῶν, ὁ ὡμαλισμένος. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 4, σελ. 248,8. Διοδ. Σικ. 20,102. Ιωσηπ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 15.9,4. 'Ο Αυτος, 'Ιουδ. Πόλ. 5.5,5. Λουκ., Νέρων 3. BGU 1037,25. P Flor. 376,7. Ditt., Syll. 996,23 (Σμύρνης). 32. Bilabel, ἐν Sammelb. 4.7245,11.– 3) γεωμ. ὅρος = ὁ ἐπὶ ἐπιπέδου ἐπιφανείας κείμενος. Πλατ., Τίμ. 32A.54E. Δημοκρ. 155. Στραβ. 1.5,1. Διὰ πλείονα βλ. Mugler, Dict. Htgg. λ. (σελ. 191-193: *ἐπίπεδον·* σελ. 193-194: *ἐπίπεδος*).

ἐπιπήγνυμι, ῥ. = στερεώνω, θεμελιώνω. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 497: *ἀψίδων ἐπέπηξε βάσιν.*

ἐπιπλινθοβολέω -ῶ, ῥ. = ἐπιθέτω προσθέτους πλίνθους ἐπ' ἀλλήλων οὕτως, ὥστε νὰ σχηματίζεται δι' ἐπαλλήλων σειρῶν στοῖχος. IG II 1² 463,58 (Μακρῶν Τειχῶν 'Αθηνῶν): *καὶ ἐπιπλινθοβολήσει ὕψος [ἕ]ξ στο[ί]χους.*

ἐπιποίησις, ἡ = ἡ διὰ προσθηκῶν κατασκευὴ ἢ ἐπισκευή. Ευσταθ., Opusc. 25,57: *οὐ τειχῶν ἐπιποίησις οὐ προτειχίσματος ἐρυμνότης.*

ἐπιπολή, ἡ = τὸ κατὰ τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν μέρος πράγματός τινος. Αριστοτ. 200a3.4: *ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸν τοῖχον ἐξ ἀνάγκης γεγενῆσθαι νομίζοι, ὅτι τὰ μὲν βαρέα κάτω πέφυκε φέρεσθαι τὰ δὲ κοῦφα ἐπιπολῆς, διὸ οἱ λίθοι μὲν κάτω καὶ τὰ θεμέλια, ἡ δὲ γῆ ἄνω διὰ κουφότητα, ἐπιπολῆς δὲ μάλιστα τὰ ξύλα.* Ανων. Σχολ.: *ὡς τὸν πηλὸν εἰς ἀχανὲς ἐκπίπτειν βάθος καὶ μηδὲν ἐπιπολῆς ἀνέχειν δύνασθαι.*

ἐπιρρακτός, ή, όν. 'Η λ. ἐπὶ θυρῶν = αἱ κλείουσαι ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω διὰ τροχιῶν κατὰ τὰ πλάγια, αἱ **καταρρακταὶ** (βλ. λ.). Πλουτ. 781e: *'Αριστόδημος ὁ 'Αργεῖος εἰς ὑπερῷον οἴκημα θύραν ἔχον ἐπιρρακτήν.*

ἐπισημαίνω, ῥ. = θέτω ἐπί τινος σημεῖον τι πρὸς ἀναγνώρισιν. IG II 1²(1)244,93 ('Αττικῆς): *ὁπόσοι ἂν ἐπισημανθῶσιν* (οἱ λίθοι).

ἐπισκάπτω, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἀνασκάπτω** (βλ. λ.) = ἀνορύσσω, σκάπτω ἐπὶ ἐπιφάνειαν τινὰ ἐπιπολαίως. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,38 ('Αμφιαρείου): *ἐπισκ[άψει δὲ τοὺς[λίθ[ους].* IdD 446A3: *ἐργολαβήσ]αντι ἐπισκάψ[αι].*

ἐπισκαφεῖον, τὸ = σκαφικὸν ἐργαλεῖον ὅμοιον πρὸς τὴν δίκελλαν. BCH 23,566,12 (Δελφῶν 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐπισκαφείων ἓξ τὰν παροχάν.*

ἐπισκευὰ = δωρ. τύπος τοῦ **ἐπισκευὴ** (βλ. λ.).

ἐπισκευάζω, ῥ. Κοινόλεκτον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ οἰκοδομικῇ = ἀνακαινίζω, ἐπιδιορθώνω. 'Η λέξις ἐν χρήσει παρὰ συγγραφεῦσι, παπύροις καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς.

ἐπισκευάσιμος = ὁ ἔχων ἀνάγκην ἐπιδιορθώσεως, ἐπισκευῆς ἢ ὁ δυνάμενος νὰ ἐπισκευασθῇ. SEG 13,521,104 = OGI 483,9 (Περγάμου): *ἐὰν φαίνωντα[ι] αὐτοῖς ἐπισκευά[σι]μοι εἶναι, ἐπισκευαζέτωσαν οἱ κεκτημένοι.*

ἐπισκευαστής, ὁ = ὁ ἐκτελῶν τὴν ἐπισκευήν. Σχολια εἰς Θουκ. 1,29: *ἐπισκευαστής: ὁ τῶν σαθρῶν οἰκοδόμος.* Αριστοτ., 'Αθ. Πολ. 50,1. Αθην. 6,235d: *οἱ τῶν ἱερῶν ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν.* Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,23 ('Αμφιαρείου): *τοῖς τῶν ἱερῶν <ι> ἐπισκευαστ[α]ῖς.*

ἐπισκευὴ (δωρ. **ἐπισκευά**), ἡ = ἐπιδιόρθωσις, ἀνακαίνισις. Ηροδ. 2,174.175. Θουκ. 1,52. Δημοσθ. 18,311: *γενόμενος ἐπιμελητὴς τῆς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς.* Πολυβ. 6.17,2. Διον. Αλικ., Ρωμ. 'Αρχ. 3.67,5. Αππ., 'Εμφ. 1,66. Σωζ., 'Εκκλ. 'Ιστ. 5.7,6. Αγαθ. 5,9 (1,297 Βόννης): *τοῦ νεὼ ἐπισκευὴ καὶ ἀνόρθωσις.* POxy 1,54,13. ArchPF 4,117 ii, 12 ('Αντινουπόλεως). PHib 162. BGU 1117,15: *ἐπισκευὴ τοῦ ἐργαστηρίου.* IG II 1²(2)1035,22 ('Αττικῆς). 1228,16.1260,16. 1299,65. 1322,3. Βλ. καὶ 6/7.11. 1324,3. 1361,10. Αυτοθι, II 2²(1)1605,20 ('Αττικῆς). Βλ. καὶ 1607B103.1612C232. 1635,71. – 1664,14: *ἐπισκευῆς ἀναβαθμῶν.* 1672,292 ('Ελευσῖνος): *τοῦ πύργου ἐπισκευή.* 1673,38. Αυτοθι, IV 1² 105A,19 ('Επιδαύρου): *τὰν ἐπισκευὰν τοῦ ἀκρωτηρ[ίου.* V(1)1462,1 (Μεσσηνίας). FD III(3)239,12. Pouilloux, Choix IG, ἀριθ. 12. – IG IX, 2, 56,5 (Θεσσαλίας): *εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ γυμνασίου.* XI 2, 135,30 (Δήλου). Βλ. καὶ 146A22. 175Ab10. 219A39. IdD 406A82. Αυτοθι, 354,71. 365,44: *ἐργολαβήσαντι τὴν ἐπισκευήν.* 45.1416BI26.1604. IG XII 3, 30,9 (Τήλου). 325,34 (Θήρας). 1270,10. – XII 5, 186,5 (Πάρου): *εἰς ἐπισκευὴν τῆς κρήνης καὶ τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ θαλάμου.* XII 9,907,6 (Εὐβοίας). – SEG 18,343,17 (Θάσου): *ἐπιγράψαι 'Ηπίη Διονυσίου τὴν ἐπισκε[υὴν καὶ] κατασκευὴν τοῦ προπύλου.* Annuario 1949-51,27: *τῶν πύργων καὶ τῶν τειχέων ἐπισκευάν.* Inscr. Cret. I 157,6. SEG 13,521,113 (Περγάμου). 155.177. Keil-Premerstein, BüRL III.116,16/17. OGIS 90,34 (Αἰγύπτου). Sammelb. 5232,18. SEG 4,568,3 (Κολοφῶνος). IG XIV 830,27/28 ('Ιταλίας). Αυτοθι, 455,1 (Σικελίας).

ἐπισκευόω -ῶ, ῥ. Ταυτόσημον τῷ **ἐπισκευάζω** (βλ. λ.). IdD 1416BI17: *καὶ ὅσαι θύραι [εἰ]σὶν ...[π]επονηκεῖαι, ἐπισκεύωσιν.* 1417B II 92: *ἐπισκεῦαι τὸμ πύργον καὶ οἰκοδομ[ῆ]][σαι.* Inscr. Cret. I σελ. 102,2,3/4: *ἐπεσκεύωσαν δὲ καὶ τὸν λάκκον καὶ τὸν περίπατον.*

ἐπισκήνιον (λατ. **episcaenium**), τὸ = ἡ ὀροφὴ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου ἐφ' ἧς συνήθως ἐνεφανίζοντο οἱ ἀπὸ μηχανῆς θεοί. Vitr. 7.5,5. Καθ' Ησυχ. λ.: *τὸ ἐπὶ σκηνῆς καταγώγιον.*

ἐπίσκοπος, ὁ = ὁ ἔχων τὴν ἐπιστασίαν ἢ τὴν ἐπίβλεψιν. Πλουτ., Περ. 13: *πάντα δὲ διεῖπε καὶ πάντων ἐπίσκοπος ἦν αὐτῷ Φειδίας, καίτοι μεγάλους ἀρχιτέκτονας ἐχόντων καὶ τεχνίτας τῶν ἔργων.*

ἐπισπαστήρ, ὁ (ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **ἐπισπατὴρ** καὶ **ἐπίσπαστρον**) = σιδηρᾶ λαβὴ θύρας διὰ τῆς ὁποίας ἕλκομεν αὐτὴν ὁσάκις θέλομεν νὰ κλεισθῇ. Σου(ι)δ. λ. *ἐπισπαστῆρες: τῶν θυρῶν τὰ προσηλωμένα σιδήρια, δι' ὧν ἀνακλίνεται καὶ ἐπιτίθεται ἡ πύλη.* 'Ο Αυτος, *ἐπισπαστήρων: τῶν τῆς θύρας κρατημάτων· εὐρὼν*

προσκειμένας τὰς θύρας καὶ λαβόμενος τῶν ἐπισπαστήρων ἀπρὶξ εἴχετο, καρτερῶς τε καὶ ἐγκρατῶς. ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 171: *ἐπισπαστὴρ θύρας, τὸ καὶ ἐπίσπαστρον, δι' οὗ ἐστιν ἐπισπάσασθαι, ὅ ἐστιν ἑλκύσαι, θύραν.* Βλ. καὶ Παρεκβ. 1429,2. ΗΡΟΔ. 6,91. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 10,22. IG II 2² 1672,123 ('Ελευσῖνος): *ἐπισπατῆρ[ες] δύο παρὰ Φίλωνος [ἐκ το]ῦ Θησείου, τιμή: ⊦⊦⊦.*

ἐπίσπαστρον, τὸ = 1) σχοινίον δι' οὗ δύναταί τις ν' ἀνασύρῃ τι. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,90.– 2) ὁ καὶ **ἐπισπαστὴρ** = μεταλλικὴ λαβὴ δι' ἧς εἵλκετο πρὸς κλεῖσιν ἡ θύρα χρησιμεύουσα καὶ ἵνα κρούεται αὕτη. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 10,22: *τὰ περὶ τὰς θύρας... βαλανάγραι, κλεῖθρα, ἐπίσπαστρον καὶ ῥόπτρον.* ΕΥΣΤΑΘ., 'Οδ. 1429,2: *ῥόπτρον ἐπίσπαστρον θύρας.* IdD 1413b23. 1403BbI44. BbII8. 1412a33.36. 1414aII13. – 1417AI111: *ἐπὶ τῶν ἔνδον θυρῶν ἐπίσπαστρα χαλκᾶ δύο.* 112: *ἐπὶ τῶν ἔξω θυρῶν ἐπίσπα(σ)τρον χαλκοῦν.* ΑΥΤΟΘΙ AII 10: *ἐπίσπαστρον χαλκοῦν ἀσπιδίσκιον ἔχον.* 16: *αἱ ἐκτὸς θύραι τοῦ ναοῦ ῥόπτρον ἐπίσπαστρον ἔχουσα.* 1426Biii18.24. – 1428ii66: *ἡ ἀπὸ τοῦ ἐπισπάστρου τοῦ θυρ]ώματος.* 1429Bii12: *πτέρυγα Γοργόνος τὴν ἀπὸ τοῦ ἐπισπάστρου τοῦ θυρώμ[α]τος.* Βλ. καὶ 1433,14. 1439Abcl46: *ἐπίσπασ[τρ]α [δύο ἀν]θεμωτὰ ἐν [τῶ]ι θυρώματι ἀποκατεαγότα.* 1441AI68. 1442B46. 1443Bii,115. 1446,26. 1450B48.– 3) τὸ ἐπισυρόμενον, τὸ παραπέτασμα. ΠΔ(Ο'), Ἔξοδ. 26,36: *καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας.*

ἐπισπάω -ῶ, ῥ. = ἕλκω πρὸς τὰ ἔξω, κλείω. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 10,25: *«μόχλωσον τὴν θύραν»... ἐφ' οὗ καὶ τὸ προσθεῖναι τὴν θύραν καὶ συναγαγεῖν καὶ ἐπισπάσασθαι καὶ ἐπιβαλεῖν καὶ ἐπιφράξαι.*

ἐπιστάσιον, τὸ = τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἐπιστάτου. IG 2² 1635,71: *εἰς ἐπισκευὴν τõ ἐπιστασίο.*

ἐπιστάτης, ὁ. 'Εκαλοῦντο οὕτω πάντες οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἔργον τῆς ἐποπτείας καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀρχιτέκτονες ὡς ἔχοντες τὸν ἀπόλυτον ἔλεγχον τῶν ἀναληφθησομένων ἐργασιῶν κυρίως ὅμως εἰδικοὶ τεχνῖται (ἐπόπται, ἐπιτηρηταί), οἵτινες ἐπιστοποίουν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος ἐκπονηθέντος σχεδίου (βλ. IG XI 2) ἀλλὰ καὶ ἀνελάμβανον πολλάκις τὴν προμήθειαν ἀπαραιτήτων ὑλικῶν (πρβλ. MICHAELIS, Arx Athenarum³ 108,40. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,28). BEKKER, AG 202,28: *'Αρχιτέκτων: ὁ τῶν οἰκοδομημάτων ἐπιστάτης καὶ ὁ ἄρχων τῶν τεκτόνων.* ΑΙΣΧΙΝ., κΚ 28: *οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,12. 8,11: *ὅτι 'Αγαθοκλῆς ἐπιστάτης αἱρεθεὶς τῆς περὶ τὸν νεὼν τῆς 'Αθηνᾶς οἰκοδομίας.* 11,25. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. 'Αρχ. 1.87,4. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 5,16: *τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα.* ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 11,152c: *ὀρύττει ὁ φρεωρύχος καὶ ἐπιστατεῖ ὁ ἐπιστάτης.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,83 (325,8/9 Βόννης). – IG I² 88,9.17/18. 363,2.372 col. I 43. II 1²(1),204,31. II 2²(1)1421I12.14. 1666A2. SEG 1,3A20 ('Αττικῆς). IG IV 1² 106,1 ('Επιδαύρου). ΑΥΤΟΘΙ, 106 III 35. 108,159. Βλ. καὶ 78.81. 4,823,54/55 (Τροιζῆνος). IG XI 2, 142,26 (Δήλου). – IdD 365,5: *κατὰ τὸν νόμον ἔδομεν τοῖς ἐπιστάταις τὸ γινόμενον.* Βλ. καὶ 369A43. 372B12. 13.14. 15/16. 17.20. 21. 380,103. 396B18.22. – 401,26: *ἔδομεν δὲ τὸ λο]ιπὸν τῷ ἐπιστάτ[ει.* 403,56. 409,B8. 440A57. – 58: *ἔδομεν δὲ προεισενέγκαντες τοῖς ἐπιστάταις.* 442A208.224: *τὸ δὲ λοιπὸν τῷ ἐπιστάτει παρέδομεν.* 443Ab120. 449A7.8. – 461Ab28. 371B10.19. 31.32. 39.40. 42.47. 50.51. 54.55. 60. IdD 500B8: *οἱ ἐπιστάται κ[ε]λεύωσιν.* Βλ. ΑΥΤΟΘΙ 502A4.5.11.17.19. – 20: *ἀποφαινέσθωσαν ἐπιστάται καὶ ἀρχιτέκτων τὴν δοκιμασίαν ἐν δέκα ἡμέραις.* 22: *διακρινέτωσαν οἱ ἐπιστάτ[α]ι ἐν τῷ ἱερῷ καθίσαντες.* Didyma II 199,11. 312,8.– 480,26: *ἐπιστάται τῆς ἐργασίας.* HAUSSOULLIER, Ét. hMD 158.167.172 ab 258: *ἐπιστάτης τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ τοῦ 'Απόλλωνος τοῦ Διδυμέως.* Sammelb. IV, 7245,20.

ἐπιστατῶ, ῥ. = ἀσκῶ τὸ ἔργον τοῦ ἐπιστάτου, ἤτοι ἔχω τὴν φροντίδα, τὴν τήρησιν τῶν κεκανονισμένων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός. ΗΡΟΔ. 7,22. ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *ἐπεστάτει τοῖς τεχνίταις διὰ φιλίαν Περικλέους.* ΑΥΤΟΘΙ: *τόδ' 'Ωδεῖον... ἐπιστατοῦντος καὶ τούτῳ Περικλέους.* ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 11,152c: *ὀρύττει ὁ φρεωρύχος καὶ ἐπιστατεῖ ὁ ἐπιστάτης.* IG II 1²(2)1282,8. Βλ. καὶ POUILLOUX, Choix, IG 9,9 ('Αθηνῶν). IdD 346 B9.11.12.13.14. 361,23. 26.27.363,16.19.20.21.22.25.26.27.50.51.52.366A5/6 καὶ B2.369A2. A3.4. 372B19. 380,73.79.81.85. 385a77.83. 396B11.13.19.44/45. 399B21.111. 421,25.69.73.89. 423,14. 424,8. 425,7.18. 426,7. 439a40. 41/42. 45.46. 48.59. 69. 442B42. 44.47.48.51.75.112.146.173. 443Bb1.36.70.81.97.448B17.453B15.455Ba20.Bb6.11.12.26.457,9. 23. 461Bb6. Didyma II 33,8. 34,9. 35,7. 37,2: *ἐπιστατήσαντος τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ.* 132,10: *ἐπιστατῶν τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ.* WIEGAND, 7ter Bericht Berl. Abh. 1911,7: *ἐπιστατήσας τοῦ ναοῦ... καὶ τειχῶν κ[αὶ] πύργων.*

ἐπιστεγάζω, ῥ. = καλύπτω τι διὰ στέγης. ΚΤΗΣΙΑΣ παρ' ΑΘΗΝ. 12,529c ('Απόσπ. 20): *ἐπεστέγασεν δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλοις τε καὶ παχείαις.* IG XI 2, 145,12 (Δήλου): *τὰ πρόπυλα ἐξέδομεν ἐπιστεγάσαι.* Annuario 1949-51 (Tituli Camir.) 233,102,4.

ἐπιστέγη, ἡ = τὸ ἐπιστέγασμα ἢ καὶ ὁ ἀνώτατος ὄροφος. ΑΘ., μηχ. 13,6.

ἐπίστεγος, ον = ὁ κεκαλυμμένος διὰ στέγης. SEG 14,684,13 (Καρίας): *ἐπεὶ [δὲ καὶ ἀπο][δεί]ξῃ τά τε οἰκήματα ᾠκοδομημένα καὶ ἐπίστεγα κα[τὰ τὰ γε]γραμμένα.* ΑΥΤΟΘΙ, 684b10: *πάντα (τὰ οἰκήματα) ὀρθὰ καὶ ἐπίστεγα.* Βλ. καὶ 683,27: *ἐπίστεγα ποιή[σει.*

ἐπιστέγωσις, ἡ = **ἐπιστέγασις** (βλ. λ.), ἤτοι τὸ ἐπί τινος στέγασμα. P Oxy 12,1450,8 (3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τῶν ἄλλων τῆς ἐπιστεγώσεως.*

ἐπιστροφή, ἡ = ἡ γωνία, ἡ καμπή. Didyma II 27B73: *ἔθηκαν δ[ὲ καὶ] ἐν τῷ τρεισκαιδεκάτῳ δόμῳ κατὰ τὴν τρίτην ἐπιστροφὴ[ν βα]σμιαῖον Καλλικράτου καὶ τὸν [ἐ]πὶ τούτου βασμὸν ἱερὸν* κλπ.

ἐπιστρώννυμι, ῥ. = ἐπενδύω τι διά τινος ὕλης, στρώνω τι ἐπάνω, ἐπιστρώνω. IG XI 2, 146A34 (Δήλου): *τὰ ὑπ[ο]ρέον[τα ἐ]πι[στρ]ώσαντι μισθὸς ⊦⊦⊦IIII* (DÜRRBACH).

ἐπιστύλιος, ον = ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἐπιστύλιον ἢ ὁ χρησιμεύων ὡς ἐπιστύλιον. IG I² 313,106 ('Ελευσῖνος): *χσύλα ἐπιστύλια.* – Τὸ οὐδ. (**ἐπιστύλιον**) = δοκὸς τιθεμένη ἐπὶ τῶν στύλων (κιόνων) εὐθὺς ὑπεράνω τοῦ κιονοκράνου. 'Αρχικῶς ξύλινον τὸ ἐπιστύλιον κατέστη ἀργότερον λίθινον (πώρινον ἢ μαρμάρινον). 'Η λέξις μὲ ἀρχιτεκτονικὴν σημασίαν ἀπαντᾷ α) εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα (ΚΑΛΛΙΞ., παρ' ΑΘΗΝ., 5,205e: *ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον ἕως τοῦ περιτρέχοντος ἐπιστυλίου.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 62,6 (παρὰ APAW 1918): *ἀντὶ δὲ τοῦ περιτρήτου παρ' ἡμῖν ἐπικεῖσθαί τι καθάπερ ἐπιστύλιον, ὀρθὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἔχον τὰς μακρὰς πλευράς... τοῦτο δὲ ἔστω ἢ πτελέινον ἢ μελέινον.* ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 15.11,5: *αἱ δ' ὀροφαὶ ξύλοις ἐξήσκηντο γλυφαῖς πολυτρόποις σχημάτων ἰδέαις καὶ τὸ τῆς μέσης βάθος ἐπὶ μεῖζον ἠγείρετο περιδεδομημένου τοῖς ἐπιστυλίοις προμετωπιδίου τοίχου κίονας ἔχοντος ἐνδομημένους καὶ ξεστοῦ παντὸς ὄντος.* ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *καὶ τοὺς ἐπ' ἐδάφους κί-*

ονας ἔθηκεν οὗτος καὶ τοῖς ἐπιστυλίοις ἐπέζευξεν. ΠΑΥΣ. 10.19,4. – ΑΘΗΝ. 5.196b: *κίονες διεστάθησαν ξύλινοι πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν... ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον*, β) εἰς λατινικὰ κείμενα καὶ ἐπιγραφὰς (VITR. 3.5,13: *membra omnia quae supra capitula columnarum sunt futura, id est epistylia, zophora, coronae, tympana, fastigia, acroteria*. Βλ. καὶ 3.5, 8.-12. 4.3,4. VARRO rust. 3.5,11. – VITR. 1.1,6. 2.8,9 (παρὰ PLIN., nat. 35,172: *lapideas columnas et epistylia*). 3.3,4: *epistylia propter intervallorum magnitudinem franguntur in diastylis*. 5: *in araeostylis... nec lapideis nec marmoreis epistyliis uti datur, sed imponendae de materia trabes perpetuae*. ΑΥΤΟΘΙ, 4.3,4 (πρβλ. 4.3,8). 5.1,5. CIL 6.36606. PLIN., nat. 35,172. 36,14. – 96 (πρβλ. VITR. 3.2,5). Vulg. 3 reg. 7,6. PAUL. Fest. p. 263. ISID. orig. 15.8,15. CIL VIII,1 4585.10 3922. Πλείονα βλ. ἐν Th.l.l. 5,2 686,1-52 καὶ ἰδίᾳ 19 κέ.), γ) εἰς παπύρους (PSI 496,5. BGU 1028,19. Βλ. καὶ REG 47,1934,255), δ) εἰς ἀρχαίας ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς (IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 286 II 26: *ἀντιμόρο τοῖς ἐπιστυλίοις*. 33: *ἐπιστύλια ἄθετα*. 36: *ἐπιστύλια ἄνο ὄντα*. 50: *ἐπιστυλίο ὀκτόποδες*. 90/91: *τὰς κάλχας τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιστυλίοις ἐχσεργάσασθαι*. Βλ. καὶ στ. 217. ΑΥΤΟΘΙ 374 = STEVENS-PATON, ἔ.ἀ. XIII, col. 1, σελ. 380,44: *τὸ κυμάτιον hενκέα[ντι τὸ hεπὶ τõι hεπιστυλίο[ι τõι ἐντός*. ΑΥΤΟΘΙ XVII, col. II, 394,13/14. – Βλ. καὶ IG II 2²(1)1627b (Ἀττικῆς) 334/335. 1628d516. 1629,991. 1631b224/225. 1678b6. – 1685B3.6: *ἐπὶ δὲ τῶν ἐπικράν]ων ἐπιστύλια ἐπιθ[ήσει*. 1668,46 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπιθήσει ἐπιστύλια ξύλινα*. 49: *πλάτος καὶ ὕψος ἴσα τοῖς ἐπιστυλίοις*. 1882,25. JÖAI 38,1933,58,19, (Ἀμφιαρείου): *ἐπιτεθεικέναι τὰς κεφαλὰς πᾶσιν τά τε ἐπιστύ[λια] καὶ ζωφόρους*. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, AE 1923,39,46/47: *ἐπιστύλια ἐπιθεῖναι ἐπιξέσαντα*. FD III(5)19 = SGDI 2502,29: *ἐπιστυλίων ἓξ Χαιρόλαι μναῖ ἕξ, στατῆρες τριάκοντα*. FD III(5)23, col. II 59/60. ΑΥΤΟΘΙ 26 col. IA 31: *τᾶς ἐγκαύσιος τοῦ ἐπιστυλίου τοῦ ἐπὶ τᾶι προστάσει τᾶι πρὸ τοῦ ὀμφαλοῦ*. 88f5. – 6: *πλάτος ἐπι]στυλίων πόδες*. IG XI 2,199A,100 (Δήλου): *ἐργάσασθαι τὸ ἐπιστύ[λιον*. 219A44: *τὰς θύρας καὶ τὰ ἐπιστύλια*. IdD 290,178: *γόμφους χαλκοῦς ποιήσαντι εἰς τὰ ἐπιστύλια*. 366A8: *τὰ ἐ[πισ]τύλια καὶ τὰς δοκοὺς τὰς ἐπάνω ἐρ]γάσασθαι*. 14: *Φιλοξένῳ ἐργολαβήσαντι τὰ ἐπιστύλια κατασκευάσαι τῇ ὑπολαμπάδι τῆς στοᾶς*. 45: *τοῖς ἐργολαβήσασιν κατασκευάσαι τὰ ἐπιστύλια καὶ τὰς δοκοὺς ἐργάσασθαι καὶ ἐπιθεῖναι τῇ στοᾷ*. 403,28: *καὶ εἰς ἐπιστύλια καὶ στύλους*, 500A13: *τὸ ἐ]πιστύλιον ἐπιθήσῃ κύκλῳ*. 14: *πλάτος τῶν ἐπιστυλίων πάντων τριημιπόδια*. BCH 1911,12,22. 1959,363 = SEG 18,343,12 (Θάσου): *λιθίνοις κείοσιν καὶ ἐπιστυλίοις καὶ θυρώμασιν* (κατασκευάσαι). REG 64,1951,205, ἀριθ. 45 (Κύπρου). – BArchAlex 12,1910,146 (Αἰγύπτου). 32,1939,28,40/41: *ἐπιγράψαι ἐπὶ τὸ ἐπιστύλιον τοῦ οἴκου*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2136: *πέπτωκεν τοῦτο τὸ ἐπιστύλιον*. 2372: *τὰς παραστάδας καὶ κιόν(ι)α καὶ τ[ὰ] ἐπάνω αὐτῶν ἐπιστύλια*. Didyma II 46 Anm. 4: *ἐπιστύλια* (μεταστύλια). 33b. Syria 18,1937, 372,3/4 (Παλμύρας): *κείονας παρίνους δύω σὺν ἐπιστυλίοις καὶ στέγῃ*. Μουσ. Σμύρν. 1,1875-1876,118,4 (Σμύρνης): *δύω κίονας σὺν βωμῷ καὶ σπείραις καὶ κεφαλαῖς καὶ ἐπιστυλίῳ... ἀνέστησε*. Βλ. καὶ KEIL-PREMERSTEIN, BüRL 3,113. CIG 2.2751.2753 (Καρίας): *τὸ ἐπιστύλιον καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ κόσμον*. MAMA 8, 498,19 (Ἀφροδισιάδος): *προσ]επιτεθεικέναι τὰς κεφαλὰς πᾶσι[ν τά τε ἐπιστύλια]*.

ἐπιστυλίς, ἡ = ὑποκ. τοῦ **ἐπίστυλον**. ΦΙΛ. 1,666,17 HASE: *κίονας ἀριστίνδην ἐπιλεγμένους καὶ ἐπιστυλίδας ἐρευνῶντες*.

ἐπίστυλον, τό. Συνώνυμον τῷ **ἐπιστύλιον** (βλ. λ.). Γεωπ. 14.6,6: *ἐπιθεὶς κατὰ τῶν κιόνων κεφαλίδας καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ τῶν κεφαλίδων ἐπίστυλα λίθινα, ἐν ἀπορίᾳ δὲ λιθίνων ἐπιστύλων, ξύλινα ἐπίστυλα πάνυ γενναῖα ἐπιθείς*. REG 19,1906,99,2 (Ἀφροδισιάδος): *[ἐπίσ]τυλα ὀκτὼ καὶ στοᾶς*. 4: *τὰς κεφαλὰς πᾶσιν τά τε ἐπίστυ[λα]*.

ἐπισυνδέω, ῥ. = συνδέω, συνενῶ κατὰ τὴν κορυφήν. AIN. TAKT. 37,9: *ἐπισυνδεῖν ἄλλα ξύλα καὶ ῥίπους καὶ ἄλλα φράγματα ἐπάνω, ταῦτα δὲ πηλῷ καταλεῖψαι*.

ἐπισύνθεσις, ἡ = πρόσθετος συνένωσις, συναρμογή, σύνδεσις. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 14,35: *ἀραιὰ ἡ τοῦ στεγάσματος ἐπισύνθεσις*.

ἐπισφήκιον, τὸ = τὸ προσκολλώμενον ἢ προσαρμοζόμενον ἐπ' ἄλλου. IdD 370,32 (3ου π.Χ. αἰ.).

ἐπισφηκόω -ῶ, ῥ. = προσκολλῶ, προσαρμόζω τι ἐπ' ἄλλου. NONN., Διον. 9,123: *ἀκροτάτῳ δὲ σίδηρον ἐπεσφήκωσε κορύμβῳ*.

ἐπίσφηνος, ον. Ὁ ἔχων σχῆμα σφηνός. Τὸ οὐδ. (**ἐπίσφηνον**) ὡς οὐσ. = τὸ ἐν εἴδει σφηνὸς ἐμβαλλόμενον ἢ ἐντιθέμενον. IG VII 3073,153 (Λεβαδείας).

ἐπιτειχίζω, ῥ. = 1) κτίζω ὑψηλὸν τεῖχος χάριν ἐπιθετικῶν σκοπῶν, οἰκοδομῶ (ὀχύρωμα, περιχαράκωμα, κλπ.), **ἐποικοδομῶ** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *ἐπιτειχίζουσιν· ἐποικοδομοῦσιν*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐπιτειχίζει: ἐποικοδομεῖ*. ΘΟΥΚ. 1,142. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 5.3,11. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,65: *ἡ μὲν γὰρ ἀκρόπολις... ἐπιτετείχισται*. ΣΤΡΑΒ. 4.1,9: *ἐπετείχισαν γὰρ τὰ κτίσματα ταῦτα*. Βλ. καὶ 5.4,13. 6.1,3.5. ΑΡΡ., Ἀν. 1.24,6: *φρούριον ὀχυρόν, ἐπιτετειχισμένον*. ΠΑΥΣ. 3.8,3: *ἐπετείχισε φρούριον*. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 10,137b. – 2) ἐν ΑΝΔΟΚ. 1,101. ΞΕΝ., Ἑλλ. 5.1,2 ἡ λέξις σημαίνει: ἐγείρω ὀχυρώματα κατά τινος.

ἐπιτείχισις, ἡ = ἡ ὑπεράνω (πρόσθετος) οἰκοδόμησις ὀχυρώματος, φρουρίου κττ., ὀχύρωσις. ΘΟΥΚ. 6,33: *τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας*. Βλ. καὶ 1,142 καὶ Απп., Ἀννιβ. 38: *διὰ τὴν ἐπιτείχισιν πάντη*.

ἐπιτείχισμα, τὸ = πρόσθετον ἀμυντικὸν τεῖχος ἀνεγερθὲν ἐναντίον τινὸς (φρούριον, ὀχύρωμα, ἀμυντικὸν ἔργον κττ.), τὸ **ἐποικοδόμημα** (βλ. λ.). BEKKER, AG 244,26: *ἐπιτείχισμα: ἐποικοδόμημα*. ΑΡΠΟΚΡ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐπιτείχισμα, τὸ τειχιζόμενον κατά τινων χωρίον, ὅθεν ὁρμώμενοι οἱ τειχίσαντες κακῶς δυνήσονται ποιεῖν τοὺς ἐπιτειχισθέντας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος· καὶ τὸ πρᾶγμα δὲ ἐπιτειχισμὸν ὀνομάζουσιν, ὥσπερ ἐν ταυτῷ λόγῳ ἐστιν*. ΔΗΜΟΣΘ. 248. ΞΕΝ., Ἑλλ. 5.1,2 καὶ 5. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,43. BSA 11,1904/5,163 κέ. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 12,44. ΣΤΡΑΒ. 5.3,7. Απп., Λιβ. 97. – 119: *ἐπιτείχισμα ἐπίμηκες*. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 10,137d: *τεκτόνων δὲ ἄνευ καὶ λιθολόγων ἀνιέναι τὸ ἐπιτείχισμα*. ΠΡΟΚ., πΚτισμ. 2.5,4. 7,14.

ἐπιτειχισμός, ὁ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **ἐπιτειχίζω** (βλ. λ.). ΞΕΝ., Ἑλλ. 5.1,2. ΠΑΧΥΜ. 2,27: *τὸν ἐπὶ τῇ πύλῃ τῆς πηγῆς ἐκ λίθων ξηρῶν ἐπιτειχισμόν*.

ἐπιτειχιστής, ὁ = ὁ ἐπιτειχίζων, ὁ ἀνεγείρων ἢ ἐπισκευάζων τὰ τείχη. ΝΙΚ. ΧΩΝ., Μαν. Κομν. 89B.

ἐπίτειχος, ον = τεῖχος πρόσθετον ἐπὶ ἄλλου τείχους. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 969,5: *ἃ δὴ καθὰ τεῖχος ἐπὶ τείχει πόλεως, ὃ καὶ ἐπίτειχος λέγεται*.

ἐπιτελέω -ῶ, ῥ. = συμπληρῶ τὴν κατασκευὴν πράγματός τινος (οἰκοδομήματος, τείχους, ἀρχιτ. μέλους κλπ.), ἀποπερατῶ, ἀποτελειώνω. ΗΡΟΔ. 2,121: *ὡς δὲ ἐπετελέσθη τὸ οἴκημα*. ΘΟΥΚ. 7,2: *ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο τοῦ*

καιροῦ ἐλθὼν ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἀπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος. ΠΔ(Ο΄), Ἔσδρ. 1.6,4. PSI 1320,13: *ἀνοικοδομ[ο]ῦντες καὶ ἐπιτελοῦντες καὶ ἐπισκευάζοντες.* IG II 1^2(2)1271,6/7 (Ἀττικῆς): *τό τε πρόστῳον καὶ [τ]ὸ [ἀ]έτωμα τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς τοῦ Λαβράνδου ἐπε[τέ]λεσεν.*

ἐπιτίθημι, ῥ. = 1) θέτω τι ἐπί τινος, θέτω ὑπεράνω, προσθέτω, ἀκκουμβῶ, τοποθετῶ. Ομ., Ὀδ. ψ, 194: *κολλητὰς δ' ἐπέθηκε θύρας.* Λουκ., Ἱππ. 4. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1. Φιλοπ. 9,9 (374,9 Rabe). Θεοφ. Συν. 5,82 (324,15 Βόννης). Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συνηθέστατα εἰς οἰκοδομικὰς ἐπιγραφάς. IG I^2 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum II, 286,53: *κυμάτιον ἐς τὸ ἔσο ἔδε ἐπιθε͂ναι.* Αυτοθι, II 1^2 463,56 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐπιθήσει ὑπερτόναια ξύλ[ινα.* 61: *καὶ ἐπ[ιθ]ήσει δοκοὺς εἰς τοὺς στό[χ]ους.* II 2^2(1),1665,14 (Κυνοσάργους): *ἐπὶ δὲ τō ὀρθοστάτο ἑκάστο καταληπτῆρα ἐπιθεῖναι.* 1668,19 (Ἐλευσῖνος). 31.34. 45.48. 49.53. Βλ. καὶ στ. 55.56/57. 59.60. 65.70/71. 81.82. Ἐλευσινιακὰ 1,190,43 Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,45 (Ἀμφιαρείου). 47. Αυτοθι, σελ. 45,35. IG VII 4255,17 (Βοιωτίας). XI 2,144A81 (Δήλου). 147A5.158A62/63. 72.159A54.161A50. – 51: *τοῦ νεὼ τοῦ πωρίνου τὴν ὑπωροφίαν ἐργάσασθαι καὶ ἐπιθεῖναι.* Βλ. στ. 67. – 163A17. 163Ba9. 165,20. 287A45. Βλ. καὶ στ. 100. IdD 290,125: *τὰ γεῖσα τὰ πεσόντα ἐπιθέν[τι.* 162.171. 316,93. Βλ. καὶ 96. – 338Aa45: *χελώνια ἐπιθέντι ἐπὶ τὰς θύρας.* Ὁμοίως, 366A8. 10.12.45.29. 372A90. 403,7. 409A13. 442A232. 500A 12.13. 21.23. 30.36. 39. SEG 13,521,141 (Περγάμου). IG XIV 2469,4 (Ἰταλίας).– MAMA VIII, 498,20 (Ἀφροδισιάδος): *καὶ ζωφόρους καὶ γείση τοῖς κείοσιν ἐπι[τεθεικέναι] πᾶσιν.* 22.– 2) θέτω τί ἔμπροσθέν τινος, φράσσω. Ομ., Ὀδ. ν, 370. Βλ. καὶ ι, 243.

ἐπιτιτράω -ῶ, ῥ. = διαπερῶ, διατρυπῶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, λαξεύω, σκαλίζω. IG XI 2, 161A55/56 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἱ.): *καὶ τὰς δοκοθήκας ἐπιτρῆσαι.*

ἐπιτομή, ἡ = ἡ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τομή, ἐντομή. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 282 (ed. Leipzig). Βλ. καὶ σελ. 276, 31.278,32. Αυτοθι, 63,41 (ἐν APAW 1919). BCH 20, 1896,324,64 (Λεβαδείας). Lattermann, grB 83,65. IG XII 2,11,16 (Λέσβου): *τιθεὶς κατ' ἐπιτομὰς πρὸς τὴν καταφορὰν τοῦ τόπου.* Βλ. καὶ Viedebantt, Hermes 50,1915,38. Hodge, WGR, 124.

ἐπίτομος, ον = 1) τετμημένος, συντετμημένος, κν. κομμένος. Θεοφρ., π Φl 5.1,12: *καλοῦσι δ' οἱ τέκτονες ἐπίτομα ταῦτα, διὰ τὸ πρὸς τὴν χρείαν οὕτω τέμνειν* (μικρὰ σχιστὰ ξύλα οὕτως ἐκ τοῦ δένδρου κεκομμένα, ὥστε νὰ τὰ μεταχειρίζωνται εὐθὺς οἱ οἰκοδόμοι). Πρβλ. 3.13,1. Hodge, ἔ.ἀ. 124. Ορλανδον, ὑλικὰ 1,19 (βλ. καὶ λ. **παράτομα**, **ἐπίτομα**, **τόμος**). – 2) βραχύς, σύντομος (ὁδὸς κττ.). Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,68. Διων Χρυσ. 18,4. Λουκ., Νεκρ. διάλ. 4.7,2. Παυσ. 10.31,7.

ἐπιτόναιον, τὸ = δοκὸς τιθεμένη ὑπεράνω ὀρθίων στηριγμάτων χάριν συνδέσεως αὐτῶν. Ἡ λέξις εἶναι πιθανώτατα ταυτόσημος πρὸς τὸ **ὑπερτόναιον** (βλ. λ.) ἤτοι τὸ **ὑπέρθυρον** (βλ. λ.). IG II 2^2(1)1682,23 (Ἐλευσῖνος 3ου π.Χ. αἱ.): *τὰ ἐπιτόναια.* 25: *ἀριθμὸς ἐπιτοναίων.*

ἐπίτριτος, ον (λατ. **epitritos** καὶ **epitritus**) = ὁ περιέχων τὸ ὅλον (ἕνα ἀκέραιον) καὶ τὸ ἓν τρίτον αὐτοῦ (1 + 1/3), ἤτοι ὁ 4:3. Vitr. 3.1,6: *cum facta sunt octo, quod est tertia adiecta, tertiarium alterum, qui epitritos dicitur.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Th.l.l. v. (τόμ. V, 2, στ. 693-694).

ἐπιφάνεια, ἡ = τὸ ὁρατὸν ἤ, κυρίως ἐν τῇ οἰκοδομικῇ, ἀκάλυπτον μέρος μέλους τινὸς (γενικῶς ἐν τῇ γεωμετρίᾳ ἡ ἔκτασις ἑνὸς ἀντικειμένου λαμβανομένη μόνον κατὰ μῆκος καὶ πλάτος). Διοδ. Σικ. 2,10: *μία δ' ἦν ἐκ τῆς ἀνωτάτω ἐπιφανείας διατομὰς ἔχουσα.* Βλ. καὶ Mugler, Dict. Htgg., λ. (197).

ἐπιφορέω -ῶ, ῥ. = ἐπιθέτω, ἐπισωρεύω. Ηροδ. 4,201: *καθύπερθε δὲ ἐπιπολῆς τῶν ξύλων χοῦν γῆς ἐπεφόρησε.* 6,36: *ποιήσαντες δὲ ταῦτα ὕλην ἐπεφόρησαν, κόσμῳ δὲ θέντες καὶ τὴν ὕλην γῆν ἐπεφόρησαν.* Αριστοφ., Εἰρ. 225: *ὅσους ἄνωθεν ἐπεφόρησε τῶν λίθων.* Λιβαν. 6, σελ. 556,11 (R. Foerster): *λίθων σωρὸν ἐπεφόρησα.*

ἐπιφράσσω, ῥ. = φράσσω τι ἄνωθεν. Θεοφρ., πΦl 9,32: *ταύτην* (τὴν δίοδον) *ἐπιφράξαντες τῇ ὕλῃ.* Πλουτ., Ἠθ. 891e. Φιλ. 1,299.

ἐπιχαλκεύω, ῥ. = 1) ἐπενδύω τι διὰ χαλκοῦ. – 2) ἐν Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,3 ἡ λέξις σημαίνει: ἐπίκειμαι, ἐπιστρώννυμι (*λεπίδες δ' αὐτοῖς* [τοῖς κίοσιν] *ἦσαν ἐπικεχαλκευμέναι πανταχόθεν χρυσαῖ*).

ἐπίχρισις, ἡ = 1) τὸ **ἐπιχρίειν** (βλ. λ.), ἤτοι ἡ διά τινος ῥευστῆς οὐσίας ἐπάλειψις ἢ ἐπικάλυψις. Εἰδικῶς ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ἡ λέξις ἐσήμαινε: ἐπάλειψιν, ἐπίστρωσιν χρώματος ἐπί τινος ἐπιφανείας. IG IV 1^2 109I,130 (Ἐπιδαύρου). Αυτοθι III 52: *τ]ᾶς ἐ[πιχρ]ίσιος τῶν [κε][ράμων].* 113: *τᾶς δ' ἐπιχρίσιος δε[κα]πέδων.* 118: *τᾶς δ' ἐπιχρίσιος τὸ τρίτον μέρος.* Βλ. καὶ στ. 125.129/130.142 καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,52. 52,6.53 κἑ. Maier, Griech M 2,74, σημ. 26.

ἐπιχρίω, ῥ. = χρίω, ἀλείφω, καλύπτω τι ἐπάνωθεν δι' ἐπιχρίσματος, ἐπιστρώννυμι, ἐπικαλύπτω. Λουκ., ἱστ. συγγρ. 62: *ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ καὶ ἐπικαλύψας* (τὸ ἔργον). Γεωπ. 14.6,7: *τῶν κιόνων σφόδρα ἐπιμελῶς ἐπιχρισθέντων κονιάμασι καὶ ὁμαλισθέντων.* Ανων. παρὰ Du Cange, Gloss.: *ἐπίχρισε μὴ ὀπτηθέντα κεράμια, καὶ γανωθήσεται.*

ἐπίχρυσος, ον = ὁ διὰ φύλλων ἢ στρώματος χρυσοῦ ἐπικεκαλυμμένος, ὁ ἐπιχρυσωμένος. Διοδ. Σικ. 3,47: *περίστυλα τὰ μὲν ἐπίχρυσα.* IG II 2^2(1)1388,68 (Ἀττικῆς): *καὶ ἡ ἀσπὶς ἐπίχρυσος.* IdD 1409 Bc II 47: *[ἐν τῷ] ναῷ τὰ ἑπτὰ ζῷα ἀκρελεφάντινα [ἐπίχ]ρυσα.*

ἐπιχρυσόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω τί διὰ φύλλων ἢ διὰ στρώματος χρυσοῦ, ἐπικαλύπτω, ἐπιστρώννυμι, κν. ἐπιχρυσώνω. IdD 1439 Abc I54. 1450B50: *ἀ[στέ]ρες ἀργυροῖ ἐπικεχρυσωμένοι.* Κωδιν., σχ. 63,11 (Βόννης): *ἐπιχρυσώσας ἐν μέρει, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ χρυσίου τελείου.*

ἐπίχυσις, ἡ = 1) ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐπιχέειν, ἡ χύσις ῥευστῆς τινος οὐσίας ἐπί τινος. IG II 2^2(1)1475,8 (Ἀττικῆς): *ἐπίχυσις χαλκ[ῆ.* – 2) καθ' Ησυχιον ἐν λ. *ἐπίχυσις = κονίασις.*

ἐπιχωνεύω, ῥ. = χωνεύω, χύνω, σχηματίζω ἐκ νέου εἰς τύπον ἢ μήτραν. PSI 4.441,7 (3ου π.Χ. αἱ.).

ἐπιχώννυμι (καὶ **ἐπιχωννύω**), ῥ. = 1) ἐπισωρεύω χῶμα ἐπί τι, καλύπτω διὰ σωροῦ χώματος. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,42 (Ἀμφιαρείου, 4ου π.Χ. αἱ.): *ἐπιχωννύναι [κ]αὶ ὁμαλίσαι ἴσον τῷ ἐδάφη.*– 2) πληρῶ, γεμίζω. Διοδ. Σικ. 13,107: *τοὺς λιμένας ἐπεχώννυον.* Λουκ., Ἔρωτες 46: *ἐπιχῶσαι τάφον.* Βλ. καὶ Θεοφρ., πΦl 9.3,2.

ἐπίχωσις, ἡ = ἐπισώρευσις χώματος, ἐπιχωμάτωσις, Πολυβ. 4.41,9.

ἐποίκιον, τὸ = 1) ἔπαυλις, ἀγροικία, ἀγροκήπιον. Tab. Heracl. 1,98 (= CIG III 5774I98 = IG XIV 645 I 146: *ἐς δὲ τὰ ἐποίκια χρησόνται ξύλοις ἐς τὰν οἰκοδομάν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ P Petr. 2,83. 3,225 (3ου π.Χ. αἱ.). Στραβ. 11.3,1. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14.10,6. – 2) χωρίον, ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Α΄ 27,25. P Teb. 382.6 (1ος π.Χ. / 1ος μ.Χ. αἱ.). P Oxy 2137.12. 2142,3 (3ου μ.Χ. αἱ.).

ἐποικοδομέω -ῶ, ῥ. = 1) οἰκοδομῶ ἐπί τινος (ἰδίᾳ ἐπὶ ἄλλης προϋπαρχούσης οἰκοδομῆς). Πολυδ., Ὀν. 7,119: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον οἰκοδομεῖν ἐποικοδομεῖν διοικοδομεῖν*. Σουιδ. λ. *ἐπιτειχίζει: ἐποικοδομεῖ*. Θουκ. 7,4. Πλατ., Νόμοι 736E. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 3.4,11. Ἀριστοτ. 1365a16. Βλ. καὶ 834a25.1465a16. – Παυσ. 2.7,3: *λίθου δὲ ἐποικοδομήσαντες κρηπῖδα κίονας ἐφιστᾶσι*. 3.15,8: *ὑπερῷον ἐπῳκοδόμηται*. Λουκ., Ἱππ. 4. Θεμιστ., λόγ. 2,36b. Ευσταθ., Opusc. 23,5. BGU 1130,14. PLond. 1724, 53. Βλ. καί IG II 1²(1)505,35/36 (Ἀττικῆς). IX 2, 1229,21 (Θεσσαλίας). XII 7, 62 (Ἀμοργοῦ)32. BCH 62,1938,390,3: *τῶν ναῶν ἐπῳκοδόμησε τὸ ὕψος ἄχρι ἐπὶ τὰν ὀροφάν*. Βλ. καὶ 60,1936,182 (Θεσπιῶν 3ου π.Χ. αἰ.). IdD 384B23. 461Ab33. Sammelb. IV 7245,9. BCH 23,1899,574 (Σμύρνης). SEG 13,521,129/130 (Περγάμου). Maier, GriechM 65,4 (Τέω).– 2) ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθώνω οἰκοδομήν, **ἀνοικοδομῶ** (βλ. λ.). Ξεν., Ἑλλ. 6.5,12. Δημοσθ. 55,25 (1278 Dindorf). Μεν., Δύσκ. 377. Απп., Ἐμφ. 1,4. Ἰουλιαν., Ἐπιστ. 98 (ed. I. Bidez et F. Cumont 156 = 399C): *ἀντὶ μὲν κονίας πολὺν τὸν χοῦν ἐποικοδομοῦντες*. Προκ., πΚτισμ. 5.3,10.– 3) κατασκευάζω ἔν τινι τόπῳ τεῖχος, ὀχύρωμα, **ἐπιτειχίζω** (βλ. λ.). Πολυβ. 2.46,5. App., Ἀν. 2.1,2.– 4) ἡ λέξις μὲ σημασίαν μτφ. ἐν ΚΔ., Κορινθ. Α΄ 3,12. Ἐφ. 2,20. καὶ Παυσ. 8.2,6.

ἐποικοδομὴ (δωρ. τύπος **ἐπιοικοδομά**, βλ. λ.), ἡ = νέα οἰκοδομὴ ἐπὶ ἄλλης παλαιᾶς. Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 19,15(117): *ἐπ' οἰκοδομίαις* Niese (Holwerda *ἐποικοδομαῖς*). Tab. Heracl. 1,150: *οὐχ ὑπογράψονται δὲ τὼς χώρως τούτως οἱ μισθωσάμενοι οὐδὲ τίμαγα οἰσόντι οὔτε τῶν χώρων οὔτε τᾶς ἐπιοικοδομᾶς*.

ἐποικοδόμημα, τὸ = **ἐποικοδομὴ** (βλ. λ.). Bekker, AG 244,26: *ἐπιτείχισμα: ἐποικοδόμημα*.

ἐποικοδόμησις, ἡ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **ἐποικοδομεῖν** (βλ. λ.), ἡ οἰκοδόμησις ἄλλης οἰκοδομῆς ἐπὶ προϋπαρχούσης. IG 4,823,30 (Τροιζῆνος): *ἃ συνεχώθη ἐποικοδομήσιος Ἐκεσθένει*. Βλ. καὶ Ἀριστοτ. 724a29.1365a16.

ἐποικοδομία, ἡ = ἡ **ἐποικοδόμησις** (βλ. λ.). Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11.6 (103): *διακωλῦσαι τὴν οἰκοδομίαν τοῦ ναοῦ*. Βλ. καὶ 19,15 (117): *ἐπ' οἰκοδομίαις* (Niese). Didyma II 40,24 (2ου π.Χ. αἰ.): *ἐποικοδομίας καὶ στεγάσεως*. Βλ. καὶ Haussoullier, Cinquantenaire 89. SIG 799 ii 4 (Κυζίκου): *τῶν διωρύγων καὶ τῆς ἐποικοδομίας τῶν προκειμένων χωμάτων*.

ἐπορoφία, ἡ = ὁ ὑπεράνω τῆς ὀροφῆς ξύλινος σκελετὸς τῆς στέγης. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II, 81: *τε̄ς ἐπορoφίας σφεκίσκος*. 373 = Stevens-Paton, ἔ.ἀ. XI, col. III, σελ. 338,16.23: *ἐς τὲν ἐπορoφίαν hιμάντων ἐργασίας*. Βλ. καὶ Hodge, WGR 118.

ἐπορoφόω -ῶ, ῥ. = θέτω ὀροφὴν ἐπί τινος. Ἡρακλ., Ἀλληγ. 48 (μτφ.).

ἐπόρυξις, ἡ = τὸ **ἐπορύττ(σσ)ειν** (βλ. λ.), ἤτοι τὸ ὀρύττω, τὸ σκάπτω εἰς βάθος. IG 4.823,51 (Τροιζῆνος): *ἐπορύξιος τ[οῦ δαπέδου*.

ἐποχετεύω, ῥ. = συν. τῷ **διοχετεύω** (βλ. λ.). Πλατ., Κρίτ. 117B: *καὶ ἐπὶ τοὺς ἔξω κύκλους δι' ὀχετῶν κατὰ τὰς γεφύρας ἐπωχέτευον*. Διων Κασσ. 48,32: *ὕδωρ τὸ Ἰούλιον... ἐς τὴν πόλιν ἐπωχετεύθη*.

ἐποψία, ἡ = ὄψις ἢ θέα. Θεμιστ., λόγ. 1,2c: *νεῴ τινος ἁγίου προπύλαια τετιμημένα ἐκ πολυτελοῦς λίθου τε καὶ γραφῆς πρὸς ἑαυτὰ ἐπιστρέφοντα καὶ ἀσχολοῦντα τοὺς θεατὰς πολλάκις ἀφαιρεῖται τῶν ἀνακτόρων τὴν ἐποψίαν*.

ἑπτάκλινος, ον = ὁ ἔχων ἑπτὰ κλίνας, ἀνάκλιντρα. Ξεν., Συμπ. 2,18: *οἶκος ἑπτάκλινος*. Φρυν., Κωμ. 66: *ἑπτάκλινος οἶκος*. Ἀθην. 2,47f: *ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι καὶ τετράκλινοι καὶ ἑπτάκλινοι καὶ ἐννεάκλινοι*. Θεμιστ., λόγ. 223a: *ἑπτάκλινον ἢ ἐννεάκλινον οἶκον*. IG IV 1² 109 II (Ἐπιδαύρου). Βλ. καὶ στ. 104.115.153/154. 109 III 55.

ἑπταπάλαιστος (καὶ **ἑπταπάλαστος**), ον = ὁ ἔχων μῆκος ἑπτὰ παλαστῶν (παλαμῶν). IG I² 373V237: *χσυλοργοῖς ἐς τὲν [ἐπορoφία]ν hιμάντας ἀποχσέσασιν [με̄κ]ος hεπταπαλάστος*. Βλ. καὶ Σεξτ. Εμπ., Μαθ. 9,331.

ἑπτάπους = ὁ ἔχων μῆκος ἑπτὰ ποδῶν. IG I² 372, col. I, 19 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II, 19 (Ἐρεχθείου 409/8 π.Χ.). IG ἔ.ἀ. 182: *αἰετιαῖοι τὸν ἀπὸ τε̄ς στοᾶς με̄κο[ς] hεπτάποδες*. Βλ. καὶ 119. – 373,101/102: *τ]ο̄[μ] πρ[ὸ]ς τοῖ κορυ[φα][ίοι καὶ ἀντιθεμάτον, με̄[κ]ος ἑπταπόδον*. Didyma II 26 B13: *καὶ βασμιαῖομ μῆκος ἑπτάποδα*. 31.35.

ἑπτάπυλος, ον. Ἐπίθ. τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Θηβῶν (πρβλ. τὸ **ἑκατόμπυλος**) = ὁ ἔχων ἑπτὰ πύλας. Ομ., Ἰλ. Δ, 406. Ὀδ. λ, 263. Ἡσιοδ., Ἔργα 161. Βακχυλ. 18,47. Αναξανδρ. 41,21. Παλ. Ἀνθ. 9.250,5. Πρβλ. Αισχ., Ἑπτ. 165.

ἑπτάπυργος, ον. Ἐπίθ. τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Θηβῶν = ὁ ἔχων ἑπτὰ πύργους. Ευριπ., Φοίν. 245.

ἑπτατειχής, ές = ὁ ἔχων τείχη μὲ ἑπτὰ ἐξόδους. Αισχ., Ἑπτ. 285: *εἰς ἑπτατειχεῖς ἐξόδους*, ἤτοι ἑπτὰ ἐξόδους ἢ πύλας τοῦ τείχους τῶν Θηβῶν.

ἑπτώροφος (οἱ κώδικες: **–όροφος**), ον = ὁ ἔχων ἑπτὰ ὀρόφους, κν. πατώματα. Διοδ. Σικ. 14,30: *ἑπτωρόφους ἔχοντες ξυλίνους πύργους*.

ἐπωμίς, ἡ (συνήθως ἐν τῷ πληθ.) = τὰ φύλλα κεκλεισμένης θύρας, τὰ κν. θυρόφυλλα. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 40.48. 41,2.3.

ἐπωροφία = **ἐπορoφία** (βλ. λ.), ἡ. IG I² 372,81. 373,243.

ἐπωροφίς, ἡ (= ἡ **ἐπωροφία - ἐπορoφία**) = ἡ ὁριζοντία ὀροφή. IG XI 2, 287A62 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *κατακαλλύνασι τὴν κόπρον τῶν περιστερῶν ἀπὸ τῆς ἐπωροφίδος*. IdD 290,171 (3ου π.Χ. αἰ.): *τὴν ἐπωροφίδα ἐγλαβόντι τοῦ νεὼ τῆς Δήμητρος ἐργάσασθαι*. Βλ. καὶ Hodge, WGR 118.

ἐπωτίς, ἡ = 1) ἐν πληθ.: αἱ ἑκατέρωθεν τῆς πρῴρας τοῦ πλοίου ἐξέχουσαι δοκοὶ αἱ χρησιμεύουσαι πρὸς ἀνάρτησιν τῶν ἀγκυρῶν ἢ διὰ νὰ ἀνθίστανται εἰς τὴν προσβολὴν ἐχθρικῶν πλοίων. Σουιδ. λ. – Βλ. καὶ Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 1350. Θουκ. 7.34,5. Διοδ. Σικ. 17,115. Στραβ. 3.1,4 (C. 138). – 2) συνώνυμον τῷ **παρωτὶς** (ἐν πληθ., βλ. λ.), ἤτοι ἀγκῶνες χρησιμεύοντες διὰ τὴν στήριξιν πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν λίθων. IG II 2²(1)1673,34 (Ἐλευσῖνος): *ἐπωτίδες εἰς τὴν λιθαγωγίαν*.

ἐργάζομαι, ῥ. Κοινόλεκτον μετὰ πλείστων σημασιῶν. Ειδικῶς ἐν τῇ οἰκοδομικῇ ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ἐξασκῶ (λατ. **exercere**) τέχνην, ἐργασίαν. Πλατ., Φαῖδρ. 60E. – 2) προσφέρω ἐργασίαν (ἰδίᾳ χειρονακτικήν). Ηροδ. 2,124.125. Ἰωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.11,2. IG I² 371,9 (Ἐρεχθείου). Αυτοθι, II 2²(1)1672,121 (Ἐλευσῖνος). IV 1² 107,19 (Ἐπιδαύρου). XI 2,142,47 (Δήλου). Βλ. καὶ 145,42. 146A32. 165,13.14.25.36. 173,9. 199A22. Βλ. καὶ 30.51.54.77.93.100. IdD 290,169. 297A11.13. 372A114: *τοῖς ἀνενέγκασι καὶ ἐργασαμένῳ*. 507,13. Didyma II 40,10. 41,36. 107,2. Sammelb. III.6797,31: *τοῖς τὸν ὑδραγωγὸν ἐργαζομένοις*.– 3) κατασκευάζω, διὰ συνεχοῦς ἐργασίας οἰκοδομῶ, ἐκτελῶ. Ηροδ. 1,179. 2,125. Θουκ. 4,8: *οἰκοδόμημα διὰ ταχέων εἰργασμένων*. Πλατ., Κριτ. 116B. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.69,2. – Πλουτ., Περ. 13: *τὸν μὲν γὰρ ἑκατόμπεδον Παρθενῶνα Καλλικράτης εἰργάζετο καὶ Ἰκτῖνος*. Λουκ., π Θυσ. 4. Απп., Λιβ. 125. Μιθρ. 30. Συρ. 30.

Ιουλιαν., λόγ. 2,66b. Θεμιστ., λόγ. 4,60a. Βλ. καὶ Πολυδ., Ὀν. 7,125. Bekker, AG 278,1. Σου(ι)δ. λ. ψαλίς. IG 4,823,34 (Τροιζῆνος). XII 2,11,12 (Λέσβου). Αυτοθι, 21: *ἐργασάμενος τοῦ κειμένου θεμελίου τὰς ἕδρας ὀρθὰς πρὸς κανόνα.* XII 9,191,25 (Εὐβοίας). IdD 505,2: *ἐν τῷ θεάτρῳ ἐργάσεται θάκους.* TAM I,6,4 (Λυκίας). 56,5. Κοντης, ΑΕ 1937(Β)483,Α20.– 4) **κατεργάζομαι** (βλ. λ.), **ἐπεξεργάζομαι** (βλ. λ.) (ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ συγγραφεῦσι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς). Εἰδικώτερον ἡ λέξις σημαίνει. – 5) λαξεύω, τελειῶ, γλύφω. Βλ. IG I² 313, 87.88.89.372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 292, II, 148. II 2²(1)1666A16. 25.27. 39.41/42. 44.55. 89. 61.89. 1666b9. 1671,30. 1672,31.185. Βλ. καὶ στ. 32/33.121.294. 1673,33. Ἐλευσινιακὰ 1,190,31. IV 1² 102,13.47.61.89.263. FD III(5)48,47. Βλ. καὶ 32,6. IG XI 2,156A71 (Δήλου). 158A70.161A51. Βλ. καὶ στ. 65.71.80.90. 163A18. 203A45 καὶ B17. – IdD 290,171: *ἐπωροφίδα ἐγλαβόντι τοῦ νεὼ τῆς Δήμητρος ἐργάσασθαι καὶ ἐπιθεῖν[α]ι.* 176. 336A8. 372A142. 500A41. 507,6. Didyma II 39,16. 18.19. 24.27. 51.60.– 6) πελεκῶ, δουλεύω. Προκ., Γοτθ. 5.21,20. Ὁ Αυτος, πΚτισμ. 2.1,9: (λίθοι) *εἰργασμένοι τὴν σύνθεσιν.* Βλ. καὶ Θεοφ. Συν. 3,44 (Βόννης 147,18).

ἐργαλεῖον (ἰων. **ἐργαλήϊον** καὶ κρητ. **Fεργαλεῖον**), τὸ = 1) ὄργανον κυρίως χειρωνακτικὸν (λίθινον, ξύλινον ἢ ἐκ μετάλλου) χρήσιμον πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένης ἐργασίας (τεκτονικῆς καὶ πάσης ἄλλης). Φωτ., Λεξ. Συν. Σου(ι)δ., ἐν λ. *λαξευτήριον ἐργαλεῖον οἰκοδομικόν· λαοξόος γὰρ ὁ οἰκοδόμος.* Φωτ. ἔ.ἀ.λ. *ὑπαγωγεύς: ἐργαλεῖον οἰκοδομικόν.* Ηροδ. 2,131: *ὅσα περὶ τὴν τέχνην ἐστι ἐργαλήϊα.* Θουκ. 7,18: *τὰ ἄλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν.* Πλατ., Πολιτ. 281C: *τὰς τῶν ἐργαλείων δημιουργοὺς τέχνας.* Ξεν., Κύρ. Παιδ. 5.3,47: *ἴσασι τῆς ἑαυτοῦ τέχνης ἕκαστος τῶν ἐργαλείων τὰ ὀνόματα.* Διοδ. Σικ. 5,13: *τῶν ἐργαλείων εὐθέτους τύπους φιλοτεχνοῦσιν.* Πλουτ., Ἠθ. 955f. Ευσταθ., Ὀδ. 1851,48: *ἡ γὰρ τῶν ἐργαλείων ἀνομοιότης.* Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 1, σελ. 7.22. 36,11.38.38,2.4.39. 40,7.47.49.50.50,3. 53,7.55. 55,9. 56,8.58 κέ. – 2, σελ. 129. Αυτοθι, σελ. 84 (σιδηρᾶ ἐ.), 7,1 (χαλκᾶ ἐ.), 19.31.112.116 κέ. 122.124,4.129.131.146.163 (λατομικὰ καὶ λιθουργικὰ ἐ.), 55 κέ. (κατεργασίας κονιαμάτων ἐ.), 3,4 (κατεργασίας ὀρειχάλκου ἐ.), 55 (κονιατοῦ ἐ.), 19 (λαξεύσεως ξύλου ἐ.), 1,58 (λιθουργικὰ καὶ ξυλουργικὰ ἐ.), 2,33. 118,1 (οἰκιακὰ καὶ οἰκοδόμου ἐ.), 1,50,4. 53,3 (τεκτονικὰ) καὶ 50,4 (χαλκευτικὰ ἐ.).– 2) καθ' Ησυχ. ἐν. λ. *ἐργαλεῖον = ἐργαστήριον παρὰ Ταραντίνοις.* – 3) κατὰ Σου(ι)δ., ἐν λ. = *ἔργον τι.*

ἐργασία (ἰων. **ἐργασίη**), ἡ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐργάζομαι. Εἰδικῶς ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἡ λέξις ἐσήμαινε· 1) ἄσκησιν τέχνης ἢ γενικῶς τρόπον ἢ ῥυθμὸν ἐκτελέσεως μνημείου. Πλατ., Γοργ. 450C. Ξεν., Ἀπομν. 3.10,1. – Αριστοτ. 730b7: *καὶ γὰρ πρὸς τῷ ξύλῳ ὁ τέκτων καὶ πρὸς τῷ πηλῷ ὁ κεραμεύς, καὶ ὅλως πᾶσα ἡ ἐργασία καὶ ἡ κίνησις ἡ ἐσχάτη πρὸς τῇ ὕλῃ, οἷον ἡ οἰκοδόμησις ἐν τοῖς οἰκοδομουμένοις.* Παυσ. 5.10,2: *τοῦ ναοῦ μὲν Δώριος μέν ἐστιν ἡ ἐργασία, τὰ δὲ ἐκτὸς περίστυλός ἐστι.* Αυτοθι, 6.16,1. Λουκ., Ἱππ. 5. Bekker, AG 307,7: *τρίγλυφοι... οἱ τοιαύτην ἐργασίαν ἔχοντες, ὥστε οὕτω καλεῖσθαι.*– 2) ἐκτέλεσιν ἔργου τινος, ἐπεξεργασίαν (συνήθως ἐκ πλειόνων σταδίων ἀποτελουμένην), κατεργασίαν, κατασκευήν. Διοδ. Σικ. 1,63. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,67. 4,59,1. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,6. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,11. 7. 2.2. Λουκ., π Σθ 30. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 292 II, 148 (409/8 π.Χ.). Αυτοθι, 156: *hεμίεργον τε̄ς λείας ἐργασίας.* Βλ. καὶ στ. 148.156. 165/166. 174.191. 194. 373,94. 112/113. 127.244. Αυτοθι, II 1²(1)244,55: *οἱ τὴν ἐργασίαν μισθωσάμενοι.* Βλ. καὶ II 2²(1)1666A26.41. 1669,27 (Πειραιῶς). 1682,20 (Ἐλευσῖνος). Ἐλευσινιακὰ 1,190,31.33. IG IV 1² 102,8 (Ἐπιδαύρου). Ὁμοίως 22.36.42.233/234. Βλ. καὶ στ. 107.124.188.199. 103,56.58.89. 106I64.99. 109,III, 144/145. 112,7/8. 113,9. IG 4,823,18 (Τροιζῆνος). 32. Βλ. καὶ στ. 19.34/35.38.40. IG VII 3073,33.92.96.160 (Λεβαδείας). Lattermann, grB 83,47.50 (Λεβαδείας). FD III(5)19,97. 85,12. IG XI 2 287A,94 (Δήλου). IdD 384B31. 502A22. 504B2.505, 1.507,9. Didyma II 41,33,51.56. 479,45. CIG II 1838a2. Epigr. gr. 409,4. – 3) ἐν Θουκ. 7,6 ἡ λέξις σημαίνει: κατασκευήν, **ἀνέγερσιν** (βλ. καὶ λ. **ἔργον**) : *τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι ἔληγον.* – 4) ἔργον τέχνης. Θουκ. 6,27 (: *εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος ἐργασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς*).

ἐργάσιμος, ον = ὁ δεκτικὸς ἐργασίας ἢ κατεργασίας. Πλουτ., Ἠθ. 701c. Πολυδ., Ὀν. 7,109: *ξύλων τὰ μὲν εἴποις ἂν ἐργάσιμα τὰ δὲ καύσιμα.* IG II 2²(1)1582,59/60 (Ἀττικῆς). 77. Βλ. καὶ 2.1059,17.

ἐργαστηρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἐργαστήριον** (βλ. λ.), BGU 1127,9: *τὸ ἐν τῇ τετραγώνῳ στοᾷ ἐν τῷ ἔσω κύκλῳ ἐργαστηρίδιον.*

ἐργαστήριον, τό. Καθ' Ησυχιον *ἐργαλεῖον·* βλ. καὶ λατ. **officīna**) = 1) τὸ μέρος ὅπου εἰργάζοντο οἱ τεχνῖται καὶ γενικῶς ἔνθα ἠσκεῖτο χειρωνακτικὴ ἐργασία (λίθων, ξύλων, μετάλλων, κλπ.). Τὰ προκειμένου νὰ ἐξυπηρετήσουν τεχνίτας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων ἐργαστήρια, ἱδρύοντο συνήθως πλησίον τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων (πρβλ. τὰ ἐργαστήρια τοῦ Φειδίου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν Ἀθηνῶν καὶ εἰς Ὀλυμπίαν), ὅπου τῇ βοηθείᾳ λιθουργικῶν ἐργαλείων καὶ ἄλλων λιθοξοϊκῶν ὀργάνων ἐξετελεῖτο εἰς πρῶτον στάδιον ἡ ἐργασία. Φαβωρ. Λεξ. λ. *ἐργαστήρια, οἱ οἶκοι, ἔνθα ἐργάζονται οἱ χειροτέχναι καὶ ἐργαστῆρας, ἐργάτας.* Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. *ἐν ᾧ τινα ἐργάζονται.* Ησυχ. λ. *ἐργαλεῖον: ἐργαστήριον παρὰ Ταραντίνοις.* Δημοσθ. 38,4 καὶ 25. Ξεν., Ἑλλ. 3.4,17. Ἀγ. 1,26. Παυσ. 5.15,1: *ἔστι δὲ οἴκημα ἐκτὸς τῆς Ἄλτεως, καλεῖται δὲ ἐργαστήριον Φειδίου, καὶ ὁ Φειδίας καθ' ἕκαστον τοῦ ἀγάλματος ἐνταῦθα εἰργάζετο.* BGU 1053,51: *ἐργαστηρίου ξυλοποιοῦ.* IG I² 373v 258/259. 347 col. V 38. 35,48. IV 1² 102AI44 (= Cavvadias, Fouil. d'Epid. 79,26. IG IV 1484): *πτελέαν καὶ λωτὸν καὶ πύξον ἐς τὰς θύρας καὶ τὸ ἐργαστήριον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.* IG IV, 1484,39. V(2)268,45/46 (Ἀρκαδίας). IX 1²(1)172,7 (Αἰτωλίας). FD III(5) 26 IA11/12 (= G. Roux, BCH 80,1956,514-515). Αυτοθι, 47/48. III(4)2,136,10. IdD 362B9. 1416BI12.20. 1417C75. SEG 7.1099,5. MAMA 8,356, 6/7 (Καρᾶ Ἀγᾶ, Μ. Ἀσίας). Αυτοθι 498,13 (Ἀφροδισιάδος).– 2) ὁ **χαλκεὼν** ἢ τὸ **χαλκεῖον** (βλ. λ.), ἕνεκεν τῆς ἐν αὐτῷ κατεργασίας τῶν μετάλλων.

ἐργαστής, ὁ = ἐργάτης. Φαβωρ. Λεξ. λ. ἐργαστήρια. IG Rom. IV 352,24 (Θυατείρων): *ἐπειδὴ ἡ τῆς ἀμειπτικῆς ἐργασία<ς> δοκεῖ μόνοις τοῖς ἐργασταῖς διαλέγεσθαι.* Βλ. καὶ στ. 31.40.42. Αυτοθι 791,22 (Ἀπαμείας): *τὸν ἀνδριάντα τῶν ἐπὶ τῆς θερμαίας πλατείας ἐργαστῶν ὑπὸ ἐπιμέλειαν Εὐμένους.* Αυτοθι 841 = SIG 1229, 1 (Ἱεραπόλεως): *Φλάουιος Ζεῦξις ἐργαστής.* Αυτοθι, 1209, (Θυατείρων): *τάς τε καταγωγὰς καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἐργασιῶν οἰκητήρια, κατεσκευασ[μένα] ἐκ τῶν ἔργων καὶ [ἰ]δ[ίων?*

ἐργαστικὸς (**ἐργατικός**), ή, όν. Ησυχ. λ. *ἐργάται· οἱ παρ' ἡμῖν ἐργαστικοί, παρ' Ἀττικοῖς.*

ἐργατεία, ἡ = βοηθητικὸν ἐργατικὸν προσωπικόν. P Oxy 12.1450,7: *κονιαταῖς σὺν ἐργατείᾳ*. Βλ. καὶ ΠΔ(Ο΄), Σοφ. Σολ. 7,16. BGU 1159,9 (1ου π.Χ. αἰ.).

ἐργάτης, ὁ = 1) ὁ ἐκτελῶν κυρίως χειρωνακτικὴν ἐργασίαν. Ησυχ. λ. *ἐργάται, οἱ παρ' ἡμῖν ἐργαστικοί, παρὰ Ἀττικοῖς· τοὺς παρ' ἡμῖν ἐργάτας ἐκεῖνοι μισθωτούς*. Πλατ., Πολιτ. 259Ε: *καὶ γὰρ ἀρχιτέκτων γε πᾶς οὐκ αὐτὸς ἐργατικὸς ἀλλ' ἐργατῶν ἄρχων*. Λουκ., Ἐνύπν. 2. IG I² 274II13. II 1²(1) 463,109. XI 2,146A62. 156A34.59. 159A48. 170,8. 173,8. 204,73. 287A43: *ἐργάταις τὸ ἱερὸν ἀνακαθάρασιν*. 75.81. -76.80.82.83.121. IdD 290,77: *ἐργάταις τὸ ἱερὸν καὶ τοὺς οἴκους ἀνακαθάρασιν*. 103.170.224. 316,119. 291b23. 316,81.85.108.111.119. 338Aa20. 354,73.59. 440,A33. 442A199: *ἐργάταις τοῖς τὴν ἄμαξαν ἀγαγοῦσιν καὶ ἀπαγαγοῦσιν καὶ τοῖς τὸν μόλυβδον ἐνέγκασιν καὶ ἀπενέγκασιν Δ*. 204.221. 444A30. 445,7. 447,10.12. 461Ab21. Sammelb. I, 2599 (Ἀλεξανδρείας). – 2) ναυτικὸν μηχάνημα πρὸς ἀνέλκυσιν τῶν ἀγκυρῶν ἢ βαρῶν. P Lond. 1164h,9.PSI 60,16: *χρείας γενομένης εἰς τὴν μηχανικὴν μικροῦ ἐργάτου ἑνός*. Βλ. καὶ III, 774,13. 776,9. Vitr. 10.11,1. Πρβλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,113,5.

ἐργατικὸς (ὁ καὶ **ἐργαστικός**), ή, όν. = 1) ὁ ἐκτελῶν διὰ τῶν χειρῶν του ἐργασίαν ἤτοι ὁ πρὸς ἐργασίαν ἱκανός, ἐπιτήδειος, δραστήριος, φιλόπονος. Πλατ., Πολιτ. 259Ε. Μέν. 81D. P Fay. 111,6: *ἐργατικὰ κτήνη*.– 2) ἡ δαπάνη δι' ἐργασίαν, IdD 440A72.79. 443Bb168.

ἐργῶμαι, ῥ. = ἐργάζομαι. IG VII 3073,12 (Λεβαδείας): *ἐργᾶται δὲ συνεχῶς μετὰ τὸ τὴν δόσιν λαβεῖν*. 74: *ἐρ[γᾶ]ται πάντα καθὼς καὶ περὶ τῶν ἐπάνω γέγραπται*. 102: *πρῶτον μὲν ἐργᾶται τῶν λίθων πάντων τὰς βάσεις ὀρθὰς ἀστραβεῖς*. 115: *ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμούς*.

ἐργατοκυλίνδριος, ον = ὁ ἀνήκων εἰς ἐγκατάστασιν ἐργάτου κυλίνδρου. Βιτ. 55,5. Ἡ λέξις ἐν χρήσει ἰδίᾳ προκειμένου διὰ τὸν χειρισμὸν τῶν τροχαλιῶν, ὅστις, ὁσάκις δὲν ἐπήρκουν οἱ ἐργάται, ἐγίνετο δι' εἰδικοῦ, ὁριζοντίου ἢ κατακορύφου ἐργαλείου (κυλίνδρου μετὰ σκυταλῶν), ὀνομαζομένου ἐργάτου (λ. **ἐργάτης**, 2) ἢ **ἐργατοκυλίνδρου**. Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,113,5 ἔνθα σχετικὰ παραδείγματα.

ἐργεπιστασία, ἡ = ἐπιστασία ἔργων. MAMA 8,473 (= CIG 2779): *ὑποσχέσεσιν καὶ ἐργεπιστασίαις*. IG Rom. IV 861. Keil-Premerstein, Erster Bericht 16.

ἐργεπιστατέω -ῶ, ῥ. = κυρίως ἵσταμαι ἐπὶ τῶν ἔργων, ἐπιστατῶ εἰς ἔργα δημόσια (ἰδίᾳ οἰκοδομικά). Sardis VII.1, ἀριθ. 10. JÖAI 7.1904,47 Beibl. (Ἐφέσου). Forsch. in Ephesos II, σελ. 162, ἀρ. 39. OGI 510,92. Inscr. Prien. 230. JÖAI 1904(1)8,3 (Μιλήτου): *θεάτρου, οὗ ἐργεπιστατεῖ ὁ προφήτης [θε]οῦ Οὐλπιανὸς Ἥρως*. Βλ. καὶ JHS 11,1890,122,16: *ἐργεπιστατήσαντος τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀνδριάντος*. Keil-Premerstein, BüRL 2,37,3/4 (Λυδίας): *ἐργεπιστ[α]τήσας τὸ τρί[πυλον*. Μουσ. Σμύρν. 5,1884/5,78, υπζ΄ (Σμύρνης): *τὸν ναὸν κατεσκεύασεν ἐπιμεληθέντος καὶ ἐργεπιστατήσαντος Λουκίου Ἀντωνίου Ῥούφου*.

ἐργεπιστάτης, ὁ = ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς δημόσια ἔργα καὶ ὁ ἀσκῶν ἐποπτείαν, ὁ ἐπιστατῶν ἐπὶ δημοσίων ἔργων. Αρτεμ. 4,31: *Κρατῖνος ὁ ἡμέτερος ἀργυρέου ναοῦ ἐργεπιστάτης*. IG 3.486 (2ου μ.Χ. αἰ.): *ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος δι' ἐργεπιστατῶν καὶ πρεσβευτῶν*. XII(5)253 (Πάρου): *ἐργεπιστάτης τοῦ λατομίου*. Inscr. Cret. I σελ. 9,5,9. Ephesos IV/3, ἀριθ. 42b: *ἐργεπιστάτης τοῦ ἔργου*. Maier, GriechM 121 B 4/5. Αυτοθι, 5/6: *ὁ εἰρημένος ἐργεπιστάτης τοῦ τείχους*. Μουσ. Σμύρν. 5,1885/6,56, φμγ΄, 12. Sitzb. Berlin 1,1889,374,14 (Σάρδεων): *ὁ ἐργεπισ[τάτης] τῆς τε οἰκοδομήσ[εως καὶ] σκουτλώσεως*. AthMitt 1899,232,17 (Περγάμου): *ἐργεπι[στά]την σκουτλώσεως οἴκο[υ*. Βλ. καὶ λ. **ἐργοδιώκτης** καὶ **ἐργοστόλος**.

ἕργμα, τὸ = φραγμός, περίφραγμα, σκέπη. Ησυχ. λ. *ἕργμασι καλύμασι, περιφράγμασιν*. Σοφ., Ἀντιγ. 848: *πρὸς ἕργμα [ἕρμα] τυμβόχωστον ἔχομαι τάφου* (εἱρκτὴν κεχωρισμένην ἐν εἴδει τύμβου). Αριστοτ. 658bi,8. – Epigr. gr. 766,1. 948,3. 1050,2.

ἐργοδιώκτης, ὁ = ἰσοδύναμον τῷ **ἐπιστάτης** (βλ. λ.), Φιλ. 2,86. ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Α΄ 23,4: *ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου*. Βλ. καὶ Β΄ 2,18. P Petr. 2.4,1,2 (3ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ Du Cange, Gloss. λ.

ἐργοδοσία, ἡ = ἡ ὑπὸ τοῦ **ἐργοδότου** (βλ. λ.) εἰς τρίτον ἀνάθεσις ἔργου τινὸς πρὸς ἐκτέλεσιν (ἀντίθ. τῷ **ἐργολαβία**. Sitzb. Berlin 1,1904,83,7/8: *τὰ εἰλήμα[τα] [κ]αὶ τὰ τετ[ρ]άετα κατὰ τῶν κειόνων περιειλῶσιν... ἢ ἄλλην ἐργοδοσίαν σκέπτωνται*. Βλ. καὶ AA 1904,8 (Μιλήτου).

ἐργοδοτέω -ῶ, ῥ. = παρέχω ἐργασίαν εἴς τινα (ἀντὶ τῷ **ἐργολαβῶ**). Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 776Β: *θαυμάσιός τις ἀρχιτέκτων ἐργοδοτῶν προηγήσατο*. Ευσταθ., Opusc. 13,17: *οἵ τοὺς χάλικας δηλαδὴ παραφοροῦντες, καὶ τὸν πηλὸν ἢ τὴν τίτανον ὀργαζόμενοι, τὰς ἀρχὰς μέν, ὅτε γνωρισθῶσι τοῖς ἐργοδοτοῦσιν*. MAMA VIII, 577 = CIG 2826,5 (Ἀφροδισιάδος). Sitzb. Berlin ἔ. ἀ. 4: *ἐργοδοτεῖ ὁ ἀρχιτέκτων Μηνόφιλος*. Βλ. καὶ Φρυν., Ἐκλ. 344.

ἐργοδότης, ὁ = ὁ ἀναθέτων εἴς τινα τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινὸς (ἀντίθ. τῷ **ἐργολάβος**). Πολυδ., Ὀν. 7,182: *καὶ πάντας μὲν τοὺς ἐργολαβοῦντας ἔστιν εἰπεῖν, ὧν τοὺς ἐναντίους, τοὺς ἐκδιδόντας, ἐργοδότας εἴρηκε Ξενοφῶν· τοὺς δὲ ἐργολάβους ἐργολήπτας Τηλεκλείδης ὁ κωμικός*. Bekker, AG 256,20: *ἐργοδόται: οἱ τὰ ἔργα ἐκδιδόντες τοῖς δημιουργοῖς*. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 8.2,5. – Sardis VII (1), ἀριθ. 18,13: *ἔργα οἰκοδομικὰ κα[ὶ] ἀτελῆ ταῦτα καταλιμπα[νόντ]ω[ν] καὶ ἐμποδιζόντων τοῖς ἐργοδότες, ἀναστῖλε*. Αυτοθι, 15.22.36.40.

ἐργολαβέω -ῶ (ἀντίθ. τῷ **ἐργοδοτέω**), ῥ. = ἀναλαμβάνω τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινὸς ἐργολαβικῶς, συνήθως κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐπὶ συμπεφωνημένῃ ἀμοιβῇ κατ' ἀποκοπήν. Ἡ λέξις κοινόλεκτος, ἀπαντῶσα παρὰ συγγραφεῦσι, ἐν παπύροις καὶ ἐπιγραφαῖς. Ξεν., Ἀπομν. 3.1,2. Πλουτ., Ἠθ. 658e. Ὁ Αυτος, Περ. 13. P Lond. 342,16. P Petr. II καὶ III. PSI 332,7.18. BGU 340,16. 594,5. 923,7. P Zen. Col. 30,3. – IG V (1)1145,15 (Λακωνίας). BCH 20,1896,323,16 (Λεβαδείας). IG XI(2) 146A61 (Δήλου). Αυτοθι, 153,14. 158A54/55.56. 161A45. Βλ. καὶ στ. 52.56.58/59.62. – Αυτοθι, 80: *τοῦ ἐργολαβήσαντος τὰς παραστάδας ἐργάσασθαι*. 163A33. 199A90.107. 203B7. 269fs. – 287A91: *ἐργολαβήσαντι ἀναγαγεῖν τοὺς λίθους*. Βλ. καὶ 93.94. 97. 99.102.119.120. 290,144.149/50. 151.156.161. – 166: *ἐργολα]βήσαντι τοῦ νεὼ τῆς Δήμητρος τὸν τοῖχον τὸν ζεφύριον οἰκοδομῆσαι*. 176. 179. 180. 189. 192.199. 206.209. 215.218. 225.229. 296A36.40. 297A14.31.47. 314,135.140. 316,125. 320Aa8. 324,25. 27. 338Ab77. 78. 352,7. 360,3. 364A3.15. 365,24: *Διφίλῳ ἐργολαβήσαντι τὴν ἐργασίαν τῶν κιονοκράνων*. 26. 27. 29/30.31/32. 33. 36/37. 40.44. 45.45/46.47: *ἐργολαβήσαντι τὴν πρόστασιν τὴν πρὸς τὸ Κύνθιον*. 47/48.48/49.51. 52.53. 366A5.8. 10.12. 14: *Φιλοξένῳ ἐργολαβήσαντι τὰ ἐπιστύλια*. Βλ. καὶ 16.19. 21.23. 25.27.29. 33. 34.45. 370, 3. Βλ. καὶ 10.21. 25.26. 372A,139.142. 144.145. 148. 149.151. 152/153.154: *Διονυσίῳ ἐργολαβήσαντι οἰκοδομῆσαι τὸ πεσὸν τοῦ περιβόλου*. 156.157. 382,5. 384B10.21.401 bis 9. Βλ. καὶ 3.4.14. 402,2. 7.10.14. 17. 403,12. 14. 406A38.42.

45.71.73. 409A3. 6.8.10. 442B220. Βλ. καὶ 217.219. 221.222. 223/4. 229.231.235. 237.239.243. 244.248.250.251. 443Bb, 140/141. 142.144.145. 148.151.155. 158.159.163. 164.165. 444B65 .73.75.76. 80.95. 446A3. 4.13. 461Ab31. 462A,13.23. 502A24: *τὸ στρῶμα τοῦ νεὼ τοῦ Ἀπόλλωνος ἠργολάβησε Δαμασ[ίας.* 507,18. 1400,15. 1401e6. – IG XII(8) 640,6 (Πεπαρρήθου). AthMitt 1898,452 = SIG^2 940 (Κῶ, 1ου π.Χ. αἰ.)7.9/10. Sardis VII, 1, ἀριθ. 18,24.38. Inscr. Prien. 57,10. SEG 13,521,112 (Περγάμου). Sammelb. 9340,26.30.

ἐργολαβία, ἡ = ἡ ἐπὶ συμπεφωνημένῃ ἀμοιβῇ ἀνάληψις ἐκτελέσεως ἔργου τινός. ΙΣΟΚΡ. 5,25. ΠΛΟΥΤ., Εἰ. αὐτ. ἡ Κακ. 3 (= Ἠθ. 498f): *Αἱ πόλεις δήπουθεν, ὅταν ἔκδοσιν ναῶν ἢ κολοσσῶν προγράφωσιν, ἀκροῶνται τῶν ἁμιλλωμένων περὶ τῆς ἐργολαβίας καὶ λόγους καὶ παραδείγματα κομιζόντων, ἔθ' αἱροῦνται τὸν ἀπ' ἐλάττονος δαπάνης τὸ αὐτὸ ποιοῦντα καὶ βέλτιον καὶ τάχιον.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κάτ. Πρεσβ. 19: *συστέλλων δὲ τοῖς μισθοῖς τὰς ἐργολαβίας.* P Petr. II καὶ III. ΑΥΤΟΘΙ, III 41A,7: *συγγραφὴ ἐργολαβίας.* IG XI 2, 163A, 24/25 (Δήλου): *τῆς ἐργο|λαβίας τοῦ θεάτρου τῶν θάκων.* 199A18. IdD 365,36: *τὸ [λοι]πὸν τῶν κιόνων τῆς ἐργολαβίας καὶ τῶν διαφραγμάτων.* AthMitt 1895,208,7 (Λαοδικείας).

ἐργολάβος, ὁ = ὁ ἀναλαμβάνων τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινὸς ἐπ' ὡρισμένῃ ἀμοιβῇ (ἀντίθ. τῷ **ἐργοδότης**· βλ. λ.). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,182: *ἐν μέντοι τοῖς ἄλλοις τεχνίταις ὁ Πλάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Πολιτείας καὶ τοὺς ἐργολάβους καταλέγει.* Βλ. καὶ BEKKER, AG 94,3. 259,13 κἑ. Μ Ετυμ. λ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. – ΠΛΟΥΤ., Πολιτ. 373b. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Περ. 31,14: *Φειδίας ὁ πλάστης ἐργολάβος μὲν ἦν τοῦ ἀγάλματος.* ΑΠΠ., Ἐμφ. 1,23: *ἐργολάβων καὶ χειροτεχνῶν.* Βλ. καὶ ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 21,260b. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 13,17. ΛΕΩΝ ΓΡΑΜΜ., Χρον. 164,9 (Βόννης). ΚΕΔΡ., συντΙ 1.773,19 (Βόννης). P Petr. III. IdD 366A31: *Πυρράκῳ ἐργολαβήσαντι κεραμῶσαι τὴν ὑπολαμπάδα τῆς στοᾶς.* CIG II 1845, 32,31 (Κερκύρας). – 32: *ἢ παραγενομένων τῶν ἐργολάβων μὴ μισθώσαιτο τοὺς τεχνίτας.* SEG 18,521,2 (Ἰωνίας). JdI 1904(1)8,2 (Μιλήτου): *ἐργολάβοι τοῦ μέρους τοῦ θεάτρου.*

ἔργον, τό. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. (σελ. 271). Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. λ. Μ Ετυμ. λ. = 1) συνώνυμον τῷ **ἐργασία** (βλ. λ.): ἡ ἐπιτελουμένη ἐργασία. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125. – 2) οἰκοδόμημα ἢ πάσης φύσεως κατασκεύασμα (ξύλινον, πλίνθινον, λίθινον κλπ.) δημιούργημα κυρίως τῶν χειρῶν τοῦ ἀνθρώπου. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1219a13: *ἔργον λέγεται διχῶς· τῶν μὲν γάρ ἐστιν ἕτερόν τι τὸ ἔργον παρὰ τὴν χρῆσιν, οἷον οἰκοδομικῆς οἰκία ἀλλ' οὐκ οἰκοδόμησις.* ΗΣΥΧ. λ. *ἔργον δυσχερές, δύσκολον ἢ ποίημα.* ΑΙΣΧΙΝ., κΚ 27.28. ΠΛΑΤ., Νόμ. ΙΑ, 921D. 958E. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1125: *ἐξῳκοδόμηταί σοι τὸ τεῖχος. Κάλλιστον ἔργον καὶ μεγαλοπρεπές.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,22. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.87,4. 3.67,5. 4.61,3. ΠΛΟΥΤ., Πολ. Παραγγ. 802a: *ὥσπερ Ἀθήνησιν ἀρχιτεκτόνων ποτὲ δυεῖν ἐξεταζομένων πρὸς δημόσιον ἔργον.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κίμων 13. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.3,3. Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4. ΛΟΥΚ. π Σθ 21 (ed. JACOBITZ 350): *σπουδῇ τὸν νηὸν οἰκοδόμεον καὶ σφίσι τρία ἔτεα ἐν τῷ ἔργῳ ἐξεγένετο.* ΠΔ (Ο'), Ἔξ. 35,35. Ἔσδρ. 1.6,10. Ἱερεμ. 10,3. ΑΠΠ., Μιθρ. 30: *εἴργαστο ἐκ λίθου μεγάλου τε καὶ τετραγώνου Περίκλειον ἔργον.* ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 4,60a. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1097A καὶ C. – P Petr. 2.4,5,1. 4,8,6: *λίθινα ἔργα – ἔργα δόκιμα.* 3,42, σελ. 109,8. 340,3. PSI 496,3. P Flor. 140,4. P Oxy 1.55,8. 17.2145, 3. Epigr. gr. 407,11. 1058, 2. IG I^2 92,39. 339,42.372 col. I 40. 373,98.103. ΑΥΤΟΘΙ II 1^2(1)244,7. Βλ. καὶ 11.29.35.43.45.57.60.67.108. II 1^2(2),1228,6. 1670,23.24. καὶ 1671,51.56. II 2^2(1)1672,9.139. 1675,29/30. 1678b5.13. Ἐλευσινιακὰ 1,177,11. IV 1^2 103,1.159.170. 106I56. 107,31. 109I130. 109II103.145.146.152. 109III12.18. IG V 2,6,3.13. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,7.10.12.25. FD III(5)25 col. IA7. col. II, B 16. Βλ. καὶ col. III A3. 48,6.50 col. II 6.12. III 18. 74,9: *ἔργου τελεσθέντος.* 136,11. 184,3: *ἐπειδὴ καλῶς καὶ δικαίως Ἀγάθων ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ναοῦ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἔργων ἐποιή[σατο.* IG XI 2,148,60. 150B8.10. 158A54. 161A46.48.51.53. ΑΥΤΟΘΙ, 54: *συντελέσαντι δὲ τὸ ἔργον καὶ ἀποδοῦσι δόκιμον.* 60.61.64.81.163A26. 163Bg 14.17. 165,2. 169,8. 199A80. 82.88. 94.98. 106. 107: *τὰ λίθινα ἔργα τῆς παλαίστρας ἐγλαβόντι.* 199D41. 203A79.80. 84.86. 87.93. 94. 203B2. 5.6. 223A10. 287A89. 96.97. 98.99. 100.104. 106.108.109. 111.117. IdD 290,147.149. 150.152. 154.155. 157.163. 167. 172.180.181. 183. 186.190. 204.207. 209.210. 214.241. 296A37. 338Ab76.85. 365,23. 366A1.16. 372A139.143. 455Ac16. 500B7.10. 502A6. 8.18. 19.21. 22. 506b7. 507, 25. 28.33. IG XII 3,324,18: *καὶ ἕτερα τῶν κατεπειγόντων καὶ κατηρειμμένων ἔργων διορθώσεως τυχεῖν.* 325,35: *ἀναγκαίου ὄντος τοῦ ἔργου πρὸς ὅλον τὸν τῆς πόλεως κόσμον τε καὶ ἀπόλαυσιν καὶ πολυτέλειαν.* 37.39.40. 326, 11.19. 1270,14.18. XII, 8. 640,9. 970,7.18. Didyma II 23,2. 26A 6a.29,5. 34,13. 35,9. 37,4. 38,3.8. 40,7. MAIER, Griech M 71,12-13. SEG 2,481,4. 4,270,3.7. 874,4. TAM 2,396,10. MAMA 8,427. CIG II 2059,20. III 3960b4. 4034.4706b. 5545,5. IV 8624,9. 8662,8. 8704,3. LATYSCHEV 1,16B39.40. KEIL-PREMERSTEIN, BüRL III 84A,11. Annuario 1949-51 (σελ. 239,110,31.33.36). Sammelb. 1,1915,1449.

ἐργοπόνος, ὁ = ὁ κοπιῶν (λέγεται συνήθως ἐπὶ ἀρχιτεκτόνων). ΟΠΠ., Κυν. 1,148. ΚΟΛΟΥΘ., Ἁρπ. Ἑλ. 192. – Ὡς ἐπίθ. ἡ λέξις σημαίνει: ἐργατικός, φιλότιμος, ἐπιμελής. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 397 (Βόννης). Βλ. καὶ 719.

ἐργοστόλος, ὁ = **ἐργεπιστάτης** (βλ. λ.). CIG 3700 (Κυζίκου).

ἔργω (ἐπικ., ἰων.), **ἐέργω** ([**ἐϜέργω**] ἐπικ.), **εἴργω** ἢ **εἵργω** (ἀττ.), ῥ. Διὰ τὴν λέξιν βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 274 κἑ.) = 1) κλείω ἐντὸς περιπεφραγμένου χώρου, περικλείω ἢ καὶ ἁπλῶς κλείω. ΟΜ., Ὀδ. η, 88: *χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον.* ΣΧΟΛΙΑ: «*ἔνδον ἑαυτῶν περιέκλειον*». – 2) συνδέω, ἀσφαλίζω. ΟΜ., Ἰλ. Ε, 89: *γέφυραι ἐεργμέναι* (στερεῶς συνδεδεμέναι, ἠσφαλισμέναι). ΕΥΡΙΠ., Ἑλ. 288. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 281 (Βόννης): *πλευρὰς τετρατόμους ὑπὸ κίοσι δεσμὸς ἐέργων.*

ἐργώνας = δωρ. τύπος τοῦ **ἐργώνης** (βλ. λ.) = **ἐργολάβος** (βλ. λ.).

ἐργωνέω -ῶ, ῥ. = ἀναλαμβάνω δι' ἐξαγορᾶς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός. IG IV 1^2 107,1 (Ἐπιδαύρου). Βλ. καὶ 5.9.12. 17.25.33. 36.40.42. ΑΥΤΟΘΙ V 2,6,12 (Ἀρκαδίας): *εἰ δέ τι ἐργωνήσας μὴ ἰγκεχηρήκοι τοῖς ἔργοις.* VII 3073,92 (Λεβαδείας 2ου π.Χ. αἰ.): *ὁ ἐργωνήσας παρὰ τῶν ναοποιῶν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διός.* XI 2, 150B,12 (Δήλου). 150A14. 287A90.95.96.101.103. 104. 106.107.110.111.115. 112.116.117. 287B 142. IdD 502A9. 508b16. SIG 495,135 (Ὀλβίας).

ἐργώνης (δωρ. **ἐργώνας**, IG IV 1^2), ὁ,ἐκ τοῦ **ὠνέομαι** = ὁ **ἐργολάβος** (βλ. λ.). IG IV 1^2 103,12 (Ἐπιδαύρου). Βλ. καὶ 25.44.52.60.160. 168.253. 106I8.23.34.39.58. 62.63.67.69. 70.72.85. 94.105. 106II 119.131.137. ΑΥΤΟΘΙ, III65.95.103. 108,65.67.93. 108.127. 132.154. 162. 109I114. 128.125. 109II96.97. 99.106. 108.117. 122.126. 128.132. 134/135. 142.148. 149.153. 155.158/159. 109III74. 84.90. 109. 121.144. 154. Βλ. καὶ 96.102.135. 109 IV 113. 110A10.16.25. Βλ. καὶ 27.30. 31.34. 42. 44.43. 110C3. 113,5. 114,20. Βλ. καὶ 27/28– 116,8: *ἐργών[ας Ἀρι||στ]όνικος [μ]ετὰ τοῦ ἀρχιτέκτο]νος.* 18: *ἐργώνας τῶν πλακῶν.* IG

4,823,52 (Τροιζῆνος): *ἐργώναις τομᾶς τοῦ στρώμα[τος.* Βλ. καὶ 62.68.73. SEG 15,207,127 (Ἐπιδαύρου). IG V 1, 889,3/4 (Λακωνίας). 891a2 καὶ b2. SEG 11.881e2/3. IG V 2,6,2 (Ἀρκαδίας). VII 303,36 (Βοιωτίας). 3073 (Λεβαδείας) 2.4. 22.25/26. 30.33. 39.41. 42.45. 47.100. 172.179. 3074,10. 13.18. 20. BCH 20,1896,323,15.18 (Λεβαδείας). FD III (5)19,10: *τοῖς ἐργώναις κελευόντων πάντων τῶν ναοποιῶν.* 48,33.40.50 col. II 6. III 17. 90,8. IG XI 2, 144A6 (Δήλου). 150A9.13. 161A77. IdD 502A5: *[οἱ] ἐπιστάται τὸν ἐργώνην καὶ τοὺς ἐνγυητάς.* Βλ. καὶ 11.16.21.– 17: *καὶ οἱ ἐπιστάται τῷ ἐργώνῃ τὴν ἴσην ἐπιφοράν.* 19.22.– 23: *χαλκὸν δὲ τῷ ἐργώνῃ ἡ πόλις παρέξει εἰργασμένον πρίονι, ὕψος τ[ρ]ι[ημι]πο[δίου ἀπὸ| τῆς ὀργυᾶς τῆς ἐν τῷ Πρυτανείῳ.* 506b,10. 508b6. MAIER, GriechM 71,13 (Ἐφέσου). CIG 2058 = Syll. 495 = LATYSCHEV 1,16 = ScythG σελ. 642, ἀριθ. 7B36.38 (Ὀλβίας): *τοὺς ἐργώνας οὐκ ὀλίγα χρήματα περιεποίησε τῇ πόλει· ἔτι δὲ πολλῶν ἐργωνῶν ἐγκαταλιπόντων τὰ ἔργα Πρωτογένης τῇ πόλει τὰ μὲν ἔργα αὐτὸς συνετελέσατο.*

ἐργωνία, ἡ = ἐργολαβία. IG VII 3073,25 = BCH 20,324,43 (Λεβαδείας): *μηδὲ ἀπολελύσθωσαν ἀπὸ τῆς ἐργωνίας οἱ ἐξ ἀρχῆς ἔγγυοι καὶ ὁ ἐργώνης.* ΠΟΛΥΒ. 6.17,5. IG V 2,6.42 (Τεγέας 4ου π.Χ. αἰ.).

ἐρείδω, ῥ. = στηρίζω τι ἐπί τινος, ἀκκουμβῶ (διὰ τὴν λέξιν βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg λ. [σελ. 274]. Th.l.gr. λ. [4, στ. 1991-1993]). ΟΜ., Ὀδ. η, 66. Πρβλ. Ἰλ. Χ, 112. Ὀδ. η, 95. – ΠΙΝΔ., Πυθ. 4,267: *εἴ ποτε* (δρῦς) *σὺν ὀρθαῖς κιόνεσσιν δεσποσύναισιν ἐρειδομένα μόχθον ἄλλοις ἀμφέπῃ δύστανον ἐν τείχεσιν.* Πρβλ. RUMPEL, Lex. Pind λ. (177a1). IG II 2²(1)1672,181/82 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἐρει(σ)αμένῳ τὸ νεωκόριον.* IdD 352,15.

ἐρείπιον, τὸ = τὸ ἐν μέρει καταπεσὸν ἢ καταστραφὲν οἰκοδόμημα ἢ μέρος οἰκοδομήματος καὶ τούτου ἕνεκα λείψανον παραμένον τῆς ὑπάρξεώς του, κν. χάλασμα. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐρείπιον: τὸ ἡμίπτωτον οἴκημα.* ΑΙΣΧ., Πέρσ. 425. ΕΥΡΙΠ., Βάκχ. 7: *τόδ' ἐγγὺς οἴκων καὶ δόμων ἐρείπια.* ΗΡΟΔ. 2,154: *τὰ ἐρείπια τῶν οἰκημάτων.* 4,124: *ποιήσας ὀκτὼ τείχεα ἐτείχεε μεγάλα... τῶν ἔτι ἐς ἐμὲ τὰ ἐρείπια σόα ἦν.* Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΤ. 1413a6. ΚΡΑΤΙΝ. 151. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.71,3: *παστάδων ἐρείπια καὶ ἄλλα οἰκήσεως ἴχνη φαίνεται.* 4.53,1: *ἐρείπια θεασάμενος οἰκιῶν.* ΠΛΟΥΤ., Δίων 46: *ἐπιβαίνοντες ἐρειπίοις καὶ καταφερομένοις ἀποῤῥήγμασι.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 4.1,4: *κατεχώνυντο τοῖς ἐρειπίοις.* Βλ. καὶ 6.4,6. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 25,318 (DINDORF 1,449). ΠΑΥΣ. 1.2,2. 9. 2,1. 10. 38,13. 11.7. – IdD 459,29: *εἰς τὴν τιμὴν τῶν ἐρειπ[ίων?].*

ἐρείπιος, ον = ὁ ἐν καταστάσει ἐρειπίου εὑρισκόμενος, σαθρός, ἑτοιμόρροπος. ΗΣΥΧ. λ. *Δάπεδον, οἶκος ἐρείπιος.* ΦΙΛ. 1,197: *διατί οὖν οἰκίας, ὡς μὴ γένοιτο ἐρείπιος οὐκ ἐπιμελησόμεθα;* Ὁ ΑΥΤΟΣ, π. ἄθλ. & ἐπιτ. 29,168: *πολισθήσονται πάλιν αἱ ἐρείπιοι γενόμεναι πρὸ μικροῦ.*

ἐρειπιόω -ῶ, ῥ. = μεταβάλλω τι εἰς **ἐρείπιον** (βλ. λ.), καταστρέφω, κατερειπώνω. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Ἀπόδ. 2,64B: *τὸ ἱερὸν ἠρειπίωται.* ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ, ἐν MIGNE PG 46.924C: *τῶν τε δημοσίων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομημάτων ἁπάντων ἐρειπιωθέντων.* IG II 1²(1) 463,74 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). Βλ. καὶ λ. **ἐρειπόω** καὶ **ἐρείπω**.

ἐρειπίωσις, ἡ. Κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *ἐρειπίοις* = *ἐρειπίωσις, ἡ πτῶσις.* Βλ. καὶ ΖΩΝΑΡ. 864.

ἐρειπόω -ῶ (καὶ **ἐρειπιόω**· βλ. λ. – **ἐριπόω**, Μ Ἐτυμ. 374,32 ἢ καὶ **ἐρίπτω**· ἔ.ἀ. 374,34. ΣΧΟΛΙΑ εἰς Ἰλ. Ξ, 15: *ἔστι ῥῆμα ἐρίπτω, σημαῖνον τὸ πίπτω*) = **ἐρείπω** (διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. [σελ. 275]) = καθιστῶ τι ἐρείπιον, κατακρημνίζω, καταστρέφω. ΠΟΛΥΒ. 1.42,10: *καὶ τῶν πύργων τῶν μὲν πονούντων ἀν' ἑκάστην ἡμέραν, τῶν δ' ἐρειπομένων.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14.16,2: *ἐρειπομένων τῶν πρώτων οἰκοδομημάτων.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.5,4. 5. 2,13. 6. 2,13. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. 1.434D. ΑΝΝΑ ΚΟΜΝ., Ἀλεξ. 137B. CIG II 2349d (Ἄνδρου), Add.4.

ἐρείπω (βλ. ἀνωτ.), ῥ. = κρημνίζω. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐρείπω: τὸ καταβάλλω καὶ διαφθείρω.* ΟΜ., Ἰλ. Μ, 258.Ο,361: *ἔρειπε τεῖχος Ἀχαιῶν.* ΗΣΙΟΔ., Θεογ. 704. ΗΡΟΔ. 1,164: *προμαχεῶνα ἕνα μοῦνον τοῦ τείχεος ἐρεῖψαι.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,5. ΑΠΠ., Πόλ. 2,75. IG XI 2,144A96 (Δήλου).

ἐρείπωσις, ἡ = κατακρήμνισις. ΠΡΟΚ., ἐν MIGNE PG 87,1. 2840A: *οἰκιῶν ἐρειπώσεις.*

ἔρεισις, ἡ = στήριξις, ὑποστήριξις, τὸ κν. στύλωμα. ΑΡΙΣΤΕΑΣ, Ἱστορ. 110d: *ἡ δὲ ἀπ' ἐδάφους ἔρεισις τοῦ ποδὸς ἄνθρακος λίθου πάντοθεν παλαιστιαία, κρηπῖδος ἔχουσα τάξιν κατὰ τὴν πρόσοψιν.* IdD 340,7. ΑΥΤΟΘΙ, 403 = BCH 35,1911,243,24 (2ου π.Χ. αἰ.): *εἰς τὴν ἔρε[ισ]ιν τοῦ ξυλ[ῶνος.* 33: *ε]ἰς τὴν ἔρεισιν τῆς οἰκίας.* Βλ. καὶ λ. **ἐρείδω**.

ἔρεισμα, τὸ = τὸ ἐφ' οὗ **ἐρείδεταί** τις (βλ. λ.), στήριγμα, ὑποστήριγμα. ΠΛΑΤ., Νόμ. 793C: *οἷον τεκτόνων ἐν οἰκοδομήμασιν ἐρείσματα ἐκ μέσου ὑπορρέοντα* (= τὰ ὑποστηρίγματα οἰκίας). VITR. 6.8,6: *Deinde in frontibus anterides, sive erismae sunt.* ΠΑΥΣ. 2.29,11: *σταδίου πλευρὰ μία ἀνέχουσά τε αὐτὴ τὸ θέατρον καὶ ἀντὶ ἐρείσματος ἀνάλογον ἐκείνῳ χρωμένη.* Ιω. ΧΡΥΣ., Ἐφ. ὁμ. 10,2 (:MIGNE, PG 62,77): *περίβολον ὁλόκληρον τῶν ἐρεισμάτων ἀποσπασθέντα.* Epigr. gr. 889b8: *ἔρεισμα θ[όλου.* REG 19,1906,207 = MAMA VIII 486,8 (Ἀφροδισιάδος). Sammelb. IV. 7245,12: *ἐρείσματα ὑποθέντος.*

ἐρείψιμος (βλ. καὶ λ. **ἐρείπω**), ον = ὁ κατερριμμένος, ὁ εἰς ἐρείπια πεπτωκώς, ὁ κρημνισμένος. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 48: *πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος βεβλημένον πρὸς οὖδας πρὸς ἄκρων σταθμῶν.*

ἔρειψις, ἡ (**ἐρείπω**) = κατάρριψις, μεταβολὴ εἰς ἐρείπια, κρήμνισμα. IG II 1²(1) 463,104 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *κα[ὶ τὴν] ἔρειψ[ι]ν.*

ἐρειψίτοιχος, ον = ὁ καταστρέφων, ὁ κατακρημνίζων, ὁ κατερειπώνων τοὺς τοίχους, ὁ κν. χαλαστής. ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 883: *δωμάτων ἐρειψίτοιχοι.* Πρβλ. ΒΑΚΧΥΛ. 12,167.

ἐρέφω, ῥ. = στεγάζω, καλύπτω διὰ στέγης ἢ ὀροφῆς, κν. σκεπάζω. ΗΣΥΧ. λ. *λαχνήεντα... καὶ τὸ ἐρέφειν τὸ στεγάζειν εἴρηται.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *ἤρεφεν* (R. PORSONUS 74,16) *ἐστέγαζεν.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,173. ΟΜ., Ἰλ. Ω, 450. Ὀδ. ψ, 193. – ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1110: *τὰς γὰρ ὑμῶν οἰκίας ἐρέψομεν πρὸς αἰετόν,* ἔνθα ὁ ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΣ γράφει «*στεγάσομεν πρὸς ἀετώματα*». Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΦ., Βαβυλ. παρὰ ΠΟΛΥΔ. ἔ.ἀ.: CGF 3,979: *καλυμματίοις τὸν οἶκον ἤρεφεν.* Βλ. καὶ ΠΟΛΥΔ. ἔ.ἀ. 7,120: *περιοικοδομεῖν θρίγκους... στεγάζειν ἐρέφειν.* ΔΗΜΟΣΘ. 19,265. ΦΙΛΟΣΤΡ., β Ἀπολλ. 1,25. Epigr. gr. 1066,3: *τοίχου[ς] ἠδὲ θ[έ]μεθλα καὶ εὐ καθύπ[ερ]θ[εν] ἐρέψας.* Πρβλ. IG XI 2, 144,96.

ἐρέψιμος, ον = ὁ πρὸς ἔρεψιν (βλ. **ἔρεψις** καὶ **ἐρέφω**), ἐπιστέγασιν κατάλληλος ἢ χρήσιμος. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,124: *ὗλαι γὰρ οἰκοδομημάτων... ἐρέψιμα ξύλα, ἃ Θουκυδίδης εἶπε τὴν ξύλωσιν.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (R. PORSONUS 310,15) = ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ξύλων ἐρεψίμων: στεγάσματά ἐστι τὰ ἐρέψιμα, εἰς τὰς οἰκίας κατατεταγμένα.* ΠΛΑΤ., Κριτ. 111C: *δένδρων αὐτόθεν εἰς οἰκοδομήσεις τὰς μεγίστας ἐρεψίμων τμηθέντων στεγάσματ' ἐστὶν ἔτι*

σᾶ. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 4.2,8: *ἐρέψιμος ὕλη*. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., ἐν MIGNE PG 46.1097B: *ἡ γὰρ τῶν ξύλων σπάνις εἰς ταύτην ἄγει ἡμᾶς τὴν ἐπίνειαν, ὥστε λίθοις ἐρέψαι τὸ οἰκοδόμημα ὅλον· διὰ τὸ μὴ παρεῖναι τοῖς τόποις ἐρέψιμον ὕλην*.

ἔρεψις (**ἐρέφω**), ῥ. = 1) ἡ διὰ ξύλων κάλυψις ἢ στέγασις. ΘΕΟΦΡ. ἔ.ἀ. 5.6,1: *τὸ δὲ τῆς εὐβοϊκῆς καρύας, γίνεται γὰρ μέγα καὶ χρῶνται πρὸς τὴν ἔρεψιν*. IG II 2²(1)1682,29 (Ἐλευσῖνος): *πρὸς τὴν ἐργ[ασίαν καὶ τὴν ἔρ]εψιν καὶ τὴν ἀλιφὴν τῶν ξύλων*. Βλ. καὶ SEG 3,147. – 2) ἡ στέγη, τὸ στέγασμα ἢ κν. σκεπή. ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *τὸ δ' Ὠδεῖον τῇ μὲν ἐντὸς διαθέσει πολύεδρον καὶ πολύστυλον, τῇ δ' ἐρέψει περικλινὲς καὶ κάταντες ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένον*.

ἔρθυρις, ἡ· ἡ μεγάλη θυρίς, Μ Ετυμ. 377,35.

ἐριπόω -ῶ, ῥ. (βλ. λ. **ἐρειπόω** καὶ **ἐρείπω**. Μ Ετυμ. 374,32.

ἐρίπτω (βλ. **ἐρείπω**), ῥ. Μ Ετυμ. λ. (374,34). ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ἰλ. Ξ, 15: *ἔστι ῥῆμα ἐρίπτω, σημαῖνον τὸ πίπτω*.

ἑρκεῖος, α, ον (συχνὴ γραφὴ τῶν κωδίκων: **ἕρκειος**) = 1) ὁ ἀνήκων εἰς τὸ **ἕρκος** (βλ. λ.) ἤτοι εἰς τὸ περιτειχισμένον προαύλιον (εἰδικῶς ἡ λέξις ἀπαντᾷ ὡς ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐπειδὴ τὸ ἄγαλμα ἢ ὁ βωμὸς αὐτοῦ ἦτο ἱδρυμένος ἐν τῷ ἕρκει). ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. Μ Ετυμ. λ. ΟΜ., Ὀδ. χ, 335. Βλ. καὶ ΗΡΟΔ. 6,68. ΣΟΦ., Ἀντ. 487. ΠΛΑΤ., Εὐθύδ. 302D. ΑΡΙΣΤΟΤ. 401a20. ΠΑΥΣ. 4.17,4. Πρβλ. καὶ ΠΙΝΔ. 6,114. – 2) ὁ ἀνήκων εἰς τὴν οἰκίαν. ΑΙΣΧ., Χοηφ. 561: *ἐφ' ἑρκείους πύλας*. 571–653: *θύρας ἄκουσον ἑρκείας κτύπον* (πρόκειται περὶ τῶν πυλῶν ἢ θυρῶν τῆς αὐλῆς). ΣΟΦ., Αἴας 108: *πρὶν ἂν δεθεὶς πρὸς κίον' ἑρκείου στέγης* (ἤτοι εἰς τὸν στῦλον τῆς στέγης τῆς οἰκίας).

ἑρκίον (**ἕρκιον**, Μ Ετυμ. λ.), τὸ = 1) περίφραγμα, τοῖχος ἢ περίβολος τῆς αὐλῆς. BEKKER, AG 856,4: *τὸ τειχίον δὲ καὶ τὸ ἑρκίον οὐκ ὑποκοριστικά. διάφορον γὰρ τὸ δηλούμενον, τεῖχος καὶ ἕρκος ἐπὶ πόλεως, τειχίον καὶ ἑρκίον ἐπὶ ἐπαύλεων*. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *ἑρκίον· κύκλος αὐλῆς*. Μ Ετυμ. λ. *ἕρκιον περίφραγμα, τειχίον· παροξύνεται τὰ ἀπὸ μακρᾶς ἀρχόμενα ὑποκοριστικά*, κλπ. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 764,48: *ἕρκος, περὶ ὃ πύλαι· μετὰ δὲ τὸ ἕρκιον αὐλή· μεθ' ἣν αἴθουσα· εἶτα πρόδομος, δόμος, καὶ θάλαμος*. ΑΥΤΟΘΙ, Ὀδ. 1839,52: *ἑρκίον δὲ αὐλῆς ὁ τοῖχος, ᾧ ἔστιν ἐπικεῖσθαι καὶ τὸν θριγκόν. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἕρκος ὁμοίως τῷ τεῖχος τειχίον*. ΑΥΤΟΘΙ, Comm. 177: *ἑρκίον αὐλῆς τὸ τεῖχος, ἐκ τοῦ ἕρκος κατὰ παραγωγήν, καὶ ὅτι παροξύνεται ἡ λέξις*. ΟΜ., Ἰλ. Ι, 476. ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 476. ΟΜ., Ὀδ. σ, 102. ΘΕΟΦΡ., Σημ. 53. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *περιεῖχεν ἑρκίον λιθίνου δρυφάκτου*. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 20,235d. ΛΕΩΝ ΔΙΑΚ., Ἱστ. 8,2c (Βόννης 130,22). – 2) ἡ κατοικία. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 2,1073: *κεράμῳ κατερέφεται ἑρκίον*. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ ἐν λ. *ἑρκίον = κύκλος αὐλῆς· οἰκία· τειχίδιον. στεφάνη δώματος*.

ἕρκος, τὸ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (281)). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) φραγμὸν ἐν εὐρείᾳ σημασίᾳ. ΟΜ., Ἰλ. Ε, 90. Σ, 564. Ὀδ. η, 113. ΠΛΑΤ., Σοφ. 220B. – 2) ἰδίως περίβολον, περίφραγμα, περιτείχισμα περὶ τὴν αὐλὴν οἰκίας (πρβλ. λ. **αὐλή**). ΑΡΠΟΚΡ. ἐν λ. *Ἑρκεῖος· καὶ γὰρ τὸν περίβολον ἕρκος ἔλεγον*. ΗΣΥΧ. λ. *ἕρκος· ἀσφάλεια· τεῖχος· περίβολος· περίφραγμα*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 764,48: *ἕρκος, περὶ ὃ πύλαι· μετὰ δὲ τὸ ἕρκιον αὐλή*, κλπ. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ὀδ. 1930,23: *τοῦ ἕρκους, ὅ ἐστι τοῦ περὶ αὐλὴν τειχίου*. 33. Βλ. καὶ ΟΜ., Ὀδ. φ, 238. ΣΟΛ. 4,29. ΗΡΟΔ. 6,134. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.2,2. ΛΙΒΑΝ. 6,424 § 74 (R. FOERSTER). Ἐν Ἰλ. Π, 231 (: *στὰς μέσῳ ἕρκει*) καὶ Ὀδ. θ, 57 (: *αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν*), ἡ λέξις σημαίνει: περιπεφραγμένον τμῆμα οἰκίας, αὐλὴν οἰκίας. Ἐν ΣΟΦ., Τραχίν. 607 (: *ἕρκος ἱερὸν*) = βωμόν. – 3) τεῖχος, προμαχῶνα. BEKKER, AG 856,4. ΗΣΥΧ. λ. *ἕρκος· ἀσφάλεια· τεῖχος*. Μ Ετυμ. λ. *ἕρκος, τεῖχος, ἀσφάλεια· παρὰ τὸ ἐρύκω τὸ κατέχω καὶ κωλύω, καὶ ἀσφαλίζομαι*. Βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ο, 567. ΗΡΟΔ. 7,191. – Ἐν ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 441 (:*ποῖον δὲ γαίας ἕρκος οὐκ ἀφίγμεθα*) = περιπεφραγμένη πόλις.

ἕρμα (καὶ **ἔργμα**), τὸ = 1) ὕψωμα, τεχνητὸς λοφίσκος ἐκ σωροῦ χώματος ἢ λίθων. ΣΟΦ., Ἀντ. 849. – 2) ἔρεισμα, ὑποστήριγμα. ΕΡΩΤΟΚΡ. 148. ΗΣΥΧ. λ. *ἔρεισμα*. Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. Μ Ετυμ. λ. = σημαίνει ἐρείσματα, στηρίγματα, βαστάγματα. Hellenika 4,87 (Ἐφέσου): *τὴν βριαρὴν ἀψῖδα, τὸ καρτερὸν ἕρμα τοῦ θεάτρου*. – 3) ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 5,70: *ἕρματα τῶν θεμελίων* = ὑπολείμματα, ἐρείπια τῶν θεμελίων. – 4) ἕρματα νηῶν, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. Μ Ετυμ. λ. ΟΜ., Ἰλ. Β, 154.

ἕρμασις (δωρ. **ἕρμασσις**), ἡ = ὑποστήριξις, στερέωσις, IG 4.823,41 (Τροιζῆνος).

ἕρμασμα, τὸ = τὸ ἔρεισμα, τὸ στήριγμα, ΙΠΠΟΚΡ., κατ' Ἰητρ. 25.

ἑρματίζω, ῥ. = ὑποστηρίζω. IdD 447,11: *ἐργάτα[ις] [τοῖς τὴν ἅμαξαν ἑρματίσασιν καὶ ἀπαγαγοῦσιν*.

ἑρμογλυφεῖον, τὸ = ἐργαστήριον ἑρμογλύφου, ἑρμογλυφικῆς γλυπτικῆς. ΠΛΑΤ., Συμπ. 215A.

ἔρυμα, τὸ = 1) τόπος ὠχυρωμένος, ὀχύρωμα, πρόχωμα. ΗΣΥΧ. λ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἔρυμα: φύλαγμα καὶ τεῖχος*. ΗΡΟΔ. 7,223. 225. Βλ. καὶ 9,86. ΘΟΥΚ. 6,66. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,23. ΠΛΟΥΤ., Αἰμ. Π. 13: *διαπεφραγμένων ἐρύμασι καὶ προτειχίσμασι ξυλίνοις*. – 2) τεῖχος πόλεως, κάστρου. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. – ΣΟΦ., Αἴας 467: *πρὸς ἔρυμα Τρώων*. ΘΟΥΚ. 4,69: *καὶ αἱ οἰκίαι τοῦ προαστείου ἐπάλξεις λαμβάνουσαι αὐταὶ ὑπῆρχον ἔρυμα*. ΠΛΑΤ., Νόμ. 3.681A. ΞΕΝ., Ἑλλ. 2.3,46. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1327a35.1346a6. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.37,1. ΠΑΥΣ. 5.11,5: *ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ ἐρύματα τρόπον τοίχων πεποιημένα*. ΑΥΤΟΘΙ, 20,6. 8.10,3. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.1,19.

ἐσδοτὴρ = **ἐκδοτὴρ** (βλ. λ.). IG V 2, 6,6 (Τεγέας).

ἐσκάλισις, ἡ. Ἡ λέξις σχετίζεται πρὸς τὸ ῥ. **καλίνδω-κυλίω** (βλ. λ.) = ἡ διὰ ξυλίνων κυλίνδρων (κν. κατρακυλίων) καὶ διὰ κυλίσεως μεταφορὰ τῶν λίθων. IG IV 1² 103,85 (Ἐπιδαύρου): *ἐσκαλίσιος ἐμ Πειραιεῖ ἐπὶ τὰν ἄνθεσιν*. Πρβλ. **παρκάλισις** καὶ **διακάλισις**.

ἐσχάρα, ἡ = 1) τόπος ἔνθα ἐκαίετο τὸ πῦρ, βωμός, ἑστία, γωνία. ΗΣΥΧ. λ. *ἐσχάρα· βωμὸς ἰσόπεδος, οὐκ ἐκ λίθων ὑψούμενος*. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1938,64: *ἐσχάρα δὲ καὶ νῦν, ὡς καὶ πολλαχοῦ ἐν τοῖς πρὸς τούτων, τόπος κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἔνθα πῦρ καίεται, βωμὸς ἰσόπεδος οὐκ ἐκ λίθων ὑψούμενος*. Βλ. καὶ ΟΜ., Ὀδ. η, 153.160. ξ, 420. ψ, 71. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 205. ΣΟΦ., Ἀντιγ. 1016. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 274.– 2) βάθρον, βάσις ἐφ' ἧς στηρίζεταί τι. ΦΙΛ., Βελοπ. 92B. ΑΘ., μηχ. 9,23 [32,10]. VITR. 10.11,9. καὶ 14,1. – 3) κιγκλίδωμα. ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 27,4. – 4) ξυλίνη συσκευὴ (ἡ κν. σήμερον ξυλογαϊδούρα). IG XI 2,203B,97 (Δήλου): *ἐσχάρα λιθηγὸν παρέδομεν*. Βλ. καὶ 203A33: *ἐσχάραν ξυλώσαντι*.

ἐσχαρεῖον, τὸ = δάπεδον ἐν εἴδει ἐσχάρας. IG 2² 1672,308: *αὐχένες δρύϊνοι ΙΙΙΙ εἰς τὸ ἐσχαρεῖον καὶ τοὺς ἐνδέζμους τοῦ τεί[χ]ους*.

ἐσχαρίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **ἐσχαρὶς** (βλ. λ.). IG XI 2 164B17 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐσχαρ[ιδί]ου ὑπόστατον ἔχοντος κατεαγότος ἥμισυ*.

ἐσχάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ἐσχάρα** (βλ. λ.) = ἰσόπεδος χῶρος, δῶμα (platform), ἀνάχωμα. ΠΟΛΥΒ. 9.41,4: *διὰ μὲν οὖν τοῦ κάτω μέρους τῶν πύργων οἵ τε προσχωννύν-*

τες τὰς ἀνωμαλίας τῶν τόπων ἐπὶ τῇ τῶν ἐσχαρίων ἐφόδῳ. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,91: ἐσχαρίου γὰρ ὄντος τετραγώνου τὴν μὲν πλευρὰν ἑκάστην ὑπεστήσατο πηχῶν σχεδὸν πεντήκοντα, συμπεπηγυῖαν ἐκ τετραγώνων ξύλων σιδήρῳ δεδεμένων.

ἐσχαρὼν (ὁ καὶ **ἐσχαρεών**), ὁ = τόπος ἔνθα ἐτοποθετεῖτο ἐσχάρα, ἑστία. IG XI 2,144A (Δήλου 4ου π.Χ. αἰ.)61: *καλαμῖδες παρὰ Λεοφωντίδου εἰς τὸν ἐσχαρῶνα.* Βλ. καὶ στ. 99. Παλ. Ἀνθ. 7.648,7: *ἐσχαρεὼν εὐκίων.* ROUSSEL, Cultes Égyptiens, 222.

ἐσωτεριαῖος (ἀντίθ. **ἐξωτεριαῖος**· βλ. λ.), α, ον. Ἐπίθ. τῶν λίθων = ὁ ἐνδότερος, ὁ ἐσωτερικός. P Oxy 498,18 (2ου μ.Χ. αἰ.): *ἐ[σ]ωτεριαίων* (λίθων) ἤτοι συκδ. τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τείχους.

ἑτερόπλευρος (δωρ. τύπος **ἁτερόπλευρος**). FD III(5), 25 II B17: *π[λ]ίνθων δέκ[α] ἑτεροπλεύρων.* ΑΥΤΟΘΙ, III A5: *πλίνθω[ν] ἴ[κ][ατ]ι τριῶν ἁτεροπλεύρων.* 13.– Κατὰ τὸν HOMOLLE (BCH 26, 1902, 75) αἱ ἔχουσαι μίαν μόνον πλευρὰν εἰργασμένην. Ἴσως ὅμως (ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 1,77 καὶ 77,1) αἱ ἔχουσαι ἀνίσους δύο τῶν παραλλήλων πλευρῶν του.

εὐαρμοστία, ἡ = ἡ καλὴ ἁρμογή, σύνδεσις, προσαρμογή. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5: *στρόφιγξί τε χρυσοῖς τὸ ἐπίθεμα προσηνωμένον εἶχε θαυμαστῶς, ὃ πανταχόθεν ἴσον ἦν κατ' οὐδέτερον μέρος ἐξοχαῖς τὴν εὐαρμοστίαν λυμαινόμενον.*

εὔγλυπτος, ον = ὁ ἐπιτυχῶς γεγλυμμένος. Παλ. Ἀνθ. 7,363: *εὐγλύπτοιο μετάλλου.* NONN., Διον. 4.19,85: *πυλεὼν περίμετρος εὐγλύπτῳ τινὶ θεσμῷ.*

εὔγομφος, ον = ὁ καλῶς διὰ **γόμφων** (βλ. λ.) προσηρμοσμένος. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 1286: *ἀναπτύξαντες εὐγόμφους πύλας.* ΟΠΠ., Ἀλ. 1,194: *εὐγόμφοισιν ἐνισχομένους πινάκεσσιν.*

εὐγόμφωτος, ον = ὁ **εὔγομφος** (βλ. λ.). ΟΠΠ., Ἀλ. 1,58.

εὐγώνιος (καὶ **ἐγγώνιος**· βλ. λ.), *ον* = ὁ σχηματίζων ἔντεχνον γωνίαν ἰδίως ὀρθήν, ὁ καλῶς ἢ ἁπλῶς ὠρθογωνισμένος (λίθος, ἁρμός, ἐμπόλιον, πλινθίς, καταληπτήρ). IG II 1²(1)244,52/53 (Ἀττικῆς): *καὶ πελεκήσουσιν... εὐγωνίους* (λίθους). II 2²(1)1666A64 (Ἐλευσῖνος): *λίθος... εὐγωνίος πανταχεῖ.* 71: *πλινθίδας εὐγωνίους.* Βλ. καὶ στ. 103. – 1675,21: *τὰ μὲν ἐμπόλια ὀρθὰ καὶ ἀστραφῆ καὶ εὐγώνια.* 1682,13: *καταληπτῆρας... ἐξεργασάμενον ὀρθοὺς καὶ εὐγωνίους.* IG VII 3073,117/118 (Λεβαδείας): *ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας τῶν καταστρωτήρων ... εὐγωνίους πρὸς τὸ προσαγωγεῖον.* XII 2,10,13 (Λέσβου): *ἀποξέσει τῶν λί[θων... ὀρθά, εὐθέα, εὐγών[ια.* ΑΥΤΟΘΙ, 11,25: *ἀνασφίξας τοὺς ἁρμοὺς πρὸς κα[νόνα... εὐγωνίους.*

εὔδμητος (δωρ. **εὔδματος**), ον = ὁ καλῶς ἐκτισμένος, ᾠκοδομημένος. ΗΣΥΧ. λ. = *εὖ κατεσκευασμένον, εὖ ᾠκοδομημένον.* ΟΜ., Ἰλ. Α, 448: *εὔδμητον περὶ βωμόν.* Ὀδ. υ, 302: *ὁ δ' εὔδμητον βάλε τοῖχον.* χ, 126: *ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ.* ΗΣΙΟΔ., Ἀσπ. 242: *ἐϋδμήτων ἐπὶ πύργων.* ΠΙΝΔ., Πυθ. 12,3: *ναίεις Ἀκράγαντος ἐΰδματον κολώνην.* Βλ. καὶ SVP ἔ.ἀ. (τ. 2,264). ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 1,317: *ἐϋδμήτους λίπ' ἀγυιάς.* Πλείονα διὰ τὴν λέξιν ἐν EBELING, Lex H. (1,497 κἑ.). RUMBEL, Lex. Pind. λ. (185). Th.l.gr.,λ.

εὔεδρος, ον = ὁ καλῶς ἡδρασμένος. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., π. συνθ. ὀν. 40,10: *εἴ τι δύσεδρόν ἐστιν ἀποκροῦσαι καὶ περικόψαι καὶ αὐτὸ τοῦτο εὔεδρον ποιῆσαι.*

εὐερκής, ἐς (**ευ** + **ερκος**) = ὁ καλῶς πεφραγμένος, κεκλεισμένος, ὠχυρωμένος, ὁ ἀσφαλής. ΗΣΥΧ. λ. *εὐερκές· ἀσφαλές.* ΣΟΥΙΔ. λ. *εὐερκεῖ· καλῶς ἠσφαλισμένῳ* [Παλ. Ἀνθ. 7.193,3]· *ὄφρα μοι εὐερκεῖ καναχὰν δόμῳ ἔνδοθι θείῃ.* ΜΕτυμ. λ. *εὐερκέος ἀσφαλῆ περίβολον ἐχούσης.* ΟΜ., Ἰλ. Ι, 472: *ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς.* Ὀδ. ρ, 267: *θύραι δ' εὐερκέες* (ἄλλη γρ. *εὐεργέες*) *εἰσὶν δικλίδες.* Πρβλ. ΕΥΣΤΑΘ., 1819,31: *οἱ δὲ εὐεργέες, καλῶς εἰργασμέναι.* Ὀδ. φ, 389: *θύρας εὐερκέος αὐλῆς.* Βλ. καὶ EBELING, Lex H λ. (1,498). IG V 2,461 = Epigr. gr. 246,2. ΑΙΣΧ., Ἱκ. 955. ΠΙΝΔ., Ὀλ. 13,105. ΠΛΑΤ., Νόμ. 760E. ΣΤΡΑΒ. 17.3,13. ΦΙΛ. 1,681.

εὐήλατος, ον = τὸ εὐκόλως ἐλαυνόμενον μέταλλον (σίδηρος ἢ χαλκός). ΗΣΥΧ. λ. = *καλῶς ἐληλαμένον ἢ ἐλαυνόμενον.* NONN., Διον. 3,135: *νεοσταθέος δὲ μελάθρου χάλκεος οὐδὸς ἐὴν εὐήλατος.*

εὐθεῖα, ἡ = οὐσιαστικοποιημένον ἐπίθετον νοουμένου τοῦ οὐσιαστικοῦ γραμμή. VITR. 10.3,1. Πλείονα διὰ τὴν λέξιν ἐν MUGLER, Dict. étym. lg λ. (201 κἑ.).

εὔθριγκος, ον = ὁ ἔχων καλῶς κατεσκευασμένον **θριγκὸν** (βλ. λ.) ἤτοι περιβολότοιχον, γενικῶς δ' εἰπεῖν ὁ καλῶς κατεσκευασμένος. ΕΥΡΙΠ., Ἑλ. 70: *βασίλειά τ' ἀμφιβλήματ' εὐθριγκοί θ' ἕδραι.*

εὐθυμετρία, ἡ = τὸ γραμμικὸν ἤτοι τὸ τρέχον μέτρον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τετραγωνικὸν ἤτοι τὸ κυβικὸν (στερεόν). IG XII 2,11,11 (Λέσβου): *ποιήσας δὲ λήψ[εται... το[ῦ] ἔρ[γ]ου? πήχεως εὐθυμετρίαι ὀκτὼ ὀβολούς.* Σχετικῶς βλ. LATTERMANN, grB 109. Hermes 50,1915,43. RdPhil. 1919,46, σελ. 212. P Teb. 12,6 (2ου π.Χ. αἰ).

εὐθυμετρικός, ή, όν = ὁ γραμμικός, ὁ εὐθύγραμμος. Didyma II 39,10: *ὧν πόδες] [ε]ὐθυμετρικοί.* 13: *πόδας εὐθυμετρικούς.* 40,15: *ὁποῦ ποδῶν εὐθυμετρικῶν.* ΗΡΩΝ, Γεωμ. 3,19. SEG 2,568,12.

εὐθυντήρ, ὁ = ὁ ὁμαλίζων, ὁ ἰσιάζων τι. ΜΑΝ. 4,293: *πηλαίης πλίνθου τε καὶ εὐτοίχων κανονισμῶν θριγκῶν τ' εὐθυντῆρας.*

εὐθυντηρία, ἡ = ἡ πρώτη, ὀλίγον ὑπὲρ τὸ ἔδαφος, προβάλλουσα βαθμὶς (στρῶσις) τῆς **κρηπῖδος** τῶν ἀρχαίων ναῶν. ΗΣΥΧ. λ. = *τὸ ἐν τῷ ἐδάφει σύμμαγμα ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων.* IG II 2²(1)1666B61 (Ἐλευσῖνος). 1668,16/17: *θεὶς εὐθυντηρίαν τοῖς τοίχοις.* 19: *καὶ ἐπὶ τῆς εὐθυντηρίας ἐπιθήσει ὀρθοστάτας.* 29. *ὕψος δὲ ποιήσει τῶν τοίχων ἀπὸ τῆς εὐθυντηρίας ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ποδῶν.* 40/41: *ὑποθεὶς στυλοβάτην κατὰ κεφαλὴν ἴσον τῇ εὐθυντηρίᾳ.* 1671,11: *καὶ τὰς ἐπεμβά[σε]ις τῶ[ν κρηπίδ][ων] καὶ τῆς εὐθυντηρίας.* ΑΥΤΟΘΙ IV 1² 106I34 (Ἐπιδαύρου). 58: *τῶν εἰς τὰν εὐθυντηρίαν καὶ ἀντιθεμάτων λίθων τομάς.* 64: *ἐργώνας τῶν εἰς τὰν [ε]ὐθυντηρίαν λίθων ἐργασίας.* IG VII 3073,111 (Λεβαδείας): *τὸ ἐπὶ τὴν εὐθυντηρίαν ἐπιβαῖνον ἐκ τοῦ ἀπιόντος ἁρμοῦ.* Βλ. καὶ BCH 20,1896,324,62 (Λεβαδείας): *τοὺς τῆς εὐθυντηρίας ὑ[ποβατῆρας.* ΑΥΤΟΘΙ, 70: *πάχους ἴσους τῇ εὐθυντηρί[ᾳ.* Βλ. ΑΥΤΟΘΙ 333,49. LATTERMANN, grB 83,62.70 (Λεβαδείας). FD III(5)26 col. I, B5: *τὸ περὶ τὸ κυμά[τιον τᾶς ε]ὐθυντηρίας.* ΑΥΤΟΘΙ 88C3. Βλ. καὶ BCH 26, 1902, 43. IG XI 2, 163A17 (Δήλου). – ΑΥΤΟΘΙ 165,31: *τοὺς λίθους τοὺς εἰς τὴν εὐθυντηρίαν τοῦ ξυλώματος.* Διὰ πλείονα βλ. ἐν F. ROBERT, BCH 59,1935,121 κἑ. 125. Βλ. ἐπίσης IdD 500A4.507 bis 15.18.19. IGRom IV 293a39 = AthMitt 1907,268,38 (Περγάμου 2ου π.Χ. αἰ.).

εὐθυντηριαῖος, α, ον = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν εὐθυντηρίαν λίθος. Didyma II 39,11: *κατεξέσαμεν δὲ καὶ τὸν εὐθυντηριαῖον.*

εὐθυντήριος, α, ον = ὁ κατευθύνων. Τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. = **εὐθυντηρία** (βλ. λ.). ΘΕΟΛ. Ἀριθ. 59. ΘΕΟΓΝ. 543.

εὐθύνω, ῥ. = ποιῶ τι εὐθύ, ἰσιάζω. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *προσαγώγιον* (R. PORSONUS 458,10): *τὸ τῶν τεκτόνων*

ὄργανον ὃ προσάγοντες εὐθύνουσι τὰ στρεβλὰ ξύλα. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1022,60: ἔστι δὲ σπαρτίον ἡ στάθμη λεπτόν, ὅ, μίλτῳ κεχρισμένον ἢ ἑτέρῳ χρώματι, γραμμὰς ἄγει τῇ ἑκατέρωθεν τάσει, δι' ὧν τὰ ξύλα εὐθύνονται. Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΤ. 709b10.

εὐθυορία (ἢ **εὐθυωρία**), ἡ = εὐθεῖα διεύθυνσις, Μ Ετυμ. λ. – ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. εὐθύορον· τόπος ἐπ' εὐθείας ἔχων τὸν ὅρον. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 436E. IG IV 1² 75,35 (Ἐπιδαύρου): κατ' εὐθυορίαν ἕως εἰς θάλασσ[αν. ΑΥΤΟΘΙ IX 1²(1),3b6 (Αἰτωλίας): καὶ ἀπὸ τοῦ διατειχίσματος εὐθυωρίαι διὰ τοῦ ἕλεος εἰς θάλασ(σ)αν. Βλ. καὶ SIG 685,65 (Ἰτάνου). BCH 39,1915,55 (Ὀρχομενοῦ).

εὐθύς, εῖα, ὑ = ὁ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν βαίνων, ὁ ἴσιος. IdD 507,11: τὰς ἐπικοπὰς πάσας πρὸς [διαβή][τη]ν καὶ κανόνα πληρεῖς, εὐθείας. IG XII 2,10,13 (Λέσβου): ἀποξέσει τῶν λί[θων... ὀρθά, εὐθέα.

εὐθύτορνος, ον = ὁ εὐθέως τετορνευμένος. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,89 (Βόννης 333,3): εὐθὺς γὰρ κατὰ τὸ τοῦ ἐδάφους μεσαίτατον τὸ Μηδικὸν ὄρνεον ὁ ταὼς ἐκ ψηφίδων λαμπρῶν τῇ λιθοξόῳ τέχνῃ διαμεμόρφωται ἐν εὐθυτόρνῳ κύκλῳ ἐκ λίθου Καρικῆς συγκλειόμενος.

εὐθυτρεχής, ἐς = ὁ ὃν δύναταί τις νὰ διατρέξῃ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν καὶ ὁ εὐθύγραμμος. IG II 1²(1)463,73/74 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): καὶ ποήσας κα[ν]θήλιον [ἐκ]δορῶ[σ]ει πηλῷ ἠχυρωμένω[ι πλάτος εὐθ]υτρεχὲς ὕψος τετ[τ]άρων στοίχων.

εὐκίων, ον = ὁ ἔχων ὡραίους κίονας. ΕΥΡΙΠ., Ἴων 185: εὐκίονες ἦσαν αὐλαί. Παλ. Ἀνθ. 7,648,7: ἐσχαρεὼν εὐκίων.

ἐϋκρήπις, ὁ, ἡ = ὁ ἔχων καλὴν κρηπῖδα, βάσιν. NONN., Διον. 40,258. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 275 (Βόννης): ἐϋκρήπιδι θεμείλῳ.

εὐκτήριος, ον. Ἐπὶ ναοῦ = ὁ ἐν ᾧ εὐχαὶ ἐκπέμπονται πρὸς τὸν Θεόν. Μαρτ. Θεοδ., ἐν ST 6,1901,1,7 (σελ. 65,29): Οἶκος εὐκτήριος. Cod. Just. 1,2,20: εἰς εὐκτηρίους οἴκους. ΑΥΤΟΘΙ 1,2,15: μέλλων εὐκτήριον οἰκοδομῆσαι. Μαρτ. Θεοδ. ἔ.ἀ. 1,6 (65,4): εὐκτήριον ὀχύρωμα. – Τὸ οὐδ. (**εὐκτήριον**) ὡς οὐσ. = ἰδιαίτερον μέρος τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ, παρεκκλήσιον. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (145,4 Βόννης): ἔτι δὲ καὶ τοὔδαφος ἐκ λίθων Προικοννησίων, συνῳκοδομημένον ἔχει καὶ εὐκτήριον. ΑΥΤΟΘΙ, 146,16: εὐκτήριον τῆς Ἁγίας Ἄννης ἐδείματο. PREGER, ἐν SOC 82,4: προέκτισεν εὐκτήριον χρυσόροφον καὶ περικαλλὲς κυκλικὸν μετὰ λίθων πολυτίμων.

εὐμήκης, ες = ὁ ἐπιμήκης, ὁ κατὰ μῆκος ἐκτεταμένος. ΣΤΡΑΒ. 5.2,5: καὶ τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομὰς σελμάτων εὐθυτάτων καὶ εὐμηκεστάτων ἡ Τυρρηνία χορηγεῖ. ΙΟΥΛΙΑΝ., λόγ. 2,60A: ξυστοὶ εὐμήκεις. PPetr. II 4,11,5: ξύλα ὅτι εὐμηκέστατα.

εὔξεστος, ον = ὁ καλῶς ἢ ἐπιμελῶς ἐξεσμένος, εἰργασμένος, κατεσκευασμένος. Παλ. Ἀνθ. 9,688: τήνδε πύλην λάεσσιν εὐξέστοις ἀραρυῖαν. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 160 (Βόννης): κίονος ἱδρυθέντος ἐϋξέστῳ ἐπὶ βωμῷ. Epigr. gr. 455,2: εὐξέστοις λάεσιν ἱδρυσά[μη]ν. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ω, 271.275. Ὀδ. ξ, 225. ΜΑΝ. 6,594. – Τὸ οὐδ. (**εὔξεστον**) ὡς οὐσ. = ἡ ἐπιμελὴς ἐπεξεργασία. ΛΟΥΚ., ἱστ. συγγρ. 27.

εὔξυλος, ον = ὁ ἔχων καλὸν ξύλον, ξυλείαν. ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 4,4,6. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 518 (Βόννης): εὐξύλου ὑψορόφοιο τέγος τεχνήσατο νηοῦ. Ἐν ΑΠΠ., Ἀνν. 58 ἡ λέξις σημαίνει: ὁ ἔχων ἀφθονίαν ξύλων (: εὐξύλου τῆς Ἰταλίας οὔσης).

εὐόροφος, ον = ὁ ἔχων καλὴν ὀροφήν, ἤτοι ὁ καλῶς ἐστεγασμένος. Παλ. Ἀνθ. 9.59,5: κατ' εὐόροφον γραπτὸν τέγος. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350,10: εὐορόφους θαλάμους τοὺς λιθοστεγεῖς.

εὐρυθέμειλος, ον = ὁ ἔχων εὐρέα, ἤτοι στερεὰ θεμέλια. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 620: πέδον εὐρυθέμειλον. Βλ. καὶ ΓΡΗΓ. ΝΑΖ. 2,167.

εὐρυθμία, ἡ = συμμετρία, ἀναλογία τῶν μερῶν πρὸς ἄλληλα ἢ πρὸς τὸ ὅλον. VITR. 1.2,3: *Eurythmia est venusta species commodusque in conpositionibus membrorum aspectus.*

εὐρύπυλος, ον. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. εὐρυπύλου, πλατείας ἔχοντος πύλας.

εὐρυχωρία, ἡ = ὁ εὐρύς, ὁ ἐκτεταμένος χῶρος. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.3,3: εἰς εὐρυχωρίαν ἐκτείνας μεγίστοις τείχεσι περιέβαλεν. ΙΩ. ΧΡΥΣ., ἐν MIGNE, PG 62,77: τὸ διάστημα καὶ τὴν εὐρυχωρίαν τῶν περιβόλων. Βλ. καὶ ΔΗΜΟΣΘ. 428,14: τῆς ἀκροπόλεως πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχούσης.

εὐστεγής, ἐς = ὁ καλῶς ἐστεγασμένος. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350,10: τεγέους καὶ εὐστεγεῖς καὶ εὐορόφους θαλάμους τοὺς λιθοστεγεῖς.

εὔστυλος, ον = 1) ὁ ἔχων ὡραίους στύλους. ΕΥΡΙΠ., Ἰφ. ἐν Τ. 128: εὐστύλων ναῶν χρυσήρεις θριγκούς. – 2) κατὰ VITR. (3.3,1 βλ. καὶ 3,6) ἐχαρακτηρίζετο οὕτω ὁ ναὸς ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δύο γειτονικοὶ κίονες τοποθετοῦνται οὕτως, ὥστε τὸ μεταξύ των μεσολαβοῦν κενὸν διάστημα (*intercolumnium*) νὰ ἰσοῦται πρὸς 2½ κάτω διαμέτρους τοῦ κίονος (ἔ.ἀ.: *eustylos intervallorum iusta distributione*. ΑΥΤΟΘΙ 3,6: *Reddenda nunc est eustyli (estyli H) ratio, quae maxime probabilis et ad usum et ad speciem et ad firmitatem rationes habet explicatas*. ΑΥΤΟΘΙ, 10: *Eustyli autem aedis columnae, uti systyli, in novem partibus altitudo dividatur et dimidiam partem, et eius una pars constituatur in crassitudine imi scapi*. ΑΥΤΟΘΙ 4,3: *sive systylo aut diastylo aut eustylo, quemadmodum supra scripta sunt et constituta*).

εὐτενής, ἐς = ὁ εὐθύγραμμος. IG II 2²(1),1666A29 (Ἐλευσῖνος): τριγλύφους εὐτενε[ῖς. 93: ἐπίκρανα εὐτενῆ. 1666B36: καθαρμόσ[αι]... εὐτενεῖς παντ[αχ]εῖ. 1682,15: ἐπεργασάμενον ὀρθὰ καὶ εὐτενῆ. IG VII 4255,20 (Βοιωτίας): τὰ δὲ μέτωπα ἀναπελεκήσει εὐτενῆ. 24: ἐπικόψας δὲ [κ]ατὰ κεφαλὴν εὐτενῆ. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,34 (Ἀμφιαρείου): κατὰ κε[φαλ]ὴν ὀρθὰ καὶ εὐτενῆ.

εὔτοιχος, ον = ὁ ἔχων καλοὺς τοίχους. ΜΑΝ. 4,151: θριγκῶν τε καὶ εὐτοίχων κανονισμῶν κοσμητάς. ΑΥΤΟΘΙ 293: πηλαίης πλίνθου τε καὶ εὐτοίχων κανονισμῶν θριγκῶν τ' εὐθυντῆρας.

εὔτορνος, ον = 1) ὁ καλῶς διὰ περιστροφῆς λαξευμένος, ὁ στρογγύλος ἢ κυκλοτερής. ΕΥΡΙΠ., Τρῳ. 1197: Ἴτυος ἐν εὐτόρνοισι περιδρόμοις. ΛΥΚ. 664: εὐτόρνῳ. ΣΧΟΛΙΑ, ἔ.ἀ.: στρογγύλῳ, περιφερεῖ. – 2) ὁ εὐκόλως τορνευόμενος. ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 5.6,4: εὐπελεκητότερα δὲ καὶ εὐτορνότερα καὶ εὐξοώτερα τὰ χλωρά.

εὐτρεπίζω, ῥ. = ἐπισκευάζω, ἐξωραΐζω τι δίδων ὄψιν καλαισθητικήν. ΞΕΝ., Ἑλλ. 2.2,4: ἔδοξε τούς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.2,1: τὴν ἄνοδον εὐτρεπίζειν. ΑΥΤΟΘΙ, 7: μέχρι τοῦ ἱεροῦ πλατεῖαν ὁδὸν εὐτρεπίζουσι.

εὐτρόχαλος, ον = ὁ τελείως κυκλοτερής, ὁ κν. ὁλοστρόγγυλος. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 535: τοῖχος ἐρισθενέτης ἀνατείνεται ἄχρι γενείου ἄντυγος εὐτροχάλοιο.

εὔτροχος, ον = κυκλοτερής, τελείως κυκλικός, κν. ὁλοστρόγγυλος. IG XIV 1389 II (= Epigr. gr. 1046,72,13): περὶ τεῖχος εὔτροχον ἐστεφάνωται. Βλ. καὶ λ. **τροχός**.

εὐψήφις, ὁ, ἡ = ὁ πολλὰς ἢ καλὰς ἔχων ψηφίδας. Νονν., Διον. 18,84: *πολυσχιδέων δὲ μετάλλων φαιδρὸν εὐψήφιδι πέδον ποικίλλετο τέχνη.*

ἐφακέομαι = δελφικὸς τύπος τοῦ **ἐπακέομαι** (βλ. λ.).

ἐφακονάω (= ἀντὶ τοῦ **ἐπακονάω**· βλ. λ.) = ἀκονίζω τελείως. IdD 500A42: *ξοΐδι ἐφη]κονημένη[ι.* Αυτοθι, 47: *λειστρίῳ ἐ]φηκονημένῳ ξύων [σύ]μμιλτα.*

ἐφαλόω = δωρικὸς τύπος τοῦ **ἐφηλόω** (βλ. λ.). Ησυχ., ἐν λ.

ἐφαρμόζω, ῥ. = συναρμόζω. Φιλ. 2,147: *κατὰ τὸ ἀκροκιόνιον ἐφηρμόζετο χρυσῆ κεφαλίς.*

ἐφέδρα, ἡ = ἡ ἐπιφάνεια ἑδράσεως λίθου τινὸς ἐπὶ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου. Ηρων, Πνευμ. 1,30. IG II 2²(1) 1672,47 (Ἐλευσῖνος): *καὶ [τὰ]ς ἕδρας καὶ τὰ[ς] ἐφέδρας θή[σ]ει ἀστ[ραφεῖς].* Κοντης, ἐν AE 1937(B) 483A13 (Μυτιλήνης): *πρὸς τὴν ἐφέδραν τῆς [εὐθυντηρίας].* Didyma III 31,9: *ἀπηργάσθη δὲ καὶ ἡ ἐφέδρα τοῦ ὀδοῦ.* Βλ. καὶ λ. **δόμος, στοῖχος, ἔφοδος.**

ἐφεδράζω, ῥ. = ὑποβαστάζω, ὑποστηρίζω. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἀΣ. 453 (Βόννης): *ἐφεδρήσσουσι θεμείλοις.*

ἐφηβεῖον, τὸ = μέρος τοῦ γυμνασίου πρὸς συγκέντρωσιν καὶ διδασκαλίαν τῶν ἐφήβων (Στραβ. 5.4,7: *Γυμνάσια καὶ ἐφηβεῖα*). Βλ. καὶ Vitr. 5.11,2 ἔνθα ἡ λέξις ἀπαντᾷ ὡς ἀρχιτ. ὅρος (: *ephebeum... hoc... est exhedra amplissima cum sedibus.* Αυτοθι: *ad sinistram ephebei elaeothesium.* Βλ. καὶ Th.l.l.v.

ἐφηλίς, ἡ = σιδηροῦν ἢ χαλκοῦν, κυκλικὸν ἢ κωνικὸν ἔλασμα χρησιμεῦον ὡς κεφαλὴ ἥλου. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 63F: *ἥλους διειμένους διά τε τῆς λεπίδος καὶ τοῦ παραστάτου κατὰ τὰς εὐθείας, ἐφ' ὧν τὰ δ' καὶ ἐκ τῆς ἐντὸς ἐπιτεθεισῶν ἐφηλίδων.* IG XI 2,165,13 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *μισθὸς τοῦ ἥλου κα[ὶ] ἐφηλίδος.* Βλ. καὶ Ορλανδου, ὑλικὰ 2,12. 12,4.363.

ἔφηλος (βλ. **ἐφηλίς**), ον = ὁ ἡλωμένος. Σου(ι)δ. λ. Βλ. καὶ Th.l.gr., λ.

ἐφηλόω (δωρ. **ἐφαλόω**), ῥ. = καθηλῶ, προσηλῶ, καρφώνω στερεῶς. Ησυχ. λ. *ἐφαλῶν προσηλῶν.* Αισχ., Ἱκ. 944: *τῶν δ' ἐφήλωται τορῶς γόμφος διαμπάξ.* Ἐλευσινιακὰ 1,190,3: *ἐ]φηλῶσαι.* 16: *ζ]υγὰ ὀρθὰ καὶ ἀστραφῆ ἐφηλώσει τοῖς ὑπάρχου[σιν.* Βλ. καὶ 197,17. Απολλοδ., Πολιορκ. 158,8. Αθ., μηχ. 25,3.

ἐφίστημι, ῥ. = τοποθετῶ, στήνω τι ἐπί τινος. Θουκ. 2,75. Πλατ., Κριτ. 116A. Διοδ. Σικ. 1,89. 2,8.9.34. 3,22. 13,47. Στραβ. 7.4,6. Πλουτ., Περ. 13. PSI 396,8 P Fay. 110,27. BGU 1116,22. P Lond. 216,29. FD III(5)25 col. IA 23/24. IG XI 2, 161A66 (Δήλου).

ἔφοδος, ἡ = 1) ὁδὸς πρός τι μέρος. Θουκ. 4,129. 6,99. 7,51. Ξεν., Ἀν. 3.4,41. 4.2,6.– 2) εἰδικὴ εἴσοδος εἰς ἱερὸν τόπον, JÖAI 18,1915,23,25 (Beibl.) (Κιλικίας): *τὴν ὑποβωμίδα καὶ τὴν ἄνοδον καὶ τὴν θύρωσιν ὑπὲρ τὴν ἔφοδον.* – 3) ὅρος σημαίνων μᾶλλον σύμπλεγμα πλειόνων στρώσεων (Lattermann, grB 112, σημ. 4), ἢ ἐπαλλήλους στρώσεις (Frickenhaus, AthM 14 καὶ 25 σημ. 1), ἢ στρῶμα λίθων ἐκτεινόμενον κατὰ μῆκος καὶ πλάτος (Ρωμαιος, ἐν BCH 36,1912,360), ἢ στρῶσις σχηματιζομένη ἐκ πλειόνων πρὸς ἀλλήλους γειτονικῶν λίθων (Noack, Eleusis 287). IG II 1²(1)244,98 (Ἀττικῆς): *ἐ[φ' ἑκά]στης τῆς ἐφόδου.* II 2²(1)1671,14 (Ἐλευσῖνος): *θήσει δὲ τοὺς λίθους τῆς πρώτης [ἐφ]όδο[υ.* IG V 2, 33,4 (Τεγέας). Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,153, 3. 225,5. Πρβλ. Haussoullier, RdPhil 29, 1905,252.

ἐφύπερα, τὰ = ὀροφή, κν. ταβάνι. BGU 1247,11: *διέκοψαν τὰ ἐφύπερα τοῦ ἄνω οἴκου.*

ἐφωμαλία, ἡ = περίπου, ἄνω-κάτω. P Petr. III.125,7: *μῆκος ἐφωμαλίαν πήχεις ε.*

ἔχθεσις = **ἔκθεσις** (βλ. λ.).

ἔχθοι (ἀντίθ. **ἔνδοι**), ἐπίρρ. = ἔξω. IG IV 1² 102,66: *στύλων ἀναξοὰν τᾶν ἔχθοι καὶ τὰν ἔνδοι.* 85: *ἐπιξοὰν τοῦ στρώματος τοῦ ἔχθοι καὶ τοῦ σακοῦ καταξοὰν τὰ ἔξω.*

ἐχῖνος, ὁ. Τό, πρὸς ἀχινὸν ὅμοιον, κάτωθεν τοῦ ἄβακος ἐκ περιστροφῆς παραβολοειδὲς σχῆμα τοῦ δωρικοῦ κιονοκράνου. Vitr. 4.3,4: *Crassitudo capituli dividatur in partes tres, e quibus una plinthus cum cymatio fiat, altera echinus cum anulis, tertia hypotrachelion.* Αυτοθι 7,3: *Capitulique crassitudo dividatur in partes tres, e quibus una plintho, quae est in abaco, detur, altera echino, tertia hypotrachelio cum apophysi.* Βλ. καὶ Ησυχ. λ. *ἐχῖνοι = καὶ τὸ κιονοκράνων μέρος.*– Παρ' Ησυχιῳ (ἔ.ἀ.) ἐκαλοῦντο οὕτω *καὶ οἱ τῶν τειχῶν ἀγκῶνες.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Αριστοφ., Δαναΐδ. (CGF 3,1050,8). Σου(ι)δ. λ. *αὐλείους καὶ ἐχῖνοι* (ἴσως πρόκειται διὰ τὴν ἡμισφαιρικὴν λάξευσιν ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰσήρχετο ὁ στροφεύς).

ἐχσεργάζομαι = **ἐξεργάζομαι** (βλ. λ.).

ἐχσοικοδομέω = **ἐξοικοδομέω** (βλ. λ.).

ἐχφορέω = **ἐκφορέω** (βλ. λ.).

Z

ζάπεδον, τὸ = **δάπεδον** (βλ. λ.). Καθ' Ησυχιον, ἐν λ. *ζάπεδον* (Ξενοφ. 1,1) = *μέγα ἔδαφος.* Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Dict. étym lg.λ. (σελ. 307). IG XII 5,215 (= Epigr. gr. 750a3).

ζευγίον, τὸ = τὸ λίθινον ἀνώφλιον ἢ ἐγκάρσιον ξύλον τῆς θύρας, τὸ ἄλλως **ζυγὸν** (βλ. λ.). IG XI 2,287As1/52 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἧλοι εἰς ζε[υ]γίον.* Αυτοθι, XII (5) = RIJG 1, σελ. 70,37· βλ. καὶ 78,82 (3ου π.Χ. αἰ.): *κ]αὶ θυρῶν ζευγία [ἐ]ννέα.*

ζεῦγμα (ἐν ἐπιγρ. Διδύμων **ζέογμα**), τὸ = 1) φυσικὸν ἢ τεχνητὸν διάφραγμα εἰς τὸ στόμιον λιμένος, συνδέον τὰ δύο ἄκρα αὐτοῦ, κν. λιμενόφραγμα. Θουκ. 7,69. Διοδ. Σικ. 13,14: *ἀπέφραττον τὸ στόμα τοῦ λιμένος, ζεῦγμα κατασκευάζοντες.*– 2) γέφυρα συνδέουσα τὰς δύο ὄχθας ποταμοῦ. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 9,31. Προκ., π Κτισμ. 2.10,8: *ἐνταῦθα τε νεοχμώσας γεφύρας ἑτέρας ζεύγματα τῷ ποταμῷ νέα ἐντέθεικε.* Didyma II 43,14 = RdPhil 50,70 (2ου π.Χ. αἰ.): *δι' ὅλου τοῦ χώματος καὶ τοῦ ζεόγματος.*– 3) σύνολον συνεζευγμένων πλοίων. Πολυβ. 3.46,2. Πλουτ., Μάρκελλ. 14.

ζεύγνυμι, ῥ. Boisacq, Dict. étym. lg λ. (σελ. 307-308) = 1) συνδέω, συνάπτω, συναρμόζω. Ομ. Ἰλ. Σ, 276: *σανίδες... μακραὶ εὐξεστοι ἐζευγμέναι.* Ευσταθ., Ἰλ. 1142,47: *ἐζευγμένας, ἤγουν συνεσφιγμένας ἰδίᾳ ταύτην καὶ ἐκείνην ζυγοῖς ἡλωτοῖς.* Βλ. καὶ Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 731: *ἁρμονίης δὲ ζευγνυμένης δολιχὴ ῥάχις ἵσταται.* Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. Ἄμβ. 262: *ἁρμονίην δὲ Μολοσσίδος ἐνθάδε πέτρης λαοτόροι ζεύξαντες.* – 2) συνδέω διὰ γε-

φύρας. Αισχ., Πέρσ. 722: *Μηχαναῖς ἔζευξεν Ἕλλης πορθμόν, ὥστ' ἔχειν πόρον.* Ηροδ. 4,85: *ἔζευκτο ἡ γέφυρα.* 118: *γέφυραν ζεύξας ἐπὶ τῷ αὐχένι τοῦ Βοσπόρου.* Ξεν., Ἀν. 1.2,5: *γέφυρα δὲ ἐπῆν ἐζευγμένη πλοίας.* Πλατ., Νόμ. 3.699A: *Ἑλλήσποντον ζευγνύμενον.*

ζεῦγος, τό. Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἐσήμαινε κυρίως δύο μέλη ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἢ τοῦ προορισμοῦ των ἀναγκαίως (ἢ εὐκολίας χάριν) πρὸς ἓν λαμβανόμενα ἢ συνηρτημένα, ἐξ οὗ καὶ ὁ ὑπολογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸ ἐμπόριον ἐγίνετο κατὰ ζεύγη. IG I² 313 col. II 102: *κεράμο καινō ζεύγε.* 104: *κεράμο ζεύγε.* 110: *θυρōν ζεύγε: III.* Αυτοθι, 314 col. III 138: *[θυρōν ζεῦ]γος καινόν.* Βλ. Αυτοθι καὶ col. II 112: *κεράμο [κ]αινō ζεύγε: ΗΗΗΗ.* – 114.120. SIG 245 Gi 36 (Δελφῶν 4ου π.Χ. αἰ.). Αυτοθι, 124: *ζεύγεσι τοὺς λίθους ἄγουσι.* IdD 290,161: *κεραμίδων ζεύγη τέτταρα ΗΙΙΙΙ.* 165: *παρὰ Ζηλομένου κεράμου ζεύγη δέκα ἓν ἀνὰ ΙΙΙΙ.* 366A22. Βλ. καὶ στ. 24 καὶ 403,41.

ζεῦξις, ἡ = ἡ σύνδεσις, λ.χ. διὰ γεφύρας. Ηροδ. 3,104: *πᾶσαν τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου.* 7,35: *τῇ ζεύξι τοῦ Ἑλλησπόντου.*

ζōιον, τὸ (προευκλ. τύπος τοῦ **ζῷον**, συνήθως εἰς πληθ. **ζῶια**). Πρβλ. λ. **ζωογλύφος**, **ζωγράφος**, **ζωοφόρος** - **ζῳφόρος**.

ζυγός, ὁ – **ζυγόν**, τὸ = 1) τὸ λίθινον ἀνώφλιον ἢ τὰ ἐγκάρσια ὁριζόντια ξύλα ἅτινα συνδέουν τὰ ὄρθια τῆς θύρας. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 292 II, 199: *ἐς τὰ ζυγὰ δὲ ἔδει τὸς λίθος τὸς μέλανας ἐνθε̄ναι.* IG 2² 1455,42. 1457,13/14: *οἱ ἧλοι οἱ ἐν τοῖς κ[ατωτ]ά[τω] ζυγοῖς τ]ῶν θυρῶν.* Βλ. καὶ Fabricius, ἐν Hermes 17,573. – IG ἔ.ἀ. 1672,155 (Ἐλευσῖνος): *σανίδες μελίιναι τρεῖς εἰς κανονίδας καὶ ζυγὰ [τ]αῖς θύραις.* Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,3. – 15: *πάχος τῶν ζυγῶν δάκτυλος.* 16: *ζ]υγὰ ὀρθὰ καὶ ἀστραφῆ ἐφηλώσει τοῖς ὑπάρχουσιν.* Αυτοθι, 192/193. Ebert, FgrB. Πρβλ. λ. **ζευγίον**. – **ζυγός**, συνήθως ἐν πληθ. (λατ. **impāges**) = τὰ προσπήγματα, οἱ σιδηροῖ δεσμοὶ θύρας, ὁ καὶ ἄλλως **μοχλὸς** (βλ. λ.). Ευσταθ., Ἰλ. 956,7: *καὶ θύρας δὲ ζυγὸς ὁ μοχλός, ὅθεν τὸ ἐπιζυγῶσαι θύρας.* Ὁ Αυτος, 1142,47: *ἀραρυίας εἶναι* (τὰς πύλας) *ἐζευγμένας δὲ ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένας καὶ ἠσφαλισμένας ὡς οἷα ζυγοῖς τοῖς μοχλοῖς, ὅθεν ἴσως καὶ τὸ ἐπιζυγοῦσθαι τὰς θύρας εἴληπται. ἢ καὶ ἄλλως, ἐζευγμένας, ἤγουν συνεσφιγμένας ἰδίᾳ ταύτην καὶ ἐκείνην ζυγοῖς ἡλωτοῖς, ὁποῖοι καὶ οἱ χιαστοὶ εἴτουν καγκελωτοί.* Πρβλ. λ. **ζυγόω**, **ἀναζυγόω**, **ζυγωθρίζω**, **ζύγωθρον**, **ζύγωμα**.

ζυγόω -ῶ (**ζυγοῦμαι**), ῥ. = ἑνώνω διὰ ζυγοῦ, συνάπτω, συναρμόζω. Αγαθων, Τήλεφος (Ἀπόσπ. 4, ἐν FTG, Nauck): *ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο.* ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,26.

ζυγωθρίζω (ἐκ τοῦ **ζύγωθρον**), ῥ. = κλείω, μανδαλώνω. Πολυδ., Ὀν. 10,26: *καὶ τὸ ζυγώθρισον δὲ ἐπὶ τοῦ κλεῖσον εἰώθασι τάττειν.* Βλ. καὶ Ευσταθ. 1550,13.

ζύγωθρον, τὸ = ὁ μοχλὸς τῆς θύρας. Σου(ι)δ. λ. – Ευσταθ. ἔ.ἀ.: *ζύγωθρον: ὁ συνέχων τὰς δύο θύρας μοχλὸς ὁ καὶ ὀχεὺς* (βλ. λ.) *ἐν Ἰλιάδι.* Βλ. καὶ Comm. 196: *ζύγωθρον ὁ τὰς θύρας συνέχων μοχλός, παρὰ τὸ ζυγῶσαι.*

ζύγωμα, τὸ (ἀρχ. - βυζ.) = μοχλὸς ὁ ἀνέχων καὶ κλείων τὴν θύραν. Πολυβ. 7.16,5: *πειρῶνται διακόπτειν τοὺς στροφεῖς καὶ τὸ ζύγωμα τῶν πυλῶν.* Βλ. καὶ λ. **ζυγόν**· πρβλ. Θουκ. 1,29.– 2) ταυτ. τῷ **ζυγωματικὸς** (βλ. λ.). ΜΜ 3, σελ. 50: *διὰ τρικλιναρίων ζυγωμάτων.*

ζυγωματικὸς (ἐπίθ.) = ἐλέγετο οὕτω στέγη ξυλίνη δίκην ζυγοῦ (ἐν ᾗ τὰ ζευκτὰ σχηματίζουν οἱονεὶ ζυγόν). ΜΜ ἔ.ἀ. 51: *ἐργαστήριον διὰ τρικλιναρίου ζυγωματικοῦ καὶ ἡλιακοῦ πρὸς ἀνατολάς.* 52: *τρικλινάριον ζυγωματικὸν διηρημένον.*

ζωγραφέω -ῶ, ῥ. = κοσμῶ τι δι' εἰκόνων ἢ χρωμάτων. Πλατ., Πολιτ. 598B: *οἷος ζωγράφος ζωγραφήσει ἡμῖν σκυτοτόμον τέκτονα, τοὺς ἄλλους δημιουργούς.* Ξεν., Οἰκ. 18,9. RA 1961.2, σελ. 305, ἀριθ. 213,11: *τὰς στοὰς τοῦ ναοῦ λίθῳ ποικίλῳ σκουτλώσας καὶ ζωγραφήσας.* Annuario 47-48 (1969-70), σελ. 373, ἀριθ. 2 I,12/13 (Ἰασοῦ): *χρίσειν ἐκ τῶν ἐκτὸς μερῶν καὶ ζωγραφήσειν.*

ζωγραφία, ἡ = 1) ἡ τέχνη τοῦ ζωγραφεῖν, ἡ ζωγραφική. Ξεν., Ἀπομν. 1.4,3. ST 22,59: *[σ]τοῶν τε καὶ τετραστόων καὶ ζωγραφιῶ[ν] καὶ κεντήσεων* (= ψηφιδωτῶν). Βλ. καὶ SIG³ 960: *ζωγραφίαι· Ἀπολλώνιος Ἀπολλωνίου, Καλλίστρατος Ζωπύρου, Ἄλκις Ζωπύρου* κλπ. Kaufmann, Epigr. 250,16. Inscr. Magn. ἀριθ. 107: *Πυθαγόρας Ἀπολλοφάνου ζωγραφίαι.* CIG 3088,10: *ζωγραφίας Διονύσιος Διονυσίου τοῦ Διονυσίου τοῦ Μενεκράτου.* 4832 (Αἰγύπτου)10: *ἐπόησαν [τ]ὴ[ν γλυ]φὴν καὶ [τὴν] ζω[γρ]αφίαν τ[ο]ῦ [σ]τ[ύλο]υ.*– 2) γραφή, εἰκών. Πλατ., Φαῖδρ. 275D.

ζωγραφικός, ή, ὸν = ὁ ἔμπειρος πρὸς τὸ ζωγραφεῖν. Πλατ., Θεαίτ. 145A. Ξεν., Συμπ. 4,21. – Τὸ θηλ. ὡς οὐσ. = ἡ ζωγραφική, ἡ τέχνη τοῦ ζωγραφεῖν. Διοδ. Σικ. 14,46.

ζωγράφος, ὁ = ὁ κοσμῶν καὶ τούτου ἕνεκα ἀπεικονίζων διὰ χρωμάτων τὴν ζωὴν ἢ καθόλου τὴν ἄψυχον φύσιν (πρβλ. λ. **γραφεύς**). Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 74,11 (Fr. Ritschelii): *Γραφεὺς κάλλιον ἢ ζωγράφος.* Ξεν., Ἑλλ. 3.4,17: *οἵ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ σκυτοτόμοι.* Ὁ Αυτος, Ἀπομν. 3.10,1: *Παρράσιον τὸν ζωγράφον.* 11,1: *καὶ ζωγράφους φήσαντος εἰσιέναι πρὸς αὐτὴν ἀπεικασομένους.* Ὁ Αυτος, Οἰκ. 6,13: *τοὺς μὲν γὰρ ἀγαθοὺς τέκτονας, χαλκέας ἀγαθούς, ζωγράφους ἀγαθούς.* Ξενοφ. 19,16: *καὶ περὶ ζωγράφων καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.* Ευσταθ., Opusc. 14,6: *τὸ μέρος τῆς κονίας, ἣν οἱ δεινοὶ ζωγράφοι τῷ ἐμῷ χαρακτῆρι προσέπλασαν.* IG VII 1777,47: *Εὐφρόσυνος ζωγράφος.* SIG³ 682,4: *Κάλας, Γαόδοτος, Ἀσκληπι[άδης, ζωγράφοι.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ηροδ. 2,46. Πλατ., Γοργ. 448C. 453C. Νόμ. 656E. PSI 4.346,407 (3ου π.Χ. αἰ.). Pap. in Abh. Berl. Akad. 1904(2)6(2ου π.Χ. αἰ.). Πρβλ. SIG³ 960.

ζῴδιον (προευκλ. **ζόιδιον**), τό. Ὑποκ. τοῦ **ζῷον** (βλ. λ.) = μικρὰ εἰκὼν ἐζωγραφημένη ἢ γεγλυμμένη. Ηροδ. 1,70. Πλουτ. 2.673f. IG I² 374 col. IX 288. Ebert, FgrB 31. Βλ. καὶ Διοδ. Σικ. 1,47. Καὶ λ. **ζῷον**, **ζωοφόρος**, **ζῳφόρος**.

ζωϊτὸς ἢ **ζωϊτόν**. Ἀγνώστου σημασίας (ἴσως πρόκειται περὶ τῆς ζωφόρου). BCH 8,1884,307 (Δήλου 4ου π.Χ. αἰ.): *ἄνω ἐπὶ τοῦ ζωϊτοῦ ἐν τῷ τοίχῳ τῷ ὄπισθεν.*

ζώνη, ἡ = διάζωμα, ζωφόρος. Παυσ. 5.10,5: *τῆς ὑπὲρ τῶν κιόνων περιθεούσης ζώνης.* 9,39,9: *ἐφεστήκασι δὲ ἐπὶ τῇ κρηπῖδι ὀβελοὶ καὶ αὐτοὶ χαλκοῖ καὶ αἱ συνέχουσαι σφᾶς ζῶναι.* Θεοφ. Συν. 5,84 (326,18 Βόννης): *τῶν ὑποκειμένων ἐκ μαρμάρων πλακῶν καὶ ταῖς πολυειδέσι τῶν ταύτας περικλειουσῶν ψηφίδων ζώναις καὶ τῷ τῆς ἁρμογῆς ἀκριβεῖ καὶ τῷ περιττῷ τῆς περιθεούσης ἐν ἅπασι χάριτος.*

ζωογλύφος (ἢ **ζωγλύφος**, κώδ.), ὁ = ὁ γλύπτης τῶν ζῴων ἤτοι τῶν γλυπτῶν διὰ ζῴων παραστάσεων. Παλ. Ἀνθ. 12,56: *εἰκόνα μὲν Παρίην ζωογλύφος ἄνυσ' Ἔρωτος.* Μοσχοπουλος, π Σχ. 57: *Πραξιτέλης ὁ πάλαι ζωογλύφος.*

ζῷον (προευκλ. **ζōιον**), τὸ = ζωγραφία, γλυφή, εἰκών. Πλατ., Πολιτ. 515A: *ζῷα γράφεσθαι ἀντὶ τοῦ ζωγρα-*

φεῖν. Πλουτ., Περ. 13: *ζωγραφέω: ζῷα ποιεῖν.* Βλ. καὶ Ηροδ. 4,88: *ζῷα γράψασθαι τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου.* IG I² 372,42: *ho Ἐλευσινιακὸς λίθος πρὸς hōι τὰ ζōια.* 374 col. VIII, 154: *ἴκρια... τō το[ίχο τō πρὸς βορέ]ο, hαφ' ὃν τὰ ζōια ἐγομφόθε.* IG XI 2,161B70 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *[φιάλη] ἐπάργυρος ἔκτυπα ζῷια ἔχουσα προσηλωμένα.* IdD 1409 BcII47: *[ἐν τῷ] ναῷ ἐν ᾧ τὰ ἑπτὰ ζῷα ἀκρελεφάντινα.* Ebert, FgrB 17.31.34. Βλ. καὶ λ. **ζῴδιον**, **ζωογλύφος**, **ζωγράφος**.

ζῳοφόρος, ον 1) ὁ φέρων ἀναγλύφους εἰκόνας ζῴων. Διοδ. Σικ. 18,26: *περίστυλον... πίνακας παραλλήλους ζῳοφόρους τέτταρας ἴσους τοῖς τοίχοις ἔχον.* – 2) ἡ καὶ **ζῳφόρος** (λατ. **zophorus**), ἡ = τὸ μεταξὺ ἐπιστυλίου καὶ γείσου μέρος τοῦ ἀρχαίου ναοῦ. Vitr. 3.5,10: *Item zophorus supra epistylium quarta parte minus quam epistylium.* 11: *Supra zophorum denticulus est faciendus tam altus quam epistylii media fascia.* 13: *Membra omnia, quae supra capitula columnarum sunt futura, id est epistylia, zophora, coronae, tympana, fastigia, acroteria* κλπ. 4.1,2: *aut ex ionicis institutis zophoroe scalpturis ornati cum denticulis et coronis distribuntur.* 8,1: *zophorum et reliqua, quae insuper inponuntur, ita uti in III volumine de symmetriis scripsi.* 5.1,5: *Epistylia zophora coronae ex symmetriis columnarum, uti in tertio libro diximus, explicentur.* JÖAI 38,1933,58,20 (Ἀμφιαρείου): *τά τε ἐπιστύ[λια] καὶ ζωφόρους καὶ γείση.* MAMA 8,498,20 (Ἀφροδισιάδος): *καὶ ζωφόρους καὶ γείση τοῖς κείοσιν ἐπι[τεθεικέναι] πᾶσιν.*

Η

ἡγεμόνιος, ον. Ἀντὶ τοῦ **ἡγεμὼν** (βλ. λ.). IdD 500A30: *καὶ ἐπὶ τὸ ὄπισθεν* (γεῖσον) *ἐπιτιθεὶς ἡγεμ]ονίους μὲν μέσον μῆκος τετράποδας.*

ἡγεμὼν (δωρ. **ἁγεμών**), ὁ. Παρ' Ἕλλησιν εκαλοῦντο οὕτω οἱ πρῶτοι, ἤτοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ ὁριζοντίου γείσου τιθέμενοι καλυπτῆρες κέραμοι τῆς στέγης οἱ εφωδιασμένοι μὲ ὄρθιον ἀνθέμιον, ἢ καὶ αἱ πρῶται σίμαι (παραιετίδες) μετὰ τῶν ὑδρορροῶν των μορφῆς λεοντοκεφαλῆς. IG II 1² 463,70 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *τῶν δὲ μακρῶν τειχῶν τὰς ἡγεμόνας οὐ μὴ εἰσ[ιν] κείμεναι.* II 2²(1)1627b303 (Ἀττικῆς): *παραιετίδες ἡγεμόνες λεοντοκέφαλοι.* 304/5: *ἕτεραι [ἡγε]μόνες λεοντοκέφαλοι.* 309: *[το]ύτων ἔχουσαι τὸν καλυπτῆρα ἡγεμόνες.* IV 1² 102,100 (Ἐπιδαύρου): *ἔλε]το παραιετίδας καὶ ἀγεμόνας.* 110A11: *ἀγεμόνων ἑπτά.* FD III(5) iii 15/16: *ἀγε]μόνων δέκα ὀκτώ.*

ἡγούμενος, ὁ = ἐπιστάτης, ἀρχιτεχνίτης, προϊστάμενος. Didyma II 39,51: *ἠργάσαντο δὲ καὶ οἱ λατόμοι οἱ ὑπὸ ἡγούμενον Ἀπολλᾶν.*

ἧλος (δωρ. **ἆλος**), ὁ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 321/2). Μικρὸν μεταλλικὸν ἢ ξύλινον, αἰχμηρὸν κατὰ τὸ ἓν αὐτοῦ ἄκρον ῥαβδίον (κν. καρφίον) καταλῆγον εἰς τὸ ἄνω μέρος εἰς κεφαλήν, χρησιμεῦον δὲ διὰ τὴν διὰ λόγους στερεώσεως καὶ συνάμα διακοσμήσεως ἐφήλωσιν θυρῶν καὶ ζυγῶν τούτων, πυλίδων, θυροκιγκλίδων, φαλάγγων, ἀκάνθων, ξυλωμάτων, οἰκοδομημάτων ἐν γένει. Ἡ λέξις παρ' Ομηρῳ, μόνον μὲ σημασίαν διακοσμητικήν. Ηρων, Βελοπ. 218. 218,16 καὶ 17.220,19. 226,25. – Διοδ. Σικ. 18,71: *θύρας γὰρ μεγάλας πλείονας ἥλοις ὀξέσι καταπυκνώσας.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,2. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε', 34,5. – IG II 1²,463,67 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). Αυτοθι, 79.II 2²(1)1627b287 (Ἀττικῆς). – 1668,57/58 (Ἐλευσῖνος): *καθηλώσας ἥλοις σιδηροῖς.* FD III(5)26 col. I, B5. Βλ. καὶ SEG 16,329. SIG 2451,69. Roux, ἐν BCH 80,1956,507 κέ. IdD 1403BbII 20.1426BII41 κέ.: *τρύφακτον λίθινον εχοντ[α] ἥλους σιδηροῦς.* Βλ. καὶ 1440A12. 1442B39. IG II 2²(1)1371,7 (Ἀττικῆς). 1408,18.20. 1414,4. 1419,2.1425AI42. 1421,52. 1425II96. B384. 1455,142. 1457,13.16. 1489,30. 1502,8. 1604,46: *ἥλους ἐλάσαι.* 1627b311 (Ἐλευσῖνος): *ἥλων παλινλύτων* ἤτοι διὰ κοχλιῶν στερεουμένων. 1672,68.162.173.310. Βλ. καὶ στ. 30.166.294. 1673,41. Βλ. καὶ στ. 33.49.50. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,17. Βλ. καὶ στ. 22. – IG IV 1², 102,105 (Ἐπιδαύρου).223.247: *ἅλων ἐς τοὺς ἀκάνθους.* Βλ. καὶ στ. 43.62.97. – 110A5. 115,13.26. IG XI 2,144A71 (Δήλου). 147A4. 158A71. 161A67. 165,12. 199A21.29. Βλ. καὶ στ. 91.92. 287A51.79.85. IdD 290,81.-84: *ἥλους καὶ ἀνφιδᾶς κατασκευάσαντι.* 159.227. 320B67. 354,60. 372A90. 440A32. 1403B b45.48. Ab II 32.34.79. 1409Bc54. 1412a31.36.46. 1413b21. 1417AII9.38.56. 1417BI145. 1423 ba II 23. Bb I 4. 1426 B II, 11.24. 1439Abc45: *θύρω]μα ἔχον ἥλους περιηργυρωμένους ἀκανθωτοὺς [ΠΔ ὤν] κολοβοὶ τέτταρες.* 1441 I67. 1442B33.45. 1450B47. 1455,9.

ἡλωτήριον (δωρ. **ἁλωτήριον**), τὸ = τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐγίνετο ἡ καθήλωσις. IG IV 1² 110A37 (Ἐπιδαύρου).

ἥλωσις, ἡ = ἡ δι' ἥλων στερέωσις, προσήλωσις. Πορφ., Ἔκθ. 658 (Βόννης).

ἡμερήσια = ἡμερομίσθιον. P Fay. 91,23 (1ου μ.Χ. αἰ.). IG VII 3064, Col. II4.5 (Mommsen VII, 2.3.).

ἡμιδακτυλιαῖος, α, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἡμίσεος δακτύλου. Σεξτ. Εμπ., Μαθ. 10,137.

ἡμιδακτύλιον, τὸ = ἥμισυς δάκτυλος. Lattermann, grB 83,64 (Λεβαδείας): *πλάτος δίπεδοι καί?| τριῶν ἡμιδακτυλίων.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Φιλ., Βελοπ. 65.3. Πολυβ. 6.23,11. IG II 2² 1013,25. V(1), 1390,16 (Ἀνδανίας 1ου π.Χ. αἰ.). Πλουτ., Ἠθ. 935d.

ἡμιεργής, ὲς = ὁ καὶ **ἡμίεργος**, ἤτοι ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ εἰργασμένος, ἡμιτελής. Λουκ., Ἀστρολ. 5.

ἡμίεργος, ον = ἡμιέργαστος, ἡμιτελής, ατελής, κν. μισοδουλεμένος ἢ μισοκατασκευασμένος. Ηροδ. 4, 124: *τείχεα μὲν ἐκεῖνα ἡμίεργα μετῆκε.* Θουκ. 7,2: *λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν καὶ ἔστιν ἃ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα κατελείπετο.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4,44: *τὰ καταλειφθέντα ἡμίεργα ὑπὸ τοῦ πάππου τελειῶσαι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14.16,2. Παυσ. 9.2,1: *ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῶν Ὑσιῶν ναὸς ἐστὶν Ἀπόλλωνος ἡμίεργος καὶ φρέαρ ἱερόν.* 39,4: *τοῦτον* (τὸν ναὸν) *διὰ τὸ μέγεθος ἢ καὶ τῶν πολέμων τὸ ἀλλεπάλληλον ἀφείκασιν ἡμίεργον.* Βλ. καὶ 1.40,4: *ὄπισθε δὲ τοῦ ναοῦ κεῖται ξύλα ἡμίεργα.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.20,7: *εἰ δὲ ἡμίεργα ἐστι τὰ οἰκοδομήματα, ἐκ βάθρων ἀνασκάψαι.* Βλ. καὶ Ιουλιαν., Ἐπιστ. 124 (Bidez-Cumont 185). IG I² 372174 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II 156: *hεμίεργον τēς λείας ἐργασίας.* Βλ. Αυτοθι, 5: *ἐχσεργασμένα καὶ hεμίεργα.* 8: *τō νεὸ τάδε κατελάβομεν hεμίεργα ἐπὶ τēι γονίαι τēι πρὸς τō Κεκροπίο.* 103.– 184.

–187: *ποδιαῖοι, hεμίε[ρ]γοι.* 193: *hέτερον hεμίεργον τε̃ς λείας ἐργασίας.* 202: *hυπερθύροι τõ πρὸς ἐο hεμίεργον.* Αυτοθι, II 1²(1)463,4 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἡμίεργ]α ὅσ' ἅ[ν ᾖ]ι συ[ντ]ελεσθεῖ.*

ἡμίκλεις, ὁ, ἡ (ἐπὶ πυλῶν πόλεως, φρουρίου, κτπ.) = ἡμίκλειστος, μισοκλεισμένος. Ανωνυμος παρὰ Σου(ι)δ. λ.: *ἐξαίφνης ἐξανοίξαντες τὰς ἡμίκλεις* (= ἡμικλείστους) *πύλας.*

ἡμικύκλιος, ον = ἡμικυκλικός, κν. μισοστρόγγυλος. Th.l.l.v. (VI, 3 στ. 2602,28). Didyma II 27A98: *καὶ τὸ προσκείμενον ἡμικύκλιον ἱε[ρόν.* – Τὸ οὐδ. (**ἡμικύκλιον** καὶ λατ. **hēmicyclium**) ὡς οὐσ. = 1) κυρίως ὡς γεωμ. ὅρος ἀντὶ τοῦ **ἡμισφαίριον** (βλ. λ.). Ησυχ. λ. *ἡμικύκλιον· ἡμισφαίριον.* Mugler, Dict. etym. lg λ. (217). Th.l.l. ἔ.ἀ. 2061,79–2062,27). Βλ. καὶ **ἡμικύκλιον**, 6. – 2) συνώνυμον τῷ **ἐξέδρα** (βλ. λ.). Διοδ. Σικ. 1,92. Πλουτ., Ἠθ. 502e. Ὁ Αυτος, Ἀλκιβ. 17. – 3) ἡμικυκλικὸν ἕδρανον, κάθισμα. Πολυδ., Ὀν. 6,9. Cic. Lael. 1,2. Th.l.l.v. ἔ.ἀ. 3 στ. 2606,17a). – 4) ἡμικυκλικὸν ἡλιακὸν ὡρολόγιον. Vitr. 9.8,1. Βλ. καὶ Th.l.l.v. (ἔνθ. ἀν. στ. 2602,22b.). – 5) ἡμικυκλικὴ βάσις ἀγάλματος. IG XI 2,287B73 (Δῆλος 3ου π.Χ. αἰ.). BCH 29, 543. – 6) ἀρχ.-βυζ. = ἡμικυκλικὴ κόγχη, ἀψίς. Vitr. 5.1,8: *revertuntur ad antas quae a pronao procurrunt, dextraque et sinistra hemicyclium tanguit.* Lattermann, grB 83,72 (Λεβαδείας): *τοὺς δὲ παρὰ τὸ ἡμικύκλιον ὑπο[βατῆρας τέτταρας συντιθείς]?* Didyma II 36,4: *ἡμικυκλίου καὶ τῆς παραστάδος.* Βλ. καὶ 35,15. Ebert, FgrB 18. Βλ. καὶ Γρηγ. Νυσσ., ἐν Migne, PG 46.1096B καὶ 1097A. Πορφ., Ἔκθ. 1,10 (1,72,5 Βόννης). Αυτοθι, 128,21. 174,10. 298,4. Κεδρ., συντΙ 31,18 (Βόννης).– 7) μηχανὴ τοῦ θεάτρου στρεφομένη κατὰ ἥμισυν κύκλον. Πολυδ., Ὀν. 4,127: *εἴη δ' ἂν τῶν ἐκ θεάτρου... καὶ ἡμικύκλιον καὶ στροφεῖον καὶ ἡμιστρόφιον καὶ χαρώνιοι κλίμακες·* 131: *τῷ δὲ ἡμικυκλίῳ τὸ μὲν σχῆμα ὄνομα, ἡ δὲ θέσις κατὰ τὴν ὀρχήστραν.* – 8) ἐν Φωτ. 351,16: τὸ κάτωθεν τοῦ διαζώματος τμῆμα (: *τοῦ θεάτρου τὸ κάτω ἡμικύκλιον*).

ἡμίκυκλος, ον = συνώνυμον τῷ **ἡμικύκλιος** (βλ. λ.). Φιλοστρ. Εἰκ. 1,12. – Τὸ οὐδ., **ἡμίκυκλον** = δικαστήριον ἡμικυκλικοῦ σχήματος. Vitr. 5.1,8.

ἡμικυλίνδριον, τό. = γεωμ. ὅρος: ὁ ἐν σχήματι ἡμίσεος κυλίνδρου. Mugler, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 218).

ἡμικύλινδρος, ον = ἡμικυλινδρικός, ἡ ἄλλως λεγομένη καμάρα. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 84,25: *ἡμικύλινδροι πύργοι.* – Τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. (**ἡμικύλινδρον**, τὸ) = ἔχον σχῆμα ἡμίσεος κυλίνδρου. Προκ., π Κτισμ. 1.1,32: *οἰκοδομία τις ἐκ γῆς ἀνέχει ἐπὶ σχῆμά τε κατὰ ἥμισυ τὸ στρογγύλον ἰοῦσα, ὅπερ οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοὶ ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν.* Βλ. καὶ Διογ. Λαερτ. 8,83.

ἡμιμετόπιον, τὸ = ἡμισεία **μετόπη** τοποθετημένη εἰς τὴν γωνίαν τῆς ζῳφόρου. Vitr. 4.3,5: *extremis angulis semimetopia.*

ἡμιόλιος, ον = ὁ περιέχων ἢ περικλείων τὸ ὅλον καὶ ἥμισυ αὐτοῦ ἤτοι 1½. Πολυβ. 6.32,7: *περίμετρον ἡμιόλιον.* Vitr. 3.1,6: *dimidia adiecta cum facta sunt novem, sesquialterum, qui hemiolius appellatur.* Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1097A: *διάστημα δὲ κάτω τὸ πλάτος ἑκάστου τῶν τετραγώνων οἴκων ὀκτὼ πήχεσιν ἔσται, ἡμιολίῳ δὲ πλέονα εἰς τὸ μῆκος, ὕψος δὲ ὅσον ἡ ἀναλογία τοῦ πλάτους βούλεται.*

ἡμιπλίνθιον (λατ. **semilaterium**), τό. Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) παχέα ἐξ ἀκατεργάστου χρυσοῦ ἐλάσματα. Ηροδ. 1,50: *καταχεάμενος χρυσὸν ἄπλετον ἡμιπλίνθια ἐξ αὐτοῦ ἐξήλαυνε.* Αυτοθι: *τὰ δὲ ἄλλα ἡμιπλίνθια λευκοῦ χρυσοῦ.* Θεμιστ., λόγ. 19,226d: *ἐμπλήσαντα τὸν σηκὸν πλίνθων χρυσῶν καὶ ἡμιπλινθίων.* – 2) ἡμίσειαν πλίνθον, κν. τοῦβλο (τὰ δύο ἀπετέλουν ἓν ὁλόκληρον). IG I² 314,82 (Ἐλευσῖνος): *hεμιπλίνθ[ια.* Αυτοθι, II 1² 463,75 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ τὰ ἔξω ἠρει[πι]ωμένα τοῦ τείχους ἀνα[πληρώσει? πλίνθ]οις καὶ ἡμιπλινθ[ί]οις.* Βλ. καὶ Müller, 36,74: *τὰ ἔξω χρειαζόμενα τοῦ τείχους ἀνα... πλίνθοις καὶ ἡμιπλινθίοις.* Didyma II 20,5: *τῶν δὲ ἡμιπλινθίων* 36,12.

ἡμίπλινθος, ἡ = συνώνυμον τῷ **ἡμιπλίνθιος**, Gloss. – Maier, GriechM 2,88· Βλ. καὶ σελ. 104.

ἡμιπόδιον, τὸ = τὸ ἥμισυ τοῦ **ποδὸς** (βλ. λ. **πούς**). Θεοφρ. πΦΙ 7.2,7. Πολυβ. 6.23,2. Γεωπ. 4.12,2. – Ἡ λέξις ἐν χρήσει οἰκοδομικῇ ἀπαντᾷ συνηθέστατα εἰς ἐπιγραφάς. IG I² 372 col. I 49 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II 47: *ἄτμετα ἐκ τõ ἐντὸς ἀνθεμίο ἑκάστο τõ κίονος τρία hεμιπόδια.* Βλ. καὶ IG ἔ.ἀ. 15.18.21.25.31.32. 97.100.107. 111.145. – Αυτοθι, 150: *τὸ δὲ κυματίο ἀργοὶ πόδες ἔσαν ἔχσ καὶ hεμιπόδιον.* Βλ. καὶ 163.169.173.175. 183.186.189. 190.197.211/212.215. – 373, 82.84/85.85.97/98. IG II 1² 244,64 (Ἀττικῆς). 463,64 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 60.92. II 2²(1)1666A,85 (Ἐλευσῖνος). Βλ. καὶ 18.63. 78/79. 81.91.96.100. Αυτοθι, b86: *καὶ παραξεσάμενον ἐπὶ ἡμιπόδιον τὸ ὅλον συντιθέναι.* Βλ. καὶ στ. 38.42.51. 66.76.79. 84.86. – 1668,17.31. – 34: *καὶ γεῖσον ἐπιθήσει ἐπὶ τῶν ὑπερτοναίων ὑπερέχον τρία ἡμιπόδια.* 41.46/47.52.55. 72.79/80.1672, 169.148.153. 1678a5.33. – 1682,14: *καὶ τοὺς ἁρμοὺς ποιήσαντα ἐπὶ ἡμιπόδιον.* Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,13. IG XI 2,166,6 (Δήλου). IdD 500A4. 503,13. 507 bis 8. Didyma II 25B6. 8.10.15. – Αυτοθι, 14: *καὶ βασμιαῖομ μῆκος ἑπτάποδα, πλάτος τρίποδα ἡμιποδίου.* 18.19.24. 27.25.29. 30.33.34.38. SEG 14,684,9 (Καρίας).

ἡμίπτωτος, ον = ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ πεπτωκώς, ἡμιπεπτωκώς, κν. μισοπεσμένος. Σου(ι)δ. λ. *ἐρείπιον ἡμίπτωτος οἰκία.*

ἡμιπύργιον, τὸ = ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ πύργος (ἢ ἄλλο τι κτίσμα ἔχον κατὰ τὸ ἥμισυ κυκλοτερὲς σχῆμα κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον). Φιλοστρ., β Ἀπολλ. 2,1,11: *ἐν ᾧ* (προαστείῳ) *πύργοι ἐξῳκοδόμηντο καὶ ἡμιπύργια.*

ἡμισφαίριον (τὸ ἄλλως **ἡμικύκλιον** Ησυχ.), τὸ = 1) γεωμ. ὅρος: τὸ ἕτερον τῶν δύο ἴσων εἰς ἃ διαιρεῖται ἡ σφαῖρα. Mugler, Dict. Htgg. λ. (σελ. 218). – 2) ἀρχ. –βυζ. = **θόλος** (βλ. λ.), **τροῦλλος**, **ἀψὶς** (πρβλ. **τεταρτοσφαίριον**, *βυζ.*). Varro rust. 3,5,17. Vitr. 5.10,5. – Αγαθ. 296,10 (Βόννης): *τὸν ἐν μέσῳ ὑπερανέχοντα, εἴτε κύκλον, εἴτε ἡμισφαίριον.* Θεοφ. Συν. 5,84 (326,2 Βόννης): *ὅτε γὰρ ὄροφος ἐκ πέντε συμπληρούμενος ἡμισφαιρίων.* Αυτοθι 89 (332,15): *ἄνωθεν δὲ τῶν κιόνων ἄχρι τῆς ὀροφῆς καὶ τὸ κατὰ ἀνατολὰς ἡμισφαίριον.* Φωτ., Ἔκφρ. 199b (Βόννης) = Migne, PG 102,572B.

ἡμιτέλεστος, ον = ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ τετελεσμένος, ὁ ἡμιτελής, μισοτελειωμένος. Θουκ. 3,3: *τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων περὶ τὰ ἡμιτέλεστα φραξάμενοι ἐφύλασσον.* P Magd. ἐν BCH 26,1902,102,4: *ὑπάρξαντος δὲ τοίχου τι[νὸς] ἡμιτελέστου.*

ἡμιτελής, ὲς (= ἡμίεργος, ἡμιτέλεστος· βλ. λ.). Παλ. Ἀνθ. 7,627: *ἡμιτελῆ θάλαμον.* Epigr. gr. 871,4: *ἡμιτελῆ μεγάρων τελ[έσασ' ὀροφώματα λαμπρά.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἀΣ. 383 (Βόννης). Βλ. καὶ 449.

ἡμιτμής (λ. **ἡμιτμὴξ** = ρ. **τέμνω**) = **ἡμίτομος** (βλ. λ.), διχοτομημένος. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 378: *ἡμιτμῆγι περισταδὸν ἄντυγι.*

ἡμίτομος, ον = ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ τετμημένος, διχοτομημέ-

νος, ὁ κν. κομμένος εἰς δύο. ΠΑΥΛ.ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 370.483. – 2) Ἐπίθ. τῶν ξύλων, ὅθεν ἡμίτομα: τὰ εἰς δύο ἐσχισμένα. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 1,19. IG I² 313,98. 314,108 (Ἐλευσῖνος): *χσύλα he[μί]τομα*. IdD 300 b31: *ἡ]μίτ[ομον καὶ κονίας]*. ΑΥΤΟΘΙ, 320B 69: *ξύλα κέδρινα IIII καὶ ἡμίτομον*.

ἡμιτόνιον, τὸ = σχοινίον ἐκ χορδῶν, ἔχον ἥμισυ πάχος τοῦ συνήθους. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 68,46. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 222,2. 224,23.24 (ed. Leipzig 1853).

ἡμιτριβής, ἐς = ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑποστὰς τὴν τελικὴν τριβήν. BCH 35,1911,43 = IdD 507,9: *ξοῖδι ἡμι[τ]ριβε[ῖ]*.

ἡμιτρίγλυφος (λατ. **hēmitriglyphus**) = ἡμισεία **τρίγλυφος** (βλ. λ.). VITR. 4.3,8: *supra singula epistylia... triglyphi bini erunt conlocandi; in angularibus hoc amplius quantum dimidiatum est spatium hemitriglyphi, id accedit.*

θαιρός, ὁ (**θFἄρ-yος, dhur-io, θύρα** (βλ. λ.), BOISACQ, Dict. etym. lg. λ. [331]. FRISK, Gr. etym W λ.) = 1) ἡ στρόφιγξ τῆς θύρας. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,76: *θαιρὸς μὲν ὁ στροφεὺς ὀνομαζόμενος*. ΗΣΥΧ. λ. *θαιρός· ὁ διήκων ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους ἕως κάτω στροφεὺς τῆς θύρας, ἢ ὁ ἄξων*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *θαιροὺς* (R. PORSONUS 78,25): *τοὺς στροφεῖς τῆς θύρας*. ΟΜ., Ἰλ. Μ, 459: *ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς*. Πρβλ. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 914,33: *θαιρὸς δὲ νῦν μὲν στρόφιγξ θύρας ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηται καὶ ὅτι θαιρὸς ὁ ἄξων παρὰ Σοφοκλεῖ* (βλ. καὶ λ. 2). ΚΟΪΝΤ. ΣΜΥΡΝ. 3,27. ΑΓΑΘΙΑΣ 35,14: *οἱ θαιροὶ τῷ οὐδῷ ἐνηρμοσμένοι*.– 2) ὁ ἄξων ἅρματος. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 596. – ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,253: *θαιραῖα ξύλα*, τὰ πρὸς κατασκευὴν θαιρῶν, ἀξόνων.

θακεῖον, τὸ = ἕδρα, βάθρον. IG II 2²(1)1672,145 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἐπισκευάσαντι τὸ θακεῖον*.

θάκημα, τὸ = ἕδρα, θῶκος, κάθισμα. ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 1300. ΕΥΡΙΠ., Ἴων 492.

θᾶκος (ἐπικ., ἰων. **θῶκος**, ΟΜ. ΗΡΟΔ. Ὡσαύτως, ἐπικ. **θόωκος**, ΟΜ. Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. FRISK, Gr. etym W. λ. [σελ. 647-648]). = 1) ἕδρα, κάθισμα, καθέδρα, θρόνος. BEKKER, AG 263,26. ΗΣΥΧ. λ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *θᾶκοι*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. – ΜΕτυμ. λ. *θᾶκος, ὁ καὶ θῶκος καλούμενος, ἡ καθέδρα παρὰ τῷ θῶ τὸ τιθῶ, θῶκος καὶ θᾶκος ὁ θρόνος*. ΟΜ., Ἰλ. Θ, 439. Ὀδ. μ, 318. ΑΙΣΧ. Προμ. 262. ΗΡΟΔ. 1,181. ΣΟΦ., Ἀντ. 999. ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 1097. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,84 (326,10 Βόννης). IG XI 2, 142,32 (Δήλου). ΑΥΤΟΘΙ, 150A10. 161A82: *ἐν τῷ θεάτρῳ θάκους [ποι]ῆσαι – τοῦ θεάτρου τὴν ὀρχήστραν καὶ τοὺς θάκους ἀνακαθάρασι*. ΑΥΤΟΘΙ, 163A25. 165,46. IdD 290,186. 291b17.d13. 505,1.2.13.21. Ἡ λέξις ἐσήμαινε καὶ 2) ἕδραν ἀξιώματος, ΑΡΙΣΤΟΦ., Βάτρ. 1515.– 3) ἀποχωρητήριον, ἀπόπατον. ΘΕΟΦΡ., Χαρ. 14.– 4) συνέδριον, βουλήν. ΟΜ., Ὀδ. β, 26. ο,461.

θαλάμη, ἡ. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. = *θάλαμος, οἶκος ἢ ἀνδρών*. Τοὐναντίον ὁ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ἐν ταῖς πρὸς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς αὐτοῦ (640,5) λέγει: *ἡ δὲ θαλάμη οὐ δόμον δηλοῖ, κατάδυσιν δέ τινα ζῴων ἀλόγων*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, 1541,20: *ἀπὸ τοῦ θάλπειν δοκεῖ γίνεσθαι ἡ θαλάμη καθὰ καὶ ὁ θάλαμος*.

θαλαμήϊος, ον = ὁ ἀνήκων ἢ ὁ κατάλληλος διὰ θάλαμον. ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 807: *ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήια δοῦρα* ἤτοι κατάλληλα πρὸς οἰκοδόμησιν θαλάμου.

θάλαμος, ὁ (BENF. 2,279 **θFrι, θFαλ**. ΜΕτυμ. 441,13, *θάλπω*. Βλ. καὶ BOISACQ, Dict. etym. lg. λ. (σελ. 331). HOFMANN, etym WG λ. FRISK, Gr. etym, W λ. [σελ. 648]. EBELING, LexH 1, λ.). – Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τὸ ἐσώτατον τῆς ὁμηρικῆς οἰκίας μέρος· ὁ **μυχὸς** (βλ. λ.) καὶ ἰδίᾳ ἡ **γυναικωνῖτις** (βλ. λ.) ἢ τὸ εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν ἀνῆκον δωμάτιον. ΟΜ., Ἰλ. Γ, 142. Ὀδ. δ, 121. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 764,46 κέ.: *αἴθουσα... πρόδομος... τὸ δὲ ἐνδοτάτω θάλαμος*. Ὀδ. 1474,6. – ΑΥΤΟΘΙ, Ἰλ. 640,5: *θάλαμοι δὲ παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον αἱ γυναικωνίτιδες*. Βλ. καὶ 639,64. ΑΥΤΟΘΙ, 1054,3. Comm. 211. ΗΡΟΔ. 1,34. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80. ΦΙΛΟΣΤΡ., β Ἀπολλ. 1,25. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 18,223a. Παλ. Ἀνθ. 7,711. – α) νυμφικὸν κοιτῶνα, **παστάδα** (βλ. λ.), ἥτις καὶ παρὰ μεταγενεστέροις συγγραφεῦσι ἀπαντᾷ ἰσοδυνάμως τῷ **θαλάμῳ**, ΟΜ., Ὀδ. κ, 340. ΠΙΝΔ., Πυθ. 2,33. ΣΟΦ., Τραχ. 913. ΕΥΡΙΠ., Ἱππ. 59. CIG 2,1966 (= Epigr. gr. 521). 6862. – β) κοιτῶνα τῶν ἀγάμων τέκνων, Ὀδ. α, 45.– 2) δωμάτιον, κν. κάμαρα. ΟΜ., Ἰλ. Ω, 192. Ὀδ. β, 337. ψ, 191. ΠΙΝΔ., Ὀλυμπ. 6,1: *χρυσέας ὑποστάσαντες εὐτυχεῖ προθύρῳ θαλάμου κίονας*. ΗΡΟΔ. 3,78. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 3,236. ΘΕΟΚΡ., Εἰδ. 27,35. VITR. 6.7,2. ΑΘΗΝ. 5,207c. ΛΙΒΑΝ., λόγ. 11,234. Προγυμν. 41. Ἀντιοχ. 341,1. ΟΠΠ., Ἁλιευτ. 4,392. Epigr. gr. 888a4 (Add). PSI 1390,8. IdD 402,4. IG XI 2, 158A64 (Δήλου). 161A110. ΑΥΤΟΘΙ, 287A144. 146.150.151/152. 155.156.158.160.162. 164.166.168.170.171. 172/3.-152: *ὑπερῷον τεθυρωμένον θάλαμον ἔχον*. 290,126. 351,12.19. 356B21. 373B11/12.14.15. 445,22. IG XII 5,186,6 (Πάρου).– 3) γενικῶς οἰκίαν, ἐνδιαίτημα, μέρος ἔνθα διέμενον. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *θαλάμη καὶ θάλαμος, οἶκος ἢ κοιτών*. ΦΩΤ., Λεξ. Συν. λ. *θάλαμος*. ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 244.248.316. Ὀδ. α, 425. Πρβλ. ΕΥΣΤΑΘ. 639,40. 1549,34. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 624. ΣΟΦ., Ἀντιγ. 804. ΕΥΡΙΠ., Κύκλ. 57. ΑΘΗΝ. 12,538c. Παλ. Ἀνθ. 10,4. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ., Ἀλεξ. 350,10.– 4) ταμεῖον, ἀποθήκην. ΟΜ., Ἰλ. Ξ, 188. Ὀδ. φ, 8. ΕΥΣΤΑΘ. 1448,59. 1943,53. ΕΥΡΙΠ., Ἀπόσπ. 369 NAUCK.– 5) τὸ ἐσώτατον τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον. ΛΟΥΚ., π Σθ 31: *ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς οὐκ ἁπλόος ἐστιν, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ θάλαμος ἄλλος πεποίηται*. ΑΥΤΟΘΙ: *ἐς μὲν οὖν τὸν μέγαν νηὸν πάντες ἐσέρχονται, ἐς δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱρέες μοῦνον*. IG XI 2,145,24 (Δήλου). – α) σνκδ. = ναός. ΑΙΛ., π ΖΙ 11,12.– 6) πιθανῶς θολωτὸς τάφος. ΠΑΥΣ. 10.5,11. Βλ. καὶ 2.23,7. Πρβλ. HELBIN, Das hom. Epos² 440.

θεατρεῖον, τό. ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *θεατρεῖον: θέατρον*.

θεατρίδιον (τὸ καὶ **ἐκκλησιαστήριον**· βλ. λ.). Ὑποκ. τοῦ **θέατρον** = τὸ μικρὸν θέατρον. VARRO rust. 3,5,13.

θεατροειδής, ἐς = ὁ ἔχων σχῆμα θεάτρου, ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὸ θέατρον, ὁ ἀμφιθεατρικός. CIG III 4614: *εἰς τὸ κτίσμα το[ῦ θ]εα[τ]ρ[ο]ειδοῦς ᾠδείου*. Βλ. καὶ ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 19,45. ΣΤΡΑΒ. 4.1,4 (C. 179).14 (C. 656).16 (763).

θέατρον (ἰων. **θέητρον**), τὸ = ἐκ τοῦ **θεάομαι** = 1) ἡ λέξις ἐσήμαινε κυρίως τόπον ἐπικλινῆ ἢ καὶ ὁριζόντιον ἔνθα ἐκάθηντο ἢ ἵσταντο θεαταὶ παρακολουθοῦντες χορὸν ἢ παράστασιν ἔργου τινός. ΗΡΟΔ. 6,67. ΘΟΥΚ. 8,93. ΙΣΟΚΡ. 12,122. ΞΕΝ., Ἑλλ. 4.4,3. CIG III 3971 col. V,2. 4040,9/

10. Κύρια συστατικὰ μέρη τοῦ θεάτρου ἦσαν· α) ἡ κυκλικὴ **ὀρχήστρα** (βλ. λ.) μὲ τὴν θυμέλην ἐν τῷ μέσῳ πέριξ τῆς ὁποίας ὠρχεῖτο ὁ χορός, β) τὸ περὶ τὴν ὀρχήστραν ἐπὶ κλιτύος συνήθως κατασκευαζόμενον **κοῖλον** (βλ. λ.), γ) αἱ **πάροδοι** ἤτοι αἱ πλάγιαι **εἴσοδοι** (λ.), αἱ ὁδηγοῦσαι εἰς τὴν ὀρχήστραν, δ) ἡ **σκηνὴ** (βλ. λ.), κατεσκευασμένη συνήθως κατὰ τὴν ἀπέναντι τοῦ κοίλου πλευρὰν τῆς ὀρχήστρας ἢ ἐφαπτομένην πρὸς αὐτὴν καὶ χρησιμεύουσαν ὡς βάθος τοῦ ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ παιζομένου ἔργου. Τὸ ὑπὲρ τὸ θέατρον μέρος, δηλ. τὸ ἄνω τοῦ χωρίζοντος τὸ κοῖλον εἰς δύο διαδρόμου ἢ διαζώματος, ἐκαλεῖτο **ἐπιθέατρον** (IG XI 2, 287A,94.120, Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). Πλείονα διὰ τὴν λέξιν βλ. ἐν Αιν. Τακτ. 3,5. Αντιг., ἱστ. παρ. συν. 39) 161 (177). Στραβ. 5.3,8. Πλουτ., Βροῦτ. 14. Αππ., Ἐμφ. 2,118. Ἀνν. 37. Φιλοστ. 2.1,5 (236 Kayser). Θεμιστ., λόγ. 4,60d. Ιουλιαν., Μισοπώγων 344Β (Hertein 443). Φιλοπ. 11,2. Ευσταθ., Opusc. 371 § 6. IG II 1²(1)354,19. II 1²(2)1176a5/6 καὶ b12.31. XI 2, 199A96. IdD 290,176.181.189. 461Aa66. 502,2. Βλ. καὶ Pouilloux, Choix IG, ἀριθ. 10,8 = FD III(3)237. Epigr. gr. 820,1. 1050,3. 1085,5. CIG II 2736b (Add.). III 4283,16. MAMA VIII, 435 (Ἀφροδισιάδος). Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς λατινικὰ κείμενα καὶ ἐπιγραφάς. Βλ. Cic. Brut. 6. Vitr. 1.3,1. Hor. epist. 1.19,41. Serv. Aen 1,164. Cassiod. var. 4,51. CIL 10,844.– 2) ἡ λέξις ἐσήμαινε καὶ μέρος τι τοῦ σταδίου ἀπὸ ὅπου οἱ θεαταὶ παρηκολούθουν ἀγῶνας ἢ ἄλλας ἐκδηλώσεις. Syll.³ 970 (Ἐλευσῖνος): *θέητρον ἐπὶ τοῦ σταδίου*.– 3) τόπος ὅπου ἐγίνετο ἡ ἐκκλησία. Λυσ. 13,32. Αθην. 5,213d.– 4) σνκδ.: οἱ θεαταί. Ηροδ. 6,21. Πλατ., Συμπ. 194Β.– 5) παράστασις ἐν μεταφορικῇ ἐννοίᾳ. ΚΔ., Κορ. Α΄ 4,9. Πορφ., Μαρκ. 2.

θέμεθλον, τὸ (**θε, τίθημι**, Curt., Et. 309) = βάσις, ἕδρα, τὸ κατώτατον **θεμέλιον** (βλ. λ.). Ησυχ. λ. *θέμεθλα, ἕδραι, βάθρα*. Σουιδ. λ. *θέμεθλα: τὰ ἐσώτατα μέρη, τὰ ἐν βάθει*. Ησιοδ., Θεογ. 816. Πινδ., Πυθ. 4,28.180. Μανεθων 4,130: *νηῶν τε θεμέθλοις*. Νonn., Διον. 17,41: *ὑπὸ κρηπῖδα θεμέθλων*. Δουκ., Βυζ. Ἱστ. 15 (60,2 Βόννης). Αυτοθι 21 (σελ. 111,16). Κεδρ., σύντ I 1,566,21 (Βόννης): *θέμεθλα δόμου*. Ευσταθ., Opusc. 24,160: *τῷ ὑποκειμένῳ θεμέθλῳ*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1959a: *τοίχου[ς] ἠδὲ θ[έ]μεθλα κλπ. ἐρέψας*. Βλ. καὶ Epigr. gr. 1066,3.10. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2412: *σὺν ἀσφαλέεσσι θεμέθλοις εἰς ἔδαφος*. Epigr. gr. 1065,1.

θεμείλιον (**θε τίθημι** Curt. ἔ.ἀ.) ἀντὶ τοῦ **θέμεθλον – θεμέλιον** [τὸ *ει* κατὰ μετρικὴν ἔκτασιν· βλ. καὶ ἑπόμ. λ]) = βάσις, ἕδρα. Σουιδ. λ. *θεμείλια: θεμέλια*. Ομ., Ἰλ. Μ, 28. Ψ, 255. Ὕμν. Ὁμ. εἰς Ἀπόλλ. 254. Καλλ., ὕμν. εἰς Δῆλ. 260. Οππ., Ἁλιευτ. 5,680. Νonn., Διον. 17,135: *θεμείλια πήγνυντο*. Παλ. Ἀνθ. 9,808,2: *θεμείλια καρτερὰ πήξας*. Epigr. gr. 1069,10. IdD 290,202 (246 π.Χ.). Αυτοθι, 507 bis 10: *τὴν ἀνακάθαρσιν τοῖς θεμειλίοις*.

θεμειλίωσις = **θεμελίωσις** (βλ. λ.). IdD 365,28: *ἐργολαβήσαντι τὴν θεμ[ει]λίωσιν τῶν κιόνων τῆς στοᾶς*.

θέμειλον = **θεμέλιον** (βλ. λ.). Παλ. Ἀνθ. 9,649: *τὸ μέλαθρον ἀπὸ πρώτοιο θεμείλου ἄχρι καὶ ὑψηλοὺς ἤγαγεν εἰς ὀρόφους*. Hellenica 4,74 = CIG III 4440 = Epigr. gr. 1078,3 (Ἀδάνων): *ἄρρηκτον κρηπῖδα σιδηροθέτοισι θεμείλοις*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 189 (Βόννης): *βάθρα θεμείλων*. 198: *ὑπώκλασε μέχρι θεμείλων*. 275: *εὐκρήπιδι θεμείλῳ*. 369: *κρατεροῖς ἀραρυῖα θεμείλοις*. 453: *ἐφεδρήσσουσι θεμείλοις*. 753: *κατὰ χρυσέων δὲ θεμείλων ἵσταται*. Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. τοῦ Ἄμβ. 278: *ἐνιδρυνθεῖσα θεμείλοις*.

θεμέλειος = ἡμαρτημένη γραφὴ τοῦ **θεμέλιος** (βλ. λ.). SEG 2.480,3 (Σκυθίας): *ἀνεκτίσθη τὸ τεῖχος | ἐκ θεμελείων*.

θεμέληος = ἡμαρτημένη γραφὴ τοῦ **θεμέλιος** (βλ. λ.). Latyschev, II, ἀριθ. 431,12/13.

θεμέλιος, ον (**θε, τίθημι**) = ὁ ἀνήκων εἰς τὸ θεμέλιον. Ησυχ. λ. *στῆλαι*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *στῆλας* (R. Porsonus 538,6). Αριστοφ., Ὄρν. 1137: *θεμελίους... λίθους*. Διοδ. Σικ. 5,66: *νῦν δείκνυται θεμέλια Ῥέας οἰκόπεδα*.– 2) ἀντὶ τοῦ **θεμέλιον** (βλ. λ. 4) = ἡ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τοιχοποιία πρὸς στήριξιν ἐπ᾽ αὐτῆς οἰκοδομήματος, ἡ βάσις παντὸς οἰκοδομήματος καὶ ἐνίοτε τὰ ἕως τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὁρατὰ μέρη αὐτοῦ. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 183,1 (Fr. Ritschellii): *θεμέλιος οἱ κοινοί· τὸ θεμέλιον οὐδετέρως οἱ Ἀττικοί*. Ησυχ. λ. *ὑποβάθρα*. Φωτ., Λέξ. Συν. ἐν λ. *κρηπίς*. Θουκ. 1,93. 3,68. Αριστοτ. 337b15.31.668a19. 1013a5. Φιλ. μηχ., Βελ. 7.79,5. 87,11. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.14,3. 3,69. 4. 61,4. 5.59,2. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.1,8. 8.2,9. 3,2. 15.11,3. Ἰουδ. Πόλ. 5.4, 2. 6.1,4. 2,1. 6. καὶ 7 4,1. Πλουτ., Ἠθ. 658e. Ποπλ. 15: *εἰς τοὺς θεμελίους ἀναλῶσαι λίτρας ἀργυρίου τετρακισμυρίους*. Λουκ., Ἀλέξ. ἢ Ψευδομ. 10.– 13: *ἐπὶ τοὺς θεμελίους τοῦ νεὼ τοὺς ἄρτι ὀρυττομένους*. Πολυδ., Ὀν. 7,123. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 79. Ἔσδρ. 1,6,19. Απολλοδ. 2.5,5. – IG VII 1646,4 (Βοιωτίας). IdD 500B10. 505,20. 507 bis 7.10. IG XII 2,11 (Λέσβου) 5.12.19. 20/21.22. Κοντης, ΑΕ 1937Β, 483A7 (Μυτιλήνης). AthMitt 16 1891,272,40. Inscr. Cret. III σελ. 57,9,3. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1814c1. OGIS 422,4 (Ἰουδαίας). SEG 8,780,26/27.– 3) μετὰ τῆς προθέσεως *ἐκ* ἐν ἐπιρρηματικῇ σημασίᾳ = ἐκ βάθρων, κν. συθέμελα. Πολυβ. 15.1,6. Διοδ. Σικ. 11,63. Σωζ. 3.17,3. 5.22,11. IG II 3²(1)5205 (Ἀττικῆς). IV 1² 454,2 (Ἐπιδαύρου). IG 4,190,4 (Αἰγίνης). 442 (Φλιασίας)3. 849,6 (Καλαυρίας). V (2)268,45. 457,12 (Ἀρκαδίας). Inscr. Cret. IV 323.284a7. TAM 2(1)151,1 (Λυκίας). 245,2. 396,6. 408,10. 3(1)17,4 (Πισιδίας). SEG 2.480,3. 481,3 (Σκυθίας). Latyschev, II, ἀριθ. 48,4 (Παντικαπαίου). 352,4. 431,12/13. 435,7/8. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,366,3. SEG 8,782,5/6. 7,870,4.– 4) τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. (**θεμέλιον**) ὡς οὐσ. (τὸ καὶ ἄλλως **θέμεθλον** καὶ **θεμείλιον**). Σουιδ. λ. *βάθρα καὶ θεμείλια*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ὑποβάθρα* (R. Porsonus 625,22) = Σουιδ. λ. *ὑποβάθρα*. ΜΕτυμ. λ. *γεισίποδες*. – Ευσταθ., Ἰλ. 890,61: *παρὰ τὸ θέσθαι γὰρ τὸ θεμέλιον*. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. Αυτοθι 903,42. Ξεν., Ἑλλ. 5.2,5. Ἱππ. Ι,2. – Αριστοτ. 95b33 κἑ. 200a4. 201a4. 237b13. 668a17. Διοδ. Σικ. 1,45.20,26. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.49,4. 59,2. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,1. 5.5,1.2. Λουκ., Ἱππ. 4. Παυσ. 4.32,1. Πολυδ., Ὀν. 7,123. Αππ., Μιθρ. 36. Συρ. 58. Λιβ. 136. ΠΔ (Ο΄), Ἱερεμ. 28, 26. Ἰεζεκ. 1,4. Ἀμὼς 1,12. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9,35,34,4.40.43,11. P Petr. 3.46,3,10. 4,4. P Magd. 27,4. IG IV 1² 454. IG 4.823,37 (Τροιζῆνος). CIG IV 9894b (Αἰγίνης). I 1111 (Σικυῶνος). IdD 500B10. 505,20. Sammelb. I,1915,1598,5/6. 5232,19. 5247,7.11. Βλ. Αυτοθι, IV, 7475,11/12. καὶ CIG II 2125,5. 3695e Add. III 4015.4283,11. 4300W (Add)9.4440,3.4648. 4839,7. IV 8610,5/6. 8609.8623B. 8773.9543. MAMA VIII 498,11 (Ἀφροδισιάδος). REG 73,1960,203 ἀριθ. 414 (Καισαρείας). Byzantion 4, 1927,461 (Βιθυνίας). Didyma II 54. SEG 18,1962,626,4 (Παλαιστίνης). 740 (Κυρηνείας). Inscr. gr. et lat. de la Syrie V, 1959,2125,6. MatA 19,1896, σελ. 28,4.

θεμελιόω -ῶ, ῥ. = 1) βάλλω θεμέλια, ἑδραιώνω δι᾽ ὑποδομῆς. Σουιδ. λ. *ἱδρυμένος· τεθεμελιωμένος*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. (R. Porsonus, 101,25). Ξεν., Κύρ. Παιδ. 7.5,11. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄7,10. Ἔσδρ. 1.6,10. Σοφ. Σειρ. 50,2. Ἀγγ. 18. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9.35,34,4. Inscr. gr. et lat.

de la Syrie II, 316: *ἐθεμελιώ[θη] ὁ πυρ[γ]οσηκῶν.* ΑΥΤΟΘΙ, 2415: *θεμελιώσας τὴν αὐλὴν οἰκοδόμησες.* Βλ. καὶ 2186.2239. 2422m. 2485. SEG 2.832,3: *τὸ γάμμα ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ τείχους [μέχρι καὶ] τῆς ἁμαξηλάτου εἰσόδου ἐθεμελιώθη ᾠκοδομήθ[ητε* κλπ. IG XIV 464,6: *ἐθεμε-[λιώσαμεν καὶ ἐποιήσα[μεν κοιτῶνα ἑαυτο[ῖς.* – 2) καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ λ. *θεμελιωθέντα τὰ ἐκ ῥιζῶν ἀρθέντα.*

θεμελίωσις, ἡ = ἡ καταβολή, ἡ τοποθέτησις θεμελίων. ΠΛΟΥΤ., Κίμων 13: *λέγεται δὲ καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν, ἃ σκέλη καλοῦσι, συντελεσθῆναι μὲν ὕστερον τὴν οἰκοδομίαν, τὴν δὲ πρώτην θεμελίωσιν εἰς τόπους ἑλώδεις καὶ διαβρόχους τῶν ἔργων ἐμπεσόντων ἐρεισθῆναι διὰ Κίμωνος ἀσφαλῶς.* Βλ. καὶ ΠΔ(Ο'), Ἔσδρ. 2.3,11. ΦΙΛ. ΒΥΖ., Θαυμ. 5,1: *ἡ θεμελίωσις ἐγένετο ἐπὶ βράχου.* IG XI 2,199A88 (Δήλου). DITT., Syll. 996,30/31 (Σμύρνης): *θεμελίωσιν ἐν τετραγώνῳ διὰ σπαράγματος.*

θεμένιος ἀντὶ τοῦ **θεμελιος** (κατὰ δωρικὴν προφοράν, καθ' ἣν τὸ ν ἀντικαθιστᾷ τὸ λ, ὡς συμβαίνει καὶ ἐν ταῖς ἀττικαῖς διαλέκτοις, ἔνθα τὸ λ κεῖται ἀντὶ τοῦ ν). IG VII 1646,4 (Βοιωτίας): *οἶκος ὁ παρὰ τὸν θεμένιον τὸν ἀρχ[αῖ]ον* (sic).

θεμίλιον, ἀντὶ τοῦ **θεμέλιον** (βλ. λ. – ἡ τροπὴ τοῦ ι εἰς ε κατὰ τὴν βοιωτικὴν διάλεκτον καὶ ἰδίᾳ ταῖς ἐπιγραφαῖς). Syria 6,1925,230, ἀριθ. 11,8: *ἡ γέφυρα ἐκ θεμιλίων* (sic) *ἀνῳκοδομήθη.*

θέρμαι (πληθ. τοῦ **θέρμη**· λατ. **thermae**), αἱ = εἰδικὰ δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ οἰκοδομήματα παρὰ Ῥωμαίοις χρήσιμα πρὸς τέλεσιν θερμῶν λουτρῶν (βλ. καὶ λ. **βαλανεῖον**), τὰ παρὰ Βυζαντινοῖς **θερμά**, ἅτινα κατεσκευάζοντο κατ' ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν **θερμῶν** (ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, βυζ. β. & π. 4,433). Arch. Pap. 4,117 ii, 12 (Ἀντινουπόλεως). P Oxy I, 54,14: *εἰς ἐπιμέλειαν ἐπισκευῆς καὶ κατασκευῆς Ἀδριανῶν θερμῶν.* Ἐν P Oxy 43bII10 ἡ λέξις ὡς ἐπίθ. (: *θερμὰ βαλανεῖα*). CIG III 5694: *αἱ θέρμα[ι] αἱ Ἀχιλλιαναὶ ἐξ ἀρ[χα]ίας διατυπώσεως ἀν[ενα]ι[ώθησαν.* 5809: *γυμνάσιον καὶ θέρμας ὑπὸ σεισμῶν σ]υμπεσόντα ἀποκατέστησεν.*

θέσις, ἡ (ἐκ τοῦ *τίθημι* BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 342). FRISK, Gr. etymW 66 κἑ.) = 1) ἡ πρᾶξις τοῦ τίθημι, ἡ τοποθέτησις. Διὰ τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως ἐν τῇ οἰκοδομικῇ βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,151. Βλ. καὶ σελ. 71,12.120. 120,6. 151,1. 204,2. CASKEY, ἐν AthMitt 36,1911,341 κἑ. – ΠΛΑΤ., Πολιτ. 333Β: *εἰς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν ὁ δίκαιος χρησιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ.* IG II 2²(1)1672,17 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ, 20.22.51. IV 1² 106 I 41.46 (Ἐπιδαύρου). 56: *πώρων θέσιος.* 85: *τᾶς θέσιος τοῦ στυλοβάτ[α.* Βλ. καὶ 94.136. 112,8. IG 4,823,62 (Τροιζῆνος). VII 3073,33 (Λεβαδείας). 151. 3074,13.20. FD III(5) 85,14.15. IdD 365,14. Didyma II 27A21. 29,23.– 41,12: *πρὸς τὴν θέσιν τῶν ἀν[τιθεμάτων.* Βλ. καὶ 35 καὶ λ. **σύνθεσις**.– 2) γεωμ. ὅρος. MUGLER, Dict. Htgg. λ. (219-220).

θετταλὸς (ἐνν. ἡ λέξις **λίθος**) = ὁ ἐκ Θεσσαλίας. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,100. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,89 (332,6 Βόννης): *οἱ μὲν ὀκτὼ τούτων ἐκ λίθων τυγχάνοντες Θετταλῆς, ἢ τὸ πράσιον χρῶμα κεκλήρωται.* DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 87 § 31 (Βόννης): *κίονες αὐτοῖς περιτετάχαται ἐκ Θετταλοῦ λίθου πεποιημένοι.*

θηγανείτης (**λίθος**· βλ. λ.) = λίθος σκληρὸς χρησιμεύων κυρίως ὡς ἀκόνη. CIG III 5578,5 (Σικελίας): *[σ]τρῶσιν τᾶς πλατείας τὰν ὑπὸ τοῦ λίθου τοῦ θηγανείτα.*

θήκη, ἡ (*τίθημι.* BOISACQ, Dict. étym lg λ. [σελ. 344]. FRISK, Gr etymW λ. [σελ. 670]) = ὑπόγειος νεκρικὸς θάλαμος καλυπτόμενος συχνάκις διὰ κυλινδρικοῦ θόλου (ψαλῖδος) καὶ περιέχων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κλίνας λιθίνας. ΠΛΑΤ., Νόμ. 947D.: *θήκην δ' ὑπὸ γῆς εἰργασμένην εἶναι ψαλίδα προμήκη λίθων ποτίμων* (γρ. πωρίνων ἢ πολυτίμων). Παρ' Ἀττικοῖς ἐν γένει ἡ λέξις ἐσήμαινε: νεκροθήκην, σαρκοφάγον, τάφον ἢ τύμβον. Βλ. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 405. ΗΡΟΔ. 1,187. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.3,5.

θησαυρός, ὁ = οἴκημα ἱδρυόμενον ὑπὸ πόλεων εἰς μεγάλα ἱερὰ (Δελφοί, Ὀλυμπία, Ἐλευσίς), πρὸς φύλαξιν πολυτίμων ἀναθημάτων, θησαυροφυλάκιον. ΗΡΟΔ. 1,14.51. 4,162. 2,150. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 234. ΕΥΡΙΠ., Ἴων 1141. ΞΕΝ., Ἀν. 5,35. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 8.548Α. ΣΤΡΑΒ. 4.1,13. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 982c. Φιλοπ. 19. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,44. ΠΔ(Ο'), Δευτ. 32,34. – Ἐν παπύροις: θολωτὸν θησαυροφυλάκιον. P Oxy 2119,3 (3ου μ.Χ. αἰ.). P Ryl. 90,9 (3ου μ.Χ. αἰ.). P Teb. 6,27 (2ου π.Χ. αἰ.). IG V, 1,1390,89 (Ἀνδανίας). VII 235,23 (Ὠρωποῦ, 4ου π.Χ. αἰ.). IX 2,590. XII 3,443 (Θήρας, 3ου π.Χ. αἰ.). JdI 6,162, ἀριθ. 13 (Ρόδου, 3ου π.Χ. αἰ.). SCHWYZER, DG 89 (Ἄργους, 3ου π.Χ. αἰ.). SIG 1015,30 (Ἁλικαρνασσοῦ). Κατόψεις θησαυρῶν βλ. ἐν τῇ βιβλιογραφίᾳ τῶν ἀνασκαφέων τῶν Δελφῶν καὶ τῆς Ὀλυμπίας. Βλ. ὡσαύτως αναπαράστασιν τοῦ θησαυροῦ τῆς Ἐλευσῖνος ὑπὸ ΤΡΑΥΛΟΥ, ἐν ΑΔ 16,1960,55 κἑ. 57, σχέδιον 6.

θολίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **θόλος** (βλ. λ.) = ἡ μικρὰ θόλος. IG 2² 1534,280.

θολικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων θόλον ἢ σχῆμα θόλου. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Δαμιανός· τὴν στοὰν... θολικὴν κατεσκεύασεν.* ΚΩΔΙΝ. 149,1 (ed. PREGER): *καμάρα θολική.*

θολίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **θόλος**. IG II 2²(1)1553,31 (Ἀττικῆς).

θολοειδής, ἐς = ὁ ὅμοιος πρὸς θόλον, ὁ ἔχων σχῆμα **θόλου** (βλ. λ.) ΚΑΛΛΙΞ. παρ' ΑΘΗΝ. 5.205c: *ναὸς Ἀφροδίτης θολοειδής.* ΣΤΡΑΒ. 4.4,3: *οἴκους ἐκ σανίδων καὶ γέρων ἔχουσι μεγάλους θολοειδεῖς, ὄροφον πολὺν ἐπιβάλλοντες.* BEKKER, AG 264: *ἦν γὰρ θολοειδής, καὶ ὀροφὴν εἶχε περιφερῆ οἰκοδομητήν.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. θόλος (R. PORSONUS, 93,5): *τόπος ἐν τοῖς ἀρχείοις θολοειδής· ὀροφὴν ἔχων ἐξ οἰκοδομῆς, ἀλλ' οὐχὶ ξυλίνην.*

θόλος, ἡ καὶ ὁ (BENF. 2,279. *θFρι θολ θάλαμος.* Βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg λ. (343). FRISK, Gr. etymW λ. (673). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) θηλυκῶς (**θόλος**, ἡ) = κυκλοτερὲς οἰκοδόμημα μετὰ κτιστῆς ἐλλειψοειδοῦς στέγης κείμενον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μυκηναϊκοῦ μεγάρου. Ἐν αὐτῷ ἐφυλάσσοντο σκεύη τῆς τραπέζης, ζωοτροφία κττ. ΜΕτυμ. λ. *θόλος περιφερὲς οἰκοδόμημα, ἀπὸ τοῦ περιθεῖν.* ΟΜ., Ὀδ. χ, 442. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1934,7: *θόλος δέ φασιν, οἴκημα κυκλοτερές, εἰς ὃ τὰ καθεκάστην χρήσιμα τῶν σκευῶν ἐτίθεντο, οἷον, πίνακες, κρατῆρες, ἐκπώματα γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ θέειν ὅλον οἱονεὶ τὸ περιθεόμενον. Τούτου τοῦ θόλου μεταξὺ καὶ τοῦ τῆς αὐλῆς ἕρκους.* Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. λ. *θόλος· στρογγυλοειδὴς οἶκος, δι' ὀστράκων εἰλη[μ]μένος.* ΑΥΤΟΘΙ λ. *καὶ τόπος, ἐν ᾧ τὰ συμπόσια σκεύη ἀπόκεινται.*– 2) κυκλοτερὲς στρογγύλον οἰκοδόμημα ἐν Ἀθήναις, ἐν ᾧ παρέμενον καὶ ἐσιτίζοντο οἱ πρυτάνεις. ΑΡΠΟΚΡ., ΗΣΥΧ., ΣΟΥ(Ι)Δ., ΜΕτυμ. ἐν λ. *θόλος.* BEKKER, AG 264 = ΦΩΤ. Λέξ. Συν. λ. *θόλος.* Βλ. καὶ ΠΛΑΤ., Ἀπολ. 32C. ΔΗΜΟΣΘ. 419. ΑΡΙΣΤΟΤ., Ἀθην. Πολιτ. 43,3. ΠΑΥΣ. 1.5,1.– 3) ὁμοίως κυκλοτερὲς οἰκοδόμημα μετὰ ἡμισφαιρικῆς ἢ κωνικῆς στέγης, ὡς ἐν τῇ παρὰ τὸν Μαίανδρον Μαγνησίᾳ. SIG³ 589,43 (2ου π.Χ. αἰ.): *καὶ πηγνύτω θόλον ἐν τῇ ἀγορᾷ πρὸς τῷ βωμῷ τῶν δώδεκα θεῶν.* Βλ. καὶ Hellenika 6,53,6. Πρβλ. τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ Θόλον τοῦ Πολυκλείτου. ΠΑΥΣ. 2.27,3: *οἴκημα δὲ περιφερὲς λίθου λευκοῦ καλούμενον Θόλος ᾠκοδόμηται πλησίον, θέας ἄξιον.*– 4) ἀρσ. (**θόλος**, ὁ): τὸν ἐν τοῖς δημοσίοις λουτροῖς θο-

λοειδῆ λουτρῶνα. Αθην. 11,501d: *τῶν βαλανείων οἱ θόλοι.* Αλκιφρ. 1,23. Vitr. 4.8, 1-2.3. 7. 5,5. P Magd. 42,3. P Oxy 896 i 13.2145,6. 8.9.11. 12.13.14. 15.16.17. 20 (2ου μ.Χ. αἱ.).– 5) *βυζ.* = ὀροφὴν καμπυλόγραμμον, ἰδίως ἡμισφαιρικήν, **τροῦλλον** (βλ. λ.). Προκ., π Κτισμ. 1.1,45. Πορφ., Ἔκθ. 1,1 (τόμ. 1,11,11 Βόννης). Κωδιν., Παρεκβ. 18,16 (Βόννης). Ὁ Αυτος, σχ. 52,17 (Βόννης).

θολωτός, ή, ὸν (*βυζ.*) = ὁ ἔχων θόλον ἢ ὁ κατασκευασμένος εἰς σχῆμα θόλου. Προκ., π Κτισμ. 4.11,16 (ὁ Ἰουστινιανὸς) *στοὰν μὲν ἐπανέστησεν ἐν θολωτῷ τείχει.* Ιω. Φωκας, εἰς Λ. Ἀλάτ. Σύμμ. 23: *ὁ δὲ τοιοῦτος ναός ἐστιν ὁ πᾶς θολωτὸς ἐπιμήκης, κυλινδρωτός.* Κωδιν. 148,13.

θόραξ, ὁ = αἰολ. τύπος τοῦ **θώραξ** (βλ. λ.) = **θωράκιον** (βλ. λ.). IG I² 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII col. I, σελ. 388,3: *τὸν νεανίσκον τὸ]ν παρὰ τὸν θόρακα.*

θρανίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **θρᾶνος**, **θρανίον** (βλ. λ.). Αριστοφ., Ἀπόσπ. 399. Hesperia 25,1956,217 § 4.

θρανίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **θρᾶνος** (βλ. λ. 1 καὶ 3) = 1) μικρὸς θρόνος. Αριστοφ., Βάτρ. 121. Αιλ., π ΖΙ 16,33. – 2) βλ. λ. **θρᾶνος** 3.

θρᾶνος, ὁ = 1) θρόνος, θρανίον, ἕδρα, ἑδώλιον, κάθισμα. Αριστοφ., Πλοῦτ. 545.– 2) δίφρος ἀφοδευτικός, κν. κάθισμα ἀποπάτου. Ιπποκρ., π. Γαλ. 19,104.– 3) ξυλίνη δοκὸς (πρβλ. Πολυδ., Ὀν. 10,49: *ἐπιθράνους δ' ἐκάλουν τὰ ξύλα τὰ κατακλείοντα τοὺς πλινθίνους τοίχους*). IG II 1² 463,51 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἢ θρᾶνος ἢ γ[ε]ι[σ]ήπους.* 75: *ὅσα κατέρρωγεν τοῦ τείχους ἐνδήσει θράνο[ις.* Αυτοθι II 2² 1668,81 (Ἐλευσῖνος): *θράνους ἐπιθήσει διηνεκεῖς.* 84.–1672,208: *ἱμάντες καὶ θρᾶνον ἐπὶ τὸ πρόθυρον τοῦ νεωκορίου.* Βλ. καὶ 1685,B4,2 (Ἀθηνῶν).– 4) ἡ ἀπὸ τοῦ τοίχου εἰς τὴν ὀροφὴν διήκουσα στρῶσις. IG XI 2,161A49 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τὸν θρᾶνον τοῦ νεὼ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπικόψαντι.* 50: *τὴν ταινίαν ἐπὶ τὸν θρᾶνον τοῦ νεὼ ἐπιθέντι.* Βλ. καὶ MAMA 8,498,21/22 (Ἀφροδισιάδος). Orlandos, ἐν BCH 48,1924,316. F. Robert, ἔ.ἀ. 59,1935,124.125. Ebert, FgrB 16 καὶ 17.31 (πρβλ. λ. **εὐθυντηρία**). Περὶ τῶν θράνων τοῦ Παρθενῶνος, βλ. Ορλανδον, Παρθενών, Γ', 253 ἔνθα σχετικὰ παραδείγματα καὶ σποράδην ἀλλαχοῦ.

θραύω, ῥ. = συντρίβω, κομματιάζω, σπάζω τὸ ὅλον ἢ μέρος πράγματός τινος. Σοφ., Φιλ. 294. Ανδοκ., βίος 16,4. Νικηφ. Γρηγ., Βυζ. Ἱστ. 29,45. (3,254,10 Βόννης): *τοῦ περὶ τὸν ὄροφον δηλαδὴ τεθραυσμένου μέρους.*

θριγγίον, τὸ = μτγν. τοῦ **θριγκίον** (βλ. λ.). Ιουλιαν., Ἐπιστ. 159 (I. Bidez-F. Cumont 212). Ευσταθ., κ ΥΥ 2,1,2. Μιχ. Ατταλ., Ἱστ. 26,1 (Βόννης).

θριγγός, ὁ = μτγν. τοῦ **θριγκὸς** (βλ. λ.). Διοσκ. 4,90.

θριγγόω = μτγν. τοῦ **θριγκόω** (βλ. λ.).

θριγκίον (τὸ καὶ ἄλλως **θριγγίον**), τὸ = ὑποκ. τοῦ **θριγκὸς** (βλ. λ. 2) = μικρὸν τεῖχος χρησιμεῦον ὡς φράκτης, περίφραγμα, περιτείχισμα. Αππ., Μιθρ. 71. Λουκ., Ὄνειρος ἢ Ἀλεκτρ. 22: *ὑπερβὰς τὸ θριγκίον ἢ διορύξας τὸν τοῖχον.* Θεμιστ., λόγ. 10,138: *θριγκίον, οὐ τεῖχος κατασκευάζοντας.* 138d.34,6: *τοὺς προδόμους αὐτῆς τεθαυμάκασι καὶ τὰ θριγκία καὶ τοὺς περιβόλους.* Βλ. καὶ Ιουστιν., Νεαρ. 133,1. Κεδρ., σύντ. I 2,304,17 (Βόννης): *περιφράξας αὐτὴν πάντοθεν διατειχίσματι μέσον δὲ θριγκίον γενέσθαι προσέταξεν.*

θριγκός, ὁ (ὁ ἄλλως **θρινκὸς** [IG V 2], **θριγγὸς** [Διοσκ.], **θριγχὸς** [Ιωσηπ.], **τριγχὸς** καὶ **τρινχὸς** [Ησυχ., Ιωσηπ., SIG³]. Βλ. καὶ Ευσταθ. 1570,12: *παρὰ τὸ τρίχα γίνεται τριχὸς καὶ ἐπενθέσει τοῦ ν πρός τε καλλιφωνίαν καὶ διαφορὰν τῆς τριχός, γίνεται τριγχὸς ἀλλαγέντων δὲ τῶν ἀφώνων εἰς τὰ ἀντίστοιχα τούτοις γίνεται θριγκός·* πρβλ. Comm. 219). Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (352). Frisk, Gr. etymW λ. (683). = 1) τὸ ὑπεράνω τῶν κιόνων μέρος τοῦ ναοῦ, οὗτινος ὀργανικὰ μέλη εἶναι τὸ **ἐπιστύλιον**, ἡ **ζωφόρος** καὶ τὸ **γεῖσον**. Ησυχ. λ. ... *τὸ ἀνάστατον τοῦ τοίχου* (οἰκοδομῆς) *ἐφ' οὗ καὶ ἡ στέγη κεῖται.* Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 47.74.129. Ὁ Αυτος, Ὀρ. 1569. Ἴων 156. Απολλ. Ροδ., Ἀργον. 3,217. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,9: *περιέβαλε δὲ* (ὁ Σολομὼν) *τοῦ ναοῦ κύκλῳ γείσιον μὲν κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν τριγχὸν δὲ παρ' Ἕλλησι λεγόμενον εἰς τρεῖς πήχεις ἀναγαγὼν τὸ ὕψος.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,65.66 (δωρικός, ἰωνικός, θ.) σελ. 52.67.67,2 (πώρινος, ξύλινος, λίθινος θ.).– 2) ἡ στέψις τοίχου, τείχους, στήλης, κτπ. Ησυχ. λ. *θριγκός· ἡ στεφάνη τοῦ τείχους.* Ευσταθ., Ὀδ. 1570,12: *ὁ δὲ θριγκὸς ἤγουν ἡ τῶν τοίχων κόμη ἢ στεφάνη ἢ στεφάνωσις.* Ὁ Αυτος, 1839,52. – Ομ., Ὀδ. ρ, 267. Σοφ., Ἀπόσπ. 465 (Nauck). Ευριπ., Ἑλ. 430. Αριστοτ. 246a18.27. Μαν. 4,151.293. Διοσκ. 4,90. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,10. Παυσ. 10.38,6: *λίθου θριγκὸς ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ.* – IG VII 3073,7 (Λεβαδείας). 49.67. – Αυτοθι, 75: *ἐκγδ(ί)δομεν δὲ καὶ τούτους τοὺς θριγκοὺς τοὺς μὲν ἐκπέδους καὶ πενταπέδους τοῦ ἴσου ὅσον ἂν καὶ οἱ λοιποὶ εὕρωσιν.* 77.78.– 3) διακοσμητικὴ ζώνη ἐκ κυανῆς ὑαλομάζης ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ δωματίου (Ομ., Ὀδ. η, 87: *θριγκὸς κυάνοιο*). Πρβλ. Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 47. Ευσταθ., Ὀδ. 1570,27: *ὁ δὲ κύανος, χρῶμά τι μέλαν ἐξ οὗ τὸ κυάνειον μετουσιαστικῶς· ἀφ' οὗ κυάνεον καὶ κυανοῦν· κυάνεος δὲ νῦν ὁ θριγκὸς τῷ τείχει, ὡς ἂν οὕτως ἀεροειδὲς τὸ μετέωρον φαίνοιτο.*– 4) φράκτης ἐκ λίθων ἢ ἄλλης ὕλης, περίβολος συνήθως αὐλῆς. Σουιδ. λ. *θριγκός.* Πολυδ., Ὀν. 1,225. 7,120. Ομ., Ὀδ. ρ, 266. Ευσταθ. ἔ.ἀ. 1851,23. Ὁ Αυτος, ἐν Ἰλ. 883,50. Comm. 219. Αριστοφ., Θεσμ. 58. Πλουτ., Ἠθ. 85e. Παυσ. 1.42,8. 2.13,3. 15,3. 35,7. 5.13, 1. 6. 20,7. 8. 27,10. Πρβλ. 8.31,5. Αππ., Λιβ. 117. IG V 2,461 = Epigr. gr. 1044,5 (Ἀρκαδίας). BCH 1940/1,37,8 (Λεβαδείας). SIG³ 1231,6 (Νικομηδείας).– 5) κατὰ τὸν Bourguet (FD III(5) 113), ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Δελφῶν (ἔ.ἀ. 23 col. II 61) θριγκοὶ εἶναι οἱ **θρᾶνοι** (βλ. λ.): *ἐπιστυλίων ἕξ, τριγλοφιτᾶν δέκα τετόρων, θριγκῶν ἑπτά.* Βλ. καὶ BCH 1898,321.– 6) μτφ. = ἡ κορυφὴ πράγματός τινος, ἡ κορωνίς. Σουιδ. λ. Ευριπ., Τρῳαδ. 489. Πλατ., Πολιτ. 534E.

θριγκόω -ῶ, ῥ. = 1) στέφω διὰ θριγκοῦ, ἐκτελῶ θριγκὸν ἤτοι στεφάνην τοίχου (βλ. καὶ λ. **θριγκός**, 2). Αριστοτ. 246a19.27. Ευσταθ. Ὀδ. 1748,48. Comm. 219.– 2) κάμνω φράκτην, περιφράσσω τι διὰ λίθων ἢ διά τινος ἄλλης ὕλης (βλ. καὶ λ. **θριγκός**, 4). Ομ., Ὀδ. ξ, 10: [*αὐλὴν*] *ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ.* Πολυδ., Ὀν. 7,120: *περιοικοδομεῖν θρίγκους, περιβόλους· καὶ θριγκῶσαι τὸ ῥῆμα.* Ευσταθ., Ὀδ. 1748,49: *ἐξ οὗ αἱμασιαὶ γίνονται θριγκοῦσαι τὰ ἔνδον.*– 3) χαράσσω, χαρακόω (βλ. καὶ λ. **θριγκός**, 3). Σουιδ. λ. Ευσταθ., Ὀδ. 1748,47. Comm. 219. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἀΣ. 685. Ἔκφρ. Ἄμβ. 168.

θριγκώδης, ες = ὁ ὅμοιος τῷ **θριγκῷ** (βλ. λ. 2). Ησυχ. λ. *αἱμασιά· ὡς φραγμοὶ πλατεῖς ἀπὸ πλίνθου θριγκώδεις.*

θρίγκωμα, τὸ = θριγκός, γεῖσον. Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 73: *ἐξ αἱμάτων γοῦν ξάνθ' ἔχει* (ὁ βωμὸς) *θριγκώματα* (διορθ. τοῦ *τριχώματα* Ruhnken). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3: *ὑπὸ τοῖς θριγκώμασιν* (*τριχώμασι* L, *τρυχώμασιν* F, *θριγχώμασιν* Selden) *ἄμπελος διετέτατο χρυσῆ.*

θριγχὸς = μτγν. τοῦ **θριγκὸς** (βλ. λ.).

θρίγχωμα = μτγν. τοῦ **θρίγκωμα** (βλ. λ.).

θρινκὸς = ἄλλος τύπος τοῦ **θριγκός**. IG V 2,461 = Epigr. gr. 1044,5 (Ἀρκαδίας). BCH 1940/1,37,8 (Λεβαδείας). Βλ. καὶ σελ. 39 σημ. 3 (σχόλια καὶ ἑρμηνεία ὑπὸ JANNORAY). Πρβλ. BCH 20,1896,318. AthMitt 22,1897,179 (=SIG[3] 972).

θρόνος, ὁ = 1) πολυτελὲς κάθισμα ἐκ ξύλου ἢ λίθου τιθέμενον συνήθως ἐν τοῖς θεάτροις διὰ τὰς προεδρείας. IG II 2[2](1)1421 IV 97. 100.104.108. 1425AII 206.208.216. – 2) Ησυχ. λ. ἀνάκλιτος δίφρος.

θύα (τὸ καθ' Ομηρον, Ὀδ. ε, 60 **θύον**). Θεοφρ., π ΦΙ 5.3,7. Διοδ. Σικ. 5,46. Αθην. 5,207e (πρβλ. 205b [Epigr. gr. 1,454] ὡς ἐπίθ. **θύινος**). Σχετικῶς βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 1,23.

θύρα, ἡ (ἰων. **θύρη**, βλ. EBELING, LexH λ. (1, σελ. 578 κέ. σνκρ. *dvāram* λατ. **fores** [*foris*]). Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (358). FRISK, Gr. etymW λ. (695)· πρβλ. CURT. Et. 319. CHRIST. 27.101.104.186. MEYER, G. 1,47.71.85.314. EBERT, ἐν RE VI A 1937,737-742. Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τεχνητὸν ἢ φυσικόν, κατακόρυφον ἄνοιγμα δι' οὗ εἰσήρχετό τις εἰς οἰκίαν καὶ καθόλου εἰς κλειστὸν χῶρον. Ευσταθ. 1257,37: *θύρας μὲν ἐπὶ οἴκου* **πύλας** (βλ. λ.) *δὲ ἐπὶ πόλεως*. Βλ. καὶ Comm. 220. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 292,4 (FR. RITSCHELLII): *πύλαι ἐπὶ τείχους· θύραι ἐπὶ οἰκίας*. Αμμων., πΟ & δ. 72: *θύρα καὶ* **θυραία** (βλ. λ.) *διαφέρει· θύρα μὲν γὰρ ἐστι τὸ ἐπίθεμα τὸ ἐκ σανίδων, θυραία δὲ τὸ ἄνοιγμα αὐτὸ καὶ τὰ χαλάσματα τῆς θύρας*. Ὁ Αυτος, 71 (MEN., Ἀπόσπ. 389). Πρβλ. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *θυραία* (R. PORSONUS 98,6). Πολυδ., Ὀν. 10,24: *αἱ μὲν θύραι καὶ σανίδες καὶ πτύχες ὀνομάζονται· θύραι δ' αὐτὸ τὸ χάσμα ἐστὶ τῆς θύρας*. Βλ. καὶ 1,76. 4,124. 7,121. 10,22 καὶ 32. – Ομ., Ἰλ. Ι, 475. Ξ, 167. Ω, 317. Ὀδ. η, 88. ι, 243. ρ, 267. 339, δ, 194. Πρβλ. Ευσταθ., Ἰλ. 895,45. 956,7. 1142,47. 1257,18. 1347,58. Ὀδ. 1395,62. 1938,1. Αισχ., Χοηφ. 652. Ηροδ. 1,17. 3,78. Ιπποκρ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 7. Λυσ. 1,17. 4,24. 19,31. Ευριπ., Ἄλκ. 549. Πλατ., Πρωτ. 314D. Αριστοφ., Ὄρν. 614. Νεφ. 132. Βάτρ. 38. Σχολια εἰς Σφ. 201. Αυτοθι, Ἀπόσπ. 654. Αριστοτ. 398a18.1347. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 7.5,2. Οἰκ. 9,5. Μεν., Ἱέρεια (CGF V, 141,2). Πολυβ. 15.30,8: *τὰς θύρας εἶναι δικτυωτὰς διαφανεῖς*. Διοδ. Σικ. 1,19. 3,22.47. 18,71. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.5,1. 64,5. 5,7. 39,4. Στραβ. 16.1,5. Πλουτ., Ἠθ. 227c. 516e. 781e. Ὁ Αυτος, Ἀρταξ. 29. Ἄρατ. 26. Ἀντών. 29.77. Δίων 57. Καῖσ. 17.63. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,3.9. Βλ. καὶ 15.11,3. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 5.3,3. 4,4. 5,3.– Ὁ Αυτος, κΑπ 2.9,119: *τοῦ ναοῦ δ' αἱ θύραι τὸ μὲν ὕψος ἦσαν ἑξήκοντα πηχῶν, εἴκοσι δὲ τὸ πλάτος, κατάχρυσοι δὲ πᾶσαι καὶ μικροῦ δεῖν σφυρήλατοι*. ΚΔ., Μᾶρκ. 11,4. Παυσ. 3.19,3. 5.26,1. 9.39,9. Βλ. καὶ 1.1,4. 2.35,4. 36,3. 6.15,8. 8.16,5. 10. 27,2. Πολυδ., Ὀν. 1,76. 4,125. 8,124. ΠΔ(Ο'), Μακκ. 2.1,16. Δαν. 21. Ἰεζεκ. 40,11. 41,11. Λουκ., Ἰκαρομ. 22. Ὁ Αυτος, π Σθ. 30.–31: *θύρῃσι δὲ οὐκ ἤσκηται* (ὁ νηὸς) *ἀλλ' ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται*. Ἐρωτ. 14. Αριστειδ. 24,307 (DINDORF 1,484). Πολυαιν., Στρατηγ. 8.51,1. Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστ. 73,16. Γεωπ. 14.2,1. 15.2,26. Λιβαν. ἐν R. FOERSTER 6,573. 580,12 καὶ 581,13. BEKKER, AG 26,27.327. 463,16. Ησυχ. λ. **φλιὴ** καὶ **ὀρσοθύρη**. Παλ. Ἀνθ. 5,206.281. Βλ. καὶ Φωτ., Λεξ. Συν. λ. *θαιρός, κλισιάδες, μεσαύλιον, οὐδός, σταθμῶν*. Σου(ι)δ. λ. *αὔλειος, αὔλειος θύρα, αὐλία, θυρίς, μεσαύλιον, ὀρσοθύρη, σκηνή, φλιά, χελωνίδος*. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς παπύρους καὶ ἐπιγραφάς. P Oxy 8,1127.24, 1128,26/27. 10,1272,12.– P Fay. 110,27: *τὰς θύρας ἐπιστησάτωσαν οἱ τέκτονες*. P Petr. 2.12,1,12. 2,13,16,5 καὶ 13. Sammelb. 5247,4. PSI 396,8. 546,4. 725,10. BGU 1116,23. P Teb. 45,22.37. 47,14. Βλ. καὶ 2.4,6,7. 10,2,11. 13,2,6. 8,1,4. 9,4. 10,4. 11,3. 18b9. 15,1,16. 37,1a,9.14.17.2a5. 3,42c14. 44,3,3.8. 48,5. Sammelb. 5102,2. – IG I[2] 91/92,17 (Ἀττικῆς): *συνανοιγόντων καὶ συγκλειόντων τὰς θύρας τõ ὀπισθοδόμο*. 313,110 (Ἐλευσῖνος). 314,120.123. 371,21.372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 292 II, 195: *θύραι λίθιναι*. Αυτοθι, II 1[2](2)1046,23 (Ἀττικῆς). 1455,42. 1457,9.14. – II 2[2](1)1627C418. 1668,24 (Ἐλευσῖνος). 59.60. 1671,12. 1672,70.96.129.148: *ταῖς θύραις ἐπὶ τὰς πυλίδας*. 155.201. Βλ. καὶ 67.68. 162.163. 165.179. 294.305.306. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,31. IG II 2[2](2) 2500,41.42.43.44 (Ἀττικῆς). Αυτοθι, IV 1[2] 102,45 (Ἐπιδαύρου): *καὶ πύξον ἐς τὰς θύρας*. 61.283. 108,109. 110, A5.25.31/32.42. 115,19. Παπαδημητριου, ΑΕ 1948-49, 136A15 (Ἐπιδαύρου). IG VII 2235,5 (Βοιωτίας). XII (9),191,25 (Εὐβοίας). FD III(5)25 col. IA 23. – IG XI 2,142,38.46 (Δήλου). 144A38.40.59. 65.71.75.82. 145,1.14.16.31. – 147A4.-5: *τὴν θύραν τῆς παλαίστρας ἐπισκευάσαντι*. 11.– 154A4.156A 52. 158A62.64.65.77/78. 159A19.37.42.51.56. 161A66.97. 161D129. 163A2.10.51.54. 165,4: *εἰς τ[ὰ] κυμάτια τῶν προηνεμίδων θυρῶν*. 11.13. 171,2. 199A21.25.28.34. 35.37.45.63. 69.111: *ἐπὶ τὴν θύραν τῆς παλαίστρας μοχλὸν [κ]αὶ βαλανάγραν*. 199B90. 199C15. 203A35. Βλ. καὶ 36.47.51.54.– 203B101. 204,41.57. 219A23.42.44. 45.46.47.48. 287A44.61.63.74. 78.79.80. 98.100.102.115. 145.146.149. 150.151.154.156. 158.160.163.165.167. 170.172.– 287B.149. IdD 290,84.103.124. 126.145. 291B25. 316,96. 349.351, 6.9.10.17.20. 354,66.70.75.76. 356B22.30. 366A29. 366B15/16. 370,30. 372A 111. 373A29.34. 373B11. 374Aa2.17. Ab3. 402,3.8. 403,22.26. 27.28. 31. 409A12.14. 442 B238.444B106. 461Ab31: *ἐργολαβήσαντι κατασκευάσαι τὴν θύραν*. 1400,10. 1409BcII45. 1414aII13. 1416BI17.18.20. 1417AI73. 79.111. 112.116. 118. AII8. Βλ. καὶ 16.20.43.46. 1423Ba23. 1426BII10.21. 1443BI110. 1714,2. 2085 καὶ 2086,7. IG XII 2,14,7 (Λέσβου). XIV 2469,4 (Ἰταλίας). Forsch. in Ephesos 2, σελ. 162, ἀριθ. 89,8. CISem. 11,3914 (Παλμύρας 2ου μ.Χ. αἰ.). SEG 7,841,3 (Γεράσων). Inscr. Cret. I σελ. 245,2. DenkF und BAZ 1856, σελ. 283 (Θίσβης). BGU 731, II11. SEG 1,532,7 (Συρίας). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2117 καὶ 2222. 2044. 2088. 2089. 2096. 2413j. 2483. 2538a. BCH 62,1938,390,6. RIJG 1, σελ. 70,31. 76,63. Sammelb. 6253,8. 5246,4. KEIL-PREMERSTEIN, BüRL 3.70,4. 111,3.– 2) αἱ θύραι = τὰ ἀνάκτορα, ἡ αὐλή. Ηροδ. 3,119. Ξεν., Ἑλλ. 1.6,7. Ἀνάβ. 1.9,3. Αριστοτ. 1313b7.– 3) κατοικία, ἐντευκτήριον. Αριστοφ., Πλ. 1007. Νεφ. 467. Πλατ., Πολιτ. 364B.– 4) γενικῶς εἴσοδος, ἔμπασμα ὡς λ.χ. εἰς τὸ σπήλαιον. Ομ., Ὀδ. α 243.μ, 256.ν, 109.– 5) διάβασις, διέξοδος, πέρασμα ἰδίως κατὰ μτφ. ΚΔ, Ἰω. 10,9.– 6) κατασκεύασμα ἐκ σανίδων, σανίδωμα, σχεδία. Ηροδ. 8,51. Θουκ. 6,101. Βλ. καὶ λ. **ἀμφίθυρος**, **αὐροχάλκειος**, **βαλανωτή**, **διάπριστος**, **δικλίς**, **δικτυωτή**, **ἐπιρρακτή**, **ἑρκεία**, **καγκελωτή**, **κατάγειος**, **καταπακτή**, **καταρρακτή**, **κεδρίνη**, **κηπαία**, **κιγκλίς**, **κλισιάς**, **κολλητή**, **κρυπτή**, **λιθίνη**, **μακελλωτή**, **μέταυλος** (ἡ **μέσαυλος**), **μονόθυρος**, **μυρίκινος**, **ξυλίνη**, **παρόδιος**, **προηνεμίς**, **ῥαβδωτή**, **συνδρομάς**, **σφυρήλατος**, **χαλκῆ** καὶ **χρυσῆ**.

θυροβάθρα, ἡ = κλῖμαξ ἀποβάσεως πλοίου. P Lond. 3. 1164b1.

θυραῖος (ἐν ἐπιγρ. Λέσβου: **θύραος**), α, ον. = 1) ὁ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει θύρα. IG XI 2,165,6 (Δήλου): *τὸν θυραῖον τοῖχον οἰκοδ[ο]μῆσαι*. XII 2,14,3 (Λέσβου): *τοῖς τοίχοις τοῖς θυράοι[ς*, PATON. Didyma II 25A9. 10.14. 26B13.17.20.23.25. 27B2.25.58. 64.69. 26A71. 27A77.84.86. 94.118.121.– 2) τὸ θηλ. (**θυραία**) ὡς οὐσ. = ἡ εἴσοδος, τὸ

ἄνοιγμα τῆς θύρας. ΑΜΜΩΝ., πΟ & δ. 72. – ΜΕΝ., Ἀπόσπ. 399 (ΑΜΜΩΝ. 71): *θυραία δὲ τὸ μέλλον πρὸς ἐκκοπὴν θύρας μέγεθος*. Πρβλ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. (R. PORSONUS 98,6). IG II 2² 1668,22 (Ἐλευσῖνος): *διαλείπων θυραίας κατὰ τὸ πλάτος τῆς σκευοθήκης*. 61. Βλ. καὶ FABRICIUS, ἐν Hermes 17,1882,553 καὶ 573. Μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ παρ' ΗΣΥΧΙΩι λ. *θυραία καὶ ἡ μεταξὺ τῶν δύο οἰκιῶν θύρα*. Βλ. ΦΩΤΙΟΝ, 90,5 = Λέξ. Συν. λ. (R. PORSONUS 98,5): *θυραίαν* (cod. *θυρέαν*) *τὴν τοῦ μεσοτοίχου διακοπήν*.

θύρεθρα = **θύρετρα**, τά.

θυρεός, ὁ = μέγας λίθος τιθέμενος ὄπισθεν θύρας, ὅπως κρατῇ αὐτὴν κεκλεισμένην. ΗΣΥΧ. λ. *θυρεός... καὶ ὁ ἐπικείμενος τῇ θύρᾳ τοῦ Κύκλωπος λίθος ἀντὶ τῆς θύρας*. ΟΜ., Ὀδ. ι, 280: *αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας*. 313. Βλ. καὶ EBELING, LexH λ. (1,578).

θύρετρα, τὰ (ἐν πληθ.) = 1) ἡ θύρα. ΗΣΥΧ. λ. *θύρεθρα· θύραι*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (R. PORSONUS 98,11) λ. *θύρετρα θυρώματα ἢ ἀραιόθυρα*. ΟΜ., Ἰλ. Β, 415. Ὀδ. σ, 385. χ, 137. Βλ. JHS 23,1903,326, fig. 1, L. – ΕΥΣΤΑΘ. 1851,10. EBELING, LexH 1, λ. (σελ. 578). ΠΑΡΜΕΝ. 1 (FPG 1,114)13: *κέκλεινται μεγάλοισι θυρέτροις*. 17. ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 999. Ὀρ. 1473. ΞΕΝ., Ἀν. 5.2,13. PSI 1390,9. ΠΟΛΥΒ. 30.16,5. Παλ. Ἀνθ. 5,294. IG IV 1² 102,30 (Ἐπιδαύρου). LATTERMANN, grB, σελ. 83,56 (Λεβαδείας). IG XI 2,199B,72 (Δήλου).– 287A77.100.116. 287B153: *ἀπὸ τῆς ἐπάρσεως τοῦ θυρέτρου τοῦ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος*. Βλ. καὶ 165,62. 199A76. XI 4,1299,57. IdD 442B229. 290,216. 338Ab90. 427.428,7. 372A94. 442A193. Πρβλ. λ. **ἀραιόθυρον, θύρωμα**.– 2) τὸ πλαίσιον τῆς θύρας καὶ ἰδίᾳ τὸ σύνολον τῆς ξυλίνης κατασκευῆς μιᾶς θύρας. IG XI 2,161A66 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τοῦ Προπυλαίου τὰς θύρας τὰς συντριβείσας κατασκευάσασι καὶ ἐπιστήσασι τὰ θύρετρα*. 68. ΑΥΤΟΘΙ, XII, 2,14,6 (Λέσβου). 8.

θύρη = ἰων. τύπος τοῦ **θύρα** (βλ. λ.).

θυρηβόλιον, τὸ = ἔπαυλις. ΜΕτυμ. λ. *θυρηβόλιον, ἡ ἔπαυλις*. ΗΣΥΧ. λ. ... *τὴν ἐπ' ἀγρῷ οἴκησιν*.

θυρηβόλος, ὁ. Κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *θυρηβόλος· ὁ τέκτων*.

θυριδεύς, ὁ = τὸ πλαίσιον τῆς θυρίδος, παραθύρου (ἴσως οἱ σχηματίζοντες τὸ πλαίσιον τῶν θυρίδων λίθοι). IdD 290,212 (3ου π.Χ. αἰ.): *ἀγαγεῖν θυριδεῖς λευ[κ]οῦ λίθου*.

θυρίδιον, τό, Ὑποκ. τοῦ **θύρα** (βλ. λ.), ἡ **θυρὶς** (βλ. λ.). IdD 290,166: *ὑπὲρ τὰ θυρ[ίδια?]*. Γεωπ. 15.6,2. MIGNE, PG 65.128B: *κεκονιαμένα τὰ θυρίδια*.

θυριδόω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω, τοποθετῶ θυρίδας, παράθυρα εἴς τινα οἰκίαν. BGU 1116,15: *οἰκία τεθυρωμένη καὶ τεθυριδωμένη*. Βλ. καὶ P Theb. Bank 11.10 (2ου π.Χ. αἰ).

θυριδωτός, ή, όν = ὁ ἔχων θυρίδας, παράθυρα. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,138: *θυριδωτὴ κιβωτός*. IG II 2²(1)1487aB89.

θύριον (οὐχὶ **θυρίον**, ΕΥΣΤΑΘ. 268,9), τό. Ὑποκ. τοῦ **θύρα** (βλ. λ.). = μικρὰ θύρα, **θυρὶς** (βλ. λ.). ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *θυρὶς... καὶ θύριον, ἡ θύρα*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 288,9. Comm. 220. ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 92. Θεσμ. 26. ΠΛΟΥΤ., Κλεομ. 8. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 22,278b. ΕΠΙΦ. ΜΟΝ., ἐν MIGNE PG 120.26D, ἔνθα ὅμως πρόκειται περὶ δρυφάκτων, καγκέλων. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. σελ. 15,11. 28,2 (Βόννης). IG XI 2,142,41 (Δήλου). 154A26: *τὰ θύρια καὶ ἐνοικοδομήσαντι*. Βλ. καὶ BCH 29,1905,449,26.

θυρίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **θύρα** = 1) μικρὰ θύρα, ἄνοιγμα, παράθυρον. ΗΣΥΧ. λ. *θυρίς, ὀρσοθύρα, ῥῶγας*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *θυρίς*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7,81 (APAW 1919) 10.29. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,85.91. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.5,1. ΣΤΡΑΒ. 6.4,6. 17.1,33. ΠΛΟΥΤ., Ηθ. 273b. 233c. 322e. 521d. 515e. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀντώνιος 29.77.79. – Καῖσαρ 63: *τῶν θυρῶν τοῦ δωματίου καὶ τῶν θυρίδων*. Δίων 57. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.4,5. ΛΟΥΚ., Ἰκαρομ. 25. ΑΡΡ., Ἀν. 6.29,10. ΑΘΗΝ. 5.205a: *τοῦ δ' ὑπερῴου κρύπτη φραγμοῖς καὶ θυρίσι περιεχομένη πανταχόθεν*. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ., Ρωμ. Ἰστ. 74,10. Γεωπ. 14.2,1.– 6,6: *τάξας ἐν τοῖς τοίχοις ἀπὸ μὲν δύσεως μίαν θυρίδα φωτὸς ἕνεκεν, ἀπὸ δὲ τῆς ἀνατολῆς ἄλλην θυρίδα, τάξας ἐν αὐτῇ τὸν καλούμενον καθέκτην*. 15.2,22.26. ΦΙΛΟΣΤΡ. 1,12. Παλ. Ἀνθ. 5.123,2. – BGU 1116,23: *οἰκία σὺν ταῖς ἐφεστώσαις θύραις καὶ θυρίσι καὶ κλεισί*. PSI 546,4. 547,4.28. Βλ. καὶ 15.25. P Petr. 3.48,18. P Frankf. 3,18.28. P Lond. 35,5. – IG II 1², 463,55 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *δ[ι]α[λ]είπων θυρίδας δ[ι]πλίν[θ]ους*. 56.76.89. ΑΥΤΟΘΙ II 2²(1)1668,37 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐναρμόσαι εἰς ἑκάστην τὴν θυρίδα χαλκᾶς θυρίδας ἁρμοττούσας*. Βλ. καὶ στ. 35. – IV 1² 109 III 96 (Ἐπιδαύρου). ΑΥΤΟΘΙ, 110A17.37.43. XI 2,139C,13 (Δήλου). 144A39: *τοῦ Δηλίου οἴκου τὰς θυρίδας ἀνοικοδομήσαντι*. 154A4.47. 161D101. 163A3. 165,10-11. 167,11. 219A45. IdD 290,125.212. Βλ. καὶ 55.213. 324,21. 354,68. – ΑΥΤΟΘΙ, 1403BaI47: *τοῦ] νεωρίου δύο θυρίδας χαλκᾶς διθύ[ρους*. 1409Bc II54. 1410b3. 1412a19. 1423,BbI4. 1438,4. Inscr. Cret. I σελ. 245,2.4. – BCH 5,1881,479,7 (Σάμου): *ἐν ταῖς ἐντοιχίοις θυρίσιν*. 60,1936,192,5 (Συρίας). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2418. RA 7,1888,225: *ἐποίησαν τὴν τῶν θυρίδων ἀσφάλειαν*.

θυροκιγκλὶς (ἄλλ. γρ. **θυροκινκλὶς** καὶ **θυροκλινκλίς**), ἡ = κιγκλιδωτή, ἤτοι δικτυωτὴ θύρα. IG II 2²(1)1672,168-169 (Ἐλευσῖνος): *σανίδες πτελέϊναι εἰς τὰς θυροκιγκλίδας*. 172: *μισθωτεῖ τῷ τὰς θυροκλινκλίδας ποιήσαντι*. 173: *ξύλα εἰσταθμὰ ταῖς θυροκλινκλίσιν*. 173/174: *ἧλοι εἰς τὰς θυροκλινκλίδας*. 174: *ὀδοὶ ταῖς θυροκινκλίσιν λίθινοι*. 192: *ἀμφιδεῖαι ταῖς θυροκινκλίσιν*. Βλ. καὶ 202.

θύρομα = προευκλ. τύπος τοῦ **θύρωμα** (βλ. λ.).

θυροτὸν = προευκλ. τύπος τοῦ **θυρωτὸν** (βλ. λ.).

θυροπηγία, ἡ = ἡ κατασκευὴ θυρῶν. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.7,6: *πτελέα δὲ πρὸς θυροπηγίαν*.

θυρόω -ῶ, ῥ. = 1) ἐφοδιάζω τι διὰ θύρας, κλείω διὰ θύρας. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 614: *οἰκοδομεῖν δεῖ λιθίνους αὐτοῖς, οὐδὲ θυρῶσαι χρυσαῖσι θύραις*. ΠΛΟΥΤ., Ἀρταξ. 29. Βλ. καὶ ΠΔ(Ο'), Μακκ. 1.4,57. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 19,33. BGU 996I3iii2: *οἰκία ᾠκοδομημένη καὶ τεθυρωμένη καὶ ἐστεγασμένη*. Arch. Pap. 1,64,9 (Αἰγύπτου). BGU 1116,15. P Lond. 216,9. 1204,18. IG II 1²(2)1046,16 (Ἀττικῆς): *θυρῶσαι τὸ ἀρχαῖον πρόπυλον*. II 3²(1)4464. XI 2,287A,144 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ 146. 147. 148. 150. 151. 152. 154. 155. 156. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 170. 171. 172. 173. IdD 351,12. Βλ. καὶ 16.19.21. 356B35. Βλ. καὶ 26.37. 366B9/10. Βλ. καὶ 12.14/15. 374Ab4. 1412a34. 1416BI19. BII45.– 1417AII19: *οἶκοι ἐν τῷ ἱερῷ τεθυρωμένοι κεραμωτοὶ κλεῖς οὐκ ἔχοντες*. 1417C84.90/91. 1426B II 20. XII 9,906,10 (Εὐβοίας). DITT., SIG 996,19 (Σμύρνης). SEG 10,44,4 (Ἀθηνῶν). Sammelb. 5105. 5231,3. Βλ. καὶ 5246.5275,3. Tab. Heracl. 1,142 = IG XIV 645,148 (Ἰταλίας) = CIG III 5774I94. KEIL-PREMERSTEIN, BüRL II 244B (Λυδίας). BCH 60,1936,192,5 (Συρίας).– 2) φέρω πλαίσιον (βλ. καὶ λ. **ἀναθύρωσις**).

θύρωμα, τό. Ἡ λέξις ἐσήμαινε· 1) πολυτελὲς (ἐκ ξύλου, λίθου, μαρμάρου, χαλκοῦ, ἐνίοτε δὲ δι' ἀργύρου, χρυσοῦ, ἐλέφαντος ἢ καὶ ἄλλης ὕλης ἐπενδεδυμένον) καὶ σπανίως λιθοκόλλητον πλαίσιον τῆς θύρας κοσμούμενον διὰ κυματίων, ἀνθεμίων καὶ ῥοδάκων.– 2) αὐτὴ αὕτη ἡ θύρα μετὰ τοῦ πλαισίου της. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΦΩΤ.,

Λεξ. Συν. λ. – ΘΟΥΚ. 3,68. ΛΥΣ. 19,31. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 280D. ΔΗΜΟΣΘ. 21,167. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 3.14,1. – VITR. 4.6,1, ἔνθα οὗτος διακρίνει τρία εἴδη θυρωμάτων, τὸ δωρικόν, τὸ ιωνικὸν καὶ τὸ ἀττικουργὲς (: *Genera sunt enim thyromaton haec: doricum, ionicum, atticurges*). Βλ. καὶ 6.3,6. – ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 5,46: *τά τε θυρώματα τοῦ ναοῦ θαυμαστὰς ἔχει τὰς κατασκευὰς ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος.* ΣΤΡΑΒ. 16.4,19. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,121. ΑΘΗΝ. 5.207c. – P Bremer (APAW 1936(2))46,7. IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 286, II,78. IG II 1²(2)1046,11.20. ΑΥΤΟΘΙ, II 2²(1)1672,67 (Ἐλευσῖνος). 293. II 2²(2)2499,13/14 (Ἀττικῆς). IV 1² 102,46 (Ἐπιδαύρου). 63/64.79. Βλ. καὶ στ. 65. 69.74/75. 79.110.262/263. 110A26.27.28.32. Βλ. καὶ στ. 29.30. 32/33. 34.35. 1484,45. – IG VII 2873,3/4 (Βοιωτίας). XI 2,145,13 (Δήλου). 287A77. Βλ. καὶ 78.88.118. IdD 292,10. 338Ad5. 403,12. 1403BbII34. 1413B21. 1417AII23. 1426BII23/24. Βλ. καὶ στ. 56. 1417BI45. 1423Bb I4. 1429B II12. 1439Abc47.53. 1441A I70. 1442,45. 1839,9. – FD III(5)25, col. I, A19: *ἐκ τοῦ [μεγάλο]υ θυρώματος τὸν τοῖχ[ον ἀνελ]εῖν.* 21. – Βλ. καὶ 48,46. SGDI 1953,5 (Δελφῶν). BCH 26 1902,302 (Θεσπιῶν). BSA 51,1956,154,8. BCH 83,1959,363 = SEG 18,343 (Θάσου). Inscr. Cret. I σελ. 141,29,5.– III σελ. 57,9,5: *ἐπὶ τὸν καταλοβέα τὸν ἐπὶ τῷ ὀρθοστάτ[α] καὶ τὰ θυρώματα.* Arch. – epigr. MOU 8,1884,189,27,6. REG 19,1906,99,16 = JÖAI 38,1933,58,31. BCH 51, 1927,80,3 (Παναμάρας). JHS 16,1896,231,2 (Καρίας). Syria 17,1936,260,3 (Παλμύρας). Didyma II 27A99: *καὶ λευκὸν λίθον κατὰ τὸ μέσον] θύρωμα ἐκ τῆς ἐντός.* 34,17. 35,16: *γείση ἐπὶ τὸ θύρωμα τρία.* RA 21,1925,259,39/40 (Γαλατίας). Inscr. Perg. 237. SEG 2,727,6 (Πισιδίας). MAMA 8,498,31 (Ἀφροδισιάδος). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2413b. II 584 = SEG 7,71,2. – 357,12. OGI 734,4 (Αἰγύπτου). Sammelb. III 6157,4: *τὸ θύρωμα καὶ τὸ δίθυρον καὶ τὸν πυλῶνα.* Βλ. καὶ 6158. BGU 4,1028 II 20.

θυρών, ὁ = τὸ συγκρότημα τῆς θύρας εἰσόδου, τὸ προπύλαιον. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,77: *εἰσιόντων δὲ πρόθυρα καὶ προπύλαια καὶ τὸν μὲν πυλῶνα καὶ θυρῶνα καλοῦσι, τὸ δὲ τοῦ πυλωροῦντος οἴκημα πυλώριον.* ΗΣΥΧ., λ. *θυρῶνας· τὰς σανίδας καὶ τὰς εἰσόδους.* ΣΟΦ., Ἠλ. 328. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Οἰδ. Τύρ. 1242. Βλ. καὶ Ἀπόσπ. 649,23. ΠΛΟΥΤ., Πύρρ. 34. ΛΟΥΚ., π. ἐπὶ μισθ. συν. 42: *εἰσῆλθε τοὺς χρυσοῦς θυρῶνας.* IG XI 2,158A57 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ BCH 1887,91a5/6.

θυρωρεῖον, τὸ = δωμάτιον ἐν ᾧ διέμενεν ὁ θυρωρός. VITR. 6.7,1: *Hic autem locus inter duas ianuas graece θυρωρων appellatur.*

θύρωσις, η = εκτέλεσις θυρώματος. IG IV 1² 102,38 (Επιδαύρου): *ἔλετο θύρωσιν τοῦ ἐργαστηρίου.* JÖAI 18, 1915,23 (Κιλικίας 24: *ἐπίχρυσον καὶ τὴν ὑποβωμίδα καὶ τὴν ἄνοδον καὶ τὴν θύρωσιν ὑπὲρ τὴν ἔφοδον.*

θυρωτὸν = **θύρωμα** (βλ. λ.). IG IV 1² 102,304 (Ἐπιδαύρου). 305.

θῶκος ἀντὶ τοῦ **θᾶκος** (βλ. λ.), ὁ = ἕδρα, κάθισμα. ΟΜ., Ἰλ. Θ, 439. EBELING, LexH λ. (1, σελ. 579). ΗΡΟΔ. 1,181. ΜΕΝ., Δύσκ. 176: *καὶ θῶκον οἰκοδομήσετ.*

θωράκιον καὶ **θωρακεῖον**, τό. Χαμηλὸν καὶ συνήθως μικροῦ πάχους φράγμα (ξύλινον ἢ λίθινον η ἐκ τοιχοποιίας) πλῆρες ἢ διάτρητον, χρησιμεῦον ἵνα προφυλάσσῃ τὸν ὄπισθεν αὐτοῦ ἱστάμενον ἀπὸ πτώσεως ἢ ἀπὸ ἐχθρικῆς προσβολῆς. Ἐτοποθετεῖτο συνήθως εἰς τὸ ἄνω μέρος οἰκήματος καὶ τείχους ἀντὶ ἐπάλξεων. BEKKER, AG 43,7 κέ.: *θωράκιον: οἷον δρύφακτος προβεβλημένος οἰκίας· πλὴν ὁ μὲν δρύφακτος πῆγμά ἐστιν ὅμοιον ταῖς κιγκλίσι, πεπηγμένον μέντοι καὶ ἀκίνητον· αἱ γὰρ κιγκλίδες ὧδε κἀκεῖσε διαφέρονται· τὸ δὲ θωράκιον πῆγμά ἐστιν ἐκ σανίδων συνεχῶν καὶ συμπεπηγμένων.* ΑΥΤΟΘΙ, 792,25: *τὸ μὲν θωρακεῖον τὸ τεῖχος λέγεται κατὰ ἀναλογίαν τοῦ θώρακος.* 28: *καὶ τὸ θωρακεῖον, τὸ τεῖχος καὶ σκέπη καὶ φυλακὴ τῆς πόλεως γέγονε.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *θωρακεῖον· τὸ τεῖχος.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *θωρακείοις: προμαχῶσι, δρυφάκτοις, λωρικίοις.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 32. ΦΙΛ. 2,324,24. 476,31. ΠΟΛΥΒ. 4.5,6. Βλ. καὶ 8.4,6. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,44. ΑΘΗΝ. 11,475a. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 2.17, 7. 3.7,30. 5.4,3. – IG II 1² 463,86 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *[κα]ὶ [τ]ὸ θωρ[α]κεῖον καὶ τὸ γεισ[ηπόδισμα.* II 2²(1)1604,31 (Ἀττικῆς). IdD 1450 B71. CIG II 3169 (Λυδίας). 3281 (Σμύρνης). 3357.3917. Μουσ. Σμύρν. 5,1884/5, 10,217. IGRom. IV 1465.1574. RA 40,1902,125. Ath Mitt 1907,260,39 (Περγάμου). ΑΥΤΟΘΙ, col. II 65: *κατασκευασθείσ[ης] ἐξέδρας μαρμαρίνης καὶ ἐν αὐτῇ γενομένου θωρακείου ὁμοίως μαρ[μα]ρίνου.*

θώραξ (ιων. **θώρηξ**), ὁ = προστατευτικὸς τοῖχος, προπύργιον, θωράκιον. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *θώραξ· πύργος.* ΗΡΟΔ. 1,181: *τοῦτο μὲν δὴ τὸ τεῖχος θώρηξ ἐστί, ἕτερον δὲ ἔσωθεν τεῖχος περιθέει.* ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 74,10: *ὅ τε γὰρ θώραξ αὐτῶν λίθοις τετραπέδοις παχέσι συνῳκοδόμητο.* IG I² 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XVII, col. I, 388,3.

Ι

ἰδέαι, αἱ = εἴδη σχεδίου, ἅτινα κατὰ VITR. λέγονται ἑλληνιστὶ **ἰδέαι** καὶ ὑποδιαιροῦνται ὡς ἑξῆς: **ἰχνογραφία** (= κάτοψις), **ὀρθογραφία** (= πρόσοψις), **σκηνογραφία** (= προοπτικὸν σχέδιον). 1.2,3.

ἱδρύω, ῥ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (367) = ὀρθῶ, στήνω, ἀνεγείρω, θεμελιῶ (ἱερά, ναούς, βωμούς, κίονας, ἀγάλματα κττ.). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,11. – ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἱδρυμένος· τεθεμελιωμένος.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. ΣΙΜΩΝ. 140. ΗΡΟΔ. 1,172. 2,44. 6,105. ΕΥΡΙΠ., Ἄλκ. 844: *ἱδρῦσαι δόμον.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰφιγ. ἐν Τ. 1455. ΠΛΑΤ., Πρωτ. 322A: *ἱδρύσατο βωμούς.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Πλ. 1153: *παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με.* ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.31.2: *βωμός τε ὑπόγειος ἱδρυμένος παρὰ τῷ μεγίστῳ τῶν ὑποδρόμων περισκαφείσης τῆς γῆς.* ΣΤΡΑΒ. 9.2,29: *τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρύσαντο.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,6: *βωμὸς... τετράγωνος ἵδρυτο κερατοειδεῖς προανέχων γωνίας.* ΗΡΩΔ. 5.5,15: *βωμούς τε πλείστους περὶ τὸν νεὼν ἱδρύσας.* Epigr. gr. 455,2. – IG I² 372E = STEVENS-PATON, The Erechtheum 320 VII3. ΑΥΤΟΘΙ, II 1²(1)337,37 (Ἀττικῆς). Βλ. καὶ στ. 41.44/45. II 1²(2)1035,45. 1338,9/10.37. II 3²(1)4546. 4548,2. ΑΥΤΟΘΙ, IV 1² 122,78 (Επιδαύρου): *καὶ ἱ]δρυσαμένου[ς] [Ἀ]σκλαπιοῦ τέμενος.* Βλ. καὶ στ. 81 καὶ 392,5. 414,5.509. 553,6/7. XII 9,25,5 (Εὐβοίας). IdD 2306,6. Inscr. Cos 53,2. Inscr.

Cret. III σελ. 83,4,8. OGI 16 (Αἰγύπτου). ΑΥΤΟΘΙ 28,4: *τὸν ναὸν καὶ τὸ τέμενος... ἱδρύσατο.* 90,34: *ἱερὰ καὶ ναοὺς καὶ βωμοὺς ἱδρύσατο.*

ἵδρυμα, τὸ = 1) κτίσμα, οἰκοδόμημα. ΣΤΡΑΒ. 6.1,1.– 2) **ἕδος**, ναός, ἱερόν. ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 339. Πέρσ. 811. ΗΡΟΔ. 8,144.ΠΛΑΤ., Νόμ. 717Β.

ἵδρυσις, ἡ = 1) ἀνέγερσις, ἰδίως ἐπὶ ναῶν. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 427Β. IG II 1²(1)137,10 (Ἀττικῆς). 337,10.21/22. ΑΥΤ. II 1(2)1283,5.– 2) κτίσις. ΠΛΟΥΤ., Ρωμ. 9.– 3) τοποθέτησις (λ.χ. ἀγαλμάτων). ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 2,18.– 4) διαμονή, κατοικία. ΣΤΡΑΒ. 8.7,1.

ἱερὸν (ἰων. ποιητ. **ἰρόν**, δελφ., φωκ., αἰτωλ., βοιωτ., θεσσ. **ἱαρόν**, μυκην. **i-je-ro**), τό. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. ἱερὸς (σελ. 368) καὶ ἰδίᾳ FRISK, Gr. etym W λ. ἱερὸς (σελ. 712 κέ.). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τόπον ἀφιερωμένον εἰς θεότητα, τέμενος. ΜΕτυμ. λ. *ἱερὸν σημαίνει τρία τόπον ἀπαιείμενον τῷ θεῷ.* ΣΧΟΛΙΑ: *ἱερὸν ναοῦ διαφέρει· ἱερὸν μὲν αὐτὸς ὁ προσιερωμένος τόπος τῷ θεῷ, νεὼς δὲ ἔνθα ἵδρυται αὐτὸ τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ.* ΗΡΟΔ. 5,119. ΠΑΥΣ. 5.6,5.– 2) τὸ σύνολον τῶν ἱερῶν οἰκοδομημάτων κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ ναός. ΗΡΟΔ. 2,170. ΘΟΥΚ. 4,90.– 3) ναός. ΗΣΥΧ. λ. *ἱερὸν... καὶ ναός.* ΗΡΟΔ. 2,117. ΠΟΛΥΒ. 16.39,4. ΚΔ, Ματθ. 24,1. IG IV 1² 102,6.15: *λατομίαν καὶ ἀγωγὰν ἐσσ τὸ ἱαρόν.* 103,86: *τῶν στυλοβατᾶν ἐς τὸ ἱαρὸν παροχᾶς.* 109 III 98: *τᾷ ἱπποστάσει τᾷ ἐν τῷ ἱαρῷ.* 121,39: *ἀνθέμεν εἰς τὸ ἱαρόν.* 109: *λίθον ἐνεγκεῖν εἰς τὸ ἱαρόν.*– 4) μτγν. = τὸ μέρος τοῦ χριστιανικοῦ ναοῦ ἔνθα διέμενον οἱ ἱερεῖς, ὁ κλῆρος.

ἱεροτέκτων, ὁ = ὁ τέκτων, ὁ εἰς τὸν ναὸν ἐργαζόμενος ξυλουργὸς (μαραγκός). P Oxy 5,79 (2ου μ.Χ. αἰ.): *τῶν ἀπ' ὀξυρύγχων πόλ(εως) ἱεροτεκτόνων Ἀθηνᾶς.*

ἰθύνω, ῥ. (ἀντὶ τοῦ **εὐθύνω** βλ. λ.) = κάμνω τι ἰθὺ (FRISK, Gr. etymW λ., *ἰθὺς* [σελ. 716]) εὐθύ, ἴσον, ἰσάζω, εὐθυγραμμίζω. ΟΜ., Ὀδ. ε, 245. ρ, 341. φ, 121. ψ, 197: *ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.* Βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1531,62: *περὶ δὲ στάθμης... ἥτις ἐνταῦθα κανών ἐστι τεκτονικός, ἤτοι σχοινίον μεμιλτωμένον, ὡς τὰ πολλά, οὗ ἔργον τὸ ἰθύνειν.*

ἴκρια, τά. BOISACQ, ἔ.ά. λ. *ἴκριον* (σελ. 371). FRISK, ἔ.ά.λ. *ἴκρια* (σελ. 718) = 1) παρ' ΟΜΗΡΩι τὸ σανίδωμα τὸ ἀποτελοῦν τὸ κατάστρωμα ἰδίᾳ πλοίων. ΗΣΥΧ. λ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἰκρία.* Βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ο, 676. Ὀδ. γ, 353. μ, 229.414. ΒΑΚΧΥΛ. 16,83. – Ἐν Ὀδ. ε, 254 = ἡ κουπαστὴ τοῦ πλοίου.– 2) ξύλινον κατασκεύασμα, ἐξέδρα. ΗΡΟΔ. 5,16. – Ἐν ΣΤΡΑΒ. 12.3,18 ἡ λέξις σημαίνει ξύλινον πύργον (*ἐπιτίθενται δὲ καὶ τοῖς ὁδοιποροῦσι καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἰκρίων*). Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. ἐν λ.– 3) προσωρινὸς σκελετὸς ἐκ ξύλων ὀρθῶν καὶ ὁριζοντίων, ἰκρίωμα, σκαλωσιά. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 7,80 (APAW 1919)36: *ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐνῳκοδομημένων ἰκρίων τοῖς τοίχοις ἐπιβολὰς ξύλοις καὶ σανίσιν ἔχοντα.* IG I² 94,28 (Ἀττικῆς). – 373,23: *καὶ κλίμακες πρὸς τὰ ἴκρια.* Βλ. καὶ στ. 30.40. ΑΥΤΟΘΙ 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XIII, col. II, σελ. 384,31/32: *hικ/ρια καθελο̄[σι.* IG XI 2 165,17 (Δήλου): *ἀπὸ τῶν ἰκρίων ἀποκομίσασι.* IdD 290,240. 442A234.– 4) τὰ καὶ ἰκρία, ἤτοι τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ καθίσματα, τὰ θεωρεῖα. ΗΣΥΧ. λ.... *τὰ ἐπὶ τοῖς ξύλοις κατασκευαζόμενα θεωρεῖα, ἐφ' ὧν ἐθεῶντο πρὸ τοῦ τὸ ἐν Διονύσου θεάτρου γενέσθαι.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἰκρία... καὶ τὰ τῶν θεάτρων, ἃ ἦσαν καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις· ἐπὶ ξύλων γὰρ ἐκάθηντο πρὶν γένηται τὸ θέατρον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΚΡΑΤΙΝ. 323. ΑΡΙΣΤΟΦ., Θεσμ. 395. ΑΘΗΝ. 4,107f. Πρβλ. **ἰκριοποιέω**, **ἰκριόω**, **ἰκρίωμα**, **ἰκριωτήρ**.

ἰκριοποιέω -ῶ, ῥ (= **ἰκριόω**· βλ. λ.). IdD 290,241. Didyma II 42,6. – 43,21: *ἰκριοποιήσαντες.*

ἰκριοποιός, ὁ = ὁ κατασκευάζων ἢ συναρμόζων ἴκρια ἤτοι θρανία. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125: *τοὺς ποιοῦντας τὰ περὶ τὴν ἀγορὰν ἴκρια.*

ἰκριοτὴρ = προευκλ. τύπος τοῦ **ἰκριωτὴρ** (βλ. λ.).

ἰκριόω -ῶ, ῥ. = 1) κατασκευάζω ξύλινον ἰκρίωμα, σκαλωσιὰν χάριν εκτελέσεως οἰκοδομικοῦ ἢ γλυπτικοῦ τινος ἔργου. BEKKER, AG 259,32: *τὸ δ' ἰκριῶσαι τὰς ἐκ μακρῶν ξύλων συντιθεμένας στέγας ὑπὸ στέγαις ἑτέραις.* IG I² 371,22 (Ἀττικῆς): *καὶ ἰκριο̄σαι περὶ τὸ ἀγάλματε καὶ κλίμακε,* ἤτοι κατασκευάσαι σκαλωσιὰν γύρω-γύρω ἀπὸ τὸ ἄγαλμα. 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XIII, col. I, σελ. 380,21/22: *hικριόσαντι τοῖς ἐνκαυταῖς.* II 2²(1)1672,178 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἰκριώσαντι τοῖς ἀποξοῦσιν τὰς παραστάδας.*– 2) κατασκευάζω τι ἐκ ξύλων ἐν εἴδει ἰκριώματος μετὰ καθισμάτων, **ἑδωλιάζω** (βλ. λ.). ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 43,22: *θέατρόν τι κυνηγετικὸν ἰκριώσας,* ἤτοι κατασκευάσας ξύλινον θέατρον. Βλ. καὶ 59,7.

ἰκρίωμα, τὸ = 1) ξύλινον κατασκεύασμα ὑποβοηθητικὸν τῆς ἀνιδρύσεως οἰκοδομικοῦ ἢ γλυπτικοῦ τινος ἔργου, εἶδος ἰκρίων. ΗΣΥΧ. λ. *κατῆλιψ ...οἱ δὲ ἰκρίωμα τὸ ἐν τῷ οἴκῳ· ὃ καὶ βέλτιον.* IG I² 374 = STEVENS-PATON, XIII, col. I, σελ. 380,14: *hικριόματα καθελο̄σιν τὰ ἀπὸ το̄ν κιόνον το̄ν hεν τε̄ι προστάσει.* – 2) ἐν πληθ. **ἀντηρίδες**. ΕΥΣΤΑΘ. 903,54: *τὰ λεγόμενα ἰκριώματα τὰ ἔξωθεν ἐπ' ἀσφαλείᾳ τείχους πρῶτα τίθενται, ἤτοι πρόκειται καὶ προβέβληνται ἀντερείδοντα.*

ἰκριωτήρ, ὁ = 1) ὄρθιον ξύλον ὑποβαστάζον στοὰν ἢ ὑπερῷον. IG I² 313,110 (Ἐλευσῖνος). II 2²(1)1630C339. 1668,78/79: *ἰκριωτῆρα στήσας ἀπὸ τῆς κάτω ὀροφῆς μέχρι τῆς ἄνω ὀροφῆς.* 80/81: *διερείσας διερείσματα εἰς τοὺς ἰκριωτῆρας.* Βλ. καὶ EBERT, FgrB 35.41κέ. 45.36.37κέ. JEPPESEN, Paradeigmata 79.84. – 2) ἐν πληθ.: **ἰκριώματα** (βλ. λ.) = τὸ ἔδαφος, τὸ πάτωμα τοῦ καταστρώματος. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,157.

ἱμάντωμα, τὸ = 1) χονδρὸν σχοινίον. ΗΣΥΧ. λ. – 2) ταυτ. τῷ **ἱμάντωσις** (βλ. λ.).

ἱμάντωσις, ἡ = 1) σύνδεσις διὰ λωρίων καὶ δέσις τοίχων διὰ ξύλων (ξυλοδεσιά). ΗΣΥΧ. λ.– 2) κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἱμάντωσις* (βλ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν., ed. PORSONUS, 107,15): *δέσις ξύλων ἐμβαλλομένων ἐν τοῖς οἰκοδομήμασιν.* ΠΔ(Ο'), Σοφ. Σειρ. 22,16: *ἱμάντωσις ξυλίνη ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομήν.* ΙΩ. ΧΡΥΣ. τόμ. 5, σελ. 74,14. – 6, σελ. 502,17 (HASE): *ὅπερ γάρ εἰσιν ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ξύλων αἱ ἱμαντώσεις.*

ἱμάς, ὁ. BOISACQ, ἔ.ά.λ. (σελ. 374 κέ.). FRISK, λ. (724). Ἡ λέξις ἐσήμαινε 1) λωρίον τῶν θυρῶν, δι' οὗ προσεδένετο εἰς τὴν κορώνην ὁ μοχλός. BEKKER, AG 100,26. ΗΣΥΧ. λ. *ἱμάς· λῶρος· οἱ δὲ (τ' ἔ)νερθεν ὑποσείουσιν ἱμάντι καὶ ἐπὶ τοῦ κανονίου τοῦ συνέχοντος τὴν θύραν.* ΟΜ., Ὀδ. α, 442: *ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.* φ, 46: *αὐτίκ' ἄρ' ἥ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης, ἐν δὲ κληῖδ' ἧκε θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας.*– 2) τὰς σανίδας τὰς τιθεμένας καθέτως καὶ κατ' ἀποστάσεις ἐπὶ τῶν σφηκίσκων (ἢ ἀμειβόντων). IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 286 II 82: *hιμάντας ἀθέτος.* ΑΥΤΟΘΙ, 338,16: *ἐς τὲ[ν ἐποροφία]ν hιμάντας ἀποχσέσασιν.* Βλ. καὶ στ. 23.29. IG II 1² 463,66 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *παρατεμὼν ἐκ τοῦ ἔνδοθεν πάχο[ς ἱμ]άντος.* 66/67: *καὶ εἰς τὸ ἐντὸς ἱμά[ντ]ας διαλείποντας.* II 2²(1)1693,1.6. 1668,55 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπιθεὶς ἱμάντας πλάτος ἡμιποδίου, πάχος δυοῖν δακτύλοιν, διαλείποντας ἀπ' ἀλλήλων τέτταρας δακτύλους.* 1672,64. – 208: *ἱμάντες καὶ θρᾶνοι ἐπὶ τὸ πρόθυρον τοῦ νεωκορίου.* 305. – IV 1²

102,97 (Ἐπιδαύρου). IdD 290,159. – 174: *δοκὸς τετράγωνος ἐλατίνη ὀκτάπηχυς εἰς ἱμάντας.* 442A235.236.– 3) τὰς ἀναγλύφους λωρίδας τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἐχίνου τοῦ δωρικοῦ κιονοκράνου.

ἱμασσία = **αἱμασιὰ** (βλ. λ.), ἡ. IG 4,823,26 (Τροιζῆνος): *τοῦ ῥόου τοῦ ἐπὶ τὴν ἱμασσίαν.*

ἱπποδρόμιον, τὸ = ὁ καὶ **ἱππόδρομος** (βλ. λ.). ΣΩΚΡ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,22.

ἱππόδρομος, ὁ = ὁδὸς κατάλληλος δι' ἅρματα. ΟΜ., Ἰλ. Ψ, 339.– 2) τόπος ἔνθα ἐτελοῦντο ἀγῶνες ἱππικοί, ἱπποδρόμιον. ΠΛΑΤ., Κριτ. 117C. ΔΗΜΟΣΘ. 1155.– ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.3,5: *ἱπποδρόμῳ τε καὶ κρήναις καὶ στοαῖς καὶ λοιποῖς οἰκοδομήμασι φιλοτίμως κοσμήσας.* Βλ. καὶ ΠΑΥΣ. 6.20,15 (πρόκειται περὶ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἱπποδρόμου). SIG 36.24 (περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱπποδρόμου). ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,79 καὶ 5,36 (περὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἱπποδρόμου).

ἰσάζω, ῥ. = καθιστῶ τι ἴσον. ΦΩΤ. 113,5. MUGLER, Dict. Htgg. λ. (σελ. 222).

ἰσκόλαψις, ἡ. Ἄλλος τύπος τοῦ **ἐγκόλαψις** (βλ. λ.).

ἰσόγαιος (ἀττ. **εἰσόγεως**) (= εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος πρὸς τὸ ἔδαφος. ΘΕΟΦΡ., πΦ αἰτ. 37,3), ἐν ἐπιγρ. **εἰσόγειως**) ον = ὁ ἔχων ἴσην πρὸς τὴν γῆν ἐπιφάνειαν. ΛΟΥΚ., Νέρ. 5. – IG II 2²(1)1665,6 (Κυνοσάργους): *στρωματίσαι λίθοις Ἀγρυλεικοῖς ἰσόγειον.* Τὸ οὐδ. **ἰσόγειον** ὡς οὐσ. μτγν. = ὁ ἰσόγειος ὄροφος τῆς οἰκίας. ΠΑΠΑΔ., Χριστ. Διηγ. 15: *πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἰσογείου τῆς οἰκίας.*

ἰσογώνιος, ον = ὁ ἴσας ἔχων γωνίας. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1054b2: *ἰσογώνια τετράγωνα.* ΓΑΛ. 5,67: *ἰσογώνιον πεντάγωνον.* ΓΡΗΓ. ΝΑΖ., ὁμ. 18: MIGNE, PG 35,1057A = ST 22,71: *δρόμοις τε ἀμφιθέτοις ὕλης τῆς λαμπροτάτης ἰσογωνίοις κυκλούμενον.* MUGLER, Dict. Htgg λ. (σελ. 222 κέ.).

ἰσοδόκιμος, ον = ὁ ἐξ ἴσου δόκιμος. IdD 505,4/5: *κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐπευθείας ἰσοδοκίμους πέτρας τῆς ἐπιχωρίας.*

ἰσόδομος, ον = ὁ κατ' ἰσοϋψεῖς δόμους ᾠκοδομημένος, ὁ ἐκτισμένος εἰς στοίχους λίθων εὐθεῖς καὶ ἴσου ὕψους πρὸς ἀλλήλους. VITR. 2.8,5: *Haec autem duobus generibus struuntur, ex his unum isodomum, alterum pseudisodomum appellatur.* 6: *Isodomum dicitur, cum omnia coria aequa crassidudine fuerint structa.* PLIN. nat. 36,171: *Graeci e lapide duro aut silice aequato struunt veluti latericios parietes. cum ita fecerut, isodomom vocant genus structurae, at cum inaequali crassitudine structa sunt coria, pseudisodomon.* Περὶ *ἰσοδόμου συστήματος* βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,222 κέ.

ἰσόδρομος, ον = δρόμος τοῦ αὐτοῦ μήκους. Παλ. Ἀνθ. 7,212. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,86 (328,11 Βόννης): *ἰσόδρομον δίαυλον, ἄχρι τῆς βασιλικῆς αὐλῆς.*

ἰσομεγέθης, ες = ὁ ἔχων ἴσον μέγεθος. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε', 34,7: *εἶναι δὲ τοὺς στύλους τῷ ναῷ ἰσομεγέθεις.*

ἰσόμετρος, ον = ὁ ἴσος κατὰ τὸ μέτρον πρὸς ἄλλον τινά, ὁ συμμετρικός. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2: *ἰσομέτροις δὲ φλιαῖς καὶ θυρώμασι.* ΑΘΗΝ. 10,454e: *κανόνες ἰσόμετροι.* IG 2²(1)463,46: *λίθοι|ς [ἰ]σομέτ[ροι]ς.* Βλ. καὶ ΑΘΗΝ. 12,509d. ΑΙΤ. 139,26: *ἰσόμετρον σφηκίσκον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ MUGLER, Dict. Htgg. λ. (223 κέ.).

ἰσομήκης, ες = ὁ ἴσος κατὰ τὸ μῆκος, ὁ **ἰσόμετρος**. Διήγησις, οἰκ. ν. ἁγΣ. 2 (PREGER, ἐν SOC 76,15). Βλ. καὶ ΝΕ 16,1922,238 (Κῶδιξ 66 φ. 222 β τῆς ἐν Ἄθῳ μονῆς τοῦ Καρακάλλου): *κίων ἰσομήκης.* Βλ. καὶ MUGLER, ἔ.ἀ. λ. (224).

ἰσοπαχής, ές = ὁ ἴσος κατὰ τὸ πάχος πρός τινα, ὁ **ἰσόπαχος**. MUGLER, Dict. Htgg. λ.

ἰσόπαχος, ον. Ταυτ. τῷ **ἰσοπαχής**. ΚΟΝΤΗΣ, ἐν ΑΕ 1937 (Β), 483 (Μυτιλήνης).

ἰσόπεδος, ον = ὁ ἔχων ὁμαλήν, ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν πέριξ γῆν ἐπιπέδου εὑρισκόμενος. ΗΣΥΧ. λ. *ἰσόπεδον, ἴσον τῇ γῇ, ὁμαλὸν ἔδαφος, ἰσόχωρον.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἄπεδον* (BEKKER, AG 419,27)· *τὸ ἰσόπεδον καὶ τὸ ὁμαλόν.* Βλ. καὶ ΗΡΟΔ. 4,201. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,9. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. ΠΛΟΥΤ., Νουμ. 10. ΑΛΚΙΦΡ. 3,13. – ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1938,64: *βωμὸς ἰσόπεδος οὐκ ἐκ λίθων ὑψούμενος.* – Τὸ οὐδ. (**ἰσόπεδον**) ὡς ουσ. = ἔδαφος ἐπίπεδον, ὁμαλόν. ΟΜ., Ἰλ. Ν, 142. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 1.6,4. 3.1,5. 4.1,16. 6.2,18. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3: *καὶ τὰ κοῖλα τῶν περὶ τὸ τεῖχος ἐμπλήσας ἰσόπεδον τοῖς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἄνω καὶ λεῖον ἐποίησεν.* ΛΟΥΚ., Εἰκ. 21.

ἰσοπερίμετρος, ον = ὁ ἔχων ἴσην περίμετρον, ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον πρὸς ἄλλο τι ἐκτεινόμενος ὁλόγυρα. ΣΥΝΕΣ. 71c. ΠΡΟΚΛ., εἰς ΠΛΑΤ. Τίμ. 162.

ἰσοπλατής, ὲς = ὁ ἴσος κατὰ τὸ πλάτος. ΘΟΥΚ. 3,21: *πύργοι ἦσαν μεγάλοι καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ τείχει.* ΑΘΗΝ. 5,209c: *τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατέσι.*

ἰσόπλατος, ον. Ταυτ. τῷ **ἰσοπλατής**. Διήγησις οἰκ. ν.ἁγ.Σ. 2 (SOC 76,15). ΑΥΤΟΘΙ 8 (83,14). Βλ. καὶ ΝΕ 16,1922,238 (Κῶδιξ 66 φ. 222β τῆς ἐν Ἄθῳ μονῆς τοῦ Καρακάλλου): *κίων, λίθος ἰσόπλατος,* κλπ.

ἰσόπλευρος, ον = ὁ ἔχων τὰς πλευρὰς ἴσας. ΠΛΑΤ., Τίμ. 54A: *ἰσόπλευρον τρίγωνον.* ΠΟΛΥΒ. 6.31,10: *τετράγωνον ἰσόπλευρον.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 261 (Βόννης): *ἰσοπλεύρους κίονας.* Βλ. καὶ MUGLER, Dict. Htgg λ. (224).

ἰσόπυργος, ον = ὁ ἴσος ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς πύργον, ὁ ἔχων τὸ ὕψος τοῦ πύργου. ΗΣΥΧ. λ. ἀντίπυργος (πρβλ. ΕΥΡΙΠ., Βάκχ. 1097)· *ἰσόπυργος· ἴσον κατὰ τὸ ὕψος τοῦ μήκους ἀνάστημα ἔχων.*

ἴσος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων τὰς αὐτὰς διαστάσεις πρὸς ἄλλο τι, ὁ ὅμοιος (τὸ ἀντίθ. **ἄνισος**). IG II 2²(1)1678A7 (Ἀθηνῶν): *ἀποδῶσ[ει] ἴσους ἀλλήλοις.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,44 (Ἀμφιαρείου): *παραστάδια δύο ἴσα τοῖς ὑπάρχουσιν ἀποξέσαντα.* ΑΥΤΟΘΙ, 45,43: *συντιθεὶς τοὺς ἁρμοὺς συμβάλ[λοντα]ς ὅλους καὶ ἴσους.* Βλ. καὶ JEPPESEN, Paradeigmata 79. MUGLER, ἔ.ἀ.λ. (227-231).

ἰσόσταθμος, ον = ὁ ἔχων ἴσον σταθμόν, ἤτοι βάρος πρὸς ἄλλο τι, ὁ ἰσόρροπος. ΔΙΟΣΚ. 1,44. ΑΠΠ., Σικελ. 3. Διήγησις οἰκ. ν. ἁγΣ. 2 (PREGER, SOC 76,15). Βλ. καὶ ΝΕ 16,1922,238 (Κῶδιξ 66 φ. 222β τῆς ἐν Ἄθῳ μονῆς Καρακάλλου): *κίων ἰσόσταθμος.*

ἰσοστάσιος, ον = **ἰσόσταθμος** (βλ. λ.), ἰσοβαρής, ἰσόζυγος. ΠΛΟΥΤ., Γρακχ. 17. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.10,12: *ὄρθιοι τοῖχοι οὐρανομήκεις ἐν τετραγώνῳ ἑστᾶσι τέσσαρες τὰ μὲν ἄλλα ἰσοστάσιοι ἀλλήλοις ὄντες.*

ἰσοτενής, ὲς = ἰσόπεδος, ἐπίπεδος. ΤΙΜ. ΓΑΖ. παρ' ΑΡΙΣΤΟΦ. ΒΥΖ. 147,4. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 187: *ἰσοτενῆ κρηπῖδι μιῇ στήσαντο δομαίῃ.*

ἰσοϋψής = ὁ ἔχων ἴσον ὕψος πρὸς ἄλλον τινά. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἰσοϋψεῖς οἰκίαι καὶ παράλληλοι τῷ τείχει.* ΠΟΛΥΒ. 8.6,4: *κλίμακα τῷ πλάτει τετράπεδον ἑτοιμάσαντες, ὥστ' ἐξ ἀποβάσεως ἰσοϋψῆ γενέσθαι τῷ τείχει.* ΣΤΡΑΒ. 17.1,28: *τοῦ δὲ προνάου παρ' ἑκάτερον πρόκειται τὰ λεγόμενα πτερά· ἔστι δὲ ταῦτα ἰσοϋψῆ τῷ νεῷ τείχη δύο.*

ἱστάνω, ῥ. = Ἄλλος τύπος τοῦ **ἵστημι** (βλ. λ.). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,45: *πρὸ τῶν τειχῶν μαρμαρίνους τροχοὺς ἵστανον.* Βλ. καὶ ΟΡΦ., Ἀργ. 904. ΑΘΗΝ. 3,1056.

ἵστημι, ῥ. = τοποθετῶ τι ὄρθιον, ἐγείρω, ἱδρύω, ἀνεγείρω

(ἰδίᾳ ἐπὶ ἀνδριάντων, μνημείων, οἰκοδομῶν, τροπαίων, κττ.). Πολυδ., Ὀν. 1,11. Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 224,2) λ. *λιθουλκῆσαι*. Ηροδ. 2,110. – 4,87.91. Σοφ., Τραχίν. 1102. Θουκ. 2.4,7. Δημοσθ. 172. Αριστοφ., Πλ. 453. Διοδ. Σικ. 1,92. 2,11: *ἔστησαν αὐτὸν* (τὸν ὀβελίσκον) *παρὰ τὴν ἐπισημοτάτην ὁδόν*. Πλουτ., Νουμ. 8: *ναοὺς μὲν οἰκοδομούμενοι καὶ κοιλάδας ἱερὰς ἱστῶντες*. Απп., Λιβ. 98: *καὶ στήσας ἐκ διαστήματος ἐπὶ τοῦ τειχίου*. Ὁ Αυτος, Ἐμφ. 5,33: *τό τε περιτείχισμα ὕψου, καὶ πύργους ἐπ' αὐτοῦ ξυλίνους... ἵστη*.– IG I² 371,17 (Ἀττικῆς). II 2²(1)1682,17/18 (Ἐλευσῖνος): *στῆσαι τοὺς κίονας τοὺς λιθίνους*. 40: *καὶ στήσει τοὺς κίονας ὑποθεὶς στυλοβάτην*. Λεοναρδος, AE 1923,39,43 (Ἀμφιαρείου). FD III(5)48,47. – IG XI 2,161A68 (Δήλου): *πρὸς ᾧ τὰ θύρετρα ἕστηκεν*. 119: *τοῖς στήσασι τὴν στήλην*. IdD 500A10: *περὶ τοὺς τοίχους καὶ τὰς παραστάδας στήσει κίονα*[ς]. 506d28. 508,13. IG XII 3,421b4. Didyma II 31,13. 32,10. 39,25/26. – TAM 3(1)713,6. SEG 9,189,4. IG XIV 1026,3. Βλ. καὶ Mugler, Dict. Htgg. λ. (234).

ἱστός, ὁ. (συνήθως ἐν πληθ.) = μακρὰ ὄρθια ξύλα. Ομ., Ὀδ. ο,289: *ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης στῆσαν ἀείραντες*. Αριστοτ., πΖ ἱστ. 9,4: *ἄρχονται δὲ τῶν ἱστῶν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς*. Βλ. καὶ Πολυβ. 8.4,5. ΠΔ(Ο'), Ἰεζεκ. 27,5. IG II 2²(1)1672,306. IdD 403,17. Βλ. καὶ Hodge, WGR 124.

ἰσχέγαον, τὸ (ἴσχω, γῆ) = ὁ συγκρατῶν τὰς γαίας ἤτοι τὰ χώματα, τοῖχος, ἀνάλημμα. FD III(5)25 col. I, A14. SIG³ 241A7. 277,1²14. BCH 26,1902,67-68.

ἰσχέθυρον, τό. Ὠνομάζοντο οὕτω τὰ τετράξυλα (κάσσες) τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων συνήθως ξύλινα ἐνίοτε ὅμως καὶ μαρμάρινα. Ταυτόσημον τῷ **περίθυρον**. IG XI 2,165,9 (Δήλου): *καὶ τὸ ἰσχέθυρογ καὶ τὴγ κλίμακα ποιήσασιν*. 10: *γόμφους χαλκοὺς εἰς τὸ ἰσχέθυρον*. Αυτοθι: *γόμφους ἐλατίνους ἓξ εἰς τὸ ἰσχέθυρον*. 59: *ξύλον δρύϊνον εἰς τὸ ἰσχέ[θυρον]*.

ἰσχέπλινθον, τό. Ὠνομάζοντο οὕτω τὰ συγκρατοῦντα τὰς πλίνθους ξύλα εἴτε περὶ θύρας πρόκειται (ὄρθια καὶ ὁριζόντια) εἴτε περὶ ξυλοδεσιῶν (συνήθως μόνον ὁριζόντια ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ὀρθά). FD III(5)25 col. I, B17/18: *Κρίθων ἔμελλε τὰ ἰσχέπλιν[θα δώσε]ιν*. Αυτοθι, 123, L 6-12. 124, L 15-18 καὶ 18-20. SIG 247 I² 15. BCH 26,1902,63.

ἰχνογραφία, ἡ (βλ. λ. **ἰδέαι**).

ἰωνικός, ή, όν = ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ἰωνίαν. Εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ὀνομάζεται οὕτω ὁ εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων ἐν Ἑλλάδι ἀναπτυχθέντων ῥυθμῶν, γενέτειρα τοῦ ὁποίου θεωρεῖται ἡ Ἰωνία. Ὁ ῥυθμὸς οὗτος διακρίνεται τοῦ **δωρικοῦ** (βλ. λ.), 1) ἐκ τῆς μορφῆς τῶν κιόνων, οἵτινες: α) ἔχουν σύνθετον βάσιν, β) αἱ ῥαβδώσεις των δὲν εἶναι ὀξεῖαι, ἀλλ' ἀποτελοῦν ἓν εἶδος ταινίας, γ) τὸ κιονόκρανον εἶναι ὀρθογώνιον.– 2) ἐκ τοῦ θριγκοῦ, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ ἐπιστυλίου ἐκ τριῶν ταινιῶν, τῆς ζωφόρου καὶ τοῦ γείσου.– 3) ἐκ τῆς ἐλαφρότητος τῶν ἀναλογιῶν του, ἐν σχέσει μὲ τὸν δωρικὸν ῥυθμόν, αἵτινες προδίδουν πράγματι τὸ λεπτὸν πνεῦμα καὶ τὸν τρόπον ζωῆς τῆς Ἰωνίας. Vitr. 1.2,5.6. 3.2,7. 5,8. 4,2 (Πρόλ.). 4.1,1. 3,8. 6,1. 5.9,4. 6.3,6.7 (Πρόλ.). 12,16. Λουκ., π Σθ 30. Απп., Λιβ. 95. Didyma II 39,53: *καὶ κεφαλὴν ἰωνικήν*.

Κ

καβιοθύρα, ἡ (ἐκ τοῦ λατ. **căvĕa**) = ἡ καταρρακτή, ἡ κν. γκλαβανὴ θύρα. Αρχ., Μαθ. 47.

καγκελ(λ)οθυρίς, ἡ = ἡ **κιγκλὶς** (βλ. λ.). Μ Ετυμ. λ. *κιγκλίς, ἡ καγκελοθυρίς, θύρα δικτυωτή*. Βλ. καὶ Du Cange, Gloss. λ. *κιγκλίδα, ἥτις ἐστὶ καγκελοθυρίς*, ἤτοι φρασσομένη διὰ δικτυωτοῦ ἢ ἄλλου κιγκλιδώματος, ξυλίνου ἢ μεταλλικοῦ.

κάγκελος, ὁ (Σχολια εἰς Θεοκρ. 8,57. Ησυχ. λ.), **κάγκελλοι**, οἱ (λατ. **cancelli**) καὶ **κάνκελλοι** (P Oxy 2146,12. IG VII 1681) = δρύφακτος, κιγκλίς, κιγκλίδωμα. Bekker, AG 271,33: *κιγκλίδες: δρύφακτοι, οἱ νῦν καλούμενοι κάγκελοι*. Σου(ι)δ. λ. *κιγκλίδες αἱ τῶν δικαστηρίων θύραι· ὁ κάγκελος ἢ τοῦ ἱεροῦ οἴκου*. Πρβλ. Σχολια εἰς Αριστοφ., Ἱππ. 641.675. P Ryl. 233, 4 (2ου μ.Χ. αἰ.). Cic. Sest. 58,124. Verr. 2.3,59.139. Ovid. am. 3.2,63. Varro rust. 3.5,4. Col. de re rust. 8.17,8. Παλ. Ἀνθ. 9,781.– P Oxy 2146,12: *στοᾶς σὺν πήγμασι κάγκελλοι μεγ[άλοι]*. IG VII 1681 (Πλαταιῶν). Forsch. in Ephesos III, σελ. 148,12. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1893. – Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς: Κωδιν., Παρεκβ. 19,15 (Βόννης). Ὁ Αυτος, σχ. 53,14/15. π Κτισμ. 80,17. SOC 21,14/15. NE 16,1922,239. Πρβλ. λ. **καγκελοειδῶς** (Ἱππιατρ. 117), **καγκελοθυρίς**: κιγκλὶς (Μ Ετυμ. 513,4), **καγκελωτή**: θύρα καὶ διαβάθρα (Σχολια εἰς Αριστοφ., Σφ. 124. Πολυδ., Ὀν. 8,124. P Ryl. 233,3).

καγκελλωτός, ή, όν = ὁ διὰ καγκέλλων, κιγκλίδων ἐφωδιασμένος, ὁ κιγκλιδωτός. Πολυδ., Ὀν. 8,124: *αἱ μὲν οὖν τῶν δικαστηρίων θύραι κιγκλίδες ἐκαλοῦντο, ἃς Ῥωμαῖοι καγκελλωτὰς λέγουσιν*. Σου(ι)δ. λ. *δικτυωτή: καγκελλωτή*. Βλ. καὶ Ευσταθ., Ἰλ. 1142,47. Σχολια εἰς Αριστοφ., Σφ. 124: *καγκελωτὴ θύρα*. P Ryl. 233,3 (2ου μ.Χ. αἰ.): *διαβάθρα καγγελωτή*. Belleten 22,1958,70,8 (Μ. Ἀσίας): *[θυ]ρίδα κανκελλωτήν*.

καθαίρεσις, ἡ = κατακρήμνισις, κατεδάφισις. Ξεν., Ἑλλ. 2.2,15: *περὶ δὲ τῶν τειχῶν τῆς καθαιρέσεως οὐδεὶς ἐβούλετο συμβουλεύειν*. ΚΔ., Κορ. Β' 10,8 (= Κεδρ. 579,21d): *εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν*. IG II 2²(1)1672,75 (Ἐλευσῖνος): *τῆς καθαιρέσεως τῶν οἰκοπέδων τῆς ἱερᾶς οἰκίας*. Ἐν Φιλ., μηχ., Βελ. 92,31 αἱ *καθαιρέσεις* = τὰ ἐρείπια.

καθαιρέω -ῶ, ῥ. = κατακρημνίζω, κατεδαφίζω, χαλῶ, καταστρέφω, ἀφαιρῶ. Ξεν., Ἑλλ. 4.4,13. Πλατ., Μενέξ. 244C. – Ανδοκ., π Λακ. Εἰρ. 25: *γέγραπται τὰ τείχη καθαιρεῖν ἐν δὲ ἔξεστιν οἰκοδομεῖν*. Διοδ. Σικ. 14,85. 17,25. – 20,93: *καθαιροῦντες τοῦ θεάτρου τὸν περίβολον*. Στραβ. 5.3,7. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.5,11. Πλουτ., Λύσ. 15. Απп., Ἐμφ. 1,96. – P Strassb. 100,13. P Magd. 36,3.7. – P Amh. 54,3: *οἶκος καθειρημένος, ἧς* (διορθ. *οὗ*) *οἱ τοῖχοι περίεισιν*. P Petr. 2.12,1,11. 3.46,1,45. – 46,1,16. 3,120,18.– PSI 546,5: *καθαιρεῖν τοίχους*. IG I² 314,113 (Ἐλευσῖνος). 119. Αυτοθι, 81,7/8. 313 col. II103 καὶ 109. II 1²(1)244,59 (Ἀττικῆς). Αυτοθι, 2²(1)1666a54.68.88.100. – 1666b20.27.52.73.79. 1672,232. – 1682,12/13: *τῶν ἐκ τῆς στοᾶς καθαιρουμένων*. IG XI 2,161A57: *τὸ περιοικοδόμημα τὸ πλίνθινον τὸ ἐν τῷ Πωρίνῳ καθελοῦσι*. Βλ. καὶ στ. 72.117. – 287A22: *κεραμίδων κλασμάτων τῶν καθαιρε-*

θέντων ἀπὸ τῶν οἴκων. Βλ. καὶ στ. 24.100. IdD 372A108. 403,32.37. LATYSCHEV, 2, ἀριθ. 352,4: κα]θηρημένας ἐκ θεμελίων διεγείρας. Inscr. Cret. III σελ. 106,10,71. Sammelb. 9442,8. CIG II 2125,4/5. III 4015.

καθαίρω, ῥ. = καθαρίζω. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,5: *καὶ τοὺς ἐπιστήμονας τῶν τεκτόνων ἀγείραντες τὰς ὕλας παρεσκευάζοντο καὶ τὸν χῶρον ἐκάθαιρον.* 8.21,4: *τὴν πόλιν συνοικίσας εἰς ἱπποδρόμου θέαν ἐκάθηρε ξύλοις περιτειχίσας.* Βλ. καὶ ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 10.6,9. ΚΕΔΡ., σύντl. 2, σελ. 108,1 (Βόννης). IG XI 2,159A,41 (Δήλου). 163A22.40.61. 287A56.82. IdD 290, 47.54.61.76.79.82.93. 291b22. 316,67.70. 372A79/80. Didyma II 482,9.

καθαρμόζω - **καθαρμόττω**, ῥ. = ἁρμόζω καλῶς, προσαρμόζω. IG II 2²(1)1665,18 (Κυνοσάργους): *ἐπὶ δὲ τõ καταληπτῆρος τὸν τρίποδα καθαρμόσαι, ἐντετράναντα τοῖς ποσὶ* = νὰ καθαρμόσῃ τὸν τρίποδα ἐπὶ τοῦ καταληπτῆρος, ἀφοῦ κάμνῃ ἐπὶ τούτου τὰς ὀπὰς διὰ τὴν ἔνθεσιν τῶν ποδῶν τοῦ τρίποδος. 1666,43 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ 1666b31.35. – IG VII 3073,72 (Λεβαδείας): *ἐξελεῖ δὲ καὶ τὰ δέματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν ταῖς στήλαις, ὅσα ἂν ὑπερέχῃ καὶ κωλύῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐπικοπῇ καὶ τρήσας βαθύτερα καθαρμόσει καὶ περιμολυβδοχοήσει δοκίμως.* IG XI 2,161A,56 (Δήλου): *καὶ τὰς δοκοθήκας ἐπιτρῆσαι καὶ πάλιν καθαρμόσαι.* Βλ. καὶ ΦΙΛ. 1,342.

καθέδρα, ἡ = 1) τὸ ἐφ᾽ οὗ κάθηταί τις, ἕδρα, κάθισμα, ἑδώλιον. BEKKER, AG 263,26. ΣΤΡΑΒ. 3.3,7: *περὶ τοὺς τοίχους καθέδρας οἰκοδομητὰς ἔχοντες.* Βλ. καὶ ΦΙΛΟΠ. 9,10. ΑΥΤΟΘΙ., 16: *μὴ ὡς ὕλην οἰκίας τετραγωνίζοι τὸν λίθον ἀλλ᾽ ἁπλῶς, ἵνα βάθρον ἢ καθέδρα γένηται.*– 2) βάσις. ΣΤΡΑΒ. 17,1,46 (C. 816): *ἐνταῦθα δὲ δυεῖν κολοσσῶν ὄντων μονολίθων ἀλλήλων πλησίον, ὁ μὲν σῴζεται, τοῦ δ᾽ ἑτέρου τὰ ἄνω μέρη τὰ ἀπὸ τῆς καθέδρας πέπτωκε σεισμοῦ γενηθέντος.*

καθέλκω, ῥ. = 1) σύρω ἔξω ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πρὸς τὴν εις κατωτέραν στάθμην κειμένην θάλασσαν, καταβιβάζω. IG I² 313 Col. III 160: *heῖ τὲν ἄκατο[ν] καθε̃λκον.*– 2) ἁπλοῦμαι, ἐκτείνομαι. ΣΤΡΑΒ. 8.6,22: *σκέλη δὲ καθείλκυσται ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ* (ἐπὶ τοῦ τείχους).

καθέτης, ὁ (καὶ **κάθετος**, 3 = ἐκ τοῦ **καθίημι** = ῥίπτω αυτομάτως πρὸς τὰ κάτω)· πιθανῶς εἶδος θύρας καταρρακτῆς μετὰ σιδηρῶν ὀδόντων, ἣν ἀφήνουσι νὰ πέσῃ κατ᾽ ἐχθρῶν ἀπειλούντων νὰ εισέλθωσι. ΣΧΟΛΙΑ εις ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 114.

κάθετος, ον = 1) ὁ πρὸς τὰ κάτω διευθυνόμενος, ὁ κατακορύφως κρεμάμενος. ΑΡΙΣΤΟΤ. 852b28. IG VII 3073,117 (Λεβαδείας): *ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας τῶν καταστρωτήρων... καθέτο(υ)ς.* Διὰ τὴν λέξιν μὲ γεωμ. σημασίαν βλ. MUGLER, Dict. Htgg λ. (σελ. 235).– 2) ὄργανον (σχοινίον) ἔχον εἰς τὸ ἓν ἄκρον βάρος τι δι᾽ οὗ ἐλέγχει ὁ κτίστης τοὺς κατακορύφως ἱσταμένους τοίχους. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32,6. VITR. 3.5,5 καὶ 6. ΠΛΟΥΤ., Αιμ. Παῦλ. 15. Ἠθ. 890F. ΗΣΥΧ. λ. *κάθετος*. Πρβλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,142. 142,4.143.– 3) καταρρακτὴ θύρα. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 115.

καθηλόω -ῶ, ῥ. = καρφώνω δι᾽ ἥλων επί τινος, στερεώνω. ΠΟΛΥΒ. 1.22,5: *κλῖμαξ ἐπικαρσίαις σανίσι καθηλωμένη.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,91: *λεπίσι σιδηραῖς καθηλωμέναις.* ΠΛΟΥΤ., Αλέξ. 24. ΑΘ., μηχ. 36,5. IG II 2²1668,57 (Ἐλευσῖνος). – 84: *καὶ [κ]αθηλώσει συναρμόττοντας ἐξ ἴσου τοῖς θράνοις.* IG II 1² 463,79 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ελευσινιακὰ 1,197.

καθήλωσις, ἡ = ἡ δι᾽ ἥλων στερέωσις, προσήλωσις, τὸ κν. κάρφωμα. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 95,6: *ἧλοι διεκπίπτωσι πλαγίως διερχόμενοι, ἐπεὶ ἀσθενὴς αὐτῶν γίγνεται ἡ καθήλωσις, τουτέστιν ἡ ἀπὸ τοῦ ξύλου κατοχή.* P Lond. 3,1177,239 (2ου μ.Χ. αἰ.).

καθιδρύω, ῥ. = ἱδρύω μονίμως, ἀνεγείρω. ΗΣΥΧ. λ. *καθιδρῦσαι· καθιερῶσαι· στῆσαι.* ΠΔ(Ο᾽), Μακκ. 2.4,12: *ὑπ᾽ αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε.* IG II 1²(2)1338,27/28 (Ἀττικῆς): *βωμὸν αὐτὸς πάλιν καθιδρύσατο.* Βλ. καὶ Epigr. gr. 837,2. IG II 1²(2)1366,1: *καθειδρύσατο ἱερ[ὸν τοῦ Μηνός].*

καθίζω, ῥ. = 1) τοποθετῶ ἀσφαλῶς, βάζω νὰ καθίσῃ ἢ τοποθετοῦμαι εἴς τινα θέσιν. ΑΕ 1923,45,41 (Ἀμφιαρείου): *ἅπαντας τοὺς λίθους εἰς ἕδραν ἀσκάστους [κ]α[τ]α[κ]ρ[ού]ων μέχρι ἂν καθίζηται ὅλ[ω]ς.*– 2) ἱδρύω, στήνω. ΠΙΝΔ., Πυθ. 5,42. – ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 4,1219: *βωμοὶ... καθίσσατο.*

καθίημι, ῥ. = 1) καταβιβάζω. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,8: *εἰς βυθὸν φιλοτέχνως καθεῖσα τοὺς κίονας.* ΗΡΩΔ. 2,6,14: *καθέντες κλίμακας.*– 2) ἐκτείνω ἢ ἐκτείνομαι πρὸς τὰ κάτω, χαμηλώνω. ΘΟΥΚ. 4,103: *οὐ καθεῖτο τείχη.* 5,52: *τείχη καθεῖναι.*

κάθισμα, τὸ = 1) ἕδρα, ἑδώλιον, ἕδρανον. ΕΥΣΕΒ. 2,1065B. Πασχ. Χρον. 528,5.– 2) μτγν. = καθίζησις ἐδάφους ἢ οικοδομήματος. ΑΠΟΛΛ. ΔΑΜ., Πολιορκ. 150,1.

καθίστημι, ῥ. = βάζω, τοποθετῶ, στήνω. IG I² 374 VII 57: *τὲν ὀροφὲν κατιστᾶσιν τὲν καμπύλεν.* XI 2,163Bb,14 (Δήλου). IdD 290,200.217. 443Bb161. IG XII 3,248,16 (Ἀνάφης). SEG 1,532 (Συρίας)7. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 μα΄ 38,2. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.8,9. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,94 (340,10 Βόννης).

καθίστρα, ἡ = καθέδρα, ἕδρανον, ἑδώλιον. SEG 2,727,5 (Πισιδίας).

κάθοδος (τὸ αντίθ. **ἄνοδος**· βλ. λ.), ἡ = κατάβασις, φυσικὸν η τεχνητὸν μέσον μεταβάσεως ἀπὸ ὑψηλοτέρου εις χαμηλότερον μέρος. ΠΑΥΣ. 1.27,4: *κάθοδος ὑπόγαιος αὐτομάτη.* 7.21,12: *τὰ μὲν πρὸς τοῦ ναοῦ λίθων ἀνέστηκεν αἱμασιά, κατὰ δὲ τὸ ἐκτὸς κάθοδος εἰς αὐτὴν πεποίηται.* ΕΥΣΤΑΘ., Οδ. 1420,50: *διὸ καὶ κλίμακος δέεται ὑψηλῆς ἐνταῦθα ἡ τοῦ ὑπερῴου ἄνοδός τε καὶ κάθοδος.*

καινίζω, ῥ. = ποιῶ τι καινον, ανανεώνω, ανακαινίζω. ΣΟΦ., Τραχ. 867: *καί τι καινίζει στέγη,* ἔνθα ὁ ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΣ λέγει: *ἔοικέ τι νεώτερον ἔχειν ὁ οἶκος.*

καινοκέραμος, ὁ = ἡ νέα κέραμος εν αντιθέσει πρὸς τὴν παλαιὰν (πρβλ. λ. **παλαιοκέραμος**). PSI 1249,27. 1250,3 (3ου μ.Χ. αι.).

καινουργέω, ῥ. = κατασκευάζω τι εξ αρχῆς, καινουργές. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 5,1959,2524,4: *[τὸ] πᾶν φρούρ(ιον) κενουργήσας, ἐτεχνάσατ[ο ἀσ]φαλ(ές).*

κακοτεχνέω -ῶ, ῥ. = εκτελῶ τι ατέχνως. IG VII 3073,20 (Λεβαδείας): *καὶ ἐάν τις ἄλλος τῶν συνεργαζομένων ἐξελέγχηταί τι κακοτεχνῶν, ἐξελαυνέσθω ἐκ τοῦ ἔργου.* Βλ. καὶ στ. 16.177.

καλαθίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **κάλαθος** (βλ. λ. 2· πρβλ. καὶ τὰ λ. **καλαθόω** - **καλάθωσις**, *βυζ.*) = εἶδος φατνώματος τῆς οροφῆς εν σχήματι μικροῦ καλάθου. ΧΟΡΙΚ. 118B.

κάλαθος, ὁ. FRISK, Gr. etymW λ. (σελ. 759). ΕΥΣΤΑΘ. 726,19. 1208,37. 1488,58. An. Ox. 2,546,10. – Εν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ωνομάζετο οὕτω ὁ πυρὴν τοῦ κορινθιακοῦ **κιονοκράνου** (βλ. λ.). VITR. 4.1,9 κέ.: *Is calathus fortuito supra acanthi radicem fuerit conlocatus.* ΑΥΤΟΘΙ: *cuius cauliculi secundum calathi latera crescentes et ab angulis tegulae ponderis necessitate expressi flexuras in extremas partes volutarum facere sunt coacti.* ΑΥΤΟΘΙ 10. ΚΑΛΛΙΞ. παρ᾽ ΑΘΗΝ. 5,206b: *περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον, οὐκ ἕλικες, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν, καὶ φύλλα τραχέα περίκειται.*

καλαθόω -ῶ, ῥ. (*βυζ.*) = καλύπτω διὰ φατνωματικῆς ὀροφῆς ἐκ πλειόνων φατνωμάτων ἐχόντων σχῆμα καλάθου. Μαλ., Χρον. 339,6 (Βόννης): *καλαθώσας δὲ τὰς ὑποροφώσεις καὶ καλλωπίσας γραφαῖς καὶ μαρμάροις διαφόροις καὶ μουσώσει.*

καλάθωσις (*βυζ.*), ἡ = 1) ἡ **φάτνωσις** (βλ. λ.), ἤτοι ἡ κατασκευὴ ὀροφῆς διὰ φατνωμάτων κεκοσμημένης. Φραντζης 2,16 (σελ. 190,10 Βόννης): *ἡ δὲ καλάθωσις τοῦ ὀρόφου αὐτῆς καὶ ἡ θαυμαστὴ ἀπόθεσις καὶ ἀνάπαυσις τῶν κοιτώνων.*– 2) φατνωματικὴ ὀροφή. Θεοφ. Συν. 3,44 (σελ. 147,10 Βόννης): *καὶ τὴν καλάθωσιν ἐκ τῶν Βασιλίσκου τοῦ τυράννου παλατίων μεταγαγὼν τῷ Λαυσιακῷ περιέθηκεν.*

καλαθωτός, ή, όν = ὁ διὰ γλυφῶν εἰς καλαθίσκων σχῆμα εσκαλισμένος. Σχολια εἰς Διοδ. Σικ. 3,22: *θύραι καλαθωταί.*

καλάμινος, ον = ὁ ἐκ καλάμου κατεσκευασμένος. Ηροδ. 5,101: *οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι.*

καλαμὶς (καὶ σνκδ. **κάλαμος**), ἡ = ἴσως πλέγματα ἐκ καλάμου ὑποδεχόμενα τὴν **δόρωσιν** (βλ. λ.). Λεξ. Ρητ. (= Bekker, AG 269,25): *καλαμίδας, τὰς νῦν λεγομένας ὠλένας, ἐπεὶ ἀπὸ καλάμων γίνονται· ἢ τοὺς θηλυκοὺς καλάμους τοὺς πρὸς σύνδεσμον τῶν πλινθίδων καταστρωμάτων τῆς οἰκοδομίας.* IG II²(1)1672,64 (Ἐλευσῖνος): *καλαμίδες παρ' Ἀρτέμιδος.* 101: *σχοῖνοι ἐπὶ τὰς ὀροφὰς (κ)αὶ καλαμί[δες.* 189. 194.– XI 2 144A61 (Δήλου). 145,22. 156A28. IdD 366A36: *καὶ καλαμίδας εἰς τὴν στοάν.* Βλ. καὶ στ. 40.49.

κάλαμος, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 397). Frisk, Gr. etymW λ. (σελ. 760-761). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ξυλοειδές, στρογγύλον, λεπτὸν καὶ ἐπίμηκες φυτὸν χρησιμεῦον πρὸς στέγασιν οἰκιῶν ἢ καὶ ὡς ὑλικὸν ὑποστρώματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτίθετο ἡ **δόρωσις** (βλ. λ. **καλαμίς**), ἢ πρὸς κατασκευὴν τοίχων ἔτι δὲ καὶ προχείρων οἰκιῶν. Ησυχ. λ. *λαχνήεντα... ἢ ὄροφον, τὸν κάλαμον, ᾧ ἐστέγαζον τοὺς οἴκους, ὃς ἔχει τινὰ δασύτητα.* Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 201,1 (Fr. Ritschelii).– Ηροδ. 1,179: *καὶ διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες.* Αυτοθι 5,101: (αἱ οἰκίαι) *καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς.* Θουκ. 2,76. Διοδ. Σικ. 2,10. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.79,11. IG II 1² 463,68 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). – XI 2,144A,81 (Δήλου): *κάλαμον ἐπιθέντι ἐπὶ τὸν νεὼ τῆς Δήμητρος.* Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 1,35,1.58. 70,1.72, 72,2.5.6. 83,4.

καλιὰ (ἰων. **καλιή**), ἡ. Frisk, Gr. etymW λ. (σελ. 764). Boisacq, Dict. étym. lg. λ. = 1) μικρὸς οἶκος, ἰδίᾳ ξύλινος. Ησυχ. λ. *καλιαὶ.. δηλοῖ δὲ καὶ σκηνὴν ἢ οἰκίαν.* Ὁ Αυτος λ. *καλίη* (πρβλ. Ησιοδ., Ἔργα 374)· *τὸν οἶκον κυρίως δὲ τὸν ἀπὸ ξύλων οἶκον· κᾶλα γὰρ τὰ ξύλα.* Ὁ Αυτος, λ. *καλιὸς... καὶ οἱ μικροὶ οἶκοι καλιαὶ <-οἰ> καὶ καλίδια.* Σου(ι)δ. λ. ... *ἢ οἶκος ξύλινος κυρίως· κᾶλα γὰρ τὰ ξύλα ἐξ ὧν σύγκειται.* ΜΕτυμ. λ. *κυρίως ἡ ἐκ κάλων* (= ξύλων) *κατασκευαζομένη οἰκία, μήπω αἱρεθέντων λίθων εἰς ἐργασίαν· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λίθων τῶν οἰκιῶν.* Βλ. καὶ Απολλ. Ροδ. 1,170. Πρβλ. λ. **καλίδιον**, **κάλινος**, **καλιός**.– 2) μτγν. **καλιὰς** = καλιά: βωμός. Πλουτ., Νουμ. 8: *ναοὺς μὲν οἰκοδομούμενοι καὶ καλιάδας ἱερὰς ἱστῶντες.* Βλ. καὶ Παλ. Ἀνθ. 11,44. Πλουτ., Ἠθ. 418A. IG 2²(1)1533,5 (4ου π.Χ. αἰ.). Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,70.

καλίδιον, τό. Ὑποκ. = μικρὸς οἶκος. Ησυχ. λ. *καλιός· καὶ οἱ μικροὶ οἶκοι καλιαὶ καὶ καλίδια.* Φωτ. λ. *μικρὸν οἴκημα.*

κάλινος, η, ον = ὁ ξύλινος. Ησυχ. λ. *κάλινα· ξύλινα.* Πρβλ. Τοῦ Αυτου λ. *κάλινοι· δοκίδες.* Λυκ., Ἀλεξ. 1418: *σὺν καλίνοισι* (ἄλλ. κώδ. *καλινοῖσι*) *τειχέων προβλήμασι· Οἰκία κάλλινα.*

καλιός, ὁ = μικρὸν εὐτελὲς οἴκημα. Ησυχ. λ. *καλιοί, τὰ εὐτελῆ οἰκήματα.* Κρατιν., παρὰ Πολυδ., Ὀν. 10,160: *εἰς τὸν καλιόν, εἰ τύχοι, καθείργνυται.* Αυτοθι, 161: *ἤδη δὲ καὶ τὸν πρὸς οἰκήσεις ἐπιτήδειον* (οἰκίσκον) *οὕτω λέγουσιν, ὡς ἐν Ἐλπίδι Ἐπιχάρμου εἴρηται «τὸν τοῦ γείτονος καλιόν».*

καλλίπυλος, ον = ὁ ἔχων ὡραίας πύλας. Παλ. Ἀνθ., App. 16: *καλλίπυλος Θήβη.*

καλλίπυργος, ον = ὁ ἔχων καλοὺς ἢ ὡραίους πύργους. Ησυχ. λ. *καλλίπυργον, καλὰ τείχη ἔχουσαν.* Βλ. καὶ Ευριπ., Βάκχ. 1202. Ἰκ. 618.

καλλιπύργωτος, ον = ὁ καὶ καλλίπυργος. Ευριπ., Βάκχ. 19: *καλλιπυργώτους πόλεις.*

καλλύνω, ῥ. = **καλλωπίζω** (βλ. λ.), ἐξωραΐζω. Θεμιστ., λόγ. 18,223a: *τῷ δὲ καλλύνονται οἱ τοῖχοι καὶ τὰ ἐδάφη λίθῳ Λακαίνῃ καὶ Λιβύσσῃ καὶ Αἰγυπτίᾳ.*

καλλωπίζω, ῥ. = καθιστῶ τι ὡραῖον ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν, εὐπρεπίζω, κοσμῶ. Ξεν., Ἱερ. 11,2: *οἰκίαν πρῶτον ὑπερβαλλούσῃ δαπάνῃ κεκαλλωπισμένην.* Λουκ., Ἱππ. 6: *ἑκατέρωθεν εἰσόδους ἔχων* (ὁ οἶκος) *φρυγίῳ λίθῳ κεκαλλωπισμένας.* Μαλ., Χρον. 339,6/7 (Βόννης): *καλαθώσας δὲ τὰς ὑποροφώσεις καὶ καλλωπίσας γραφαῖς καὶ μαρμάροις διαφόροις μουσώσει.* Λεων Γραμμ., Χρον. 112,3 (Βόννης): *ὀρόφους χρυσῷ ἐποίκιλέ τε καὶ ἐκαλλώπισε.*

κάλος = **κάλως** (βλ. λ.).

καλύδριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κάλως** = μικρὸς κάλως, σχοινίον. BCH 29,1905,543 (Δήλου, 2ου π.Χ. αἰ.).

κάλυμμα (ἄλλ. γρ. **κάλυμα** καὶ **κάλυνμα**), τὸ = 1) φάτνωμα, φατνώματα. Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus, 128,15): *καλύμματα: ἅ τινες φατνώματα· οὕτως Ἀριστοφάνης.* IG I² 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI col. III, σελ. 338,35. – 36: *πρίστει ἐς τὰ καλύμματα διαπρίσαντι σφεκίσκον.* 42/43. IG I² 374 = ἔ.ἀ. XIII, col. I,380,37: *καλύμματα εἰς τὲν hοροφέν.* Αυτοθι, col. II, 384,6/7. XVI, col. II, 392,9. XVII, col. II, 394,3.5/6: *hέτερον παράδειγμα πλάσαντι, τὲν ἄκανθαν, hεῖς τὰ καλύμματα.* Βλ. καὶ I² 89,4.– 2) ταυτ. τῷ **ἐπιβλὴς** (βλ. λ.). IG II 2²,1668,54 (Ἐλευσῖνος). 1682,27: *καὶ ἱμάν]τας καὶ καλύμματα.* IV 1² 102,57 (Ἐπιδαύρου). 58. Βλ. καὶ στ. 68.77.267.271. – Αυτοθι XI 2,156A,73 (Δήλου): *τὰ καλύμματα καὶ τοὺς σφῆκας.* 165,22: *καὶ τῶγ καλυμμάτων τὰ χρῄζοντα καινά.* IdD 1416BI9. – 3) θυρόφυλλον, παραθυρόφυλλον. Διοδ. Σικ. 20,11: *αὗται δὲ* (αἱ θυρίδες) *εἶχον καλύμματα διὰ μηχανῆς ἀνασπώμενα.* – 4) πλὰξ λιθοστρώσεως. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,26 (Ἀμφιαρείου): *προσαρμόσει πρὸς τὸ κάλυμμα τὸ τ[ο]ῦ στρώματος.* – 5) πλὰξ καλύψεως κενοῦ. Λεοναρδος, ἔ.ἀ. 9: *κάλυμμα τοῦ ὀχετοῦ.* Didyma II 35,17. – 6) σνκδ. μνῆμα, τάφος καλύπτων νεκρόν. Παλ. Ἀνθ. 7,227. Βλ. καὶ IG XI 2,144A,42. 145,12. SEG 1,384.

καλυμμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κάλυμμα** (βλ. λ. – 1) Αριστοφ., Βαβυλ. (CGF III 979: Ἀπόσπ. 9 [20]): Πολυδ., Ὀν. 10,173: *Ἀλλὰ μὴν τῷ στεγαστῆρι ὀρόφῳ προσήκοιεν ἂν καὶ οἱ στρωτῆρες καὶ τὰ καλυμμάτια· ἄμφω δὲ ἐν Ἀριστοφάνους Βαβυλωνίοις.* Αυτοθι: *ὡς οὐ* (ἄλλ. γρ. *εὐ*) *καλυμματίοις τὸν οἶκον ἤρεφεν.* Βλ. καὶ Πολυδ., Ὀν. 10,157. Didyma II 39,55.

κάλυνμα = **κάλυμμα** (βλ. λ.).

καλυπτήρ, ὁ (ἐνν. ἡ λέξις κέραμος) = ὁ πήλινος ἢ μαρμάρινος κέραμος ὁ τιθέμενος ὑπεράνω τοῦ ἁρμοῦ δύο **στρωτήρων** (βλ. λ.) κεράμων τῆς στέγης. Οἱ καλυπτῆρες διακρίνονται εἰς τοὺς **λακωνικούς**, ἔχοντας τομὴν

ἡμικυκλικὴν καὶ τοὺς **κορινθιακούς**, ἔχοντας τομὴν τριγωνικήν. Διεκρίνοντο δὲ οἱ καλυπτῆρες κέραμοι εἰς **ἡγεμόνας** καὶ **κορυφαίους** (βλ. λ.). Ἐνίοτε οἱ καλυπτῆρες ἐκοσμοῦντο δι' ἀνθεμίων, δι' ὃ καὶ *καλυπτῆρες ἀνθεμωτοὶ* ἐκαλοῦντο. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 6,92. Πολυδ., Ὀν. 10,157. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,54 Heikel. – IG II 1² 463,71 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ κ[α]λυπτηριεῖ τιθεὶς τοὺς καλυπτῆρας ὅλους ἐν πηλῷ.* II 2²(1)1677b306 (Ἀττικῆς): *καὶ καλυπτὴρ ἀνθεμωτός.* Βλ. καὶ 310. 308/309. IG VII 3498,62 (Ὠρωποῦ). – XI 2,203A45 (Δήλου): *ἀνενέγκασι τὰς κεραμίδας καὶ τοὺς καλυπτῆρας.* 287B154: *περιεγένοντο καλυπτῆρες ἑκατὸν δέκα τέτταρες.* IdD 440A79. 456A4. Βλ. καὶ 372A 163.165. 400,43. 403,39.42.

καλυπτηρίζω, ῥ. = τοποθετῶ καλυπτῆρας κεράμους ἐπὶ τῆς στέγης. IG II 1² 463,71 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν).

καλύπτω, ῥ. = 1) θέτω ἐπί τινος **κάλυμμα** (βλ. λ.), σκέπασμα, ἰδίως **στεγάζω** (βλ. λ.). Σοφ., Ἀντ. 28. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,4: *ὑφ' ἑνὸς ἀετοῦ καὶ μιᾶς στέγης καλυπτόμενοι* (οἱ σηκοί). Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,30: *πύργους... κατασκευάσαι... σιδήρῳ κεκαλυμμένους.* Αυτοθι 5.5,3.8. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 40,43. Epigr. gr. 67,1. Προκ. π Κτισμ. 2.5,8: *ἀνόδους τοῖς πύργοις κεκαλυμμένας πεποιημένος.* Περὶ τῶν τρόπων καλύψεως ἐν γένει παρ' ἀρχαίοις βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,276. 281κέ.– 2) λιθοστρώνω (βλ. καὶ λ. **κάλυμμα**, 4) (: *τὰ ἐδάφη πανταχόθι τῆς πόλεως λίθοις ἁμαξιαίοις ἐκάλυψεν*).

κάλχη, ἡ (ἄλλ. γρ. **χάλκη** καὶ **χάλχη**· τὸ **κάλχη** κατ' ἀναγραμματισμόν, τὸ **χάλχη** κατ' ἐξομοίωσιν) = τὰ ἀπὸ τοῦ οὐρανίσκου τῶν φατνωμάτων κρεμάμενα χαλκᾶ (ἐπίχρυσα) ἀνθεμοειδῆ κοσμήματα, ἅτινα ἀργότερον εἰς τὴν Θόλον τῆς Ἐπιδαύρου κατεσκευάσθησαν μαρμάρινα. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 286, II, 90: *τὰς κάλχας τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιστυλίοις ἐχσεργάσασθαι.* 374 = Stev.-Pat. ἔ.ἀ. XIII, col. I, 380,50: *χάλχας χ[ρυσόσαντι.* Αυτοθι 394,2: [... *κεροπλάσταις τὰ παρα]δείγμα[τ]α πλάττοντι τῶν χαλκῶν τῶν h[ε]ις τὰ καλύμματα.* 35: *χρυσίον hεονέθε hεις τὰς χάλκας.* 69: *χάλκα[ς ἐργασαμένοις.* Βλ. καὶ στ. 75.77/78.80.82. IG IV 1² 102,83 (Ἐπιδαύρου): *κάλχας καὶ ἀστέρας χρυσῶσαι.* Αυτοθι XI 2,161A,73 (Δήλου): *τὰς κάλχας χρυσώσαντι.* Βλ. καὶ Διοσκ. 4,58 (Wellmann 2,211). IG 4 1484,83. Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2, σελ. 13,3.

καλχίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **χάλκη - κάλχη** (βλ. λ.). IG IV 1² 102,242 (Ἐπιδαύρου). XI 2 144B16 (Δήλου),27.28. 154A 32.45. 159A31.65. 161A99. 203A50.60. 204,43. 287A57. IdD 291b22. 372A156. 461Ab42. 1416AI36.

κάλως (καὶ **κάλος**). (Boisacq, Dict. étym. lg. 401. – Frisk, Gr etymW 766-770) = χονδρὸν σχοινίον τῆς **τροχιλείας** (βλ. λ.) χρήσιμον πρὸς ἀνέλκυσιν καὶ καθέλκυσιν βαρῶν (βλ. καὶ λ. **τονία, τοπεία, ὅπλα**). Ομ., Ὀδ. ε, 260. Ηροδ. 2,36. Αιν. Τακτ. 11,6. Πολυβ. 8.4,5. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,4. Πολυδ., Ὀν. 1,94. Παλ. Ἀνθ. 6,205. IG I² 360,19. II 2²(1)1610,13. 1611,57. 1612,68. Ορλανδος, ὑλικὰ 2, 104,2. 105. 105,4.413.

καμάρα, ἡ (Boisacq, 401-402. Frisk, 770-771) (ἀρχ.-βυζ.) = 1) τοξοειδὴς ἁψὶς ἐκ λίθων ἢ ἄλλης ὕλης, ἡμικυλινδρικὸς θόλος, τόξον. Πολυδ., Ὀν. 10,52. Bekker, AG 475,26. Ησυχ. λ. ἀψῖδες καμάραι καὶ ἀψῖδες... *ἢ καμάραι.* Ησυχ. λ. *θόλος· κυρίως μὲν καμάρα· καταχρηστικῶς δὲ οἶκος εἰς ὀξὺ ἀπολήγουσαν ἔχων τὴν στέγην κατεσκευασμένος.* Ὁ Αυτος λ. *καμάρα* καὶ *ψαλίς.* Βλ. καὶ Φωτ., Λέξ. Συν., λ. *καμάριον.* Μ Ετυμ. λ. *στοά· ἀπὸ τοῦ στοιά· στοαὶ καὶ αἱ καμάραι ἢ τὸ λεγόμενον προσκλιτόν.* Φιλ. μηχ. (APAW 1919) 7.87,31. Vitr. 7.4,2. Γαλ., π Χρ μ. 4.– 2) θολωτὴ ὀροφή. Διοδ. Σικ. 17,82. Ευσεβ., β Κ/τίνου 3,32.– 3) παρὰ Βυζ. τόξον (ἀψὶς) καὶ τοξωτὸν παράθυρον. Θεοφ., Χρον. 1,283,14 (Βόννης). 362,16. Θεοφ. Συν. 411,19. 810,7 (Βόννης). Πορφ., Ἔκθ. 1, 9 (70,23 Βόννης). Αυτοθι, 20(119A) 32(175,10). 48(244,5). Βλ. καὶ σελ. 244,9. 248,6. 249,17. 290,8. 519,6. 577,15. 579,20. – 580,16: *εἰς δὲ τὰς ὀπτὰς καμάρας τοῦ χρυσοτρικλίνου.* 582,20.22. Βλ. καὶ 589,13. Αυτοθι 3,138,11/12. Κεδρ., συντΙ 25,3/5. Ευσταθ., Opusc. 21,49. Migne, PG 120,269A. Κωδιν., Χρον. 28,11 (Βόννης). 30,15. Ὁ Αυτος, σχ. 35,3. 40,11. Ὁ Αυτος, οἰκοδ. ἀΣ 131,4. SOC 33,2.57,14. 181,11. 182,1 (Βόννης): *τέσσαρες συνθεταὶ καμάραι παμμεγέθεις.* Αυτοθι (SOC 75,7). Βλ. καὶ 88,12. 91,7/8. Ζησιου, Βυζαντὶς 2,168, ἀριθ. 22. – 4) θολωτὸς τάφος. Αγαθαρχ. 62. Διοδ. Σικ. 2,9. 18,26.27. W. Brunet De Presle, Notices et extr. d. m. gr. I. bibl. imp. σελ. 40: *εἰς τὸ ὑπόγειον καμάρας.* P Oxy 4,729,34. P Grenf. 1,21,11. PSI, ἀριθ. 698 (σελ. 125). UUA 1932. P Berl. Leihg. 172,9 καὶ 12. P Hamb. 30,14.23. IG VII 2725 (Βοιωτίας), 4/5. IdD 1893,3. IG XII 7,384,1 (Ἀμοργοῦ). Inscr. Perg. 593. SEG 18,1962,521,8. 529,4/5 (Ἰωνίας). Βλ. καὶ BCH 46,1922,337,1. – REG 1889,29,4/5: *κατάγαιον καμάραν.* Ephesos IV/3 ἀριθ. 61. Sardis, VII, ἀριθ. 154.155.163.168. TAM 2(1)68,1. 69,2. 71,2. 73,1. 438,1 (Λυκίας). Syria 4,1923,91,5,5 (Ἀλεξανδρείας). Hellenika 9,28,8. Keil-Premerstein, BüRL 2,97,5/6. – 3,70,4/5. CIG II 3007. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2220.2240.2426b.2631. CIG III 4501. Sammelb. 5295,7. CIG II 3108,2. 3113a. 3122.3357. – III 4217.4501. – Humann, Alt. v. H. σελ. 153.269,1.168. 323,1. Πρβλ. Ορλανδον, βασιλικὴ 155,2. 129,464.374.– 5) θολωτὸς ὀχετός, ὑπόνομος. Ησυχ. λ. Σχολια εἰς Πλατ., Νόμ. 947D. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.44,2.

καμαρικός, ή, όν = ὁ **καμαρωτὸς** (βλ. λ.). Αθ., μηχ. 36,5: *καθηλωθήσεται σύριγξι καμαρικαῖς.*

καμάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **καμάρα** (βλ. λ.). Φωτ., Λέξ. Συν. λ. (R. Porsonus 129,1 καὶ 2): *καμάριον κοιτὼν καμάραν ἔχων.* Αυτοθι, *καμάριον, δωμάτιον καμαρωτόν, καὶ ὅλως ἡ καμάρα· ἑλληνικὸν τὸ ὄνομα.* Γαλ., π. Χρ. μ. (8,11, ed. Helmareich): *καθάπερ οἰκίας τις ὄροφος, εἰς κοίλης σφαίρας ἐπιφάνειαν περιαγόμενον, οὐκ ἂν ἀλόγως δόξειεν ὠνόμασται καμάριόν τε καὶ ψαλιδοειδές.* Papers ASA 1,1882-83, 80, 9 (Ἄσσου). TAM 2(1)67,1 (Λυκίας).

καμαροειδής, ές = ὁ ὅμοιος πρὸς καμάραν, ὁ τοξοειδὴς ἢ ἀψιδωτός. Διοσκ. 5,79. Γαλ. 10,151. Κωδιν., π Κτισμ. 83,4 (Βόννης).

καμαρόω -ῶ, ῥ. μτγν.: κατασκευάζω τι θολωτόν, συμπληρώνω τι διὰ καμάρας. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 776D: *ἵνα καμαρώσωσι τὸν αἰθέρα.* BGU 997I5 καὶ II 6: *οἰκία κεκαμαρωμένη.* Βλ. καὶ 998,7. P Grenf. 21,9: *οἶκος κεκαμαρωμένος.* CIG I 1104 = IG IV 203,25 (Ἰσθμοῦ): *τὴν στοὰν τὴν πρὸς τῷ σταδίῳ σὺν τοῖς κεκαμαρωμένοις οἴκοις.* Βλ. καὶ BGU 1545,8 (3ου π.Χ. αἰ.).

καμάρωμα, τὸ = καμαροειδὲς κατασκεύασμα, θόλος, ἀψίς. Στραβ. 16.1,5: *οἱ δὲ πεττοὶ κοῖλοι... ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεσκευασμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ ψαλίδες καὶ τὰ καμαρώματα.* Βλ. καὶ Γαλ. 2,268.10,151.

καμάρωσις, ἡ = ἡ κατασκευὴ καμάρας, ἡ ἀψίδωσις. P Petr. 3,48 (3ου π.Χ. αἰ.). Γαλ. 2,268.394.

καμαρωτός, ή, όν = ὁ μετὰ καμάρας, ὁ ἐν σχήματι καμάρας, ὁ θολωτός. Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 129,2): *καμάριον, δωμάτιον καμαρωτόν, καὶ ὅλως ἡ καμάρα·*

ἑλληνικὸν τὸ ὄνομα. ΣΤΡΑΒ. 16.1,5: *ψαλιδώμασι καμαρωτοῖς ἐπὶ πεττῶν ἱδρυμένοις.* ΑΥΤΟΘΙ, *ὑψηλαὶ δὲ καὶ αὗται* (αἱ θύραι), *καὶ οἱ οἶκοι καμαρωτοὶ πάντες διὰ τὴν ἀξυλίαν.* ΑΘΗΝ. 5,196e: *περίστυλος ἐπεποίητο σῦριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμαρωτὴν ἔχουσα στέγην.* IG XII 7,478,3 (Ἀμοργοῦ): *[κ]αταπ[ρ]άξας ἡρῷον καμαρωτόν.* CIG IV 8729 (Λέσβου): *γέγονε ἐκ [βάθ]ρων ἡ καμ[αρωτὴ] ἥδ[ε] γέφυρα.*

καμηλικὸς (ἐπίθ. **λίθων**· βλ. λ.). Ἡ λέξις συνήθως ἐν πληθ. = οἱ διὰ καμήλων μεταφερόμενοι λίθοι. P Oxy 3.498,8: *ἐπιδεχόμεθα λαξείαν τῶν οἰκοδομουμένων λίθων κύβων καμηλικῶν ἀπὸ βορινῆς λατομίας.* 12/13: *τῆς λαξείας τῶν μὲν ἐξωτέρων λίθων κύβων καμηλικῶν.* 17: *τῶν [ἀ]ντιβλημάτων ὡς τῶν ἑκατὸν λίθων κύβων καμηλικῶν.* 19: *ἐξωτ[εριαίων λίθων κύβων καμηλικῶν.* 21: *καὶ ἐσωτεριαίων λίθων κύβων καμηλικῶν.* Βλ. καὶ στ. 24.27.45.

κάμινος, ἡ (FRISK, Gr. etym W λ. 772) = 1) χῶρος τεχνητός, περίκλειστος, ἰσχυρότατα θερμαινόμενος ἔσωθεν ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπανθράκωσιν ξύλων, ἀσβεστοποίησιν λίθων, ὄπτησιν πλίνθων, κεράμων καὶ ἀγγείων ὡς καὶ διὰ τὴν τῆξιν μετάλλων. BEKKER, AG 270,11: *κάμινος· τὸ κατασκεύασμα, ὅπου ὀπτᾶται ὁ κέραμος καὶ λίθος· καλεῖται δὲ καὶ ἰπνός.* Βλ. καὶ Μ Ετυμ. λ. – ΗΡΟΔ. 1,179: *ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι.* Διὰ πλείονα βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,6.6,1. 16.17.25.32.37.50.– 2) κτιστὴ θερμάστρα πρὸς θέρμανσιν δωματίου. ΓΑΛ. 6,146.

καμπτήρ, ὁ. Τὸ σημεῖον καμπῆς ἐν τῷ σταδίῳ ἢ τῷ ἱπποδρόμῳ. Ἐνῷ ἐν τῷ ἁπλῷ δρόμῳ ἐθεωρεῖτο τὸ τέρμα ἐν τῷ ἀγωνίσματι τοῦ διαύλου ἦτο τὸ σημεῖον καθ' ὃ οἱ τρέχοντες ἔστρεφον ἵνα ἐπανέλθουν εἰς τὸ μέρος ὅθεν ἀνεχώρησαν. ΕΥΣΕΒ., Κ/τίνου Τριακ. 6 (210,24 HEIKEL): *ἐν περιδρόμῳ καμπτῆρα περιθέουσιν.* BCH 23,1899,566,36 (Σμύρνης): *τοῦ] ἱπποδρόμου [τὰ]ν σκάψιν περὶ τοὺς καμπτῆρας.* Βλ. καὶ ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.1,6. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1409a32. ΣΤΡΑΒ. 14.2,14. Ὁ καμπτὴρ παρὰ Βυζαντινοῖς ἐδηλοῦτο δι' ὀβελίσκων. Πρβλ. ΚΩΔΙΝ., σχ. 54, 13-15 (Βόννης): *καὶ τῶν καμπτήρων οἱ λίθινοι κίονες, καὶ οἱ χαλκοῖ ὀβελίσκοι τῶν καμπτήρων.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Παρεκβ. 19,16: *καὶ ἄνω τῶν καγκέλλων καὶ τὸν σφενδόνα* (γρ. τὴν σφενδόνην) *καὶ τοὺς καμπτῆρας καὶ τοὺς δήμους.*

καμπτός, ή, όν = 1) ὁ δυνάμενος νὰ καμφθῇ, ὁ εὔκαμπτος (τὸ ἀντίθ. ἄκαμπτος). ΠΛΑΤ., Τίμ. 44E. ΑΡΙΣΤΟΤ. 385a13. – 2) ὡς οὐσ. = **καμπτήρ**, ὁ (βλ. λ.). Μ Ετυμ. λ. *βαλβίς· ἡ ἀφετηρία καὶ ὁ καμπτός, ἤγουν ἡ ἄφεσις τῶν δρομέων.* ΑΥΤΟΘΙ (σελ. 609,29): *νύσσα ὁ καμπτός.* Βλ. καὶ ΣΧΟΛΙΑ ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 28. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 149 (Βόννης): *καμπτοῖσιν ἀποστίλβουσαν ἑλιγμοῖς.*

κάμπτω, ῥ. = 1) κάμνω τι ὥστε νὰ γίνῃ κυρτόν, κυρτώνω, στρέφω, λυγίζω καί, προκειμένου περὶ οἰκοδομημάτων, αὐξάνω ἢ ἐπιτείνω τὴν κυρτότητα. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1082,28: *πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι, τουτέστιν ἐξέχοντι κατά τι γωνίωμα, ὁποῖον ὁ ἀγκὼν καμφθεὶς ἀποτελεῖ.*– 2) ἐπὶ γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων ἐπιφανειῶν. ΑΡΙΣΤΟΤ., Μετ. 4,6,4. Πλείονα, ἐν MUGLER, Dict. Htgg. λ. (237).

καμπύλος, η, ον = ὁ σχηματίζων καμπήν, ὁ κυρτός, ὁ γυριστός. IG I² 374 VII 57/58: *τὲν ὀροφὲν κατιστᾶσιν τὲν καμπύλεν: σελίδα εἰς ἕδραν καὶ τὰς ἄλλας ἐπαγαγõσιν εἰς ἕδραν.* Βλ. καὶ 372 col. II 225. Διὰ τὴν λέξιν μὲ σημασίαν γεωμ. βλ. MUGLER, ἔ.ἀ.λ. (σελ. 237/8).

καναφόρος. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. *καναφόρος· μεσόδμη.*

κανθήλιον (λατ. **cant[h]erius**), τό. Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τὸ σάγμα τοῦ ὑποζυγίου καὶ τοὺς κοφίνους ἐφ' ὧν μετεφέροντο οἱ πρὸς οἰκοδομίαν λίθοι. ΗΣΥΧ. λ. *κανθήλια.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 170.– 2) ὄνον φορτηγόν. ΑΡΙΣΤΟΦ., Λυσ. 290. ΛΟΥΚ., Ψευδολ. 3. ΑΘΗΝ. 10,415B. P Goodsp. Cair. 30.34,18. Βλ. καὶ ΕΡΜΙΠΠ. 9. ΞΕΝ., Κυρ. Παιδ. 7.5,12. ΠΛΑΤ., Συμπ. 221F.– 3) τὸ ἐξέχον μέρος τῶν κεκλιμένων δοκῶν τῆς στέγης (βλ. λ. **σφηκίσκος**). VITR. 4.2,3: *Postea alii in aliis operibus ad perpendiculum triglyphorum cantherios prominentes proicerunt eorumque proiecturas simaverunt. Ex eo, uti tignorum dispositionibus triglyphi, ita e cantheriorum proiecturis mutulorum sub coronulis ratio est inventa. Ita fere in operibus lapideis et marmoreis mutuli inclinatis scalpturis deformantur, quod imitatio est cantheriorum.* Βλ. καὶ 4.2,1: *si commoda, columen, et cantherii prominentes ad extremam suggrundationem; supra cantherios templa;* 7,5: *cantherii, templa ita sunt conlocanda, ut stillicidium tecti absoluti tertiario respondeat.* IG II 1² 463,73 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ποήσας κα[ν]θήλιον [ἐκ]δορώ[σ]ει πηλῷ ἠχυρωμένω[ι πλάτος εὐθ]υτρεχὲς ὕψος τετ[τ]άρων στοίχων.* Πρβλ. CASKEY, ἐν AJA 14,1910,299 καὶ 304 ἔνθα σχετικὴ εἰκών.– 4) καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ λ. *κανθήλια· τὰ ἐν τῇ πρύμνῃ τῆς νεὼς ἐπικαμπῆ ξύλα τιθέμενα πρὸς σκηνοπήγια.*

κανόνιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κανὼν** (βλ. λ.) = μικρὰ ῥάβδος πρὸς μέτρησιν γραμμῶν ἢ ἐπιφανειῶν. ΑΜΜΩΝ. 62: *εὐθὺ τὸ κανόνιον.* ΦΙΛ., Βελοπ. 74,11. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 182,6. ΗΡΩΝ., Βελοπ. 224,24: *ἐπάνω δὲ τῶν κατὰ πλάτος κανόνων, τουτέστι τῶν διαπηγμάτων, κανόνια β´ ἐπιτίθεται* (πρόκειται περὶ μικρῶν καθέτων δοκῶν).

κανονίς, ἡ = 1) μικρὸς κανών, χάραξ (ἰδίως σανιδίνη λωρὶς πρὸς χάραξιν εὐθειῶν γραμμῶν). ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κανονίς· ἐργαλεῖον καλλιγραφικόν.* IG II 2²(1)1678a4 (Ἀθηνῶν): *ὁμαλιεῖ κατὰ κίονα αὐτὸς αὐτῷ καν[ο]ν[ί]δι λιθίνῃ.*– 2) λίθοι τιθέμενοι ὡς ἀντιθήματα τῶν τριγλύφων. IG II 2²(1)1666a16 (Ἐλευσῖνος): *κανονῖδας ἐργάσα[σθαι λίθο Αἰγιναίο τõ μαλακõ].* Βλ. καὶ ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΝ, Ἐλευσινιακὰ 1, 190,26 (καὶ σελ. 199): *καὶ κανονίδα κατὰ ταυτά.* LATTERMANN, grB 31. – 3) ἡ κανονὶς τῶν θυρῶν ἤτοι ἓν τῶν ξύλων τοῦ σκελετοῦ τῆς θύρας. ΑΡΙΣΤΟΤ., Ἀθην. Πολιτ. 31.13,16. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 220. IG II 2²(1)1672,155 (Ἐλευσῖνος): *εἰς κανονίδας καὶ ζυγὰ [τ]αῖς θύραις.* 186/187: *τῷ τὰ κυμάτια ποιήσαντι καὶ τὴν κανονίδα.* IdD 1403Bbl,48: *καὶ κανονίδα καὶ ἥλους καὶ ἀσ[πιδίσκας.* Πρβλ. EBERT, FgrB 53. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,27. 27,19. – 2,12,9.

κανών, ὁ (λατ. **regula**). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ὄργανον εὐθυγραμμίσεως ἢ ἀπολύτου ἐπιπεδότητος, χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν τεκτόνων, τῶν λιθουργῶν καὶ τῶν οἰκοδόμων. Ὁ κανών, ὁσάκις ἐχρησίμευε καὶ ὡς ἐργαλεῖον μετρήσεως τοῦ μήκους, ὑποδιῃρεῖτο εἰς **πόδας**, **παλαστὰς** καὶ **δακτύλους**. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125 καὶ 10,147. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 474 (= 433 NAUCK): *ὥστε τέκτονος παρὰ στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών.* ΕΥΡΙΠ., Τρῳ 6. – Ἡρακλ. μαιν. 945: *βάθρα... κανόνι καὶ τύκοις ἡρμοσμένα.* ΑΓΑΘΩΝ, Ἀπόσπ. 4(NAUCK). ΠΛΑΤ., Φίληβ. 51C.56C. ΛΥΣ., Ἀπ. 61. ΑΡΙΣΤΟΦ., Βάτρ. 959. Ὄρν. 999. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1137b30. ΑΙΣΧΙΝ. 82,25. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 224. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.67,4. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 802e. ΛΟΥΚ., Ἰκαρ. 14. Εἰκ. 12. ΑΘΗΝ. 12.538d. NONN., Διον. 17,66. – IG I² 313,113. 314,125 (Ἐλευσῖνος). 372E = STEVENS-PATON, The Erechtheum, σελ. 320, VII,4: *καὶ hομαλί[σ]αι πρὸς τὸν κανόν[α] τὸν λίθινον.* ΑΥΤΟΘΙ, 373 = 328,24 καὶ XI col. II, σελ. 336,17.30.42.45. IG II 2²(1)1672,150 (Ἐλευσῖνος).

ΑΥΤΟΘΙ, 164.165. IG VII 3073,108 (Λεβαδείας): *ποιῶν ὀρθὰ πάντα πρὸς κανόνα διηνεκῆ μὴ ἐλάττω τοῦ ἐνεργουμένου λίθου.* 122: *καὶ ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας κανόν[ι λιθί]νῳ μιλτολογῶν δοκίμως.* 123-124: *ἀναξέων τοὺς καν[όνας] πάντας, ὁσάκις ἂν κελεύωμεν, πρὸς τὸν κανόν[α τὸν λίθινον].* 134/135: *καὶ μιλτολογησάτω τὴν ἄκραν πάν[των τῶν] λίθων τῶν κειμένων τῶ[ν] τρεισκαίδεκα πρὸς κ[ανόνα] μακρόν, μὴ ἐλάττοντα ποδῶν εἴκοσι.* ΑΥΤΟΘΙ, 143.186. IG XI 2, 199A29 (Δήλου). IdD 507,11. Βλ. καὶ 1409Bc II 44. IG XII 2,10,25. 11 (Λέσβου) 22-23: *ἐργασάμενος τοῦ κειμένου θεμελίου τὰς ἕδρας ὀρθὰς πρὸς κανόνα.* Πλείονα βλ. ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2, σελ. 140-142. Διὰ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἐν τῇ γεωμετρίᾳ βλ. MUGLER, Dict. Htgg. λ. (σελ. 238).– 2) σχοινίον τεταμένον ἀληλιμμένον διὰ μίλτου, ὅπερ ἀνυψούμενον ἐλαφρῶς καὶ ἀφιέμενον ἐσχημάτιζεν ἐρυθρᾶν εὐθεῖαν γραμμήν. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. ε, 245 (1531,62): *περὶ δὲ στάθμης... ἥτις ἐνταῦθα κανὼν ἔστι τεκτονικός, ἤτοι σχοινίον μεμιλτωμένον, ὡς τὰ πολλά, οὐ ἔργον τὸ ἰθύνειν.* Παλ. Ἀνθ. 6,205,4: *μίλτῳ φυρόμενοι κανόνες.* IG VII 3073,154/155 (Λεβαδείας): *καὶ ἐλαίῳ δὲ καθαρῷ πρὸς πάν[τας τοὺς κα]νόνας χρήσεται καὶ μίλτῳ Σινωπίδι.*– 3) ἐν τῇ λατινικῇ ὁ ὅρος **regula** (VITR. 4.3,4) σημαίνει ταινίαν ὁριζοντίαν παραλληλεπίπεδον, συνήθως μετὰ 6 σταγόνων ἢ ἥλων, τιθεμένην ἀμέσως ὑποκάτω τῆς ταινίας τοῦ ἐπιστυλίου καὶ καταλαμβάνουσαν τὴν θέσιν τῶν τριγλύφων.

κάπετος (ἀντὶ τοῦ **σκάπετος**, ἐκ τοῦ **σκάπτω**), ὁ = 1) τάφρος, λάκκος. ΟΜ., Ἰλ. Ο, 356: *ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων.* Βλ. καὶ Σ, 564. – Ἐν Ἰλ. Ω 797 καὶ ΣΟΦ., Αἴας 1165 = τάφος.– 2) αὐλακοειδὴς ὀπὴ πρὸς εἰσδοχὴν μοχλοῦ. ΙΠΠΟΚΡ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 72,74.– 3) δίκελλα, σκαπάνη. GDI 4992aII6 (Γόρτυνος).

καπνοδόχη (καὶ **καπνοδόκη**, ἡ = κοῖλον κατασκεύασμα ἐξέχον τῆς στέγης οἰκοδομήματος, δι' οὗ ἐξήρχετο ὁ καπνὸς καὶ ἠδύναντο νὰ εἰσέρχωνται αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, φεγγίτης. ΗΡΟΔ. 4,103. ΦΕΡΕΚΡ. 141. ΛΟΥΚ., Ἴκαρ. 13. ΓΑΛ. 2,727.

κάραβος. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ ἐν λ. *κάραβος· πύλη, θύρα.*

καρκίνος, ὁ = 1) λαβίς, πυράγρα. ΗΣΥΧ. λ. *πυράγρη, θερμαστρίς.* ΑΙΝ. ΤΑΚ. 20,3. Παλ. Ἀνθ. 6,92. ΑΘΗΝ. 10,456d. Πρβλ. BLÜMNER, Techn. 2,193. – 2) μηχάνημα πρὸς ἀνύψωσιν τῶν λίθων ἐν χρήσει ἤδη ἀπὸ τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,148. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ., Πολιορκ. 32, 3.6. ΗΡΩΝ ΜΗΧ. 214 (NIX SCHMIDT). VITR. 10.2,2. P Oxy 521,14. IG I² 313,130 (Ἐλευσῖνος). IG XI 2,165 = BCH 45,1921,188,11 (Δήλου): *καὶ καρκίνους καὶ ἀγκύλας.* CIG II 2139,3 (Αἰγίνης). Πλείονα ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,138.138,3.139,1.142,4.170 κέ. 173,4.– 3) διαβήτης πρὸς χάραξιν κύκλων (ὁ παλαιότερον **τόρνος**· βλ. λ.). ΛΕΟΝΤ., Ἀ σφ. 129 (ed. MORELLI): *γράφομεν δὲ διὰ τοῦ διαβήτου τοῦ λεγομένου καρκίνου.* ΦΙΛ., Βελοπ. 8: *καρκίνον λαβόντα κύκλον περιγράψαι.* ΣΕΞΤ ΕΜΠ., Μαθ. 10,54.

καρυᾶτις, ἡ. Εἰς πληθ. = κατακόρυφα στηρίγματα μὲ νεαρὰν γυναικείαν μορφὴν (κόραι), ὑποβαστάζουσαν τὸν θριγκὸν οἰκοδομήματός τινος. VITR. 1.1,5. ΑΘΗΝ. 6,241e.

καρύινος, η, ον = ὁ ἐκ ξύλου καρύας, ὁ καρυδένιος. IG XI 2,145,20 (Δήλου): *[ε]ἰς κλίσιον δοκὸς καρυΐνη.* 203B100: *σανίδας καρυΐνας.*

καρφίον, τὸ = ἧλος, γόμφος. ΗΣΥΧ. λ. *ἧλοι, καρφία σιδηρᾶ.*

καρχήσιον, τὸ = 1) καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ, ἐν λ. = *ἐργαλεῖον τεκτονικὸν δελτοειδές.*– 2) κλειστὸν μέρος (δωμάτιον) ἐν τῇ πολιορκητικῇ μηχανῇ, κριός. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 88,5: *τὸ λεγόμενον χαλκήσιον.., τοῦτο δὲ πῆγμά ἐστιν ἐκ τεσσάρων τοίχων συμπεπηγός.* ΑΘ., μηχ. 35,4.– 3) εἶδος γερανοῦ πρὸς ἐκφόρτωσιν πλοίων. VITR. 10.2,10: *aliae planae in carchesis versatilibus conlocatae.* Βλ. καὶ 10.16,1 καὶ 3.

κάστρον, τὸ (ἐκ τοῦ λατ. **castrum**). Συνήθως παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Βυζαντινοῖς: φρούριον, ἔρεισμα, τεῖχος. CIG IV 8689: *ἐκτίσθη τοῦτο τὸ κάστρον ὑπὸ Κωνσταντίνου.* Sammelb. 1,1915,4075. ΔΟΥΚ., β. Ἱστ. 34,242,11 (Βόννης): *τὸ δὲ τεῖχος καὶ τὴν ἑτέραν ἄλλην τοῦ κάστρου οἰκοδομήν.* ΑΥΤΟΘΙ 283,17: *ἐν τοῖς τείχεσι τοῖς πεσοῦσιν, ἔξω τοῦ κάστρου ἐν τῷ περιβόλῳ.* ΠΟΡΦ., Ἐκθ. 3,138,9/10.13.15 (Βόννης). SOC 22,30.

καταβαθμὸς καὶ **καταβασμός**, ὁ = κατωφερὴς δίοδος, κατάβασις. ΑΙΣΧ., Προμ. 811.

κατάβασις (ἀντίθ. τῷ **ἀνάβασις**), ἡ = κλῖμαξ ἢ κεκλιμένον ἐπίπεδον ὁδηγοῦν πρὸς τὰ κάτω, ἰδίᾳ εἰς ὑπόγειον. ΗΡΟΔ. 1,186: *καὶ τὰς καταβάσιας τὰς ἐκ τῶν πυλίδων ἐς τὸν ποταμὸν φερούσας ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι.* ΠΟΛΥΒ. 3.54,5: *οὔσης στενῆς καὶ κατωφεροῦς τῆς καταβάσεως.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 4,21. – ΠΛΟΥΤ., Νουμ. 10: *κατασκευάζεται κατάγειος οἶκος οὐ μέγας ἔχων ἄνωθεν κατάβασιν.* ΘΕΟΦ., Χρον. 665,9 (Βόννης). – IG VII 4255,7/8 (Βοιωτίας): *ὀχετὸμ ποῆσαι λίθινον κρυπτὸν τὸ μὲν μῆκος ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ στρώματος τοῦ τῆς γεφύρας μέχρι τῆς καταβάσεω[ς] τῆς παρὰ τὸν γυναικεῖον λουτρῶνα.* Didyma II 306,2.

καταβλής, ὁ = ἐπιβλής, μοχλός, μάνδαλος. ΗΣΥΧ. λ.

κατάβορρος, ον = ὁ ἀντίθ. πρὸς τὸν βορρᾶν, ὁ τελείως ἐκτεθειμένος εἰς τὸν βορρᾶν. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1345a33: *οἰκία κατάβορρος.* ΠΛΑΤ., Κριτ. 118B. – IG XI 2,199A,105 (Δήλου): *τῆς παλαίστρας ὀροφῶσα[ι]... καὶ τὴν στοὰν τὴν κατάβορρον.*

κατάγειος, ον (ἰων. **κατάγαιος**, ον· ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **κατάγεον** P Oxy καὶ **κατώγαιον**, **κατόγεον**, **κατώγειον**, βλ. λ.) = ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ ὑπόγειος. ΦΡΥΝ., Ἐπιτ. 81,11: *κατάγειον: οὐχὶ κατάγαιον διὰ τῆς αι διφθόγγου.* ΑΥΤΟΘΙ, 20: *κατάγειον οἴκημα καὶ κατάγειοι<οἰκίαι>: ὑπὸ τὴν γῆν.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,123: *κατάγεια οἰκήματα καὶ ὑπόγεια.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κατάγαιον οἴκημα καὶ κατάγειοι: ὑπὸ γῆν. αἱ δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι.* ΗΡΟΔ. 3,97: *οἰκήματα δὲ ἔκτηνται κατάγαια.* 4,79: *κατάγαιον οἴκημα ἐποιέετο.* ΠΛΑΤ., Πολ. 514A. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 4.5,25: *αἱ δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 31,15. ΠΛΟΥΤ., Νουμ. 10. ΓΑΛ., Θρασ. 43. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 16,240. Παλ. Ἀνθ. 11,415. P Oxy 1,75,19. 8,1105,9. 6,912,12: *οἰκίας τὸ ἐνὸν κατάγειον.* IG XI 2,156A33. 170,6. Sardis VII, ἀριθ. 12,5. PETERSEN-LUSCHAN, Reisen im s/w Kl. 2,36, ἀριθ. 56,14/15: *οἴκων καταγείων δύο.* Ath Mitt 8,1883,71 = MAMA VIII, ἀριθ. 356,7/8 (Πισιδίας). XII, 1926,100 = Sammelb. IV, 7260,5. ΑΥΤΟΘΙ, 5344,15. KAUFMANN, Epigr. 156.– 2) τὸ οὐδ. = ὡς οὐσ. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 10,32: *οἰκίαν κατεσκευάζοντο μίαν, ἑτέρων μὲν τὰ κατάγεια* (= δωμάτια ἰσόγεια) *λαγχανόντων, ἑτέρων δὲ τὰ ὑπερῷα.*

καταγλαΐζω, ῥ. = κοσμῶ, καλλωπίζω, προσδίδω αἴγλην. Μ Ἐτυμ. 4,15: *κατηγλαϊσμένα: κατακεκοσμημένα.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2: *ναὸν λίθοις κατηγλάϊσεν.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (σελ. 145,16 Βόννης). 146,1/2. – 5,86 (328,4): *περίπατος ἐξ ἐνύλων γραφῶν κατηγλαϊσμένος τὴν ὀροφήν.* ΨΕΛΛΟΣ 31 (E. RENAULD 1, σελ. 72): *χρυσῇ τε ψηφῖδι τὸν ὅλον νεὼν κατηγλάϊσε καὶ γραφικῇ τέχνῃ.*

κατάγλυμμα, τὸ = κόσμημα ἢ κυμάτιον γλυπτόν. IG IV 1² 103,94 (Ἐπιδαύρου): *τῶγ καταγλυμμάτων ἐν τοῖς σταθμοῖν καὶ καταλοβεῦσι ἐργασίας.*

καταγλυφὴ (δωρ. **-φά**), ἡ = 1) ἐντομή, κοίλανσις. Ιπποκρ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 72.– 2) σκάλισμα, γλυφή. IG IV 1²103,102 (Ἐπιδαύρου). Αυτοθι,104: *τὸ ἐπίλοιπον τῆς καταγλυφᾶς.*110: *καταγλυφᾶς ἐν τῷ ὑπερθύρῳ.* 117: *τᾶς καταγλυφᾶς τῶν λίθων.* Didyma II 39,4.17.

καταγλύφω, ῥ. = ἀποτελειώνω τι διὰ γλυφῆς, ἐξ ὁλοκλήρου γλύφω ἀρχιτ. μέλη. IG XI 2,199A76 (Δήλου): *καταγλύψαι τὰ κυμάτια τοῦ τρυφάκτου.* Didyma II 39,14: *κατεγλύψαμεν δὲ καὶ τὴν σπ[εῖραν τὴν] [ἐν] τῷ δωδεκαστύλῳ καὶ τὴν τοῦ ὀδοῦ.*20: *κατεγλύψαμεν ἀστράγαλον.*24: *[κ]αὶ ἠργάσαντο καὶ κατέγλυψα[ν κεφαλὰ]ς ἰωνικὰς δύο.* Βλ. καὶ 36,2.

κάταγμα, τὸ = θραῦσμα, τεμάχιον, κομμάτι. BGU 6,47,13 (2ου μ.Χ. αἰ.): *μικρὰ κατεάγματα λίθου.* BCH 35, 1911,286,24 (Δήλου 2ου π.Χ. αἰ.): *τριπ[όδ]ων κατάγματα παντοδαπά.* IdD 1450A48: *ἐπίσπαστρα ἔχοντα δύ]ο ἀνθεμωτά, ὧν τὸ ἓν ἀποκατεαγὸς τὸ δὲ κάταγμα ἐν τῷ ναῷ.*

καταγμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κάταγμα** (βλ. λ.). IdD 1441AI68: *τὰ δὲ] καταγμάτια ἐν τῷ ναῷ.*

κατάγνυμι, ῥ. = θραύω εἰς τεμάχια, κατασυντρίβω, κατακομματιάζω, σπάζω. Ιπποκρ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 4.124, 8: *τοὺς τὴν κληῖδα καταγνυμένους.* Αυτοθι, 9. Αριστοτ., Πολιτ. 8,6: *μηδὲν καταγνύωσι τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν.* Θεοφ. Συν. 5,81 (σελ. 323,20 Βόννης). – Σου(ι)δ. λ. *πλίνθος: οἱ μὲν γὰρ* (λίθοι) *κατάγνυνται καὶ ἐκπηδῶσι τῶν ἁρμονιῶν.* IG II 1²(2)1322,3/4 (Ἀττικῆς): *καὶ τὸν κέραμον κατεαγέναι.* 1673,33 (Ἐλευσῖνος): ἀμφιδέαι: *IIII: ἀντὶ τῶν καταγεισῶν.* 55: *καὶ καινὰ προσλαβόντι καὶ ἀντὶ τῶμ π[αλαι]ῶν τῶν κατειγότων.* Αυτοθι XI 2,287A112 (Δήλου): *τὸν κέραμον τὸν κατειαγότα.* IdD 290,173: *δοκὸς ἐλατίνη τετράγωνος ἀντὶ τῆς κατεαγύης.*

καταγραφή, ἡ = 1) σχεδιογράφημα, κάτοψις. Διοδ. Σικ. 3,60. Πτολ. Κλαυδ., Γεωγρ. Ὑφηγ. 1,1,4.– 2) χάραξις γραμμάτων. Πλατ., Συμπ. 193A.

καταγράφω, ῥ. = 1) ἐγχαράττω, ἀναγράφω, γράφω. Ησυχ. *κατέγραψαν· κατέξυσαν.* Βλ. καὶ Πολυβ. 5.9,4. Πλουτ., Σόλων 25.– 2) σχεδιαγραφῶ, ἰχνογραφῶ. Παυσ. 10.28,2: *τὰ λοιπὰ τῶν ἔργων, Παρράσιον καταγράψαι τὸν Εὐήνορος.*– 3) ζωγραφῶ, σχεδιάζω. Λουκ., Ἔρωτες 34: *ἀντὶ δὲ εὐτελῶν δωματίων ὑψηλὰ τέρεμνα καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο καὶ γυμνὴν τοίχων ἀμορφίαν εὐανθέσι βαφαῖς χρωμάτων κατέγραψαν.*

κατάγω, ῥ. = 1) ἄγω πρὸς τὰ κάτω, κυρίως πρὸς τὴν θάλασσαν. Διοδ. Σικ. 2,11: *τοῦτον δὲ* (τὸν λίθον) *πολλοῖς πλήθεσι ζευγῶν ὀρικῶν τε καὶ βοϊκῶν καταγαγοῦσα πρὸς τὸν ποταμὸν ἐπεβίβασεν ἐπὶ τὴν σχεδίαν.* IG I² 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII, col. I, σελ. 388,61: *τὸς ὀρθοστάτ]ας καταχ[σό]ντι τὸ παρὰ τὸν θ]υεχοῦ βομο[ῦ].*

καταγωγή, ἡ = 1) ἡ ἀφ' ὑψηλοῦ τινος σημείου (ἰδίᾳ κεκλιμένου ἐπιπέδου) καταβίβασις, τὸ κατέβασμα. Ηροδ. 1,181: *μεσοῦντι δέ κου τῆς ἀναβάσιός ἐστι καταγωγή τε καὶ θῶκοι ἀμπαυστήριοι.* IG IV 1² 76,10 (Ἐπιδαύρου): *καὶ τᾶς καταγωγᾶς.* 12. *τᾶς ἀναγωγᾶς καὶ τᾶς καταγωγᾶς καὶ πα[ραγωγᾶς] μηθεὶς κωλυέτω.* 110C5/6: *εἰς τὰν κ(α)ταγωγὰν τοῦ ὕδατος.* Didyma II 41s2: *ἔν [τ]ε τῇ καταγωγῇ τῶν λίθων ἐκ [τοῦ λατομίου.* 53.54: *καὶ ἐν τῇ καταγωγῇ τῆς λατύπης.* CIG III 3480,5: (Θυατείρων): *τὸ τρίπυλον καὶ τὰς στοάς, τάς τε καταγωγάς.*– 2) κατάλυμα, πανδοχεῖον, σταθμός. Ησυχ. λ. *κατάλυσις, κατάλυμα, πανδοκεῖον, οἴκημα.* Βλ. καὶ Ηροδ. 5,52. Πλατ., Φαῖδρ. 230B. Λιβαν. λόγ. 51,4. Βλ. καὶ λ. **καταγώγιον**.

καταγώγιον ἢ **καταγωγεῖον**, τὸ (: **καταγωγεῖον**, *ει δίφθογγος, ἡ παράδοσις. Καταγώγιον, ι ἡ παράδοσις καὶ προπαροξύνεται,* Χοιροβ., ἐν An. Ox. 2,234,12). Ἀντὶ τούτου λέγεται καὶ *καταγωγὴ* (Φωτ., λ. *καταγώγιον, τὸ κατάλυμα καὶ καταγωγή, ἡ κατάλυσις. καὶ κατάγεσθαι, τὸ καταλύειν. Οὕτως φασὶν οἱ Ἀττικοί.* Σχολια, εἰς Πινδ. Ὀλυμπ. 10, 55a [Drachmann, SV I, 324,8].– Ησυχ., ἐν λ.) καὶ ἐν Γρηγ. Νυσσης (Migne, PG 46,421D) *καταγωγία.* Ἄλλως **σταθμός**, **κατάλυμα** (βλ. Θωμ. Μαγ. σελ. 501: *καταγώγιον καὶ κατάγεσθαι, ὡσαύτως καὶ καταλύειν, κατάλυμα δὲ οὐδεὶς εἶπε τῶν δοκίμων*) καὶ ὑποκ. **καταλυμάτιον** (P Cair. Zen. 205 [3ου π.Χ. αἰ.], λατ. **deversōriŏlum** (Cic. Att. 14.8.1· Fam. 12,20; Suet. Jul. 72 = μικρὸν καταγώγιον) καὶ **κατάλυσις** (Bekker, AG 103,14: *καταγώγιον· ἀντὶ τοῦ κατάλυσιν.* Βλ. καὶ Ηροδ. 5, 52. Πλατ., Νόμοι 919A. IG 4.203 [Ἰσθμοῦ]. Ἐν P Petr. 3.137 [3ου π.Χ. αἰ.]: *κατάλυσις βασιλική*, ἔνθα πρόκειται περὶ χρήσεως καταγωγίων, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν **πανδοχείων** (βλ.λ.) (Πρβλ. Cic. 1, 27. Πλουτ., Κάτ. ὁ κατ. 12. Διογ. Λαερτ. 11,132). – Ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει τὸ **καταγώγιον** ἐσήμαινεν ἐνδιαίτημα, πρόχειρον κατάλυμα (γαλ. *pied – à terre* καὶ τουρκ. *χάνι*), εὑρισκόμενον ἐγγὺς ἢ παρὰ τὰς εἰσόδους τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν κέντρων καὶ ἱερῶν ἢ πλησίον ἐμπορικῶν κόμβων, λιμένων καὶ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν, ἔνθα διήρχοντο οἱ ἔμποροι, οἱ τὸ ναυτικὸν μετερχόμενοι ἐπάγγελμα, οἱ προσκυνηταὶ καὶ οἱ φιλοθεάμονες, χάριν ἀναψυχῆς ἢ πρὸς κατάλυσιν (Πλατ. ἔ.ἀ.: *νῦν δὲ ὁπόταν εἰς ἐρήμους τις καπηλείας ἕνεκα τόπους καὶ πανταχόσε μήκη ἔχοντας ὁδῶν ἱδρυσάμενος οἰκήσεις ἐν ἀπορίᾳ γιγνομένους καταλύσεσιν ἀγαπηταῖς δεχόμενος ἢ ὑπὸ χειμώνων ἀγρίων βίᾳ ἐλαυνομένοις.* Βλ. καὶ Σου(ι)δα(ν), ἐν λ. *καταγωγή*).

Τὰ καταγώγια εἶναι γνωστὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤδη ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, συνεχίσθησαν δ' ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ, ὡς δημόσια καταστήματα, ἀντιθέτως πρὸς τὰ πανδοχεῖα τὰ ὁποῖα ἦσαν ἰδιωτικά, ταυτιζόμενα πρὸς τὰ σημερινὰ ξενοδοχεῖα (πρβλ. Ξενοφ., Πόροι 3, 12. Kabbadian, ἱ. Ἀσκλ. ἐν Ἐπιδ. 164 καὶ Πολυδ., Ὀν. 7, 16). Ἔχουν ὡς βάσιν τὸν ἀνδρῶνα ἐπαναλαμβανομένων πολλῶν δωματίων, μικρῶν ἢ μεγάλων, μετὰ διατεταγμένων καὶ εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς ἀνακλίντρων. Ὡς μάλιστα ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσφάτου ἐρεύνης εἰς κάθε ἱερὸν ὑπῆρχεν εἰδικὸν κτήριον, καταγώγιον, διὰ τὴν παραμονὴν τῶν προσκυνητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπισκεπτῶν. Τὰ κτήρια ταῦτα χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, τὸ πρῶτον δὲ καλὸν παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἶναι τὸ καταγώγιον τοῦ Ἡραίου τοῦ Ἄργους. Ἄλλα γνωστὰ παραδείγματα καταγωγίων παρ' Ἕλλησιν εἶναι τὸ τῆς Ὀλυμπίας (βλ. Σχολ. εἰς Πινδ. ἔ.ἀ. 55: *τὸ δὲ κύκλῳ πέδον ἔθηκε δόρπου λύσιν | οὐ γὰρ ἐν Ἤλιδι οἱ ἐρχόμενοι ἐπὶ τὴν πανήγυριν θοινῶνται, ἀλλὰ ἐν Πίσῃ· τὸ γὰρ ἐν κύκλῳ τοῦ ἱεροῦ καταγωγαῖς διείληπτο.* Πρβλ. Αιλ., Ποικ. ἱστ. 4, 9), τῆς Ἐπιδαύρου, μέγιστον πάντων, (Kabbadias, ἔ.ἀ. σελ. 162-165. Τσουντας, Ἱστορία τῆς ἀρχ. ἑλλην. τέχνης, σελ. 368, εἰκ. 388), τῆς Ἰσθμίας (IG 4,203,5: *τὰς καταλύσεις τοῖς ἀπὸ τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τὰ Ἴσθμια παραγεινομένοις ἀθληταῖς κατεσκεύασεν*), τῆς Κνίδου (Λουκ., Ἔρωτ. 12), τῶν Πλαταιῶν, κτισθὲν παρὰ τὸ Ἡραῖον μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως

ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων (ΘΟΥΚ. 3 68,3: *πρὸς τῷ Ἡραίῳ καταγώγιον διακοσίων ποδῶν, πανταχῇ κύκλῳ οἰκήματα ἔχον κάτωθεν καὶ ἄνωθεν, καὶ ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιῶν ἐχρήσαντο*). Παρ' ΗΡΟΔ. (5, 52), ἐξ ἄλλου, μανθάνομεν, ὅτι καθ' ὁδὸν ἀπὸ Σάρδεων εἰς Σοῦσα ὑπῆρχον 111 *σταθμοὶ καὶ καταλύσιες κάλλισται*, κατὰ δὲ τὸν ΣΗΜΟΝ, ἐν δ Δηλιάδος (FHG IV, 493:ΑΘΗΝ. 4, 173f) οἱ Δήλιοι παρεῖχον εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν νῆσον Δελφοὺς *ἅλας καὶ ὄξος καὶ ἔλαιον καὶ ξύλα καὶ στρώματα*. Τὰ αὐτά, ὡς πρὸς τοὺς ἀποίκους τῶν Δελφῶν, ἔπραττον καὶ *Μάγνητες οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱερὰ τοῦ θεοῦ*, καθ' ἃ μαρτυρεῖ ὁ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ἢ ὁ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ (παρ' ΑΘΗΝ. ἔ.ἀ.).

Ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ **πανδοχείου** (λατ. **stabulum** καὶ ἰδίως τουρκ. *χάνι*, ἔνθα σχετικῶς βλ. MÜLLER, Karawanserai vO· πρβλ. ΚΔ., Λουκ. 10,34) τὰ καταγώγια εἶναι γνωστὰ καθ' ὅλην τὴν Ὑστέραν Ἀρχαιότητα.

Ἐξ ἐπιδράσεως τῶν ἀρχαίων καταγωγίων, ἀπαραιτήτων ὡς ἔπεται, διὰ τὰς πολλαπλᾶς ἀνάγκας τῶν προσκυνητῶν, ἐπεκράτησε καὶ παρὰ Χριστιανοῖς ναοί τινες (πρβλ. LASSUS, Sanc. chr. S. σελ. 234) καὶ αἱ μοναστικαὶ κοινότητες αὐτῶν νὰ εἶναι ἐφωδιασμέναι δι' ἰδιαιτέρων κελλίων καλουμένων καὶ ἐνταῦθα καταγωγίων, πρᾶγμα ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι καὶ παρὰ Χριστιανοῖς ἡ λέξις διετήρησε τὴν ἀρχαίαν σημασίαν της (πρβλ. ΠΛΑΤ., Πρωτ. 315D. Φαῖδρ. 230B. Βλ. ΘΕΟΔΩΡ., Ἀσκητ. πόλ. 3.1149, ἐν MIGNE, PG 82, στ. 1337C: *τὸ μοναχικὸν δημάμενος καταγώγιον*. ΠΑΛΛΑΔ., Λαυσ. κεφ. Ο, ἔ.ἀ. 84,1177B: *παρήγγειλεν αὐτῷ μὴ ἀναχωρεῖν αὐτὸν ἐκ τῶν κελλίων, ἄχρις ἂν εὕρῃ αὐτῷ ἐπιτήδειον καταγώγιον*. ΑΥΤΟΘΙ, D: *ὃς δὴ καὶ πρὸς τὸν πυλῶνα εἰς μικρὸν καταγώγιον τοὺς ἐξερχομένους ἐξένιζε*). Αὐταὶ αὗται αἱ μοναὶ χαρακτηρίζονται ὑπό τινων χριστιανῶν συγγραφέων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐπίσκοπος Κύρου ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΣ, *μοναχῶν καταγώγια* (ΓΕΝΕΣΙΟΣ, Βασιλεῖαι 4, 41 [CSB σελ. 86,19D = MIGNE, PG 109,1101B]: *ἀποκαταστήσας τὸν ἑαυτοῦ οἶκον μοναστaῖς καταγώγιον*. Πλείονα βλ. ἐν HUG, RE 10,1917,2459 κέ. Der Kleine Pauly 5,1975,1384-85 (λ., Wirtshäuser), ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία. MÜLLER, ἔ.ἀ. ὅπου καὶ κατόψεις χανίων. ROTT, Kleinasiatische Denkmäler, σελ. 23, σημ. 2. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, Μον. Ἀρχιτ.² 27,2.

καταγωγίς, ἡ = σχοινίον δι' οὗ ἐνετείνετο ὁ καταπέλτης. ΦΙΛ., Βελοπ. 75. IG II 2²(1)1673,18 (Ἐλευσῖνος): *κάλως εἰς καταγωγίδα*.

κατάδεσμα, τὸ = κατάδεσις. P Mag. Lond. 121.299. Ἐν πληθ. τὰ κατάδεσμα = ὁ κατάδεσμος (IG I² 314,43: *κατάδεσμα σιδερᾶ*).

καταέτιος (ἰων. **καταιέτιος**). Ἐν πληθ. = τὰ κεκλιμένα γεῖσα τοῦ **ἀετοῦ - ἀετώματος** (βλ. καὶ λ. **ἐναέτιος**). IG II 2²(1)1668,39 (Ἐλευσῖνος): *καὶ γεῖσα ἐπιθήσει καταιέτια*. IdD 500A39: *ἐπὶ δὲ τῶν γείσων τῶν καταετίων ἐπιθέ[τω ἐπαιετίδας καὶ λεοντοκεφάλους ἐγ γ]ωνίᾳ*.

κατάζευγμα, τὸ = ἐγκαρσία δοκὸς τῆς φατνωματικῆς ὀροφῆς. IG XI 2,161D,113 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *σανὶς πτελεΐνη εἰς τὴν ταινίαν καὶ τὰ καταζεύγματα τῆς ὀροφῆς*. IdD 504A 8: *καὶ ἐπιβαλὼγ κατὰ κεφαλὴν κατά[ζευγ]μα πτελέϊνον*. Πρβλ. HOLLAND-DAVIS, Porsch-Ceiling t ApolloD, AJA 38,1934,71-80 καὶ πίν. IX ἔνθα ἀναπαράστασις ξυλίνης ὀροφῆς τῆς Δήλου.

καταζυγίς, ἡ = 1) σιδηρᾶ συνδετικὴ ῥάβδος τοῦ καταπέλτου. ΦΙΛ., Βελοπ. 64,31· βλ. καὶ 60,5.– 2) ὡς ἐπίθ.: *λίθοι καταζυγίδες* = λίθοι συνδετικοί). P Cair. Zen. 499,21.

κατακαλύπτω, ῥ. = καλύπτω ἐντελῶς. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,105: *ἀντὶ δὲ τῶν κεράμων ταῖς φολίσι τῶν ζώων τὰς στέγας κατεκάλυπτον*. IG I² 81,15 (Ἀττικῆς): *λίθοις κατακαλῦψαι τὰς διαρροάς*.

κατακάμπτω -ομαι, ῥ. = καλύπτω διὰ καμπύλου (= κυλινδρικοῦ) θόλου. ΣΤΡΑΒ. 5.3,8: *οἱ δ' ὑπόνομοι συννόμῳ λίθῳ κατακαμφθέντες*.

κατακερκίζω, ῥ. = διαιρῶ, χωρίζω τι εἰς κερκίδας. Forsch. in Ephesos IV, 97,7: *ἐν τῷ σταδίῳ ἐν δεξιᾷ β σ[ε][λί]δ(ας) σὺν τῷ κατακερκίζοντι τοί[χῳ] [τ]ῷ λευκ(ο)λίθῳ καὶ τῇ ἐξέδρᾳ* κλπ. Βλ. καὶ LF, LW 141. JÖAI 15. Beibl. 181.

κατακισσηρίζω, ῥ. = καταλεαίνω, κατατρίβω καὶ στιλβώνω διὰ κισσήρεως (κν. ἐλαφρόπετρας). ΑΘΗΝ. 12,529a. ΗΡΩΔ. 2,534,24. ΧΟΙΡΟΒ. 227,27. ΚΤΗΣ., Ἀποσπ. 20.

κατακλείδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κατακλείς**, ΒΙΤ. 65,11.

κατακλεὶς (ἰων. **κατακληΐς**· πρβλ. καὶ **κληΐς**), ἡ = 1) συσκευὴ χρησιμεύουσα εἰς τὴν κλεῖσιν τῶν θυρῶν, διακρινομένη ἀπὸ τοῦ **μοχλοῦ** καὶ τῆς **περόνης** (βλ. λ.), ἥτις ἐξασφαλίζει τὸν μοχλόν. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,22: *παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει ἐν Σφηξὶ κατάκλειδες τὰ κατακλείοντα τὰς θύρας*. ΜΕτυμ. λ. *κατάκλεις·... κατακλεῖδες εἴρηνται, διὰ τὸ ἐπικαμπεῖς εἶναι καὶ ἐοικέναι ταῖς τῶν θυρῶν κλεισίν*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1847,35: *κληῖδες δέ, ὁπαὶ λεγόμεναι κατακλεῖδες, εἰς ἃς αἱ περόναι καθίεντο*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 154: *τῆς κατακλῇδος ἐπιμελοῦ, καὶ τοῦ μοχλοῦ φύλατθ' ὅπως μὴ τὴν βάλανον ἐκτρώξεται*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 62 (APAW 1918)21: *τὸ δὲ πλινθίον μήτε χοινικίδας μήτε ὑποχοινικίδας μήτε κατακλεῖδας ἐπικειμένας ἔχον*. IG XI 2,158A,65/66 (Δήλου): *τῶν] θυρῶν τὰς κατακλε[ῖ]δας ἐπισκευάσαντι*.– 2) φράγμα διώρυγος. P Petr. II 13,18a4.11.

κατακλείω, ῥ. = ἰδίᾳ ἐπὶ λίθων: κλείω ἀσφαλῶς, ὁριστικῶς, συναρμόζω. ΗΡΟΔ. 1,191. SIG³ 972,155 = IG VII 3073,158 (Λεβαδείας): *καὶ οὐ πρότερον αὐτῷ λί[θος οὐδεὶς] κατακλεισθήσεται ἕως ἂν ἐπιδείξῃ τοῖς ναοπο[ιοῖς χρησά]μενος μίλτῳ Σινωπίδι δοκίμῳ ἢ ἐλαίῳ καθαρῷ*. ΑΥΤΟΘΙ 972 = 3073,170: *ἐγνιτρώσας καὶ ἐκπλύνας ὕδατι καθαρῷ ἐπ[ειτεν] κατακλειέτω*. ΑΥΤΟΘΙ, 3073,173-175: *τὴν δὲ ἐμβολὴν τῶν γόμφων καὶ τῶν δ[εμάτων] καὶ τῶν π[ε]λεκίνων καὶ τὸν σταθμὸν τούτων καὶ τὴν μ[ολυβδο]χοΐαν πᾶ[σ]αν τοῖς ναοποιοῖς παρὼν αὐτὸς ὁ ἐργώνης, ἀ[νεπί]δεικτον δὲ μηδὲν κατακλειέτω· ἂν δέ τι κατακλείσῃ[ι, πάλιν] τε ἐξ ἀρχῆς ἄρας ποιήσει καὶ ζημιωθήσεται ὑπὸ τῶν ναοπ[οιῶν]* κλπ.

κατακλῇθρον, τὸ = **κατακλεὶς** (βλ. λ.). IG XI 2,144A,41 (Δήλου 4ου π.Χ. αἰ.).

κατακληΐς = ἰων. τύπος τοῦ **κατακλεὶς** (βλ. λ.).

κατακλίνω, ῥ. = στρέφω τι ὥστε νὰ λάβῃ τὴν ὁριστικήν του θέσιν. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,25: *τὴν θύραν κατακλῖναι*. IG XI 2, 158A,70 (Δήλου): *κατακλίναντι τὸν οὐδόν*.

κατακολλάω -ῶ, ῥ. = κολλῶ, προσκολλῶ, προσαρμόζω τι ἐπί τινος. ΚΑΛΛΙΞ., παρ' ΑΘΗΝ. 5,205b = MÜLLER, FHG 3,55: *αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θυΐναις κατεκεκόλληντο σανίσιν*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,3: *ἐπέθηκε δὲ καὶ τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ θύρας πρὸς τὸ ὕψος τοῦ τοίχου συμμεμετρημένας εὖρος ἐχούσας πηχῶν εἴκοσι, καὶ ταύτας κατεκόλλησε χρυσῷ*.

κατακομίζω, ῥ. = 1) κομίζω, φέρω κάτω, εἰς χαμηλότερον ἐπίπεδον ἔκ τινος ὑψηλοτέρου μέρους, ἰδίως εἰς τὴν θάλασσαν. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,11. 19,58. ΣΤΡΑΒ. 11.2,17. IG II 2²(1)1672,158/159 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ XI 2, 159A26.38.65 (Δήλου).– 2) εἰσκομίζω, εἰσάγω. ΑΘΗΝ. 11,784c.

κατακοσμέω -ῶ, ῥ. = 1) στολίζω, διακοσμῶ τι πλουσίως,

τακτοποιῶ, διορθῶ. Ομ., Ὀδ. χ, 440: *πάντα δόμον κατακοσμήσησθε*.– 2) κοσμῶ, στολίζω. Πλατ., Φαῖδρ. 252D. ΠΔ(Ο΄), Μακκ. Α΄ 4,57. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9, λε΄ 34,8. 40 μγ΄ 7. Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 102 § 44: *τὸ δὲ ἔδαφος τοῦ ναοῦ κατεκόσμησε διὰ πολυτελῶν καὶ ποικίλων μαρμάρων*. Αυτοθι 77 § 20 = Ευσεβ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 10,4: *ἐγκαρσίοις κατεκόσμησε στοαῖς*. Κεδρ., σύντl 1.690,8. Λεων Γραμμ., Χρον. 136,16 (Βόννης). Ψελλος, 31 (1,72 Renauld).

κατακόσμησις, ἡ. μτγν. = διακόσμησις, στολισμός. Ανδρον. P572M: *κατακόσμησις ναῶν*.

κατακρούω, ῥ. Ταυτ. τῷ **διακρούω** (βλ. λ.). IG II 2²(1) 1672,48 (Ἐλευσῖνος): *καὶ κατακρούσε[ι] τὸν [λίθον] ἕ[κασ]τον εἰς ἕδραν*. ΑΕ 1923,45,43 (Ἀμφιαρείου). IG VII 4255,14 (Βοιωτίας): *κατακρούων τὸν λίθον ἕκαστον μολύβδῳ ἢ λίθῳ*.

καταλεαίνω, ῥ. = καθιστῶ τι πολὺ λεῖον, ὁμαλόν, κατατρίβω, καταλεπτύνω. Ησυχ. λ. Πλουτ., Πολιτ. Παραγγ. 802b: *ἐν σιδήρῳ μαλάσσων καὶ καταλεαίνων*.

καταλείφω, ῥ. = 1) ἀλείφω ἐντελῶς, ἐξ ὁλοκλήρου, καταχρίω. Αριστοτ. 627a10. Αιν. Τακτ. 37,9: *ἐπισυνδεῖν ἄλλα ξύλα καὶ ῥίπους καὶ ἄλλα φράγματα ἐπάνω, ταῦτα δὲ πηλῷ καταλεῖψαι*. – Αιλ., πζ 3,26.– 2) ἐπιχρίω διὰ πηλοῦ, κονιῶ, κν. σουβατίζω. Πολυδ., Ὀν. 7,124: *χρὴ τὰ οἰκοδομήματα... καταλείφειν*. Φιλ. μηχ. 7,87 (APAW 1919) 30: *τὴν ἄνω ὀροφὴν δοκοὺς διαθεὶς καὶ στρωτῆρας ἐπιβαλὼν κεράμωσον καὶ κατάλειψον ὡς βέλτιστα*. Προκ., ἐν Migne PG 87,1 στ. 2833C. – IG XI 2, 154A30 (Δήλου): *τὸ τειχί[ον τῆς] παλαίστρας Ἀριστοκρίτῳ καταλείψαντι*. 31. – 161A115: *τῆς σκηνῆς τὸ τέγος καταλείψαντι*. IdD 290,97. 443Bb154: *Ἀπολλωνίῳ ἐργολαβήσαν[τι] καταλεῖψαι τὸ [τ]έγος τῆς οἰκίας*. Βλ. καὶ 1416BI15. – IG XII 7,62,26 (Ἀμοργοῦ): *τέγη στεγνὰ παρέξει κ[αὶ κα]ταλείψας παραδώσει*. Πρβλ. λ. **ἀλείφω**, **διαλείφω**, **ἐξαλείφω**, **ἐπαλείφω**, **περιαλείφω**.

καταλευκόω -ῶ, ῥ. = κάμνω τι τελείως λευκὸν διὰ γύψου ἢ ἄλλης λευκῆς ὕλης, καταλευκαίνω. Αιν. Τακτ. 31,15. IG XI 2,203A34 (Δήλου): *λεύκωμα κατα[λευ]κώσαντι*.

καταληπτήρ, ὁ. Εἰδικῶς ὅρος σημαίνων στρῶσιν ἀποτελοῦσαν τὸ ἀνώτατον μέρος τῶν ὀρθοστατῶν ἑνὸς τοίχου. IG II 2²(1)1665,13/14 (Κυνοσάργους): *ἐπὶ δὲ τõ ὀρθοστάτο ἑκάστο καταληπτῆρα ἐπιθεῖναι*. 17/18: *ἐπὶ δὲ τὸ καταληπτῆρος τὸν τρίποδα καθαρμόσαι*. 24: *πέτραι δὲ χρῆσθαι εἰς τὸς ὀρθοστάτας καὶ] τὸς καταληπτῆρας Ἀκτίτιδι*. Αυτοθι, 1666,20 (Πειραιῶς): *καὶ θεῖναι τοὺς καταληπ[τῆρας*. 23.-25. Αυτοθι, 1682,11 (Ἐλευσῖνος): *τιθέναι καταληπτῆρας... ἐξεργασάμενον ὀρθοὺς καὶ εὐγωνίους*. AthMitt 1906,135,13 καὶ 17. IG XI 2,158A72 (Δήλου): *[κ]αταληπτῆρας τῆς ὑπ[ο]δομῆς ἐπιτιθεῖσι*. IdD 500A8: *ὕψος ὑπὸ τοὺς καταληπτῆρας πρὸς τὰ κλίνη τὰ δοθέ[ν][τα*. 505,9: *τοὺς δὲ παρὰ τὰς διόδους ἔχοντ[ας καταληπτῆρας μῆκος μὲν τρεῖς*. – Ἐν IG XI 2,287,120 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.)· μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν: λίθοι ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀνάλημμα τοῦ θεάτρου τῆς Δήλου (: *Εὐκλείδει ἐργολαβήσαντι τὸν ὀρθοστάτην καὶ τὸν καταληπτῆρα θεῖναι καὶ ἐργάσασθαι ἐν τῷ ἐπιθεάτρῳ*). Βλ. καὶ BCH 18,1894,162 καὶ 20, 1896, 279-281.

κατακλῖναι = **καταλεῖψαι** (βλ. λ. **ἀλίνω**). Ησυχ. Φωτ. ἐν λ.

καταλιφή, ἡ = πλήρης ἀμμοκονίασις, κν. σοβάτισμα. OGI 737,10 = Arch. Pap. 3,129,9 (Μέμφιδος 2ου π.Χ. αἰ.): *πεπόηται μετὰ πολλῆς καὶ δαψιλοῦς δαπάνης τήν τε καταλιφὴν καὶ κονίασιν τοῦ δηλουμένου ἱεροῦ*. IG II 2²(1)1664,12 (Πειραιῶς 4ου π.Χ. α.): *καταλιφῆς ἐπὶ Δημοστράτο*. 16: *καταλιφῆς ἐπὶ Φιλοκλέος*. IdD 1416 Bi 15: *καὶ ὅσαι τῶν ο[ἰκ]ιῶν εἶ τῶν οἰκη[μά]των εἶ ἐργαστηρίων ἢ τ[ῶ]ν ναυπηγίων εἶ τῶν ἐγδοχίων εἶ τῶν ἐποικιῶν εἶ [τ]ῶν ἐπὶ τοῖς χωρίοις εἶ τῶν κήπων ἐ[σ]τὶ καταλιφή*.

κατᾶλιψ = δωρ. τύπος τοῦ **κατῆλιψ** (βλ. λ.).

καταλοβεύς, ὁ = 1) ὁ τιθέμενος ὑπεράνω καὶ συνδέων λίθους ὡς καὶ τὸ ὑπέρθυρον. IG IV 1² 103,94 (Ἐπιδαύρου): *τῶν καταγλυμμάτων ἐν τοῖς σταθμοῖν καὶ καταλοβεῦ[σι*. 97: *τῶν ἐγγλυμμάτων ἐργασία[ς ἐ]ν τοῖς καταλοβεῦσι*. 105: *τῶν ἐν τῷ ὑπερθύρῳ καὶ καταλοβεῖ ἐγγλυμμάτων*.– 2) συνώνυμον τῷ **καταληπτὴρ** (βλ. λ.) = στρῶσις λίθων ὑπὲρ τοὺς ὀρθοστάτας. Inscr. Cret. III σελ. 57,9,4: *ἐπεμελῆθεν ἐκ θεμελίων ἄχρι ἐπὶ τὸν καταλοβέα τὸν ἐπὶ τῷ ὀρθοστάτα καὶ τὰ θυρώματα*. BCH 62,1938,404,5: *τὸν κα[ταλοβέα] [τὰν] θύραν καὶ τὰν θυρίδα*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ησυχ. ἐν λ. *λοβός*. AthMitt 11,1886,182.183. BCH ἔ.ἀ. 402,403,2.404. Ebert, FgrB 15/16.21. Ορλανδος, ὑλικὰ 2,163,5. 226,5.

κατάλυσις, ἡ = διάλυσις, κατεδάφισις. Φρυν., Ἐπιτ. 102,10: *παλιναίρετα* (Πινδ., Ἀπόσπ. 84): *τὰ ἐκ καταλύσεως οἰκοδομίας παλαιᾶς εἰς ἑτέραν πρόσφατον οἰκοδόμησιν ἐμβαλλόμενα*. IG 4.203,5 (Ἰσθμοῦ): *τὰς καταλύσεις... κατεσκεύασεν*.

καταμετρέω -ῶ, ῥ. = μετρῶ τι ἀκριβῶς. Ξεν., Οἰκ. 4,21. ΠΔ(Ο΄), Ἀριθ. 34,10. Φιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 3,4 (ed. Bidez 21,33): *πῆξαι τὸ θεμέλιον καὶ καταμετρῆσαι τὴν πόλιν*. Διήγησις, οἰκ. ν. ἀγΣ 6 (Preger, ἐν SOC 81,6): *τὸν τόπον καταμετρήσας καὶ εὑρὼν στεφαναίαν πέτραν*.

καταξεστος, ον = ὁ τελείως διὰ τῆς ξοΐδος εἰργασμένος (λίθος). CIA I 322,54· Βλ. καὶ Hermes 4,39.

καταξέω, ῥ. = 1) ξέω τι πολὺ ἐπιμελῶς δι᾽ ἐργαλείων ἰδίως ξοΐδος, λειαίνω καλῶς. IG I² 374 VIII 221 (Ἐρεχθείου): *τὸς ὀρθοσ[τάτ]ας καταχ[σῦ]ντι*. Αυτοθι, XII 2, 10,22 (Μυτιλήνης). Didyma II 32,18/19: *κατεξέσθη δὲ καὶ τὸ ὑπέρθυρον καὶ ἀπειδοπο[ι]ήθη*. 39,8: *κα[τεξέσαμεν δὲ καὶ] τοὺς τοίχους*. 11: *κατεξέσαμεν δὲ καὶ τὸν εὐθυντηριαῖον*. 12: *καὶ κα[τεξέσαμεν βαθ][μί]δας δύο ἐν τῇ ἀναβάσει*. Βλ. καὶ 43,25. Πλουτ., Ἠθ. 953B.– 2) γλύφω, σκαλίζω, χαράσσω. Αριστοτ. 838b15.

καταξοὴ (δωρ. **καταξοά**), ἡ. Ἀπὸ τοῦ **ξέω** = ἡ ἐντελὴς ξέσις καὶ λείανσις. IG IV 1² 102,29 (Ἐπιδαύρου): *ἤλετο τοῦ σακõ τὰν καταξοάν*. 56: *εἵλετο καταξοὰν τοῦ προδόμου*. 85: *καὶ τοῦ σακοῦ καταξοάν*. 88: *εἵλετο κρηπῖδος καταξοάν*. 106II 138: *τᾶς καταξοᾶς τοῦ ναοῦ*. 109II132: *ἐργῶναι τᾶς καταξοᾶς τᾶν στύλων*. Didyma II 43,20: *πρὸς τὴν καταξοήν*.

καταξυή, ἡ = ἄλλος τύπος τοῦ **καταξοὴ** (ἀπὸ τοῦ **ξύω**). Didyma II 41,16: *καὶ τῆς κα]ταξυῆς πλ[ίν]θου τοῦ αὐτοῦ κίονο[ς*.

καταξύλωσις, ἡ = ὁ διὰ ξύλων ἐφοδιασμὸς μιᾶς στέγης, ταυτ. τῷ **δόκωσις** (βλ. λ.). IG IV 1²,103,130 (Ἐπιδαύρου): *Δείνωνι καταξυλώσιος*. Gloss. λ. *καταξύλωσις ἐπὶ στέγης· δόκωσις*.

καταξύω, ῥ. = 1) λειαίνω διὰ ξέσεως, χαράσσω. Λυκ., Νιγρ. 27.– 2) στιλβώνω. Θεοφρ., πΦΙ 3.15,2. Διοδ. Σικ. 2,13. Αγαθαρχ. 27. Φωτ., Βιβλ. σελ. 448,4: *ἐπὶ σανίδος πλατείας μὲν καὶ κατεξυσμένης εἰς εὐθεῖαν τομήν*. ΠΔ(Ο΄), Ἐπιστ. 8 (μτφ.). Epigr. gr. 1028,11: *γραφίδεσσι κατέξυσα*.

καταπακτή, ἡ = οὐσιαστικοποιημένον ἐπίθετον ὑπονοουμένου τοῦ οὐσιαστικοῦ θύρα: θύρα ὁριζόντιος ἥτις καταπίπτει ἵνα φράξῃ ἄνοιγμα ὑπογείου χώρου, ἡ κν. γκλαβανή. Ηροδ. 5,16: *καὶ θύρης καταπακτῆς*. Αυτοθι:

ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ. ΠΑΠΑΔ., Χρ. Μηλ. 75: *ἐπὶ τῆς κλίμακος τῆς καταπακτῆς.*

καταπακτόω -ῶ, ῥ. = κλείω ἑρμητικῶς κενόν τι ἄνοιγμα. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 128: *ὁ δ' ἐξεδίδρασκε διά τε τῶν ὑδρορροῶν καὶ τῶν ὀπῶν· ἡμεῖς δ' ὅσ' ἦν τετρημένα ἐνεβύσαμεν ῥακίοισι κ' ἀπακτώσαμεν.*

καταπετάννυμι, ῥ. = ἀποφράσσω κενόν τι διὰ πίπτοντος φράγματος ἰδίᾳ ὑφάσματος. ΑΡΙΣΤΟΦ. ἔ.ἀ. 132: *τὴν αὐλὴν ἅπασαν δικτύοις καταπετάσαντες.*

καταπέτασμα, τὸ = ὕφασμα φράσσον τὰ μεταξὺ τῶν κιόνων τοῦ κιβωρίου τῆς ἁγ. Τραπέζης κενά, **βῆλον**. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,7: *τὰ πορφυρᾶ τοῦ σηκοῦ καταπετάσματα.* ΑΡΙΣΤΕΑΣ, 86: *τοῦ καταπετάσματος ἡ διατύπωσις θυρώσει κατὰ πᾶν ὁμοιοτάτη ὑπῆρχε.* ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 26,31. Μακκ. Α΄ 4,51. Βλ. καὶ ΚΔ, Ματθ. 27,51.

καταπίπτω, ῥ. = πίπτω κάτω, καταρρέω, κατακρημνίζομαι. IG II 1²(2)1322,4: *καταπεπτωκέναι δὲ καὶ τοῦ τοίχου τὸ μέρος.* ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.2,6: *καταπεσόντος δὲ τοῦ οἴκου.* ΔΟΥΚ., Βυζ. Ἱστ. 39 (σελ. 282,8 Βόννης): *τῶν τειχῶν καταπεσόντων.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, 42 (σελ. 313,12): *τοῦ ἀνοικοδομῆσαι τὰ καταπεσόντα τείχη.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,80 (323,12 Βόννης): *ναὸν ἄχρις ἐδάφους καταπεσόντα ἐκ θεμελίων αὐτὸν ἀνεδείματο.* 81 (σελ. 324,3): *οἶκον καὶ αὐτὸν καταπεσόντα ἐκ βάθρων ἀνεδείματο.*

καταποικίλλω, ῥ. = κοσμῶ τι διὰ πολλῶν κοσμημάτων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου. ΠΛΑΤ., Εὐθ. 6C: *ὑπὸ τῶν γραφέων τὰ ἱερὰ ἡμῶν καταπεποίκιλται.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,47: *ἀστέρας ἐν κυανῷ καταπεποικιλμένην* (τὴν ὀροφήν). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2: *τὸ δὲ ἄλλο* (οἴκημα) *μέχρι τῆς στέγης χριστὸν ἦν καὶ καταπεποικιλμένον χρώμασι καὶ βαφαῖς.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,84 (326,6 Βόννης): *οἵ τε παρ' ἑκάτερα τοῖχοι τῷ πολυτελεῖ καὶ πολυχρόῳ τῶν μαρμάρων καταποικίλλονται.* ΑΥΤΟΘΙ 326,8: *καὶ τὰ ἄδυτα τοῦ ναοῦ καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθοις τιμίοις καὶ μαργάροις καταπεποίκιλται καὶ καταπεπλούτισται.*

καταπρίω, ῥ. = 1) σχίζω τι καθέτως ἢ ὁλοσχερῶς διὰ πρίονος, καταπριονίζω. ΗΡΟΔ. 7,36: *κορμοὺς ξύλων καταπρίσαντες.* IdD 401,13: *κατεπρίσθη εἰς.*– 2) σχίζω ἐντελῶς. ΠΔ(Ο΄), Σουσ. 59.

κατάπτωμα, τὸ = τὸ καταπεσόν. ΦΡΥΝ., Ἀπόσπ. 342: *οἰκόπεδον: ἔρημον κατάπτωμα οἴκου.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λεξ. Συν. (R. PORSONUS 319,15) λ. *οἰκόπεδον.* ΠΔ(Ο΄), Ψαλμ. 143,14.

καταπυργόω -ῶ, ῥ. = μτγν. = κτίζω πύργους, ὀχυρώνω ἢ ἐφοδιάζω τι διὰ πολλῶν πύργων. ΑΝΝΑ ΚΟΜΝ., Ἀλεξ. 196Α.

καταράκτης, ὁ = ἀντὶ **καταρράκτης** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ.

κατάρακτοι, οἱ = τὰ καθέτως πίπτοντα παραθυρόφυλλα. IG II 2² 463,76 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ποιήσ]ει δὲ καὶ θυρίδας τοῦ Ἄστεως τῷ κύκλῳ κα[τ]αρά[κτ]ους κατ' ἔπαλξιν* [ξυλίνας κλπ. Βλ. CASKEY, ἐν AJA 1910,309. EBERT, FgrB 22. MAIER, GriechM 2, σελ. 83.

καταρ[ρ]αχίζω, ῥ. ἐπιτατικὸν τοῦ **ῥαχίζω** (βλ. λ.) = κάμνω τὴν ἐπιφάνειαν ἀνώμαλον. IG II 2²(1)1665,12/13 (Κυνοσάργους): *περιξεσάμενον τὰς ἄκρας ὅσον ἐπὶ δύο δακτύλῳ πανταχεῖ, τὰ μέσα κατα[ρ][α]χίσαι λεπτεῖ.* Βλ. καὶ ΑΝΩΝ., ἐν Ρητ. 3,577Β.

κατάργυρος, ον = ὁ ὁλοσχερῶς κεκαλυμμένος ἢ πλήρως κεκοσμημένος δι' ἀργύρου. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3: *τῶν δὲ πυλῶν... μία δ' ἡ ἔξωθεν τοῦ νεὼ Κορινθίου χαλκοῦ πολὺ τῇ τιμῇ τὰς καταργύρους καὶ περιχρύσους ὑπεράγουσα.* ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 828e. ΚΑΛΛΙΞ. 2.

καταργυρόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω, κοσμῶ τι πλήρως δι' ἀργύρου. ΗΡΟΔ. 1,98: *καταργυρωμένους ἔχων τοὺς προμαχεῶνας.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,57: *τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔχον τὴν μὲν ἔξωθεν ἐπίχρυσον τὴν δ' ἔνδοθεν κατηργυρωμένην.* ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 27,17: *στῦλοι τῆς αὐλῆς κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ.*

καταριπόω -ῶ, ῥ. (βλ. λ. **κατερείπω** καὶ **κατερειπόω**), ΣΟΥ(Ι)Δ. λ.

καταρράκτης (καὶ **καταράκτης**), ὁ = 1) ὁ **ἐπιβλὴς** (βλ. λ.) ἢ ὁ **μοχλὸς** (βλ. λ.) διὰ τῆς καθόδου τοῦ ὁποίου ἀσφαλίζεται τὸ κλείσιμον τῆς θύρας. ΕΥΣΤΑΘ. 1358,36 (εἰς Ἰλ. Ω, 454· Ὀδ. χ, 126). ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 8,67. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 705e: *τὴν τὰς ἄλλας πύλας βαλανάγραις καὶ μοχλοῖς καὶ καταρράκταις ὀχυρὰς ἔχουσαν.* ΠΛΟΥΤ., Ἄρατ. 26. Ἀντών. 76.– 2) ὑδροφράκτης, ὀχετός, ῥύαξ καὶ γενικῶς πᾶν τὸ πίπτον κατακορύφως ἐξ οὗ καὶ **καταρρακτὴ** θύρα ἡ κατερχομένη πρὸς κλείσιμον τοῦ ἀνοίγματος (βλ. καὶ λ. – πρβλ. λ. **ἐπιρρακτὴ** καὶ **καταπακτή**). ΗΣΥΧ. λ. *καταράκτης· ὀχετός, ῥύαξ.* ΗΛΙΟΔ., Αἰθ. 9,8. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.2,18.– 3) κατώφλιον φράσσον καθέτως τὸ ἄνοιγμα πύλης ἢ θύρας. ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 1590: *ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταρράκτην ὀδὸν* (= οὐδόν). ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 156,33. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. FRISK, Gr. etym W λ. (σελ. 801). O. MÜLLER, De Man. Ath. Dött. 1836.

καταρρακτός, ή, όν = ὁ ἄνωθεν μεθ' ὁρμῆς πίπτων, ἐπιπίπτων, ὅθεν θύραι καταρρακταὶ = αἱ κλείουσαι ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω τῇ βοηθείᾳ τροχιῶν κατὰ τὰ πλάγια (βλ. καὶ λ. **ἐπιρρακτός**). ΠΛΟΥΤ., Ἄρατος 26: *οἴκημα... μικρὸν ὑπερῷον θύρᾳ καταρρακτῇ κλειόμενον.*

καταρρήγνυμι, ῥ. = 1) σχίζων καταρρίπτω, καταστρέφω. ΗΡΟΔ. 4,201. ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 864: *καὶ καταρρήξω μέλαθρα καὶ δόμους ἐπεμβαλῶ.* Ὁμοίως ἐν μέσῃ φωνῇ = σχιζόμενος καταρρίπτομαι, καταστρέφομαι, θραύομαι. ΘΟΥΚ. 4,115: *τὸ οἴκημα κατερράγη.*– 2) ἐπὶ κτισμάτων, ἐρειποῦμαι, καταρρέω. IG II 1²(1)463,74 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ὅσα κατέρ[ρ]ωγεν τοῦ τ[εί]χους*, ἤτοι ὅσα μέρη τοῦ τείχους εἶναι ἠρειπωμένα. Βλ. καὶ ΣΤΡΑΒ. 1.3,20 (C. 60): *τοῦ τείχους καταρραγῆναι μέρος.*

καταρρίπτω (καὶ **-ριπτέω**, ΜΑΝ. 4.288), ῥ. = ῥίπτω κάτω, καταβάλλω, ἀνατρέπω. ΙΩ. ΧΡΥΣ., ἐν MIGNE PG 62.77: *δοκοὺς καταρριπτομένας.* IG XII 3,325,41 (Θήρας 2ου μ.Χ. αἰ.): *συνο[ρθ]ῶ[ν] μετ[ὰ] καὶ τούτου τοῦ ἔργου καὶ τὰ ἄλλα καταρειπτούμενα.*

καταρτίζω, ῥ. ΗΣΥΧΙΟΣ λ. *καταρτίσαι· κατασκευάσαι· τελειῶσαι· στερεῶσαι.*

κατασιδηρόω -ῶ, ῥ. = κατακαλύπτω, ἐπενδύω τι ἐξ ὁλοκλήρου διὰ σιδήρου. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,54: *κριοὺς κατασεσιδηρωμένους προσήρεισε τοῖς τείχεσι.* Βλ. καὶ ΒΙΤ. 53,7. ΣΤΡΑΒ. 15.3,11.

κατασκάπτω, ῥ. = κρημνίζω διὰ σκαφῆς, καταστρέφω μέχρι θεμελίων. ΗΣΥΧ. λ. *κατασκάψαι· κατορύξαι.* ΗΡΟΔ. 6,72. 7,156. ΣΟΦ., Φιλ. 998. ΕΥΡΙΠ., Ἑκ. 22. – Ἡρακλ. 566: *κατασκάψω δόμους.* ΘΟΥΚ. 4,109. – ΛΥΣ. 12,40: *τείχη... κατέσκαψαν.* ΙΣΟΚΡ. 14,35. ΞΕΝ., Ἑλλ. 2.2,14. – ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 1488: *τὸ τέγος κατάσκαπτ'.* ΑΡΙΣΤΟΤ., Ἀθ. Πολ. 37,1. ΑΙΣΧΙΝ. 3,123. ΑΝΔΟΚ., π πλ. Εἰρ. 31. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,61. 4,63. – ΑΥΤΟΘΙ 14,15: *τὰ δὲ τείχη καὶ τὰς οἰκίας κατέσκαψε.* Βλ. καὶ 14,58. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.38,1. 49,4. ΑΥΤΟΘΙ 5.26,1. 8.79,3 καὶ 4. ΣΤΡΑΒ. 16.1,5 (C. 738). ΠΛΟΥΤ., Φιλοποίμ. καὶ Τίτου σύγκρ. 1. – Ὁ ΑΥΤΟΣ, Δίωνος καὶ Βρούτου σύγκρ. 2. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Λύσ. 15. Ποπλικ. 10. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.9,4: *τὸ ἄστυ μετὰ τοῦ*

ναοῦ κατασκαπτόμενον. 6.2,1: *κατασκάπτειν προσέταξε τοὺς θεμελίους*. Βλ. καὶ 9,1. 8.1,1. ΚΔ., Πράξ. 15,16. Απ., Ἐμφ. 1,73.96. Λιβ. 136. Λουκ., Ἰκαρ. 21: *καὶ τὴν στοὰν κατασκάψῃ*. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄19,10. Παραλ. 2.32,5. Ἀμ. 9,11. Ἰεζεκ. 13,14. Ἱερ. 27,15. 28,58. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9.40 μγ΄ 9. Λιβαν., Προγυμν. 2,23. 3,8. Δουκ., β. Ἱστ. 17 (σελ. 76,7 Βόννης). Θεοφ., Χρον. 1.35,16 (Βόννης). Αυτοθι 37,19: *διὰ πλήθους τεχνιτῶν ἐκ βάθρων κατασκάψασα* (τὸν τῆς Ἀφροδίτης ναόν). Berl. Sitzb. 1927,8: *Fοικία κατασκαπτέσθω*. SIG 344,7 (Τέως, 4ος π.Χ. αἰ.).

κατασκαφή, ἡ = ἡ μέχρι τοῦ ἐδάφους κατάρριψις, κατακρήμνισις, κατεδάφισις. Αισχ., Χοηφ. 50: *δόμων κατασκαφαί*. Ευριπ., Φοίν. 1196: *πύργων... κατασκαφάς*. Βλ. καὶ Ἑλ. 196. Θουκ. 5,63: *οἰκίαν... κατασκάψαι*. Λυσ. 13,8: *κατασκαφείη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἑκατέρου*. Αισχιν. 3,157: *τειχῶν κατασκαφάς*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,5: *κατασκαφὰς οἴκων*. Βλ. καὶ Απ., Λιβ. 136. Κεδρ., σύντ. 1,342,22 καὶ 408,4 (Βόννης). SIG 285,9 (4ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τῆς ἀκροπόλεως τὴν κατα[σκα]φήν*.

κατασκαφής, ἐς = ὁ βαθέως ἢ ἐκ θεμελίων σκαφείς, ὁ *κατεσκαμμένος* (βλ. λ. **κατασκάπτω**). Ησυχ. λ. *κατασκαφής· κατεσκαμμένος*. Σοφ., Ἀντ. 891: *ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφὴς οἴκησις ἀείφρουρος* (τάφος).

κατασκεπάζω, ῥ. = σκεπάζω ἢ καλύπτω ἐντελῶς. Σχολια εἰς Ευριπ., Ἱππ. 192: *ἐν κατεσκεπασμένοις οἴκοις*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.4,1: *τὴν κιβωτὸν ὡς ὑπὸ σκηνῇ τινι καὶ θόλῳ κατεσκέπασαν*.

κατασκέπω, ῥ. = **κατασκεπάζω**. Παλ. Ἀνθ. 5,59.

κατασκευὰ (δωρ. τύπος τοῦ **κατασκευή**· βλ. λ.).

κατασκευάζω, ῥ. Ἡ λέξις μὲ σημασίαν οἰκοδομικήν: κτίζω, ἀνεγείρω, οἰκοδομῶ τελείως, ἱδρύω πλήρως, ἐκτελῶ. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. σελ. 214,4 κἑ. (Ritsch): *κατασκευάζω τὸ ἐργάζομαι καὶ ποιῶ· λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν ποικίλως συνισταμένων... τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ οἰκοδομεῖ καὶ τὸ οἰκοδομεῖται*. Bekker, AG 103,28: *κατεσκευασμένην οἰκίαν: ἀντὶ τοῦ πάνθ᾽ ὅσα ἔχουσαν*. Βλ. καὶ σελ. 362 (λ. *αἱμασιώδεις*). Φωτ., Λέξ. Συν. (Porsonus 578,4) λ. *τέτυκται*. Αυτοθι (584,5) λ. *τεύχοντες*. Αυτοθι (σελ. 573,25) λ. *τεκτήνατο καὶ τεκταινόμενος*. Αυτοθι (σελ. 596,4) λ. *τορνώσασθαι*. Σου(ι)δ. λ. *ἐδείματο: κατεσκεύασεν· ἐκ τοῦ* **δέμω** (βλ. λ.) *κατασκευάζω*. Βλ. καὶ λ. *Δαμιανός·* καὶ: Δημοσθ. 13,30. Διοδ. Σικ. 1,61. 17,71. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.87,4. 2.67,4. 3.67,5. Στραβ. 12.5,3. 17.1,27. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,9. Ἰουδ. Πόλ. 3.7,30. 6.3,2. 7.8,6. Ηλιοδ. 9,22. Λιβαν., Προγυμν. 12 κἑ. § 3 (R. Foerster 8, σελ. 530 § 3): *κατεσκεύασται δὲ ὁ χῶρος ὡδέ πως*. [Ψευδο] Καλλισθ., β. Μ Αλεξ. 28,9: *οἶκος κατεσκευασμένος εἰς τὸν ἑλληνικὸν ρυθμόν*. Θεμιστ., λόγ. 10,138a. P Oxy 2.145,3. 6,892,8. P Grecs I ii 23. IG II 1²(1)380,9 (Ἀττικῆς). Βλ. καὶ 338,15/16: *κρήνην κατεσκεύακεν*. Αυτοθι 1²(2) 1046,15.21.29. 1228,18. 1283,8. 1325,21. 1338,10.36. Αυτοθι 3²(1)3177,3/4. – 3193,6: *κόσμον τῷ φρουρίῳ... κατεσκεύασεν*. 5205. Αυτοθι, IV 1² 65,7 (Ἐπιδαύρου). IG 4.203,7 (Ἰσθμοῦ).– 442,4 (Φλιασίας). Βλ. καὶ CIG I 1111 (Σικυῶνος). IG ἔ.ἀ. 593,4/5 (Ἄργους). 5,1,1390,90/91 (Μεσσηνίας). 5,2,281,3 (Ἀρκαδίας). 515,27. SEG 11,995,4. FD III(5)50 col. II 6. IG XI 2,139C,15 (Δήλου). Αυτοθι, 142,42. 145,23. 154A21.39. – 161A66: *τοῦ Προπύλου τὰς θύρας τὰς συντριβείσας κατασκευάσασι*. 165,7. 199A68. – 111: *κατασκευάσαι ἐπὶ τὴν θύραν τῆς παλαίστρας μοχλὸν [κ]αὶ βαλανάγραν*. 203A42.43. 287A44. 78.93.106.110. XI 4,1070. 1299,22. IdD 290,69.78. 84.124.126. 338Ab82. 340,12. 354,64. 366,A2.14.21. 23.29.44. 372A110.151.153. 402,2. 406A14.95. 409A7. 443Bb155.163. 444B84.86.98.106. 461Ab31. 1400,15. 1519,13. 1645,2. 1810,4. 2626,2. IG XII 3,326,21.27 (Θήρας). 330,9.14. 420,5: *τοῖχον μετὰ τῆς ἀντοικοδομῆς καὶ τῆς βάσεως ἐκ τῶν ἰδίων κατεσκεύασε*. XII 5,1097,10 (Κέω). XII 7,5,5/6 (Ἀμοργοῦ). XII 8,640,14 (Πεπαρήθου). XII 9,906,8/9 (Εὐβοίας). XII Suppl. 124,19.24 (Λέσβου). Αυτοθι 250,6 (Ἄνδρου). SEG 18,343,11.15/16 (Θάσου). Θρακικὰ 6, 1935,143,13,4 (Φιλιππουπόλεως). Αυτοθι, 144,15,2. 163,67,2. 164,69,1/2. 71,2. 8,89,38,3 (Τραϊανῆς Αὐγούστης). Annuario 1949- 51, 207, 57,3. Inscr. Cret. I 261,49,6/7. 323, 284A,8.324, 284B,8. TAM 2(1)18,4 (Λυκίας). 64a,4/5. 67,1. 68,1. 69,2. 79,2. 85,1. 110,1. 151,1. 157,1. 165,2. 166,1/2. 179,10. 208,1. 209,1. 214,1. 220,1.221. 222,1/2. 244,1. 245,2. 247,1. 248,3. 249a1. 250,1. 251,1. 322,1. 334,3. 335,2. 345,2. 396,5. – 408,9: *τό τε προσκήνιον, ὃ κατεσκεύασεν ἐκ θεμελίων*. 16: *καὶ τὰ βῆλα τοῦ θεάτρου κατασκευασθέντα*. 432,2. 433,1/2. 438,1. 440,1. 448,1. 450,1. 451,1. 452,1. 453,1. 454,1. 455,4. 519,2. 520,2. 526,3. 602,1. 603,1/2. 604,1. 605,2. 611,2/3. 840,1. 846,2. 850,2.9/10.17/18. Αυτοθι, 3(1)17,4 (Πισιδίας). Didyma II 32,9. 327,6. SEG 4,268,7 (Καρίας). 428,3 (Λυκαονίας).– 13,503,18/19 (Ἐφέσου). 18,521,2. 529,6 (Ἰωνίας). Βλ. καὶ 2,724,2 (Πισιδίας). JHS 12,1891,232, ἀριθ. 13,4/5 (Κιλικίας).

κατασκεύασμα, τὸ = 1) πᾶν τὸ παρεσκευασμένον ἔργον (βλ. λ. **παρασκευάζω**) καὶ ἰδίως δημιούργημα, ἔργον τέχνης. Αριστοτ. 838b15. Αθην. 4,128d. Πολυβ. 4.18,8.– 2) μὲ ἀρχιτ. σημασίαν: οἰκοδόμημα, οἰκοδομὴ γενικῶς, κτήριον, μνημεῖον. Δημοσθ. 689: *τὰ τῆς πόλεως οἰκοδομήματα καὶ κατασκευάσματα*. Πολυβ. 10.27,9. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,27: *καθελεῖ τὴν πόλιν ἄχρι θεμελίων μηδενὸς μήτε ἰδίου μήτε κοινοῦ κατασκευάσματος φειδόμενον*. Διοδ. Σικ. 1,50. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,2: *τῶν ἐρρηγμένων κατασκευασμάτων*.– 3) ἐν Πολυβ. 1.48,5 = πολεμικαὶ μηχαναί.

κατασκευὴ (δωρ. **κατασκευά**), ἡ = 1) ἐκτέλεσις ἔργου, κτίσις, οἰκοδόμησις. Bekker, AG 348,5. – Πλατ., Γοργ. 455B: *λιμένων κατασκευῆς ἢ νεωρίων*. Φιλ., Βελοπ. 270,25. Διοδ. Σικ. 1,42. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 6.17,2. Διοδ. Σικ. 5,19: *ἐπαύλεις τε πολυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,3: *ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν ἱερῶν κατασκευήν*. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 8.8,3. Λουκ., Ἱππ. 4. Απ. 1,8. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λα΄ 30, 6.10.11,11. Σεξτ. Εμπ., π Λογ. 1,107 (2,25 Mutschmann): *ἐπύθοντο* (Ρόδιοι) *Χάρητος τοῦ ἀρχιτέκτονος πόσον δαπανηθήσεται χρῆμα πρὸς κατασκευὴν τοῦ κολοσσοῦ*. P Oxy 1,54,13/14. IG II 1²(2)1023,19 (Ἀττικῆς). 1228,7. Βλ. καὶ 1338,22.26. 1346,7.22/23. Αυτοθι II 3² (1)3426,4. IV 1² 116,11 (Δήλου). IdD 417,25. 442A231.232. 1520,11. FD III(3)237,9. III(5)19 (= SGDI 2502)87. IG XII 3,325,33 (Θήρας). SEG 2,582,6. 18,343,17 (Θάσου). Θρακικὰ 6,1935,145, ἀριθ. 17,5 (Φιλιππουπόλεως). TAM 2 (1)126,2 (Λυκίας). 168,19/20. 2(2)408,13. Βλ. καὶ CIG III 4283. TAM ἔ.ἀ. 578,15/16. 2(3)905. – 18 G 3.7. Αυτοθι 19B8.12.13. 19C7. 19D2. 20A6. 3(1)14B,4 (Πισιδίας). SEG 13,521,220 (Περγάμου). CIG II 3419,11. IV 8622. Inscr. gr. et lat. de la Syrie II 372,2. Annuario 1949-51 (σελ. 264,159,5). Βλ. καὶ 262,158,3. Inscr. Cos 387,1/2.– 2) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κατασκευάζειν: οἰκοδομή, κτήριον. Θουκ. 2,16: *ἀνειληφότας τὰς οἰκοδομίας*, ἤτοι ἀναλαβόντες, ἐκτελέσαντες τὴν ἐπισκευὴν ἢ ἀνοικοδόμησιν τῶν οἰκιῶν. Βλ. καὶ 1,10. Ισοκρ., Ἀρεοπ. 52. Πλατ., Νόμ. 923D. Διοδ. Σικ. 1,46.51.61.–63: *οἱ λίθοι τὴν ἐξ ἀρχῆς*

σύνθεσιν καὶ τὴν ὅλην κατασκευήν. Στραβ. 17.1,37. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,5. Φιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,8. Λιβαν., Προγυμν. 12 κἑ. (Foerster 8,530 § 3). CIG II 2059,21 (Σαρματίας).

κατασκευόω -ῶ, ῥ. – δωρ. τύπος τοῦ **κατασκευάζω** (βλ. λ.). IG II 1²(2),1228,18: *οἱ κατασκ[ευ]ῶντες τὰ ἱερὰ καὶ τὴν ἐξέδραν κατὰ τὸ ψ[ή][φ]ισμα.* IG 4.558,16.24 (Ἄργους). Βλ. καὶ στ. 26. IdD 1416BI18: *ἐὰν δὲ μὴ [ὑπάρχωσι]ν αἱ θύραι, κατασκεύωσιν.* Βλ. καὶ B II 45.47. Latyschev, 1 ἀριθ. 16B30 (Ὀλβίας): *κατασκευὰν ἀμφότερα τὰ τείχη.*

κατασπασμός, ὁ. Ἐπὶ κτισμάτων: ἡ κατεδάφισις, ἡ καταστροφή, τὸ γκρέμισμα. P Ryl. 125,7: *κατασπασμὸς τειχαρίων παλαιῶν.*

κατασπάω -ῶ, ῥ. = καταρρίπτω, κρημνίζω, καταστρέφω. Στραβ. 16.2,40 (C. 763): *κατασπάσαι δ᾽ οὖν ἐκέλευσε τὰ τείχη πάντα.* ActaAA, Πράξ. Θωμᾶ 98: *κατέσπασεν τὸ βῆλον τοῦ κοιτῶνος.* ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 24,7: *κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.* Βλ. καὶ Μιχ. 1,6. Κινν., Ἱστορ. 4,11 (σελ. 164,19 Βόννης). IdD 1416BI9: *εἰ σφηκίσκοις εἰ ἐμ(β)λῆτι εἰ καλύμματι εἰ [κ]ατεσπασμένα.* IG IX 2,1229,22 (Θεσσαλίας): *κατασπάσει τὸ οἰκοδόμημα.*

καταστεγάζω, ῥ. = καλύπτω ἢ σκεπάζω ὁλοσχερῶς διὰ στέγης, ἐπικαλύπτω, καλύπτω. Ησυχ. λ. *κατηρεφές· κατεστεγασμένον· κυρίως δὲ ἐπὶ τῶν ταπεινῶν στεγῶν κατηρεφέας* (Ομ., Ἰλ. Σ, 589)· *οἱ δὲ πέτρας.* Ὁ Αυτος, λ. *κατηρεφέστερον: κατεστεγασμένον μᾶλλον.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. (R. Porsonus 149,16) *κατηρεφέα: κατεστεγασμένα.* Αυτοθι, 149,17: *κατήρεφον· κατεστεγασμένον ἢ κατώτερον ἐστεγασμένον.* Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. *κατηρεφέα.* Ηροδ. 4,71. Πλατ., Κριτ. 115E: *καὶ κατεστέγασαν* (τὰς γεφύρας) *ἄνωθεν ὥστε τὸν ὑπόπλουν κάτωθεν εἶναι.* Βλ. καὶ Αριστοτ. 603a5. Διοδ. Σικ. 2,8. Αυτοθι, 10: *τὰς δ᾽ ὀροφὰς κατεστέγαζον λίθιναι δοκοί.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,8: *καὶ καταστεγάσαι φατνώμασι κεδρίνοις καὶ κυπαρισσίνοις.* P Milan 17 ii 51. IG II 1² 463,52 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καταστεγάσει δὲ κα[ὶ] τὴν πάροδον.* Βλ. καὶ στ. 61.

καταστέγασμα, τὸ = στρῶσις τεθειμένη ἀμέσως ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐκ πλίνθων τείχους. Ηροδ. 2,155: *τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς ἄλλος ἐπικέεται λίθος ἔχων τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν.* Διὰ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως βλ. Holland, AJA 54,1950,337. Caskey, ἔ.ἀ. 14,1910,298 κἑ. Winter, Ikria KwA, Phoenix 13,1959, 161-200, ἔνθα σχέδια ἐν σελ. 162.163.182. Πρβλ. λ. **κατάστεγον**.

καταστεγὴς = ὁ καὶ **κατάστεγος** (βλ. λ.). Φιλ. μηχ. 99 (APAW 1919).

κατάστεγνος, ον = ὁ κεκαλυμμένος τελείως, ὥστε ν᾽ ἀποβαίνῃ ὑδατοστεγής. Μυια, Ἐπιστ. 4 (R. Hercher, Epistolographi 608): *οἴκησις μήτε ἄγαν περιπεπνευμένα μήτε ἄγαν κατάστεγνος.*

καταστεγνῶ -οῦμαι, ῥ. = καλύπτομαι καλῶς, κατακαλύπτομαι, ὥστε νὰ μὴ διαρρέῃ ὕδωρ. Αθην. 5,207d: *διὰ κεραμίδων μολυβδίνων κατεστεγνωμένων.* Βλ. καὶ Γεωπ. 13.14,7.

κατάστεγος, ον = ὁ πλήρως καὶ καλῶς κεκαλυμμένος ἢ ἐστεγασμένος. Ησυχ. λ. *Μέγαρα... τινὲς δὲ καταστέγους οἰκήσεις.* Ὁ Αυτος, λ. *κατηρεφέας· καταστέγους.* Πολυδ., Ὀν. 1,80: *τὸ δ᾽ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη· καὶ ὑπόστεγόν τι καὶ ἄστεγον καὶ κατάστεγον.* 10,52: *τὰ δὲ κατάστεγα καὶ στεγαστὰ καὶ καμάρα· οὕτω γὰρ Ἡρόδοτος ὠνόμασεν.* Ηροδ. 2,148: *αὐλαὶ κατάστεγοι.* Πλατ., Εὐθύδ. 273A: *ἐν τῷ καταστέγῳ δρόμῳ.* Αριστοτ. 616a25: *κατάστεγοι δέ, καὶ τὸ στερεὸν ἔχουσι συχνὸν καὶ τὸ κοῖλον.* Μεν., Σαμ. 76. Φιλ. μηχ. 7,80 (ἐν APAW 1919), 32: *ποιεῖται δὲ τὰ μὲν κατάστεγα καὶ ἐπάλξεις ἔχοντα, οἷα ἂν συμφέρει.* 92,1: *κατάστεγον ποιῆσαι ταύτῃ τὸ τεῖχος.* Πολυβ. 9.41,9: *ἐπεποίηντο σύριγγες κατάστεγοι.* Διοδ. Σικ. 5,21: *τὰς καταστέγους οἰκήσεις.* Γαλ., τόμ. 6, σελ. 84: *ἢ ἐν ὑπαίθρῳ χωρίῳ ἢ ἐν καταστέγῳ.* Αυτοθι, σελ. 137,1. Αθην. 12,519c. Λιβαν., ὀμ. 9,8 (R. Foerster, 1,395). Αχιλ. Τατ., κ Λευκ. 1,55: *ἑκάστη πλευρὰ κατάστεγος ὑπὸ χορῷ κιόνων.*

καταστηλόω -ῶ, ῥ. = ἐφοδιάζω διὰ στηλῶν τοποθετουμένων κατ᾽ ἀποστάσεις. Πολυβ. 34.12,3 (Στραβ. 7.7,4): *ἡ Ἐγνατία ἐστὶν ὁδὸς πρὸς ἕω, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλωμένη.*

καταστορέννυμι, ῥ. = 1) ἐκτείνω ἢ ἁπλώνω τι ἄνωθέν τινος, στρώνω, καλύπτω, σκεπάζω διά τινος. Ομ., Ἰλ. Ω, 798.– 2) στρώνω, καταστρώνω. Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 147,23): *κατεστόρεσεν: κατέστρωσεν.* Ομ., Ὀδ. ρ, 32 (διὰ τὴν λέξιν βλ. Ebeling, LexH 1, σελ. 679). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 20.9,7: *καταστορέσαι δὲ λευκῷ λίθῳ τὴν πόλιν.*

κατάστρωμα, τὸ = 1) μέρος τεχνητῶς ἐπεστρωμένον, τὸ δάπεδον, ἰδίως δὲ τοῦ πλοίου, ἡ κν. κουβέρτα. Ησυχ. λ. Ηροδ. 2,118.119. Θουκ. 1,14.49. 8,40. Ξεν., Ἑλλ. 1.4,18. Πλατ., Λάχ. 184A. Θεοφρ., Χαρ. 22,5. Πολυβ. 1.44,3. Πλείονα ἐν T.l.gr.λ. (5,1254-1255). – 2) στέγη. Bekker, AG 269, 25-28: *καλαμίδας... τοὺς θηλυκοὺς καλάμους τοὺς πρὸς σύνδεσμον τῶν πλινθίνων καταστρωμάτων τῆς οἰκοδομίας.*– 3) δάπεδον, πάτωμα. Αθ., μηχ. 13,4. Γεωπ. 6.2,10. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.2,13: *κατάστρωμα πλίνθων ὀπτῶν.* CIG 2266,24 = IdD 2100,4/5: *[ἐς] τὸ στρῶμα τοῦ νεὼ τοῦ Ἀπόλλωνος.* LF-LW 3,141= Forsch. in Ephesos IV, 1, σελ. 97,5: *σὺν τοῖς ἀνδριᾶσιν [καὶ] παντὶ [τῶ---]ου κόσμω καὶ [τ]ῶ καταστρώματι.*

καταστρώννυμι (βλ. καὶ λ. **καταστορέννυμι**), ῥ. = ἁπλώνω ἢ στρώνω τι ἐπί τινος (στέγης, δαπέδου κττ.), καλύπτω. Φωτ., Λεξ. Συν. (R. Porsonus 147,22) λ. *κατεστόρεσεν: κατέστρωσεν.* Διοδ. Σικ. 17,115: *καταστρώσας τὰς ὀροφὰς φοινίκων στελέχεσι.* 18,71: *θύρας γὰρ μεγάλας πλείονας ἥλοις ὀξέσι καταπυκνώσας καὶ ταύτας ἐν ὀρύγμασι ταπεινοῖς καταστρώσας.* 20,36: *ὁδοῦ τὸ πλεῖον μέρος λίθοις στερεοῖς κατέστρωσεν.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,3. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,34. Προκ., π Κτισμ. 4.8,6. Θεοφ. Συν. 3,42 (σελ. 140,18 Βόννης). Αυτοθι, 43 (σελ. 145,22). Ευσταθ., Opusc. 4,20. Βλ. καὶ Πλουτ., Καῖσαρ 47. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,11. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,1. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.1,3. Θεοφ. Συν. 3,43 (σελ. 143,23. 144,5. 145,2.14 Βόννης). Αυτοθι 3,44 (σελ. 147,19). Κωδιν., π Κτισμ. 101,17 (Βόννης). CIG 3148.4646 = LF-LW, As. Min. 1923. CIG 5578. IdD 1416BI7/8. – Ἐν Γεωπ. 6.2,10 ἀπαντᾷ καὶ τὸ ῥημ. ἐπίθ. **καταστρωτέον** (: *τὸ ἔδαφος πλίνθοις καταστρωτέον*).

κατάστρωσις, ἡ = ἡ στρῶσις πρὸς κάλυψιν ἢ διακόσμησιν. Αριστεας 319: *τρικλίνου πᾶσαν κατάστρωσιν* (διακόσμησιν). Didyma II 280B7: *κατάστρωσιν τοῦ ἐδάφους.*

καταστρωτὴρ (ἐν ἐπιγρ. εἰς πληθ.: **καταστρωτῆρες**), ὁ = λίθοι τοῦ δαπέδου τοῦ **πτεροῦ** (λ.) τῶν ναῶν. IG VII 3073,92 (Λεβαδείας): *εἰς τὴν ἔξω περίστασιν τοῦ σηκοῦ τῶν εἰς τὴν μακρὰν πλευρὰν καταστρωτήρων ἐργασίαν καὶ σύνθεσιν.* 95: *εἰς τὴν μακρὰν πλευρὰν τοῦ τόπου τοῦ πρὸς μεσημβρίαν βλέποντος καταστρωτήρων.* 110: *ὑποτεμεῖ δὲ τῶν καταστρωτήρων πάντων ἐγ βάσεως τὸ*

ἐπὶ τὴν ὑπευθυντηρίαν ἐπιβαῖνον. 116: ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας τῶν καταστρωτήρων συμμίλτους, ὀρθούς, ἀστραβεῖς, ἀρραγεῖς, εὐγωνίους. 126.143: ἔπειτεν ἀναθυρώσει τοὺς ἁρμοὺ[ς πρὸς τὸν] κανόνα τὸν λίθινον τῶν κειμένων καταστρωτήρων. 150: εἶτεν θήσει τοὺς καταστρωτῆρ[ας. 183: ὅταν δὲ συνθῇ π[άντας] τοὺς καταστρωτῆρας, ἐπικοψάτω κατὰ κεφαλὴν ἀκολού[θως τοῖς] κειμένοις καὶ τέλος ἔχουσιν. 187: διαβητιζόμενος κατὰ κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ὑ[παρχού]σης περιτενείας τῶν καταστρωτήρων. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,31/32 ('Αμφιαρείου): τιθεὶς [κατ]α[στ]ρωτῆρας.

κατασφαλίζω -ομαι, ῥ. = ἀσφαλίζω ἢ ἀσφαλίζομαι τελείως, καθίσταμαι λίαν ἀσφαλής. Μεν., Πρ. 15D (352,16): *τείχει κατησφαλισμένων*. Θεοφ. Συν. 5,82 (325,1 Βόννης): *καὶ παντοίοις κατασφαλισάμενος ὀχυρώμασι τοῦ πτώματος*. Βλ. καὶ Θεοφυλ. Σιμ., 'Ιστορ. 159,11 (Βόννης): *τὰς ἀτραποὺς πάσας κατασφαλίσασθαι*.

κατασφηκόω -ῶ, ῥ. = προσηλώνω, καρφώνω στερεῶς, στερεώνω. Ησυχ. λ. *κατεσφήκωνται· καθήλωνται*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.άΣ 481 (Βόννης): *λαϊνέη... κατεσφήκωσέ τις ἄντυξ*.

κατασχαστήρ, ὁ (λατ. **tendicula**) = παραπέτασμα ἐξ ὑφάσματος, **βῆλον** (βλ. λ.). IG XI 2 165,11 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *χοινικίδας ἐπὶ τὰς θύρας [τὰς προνεμίδας] καὶ κατασ[χ]αστῆρας*.

κατατείνω, ῥ. = παρ' Ηροδοτῳ (1,189) σημαίνει: ἐκτείνω εἰς μῆκος, σύρω κατ' εὐθεῖαν (: *κατέτεινε σχοινοτενέας ὑποδέξας διώρυχας* = ἐκτείνας σχοινία ἐσημείωσε τὰς κατασκευαστέας διώρυγας).

κατατειχίζω, ῥ. = 1) περιβάλλω διὰ τείχους ἢ τειχῶν, περιτειχίζω. Nicole, Sc. GII T, 99 (2, σελ. 178): *εὐστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ, κατατετειχισμένη*. Βλ. καὶ Maass, SG ἔ.ἀ. (τόμ. 6,290).– 2) κρημνίζω, ἀφαιρῶ τὰ τείχη. Ξεν., 'Αγ. 2,19: *καὶ τὰ τείχη κατατετείχιστο*.

κατατέμνω, ῥ. = 1) τεχνικὸς ὅρος δηλῶν χάραξιν δικτύου ὁδῶν (ῥυμοτομίαν) διὰ καθέτων πρὸς ἀλλήλας γραμμῶν, κατὰ τὸν 'Ιπποδάμειον τρόπον. Bekker, AG 266,28-30: *'Ιπποδαμεία ἀγορά: τόπος ἐν τῷ Πειραιεῖ, ἀπὸ 'Ιπποδάμου Μιλησίου ἀρχιτέκτονος, ποιήσαντος 'Αθηναίοις τὸν Πειραιᾶ καὶ κατατεμόντος τῆς πόλεως τὰς ὁδούς*. Αριστοτ. 1267b23: *τὴν τῶν πόλεων διαίρεσιν εὗρε καὶ κατέτεμε τὸν Πειραιᾶ* (διῄρεσε πρὸς οἰκοδόμησιν, ἐρρυμοτόμησεν). Βλ. καὶ Ηροδ. 1,180: *τὸ δὲ ἄστυ... κατατέμνηται τὰς ὁδοὺς ἰθέας* (= ἔχει χαραγμένους τοὺς δρόμους εὐθεῖς). Παυσ. 4.27,5: *τέχνῃ στενωποὺς κατατέμνεσθαι*. Βλ. καὶ Διοδ. Σικ. 17,52. Maier, GriechM 69,26 (Κολοφῶνος): *αἵ τε ὁδοὶ καὶ τὰ οἰκόπεδα κατατμηθήσεται*.– 2) κόπτω κατὰ βάθος. Ηροδ. 2,8: *ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι ἔνεισι αἱ ἐς τὰς πυραμίδας κατατμηθεῖσαι*. IG II 2²(1)1668,7 ('Ελευσῖνος): *κατατεμὼν τοῦ χωρίου βάθος ἀπὸ τοῦ μετεωροτάτου τρεῖς πόδας*. 1673,13: *τούτων τῶν ὑποζωμάτων δύο κατετέμομεν εἰς ἀρτήματα*. 14: *τῷ κατατεμόντι καὶ συ(μ)βαλόντι*.

κατάτεχνος, ον = ὁ λίαν ἀκριβὴς κατὰ τὴν τέχνην, ὁ λίαν ἔντεχνος. Πλουτ., 'Ηθικ. 79b. – 'Εν Vitr. 4.1,10, ὡς ἐπίθετον τοῦ γλύπτου Καλλιμάχου (**catatechnos**, **catathecnos**, codd. – ἀλλ' ὁ Καλλίμαχος ἐλέγετο καὶ **κατατηξίτεχνος**. Παυσ. 1.26,7. Πρβλ. Plin. nat. 34,92).

κατατοιχοδομέω -ῶ, ῥ. = κτίζω τοίχους εἰς τὸ θεμέλιον. Κοντης, ΑΕ 1937Β, 488, Πίν. 1,18 (Λέσβου): *κατατ[ο]ι(χο)δομήσας δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔδαφος τ[ῷ](ι) νῦν κειμένῳ θεμελίῳ*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Viedelantd, ἐν Hermes 50,1915,41 καὶ IG XII 2,11,18. Lattermann, grB 113, ἔνθα ἐσφαλμένως ἡ λέξις συνεπληρώθη ὡς **κατατριδομέω** = στρώνω τρεῖς στρώσεις λίθων.

κατατομή, ἡ = 1) ἡ ἐκ τῶν ἄνω μέχρι κάτω κατακόρυφος τομὴ βράχου καὶ γενικῶς πᾶσα κάθετος τομὴ λίθου ἢ ξύλου. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum, σελ. 292, II 134/135.160: *λεῖα ἐκπεποιεμένα ἄνευ κατατομε̃ς*. 373 = XI, col. III, σελ. 338,11: *κατατομῆς τõμ μικροτέρον πλαι]σίον ἀργυρίο κεφάλαιον*. IG II 2²(1),1582,70 ('Αττικῆς): *μέταλλον καὶ κατατομήν*. 1685Al,7/8 ('Αθηνῶν): *μ] έχρι τῆς κατατο[μῆς*.– 2) μέρος τι τοῦ θεάτρου μὴ ἐξακριβωθὲν εἰσέτι. Bekker, AG 270,21: *κατατομή: ἡ ὀρχήστρα ἡ νῦν στίγμα* (διορθ. *σῖγμα*) *λεγομένη· ἢ μέρος τι τοῦ θεάτρου κατετμήθη, ἐπεὶ ἐν ὄρει κατεσκεύασται· ἢ κατὰ συμβεβηκὸς ὁ τόπος οὕτω καλεῖται· ἢ τὸ νῦν λεγόμενον διάζωμα*. Πολυδ., 'Ον. 4,123: *μέρη δὲ θεάτρου πυλὶς καὶ ψαλὶς καὶ κατατομή*. Φωτ. 143,22: *κατατομὴν οἱ μὲν τὴν ὀρχήστραν οἱ δὲ μέρος τι τοῦ θεάτρου*. Αρποκρ. λ. *κατατομή*, '*Υπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καὶ καθήμενος κάτω ὑπὸ τῇ κατατομῇ. Φιλόχορος δὲ ἐν ἕκτῃ οὕτως. Αἰσχραῖος 'Αναγυράσιος ἀνέθηκε τὸν ὑπὲρ θεάτρου τρίποδα καταργυρώσας, νενικηκὼς τὸ πρότερον ἔτι χορηγῶν παισὶ καὶ ἐπέγραψεν ἐπὶ τὴν κατατομὴν τῆς πέτρας*. Βλ. καὶ Φιλοχ., 'Απόσπ. 138: Müller, FHG 1,1885,407. Υπερειδ., κ Δημοσθ. λόγ. 1.9,20. Σου(ι)δ. λ. Πρβλ. Lattermann, grB σελ. 41 καὶ 112. Οικονομον, ἐν AthMitt 1910,314.

κατάτονος, ον (ἀντίθ. τῷ **ἀνάτονος**) = ὁ χαμηλὸς καὶ πλατύς. Vitr. 10.10,6: *si minus altum capitulum fuerit quod catatonum dicitur.*

κατατορνεύω, ῥ. = τορνεύω τι καλῶς διὰ τοῦ τόρνου, καθιστῶ λεῖον. Ηρων, Πνευμ. 1,28.

κατατριδομέω -ῶ, ῥ. 'Εσφαλμένη ἀνάγνωσις ἀντὶ τοῦ **κατατοιχοδομέω** (βλ. λ.).

καταφθείρω, ῥ. = φθείρω ἐντελῶς, καταστρέφω, ἀφανίζω. CIG II 2132d (Add)10: *καταφθαρέντα τὸν πύργον ἀνοικοδομήσαντες*.

καταφλιά, ἡ = ἡ αἴθουσα. Σχολια εἰς Ομ., 'Οδ. ο,146.

καταφορά, ἡ = 1) ἀγωγή, ἤτοι μεταφορὰ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν. SIG² 587· βλ. καὶ 583. – 2) κλίσις πρὸς τὰ κάτω. IG II 1²(1)463,66 (Μακρῶν Τειχῶν 'Αθηνῶν): *καὶ τὸ μέτωπον ποιήσας πρὸς τὴν κα[τ]αφορά[ν]*. Αυτοθι, 2²(1)1668,51 ('Ελευσῖνος): *ὕψος δὲ πέντε παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλοιν ἄνευ τῆς καταφορᾶς*. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,39 ('Αμφιαρείου): *ἀπεργαζόμενον ἐγ μετώπῳ ε]ἰς καταφοράν*. IG VII 4255,16 Βοιωτίας): *ἐπικόψας δὲ κατὰ κεφαλὴν καὶ συνομαλίσας πρὸς τὴν καταφοράν, ὅπως ἂν ᾖ εὔρουν*. Βλ. καὶ 1672,125 ('Ελευσῖνος). 'Ελευσινιακὰ 1, σελ. 190: *τε]μὼν τοὺς σφονδύλους πρὸς τὴν καταφοράν*. IG XII 2,11,16 (Λέσβου): *πρὸς τὴν καταφορὰν τοῦ τόπου*. IdD 500A28/29: *ἐπικόψας δὲ τὸ [γεῖσ]ον κύ[κλ]ῳ ὀρθὸν πρὸς τὴν καταφορὰν τὴν καθήκουσαν*. 31: *ὕψος πρὸς τὴν καταφορὰν τοῦ ἀετοῦ*. 36: *ἐπικόψας δὲ τοὺς αἰετιαί?]ους πρὸς τὴν καταφορὰν τὴν δοθεῖσαν*.

καταχαλκόω -ῶ, ῥ. = 1) καλύπτω ἐντελῶς, ἐπικαλύπτω μὲ χαλκόν. ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 4,9: *καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ*. – 2) κλείω διὰ χαλκοῦ ἢ διά τινος χαλκίνου πράγματος. Αθην. 12,521f: *ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκωσαν θυρίσι* (ἔκλεισαν μὲ χαλκίνας θύρας). Βλ. καὶ Διοδ. Σικ. 12,70: *καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν στοὰς τοῖς ἐκ τῶν σκύλων προσηλωθεῖσι καταχαλκῶσαι*.

καταχαλάω -ῶ, ῥ. = 1) ἐπὶ τὰ κάτω χαλῶ, καταβιβάζω. ΠΔ(Ο΄), Ἰησ. Ναυ. 2,15.– 2) καταστρέφω ὁλωσδιόλου, φθείρω ταχέως, χαλῶ. ΠΑΧΥΜ., Γ. Μιχ. Παλ. 151Β: *καταχαλᾶν τὰς οἰκίας.*

καταχέω, ῥ. = 1) ἐπιχέω ἀφθόνως. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,6: *χαλκὸν χωνεύσαντα καὶ τοῦτον καταχέαντα.*– 2) ῥίπτω κάτω. ΟΜ., Ἰλ. Η, 461: *τεῖχος ἀναρρήξας τὸ μὲν εἰς ἅλα πᾶν καταχεῦαι.*

καταχρίω, ῥ. = χρίω τι ἐντελῶς, ἐπαλείφω διὰ παχυρρεύστου οὐσίας. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,9: *ἀσφάλτῳ κατέχρισεν ἡψημένῃ.* ΛΟΥΚ., Ἀνάχ. 9: *πηλῷ καταχριόμενον.* [ΨΕΥΔΟ] ΚΑΛΛ. 3,29b: *ἐποίησα πύλας χαλκέας... καὶ καταχρίσας τὰς αὐτὰς πύλας ἀσόκιτον.* P Petr. 3,139 (3ου π.Χ. αἰ.): *πλίνθου τῆς καταχρισθείσης εἰς τοὺς τοίχους.* IG XI 2,199A$_{102}$ (Δήλου): *καὶ καταχρίσαντι τὸ τεῖχος τῆς σκηνῆς.* 203A$_{54}$: *τέγη καταχρίσαντι.* $_{79}$: *τὴν ὀρχήστραν τοῦ θεάτρου καταχρῖσαι.* IdD 290,$_{173}$: *ἡ δὲ πεπονηκυῖα* (δοκὸς) *κατεχρίσθη.* 440A$_{73}$: *τούτων κατεχρήσθη κελεύοντος ἀρχιτέκτονος εἰς τὴν ὀροφὴν [τ]οῦ οἴκου.* ΑΥΤΟΘΙ, $_{87}$. 442A$_{234}$.

κατάχρυσος, ον = πλήρης χρυσοῦ ἢ ὁ διὰ χρυσοῦ κεκαλυμμένος, ὁ ἄλλως **ἐπίχρυσος**. ΙΩΣΗΠ., κΑπ. 2.9,119: *κατάχρυσοι δὲ πᾶσαι* (αἱ θύραι) *καὶ μικροῦ δεῖν σφυρήλατοι.* IG II 2²(1)1388,$_{75}$ (Ἀττικῆς): *συβήνη ἐλαφαντίνη κατάχρυσος.*

καταχρυσόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω διὰ χρυσοῦ, ἐπιχρυσώνω. ΗΡΟΔ. 2,63: *νηῷ σμικρῷ ξυλίνῳ κατακεχρυσομένῳ.* ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 3,5: *καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατεχρύσωσε χρυσίῳ καθαρῷ.* ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,6: *ποιῆσαι δὲ δύο στύλους χαλκοῦς καὶ καταχρυσῶσαι αὐτοὺς χρυσίῳ ἀδόλῳ δακτύλου πάχος.* ΑΝΩΝ. ἐν DU CANGE, Ἔκφρ. Σοφ. 75 (Βόννης): *τῶν τεσσάρων ναρθήκων κατεχρύσωσε τὰ ὄροφα ἐξ ὑελίνου χρυσοῦ λαμπρότατα.* IG II 2²(1)1388,$_{77}$ (Ἀττικῆς): *ὑπόξυλα κατακεχρυσωμένα.*

καταχώνευσις, ἡ = τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ καταχωνεύω. IdD 403,$_{13}$: *μολύβδου τοῦ εἰς τὴν καταχώνευ[σιν.* Βλ. καὶ ΝΙΚ. ΧΩΝ. 734,18 (Βόννης).

καταχώννυμι (καὶ **καταχωννύω**), ῥ. = 1) χώνω τι εἰς βάθος ἐντὸς τῆς γῆς, κατακαλύπτω (διὰ σωροῦ χώματος, ἄμμου, λίθων κλπ.). ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (R. PORSONUS 150,8) λ. *κατορώρυκται: κατακέχωσται.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχ. 298: *κατά σε χώσομεν τοῖς λίθοις.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 4.1,4: *κατεχώννυντο τοῖς ἐρειπίοις.* ΚΩΔΙΝ., σχ. 35,10 (Βόννης): *ἡ δὲ κλεὶς τοῦ κατηνίου κατεχώσθη εἰς τὰς βάσεις τῶν κιόνων.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, πΚτισμ. 104,7: *κατέχωσε καὶ ἠφάνισε τὸν λιμένα πλακωτὸν ὄντα κάτωθεν καὶ βαθύτερον.*– 2) φράττω, ἀποφράττω. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 24,1: *τὸ στόμιον τοῦ λιμένος... ναῦς λίθων πληρώσαντες κατέχωσαν.*

κατάψασις, ἡ = ἡ πλήρης ξέσις, ἀπόξεσις, ἀνασκάλευσις (βλ. λ. **κατάψησις**).

καταψάω, ῥ. = ξέω, ἀποξέω. IG XI 2,199A$_{48}$ (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.): *Στρομβίχῳ καὶ Ἀπολλωνίῳ καταψήσασι τοὺς τοίχους το[ῦ τε] μεγάρου?*

κατάψησις, ἡ = ἡ ἀνασκάλευσις τοῦ ἐδάφους διὰ ξύστρου. BCH 23,1899,566,$_{14}$ (Δελφῶν 3ου π.Χ. αἰ.): *το[ῦ] σφαιριστηρίου τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν καὶ τὰν κατάψασιν ποι[ῆ]σαι.*

κατεδαφίζω, ῥ. (MIGNE, PG **κατεδαφέω**) = καταρρίπτω, κατακρημνίζω τι μέχρι τοῦ ἐδάφους. ΣΟΥ(Ι)Δ., ΗΣΥΧ. λ. *κατ᾽ ἐδάφους.* ΦΙΛΟΣΤ., Μαρτ. Ἀρτεμίου 166 iii 22 (BIDEZ): *ναοὺς... κατηδάφισεν.* ΙΩ. ΔΑΜΑΣΚ., ἐν MIGNE, PG 96.1192Β: *ναοὺς καὶ βωμοὺς περιστάντες μέχρις αὐτῶν κατηδάφουν τῶν θεμελίων.*

κατεδάφισις, ἡ = ἡ κατάρριψις, ἡ ἕως ἐδάφους κατακρήμνισις. ΝΙΚ. ΧΩΝ. 368Α: *ἡ κατεδάφισις τοῦ κτηρίου.*

κατεκτελέω -ῶ, ῥ. = ἐκτελῶ πλήρως CIG I 956,$_{12}$.

κατεποικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ τι ἐπὶ ἢ ὑπεράνω τινός, **ἀνεγείρω** (βλ. λ.). CIG II 3281 (Σμύρνης): *τοῦ κατεπῳκοδομημένου σωλαρίου.*

κατεργάζομαι, ῥ. = 1) ἐκτελῶ τι μετὰ κόπου, φέρω εἰς πέρας, τελειώνω. ΗΡΟΔ. 5,24. ΣΟΦ., Ἠλ. 1022. ΞΕΝ., Ἱερ. 2,2. ΑΝΔΟΚ. 2,17.– 2) ἐργάζομαί τι καλῶς δίδων τὴν ἀνάλογον μορφήν. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4.8,5: *βωμὸς εἷς ἐκ λίθων μὴ κατειργασμένων, ἀλλὰ λογάδην συγκειμένων.* ΛΟΥΚ., Εἰκ. 12. ΕΥΣΕΒ., β Κ/τίνου 4,58: *δικτυωτὰ δὲ πέριξ ἐκύκλου τὸ δωμάτιον ἀνάγλυφα χαλκῷ καὶ χρυσῷ κατειργασμένα.* ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25, MIGNE, PG 46.1100Α: *καὶ εἴσοδος ἐκ μαρμάρων τῶν καθήκοντι κόσμῳ κατειργασμένων.* ΚΕΔΡ., συντΙ 1,677,6 = DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 93 § 36 (Βόννης): *ἔρεισμα τούτους* (τοὺς κοχλίας) *τῶν ἀψίδων κατεργασάμενος.* IG XII 3,326,$_{11}$ (Θήρας): *καὶ τὸ τῆς Εἰλειθυίης ἱερὸν ἀλέκτῳ πολυτελείᾳ κατειργασμένον ἔργον.*– 3) ἐπεξεργάζομαι πρός τινα σκοπόν. ΠΛΟΥΤ., Περικλ. 12. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 5.6,9: *κατειργάσαντο χαλκὸν καὶ σίδηρον.* – 4) ὁμαλίζω, ἰσοπεδώνω. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11. 3,4: *ὄρη μὲν κατεργάζεσθαι καὶ τείχη κατασπᾶν.*

κάτεργος, ον = 1) ὁ κατειργασμένος, ὁ ἐπεξειργασμένος. ΘΕΟΦΡ., φ Αἰτ. 5.14,5. – Τὸ οὐδ. (**κάτεργον**) σημαίνει τὴν ἀξίαν, τὴν τιμήν, τὴν δαπάνην δι᾽ ἐργασίαν τινὰ ἢ κατεργασίαν (κατὰ τὸν BOUCHÉ-LECLERCQ συνώνυμον τῷ **κατεργασία** [REG 21,1908,138,$_{2}$]: *ὃ δεῖ δοθῆναι εἰς ἕκαστον ἀργοῦ καὶ τὸ κάτεργον*). PSI 4.365,4 (3ου π.Χ. αἰ.): *τὸ εἰς τὴν πλίνθον κάτεργον γεινόμενον.* Πρβλ. P Lille 1,50. P Hib. 1,119. P Rev. Laws 45.8. P Cair. Zen. 472.6 (3ου π.Χ. αἰ.).– 2) εἰδικῶς ἐν ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 30,16: αἱ διὰ τὴν λατρείαν δαπάναι.

κατερειπόω -ῶ, ῥ. = καταρρίπτω μεταβάλλων εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακρημνίζω. ΗΣΥΧ. ΜΙΛ. (MÜLLER, HGF IV) 4,33: *ναὸν... κατηρειπωμένον ἀνήγειρε.* ΦΙΛΟΣΤΟΡΓ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 4,11 (BIDEZ 63,18). Βλ. καὶ ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 32,14. ΗΛΙΟΔ., Αἰθ. 9,5.

κατερείπω (ταυτ. τῷ **κατερειπόω**), ῥ. = 1) καταρρίπτω, κατακρημνίζω. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κατερείπω: καταριπόω.* ΠΙΝΔ., Παιᾶν. 8,33. ΗΡΟΔ. 7,140. ΣΤΡΑΒ. 6.1,6 (C. 259).– 2) καταπίπτω εἰς ἐρείπια. ΗΣΥΧ. λ. *κατήριπες· κατέπεσας, πέπτωκας.* ΕΥΡΙΠ., Ἑκ. 477. ΗΡΩΔΙΑΝ., Ἱστορ. 8.2,4: *τεῖχος... κατερήρειπτο.* ΗΛΙΟΔ. 9,5 (σελ. 413): *μέρος τι τοῦ τείχους καὶ μεταπύργιον κατερείπεται.* ΑΥΤΟΘΙ, σελ. 416: *καθ᾽ ὃ μέρος κατήρειπτο τὸ τεῖχος.* IG V, 1,538,$_{22}$ (Σπάρτης). XII, 3, 324, $_{17/18}$ (Θήρας): *πρὸς τὸ... καὶ ἕτερα τῶν... κατηρειμένων ἔργων διορθώσεως τυχεῖν.* 326,$_{20}$: *ἔργον ἀρχαῖον καὶ διαπρεπές... κατηρειμμένον.* $_{25}$: *τὸν δρ]ύφακτον καὶ αὐτὸν κα[τ]ηριμ[μ]ένον.* XII 5,738,$_{4}$ (Ἄνδρου): *ἐκ πολλῶν πάντα κατηρειμμένα καὶ ἠρημωμένα χρόνων.* 1097$_{11}$ (Κέω): *λίθοις ἐ[κ τῶν κατη]ριμμένων χρησάμενος.* Βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ξ, 55.

κατερείπωσις (κῶδ. **κατερίπωσις**), ἡ = ἡ πλήρης ἐρείπωσις, ἡ κατακρήμνισις. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κατεριπώσει.*

κατερέφω, ῥ. = 1) καλύπτω δι᾽ ὀροφῆς, στεγάζω, σκεπάζω. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. = ΦΩΤ. Λέξ. Συν. λ. (R. PORSONUS 147,7): *κατέρεψεν: ἐστέγασεν ἢ ἐστεφάνωσε.* ΦΩΤ. ἔ.ἀ. λ. *κατήρεφον* (σελ. 149,17): *κατεστεγασμένον ἢ κατώτερον ἐστεγασμένον.* ΠΛΟΥΤ., Καῖσ. 9. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 2,1073: *κεράμῳ κατερέψεται ἑρκίον.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,$_{48}$ (Ἀμφιαρείου): *καὶ κατερεῖψαι τὴν κρήνην πλαξὶ πάχος*

ποδιαίας.– 2) περιβάλλομαι διὰ καλύμματος, καλύπτομαι, σκεπάζομαι. Αριστοφ., Σφ. 1294: (χελῶνας) ὡς *εὖ κατηρέψασθαι κεράμῳ τὸν νῶτον*.

κατερίπωσις, ἡ = ἐσφ. γραφὴ ἀντὶ τοῦ **κατερείπωσις**. Σου(ι)δ. λ.

κατευθυντηρία, ἡ = ὄργανον κανονισμοῦ τῆς κατακορύφου κατευθύνσεως (βλ. καὶ λ. **κάθετος** καὶ **στάθμη**). Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Ο, 410 (παρὰ Du Cange, Gloss. λ.): *στάθμη ἐργαλεῖον τεκτονικόν, ἡ καὶ κατευθυντηρία λεγομένη*. Βλ. καὶ ΜΕτυμ. λ. *κάθετος*. Ορλανδος, ὑλικὰ 2,142,4 καὶ 5.

κατῆλιψ (δωρ. **κατᾶλιψ**· διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. 421. Frisk, Gr. etym W 801) = 1) καθ' Ησυχ. λ. *κατῆλιψ: μεσόδμη· μεσότοιχον· δοκός, ἡ ὑπό τινος βαστάζουσα τὸν ὄροφον· οἱ δὲ ἰκρίωμα τὸ ἐν τῷ οἴκῳ ὃ καὶ βέλτιον*. Βλ. καὶ Πολυδ., Ὀν. 7,123. Bekker, AG 1200: *σημαίνει δὲ τὴν μέσην στέγην ἀπὸ τοῦ πηλοῦ ἤ τινος τοιούτου, ἐφ' ὧν τὰ καταστρώματα τίθενται*. Πολυδ. ἔ.ἀ. = Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 149,7 καὶ 13): *κατῆλιψ ἡ μεσόδμη*.– 2) τὸ ἄνω πάτωμα οἰκίας ἢ δοκὸς ἡ ὑποβαστάζουσα τὴν στέγην. Αριστοφ., Βάτρ. 566: *ἐπὶ τὴν κατήλιφ' εὐθὺς ἀνεπηδήσαμεν* = εἰς τὸν μεσόδομον. Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. *κατήλιφα*.– 3) ἐν Λουκ., Λεξιφ. 8 = δοκὸς ὑπὸ τὴν στέγην καίτοι τινὲς ἐκλαμβάνουσι τὴν λέξιν ὡς σημαίνουσαν κλίμακα (*ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρριχησάμενος*).

κατηρεφής, ές = ὁ καλῶς διὰ στέγης κεκαλυμμένος, ἐστεγασμένος, ὠροφωμένος. Ησυχ. λ. *κατηρεφέας· καταστέγους*. Ὁ Αυτος, λ. *κατηρεφὲς κατεστεγασμένον· κυρίως δὲ ἐπὶ ταπεινῶν στεγῶν*. Ὁ Αυτος, λ. *κατηρεφέστερον: κατεστεγασμένον μᾶλλον*. Φωτ., Λέξ. Συν. (Porsonus 149,16) = Σου(ι)δ. λ. *κατεστεγασμένα* καὶ ἐν *κατηρεφεῖ στέγῃ*. Βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Σ, 589: *κλισίας τε κατηρεφέας*. Ὀδ. ν, 346. Ευριπ., Ἱππ. 468: *στέγην γὰρ ἧς κατηρεφεῖς δόμοι*. Πλατ., Κριτ. 116Β: *τέμνοντες δὲ ἅμ' ἠργάζοντο νεωσοίκους κοίλους διπλοῦς ἐντός, κατηρεφεῖς αὐτῇ τῇ πέτρᾳ*. Epigr. gr. 821,2: *ἐν κατηρεφ[εῖ] δόμω[ι]*.

κατοικοδομέω, ῥ. Αρποκρ., Σου(ι)δ. λ. *κατῳκοδόμησεν*. Ἡ λ. ἐσήμαινε: 1) φράσσω ἢ καταλαμβάνω χῶρον τινὰ δι' οἰκοδομῆς. Ξεν., Ἀθ. Πολ. 3,4. Αριστοτ., Ἀθ. Πολ. 50,2: *τὰς ὁδοὺς κωλύουσι κατοικοδομεῖν*. Στραβ. 6.4,5. ΠΔ(Ο'), Γεν. 36,43. – Sammelb. 3926,16: *σὺν τοῖς περὶ αὐτὸ* (τὸ Ἰσιδεῖον) *κατῳκοδομημένοις οἰκητηρίοις*. IdD 1416AI36: *χαλκίον κατῳκοδομημένον ἐν τῷ ἐσχαρῶνι*. Ditt., Syll. 996,22 (Σμύρνης): *στεγνὰ ἐπίπεδα καὶ ἐπ' αὐτῶν στοὰν κατῳκοδομημένην*. CIG II 3281: *τῶν τοῦ πρώτου θωρακείου μήτε τοῦ κατεπῳκοδομημένου στυλαρίου*. Sammelb. 1,1915,3926 (Πτολεμαΐδος): *κατῳκοδομημένοις οἰκητηρίοις μέχρι τοῦ τείχους*.– 2) χρησιμοποιῶ πρὸς οἰκοδομήν, P Petr. 3,46,4,6: *πλίνθου τῆς κατοικοδομηθείσης ἐ τιμὴ μ*, ἤτοι τῆς χρησιμοποιηθείσης ἐν οἰκοδομῇ. Βλ. καὶ Πλουτ., Ποπλ. 15.– 3) κλείω τινὰ ἔν τινι οἰκοδομήματι. Ισαιος 8,41 (Thalhein 136). Διων Κασσ. 66,25: *κατοικοδομεῖσθαι σανίσι* (= περιβάλλομαι, περικλείομαι).

καταρυκτός, ή, όν. Ἀντὶ τοῦ **κατορυκτὸς** = ὁ βαθέως ἐσκαμμένος. Σου(ι)δ. λ. *καταρυκτὸς τόπος*.

κατόρυξις, ἡ = τὸ κατορύσσειν (λ. **κατορύσσω** -ττω), ἡ εἰς βάθος σκαφὴ καὶ ἐναπόθεσις (ταφή). Θεοφρ., πΦΙ 5.7,7.

κατορύσσω (ἀττ. **-ττω**), ῥ. = ὀρύσσω τὴν γῆν ἵνα θάψω τι ἐν αὐτῇ. Ησυχ. λ. *κατώρυχες· κατωρυγμένοι*. Ὁ Αυτος λ. *κατορώρυκται* = Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 150,8). Σου(ι)δ. λ. *κατορώρυκται: κατακέχωσται*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ηροδ. 2,41. 3,35. 8,36. Ιπποκρ., π.ἀγμῶν 13 (ed. Hugo Kuehlewein 2,67): *ξύλον στρογγύλον λεῖον κατορύξας βαθέως*. Ξεν., Ἀπομν. 1.2,55. Ἀγ. 5.8,4. Βλ. καὶ F. W. Stvrz, Lex Xen λ. (2,721). Πλατ., Πολιτ. 363D. Αριστοφ., Δαναΐδ.: CGF 3, σελ. 1050: *πρὸς τὸν στροφέα τῆς αὐλείας σχίνου κεφαλὴν κατορύττειν*. Βλ. τοῦ Αυτου, Ὄρν. 478. Αριστοτ. 559b2. Θεοφρ., π ΦΙ 5.7,5: *τὰ κατὰ γῆς κατορυττόμενα*. Πλουτ., Ἠθ. 701c: *διὸ καὶ κατορύττουσιν οἱ τεχνῖται τοὺς ἐργασίμους λίθους*. Αππ., Ἐμφ. 5,35: *ἐς τάφρος ἐπιμήκεις κατώρυσσεν*. Θεοφ. Συν. 661,6 (Βόννης): *καὶ κατορυχθῆναι προστάξας τὰ θεμέλια λάθρα*.

κατοχεύς, ὁ = 1) ὁ κρατῶν, ὁ στηρίζων τι ἔν τινι μηχανήματι. Ηρων, Βελοπ. 78,2.– 2) ἐπιβλής, μοχλός, κν. σύρτης. Καλλ., Ἀπόλλ. 6: *αὐτοὶ νῦν κατοχῆες ἀνακλίνεσθαι πυλάων*.

κατοχυρόω -ῶ, ῥ. = ἐπιτατικὸν τοῦ **ὀχυρῶ** (βλ. λ.). Θεοφ. Συν. 324,18 (Βόννης): *καὶ τοίχων ἐν οἷς ἔδει κατοχυρώσας τὸν οἶκον ἐπιβολαῖς*. Νικ. Ευγ. 5,381: *κατωχύρωσαν... τὴν πόλιν*.

κατώγαιος, ον (ἄλλ. γρ. **κατώγειος** [Γεωπ. 9.22,2], **κατώγεως** [Σου(ι)δ. λ.] = ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ ὑπόγειος. Αλεξ. Τραλλ., Πύρ. 4: *κατώγαιον οἴκημα*. Θεοφ. Συν. 43,146,3 (Βόννης). Φραντζης 2,16 (190,8 Βόννης). Κωδιν., σχ. 59,3 (Βόννης). SOC 20,18. Πάτρια ΚΠόλεως 199,9 (Βόννης). Κοσμ. Ινδικ., χτ. 130Α.183Ε. Sammelb. 5286,19: *οἰκίαν ὁλόκληρον σὺν ἀνωγείοις καὶ κατωγείῳ*.

κατῶρυξ, ὁ καὶ ἡ (ὁμ. **κατωρυχής**· βλ. λ.) = 1) ὁ ἐκ τῆς γῆς καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ λατομείου ἐξαχθείς, ὁ ἐξορυχθείς. Πολυδ., Ὀν. 7,123: *κατώρυχες δὲ λίθοι, οὓς Ὅμηρος κατωρυχέας λέγει*. Ησυχ. λ. *κατώρυχες· κατωρυγμένοι*. Ομ., Ὀδ. ζ, 267: *ἀγορὴ... ρυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ' ἀραρυῖα*. Βλ. καὶ Ευσταθ., Ὀδ. 1563,2. Comm. 247. Φιλ. Βυζ., Θαυμ. 6,2: *τὴν κατώρυγα θεμελίωσιν*, ἤτοι τὴν ἐκ λίθων λελατομημένων θεμελίωσιν.– 2) ὁ ἐσκαμμένος ἢ ὠρυγμένος ἐντὸς τοῦ ἐδάφους. Σοφ., Ἀντ. 1100: *ἐκ κατώρυχος στέγης*. Προκ., ὑ. Πολ. 8.12,22.– 3) τὸ θηλ. (**κατῶρυξ**) ὡς οὐσ. = σπήλαιον, τρώγλη ὑπόγειος. Σοφ. ἔ.ἀ. 774.

κατωρυχής, οῦς. Ὁμ. τύπος τοῦ **κατῶρυξ**. Ομ., Ὀδ. ζ, 267. κ, 185. Ευσταθ., Ὀδ. 1563,2: *κατωρυχέες δέ, οἱ κατορωρυγμένοι, ὅ ἐστιν εὖ τεθεμελιωμένοι*. Comm. 247: *κατωρυχὴς λίθος ὁ κατορωρυγμένος καὶ εὖ τεθεμελιωμένος*. Αυτοθι: *ἀλλαχοῦ δὲ ὅτι κατωρυχεῖς λίθοι οἱ μεγάλοι καὶ ὧν μέρος τι κατορώρυκται εἰς τὴν γῆν*.

κατώρυχος, ον = **κατῶρυξ** (βλ. λ., 2) = ὁ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους ἐσκαμμένος. Διων Κασσ. 56,11: *ἐς οἰκήματα κατώρυχα*.

κατώφλιον (καὶ **κατόφλιον**, **κατόφλιν**), τὸ = ξυλίνη ἢ λιθίνη πλὰξ ἢ δοκὸς (ἐνίοτε κατὰ τοὺς κλασσικοὺς χρόνους διὰ χαλκοῦ ἐπενδεδυμένον ξύλον) τιθεμένη εἰς τὸ ἄνοιγμα θύρας ἢ παραθύρου κατὰ τὸ κάτω μέρος αὐτῶν, ὁ **οὐδὸς** (βλ. λ.). Πτωχοπροδρ. 1,63 = Du Cange, Gloss. λ. *κατόφλιν* (*τοῦ λουτροῦ τὸ κατώφλιον*). Ερωτοκρ. 3,393: *τὸ κατώφλιο στὸ τέλος τοῦ δωματίου*. Παπαδ., Χρ. Μηλ. 172: *παρὰ τὸ κατώφλιον τῆς θύρας*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,59. 59,8. 73,2.

καυλίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **καυλὸς** = λεπτὸς κορμὸς κίονος ἀπομιμούμενος καυλὸν φυτοῦ, ὡς π.χ. τὸ σίλφιον τοῦ ἐν Δελφοῖς Θησαυροῦ τῶν Κυρηναίων. Ησυχ. λ. *καυλίον... καὶ τῶν κιόνων μέρος*.

καυλός, ὁ (λατ. **cauliculus** ἢ **coliculus**· διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Frisk, ἐν λ. *καυλός*. Th.l.l.v. *cauli-*

culus (τ. 3, στ. 651,23-40 καὶ 75-80) = ὠνομάζοντο οὕτω αἱ ἀπὸ τῶν φύλλων τῆς ἀκάνθης τοῦ κορινθιακοῦ καλαθοειδοῦς κιονοκράνου πρὸς τὰς γωνίας ἢ τὸ μέσον αὐτοῦ ἀναρριχώμεναι ἕλικες. VITR. 4.1,9: *Interium pondere pressa radix acanthi media folia et cauliculos circum vernum tempus profudit, cuius cauliculi secundum calathi latera crescentes et ab angulis tegulae ponderis necessitate expressi flexuras in extremas partes volutarum facere sunt coacti.*12: *coliculi eandem habeant altitudinem, e quibus folia nascuntur proiecta, uti excipiant quae ex coliculis natae procurrunt ad extremos angulos volutae.* ΑΥΤΟΘΙ, 7.5,3: *surgentes ex radicibus cum volutis <coliculi> teneri·* καί: *coliculi dimidiata habentes sigilla alia humanis, alia bestiarum capitibus.* 4: *quemadmodum... potest... coliculis tan tenuis et mollis sustinere sedens sigillum, aut de radicibus et coliculis... flores dimidiataque sigilla procreari?*

καψοί. Καθ' ΗΣΥΧ. ἐν λ. *καψοί· οἱ τοῖχοι.*

κεδρέλαιον, τὸ = ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ ῥητίνης τῆς κέδρου. PLIN. nat. 15,7. ΔΙΟΣΚ. 1,106.

κεδρία, ἡ (ἰων. **κεδρίη**) = ῥητίνη ἐκ κέδρου ἢ ἔλαιον. ΗΡΟΔ. 2,87. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,91. ΔΙΟΣΚ. 1,77. Πλείονα, ἐν Th.l.l.v. *cedria* (τ. 3, στ. 734, 70-75).

κέδρινος, η, ον (διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, λ. *κέδρος* [σελ. 426]. FRISK, λ. [σελ. 808]. Th. l.l.v. *cedrinus* [3,735]) = ὁ ἐκ κέδρου προερχόμενος ἢ κατεσκευασμένος. ΟΜ., 'Ιλ. Ω, 192: *θάλαμον... κέδρινον ὑψόροφον.* ΕΥΡΙΠ., "Αλκ. 160: *κεδρίνων δόμων.* ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.9,8: *τῶν ξυλίνων τὰ κέδρινα.* ΠΟΛΥΒ. 10.27,10: *οὔσης γὰρ τῆς ξυλείας ἁπάσης κεδρίνης καὶ κυπαριττίνης.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,8. 19,58. – ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 8.3,2: *διέλαβε δὲ τὸν ναὸν καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν ξύλοις κεδρίνοις ἁλύσεσι παχείαις συνδεδεμένοις.* 3: *ἐκτεμὼν δὲ τὸν μέσον τοῖχον θύρας ἐπέστησε κεδρίνας.* 'Ο ΑΥΤΟΣ, 'Ιουδ. Πόλ. 5.5,2. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 6,15. ΕΥΣΕΒ. Εὐαγγ. Προπ. 9, λα' 30,6. 34,5.8. – IG II 2^2(1)1672,146 ('Ελευσῖνος): *ταῖς θύραις ταῖς κεδρίναις.* ΑΥΤΟΘΙ: *ξύλα κέδρινα.* Βλ. καὶ 155B11. 161D92. 234,6. 287B144.

κεδρίον, τὸ (λατ. **cedrium**). Ταυτόσημον τῷ **κεδρέλαιον** = ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ ῥητίνης τῆς κέδρου. VITR. 2.9,8.13. PLIN. nat. 16,21. Th.l.l.v. *cedrium* (τ. 3,735,48 κέ.). Πρβλ. καὶ *cedrius.*

κέδρος, ἡ = 1) δένδρον, ἡ κέδρος, ἧς τὸ ξύλον ἐχρησιμοποιεῖτο δι' ὀροφὰς μεγάλων ἀνοιγμάτων. Τοῦτο καιόμενον ἀπέδιδεν εὐωδίαν. ΗΣΥΧ., Μ Ετυμ. λ. *κέδρος.* ΟΜ., 'Οδ. ε, 60. ΗΡΟΔ. 2,87.– 2) πᾶν τὸ ἐκ ξύλου κέδρου πεποιημένον (περὶ τῆς χρήσεως τῆς κέδρου εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1, σελ. 7.18.19,1. 21,3.6.23. 23,10.24. 24,1.2.3.25. 25,9.28.30. MARTIN, Manuel d. archit. σελ. 23.24.26.33). ΗΣΥΧ., Μ Ετυμ. λ. *κέδρος.* Πλείονα ἐν Th. l.gr.λ. (τ. 5,1403 κέ.). Th.l.l.v. *cedrus* (τ. 3,735,60 κέ.). ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 100: *κέδρου παλαιὰν κλίμακα.* ΘΕΟΦΡ. 5.8,1. 7,4. VITR. 2.9,13. PLIN. nat. 16,216. ΑΘΗΝ. 5,205b: *κατεσκεύαστο δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ κέδρου σχιστῆς καὶ κυπαρίσσου Μιλησίας* (πρόκειται περὶ τῶν αἰθουσῶν τῆς θαλαμηγοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος αἵτινες ἦσαν κατεσκευασμέναι ἐκ κέδρου καὶ κυπαρίσσου). IG XI, 2,155B11. 161D92. 203 B96. 234,6.– 3) ἐν ΛΟΥΚ., πρὸς ἀπαίδ. 16 = *κεδρέλαιον.*

κεδρωτός, ή, όν (λατ. **cedrātus**) = ὁ ἐκ κέδρου κατεσκευασμένος ἢ διὰ τεμαχίων κέδρου κεκοσμημένος. ΕΥΡΙΠ., 'Ορ. 1371: *κεδρωτὰ παστάδων ὑπὲρ τέραμνα* (= δοκοὶ ὀροφῆς). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ PLIN. nat. 13,86. 16,197. VITR. 2.9,13. CLAVD. DON. Aen. 7,178 (735,54). Th.l.l.v. *cedrātus* (τ. 3, σελ. 734,59-65).

κείων = ἄλλη γραφὴ τοῦ **κίων** (βλ. λ.) ἀποδίδουσα διὰ τῆς διφθόγγου *ει* τὸ μακρὸν ἰῶτα τῆς λέξεως **κίων**.

κέλλα καὶ **κέλλη** (λατ. cella), ἡ = 1) δωμάτιον, χῶρος κλειστός. P Oxy 1128,15 (2ου μ.Χ. αἱ.).– 2) κν. χαμοκέλλα. ΠΡΟΔΡ. 1,295: *ἅπαντες δὲ μετὰ μικρὸν τῇ κέλλῃ συνελθόντες.*

κελλίον, τό. 'Υποκ. τοῦ **κέλλα** = 1) θάλαμος, δωμάτιον. P Amh. 2.152,16 (5/6ου μ.Χ. αἱ.): *ἔχει δὲ ἡ αὐλὴ κελία ἕξ.*– 2) ὑπερῷον, σοφίτα. Παλ. 'Ανθ. 11,351. – 3) δωμάτιον τοῦ μοναχοῦ ἐν μοναστηρίῳ ἢ καὶ γενικῶς δωμάτιον ἢ οἰκία κληρικοῦ. Μηναῖα 12,3. ΣΑΘΑΣ, ΜΒ 3,126. LAMPE, PGL λ.

κενοτάφιον, τὸ = τάφος κενὸς ἑνὸς ἢ πλειόνων νεκρῶν, μνημεῖον ἀνεγερθὲν εἰς ἀνάμνησιν μὴ ἀνευρεθέντος ἢ ἀλλαχοῦ ἐνταφιασθέντος νεκροῦ. ΞΕΝ., Κύρ. 'Αν. 6.4,9. ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 870e. Απп., Μιθρ. 96. – 'Εν ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 349b ὡς ἐπίθ. (**κενοτάφιος**, ον): *κενοτάφιον οἶκον.*

κεραμεία, ἡ = ἡ τέχνη τοῦ κεραμέως, ἡ κεραμευτική. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,161: *κεραμεία ἡ τέχνη καὶ κεραμευτική.* ΠΛΑΤ., Πρωτ. 324E: *οὐ τεκτονική, οὐδὲ χαλκεία, οὐδὲ κεραμεία.*

κεραμεικὸς (= **κεραμικὸς**) = ὁ **κεραμευτικὸς** (βλ. λ.).

κεραμεῖον (ἰων. **κεραμήιον**· ΟΜ., 'Επιγρ. 15,14), τὸ = τόπος ἔνθα κατασκευάζονται κέραμοι, ἐργαστήριον παρασκευῆς ἐν γένει κεραμευτικῶν εἰδῶν (ἀγγείων, πηλίνων κεραμίδων, ἐξ ὀπτῆς γῆς ἀρχιτ. μελῶν κ.ἄ.). ΑΙΣΧΙΝ. 3,119: *κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὐλία.* PSI 4.445.2 (3ου π.Χ. αἱ.). IG II 2^2(1)1635,143 ('Αττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ XI 2,161,12 (= HOMOLLE ἐν BCH 14,1890,390.428). Βλ. καὶ ΗΣΥΧ., ἐν λ.

κεράμεος (**κεράμειος** - **κεράμιος**), ον = ὁ ἐκ κεράμου. ΗΣΥΧ. λ. *κεράμεα* (βλ. καὶ λ. **κεραμεοῦς**)· *ὁ παντοδαπὸς κέραμος.* 'Εν BCH 36,1912,197,2 (Δήλου 3/2ου π.Χ. αἱ.) = κεράμεον (: *τὴν ὀρόφωσιν σὺν τῷ κεραμέ[ῳ] καὶ τὴν κονίασιν).*

κεραμεοῦς (ᾶ, οῦν). 'Αντὶ τοῦ **κεράμινος** = ὁ ἐκ **κεράμου** (βλ. λ.). ΞΕΝ., Κύρ. 'Αν. 3.4,7: *τοῦ δὲ κύκλου ἡ περίοδος δύο παρασάγγαι· ᾠκοδόμητο δὲ πλίνθοις κεραμεαῖς.* ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 155b: *οἶκον δέ μοι δοκεῖς, ὦ Αἴσωπε, ταυτὶ τὰ πήλινα καὶ ξύλινα καὶ κεραμεᾶ στεγάσματα.* IG II 1^2 463,51 (Μακρῶν Τειχῶν 'Αθηνῶν): *γεῖσον... κεραμεοῦν.*

κεραμεύς, ὁ = ὁ ἐργαζόμενος, κατεργαζόμενος τὸν πηλὸν πρὸς κατασκευὴν **κεράμων** (βλ. λ.) ἢ ἄλλων πηλίνων εἰδῶν. ΑΡΠΟΚΡ. λ. *κεραμεῖς: φησὶ δὲ Φιλόχορος ἐν γ' εἰληφέναι τούτους τοὔνομα ἀπὸ τῆς κεραμεικῆς τέχνης καὶ τοῦ θύειν Κεράμῳ τινὶ ἥρῳ.* BEKKER, AG 271,15: *κέραμος: ἁπλῶς πάντα τὰ κεράμια, ἀφ' οὗ καὶ κεραμεύς.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *κέραμος* (R. PORSONUS 155,15). ΗΣΙΟΔ., "Εργα 25. ΑΡΙΣΤΟΤ. 730b6. 1319b5. 1381b16. IG I^2 516,6 ('Αττικῆς). 627. CIG III 4212,4 (Λυκίας).

κεραμευτής. Ταυτ. τῷ **κεραμεὺς** (βλ. λ.). ΚΥΡΙΛΛ. ΑΛΕΞ., κ. 'Ιουλ. 4,120 (:MIGNE, PG 76.685A).

κεραμευτικός, ή, όν = ὁ τοῦ κεραμέως ἢ ὁ τῆς κεραμικῆς τέχνης. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,161: *κεραμεία ἡ τέχνη καὶ κεραμευτική.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 4,76: *τόν τε κεραμευτικὸν τροχὸν εὗρε.*

κεραμεύω, ῥ. = ἐργάζομαι εἰς τὴν παρασκευὴν κεράμων. PSI 417,2.420,3.-4: *συνέταξάς μοι, κεραμεῦσαι ἅπαν<τα> τὸν κέραμον.* 23.

κεραμιαῖος = ἀντὶ τοῦ **κεραμεοῦς**. Γεωπ. 2.18,4.

κεραμίδιον, τό. 'Υποκ. τοῦ **κεραμὶς** (βλ. λ.). BEKKER, AG 794,25. IG XII 9,907,26 (Εὐβοίας 4ου π.Χ. αἱ.). Βλ. καὶ

ActaAA 1,282,24, LIPSIUS. Παρὰ νεωτέροις καλεῖται οὕτω σνκδ. ἐν πληθ. (**κεραμίδια**) ἡ κεραμωτὴ στέγη τῶν οἰκιῶν.

κεραμικὸς (καὶ **κεραμεικός**), ή, όν = ὁ κατάλληλος διὰ τὸ ἔργον τοῦ κεραμέως, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἔργον τοῦ κεραμέως. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,12: *πηλὸν κεραμ[ε]ικόν*. IG IV 1² 102,281 (᾿Επιδαύρου). – Τὸ θηλ. (**κεραμικὴ**) συνήθως μετὰ τῆς λέξεως τέχνη = ἡ τέχνη τοῦ κεραμέως, ἡ κεραμευτική. ΑΡΠΟΚΡ. λ. *κεραμεῖς: φησὶ δὲ Φιλόχορος ἐν γ´ εἰληφέναι τούτους τοὔνομα ἀπὸ τῆς κεραμεικῆς τέχνης*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *κεραμίς· εἴληφε δὲ τοὔνομα ἀπὸ τῆς κεραμικῆς τέχνης*. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 288A: *ἔργον... τεκτονικῆς καὶ κεραμεικῆς καὶ χαλκευτικῆς*.

κεράμινος, η, ον = ἀντὶ τοῦ **κεραμεοῦς** (βλ. λ.). BEKKER, AG 102,9: *κεράμινον: ἀντὶ τοῦ κεραμεοῦν*.

κεράμιος (ὁ καὶ **κεράμειος** ἢ **κεραμεοῦς**· βλ. λ.). ΞΕΝ., Κύρ. ᾿Αν. 3,4,7: *ᾠκοδόμητο πλίνθοις κεραμίαις* (ἄλλ. γρ. **κεραμεαῖς**). Βλ. καὶ ΣΤΡΑΒ. 17.2,3. – Τὸ οὐδ. (**κεράμιον**) = ὑποκ. τοῦ **κέραμος** (βλ. λ.). BEKKER, AG 271,14: *κέραμος: ἁπλῶς πάντα τὰ κεράμια, ἀφ' οὗ καὶ κεραμεύς· κεράμια δὲ αἱ ὀπταὶ πλίνθοι*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *κέραμος*. ΑΡΙΣΤΟΤ. 743a9. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.85,23 (APAW 1919). PSI 4.441,7 (3ου π.Χ. αἰ.). P Oxy 1735,3 (4ου μ.Χ. αἰ.).

κεραμίς, ἡ = ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) μεμονωμένα τεμάχια ἐξ ὠπτημένου πηλοῦ ἢ καὶ μαρμάρου καὶ ἄλλης ὕλης, ἅτινα, ἐν συναρμογῇ πρὸς ἄλληλα, ἐχρησίμευον δι' ἐπικάλυψιν τῆς στέγης. ΘΟΥΚ. 3,22. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 206. ΞΕΝ., ῾Ελλ. 6.5,9. ΑΡΙΣΤΟΤ. 246a27: *κεραμὶς ἢ θριγκός, τελείωσις τῆς οἰκίας*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.99,24: *ταῖς μολιβδαῖς κεραμίσι*. Βλ. καὶ ΑΘΗΝ. 5.207b.–207c: *διὰ κεραμίδων μολυβδινῶν κατεστεγνωμένων*. ΑΥΤΟΘΙ, 14,621a. ΠΟΛΥΒ. 10.27,12: *κεραμίδες ἀργυραῖ*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,116: *δημοσίας κεραμίδας*. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9. λε´ 34,6: *δῶμα ποιῆσαι χαλκοῦν ἀπὸ κεραμίδων χαλκῶν*. P Lond. 3,1177,158 (2ου μ.Χ. αἰ.). P Iand. 12,3 (3/4ου μ.Χ. αἰ.). IG II 2²(1)1627b300/301 (᾿Αττικῆς): *παράδειγμα τῶν κεραμίδων τῶν ἐπὶ τὴν σκευοθήκην*. 1666b25 (᾿Ελευσῖνος): *κεραμίδ[ας ἀγαγεῖν Πεντελῆθεν*. 1672,71: *κεραμίδες Κορίνθιαι*. 209: *κεραμίδες ἀγελαῖαι*. ᾿Ελευσινιακὰ 1, σελ. 190 (βλ. καὶ σελ. 200)34. IG IV 1² 108,147 (᾿Επιδαύρου). Βλ. καὶ στ. 153.154. IG XI, 2,146A68. 148,61/62. 227A15. IdD 290,161: *κεραμίδων ζεύγη*. IG XI 2,203B,101 (Δήλου). Βλ. καὶ IG IV 1² 109II98.148.149. ΑΥΤΟΘΙ, 109III91 (᾿Επιδαύρου). XI, 2,144A21 (Δήλου): *κεραμίδων τῶν παλαιῶν*. Βλ. καὶ 146A58. 203A44. Βλ. καὶ 234,11.12.– 287A22: *κεραμίδων κλασμάτων τῶν καθαιρεθέντων ἀπὸ τῶν οἴκων*. Βλ. καὶ 71.77.85.113.114. IdD 364A18. 365,46.52. 366A21.22. 400,35.42. 406A44. 440A81.82. 442A239. 442B172: *τύπον ξύλινον κεραμίδων τῶν ἐπὶ τὸν Κερατῶνα*. 443Bb96. 444B12.105. 456A3.5.-6: *κεραμίδας ἀμφικύφους*. 1416BI13. Annuario 1952-54, σελ. 221,157b25. Byzantion 20,1950,152,8 (Κύπρου). IG II 2²(1)1627b307 (᾿Αττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ IV 1²107,13 (᾿Επιδαύρου). IdD 372A163.164. 440A79.83.84. 85.89.90.– 2) γενικῶς αἱ κέραμοι τῆς στέγης. Anat. St 9,1959,113,88 (Πισιδίας): *τὴν ἐπισκευὴν τῆς κεραμεῖδος παντὸς τοῦ ναοῦ καὶ κλείδωσις*.– 3) ἡ **ὀπαία** (βλ. λ.) κεραμίς, ἡ ἄλλως **καπνοδόχη** (βλ. λ.). ΠΟΛΥΔ., ᾿Ον. 2,54. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *ὀπαία κεραμίς*. ΔΙΦ. ἐν CGF 4,415: *διακύψας διὰ τῆς ὀπαίας κεραμίδος καλὴν σφόδρα*.

κέραμος, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (436). FRISK, Gr. etym W λ. (823/4). ᾿Ωνομάζοντο οὕτω τὰ ἐξ ὠπτημένου πηλοῦ ἢ καὶ ἐκ μαρμάρου ἢ ἄλλης ὕλης καλύμματα τὰ ὁποῖα, ἐν συναρμογῇ πρὸς ἄλληλα, ἐχρησίμευον δι' ἐπικάλυψιν τῆς στέγης (βλ. λ. **κεραμίς**), ὅθεν συνεκδοχικῶς κέραμος ἐκαλεῖτο καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ στέγη. ᾿Αναλόγως τοῦ σχήματος καὶ τῆς θέσεώς των αἱ κέραμοι ἐκαλοῦντο **ἀγελαῖαι, ἡγεμόνες, κορυφαῖαι, καλυπτῆρες, στρωτῆρες**, κλπ. (βλ. λ.). ΠΟΛΥΔ., ᾿Ον. 7,168: *καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τέγος οὐ μόνον οἱ νῦν κέραμον ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ καὶ ᾿Αριστοφάνης ἂν ἐπίκοι καλεῖν εἰπὼν ἐν Κωκάλῳ κοφίνους δὲ λίθων ἐκέλευον ἡμᾶς ἐπὶ τὸν κέραμον*. BEKKER, AG 271,14: *κέραμος ἁπλῶς πάντα τὰ κεράμια, ἀφ' οὗ καὶ κεραμεύς· κεράμια δὲ αἱ ὀπταὶ πλίνθοι*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. BEKKER, ἔ.ἀ. 47,19 (= ΦΡΥΝ., ᾿Επιτ. 81,16· πρβλ. ΑΡΙΣΤΟΦ., ᾿Απόσπ. 628): *κέραμον, ὡς ἡμεῖς, τὸν ἐπὶ τοῦ στέγους*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΘΟΥΚ. 4,48. ΦΕΡΕΚΡ. 130,6. ΞΕΝ., ᾿Απομν. 3.1,7. ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 1127. ΑΛΕΞ., CGF 4,501. Βλ. καὶ 2,316.1093. ΕΥΒ., Δόλων = ᾿Απόσπ. 2: CGF 3,226.– 4,220 II. ΑΡΙΣΤΟΤ. 246a18. 383b11.12 384b19. 617a16. 743a19. 791b20. ΠΟΛΥΒ. 4.52,7. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,105. ΣΤΡΑΒ. 3.5,11. 14.1,23. ΚΔ, Λουκ. 5,19. – ΠΛΟΥΤ., Λύσ. 16: *ὑπὸ τὸν κέραμον τῆς οἰκίας*. ΑΝΤΙΦ., ἐν Παλ. ᾿Ανθ. 9,71.114. ΠΟΛΥΔ., ᾿Ον. 4,129. 7,124. ΠΑΥΣ. 5.10,3. 20,4. Γεωπ. 12.19,3. ΗΡΩΔ. 1.12,8.16. 3,9,5. 7.12,5. ΗΡΩΝΔ. 3,44. ΑΘΗΝ. 1,28c. ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 4,58. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 9 η´4. ΦΙΛΟΠ. 9,12. ΘΕΟΦ., Χρον. 1,265,4 (Βόννης). ΚΕΔΡ., σύντ. I 1,647,18.656,23 (Βόννης). PSI 420,4. P Hib. 54,26. P Petr. 2,30C9. 3,122d.139b. P Teb. 125,5. IG I² 313,102. 314,112 (᾿Ελευσῖνος). Βλ. καὶ 313,104.163. 314,114. ΑΥΤΟΘΙ, II 1² 463,69 (Μακρῶν Τειχῶν ᾿Αθηνῶν). II 1²(2)1322,3 (᾿Αττικῆς). KIRCHNER, AE 1909,272,3/4. IG II 2²(1)1668,58 (᾿Ελευσῖνος). 1672,29.188. IV 1² 102,55 (᾿Επιδαύρου). ΑΥΤΟΘΙ, 205.239.281. 109 II97.110.142.148.151. 110A14. 113,5. FD III(4)2,136,11. III(5)26 Col. IA,34/35. 86,1. IG IX 2,1224,23 (Θεσσαλίας). CIG II2338,123 (Τήνου) = RIJG 1,86. IG XI2, 144A62 (Δήλου). – 79.68.73.80.81.100.188. ΑΥΤΟΘΙ 145,25.28. – 154A10. 158A62. 161A52.73/74.74.75. XI, 4,1246,2. Βλ. καὶ XI, 2,146A69. 155b12. 156A77.92. 156B21. 163Ba6. 165,54. 168,6.– 199A109: *τῷ ἐγλαβόντι τὸν κέραμον ἐπὶ τὴμ παλαίστραν*. 205Ba13. 227A12. 234,13. 287A112: *διακέσασθαι τὸν κέραμον τὸν κατειαγότα καὶ τὸν καθηλμηκότα*. 287B I,54. IdD 290,7. 297A36. 354,19. 364A15: *ἐργολαβήσαντι τὴν γραφὴν τοῦ κεράμου*. 372A107. 403,4.11. – 442B236: *ἐπισκευάσαι τὰ κατὰ κέραμον ναοῦ*. RIJG 1,74,52.53. CIG III 3847 (Add.)6. BCH 56,1932,293,30. 62,1938,390,6. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,584,2.3. TAM 2(2)398 (Λυκίας). SEG 7.71,2. Βλ. καὶ IG I² 363,48 (᾿Αττικῆς). II 2²(2)2499,13.35. 1682,30 (᾿Ελευσῖνος). IV 1² 107,7 (᾿Επιδαύρου). XI, 2,139b,6 (Δήλου). 144B,3.34. 204,81. IdD 316,71.

κεραμουργία, ἡ = ἡ κεραμοποιία. Sammelb. 4712: *τῶν αὐτῶν κ(ε)ρ(αμ)ουργιῶν τύπου*.

κεραμουργός, ὁ = ὁ κεραμοποιὸς (βλ. καὶ λ. **κεραμεὺς** καὶ **κεραμευτής**). ΜΑΝ., ᾿Αποτ. 4,291 (Α. KOECHLY 72): *τειχοδόμους τε τίθησι, καὶ εὐτόλμους κεραμουργούς*. Βλ. καὶ P Petr. 3,173 (3ου π.Χ. αἰ.).

κεραμόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω, σκεπάζω διὰ κεράμων τὴν στέγην. ΑΡΙΣΤΟΤ. 246a19. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.87,29 (APAW 1919). IG I² 373 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XI, Col. III σελ. 338,26: *κεραμόσαντι hυπὲρ τε͂ς ὀροφε͂ς ἐπὶ τõ νεό*. IG II 1² 463,69 (Μακρῶν Τειχῶν ᾿Αθηνῶν): *[κ]αὶ κεραμώσει Λακων[ι]κ[ῶ]ι κεράμωι*. II 2²(1)1668,58 (᾿Ελευσῖνος): *δορώσας κεραμώσει Κορινθίῳ κεράμῳ*. 1682,24: *κεραμῶσαι κατὰ τὰ γεγραμμένα*. BCH 32,1908,449,6/7: *ξυλώσαντες καὶ κεραμώσαντες*. JÖAI 38,1933,58,29 (᾿Αμφιαρείου) = MAMA 8,498. IG IV 1² 102,48 (᾿Επιδαύρου). 282. XI 2 145,12 (Δήλου). IdD 366A31. 443Bb159. FD

III(5)86,10. IG XII 3,1270,15/16 (Σύμης).

κεράμωσις, ἡ = ἡ διὰ κεράμων κάλυψις τῆς στέγης. Teg ACr 145c [Ψευδο] Χρυσοστ. τόμ. 11, σελ. 916: *τὴν τῆς Πανδήμου οἰκίας κεράμωσιν*. IG IV 1^2 102 B III, 289 (Ἐπιδαύρου): *κεραμώσιος τõ ναõ*. IdD 365,46: *Σατύρῳ ἐργολαβή[σαντι] τὴν κεράμωσι[ν]*.

κεραμωτός, ή, όν = ὁ διὰ κεραμίδων κεκαλυμμένος. Στραβ. 11.3,1: *κεραμωτὰς εἶναι στέγας καὶ ἀρχιτεκτονικὴν τὴν τῶν οἰκήσεων κατασκευὴν καὶ ἀγορὰς καὶ τἆλλα κοινά*. Βλ. καὶ 13.1,27. IdD 1412a34. 1417AII19/20. 1426BII20: *οἶκοι ἐν τῷ ἱερῷ τεθυρωμένοι κεραμωτοί*. Αυτοθι 1416BI12: *οἰκία εἶ ἐργαστήρια κε[ρ]αμωτά*. – *Τὸ οὐδ.* (**κεραμωτὸν**) = ἡ μετὰ κεραμίδων στέγη. Πολυβ. 28.12,3: *κεραμωτῷ καταρρύτῳ γίγνεσθαι*.

κέρας, τό. Ὠνομάζοντο οὕτω τὰ ἄκρα τῆς καλυπτηρίου πλακὸς τῶν βωμῶν, τὰ δίκην ἑλικοειδῶν κεράτων κριοῦ ἐξέχοντα καὶ στρεφόμενα, τὰ καὶ ἄλλως **σπειροκέφαλα** (βλ. λ.) λεγόμενα. ΠΔ(Ο΄), Ἔξοδ. 27,2. 30,2.3.3.

κερατοειδής, ὲς = ὁ δίκην κέρατος ἐξέχων καὶ στρεφόμενος, ὁ κατὰ τὸ σχῆμα ὁμοιάζων πρὸς τὸ **κέρας** (βλ. λ.). Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,6: *ὁ βωμὸς... κερατοειδεῖς προανέχων γωνίας*.

κερκιδιαῖος, α, ον = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν **κερκίδα** (βλ. λ.) λίθος τοῦ ἀετώματος, ἤτοι ὁ ἔχων κεκλιμένην τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν. IG I^2 373,107: *κερκιδιαίοιν κα[ὶ] ἀντιθεμάτον*. 122: *κερκιδιαίο καὶ ἀν[τ]ιθέ[ματος]*. IdD 500A31: *κερκιδιαίους δὲ μ]ῆκος πεντάποδας*.

κερκίς, ἡ (Boisacq, 441. Frisk, 830) = 1) σιδηροῦς τριγωνικὸς σύνδεσμος, περόνη. IG II 2^{2}1668 (= II, 2 1054),52/53 (Ἐλευσῖνος): *καὶ διαρμόσει τὰ κορυφαῖα κερκίσιν ἐπὶ τῶν μεσομνῶν*.– 2) διαίρεσις τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου. Πολυδ., Ὀν. 4,123: *μέρη δὲ θεάτρου πυλὶς καὶ ψαλὶς καὶ κατανομή, κερκίδες* κλπ. Αυτοθι, 9,44. IG II 2^2(1)1672,209 (Ἐλευσῖνος). – IdD 290,179: *ἐργολαβήσαντ]ι τοῦ θεάτρου ἐπανελέσθαι κερκίδας δύο τὰς παρὰ τὴν εἴσοδον*. REG 19,1906,226,132 = MAMA 8,435 (Ἀφροδισιάδος). CIG 2681 (Ἰασοῦ): *τὸ ἀνάλημμα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ κερκίδα καὶ τὸ βῆμα*.– 3) τὸ ἥμισυ τοῦ τυμπάνου τοῦ ἀετώματος. IG IV 1^2 102,89 (Ἐπιδαύρου): *ἔλετο κερκίδα τõ αἰετõ ἐργάσασθαι*. 119: *ἐναιετίων τᾶς ἀτέρας κερκίδος*.

κέστρον, τὸ = ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν γλυπτικὴν καὶ τὴν δι' ἐγκαύσεως ζωγραφικήν. Plin. nat. 35,147. Βλ. καὶ Th.l.l.v. (τόμ. 3 στ. 963,82-964,6).

κεστροφόρος, ὁ φέρων, ὁ χρησιμοποιῶν **κέστρον**, ἤτοι τὸ ἐν τῷ πρόσθεν λήμματι ἐργαλεῖον. IG 3,1,1102 (Ἀττικῆς).

κέστρωσις, ἡ = εἶδος ἐγκαυστικῆς ζωγραφίας. Ησυχ. λ. *κέστρωσις· βαφικὴ μιμουμένη*. Βλ. καὶ Plin. nat. 35,40.

κεστρωτός, ή, όν = ὁ διὰ τοῦ ἐργαλείου τοῦ κέστρου κατειργασμένος. Ησυχ. λ. *κεστρωτὸν ξύλον*. Plin. nat. 11,126: *apud nos cornua in lamnas secta tralucent... multasque alias ad delicias conferuntur, nunc tincta, nunc sublita, nunc quae cestrota* <e> *picturae genera dicuntur*. Βλ. καὶ Th.l.l.v. (τόμ. 3, στ. 964,21 κέ.).

κεφαλή, ἡ. Τὸ ἀνώτατον μέρος πράγματός τινος. Αριστοφ., Ἀπόσπ. 8: CGF III, 1050 = Σουιδ. λ. *Αὔλιος*. Βλ. καὶ λ. *Αὐλείους θύρας*. SIG 246II,44 (Δελφῶν 4ου π.Χ. αἰ.). Εἰδικῶς ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τὸ **κιονόκρανον** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 7,121: *καὶ κιόκρανα αἱ κεφαλαὶ τῶν κιόνων*. Bekker, AG 165,10: *κιόκρανα: τὰς τῶν κιόνων κεφαλὰς Πλάτων Λάκωσιν*. Ησυχ. λ. *πλίνθος· μέρος τι τῆς κεφαλῆς τοῦ κίονος*. Migne, PG 58,509. 62,77. Θεοφ., Χρον. 1.351,4. Ευσταθ., Opusc. 14,53. Κωδιν., σχ. 44,7. 54,17. – CIG 2714 (Καρίας): *τὸν κίονα σὺν σπείρῃ καὶ κεφαλῇ*. Βλ. καὶ 2713.2782,32. Didyma II 39,26: *καὶ ἔστη[σα]ν τὸν κίονα ἀπὸ τῆς βορε[ίου παραστάδος] σὺν κεφαλῇ*. 41.-53: *καὶ κεφαλὴν ἰωνικήν*. JÖAI 28,1933,58 = MAMA 8,498,19 (Ἀφροδισιάδος): *ἐπιτεθεικέναι τὰς κεφαλὰς πᾶσιν τά τε ἐπιστύ[λια]*. REG 19,1906,99,4 (Ἀφροδισιάδος). Μουσ. Σμύρν. 1, 1875/76,118,4. Keil-Premerstein, BüRL 3,113 (Λυδίας).– 2) οἱ γωνιαῖοι λίθοι, τὰ κν. ἀγκωνάρια. ΚΔ., Ματθ. 21,42 = Ἐπιστ. Α΄ Πέτρ. 2,7 = ΠΔ(Ο΄), Ψαλμ. 117 (118),22: *λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας*. Ευσταθ., Ἰλ. 776,10: *καὶ τὰς κεφαλὰς τῆς οἰκίας ἀπαιωρῶν*.– 3) ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λίθων. IG II 1^2 463,42 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). Βλ. Αυτοθι, 44.65.73. II 1^2(1)244,96 (Ἀττικῆς). II 2^2(1)1665,7 (Πειραιῶς). 1668,9.40 (Ἐλευσῖνος). 1684,15. Λεοναρδος, ΑΕ 1923, σελ. 45,27 (Ἀμφιαρείου). Didyma II 37,9. IG II 2^2(1)1684 (Ἀττικῆς). – 1678A7: *ἀποδώσ[ει] ἑστηκότας ὀρθοὺς καὶ ὑγιεῖς [κ]α[ὶ] ἴσους ἀλλήλοις κατὰ κεφαλὴν καὶ ὀρθοὺς πρὸς τὸν διαβήτην πανταχῇ*. IG VII 3073,81 (Λεβαδείας): *καὶ τοὺς θριγκοὺς τοὺς ἐπὶ ταύτας τιθεμένους δεδεμένους κατὰ κεφαλήν*. 128.146.153. Βλ. καὶ 183.186. – 4255,15: *ἐπικόψας δὲ κατὰ κεφαλὴν καὶ συνομαλίσας πρὸς τὴν καταφοράν*. 24: *ἐπικόψας δὲ [κ]ατὰ κεφαλὴν εὐτενῆ*. IG XI 2 165,28.63 (Δήλου). IdD 442B245. 504A8.

κεφάλιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κεφαλὴ** (βλ. λ.) = τὸ κιονόκρανον. Ηρων, Διοπτρ. 3 (ed. Schöne, III, 194): *πλίνθον καθάπερ δωρικοῦ κιονίου κεφάλιον*.

κεφαλίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **κεφαλὴ** (βλ. λ.) = 1) τὸ μικροῦ μεγέθους διακοσμητικὸν κιονόκρανον. Φιλ. 2, σελ. 147: *κατὰ τὸ ἀκροκιόνιον ἐφηρμόζετο χρυσῆ κεφαλίς*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: *τῶν δὲ ποδῶν ἦσαν αἱ κεφαλίδες εἰς κρίνα μεμιμημέναι τὰς ἐκφύσεις τῶν πετάλων*. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 26,32. 27,17. Γεωπ. 14.6,6. Γρηγ. Νυσσ., ἐν Migne 35,1057A. – 46,1100A: *κεφαλίδας διαγλύφους κατὰ τὸ Κορίνθιον εἶδος*. Θεοφ. Συν. 5,86 (Βόννης, σελ. 330,21): *ἡ δὲ ταῖς κεφαλίσι τούτων ἐπικειμένη δοκός*. Βλ. καὶ Χορικ. 118B. P Lond. 3.755^{v} (4ου μ.Χ. αἰ.).– 2) αἱ ἄλλως **κρόσσαι** (βλ. λ.) τῶν πύργων. Ευσταθ., Ἰλ. 903,6: *κρόσαι μὲν κατά τινας αἱ ἄκραι τῶν πύργων καὶ οἷον κόρσαι καὶ κεφαλαί· διὸ καὶ ἐξοχὰς αὐτὰς καλοῦσι καὶ κεφαλίδας οἱ παλαιοί, ἃς καὶ καθεῖλκον οἱ Τρῶες, καθαιροῦντες εἰς γῆν*.

κεφαλίτης = ὁ γωνιαῖος, ἐνν. λίθος. Ησυχ. λ. *κεφαλῖται· οἱ γωνιαῖοι λίθοι*.

κεφαλοκιόνιον, τὸ (*βυζ.*) = τὸ **κιονόκρανον** (βλ. λ.), τὸ καὶ ἄλλως παρὰ Βυζαντινοῖς **κεφαλοκόλωνον**, ἢ **κολωνοκέφαλον** (Κῶδιξ VII, 43 MB τοῦ 1619, f.176^{r}). Πρβλ. τὸ **κιονοκέφαλον** (Rott., Kleinas. Denkm. 367). Κωδιν., Πάτρια 143,16 (Βόννης): *καὶ λαγαρικῶν καὶ τῶν κεφαλοκιονίων πάντων*. MM 5,324: *κεφαλοκιόνια τῶν ἁγίων θυρῶν*.

κεφαλουργός, ὁ = ὁ ἐπὶ κεφαλῆς, ὁ πρῶτος τῶν ἐργατῶν, ὁ ἐπιστάτης ἐργατῶν. LF, LW 1,666C (Λυδίας).

κιγκλιδωτός, ή, όν = ὁ καγκελωτός, ὁ διὰ κιγκλιδώματος πεφραγμένος. Ακυλ. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄ 1,2.

κιγκλὶς (καὶ ἐν ἐπιγρ. **κινκλίς**), ἡ. Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, 453. Frisk, 849. – 1) ἡ κιγκλιδωτὴ ἢ καγκελλωτὴ θύρα ἰδίᾳ τοῦ δικαστηρίου ἢ τοῦ βουλευτηρίου. Αρποκρ. λ. *κιγκλὶς* = Αριστοφ., Ἀπόσπ. 26: CGF III 1042: *αἱ τῶν δικαστηρίων θύραι κιγκλίδες ἐκαλοῦντο· Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν*. Βλ. καὶ Σουιδ. λ. *κιγκλίδες*. Φωτ., Λεξ. Συν. 163,17.19. Porsonus, (λ. *κιγκλὶς* καὶ *κιγ-*

κλίδες). Αριστοφ., Σφ. 124.Πολυδ., Όν. 8.124. Λουκ., π. τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων 21. – Ἐν ΜΕτυμ. λ. κιγκλὶς = δικτυωτὴ θύρα (: κιγκλίς, ἡ καγκελοθυρίς, θύρα δικτυωτή). Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. κιγκλίδας.– 2) τὸ δεσμωτήριον, σνκδ., ὡς ἔχον θύρας κιγκλιδωτάς. Πλουτ., Λουκ. 20. Καισ. 68.– 3) **θωράκιον** (βλ. λ.). Bekker, AG 190,16. 271,33. Σου(ι)δ. λ. δρύφακτοι. Πλουτ., Κάλβ. 14. Καῖσ. 68. Αριστειδ. 24,307 (Dindorf 1,484): τῶν τε θυρῶν καὶ τῶν κιγκλίδων τοῦ νεώ. Πολυδ., Όν. 7,121: καὶ κιγκλίδες δὲ ἤδη θυρῶν. Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστ. 73,16: τὸ παλάτιον κιγκλίσι τε καὶ θύραις ἰσχυραῖς ἐκρατύνατο. IG II 2²(1)1668,65 (Ἐλευσῖνος). II, 3²(1)4771,2 (Ἀττικῆς). IdD 1403Bb II20: ξυλίνη κιγκλίς. 1417A II1.10. 1417A II25.39. 1426BII,141. – 2204,2: τὸ λιθόστρωτον καὶ τὰς κινκλίδας. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Αριστοφ., Ἱππ. 640. Ὁ Αυτος, Ἀπόσπ. 26 = CGF III, σελ. 1042. Plin. nat. 8,21. Hor. ars 472. Cato, De re rust. 4. Col. De re rust. 8,17,10.9,1,4.

κιόκρανον, τό. Ἄλλος τύπος τοῦ **κιονόκρανον** (βλ. λ.). Πλατ. κωμ. ἐν CGF III σελ. 641 iv Meineke = Bekker, AG 105,10: κιόκρανα: τὰς τῶν κιόνων κεφαλάς. Πλάτων Λάκωσιν. Πολυδ., Όν. 7,121: κιόκρανα αἱ κεφαλαὶ τῶν κιόνων. Ξεν., Ἑλλ. 4.4,5: πίπτει τὸ κιόκρανον ἀπὸ τοῦ κίονος. Στραβ. 4.4,6 (C. 198): κιοκράνῳ κορινθιουργεῖ. Χορικ., Ἐγκ. εἰς Μᾶρκ. 1,20. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 286,II29 (409/8 π.Χ.): κιόκρανον ἄθετον. BCH, 64-65, 1940/1, σελ. 37,1 (Λεβαδείας). IG XI 2, 199A41 (Δήλου). IdD 365,24/25: ἐργολαβήσαντι τὴν ἐργασίαν τῶν κιοκράνων. 500,11.-12: ἐπιθήσει δὲ τὰ κιόκρανα ἐπὶ τ[οὺς κίονας. Βλ. καὶ SEG 18,1962,604,1 (Συρίας).

κιονάκιον, τὸ (βυζ.). Ὑποκ. τοῦ **κίων** (βλ. λ.). Θεοφ., Χρον. 1, σελ. 582,16 (τὸ κιονάκιον τῆς ἁγίας Τραπέζης).

κιονάριον, τό (βυζ.). Ὑποκ. τοῦ **κίων** (βλ. λ.). Κωδιν., σχ. 41,14 (Βόννης): κιονάρια ὀκτώ.

κιόνιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κιονίσκος** = 1) μικρὸς κίων. Φιλ., Βελοπ. 76,15. Ηρων, Διοπτρ. 3: πλίνθον καθάπερ δωρικοῦ κιονίου κεφάλιον. Ὁ Αυτος, Αὐτ. 244,5: δι' ἑνὸς κιονίου τῶν ἐν τῷ ναΐσκῳ κοίλου ὄντος. Πολυδ., Όν. 7,73. – IG II 2²(1)1665,20 (Κυνοσάργους): καὶ κιόνιον ὑφαρμόσαι Πεντελεικόν. II 3²(1)4771,1 (Ἀττικῆς): [τὰ] κιόνια καὶ τὸ αἴτωμα [κ]αὶ τὰς κινκλίδας. IdD 1403Bb II18. 1407,21. Βλ. καὶ 1417AI119.149. 1417AII36. 1426BII39. 1435,11. 1441AI86.– 1450B71: περὶ θωρακείῳ ἐπὶ κιονίου. CIG III 4608,5 = Inscr. gr. et lat. de la Syrie, 2372 (Παλαιστίνης): τὰς παραστάδας καὶ κιόν[ι]α καὶ τ[ὰ] ἐπάνω αὐτῶν ἐπιστύλια.– 2) μικροὶ κίονες ἀποτελοῦντες τὸ μεταξὺ τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ὑπολοίπου ναοῦ φράγμα (βλ. λ. **τέμπλον**). Γερμ., ἐν Migne PG 98.389D. Πορφ., Ἔκθ. 1,570,20 (Βόννης). Κωδιν. 49,8 (Βόννης). 79,21. Ὁ Αυτος, π Κτισμ. 116,17. Πάτρια 141,9. Νικ. Χων. 451,4. Ανων., Ἀπόδειξις π Ἰ., ἐν Migne, PG 133,973.976.981.

κιονίς, ἡ = ὑποκ. τοῦ **κίων** = ἡ μικρὰ **κίων** (βλ. λ.). Σου(ι)δ. λ. κιονίς: μικρὰ κίων. ΜΕτυμ. λ. κιονὶς... ἢ παρὰ τὸ κίονος ἔχειν τύπον καθ' ἑαυτοῦ οὖσαν ἐπιμήκη. Σχολια εἰς Κλημ. Παιδ. 177,28 (ed. O. Stählin 328,7): κιονίδι ἐπὶ πρίσματι κυλινδρικῷ ἐδραζομένη. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Th.l.l.v. cionis (τόμ. III, στ. 1077,65 κέ.).

κιονίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **κίων** (βλ. λ.) = ὁ μικρὸς κίων. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6: τέσσαρες ἦσαν κιονίσκοι κατὰ γωνίαν ἑστῶτες τετράγωνοι. Αυτοθι: ἐπὶ δὲ τῶν κιονίσκων ὁμοίως ἐξείργαστο τοῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τετορευμένος. Αθην. 12,514c: περιειστήκεσαν (τοῦ θρόνου) τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ. Θεοφ. Συν. 5,85 (327,11,Βόννης). IG II 2²(1)1489,34 (Ἀττικῆς). Didyma II 35,19. Haussoullier, Milet 173.

κιονοκέφαλον, τό = ἡ κεφαλὴ τοῦ κίονος, τὸ ἄλλως **κιονόκρανον** (βλ. λ.). JHS 28,1908,195,5/6 (Μ. Ἀσίας): τὰ δύο κιονοκέφαλα. Βλ. καὶ Rott., Kleinas. Denkm. 367.

κιονόκρανον, τὸ (τὸ ἄλλως **κιόκρανον**· κν. **κεφαλοκόλωνον** ἢ **κολωνοκέφαλον**) = τὸ στέφον τὸν κορμὸν τοῦ κίονος μέλος, ὅπερ καὶ χαρακτηρίζει τὸν ῥυθμὸν ἢ τοῦ κίονος ἢ τοῦ οἰκοδομήματος εἰς ὃ ἀνήκει τοῦτο. Τρία εἶναι τὰ κυριώτερα εἴδη κιονοκράνων: τὸ **δωρικὸν** διακρινόμενον ἀπὸ τὸν ἐχῖνον τὸν ὁποῖον φέρει, τὸ **ἰωνικὸν** διακρινόμενον ἐκ τῶν ἑλίκων καὶ τοῦ προσκεφαλαίου του καὶ τὸ **κορινθιακὸν** διακρινόμενον ἐκ τοῦ καλάθου τὸν ὁποῖον περιβάλλουν μία ἢ πλείονες σειραὶ φύλλων ἀκάνθης (βλ. λ. **δωρικός**, **ἰωνικός**, **κορινθιακὸς** ῥυθμός). Τὰ κιονόκρανα ἠδύνατο νὰ κατασκευάζωνται ἐνίοτε ξύλινα ἢ καὶ μεταλλικά, συνήθως ὅμως ἦσαν λίθινα καὶ μάλιστα μαρμάρινα. Εἰς τοὺς ῥωμαϊκοὺς καὶ βυζαντινοὺς χρόνους κατεσκευάζοντο καὶ ἐπάργυρα ἢ ἐπίχρυσα κιονόκρανα ἔφερον δὲ τότε καὶ μορφὰς θεῶν (κεφαλὰς ἢ καὶ ὁλοσώμους). Σου(ι)δ. λ. κιονόκρανον: τὸ ἄκρον τοῦ κίονος. Διοδ. Σικ. 3,47: ἀργυροειδεῖς ἐπὶ τῶν κιονοκράνων τύπους ἔχοντα. 5,47: λίθινα κιονόκρανα. 18,26: ἰωνικὰ κιονόκρανα. 27: ἀνὰ μέσον δὲ ἑκάστου τῶν κιόνων ὑπῆρχε χρυσοῦς ἄκανθος ἀνατείνων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν κιονοκράνων. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,2: ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου... μέχρι τῆς βάσεως. Αυτοθι: κιονόκρανα μὲν ἀργύρεα, βάσεις δὲ χρυσαῖ σαυρωτῆρσιν ἐμφερεῖς. 15.11,5: ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν κιονοκράνων κατὰ τὸν κορίνθιον τρόπον ἐπεξειργασμένων γλυφαῖς. Κωδιν., σύντΙ 2,497 (Βόννης),15. Γλυκ., β Χρ. 583,14. Σκυλιτζης 729: καταλαμπρύνει δὲ καὶ τὰ κιονόκρανα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Ευσταθ., Opusc. 14,53: κιονόκρανον μαρμάρινον. Φωτ., Ἔκφρ.: Migne, PG 102,569B: ἐπικοσμούμενα κιονόκρανα. Γλυκ. ἔ.ἀ.

κιρκίνος. Ἄλλος τύπος τοῦ **καρκίνος** (βλ. λ., 3) = ὁ διαβήτης. Φιλ., Βελοπ. 8 (σελ. 248, ed. Leipzig): κιρκίνον λαβόντα, κύκλον περιγράψαι. Βλ. καὶ Λεοντ., Ἀ σφ. 129 (ed. Morelli): γράψομεν δὲ διὰ τοῦ διαβήτου τοῦ λεγομένου καρκίνου, ἔνθα οὐχὶ ἀτόπως ὁ Du Cange διορθοῖ εἰς **κιρκίνον**.

κιρκίον. Ὑποκ. τοῦ **κίρκος** (βλ. λ.). BCH 29,1905,544 (Δῆλος 2ου π.Χ. αἰ.).

κίρκος, ὁ = 1) κυκλικόν, ξύλινον, σιδηροῦν ἢ ἐξ ἄλλου μετάλλου ἀντικείμενον, δακτύλιος, ὁ ἄλλως **κρίκος** (κατ' ἀναγραμματισμόν). Πολυδ., Όν. 1,94: τὸ γὰρ κίρκοι ποιητικόν, ἴδιον δὲ τὸ κύκλοι. IG II² 834C16 (Ἐλευσῖνος): κίρκοι δὲ παρὰ Καλλικράτους σιδηροπώλου. Βλ. καὶ IG XI 2,161B49 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). Th.l.l.v. circus (τόμ. 3, στ. 1183,79-1184,6).– 2) λατ. **circus** = ἱππόδρομος, ἀμφιθέατρον (λόγῳ τοῦ κυκλικοῦ σχήματος αὐτῶν). Gloss.: ἱππικὸς ὁ τόπος, ἱππόδρομος, ἱππικὸς κύκλος ἐν ᾧ ἱπποδρομίαι γίνονται. Πολυβ. 30.22,2: καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν τῷ κίρκῳ πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάντας. Πλουτ., Αἰμ. 32: τοῖς ἱππικοῖς θεάτροις, ἃ κίρκους καλοῦσι. Βλ. καὶ Du Cange, Gloss. λ. Th.l.l.v. circus ii (τόμ. 3, στ. 1184,28 κέ.).

κίων, ὁ καὶ ἡ (ἀρχ.-βυζ.). Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 463). Frisk, Gr. etymW λ. (863). Ebeling, LexH λ. (1, 806-807). Zωναρ. 1209: οἱ Ἀττικοὶ ἀρσενικῶς λέγουσιν, οἱ δὲ Ἴωνες θηλυκῶς. Ευσταθ. 1390,48: ὅτι θηλυκῶς λέγει τὰς κίονας κατὰ διάλεκτον ἰωνικὴν ἔστι

δὲ τοῦτο καὶ τῶν Ἀττικῶν. 1399,50: *θηλυκῶς καὶ ἐνταῦθα τὴν κίονα εἶπεν*. Πρβλ. ΑΡΙΣΤΟΝΙΚ. εἰς τ, 38: *ὅτι καὶ ἀρσενικῶς ὁ κίων*. Ὠνομάζετο οὕτω πᾶν στήριγμα (κυλινδρικὸν ἢ τετράπλευρον) ὑποβαστάζον εἴτε θριγκὸν εἴτε ἄγαλμα. Οἱ κίονες, διακρινόμενοι εἰς τρία εἴδη (**δωρικόν**, **ἰωνικόν**, **κορινθιακόν**· βλ. λ.) ἀποτελοῦνται συνήθως ἐκ τῆς βάσεως, τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ κιονοκράνου. Οἱ δωρικοὶ στεροῦνται βάσεως. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ διακρίνονται οἱ κατακόρυφοι αὔλακες, αἱ **ῥαβδώσεις** (βλ. λ.), αἵτινες εἰς μὲν τὸν δωρικὸν ῥυθμὸν εἶναι ἀβαθεῖς καὶ συναντῶνται πρὸς ὀξείας ἀκμὰς εἰς δὲ τὸν ἰωνικὸν καὶ τὸν κορινθιακὸν βαθεῖαι καὶ συναντῶνται πρὸς στενὰς ταινίας. Ὁ κίων, στενεύων πρὸς τὰ ἄνω, λαμβάνει τὴν λεγομένην **μείωσιν** (βλ. λ.) καί, ὡς τμῆμα παραβολικῆς καμπύλης κατασκευαζομένης κατὰ τὴν γενέτειραν τοῦ κυλινδρικοῦ κορμοῦ, λαμβάνει τὴν λεγομένην **ἔντασιν** (βλ. λ.). Τὸ **κιονόκρανον** (βλ. λ.), δι' οὗ ἐστέφετο ὁ κίων εἶναι τὸ πλέον χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον ἑκάστου ῥυθμοῦ.

Διὰ τὴν λέξιν βλ. BEKKER, AG 327. MÜLLER, FHG IV 388,2. BEKKEP, ἔ.ἀ. 105,5. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κιονόκρανον*. ΗΣΥΧ. λ. *παραστάδες* καὶ *πλίνθος*. Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *πυγαῖα*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (R. PORSONUS 472,5). ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Ἀγυιαὶ* καὶ *κιονίς*. – ΟΜ., Ὀδ. τ, 38. χ, 176. Πρβλ. α, 127. ζ, 307. θ, 66 ἔνθα πρόκειται περὶ στύλου ὑποβαστάζοντος τὰς δοκοὺς μυκηναϊκοῦ μεγάρου. ΠΙΝΔ., Ὀλυμπ. 6,1. Πυθ. 4,267. ΗΡΟΔ. 2,153. ΕΥΡΙΠ., Βάκχ. 591. ΞΕΝ., Κυν. 11,4. ΠΛΑΤ., Κρίτ. 116D. ΑΡΙΣΤΟΤ. 255b25. 834b32. 1023a19. 1349a11. – 1174a24: *κίονος ῥάβδωσις*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, ΗΘΝ 10,4. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 3,217. ΠΟΛΥΒ. 10.27,10. ΗΡΩΝ., Βελοπ. 214. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,47.66.– 67: *κολοττοὺς ὑποστήσας ἀντὶ τῶν κιόνων δωδεκαπήχεις*. 2,8. 3,47. 5,44. 13,82. 18,27. 20,23. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.14,5 4.61,4. PLIN. nat. 14,9. ΣΤΡΑΒ. 9.5,16. 17.1,37. ΠΛΟΥΤ., Αἰμ. Π. 28. Ρωμ. 28. Περ. 13. – Ποπλ. 15: *οἱ δὲ κίονες ἐκ τοῦ πεντελῆσιν ἐτμήθησαν λίθου κάλλιστα τῷ πάχει πρὸς τὸ μῆκος ἔχοντες*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,3.4. 8.3,4.9. 5,2.5,3. 15.11,3. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7. 5.5,2.7. 5,6. ΠΑΥΣ. 1.18,9. 2.17,3. 5.11,4. 16,1.6.24,9. Πρβλ. 1.39,5.2.4,6. 7,3.11,2.17, 4.3. 11,3. 19,1 καὶ 2.20,9.5.10,5. 10,10. 20,10. 20,6. 6.9,6. 24,5.7. 24,10. 8.28,7. 26,7. 30,4.10. – 45,5. 9.8,3. 30,7.10. 5,2. 36,10. Απп., Λιβ. 95. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,78. 4,124. 7,121. ΚΑΣΣ. ΒΑΣΣ. 14.6,6.7. ΑΘΗΝ. 5,205e 12,538. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε' 34,7. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,9.10.11. 25,12. 5.20,5. ΛΙΒΑΝ. σελ. 340,16 REISKE. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Προγυμν. 12 β § 1 (R. FOERSTER 8, σελ. 465 §1). Βλ. καὶ 506,14. 530,3. 536,13. – IG I² 139 Cd 16. 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 286 II 44.46.48.-66: *τὸς κίονας ἀραβδότος hάπαντας*. 374 = ἔ.ἀ. XIII, Col. 1, σελ. 380,15.– ΑΥΤ. XVII Col. II, σελ. 394,43: *χρυσῶσαι τὸ hοφθαλμὸ τõ κίονος*. ΑΥΤΟΘΙ, σελ. 388,35. IG II 2²(1)1415,22. 1421 iv 92.1425AII202. 1517,46 (Ἀττικῆς). 1666b89. 1668,10.16.40.45. Βλ. καὶ στ. 11.12.13-14. 25.42.46. 48.66.67. 69-70.71-72. 76.88.90.– 1671,4. 1672,193.222. 1675,3.31. 1678a4 (Ἀθηνῶν). 1680,1. 1682,3.17-18.19.20. IG V, 2,131,3/4. 268,51 (Ἀρκαδίας). FD III 4(1)42,7.16. XI 2, 146A75-76 (Δήλου). 159A15. 161A68.70.71. 165,22.26. 175,5. 199A108. IdD 354,23. 365,28.32. Βλ. καὶ 33-34.34.36.37. 39.40.41.42. 500A10.14. 1400,9. BCH 1959,363 = SEG 18,1962,343,11-12 (Θάσου). Inscr. Cret. IV 361.341. Didyma II,39,26.45. 41,13.14.15.16.-35: *πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν σφονδύλων καὶ στάσιν] τοῦ τρίτου κίονος*. Βλ. καὶ MAMA 8, ἀριθ. 346.498,18.20.21.25. REG 19,1906,99,3.5.10. CIG II 3713,4. 2782,31 (Καρίας). SEG 1,447,6 (Φρυγίας). JHS 29, 1906,63,2. Syria 18,1937,372,3 (Παλμύρας). CIG II 3148,19.30 (Λυδίας). Βλ. καὶ KEIL-PREMERSTEIN, BüRL 3,113. SEG 8,647,4. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1347,6 (Ἀπαμείας). Epigr. gr. 921,1. 1061,1. 1072,7.

κλᾶθρον, τό = **κλεῖθρον** (βλ. λ.). IG IV 1² 102,294 (Ἐπιδαύρου).

κλαΐς, ἁ = δωρ. τύπος τοῦ **κληΐς**, **κλεὶς** (βλ. λ.). ΠΙΝΔ., Πυθ. 9,39: *κρυπταὶ κλαΐδες*.

κλᾴστρον, τό = δωρ. τύπος τοῦ **κλεῖστρον** (βλ. λ.). ἔ.ἀ. 1,8.

κλακτός, ά, όν = δωρ. τύπος τοῦ **κλειστὸς** (βλ. λ.) = ὁ κεκλεισμένος, ὁ κλειδωμένος, ὁ κν. σφαλισμένος. IG V, 1,1390,91 (Ἀνδανίας): *θησαυροὶ λίθινοι δύο κλαικτοί*. BCH 27,1903,271,13 (Ἄργους): *κατεσκεύασσαν τοῖς πελάνοις κλᾳκτὸν καὶ τὰν ὁδὸν ἐργάσσαντο*.

κλᾶμα ἢ **κλάμα**, τὸ = **κλάσμα**, ἤτοι θραῦσμα, τεμάχιον **περονῶν** (βλ. λ.). IG 4.1588,13 (Αἰγίνης 5ου π.Χ. αἰ.): *[κ]λάμ[α]τα περονῶν σιδηρῶν ἕ[ξ]*. 42: *κλάμα[τ]α περονῶν πέντε σιδηρᾶ*.

κλάξ, ἁ = δωρ. τύπος τοῦ **κλεὶς** (βλ. λ.). ΘΕΟΚΡ. 15,32: *ἁ κλάξ τᾶς μεγάλας λάρνακος*. Βλ. καὶ WENDEL, SV ἔ.ἀ.: *κλὰξ ἡ κλεὶς δωρικῶς*. IG IV 1² 102,110 (Ἐπιδαύρου): *κλαικὸς ἐς τὸ μέγα θύρωμα*. 221: *κλαικῶν ἐς τὰς θύρας τοῦ ἐργαστηρίου*. 257.266.293-294. ΑΥΤΟΘΙ, V 1,1390,92 (Ἀνδανίας). 93.

κλάσμα, τὸ = θραῦσμα ἀντικειμένου τινός, τεμάχιον. IG XI 2,203B96 (Δήλου): *κλάσμα δοκοῦ παρέδομεν*. IdD 400,44: *μ]ελάθρων κλάσματα*. Βλ. καὶ 372A168. Ὁμοίως ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,13. ΚΔ, Μᾶρκ. 6,43. ΠΔ(Ο'), Βασ. Α' 30,2. Παλ. Ἀνθ. 11,153. IG 2²1425,347.368.

κλασμάτιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **κλάσμα**. IG XI 2,161B34.162B27 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).

κλειδίον, τὸ (ἰων. **κληιδίον**· ὑποκ. τοῦ **κληΐς**, **κλείς**· βλ. λ.) = 1) μικρὰ κλεὶς τῆς θύρας. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,23. ΗΣΥΧ. λ. *κλείρ· κλειδίον*. ΑΡΙΣΤΟΤ. 832b23: *τὸ κλειδίον τοῦ οἰκήματος*. IG XI 2,203A,34 (Δήλου): *κλειδίον ἐπὶ τῇ Χαλκοθήκῃ*.– 2) τὸ **κλεῖστρον** τοῦ κρουνοῦ κρήνης, ἡ καὶ ἄλλως λεγομένη **κλεὶς** (βλ. λ.). P Oxy 2146.7 (3ου μ.Χ. αἰ.). P Lond. 1177,290,1. Βλ. καὶ ΑΡΙΣΤΟΦ., Θεσμ. 421. Ἀπόσπ. 16. IG 2² 1533.27 (4ου π.Χ. αἰ.).

κλειδόω -ῶ, ῥ. = κλείω διὰ κλειδός, βαλανῶ. P Masp. 309,29: *οἰκία τεθυρωμένη καὶ κεκλειδωμένη*. DITT., Syll. 996,19 (Σμύρνης): *ναὸς ἐξυλωμένος καὶ κεκεραμωμένος καὶ τεθυρωμένος καὶ κεκλειδωμένος*. Βλ. καὶ ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1159.

κλείδωμα, τὸ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **κλειδῶ**. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *κλείθροις: κλειδώμασιν*.

κλειθρία (ἰων. **κληιθρίη**), ἡ = ἡ ὀπὴ τοῦ κλείθρου, ἡ σχισμὴ τῆς θύρας, ἡ κν. σχισμάδα ἢ χαραμάδα. ΦΕΡΕΚ., Εὐρ. π. Διογ. ΛΑΕΡΤ. 1,122: *ἐκ τῆς κληιθρίης* (διορθ. DIND. ἀντὶ *κλειήθρης*, διορθ. MENAGE *κληΐθρης* ἢ *κλειθρίης*). ΛΟΥΚ., Νεκυομ. 22.

κλειθρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κλειθρία** (βλ. λ.) = ὀπὴ τῆς κλειδαριᾶς. ΕΥΑΓΡ., εκκλ. ἱστ. 1,14: *πρὸς τῇ ὀροφῇ τῶν... στοῶν κλειθρίδια καθεστᾶσι· θυρίδας ἔνιοι καλοῦσι*.

κλεῖθρον (ιων. **κλήιθρον**, αττ. **κλῆθρον**, δωρ. **κλᾶθρον**), τὸ = 1) ὁ μοχλὸς δι' οὗ εκλείετο ἡ θύρα, ὁ ἄλλως **ἐπιβλὴς** (βλ. λ.), ἡ κν. λεγομένη αμπάρα. ΗΣΥΧ. λ. *κλεῖθρον· κλειδίον*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *κλεῖθρα· μοχλοί· ἀσφάλειαι*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *κλείθροις: κλειδώμασιν*. ΜΕτυμ. λ. *κλεῖθρα· ἀπὸ τοῦ κλεὶς γέγονεν, ἢ ἀπὸ τοῦ κλείσω· τὸ κλείω γὰρ οἱ Ἴωνες διὰ τοῦ η̄ καὶ ῑ γράφουσιν· ἐξ οὗ καὶ τὸ κλῆθρα διὰ τοῦ η̄ καὶ ῑ γράφεται*. ΕΥΣ-

ΤΑΘ. 1358,39 (μοχλὸς) ὃς *καὶ κλεῖθρον λέγεται.* ΑΥΤΟΘΙ: *κληῖδα γὰρ καὶ ἐκεῖ τὸ κλεῖθρον καλεῖ, μικρὸν ὄν, ὡς μὴ χειρὶ καταῤῥήσσεσθαι, ἀλλὰ ἱμάντι τείνεσθαι.* ΣΟΦ., Οἰδ. Τύρ. 1294. Ἀντ. 1186. ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 1029. Ἱππ. 808. Ἰφιγ. ἐν Τ. 99. Ἀπόσπ. 362,20 NAUCK. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 1484. Λυσ. 264. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 7.1,11. ΠΛΑΤ., Ἀξ. 371Β. Παλ. Ἀνθ. 7,391. MIGNE, PG 120.249B. – IG I^{2} 313 col. III 129. ΑΥΤΟΘΙ col. III 146: *κλεῖθρα: III: σταθμόν: Τ.* ΑΥΤΟΘΙ, II 1^{2}(1)244,40. 1035,46: *καὶ ταῖς στοαῖς μέχρι τῶν κλείθρων.* II 2^{2}(1)1627b,319: *ἀνφιδέαι σιδηραῖ στρογγύλαι ἀπὸ κλείθρου: IIII.* – 320. IdD 290,78. 442B219. Sammelb. III.6253,9.– 2) προβλὴς λιμένος. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 11,3: *τοῦ λιμένος τὸ κλεῖθρον.* ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 94,42. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 18,64. ΑΘΗΝ. 12,535d.– 3) φραγμός, περίφραγμα. ΓΑΛ. 12,296.– 4) ἡ **κλειθρία** (βλ. λ.). Ὕμν. Ὁμ. εἰς Ἑρμ. 146: *μεγάροιο διὰ κλήϊθρου ἔδυνεν.*

κλείρ. Καθ' ΗΣΥΧ. = **κλειδίον** (βλ. λ.).

κλεὶς (κλαϝιδς - κλαϝ - clavis [ἰων. **κληΐς**, δωρ. **κλαΐς**, αἰολ. **κλᾶϊς** (κῶδ. **κλαΐς**), ἀττ. **κλὴς** καὶ ἐν ἐπιγρ. (προευκλ. τύπος) **κλές**]), ἡ. Πλείονα βλ. ἐν BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 466). FRISK, Gr. etym W λ. (867). EBELING, LexH 1, σελ. 819. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,23. BEKKER, AG 48,7: *κλεῖδα: τὸ δόκιμον κλεῖν ἐστίν.* ΗΣΥΧ. λ. *κλεῖν.* = 1) ὁ μοχλὸς δι' οὗ ἐκλείετο ἔσωθεν ἡ θύρα, ὁ **ἐπιβλὴς** (βλ. λ.), ὁ κν. σύρτης. ΟΜ., Ἰλ. Ξ, 168. Ω, 455. Ὀδ. α, 442. δ, 802. ΑΡΙΣΤΟΦ., Πειρίθους, ἐν CGF IV, σελ. 359, Ἀπόσπ. 2. – IG II 2^{2}(1)1425b399. 1472,35. 1541,22. 1549,7. 1627b342. IdD 354,67.70. 372A111. 409A12.13. 461Ab41. 444B106. 1403BbII 26.33. 1408D13. 1412a13.33.34. 1414aII,14.17. ΑΥΤΟΘΙ, bII13. 1417A47.80. – 116: *κλεῖν* **ἀνάπαιστον** (βλ. λ.) *τῶν ἔνδον θυρῶν.* AII 17.20.46. BI 146. 1426BI41. BII20.21.54. 1440A18. 1442B33.43. 1443BII46. Didyma II 427,8. 445,4. – 2) ῥάβδος μεταλλικὴ κεκαμμένη εἰς δύο βραχίονας, ἀπολήγουσα κατὰ τὸ ἓν ἄκρον εἰς λαβὴν κατὰ δὲ τὸ ἕτερον εἰς ἄγκιστρον, ὅπερ εἰσαγόμενον ἔξωθεν διὰ τῆς ὀπῆς τῆς θύρας συνελάμβανε τὸν ἱμάντα ἢ ἐξέχον τι μέρος τοῦ μοχλοῦ, ὅπως θέσῃ ταῦτα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν ἢ τὰ ἀποσύρῃ. ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 89. Μ, 456. Ὀδ. φ. 6. ΠΑΡΜΕΝ. 1,14.– 3) μικρὸν μεταλλικὸν ἐργαλεῖον, τοῦ ὁποίου ἡ ὀδοντωτὴ ἄκρα εἰσαγομένη εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου καὶ στρεφομένη δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ μετατοπίζει τὴν βάλανον καὶ ἐπιφέρει τὸ κλείσιμον ἢ τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας, καλύμματος κττ., τὸ κν. ἀντικλείδι. ΑΙΣΧ., Εὐμ. 827. ΕΥΡΙΠ., Βάκχ. 442. ΠΛΑΤ. ΚΩΜ. 77. ΛΥΣ. 1,13. ΜΕΝ., Ἀπόσπ. 343. ΠΛΟΥΤ. Ἠθ. 43c.

κλεισία καὶ **κλισία** (βλ. καὶ **κλισιάδες**).

κλεισιάδες (ἄλλ. **κλισιάδες**), αἱ = 1) αἱ μεγάλαι θύραι τῆς αὐλῆς, δι' ὧν εἰσήρχοντο τὰ κτήνη. ΗΣΥΧ. λ. *κλισιάδες· αἱ δίπτυχαι θύραι.* Βλ. καὶ λ. **κλισίαι**. ΦΩΤ. λ. *κλισιάδες* (S. A. NABER, σελ. 346): *αἱ μεγάλαι θύραι τῆς αὐλῆς δι' ὧν ζεῦγος εἰσελαύνεται· καλοῦνται δὲ οὕτως διὰ τὸν κεκλεῖσθαι κατὰ τὸ πλεῖστον.* ΑΙΛ., π ΖΙ 4, ἀπόσπ. 231: *κλεισίαι* (ἀντὶ κλεισιάδες). ΠΛΟΥΤ., Ποπλ. 20. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,125. ΕΥΣΤΑΘ. 1957,59.– 2) δίθυροι πύλαι. ΣΟΥ(Ι)Δ. ΦΩΤ. λ. *κλισιάδες· θύραι δίπτυχοι ἢ σκηναί.* ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.39,4: *αἱ κλισιάδες θύραι μόναι τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ δημοσίων τε καὶ ἰδιωτικῶν οἴκων εἰς τὸ ἔξω μέρος ἀνοίγονται.* – 3) ἐσωτερικαὶ θύραι οἰκιῶν (ἀντίθ. **αὔλειοι**). ΦΙΛ. 1,520: *αὔλειος, ἐν οἰκίαις αὔλειοι πρόκεινται κλεισιάδων.* 2,82: *οἴκοι καταμένειν καὶ μηδὲ τὰς κλεισιάδας ὑπερβαίνειν.* ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 8.14,57: *οὐ μόνον τειχῶν ἐντὸς ἀλλὰ καὶ κλισιάδων θαλαμευομένοις ἀποζῆν.*– 4) μτφρ. = εἴσοδος. ΗΡΟΔ. 9,9. ΠΛΟΥΤ. Ἆλκ. 10.

κλειστὸς (κληΐω – κληϝιστός, ἰων. **κληϊστός**), ἡ, ὸν = 1) ὁ κεκλεισμένος, ὁ κεκλειδωμένος, ὁ κν. σφαλιστός. ΗΣΥΧ. λ. *κλεισταί· κλείθροις ἠσφαλισμέναι.* ΖΩΝΑΡ. 1219: *ἠσφαλισμέναι.* ΟΜ., Ὀδ. β, 344: *κληϊσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες, πυκινῶς ἀραρυῖαι.* Βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ. 1449,4. ΕΥΡΙΠ., Πηλεύς (: Ἀπόσπ. 617 NAUCK). ΘΟΥΚ. 7,38: *λιμένος κλῃστοῦ.* ΔΙΚΑΙΑΡΧ., θΕ 5,120. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 22,19: *μηδὲ τὰς ἀναβάσεις ἐπὶ τὸ τεῖχος εὐπόρους εἶναι ἀλλὰ κλειστάς.* ΣΚΥΛ. 29. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,85: *καὶ θυρίδας κλειστὰς κατασκευάσας.* ΣΤΡΑΒ. 14.6,3. 15.1,50: *καὶ τὰς κλειστὰς διώρυγας, ἀφ' ὧν εἰς τὰς ὀχετείας ταμιεύεται τὸ ὕδωρ.* ΛΟΥΚ., Ἀληθ. Ἱστ. 1,24 (C. LACOBITZ 2,42). ΦΙΛΟΣΤΡ., Εἰκ. 1,13.

κλεῖστρον (δωρ. **κλάϊστρον**, ΗΣΥΧ. **κλᾶσθρον**), τὸ = 1) τὸ κλεῖθρον, ἡ κν. κλειδωνιά. ΗΣΥΧ. λ. *κλᾶσθρον· κλεῖθρον.*– 2) μοχλὸς πρὸς κλείδωσιν, σύρτης. ΠΙΝΔ., Πυθ. 1,8: *γλεφάρων ἀδὺ κλάϊστρον, κατέχευας.* ΛΟΥΚ., Τοξ. 17.

κλείω (ἰων. **κληΐω**, ἀττ. **κλῄω**), ῥ. = 1) ἀποφράττω, κλειδώνω. Etym Gud σελ. 326,48: *τὸ κλείω οἱ Ἴωνες διὰ τοῦ η καὶ ι γράφουσιν, ἐξ οὗ τὰ κλῆθρα διὰ τοῦ η καὶ ι γράφεται.* ΦΩΤ. σελ. 168,13: *κλῇσαι* (*κληῖσαι* cod.) *οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν, οὐ κλεῖσαι· καὶ κλῇδα* (cod. *κληῖδα*)*· οὕτω καὶ οἱ τραγικοὶ καὶ Θουκυδίδης.* ΟΜ., Ὀδ. φ, 387: *κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων.* 389: *κλήϊσεν... θύρας εὐερκέος αὐλῆς.* ΑΥΤΟΘΙ, ω, 166: *ἐκλήισεν ὀχῆας* ἤτοι ἔκλεισε τοὺς μοχλοὺς καὶ δι' αὐτῶν τὴν θύραν, ἐκλείδωσε. ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 997: *κλῇε πακτὰ δωμάτων.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχ. 479: *κλῇσαι τὰς πύλας.* ΑΡΙΣΤΟΦΩΝ, Πειρ. 1: *κλεῖδες..., αἷς τὰς θύρας κλείουσιν,* δι' ὧν κλειδώνουσι τὰς θύρας. ΗΡΩΔ. 8.2,13: *τάς τε πύλας κλείσαντες.*– 2) κλείω, ἀποκλείω. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 723. ΗΡΟΔ. 2,121,2. ΘΟΥΚ. 4,8. ΔΗΜΟΣΘ. 22,27.

κλὲς = προευκλ. τύπος τοῦ **κλεὶς** (βλ. λ.). IG II 2^{2}(1) 1425B,389.399 (Ἀττικῆς).

κλῆθρον = ἰων. τύπος τοῦ **κλεῖθρον** (βλ. λ.).

κλημακτὴρ = **κλιμακτὴρ** (βλ. λ.).

κλὴς = **κλεὶς** (βλ. λ.).

κληστὸς = **κλειστὸς** (βλ. λ.).

κλιμάκιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **κλῖμαξ** (βλ. λ.) = μικρὰ κλῖμαξ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,170: *καὶ οἱ ἀναβασμοὶ τῆς κλίμακος κλιμακτῆρες... ἐν δὲ Δημιοπράτοις κλιμάκιον.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Εἰρ. 69. ΑΡΙΣΤΟΦΩΝ, Ἀπόσπ. 1 = CGF IV,357: *ἀναβῆναί τι πρὸς κλιμάκιον.* IG XI 2,161B35 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). IdD 290,124: *θύρας κατασκε[υάσαντι --] [καὶ κλιμ]άκιον ΔΔ⊢⊢⊢.* Πρβλ. καὶ P Lond. 3.1164 (h) 9 (3ου μ.Χ. αἰ.).

κλιμακίς, ἡ = 1) ὑποκ. τοῦ **κλῖμαξ** (βλ. λ.) = μικρὰ κλῖμαξ. ΠΟΛΥΒ. 5.97,5. VITR. 10.11,7.8. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 50d. Βλ. καὶ ΑΘΗΝ. 6.259d. IG II 2^{2}(1)1628b175. – Ἐν ΗΡΩΝ., Βελοπ. 224,24 μὲ μηχανολογικὴν σημασίαν. – 2) δοκός τις τῶν φατνωμάτων τῆς ὀροφῆς. IG I^{2} 372E = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 320, VII 3: *τὰ πλαίσια τὰ ἐπ[ὶ τὰς] κλιμακίδας [h]ιδ[ρύσα]ντα.* 7: *τὸν ἀ[στ]ράγαλον ἐπιγομφῶσαι... ἐπὶ τ[ὰς] κλιμακίδας.* 12: *τὲν] σελίδα καὶ τὰς κλιμακ[ί][δας.* ΑΥΤΟΘΙ, 373 = ἔ.ἀ. σελ. 336,22: *ἐς ταύτεν τέ]ν σελίδα κλιμακίδα ἐκποιέσαντι.* Βλ. καὶ στ. 21.26.35/36. IG I^{2} 373 IV 207/208: *κλ[ιμακίδο]ιν δυοῖν τὸς ὄνυχας ἐγκολλ[έ]σαν[τι κ]αὶ ἐχσομαλίσαντι πρὸς τὸγ κ[α]νόν[α τὸ]λ λίθ[ιν]ον.* IdD 504A13: *καὶ τὰς κλιμακίδας πάσας τὰς ἄνω.* 504B7: *πρὸς τὸ παράδειγμα κλιμακίδας τ[ρεῖς.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HOLLAND-DAVIS, AJA 38,1934, Pl. IX. Πρβλ. STEVENS-PATON, ἔ.ἀ. σελ. 366, fig. 192.– HILLER v. GAERTRINGEN, Ath Mitt 51,1926,152, σελ. 153. BCH 29,1905, 460Aa1.13. Ba7.9. Βλ. ἰδίᾳ σελ. 465

καὶ STEVENS-PATON, ἔ.ἀ. σελ. 365-366. HOLLAND-DAVIS, ἔ.ἀ. 71-80. EBERT, FgrB 49.

κλιμακτὴρ (παρὰ ΣΟΥ(Ι)Δ.: *κλημακτήρ*), ὁ = **ἀναβαθμός**, κν. τὸ σκαλοπάτι. Ἡ λέξις ἰδίᾳ ἐν πληθ. ἐσήμαινε τὰ ἐπὶ τοῦ τοίχου πλάγια ξύλα τῆς κλίμακος ἐντὸς τῶν ὁποίων πακτοῦνται αἱ βαθμίδες. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,170: *καὶ οἱ ἀναβασμοὶ τῆς κλίμακος κλιμακτῆρες*. ΗΣΥΧ. λ. *κλῖμαξ, βαθμός*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *κλιμακτῆρες· οἱ τῆς κλίμακος βαθμοί*. ΦΩΤ., Λεξ. λ. (σελ. 346 NABER). ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐγκοπή· χωρὶς ἐγκοπῶν καὶ κλημακτήρων οὐκ ἦν ἐπιβῆναι τῆς πέτρας*. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 40,22. 43,17. – IG II 1²(1)244,₈₀ (Ἀττικῆς): *τὰ μέτωπα τῶν κλιμακτήρω[ν]*. ΑΥΤΟΘΙ XI 2,203A₄₃ (Δήλου) 3ου π.Χ. αἰ.): *κλιμακτῆρας παρασ[χ]όντι καὶ κατασκευάσαντι*.

κλιμακωτός, ή, όν = ὁ ἐν εἴδει κλίμακος, ὁ ἐκ διαδοχικῶν ὑπερκειμένων μερῶν κατεσκευασμένος. ΣΤΡΑΒ. 16.1,5: *ἡ δ' ἀνωτάτη στέγη προσβάσεις κλιμακωτὰς ἔχει*. Βλ. καὶ ΠΟΛΥΒ. 5.59,9: *πρόσβασιν δὲ μίαν ἔχει... κλιμακωτὴν καὶ χειροποίητον*.

κλῖμαξ, ἡ = 1) τεχνικόν, κινητὸν ἢ μόνιμον (ἐκ ξύλου, λίθου, μαρμάρου ἢ ἄλλης ὕλης) κατασκεύασμα ἀποτελούμενον ἐκ σειρᾶς ἐπαλλήλων ὁριζοντίων ἢ καὶ καθέτων στηριγμάτων καὶ χρησιμεῦον ὅπως ἀνέρχεταί ἢ κατέρχεταί τις δι' αὐτοῦ, κν. σκάλα. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. – ΟΜ., Ὀδ. α, 330: *κλίμακα δ' ὑψηλὴν καταβήσετο οἷο δόμοιο*. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1420,50: *διὸ καὶ κλίμακος δέεται ὑψηλῆς ἐνταῦθα ἡ τοῦ ὑπερῴου ἄνοδός τε καὶ κάθοδος ὡς δηλοῖ τό, κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο*. ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 466. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 489.492. Ὀρ. 1174. Ἱκ. 497. Βλ. καὶ Ἰφιγ. ἐν Τ. 1382. ΘΟΥΚ. 3,23. ΞΕΝ., Ἑλλ. 7.2,7. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 36. ΦΙΛ., Βελοπ. 102,13.16. ΘΕΟΚΡ. 22,30. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 291. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,22. 10,171. ΠΟΛΥΒ. 8.4,6. ΔΙΟΔ. Σικ. 4,21. 20,91. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.54,2. 5.41,4. ΣΤΡΑΒ. 14.5,5. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πολ. 5.5,2. 6.4,1. ΠΑΥΣ. 9.39,10. ΛΟΥΚ., Ὀρχ. 76. ΑΠΠ., Λιβ. 113. Ἐμφ. 5,36. Μιθρ. 38. ΑΘΗΝ. 5,206a: *κλῖμαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον*. ΦΙΛΟΠ. 7,21: *ἐπὶ τῶν κοχλιοειδῶν καλουμένων κλιμάκων*. P Oxy 8,1127,₉. IG I² 313,₁₁₁. 314,₁₂₁ (Ἐλευσῖνος). 371,₁₈ (Ἀττικῆς). ₂₂.₃₆.₃₉. 374 col. X ₃₅₂. ΑΥΤΟΘΙ, II 1²(1)244,₁₀₅. – 463,₄₆ (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἐπισκευάσει δὲ καὶ τῶν κλιμάκων τὰ δεό[μενα*. ΑΥΤΟΘΙ, II 2²,1668,₈₄ (Ἐλευσῖνος): *καὶ κλίμακας ποιήσει ξυλίνας ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰς μεσόδμας*. 2500,₃₀ (Ἀττικῆς). IV 1² 102,₂₆₂ (Ἐπιδαύρου). ₂₉₇.₂₉₈. 110A₄₂. 115,₂₂. XI 2,144A₄₂ (Δήλου). Βλ. καὶ 145,₃₇. 165,₉. 199A₂₉.₉₅. 203A₄₃. 287A₉₇.₁₄₆. IdD 403,₄₅. 406A₂₅.– 2) εἶδος κιγκλιδώματος ἑκατέρωθεν γεφύρας. ΑΡΡ., Ἀν. 5.7,5: *ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ζεύγματος κλίμακες προβάλλονται καταπηγνύμεναι*.

κλινόπους, ὁ = τὸ ἐφ' οὗ στηρίζεταί τι. ΗΣΥΧ. λ. *θριγκός: ὁ ὑπὸ τὸν κλινόποδα τοῦ τοίχου τόπος ἢ περιχαράκωμα καὶ τριγχός*). Διὰ τὴν λέξιν βλ. Μ Ετυμ. 425,28.

κλῖνος, τὸ = ἡ κεκλιμένη πλευρά. IdD 500A₈: *ὕψος ὑπὸ τοὺς καταληπτῆρας προς τὰ κλίνη*.

κλισία (ἰων. **κλισίη**), ἡ = 1) πρόχειρον οἰκοδόμημα, καλύβη. ΗΣΥΧ. λ. *κλισίη*. ΕΥΣΤΑΘ. 77,40: *αὐτοσχέδιον καὶ οὐ πολυτελῆ οἴκησιν καὶ καιρικήν*. ΟΜ., Ἰλ. Σ, 589: *σταθμούς τε κλισίας τε κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς*. Ὀδ. π, 159: *κατ' ἀντίθυρον κλισίης*. ΑΘΗΝ. 5,193c: *τῶν δὲ ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας*. ΑΥΤΟΘΙ, 11,474d. Πλείονα βλ. ἐν EBELING, Lex H 1, σελ. 823. 826. 2. Βλ. καὶ λ. **κλεισιάδες**.

κλισιάδες (ἀντὶ τοῦ **κλεισιάδες**, βλ. λ.).

κλισίον (ἀντὶ τοῦ **κλεισίον**, βλ. λ.), τό.

κλίσις, ἡ 1) γεωμ. ὅρος: κλίσις εὐθείας = ἡ γωνία, ἣν σχηματίζει αὕτη μετὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ὁριζοντίου ἐπιπέδου προβολῆς αὐτῆς. MUGLER, Dict. Htgg. λ. (σελ. 253).– 2) καθ' ΗΣΥΧ., ἐν λ. *κλίσις = σκηνή, καθέδρα καὶ ἡ ἔπαυλις ἀπὸ τοῦ κλίνεσθαι ἐν αὐτῇ θρέμματα· καὶ πρόθυρον Νίκανδρος*.

κλίτα. ΗΣΥΧ. *«στοαί, ἢ σέλλας· εἰς τὸ κατακλίνεσθαι»*.

κλοῖστρον (ἢ **κλῷστρον**) = πιθαν. τὸ **κλεῖστρον**.

κλύζω, ῥ. = φράσσω, καλύπτω, ἐπιστρώνω διὰ κηροῦ. IG XI 2,154A₃₆ (Δήλου): *τὸμ Πανιώνιον στεγνώσαντι καὶ κλύσαντι*. Βλ. καὶ ΘΕΟΚΡ. 1,27.

κμέλεθρον, τὸ (βλ. καὶ λ. **μέλαθρον**, 1) = ἡ δοκός. Μ Ετυμ. λ. (σελ. 521,32): *κμέλεθρα δεῖ γιγνώσκειν ὅτι τὸ κ̄ πρὸ τοῦ μ̄ οὐδέποτε εὑρίσκεται ἐν ἀρχῇ λέξεως... λέγει δὲ ὁ Ἡρωδιανὸς* (2,396,12 LENTZ) *τὸν Πάμφιλον ἀναγαγεῖν ἐν ταῖς Γλώσσαις* (*τὸ κμέλεθρα· σημαίνει δὲ τὰς δοκούς*). Βλ. καὶ ΗΣΥΧ., λ. *κμέλεθρα· μέλαθρα καὶ δοκούς*.

κμητός, ή, όν = εἰργασμένος, κατειργασμένος. ΗΣΥΧ. λ. *κμητά· πεποιημένα, πεπονημένα*.

κνιπῶ, ῥ. Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ λ. *κνιπεῖν· σείειν, ξύειν μέλαθρα καὶ δοκούς*. Κατ' αὐτόν, ἐπίσης, *κνυπώσω· θριγκώσω*.

κόγχη (ἄλλ. **κόνχη**, λατ. **concha**), ἡ (ἀρχ. – *βυζ.*) = 1) τὸ τέταρτον μέρος σφαίρας, τὸ καὶ ἄλλως **τεταρτοσφαίριον**. ΗΡΩΝ, Στερ. 1,40.– 2) παρὰ Χριστιανοῖς: τὸ ἡμικυκλικόν, συνήθως, τμῆμα τοῦ Ἁγίου Βήματος. ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 3,32 = MIGNE, PG 20,1049C. ΕΥΑΓΡ., Ἐκκλ. Ἱστ. 4,31 = MIGNE, ἔ.ἀ. 86,2760B. Πασχ. Χρον. 284 = MIGNE, ἔ.ἀ. 92.709A. Μαρτ. Θεοδ., ST 6,1901,1,16 (σελ. 71,26). AnalBoll 7,1888,366. ΜΑΛ., Χρον. 13, σελ. 339,₁ (Βόννης). Βλ. καὶ MIGNE, ἔ.ἀ. 97,443A. – ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 373 (Βόννης). ΑΥΤΟΘΙ, 383. Ὁ ΑΥΤΟΣ, ἐν MIGNE, ἔ.ἀ. 86,2133B. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (σελ. 140,4 Βόννης). Βλ. καὶ σελ. 140,21. – ΕΠΙΦ. ΜΟΝ. ἐν MIGNE, PG 120,268C.269D. Βλ. καὶ 261D. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,28b (1, 160,2 Βόννης). 30e (167,18). 39 (1,199,2). 41 (213,14). 66 (298,13). ΑΥΤΟΘΙ σελ. 300,6. 519,19. 554,22. 581,15. 644,2. ΚΕΔΡ., σύντl 1,566,18 (Βόννης). ΚΩΔΙΝ., π Κτισμ. 82,16. 127,₅₋₆ (Βόννης). – Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2203b.2218. CIG III 4537,₆ (Καισαρείας). DU CANGE, Gloss. λ. LAMPE, PGL 759. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, βασιλικὴ 1,206-224, μετὰ σχετικῆς βιβλιογραφίας.

κογχίτης (ὁ καὶ ἄλλως **κογχυλίας** καὶ **κογχυλιάτης**· βλ. λ.), ὁ = ὁ ἀσβεστόλιθος ὁ ἐμπεριέχων ἀπολιθωμένα κογχύλια. ΠΑΥΣ. 1.44,6: *ἐκοσμήθη* (ὁ τάφος) *λίθῳ κογχίτῃ· μόνοις δὲ Ἑλλήνων Μεγαρεῦσιν ὁ κογχίτης οὗτός ἐστι, καὶ σφίσι καὶ ἐν τῇ πόλει πεποίηται πολλὰ ἐξ αὐτοῦ· ἔστι δὲ ἄγαν λευκὸς καὶ ἄλλου λίθου μαλακώτερος*.

κογχοειδὴς (**κογχλοειδής**, ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ.), ὲς = 1) ὁ ἐν σχήματι κόγχης, ὁ κοῖλος. ΤΖΕΤΖ., ΛΥΚ. 1105. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46,1096B: *ἀλλ' ἑκάστη τούτων* (τῶν πλευρῶν) *ἡμικύκλιον περικείσεται κογχλοειδῶς* (= κογχοειδῶς) *κατὰ τὸ ἄνω περὶ ἀψῖδος ἀναπαυόμενον*.– 2) ὡς οὐσ. ἐν τῇ γεωμ. = καμπύλη γραμμή. ΠΡΟΚΛ., Εὐκλ. 272f.

κόγχος, ὁ = ταυτόσημον τῷ **κόγχη** (βλ. λ.). IG II 2²(1), 1532,₅: *Νικίας κόγχον Παρίου λίθου*.

κογχυλίας, ὁ = ὁ **κογχίτης** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *κογχυλίας· λίθος σκληρός, ἔχων ἐν ἑαυτῷ κογχυλίου τύπους*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,100: *κογχυλίας λίθος ἐν Ἀριστοφάνους Δαιδάλῳ*. Βλ. καὶ CGF III, σελ. 1020.

κογχυλιάτης, ὁ = ὁ **κογχίτης** (βλ. λ.). ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 3.4,10: (τοῦ τείχους τῶν Μεσπίλων) *ἦν δὲ ἡ μὲν κρηπὶς λίθου ξεστοῦ κογχυλιάτου*. Βλ. καὶ ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,100. ΦΙΛΟΣΤΡ., β. Ἀπολλ. 2,20: *νεὼν... λίθου κογχυλιάτου*.

Παρὰ Στραβ. 1.3,4: *λίθον τε κογχυλιώδη.*

κοιλαίνω, ῥ. = καθιστῶ τι κοῖλον, σκάπτω, βαθουλώνω. Λυκ., Ἀλεξ. 772: *κοιλανεῖ δόμους.* Φωτ., Βιβλ. 186 (3.28,26, Henry): *νάρθηκα κοιλάνας.* IG II 2²,1671,45 (Ἐλευσῖνος): *το[ὺς] δ[ὲ] λο[ι]ποὺς (ἁρμοὺς) κοιλαίν(ων) ἔσω.* Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1893: *κοιλανθείση πέ[τ]ρα.* Βλ. καὶ Θεοκρ. 23,43. Πολυδ., Ὀν. 1,161. 5,149. Μ Ετυμ. λ.

κοίλασμα, τό. = 1) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κοιλαίνειν, τὸ κοίλωμα, βαθούλωμα, κούφωμα. ΠΔ(Ο΄), Ἠσ. 8,14.– 2) χάραγμα, αὖλαξ. Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 182,7. Αθ., μηχ. 36,6.

κοῖλος, ον = 1) ὁ ἔχων τὸ ἔσω μέρος αὐτοῦ κενόν, κοῦφον, ὁ ἄδειος. Ομ., Ὀδ. β, 424: *ἱστὸν δ᾽ εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης στῆσαν.* Απη., Λιβ. 95: *διώροφον δ᾽ ἦν ἑκάστου τείχους τὸ ὕψος, καὶ ἐν αὐτῷ κοίλῳ τε ὄντι καὶ στεγανῷ.*– 2) ὁ βαθέως εἰσχωρῶν, ὁ βαθουλός. Πλατ., Κρίτ. 116Β: *εἰργάζοντο νεωσοίκους κοίλους διπλοῦς ἐντός.*– 3) ὁ καμπυλωτὸς εἰς τὴν ἀκμήν του ἐκκοπεύς. Γαλ. 10,445.– 4) ὁ θολωτός, ὁ ἀψιδωτός, RA 22,63 (3ου π.Χ. αἰ.): *ἀλέαν εἰς τὸ θύρωμα κοίλαν.*– 5) ἐπὶ ὁδοῦ: ἡ χωροῦσα καμπύλως πρὸς τὰ χαμηλά. Ομ., Ἰλ. Ψ, 419. Ηροδ. 6,103.– 6) ὁ μυχὸς λιμένος. Θουκ. 7,52.– 7) τὰ καμπτόμενα κλῇθρα θύρας. Σοφ., Οἰδ. Τύρ. 1262: *ἐκ δὲ πυθμένων ἔκλινε κοῖλα κλῇθρα καμπίπτει στέγῃ.* Θεοκρ. 24,15: *σταθμὰ κοῖλα θυράων οἴκου.* – 8) καθ᾽ Ησυχ. λ. *κοῖλος θυρεών, οὐκ ἔχων θύρας.*

κοιλοσταθμέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω ὀροφὴν ἢ ὑπέρθυρα διὰ κοίλων κοσμημάτων. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,9: *καὶ ἐκοιλοστάθμησε τὸν οἶκον κέδροις.* Αυτοθι: *ἐκοιλοστάθμησε συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν.* Γλωσσ.: *ἐσανίδωσε· κεκοιλωμέναις ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν σανίσιν.*

κοιλόσταθμος, ον. Οὗ τινος αἱ κατακόρυφοι πλευραὶ εἶναι κοῖλαι. Ὁ Luckhard, Priv PA σελ. 90 λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ἐπενδύσεων ἐκ πολυτίμων ξύλων μετὰ βαθυσμάτων. Παρὰ Ἀγγαίῳ (ΠΔ(Ο΄)) 1,4 ἡ λέξις ἀναφέρεται εἰς τὰς φατνωματικὰς ὀροφάς, αἱ λαξεύσεις τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ γίνουν καὶ ἐπὶ μαρμάρου. ΠΔ(Ο΄), ἔ.ἀ.: *ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοσταθμοις.* Πρβλ. καὶ Βασ. ἔ.ἀ. – Κυριλλ. Αλεξ., εἰς Ἀγγ. ἔ.ἀ. (σελ. 460): *κοιλοστάθμους οἴκους.* P Petr. 3.48,18: *θυρίδες κοιλόσταθμοι.* IG XI 2,287A,96 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τὸν κοιλόσταθμον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος.* 146: *ποιῆσαι τὸ κοιλόσταθμον τῆς θύρας.* Πρβλ. Courby, BCH 45, 1921,197, ἔνθα οὗτος ὑποθέτει ὅτι πρόκειται περὶ σταθμῶν θύρας.

κοιλόω -ῶ, ῥ. = ποιῶ τι κοῖλον, διακοιλαίνω, βαθουλώνω. Διοδ. Σικ. 3,13: *εἰσδυόμενοι διὰ τῶν ὑπονόμων εἰς τὰ κεκοιλωμένα τῆς πέτρας.* Διοσκ. 3,48: *κεκοιλωμένον ἔδαφος.*

κοίλωμα, τὸ = τὸ κεκοιλασμένον ἢ βεβαθυσμένον μέρος ἐπιφανείας τινός, βαθούλωμα, κούφωμα. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,15: *τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα.*

κοιμοτόμος, ἡ = ἐσφαλμ. γραφὴ ἀντὶ τοῦ **κυμοτόμος** (βλ. λ.).

κοινός, ἡ, ὸν = ὁ διαχωριστικὸς τοῖχος, ὁ ἄλλως **μεσότοιχος** (βλ. λ.). Peek, ἐν Ath Mitt 66,1941,238,8,19: *οἰκοδο[μήσει δὲ καὶ τ[ο]ὺς κοινοὺς τοίχο[υς.*

κοίνωμα, τὸ = αὐλακωτὸς ἁρμός, σύνδεσμος. Φιλ. μηχ. 57,19 (ἐν APAW 1918): *τὰ τρυπήματα τῶν κοινωμάτων πυκνὰ καὶ πλάγια διεκπίπτοντα καὶ γινόμενα παράλληλα τοῖς κενώμασι σαθρὸν ποιεῖ τὸ ἔργον.*

κολαπτήρ, ὁ. Ἐργαλεῖον λαξεύσεως μαρμάρου ἀντιστοιχοῦν πιθανώτατα πρὸς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν. Πλουτ., Ἠθ. 350d: *μόνον οὐ κολαπτῆρσι καὶ ξυστῆρσι τὰς περιόδους ἀπολεαίνων καὶ ρυθμίζων.* Λουκ., Ἐνύπν. 13: *μοχλία καὶ γλυφεῖα καὶ κοπέας καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χεροῖν ἕξεις.* Αθην., 11,488c: *ἐξοχὴ δ᾽ ἦν ὀλίγη τοῖς κολαπτῆρσιν ἐπηρμένη.* IG VII 3073,132 (Λεβαδείας): *γραμμὰς καταγραψάμε[νος παρόν]τος τοῦ ἀρχιτέκτονος ἀφελέτω τὸ πρόσεργον [τὸ ὑπάρχ]ον ἀπὸ κολαπτῆρος.* XI 2,199A,86 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ κολαπτῆρας καὶ τορογλυφεῖς καινοὺς ποιήσαντι.* 224 B31: *κολαπτῆρες τρεῖ[ς.*

κολαπτός, ἡ, ὸν = ὁ ἐγκεκολαμμένος, ὁ ἐγκεχαραγμένος. Sammelb. 5629 (Αἰγύπτου 3ου π.Χ. αἰ.): *κολαπτὸν γράμμα.*

κόλλα (λατ. **glutinum**), ἡ. Πᾶσα γλοιώδης συγκολλητικὴ οὐσία, ἥτις, παρεντιθεμένη μεταξὺ δύο ἐπιφανειῶν ἐφαπτομένων ἀλλήλων, συνδέει ταύτας πρὸς ἀλλήλας. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Plin. nat. 7,198. Varro gram. 167,26B. Αριστοτ. 227a17. 1052a24. Διοσκ., π. ὕλης ἰατρ. 3,87. Βλ. καὶ IG XI 2, 203B97. Ευριπ., Ἀπόσπ. 472,7 Nauck² 505. Βλ. καὶ Αριστοτ. 517,29.31. Plin. nat. 1,28. 28,235. 32,73. Marcell. med. 27,82. 19,13. – Διοσκ. ἔ.ἀ. 88. Plin. nat. 32,73. Ηροδ. 2,86. – Αριστοτ. 227a17: *καὶ ὥς ποτε γίνεται τὸ συνέχον ἕν, οἷον ἢ γόμφῳ ἢ κόλλῃ ἢ ἁφῇ ἢ προσφύσει.* 1052a24: *κόλλῃ ἢ γόμφῳ ἢ συνδέσμῳ.* Πλουτ., Ἠθ. 983c: *μήτε κόλλης δεόμενος, μήτε τινὸς ἄλλου δεσμοῦ.* Παυσ. 10.16,1: *μόνη δὲ ἡ κόλλα συνέχει τε καὶ ἔστιν αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός.* Γαλ., ἐν CMG 12, σελ. 829: *κόλλης τεκτονικῆς διαυγοῦς.* Βλ. καὶ Oreib., Σύνθ. λόγων πρὸς Εὐστάθιον 7.49,10 (CMG 6,3, σελ. 240). Διοσκ. ἔ.ἀ. 101: *κόλλα, ἣν ἔνιοι ξυλοκόλλαν καλοῦσιν ἢ ταυροκόλλαν, καλλίστη ἐστὶν ἡ Ροδιακὴ ἐκ τῶν βοείων βυρσῶν σκευαζομένη.* Κουρουνιωτης, Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,14. – IG II 2²(1)1672 (= II, 2 Add. 834b, σελ. 516): *κόλλα παρ᾽ Ἀγάθωνος.* 294: *τιμὴ ξύλων καὶ ἥλων καὶ κόλλης.* Αυτοθι, IV 1² 102,50: *κόλλας ἐς τὰς θύρας καὶ τὰν ὕλαν τὰν ὑπένερθεν.* 241: *κόλλας: ἀγωγᾶς.* 277. XI 2,203B97: *κόλλης πέταλα δύο.* IdD 290,237. Περὶ τῆς χρήσεως τῆς κόλλης εἰς τὴν ξυλοδομίαν βλ. Ebert, FgrB 45-51. Ορλανδου, ὑλικὰ 1,63 κέ.

κολλατικόν, τὸ = ἡ ἀξία τῆς κατασκευῆς μιᾶς ἐνθετικῆς διακοσμήσεως. IG IV 1² 102,69 (Ἐπιδαύρου): *Καφισίας εἵλετο κολλατικὸν τõι θυρώματι.*

κολλάω -ῶ, ῥ. = 1) συνάπτω, ἑνώνω δύο ἢ πλείονα πράγματα διὰ κολλητικῆς οὐσίας, ὅθεν ἐπανασυνάπτω τι διὰ κολλητικῆς οὐσίας, συγκολλῶ, προσκολλῶ. Πολυδ., Ὀν. 7,124: *καὶ τοῖς μὲν χυτοῖς χρὴ τὰ οἰκοδομήματα συνδεῖν, κολλᾶν.* IG I² 313,107 (Ἐλευσῖνος). 314 col. II 117. Stevens-Paton, Erechtheum σελ. 320 VB, 6/7: *κολλε̃σαι καὶ ἀποχσ[έσαι.* IG I² 372E = Stevens-Paton, ἔ.ἀ. VII,4: *κολλε̃σαι καὶ hομαλί[σ]αι πρὸς τὸν κανόν[α].* Αυτοθι. 374 = XI col. II, σελ. 336,32.44. – 1668,46 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπιθήσει ἐπιστύλια ξύλινα ἐπὶ τοὺς κίονας κολλήσας.* 73: *καὶ συνστρώσει πίναξιν ἅπαν τὸ χωρίον, συμβαλὼν καὶ κολλήσας.* 1672,145: *καὶ κολλήσαντι τοὺς πόδας.* Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,14. IG XI 2,203A57 (Δήλου): *διαπρίσαντι καὶ κολλήσαντι καὶ λευκώσαντι.* Βλ. καὶ P Oxy 1449,15 (3ου μ.Χ. αἰ.).

κόλλημα, τὸ = ἐν πληθ. τεμάχια ξύλων συγκεκολλημένων διὰ κόλλης. IG XI 2,287B,152 (Δήλου): *τῶν πυξίνων ἀπότομα κολλήματα.*

κόλλησις, ἡ. Ἐπὶ οἰκοδομημάτων: ἡ σύνδεσις, ἕνωσις, προσαρμογή, συναρμογή. Ηρωδ., Ἱστ. 3.1,6: *τείχει πεποιημένῳ μυλίτου λίθου... τοσαύτῃ τε συναφείᾳ καὶ*

κολλήσει ὡς μηδένα οἴεσθαι τὸ ἔργον σύνθετον.

κολλητός, ή, όν = ὁ συγκεκολλημένος, ὁ προσηρμοσμένος, ὁ ἰσχυρῶς συνδεδεμένος. ΟΜ., Ὀδ. ψ, 194: *κολλητὰς δ᾽ ἐπέθηκε θύρας.* Βλ. καὶ φ, 164. Μ Ετυμ. 526,16: *περιφραστικῶς τὰς θύρας, ἀπὸ τοῦ καλῶς συνηρμόσθαι.* Βλ. καὶ EBELING, LexH λ. (1, σελ. 847).

κολοβός, ή, όν = 1) γεωμ. ἐπὶ κώνου = ὁ κόλουρος. ΗΡΩΝ, Στερ. 2,42.– 2) ἐπὶ τείχους = χαμηλόν, μικρόν. Αππ., Μιθρ. 26: *κολοβὸν τειχίον.* Λιβ. 25: *τεῖχος κολοβώτερον τοῦ τῶν πολεμίων.* ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.1,14: *κολοβὸν τεῖχος.*– 3) ὁ μὴ ἄρτιος. IdD 1450B47: *[θ]ύρωμα ἔχον ἥλους περιηργυρωμένους ἀκανθωτοὺς ἑξήκοντα, ὧν κολοβοὺ[ς τέτταρας.* Βλ. καὶ 1403AbII79. 1439Abc45.

κολοσσὸς (ἀττ. **κολοττός**), ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, σελ. 486. FRISK, σελ. 903/4) = ὑπερφυσικοῦ μεγέθους ἀνδριὰς χρησιμεύων ἀντὶ κίονος πρὸς στήριξιν ὀροφῆς οἰκοδομήματος ἢ τιθέμενος ὑπεράνω κίονος πρὸς δημιουργίαν μείζονος ἐντυπώσεως, ὡς π.χ. ὁ τῆς Ῥόδου ἓν τῶν 7 θαυμάτων τοῦ κόσμου. ΔΙΟΔ. Σικ. 1,67. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7. ΦΙΛΟΣΤ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2,9 (J. BIDEZ σελ. 21). Βλ. καὶ ΗΡΟΔ. 2,130.149. ΘΕΟΚΡ. 22,47. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀπόσπ. 128. ΠΟΛΥΒ. 18.16,2. ΠΛΟΥΤ., Φαβ. 22. ΛΟΥΚ., ἱστ. συγγρ. 23 (2,14 JACOBITZ).

κομιδὴ (δωρ. **κομιδά**), ἡ = μεταφορὰ ὑλικοῦ χάριν οἰκοδομίας καὶ ἀποθήκευσις αὐτοῦ. IG II 2²(1)1492B,121 (Ἀττικῆς). 1669,11 (Πειραιῶς): *τομῆς κομιδῆς κατὰ τὸν λίθον ἕκαστον.* 1672,22 (Ἐλευσῖνος): *τομὴ καὶ κομιδὴ καὶ θέσις τοῦ λίθου.* 72: *κομιδὴ τούτων Ἐλευσινάδε.* 183.198: *κομιδὴ τῆς κονίας.* Βλ. καὶ στ. 26.54.73. 133.195.196. 207.210. 1673,5: *κομιδὴ τούτων τῶν λίθων.* IV 1² 103,40 (Ἐπιδαύρου): *κομιδᾶς λίθων ἐγ λατομίας.* Βλ. καὶ 15.75. FD III (5)36,20: *κομιδὰ ξύλων ἐξ Σ[ικιῶνος κατ]ὰ θάλασσαν.*

κομίζω, ῥ. = μεταφέρω τι μακρὰν ἢ εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ του. ΔΙΟΔ. Σικ. 1,63: *τὸν μὲν λίθον ἐκ τῆς Ἀραβίας ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος κομισθῆναι.* 4,80: *κομίζεσθαι τοὺς λίθους.* ΑΥΤΟΘΙ: *ἑκατὸν ζεύγεσι βοῶν ἐκόμισαν τὸν λίθον.* 17,40: *πολλῶν μυριάδων κομιζουσῶν τοὺς λίθους.* ΔΟΥΚ., β. Ἱστ. 34 (σελ. 242,18 Βόννης): *οἱ δὲ κομίζοντες πέτρας, ἄσβεστον πλίνθους ὀπτοὺς ὑπὲρ ἀριθμόν.* – IG II 1²(1)244,56 (Ἀττικῆς): *καὶ κομιοῦσιν πρὸς τὸ ἔργον.* Βλ. καὶ στ. 66.70 καὶ II 2²(1)1669,14 (Πειραιῶς). 1672,175 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἀπεργασαμένῳ τοὺς ὀδοὺς καὶ κομίσαντι καὶ θέντι.* 197: *τῷ διαττήσαντι καὶ κομίσαντι.* 1673,10: *τὰ ξύλα κομίσαι τὰ περιόντα.* 66: *ἐκομίσθη ἐν τρισὶν ἡμέραις.* 72.-75: *σφό]νδυλον ἠρξάμεθα κομίζειν.* Βλ. καὶ στ. 64.67.68. 69. 70. 76.77. 78.79. 80.82. 83. 1678b21. 1680,17. XI 2,144A, 64.69.73. 74/75.80 (Δήλου). 156A37.57. ΑΥΤΟΘΙ 162A50: *μισθωτοῖς ξύλα κομίσασιν.* IdD 506b5. 507,27.

κονία, ἡ = 1) ἄσβεστος εἰς κατάστασιν κόνεως, τίτανος (βλ. σχετικῶς ORLANDON, ὑλικὰ 2,46 κέ. 28.46,1.48. 48,5.7). ΗΣΥΧ. λ. *τίτανος· καὶ κονία, ἄσβεστος· οἱ δέ τι γύψου χρῖσμα.* ΕΥΣΤΑΘ. 382,38. ΘΕΟΦΡ., Ἀπόσπ. 2.7,40. 9,68.69. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀπόσπ. 2,9 (πΛ): *οἱ δὲ καὶ ὅλως λέγουσι πάντας* (τοὺς λίθους) *τήκεσθαι πλὴν τοῦ μαρμάρου, τοῦτον δὲ κατακαίεσθαι καὶ κονίαν ἐξ αὐτοῦ γίνεσθαι.* 29: *ὀπτήσαντες δὲ κόπτουσιν, ὥσπερ τὴν κονίαν.* ΑΡΙΣΤΟΤ. 673a16. 357b1. 378a25. 791a8. 938b25. ΔΙΟΔ. Σικ. 38/39,4: *εἰς οἶκον νεόχριστον καὶ τὴν ἐκ τῆς κονίας ἀναφοράν.* Γεωπ. 10.29,4. ΩΡΙΓ., κΚ 6,55 (2, σελ. 126,31 KOERSCHAU). ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 10,173c. ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 98 (BIDEZ-CUMONT σελ. 156): *ἀντὶ μὲν τῆς κονίας πολὺν τὸν χοῦν ἐποικοδομοῦντες.* ΚΟΪΝΤ. ΣΜΥΡΝ. 7,502. ΕΥΣΤΑΘ. Opusc. 14,6. – IG II 2²(1)1672,197/198 (Ἐλευσῖνος). XI 2, 146A70 (Δήλου). 73. 156A59. 163A23. 165,43. 203B19.101. 204,75. IdD 298,182. – 2) ἀμμοκονία. ΕΥΣΤΑΘ. 382,36. 975,46. Comm. 246. P Oxy 1450 (3ου μ.Χ. αἰ.). IG IV 1² 103,278 (Ἐπιδαύρου).

κονίαμα, τὸ = πολτῶδες παρασκεύασμα κονίας μεθ᾽ ὕδατος καὶ κόκκων ἄμμου, κισσήρεως ἢ μαρμάρου, ὑποκείμενον εἰς λίθωσιν καὶ ἡ πρᾶξις τοῦ κονιᾶν, ἡ ἐπίχρισις (βλ. σχετικῶς ORLANDON, ὑλικὰ 2,46-66). ΦΡΥΝ., Ἐπιτ. 82,1 = BEKKER, AG 47,22: *κονίαμα: τὸ λάμπρυσμα τὸ γινόμενον ἐκ τοῦ κονιάματος.* ΑΡΙΣΤΟΤ. 726b27. 791b27. 794b32. 899b22. ΘΕΟΦΡ., π ΦΙ 4.16,1: *ὁ ἐν τοῖς κονιατοῖς ἢ ἀκονιάτοις οἰκήμασι... καὶ τὸ κονίαμα ὅταν ἀναδέξηται τηρεῖ τὴν θερμότητα.* ΔΙΟΔ. Σικ. 20,8. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4.8,5. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125. Γεωπ. 14.6,7: *τῶν κιόνων σφόδρα ἐπιμελῶς ἐπιχρισθέντων κονιάμασι καὶ ὁμαλισθέντων.* ΠΔ(Ο᾽), Δαν. 5,5: *ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου.* PSI 5,545,19 (3ου π.Χ. αἰ.). IdD 291B12: *κονίαμα ἀρχιτέκτον[ος κελεύοντος.*– 2) ἐν ΔΗΜΟΣΘ. 13,175 DINDORF ἡ λέξις σημαίνει: μικρὰν ἐπισκευήν, ἀσβεστώματα (: *ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ὁδοὺς ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα καὶ κρήνας καὶ κονιάματα*).

κονίασις, ἡ = ἡ διὰ κονιάματος ἐπίχρισις. ΗΣΥΧ. λ. *ἐπίχυσις· κονίασις.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *κονίασις· ἀσβέστωσις.* Γεωπ. 2.27,5. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 μα᾽ 38,3. Arch. Pap. 3,129,10: *τήν τε καταλιφὴν καὶ κονίασιν τοῦ δηλουμένου ἱεροῦ.* IG II 2²(1)1672,203 (Ἐλευσῖνος): *μισθωτεῖ κονιάσεως καὶ ἀλοιφῆς τοῦ ἐργαστηρίου.* 239: *μισ]θωτεῖ τῆς κονιάσεως τὸ πρόσλοιπον.* ΑΥΤΟΘΙ, IV 1² 102,39 (Ἐπιδαύρου): *ἕλετο ἄλινσιν τοῦ ἐργαστηρίου καὶ κονίασιν.* 81.108,99. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΑΕ 1948-49, σελ. 136A14. IG XI 4,1246,2 (Δήλου): *τὴν ὀρόφωσιν σὺν τῷ κεράμω[ι] καὶ τὴν κονίασιν.* IdD 2085 καὶ 2086,3. FD III(5)50 col. III 11: *κονιάσεως το[ῦ να]ο[ῦ.* Βλ. καὶ στ. 19.

κονιατὴρ (ὁ καὶ **κονιατὴς** ἢ **κονιάτης**), ὁ = ὁ γυψῶν ἢ χρίων διὰ πηλοῦ. IG IV 1² 102,251 (Ἐπιδαύρου): *κονιατῆρι παρδειγμάτων.*

κονιατὴς (νεώτ. τὸ **κονιάτης**), ὁ = κονιατήρ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125: *τὸ ῥῆμα κονιᾶν, καὶ τὸν τοῦτο δρῶντα κονιατήν.* ΗΣΥΧ. λ. *κονιαταί· ἀσβεστήριοι καὶ οἱ χρῖ(σ)ται.* ΓΑΛ. 19,98: *ἐξαλείπτης, κονιάτης, χρίστης.* P Oxy 12,1450,7: *κονιαταῖς σὺν ἐργατείᾳ.* IG XI 2,146A74 (Δήλου). Βλ. καὶ P Lond. 131,24. P Petr. 3,290,7. Ostr. 1485.

κονιατικός, ή, όν = ὁ **κονιατὸς** (βλ. λ.). P Oxy 2145,2 (2ου μ.Χ. αἰ.): *ἀναμέτρησις κονιατικῶν [ἔργ]ων.* IG Rom. I 743 = Θρακικὰ 8,1937,82, ἀριθ. 21,3 (Τραϊανῆς Αὐγούστης): *τὸν βωμὸν σὺν τῇ τραπέζῃ καὶ κονιατικοῖς καὶ ταῖς ζωγραφίαις ἐκ τῶν ἰδίων ἐποίησα.*

κονιατός, ή, όν = ὁ ἀσβεστωμένος ἢ διὰ κονίας, ἢ πίσσης ἢ ἄλλης χριστικῆς ὕλης ἀληλιμμένος. ΞΕΝ., Ἀν. 4.2,22: *λάκκοις κονιατοῖς.* ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 4.16,1: *κονιατοῖς ἢ ἀκονιάτοις οἰκήμασι.* P Petr. 3,290 (3ου π.Χ. αἰ.).

κονιάω -ῶ, ῥ. = ἐπιχρίω διὰ κονιάματος. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125: *τὸ ῥῆμα κονιᾶν, καὶ τὸν τοῦτο δρῶντα κονιατήν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κονιῷ: χρίω.* ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. σελ. 208,18 RITSCHELLII: *καὶ κεκονιαμένος καὶ κεκονιμένος.* ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 382,38. ΔΗΜΟΣΘ. 3,29. 23,208. – ΔΙΟΔ. Σικ. 13,83. ΠΛΟΥΤ., Ἀριστ. & Κάτων. σύγκρ. 4: *οἰκίας κεκονιαμένης.* ΑΝΤΥΛΛ., παρ᾽ ΟΡΕΙΒ. 19.13,5: *οἱ δὲ κεκονιαμένοι στιλπνῷ κονιάματι πληκτικοί* (ἐνν. οἶκοι). ΠΑΥΣ. 5.13,11. 6.20,11: *βωμὸς δὲ ὠμῆς πλίνθου τὰ ἐκτὸς κεκονιαμένος.* 10.36,8. – IG II 2²(1)1672,107 (Ἐλευσῖνος). 140.179. Ath Mitt 1941,228,8 (Ἀθηνῶν). IG XI 2,144B20 (Δήλου). 146A75. – 161A96. 165,42: *ἐγλαβόντι κονιάσαι τοὺς τοίχους τοῦ ναο[ῦ.* 199A108: *τῷ ἐγλαβόντι κονιάσαι τοὺς*

κίονας. Βλ. καὶ 163A19. 175Ab8. 204,82. IdD 290,150.153. 292,16. 461Ab39. SEG 16,931,10. REG 62,1949,10.20. Bull. d.I. SAA 32,1939,28 (Αἰγύπτου), 26/27.

κόνις, ἡ = ἄσβεστος, τίτανος (βλ. καὶ λ. **κονία**). Ἀριστειδ. 1,219: *τὰ δὲ οὐκ ἀσφάλτῳ οὐδὲ πλίνθῳ ὀπτῇ δέδμηται οὐδὲ κόνει στιλπνὰ ἔστηκεν*. Ἰουλιαν., Ἐπιστ. 80: *<στῆσον> ὀπτῆς πλίνθου καὶ κόνεως, ἕως <ἂν> ἔξωθεν μαρμαρώσαντες*. Βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Ν, 393. Ησιοδ., Ἀσπὶς 62. Αισχ., Ἰκ. 18. Σοφ., Ἀντ. 247. Προδρ. 2,310. Βιων, Ἀλεξ. 4869.

κόνιμα = **κόνισμα** (βλ. λ.).

κόνισμα (καὶ **κόνιμα**), τὸ = ἡ κονίστρα. IdD 365,48: *ἐργολαβήσαντι τὴν παρακονίασιν τοῦ κονίματος*.

κονιστήριον, τὸ = ἡ **κονίστρα**. Vitr. 5.11,2: *sub dextro coryceum deinde proxime conisterium, a conisterio in versura porticus frigida lavatio*. IG Rom. IV 293 al 19 (Περγάμου, 2ου π.Χ. αἰ.).

κονίστρα, ἡ = 1) ἡ παλαίστρα, ἤτοι τόπος κεκαλυμμένος δι᾽ ἄμμου, ἔνθα οἱ παλαισταὶ ἐπάλαιον. Αιλ., πζ Ἱστ. 11,10: *δρόμοι καὶ κονίστραι καὶ γυμνάσια*. Λυκ., Ἀλεξ. 866. Πλουτ., Ἠθ. 638c. Ευσταθ. 382,32 καὶ 1113,63. Βλ. καὶ Comm. 263.– 2) τὸ δάπεδον τοῦ θεάτρου. Σου(ι)δ., ἐν λ. *σκηνή· μετὰ δὲ τὴν θυμέλην ἡ κονίστρα, τουτέστι τὸ κάτω ἔδαφος τοῦ θεάτρου*.

κοπεύς, ὁ = 1) αἰχμηρὸν ὄργανον δι᾽ οὗ κόπτονται λίθοι, ξύλα ἢ μέταλλα, κν. κοπίδι. Διοδ. Σικ. 1,35. IG I^2 105,30: *χσύλ]α καὶ κοπέας*.– 2) τὸ γλύφανον τοῦ λιθοξόου. Λουκ., Ἐνύπν. 13: *μοχλία καὶ γλυφεῖα καὶ κοπέας καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χεροῖν ἔξεις*.

κόπτω, ῥ. Ἡ λέξις μὲ τὴν αὐτὴν ὡς καὶ σήμερον σημασίαν: κόπτω, ἀποκόπτω, λαξεύω, τεμαχίζω. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 7.1,16. Ἑλλην. 5.4,7: *κόψας τὴν θύραν*. Διοδ. Σικ. 3,12: *τυπίσι σιδηραῖς τὴν μαρμαρίζουσαν πέτραν κόπτουσιν*. Βλ. καὶ 20,23. Πλουτ., Ἠθ. 516e. Λουκ., Ἴκαρ. 22. Απη., Λιβ. 117. Preger, SOC 108,3. IG XI 2,146A73 (Δήλου). 165,15: *κ[ό]ψαντι εἰς [τούς? γιγ]λύμους τὴμ πτ[έρ?]ωσιν τῶν θυρῶν*. IdD 507bis9: *κοπτομένης τῆς πέτρας ἐν ὀρθῷ*. Sammelb. 1,1915,1114,2. Βλ. καὶ IG II 2^2(1)1408,12 (Ἀττικῆς). IdD 504A7.

κόραξ, ὁ. Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 493/4). Frisk, Gr. etym W λ. (σελ. 917). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) πολιορκητικὴν μηχανὴν ἔχουσαν ἁρπάγας πρὸς σύνδεσιν αὐτῆς μετὰ τοῦ τείχους καὶ ἔμβολον δι᾽ οὗ ἐπλήττετο τὸ τεῖχος ἐκεῖ ἔνθα ἐπεχειρεῖτο ἡ σύνδεσις. Σου(ι)δ. λ. *κόραξ... ἔστι δὲ καὶ εἶδος μηχανήματος*. Φιλ., Βελοπ. 100,18. Διοδ. Σικ. 17,44.– 2) ἡ παρ᾽ Ομηρωι *κορώνη* (ἐν Ευσταθ. **κοράκιον**· βλ. λ.) = καμπυλωτὸν ἐν εἴδει ῥάμφους πτηνοῦ σιδηροῦν μηχάνημα μετακινητόν, ἐν χρήσει ὡς λύκος, μάνδαλος θύρας. Πολυδ., Ὀν. 1,77: *τὸν δὲ ὀνομαζόμενον κόρακα κορώνην Ὅμηρος καλεῖ*. 10,22: *τὰ περὶ θύρας... κορῶναι καὶ κόρακες· Ποσείδιππος γοῦν ἐν Γαλάτῃ φησὶ «κόρακι κρούεθ᾽ ἡ θύρα»*. Παλ. Ἀνθ. 11,203: *ἔστι δὲ τέκτοσιν ἀξίνη· τοῖς δὲ πυλῶσι κόραξ*. Ευσταθ., Ἰλ. 73,21 (Comm. 263): *καὶ κόραξ ὁμωνύμως καὶ κοράκιον τῆς θύρας*. Αριστοφ., Νεφ. 133: *βάλλ᾽ ἐς κόρακας· τίς ἔσθ᾽ ὁ κόψας τὴν θύραν*. 123: *ἀλλ᾽ ἐξελῶ σ᾽ ἐς κόρακας ἐκ τῆς οἰκίας*. Ηρων, Βελοπ. 79,11 = κατακλείς.– 3) παρὰ νεωτ. = ἐξέχων λίθος τοίχου χρησιμεύων πρὸς σύνδεσιν μετ᾽ ἄλλου σκέλους τοίχου.

κορίνθιος, **κορινθιουργὴς** καὶ **κορινθοειδὴς** = ὁ συμφώνως πρὸς ἐν Κορίνθῳ ἐπινοηθὲν σχέδιον ἐκτελεσμένος (βλ. λ. **κίων**, **γεῖσον**, **κέραμος**, **αἴθριον** κ.ἄ.).

κόρσαι (= **κρόσσαι**· βλ. λ.), αἱ. Ησυχ. λ. *κόρση* καὶ *κόρσαι*.

Ευσταθ. 492,29. 701,1. 947,26. Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως. Ebeling, Lex H λ. (1,826/7). Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 497). Frisk, Gr. etym W λ. (σελ. 923).

κορυφαῖος (-α -ον). Ὠνομάζετο οὕτω ὁ κεντρικὸς λίθος τοῦ τυμπάνου τοῦ ἀετώματος, ὡς ὑψηλότερος τῶν λοιπῶν. IG I^2 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum X, στ. II, σελ. 332,28: *κορυφαῖ[ον μ]ε̄κος καὶ πλάτος τετράποδα*. IG I^2 373,95: *ἐπὶ τὸμ πρὸς ἕο [α]ἰε[τ]όν· κ[ορυφαῖο] [καὶ] ἀντιθέματ[ο]ς*. 100/101: *τ]ο̄[μ] πρ[ὸ]ς τõι κορυ[φα][ί]οι καὶ ἀντιθεμάτον*. Βλ. καὶ 118. II 2^2(1)1532A106. – 2) **κορυφαῖον**, τὸ = ὁ σήμερον λεγόμενος *κορφιᾶς*. IG II 2^2,1668,49 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπιθήσει κορυφαῖα*. 52: *καὶ διαρμόσει τὰ κορυφαῖα κερκίσιν ἐπὶ τῶν μεσομνῶν*. IdD 500A38-39: *τὰ δὲ κ[ο][ρυφαῖα ποιῶν πρὸς τὰ μέτρα τὰ δοθέντ]α*. Βλ. καὶ Ησυχ. ἐν λ. *κορυφαῖος* ἔνθα ἑρμηνεύεται: *τέλειος, ἡγεμών*.

κορυφή, ἡ = 1) τὸ ἀνώτατον μέρος (πρβλ. λ. **κορυφαῖος**). Ησυχ. λ. Πολυβ. 8.7,2. Διοδ. Σικ. 3,19. 18,26. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.6,2. Στραβ. 8.3,30: *τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς*. Πλουτ., Περ. 13.– 2) τὸ κιονόκρανον. Προκ., π Κτισμ. 1.2,4: *ἐν δὲ τοῦ κίονος κορυφῇ*.

κορυφόω -ῶ, ῥ. = ἀπολήγω εἰς κορυφήν. Πλουτ., Περ. 13: *τὸ δ᾽ ὀπαῖον ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου Ξενοκλῆς ὁ Χολαργεὺς ἐκορύφωσε*. Ιαμβλ., π Νικ. ἀριθμ. 136c: *ἐὰν δέ τις πυραμὶς μὴ ἐπὶ μονάδα κορυφῶται, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸν παρ᾽ αὐτῇ γνώμονα, κόλουρος καλεῖται*.

κορχυρέα, ἡ = ὑπόγειος ὀχετός. IG IX 1,692,8 (Κερκύρας 2ου π.Χ. αἰ.): *περὶ τᾶν κορχυρε[ᾶν τὰν φερ]ο[υ]σᾶν ἐκ τᾶς οἰκίας εἰς τὸ ναώ[ριον*.

κορώνη, ἡ (βλ. καὶ λ. **κόραξ**) = ὁ συνήθως εἰς μορφὴν ῥάμφους πτηνοῦ (κορώνης) διαμορφούμενος κρίκος τῆς θύρας, δι᾽ οὗ ἕλκεται αὕτη, ἵνα ἀνοίξῃ. Πολυδ., Ὀν. 1,77: *τὸν δὲ ὀνομαζόμενον κόρακα κορώνην Ὅμηρος καλεῖ*. 7,111: *ἣν Ὅμηρος εἴρηκε κορώνην, οἱ νῦν κόρακα*. 10,22: *τὰ περὶ θύρας... κορῶναι καὶ κόρακες*. Ησυχ. λ. *κορώνη· κόραξ... καὶ ὁ κρίκος τῆς θύρας*. Ὁ Αυτος, λ. *ῥόπτρον· καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας*. Ομ., Ὀδ. α,441. η, 89. φ, 46. Ευσταθ. 1429,1. Πλείονα βλ. ἐν Ebeling, Lex H λ. (1,867-8).

κορωνίς, ἡ = τὸ γεῖσον. Σου(ι)δ. λ. *κορωνίς: ἀκρώρεια, ἢ τὸ τελευταῖον τῆς οἰκοδομῆς ἐπίθεμα*. Βλ. καὶ Μ Ετυμ. λ. (σελ. 530,37).

κοσμέω -ῶ (ἀρχ. – βυζ.) (ἐν BCH 62,1938,390,3.7: *κοσμίω*), ῥ. = καλλωπίζω, στολίζω, ἐξωραΐζω. Πινδ., Ἰσθμ. 1, 19. Δημοσθ. 13,28. Διοδ. Σικ. 1,45. 4,83. 12,70. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.67,4. – 8.17,1. Πλουτ., Φωκ. 18. Βροῦτ. 14. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,11. 5.4,4. Παυσ. 7.20,6. 8.30,10. Πολυδ., Ὀν. 4,124. Λουκ., Ἱππ. 5. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.3,5. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 10 δ´ 4,6. Ὁ Αυτος, β. Κ/τίνου 3,34. Παλ. Ἀνθ. 9.322,7. Θεμιστ., λόγ. 1,21b. Λογγ., κ Δάφνην καὶ Χλόην 1,1 (ESG 1,242). P Oxy 21.2295, Ἀπόσπ. 1. – IG I^2 92,42: *hόπος ἄρισ[τα καὶ λαμπρό][τατα κοσμεθ]έσεται hε ἀκρ[όπολι]ς*. IG II 1^2(2)1231,6/7 (Ἀττικῆς). 1325,21: *τόν τε νεὼ τοῦ θεοῦ κατεσκεύασεν καὶ ἐκόσμησεν*. Αυτοθι, XII Suppl. 250,6 (Ἄνδρου). BCH 62,1938,390,3. CIG III 4957k (Add.). RA 1961 II 305,12: *τὰς στοὰς τοῦ ναοῦ λίθῳ ποικίλῳ σκουτλώσας καὶ ζωγραφήσας... ἐκόσμησα καὶ ἀφιέρωσα*. MAMA 8, ἀριθ. 356,19/20: SEG 4.467,17 (Διδύμων). Inscr. v. Perg. ἀριθ. 333A5: *ἀρχιτέκτων... ἠσφαλίσατο καὶ κόσμησε*. Ath Mitt 8,1883,71,19/20 (Πισιδίας). SEG 8,172,3 (Ἱεροσολύμων). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2413h. Sammelb. 1,1915,4223,5.

κόσμησις, ἡ = ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ *κοσμεῖν*, ὁ

εὐπρεπισμός, ἡ *διακόσμησις*. Ἀριστοτ. 1344a19. Πλουτ., Θησ. 23: *καὶ χροιὰν ἀλοιφαῖς καὶ κοσμήσεσιν ὡς ἔστιν ἐξαλλάξαντα κομιδῇ*. BGU 1024 VIII,10 (4ου μ.Χ. αἰ.). IdD 290,65. 294,9. 291b23. 294,8.

κοσμητής, ὁ = ὁ κοσμῶν, καλλωπίζων, στολίζων, ὁ διακοσμητής. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 8.8,20. – Ἐν ἐπιγραφαῖς = ὁ καθαρίζων τὰ ἀγάλματα τῶν ναῶν. IG XI 2,154A,20 (Δήλου). IdD 469,8.

κόσμος, ὁ = τὸ σύνολον τῶν πρὸς διακόσμησιν πραγμάτων, ὅθεν σνκδ. διακόσμησις εὐπρεπισμός, καλλωπισμός. Βλ. καὶ λ. **ἀρχιτεκτονικὴ** ἔνθα παρέχεται ἡ σημασία καὶ ἑρμηνεία τοῦ κανόνος τοῦ κόσμου. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Διοδ. Σικ. 17,115. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. Παυσ. 1.22,4: *τὰ δὲ προπύλαια λίθου λευκοῦ τὴν ὀροφὴν ἔχει, καὶ κόσμῳ καὶ μεγέθει τῶν λίθων μέχρι γε καὶ ἐμοῦ προεῖχε*. 8.45,5. 9.19,4: *τὰ δὲ ὑπολειπόμενα τοῦ ἐν τοῖς ἀετοῖς κόσμον ἐποίησεν Ἀνδροσθένης*. Θεμιστ., λόγ. 4,60d. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1100A. – IG II 3²(1)3193,4 (Ἀττικῆς). IdD 290,230. 500A,19.27.44. 1403BbII17. IG XII 1,832,10 (Ρόδου). TAM 2(1)18,6 (Λυκίας). 2(2)408,11. 3(1)17,6 (Πισιδίας). 713,6/7. SEG 2,724,2. CIG II 2751.2753 (Καρίας). 3847 m (Add.)5/6: *τῷ ἐπιφερομένῳ κόσμῳ παντὶ καὶ τοῖς ξυλίνοις φατνώμασ[ιν] καὶ τῷ κεράμῳ*. 4283,11 (Πατάρων). SEG 4,467,29 (Διδύμων). IG XIV 451,2 (Σικελίας). REG 74,1961,245.

κοσμοφόρος, ὁ = τὸ διακοσμητικὸν διάζωμα, ἡ ἄλλως **ζωφόρος**. Didyma II 32,14: *ἀνήχθη δὲ καὶ ἐκ τῆς Πανορμίδος [ε]ἰς τὸ ἱερὸν ὅ τε κοσμοφόρος καὶ τὸ ἀντίθεμα*. 16: *ὁ δὲ κοσμοφόρος καὶ ἀπεγλύφη καὶ ἀρθεὶς ἐτέθη* (πρόκειται περὶ ζωφόρου θύρας τοῦ Διδυμείου). Βλ. καὶ RPh 22,46. 44,251.

κουράς, ἡ (πρβλ. καὶ λ. **ἐγκουρὰς**) = 1) καθ' Ἡσυχ. ἐν λ. = *ἡ ἐν τοῖς ὀροφώμασι γραφή· ὀροφικὸς πίναξ· παρὰ δὲ Αἰσχύλῳ ἐν Μυρμιδόσιν* (Ἀπόσπ. 142 Nauck) *ἀμφιβάλλεται ἐν κουράδι· ἔστι δὲ ἐγκουρὰς ὀροφικὸς πίναξ*.– 2) ἡ ὀροφή. Ἡσυχ. ἐν λ. *ἐγκουράδες... ἔστι γὰρ κουρὰς ἡ ὀροφὴ καὶ ὁ γραπτὸς πίναξ*. Περὶ *κουράδος* καὶ *ἐγκουράδος*, βλ. R. Vallois ἐν MélHoll 299.299,1.

κοχλίας, ὁ καὶ **κοχλεία**, ἡ (*ἀρχ. – βυζ.*) = 1) ἑλικοειδὴς συμπιεστικὴ μηχανή. Βιτ. 47,4. Γεωπ. 8,29.– 2) ἑλικοειδὴς μηχανὴ πρὸς ἀνύψωσιν ὕδατος, ὁ κοχλίας τοῦ Ἀρχιμήδους. Μοσχιων παρ' Αθην. 5.208f. Διοδ. Σικ. 1,34. Στραβ. 17.1,30.– 3) ἑλικοειδὴς κλῖμαξ ἀνόδου. Στραβ. 16.1,5: *ἡ δ' ἀνωτάτω στέγη προσβάσεις κλιμακωτὰς ἔχει, παρακειμένους δ' αὐταῖς καὶ κοχλίας*. Βλ. καὶ 17.1,10. Προκ., Περσ. 1.24,43: *ὁ κοχλίας ἀπὸ τῆς καθόδου κυκλοτεροῦς οὔσης ὠνόμασται*. Πορφ., Ἔκθ. 140,2 (Βόννης): *ἕτερος ναὸς... καὶ αὐτὸς εἰλῃματικός, εἰς ὃν καὶ ἀνέρχονται διὰ κοχλείας*. Κεδρ., συντΙ 1,677,5C (Βόννης). – Ἐν Σουιδ. λ. *κοχλίας = ὁδὸς εἰς ἑκάτερον περιηγμένη*.

κραδευτὴς ἀντὶ τοῦ **κρατευτὴς** (βλ. λ.) = κατ' ἀνομοίωσιν παρατηρηθεῖσαν ἐπὶ ἀττικῶν ἐπιγραφῶν χρονολογουμένων ἀπὸ τοῦ 4ου π.Χ. αἰ. Βλ. σχετικῶς Meisterhaus, Gramm. Att. Inscr. 79,2.

κραταιὸς (ά, όν) = 1) ὁ ἰσχυρός, ἀνθεκτικός, σκληρός. Φιλ., Βελοπ. 80,22: *κραταιὰ λίθος* = σκληρά. SEG 2,829,5 (Συρίας).– 2) ἐπὶ ἐδάφους = πιθανῶς τὸ λιθόστρωτον. Ἡσυχ. λ. *κραταιὸν οὖδας λιθόστρωτον ἔδαφος*. Λουκ., Ἀνάχ. 28: *ὡς μὴ ἐπὶ τὸ κραταιὸν ἡ πτῶσις αὐτοῖς γίγνοιτο*.

κραταίπεδος, ον = ὁ ἔχων σκληρὸν δάπεδον, ἔδαφος, ταυτ. τῷ **λιθόστρωτον** (βλ. λ.). Ομ., Ὀδ. ψ, 46: *οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν*. Ευσταθ. 1937,63: *τὸ στερεὸν ἔδαφος* (πέδον), *καὶ* (ὡς) *λιθόστρωτον*. Αυτοθι: *ἢ μᾶλλον ὡς πεπιλημένον καὶ νεναγμένον· ἤδη γὰρ παρεσημειώθη μὴ εἶναι λιθόστρωτον*. Πρωτοδικος, Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον οἰκίας 31: *τὸ δὲ τῆς ἀνδρωνίτιδος ἔδαφος ἦν μὲν λίστρῳ ὡμαλισμένον καὶ κυλίνδρῳ πεπυκνωμένον, ὅθεν περ κραταίπεδον ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐπονομάζεται*. Πλείονα ἐν Ebeling, LexH λ. (1, σελ. 884).

κρατευτήριον, τό. Βλ. λ. **κρατευτής**. Πολυδ., Ὀν. 6,89. 10,96.

κρατευτὴς (λέγεται καὶ **κρατευτήριον**), ὁ = 1) κατὰ Πολυδ. (Ὀν. 10,97) εἶναι *αἱ βάσεις ἐφ' ὧν οἱ ὀβελίσκοι τίθενται πρὸς ὄπτησιν* (ἦσαν δηλ. τὰ στηρίγματα τῶν ὀβελῶν, κν. σουβλῶν). Βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Ι, 214: *πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο κρατευτάων ἐπαείρας*, ἔνθα ὁ Σχολιαστης λέγει: *τῶν βάσεων, ὅ ἐστι, τῶν λίθων ἐφ' ὧν οἱ ὀβελίσκοι τίθενται*. Βλ. καὶ Πολυδ. ἔ.ά. 6,89. Ἐντεῦθεν οἱ ἐν σχήματι ἀετώματος κρατευταὶ τῶν βωμῶν, ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο οἱ ὀβελοὶ τῶν θυομένων ζῴων (εἰκόνας βλ. ἐν Yavis, Gr Alt σελ. 104, εἰκ. 31 καὶ 182 εἰκ. 45).– 2) ὠνομάζοντο οὕτω καὶ οἱ λίθοι τῶν θεμελίων οἱ στηρίζοντες τὴν πλακόστρωσιν τῶν ναῶν, ὡς λ.χ. τοῦ Ἀπόλλωνος τῶν Δελφῶν (σχετικὴν εἰκόνα παρὰ Durm, BG³ 115, εἰκ. 85). IG VII 3073,105 (Λεβαδείας).– 3) ὡρισμένου βάρους ἢ μεγέθους μολύβδιναι ῥάβδοι. Πολυδ., Ὀν. 10,96. Ευπ. 171. IG I² 371,13: *μόλυβδος τõι ἀνθέμοι καὶ τοῖς δεσμοῖς τõν λίθον τõ βάθρο, κρατευταὶ δόδεκα*.

κρηπιδαῖον, τὸ = ἡ κρηπίς, τὰ θεμέλια οἰκίας. Λυσ., παρὰ Πολυδ. 7,120: *καὶ κρηπιδαῖον δὲ μέρος οἰκοδομήματος Λυσίου εἰπόντος ἐν τῷ περὶ τοῦ τύπου «τοῦ γείσου συντετελεσμένου καὶ τοῦ κρηπιδαίου»*. Πρβλ. τοῦ Αυτου, Ἀπόσπ. 1855.

κρηπίδειον, τὸ = τὸ **κρηπιδαῖον**. IG XIV 915.

κρηπιδαῖος (προευκλ. τύπος **κρεπιδαῖος**), α, ον = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς κρηπῖδα, θεμέλιον (λίθος). IG I² 313 col. II 87 (Ἐλευσῖνος): *κρεπ[ιδαῖο]ν ἐργασμένον*. Βλ. καὶ στ. 90. 314 col. II 98.99. Αυτοθι, II 2²(1)1669,5 (Πειραιῶς): *κρηπιδιαίους λ[ίθ]ους*. 12: *τοῦ ἀνηλω[μ]ένου εἰς τοὺς κρηπι[δ]ια[ί]ους*. Βλ. καὶ στ. 7. Didyma II 41,27: *καὶ κρηπιδιαίο[υ ποδῶν*.

κρηπίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **κρηπὶς** (βλ. λ.). Didyma II 39,33: *τομῆς καὶ πελ[εκήσεω]ς κρηπιδίω[ν*. Βλ. καὶ στ. 54.

κρηπιδουργός, ὁ = ὁ τὰς κρηπῖδας ἐργαζόμενος σκυτοτόμος. Bekker, AG 273,17.

κρηπιδόω -ῶ, ρ. = 1) κατασκευάζω κρηπῖδα, προκυμαίαν, μῶλον. Διων Κασσ. 60,11.– 2) ποιῶ θεμέλιον, θεμελιῶ, ἔ.ά. 51,1: *τό τε χωρίον ἐν ᾧ ἐσκήνησε, λίθοις τε τετραπέδοις ἐκρηπίδωσε καὶ τοῖς ἁλοῦσιν ἐμβόλοις ἐκόσμησεν*.

κρηπίδωμα, τὸ = τὸ θεμέλιον, ἡ βάσις. Ἡσυχ. λ. *κρόσσας*. Διοδ. Σικ. 13,82: *τὸ δὲ ὕψος ἑκατὸν εἴκοσι χωρὶς τοῦ κρηπιδώματος*. Didyma II 20,2: *[καὶ πρὸς τῷ... κρη]πιδώματι*. Inscr. Magn. 293: *ἡ σορὸς καὶ τὸ ὑπὸ αὐτὴν κρηπείδωμα*. Βλ. καὶ JHS 15,127. Κινν., Ἱστορ. 4,11 (164,11 Βόννης): *ὑπέσκαπτον τῶν κρηπιδωμάτων*.

κρηπίς, ἡ (προευκλ. τύπος **κρεπὶς** [IG I² 372], λατ. **crepida**). Διὰ τὴν ετυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (σελ. 516/7). Frisk, Gr. etym W λ. (2 σελ. 16). Th.l.l.v. *crepida* (IV, στ. 1166,70 - 1167,23). Walde-Hofmann, Lat etymW v. *crepida* (σελ. 290). Ἡ λέξις εσήμαινε: 1) θεμέλιον η θεμέλια καὶ ἰδίᾳ βάσιν οἰκοδομήματος (ναοῦ, βωμοῦ, οἰκίας, τείχους κτλ.). Ἡσυχ. λ. *κρηπὶς* (K. Latte 2,529): *ὑποβάθρα, θεμελίωσις... καὶ περὶ τὴν ἀρχιτεκτονίαν* <τὸ> *τῆς κτίσεως, ἐφ' οὗ οἱ στυλοβάται ἀπὸ ταύτης*

οἱ ποιηταὶ τὰς καταρχὰς καὶ θεμελίους λέγουσιν. Ὁ Αυτος, λ. *κρηπίδων [καὶ] βάθροις βωμῶν.* Ὁ Αυτος, λ. *ὑποβάθρα· κρηπίς, θεμέλιος, ὑπόβασις.* Φωτ., Λεξ. (ed. S. A. Naber) *κρηπίς· θεμέλιος... ὑποβάθρα.* Σουιδ. λ. *κρηπίς: θεμέλιος.* Ηροδ. 1,93. Σοφ., Τραχίν. 994. Ευριπ., Ἴων 38. Ξεν., Ἀν. 3.4,7.10. Αριστοτ. 1174a26. Λυκ., Ἀλεξ. 883. Παλ. Ανθ. 5,241. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,3. 8.39,2. Vitr. 3.3,7. Στραβ. 3.5,9. 5.3,8. 17.1,28. Ιωσηπ., Ἰουδ. Αρχ. 3.6,2. 12.2,9. Παυσ. 2.7,3. 5.11,10. 21,2. 6.19,1. Αυτοθι, 9.39,9. Λουκ., Ἱππ. 4. Διων Κασσ. 68,13. Ιουλιαν., Επιστ. 8 (Bidez et Cumont 10): *τοῦτο τὸ ἔργον ἔστω, τοῦτο κρηπίς, θεμέλιος, οἰκοδομία, στέγη.* Φιλοστ., Εκκλ. Ἱστ. 3,2. Θεμιστ., λόγ. 217,3. Nonn., Διον. 17,41. – Epigr. gr. 903,5. 1078,3. P Teb. 382,9. Arch. Pap. 9,5. Sammelb. 4279,4. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II 67. – IG II 1²(1)463,39 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *κρηπῖδα]ς λιθολογήσει ὕψος ποιῶν ὑπὲρ γῆς μὴ ἔλαττον ἢ διπο[διαίας]* (βλ. λ. **λιθολόγημα**). Αυτοθι, II 2²(1)1669,16 (Πειραιῶς). 1670,37 (Ἐλευσῖνος). 1671,4.10. IG 4,823,67.70 (Τροιζῆνος). IG IV 1² 102,7/8 (Ἐπιδαύρου). 88. 103,17.51. 106I19.47.62.68. XI 2,144A79 (Δήλου). 154A29. 158A21. 161A20.109. 162A15. 204,53. 223A11. 226A14. 287A36. IdD 290,87.124. 365,26. 500A45. 507 bis 24. – Κοντης, ἐν ΑΕ 1937(2) 483B17 (Μυτιλήνης). 18.19. Annuario 1952-54. Didyma II 42,20. TAM 2(1)151,1. 157,2 (Λυκίας). AJA 1913,47,10/11 = REG 38,1925,5 (Σάρδεων): *λαϊνέων δαπέδων κρηπῖδα τορήσας.* Sitzb. Berlin 2, 1898,918 (Καρίας). CIG III 4646 = Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1923. Αυτοθι, 22,18. IEJ 4,1954,254. CIG III 4717 (Αἰγύπτου).– 2) τειχισθὲν μέρος ποταμοῦ, λίμνης, θαλάσσης (προκυμαία). Πολυδ., Ὀν. 9,28: *λιμὴν καὶ λιμένος στόμα καὶ βάθος καὶ μυχός, καὶ ὅρμος δὲ καὶ κρηπίς.* Ηροδ. 1,185. 2,170. Πολυβ. 5.37,8. Διοδ. Σικ. 2,8. 17,115. Απп., Λιβ. 95: *καὶ κρηπῖσι μεγάλαις ἥ τε νῆσος καὶ ὁ λιμὴν διείληπτο νεωρίων τε ἔγεμον αἱ κρηπῖδες αἵ δε ἐς ναῦς διακοσίας καὶ εἴκοσι πεποιημένων.* P Teb. 382,9 (1ου π.Χ. αἰ.).– 3) σειρὰ τῶν ἑδωλίων τοῦ θεάτρου. IG XI 2,203A95 (Δήλου): *τῆς λιθείας τῆς εἰς τὰς κρηπῖδας τὰς ἐν τῷ θεάτρῳ.* Βλ. καὶ Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.44,1: *τὸν δ' ἀμφιθέατρον ἱππόδρομον οὐδὲν ἔξω τῶν κρηπίδων ἔχοντα παστᾶσιν ὑποστέγους περιλαβεῖν.*– 4) βάθρον τῶν ἀψίδων γεφύρας. Epigr. gr. 1078 (= CIG III 4440 = Hellenika 4,78)31: *ἄρρηκτον κρηπῖδα σιδηροθέτοισι θεμείλοις.*

κρίκος (ὁ καὶ ἄλλως **κίρκος**, ὁ = 1) καθ' Ησυχ. ἐν λ. *κίρκοι· κρίκοι, ἁρπάγαι· πάντα τὰ ἐπικαμπῆ κίρκοι λέγονται.* Βλ. καὶ Σουιδ. λ. Μ Ετυμ. λ. Ευσταθ. 1262,58. Πολυδ., Ὀν. 1,94.– 2) τὸ κρικοειδὲς μέρος κλειδός, σφαίρας. Ηρων, Βελοπ. 101,13. Ὁ Αυτος, 226,24. Προκλ., ὑποτ. 6,2.– 3) δακτύλιος παραπετάσματος. Θεοφρ., πΦΙ 4.2,7. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,3. 4.5.

κρίνον, τὸ = διακοσμητικὸν ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα. IG XI 2,161A72 (Δήλου): *τοῦ νεὼ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῆς ὀροφῆς τὰ κρίνα λευκώσαντι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4: *χωνευτὸν δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλῇ κρίνον ἐφειστήκει.* Βλ. καὶ λ. **χάλκη** καὶ **κάλχη**.

κριοδόκη καὶ **κριοδόχη**, ἡ = πλαίσιον πολιορκητικοῦ κριοῦ. Vitr. 10.13,6 Rosse. Αθ., μηχ. 6.

κριός, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk σελ. 21-22. Boisacq, σελ. 519). = 1) πολεμικὸν μηχάνημα πρὸς κατακρήμνισιν τειχῶν, ἔχον, εἰς τὸ ἄκρον μεγάλης δοκοῦ, προσηρμοσμένον μεταλλικὸν ὄγκον σχήματος κεφαλῆς κριοῦ. Ησυχ. λ. Σουιδ. λ. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 7.4,1. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,19. Αθ., μηχ. 14,1.– 2) μέρος τι τοῦ κορινθιακοῦ κιονοκράνου (ὁ **κοχλίας**). Ησυχ. λ. *κριός... καὶ παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσι μέρος τι τοῦ κορινθίου κίονος.* Βλ. καὶ Πολυδ., Ὀν. 1,83. Vitr. 4.1,12 (πρβλ. λ. **ἕλιξ**).

κροιός, ὁ = ὁ κολοβός, ὁ ἐλλειπής. IG II 1²(1) 244,63 (Ἀττικῆς): *ἐὰν δέ τις τῶν λίθων ἔχει τι κροιὸν μὴ μεῖζον ἢ ἡμιποδίου, ὃ μὴ ἔσται φανερὸν κειμένου τοῦ λίθου, ἔσται δόκιμος.* ΑΕ 1923,39,69 (Ἀμφιαρείου): *ἐγκολλᾶν τῶν λίθων τὰ κροιά.*

κρόσσαι (ἰων. **κόρση** καὶ **κρόσση**· βλ. καὶ λ. **κόρσαι**), αἱ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, 497. Frisk 25) = 1) αἱ ἐπάλξεις τῶν τειχῶν καὶ τῶν πύργων (βλ. καὶ λ. **κεφαλή**, 2) Ησυχ. λ. *κόρσαι.* Ὁ Αυτος λ. *[κρόσσαι] κρόσσας... τινὲς δὲ τὰς κεφαλίδας τῶν τειχῶν, ἢ προμαχῶνας, ἢ στεφάνας τῶν πύργων, ἢ τὰ κρηπιδώματα.* Σουιδ. λ. *κρόσσας κλιμακίδας· ἐν μὲν τοῖς ὑπομνήμασιν ἀποδίδωσι τὰς τῶν ἐπάλξεων στεφάνας, οἱονεὶ κεφαλίδας.* Μ Ετυμ. λ. Ομ., Ἰλ. Μ, 258. Βλ. καὶ Τζετζ. Σχολια εἰς Λυκ. 291. ΟΜ, ἔ.ἀ. 444. Βλ. καὶ Ευσταθ., Ἰλ. 903,4-33. Comm. 269. Λυκ., Ἀλεξ. 291: *τὰς κρόσσας ἐπὶ τοῦ τείχους ἔρυον καὶ κατέβαλον τὰς ἐπάλξεις.*– 2) τὰ κν. σκαλοπάτια. Ησυχ. λ. *κόρση καὶ κόρσαι.* Ηροδ. 2,125: *ἐποιήθη δὲ ὧδε αὕτη ἡ πυραμίς, ἀναβαθμῶν τρόπον, τὰς μετεξέτεροι κρόσσας, οἱ δὲ βωμίδας ὀνομάζουσι.*

κροσσωτὸς (καὶ **κορσωτός**, ή, όν = ὁ κλιμακώδης (βλ. λ. **κρόσσαι** 2). Λυκ., Ἀλεξ. 291: *καὶ σταυροῖσι κροσσωτὴ πτέρυξ,* ἔνθα κατὰ τὸν Τζετζην (ἔ.ἀ. 122,29 Scheer) *πτέρυγα εἶπε, τοῦ τείχους τὴν περίστασιν τῆς οἰκοδομῆς... οἷον τὴν ὑψηλὴν παρὰ τὸ κορύπτεσθαι καὶ ἐγείρεσθαι.* Τζετζ.: *σταυροῖσι δὲ ἡ ἑκατέρωθεν οἰκοδομὴ τοῦ τείχους ὀρθοῖς ξύλοις διειλημμένη, ἅπερ σταυροὺς κέκληται διὰ τὴν στάσιν, ἢ αὐτὸ τὸ τεῖχος διὰ τὸ πλάτος· κορσωτὴ δὲ ἡ κλιμακώδης.*

κροταφίς, ἡ = μᾶλλον ἐργαλεῖον τῶν χαλκέων καὶ τῶν τεκτόνων. Πολυδ., Ὀν. 7,106: *χαλκέας... τὰ δὲ ἐργαλεῖα τούτων... κροταφίδες.* 10,147: *τέκτονος σκεύη... κροταφίδες.* IG II 2²(1)1672,120 (Ἐλευσῖνος): *κροταφὶς σημάντ[ριον.* Καθ' Ησυχ., ἐν λ. *σιδηρᾶ σφῦρα· διπλῆ <ἐκ> τοῦ ἑτέρου ὀξὺ ἔχουσα, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου κρόταφον.* Βλ. καὶ Θεογνωστ. 21,5: *κροταφίς, σφῦρα μικρά.*

κρόταφος, ὁ = 1) τὸ ἄκρον ἢ ἡ στενὴ πλευρὰ στήλης. IG II 2²(1),1685B2,11 (Κυνοσάργους): *τὸν κρόταφον ἐπι[τεμεῖ ὀρθὸν καὶ εὐγώνιον.*– 2) τὸ κν. σώκορο. Φιλ., Βελοπ. 35.

κρυπτὸς (ή, όν) = μὴ ἐμφανής, κρυφός, μυστικός. Ομ., Ἰλ. Ξ, 168. Ευσταθ., Ἰλ. 974,35: *ἡ τὴν ἔνδοθεν κλείουσαν τὰς θύρας, καὶ οὕτω κρυπτομένην τοῖς ἔξωθεν, ἢ τὴν δυσεπιχείρητον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν.* Βλ. καὶ Πινδ., Πυθ. 9,69. Ηροδ. 3,146. 4,201. Στραβ. 5.4,7. 17.1,37: *πρόκεινται δὲ τῶν εἰσόδων κρυπταί τινες μακραὶ καὶ πολλαί.* ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,4. Μακκ. Β΄ 1,16. Δαν. 21. Ἰεζεκ. 4,16 καὶ 41,46. – Αθην. 5.206a: *κλῖμαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον.* IG VII 4255,5/6 (Βοιωτίας): *ὀχετὸμ ποῆσαι λίθινον κρυπτόν.* SEG 13,521,81-82 (Περγάμου).

κτίζω (Frisk, 34-35. Boisacq, 525. Ebeling, Lex H λ. (1,918), ῥ. κοινόλεκτον παρ' ἀρχαίοις καὶ βυζαντινοῖς. Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ἱδρύω, οἰκίζω, ἀνεγείρω, θεμελιώνω. Ησυχ. λ. *κτίσαι· ἱδρῦσαι. οἰκίσαι. ἄρξασθαι.* Ομ., Ὀδ. λ, 263. Ευσταθ. 1686,8. Comm. 271. Ηροδ. 1,168.170. Θουκ. 6,4. Στραβ. 1.1,13. IG II 1²(2)1141,2 (Ἀττικῆς). XII 3,1343,2. 1345,4 (Θήρας).– 2) ἐγείρω, κατασκευάζω οἰκοδόμημα, οἰκοδομῶ. Σουιδ. λ. *λογάδην.* Ὁ Αυτος, λ. *ξηρὸς λίθος.* Ευσταθ. 1959,41. Παλ. Ἀνθ. 9,694. SEG 7,162,1. 1061,5.– 1062,5: *τὸ φρούριον ἐκτίσθη.* 1211,3:

ἔκτισαν τὸ τρέκλινον. TAM 2(3)905,3 καὶ 8. Sammelb. 5098.5219,2. 5270,19. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,366,2. 4,1298,4.– 1910 = CIG III 4648: *τὸ τέμενος ἐκ θεμελίων ἐκτίσθη*. 1913 = ἔ.ἀ. IV 8623B.2029. SEG 2,778,2. CIG III 4590. IV 8610,6.8689.

κτίσμα, τὸ = 1) ἀποικία. Στραβ. 7.5,5. Βλ. καὶ 4.1,9.– 2) ἵδρυμα, οἰκοδόμημα. Στραβ. 17.1,6: *κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ κτίσματος*. Θεοφ. Συν. 1, σελ. 360,8 (Βόννης). Κεδρ., συντ. 1,646,10 (Βόννης): *πεσόντων παλαιῶν κτισμάτων*. Λεων Γραμμ., Χρον. 164,5. 257,2. Διήγησις οἰκ. ν. ἁγ. Σ. 10 (Preger, SOC 87,1): *ἐν τῷ ὑπερῴῳ κτίσματι*. 11 (88,15). Κωδιν., π Κτ. 79,19: *τὰ κτίσματα τῶν τρικλίνων*. Ὁ Αυτος, Παρεκβ. 20,20: *καὶ τὰ σχήματα τῶν κτισμάτων, καὶ τὰς ἀνόδους οἷαι ἦσαν κοχλιώδης*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2309.2341 = CIG III 4614: *εἰς τὸ κτίσμα τοῦ θεατροειδοῦς ᾠδείου*. Βλ. καὶ 2393, 2412 I, 2412o, 2498, 2618. – 3) ναός. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 2.6,1: *κτίσμα δ' ἦν ἴδιον αὐτοῦ θαυμασίῳ πολυτελείᾳ κεκοσμημένον*.

κτισμός, ὁ = κτίσις, θεμελίωσις. IG Rom. IV 914.

κτίστης, ὁ = ὁ οἰκοδόμος, ὁ τοιχοποιός. Αθην. 8,345c: *ὁ τῆς στοᾶς κτίστης*. P Oxy 2144,8: *κόλλης τεκτονικ(ῆς) εἰς τὸν κτίστην*. IG II 3^2(1)3288 (Ἀττικῆς). Sammelb. 1,1915,681,4: *ἔδοξε τῷ κοινῷ τῶν κτιστῶν*.

κτιστός, ή, όν = ὁ κατεσκευασμένος ἐκ τοιχοποιΐας (ἀντίθ. τῷ **ξύλινος**). Διήγησις οἰκ. ν. ἁγ. Σ. 11 (Preger, ἔ.ἀ. 89,8): *παλάτια κτιστὰ θαυμαστά*.

κύβος, ὁ. 1) γεωμ. ὅρος = στερεὸν σῶμα ἔχον ἓξ ἴσας τετραγώνους πλευράς. Ευσταθ. 1396,55. Τιμ. Λοκρ. 98C. Mugler, Dict. Htgg ἐν λ.– 2) τεμάχιον ξύλου κυβικοῦ περίπου σχήματος, ὁ κν. τάκος. P Oxy 3,498: *κύβος λίθος*. IG II 1^2 463,57 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ὑποθήσει δὲ καὶ κύβου τοῖς ὑπ[ερτο]ναίοις*. IG VII 3073,187 (Λεβαδείας): *κύβους κατασκευ[ασάμε]νος ξύλων ξηρῶν ἀγριελαΐνων*. IG XI 2,144B,35 (Δήλου).

κύκλα, τὰ = οἱ τροχοὶ καὶ σνκδ. ὅλον τὸ ὄχημα εἰς ὃ ἐφορτώνοντο οἱ λίθοι. IG I^2 350,47: *[ἐπὶ τ]ὰ κύκλα [Πεντελ]ἔσι τὸς [ἐς τὰ ἐναιέτια*. 352A33. 363,47. Woodward, BSA 16,1909/10,191.192.

κυκλάς, ἡ = ἡ κυκλική. Νονν., Διον. 17,64: *κυκλάδος αὐλῆς*.

κυκλοειδής, ές = ὁ ἐν εἴδει κύκλου, ὁ κυκλικός. Επιφ. Μον. ἐν Migne, PG 120.268C: *ἵστανται κίονες κυκλοειδεῖς*.

κύκλος, ὁ (βλ. Boisacq, λ. [531]. Frisk., λ. [44-5]) = 1) πᾶν τὸ ἔχον σχῆμα κύκλου (εἰδικῶς ἐν τῇ γεωμ.: ἡ καμπύλη, κλειστὴ γραμμή, ἧς ἕκαστον σημεῖον ἀπέχει ἐξ ἴσου ἀπὸ σημεῖον ὑπ' αὐτῆς περιβαλλόμενον καὶ καλούμενον κέντρον. Βλ. Mugler, Dict. Htgg. λ. – Ησυχ. λ. *περίβολος... καὶ παρὰ τοῖς γεωμέτραις ἐπίπεδον σχῆμα ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον*. Ὁ Αυτος λ. *κύκλους καὶ τροχούς*. Bekker, AG 475,29.– 2) συνώνυμον τῷ **περίβολος**, ὁ ἄλλως **τροχὸς** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 1,170. Ηροδ. 1,98. Θουκ. 2,13. – Δημοσθ. 325: *καὶ ἐν τούτοις ἐτείχισα τὴν χώραν, οὐχὶ τὸν κύκλον τοῦ Πειραιῶς οὐδὲ τοῦ ἄστεως*. Αριστειδ. 14,219 (Dindorf 1,356): *κύκλον καὶ περίβολον τῶν τειχῶν*. 220 (σελ. 357). IG II 1^2(1)463,76 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν).– 3) ἀμφιθέατρον. Διων Κασσ. 72,19. IG II 1^2 (1)463,53 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 69. Epigr. gr. 1050,3: *θεάτρου κύκλον περιώσιον ἐξεσάωσεν*.– 4) ἐπιρρηματικῶς (**κύκλῳ**) = κυκλικῶς. Μ Ετυμ. λ.– ΠΔ(Ο'), Ἰεζεκ. 4,43: *γεῖσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ*. Βλ. καὶ 41,6. Ἱερ. 38,39. Αυτοθι, 52,4.22.23. – IG I^2 372 col. I 41: *τō δὲ λοιπō ἔργο hάπαντος ἐγ κύκλοι ἄρχει hο Ἐλευσινιακὸς λίθος*. 61: *τὸς ὀρθοστάτας ἀκαταχσέστος ἐκ τō ἔχσοθεν ἐγ κύκλ[ο]ι*. 68: *τὲν κρεπῖδα ἐγ κύκλοι hάπασαν ἀκατάχσεστον*.

κυκλώπ[ε]ιος (α, ον) = σύστημα οἰκοδομίας (ἐξ ὑπερμεγέθων λίθων, μὴ λαξευομένων – ἀργῶν – οὔτε κατὰ τὴν ἐξωτερικήν των ἐπιφάνειαν οὔτε κατὰ τοὺς ἁρμοὺς καταλειπόντων δὲ μεταξύ των μικρὰ κενὰ πληρούμενα διὰ λιθαρίων καὶ πηλοῦ) ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς Κύκλωπας ἤτοι εἰς ὑπερμεγέθεις, ἰδίᾳ περὶ τὴν τέχνην ἀσχολουμένους ἀνθρώπους, οἵτινες κατὰ τὴν παράδοσιν προήρχοντο ἐκ Λυκίας τῆς Μ. Ἀσίας. Οὕτω τὰ τείχη τῶν Μυκηνῶν, ὡς καὶ ἄλλων μυκηναϊκῶν πόλεων, ὠνομάσθησαν κυκλώπια, ἐπειδὴ ἡ κατασκευή των ἀπεδόθη εἰς τοὺς Κύκλωπας. Ησυχ. λ. *Κυκλώπιον τροχόν*. Ὁ Αυτος, *τροχὸν δὲ τὸ τεῖχος, ὡς Σοφοκλῆς Ἡρακλεῖ* (Ἀποσπ. 208). Ευσταθ., Ὀδ. 1622,55: *ἀφ' ὧν* (Κυκλώπων) *ἐν Ναυπλίᾳ σπήλαια καὶ λαβύρινθοι οἰκοδομητοὶ Κυκλώπεια καλούμενα*. Βλ. καὶ Comm. 272: *Κυκλώπεια οἰκοδομήματα*, κλπ. *ἀπὸ τῶν οἰκοδομησάντων Κυκλώπων οὕτω κληθέντες*. Πινδ., Ἀποσπ. 169: *Κυκλωπίων ἐπὶ προθύρων*. Ευριπ., Τρῳ. 1088: *ἵνα τε τείχη λάϊνα Κυκλώπι' οὐράνια νέμονται*. Βλ. καὶ Ἡλ. 1158.

κυκλωτὴ = ἡ καὶ ἄλλως κυκλική. Vitr. 10.3,1.

κυκλοτερὴς (**κύκλος**, **τόρος**, **τόρνος** Boisacq, λ. [531/2]) = περιφερής, στρογγύλος, κυκλικός. Ησυχ. λ. *κυκλοτερές· περιφερές· ἐπικαμπές*. Ξεν., Ἑλλ. 4.5,6: *ἐπὶ τοῦ περὶ τὴν λίμνην κυκλοτεροῦς οἰκοδομήματος*. Διοδ. Σικ. 2,8: (περίβολον) *κυκλοτερῆ κατεσκεύασε*. Προκ., π Κτισμ. 1.1,45: *τούτου δὲ τοῦ κυκλοτεροῦς παμμεγέθης ἐπανεστηκυῖά τις σφαιροειδὴς θόλος ποιεῖται αὐτὸ διαφερόντως εὐπρόσωπον*. 2.2,11: *κυκλοτερῆ τε τὴν διώρυχα ἐς ποδῶν μῆκος πεντεκαίδεκα ποιησάμενος*. Ὁ Αυτος, ἐν Migne, PG 87,1.2832C: *ὕπερθεν δὲ αὐτῶν* (τῶν ἀψίδων) *κυκλοτερὴς οἰκοδομία ἐν στρογγύλῳ ἐπῆρται*. Ζωσιμ., ἱστΝ 2,30 (96,17 Βόννης): *ἀγορὰν... οἰκοδομήσας κυκλοτερῆ*.

κυλίνδω, ῥ. = κυλῶ τι ἐπὶ κατρακυλίων. Ισαιος 5,44: *ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται*. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 4.2,2: *τηνικαῦτα ἐκύλινδον οἱ βάρβαροι ὁλοιτρόχους ἁμαξιαίους καὶ μείζους καὶ ἐλάττους*. 4: *δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κυλίνδοντες τοὺς λίθους*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Th.I.g.λ. (τόμ. 5,2095-6).

κυλίνδριον, τό. Ὑποκ. = μικρὸς **κύλινδρος** (βλ. λ.). Ηρων, 196,200 Schöne.

κυλινδροειδής, ές = περιφερικὸς διάδρομος κεκαλυμμένος διὰ κυλινδρικῆς καμάρας. Θεοφ. Συν. 5,86 (328,3 Βόννης): *μακρός τις ἐκδέχεται περίπατος κυλινδροειδής*.

κύλινδρος, ὁ = ἄξων, στρόφιγξ. IG XI 2,287A115 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ταῖς θύραις τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος κυλίνδρους πέν[τε]*.

κῦμα, τό. Ταυτ. τῷ **κυμάτιον** (βλ. λ.). Αισχ., Ἀπόσπ. 78: *ἀλλ' <εἰ'> ὁ μέν τις Λέσβιον φατνώματι κῦμ' ἐν τριγώνοις ἐκπεραινέτω ῥυθμοῖς*. Βλ. καὶ Πολυδ., Ὀν. 7,122. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: *ὡς καὶ τὴν τῶν ἄλλων κυμάτων θέσιν καὶ τὴν τῆς στεφάνης μηδὲ τῆς τραπέζης ἐφ' ἕτερον μέρος ἐναλλαττομένης γίγνεσθαι διάφορον*.

κυμάτιον, τὸ (καὶ ἄλλως **κῦμα**· λατ. **cymatium**) = γλυφὴ (ἐπὶ ξύλου, μαρμάρου ἢ διὰ κονιάματος) συμβολίζουσα τὴν κίνησιν τοῦ κύματος ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα. Τὰ σπουδαιότερα εἴδη κυματίων εἶναι: α) τὸ **δωρικόν**, ἡ κν. κουκουβάγια, β) τὸ **ἰωνικόν**, ὁ καὶ **ὄνυξ** ἢ **κανὼν τῶν ὠῶν** (βλ. λ.) λεγόμενος καὶ γ) τὸ **λέσβιον**, κν. φλασκόφυλλο. Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον εἶδος ἐχρησιμοποι-

ήθη ἀποκλειστικῶς εἰς ἰωνικὰ καὶ κορινθιακὰ οἰκοδομήματα. Κάτωθεν τῶν ἰωνικῶν καὶ λεσβίων κυματίων ὑπῆρχον πάντοτε **ἀστράγαλοι** (βλ. λ.). Ἀλλ' εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἐχρησιμοποιήθησαν τό τε **αἰγυπτιάζον** (**cavetto**) καὶ τὸ **κοιλόκυρτον** (**cyma recta** καὶ **cyma reversa**) κυμάτιον. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Λεξ. Ρητ. 231,1: *γεῖσα... τειχῶν ἐξέχον κυμάτιον*. Ησυχ. λ. *αἰετὸς καὶ ἀετός*. Ὁ Αυτος, *γεῖσα καὶ κυμάτια*. Σου(ι)δ. λ. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. – Φιλ., Βελοπ. 272,28. Ηρων, ἐν Ath Mitt 1883,330. Vitr. 3.5,7.10.11.12. 4.1,7. 3,4.6,2. 3.5.6. Αυτοθι, 3.5,10: *Cymatium epistylii septima parte suae altitudinis est faciendum*. Βλ. καὶ Oxford LD λ. (fasc. 2,481). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9. ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 23,24. 24,25. 25,10. P Cair. Zen. 445,11 (3ου π.Χ. αἰ.). IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 286 II 52: *ἐπὶ τõ τοίχο τõ πρὸς Νότον κυμάτιον ἐς τὸ ἔσο ἔδε ἐπιθε̃ναι*. 137: *κυματίο καὶ ἀστραγάλο hεκατέρο*. Αυτοθι, 142. 145.149. 153.166-167.168. IG I² 373 = Stevens-Paton, ἔ.ἀ. XI, col. II, σελ. 336,43 καὶ 394,12. Αυτοθι, col. I, σελ. 380.–col. II, σελ. 384,16.–IG I² 374 VII 96. VIII 131/132.136. IX 260/261. IG II 2²(1)1455,41. 1457,13.–1672,186 (Ἐλευσῖνος). 187-188. Αυτοθι, IV 1² 102,60 (Ἐπιδαύρου).-77: *γράψαι καὶ κυμάτια καὶ ἀστραγάλους*. 82: *εἵλετο κυμάτια... χρυσῶσαι*. 103,91.–XI 2,163A15 (Δήλου). 163Ba4.24-25.28. 165,4.24.32. Βλ. καὶ 22.45. 199A76. IdD 456A2. FD III(5)26 col. IB, 4-5. SEG 16,329,4 (Δελφῶν). 2,829,6 (Συρίας). BCH 1904,78 (Τράλλεων), 6.

κυμοτόμος, ἡ = ἡ τριγωνικὴ προεξοχὴ τῶν ποδαρικῶν μιᾶς γεφύρας. Σου(ι)δ. λ. *κυμοτόμος: περὶ τὰς γεφύρας οἰκοδόμημα τρίγωνον τὸ ὀξὺ ἔχον ἔμπροσθεν ἐν τριγώνῳ σχήματι, ὃ δὴ μηχανοποιοὶ κυμοτόμον καλοῦσιν, ἐμβόλῳ νηὸς μακρᾶς ἀπεικασμένον*. Syria 20, 1939,309 (Σελευκείας): *ἐγένοντο αἱ γέφυραι τῶν δύο Μελάντων (καὶ) τοῦ πέμπτ(ου) καὶ ἐλλάγησαν μέτραι ξδ' καὶ ἡ τούτων οἰκοδομαὶ σὺν τοῖς κοιμοτόμοις*.

κυπαρίσσινος (καὶ **κυπαρίττινος**), η, ον = ἐκ ξύλου κυπαρίσσου κατεσκευασμένος. Ομ., Ὀδ. ρ, 340: *κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ*. Βλ. καὶ Ebeling, Lex H λ. (1, σελ. 947). Πινδ., Πυθ. 5,52: *κυπαρίσσινον μέλαθρον*. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λα' 30,6. – Αυτοθι, λε' 34,5: *οἰκοδομεῖν δὲ ἐναλλὰξ δόμον λίθινον καὶ ἔνδεσμον κυπαρίσσινον*. Αυτοθι: *ξυλῶσαι ἔσωθεν κεδρίνοις ξύλοις καὶ κυπαρισσίνοις*. 8: *καὶ καταστεγάσαι φατνώμασι κεδρίνοις καὶ κυπαρισσίνοις*. Θεοφ., Χρον. 590,10 (Βόννης): *πρὸς τὸ κόψαι ξυλὴν κυπαρισσίνην*. Βλ. καὶ IG XI 2,287B,146 (Δήλου): *κυπαρίσσινα ξύλα*.

κυπάρισσος (καὶ **κυπάριττος**), ἡ = ἐκ ξύλου κυπαρίσσου. Διὰ τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως παρ' Ομηρῳ βλ. Ebeling, Lex H λ. (1,947). Ευριπ., Κρῆτες (Ἀπόσπ. 472 Nauck): *ταυροδέτῳ κόλλῃ κραθεῖσ' ἀτρεκεῖς ἁρμοὺς κυπαρίσσου*. ΠΔ(Ο'), Ἆσμ. 1,17: *δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι*. IG II/III 2(1)1672,191: *κυπαρίττου κορμοὶ τέτταρες*. Αυτοθι IV 1² 102,225 (Ἐπιδαύρου): *κυπαρίσσου διαρέσιος*. 225/6: *κυπαρίσσου ἀγωγᾶς*.

κυπαρισσόροφος, ον = ὁ ἔχων τὴν ὀροφὴν κυπαρισσίνην, ὁ ἐκ ξύλου κυπαρίσσου. Ευριπ., Ὑψιπ. (Ἀπόσπ. 32,10). Μνησιμ., Ἱπποτρ. (Ἀπόσπ. ἐν CGF IV 568): *ἐκ θαλάμων κυπαρισσοφόρων*.

κύρτωμα, τὸ = κυρτότης, καμπή, καμπύλωμα. Σου(ι)δ. λ. *κύρτωμα· ἡ λεγομένη καμάρα*. Προκ., ὑπὲρ Πολ. 5.19,20: *ἐκ τοῦ τῆς γεφύρας κυρτώματος*. Ὁ Αυτος, π Κτισμ. 2.5,8: *λίθων ἐπιβολαῖς τεκτηνάμενος κυρτώμασι γεγονυίαις θόλων*.

κύφων, ὁ = κεκαμμένη, κεκυρτωμένη, καμπύλη δοκός. IG IV 1² 102,224 (Ἐπιδαύρου): *δεσμῶν καὶ ἄλων τοῖς κύφωσιν*. 232: *ὑπὸ τοὺς κύφωνας*.

κωδύα, ἡ = κόσμημα ἐν σχήματι κωδύας ἤτοι κεφαλῆς αἰγυπτιακοῦ κυάμου, ἢ καὶ ἄλλως **ἐφηλὶς** (βλ. λ.). IG II 2²(1)1457,14 (Ἀττικῆς): *οἱ ἧλοι οἱ ἐν τοῖς κ[ατωτ]ά[τω] ζυγοῖ[ς τ]ῶν θυρῶν δέονται κωδυῶν*.

κωνάω -ῶ, ῥ. = 1) περιδινῶ ὡς κῶνον ἢ στρόβιλον, περιστρέφω. Αριστοφ., Ἀπόσπ. 439. Ησυχ. λ. *κωνᾶν· περιδινεῖν*. Ὁ Αυτος, λ. *κωνῆσαι· πισσοκωνῆσαι καὶ κύκλῳ περιενεγκεῖν*. Φωτ. λ. *κωνῆσαι· περιενεγκεῖν, διακαῦσαι, ἀπὸ τῶν πισσούντων· ἐπεὶ περιδινοῦσιν ἐν κύκλῳ τὰ πισσούμενα· κώνους γὰρ καλοῦσι τοὺς στροβίλους*.– 2) ἐπιχρίω διὰ πίσσης, πισσώνω (βλ. καὶ λ. **περικωνέω** -ῶ). Ησυχ. λ. *κωνῆσαι· πισσοκωνῆσαι*. Βλ. καὶ Φωτ. λ. *κωνῆσαι*. Μ Ετυμ. λ. *κωνῆσαι· κυρίως τὸν κέραμον πισσῶσαι*. IG XI 2,203A33 (Δήλου): *ἐπισκευάσαντι καὶ κωνήσαντι*.

Λ

λααξὸς = **λαοξόος** (βλ. λ.), ὁ. P Zen. 1925,1931,172.

λαβύρινθος καὶ λατ. **labyrinthus** (κατὰ μίαν θεωρίαν ἐκ τοῦ **λάβρυς**, ὅπερ ἐν τῇ καρικῇ καὶ λυδικῇ διαλέκτῳ σημαίνει **πέλεκυς**· ὅθεν **λαβύρινθος**: τὸ ἀνάκτορον τοῦ λάβρυος. Κατ' ἄλλην θεωρίαν λαβύρινθοι ἦσαν φυσικὰ ὑπόγεια διαμερίσματα διευθετημένα καταλλήλως διὰ τὴν λατρείαν τῶν χθονίων θεοτήτων.

Ὥστε πρόκειται, 1) περὶ τεχνητοῦ ὀρύγματος ὁμοίου πρὸς λαβύρινθον· ἦτο δὲ ὁ λαβύρινθος οἰκοδόμημα μετὰ πολυπλόκων διαδρόμων καί, τούτου ἕνεκα, δυσχεροῦς ἐξόδου. Εἰδικώτερον ἡ λέξις ἐσήμαινε· 2) μέγα οἰκοδόμημα ἐν Κνωσῷ τῆς Κρήτης, ἔνθα κατὰ τὴν μυθολογίαν τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ Μινωταύρου. – 3) ταφικὸν οἰκοδόμημα ἐκ πολυαρίθμων ὁμοιομόρφων δωματίων παρὰ τὸ Fayyûm τῆς Αἰγύπτου, κατασκευασθὲν ὑπὸ Φαραὼ Ἀμενεμχὰτ τοῦ Γ', τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη οὕτω προφανῶς ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ μινωϊκοῦ λαβυρίνθου. Βλ. Frisk, Gr. etymW λ. (σελ. 67). Lidd.-Sc. λ. Th.l.gr. λ. (6,12-13). Th.l.l.v. (vol. 7,2, 814,37-80. Oxford LD λ. (σελ. 992). – Φρυν. ἐν Bekker, AG 1,20.27. Σχολια εἰς Ομ., Ὀδ. λ, 320. Σχολια εἰς Ευριπ., Ἱππ. 887. Φερεκυδ., ἐν FHG 1,97. Ἀπόσπ. 106. Ηροδ. 2,148. Φιλοστρ., β. Ἀπολλ. 4,34. Υγιν. 40. Διοδ. Σικ. 1,61. 4,77. Στραβ. 8.6,2.17.1,37. Πλουτ., Θησ. 19. Απολλοδ., μυθ. 3.1,4. 15,8. Plin. nat. 13,88. Ov. met. 8,158κἑ.167. Sen. epist. 44,7. Verg. A. 5,558 κἑ. 6,27 καὶ 29. Παυσ. 1.27,10. Διων Χρυσ., ὁμ. 80 (σελ. 668). AE 1889,199, Taf. 11, ἀριθ. 13-21. Didyma II 25A9. 26B7. 27A120.123. 127B65. SEG 4,446,14. Schwartz, ἐν RhM 40,227. Karo, Arch. Rel. Wiss. 7,132. Hermes 27,503. Mayer, ἐν JdI 7,1812,191. Dar-Sgl λ. – Creuzer, Symbolik 4,115. Wolters, ἐν Ath Mitt 20,482 καὶ Taf. 14,5. Rouse, ἐν JHS 21,268 κἑ. – Πλείονα ἐν

HUMBORG, RE 12,1925,312-321 καὶ 321-323 (μινωικὸς λαβύρινθος μετὰ σχετικῆς βιβλιογραφίας). KEES, ἔ.ἀ. 323-326 (ὁ αἰγυπτιακὸς λαβύρινθος μετὰ βιβλιογραφίας). Der Kleine Pauly 3,433-435, μετὰ βιβλιογραφίας. PECORELLA, ἐν ΕΑΑ 4,436-440, μετὰ πηγῶν, βιβλιογραφίας καὶ σχεδίων λαβυρίνθων (: ἐν σελ. 436 κέ., περὶ τῶν λαβυρίνθων Κρήτης καὶ Αἰγύπτου, περὶ τοῦ λαβυρίνθου ἐν σχέσει πρὸς τοὺς μύθους τοῦ Μινωταύρου, τοῦ Θησέως, τῆς Ἀριάδνης καὶ τοῦ Ἀνδρόγεω. – Ἐν σελ. 439 κέ., περὶ παραστάσεων λαβυρίνθων ἐπὶ μνημείων).

λαεντιάριος = **λιθοξόος** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ., ἐν λ.

λάϊνος, η, ον (ὁμηριστὶ **λαΐνεος**, α, ον) = ὁ ἐκ λίθου ἢ μαρμάρου κατεσκευασμένος, ὁ κν. πέτρινος ἢ μαρμάρινος. ΟΜ., Ἰλ. Ι, 40 4: *λάϊνος οὐδός*. Μ, 177: *τεῖχος λάϊνον*. Ὀδ. θ, 80. Πλείονα, ἐν EBELING, LexH 1 λ. (965). ΣΙΜΩΝ. 110. ΗΣΙΟΔ., Θεογ. 811: *μαρμάρεαί τε πύλαι καὶ λάϊνος οὐδός*. ΕΛΛΑΝ., Ἀπ. 26 (FGrH): *τεῖχος λάϊνον*. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 115. Ἠλ. 328: *μνῆμα λάϊνον*. Ἡρακλ. 980: *λαΐνους ὀρθοστάτας*. 1037: *λαΐνοις κίοσιν οἴκων*. Βάκχ. 591: *λάϊνα κίοσιν ἔμβολα*. ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 1596. ΤΕΛΕΚΛ., Ἀπόσπ. 4 (CGF III 372): *λάϊνα τείχη οἰκοδομῶν*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχ. 449 (= TGF, ed. NAUCK, 44): *ἄπελθε λαΐνων σταθμῶν*. ΘΕΟΚΡ. 23,58. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 3,217: *θριγκὸς δ' ἐφύπερθε δόμοιο λαΐνεος χαλκέῃσιν ἐπὶ γλυφίδεσσιν ἀρήρει*. ΜΟΣΧ., Ἀπόσπ. 6, NAUCK. ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 80b. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 396 (Βόννης): *λαϊνέοις ἐρείσμασιν*. 481: *λαϊνέη... ἄντυξ*. 649: *πέζης λαϊνέης*. 813: *λαϊνέης προβλῆτος ἐπ' ἄντυγος*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἔκφρ. Ἄμβ. 128: *λαϊνέης κρηπῖδος*. 149: *λαϊνέους... βωμούς*. Epigr. gr. 204.903,5. Βλ. καὶ PEEK, CVI 1,234. AJA 1919,47,9 (Σάρδεων 3ου π.Χ. αἰ.): *λαϊνέων δαπέδων κρηπῖδα τορήσας*.

λαϊνότευκτος, ον = ὁ λιθόκτιστος. OpArch 6,43 (Κύπρου, 3ου μ.Χ. αἰ.).

λαιοτόμος, ὁ. Ἀναφέρεται μόνον ὑπὸ τοῦ VITR. (9.7,6: *Haec autem parallelos linea vocitatur laeotomus*). Ἡ λέξις θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ταυτόσημος τῷ **λαοτόμος** – **λατόμος** (βλ. λ.).

λαξεία, ἡ = ἡ **λάξευσις** (βλ. λ.). Μ Ετυμ. λ. *λαξεία· ἐκ τοῦ λαξεύω*. P Oxy 3.498,2 (2ου π.Χ. αἰ.): *ἐπιδεχόμεθα λαξείαν τῶν οἰκοδομουμένων λίθων*. 10: *τῆς λαξείας τῶν μὲν ἐξωτέρω λίθων κύβων καμηλικῶν*. 43: *τὴν αὐτὴν λαξείαν [τὴν τῶν προκει]μένων λίθων*.

λάξευμα (λατ. **scalptura**), τὸ = ἡ λάξευσις, τὸ σκάλισμα. ΑΝΩΝ., Τέχν. Ρητ. ed. H. RABE), 1,640,27: *ὁ ἑρμογλύφος πῶς ἂν εἴποις τοὺς λίθους ἀπέξεσε... ἢ πῶς αὐτοὺς τοῖς λαξεύμασι κατεποίκιλεν*.

λάξευσις, ἡ = ἡ πρᾶξις τοῦ λαξεύειν, ἡ διὰ ξέσεως ἢ πελεκήσεως κοίλανσις. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΘΕΟΚΡ. (ed. C. WENDEL, Leipzig 1914) 6.18: *κ' ἀπὸ γοῦν τοῦ γράφειν τοῦ δηλοῦντος τὸ ξέειν γίνεται γραμμὴ ἡ λάξευσις*.

λαξευτήριον, τὸ = ἐργαλεῖον λαξευτικὸν πρὸς πελέκησιν καὶ λείανσιν λίθων. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (PORSONUS 207,16) λ. = ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λαξευτήριον: ἐργαλεῖον οἰκοδομικόν· λαοξόος γὰρ ὁ οἰκοδόμος*. ΠΔ(Ο'), Ψαλμ. 73[74], 7: *ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέραξαν αὐτήν*.

λαξευτής, ὁ = ὁ λαξεύων, ὁ κοιλαίνων λίθους, γλύπτης, **λιθοξόος** (βλ. λ.). ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 221,4 (RITSCHELII): *καὶ λατομῶ καὶ λίθον ξέω καὶ λαξεύω καὶ λαξευτὴς καὶ λίθων ἐργάτης καὶ λιθολόγος*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. Β, 319 [320,3]: *λαξεύειν τὸ λίθους ξέειν*. ΜΑΝ. 1,77: *ἤτοι λαξευτὰς ἢ τέκτονας ἢ λιθουργούς*.

λαξευτικός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν λαξευτὴν ἢ εἰς τὴν τέχνην αὐτοῦ. ΑΝΩΝ. Ρητ. (H. RABE) 1,640: *ἡ λαξευτικὴ τέχνη*. ΕΥΣΤΑΘ. 341,28: *καὶ λαξευτικὸν διαβήτην, μὴ σταφύλην, ὃς ἅμα πλάτος καὶ ὕψος μετρεῖ*. ΝΙΚΗΦ. ΓΡΗΓ., Βυζ. Ἱστ. 15,2 (Βόννης 2,749,23): *Φειδίου λαξευτική*.

λαξευτός, ή, όν = 1) ὁ λελαξευμένος, ὁ κοῖλος διὰ λαξεύσεως, ὁ σκαπτός. ΚΔ, Λουκ. 23,53: *ἐν μνήματι λαξευτῷ*. ΠΔ(Ο'), Δευτ. 4,49.– 2) γλυπτός, σκαλιστός. ΣΚΙΠ. ΛΙΜ., Στ. 104,3.

λαξεύω, ῥ. = ξέω λίθους, κοιλαίνω διὰ πελεκήσεως, σκαλίζω, γλύφω. ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 221,4 (RITSCHELII): *λατομῶ καὶ λίθον ξέω καὶ λαξεύω*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12,7.6: *καθελὼν δὲ καὶ τὸ θυσιαστήριον καινὸν ἐκ λίθων συμμίκτων ᾠκοδόμησεν οὐ λελαξευμένων ὑπὸ σιδήρου*. ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 34,1: *λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας*. Ἰουδ. 1,2: *τείχη ἐκ λίθων λελαξευμένων*. Ἰεζεκ. 40,42: *τράπεζαι... λίθιναι λελαξευμέναι*. 43: *γεῖσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ*. ΚΕΔΡ., συντΙ 1,203,6 (Βόννης): *ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ λίθων λελαξευμένων*. ΕΥΣΤΑΘ., κΥΥ 1,6,2 (ESG 2,164).

λαξικός, ή, όν = ὁ **λαξευτικὸς** (βλ. λ.). P Oxy 498,34: *ἐὰν δὲ χρε[ίαν ἔχωσι οἱ οἰκοδόμοι ὑπουργίας λαξικῆς*.– 2) τὰ λαξικὰ (ὡς οὐσ.) = ἡ ἐπὶ τῆς λατομήσεως λίθων φορολογία. P Fay. 44,6 (1ου π.Χ. αἰ.).

λάξιμος, η, ον = ὁ λαξευτός, ὁ πελεκητός. P Lond. 3.856,30 (1ου μ.Χ. αἰ.).

λαοξικὸς = ταυτ. τῷ **λαοξοϊκὸς** (ή, όν). ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1100A: *λαοξοϊκὸν ἔργον*.

λαοξοϊκός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν λαοξόον, ὁ τοῦ λιθοξόου. ΗΣΥΧ. λ. *ὄρυξ· λαοξοϊκὸν σκεῦος*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. Β, 765 [σελ. 341,28]: *ἔστι δὲ ἡ σταφύλη... τεκτονικὸν ἐργαλεῖον, ἐξισάζον τὰ ὑποκείμενα· καί φασιν οἱ ἀκριβέστεροι λαξοϊκόν, ἤτοι λιθοξοϊκόν*. Vett. Val. 11,14.

λαξόος (συν. τῷ **λαοξόος**). Καθ' ΗΣΥΧΙΟΝ λ. *λαξόοι· οἰκοδόμοι, λιθουργοί*. Βλ. καὶ ΤΙΜ. ΦΛΙΑΣ., Ἀπόσπ. 25,1. G. PFOHL, Griechische Inschriften, ἀριθ. 22: *Πραξιτέλους ἤνθουν λαοξόος οὔτι χερείων*.– 2) **λάξοος** = ὁ λαξευθεὶς ἢ ἀποκοπεὶς ἐκ λίθου. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 212: *κοινόθακα λάξοα*.

λαξὸς = **λαοξόος** (βλ. λ.) = ἡ λέξις συνήθης ἐν παπύροις. P Hib. 61,8. P Fay. 44,2. P Zen. 31,176.

λαοξόος (καὶ **λαξόος** [βλ. λ.]· ἐν παπ. **λααξὸς** καὶ **λαξὸς** [βλ. λ.] = ὁ λιθοξόος, ὁ γλύπτης. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (PORSONUS 207,16) = ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λαξευτήριον· λαοξόος γὰρ ὁ οἰκοδόμος*. ΦΩΤ., ἔ.ἀ.λ. λαοξόος: *ὁ λιθοκόπος*. ΦΙΛΟΠ. 9,15: *τῷ τέμνειν τὸν λαοξόον καὶ ξέειν τοὺς λίθους*. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1100A: *τὸ δὲ τῶν λαοξόων ἔργον οὐ μόνον ἐν τοῖς κίοσίν ἐστι τοῖς ὀκτὼ οὓς χρὴ αὐτοὺς τῷ καλλωπισμῷ βελτιῶσαι, ἀλλὰ βωμοειδεῖς σπείρας ἀπαιτεῖ τὸ ἔργον*. ΠΤΟΛ. ΚΛΑΥΔ., Τετρ. 179. Epigr. gr. 42,1. – CIG III 4552: *λαοξό[ο]ς ἐκ [τῶ]ν ἰδίων ἐπύει [τὸ]ν βωμόν*.

λαοξουργέω -ῶ, ῥ. = λαξεύω, γλύφω, σκάπτω. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. ξ, 223: *οὐδ' οἰκωφελίη| τινὲς τὸ ὀφέλειν οἴκους, ὅ ἐστιν οἰκοδομεῖν καὶ λαοξουργεῖν*.

λαοτέκτων, ὁ = ὁ ἐργαζόμενος τοὺς λίθους, ὁ κτίστης. Παλ. Ἀνθ. 7,380: *ξεστὸν ὀρθῇ λαοτέκτονος στάθμῃ*.

λαοτομέω (= **λατομέω**)-ῶ, ῥ. = κόπτω λίθους. Archiv. Pap. 9,5,4 (Πτολεμαΐδος): *κρηπῖδι λαοτόμουν*. Βλ. καὶ Sammelb. 1,1815,4279.

λαοτόμος (= **λατόμος**), ὁ = 1) ὁ κόπτων λίθους. ΜΑΝ. 4,326.6,416. P Oxy 134,16. AJA 1897,7,47. Epigr. gr. 1021,2: *τέχνη θαυμάτων τῶν ἱερῶν λαοτόμων*.– 2) ὡς

ἐπίθ. = λατομικά, ἤτοι κόπτοντα λίθους. ΜΕΝ., παρὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. (λ. *Σπαλίων*): *ὀργανά τε λαοτόμα.* ΜΑΝ. 4.325.

λαοτύπος, ον (μτγν.) ἐπὶ ἐργαλείων = ὁ κόπτων λίθους, Παλ. Ἀνθ. 7.429,3: *λαοτύποις σμίλαις κεκολαμμένον.* – 2) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. = ὁ λιθοτόμος, ὁ γλύπτης. Παλ. Ἀνθ. 4,59. ΠΑΥ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 155 (Βόννης). Epigr. Gr. 441,10.

λάρτιος, α, ον = ὁ προερχόμενος ἐκ Λάρτου τῆς Ῥόδου **λίθος** (βλ. λ.). SIG 581,98 (Ἱεραπύτνης, 3/2ου π.Χ. αἰ.): *ὁ ἀρχιτέκτων συγγράψῃ, ὅπως ἐργασθῇ πέτρ[ας] λαρτίας.* IG XII(1),2,7 (Ῥόδου): *ἐπὶ βάσιος λίθου λαρτίου ἐν τῷ τεμένει.* 677,7. BCH 8,1884,355,22. SEG 3.674, A10.

λατομεῖον (τὸ καὶ **λατόμιον** καὶ **λατόμιν**· βλ. καὶ λ. **λατομία**), τὸ = βραχώδης τόπος ἔνθα κόπτονται καὶ ἐξορύσσονται λίθοι ἢ μάρμαρα. ΣΤΡΑΒ. 12.2,8: *καὶ τὸ λατομεῖον δὲ ποιεῖ δύσχρυστον· λατόμιον:* ΑΥΤΟΘΙ 5.3,10. 9.1,13. 14.2,23. IG XII 5,253 (Πάρου): *ἐργεπιστάτης τοῦ λατομίου.* MAIER, Griech M 71 (Ἐφέσου) = SIG 1182,11: *λαψόμεθα δὲ λατόμια [ὅ]σα ἔνεστιν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἢ σκληρὰ ἢ πώρινα.* Didyma II 40,17.-26: *καὶ ὁδοποιΐας τῆς ἐκ τοῦ λατομίου.* 41,23.28. – **λατόμιν**: Arch – epigr. MOU 1877,97,8,224-225. AthMitt 1892,202 (Περίνθου): *ὃς δ' ἂν ἕτερος ἀν(οί)ξῃ τὸ λατόμιν.* 203: *κατεσκεύασεν ἐκ τῶν ἰδίων τὴν στήλην καὶ τὸ λατόμιν.*

λατομεύω, ῥ. Ταυτ. τῷ **λατομῷ** (βλ. λ.). PSI 423,27 (3ου π.Χ. αἰ.): *λελατομεύκαμεν λίθους ἐκ τῆς πέτρας.*

λατομέω, ῥ. = 1) κόπτω, θραύω, ἐξάγω λίθους. ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 221,3/4 (FR. RITSCHELL II). ΑΝΤΙΓ., ἱστ. παρ. συν. 39,161 (177): *οἱ Κῷοι λίθους λατομήσαντες ᾠκοδόμησαν τὸ θέατρον.* ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΣ 57J. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,12.–5,39: *οἳ δὲ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι τὸ πλεῖον πέτρας λατομοῦσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τραχύτητος.* ΣΤΡΑΒ. 16.2,40 (C. 763): *ἐκ δὲ τοῦ λίθου τοῦ λατομηθέντος ἐπεπύργωτο τὸ τεῖχος τοῦ ἱεροῦ.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.2,9. ΑΓΑΘΑΡΧ. 25. PPetr. 2.4,9,3. PCair. Sen. 499,38 (3ου π.Χ. αἰ.). P Zen. 499,38. 296,34. PPetr. 2, σελ. 12. – IG IV 1² 122,25 (Ἐπιδαύρου). IdD 2626,1.– 2) σκάπτω βραχῶδες μέρος. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 21,33: *ἐάν τις ἀνοίξῃ... ἢ λατομήσῃ λάκκον.*

λατόμημα, τὸ = λίθος προερχόμενος ἐκ λατομείου. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,13: *λαμβάνοντες ὡρισμένον μέτρον τοῦ λατομήματος ἐν ὅλμοις λιθίνοις τύπτουσι σιδηροῖς ὑπέροις.*

λατομητός, ή, όν = ὁ ἐντὸς τοῦ βράχου πελεκηθείς. ΣΤΡΑΒ. 14.5,5: *ἡ Ποικίλη λεγομένη πέτρα κλίμακα ἔχουσα λατομητήν.* 16.2,40: *τάφρον λατομητὴν ἔχον βάθος μὲν ἑξήκοντα ποδῶν, πλάτος δὲ πεντήκοντα καὶ διακοσίων.*– 2) ἐπὶ λίθων: ὁ πελεκητός. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄ 12,12: *καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κατασχεῖν τὸ βεδὲκ οἴκου κυρίου.*

λατομία, ἡ = 1) ταυτ. τῷ **λατομεῖον** ἢ **λατόμιον** (βλ. λ.). ΠΛΑΤ., Ἐπιστ. 2,314E. ΗΡΩΝ, ΜΗΧ. 2,4 (σελ. 280, ed. NIX-SCHMIDT). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,33. 14,116. ΣΤΡΑΒ. 4.1,6. ΠΛΟΥΤ., Νικίας 28. Παλ. Ἀνθ. 11.253,2. – P Zen. 176,215. PHib. 71,7. – IG I² 103,40 (Ἐπιδαύρου): *κομιδᾶς λίθων ἐγ λατομίας.* 76: *ἐγ λατομίας τῶμ Πεντεληϊκῶν λίθων.*– 2) ἡ λατόμησις, ἤτοι ἡ ὑπὸ εἰδικῶν τεχνιτῶν, τῶν **λατόμων** ἢ **λιθοτόμων** (βλ. λ.), τῇ βοηθείᾳ **λατομίδων** ἢ **τυπίδων** (βλ. λ.) ἢ λατομικοῦ σιδήρου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος διδομένου εἰς αὐτοὺς σχεδίου, ἐκ βραχώδους μέρους ἐξώρυξις λίθων δι' ἀρχιτεκτονικοὺς σκοπούς. ΘΩΜ. ΜΑΓ. 221,3 (RITSCHELL II): *λατόμος καὶ λιθουργός, καὶ λατομία καὶ λιθουργία.* FD III(5)19,14: *Νικοδάμῳ Πασίωνι λατομίας μνᾶς τριάκοντα τέτορες* (πλείονα ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,83 κέ. ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία). – 3) ἐν πλθ. = τετράγωνοι πελεκημένοι λίθοι, κν. ἀγκωνάρια. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,49. ΣΤΡΑΒ. 8.5,7. ΙΩΣΗΠ., κΑπ. 1,26,235. Παλ. Ἀνθ. 11,253. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. Sammelb. 4279 = Arch. Pap. 9,5. POxy 3.498,8/9. IGIV1²,102,15 (Ἐπιδαύρου). 40. BSA 51,1956,154,4. 61, 1966, 279B29A καὶ 258,38.

λατομικός, ή, όν = ὁ ἁρμόζων πρὸς ἐξαγωγὴν λίθων. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,12: *ὑπείκειν λατομικῷ σιδήρῳ.*

λατόμιον καὶ **λατόμιν** = **λατομεῖον** (βλ. λ.).

λατομίς, ἡ = γλυπτικὸν ἢ σκαπτικὸν ἐργαλεῖον (ἰδίᾳ πρὸς ἐξώρυξιν λίθων ἐκ τῶν λατομείων), κοπίδι. ΑΓΑΘΑΡΧ., περ. Ἐρ. Θαλ. § 29 (σελ. 26). PPetr. 2.4,62,11. P Cair. Zen. 759.1,782(a)54 (3ου π.Χ. αἰ.).

λατόμος (ὁ καὶ **λαοτόμος**, ὁ = ὁ διὰ λιθοξοϊκοῦ ἐργαλείου κόπτων, θραύων, ἐξάγων λίθους ἐκ τοῦ λατομείου. ΗΣΥΧ. λ. *λατόμος· λιθοξόος.* ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 221,3. PREGER, ἐν SOC 85,6: *λιθοξόους καὶ λατόμους καὶ τεκτονικοὺς καὶ πάντας τοὺς οἰκοδόμους.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11.4,1. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 5,15. Παραλ. 2.2,18. ΦΙΛΟΣΤΟΡΓ., Ὑπομν. 3 (J. BIDEZ 172,7): *λατόμους καὶ λιθοξόους.* PPetr. 2.4,1.7. – 5,3. – 8,2.11. 9,1.14. 13,17,11. 3,47a2.b2. 119b. P Zen. 499,2. PSI 423,1.37. IG 4,823,50 (Τροιζῆνος). FD III(5)19,100.101.102. 23 col. I 45. 25, col. II A, 1. 40,2.8.10. Didyma II 39,51.61. OGI 660 (Αἰγύπτου). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 5,1959,2118: *Ἀντίοχος λατόμος ἐποίησεν.*

λατύπη, ἡ = 1) ταυτ. τῷ **σκῦρος** καὶ **σπάραγμα** (βλ. λ.), ἤτοι ἀπόξεσμα λίθου ἐκπίπτον κατὰ τὴν πελέκησιν. Εἰς ΠΙΝΔ., Πυθ. 5,120b, SVP, 2,187: *σκῦρον γὰρ λέγουσι τὴν λατύπην τὴν ἀπὸ τῆς κατεργασίας τῶν λίθων ἀποπίπτουσαν.* ΗΣΥΧ. λ. *λατύπη λίθου τὸ ἀποπελέκημα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λατύπη·... ἢ τὸ λεπτὸν τοῦ λίθου.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, *λατύπη· λιθουργική.* ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 230,4: *τὰ τῶν λίθων ἀποξέσματα.* ΣΤΡΑΒ. 17.1,34: *ἐκ τῆς λατύπης σωροί τινες πρὸ τῶν πυραμίδων κεῖνται.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΠΛΑΤ., Θεαίτ. 146A. IG II 1²(1)244,82 (Ἀττικῆς). II 2²(1)1672,200 (Ἐλευσῖνος). 207. FD III(5)19,106: *λατύπας ἐξαγωγᾶς στατῆρας εἴκοσι.* Didyma II 41,54: *ἐν τῇ καταγωγῇ τῆς λατύπης ἐ[κ τοῦ ἱεροῦ.* RPh 50, 67. – 2) λιθουργικὸν ἐργαλεῖον. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λατύπη: λιθουργική.*– 3) γύψος, ἄσβεστος. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 156a.954a. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,104. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 260.

λατυπικός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν πελέκησιν λίθων. ΗΣΥΧ. λ. *εὐσμίλευτα· ἀπὸ τῆς λατυπικῆς σμίλης.* ΠΟΡΦΥΡ., Φιλοσ. ἱστ. 11: *τῇ πατρῴᾳ τέχνῃ χρώμενον τῇ λατυπικῇ.*

λατύπος, ὁ = ὁ κόπτων λίθους, ὁ **λιθοτόμος**, ὁ **λιθοξόος** (βλ. λ.). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,118: *καὶ ἐργαλεῖα τῶν λατύπων ὀνομάζει λείας καὶ γλαρίδας.* ΜΕτυμ. λ. *λατύπος, ὁ λατόμος, ἀπὸ τοῦ λᾶς καὶ τυπόω.* ΕΥΣΤΑΘ. 230,3: *καὶ λατύπος ὁ καὶ λατόμος, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ τύπτειν, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ τέμνειν.* ΙΠΠΟΚΡ., π. ἀγμ. 31. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 530. ΓΑΛ., Θρασ. 43: *καὶ οἰκοδόμῳ δὲ λατύποι τε καὶ λιθοτόμοι καὶ πλινθουργοὶ καὶ τέκτονες, οἱ μὲν λίθους, οἱ δὲ πλίνθους, οἱ δ' ἐπιτήδεια ξύλα προπαρασκευάζουσιν.* Abh. Ak. Wiss. 1909,19,32 (Ἐρυθρῶν): *ἄνδρ|ας λατύπους |δια|κοσίους.* Βλ. καὶ στ. 41.

λαύρα (ἰων. **λαύρη**), ἡ = 1) διάδρομος, ῥύμη, στενωπός. ΗΣΥΧ. ἐν λ. *λαύρα· ῥύμη, δι' ἧς ὁ λαὸς εἰσέρχεται... οἱ δὲ ἄμφοδα· οἱ δὲ στενωπούς· καὶ δίοδοι.* Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *λαύρη* = ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λαύρα· δημόσιος στενωπός, καὶ ἄμφοδον, ῥύμη, ὁδός, δι' ἧς οἱ λαοὶ ῥέουσιν.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *λαύρη· ῥύμη στενή.* Μ Ετυμ. λ. λαῦρα καὶ λαῦρας. – ΟΜ., Ὀδ. χ, 128: *ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος*

μεγάροιο ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1921,58: *λαῦρα δὲ στενὴ ὁδός, ἄμφοδος, δι᾽ ἧς λαοὶ ῥέουσιν ἤτοι φέρονται*. Βλ. καὶ Ὀδ., ἔ.ἀ. 132.136 καὶ ΕΥΣΤΑΘ., ἔ.ἀ.: *καὶ ὅτι λαῦραι ῥῦμαι, κῶπαι, στενωποί, ὑπόνομοι*. ΑΥΤΟΘΙ: *λαύραν, τουτέστι δημοσίαν στενωπόν*. 1922: *λαῦρα καὶ οἱ ἐν ταῖς πόλεσι λεγόμενοι ἔμβολοι*. ΠΙΝΔ., Πυθ. 8,86. ΗΡΟΔ. 1,180. ΑΘΗΝ. 14,621b: *ἀποστεγάσας τὸ τρῆμα τῆς ὄπισθε λαύρης*. POxy 1449,6 (3ου μ.Χ. αἰ.).– 2) λεωφόρος. ΘΕΟΚΡ., ἐπιγρ. 4,1.– 3) ἀτραπός. ΠΛΟΥΤ., Κράσσ. 4: *λαύραν ἄγουσαν εἴσω*.– 4) **ἄμφοδον** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *λαύρα* καὶ *λαύρη*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λαύρα*. ΜΕτυμ. λ. POxy 242 (1ου μ.Χ. αἰ.).– 5) ὀχετός, ἀπόπατος. ΑΡΙΣΤΟΦ., Εἰρ. 99: *τούς τε κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας καιναῖς πλίνθοισιν ἀνοικοδομεῖν*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6.

λεαίνω ἢ **λειαίνω**, ῥ. = καθιστῶ τι λεῖον, ὁμαλύνω, ξέω, στιλπνῶ, γυαλίζω. ΗΣΥΧ. λ. *λεαίνεται· λειοῦται· ἐξαλείφεται*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *λειανῶ· λείαν καὶ ὁμαλὴν ποιῆσαι*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. χ, 455. ΕΥΣΤΑΘ. 451,14 = Comm. 282. Opusc. 3,45: *τὸν τεχνικὸν κανόνα, τὸν κατὰ τοὺς τέκτονας, οὐκ ἂν ἄλλως δύνασθαι λεαίνειν σανίδας ἢ ξύλον ἑτεροῖον*. IG I² 372E = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 320 VII, 11. Βλ. καὶ 373 III 174/175. ΑΥΤΟΘΙ, II 1²(1)463,68 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ [ἐ]πιβαλὼν [κ]άλαμον λελαμμένον*.

λεαντικῶς = *λειῶσαι δυνάμενος*, ΗΣΥΧ. ἐν λ.

λέανσις ἢ **λείανσις**, ἡ = τὸ ποιεῖν τι λεῖον. ΑΝΤΥΛΛ., π. ΟΡΕΙΒ. 10.23,17. ΓΑΛ. 14,714. – Ἐν τῇ ἀρχιτ. ἡ λέξις ἐσήμαινε: τὴν διὰ **λίστρου** (βλ. λ.) ξέσιν ἢ **ὁμάλινσιν** (βλ. λ.), ἐπιφανείας τινός. Διὰ τὴν λ. βλ. καὶ ORLANDON, Ὑλικὰ 2,125,129.148.

λεαντὴρ ἢ **λειαντὴρ** (καὶ **λεαντήριον**), ὁ = ἐργαλεῖον δι᾽ οὗ λειαίνεται ἐπιφάνειά τις. ΑΝΤΥΛΛ., ἔ.ἀ. 14.

λεαντήριον, τὸ (βλ. **λεαντὴρ** - **λειαντήρ**). P Leid. 10,56.

λέγω, ῥ. Κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *λέγω = καὶ τὸ οἰκοδομῶ, καὶ διαλέγουσαν, διοικοδομοῦσαν καὶ διαλέγουσι διορύττουσι. Θουκυδίδης*. Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. λ. *λέγειν... οἰκοδομεῖν*. ΦΩΤ., Λεξ. ἐν λ. (ed. S. A. NABER 377): *λέγειν· ἀντὶ τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ συλλέγειν*. ΟΜ., Ὀδ. σ, 359: *αἱμασιάς τε λέγων*. ΘΟΥΚ. 1,93. Πρβλ. λ. **ἐγκαταλέγω, οἰκοδομῶ, λογάς, λογάδην**.

λεία, ἡ = ἐργαλεῖον πρὸς λείανσιν τῶν ἐπιφανειῶν τῶν λίθων. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,147: *οἰκοδόμου σκεύη λεῖαι, γλαρίδες ὡς Σοφοκλῆς ἐν Πριάμῳ*. Βλ. καὶ 7,118 (= ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 531): *ὅπου καὶ ἐργαλεῖα τῶν λατύπων ὀνομάζει* (Σοφοκλῆς) *λείας καὶ γλαρίδας*.

λειαίνω (βλ. λ. **λεαίνω**).

λειαντὴρ (βλ. λ. **λεαντήρ**).

λείβηθρον, τὸ = διῶρυξ, ὀχετός, δι᾽ οὗ ῥέει τὸ ὕδωρ, ἡ ἄλλως **ἀμάρα** (βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *λείβηθρον· ῥεῖθρον· ὀχετόν· κρουνόν*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (ed. R. PORSONUS 212,2) λ. *λείβηθρον: ὀχετὸς ὑδραγωγικός*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1236,56: *καὶ λείβηθρον ἡ ὁμηρικὴ ἀμάρα ἐλέγετο*. ΑΥΤΟΘΙ, 58: *φησὶ γάρ τις ἐν Ρητορικῷ λεξικῷ, ὅτι λείβηθρον, ὀχετός, ὑδραγωγός*.

λειόβατος (βλ. καὶ λ. **λεώβατος**). ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. = *ὁμαλὸς τόπος*.

λειοκόνιτος (βλ. καὶ λ. **λεωκόνιτος**), ον. ΗΣΥΧ. ἐν λ. = *ἡ τελείως ὡς κόνις διαλελυμένη, λείως γὰρ καὶ τελείως*.

λεῖος, α, ον (**λειϜο-ς**, λατ. **lēv-is**. ΗΣΥΧ. λ. *λευ-ρὰ-λεῖα·* βλ. καὶ λ. *λευρῷ = ὁμαλῷ· πλατεῖ*. Πλείονα ἐν FRISK, 99. BOISACQ, 566. EBELING, LexH λ. (1,977). – Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) ἐπὶ μαρμάρων, λίθων, ἀρχιτεκτονικῶν ἐν γένει μελῶν, ἐργαλείων, κλπ.: τὸν εἰργασμένον, ὁμαλόν, δουλεμένον, διὰ κατεργασίας ἐξωμαλισμένον. ΗΣΥΧ. λ. *λεῖον, λείας, λείους, ὁμαλόν*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *λεοπετρία*. – ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,8. ΛΟΥΚ., Ἔρωτ. 12. – IG I² 372, col. II 134.159: *λεῖα ἐκπεποιημένα ἄνευ κατατομῆς*. Βλ. ὁμοίως STEVENS-PATON, The Erechtheum 292 II 148: *τὲμ μὲν λείαν ἐργασίαν ἔργαστο*. Βλ. καὶ 156.165/166.174.191.194. – IG II 1²(1)244,81: *τὰ μέτωπα τῶν κλιμακτήρω[ν] λεῖα*. II 2²(1)1665,22 (Κυνοσάργους). 1666A104 (Ἐλευσῖνος). 1666B,89. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,42: *(τοὺς σφονδύλους) ἀποξέσας ὀρθοὺς καὶ λείους*. IG VII 3073,119 (Λεβαδείας). Βλ. καὶ 136.168. IdD 500A9. 502A1. 504A1.– 2) ἐπὶ τόπων = τὸν ὡμαλισμένον ἢ ἰσοπεδωμένον. ΟΜ., Ἰλ. Ψ, 330: *λεῖος δ᾽ ἱππόδρομος*. Βλ. καὶ 359. Ὀδ. ι, 134. κ, 103. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1304,21: *λεῖον δὲ ἱππόδρομον λέγει τὸν περὶ τὸν καμπτῆρα μάλιστα χωρίον τὸ ἐν ξυνοχαῖς ὁδοῦ*. Βλ. καὶ Comm. 282. ΟΜ., Ἰλ. Ψ, 359 = ΕΥΣΤΑΘ. 1650,41. ΗΡΟΔ. 9,69. ΠΛΑΤ., Νόμ. 8.833B. Κριτ. 118A. ΚΔ, Λουκ. 3,5. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 18,217a: *τοῖς λείοις καὶ ἀναπεπταμένοις δαπέδοις*.

λειοτριβέω -ῶ, ῥ. = καθιστῶ τι λεῖον διὰ τριβῆς, **λειῶ** (βλ. λ.), κονιοποιῶ. ΓΑΛ. 13,39.

λειουργός, ὁ = ὁ τὰ μάρμαρα στιλβῶν. CIG I 9: *λειουργοῖς*.

λειουργῶ -οῦμαι, ῥ. = κάμνω τι κατόπιν ἐπεξεργασίας λεῖον, καλλωπίζω. ΦΩΤ. λ. *λειουργέω· καλλωπίζω*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λελειουργημένα, κεκαλλωπισμένα*.

λειόω -ῶ, ῥ. = 1) καθιστῶ τι δι᾽ ἐπεξεργασίας λεῖον, ὁμαλόν. ΠΔ(Ο᾽), Παροιμ. 28,23. Ἐν ΑΡΙΣΤΟΤ. 793a16. ΗΛΙΟΔ. π. ΟΡΕΙΒ. 46.12,2 = καθίσταμαι λεῖος, γίνομαι ὁμαλός, ἰσοπεδοῦμαι.– 2) **λειοτριβῶ** (βλ. λ.), καθιστῶ τι λεπτόν, κονιοποιῶ. ΓΑΛ., π.Χρ. μ. 11,8. ΡΟΥΦ., π. Ὀρειβ. 8,47,4. PSI 6.718,4.

λείστριον καὶ **λίστριον**, τό. Ὑποκ. τοῦ **λίστρον**· ἐλέγετο καὶ **λεία** (βλ. λ.) = ἐργαλεῖον μὲ στενὴν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ λίστρον ἀκμήν, δι᾽ οὗ ἐγίνετο ἡ τελικὴ διὰ κρούσεως λείανσις τῆς ἐπιφανείας λίθων καὶ μαρμάρων. BEKKER, AG 51,10: *λίστριον· Ὅμηρος μὲν λίστριον τὸν ξυστῆρα, οὐ ὑποκοριστικὸν λίστριον, οἷον ξυστηρίδιον· ἔοικεν οὖν τὸ πρῶτον τοιοῦτο κατεσκευάσθαι ὅμοιον πτύῳ στρογγύλῳ*. IG II 2²(1)1678a5 (Ἀθηνῶν): *καὶ τὰ ἐπίκρ[αν]α ἀπὸ λιστ[ρ]ίου μὴ ἔλαττον ἢ ἐπὶ ἡμιπόδιον κύκλῳ ἅπαντα [ὁμαλιεῖ]*. IG VII 3073,119-120 (Λεβαδείας). ΑΥΤΟΘΙ, 136/137.168.

λείψανον, τὸ (μτγν.) = ἐρείπιον. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,7: *τῆς προτέρας οἰκοδομίας τὰ λείψανα καθεῖλον καὶ ἀνέσκαψαν*.

λείωσις (ἐκ τοῦ **λειῶ**), ἡ = 1) τριβή, τρίψιμον, κοπάνισμα. ΓΑΛ., π. Χρ. μ. 19,372. Βλ. καὶ 11,8. – Ἐν ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (Βόννης σελ. 146,8) ἡ λέξις σημαίνει: τριβὴν τοῦ ἐδάφους ὥστε νὰ καταστῇ λεῖον (: *καὶ τὴν τοῦ ἐδάφους λείωσιν ἐκ διαφόρων μὲν σχημάτων ἐκ διαφόρων δὲ καὶ ὡραίων λίθων ἐξηρτυμένην ἔχει*).– 2) κονιοποίησις διὰ τριβῆς. ΖΩΣΙΜ., Ἀλχ. 177B.

λεοντόβασις, ἡ = βάσις ἔχουσα σχῆμα λέοντος. IG II 2²(1)1425, BI349.381. 1544,64. IdD 1432AbII10. ROUSSEL, Cultes Égyptiens 220. MICHEL, 832.45 (Σάμος).

λεοντοκεφαλὴ (δωρ. **λεοντοκεφαλά**), ἡ = λίθινον ἢ καὶ χαλκοῦν ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα σχήματος κεφαλῆς λέοντος, ἐν χρήσει ἀντὶ ὑδρορρόης, ῥόπτρου, κττ. IG IV 1² 102,108 (Ἐπιδαύρου): *λεοντοκεφαλᾶν ἐνκαύσιος* 294: *γόνφων ἐς τὰς λεοντοκεφαλάς*. 303: *παρδείχματος λεοντο[κ]εφαλᾶν ἐνκαύσιος*. FD III(5)19,107: *καὶ τοῦ παραδείγμ[ατος] τᾶς λεοντοκεφαλᾶς, στατῆρες δέκα*

ἑπτά. Βλ. καὶ SIG 241B107.117.

λεοντοκέφαλος, ον = ὁ ἔχων κεφαλὴν λέοντος. IG II 2^2(1)1627b303 (Ἀττικῆς): *παραιετίδες ἡγεμόνες λεοντοκέφαλοι*. 304-305: *ἕτεραι [ἡγε]μόνες λεοντοκέφαλοι* (ἤτοι διὰ ὑδρορροῶν σχήματος λεοντοκεφαλῆς ἐφωδιασμέναι πρῶται σίμαι (παραιετίδες) τῆς στέγης. 1666B19: *παραιετίδας ἄγειν Π]εντελῆθεν Ἐλευσινιάδε λεοντοκέ|φαλος δύο μῆκος ἓξ ποδῶν*. Βλ. καὶ στ. 29.30/31. IdD 500A40.41. Λουκ., Ἑρμότ. 44.

λεοντόκρουνον, τὸ = πιθανῶς: κρουνὸς ἔχων σχῆμα κεφαλῆς λέοντος. IG VII 3099,3 (Λεβαδείας): *λ[ε]οντόκρουνα*.

λεοντόχασμα, τὸ = τὸ **λεοντόκρουνον** CIL 10,1554. Gnom. VW Stud. 2.394 (Κρήτης 4ου π.Χ. αἰ.).

λεοντοχασμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **λεοντόχασμα**. Σχολια εἰς Πινδ. (= P Oxy 841): *διὰ χαλκῶν λεοντοχα(σμα)τίων*.

λεοπετρία, ἡ. Κατὰ Φωτιον, Λέξ. Συν. 218,17 Porsonus = *λεῖος λίθος*.

λεπιδωτός, ή, όν = ὁ κεκαλυμμένος ὑπὸ λεπίδων. Φωτ., ἔ.ἀ. 653,11: *φολιδωτόν: λεπιδωτόν*.

λεπίς, ἡ = ἔλασμα ἐκ μετάλλου χρησιμεῦον ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἰδίᾳ πρὸς ἐπένδυσιν τοίχων, ξυλίνων θυρωμάτων, κατωφλίων, μικροτέρων ἐξαρτημάτων θυρῶν, θυρίδων, κιόνων κ.ἀ. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 69,50. Ηρων, Αὐτ. 12,2. Πολυβ. 10.27,10: *τοὺς κίονας τοὺς ἐν ταῖς στοαῖς... τοὺς μὲν ἀργυραῖς, τοὺς δὲ χρυσαῖς λεπίσι περιειλῆφθαι*. Διοδ. Σικ. 20,11. – Στραβ. 16.3,3. – Πλουτ., Φωκ. 18: *ἡ δὲ οἰκία τοῦ Φωκίωνος ἔτι νῦν ἐν Μελίτῃ δείκνυται χαλκαῖς λεπίσι κεκοσμημένη, τὰ δὲ ἄλλα λιτὴ καὶ ἀφελής*. BGU 544.8 (2ου μ.Χ. αἰ.). P Mag. Par. 1.258.

λεπτόδομος, ον = ὁ μετὰ λεπτῆς τέχνης κατεσκευασμένος δόμος. Αισχ., Πέρσ. 112.

λεπτόλιθος, ον = ὁ διὰ λεπτῶν λίθων ἐστρωμένος, ὁ λιθόστρωτος. Lyr. Alex. Adesp. 20.10.

λεπτουργέω -ῶ, ῥ. = ἐπὶ τῶν τορνευτῶν καὶ ξυλουργῶν: κάμνω λεπτὴν τέχνην, ἐργασίαν, ἐργάζομαι μετὰ λεπτότητος. Πλουτ., Αἰμ. 37: *τορνεύειν καὶ λεπτουργεῖν*. Βλ. καὶ Πλουτ., Ἠθ. 997D: *τερέτροις καὶ σκεπάρνοις καὶ ὅσα λεπτουργεῖν πέφυκεν*.

λεπτουργία, ἡ = ἡ τέχνη τοῦ **λεπτουργεῖν** (βλ. λ.), ἡ λεπτὴ τέχνη ἢ ἐργασία. Βιτ. 54,3: *οὐ γὰρ χρεία ἐπὶ τῶν τοιούτων ἔργων ρυκανήσεως λεπτουργίας*. Φωτ., Ἔκφρ. 199e (Βόννης) = Migne, PG 102.569 C: *τὴν τοῦ ἐδάφους λεπτουργίαν*.

λεπτουργός, όν = 1) κυρίως ἐπὶ ξυλουργῶν: ὁ μετὰ λεπτουργίας ἐργαζόμενος. Du Cange, Gloss. λ. *τέκτων... καὶ ὁ τῶν ξύλων ἥγουν ὁ λεπτουργός*. P Masp. 158,6 (6ου μ.Χ. αἰ.): *λεπτουργὸς τέκτων*. Ὡς οὐσ. = ὁ μετὰ λεπτουργίας ἐργαζόμενος, ὁ εἰδικὸς εἰς τὰ λεπτουργήματα τεχνίτης ξυλουργός. Διοδ. Σικ. 17,115: *αὐτὸς δὲ τοὺς ἀρχιτέκτονας ἀθροίσας καὶ λεπτουργῶν πλῆθος*.– 2) καθ' Ησυχ. = *κεροπλάστης, λεπτουργός*.

λεπτόω -ῶ, ῥ. = καθιστῶ τι λεπτόν, λεπτύνω. IG II 2^2(1)1665,13: *τὰ μέσα κατα[ρ][α]χίσαι λεπτεῖ*.

λέσβιος, α, ον = ὁ ἐκ Λέσβου ἢ κατὰ τὸν λέσβιον τρόπον πεποιημένος (βλ. λ. **κυμάτιον**, Αισχ., παρὰ Πολυδ. Ὀν. 7,122 Nauck. Vitr. 4.6,2. P Cair. Zen. 445,11).– 2) σύστημα **οἰκοδομίας** (βλ. λ.), χρησιμοποιηθὲν τὸ πρῶτον ἐν Λέσβῳ. Αριστοτ. 1137b30. Μιχαηλ τοῦ Εφεσου, Σχολια εἰς Αριστοτ. 22,3 (σελ. 68, Wendland).– 3) μολύβδινος κανὼν (ἔ.ἀ. – Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,210-211).

λευκο<i>κιον, τὸ = λευκὸς οἶκος, P Lond. 2.405,12 (4ου μ.Χ. αἰ.).

λευκόλιθος, ον = ὁ ἐκ λευκοῦ λίθου πεποιημένος. Στραβ. 5.3,8.18.5,3. Βλ. καὶ 9.5,16. MAMA 8,498,24 (Ἀφροδισιάδος). Wien Sitzb 1,1901,483,11. – OGI 510: *τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ λευκόλιθα*. Forsch. in Ephesos 4,1 σελ. 97,8. SEG 4,270,3 (Καρίας): *σ]ὺν τοῖς λευκολίθοις ἔργοι[ς τοῦ θυρώματος] καὶ τῇ ἐνδωμήσει τῶ[ν] λευκολίθων*. CIG II 2782,29. REG 19,1906,99,9 (Ἀφροδισιάδος).

λευκουργέω -ῶ, ῥ. = λευκαίνω, ἀσπρίζω, ἀσβεστώνω. CIG 2749,5 (Ἀφροδισιάδος): *τὰς πύλας... ἀνέστησεν καὶ ἐλευκούργησεν*.

λευκόχριστος, ον = ὁ κεχρισμένος διὰ λευκοῦ χρώματος, ὁ ἀσπρισμένος ἢ ἀσβεστωμένος. Ουλπ., π. Δημοσθ. 3,39: *τὸ ποιῆσαι τὰς ἐπάλξεις λευκοχρίστους*.

λευκόω -ῶ, ῥ. = καθιστῶ τι λευκόν, λευκαίνω, ἀσπρίζω. Αιν. Τακτ. 31,14. – IG II 2^2(1)1672,140 (Ἐλευσῖνος): *τὸν βωμὸν τοῦ Πλούτωνος περιαλεῖψαι καὶ κονιάσαι καὶ λευκῶσαι*. XI 2,161A72 (Δήλου): *τῆς ὀροφῆς τὰ κρίνα λευκώσαντι*. 76: *λευκώσαντι τὸμ πίνακα*. 203A57: *λευκώσαντι λευκώματα*. Βλ. καὶ IG XI 2,154A47. 142,57. 287A71. – Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ ἐν μτφ. Βλ. Πλατ., Νόμ. 785A: *ἐν τοίχῳ λελευκωμένῳ*. IG I^2 75a5: *ἐς σανίδα λελ[ευκομένεν*.

λεύκωμα, τὸ = πᾶν τὸ λευκῶς ἠλειμμένον (ἰδίως λευκὸς πίναξ ἢ τοῖχος, ἐφ' οὗ ἀνεγράφοντο αἱ πρὸς δημοσίευσιν προωρισμέναι πράξεις). Bekker, AG 277,15: *λεύκωμά ἐστι πίναξ γύψῳ ἀληλιμμένος, πρὸς γραφὴν πολιτικῶν γραμμάτων ἐπιτήδειος*. Σου(ι)δ. λ. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. Λυσ. 9,6. Δημοσθ. 24,23. IG VII 3073,5 (Λεβαδείας). 4,823,49 (Τροιζῆνος). XI 2,161A89 (Δήλου). 203A34.57. IdD 1403BbII25. 1412a43. 1442B41.42. 1426BII16. Αυτοθι, 52: *πίνακας ὑπὸ τὴν ὀροφὴν δι[η]νεκεῖς III γραφὰς ἔχοντας ἐγ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν κ[αὶ] λευκώματα*. FD III(4),37B25.

λευκωτής, ὁ = ὁ καθιστῶν τι λευκόν, ὁ ἀμμοκονιατής, ὁ κν. σοβατζῆς. IG I^2 374,46 (Ἀθηνῶν).

λευκωτός, ή, όν = ὁ λελευκωμένος, ὁ κν. σοβατισμένος. IG ἔ.ἀ.

λευρός, ά, όν = 1) λεῖος, ὁμαλός, ἐπίπεδος. Ησυχ. λ. *λευρά· λεῖα*. Ὁ Αυτος, λ. *λευρῷ· ὁμαλῷ· πλατεῖ*. Ομ., Ὀδ. η, 123. Ηροδ. 1,67. Αισχ., Προμ. 369. Ευριπ., Ἑκάβη 700.– 2) λεῖος, ἐστιλβωμένος. Πινδ., Νεμ. 7,27. Παλ. Ἀνθ. 6,116. Πρβλ. καὶ λ. **λεῖος**.

λιθαγωγία, ἡ = ἡ ἐκ τοῦ λατομείου εἰς τὸ ἐργοτάξιον μεταφορὰ τῶν ἀδρῶς λαξευμένων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων, ἡ καὶ ἄλλως **λιθηγία**, **ἀγωγὴ** ἢ **κομιδὴ** (βλ. λ.). IG I^2 339,25. 347,37 (Ἀττικῆς): *λιθαγογίας Πεντελἕθεν*. Βλ. καὶ στ. 364,30. Αυτοθι, II 2^2(1)1673,12 (Ἐλευσῖνος): *ἐπὶ τὴν λιθαγωγίαν ὑποζωμάτων τέτταρας τόνους ἐλάβομεν*. 34: *ἐπωτίδες εἰς τὴν λιθαγωγίαν*. SIG 241B = FD III(5),19,87: *κατασκευὰν τᾶς λιθαγωγίας τᾶς εἰς Δελφούς*.

λιθαγωγός, όν = 1) ὁ χρησιμεύων πρὸς μεταφορὰν λίθων. Πολυδ., Ὀν. 10,148: *καρκίνος λίθους ἔχων· εἴποις δ' ἂν καὶ μηχανὴν λιθαγωγόν*. IG I^2 336,8 (Ἀττικῆς 5ου π.Χ. αἰ.): *[λ]ίθον τομὲ Αἰγιναίον καὶ Στερ[ιᾶ]θεν [να]υσὶ λιθαγωγοῖς*. Ὁ Φιλιος (ΑΕ 1890,117,18) συνεπλήρωσε: *[βο]υσὶ λιθαγωγοῖς*. Βλ. σχετικῶς Foucart, BCH 11,1887,130. Frickenhaus, Ath Mitt 30, 1905,5 καὶ REG 36,1923,26-45. Ἐπίσης τὰ εἰς IG II 2^2(1)1673,64-89 σχόλια. – 2) ὡς οὐσ. = ὁ μεταφέρων λίθους ἐργάτης. FD III (5)19,15: *λιθαγωγοῖς μνᾶς δέκα τέτορες*. 47: *Ὀνασίμῳ λιθαγωγῷ κατὰ θάλασσαν μναῖ ἴκατι μία, στατῆρες ἴκατι πέντε*. Βλ. καὶ 54.98. Αυτοθι, 23 col. I 39: *λιθαγωγοῖς πούρου ἀπὸ θαλάσσας εἰς τὸ ἱερόν, σελίδων τετρώκοντα εἰς τὰν περίστασιν*.

λίθαξ (ὁ, ἡ) = 1) λιθώδης, βραχώδης, σκληρός. Ομ., Ὀδ. ε, 415. Ευσταθ..– 2) *λίθαξ*, ἡ (ὡς ούσ.) = ὁ λίθος. Ορφ., Ἀργον. 611: *λιθάκεσιν ἀρηρότα βωμὸν ἔτευξαν*. Αρατ. 1112. Ὁμοίως ἐπὶ ἐπιταφίου λίθου. Παλ. Ἀνθ. 7,392.

λιθαρίδιον, τό. Ὑποκ. = τὸ **λιθάριον** (βλ. λ.). Αλεξ. Τραλλ. 3,3.

λιθάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **λίθος** (βλ. λ.) = ὁ μικρὸς λίθος. Ησυχ. λ. *ἀραρινοί· ὅσα παρασφηνοῦται λιθάρια εἰς τὰς ραγάδας*. Θεοφρ., πΦΙ 3.7,5. Διοσκ. 1,68. 5,40. P Klein. Form. 303. IG II 2²(1)1534,98 (Ἀττικῆς).

λιθάς, ἡ = 1) λίθος, βράχος, πέτρα. Ομ., Ὀδ. ξ, 36: *πυκνῇσιν λιθάδεσσιν*. ψ, 193.– 2) σωρὸς λίθων. Νικ., Θηρ. 150 (βλ. καὶ λ. **λίθακας**).

λιθάσβεστος, ὁ = ἀσβεστόλιθος, ἀσβεστόπετρα. Corp. Gloss. Latinorum.

λιθεία (καὶ **λιθία**, ἐξ οὗ καὶ τὸ μτγ. **λιθιά**· ἐν Sammelb. 5801,3: **λιθέα**), ἡ = εἶδος ὡραίου λίθου ἢ μαρμάρου πρὸς οἰκοδομήν. Πολυβ. 4.52,7: *τὰ ξύλα καὶ τὴν λιθίαν καὶ τὸν κέραμον*. Στραβ. 9.5,16: *τῆς ποικίλης λιθείας, ἀφ' ἧς ἡ πόλις κοσμεῖται*. 12.2,8: *ἀφ' ὧν τὴν λιθείαν ἔχειν ἄφθονον συμβαίνει τοῖς Μαζακηνοῖς πρὸς τὰς οἰκοδομίας*. 13.1,13: *εἰς δὲ Πάριον μετηνέχθη πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ λιθεία κατασπασθέντος τοῦ ἱεροῦ*. 14.2,23: *τὴν λιθείαν πρὸς τὰς οἰκοδομίας ἄφθονον καὶ ἐγγύθεν ἔχον καὶ μάλιστα πρὸς τὰς τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ἔργων κατασκευάς*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.2,9: *τῶν μὲν παρακομιζόντων τὴν λιθίαν καὶ τὴν ἄλλην ὕλην ἑπτὰ μυριάδες*. IG XI 2,203A88: *τῆς λιθείας τῆς εἰς τὸ παρασκήνιον*. 287A89: *τὴν λιθείαν τὴν εἰς τὴν στοάν*. IdD 290,180: *ἐργολαβήσα[ν]τι τ[ῆ]ς λιθείας*. 182. 291b16. 2620,3. OGI 132,7 (Αἰγύπτου). Sammelb. ἔ.ἀ.

λίθειος (ὁ καὶ **λίθεος**), α, ον = ὁ **λίθινος** (βλ. λ.), ὁ ἐκ λίθου, ὁ πέτρινος. Σουιδ., ἐν λ. *λίθειος πύλη· λίθιος δὲ θῶκος*. Ομ., Ἰλ. Ψ, 202: *ἐπέστη βηλῷ ἔπι λιθέῳ*. Ὀδ. ν, 107: *ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες*. Σχολια εἰς Αισχ., Προμ. 561.677.

λιθηγία, ἡ. Ταυτ. τῷ **λιθαγωγίᾳ**, **ἀγωγῇ** καὶ **κομιδῇ** (βλ. λ.) = ἡ μεταφορὰ λίθων. Didyma II 41,49: *ὧν συν. υ. λιθηγ[ίᾳ προσήγαγον*.

λιθηγός, ὁ. Ταυτ. τῷ **λιθαγωγὸς** (βλ. λ.) = μέσον πρὸς μεταφορὰν λίθων ἰδίᾳ ἐκ λατομείου καὶ ὁ μεταφέρων λίθους ἐργάτης. P Petr. III.46,1,4 (3ου π.Χ. αἰ.): *ἡ λιθηγὸς στεγνή*. 9: *λιθηγὸν στεγνήν*. Βλ. καὶ II.13,18a,7.11. P Zen. 30,6. IG XI 2,203B97 (Δήλου): *ἐσχάραν λιθηγὸν παρέδομεν*. Didyma II 43,10 (2ου π.Χ. αἰ.): *ἐξείλοντο δὲ καὶ λιθηγούς*.

λιθία (βλ. λ. **λιθεία**) ἐξ οὗ καὶ **λιθιὰ** (μτγν.).

λιθιακὸς (βλ. λ. **λιθικός**).

λιθίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **λίθος** (βλ. λ.) = ὁ μικρὸς λίθος, τὸ λιθάρι. Πλατ., Φαίδ. 110D. Αριστοτ. 934b22. Πλουτ., Ἠθ. 939b. Λουκ., Ἱστορ. συγγρ. 4.

λιθικός, ή, όν = ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς λίθινον ἔργον. Arch. Pap. III 128 ἀριθ. 5,6 (Αἰγύπτου, 2ου π.Χ. αἰ.): *λιθικὰ ἔργα*. MAMA 8,498,11-12 (Ἀφροδισιάδος): *στοᾶς μεσημβρινῆς ἀπὸ θεμελίων τὸ [λιθι]κὸν πᾶν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ οἶκον*.

λίθινος, η, ον (ἀρχ. –βυζ.) = ὁ ἐκ λίθου κατεσκευασμένος, ὁ κν. πέτρινος. Πινδ., Νεμ. 3,53: *λιθίνῳ... τέγει*. Ηροδ. 2,121a: *οἴκημα λίθινον*. Θουκ. 3,68: *ἑκατόμπεδον λίθινον*. Πλατ., Κριτ. 116A: *λιθίνῳ τείχει*. Βλ. καὶ Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,6. – IG II 1²(1)244,4 (Ἀττικῆς). Maier, Griech M 126,6. SEG 2,583,7 (Ἰωνίας). Ξεν., Κύρ. Ἀν. 3.4,7: *κρηπὶς... λιθίνη*. Αριστοφ., Ὄρν. 613: *νεὼς... λιθίνους*. Φιλ. μηχ. 7,102 (APAW 1919)21: *λιθίνους τοίχους*. Βλ. καὶ IG 4,823,21.22.25.39.40. Διοδ. Σικ. 3,44: *λιθίνας ὑποστάθμας*. 4,21: *λιθίνην κλίμακα*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,2. Στραβ. 17.1,37. Πλουτ., Γ. Γρ. 7. – IG II 2²(1)1682,18. SEG 18,343,11. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11.4,6. ΠΔ(Ο΄), Ἐσδ. Α΄ 6,24. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: *δρύφακτος... λίθινος*. 8.10,3. ΠΔ(Ο΄), Ἐξ. 34,1. – Γεωπ. 14.6,6. – P Petr. 2.4,5,1. IG XI 2,199A107 (Δήλου): *λίθινα ἔργα*. PSI 171,16. IdD 1403BbII24. 1417AII11. 496,3: *λίθινα καὶ πλίνθινα ἔργα*. IG I² 313,113. 314,125 (Ἐλευσῖνος): *κανόνε λιθίνω*. Αυτοθι, 372E = Stevens-Paton, The Erechtheum 292,II195. Αυτοθι, σελ. 320, VII, 4-5: *καὶ hομαλί[σ]αι πρὸς τὸν κανόν[α] τὸν λίθινον*. 336,17.38.42.45. IG II 1² 463,51 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). SEG 13,521,139 (Περγάμου): *γείσεσιν λιθίνοις*. Βλ. καὶ IG II 2²(1)1678 a,4 (Ἀθηνῶν). 1672,133.174. IV 1², 76,9 (Ἐπιδαύρου). V 1,1390,91 (Μεσσηνίας). VII 3073,122 (Λεβαδείας). 124.143. 4255,5: *ὀχετὸμ ποῆσαι λίθινον κρυπτόν*. IdD 1403BbII 19. 1426Bii41. Milet 3, σελ. 172: *ὑποκάτω τοῦ ἀντιδοκίου τοῦ λιθίνου*. Keil-Premerstein, BÜRL 3.14,3 (Λυδίας). OGI 56,74. – 666,16 (Αἰγύπτου). Bilabel ἐν Sammelb. 4,5246. 7259,35. CIG III 4957k (Add.): *κοσμήσ[ας] στρώματι τῷ λιθίνῳ*. Robert, Hell. 9,1950,48: *τούς τε λιθίνους κανκέλλους τοῦ γυμνασίου ἐκ τῶν ἰδίων κατασκευάσαντα*.

λίθιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **λίθος** (βλ. λ.) = ὁ μικρὸς λίθος, τὸ λιθαράκι. Παυσ. 2.25,8: *λίθια δὲ ἐνήρμοσται πάλαι, ὡς μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον ἁρμονίαν τοῖς μεγάλοις λίθοις εἶναι*.

λίθιος = ἀντὶ τοῦ **λίθινος** (βλ. λ.). IG IX 2,517,21 (Λαρίσης).

λιθογλύπτης, ὁ = ὁ **λιθοξόος** (βλ. λ.). Ησυχ. ἐν λ. *λιθουργὸς = λιθοκόπος, λιθογλύπτης*. Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 224,1), λ.– Gloss. λ.– Ἡ λέξις ἐχρησιμοποιεῖτο ἰδίᾳ προκειμένου περὶ γλυπτῶν ἀνδριάντων ἢ σκαλιστῶν σκληρῶν πολυτίμων λίθων. Βλ. σχετικῶς Λουκ., Ἐνύπν. 18. Γαλ. 1, σελ. 7 K. Πρβλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,122.

λιθογλυφής, ὲς = ὁ γεγλυμμένος ἐπὶ λίθου. Μαν. 4,130: *ἔν τε γεωμετρίῃσι καὶ ἐν τελετῇσιν ἀρίστους, ἔντε λιθογλυφέεσσι θεῶν νηῶν τε θεμέθλοις* (ἄλλως: *λιθογλυφίαισι*).

λιθογλυφία, ἡ = τὸ γλύφειν, τὸ σκαλίζειν ἐπὶ λίθου. Μαν., ἔ.ἀ.

λιθογλύφος, ὁ = ὁ γλύπτης λίθων. Λουκ., Ἐνύπν. 18. Γαλ. 1,7. Διοσκ. 5,147.

λιθόδμητος, ον = ὁ διὰ λίθων οἰκοδομηθείς, ὁ λιθόκτιστος. Παλ. Ἀνθ. 9,570: *ἐν μονοκλίνῳ δεῖ με λιθοδμήτῳ δή ποτε πετριδίῳ εὕδειν*.

λιθοδόμητος, ον = ὁ καὶ **λιθόδμητος** (βλ. λ.). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *συνεδέδετο γὰρ ὁ τέταρτος στοῖχος λιθοδομήτῳ τείχει*.

λιθοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω διὰ λίθων. Μιχ. Ακομ. 2,48.

λιθοδόμος, ὁ = ὁ οἰκοδομῶν διὰ λίθων, ὁ κτίζων μὲ λίθους, ὁ κτίστης. Πολυδ., Ὀν. 1,161: *οἱ δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτήδειοι λιθοδόμοι, λιθολόγοι, τέκτονες*. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 3.2,11: *ὁπόσοι τέκτονες εἶεν καὶ λιθοδόμοι* (ἄλλ. γρ. *λιθοτόμοι*). Προκ., π Κτισμ. 1.2,2: *ἐς δὲ ἀλλήλους ἐμπειρίᾳ τῶν λιθοδόμων ἐναρμοσθεῖσι*. 7,4: *οἱ λιθοδόμοι διώρυσσον*.

λιθοεργός, ὸν = τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ.: ὁ ἐργαζόμενος τοὺς λίθους, λιθοξόος, πελεκητής. Μαν. 1,77: *ἤτοι λαξευτὰς ἢ τέκτονας ἢ λιθοεργούς*.

λιθοθεσία, ἡ = ἡ θέσις, τοποθέτησις τῶν λίθων. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 432A: *μηχανὰς πρὸς τὰς λιθοθεσίας*.

λιθοικοδόμητος, ον = ὁ διὰ λίθων ᾠκοδομημένος, ἐκτισμένος, λιθόδμητος. Αλεξ. Αφροδ., εἰς Αριστοτ. 261,29:

λιθοικοδόμητος οἰκία.

λιθόκολλα, ἡ = μεῖγμα μαρμάρου ἢ παρίου λίθου καὶ ταυροκόλλης πρὸς συγκόλλησιν λίθων. Διοσκ. 5,145.

λιθοκόλλητος, ον. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ συνήθως ἐν πλθ. (**λιθοκόλλητα**) = κεκοσμημένα διὰ πολυτίμων λίθων ἢ ἐλεφαντοστοῦ ἢ χρυσοῦ, ἀργύρου κττ. ἀρχιτεκτονικὰ μέλη ἢ ἄλλα χρήσιμα ἐν τῇ ἀρχιτ. ἀντικείμενα. Στραβ. 16.4,19: *καὶ γὰρ θυρώματα καὶ τοῖχοι καὶ ὀροφαὶ δι' ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λιθοκολλήτου τυγχάνει διαπεποικιλμένα.* Διοδ. Σικ. 3,47: *τὰς δ' ὀροφὰς καὶ θύρας χρυσαῖς φιάλαις λιθοκολλήτοις καὶ πυκναῖς διειληφότες.* Βλ. καὶ Θεοφρ., πΛ 35.

λιθόκολλος, ον = ὁ **λιθοκόλλητος** (βλ. λ.). CIG 2852,47.

λιθοκονία, ἡ (βλ. λ. **κονία**, **ὀστρακοκονία**, **μάρμαρος** καὶ **τίτανος**). Th.l.gr.λ. *μαρμαροκονία.*

λιθοκοπικός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν λιθοκοπίαν. Θεοδωρ., Θεραπ. 1, σελ. 8,18. Ευσταθ. 1533, 10.

λιθοκόπος, ὁ = ὁ κόπτων, ὁ πελεκῶν, ὁ θραύων λίθους καὶ γενικῶς ὁ ἐργαζόμενος εἰς τὴν κατεργασίαν τῶν δι' οἰκοδομικὴν χρῆσιν λίθων (ἡ λέξις ταυτόσημος τοῖς: **λιθουργός**, **λιθοξόος**, **λαοξόος** καὶ **λαοτέκτων**). Πολυδ., Ὀν. 7,118: *λιθοτόμον δὲ Ξενοφῶν ἐν τῷ τρίτῳ τῆς παιδείας εἴρηκεν, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου λιθοκόπον.* Ησυχ. λ. *λιθουργός· λιθοκόπος, λιθογλύπτης.* Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 207,18) λ. *λαοξόος:* ὁ λιθοκόπος. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 221: *τὸ δὲ λιθοκόπος ἀδόκιμον, εἰ καὶ Ἀντιφῶν λέγει.* Βλ. καὶ Αντιφων 92. Δημοσθ. 47,65: *ἦλθέ μοι λιθοκόπος τις, τὸ πλησίον μνῆμα ἐργαζόμενος.* IG 3,307 (Ἀττικῆς). Inscr. Cret. III σελ. 160,6: *Πυθᾶς λιθοκόπος.*

λιθολκία (= **λιθουλκία**· βλ. λ.), ἡ.

λιθολογέω -ῶ, ῥ. = 1) οἰκοδομῶ δι' ἀργῶν λίθων. Πολυδ., Ὀν. 7,118: *καὶ τειχοδομεῖν δ' ἂν εἴποις τὸν αὐτὸν καὶ τειχοποιεῖν καὶ λιθολογεῖν καὶ λιθουργεῖν.* IG II 1² 463,39 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *λιθολο[γήσ]ει ὕψο[ς] π[ο]ιῶν ὑπὲρ γῆ[ς.* Αυτοθι, II 2²(1)1672,77 (Ἐλευσῖνος): *μισθωτεῖ τῷ λιθολογήσαντι.* 189: *λιθολόγῳ τῷ τὸ ὀπτάνιον λιθολογήσαντι.*– 2) ἐπὶ κτηρίου: κατεδαφίζομαι. ΠΔ(Ο'), Μιχ. 3,12: *Ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται.*

λιθολόγημα, τὸ = ἔργον κατεσκευασμένον διὰ λίθων συνήθως ἀκανονίστων. Ἐκαλεῖτο οὕτω καὶ ἔδαφος ἐστρωμένον διὰ λίθων ἢ τὸ κάτω μέρος τείχους ἐξ ἀκανονίστων λίθων ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτίθεντο κανονικοὶ λίθοι. Bekker, AG 1,277: *λιθολογήματα: τὰ νῦν λιθόστρωτα* (κῶδ. *λιθόστρατα*). Πολυδ., Ὀν. 7,121: *λιθόστρωτον ἔδαφος καὶ λιθολόγημα καὶ λελιθωμένον.* Ξεν., Κύρ. Παιδ. 6.3,25: *οἰκίας οὔτε ἄνευ λιθολογήματος ὀχυροῦ, οὔτε ἄνευ τῶν στέγην ποιούντων, οὐδὲν ὄφελος.* IG II 1² 463,45 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *τὰ δὲ ἐπ]ά[νω τ]ῶν λι[θ]ολογημάτων ἁμαξιαίοις οἰκοδομή[σει].* 47: *ἐ[ὰ]ν δέ τι πτωματίσει μέχρι τοῦ λιθολογήματ[ος.* II 2²(1)1658,4 (Πειραιῶς): *ἀνα[καθάρσεως τõ] λιθολογήματος.* 1672,47 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἀνελόντι καὶ ἀνακαθήραντι τοῦ πύργου τὸ λιθολόγημα.* 76: *τῷ τὰ λιθολογήματα ἀνελόντι.* 1685AI,5/6 (Ἀθηνῶν): *ποιῶν τὸ λιθολό[γημα.* Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,203. 203,3. 224.262.– 2) ἐσφαλμένη ἡ παρ' Ησυχιῳ (ἐν λ.) ἑρμηνεία: *ἐκ λίθων οἰκοδόμημα.*

λιθολόγητος, ον = ὁ κατεσκευασμένος δι' ἀκατεργάστων λίθων (δι' **ἀργῶν**· βλ. λ.). IdD 1416BI,11 (2ου π.Χ. αἰ.).

λιθολογία, ἡ = 1) ἡ ἐξ ἀργῶν λίθων θεμελίωσις. IG II 2²(1)1672,97 (Ἐλευσῖνος): *μισθωτεῖ τῆς λιθολογίας.* 310: *εἰς τὴν λιθολογίαν κατεχρησάμεθα τοῦ τείχους.*– 2) σωρὸς λίθων. Mœrin, σελ. 53: *αἱμασιὰ Ἀττικοί, λιθολογία ἢ τὸ ἐκ χαλίκων συγκείμενον Ἕλληνες.* ΠΔ(Ο'), Ψαλμ. 78(79)1. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ευσεβ., ἐν Migne, PG 22,636B.

λιθολόγος, ὁ = ὁ συλλέγων λίθους πρὸς οἰκοδομὴν (πρβλ. καὶ τὰ λ. **λογάς**, **λογάδην**), ὅθεν σνκδ.: ὁ **λιθοδόμος**, ὁ **κτίστης** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 7,117: *καὶ τειχοδόμον εἶναι καὶ τειχοποιόν, καὶ λιθουλκὸν καὶ λιθολόγον, εἰ μὴ τοῦτο φήσεις ὑπερετικήν τινα εἶναι τῇ τεκτονικῇ τέχνῃ.* Ησυχ. λ., Φωτ., Λέξ. Συν. (R. Porsonus 223,11). Σουιδ. λ. *λιθολόγοι· οἰκοδόμοι.* Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 221,5 (Fr. Ritschelii): *καὶ λαξευτὴς καὶ λίθων ἐργάτης καὶ λιθολόγος. Θουκυδίδης· ἔχουσαι καὶ λιθολόγους καὶ τέκτονας τὸ δὲ λιθοκόπος ἀδόκιμον, εἰ καὶ Ἀντιφῶν λέγει.* Θουκ. 6,44: *λιθολόγους καὶ τέκτονας καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα.* 7,43. Ξεν., Ἑλλ. 4.8,10: *καὶ τέκτοσι καὶ λιθολόγοις μισθὸν διδούς.* Πλατ., Νόμ. 9.858B: *καθάπερ ἢ λιθολόγοις ἢ καί τινος ἑτέρας ἀρχομένοις συστάσεως.* 10,902E: *οὐδὲ γὰρ ἄνευ σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν λιθολόγοι λίθους εὖ κεῖσθαι.* Απп., Λιβ. 129: *λιθολόγοι γὰρ ὅσοι πελέκεσι καὶ ἀξίναις.* Θεμιστ., λόγ. 4,60a: *τέκτονες καὶ λιθολόγοι.* 137d: *τεκτόνων δὲ ἄνευ καὶ λιθολόγων.* Προκ., π Κτισμ. 1.1,38: *πεποίηνται δὲ οἱ λόφοι λίθοις εὐμεγέθεσι σύνθετοι, λογάδην μὲν συνειλεγμένοις ἐς ἀλλήλους δὲ πρὸς τῶν λιθολόγων ἐπισταμένως ἐναρμοσθεῖσιν.* IG II 2²(1)1672,189 (Ἐλευσῖνος): *λιθολόγῳ τῷ τὸ ὀπτάνιον λιθολογήσαντι.* BSA 3,1896-1897,112.

λιθόξεστος, ον = ὁ ἐκ λίθων κατεσκευασμένος. Κωδιν., σχ. 43,5 (Βόννης): *τὸ δὲ τετράπλευρον τοῦ ἐφίππου τὸ λιθόξεστον.*

λιθοξόανος, ον = ὁ διὰ λιθίνων ξοάνων κεκοσμημένος. Nonn., Διον. 4,273: *λιθοξοάνοιο δὲ νηοῦ γλυπτὰ βαθυνομένῳ κεχαραγμένα δαίδαλα τοίχῳ.*

λιθοξοεῖον, τὸ = ἐργαστήριον τοῦ λιθοξόου. Gloss. λ.

λιθοξοϊκός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἔργον τοῦ λιθοξόου. Ευσταθ. 341,28: *ἔστι δὲ ἡ σταφύλη... τεκτονικὸν ἐργαλεῖον, ἐξισάζον τὰ ὑποκείμενα· καί φασιν οἱ ἀκριβέστεροι λαξοϊκόν, ἤτοι λιθοξοϊκὸν* κλπ. Βλ. καὶ ΜΕτυμ. λ. *γλαρίς· λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον.* Σχολια εἰς Πλατ., Εὐθ. 372,15. Kauffmann, Epigr. 250 = Klio 10,233,17 (Λαοδικείας): *προπύλου καὶ πᾶσι τοῖς λιθοξοϊκοῖς ἔργοις.*

λιθοξόος (ὁ καὶ **λιθοξὸς** καὶ **λιθοξύστης**· ἡ λ. ταυτ. τοῖς **λιθουργός**, **λιθοκόπος**, **λαοξόος**, **λαοτέκτων**· βλ. λ.) = 1) ὁ ξέων, κατεργαζόμενος, πελεκῶν λίθους. Πολυδ., Ὀν. 1,12: *οἱ δὲ κατασκευάζοντες τοὺς νεὼς καὶ τὰ ἀγάλματα τεχνῖται, τοὺς μὲν περὶ τὸν νεὼν λιθοξόους τε καὶ οἰκοδόμους καὶ τέκτονας εἴποις ἄν.* Ησυχ. λ. *λαεντιάριος* = λιθοξόος. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *τέκτων.* Σουιδ. λ. *ἐγκοπεύς.* Πλουτ., Ἠθ. 155c: *τεκτόνων καὶ λιθοξόων ἔργα.* Λουκ., Ἐνύπν. 9. Διογ. Λαερτ. 2.5,19. Φιλοστ., Ὑπόμν. 3, σελ. 172,7 (ed. J. Bidez). Αυτοθι, 173,4. – IG 3(2)1372,4 (Ἀττικῆς). AthMitt 1942,63. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1900. Epigr. gr. 130,4. 796,2. 1107.– 2) γλύπτης. Πλουτ. 2,74d. Παλ. Ἀνθ. 5.14,5. ST 19,71. Σουιδ. λ. – 3) ἐν Θεοφ. Συν. 5,85 καὶ 89 (σελ. 327,9 καὶ 333,2 Βόννης): *ἡ λιθοξόος τέχνη ἄριστα διεμόρφωσεν.*

λιθοξύστης, ὁ = ὁ **λιθοξόος** (βλ. λ.). CatCodA 7,117.

λιθοποιός, ὁ = ὁ μεταβάλλων τι εἰς λίθον. Σουιδ. λ. *κυμάτια: αἱ ὑπεροχαὶ παρὰ τέκτοσι καὶ λιθοποιοῖς.* Λουκ., Εἰκ. 1.

λιθοπρίστης, ὁ = ὁ πριωνίζων λίθους ἢ μάρμαρα. Πολυδ., Ὀν. 10,148: *πρίων λιθοπρίστης.* IG I² 313,129

('Ελευσῖνος): *πρίον λιθοπρίστες*.

λιθοπυργία, ἡ = πιθανῶς: ἡ διὰ λίθων πύργωσις, ἡ τοιχοποιΐα. Ησυχ. λ. *λίηνος· λιθοπυργία*.

λιθοργικὸς = λιθουργικὸς (βλ. λ.). IG I² 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XVII, col. II, σελ. 394,40.69.

λιθοργὸς = **λιθουργὸς** (βλ. λ.). IdD, ἀριθ. 55.

λίθος (ὁ καὶ ἡ· ἐτυμ.: **λεῖος** < **λιτὸς** < **λισσός**, FRISK, Gr.etym W 122) = τεμάχιον συμπαγοῦς γαιώδους σκληροῦ σώματος (ἡ ἄλλως **πέτρα** ἢ τὸ *λιθάρι*). Εἰς τὴν οἰκοδομίαν ὁ λίθος εὑρίσκεται ἐν χρήσει ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς ἕως καὶ τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος, ὁπότε ἀντικατέστησε τὸ **ξύλον** (βλ. λ.). Κατὰ τὴν κλασσικὴν ἐποχὴν λίθος (: **λευκός**, **πεντελικός**, **ὑμήττιος**, **πάριος**) ἐλέγετο καὶ τὸ **μάρμαρον** (βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2, 67 κέ., ἔνθα αἱ ὀνομασίαι τῶν λίθων: **ἀγρυλεικός**, **αἰγιναῖος**, **αἰγυπτία**, **ἀκταία** ἢ **ἀκτῖτις**, **ἀκρότομος**, **ἀργός**, **ἀτράκιος**, **ἐλευσινιακός**, **εὐβοϊκός**, **λογάς**, **ἀλαβαστρίτης**, **ἀρουραῖος** ἢ **κροκαλοπαγής**, **βασάλτης**, **γεύσιος**, **γρανίτης**, **κογχίτης** ἢ **κογχυλίας** ἢ **κογχυλιάτης** ἢ **κογχυλιώδης**, **κόχλαξ**, **κροκαλοπαγής**, **λάρτιος**, **λευκός**, **λύγδινος**, **λυχνεὺς** ἢ **λυχνίας**, **μέλας**, **ὀφείτης**, **πέτρινος**, **πορφυρίτης**, **πράσινος**, **πώρινος**, **φεγγίτης**, **χαλκῖτις**, **χρωματιστός**, **θάσιος**, **θετταλός**, **καρύστιος**, **κροκεάτης**, **λέσβιος**, **λιβυκός**, **νάξιος**, **παρία** ἢ **πάριος**, **πεντελικὸς** ἢ **πεντελήσιος**, **προκοννήσιος**, **σκυρία** ἢ **σκύριος**, **στεριάθεν**, **ταιναρεία**, **ὑμήττιος**, **φρύγιος**, **χῖος**). Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΑΡΠΟΚΡ. λ. *ἀκτή*. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,100.123.124. BEKKER, AG 362,27. 278,2.3. ΗΣΥΧ. λ. *κεφαλῖται, μάρμαρος, πώρινον, στῆλαι, χάλικες*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *λεοπετρία, λίθων ποτίμων, πώρινον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐγκατελέγησαν, ἕρμα, λάϊγγες, λατύπη, λίθων ποτίμων, λογάδην, λυχνίτης, ξηρὸς λίθος, Παρία λίθος, Παρίας λίθου, Πλίνθος, πῶρος, συννόμων, τέκτων, τοπάζιος*. ΕΥΣΤΑΘ. 639,35.40.1165,13. 1474,20. 1851, 33.35. 1927,63.64. 1959,41. – ΟΜ., 'Ιλ. Π, 212: *πυκινοῖσι λίθοισι*. ΠΙΝΔ., Νεμ. 4,81: *παρίου λίθου*. ΣΟΦ., 'Απόσπ. 330. ΗΡΟΔ. 1, 93.163.185.186.2, 108.124.125. 126.127.148.176. 4, 79.87. – 7,44. ΕΥΡ., 'Απόσπ. 74-75 (: CGF II, 570). ΠΛΑΤ., 'Ιππ. μείζ. 292D. Κρίτ. 116B. Νόμ. 947D. ΞΕΝ., 'Ελλ. 2.4,27. ΞΕΝ., Κύρ. 'Αν. 3.4,10. ΑΡΙΣΤΟΦ., Δαίδ.: 'Απόσπ. 16 (CGF III, 1020). "Ορν. 1137. ΔΗΜΟΣΘ. 55,20: *ἀμαξιαίους λίθους προσκομίσας* (Καλλικλῆς) *ἀποικοδομεῖ*. 'Ο ΑΥΤΟΣ, 18,299. ΑΡΙΣΤΟΤ. 95b33.34.35. 200a3.26. – 378a2. 383b12. 389a8. 399b30.32. 552b10. 668a16. 838b1. 844a15. 902b2. 1043a17. 1174a23. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ.2,2.– 32,2.5. ΔΗΜ. ΦΑΛΗΡ., 'Ερμ. 72. ΔΙΦ. 38 (CGF V, 392,6). ΘΕΟΦΡ., πΛ 1,7. 2,8.9.31: *καλὸς δὲ λίθος καὶ ὁ ἀχάτης ὁ ἀπὸ τοῦ 'Αχάτου ποταμοῦ τοῦ ἐν Σικελίᾳ*. ΑΥΤΟΘΙ 7,39. ΘΕΟΚΡ. 6,38. ΑΝΤΙΓ., ἱστ. παρ. συν. 84(90). 33)136(151). 39)161(177). ΚΑΛΛ., 'Απόσπ. 606(516). ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 7.80,8. 22.84,35. 87,18. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. 'Αρχ. 3.67,4. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,47.48.57.63.64. 2,8.11.49. – 52: *οὔτε ἡ Παρία λύγδος οὔτ' ἄλλη θαυμαζομένη πέτρα τοῖς 'Αραβίοις λίθοις ἐξισωθῆναι δύναται*. 3,42. 4,80. 5,44. 14,18. 17,71. 20,36. 31,47.48.57.63.64. 2,8.11.49.52. 3,42.4,80. 5,44. 14,18. 17,71. 20,36. 31,47. ΣΤΡΑΒ. 1.3,18. 5,16. 3.4,15. 4.1,11. 5.2,5. 3,7.8. 6.2,3 καὶ 10.5,16. 9. 5,16. 12.2,10. 8,14. 15.1,38. 17.1,33.37.46. – ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 701c. PLIN. nat. 37,170. – ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 4.8,5. 7.3,2. 8.3,9. 5,2.12. 2,10. 4,11. 7,6. – 13.2,1. 6,6. 15.9,6. 11,3. 20. 9,7. 'Ο ΑΥΤΟΣ, 'Ιουδ. Πόλ. 1.21,7. 5.4,2. 3.4. 5,2.6.8. 6.4,1. – ΚΔ, Ματθ. 21,42 = Πέτρ. Α' 2,7. ΠΔ(Ο'), Ψαλμ. 117 (118),22: *λίθο(ς) ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγεννήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας*. ΠΛΟΥΤ., Αἰμ. Παῦλ. 28. 'Αντ. 45. 'Ηθ. 1005c. Ποπλ. 15. ΔΙΩΝ ΧΡΥΣ. 79,2. ΠΑΥΣ. 1.18,9. 19,7. 2.3,5. 11,2. 13,3. 25,7.8. 29,6.7. 34,10. 35,2.7. 36,3. 3.21,4. 22,1. 5.13,1. 10,3. 6.19,1. 7.22,4. 27,2. 8.8,8. 27,10. 9.18,2. 24,3. 33,7. 37,5. 10.4,4. 36,8. 38,6. ΑΡΡ., 'Αν. 2.21,4. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 6,7.7,10. Δ'12,12. "Εσδρ. 1.6,8. 'Εσθ. 1,6. 'Ιουδ. 1,2. 'Αγγ. 15. 'Ιερ. 28,26. 38,39. 52,4. ΛΟΥΚ., πΣθ 30. "Ερωτ. 12.13.34. ἀληθ. ἱστ. 2,11. Τραγῳδ. 10. 'Ιππ. 5.6. ΓΑΛ., θεραπ. 14. Θρασ. 43. Αππ., Μιθρ. 30. Συρ. 30. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 68,13. 74,10. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 1,2c. 10.137c-d. 18,223a. ΛΟΓΓ., κ Δάφνην καὶ Χλόην 1,1. ΑΘΗΝ. 4,165f. 5,207e. 455,39. ΗΛΙΟΔ. 9,22. POxy 498,18 (2ου μ.Χ. αἰ.). ΑΥΤΟΘΙ, 7.12.21.24. PPetr. 2.13,18α,9. PZen. 499,20. PSI 171,16. 423,27. Epigr. gr. 407,11. 802,1. 807a4. 1089,8. – IG I² 76,56.57. 313,151. 314 col. II 101. ΑΥΤΟΘΙ, II 1²(1)244,49. 60.63. 65.84. 90/91. 108. ΑΥΤΟΘΙ, I² 336,8. 363,47. 371,13.19. 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 286, II, 22.-22/23: *λίθος ἀντίμορος*. 41-42: *'Ελευσινιακὸς λίθος*. 85: *τὸς λίθος τὸς ὀροφιαίος*. 199/200: *τὸς λίθος τὸς μέλανας*. 373,13. II 2²(1)1415,22. 1421 IV 92. 1425 AII,201. – 1533,31: *πίναξ Παρίου λίθου*. 1534B,173. 1627b285. 1656,5. 1657,8-9. 1665,6.5/6.8. – 1666a8 ('Ελευσῖνος). 25.36.45. 50.61. 66. 77.79. 86.95.98. 1666b5. 21.43.48. 71.74.78. 1668, 14. 62. 16. – 31. 33. 45 (*λίθος 'Ακτίτης Πεντεληικός, 'Υμήττιος*). 1670,13. 1671,37.20. – 1672,9. 17. 18. 21. 22. 49. 50. 51. 52. 53. 130. 131.132. –ΑΥΤΟΘΙ, 52. 21. 48. 52. 53. 54. 309. (*λίθος Αἰγιναῖος, 'Αρουραῖος, 'Ελευσινιακός, Πεντεληικός*). 1673,3.26.63.97. 1680,4.5. 1682,7. 1669,5. 1678a3.28.29.32. 1678b19. 1685B3.5.8. IG IV 1² 75,33. – 103,56.59.74.115.116. ΑΥΤΟΘΙ, 8.35. 40. 46.47. 63. 98.117.124/125. 130. 36.58. 67. 72.76. 99. – 106I, 19.20. 29.35. 47.58. 60.61.62. 63.64. 66.68.94. 95.96. 97.105.106. 111.112.113.82. 117. – 115,25. – IG 4,742,15 ('Ερμιόνης). 823, 7. 33. 53. 66. 71. 76 (Τροιζῆνος). ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923, 39, 32. 35. 56. 59. 62 ('Αμφιαρείου). – 45, 6. 25. 28. 30. 34/35. 37. 38. 40. IG VII 412,7: *τὸ ὑπέ[ρθυρον καὶ τὸν ὀδὸν λευκοῦ λίθου*. 3073,32 (Λεβαδείας): *καὶ ἐάν τινα ὑγιῆ λίθον διαφθείρῃ κατὰ τὴν ἐργασίαν ὁ τῆς θέσεως ἐργώνης, ἕτερον ἀποκαταστήσει δόκιμον τοῖς ἰδίοις ἀνηλώμασιν*. Βλ. ὁμοίως, 34.101.108-109. 3074,12. 4255,14.20. FD III(5)19,16.27. – 23 col. II, 49.59. 39,7.10. 85,13. IdD 104-4A3. IG XI 2,145,28 (Δήλου). ΑΥΤΟΘΙ, 146A35.62. 148,69.71. 159A4. 26. 28. 38. 44. 50. 51. 161A77. 78. 105. 163A37. 163Bg14. 165,15. – 31: *τοὺς λίθους τοὺς εἰς τὴν εὐθυντηρίαν τοῦ ξυλώματος*. 33. 35. 38. 41. 46. 47. 48. 173, 8. 199A17. 24. 30. 39. 51. 52. 77. 199C30. 203A81.90.91. 203B,10.14. 204,51.67. 219A34. – 287A90: *ἀπαγαγὼν τοὺς λίθους*. 91: *ἀναγαγὼν τοὺς λίθους*. 287B153. IdD 290,169: *ἐγλαβόντι λίθου λευκοῦ γεῖσα ποῆσαι*. ΑΥΤΟΘΙ, 181. 183. 206. 207. 210. 212. 214. 217. 219. – 297A5: *ἀργῶν λίθων*. 372A, 108. 109. 165. 166. 167. 400,45. 403,44. 442A159. 442B232. 500A18.19.33. 505,16. 507 bis, 12. IG XII 3,248,9/10 ('Ανάφης). 421b4 (Θήρας). Βλ. καὶ CIG II 2476y Add 9/10 (Θηρεσίας). IG XII 7,1097,11. XII(8)600,2 (Θάσου). XII Suppl. 250,6. Lindos 2,419 III, 134-135. ΑΥΤΟΘΙ 2A6. SEG 18,561,3 (Πόντου). CIG 6857. Didyma II 20,1. 25A23.-24: *ἀντέθηκαν δὲ τούτοις λίθου[ς] πετρίνους δύο ἱερούς*. 25B4.29.33. 26A64. 26B18. 28. 41. 44. 52. 56. 27A8. 14.48. 57. 64. 74. 82.91. 103. 106. 109. 114. 116. 122. 127. 27B3. 22. 28. 59. 61. 65. 77. 78. 82.87.90. 29,6.9. 30,11. 32,5.21.23. 34,15.18.23.28. 35,13.22.24. – 37,5. 39,28. 41,52. ΔΙΤΤ., SIG, 996,9 (Σμύρνης). Sardis VII(1), ἀριθ. 181, σελ. 144. BCH 1884,355,21-22 (Καρπάθου). ΑΥΤΟΘΙ, 44,1920,88,9 (Καρίας). 51,1927,80,3.5 (Παναμάρας). JÖAI 26,1930,51,24 ('Εφέσου). OGI 90,54 (Αἰγύπτου). 219,36 (Σιγείου). SEG 13,521,73 (Περγάμου). CIG III 5578,5 (Σικελίας). LATYSCHEV 1, ἀριθ. 16B,51 ('Ολβίας). SEG 2,829,5

(Συρίας): *κραταιοῦ λίθου*. Sammelb. 1114,3. 4492,21.

λιθοσπαδὴς (ἁρμὸς) = χάσμα σχηματισθὲν ἐν θόλῳ διὰ τῆς ἀποσπάσεως λίθων. ΣΟΦ., Ἀντ. 1216: *ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ*.

λιθοστεγής, ἐς = ὁ ἐστεγασμένος, ὁ κεκαλυμμένος μὲ λίθους. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350: *λιθοστεγὴς θάλαμος*.

λιθόστρωτος (ἀπαντᾷ καὶ ἡ γρ. **λιθόστρατος** CIG 2643), ον = 1) ὁ διὰ λίθων ἐστρωμένος. ΣΟΦ., Ἀντ. 1204. – ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,121: *μέρος οἰκοδομήματος... καὶ λιθόστρωτον ἔδαφος καὶ λιθολόγημα καὶ λελιθωμένον*. ΚΔ, Ἰω. 19,13: *εἰς τόπον λεγόμενον λιθόστρωτον*. ΣΤΡΑΒ. 14, C 646: *αἱ ὁδοὶ λιθόστρωτοι*. ΑΠΠ., Ἐμφ. 3,26. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 μα΄ 38,2. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 14,53. ΚΩΔΙΝ., σχ. 49,20 (Βόννης): *ἐν τῇ αὐλῇ τῇ λιθοστρώτῳ*. POxy 2138,15 (3ου μ.Χ. αἰ.). PFlor. 50,97. – 2) ὁ ἐστρωμένος διὰ μωσαϊκοῦ ἢ ποικίλου ψηφοθετήματος. BEKKER, AG 277,4: *λιθολογήματα: τὰ νῦν λιθόστρωτα*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,121. ΣΤΡΑΒ. 17.1,28. PLIN. nat. 36,184 καὶ 189. ΠΔ(Ο΄), Ἆσμ. 3,10. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1927,62. IG IV 1² 1101,19 (Ἐπιδαύρου 4/3ου π.Χ. αἰ.). IdD 2065,4. 2087,8. 2204,1-2. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 3,1,1115 = Syria 20,1939,313: *και την λιθοστρωτον ως αν αγη μεχρι του παραθυριου*. BCH 60,1936,192,8. CIG 2643 (Κύπρου). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.3,2. ΠΔ(Ο΄), Ἐσθ. 1,6. Ὁμοίως Παραλ. 2.7,3. NONN., Διον. 3,138. 18,70. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 14,53. 22,25.26.

λιθότμητος, ον = ὁ λιθοτόμητος. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. v. ἁΣ. 932 (Βόννης): *λιθοτμήτοισι διαζωσθέντα γεφύραις*.

λιθοτομεῖον, τὸ = 1) τὸ **λατομεῖον** (βλ. λ.). IG II 1²(1)47,30 (Ἀττικῆς).– 2) **λιθοτομία** (βλ. λ.). Gloss. λ.

λιθοτομέω -ῶ, ῥ. = ὀρύσσω λίθους, λατομῶ. ΦΙΛ. 1,235. ΦΙΛΟΣΤΡ., β΄Ἀπολλ. 3,48. ΔΙΟΣΚ. 5,23. ΘΕΜΙΣΤ. 11,152c: *λιθοτομεῖ ὁ λιθοτόμος*. – Ἐν παθ. φ. = τέμνομαι ἐκ λίθου. ΛΟΥΚ., Τραγῳδ. 10: *λίθου τοῦ λευκοῦ Πεντεληθεν... λιθοτομηθεῖσα*.

λιθοτομία, ἡ = 1) λατομία, ἐξόρυξις λίθων. IG II 1²(2)1035,49 (Ἀττικῆς): *καὶ τὸ διόδιον τῆς λιθοτομίας*. II 2²(1)1666b,72 (Ἐλευσῖνος): *ἐκ τῇ*]*ς Ἐλευσῖνι λιθοτομίας*. Βλ. καὶ στ. 78.– 2) συνήθ. κατὰ πληθ. = λατομεῖα. ΗΡΟΔ. 2,8.124.158.175. ΘΟΥΚ. 7,86.–87: *τοὺς δ΄ ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακούσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν*. ΔΗΜΟΣΘ. 53,17. ΘΕΟΦΡ., Ἀπόσπ. 2,6. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1553b25. ΠΑΥΣ. 1.18,9. – 32,1: *οἱ τὸ πολὺ τῆς λιθοτομίας τῆς Πεντέλησιν ἐς τὴν οἰκοδομὴν* (τοῦ σταδίου) *ἀνηλώθη*. 3.21,4. 5.6.4. 8,8.10. 33,2. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,118. ΦΙΛΟΣΤΡ. 1,12. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 2,77. 77,1.81. 81,6.83. 83,4 καὶ 70,4. 82,2. 84,4.

λιθοτομικός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν **λιθοτομίαν** (βλ. λ.), ὁ τῆς λιθοτομίας, ὅθεν **λιθοτομική**: ἡ τέχνη τοῦ λατομεῖν, τοῦ κόπτειν λίθους. ΠΟΡΦΥΡ., ἱστ. Φιλ. 11: *αὐτὸς εἴργαστο σὺν τῷ πατρὶ τὴν λιθοτομικήν*. BCH 35,1911,27.

λιθοτόμιον, τὸ = **λιθοτόμον** (βλ. λ.). Hermes 38,1903,282.

λιθοτόμος, ον = 1) ὁ κατάλληλος πρὸς λιθοτομίαν. ΑΓΑΘ. 1,10 (1,34 Βόννης): *ὄργανα φέροντας λιθοτόμα καὶ τειχωρύχα, ἐξεκόλαπτεν ἠρέμα καὶ διέτεμεν τοῦ ἄντρου τὸν ὄροφον*.– Ὡς οὐσ. (**λιθοτόμος**, ὁ) = ὁ τέμνων, ὀρύσσων λίθους, ὁ **λατόμος** (βλ. λ.). ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 3.2,11: *ὁπόσοι τέκτονες εἶεν καὶ λιθοτόμοι* (ἢ λιθοδόμοι). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,85: *πεντακοσίους τεχνίτας καὶ λιθοτόμους ἀπέστειλαν*. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.2,2. – ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,118: *καὶ λιθοτόμον δὲ Ξενοφῶν ἐν τῷ τρίτῳ τῆς παιδείας εἴρηκεν... λιθοκόπον*. ΘΕΜΙΣΤ. 11,152c: *λιθοτομεῖ ὁ λιθοτόμος*. IG I² 347,36 (Ἀττικῆς): *λιθοτόμοις Πε*[*ντελῆθεν*]. 364,15. II 1²(1)244,106: *παρεχόμενοι αὐτοὶ αὐ*[*το*]*ῖς καὶ τοῖς λιθοτόμοις*. II 2²(1)1680,4 (Ἐλευσῖνος): *ὡς ἂν παραλ*[*άβῃ π*]*αρὰ τοῦ λιθοτόμου κατὰ λίθου τὴν μ*[*έτρησιν*.– 2) ὁ κτίστης. ΓΑΛ., Θρασ. 43: *καὶ οἰκοδόμῳ δὲ λατύποι τε καὶ λιθοτόμοι καὶ πλινθουργοὶ καὶ τέκτονες, οἱ μὲν λίθους οἱ δὲ πλίνθους... παρασκευάζουσι*.

λιθοτριβικός, ή, όν = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν στίλβωσιν τοῦ λίθου, ὅθεν **λιθοτριβική**: ἡ τέχνη τοῦ τρίβειν, τοῦ στιλβώνειν λίθους. ΛΥΣ., Ἀπόσπ. 69, παρὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λιθουργικὴ καὶ λιθοτριβικὴ διαφέρει. ἡ μὲν λιθουργική, ἣν ἐν τοῖς μετάλλοις ἐργάζονται οἱ τέμνοντες τοὺς λίθους, ἡ δὲ λιθοτριβική ἐστιν, ἣν μετίασιν οἱ καταξαίνοντες καὶ κοσμοῦντες τοὺς λίθους ὥστ᾽ ἀπειληφέναι τὴν εὐπρέπειαν ἕκαστον τῶν ἔργων*. (ΛΥΣ., ἔ.ἀ.: *ἐν τῷ πρὸς Ναυσίαν περὶ τοῦ τύπου· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τρεῖς τέχνας ἐργάζεσθαι, τήν τε λιθουργικὴν καὶ λιθοτριβικὴν καὶ πρὸς τούτοις τὸ τετρυφηκέναι*). BEKKER, AG 277,33.

λιθουλκέω -ῶ, ῥ. = ἕλκω, ἀποσπῶ, ἀποκόπτω λίθους. ΗΣΥΧ. λ. *λιθουλκεῖν· τὸ μόλις τι ἕλκειν*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λιθουλκῆσαι: τὸ στῆσαι ἐπὶ τῆς βάσεως τὸ ἀνάθημα*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *λιθουλκῆσαι*. Βλ. καὶ ἑπόμενον λ.

λιθουλκία (ἐν ἐπιγρ. **λιθολκία**), ἡ = τὸ **λιθουλκεῖν** (βλ. λ.). Ἡ λέξις σημαίνει καὶ τὴν μεταφορὰν καὶ ἀνέλκυσιν τῶν λίθων πρὸς τοποθέτησιν ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ἢ τῶν φορτηγίδων. IG I² 339 Col. I 26.–347,38: *λιθολκίας πρὸ*[*ς τὰ ἐργαστέρια*]. 350,48. Πρβλ. τὰ λ. **ἐσκάλισις**, **διακάλισις**, **παρκάλισις**.

λιθουλκός, ὁ = ὁ ἕλκων, ἐκβάλλων ἔξω λίθους. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,117: *καὶ τειχοδόμον εἶναι καὶ τειχοποιόν, καὶ λιθουλκὸν καὶ λιθολόγον*.

λιθουργεῖον, τὸ = τὸ ἐργαστήριον τοῦ λιθουργοῦ. ΙΣΑΙΟΣ, 5,44: *ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται*. ΣΤΡΑΒ. 5.2,5: *καὶ νῦν οὐκ ἀδοξεῖ διά τε εὐκαρπίαν καὶ τὰ λιθουργεῖα*. IG 2,1123b,5 (Ἀττικῆς): *καὶ τοῦ ἔξω τείχους ΛΙΘΟΡΓΕΙΣΙΥ* (ὁ ἐκδότης ἀναγινώσκει: *λιθουργεί*[*ο*]*υ*).

λιθουργέω -ῶ, ῥ. = ἐργάζομαι, πελεκῶ λίθους. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,117: *καὶ τειχοδομεῖν δ᾽ ἂν εἴποις τὸν αὐτὸν καὶ τειχοποιεῖν καὶ λιθολογεῖν καὶ λιθουργεῖν*. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 35,33. Sammelb. 10075,48: *λιθουργήσει*.

λιθουργής, ἐς = ὁ εἰργασμένος ἐκ λίθου. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 574: *λι*]*θουργὲς εἰκόνισμα*.

λιθουργία, ἡ = 1) γλυφὴ ἐπὶ λίθου, μαρμάρου κλπ. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ., 4,76. IG I² 347,39 (Ἀττικῆς). – Ἐν ΘΩΜ. ΜΑΓ. 221,3 (ed. RITSCHELLII) = τὸ ἐργάζεσθαι τὸν λίθον ἢ ἄλλο τι ἐκ λίθου (: *λατόμος καὶ λιθουργός, καὶ λατομία καὶ λιθουργία, καὶ λατομῶ λίθον ξέω καὶ λαξεύω καὶ λαξευτὴς καὶ λίθων ἐργάτης καὶ λιθολόγος*).– 2) ἐν πληθ. = **λατομεῖα**. ΒΡΟΥΤΟΣ, 37.

λιθουργικός, ή, όν = 1) ὁ τοῦ λιθουργοῦ ἢ ὁ ἐκ τοῦ λιθουργοῦ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. – ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 31,5: *καὶ τὰ λιθουργικά, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων*. – Τὸ θηλ. (**λιθουργική**), ὡς οὐσ. – BEKKER, AG 277,33: *λιθουργικῆς καὶ λιθοτριβικῆς: ἡ μὲν λιθουργικὴ τέχνη ἐστιν, ἣν οἱ ἐν τοῖς μετάλλοις ἐργάζονται, οἱ τέμνοντες τοὺς λίθους· ἡ δὲ λιθοτριβική, ἣν μετίασιν οἱ κοσμοῦντες τοὺς λίθους πρὸς εὐπρέπειαν*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λιθουργικὴ καὶ λιθοτριβικὴ διαφέρει*. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 28,11.– 2) ὡς οὐδ. (**λιθουργικὸν**) = ἡ ἀμοιβὴ τῶν λιθουργῶν. IG I² 374 Col. VIII, 194. col. IX 294.317. Βλ. καὶ STEVENS-PATON, The Erechtheum XVII, Col. II, σελ. 394.

λιθουργὸς (ἐν. ἐπιγρ. **λιθοργός**), ὁ = 1) ὁ ἐργάτης τῶν λίθων, ὁ **λιθοξόος** (πρβλ. καὶ τά: **λιθοκόπος**, **λαοτέ-**

κτων). Ησυχ. λ. *λιθουργός· λιθοκόπος, λιθογλύπτης.* Φωτ., Λέξ. Συν. 224,1. Σουιδ. λ. *λιθουργός: λιθογλύπτης.* Βλ. Φωτ., ἔ.ἀ. λ. *κυμάτια.* Θωμ. Μαγ. 221,3. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Θουκ. 4,69. 5,82. Αριστοφ., Ὄρν. 1134: *πλινθοφόρος, οὐ λιθουργός, οὐ τέκτων παρῆν.* Φιλ. μηχ. 7,84 (ἐν APAW 1919)28. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.44,2: *χαλκοτύποι τε καὶ τέκτονες καὶ λιθουργοὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἔργων ἀφεστῶτες ἐπὶ ταῖς δημοσίαις κατείχοντο χρείαις.* Πλουτ., Ἀλκιβ. 15: *τέκτονας καὶ λιθουργούς.* Βλ. καὶ Περ. 12. Βαβρ. 30,5 καὶ 7. Προκ., π Κτισμ. 1.4,21: *οἱ μὲν λιθουργοὶ τὸ ἔδαφος διώρυσσον ὅλον.* Διογ. Λαερτ. 2.5,18,19. P Petr. 2.13,6,16 (3ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ ἐπιγρ. IG I² 336,10.11/12. Αυτοθι, XI 2,161A83 (Δήλου). – 87: *εἰς τὸν σίδηρον τῶν λιθουργῶν στόμωμα.* 107: *ὀξύνοντι τὰ σιδήρια τοῖς λιθουργοῖς.* 162A46. IdD 55. SEG 3,464 (Θεσσαλίας). MAMA 8,217. Sammelb. 4598: *Κομμούνου λιθουργοῦ.* Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,131-144 καὶ 74,1.116. 117,1.121. 121,4.6.7. 122,1. 153.158.– 2) ὁ γλύπτης ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν ἀνδριαντοποιόν. Αριστοτ. 1141a10: *οἷον Φειδίαν λιθουργὸν σοφόν.*– 3) ἐν πλθ. (**σιδήρια λιθουργὰ**) = τὰ ἐργαλεῖα τῶν τεκτόνων. Θουκ. 4,4: *εἰργάζοντο σιδήρια μὲν λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες λίθους.*

λιθοφορέω -ῶ, ῥ. = φέρω, μεταφέρω λίθους. Πολυδ., Ὀν. 7,118: *λιθοφορεῖν δ' εἴρηκε Θουκυδίδης* (6,98).

λιθοφόρος, ον = ὁ φέρων, μεταφέρων λίθους. Διοδ. Σικ. 13,78: *ὁλκάδας καθώρμιζεν οὔσας λιθοφόρους.* Μοσχιων, παρ' Αθην. 5,208d: *κεραῖαι λιθοφόροι.* IG 3,296.

λιθόω -ῶ, ῥ. = μεταβάλλω τι εἰς λίθον, ἀπολιθῶ (ἐν μέσ. φων. = **ἀπολιθοῦμαι**). Πολυδ., Ὀν. 7,121.

λιθώδης, ες = ὁ πρὸς λίθον ὅμοιος, ὁ πετρώδης. Ξεν., Ἱππ. 4,4: *λιθώδης ὁδός.* Αριστοτ. 590b23: *τόποι τραχεῖς καὶ λιθώδεις.*

λίθωσις, ἡ = ἀπολίθωσις. Πλουτ., Ἠθ. 2.953e.

λινέη (ἡ καὶ ἄλλως **στάθμη**· λέγεται καὶ **λίνος**, λατ. **linea** καὶ **linum**), ἡ = μέτρον, κν. κορδέλλα, τὸ σχοινίον τῆς ὁποίας ἦτο συνήθως ἐκ λίνου καὶ ἐχρησίμευεν εἰς τὰς οἰκοδομὰς πρὸς σημείωσιν εὐθείας γραμμῆς ἐπί τινος ἐπιφανείας. Βιτ. 63.7,9. IG VII 3073,129 (Λεβαδείας): *ἐκτείνας τὴν λινέην κατὰ κεφαλὴν... καὶ γραμμὰς καταγραψάμενος.* Vitr. 7.5,3. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4: *μολιβίδι μὲν καὶ λίνῳ διαμετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ διάστημα πρὸς τὸ τεῖχος.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,143. 143,6.144.

λινοτειχής, ἐς = ὁ ἔχων λινᾶ τείχη. Στεφ. Βυζ. λ. *Γαζός.*

λιοπέτριον, τό. Κατ' Ησυχ. ἐν λ. = *λίθος λεῖος.*

λίστριον (τὸ καὶ ἄλλως **λείστριον**· βλ. λ.).

λίστρον (καὶ **λίστρος**, ὁ· πρβλ. καὶ τὰ **λείστριον – λίστριον**· διὰ τὴν ἐτυμ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ., σελ. 584. Frisk, Gr. etym W 130), τὸ = πτύον σιδηροῦν πρὸς ἐξομάλυνσιν καὶ ἐπιπέδωσιν τοῦ ἐδάφους, σκαφίον, ἐδαφίστριον, ξύστρα. Bekker, AG 51,10: *Ὅμηρος μὲν λίστρον τὸν ξυστῆρα, οὐ ὑποκοριστικὸν λίστριον, οἷον ξυστηρίδιον· ἔοικεν οὖν τὸ πρῶτον τοιοῦτο κατεσκευάσθαι ὅμοιον πτύῳ στρογγύλῳ.* Πολυδ., Ὀν. 6,89. Ησυχ. λ. Μ Ετυμ. λ. (586,47). Ομ., Ὀδ. χ, 456: *λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο ξῦον.* Λυκ., Ἀλεξ. 1348: *λίστροις ἤρεψεν αἰπὺν πάγον.* Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,125,1.3.126.148.253.260,2.267.

λίστρος, ὁ = τὸ καὶ **λίστρον** (βλ. λ.). Σχολια εἰς Ομ., Ὀδ. χ, 455. Μ Ετυμ. 587,43.

λιστρόω -ῶ, ῥ. = ἰσοπεδῶ, ἰσώνω τὸ ἔδαφος. Ευσταθ. 1229,26. Ἀπαντᾷ καὶ τὸ ῥημ. **λιστρωτὸς** = ὁ ὁμαλός, ἰσοπεδωμένος. Ησυχ. ἐν λ. *λίστρον καὶ λιστρωτόν.* Νικ. Θηρ. 29: *λιστρωτὸς... δρόμος.*

λογάδην = προχείρως ἤτοι ἐκ τυχαίων λίθων, ἄνευ ὡρισμένου σχήματος. Ησυχ. Σουιδ. λ. *λογάδην· ἐπιλέκτως.* Θουκ. 4,4 = Σουιδ. λ. *σιδήρια μὲν λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες τοὺς λίθους, καὶ ξυνετίθεσαν ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνει.* 31: *ἔρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν λίθων λογάδην πεποιημένον.* 6,66: *λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν καὶ τὴν γέφυραν ἔλυσαν.* Διον. Αλικ., περ. συνθ. ὀν. 22: *τῶν λογάδην συντιθεμένων ἐν οἰκοδομίαις λίθων αἱ μὴ εὐγώνιοι καὶ μὴ συνεξεσμέναι βάσεις, ἀργαὶ δέ τινες καὶ αὐτοσχέδιοι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4.8,5. Λιβαν. 4, σελ. 1077,7 Reiske. – Ορλανδος, ὑλικὰ 2,243 κἑ.

λογαῖος, α, ον = ὁ καὶ **λογὰς** = ἄξεστος, ἀπελέκητος, πρόχειρος. Στραβ. 1.3,18 (C. 58): *πρότερον δὲ χῶμα, ὥς φησιν Ἴβυκος, λογαίου λίθου, ὃν καλεῖ ἐκλεκτόν.*

λογὰς (πρβλ. καὶ τὰ λ. **λέγω**, **λογάδην**, **λογαῖος**, **λιθολόγος**) ἐνν. **λίθος** = ὁ ἄξεστος, ὁ ἀπελέκητος. Ησυχ. λ. *αἱμασιά· τὸ ἐκ πολλῶν λίθων λογάδων ἄθροισμα.* Σουιδ. λ. *λογάδην: ἐκ λογάδων λίθων ἐκτισμένος· τουτέστι τῶν εὐτελῶν καὶ μικρῶν.* Ευσταθ., Ὀδ. 1851,33 (αἱμασιά): *ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ χαλίκων, λογάδων δέ τινων, ὡς εἰκός, λίθων ποιούντων γλύφεσθαι.* 35: *αἱμασιάς τε λέγων, ὅ ἐστι συνάγων, καὶ δένδρεα φυτεύων· ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου λέγειν καὶ οἱ λογάδες λίθοι παράγονται.* Παυσ. 1.34,10. 2.36,3. 7.22,5. 9.19,3. 10.5,4 καὶ 36,8.

λογεῖον (τὸ καὶ **λόγιον**· σχετικῶς βλ. Berl. Sitzb. 1911,632. Th.l.gr.λ.), τὸ = 1) μέρος τοῦ θεάτρου (τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς σκηνῆς, ἔνθα οἱ κωμωδοὶ καὶ οἱ τραγωδοὶ ἠγωνίζοντο). Vitr. 5.7,2. Πλουτ., Θησ. 16. IG XI 2,161 D126 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ἄλλην δοκὸν ἑνδεκάπηχυν εἰς τὸ λο[γ]εῖον τῆς σκηνῆς.* IdD 442A232: *εἰς] τὴν κατασκε[υὴ]ν τῶν πινάκων τῶν ἐπὶ τὸ λογεῖον.* CIG III 4283, 13/14 (Πατάρων): *τὴν τοῦ λογείου κατασκευὴν καὶ πλάκωσιν.*– 2) ἐξέδρα. Arch. Pap. 2.564.– 3) κατὰ Σουιδ. ἐν λ. = *καὶ λογεῖον τὸ δικαστήριον.*

λοῖσθος, ὁ = δοκός. IG II 2²(1)1673,17 (Ἐλευσῖνος 4ου π.Χ. αἰ.): *λοῖσθοι ἓξ ὥστε μοχλοῖς χρῆσθαι.*

λοπίς, ἡ = σιδηρᾶ περόνη πρὸς συγκράτησιν τῆς βαλάνου ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει. Αιν. Τακτ. 20,3: *ἄριστον δὲ τὰς βαλάνους μὴ ἐξαιρετὰς εἶναι, ὑπὸ λοπίδος σιδηρᾶς κατέχεσθαι.*

λουτρεὼν = **λουτρών**, ὁ (βλ. λ.). Θεογνωστ. 28,28.

λουτρόν, τὸ = ἵδρυμα ἔνθα λούονται, ὁ καὶ ἄλλως **λουτρὼν** (βλ. λ.), τὸ **βαλανεῖον** (βλ. λ.), ὁ λουτρός. Ξεν., Ἀθ. Πολ. 2,10: *γυμνάσια καὶ λουτρά.* Vitr. 5.11,2. Παυσ. 2.3,5. 27,7. Λιβαν., λόγ. 11,234 (R. Foerster τόμ. 1², σελ. 519,3): *ὑπεραίροντες θάλαμοι καὶ λουτρῶν πολυτέλεια.* Μαλ., Χρον. 409,15 (Βόννης): *καὶ δημόσια λουτρὰ ἐκ θεμελίων οἰκοδομήσας.* Λεων Γραμμ., Χρον. 137,21. P Oxy 1252B22 (3ου μ.Χ. αἰ.).

λουτρὼν (ὁ καὶ **λουτρεών**), ὁ = 1) δημόσιον ἰδίᾳ οἴκημα, καταλλήλως διερρυθμισμένον, χρησιμεῦον διὰ τὰ λουτρὰ τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἄλλως **βαλανεῖον**, τὸ **λουτρὸν** (βλ. λ.). Ἐκ τῆς οἰκοδομικῆς ἐπιγραφῆς Ἀμφιαρείου τοῦ Ὠρωποῦ τοῦ 338-322 π.Χ. (Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1891,71 = IG VII 4255,1-10), περὶ κατασκευῆς ὀχετοῦ λιθίνου κρυπτοῦ, γίνεται δῆλον, ὅτι παρ' Ἕλλησιν ἦσαν ἐν χρήσει λουτρῶνες ἀνδρῷοί τε καὶ γυναικεῖοι ἐκμεταλλευομένων, διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν των, καὶ τῶν φυσικῶν ἀγωγῶν (συρμῶν) διαφυγῆς τῶν ὑδάτων (: *Ἐν Ἀμφιαράου ἐκ τοῦ Λουτρῶνος τοῦ <ἀν>δρείο/υ ὅπως ἂν τὸ ὕδωρ μὴ κωλύηται ῥεῖν ὑπὸ τῆς χ/αράδρας ὅ[τ]αν [ὕ]ει, [ἀ]λλ' εἰ χρήσιμος ὁ λου-*

τρῶν ὅ/ταν χειμάζει ὁ θεός, ὀχετὸμ ποῆσαι λίθινον κ/ρυπτὸν τὸ μὲν μῆκος ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ στρ/ώματος τοῦ τῆς γεφύρας μέχρι τῆς καταβάσ/ειω[ς] τῆς παρὰ τὸν γυναικεῖον λουτρῶνα τά/φρον ὀρύξαντα μῆκος μὲν τὸ γεγ[ρα]μμένον, κλπ.). Βλ. καὶ Ξεν., Ἀθ. Πολ. 2,10: *λουτρῶνες, ἐφ' οἷς καὶ παλαίστραι καὶ δρόμοι ξυστοί*. Λυκ. 1103. Πλουτ., Ἠθ. 734Β. Προκ., π Κτισμ. 5,3. PSI 5.547.24 (3ου π.Χ. αἰ.). – 2) μτγ. = ὡς βαπτιστήριον, κολυμβήθρα. Προκ., Μυστ. 17.

λυγδίνεος, α, ον (ὁ καὶ **λύγδινος**· βλ. λ.) = μαρμάρινος, λευκός, λεῖος, στιλπνός, ὁ χυτὸς ὡς τὸ ἐξειργασμένον μάρμαρον. Παλ. Ἀνθ. 5.47,3.

λύγδινος, η, ον = ὁ ἐκ λύγδου ἤτοι λευκοῦ μαρμάρου κατεσκευασμένος, ὁ μαρμάρινος. Φιλοστρ., Εἰκ., προοίμ.: *οἱ ξέοντες τὴν λυγδίνην ἢ τὴν Παρίαν λίθον*. Babr., Μύθ. Αἰσ. 30,1: *γλύψας ἐπώλει λύγδινόν τις Ἑρμείην*. Παλ. Ἀνθ. 6,209: *τεῆς ἀνεθήκατο... μορφᾶς εἴδωλον λύγδινον*. 7,380: *τὸ σῆμα λυγδίνης ἀπὸ πλακός*. Africa Italiana 1,325 (Κυρήνης, 1ου π.Χ. αἰ.): *λύγδινος βωμός*.

λύγδος, ἡ = λευκὸν μάρμαρον ἐξαγόμενον παρὰ τὸ ὄρος Μάρπησσα τῆς Πάρου, λαμπρός, στιλπνός, κατάλευκος λίθος. Ησυχ. λ. – Σου(ι)δ. λ. *λύγδινα· ἔστι δὲ εἶδος λίθου ἡ λύγδος*. Διοδ. Σικ. 2,52: *οὔτε ἡ Παρία λύγδος οὔτ' ἄλλη θαυμαζομένη πέτρα τοῖς Ἀραβίοις λίθοις ἐξισωθῆναι δύναται*. Verg. Aen. 6,471. Isid. orig. 16,5: *Parius cando ris eximii lygdinus cognomento*. Περίπλ. Ἐρυθρ. Θαλ. 24. Παλ. Ἀνθ. 5,27.193.

λυκίσκος, ὁ. Ὑποκ. Καθ' Ησυχ. = *ἡ μὴ ἔχουσα ἀξονίσκον τροχαλία, τρῆμα δὲ μόνον· ἢ ἄνοδος δόματος*.

λύκος, ὁ = 1) ῥωμαϊκὸν σύστημα ἀνυψώσεως τῶν λίθων, ἐν χρήσει καὶ παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἐν ταῖς οἰκοδομίαις· πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,112.156. 173,7.8.10. 174,2.3. 175. Αυτοθι, 174 (Εἰκ. 128). 175 (Εἰκ. 129)). Ησυχ. λ. ἁρπάγη. Πολυδ., Ὀν. 6,88: *κρεάγραν ἣν καὶ ἁρπάγην ἐκάλουν καὶ λύκον*. 10,31: *μέρη δὲ τροχαλίας·... ἁρπάγη καὶ κρεάγρα καὶ λύκος*. Απп., Λιβ. 136: *τῶν θεμελίων λύκοι τὰ θεμέλια ἀθρόα διέσπασαν*. – 2) καθ' Ησυχ., ἐν λ. = *καὶ ἡ τῆς θύρας* **μάνδαλος** (βλ. λ.).

λυχναῖος, α, ον (ὁ καὶ **λυχνεύς**· βλ. λ.) = *ὁ διαυγὴς λίθος*. Ησυχ. λ.

λυχνεὺς (ὁ καὶ **λυχναῖος**, **λυχνίας** καὶ **λυχνίτης**· βλ. λ.), ὁ = ὄνομα παρίου μαρμάρου ὅπερ ἐλατομεῖτο ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λύχνων. Ησυχ. λ. *λυχνίας καὶ λυχνεύς· ὁ διαυγὴς λίθος*. Αθην. 5,205f: *ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως*. Βλ. καὶ Robert, Hell. 11-12,1960,118. Κλημ. Αλεξ., Προτρ., 4.47,4: *Σκόπας ἐποίησεν ἐκ τοῦ καλουμένου λυχνέως λίθου*. Βλ. καὶ Migne, PG 8,136Β. – IG XII Suppl. 250,7 (Ἄνδρου). ΑΔ 20,1965,120,22 (Πάρου). Βλ. καὶ σελ. 124,22.

λυχνίας, ὁ = ὁ **λυχνίτης** (βλ. λ.). Ησυχ. λ. *λυχνίας καὶ λυχνεύς· ὁ διαυγὴς λίθος*. Πλατ. κωμ. 146 (= Πολυδ., Ὀν. 7,100): *λίθος... λυχνίας δὲ παρὰ Πλάτωνι ἐν τοῖς Σοφισταῖς*.

λυχνίτης = ὁ καὶ **λυχνίας** ἢ **λυχνεὺς** (βλ. λ.). Πλατ., Ἐρυξ. 400D: *τοῦ λυχνίτου λίθου κεκτημένος εἴη τὰ χίλια τάλαντα*. Στραβ. 17.3,11: *ἐν μὲν οὖν τῇ παρορείῳ λίθους εὑρίσκεσθαί φασι τοὺς λυχνίτας καὶ καρχηδονίους λεγομένους*. Plin. nat. 36,5. Ευσταθ. εἰς Διον. Περιηγ. 327. Βλ. καὶ Robert, Hell. ἔ.ἀ. 118,6.

λύω, ῥ. = διαλύω. CIG II 2476y,14 (Add.): *τὸν τοῖχον [λ]ύσαντα*.

Μ

μάγγανον, τὸ = 1) ἄξων **τροχαλίας** (βλ. λ. – πρβλ. καὶ τά: **τρίσπαστον**, **πεντάσπαστον**, **πολύσπαστον**, **βάλανος**), ἢ στρόφαλος μηχανῆς, βαροῦλκον ξύλινον ἢ σιδηροῦν πρὸς ἀνέλκυσιν βαρῶν ἢ ἄντλησιν ὕδατος ἐκ τοῦ φρέατος. Ησυχ. λ. *μάγγανον· μηχάνημά τι*. Ηρων, Βελοπ. 84,12: *ἐξάψαντες τὸ μὲν ἓν μάγγανον τοῦ πολυσπάστου πρὸς τῷ χελωνίῳ*. Αυτοθι: *ὅταν οἱ μὲν ἐν τῷ ἑνὶ μαγγάνῳ αὐτοῦ τροχίλοι ἐν τῷ χελωνίῳ τεθῶσιν*. P Lond. 3.1164 h 8 (πρβλ. T. C. Skeat, ἐν JEA 28,1942, 68-69), 3ου μ.Χ. αἰ.).– 2) βάλανος μοχλοῦ θύρας, μάνδαλος. Σχολια εἰς Αριστοφ., Σφ. 155: *βεβαλάνωται: ἀντὶ τοῦ κεκλείδωται· βάλανοι δὲ λέγονται τὰ μάγγανα τῆς κλειδώσεως*. Ὁ Αυτος, Ὄρν. 1159. Ἐκκλ. 361.

μάγδωλος, ὁ = πύργος, μικρὸν φρούριον, οἰκοδόμημα χρησιμεῦον ὡς φυλακεῖον. BGU 1550. P Theb. Bank 1116 (2ου π.Χ. αἰ.). Meyer Ostr. 40 (1ου μ.Χ. αἰ.). P Fay. 38.5. P Hamb. 62.8. Βλ. καὶ ΠΔ(Ο'), Ἀριθ. 33,7.

μαίανδρος, ὁ = γεωμετρικὸν κόσμημα ἐκ συνελισσομένων ὀρθῶν γωνιῶν. Ησυχ. λ. *Μαίανδρος... καὶ κόσμος τις ὀροφικός*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Στραβ. 12.8,15. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9.

μάκελλα (καὶ **μακέλη**), ἡ = 1) πλατὺ ἐργαλεῖον, σκαφεῖον, **δίκελλα** (βλ. λ.), κν. τσάπα. Μ Ετυμ. λ. (574,10). Ησυχ. λ. *δίκελλα* (Ομ., Ἰλ. Φ, 259). Σου(ι)δ. λ. *μάκελλα: δίκελλα*. Ομ., Ἰλ. ἔ.ἀ.: *ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγός... χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης ἐξ ἔχματα βάλλων*. Σχολια, ἔ.ἀ.: *ἡ σκαλὶς ἡ μακέλλουσα, δίκελλα γὰρ ἡ διχόθεν κέλλουσα*. Βλ. καὶ Ebeling, LexH 1 λ. (σελ. 1010). Ησιοδ., Ἔργα 470. Θεοκρ. 16,32. Απολλ. Ροδ. 4,1533. Kaibel, Epigr. gr. 1046,84.– 2) **μακέλα** (βλ. καὶ λ. **μάκελλος**, -ον. – Καθ' Ησυχ. ἐν λ. *φράγματα, δρύφακτοι*.

μάκελλος (ἡ καὶ **μακέλ[λ]α** καὶ τὸ **μάκελλον**· λατ. **macellum**), ὁ = κιγκλίς, φράγμα (ἰδίᾳ φράγματα, δι' ὧν ἐφράσσοντο αἱ θύραι ἢ τὰ μεταξὺ τῶν κιόνων κενά), περίφραγμα. Ησυχ. λ. *μακέλα· φράγματα, δρύφακτοι*. Ὁ Αυτος, λ. *μάκελος* <-ον> *δρύφακτος*. IG IV 1^2 102,107 (Ἐπιδαύρου 4ου π.Χ. αἰ.): *μ[ακ]έλλῳ ἐργασίας*. 296: *παρδείχματος μακέλλο*. 298: *σιδάρο ποὶ τὸ μάκελλον*. 301: *καὶ ἐπιούρων ἐς τὸ μάκελλον*. IG V 2,262,45 (Ἀρκαδίας): *μάκελλος ἐκ θεμελίων ὑψοῦτο πολυτελής*. Βλ. καὶ V 1,149 (Λακωνίας). Αριστοφ., Ἱππ. 137. Διων Κασσ. 61,18. P Lond. 2487,43. Πρβλ. Ebert, F grB 60.

μακελλωτός, ή, ὸν = ὁ φέρων μάκελλον, ἤτοι κιγκλίδωμα, ὁ κιγκλιδωτὸς ἢ καγκελλωτός. Ησυχ. λ. *μάκελος* <-ον>· *δρύφακτος μακελλωτά· τὰ αὐτά*. IdD 442B238 (2ου π.Χ. αἰ.): *θύρας μακελλωτάς*. Ebert, ἔ.ἀ.

μάνδαλος, ὁ = σιδηροῦς ἢ ξύλινος λοστὸς δι' οὗ ἐπετυγχάνετο τὸ κλείσιμον τῆς θύρας, τὸ καὶ ἄλλως **κλεῖθρον** (βλ. λ.) ἢ **λύκος** (βλ. λ.), ἢ **βάλανος** (βλ. λ.). Φωτ. λ. *μανδαλωτόν, μήποτε κλειστόν· μάνδαλος γὰρ ὁ θύραν κλείων*. Ησυχ. λ. *λύκος... καὶ ἡ τῆς θύρας μάνδαλος*. Αρτεμ. 11,10: *θύρα μάνδαλον ἔχουσα*.

μανδαλόω -ῶ, ῥ. = κλείω διὰ μανδάλου, κν. μανδαλώνω. Ησυχ. λ. *Τυλαρώσας, μανδαλώσας.*

μανδαλωτός, ή, όν = ὁ διὰ μανδάλου κεκλεισμένος. Φωτ. λ. *μανδαλωτόν, μήποτε κλειστόν· μάνδαλος γὰρ ὁ θύραν κλείων.*

μαρμαίρω, ῥ. (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. 611. Frisk, Gr. etymW 2,176. Ebeling, LexH 1, λ. [σελ. 1018] = **μαρμαρίζω**, ἤτοι λάμπω, ἀστράπτω, ἀκτινοβολῶ. Ησυχ. λ. *μαρμαίρει· λάμπει.* Σουιδ. λ. *μαρμαίρειν γὰρ τὸ λάμπειν καὶ καταυγάζειν.* Ομ., Ἰλ. Σ, 617. Ψ, 27. Αλκ. 15,1: *μαρμαίρει δὲ δόμος χαλκῷ.* Βακχυλ. σελ. 39F: *χρυσῷ δ᾽ ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσιν οἶκοι.* 627A: *μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χαλκῷ.* Αθην. 6,230a.

μαρμαράριος (ὁ καὶ ἄλλως **μαρμάριος** [βλ. λ.], λατ. **marmararius**), ὁ = ὁ ἐργαζόμενος τὸ μάρμαρον καὶ ὁ μαρμαρογλύφος. IG 4,375,5 (Ἀκροκορίνθου): *μαρμαράριοι.* 437 (Στιμάγκας). IG VII 3064 Col. II vii,6 (Βοιωτίας). CIG IV ἀριθ. 9301: *Νικόστρατος, μαρμαράριος.* Inscr. Olymp. 657: *Ἀνδρέᾳ τῷ ἀναγνώστῃ καὶ μαρμαραρίῳ.* Gregoire, ἐν BCH 1909,127, ἀριθ. 103: *Παύλου μαρμαραρίου.* Βλ. καὶ MAMA 3,1931, ἀριθ. 11 καὶ 91. Αυτοθι, 21: *Θεοδού[λου] μαρμαραρίου.* 554 καὶ 721: *Στεφάνου μαρμαραρίου.* Βλ. καὶ ἀριθ. 273. Keil-Premerstein, B üRL 3.64,2 (Λυδίας) IG XIV 1093 (Ρώμης): *μαρμαραρίων τὸ γένος.* Silvagni, Inscr. chr. Rom. 1,1860: *Αὐρήλιος Ἀγαθίας Σύρος μαρμαράριος.* Βλ. καὶ IG Rom. I 211. – Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, βασιλικὴ 251.251,7.433. Τοῦ Αυτου, ὑλικὰ 2,134. Robert, Hell. 11/12,1960, σελ. 28,282.29. 29,1-4.10.

μαρμάρειος, α, ον = **μαρμάρεος** (βλ. λ.), Ησυχ. λ.

μαρμάρεος, α, ον (ὁ καὶ **μαρμάρειος**) = ὁ ἐκ μαρμάρου, ὁ **μαρμάρινος** (βλ. λ.). Ομ., Ἰλ. Σ, 580. Βλ. καὶ Ebeling, LexH 1 λ. (σελ. 1018). Ευσταθ. 393,8. 1119,40. Ησιοδ., Θεογ. 813: *μαρμάρεαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός.* Παλ. Ἀνθ. 6.123,3: *ἀνὰ μαρμάρεον δόμον.* Nonn., Διον. 18,71: *λιθοστρώτοιο μελάθρου, τῶν ἄπο μαρμαρέη πολυδαίδαλος ἔρρεεν αἴγλη.* Γρηγ. Ναζ., ὁμ. 18: Migne, PG 35,1057A: *λίθου τετραπέδου καὶ εἰς τρίχα συνηρμοσμένου κάλλος καὶ μέγεθος, ὅσος τε καὶ μαρμάρεος ἐν ἕδραις καὶ κεφαλίσιν.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 649: *μαρμαρέας, ἔγραψε μετὰ πλάκας ἐς μέσα τοίχων.* Θεοφ. Συν. 6,24 (σελ. 451,6 Βόννης): *στύλοις μαρμαρέοις.* IG VII 2544,1 (Θηβῶν). Epigr. gr. 625,1.

μαρμαρεργατέω -ῶ, ῥ. = ἐργάζομαι τὸ μάρμαρον. Tzetz., Ἱστ. 9,127: *καὶ ῥάβδος δὲ τετράγωνος τῶν μαρμαρεργατούντων.*

μαρμαρίζω, ῥ. = **μαρμαίρω** (βλ. λ.). Διοδ. Σικ. 3,12: *τυπίσι σιδηραῖς τὴν μαρμαρίζουσαν πέτραν κόπτουσιν.* Βλ. καὶ Πινδ., Ἀπόσπ. 123,2 = (ed. Christ, 407).

μαρμαρικός, ή, όν = 1) ὁ ἀνήκων εἰς τὸ μάρμαρον ἢ ὁ ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένος ἢ ὁ διὰ μαρμαρικῆς κόνεως εἰλημμένος. P Holm 25,19: *ἄσβεστος μαρμαρική.* – 2) τὸ θηλ. (**μαρμαρική**), ὡς οὐσ. = ἡ τέχνη τοῦ μαρμαρίου, ἡ **μαρμαρογλυφία** (βλ. λ.).

μαρμάρινος, η, ον = ὁ ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένος. Θεοκρ., Ἐπιγρ. 10,2. Διοδ. Σικ. 17,45. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 7.10,3. Παλ. Ἀνθ. 7,649. IG V 2,268,51 (Ἀρκαδίας): *περίστυλον μαρμαρίνοις ἐπεριδόμενων* (διορθ. ον) *κείοσιν.* XII 2,14,6 (Λέσβου): *θύρετρα μαρμάρινα.* XII 8,380,4 (Θάσου): *τὸ μαρμάρινον στρῶμα τοῦ ναο[ῦ κατεσκεύασαν.* SIG 996,11: *ἀβάκιον μαρμάρινον.* GDI 3502 (Κνίδου). – Μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς. Μαλ., Χρον. 265,17 (Βόννης): *στηθάριν μαρμάρινον.* Θεοφ. Συν. 3,43 (σελ. 142,9 Βόννης): *κατὰ τὴν εἰρημένην μαρμάρινον τροπικήν.* Βλ. καὶ 145,7. Κωδιν., σχ. 24,3 (Βόννης): *εἰς τὰς μαρμαρίνας ἀψῖδας.* SOC 34,10: *διὰ μαρμαρίνων γραφῶν.*

μαρμάριος α, ον, ἀντὶ τοῦ **μαρμάρεος** - **μαρμάρινος** (βλ. λ.) = ὁ ἐκ μαρμάρου, ὁ μαρμάρινος. Ευσταθ., Opusc. 14,53: *κίων μάρμαρος ἐκ λευκοῦ ἀνεστήλου κατὰ κεφαλῆς ὡς οἷα καὶ κιονόκρανον μαρμάριον πίνακα.* CIG II 3524 = SGDI 311,36 (Κύμης Μ. Ἀσίας): *καὶ μαρμαρίαν καὶ χρυσίαν* (ἐνν. εἰκόνα) *ἐν τῷ γυμνασίῳ.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Μεν., Ἀπόσπ. 368 (CGF V, 310). Lampe, PGL λ. – 2) **μαρμάριος**, ὁ = ἀντὶ τοῦ **μαρμαράριος** (βλ. λ.). MAMA 3,683: *Σαμονήλου μαρμαρίου.* Goar, Εὐχ. 844.

μαρμαρῖτις, ἡ = ἡ μαρμαρίζουσα ἢ ὁμοία πρὸς μάρμαρον. Φιλ. Βυζ., Θαυμ. 2,9: *πέτρα λευκὴ καὶ μαρμαρῖτις.* 4,16: *ἐκ λευκῆς καὶ μαρμαρίτιδος πέτρας.*

μαρμαρογλύπτης, ὁ = ὁ σκαλίζων γλυφὰς ἐπὶ μαρμάρου, ὁ γλύπτης μαρμάρων, ὁ μαρμαρογλύφος, ὁ καλλιτέχνης μαρμαράριος, Gloss. λ.

μαρμαρογλυφία, ἡ = ἡ τέχνη τοῦ γλύφειν, σκαλίζειν ἐπὶ μαρμάρου. Στραβ. 1,5,7: *ἐν δὲ τῇ Πάρῳ ἡ Παρία λίθος... ἀρίστη πρὸς τὴν μαρμαρογλυφίαν.*

μαρμαρόεις = **μαρμάρεος** (βλ. λ.). IG XI 2,650. XIV 1603.

μαρμαροκονία, ἡ = κόνις μαρμάρου μεμιγμένη μετ᾽ ἀσβέστου. Σχολια εἰς Ησιοδ., Ἀπόσπ. 142: *τίτανος, ἡ λεγομένη μαρμάρῳ καὶ κονία.* Αυτοθι: *μαρμάρου κονία.* Βλ. καὶ λ. **λιθοκονία**, **ὀστρακοκονία**.

μαρμαρόπαιστος, ον = κυριολεκτικῶς: κτυπημένος εἰς τὸ μάρμαρον. JHS 73,1953,139 (2ου μ.Χ. αἰ.): *ἐν εἰκόνι μαρμαροπαίστῳ.*

μαρμαροποιός, ὁ = ὁ κατεργαζόμενος τὸ μάρμαρον, ὁ **μαρμαράριος**, Gloss. λ.

μάρμαρος, ου (Boisacq, Dict. étym.lg.λ. [611]. Frisk, Gr. etymW λ. [2,176 κἑ.]. Ebeling, LexH 1 λ. [1018] = 1) κρυσταλλώδους φύσεως λίθος, *μαρμαίρουσα* εἰς τὸ φῶς (λ. **μαρμαίρω**). Ευσταθ., Ἰλ. 1084,14: *ὁ μάρμαρος, ἀπὸ τοῦ μαρμαίρειν λεχθείς, ὃν ἡ κοινὴ γλῶσσα κατὰ γένος προφέρει οὐδέτερον.* Comm. 297: *μάρμαρος ὅτι παρὰ τὸ μαρμαίρειν, ὅ ἐστι στίλβειν, λέγεται· στίλβει δὲ διὰ τὴν πυκνότητα καὶ λειότητα.* Ησυχ. λ. *μάρμαρος· λευκὴ λίθος.* Ευσταθ., Ἰλ. Μ, 380 (σελ. 910): *ὅτι λίθου εἶδος ὁ μάρμαρος ὡς καὶ ὁ πῶρος καὶ ὁ μυλίας καὶ εἴ τις ἄλλος.* Ομ., Ἰλ. Π, 735. Ὀδ. ι,499. Ευριπ., Φοίν. 1401. Θεοφρ., πΛ 9. Στραβ. 14.1,35. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,10. 11. 4.9,7. 5.4,4. 5,2. – 2) Τὸ οὐδ. (**μάρμαρον**) ὡς οὐσ. – Πλουτ., Ἠθ. 2.954a. IG IV 1^2 109 III, 103 (Ἐπιδαύρου). SEG 11,924,10 (Γυθείου). IG XII(2), 14 (Λέσβου)4. SIG^3 909. Ἡ λ. ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς. Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2 (εὑρετ.). – 3) ἔργον ἐκ μαρμάρου. Θεοκρ. 22,211.– 4) λατύπη, τεμάχια ἀποσπώμενα κατὰ τὴν κοπὴν τοῦ μαρμάρου. Πλουτ., Ἠθ. 660c.954a. Διοσκ. 5,79

μαρμαρόστρωτος, ον = ὁ διὰ μαρμάρων ἐστρωμένος, ὁ ἔχων δάπεδον μαρμάρινον, ὁ κν. μαρμαροστρωμένος. Θεοφ. Συν. 5,90 (σελ. 336,8 Βόννης): *μαρμαροστρώτου περιπάτου.*

μαρμαρουργός, ὁ = ὁ εἰς μάρμαρα ἐργαζόμενος, ὁ μαρμαρογλύφος, ὁ κν. μαρμαρᾶς. Tzetz., Ἱστ. 9,131: *τῆς τῶν μαρμαρουργῶν ῥάβδου.*

μαρμαρόω -ῶ, ῥ. = 1) καλύπτω τι διὰ μαρμάρων ἢ διὰ μαρμαροκονιάματος. Ησυχ. λ. *μαρμαρῶ* (διάφορος γραφὴ *μαρμάρω*), *λιθοποιῶ.* Du Cange (ἐν Th.l.gr.λ.): *μαρμαροῦν καὶ γράφειν τὸν κοινὸν τοῖχον ἔξεστιν.* Ιουλιαν. Ἐπιστ. 80 (Bidez-Cumont 96). Μαλ., Χρον. 13,339,8/9 (Βόννης). Θεοφ. Συν. 3,42 (140,14 Βόννης).

Κωδιν., Χρον. 28,17 (Βόννης). P Mag. Berol. 1,109. – 2) περιβάλλω διὰ μαρμάρου. Ηρων, Στερ. 2,5.

μαρμαρύζω (= **μαρμαίρω**· βλ. λ.). Πινδ., Ἀπόσπ. 123.35.

μαρμαρώδης, ες = ὁ μαρμάρῳ ὅμοιος. Etym Gud. 499,21. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Lampe, PGL λ. Γουδη, 499,21.

μαρμάρωσις, ἡ = 1) τὸ καλύπτειν διὰ μαρμάρων, ἡ διὰ μαρμάρου ἐπένδυσις, μαρμαρόστρωσις. Du Cange, Εἰς Παυλ. Σιλ. Ἔκφρ. ν. ἁΣ. 70,11 (Βόννης): *τὰς τῶν τοίχων μαρμαρώσεις.* Φωτ., Βιβλ. 18,5: *εἰς μαρμάρωσιν τῆς ἐκκλησίας.* Keil-Premerstein, BüRL 3.64,4 (Λυδίας 4ου μ.Χ. αἰ.): *ἐτελιόθι τὼ ἔργον τῖς μαρμαρόσις* (= μαρμαρόσιος: μαρμαρώσεως).– 2) ἡ στρῶσις δαπέδου διὰ μαρμάρου. JHS 28,1908,195. Βλ. καὶ RPh 32,1958,47,3 (Μ. Ἀσίας): *καὶ ἀνεπλήρωσα τὴν μαρμάρωσιν ἀπὸ τοῦ] ἄμβωνος ἕως τοῦ σῖμμα.*

μαρμαρωτός, ή, όν = ὁ ἐστρωμένος διὰ μαρμάρων, ὁ μαρμαροστρωμένος. Πορφ., Ἔκθ. 1.106,24/25 (Βόννης): *δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῷ μιλίῳ, ἤγουν ἐν τῇ καμάρᾳ, καὶ διασώζουσι μέχρι τοῦ μαρμαρωτοῦ.* 107,1: *ἐν τῷ μαρμαρωτῷ.* Επιφ. Μον. ἐν Migne, PG 120,268C: *ἔξωθεν δὲ τῶν κιόνων ἐστὶ περίαυλον μαρμαρωτόν.*

μασχαλιαῖος, α, ον. Εἰδικὸς ἀρχιτ. ὅρος σημαίνων κανονικοὺς ὀρθογωνίου σχήματος λίθους. IG I² 372, col. I 13: *μασχαλιαίαν μῆκος τετράποδα.* Βλ. καὶ στ. 98 καὶ Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 286 II13.98. – L. D. Caskey καὶ B. H. Hill, ἐν AJA 12,1908,184 κἑ. 186.187. 190. 193, εἰκ. 4. BCH 71-72,1947-48,7. Ορλανδος, ὑλικὰ 2,243. 243,4. Εἰκ. 200.

μαυσσώλλειον (καὶ νεώτ. **μαυσωλεῖον**), τὸ = 1) ὁ ἐν Ἁλικαρνασσῷ μεγαλοπρεπὴς τάφος τοῦ βασιλέως Μαυσσώλου. Plin. nat. 36,30. – 2) πᾶν πολυτελὲς μνημεῖον, τάφος μεγαλοπρεπής. Παυσ. 8.16,4. Στραβ. 6.3,8.

μεγαλάμφοδος, ον = ὁ ἔχων εὐρύχωρα **ἄμφοδα** (βλ. λ.), ὁδούς. Ησυχ. λ. *εὐρυόδεια· μεγαλάμφοδος.*

μέγαρον, τὸ (ἐκ τοῦ **μεγαίρω** [μέγας, **μεγαρο** ἀντὶ **μεγάλο**, ἀττ. **μάγαρον**, ἑβρ. **me ára**, λατ. **megarum**]. Μ Ετυμ. λ. Πρβλ. Nilsson, GGR 1,437. Boisacq, ἔ.ἀ 617. Frisk, ἔ.ἀ. 189. κ.ἀ.). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) μεγαλοπρεπῆ οἰκίαν, ἀνάκτορον. Ησυχ. λ. *μέγαρον* καὶ *μεγάροις.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *μέγαρον.* Σου(ι)δ. λ. *μέγαρα.* Ευσταθ., Παρεκβ. 1387,17 καὶ 1798,44. Comm. 299. Βλ. καὶ Ὀδ. φ, 380 (= γυναικωνῖτις). π, 165 (= ἀγροτικὴ κατοικία). Ευσταθ. 1913,19. Αθην. 5,193c. P Oxy 28,2075. Βλ. καὶ Ebeling, LexH λ.– 2) τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ βασιλέως. Παυσ. 8.37,8. Πρβλ. Κουρουνιωτης, ἐν ΑΕ 1912,142 κἑ. Κοντολεων, Μέγαρον 295. Βλ. καὶ Ησυχ. λ. *ἀ(να)κτόριον.* Ομ., Ἰλ. Λ, 76. Ν, 21. Σ, 374. Ὀδ. α, 27. Ησιοδ., Θεογ. 384. Ἀπόσπ. 71.74.93.132. Ἔργα 374. Βακχ. 5,119.165. – 16,97 κἑ. Πινδ., Πυθ. 4,134.280. – 9,29. Ὀλυμπ. 13,63. Νεμ. 1,31. Ηροδ. 1,47. 2,143. 6,134. Παυσ. 1.40,6. 9.8,1. 3.25,9. 8.6,5. Διων Κασσ. 54.19,7. 55.10,6. 66.6,2. 69.4,4. Πολυδ., Ὀν. 9,15. – IG II² 1363b1. V 2,226,27. RA 1911,478,18. Πρβλ. Bousquet, BCH 1938,51 κἑ. Κοντολεων, ἔ.ἀ. 293-316.

μεγατειχής, ές = ὁ ἔχων μέγα τεῖχος. Θεοδ. Προδρ., ἐν Not. Mss. τόμ. 7,255.

μεδειανόν, τὸ (λατ. **medianum**· πλείονα ἐν λ. **mediānus** = ὁ μέσος [Th.l.l.v.] = οἱ μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ὀρόφου θάλαμοι, ὁ μεσόροφος. CIG II 3278,4 (Σμύρνης): *οἶκος, κλείμαξ, κοιτών, μεδειανόν, τρίκλεινον.*

μεθόπιον = **μετόπιον** (βλ. λ.) = ἡ μετόπη. Ησυχ. λ. FD III(5)27 col. II B7 (4ου π.Χ. αἰ.).

μελαγκρήπις, ὁ, ἡ = ὁ ἔχων κρηπῖδα ἐκ μέλανος λίθου. Ευσταθ. 174,9. 1437,53.

μελάθρα, ἡ = 1) ἡ ὀροφή, τὸ **μέλαθρον** (βλ. λ.). IG XI 2,146A64 (Δῆλος, 4ου π.Χ. αἰ.).– 2) οἰκία, κατοικία. Ερμης. 7,21.

μέλαθρον, τὸ (βλ. καὶ τὰ μτγ. **μέλεθρον** - **κμέλεθρον**. Ησυχ. Μ Ετυμ. λ. *κμέλεθρα.* Ευσταθ. 249,19. 1925,47. Πλείονα, ἐν Boisacq, Dict. étym. lg. λ. [622]. Frisk, Gr. etymW λ. [2,188]. Ebeling, LexH λ. [1,1036] = 1) ἡ ἐσωτερικὴ ὄψις τῆς στέγης καὶ ἰδίως ἡ δοκὸς ἡ βαστάζουσα τὴν στέγην, ὁ κν. κορφιᾶς. Ησυχ. λ. *μέλαθρα* καὶ *μελαθρόφιν.* Ὁ Αυτος, λ. *κμέλεθρα.* Ευσταθ., Ἰλ. 249,19. 780,27. Ομ., Ὀδ. θ, 279. λ, 278. – IG XI 2,161A105 (Δήλου). 161D119. 199A113. 205Bc29. 287A,105.108-109. IdD 372A108. 400,44. 401,9. 406A34. 500A35. – β) τὸ ἄκρον τῆς διατόνου δοκοῦ, τὸ προεξέχον τῆς οἰκίας. Ομ., Ὀδ. τ, 544.– γ) δοκός. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,20. P Ryl. 233,5 (2ου μ.Χ. αἰ.). P Herm. 79.82.84. – 2) ὀροφή, στέγη. Μ Ετυμ. λ. *μέλαθρον.* Ευσταθ., Comm. 301. Ομ., Ἰλ. 2,414. Ὀδ. σ, 150. – 3) συκδ. ἡ οἰκία, τὸ ἀνάκτορον. Μ Ετυμ. λ. *μέλαθρον.* Ησυχ. λ. *μέλαθρον.* Ευσταθ. 279,19. 249,19. 1925,47. Comm. 301. Αλκ., Ἀπόσπ. B32. Αισχ., Χοηφ. 343. Ἀγαμ. 957. Ἀπόσπ. 388. Πινδ., Πυθ. 5,40. Ευριπ., Μήδ., 135. Κύκλ. 491. Σοφ., Φιλ. 147. Λυκ., Ἀλεξ. 770. Παλ. Ἀνθ. 5.223,3. 294,5. 9,649. Nonn, Διον. 3,134.182. 18,70.81. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 443.820. Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. Ἄμβ. 130.172. CIG II 2258,7 (Σάμου). SEG 8,243,2.

μελαθρόφιν = ἐπικ. γεν. τοῦ **μέλαθρον** (βλ. λ.): τὸ μετὰ μελαίνης ὀροφῆς κτήριον. Ησυχ. λ. *μελαθρόφιν· ἐκ τῶν δοκῶν τῆς στέγης· τῶν μελάθρων, τῶν δοκῶν τῆς στέγης.* Βλ. καὶ Ομ., Ὀδ. θ, 279.

μελαθρόω -ῶ, ῥ. = συνδέω διὰ δοκῶν, στερεώνω. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,42: *καὶ αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι.*

μελάμπεδος, ον = ὁ ἔχων μέλαν ἔδαφος. Ευσταθ., Ἰλ. 28,23.

μέλεθρον, τὸ = μτγ. γραφὴ τοῦ **μέλαθρον** (βλ. λ.), β. Ἀλεξ. 2972: *ἀλλὰ καὶ τοὺς τὰ μέλεθρα ταῦτα Σεμιραμέως.* Οππ., Κυν. 4,107.

μελεΐνος (ὁ καὶ **μελίινος** καὶ **μέλινος**, η, ον = ὁ μελίινος, ὁ ἐκ ξύλου μελείας. Θεοφρ., πΦΙ 5.7,8. Φιλ. μηχ. 62,9. IG II 2²(1)1672,155 (Ἐλευσῖνος): *σανίδες μελίϊναι.* 307 (βλ. καὶ IG XI 2,199A,63 Δήλου): *ξύλα... μελεΐνα.* 308: *αὐχένες... μελεΐνοι.* 309: *μοχλοὶ δύο μελεΐνοι.*

μέλινος, η, ον = ὁ ἐκ μελίας, ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου μελίας. Ομ., Ἰλ. Ε, 655.666. Ὀδ. ρ, 339: *ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ.* Ἐλευσινιακὰ 1,190,7.19: *μοχλὸν ποιήσει μέλινον.* 13: *γόμ]φοις μελίνοις.*

μεμόριον, τό, (τὸ καὶ ἄλλως **μημόριον**, λατ. **memorium**· διὰ τὴν λέξιν βλ. Th.l.l. 8, στ. 686,32-34) = ἐπιτύμβιον μνημεῖον, τάφος. BCH 17,1893,290,98,5. IG Rom. IV 1650 (Μ. Ἀσίας). Βλ. καὶ Ramsay, Cit. Bish. 2.736 (3/4ου μ.Χ. αἰ.).

μεσάστυλον, τὸ = **μεσόστυλον** (βλ. λ.), Gloss. – Σχολια εἰς Ὀδ. τ, 36.

μεσαύλη, ἡ = ὁ **μέσαυλος** (βλ. λ.). Sammelb. 4.7340,13: *μέρους φρέατος καὶ μεσαύλης.* Βλ. καὶ Müller, P Berl. Mus. 3,13.

μεσαύλιον, τό, (τὸ καὶ **μεσίαυλον**· βλ. καὶ λ. **μέσαυλος**). Κατὰ Σου(ι)δ., ἐν λ. *μεσαύλιον* (βλ. καὶ Φωτ., Λέξ. Συν. λ.: *κυρίως μὲν ἡ μέση θύρα· κεῖται δὲ ἀντὶ τοῦ μεσαύλιον· ἢ μεσαύλιον, ὁ μέσος τόπος τῆς αὐλῆς* (= ἡ ἐσωτερικὴ αὐλή). Βλ. καὶ Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,39. Κεδρ., συντΙ 1,698,23D. P Oxy 2083.27.

μεσ|σ|αύλιος, ον = ἀντὶ τοῦ **μέσαυλος** (βλ. λ.), ἤτοι ἡ ἐσωτερικὴ αὐλή. Σου(ι)δ. λ. *μεσσαύλιος: ὁ μέσος τόπος τῆς αὐλῆς.* Βλ. καὶ Φιλ. 2.327,33.– 2) *ἡ κατὰ τὸν ἀγρὸν*

ἔπαυλις, Ἀττικῶς δὲ τὴν μέσην τοῦ πυλῶνος καὶ τῆς αὐλῆς ἢ τῆς ἀνδρωνίτιδος καὶ τῆς γυναικωνίτιδος. ΜΕ-τυμ. λ. ΖΩΝΑΡ. 1345.

μέσαυλος, ον (ἐπ. **μέσσαυλος**, ἀττ. **μέταυλος**· παρ' ΟΜΗΡΩ ὡς οὐσ. **μέσσαυλος**, ὁ ἢ **μέσαυλον**, τὸ) = 1) ἡ ἐσωτερικὴ αὐλή. ΗΣΥΧ. λ. *μέσαυλον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *μέταυλος*. ΟΜ., Ἰλ. Λ, 548. Ρ, 118.657. Ω, 29. Ὀδ. η, 435. Βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 883,45. 1664,26. Comm. 305. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 3,235: *ἔνθα δὲ καὶ μέσαυλος ἐλήλατο) Μέσαυλον τὸ μέσον τῆς αὐλῆς, ὅπου τῶν βοῶν αἱ στάσεις· οἱ δὲ Ἀττικοὶ μέσαυλόν φασι τὴν φέρουσαν εἴς τε τὴν ἀνδρωνῖτιν καὶ τὴν γυναικωνῖτιν*. VITR. 6.7,6.– 2) θύρα φέρουσα εἰς τὰ δωμάτια τῶν γυναικῶν. ΕΥΡΙΠ., Ἄλκ. 549: *εὐ δὲ κλῄσατε θύρας μεσαύλους*. ΛΥΣ. 1,17: *ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ αὔλειος*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 15: CGF III 1102 iv 135).– 3) τὸ καὶ ἄλλως **αἴθριον** (: *ἐγένετον ἡ κρήνη σὺν τῷ μεσαύλῳ*).

μεσόδμαι καὶ **μεσόδματα** = καθ' ΗΣΥΧ. (ἐν λ.): *τὰ μεσόστυλα· τινὲς δὲ τὰ τῶν δοκῶν διαστήματα*.

μεσόδμη (δωρ. **μεσόδμα**, ἀττ. **μεσόμνη**· πλείονα διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. ἐν FRISK, Gr. etymW λ. [213]. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. [628]. EBELING, LexH 1 λ. [1070]). Ὠνομάζοντο οὕτω: 1) αἱ ἐγκάρσιοι δοκοὶ τῆς στέγης. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,123: *κατῆλιψ ἡ μεσόδμη*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. ΗΣΥΧ. λ. **κατῆλιψ** (βλ. λ.). *μεσόδμη· μεσότοιχον· δοκός, ἡ ὑπό τινος βαστάζουσα τὸν ὄροφον· οἱ δὲ ἰκρίωμα τὸ ἐν τῷ οἴκῳ· ὃ καὶ βέλτιον*. Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *μεσόδμαι· καὶ μέσοδμα· τὰ μεσόστυλα. τινὲς δὲ τὰ τῶν δοκῶν διαστήματα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ λ. *πεντηκοντομέσοδμον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κατήλιφα* καὶ *μεσόδμη*. ΟΜ., Ὀδ. τ, 37. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1452,55. 1854,64. Comm. 305. Opusc. 25,20. IG II 2²,1668, $_{48}$ (Ἐλευσῖνος): *καὶ μεσόμνας ἐπιθήσει ἐπὶ τοὺς κίονας*. $_{51}$: *ὑποθεὶς ὑπόθημα ἐπὶ τῆς μεσόμνης*. $_{53}$: *καὶ διαρμόσει τὰ κορυφαῖα κερκίσιν ἐπὶ τῶν μεσομνῶν*. 1673,$_{35}$: *δοκοὶ εἰς μεσόμνας τέτταρας*. Βλ. καὶ FD III(5)25 col. III,B$_{13}$. 43,$_{6}$. JHS 3,1882,270.271. Hermes 17,584. RhM 62,1907,322. – 2) ἡ κυρία δοκὸς τῆς ὀροφῆς. ΙΠΠΟΚΡ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 70. ΓΑΛ. 12,454. ΚΟΪΝΤ. ΣΜΥΡΝ. 13,451.

μέσοδμον, τὸ (ἡ καὶ **μεσόδμη**· βλ. λ. – 1). ΗΣΥΧ. λ. *Μεσόδμαι· καὶ μέσοδμα· τὰ μεσόστυλα· τινὲς δὲ τὰ τῶν δοκῶν διαστήματα*.

μεσόδοκον, τὸ (καὶ **μεσόδοκος**, ὁ = λατ. **zona**) = δοκὸς παρεμβαλλομένη μεταξὺ ἄλλων, Gloss. λ.

μεσοδόμιον, τὸ = τὸ μεταξὺ δομούμενον τειχίον. ΗΣΥΧ. λ. *μεσολάνιον· μεσοδόμιον*.

μεσόδομος, ἡ = **κατῆλιψ** (βλ. λ.). ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Βάτρ. 574: *κατήλιφα, τὴν μεσόδομον ἢ τὴν κλίμακα*.

μεσόκοιλος, ον. Τὸ οὐδ. (**μεσόκοιλα**, τὰ) κατὰ πληθ. = ἡ **μεσόδμη** (βλ. λ.). ΛΟΥΚ., Ἔρωτ. 6.

μεσολάνιον, τό. Καθ' ΗΣΥΧ. λ. *μεσολάνιον· μεσοδόμιον* (πιθ. *μεσόδμιον*).

μεσόμνη = ἀττ. τύπος ἀντὶ τοῦ **μεσόδμη** (βλ. λ.). IG II 2² 1668,$_{48.53}$. 1673,$_{35}$ (Ἐλευσῖνος).

μεσόπατος, ὁ (*βυζ.*) = μέρος οἰκίας ἢ δωμάτιον μεταξὺ πατωμάτων (κν. *μετζοπάτωμα*). ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (145,7 Βόννης): *συνῳκοδομημένον ἔχει καὶ εὐκτήριον... ὑποβεβηκὸς δὲ τούτου μεσόπατόν ἐστιν, ὃ τὴν μὲν σκοπιὰν διὰ μαρμαρίνου κλουβίου πρὸς τὸ Χρυσοτρίκλινον ἔχον*.

μεσοπύλη (ποιητ. **μεσσοπύλη**· τὸ καὶ **μεσόπυλον**), ἡ = ἡ μέση, μεσαία πύλη. Παλ. Ἀνθ. 5.203,$_{6}$: *κατὰ μεσοπύλης χρύσεον ἐκρέμασεν*.

μεσόπυλον (ἡ καὶ **μεσοπύλη**· βλ. λ.), τό. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 39,3: *ἡτοιμάσθαι ἄν<ω>θεν ἀπὸ τοῦ μεσοπύλου πύλη<ν> ξύλων ὡς παχυτάτων καὶ σεσιδηρῶσθαι αὐτήν*.

μεσοπύργιον (τὸ καὶ ἄλλως **μεταπύργιον**· βλ. λ.), τὸ = τὸ μεταξὺ δύο πύργων τμῆμα τείχους. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,70: *τείχους δὲ μέρη... μεσοπύργια*. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7,80 (ἐν APAW 1919), 3. ΠΟΛΥΒ. 9.41,1. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,24. 25.87. 18,70. 20,16.87.91.95. ΣΤΡΑΒ. 16.1,5 (C. 738). APP., Ἀν. 1.29,4. Αππ., Λιβ. 126. ΧΩΝ. 4,3 (σελ. 175,18 Βόννης). – Ἐν ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.7,4 (: *τοῦ βορείου τείχους τῷ μέσῳ πύργῳ*) = μέσος πύργος: **μεσόπυργος**.

μεσοστάτης, ὁ = ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἱστάμενος, ὁ μεσαῖος ὄρθιος στῦλος. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 55 (APAW 1918) 12. Βλ. καὶ 57,17. 62,2.16. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 228 (ed. Leipzig 1853). ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 165,10.

μεσοστύλιον (τὸ καὶ **μεσόστυλον**· βλ. λ.). Ταυτόσημον περίπου τῷ **διαστύλιον** (λατ. **intercolumnium**, βλ. λ.). ΑΓΑΘΑΡΧ. 102: *ὡσαύτως καὶ τὰ μεσοστύλια θέαν ἔχειν εὐπρεπῆ*.– 2) οἱ μεταξὺ τῶν κιόνων ὀρθοστάται. IG V 2,123,$_{3}$ (Τεγέας): *ἐπεσκε/ύασαν τες(!) μεσοστύλια*. Βλ. αὐτόθι σχόλια.

μεσόστυλον, τὸ (βλ. καὶ λ. **μεσοστύλιον**, **μεταστύλιον**, **διαστύλιον**, **διάστυλον**) = τὸ μεταξὺ δύο στύλων (κιόνων) διάστημα. ΗΣΥΧ. λ. **μεσόδμη** (βλ. λ.)· *μεσόδμαι καὶ μέσοδμα· τὰ μεσόστυλα*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. τ,37: *μεσόδμαι] ὁ Ἀρίσταρχος τὰ μεσόστυλα*. Βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1854,64: *μεσόδμαι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ νηῶν αἱ προδηλωθεῖσαι, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ οἴκου μεσόδμαι, τὰ μεσόστυλα κατὰ Ἀρίσταρχον*. ΜΑΛ., Χρον. 351,8 (Βόννης). Cod. Just. 1,4,26,8. AthMitt 1906,431,$_{9}$ (Γαλατᾶ): *ἀναστῆσαι δὲ αὐτοῦ καὶ χαλκῆν [εἰκ]όνα ἐν τῷ μεσοστύλῳ τοῦ βουλευτηρίου*. BCH 60,1936,192,$_{6}$ (Συρίας): *θυρίδας ἐθύρωσε [καὶ] εἴκοσι μεσόστυλα*. – Ἐν Βασιλικ. 56.10,4 καὶ 58.11,11 (**μεσόστυλα**) = τὰ μεταξὺ τῶν στύλων παραπήγματα ἢ κινητοὶ οἰκίσκοι.

μεσοτείχιος, ον = 1) ὁ μεταξὺ τῶν τειχῶν. Αππ., Ἀνν. 37 (1, σελ. 137,7-11 BEKKER): *τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ περιτειχίσματος ἐς τὴν Καπύην διάστημα διστάδιον ἦν μάλιστα ἐν ᾧ πολλαὶ ἐγίγνοντο πεῖραι καὶ συμβολαὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, πολλὰ δ' ὡς ἐν θεάτρῳ μεσοτειχίῳ μονομάχια, προκαλουμένων ἀλλήλους τῶν ἀρίστων*.– 2) τὸ οὐδ. (**μεσοτείχιον**) = μεταξὺ τοῦ τείχους καὶ τῶν πολιορκητικῶν ἔργων διάστημα. Αππ., Ἀνν. 29: *ἐξέβαλον ἐς τὸ μεσοτείχιον*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,170.

μεσοτέλεστος = **ἡμιτέλεστος** (βλ. λ.). P Oxy 1802,$_{5}$ (2/3ου μ.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ σελ. 161.

μεσοτοίχιον, τὸ = **μεσότοιχος** (βλ. λ.). P Dura 19.13 (bis) (1ου μ.Χ. αἰ.).

μεσότοιχος, ὁ (καὶ **μεσότοιχον**, τὸ) = ὁ χωρίζων δύο οἰκίας ἢ δώματα ἢ αὐλὰς τοῖχος, ἡ κν. μεσοτοιχία. ΗΣΥΧ. λ. *κατῆλιψ· μεσόδμη· μεσότοιχον, δοκός, ἡ ὑπό τινος βαστάζουσα τὸν ὄροφον*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *θυρέαν: τὴν τοῦ μεσοτοίχου διακοπήν*. P Amh. 2,98,9 (2ου ἢ 3ου μ.Χ. αἰ.): *οἰκίαν καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐλὴν καὶ ἥμισυ μέρος μεσοτοίχων οἰκιῶν*. BCH 33, 1909,452,$_{16}$ (Ἄργους). Didyma II 25A$_{13}$: *ἔθηκαν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μεσοτοίχου τοῦ λαβυρίνθου πενθημιποδίους πέντε*. 26B,$_{21.75.77}$. Βλ. καὶ ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2 καὶ 3: *μέσος τοῖχος*. IG XI 2,199A$_{112}$ (Δήλου): *διελεῖν τὸν τοῖχον τὸν μέσον*. – Ἐν ΚΔ, Ἐφεσ. 2,14. ΑΘΗΝ. 7,281d = μτφ. βλ. καὶ ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 12,51. 14,71.

μεσόχωρον, τὸ = τὸ μέσον διάστημα. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 192,6: *καὶ γίνεται βαθμὸς τὸ μεσόχωρον πληρῶν*. Échos d'Orient 5,1901/2,75: *τὸ μεσόχωρο[ν]* (= τὸ μεταξὺ χώρων |κτίσμα|) *ἐκ θεμελίων ἐκτίσθη*.

μέσσαυλος = **μέσαυλος** (βλ. λ.).
μεσσοπύλη = **μεσοπύλη** (βλ. λ.).
μεταίρω, ῥ. = ἐγείρω καὶ μεταφέρω τι ἐξ ἑνὸς τόπου εἰς ἄλλον, μετατοπίζω. Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 1157. Papers ASA 3,302 (Μ. Ἀσίας): *μεταράντας τοὺς κίονας καὶ τὰς βάσεις.*
μεταίχμιον, τὸ = τὸ ἄκρον τμῆμα. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 395 (Βόννης): *πάντα δὲ Θεσσαλικοῖο μεταίχμια κίονος ἀνὴρ λαϊνέοις ἔφραξεν ἐρείσμασιν.*
μετακατασκευάζω, ῥ. = κατασκευάζω πάλιν, ἐκ νέου, μετὰ τροποποιήσεων. IG II 1², 840₁₄. ₂₇.
μετακατασκευή, ἡ = ἡ ἐκ νέου τροποποιημένη κατασκευή. IG ἔ.ἀ.₂₄.
μετακινέω, ῥ = μετατοπίζω τι ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ μεταφέρω ἀλλαχοῦ. Αριστοτ. 1137b31: *καὶ ὁ κανὼν ἐστιν ὥσπερ καὶ τῆς Λεσβίας οἰκοδομῆς ὁ μολίβδινος κανών· πρὸς γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ λίθου μετακινεῖται καὶ οὐ μένει ὁ κανών.*
μετακιόνιον (λατ. **intercolumnium**· βλ. καὶ λ. **διαστύλιον**, 1, **μεσοστύλιον**, 1, **μεσόστυλον**, **μεταστύλιον**), τὸ = τὸ μεταξὺ δύο κιόνων διάστημα. IG I² 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, col. III, σελ. 338,₃₂: *διαφάρχσαντι τὰ μετακιόνια.* IG II 1²(2)1038,₁₀: *τὸ δὲ ψήφισμα στῆσ*[*αι ἐν*] *μετακιονίῳ τοῦ ναοῦ.* 1668, ₃₆ (Ἐλευσῖνος): *καὶ ποιήσει θυρίδας κύκλῳ ἐν ἅπασιν τοῖς τοίχοις καθ' ἕκαστον τὸ μετακιόνιον.*
μετακομίζω, ῥ. (μτγν.) = μεταφέρω ἢ μεταθέτω τι ἔκ τινος τόπου εἰς ἄλλον, **μετακινῶ** (βλ. λ.). Δουκ., β. Ἰστ. 34 (σελ. 242,24 Βόννης): *καί τινας κίονας μετακομίσαντες ἀπὸ τῶν ἐρειπίων τοῦ ναοῦ.*
μετακοσμέω -ῶ, ῥ. = διευθετῶ ἐκ νέου, μεταρρυθμίζω. IG I² 92,₃₆: *καὶ τὲν ἀκρόπολιν* [*μετακοσμὲν*] *κατὰ τὰ γεγραμμένα.*
μεταλλεία, ἡ = 1) ἡ ἐνέργεια πρὸς ἀναζήτησιν μετάλλων. Πλατ., Κρίτ. 114E: *ὅσα ὑπὸ μεταλλείας ὀρυττόμενα στερεὰ καὶ ὅσα τηκτὰ γέγονε.* Στραβ. 3.2,9.– 2) τὰ **μεταλλεῖα** (βλ. λ.). Στραβ.ἔ.ἀ. 3.– 3) ὑπόγειος ὀχετός. Πλατ., Νόμ. 6.761C: *κοσμοῦντες φυτεύμασί τε καὶ οἰκοδομήμασιν εὐπρεπέστερα, καὶ συνάγοντες μεταλλείαις νάματα.*
μεταλλεῖον, τὸ = **μέταλλον**. Πλατ., Νόμ. 678D.
μεταλλεύς, ὁ = ὁ τὰ μέταλλα ἐργαζόμενος, ὁ ὀρύσσων μέταλλα. Σουιδ. λ. *Μεταλλεῖς... οἱ τὰ μέταλλα ἐργαζόμενοι.* Θεμιστ., λόγ. 11,152c: *μεταλλεύει ὁ μεταλλεὺς καὶ ὀρύττει ὁ φρεωρύχος καὶ ἐπιστατεῖ ὁ ἐπιστάτης.* 21,260c: *οὔτε μεταλλέας ἐμισθώσαντο οὔτε τέκτονας οὔτε οἰκοδόμους.*
μεταλλεύω, ῥ. = ὀρύσσω, σκάπτω, ἀνασκάπτω μεταλλεῖα. Πολυδ., Ὀν. 7,23: *μεταλλεύειν, ὀρύττειν, γεωρυχεῖν, σκάπτειν, ἀνασκάπτειν.* Ησυχ. λ. *μεταλλεύει... ὀρύσσει, ἀνασκάπτει.* Διοδ. Σικ. 18,70. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4,44. Λυκ. 485. Πολυαιν. 7.11,5. Θεμιστ., λόγ. 11,152c: *μεταλλεύει ὁ μεταλλεὺς καὶ ὀρύττει ὁ φρεωρύχος.*
μέταλλον, τὸ = 1) **μεταλλεῖον**, **λατομεῖον** (ἰδίᾳ μαρμάρου). Bekker, AG 278,1. Ηροδ. 3,57. Θουκ.2,55. Υπερειδ., Εὐξ. 35. Στραβ. 1.1,9: *μέταλλον... χαλκοῦ καὶ σιδήρου κοινόν.* 5.2,5: *μέταλλα λίθου λευκοῦ τε καὶ ποικίλου.* 3,11: *τὴν ἐκ τῶν μετάλλων ἐξαγωγήν.* 7,56: *ἡ Προκόννησος... τὸ μέταλλον ἔχουσα τῆς λευκῆς μαρμάρου πολύ τε καὶ σπουδαῖον.* 9.1,23: *μαρμάρου δ' ἐστὶ τῆς τε Ὑμηττίας καὶ τῆς Πεντελικῆς κάλλιστα μέταλλα πλησίον τῆς πόλεως.* Βλ. καὶ 9.5,16. 13.1, 16. IG 2²1582,₅₆. IV 1² II 109, ₁₂₆/₁₂₇. III ₃₆.₄₃. – 2) τὸ μετάλλευμα (κυρίως ὁ κατειργασμένος σίδηρος, ἄργυρος ἢ χρυσός). Νονν., Διον. 18,73.83. Αγαθ. 5,9 (Βόννης 1, σελ. 295,12): *ποικιλία μετάλλων ἐπικοσμήσας.* Βλ. καὶ Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 685.689 (Βόννης).
μεταπύργιον, τὸ **μεσοπύργιον** (βλ. λ.) = τὸ μεταξὺ δύο πύργων τμῆμα τείχους. Αρποκρ. λ. *τὸ ἐν μέσῳ οἰκοδόμημα τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους πύργων.* Πολυδ., Ὀν. 1, 170: *τείχους δὲ μέρη κύκλος, περίβολος,προμαχεῶνες, ἐπάλξεις, πύργοι, μεσοπύργια, μεταπύργια,* 7,120: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον... τειχίζειν, ἀποτειχίζειν, πύργους ἐφιστᾶναι, μεταπύργια.* Σουιδ. λ. *μεταπύργιον: ἐν μέσῳ οἰκοδόμημα τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους πύργων· οὕτως καὶ Θουκυδίδης καὶ Λυσίας.* Θουκ. 3,22 Λυσ., Ἀπόσπ. 975. Φιλ. μηχ. 7.80,5. Αυτοθι 11: *τὰ δὲ μεταπύργια ἐπικαμπίους ἔχοντα ἐκ τῶν πλαγίων τοίχους.* 23: *ἐκ κραταιοῦ λίθου τὰ ἐπικαιρότατα τῶν μεταπυργίων συντελοῦντες.* 33. 83,16.49. Ιωσηπ. Ἰουδ. Πόλ. 3.5,2. 5.4,3. Αγαθ. 1,18 (Βόννης 1,53,3). IG II 1²(1)244,₁₀₃ (Ἀττικῆς): *ὅπως ἂν ἡ ὀρθὰ τὰ μεταπύ*[*ργι*]*α.* II 1² 463,₄₉(Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *τῶ*]*ν* [*μ*]*εταπυ*[*ρ*-]*γί*[*ων*] *καθελὼν τὴν πάροδον.* II 2²(1) 1658,₃ (Πειραιῶς). 1661,₅: [*π*]*λ*[*ι*]*νθίνων ἀριθμ*[*ὸς τῶν*] [*ἐς τὸ*] *μ*[*ε*]*ταπύργιο*[*ν*].
μεταπυργίς, ἡ = **μεταπύργιον** (βλ. λ.). Φιλ. μηχ., Βελοπ. 81,23.
μεταστύλιον, τό. 1) ταυτ. τῷ **μετακιόνιον** (βλ. λ.). IG II 2²,1668,₆₃-₆₄ (Ἐλευσῖνος): *καὶ διαφράξει τὸ μεταστύλιον.* XI 2, 199A₇₃ (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): [*εἰς*] *τὰ μεταστύλια τοῦ Π*[*ωρίνου?*] *τρυφάκτους.* IdD 366A₃₃: *μεταστύλια ἓξ ψιλοκεράμῳ.* Didyma II 25A₂₂: *διάτοιχον ἐν τῷ τετάρτῳ μεταστυλίῳ ἀπὸ τοῦ προηνέμου τοίχου.* 26A₃₃: *ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ πρώτου μεταστυλίου τοῦ ἀπὸ τῆς μυχίου παραστάδος.* B₄₅: *λίθους τέσσαρας, τόν τε προσκείμενον τῷ δια*[*τ*]*οίχῳ ἐν τῷ ὀγδόῳ μεταστυλίῳ.* 27A₃₉: *καὶ ἐν τοῖς μεταστυλίοις τῶν τὸ* [*πάχος πενθημιποδίων λίθους εἴκοσι ἕξ*]. 27B₂₈. – 2) κενὰ διαστήματα μεταξὺ πεσῶν. RPh 43,186.189.– 3) κατὰ σνκδ. = κιονοστοιχία. Διων. Κασσ. 62,25: *ἐν ἀψιδοειδεῖ τινι μεταστυλίῳ.*
μετατίθημι, ῥ = τοποθετῶ τι εἰς ἄλλον τόπον, μετακινῶ, μετατοπίζω. PSI 546,₄: *τῶν ἄνω οἴκων τὰς θύρας καὶ τὰς θυρίδας μεταθεῖναι.* IdD 372A₁₀₇: *τοῖς τὸν κέραμον μεταθεῖσιν καὶ συνεξαριθμήσασιν.*
μέταυλος = ἀττικὸς τύπος, ἀντὶ τοῦ **μέσαυλος** (βλ. λ., πρβλ. τὰ **αὔλειος**, **αὐλεία**): ἡ ἀπὸ τῆς μιᾶς αὐλῆς εἰς τὴν ἄλλην (κυρίως ἡ εἰς τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν τῆς οἰκίας εὑρισκομένη θύρα, ἡ συγκοινωνοῦσα πρὸς δευτέραν ἐσωτερικὴν αὐλήν).
μεταχρωματίζω = τὸ ῥῆμα ἐν μέσῃ φωνῇ: χρωματίζομαι μὲ διάφορον χρῶμα. Ευσταθ., κΥΥ 4.20,1 (ESG 2,198): *Ἔρως δ' οὐ περιγέγραπται τῇ γραφῇ, οὐ πρὸς καιρὸν τῇ τέχνῃ μετεχρωμάτισται.*
μετέωρος, ον (ἐπικ. **μετήορος**). Μ Ετυμ. λ. *μετεωρισμὸς... τοῦτο παρὰ τὸ μετέωρος· τοῦτο παρὰ τὸ ἀείρω τὸ κουφίζω.* Αυτοθι: ... *μετέωρος ὁ κοῦφος.* Βλ. καὶ Ησυχ. λ. *μετέωρος.* Πλείονα ἐν Frisk, Gr. etymW λ. [221/2] =1) πᾶν τὸ ὑπὲρ τὸ ἔδαφος ὑψούμενον, τὸ ὑψηλότερον τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὑρισκόμενον. Ηροδ. 1,187.–2,148: *οἰκήματα... τὰ μὲν ὑπόγαια, τὰ δὲ μετέωρα.* Διοδ. Σικ. 4,52.IG XII 5,872,₇₆: *τῆς οἰκίας... τὸ* [*μετέ*]*ωρον καὶ ὑπότυπον.* ₁₂₃: *τὸ μετέωρον οἴκημα.* – 2) ἡ λέξις μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ ἐν Αριστοτ., Ἀθ. Πολιτ. 50,2 – SEG 13,521,₇₄ (Περγάμου): *ὀχετοὺς μετεώρους.* IG XII 5,295,₅ (Πάρου): *καὶ νηοῦ δ' ἐπὶ κρατὶ*

μετήο[ρ]' ἀγάλματα θῆκαν τρισσὰ (σημαίνει τὰ **ἀκρωτήρια** ὡς ὑπεράνω τῶν ναῶν εὑρισκόμενα).

μετοικοδομέω -ῶ, ῥ. = 1) οἰκοδομῶ κατὰ διάφορον τρόπον, δίδω ἰδίως εἰς τὸ οἰκοδόμημα ἄλλην μορφήν. Πλουτ., Καῖσ. 51: *τὴν Πομπηΐου σκευωρούμενος οἰκίαν καὶ μετοικοδομῶν ὡς ἱκανὴν οὐκ οὖσαν*. Βλ. καὶ Μεν., Δύσκ. 446, ἔνθα ἡ λέξις σημαίνει: οἰκοδομῶ ἐκ νέου, μεταβάλλων τὸ σχέδιον (:*με]τοικοδομήσειν, καταβαλὼν τὴν οἰκίαν*). – 2) οἰκοδομῶ ἀλλαχοῦ. App., Ἐπίκτ. 3.24,6: *μετοικοδομεῖν τὰς νεοσσιάς*.

μετόπη, ἡ (**μετὰ** + **ὀπή**: τὸ μεταξὺ δύο ὀπῶν διάστημα). Ὠνομάζετο οὕτω τὸ μεταξὺ τῶν τριγλύφων τοῦ δωρικοῦ ναοῦ τετράγωνον κενὸν ἀναπληρούμενον συνήθως δι' ἀναγλύφου διακοσμήσεως (βλ. καὶ λ. **ἡμιμετόπιον**). Vitr. 3.5,11: *intersectio, quae Graece metope dicitur*. 4.2,2: *inter tigna metoparum habere in doricis operibus coeperunt*. 4: *Utraque enim, et inter denticulos et inter triglyphos quae sunt intervalla, metopae nominantur*. 3,2: *Ita metopae quae proximae ad angulares triglyphos fiunt... At qui metopas aequales volunt facere*. 4: *Supra epistylium conlocandi sunt triglyphi cum suis metopis*. 5: *triglyphis ita conlocatis, metopae quae sunt inter triglyphos, aequae altae sint quam longae*; 6: *ad perpendiculum triglyphorum et medias metopas viarum derectiones*. 8: *ita supra singula epistylia et metopae et triglyphi bini erunt*. Πρβλ. Ebert, Frg B. 29.

μετόπιον (καὶ **μεθόπιον**), τὸ = ὑποκοριστικὸν τοῦ **μετόπη** (βλ. λ.). Ησυχ. ἐν λ. *μεθόπιον· μέρος τι τῆς καλουμένης ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων τριγλύφου*. IG II 2²(1), 1666 A 31: *λίθους τεμε͂ν Π[ε]ν[τεληικοὺς εἰς μετόπια*. 39: *μ[ετ]όπια ἐργάσ[ασ]θαι*. FD III (5)27 col. II,B7: *εἰς τὰ μεθόπι[α] γόμφων σιδαρίων ἕξ*. Βλ. καὶ σελ. 143. SIG 246 II 67. IdD 500A14.-17: *συνθέσεις τριγλύφου καὶ μετοπίου*. 19: *λίθ[ον διάτροχον ἔχοντα τὸν κόσμον τὸν αὐτὸν ἀπ[ὸ] μετ[οπί] [ου καὶ τριγλύφου*.

μετρέω -ῶ, ῥ. = ὑπολογίζω, καθορίζω, χωρίζω, ξεχωρίζω πρᾶγμά τι μὲ τὸ μέτρον. Δημοσθ. 918. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7: *οἱ στενωποὶ τοῦ ἄστεος πρὸς ἓν διάστημα μεμετρημένοι*. IdD 290,187: *μετρησαμένου τοῦ ἀρχιτέκτονος*. Βλ. καὶ 189.225. Αυτοθι 224: *ἐκ τοῦ μετρηθέντος ἔδομεν ἀρχιτέκτονος κελεύοντος*. MAMA 8,486 (Ἀφροδισιάδος): *μετρείσθω ξυνὸν ἔρεισμα θ[όλου]*.

μέτρημα, τὸ = τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μετρήσεως (μῆκος, ἐπιφάνεια ἢ ὄγκος). Ευριπ., Ἴων 1138: *πλέθρου σταθμήσας μῆκος εἰς εὐγωνίαν, μέτρημ' ἔχουσαν τοὐν μέσῳ γε μυρίων ποδῶν ἀριθμόν*. Didyma II 29,6: *ὧν μέτρημα [στερεόμ πόδες]*. 32,6: *ὢμ μέτρημα στερεοὶ πόδες [διακό]σιοι ἑπτά*. Βλ. καὶ 29,9.32,17. SEG 4.446, 11. Didyma II 34,21: *β]ασμιαῖοι δύο, ὧν μέτρημα στερε[οὶ πόδες τ]ετρακισχίλι[ο]ι διακόσιοι ἐνενήκον[τα*. Βλ. καὶ στ. 24.

μέτρησις, ἡ = ὁ διὰ τοῦ **μέτρου** (βλ. λ.) ὑπολογισμός, καθορισμός, χωρισμὸς πράγματός τινος. IG IX 1, 61,54 (Φωκίδος): *τὰ δὲ σημεῖα καὶ τοὺ[ς] ὅρους τῆς μετρήσεως ἐνχαράξουσι κο[ι]νῇ*.

μετρητής, ὁ = ὁ ἐκτελῶν τὴν μέτρησιν. IdD 290,78.80: *πίσσης μετρηταὶ πέν[τε*.

μετρητικός, ή, όν. Τὸ θηλ. (**μετρητική**) ὡς οὐσ. = ἡ πρᾶξις τῆς μετρήσεως. Πλατ., 817E: *μετρητικὴ δὲ μήκους καὶ ἐπιπέδου καὶ βάθους ὡς ἓν αὖ δεύτερον*. Βλ. καὶ Πρωτ. 357D.

μέτρον, τὸ = συν. κατὰ πληθ.) = αἱ διαστάσεις, τὰ μεταξὺ σταθερῶν σημείων μήκη. Ηροδ. 2,121: *τὰ μέτρα τοῦ λίθου*. IG II 2²(1) 1666A75: *πρὸς τὰ μέτρα ἃ ἂν δῶι ὁ ἀρχιτέκτων*. Βλ. καὶ Fabricius, ἐν Hermes 17, 1882,553,21 καὶ 28: *τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς γωνίαις μῆκος ἐκ τοῦ μέτρου τῶν τριγλύφων*. IdD 500A22: *πρὸς τὰ μέτρα τὰ δοθέντα παρὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος*. 37: *ε(ἰ)ργασμένα πρὸς τὰ μέτρα καὶ τὴν ὑπογραφήν*. Sammelb. 5247,11: *σὺ[ν τοῖς σ]υ[νε]στῶσι μέ[τρο]ις καὶ πηχισμοῖς καὶ [συ]νεστῶσι θεμε[λί]οις*.

μετώπη = νεώτ., ἐσφ. γρ. ἀντὶ τοῦ **μετόπη** (βλ. λ.).

μετώπιον, τό. Ὑποκ. = πρόσοψις οἰκοδομῆς, μέτωπον, πρόσωπον (γαλλ. *façade*). SIG 282II = Inscr. Prien. 3,20 (4ου π.Χ. αἰ.): *σ[τῆσαι] δὲ τὸν ἀνδριάντα ἐν τῷ ἱερῷ [τῆ]ς Ἀθηνᾶς πρὸ [τοῦ με]τωπίου τοῦ ναοῦ*.

μέτωπον, τό. Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, Gr. etymW 222. – Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τὴν πρόσοψιν οἰκοδομήματος, τὸ πρόσωπον, ὡς καὶ τὸ **μετώπιον**. Ηροδ. 2,124. 9,15. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,2. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,4.– 2) τὰς παρειὰς τῶν βαθμίδων κλίμακος. IG II 1²(1)244,80 (Ἀττικῆς): *ποιῶν τὰ μέτωπα τῶν κλιμακτήρω[ν]*. Βλ. καὶ ΑΕ 1900, σελ. 94,46.– 3) τὰς ὁρατὰς ἐπιφανείας τῶν λίθων. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46,1097C. IG VII 4255,19 (Βοιωτίας): *τὰ δὲ μέτωπα ἀναπελεκήσει εὐτενῆ*. BCH 20,1896,324,65 (Λεβαδείας): *ἐπιτομὴν δὲ ποή[σει ἑκάστου μ]ετώπου παρὰ τὴν βάσιν καὶ τὸ ὕψος [τῶν τοιχίων παρα]σταμάτων*. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,38 (Ἀμφιαρείου). Κοντης, ΑΕ 1937Β, σελ. 483,Β17 (Μυτιλήνης): *μέτωπον τῆς κρηπ[ῖδος*.

μῆκος, τὸ = γεωμ. ὅρος: ἡ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου ἀπόστασις ἀντικειμένου τινός. Ομ., Ὀδ. ι, 324. Ηροδ. 1,72. Θουκ. 1,34. Πλατ., Πολιτ. 284Ε. Διοσκ. 2,185. Πλείονα ἐν Mugler, Dict. Htgg. λ.– 2) εὖρος, ὕψος. IG II 2²(1)1668,15: *τιθεὶς τοὺς λίθους ἐναλλὰξ φορ[μη]δὸν καὶ παρὰ μῆκος*, ἤτοι κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μήκους. Βλ. καὶ 1671,15.31. Λεοναρδος, ΑΕ 1923, σελ. 46,36.– 3) ἐπὶ τείχους: τὸ ὕψος. Αριστοφ., Ὄρν. 1130: *τὸ δὲ μῆκος ἐστι... ἑκατοντορόγυιον*.

μημόριον = **μεμόριον** (βλ. λ.). SEG 2.393.404 (Μακεδονίας): *μιμόριον μονόσωμον*. Mél. de l' éc. fr. de Rome 25.87 (Θεσσαλονίκης).

μηχανάω -ῶ, ῥ. = 1) ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω. Ομ., Ὀδ. σ, 143. Σοφ., Αἴ. 1037.– 2) κατασκευάζω μετὰ τέχνης, συναρμόζω, οἰκοδομῶ. Ομ., Ἰλ. Θ, 177. Ηροδ. 1,94.98. Πρβλ. Θουκ. 4,47. – Ἐν μέσῃ φωνῇ: κατασκευάζομαι. Σοφ., Τραχίν. 586. Αντιφων 5,55. Επικ., πΦ 2,2. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 18,14. Ιωσηπ., Ἰουδ., Ἀρχ., 18.2,4. Λουκ. Ἔρωτ. 94: *ἀντὶ δὲ εὐτελῶν δωματίων ὑψηλὰ τέρεμνα καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο*.

μηχανὴ (δωρ. **μηχανά**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, 234-5. Περὶ μηχανῶν ἐν γένει βλ. Ορλανδου, ὑλικὰ 2,103-107. Δι' **ἀνυψωτικὰς** μηχανάς, Αυτοθι, σελ. 20.101 κἑ. 106 κἑ. Βλ. καὶ λ. **λιθαγωγός**, **μονόκωλος**, **δίκωλος**, **τρίκωλος**, **τετράκωλος**, **τρίσπαστος**, **πεντάσπαστος**, **πολύσπαστος**). Ηροδ. 2,125. Διοδ. Σικ. 1,63. 2,8. Αλεξ. Πολυΐστ. 14: *μηχανὰς πρὸς τὰς λιθοθεσίους*. Πολυδ., Ὀν. 1,148: *εἴποις δ' ἂν καὶ μηχανὴν λιθαγωγόν*. IG XI 2,161A,69 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἰ.). Didyma II 32,10. – 39,44. 41,34.

μηχάνημα (ἄλλ. τύπος **μηχάνωμα**, δωρ. **μαχάνωμα**), τὸ = εἰδικῶς ἐν τῇ οἰκοδομικῇ ἐργαλεῖον, μηχανικὴ συσκευὴ πρὸς ἄρσιν βαρῶν, γέρανος. Ηροδ. 2,12. Θεοφρ., ππ 59. Διοδ. Σικ. 13,55. 14,8.42.51.108. FD III(5)19, 12.26.27.45. 46. 56. 62. Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,103. 103,3.7. 104, 1. 105,8.9. 106,1. Βλ. καὶ 87,1.3.

μηχανουργός, ὁ = ἀρχιτέκτων, ἐκτελεστής. Παλ. Ἀνθ.

5,382: *τοῦ μηχανουργοῦ τοῦ δόμου.*
μίλτειος (α, ον) = ὁ ἐκ μίλτου, ὁ μίλτινος. Παλ. Ἀνθ. 6,103.
μιλτεύς, ὁ = βαφεὺς χρησιμοποιῶν μίλτον. IG IV 1²(1)143 (Ἐπιδαύρου).
μίλτινος, η, ον = **μίλτειος** (βλ. λ.), ὁ ἐκ μίλτου. Πλουτ., Ἠθικ. 1081b. Πρβλ. Κλεομ. 2,1. – Τὸ οὐδ. (**μίλτινον**, τὸ) ὡς **μίλτος** (βλ. λ.): κοκκινόχωμα. Πλουτ., ἔ.ἀ. 287d.
μιλτολογέω -ῶ, ῥ. = δοκιμάζω, ἐξετάζω τὴν ἐπιφάνειαν τῶν λίθων δι᾽ ὀρθογωνίου ὀργάνου κεχρισμένου διὰ μίλτου. IG VII 3073,120 (Λεβαδείας): *μιλτολογῶν δοκίμως.*123. – 133: *μιλτολογησάτω τὴν ἄκραν πάν[των τῶν] λίθων.* 136: *μιλτολογῶν ἀπὸ λειστρίου λείου.* 184: *καὶ μιλτολογησάτω ἀπὸ ξοΐδ[ος χαρα]κτῆς.* IdD 507,8 (3ου π.Χ. αἰ.): *μιλτολογῶν [πᾶσαν] [τὴ]ν ἐργασίαν.* Βλ. καὶ 504A2.
μίλτος (λατ. **rubrīca**), ἡ = 1) ἐρυθρὰ βαφή, χρησιμοποιουμένη πρὸς χρῶσιν. Παλ. Ἀνθ. 6.205,4: *μίλτῳ φυρόμενοι κανόνες.* ΠΔ(Ο´), Ἰερ. 22,14. IG II 1²(1)463,90 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν).– 2) τὸ μεμιλτωμένον σχοινίον. Ἀριστοφ., Ἐκκλ. 378. Εὐσταθ. 1022,60: *ἔστι δὲ σπαρτίον ἡ στάθμη λεπτόν, ὅ, μίλτῳ κεχρισμένον ἢ ἑτέρῳ χρώματι, γραμμὰς ἄγει.* Βλ. καὶ σελ. 1531,62 [Ὀδ. ε, 245]. Εὐριπ., Ἡρακλ. Μαιν. 945. Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,35. 140,1.141. 141,8. 143. 144,1.159. 160,4. Πρβλ. λ. **μιλτόω**.– 3) ἐρυθρὸς μόλυβδος (λατ. **minium**). Plin. nat. 33,38. Νικ. Θηρ. 864.
μιλτόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω, ἀλείφω, χρίω διὰ μίλτου (βλ. λ.). Ἡσυχ. λ. *μιλτῶσαι· βάψαι.* Πολυδ., Ὀν. 8,104: *καὶ σχοινίον μιλτώσαντες.* Σεξτ. Ἐμπειρ., π Μαθ. 10,126. Εὐσταθ., Ὀδ. ε, 245 (1531,62): *περὶ δὲ στάθμης... ἥτις ἐνταῦθα κανών ἐστι τεκτονικός, ἤτοι σχοινίον μεμιλτωμένον, ὡς τὰ πολλά, οὐ ἔργον τὸ ἰθύνειν.* Didyma II 39,21/22 (2ου π.Χ. αἰ.): *καὶ ἐπεκόψαμεν καὶ ἐμίλτ[ώ]σαμεν πλίνθον.*
μισθουργός, ὁ = ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος, ὁ μισθωτὴς ἐργάτης. Ἡσυχ. λ. *λάτρις· μισθουργὸς... ἢ μίσθιος ἐργάτης.*
μολιβαχθής, ἐς = ὁ ἕνεκα μολύβδου βαρύς, ὁ μολυβδωμένος. Παλ. Ἀνθ. 6,103: *στάθμην ἰθυτενῆ μολυβαχθέα.*
μολίβδινος, η, ον = ἀντὶ τοῦ **μολύβδινος** (βλ. λ.). Ἀριστοτ. 1137b31.
μόλιβδος, ἀντὶ τοῦ **μόλυβδος** (βλ. λ.).
μολιβίς, ἀντὶ τοῦ **μολυβὶς** (= ἄλλ. γρ. τοῦ **μολυβδὶς** βλ. λ.). Ἰωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4: *τῶν δ᾽ ἔργων συντετελεσμένων μολιβίδι μὲν καὶ λίνῳ διαμετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ διάστημα πρὸς τὸ τεῖχος.*
μόλιβος καὶ κατ᾽ ἀναγραμματισμὸν **βόλιμος** (Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου), ἀντὶ τοῦ **μόλυβος**, ἄλλη γραφὴ τοῦ **μόλυβδος** (βλ. λ.). ΜΕτυμ. λ. Σου(ι)δ. λ. Ebeling, LexH λ. (1,1116).
μολιβοσφιγγής, ἐς = ὁ ἐσφιγμένος, ὁ συνδεδεμένος διὰ μολύβδου. Ὀππ., Κυν. 1,155: *μολιβοσφιγγέας τε κορώνας.*
μολιβουργός, ἀντὶ τοῦ **μολυβδουργὸς** (βλ. λ.)., Πρόκλ. Παραφρ. Πτολ. 251.
μολιβοῦς, ἦ, οῦν = ὁ μολύβδινος, ὁ ἐκ μολύβδου. Φιλ., Βελοπ. 95,14. Διοδ. Σικ. 2,10: *μολιβᾶς στέγας.* Στραβ. 16.2,13. Ἀπολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 158,8. Ἀθην. 14,621a. Σεξτ. Ἐμπ. 10,160.
μολύβδαινα, ἡ = τὸ κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ σχοινίου τοῦ κτίστου τεμάχιον μολύβδου, ἡ στάθμη τῶν κτιστῶν, ἡ ἄλλως **σταφύλη** καὶ **μολυβδὶς** (βλ. λ. – ὠνομάσθη οὕτω λόγῳ τοῦ μολυβδίνου βάρους, ὅπερ ἔφερε). Ἡσυχ. λ. – Πολυδ., Ὀν. 7,125: *ἐργαλεῖα δὲ αὐτοῦ* (τοῦ οἰκοδόμου)... *μολύβδαινα.* 10,147: *οἰκοδόμου δὲ σκεύη... μολύβδαινα.* Ὁμ., Ἰλ. Ω, 80: *ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν.*
μολύβδινος (ἄλλ. γρ. **μολίβδινος**), η, ον = ὁ ἐκ **μολύβδου** (βλ. λ.). Εὐπ., Ἀπόσπ. 171 (CGF 1,305 = Πολυδ., Ὀν. 10,97): *μολυβδίνους κρατευτάς.* Ἀριστοτ. 1137b30: *ὥσπερ καὶ τῆς Λεσβίας οἰκοδομίας ὁ μολύβδινος κανών.* Ἀθην. 5,207b: *μολυβδίναις δὲ κεραμίσιν ἐπεστεγνοῦντο πρὸς τὸ ξύλον.* Brunet De Presle, Notices et extr. d. m. gr. d. l. bibl. imp. 35,28. 37,39.
μολύβδιον, τὸ = 1) ἡ καὶ ἄλλως **μολύβδαινα** (βλ. λ.), ἤτοι ἡ στάθμη τῶν κτιστῶν λόγῳ τοῦ μολυβδίνου βάρους ὅπερ ἔφερε. Κοντης, ΑΕ 1937,483B6 (Μυτιλήνης): *ἐξ ἐλαίου καὶ μολυβδίο[υ.*– 2) ὑποκ. = ὁ μόλυβδος. IdD 500A46: *ἐξ ἐλ]αίου καὶ μολυβδίο[υ ἐξοξέων τοὺς φαινομένους πάντα[ς]* (ἐνν. ἁρμούς).
μολυβδὶς (ἄλλ. γρ. **μολιβίς**, **μολυβίς**), ἡ = ἡ στάθμη τῶν κτιστῶν, ἡ καὶ ἄλλως **μολύβδαινα** (βλ. λ.), Καλλ., Ἀπόσπ. 159. Ἡσυχ. λ. *μολυβδίς· στάθμιόν τι ἐπταμναῖον· οἱ δὲ μολυβίς.* IG II 2²(1),1627,322. 1628,505. 1629,980 (Ἀττικῆς).
μολυβδοκρατευτής, ὁ = μέτρον ἐκ μολύβδου ὡρισμένου βάρους. Πολυδ., Ὀν. 10,96.
μόλυβδος, ὁ καὶ ἡ = τὸ κν. μολύβι (διὰ τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,3.8. 19,14.20.24 κἑ. 32.37.39.49.61. 142,4.6.152. 154,4.156. 177 1.2.3. 178.179. 179,1.3.5. 180.181.191.196.197.206.364). Ἡροδ. 1, 186. Θουκ. 1,93. Φιλ. μηχ. 7 (ἐν APAW 1919), 80,6. Εὐσεβ., β. Κ/τίνου 3,36. Εὐσταθ. Opusc. 21,5. Διοδ. Σικ. 2,8. Παλ. Ἀνθ. 6.90,3. – IG I² 371,12 (Ἀττικῆς). 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII, Col. II, σελ. 394,38. IG II 2²(1)1627,286 (Ἀττικῆς). 323. 1628,506. 1629,981. 1666a30 (Ἐλευσῖνος). Βλ. ὁμοίως 76.92.106. 1670,11.12. 1671,49. 1672,176. 1678a1.9/10. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,43 (Ἀμφιαρείου). FD III(5)19,30. 20,5. IdD 316,111. 403,13. P Rev. Laws 75,8.– 2) τεμάχιον μολύβδου χρήσιμον πρὸς χάραξιν γραμμῶν, **μολυβδίς**. Παλ. Ἀνθ. 6,67. Ἀμμων. πΟ & δ. 436 (ed. Nickau 112).
μολυβδουργὸς (ἄλλ. γρ. **μολιβουργός**), ὁ = ὁ κατεργαζόμενος τὸν μόλυβδον. Πρόκλ., Παράφρ. Πτολ. 251. Wilcken, Ostraka ÄM 1185.1188,6.
μολυβδοῦς (ἄλλ. γρ. **μολιβδοῦς**· συνηρ. τύπος τοῦ **μολύβδεος**). Λουκ., Τραγῳδ. 47. IdD 444B105: *κεραμίδα μολυβδῆν.*
μολυβδοχοέω καὶ **μολυβοχοέω** -ῶ (-ίζω, ἀττ.), ῥ. = 1) ἐργάζομαι ὡς μολυβδουργός, κατεργάζομαι, τήκω τὸν μόλυβδον. Πολυδ., Ὀν. 7,108: *τὸ δὲ μόλυβδον ἐργάζεσθαι μολυβδοχοεῖον.*– 2) καλύπτω διὰ προστατευτικοῦ στρώματος μολύβδου χεομένου τετηκότος ἐντὸς τοῦ δεχομένου τὸν σιδηροῦν σύνδεσμον ἢ τὸν γόμφον τόρμου τοῦ λίθου, προσηλῶ. Ἀριστοφ., Ἐκκλ. 1110: *μολυβδοχοήσαντες κύκλῳ περὶ τὰ σφυρά.* IG II 2²(1)1670,5 (Ἐλευσῖνος). 1672,176: *μισθὸς καὶ μολυβδοχοήσαντι.* 1678a6 (Ἀθηνῶν): *τετρᾶναι δὲ καὶ τοῖς ἐμπολίοις καὶ μολυβδοχοῆσα[ι] ὡς ἂν ὁ ἀρχιτέκτων κελεύ[η]ι.* IG VII 3073,52.79 (Λεβαδείας). 180. IG XI 2,159A39 (Δήλου). 203B20. 219A32.37. TAM 2,437: *ἠσφαλίσατο κόραξιν σιδηρέοις καὶ ἐμολ[υ]βοχόησεν* (sic). Διὰ τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως ἐν τῇ οἰκοδομικῇ βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,20. 26,5.179. 179,3. 193,3. Πρβλ. λ. **περιμολυβδοχοῶ**.
μολυβδοχοΐα, ἡ = ἡ τέχνη τῆς χύσεως καὶ κατεργασίας τοῦ μολύβδου (πλείονα ἐν Marquand, Gr. arch. 34. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,20.26.152.179. 179,2). IG VII 3073,171-172 (Λεβαδείας): *καὶ τὴν μ[ολυβδο]χοΐαν πᾶσαν* (ἐπιδείξει)

τοῖς ναοποιοῖς παρὼν αὐτὸς ὁ ἐργώνης.

μολυβδόω καὶ **μολυβόω** -ῶ, ῥ. = καλύπτω τι διὰ μολύβδου, στερεώνω διὰ μολύβδου. Ἀριστεας, 90. Εὐσεβ., Εὐαγγ. Προπ. IX μα΄ 38,3: *μεμολιβῶσθαι κατ' ἐδάφους καὶ τῶν τοίχων.* IdD 442B168 (2ου π.Χ. αἰ.): *ἐπαέτιον ξύλινον μεμολυβδωμένον.* Βλ. καὶ 457,19.

μολύβδωμα, τὸ = κατασκεύασμα ἐκ μολύβδου, ἔλασμα, πλὰξ ἐκ μολύβδου. Μοσχ., παρ' Ἀθην. 5,208a: *κατεσκεύαστο διὰ μολιβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον.*

μολύβδωσις, ἡ = ἡ διὰ μολύβδου κόλλησις ἢ ἐπίχρισις (παρὰ νεωτέροις: ἡ διὰ μολύβδου ἐπένδυσις, ἐπικάλυψις). Gloss. λ.

μολύβιον, τὸ = ἡ **μολυβδὶς** (βλ. λ.), ἡ καὶ ἄλλως **μολύβδαινα** (βλ. λ.). Σχολια εἰς P Oxy. 1086,22 κἑ.: *σταφύλη δὲ ἐστὶν ὁ λαο[ξοϊκὸς διαβήτης ὃς ἔχ]ει ἐπ' αὐτοῦ σπάρτον κ(αὶ) ἐπ' ἄκρον τοῦ σπάρτου μολύβιον ἐξ[ηρτημένον, ᾧ μετροῦσι] τὴν ἰσότητα· σταφύλην δὲ ὠνόμασεν ἐπὶ μολύβιον* (ἐστὶ) *σταφίδι] τρω]κτῇ ὅμοιον.*

μολυβὶς (καὶ **μολυβίς**), ἡ = ἀντὶ τοῦ **μολυβδὶς** (βλ. λ.), ἡ καὶ **μολύβδαινα** (βλ. λ.). Ἡσυχ. λ. *μολυβδαίνη· μολυβίδι.* Ἰωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4: *τῶν δ' ἔργων συντετελεσμένων μολιβίδι μὲν καὶ λίνῳ διαμετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ διάστημα πρὸς τὸ τεῖχος.*

μόλυβος (καὶ **μόλιβος**: ἀρχαιότερος τύπος), ὁ = ἀντὶ τοῦ **μόλυβδος** (βλ. λ.). Φιλ. Βyz. 80,7 (Diels-Schramm, Exc. Philons M 8): *ἐν μολίβῳ καὶ σιδάρῳ καὶ γύψῳ τῶν ἐσχάτων λίθων πρὸς ἀλλήλους δεθέντων.*

μολυβουργός, ὁ = ἀντὶ τοῦ **μολυβδουργὸς** (βλ. λ.). P Oxy 135,8: *Αὐρήλιος Παμούθιος μολυβουργός.* Wilcken, Ostraka ÄM 1188,6: *Ῥύρος μολυβουργὸς* (sic).

μολυβοῦς, ἤ, οῦν = συνῃρ. τύπος τοῦ ἀχρήστου **μολύβεος**, ὁ **μολύβδινος** (βλ. λ.). Ἀθην. 14,621a: *εἰς μολυβῆν κεραμίδα ἐμβαλών.* Ἡγησανδρ. 12: *μολυβῆ κεραμίς.*

μολυβόω -ῶ = **μολυβδόω** (βλ. λ.).

μονόβολος (ἀντίθ. τοῦ **δίβολος**), ον = ὁ ἐξ ἑνὸς τεμαχίου πεποιημένος, μονόξυλος, μονοκόμματος. IG II2²(1)1672, 307-308 (= SIG² 582) (Ἐλευσῖνος): *ξύλα μονόβολα.* Αὐτοθι: *ξύλα [πτ]ελέϊνα μονόβολα.* Αὐτοθι: *ἕτερα ῥυμεῖα μελέϊνα μονόβολα.*– 2) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. Ἡσυχ. ἐν λ. *αὐτόγυον· μονόβολον.*

μονόζυγος, ον = πιθανῶς ταυτόσημον τῷ **μονόβολος** (βλ. λ.). IG XII 9,907,26 (Χαλκίδος, 4ου μ.Χ. αἰ.): *ξύλ(α) μονόζ(υγα).*

μονόθυρος, ον = 1) ὁ ἔχων μίαν θύραν, ὁ κν. *μονόφυλλος.* IG II 2²(1)1627C419 (Ἀττικῆς): *θύραν καινὴν μονό[θ]υρον.* 2500,43.50. IG IV 1² 110A,32 (Ἐπιδαύρου): *καὶ τῶν μονοθύρων θυρωμάτων.* 118,73. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ebert, F grB 20. Jeppesen, Paradeigmata 79. – 2) ἐπὶ σπηλαίου: ὁ ἔχων μίαν εἴσοδον. Πορφ., π' Ἄντρ. 31: *τὸ ἄντρον οὐ μονόθυρον, ἀλλὰ δύο ἔχον θύρας.*

μονόκωλος (ἰων. **μουνόκωλος**), ον = 1) ἐπὶ οἰκοδομήματος: ὁ συγκείμενος ἐκ μιᾶς διαιρέσεως ἢ ἐξ ἑνὸς πατώματος. Ἡροδ. 1,179: *ἐπάνω δὲ τοῦ τείχεος παρὰ τὰ ἔσχατα οἰκήματα μονόκωλα ἔδειμαν.*– 2) ἡ ἓν μόνον κῶλον (= στήριγμα) ἔχουσα μηχανή. Heronis Alex., Mechanicorum Fragmenta (ed. Nix-Schmidt, Leipzig 1900), τόμ. 3,2 (σελ. 294): *ἐπὶ δὲ τῶν ἐφ' ὕψος βασταζομένων φορτίων γίνονται αἱ μὲν μονόκωλοι, αἱ δὲ* **δίκωλοι**, *αἱ δὲ* **τρίκωλοι**, *αἱ δὲ* **τετράκωλοι** (βλ. λ.). Περὶ μονοκώλων μηχανῶν, βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,107/8 καὶ εἰκ. 40. Περὶ μηχανῶν ἐν γένει: Αὐτοθι, 107-116. Πρβλ. λ. **μηχανή**.

μονόλιθος (ἰων. **μουνόλιθος**), ον = ὁ κατεσκευασμένος ἢ ὁ συγκείμενος ἐξ ἑνὸς μόνον λίθου, ὁ ἀτόφυος. Ἡροδ. 2,175: *οἴκημα μουνόλιθον.* Αὐτοθι: *στέγης τῆς μουνολίθου.* Φιλ. μηχ. 7 (ἐν APAW 1919) 87,37: *μονόλιθον... ὑπέρθυρον.* Διοδ. Σικ. 1,47: *ὀροφὴν... μονόλιθον.* Βλ. καὶ 1,66: *μονόλιθος ἦν ὀροφή.* 1,47: *εἰκόνα μονόλιθον.* Βλ. καὶ 57 καὶ 47: *ἀντὶ κιόνων ζῴδια... μονόλιθα.* 59: *ὀβελίσκους... μονολίθους.* Στραβ. 5.2,5: *μονολίθους ἐκδιδόντα πλάκας καὶ στύλους.* 9.5,16: *μονολίθους γὰρ κίονας.* 13.4,14: *ὀχετοὺς ἐπάγοντες φραγμοὺς ἀπεργάζονται μονολίθους.* Βλ. καὶ 13.4,14. 17.1,33. 46.– 37: *αἱ στέγαι τῶν οἴκων ἑκάστου μονόλιθοι, καὶ τῶν κρυπτῶν τὰ πλάτη μονολίθοις ὡσαύτως ἐστέγασται πλαξίν.* Αὐτοθι: *αὐλὰς... μονολίθων κιόνων ὑπηρεισμένας.* Βλ. καὶ στ. 42. Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.6,6: *στοὰς... καὶ στύλους μονολίθους.* 5.5,2.–7.8,3. Λουκ., Ἀληθ. ἱστ. 2,11: *βωμοὶ... μέγιστοι μονόλιθοι ἀμεθύστινοι.* TAM 2(1)157,2 (Λυκίας).

μονόξυλος, ον = 1) ὁ ἐξ ἑνὸς μόνον ξύλου πεποιημένος, κατεσκευασμένος. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 5.4,11. Στραβ. 17.3,4. Λουκ. ἔ.ἀ.– 2) ὁ ἐξ ἑνὸς τεμαχίου, ὁ μονοκόμματος. P Mag. Par. 1,2386.– 3) ὁ κατεσκευασμένος μόνον ἐκ ξύλου, ὁ ὁλόξυλος. Πλατ., Νόμ. 956A.

μονόπτερος, ον. Ἐπὶ ναῶν: ὁ ἔχων ἓν μόνον **πτερὸν** (βλ. λ.), ἤτοι μίαν σειρὰν κιόνων πέριξ τοῦ σηκοῦ. Vitr. 4.8,1: *Sin autem peripteros ea aedes constiduetur, duo gradus et stylobata ab imo constituantur.* Βλ. καὶ 7 (Εἰσαγ.) 12. Πλείονα ἐν Th.l.l.v. (τόμ. 8, στ. 1427,42-45). Πρβλ. τὸ ἀντίθ. **δίπτερος** καὶ τὸ διάφορον **περίπτερος**.

μονοπύργιον, τὸ = ἔρυμα, φρούριον ἔχον ἕνα μόνον πύργον. Προκ., π Κτισμ. 4,5: *τὰ πολλὰ τῶν ἐρυμάτων αὐτοῖς ἀμέλει ἀπεκέκριτο εἰς πύργον ἕνα, μονοπύργιά τε, ὡς τὸ εἰκός, ἐπεκαλεῖτο.*

μονόστεγος, ον = ὁ ἔχων μίαν μόνον στέγην, ἓν πάτωμα, ὁ μονώροφος ἢ μονόπατος. Διον. Ἁλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,4: *στοὰ μονόστεγος.* Στραβ. 17.1,37: *ἐπὶ τὸ στέγος οὐ μεγάλῳ ὕψει ἅτε μονοστέγῳ.* Sammelb. 5247,16: *ο[ἰ]κία[ς] μονοστέγου.* Βλ. καὶ στ. 4. – 9878,16. 9902BII8 καὶ P Teb. 834,45. Mem. Inst. corr. arch. R-L 1865,443,13 = BGU 889,8: *οἰκίδιον μονόστεγον.* Βλ. καὶ P Osl. 3, 1936,118,5.

μονότειχος, τὸ = τὸ ἁπλοῦν ἢ ἄνευ πύργων τεῖχος. Θεοφ., Χρον. 592,2 = Λεων Γραμμ., Χρον. 172,14 (Βόννης): *διὰ τῆς πόρτης τοῦ μονοτείχους.*

μονοτρίγλυφος, ον. = σύστημα καθ' ὃ ὑπεράνω τῶν κιόνων ἐτοποθετεῖτο μία μόνον τρίγλυφος. Vitr. 4.3,7: *Si vero systylon et monotriglyphon opus erit faciundum, froms aedis*, κλπ.

μονώροφος, ον (*βυζ.*) = ὁ ἔχων ἕνα μόνον ὄροφον, ἓν δάπεδον κατοικίας, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἑνὸς πατώματος, ὁ μονόπατος. Εὐσταθ., Opusc. 22,16: *μονώροφον σκήνωμα.*

μουσαῖον (*βυζ.*). τὸ = ἀντὶ τοῦ **μουσεῖον** (βλ. λ.). Θεοφ., Χρον. 686,3 (Βόννης).

μουσάριον (*βυζ.*), τὸ = **μουσεῖον** (βλ. λ.). Μαλ., Χρον. 302,9 (Βόννης).

μουσεῖον (ἢ **μουσίον**· ἄλλ. γρ. **μωσίον**), τὸ (*βυζ.*) = 1) μωσαϊκόν. Μαλ., Χρον. 479,16 (Βόννης): *ἡ χαλκῆ τοῦ παλατίου... κοσμηθεῖσα διαφόροις μαρμάροις καὶ μουσείῳ.* Κωδιν., οἰκ. ἀΣ 148c (Βόννης): *καὶ διὰ μουσίων ἐκαλλώπισεν.* Αὐτοθι: *τὸ δὲ μουσεῖον ἐκεῖνο καὶ τὰ μάρμαρα.* Dmitrievskij, Τυπ. 677.678: *διὰ μουσείου εἰκών.* Inscr. JGr. 2,78,10 (Θήρας): *τοῦ καὶ κατασκευαζομένου τὸ μουσεῖον.* 14: *ὥστε κατασκευάξαι μὲ τὸ μουσεῖον.* – 2) τὸ διὰ μωσαϊκοῦ ἐστρωμένον διαμέρισμα.

Inscr. JGr ἔ.ἀ. 29. – 80,3.10.12. Βλ. καὶ 18.23.30. καὶ 84ii11.25. 92 col. VIII 24.

μουσιάριος, (*βυζ.*) = ὁ κατασκευάζων τὰ μωσαϊκὰ τεχνίτης, ὁ ψηφοθέτης. GRÉGOIRE, Rev. Instr. Publ. Belge 1909,166 (βλ. καὶ RPh 32,1958,49,9): *[μουσ]ιάριος κεντητής.*

μουσίωμα, τὸ (*βυζ.*) = 1) ἡ τοποθέτησις τῶν ψηφίδων τοῦ μωσαϊκοῦ, ἡ **μούσωσις**. (βλ. λ.). ΚΩΔΙΝ., Πάτρ. 147D (Βόννης): *ἐν τῷ καιρῷ τοῦ μουσιώματος ἔλειψε τῇ δεσποίνῃ χρυσίου ποσότης.*– 2) ψηφοθέτημα. ΚΩΔΙΝ.

μουσόστικτος, ον (*βυζ.*) = ὁ διὰ ψηφίδων ἐκτελούμενος πίναξ. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 6,24 (451,10 Βόννης): *μουσοστίκτων εἰκόνων.*

μουσόω -ῶ (καὶ **μουσιόω** -ῶ), ῥ. = κοσμῶ διὰ μωσαϊκοῦ. CIG IV 9894a (Αἰγίνης). AthMitt 1883,328,14 (Τράλλεων): *σκουτλώσαντα δὲ καὶ μουσώσαντα καὶ ταύτην τὴν ἐξέδραν.* BCH 84,1958,48,6. 91,1967,431. ΜΑΛ., Χρον. 223,4 (Βόννης): *καὶ κοσμήσας αὐτὸ* (τὸ τετράπυλον) *κίοσι καὶ μαρμάροις ἀνοικοδομήσας καὶ μουσώσας.* 339: *καλλωπίσας γραφαῖς καὶ μαρμάροις διαφόροις καὶ μουσώσει.* ΚΩΔΙΝ., οἰκ. ἀΣ 144Α (Βόννης): *ἐπαρεῖν τοὺς ἀντινύκτας καὶ τὰς παντουρώσεις, ἅτινα ἐδέχοντο τὸν τροῦλον, ἀπῆρασι ταῦτα ταχέως πρὸς τὸ μουσιῶσαι.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Πάτρια 144Β: *ἐμουσίωσαν καὶ ὠρθομαρμάρωσαν αὐτὸν* (τὸν τροῦλλον). Βλ. καὶ ΔΙΓ. ΑΚΡ. 1684: *ἅπας γὰρ ἐκ μαρμάρων ἦν μεμουσιωμένος.*

μούσωσις, ἡ (*βυζ.*) = ἡ διὰ μωσαϊκοῦ (ψηφοθετήματος) διακόσμησις. ΜΑΛ., Χρον. 232,30: *κτίσας τετράπυλα φιλοκαλήσας αὐτὰ μουσώσει.* Βλ. καὶ 339,6. ROBERT, ἐν RPh 84,1958,48, ἀριθ. 6.

μουσωτής, ὁ (*βυζ.*) = ἐργάτης εἰδικευμένος εἰς τὴν διὰ μωσαϊκοῦ ψηφοθετήματος διακόσμησιν, ψηφωτής. ΕΥΣΤΡΑΤ. 2336 A. Syria 1,1920,302 (6ου μ.Χ. αἰ.): *Θεοδώρου μουσωτοῦ παξαμᾶ.* Βλ. καὶ RPh 32,1958,48.

μοχλεία, ἡ = ἡ διὰ μοχλοῦ μετακίνησις, μετατόπισις. ΑΡΙΣΤΟΤ. 259b20. Didyma II 40,25.

μοχλεύω (ἐπ. τύπος **μοχλέω**), ῥ. = ἀνυψῶ διὰ μοχλοῦ, μετακινῶ, μετατίθημι. ΗΣΥΧ. λ. *μοχλεύει κινεῖ.* ΟΜ., Ἰλ. Μ, 259. ΗΡΟΔ. 2,175. ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 999. Βλ. καὶ 240. ΚΕΔΡ., σύντ I 1,368,23 (Βόννης): *θύρας κεκλεισμένας καὶ μεμοχλευμένας ἤνοιγε.*

μοχλίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **μοχλὸς** (βλ. λ.) = ἐργαλεῖον τοῦ γλύπτου. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125. 10,147: *οἰκοδόμου σκεύη... τάχα δὲ καὶ μοχλίον, εἰ καὶ τοῖς τοιχωρύχοις τοῦτο προστιθέασιν οἱ κωμῳδοποιοί.* ΛΟΥΚ., Ἐνύπν. 13: *μοχλία καὶ γλυφεῖα καὶ κατέας καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖς χεροῖν ἕξεις.*

μοχλίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **μοχλὸς** (βλ. λ.). ΑΡΙΣΤΟΦ., παρὰ ΠΟΛΥΔ. Ὀν. 10,147: *οἰκοδόμου σκεύη... καὶ μοχλίσκον δὲ τὸ τοιοῦτον Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις ὠνόμασεν, εἰπὼν «τοίχῳ μοχλίσκῳ σκαλεύειν».*

μοχλόλιθος, ὁ = λίθος χρησιμεύων ὡς μοχλὸς θύρας. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. ι,240: *θυρεὸν μέγαν) τὸν μοχλόλιθον τὸν ἐν τῇ διαβάσει σκέποντα.*

μοχλός, ὁ (ἰων. τύπος **μοκλός**, ΑΝΑΚΡ. – Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ λ. [647]. FRISK λ. [262] = 1) σιδηρᾶ ἢ ξυλίνη ῥάβδος χρησιμεύουσα πρὸς ἀνύψωσιν ἢ ἁπλῶς μετακίνησιν βαρέων σωμάτων, λοστός, κν. *μανέλλα.* ΟΜ., Ὀδ. ε,261. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 99. Ὀρ. 1474. ΑΡΙΣΤΟΦ. Εἰρ. 307. ΦΙΛ., Βελοπ. 59,25. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.1,4. ΚΩΔΙΝ., πΚτισμ. 101,17 (Βόννης). – IG II 2²(1)1549,4. 1552,13 (Ἀττικῆς). I² 313,126. II 2²(1), 1672,303.309 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ, 1673,17. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,19.– 2) ῥάβδος ἀσφαλίσεως τῆς θύρας, ἡ κν. *ἀμπάρα.* ΜΕτυμ. λ. – ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,77: *τὰ δὲ εἰς ἀσφάλειαν κλεῖθρα, μοχλοί, κλεῖδες καὶ κλῆιδες.* 10,22: *πρῶτα, τὰ περὶ θύρας... μοχλοὶ καὶ ὀχλεῖς.* ΗΣΥΧ. λ. *μοχλοί· κλεῖθρα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἔμβολα: μοχλοί, ἀσφάλειαι.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *ζύγωθρον.* ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1142,47. ΑΙΣΧ., Χοηφ. 879. ΘΟΥΚ. 2,4. 4,111. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 7.1,12. ΑΡΙΣΤΟΦ., Θεσμ. 415. Σφ., 154.200. Λυσ. 264.428. ΘΕΟΦΡ., Χαρ. 18. ΠΟΛΥΒ. 7.16,5.15.30,8. ΠΛΟΥΤ. Ἠθικ. 516 f. 705e. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.8,10. Ἰουδ. Πόλ. 4.4,6. 6.5,3. – IG XI 2,199A,111 (Δήλου): *κατασκευάσαι ἐπὶ τὴν θύραν τῆς παλαίστρας μοχλὸν [κ]αὶ βαλανάγραν.* Βλ. καὶ 199B89. 246,28.

μοχλόω -ῶ, ῥ. = διὰ **μοχλοῦ** (βλ. λ.) κλείω, ἀσφαλίζω, κν. ἀμπαρώνω. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 339: *μόχλωσον τὴν θύραν.*

μύλινος, η, ον = ὁ ἐκ μυλίτου λίθου κατεσκευασμένος. DITT. SIG 996,15 (Σμύρνης): *ἐπὶ παραστάδι μυλίνῃ.*

μυλωθριαῖος, α, ον = ὁ ἔχων σχῆμα μυλίτου λίθου, μυλόπετρας. IdD 456A4 (2ου π.Χ. αἰ.): *καλυπτῆρας μυλωθριαίους.*

μυστρίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **μύστρον** = σιδηροῦν ἐν εἴδει μικροῦ πτύου ἐργαλεῖον, ὁ καὶ ἄλλως **ὑπαγωγεὺς** ἢ **ξυστὴρ** (βλ. λ.). ΔΙΔΥΜ. ΑΛΕΞ., π. μετρήσεως ξύλων καὶ λίθων § 20: *μύστρια, ἃ δὴ λίστρια ὀνομάζουσι.* ΙΩ. ΔΑΜΑΣΚ., εἰς ΗΣΙΟΔ. Ἀσπὶς 366: *ἀπὸ τοῦ τύκῳ, ἀφ' οὗ καὶ τυκίον τὸ μυστρίον* (περὶ τοῦ μυστρίου ὡς ἐργαλείου τῶν κτιστῶν βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, Πρακτ. Θ΄ Διεθν. Συν. Βυζ. Σπουδ. Θεσσαλονίκης, τόμ. 1,337, σημ. 6. Τοῦ ΑΥΤΟΥ, ὑλικὰ 2,56. 56,4.6. 57.

μύστρον, τὸ [ΕΥΣΤΑΘ. 1368,51] καὶ **μύστρος**, ὁ [ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 6,87] = τὸ **μυστρίον** (βλ. λ.).

Ν

ναΐδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ναὸς** (βλ. λ.) = ὁ μικρὸς ναός. ΠΟΛΥΒ. 6.53,4. ΣΤΡΑΒ. 8.6,21. IdD 1417AI158. BI7.8. BaII12.

ναιὸς = διάφορος τύπος τοῦ **ναὸς** (βλ. λ.).

ναϊσκάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ναΐσκος** (βλ. λ.). P Mag. Par. I. 3145. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΙΣΧΙΝ. 1,10: *ναϊσκάρια ἐν τῷ ἐνδοτέρῳ οἴκῳ τῶν διδασκαλείων.* Βλ. καὶ DU CANGE, Gloss. λ.

ναΐσκιον, τό. Ὑποκ., τὸ καὶ ἄλλως **ναϊσκάριον** (βλ. λ.). P Oxy 521,4 (2ου μ.Χ. αἰ.): *κεχ[ρυσωμένον ναΐσκιον.*

ναΐσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **ναὸς** (βλ. λ.). ΣΤΡΑΒ. 14.1,14: *πινακοθῆκαι καὶ ναΐσκοι τινές.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.8,4: *οἰκοδομήσας ναΐσκους.*

ναίω, ῥ. (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK., λ. [286-7]. BOISACQ, λ. [656]) = καθιστῶ τι κατοικήσιμον, οἰκοδομῶ πρὸς κατοίκησιν. ΜΕτυμ. λ. *ναίω, σημαίνει τὸ οἰκῶ διὰ τῆς αι διφθόγγου... ἐξ οὗ γίνεται καὶ ναός.* Ὕμν. Ὁμ., εἰς Ἀπόλλ. 288: *νηὸν ἔνασσαν.*

ναξία (ἐπίθ. τοῦ **λίθος**· βλ. λ.). ΗΣΥΧ. λ. *Ναξία λίθος· ἡ ἀκόνη· ἀπὸ Νάξου πόλεως.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. [= ΦΩΤ., Λέξ.

Συν. λ. ed. R. Porsonus 287,1]: *Ναξία λίθος· ἡ Κρητικὴ ἀκόνη· Νάξος γὰρ πόλις Κρήτης.*

ναοδομία, ἡ = ἡ οἰκοδόμησις, ἡ κατασκευὴ ναοῦ. Νικ. Χων., Χρον. 134c.

ναοδόμος, ον = ὁ οἰκοδομῶν ναόν. Epigr. gr. 409,4: *ν]αοδόμο[υ] τέχ[νης] ἐρ[γασί]ας τελέσας.*

ναοειδής, ές = ὁ ἔχων τὸ σχῆμα ναοῦ. SIG² 996,23 (Σμύρνης): *ναοειδὲς παστῆον.*

ναοποιέω -ῶ (καὶ **νεωποιέω**· βλ. λ.), ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω ναόν. FD III(5) 19,6.9.38.41. – 20,1.7. Βλ. καὶ SIG 241,6. Γρηγ. Ναζ. 2,441c.

ναοποιΐα, ἡ = οἰκοδομή, κατασκευὴ ναοῦ. FD ἔ.ἀ.5 = SIG ἔ.ἀ.5: *Ἀρισταγόρα μὲν ἀφισταμένου τὰς ναοποιΐας.*

ναοποιῖον (καὶ **ναοποῖον**), τό. = δωρ. τύπος τοῦ **νεωποιῖον** (βλ. λ.): γραφεῖον πλησίον τοῦ ναοῦ ἔνθα ἐσυντονίζοντο αἱ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἐργασίαι. FD III(4) 2,136,10: *[τ]ὸ ναοποῖον καὶ τὰ ἐργαστήρια.* IG IX 1²(1)172,7: *καὶ τῶν ἐργαστηρίων καὶ τοῦ ναοποιΐου ἐπιμελομένῳ.*

ναοποιός, ὁ. Δωρ. τύπος τοῦ **νεωποιὸς** (ἄλλαι γραφαί: **νεωποίης**, **νεοποιός**, **νεοποίης**, **νεωπόης**, **ναποίας**, **ναποός**, **ναπός**, **ναπόας**) = ὁ ἐντεταλμένος διὰ τὴν οἰκοδομίαν τοῦ ναοῦ. Ἀριστοτ. 1347b27. IG II 2²(1) 1678a,16 (Ἀθηνῶν): *ταῦ]τα δὲ ποιήσας ἅπαντα δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν ἀπο[δει]ξάτω τοῖς ναοποιοῖς κ[αὶ] τ[ῷ ἀ]ρχιτ[έκτον]ι[ι.* – IG VII 3073,32 (Λεβαδείας): *ἐγ χρόνῳ ὅσῳ ἂν οἱ ναοποιοὶ τάξωσιν.* 38: *καὶ τοῦτο ἐπεγδώσουσιν οἱ ναοποιοί.* 43: *διακρινοῦσιν οἱ ναοποιοὶ ὀμόσαντες ἐπὶ τῶν ἔργων.* 45: *ἐὰν δέ τι ἐπικωλύσωσιν οἱ ναοποιοὶ τὸν ἐργώνην κατὰ τὴν παροχὴν τῶν λίθων, τὸν χρόνον ἀποδώσουσιν.* Βλ. καὶ στ. 4.17.53.92. 156/157. 158.172.174. – 3074,12: *ἐγ χρόνῳ ὅσῳ ἂν οἱ ναοποιοὶ τάξω[σιν.* Lattermann, gr B 83,48: *ὁ ἐργωνή]σας παρὰ τῶν ναοποιῶν εἰς τὸν σηκὸν τοῦ [ναοῦ.* Βλ. καὶ MHelv. 17,1960,176. FD III(5) 13,3.10.11.17.20.23.24 κἑ. – 20,15: *Σύμπαντος κεφάλωμα τοῦ ἀπέδωκε [ἁ π]όλις τῶν Δελφῶν τοῖς ναοποιοῖς.* Βλ. καὶ 18. – 25 col. I, A1. 48,6. 50 col. II 14: *κεφαλὴ ὁπό[σα] ναοποιοῖς ἐδώκαμεν.* Διὰ πλείονα βλ. Οικονομον, Ναοποιοὶ καὶ Ἐσσῆνες, ΑΔ 1921-22, 258-346, ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,141.

ναός, ὁ. Δωρ. καὶ θεσσ. τύπος (λακ. **νᾶϝος** [GDI 4415· βλ. καὶ Πινδ., Ὀλυμπ. 13,21], αἰολ. **ναῦος** [Bekker, AG 559, 31: *καὶ παρὰ Αἰολεῦσι ναὸς ναυός.* Βλ. καὶ Αλκ. 9. – IG XII 2,60,27 [Μυτιλήνης]], ἰων. **νηὸς** [παρ' Ομ. καὶ Ηροδ.]. – Βλ. σχετικῶς Ebeling, LexH λ. [1, σελ. 1149, 50], ἀττ. **νεὼς** [Ησυχ. λ. συνηθέστατα παρ' ἀρχαίοις]· ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **ναιὸς** (<**νασϝο-ς**: **ναίω** [ΜΕτυμ. λ. *σημαίνει τὸ οἰκῶ διὰ τῆς αι διφθόγγου... ἐξ οὗ γίνεται καὶ ναός.* Βλ. καὶ Σχολια εἰς Απολλ. Ροδ. 2,1085: *Κλεινίας δὲ καὶ τὸν ναὸν ἔνναιον φησὶ ποτὲ λέγεσθαι, διὰ τὸ ἐνναίειν ἤτοι ἐνοικεῖν ἐν αὐτῷ τοὺς θεούς*]. Βλ. Meyer, Handb. d. Gr. Etym. 4,231. Boisacq, λ. [656]. Frisk λ. [288]). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: οἰκοδόμημα προωρισμένον διὰ τὴν λατρείαν (βλ. καὶ λ. **δωρικός**, **ἰωνικός**, **κορινθιακὸς** καὶ τοὺς συναφεῖς ὅρους τῶν διαφόρων τύπων ναῶν). Ησυχ. λ. *ναός· οἶκος, ἔνθα θεὸς προσκυνεῖται.* – Ομ., Ἰλ. Α, 39. Ὀδ. ζ, 10. Ευσταθ., Ἰλ. 706,22. Αισχ., Πέρσ. 810. Πινδ., Ὀλυμπ. 13,21. Σοφ., Αντ. 285. Ἠλ. 8. Ευριπ., Ἱππ. 31. Ὁ Αυτος, Κρῆτες (Ἀπόσπ. 472 Nauck). Ηροδ. 2,63. Ξεν., Ἑλλ. 2.3,20. 6.5,9. Κύρ. Ἀν. 5.3,9. Πλατ., Κρίτ. 116D. Αριστοτ. 1174a 23-25. Αριστοφ., Πλ. 733.741. Διοδ. Σικ. 1,15. ΚΔ., Ματθ. 23,16. Λουκ. 1,9. Πράξ. 7,48. Πλουτ., Ἠθ. 169A. 347f. 402c. 131b. 139c. 142e. 232a. 241e. 288b. 302a. 463a. 817d. 883c. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,4.5. 9,4. 7.10,3. Πολυδ., Ὀν. 1.6,11. Λουκ., πΣθ 21.30.31. Ὁ Αυτος, Ἔρωτ. 13. π θυσ. 3. Αριστειδ. 16,240.307. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Α΄ 1,9. Μακκ. 1.4,57. Ἰεζεκ. 41,15.21. Ἀμ. 8,3. Αμμων., πΟ & δ. 329. Διων Κασσ. 37,17. Κλημ. Αλεξ., Στρ. 21.123,1. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 2. ζ 6,1. – IG II 1²(2)1038,10. II 2²(1)1416,1. CIG II 2266A24 (Δήλου). IdD 290,154. 442B231. 444B96. 1417AII8. 16. 2203,4. 2237,3. SGDI 1953,5. REA 1961 II, σελ. 305,10. CIG II 1838b4 (Κερκύρας). Epigr. gr. 1044,5. SEG 6.180,1. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1321,4.

ναουργέω (ἀττ. **νεουργέω**) = **ναοποιέω** (βλ. λ.), ἤτοι οἰκοδομῶ, κατασκευάζω ναόν. Δαμασκ. 3,689C. Θεοδ. Διακ. 1, σελ. 67.

ναουργία, ἡ = οἰκοδομία, κατασκευὴ ναοῦ. Ευσταθ., Ἀντ. 688B.

ναουργὸς καὶ **νεουργός**, ὁ = ὁ κατασκευάζων, ὁ οἰκοδομῶν ναούς. Forsch. in Ephesos 3, ἀριθ. 75,7: *ναουργοὶ τέκτονες.*

ναπόας, **ναποίας**, **ναποός**, **ναπὸς** = ἕτεροι τύποι τοῦ **ναοποιός**, **νεωποιὸς** (βλ. καὶ λ. **νεωποίης**). IG Rom. IV 1097. 1098. SIG³ 793,2. 1023,33. Sitzb. Berlin 1901,483, ἀριθ. 4.

ναπόης (καὶ **νεωπόης**) = **ναοποιὸς** (βλ. λ.). IG XII 5, IV 2.

ναῦος = αἰολ. τύπος τοῦ **ναὸς** (βλ. λ.).

ναύφρακτος = **ναύσταθμος**, Ησυχ. λ.

νεηλιφής, ὲς = ὁ νεωστὶ ἀλειφθείς, ὁ νεόχριστος. Αριστοτ. 889b18: *λειότεραι δὲ αἱ νεηλιφεῖς οἰκίαι διὰ τὸ ἀρραγὲς καὶ τὸ συνεχές.*

νεοδμὴς = ὁ **νεόδμητος** (βλ. λ.). Ebeling, LexH λ. [1,1139]. Ησυχ. λ. *νεοδμήτην·... οἰκοδομηθεῖσαν.*

νεόδμητος (δωρ. **νεόδματος**), ον = ὁ νεωστὶ οἰκοδομηθείς, ὁ νεόκτιστος. Σου(ι)δ. λ. *νεόδμητον: νεοδάμαστον.* Πινδ., Ἰσθμ. 4[3],62: *νεόδματα στεφανώματα βωμῶν.* Αππ., Μιθρ. 40: *κατήρειψέ τι τοῦ μηνοειδοῦς* (τείχους) *ὑγροτέρου καὶ ἀσθενεστέρου ἔτι ὄντος ἅτε νεοδμήτου* (διαφ. γρ. *νεοικοδομήτου*). IG XIV 2508: *νεοδμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ.*

νεοδόμητος, ον = **νεόδμητος** (βλ. λ.). Σου(ι)δ. λ.

νεοεργὴς καὶ **νεοργὴς** (= **νεουργής**· βλ. λ.), ές. Ησυχ. λ. *νεοεργές· νεωστὶ ε(ι)ργασμένον, προσφάτως.* Ὁ Αυτος, λ. *νεοργής· νεωστὶ εἰργασμένος.* Φωτ. λ. [442, ed. S. A. Naber]· *νεοεργές· προσφάτως εἰργασμένον.*

νεοικοδόμητος (βλ. λ. **νεόδμητος**), ον. Αππ., Μιθρ. 40.

νέοικος, ον = ὁ νεωστὶ οἰκοδομηθείς, ὁ νεόκτιστος. Πινδ., Ὀλυμπ. 5,8.

νεοκαθίδρυτος, ον = ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως καθιδρυθείς, ὁ νεόκτιστος. Ησυχ. λ. *νεόκτιστον, νεοκαθίδρυτον.*

νεοκατάχριστος, ον = ὁ νεωστὶ ἐξ ὁλοκλήρου χρισθείς, ὁ προσφάτως ἀλειφθείς. Διοσκ. 4,43: *νεοκαταχρίστων στεγῶν.*

νεόκμητος, ον = ὁ νεωστὶ κατεσκευασμένος. Ησυχ. λ. *νεοκμήτῳ* (Ευφορ., Ἀπόσπ. 63)· *νεωστὶ κατεσκευασμένῳ.* Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. *νεόκμητον: νεωστὶ κατεσκευασμένον.*

νεοκονίατος, ον = ὁ ἐσχάτως κονιαθείς, ὁ κν. νεοασπρισμένος. Γαλ. 17(1)528: *νεοκονίατον τεῖχος.*

νεόκτιστος (ἄλλ. τύπος **νεόκτιτος**. Βακχυλ. 16,126. Nonn., Διον. 18,294), ον = ὁ νεωστὶ κτισθείς, οἰκοδομηθείς, ὁ κν. νεόκτιστος. Πολυδ., Ὀν. 9,18: *εἴποις δ' ἂν πόλιν τὴν μὲν ἔναγχος κτισθεῖσαν νέαν πρόσφατον, καινήν, νεόκτιστον.* Πινδ., Νεμ. 9,2. Πυθ. 4,206. Ηροδ. 5,24. Θουκ. 3,100. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2: *τὸ νεόκτιστον μέρος.* Λουκ., πρὸς Ἀπαίδ. 24: *τὴν νεόκτιστον ταύτην οἰκίαν.* RPh 17,1943,193 (βλ. καὶ σημ. 7. REA 1940,306-7): *τοῦ νεοκτίστου ναοῦ.*

νεοπαγής, ὲς = ὁ νεωστὶ ἢ προσφάτως ἑδραιωθείς, συν-

τεθείς, κτισθείς. Ησυχ. λ. *νεοπαγῆ· νεωστὶ πεπηγμένον*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,20: *τοῦ τείχους, νεοπαγὲς γὰρ ἦν*.

νεόπηκτος, ον = ὁ καὶ **νεοπαγὴς** (βλ. λ.). Ιπποκρ. 673,23: *νεοπήκτου κεραμίδος*. Ηλιοδ. 6,11: *νεοπήκτους ἔτι θαλάμους ἔχων*.

νεοποιέω -ῶ = ἄλλος τύπος τοῦ **νεωποιέω** = **ναοποιέω** (βλ. λ.). OGI 485,8. Ephesos 2, ἀριθ. 47.

νεοποίης = ἄλλος τύπος τοῦ **νεωποίης** (= **ναοποιός**· βλ. λ.). SEG 1,395 (Σάμου, 1ου μ.Χ. αἰ.). Ephesos 2, ἀριθ. 83.

νεοποιὸς = ἄλλος τύπος τοῦ **νεωποιός**, **ναοποιὸς** (βλ. λ.). IG XII 5,176 II₂.

νεοπρεπής, ὲς = ὁ νεωτεριστικός. Πλουτ., Ἠθ. 785 f: *κατασκευὰς οἰκοδομημάτων νεοπρεπεῖς*.

νεόσοικος = **νεώσοικος** (βλ. λ.). Στραβ. 5.2,6.

νεότευκτος, ον. Ταυτόσημον τῷ **νεοτευχὴς** = ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς. Ησυχ. λ. *νεοτεύκτου· νεοποιήτου*.

νεοτευχής, ὲς = κατὰ Σουιδ. ἐν λ.: *ὁ νεωστὶ κατεσκευασμένος* (: *νεοτευχές: νεωστὶ κατεσκευασμένον*).

νεουργής, ὲς = ὁ νεωστὶ εἰργασμένος. Ιουλιαν., λόγ. 2,51c: *ἔρυμά τι νεουργές*.

νεουργός, ὸν = 1) ὁ νεωστὶ εἰργασμένος. Σουιδ. λ. *νεουργόν: νεωστὶ εἰργασμένον*. Θεοφ. Συν. 5,80 (Βόννης): *τέμενος... ὡραῖον αὖθις καὶ νεουργὸν ἀπετέλεσεν*.– 2) οὐσ.: ὁ κατασκευαστὴς ἢ ἐπισκευαστὴς νηός, ναοῦ. Πολυδ., Ὀν. 1,84: *καὶ οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὴν ναῦν ναυπηγοὶ καὶ τέκτονες, φιλοτιμότερον δὲ νεουργοὶ καὶ νεωποιοὶ καὶ τριηροποιοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα*.

νεόχριστος, ον = ὁ νεωστὶ χρισθείς. Διοδ. Σικ. 38/39,4: *εἰς οἶκον νεόχριστον*. Απп., Ἐμφ. 74: *ἐν οἰκήματι νεοχρίστῳ*.

νεόω -ῶ, ῥ. = καθιστῶ τι νέον, ἀνανεώνω, ἀνακαινίζω. IG XIV 1721: *τάφους ἐνεώσατο*.

νεών, ὁ. Σημαίνει ὅ,τι ὁ **νεώσοικος** καὶ τὸ **νεώριον** (βλ. λ.). Φωτ. ἐν λ. [445, Naber], *νεῶνας: τοὺς νεῶν οἴκους Ἴωνες*. Ευσταθ. 1562,36: *ἐπίστιον καὶ νεώριον καὶ νεὼν περιεκτικῶς· καὶ νεῶν οἶκοι· καλοῦνται δὲ καὶ οἱ αἰγιαλοί, νεῶνες καὶ οἶκοι νεῶν*. 37: *Αἴλιος δὲ Διονύσιος λέγει ὅτι Ἴωνες μέν, νεῶνας φασίν. Ἀττικοὶ δέ, νεωσοίκους καὶ νεώρια*. Καθ' Ησυχ. ἐν λ. *νεών· ἱερόν· ἡ πλοῖα*.

νεωπόης = **ναοποιὸς** (βλ. λ.). Inscr. Prien. 195,₄ (3/2ου π.Χ. αἰ.). 174,₃₁ (2ου π.Χ. αἰ.).

νεωποιέω (καὶ **νεοποιέω** -ῶ) = **ναοποιέω** (βλ. λ.) = οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω ναόν. Πολυδ., Ὀν. 1,11: *τὸ δὲ οἰκοδομῆσαι νεὼν λέγοις ἂν καὶ περιβαλέσθαι νεὼν καὶ ἐγεῖραι νεὼν καὶ ἀναστῆσαι νεὼν καὶ ποιήσασθαι νεών, καὶ νεὼν ἐργάσασθαι, καὶ συνθεὶς νεωποιῆσαι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ SEG 1,371 καὶ CIG 2930,₁₆. 2956,₅. 2982,₁. 2985,₃. 2987,₈: *νεοποιὸν τῷ αὐτῷ ἔτει νεοποιήσαντα σὺν τῷ ἀδελφῷ*.

νεωποίης = **νεωποιός**, **ναοποιὸς** (βλ. λ.). SIG 46,6. 353,1. CIG 2673a₄. 2675a₄.

νεωποιεῖον (ἄλλ. γρ. **-ποεῖον**), τὸ = γραφεῖον τῶν **νεωποιῶν**, **ναοποιῶν** (βλ. λ.). BCH 59,1935,478 (Σάμου). SEG 2.568 (Διδύμων, 2ου π.Χ. αἰ.).

νεωποίιον (καὶ δωριστὶ **ναοποίιον**· βλ. λ.) = **νεωποιία** (βλ. λ.). SIG 479.₇. BCH 59,1935,9 (3ου π.Χ. αἰ.).

νεωποιία (ἄλλ. γρ. **νεωποΐα**) δωρ. **ναοποιία** (βλ. λ.) = ἡ οἰκοδομή, ἡ κατασκευὴ ναοῦ. Inscr. Prien. 174₂₉.

νεωποιὸς = 1) **ναοποιὸς** (βλ. λ.). IG II 2²(1)1678b₁₄ (Ἐλευσῖνος). Didyma II 444,₁₁. – 2) ὁ **ναυπηγός**. Πολυδ., Ὀν. 10,84.

νεωρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **νεώριον** (βλ. λ.). IdD 1417BII 118,₁₁₉ (2ου π.Χ. αἰ.).

νεώριον, τὸ (προευκλ. **νεόριον** [IG I² 57,₅₃], δωρ. **ναώριον** [IX 1,692,₁₁]) = ὁ **νεώσοικος** (βλ. λ.), ὁ **ναύσταθμος**. Αρποκρ. λ. *νεώρια καὶ νεώσοικοι· μήποτε Νεώρια λέγεται ὁ τόπος ἅπας εἰς ὃν ἀνέλκονται αἱ τριήρεις, καὶ πάλιν ἐξ αὐτοῦ καθέλκονται*. Ησυχ. λ. *νεώριον· λιμήν*. Ευσταθ. 1562,₃₆. –₃₇: *Αἴλιος δὲ Διονύσιος λέγει ὅτι Ἴωνες μέν, νεῶνας φασίν· Ἀττικοὶ δέ, νεωσοίκους καὶ νεώρια*. 1579,42: *ἐπίστιον δὲ οὐδετέρως ὡς προείρηται, νεὼς οἶκος ὁ καὶ νεώσοικος ἐν ἑνὶ μέρει λόγου καὶ νεώριον*. Comm. 325. Ευριπ., Ἑλ. 1530. Λυσ. 13,46. 12,92. Θουκ. 2,93. 3,74.92. Πλατ., Κριτ. 115C. Αριστοφ., Ἀχ. 918. Ὄρν. 1540.

νεώροφος, ον = ὁ νεωστὶ ἀποκτήσας στέγην. IG XI 2,163A₁₀. 179,₁₀ (Δήλου): *νεωρόφου οἴκου*. Αυτοθι, 219A ₁₁: *[τοῦ οἴκου τοῦ ν]εωρόφου*. Βλ. καὶ IdD 290,₆₄. 338,Aa₂₁. 403,₂₈. IG XI 2,234,₇: *[ν]εώροφον ἐκκαθάρασι*. IdD 316,₇₄: *κλειδὸς [κ]αὶ χελωνίου ἐπὶ τὸν νεώροφον*.

νεώς, ὁ = ἀττ. τύπος τοῦ **ναὸς** (βλ. λ.).

νεώσοικος, ὁ (συνήθ. ἐν πλθ.) = μέρος τοῦ **νεωρίου** (βλ. λ.), ἔνθα ἔμενον αἱ νῆες νενεωλκημέναι κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ ἐπεσκευάζοντο ἢ ἐναυπηγοῦντο. Ευσταθ. 1562,37. 1579,42. Comm. 325. ΜΕτυμ. λ. *νεώσοικοι, καταγώγια εἰσὶν ἐπὶ θαλάσσης οἰκοδομημένα πρὸς ὑποδοχὴν τῶν νεῶν* (AG 283,3), *τὰ καὶ ἄλλως νεώρια*. Βλ. καὶ Σουιδ., ἐν λ. Φωτ., Λέξ. Συν. ἐν λ. – Ησυχ. λ. *νεώσοικοι· τὰ νεώρια, ἔνθα ἡ ναῦς χειμῶνος εἰσφέρεται*. Βλ. καὶ Ηροδ. 3,45. Κρατιν., ἐν Πυτίνῃ 12. Ανδοκ., π πρὸς Λ Εἰ. 7. Θουκ. 8.25,64. Λυσ. 185,20. Δημοσθ. 13,28. Πλατ., Κριτ. 116B: *τέμνοντες δὲ ἅμ' ἠργάζοντο νεωσοίκους κοίλους διπλοῦς ἐντός*. Στραβ. 7.7,6. Πλουτ., Ἠθ. 841d. 852c. Παυσ. 1.29,16. Hell. Oxy. VI(1), σελ. 6. IG II 2²(1) 1611,₁₄₄.₁₉₉. 1627C₃₉₈. 1628D,₅₅₂. 1630,C₂₅₂. 1629E ₁₀₃.

νομαῖος (ἐνν. λίθος), ὁ καὶ **νομὰς** = ὁ ἀνήκων εἰς στρῶσιν λίθων. IdD 290,₂₀₆: *λίθων λευκῶν νομαίων*. 500A₅: *τοῖς νομαίοις ὕψος μὴ ἐλάττους ἓξ δακτύλ[ων*. 505,₂₂: *καὶ ἐργασάμενος τῶν νομα[ίων]*. Λουκ., Ἱππ. 6: *διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος*.

νόμος, ὁ (συνήθ. ἐν τῷ πληθ.: **νόμοι** = οἱ καὶ ἄλλως **δόμοι**, **στοῖχοι**, **ἔφοδοι** καὶ **ἐπιβολαί**· βλ. λ.). IG XII 2,11,₁₇ (Λέσβου): *τιθεὶς ἐναλλὰξ τοῖς ὑποκάτω νόμον παρὰ νόμον*. Βλ. καὶ 10,₇: *πρὸ|ς ἕνα ὀρθοστάτην στατοῦ νόμ|ον*.

ξενὼν (καὶ **ξενεών**, FD III(1) 358,₇), ὁ = 1) δωμάτιον τῆς οἰκίας ἢ καὶ ὁλόκληρον οἴκημα χρησιμεῦον πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων. Ησυχ. λ. *ξενών· κατάλυμα*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ευριπ., Ἄλκ. 543. Πλατ., Τίμ. 20C. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4. Προκ., π Κτισμ. 5. 6,25. FD ἔ.ἀ. Inscr. JGr 2,94,₃ (Κῶ). RPh 32,1958,43,₃ = SEG 8,1404. – 2) νοσοκο-

μεῖον, ξενοδοχεῖον, **καταγώγιον** (βλ. λ.). Πολυδ., Ὀν. 1,78. P Masp. 151.183. OGI 609,21 (Συρίας, 3ου μ.Χ. αἰ.).

ξέσις, ἡ = ἡ πρᾶξις τοῦ **ξέω** (βλ. λ.), ἡ λείανσις. Θεοφρ., π ΦΙ 5.6,4: *καὶ ἡ πελέκησις δὲ τῶν μαλακωτέρων ῥάων· καὶ ἡ ξέσις ὁμοίως, καὶ ἔτι λειοτέρα.* Φιλοπ. 11,10: *ἐξ ὑποκειμένου τινὸς λίθου καὶ τῆς τοιᾶσδε ξέσεως.*

ξέσμα, τὸ = 1) ἡ ξεσθεῖσα ἐπιφάνεια, τὸ λειανθὲν τμῆμα. Ησυχ. λ. ξόανον. Παλ. Ἀνθ. 9.328,4.– 2) τὸ ἀποκόπτον μετὰ τὴν ξέσιν, ξύσμα, ἀπόξυσμα, ἀποπελέκημα. Ωριγ., κΚ 6,55: *τοῦ τέκτονος ἔργοις τὰ ἑλικοειδῆ ξέσματα καὶ πρίσματα.* Μαρκ. Αυρηλ. 8,50: *ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξέσματα καὶ περιτμήματα τῶν κατασκευαζομένων ὁρᾷς.*

ξεστὸς (ἐκ τοῦ **ξέω**) ὁ καὶ **ξυστός**, ή, όν (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq λ. [678]. Ebeling, LexH λ. [1,1178] = ἐξεσμένος, ὡμαλισμένος, πελεκημένος. Ησυχ. λ. *ξεστήν, ξεστός, ξεστοῖο.* Σου(ι)δ., λ. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ξεστόν· ὡμαλισμένον.* Sammelb. 3.6282,5/6. – Εἰδικῶς ἐπὶ λίθων, Ευσταθ., Comm. 331. Ομ., Ἰλ. Ζ, 244.246. Σ, 504. Ὀδ. γ, 406. Πρβλ. Ευσταθ. 1474,20. – Πινδ., Νεμ. 10,67. Ηροδ. 2,124. Φιλ. μηχ. 7.87,18 (ἐν APAW 1919). Πλουτ., Γ. Γράκχος 7. Λογγ. 1,1: *κεκόσμηται γεφύραις ξεστοῦ καὶ λευκοῦ λίθου.* – Ἐπὶ πραγμάτων, Ομ., Ἰλ. Ζ, 243 [βλ. καὶ Υ, 11]. Ευσταθ., Comm. 331 [: 639,37]: *ξεστὴ αἴθουσα ἡ ἐκ λίθων ἐξεσμένων πεποιημένη.* Ὀδ. κ, 211. σ, 33. χ, 72. Ευριπ., Ἡρακλ. 782. Ὀρ. 1174. Φοίν. 1179. Ἄλκ. 836. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 3.4,10. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11.4,6. 15.9,4. 11,5. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 1.21,11. – IG XII 3,420,3 (Θήρας). Epigr. gr. 246,3.

ξεστουργία, ἡ = ἡ διὰ ξέσεως ἐργασία, στίλβωσις. Διοδ. Σικ. 1,63: *οὔτε τῆς τῶν λίθων ξεστουργίας ἀπολείπεται.*

ξέω, ῥ. (ἐξ οὗ: **ξεστὸς** καὶ **ξοΐς**· βλ. καὶ λ. **ξύω**· πρβλ. τὰ σύνθετα τοῦ ξέω: **ἀμφιξέω**, **ἀναξέω**, **ἀποξέω**, **διαξέω**, **ἐπιξέω**, **καταξέω**, **παραξέω**, **περιξέω**, **ὑποξέω** καὶ τὰ ἀντίστοιχα οὐσιαστικά: **ἀναξοά**, **ἐπιξοά**, **καταξοά**, **παραξοή** – **παραξοά**. Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. [335]. Ebeling, LexH λ. [1,1178]) = 1) λειώνω, ὁμαλύνω διὰ ξέσεως, ἰδίως ξύλα. Ευσταθ., Comm. 331: *ξέειν λέγεται ὁ τέκτων τὸ ξύλον ἀντὶ τοῦ πελεκᾶν· ἀλλαχοῦ δὲ ὅτι τὸ ξέειν περὶ ξύλων καὶ λίθων λέγεται.* Ησυχ. λ. *ξέσαι· τεμεῖν, κόψαι. ποιῆσαι· τεκτήνασθαι.* Ὁ Αυτος, λ. *ξέσω· ξύσω.* Ὁ Αυτος, λ. *ξεστὸς καὶ ξεστοῖο.* Ὁ Αυτος, λ. *ξόανα, ξοάνων.* Βλ. καὶ Ομ., Ὀδ. ε, 245. ρ, 341. Πλατ., Θεάγ. 124B. – 2) γλύφω, λαξεύω, σκαλίζω. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 221,4 Ritschelii: *λατομῶ καὶ λίθον ξέω.* Ομ., Ὀδ. ψ, 199. Ευσταθ., Opusc. 3,45. Φιλοπ. 9,15.16. 10,404. 11,10. 12,6. IdD 507: *μιλτολογῶν [πᾶσαν] [τὴ]ν ἐργασίαν καὶ ξέων ὅσα γέγραπται ξοΐδι ἠμι[τ]ριβε[ῖ].* Didyma II 30,10. – 3) χαράσσων διακοσμῶ. Γεωπ. 4.12,14.

ξηρά, ἡ = θηλ. τοῦ ἐπιθ. **ξηρὸς** (βλ. λ.), ὡς οὐσ. P Oxy 2145,12 (2ου μ.Χ. αἰ.): *[τρ]ίτου θόλου ξηρᾶς* (= ἄνευ κονιάματος). Βλ. καὶ σημ. 12. Πρβλ. Αλεξ. Αφροδ., 1,41: *τοῦ ξηροῦ θόλου.*

ξόανον, τὸ (Μ Ετυμ. λ. *ξόανον παρὰ τὸ ξέω, ξέανον.* Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, Gr. etymW λ. ξέω [2,335] = τὸ ἐξεσμένον. Ησυχ. λ. *ξόανα... κυρίως δὲ τὰ ἐκ ξύλων ἐξεσμένα ἢ λίθων.* Ὁ Αυτος, λ. *ξοάνων· προθύρων ἐξεσμένων.*

ξοΐδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ξοΐς** (βλ. λ.) = ἡ μικρὰ ξοΐς, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ σημ. *ντισιλιδάκι* (σχετικὴν εἰκόνα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,56,7. P Teb. 406,19 (3ου μ.Χ. αἰ.).

ξοΐς, ἡ = σιδηροῦν ἐργαλεῖον πρὸς λάξευσιν τῶν λίθων. Ησυχ. λ. = *μεταλλικὸν σκεῦος, καὶ λιθουργικὸν* (βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,122 κέ. 124.124,2.3.125. 176,5.221. 237, 1.252.253. 260,2 καὶ εἰκ. 62). Παλ. Ἀνθ. 4.86,4. – IG II 1² 463,40 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ [το]ὺ[ς] ἁρμοὺς [ἀ]πὸ ξοΐδος τιθείς.* II 2²,1671,44 (Ἐλευσῖνος): *τοὺς μὲν ἐκ τῶν [κα]ινῶ[ν λίθ]ων ἀπὸ ξοΐδος.* IG VII 3073,104 (Λεβαδείας): *ἐργᾶται τῶν λίθων πάντων τὰς βάσεις ὀρθάς, ἀστραβεῖς, ἀρραγεῖς, συμμίλτους ἀπὸ ξοΐδος χαρακτῆς πυκνῆς ἐπικονημένης.* 107: *τὰ δὲ μέσα συνψαύοντα ἀπὸ ξοΐδος χαρακτῆς τραχείας.* 147.148: *τὴν δὲ ὑπευθυντηρίαν ἀπὸ ξοΐδος ἀρτιστόμο[υ.* Βλ. καὶ 165.167.184. – IG XI 2,161A,112 (Δήλου). 199A87. IdD 507,9. XII 2,10,14 (Λέσβου). 11,25: *στερεοὺς ὑπὸ ξοΐδος.* Κοντης, AE 1937(B), 483B8. – Didyma II 41,39: *καὶ γλαρίδος καὶ ξοΐδων.* 82,10.

ξυλεία, ἡ = 1) τὸ κόπτειν καὶ μεταφέρειν ξύλα, τὸ συλλέγειν ξύλα, τὸ ξυλεύεσθαι. Σου(ι)δ. λ. *ξυλεία: ἡ τῶν ξύλων τῶν ναυπηγησίμων συλλογή.* Πολυβ. 21.39,12. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6.2,7. BGU 1123,9 (1ου π.Χ. αἰ.). – 2) τὰ ἐκ τῆς ὑλοτομίας προερχόμενα καὶ διὰ τὴν οἰκοδομίαν ἢ τὴν ναυπηγίαν προοριζόμενα ξύλα. Πολυβ. 3. 42,3: *τὴν ἁρμόζουσαν ξυλείαν ἐξέλαβε πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν μονοξύλων.* Στραβ. 5.2,5: *καὶ τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομίας σελμάτων εὐθυτάτων καὶ εὐμηκεστάτων ἡ Τυρρηνία χορηγεῖ τὴν πλείστην.* Πλουτ., Ἠθ. 1112d. – 3) τὸ ἐκ ξύλου κατασκεύασμα, ὁ ξύλινος σκελετός. Καλλιξ. 1. Πολυβ. 10.27,10: *οὔσης γὰρ τῆς ξυλείας ἁπάσης κεδρίνης καὶ κυπαριττίνης.* Ηρωδιαν. 8.4,22: *τῇ τε ξυλείᾳ τῶν οἰκοδομημάτων εἰς τὰς μηχανὰς κατακέχρηντο.*

ξυλή, ἡ = τὸ ξύλον, ἡ **ξυλεία** (βλ. λ., 2). Θεοφ., Χρον. 590,10. – Ιω. Δαμασκ. 1,57D: *δημιουργὸν δὲ ἐνταῦθα τὸν τεχνίτην λέγομεν, οἷον τέκτονα, δημιουργούμενοι δὲ τὴν ὕλην τὴν ὑποκειμένην τῷ τεχνίτῃ, οἷον τὴν· ξυλήν· αὕτη γὰρ ὑπόκειται τῷ τέκτονι.*

ξυληγέω -ῶ, ῥ. = φέρω, μεταφέρω, μετακομίζω ξύλα. Πολυδ., Ὀν. 7,130. Δημοσθ. 376,2: *οἰκοδομῶν, βαδιεῖσθαι φάσκων... ξυληγῶν.*

ξυληγός, όν = ὁ φέρων, μεταφέρων, μετακομίζων ξύλα. BGU 1157,8: *σκάφη ξυληγός.* Πολυδ., Ὀν. 7,130: *ξυληγοί, ἀφ' ὧν καὶ τὸ ξυληγῶν εἴρηκε Δημοσθένης.*

ξυλικάριος, ὁ = ὁ ἐργαζόμενος τὸ ξύλον. MAMA 3,731.

ξυλικός, ή, όν = ὁ ἐκ ξύλου πεποιημένος, ὁ **ξύλινος** (βλ. λ.). P Lond. 154,7: *πήχει τελείῳ ξυλικῷ τεκτονικῷ.* 280, 10: *ξυλικὰ ἀργαλεῖα.*– 2) ἡ διὰ τὰς οἰκοδομίας ἢ ἄλλο τι ἔργον προοριζομένη **ξυλεία** (βλ. λ. 2). – IG XII 3,324,15 (Θήρας): *τὴν δὲ περιλειπομένην ἐκ τῆς πρώτης στέγης ξυλικὴν ὕλην.* Βλ. καὶ 326,24. P Teb. 8.26. PSI 5.528,46. – 3) ξύλιναι κατασκευαί. Ηρων., Γεωμ. 139,19, Hultsch: *ὥσπερ ἐν ταῖς σκουτλώσεσιν οἱ στροφίολοι καὶ ἐν τοῖς ξυλικοῖς τὰ κυμάτια.* Forsch. in Ephesos 2, σελ. 162, ἀριθ. 39,7: *καὶ τὴν λοιπὴν [ξ]υλικὴν παρασκευὴν τῶν θεατρικῶν... κατεσκεύασεν... ἐπεσκεύασεν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Gloss. λ. Αριστοτ. 674a29. Αρτεμιδ. 2,37.

ξύλινος (προευκλ. – **χσύλινος**), η, ον = ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος ἢ ἀποτελούμενος. Bekker, AG 264,28. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *θόλος.* Μ Ετυμ. λ. [81,33]. Ευσταθ., Ὀδ. 1927,64. Πινδ., Πυθ. 3,38. Ηροδ. 4,108. 7,41. Αριστοφ., Ἱππ. 1040. Ὄρν. 1154. Βακχυλ. 3,49: *ξύλινος δόμος.* Ξεν., Ἀν. 5.2,25. Αιν. Τακτ. 32,2. Αππ., Ἐμφ. 5,33. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.14,5: *ἐπὶ κίονος ξυλίνου.* Βλ. καὶ IG II 2²(1) 1425AII202 (Ἀττικῆς). Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,2: *στοαὶ τρίστεγοι... αἱ δ' ὑπερῷοι ξυλίνας.* Βλ. καὶ Διοδ. Σικ. 4,76. Πλουτ., Ἠθ. 479b. Νουμ. 9. Απ-

ΠΙΑΝ., Λιβ. 119: *πύργος ξύλινος ἐπέκειτο τετρώροφος.* Γεωπ. 14.6,6. P Oxy 8.1127,9. P Grenf. 1,12: *ξύλινα πύξινα.* BGU 731II11. 1116,25. – IG I² 314,130 (Ἐλευσῖνος). II 2²(1) 1627b,325/326. 1628,508. 1629,983 (Πειραιῶς): *παράδειγμα ξύλινον.* 1668,46 (Σκευοθ. Φίλωνος): *ἐπιθήσει ἐπιστύλια ξύλινα ἐπὶ τοὺς κίονας κολλήσας.* IG IV 1² 76,9 (Ἐπιδαύρου). 106II,136. 108,135. Βλ. καὶ 907.104. IdD 442B172. 443Bb96. 444B12.: *τύπον ξύλινον κεραμίδων τῶν ἐπὶ τὸν Κερατῶνα.* 1403BbII20. 1417A II25. 1417A I73.77. AII,38. CIG III 3847m,6 (Add.).

ξυλοδωνίη, ἡ. Πιθανῶς ἐσφαλμένη γραφὴ ἀντὶ τοῦ **ξυλοδομίη** (βλ. λ. **ξυλοδομία**). Καθ' ΗΣΥΧ. ἐν λ. = *τεκτοσύνη, ναυπήγησις.*

ξυλοειδής, ὲς = 1) ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 7.9,3. – 2) ὁ **ξύλινος** (βλ. λ.). PSI 5.547,15 (3ου π.Χ. αἰ.): *ξυλοειδεῖς θυρίδες.*

ξυλοεργὸς = ὁ **ξυλουργὸς** (βλ. λ.).

ξυλοκαστέλλιον, τὸ = ξύλινον καστέλλιον, φρούριον. ΑΠΟΛΛΟΔ., Ἀρχιτ. 46.

ξυλοκατασκεύαστος = ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 361. BEKKER, AG 1403: *ξυλοκατασκεύαστα.*

ξυλοκατάσκευος, ον = ὁ **ξυλοκατασκεύαστος** (βλ. λ.). ΟΠΠ., Ἁλ. 1,358: *δουροπαγές· ξυλοκατάσκευον, τὸ κατασκευασθὲν ἐκ ξύλων εἰργασμένον.* ΝΙΚ. ΧΩΝ. 13, 404D: *διὰ τῶν ξυλοκατασκεύων πύργων.*

ξυλόκολλα, ἡ = κόλλα πρὸς συγκόλλησιν ξύλων. ΑΕΤ. 1: *ταυροκόλλα ἡδὲ ξυλοκόλλα ἐκ τῶν βοείων βυρσῶν γιγνομένη.* Βλ. καὶ ΔΙΟΣΚ. 3,87.

ξυλόμοχλον, τὸ = ὁ ξύλινος μοχλός. P Oxy 1923,21 (5/6ου μ.Χ. αἰ.).

ξύλον (προευκλ. τύπος **χσύλον**), τὸ (Μ Ετυμ. λ. *ξύλον, παρὰ τὸ ξύω, τὸ ἐπιτήδειον πρὸς τὸ ξύεσθαι. οὐδεμία γὰρ ὕλη πρὸς ξύσιν ἐπιτηδειοτέρα ξύλου.* Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. [679]. FRISK, Gr. etymW λ. [338-339]). Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ξύλου ἐν τῇ οἰκοδομικῇ βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,7-64. 2,86,3. 93,2. 105,17. 124.359. Τοῦ ΑΥΤΟΥ, βασιλικὴ 59.414.349.357, εἰκ. 321.386 καὶ 390, εἰκ. 359. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,124: *ὕλαι γὰρ οἰκοδομημάτων... ξύλα... ἐρέψιμα ξύλα, ἃ Θουκυδίδης εἶπε τὴν ξύλωσιν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ἀξυλία. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. ἱμάντωσις. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *παρασταυροῦντες, πλαίσια, πέτευρον, προσαγώγιον, σταυροί, ταινίαι.* ΟΜ., Ἰλ. Ο, 678. Θ, 507. Ὀδ. ξ, 418. ΗΣΙΟΔ., Ἔργ. 807. ΠΙΝΔ., Πύθ. 5,52. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 293, NAUCK. – ΗΡΟΔ. 1,186. ΘΟΥΚ. 7,25. Πρβλ. καὶ 2,14. – ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 6.4,4. ΠΛΑΤ., Νόμ. 706B. Γοργ. 468A. Κριτ. 111C. ΔΗΜΟΣΘ. 219. Πρβλ. 265. ΘΕΟΦΡ. 5.2,1 καὶ 8,1. ΑΡΙΣΤΟΤ. 403b. 199b35. 200a5. – 730b5: *καὶ γὰρ πρὸς τῷ ξύλῳ ὁ τέκτων καὶ πρὸς τῷ πηλῷ ὁ κεραμεύς.* 12. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ. Ἱππ. 675. Σφ. 386. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 37,9. 39,3. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.80,29 (ἐν APAW 1919). ΑΥΤΟΘΙ 80,33. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.79,11. VITR. 1.5,3.2.9,10. ΣΤΡΑΒ. 5.3,7. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5. ΠΑΥΣ. 5.20,6. 6.24,9. 8.10,2. Βλ. καὶ 5.16,1. 9.3,7. ΛΟΥΚ., Ἰκαρομ. 14: *ἐπεὶ καὶ τοὺς τέκτονας πολλάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ θατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ἄμεινον πρὸς τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα.* ΑΠΠ., Λιβ. 128. ΓΑΛ., Θρασ. 43. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄1,12. 6,12. Ἔσδρ. Α΄ 6,8. ΑΘΗΝ. 1,44. Βλ. ὁμοίως P Oxy 4,729,12. 6,892,7. P Petr. 2,39h,8.16.20.21. 3,48,4. CPR 242,21. P Flor. 140,4: *ξύλα ἀνενέγκαι εἰς τὰ ἔργα.* 145,4. P Lond. 1177,180.189. P Grenf 14,14. IG I² 313,96 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤ. 106.134. 314,106.109.111.116. 371,18. – 372E8: *τὸ χσύλον τὸ γογγύλον... τε|τρᾶναι καὶ προσκολλῆσαι.* IG II 2²(1)1672,68 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ, στ. 294: *τιμὴ ξύλων καὶ ἥλων καὶ κόλλης.* 128.146.148.304.308.307. – 1682,29. Ἐλευσινιακὰ 1,190,27. IG 4,823,9/10 (Τροιζῆνος). IV 1² 102 (Ἐπιδαύρου), 165: *ξύλων σ[υνθέσ]ιος καὶ διαιρέσιο[ς.* 108,162. 109III,99.135. 117,10. – IG VII 3073,189 (Λεβαδείας). IX 2,1229,23 (Θεσσαλίας). XI 2,142,27 (Δήλου). 48.49.60.64. 144A77. 144B8. 145,6.12.13. 146A30.31.64.65.66. 147A10. 154A 18. – 156A43.45.82. 161A51.70. 162A50: *μισθωτοῖς ξύλα κομίσασιν.* 59.199A40.89. 203B99.100. 287A52.84: *ξύλον εἰς τὸ πρόδομον τοῦ ναοῦ... διέρεισμα.* IdD 290,79.164. 366A36. 372A,102. 439,23. 440A32. 442A157.235. 1416BI6. IG XII 3,324 = CIG II 2454,10 (Θήρας). IG XII 9,907,26 (Εὐβοίας). 30. FD III(5)19,12. – 26, col. I B,10. 36,3.5.20.41, col. III 7.85,9. Sammelb. III.6282,6. IV.7361,13. IG XIV 645,146 (Ἰταλίας). JÖAI 44,1959,143,13-16.

ξυλοναΐσκιον, τὸ = ξύλινον ναΐσκιον. P Oxy 521,6/7 (2ου μ.Χ. αἰ.): *ξυλοναΐσκιον.*

ξυλόξεσις, ἡ = ἡ ξέσις, ἡ χάραξις τοῦ ξύλου. SEG 4,270,5 (Παναμάρας Καρίας 1ου μ.Χ. αἰ.): *σὺν τῇ στεγ[άσει] καὶ τῇ λοιπῇ ξυλοξ[έσει τῆς ὀροφῆς].*

ξυλοπαγής, ὲς = ὁ ἐκ ξύλων συνηρμοσμένος ἢ κατεσκευασμένος. ΣΤΡΑΒ. 5.1,7 (C. 213): *ἐν δὲ τοῖς ἕλεσι μεγίστη μὲν ἐστι Ράβεννα, ξυλοπαγὴς ὕλη καὶ διάρρυτος, γεφύραις καὶ πορθμείοις ὁδευομένη.*

ξυλοποιός, ὸν = ἐπὶ τόπου ἢ οἰκοδομῆς: ὁ ἐν ᾧ γίνεται κατεργασία ξύλων, ξυλουργεῖον. BGU 1053,49 (1ου π.Χ. αἰ.): *ξυλοποιὸν ἐργαστήριον.*

ξυλοπύλιον, τὸ = ξυλίνη πύλη, ξύλινος πυλών. SIG³ 88,24 (Ἀθηνῶν 5ου π.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ 26: *ἐπεσκ|ευάσθη τὰ ξ[υλοπύ]λια.*

ξυλόπυργος, ὁ (μτγν.) = ξύλινος πύργος, ξυλοκάστελλον. ΑΝΝ. ΚΟΜΝ. 385B: *τὰ ἀκρόστεγα τοῦ ἀνεπιφράκτου ξυλοπύργου.*

ξυλοστεγής, ὲς = ὁ καὶ ξυλόστεγος, ὁ ἐστεγασμένος διὰ ξύλων, διὰ ξυλίνης στέγης. P Oxy 2146.13 (3ου μ.Χ. αἰ.).

ξυλόστεγος, ον (μτγν.) = ὁ καὶ **ξυλοστεγὴς** (βλ.λ.). ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350,9: *ἐστερημένην τεράμνων καὶ ἀνώροφον στέγην... ξυλόστεγον.* ΚΕΔΡ., συντΙ 1,699,2 (Βόννης): *τὸ λεγόμενον τοῦ ζωτικοῦ ἐγχόρηγον, διὰ τὸ ὑπὸ τῶν Σθλαβίνων καῆναι ξυλόστεγον ὄν.* ΚΩΔΙΝ., Παρεκβ. 16, 15: *ἔκτισε δὲ τὴν ἁγίαν Σοφίαν ξυλόστεγον.* 17,3: *δρομικὸν καὶ τοῦτον ποιήσας καὶ ξυλόστεγον.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, πΚτισμ. 38B. 73,11(Βόννης): *δρομικὸν ξυλόστεγον ποιήσασα.*

ξυλουργής, ὲς = ὁ ἐκ ξύλου εἰργασμένος, κατεσκευασμένος. ΛΥΔ. 3,37: *διάφραγμα ξυλουργές.*

ξυλουργία (προευκλ. τύπος **χσυλοργία**), ἡ = ἡ **ξυλουργικὴ** (βλ.λ., 2), ἡ τέχνη τοῦ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, ἡ τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ. ΑΙΣΧ., Προμ. 451: *κοὔτε πλινθυφεῖς δόμους ...οὐ ξυλουργίαν.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,101: *ἐκ δὲ τῶν τὰς ὕλας παρασκευαζόντων εἶεν ἂν ...ξυλουργοὶ... ξυλουργία.* IG I² 347,35 (Ἀττικῆς): *χσυλοργίας.*

ξυλουργικός, ή, ὸν = 1) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν **ξυλουργὸν** ἢ τὴν **ξυλουργίαν** (βλ.λ.). ΕΥΡΙΠ., Ἀπόσπ. 978 NAUCK: *τέκτων γὰρ ὢν ἔπρασσες οὐ ξυλουργικά.* – 2) τὸ θηλ. (**ξυλουργικὴ**) ὡς οὐσ. = ἡ **ξυλουργία** (βλ.λ.). ΠΛΑΤ., Φίλ. 56B: *κατά τε ναυπηγίαν καὶ κατ' οἰκοδομίαν καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τῆς ξυλουργικῆς.*

ξυλουργὸς (καὶ **ξυλοεργός**, SEG 4,105· προευκλ. τύπος **χσυλοργός**), ὁ = ὁ κατεργαζόμενος τὸ ξύλον τεχνίτης, ὁ τέκτων, ὁ κν. μαραγκός. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,101. IG I² 373 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XI, Col. III, σελ. 338, 15: *χσυλοργοῖς ἐς τὲ[ν] ἐποροφία]ν.* SEG ἔ.ἀ.8 (Ρώμης

1ου μ.Χ. αἰ.): *οἰκοδόμον ξυλοεργόν.*

ξυλουργέω -ῶ (ἰων. **ξυλοργέω**), ῥ. = κατεργάζομαι τὸ ξύλον. Ηροδ. 3,13.

ξυλοφορέω -ῶ, ῥ. = φέρω, μεταφέρω ξύλα. Μεν., Ἥρ. 52. Στραβ. 14.2,24. PSI 667,2.

ξυλοφορία, ἡ = 1) τὸ **ξυλοφορεῖν**, τὸ φέρειν ξύλα. Λυσ., Ἀπόσπ. 325S. Ευσταθ., Opusc. 243,61. – 2) ἡ προσφορὰ ξύλων. ΠΔ(Ο΄), Νεεμ. 10,34.

ξυλόω -ῶ, ῥ. = 1) μεταβάλλω τι εἰς ξύλον. Θεοφρ., πΦΙ 1.2,7.– 2) κατασκευάζω τι ἐκ ξύλου. ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 3,5. Ἰεζεκ. 41,16. Ἱερ. 22,14. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄, 34,5: *αὐτὸν* (τὸν δόμον) *οἰκοδομήσαντα ξυλῶσαι ἔσωθεν κεδρίνοις ξύλοις καὶ κυπαρισσίνοις.* BCH 32, 1908,499,6 (Ἀθηνῶν): *οἰκοδομήσαντες καὶ ξυλώσαντες καὶ κεραμώσαντες.* IG XI 2, 162A,50 (Δήλου). 203A 33.53. 158A53: *πρὸς τὸ διάφραγμα ξυλῶσαι.* 227A4. 287A 64. IG XII 3,1270,15 (Σύμης). Διττ. SIG[3] 996,18 (Σμύρνης): *ναὸς ἐξυλωμένος.*

ξυλόφρακτος, ον = ὁ διὰ ξύλων πεφραγμένος. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,55: *κατεσκεύαστο γέφυρα ξυλόφρακτος.* 5,24: *ἀποκόπτειν τὴν γέφυραν ...ἦν ... ξυλόφρακτος ἄνευ σιδήρου δεδεμένη.*

ξύλωμα, τὸ (προευκλ. τύπος **ξύλομα**, IG XII, 2) = 1) ξυλίνη κατασκευή, IG XI 2,163A20 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). Αυτοθι, στ. 29. 165,30. 203A47. 287A106. IdD 290,159. IG XII 2,14, 9 (Λέσβου). – 2) λιθίνη στρῶσις ὁριζοντιώσεως τῆς ξυλίνης κατασκευῆς τῆς στέγης, IG XI 2,165,31 (Δήλου): *τοὺς λίθους τοὺς εἰς τὴν εὐθυντηρίαν τοῦ ξυλώματος τοῦ ναοῦ.* Πλείονα ἐν F. Robert, BCH 59,1935,121-125. – 3) ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Δελφῶν (BCH 80,1956,508,4) ἡ λέξις σημαίνει ἢ ξυλίνην ἐπένδυσιν προστατεύουσαν τὸ κυμάτιον τῆς βάσεως κατὰ τὴν διάρκειαν ἐργασίας, ἢ προσωρινὸν γήϊνον πάτωμα, μεταξὺ τῆς κρηπῖδος καὶ τῆς βάσεως τοῦ τοίχου, πρὸς διευκόλυνσιν γενομένων ἐργασιῶν (: [*εἰς τὸ ξύλω*]*μα τὸ περὶ τὸ κυμάτιον τᾶς ε*]*ὐθυντηρίας.* Βλ. Roux, ἔ.ἀ. 507-593 καὶ ἰδίᾳ σελ. 509.

ξυλωμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ξύλωμα** (βλ.λ.). IG XI 2,199B51 (Δῆλος 3ος π.Χ. αἰ.).

ξυλών, ὁ = τόπος ἔνθα ἐναποτίθενται ξύλα, ξυλαποθήκη. IG XI 2, 159A56. 161A106 (Δήλου). IdD 369A36. 399 A85. 403,24: *εἰς τὴν ἔρε*[*ισ*]*ιν τοῦ ξυλ*[*ῶνος ξύλα*--].

ξυλωνία, ἡ = ἡ ἀγορὰ ξύλων, IG XII 5,606,6 (Κέως).

ξυλώροφον, τὸ = ἡ ξυλίνη ὀροφή, στέγη, IG XII 3,1102,6 (Μήλου).

ξύλωσις, ἡ = ὁ ξύλινος σκελετὸς οἰκοδομῆς τινος ὡς καὶ πᾶν ἐκ ξύλου κατασκεύασμα. Πολυδ., Ὀν. 7,124: *ὗλαι γὰρ οἰκοδομημάτων... ἐρέψιμα ξύλα, ἃ Θουκυδίδης εἶπε τὴν ξύλωσιν.* Θουκ. 2,14: *καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιροῦντες τὴν ξύλωσιν.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5. 5.8,10: *ἐνφράσσει ταῖς πύλαις, αὐταῖς τε φλιαῖς καὶ μοχλοῖς ὅση τε ἄλλη περὶ αὐταῖς ἦν ξύλωσις.* IdD 1416BI,6/7: *τῆς ξυλώσεως ἐν τοῖς οἴκοις.* Milet 3,32: *πρὸς τὴν ξύλωσιν τῆς στοιῆς.* Αυτοθι, *ὅπως μὴ βλάπτηται ἡ ξύλωσις.* Bull. épigr. 5,1964-67, σελ. 423, ἀριθ. 374 (Μιλήτου): *εἰς τὴν κατασκευὴν γυμνασίου καὶ ξύλωσιν εἰς τὰ δεδηλωμένα.*

ξῦσις, ἡ = ἀπόξεσις, πλάνισμα, στίλβωσις. ΜΕτυμ. λ. [611,20]: *οὐδεμία γὰρ ὕλη πρὸς ξῦσιν ἐπιτηδειοτέρα ξύλου.*

ξῦσμα, τὸ = ἀπόξυσμα καί, ἐπὶ ξύλων, ῥίνισμα, κν. *ροκανίδι*, IG II 2[2](1)1673,36 (Ἐλευσῖνος): *ξυσμάτων τῶν τόρων.* Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 145: *ξύσματα ξύλων.*

ξυστάλλιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ξῦστρον** (βλ.λ.). IG XI 2,203B76 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).

ξυστήρ, ὁ = 1) ἐργαλεῖον, ἡ σημ. ξύστρα, Bekker, AG 51,10. Σχολια εἰς Ομ. Ὀδ. χ, 455. – Πλουτ., Ἠθ. 350d: *οὐ κολαπτῆρσι καὶ ξυστῆρσι τὰς περιόδους ἀπολεαίνων καὶ ῥυθμίζων.* IdD 504A,1: *ξυστῆρι λείῳ.* IG VII 3498,13 (Ὠρωποῦ, 3/2ου π.Χ. αἰ.): *ξυστὴρ ἱερός.* Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,125· καὶ 56.56,5. 125,6.– 2) ὁ ἄλλως **ὑπαγωγεὺς** (βλ.λ.). Παλ. Ἀνθ. 6,205: *αἵ τ' ἀρίδες ξυστήρ τε καὶ ἐστελεωμένος οὗτος.* Ησυχ. λ. *λίστρον.*

ξυστηρίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ξυστὴρ** (βλ.λ.). Bekker, AG 51,10: *Ὅμηρος μὲν λίστρον τὸν ξυστῆρα, οὐ ὑποκοριστικὸν λίστριον, οἷον ξυστηρίδιον.*

ξυστήριον, τὸ = ἐργαλεῖον πρὸς ξύσιν (βλ.λ. **ξυστήρ**). Παυλ. Αιγ. 6,28: *καὶ τὰς λεπίδας... τῷ κυαθίσκῳ τῆς σμίλης ἢ ξυστηρίῳ... καθαίρωμεν.*

ξυστός, ή, όν. Ὡς οὐσιαστικὸν ἡ λέξις ἐδήλου: 1) ὡμαλισμένον τόπον προωρισμένον διὰ περίπατον, ΜΕτυμ. λ. ξυστός, *κατὰ παράληψιν τοῦ τῶν ποδῶν δρόμου, ὁ εὖ ἐξυσμένος καὶ ὁμαλός τόπος.* Πολυδ., Ὀν. 9,43: *καὶ οἱ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ λουτρῶνες, ἐφ' οἷς καὶ παλαίστραι καὶ δρόμοι ξυστοί.* Αριστιας, Ἀπόσπ. 5, Nauck = Πολυδ., Ὀν. 9,43: *ἦν μοι παλαίστρα καὶ δρόμος ξυστὸς πέλας.* Vitr. 6.7, 5.– 2) στοὰν περίστυλον χρησιμεύουσαν δι' ἀσκήσεις ἰδίως κατὰ τὸν χειμῶνα, Αμμων., πΟ & δ. 340. Πολυδ., Ὀν. 9,43. Ξεν., Οἰκ. 11,15. Vitr. 5.11,4: *Haec autem porticus xystos apud Graecos vocitatur, quod athletae per hiberna tempora in tectis stadiis exercentur. Proxime autem xystum et duplicem porticum designentur hypaethroe ampulationes, quas Graeci paradromidas, nostri xysta appellant, in quas per hiemem ex xysto sereno caelo athletae prodeuntes exercentur.* Αυτοθι: *Post xystum autem stadium ita figuratum, ut possint hominum copiae cum laxamento athletas certantes spectare.* IdD 349: [*τὴ*]*ν θύραν τοῦ ξυσ*[*τοῦ*. 372A108: *τὸ μέλαθρον τὸ ἐν τῷ ξυστῷ καθελοῦσιν καὶ τοὺς λίθους.* 409A13: *ἐπὶ τὸ ξυστὸν κλεῖδα ἐπιθέντι.* 14: [*τὴν*] *θύραν τοῦ ξυστοῦ κελεύοντος ἀρ*[*χιτέκτονος*]. BCH 23,1899,566,5 (Δελφῶν): *τοῦ ξυστοῦ καὶ τοῦ περιστύλου τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν.* 7: *ἐπὶ τὸν ξυστὸν γᾶς λευκᾶ*[*ς*]. CIG III 5906.5908 (Ρώμης). – 3) γυμνάσιον, γυμναστήριον, Bekker, AG 284,17-18: *καλεῖται δὲ ξυστὸς καὶ ὁ ἀνειμένος τόπος τοῖς ἀθληταῖς εἰς γυμνάσιον.* Βλ. καὶ ΜΕτυμ. λ. Ησυχ. λ. *ξυστὸν καὶ ξυστός.* Φωτ., Λεξ. λ. Πλουτ., Ἠθ. 133d. – Παυσ. 6.23,1: *ὁ σύμπας δὲ οὗτος περίβολος καλεῖται ξυστός, ὅτι Ἡρακλεῖ τῷ Ἀμφιτρίωνος ἐς ἄσκησιν ἐγίνετο, ὅσαι τῶν ἀκανθῶν ἐφύοντο ἐνταῦθα ἐπὶ ἑκάστῃ ἡμέρᾳ σφᾶς ἀναξύειν.*

ξῦστρον, τὸ = ὁ καὶ **ξυστὴρ** (βλ.λ.), ἤτοι ἐργαλεῖον πρὸς ξῦσιν, πρὸς λείανσιν, Θωμ. Μαγ. 252R: *ξυστήρ, οὐ ξῦστρον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ BSA 27,1925-1926,228.

ξυστρόω, ῶ, ῥ. = ξέων λειαίνω, AthMitt 14,1889,109 (Μυλάσων): [*κίονες*] *ἐξυστρωμένοι.*

ξυστρωτὸς = λελεασμένος, Ακυλ. καὶ Θεοδοτ. ἐν ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄6,18: *κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστρωτὰ καὶ περίγλυφα ἐκπίπτοντα.* Robert, Hell. 9,1950,50,1: *τοὺς τέσσαρες κίωνες, ξοιστρωτοὺς* (= ξυστρωτούς). Βλ. καὶ PLond. 3.755B3. – Ἐν Ηρων., Στερ. 2.66,1: *ξυστρωτὴ πυραμίς.*

ξύστωρ, ὁ = ὁ **ξυστὴρ** (βλ.λ.). Σχολια εἰς Ομ. Ὀδ. χ, 455: *ξύστορσιν ἀπὸ τοῦ λεῖον ποιεῖν τὸ ἔδαφος.*

ξύω (συνών. τῷ **ξέω**· βλ.λ. – πρβλ. τὰ παράγωγα τοῦ **ξύω: καταξυή, ξῦσμα, διάξυσμα**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq λ. [680]. Frisk, λ. [341]) = 1) ξέω (διὰ ξέσεως ποιῶ τι ὁμαλόν, λεῖον), ὁμαλύνω, λειαίνω, Ομ., Ὀδ. χ,

456: *λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο ξῦον.* IG II 2²(1)1665,22 (Κυνοσάργους). XI 2,142,46 (Δήλου): *καὶ τὰς θύρας [ξ]ῦσαι.* 199A94: *τὰς σκηνὰς τὰς παλαιὰς ξῦσαι καὶ ἐπισκευάσαι.* IdD 290,229. 365,41. 500A42.47. – IG XII, 2,11,19 (Λέσβου): *ξύσας ὀρθὸν πρὸς διαβήτην πρὸς τοῦ κειμένου θεμελίου τὴν ἕδραν.* Βλ. καὶ 10,29. – Μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ Κώδ. VII, 43MB τοῦ 1619 (ἐν ΕΕΒΣ 3,155), 176ᵛ/177ʳ: *ἡ δὲ στρῶσις τοῦ ναοῦ εἶναι μετὰ λεπτῶν μαρμάρων πολυτίμων, διότι ἔδωκεν καὶ τὰ ἔξυσαν καὶ τὰ ἐστίλβωσαν.* – 2) ἐν μέσῃ φωνῇ: ἀποξύομαι, ἐκβάλλομαι διὰ ξέσεως, ΑΡΙΣΤΟΤ. 570a9: *καὶ τοῦ πηλοῦ ξυσθέντος.* P Oxy 1911,193 (6ου μ.Χ. αἰ.): *ξυσθείσης καὶ ἀφανισθείσης γῆς.*

Ο

ὀβελίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **ὀβολὸς** (βλ.λ.) = 1) δοκὸς πρὸς ἀπόκλεισιν τῶν θυρῶν, μοχλός, Gloss. λ. – 2) μονόλιθος ὑψηλὴ στήλη, ἀνεγειρομένη ἰδίᾳ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ὡς ἀναμνηστικὸν μνημεῖον καὶ ἐπὶ τάφων, πυραμίδιον, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,46. ΣΤΡΑΒ. 17.1,27. PLIN. nat. 36,64. DONADONI, ἐν ΕΑΑ 5,1963, 617-618 καὶ σελ. 619, εἰκ. 773. – 3) ὀχετός, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 19,45. P Lond. 2.391,2. – 4) σιδηροῖ ἢ ξύλινοι γόμφοι πρὸς σύνδεσιν δύο τεμαχίων λίθου, IG IX 1,692,14 (Κερκύρας, 2ου π.Χ. αἰ.). (Πρβλ. EBERT, FgrB 43. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ἐν ΑΔ 1,1915, 26-27). IG XI 2,199A62 (Δήλου): *ὀβελίσκους δρυΐνους.* 203A49.50.–95: *ὀβελίσκους χαλκοῦς.* – 287A101: *ὀβελίσκους ποιῆσαι εἰς τὸν τρύφακτον.* Πρβλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,22 καὶ IdD 366A47. 1403Bb19. 1442B39. – IdD 1417AII39: *καὶ ὀβελίσκους σιδηροῦς ἓξ καὶ κινκλίδα Ι.* 1426BII42. IG XI 2, 148,70. 154,18. 195,3. 203A49. XI 3,403,25.

ὀβελός, ὁ = ταυτ. τῷ **ὀβελίσκος** (βλ.λ., 2), ΗΡΟΔ. 2,111: *ἀξιοθέητα ἀνέθηκε ἔργα, ὀβελοὺς δύο λιθίνους.* 170: *καὶ ἐν τῷ τεμένεϊ ὀβελοὶ ἑστᾶσι μεγάλοι λίθινοι.* ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 59.

ὁδοποιέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω, ἐπιπεδῶ ὁδόν, ΞΕΝ. 5.4,39. Κύρ. Ἀν 3.2,24. 4.8,8. 5.1,13. 3,1. ΔΗΜΟΣΘ. 1274, 26. ΠΛΑΤ., Φαίδ. 112C. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7,95 (ἐν APAW 1919) 37.–98,5: *ὁδοποιήσας καὶ φαραγγώσας τὰς προσαγωγάς.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 4,19. 20,23. ΛΟΥΚ., Δημῶναξ 1: *ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα.* ΗΡΩΔΙΑΝ. 3.3,11. IG I² 363,46. XI 2,203A37 (Δήλου). DITT, OGI 175,10 (Αἰγύπτου).

ὁδοποιΐα (καὶ ἐν ἐπιγρ. **ὁδοποία**), ἡ = ἡ κατασκευὴ ὁδοῦ, ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.2,36. ΠΛΟΥΤ., Γ. Γρακχ. 7. P Grenf. 2.146,6. IG II 2²(1)1673,28 (Ἐλευσῖνος): *[σί]δηρος ἐωνήθη ἐπὶ τὴν ὁδοποιΐαν.* Didyma II 40,21: *καὶ ὁδοποιΐας τῆς ἐκ τοῦ λατομίου.* Βλ. καὶ στ. 11.–41,22: *καὶ ὁδοπο[ΐας τῆς ἐξ Ἰωνίας πόλεως.*

ὁδοποιός, ὁ = 1) ὁ χαράσσων καὶ κατασκευάζων ὁδούς. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.2,36: *ὑμεῖς οἱ τῶν ὁδοποιῶν ἄρχοντες.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 3.6,2: *ὁδοποιοί, τά τε σκολιὰ τῆς λεωφόρου κατευθύνειν καὶ χθαμαλοῦν τὰ δύσβατα καὶ τὰς ἐμποδίους ὕλας προανακόπτειν.* P Oxy 1656,1 (4/5ου μ.Χ. αἰ.).– 2) ὁ ἐπόπτης κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως ὁδῶν, ΑΙΣΧΙΝ. 57,27: *ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοί, καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως.* ΑΡΙΣΤΟΤ., Ἀθην. Πολιτ. 54,1: *ὁδοποιοὺς πέντε, οἷς προστέτακται δημοσίους ἐργάτας ἔχουσι τὰς ὁδοὺς ἐπισκευάζειν.*

ὁδός, ἡ (καὶ **οὐδός**· βλ.λ. – 3· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, FRISK λ.) = τεχνητὸν ἔργον διασκευασθὲν ἐπίτηδες πρὸς διάβασιν ἀνθρώπων ἢ ὀχημάτων, Μ Ετυμ. λ. *οὐδόν... σημαίνει καὶ τὴν δημοσίαν ὁδόν.* ΗΣΥΧ. λ. *οὐδός... καὶ ὁδός.* ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 355: *ἀλλαχοῦ δὲ ὅτι οὐδὸς ἀρσενικῶς ἢ κοινῶς ὁδός... καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ὁδὸς γέγονεν αἰολικῇ ἐπενθέσει τοῦ υ.* – Βλ. καὶ Παρεκβ. 1513,53. ΟΜ., Ἰλ. Μ, 168. Ο, 682. – ΠΙΝΔ., Πυθ. 5,124: *σκυρωτὰν ὁδόν.* ΑΥΤΟΘΙ, Σχ. 2,186b, DRACHMANN: *λέγεται δὲ σκυρωτὴ ἀντὶ τοῦ λιθόστρωτος.* ΠΑΥΣ. 1.36,3. – 2) **ὀδός**, ὁ = ἀττικὸς τύπος τοῦ **οὐδὸς** (βλ.λ., 1) = **βατήρ**, **φλιὰ** (βλ.λ.), κατώφλιον τῆς θύρας, ΦΩΤ. λ. *ὀδός· ἀρσενικῶς· καὶ οὐδός· ὁ τῆς θύρας· οὐ χρὴ ὁδός.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. Μ Ετυμ. ΣΟΦ., Οἰδ. Κολ. 57. – IG 1672,175-176 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἀπεργασαμένῳ τοὺς ὀδοὺς καὶ κομίσαντι καὶ θέντι καὶ τοῖς τόρμοις ἐντετράναντι.* Βλ. καὶ ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΝ, Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 197,20. IdD 1409 C II 45: *φλιὰς κοιλοστάθμους ΙΙ καὶ ὑπέρθυρον καὶ ὀδὸν καὶ θύρας.* Βλ. καὶ 1400,10. SGDI 1953,5: *ἐν τῷ ναῷ ἐπὶ τοῦ ὀδοῦ κατὰ τὸ μέγα θύρωμα.* SEG 8.243,3.

οἰκάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **οἶκος** (βλ.λ.). ΦΩΤ. λ. *οἰκάριον· τὸ οἰκίδιον.* ΗΣΥΧ. λ. [ΛΥΣ., Ἀπόσπ. 33: ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,39]: *εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος.*

οἴκημα, τό. Τὸ ἐν ᾧ οἰκεῖ τις μέρος, ΑΜΜΩΝ., πΟ & δ. 350. BEKKER, AG 286,26. 404,32. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *διώροφον, ἐρείπιον, Μέγαρα.* – Εἰδικ. ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) κατοικίαν, ΠΙΝΔ., Ὀλ. 2,16. – ΗΡΟΔ. 1,17. 9,13. ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 334. ΞΕΝ., Ἑλλ. 4.1,33. ΠΛΟΥΤ., Περικλ. 34.– 2) δωμάτιον, θάλαμον, ΗΡΟΔ. 1,164.179. 121a.148. ΘΟΥΚ. 1,134. 3,68. ΛΥΣ. 19,31. ΠΛΑΤ., Θέογν. 130D. Πρωτ. 315D. Συμπ. 217D.– 3) ναόν, ναΐσκον, ΗΡΟΔ. 8,144. IG I² 4,14. – 4) ἐργαστήριον, ΠΛΑΤ., Πρωτ. 321E. – 5) **πάτωμα** (λατ. **tabulatum**). ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.1,52. – Μὲ τὴν σημασίαν τοῦ αὐτοτελοῦς ἰδίᾳ οἰκοδομήματος ἢ τοῦ δωματίου ἡ λέξις κοινόλεκτος εἰς τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα τοὺς παπύρους καὶ τὰς ἐπιγραφάς.

οἰκημάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **οἴκημα** (βλ.λ.), μικρὰ κατοικία ἢ μικρὸν δωμάτιον, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *δῶμα.* ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 145b. ΑΡΡ., Ἐπικτ. διατρ. 1.28,16. Abh. Berl. Akad. 1928, ἀριθ. 6,28,4. Βλ. καὶ P Cair. Zen. 507,29 (3ου π.Χ. αἰ.) P Ryl. 77.30 (2ου μ.Χ. αἰ.) IG 2² 2496,11.

οἴκησις, ἡ = 1) τὸ ἐν ᾧ οἰκεῖ τις μέρος, κατοικία, οἶκος, ΑΙΣΧ., Ἱκ. 1009. ΗΡΟΔ. 9,94. ΙΣΟΚΡ., Ἀρεοπ. 52. ΣΟΦ., Φιλ. 31. ΞΕΝ., Ἑλλ. 6.2,6: *μεγαλοπρεπεῖς οἰκήσεις.* ΠΛΑΤ., Κριτ. 117C: *δορυφορικαὶ... οἰκήσεις.* Βλ. καὶ Πρωτ. 321D. ΑΙΣΧΙΝ. 1,124. CIC. epist. ad Q.fr. 7,349e. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 6.12,11: *εἰς τὰς ὑπερῴους οἰκήσεις.* P Magd. 29,3. IG XII 1,832,11 (Ῥόδου): *ἐπισκευάσαντα δὲ καὶ ἀνοικοδομήσαντα πάντα τὸν περικείμενον τᾷ ἀκροπόλει κόσμον ἅμα καὶ τὰ τῶν πύργων ὁλοκλήρῳ οἰκήσει.*– 2) σνκδ.: σύνολον οἰκημάτων, ἰδίως κατεσπαρμένων, συνοικισμός, ΘΟΥΚ. 6,88. ΠΛΑΤ., Συμπ. 209A. – 3) τὸ κατῳκημένον τμῆμα χώρας, ἐδαφικῆς τινος περιοχῆς. ΑΡΙΣΤΟΤ. 363a 3. – 4) τάφος, ΣΟΦ., Ἀντ. 892. ΞΕΝ., Ἀγησ. 11,16. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 32.

οἰκητήριον, τὸ = ὁ χῶρος ἐν ᾧ οἰκεῖ τις. οἴκημα. κατοικία.

ΕΥΡΙΠ., Ὀρ. 1114. ΑΡΙΣΤΟΤ. 393a4. ΣΤΡΑΒ. 12.5,3. ΠΛΟΥΤ., Πομπ. 28. ΑΠΠ., Συρ. 4. P Oxy 281,11. Sammelb. 3926,16: *σὺν τοῖς περὶ αὐτὸ (τὸ Ἰσιδεῖον) κατῳκοδομημένοις οἰκητηρίοις*. SEG 8.7,80,27: *ᾠκοδομήθη ἀπὸ θεμελίου ἕως ἄνω εἰς οἰκη[τ]ήρ[ι]ον τῶν ξένων*. BGU 1115,48. 1167,32.

οἰκία, ἡ (ἰων. **οἰκίη**, κρητ. καὶ λοκρ. **Fοικία**). Λέξις κοινόλεκτος παρ' ἀρχαίοις σημαίνουσα: 1) τὴν κατοικίαν, τὸν οἶκον, ΑΜΜΩΝ, πΟ & δ. 350. ΦΙΛΟΠ. 9,12. BEKKER, AG 204,15. ΗΣΥΧ. λ. *μέλαθρα*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Αὔλειος* καὶ *τέγος*. ΗΡΟΔ. 1,17.114-180. ΛΥΣ., Ἐρατ. φ. (12),15. ΘΟΥΚ. 2.16,52. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.3,25. ΠΛΑΤ., Λάχ. 180D. Νόμ. 188A. ΔΗΜΟΣΘ., Ὀλ. 3,25. π Παραπρ. 19,265. ΔΙΚΑΙΑΡΧ. 1,1. ΑΡΙΣΤΟΤ. 188a15. 246a17.20.28. 337b15.31. 403b3. 645a33. 649a27.28. 734b17. 1033a19. 1043a15.17. ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 123. Ὄρν. 1110. Ἀπόσπ. 2, CGF IV 358ii1). ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32,8. ΦΙΛ. 2,476,31. ΔΙΟΔ. Σικ. 1,45.51. 2,49. 3,44.47. 14,58. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 210e. Δίων 55. Ἀριστ. & Κάτ. σύγκρ. 4. Φωκ. 18. ΛΟΥΚ., Ἀπαιδ. 24. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 16,240, DINDORF. ΑΠΠ., Λιβ. 128. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,78. 7,121. ΠΔ(Ο'), Ἱερεμ. 45,11. ΓΑΛ. 8,11. ΘΕΜΙΣΤ. λόγ. 21,260c. - P Oxy 1,74,18. 247,23. 274,1. 482,13. 505,5. 1889,15. PSI 669,3. P Petr. 1,45. Chrest. d. Papyr. 1,224a5 καὶ b13. P Osl. 3,1936,105,13.17. 111c col. I 128. ΑΥΤΟΘΙ, col. III 172.138,7. BGU 996I3. III2. 997I5.II6. 1037,25. Sammelb. 5105. 5108,1. 5109,2. 5231,3. 5246,4. 5247,16. 5275,3. 5286,18. Βλ. καὶ LUCKHART, Priv PÄ σελ. 70 καὶ 16. IG II 1²(2)1241,18 (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ, 1361,8. II 2²(2)2499,6.24. CIG II 2338,124 (Τήνου). XI 2,156A26 (Δήλου). Βλ. καὶ 29.31.33. ΑΥΤΟΘΙ, 161A109.120. 165,7. 199A25.44.69. 203A55.56. 287A94.165. IdD 290,184. Βλ. καὶ στ. 125.128.129. – 370,14. 404,14. 403,15.33. 1416BI12. Βλ. καὶ SEG 7.1069,8/9. 14, 645,138/139.– 2) διαμέρισμα, δωμάτιον, SIG 306,16 (Τεγέας 4ου π.Χ. αἰ.). P Teb. 46,9.38. 14,15 (2ου π.Χ. αἰ.). P Fay. 31,11 (2ου μ.Χ. αἰ.).– 3) τὸ σύνολον τῶν κτισμάτων μιᾶς οἰκίας, ΠΛΑΤ., Γοργ. 520E. ΔΗΜΟΣΘ. 1002. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1265b26. Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, Ἑλλην. Σπουδ. τχ. 1,1923, σελ. 1-4.

οἰκίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **οἰκία** (βλ.λ.). = οἰκίσκος, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,39. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *οἰκάριον*. ΙΣΑΙΟΣ 5,22. – ΛΥΣ. 1,9: *οἰκίδιον ἔστι μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 92. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 6.29,4. P Osl. 3, 1936, ἀριθ. 107,4. 118,5: *οἰκιδίο(υ) μονοστέ[γ]ου*. Βλ. ΑΥΤΟΘΙ 111C col. IV 188. col. IX. 285. BGU 1131,15.19.39. 1148,32. Dikaiomata 1,183. Mem. Inst. corr. arch R-L 1865,443,13: *οἰκίδιον μονόστεγον*.

οἰκίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **οἶκος** (βλ.λ.), ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 15. Ὀδ. υ, 288. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1196,14: *οὐ μόνον οἰκίον φασὶ τὸν οἶκον καθ' ὑποκόρισιν, ἀλλὰ καὶ οἰκίδιον*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Comm. 336: *οἰκίον καὶ οἰκίδιον, ὑποκοριστικὰ τοῦ οἶκος*. ΗΡΟΔ. 1,98.99. 4,78.185. ΝΙΚ., Θηρ. 412. Παλ.Ἀνθ. 7,700.

οἰκισκάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **οἰκίσκος** (βλ.λ.), DU CANGE, Gloss. λ. *οἰκισκάριον βαμβύκινον*.

οἰκίσκη, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **οἰκία** (βλ.λ.), ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,39: *καὶ οἰκίσκην Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ὀλυμπιοδώρου λέγει*. ΑΥΤΟΘΙ: *καὶ οὗτος εἵλετο τοὺς φαρμακοτρίβας καὶ τὴν οἰκίσκην*. ΑΥΤΟΘΙ: *εἶναι τὴν οἰκίσκην μικρὸν οἰκίδιον*.

οἰκίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **οἶκος** (βλ.λ.), ΑΜΜΩΝ., πΟ & δ. 350: ... *οἰκίσκος δὲ τὸ μικρὸν δωμάτιον*. ΔΗΜΟΣΘ. 258. ΠΛΟΥΤ., Ἄρατ. 20. ΗΡΩΔΙΑΝ. 7.9,20. ΠΡΟΚ., ὑ. Πολ. 5.21, 7. ΚΕΔΡ., σύντl 1,540,18 (Βόννης): *ἐν τῷ οἰκίσκῳ νεωστὶ κεκονιαμένῳ*. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. Ἐπιστ. 6. IdD 422,11. 439,29. 442B31: *ἐν οἰκίσκῳ ξυλίνῳ*.

οἴκισμα = **οἴκημα** (βλ.λ.), SEG 18,615,7 (Συρίας 4ου μ.Χ. αἰ.): [κ]*αὶ οἰκίσματα τὰ ἐκ δεξιῶ*<ν>.

οἰκιστήριον, τὸ = τὸ **οἴκημα** (πρβλ. τὸ **οἰκητήριον**). ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ. Ὄρν. 409.

οἰκοβασιλικόν, τὸ = μέγαρον, εὐρεῖα καὶ πολυτελὴς αἴθουσα συγκεντρώσεως, SEG 4,639 (Σάρδεων): *σκουτλώσεως τοῦ [οἰκοβα]σιλικοῦ*. Βλ. καὶ Sardis 7,1, ἀριθ. 63,16/17. Μουσ. Σμύρν. 5,1885/86,56,14/15.

οἰκοδομὰ = δωρ. τύπος τοῦ **οἰκοδομὴ** (βλ.λ.).

οἰκοδομεὺς = **οἰκοδόμος** (βλ.λ.), IG 2² 1628,12.

οἰκοδομέω -ῶ, ῥ. = κοινόλεκτον παρ' ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις. Ἐσήμαινε: 1) κτίζω, ἀνεγείρω, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,119: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον οἰκοδομεῖν ἐπικοδομεῖν διοικοδομεῖν*. Βλ. καὶ 117. – BEKKER, AG 356 = ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *αἱμασιά, ἐδείμαντο, διαλέγουσαν, συννόμων*. Πρβλ. λ. **δέμω** καὶ **λέγω**. – Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΗΡΟΔ. 1,21.22. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 614. ΑΡΙΣΤΟΤ. 577b30. ΠΛΟΥΤ., Νουμ. 8. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3 (: *ᾠκοδομήθη δὲ ὁ ναὸς ἐκ λίθων λευκῶν τε καὶ κραταιῶν τὸ μέγεθος*). Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰουδ. Πόλ. 7.10,3. ΠΑΥΣ. 1.42,5. ΛΟΥΚ, π Σθ 21. Ἀληθ. ἱστ. 2,11. – IG I² 24,13 (Ἀττικῆς). XII 3,248,9 (Ἀνάφης). Inscr. Cret. I σελ. 139,26,9. SEG 6,180,1. CIG II 2476y, Add9 (Θηρεσίας). IV 8625. ΗΡΟΔ. 1,114: *διέταξε τοὺς μὲν οἰκίας οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ δορυφόρους εἶναι*. 2,121a. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 372A. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2. ΠΑΥΣ. 2.27,3. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 22,39. Ἔσδρ. Α' 6,4.8.10.19.23. Ἱερεμ. 22,14. ΛΟΥΚ., Χαρ. 17. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 3,5. – 4a § 1. – IG XI 2,161A,109 (Δήλου). ΑΥΤΟΘΙ, 120: *τῆς οἰκίας... πτῶμα οἰκοδομήσαντι*. 287A94. BGU 996I3 καὶ III2. – IG XIV 645,138 (Ἰταλίας). Arch. Pap. 1,64,9 (Αἰγύπτου). Sammelb. 5105.5231,3. 5246.5275, 3. CIG IV 8638. ΗΡΟΔ. 1,181. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.1,3. 2,3. IdD 1417BII92. SEG 7,1083,6. 1084,6. CIG II 2056 g, Add10. Πρβλ. ΗΡΟΔ. 1,186.205. – 2,126.127.148.153. ΘΟΥΚ. 3,68. 4,112. 7,11. ΤΕΛΕΚΛ., Ἀπόσπ. 4 (CGF III 372): *λάϊνα τεύχη οἰκοδομεῖν*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1133. ΞΕΝ., Ἑλλ. 5.2,4. Κύρ. Ἀν. 3.4,7. ΑΡΙΣΤΟΤ. 668a19. 730b8. 1065b18. 1903a33b11. ΑΝΔΟΚ., π Λακ. Εἰρ. 7. ΜΕΝ., Δύσκ. 176. ΑΝΤΙΓ., ἱστ. παρ. συν. 39,161(177): *οἱ Κῷοι λίθους λατομήσαντες ᾠκοδόμησαν τὸ θέατρον*. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.57,4. 67,4. 68,2. ΣΤΡΑΒ. 13. 1,13. ΠΛΟΥΤ., Κάτ. 5. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 20. Περ. 13. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.4,2 καὶ 3. 3.9,1. 8.3,9. 9.11,2. 12.3,3. 4,11. 13.2,1. 3,1. 6,6. 15. 8,1. Ἰουδ. Πόλ. 7.6,2. 8,3. ΠΑΥΣ. 1.5,5. 19,1. 41,5. 2.29,8. 9.39,9. ΑΥΤΟΘΙ 10.36,8. ΑΠΠ., Μιθρ. 37. Συρ. 18. Λιβ. 125. ΓΕΩΠ. 14.6,6. ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ., Στρωμ. 21.123,3. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. (FOERSTER 8,98 § 4. – IG I² 44,3. 76,10. II 1²(1) 244,12. – 463,45 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἁμαξιαίοις οἰκοδομήσει*. Βλ. ὁμοίως 58.59. II 1² (2)1035,52. 1176,14. 1227,17. 1229,5. 1277,10. II 2² (1)1583b31. 1627C398: *νεώσοικοι οἰκοδομημένοι καὶ ἐπεσκευασμένοι*. 1628,552. 1629E1030. 1631,252. 1666a72. 1668,4.15.23.26.39.92. 1673,25. 1684,22. 1685A3. ΑΥΤΟΘΙ, 4, 823,43. ΜΙΤΣΟΣ, ἐν ΑΕ 1953-54 (Β) 158,3. FD III(3)237,10. (5)32,8/9. IG XI 2 142,25. 144A105. B30. 145,11.18. 150A14. 156A26.35.68. 158A50.57.84. 162A48. 165,6/7.35. 166,4. 169,2. 170,3. ΑΥΤΟΘΙ, 199A,102.103. 287A99.103.104.107.119. IdD 290,156.164.193. 314,141. 320A13. 370,24. 364A4/5. 366A5. 372A146.154. 401 bis 9.406A54.69. 409A8. 507 bl 53. 1417C41. IG XII 3, 248,15. 330,49. 5,14,15/16. XII Suppl. 353,18. – 8,640,6. Inscr. Cret. III σελ. 106,10,71. SEG 4,442,12. 7,166,1. 999,7. 1609,2. 1069,7. 1099,4. 1136,4/5. 1137,2/3. 8,170,3/4. 780,26. 781,9. 13,521,140. 14,684,13. Didyma II

405,8. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,467,3.5. 4,1645,2. 1739,3. Βλ. καὶ SEG 1,550,3. 2,830,3/4. 832,3. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2216. 2220. 2222. 2320. 2436. IG XIV 645,141-142: *ταῦτα δὲ παρέξοντι οἰκοδομημένα καὶ στεγόμενα καὶ τεθυρωμένα.* CIG 1948. P Oxy 3.498,7. P Petr. 3.46,4,1. P Magd. 29,3. PSI 435,13. P Lond. 880,27. 1204,18. P Grenf. 2,35,6. 51,11.23. Sammelb. 1,1915,4211. 5104,2. 5112,14.47. 5114,30. 5275,3. BGU 997I4 καὶ II6. 998I7 καὶ II 3.999I5 καὶ II 5. Sammelb. 4,7425,9. 7475,11. CIG II 1948,2448,19.– 3,4501. 5774I93/94. 4,9894b.– 2) κατασκευάζω, περιτειχίζω, ἐπιστρώνω, ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄6,36.– 3) δημιουργῶ, θεμελιῶ, Ξεν., Κύρ. Παιδ. 8.7,15.

οἰκοδομὴ (δωρ. **οἰκοδομά**), ἡ. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 259,5: *οἰκοδομὴ οὐ λέγουσιν Ἀττικοί, ἀλλ' οἰκοδόμημα καὶ οἰκοδομία.* Ἡ λέξις ταυτόσημος τῷ: 1) **οἰκοδόμησις** (βλ.λ., 1), **οἰκοδομία**, (βλ.λ., 1). Ησυχ. λ. *ὑπαγωγεύς· πρὸς πλίνθων οἰκοδομὴν πηλός.* Ὁ Αυτος, λ. *χάλικες.* Σου(ι)δ. λ. *στεφάνωσις.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *θόλος.* Du Cange, Gloss. λ. – Αριστοτ. 1137b30. Διοδ. Σικ. 1,46. Στραβ. 5.2,5. 16.1,15. Πλουτ., Κάμ. 32. Παυσ. 1.19,7. P Cair. Zen. 499,93 (3ον π.Χ. αἰ.). P Grenf. 1,21,17 (2ου π.Χ. αἰ.). PSI 711,4. P. Osl. 3,1936, ἀριθ. 136,9/10. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2466. SEG 2,583,6 (Ἐφέσου). 7,841,3. 894,6 (Γεράσων). CIG III 49483 (Θηβ. Αἰγ.). 4706b (Add.): *ἤρξατο τὸ ἔργον τῆς οἰκοδομῆς.* Sammelb. 5112, 60. 5113,21. 4,7256,8. 7457,6.22. 7475,22.24.– 2) τὸ οἰκοδομούμενον, τὸ ἄλλως λεγόμενον **οἰκοδόμημα** (βλ.λ.). Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.69,2. Διοδ. Σικ. 16,76. Στραβ. 16.1,5. Πλουτ., Λούκ. 39. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,4.5. Φιλοστοργ., Ἐκκλ. Ἱστ. 3,4.7,8. – SEG 7,353,7/8. 357,10/11. REG 36,1923,2,12,12 (Μιλήτου). SEG 2,582,10 (Ἐφέσου). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2114. 2209. 2451. 2466. Syria 20,1939,309 (Σελευκείας). Sammelb. 1,1915, 684,5. IG XIV 645 (Ἰταλίας),146 = CIG III 5774 I 98.

οἰκοδόμημα, τὸ = τὸ ἐξ οἰκοδομῆς προελθόν, τὸ ᾠκοδομημένον κτήριον, τὸ κν. οἰκοδόμημα, Πολυδ., Ὀν. 7, 117. Θωμ. Μαγ., Ἐκκλ. 259,5. Bekker, AG 202,28 (λ. *ἀρχιτέκτων*). Ησυχ. λ. *τύρσος.* Σου(ι)δ. λ. *δρύφακτοι.* Βλ. καὶ Σχολια εἰς Αριστοφ. Ἱππ. 675. Σφῆκ. 386. Φωτ. λ. *ἐσχάρα.* Σου(ι)δ. λ. *ἱμάντωσις, μεταπύργιον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ηροδ. 2,121 καὶ 136. Θουκ. 1,76. 2,75. 5,11. Ξεν., Ἑλλ. 4.5,6. Πλατ., Κριτ. 116Β. Δημοσθ., Ὀλ. 3,25. π Συντ. 28.30. Αριστοτ. 891a34. 1421a3.38. 1322b21. Θεοφρ., Ἀπόσπ. 2,9. Διοδ. Σικ. 1,45. 2,13. 14,51. Στραβ. 5.3,7: *τὰ ὕψη τῶν καινῶν οἰκοδομημάτων καθελῶν.* Πλουτ. 2.409a.– Πολυδ., Ὀν. 7,121: *μέρη δὲ οἰκοδομημάτων τοῖχοι.* 124: *ὗλαι γὰρ οἰκοδομημάτων λίθοι, χάλικες, πλίνθοι, ξύλα.* Αυτοθι: *χρὴ τὰ οἰκοδομήματα συνδεῖν, κολλᾶν, συνάπτειν, συναρμόττειν, συμπηγνύναι, συμβάλλειν, τιτάνῳ δὲ χρίειν, ἐπαλείφειν, καταλείφειν,* κλπ. Παυσ. 2.23,7. 25,6. 3.12,9. 17,3. 5.15,6. 7.20,6. 24,9. 9.38,2. 39,10. Πρβλ. 1.2,3. 13,5. 29,16. 2.16,5. 21,5. 5.12,6. 6.21,3. 7.24,11. 10.5,1. 35,3 καὶ 6. Αππ., Ἐμφ. 1,8. 4,111. Λουκ., Φάλαρις 1,3. Γαλ. 8,11. Διων Κασσ. 65,15. 74,10. Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 11. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.3,5. 5.20,7: *εἰ δὲ ἡμίεργά ἐστι τὰ οἰκοδομήματα, ἐκ βάθρων ἀνασκάψαι.* P Osl. 3,1936, ἀριθ. 108,5. IG IX 2,1229, 12.26.28 (Θεσσαλίας). Βλ. καὶ 204,74. XII 3,325,31 (Θήρας). RPh 17,1943,67.

οἰκοδόμησις, ἡ = 1) ἡ πρᾶξις τῆς **οἰκοδομίας** (βλ.λ.), ἡ κατασκευὴ κτηρίου, Φιλοπ. 4,6: *ὁτὲ δὲ μή, οἷον τὸ οἰκοδομητὸν ἢ οἰκοδόμησίς ἐστιν· ἢ γὰρ τοῦτό ἐστιν οἰκοδόμησις ἢ ἡ ἐνεργείᾳ οἰκία· ἀλλ' ὅταν ᾖ οἰκία, οὐκέτι οἰκοδομητὸν ἐστιν. Οἰκοδομεῖται δὲ τὸ οἰκοδομητόν· ἀνάγκη ἄρα οἰκοδόμησιν τὴν ἐνέργειαν εἶναι· ἡ δὲ οἰκοδόμησις κίνησίς τις· ἄρα διὰ τούτων τὴν οἰκοδόμησιν τελειότητα εἶναι φησιν οὐ τοῦ οἰκοδομικοῦ, τουτέστιν τοῦ οἰκοδόμου, ἀλλὰ τοῦ οἰκοδομητοῦ, τουτέστιν τοῦ οἰκοδομουμένου, ὅπερ ἐστὶν λίθοι καὶ ξύλα.* Πλατ., Πολιτ. 394Α. Γοργ. 455Β. Αριστοτ. 1313b23. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3. Αππ., Ἀνάβ. 4.11,2. JÖAI 5,1902,205 (Θυατείρων). Sitzb. Berlin 1,1889,372,15 (Σάρδεων): *ὁ ἐργεπιστάτης τῆς τε οἰκοδομῆσ[εως καὶ] σκουτλώσεως.* RPh 32,1958,48.– 2) ὁ τρόπος τοῦ οἰκοδομεῖν, ἡ **οἰκοδομικὴ** (βλ.λ.). Πολυδ., Ὀν. 7,117: *οἰκοδομικὴ (οἰκοδόμησις γὰρ παρὰ Θουκυδίδῃ.* Βλ. Bekker, AG 110,21. Θουκ. 3,2.21. Αριστοτ. 640a14. 730b8. 734b17. 1065b19. 1152b14. 1219a15. – 3) τὸ **οἰκοδόμημα** (βλ.λ.). Πλατ., Νόμ. 778Ε. Κριτ. 117Α. Φρυν., Ἐπιτ. 102,11.

οἰκοδομητικὴ (ἐνν. *τέχνη*), ἡ. Ὡς οὐσ.: ἡ **οἰκοδομικὴ** (βλ.λ.). Πλατ., Πολιτ. 346D: *οἰκοδομητικὴ τέχνη.*

οἰκοδομητὸς (ἐπίθ.) = ὁ ᾠκοδομημένος, ὁ ἐκτισμένος, ὁ κτιστός. Λεξ. Ρητ. ἐν Bekker, AG 264,28 (λ. *θόλος*). Φιλοπ. 4,6. Στραβ. 3.3,7. 8.6,2: *οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι.* Κλημ. Αλεξ., Στρωμ. 2.116,4: *οἰκοδομητὸς ναός.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 3.14,13. P Oxy 2465,20: *βωμοὺς... [οἰ]κοδομητοὺς πλινθίνους.*

οἰκοδόμητρα, τὰ = τὰ διὰ τὴν οἰκοδομὴν δαπανηθέντα χρήματα, P Lips. 106,8.

οἰκοδομία, ἡ = 1) ἡ **οἰκοδόμησις** (βλ.λ.), ἡ ἀνέγερσις, Θουκ. 1,93. Πλατ., Νόμ. 804C. Διοδ. Σικ. 3,47.73. 19,58. Στραβ. 5.3,7. 12.2,8. 14.2,23. 16.1,15. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,3. 7,7. Πλουτ., Κίμ. 13. Παυσ. 1.42,1. 6.20,18. – IG II 2²(1)1672,73 (Ἐλευσῖνος). Λεοναρδος, ΑΕ 1891,77,3 (Ἀμφιαρείου). Milet 3,172: *προνοήσας τῆς οἰκοδομίας τῶν τειχῶν.* SEG 14.532,13. BCH 78,1954, 322,6 καὶ 13. Inscr. de Ceos, σελ. 322,2,6. JÖAI 16,1913,237,4 (Ἐφέσου). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 11.4,6. Πλουτ., Ἠθ. 974a: *ἀράχνης ἐν ὑφαντικῇ καὶ ἀκεστικῇ, χελιδόνος ἐν οἰκοδομίᾳ.* Ὁ Αυτος, Περ. 13. Παυσ. 9.3,7. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λα΄ 30,6. Dikaiomata 1,181. PSI 500,3.4. IG I² 338,43 (Ἀττικῆς). II 1²(1) 244,94: *εἰς τὴν οἰκοδομ[ίαν τ]ῶν νεωρίων.* 204,26/27. 47,32. – II 1²(2) 1215,15/16. 505,13. 1097,9. 1229,67. 1273,8. II 2²(1)1627C377. 1628,536 (Πειραιῶς). 1673,60 (Ἐλευσῖνος). XI 2,156A79 (Δήλου). IdD 365,49: *ἐργολαβήσαντι τὴν οἰκοδομίαν τοῦ νεωκορίου.* 507,3. 507 bis 4. Didyma II 26A5a. 29,4. 34,10. 132,10. SEG 4,442,9 (Μιλήτου). Annuario 52,12. Βλ. καὶ SEG 13,521,116.119 (Περγάμου). 4,270,5 (Καρίας). – Didyma II 40,12: *τῆς δὲ οἰκοδομίας τῶν αἱμασιῶν.* 480,9: *διαλεξόμενος περὶ τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Διδύμοις.* 483,3. CIG IV 8624,10.– 2) ἡ **οἰκοδομικὴ** (ἐνν. τέχνη). Πολυδ., Ὀν. 7,117. Φιλοπ. 7,3. Ξεν., Ἀπομν. 3.1,7. Αριστοτ. 1137b30: *ὥσπερ καὶ τῆς Λεσβίας οἰκοδομίας ὁ μολύβδινος κανών.* 1216b8/9: *μεμαθήκαμεν τὴν γεωμετρίαν καὶ οἰκοδομίαν καὶ ἐσμὲν οἰκοδόμοι καὶ γεωμέτραι.* Φιλ., Βελοπ. 4, σελ. 244,4.– 3) **οἰκοδόμημα** (βλ.λ.), Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 259,5/6: *οἰκοδομὴ οὐ λέγουσιν Ἀττικοί, ἀλλ' οἰκοδόμημα καὶ οἰκοδομία.* Φρυν., Ἐπιτ. σελ. 102,10-11: (παλιναίρετα). Βλ. καὶ Λεξ. Ρητ. 269,25. Μ Ετυμ. λ. *ἀμείβοντας.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Θουκ. 2,65. 7,6. Πλατ., Νόμ. 758C. 759Α. 763Α. 779Β. 849D. Ξεν., Ἀπομν. 3.1,7. Αριστοτ. 668a16. Φιλ. μηχ. 7.87,3. Πολυβ. 10.24,7. Διοδ. Σικ. 2,8.9. 2,12. 4,80. 17,82. Στραβ. 17.1,37. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2. Παυσ. 9.3,7. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,36.– 4) **τοιχοποιία**, Προκ., π Κτισμ. 1.1,75. 4,16. 2.5,5. 6,4. 10,20. 4.8,20. 5.5,10. 6,7.

οἰκοδομικός, ἡ, ὸν = 1) ὁ περὶ τὰς **οἰκοδομίας** (βλ.λ. 1) ἔμπειρος, ἁρμόδιος τεχνίτης, Πλατ., Πολιτ. 333Β. Πλωτ.

1.6,3.– 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκοδομήν, τὰς οἰκοδομήσεις. Πλατ., Γοργ. 514A. Ἀριστοτ. 196b26. 853b10. Φιλ., Βελοπ. 4,244,4. PSI 371,8: *οἰκοδομικὰ ἔργα*. SIG³ 880,65: *ἐν τοῖς οἰκοδομικοῖς καὶ ἐν τοῖς λεπτουργικοῖς καὶ ἐν τοῖς χρηστικοῖς*. Sardis 7, ἀριθ. 18,12.– 3) τὸ θηλ. (**οἰκοδομική**) ὡς οὐσ. = ἡ τέχνη ἐκτελέσεως τῶν οἰκοδομικῶν ἔργων, Πολυδ., Ὀν. 7,117. – 119: *τὸ δὲ τῆς οἰκοδομικῆς ἔργον οἰκοδομεῖν, ἐποικοδομεῖν, διοικοδομεῖν, λίθους ἁρμόττειν, συναρμόττειν, ἀκριβῶς, συμφυῶς*, Πλατ., Χαρμ. 170C. Πολιτ. 346D.– 438D: *οὐκ ἐπειδὴ οἰκίας ἐργασίας ἐπιστήμη ἐγένετο, διήνεγκε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὥστε οἰκοδομικὴ κληθῆναι;* Ὁ Αὐτος, Γοργ. 514B. Ἀριστοτ. 1070b, 29.33. 1174a20. 1219a13. Ἰαμβλ., προτρ. εΦ 9,140κ.– 4) ὁ κατάλληλος εἰς οἰκοδομίαν. Θεοφρ., π Φl 5.7,1. Σου(ι)δ. λ. *λαξευτήριον*.

οἰκοδομιστήριος, α, ον = ὁ πρὸς οἰκοδομὴν χρήσιμος, οἰκοδομήσιμος, SIG 135,10 (Ὀλύνθου 4ου π.Χ. αἰ.): *ἐξαγωγὴ δ' ἔστων καὶ πίσσης καὶ ξύλων [ο]ἰκοδομιστηρίωμ πάντων, ναυπηγησίμων δὲ πλὴν ἐλατίνων*.

οἰκοδόμος, ὁ = ὁ εἰδικευμένος εἰς τὴν **οἰκοδομίαν** τεχνίτης, ὁ **κτίστης** (Ἀριστοτ. 1216b9: *μεμαθήκαμεν τὴν γεωμετρίαν καὶ οἰκοδομίαν καὶ ἐσμὲν οἰκοδόμοι καὶ γεωμέτραι*). Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 258,3: *οἴκων ἐργάτης καὶ τέκτων κάλλιον ἢ οἰκοδόμος*. Πολυδ., Ὀν. 7,117: *καὶ τοὺς οἰκοδόμους τέκτονας Ὅμηρος καλεῖ*. Αὐτοθι, 125. καὶ 10,147. Ἀριστοτ. 1103a33. b10-11. Ἡσυχ. Σου(ι)δ. λ. *λιθολόγοι· οἰκοδόμοι*. Σου(ι)δ. λ. *λαξευτήριον: λαοξόος γὰρ ὁ οἰκοδόμος*. Πλατ., Πολιτ. 2.370E. Πρωτ. 319C. Ξεν., Ἑλλ. 5.2,20. Συμπ. 4,4. Ἀριστοφ., Γηρυτ. (Ἀπόσπ. 30-31: CGF III 1013). Ὑπερειδ., Ἀπ. 103. Ἀριστοτ. 136b36. 637b17. Διοδ. Σικ. 14,18. Διον. Ἁλικ., π. συνθ. ὀν. 40,5. Πλουτ., Πολ. Παραγγ. 13 (= 807b). Στραβ. 1.1,13. 2.5,1. Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,2. Πολυδ., Ὀν. 1,12. ΠΔ(Ο΄), Ἔσδρ. Α΄ 6,4. Ἰεζεκ. 40,3. Γαλ., Θρασ. 43. Θεμιστ., λόγ. 18,223a: *μεστὴ δὲ ἡ πόλις τεκτόνων καὶ οἰκοδόμων*. 21,260c. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1097B. Φιλοπ. 2,5. 3,3.5. 4,5. 6,2. Βλ. καὶ 9,15. 11,10. 12,6. Θεοφ., Χρον. 680,17. PSI 669,3. P. Oxy 498,34. 1450,3. 1934,4. 2153,11. P Teb. 120,27. 121,129. Arch. Pap. 4,146,4. 5,381, ἀριθ. 42,4.7.12. BGU 1008,6. – IG VII 1676,1. SEG 4,105,7/8 (Ρώμης). Sammelb. 4807. SEG 18,1962, ἀριθ. 610. RA 1961II 311, ἀριθ. 235 (Συρίας).

οἰκονομία, ἡ. Κατὰ Vitr. (1.2,1) εἰς τῶν ἓξ κανόνων (**τάξις**, **διάθεσις**, **εὐρυθμία**, **συμμετρία**, **κόσμος**, **οἰκονομία**) ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων συνετάσσοντο ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τὰ σχέδια, αἱ **ὑπογραφαί**· (βλ.λ.).

οἰκοπέδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **οἰκόπεδον**, PSI 1337,13.

οἰκόπεδον, τὸ = 1) ἔδαφος, ἐφ' οὗ ᾠκοδομήθη ἢ μέλλει νὰ οἰκοδομηθῇ οἰκία, Εὐσταθ. 436,42: *οἰκόπεδον δὲ οἰκίας καταρριφθείσης ἔδαφος, ὅπερ κοινότερον καὶ ἐρείπιον οἱ ὕστερόν φασιν*. Comm. 336: *οἰκόπεδον, οἰκίας καταρριφείσης πέδον, ὅ ἐστιν ἔδαφος*. Bekker, AG 32,1: *γήπεδον διαφέρει οἰκοπέδου· οἰκόπεδον γὰρ οἰκίας κατερριμμένης ἔδαφος, γήπεδα δὲ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι προκείμενα, οἷον κηπία*. Φρυν., Ἀπόσπ. 342. Φωτ. λ. Σου(ι)δ. λ. *οἰκόπεδον: ἔρημον κατάπτωμα οἴκου*. Σου(ι)δ. λ. *γήπεδον*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Αἰσχιν. 1,182. Ἀριστοτ. 1265b24. Διον. Ἁλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 14,2. Διοδ. Σικ. 5,66. Διοσκ. 3,119. PSI 1337,13. P Petr. 2.11,2,3. 16,8.10. P Grenf. 21,14. – IG I² 325,14. Αὐτοθι, II 2²(1)1598,12. 1672,75 (Ἐλευσῖνος). Inscr. JGr 1,76,63 (Τήνου). BGU 906,21. Sammelb. 4753. Βλ. καὶ ἀριθ. 676,23.38.44.– 2) οἰκία, οἰκοδόμημα, Θουκ. 4,90. Πλατ., Νόμ. 741C.

οἰκοποιός, ὸν = ὁ οἰκοδομῶν, ὁ κτίζων οἶκον, Σοφ., Φιλ. 32. – Τὸ ἀρσ. (**οἰκοδόμος**, ὁ) = οἰκοδόμος, κτίστης, Gloss. λ.

οἰκοποιέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ οἶκον, κτίζω οἰκίαν, Καισαρ., Διαλ. 1,30.

οἶκος, ὁ (**Ϝοῖκος**, λατ. **vīcus**, ἰνδ. ***u̯óikos**. Μ Ετυμ. λ. *οἶκος, παρὰ τὸ εἴκω τὸ ὑποχωρῶ, ὑφ' οὗ χωρούμεθα, ὅθεν καὶ οἶκτος*. Ἀμμων., πΟ & δ. 350: *οἶκος, οἰκία, συνοικία, οἴκημα, οἰκίσκος καὶ δῶμα διαφέρουσιν· οἶκος μὲν γὰρ λέγεται ἡ πᾶσα οὐσία*. Βλ. καὶ Εὐσταθ., Comm. 336/7. Πλείονα διὰ τὴν ἐτυμ. ἐν Boisacq, Dict. étym. lg. λ. [689/90]. Frisk, Gr. etym.W λ. [360-361]. Ebeling, LexH λ. [2,34/5]. Πρβλ. Fiechter, RE 7,1912, λ. *Haus* [στ. 2523-2546]. Ορλανδον, ὑλικὰ 2, εὑρ. λ.– Τοῦ Αὐτου, βασιλική, εὑρ. λ.).– Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) οἰκίαν, οἴκημα.– 2) θάλαμον οἰκίας καὶ ἰδίᾳ γυναικωνῖτιν.– 3) ναόν.– Μ Ετυμ. λ. *διήρης*. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 258,3. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *θόλος, προδόμῳ, σηκός*. Εὐσταθ., Ἰλ. 249,19. 640,4. 1925,47. Ομ., Ὀδ. ζ, 9. ω, 208. Σοφ., Φιλ. 159. Εὐριπ., Ἑκ. 1040. Ἀπόσπ. 1130. Ξεν., Ἀγ. 8,6. Ἀριστοφ., Βαβ. (Ἀπόσπ. 9 [20]: CGF III 979]. Ἀριστοτ. 398a14. Μοσχ., Ἀπόσπ. 6 (: FGT, Nauck). Σχολια εἰς Λυκ. 350,3. Vitr. 6.3,8: *Oeci corinthii tetrastylique quique aegyptii vocantur latitudinis et longitudinis*. Αὐτοθι, 10.– 7,2.4.5. Διον. Ἁλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.39,4. Διοδ. Σικ. 1,48.49.66. 16,83. 17,71. Στραβ. 1.1,13. 4. 4,3.16. 1,5. Πλουτ., Δίων 57. Νουμ. 10. Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.8,12 8.3,2. 5,2. 14.15,12. Ὁ Αὐτος, Ἰουδ., Πόλ. 5.4,3. 5,5. 6.5,2. 7.5,2. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄6,9.15.– 22,39. Ἰεζεκ. 9,3. 10,41. 41,16.19.26. 42,15. Ἀμ. 3,15. Ἱερ. 22,14. Παυσ. 8.9,8. Πολυδ., Ὀν. 1,79: *οἶκος τρίκλινος, πεντάκλινος ἢ δεκάκλινος, καὶ ἁπλῶς πρὸ τὸ τοῦ μεγέθους μέτρον ὁ τῶν κλινῶν ἀριθμός*. Βλ. καὶ 4,124. 6,7. Λουκ., Ἀληθ. ἱστ. 2,11. Ἀθην. 2,47f. 6,205f. 12,538c. PSI 546,4: *τῶν ἄνω οἴκων τὰς θύρας καὶ τὰς θυρίδας*. P Grenf. 1.21,10.– IG II 1²(2)1322,3 (Ἀττικῆς). IV 1² 109 (Ἐπιδαύρου). 110A18.27.30.36. IG 4 203,13 (Ἰσθμοῦ).25. BCH 5,1881,450 (Φωκίδος). CIG II 2477,12 (Ἀνάφης). IG XI 2,142,39 (Δήλου). 162A53. 163A10.17.58.19. Βλ. Αὐτοθι, Ba6.179,10. 287A23. 80. 97. 108. 109. 112. 115. IdD 340,8. 354,70.73. 371A58. 372A79.153. 402,10. 440A73. 85. 86. 87.– 442B220.229. 1412a34. 1414a16 καὶ bI 4. 1416 BI, 6/7.8.18.20. 1417AII,19. 1426BII19.1774. 2226,16. BCH 61,1937,406,13 (Θάσου). IG XII 5,1097,9 (Κέω). TAM 2(2)438,2 (Λυκίας) 3(1)713,1.6 (Πισιδίας). AthMitt 49,1924,152, ἀριθ. 6.– SEG 2.481,3 (Διδύμων). CIG 2881,6 (Μιλήτου). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1972. 2070a. 2389. SEG 7,358,6. Sammelb. 4322,7. Ditt. OGI 339,33.

οἰκοτόπιον, τὸ (μτγν.). Ὑποκ. τοῦ **οἰκότοπος**, Χρυσόβ. Ανρον., ἐν Σαθα, ΜΒ 1,217.

οἰκότοπος, ὁ (μτγν.) = τόπος τῆς οἰκίας, κν. σπιτότοπος, StbyzN 4,267(1371): *ἐπωλήθη τὸ ὀσπήτ(ιον) μετὰ τῆς νομῆς τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ οἰκοτόπου*.

οἰκών, ὁ = ὁ **οἶκος** (βλ.λ.), SEG 6,171. JHS 53,1933,316.

ὀκταγωνικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων σχῆμα ὀκταγώνου, Σχολια Παππ. εἰς Ἀρχιμ. 2,541H: *ὀκταγωνικὸν τεῖχος*.

ὀκτάγωνος, ον = 1) ὁ ἔχων ὀκτὼ γωνίας ἢ πλευράς, Γεμ. 2,15. Νικομ. ἀριθ. 2,11. Ἀλεξ. Τραλλ. 8,2. Vitr. 1.6,4. Ἰωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.4,3. – 2) τὸ οὐδ. (**ὀκτάγωνον**) ὡς οὐσ.– Εἰδικῶς ἐν τῇ γεωμ. = τὸ ἔχον ὀκτὼ γωνίας καὶ ὀκτὼ πλευρὰς γεωμετρικὸν σχῆμα, Mugler, Dict. Htgg. λ. [σελ. 298].

ὀκτακιόνιος, ον (*βυζ.*) = ὁ στηριζόμενος ἐπὶ ὀκτὼ κιόνων, Πορφ., Ἔκθ. 1,11,11 (Βόννης): *ἐν τῷ ὀκτακιονίῳ θόλῳ*.

ὀκτάπεδος, ον = δωρ. τύπος τοῦ **ὀκτάπους**, Tab. Heracl. 2,45.

ὀκτάπηχυς (καὶ **ὀκτώπηχυς**), υ = ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ πήχεων, ΗΣΥΧ. λ. *ὀκτώπηχυ, τὸ ὀκτάπηχυ*. ΦΩΤ. λ.– ΚΑΛΛΙΞ. 2. ΠΟΛΥΒ. 5.89,6. ΣΤΡΑΒ. 3.5,5. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄7,47. IG XI 2,199A62. 233,9 (Δήλου).– IdD 290,174: *δοκὸς τετράγωνος ἐλατίνη ὀκτάπηχυς εἰς ἱμάντας*. 406A96: *δοκοὺς ὀκταπή(χεις)*. Βλ. καὶ 372A160.161.162.

ὀκτάπλεθρος, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος ἤ, γενικῶς, μέγεθος ὀκτὼ πλέθρων, ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4,61: *ἐποιήθη δὲ* (ὁ ναὸς) *ἐπὶ κρηπῖδος ὑψηλῆς βεβηκώς, ὀκτάπλεθρος τὴν περίοδον, διακοσίων ποδῶν ἔγγιστα τὴν πλευρὰν ἔχων ἑκάστην*.

ὀκτάπους, ουν (καὶ **ὀκτόπος**, **ὀκτώπους**) = ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν, ΠΛΑΤ., Μέν. 82E. ΦΩΤ. λ. *ὀκτώπους· ἢ ὁ μακρὸς ὀκτὼ ποδῶν*. IG I² 314,99 (Ἐλευσῖνος).– ΑΥΤΟΘΙ, 372 Col. I 33/34: *ἐπιστύλια ἄθετα μẽ[κος ὀκτ]όποδα*. 37/38: *ἐπιστύλια ἄνο ὄντα [ἔδε] ἐπεργάσασθαι, μẽκος ὀκτόποδα*. 50: *ἐπιστυλίο ὀκτόποδος ἐπὶ τõ τοίχο τõ πρὸς νότον*. Βλ. καὶ 372 Col. II 222.231. 373,1.29/30.58. ΑΥΤΟΘΙ II 1²(1) 463,57: *ἐπιθήσει ὑπερτόναια ξύλ[ινα γο]μφώσας διάτοιχα πάχος στο[ι]χιαῖα μ[ῆ]κος ὀκτώπ[οδ]α*.

ὀκτάστυλος (ἄλλ. γρ. **ὀκτώστυλος**· λατ. **octastylos**, **octostylos**), ον = ἐπὶ ναῶν: ὁ ἔχων ὀκτὼ στύλους ἢ κίονας εἰς τὸ μέτωπον, VITR. 3.2,7: *Dipteros autem octastylos et pronao et posico*. 8: *Huius item exemplar Romae non est, sed Athenis octastylos in templo Olympio*. 3,7: *si octostylos constituetur, dividatur in XXIV et semissem. Item ex his partibus sive tetrastyli sive hexastyli sive octostyli una pars sumatur, eaque erit modulus*.

ὀκτόπους (βλ.λ. **ὀκτάπους**).

ὀκτωκαιδεκάπεδος, ον = ὁ ἔχων μῆκος δέκα καὶ ὀκτὼ ποδῶν, IG IV 1² 109 II 138 (Ἐπιδαύρου 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τὸ ἐπιδέκατον πάντων τῶν ξύλων... τῶν μὲν ὀκτωκαιδεκαπέδων*.

ὀκτωκαιδεκάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος δεκαοκτὼ πήχεων, IG XI 2,203B,100 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ξύλον ἐλάτινον ὀκτωκαιδεκάπηχυ*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,105: *τὰς δ' ὀροφὰς ἐκ τῶν τοῦ κήτους πλευρῶν ἐξ ὧν ὀκτωκαιδεκαπήχεις δοκοὶ κατηρτίζοντο*.

ὀκτώπους (βλ.λ. **ὀκτάπους**).

ὀκτώστυλος (βλ.λ. **ὀκτάστυλος**).

ὁλκός, ὁ (ΜΕτυμ. λ. ... *παρὰ τὸ ἕλκω ὀλκός*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὁλκοῖς· ἄγειν καὶ ἐφέλκεσθαι δυναμένοις*. Διὰ τὴν ἐτυμ. BOISACQ, λ. [697]. FRISK., λ. [378]) = 1) αἱ κλίμακες τοῦ θεάτρου εἰς τὸ κοῖλον, BCH 18,1894,163 (Δήλου 279 π.Χ.): *τοῦ θεάτρου τὴν ὀρχήστραν καὶ τοὺς ὁλκοὺς ἀνακαθάραντι*. Βλ. καὶ σελ. 165, ἀριθ. 12. MARQUAND, Gr. arch. 341.– 2) μηχανή, δι' ἧς ἐσύροντο πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ ξύλων (βλ. καὶ λ. **δίολκος**), ΗΣΥΧ. λ. *ὁλκούς*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΗΡΟΔ. 2,154.159. ΕΥΡΙΠ., Ρῆσ. 146. ΘΟΥΚ. 3,15.– ΗΣΥΧ. λ. *ὁλκοί· αἱ μηχαναὶ δι' ὧν αἱ νῆες νεωλκοῦνται*.– 3) ὀχετός, ΜΕτυμ. λ. ... *λέγεται καὶ ὁλκός, ὁδός, συρμός, ἀγωγὸς ἢ πόρος ὕδατος*. Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὁδὸς ἢ ἀγωγός*. ΑΠΟΛ. ΡΟΔ. 1,375.

ὀλμίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **ὅλμος** (βλ.λ.), ΣΕΞΤ. ΕΜΠ., πΦ 643: *ἐπὶ θύρας ὁ κατὰ τοῦ ὀλμίσκου βεβηκὼς στροφεὺς ἐν τῷ αὐτῷ στρέφεται τόπῳ*. PLond. 1,177,232 (2ου μ.Χ. αἰ.).

ὅλμος, ὁ = 1) τὸ σιδήριον εἰς ὃ εἰσέρχεται ἡ στρόφιγξ τῆς ἀνοιγομένης θύρας (βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,12.21.24. 199,5.363). ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 202: *καὶ τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν ἐς τὸν μοχλὸν καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ. ἔ.ἀ.: *δηλῶν τὸ μέγεθος τοῦ ὅλμου, ὅν φησι κάτω πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀντιβάτου προσθεῖναι*.– 2) λίθος κυλινδρικός, ΗΣΥΧ. λ. *ὅλμος*.– 3) ἕδρα, κάθισμα, KIRCHNER, ἐν ΑΕ 1909,271: *καταπεπτωκέναι δὲ καὶ τοῦ τοίχου τὸ μέρος τοῦ κατὰ τὸν ὅλμον*.– 4) ἡλιακὸν ὡρολόγιον, PHib. 27,26 (3ου π.Χ. αἰ.).

ὁλόλιθος, ον = ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ λίθου, ὁ μονοκόματος (ἐνν. λίθος), ΣΤΡΑΒ. 17.1,42: *Τὸ Μεμνόνειον βασίλειον, θαυμαστῶς κατεσκευασμένον ὁλόλιθον τῇ αὐτῇ κατασκευῇ ἥπερ τὸν λαβύρινθον ἔφαμεν*.

ὁμαλής, ἐς (ἄλλος τύπος τοῦ **ὁμαλός**· βλ.λ. Πρβλ. FRISK., λ. [384]. ΞΕΝ., Κυν. 2. ΠΛΑΤ., Κριτ. 118A: *λεῖον καὶ ὁμαλές*. ΘΕΟΦΡ., ΦΑΪτ. 1.5,3. ΠΑΥΣ. 8.39,5.– Τὸ οὐδ. (**ὁμαλὲς**) ὡς οὐσ. = τὸ ὁμαλόν, τὸ ἐξωμαλισμένον, τὸ μὴ παρουσιάζον ἀνωμαλίας κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὁμαλές: ἀπὸ τῆς ὁμαλῆς εὐθείας*. ΑΡΙΣΤΟΤ. 886b15: *διὰ τί μακροὶ μὲν ὄντες οἱ περίπατοι ἐν τοῖς ὁμαλέσι κοπιαρώτεροί εἰσι τῶν ἀνωμάλων*. Βλ. καὶ 913b9. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 4.8,9: *ἐς δὲ τό τε ὁμαλὲς καὶ τό γε λεῖον ἐπιεικῶς ἐξειργασμένοι* (οἱ λίθοι), *οὐκ ἐνῆφθαι τῇ συνθέσει*. Ἐν ἐπιγρ. Ἐλευσῖνος, IG II²(1) 1668,63: *ἐπεργάσεται ὀρθὸν καὶ ὁμαλές*.

ὁμαλία (βλ.λ. **ὡμαλία**).

ὁμαλίζω, ῥ. (**ἡομαλίζω**· συνών. τῷ **ξύω**· βλ.λ.) = καθιστῶ τι λεῖον ὁμαλὸν ἢ ἐπίπεδον, ἰσοπεδῶ, ἰσιώνω, ΦΡΥΝ., Ἐπιτ. 97,19: *ὁμαλός: λέγουσιν καὶ ὁμαλίζειν καὶ ὁμαλόν*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *ξεστόν· ὡμαλισμένον*. ΙΣΟΚΡ. 5,40: *πόλεις ὡμαλισμέναι*. Γεωπ. 14.6,7. PPetr. 2, σελ. 43 (3ου π.Χ. αἰ.). IG I² 372e = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 320, VII, στ. 4: *καὶ hομαλί[σ]αι πρὸς τὸν κανόν[α]*. II 1²(1) 380,10: *ἡ ἀγορὰ... ὁμαλισθεῖ*. 22: *τῶν πλατειῶν... ὅπως ἂν ὁμαλισθῶσιν*. II 2²(1)1678A3.4: *ὁμαλιεῖ δὲ κα[ὶ] τὰς σ[π]ε[ί]ρα[ς] καὶ τοὺς κίονας καὶ τὰ ἐπίκρ[αν]α*. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,39,42 (Ἀμφιαρείου). EtPelop. 1,110,17 (Ἄργους).23. Βλ. καὶ 15. IG XI 2,154A20. 161A57 (Δήλου).

ὁμάλιξις, ἡ = 1) ἡ διὰ τοῦ λίστρου λείανσις, ἴσωσις ἐπιφανείας τινός, IG 4,823,51 (Τροιζῆνος). Didyma II 39,29.– 2) ὁμάλινσις, ἰσοπέδωσις (οἷον ἐδάφους, κλπ.), BCH 23,1899,566,5 (Δελφῶν 3ου π.Χ. αἰ.): *τοῦ ξυστοῦ καὶ τοῦ περιστύλου τὰν σκάψιν καὶ τὰν ὁμάλιξιν*. 6: *τᾶς παραδρομίδος τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν*. 16: *το[ῦ] σφαιριστηρίου τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν*. 24: *τ[οῦ] πυθικοῦ σταδίου καὶ τῶν ἁλμάτων τὰν σ[κάψιν] καὶ ὁμάλιξι[ν*.

ὁμαλιστήρ, ὁ = τὸ δι' οὗ ὁμαλίζεται ἢ λειαίνεται ἐπιφάνειά τις, **λίστρον** (βλ.λ.), Gloss. λ.

ὁμαλιστικὸς (ἐπίθ.) = ὁ χρησιμεύων πρὸς ὁμάλινσιν, ἰσοπέδωσιν. Βλ. PWarren 15.4 (2ου μ.Χ. αἰ.) ἔνθα πρόκειται περὶ μηχανῆς ὁμοίας πρὸς τὸ σημ. *σβουράκι*.

ὁμάλιστρον, τὸ = **ὁμαλιστὴρ** (βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *λίστρον*.

ὁμαλὸς ἢ **ὁμαλὴς** (ἐπίθ.) = ὁ μὴ ἔχων ἐσοχὰς καὶ ἐξοχάς, ὁ μὴ παρουσιάζων ἀνωμαλίας κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, λεῖος, ἰσόπεδος, ἐπίπεδος, ἐξωμαλισμένος, ΦΡΥΝ. Ἐπιτ. 97,19 (ΙΟ. DE BORRIES). ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.69,1. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,115. ΠΡΟΚ., ὑπὲρ Π. 2.8,12. 5.14,9. Ὁ ΑΥΤΟΣ, π Κτισμ. 1.6,12. 8,18. ΚΕΔΡ., σύντΙ 1,311,25 (Βόννης): *εἰς ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν τὸ τεῖχος ἀπηύθυνε*. IG II 1²(1) 244,51 (Ἀττικῆς). II 2²(1)1666A8.– Τὸ οὐδ. (**ὁμαλὸν**) ὡς οὐσ. = τὸ ὁμαλὸν ἔδαφος, BEKKER, AG 419,27 [= ΣΟΥ(Ι)Δ. λ.]: *ἄπεδον τὸ ἰσόπεδον καὶ ὁμαλόν*. ΗΣΥΧ. λ. ΦΩΤ. λ. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.69,1. DITT. SIG 996, 32 (Σμύρνης).

ὁμοτεγής, ἐς = ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ τέγος, ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, IG II 2² 1668,6 (Ἐλευσῖνος): *προσιόντι ἐκ τοῦ*

ὄπισθεν τῶν νεωσοίκων τῶν ὁμοτεγῶν.

ὁμότοιχος, ον. Ἐπὶ κτηρίων = ὁ παραπλεύρως ὤν, ὁ συνεχόμενος, Ἰσαιος 6,39: *τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν.* Διοδ. Σικ. 1,49: *ὁμότοιχον δὲ τῇ βιβλιοθήκῃ κατεσκευάσθαι περιττῶς οἶκον εἰκοσίκλινον.* 37,11: *ὁμοτοίχους μὲν οἰκίας εἰς κατάλυσιν παρεσκευάσατο.* IdD 1417C,75: *τὸν ὁμότοιχον τοῖς θεανδρι[δ]ῶν ἐργαστηρίοις.*

ὁμοτριβέω -ῶ, ῥ. Ἐν ἐπιγραφῇ Λεβαδείας, IG VII 3073,164: *ὁμοτριβοῦντες λίθοι* = οἱ διὰ τριβῆς ἐρχόμενοι εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν ἢ οἱ προσηρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους (:λίθους *ἐν ταῖς ἰδίαις χώραις βεβηκότας ὅλους ἀσχάστους, ἀνε[γκλή]τους, ἀνυποπάστους, ὁμοτριβοῦντας*).

ὀμφαλός, ὁ = 1) ὁ μεσαῖος θολίτης λίθος τῆς ἀψῖδος (ἢ ἄλλως *σφήνα* ἢ *κλειδί*). Ἀριστοτ. 399b30: *τοῖς ὀμφαλοῖς λεγομένοις τοῖς ἐν ταῖς ψαλίσι λίθοις, οἳ μέσοι κείμενοι κατὰ τὴν εἰς ἑκάτερον μέρος ἔνδεσιν ἐν ἁρμονίᾳ τηροῦσι καὶ ἐν τάξει τὸ πᾶν σχῆμα τῆς ψαλίδος.* Ὁ Κ. Α. Ρωμαιος (Ὁ Μακεδονικὸς τάφος τῆς Βεργίνας, Ἀθῆναι 1951, σ. 16.16,1), ἀντὶ **ὀμφαλοῖς** γράφει **ὀφθαλμοῖς**.– 2) ὀπὴ ἐπὶ τῆς θόλου τῶν ῥωμαϊκῶν βαλανείων, χρησιμεύουσα διὰ τὸν φωτισμὸν ἢ τὴν ἐξαέρωσιν τοῦ κάτωθεν χώρου. Τιμαρχος παρ' Αθην. 11,501f: *τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν.* Βλ. καὶ λ. **βαλανειόμφαλος**.– 3) θόλος, τύμβος, τάφος, MAMA 3,402.

ὁμωρόφιος (ἐσφ. ἡ γρ. **ὁμορόφιος**, ἐν κώδ. π. Γαλ. 14,215), ον = ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὀροφήν, Πολυδ., Ὀν. 1,80: *τὸ δ' ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη... καὶ ὑπωρόφιον καὶ ὁμωρόφιον.* Βλ. καὶ: Αντιφων 5,11. Δημοσθ. 321.553.

ὀνίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **ὄνος** (βλ.λ.) = 1) εἶδος μοχλοῦ, μηχανὴ πρὸς ἀνέλκυσιν βάρους, γέρανος, Αθ. μηχ. 14,7. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 68,5.– Ηρων, Βελοπ. 84,14: *ἐκλύσομεν· τὸν τόνον διὰ τοῦ ὀνίσκου.* Αυτοθι: *πρὸς δὲ τοῖς ἄκροις τῶν τετραγώνων ξύλων ὀνίσκοι ἔστωσαν πλάγιοι στρεφόμενοι.*– 2) καθ' Ησυχ. ἐν λ. *ὀνίσκος· τεκτονικὸς πρίων* (πιθανῶς ἐπειδὴ ἡ κυρτὴ λαβή του ὡμοίαζε πρὸς ῥάχιν ὄνου). Βλ. σχετικῶς Blümner, Techn. 2,219 σημ. 2. Ορλανδος, ὑλικὰ 1,47. 2,360.

ὄνος, ὁ = 1) τεκτονικὸς πρίων, ἁπλοῦς μετὰ κεκαμμένου νώτου (βλ.λ. **ὀνίσκος**), ΜΕτυμ. λ. *ὄνος· ἐπὶ καὶ τοῦ παρὰ τέκτονος εἰργασμένου.*– 2) ἐν IdD 372A157/8, ἴσως τὸ γεῖσον τοίχου(: *ἐργο[λαβήσαντι] ἀντ[οικοδομ?]ῆσαι τὰ πεπτωκότα καὶ πεπονηκότα τοῦ περιβόλου [τ]οῦ Ποσιδείου καὶ ὄνον ἐπιθεῖναι ΓΔ ἔδομεν*).

ὄνυξ, ὁ (ἐν πληθ. **ὄνυχες**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, Gr. etymW λ. [348]. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. [705]) = ὁ κανὼν τῶν ᾠῶν, λόγῳ τῆς ὁμοιότητος αὐτοῦ πρὸς ὄνυχας, IG I[2] 373 IV 208/209.212 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, col. II, σελ. 336,36/7 (Ἐρεχθείου): *κλιμακίδο]ιν δυοῖν τὸς ὄνυχας ἐγκολλ[ά]σαν[τι κ]αὶ ἐχσομαλίσαντι πρὸς τὸγ κ[α]νόν[α τὸ]ν λίθ[ιν]ον.* Βλ. καὶ 372E10 = 320, VII 10. Αυτοθι II 2[2] (1)1421 IV 161. 1425A II 209: *ὄνυξ μέγας κατεαγώς.* Πλείονα ἐν Ebert, FgrB 51.

ὀξύϊνος (ἐπίθ. μτγν. **ὀξέϊνος**) = ὁ ἐκ ξύλου ὀξύας κατεσκευασμένος, Θεοπ., π. Αθην. 4,183b.. Θεοφρ., πΦΙ 5.7,2. Γεωπ. 15.2,7. IdD 366A47: *καὶ τὰ ὀξύϊνα εἰς τοὺς γόμφους.*

ὄξυντρα, τὰ = ἀμοιβή, ἔξοδα διὰ τὸ ἀκόνισμα ἐργαλείων, IG II 2[2](1),1672,121 (Ἐλευσῖνος): *ὄξυντρα σ[ιδήρ]ου.* XI 2,203A58 (Δήλου 269/8 π.Χ.): *τῶν Βακχίου σιδηρίων ὄξυντρα παμένοντι ΤΗΗΗ* (δηλ. τὰ ἔξοδα διὰ τὴν ὄξυνσιν). Βλ. καὶ Didyma II 38,6. 39,49.69. 41,42.

ὀξύνω, ῥ. = καθιστῶ τι ὀξύ, κοπτερόν, ἀκονῶ, Γαλ. 17(1),998: *ῥῖνα ὠξυμένην.* IG XI 2,159A58. 161A107. 199A87: *καὶ τῶν ὀξυνομένων σιδήρων ἐγλαβόντι τὸ στόμα ὀξύνειν.* 204,78.

ὄξυσμα, τὸ = ἡ ὄξυνσις, τὸ ἀκόνισμα τῶν ἐργαλείων (πρβλ. λ. **ὄξυντρα**). IG XI 2,158A,83 (Δήλου): *Ἡρακλείδῃ ὀξυσμάτων.*

ὀξυώριος = ὁ ἔχων ὀξείας τὰς γωνίας, ἐπὶ λίθου κατειργασμένου, IG VII 3073,133 (Λεβαδείας): *ποι[ῶν πάντα] ὀρθά, ὀξυώρια.*

ὀπαῖος, α, ον. Τὸ θηλ. (**ὀπαία**) ὡς οὐσ. = κεραμὶς τῆς στέγης μετὰ ὀπῆς ἔνθα ἐξέρχεται ὁ καπνὸς (βλ. καὶ λ. **ἀνοπαῖα**), Ησυχ. λ. *ὀπαία* καὶ *ὀπαία θυρίς.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ὀπαία κεραμίς.* Πολυδ., Ὀν. 2,54: *ὀπαίαν δὲ οἱ ἀττικοὶ τὴν κεραμίδα ἐκάλουν, ἣ τὴν ὀπὴν εἶχε.* Διφ., Ἀπόσπ. 84 = Kock, CAF 2,569: *διακύψας ὁρῶ διὰ τῆς ὀπαίας κεραμίδος καλὴν σφόδρα.* Βλ. καὶ Moeris 292P: *ὀπαία κεραμίς, δι' ἧς ὁ καπνὸς ἔξεισιν Ἀττικοί, καπνίαν Ἕλληνες.* Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 1,107, ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία καὶ σελ. 108, εἰκ. 61.– Τὸ οὐδ. (**ὀπαῖον**) μὲ τὴν σημασίαν τοῦ φωταγωγοῦ, Πλουτ., Περ. 13: *τὸ δ' ὀπαῖον ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου Ξενοκλῆς ὁ Χολαργεὺς ἐκορύφωσε.* IG I[2] 374col. VIII 127: *τὰ hοπαῖα hὰ π]ροσεμισθόσαμεν.* Βλ. καὶ 129/130.– 134: *δυοῖν δραχμαῖν hέκαστ[ον τὸ hοπαῖον, hο]παῖα.* 139. Inscr. Cret. IV 46B2: *ἢ ὀπαῖον δὄματος δέκα στατῆρανς καταστασεῖ.*

ὀπή, ἡ (δωρ. **ὀπά**· διὰ τὴν ἐτυμ. Boisacq, λ. [707]. Frisk., λ. [402]) = 1) συνώνυμον τῷ **ὀπαία** καὶ **ὀνοπαία**, Ησυχ. λ. *ὀπά· θυρὶς ἡ ἐκ τοῦ κεράμου.* Αριστοφ., Ἀπόσπ. 12 (CGF III 948 = Πολυδ., Ὀν. 10,25): *καὶ δι' ὀπῆς καπὶ τέγους.* Ξεναρχ., Ἀπόσπ. 1,2 (CGF III 617): *μηδὲ δι' ὀπῆς κάτωθεν εἰσδῦναι στέγης.* Βλ. καὶ Αριστοφ., Σφ. 317.350. Αθην. 13,569b.– 2) ὀπαὶ τοῦ ἐπιστυλίου πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἄκρων τῶν δοκῶν, Vitr. 4.2,4: *Utraque enim, et inter denticulos et inter triglyphos quae sunt intervalla, metopae, nominantur. Opas enim Graeci tignorum cubicula et asserum appellant, uti nostri ea cava columbaria. Ita quod inter duas opas est intertignium, id metope est apud eos nominata.*– 3) φεγγίτης, Πτολ. Κλαυδ., εἰς Αριστ. π Οὐρ. 173A: *ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν τοίχων,* IG 4,39,2 (Αἰγίνης 5ου π.Χ. αἰ.): *σιδήρια ἐξ ὀπτῆς ////.* Βλ. καὶ CIG II 2139,2.3.

ὀπισθόδομος (ἄλλ. γρ. **ὀπισσόδομος**), ὁ = ἰδιαίτερος χῶρος εἰς τὸ ὄπισθεν τμῆμα τοῦ σηκοῦ τῶν Ἑλληνικῶν ναῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς (Παρθενῶνος), ὅπερ ἐχρησίμευε καὶ ὡς θησαυροφυλάκιον (πρβλ. **δόμος**, **ναός**, **πρόναος**, **σηκός**), ΜΕτυμ. Bekker, AG 286,26: *ὀπισθόδομος: τὸ ὄπισθεν παντὸς οἰκήματος οὕτω καλεῖται. Ἀθήνησι δὲ τὸ ταμιεῖον τῶν χρημάτων τῶν ἱερῶν, ἐπεὶ ἦν ὄπισθεν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς.* Βλ. καὶ Φωτ., Λέξ. Συν. λ. Ησυχ. λ. Σουιδ. λ. Varro ling. 5,160. Δημοσθ. 13,14.– Σχολια εἰς Αριστοφ. Πλ. 1193: *τὸ ὄπισθεν τοῦ οἴκου, ἤγουν τοῦ ναοῦ.* Διοδ. Σικ. 14,41. Λουκ., π Περεγρ. Τελ. 32. Αππ., Ἐμφ. 1,20. Πολυδ., Ὀν. 9,40: *καὶ τὸν κατόπιν τῆς ἀκροπόλεως ὀπισθόδομον.* Παυσ. 5.10,9. 13,1. 16,1. 15,3. Αριστειδ. 27,548D. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.20,5. Παλ. Ἀνθ. 12,223. Χων. 3,2 (Βόννης 139C). IG I[2] 91/92, 15-16 (Ἀττικῆς). Αυτοθι, 17.55. 92,55.139 Cd17. 313,178. 314,14. 324b20. II 1[2](1)1137,6. 1338B73. 1378,12. 1392,15. 1396,a3. 1400,61. II 2[2](1)1469B82. 1471,69. FD III(5)25 col. I, A28. col. III A,18. III(5)27 col. III7. SIG 246 III, 36. IdD 1403BbI28. AE

1937(Β) 483Α2.4.12 (Μυτιλήνης). IG XII 2,11,3/4 (Λέσβου): *τὸ μὲν κατὰ τὸν πρόδομον καὶ τὸν ὀπισθόδομον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔδαφος τῷ νῦν κειμένῳ θεμελίῳ*. Didyma II 25Β17. 26Α4. Βλ. καὶ στ. 50.26. Β27.40.48. 53.55. 27Β80.– 2) ἐπὶ οἰκίας: θησαυροφυλάκιον, Ησυχ. λ.

ὀπταλέος, α, ον = **ὀπτὸς** (βλ.λ.), ἐψημένος, Ησυχ. λ.– Μ Ετυμ. λ. *ὀπταλέα, ὀπτά, παρὰ τὸ ὀπτῶ· τοῦτο, παρὰ τὸ πέπτω πτῶ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο, ὀπτῶ ἢ παρὰ τὸ ὄπτω*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 474 (Βόννης): *ὀπταλέαις πλίνθοισιν ἀρηρότα δήσατο τέχνη*. 515: *πλίνθοις ὀπταλέῃσιν ἀνεστήσαντο δεθείσας*.

ὀπτάω -ῶ (**ἕψω, ὀπτὸς**) = ψήνω πλίνθους ἢ ἄλλο τι εἰς κλίβανον, Ηροδ. 1,179. Αριστοτ. 383a21.24. Προκ., ὑπὲρ Πολ. 5.19,13.

ὀπτόπλινθον, τὸ = ἡ ὀπτὴ = (καμινευτὴ) πλίνθος, τὸ κν. τοῦβλο, P Flor. 378.17. P Cair. Cat. 67021,23.

ὀπτὸς (ἐπίθ.– διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [708]. Ἐπὶ πλίνθων = ὁ καμινευτός, Bekker, AG 271,15. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *κέραμος*. Σου(ι)δ. λ. Ηροδ. 1.180,2: *αἱμασίη πλίνθων ὀπτέων παρατείνει*. 186.– 2,65: *τὰ ὑπέρθυρ' ὀπτά*. Ξεν., Ἀν. 2.4,12: *τεῖχος ᾠκοδομημένον πλίνθοις ὀπταῖς ἐν ἀσφάλτῳ κειμέναις*. Ὁ Αυτος, Οἰκ. 16,12. Αριστοφ., Ὄρν. 552. Ὁ Αυτος, Ἀπόσπ. 2: CGF IV 359. Διοδ. Σικ. 2,7.8.9.10. 17,115. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.4,3: *ᾠκοδομεῖτο δὲ ἐκ πλίνθου ὀπτῆς ἀσφάλτῳ συνδεδεμένης, ὡς ἂν μὴ περιρρέοι* (ὁ πύργος). Ὁ Αυτος, Ἰουδ. πόλ. 7.10,3. κ' Απ. 1,139. Αριστειδ. 14,219. Θεμιστ., λόγ. 10,137c. Ιουλιαν., Ἐπιστ. 80. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9,40 μγ' 7. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.2,13. Δουκ., β. Ἱστ. 34 (σελ. 242,18). Αγαθιας 5,9 (Βόννης 295,13). Κεδρ., συντΙ 1,203,6 (Βόννης). P Oxy 2153,12: *μετὰ τοῦ τέκτονος καὶ Σώτου καὶ τοῦ οἰκοδόμου σήμερον ἐκβάντι τῆς ὑποκαύσεως τῆς ὀπτῆς* (ἐνν. πλίνθου). PSI 712,5. Sammelb. 5344,16.

ὀπτόστρωτον (λατ. **optostrotum**), τὸ = ἔδαφος ἐξ ὀπτῶν πλίνθων, Not. Tir. 164 Grut.

ὀργάζω, ῥ. = παρασκευάζω πολτὸν διὰ μείξεως κονίας ἢ πηλοῦ μεθ' ὕδατος καὶ ἀναδεύσεως (βλ.λ. **ἀποργάζω**), Πολυδ., Ὀν. 7,165. Bekker, AG 53,31. Σοφ., Ἀπόσπ. 441 Nauck. Ευριπ., Ἀπόσπ. 5: CGF II 524. Αριστοφ., Ὄρν. 839. Ευσταθ., Opusc. 13,17: *τὸν πηλὸν ἢ τὴν τίτανον ὀργαζόμενοι*.

ὀργυιά, ἡ = 1) ἡ διὰ τῆς ἐκτάσεως ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν λαμβανομένη μέτρησις, μέτρον, Μ Ετυμ. λ. Ησυχ. λ. *ὀργυιά*. Σου(ι)δ. λ. *ὀργυιὰ* καὶ *ὀργυιαί*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ IG II 2²(1)1672,54 (Ἐλευσῖνος). XI 2,156Α25 (Δήλου). 170,7. 156Α23.24.25.27.36.65. 67.69. 161Α58. 174,9. 287Α 104.– IdD 290,162: *ἀπομετρησαμένου τοῦ ἀρχιτέκτονος ὀργυὰς ἕξ*]. Βλ. καὶ 123. 167. 168. 189. 191. 193. 195. 196. 201. 338Αb76.80. 364Α5/6. 365,49. 366Α6.401 bis 11. 402,11.12. 486,10. 500Β11.– 2) παρ' Ηροδ. (2,149 καὶ 4,41a) = ἀκριβὲς μῆκος ὡς μέτρον καθ' ὃ ἑκατὸν ὀργυιαὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς ἓν στάδιον.

ὄρθιος (ἐπίθ.) = 1) ὁ τοποθετημένος κατακορύφως (λίθος, τοῖχος, κττ.), Φιλ., Βελοπ. 80,21: *τιθέντας τοὺς λίθους ὀρθίους ἐν γύψῳ*. Ηρων, Βελοπ. 216. Αγαθ. 1,10 (1,34,10 Βόννης): *τότε δὲ ξύλα ὄρθια ἐν κόσμῳ ὑπεστήριζε*. Προκ., π Κτισμ. 1.10,12: *ὄρθιοι τοῖχοι οὐρανομήκεις ἐν τετραγώνῳ ἑστᾶσι τέσσαρες, τὰ μὲν ἄλλα ἰσοστάσιοι ἀλλήλοις ὄντες*.– 2) ἐν Θεοφρ. (φ Αἴτ. 3.6,3): *ὄρθιαι τάφροι* = τάφροι μὲ κατακόρυφα τοιχώματα.

ὀρθογραφέω -ῶ, ῥ. = ἐκτελῶ σχέδιον οἰκοδομῆς καθ' ὕψος, Απολλοδ., Πολιορκ. 193,1: *ὡς ὀρθογραφεῖται* (ὡς δείκνυται εἰς τὸ συνημμένον σχέδιον).

ὀρθογραφία (λατ. **orthographia**), ἡ = τὸ καθ' ὕψος σχέδιον οἰκοδομήματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ ἐπιπέδου (κατόψεως), Vitr. 1.2,2: *orthographia autem est erecta frontis imago modiceque picta rationibus operis futuri figura*.

ὀρθοθύρη (μτγν. τύπος ἀντὶ τοῦ **ὀρσοθύρη**), ἡ. Μ Ετυμ., ἐν λ.

ὀρθογώνιον, τὸ = γεωμ. ὅρος: τὸ τετράπλευρον, οὗ αἱ γωνίαι εἶναι ὀρθαὶ (Mugler, Dict. Htgg. λ. [310-312]. Αριστοτ. 413a17. PSI 320,12 (1ου μ.Χ. αἰ.): *ὁμολογεῖ παρακεχωρηκέναι τῷ δεῖνα ἐξ ὀρθογωνίου* (= κατ' ὀρθὴν γωνίαν) *ἀρούρας*. Αυτοθι 395,11: *φόρος ἑκάστης ἀρούρης ἐκ γεωμετρίης ἐξ ὀρθογωνίου*. Βλ. καὶ P Oxy 1635,6.

ὀρθοκόπος, ὁ = πιθανῶς ὁ πελεκητὴς λίθων, πετροκόπος, Inscr. Magn. 290.

ὀρθόκρανος, ον = ὁ ὑψωμένην ἔχων τὴν κεφαλήν, τὴν κορυφὴν (λέγεται ἐπὶ ὑψηλοῦ τάφου), Σοφ., Ἀντ. 1203: *καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς χώσαντες αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης*.

ὀρθόπτερος, ον. Καθ' Ησυχ. ἐν λ. *ὀρθόπτερος* (Σοφ., Ἀπόσπ. 33, Nauck, 137/8): *μεγάλους κολωνοὺς ἔχουσα πτερὰ γὰρ τὰ εἰς ὕψος ἀνέχοντα ἢ μεγάλας ἔχουσα περιστῴους οἰκοδομάς*. Βλ. καὶ Φωτ., Λέξ. 346,19: *τὰ γὰρ εἰς ὕψος ἀνέχοντα πτερὰ ἔλεγον καὶ τὰ περίστυλα*.

ὀρθὸς (ἐπίθ.) (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [711]. Frisk, λ. [415]. Mugler, Dict. Htgg λ [312-314]. Lattermann, grB 71.114.116) = 1) ἐπὶ οἰκοδομήματος: ὁ ἱστάμενος ὄρθιος, ἀκέραιος, Πινδ., Πυθ. 4,267. Θουκ. 5,42. Inscr. JGr. 1,253,11.– 2) ὁ καθέτως τεμνόμενος, (*ἐπ' ὀρθάς, πρὸς ὀρθάς, κατ' ὀρθὰς* = τὴν κατὰ γωνίαν 90° διευθυνομένην γραμμήν), Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *Σταυροί*. Πλατ., Τίμ. 53C. Αριστοφ., Ὄρν. 995 κἑ. Αριστοτ. 272b26. 361a35. 396a2. Ευκλ., στοιχ. 1,13. Ηρων, Βελοπ. 214.216. Vitr. 9.7,2.5. Στραβ. 17.1,8. Παλ. Ἀνθ. 7,380. IG II 1²(1)244,52 (Ἀττικῆς): *καὶ πελεκήσουσιν ὀρθοὺς* (λίθους). 81: *τὰ μέτωπα τῶν κλιμακτήρω[ν]... ὀρθά*. 96.100.103. Αυτοθι 463,41.42. 63/64. 64/65. 70.72. II 2²(1)1665,16 (Κυνοσάργους): *ἀποξέσαντα πανταχεῖ ὀρθὸν* (καταληπτῆρα). καὶ 22.1666a,10 (Ἐλευσῖνος). 14. 63. 71. 94. 96. 103. 106. Αυτοθι, 33. 47. 61. 63. 82. Β76. 88. 1668,63. 1670,2. 1675,20/21. 24/25. Ἐλευσινιακὰ 1,190,16.39.– 42: *ἀποξέσας* (τοὺς σφονδύλους) *ὀρθοὺς καὶ λείους*. Fabricius, ἐν Hermes 17,1882,552,9. 1678Α,4.6.7. 1682,13 (Ἐλευσῖνος). 15. IG 4.823,45 (Τροιζῆνος). Λεοναρδος, ἐν ΑΕ 1923,45,11 (Ἀμφιαρείου). 33. IG VII 3073,51 (Λεβαδείας): *ὅταν δὲ ἀποδείξῃ πάσας εἰργασμένας καὶ ὀρθὰς πάντῃ*. 103. 108. 117. 133. 137. 139. 4255,18 (Βοιωτίας). 20. FD II(2)136,27. IdD 500Α28. 507 bis 9.17. IG IX 1,692,14 (Κερκύρας). XII 2,10,13 (Λέσβου). 11,19/20.22. SIG³ 826Ε30. 685,60. ΑΕ 1937(Β), σελ. 483Α21 (Μυτιλήνης). SEG 14,684b,10 (Καρίας): (οἰκήματα) *ὀρθὰ καὶ ἐπίστεγα*.

ὀρθοστάτης, ὁ = 1) ὀρθογώνιος λίθος τιθέμενος ὄρθιος εἰς τὸ κάτω μέρος τοίχου, ἰδίως σηκοῦ, Ησυχ. λ. *ὀρθοστατῶν*. Ευριπ., Ἴκ. 497. Ἴων 1134. Ἡρακλ. 980. Φιλ., Βελοπ. 74Α. Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 162,14. Vitr. 2.8,4: *medio cavo servato secundum orthostatas intrinsecus ex rubro saxo*. 10.13,7: *Ipsam machinam uti testudinem in medio habentem conlocatum in orthostatis canalem*. Βλ. καὶ IG I² 313,91 (Ἐλευσῖνος). 314,100.372 = Stevens-Paton, The Erechtheum 286 II 60. Αυτοθι, 374 = 388,60/61. IG 2.1054,64. II 2²(1)1665,8/9 (Κυνοσάργους). 11.13.– 1668,19 (Ἐλευσῖνος). 26.64. 1678a15 (Ἀθηνῶν). IV 1² 103,74 (Ἐπιδαύρου). 87.89. 105Α12.14/15. Roux, ἐν Μ He-

Iv. 17,1960,176 (Λεβαδείας). LATTERMANN, grB 83,49.53. FD III(5)39,10. 40,8. IG XI 2,287A120 (Δήλου): *τὸν ὀρθοστάτην καὶ τὸν καταληπτῆρα θεῖναι*. XII 2,10,7 (Λέσβου). Inscr. Cret. III 57,9,5.– 2) τὰ ὄρθια τεμάχη τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ πλαίσιον τῆς θύρας.

ὀρθόστατος, ον = ὁ ὄρθιος ἱστάμενος (βλ. **ὀρθοστάτης**), ΕΥΡΙΠ., Ἰκ. 497.

ὀρθόστρωτος, ον = ὁ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐστρωμένος, ΙΕΡΟΚΛ., π. ΣΤΟΒ. 415,14: *τοῖχος ὀρθόστρωτος ὁ διὰ πλακῶν μαρμαρίνων ἐστρωμένος*.

ὀρθόω -ῶ, ῥ. = 1) οἰκοδομῶ, κτίζω, ἐγείρω οἰκοδόμημα, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,174. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 1250. ΘΟΥΚ. 6,66: *ἐρύματά τε... λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν*. ΞΕΝ., Ἑλλ. 4,8. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,9: *τοῦ τε πρώτου καὶ δευτέρου* (κίονος) *ὀρθωθέντος ἐργώδη γενέσθαι τοῦ τρίτου κίονος τὴν στάσιν*. 10: *ὀρθωθεὶς γὰρ μέχρι τοῦ μέσου ὁ κίων ἐγκάρσιος ἔμενε καὶ τῷ ἐδάφει ἐμπαγεὶς ἐκ τῆς κάτωθεν ἀρχῆς ἀκίνητος ἦν*.– 2) ἀνεγείρω, ἀνοικοδομῶ, ΕΥΡΙΠ., Τρῳ. 1161.– 3) τοποθετῶ κατακορύφως, ΣΟΦ., Οἰνόμ. (Ἀπόσπ. 433, NAUCK): *ὥστε τέκτονος παρὰ στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών*.

ὁρίζω, ῥ. = καθορίζω τὰ ὅρια, τὴν περιοχὴν τῶν ὁρίων, ΞΕΝ., Οἰκ. 9,5: *θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος*. ΦΙΛΟΣΤ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2,9: *τὸν περίβολον ὁριζόμενον*. IG II 1^2(2) 1180,8/9 (Ἀττικῆς).

ὅριον, τὸ = σύνορον, τείχισμα, φραγμός, ΗΣΥΧ. λ. *ὅριον· τείχισμα φραγμόν*. IG IX 1^2(1)3b3 (Αἰτωλίας): *ὅρια τᾶς χώρας... τὸ διατίχισμα* (sic) *καὶ ἀπὸ τοῦ διατειχίσματος εὐθυωρίαι διὰ τοῦ ἕλεος εἰς θάλασ(σ)αν*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 5,1959. Βλ. καὶ λ. **ὅρος**.

ὅρος, ὁ (**ὅρϜος**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, FRISK, HERWERDEN, MUGLER λ.) = ὁρόσημον ἐκ λίθου, ΑΡΠΟΚΡ. λ. BEKKER, AG 285,12 κἑ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 3.85. 9,8. ΗΣΥΧ. λ. = *ἡ στήλη, ἡ καταπεπηγυῖα ἐπὶ χωρίῳ ἢ οἰκίᾳ*. ΦΩΤ. λ. Μ Ετυμ. λ.– ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6: *ἦν δὲ ταῦτα* (τὰ πλευρὰ τῆς βάσεως) *τριχῇ διῃρημένα, ἑκάστην δὲ χώραν ὅρος ἐπεῖχεν εἰς ὑπόβασιν κατεσκευασμένος*. IG II 1^2(2) 1180,21 (Ἀττικῆς). IV 1^2 75,33 (Ἐπιδαύρου). IG VII 422 (Ὠρωποῦ): *ὅρος· μὴ τοιχοδομεῖν ἐντὸς τῶν ὅρων ἰδιώτην*. IX 1,61,54 (Φωκίδος). FD III 4(1)42,9. SEG 2,544,1. 545,15 (Καρίας): *ἐθέμεθα ὅρον*.

ὀροφή, ἡ (προευκλ. **ὀροφέ**, δωρ. **ὀροφά**· διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως βλ. BOISACQ, FRISK λ. *ἐρέφω*. Ὡσαύτως, HERWERDEN, EBELING λ. *ἐρέφω* καὶ *ὀροφή*) = 1) ἡ ἐσωτερικὴ ὄψις τῆς στέγης ἑνὸς οἰκοδομήματος, τὸ κν. *ταβάνι*.– 2) τὰ ξύλα τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν στέγην. ΑΜΜΩΝ., πΟ & δ. 357: *ὀροφὴ καὶ τέγος διαφέρει· ὀροφὴ μέν ἐστιν ἡ στέγη*. Μ Ετυμ. λ. *γεῖσα... τὸ ἄκρον τῆς ὀροφῆς*. BEKKER, AG 264,27. 302,5.– ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80: *καλοῖτο δ' ἂν τὸ μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ἔδαφος, τὸ δ' ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη*. Βλ. καὶ 7,123. ΗΣΥΧ. λ. *ἐγκουράδες, ὀροφή, στέγη, ὄροφος, σίμαι*. ΦΩΤ. λ. *ὄροφος καὶ ὀροφή: στέγη*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὀροφὴ καὶ ὄροφος: ἡ στέγη· καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς*. ΟΜ., Ὀδ. φ, 298: *ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς*. ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1925,47. ΗΡΟΔ. 2,148: *ὀροφὴ λιθίνη*. 155: *τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς*. Βλ. καὶ 5,101. ΘΟΥΚ. 3,68. 4,48. ΞΕΝ., Ἑλλ. 6.4,9. ΠΛΑΤ., Κριτ. 116D. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 1209.1213. ΑΡΙΣΤΟΤ., πΖ ἱστ. 9,40. ΛΥΚΟΥΡΓ., κΛ 128. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 8.83,2. 87,28. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,47.66. 2,10. 3,47. 13,82. 17,82.105.115. 20,26. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.67,1. ΣΤΡΑΒ. 4.3,30.14. 1,22. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2.9. 15.11,5: *αἱ δ' ὀροφαὶ ξύλοις** (*βαθυξύλοις* FLAMN. *βαθυζύλοις* W.) *ἐξήσκηντο γλυφαῖς πολυτρόποις σχημάτων ἰδέαις*. Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4: *θαυμασταὶ δὲ ὀροφαὶ μήκει τε δοκῶν καὶ λαμπρότητι προκοσμημάτων*. 6.3,1. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 2.227c. ΛΥΚ. 13. Ρωμ. 28. Εὐμ. 9. Ποπλ. 13. ΛΟΥΚ., π Οἴκου 7. π ΣΘ 30. Ἱππ. 6 ΠΑΥΣ. 1.19,1. 5. 27,11. Γεωπ. 14.6,2. ΑΘΗΝ. 5.207c.— IG I^2 373 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XI, Col. III, σελ. 338,26/27: *κεραμόσαντι hυπὲρ τε̃ς ὀροφε̃ς*. ΑΥΤΟΘΙ 374 = 380,4.23.37. IG I^2 463,50.89 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). II 2^2 1668,60 (Ἐλευσῖνος): *ὀροφὴν λιθίνην λίθου Ὑμηττείου*. 65/66: *ποιήσει δὲ καὶ τὰς ὀροφὰς τὰς διὰ μέσου*. 77.79. 1672,101. 149. 171. 179. 180. IV 1^2 102,46 (Ἐπιδαύρου): *ἕλετο τὰν ὀροφὰν τὰν ὑπένερθε... ἐργάσασθαι*. 106 II136.137. Βλ. καὶ ΑΕ 1948-49, 136A11. JÖAI 38,1933,58,25 (Ἀμφιαρείου). FD III(5) 38,5. IG XI 2,139C12. 142,24.53. 144B20. 146A69. 156A40.71/72. 147A9. 158A54. 161A45.72.79.113. 163Ba8.15. 165,22: *ἐγλαβόντι τὴν ὀροφὴν τὴν κατάμπροσθεν τῶν κιόνων*. 25.32. 170,11. 199A69. 219A43. 227A5. 287A72: *διακεσαμένοις τῆς ὀροφῆς τὰ προσχρήζοντα*. 109. IdD 340,15. 364A7. 366A2.28. 370,20. 406A29. 440A73. 442B224. 444B57.96: *ἐργολαβήσαντι τὰ κατ' ὀροφὴν τοῦ ναοῦ*. 461Ab34.39. 504A3. 1426BII50.2085 καὶ 2086. Inscr. Cret. I 254,8,6.– BLINKENBERG, chronique TL 341D, 70. BCH 62,1938,390,4.5. TAM 2(2)417,11 (Λυκίας). MAMA 8, ἀριθ. 356,11/12. 498,25. AthMitt 8,1883,71,11/12 (Πισιδίας). LATYSCHEV, 1, ἀριθ. 58,13/14 (Ὀλβίας).

ὀροφιαῖος (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὀροφήν, ὁ τῆς **ὀροφῆς** (βλ.λ.), ΤΙΜΑΡΙΩΝ, ἐν Not. et Ext. 9,241: *διὰ τῆς ὀροφιαίας θυρίδος*. IG I^2 372 Col. I,85: *τὸς λίθος τὸς ὀροφιαίος*.

ὀροφικὸς (ἐνν. πίναξ) = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὀροφὴν (πρόκειται περὶ τῶν **φατνωμάτων** [βλ.λ.], ἅτινα, ὁσάκις δὲν ἔφερον γλυφάς, ἐζωγραφοῦντο). ΗΣΥΧ. λ. *κουράς· ἔστι δὲ ἐγκουρὰς ὀροφικὸς πίναξ*. IdD 1412a34. 1414aII14. 1417AII17: *πίνακας ὀροφικούς*. 1443BII96: *πίνακες ὀροφικοί*. Βλ. σχετικῶς, VALLOIS, πίνακες D, MélHell 289-299.

ὀρόφινος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων στέγην ἐκ καλάμων, ΗΣΥΧ. λ. *ὀρ(ο)φίνη· καλάμη μελίνης*. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32,8: *εἰς τὰς ὀροφίνας οἰκίας*.

ὀρόφιος, ον = ὁ ὀροφικὸς λίθος, DU CANGE, Gloss. λ. Didyma II 29,7: *τιθεμένου δὲ τοῦ ποδὸς τῶν μὲν ὀροφίω[ν δρχ...* 21: *τῶν δὲ ὀροφίων καὶ ἐκτόμων καὶ διατ[οίχων δραχμῶν*. DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 119 § 57 = ΓΕΡΜ.: *τὸ ἐπάνωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης ὀρόφιον*.

ὄροφος, ὁ = 1) εἶδος καλάμου, δι' οὗ ἐστέγαζον τὰς οἰκίας.– 2) **ὀροφὴ** (βλ.λ.). BEKKER, AG 204,4. 361,17. ΠΟΛΥΔ. Ὀν. 7,120.121. 10,173. ΗΣΥΧ. λ. *αἰετός, κατῆλιψ, λαχνήεντα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *ὄροφος· κάλαμος, ᾧ στεγάζουσιν· ἤδη δὲ καὶ ὀροφή*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὀροφὴ καὶ ὄροφος: ἡ στέγη*. Βλ. καὶ λ. *ὑψόροφος: ὁ ὑψηλὸν ὄροφον ἔχων*. ΦΩΤ. λ. *ὄροφος* καὶ *ὑπ' ὄροφον*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 249,19. 780,27. ΟΜ., Ἰλ. Ω, 451. ΑΙΣΧ., Ἰκ. 650: *δόμος ἔχων ἐπ' ὀρόφων*. ΗΡΟΔ. 7,140. ΘΟΥΚ. 1,134. ΑΡΙΣΤΟΤ. 824b32. 1488a30.18. Παλ. Ἀνθ. 9,649. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350,19. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.3,2. 5.8,12. 8.3,2. 5,2. 14.15,12. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 983b. ΠΑΥΣ. 1.18,9. 19,1. 26,7. 2.7,4.6. 10,3. 11,2. 27,6.7. 3.16,2. 21,7. 22,8. 5.10,10. 12,4. 20,4.6. 6.9,6. 24,6.9. 25,1. 8. 42,13. 10.4,9. 5,11. 36,10. ΓΑΛ., π Χρ. μ. 8,11. ΦΙΛΟΣΤΡ., β Ἀπολλ. 236: *τὸ ἐπὶ Ῥηγίλλῃ θέατρον κέδρου ξυνθεὶς τὸν ὄροφον*. IG II 1^2(2) 1076,19. BCH 1904,45,7. CIG II 2683 (Καρίας). 3148,14 (Λυδίας).– Τὸ οὐδ. (**ὄροφον**, τὸ) ὡς ὀροφή, DU CANGE, εἰς Ἔκφρ. ἁΣ 75 (Βόννης): *τῶν τεσσάρων ναρθήκων κατεχρύσωσε τὰ ὄροφα ἐξ ὑελίτου χρυσοῦ λαμπρότατα*.

ὀροφόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω δι᾽ ὀροφῆς, στεγάζω, Φιλ. Βυζ. 1,1. Πλουτ., Ἠθ. 210e: *οἰκίαν τετραγώνοις ὠροφωμένην δοκοῖς.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. 6.1,4. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7.7.– IG 4,558,27 (Ἄργους): *ὑπὲρ τοῦ ὀροφωθῆναι τὸν τόπον.* XI 2 199A,104 (Δήλου). IdD 1421BbII23. JÖAI 38,1933,58,29 = REG 19,1906,99 = MAMA 8,498,29 (Ἀφροδισιάδος): *τὸ δὲ περίστῳον ὅλον δεδοκῶσ[θαι καὶ] κεκεραμῶσθαι καὶ ὠροφῶσθαι.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Hodge, WGR 117.

ὀρόφωμα, τὸ = ὀροφή, στέγη, σανίδωμα, Ησυχ. ἐν λ. *κουράς· ἡ ἐν τοῖς ὀροφώμασι γραφή.* Ευσταθ., Ὀδ. 1925,47. Διοδ. Σικ. 2,10: *τὸ δ᾽ ἐπὶ ταῖς δοκοῖς ὀρόφωμα πρῶτον μὲν εἶχεν ὑπεστρωμένον κάλαμον μετὰ πολλῆς ἀσφάλτου, μετὰ δὲ ταῦτα πλίνθον ὀπτὴν διπλῆν, ἐν γύψῳ δεδεμένην· τρίτην δ᾽ ἐπιβολὴν ἐπεδέχετο μολιβᾶς στέγας πρὸς τὸ μὴ δικινεῖσθαι κατὰ βάθος τὴν ἐκ τοῦ χώματος νοτίδα.* ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 3,7. Ἰεζεκ. 41,26. Αθην. 5,205d: *οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,6 (τὸν ναὸν) *χρυσῶσαι ἀπὸ ἐδάφους ἕως τῆς ὀροφῆς τό τε ὀρόφωμα ποιῆσαι ἐκ φατνωμάτων χρυσῶν.* Epigr. gr. 871,5 (Τήνου): *ἡμιτελῆ μεγάρων τελ[έσασ᾽] ὀροφώματα λαμπρά.*

ὀρόφωσις, ἡ = ἡ κατασκευὴ ὀροφῆς, στέγης, ἡ ἄλλως στέγασις, Bekker, AG 302,5: *στρωτῆρες εἰσὶ τὰ μικρὰ δοκίδια εἰς ὀροφὰς πεποιημένα οἱ δέ φασι πλέγματά τινα ἀπὸ ῥάβδων εἰς ὀρόφωσιν πεποιημένα.* Βλ. καὶ Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *στρωτήρ.* Επιφ. ἐν Migne, PG 42,781A: *τὸ τετραγώνιον, ὑποβάθρἀν τε καὶ τὴν ἄνωθεν τῆς ὀροφώσεως σκέπην.* Ευσταθ., Opusc. 22,16.– IG XI 2,199,106/107 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τὴν ὀρόφωσιν τῆς ἐ[ξέ]δρας.* Αυτοθι 4,1246,2: *τὴν ὀρόφωσιν σὺν τῷ κεράμῳ[ι].*

ὀροφωτής, ὁ (μτγν.) = ὁ κατασκευαστὴς ὀροφῶν, στεγῶν, Μαναςης, συντ Ι 175 (Βόννης).

ὀροφωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων ὀροφήν, στέγην, ὁ ἐστεγασμένος, Ευσταθ., Ἰλ. 892,33: *ὁ ἔχων στέγην.*

ὀρσοθύρη, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, Gr. etymW λ. [428]. Boisacq λ. [717/9]. Ebeling, LexH λ. [2,80]) = ἡ ὀπισθία θύρα τοῦ ὁμηρικοῦ μεγάρου, ΜΕτυμ. λ. *ὀρσοθύρη, θυρὶς δι᾽ ἧς εἰς ὑπερῷον ὑπάρχει ἀνάβασις. Παρὰ τὸ ὄρω ὄρσω καὶ τὸ θύρα, ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν, θυρίς τις ἔοικεν ἐπὶ τὴν δημοσίαν ὁδὸν φέρουσα, ἐφ᾽ ἣν ἔδει ἀναβῆναι διά τινος κλίμακος.* Αυτοθι: *ὀρθοθύρη, θύρα πρόσβασιν ἔχουσα, καὶ εἰς τὰ ὑπερῷα φέρουσα τινὲς δὲ ὑψηλὴν θύραν.* Πολυδ., Ὀν. 1,76: *μέρη δ᾽ οἰκίας αὔλειος θύρα, κηπαία θύρα, ἀμφίθυρος, ἣν Ὅμηρος ὀρσοθύρην καλεῖ, οἱ δὲ πολλοὶ πλαγίαν θύραν.* Ησυχ. λ. *ὀρσοθύρα· θύρα μεγάλη καὶ ὑψηλή, δι᾽ ἧς ἐστιν ὀροῦσαι καταβαίνοντα· ἄλλοι πᾶσα θύρα μὴ ἔχουσα τὸν βαθμὸν πρὸς τῇ γῇ, ἀλλ᾽ ἀπέχουσα τοῦ ἐδάφους, οἷον θυρὶς ἢ θύρα εἰς ὑπερῷον ἀνάγουσα.* Ὁ Αυτος, λ. *ῥῶγας· οἱ μὲν τὴν ὀρσοθύρην.* Σου(ι)δ. καὶ Φωτ. λ. *ὀρσοθύρη: θύρα ἐν ὕψει τοῦ τείχου.* Ομ., Ὀδ. χ, 126.132. 333. Ευσταθ. 1921,15: *ὀρσοθύρη ἐνταῦθα παρὰ τῷ ποιητῇ θύρα τις ἐπίσημος ὑψηλοτέραν πρόσβασιν ἔχουσα εἰς ἣν οὐχ᾽ οἷόν τε ἦν ἀνελθεῖν τινὰ μὴ διὰ κλίμακος ἴσως ἢ ἄλλως πως ἀνορούσαντα καὶ ἀναθορόντα εἰς αὐτήν· ὅθεν καὶ ὀρσοθύρη ἐκαλεῖτο, ἤγουν θύρα εἰς ἣν ὄρνυταί τις θέλων ἰδεῖν ἐκεῖθεν... τινὲς δὲ τὴν ὀρσοθύρην ἐκτομάδα θύραν ἡρμήνευσαν δι᾽ ἧς εἰς ὑπερῷον ἀναβαίνουσιν ὀρούοντες ἐπ᾽ αὐτῆς. Εἴη δὲ ἂν αὕτη, ὁποία ἡ καταῤῥάσσουσα κλιμάκων ἄνω, καὶ δι᾽ αὐτὸ λεγομένη κοινῶς καταράκτης.* Αυτοθι, 30. Σιμων. 634,6: *καὶ τῆς ὄπισθεν ὀρσοθύρης ἡλσάμην.*

ὀρυγή, ἡ = 1) ἀντὶ τοῦ **ὀρυχὴ** (βλ.λ.).– 2) βαθμίς.

ὄρυγμα, τὸ = 1) ἐσκαμμένον ἔδαφος εἰς μέγα βάθος, λάκκος, τάφρος, χάνδαξ.– 2) ὑπόγειος δίοδος, διάδρομος, ὑπόνομος.– 3) ἡ **ὄρυξις** (βλ.λ.). Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *τάφρος.* Ηροδ. 1,174.179.185. 2,125.150. 3,60. 4,71.200. 7,23.37. Θουκ. 1,106. Ξεν., Ἑλλ. 3.1,7. Κύρ. Παιδ. 1.6,28. 4.9,4. Φιλ. μηχ. 7.100,5. Πολυβ. 5.100,2. 9.41,7. Διοδ. Σικ. 5,17. 18,71. 19,94. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 6.7,2. Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2. Λουκ., Ἀληθ. ἱστ. 2,1. Αππ., Λιβ. 119.– PGrecs 1I,9.10. 1II,28. SEG 13,521,160 (Περγάμου): *μηθεὶς δὲ πρὸς ἀλλοτρίῳ ἢ κοινῷ τοίχῳ μήτε ὀρύγματα ποιείτω.*

ὀρυκτή, ἡ = **ὄρυγμα** (βλ.λ.), Φιλ. 1,626.

ὀρύκτης, ὁ = ὁ ὀρύττων, ὁ ἀνοίγων ὄρυγμα, ὁ ἄλλως σκαφεύς, Δουκ., β.᾽Ιστ. 15.60,3 (Βόννης): *ἦσαν γὰρ οἱ ὀρύκται ἀρξάμενοι τὴν ὀρυγήν.*

ὀρυκτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ὀρυχθείς, ὁ δι᾽ ἐκσκαφῆς ἀποτελεσθείς. Ομ., Ἰλ. Θ, 179. Ηροδ. 2,17.149.– Ευριπ., Τρῳ. 1153: *ἀλλ᾽ εἶμ᾽ ὀρυκτὸν τῶδ᾽ ἀναρρήξων τάφον.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 4.5,25: *εἴσοδοι ὀρυκταὶ ὑπόγειαι.* Πλουτ., Ἠθ. 2,770e: *ἀποθῆκαι ὀρυκταὶ ὑπόγειοι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.8,3: *ὀρυκτὴ δ᾽ ὁδὸς... ἀνέφερε.*

ὄρυξ, ὁ = ὀξύ τι σιδηροῦν ἐργαλεῖον, εἶδός τι σκαφείου, λαοξοϊκόν, χρήσιμον εἰς σκαφὴν καὶ διατρύπησιν πετρῶν, Ησυχ. λ. *ὄρυξ· λαοξοϊκὸν σκεῦος· ἢ σκαφίου εἶδος.* Παλ. Ἀνθ. 6,297: *σφῦραν καὶ δαπέδων μουνορυχὰν ὄρυγα.*

ὄρυξις, ἡ = τὸ ὀρύσσειν, ἡ ἀνόρυξις, ἐκσκαφή, κν. σκάψιμον, Αριστοτ. 693a16. Πλουτ., Πομπ. 66. IG IV 1² 109III43 (Ἐπιδαύρου 3ου π.Χ. αἰ.). SEG 15,207,127: *τᾶς ὀρύξιος ποτὶ τὰν περιαγωγὰν [ὕδα]τος [τοῦ ἐς τὸ βαλανεῖον].* IG 4,823,41 (Τροιζῆνος): *τοῦ ναοῦ ὀρύξιος.* 47: *σκαπέτου ὑπὸ τᾶν ζωρυᾶν ὀρύξιος.*

ὀρύσσω (ἀττ. **-ττω**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [718/9]. Frisk, λ. [430]) = ἀνοίγω κοίλωμα ἐν τῇ γῇ δι᾽ ἐκσκαφῆς, σκάπτω, ἀνασκάπτω, Ομ., Ἰλ. Θ,341. Ὀδ. λ, 25. Ηροδ. 1,68. 75. 174. 179. 185. 186. 189. 2,101.150. 3,60. 4,42. 71. 200. 201. 7,23. Αιν. Τακτ. 32,12. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.59,2. Πλουτ., Μάριος 16. Λουκ., π Περεγρ. τελ. 21. Αππ., Μιθρ. 78. Λιβ. 119. Λιβαν., Προγυμν. 32. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 9.17,2. PPetr. 2.36,1.10.3. 46,3,10. Dikaiomata 1,97 (Αἰγύπτου). IG II 2²(1)1682,4 (Ἐλευσῖνος). XI 2,148,69 (Δήλου). IdD 446A13. 500B10: *ὀρύξει δὲ τοῦ θεμελίου τὸ βάθος.* SEG 7,166,1 (Παλμύρας). 13,521,73 (Περγάμου): *ἐάν τινες ἐν ταῖς ὁδοῖς χοῦν ὀρύσσωσιν ἢ λίθους.* 14,684,8 (Καρίας). 18,740 (Κυρηνείας). Ditt., OGIS 672,7. 673,6. 717,6 (Αἰγύπτου). BGU 1121,25. Sammelb. 12,14.

ὀρυχή, ἡ (ἄλλως **ὀρυγὴ**) = ὄρυξις, σκαφή, κν. σκάψιμον, Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.59,2: *ὑπόγειον ὀρυττομένων τε τῶν θεμελίων καὶ τῆς ὀρυγῆς εἰς πολὺ βάθος ἤδη προϊούσης.* Λουκ., Νέρων 1: *ἡ ὀρυχὴ τοῦ Ἰσθμοῦ.* Αππ., Συρ. 58: *ἡ τῶν θεμελίων ἄρξασθαι τῆς ὀρυχῆς.* Δουκ., βυζ. Ἱστ. 15,60,3 (Βόννης). Τζετζ., χιλ. 1,915. Νικ. Χων. 396Α. POsl. 3,1936,133,14. IdD 365,32: *Κτησιφῶντι ἐ[ρ]γολαβήσαν(τι) τὴν ὀρυχὴν τοῖς κίοσιν τῆς στοᾶς τῆς πρὸς τῷ Ποσιδείῳ.* SIG 799II2 (Κυζίκου): *ἐπὶ τῆς ὀρυχῆς τῶν λιμένων.* Βλ. καὶ Syria 17,1936,260.

ὀρύχω· μτγν. τύπος τοῦ **ὀρύσσω**, (βλ.λ.), Αρατ. 1086.

ὀρχάς, ἡ = 1) ἡ περιφράσσουσα, ἡ καλύπτουσα, Σοφ., Ἀπόσπ. 812: *ὀρχὰς στέγη.*– 2) ὡς οὐσ.: περίβολος, αἱμασιά, Ησυχ. λ. *ὀρχάς· περίβολος, αἱμασιά.*

ὀρχήστρα, ἡ = τὸ μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ **θεάτρου** (βλ.λ.) μεταξὺ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν καθισμάτων τῶν θεατῶν. Εἰς αὐτὴν εἱλίσσετο ὁ χορὸς πέριξ βωμοῦ τοῦ Διονύ-

σου καλουμένου **θυμέλη**. Παρὰ Ῥωμαίοις ἡ ὀρχήστρα, σχήματος ἡμικυκλίου, ἐκαλεῖτο καὶ **κονίστρα**, Αριστοτ. 901b30. SIG 577,31 (Μιλήτου 3ου/2ου π.Χ. αἰ.). Inschr. von Mag. am Sipylos, ἀριθ. 46,17: *εἰς τὴν ὀρχήστραν τοῦ θεάτρου.*

ὂς = **οὖς** (βλ.λ.), IG I² 319,6. 372,201 (Ἐρεχθείου).

ὀστρακόεις (ἀντὶ τοῦ **ὀστράκινος**), Παλ. Ἀνθ. 9,86: *δόμος ὀστρακόεις.*

ὀστρακοκονία, ἡ = εἶδος ἀσβεστοκονιάματος μεμιγμένου μετὰ κεράμων, δι' οὗ ἐπεστρώννυτο τὸ δάπεδον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὅθεν σνκδ. τὸ δι' ὀστράκων κεραμίδων κατεστρωμμένον ἔδαφος, Th.I.g. λ. *μαρμαροκονία.* Vitr. 8,1. Γεωπ. 2.27,5: *καὶ τὴν ὀστρακοκονίαν δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χριομένην τῷ οὔρῳ βρέχουσι.*

ὀστρακόω -ῶ, ῥ. = ἐπιστρωννύω δι' **ὀστρακοκονίας** (βλ.λ.), IG II 1² 463,82 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *κα[ὶ τ]οὺ[ς πύρ[γ]ους κ[α]ὶ τὴν πάροδον ῥ[α]χώσας καὶ ὀ[σ]τρακώσας.* Περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως βλ. Müller, numAth 68. KunstW 4,154.

οὖδας, τὸ = 1) ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, ἢ τὸ ἔδαφος, Ησυχ. λ. *οὖδας· γῆ· τὸ ἔδαφος.* Ομ., Ἰλ. Μ, 192. Ὀδ. κ, 135. λ, 749. μ, 448. ν, 395. ρ, 457. Αισχ., Ἀγαμ. 503. Σοφ., Ἠλ. 752. Ευριπ., Ἑκ. 405.– 2) τὸ δάπεδον, τὸ πάτωμα οἰκίας ἢ δωματίου, Ομ., Ἰλ. Ε, 734. Ω, 527. Ὀδ. ψ, 46. Ὕμν. ὁμ. εἰς Ἑρμ. 284. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 126 (Βόννης). SEG 8,243,3 (Ἐλευθεροπόλεως): *οὖδας, ὁδὸν ψηφῖσιν.*

οὐδός, ὁ (δωρ. **ὠδός**, ἀττ. **ὀδός**· βλ.λ. Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, λ. [442]. Ebeling, LexH λ. [2,109]). Ἡ λέξις ἐσήμαινε: 1) τὸ κατώφλιον, ἰδίως ναοῦ ἢ οἰκίας, Severian, mundi τόμ. 7,599,18: *πᾶσα θύρα οὐδὸν ὑποκείμενον ἔχει καὶ ὑπέρθυρον ἐπικείμενον ταῖς παραστάσιν· καὶ οὔτε στῆναι δύνανται παραστάδες μὴ ἔχουσαι οὐδόν, οὔτε στηριχθῆναι ἀσάλευτοι μὴ προλαβοῦσαι τὸ ὑπέρθυρον.* Πολυδ., Ὀν. 1,76: *εἶτα οὐδὸς καὶ τὰ περὶ τὰς θύρας μέρη.* Ησυχ. λ. *οὐδός· βαθμίς, βατὴρ ὁ πρὸ τῆς θύρας, καὶ ὀδός.* Σου(ι)δ. λ. *ὀδός: οὐδός.* Ὁ Αυτος, λ. *οὐδός: φλιά, βατήρ, τὸ κάτω τῆς θύρας· ἢ ἔδαφος· ἢ βαθμός.* Ὁ Αυτος, λ. *χελωνίδος: τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ὀδὸς ἀρσενικῶς· καὶ οὐδός, ὁ τῆς θύρας.* Ευσταθ. 156,29: *βηλὸς δὲ συνήθως ὁ τῆς οἰκίας βατὴρ παρὰ τὸ βαίνεσθαι, ὡς καὶ οὐδὸς παρὰ τὸ ὁδεύεσθαι.* Αυτοθι: *δηλοῦσι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνῷ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων, ὁδὸν δίχα τοῦ υ γράφοντα τὸν οὐδόν, ἐν τῷ ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταρράκτην ὀδὸν χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον.* Αυτοθι 1395,62. Βλ. καὶ Comm. 355. Ομ., Ἰλ. Θ, 15. Ὀδ. α, 104: *οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου.* Αυτοθι δ, 680. η, 83.86.88. κ, 62. ν, 63. π, 41. ρ, 339. χ, 72.127. Ησιοδ., Θεογ. 811.813. Παρμεν. 1,12 (FPG 1,114). Ορφ., Ἀργον. 986. Σοφ., Οἰδ. Κολ. 1590. Αριστοτ. 1042b19: *ὑπέρθυρον καὶ οὐδὸς θέσει διαφέρουσιν.* 1043a8: *οἷον εἰ οὐδὸν δέοι ὁρίσασθαι, ξύλον ἢ λίθον ὡδὶ κείμενον ἐροῦμεν, καὶ οἰκίαν πλίνθους καὶ ξύλα ὡδὶ κείμενα.* Παυσ. 9.19,7. Παλ. Ἀνθ. 11,403. Σωz., Ἐκκλ. Ἱστ. 7.25,2. Ιουλιαν., Ἐπιστ. 80b. Nonn., Διον. 3,135.140. Προκ., ὑπὲρ Π. 2.5,19.– IG II 1²(1) 380,19/20.– II 2²(1) 1666a,104 (Ἐλευσῖνος). 1668,33. 1672,174.175. IV 1² 102,49 (Ἐπιδαύρου). 232.249.– 109II105.150.– IG VII 412,7 (Βοιωτίας). XI 2,158A69 (Δήλου). 70.287A44.101. IdD 352. 370,30. 1400,10. 1409BcII 45. IG XII 5,14 (Λέσβου) 7.229,4 (Πάρου). Didyma II 31. 39,15. SEG 8,243,3 (Ἐλευθεροπόλεως), β) τὴν εἴσοδον εἴς τινα κλειστὸν χῶρον, Ομ., Ὀδ. α, 104: *ἐπὶ προθύροις Ὀδυσσῆος, οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου.*– 2) τὸ ἀνώφλιον, Θεοκρ. 23,50.– 3) ἀντὶ τῷ **ὁδὸς** (βλ.λ.– 1), Σου(ι)δ. λ. *οὐδὸς ἐς λαύρην: ἡ στενὴ ὁδός,* Ομ., Ὀδ. ρ, 196.– Βλ. σχετικῶς Klenk, Die antike Tür 42. Rider, AncGH 200 κἑ.

οὐρανίσκος, ὁ = θολοειδὴς ὀροφὴ δωματίου, στέγασμα, Αθην. 5,196b: *Αὕτη δὲ* (ἡ τοῦ συμποσίου στέγη) *ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ.* 12,539e: *οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον.*

οὐρανός, ὁ = 1) *θολοειδὴς ὀροφὴ ἢ στέγη σκηνῆς,* Ησυχ.– 2) (*βυζ.*): τὸ ἡμισφαιρικὸν ὀρόφιον τοῦ κιβωρίου, Γερμ., Μυστ.

οὐρός, ὁ = ταφροειδὲς ὄρυγμα δι' οὗ ἀνεῖλκον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τἀνάπαλιν καθεῖλκον εἰς τὴν θάλασσαν τα πλοῖα, Πολυδ., Ὀν. 1,148: *νεωλκοῦ σκεύη φάλαγγες φαλάγγια, ὁλκοί, οὐροί.* Βλ. καὶ Ησυχ. λ. *οὔρους... ἢ τὰ ν(ε)ώρια· τὰ περιτειχίσματα.* Σου(ι)δ. [ὁ Φωτιος ὀξυτόνως] *οὐροὺς... τὰ νεώρια καὶ τὰ περιορίσματα τῶν νεῶν.* Αυτοθι: *τὰ ταφροειδῆ ὀρύγματα δι' ὧν αἱ νῆες καθέλκονται εἰς τὴν θάλασσαν,* Ομ., Ἰλ. Β, 153.

οὖς (ἐν ἐπιγρ. **ὂς**), τὸ = αἱ ἑκατέρωθεν τοῦ ὑπερθύρου ἐξοχαί, αἱ ἄλλως **παρωτίδες** ἢ **καταλοβεῖς** (βλ.λ.). Πρβλ. καὶ **ἀγκών**, IG I² 372,201 (Ἐρεχθείου): *ὂς τõι hυπερθύροι τõι πρὸς ἕο hεμίεργον.* 319,6: *τὸ ὂς τὸ β[όρειον.*

ὀφθάλμιον, τὸ = ἐπὶ μαρμάρου ἢ ξύλου ἢ μετάλλου: παράστασις ὀφθαλμῶν ὡς ἀνάθημα, Roussel, Cultes Égyptiens 236 (Δήλου 2ου π.Χ. αἰ.).

ὀχεταγωγία, ἡ = τεχνητὴ αὔλαξ πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος, Πλατ., Νόμ. 844A. Προκ., π. Κτισμ. 2.3,21.– 10,7.4.9,14.

ὀχεταγωγέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω αὔλακα διοχετεύσεως τοῦ ὕδατος, Πολυδ., Ὀν. 1,224.

ὀχετίον, τὸ = **ὀχετὸς** (ὑποκ.– βλ.λ.), Διοσκ. 7,17.

ὀχετοκράνιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **ὀχετόκρανον** (βλ.λ.), Μετυμ. λ. *ὀχετοκράνια.* Bekker, AG 287,6: *ὀχετοκράνια: τὰ κηλώνεια ἢ αἱ ἐκχύσεις αἱ λεγόμεναι τῶν μηχανημάτων· εἰσὶ δὲ αὗται ξύλιναι ἢ κεράμεαι· οἱ δέ φασι τοὺς ὑπονόμους καὶ τοὺς ὑπὸ γῆς ὀχετούς.*

ὀχετόκρανον, τὸ = τὸ τέλος ἢ ἡ ἔξοδος τῶν ὀχετῶν, Πολυδ., Ὀν. 10,30: *ὀχετόκρανα δ' ἂν εἴποις τὰς τῶν ὀχετῶν ἀρχάς.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ὀχετόκρανα· τὰς λεγομένας ἐκχύσεις τῶν μηχανημάτων· εἰσὶ δὲ αὗται ξύλιναι ἢ κεράμιναι· οἱ δέ φασι τοὺς ὑπονόμους καὶ τοὺς ὑπὸ γῆν ὀχετούς.*

ὀχετός, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [735]) = 1) αὔλαξ ἢ σωλὴν πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος, Ησυχ., Φωτ., Σου(ι)δ, λ. *ὀχετός· σωλήν, ἀγωγός, ῥύαξ, ὕδωρ, ὑδραγώγιον.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *λείβηθρον: ὀχετὸς ὑδραγωγικός.* Ηροδ. 3,9. Θουκ. 6,100. Πλατ., Φαίδ. 112C. Κρίτ. 117B: *καὶ ἐπὶ τοὺς ἔξω κύκλους δι' ὀχετῶν κατὰ τὰς γεφύρας ἐπωχέτευον.* Αριστοτ. 668a15: *ἐν τοῖς κήποις αἱ ὑδραγωγίαι κατασκευάζονται ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς εἰς πολλοὺς ὀχετούς.* Πλουτ., Μάριος 30. Απп., Λιβ. 117.– IG I² 54,7. 373,64.– 66: *τέκτοσιν καθ' ἐμέραν ὀχετὸν ἐκποέσαντι καὶ hυποθέντι.* Βλ. καὶ 143. II 2²(1)1672,305 (Ἐλευσῖνος). 306. II 2²(2)2502 (Ἀττικῆς) = AthMitt 76, 1961, 124,7 (Ἀχαρνῶν). Αυτοθι, 2.8.10. Ἀρχαιολ. Ποικίλα, σελ. 31,2/3. 34,3. IG IV 1² 109 III, 145 (Ἐπιδαύρου). 155.110A34. VII 4255,5/6 (Βοιωτίας). Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,9 (Ἀμφιαρείου): *κάλυμμα τοῦ ὀχετοῦ.* 44. SEG 13,521,75 (Περγάμου). 81.86/87. SGDI 5200,7 (Σικελίας).– 2) ὑπόγειος σῆραγξ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, Bekker, AG λ. *ὀχετοκράνια* [286,6]. Αριστοτ. 1303b13.

ὀχεύς, ὁ = 1) μοχλός, μάνδαλος, σύρτης ἐπὶ τοῦ ἔσωθεν μέρους τῆς θύρας, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,77: *τὰ δὲ εἰς ἀσφάλειαν κλεῖθρα,... βαλανάγραι, ὀχεῖς*. ΗΣΥΧ. λ. *ὀχεῖς: κλεῖθρα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, *ὀχῆες·... καὶ οἱ μοχλοί· ἀπὸ τοῦ συνέχειν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *ὀχῆς: οἱ μοχλοί*. ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ., λ. *ὀχῆες: δεσμοί, μοχλοί*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. Μ, 121: *οὐδὲ πύλῃσιν εὕρ᾽ ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα*. 455: *δικλίδας ὑψηλάς· δοιοὶ δ᾽ ἔντοσθεν ὀχῆες εἶχον ἐπημοιβοί*. Βλ. καὶ Ὀδ. φ, 47.– ΠΑΡΜΕΝ. 1,16. ΘΕΟΚΡ. 24,49. ΦΙΛΟΔ., Ρητ. 1,280C: *ὀχεὺς θύρας*. ΕΡΑΤΟΣΘ., ἐν Παλ. Ἀνθ. 5.242,3: *πυλῶνος ὀχῆας δικλίδος ἡμετέρης τὴν βάλανον χαλάσας*.– 2) κοχλίαι συγκρατοῦντες τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τόπου ἐν πολεμικῇ μηχανῇ, ΦΙΛ., Βελοπ. 72,31.

ὀχλεὺς = 1) ἄλλη γραφὴ τοῦ **ὀχεὺς** (βλ.λ.– 1), ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,22: *τὰ περὶ θύρας ... μοχλοὶ καὶ ὀχλεῖς*. ΗΣΥΧ. λ. *ὀχλεύς· μοχλός· στρόφιγξ· δεσμός*.– 2) παρὰ νεωτέροις: σιδηρᾶ ῥάβδος ἐν χρήσει ἐν τῇ οἰκοδομικῇ πρὸς ἀπόσπασιν λίθων ἐκ λιθοστρώτου. Πρβλ. ἑπόμ. λ.

ὀχλεύω, ῥ. = κινῶ τι, ΗΣΥΧ. λ. *ὀχλεύονται· κινοῦνται*.

ὄχος, ὁ = **ὀχετὸς** (βλ.λ.), IG XI 2,203A,33 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τοὺς ὄχους ἀνακαθάρασι τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ*.

ὀχυρὸς (ἐπιθ.) = ὁ λόγῳ ἐπιμελοῦς κατασκευῆς, στερεός, ἰσχυρός, ἀσφαλής, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,170. ΑΙΣΧ., Πέρσ. 78: *ὀχυροῖς ἕρκεσι εἴργειν*. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.3,25: *οἰκίας ἄνευ λιθολογήματος ὀχυροῦ οὐδὲν ὄφελος*, IG I² 44,2: *[τ]ὲν πόλιν [τ]ὰ ὀχ[υρὰ] οἰκο[δ]ομε̄σαι*.

ὀχυρόω -ῶ, ῥ. = καθιστῶ τι ἀσφαλές, κν. ὀχυρώνω, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,170. ΗΣΥΧ. λ. *ὀχύρωσεν· ἠσφαλίσατο*. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 5.4,39. ΠΛΑΤ., Ἀξ. 371B: *τὰ πρόπυλα σιδηροῖς κλείθροις ὠχύρωται*. ΑΡΙΣΤΟΤ. 398a18. ΕΥΝΑΠ., Ἀπόσπ. (HGM 1,213,5).– ΜΟΣΧ., Ἀπόσπ. 6 (FTG, NAUCK): *λαΐνους εὐρεῖα πύργοις ὠχυρωμένη πόλις*. ΔΙΟΔ. Σικ. 18,18. Απп., Λιβ. 108. Ἐμφ. 1,66. 2,118. 4,107. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43 (146,5 Βόννης). 5,80 (323,4). IG II 1²(2) 834,14 (Ἀττικῆς 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ τοὺς λιμένας ὠχύρωσ[ε*.

ὀχύρωμα, τὸ = φρούριον, θέσις ὠχυρωμένη, ΗΣΥΧ. λ. *ὀχύρωμα· τεῖχος ἀσφαλές· ὀχυρόν· κάστρον· φρούριον*. ΞΕΝ., Ἑλλ. 3.2,3. ΠΟΛΥΒ. 4.6,3. Μαρτ. Θεοδ., ἐν ST 6,1901,1,6 (σελ. 65,4). AnalBoll 26,1907,210,6. ΠΔ(Ο´), Γέν. 39,20. ΚΔ., Κορ. Β´ 10,4. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,82 (325,1): *καὶ παντοίοις κατασφαλισάμενος ὀχυρώμασι τοῦ πτώματος*. IG VII 17,5 (Βοιωτίας): *ἐποικοδομε]ῖν τοῖς θε[μελίοις] ὀχυρώματα*.

ὀχυρωμάτιον, τὸ = μικρὸν φρούριον, ΠΔ(Ο´), Μακκ. Α´ 16,15.

ὀχύρωσις, ἡ = ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀχυρῶ, ΠΔ(Ο´), Μακκ. Α´ 10,11: *οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ ὄρος Σιών, κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν*, IG II 1²(2), 835,10. BCH 80,1956, 69-75III10: *καὶ ὀχύρωσιν φρουρίων*.

Π

παγεύς, ὁ = βάθρον, ΗΡΩΝ, Διόπτρ. 3: *παγεὺς γίνεται καθάπερ στυλίσκος, ἔχων ἐκ τοῦ ἀνωτέρω τόρμον στρογγύλον*.

πακτὸς (δωρ. τύπος τοῦ **πηκτός**· βλ.λ.).

πακτόω -ῶ, ῥ. = 1) κλείω ἀσφαλῶς, στερεώνω, ἀσφαλίζω, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,27: *τῷ δὲ κλεῖσαι ἴσον καὶ τὸ πακτοῦν καὶ τὸ ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας ἐστιν, ὥσπερ τῷ ἀνοίγειν ταὐτὸν τὸ λύειν, ὡς ἔφη Εὐριπίδης «λῦε πακτὰ δωμάτων» ὡς τοὐναντίον Ἀριστοφάνης «προπύλαια πακτοῦν» ἢ πάλιν «καὶ ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας» ἢ ὡς Ἀρχίλοχος πακτῶσαι τὸ κλεῖσαι*. Βλ. ΑΥΤΟΘΙ 7,113: *τεκτονικὸν δὲ καὶ τὸ πακτῶσαι θύρας*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πακτοῦν: κλείειν, ἀσφαλίζεσθαι· μοχλοῖσι τὰ προπύλαια πακτοῦν*. ΣΟΦ., Αἴ. 579: *δῶμα πάκτου*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Λυσ. 265: *μοχλοῖς δὲ καὶ κλήθροισι τὰ προπύλαια πακτοῦν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀπόσπ. 161: CGF III 1209/1210.– 2) κλείω, φράττω, κν. στουπώνω, ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 128: *καπακτώσαμεν*.

πάκτωσις, ἡ = ἡ στερέωσις τοῦ ἄκρου σώματός τινος δι᾽ εἰσδύσεως αὐτοῦ ἐντὸς ὀπῆς τοῦ ἄλλου, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,84: *πακτοῦν καὶ πάκτωσις*, P Petr. 3, σελ. 136 (3ου π.Χ. αἰ.).

παλαιοκέραμος, ὁ = ἡ παλαιὰ κέραμος, P Osl. Inv. 1440 (1ου μ.Χ. αἰ.). Εος 48,2,77,2.– Πρβλ. λ. **καινοκέραμος**.

παλαίστα = **παλαστὴ** (βλ.λ.).

παλαιστὴ = ἡ ἄλλως **παλαστὴ** (βλ.λ.).

παλαιστὴς = **παλαστὴ** (βλ.λ.).

παλαιστιαῖος = ἄλλος τύπος τοῦ **παλαστιαῖος** (βλ.λ.), ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 2.7,7. ΠΟΛΥΒ. 6.23,3: *ὁ δὲ μείζων ἐστὶ καὶ παλαιστιαῖος*, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,5. ΣΕΞΤ. ΕΜΠ. 9,300.

παλαιστὸς = **παλαιστή**, **παλαστὴ** (βλ.λ.).

παλαίστωμα, τὸ = **παλαιστή**, **παλαστὴ** (βλ.λ.).

παλαίστρα, ἡ = ὁ χῶρος ἔνθα ἐγυμνάζοντο οἱ παῖδες, ΗΣΥΧ. λ. *παλαίστρα· ὅπου οἱ παῖδες ἀλείφονται*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 3,154: *τὰ δὲ χωρία τῆς ἀσκήσεως ἀποδυτήριον, γυμνάσιον, παλαίστρα, κονίστρα*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ.– Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΗΡΟΔ. 6,126. ΙΠΠΟΚΡ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 782. ΕΥΡΙΠ., Ἀνδρ. 600. Ἠλ. 528. ΞΕΝ., Ἀθ. Πολ. 2,10. Λακ. Πολ. 2,1. VITR. 5.11,2. ΠΛΟΥΤ., Ἀλκιβ. 17. ΔΗΜΟΣΘ. 24. Βλ. καὶ 5 καὶ ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 79. ΠΛΑΤ., Θεαίτ. 181A. ΛΥΣ. 204A. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 638c: *τὸν οὖν τόπον, ἐν ᾧ γυμνάζονται πάντες οἱ ἀθληταί, παλαίστραν καλοῦσι, τῆς πάλης τοὔνομα κτησαμένης τὸ πρῶτον, εἶτα καὶ τοῖς αὖθις ἐφευρεθεῖσιν ἐμπαρασχούσης*. Βλ. καὶ 751F. ΗΡΩΔ. 5.7,9. IG XI 2,165,61. 199A,104/105. 203B,52/53. ΑΥΤΟΘΙ, 94.219A37. IdD 147A,5/6: *τὴν θύραν τῆς παλαίστρας ἐπισκευάσαντι καὶ ἐπιθέντι*. 154A5/6. 290,76.81.92. 354,76. MélHoll. 7: *Ἀριστοκρίτῳ τὸ φρέαρ τὸ ἐμ παλαίστρᾳ περικονιάσαντι ⊦*. Πλείονα βλ. ἐν DELORME, γαυλός, BCH 71/72, 1947-1948, 255-261. TREHEUX, Ἡ κάτω παλα(ί)στρα et les Palestres de Delos, ἔ.ἀ. 76, 1952, 562-595. EFFENTERRE, Gaulos, ἔ.ἀ. 78, 1954, 361-367.

πάλαξις, ἡ = ἡ ἐπίθεσις ἑνὸς προκαταρκτικοῦ στρώματος ζωγραφικῆς (τὸ κν. ἐν τῇ οἰκοδ. «πρῶτο χέρι», «πρῶτο κτύπημα»· πρβλ. λ. **χρίσις**, **ἐπίχρισις**, **ἀλιφή**, **ἀλοιμός**, **ἄλινσις** καὶ **κονίασις**), IG IV 1² 109 III 111/112 (Ἐπιδαύρου): *τᾶς μὲ[ν πα]λάξιος δεκαπέδων*. 117: *τᾶς μὲν παλάξιος τὰ δύ[ο] μέρη*. 124.129. Βλ. καὶ BSA 61,1966,xxi A 129. ciii,124).

παλαστή, ἡ (καὶ ἄλλως: **παλαστά**, **παλαιστή**, **παλαιστὴς**-**παλεστής**, **παλαίστα**, **παλαιστός**, **παλαίστωμα**) =

ἡ παλάμη, ἐντεῦθεν δὲ ἡ χρησιμοποίησις τῆς λέξεως ὡς μονάδος μέτρου (βλ.λ. **πούς**), Κρατιν. 133. Φρυν. 264. P Lit. Lond. 183. IG I^2 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum, σελ. 286, II 38/39: *δυοῖν ποδοῖν καὶ παλάστες*. Βλ. καὶ 176.195.205.– IG II 1^2 463,67 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *διαλείποντας τρεῖς παλαστάς*. Βλ. καὶ 65 καὶ II 2^2(1)1665,10 (Κυνοσάργους). 1678a52 (Ἀθηνῶν): *πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων*. Βλ. καὶ 37.40.44.51. 1685B3,12. 1666a52. 57. 67. 70. 72. 78. 85. 91.– 1666b7. 11.22.26.62.76 (Ἐλευσίς). 1668,47: *ὕψος ἐννέα παλαστῶν*. 50. Βλ. καὶ 18/19. 41. 43. 54. 55. 68. 69. 72. 1670,3.15. 1680,7. Ἐλευσινιακὰ 1,190,24: *μοχλ]ὸν ποιῆσαι μέλινον μῆκος ἔκπουν πάχος παλαστῆς*. Βλ. καὶ 36. IdD 500A16. 505,16. FD III(5) 88f,15. BSA 61,1966, σελ. 286, IX A9.– **παλαστή**, ἡ (Ησυχ. λ. *παλαιστή, παλάμη, τὸ τεττάρων δακτύλων μέτρον, καὶ ἡ σπιθαμή*). Αριστοτ. 606a14. Ηρων, Αὐτ. 3,1. Γεωμ. 4,1. Πολυβ. 1.22,4. P Cair. Zen. 484,11 (3ου π.Χ. αἰ.). Πρβλ. λ. **δῶρον**, ὅπερ παρ᾽ Ἕλλησιν ἐσήμαινε τὴν παλάμην (ἢ παλαστὴν) (Vitr. 2.3,3 Krohn), ὅθεν καὶ τὸ **πεντάδωρος** ταυτόσημον τῷ **πενταπάλαιστος**).– **παλαιστής**, ὁ (ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 25,23. Βασ. Γ΄7,24. Ηρων, Γεωμ. 4,10. Lattermann, grB 83,63 (Λεβαδείας). Roux, ἐν MHelv 17,1960,176. IdD 500A3. 16.20.26.36).– **παλεστὴς** (P Oxy 669,27.34.– **παλαίστα**, ἡ (αἰολ. τύπος Αλκ., Ἀπόσπ. 33,6: *παλαίσταν ἀπολείποντα μόναν ἴαν παχέων ἀπὸ πέμπτων*).– **παλαιστός**, ὁ (IG Rom. I 1290 [Ἐλεφαντίνης]). **παλαίστωμα**, τὸ (ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,9).

παλαστιαῖος (ἄλλως **παλαιστιαῖος**· βλ.λ.), α, ον = ὁ ἔχων μῆκος μιᾶς παλαστῆς, ἤτοι μιᾶς παλάμης, IG II 2^2(1), 1672,153.157.169.– 1675,13. 1693,7.

παλιναίρετα, τὰ = ὑλικὰ δευτέρας χρήσεως, προελθόντα ἐκ καταλυθείσης οἰκοδομῆς, Φρυν., Ἐπιτ. 102,10: *παλιναίρετα* (Πινδ., Ἀπόσπ. 84): *τὰ ἐκ καταλύσεως οἰκοδομίας παλαιᾶς εἰς ἑτέραν πρόσφατον οἰκοδόμησιν ἐμβαλλόμενα*, IG I^2 313, col. III 131: *σιδέρο παλινhαιρέτο*.

παλινλιθηγία, ἡ = ἐπαναφορὰ ἀπορριφθέντων λίθων εἰς λατομεῖον, SEG 4.453,30 (Διδύμων 2ου π.Χ. αἰ.): *καὶ π[αλι]νλι[θηγία]ς ἕως τοῦ ἐμ Μαράθῃ [λατομί]ου*.

παλίνλυτοι (ἐνν. ἧλοι) = ἧλοι μετὰ παξιμαδίων, IG II 2^2(1) 1672b311: *ἥλων παλινλύτων σταθμ<ν>ὸν μναῖ: Π ΙΙΙΙ*.

παράγω (παρὰ + ἄγω), ῥ. = ἄγω πλησίον, κοντά, IG XI 2, 161A105 (Δήλου): *τὸν λίθον τὸν ὑπὸ τὸ μέλαθρον ὑποκείμενον τοῦ Πωρίνου ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου παραγαγοῦσι*. 118: *παραγαγοῦσιν τὴν στήλην ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου*.

παραγωγὴ (δωρ. τύπος **παραγωγά**: παρὰ + ἀγωγὴ) = τὸ πλησίασμα, IG IV 1^2 76,10: *τᾶς ἀναγωγᾶ]ς καὶ τᾶς καταγωγᾶς καὶ πα[ραγωγᾶς μηθεμὰ μη]θεὶς κωλυέτω τοὺς πριαμέ[νους*. Αυτοθι, 12: *ἀναγωγᾶς δὲ κ]αὶ καταγωγᾶς καὶ παραγωγᾶς [μὴ κωλύειν τοὺς ἄγ]οντας*. Didyma II 39,43: *παραγωγῆς... μηχανῆς δικώλου*. Βλ. καὶ 41,11.

παραγώνιος, ον = ὁ ἀμέσως μετὰ τὴν γωνίαν, IdD 504A 6: *κα[ὶ τοὺς] [στή]μονας τῶν παραγωνίων*. Didyma II25B14: *παραγώνιομ μῆκος ἐννεάποδα, πλάτος τρίποδ[α] ἡμιποδίου* (= οἱ ἀμέσως μετὰ τὸν γωνιαῖον λίθον). 26B28: *λίθους ἑπτά, ὧμ παραγώνιον τὸμ [π]ροσκείμενον τῷ γωνιαίῳ τῷ κατὰ τὸ νότιομ μέρος*. 27B82: *λίθους πέντ[ε, ὧν τ]ὸν πρῶτον ἀπὸ τοῦ παραγωνίο[υ]*. Βλ. καὶ στ. 91.

παράδειγμα, τὸ (ἐν ἐπιγρ. Ἐπιδ. **πάρδειγμα-πάρδειχμα**) = ὁ ἄλλως **τύπος** (βλ.λ.). Ἡ λέξις ἐσήμαινε πρότυπον, ὑπόδειγμα, πρόπλασμα, κν. μοντέλο οἰκοδομήματος ἢ ἀρχιτεκτονικοῦ μέλους εἰς φυσικὸν συνήθως μέγεθος ἀλλὰ καὶ εἰς μικροτέραν κλίμακα, Ηροδ. 5,62: *τόν [τε] νηὸν ἐξεργάσαντο τοῦ παραδείγματος κάλλιον*. Αριστοτ. 1160b23. Ὁ Αυτος, Ἀθ. Πολ. 49,3. Ευναπ., Ἀπόσπ. 57 (HGM 1,250,11). Πλουτ., Ἠθ. 498e. Λουκ., Ρητ. διδ. 9.– IG I^2 324c.– 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII, col. II, 394,2.4: *hέτερον παράδειγμα πλάσαντι, τὲν ἄκανθαν*. II 2^2(1) 1627b300 (Πειραιῶς). 325-326. 1628,505. 1629,983. 1631,219. 1668,87.– 95: *καὶ πρὸς τὰ μέτρα καὶ πρὸς τὸ παράδειγμα*. Αυτοθι: *ταῦτα ἅπαντα ἐξεργάσονται οἱ μισθωσάμενοι κατὰ τὰς συγγραφὰς καὶ πρὸς τὰ μέτρα καὶ πρὸς τὸ παράδειγμα ὃ ἂν φράζῃ ὁ ἀρχιτέκτων*. 1675,23. 1678a10.11. IG IV 1^2 102,296.303.– 103,91. XI 2,161A75. 165,17. 199B90. 203B95.96. Βλ. καὶ Homolle, ἐν BCH 6,129,4.– IdD 504B7. FD III (5) 19,106.

παραδειγματάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ παράδειγμα: μικρὸν **παράδειγμα** (βλ.λ.), Φιλ., Βελοπ. 56,7.

παραδειγμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **παράδειγμα**, τὸ καὶ ἄλλως **παραδειγματάριον**, Φιλ., ἔ.ἀ. 55,20 (ἐν APAW 1918).

παραδείκνυμι, ῥ. = δεικνύω διὰ παραδείγματος εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα, IdD 507,24: *π[α]ραδείξας τῷ ἀρχιτέκτονι καὶ τ[οῖς] [ἐ]γδόταις τέλος ἔχον τοῦ ἔργου τὸ ἥμισυ*. Βλ. καὶ 505,1. 507,27.29.

παραδρομίς, ἡ = 1) **περίπατος** (βλ.λ.). Vitr. 5.11,4. 6.7,5. P Oxy 3.502,19. IG II 1^2(2) 1035,56 (Ἀττικῆς).– 2) τὸ κατὰ Παυσ. *ὕπαιθρον τοῦ γυμνασίου*, IG XII 9,234 = AJA 11,1896,175,34 (Ἐρετρίας): *ἐν τῷ ἐπικαμπίῳ τῷ ἐν τῇ παραδρομίδι*. AthMitt 1907,275,35 (Περγάμου): *στῆσαι ἐν τῇ παραδρομίδι τοῦ γυμνασίου*. BCH 1899,566,6 (Σμύρνης): *τὰς παραδρομίδος τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν*. Πλείονα ἐν BCH 23,1894,568. Delorme, Gymnasion 286-292.

παραετὶς (τὸ ἐπικ. **παραιετίς**), ἡ = ἡ σίμα τῶν μακρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ, IG II 2^2(1) 1627b302 (Πειραιῶς): *παραιετίδες ἡγεμόνες λεοντοκέφαλοι*. 1666b15.28 (Ἐλευσῖνος): *παραι[ετί]δας ἐ[ξ]ε[ρ]γάσασθαι Πεντελικάς*. IV 1^2 102,100 (Ἐπιδαύρου): *ἔλε]το παραιετίδας καὶ ἀγεμόνας καὶ βάθρα τοῖς ἀκ[ρωτηρίοις*. XI 2,161A,55 (Δήλου): *τοῦ Πωρίνου τὰς παραετίδας* (ἐνν. δοκοὺς) *ἆραι καὶ τὰς δοκοθήκας ἐπιτρῆσαι καὶ πάλιν καθαρμόσαι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Lattermann, grB 34 κέ. Ebert, FgrB 44. Ορλανδον, ὑλικὰ 1,96.97, ἔνθα εἰκών.– 2,23.161.162. Hodge, WGR 119.

παραθόλιον, τὸ = μικρὸς παράπλευρος χῶρος ἐστεγασμένος διὰ θόλου. P Oxy 896I14: *[εἰ]σόδων καὶ ἐξόδων καὶ παραθολίων τεσσάρων [τ]οῦ ἐξωτέρου ξυστοῦ καὶ τῶν ἄλλων τόπων*.

παράθρανος (ἐνν. ὁδὸς) = στενὴ διάβασις κατὰ μῆκος τῶν καθισμάτων τῶν θρανιτῶν, Πολυδ., Ὀν. 1,88: *ἡ δὲ παρὰ τοὺς θρανίτας ὁδὸς πάροδος, παράθρανος*.

παραθύρα, ἡ = πλαγία θύρα, Inscr. Perg. 237: *τό τε θύρωμα καὶ τὰς παραστάδας [κ]αὶ τὴν ἐν [τῶ]ι νομοφυλακίῳ ἐπισκευὴν καὶ τὰς παραθύρ[ας]*.

παραθύριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **παραθύρα** (βλ.λ.) = μικρὰ πλαγία θύρα, **θυρὶς** (βλ.λ.), Du Cange, Gloss. λ.– Inscr. gr. et lat. de la Syrie 3,1,1115 = Syria 20,1939,313: *καὶ τὴν λιθόστρωτον ὡς ἂν ἄγῃ μέχρι τοῦ παραθυρίου της*.

παραθυρίς, ἡ = θυρίς, **παραθύριον** (βλ.λ.) πλαγίως τῆς θύρας οἰκοδομήματός τινος, IG XI 2,163A4: *τὰς παραθυρίδας ποιήσαντι*. 165,14: *ὥστε [θεῖναι] τὰς παραθυρίδας*. IdD 354,64: *κλεὶς ε[ἰς τὸ] πύθιον τεῖ παραθυρίδι*. Βλ. καὶ Φραντζην 2,16 (189,19 Βόννης): *μικρὸν δὲ ἀνω-*

τέρω παραθυρίδες τετορνευμέναι.

παράθυρος, ον = ὁ παρὰ τὴν θύραν εὑρισκόμενος, Didyma II 25B28: *καὶ παράθυρομ μῆκος τετράποδα, πλάτος τ[ρίποδα] ἡμιποδίου.* 26B12: *τῶν τὸ πάχος πεν]θημιποδίων δύο, τὸμ παράθυρον [καὶ τὸν ἑξῆς.* 27A78: *λίθους πέντε] τόν τε παράθυρον.* Βλ. καὶ 80.113. 27B58: *ἔθηκαν δὲ καὶ ἐπὶ τ[οῦ] [θυ]ραίου τοίχου τόν τε παράθυρ[ον.* Βλ. καὶ 59.62.64.– Ὅθεν τὸ θηλ.: **παράθυρος** (ἐνν. θύρα) = ἡ **παραθύρα**, ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 617a: *ἀποκλείοντες εἰσάγειν τῇ παραθύρῳ.* P Mich. Zen. 38.11 (3ου π.Χ. αἰ.). MM 1,108.– Τὸ ἀρσ.: **παράθυρος** (ἐνν. λίθος) = λίθος ἀποτελῶν μέρος παραθύρας ἢ εὑρισκόμενος πλησίον τῆς θύρας, Milet 7,56.– Τὸ οὐδ. **παράθυρον**, ἐπίσης ὡς ουσ. = τὸ **παραθύριον** (βλ.λ.), Didyma II 25A3.5.8.

παραιετὶς (βλ.λ. **παραετίς**).

παρακαταπήγνυμι, ῥ. = ἐμπήγω κατὰ σειράν, ἐκ παραλλήλου, ΘΟΥΚ. 4,90. ΘΕΟΦΡ., ΠΦΙ 8.3,2.

παρακλείδιος, ον = ὁ ἀνήκων εἰς δευτερεῦον κλειδίον ἢ ἀντικλείδιον, ΠΛΑΤ. ΚΩΜ. 77, ΚΟCK (CGF III 6431): *κλεῖν παρακλείδιον* (λατ. *clavis adulterina*). Τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. (**παρακλείδιον**), P Oxy 1269,22.

παρακομίζω (παρὰ + κομίζω), ῥ. = κομίζω πλησίον, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,47: *μηχανὰς παρεκόμισαν ἐπὶ τὰ τείχη.* IG XI 2,144A61/62: *παρακομί[σ]α[σι τ]ὰ γεῖσα.* IdD 297A36: *[παρ]ακομίσαι τὸγ κέραμον.*

παρακονίασις, ἡ = ἡ ἐλαφρὰ κονίασις, IdD 365,48 (3ου π.Χ. αἰ.): *ἐργολαβήσαντι τὴν παρακονίασιν.*

παρακονιάω -ῶ, ῥ. = κονιάω ἐλαφρῶς, IG XI 2,144A69 (Δήλου): *παρακονιάσαντι [τ](ὸ)ν τοῖχον τοῦ ἑστιατορίου.* 144B3. 165,43. IdD 403,11: *παρακονιάσαι τὸν κέραμον.*

παραμήκης (παρὰ + μῆκος). Εἰς πληθ. οἱ **δρομικοὶ** (βλ.λ.) λίθοι (ἀντίθ. τῷ **διάτονοι**), IG II² 1671,19 (Ἐλευσῖνος): *θήσει δὲ τοὺς λίθους... πλάτος δὲ τρίποδας παρὰ μῆκος.* 31/32: *φορμ[ηδὸν καὶ] παρὰ μῆκος.* 50: *ἀρεῖ δὲ ἕ[καστ]ον ὀρθὸν καὶ ἀστραφὲς παρὰ μῆκος.*

παρανοίγνυμι, ῥ. = ἀνοίγω πλαγίως ἢ ὀλίγον τι, ΔΗΜΟΣΘ. 778. ΑΛΚΙΦΡ. 3,30. ΛΟΥΚ., διςΚ 31.

παραξέω, ῥ. = ξέω τι διὰ πλαγίας κινήσεως τοῦ ξύστρου, τῆς ξοΐδος, κλπ. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125: *ὑπαγωγεὺς (ἐργαλεῖον ξυλουργικόν), ᾧ παρέξεον.* IG II 2²(1)1666b86 (Ἐλευσῖνος): *καὶ παραξεσάμενον ἐπὶ ἡμιπόδιον τὸ ὅλον.* VII 3073,141 (Λεβαδείας): *πρὸς ἣν [παραξέ]σει τὴν παραξοήν.* ΑΥΤΟΘΙ: *παραξέσει δὲ καὶ τὴν ἐν τῷ πρ[οδόμῳ γραμ]μὴν ὡσαύτως.*

παραξοὴ (δωρ. **παρξοά**), ἡ = ἡ ἐξομάλυνσις, ἡ λείανσις, IG VII 3073,141 (Λεβαδείας): *πρὸς ἣν [παραξέ]σει τὴν παραξοήν.* FD III(5)25 col. II, B18 καὶ col. III, A6: *τ[ῶ]ν πλευρίων παρξοᾶς τοῦ ἄνω σ[τ]ίχου τοῦ ὑπὸ τῷ ὑποδοκίῳ.*

παράξυστον, τὸ = ὁ ἄλλως λεγόμενος **μύστρος** (βλ. καὶ λ. **ὑπαγωγεύς**), ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑπαγωγεὺς... οἱ δὲ ἐργαλεῖον οἰκοδομικόν, ᾧ ἀπευθύνουσι τὰς πλίνθους πρὸς ἀλλήλας· ὅ τινες παράξυστον καλοῦσιν.* Βλ. καὶ ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ. Ὄρν. 1150.

παράπαγος, ὁ. Καθ' ΗΣΥΧ., ἐν λ. *παράπαγος· μάνδαλος θύρας.* Βλ. καὶ λ. *πάρπαγος· ὁ ἄνω τῆς θύρας μάνδαλος.*

παραπέτασμα, τὸ = τὸ καὶ ἄλλως **βῆλον** (βλ.λ.– 2), ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *παρακάλυμμα, παράπλωμα· τὸ λεγόμενον βῆλον.* Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. λ. ΖΩΝΑΡ. 1513. ΗΡΟΔ. 9,82. ΑΡΙΣΤΟΦ., Βάτρ. 938. Βλ. καὶ 611. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 11,56. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,32: *πρὸ τοῦ κοιτῶνος ἐπὶ ταῖς θύραις παραπετασμάτων σοὶ δεῖ εἴτε ἁπλοῦν εἴη τὸ παραπέτασμα εἴτε πολύχρουν.* ΠΑΥΣ. 5.12,4: *ἐς τὸ ἄνω τὸ παραπέτασμα πρὸς τὸν ὄροφον.* ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 11,142c: *ἄχρι τῶν προθύρων καὶ τῶν παραπετασμάτων.* Βλ. καὶ ΦΡΑΝΤΖΗΝ 2,16 (Βόννης 190,6). ΠΡΙΣΚ., Ἱστορ. 4, σελ. 203,9 (Βόννης). IdD 403,8.

παραπύλιον (ἀρχ.-βυζ.), τὸ = δευτερεύουσα μικρὰ πύλη, IG V 1, 538,18 (Λακωνίας): *[καὶ τὰ] παραπύλια διεφθαρ[μέ][να ὑ]πό τε τοῦ χρόνου.* ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 3,257,9 (Βόννης): *πυλεῶνας μεγάλους εἰς τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἔξοδον σὺν ἑτέροις δὲ παραπυλίοις στενοῖς.* 259,13: *καὶ διὰ τοῦ παραπυλίου, ὃ εἶχεν ἐν τῷ τείχει.*

παραρρήγνυμι, ῥ. = κάμνω ῥῆγμα εἰς μέρος τι (τείχους, πύργου κτλ.), ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.8,3: *παρερράγη μέρος τι τοῦ τείχους.* ΠΟΛΥΑΙΝ., Στρατ. 2.27,2: *αὐτὸς* (ὁ Καλλικρατίδας) *κατὰ τὸ ἀπρόσμαχον τοῦ τείχους παραρρήξας τοῦ πύργου μέρος.* Βλ. καὶ ΑΡΡ., Ἀν. 2,22.

παράρροος. Ἐν πληθ. = κεραμίδες τεθειμέναι εἰς τὸ πλάγιον μέρος χάριν ἐκροῆς τῶν ὑδάτων, IdD 439b22. 442A226 (2ου π.Χ. αἰ.): *παράρρους κεραμίδας.*

παρασάττω, ῥ. = παραγεμίζω εἰς τὰ πλάγια, IG II 2² 1671,58 (Ἐλευσῖνος): *καὶ παρασάξει.* VII 4255,27 (Βοιωτίας): *παρασάξει δὲ τοὺς λί(θ)ους ἅπαντας γεῖ τεῖ ἐκ τῆς τάφρου.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,44: *παρασάξει τὰ [κά]τ[ω] τοῦ ὀχετοῦ.*

παρασκευάζω, ῥ. = καθιστῶ τι ἕτοιμον, ἑτοιμάζω, ΛΥΣ. 94,6. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 2 (: CGF IV 359). ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,5: *καὶ τοὺς ἐπιστήμονας τῶν τεκτόνων ἀγείραντες τὰς ὕλας παρεσκευάζοντο καὶ τὸν χῶρον ἐκάθαρον.* ΔΟΥΚ., β. Ἱστ. 5,22,5 (Βόννης): *καὶ δὴ σανίδαι καί ξύλα καί τέκτονες παρεσκευάζοντο.*

παρασκήνιον (ἐν ἑνικ. καὶ πληθ.), τὸ = 1) οἱ ἑκατέρωθεν τοῦ κυρίου σώματος τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου προέχοντες ὀρθογώνιοι χῶροι, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,109: *μέρη δὲ θεάτρου... προσκήνιον, παρασκήνια, ὑποσκήνια.* IG XI 2,199A51 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *τοὺς λίθους οὓς ἠργάσατο Βάκχιος εἰς τὰ παρασκήνια.* 52: *σ]υστήσαντι τὸ παρασκήνιον.* 97: *γράψαι τὰς σκηνὰς καὶ τὰ παρασκήνια.* Βλ. καὶ 63.91.93.95.99.– 203A88: *τῆς λιθείας τῆς εἰς τὸ παρασκήνιον.*– 2) πλάγιαι **σκηναί**, ἤτοι εἴσοδοι ἐκ πλαγίου ὁδηγοῦσαι εἰς τὴν σκηνήν, ΔΗΜΟΣΘ. 520. ΑΛΚΙΦΡ. 2,4.

παραστάδιον, τό. Ὑποκ. = ταυτόσημον τῷ **παραστὰς** (βλ.λ.). ΗΡΩΝ, Αὐτ. 270,2.– IG II 2² 1668,70 (Ἐλευσῖνος): *παρὰ δὲ τὸν κίονα παραστάδια στήσει λίθινα.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ἐν ΑΕ 1923, σελ. 39,43/44 (Ἀμφιαρείου): *στῆσαι δὲ καὶ παραστάδια δύο.* Βλ. καὶ στ. 57.

παρασταθμίδες = αἱ εὑρισκόμεναι παρὰ τὸν **σταθμὸν** (βλ.λ.), οἱ ἄλλως λεγόμενοι **λαμπάδες** (βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *παρασταθμίδες· τῆς θύρας τὰ πρὸς τῷ στρόφιγγι.*

παραστάς, ἡ = 1) ὀρθογώνιον καὶ ἐπίπεδον στήριγμα ἀντικρύζον συνήθως τοὺς κίονας μὲ πλάτος ἴσον πρὸς τὴν διάμετρον αὐτῶν, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,76: *σταθμοὶ δὲ τὰ ἑκατέρωθεν ξύλα κατὰ πλευρὰν τῶν θυρῶν, ἃ καὶ παραστάδας φασίν.* ΗΣΥΧ. λ. *παραστάδες· οἱ πρὸς τοῖς τοίχοις τεταμένοι κίονες.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *σταθμοί· καὶ ἡ τῶν θυρῶν παραστάς.* Βλ. καὶ ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 345,13. ΗΣΥΧ. λ. *φλιή· πρόθυρον ἢ παραστὰς τῆς θύρας.* ΚΥΡΙΛΛ., Λεξ. λ. *φλιά.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *σταθμῶν.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *σταθμῶν.* SEVERIAN, mundi τόμ. 7, σελ. 599,18: *πᾶσα θύρα οὐδὸν ὑποκείμενον ἔχει καὶ ὑπέρθυρον ἐπικείμενον ταῖς παραστάσιν· καὶ οὔτε στῆναι δύνανται παραστάδες μὴ ἔχουσαι οὐδόν, οὔτε στηριχθῆναι ἀσάλευτοι μὴ προλαβοῦσαι τὸ ὑπέρθυρον.*– Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ

ΟΜ., Ὀδ. ρ, 221. ΗΡΟΔ. 3,169. ΗΡΩΝ, Αὐτ. 269. VITR. 3.2,1 (ναὸς ἐν παραστάσιν). 10.11,5. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3. ΑΘΗΝ. 5,196e.– IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 286, 73. IG II 2²(1) 1457,18.19. 1487,36.45. 1489,38. 1666a73 (Ἐλευσῖνος).– 1668,32/33: *παραστάδας στήσας λίθου Πεντεληϊκοῦ.* 1671,5: *τὰ ἐπικάμπια τὰ πρὸς τὰς παραστάδας.* ΑΥΤΟΘΙ 9 καὶ 1672,131.177.178/179.– IG V1, 1462,2/3 (Μεσσηνίας). VII 2725,16 (Βοιωτίας). IdD 366A19. 372A140.168. 500A10.14. 1400,9. 1417AI113. BCH 57,1933,55I17 (Χίου). MAMA 346.356,10. Inschr. Prien. 19,45. 531,17.29. Inscr. Magn. 93,18.25. JÖAI 11,1908,57,29 (Ἁλικαρνασσοῦ). BMus. Inscr. IV 1 827,6. CIG II 2672,11 (Καρίας). 2673a. 2677a8. 2782,29/30. Forsch. in Ephesos 3, σελ. 95,11/12. DITT. SIG 996,15 (Σμύρνης). AthMitt 1883,71,10 (Πισιδίας). KEIL-PREMERSTEIN, BüRL 2 244B,415 (Λυδίας). CIG 2675a5. NE 12,1915,3. REG 6,1893,155,12 (Ἰασοῦ). Inscr. Perg. 237.239. Ath Mitt 1907,259,37. BCH 28,1904,346,12 (Παναμάρας). Βλ. καὶ 354,12 καὶ JHS 16,1896,232,16. Hermes 44,1909,47,16 (Μαγνησίας). CIG III 4608,5. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2372. IG XIV 433,1 (Σικελίας).– 2) ἡ ἄλλως λεγομένη **παστὰς** (βλ. **παραστὰς-παρστὰς-παστάς**). ΣΧΟΛΙΑ, εἰς ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργ. 3,39. Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, οἰκία, Ἑλλην. Σπ. τχ. 1, Μάϊος 1923, σελ. 2 κάτ. Δ).– 3) εἴσοδος ναοῦ ἢ οἰκίας, ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 313,6 κἑ. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 1159. Ἀνδρ. 1121. Φοίν. 415. ΞΕΝ., Ἱερ. 11,2. SIG 307,12. Didyma II 23,10. 25A24. 26A12: *ἀπὸ τῆς μυχίου παραστάδος τῆς κατὰ τὸ βόρειον μέρος.* ΑΥΤΟΘΙ, 30.34.54.57.– 26B32. 27A128. 27B29.39.85.88. 36,3.4. 39,46. 41, 6.10. 43,7.

παράστασις, ἡ (λατ. **pomoerium**) = κενὸν διάστημα μεταξὺ τοῦ τείχους καὶ τῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως, ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.85,3. MAIER, GriechM 71,5 (Ἐφέσου): *καὶ παραστάσεις τῷ τείχει, ἐκ τῆς μὲν ἔσω μοίρης πόδας τεσσε[ρ]άκοντα, ἐκ τῆς δὲ ἔξω πόδας πεντήκοντα, καὶ κατὰ τῶν πύργων τὰς ἐχθέσεις πόδας πεντήκοντα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ O. BENDORF, ἐν Restshrift für H. Kiepert, σελ. 255.

παραστάτης, ὁ = τὰ ὄρθια μέρη τοῦ πλαισίου τῆς θύρας, ΗΣΥΧ. λ. *ὀρθοστατῶν· παραστατῶν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *φλιά· ὁ παραστάτης τῆς θύρας.* VITR. 10.11,5: *parastatarum* [ἄλλ. γρ. *parastatorum*] *longitudo foraminis.* Παρὰ ΦΙΛ. (Μηχ. 55,10. Βελοπ. λόγ. δ΄ [Leipzig, σελ. 258,16 καὶ 282]) καὶ ΗΡΩΝ. (Βελοπ. 216. 218. 220. 222. 226. 228) ἡ λέξις ἀπαντᾷ μὲ σημασίαν μηχανολογικήν.

παραστατική, ἡ. Ταυτ. τῷ **παραστὰς** (βλ.λ.), VITR. 4.2,1. 5.1,7. 10.10,2.

παρασταυρόω, ῥ. = χαρακώνω, περικλείω διὰ πλησίον ἀλλήλων ἐμπηγομένων ξύλων, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *παρασταυροῦντες: ὀρθὰ ξύλα πηγνύντες· οἱ δὲ παρασταυροῦντες ξύλα τῇ καταβάσει καὶ τὸ μέσον ἄλλοις ἐπικαρσίοις στεριφοποιοῦντες καὶ φορμοὺς ἐπιβάλλοντες ὕλης ἐμάλθαξαν τὸ πάνυ πρανὲς καὶ ὀλισθηρόν.*

παραστεγάζω, ῥ. = στεγάζω ἐπιπροσθέτως, PSI 5.546,14 (3ου π.Χ. αἱ.): *τὸν πυλῶνα καὶ τὰ ἐχόμενα οἰκήματα παραστεγάσαι.*

παραστέγη, ἡ = πρόσθετος στέγη. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΠΠ. 2,153 (ed. U. C. BUSSEMAKER, σελ. 308): *τὰς γὰρ οἰκήσεις πάλαι ἐκ καλάμων ἔσκεπον, ἔνθεν καὶ παραστέγη καὶ ὄροφος κάλοις περιφράξαντες.*

παράστημα (δωρ. **παράσταμα**· ἄλλ. γρ. **παράστεμα**, AthMitt 9,222), τὸ = 1) ταυτ. τῷ **παραστάς**, 1 καὶ 3, LATTERMANN, grB 83,54 (Λεβαδείας). ΑΥΤΟΘΙ, 66.68. ΑΥΤΟΘΙ, σελ. 45 = BCH 20,1896.324 = ROUX, ἐν MHelv. 17,1960,176,50.51.66.– IG IV 1² 109II147 (Ἐπιδαύρου). V 2, 515,Ba (Μεγαλοπόλεως) (βλ. καὶ ΑΕ 1896, σελ. 223, ἀριθ. 18): *[εἰς τ]ὸ παράστα[μα τ]οῦ [προ]ναίου.* Ath Mitt ἔ.ἀ. (Μεσημβρίας). BSA 61,1966, Not. XII26. XXI B147. 155C76. LATTERMANN, ἔ.ἀ. 87 κἑ. 90. EBERT, FgrB 18.

παρασφήνιον, τὸ = τεμάχιον ξύλου τοποθετούμενον μετὰ τῆς σφηνός, ὑποβοηθητικὴ **σφὴν** (βλ.λ.), IG XI 2,159A38. 161A88.98 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *παρασφήνια ποιήσαντι.* Βλ. καὶ P Cair. Zen. 759. HODGE, WGR 120.

παρασφηνόω -ῶ, ῥ. = εἰσβιάζω ἐν εἴδει σφηνῶν λιθάρια εἰς ῥωγμὴν πρὸς πλήρωσιν αὐτῆς, ΗΣΥΧ. λ. *ἀραρινοί· ὅσοι παρασφηνοῦται λιθάρια εἰς τὰς ραγάδας.*

παρατειχίζω, ῥ. = ἀνεγείρω, κτίζω τεῖχος πλησίον ἄλλου, τειχίζω ἐπὶ πλέον, ΦΙΛΟΣΤΡ., ἐπιστ. 39: *παρατειχίζειν εἰς Ἀθήνας.*

παρατείχιον, τὸ = ἀνοικτὸν μέρος πλησίον τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 101,9.

παρατείχισμα, τὸ = τεῖχος ἀνεγερθὲν πλησίον ἄλλου, ἔρυμα, ὀχύρωμα, ΘΟΥΚ. 7,11: *οἱ δὲ παρῳκοδομήκασιν ἡμῖν τεῖχος ἁπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτούς, ἢν μή τις τὸ περιτείχισμα τοῦτο... ἕλῃ.* Βλ. καὶ 43. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 11,20. ΑΠΠ., Λιβ. 123. ΛΟΥΚ., Πῶς δεῖ ἱστ. συγγρ. 38. SIG³ 818,5 (Ἐφέσου). BCH 11,1887,100,11 (Θυατείρων): *κ]αὶ παρατειχίσματος ὑδρα[γ]ωγίου ἐν τῷ Λύκῳ ποταμῷ.*

παρατεκταίνω, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω πλησίον τινός, ΠΛΟΥΤ., Πομπ. 40: *παρετεκτήνατο λαμπροτέραν οἰκίαν ἐκείνης.*

παρατέμνω, ῥ. (παρὰ + τέμνω· ἀπαντᾷ καὶ ἡ γρ. **παρτέμνω**) = τέμνων ἀφαιρῶ, ἐκτελῶ ἐγκοπὴν ἐπὶ ἑνὸς λίθου, ξύλου κτλ. IG II 1² 463,65 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἀκρογείσιον παρατεμὼν ἐκ τοῦ ἔνδοθεν πάχος ἱμάντος.* Βλ. καὶ II 2²(1)1666a20 (Ἐλευσῖνος).– IG 4,823,46 (Τροιζῆνος): *τὰς ζωρύας τὰς ὑπὲρ τοῦ [ν]αοῦ παρταμόντι.* XI 2,287B,147 (Δήλου): *ἀπὸ τῶν δοθέντων (ξύλων) περιεγένετο παρατετμημένα.* 150: *παράτομα τῶν κεδρίνων ἐπὶ τὸ πλάτος παρατετμημένα.* 151: *κεδρίνων παράτομα ἐπὶ τὸ στενὸν παρατετμημένων.* ΚΟΝΤΗΣ, ἐν ΑΕ 1937(Β)483B12 (Μυτιλήνης): *πα]ρατεμεῖ δὲ καὶ τοῦ στατοῦ.*

παρατομὴ (ῥ. *παρατέμνω*), ἡ = πλαγία, λοξὴ ἐγκοπή, IdD 507 bis 9: *κοπτομένης τῆς πέτρας ἐν ὀρθῷ ἐμ παρατο[μ]αῖς.*

παράτομον, τὸ (ἐν πληθ.) = ξύλα ἐφωδιασμένα μὲ ὀρθογώνιον ἐγκοπὴν (πατούραν), IG XI 2,287B145 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *καὶ δρυΐνων παράτομα.* 148: *πτελεΐνου παράτομον μῆκος πήχεων δέκα.* 149: *παράτομα τῶν κεδρίνων ἐπὶ τὸ πλάτος παρατετμημένα ἑπτά.* 151: *κεδρίνων παράτομα ἐπὶ τὸ στενὸν παρατετμημένων δύο.* 152: *ἀπὸ τοῦ ὑπερθύρου τῶν σανίδων παράτομα ἐπὶ τὸ πλάτος δύο.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,19.19,7.

παράτυλος, ὁ = παράπλευρος **τύλος** (βλ.λ.), ἤτοι μεταλλικὸς γόμφος ὅστις συνέδεε δύο γειτονικοὺς λίθους, Didyma II 41,47: *εἰς τιμὴ[ν τοῦ... χαλκοῦ τοῦ] χρησθέντος εἰς τύλους καὶ παρατύλους καὶ χοίν[ικας ὁλκῆς ταλάντων Β μνῶν ΙΗ.* Βλ. καὶ σελ. 58.

παραύλιος, ον. Καθ᾽ ΗΣΥΧ. ἐν λ. *παραύλια· τὰ παρὰ τὴν αὐλὴν μέρη.*

παραφορὰ (ἐν ἐπιγρ. **παρφορά**), ἡ. Ταυτ. τῷ **παραγωγὰ** (βλ.λ.) = τὸ πλησίασμα, FD III(5)25 col. II, A21: *ζυγάστρων ἐκφο[ρᾶς] (= ἐξαγωγῆς) καὶ παρφορᾶς (= πλησιάσματος) δραχμαὶ δύ[ο, ὀβ]ολοὶ τρεῖς.*

παραφορέω -ῶ, ῥ. = φέρω πλησίον, προσκομίζω, ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 839: *χάλικας παραφόρει, πηλὸν ἀποδὺς*

ὄργασον. Βλ. Αυτοθι Σχολια.

παράφραγμα, τὸ = 1) φράγμα πλησίον ἢ πέριξ τινός, περικλεισμένος χῶρος, ὀχύρωμα, Θουκ. 4,115. – 2) παραπέτασμα, Πλατ., Πολιτ. 514B. Απη., Ἐμφ. Πολ. 2,118: *ἐκ τοῦ θεάτρου διέθεον ἐς τὰ τοῦ βουλευτηρίου παραφράγματα*. Διων Κασσ. 59,29. Γρηγ. Νυσσ. 2, 677.

παραφράσσω (ἀττ. **-ττω**), ῥ. = φράττω διά τινος φράγματος κειμένου πλησίον ἢ ἐμπρός, ἐμφράττω, κλείω διὰ προτειχίσματος, ὀχυρώνω, Ηροδ., ἱστ. 4.1,5: *παραφράττοντες πάσας εἰσόδους εἴ τινες ἦσαν λανθάνοντες*. Πολυβ. 10.46,3: *παραπεφράχθαι τὸ δεξιὸν ἐπὶ δέκα πόδας*.

παραχρίω, ῥ. = χρίω ἐπὶ πλέον, **ἐπιχρίω**, **ἐπαλείφω** (βλ.λ.), Σου(ι)δ. λ. *κονιαταὶ οἱ τοὺς τοίχους παραχρίοντες*.

παράχωμα, τὸ = ἡ κάλυψις διὰ χώματος χρησιμεύοντος ὡς πρόχωμα εἰς τὰ πλάγια διώρυγος ἢ τάφρου, Στραβ. 5.1,5: *διώρυξι δὲ καὶ παραχώμασι*. 10.2,19: *παραχώμασί τε καὶ διοχετείαις*.

παραχώννυμι, ῥ. = 1) ἐπισωρεύω χῶμα πλησίον ἢ εἰς τὰ πλάγια, Ηροδ. 10,185.– 2) ἐπιχωματῶ, ΑΕ 1923,39,40 (Ὠρωποῦ 4ου π.Χ. αἱ.): *τὸς δὲ ἁρμὸς ἐγ λωσ]τύος, καὶ μὴ παραχωννύναι πρὶν ἂν ἐπιδείξῃ τὸς ἁρμὸς ἁρμόττοντας*.

πάρδειγμα - πάρδειχμα ἀντὶ τοῦ **παράδειγμα** (βλ.λ.).

παρεγγύα (δωρ. τύπος τοῦ **παρεγγύη**) = ἐγγύησις καταβληθεῖσα ὑπό τινος συμβαλλομένου, IG IV 1² 109 II, 152 (Ἐπιδαύρου 3ου π.Χ. αἱ.): *λόγος λάμματος παντὸς σύμ παρε[γγ]ύαι καὶ ἐκ τῶν ἔργων*. Βλ. καὶ BSA 61,1966,XXI,Bi,52.

πάρεξις, ἡ παροχή, προμήθεια, SIG 57,32 (Μιλήτου 5ου π.Χ. αἱ.): *πάρεξις κεράμο*.

παρεπιτομή, ἡ = πλαγία ἐντομή, Φιλ., Βελοπ. 63,24: *καθάπερ διτορμίαν ἐν παρεπιτομῇ πεποιημένην*. 37: *βάθος δ' ἔστω τῆς παρεπιτομῆς δακτύλου μέρη τρία*.

παρέχω, ῥ. = δίδω, χορηγῶ, προμηθεύω, IG II 1²(1) 463,48 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *παρέξει καὶ ἐξοικοδομήσει*. 111: *οἱ δὲ μισθωσάμενοι ἐα][ωτ]οῖς ἅ[π]αντα ὅσων ἂ[ν δ]έων[ται] ε[ἰ]ς τὰ ἔργα παρέ[ξονται*. IV 1² 102,37 (Ἐπιδαύρου): *Τιμόθεος ἕλετο τύπος ἐργάσα[σ]θαι καὶ παρέχειν*. 65: *εἵλετο ἐλέφαντα παρέχειν ὀπόσ[ο]υ κα[δῇ πὸ τὸ θύρωμα*. Βλ. καὶ BSA 61,1966,I35.47.63.

πάριος (λίθος) = ὁ ἐκ Πάρου προερχόμενος.

παριουργής, ἐς = ὁ ἐν Πάρῳ κατασκευασθείς, IG XI 2,203B,99 (Δήλου, 3ου π.Χ. αἱ.). Πρβλ. λ. **ἀττικουργής**.

παρκάλισις, ἡ = τὸ κύλισμα, ἡ μεταφορὰ τῇ βοηθείᾳ κυλίνδρων ἢ τροχῶν (πρβλ. λ. **ἐσκάλισις**, **διακάλισις**, **λιθουλκία**), IG IV 1² 103,46 (Ἐπιδαύρου).– 63: *παρκαλίσιος τῶν λίθων ἐπὶ λιμένι*. Βλ. καὶ B. Keil, ἐν AthMitt 20,1895,425.

παρξοὰ = βλ.λ. **παραξοή**.

παρόδιος, ον = 1) ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν κείμενος, Λεξ. Ρητ. 293,7: *παρόδιος οἶκος· ἡ παρ' ὁδῷ φέρουσα εἰς τὴν ὁδὸν οἴκησις*. Πλουτ., Ἠθ. 521d: *παρόδιοι θυρίδες ἐμφραγεῖσαι*. Πολυδ., Ὀν. 7,121: *καὶ τοῦ παροδίου τοίχου*. PTeb. 45,22: *παρόδιος θύρα*. 47,14.– 2) τὸ οὐδ. (**παρόδιον**, τό), ὡς οὐσ. = ἡ πρόσοψις, IG 2² 2561. 2566.

πάροδος, ἡ = 1) δίοδος, διάβασις, διέξοδος, Θουκ. 3,21 (ἡ λέξις ταυτ. τῷ **περίδρομος**). Ξεν., Κύρ. Ἀν. 4.2,25. 7,4. Ἑλλην. 6.4,27. Φιλ. μηχ. 7.80,35.47. 85,42. Στραβ. 16.1,5 (C. 738). Αθην. 5,207c. 14,622c. IG II 1² 463,49 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 52.69/70.82.89. Βλ. καὶ 27.37.89. IG 2²(1), 1672,110 (Ἐλευσῖνος): *τοῖς τὴν πάροδον τοῦ τείχους ἀποκεραμώσασιν*. IV 1², 109 III 92 (Ἐπιδαύρου): *τῶν στύλων τῶν ἐπὶ ταῖς παρόδοις*· Βλ. καὶ BSA 61,1966,XXI c92.– IG XI 2,165,9 (Δήλου): *καὶ τὴν πά[ρ]οδογ... ποιήσασιν*. XII 3,248,14 (Ἀνάφης): *τὸν τοῖχον λύσαντα τὰν πάροδον ποιῆσαι ἐς τὸν ναόν*. Βλ. καὶ CIG II 2476γ14 (Add.).– 2) κάθε μία τῶν πλαγίων εἰσόδων αἵτινες ὁδηγοῦσιν εἰς τὴν ὀρχήστραν τοῦ **θεάτρου** (βλ.λ.), Σημ. 20. Πλουτ., Δημ. 34. Πολυδ., Ὀν. 4,126. IG XII 9,207,55 (Ἐρετρίας 290 π.Χ.).

παροικοδομέω -ῶ, ῥ. = 1) κτίζω παραπλεύρως ἢ ἀπέναντί τινος, Θουκ. 2,75: *παρῳκοδόμουν ἑκατέρωθεν, φορμηδὸν ἀντὶ τοίχων τιθέντες*. 7,6: *παροικοδομήσαντες καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν*. 11. Πλουτ., Νικ. 19. Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 27,18. Απη., Λιβ. 119. IdD 316,74. IG XI 2,203A46 (Δήλου).– 2) ἀποφράσσω τι διὰ τοίχου, Δημοσθ. 1276. Αριστοτ. 632b32: *τὰς εἰσόδους παροικοδομοῦσιν ἐὰν εὑρεῖαι ὦσιν*. Διων Κασσ. 74,15: *τὰς ὁδοὺς παροικοδομήσας*.

παροικοδόμημα, τὸ = 1) οἰκοδόμημα παραπλεύρως ἄλλου οἰκοδομήματος, μεσότοιχος, χώρισμα, διάφραγμα, Αριστοτ. 672b,20.– 2) οἰκοδόμημα πλησίον ὁδοῦ, Διων Κασσ. 68,15.

παροχὴ (δωρ. τύπος **παροχά**), ἡ = τὸ **παρέχειν** (βλ.λ.), ἡ χορήγησις, χορηγία, δόσις, προμήθεια, IG IV 1² 102,25 (Ἐπιδαύρου): *τᾶς ἐλάτας παροχάν*. 26: *κυπαρίσσο παροχάν*. 171: *παροχᾶς* [πλίνθων]. 278: *καὶ πισᾶν παροχᾶς*. 103,86: *τῶν στυλοβατᾶν ἐς τὸ ἱαρ[ὸ]ν παροχᾶς τῶμ μελάνων*. 106: *παροχᾶς [ρ]ιπῶν*. 109: *βολίμου παροχᾶς*. 109 III 102: *τᾶς παροχᾶ[ς] τοῦ μαρμάρου*.

παρόχιον, τὸ = δημόσιος ξενών, TAM 2(3)759,5 (Λυκίας): *ἐπεσσκεύασαν τὸ παρόχιον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ*.

πάρπαγος, ἀντὶ τοῦ **παράπαγος** (βλ.λ.), Ησυχ. ἐν λ. = ὁ *ἄνω μάνδαλος τῆς θύρας*.

παρτέμνω, ἀντὶ τοῦ **παρατέμνω** (βλ.λ.), IG 4,823,46 (Τροιζῆνος).

παρύψωμα, τὸ = τὸ ὑπὲρ τὸ θεμέλιον ὑψούμενον τμῆμα, Ευσταθ., Opusc. 24,160 (μτφρ.): *τῷ ὑποκειμένῳ θεμέθλῳ ἀνακόλουθόν σοι τὸ παρύψωμα*.

παρύψωσις, ἡ = ἡ ὑπὲρ τὸ θεμέλιον ὕψωσις, Ευσταθ., Opusc. 3,43.

παρφορά, ἀντὶ τοῦ **παραφορὰ** (βλ.λ.).

παρωροφίς, ἡ = λίθος ἢ ξύλον τῆς στέγης ἐξέχων δίκην γείσου ἢ ὑδρορρόης, Ηροδ. 2,155: *τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς ἄλλος ἐπικέεται λίθος ἔχων τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν*. Πολυδ., Ὀν. 1,81: *τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ὀρόφου καὶ τοῦ στέγους παρωροφίς*. 7,120: *περιοικοδομεῖν θρίγκους... ὄροφον παρωροφίδα*.

παρωτίς, ἡ (συν. εν πληθ. **παρωτίδες**) = οἱ καὶ ἄλλως ὀνομαζόμενοι **ἀγκῶνες** (βλ.λ. 3,β), IG I² 372,201. 319,6. Didyma II 34,15: *ἐτέθησαν ἐν μὲν τῶ]ι ναῷ λί[θοι] παρωτίδες*. Vitr. 4.6,4. Βλ. καὶ Stevens-Paton, The Erechtheum, Pl. XXV (παρωτίδες θύρας) καὶ XVII (παρωτίδες παραθύρου).

πάσσαλος, ὁ [Boisacq, Dict. étym. lg. λ. (749)] = 1) τεμάχιον ξύλου μετ' αἰχμῆς, Προκ., Ἔκφρ. Ὡρολ. 92 (ἐν Abh. Berl. Akad. 1917): *μαρμάρων πτυχὶς τῶν κιόνων τὰ μέσα συνέ<χουσα, ὀξέων πασσάλων αὐτοῖς> ἐμπεπηγότων σιδήρου*.– 2) ξύλινόν τι ἐξάρτημα, ἐν σχήματι πασσάλου, πρὸς στερέωσιν τῶν θυρωμάτων, Burford, NotEpidInscr., BSA 61, 1966, XII, 24 (καὶ σελ. 295): *π[ασ]σάλων ἐπὶ τὰ θ[υρώματα---]*.

παστάς, ἡ (<**παρσταδ-παραστὰς** [τὸ ῥ. *παρίστημι*]· πλείονα ἐν Boisacq, ἔ.ἀ. 750. Frisk, Gr. etymW 478) = 1) πρόδομος ἢ στοὰ ἔμπροσθεν οἰκίας ἐν εἴδει προστῴου

μετὰ κιόνων, ἡ παρ' Ὁμήρῳ **αἴθουσα** (βλ.λ.), ΜΕτυμ. λ. *πρόδομος· ἡ πρὸ τῆς οἰκίας στοά, ἣν καὶ αἴθουσαν καλεῖ Ὅμηρος· ἔνιοι μὲν παστάδα.* Πολυδ., Ὀν. 7,122: *παστάδας δὲ Ξενοφῶν, ἃς οἱ νῦν ἐξέδρας.* Σου(ι)δ. λ.: *τῇ πρὸ τοῦ οἴκου παστάδι.* Ευσταθ., Ἰλ. 1347,58: *Σικελοὶ δὲ τὴν αἴθουσαν αὔλειον θύραν φασί. Κύπριοι δὲ παστάδα ἀμφίθυρον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ηροδ. 2, 148.169. Vitr. 6.7,1: *Hic locus apud nonnulos prostas, apud alios pastas nominatur.*– 2) **στοὰ** ἢ **περίστυλον**, Ησυχ. λ.– Ξεν., Ἀπομν. 3.8,9. Ἱέρ. 11,2. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.71,3. 3.67,4. 4.44,1.2. IG IV 1^2 107,16. 108,163. 109II,122 (Ἐπιδαύρου). Αυτοθι III 145. BSA 61, 1966, IX, c66. X, 163. XXI B122, C145.XXV, 16.– FD III(5) 86,10.11. Αυτοθι III(4) 2,136 [βλ. καὶ BCH 59,1935],9.– IG IX 2,172,6 (Αἰτωλίας): *καὶ τοῦ γυμνασίου καὶ τᾶς παστάδος τᾶς μεγάλας... ἐπιμελομένῳ.* Πρβλ. Παυσ. 3.8,2 καὶ SEG 11,881e: *δημοσία στοά.*– 3) ὁ παρ' Ομηρῳ **πρόδομος** (λατ. **vestibulum**), Απολλ. Ροδ. 1,789. Παλ. Ἀνθ. 6,172.– 4) θάλαμος, νυμφικὸς θάλαμος, Ησυχ. λ. *παστάς.* Παλ. Ἀνθ. 9,322: *παστάδα τις τοιοῖσδε καὶ ἀνδρειῶνα καὶ αὐλὰν κοσμείτω.* Epigr. gr. 521. Σοφ., Ἀντ. 1207. Ευριπ., Ὀρ. 1371: *κεδρωτὰ παστάδων ὑπὲρ τέρεμνα.* Θεοκρ. 24,46. Πλουτ., Δίων 55. Παλ. Ἀνθ. 9,245. CIG II 1966 (Μακεδονίας): *νυμφείου θαλάμου καὶ παστάδος.*

παστός, ὁ (Boisacq, Frisk λ. *πάσσω*) = ταυτ. τῷ **παστάς**, 4 (βλ.λ.), Ησυχ. λ. *πάσσω... ἔνθεν καὶ παστὸς καὶ γαμικὸν ποίκιλμα.* Λουκ., νεκρ. διάλ. 23,7. Παλ. Ἀνθ. 7,711. ΑΔ 16,1960,174/5, Χρον. (Λαρίσης). CIG 6862: *ἐκ δέ με παστῶν νύμφην κὰχ θαλάμῳ.*

παστοφόριον (-εῖον), τὸ = 1) ταμεῖον, σκευοφυλακεῖον, Σου(ι)δ. λ. ΠΔ(Ο'), Παραλ. Α' 9,26.23,28: *ἐπὶ τὰς αὐλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια.* 26,16. 28,12. Β. 31,11. Ἐσδ. Α' 8,58. 9,1. Ἠσ. 22,15. Ἰεζεκ. 40,17. Μακκ. 1.4,38: *τὸ ἁγίασμα ἠρημωμένον... καὶ τὰ παστοφόρια καθῃρημένα.*– 2) οἴκημα ἐν τῷ ναῷ, Grenfell-Hunt, N cf.f. 35,7.8: *παστοφόριον ᾠκοδομημένον καὶ δεδοκωμένον καὶ τεθυρωμένον ἐν τῷ ἀπὸ νότου μέρει τοῦ ἱεροῦ ἐντὸς τοῦ περιβόλου.* PTeb. 383,49: *παστοφόριον δίστεγον.* UPZ 119,25. IdD 2085 καὶ 2086,3: *τὴν κονίασιν τοῦ παστοφορίου.* 2124,3: *τὸ παστοφόριον καὶ τὰ χρηστήρια.*– 3) θάλαμος τοῦ ἱερέως, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 4.9,12. ΠΔ(Ο'), Ἰερεμ. 42,4.

πάτνωμα = **φάτνωμα** (βλ.λ.).

πεδαφορὰ = **μεταφορά**, IG IV 1^2 102,276/277 (Ἐπιδαύρου): *ξύλων πεδαφορᾶς.*

πέλεθρον, τὸ = 1) τὸ πλέθρον, μέτρον μήκους ἑκατὸν ποδῶν, Ομ., Ἰλ. Φ, 407. Ὀδ. λ, 577. IG 2^2 1126 (Δελφῶν). IX(1) 693 (Κυδωνίας).– 2) στάδιον (ἰδίως στίβος δρομικῶν ἀγωνισμάτων), IG XIV 10 (Συρακουσῶν): *οἰκοδομήσας πέλεθρον.*

πελεϊνος = **πτελεϊνος**.

πελεκάω -ῶ, ῥ. Ἐπὶ λίθων = κατεργάζομαι διὰ σφυροκοπήσεως, Τζετζ., Λυκ. 349.– Φιλ. μηχ. 7.82,6: *λίθοι ἀργομέτωποι πεπελεκημένοι ἐπὶ μῆκος τίθενται.* Παλ. Ἀνθ. 11.14,3: *ἀπέπρισε δ' ἢ πελεκήσας ἐκ τῶν λατομιῶν ἤγαγεν εἰς τὰ Πρόκλου.* IG II 1^2(1) 244,51-52 (Ἀττικῆς): *καὶ πελεκήσουσιν ὀρθοὺς* (λίθους). II 2^2(1)1666a96 (Ἐλευσῖνος). Didyma II 25B5.15. 29,15: *ἔτεμογ καὶ ἐπελέκησαμ π[όδας χιλίους ἑξακοσίους τριάκοντα] ὀκτώ.* 16.19.20. 32,20. 36,6. 39,34.– 52: *ἐτέμοσαν καὶ ἐπελέκησαν σφονδύλους Ι, ὧν πόδες στερεοὶ ΠΟΗ.*

πελέκημα, τὸ = ἀπότμημα πελεκημένου λίθου ἢ ξύλου, Γεωπ. 9.11,9: *ἐκκόψαντες πελεκήματα μετὰ τοῦ φλοιοῦ τετραπάλαιστα.* POxy 3,498,23.

πελέκησις, ἡ = 1) ἡ πρᾶξις τοῦ **πελεκῶ** (βλ.λ.), Θεοφρ., π Φl 3.9,3.5.1,9.– 2) ἡ πρώτη ἁδρὰ κατεργασία τῶν ὄγκων, τὸ κν. *σαλιάντισμα*, Didyma II 40,18: *τῆς δὲ τομῆς καὶ πελεκήσεω[ς τῶν σφο]νδ[ύλω]ν.* Βλ. καὶ 39,33: *τομῆς καὶ πελ[εκήςεω]ς κρηπιδίω[ν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Frickenhaus, AthM 22. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,61.87.120.

πελεκητής, ὁ = ὁ δι' εἰδικῆς σφύρας κατεργαζόμενος τοὺς λίθους, IG I^2 349,20: *λιθοτόμοι]ς Πεντελῆθεν καὶ πελεκ[ετἔσι τὸν λίθον.*

πελεκίζω (ὀρθότερον τῷ **πελεκῷ**· βλ.λ.), ῥ. Σου(ι)δ. λ. *πελεκῶ, πελεκήσω ξύλα. Πελεκίζω δὲ τὸ μετὰ τῆς σπάθης κόπτω.* Βλ. καὶ Ευσταθ. 1531. Πολυδ., Ὀν. 7,114: *πρίσαι, πελεκίσαι.*

πελεκῖνος, ὁ = 1) σύνδεσμος σχήματος διπλοῦ πελέκεως, Φιλ., Βελοπ. 36, σελ. 284 (ed. Leipzig). IG VII 3073,171 (Λεβαδείας): *τὴν δὲ ἐμβολὴν τῶν γόμφων καὶ τῶν δ[εμάτων] καὶ τῶν π[ε]λεκίνων...* (ἐπιδείξει) *τοῖς ναοποιοῖς.* BCH 23,1899,178, ἀριθ. 32,5 (Πισιδίας). Ηρων., Βελοπ. 76,4. Vitr. 4.7,4.– Πλείονα ἐν Vallois, archit. hhD 3. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,179 κέ. 180.181, εἰκ. 135. 182, εἰκ. 136.– 2) ἐγκοπὴ σχήματος πελεκίνου, Ηρων., Αὐτ. 10,1: *τὰ κανόνια διὰ πελεκίνων καταβαινέτω ὀρθὰ εἰς τοὺς τοῦ πλινθίου τοίχους.* Βλ. καὶ Ορλανδον, ἔ.ἀ. 1,62,11.

πελεκινωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἐν σχήματι πελεκίνου, Ηρων., Ἀρχ. Μαθ. 115,1: *κανόνες δύο πελεκινωτοί.* Vitr. 4.7,4. Forcellini, Lex. tot. lat. λ. *securicula.*

πέλεκκος, τὸ = 1) **πέλεκυς** (βλ.λ.), Ομ., Ἰλ. Ν, 612: *εἵλετο... ἀξίνην... ἐλαΐνω ἀμφὶ πελέκκῳ.*– 2) λαβὴ τοῦ πελέκεως, στειλεός, Ησυχ. λ. *πέλεκκος· στελεὸς ὅ ἐστι ξύλον εἰς τὴν ὀπὴν τῶν πελέκεων βαλλόμενον.*

πέλεκυς, ὁ (ἐν Ομ., ἔ.ἀ. **πέλεκκος**) = ἐργαλεῖον ἐξηρτημένον ἐκ κυλινδρικοῦ στελεοῦ, γνωστὸν ἐν Ἑλλάδι ἤδη ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς, Ομ., Ὀδ. ε, 234. ι, 391. Ἰλ. Ν, 391. Ψ, 114· πρβλ. καὶ Ψ, 851. Ὡσαύτως, Ἰλ. Ψ, 858.883.– Φωτ. 70,4. Σου(ι)δ. λ. Ευσταθ., Ἰλ. 1332,22. Ησυχ. λ. *ἡμιπέλεκ(κ)οι[ς] ἢ πέλεκυς ἑτερόστομος.* Πινδ., Ὀλυμπ. 7,36. Πυθ. 4,263. Ευριπ., Κρῆτ. Ἀπόσπ. 472 = Nauck², TGF 505. Οἱ πελέκεις διεκρίνοντο εἰς **ἑτεροστόμους**, **διστόμους**, **ἀμφιστόμους**, **διπλοῦς**, **ἀξίνας** κλπ.

πελίκα, ἡ. Κατὰ Πολυδ. (Ὀν. 10,78): *οἱ δ' Αἰολεῖς πέλικα μάλιστα τὴν ξυλίνην, ἀπὸ τοῦ πεπελεκῆσθαι.* Πρβλ. Φωτ. 408,8.

πενθημιδακτύλιος, α, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος πέντε φορὰς ἐξ ἡμίσεος δακτύλου, ἤτοι $2^1/_2$ δακτύλων, Lattermann, grB 83,66 (Λεβαδείας): *ἐπιτομὴν δὲ ποή[σει ἑκάστου μ]ετώπου παρὰ τὴν βάσιν καὶ τὸ ὕψος [τῶν τοιχίων παρα]σταμάτων, πλάτος πενθημιδακτυλί[ων καὶ πάχος ἑνὸς δ]ακτύλου.*

πενθημιπόδιον, τὸ = ὁ ἀποτελούμενος ἐκ πέντε ἡμιποδίων, δηλ. ἐκ $2^1/_2$ ποδῶν (βλ.λ. **ποὺς** καὶ **ἡμιπόδιον**), IG II 1^2 463,115 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). II 2^2,1668,20. 1682, 11/12 (Ἐλευσῖνος). 1684,7 (Ἀττικῆς). IdD 500A23.27. Didyma II 25A4.14.23: *καὶ ἐκ τῆς ἐντὸς τῶν τὸ πάχος πενθημιποδίων λίθους δύο.* Αυτοθι 25B8.29. 26A11.21.69. 26B12.18.28.43.51. 27A22.59.65.69.87.106.

πεντάβαθμος, ον (βλ.λ. **πεντέβαθμος**).

πεντάβασμος, ον = ὁ ἀποτελούμενος ἐκ πέντε βασμῶν, βαθμῶν, ὁ καὶ ἄλλως **πεντάβαθμος-πεντέβαθμος**, IdD 1417I76 (2ου π.Χ. αἰ.): *κλιμάκιον πεντάβασμον.*

πεντάδωρος, ὁ = ὁ ἔχων πλάτος πέντε **δώρων**, ἤτοι **παλαστῶν** (βλ.λ.), παλαμῶν, ὁ ἄλλως **πενταπάλαιστος-πεντεπάλαιστος** (βλ.λ.), Vitr. 2.3,3: *ex his unum pentadoron, alterum tetradoron dicitur. Doron autem Graeci*

appellant palmum, quod munerum datio graece doron appellatur, id autem semper geritur per manus palmum. Ita quod est quoquoversus quinque palmorum, pentadoron, quod quattuor, tetradoron dicitur, et quae sunt publica opera, pentadorōs, quae privata, tetradorōs struuntur.

πενταπάλαιστος (βλ.λ. **πεντεπάλαιστος**).

πενταπάλαστος, ον = **πενταπάλαιστος**, IdD 1432BbII16 (2ου π.Χ. αἰ.). Βλ.λ. **πεντεπάλαιστος**.

πεντάπεδος, ον = ὁ ἔχων μῆκος πέντε ποδῶν, ὁ καὶ **πεντέπους** (βλ.λ.), IG VII 3073,75 (Λεβαδείας): *ἐκγδ(ί)δομεν δὲ καὶ τούτους τοὺς θριγκοὺς τοὺς μὲν ἐκπέδους καὶ πενταπέδους.*

πεντάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος πέντε πήχεων, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,95: *δύο στιβάδας πενταπήχεις οἰκοδομῆσαι.* ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄, 34,5: *χωννύντα πλινθία χρυσᾶ πενταπήχη.*

πεντάσπαστος, ον = εἶδος τροχαλίας πενταπλῆς, VITR. 10.2,3: *Cum vero in ima troclea duo orbiculi, in superiore tres versantur, id pentaspaston dicitur.*

πεντέβαθμος, ον = ὁ ἀποτελούμενος ἐκ πέντε βαθμίδων, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: *πεντέβαθμοι κλίμακες ἀνῆγον ἐπὶ τὰς πύλας.* Βλ. καὶ λ. **πεντάβασμος**.

πεντεδάκτυλος, ον = ὁ ἔχων διαστάσεις πέντε δακτύλων, IG II 2²(1)1672,8 (Ἐλευσῖνος): *τὰ ἀνωτάτω* (ἐμπόλια) *πεντεδάκτυλα.* 11/12: *μῆκος πεντεδακτύλους.*

πεντεκαιδεκάπηχυς, υ = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος δεκαπέντε πήχεων, ΑΡΙΣΤΟΤ. 838a21. IdD 370,34.

πεντεκαιδεκάπους = ὁ ἔχων μῆκος ἢ ἔκτασιν δεκαπέντε ποδῶν, IG II 2²(1)1672,156 (Ἐλευσῖνος): *μῆκος πεντεκαιδεκάποδες.*

πεντεκαιδεκάστεγος, ον = ὁ ἔχων δεκαπέντε στέγας, ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 239,2.

πεντελεϊκὸς - πεντεληικὸς - πεντελικὸς (ἐνν. λίθος).

πεντεπάλαιστος (καὶ **πενταπάλαιστος**, **πεντεπάλαστος**), ον = ὁ ἔχων πλάτος ἢ μῆκος πέντε παλαιστῶν (βλ. **παλαιστὴ - παλαστή**), ΞΕΝ., Κυν. 9,14. 10,3. IG I² 372 Col. II 133: *γεῖσα με̃κος τετράποδα, πλάτος τρίποδα, πάχος πεντεπάλαστα.* 158/159: *το̃ν ἀπὸ τε̃ς στοᾶς με̃κος τετράποδα, πλάτος τρίποδα, πάχος πεντεπάλαστα.* 164: *γονιαῖα· ἐπὶ τὲν πρόστασιν τὲν πρὸς hέο με̃κος hέκποδε, πλάτος, τετάρτο hεμιποδίο, πάχος πεντεπάλαστα.* 176/177.219. 373,76.79.82/83.86. ΑΥΤΟΘΙ II 2²(1) 1666b70.73.79.82.84. 1682,12 (Ἐλευσῖνος). Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,39: (στυλοβάτην) *πάχ]ος πεντεπάλαστον.* IdD 1432BbII16. IG XII 8,266,3 (Θάσου).

πεντέποδον = **πεντέπους** (βλ.λ.), IG I² 373,96/97.

πεντέπους (καὶ **πεντάπους**) = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος πέντε ποδῶν (βλ.λ. **πούς**), IG I² 81,12 (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ, 372 Col. II 128.185.229.230. 373,78.108.123. II 2²1668,44 (Ἐλευσῖνος). 1671,15.33/34. 1672,130.131. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,8 (Ἀμφιαρείου): *πλάτος δὲ πεντέποδας.* IdD 500A31: *μ]ῆκος πεντάποδας.* Didyma II 25B,8.– 19: *καὶ διατοίχους ἕξ, ὧν τὸμ μὲν ἐκ τῆς ἐκτὸς πεντάποδα τρίδωρον.* Βλ. καὶ 11.22.23.24.30.32.36.37.38.

πεντηκοντάπηχυς = ὁ ἔχων ὕψος, μῆκος ἢ πλάτος πεντήκοντα πήχεων, ΚΑΛΛΙΞ. 2: *κίονες... δύο... πεντηκονταπήχεις πρὸς ὕψος,* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,8: *πεντηκονταπήχεις πρὸς ὕψος.* 7.8,3: *πύργοι πεντηκονταπήχεις.*

πεντηκοντάπους = ὁ ἔχων μῆκος πεντήκοντα ποδῶν (βλ.λ. **πούς**), PGiss. 69,13 (2ου μ.Χ αἰ.): *στῦλος πεντηκοντάπους.*

πεντηκοντόγυος = ὁ ἔχων ἔκτασιν πεντήκοντα γυῶν, στρεμμάτων, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ πεντήκοντα πλέθρων, ΜΕτυμ. λ. – ΗΣΥΧ. λ. *πεντηκοντόγυιον· πεντήκοντα γύας ἔχον· οἷον πεντηκοντοπέλεθρον.* ΟΜ., Ἰλ. Α, 529: *τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι πεντηκοντόγυον.* Πλείονα βλ. ἐν EBELING, LexH λ. (2,161).

πεντηκοντομέσοδμος, ον (ἄλλ. γρ. **πεντηκονταμέσοδμον**), ΗΣΥΧ. λ. *πεντηκοντομέσοδμον· πολύστεγον· αἱ γὰρ μεσόδμαι στέγαι.*

πεντηκοντόργυιος, ον = ὁ ἔχων μῆκος πεντήκοντα ὀργυιῶν, ΗΡΟΔ. 2,149: *ἡ λίμνη... ἐοῦσα βάθος τῇ βαθυτάτῃ αὐτὴ ἑωυτῆς πεντηκοντόργυιος.*

πεντόργυιος, ον = ὁ ἔχων μῆκος πέντε ὀργυιῶν, Παλ. Ἀνθ. 11,87: *ὁ πεντόργυιος... οἶκος.*

πεντώροφος, ον = ὁ ἔχων πέντε ὀρόφους, πατώματα, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,45: *οἰκίας ἃς μὲν τετρωρόφους ἃς δὲ πεντωρόφους κατασκευάσαι.* Βλ. καὶ ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρητ. 1,3. ΤΖΕΤΖ., Χιλ. 5,618.

πεντώρυγος, ον = **πεντόργυιος** (βλ.λ.), ΞΕΝ., Κυν. 2,5. IG 2² 1627,356: *ἀ[σ]κώμ[α]τα σαπρὰ... τούτων τὰ πλεῖστα πεντώρυγα.* Πρβλ. **διώρυγος**, **τετρώρυγος**, **δεκώρυγος** κλπ. παρὰ ΞΕΝ., ἔ.ἀ.

περιαγὴς = 1) ὁ τεθραυσμένος εἰς τεμάχια, Παλ. Ἀνθ. 6,163.– 2) ὁ πέριξ ἀγόμενος, ὁ στρογγύλος, ὁ περιφερής, ὁ κυρτός, Παλ. Ἀνθ., ἔ.ἀ. 204. ΓΑΛ. 14,38. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 494b.– 3) ὁ κυρτός, ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 404c.– 4) ὁ κεκαμμένος (ἀντίθ. τοῦ **εὐθύς**), ΦΙΛ. ΜΗΧ. 62,8: *ἐπιστύλιον, ὀρθὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἔχον τὰς μακρὰς πλευρὰς (ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων περιαγὴς ἡ μία γίνεται).* Βλ. καὶ 52,32. ΔΙΟΝ. ΒΥΖ. 28.

περιάγω, ῥ. = περιστρέφω, IG II 2²(1)1675,26 (Ἐλευσῖνος): *ὅπως ἂν τὸ αὐτὸ ποιῶσιν περιαγόμενοι* (οἱ πόλοι).

περιαγωγὴ (δωρ. **περιαγωγά**), ἡ = ἡ μεταφορά, ἡ μετακόμισις πανταχοῦ πέριξ, ΠΛΟΥΤ., Νικ. 7. IG IV 1² 109 III 37/38 (Ἐπιδαύρου): *τὰν περι][αγωγὰν τοῦ ὕδατος τοῦ εἰς* [τὸ] *βα[λανεῖ]ον.* Βλ. καὶ στ. 44. BSA 61,1966,XX, 119.125.127.

περιαιρέω -ῶ, ῥ. Ἐπὶ τειχῶν = καθαιρῶ, κατασκάπτω, κατεδαφίζω, καταστρέφω, ΗΡΟΔ. 3,159. 6,46. ΘΟΥΚ. 1,108. 4,51.133.– ΔΗΜΟΣΘ. 361: *οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιῃρημένα.* ΣΤΡΑΒ. 11.14,6. ΠΛΟΥΤ., Ποπλ. 13: *τὴν ὀροφὴν ἀποσκευασαμένων τῆς καμίνου καὶ τῶν τοίχων περιαιρεθέντων.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κάτ. Πρεσβ. 10: *τὰ τείχη κελεύσαντος αὐτοῦ περιαιρεθῆναι.*

περίακτος, ον = 1) ὁ δυνάμενος νὰ περιστραφῇ, ΑΡΤΕΜΟΝ. 12. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 91,44. 97,23. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 348e. 374e. 974e.– 2) μηχάνημά τι τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, VITR. 5.6,8. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,126.131. RICKARD-CAMBRIDGE, Theatre D. 215.– 3) ἑλικοειδὴς ὁδός, ΑΝΩΝ., ἱστορ. 819.

περιαλείφω, ῥ. = 1) ἐπαλείφω, ἀλείφω τι καθ᾽ ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ, ἐπιχρίω τι πανταχόθεν, ΠΛΑΤ., Κριτ. 116D: *πάντα τὰ ἔξωθεν περιήλειψαν τὸν νεὼν ἀργύρῳ πλὴν τῶν ἀκρωτηρίων, τὰ δὲ ἀκρωτήρια χρυσῷ.*– 2) χρίω, ἐπιχρίω, IG II 1² 463,81 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 659,24/25 (Ἀττικῆς): *καὶ περιαλε[ῖ][ψ]αι τοὺς βωμούς.* 1672,140 (Ἐλευσῖνος): *τὸν βωμὸν τοῦ Πλούτωνος περιαλεῖψαι.* II 2²(1)2499,7: *περιαλείψει δὲ... καὶ τῶν τοίχων τοὺς δεομένους,* IdD 440A39.

περιαλιφὴ (**περιαλοιφή**), ἡ = ἡ δι᾽ ἀσβέστου ἐπίχρισις. IG II 2²(1)1672,61 (Ἐλευσῖνος): *καὶ εἰς τὴν περιαλιφὴν τοῦ τείχους.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ AthMitt 30,1905,396.

περιάμφοδος, ον. Ἐπὶ οἰκοδομῶν ἢ τετραγώνων πόλεως: ὁ ἔχων πρὸς ὅλα τὰ μέρη ὁδούς, ΗΣΥΧ. λ. *διάλαυρος· οἰκία μεγάλη πανταχόθεν λαύραις διειλημμένη, ἡ λεγομένη περιάμφοδος.*

περιανοίγω, ῥ. = ἀνοίγω τι κύκλωθεν, πανταχόθεν, ὁλόγυρα, Φιλ. 2,597: *κελεύει τὰς ἐπαύλεις αὐτῷ πάσας περιανοιχθῆναι.*

περιαργυρόω -ῶ, ῥ. = περιβάλλω τι δι᾽ ἀργύρου, περικαλύπτω, περιενδύω τι δι᾽ ἐλασμάτων ἀργύρου, ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 27,11. IdD 1403BbI44.45.– BbII22: *ἐμ πίναξιν λιθίνοις δύο ἀστερίσκους ἔχ[οντας] περιηργυρωμένους.* 80: *τὰ περιηργυρωμένα δύο σαπρά?* Αυτοθι 1417AII40: *ἀστερίσκους περιηργυρωμένους.* Βλ. καὶ 1403AbII79. 1412a 41. 1426BII44. 1439AbcI45. 1450B47. Syria 18,1937,372,4 (Παλμύρας): *κείονας παρίνους δύω σὺν ἐπιστυλίοις καὶ στέγη, καὶ περιαργυρώσαντα τὴν πᾶσαν ἄποψιν φορείου Βωρρυαωνοῦ θεοῦ.* Ἡ λ. ἐν χρήσει καὶ παρὰ μεταγενεστέροις, Διγ. Ακρ. 3939: *οἰκίσκος... χρυσομεσόκτιστος, περιηργυρωμένος.*

περιβάλλω, ῥ. = 1) περικαλύπτω, περιενδύω (ἄλλως ἐπενδύω), Απη., Ἐμφ. Πόλ. 5,118.– 2) περιφράσσω δι᾽ οἰκοδομῆς, ὀχυρώνω, Ηροδ. 1,141: *τείχεά τε περιεβάλοντο.* Βλ. καὶ 163 9,96: *περιβαλέσθαι ἕρκος.* Θουκ. 1,8. Λυσ. 2,45. Πλατ., Θεαίτ. 174 Ε. Ξεν., Ἀπομν. 2.1,14. Αριστοτ. 1276a27. 1331a2. Πολυβ. 4.65,11. 5.20,5. IdD 1645,2: *κατασκευάσαντα τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ χώματα περιβαλόντα τῷ λιμένι.*– 3) περικλείω, περιφράττω, ἐξ οὗ καὶ ὁ **περίβολος** (βλ.λ.). Πλατ., Κριτ. 116Α. Ηροδ. 2,91. Βλ. καὶ Πλατ., Κρίτ. 116C. Αριστοτ. 1331a8.11. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.1,3.– Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2: *δρύφακτος περιβέβλητο λίθινος.* Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.3,3.

περίβλημα, τὸ = 1) περιβεβλημένος, περιπεφραγμένος χῶρος, περίβολος, Φιλ. 2,148.– 2) περιτείχισμα, ὀχύρωμα, Πλατ., Πολιτ. 288B: *καὶ τείχη πάντα θ᾽ ὅσα γήϊνα περιβλήματα καὶ λίθινα.*

περιβόλαιον (**-εον**), τὸ = **περίβολος** (βλ.λ.), CIG 4590 (Παλαιστίνης): *ἐκτίσθη τ[ὸ] περιβόλεον τῆς α[ὐ]λῆς.* Μαρκ. Διακ., β Πορφ. 80,2 (ed. Gregoire-Kugener): *ἔσωθεν τοῦ περιβολαίου τοῦ ἱεροῦ.*

περιβολή, ἡ = 1) περίβολος, περιτείχισμα, περίφραγμα, Ευριπ., Φοίν. 1078: *ἀτοίχους περιβολὰς σκηνωμάτων.* Λουκ., Ἀνάχ. 20: *ἔνδοθέν τε οἰκοδομήμασι κατεσκευασμένον καὶ ταῖς ἔντοσθεν ταύταις περιβολαῖς εἰς τὸ ἀσφαλέστατον πεφραγμένον.* Θεοφ. Συν. 5,80 (323,3 Βόννης). Ψελλος 31. Dölger, Schatz. HB 4,91.– 2) γενικῶς ὁ περιβεβλημένος, περιπεφραγμένος χῶρος, Ηροδ. 4,79: *οἰκίης μεγάλης καὶ πολυτελέος περιβολή.*

περιβολία, ἡ = ἡ ἐργασία ἐκτελέσεως τοῦ περιβόλου καὶ ὁ περίβολος, IG XI 2,199A88 (Δήλου): *ἐγλαβόντ[ι τὴν περι]βολίαν τοῦ Πολυδάμαντος.*

περιβολιβόω (**περιμολιβόω** = **περιμολυβδοχοῶ·** βλ.λ.) = περιβάλλω διὰ μολύβδου, IG XII 1,694,10/11 (Ρόδου): *καὶ περιβολιβῶσαι ὡς ἔχῃ ὡς ἰσχυρότατα καὶ κάλλιστα.* Σχετικῶς βλ. Ορλανδου, ὑλικὰ 2,179.

περιβόλιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **περίβολος**, UPZ 119,15 (2ου π.Χ. αἰ.). Arch.Pap. 2,433 (1ου μ.Χ. αἰ.).

περίβολος (ἀπαντᾷ καὶ ὡς οὐδ. **περίβολον**, τό), ὁ = 1) τοῖχος περιβάλλων χῶρον τινὰ (πόλιν, ἱερόν, περιτείχισμα), Ησυχ. λ. *περίβολοι· τείχη πόλεων ἢ περίδρομοι.* Ὁ Αυτος, λ. *τειχίον· Ἀττικοὶ τὸν περίβολον τοῖς χωρίοις.* Σου(ι)δ. λ. *ἀποστέγειν, θριγκός.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. (σελ. 611,12) *τύρσις: περίβολος τοῦ τείχους.* Ηροδ. 1, 181. Θουκ. 1,89.– 93: *μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως.* 3,21.– Πλατ., Πολιτ. 8.548A. Νόμ. 3,681A. Βλ. καὶ Bekker, AG 362: *Πλάτων εἶπε περιβόλους αἱμασιώδεις τινάς, ἢ τοὺς ἐκ λίθων ἄνευ πηλῶν κατεσκευασμένους ἢ τοὺς ἀκανθῶν πεφραγμένους.* Πλατ., Κριτ. 112B.116C. Πολυβ. 2.37,11. Διοδ. Σικ. 1,45.50.66.67. 2,3.8.10.16. 4,24. 14,85. 17,52.71.115. 20,93.102. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.14,3.67,1. 2.66,1. 4.12,3. 6.29,4. 8.17,5. Στραβ. 12.4,7. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,2. 13.5,11. 15.11,3. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1. 6.6,2. 7.1,1. 6,2.– Παυσ. 1.18,6. 41,5. 2.29,6. 34,10. 7.18,5. 22,2.8.30,2. 9.4,1. 7,3.4. 8,3. 10.9,1. 32,1.10. Πολυδ., Ὀν. 7,120. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 4,5. Αριστειδ. 14,219 (1,356, Dindorf). 16,240 (σελ. 390). 24,307 (σελ. 484). Διων Κασσ. 66,4. Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 9.– β. Κ/τίνου 3,50. 4,53. Εὐαγγ. Προπ. 9.41, με΄, 7. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,9. 5.20.5. Λιβαν., Προγυμν. 1,5. Papers ASA 3,47. IG II 2²(1)1582,65 (Ἀττικῆς). 4,203,11/12 (Ἰσθμοῦ). Αυτοθι, 14.15. XI 2,287A,99 (Δήλου).– 106: *τοῦ περιβόλου τοῦ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ τὸ πτῶμα οἰκοδομῆσαι.* IdD 354,70. 366A5. 372A154.157. 402,3. 401A19. 444B79. 462B17. 2306,2. 2310,4. 2316,2. IG XII 9,906,7 (Εὐβοίας). FD III(5) 62,13.15. Inscr. Cret. I σελ. 139.26,9. CIG II 2561b Abb, 74: *καὶ τὸν περίβολον αὐτοῦ ἰδίοις σημ[εί]οις καὶ περιοικοδομήμασιν περιεχόμενον.* Βλ. ὁμοίως Didyma II 405,9. JÖAI 3,1900,206,1 (Πισιδίας). TAM 2(2)438,2 (Λυκίας). CIA II 3007 (Λυδίας). 3017. SEG 9,369,3 (Κυρήνης). Sammelb. 1,1915,4206,4 (Ἑρμουπόλεως). Αυτοθι, 4211.4542,13. 4628.5827,15. 6310, 14. 6154,15. Humman., Alt. v. H. 1898,101,84,4. Keil-Premerstein, BüRL 3,108,1. CIG III 3915,16. 3925,5. 3928. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 5,1959,2125,6.– 2) ὁ περικεκλεισμένος, ὁ περιπεφραγμένος χῶρος, Ευριπ., Ἑλ. 1530. Πλατ., Νόμ. 6.759A. Θεαίτ. 197C. Λογγ., κ Δάφνην καὶ Χλόην 4.2,4 (ESG 1,305). P Grenf. 2.28,13 (2ου π.Χ. αἰ.).– 3) περιβολή, περίβλημα, περίφραγμα, Ευριπ., Ἴων 993. Τρῳ 1141.– 4) ἐπὶ ναοῦ: ὁλόκληρον τὸ ἱερὸν ἔδαφος, ἡ περιοχὴ ἡ ἀνήκουσα εἰς τὸν ναόν, Πλουτ., Σόλ. 32. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5. ΠΔ(Ο΄), Σοφ. Σειρ. 50,2: *ἐθεμελιώθη ὕψος διπλῆς ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ.* Μακκ. 2.6,4. 4.4,11. Πορφυρ., πΑ ἐμψ. 2,54. Grenfell-Hunt, N cf.f. 35,7,8: *παστοφόριον ᾠκοδομημένον καὶ δεδοκωμένον καὶ τεθυρωμένον ἐν τῷ ἀπὸ νότου μέρει τοῦ ἱεροῦ ἐντὸς τοῦ περιβόλου.* Syria 1,1920,192: *ἐντὸς τοῦ περὶ τὸ ἱερὸν τρυφάκτου καὶ περιβόλου.* Sammelb. 1,1915,589.

περιβώμιος, ον = ὁ περὶ τὸν βωμὸν διάκοσμος ἢ χῶρος, IG XII(3),1057: *τὸ περιβώμιον ἐκ τῶν ἰδίων ποιήσας ἀνέθηκε.* Βλ. καὶ IG in Bulg. 796,5: *τῷ περιβωμόῳ* (sic).

περιβωμισμός, ὁ = οὐσ. ταυτόσημον τῷ **περιβώμιον**, Abh. Berl. Akad. 1911,64,4 (Διδύμων): *καὶ πανθέῳ περιβωμισμῷ οὐδέπω ὁρᾷ ἱδρυμένον βωμόν.* 21: *ἐπέτρεψας αὐτῷ ἐν τῷ ἱερῷ σου περιβωμισμῷ ἱδρύσασθαι βωμόν.*

περίγομφος, ον = ὁ διὰ γόμφων πανταχόθεν συνηρμοσμένος, συνδεδεμένος, IG II²(1), 1670,8: *κατ]ὰ τὴγ γωνίαμ περὶ ἐνὶ γ[όμφῳ.* Πρβλ. Lattermann, ἐν Ath Mitt 1906,361 καὶ grB 59,8. IdD 504A6: *φάτ[ναι]ς περιγόμφοις.* 9: *ἐν προσαρμο[γαῖς π]εριγόμφοις.* BCH 29, 1905,460,15: *πε[ριγό]μφους πτελεΐνο[υς.*

περιγομφόω -ῶ, ῥ. = γομφόω δι᾽ ἥλων πανταχόθεν, Λιβαν. 3,218.

περίγραμμα, τὸ = ὁ περικεκλεισμένος, περιπεφραγμένος χῶρος, περίβολος, περιοχή, κονίστρα, Λουκ., Ἀνάχ. 38.

περιγραφή, ἡ = 1) ἰχνογράφημα, Αρισταιν. 1,10. Βλ. καὶ Πλατ., Πολιτ. 277B.– 2) ταυτ. τῷ **περίγραμμα** = περίβολος, περιοχή, Λουκ., ἑ.ἀ.

περιγράφω, ῥ. = 1) ἡ λέξις μὲ γεωμ. σημασίαν σημαίνει γράφω σχῆμά τι περὶ ἕτερον, περιβάλλω σχῆμα δι᾽ ἑτέρου, περικλείω σχῆμά τι ἐντὸς ἄλλου σχήματος. Βλ.

σχετικῶς, MUGLER, Dict. Htgg. λ.– 2) χαράσσω περίγραμμα, σχεδιογράφημα, σχεδιογραφῶ, ἰχνογραφῶ, σκιαγραφῶ, ΑΡΙΣΤΟΤ. 1098a20.

περιδομέω -ῶ, ῥ. = **δομῶ** (βλ.λ.), κτίζω πέριξ, ὀλόγυρα, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *περιδεδομημένου τοῖς ἐπιστυλίοις προμετωπιδίου τοίχου.*

περιδόμημα, τὸ = περιοικοδόμημα, περίκτισμα, πανταχόθεν ὑπάρχον οἰκοδόμημα, ΜΕτυμ. 255,46.

περιδρομίς, ἡ = 1) ταυτ. τῷ **παραδρομὶς** (βλ.λ.). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Th.l.gr. λ. [τ. 7,811].– 2) περιφερικὸς δρόμος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν τειχῶν τῆς Βαβυλῶνος, ΦΙΛ. ΒΥΖ., Θαυμ. 5,2.

περίδρομος, ον = 1) ὁ διὰ δρόμου πανταχόθεν περιβάλλων, ὁ περιφερής, κυκλοτερής, στρογγύλος, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *περίδρομος: πάντη περιέχεσθαι δυνάμενος.* ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 379: *περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα, ἀντὶ τοῦ κυκλοτερὴς καὶ πάντοθεν περιτρεχόμενος τόπος.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἰλ. 350,40. 653,57.– Comm., ἔ.ἀ.: *καὶ ἀλλαχοῦ περίδρομος ὁ περιοδευόμενος καὶ ἀγειτόνευτος τόπος, ἢ κυκλοτερὴς διὰ τὸ πολυχωρητότερον.* Ὀδ. 1748,38.– Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ε, 728. Ὀδ. ξ, 7. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 72,18. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 363 (Βόννης). ΑΥΤΟΘΙ, 472.591. Ἔκφρ. Ἀμβ. 65.192.– 2) ἡ ὄπισθεν τῶν ἐπάλξεων τοῦ τείχους ὁριζόντιος ἐπιφάνεια, ΗΣΥΧ. λ. *περίδρομον τείχους.* ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 653,58. ΠΛΑΤ., Κριτ. 116Β. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ., Ρωμ. Ἱστ. 74,10. IG II 1² 463,54 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.2,2. 3.5,11. 6.5,8. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,43. 5,86.88.90.– 3) ἡ περὶ οἰκοδόμημά τι στοὰ ἢ δίοδος, ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.1,53. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 4 (CGF III 996 IV). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 9,39: *οἰκίας περίδρομος, ὡς ἐν τῷ Γήρᾳ Ἀριστοφάνης ἐπὶ τοῦ περιδρόμου στᾶσα τῆς συνοικίας.*– 4) ὁ στίβος τοῦ ἱπποδρόμου ἢ τοῦ σταδίου, ἡ κν. πίστα, ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 49,43: *αἱ περίοδοι τῶν περιδρόμων.*

περιεγκεντρίζω, ῥ. = συνδέω πανταχόθεν δι᾿ ἐντορμίας, IG II 1² 463,62 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *στεγάσει δοκίσιν καὶ ἐπιβλῆσιν τιθεὶς ἐναλλάξ, ἢ στρωτῆρσιν περινκεντρίσει.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ CASKEY, AJA 14,1910,306 καὶ fig. 5. EBERT, FgrB 38. HOLLAND, AJA 54,1950,351. HODGE, WGR 126.

περιείλω, ῥ. = κατασκευάζω ἀψῖδα, θόλον κυλινδρικόν, AA 19,8 (Μιλήτου): *τὰ εἰλήμα[τα κ]αὶ τὰ τετ[ρ]άετα κατὰ τῶν κειόνων περιειλῶσιν.* Βλ. καὶ λ. **εἴλημα, εἰληματικός, εἴλησις, εἰλήσω, εἰλητός.**

περιέργω (ἀττ. τύπος **περιείργω**), ῥ. = κλείω πανταχόθεν, περικλείω, περιφράσσω, ΗΡΟΔ. 2,148: *τοῖχος δ᾿ ἔξωθεν ὁ αὐτὸς σφέας περιέργει.* ΘΟΥΚ. 1,106: *ὄρυγμα μέγα περιεῖργον.* 5,11: *περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον.*

περιθέω -ῶ, ῥ. = τρέχω πέριξ τινός, περιτρέχω, περιβάλλω, ΟΜ., Ὀδ. ω, 207. ΗΡΟΔ. 1,178.181. 6,74: *αἱμασιῆς τις περιθέει κύκλος.* ΞΕΝ., Κυν. 11,4. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,6: *τῷ περιθέοντι λιθίνῳ τείχει.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,84.– 85: *κιονίσκοι λευκοί... στεφάνην ἄνωθεν ἔχοντες περιθέουσαν.*

περιθριγκόω -ῶ, ῥ. = περιφράσσω τι διὰ θριγκοῦ, περικλείω τι διὰ φραγμοῦ πέριξ, ΠΛΟΥΤ., Μάρ. 21: *περιθριγκῶσαι τοὺς ἀμπελῶνας.*

περίθυρον, τὸ = τὸ πλαίσιον τῆς θύρας (λίθινον ἢ μαρμάρινον), Forsch. in Ephesos 4,1, ἀριθ. 28 (σελ. 98) (5ου μ.Χ. αἰ.): *Ἐστη ἡ σύνταξις τοῦ περιθύρου ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου.* CIG IV 8941 (Σμύρνης 5/6ου μ.Χ. αἰ.): *ἐποίησα τὸ περίθοιρον τῆς ἁγίας ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. WILHELM ἐν JÖAI 28,57. PRENTICE, PAES, II B, ἀριθ. 1187,906.915.1178. KAUFMANN, Epigr. 390 κἑ. ROUSSEL, REG 32,1924,79 κἑ.

περικαθαίρω, ῥ. = **καθαίρω** (βλ.λ.) πέριξ, ὀλόγυρα, FD III(5)23 col. II 49/50: *τοὺς λίθους περικαθᾶραι τοὺς ποτὶ τὸν ναόν.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,86 (328,15 Βόννης): *οἰκίας ἐξωνησάμενος καὶ ἄχρις ἐδάφους καταβαλὼν καὶ περικαθάρας τὸν τόπον.* 94 (340,8/9): *περικαθαίρει μὲν τῆς ὕλης καὶ τῶν χωμάτων.*

περικάμπτω, ῥ. = διαγράφω πλήρη καμπήν, ΑΠΠ., Λιβ. 95. IG II 2²,1668,25 (Ἐλευσῖνος): *καὶ περικάμψει τὸν τοῖχον μέχρι τῶν πρώτων κιόνων.*

περίκειμαι, ῥ. = περιβάλλω, εὑρίσκομαι πέριξ. TAM 2(1) 151,1.–157,1/2 (Λυδίας): *τὸ] μνημεῖον τῶν κ[α]τεσκεύασεν ἐκ θεμελίων σὺν ταῖς περικειμέναις κρηπεῖσιν.*

περικέλλιον, τὸ = οἰκίσκος ἐν αὐλῇ οἰκίας, παράρτημα οἰκοδομῆς, BGU 459,11 (2ου μ.Χ. αἰ.): *πέμπτον μέρος οἰκίας καὶ αὐλῆς καὶ περικελλίου.*

περικίων, ὁ (ἐπιθ.) = ὁ ἔχων πέριξ κίονας, ὁ **περίστυλος** (βλ.λ.), ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,78: *εἴποις δ᾿ ἂν τὸν περίστυλον τόπον καὶ περικίονα (καὶ γὰρ στῦλος καὶ κίων ὀνομάζεται) κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς περίστῳον.* ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 405: *βωμοὺς καὶ περικίονας ναούς.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀπόσπ. 369, NAUCK: *περικίοσιν ἀγκρεμάσας θαλάμοις.* ΦΙΛΟΣΤΡ., β. Ἀπολλ. 2,20: *νεὼν... περικίονα.* Βλ. καὶ λ. **ἀμφικίων.**

περικλινής, ἐς = ὁ ἔχων κλίσιν πέριξ, ὀλόγυρα, ΠΛΟΥΤ., Περ. 13: *Τὸ δ᾿ Ὠδεῖον,... τῇ δ᾿ ἐρέψει περικλινὲς καὶ κάταντες ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένον.*

περικολλάω -ῶ, ῥ. = κολλῶ κύκλῳ, πέριξ, ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, IG I² 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XIII, Col. II, σελ. 380,16/17: *τὸ κυμάτιον περικολλέσαντι.*

περικονιάω -ῶ, ῥ. = κονιῶ τι πέριξ, καθ᾿ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐπιφάνειαν, IG XI 2,144A,118 (Δήλου): *τὴμ πύλ[η]ν περ[ικ]ονιά[σ]αντι.* 154A33: *τὸ φρέαρ τὸ ἐμ παλαίστρᾳ περικονιάσαντι.* IdD 443Bb165-166: *τῷ δεῖνι ἐργολαβήσαν]τι περικονιά[σαι.*

περικοπή, ἡ = 1) περίγραμμα (profil), ΠΟΛΥΒ. 6,63. ΘΟΥΚ. 6,28 (πρβλ. τὸ λατ. **circumcaesura**, LUCR. 3,220).– 2) τὸ ἔργον τοῦ λιθοτόμου, τέκτονος, οἰκοδόμου, PTeb. 406.19 (3ου μ.Χ. αἰ.). Βλ. καὶ λ. **περικόπτω** καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,118, ἔνθα ἡ **περικοπὴ** καὶ **ἀποκοπὴ** ὡς ἐργασία τῶν τεχνιτῶν, τῶν λατόμων.

περικόπτης, ὁ = ὁ τέκτων, ὁ τεχνίτης (λιθοτόμος, οἰκοδόμος, κ.ο.κ.), POxy 1146.15 (4ου μ.Χ. αἰ.).

περικόπτω, ῥ. = λαξεύω κτυπῶν διὰ τῆς σφύρας (λίθον κττ.), ΔΗΜΟΣΘ. 738: *οἱ τὰ ἀκρωτήρια τῆς Νίκης περικόψαντες.* ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1138: *ἐργαλεῖόν τι ᾧ τοὺς λίθους περικόπτουσι καὶ ξέουσι.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,108.– ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., π. συνθ. ὀν. 40,10. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 74d. BCH 8,1884,307,20 (Δήλου): *λίθος ὁ προσβάλλων πρὸς τὴν γωνίαν πε[ριεκόπη.* 24.28.– 30: *τοίχῳ τῷ ὄπισθεν περιεκόπη.* 37. ΑΝΔΟΚ. 1,34. ΛΥΣ. 6,51. ΔΗΜΟΣΘ. 562. ΠΛΟΥΤ., Θεμ. 15. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ BCH, ἔ.ἀ. 311. LATTERMANN, grB 62. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,118.

περικοσμέω -ῶ (μτγν.), ῥ. = **κοσμῶ** τι (βλ.λ.) πανταχόθεν, πέριξ, ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,83 (325,21 Βόννης): *ὃν (ναὸν) ὡς νύμφην ὡραϊσμένην καὶ περικεκοσμημένην μεγάροις τε καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρου λαμπρότησιν.* ΕΥΣΤΑΘ, κΥΥ 1.6,1 (ESG 2,164,12).

περικρηπιδόω -ῶ, ῥ. (ταυτ. τῷ **περιτειχίζω**· βλ.λ.). POsl. 3,1936,108,5/6: *οἰκοδομ]ήματα καὶ αὐλαὶ καὶ ἐκ βορρᾶ τούτων παράδεισος περικεκρηπειδωμένος.* Βλ. καὶ σελ. 118: *περικρηπιδοῦν.* Βλ. καὶ λ. **περιτειχίζειν.**

περικυλινδέω -ῶ, ῥ. = κυλῶ τι πέριξ, περιστρέφω, ΠΛΑΤ.,

Νόμ. 893Ε: *τοτὲ μὲν ἔστιν ὅτε βάσιν ἑνὸς κεκτημένα τινὸς κέντρου, τοτὲ δὲ πλείονα τῷ περικυλινδεῖσθαι.* Βλ. καὶ λ. **κυλίνδω**.

περιλαμβάνω, ῥ. = 1) ἐνδύω, καλύπτω πανταχόθεν, Πλατ., Κριτ. 116Β,D.– 2) περιφράσσω, περικλείω, Πολυβ. 1.48,10. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4,44: *τὸν δ' ἀμφιθέατρον ἱππόδρομον οὐδὲν ἔξω τῶν κρηπίδων ἔχοντα παστάσιν ὑποστέγοις περιλαβεῖν.* Ditt., OGI 90,24 (Αἰγύπτου): *χώμασίν τε καὶ τάφροις καὶ τείχεσιν αὐτὴν ἀξιολόγοις περιέλαβεν.*

περίμετρος, ον = ὁ περιφερής, Nonn., Διον. 18,85: *πυλεῶν περίμετρος ἐυγλύπτῳ τινὶ θεσμῷ.*– 2) τὸ ἀρσ. (**περίμετρος**, ὁ) ὡς οὐσ. = ἡ περιφέρεια, Mascul, ἐν Λεων. Διακ., Ἱστ. σελ. 192,2: *τῶν γείσων αὐτὸς σχηματίσας τὸν περίμετρον.*– 3) τὸ θηλ. (**περίμετρος**, ἡ) ὡς οὐσ. = ἡ γραμμὴ ἡ ἐκτεινομένη κατὰ τὴν περιφέρειαν σώματος, τὸ μέτρον ἢ ἡ ἔκτασις τῆς περιφερείας, Θεοφρ., πΦΙ 4.12,4. Πολυβ. 1.56,4. Παυσ. 8.46,5: *τὴν περίμετρον τοῦ μήκους παρεχόμενος ἐς ἥμισυ μάλιστα ὀργυιᾶς.* Βλ. καὶ 5.13,9· πρβλ. καὶ λ. **διάμετρος**. Διὰ τὴν λέξιν μὲ σημασίαν γεωμ. βλ. Mugler, Dict. Htgg. λ. [344].– 4) τὸ οὐδ. (**περίμετρον**, τὸ) = ἡ περίμετρος, Ηροδ. 1,185. 2,149.– Αθην. 12,538 d: *τῆς δ' αὐλῆς ἦν τὸ περίμετρον σταδίον τέσσαρες.* Βλ. καὶ Αριστοτ. 840b 34. Λουκ., Ἀληθ. ἱστ. 2,40. Αιν. Τακτ. 18,56.

περιμήκης = 1) ὁ λίαν μακρός, Ησιοδ., Ἀπόσπ. 133.– 2) ὁ μεγάλου μεγέθους, Ηροδ. 1,186: *ἐτάμνετο λίθους περιμήκεας.* 2,100: *οἴκημα περίμηκες ὑπόγαιον.* 108: *τούς τε λίθους... κομισθέντας ἐς τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρόν, ἐόντας μεγάθεϊ περιμήκεας.* Προκ., π Κτισμ. 1.4,7: *στοὰ ἐπὶ τοῦ νάρθηκος τῷ περιμήκης.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 547 (Βόννης): *αἰθούσης περιμήκεος.*

περιμολυβδοχοέω -ῶ, ῥ. = χέω πέριξ μόλυβδον (πρβλ. καὶ λ. **μολυβδοχοέω**, **περιχέω**· τῶν ῥημάτων **μολυβδοχοέω** καὶ **περιμολυβδοχοέω** εἶναι συχνὴ ἡ χρῆσις καὶ παρὰ συγγραφεῦσι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς). Πλείονα ἐν AthMitt 1906,142. Ορλανδου, ὑλικὰ 2,26.179.190.– IG II 2^2(1)1665,19 (Κυνοσάργους): *ἐντετράναντα τοῖς ποσὶ καὶ περιμολυβδοχοῆσαι.* IG VII 3073,72 (Λεβαδείας). Αυτοθι, 73: *ἐμβαλεῖ δὲ καὶ εἰς τούτους γόμφους δέματα καὶ περιμολυβδοχοήσει.*

περιναΐος, ον = ὁ πέριξ τοῦ ναοῦ, CIG II 2125 = Latyschev 2, ἀριθ. 353,3: *τὰς π]εριναΐους στοά[ς.*

περίξεστος (ἐπίθ.). Ἐπὶ λίθων ἢ ξύλων: ὁ πανταχόθεν ἐξεσμένος, ἐστιλβωμένος, Ομ., Ὀδ. μ, 79: *πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξέστῃ εἰκυῖα.*

περιξέω (καὶ **περιξύω**, Nonn., Διον. 17,36), ῥ. = ξέω τι πέριξ, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4: *περιξέσθαι* (τὴν πέτραν) *χερσὶ τεχνιτῶν εἰς σχῆμα καὶ γωνίας.* Nonn., ἔ.ἀ.– IG II 2^2(1)1665,11 (Κυνοσάργους). Λεοναρδος, ΑΕ 1923, 39,65 (Ἀμφιαρείου): *τὰ μὲν ἔξωθεν τοῦ τοίχου ἀποξέσαντα καὶ περιξέσαι βάθος ἥμισυ δακτύλου.* Didyma II 29,11: *περιέξεσαν δὲ καὶ τῶν τοίχων τῶν ἐν τοῖς λαβυρίνθοις πόδας διακοσίους ἐξῆνον[τα].* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Holleaux, AthMitt 1906,139. Lattermann, grB. 70.77,3.

περίοδος, ἡ = 1) ὁδός, δρόμος πέριξ τινός, περίδρομος, Ηροδ. 7,219. Θουκ. 4,35.– Ἐν Ηροδ. 7,223 = περιφερής, κυκλοτερὴς ὁδός.– 2) τὸ μῆκος τῆς περιφερείας, ὁ κύκλος, Ηροδ. 1,163: *ἡ περίοδος τοῦ τείχεος οὐκ ὀλίγοι στάδιοί εἰσι.* Βλ. καὶ 1,93. 2,101.149. 7,109. – Ξεν., Κύρ. Ἀν. 3.4,11: *τοῦ δὲ τείχεος ἡ περίοδος ἓξ παρασάγγαι.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,3. Παυσ. 9.39,9. 10.4,5. Προκ., πΚτισμ. 2.10,3: *ἦν μὲν γὰρ αὐτῆς τὸ παλαιὸν ὁ περίβολος μακρός τε ὑπεράγων καὶ περιόδων πολλῶν ἀτεχνῶς ἔμπλεως.* Ὁ Αυτος, Ὑπ. Πολ. 5.21,11.– IdD 290,184: *ἐγλαβόντι τῆς περιόδου τ[οῦ θεά][τρου.*

περιοίκιον, τὸ = ὁ περὶ οἰκίαν κείμενος χῶρος, Πολυδ., Ὀν. 9,39: *καὶ περιοίκιον δέ τι μικρὸν καὶ οἰκίδιον.* Σου(ι)δ. λ. Φωτ., Λέξ. Συν. (419,7 Porsonus). Ισαιος, Ἀπόσπ. 102. Αριστειδ., λόγ. 51(27)55.

περιοικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ πέριξ, ὀλόγυρα, Δημοσθ. 1274: *αἱμασιὰν περιῳκοδόμησε.* 1275. Διοδ. Σικ. 2,16. Πλουτ., Ἠθ. 499f. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2: *ὁ γὰρ ὑπερῷος* (οἶκος), *οὐκ ἦν περιῳκοδομημένος.* Πολυδ., Ὀν. 7,120: *περιοικοδομεῖν θριγκούς.* Βλ. καὶ 1,160. Αμμων., πΟ &δ. 113. ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 52,4. Ἰεζεκ. 39,11. Ευσταθ., Ὀδ. 1851,30. P Lond 45,16. Brunet De Presle, Notices et extr.d.m.gr.d. l. bibl. imp. 38,13.– IG XI 2, 147A,11 (Δήλου). IdD 297A10. Op Ath 3,1960,201,7 (Κύπρου). AthMitt 1895,209,1 (Λαοδικείας): *ὁ περιοικοδομημένος τόπος καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πλάτοι* (= πατώματα). IG XII 165,4-5 (Μήλου). Sammelb. 5247,25. SEG 18,1962, ἀριθ. 529,2/3 (Ἰωνίας). AthMitt 1893,28,5 (Βιθυνίας): *καθὼς περιοικοδόμηται σὺν ταῖς περικειμέναις οἰκίαις.*– Ἐν Δημοσθ. 1272 ἡ λέξις σημαίνει περικλείω, περιτειχίζω, περιφράσσω, ἐν δὲ Θουκ. 3,81 καὶ Ηροδ. 7,60 περικλείομαι διὰ τοίχου, περιφράσσομαι.

περιοικοδόμημα, τὸ = 1) τοῖχος πέριξ ᾠκοδομημένος, περίφραγμα, IG XI 2,161A56 (Δήλου): *τὸ περιοικοδόμημα τὸ πλίνθινον.* 203B,102: *ἐπὶ τὸ περιοικοδόμημα τὸ περὶ τῷ Ἀρτεμισίῳ.* Inscr. Cret III σελ. 95,9A70.75. CIG II 2561 b Add 74: *καὶ τὸν περίβολον αὐτοῦ ἰδίοις σημ[εί]οις καὶ περιοικοδομήμασιν περιεχόμενον.* APAW 1932, ἀριθ. 5,39,6 (Περγάμου).– 2) αἱ πέριξ οἰκοδομαί, CIG II 2561 bAdd 69: *περιοικοδομήμα[σιν] καὶ ἑτέροι[ς] [π]ε[ριφράγμασιν.*

περιοικοδόμησις, ἡ = ἡ **περιοικοδομία** (βλ.λ.), IG IV 823,43/44 (Τροιζῆνος). XI 2,163A33 (Δήλου).

περιοικοδομία, ἡ = ἡ πέριξ οἰκοδόμησις, IG XI 2,161A42 (Δήλου): *τῆς τοῦ θεάτρου περιοικοδομίας.* Βλ. καὶ IdD 290,188. IG, ἔ.ἀ. 163Ba7 (Δήλου): *τῆς π[ε]ρι[οικοδ]ομίας πάλιν ἐνοικοδομήσαν[τι.*– 199A113: *τοῦ Κυνθίου τ[ῆ]ς περιοικοδομίας.*

περιορύσσω (**-ττω**), ῥ. = 1) ὀρύσσω τι πέριξ, σκάπτω πανταχόθεν, Ηροδ. 2,99. Θεοφρ., Φ Αἴτ. 7.6,3. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 7.6,3. Πλατ., Κριτ. 118C. Διοσκ. 1,126.– 2) σκάπτω τάφρον πέριξ χώρου τινός, περισκάπτω, Πλουτ., Ρωμ. 20.– 3) ἐκσκάπτω πέριξ, Πλουτ., Ἀντ. 45: *τοὺς λίθους περιορυττόντων καὶ μεθιστάνειν.*

περιοχή, ἡ = 1) τὸ περιέχον, τὸ περιλαμβάνον, ὁ περίβολος, Πλουτ., Ἠθ. 1078B.– 2) φραγμός, φρούριον, ὀχύρωμα, ΠΔ(Ο΄), Βασ. Α΄ 22,4. Ψαλμ. 30(31)22.

περίπατος, ὁ (ἀρχ. - βυζ.) = τόπος, ὁδὸς ἔνθα περιεπάτουν οἱ ἄνθρωποι χάριν ἀναψυχῆς, ἢ χῶροι ἔνθα περιεπάτουν οἱ ἐπίσημοι, ἤ, πρὸ τῶν τειχῶν, οἱ φρουροί, Ξεν., Ἀπομν. 1.1,10: *εἰς τοὺς περιπάτους καὶ τὰ γυμνάσια.* Πλατ., Φαῖδρ. 227Α: *πορεύομαι πρὸς περίπατον ἔξω τοῦ τείχους.* Στραβ. 17.1,8. Πλουτ., Ἠθ. 520d. Λουκ. 39. Ἀλεξ. 7. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,8. Λουκ., Ἴκαρ. 21. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 42,4.5.11.12. IG IV 1^2 126,10 (Ἐπιδαύρου). Inscr. Cret. I σελ. 102,2,4/5.– BCH 1,1877,55: *χορήγιον τῶν δύο κρυπτῶν περιπάτων καὶ εἰς τὰ διατεταγμένα.* Inscr. JGr 2, σελ. 98,13. Θεοφ. Συν. 3,42. 5,86.90. Πορφ., Ἔκθ. 3, σελ. 138,16 (Βόννης): *τὸ τεῖχος οὔτε περίπατον ἔχει οὔτε προμαχῶνας.* Νικ. Γρηγ. 734,15 (Βόννης). Κωδιν., Χρον. 22,14 (Βόννης): *τῶν ἐμβόλων περίπατοι πλακωτοὶ λίθινοι.* Ὁ Αυτος, Πα-

ρεκβ. 19,19.20. Ὁ Αυτος, σχ. 34,2. 50,3. 54,16/17: *καὶ τῶν περιπάτων οἱ κίονες μετὰ τῶν κεφαλῶν καὶ ποδίσκων αὐτῶν*. Διὰ τὸν περίπατον τοῦ γυμνασίου βλ. Delorme, Gymnasion 135.184.189.212.334/5.454,3.

περιπέτασμα (λατ. **velamen**), τὸ = τὸ πέριξ τινὸς ἐφαπλούμενον, ὀθόνη, κάλυμμα, τὸ καὶ ἄλλως **παραπέτασμα** (βλ.λ.), Ευσταθ. 722,32: *καταπετάσας... ἐκεῖθεν γέγονε καὶ καταπέτασμα, ὅπερ ὁ κωμικὸς παραπέτασμα λέγει, δυνάμενον ὡς εἰκὸς ῥηθῆναι καὶ περιπέτασμα*.– Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.7,6: *ἀπήρτισε δὲ καὶ τὰ περιπετάσματα τῶν θυρῶν*. Πλουτ., Πομπ. 24. Πορφυρ., π Ἄντρ. 24,9. P Ryl. 478.148.

περίπηγμα, τὸ = τεμάχιον ξύλου ἐστερεωμένον, συνηρμοσμένον πέριξ, Φιλ. μηχ., Βελοπ. 78,15. Ηρων., Βελοπ. 82,12.

περιπόλιον, τὸ = ὠχυρωμένος σταθμὸς ἐπιτηρήσεως, Annuario 1949-51,21-22 (σελ. 239,110): *ἀνωχύρου ὄντος τοῦ περιπολίου*. Πλείονα ἐν Maier, GriechM 2, σελ. 79-80 καὶ σημ. 43.44.45.46, ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία.

περίπτερος, ον = 1) ἐπὶ ναῶν ἢ ἄλλων οἰκοδομημάτων: ὁ ἔχων καὶ εἰς τὰς τέσσαρας αὐτοῦ πλευρὰς **πτερὸν** (βλ.λ.), ὁ περιβαλλόμενος ὑπὸ κιόνων, Vitr. 3.2,5: *Peripteros autem erit, quae habebit in fronte et postico senas columnas, in lateribus cum angularibus undenas*. Βλ. καὶ στ. 1.– 4,3: *Sed ita columnae in peripteris conlocentur, uti quot intercolumnia sunt in fronte, totidem bis intercolumnia fiant in lateribus*. Βλ. καὶ 4.8,1: *aedes rotundae... peripterae*. 2: *Sin autem peripteros ea aedes constituetur, duo gradus et stylobata ab imo constituantur*. Αθην. 5,205a: *προστὰς ἐξ ἐναντίου μὲν ἀναπεπταμένη, κύκλῳ δὲ περίπτερος*. Αυτοθι, e.– ΠΔ(Ο΄), Ἀμ. 3,15: *οἶκον τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν*.– 2) πᾶν τὸ πέριξ ἐξέχον, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἄκρον τῆς ὀροφῆς (σνκδ. ἐπειδὴ καὶ τὸ γεῖσον ὡς τὸ πτερὸν περιτρέχει τὸν ναόν), Μ Ετυμ. λ. *γεῖσα... σημαίνει πᾶν ἐξέχον μέρος... καὶ τὸ καλούμενον νῦν περίπτερον, τὸ ἄκρον τῆς ὀροφῆς*. Σου(ι)δ. λ. *περίπτερον: πανταχόθεν ἐξέχον*.

περισκάπτω, ῥ. = διορύσσω, σκάπτω πέριξ, Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ταφρεῦσαι· διορύξαι· περισκάψαι*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.31,2: *βωμός τε ὑπόγειος ἱδρυμένος παρὰ τῷ μεγίστῳ τῶν ἱπποδρόμων περισκαφείσης τῆς γῆς*.

περίσκαψις, ἡ = ἡ πέριξ σκαφὴ (βλ. **περισκάπτω**), Γεωπ. 9.9,2: *τὴν περίσκαψιν τοῦ βάθους*. P Giss. 56,13 (6ου μ.Χ. αἰ.).

περισκεπής, ὲς = ὁ πανταχόθεν ἐσκεπασμένος, περικαλυμμένος χῶρος, Μοσχ., Τραγ. 7,27: *περισκεπεῖς ἔτευξεν οἴκους*.

περισκήνιον, τὸ = 1) ὁ περὶ τὴν σκηνὴν χῶρος εἰς ὃν εὑρίσκοντο ὀρειχάλκινα κιγκλιδώματα, Μ Ετυμ. 743,30.– 2) ἡ ὀρχήστρα, Μ Ετυμ. 743,33.

περισκουτλόω -ῶ, ῥ. (λατ. **scutula**) = καλύπτω τί πανταχόθεν, πέριξ, περιβάλλω διὰ μαρμαρίνων πλακῶν (πρβλ. **σκουτλῶ** καὶ **σκούτλωσις**), JÖAI 3,1900,206,5/6 (Τερμησσοῦ 2ου μ.Χ. αἰ.). TAM 3(1)713,5.

περισταδὸν = ἡμικυκλικῶς γύρω-γύρω, Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.άΣ. 378 (245 Βόννης): *ἡμιτμῆγι περισταδὸν ἄντυγι*. Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. Ἀμβ. 163: *περισταδὸν ἥμισυ κύκλου κίοσι ἀμφεβάλοντο*.

περίστασις, ἡ = 1) τὸ ἄλλως **πτερὸν** (βλ.λ.), τὸ **περίστυλον** (βλ.λ.), IG IV 1² 102,6.13.24 (Ἐπιδαύρου). Αυτοθι, 103,49: *ὑπεραμερίαν τᾶς περιστάσιος ἀπήνικε*. 60: *στεγάσιος τᾶς περιστάσιος*. 163. IG VII 3073,90.93-94 (Λεβαδείας): *ὁ ἐργωνήσας... εἰς τὴν ἔξω περίστασιν τοῦ σηκοῦ*. FD III(5) 19,97.– 23, col. I 41-42: *λιθαγωγοῖς πούρου ἀπὸ θαλάσσας εἰς τὸ ἱερόν, σελίδων τετρώκοντα εἰς τὰν περίστασιν*. EtPelop. 1,110,8 (Ἄργους). SEG 13, 521, 135.140 (Περγάμου): *τοῦ ἐκτὸς τοίχου τῆς περιστάσεως οἰκοδομηθέντος ἀσφαλῶς*. 149/150.– 2) τὸ ὑψηλὸν τεῖχος, Τζετζ. Σχολια εἰς Λυκ., Ἀλεξ. 291.– 3) ὁ ἐλεύθερος χῶρος οἰκοδομῆς τινος, SGDI 5200 I9 (Σικελίας).

περισταυρόω -ῶ, ῥ. = σταυρῶ τι κυκλικῶς, περιφράσσω δι' ὀρθίων ξυλίνων πασσάλων ἢ σταυρωμάτων, ὀχυρώνω τι πέριξ διὰ πασσάλων καὶ τάφρου, Θουκ. 2,75. Ξεν., Ἑλλ. 3.2,2. 7.4,21. – Κύρ. Ἀν. 7.4,14: *καὶ γὰρ αἱ οἰκίαι κύκλῳ περιεσταύρωντο μεγάλοις σταυροῖς*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 2,37. Κλημ. Αλεξ., Παιδ. 393,13.

περισταύρωμα, τὸ = περίφραγμα διὰ πασσάλων ὀρθίως τεθειμένων, περιχαράκωμα, ὀχύρωμα, Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5,42: *μεταξὺ τῶν τάφρων καὶ τῶν περισταυρωμάτων*. 8,68: *ἐπιβαινόντων τοῖς περισταυρώμασιν*.

περιστεγάζω, ῥ. = στεγάζω τι πέριξ, πανταχόθεν, Γρηγ. Νυσσ. 2,568B.

περιστεφάνωσις, ἡ = ἡ πέριξ τῆς ὀροφῆς ἐξέχουσα στεφάνη, τὸ γεῖσον, Δωροθ. 1776B: *περιστεφάνωσις τοῦ δώματος*.

περιστέφω, ῥ. = στεφανώνω τι πέριξ, πανταχόθεν, Πλουτ., Ἠθ. 245e: *περιστέφειν κύκλῳ τὰ τείχη*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,6: *περιέστεφε δὲ τόν τε ναὸν καὶ τὸν βωμὸν εὔλιθόν τι καὶ χαρίεν γείσιον ὅσον πηχυαῖον ὕψος*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.άΣ. 662 (Βόννης): *μάρμαρα δ' ὀμφαλόεντα περιστέφει εἶκε κλαδίσκοις*.

περιστοιχίζω, ῥ. = τοποθετῶ τι (κίονας, ἐξέδρας, κλπ.) κατὰ σειρὰν πέριξ ἄλλου, Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 9: *ἐξέδραις τε ἐν κύκλῳ περιστοιχισάμενος*.

περιστομίς, ἡ = εἶδος ξυλίνου ὀργάνου δι' οὗ δοκιμάζουσι τὸ πάχος, Φιλ. μηχ. 54,46. Ηρων., Βελοπ. 230,28. Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 22.28.

περιστύλιον, τό. Οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου **περίστυλον** (βλ.λ.) = στοὰ ἐκ κιόνων τρέχουσα πέριξ ναοῦ ἢ ὑπαίθρον αὐλῆς, Vitr. 3.2,8.– 5.11,1: *In palaestris peristylia quadrata sive oblonga ita sint facienda, uti duorum stadiorum habeant ambulationis circuitionem*. 2: *In palaestra peristylia, quemadmodum supra scriptum est, ita debent esse perfecta distributa*. Αυτοθι, 6.3,7: *Columnae tam altae quam porticus latae fuerint peristyliorum*. 5,1.2.3. 7,3.5. 7.9,2.– IG IV 1², 112,32 (Ἐπιδαύρου). XI 2,199A,108 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.). AJA 9,1905,307 (Σινώπης): *ὁ δεῖνα ἀνέθηκε τοὺς κίονας εἰς τὸ περιστύλιον*.

περίστυλος, ον (ἐπίθ.) = ναὸς ἢ αὐλὴ περιβαλλόμενος ὑπὸ στύλων ἢ κιόνων, ὁ ἄλλως **περίπτερος** (βλ.λ.), Πολυδ., Ὀν. 1,78: *εἴποις δ' ἂν τὸν περίστυλον τόπον καὶ περικίονα (καὶ γὰρ στῦλος καὶ κίων ὀνομάζεται), κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς περίστωον*. Ηροδ. 2,148: *αὐλὴ... περίστυλος*. Βλ. καὶ 2,153.– Διοδ. Σικ. 1,66: *οἶκος ἦν περίστυλος*. Στραβ. 17.1,37. Παυσ. 6.25,1: *ναὸς ἀρχαῖος, στοαῖς ἐν κύκλῳ περίστυλος*. 5.10,2. Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστ. 74,4. Αθην. 5,196c.– Τὸ ἀρσ. (**περίστυλος**, ὁ) = χῶρος, τόπος περιβαλλόμενος ὑπὸ κιονοστοιχίας, Ησυχ. λ. *περίστωον· περίστυλον*. Σου(ι)δ. λ. *περίστῳον· περίστυλον στοὰς ἔχον*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. 423,23. Πολυβ. 10.27,10. Διοδ. Σικ. 1,48.47. Πλουτ., Ἠθ. 586b. Ἀρατ. 26. Θεοφ. Συν. 3,43.– Τὸ οὐδ. (**περίστυλον**, τὸ) ὡς οὐσ. = **περιστύλιον** (βλ.λ.), Vitr. 5.11,3. 6.7,1. 7.5,1. Διοδ. Σικ. 3,47. 18,26. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,11. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 40,17.18. 42,3.5. Αθην. 5,204 f. Θεμιστ., λόγ. 4,60d. Θεοφ. Συν. 5,84. IG IV 1² 109II (Ἐπιδαύ-

ρου).156. BSA 61,1966, XXI B90,132,156. IG V 2,268,50/51 (Ἀρκαδίας). XI 2,161A45 (Δήλου): *τοῦ νεὼ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ περιστύλου.* IdD 290,192: *ἐργολαβήσαντι τοῦ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ περιστύλ[ου.* Βλ. καὶ 199. 206. 212. 218/219. 227. BCH 23,1899,506,13 (Δελφῶν): *τὸν περισχοινισμὸν τοῦ περιστύλου.* BCH ἔ.ἀ. 566,5 (Σμύρνης).13.

περιστυλόω -ῶ, ῥ. = περιβάλλω διὰ κιονοστοιχίας, Ευσταθ. 706,22: *ἀμφικίονες ναοὶ οἱ κίοσι κύκλῳ περιεστυλωμένοι.*

περίστῳον, τὸ = τὸ ἄλλως **περίστυλον** (βλ.λ.), Μ Ετυμ. λ. *περίστῳον σὺν τῷ ῑ γράφεται τῷ χαρακτῆρι τῶν διὰ τοῦ -ῳον· καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ στοιὰ γίνεται τοῦ σημαίνοντος τὸ στοά, περίστοιον, καὶ ἐκτάσει τοῦ ο καὶ ω περιστώιον, εὐλόγως προπαροξύνεται.* Πολυδ., Ὀν. 1,78: *εἴποις δ' ἂν τὸν περίστυλον τόπον καὶ περικίονα (καὶ γὰρ στῦλος καὶ κίων ὀνομάζεται), κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς περίστωον.* Ησυχ. λ. *περίστυλον, ὀρθόπτερος.* Σου(ι)δ. [= Φωτ., Λέξ. Συν.] λ. *περίστῳον: περίστυλον στοὰς ἔχον.* Διοδ. Σικ. 5,40. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4. 5,8. Διων Κασσ. 44,16. 54,23. Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46 1100A: *κατὰ τὸ περίστῳον κίονες οὐχ ἧττους ὄντες τῶν τεσσαράκοντα.* Φωτ., Ἔκφρ. 198d (Βόννης).– IG XI 2,165,21 (Δήλου).– 49: *εἰς τὸ περιστ[ῷ]ον τῆς παλαίστρας.* Βλ. καὶ IdD 1417EI119. MAMA 7, ἀριθ. 498,10-11 (Ἀφροδισιάδος).– 28: *τὸ δὲ περίστωον ὅλον δεδοκῶσ[θαι καὶ] κεκεραμῶσθαι καὶ ὠροφῶσθαι.* JÖAI 38,1933,57,10. 58,28. REG 19,1906,99,13. BCH 12,1888,87,28 (Παναμάρας): *κατεσκευακότα ναὸν ἐν τῷ περιστῴῳ τοῦ βουλευτηρίου.* AS 9,1959,81,6 (Πισιδίας): *τοῦ περιστῴου τὸ ἥμισυ μέρος ἐκ τῶν ἰδίων κατεσκεύασαν.*

περισχοινισμός, ὁ = τὸ διὰ σχοινίου πέριξ κλείσιμον, BCH 23,566,13 (Δελφῶν, 258-257 π.Χ.): *τὸν περισχοινισμὸν τοῦ περιστύλου.*

περισχοινίζω, ῥ. = περιβάλλω, περικλείω, διαχωρίζω τι διὰ σχοινίου, Δημοσθ. 25,23. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 7,59. Πολυδ., Ὀν. 8,20.

περισχοίνισμα, τὸ = περίφραξις, διαχωρισμὸς διὰ σχοινίου (σνκδ.: χῶρος ἀποκεχωρισμένος διὰ σχοινίου). Πλουτ., Ἠθ. 847A. Αππ., Λιβ. 78. Πολυδ., ἔ.ἀ. 124.

περιταφρεύω, ῥ. = περιβάλλω, περικυκλῶ τι διὰ τάφρου, Πολυβ. 1.48,10. Διοδ. Σικ. 12,66. Πλουτ., Ἠθ. 191c. Αππ., Ἀνν. 37: *περιταφρεῦσαί τε καὶ ἐπὶ τῇ τάφρῳ περιτειχίσαι πᾶσαν ἐν κύκλῳ.* Ὁ Αυτος, Ἐμφ. 4,76: *καὶ τὴν πόλιν περιταφρεύσαντες.* Φλεγ. 36,18j.

περιτειχίζω, ῥ. = 1) τειχίζω πέριξ, Αριστοφ., Ὄρν. 552: *περιτειχίζειν μεγάλαις πλίνθοις.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.10,3: *τὸ δὲ τέμενος πᾶν ὀπτῇ πλίνθῳ περιτετείχιστο πύλας ἔχον λιθίνας.* Αππ., Ἀνν. 37. BGU 993 III, 3. Sammelb. 5232,25. Petersen-Luschan, Reisen im s/w Kl. 2, σελ. 36, ἀριθ. 56,11/12. Sammelb. 4481,8.– 2) ἀποκλείω διὰ τείχους, περικλείω διὰ τείχους, Θουκ. 2,78. 3,18. 4,69. Δημοσθ. 1380: *διπλῷ τείχει περιτειχίσαντες.* Διοδ. Σικ. 12,56.66.72. Πολυαιν., Στρατ. 1.3,5.– 3) κτίζω, ἀνεγείρω τι κύκλω, πέριξ, Ξεν., Ἑλλην. 5.3,22. Θεμιστ., Ἐπιστ. 8.

περιτείχιον, τὸ = μικρὸν περιτείχισμα, Τζετζ., Λυκ. 652,1.

περιτείχισις, ἡ = ἡ διὰ τείχους ὀχύρωσις, Θουκ. 2,77. Βλ. καὶ 4,131.

περιτείχισμα, τὸ = 1) τεῖχος περιβάλλον τόπον τινά, ὀχύρωμα, Σου(ι)δ. λ. *δρύφακτοι... διαφράγματα ἢ περιτειχίσματα.* Ὁ Αυτος, λ. *ἕρκος· περίφραγμα, περιτείχισμα.* Ὁ Αυτος, λ. *τριγχός· περιβολὴ περιτείχισμα.* Θουκ. 3,25. Ξεν., Ἑλλ. 1.3,4. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,16. Διοδ. Σικ. 16,19.– 20: *τὸ δὲ περιτείχισμα καλῶς κατασκευασάμενος.* Πλουτ., Καῖσ. 35. Δίων 50. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6.2,8. Αππ., Ἐμφ. 5,33. Ἀνν. 37. CIG III 5594 (Σικελίας): *ἐς τὰν γωνίαν τὰν ἀνωτάταν τοῦ περιτειχίσματος.*– 2) Ἐν ἐπιγρ. τῆς Ἐφέσου: τόπος, χῶρος περιτειχισμένος, SIG 818,5 (1ου μ.Χ. αἰ.).

περιτειχισμός, ὁ = ἡ *περιτείχισις*, τὸ *περιτείχισμα*, Θουκ. 4,131. 6,88. 7,11. 8,25. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.58,2.– Πλουτ., Νικ. 19: *τοῖς λίθοις οἷς ἐκεῖνοι προσεκόμιζον καὶ τῇ ὕλῃ παροικοδομῶν εἰς διαστολὰς ἀπέκοψα τὸν ἐκείνων περιτειχισμόν.*

περίτειχος, τὸ = τεῖχος περιβάλλον, περικυκλοῦν τι, ΠΔ(Ο'), Βασ. Δ'25,1: *ᾠκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν* (τὴν Ἰερουσαλὴμ) *περίτειχος κύκλῳ.* Δαν. 9,25. Ιω. Χρυσ. Τόμ. 1,787. Ευσταθ., Opusc. 25,59.20.

περιτένεια, ἡ = ταινία ἢ ἐγκοπὴ περιθέουσα τὸ ἐσωτερικὸν ἑκάστου κανονικοῦ λίθου, IG II 2²(1)1666b67 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπεργασάμ[ενον ὀρθὰ κ]αὶ πρὸς τὴν περιτένειαν ἣν ἂν δῷ ὁ ἀρχιτέκτων.* 1670,17. 1671,2.42. IG VII 3073,69 (Λεβαδείας).– 187: *διαβητιζόμενος κατὰ κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ὑ[παρχού]σης περιτενείας τῶν καταστρωτήρων.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. R. Schöne, ἐν Hermes 4,39. E. Fabricius, De archit. gr. σελ. 46.59. Lattermann, grB. 52.60. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,65.136. 136,2. 137. 253. 269. 273. 342.

περιτήκω, ῥ. = περιχρίω, ἐπικαλύπτω, περικαλύπτω τι διὰ τετηκυίας, διαλελυμένης ὕλης, Πλατ., Κριτ. 116B: *τοῦ δ' ἐντὸς* (τείχους περίδρομον) *καττιτέρῳ περιέτηκον.*

περιτίθημι, ῥ. = τίθημί τι περί τι, θέτω, τοποθετῶ πέριξ τινὸς ἀκριβῶς, Διοδ. Σικ. 17,115: *περιετίθει τῷ περιβόλῳ παντὶ κόσμον.* Θεοφ. Συν. 3,44 (147,11 Βόννης): *καὶ τὴν καλάθωσιν ἐκ τῶν Βασιλίσκου τοῦ τυράννου παλατίων μεταγαγὼν τῷ Λαυσιακῷ περιέθηκεν.* IG XII 9,906,7/8 (Εὐβοίας). IdD 290,230: *καὶ χρυσῶσαι καὶ τὸν λοιπὸν κόσμον ἅπαντα περιθεῖναι καθὰ ἐξ ἀρχῆς εἶχ[ε]ν.*

περίτμημα, τὸ = 1) ἀπόκομμα, τεμάχιον, Ησυχ. λ. *κόλλεα.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.7,5. IG I² 366,26.– 2) περισκάλισμα, περίγλυμμα, γλυφὴ πέριξ τινός, Μαρκ. Αυρηλ. 8,50: *ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξέσματα καὶ περιτμήματα τῶν κατασκευαζομένων ὁρᾷς.*

περιτομεύς, ὁ = εἰδικὸν ἐργαλεῖον τοῦ σκυτοτόμου δι' οὗ περιτέμνονται τὰ σκύτη, Πολυδ., Ὀν. 7,83: *τὰ δὲ ἐργαλεῖα αὐτῶν σμίλη καὶ περιτομεύς.*

περίτομος, ὁ = ὁ πανταχόθεν ἀποκεκομμένος, ὁ πανταχόθεν ἀπότομος, Πολυβ. 1.56,4. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5,19. Κοϊντ. Σμυρν. 5,19.– Τὸ οὐδ. (**περίτομα**) = θέσεις ἀπόκρημνοι, Inscr. Prien. 363,28 (4ου π.Χ. αἰ.).

περιτόναιον, τό. Κατὰ Πολυδ., Ὀν. 1,92: *τὸ δὲ συνέχον ἄνωθεν ἑκατέρους τοὺς τοίχους περιτόναιον καλεῖται.*

περίτονον, τό. Ὡς οὐσ. = τὸ **περιτόναιον** (βλ.λ.), Ευστθ. 1533,41: *ἔστι δὲ ἐπηγκενὶς ἡ καθ' ἣν οἱ σκαλμοὶ πήγνυνται, ἢ ὅπερ κοινῶς περίτονον λέγεται παρὰ τὸ διόλου τείνεσθαι.*

περιτορνεύω, ῥ. = τορνεύω τι πανταχόθεν, περιστρέφω, Λιβαν., Προγυμν. 30,12: *ἑλικοειδῆ τὴν ἀψῖδα περιτορνεύουσαν* (= περιστρεφομένην).

περίτρητος, ον = ὁ κύκλῳ διάτρητος, ὡς λ.χ. τὸ θωράκιον, Φιλ., Βελοπ. 55,5. Ηρων, Βελοπ. 218: *οἱ δὲ πλάγιοι τοῖχοι καλοῦνται μὲν περίτρητα.* Βλ. καὶ 220.222.– 226: *τὰ δὲ περίτρητα ἐρρόμβωται... γίνεται δὲ τὰ κάτω δύο περίτρητα ἐξ ἑνὸς ξύλου, καὶ ὁμοίως τὰ ἄνω.* Vitr. 1.2,4: *et primum in aedibus sacris aut e columnarum crassitudinibus aut triglypho aut etiam embatere, ballista*

e foramine, quod Graeci peritreton vocitant. 10.10,2: *tabulae, quae sunt in summo et in imo capituli, peritreta quae vocantur.*

περίτροχος, ον = ὁ πέριξ τρέχων, κυκλοτερής, στρογγύλος, περιφερής, Οππ., Κυν. 4,9: *βόθροιο περίτροχον ἐστεφάνωσαν αἱμασιήν.* Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 727 (Βόννης): *εὐκύκλοιο περίτροχον ἄντυγα πέζης.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Ψ, 455.

περιτροχόω -ῶ, ῥ. = περικυκλῶ τι, ὀχυρώνω πέριξ, πανταχόθεν, Σου(ι)δ. λ. *ἐθρίγκωσεν: περιετρόχωσεν, περιεχαράκωσεν.*

περιφέρεια, ἡ = τὸ μῆκος τῆς καμπύλης γραμμῆς εἰς τὴν ὁποίαν περατοῦται ἐπιφάνειά τις, Ηρων, Βελοπ. 218. Lattermann, grB 83,60 (Λεβαδείας): *οἱ δὲ κατὰ τὴν περιφέρειαν καὶ το[ὺς] [τοίχους τοὺς τοῦ σηκοῦ] κατὰ λόγον μεσολαβείτω.* Βλ. καὶ σελ. 88.132.– IdD 505,3: *συμ]πληρῶν τὴμ περιφέρειαν.* Βλ. καὶ στ. 11. CIG III 4437 (Ταρσοῦ): *ἐπληρώθη ἡ περιφέρεια τοῦ σταδίου.* Διὰ τὴν λέξιν μὲ γεωμ. σημασίαν βλ. Mugler, Dict. Htgg. λ. [344].

περιφερής, ὲς = κυκλοτερής, καμπύλος, Σου(ι)δ. λ. *περιφερές: κύκλῳ, στρογγύλον.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *Θόλος· οἶκος περιφερής.* Ευριπ., Ἑλ. 430: *δῶμα περιφερὲς θριγκοῖς.* Δημ. Φαληρ., Ἑρμ. 13: *τοῖς λίθοις τοῖς ἀντερείδουσι τὰς περιφερεῖς στέγας καὶ συνέχουσι.* Διοδ. Σικ. 2,8. Πτολ. Κλαυδ. 398,5: *βωμὸς περιφερὴς πρόσβασιν οὐκ ἔχων.* Προκ., π Κτισμ. 1.4,12: *τοίχοις μὲν ἐκ περιφεροῦς ἀποπεφραγμέναι τὰ ἔξωθεν, ἐντὸς δὲ περιβαλλόμεναι κίοσιν ἄνω τε καὶ κάτω ἐστῶσι.*

περιφλίωμα, τὸ = στοά, προστῷον, JÖAI 28,1933,57 = MAMA 8,498,12 (Ἀφροδισιάδος): *τὸ [λιθι]κὸν πᾶν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ οἶκον σὺν περιφλ[ιώμασιν] καὶ βιβλιοθήκαις.* CRAcad. Inscr. 1906,168.

περίφραγμα, τὸ = τόπος περιπεφραγμένος διὰ τείχους ἢ ξυλίνου φράκτου ἢ θωρακίου ἢ καὶ χαρακώματος, Bekker, AG 314,14: *φραγμός: τὸ περίφραγμα καὶ τείχωμα ἐντελές, ὅπερ ἐστὶ καὶ αἱμασιά.* Αμμων., πΟ & δ. 509. Ησυχ. λ. *θριγκός, τριγχός.* ΜΕτυμ. λ. *ἀμάρα.* Σου(ι)δ. λ. *δρύφακτοι, ἕρκος, θριγκός, τριγχός.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *σηκός, τριγχός.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Αιν. Τακτ. 55. Διοδ. Σικ. 34/35,32. Στραβ. 15.1,55. Πλουτ., Κάμιλλ. 34. IG XI 2,287A,117 (Δήλου): *τὸ περίφραγμα ποιήσαντι.* IdD 1423Bbl6. IG XII 5,481,28. 482,5. Arch.-epigr. MD 9,1885,116,70,2-3 (Ἀγκύρας): *τὴν ἐξέδραν καὶ τὸ περίφραγμα ἀπεκατέστησεν.* Αυτοθι, 124,84,2: *κατεσκεύασα τὸ περίφραγμα*, AthMitt 24,1899,439,3 (Βιθυνίας). BCH 11,1887,395. Μουσ. Σμύρν. 1,1874-1875,37, σημ.4 (Σμύρνης).

περιφράγνυμι = **περιφράσσω** (βλ. λ.), ἤτοι φράσσω γύρω-γύρω, Θεμιστ., λόγ. 1,21b: *εἰ γὰρ τείχεσι μὲν αὐτὴν περιφραγνύναι, κοσμεῖν δὲ τοῖς ἔνδον οἰκοδομήμασι.* Κεδρ., συντΙ 2,304,16/17 (Βόννης): *περιφράξας αὐτὴν πάντοθεν διατειχίσμασι μέσον δὲ θριγκίον γενέσθαι προσέταξεν.*

περιφράκτης, ὁ = ὁ οἰκοδόμος φρακτῶν, ΠΔ(Ο΄), Ἡσ. 58,12.

περιφράσσω, ῥ. = φράσσω πέριξ, πανταχόθεν, Ησυχ. λ. *περιέφραξαν.* Αμμων., πΟ & δ. 509. Πολυδ., Ὀν. 4,122.– Πλουτ., Ἀριστ. 7: *τόπον τῆς ἀγορᾶς περιπεφραγμένον ἐν κύκλῳ δρυφάκτοις.* 11: *τεῖχος περιεφράξαντο τετράγωνον.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. ΠΔ (Ο΄), Ἐπ. Ἱερ. 17. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 3.14,3. 4.2,3.6.28,8. 7.22,6. Ευσεβ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 10,4: *ἐγκαρσίοις κατεκόσμησε στοαῖς, εἰς τετράγωνον περιφράξας τὸν τόπον.* IG XI 2,199A95 (Δήλου).– IdD 500A10: *περιφράξας δὲ] περὶ τοὺς τοίχους καὶ τὰς παραστάδας στήσει κίονα[ς.*

περιχαλκόω -ῶ, ῥ. = ἐπικαλύπτω τι γύρωθεν διὰ στρώματος ἢ ἐλάσματος χαλκοῦ, ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 27,6. IdD 1442B45.

περιχαρακόω -ῶ, ῥ. = περιβάλλω τόπον τινὰ κύκλῳ διὰ χαρακωμάτων ὀρθίων ξυλίνων πασσάλων, ὀχυρῶ πανταχόθεν, περιτειχίζω, Σου(ι)δ. λ. *ἀποσταυροῦντες, ἐθρίγκωσεν.* Αισχιν. 3,236: *οὐ γὰρ περιχαρακώσαντα χρὴ τὰ τείχη.* Φιλ., Βελοπ. 96,39. Πολυβ. 4.56,8. Διοδ. Σικ. 20,86: *περιεχαράκωσε τὸν τόπον καὶ διέφραξε θυρώμασι καὶ πέτροις.* ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 52,4: *περιεχαράκωσαν αὐτὴν* (τὴν Ἱερουσαλὴμ) *καὶ περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις ἐν κύκλῳ.* Θεοφ., Χρον. 607,16 (Βόννης): *περιχαρακώσαντες δὲ τὸ χερσαῖον τεῖχος ὤρυξαν φόσσαν μεγάλην.*

περιχαράσσω, ῥ. = σημαδεύω διὰ βαθείας γραμμῆς ἢ τάφρου, χαράσσω τι πέριξ, πανταχόθεν, Στραβ. 15. 1,42: *ὅσον τεττάρων ἢ πέντε σταδίων τάφρῳ περιχαράξαντες βαθείᾳ γεφυροῦσι τὴν εἴσοδον στενωτάτῃ γεφύρᾳ.* Μαλ., Χρον. 199,10-11 (Βόννης): *περιχαράξας τὰ τείχη εὐθέως ἔβαλε θεμελίοις.*

περιχέω, ῥ. Ταυτ. τῷ **περιμολυβδοχοῶ** (βλ.λ.) = χέω τι πέριξ ἢ ἐπί τινος, IG II 2^2(1)1666a30. 1666b68 (Ἐλευσῖνος). XI 2,145,44 (Δήλου). Βλ. καὶ II 2^2(1) ἔ.ἀ. 22-23. 44. 60. 76.94.106.

περίχρυσος, ον = ὁ πανταχόθεν κεχρυσωμένος, ὁ καὶ ἄλλως κατάχρυσος, *ἐπίχρυσος*, Χαρης, Ἱστορ. 4j: *κίονες... περίχρυσοι καὶ διάλιθοι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3: *τῶν δὲ πυλῶν... μία δ᾽ ἡ ἔξωθεν τοῦ νεὼ Κορινθίου χαλκοῦ πολὺ τῇ τιμῇ τὰς καταργύρους καὶ περιχρύσους ὑπεράγουσα.*

περιχρυσόω -ῶ, ῥ. = χρυσῶ τι πανταχόθεν, καθ᾽ ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν. IdD 1403Bbl49.

περίχωσις, ἡ = 1) κάλυψις διὰ χώματος, PSI 6.577,13 (3ου π.Χ. αἰ.).– 2) πρόχωμα, ἀνάχωμα, P Lille I^v 20 (3ου π.Χ. αἰ.).

περιωπή, ἡ = τόπος, ἐξ οὗ βλέπει τις ἀφ᾽ ὑψηλοῦ, Ησυχ. λ. *ἄποψις· τόπος ὑψηλός, ὅθεν ἐστὶ περισκοπῆσαι.* Ομ., Ὀδ. κ, 146: *παρὰ νηὸς ἀνήιον ἐς περιωπήν.* Λουκ., Συμπ., 11. Αγαθ. 1,21 (σελ. 33): *ἐς ὑπερῷόν τι δωμάτιον ἐν περιωπῇ τοῦ πεδίου.*

περίωπος, ον = ὁ πανταχόθεν ὁρώμενος, ὁ καταφανής, Ησυχ. λ. *περίωπον· πάντοθεν ἀναπεπταμένον.* Ant Denk. in Bulg. 334: *περιωπέα νηόν.*

περόνη, ἡ = 1) στρόφιγξ παραστάδος θύρας, Παρμεν. 1,20.– 2) εἶδος συνδέσμου ἢ ἧλου, Αριστοφ., Θεσμ. δεύτεραι (Ἀπόσπ. 6,11: CGF III 1079). Φιλ., Βελοπ. 76,3 (APAW 1918,62).– Ηρων., Βελοπ. 214,14: *μεταξὺ τῶν τοίχων τοῦ χαλκησίου διαβάλλεται περόνη σιδηρᾶ στρογγύλη.* Πλουτ., Μάριος 25: *περόναις... σιδηραῖς.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2.9. Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 178,2: *ὑποκείσθω δοκὸς ὑποστρόγγυλος τόρμοις καὶ περόναις αὐτὴν δεχομένη.* IG XI 3,504A12 (= BCH 29,1905,460): *περόναις σιδηραῖς ἢ χαλκαῖς πομφολυγωταῖς*, ἤτοι μὲ σφαιρικὴν κεφαλήν. Αυτοθι: *περόναις χαλκαῖς σταθμὸν ἀγο[ύσαι]ς ἀν᾽ ὀγδοημόρ[ιον, καὶ τὰς] κλιμακίδας πάσας τὰς ἄνω καὶ τ[ὰ π]λαίσια καὶ τὰς φά[τνας].* IdD 320B66.67. 440A32. 457,18. 504A12.

περονίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **περόνη** (βλ.λ.) = 1) μικρὰ περόνη, ἧλος, καρφάκι, Φιλ., Βελοπ. 62,14. Ηρων, Αὐτ. 28,1. Πνευμ. 1,42.– 2) ὁ ὀχεύς, ὁ σύρτης ὁμοῦ καὶ ὁ δακτύλιος, ὁ κρίκος, ὁ ὀμφαλὸς ἐν ᾧ ὁ σύρτης ἐμβάλλεται, Φιλ., Βελοπ. 76,4.

περονίς, ἡ = ἡ **περόνη** (βλ.λ.), ΣΟΦ., Τραχίν. 925. IG XI 2,219A35 (Δῆλος 3ος π.Χ. αἰ.). CPR 12.4 (1ος μ.Χ. αἰ.).

πέσημα, τὸ = 1) ἡ πτῶσις, τὸ πέσιμον, ΕΥΡΙΠ., Βάκχ. 588: *τὰ Πενθέως μέλαθρα διατινάξεται πεσήμασιν*.– 2) τὸ κρήμνισμα, τὸ χάλασμα, ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32,12: *πρὸς δὲ τὸ πέσημα τοῦ τείχους τάφρον ἔσωθεν ὀρύσσειν*.

πεσσόν, τὸ (βλ.λ. **πεσσός**), P Michael 58A2 (6ου μ.Χ. αἰ.).

πεσσὸς (ἀττ. **πεττός**· παρὰ ΒυΖ. **πῆσος**, **πῆνσος**, **πινσός**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg. λ. [775]. FRISK, Gr. etymW λ. [519]) = 1) ἐν πληθ.: στῦλοι τετραγώνου διατομῆς, ΗΣΥΧ. λ. *πεσσὸς* καὶ *πεσσοῖς*. ΦΩΤ., Λεξ. λ. *πεσσοὶ* καὶ *πεττοί*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πισός*, *πινσός*, *πεσσούς*. ΠΙΝΔ., SV 2,146a. ΣΤΡΑΒ. 16.1,5 (C. 378). P Oxy 10,1272,12. Sammelb. 5112,29: *καὶ τὴν ἀναλογίαν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ πυλῶνος καὶ τοῦ πεσσοῦ*. 8988,60. Inscr. of Side 1965, σελ. 7, ἀριθ. 67 καὶ 87: *πεσσοὺς καὶ ἀψῖδας ἐπεσκεύασαν*. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.– 2) ὁ σύρτης τῆς θύρας, ὁ ἄλλως μοχλὸς ἢ μάνδαλος, P Mag. Lond. 121,616. P Oxy 2146,10: *ἄλλη θύρα βάλλουσα εἰς παραδρομίδα πεσσοῦ*.– Πλείονα ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2,59.85.331. 331,1.2. 347,3. 348. Τοῦ ΑΥΤΟΥ, βασιλική, ἐν λ. *πεσσὸς* (Εὑρετ.).

πέταλον, τὸ = πεπλατυσμένον μεταλλικόν, ἰδίᾳ ἐκ χρυσοῦ, ἔλασμα σχήματος φύλλου, ΔΙΟΣΚ. 5,79. ΛΟΥΚ., Φιλοσ. 19. ΠΔ(Ο´), Ἔξοδ. 28,32. Γεωπ. 7.15,12. IG I² 371,10.– ΑΥΤΟΘΙ 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XVII, col. II, σελ. 394,35.– 36: *χρυσίον hεονέθε hεις τὰς χάλκας πέταλα*. 396,42: *χρυσίο πετάλο δύο ἐωνήθη χρυσō[σαι] τὸ ὀφθαλμὸ τὸ κίονος* (= IG I² 324C42). IdD 290,235: *προσεπριάμεθα πέταλα ἑ[π]τακόσια ἐξήκοντα*.

πετάλωσις, ἡ = ἡ κάλυψις διὰ λεπτῶν φύλλων μετάλλου, **πετάλλων** (βλ.λ.), Μ Ετυμ. λ. *ἀλοιμός*· *ἡ ἐπάνω τῆς τοῦ θαλάμου γανώσεως ἐνιεῖσα ἐπάλειψις καθαπερανεὶ πετάλωσις οὖσα ἐν αὐτῷ*. ΑΡΙΣΤΕΑΣ 1,255: *τὰ δὲ τῆς ἐκτὸς προσόψεως ὀρθὴν ἔχοντα τὴν πετάλωσιν*.

πέτευρον = **πέταυρον** = τεμάχιον ἐπιπέδου ξύλου, ξυλοπίναξ, ΗΣΥΧ. λ. *πέτευρον... καὶ πᾶν τὸ μακρὸν καὶ ὑπόπλατυ. Ἔστι δὲ λεπτόν, ὅταν ἐν μετεώρῳ κείμενον ᾖ Πέτευρον λέγεται, ἢ καὶ πέντευρον*. Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πέταυρον*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. (PORSONUS 426,12). Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK, λ. [521].

πέτρα, ἡ (καὶ **πέτρος**, ἐπικ. **πέτρη**, FRISK, λ. [522/3]) = ὁ ἄλλως λεγόμενος **λίθος** (βλ.λ.), ὡς ὕλη καὶ κατὰ συνκδ.: σύνολον λίθων. Ἡ λέξις κοινόλεκτος, ἀπαντῶσα εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ καὶ βυζαντινὰ κείμενα καὶ ἐπιγραφάς.

πετρηρεφής, ὲς = ὁ στεγαζόμενος ὑπὸ βράχου, ὁ ἔχων στέγην ἐκ πέτρας, ΑΙΣΧ., Προμ. 302. ΕΥΡΙΠ., Κύκλ. 82.

πετρήρης, ες = ὁ ἐκ πέτρας, ὁ πέτρινος, ΣΟΦ., Φιλ. 1262: *πετρήρεις στέγας*.

πέτρινος, η, ον = ὁ ἐκ πέτρας, ἐκ λίθου ὡς ὕλης, ὁ καὶ ἄλλως **λίθινος** (βλ.λ.), ΕΥΡΙΠ., Κύκλ. 491: *πετρίνων ἔξω μελάθρων*. EtPelop. 1,110,9/10 (Ἄργους). ΑΥΤΟΘΙ 18. Didyma II 25A7.12.17.25. 26A43.60. 26B16.20.24.36.49. 27A14.74.84.116.122. 27B4.63.67.70.90. 29,13. 32,5.21.23. 34,23.25.28. 35,22.24. 36,6. 39,28. 42,20.

πετροτόμος, ὁ = ὁ τέμνων, κόπτων, πελεκῶν πέτρας, Παλ. Ἀνθ. 4,221: *λαοτύπος τμῆξας πετροτόμοις ἀκίσι*.

πέτρωμα, τὸ = συμπαγὴς μᾶζα ἐκ λίθων ἢ ἄλλων ὑλικῶν, ΠΑΥΣ. 8.15,1: *ἱερὸν πεποίηται πέτρωμα καλούμενον, λίθοι δύο ἡρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους μεγάλοι*.

πετρώροφος = ὁ **πετρηρεφὴς** (βλ.λ.), ΤΖΕΤΖ., Λυκ. 268.

πεύκινος (βλ.λ. **ξύλον**), IG I² 313,96. 314,106 (Ἐλευσῖνος).

πῆγμα, τὸ = 1) σύνολον μερῶν στερρῶς προσηρμοσμένων πρὸς ἄλληλα, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πλαίσιον*. ΠΛΑΤ., Τίμ. 114: *πῆγμα γίνεται ἐν τῇ ἀγορᾷ εἰσόδους ἔχον*. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 224.228.– 2) κινητὴ σκηνή, παράπηγμα ἢ ἰκρίωμα ἐν τοῖς θεάτροις, ΣΤΡΑΒ. 6.2,6. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14.15,5. Ἰουδ. Πόλ. 7.5,5.– 3) σκελετὸς στέγης, ἐπιστεγάσματος, οἰκοδομήματος, ΗΡΩΝ, Βελοπ. 214,13: *τὸ λεγόμενον χαλκήσιον... τοῦτο δὲ πῆγμά ἐστιν ἐκ τεσσάρων τοίχων συμπεπηγός*. P Oxy 2146.9,12 (3ου μ.Χ. αἰ.): *θύρα κέλλας, στοὰ σὺν πήγμασι*.

πήγνυμι, ῥ. = συνθέτω, ἐμπηγνύω, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *σταυροὶ* (PORSONUS 535,1). ΗΡΩΝ., Βελοπ. 224. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,6: *ὁ μὲν γὰρ μέσος ἦν κίων ἐκ τῆς βάσεως πεπηγώς*. ΦΙΛΟΣΤ., Ἐκκλ. Ἱστ. 3,4 (BIDEZ 21,33): *πῆξαι τὸ θεμέλιον καὶ καταμετρῆσαι τὴν πόλιν*. NONN., Διον. 3,138. 17,135. Παλ. Ἀνθ. 9,689. 808,2. ΔΟΥΚ., βυζ Ἱστ. 115,22. 241,22 (Βόννης). ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 269 (Βόννης). ΑΥΤΟΘΙ 393-394.475. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἔκφρ. Ἀμβ. 149. Epigr. gr. 1069,10. ΘΕΟΦ., Χρον. 399,8/9 (Βόννης).

πηκτός, ή, ὸν (δωρ. **πακτός**· λατ. **pactum** P Lond. 1,113 [6ου μ.Χ. αἰ.]) = ὁ πυκνῶς δηλ. ἑρμητικῶς κεκλεισμένος διὰ ξύλων, ΗΣΥΧ. λ. *πακτά· ἡρμοσμένα· πεπηγμένα*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *πηκταὶ θύραι· καὶ εὔπηκτοι θύραι*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *κλεῖε πηκτὰ δωμάτων: ἀντὶ τοῦ κλεῖε τὰς θύρας. Ὅμηρος· θύρας πυκινῶς ἀραρυίας*. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,27: *τῷ δὲ κλεῖσε ἴσον καὶ τὸ πακτοῦν καὶ τὸ ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας ἐστίν, ὥσπερ τῷ ἀνοίγειν ταυτὸν τὸ λύειν, ὡς ἔφη Εὐριπίδης «λῦε πακτὰ δωμάτων»*. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 489. Βάκχ. 1213. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ἀπόσπ. 1003 (NAUCK). ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχ. 479. ΣΤΡΑΒ. 1.2,16. 3.2,3. ΜΑΛ., Χρον. 12 (σελ. 338,17). Epigr. gr. 780,3. Βλ. καὶ λ. **πακτόω**.

πήλινος (ἀντὶ τοῦ **λίθινος**), η, ον = ὁ ἐκ πηλοῦ κατεσκευασμένος, ΔΗΜΟΣΘ. 4,26. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1035a32. Κωμ. Ἀδέσπ. 341: *πήλινος βωμός*. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 155Α. Δημ. 11: *τοῖχοι πήλινοι*. P Petr. 3, σελ. 143 (3ου π.Χ. αἰ.): *πήλινα ἔργα*.

πηλόδετος, ον = ὁ δεδεμένος ἢ συνημμένος διὰ πηλοῦ, ΓΡΗΓ. ΝΑΖ. 2,180.

πηλοδευστέω -ῶ, ῥ. = παρασκευάζω ἀσβεστοκονίαν, IG II 2²(1)1672,29 (Ἐλευσῖνος): *τοῖς ἐπὶ τὸν πύργον καὶ τὸν πυλῶνα πλινθοφοροῦσιν καὶ πηλοδευστοῦσιν*.

πηλοδομέω -ῶ, ῥ. = δέμω, κτίζω διὰ πηλοῦ, κατασκευάζω ἐκ πηλοῦ, Παλ. Ἀνθ. 10,4: *πηλοδομεῖ θάλαμον*. 5: *ἤδη πηλοδομεῦσι χελιδόνες*.

πηλοδόμος, ον = ὁ ἐκ πηλοῦ ἐκτισμένος, Παλ. Ἀνθ. 9, 662,2: *πηλοδόμοις τοίχοις ἀμφιμεριζόμενος*.

πηλοπλάθος, ὁ = ὁ πλάθων τὸν πηλόν, ὁ πηλοπλάστης, ΛΟΥΚ., Προμ. ἐν Λογ. 1.

πηλοπλαστέω -ῶ, ῥ. = πλάττω ἢ πλάσσω τι ἐκ πηλοῦ, ΑΘΑΝ. 2,682.

πηλοποιΐα, ἡ = ἡ τέχνη τοῦ παρασκευάζειν τὸν πηλόν, ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 23,79: *ἀλλὰ καὶ πηλοποιΐαν πλάττων εἰς τὸ στερέμνιον, καὶ οἴκους οὕτως οἰκοδομῶν*. Βλ. καὶ 22,48. P Petr. 2, σελ. 32 (3ου π.Χ. αἰ.). CP Herm. σελ. 80.

πηλοποιός, ὁ = **πηλοπλάθος**, BGU 362 VIII 8 (3ου μ.Χ. αἰ.): *μισθὸς πηλοποιῶ*. ΑΛΕΞ. ΑΦΡΟΔ., Πρ. 1,49.

πηλός, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [779]) = συνδετικὴ ὕλη τῶν οἰκοδόμων προερχομένη ἐκ τῆς ζυμώσεως ἀργιλώδους χώματος καὶ ὕδατος ἢ καὶ ἀσβέστου ἢ κεραμίτιδος γῆς, κν. λάσπη, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,124: *ὗλαι γὰρ οἰκοδομημάτων... πηλός*. 165. ΦΡΥΝ., ἐν BEKKER, AG 53,31: *ὀργάζειν πηλόν*. ΗΣΥΧ. λ. *ὑπαγωγεύς*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *αἱμασιά... τειχίον ἄνευ πηλοῦ*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, ἐν λ. *ξηρὸς λίθος*. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 441 (NAUCK). ΗΡΟΔ.

2,96.136. Θουκ. 1,93. 2,76. Αριστοφ., Ὄρν. 839.1143. Ὁ Αυτος, Ἀπόσπ. 21 (CGF III 965 XXI): *ἀναχύρωτος πηλός*. Πλατ., Θεαίτ. 147A. Αριστοτ. 127a14: *ὁ πηλὸς πότερον γῆ ὑγρῷ πεφυραμένη*. 384a22. 730b6. 822a18. Ευπ., Ἀπόσπ. 5 (CGF II 524). Αιν. Τακτ. 18,12. 37,9. Πολυβ. 15.35,2. Πλουτ. 983b. Ὁ Αυτος, Μάριος 16. Γεωπ. 2.27,3. Λουκ., περὶ τῆς Περεγρίτου Τελετῆς 10: *πηλὸς γὰρ ἔτι ἄπλαστος ἦν*. ΠΔ(Ο'), Γέν. 11,3. Ιουλιαν., Ἐπιστ. 98. Προκ., πΚτισμ. 2.4,19. 5,4. 6,13. 9,4. Αγαθ. 2,16. Ευσταθ., Opusc. 13,17. Διήγησις οἰκ. ν.ἁγ.Σ 14 (SOC 92,2). IG II 1² 463,42 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἐξυπάγων πηλῷ ἠ[χυ]ρωμένῳ*. 68/69: *δο[ρ]ώσει πηλῷ ἠχυρω[μέ][ν]ῳ*. 71.73. SEG 13,521,73 (Περγάμου).

πηλουργία (ἰων. **πηλουργίη**) = κατεργασία τοῦ πηλοῦ, Αρετ., Χρον. Παθ. 1,6. Επιφαν. 1,84.

πηλουργὸς (ὡς οὐσ.) = πηλοπλάθος, πηλοπλάστης, κεραμεύς, ΠΔ(Ο'), Σοφ. Σολ. 15,7. Λουκ., Προμ. ἐν Λόγ. 2.

πηλοφορέω -ῶ, ῥ. = φέρω, κομίζω πηλόν, κουβαλῶ λάσπη, Πολυδ., Ὀν. 7,130: *πηλοφόροι, πηλοφορεῖν*. Αριστοφ., Ὄρν. 1142. Ἐκκλ. 310: *ὅταν πράττωσί τι κοινὸν ὥσπερ πηλοφοροῦντες*. BGU 699,5 (2ου μ.Χ. αἰ.).

πηλοφόρος, ον = 1) ὁ φέρων, ὁ κομίζων τὸν πηλόν, Πολυδ., Ὀν. 7,130. BGU 1290,3 (2ου π.Χ. αἰ.).– 2) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. (νεώτερον) = βοηθητικὸς ἐργάτης κομίζων πηλὸν εἰς τοὺς κτίστας. Πρβλ. λ. *πηλοφόρι*, ξύλινον δίσκον, δι' οὗ οἱ ἐργάται κομίζουν πηλὸν εἰς τοὺς κτίστας.

πηλόχυτος, ον = (τὸ γαλλιστὶ *pisé*) = ὁ ἐκ πηλοῦ χυθέντος εἰς μήτραν κατασκευασθείς, ὅθεν γενικῶς ὁ **πήλινος**, Θεαιτ., ἐν Παλ. Ἀνθ. 10,16: *πηλοχύτοις θαλάμοις*.

πηλόω -ῶ, ῥ. = ἐπιχρίω, ἀλείφω διὰ πηλοῦ, IG IV 1² 126,11 (Ἐπιδαύρου): *προστρίβεσθαι τῷ τοίχῳ... ἀφῇ πηλώσασθαι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D. λ. [σελ. 659].

πῆνσος, πῆσος = **πεσσὸς** (βλ.λ.– *βυζ.*).

πηχισμός, ὁ = ἡ διὰ τοῦ πήχεως μέτρησις, ΠΔ(Ο'), Ἰεζεκ. 43,13. P Hamb. 15,8 (3ου μ.Χ. αἰ.): *ἐπὶ τοῖς οὖσι μέτροις καὶ πηχισμοῖς καὶ [συ]νεστῶσι θεμε[λί]οις*. Βλ. καὶ Herwerden, ἔ.ἀ. λ. [173] καὶ λ. **σχοινισμός**.

πηχυαῖος, α, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἑνὸς πήχεως, Ηροδ. 2,48.78. Πλατ., Φαίδ. 96E. Πολυβ. 6.23,12. Διοδ. Σικ. 1,49. IG I² 88,8. AE 1937B, 483A17 = IG XII 2,11,14 (Λέσβου): *πλάτος πηχιαίους*.

πῆχυς, ὁ = μέτρον μήκους ἰσούμενον πρὸς ἕνα καὶ ἥμισυ πόδα (λ. **πούς**), ἤτοι πρὸς 0,492 (βλ. Dörpfeld, AthMitt 15,1890,171) ἢ 0,4905 κατὰ Dinsmoor (Archit σελ. 55 σημ.), Πολυδ., Ὀν. 10,147. Βλ. καὶ 2,158. Ησυχ. λ. *πῆχυς... ἢ ὁ εἷς καὶ ἥμισυ πούς*. Σου(ι)δ. λ. *πῆχυς... τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς ἔκταμα ὅτι ὁ πῆχυς ἔχει πόδας ἕνα ἥμισυ, ὁ δὲ ποὺς ἔχει δακτύλους ις'*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ηροδ. 1,178. 2,168, ἔνθα ὁ *Αἰγύπτιος πῆχυς τυγχάνει ἴσος ἐὼν τῷ Σαμίῳ*. Αριστοφ., Βάτρ. 798. Ηρων., Γεωμ. 4,2. Λουκ., θεῶν ἐκκλ. 7,4. Γαλ. 1,47. P Lond. 154,7: *πήχει τελείῳ ξυλικῷ τεκτονικῷ*. P Petr. 3, σελ. 125,7.– IG II 2²(1)1672,55 (Ἐλευσῖνος). 1673,15.16. XI 2,199A58.59 (Δήλου). Αυτοθι 287B147.148.149.152. IdD 365,28. 366A7. 372A166. 401,4. 461Ab50.– XII 2,11,1 (Λέσβου): *τὸ μακρὸν πλεῦρον τὸ πρὸς βορέαν πήχεις δύο*. 11. AE 1937(B) 483A9 (Μυτιλήνης). Βλ. καὶ A11. SEG 2,582,5 (Ἐφέσου). 13,521,25/26 (Περγάμου). Βλ. καὶ στ. 138.

πιεστήρ, ὁ = ἐργαλεῖον πιέζον, συνθλῖβον, IG II 2²(1), 1672,304 (Ἐλευσῖνος): *καὶ σφύρας καὶ πιεστῆ[ρας*.

πινάκιον, τό. 1) τὸ ἔσω μέρος ἑκάστου κανονικοῦ λίθου εἰργασμένον διαφόρως πως πρὸς τὴν ὑπόλοιπον ἐπιφάνειαν καὶ περιθεόμενον ὑπὸ τῆς **περιτενείας** (βλ. λ.), IG II 2²(1),1666b89 (Ἐλευσῖνος): *καὶ προστυχίσα[ι εὐ]τ[ε]ν[ῆ] προσλε[ί]ποντα πινάκια*. Πρβλ. Lattermann, grB 43.– 2) πίναξ πρὸς ζωγραφίαν, Θεοφρ., πΦΙ 3.9,7: *τὰ τῶν ζωγράφων πινάκια*. Βλ. καὶ Λουκ., Εἰκ. 17. IdD 290,100.

πινακοθήκη, ἡ = αἴθουσα ἔνθα ἐξετίθεντο ζωγραφικοὶ πίνακες, μουσεῖον ζωγραφικῆς (πρβλ. τὴν Πινακοθήκην τῶν Προπυλαίων τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν), Vitr. 1.2,7: *pinacothecis et quibus certis luminibus opus est partibus*. 6.3,8: *Pinacothecae uti exhedrae amplis magnitudinibus sunt constituendae*. Βλ. καὶ 4,2. 7,3.– Στραβ. 14.1,14: *νεὼς μέγας ὃς νῦν πινακοθήκη ἐστι*.

πινάκωσις, ἡ = ἡ ἐπένδυσις τῶν τοίχων διὰ πινάκων, Πλουτ., Ἠθ. 658e: *τοῖς δὲ βαλανείοις πολέμιόν ἐστι καὶ λυμαίνεται τὴν πινάκωσιν αὐτῶν καὶ τοὺς θεμελίους ὑποκαιόμενον*. Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,270.272. 273.274 κέ. ΠΑΑ 38,1963,481 κέ. Πρβλ. λ. **πινάκιον** καὶ **περιτένεια**.

πίναξ, ὁ (Frisk, Gr. etymW, λ. [339]) = εἰκὼν ἐζωγραφημένη ἐπὶ σανίδος ἢ ζωγραφία τῆς ὀροφῆς ἐν εἴδει φατνώματος, Ησυχ. λ. *ἐγκουράδες*·... *καὶ οἱ ἐν ταῖς ὀροφαῖς γραφικοὶ πίνακες· ἔστι γὰρ κουρὰς ἡ ὀροφή, καὶ ὁ γραπτὸς πίναξ, ἐγκουρὰς δὲ ὁ κεκαρμένος*. Ὁ Αυτος, λ. *πίναξ*. Σου(ι)δ. λ. *πίναξ*. Θωμ. Μαγ. 714. Θεοφρ., πΦΙ 5.7,4. Vitr. 10.8,3. Διοδ. Σικ. 18,26. Ευσταθ., Opusc. 14,53. IG II 2² 1668,72 (Ἐλευσῖνος). Αυτοθι, 82.– XI 2,142,48 (Δήλου). 158A67. 159A30. 161A75. 199A95. IdD 366A25. 442A 232.– 443Bb158: *ἐργο[λ]αβήσαντι ἀ]ποκατασ[τ]ῆσα[ι] τοὺς πίνακας*. 161.– 504A17. Αυτοθι 1403BbII18: *πίνακας ἐμβλήτους γραφὰς ἔχοντας δύ[ο*. Βλ. καὶ στ. 21.25. 1417AII36. 1412a34. 1414aII14.– 1417A17: *πίνακας ὀροφικούς*. Βλ. καὶ 1443BII96. 1414AII,11. 1417AII,45. 1426BII49.– 50: *πίνακας ὑπὸ τὴν ὀροφὴν δι[η]νεκεῖς*. 1442B42: *πίνακες μακροὶ διαζωματικοὶ γραφὰς ἔχοντες*. Πλείονα ἐν Vallois, πίνακες D, ἐν Mél.Holl. 289-299.

πίνινος (ἐνν. λίθος).

πινσὸς = **πεσσὸς** (βλ.λ.– *βυζ.*).

πίπτω, ῥ. (Boisacq, λ. [787]. Frisk, λ. [543/3]) = καταπίπτω, καταρρέω, κατακρημνίζομαι, ἐρειποῦμαι, Αισχ., Χοηφ. 263.– Αριστοτ. 1322b22: *ἀνορθῶσαι τὰ πίπτοντα τῶν οἰκοδομημάτων*. Αππ., Μιθρ. 37. Λιβ. 126. ΠΔ(Ο'), Ἰεζ. 13,12.14. Ἀμ. 9,11. ΚΔ, Ματθ. 7,25. Λουκ. 13,4, Ἑβρ. 11,3. Ἀπ. 11,13.– Διων Κασσ. 75,12.– IG II 1²(2) 1225,11 (Ἀττικῆς). Λεοναρδος, ἐν AE 1923,39,60 (Ἀμφιαρείου). IG XI 2,154A,40 (Δήλου). 161A68. 287A163: *τὸν τοῖχον τὸν πρόσβορρον πεπτωκότα*. IdD 290,125.127. 366A2.5. 372A154: *οἰκοδομῆσαι τὸ πεσὸν τοῦ περιβόλου*. 157.407,20. 1416BI11/12. IG XII 7,62,17 (Ἀμοργοῦ). Annuario 1949-51, σελ. 239,110,19-20: *πεπτωκότων τε τῶν τειχέων*.

πίσσα (ἀττ. **πίττα**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [787]. Frisk, λ. [544]) = πυκνόρευστος, ἰξώδους συστάσεως ὕλη ἐξαγομένη ἐκ τῶν ῥητινωδῶν δένδρων, οἷα ἡ πεύκη καὶ κεδρελάτη, IG II 2² 1672,170-171. Ὡσαύτως, Ομ., Ἰλ. Δ, 277. Ὀδ. ζ, 227. Πρβλ. Ευσταθ., Ὀδ. 1561. Ηροδ. 4,195. Ιπποκρ., Γυν. 1,37. Θεοφρ., πΦΙ 5.4,5. Βλ. καὶ 3.9,2. Πολυβ. 5.89,6. Πρβλ. Διοσκ. 1.72,1. Vitr. 2.9,13. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 6.3,1. Ηρωδ., Ἱστ. 8.4,30. IG II 2²(1)1672,13 (Ἐλευσῖνος). 16.170.– 180: *τῷ ἀλείψαντι τὰς ὀροφὰς τῇ πίττῃ*. Βλ. καὶ 1673,20.22. IV 1², 102,94 (Ἐπιδαύρου).238.240.278. XI 2,139C,17 (Δήλου). 145,3. 154A2.48.

158A75.77. Πρβλ. καὶ 161A101. 204,57. 199A38. 203A47. 219A40.46.47. IdD 290,78.80. Mél Holl σελ. 7. FD III(5) 19,55: *Νικοδάμῳ πίσας τιμὰ καὶ τὸ μαχάνωμα πισσῶσαι τὸ ἐγ Κίρραι.*

πισσαλιφὴς = ὁ διὰ πίσσης ἀληλιμμένος, Ευσταθ., 1561,9.

πισσαλοιφῶ, ῥ. = ἀλείφω τι, χρίω διὰ πίσσης, κν. πισσώνω, Αιν. Τακτ. 11,3.

πίσσασις = δωρ. τύπος τοῦ **πίττωσις**, **πίσσωσις** (βλ.λ.).

πισσοκοπέω (ἀττ. **πιττοκοπέω**) -ῶ, ῥ. = ἀλείφω, περιαλείφω, ἐπιχρίω τι δι᾽ ἐπανειλημμένων στρωμάτων πίσσης, κν. πισσώνω, IG 2^2 1672,179: *καὶ τοῖς πιττοκοποῦσιν ὀροφάς.* Θεοφρ., π Φι 5.4,5: *πιττοκοπηθέντα ξύλα.* Πρβλ. P Lond. 5.1654,4 (4ου μ.Χ. αἰ.).

πισσουργὸς (ἀττ. **πιττουργός**), ὁ = ὁ ἐργαζόμενος τὴν πίσσαν, ὁ πισσοκαύστης, Πολυδ., Ὀν. 7,101.– Θεοδ., π Ὕλης κ. 176 (Gaisford): *δεῖται δὲ ὁ ναπηγός... καὶ πιττουργοῦ καὶ στυππειοποιοῦ.*

πισσόω (ἀττ. **πιττόω**) -ῶ, ῥ. = χρίω, ἐπιχρίω τι διὰ πίσσης, ἀλείφω διὰ πίσσης, Αριστοφ., Πλ. 1093: *πιττῶ δὲ κυρίως ἐστὶ τὸ τὰς νῆας πίσσῃ χρίω, καὶ τὸ τὰ διερρωγότα τῶν ξύλων ἑνοῦν.* Βλ. καὶ Θεοπ. 195. Λουκ., Τραγωδ. 33.– IG 2^2 659,25: *καὶ πιττῶσαι τὰς [ὀ][ροφάς].* FD III(5) 19,56.– IdD 1417AI74: *θύρας παλαιὰς δύο· ἄλλην πεπτωμένην φαιάν.*

πίσσωσις (ἀττ. **πίττωσις**, δωρ. **πίσσασις**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Herwerden, LexGr s. et D., λ. [661]), ἡ = ἐπίχρισις διὰ πίσσης, Σουιδ. λ. ἀσφάλτωσις: *ἡ πίσσωσις.* Γαλ. 6,443. IG IV 1^2 102,238/239 (Ἐπιδαύρου): *πισσάσιος τõν κεράμον.* 245/246: *πισσάσιος τοῦ ἐργαστηρίου.* 255/256: *πισσάσιος Ἀρισταίῳ θυρᾶν τοῦ ἐργαστηρίου.* 277/278 Βλ. καὶ BCH 18,1894, σελ. 162, στ. 24.

πίττα = ἀττ. τύπος τοῦ **πίσσα** (βλ.λ.).

πιττοκοπῶ = **πισσοκοπῶ** (βλ.λ.).

πιττώδης (ἀττ. **πισσώδης**).

πίττωσις = **πίσσωσις** (βλ.λ.).

πιττωτὸς = **πισσωτὸς** (βλ.λ.).

πλάγιος, α, ον (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [789]. Frisk, λ. [547]) = παράπλευρος, δευτερεύων, Θεοφρ.– Προκ., π Κτισμ. 1.11,19. IG II 2^2(1)1668,76 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπικάμψει παρὰ τοὺς πλ[α]γίους τοίχους.*– 2) ἡ τετράπλευρος (ἐνν. θύρα), Πορφ., Ἔκθ. 1.27,4 (1.151,5 Βόννης). 28(158,19). 50(260,7).

πλάθω, ῥ. = δίδω μορφὴν διὰ πλάσεως, μορφοποιῶ, Παλ. Ἀνθ. 9.323,5: *τεράμνοις πλάθειν οὐ θριγκῶν.*

πλαίσιον, τὸ = 1) ἐν πληθ. καλούπια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκόπτοντο αἱ πλίνθοι, Μ Ετυμ. λ. *πλαίσια· τὰ ποιοῦντα πλίνθους· οἷον, πλάσια, παρὰ τὸ πλάττεσθαι ἐν αὐτοῖς τοὺς πλίνθους.* Σουιδ. λ. *πλαίσια.* Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 277,6 κέ. – 2) τὸ ἄλλως **περίθυρον** τῆς θύρας, ἡ κν. κάσα, Αριστοφ., Βάτρ. 800.– 3) τὰ φατνώματα τῆς ὀροφῆς, (εἰκὼν ἐν AJA 38,1934, πίν. IX). IG I^2, 372E = Stevens-Paton, The Erechtheum 320, VII,2. 373 = σελ. 336,31. 338,12.13. IG I^2 373,195.203-204.211.226. Αυτοθι, II 2^2(1)1487 col. II43.1489,9. 1627b328. IdD 504A13.15.16.

πλακίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πλὰξ** (βλ.λ.), IG 4.823,61. P Oxy 921.

πλακόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω ἢ ἐπενδύω διὰ πλακῶν, Ευσεβ., β Κ/τίνου 4,58: *λίθων ποικιλίαις παντοίων ἐξαστράπτοντα ἐποίει εἰς αὐτὸν ὄροφον ἐξ ἐδάφους πλακώσας.* Μαρκ. Διακ., β Πορφ. 76,6 (Greg. - Kug.): *τὴν πλατεῖαν πλακωθῆναι.* Ἱστορ. Πολιτ. ΚΠόλεως 137,14 (Βόννης): *μὲ πλάκες πλακομένα καὶ μὲ ἄλλα σκεπασμένα.* BCH 21,1897,48,34 (Συρίας). CIG IV 8641,4 = Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1878: *ὁ ἔμβολος ἐπλακώθη.* Βλ. καὶ 1984b καὶ Tchalenko, Vill. ant. SN 35.

πλάκωσις, ἡ = ἡ διὰ πλακῶν στρῶσις ἢ κάλυψις (δαπέδων, τοίχων κτλ.), Ευσεβ., β Κ/τίνου 3,36: *οὐ τὰ μὲν εἴσω τῆς οἰκοδομίας ὕλης μαρμάρου ποικίλης διεκάλυπτον πλακώσεις.* Μαλ. 280,20: *ἐποίησε τὴν πλάκωσιν τῆς πλατείας τῶν μεγάλων ἐμβόλων.* CP Herm. 94,18: *πλάκωσις στοῶν γυμνασίου.* Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,584,3.– 2477: *μετὰ ἀψίδων καὶ πλακώσεως.* CIG IV 8662,8/9 = R Phil. 32,1958,50: *ἀνενεώθη τὸ ἔργον τῆς πλακώσεως.* CIG ἔ.ἀ. 8661,1. TAM 2(2)408,14 (Λυκίας): *τὴν τοῦ λογείου κατασκευὴν καὶ πλάκωσιν.* ByzZ 5, 1896,160 = RB 1895,75 = R Phil 32,1958,49 (Παλαιστίνης): *ἡ βασιλικὴ μετὰ καὶ τῆς πλακώσεως καὶ ψηφώσεως καὶ τῶν βαθμῶν.* Sammelb. 1,1915,1449: *ἐγένετο τὸ καλὸν ἔργον τῆς πλακώσεως τῆς ἁγίας ἐκκλησίας.* Βλ. καὶ Ορλανδον, βασιλικὴ 257.257,6.

πλακωτός, ή, ὸν = ὁ διὰ πλακῶν καλυμμένος ἢ ἐπενδεδυμένος, Du Cange, Gloss. λ. *ἐμβόλων περίπατοι πλακωτοὶ λίθινοι.* Πορφ., Ἔκθ. 1,438. Κωδιν., Παρεκβ. 22,14.– 104,7: *κατέχωσε καὶ ἠφάνισε τὸν λιμένα πλακωτὸν ὄντα.* Ζωναρ. 3.18,17: *ἐν τῇ πλακωτῇ ἔστησαν ἀγορᾷ.* Πασπατης, χΓλωσσ. 292,293.– Τὸ οὐδ. (**πλακωτὸν**) ὡς οὐσ.: Πορφ., Ἔκθ. 1,10 (84,5 Βόννης). Du Cange, Gloss. λ. Ορλανδος, ἔ.ἀ.

πλάξ, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. [790]. Frisk, Gr. etymW λ. [550]) = ἐπίπεδον μικροῦ πάχους σῶμα ἐκ λίθου, μαρμάρου ἢ καὶ μετάλλου χρήσιμον διὰ τὰς ἐπιστρώσεις, Αισχ., Εὐμ. 295. Στραβ. 5.2,5. 9.5,16. 12.2,8.10. 17.1,37: *αἱ στέγαι τῶν οἴκων... μονολίθοις ἐστέγασται πλαξὶν ὑπερβαλλούσαις τὸ μέγεθος.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,8. Βλ. καὶ 5.5,6. Λουκ., Ἔρωτ. 12: *τὸ γὰρ αἴθριον οὐκ εἰς ἔδαφος ἄγονον μάλιστα λίθων πλαξὶ λείαις ἐστρωμένον.* Βλ. καὶ Ἐνύπν. 3. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 34,1. Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστ. 74,10. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 μβ΄ 39,5. Μαλ. 223,18. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 476.646.712.730 (Βόννης). Ὁ Αυτος, Ἔκφρ. Ἄμβ. 66.245. Θεοφ. Συν. 3,43 (145,2 Βόννης). Αυτοθι 146,5: *ἐκ πλακῶν Ρωμαίων καὶ Πηγανουσίων καὶ Καριανῶν, πρὸς δὲ καὶ πρασίνων καλλωπιζομένοις ποταμίων Θετταλικῶν.* Αυτοθι, στ. 19.– 5,84 (σελ. 326,17). Πορφ., Ἔκθ. 1,48 (1,248,7). Migne, PG 102,569B.568C. Παλ. Ἀνθ. 7,380.– P Mag. Osl. 1,340. P Teb 112. IG IV 1^2 109 III, 154 (Ἐπιδαύρου): *τᾶν πλακῶν τᾶς τομᾶς.* 116,18. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,48 (Ἀμφιαρείου): *κατερεῖψαι τὴν κρήνην πλαξὶ πάχος ποδιαίαις.* Βλ. καὶ 53.57. Keil-Premerstein, BüRL 3.43,8 (Λυδίας). Ditt., OGI 672,13 (Αἰγύπτου). Ορλανδος, ὑλικὰ 2,75,6 290.294.307.

πλάσις, ἡ = σχηματισμός, διαμόρφωσις, Πολυβ. 6.53,5: *ἡ δὲ εἰκών ἐστι πρόσωπον εἰς ὁμοιότητα διαφερόντως ἐξειργασμένον καὶ κατὰ τὴν πλάσιν καὶ κατὰ τὴν ὑπογραφήν.* PSI 712,5: *[τῆς] πλάσεως ὀπτῆς πλίνθου.* REA 33,215 (3ου π.Χ. αἰ.).

πλάσσω (ἀττ. **πλάττω**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, λ. [791]. Frisk, λ. [551/2]), ῥ. = δίδω μορφήν, σχῆμα εἴς τι, διαμορφῶ, δημιουργῶ, σχηματίζω, Ευριπ., Ἀπόσπ. 1130: *ποῖος δ᾽ ἂν οἶκος τεκτόνων πλασθεὶς ὕπο δέμας τὸ θεῖον περιβάλοι τοίχων πτυχαῖς;* Αριστοφ., Νεφ. 879: *ἔπλαττεν ἔνδον οἰκίας* (= κατεσκεύαζεν ἐκ πηλοῦ οἰκίας). Πλουτ., Πολιτ. Παραγγ. 802b. Ευσταθ., Opusc. 23, 79: *ἀλλὰ καὶ πηλοποιΐαν πλάττων εἰς τὸ στερέμνιον, καὶ οἴκους οὕτως οἰκοδομῶν,* IG I^2 374 col. IX 249: *κεραμοπλάσταις τὰ παρα|δείγματα πλάττοσι τõν χαλκõν τõν h[ε]ις τὰ καλύμματα.* 252/3: *hέτερον παράδειγμα πλάσαντι τὲν ἄκανθαν hεις τὰ καλύμματα.* BCH 15,

1891,209 (Παναμάρας): *τὸν ναὸν χρίσαντες καὶ πλάσαντες.*

πλάτη, ἡ = φράκτης ἐκ πασσάλων, P Oxy 4.707,26: *ἀνασ[τῆ]σαί τε τὰς τοῦ κτήματος καὶ πωμαρίου πλάτας ἐπὶ μέτροις.*

πλάτος, ὁ = ὁ ὄροφος, IG Rom IV 866,2 (Λαοδικείας): *ὁ περιοικοδομημένος τόπος καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πλάτοι δύο, εἷς ἔνγαιος καὶ κατ' αὐτοῦ ὑπέργειος.* 4: *ἐν τῷ ὑπερώῳ πλάτῳ.* Βλ. καὶ S. Wide, ἐν AthMitt 20,1895,210.211.– Τὸ οὐδ. (**πλάτος**) = γεωμ. ὅρος: μία τῶν κατ' ἐπιφάνειαν διαστάσεων, ἀντίθ. τῷ **μῆκος** (διὰ τὴν λέξιν μὲ σημασίαν γεωμετρικὴν βλ. Mugler, Dict. Htgg., λ. [348/9]). Πλατ. 284E. Νόμ. 819E. Αριστοτ. 1020a12. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 40,11: *καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,7: *εἶναι δὲ τοὺς στύλους τῷ ναῷ ἰσομεγέθεις, τὸ δὲ πλάτος κύκλῳ ἕκαστον κίονα πηχῶν δέκα.* IG II 2²1671,31 (Ἐλευσῖνος). Βλ. καὶ Κουρουνιωτην, Ἐλευσινιακὰ 1,190 (καὶ 196)10: *πλάτος ἑκατέρας τέτταρε[ς πόδες.*

πλατύνω, ῥ. = καθιστῶ τι πλατύ, εὐρύ, μέγα, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.5,3: *μετὰ μέντοι τὰς εἰσόδους ἐνδοτέρω πλατυνόμενοι* (οἱ πυλῶνες) *παρ' ἑκάτερον τριακονταπήχεις ἐξέδρας εἶχον.* ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 28,58: *τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλατύνθη κατασκαπτόμενον.*

πλατύς, εῖα, ὑ = ὁ ἔχων πλάτος σχετικῶς εὐρύ, μέγα, Ξεν., Κύρ. Παιδ. 8.5,9. 10.6,43. ΚΔ, Ματθ. 7,13: *πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδός.* IG II 1²(1) 380,20 (Ἀττικῆς).– 2) τὸ θηλ. (**πλατεῖα**) ἐσήμαινεν, α) εὐρεῖαν καὶ ἐπίπεδον ἔκτασιν ἐντὸς κατῳκημένων χώρων (πόλεων, χωρίων κλπ.), Κλημ. Αλεξ., Στρωμ. 21.125,3. Ευσεβ., Εἰς β. Κ/τίνου 3,39. Κεδρ., σύντl 1,408,8 (Βόννης): *οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα καὶ περίτειχος.* BGU 607,5. IG II 1²(1) 380,20. XIV 317,5 (Σικελίας), β) χῶρον πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, P Oxy 937,11: *πλατεῖα τοῦ θεάτρου.*

πλέγμα, τό. *Ἄλλοι δὲ* (κατὰ Φωτ. ἐν λ. *στρωτὴρ* [Porsonus 545]) *πλέγμα λέγουσι τὸν στρωτῆρα ἀπὸ ῥάβδων εἰς ὀρόφωσιν πεποιημένον.*

πλεθριαῖος, α, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἑνὸς **πλέθρου** (βλ.λ.), Ξεν., Κύρ. Ἀν. 1.5,4. Πλατ., Κριτ. 116A: *γέφυρα πλεθριαία τὸ πλάτος οὖσα.*

πλέθρον, τὸ = μονὰς μετρήσεως ἐπιφανειῶν ἀντιστοιχοῦσα παρ' ἀρχαίοις, 1) μὲ 100 ἑλληνικοὺς πόδας ἤτοι 101 ἀγγλικοὺς (μ. 30,32) ἤτοι τὸ ἕκτον τοῦ σταδίου, Ηροδ. 2,124. Ευριπ., Ἴων 1137. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 1.2,5.– 2) μὲ 10.000 ἑλληνικοὺς τετραγωνικοὺς πόδας ἤτοι 950 τ.μ. Ηροδ. 7,199. Πλατ., Θεαίτ. 174E. Δημοσθ. 491,27.

πλεκτός, ή, όν = ἐκ πλεγμάτων κατεσκευασμένος, Αισχ., Προμ. 709: *οἳ πλεκτὰς στέγας πεδάρσιοι ναίουσ' ἐπ' εὐκύκλοις ὄχοις.* Ευριπ., Βάκχ. 1211: *πλεκτοὶ κλίμακες.*

πλευρά, ἡ = 1) μία τῶν διαστάσεων, 2) ἕκαστον τῶν πλαγίων μερῶν οἰκοδομήματος, Πολυδ., Ὀν. 1,88. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,3: (ὁ ναός)... *διακοσίων ποδῶν ἔγγιστα τὴν πλευρὰν ἔχων ἑκάστην.* 4: *τρεῖς ἔνεισι σηκοὶ παράλληλοι κοινὰς ἔχοντες πλευράς.* Ὁ Αυτος, π. συνθ. ὀν. 40,10. Στραβ. 16.1,5. 17.1,37.– Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,2: *αἱ τρεῖς πλευραὶ τοῦ περιβόλου.* ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,5.7.8. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἄμβ. 281 (Βόννης). Προκ., π Κτισμ. 1.1,52. 4,13. 10,13. 5.6,22. Θεοφ. Συν. 3,43 (143,8 Βόννης). Διήγησις οἰκ. ν.ἁγ.Σ. (ἐν SOC 90,12). IG II 1²(1) 463,44 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 64.71.– 72/73: *ἀναξῶν το[ὺ]ς [ἁ]ρ[μ]οὺς ἁρμόττοντας καὶ τιθεὶς ὀ[ρθὰ παρὰ π]λευρὰν καὶ κατὰ κεφαλήν.* SEG 2,830,4 (Συρίας). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ebert, FgrB 4. Maier, GriechM 2,87. Mugler, Dict. Htgg., λ.

πλευριαῖος, α, ον = ὁ κείμενος εἰς τὴν πλευράν, ὁ πλάγιος, Lattermann, grB 83,56 (Λεβαδείας): *τὰ πλευριαῖα θύρετ[ρα τ]έτταρες τοῦ [προδόμου.* Αυτοθι, σελ. 83.126/7. MHelv. 17,1960,176.

πλευρίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πλευρὰ** (βλ.λ.), FD III(5) 25, Col. II, B, 18: *τ[ῶ]ν πλευρίων παρξοᾶς τοῦ ἄνω σ[τ]ίχου.* 20: *[ἑ]κάστου τοῦ πλευρίου δραχμα[ὶ] τέτο[ρες].* Αυτοθι 6.8.14.16.

πλευρόν, τὸ = ἑκάτερον τῶν πλαγίων μερῶν οἰκοδομήματος ἢ ἀρχιτεκτονήματός τινος, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,5. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,16. Ἰεζεκ. 41,5.6. IG XII 2,11,1 (Λέσβου): *τὸ μακρὸν πλεῦρον τὸ πρὸς βορέαν πήχεις δύο.* Βλ. καὶ στ.27.

πληγίζω, ῥ. = παίω, κτυπῶ, Πλουτ., Ἠθ. 74 d: *οἱ λιθοξόοι τὰ πληγέντα καὶ περικοπέντα... ἐπιλεαίνοντες καὶ γανοῦντες.* IG XII 2,10,14 (Λέσβου): *πληγιεῖται ξοῖδι* (τοὺς λίθους?). Διὰ τὴν λ. βλ. Herwerden, LexGr s. et D λ. [664-665].

πληρόω -ῶ, ῥ. = γεμίζω, IG II 1²(1) 244,83/84 (Ἀττικῆς): *πληρώσ[α]ς τὸμ πύργον λίθοις.* Μαλ., Χρον. 339,16 (Βόννης): *ἔκτισε δὲ καὶ τὰς δύο σφενδόνας τοῦ Κυνηγίου, εἰλήσας αὐτὰς καὶ πληρώσας βάθρων.* Βλ. καὶ Maier, GriechM 2,88.

πλήρωμα, τὸ = γέμισμα, IG II 1²(1) 244,90 (Ἀττικῆς): *τοὺς ἁ[ρμοὺς] τοῦ πληρώματος τοῦτο.* 91: *λί]θοις δὲ χρῆσθαι εἰς τὸ πλήρω[μα.* 95: *καὶ ἐπικόπτων τ[ὰ πλη]ρώματα.* 96: *τ[ὰ πλη]ρώματα ὀρθά.* 109: *τοὺς λίθους τοὺς εἰ[ς τ]ὸ πλήρωμα.*

πλινθάριον = **πλινθίον** (βλ.λ.), Stud Pal. 344,39 (6/7ου μ.Χ. αἰ.). P Lond. 1718,78.

πλινθεία (**πλινθία**, ἐσφ. γρ.) ἡ = ἡ κατασκευὴ πλίνθων, Σου(ι)δ. λ. *πλινθεία: ἐκ τοῦ πλινθεύω.* Ὁ Αυτος, *πλινθωτὸν δὲ ἡ πλινθία λέγεται ὅταν ἐν τετραγώνῳ σχήματι ταὐτὸ τοῦτο πράξῃ.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.13,4: *ὁ δὲ ἄχυρον αὐτοῖς παρέχων εἰς τὴν πλινθείαν.*

πλινθεῖον, τὸ = 1) τὸ ἄλλως **πλινθοποιεῖον**, **πλινθουργεῖον**, Bekker, AG 295,8: *Πλινθεῖον: τὸ πλινθουργεῖον, ὅπου πλίνθοι γίνονται.* Πολυδ., Ὀν. 10,185. Σου(ι)δ. λ. Λυσ., Ἀπόσπ. 161,5. Αριστοφ., Ἀπόσπ. 283. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Β΄ 12,31.– 2) πολλαὶ ὁμοῦ οἰκίαι, P Rein. 49.11 (3ου μ.Χ. αἰ.).– 3) τὸ ἄλλως **περίθυρον** (βλ.λ.), IG II 2² (1) 1672,203 (Ἐλευσῖνος): *πλινθεῖα ... τοῖς πύργοις τοῖς Ἐλευσῖνι.*– 4) οἱ κν. σήμερον λεγόμενοι τάκοι (ξύλα ἢ λίθοι παρεμβαλλόμενα μεταξὺ τῶν λίθων τῆς ὀροφῆς). IG XI 2,165,22 (Δήλου): *τῶν κυματίωγ καὶ τῶμ πλ[ινθε]ίων τὰ σεσηπότα.* 32: *εἰς τὰ πλινθεῖα καὶ τὰ κυμάτια ταῖς ὀρ[ο]φαῖς.* Βλ. καὶ σελ. 67 Vss 1-5. Didyma II 40,36: *εἰ]ς δέσιν πλιν[θ]είω[ν.*– 5) τετράγωνον σχέδιον γαιῶν, P Lille 1,8 (3ου π.Χ. αἰ.): *ὡς διαγέγραπται ἐν τῷ πλινθείῳ.* P Lond. 131,73.– 3.1164c12.e9.g13.k7. P Rein. 49,11.– Παπαδημητριου, ΑΕ 1948-49, 137B,11 (Ἐπιδαύρου). BSA 61,1966,272 II 11.13.– IG XI 2,161B,12.63.66 (3ου π.Χ. αἰ.). IdD 399B15. 442B15. 461b17 (2ου π.Χ. αἰ.). 1400,36. 1401b6.27. 1403BbI62.72. 1410b8: *ὡ]ς ποδιαίαν ἐ[μ πλινθεί]ῳ.* 1417AII12.

πλίνθευμα, τὸ = ἡ ἄλλως πλινθουργία, κατασκεύασμα ἐκ πλίνθων, Ησυχ. λ. *Τιρύνθιον πλίνθε(υ)μα· ἀντὶ τοῦ τεῖχος· ὑπὸ Κυκλώπων δὲ κατεσκευάζετο.* Αισχ., Ἀπόσπ. 269 Nauck: *Τιρύνθιον πλίνθευμα, Κυκλώπων ἕδος.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9,437: *τοὺς μὲν ἐν πλινθεύμασιν... αἰκίζων βροτούς.*

πλίνθευσις, ἡ = ἡ κατασκευὴ πλίνθων, Θεοφυλ. Σιμ. 234,11 (Βόννης): *τήν τε πλίνθευσιν εἶναι λίαν ἐπιμελῶς ἐξοπτηθεῖσαν πυρί.*

πλινθευτής, ὁ = ὁ κατασκευάζων πλίνθους, ὁ πλινθουργός, Πολυδ., Ὀν. 7,163: *πλινθευταὶ δ' ἦσαν οἱ τὰς πλίνθους πλάττοντες.* PGoodsp. 30.2,9 (2ου μ.Χ. αἰ.). Sammelb. 9561,14.29: *Ὀννῶφρις πλινθευτής.* 10201,2. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D λ. [175].

πλινθεύω, ῥ. (Σου(ι)δ. λ. **πλινθεία**) = 1) κατασκευάζω πλίνθους, πλάττω, κόπτω πλίνθους, **πλινθουργῶ** (βλ.λ.), Ηροδ. 1,179. Αριστοφ., Νεφ. 1126. Θουκ. 2,78. Λουκ., π θυσιῶν 4. PLond. 131,302. Sammelb. 12,21.– 2) οἰκοδομῶ, κατασκευάζω τι διὰ πλίνθων, κτίζω διὰ πλίνθων, Σου(ι)δ. λ. *ἐπλινθεύθησαν.* Λεξ. Ρητ. 253,8. Θουκ. 4,67: *ἐπλίνθευον τὰ τείχη.* IG XI 2,219A50 (Δήλου): *πλίνθους πλινθεύσαντι.*– 3) κατασκευάζω τι εἰς σχῆμα πλίνθου, ἐπιμήκους τετραγώνου, Σου(ι)δ. λ. *πλαίσια σύμπυκτα.* Αριστοφ., Βάτρ. 800.

πλινθηδόν, ἐπίρρ. = κατὰ τὸ σχῆμα πλίνθου, ἤτοι ἐπιμήκους τετραγώνου, Ηροδ. 2,96: *κοψάμενοι ξύλα ὅσον τε διπήχεα πλινθηδὸν συντιθεῖσι.*

πλινθῆον = ποιητ. τύπος τοῦ **πλινθεῖον** (βλ.λ.), BSA 61, 1966,272 II11 καὶ 13. AE 1948-49, σελ. 137B11.

πλινθία = ἐσφ. γρ. ἀντὶ τοῦ **πλινθεία** (βλ.λ.), Σου(ι)δ. λ. *πλινθία* καὶ *πλινθωτόν.*

πλινθιακὸς (ὡς οὐσ.) = ὁ πλινθευτής, ὁ πλινθουργός, Διογ. Λαερτ. 4,36.

πλινθίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πλίνθος** = μικρὰ πλίνθος, Ιαμβλ., Νικ. Ἀριθ. 39Β.

πλινθικὸς = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πλίνθον, CPR 206.6 (2ου μ.Χ. αἰ.).– Παρὰ Πρόκλῳ (εἰς τὴν Πολιτείαν 2.39,28 G. Kroll) ἀπαντᾷ τὸ ἐπίρρ. **πλινθικῶς**.

πλίνθινος, η, ον = ὁ ἐκ πλίνθων πεποιημένος, κατεσκευασμένος, ὁ κν. πλινθόκτιστος, Ηροδ. 5,101: *ὅσαι δ' αὐτῶν* (τῶν οἰκιῶν) *πλίνθιναι ἦσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 3.4,11: *πλίνθινον τεῖχος.* Αριστοτ. 1033a19: *οἰκία πλινθίνη.* Φιλ. μηχ. 7 (APAW 1919) 80,1: *ἐὰν δὲ πλινθίνους οἰκοδομῇς, τετραγώνους δεῖ ποιεῖν καὶ προεκτιθέναι μικρὸν κατ' ὀξεῖαν γωνίαν.* Ὁ Αυτος, 87,14. 102,23. Πολυδ., Ὀν. 10,49. Διοδ. Σικ. 19,45. App., Ἀν. 1.21,4: *πλίνθινον μηνοειδὲς ἀντοικοδομησάμενοι* (τεῖχος). PSI 496,3. POxy 2465,20. SEG 15,208,23 (Ἐπιδαύρου). IG XI 2,161A56 (Δήλου). 162A48.– 165,18.19. IdD 290,100. 338Ab77. 1416BI11.

πλινθίον, τὸ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Herwerden, λ. [666]. Frisk λ. *πλίνθος* [σελ. 562]· 1) ὑποκ. τοῦ **πλίνθος** = μικρὰ πλίνθος, πλινθίς, Σου(ι)δ. λ. *πλινθία δὲ ἢ πλινθίον λέγεται, ὅταν ἐν τετραγώνῳ σχήματι ταὐτὸ τοῦτο πράξῃ.* Ευστ., Comm. 389. Θουκ. 6.88,6. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 7.1,24.– 2) **πλαίσιον** (βλ.λ.), Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 277,6, Ritschelli: *πλινθίον οὐδεὶς ἀττικίζων εἶπεν, ἀλλὰ πλαίσιον.* Βλ. καὶ Σου(ι)δ. λ. *πλαίσιον* καὶ *πλαίσια.*– 3) οἰκοδομικὸν τετράγωνον (βλ. καὶ λ. **πλινθεῖον**, 2), Καλλιξ. 1.– 4) τὸ πρόσθετον μέρος πολεμικῆς μηχανῆς, Φιλ. μηχ. 57,25. 62,1.19.– 5) ὀρθογώνιον, Στραβ. 2.5,36. PMag.Lond. 46.349,361. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Διοδ. Σικ. 16,4. 19,39. Vitr. 9.8,1. Πλουτ., Κάμ. 32, Ρωμ. 22, Ἠθ. 410e. Παυσ. 8.48,1. Αππ., Συρ. 35. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9. λε' 34,5: *χρυσῶσαί τε τὸν ναὸν ἔσωθεν χωννύντα πλινθία χρυσᾶ πενταπήχη καὶ προστιθέναι προσηλοῦντα ἥλοις ἀργυροῖς,* IG 2²1377,13.

πλινθίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **πλίνθος** = 1) μικρὰ δοκὸς τῆς στέγης, Ησυχ. λ. *πλινθίδες· δοκίδες.* Λεξ. Ρητ. 269,25: *καλαμίδας... ἢ τοὺς θηλυκοὺς καλάμους τοὺς πρὸς σύνδεσιν τῶν πλινθίδων καταστρωμάτων τῆς οἰκοδομίας.*– 2) ἐν πληθ.: λίθοι τοῦ ὀρθογωνίου συστήματος οἰκοδομίας, Αθην. 5,206c. IG II 2²(1)1666A,61/62: *λίθος τεμεῖν εἰς πλινθίδας.* 69.76.– 1668,26 (Ἐλευσῖνος): *ἐπὶ δὲ τοῦ ὀρθοστάτου πλινθίσιν οἰκοδομήσει τοὺς τοίχους.* 93: *διαλείψει τῶν πλινθίδων ἐν τοῖς ἁρμοῖς.* 1685A2,5. BSA 61,1966,295 (Ἐπιδαύρου). Wilhelm, ἐν AthMitt 22 1897,180,4 (Λεβαδείας): *σύνθεσιν ἀγελαίων καὶ γω[νιαίων δ]ὲ καὶ τὴμ πλινθίδα τὴν ἐπὶ τὴ]ν ἀγελαίαν.* Βλ. καὶ 20. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Herwerden, LexGr s. et D λ. [666]. Fabricius, ἐν Hermes 17,1882,569. Lattermann, grB 28.30. Caskey, ἐν AthMitt 36,1911,343. Ορλανδος, ὑλικὰ 2,224. 224,3.225.– 3) ξύλον εἰσαγόμενον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν χοινικίδων, Φιλ., Βελοπ. 260,16: *τὰς πλινθίδας τὰς ὑπὸ τὰς χοινικίδας στερεωτέρας ὑποτιθέναι.* Βλ. καὶ Vitr. 3.3,2. 5,3. 4.7,3. 10.8,3. 10,4.– 4) ἡ τετράγωνος βάσις τοῦ κίονος, Didyma II 426,10: *οὐκ ἔχον πλινθίδα ὑπὸ μιᾷ τῶν βάσεων.*

πλινθοβολέω -ῶ, ῥ. = κτίζω διὰ πλίνθων, μπαλώνω (*requiquer*) μὲ πλίνθους, IG II 1² 463,55 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *πλινθοβολήσει, δ[ι]α[λ]είπων θυρίδας δ[ι]πλίν[θ]ους.* II 2²(1)1672,26/27 (Ἐλευσῖνος): *τέκτοσιν τοῖς πλινθοβολήσασιν τὰ περὶ τὸν πυλῶνα καὶ τὸν πύργον.* XI 2,199A,69 (Δήλου). Βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D λ. [666]. Caskey, AJA 1910,299. Maier, GriechM. 2,89.

πλινθοβολία, ἡ = ἡ διὰ πλίνθων οἰκοδόμησις, IG IV 1² 115,17 (Ἐπιδαύρου): *ἔ]γγυος τᾶς πλινθοβολίας.* Βλ. καὶ στ. 21.118B7. BSA 61,1966,265.269.

πλινθοβόλος, ὁ = ὁ οἰκοδομῶν, ὁ κτίζων διὰ πλίνθων, Edict. Diocl. 7,16.

πλινθοειδής, ὲς = ὁ ὅμοιος πρὸς πλίνθον, ὁ πλινθόσχημος, Φωτ., Λεξ. λ. *παλάσια.* PSI 1178,8 (2ου μ.Χ. αἰ.).

πλινθοποιέω -ῶ, ῥ. = πλάττω πλίνθους, κατασκευάζω πλίνθους, Αριστοφ.; Σφ. 1139: *ἕτεροι δ' ἐπλινθοποίουν πελαργοὶ μύριοι.* Ευσταθ., Opusc. 15,11: *οἰκοδόμοι δι' ἡμῶν ἐπλινθοποίησαν.*

πλινθοποιΐα, ἡ = ἡ κατασκευὴ πλίνθων, ἡ πλινθουργία, Σχολια εἰς Πινδ., Ὀλ. 5,20 (Drachmann, SVPC 1,145/6: *οὐ γάρ φησι τοσοῦτον πλημμυρεῖν ὡς δύνασθαι τῇ νεωστὶ κατασκευασθείσῃ πόλει τοσοῦτον παρασχεῖν πηλὸν πρὸς πλινθοποιΐαν,* PFay. 36.9 (2ου μ.Χ. αἰ.).

πλινθορκία = **πλινθουλκία** (βλ.λ.), StudPal. 22.35,20 (1ου μ.Χ. αἰ.).

πλίνθος, ἡ = 1) ὑλικὸν ἐκ πηλοῦ χρήσιμον εἰς τὴν οἰκοδομίαν, εἴτε ἐν τῷ ἡλίῳ ξηραινόμενον εἴτε ἐν τῷ κλιβάνῳ ὀπτώμενον (ὠμόπλινθος, ὀπτόπλινθος, κν. τοῦβλο), Σου(ι)δ. λ. *πλίνθος.* Ηροδ. 1,179: *ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι.* 180: *αἱμασιὴ πλίνθων ὀπτέων παράτείνει.* Αυτοθι, 186. 2,136. Θουκ. 2.75,4. 3.20,3. 4.69,2. 90,2. Πλατ., Πολιτ. 333B. Ξεν., Ἑλλ. 5.2,5. Κύρ. Ἀν. 2.4,12. 3.4,7. 7.8,14. Ἀπομν. 3.1,7. Δημοσθ. 18,299. Αριστοφ., Ὄρν. 552. Εἰρ. 100. Βάτρ. 621. Αριστοτ. 188a15-16. 200a26. 645a34. 646a27. 822a18. 1033a19.20. 1043a7. Αιν. Τακτ. 32.2,7. Υπερειδ., Ἀπόσπ. 103. Αντιγ., ἱστ. παρ. συν. 33)135[150]. 39)161[177], Keller. Φιλ. μηχ. 7,84. 87,22. Διοδ. Σικ. 2,7: *ὀπτὰς δὲ πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησαμένη.*– 8: *καθ'* ὃν (περίβολον) *ἐν ὠμαῖς ἔτι ταῖς πλίνθοις διετετύπωτο θηρία παντοδαπά.* 9.10. 17,82.115. Στραβ. 13.1,67. 16.1,5. 15. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.4,3: *ᾠκοδομεῖτο δὲ ἐκ πλίνθου ὀπτῆς ἀσφάλτῳ συνδεδεμένης, ὡς ἂν μὴ περιρρέει.* Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 7.10,3. κ'Απ. 1,139. Πολυαιν., Στρατ. 8,51. Γαλ., Θρασ. 43. Πολυδ., Ὀν. 7,119: *καὶ τὰς πλίνθους ἀναβάλλειν πρὸς ἀριθμόν.* Μαν. 4,293. Αριστοτ. 14,219. Παυσ. 1.42,5. 2.18,3. 27,7. 5.5,6. 20,10. 6.20,11. 8.8,7. 8.48,1. 10.35,10. ΠΔ(Ο'), Ναοὺμ 14. Διων Κασσ.

39,61. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9.40 μγ΄ 7: *τείχη... ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεκοσμήθη*. Βλ. καὶ 10.10,11: *οὗτοι ἐπενόησαν τῷ πηλῷ τῆς πλίνθου συμμιγνύειν φυρυτόν, καὶ τῷ ἡλίῳ αὐτὰς τερσαίνειν*. Βλ. ἐπίσης Σωz., Ἐκκλ. Ἱστ. 3.14,24. 9.2,13. Ιουλιαν., Ἐπιστ. 80 (Bidez et Cumont 96). Θεμιστ., λόγ. 10,137c καὶ d.– 19,226d.– P Oxy 4,707,28. PSI 6.712,5. P Lond. 131,302. P Amb. 99b10. 99a9. Sammelb. 5344,16. P Magd. 27,4. P Petr. 3.46,4,6: *πλίνθου τῆς κατοικοδομηθείσης*. P Klein. Form. 102,3. FD III(5) 26 col. I, A46. 32,9.– 2) λίθοι τετραγώνου σχήματος, IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 286 II 10: *πλίνθος ἀθέτος*. 13: *μασχαλιαίαν* (πλίνθον).– 95: *πλίνθοι τετράποδες*. 104: *[πλί]νθοι ἐπικρανίτ[ιδες]*. II 1² 463,43.74. (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). II 2²(1)1662,4 (Πειραιῶς). 1664,5.8/9.20. 1672,22 (Ἐλευσῖνος). 55.56.59. Βλ. καὶ 25.45.57.58.77.183/184.– IG 4.823,23 (Τροιζῆνος). SEG 15,208b12. IG IV 1², 102,73 (Ἐπιδαύρου): *χοίνικας καὶ πλίνθους*. 206: *πλίνθων συνθέσιος*. 254.– XI 2,156A,37 (Δήλου). 157B4. 158A57.59.– 161A106: *τὰς πλίνθους ἐκ τοῦ πωρίνου ἐξενέγκασι*. 165,6. 219A50. 287A98/99. XII 2,10, 1.9.11.17 (Λέσβου). IdD 290,228. 316,75. FD III(5) 25 col. IA, 22.– col. II A, 2 καὶ B, 16/17.– col. III A, 4.12/13.– 26 col. II B9.– col. III 8.9.– 88f8. SEG 13,521,74 (Περγάμου). Didyma II 39,22: *καὶ ἐπεκόψαμεν καὶ ἐμιλτ[ώ]σαμεν πλίνθον, ἧς πόδες ΠΑ*.– Sammelb. 5233.7163,13.– 3) ἀκατέργαστον μέταλλον κεχυμένον εἰς τύπον πλίνθου, Πολυβ. 10.27,12. Διοδ. Σικ. 16,56. Λουκ., Χαρ. 12.– Διοσκ. 5,88: *πλίνθος μολύβδινος*.– 4) πλάκες ἐν χρήσει ὡς βάσις τοῦ ἰωνικοῦ κίονος (βλ. καὶ **πλινθίς**, 4), Vitr 3.5, 1.2.3.– 4.7,3: *Habeant spirae carum plinthum ad circinum, altam suae crassitudinis dimidia parte, torum insuper cum apophysi crassum quantum plinthus*. 5.9,4.– 5) ὁ ἄβαξ τοῦ κιονοκράνου, Ησυχ. λ. *πλίνθος· μέρος τι τῆς κεφαλῆς τοῦ κίονος*. Ηρων, Διοπτρ. 3: *πλίνθον καθάπερ δωρικοῦ κίονος κεφάλιον*. Vitr. 4.3,4. Βλ. καὶ 7,3.

πλινθουλκέω -ῶ, ῥ. = πλάθω καὶ κόπτω πλίνθους, πλινθοποιῶ, Πολυδ., Ὀν. 7,163: *πλινθουλκός, πλινθουλκεῖν, πλινθεύειν, πλινθοφορεῖν*. PSI 440,13 (3ου π.Χ. αἰ.).

πλινθουλκία (καὶ **πλινθολκία**, Wilcken, 1,163. Βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D λ. [σελ. 667]) = τὸ πλάττειν, τὸ κόπτειν πλίνθους, ἡ πλινθοποιΐα, P Petr. 2.14,2,13. Stud. Pal. 22,35,13.20.

πλινθούλκιον, τὸ = τὸ πλινθοποιεῖον, SIG 33.82 (Μιλήτου, 2ου π.Χ. αἰ.).

πλινθουλκός, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Herwerden, ἔ.ἀ.) = ὁ πλάττων καὶ κόπτων πλίνθους, ὁ πλινθοποιός, Πολυδ., Ὀν. 7,163. P Petr. 3.46,1,22. PSI 440,13. 625,15: *Ὥρωι ὑπαρχιτέκτονι ὥστε πλινθουλκοῖς*.

πλινθουργεῖον, τὸ = ἐργαστήριον πρὸς κατασκευὴν πλίνθων, πλινθοποιεῖον, Μ Ετυμ. λ. [677,27]. Bekker, AG 295,8: *πλινθεῖον: τὸ πλινθουργεῖον, ὅπου πλίνθοι γίνονται*. P Lond. 1166,12. P Teb. 402,2.4.5. 513. P Hamb. 12,5.8. Sammelb. 9347.

πλινθουργέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω πλίνθους, πλινθοποιῶ, Αριστοφ., Πλ. 514: *σκυτοτομεῖν ἢ πλινθουργεῖν ἢ πλύνειν*. Ὄρν. 1139: *ἕτεροι δ' ἐπλινθούργουν πελαργοὶ μύριοι*. Φιλ. 418,31: *πλινθουργεῖν καὶ πόλεις οἰκοδομεῖν*.

πλινθουργός, ὁ = ὁ κατασκευάζων πλίνθους, ὁ πλινθοποιός, Πλατ., Θεαίτ. 147A: *καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλινθουργῶν*. Γαλ., Θρασ. 43. Παλ. Ἀνθ. 14,136: *πλινθουργοί, μάλα τοῦτον ἐπείγομαι οἶκον ἐγεῖραι*. P Lond. 113,8. 113b2.226,54. P Amb. 126,43. Stud Pal 10,153. P Klein. Form. 909 BGU 894,3. Sammelb. 5124. 5270,10.27/28.30.

πλινθοφορέω -ῶ, ῥ. (Herwerden, LexGr s. D, λ. [667]) = μεταφέρω, κουβαλῶ πλίνθους, Πολυδ., Ὀν. 7,130: *πλινθοφόροι, καὶ πλινθοφορεῖν*. 163: ... *πλινθουλκεῖν, πλινθεύειν, πλινθοφορεῖν*. Αριστοφ., Ὄρν. 1149: *αἱ νῆτταί γε περιεζωσμέναι ἐπλινθοφόρουν*. Πολυαιν. 8.24,3. BGU b99.6 (2ου μ.Χ. αἰ.). IG II 2²(1)1672,28/29 (Ἐλευσῖνος): *τοῖς ἐπὶ τὸν πύργον καὶ τὸν πυλῶνα πλινθοφοροῦσιν*.

πλινθοφόρος, ον = ὁ φέρων, ὁ κουβαλῶν πλίνθους, Αριστοφ., Ὄρν. 1134: *ᾠκοδόμησαν... πλινθοφόρος, οὐ λιθουργός, οὐ τέκτων παρῆν*. Σχολια, εἰς Αριστοφ., ἔ.ἀ.: *Αἰγύπτιος πλινθοφόρος: οἱ Αἰγύπτιοι ἐκωμῳδοῦντο ὡς ἀχθοφόροι· καὶ ἐν Βατράχοις* [1466] *«οὓς οὐκ ἂν ἄραιντ' οὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι»*. *Ἄλλως ὅτι ἴδιον τῶν Αἰγυπτίων ἐνόμισαν τὸ ἀχθοφορεῖν*. Πολυδ., Ὀν. 7,130: *πλινθοφόροι, καὶ πλινθοφορεῖν*. PSI 672,5. Arch. Pap. 5,381, ἀριθ. 42,2.5.6.13 (Αἰγύπτου).

πλινθόω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω, κτίζω τι ἐκ πλίνθων, Παλ. Ἀνθ. 9,423: *Σάρδεις ... αἳ χρυσῷ τὸ παλαιὸν ἐπλινθώσασθε μέλαθρον*.

πλινθυφής, ὲς = ὁ ἐκ πλίνθων ᾠκοδομημένος, ἐκτισμένος, πλινθόκτιστος, Αισχ., Προμ. 450: *κοὔτε πλινθυφεῖς δόμους προσήλους, ἦσαν*.

πλινθωτός, ή, όν = 1) ὁ ἔχων σχῆμα πλίνθου ἤτοι ὁ ἐπιμήκης καὶ τετράγωνος, Παυλ. Αιγ. 6,66. Νικηφ. Γρηγ. 14b (2,896,1 Βόννης): *ἐπὶ τοῦ πλινθωτοῦ κίονος*.– 2) τὸ οὐδ. (**πλινθωτὸν**) ὡς οὐσ. = ἡ **πλινθεία** (βλ.λ.), Σου(ι)δ. λ. *πλινθωτὸν δὲ ἢ πλινθία λέγεται, ὅταν ἐν τετραγώνῳ σχήματι ταὐτὸ τοῦτο πράξῃ ὅπερ Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλλου διπλάσιον ἰσόπλευρον καλεῖ*.

ποδιαῖος, α, ον = 1) ὁ ἔχων μῆκος, διάστασιν, ἔκτασιν ἑνὸς ποδός, Ιπποκρ., π. ἄρθρ. ἐμβ. 73. Ξεν., Οἰκ. 19,4. Αριστοτ. 428b3. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,15. Λουκ., Χάρ. 24. Γεωπ. 6,2.– IG I² 372 col. II 119: *ὄπισθεν ἁρμοὶ... πάχος ποδιαῖοι*. 124.129.183: *αἰετιαῖοι... πάχος ποδιαῖοι*. 187.191.206. 373,4/5. 22.30. 98. 102. 109. 120. 124. II 1²(1) 463, 80. II 2²(1),1678a,51.55 (Ἀθηνῶν). 1671,40 (Ἐλευσῖνος). Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,48/49 (Ἀμφιαρείου): *κατερεῖψαι τὴν κρήνην πλαξὶ πάχος ποδιαίαις*. IG XI 2,161D124 (Δήλου). IdD 290,223. 1410D8. IG XII 9,907,30 (Εὐβοίας).– 2) πλευρὰ ἔχουσα μῆκος ἑνὸς ποδὸς λαμβανομένη ὡς μονὰς μήκους, Πλατ., Θεαίτ. 147D. Αριστοτ. 1652b33. 446a6.

πόδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **ποὺς** (βλ.λ.) = 1) βάσις κίονος, Vitr. 3.4,5: *Sin autem circa aedem ex tribus lateribus podium faciendum erit*.– 2) ἡ περὶ τὴν κονίστραν τοῦ ἀμφιθεάτρου ἢ ἱπποδρόμου βάσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ πρώτη σειρὰ καθισμάτων. Βλ. Ορλανδον, βασιλικὴ 3, λ.

ποδοκοπέω -ῶ, ῥ. = κόπτω τοὺς πόδας, ὑπονομεύω, καταστρέφω τὰ θεμέλια, τὰς βάσεις τινός, Ανν. Κομν. 111C: *τὰ κάτω (τοῦ πύργου) διά τινων λαξευτηρίων ὀργάνων ποδοκοπήσας τελείως ἠφάνισε*. 311C: *τοῦ πύργου ποδοκοπηθέντος κάτωθεν*.

πόδωμα (λατ. **pavimentum**), τὸ = βάσις, ἔδαφος, δάπεδον, Απολλοδ. Μηχαν., Πολιορκ. 192,7: *γίνεται βαθμὸς τὸ μεσόχωρον πληρῶν καὶ οὕτως εἰς τὸ διηνεκὲς τὸ πόδωμα ἔσται*. Forsch. in Ephesos 2,162,39,5: *[τὸ]ν πέτασον τοῦ θεάτρου [κα]ὶ τὸ προσκήνιον καὶ τὸ πόδωμα... ἃ μὲν ἐπεσκεύασεν, ἃ δὲ καὶ κατεσκεύασεν*. Sammelb. 1,1915,6,10. SEG 7,842 (Γεράσων).

πολεύω, ῥ. = στρέφω περὶ πόλον, Φιλ., λόγ. δ΄ περὶ Βε-

λοπ. 94. Βλ. καὶ 45: *τὸν ἀγκῶνα πολευόμενον περὶ τὸν ὀχέα τὸν σιδηροῦν.*

πόλος, ὁ = 1) τὸ περὶ ὃ ἕτερόν τι στρέφεται, ἄξων, Πλατ., Τίμ. 40C.– 2) ἀξονίσκος (ἐκ ξύλου, μολύβδου ἢ χαλκοῦ) καταλαμβάνων τὸ μῆκος τῶν ὀπῶν τῶν **ἐμπολίων** (βλ.λ.), κύβων, οἵτινες ἐνεβάλλοντο ἐντὸς τῶν τόρμων τῆς ἄνω καὶ κάτω ἐπιφανείας τοῦ **σφονδύλου** τοῦ κίονος (βλ.λ.), IG II 2²(1)1675,4-6 (Ἐλευσῖνος): *πόλους ποιῆσαι καὶ ἐμπόλια χαλκᾶ, δύο εἰς ἕκαστον τὸν ἁρμὸν ἐμπόλια καὶ ἕνα πόλον.* 10/11: *τοὺς δὲ πόλους στρογγύλους μὲν κάτω, μῆκος πεντεδακτύλους, πάχος δὲ διδακτύλους, τοὺς δὲ ἄνω μῆκος μὲν παλαιστιαίους, πάχος δὲ δακτύλου καὶ ἡμίσεος δακτύλο, τοὺς δὲ ἄλλους ἀμειβομένους τῷ μήκει καὶ τῷ πάχει τὸ ἴσον ἀπὸ τοῦ μεγίστου εἰς τὸν ἐλάχιστον.* 22/23: *τοὺς δὲ πόλους τορνεύσει στρογγύλους πρὸς τὸ παράδειγμα καὶ ἐναρμόσει εἰς τὰ ἐμπόλια ἁρμόττοντας καὶ ὀρθοὺς καὶ εὐτόρνους πανταχῇ, ὅπως ἂν τὸ αὐτὸ ποιῶσιν περιαγόμενοι.*– 3) κλείς, **ὀμφαλὸς** (βλ.λ.) τῆς καμάρας, Διοδ. Σικ. 18,27: *πόλον ἐνηρμοσμένον μηχανικῶς ἐν μέσῃ τῇ καμάρᾳ, ὥστε δύνασθαι διὰ τούτου τὴν καμάραν ἀσάλευτον εἶναι κατὰ τοὺς σεισμοὺς καὶ ἀνωμάλους τόπους.* Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,8.13. 13,2. 192,3 καὶ ἰδίᾳ 193.194. Ebert, FgrB 29.– 4) ἐργάτης, βαροῦλκον, BGU 544,24 (2ου μ.Χ. αἰ.).

πολυγλυφής, ὲς = ὁ ἔχων πολλὰς γλυφάς, ὁ πεποικιλμένος διὰ γλυπτικῶν κοσμημάτων, Nonn., Διον. 3,136: *ἀμφίθυροι δὲ σταθμοὶ ἐμηκύνοντο πολυγλυφέων πυλεώνων.* 4,204: *πολυγλυφέων... θυράων.*

πολύεδρος, ον = ὁ ἔχων πολλὰς ἕδρας, καθίσματα, Πλουτ., Περ. 13: *τὸ δ' Ὠιδεῖον, τῇ μὲν ἐντὸς διαθέσει πολύεδρον καὶ πολύστυλον.*– Τὸ οὐδ. (**πολύεδρον**) ὡς οὐσ.: στερεὸν γεωμ. σῶμα περατούμενον πανταχόθεν εἰς ἐπίπεδα πολύγωνα καλούμενα ἕδρας, ὧν αἱ πλευραὶ ἑνούμεναι ἀποτελοῦν τὰς ἀκμάς, αἱ δὲ κορυφαὶ τῶν στερεῶν μεταξὺ τούτων γωνιῶν τὰς κορυφὰς αὐτοῦ, Mugler, Dict. Htgg λ. [σελ. 353].

πολύθριγκος, ον = ὁ ἔχων πολλοὺς θριγκούς, Inscr. du Louvre, ἀριθ. 60,13.

πολύθυρος, ον = ὁ ἔχων πολλὰς θύρας ἢ παράθυρα, Πλουτ., Ἠθ. 99f: *πολυθύρους αὐλὰς περιβαλόμενος.*

πολυκατασκεύαστος, ον = ὁ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας κατεσκευασμένος, πολὺ ἐπιμελῶς ἐξειργασμένος, Σχολια, εἰς Ἰλ. Δ, 135.

πολυκατέργαστος, ον = ὁ πολυειδῶς ἢ ὑπὸ πολλῶν ἐξειργασμένος, ἔ.ἀ.

πολυόροφος = **πολυώροφος** (βλ.λ.).

πολύπυλος, ον = ὁ ἔχων πολλὰς πύλας, ἐξωθύρας, Διοδ. Σικ. 1,45: *ἑκατόμπυλον ὠνομάσθαι καθαπερεὶ πολύπυλον.*

πολύπυργος, ον = ὁ ἔχων πολλοὺς πύργους, Ὁμ. Ὑμν. Ἀπόλλ. 242.

πολύσπαστος, ον = ἀνυψωτικὴ μηχανὴ δι' ἧς ἐβαστάζετο τὸ βάρος καὶ ἧς οἱ **τροχίλοι** (βλ.λ.) τοῦ κάτω συστήματος ἦσαν πλείονες τῶν πέντε (πρβλ. **τρίσπαστος**, **πεντάσπαστος**, **τροχιλεία**· πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,107 κἑ., ἔνθα ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ περὶ ἀνυψωτικῶν μηχανῶν), Ἡρων, Μηχ. 3,1 (σελ. 294 Nix-Schmidt). Αυτοθι, σελ. 276.– Vitr. 10.2,10: *Hoc genus machinae polyspaston appellatur, quod multis orbiculorum circuitionibus et facilitatem summam praestat et celeritatem.* 11,1: *Aliae enim vectibus suculis, nonnullae polyspastis.* Βλ. καὶ Αθ., μηχ. 33,3. Πλουτ., Μαρκ. 14. Γαλ. 18(1)747.

πολύστατος, ον = ὁ ἱστάμενος, ἐγειρόμενος στερεῶς, Φιλ. Βυζ., Θαυμ. 5,2: *πολύστατοι* (ὁ Herscher διορθοῖ *πολύστεγοι*) *δὲ καὶ συνεχεῖς οἱ πύργοι.*

πολύστεγος = ὁ ἔχων πολλὰς στέγας, ὀρόφους, ὁ ἄλλως πολυώροφος, Ησυχ. λ. *πεντηκοντομέσοδμον.* Στραβ. 16.2,23: *ἐνταῦθα δέ φασι πολυστέγους τὰς οἰκίας.* Ευσταθ., Ἰλ. 639,40: *τοὺς γυναικείους θαλάμους, οὐ μὴν καὶ τοὺς τῶν ἀνδρῶν, ὠνόμασεν τεγέους ἀντὶ τοῦ ἀνωγείους, ἐπὶ τέγει ἑτέρου οἴκου ἀναστάντας, ὑπερῴους, πολυστέγους, πολυωρόφους.* Πρβλ. καὶ τὸ χωρίον 5,2 τῶν Θαυμ. Φιλ. Βυζ. ἐν λ. *πολύσπαστος.*

πολύστιχος, ον = ὁ ἔχων πολλὰς σειράς, στίχους, Στραβ. 17.1,28: *καὶ πολλῶν καὶ πολυστίχων τῶν στύλων οὐδὲν ἔχει χαρίεν οὐδὲ γραφικόν.*

πολύστυλος, ον = ὁ ἔχων πολλοὺς στύλους, κίονας, Στραβ. 15.1,21. 17.1,28: *πολύστυλος οἶκος... βαρβαρικὴν ἔχων τὴν κατασκευήν.* Πλουτ., Περ. 13. Βλ. καὶ Ορλανδον, ἐν ΠΑΕ 1931,25 κἑ.

πολύχωρος, ον = ὁ εἰς πολλὰ τετράγωνα ἢ διαμερίσματα διῃρημένος, Puchstein, Epigr. Gr. 9.

πολυώροφος (ἄλλ. γρ. **πολυόροφος**), ον = ὁ ἔχων πολλοὺς ὀρόφους, ὁ πολύστεγος, Στραβ. 16.2,13: *πολυορόφους οἰκοῦσι τὰς οἰκίας.* 17.1,6: *ἔχουσα πύργον θαυμαστῶς κατεσκευασμένον λευκοῦ λίθου πολυώροφον.* Ευσταθ., Ἰλ. 639,64: *θαλάμους... ὑπερῴους, πολυστέγους πολυωρόφους.*

πομφόλυξ, ἡ = ὁ ὀμφαλὸς τῶν ἀσπίδων ὡς ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα, Ησυχ. λ. *πομφόλυγες· τῶν ἀσπίδων αἱ ἐξοχαί.* IG I² 373 V 254: *πομφόλυγας τορνεύσαντι ἐς τὰ καλύμματα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ebert, FgrB 52.

πονέω -ῶ, ῥ. = ὑφίσταμαι βλάβην, φθορὰν καὶ ἐπὶ οἰκοδομημάτων: ἐρειποῦμαι, καταστρέφομαι, Σου(ι)δ. λ. *πλίνθος.* Διοδ. Σικ. 18,70: *τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶν κατεσκεύαζον* (ἐν 19,110: *ἐπεσκεύαζε*). Παυσ. 8.8,8. 10.36,3. Προκ., π Κτισμ. 2.1,19: *τοὺς πεπονηκότας τῶν τοίχων ἐρύματι ἑτέρῳ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐτειχίσατο.* 5,5: *τὰ μὲν πεπονηκότα τοῦ περιβόλου νέᾳ τινὶ ἀνεσώσατο οἰκοδομίᾳ.* Θεοφ. Συν. 5,82 (σελ. 324,17 Βόννης) P Magd. 9,3. P Petr. 3.46,1.– IG II 1²(1) 463,54/55 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). IdD 290,173.– 372A157: *τὰ πεπτοκότα καὶ πεπονηκότα τοῦ περιβόλου.* 1416BIs.10.12.17. IG XII 3,7 (Σύμης). Sammelb. 4.7245,14.

πόρος, ὁ = 1) ταυτ. τῷ **πῶρος** (βλ.λ.).– 2) ὁδός, διάβασις, Αισχ., Ἀγαμ. 910: *εὐθὺς γενέσθω πορφυρόστρωτος πόρος.* Σοφ., Φιλ. 705.– 3) τεχνητὴ διάβασις, γέφυρα, Ηροδ. 4,136.140. 7,10.– 4) ὑδραγωγεῖον, Epigr. gr. 1073,4 (Σάμου). IG VII 93 (Μεγάρων).

πόρτα, ἡ (ἐκ τοῦ λατ. **porta**) = θύρα, πύλη, εἴσοδος. Εὐρεῖα χρῆσις τῆς λέξεως ἐγένετο ἰδίᾳ παρὰ Βυζαντινοῖς, Du Cange, Gloss. λ. [1204]. Arch. Pap. 2.570, ἀριθ. 149,1. CIG IV 8661. MatA, 17,1895, σελ. 84 = ByzZ 5,245.

πορφυρίτης, ὁ = 1) ὁ ὅμοιος πρὸς πορφύραν **λίθος** (βλ. λ.), Plin. nat. 36,11.57. Διων Κασσ. 76,15.– 2) ὡς οὐσ. CIG 3148 = IG Rom. IV 1431,42 (Σμύρνης): *κίονες πορφυρίτου.*– 3) πορφυρῖτις **λιθοτομία** = λατομεῖον πορφυρίτου, Αριστειδ. 36(48)67: *ἡ περιβόητος αὕτη λιθοτομία ἡ πορφυρῖτις.*

πορφυριτικός, ή, ὸν = ὁ ἐκ πορφυρίτου, P Lond. 2.328,20 (2ου μ.Χ. αἰ.): *κίων πορφυριτικός.* CPHerm. 86,7 (3ου μ.Χ. αἰ.): *πλάκες πορφυριτικαί.*

ποτιάγομαι = δωρ. τύπος τοῦ **προσάγομαι** (βλ.λ.), IG IV 1² 116,19-20 (Ἐπιδαύρου).

ποτερείδω = δωρ. τύπος τοῦ **προσερείδω** (βλ.λ.), Blinkenberg, chronique TL 341D (ExplARhodes VI)65.

ποτίβασις = δωρ. τύπος τοῦ **πρόσβασις** (βλ.λ.), IG 4, 1484,40. AJA 44,1940,223 καὶ σημ. 16.17. Βλ. καὶ BSA 61,1966,I 39.

πότιμος = ἐπίθ. τοῦ **λίθου** (βλ.λ.) = ὁ πωρόλιθος, Πλατ., Νόμ. 947D. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *λίθων ποτίμων*.

ποτισπαστήρ, ὁ. Δωρ. τύπος τοῦ ἀμαρτύρου **προσπαστὴρ** = λωρίον δι' οὗ ἕλκεται ὁ μάνδαλος τῆς θύρας, ὁ καὶ ἄλλως **ἱμὰς** (βλ.λ.), IG IV 1^2 110A22 ('Επιδαύρου 4/3ου π.Χ. αἰ.): *ἀσπίδων ἐπιθυρίων [π]οτι[σ]πα-[στή]ρων*. 24: *ἐλομένῳ τὸν ποτισπαστῆρα*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ebert, FgrB 57. BSA 61,1966, XVIII A22.

ποτιτέμνω = δωρ. τύπος τοῦ **προστέμνω** (βλ.λ.), IG IV 1^2 110C9 ('Επιδαύρου). Βλ. καὶ BSA ἔ.ἀ. C9.

ποῦρος = **πῶρος** (βλ.λ.), SIG 245 G22 (Δελφῶν 4ου π.Χ. αἰ.).

πούς, ὁ (δωριστὶ **πώς**, **πός**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg. λ. *ποὺς* [σελ. 808-809]. Frisk, Gr. etymW, λ. [σελ. 587-8]. Herwerden, LexGr s. D λ. [σελ. 684]) = μονὰς μήκους ποικίλλουσα κατὰ τόπους καὶ ἐποχὰς (ἕκαστος ποὺς διῃρεῖτο εἰς 4 **παλαστὰς** (βλ.λ.), ἑκάστη δὲ παλαστὴ εἰς 4 **δακτύλους** (βλ.λ.)), Ηροδ. 2,149. Πλατ., Μεν. 82C. IG I^2 372 col. I 98.108.110. II139.143.146.149.151.153.154.169.170.172.173.175.176.179.182.186.190.195.205.211.215. καὶ 373,9.84.85.226. Αὐτόθι, II 1^2(1) 463,56.59. II 2^2(1)1665,15.19. 1666A25.26. 32.37-38.38.40.45-46.46.51.53. 56. 57.62.70.78.79.80.80-81.85.86. 87. 91.92.95.102.– IV 1^2 106I26. 109II141. III39.40.147.157.159.111,5. BCH 20,1896,324 = Lattermann, grB 45. IdD 290,181.182.183.185.187.219. 372A165. 401A13. Ditt., SIG 996,10.

πρίζω, ῥ. = ταυτ. τῷ **πρίω** (βλ.λ.): τέμνω, κόπτω, διχοτομῶ διὰ πρίονος, Πολυδ., 'Ον. 10,1: *πρίειν δὲ λέγεται τὸ πρίζειν*. Πλατ., Θεαγ. 124B. Διοδ. Σικ. 4,76: *καὶ διὰ τούτου* (τοῦ πρίονος) *πρίζων τὴν ἐν τοῖς ἔργοις ξυλίνην ὕλην*. 19,58: *τεμνόντων μὲν αὐτὴν* (τὴν ὕλην) *καὶ πριζόντων ἀνδρῶν ὀκτασχιλίων* ΠΔ(Ο'), 'Αμὼς 1,3. Γεωπ. 5.21,3. 9.11,10.– IG I^2 373,256: *πρίσει τὰ καλύμματα*. J. Keil ἐν JÖAI 44,1959,143,13-16 ('Εφέσου): *καὶ τοῖς τὰ ξύλα καὶ τοῖς τοὺς λίθους ἐνπορευομένους μήτε τὰ ξύλα παρὰ τῇ ὄχθῃ τιθέναι μήτε τοὺς λίθους πρίζειν*. Πρβλ. REG 72,1962,199, ἀριθ. 284. Hodge, WGR 126-127.

πριόνιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **πρίων** (βλ.λ.), Φιλ. μηχ., Βελοπ. 67,30.

πρῖσις, ἡ = ἡ ἐνέργεια τοῦ πρίω, πριόνισμα, πριόνισις, Αριστοτ. 645b17. Θεοφρ., πΦΙ 5.5,4. IG II 2^2(1)1673,22 ('Ελευσῖνος): *πρῖσις τῶν ξύλ[ων*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,76.127.129.

πρῖσμα, τὸ = τὸ προκῦπτον ἐκ τῆς πρίσεως, τοῦ πριονισμοῦ, τὸ πριονισθέν. Γεωπ. 3.13,8: *πρίσματα ξύλων* (βλ. καὶ λ. **ἀποπελέκημα**).– Διὰ τὴν λέξιν μὲ σημασίαν γεωμετρικὴν βλ. Mugler, Dict. Htgg λ. [σελ. 355- 356].

πρισμή, ἡ = τὸ πριόνισμα, IG IX 2,199A89 (Δῆλος 3ου π.Χ. αἰ.): *ἐγλαβόντι τὴν πρισμὴν τῶν ξ[ύλ]ων*.

πρισμός, ὁ = ὁ πριονισμός, Theb. Ostr. 144,2.

πριστὴρ ἢ **πρίστης** (καὶ **πρίστις**), ὁ = 1) ὁ διὰ πρίονος κόπτων, πριονιστής, Πολυδ., 'Ον. 7,114: *οἱ δὲ πρίσται τομεῖς ἂν καλοῖντο*. Διοδ. Σικ. 19,58: *ἀθροίσας ὑλοτόμους καὶ πρίστας... κατεκόμιζε τὴν ὕλην ἐπὶ θάλασσαν*. P Cair. Zen. 754.3 (3ου π.Χ. αἰ.). IG I^2 313,130: *πρίστις I*.– 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, col. III, σελ. 338,36: *πρίστει ἐς τὰ καλύμματα διαπρίσαντι σφεκίσκον*. Αὐτόθι XII, σελ. 342,6: *πρίσταις καὶ τέκτοσι (?) ἀργυρίο κεφάλ]αιο[ν]*. 374 = XIII, Col. I, σελ. 380,29.35: *πρίσταις καθ' ἐμέραν hεργαζομένοις*. II 2^2(1)1672,66: *πρίσταις τοῖς πρίσασιν*. 159/160: *πριστῶν ζεύγει τοῖς τὰ ξύλα διαπρίσασιν*. IG IV 1^2 118,15 ('Επιδαύρου). BSA 61,1966, II A 15,73 καὶ XX, 10.– 2) πρίων, ῥίνη, Πολυδ., 'Ον. 7,113: *πρίων, πρίστης ἡ καλουμένη ῥίνη*. Ησυχ. λ. *πρίστης· ῥίνη· πρίων*.

πριστός, ή, όν = ὁ κεκομμένος διὰ πρίονος, πριονιστός, τορνευτός, Ομ., 'Οδ. σ, 196. τ, 564. Ιωσηπ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 8.5,2: *πριστῷ τοὺς τοίχους καὶ πολυτελεῖ κατημφίεσεν*. Διγ. Ακρ. 3967: *συνηρμοσμένος τε καλῶς* (ὁ πύργος) *ἐκ τῶν πριστῶν τῶν λίθων*.– Λίθους πριστοὺς ἀναφέρουν ὁ Θεοφραστος (πΛ 5), ὁ Vitruvius (2.7,17) καὶ ὁ Plinius (36,22.47. 51,135.159.167). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2,128,3.

πρίω, ῥ. (τὸ καὶ ἄλλως **πρίζω** [βλ.λ.]) = κόπτω, διχοτομῶ διὰ τοῦ πρίονος, πριονίζω, Πολυδ., 'Ον. 7,114: *πρίειν δὲ λέγεται τὸ πρίζειν*. Πλατ., 'Αντερ. 135C. IG I^2 373,64. II 1^2(2) 1176a5/6.12.31. II 2^2(1)1672,66 ('Ελευσῖνος): *πρίσταις τοῖς πρίσασιν τῶν Μακεδονικῶν*. XI 2,145,21 (Δήλου). Αὐτόθι 156A56. 165,19. 287A52. IdD 290,159.– 164: *ἐπριάμεθα... εἰς τὸ ὑπερτόναιον ξύλα δρύϊνα*. Βλ. καὶ στ. 221. 400,34. 401,11. –15: *ἐπριάμεθα κελεύοντος ἀρχιτέκ[τονος*. 442A227.230.– 239: *καὶ κερκίδας ἀφ' ὧν ἐπριάμεθα*. 444B,105.107. 461Ab48.

πρίων, ὁ = ἐργαλεῖον, παλαιόθεν γνωστὸν (Ομ., 'Οδ. σ, 196. τ, 564), δι' οὗ ἐκόπτοντο σκληρὰ ἀντικείμενα οἷον ξύλα, λίθοι, μέταλλα, Plin. nat. 7,198. Sen. epist. 90,14. Διοδ. Σικ. 4,76. Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 3.15,9. Υγιν. 274. Αριστοφ., Σφ. 694. Παλ. 'Ανθ. 6,204. 'Ωσαύτως, Πολυδ., 'Ον. 7,113. 10,146. Σοφ., Τραχ. 699. Αριστοτ. 200a10. 28b5. 307a31. 390a13. 645b17. 803a3. 1242a13. Πλουτ., 'Ηθ. 321d. 997d.– IG I^2 313,129 ('Ελευσῖνος). 314, Col. III 147. II 2^2(1)1550,7. Πλείονα βλ. ἐν C. Robert, Jahrbuch des Inst. 2,1887,244, εἰκ. B.– Altert. v. Perg. 3, πίν. 31,3.– Blümner, Techn. 2,219, σημ. 2. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,45-50.

πρίωσις, ἡ = πριόνισις, πριόνισμα, IG IV 1^2 109II, 153 ('Επιδαύρου 3ου π.Χ. αἰ.): *τᾶς πριώσιος εἰς τὰ ἐπὶ κυνὸς σκανάματα*.

πρόαιθρον, τὸ = ὁ πρὸ τοῦ αἰθρίου χῶρος, πρόστῳον ἐν τῇ αὐλῇ, P Flor. 56.14 (3ου μ.Χ. αἰ.).

προανέχω, ῥ. = 1) ἀνέχω πρό τινος, κρατῶ τι ὑψηλά, Ιωσηπ., 'Ιουδ. Πόλ. 5.5,6: *βωμὸς τετράγωνος ἵδρυτο κερατοειδεῖς προανέχων γωνίας* (= ἔχων προεξεχούσας γωνίας).– 2) ἀμτβ.: ἐξέχω πρὸς τὰ ἄνω ὑπέρ τι, ὑπερέχω, Ιωσηπ., 'Ιουδ. Πόλ. 5.4,4: *τὸ τεῖχος... τοῦ λόφου καθάπερ κορυφή τις ὑψηλοτέρα προανεῖχεν*.

προανίστημι, ῥ. = ἀνεγείρω, στήνω τι πρότερον ὄρθιον. Ιωσηπ., 'Ιουδ. Πόλ. 3.7,10: *δρυφάκτους προανίστησι τῶν τεκτόνων*.

προαποσταυρῶ, ῥ. = διὰ σταυρωμάτων, διὰ χαρακώματος ὀχυρώνω τόπον τινὰ προηγουμένως, Σχολια Θουκ. 6,99.

προαποτειχίζω, ῥ. = ἀποφράττω διὰ τείχους προηγουμένως, Ιω. Χρυσ. 2,774B.

προαύλιον, τὸ = ὁ πρὸ τῆς αὐλῆς χῶρος, Πολυδ., 'Ον. 1,77: *πρόδομος καὶ προαύλιον*. Σου(ι)δ. λ. *προαύλιον: τὸ ἔμπροσθεν τοῦ αὐλείου*.

προβάλλω, ῥ. = 1) βάλλω ἔμπροσθεν, Πολυβ. 1.18,3.– 2) βάλλω πρότερον, προηγουμένως, Ομ., 'Ιλ. Ψ, 255: *θεμείλιά τε προβάλοντο*.– 3) προεκτείνω, ἐκτείνω πέρα τινός, πρὸς τὰ ἔξω. Σχολια, εἰς Αριστειδ., τ. 1,503: *'Η ὡς ἐπὶ προβολῇ εἶπε καὶ τείχους*. Λιβαν., Προγυμν. 13, κε' § 3 (R. Foerster 8,580 § 3): *διῄρηται δὲ ἡ κατασκευὴ κατὰ κύκλους ἡμίσεας, ἐφ' ἑκάστῳ δὲ παντοδαπαὶ προβέβληνται κίονες*. Ευσταθ., 'Ιλ. 903,17: *πλάκες με-*

γάλαι πρὸ τοῦ τείχους, προβεβλημένaι τοῦ ἐδάφους.

πρόβλημα, τὸ = πᾶν ὅ,τι προβάλλεται πρὸς ἄμυναν καὶ ἰδίᾳ: τοῖχος ἢ τεῖχος, περίφραγμα ἐν τῷ λιμένι, Εὐριπ., Ῥῆσ. 213: *τάφροις πελάζων καὶ νεῶν προβλήμασιν.*

προβλής, ὁ, ἡ = ὁ προβεβλημένος, ὁ προεκτεινόμενος, ὁ προεξέχων, Ομ., Ἰλ. Μ, 259. Εὐσταθ., Ἰλ. 903,42: *στῆλαι δὲ προβλῆτες, ἃς καὶ ἔχματα πύργων εἶπε, τὰ ἐξέχοντα τῶν θεμελίων, ἢ αὐτοὶ οἱ θεμέλιοι.* 47: *στῆλαι προβλῆτες, πλάκες μεγάλαι πρὸ τοῦ τείχους, προβεβλημέναι τοῦ ἐδάφους καὶ συνηρμοσμέναι ἀλλήλαις ὑπὸ πόδα τοῦ τείχους ἀντὶ ἐρύματος.* Βλ. καὶ Comm. 400. Παλ. Ἀνθ. 5.294,3: *προβλὴς ὥς τις ἔπαλξις ἀνέμβατος.*

προβολή, ἡ = 1) προεξοχή, προέκτασις, Πολυδ., Ὀν. 1,81: *αἱ δὲ προβολαὶ τῶν ὑπερῴων οἰκημάτων.* Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1100A: *γραφαῖς... κατὰ τὴν τοῦ γεισίου προβολὴν ἐξησκημένας.*– 2) προβεβλημένη γέφυρα, Ξεν., Ἀπομν. 3.46,4.– 3) προπύργιον, ἔ.ἀ. 5,27.

πρόβολος, ὁ = πᾶν τὸ προβεβλημένον, προεξέχων, ἡ καὶ **προβλὴς** (βλ.λ.), Προκ., π Κτισμ. 2.8,18: (λίθον) *παμμεγέθη ἐκ λίθου μυλίου πρόβολον τῷ περιβόλῳ ἰσομήκη ἀπεργασάμενος.*– Ἐν Πλουτ., Καῖσ. 22 = προεξέχοντες φραγμοὶ ἐκ ξύλων (: *προβόλοις ξύλων μεγάλων διὰ τοῦ πόρου καταπεπηγότων*).

προγραφή, ἡ = τὸ πρόγραμμα, τὸ περιλαμβάνον τὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας, Didyma II199,17: *καθότι ἡ προγραφὴ περιέχει.*

προγράφω, ῥ. = προγραμματίζω ἤτοι ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ καθορίζω τὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας, Πλουτ., Ἠθ. 498e: *ὅταν ἔκδοσιν ναῶν ἢ κολοσσῶν προγράφωσιν.* IG II 1²(2) 1228,7/8: *ἐπιμε]ληθεῖσιν καλῶς καὶ δικαίως τῆς κατασκευῆς τῶν προγε[γραμμέν]ων ἔργων.* Didyma II488,43: *μὴ εἶναι μηθενὶ... μήτε προγράψαι.*

προδιατυπῶ, ῥ. = περιγράφω, προσχεδιάζω τι, Φιλ. 1.4,40: *ἡ ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ προδιατυπωθεῖσα πόλις.*

προδιαχρίω, ῥ. = χρίω προηγουμένως, προχρίω, προαλείφω, Διοσκ. 3,78: *προδιαχρίω τὰς ῥῖνας.*

προδομεύς, ὁ = ὁ οἰκοδομῶν προηγουμένως, πρότερον, Παυσ. 1.42,1.

προδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ ἔμπροσθέν τινος προηγουμένως, προοικοδομῶ, Ἰωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,6: *τὸ τεῖχος ἐπὶ διακοσίους πόδας ηὐρύνετο, ὧν οἱ μὲν ἑκατὸν προυδεδόμηντο πρὸς τὴν ἀνακοπὴν τοῦ κύματος.*

πρόδομος, ον = ὁ πρὸ τῆς οἰκίας, Βακχυλ. 6,14. Αἰσχ., Ἀπόσπ. 388: *τῶν βασιλείων πρόδομος μελάθρων.* Παλ. Ἀνθ. 6,285.– Τὸ ἀρσ. (**πρόδομος**, ὁ) καὶ τὸ οὐδ. (**πρόδομον**, τὸ) ὡς οὐσ. = αἴθουσα ἢ στοὰ πρὸ τῆς **οἰκίας** (βλ. λ.– πρβλ. **προστὰς** καὶ **προστῷον**) ἢ προθάλαμος τοῦ ναοῦ (τὸ ἀντίθ. **ὀπισθόδομος**· βλ.λ.) ἔνθα εἰσήρχετό τις ἐκ τῆς αὐλῆς, ΜΕτυμ. λ. *πρόδομος, ἡ πρὸ τῆς οἰκίας στοά, ἣν καὶ αἴθουσαν καλεῖ Ὅμηρος· ἔνιοι μὲν παστάδα· τινὲς καὶ προστάδα προσαγορεύουσιν, ἣν Ὅμηρος πρόδομον εἴρηκε.* Πολυδ., Ὀν. 1,77: εἶτα (μετὰ δηλ. τὸ πυλώριον) *πρόδομος καὶ προαύλιον, καὶ αὐλὴ τὸ ἔνδον, ἣν αἴθουσαν Ὅμηρος καλεῖ.* 78: *τῶν δὲ οἰκιῶν πρόδομος καὶ δῶμα καὶ δωμάτιον καὶ ξενών.* Ἡσυχ. λ. *πρόδομος· προστάς, προστῷον.* Σούιδ. λ. *προδόμῳ, πρόδομος.* Ομ., Ἰλ. Ι, 473. Ω, 673. Ὀδ. ξ, 5. Πρβλ. Εὐσταθ., Ἰλ. 764,46. Ὀδ. 1938,1. Εὐφορ., ἀριθ. 1390,8 (ἐν PSI). Ἀπολλ. Ῥοδ. 3,278. Θεμιστ. 18,223a. 34,6. Εὐσταθ., Opusc. 22,16.– IG IV 1² 102,56 (Ἐπιδαύρου): *εἵλετο καταξοὰν τοῦ προδόμου.* 71.– 106 II 137.140: *εἰς τὸν πρόδομον ὀροφᾶς ἐγκαύσιος.* SEG 18,137,5 (Κορινθίας). Βλ. καὶ Lattermann, grB 83,71 (Λεβαδείας). BCH 20,325, 71. Wilchelm, ἐν AthMitt 22, 1897,180,6. IG XI 2,154A,7 (Δήλου). 158A53. 159A51. 161B66. 165,25. 287A84. IdD 370,14. 1417AII25. IG XII 2,11,3 (Λέσβου). AE 1937B, 483A4. FD III(5)25 Col. IA 27. SIG 2471,27. Didyma II25A26 καὶ Β 26: *ἕτεμογ καὶ ἐπελέκησαγ γωνιαῖον τῶγ κατὰ πρόδομον εἰς ἀμφότερα ἐ[ξάποδα.* Αὐτόθι, col. II, B8. 26A63. Βλ. καὶ 27A102. 27B45. 31,6. 34,20. 35,19. 36,3. 37,7. 39,9. JHS 16,1896,231,3: *ποιῆσαι δὲ καὶ τὸ θύρωμα καὶ τρύφακτον τῷ προδόμῳ τοῦ ναοῦ.* 6: *τὸ τρύφακτον τοῦ προδόμου.*

πρόδρομος = ταυτ. τῷ **πρόδομος**. Βλ. Αἰσχ., Ἀπόσπ. 388 ἔνθα κατ' ἄλλην γραφὴν πρόδομος, Κωδιν., π Κτισμ. 111,3 (Βόννης): *ὁ δὲ πρόδρομος ὁ στρογγυλόστεγος ἐκτίσθη.*

προδωμάτιον, τὸ = ἀντὶ τοῦ **προκοιτὼν** (βλ.λ.). Ἡσυχ. λ. *προδωμάτιον· τὸ πρὸ τοῦ κοιτῶνος στοΐδιον.* Βλ. καὶ Φρυν. 227.

προεδικὸς (ἐπίθ.) = πιθανῶς ὁ πρὸ τοῦ ἕδους, τοῦ ναοῦ, BGU 915.18 (1ου μ.Χ. αἰ.).

προέδρα, ἡ = 1) τὸ πρῶτον κάθισμα ἐν τῷ θεάτρῳ, Διων. Κασσ. 59,7: *ἐκ προέδρας μετά τε τῶν ἀδελφῶν καὶ μετὰ τῶν συνιερέων τῶν Αὐγουστείων συνεθεάσατο.* IG V 2,113 (Τεγέας). Βλ. καὶ BCH 25,1901,264.– 2) προθάλαμος, IG XIV 291 = NSc 398,5. 399,6.

πρόειμι, ῥ. = ὑπάρχω πρότερον, προϋπάρχω, Sammelb. 5232,19: *ἀνῳκοδόμησα ἐπὶ προοῦσι θεμελίοις ἀρχαίοις.*

προεκτίθημι, ῥ. = οἰκοδομῶ, κατασκευάζω τι ἐν εἴδει προεξοχῆς, Φιλ. μηχ., Βελοπ. 84,6.

προεξάγω, ῥ. = ἐξάγω τι ἔκ τινος πρότερον, φέρω τι ἔξω τινὸς προηγουμένως, Ἡροδ. 9,106: *καὶ τὸ τεῖχος ἅπαν τὴν ληΐνην προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγιαλόν.*

προεξέδρα (καὶ ἰων. **προεξέδρη**), ἡ = ἐξέχουσα ἕδρα, θρόνος, Πολυδ., Ὀν. 9,46. Ἡροδ. 7,44.

προεξομαλίζω, ῥ. = ἐξομαλίζω, ἰσοπεδῶ προηγουμένως, Ἰωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,3: *ἱππεῖς τοὺς προεξομαλιοῦντας τὴν ὁδόν.*

προεπικόπτω, ῥ. = ἐπικόπτω, κόπτω τὸ ἄκρον προηγουμένως, IG VII 3073,68 (Λεβαδείας): *προεπικόψας τὰς στήλας.* Βλ. καὶ στ. 145.

προηνεμίδες (ἐνν. **θύραι**) = αἱ ἐμποδίζουσαι τὸν ἄνεμον νὰ εἰσέλθῃ, IG XI 2,165,4 (Δήλου): *τῶν προηνεμίδων θυρῶν.* 13: *καὶ [ἐπιθεῖσιν?]* τὰς θύρας τὰς *προηνεμίδας ἐπὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.* IdD 290,145. Πρβλ. Courby, ἐν BCH 34,1910,503-504.

προήνεμος, ον = ὁ ἐμποδίζων τὸν ἄνεμον, Didyma II 25A19: *παρὰ τὸμ προήνεμον τοῖχον τοῦ βορείου μέρους.* 22.– 27B29: *ἀπὸ τῆς προ[ηνέμου π]αραστάδος.* 39. Βλ. καὶ Haussoullier, ἐν RPh. 29,1905,260. 35,1911, 179.182.

πρόθεμα, τὸ = θεμέλιον, βάσις, Ἀρχιμ. 67.

προθεμελιόω -ῶ, ῥ. = προκαταβάλλω θεμέλια, προθεμελιώνω, Εὐλογ., Φωτ. Βιβλ. 272,18. Vett. Val. 359,19. Φιλ. 2,9.

προθεμέλιος, ον = ὁ θεμελιώδης, Ἀναστ. Σιν., Ὀδ. 7,193: *προθεμελίους καταβολὰς ἀνορύττοντας.*

προθεμελίωσις, ἡ = ἡ προηγουμένη θεμελίωσις, κατάθεσις θεμελίου, ὅθεν γενικῶς προΐδρυσις, Τζετζ., Χιλ. 2, 12.

προθίουρον (βοιωτ. τύπος τοῦ **πρόθυρον**· βλ.λ.) = ἡ θύρα τῆς αὐλῆς ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας, ἡ ἐξώθυρα, IG VII 2876,7 (Βοιωτίας): *τότε προθίουρον ἐπεσκεύαζε καὶ τὸν ἀμφιθύουρον ἀνέθηκε.*

προθύραιος, α, ον (καὶ **προθύραιος**, ον) = ὁ πρὸ τῆς **θύρας**, ὁ εἰς τὰ πρόθυρα εὑρισκόμενος.– Τὸ οὐδ. (**προθύραια**, τὰ) ὡς οὐσ. = ὁ πρὸ τῆς θύρας τόπος, τὰ **πρόθυρα** (βλ.λ.), Ὕμν. Ὁμ. εἰς Ἑρμ. 384: *εὐκόσμητα προθύραια.*

προθύριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πρόθυρον** (βλ.λ.), IG XI 2, 147A,2 (Δῆλος). IdD 1417C45/46: *ἀπὸ τῆς γωνίας τοῦ προθυρίου.*

πρόθυρον, τὸ (καὶ **πρόθυρος**, ὁ [IdD 461Ab32]· βοιωτ. τύπος **προθίουρον**, λατ. **vestibulum**) = ὁ ἐστεγασμένος χῶρος ἀμέσως πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας, μικρὰ στοὰ πρὸ τῆς θύρας, ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αὐλήν, κν. ἡ αὐλόπορτα. Ησυχ. λ. *προπύλαιον· πρόθυρον*. Ὁ Αυτος, λ. *φλιή*. Ευσταθ., Comm. 401: *πρόθυρα, αἱ καὶ πρῶται θύραι καὶ αὔλειοι παρ' Ὁμήρῳ*. Ὁ Αυτος, Ἰλ. 1257,18 καὶ 1395,62. Ομ., Ἰλ. Α, 103. Λ, 777. Ω, 323. Ὀδ. α, 103. γ, 493. δ, 20. σ, 10. Αισχ., Χοηφ. 966. Πινδ., Πυθ. 3,78. Ὀλ. 6,1: *χρυσέας ὑποστάσαντες εὐτυχεῖ προθύρῳ θαλάμου κίονας*. Θεοπ., Ἀπόσπ. 1: CGF II 816. Ηροδ. 6,35. Θουκ. 6,27. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 7.5,22. Πλατ., Πρωτ. 314C: *ἐν τῷ προθύρῳ ἐγενόμεθα, ἐπιστάντες περί τινος λόγου διαλεγόμεθα*. Συμπ. 175A. Κρατιν., Ἀπόσπ. 9 (CGF II 42 = Πολυδ., Ὀν. 7,122. 10,25). Δικαιαρχ., ἱστορ. 59,8: *τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ*. Αριστοφ. Σφ. 802.875. Ἱππ. 869. Αριστοτ., 398a17: *πυλῶνες δὲ πολλοὶ καὶ συνεχεῖς, πρόθυρά τε συχνοῖς εἰργόμενα σταδίοις ἀπ' ἀλλήλων θύραις τε χαλκαῖς καὶ τείχεσι μεγάλοις ὠχύρωτο*. Αλεξιδ., Ἀπόσπ. 9,3: CGF III 507. Σχολια εἰς Απολλ. Ροδ. 1,1174a. Vitr. 6.7,5: *Item aliae res sunt similes, uti xystes, prothyrum, telamones et nonnulla allia eius modi*. Πλουτ., Σόλ. 32. Αριστειδ. 23,282. Epigr. Gr. 905,5. 1021.1047,1. 1056,1. IG II 2^2(1)1672,208 (Ἐλευσῖνος): *ἱμάντες καὶ θρᾶνοι ἐπὶ τὸ πρόθυρον τοῦ νεωκορίου*. Βλ. καὶ 165.166. VII 2876,7 (Βοιωτίας). BCH 1909,452,13 (Ἄργους). IG XI 2,144A77 (Δήλου): *ξύλα ἐπὶ τὸ πρόθυρον*. 170,3. IdD 461Ab32. 465f18.– 1417C44/45: *ἀπὸ τῆς γωνίας τοῦ προθύρου*. AthMitt 75,1960,3. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2484.

προθύρωμα, τὸ = τὸ **πρόθυρον** (βλ.λ.– 2), Sammelb. 4.7245,13: *ἐχόμενος τοῦ προθυρώματος, ἐφ' [οὗ ἡ] ἐπιγραφή, συμπεσόντα ἀνοικοδομήσαντος*. Βλ. καὶ P Enteux 8.13 (3ου π.Χ. αἰ.). Delorme, Gymnasion 140. 357.352.

προθυρῷος, α, ον. Τὸ θηλ. καὶ οὐδ. ὡς οὐσ.– Οὕτω **προθυρώα**, ἡ = τὸ **πρόθυρον**, ἡ αὐλόπορτα, Ηρωδ. 1,303.– **προθυρῷα**, τὰ = τὰ ἀνήκοντα τοῖς προθύροις, τὰ ἐν τοῖς προθύροις, Θεογνητ. 1414.

προθυρών, ὁ = τὸ **πρόθυρον** (βλ.λ.), Μ Ετυμ. λ. [806,4]. Ηρωδ. 1,35.

πρόθυσις, ἡ = ἡ πρώτη κρηπὶς βωμοῦ, ἡ βάσις, Παυσ. 5.13,5: *τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ κρηπῖδος τῆς πρώτης, προθύσεως καλουμένης, πόδες πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν ἐστι περίοδος, τοῦ δὲ ἐπὶ τῇ προθύσει περίμετρος ἑκάστου πόδες δύο καὶ τριάκοντα.*

προκάλυμμα, τὸ = τὸ πρὸς προκάλυψιν χρήσιμον, τὸ παραπέτασμα τὸ χρησιμεῦον ὡς θύρα (κουρτίνα), Αισχ., Ἀγαμ. 691.

προκαταβάλλω, ῥ. = καταβάλλω τὰ θεμέλιά τινος πρότερον, Φιλ. 2,476. Διων Κασσ. 43,49: *θέατρόν τέ τι κατὰ τὸν Πομπήιον οἰκοδομῆσαι ἐθελήσας προκατεβάλετο μέν, οὐκ ἐξετέλεσε δέ*. 47,21.37. 57,10.

προκοιτών, ὁ = προθάλαμος, Plin. epist. 2,17,23. Πολυδ., Ὀν. 10,43.

προκόμιον, τὸ = ἀντὶ τοῦ **προνόμιον** (βλ.λ.).

προκόσμημα, τὸ = κόσμημα τιθέμενον ἔμπροσθέν τινος, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5,4 [178]: *θαυμασταὶ δὲ ὀροφαὶ μήκει τε δοκῶν καὶ λαμπρότητι προκοσμημάτων.*

προκοσμητεύω, ῥ. = ἀσκῶ ἔργα κοσμητοῦ, ἀντικαθιστῶ τὸν κοσμητήν, CPR 2281 (3ου μ.Χ. αἰ.).

πρόκροσσοι, οἱ = τεταγμένοι κατὰ κανονικὰ διαστήματα ὡς βαθμίδες ἢ ἐπάλξεις τῶν τειχῶν (πρβλ. καὶ λ. **κρόσσαι**), Ηροδ. 4,152: *ἐποιήσαντο χαλκήιον... πέριξ δὲ αὐτοῦ γρυπῶν κεφαλαὶ πρόκροσσοι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Th.l.gr.λ.

προκυμία, ἡ = προτείχισμα πρὸς ἀνακοπὴν τῶν κυμάτων, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,6. Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6.

προλάκκιον, τὸ = λάκκος πρὸ τῆς κυρίας δεξαμενῆς εἰς ὃν κατεστάλαζε τὸ ὕδωρ πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὴν δεξαμενὴν ἢ δεξαμενὴ καθιζήσεως συνωδεύουσα συνήθως τὴν κιστέρναν, IdD 461Ab33: *καὶ ἐποικοδομῆσαι τὸ προλάκκ[ιον ----] τῶι ἐργολαβήσαντι*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Αριστοτ. 675a13 καὶ Chamonard, Expl. de Délos 265, σημ. 2.

προμαχεὼν = ὁ **προμαχὼν** (βλ.λ.).

προμαχιόνιον, τὸ = ὁ **προμαχεών**, Σχολια εἰς Ευριπ., Ἑκ. 910.

προμαχίων, ὁ = ὁ **προμαχεών**, Σχολια, ἔ.ἀ.

πρόμαχος (τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ.) = πρόβολος, **προμαχών**, Λυκ., Ἀλεξ. 291. Προκ., π Κτισμ. 5.4,3: *ἕτερον δὲ τοῖχον ἐν προβόλου σχήματι τῆς γεφύρας ἐς τὰ πρὸς ἕω πεποιημένος, ὃν δὴ πρόμαχον καλοῦσιν.*

προμαχὼν (συνηρ. τύπος τοῦ **προμαχεών**· ἄλλοι τύποι **προμαχιόνιον**, **προμαχίων**, **πρόμαχος**), ὁ = ἐξέχουσα ἔπαυλις, πύργος, γωνία ἐπάλξεως ἢ ὀχυροῦ, Πολυδ., Ον. 7,120. Ησυχ. λ. *προμαχεών· πύργος*. Σου(ι)δ. λ. *προμαχῶνας: τοῦ τείχους, τῆς ἐπάλξεως*. Ηροδ. 1,98: *ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου κύκλος τοῖσι προμαχεῶσι μούνοισι ἐστὶ ὑψηλότερος*. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 7.8,13. Φιλ. μηχ. 7.91, 50. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2. ΠΔ(Ο΄), Ἰερ. 5,10. Maier, GriechM 65,9 (Τέω).

προμετωπίδιος (ἐπίθ. τοῦ τοῖχος) = ὁ πρόσθιος, Ιωσηπ. Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5: *περιδεδομημένον τοῖς ἐπιστυλίοις προμετωπιδίου τοίχου.*

προμήκης = ἐπιμήκης, ὀρθογώνιος, Πλατ., Νόμ. 947: *ψαλίδα προμήκη*. Αριστειδ. 23,277 (Dindorf 1, σελ. 449): *τῇ στοᾷ τῇ προμήκει τοῦ γυμνασίου.*

προμολή, ἡ = **προστάς**, **πρόθυρον** (βλ.λ.), Σχολια εἰς Απολλ. Ροδ. 1,1174 (Wendel): *ἐν προμολῇ: τῇ προστάδι καὶ τοῖς προθύροις· λέγονται δὲ προμολαὶ καὶ τὰ ἔξώπυλα μέρη, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς πρώτοις φησι* (στ. 320). Βλ. Αυτοθι 260.– 4,1160.

πρόμοχθος, ὁ = 1) ἄκρον δοκοῦ προεκτεινόμενον, Ησυχ. λ. *πρόμοχθοι· τὰ προβεβλημένα τῶν τοίχων*. IdD 2085 καὶ 2086,8: *τὴν ἔγκαυσιν τῶν θυρῶν καὶ τοὺς προμόχθους τοὺς ἐν τοῖς τοίχοις καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῖς σανίδας ἀνέθηκεν*.– 2) ἡ παρὰ νεωτέροις, μετ' ἀναγλύφων σταγόνων, τετράγωνος πλὰξ τῆς κάτω κεκλιμένης ἐπιφανείας τοῦ δωρικοῦ γείσου.

πρόναος ἢ **πρόναιος**, α, ον (ἰων. **προνήιος**, η, ον, ἀττ. **πρόνεως**) = ὁ πρὸ τοῦ ναοῦ, Αισχ., Ἱκ. 494: *βωμοὺς προνάους*. Παλ. Ἀνθ. 6,281: *κατὰ πολλὰ προνήια καὶ παρὰ βωμῷ*.– 2) τὸ ἀρσ. (**πρόναος**, ὁ) ὡς οὐσ. = **πρόδομος** (βλ.λ.), τὸ **πρόθυρον** (βλ.λ.), ὁ πρὸ τοῦ σηκοῦ τοῦ ἀρχαίου ναοῦ καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ περίστυλος χῶρος, Ηροδ. 1,51. Διοδ. Σικ. 14,41: *ἐν τοῖς προνάοις καὶ τοῖς ὀπισθοδόμοις τῶν ἱερῶν*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.69,4. Vitr. 3.2,7: *dipteros autem octastylos et pronao et postico*. Βλ. καὶ 8.5,4. 6.4,1.

6,1. 7,2. 8,4.5. 5.1,8. 7.5,5. Παυσ. 2.17,3. Βλ. καὶ 5.12,5. 7.32,2.– 9.4,2: *εἰσὶν δὲ ἐπὶ τοῦ προνάου τῶν τοίχων αἱ γραφαί.* 10.24,1. Λουκ., π Σθ 30: *θῶῦμα μὲν καὶ ὁ πρόνηος μέγα παρέχεται θύρῃσί τε ἤσκηται χρυσέῃσιν.* IG I² 235, 38. 236,48.239,80.241,104. IG 4.203,12 (Ἰσθμοῦ). FD III(5) 35,8. IdD 1417 BI14. 1452A16. 2221,5: *τὸ]ν ναὸν καὶ τὸν πρόναον.* Forsch. in Ephesos 2, σελ. 134 καὶ 140 (ἀριθ. 42) 270.272.557. BCH 28,1904,45,3 (Παναμάρας). CIG II 3847m Add. 4716. Didyma II 142,27.– 3) τὸ οὐδ. (**πρόναον**, τὸ) ὡς οὐσ. = ὁ **πρόναος** (βλ.λ.– 2), Φιλ. 2.150.236. Στραβ. 17.1,28: *μετὰ τὰ προπύλαια ὁ νεὼς πρόναον ἔχων μέγα καὶ ἀξιόλογον.* Αυτοθι: *τοῦ δὲ προνάου παρ᾽ ἑκάτερον πρόκειται τὰ λεγόμενα πτερά.* Παυσ. 8.32,2. ΠΑΕ 1898,86 (Ἐλευσῖνος). Sitzb. Berlin 2,1894,918 (Καρίας). SEG 2.724,2 (Πισιδίας). AthMitt 20,1895,504,2. 1910,442,2. CIG III 4955,4. IPE 4,67,6. OGIS 661,3 (Αἰγύπτου).– 4) **προνάϊον**, ὡς οὐσ. = ταυτ. τῷ **πρόναον**, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2. Papers ASA 3,47 (Μ. Ἀσίας). IG V 2,520,3 (Ἀρκαδίας). 515 Ba. IG VII 225 (Αἰγοσθένων). BCH 1902,302 (Θεσπιῶν). IG XII 5,738,3 (Ἄνδρου). Βλ. καὶ CIG II 2349d, Add. 3.

προνήσιον, τὸ = εὐρύχωρος περίστυλος ἐξώστης, βεράντα, Sammelb. 5231,3: *τὸ ἐκ βορρᾶ τῆς οἰκίας προνήσιον.* 11: *οἰ[κία]ς [καὶ] προν[η]σί[ου] καὶ αἰθρίου.* Βλ. καὶ 15.– 5232,5. 5275,3.12.15. Mitteis & Wilcken, Chr. ἀριθ. 181. Βλ. καὶ P Lond. 2.262,1.

προνόμιον, τὸ (κατὰ Γ. Οικονομον, ἐν ΠΑΑ, **προκόμιον**) = τὸ ἀέτωμα τοῦ οἰκοδομήματος, κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ὡς συμβολίζον τὴν προνομίαν του ἐπὶ τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ὡς στέφον τοῦτο ἐν εἴδει προκομίου – κόμης. Βλ. Bekker, AG 361,17: *αἰετός: τὰ προνόμια τῶν ναῶν, τὰ φατνώματα τῶν ὀρόφων, διὰ τὸ ἐοικέναι πτέρυξιν ἀετῶν.* Πρβλ. Οικονομον, ἔ.ἀ. 6,1931,283-290. Bötticher, TdH 1,246· καὶ 226, σημ. 4. Welcker, AlteD 1,6.

προνώπια, τὰ = πρόστωα, πρόθυρα, Πολυδ., Ὀν. 2,53: *καὶ ἐνώπια παμφανόωντά φησιν Ὅμηρος τὰ ἐντὸς τῶν θυρῶν· παρὰ δὲ τοῖς τραγῳδοῖς προνώπια τὰ πρὸ τῶν θυρῶν.* Ησυχ. λ. *προνώπιον· τὸ προκείμενον, οἷον πρόθυρον.* Ὁ Αυτος, λ. *προνώπια· τὰ ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν, καθάπερ ἐνώπια τὰ ἔνδον, ὅπου οἱ εἰκόνες τίθενται.* Ευριπ., Βάκχ. 639: *εἰς προνώπι᾽ αὐτίχ᾽ ἥξει.*

πρόοδος, ἡ = ἔξοδος, εἰδ. τοῦ οἴκου εἰς τὴν ὁδόν, Λουκ., Νεκυομ. 12: *πολλοὶ μὲν ἐπὶ τῶν πυλώνων παρειστήκεσαν τὴν πρόοδον αὐτοῦ περιμένοντες.*

προοικία, ἡ = τὸ προεξέχον μέρος οἰκίας, τὸ γεῖσον τῆς στέγης, Κλειτοδ. 25.

προοικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω τι πρό τινος, ἔμπροσθέν τινος, Φιλ. μηχ. 7.84,13.– 38: *τοίχους ἁπτομένους ἄκρων τῶν γωνιῶν προοικοδομεῖν.* Λουκ., Ἀλεξ. 14. Πολυδ., Ὀν. 7,120: *ἐπάλξεις προοικοδομεῖν.* Αππ., Μιθρ. 40: *καὶ προοικοδομήσαντος ἔνδοθεν ὅμοια πολλά.*

προοικοδόμημα, τὸ = οἰκοδομὴ ἔμπροσθέν τινος, IdD 1417,52 (2ου π.Χ. αἱ.): *ἐπὶ τὴν γωνίαν τοῦ προοικοδομήματος.*

προομαλίζω, ῥ. = ὁμαλίζω τι πρότερον, καθιστῶ τι προηγουμένως ὁμαλόν, Γρηγ. Νυσσ. 2,1027C.

προορύσσω, ῥ. = προηγουμένως ὀρύσσω, σκάπτω, Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 140,6.

προοχή, ἡ = τὸ προέχον μέρος, ὕψωμα, προεξοχή, Bekker, AG 231,4: *γεισίποδες· αἱ τῶν δοκῶν προταγεῖσαι προοχαί.*

πρόοψις, ἡ = ἡ δυνατότης τῆς θέας, τῆς ὄψεως, Πολυδ., Ὀν. 2,58: *Θουκυδίδης... δὲ καὶ πρόσοψιν καὶ πρόοψιν.* Βλ. καὶ Θουκ. 5,8.

προπαρασκευάζω, ῥ. = παρασκευάζω πρότερον, Γαλ., Θρασ. 43: *καὶ οἰκοδόμῳ δὲ λατύποι τε καὶ λιθοτόμοι καὶ πλινθουργοὶ καὶ τέκτονες, οἱ μὲν λίθους, οἱ δὲ πλίνθους, οἱ δ᾽ ἐπιτήδεια ξύλα προπαρασκευάζουσιν.*

προπαστάς, ἡ = τὸ πρόστῳον, ἡ εἴσοδος, Σχολια εἰς Απολλ. Ροδ. 1,789.– Καθ᾽ Ησυχ. ἐν λ. *πρόπαστον* (προπαστάς;) *τὸν πρὸ τῆς παστάδος τόπον.* Βλ. καὶ Herwerden, LexGr. s. et D λ. *πρόπαστον* (σελ. 182).

πρόπλασμα, τὸ (γαλλ. *modèlle*) = πρότυπον, ὑπόδειγμα, παράδειγμα, Plin. nat. 35,155. Cic. epist. ad Att. 12,41: *Hirtii epistolam, quae mihi quasi πρόπλασμα videtur eius vituperationis, quam Caesar scripsit de Catone.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Blümner, Technol. 2,116. 3,190 κέ. 4,325.

πρόπους, ὁ = ἀντέρεισμα, ἀντιστήριγμα τοίχου, ἀντιτείχισμα, Τιμ., ἐν λ. *γεῖσα.*

προπύλαιος, ον (ἀπαντᾷ καὶ ἡ γρ. **προπύλιος**, α, ον) = 1) ὁ πρὸ τῶν πυλῶν κείμενος, Bekker, AG 202: *ἀετὸς προπύλαιος.* 348. Αριστοφ., Σφ. 875. Παυσ. 1.22,8.– 2) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ., ἐν πληθ.: τὰ **προπύλαια** = οἰκοδομικὸν συγκρότημα πρὸ τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ ναοῦ, πρόθυρον μετὰ δύο κιόνων καὶ δύο παραστάδων ἢ ἓξ κιόνων, Ησυχ. λ. *προπύλαιον· πρόθυρον.* Bekker, AG 348. Ηροδ. 2,63.101.121.– 136: *τὰ πάντα προπύλαια τύπους τε ἐγγεγλυμμένους καὶ ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων μυρίην.* 153.155.175. Δημοσθ. 13,28. Ανδοκ., π. μυστ. 38. Διοδ. Σικ. 1,45: *καὶ μεγάλα προπύλαια τῶν ἱερῶν.* 51.67.– Στραβ. 17.1,28: *μετὰ δὲ τὰ προπύλαια ὁ νεὼς πρόναον ἔχων μέγα καὶ ἀξιόλογον.* Πλουτ., Εἰ. αὐτ. ἡ Κακ. 3 [= 499a]. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4. 9.11,2. Ευσεβ., β Κ/τίνου 3,39. Λουκ., π Σθ 28. Πολυδ., Ὀν. 1,77: *πρόθυρα καὶ προπύλαια.* Παλ. Ἀνθ. 6,245.297. IG I² 91/92,40. 363,2. II 2²(1)1642,8.32 (Ἀττικῆς). 1668,5 (Ἐλευσῖνος). Κουρουνιωτης, Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,45. Βλ. καὶ σελ. 200.– II 3²(1),3187,5: *τὸ ἔδαφος τοῦ προπυλαίου στρώσας.* 5205 (Ἀττικῆς). LP, LW 2,212 ἀριθ. 647 = CIG II 3419,11 (Φιλαδελφείας): *εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ προπυλαίου τῆς βασιλικῆς.* Sammelb. 10169,3.

προπύλιος, α, ον = **προπύλαιος** (βλ.λ.– 1), Beševliev, Epigr. Pr. 110.

προπυλίς, ἡ = θολωτὴ θυρίς, θολωτὸν ἄνοιγμα, Βιτ. 53,13.

πρόπυλον, τὸ = ἐστεγασμένος χῶρος πρὸ τῆς κυρίας εἰσόδου ναῶν ἢ μεγάρων, Ηροδ. 2,91: *τὰ δὲ πρόπυλα τοῦ ἱροῦ λίθινά ἐστι κάρτα μεγάλα.* Σοφ., Ἠλ. 1375. Ευριπ., Ἡρακλ. 523. Ιπποκρ., ἐπιδ. 4,42. Αριστοτ., Ἀθ. Πολ. 15,4. Διοδ. Σικ. 1,97: *τὸ δὲ κάλλιστον πρόπυλον... Δαίδαλον ἀρχιτεκτονῆσαι.* Στραβ. 17.1,28. Πλουτ., Ἠθ. 363f. Παλ. Ἀνθ. 6,24.114. Ευσεβ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 4,41. Εὐαγγ. Προπ. 10.8,8. β. Κ/τίνου 4,15. Κ/τίνου Τριακ. 9. ArchPap. 3,128,6. IG 1² 376,3. II I²(1) 204,56/57. II 1²(2)1046,13 (Ἀττικῆς). 16. Βλ. καὶ 17.21.26. XI 2,144A92 (Δήλου). 145,12. Βλ. καὶ στ. 16.44.– 161A66: *τοῦ προπύλου τὰς θύρας τὰς συντριβείσας κατασκευάσασι.* 75. Βλ. καὶ 67.68. 161D130. 165,7. 219A43. IdD 316,76. 354,57.62. 372A73.84.108.109/110. SEG 18,1962,343,10 (Θάσου). 16.17. AthMitt 1895,501,18 (Μ. Ἀσίας). BCH 44, 1920,74,12 (Καρίας): *τοῦ προπύλου τοῦ πρὸ τῆς εἰσόδου.* APAW 1932, ἀριθ. 5.43,11 (Περγάμου). Klio 10,233 (Λαοδικείας). Keil-Premerstein, B üRL 3,14,5 (Λυδίας). CIG II 3192,6 (Σμύρνης). III 1040 Col. VII 12 (Ἀγκύρας). Bull.d.I. SAA 16,1918,106,7 = Sammelb. 3,6252. 1936/7,166. OGIS

659,3. 734,4. CIG III 4715. Sammelb. 4625.6310,4. 6309,5. 7259,35/36. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2216: *τὸ πρόπυλον σὺν παντὶ κόσμῳ ἐκ τῶν ἰδίων ᾠκοδόμησαν.*

προπυλών, ὁ = ὁ πρὸ τοῦ προπύλου χῶρος, Ηρωδ. 1,40. P Oxy 2.243,15.

προπύργιος, ον (*βυζ.*) = ὁ ἔχων πύργους ἔμπροσθεν, ὁ ὠχυρωμένος διὰ πύργων, Θεοδ., Ἀκροάσ. 1,24: *τοὺς προπυργίους δόμους.*– Τὸ οὐδ. (**προπύργιον**) ὡς οὐσ. = μικρὸς πύργος κείμενος πρὸ ἄλλων μεγαλυτέρων, προτείχισμα, προμαχών, BGU 1734,8 (1ου π.Χ. αἰ.). Κεδρ. 414e.

προσάγω (δωρ. τύπος **ποτιάγω**), ῥ. = 1) φέρω τι πλησίον, Διοδ. Σικ. 14,51: *ξυλίνους πύργους προσάγοντες ταῖς πρώταις οἰκίαις ἐπιβάθρας κατεσκεύασαν.* Βλ. καὶ 3,12.– 2) μετακινῶ τὸν ἕνα λίθον πλησίον τοῦ ἄλλου πρὸς ἔλεγχον τῆς ἐφαρμογῆς του, Λουκ., Πῶς δεῖ ἱστ. συγγρ. 5: *συντιθέναι τὸν κανόνα τοῦτον προσάγοντες.* P Cair. Zen. 34.13 (3ου π.Χ. αἰ.). IG II 1²(1) 244,109 (Ἀττικῆς). Αυτοθι 2²,1671,51 (Ἐλευσῖνος): *προσαγόμενος πρὸς τὸ ἔργον.* IV 1² 116,19/20 (Ἐπιδαύρου). Maier, GriechM 71,13 (Ἐφέσου).

προσαγωγεῖον, τὸ (ἢ ἄλλως **γωνία**, **γωνιὰ** ἢ **γνώμων**) = χαλκοῦν ἢ σιδηροῦν ὄργανον σχήματος ἑλληνικοῦ κεφαλαίου γάμμα, χρήσιμον εἰς τοὺς τέκτονας πρὸς εὔθυνσιν στρεβλῶν ξύλων ἢ σύσφιγξιν σανίδων συγκεκολλημένων, Ησυχ. λ. *προσαγώγιον· διαβήτης* (ἐσφαλμένως), *τὸ τῶν τεκτόνων ὄργανον.* Σου(ι)δ., Φωτ. λ. *προσαγώγιον· τὸ τῶν τεκτόνων ὄργανον, ὃ προσάγοντες εὐθύνουσι τὰ στρεβλὰ ξύλα.* Πλατ., Φίληβ 56C.– IG VII 3073,118 (Λεβαδείας): *ἐργᾶται δὲ καὶ τοὺς ἁρμοὺς... εὐγωνίους πρὸς τὸ προσαγωγεῖον.* 139: *καθ' ἕκαστον τῶν λίθων ἐν ὀρθῷ πρὸς τὸ προσα[γωγεῖον] καὶ τὴν γραμμὴν τὴν καταγραφεῖσαν.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Lattermann, grB 116. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,131.131,3.

προσαγωγή, ἡ = ἡ προσκόμισις λίθου χάριν ἐπεξεργασίας τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ πρὸς πλήρη ἐφαρμογὴν του ἐπὶ ἄλλου, P Cair. Zen. 176,14 (3ου π.Χ. αἰ.): *οἰκοδόμῳ εἰς προσαγωγὴν πλίνθου.* Βλ. καὶ P Petr. 3, σελ. 290 II3. Φιλ., Βελοπ. 98,5. Πολυβ. 1.48,2. 14.10,9. Βλ. καὶ 9,41,1. IG II 1²(1) 244,102 (Ἀττικῆς). II 2²(1) 1657,8/9 (Πειραιῶς). Didyma II39,38.42.– 41,31: *προσαγωγῆς τῶν προειρημένων σφονδύλων Η διὰ τοῦ χώματος εἰς Πάνορμον.*

προσανάβασις (ποιητ. τύπος **προσάμβασις**), ἡ = ἡ ἀνάβασις πρός τι, ἡ ἄνοδος, Μ Ετυμ. λ. *Ἄμβων· καὶ ἀναβῶν, καὶ συγκοπῇ ἄμβων καὶ καθόλου προσανάβασις.* Αισχ., Ἑπτ. 466: *κλίμακος προσαμβάσεις.* Ευριπ., Βάκχ. 1213: *πηκτῶν πρὸς οἴκους κλιμάκων προσαμβάσεις.* Ὁ Αυτος, Ἰφιγ. ἐν Τ. 97: *δωμάτων προσαμβάσεις.* Φοίν. 489.744.1173. Βλ. καὶ Αριστοφ., Θεσμ. 466. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΠΔ(Ο΄), Ἰησ. Ναυ. 12,3. Ευσταθ. 1636,52. REG 74,1961,56.57.

προσανασπάω -ῶ, ῥ. = **ἀνασπῶ** (βλ.λ.) τι προσέτι, ἀνασύρω, ἀνέλκω τι πρὸς τούτοις, Ευσταθ., Ἰλ. 679,62: *ἐκ τοῦ σπᾶν... τὸ ἐκσπάσασθαι... ἐκεῖθεν δὲ καὶ τό, προσανεσπάσθησαν κλίμακες, ἤγουν ὑψώθησαν κτισθεῖσαι.* Βλ. καὶ Comm. 403:... *ἐκ τοῦ ἀνασπᾶν ὃ δηλοῖ τὸ εἰς τὸ ἄνω ἕλκειν.*

προσάντης, ες = ὁ ἀνωφερής, ὁ ἀνηφορικός, ὁ ἀπόκρημνος, Πολυβ. 1.55,9: *πόλις... πάνυ μακρὰν ἔχουσα καὶ προσάντη πανταχόθεν ἀνάβασιν.*

προσαρμογή, ἡ = ἡ ἀκριβὴς τοποθέτησις ἀρχιτεκτονικοῦ τινος μέλους ἐπί τινος ἄλλου, ἐφαρμογή, ταίριασμα, IdD 504A9 (3ου π.Χ. αἰ.): *ἐ[νηρει]σμένων στημόνων ἐν προσαρμο[γαῖς π]εριγόμφοις.*

προσαρμόζω (ἀττ. **-ττω**), ῥ. = ἁρμόζω, ἁρμόττω τι εἴς τι, συναρμόζω, στερεώνω, ταιριάζω, Φιλοπ. 12,6. Ψελλος 31: *λίθων τε τοὺς ἐπισημοτάτους τοίχοις τε προσήρμοσε καὶ ἐδάφεσι.* Κουρουνιωτης, Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,27: *τῷ στροφεῖ ξύλον προσαρμόσαι.* Λεοναρδος, ΑΕ 1923, σελ. 45,25-26 (Ἀμφιαρείου): *λίθον πόδα προσαρμόττ]ων πρὸς τὸ ἀνάλημμα.* 26: *προσαρμόσει πρὸς τὸ κάλυμμα τὸ τ[ο]ῦ στρώμα[τος].*

προσβάθρα, ἡ = κατασκευὴ δι' ἧς πλησιάζομεν πρός τι, ἰδίᾳ ἐκ τῆς θαλάσσης πρὸς τὴν ξηρὰν (πρβλ. τὰ λ. **ἀποβάθρα**, **ἀναβάθρα**), IG II 2²(1)1672,144 (Ἐλευσῖνος 327 π.Χ.): *τῷ τὰς προσβάθρας Ἀλώιοις ποιήσαντι.*

προσβάλλω, ῥ. = ἐπιβάλλω, ἐπιθέτω, ἐπιφέρω, Ευριπ., Ἰκ. 498. Ἱππόλ. 1233. IG II 1²(1) 463,77 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἑκάστῳ τῷ ἐ]παλξί[ῳ σ]τροφέα π[ρ]οσβάλλων.* IG 2²(1)1672,156 (Ἐλευσῖνος): *σανίδες δύο πτελέϊναι τοῖς τροχίλοις προσβαλεῖν.*

πρόσβασις (δωρ. **ποτίβασις**), ἡ = 1) ἀνάβασις, ἰδίᾳ ἡ λίαν ἀνωφερὴς ἀνάβασις, Ευριπ., Ἠλ. 489: *πρόσβασιν τῶνδ' ὀρθίων οἴκων.* Φοίν. 180. Διοδ. Σικ. 17,71. Βλ. καὶ 2,10. Στραβ. 16.1,5. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4.8.5: *πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ βαθμίδων, ἀλλὰ διὰ προσχώσεως αὐτῷ κατὰ πρανοῦς γενομένης.* Πτολεμ. 39,5 (= Αμμων. 113 σημ.). BSA 61,1966 I 39 (σελ. 258): *Μνάσιλλος ἕλετο λατομίαν τῷ στρώματι καὶ τᾷ πο[τιβά]σει ταμὲν καὶ ἀγαγέν.* Πρβλ. IG 4.1484,40 (Ἐπιδαύρου). AJA 44,1940,223. AE 1937 (B), 483B3 (Μυτιλήνης).– IdD 401 bis 7 πιθανόν: *πρὸς βάσεως.*– 2) τὸ μέρος δι' οὗ δύναταί τις νὰ πλησιάσῃ, Θουκ. 6,96. Πολυβ. 4.56,8.

προσβατός, ή, όν = ὁ εἰς ὃ δύναταί τις νὰ ἀνέλθῃ, νὰ πλησιάσῃ διὰ βαθμίδων, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,5 (περίβολος): *προσβατὸς βαθμίσιν ὀλίγαις.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ξεν., Κύρ. Ἀν. 4.3,12. 8,9.

πρόσγειος (δωρ. **ποτίγειος**), ον = ὁ πλησίον τοῦ ἐδάφους, Σου(ι)δ. λ. *τέγος... οἰκία πρόσγειος.* Λουκ., Προμ. 1: *πρόσγειος ὄροφος.*

προσγομφῶ -ῶ, ῥ. = προσέτι **γομφῶ** (βλ.λ.), καρφώνω, IG I² 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, col. I, σελ. 336,42/43: *καὶ τὸν ἀστρ]άγαλον προσγομφόσαντι.*

προσδιορθόω -ῶ, ῥ. = ἐπανορθῶ, ἀνορθῶ, ἐπισκευάζω προσέτι, Διττ. ἐν OGIS 90,34 (Αἰγύπτου): *καὶ ἱερὰ καὶ ναοὺς καὶ βωμοὺς ἱδρύσατο τά τε προσδεόμενα ἐπισκευῆς προσδιωρθώσατο.*

προσεγκολάπτω, ῥ. = ἐγκολάπτω τι προσέτι, ἐγχαράττω τι προσθέτως, OGI 56,23.

πρόσειλος, ον = ὁ ἐκτεθειμένος εἰς τὸν ἥλιον, ὁ κν. προσήλιος καὶ τούτου ἕνεκα ὁ θερμός, Φωτ. 458,21: *πρόσειλος, πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου αὐγὴν ἐστραμμένος.* Μ Ετυμ. λ. *πρόσειλος οἰκία, ἡ πρὸς τὸν ἥλιον τετραμμένη.* Bekker, AG 14,26: *αὐλὴ πρόσειλος· ἡ πρὸς τὸν ἥλιον τετραμμένη· καὶ τέγος πρόσειλον.* Αισχ., Προμ. 451: *πλινθυφεῖς δόμους προσείλους.* Ευπολ. 378. Βλ. καὶ CAF 1, σελ. 358, ἀριθ. 378, Κοcκ. – Θεοφρ., φυσ. Αἴτ. 1,13,11. Πλουτ., Ἠθ. 649c.

προσεξεργάζομαι, ῥ. = κατεργάζομαι λίθον προσέτι, IG II 2²(1)1682,19 (Ἐλευσῖνος): *προσεξεργασμένους σφόνδυλον ἑκάστῳ τῷ κίονι.*

προσεπεργάζομαι, ῥ. = ἐπεξεργάζομαι ἐπὶ πλέον, Φιλ. 2,522,25: *προσεπεργάζεται ἀεί τι νεώτερον.*

προσεπιδομῶ, ῥ. (*βυζ.*) = δομῶ, κτίζω τι ἐπί τινος προσέτι, Λεων Διακ. 99,22: *προσεπιδομήσας τοῖς παλαιοῖς δόμοις... καὶ ἑτέρας οἰκίας.*

προσεπισκευάζω, ῥ. = ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθώνω τι

προσέτι, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.6,1: *προσεπεσκεύαζε καὶ πύργοις*. TAM 2(2)522,1 (Λυκίας): *τὸ μνημεῖον τοῦτο προσεπεσκευάσθη*.

προσεπισκευόω -ῶ, ῥ. = προσεπισκευάζω, Inscr. Cret. III II I6 (2ου π.Χ. αἰ.).

προσεπιτέμνω, ῥ. = 1) κόπτω προσέτι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, IG II 2²(1)1682,7 (Ἐλευσῖνος): *προσεπιτέμνοντα οὐ ἂν ᾖ πέτρα*.– 2) κάμνω ἐντομήν, Γαλ. 13,607. Παυλ. Αιγ. 6,88.

προσεποικοδομῶ, ῥ. = ἐποικοδομῶ, κτίζω τι ἐπί τινος προσέτι, Maii Spiril. Rom. 5,456.

πρόσεργος, ον = ὁ προσφέρων ἐπὶ πλέον ἔργον, Παλ. Ἀνθ. 6,288.– Τὸ οὐδ. (**πρόσεργον**) ὡς οὐσ. ἐσήμαινε α) πρόσθετον ἐργασίαν (IG VII 3073,8 [Λεβαδείας]: *τοὺς δ' ὑποβατῆρας ἐν προσέργῳ ποιήσει*. 62: *ἐὰν δέ τι πρόσεργον δῇ γενέσθαι συμφέρον τῷ ἔργῳ*)· β) τὸ ἀκατέργαστον ἀκόμη τμῆμα λίθου τινὸς (βλ. καὶ λ. **πρόσεργον** ἢ **ἄπεργον**). IG ἔ.ἀ. 131.

προσερείδω (δωρ. τύπος **ποτερείδω**), ῥ. = στηρίζω τι ἐπί τινος, ἀκκουμβῶ τι ἐπάνω εἴς τι, Αριστοτ. 853a35: *ἐὰν θάτερον τῶν ξύλων ᾖ προσερηρεισμένον ἢ προστεθειμένον κατὰ τὰς τροχαλίας*. Πολυβ. 4.19,3: *προσερείδοντες τὰς κλίμακας τοῖς τείχεσι*. Πλουτ., Ἠθ. 2.983b: *προσερείδουσα πηλὸν τοίχοις καὶ ὀρόφοις*. Βλ. καὶ Ἄρατ. 7.– Blinkenberg, chronique TL 341D,65: *τῶν ἀντηρίδων τᾶν κατὰ νώτον τοῦ ἀγάλματος ποτηρεισμένων τῷ τοίχῳ*.

προσζωγραφῶ, ῥ. = ζωγραφῶ τι προσέτι, Προδρ., ἐν Nottilt. Mes. 8,120.

προσηλόω -ῶ, ῥ. = 1) καρφώνω, στερεώνω τί που δι' ἥλων, Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,5: *χρυσῶσαί τε τὸν ναὸν ἔσωθεν χωννύντα πλινθία χρυσᾶ πενταπήχη καὶ προστιθέναι προσηλοῦντα ἥλοις ἀργυροῖς*. IG II 2²(1)1517B,221. 1652,8 (Ἀττικῆς).– 2) ἀποφράττω διὰ καρφωτῶν σανίδων, Δημοσθ. 520. SIG 799.26 (Κυζίκου): *τὸ ἐργαστήριον σανιδίοις προσηλοῦσθαι*.

προσήλωσις, ἡ = ἡ ἐνέργεια τοῦ **προσηλῶ** (βλ.λ.), στερέωσίς τινος πρός τι, Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 155,12.

πρόσθεμα, τὸ = προσθήκη, ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,7: *τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου*. PPetr. 3.20A3,13: *αὐλὴ πρόσθεμα οἴκημα ἐπίγεια*. Sammelb. 9556,9/10.11.– 13: *αὐλὴ πρόσθεμα ... σταθμούχῳ τὸ πρόσθεμα*.

προσθεμέλιον, τὸ = πρόσθετον θεμέλιον, IG XII 2,11,28/29 (Λέσβου): *ποιῶν τὸ προσθεμέλιον τοῦ στυλοβάτου μῆκος τὸ ἴσον* <*τῷ νῦν κειμένῳ θεμελίῳ*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Lattermann, grB 94. Viedelantt, ἐν Hermes 50, 1915,35.36.37. Ebert, FgrB 11.

προσθεμελιόω -ῶ, ῥ. = προσθέτω θεμελίωσιν, IG XII 2,11,2 (Λέσβου): *ἀνακαθαίρων τὸ προσθεμελιούμενον*. 8: *ἐὰν δέ τι μαλακὸν ὑπῆι τοῦ τόπου τοῦ προσθεμελιουμένου ἀνακαθαρεῖ τῷ πώρῳ*. Βλ. καί, ΑΕ 1937(Β), σελ. 483A14.– Herwerden, LexGr s. et D. λ. [702]. Viedelantt, Hermes 50,1915,34.35.37.38. Ebert, FgrB 11.

πρόσθεσις, ἡ = συμπλήρωσις, IG I², 374 = Stevens-Paton, The Erechtheum XVII, col. II, 394,39: *hεις πρόσθεσι[ν τῶν ζωδίων*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1321,3 (Ἀπαμείας): *ἐψηφώθη ἡ πρόσθεσις [τοῦ] ναοῦ*. Βλ. καὶ RPh. 32,1958,42,2 [ἀριθ. 805].

προσιδρύω, ῥ. = 1) ἱδρύω, τοποθετῶ τινὰ ἤ τι πλησίον τινός, Πρoκλ., Ἀλκ. 138C.– 2) ἱδρύω, θεμελιῶ πλησίον δημιουργῶν προσθήκην, IG II 3²(1)4960,27 (Ἀττικῆς).

προσιὼν (ἐνν. **ἁρμός**· βλ.λ.). Ἐν πληθ. = οἱ ὁρατοὶ κατακόρυφοι ἁρμοὶ ἐν ἀντιθέσει μὲ τοὺς **ἀπιόντας** (βλ.λ.), IG VII 3073,106 (Λεβαδείας): *ἐκ τοῦ προσιόντος ἁρμοῦ*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [92].

προσκαταξύω, ῥ. = καταξύω προσέτι, ΜΕτυμ. λ. [σελ. 412,53]: *ζωγράφος... τῇ γραφίδι προσκαταξύει*.

προσκατασκευάζω, ῥ. = οἰκοδομῶ προσέτι, Διοδ. Σικ. 11,21: *καὶ ἄλλας* (πύλας) *προσκατεσκεύασε*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2: *προσκατεσκεύασε... οἰκήματα*. PCair. Zen. 509.9 (3ου π.Χ. αἰ.). IG II 1²(2)1302,7 (Ἀττικῆς): *καὶ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἱεροῖς προσκατεσκεύασε ναὸν καὶ τέμενος Ἀσκληπιοῦ*. CIG II 3357 (Σμύρνης): *προσκατασκευάσας τὴν κατ' αὐτοῦ καμάραν*.

πρόσκειμαι, ῥ. = 1) εἶμαι τεθειμένος, εὑρίσκομαι πλησίον ἢ ἐπί τινος, Ησυχ. λ. = ἐκ προσθήκης κεῖται. Σου(ι)δ., Φωτ. λ. *προσκείμενοι: οἷον κολλώμενοι, προσεγγίζοντες*. Θουκ. 4,112: *δοκοὶ τῷ τείχει... προσκείμεναι*. Didyma II 27A98.27B74.77.86.90.– 2) κλείω, ἀσφαλίζω, Σου(ι)δ. λ. *προσκείμενοι... καὶ προσκειμένων τῶν θυρῶν, τουτέστιν ἠσφαλισμένων. ὁ δὲ ἐντυχὼν προσκειμέναις ταῖς θύραις* (ἀντὶ τοῦ *κεκλεισμέναις*) *καὶ τῶν ἐπισπαστήρων λαβόμενος ἀπρὶξ εἴχετο*.

προσκήνιον, τὸ (δωρ. **προσκάνιον**, λατ. **proscaenium**) = 1) τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου ἔνθα ἕδρων οἱ ἠθοποιοί, τὸ **λογεῖον** (βλ.λ.), Πολυδ., Ὀν. 4,123. Πολυβ. 30.22,4. Vitr. 5.6,1. 7,1.– IG VII 4149,17 (Βοιωτίας): *ἐπεσκεύασα δὲ καὶ τὸ προσκήνιον*. Αυτοθι, XI2,153,14 (Δήλου). 158A67: *εἰς τὸ προσκήνιογ γράψαντι πίνακας δύο*. 287A80: *ἐπιγράψαντι ἐπὶ τὸ προσκήνιον*. Annuario 52,12 (Tituli Calymnii). TAM 2(2)408,9 (Λυκίας): *τό τε προσκήνιον, ὃ κατεσκεύασεν ἐκ θεμελίων*.– 2) παραπέτασμα πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, Δουρ., ἱστ. 14J. SIG 481B4 (Δελφῶν 3ου π.Χ. αἰ.).– 3) εἴσοδος σκηνῆς ὡς οἰκίας, κατοικίας, ΠΔ(Ο΄), Ἰουδ. 10,22.

προσκολλάω -ῶ, ῥ. = κολλάω προσέτι, IG I² 372E = Stevens-Paton, The Erechtheum 320, VII, 8: *τ[ε]τρᾶναι προσκολλε͂σαι*.

πρόσκολλος, ον = 1) ὁ διὰ προσκολλήσεως ἡρμοσμένος, προσκολλητός, Πινδ., Ἀπόσπ. 341.– 2) τὸ οὐδ. (**πρόσκολλον**) ὡς οὐσ. = παράρτημα οἰκίας, Stud. Pal. 10.125,3 (5/6ου μ.Χ. αἰ.): *πρόσκολλα τοῦ αὐτοῦ οἴκου*.

προσκομίζω, ῥ. = φέρω, κομίζω τι εἴς τινα τόπον, μεταφέρω, Σου(ι)δ. λ. *προσκομιστέον: προσενεκτέον*. Δημοσθ. 55,20: *ἁμαξιαίους λίθους προσκομίσας* (Καλλικλῆς) *ἀποικοδομεῖ*. IG II 2²(1)1672,109 (Ἐλευσῖνος): *τῷ τὴν ἄμμον διαπήσαντι καὶ προσκομίσαντι*. XI 2,148,69.– 159A,28: *τοῖς ἀπὸ τοῦ χώματος τοὺς λίθους προσκομίσασιν*. 165,15. IdD 290,173: [*προσεκομίσθη δὲ ε*]*ἰς τὸ ἔργον δοκὸς ἐλατίνη τετράγωνος ἀντὶ τῆς κατεαγύης ΔΡIII*.

προσκοσμέω, ῥ. = προσθέτω πρόσθετον κόσμημα, ἐπικοσμῶ, καλλωπίζω, Φιλ. 3,575. Πλουτ., Καῖσ. 66: *ἀνάθημα γεγονὼς τῶν προσκεκοσμημένων τῷ θεάτρῳ*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πολ. 5.13,6: *ἱερὸν προσκοσμεῖν*. SIG 798,20 (Κυζίκου, 1ου μ.Χ. αἰ.).

προσκόσμημα, τὸ = πρόσθετον κόσμημα, ἐπικόσμημα, Σχολια εἰς Πλατ., Πολ. 4,167.– IG 4,203,9 (Ἰσθμοῦ): *καὶ τὸ Παλαιμόνιον σὺν τοῖς προσκοσμήμασιν*. 25/26: *τὴν στοὰν τὴν πρὸς τὸ στάδιον σὺν τοῖς κεκαμαρωμένοις οἴκοις καὶ προσκοσμήμασιν ἀνέθηκεν*. CIG 3080,5. TAM 2(2)396,6 (Λυκίας): *τὸ βαλανεῖον κατεσκεύασεν ἐκ] θεμελ[ί]ων σὺν τοῖς ἐν αὐτῷ προσκοσμήμασιν*. Βλ. καὶ Ἑλληνικὰ 1, σελ. 18 (Γυθείου). BMus. Inscr. 481.530 (Ἐφέσου).

προσκόσμησις, ἡ = πρόσθετος διακόσμησις, Keil-Premer-

STEIN, BüRL ἀριθ. 117 (1ου μ.Χ. αἰ.).
προσκτίζω, ῥ. = κτίζω προσέτι, ΣΤΡΑΒ. 9.2,3.
προσκυλίω, ῥ. = κυλίω τι πρός τι, ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 202: *καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν ἀνύσας τι προσκύλιε γ'.*
προσλείπω, ῥ. = 1) ἐλλείπω κατά τι, εἶμαι ἐλλιπής, CIG III 3935,3 = IG Rom. IV 842 (Λαοδικείας): *τὰ προσλείποντα τοῦ ἔργου.*– 2) ἀφήνω ἀτελές, ἀσυμπλήρωτον, καταλείπω, IG VII 3073,23 (Λεβαδείας): *ἐὰν δέ που παρὰ τὸ ἔργον συνφέρῃ τινι μέτρῳ τῶν γεγραμμένων προσλιπεῖν ἢ συντελεῖν, ποιήσει ὡς ἂν κελεύωμεν.* Βλ. καὶ IG II 2²(1)1668B,88: *καὶ προστυχίσαι [εὐ]τ[ε]ν[ῆ] προσλε[ί]ποντα πινάκια.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ LATTERMANN, grB 43.88 κἑ.
πρόσλοιπος, ον = ὁ ὑπόλοιπος, ἀπομένων, IG 2²1672,239: *μισ]θωτεῖ τῆς κονιάσεως τὸ πρόσλοιπον Η.* Forsch. in Ephesos, 2 ἀριθ. 29,23 (2ου μ.Χ. αἰ.): *σὺν τοῖς εἴκοσι βωμοῖ[ς κα]ὶ τῷ λοιπῷ παντὶ κόσμῳ ἐκ τῶν ἰδίων εἰς τὸ πρόσλοιπον.*
προσμείγνυμι, ῥ. = συνάπτω, ΠΛΟΥΤ., Ἀλκ. 15: *τὰ μακρὰ τείχη συνέπεισε καθεῖναι καὶ προσμείξαντες.*
προσμηχανῶμαι, ῥ. = 1) μηχανῶμαι, ἐπινοῶ, ΠΛΑΤ., Πολ. 467C. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 7,37. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 7.13,1.– 2) προσαρμόζω, προσάπτω τεχνικῶς, ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 541.
προσμολυβδοχοέω -ῶ, ῥ. = ἐπὶ πλέον χύνω μόλυβδον ἐπί τινος, ΕΡΑΤΟΣΘ. π. ΕΥΤΟΚ., εἰς Ἀρχιμ. 944.
πρόσοδος, ἡ = 1) ὁδὸς φέρουσα πρός τι, ΠΙΝΔ., Νεμ. 6,45. ΘΟΥΚ. 4,110. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 5.2,3. ΠΟΛΥΒ. 4.61,7. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 15,42. IG II 1²(1) 244,62/63 (Ἀττικῆς). Tab. Heracl. 2,43.– 2) τὰ πρόθυρα, ἡ εἴσοδος, ΕΥΡΙΠ., Ἀλκ. 861: *πρόσοδοι... μελάθρων.* ΠΑΥΣ. 5.10,10: *καὶ στοαί τε ἔνδον ὑπερῷοι καὶ πρόσοδος δι' αὐτῶν.* CIG IV 9894a (Αἰγίνης): *καὶ προσ[όδου] τῆς συναγ(ωγῆς).*
προσοίγνυμι, ῥ. = προσέτι, ἐπὶ πλέον ἀνοίγω, ΠΔ(Ο'), Γέν. 19,6.– ΙΩ. ΧΡΥΣ. τόμ. 1,354,32.
προσοικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω προσθέτως, ΘΟΥΚ. 2.76,3: *ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους ἐκ τοῦ ἐντὸς μηνοειδὲς ἐς τὴν πόλιν προσῳκοδόμουν.* 6.54,1: *τῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ (βωμῷ) προσοικοδομήσας... μεῖζον μῆκος.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.83,32: *τὰς προσῳκοδομημένας στοάς.* ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,79. ΠΛΟΥΤ., Ἀντ. 74. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.12,2. P Petr. 2.12,1: *προσῳκοδομηκότες τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν.* P Cair. Zen. 642,3. Sammelb. 4.7245,11: *καὶ τοῖς ἐπιπέδοις κριοὺς προσοικ[ο]δομήσαντος.*
προσοικοδομία, ἡ = ἡ οἰκοδόμησις παραρτήματος, προσαρτήματος κτηρίου, IG II 1²(2)1282,6 (Ἀττικῆς): *τῆς προσοικοδομίας τοῦ ἱερ[οῦ τοῦ] Ἄμμωνος.*
προσόμαλος, ον = ὁ ἀρκετὰ ὁμαλός, ὁ σχεδὸν ἐπίπεδος, ΔΙΟΓ. ΛΑΕΡΤ. 1,65: *ἐν προσομάλῳ τόπῳ.*
πρόσοψις, ἡ = τὸ πρόσθιον μέρος, ἔνθα ἡ κυρία εἴσοδος, οἰκοδομήματός τινος, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 2,58.– ΠΟΛΥΒ. 9.41,2: *τῆς δὲ προθέσεως συντελουμένης παραπλήσιος ἡ τῶν ἔργων ἐγίνετο πρόσοψις τῇ τοῦ τείχους διαθέσει.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,36. 2,10. ΕΥΣΕΒ., εἰς β. Κ/τίνου 3,36. ΦΩΤ., Ἐκφρ. 197f (Βόννης): MIGNE, PG 102, σελ. 568C: *καὶ γὰρ μαρμάρων διαλεύκων πλάκες λαμπρόν τι καὶ χάριεν ἀποστίλβουσαι, ὅλην ἐναπολαβοῦσαι πρόσοψιν.*
προσπεριβάλλω, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω πέριξ τινὸς προσέτι, ΘΟΥΚ. 5,2: *τὸ περιτείχισμα..., ὃ προσπεριέβαλε τῇ πόλει.* 8,40.– ΠΛΑΤ., Κριτ. 112: *οἷον μιᾶς οἰκίας κῆπον ἑνὶ περιβόλῳ προσπεριβεβλημένοι.* ΦΙΛ. 2.181,31: *μυρίας μορφώσαντες ἰδέας ἱερὰ καὶ νεὼς αὐταῖς προσπεριεβάλοντο.* ΙΣΟΚΡ., Εὐαγ. 198C. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.1,20.
προσπήγνυμι, ῥ. = ἐμπηγνύω τι ἐπί τινος, προσκολλῶ, προσηλῶ, στερεῶ τι ἐπάνω εἴς τι, ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 40,9. ΑΓΑΘΙΑΣ 5,3 (Βόννης 1,284,20): *μάρμαρον δέ τι τῶν πλησιαίτατα τῆς κλίνης προσπεπηγότων τῇ οἰκοδομίᾳ.*
προσπίπτω, ῥ. = πίπτω ἐπάνω εἴς τι, ΘΟΥΚ. 2,75: *διελόντες τοῦ τείχους ᾗ προσέπιπτε τὸ χῶμα ἐσεφόρουν τὴν γῆν.* IdD 442A205: *τοῖς ἄρασι τὰ σώματα τὰ προσπεσόντα.*
προσπλάθω, ῥ. = πλάττω, σχηματίζω, κατασκευάζω ἐπί τινος, ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. XIV 16: *τὸ μέρος τῆς κονίας, ἣν οἱ δεινοὶ ζωγράφοι τῷ ἐμῷ χαρακτῆρι προσέπλασαν.* ΨΕΛΛΟΣ 31 (E. RENAULD 1,72): *ἁρμονίᾳ τῶν οἰκοδομημάτων προσέπλασε.*
προσσκάπτω, ῥ. = περισκάπτω τι, σκάπτων συσσωρεύω πέριξ τινὸς χῶμα, IG XIV 645,173 (Μ. Ἑλλάς): *περισκαψεῖ καὶ ποτισκαψεῖ καὶ περικοψεῖ τὰ δεόμενα.*
πρόσσκαψις, ἡ = ἡ σκάψις καὶ συσσώρευσις χώματος πέριξ τινός, IG XIV 645,245 (Μ. Ἑλλάς).
προσσταυρόω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω πρό τινος σταύρωμα, ΘΟΥΚ. 4,9: *ἀνασπάσας ὑπὸ τὸ τείχισμα προσεσταύρωσε.* ΑΠΠ., Ἐμφ. 5,33: *τὰς τάφρους προσταυροῦν.*
προσστρώννυμι, ῥ. = τοποθετῶ πρόσθετον στρῶμα θεμελίων, IG VII 3073,65 (Λεβαδείας 2ου π.Χ.): *[τόπον] πώροις προσστρώννυμι.*
προστάδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **προστὰς** (βλ.λ.), PSI 5,546,11 (3ου π.Χ. αἰ.).
προστάς, ἡ = τὸ μέρος μεταξὺ τῶν δύο παραστάδων οἰκοδομήματος, ἡ καὶ ἄλλως **πρόστασις** ἢ **προστασία**, τὸ **προστῷον**, ὁ **πρόδομος** (βλ.λ.– πλείονα ἐν LEWIS, AJA 37,1933,397. EBERT, FgrB 4). – ΜΕτυμ. λ. *πρόδομος.* ΗΣΥΧ. λ. *παστάς· προστάς:* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *πρόδομος· προστάς, πρόστῳον.* VITR. 6.7,1: *Hic locus apud nonnullos prostas, apud alios pastas nominatur.* 2: *In prostadis autem dextra ac sinistra cubicula sunt conlocata.* ΠΔ(Ο'), Κριτ. 3,23. ΚΑΛΛΙΞ. παρ' ΑΘΗΝ. 5.205a: *προστὰς ἐξ ἐναντίου μὲν ἀναπεπταμένη, κύκλῳ δὲ περίπτερος.* 206a. Πρβλ. C. WENDEL, ΣΧΟΛΙΑ, εἰς ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 1,788 789b – 1174a. Βλ. καὶ λ. *προμολή* (: *τῇ προστάδι καὶ τοῖς προθύροις*). PSI 396,8. Inscr. Cos: *καὶ ἀναθέντω ἐς τὰς προστάδα τοῦ ναοῦ.* DITT., OGIS 51,22 (Αἰγύπτου): *προστὰς τοῦ πρυτανείου.*
προστασία, ἡ = 1) τὸ ἄλλως **προστῷον**, ἡ **προστὰς** (βλ.λ.), ΗΡΩΔ. 1,294. ΑΙΣΧΙΝ. 2,105. P Theb. Bank 2.6 (2ου π.Χ. αἰ.).– 2) αὐλή, προαύλιον οἰκοδομήματος, ΑΙΣΧΙΝ. 42,2. ΠΟΛΥΒ. 15.30,4.
πρόστασις (δωρ. **ποίστασις**), ἡ = ἡ καὶ ἄλλως **προστάς**, τὸ **προστῷον** (βλ.λ.– διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. HERWERDEN, App. LexGr λ. [184]. AJA 37,1933,394 κἑ. EBERT, FgrB 4.17.19. IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 286 II 58: *τὸν τοῖχον... ἀκατάχσεστον πλὲν τὸ ἐν τεῖ προστάσει τεῖ πρὸς τοῖ Κεκροπίοι.* 62/63: *τὸς ὀρθοστάτας ἀκαταχσέστος.. πλὲν τὸν ἐν τεῖ προστάσει τεῖ πρὸς τοῖ Κεκροπίοι.* 77: *ἐν τεῖ προστάσει τεῖ πρὸς τὸ θυρόματος* (πρβλ. καὶ λ. **προστομιαῖον**). 83: *καὶ hιμάντας ἀθέτος ἐπὶ τεῖ προστάσει τεῖ πρὸς τὸ[ι] Κεκροπίοι.* 161: *γονιαῖα· ἐπὶ τὲν πρόστασιν τὲν πρὸς hέο μεκος hέποδε, πλάτος τετάρτο hεμιποδίο.* 374 = STEVENS-PATON, ἔ.ἀ. XIII, col. I, σελ. 380,15/16: *ἀπὸ τῶν κιόνων τὸν hεν τεῖ προστάσει.* IG IV 1² 102,41 (Ἐπιδαύρου). 109 III, 85/86. FD III(5), 25 col. II B7: *τᾶς προστάσιος τᾶς ἐν τῷ προδόμῳ τριγλύφων γωνιηιᾶν δυῶν.* 26 col. IA, 32: *τᾶς ἐγκαύσιος τοῦ ἐπι-*

στυλίου τοῦ ἐπὶ τᾶι προστάσει τᾶι πρὸ τοῦ ὀμφαλοῦ. 28,4. IdD 365,47: *ἐργολαβήσαντι τὴν πρόστασιν τὴν πρὸς τὸ Κύνθιον.*

προστέγασμα, τὸ = προεξέχον στέγασμα, τὸ προεξέχον μέρος τῆς στέγης, ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 154,6.

προστεγαστήρ, ὁ. Συνώνυμον τῷ **προστέγασμα** (βλ.λ.). Ὠνομάζοντο οὕτω οἱ ἄκροι στεγαστῆρες κέραμοι, FD III(5) 26 col. I A 36: *Θευγένης Κνίδιος ἐδέξατο κέραμον παρίσχειν Κορινθοειδ[ῆ] προστεγαστῆρα τῷ ναῷ.* Βλ. καὶ BOURGUET ἔ.ἀ, σελ. 135. COURBY, ἔ.ἀ. HERWERDEN, App. LexGr. λ. [184].

προστέγιον = **προτέγιον** (βλ.λ.), ΠΛΟΥΤ., Καῖσ. 17: *ὑπὸ τῷ προστεγίῳ τῆς θύρας.*

πρόστεγον, τὸ = ἐνοίκιον οἰκίας, P Lond. 5.1708,40.

προστειχίζω, ῥ. = περιλαμβάνω ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, ΘΟΥΚ. 6,3. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,1.

προστέμνω (δωρ. **ποτιτέμνω**), ῥ. = τέμνω προσέτι, IG IV 1² 110C9: *τετραποδιᾶν ἂν ποτέταμε* (στρῶμα).

προστίθημι, ῥ. = 1) θέτω τι πλησίον τινός, προσθέτω PSI 171,26: *προσθήσειν βάθρα λίθινα δύο.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,5. ΛΕΩΝ. ΓΡΑΜΜ., Χρον. 133,2 (Βόννης): *καὶ τὰς δύο ἀψῖδας τῶν Βλαχερνῶν ὁ αὐτὸς προσέθηκεν.*– 2) ἐπὶ θυρῶν: κλείω, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,25: *προσθεῖναι τὴν θύραν.* ΛΥΣ. 1,13: *προστίθησι τὴν θύραν.* ΘΟΥΚ. 3.23,1: *καὶ κλίμακας προσθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς πύργοις.*– 3) ἀκκουμβῶ, ΠΑΥΣ. 4.25,2: *κλίμακες προστιθέντες.*

προστομιαῖον, τὸ = τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, IG I² 372 col. I 71: *τõ (γο)γγύλο λίθο τετραποδίας ΓΙΙΙ τõ ἐν τõι προστομιαί[οι].* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ EBERT, F grB 3. HERWERDEN, App. LexGr. λ. [184].

πρόστοος = **πρόστωος** (βλ.λ.), ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ. Ἰλ. Υ, 11. Ὡσαύτως, τὸ οὐδ. **πρόστοον** = τὸ **προστῷον** (βλ.λ.), IG Rom. III 690,8.

προστρώννυμι (ἢ **προστρωννύω**), ῥ. = γεμίζω κατὰ στρώσεις, IG VII 3073,65 (Λεβαδείας): *ἐὰν δὲ ὁ τόπος ἀνακαθαιρόμενος μαλακὸς εὑρίσκεται προσστρώσει πώροις.*

πρόστυλος (ἐνν. ναὸς) = ὁ ἔχων ἐν τῇ προσόψει του στύλους, κίονας, VITR. 3.2,1.– 3: *Prostylos omnia habet quemadmodum in antis, columnas autem contra autas angulares duas supraque epistylia, quemadmodum et in antis, et dextra ac sinistra in versuris singula.* 7 (Εἰσαγ.)17.– Τὸ οὐδ. (**πρόστυλον**) ὡς οὐσ. = στοά, προστῷον, IG VII 2808,10: *θάλαμος καὶ πρόσ[τυ]λον τῶν Καλλίστης.*

προστυχίζω, ῥ. = εἰδικὴ ἐπεξεργασία μιᾶς ἐπιφανείας διὰ τοῦ **τύκου** (βλ.λ.), IG II 2²(1)1666b88 (Ἐλευσῖνος): *καὶ προστυχίσα[ι εὐ]τ[ε]ν[ῆ] προσλε[ί]ποντα πινάκια.* Βλ. καὶ LATTERMANN, grB 38 κέ. 43.61,20.

πρόστῳος (ἢ **πρόστοος**), ον = ὁ πρὸ τῆς στοᾶς κείμενος, ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ. Ἰλ. Υ, 11: *πρόστῳοι τόποι.*– Τὸ οὐδ. (**προστῷον**, **πρόστοον**, IG Rom. III 690,8· **προστοῖον**, IdD 1417AI162· πρβλ. καὶ **προστάς**· πλείονα, ἐν EBERT, F grB 4 καὶ 32. HERWERDEN, LexGr s. et D. λ. [705]. POUILLOUX, fort. d. Rh., σελ. 96 σημ. 3) = τὸ πρὸ τῆς πύλης ἑνὸς οἰκοδομήματος προστέγασμα, ΗΣΥΧ. λ. *πρόδομος.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πρόστῳον: τὸ ἔμπροσθεν τῆς στοᾶς.* ΠΛΑΤ., Πρωτ. 314E: *κατελάβομεν Πρωταγόραν ἐν τῷ προστώῳ περιπατοῦντα.* IG II 1²(2), 1271,5 (Ἀττικῆς).– 1322,6: *καὶ τὸ πρόστῳον κινδυνεύειν καταπεσεῖν.* Βλ. καὶ AE 1909,272.– IG II 2²(1),1666B53. 1675,3 (Ἐλευσῖνος). 1680,1. XI 2,156A35 (Δήλου). IdD 1412 a26.27.– 1520,25: *ἐκτὸς τῶν ναῶν καὶ τῶν προστόων.* BSA 51,1956,153,3. CIG II 2694B11 (Καρίας). JÖAI 3, 1900,206,8 (Πισιδίας). CIG III 4300W9 (Add.): *τὸ βαλανεῖον καὶ τὸ πρόστοον κατεσκεύασεν ἐκ θεμελίων.*

προσυφαίνω, ῥ. = κατασκευάζω τι πρός τι ἄλλο, ΦΙΛΟΣΤΡ., Εἰκ. 2,28: *οἰκίας προσυφαίνουσι ταῖς γωνίαις.* ΛΙΒΑΝ., λόγ. 11,218: (στοαὶ) *αἷς ἱππόδρομός τε προσύφανται καὶ θέατρον.*

προσυψῶ, ῥ. = ὑψῶ ἔτι πλέον, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,30: *προσυψῶσαι μὲν τὰ χώματα.* ΠΔ(Ο΄), Μακκ. 1.12,36: *προσυψῶσαι τὰ τείχη.*

προσφέρω, ῥ. = φέρω τι πρός τι ἢ ἐπί τινος, ὅθεν ἐφαρμόζω, προσαρμόζω, ΗΡΟΔ. 6,18. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 488: *μήτε προσφέρειν πύργοισι πηκτῶν κλιμάκων προσαμβάσεις.* IdD 316,75: *τοῖς τὰς πλίνθους προσενέν[κ]ασιν.* 440A58: *ἔδομεν δὲ προεισενέγκαντες τοῖς ἐπιστάταις.* 449A7. 460t73.

προσφιλοῦντες (βλ.λ. **ἀμείβοντες**), ΕΥΣΤΑΘ. 1327,1: *καὶ εἶχον ὁμοιότητα πρὸς τοὺς ῥηθέντας ἀμείβοντας, οὓς ἡ τεχνικὴ χυδαία γλῶσσα προσφιλοῦντας φησίν.*

προσχώννυμι, ῥ. = 1) ἀποφράττω ἢ πληρῶ τι διὰ τῆς συσσωρεύσεως ἰλύος, χώματος, ΠΟΛΥΒ. 9.41,4. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 4,85.– 2) ἐγείρω, κατασκευάζω πρόχωμα δι᾿ ἐπισωρεύσεως, ΘΟΥΚ. 2,75: *ξύλινον τεῖχος ξυνθέντες καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχη ᾗ προσεχοῦτο* (ἔνθα ἐρρίπτετο χῶμα). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,1.

πρόσχωσις, ἡ = ἀνάχωμα ἐγειρόμενον ἐναντίον τόπου τινός, ΘΟΥΚ. 2,77: *ἀπὸ τοῦ χώματος ἐς τὸ μεταξὺ... τοῦ τείχους ... καὶ τῆς προσχώσεως.* Βλ. καὶ 102. ΣΤΡΑΒ. 1.2,30. 3,8. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 4.8,5: *ἡ δ᾿ ἐπὶ τοῦτον* (τὸν βωμὸν) *πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ βαθμίδων, ἀλλὰ προσχώσεως αὐτῷ καταπρανοῦς γενομένης.* P Rein. 52b26 (3ου μ.Χ. αἱ.).

προσώπη, ἡ = ἡ πρόσοψις, ΗΣΥΧ. λ.

πρόσωπον, τὸ = πρόσοψις, ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,4: *ἐπὶ γὰρ τοῖς αὐτοῖς θεμελίοις ὁ μετὰ τὴν ἔμπρησιν οἰκοδομηθεὶς* (ναὸς) ... *εὑρέθη τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὕλης μόνον διαλάττων τοῦ ἀρχαίου, ἐκ μὲν τοῦ κατὰ πρόσωπον μέρους τοῦ πρὸς μεσημβρίαν βλέποντος τριπλῷ περιλαμβανόμενος στοίχῳ κιόνων.* ΠΔ(Ο΄), Μακκ. 1.4,57. Ἰεζεκ. 41,4. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.1,31: *καὶ τὸ μὲν τοῦ νεὼ πρόσωπον· τρόπῳ τοιῷδε δεδημιούργηται.* IG IV 1² 102,58/59 (Ἐπιδαύρου): *καλυμμάτων ἄνευ προσώπω[ν].* Βλ. καὶ στ. 57.88.77.

προτέγιον, τὸ = τὸ προστέγασμα, τὸ προτέγισμα, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120: *περιοικοδομεῖν θρίγκους... τέγος προτέγιον.*

προτέγισμα, τὸ = τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς στέγης, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,81: *τὰ δ᾿ ὑπὲρ αὐτὸ* (τὸ τέγος) *προὔχοντα, εἰς τὸν ὄμβρον ἀπερύκειν, προτεγίσματα.*

προτειχίζω, ῥ. = ἐγείρω, κτίζω ἔμπροσθέν τινος τεῖχος πρὸς ὑπεράσπισιν, προκαλύπτω διὰ προτειχίσματος, ΣΤΡΑΒ. 5.3,7.

προτείχισμα, τὸ = τεῖχος, ὀχύρωμα ἐγειρόμενον πρὸ τοῦ κυρίου τείχους, ΘΟΥΚ. 4,90. 6,100.102. 7,43. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7,82,7: *τῶν τειχῶν καὶ τῶν προτειχισμάτων.* 83,44. 84,39. ΠΟΛΥΒ. 2.69,6. 10,31,8. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,23. ΠΛΟΥΤ., Αἰμ. Παῦλ. 13. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Β΄ 20,15. Ἰεζεκ. 40,5. 48,15.– Ἱερ. 52,7: *ἀναμέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος.* Παραλ. Β΄ 32,5.– ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 41: *προτείχισμα ξύλινον γιγλισμωτόν.* ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.2, 3.6.– 5,4: *προτείχισμα ἦν οἷον ἐπιτείχισμα... πηλῷ σύνθετον, τὰ μὲν κάτω ἐς ὀλίγον ἐκ λίθου μυλίτου ἀνεστηκός, τὰ δὲ ὕπερθεν ἐκ τοῦ λευκολίθου καλουμένου.* 7,11. 8,20. 3.5,11.

προτειχισμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **προτείχισμα** (βλ.λ.), Μιχ. Ἀτταλ. 278,2.

προτεμένισμα, τὸ = 1) περίβολος ἢ εἴσοδος εἰς τέμενος, Θουκ. 1.134,4. Χορικ. 85Β.– 2) ὁ πρόναος, τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ ἔνθα ἐτηρεῖτο τὸ ὕδωρ ἁγνισμοῦ, Ησυχ. λ. *προτεμενίσματα· προπύλαια ναῶν*. Βλ. καὶ Φωτ. λ. Ευσταθ., Opusc. 18,26: *οὐ τῶν ἐκκλησιαστικῶν προαυλίων, οὐ τῶν προτεμενισμάτων, οὐ τῶν πτερυγίων τοῦ ναοῦ.*

πρότυπον, τὸ = 1) ὑπόδειγμα, μοντέλο, Διοσκ. 1,27.– 2) τὸ πρόπλασμα παρὰ νεωτέροις.

προϋποτίθημι, ῥ. = 1) θέτω τι ὑποκάτω πρότερον, Αιν. Τακτ. 36,2: *προϋποτιθέναι τῇ κλίμακι τῇ προσφερομένῃ*. Φιλ. Βυζ., Θαυμ. 6,2.– 2) τίθεμαι, στρώννυμαι ὡς θεμέλιον πρότερον, Δαμασκ., π᾽Αρχ. 121: *θεμέλιον ἢ οἷον ἔδαφος προϋποτιθέμενον.*

πρόφραγμα, τὸ = φράκτης τιθέμενος ἔμπροσθεν, Αριστοτ. 1347a5/6: *τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑπερῴων εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ τὰ προφράγματα καὶ τὰς θύρας τὰς ἀνοιγομένας ἔξω ἐπώλησεν* (Ἱππίας ὁ Ἀθηναῖος).

προώστης, ὁ = δοκὸς εἰς τὸ ἄνω μέρος τείχους ἐξέχουσα καὶ χρησιμεύουσα πρὸς κατακύλισιν λίθων κατὰ τῶν πολιορκούντων, Αιν. Τακτ. 32,5 Schöne: *τὸν δὲ λίθον ἀφίεσθαι ἀπὸ τῶν προωστῶν ἐχόμενον ὑπὸ καρκίνων.*

πρυτανεῖον, τὸ = δημόσιον οἰκοδόμημα εἰς ὃ συνήρχοντο οἱ πρυτάνεις, Ηροδ. 1,146. 3,57. Θουκ., 2,15. Αριστοφ., Ἀχ. 125. Δημοσθ., 414.1210. Αισχιν. 2,46. Sammelb. 9934,19.

πρωτοκτίστης, ὁ = ὁ πρῶτος κτίστης, ἱδρυτής, P Masp. 96.34 (6ου μ.Χ. αἰ.).

πρωτόκτιστος, ον = ὁ πρῶτος κτισθείς, Σχολια εἰς Ευριπ. Φοίν. 1113. P Mag. Leid. W. 5,16. Gloss. λ.

πρωτοπρίω, ῥ. = διὰ πρώτην φορὰν πριονίζω, P Par. Wess. σελ. 45,2 (ἐν Herwerden, LexGr s. et D. λ. *πρωτοπρῖσαι* [(σελ. 710)]: *τοῖς δ᾽ πρωτοπρίσασι εἰς τὰ ξύλα τοῦ μοναστηρίου.*

πρωτοστάσιον, τὸ = θεμέλιον, κρηπίς, βάσις, Παυλ. Αλ. Σ. 1.

πτελέϊνος, η, ον = ὁ ἐκ ξύλου πτελέας πεποιημένος, κατεσκευασμένος, Θεοφρ., πΦΙ 5.3,5. Φιλ. μηχ. 62,9. IG I² 313,133 (Ἐλευσῖνος). 388,11. II 2²(1)1672,151. 152. 153/154. 156. 168. 307. 308. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,13. IG IV 1² 106 III 134. XI 2,161A (Δήλου) 112.120. 161D132. 165,5. 203B98. 287B144.146.148.149.151. IdD 403,29. 504A8.15. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D. λ.

πτέρνα, ἡ = τὸ ἄκρον τοῦ ἀγκῶνος πολιορκητικῆς μηχανῆς, Φιλ. μηχ., Βελοπ. 59,30. 66,2. Ηρων, Βελοπ. 216.218.– Πολυδ., Ὀν. 1,91: *τὸ μὲν ὑποδεχόμενον τὸν ἱστὸν ληνός, τὸ δὲ ἐναρμοζόμενον αὐτῷ πτέρνα*, Αθην. 11,474f: *τοῦ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὸν ληνόν.*

πτερόν, τὸ = 1) ἡ πτέρυξ τοῦ ναοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, Στραβ. 17.1,28: *τοῦ δὲ προνάου παρ᾽ ἑκάτερον πρόκειται τὰ λεγόμενα πτερά*. Πλουτ., Ἠθ. 2.359a: *αἱ τῶν ναῶν διαθέσεις πῇ μὲν ἀνειμένων εἰς πτερὰ καὶ δρόμους ὑπαιθρίους*.– 2) τὸ ἄλλως **περιστύλιον** (βλ.λ.-πρβλ. καὶ τὰ **ἄπτερος**, **δίπτερος**, **περίπτερος**), Σχολια εἰς Αριστοφ., Ὄρν. 1110: *τὰς γὰρ τῶν ἱερῶν στέγας πτερὰ καὶ ἀετοὺς καλοῦσιν ὥς φησιν Ἴων ἐν Ἀγαμέμνονι*. Ησυχ. λ. *πτερὰ γὰρ τὰ εἰς ὕψος ἀνέχοντα· ἢ μεγάλας ἔχουσα περιστῴους οἰκοδομάς*. Βλ. καὶ Vitr. 3.3,9.

πτερύγιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πτέρυξ** (βλ.λ.) = πύργος, ἔπαλξις, προεξέχον ἄκρον ἢ ἀέτωμα οἰκοδομήματος, Ησυχ. λ. *πτερύγιον· ἀκρωτήριον, πτέρυξ*. Σου(ι)δ., Φωτ. λ. *πτερύγιον: ἀκρωτήριον.*

πτερύγωμα, τὸ = τὸ περιστύλιον τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ, Vitr. 10.11,7: *pterygomatos foraminis z̄ et sicilicus*. Humann, Alt.v.H. 1898, σελ. 72,2.

πτέρυξ, ἡ = τὸ ἐξέχον ἄκρον, ἡ κορυφὴ οἰκοδομήματος, Πολυδ., Ὀν. 7,121: *μέρη δὲ οἰκοδομημάτων... δόμοι, πτέρυγες, φάρση*. Σου(ι)δ. λ. *ἀετώματα· τὰ τῶν ἱερῶν στεγάσματα πτέρυγας καὶ ἀετοὺς καλοῦσιν*. Ευσταθ., Ἰλ. 1352,36. Βλ. καὶ Comm. 407-408. Λυκ., Ἀλεξ. 291. Τζετζ., Σχολια ἑ.ἀ. Ηρων., Βελοπ. 136. IdD 440A32.

πτέρωμα, τὸ = 1) τὸ περίστυλον τοῦ ναοῦ, Vitr. 3.3,9. 4.4,1. 8,6.– 2) προεξοχὴ ἐν εἴδει γείσου, Forsch. in Ephesos 2, σελ. 163, ἀριθ. 41,2: *τὰ πτερώματα τοῦ πετάσου καὶ τὴν ἀντίσκηνον ἐπεσκεύασεν.*

πτέρωσις, ἡ = ἴσως τὰ θυρόφυλλα, IG XI 2,165,15 (Δήλου): *κ[ό]ψαντι εἰς [τούς?] γιγλύμους τὴμ πτ[έρ?]ωσιν τῶν θυρῶν.*

πτυίδιον. Ὑποκ. τοῦ **πτύω** (βλ.λ.) = πτυάριον, Σχολια εἰς Αριστοφ., Ὄρν. 1150.

πτύξ, ἡ = ἐν πληθ.: ἐκ σανίδων θυρόφυλλα πτυσσόμενα, συμπτυσσόμενα, Πολυδ., Ὀν. 9,35: *καὶ τὰ μέρη τῶν πυλῶν ἃ καὶ τῶν θυρῶν, σανίδες πτύχες θαιροὶ στροφεῖς*. 10,24: *αἱ μὲν οὖν θύραι καὶ σανίδες καὶ πτύχες ὀνομάζονται*. Ησυχ. λ. *θύραν τὴν πτύχας ἔχουσαν.*

πτυχή, ἡ. Ταυτ. τῷ **πτὺξ** (βλ.λ.), P Mag. Par. 1,190.

πτύχιος, α, ον = **πτυκτὸς** (βλ.λ.), Μ Ετυμ. 64,28. Πορφ., Ἔκθ. 15,4 (Βόννης): *τὰ δὲ Ρωμαῖα βῆλα καὶ τὰ πτυχία ἵστανται ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς σωλέας.*

πτῶμα, τὸ = τὸ πεσμένον μέρος οἰκοδομήματος, τὸ ἐρείπιον, Φιλ., Βελοπ. 100,45. Πολυβ. 21.24,2. Διοδ. Σικ. 11,63: *τοῖς πτώμασι τῶν τοίχων*. 15,48: *τοῖς πτώμασι τῶν οἰκιῶν*. 16,8: *διὰ τοῦ πτώματος* (τοῦ τείχους) ἤτοι διὰ τοῦ ῥήγματος τοῦ τείχους. Βλ. καὶ 17,24.43. 18,70.71. Πλουτ., Κάτ. 14. Αριστειδ., λόγ. 25. 43,27. Θεοφ. Συν. 5,78 (322,1 Βόννης). 80.82.– IG XI 2,154A31 (Δήλου). Βλ. καὶ 26.35. 156A29. 161A120: *τῆς οἰκίας... πτῶμα οἰκοδομήσαντι*. 163Ba21. 199A103. 204,74. 219A12.51. 229A14. 287A107. IdD 290,155. 365,53. SEG 13,521,154 (Περγάμου).

πτωματίζω, ῥ. = πίπτω ἢ εἶμαι ἕτοιμος νὰ πέσω, Θεανω, Ἐπιστ. 4,3. IG II 1² 463,47 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἐ[ὰ]ν δέ τι πτωματίσει μέχρι τοῦ λιθολογήματ[ος.*

πυγαῖα, τὰ = ἡ βάσις κίονος, τὸ βάθρον στύλου ἢ στήλης, Ησυχ., Φωτ., Σου(ι)δ. λ. *πυγαῖα· τὰς σπείρας τῶν κιόνων.*

πυκάζω, ῥ. = 1) περιβάλλω, ἀσφαλίζω, Ησιοδ., Ἔργα 624.– 2) καλύπτω, Ησυχ. λ. *πύκαζε· κάλυπτε, στεφάνου, πύκνου*. Ὁ Αυτος, λ. *πυκάζουσι· καλύπτουσι· στεφανοῦσι· πυκνοῦσι... σκέπουσι, περιβάλλουσι, στεγάζουσι*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ 526: *τέγος νηοῖο πυκάσσει.*

πυκνάρμων, ὁ = ὁ πυκνῶς ἡρμοσμένος, Δημοκρ., ἐν Στοβ., Ἐκλ. 1,594.

πυκνός, **πυκινὸς** (ποιητ. **πύκα**), ή, όν, Ηρωδ. 2,1,233.178: *πυκινά: οἱ μὲν τὸ πυκνὸς ἐνδείᾳ τοῦ ῑ λέγουσιν ἐκ τοῦ πυκινός, οἱ δὲ πυκινὸς ἐν πλεονασμῷ τοῦ ῑ ἐκ τοῦ πυκνός· ἡμεῖς δὲ λέγομεν, ὅτι τὸ πύκα γέγονεν ἐκ τοῦ πυκνός*. Σου(ι)δ. λ. *πυκινή: πυκνὴ λαμβάνεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ δυνατή· ταῦτα διαιτῆσαι πυκινή*. Διὰ τὴν λ. βλ. καὶ Boisacq, Dict. étym. lg., λ. *πύκα* [826]. Frisk, Gr. etymW λ. *πύκα* [622] = 1) ἀντὶ τοῦ **πτυκτός**, ὅπερ σημαίνει πτυσσόμενος, διπλούμενος, δεδιπλωμένος, καλῶς κεκλεισμένος, ἠσφαλισμένος, Ησυχ. λ. *πτυκτόν*. Ομ., Ἰλ. Μ, 454. Ξ, 167: *πυκινὰς θύρας*. Ὀδ. α, 436: *θύρας θα-*

λάμου πύκα ποιητοῖο.– 2) ὁ κν. πυκνός, Ομ. Ἰλ. Ι, 588. Π, 212. Ὀδ. η, 88. χ, 455.– ψ, 229: *θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο* (στερεῶς προσηρμοσμένου). Απп., Ἐμφ. 5,36. IG XII 5,229,4 (Πάρου). VII 3073,104 (Λεβαδείας): *ξοῖς χαρακτὴ πυκνὴ* (ἤτοι μὲ πυκνὰ δόντια). Βλ. καὶ 143.165. 1375,9.

πυκνόστυλος, ον (ἀντίθ. τῷ **ἀραιόστυλος**) = ὁ ἔχων πυκνοὺς στύλους ἤτοι κειμένους εἰς ἀπόστασιν $1^1/_2$ διαμέτρου ἀπ' ἀλλήλων, ὁ καὶ ἄλλως **σύστυλος** (βλ.λ.), Vitr. 3.3,1: *pycnostylos, id est crebris columnis.* 2: *Ergo pycnostylos est, cuius intercolumnio unius et dimidiatae columnae crassitudo interponi potest, que madmodum est divi Julii et in Caesaris foro Veneris et si quae aliae sic sunt compositae.* 10: *Item in pycnostylo dividenda est altitudo in decem, et eius una pars facienda est columnae crassitudo.* Αυτοθι, 11.– 4,3.

πυλεὼν = **πυλὼν** (βλ.λ.).

πύλη, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Frisk, λ.) = εἴσοδος τειχῶν πόλεως, ἀκροπόλεως πολυτελῶς, ἐνίοτε δίκην μεγάλης θύρας, κατεσκευασμένη, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη θύρα οἰκοδομήματος (ἀνακτόρου, ναοῦ, οἰκίας), ΜΕτυμ. λ. *πύλη, ἐκ τοῦ πτύσσω τὸ σφαλίζω.* Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 292,4: *πύλαι ἐπὶ τείχους· θύραι ἐπὶ οἰκίας.* Ευσταθ., Ἰλ. 894,45: *πύλαι μὲν κατὰ συνήθειαν Ὁμηρικὴν αὐτὸς ὁ τῆς εἰσόδου τόπος, σανίδες δὲ αἱ θύραι.* Αυτοθι, 1142,47. Comm. 410.– Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Γ, 145. Η, 339. Μ, 454. Φ, 531.537. Ησιοδ., Θεογ. 811: *μαρμάρεαί τε πύλαι καὶ λάϊνος οὐδός.* Βλ. καὶ 813. Αισχ., Ἑπτ. 395. Βλ. καὶ 125.160.213.377. Χοηφ. 732: *δωμάτων πύλας.* Βλ. καὶ 561.571. Ἀγαμ. 604. Σοφ., Ἀντ. 18. Οἰδ. Τύρ. 1261: *πύλαις διπλαῖς.* Ευριπ., Μήδ. 1317. Ἑλ. 438. Ηροδ. 1,179. 3,156. Θουκ. 5,10. Ξεν., Ἑλλ. 5.2,29. Κύρ. Ἀν. 7.1,15.16.17. Κύρ. Παιδ. 7.4,4.5,9. Πλατ., Κριτ. 116a. Πολιτ. 560C. Αριστοφ., Ὄρν. 1156. Λυσ. 428. Αιν. Τακτ., Ὑπομν. 23,4. Απολλ. Ροδ., Ἀργ. 3,216: *εὐρείας τε πύλας καὶ κίονας, οἳ περὶ τοίχους ἑξείης ἄνεχον.* Πολυβ. 7.16,5. Διοδ. Σικ. 2,8.9. 11,21. 14,20. 17,71. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 8,67. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,4. 7.10,3. Πλουτ., Ἄρατ. 26. App., Ἀν. 1.21,3. Λουκ., ἀληθ. ἱστ. 2,11. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 42,1. Ἰουδ. 1,4. Ἱερεμ. 33,10. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9. λε΄ 34,8.11. Ὁ Αυτος, β. Κ/τίνου 3,39. Παλ. Ἀνθ. 5.294,5. P Oxy 6.892,8. P Teb. 5,34. Mitteis & Wilcken, Chr. 1.1,3,19. Sammelb. 1, 1915,1114,4. IG II 1^2 463,53 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). Αυτοθι, 122. 673,1. II 2^2(1)1628,503 (Πειραιῶς). Αυτοθι, 1629,978. 1642,27. 1657,4. II 3^2(1)5189. 1631,213. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,9.19.25.27. IG IX 2,208,4 (Φθιώτιδος). XI 2,144A117 (Δήλου). Βλ. 118. 150B14. 203A45. IdD 316,106. MAMA 8,427 (Ἀφροδισιάδος): *τὸ ἔργον τῆς πύλης ἀναινεώθη.* Βλ. καὶ Maier, GriechM 66,5 (Τέω). Syria 20,1939,368,4/5. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2070e.2374. Latyschev 1, ἀριθ. 16B46 (Ὀλβίας) 2, ἀριθ. 432,9.

πυλίον, τὸ = **πυλὶς** (βλ.λ.), Sammelb. 52552.

πυλίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **πύλη** (βλ.λ.) = ἡ μικρὰ πύλη, θύρα, Πολυδ., Ὀν. 7,120. 4,123. 9,49. Ηροδ. 1,180.186. Θουκ. 4,111: *ἥ τε πυλὶς διῄρητο καὶ αἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν πύλαι τοῦ μοχλοῦ διακοπέντος ἀνεῴγοντο, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν πυλίδα τινὰς περιαγαγόντες ἐσεκόμισαν.* 6,51. Ξεν. Ἑλλ. 2.4,5. Δημοσθ. 1146. Αιν. Τακτ. 24,5: *τὴν ἑκτομάδα πυλίδα.* Φιλ. μηχ. 7.80,15. 82,15 καὶ 22. 83,25. Πολυβ. 5.39,4. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.38,4.39,2. 6.29,3. Διοδ. Σικ. 17,12. 20,103. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,3. Πολυαιν. 1.40,4: *ὅσαι τῶν τειχῶν ἦσαν πυλίδες ἐνῳκοδομημέναι.* Απп., Λιβ. 117.– IG II 2^2(1)1672,25. 122. 149. 162. 163: *τὰς θύρας τὰς ἐπὶ τὰς πυλίδας.* 201. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,35. IG XI 2,161A67 (Δήλου). CIG 1948.2749,5. AZ 34,1876,70,4 (Καρίας): *καὶ τὰς πυλίδας σὺν τοῖς ἐπιφερομένοις μετέθηκεν καὶ ἀνέστησεν καὶ ἐλευκούργησεν.*

πύλος, ὁ = **πύλη** (βλ.λ.), Ομ., Ἰλ. Ε, 397.

πυλόω -ῶ, ῥ. = ἐφοδιάζω διὰ πυλῶν, Αριστοφ., Ὄρν. 1158: *πεπύλωται πύλαις.* Ξεν., Ἑλλ. 5.5,4: *οἱ Ἀθηναῖοι ἐπύλωσαν τὸν Πειραιᾶ.*

πύλωμα, τὸ = ἡ πύλη μετὰ τοῦ περὶ αὐτὴν χώρου, ἡ εἴσοδος, Αισχ., Ἑπτ. 408.779. Ευριπ., Ἱππόλ. 808: *χαλᾶτε κλῇθρα, πρόσπολοι πυλωμάτων, ἐκλύεθ' ἁρμούς.* Φοίν. 1113.

πυλὼν (καὶ **πυλεών**): ὁ καὶ ἄλλως **θυρών**. Ἡ λ. ἐσήμαινε· 1) μεγάλην ἐξωτερικὴν πύλην μεγάρου, ναοῦ.– 2) πύλην ἐν εἴδει προπυλαίων ἢ πύργου μετὰ πύλης, Ησυχ. λ. Ὁ Αυτος, λ. *ἀμπίθυρον· πυλῶνα.* Σου(ι)δ. λ. *αὐλία.*– Αριστοτ. 398a16: *πυλῶνες δὲ πολλοὶ καὶ συνεχεῖς, πρόθυρά τε συχνοῖς εἰργόμενα σταδίοις ἀπ' ἀλλήλων θύραις τε χαλκαῖς καὶ τείχεσι μεγάλοις ὠχύρωτο.* Δημοκρ. 288. Αρισταιν. 1,15. Φιλ. μηχ. 7.79,22. Πολυβ. 4.18,2. 8.25,8. Διοδ. Σικ. 1,47. Πλουτ., Τιμολ. 12. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,3. 15.11,5. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3. ΠΔ(Ο΄), Παραλειπ. Β΄ 3,7. Ἰεζεκ. 40,11. 41,2. Λουκ., Ἱππ. 5. Πολυδ. 5,96. Οππ., Κυν. 3,419. Αθην. 5,205a. 15,678a Nonn., Διον. 3,136. 17,64. 18,85. Παλ. Ἀνθ. 5.242,3. 11,203,6: *τέκτοσιν ἀξίνη, τοῖς δέ πυλῶσι κόραξ.* PSI 26,9. 546, 14. CP Herm. 83 II 16. P Cair. Zen. 193.9 (3ου π.Χ. αἰ.). P Lips. 43,1 (4ου μ.Χ. αἰ.). IG II 2^2(1)1672,24 (Ἐλευσῖνος). 26.28. II 3^2(1)5206 (Ἀττικῆς). IdD 372A168. 1417C,70/71. 2065,3. IG XII Suppl. 250,6 (Ἄνδρου): *κατασκευάσας πυλῶνα λίθου λευκοῦ.* Maier, GriechM 68,3 (Τέω). 66,6. SEG 16,770 (Λυκίας)4. Inschr. Perg. 236. CIG III 4040 Col. VII, 1/2 (Ἀγκύρας). AZ 1-2, 1843, σελ. 20,2. Sammelb. 5112,29. 6157,4. 6737,9. 7270,3/4.

πυλώριον, τὸ = ἡ κατοικία τοῦ πυλωροῦ, τὸ θυρωρεῖον, Πολυδ., Ὀν. 1,77: *καὶ τὸν μὲν πυλῶνα καὶ θυρῶνα καλοῦσι, τὸ δὲ τοῦ πυλωροῦντος οἴκημα πυλώριον.*

πύξινος-πύχσινος = ὁ ἐκ ξύλου πύξου, Φιλ. μηχ. 62,12: *κυμάτιον πύξινον διπλοῦν.* Παλ. Ἀνθ. 6,309. Grenfell, An Alexandrian erotic fragment and other greek papyri 14,12: *ξύλινα πύξινα.* IG I^2 373 = Stevens-Paton, The Erechtheum XI, Col. II, σελ. 336,31: *τὸ πυχσίνο π[λ]αισίο.* XI 2,287B145 (Δήλου): *φάλαγγες πύξιναι.* Βλ. καὶ στ. 146.152.

πυραμίς, ἡ (Boisacq, Frisk, λ.) = λίθινον οἰκοδόμημα ἔχον βάσιν πολυγωνικήν, πλευρὰς δὲ ἰσοσκελῆ τρίγωνα καταλήγοντα εἰς κοινὴν κορυφήν. Εἰδικῶς διὰ τὰς ἐν Αἰγύπτῳ πυραμίδας αὗται ἦσαν ὑπερμεγέθη κτίσματα μὲ βάσιν τετράγωνον, ἅτινα ἐχρησίμευον ὡς βασιλικοὶ τάφοι, Ησυχ. λ. *πυραμίδες· οἰκοδομήματα γεωμετρικά, ἐπὶ τὰ κάτω κατερχόμενα.* Σου(ι)δ. λ. *πυραμίς· οἰκία τις.* Ὁ Αυτος, λ. *Σεμίραμις· τὰς πυραμίδας ἀνήγειρε.* Ηροδ. 2,8.124.149. Διοδ. Σικ. 1,63. Στραβ. 17.1,33. P Lips. 30.4 (3ου μ.Χ. αἰ.). OGI 666,13 (Αἰγύπτου 1ου μ.Χ. αἰ.). Νικ. Γρηγ., βυζ. ἱστ. 7,12 (1, σελ. 273,23 Βόννης): *ἐκ βαθέων τῶν θεμελίων ἀνήγειρε πυραμίδας.*– 2) γεωμετρικὸν σχῆμα μορφῆς πυραμίδος, Πλατ., Τίμ. 56B. Αριστοτ. 304a12. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Mugler, Dict. Htgg., λ. [370 κέ.].

πυραμιδοειδής, ἐς = ὁ ἔχων σχῆμα πυραμίδος, Επικ., πΦ 14,4: *πυραμιδοειδὲς οἰκοδόμημα.*

πυραμοειδὴς = πυραμιδοειδής, Θεοφρ., ππ 52. Φιλ. 1,11. App., Ἀν. 5.7,3. Σεξτ. Εμπ., Μαθ. 10,280. Σχολια εἰς Λυκ. 350,3: *ὁ γὰρ Πρίαμος λίθινον οἶκον πυραμοειδῆ ἐποί-*

ησε. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,90 (336,1 Βόννης): *πυραμοειδῆ κατοικητήρια.*

πυργήρης, ες = ὁ ἔχων πύργους, ὁ ὠχυρωμένος, ΠΑΥΣ. 10.18,2.

πυργηδὸν = δίκην πύργου, εἰς σχῆμα πύργου, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πυργηδόν· στοιχηδόν, κατὰ τάξιν.* ΟΜ., Ἰλ. Μ, 43. Ν, 152. Ο, 618. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ. 6,33.

πυργία, ἡ = **πυργίον** (βλ.λ.), P Berol. 907,17: *ὑποθήκη οἰκίας καὶ πυργίας.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HERWERDEN, App. LexGr. λ. [σελ. 187].

πυργίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **πύργος** (βλ.λ.) = μικρὸς πύργος, πυργίσκος, ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἱππ. 793. IG 2² 2776,15.24. Βλ. καὶ HERWERDEN, LexGr, s. et D λ. [713].

πυργίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πύργος** (βλ.λ.), ΣΤΡΑΒ. 3.5,5: *πυργίον τι, καὶ ὁ τοῦ πελώρου λεγόμενος πύργος ἀντίκειται ταύτῃ τῇ στυλίδι.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,92. ΛΟΥΚ., Βίων Πρ. 9. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Ψευδολ. 19. P Teb. 780,11 (2ου π.Χ. αἰ.). BGU 889,10 (2ου μ.Χ. αἰ.). IG XI 2,287A154 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *πυργίον τεθυρωμένον.* MAIER, GriechM 76,18.

πυργισκάριον. Ὑποκ. τοῦ **πύργος** (βλ.λ.), Gloss.

πυργίσκιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **πύργος** (βλ.λ.), ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 9,158.

πυργίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **πύργος** (βλ.λ.) = θολωτὸν κτίσμα, θολοειδὴς τάφος, IG II 2²(1)1485B56 (Ἀττικῆς). TAM 2(1)64a3/4 (Λυκίας): *τὸν πυργί]σκον τοῦτον κατεσκεύασεν.* CIG II 4212 (Λυκίας).

πυργόβαρις, ἡ = ὀχυρὸν μετ' ἐπάλξεων φρούριον, ΣΟΥ(Ι)Δ., ΦΩΤ. λ. *πυργοβάρεις: προμαχῶνες· οἱ ὀχυρώτερον τῶν πύργων.*

πυργοδόμος, ὁ = ὁ οἰκοδομῶν πύργους, NONN., Διον. 5,67. 44,41.

πυργοειδής, ὲς = ὁ ὅμοιος πρὸς πύργον, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3.8. ΔΙΩΝ. ΚΑΣΣ. 74,5.

πυργοκάστελλον, τὸ = φρούριον ἔχον κατ' ἀποστάσεις πύργους, ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2,5.

πυργοποιΐα, ἡ = ἡ κατασκευή, τὸ κτίσιμον πύργου, ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 82,43. ByzZ 7,1898,31: *ἀνοικοδομήθη ἡ πυργοπο[ί]α αὕτη.*

πυργοποιὸς = ὁ κατασκευάζων, οἰκοδομῶν πύργον, CIG IV 8748.

πύργος, ὁ = 1) ὑψηλὸν καὶ ὀχυρὸν οἰκοδόμημα ἐκ πλειόνων τοῦ ἑνὸς ὀρόφων ἀποτελούμενον καὶ χρησιμεῦον πρὸς ἄμυναν, ἰδίᾳ τείχη ἢ ἐπάλξεις μετὰ τῶν πύργων των, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120. ΗΣΥΧ. λ. *πύργος.* ΣΟΥ(Ι)Δ., ΦΩΤ. λ. *μεταπύργιον.* ΦΩΤ. λ. *πυργοβάρεις.* ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 411: *πύργος, μέρος τι τοῦ τείχους καὶ ἐκ μέρους τὸ ὅλον τεῖχος.* Βλ. καὶ Παρεκβ. 709,22. 908,31.47. 1082,28. ΟΜ., Ἰλ. Δ, 334.347. Η, 219.338. Ὀδ. ζ, 262. ΗΣΙΟΔ., Ἀσπὶς 242. ΠΙΝΔ., Ἰσθμ. 5,56a. ΕΥΡΙΠ., Ἑκ. 17.1209.– ΗΡΟΔ. 1,181: *ἐν μέσῳ δὲ τοῦ ἱροῦ πύργος στερεὸς οἰκοδόμηται, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβέβηκε, καὶ ἕτερος μάλα ἐπὶ τούτῳ, μέχρι οὗ ὀκτὼ πύργων.* Βλ. καὶ 205.3,74. ΘΟΥΚ. 2,17,3. 3.21,3. ΠΛΑΤ., Κριτ. 116Α. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1231a21. ΚΡΑΤΗΣ, Ἀπόσπ. 1 (TGF NAUCK,). ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 11,3. 32,2. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.84,25. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.26,2. ΣΤΡΑΒ. 3.5,5.6. 4.1,8. 7.4,6. 15. 3,7.8. 16.1,5. 17.1,6. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.1,3. 2,3. 5,11. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7. 2.17,7.8. 3.7,3.30. 5.3,5. 4,2.3. 4,4. 5,8. 7,4. 7.8,3.6. 10,3. ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,72. 5,33.36. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Μιθρ. 31. Λιβ. 95.119.125, ΜΟΣΧ., Ἀποσπ. 6 (TGF, NAUCK). ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 4.156,2. ΠΡΟΚ., Ὑπὲρ πολ. 5,21. π. Κτισμ. 2.1,17. 5,9. 6,7. P Teb. 47,16. P Oxy 2,243,15.17.28. 248,29. IG II 1²(1)244,83.97.104.109 (Ἀττικῆς). ΑΥΤ. 463,50 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 82.89. 505,33. 1659,3. II 2²(1)1672,20 (Ἐλευσῖνος). 24. 27. 28. 31. 44. 48. 53. 55. 61. 69. 204. 236. 292. 305. II 3²(1) 5201 (Ἀττικῆς). IV 1² 109 III 86. VII 26,3 (Βοιωτίας). XI 2,287A165 (Δήλου). IdD 1417B II 92. IG XII 8,391,3 (Θάσου). 832,11 (Ρόδου). Annuario 1945-51, σελ. 239,110,26: *τῶν πύργων καὶ τῶν τειχέων ἐπισκευάν.* TAM 2(1)245,1 (Λυκίας). SEG 2,829,4 (Συρίας). 7.870b,3. 1083,5. 1084,6. CIG II 2056g10 (Add). 2058B44. BGU 650,8.– 2) τὸ ὑψηλότερον διαμέρισμα οἰκίας ἐν ᾧ διέμενον καὶ εἰργάζοντο αἱ γυναῖκες, ΔΗΜΟΣΘ. 1156.

πυργοσηκὼν = διαμέρισμα συγκεντρώσεως εἰς μορφὴν πύργου (πύργος-σηκός), Inscr. gr. et lat. de la Syrie II, 316,2: *ἐθεμελιώ[θη] ὁ πυρ[γ]οσηκών.*

πυργοσκάφος, ον = ὁ ὑποσκάπτων, κατασκάπτων τοὺς πύργους, ΛΥΚ. 469.

πυργοφορέω -ῶ, ῥ. = φέρω, βαστάζω πύργον ἢ πύργους, ΛΟΥΚ., Συρ. 15.

πυργόω -ῶ, ῥ. = περιβάλλω, περιφράττω, ὀχυρῶ διὰ πύργων, κτίζω πύργους, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. (PORSONUS 476,1). ΟΜ., Ὀδ. λ, 264. ΗΡΟΔ. 1,174. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.1,2.– 13: *τέκτονας εἰς τὸ ὑμῖν ὀχυρὰ πυργοῦσθαι.* ΣΤΡΑΒ. 12.3,39. 16.2,40: *ἐκ δὲ τοῦ λίθου τοῦ λατομηθέντος ἐπεπύργωτο τὸ τεῖχος τοῦ ἱεροῦ.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,81 (σελ. 324,8 Βόννης). IG II 3²(1)5201,3 (Ἀττικῆς). VII 96,3 (Βοιωτίας). Epigr. gr. 903,2.

πύργωμα, τὸ = 1) τὸ ἐφωδιασμένον διὰ πύργων, πόλις περιπεφραγμένη καὶ ὠχυρωμένη διὰ πύργων, ΗΡΟΔ. 7,140. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 287.– 2) τείχη ἔχοντα πύργους, ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 30: *ἐπάλξεις καὶ πύλας πυργωμάτων.* ΕΥΡΙΠ., Κύκλ. 115.– Ἑλ. 51: *Ἰλίου πυργώματα.*

πύργωσις, ἡ = ἡ οἰκοδομὴ πύργου, ἀνέγερσις πύργου, ΦΙΛ. 1,505.

πυργῶτις = θηλ. τοῦ **πυργωτὸς** (βλ.λ.), ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 346.

πυργωτός, ή, ὸν = ὁ ἐν εἴδει πύργου κατεσκευασμένος, ὁ πυργοειδής, ΚΑΛΛΙΞ. 2. ΣΤΡΑΒ. 15.3,19.

πύχσινος = **πύξινος** (βλ.λ.).

πωρεία, ἡ = ὁ πώρινος λίθος, ὁ πῶρος, τὸ κν. πουρί, ΣΤΡΑΒ. 17.1,34: *οὗτος δ' ἐστὶ μεστὸς ψήφων φακοειδῶν λίθου πωρείας.*

πώρινος, η, ον = 1) ἐπίθ. τοῦ **λίθος** (βλ.λ.): ὁ πῶρος, ὁ πωρόλιθος, ΗΣΥΧ. λ. *πώρινον· λίθινον· ὁ δὲ πῶ(ρο)ς οὐ πᾶς λίθος.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πῶρος.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ.– ΗΡΟΔ. 5,62: *πωρίνου λίθου ποιέειν τὸν νηόν.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 510. ΑΝΔΟΚ. 18,17. ΠΑΥΣ. 6.19,1. IG I² 336,10. XI 2,158A61 (Δήλου). 161A50.55: *τοῦ πωρίνου τὰς παραετίδας ἆραι.* 73.105.106. 161 D 99. 165,9.– 25: *τὴν ὀροφὴν τὴν ἐπὶ τὸ πρόδομον τοῦ πωρίνου.*– 2) πώρινον λατομεῖον, MAIER, Griech M 71,12 (Ἐφέσου): *λατόμια... πώρινα.* ΑΥΤΟΘΙ, *λιθουργοῖς τῶν πωρίνων.*

πωροειδής, ὲς = ὁ ὅμοιος πρὸς πῶρον, πωρόλιθον, ΑΡΕΤ., Χρον. Παθ. 2,3: *πωροειδὴς λίθος.*

πῶρος, ὁ (ἡ **πόρος** καὶ ἐν ἐπιγρ. **ποῦρος**), ὁ = μαλακὸς σπογγώδης λίθος ὀρυσσόμενος ἐν Πειραιεῖ ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ ἄλλως πωρόλιθος, ΗΣΥΧ. λ. *πώρινον·* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *πῶρος.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, *λίθων ποτίμων.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *ποτίμων.*– Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΘΕΟΦΡ., Ἀπόσπ. 2 (= πΛ 1,7): *καὶ ὁ πόρος ὅμοιος τῷ χρώματι καὶ τῇ πυκνότητι τῷ παρίῳ τῇ δὲ κουφότητα μόνον ἔχων τοῦ πόρου, διὸ καὶ ἐν τοῖς σπουδαζομένοις οἰκήμασιν ὥσπερ διάζωμα τιθέασιν αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι.* ΑΡΙΣΤΟΤ. 388b26.389a14. PLIN. nat. 36,132. ΠΑΥΣ. 5.10,3. IG IV 1² 106I17 (Ἐπιδαύρου): *πώρων ἀγωγᾶς.* 41. Βλ. καὶ 22. 23. 42. 43. 45. 46. 51. 56. 57. 71. 73.– 106 III 67. 109 II 117: *πώρων τομᾶς.* Βλ. καὶ στ. 119. 120. 122. 123. 126. 127. IG 4.742,14

('Ερμιόνης). SEG 15,207,119.121. BSA 61,1966,288,39-41.306. IG VII 3073,9 (Λεβαδείας): *τῶν δὲ πώρων ὑποτίμημα λήψεται τοῦ λίθου ἑκάστου δραχμάς*. 58.65. LATTERMANN, grB 83,73. FD III(5)23 col. I 39. 25, Col. II A1. 26 Col. I, A22. Col. II, B, 7. Col. III 7. 27. Col. I 15.24.– IG XI 2,158A32 (Δήλου). 161A57. 165,21. 199A56. IdD 365,33: *τὴν τῶν πώρων τομὴν καὶ ἀγωγήν*. 442A159: *πώρων τῶν ἀδοκίμων*. IG XII 2, II, 9 (Λέσβου): *ἀνακαθαρεῖ τῷ πώρῳ παρέχων αὐτὸς αὐτῷ τὸν πῶρον*.

Ρ

ῥάβδος, ἡ = 1) ὁ κανὼν τῶν ὠῶν, ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 12.2,9.– 2) ἡ τοῦ κίονος **ῥάβδωσις** (βλ.λ.), Didyma II 42,8: *τὰς ῥάβδους ἐκκαθᾶραι*.

ῥάβδωσις, ἡ (προευκλ. **ῥάβδοσις**), ἡ = ἡ ἀνάγλυφος προεξοχὴ ἐπὶ στερεᾶς ὕλης καὶ ἡ αὐλάκωσις τῶν κιόνων, ΑΡΙΣΤΟΤ. 1174a24: *ἡ γὰρ τῶν λίθων σύνθεσις ἑτέρα τῆς τοῦ κίονος ῥαβδώσεως*. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 12.2,9.10.– IG I² 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XVII Col. I σελ. 388,34: *ραβδόσεως τὸν κιόνον*. Βλ. καὶ σελ. 394,46/47. Didyma II 30,20. Βλ. καὶ 41,9. VITR. 3.4,14. Πρβλ. Π. Α. ΦΟΥΡΙΚΗΝ, περὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ὅρων ῥαβδόω - ῥάβδωσις, ἐν ΛεξΑ 6,1923,444-474.

ῥαβδωτὸς (ἐπίθ.) = 1) ὁ ἐκ ῥάβδων κατεσκευασμένος ἢ πεπλεγμένος, ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 12,70: *πλέγμα ραβδωτὸν δικτύοις ἐμφερές*. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,22: *ῥαβδωτὰς δὲ θύρας ἐπ' ἄκρας αὐτὰς ἐπιστήσαντες*.– 2) ἐπὶ κιόνων: ὁ φέρων ῥαβδώσεις. ΑΡΙΣΤΕΑΣ 110,13: *ἀναγλυφαῖς ῥαβδωταῖς*.

ῥαντήριον, τό. Ταυτ. τῷ **περιρραντήριον** (βλ.λ.), BCH 35,1911,286 (Δήλου 2ου π.Χ. αἰ.): *ἐργολαβήσαντι κατασκευάσαι ὁλκεῖα [δ]ύο καὶ ραντήρια τέτταρα*. Βλ. καὶ 54,98.

ῥαντὸς (ἐπίθ.). 'Επὶ μαρμάρου σχηματίζοντος ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτοῦ φλέβας, σκιάσεις, ἢ τὰ κν. νερά, Forsch. in Ephesos 3 σελ. 148,11: *σκουτλῶσα[ι τοὺς] τοίχους σκούτ[λῃ] ῥαντῇ*.

ῥῆγμα, τὸ = τὸ μέρος ἔνθα διακόπτεται ἡ συνέχεια, ἡ ρωγμὴ ἢ τὸ χάσμα (ἐπὶ οἰκοδομημάτων), ΠΟΛΥΒ. 13.6,8: *ῥήγματα ποιοῦντες ἐν τοῖς τοίχοις*. ΚΔ., Λουκ. 6,49: *τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας*. ΚΕΔΡ., συντl. 2, σελ. 238,3 (Βόννης): *καὶ τὰ λοιπὰ δὲ ῥήγματα καὶ τὰ σαθρώματα τῶν τοίχων ἐπηνωρθώσατο*.

ῥήγνυμι, ῥ. = διασπῶ, θραύω, σπάζω, ΗΣΥΧ. λ. *ῥήγνυται· διαιρεῖται, κατακόπτεται*. ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ῥήγνυται: διαιρεῖται καὶ διακόπτεται*. ΟΜ., 'Ιλ. Μ, 198. Ν, 124. Μ, 440. 224.257.291. ΞΕΝ., 'Ελλ. 5.2,5: *ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος*. IG II 2²(1)1673,4 ('Ελευσῖνος): *ἐρράγη ἡ ὁδός*.

ῥίζα, ἡ = βάσις, θεμέλιον, ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 19. ΑΙΣΧ., Προμ. 1647. ΤΙΜ. ΛΟΚΡ. 97c.

ῥιζαῖος (ἐνν. λίθος) = μέρος τῆς βάσεως τοῦ ἰωνικοῦ κίονος, τὸ μεταξὺ σπείρας καὶ πλίνθου, Sardis 7, I σελ. 144, ἀριθ. 181: *ἡ σ[π]εῖρα χὼ [ῥ]ιζαῖος εἷς ἐστιν λίθος, πρῶτος δὲ πάντων ἐξ ὅλων ἀνίσταμαι οὐ δημοτεύκτων ἀλλ' ἀπ' οἰκείων λίθων*.

ῥίνη, ἡ = σιδηροῦν ἢ χαλκοῦν ἐργαλεῖον χρησιμεῦον πρὸς ἰσοπέδωσιν τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ξύλου ἢ τοῦ σιδήρου, ἢ πρὸς κοπὴν ἢ πρίσιν αὐτῶν, τὸ κν. ἀρνάρι, ξυλόλιμα, ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,113. 10,146. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,5.16. ΛΟΥΚ., Τόξ. 33. Παλ. 'Ανθ. 6,205. IG XI 2,173,11 (Δήλου). BGU 46,6.

ῥινοπύλη, ἡ = πλαγία πύλη, πυλίς, θυρίς, μικρὰ θυρίς, ΠΟΛΥΒ. 8.25,8: *τὰ δὲ τοῖς ἐπὶ τοῦ πυλῶνος χάριν τοῦ τὴν ρινοπύλην ἑτοίμως ἀνάγειν αὐτῷ*. Βλ. 11.31,5.

ῥίψ, ἡ = πλέγμα ἐκ λύγων ἢ σχοίνων χρησιμεῦον διὰ κατασκευὰς στεγῶν, ΗΡΟΔ. 4,71: *ῥιψὶ καταστεγάζουσι*. SIG 57,32 (Μιλήτου 5ου π.Χ. αἰ.).

ῥόη, = ἡ καὶ ἄλλως **ὑδρορρόη** (βλ.λ.), ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 12.2,9. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 7,18. 'Ιερ. 52,22: *καὶ δίκτυον καὶ ῥόαι ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ*. Βλ. καὶ 23.

ῥομβόω -ῶ, ῥ. = δίδω εἴς τι τὸ σχῆμα ῥόμβου, ΗΡΩΝ., Βελοπ. 222.

ῥομβωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ εἰς σχῆμα ῥόμβου κατεσκευασμένος, ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 12.2,10: *ῥάβδωσις ἀναγέγλυπτο, καθ' ἧς πλέγμα ρομβωτὸν δικτύοις ἐμφερές*. ΑΡΙΣΤΟΤ. 110,38: *ρομβωτὴν ἀποτελοῦσα τὴν θεωρίαν*. ΑΘΗΝ. 5,205c: *οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων*, ἤτοι μὲ φατνώματα σχήματος ῥόμβου.

ῥόος = ἀσυν. τύπος τοῦ **ῥοῦς** (πρβλ. καὶ λ. **ῥόη**), Et Pelop. 1, σελ. 110,8 (Ἄργους).

ῥόπτρον, τὸ (ἐπιγρ. **ῥόπτον**, IG IV 1²· πρβλ. τὸ ὑποκ. **ῥοπτίον** = κλειδίον, ΗΣΥΧ. λ. HERWERDEN, LexGr s. et D. λ.), τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας δι' οὗ κρούομεν αὐτήν, ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,115.– 10,22: *τὰ περὶ θύρας... ἐπίσπαστρον καὶ ῥόπτρον (τὸ γὰρ ἐπικροῦον τὴν θύραν οὕτως ὠνόμαζον)*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. (PORSONUS 491,17): *ῥόπτρον... .νῦν τὸν τῆς θύρας κρίκον λέγει*. ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 417: *καὶ ῥόπτρον θύρας τὸ ἐπίσπαστρον, δι' οὗ ἔστιν ἐπιστήσασθαι, ὃ ἐστιν ἑλκύσαι θύραν*. Βλ. καὶ Παρεκβ. 381,22. 501,19. 1429,2. ΕΥΡΙΠ., Ἴων 1612. ΑΡΙΣΤΟΦ., 'Απόσπ. 163. ΛΥΣ. 6,2. ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 516e. ΚΑΛΛΙΞ., παρ' ΑΘΗΝ. 5,205e. IG IV 1²122,41 ('Επιδαύρου). IdD 1412a33: *αἱ ἐκτὸ[ς θύραι τοῦ ναοῦ ῥόπτρ]ον ἐπίσπαστρον ἔχουσα[ι]*. Βλ. καὶ 1414aII13. 1417AII16. 1426BII 17.18.

ῥυθμός, ὁ. 'Εκαλεῖτο οὕτω εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχιτεκτονικήν, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς καλὰς τέχνας, τὸ ἰδιαίτερον γνώρισμα ἔργου τινός, τὸ ἀντικατοπτρίζον τὰς καλλιτεχνικὰς τάσεις τοῦ λαοῦ δι' ὃν ἢ ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ **ῥυθμὸς** (βλ.λ. **δωρικός**, **ἰωνικός**, **κορινθιακός**), ΦΙΛ. ΜΗΧ., σύντ. 4,4, SCHÖNE: *τοὺς γὰρ τῶν οἰκοδομικῶν ἔργων ῥυθμοὺς οὐ δυνατὸν ἦν ἐξ ἀρχῆς συστήσασθαι μὴ πρότερον πείρας προσαχθείσης*. Ψευδο-ΚΑΛΛ., β. Μ'Αλεξ. 28,9: *ἦν δὲ [ὁ] οἶκος κατεσκευασμένος εἰς τὸν 'Ελληνικὸν ρυθμόν*. Πλείονα βλ. ἐν POLLITT, Anc VGA 218-228 καὶ 23. 44. 48. 57. 76. 90n14. 95nn 33 καὶ 35. 134. 173. 175-180. 197. 261. 271. 335. 355-356. 376. 389. 409-415.

ῥυκάνη, ἡ (ἢ ἄλλως **ῥυκάνα**, κν. **ῥοκάνη**, πλάνη· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, FRISK, λ.) = ἔλασμα σιδηροῦν πλατὺ ἀπολῆγον εἰς ὀξὺ καὶ τιθέμενον ἐντὸς ξυλίνου περιβλήματος μετ' ἀποφύσεως ἢ λαβῆς καὶ κινούμενον ὁριζοντίως παλινδρομικῶς πρὸς ὁμάλυνσιν ἢ ξέσιν τοῦ ξύλου, ΗΣΥΧ. λ. *ῥυκάνη· τεκτονικὸν ἐργαλεῖον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ῥυκάνα: τεκτονικὸν ἐργαλεῖον· καὶ πέλεκιν*

ῥυκάναν τ᾽ εὐαγέα, καὶ περιαγὲς τρύπανον· θηλυκῶς ἡ ῥυκάνα. Παλ. Ἀνθ. 6,204. Βιτ., κατασκ. πολ. ὀργ. & καταπ. σελ. 54,2. Ορλανδος, ὑλικὰ 1,55. 55,1.

ῥυμοτομέω -ῶ, ῥ = τέμνω εἰς ῥύμας, διαιρῶ πόλιν ἢ συνοικίαν δι᾽ ὁδῶν, Ησυχ. λ. *ῥυμοτομεῖται· εἰς ὀρθὸν κόπτεται.* Σου(ι)δ. λ. Δικαιαρχ. 59,1 (HGF 2.258,12): *ἡ δὲ πόλις... κακῶς ἐρρυμοτομημένη διὰ τὴν ἀρχαιότητα.* Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 17,52: *διαμετρήσας δὲ τὸν τόπον καὶ ῥυμοτομήσας φιλοτέχνως τὴν πόλιν.* Στραβ. 12.4,7: *ἔστι δὲ καὶ τετράπυλος ἐν πεδίῳ κείμενος ἐρρυμοτομημένος πρὸς ὀρθὰς γωνίας.*

ῥυμοτομία, ἡ = ἡ εἰς ῥύμας, ὁδοὺς καὶ τμήματα διαίρεσις πόλεως, Πολυβ. 6.31,10. Διοδ. Σικ. 17,52. Στραβ. 14.1,37 (C. 646): *ἔστι δ᾽ ἡ ῥυμοτομία διάφορος ἐπ᾽ εὐθειῶν εἰς δύναμιν καὶ αἱ ὁδοὶ λιθόστρωτοι.*

ῥυτὸς (ἐπίθ.) = ἑλκυστός, συρτός, Ησυχ. λ., Ομ., Ὀδ. ζ, 267. ξ, 10. Κλημ. Αλεξ. 511.

ῥώξ, ἡ = δίοδος, διάδρομος (ἡ καὶ ἄλλως **λαύρα**· πρβλ. τὸ σημ. *ρούγα*· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Herwerden, App. LexGr s. et D. λ. *ῥῶγες μεγάροιο.* Dickins, Spwr HH, ἐν JHS 23,1903,333), Ησυχ. λ. *ῥῶγας· οἱ μὲν τὴν ὀρσοθύρην· οἱ δὲ τὴν ἐκτομάδα· οἱ δὲ τὰς θυρίδας· ἄλλοι τὰς κλίμακας, καὶ αὐτοὺς τοὺς βαθμοὺς τῶν κλιμάκων ῥωγάδας.* Ευσταθ., Ὀδ. 1633,44: *ῥῶγες γὰρ μεγάρου μέρος καθ᾽ Ὅμηρον.* 1922,2: *ῥῶγες δὲ μεγάροιο, δίοδος, ῥήγματα, θυρίδες, θηλυκῶς ἀπὸ τοῦ ῥὼξ ῥωγός.* Βλ. καὶ Comm. 417. Ομ., Ὀδ. χ, 143: *ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.*

Σ

σακός, ὁ = **σηκὸς** (βλ.λ.).

σαλίς, ἡ = **σελὶς** (βλ.λ.).

σανίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **σανὶς** (βλ.λ.), Λυσ. 16,6. Αισχιν. 3,200-201. Αριστοφ., Εἰρ. 202. Ηρων., Αὐτ. 246c. Στραβ. 17.1,5. Διων Κασσ. 67,15: *σανίδιον φιλύρινον δίθυρον.* PHib. 1.13,30. IG I[2] 313,161.2[2] 1237,124. IdD 1421BbII23: *ὀροφεῖ ἐπὶ σανιδίου.*

σανιδόω -ῶ, ῥ. = καλύπτω, ἐπενδύω διὰ σανίδων, PLond. 3.1164h7. Didyma II 43,22. SEG 4.449,22.

σανίδωμα, τὸ = ἡ διὰ σανίδων ἐπίστρωσις, ἐπικάλυψις, Ησυχ. λ. *θρανίον καὶ φατνώματα.* Σου(ι)δ., Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *φατνώματα.* Ευσταθ. 547,3. Θεοφρ., πΦΙ 5.7,5. Πολυβ. 1.22,6. 6.23,3. ΠΔ(Ο΄), Μακκ. Γ΄ 4,10.– Ηλιοδ. 9,3: *τῶν κατὰ τὰς πύλας σανιδωμάτων τὰ διεστῶτα θρυαλλίδα τε καὶ ἀσφάλτῳ διέφραττον.* Didyma II 182a.

σανιδωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ διὰ σανίδων ἐπιστρωμένος, ἐπενδεδυμένος, Ησυχ. λ. *φατνωτῶν.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *φατνωτόν.* Ευσταθ. 547,3. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 27,8: *κοῖλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό.*

σανίς, ἡ = ἡ καὶ νῦν λεγομένη σανίς, κν. τάβλα. Ἡ λέξις ἐσήμαινε: α) τὴν θύραν, τὰ θυρόφυλλα, β) ξυλίνην ἐξέδραν, γ) ξύλινον πάτωμα καὶ ἰδίᾳ κατάστρωμα πλοίου, δ) ζωγραφικὸν πίνακα. Ἡ λέξις ἐν κοινῇ χρήσει ἀπαντῶσα εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα καὶ ἐπιγραφάς.

σάττω (ἰων. **σάσσω**), ῥ. = ἰσχυροποιῶ, ἐνδυναμώνω, Ηροδ. 5,34: *τὸ τεῖχος ἐσάξαντο.* FD III(5) 25 Col. I A17: *τὰ σιδάρια δ[εσμὰ ἀλῶ]σαι καὶ σάξαι.* Πρβλ. λ. **παρασάττω**.

σελὶς (δωρ. **σαλίς**), ἡ = 1) ἑδώλιον τοῦ θεάτρου, JHS 22,1902,123, ἀριθ. 55 (Πισιδίας): *τὰς πρώτα[ς σ]ελίδ[ας.*– 2) διαίρεσις τῶν ἑδωλίων τοῦ θεάτρου, Φρυν., ἐν Bekker, AG 62,8: *λέγεται δὲ καὶ σελὶς θεάτρου.* Ephesos 2,157. 204. 440. 469. 476. IG IV 1[2] 97,6/7. Robert, ἐν REG 81,1968,512. CIG III 3960b4. Bourquet, BCH 22, 1898,316 κέ.– 3) δοκὸς τῆς ὀροφῆς, IG I[2] 372E = Stevens-Paton, The Erechtheum, σελ. 320 VII, 12. IG 373 = ἔ.ἀ. XI, Col. I, σελ. 336,44. Col. II, σελ. 336,22. Col. III, σελ. 338,39.44. IG I[2] 374 = ἔ.ἀ. XVI, Col. II σελ. 392,2. 380,5. Col. XII, σελ. 342,8. IG IV 1[2] 103,163 (Ἐπιδαύρου). 164/165. 169. 170. 171. 173. 175. 176. FD III(5)23 Col. I 40/41: *λιθαγωγοῖς πούρου ἀπὸ θαλάσσας εἰς τὸ ἱερόν, σελίδων τετρώκοντα εἰς τὰν περίστασιν.*

σέλμα, τὸ = 1) πᾶν κατασκεύασμα ξύλινον, Αισχ., Ἑπτ. 32: *πληροῦτε θωρακεῖα, κἀπὶ σέλμασιν πύργων στάθητε* (πρόκειται περὶ ἰκριωμάτων τῶν ἐπάλξεων).– 2) ξύλα πρὸς οἰκοδομήν, Στραβ. 5.2,5: *καὶ τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομὰς σελμάτων εὐθυτάτων... ἡ Τυρρηνία χορηγεῖ τὴν πλείστην.*

σηκὸς (δωρ. **σακός**), ὁ = 1) μέρος περίφρακτον, κν. μάντρα, Bekker, AG 304,20: *ὁ σηκὸς σημαίνει ποτὲ μὲν περίφραγμα, ποτὲ δὲ τὴν ἔπαλξιν καὶ τὴν καταγωγὴν τῶν προβάτων.* Ησυχ. λ. *σηκοί: μάνδραι.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *σηκός.* Ευσταθ., Ἰλ. 658,43. 1851,11. Ομ., Ἰλ. Σ, 589. Ὀδ. ι,219.227.319.439. κ,412. Ησιοδ., Ἔργα 787. Πλατ., Θεαίτ. 174Ε.– 2) ὁ κυρίως ναός, Ευσταθ., Ἰλ. 1818,11: *σηκός... οἱ δὲ ὕστερον καὶ ἐπὶ ναοῦ ἔθεντο τὴν λέξιν.* Ὁ Αυτος, Comm. 421. Ησυχ.: λ. *σηκός... ἐνδότερος τόπος ἱεροῦ.* Βλ. καὶ Σου(ι)δ. [Φωτ., Λέξ. Συν.] λ. *σηκός.* Ευριπ., Φοίν. 1751. Σοφ., Φιλ. 1328. Ηροδ. 4,62. Διοδ. Σικ. 13,82. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.69,4. 4.61,4. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,7. Κασσ. Βασσ., Γεωπ. 14.6,2.3. Λουκ., Ἔρωτ. 14. ΠΔ(Ο΄), Μακκ. Β΄ 14,33. Θεμιστ., λόγ. 19,226d. IG II 2[2](1) 1685A3,5 (Ἀθηνῶν): *οἰκοδομήσ?]ει δὲ τὸν σηκόν.* IV 1[2] 102,11 (Ἐπιδαύρου): *ἤλετο στοιβὰν τō σακō.* 15.17: *ἤλετο λατομίαν τō σακō.* 22.29.31.85. 103,125.124.133. VII 3073,90.94 (Λεβαδείας): *εἰς τὴν ἔξω περίστασιν τοῦ σηκοῦ.* Lattermann, grB 83,48. FD III(5)25 Col. II B 2. IG XI 4,1299,52 (Δήλου). XII 2,11,29 (Λέσβου). CIG III 4955,3. 4264,2. 4265. Bull. d. I. SAA 30/31, 9, 1936/7, 166. Βλ. καὶ 24/26, 1929, 283. CIG III 5235 (Πτολεμαΐδος). SEG 9,369,2 (Κυρήνης). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1893.2413. IG XIV 451,2 (Σικελίας).– 3) ἱερὸν ἥρωος, ἡρῷον, Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *σηκός: σημαίνει καὶ τὸ ἡρῷον.* Παλ. Ἀνθ. 8,118. Διοδ. Σικ. 17,50. Στραβ. 15.3,7. Πλουτ., Κίμ. 8. Παυσ. 1.17,6: *ὁ μὲν δὴ Θησέως σηκός.* IG II 3[2](1)5183 (Ἀττικῆς).– 4) τάφος, κοιμητήριον περίκλειστον καὶ καθιερωμένον, Ησυχ. λ. *σηκός· οἶκος, τάφος.* Βλ. καὶ Σιμων. 531,6. Σου(ι)δ., Φωτ. λ. Σιμων. 4,6. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.67,4. Διοδ. Σικ. 17,71.

σῆμα, τὸ = τὸ σημεῖον δι᾽ οὗ τάφος τις γνωρίζεται, Ομ., Ἰλ. Β, 814. Ησιοδ., Ἀσπὶς 477. Ηροδ. 1,93. Θουκ. 1,93. Πλατ., Γοργ. 493A. IG XII 5,64,3 (Νάξου). XIV 2015,1 (Ἰταλίας). 2469,3.

σημεῖαι, αἱ = γραμμαὶ χαρασσόμεναι ἐπὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν πρὸς ὁδηγίαν τῶν λιθουργῶν (ὁρισμὸς τῆς θέ-

σεως τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου τῶν κιόνων ἢ τῆς θέσεως τῶν γόμφων ἢ τῆς γραμμῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ μία στρῶσις ἐπὶ ἄλλης ἢ ἀρχιτεκτονικὸν μέλος ἐπὶ ἄλλου), IG VII 3073,138 (Λεβαδείας): *πρῶτον διαξέσας σημείας παρὰ το[ὺς ἁρμοὺς] καθ' ἕκαστον τῶν λίθων.*

σημεῖον, τὸ = 1) σῆμα, τύμβος, τάφος, IG XII 3,452. CIG 5168.– 2) ῥάβδωσις, IG V 1,1390,16 (Ἀνδανίας).– 3) ταυτ. τῷ **σημεία** = τὸ σημάδι, IG IX 1,61,52 (Φωκίδος): *τὰ δὲ σημεῖα καὶ τοὺ[ς] ὅρους τῆς μετρήσεως ἐνχαράξουσι κο[ι]νῇ.*

σίγμα ἢ **σῖγμα** (καὶ **σῖμμα**), τὸ = πᾶν τὸ ἔχον σχῆμα ἡμικυκλίου ὡς τὸ ἀρχαιότερον σχῆμα τοῦ **σίγμα** (οἷον **στοά**, **ὀρχήστρα**, **θέατρον** κττ· παρὰ Βυζαντινοῖς ἡ ἀψὶς τοῦ ἱεροῦ καὶ αἱ τράπεζαι), BEKKER, AG 286,16. CIG IV 8623B = Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1913: *ἐκτίσθη ἐκ θεμελίων τὸ τρίκονχον σῖγμα.* JHS 28,1908,195, ἀριθ. 29: *καὶ ἀνεπλήρωσα τὴν μαρμάρωσιν ἀπὸ τοῦ] ἄμβωνος ἕως τοῦ σῖμμα.*

σιδάρεος, **σιδαροῦς**, **σιδερῶς**, **σιδήρεος** (βλ.λ. **σιδηροῦς**).

σιδάριος, **σίδαρος**, **σίδερος** (βλ.λ. **σίδηρος**).

σιδέριον (βλ.λ. **σιδήριον**).

σιδηρεῖον, τὸ = ὀρυχεῖον σιδήρου, ΑΡΙΣΤΟΤ. 1259a25. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.9,2. πΛ 52. ΣΤΡΑΒ. 1.2,39. IG XI 2,161A19.

σιδηρεύς, ὁ = ὁ κατεργαζόμενος τὸν σίδηρον, ὁ σιδηρουργός, ΞΕΝ., Ἀγ. 1,26: *οἵ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ σιδηρεῖς.* Βλ. καὶ ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,84. 7,105. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 20,236d. ΘΕΟΦΡ., πΛ 1. ΔΙΤΤ., Syll. 124,7 (Πειραιῶς): *σιδηρίων μισθός: ΠΗΗ.*

σιδηρόδετος, ον = ὁ δεδεμένος ἢ συνδεδεμένος διὰ σιδήρου, ΕΥΡΙΠ., Βάκχ. ἀπ. 3. ΗΡΟΔ. 9,37. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.5,3. ΚΕΔΡ., συντΙ 1, σελ. 373,20: *πύλη... σιδηροδέτοις κλειομένη μοχλοῖς.* Βλ. καὶ ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. 809D. ΧΩΝ. 3,2 (σελ. 139C Βόννης): *οὐδ' ἡ σιδηρόδετος ἀναφωτίς.* BCH 2,1878,359,3 = IG Rom. III, ἀριθμ. 887: *ἄρρηκτον κρηπῖδα σιδηροδέτοισι θεμείλοις.* Βλ. καὶ CIG III 4440,3 (Ἀδάνων). Hellenika 4,74,3. Epigr. gr. 1078,3.

σιδηρόκτιστος (ἐπίθ.) = ὁ διὰ σιδήρου ἐκτισμένος, ὁ σιδηροπαγής, Κ. ΜΑΝΑΣΣΗΣ, Χρον. 9.56: *σιδηρόκτιστος πύργος.*

σίδηρος (δωρ. **σίδαρος**, αἰολ. **σιδάριος**), ὁ = μέταλλον ἐν χρήσει εἰς τὴν οἰκοδομικὴν ἤδη ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν χρόνων (βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,14-24, ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία). ΗΡΟΔ. 1,186. ΘΟΥΚ. 1,93: *μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν καὶ μολίβδῳ δεδεμένοι.* 6.88,6: *καὶ τἄλλα ἐς τὸν περιτειχισμόν, πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.80,6 (ἐν APAW 1919). ΘΕΟΚΡ. 29,24. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 6,24. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,12. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 3.7,30. 7.2,2: *λιθοτόμους τε καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐπιτήδειον τούτοις σίδηρον.* DU CANGE, εἰς ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Σοφ. 68 § 9. ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,469,12 (Βόννης). P Petr. 2, σελ. 33. IG I² 313,131 (Ἐλευσῖνος). II 2²(1), 1666 b90. 1672,310. 1673,28.53. IV 1² 110A37 (Ἐπιδαύρου). 39. FD III(5)25 Col. I A, 16.27 Col. II B7. XI 2,161A,87 (Δήλου): *εἰς τὸν σίδηρον τῶν λιθουργῶν στόμωμα.* 199A87: *καὶ τῶν ὀξυνομένων σιδήρων.* Didyma II 38,6. 39,49. 41,42. MAMA 8.430 (Ἀφροδισιάδος): *κωλύει ὁ τόπος τοῦ σιδήρου τὴν δέσιν.*

σιδηροτέκτων, ὁ = ὁ κατεργαζόμενος τὸν σίδηρον, ὁ σιδηρουργός, ΑΙΣΧ., Προμ. 714: *οἱ σιδηροτέκτονες οἰκοῦσι χάλυβες.*

σιδηρουργεῖον, τὸ = μεταλλεῖον σιδήρου ἢ τόπος καθαρισμοῦ τοῦ σιδηρούχου μεταλλεύματος, ΣΤΡΑΒ. 4.2,2. 5.1,8. 17.2,2: *χαλκωρυχεῖα καὶ σιδηρουργεῖα.*

σιδηρουργός, ὁ = τεχνίτης κατεργαζόμενος τὸν σίδηρον, σιδηρεύς, χαλκεύς, ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 3.8,5. P Lond. 1207,4.14.

σιδηροῦς, ᾶ, οῦν (δωρ. **σιδάρεος**, α, ον καὶ ἐπ. η, ον· ἀπαντοῦν καὶ οἱ τύποι **σιδαροῦς**, **σιδερῶς**) = ὁ ἐκ **σιδήρου** (βλ.λ.), ΦΙΛ. ΜΗΧ. 57,33. ΗΡΩΝ., Βελοπ. 222. ΘΟΥΚ. 4,100. ΛΟΥΚ., Ἀλ. 51. IG I² 313,127 (Ἐλευσῖνος). 314,143. II 1²(1) 463,67/68.75.79. II 2²(1)1672,283/284 (Πειραιῶς): *δεσμὰ σιδηρᾶ δόκιμ[α.* 295.317/318: *ἀνφιδέαι σιδηραῖ στρογγύλαι.* 1665,17 (Κυνοσάργους). ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,30 (Ἀμφιαρείου). IG IV 1² 103, 65. 80. 83. 92. 108. 112 (Ἐπιδαύρου). 114. FD III(5) 35,11.16. SIG 144,14. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 20. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 26. ΘΟΥΚ. 2.76,4. IG XI 2, 144A,41 (Δήλου). 158A79.80. 199B89.– 203B95: *κλῇθρα σιδηρᾶ δύο παρέδομεν.* 99. IdD 1403BbII20.33. 1417AI113: *ἐπίθυρον ἐπὶ βωμοῦ σιδηροῦν ἔχον παραστάδα χαλκῆν καὶ ὑπερτόναιον καὶ ἀνθέμια δύο.* II, 39.55. 1426BII 42: *τρύφακτον λίθινον ἔχοντ[α] ἥλους σιδηροῦς.* 141.1442B39. 1443BII46. MatA 17,1895,84,2: *ἐγένοντο αἱ πόρται τοῦ πραιτωρίου σιδηραῖ.*

σιδηρόω -ῶ, ῥ. = ἐπικαλύπτω, περιβάλλω τι διὰ σιδήρου, ΘΟΥΚ. 4,100. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 39,3: *ἀπὸ τοῦ μεσοπύλου πύλη<ν> ξύλων ὡς παχυτάτων καὶ σεσιδηρῶσθαι αὐτήν.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.81,29: *σεσιδηρωμένας γὰρ καὶ ἀμφιπλεύρους τὰς θυρίδας αὐτῶν ποιήσομεν.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,88. IG I² 313,21: *ρυμοὶ σεσιδερωμέ[νοι: ΡΙ].*

σιδήρωμα, τὸ = σιδηροῦν ἀντικείμενον, ἐργαλεῖον, P Flor. 325,11. ΝΙΚ. ΕΥΓ. 8,96: *μηχανὴ ἐξηρτημένη, πάσῃ ξυλικῇ ἐξαρτίᾳ καὶ σιδηρώμασιν.*

σιδήρωσις, ἡ = 1) ἐργασία σιδήρου, ΒΙΤ. 49,7: *ἀπὸ τῆς σιδηρώσεως ἕτερος κανών.*– 2) **σιδήρωμα** (βλ.λ.), IG II 2²(1)1672,205 (Ἐλευσῖνος): *τροχιλείας σιδηρώσεως.* 239. P Oxy 1208,14.

σίμα ἢ **σίμη**, ἡ (κατὰ παρετυμολογίαν πρὸς τὸ **σιμὸς-σιμή**, ὅπερ σημαίνει τὸν πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμένον) = τὸ χεῖλος τῶν **ἡγεμόνων** (βλ.λ.) κεραμίδων τῆς στέγης (βλ. καὶ λ. **παραετίς**, **ἐπαετίς**), ΗΣΥΧ. λ. *σίμαι·... καὶ ἐν ταῖς ὀροφαῖς θέσεις τινές.* VITR. 3.5,12: *simae, quas Graeci epaietidas dicunt.* 15: *In simis, quae supra coronam in lateribus sunt aedium, capita leonina sunt scalpenda.* 4.3,6: *Reliqua omnia, tympana, simae, coronae, quemadmodum supra scriptum est in ionicis, ita perficiantur.*

σκάλα (λατ. **scala**), ἡ = 1) ἀποβάθρα, διαβάθρα, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,93.– 2) **κλῖμαξ** (βλ.λ.), ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 687,20. 839,14 (Βόννης). ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 1,125,12 καὶ 28,157,11 (Βόννης). ΑΥΤΟΘΙ, 30Ε.167,17. 68,308, 11. ΚΕΔΡ., σύντ.Ι 2.12,14 (Βόννης).

σκανὰ = δωρ. τύπος τοῦ **σκηνὴ** (βλ.λ.), IG XIV 3521,39.

σκανδαλάριος (λατ. **scandularius**), ὁ = πέταυρον στέγης, CatCodA 8(4)215. IG Rom. IV 1646 (Φιλαδελφείας).

σκαπάνη, ἡ = ἐργαλεῖον πρὸς σκαφήν, ΣΟΥ(Ι)Δ., ΦΩΤ. λ. *σκαπάνη· σκάφιον (σκαφεῖον), ὀρύγιον, δικέλλιον.*

σκάπετος (καὶ **σκάπεδος**), ἡ = τάφρος, λάκκος, ΗΣΥΧ. λ. = *τάφρος ἄλλοι τάφος.* IG 4,823,47 (Τροιζῆνος): *σκαπέτου ὑπὸ τᾶν ζωρυᾶν.* VII 17,25 (Μεγάρων): *το]ῦ τείχεος τᾶς σκαπέδου.* FD III(5) 19,15: *Κλειναι σκαπέτων στατῆρας ἴκατι τέτορας, ὀβολοὺς ὀκτώ.*

σκαπέτωσις, ἡ = ἡ αὐλάκωσις, IG 4,823,50/51 (Τροιζῆνος): *σκαπε[τώσιο]ς τῷ στρώματι.*

σκάπτω, ῥ. = **ὀρύσσω**, **ἀνορύσσω**, **ἀνασκάπτω** (βλ.λ.), ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. 999: *σκάπτει μοχλεύει θύρετρα.* ΛΟΥΚ., Ἀλέξ. ἢ Ψευδ. 10. ΔΟΥΚ., βυζ. Ἱστ. 18, σελ. 85,9 (Βόννης). P Petr. 2.4,11,2. P Magd. 27. IG XI 2,203A65 (Δήλου):

σκάψαντι ἐν τῷ σταδίῳ. 205Ba23. 287Al33.

σκαριφάομαι (βλ. καὶ λ. **σκάριφος**), ῥ. = ξέων ἐπιπολαίως σχηματίζω σχεδίασμα, σχεδιάζω ἐλαφρῶς, Σχολια εἰς Αριστοφ., Βατρ. 1545. Ἀπαντοῦν καὶ τὰ **σκαριφεύω** καὶ **διασκαριφάομαι** ἐξ ὧν τὸ λατ. **scarificare**, Ησυχ. λ. *σκαριφᾶσθαι· ξύειν· σκάπτειν· γράφειν.*

σκαρίφημα, τὸ = πρόχειρον ἰχνογράφημα, σχέδιον, κν. σκίτσο, Σχολια εἰς Αριστοφ., Νεφ. 630.

σκάριφος, ὁ = πρόχειρον ἰχνογράφημα, σκαρίφημα, σχέδιον, Αριστοφ., Βάτρ. 1545. Ησυχ., λ. Du Cange, Gloss. λ.

σκαστὸς (ἐπιθ.) = ὁ ἐσχασμένος, ὁ ὑποστὰς βλάβην, Λεοναρδος, ΑΕ 1923,45,36 (Ἀμφιαρείου): *ἐπιθήσει τὸν τρίτον στοῖ[χον] μὴ σκαστὸ[ν* (δηλ. ἄσκαστον) *ἀλλὰ φο]ρμηδ[ὸν κα]ὶ παρὰ μ[ῆκο]ς.*

σκαφεία, ἡ = τὸ σκάπτειν, ἡ ἀνόρυξις, ἡ σκαφή, Σου(ι)δ., ἐν λ.

σκαφεῖον, τὸ = ἐργαλεῖον πρὸς σκαφήν, σκαπάνη, Bekker, AG 62: *ἐργαλεῖον, ἐν ᾧ σκάπτουσιν, ἄμη ἢ ἀξίνη.* Υπερειδ., Δημ. Ἀπ. 7. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 90,2. Διοδ. Σικ. 4,31. APAW 1936(2)43,10: P Bremen: *οἱ συσχεθέντες ὑπ' ἐμοῦ εἰς τοῦτο ἐργάται οὐκ εἶχον σκαφεῖα ἢ σφυρίδας.* IG I² 314,132 (Ἐλευσῖνος). XI 2,144A84 (Δήλου). 85. 154A 17.20. 161A99. 203A42: *σκαφεῖον κατασκευάσαντι εἰς τὴν παλαίστραν.* 219A51. IdD 290,51. 372A149: *κατασκ]ευάσαι σκαφεῖα ΙΙΙ εἰς τὸ γυμνάσιον.*

σκαφεύς, ὁ = ὁ ἔχων ὡς κύριον ἔργον τὸ σκάπτειν, Arch. Pap. 5,381, ἀριθ. 42,3.5.6.7 (Αἰγύπτου).

σκάφη, ἡ = πᾶν τὸ ἐσκαμμένον καὶ κεκοιλασμένον, λεκάνη, Φιλοστ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,9 (Bidez 96,22): *καὶ τὴν τῶν θεμελίων τάφρον ἐξορυττόντων ἀργυραῖς ἄμαις καὶ σκάφαις.* BGU 1157,9: *σκάφη ξυληγὸς πηγῶν τριάκοντα πέντε πλάτους πηχῶν ἕνδεκα.*

σκαφή, ἡ = 1) τὸ σκάπτειν, ἡ ἀνόρυξις, ἡ ἀνασκαφή, Ηρωδ. 1,345. Προκλ., Ἡσιόδ. Ἔργα 569. PSI 6. 596,3 (3ου π.Χ. αἰ.). P Oxy 4.729,28: *τὴν δὲ σκαφὴν τῆς πλακάδος τοῦ ὑποδοχίου.* Βλ. καὶ P Grad. 9,5: *ξύλων σκαφή.*– 2) κατασκαφή, Αππ., Λιβ. 8,136.

σκαφητός, ὁ = σκαφετός, **σκάπετος** (βλ.λ.), Θεοφρ., πΦΙ 3.16,2. SIG 963,10 (Ἀμοργοῦ 4ου π.Χ. αἰ). P Mich. Zen. 62.8 (3ου π.Χ. αἰ.). Στραβ. 3.4,17.

σκαφίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **σκάφη** = σκαπάνη ἢ πτύον, IdD 290,76 (3ου π.Χ. αἰ.): *σκαφὶς εἰς τὴν παλαίστραν.* Φιλ. μηχ., Βελοπ. 98,27: *διασκάψας ταῖς μεγίσταις σκαφίσι τὸ κλεῖθρον τοῦ λιμένος.*

σκάφος, τὸ = ἀντὶ τοῦ **σκαφεῖον** (βλ.λ.), Παλ. Ἀνθ. 6. 21,7: *καὶ σκάφος ἐξ ὀχετῶν.*

σκάψις, ἡ = ἡ ἐκσκαφή, τὸ κν. σκάψιμον, BCH 23, 1899,566 (Δελφῶν 258 π.Χ.)5: *τοῦ ξυστοῦ καὶ τοῦ περιστύλου τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν.* 7: *τᾶς παραδρομίδος τὰν σκάψιν καὶ ὁμάλιξιν.* 16.23.24.36.

σκέλος, τὸ = 1) τὰ μακρὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν, Διοδ. Σικ. 14,85. Στραβ. 9.1,15. Πλουτ., Κίμ. 13. Λυσ. 14. Αριστοφ., Λυσ. 1170.– 2) οἱ πλάγιοι τοῖχοι ναοῦ, FD III(5)25 Col. III A,3.11.– 3) τὰ ὑποστηρίγματα μηχανῆς τινος, Ορειβ. 49,44.

σκεπάζω, ῥ. = περιβάλλω τι διὰ στέγης, καλύπτω διὰ στέγης, στεγάζω, Πολυβ. 4.5,6. 8.4,6. PSI 4.440,14 (3ου π.Χ. αἰ.).

σκεπάρνιον, τό. Κατὰ Haussoullier (RPh 22,41) = ὁ τοιχοβάτης· ὅμως πρόκειται περὶ ἀρχιτ. μέλους κειμένου εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν σταθμῶν τῆς θύρας (βλ. λ. **ἀμφισκέπαρνον**). Didyma II 31,10: *ἀπηργάσθη δὲ καὶ ἡ ἐφέδρα τοῦ ὀδοῦ καὶ τὰ σκεπάρνια.*

σκέπαρνον, τὸ ἢ **σκέπαρνος**, ὁ = εἶδος πελέκεως χρησίμου πρὸς κατεργασίαν τοῦ ξύλου καὶ δὴ τῆς ξέσεως ἢ λειάνσεως αὐτοῦ, Ησυχ. λ. *σκέπαρνον.* Σοφ., Ἀπόσπ. 797. Πλουτ., Ἠθ. 997c: *τερέτροις καὶ σκεπάρνοις καὶ ὅσα λεπτουργεῖν πέφυκεν.* Φιλοστρ., β' Ἀπολλ. 16,393: *σκεπάρνῳ λεαίνοντες.* Βλ. καὶ Φωτ., λ. *σκέπαρνον.* Πολυδ., Ὀν. 10,146. Ομ., Ὀδ. ι, 391. Λουκ., Ζ. ἔλεγχ. 11: *τὸ σκέπαρνον τῷ τέκτονι καὶ τὸ τρύπανον συνεργεῖ μέντι πρὸς τὴν τέχνην.* Παλ. Ἀνθ. 6,205. Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 1,43 κέ. Βλ. καὶ 37,8. 44,4. 2,18,4. 126, 8.142.

σκέπασμα, τὸ = κάλυμμα, σκεπή, Αριστοτ. 1043a32: *ἡ οἰκία πότερον σημεῖον τοῦ κοινοῦ ὅτι σκέπασμα ἐκ πλίνθων καὶ λίθων ὡδὶ κειμένων.* Βλ. καὶ 687b24.

σκέπη, ἡ = στέγη οἰκοδομήματος, κν. σκεπή, Διοδ. Σικ. 17,82: *πανταχόθεν τῆς οἰκοδομίας περισχούσης οἱ κατοικοῦντες πολλῆς σκέπης τυγχάνουσιν.* P Hib. 35,8. P Grad. 3,11. 4,19. Sammelb. 5680,19. P Hamb. 28,11.

σκευάζω, ῥ. = κοσμῶ, Ηροδ. 2,138: *τὰ δὲ προπύλαια ὕψος μὲν δέκα ὀργυιέων ἐστί, τύποισι δὲ ἐξαπήχεσι ἐσκευάδαται ἀξίοισι λόγον.* Αγαθ., ἱστορ. 5,3 (Βόννης 1,284,1): *πῇ μὲν γὰρ αἱ ὀροφαί, εἴτε λίθοις εἴτε ξύλοις ἐτύγχανον ἐσκευασμέναι.* IG I² 44,9/10. 313 Col. III 164. 4,674,4 (Ναυπλίας): *σκευασάμενος τὴν βασιλικήν.*

σκευοθήκη (δωρ. **σκευοθήκα**), ἡ = οἰκόδομημα ἔνθα ἐφυλάσσοντο σκεύη ἀφορῶντα τὰ πλοῖα. Τοιοῦτον οἰκόδομημα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρξεν ἡ περίφημος Σκευοθήκη τοῦ Φίλωνος εἰς Πειραιᾶ, Αισχιν. 3,25: *σκευοθήκην ᾠκοδόμουν.* Φιλοχ. 135. Φιλοδ., Ρητ. 1, 192s: *Φίλωνα τὸν ἀρχιτέκτονα περὶ τῆς σκευοθήκης οὗτος αὐτὸς εἰσήγαγεν δημηγοροῦντα.* IG 2² 505,13. 1668,2.4.13: *διαλείπων δ[ί]οδον τῷ δήμῳ διὰ μέσης τῆς σκευοθήκης πλάτος τὸ μεταξὺ τῶν κιόνων εἴκοσι ποδῶν.* 16.22.60: *καὶ θύρας ἐπιθήσει τῇ σκευοθήκῃ ἁρμοττούσας εἰς τὰς θυραίας.* 91/92.-93: *ὅταν οἰκοδομῇ τοὺ[ς τοίχους τῆς σκευοθήκης διαλείψει τῶν πλινθίδων ἐν τοῖς ἁρμοῖς ἢ ἂν κελεύῃ ὁ ἀρχιτέκτων.* IX 1,692,12 (Κερκύρας 2ου π.Χ. αἰ.).

σκευοφορεῖον, τὸ = τὸ ἀνάφορον (βλ.λ. **ἀναφορεῖον** καὶ **ἀνάφορον**), ἤτοι ξύλον τι ἀμφίκυρτον, καθῆκον ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους, ἐξ οὗ ἐξαρτῶνται φερόμενα πράγματα, Πλατ. Κωμ. 50. Θεογνωστ. 129.

σκηνεῖον, τὸ = δοκός, στῦλος σκηνῆς, P Cair. Zen. 353,2 (3ου π.Χ. αἰ.).

σκηνὴ (δωρ. **σκηνά**), ἡ. Ἐκαλεῖτο οὕτω ὁ τοῖχος, ὁ ἔχων κίονας καὶ θύρας πρὸς εἴσοδον καὶ ἔξοδον, ὄπισθεν τῆς σημερινῆς σκηνῆς, ἡ ὁποία κατέχει τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου **προσκηνίου,** Πολυδ., Ὀν. 4,123.124. Vitr. 5.6,1. 7.5,5. IG I² 313 Col. II 100. 314 col. II 110. XI 2, 142.43.153/154.– 158,A78: *ἠλεί[ψα]μεν... καὶ ὅσα ἔδει τῆς σκηνῆς τῆς ἐν τ[ῷ] θεάτρῳ.* 159A31. 161A115: *τῆς σκηνῆς τὸ τέγος καταλείψαντι.* 161D, 127. 199A37. 58. 63. 64. 89. 91. 94. 95. 97: *γράψαι τὰς σκηνὰς καὶ τὰ παρασκήνια.* 102. 203A38: *τὴν σκηνὴν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνακαθάρασι.* 219A46. 287A79. IdD 403,45. Annuario 52,11.– 2) σνκδ. τὸ θέατρον, Πλατ., Νόμ. 817C.– 3) πυργίσκος ἐν τῷ θεάτρῳ, Σου(ι)δ., λ. *Σκηνή.* Ξεν., Κύρ. Παιδ. 6.1,54. Πλουτ., Δημ. 44.

σκήνημα (τὸ **σκήνημα**· δωρ. **σκάναμα**), τὸ = ἡ σκηνή, IG IV 1² 109I128 (3ου π.Χ. αἰ.).

σκηνογραφία, ἡ = 1) ἡ προοπτικὴ ζωγραφία τοῦ τόπου εἰς ὃν τελεῖται τὸ ἔργον ἐπὶ τῆς ὀθόνης τῆς σκηνῆς, Αριστοτ. 144a18. Πολυβ. 12.28a1. Mugler, Dict. Htgg, λ. [378].– 2) κατὰ Vitr. (1.2,2): *Item scaenographia est fron-*

tis et laterum abscedentium adumbratio ad circinique centrum omnium linearum responsus.

σκηνοθήκη (δωρ. **σκηνοθήκα**), ἡ = ἀποθήκη ἔνθα ἐτοποθετοῦντο σκηναί, IdD 444B,103.104.

σκηνόω -ῶ, ῥ. Ἐπὶ οἰκοδομημάτων: οἰκοδομῶ, ἀνιδρύω, κτίζω, Θουκ. 1,133: *σκηνησαμένου καλύβην.*

σκήνωμα, τὸ = 1) τὸ **σκήνημα** (βλ.λ.), Ευριπ., Ἴων 1133: *ἀτοίχους περιβολὰς σκηνωμάτων.* Βλ. καὶ Ἐκ. 616. Κύκλ. 324.– 2) τέμενος, ἱερόν, ναός, ΠΔ(Ο΄), Ψαλμ. 14(15).1.

σκιάς, ἡ = γενικῶς κυκλικὸν οἰκοδόμημα, θόλος.– 1) ἡ ἐν Ἀθήναις θόλος, Αμμων., παρ' Αρποκρ., λ. *θόλος.* IG 2² 1013,39.-3.1041,1051.– 2) κυκλικὸν οἰκοδόμημα ἐν ᾧ ἠθροίζετο ὁ λαὸς ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν Σπάρτῃ, Παυσ. 3. 12,10.

σκιμβάς, ἡ. Καθ' Ησυχ. (ἐν λ. *σκιμβάδες*) = *ὕλη εὔθετος εἰς τοίχων ἐπίθεσιν, σκέπης χάριν.*

σκληρὸς (ἐπίθ. λίθων, πετρῶν κλπ.) = ὁ δυσκόλως δεχόμενος κατεργασίαν, Θεογν. 11,94. Lattermann, grB 83,53 (Λεβαδείας). Ditt., ἐν OGI 194,28 (Αἰγύπτου). Προκ., πΚτισμ. 1.1,52: *λίθων ἐπιβολὴ ἐν τετραγώνῳ διαπεπόνηται, σκληρῶν μὲν φύσιν, ἐργασίαν δὲ λείων.* 2.6,7: *ἀνοικοδομησάμενος αὐτὸν* (τὸν πύργον) *μυλίῳ λίθῳ καὶ φύσει σκληρῷ.*

σκορπίος, ὁ = 1) ἐν ἐπιγραφαῖς: μηχάνημά τι πρὸς ἀνύψωσιν τῶν λίθων, ὁ καὶ ἄλλως **καρκίνος** (βλ.λ. 2) ἢ **ἁρπάγη** (βλ.λ.), IG 2²(1)1672b,333. 1629e990. 1631b224: *σκορπίων σωλῆνες.*– 2) παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Βυζαντινοῖς: εἶδος καταπέλτου ἢ λιθοβόλου, πολεμικὴ μηχανὴ πρὸς ἐκτόξευσιν βελῶν, Ηρων, Βελοπ. 74,6. Πλουτ., Μαρκ. 15.

σκοτία, ἡ = ἡ κοίλη γλυφὴ μεταξὺ τῶν σπειρῶν τῆς βάσεως τοῦ ἰωνικοῦ, κορινθιακοῦ καὶ συνθέτου κίονος (βλ. καὶ λ. **τροχίλος**), Ησυχ. λ. *σκοτία· μέρος τι παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσι προσαγορευόμενον τριγλύφου.* Vitr. 3.5,3: *Scotia quam Graeci τροχίλον dicunt.*

σκούτλα, ἡ (λατ. **scutula**, ἑλλ. **σκυτάλη**) = τεμάχιον μαρμάρου λαξευμένον εἰς σχῆμα ῥόμβου καὶ χρησιμεῦον διὰ τὰς ἐπενδύσεις, Forsch. in Ephesos 3, ἀριθ. 65,11: *σκουτλῶσα[ι τοὺς] τοίχους σκούτ[λη] ῥαντῇ.*

σκουτλάριος, ὁ = ὁ κατασκευαστὴς ψηφοθετημάτων ἢ χρωματιστῶν ψηφιδίων, Pergamos, 8,2, ἀριθ. 341 = SIG 1124,5 (Περγάμου 1ου μ.Χ. αἰ.).

σκουτλόω -ῶ, ῥ. = ἐπενδύω, διακοσμῶ διὰ χρωματιστῶν ψηφιδίων, Forsch. in Ephesos 3 ἀριθ. 5,16/17. 65,9/10. AthMitt 1883,328,14 (Τράλλεων): *σκουτλώσαντα δὲ καὶ μουσώσαντα καὶ ταύτην τὴν ἐξέδραν.* BCH 28,1904,45,6 (Παναμάρας): *ἐπαγγειλάμενοι σκουτλώσειν ἀπὸ ἐδάφους μέχρις ὀρόφου στοάν.* 44,1920,88,9 (Καρίας). Βλ. καὶ 90,11/12. RA 1961.2, σελ. 305, ἀριθ. 213,10: *τὰς στοὰς τοῦ ναοῦ λίθῳ ποικίλῳ σκουτλώσας καὶ ζωγραφήσας.* Robert, Nouv. IS 50, ἀριθ. 8.

σκούτλωσις, ἡ = ἡ διὰ τεμαχίων μαρμάρων ἐπένδυσις καὶ ἡ ὀρθομαρμάρωσις, Ηρων, Γεωμ. 139,19 κέ. Hultsch: *ὥσπερ ἐν ταῖς σκουτλώσεσιν οἱ στροφίολοι καὶ ἐν τοῖς ξυλικοῖς τὰ κυμάτια.* AthMitt 1899,232,18 (Περγάμου). IGRom. IV 1290,10. JÖAI 7,1904,42 (Ἐφέσου). TAM 3 (1)17,6 (Πισιδίας). Lanckoronski, Pisidien 200,3. Sitzb. Berlin 1,1889,372,15,16. SEG 4.639. Robert, ἔ.ἀ. 49,2. 50,8. Humann, Alt. v. H. 69,5. Didyma II 280A7/8. Latyschev, 1, ἀριθ. 97,7 (Ὀλβίας). RA 30,1897,78 κέ.

σκῦρος, ὁ = ἡ **λατύπη** (βλ.λ.), IG IV 1² 102,27 (Ἐπιδαύρου 4ου π.Χ. αἰ.): *ἤλετο τὸν σκῦρον ἰς τὸ ἐργαστή[ριον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ησυχ. λ. *Σκῦρος... Λυσίμαχος τὴν λατύπην.* Πολυδ., Ὀν. 9,104.

σκυρωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ διὰ λίθων ἐστρωμένος, ὁ λιθόστρωτος, Πινδ., Πυθ. 5,93. Αυτοθι Σχολια, Drachmann, SV 2,121 § 124a: *λέγεται δὲ σκυρωτή, ἀντὶ τοῦ λιθόστρωτος.* IG XI 2,199A40 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).

σκυτάλη, ἡ (λατ. **scutula**) = 1) ἡ καὶ ἄλλως **σκούτλα** (βλ.λ.), Ηρων, Στερ. 2,18.– 2) ξυλίνη πινακίς, ἀβάκιον, Διοδ. Σικ. 13,106.– 3) αἱ ἄλλως **φάλαγγες** (βλ.λ.), ἤτοι ξύλινοι κύλινδροι, κν. κατρακύλια, Ηρων. μηχ. 3.1,214: *αἱ γὰρ σκυτάλαι κυλιόμεναι κίνδυνον ἔχουσι τοῦ φορτίου ὁρμὴν λαβόντες* (λόγῳ τῆς κλίσεως).

σκυτάλωσις, ἡ = ῥάβδωσις, IG 4.742,3 (Τροιζῆνος).

σκυταλωτὸς (ἐπίθ.) = ὀδοντωτός, Ηρων, Διοπτρ. 34. ΜΕτυμ. λ. (720,42): *σκυταλωτοὺς τροχούς.*

σμίλη, ἡ = ἐργαλεῖον χρησιμεῦον τοῖς ξυλουργοῖς καὶ λιθοξόοις, γλύφανον, Σουιδ. λ. *σμίλη: ἐργαλεῖον· ἐν ἐπιγράμμασι· καὶ σμίλαν δονάκων ἀκροβελῶν γλυφίδα,* Φιλοπ. 6,12.

σμιλιγλύφος, ον = ὁ διὰ σμίλης γλύφων ἢ χαράττων, Epigr. gr. 482,3: *σμιλιγλύφοις τέχνῃσι.*

σμύρις (**σμίρις**, Διοσκ.), ἡ. Καθ' Ησυχ. ἐν λ. *σμιρίς· ἄμμου εἶδος, ᾗ σμήχονται οἱ σκληροὶ τῶν λίθων.*

σμυρίτης (ἐπίθ. τοῦ *λίθος*), ὁ = ἡ σμύρις, ΠΔ(Ο΄), Ἰώβ 41,6.

σπάδιον = δωρ. τύπος τοῦ **στάδιον** (βλ.λ.), IG 4.561 (Ἄργους).

σπάραγμα, τὸ = ὁ καὶ ἄλλως **σκῦρος** ἢ **λατύπη** (βλ.λ.), ἤτοι τὸ ἀποπίπτον τεμάχιον ἐκ λαξεύσεως λίθων ἢ μαρμάρων, Ditt. Syll. 996,31 (Σμύρνης): *καὶ τὴν ἐνδώμησιν τοῦ τεμένους καὶ θεμελίωσιν ἐν τετραγώνῳ διὰ σπαράγματος, ἵνα ᾖν ἐπίπεδον ἐν ὁμαλῷ τὸ τέμενος.*

σπαρακτόν, τὸ = λίθος ἀκανονίστως τετμημένος, τραχύς, ἀκατέργαστος, Ηρων, Στερ. 2,33.

σπαρτίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **σπάρτον** (βλ.λ.) = μικρὸν σχοινίον, Ευσταθ. 1022,60: *ἔστι δὲ σπαρτίον ἡ στάθμη λεπτόν, ὅ, μίλτῳ κεχρισμένον ἢ ἑτέρῳ χρώματι, γραμμὰς ἄγει τῇ ἑκατέρωθεν τάσει. δι' ὧν τὰ ξύλα εὐθύνονται.* Αριστοφ., Εἰρ. 1247: *σπαρτίοις ἠρτημένην πλάστιγγα.* ΠΔ(Ο΄), Ἰεζ. 40,3: *καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων.*

σπάρτον, τὸ = τὸ ἄλλως σπαρτίον, Σχολια, εἰς P Oxy 1086,22 κέ. Αριστοτ. 849b28.35. Βλ. καὶ Ησυχ. λ. *Σπάρτη·... καὶ στάθμη τεκτονική.*

σπαστήρ, ὁ = **ἐπισπαστήρ**, Hesperia 32,1963,194,7 (Ἀθηνῶν 4ου π.Χ. αἰ.).

σπάω -ῶ, ῥ. = ἀποσπῶ, ἀποσύρω, ἀνασύρω, ἐξάγω, IdD 290,159: *τοὺς ἥλους τοὺς σπασθέντας ἐκ τοῦ ξυλώματος.*

σπεῖρα, ἡ (λατ. **spira** καὶ **torus**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, Gr. etymW, λ. [σελ. 761]. Boisacq, Dict étym. lg., λ. [σελ. 898]. Πρβλ. τὰ λ. **σπειροκέφαλον**, **ὑπόσπειρον**, **σπειρίον**, **σπειρίτης** (λίθος)) = τὸ ἄνω καὶ κάτω μέρος τῆς ἰωνικῆς βάσεως παραγόμενον διὰ περιστροφῆς ἡμικυκλίου, κν. κουλούρα, Πολυδ., Ὀν. 7,121: *σπεῖρα δὲ ἡ τοῦ ἰωνικοῦ* (κίονος βάσις). Ησυχ. λ. *πυγαῖα· τὰς σπείρας τῶν κιόνων.* Βλ. καὶ Φωτ., Λέξ. Συν., λ. *Πύγαια.* Ησυχ. λ. (σπεῖρα)· *σπύλων οἱ πρὸς τῇ βάσει λίθοι.* Vitr. 3.5,1.4. 4.1,7. 7.3. 8,1. 5.6,6. 9,4. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,5.6. 12.2,10. 15.11,3. IG I² 313,105 (Ἐλευσῖνος). Αυτοθι 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 286 ii64: *τὰς σπέρας ἁπάσας ἀρραβδότος τὰ ἄνωθεν.* IG II 2²(1)1678a4 (Ἀθηνῶν). Didyma II 42,12. CIG 2713.2714,5 (Καρίας): *στεφανηφορῶν τὸν κίονα σὺν σπείρῃ καὶ κε-*

φαλῇ. Sardis 7,1, ἀριθ. 181 (σ. 144). KEIL-PREMERSTEIN, B üRL 3,113 (Λυδίας).

σπειρίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **σπεῖρα** (βλ.λ.) = μικρὸν σπειροειδὲς κόσμημα παρὰ τὴν βάσιν τοῦ κίονος, ΗΡΩΝ, Αὐτ. 3,1.

σπειρίτης (ἐπίθ. τοῦ λίθος· λατ. **spirita**) = λίθος σχηματίζων τὴν βάσιν τοῦ κίονος. Didyma II 38,1.40,29: *καὶ συνλιθηγίας σπειρίτου ἐκ Π[ανόρμου*. Βλ. καὶ στ. 19. Πρβλ. SEG 2.569,13.23 καὶ CIL 8.15497 (Ἀφρικῆς).

σπειροκέφαλον, τὸ = ἡ βάσις καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ κίονος, CIG 3148,19 (Σμύρνης): *χρυσώσειν τὸν ὄροφον τοῦ ἀλιπτηρίου καὶ [τ]ὸ[ν] εἰς τὸν χαριστήριον νεὼ[ν] κείονα σὺν σπειροκεφάλῳ*. 30: *κείονας Κυμβελλείτας σὺν σπειροκεφάλοις*. Acad. des Inscr. Bell. Lettres 34, 1906, 172a.173b (Ἀφροδισιάδος): *δεκατέσσαρας κείονας σὺν τοῖς σπειροκεφάλοις*. AJA 9,1905,307,1 (Σινώπης). Inscr. of Side 6, ἀριθ. 85.

σπόνδυλος = **σφόνδυλος** (βλ.λ.), ΑΘΗΝ. 5,206b. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 36.

σταδιαῖος, α, ον = ὁ ἔχων μῆκος, πλάτος ἢ ὕψος ἑνὸς σταδίου, ΠΟΛΥΒ. 34.11,14. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 7,73. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,52. Didyma II 479,9. 480,12: *στοὰν σταδιαίαν*.

στάδιον (δωρ. **σπάδιον**, IG 4.561 [Ἄργους]· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. Ig., λ. [σελ. 901]. FRISK, Gr. etym W. λ. [σελ. 773]. HERWERDEN, LexGr. s. D. λ. [758]) = 1) μονὰς μήκους ποικίλλουσα παρ' ἀρχαίοις, ΗΡΟΔ. 1,26. 2,149. ΠΛΑΤ., Κριτ. 133C. ΑΡΙΣΤΟΦ., Βάτρ. 1319. Νεφ. 430. ΗΡΩΝ, Ὅρ. 131. ΠΟΛΥΒ. 3.39,8. 34,12,4. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 52,21.– 2) δρομικὸν ἀγώνισμα ἑνὸς σταδίου, ἀντίθ. **δίαυλος** (βλ.λ.), ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὁ τόπος τοῦ ἀγῶνος· καὶ μέρος τι τοῦ λεγομένου μιλίου*. ΠΙΝΔ., Ὀλ. 13,37. Πυθ. 11,49. ΗΡΟΔ. 5,22. ΘΕΟΓΝ. 1306. ΞΕΝ., Ἑλλ. 1.2,1. ΠΛΑΤ., Νόμ. 833A. CIG 4377 (Σαγαλησσοῦ): *ἐν σταδίοις*.– 3) οἰκοδόμημα ἀπολήξεως ἐλλειψοειδοῦς χρησιμεῦον διὰ τοὺς ἀγῶνας, ΜΕτυμ. λ. *Στάδιον, ἤτοι διὰ τὴν στάσιν, ἑστῶτες γὰρ ἐθεῶντο*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Στάδιον: ὁ τόπος τοῦ ἀγῶνος*. IG II I²(1) 351,16. 457B7. CIG III 4437 (Ταρσοῦ): *ἐπληρώθη ἡ περιφέρεια τοῦ σταδίου*.

σταθμάω -ῶ, ῥ. = μετρῶ διὰ τῆς στάθμης, καταμετρῶ διὰ τοῦ κανόνος, ΗΣΥΧ. λ. *σταθμήσας* καὶ *σταθμήσασθαι*. ΕΥΡΙΠ., Ἴων 1137: *πλέθρου σταθμήσας μῆκος εἰς εὐγωνίαν*. SIG 963.28 (Ἀμοργὸς 4ου π.Χ. αἰ.).

στάθμη (δωρ. **στάθμα**), ἡ = 1) ὁ κανών, ὁ γνώμων τῶν τεκτόνων ἀποτελούμενος ἐκ λεπτοῦ σχοινίου, ὅπερ ἐπαληλιμμένον διὰ κιμωλίας γῆς ἢ ἐμβαπτόμενον ἐν ἐρυθρᾷ ἢ μελαίνῃ βαφῇ χρησιμεύει πρὸς σημείωσιν ἐπὶ τῶν ξύλων ἢ σανίδων τῶν εὐθειῶν γραμμῶν, καθ' ἃς θὰ κοπῶσι ἢ θὰ πελεκηθῶσιν αὐταί, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,125. 10,147. ΟΜ., Ἰλ. Ο, 410: *ὥστε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει τέκτονος ἐν παλάμῃσι*. Ὀδ. ρ, 341 καὶ ε, 245. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 1022,60. 1531,62. ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 330.474 (NAUCK 433): *τέκτονος παρὰ στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών*. Ἐν ΠΛΑΤ., Φιλ. 56C διακρίνεται ρητῶς ἀπὸ τοῦ **κανόνος** (βλ.λ.). ΘΕΟΓΝ. 805. ΞΕΝ., Ἀγησ. 10. ΑΡΙΣΤΟΤ. 657a10. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 807D. Παλ. Ἀνθ. 6,103. 205,3. 7,380.– 2) ἡ γραμμὴ ἡ περιορίζουσα τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου, τὸ τέρμα, ὅθεν μτφ. τὸ ὅριον, τὸ τέλος, ὁ σκοπός, ΠΙΝΔ., Νεμ. 6,7. ΕΥΡΙΠ., Ἴων. 1514.

σταθμίζω, ῥ. = κανονίζω κατακορυφότητα διὰ τῆς στάθμης, ΗΣΥΧ. λ. *σταθμίσασθαι· τὸ ἀπορθῶσαι λέγεται*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *σταφύλη... κανὼν λαοξοϊκὸς ἐν ᾧ σταθμίζουσι τοὺς λίθους, ὅ ἐστιν ἀπορθοῦσι*. IG II 1²(2) 1121,12 (4ου π.Χ. αἰ.).

σταθμός, ὁ (καὶ **σταθμόν**, τό: ΗΣΥΧ. λ. *σταθμά*. MEISTERHAUS, Gramm. Att. Inscr.² 113,13. FRISK, Gr. étymW. λ. *στάθμη*) = 1) στῦλος ὄρθιος, ΟΜ., Ὀδ. α, 333. θ, 458. σ, 209. ρ, 96. χ, 20.257. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 49: *πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος βεβλημένον πρὸς οὖδας ἐξ ἄκρων σταθμῶν*. Βλ. καὶ PTeb. 804.13 (2ου π.Χ. αἰ.).– 2) τὰ ἑκατέρωθεν τῆς θύρας ὄρθια λίθινα ἢ ξύλινα τεμάχη τὰ ὑποβαστάζοντα τὸ ὑπέρθυρον, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,76: *σταθμοὶ δὲ τὰ ἑκατέρωθεν ξύλα κατὰ πλευρὰν τῶν θυρῶν*. ΗΣΥΧ. λ. *σταθμοί· καὶ ἡ τῶν θυρῶν παραστάς· καὶ τὰ ἑκατέρωθεν τῶν θυρῶν ξύλα, ἃ νῦν πήγματα καλοῦσιν*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *σταθμά· φλιαί*. Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν., λ. *σταθμῶν*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Αὐλία*. ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 345,13.– ΟΜ., Ἰλ. Ξ, 168. Σ, 589. Ὀδ. δ, 838. η, 89. κ, 62. ρ, 96.340. ΣΟΦ., Ἠλ. 1331. ΕΥΡΙΠ., Ὀρ. 1449/50.1473. ΗΡΟΔ. 1,179. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχ. 449, NAUCK, CGF 847. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ., Ἀργον. 4,27. IG I² 313 Col. II 124.125.129.– 314, Col. III 141.142.146. 368,21.23.25. II 2²(1)1414,2. 1421,52. 1627b311/312.322. 1629,980. 1673,26.29. 1672,70 (Ἐλευσῖνος): *σταθμὰ ταῖς θύραις*. 173.294. IV 1² 103,94 (Ἐπιδαύρου). XI 2,165,19 (Δήλου). Didyma II 31,7.10.12.13. 32,12/13. 381,10.

σταθμών, ἡ = **σταθμός**, 2 (βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *σταθμόνες· φλιαί*.

στάλα-στάλλα (= **στήλη**· βλ.λ.).

σταλουργὸς (δωρ. τύπος τοῦ **στηλουργὸς**) = ὁ ἔχων στήλην ἢ λίθον ἐπιτύμβιον, ἐπιτάφιον, Παλ. Ἀνθ. 7,423: *σταλουργὸς τύμβος*.

στάσις, ἡ = ἡ ὀρθία τοποθέτησις, τὸ κν. στήσιμον, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,11. ΠΟΛΥΒ. 5.60,7: *τὴν στάσιν τῶν κλιμάκων*. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 291: *σταυροῖσι δέ, ἡ ἑκατέρωθεν οἰκοδομὴ τοῦ τείχους, ὀρθοῖς ξύλοις διειλιγμένη, ἅπερ σταυροὺς κέκληκε διὰ τὴν στάσιν*. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,9: *τοῦ τρίτου κίονος τὴν στάσιν*. ΛΕΩΝ ΓΡΑΜΜ., Χρον. 164,15 (Βόννης). IdD 365,40: *ἐργολαβήσαντι τὴν [στ]άσ[ιν τῶν] κιόνων τῆς στοᾶς*. Βλ. καὶ στ. 42.– IG VII 411,34. Didyma II 39,45: *πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν [σ]φονδύλων καὶ στάσιν τοῦ κίο[νος*.

στατός, ὁ = ὁ ὀρθίως τοποθετημένος, ὁ στημένος, ὁ κν. στητός, Παλ. Ἀνθ. 9,806. ΚΟΝΤΗΣ, AE 1937(B) 483A3: *καὶ τοὺς στατοὺς ν[όμους*, ἤτοι τοὺς δόμους τῶν ὀρθοστατῶν. Πρβλ. LATTERMANN, grB 112 § 13 καὶ B,12: *τὸν στατὸν τιθεμένους*.

σταυὰ = **στοὰ** (βλ.λ.).

σταυρός, ὁ. Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ λέγεται ἐπὶ πασσάλων ἐμπεπηγμένων, ὅπως χρησιμεύσωσιν ἀντὶ θεμελίου, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *Σταυροί· τὰ ὀρθὰ πεπηγότα ξύλα*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀπεσταύρουν· σταυροῖς ἔφραττον*. ΟΜ., Ἰλ. Ω, 453. Ὀδ. ξ, 11. ΕΥΣΤΑΘ. 1748,49: *σταυροὶ δὲ ὀρθὰ καὶ ἀπωξυμμένα ξύλα*. ΗΡΟΔ. 5,16. ΘΟΥΚ. 4,90.100. 7,25. ΛΥΚ., Ἀλεξ. 291. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,71. ΠΑΥΣ. 1.13,5. 18,2.

σταυρόω -ῶ, ῥ. = περιβάλλω χῶρον διὰ σταυρῶν, περιχαρακῶ τόπον τινά, ΘΟΥΚ. 7,25. 6,100. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,41.

σταύρωμα, τὸ = περίφραξις διὰ πασσάλων, περιχαράκωσις, ΘΟΥΚ. 5,10. Βλ. καὶ 6,74.100. ΞΕΝ., Ἑλλ. 3.2,3. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 1,26. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,83. ΠΛΟΥΤ., Κάμιλλ. 34.

σταφύλη, ἡ = τὸ μετάλλινον βαρίδιον τῆς στάθμης τῶν τεκτόνων καὶ κτιστῶν καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ **στάθμη** (βλ.λ.), ἢ ἄλλως **μολύβδαινα** (βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *σταφύλη· ὁ διαβήτης, ἀπὸ μέρους· ἐπεὶ σταφύλη καταχρηστικῶς ἐλέγετο ἡ τοῦ διαβήτου μέση κρεμαμένη μολυβίς, ἐπὶ* (;) *δὲ κανόνα ἀποδέδωκεν· ἔστι δὲ ἡ μολυβὶς ἡ καθιεμένη διὰ τοῦ διαβήτου κανὼν λαξοϊκός, ἐν ᾧ σταθμίζουσι τοὺς λίθους*. ΕΥΣΤΑΘ. 341,27: *ἔστι δὲ σταφύλη... τεκτονικὸν ἐργαλεῖον, ἐξισάζον τὰ ὑποκείμενα· καί φασιν οἱ ἀκρι-*

βέστεροι λαξοϊκόν. ἤτοι λιθοξοϊκόν, καὶ λαξευτικὸν διαβήτην, μὴ σταφύλην, ὃς ἅμα πλάτος καὶ ὕψος μετρεῖ. Βλ. καὶ Ομ., Ἰλ. Β, 765.

στεγάζω, ῥ. = 1) **στέγω** (βλ.λ.), καλύπτω, σκεπάζω, Πολυδ., Ὀν. 7,119. Ησυχ. λ. *ἐρέψομεν*. Σχολια, εἰς Αριστοφ., Ὄρν. 1110. Πολυδ., ἔ.ἀ. 120. Ησυχ. λ. *λαχνήεντα*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *Ἤρεφεν* καὶ *κατέρεψεν, κατήρεφον*. Σου(ι)δ. λ. *κατέρεψεν*. Στραβ. 4.4,6. 17.1,37: *αἱ στέγαι τῶν οἴκων ἑκάστου μονόλιθοι, καὶ τῶν κρυπτῶν τὰ πλάτη μονολίθοις ὡσαύτως ἐστέγασται πλαξὶν ὑπερβαλλούσαις τὸ μέγεθος.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2: (οἶκον), *κίοσι μὲν τετραγώνοις ἀνειλημμένον ἐκ κέδρου πᾶσιν, ἐστεγασμένον δὲ Κορινθίως.* [Ψευδο] Καλλισθ., β. Μ. Ἀλεξ. 22,4. PSI 486,10. 546,10. P Oxy 4.729,23. IG II 1² 463,61 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *στεγάσει δοκί[σιν] καὶ ἐπιβλῆ[σ]ιν.* II 1²(1)1046,16 (Ἀττικῆς): *στεγάσαι δὲ καὶ τοῦ προπύλου τὸ ὀπίσω μέρος.* XI 2,156A40 (Δήλου). IdD 1417C42. XII 3,324,9 (Θήρας) XIV 1059,3 (Ἰταλίας). SEG 9,174,9 (Κυρήνης). BSA 18,1910-1911,232,6 (Παμφυλίας). Αυτοθι, 10. JÖAI 23,1926,91. SEG 16,770,4 (Λυκίας). Latyschev, 1, ἀριθ. 98,9 (Ὀλβίας). Sammelb. 6748,7. CIG II 2056g10 (Add.). 2454,9.– 2) καταστεγάζω στέγην, καλύπτω χῶρον, ἰδίᾳ τετοιχισμένον, διὰ στέγης, ΠΔ(Ο΄), Παραλ. Β΄ 34,11. Θεοφρ., Φ Αἴτ. 1.12,3. Αντιφων, 5,22. BGU 996 I 3 καὶ III 2: *οἰκία ᾠκοδομημένη καὶ τεθυρωμένη καὶ ἐστεγασμένη.* Βλ. καὶ 997I4.II2. 995,5. Αυτοθι, 5231,3. 5246,4. 5247,4. 5275,3. P Lond. 1204,18. P Cair. Zen. 251,7. Arch. Pap. 1,63,9 (Αἰγύπτου). Sammelb. 5231,3. 5246,4. 5275,3. SEG 13,521,138 (Περγάμου): *στεγάζοντες γείσεσιν λιθίνοις.* 142: *μὴ ποιείτωσαν δὲ στεγά[ζον]τες ὑψηλότερον τὸ ἔδαφος τοῦ λοιποῦ ὑπαίθρου πλὴν ὅσον ὕδατι ἀπόρρουν.*

στεγανίζω, ῥ. Καθ' Ησυχ., ἐν λ. *στεγανίσαι: στέγη ὑποδεχθῆναι.*

στεγανός, ή, όν = 1) ὁ διὰ στέγης κεκαλυμμένος, Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *στεγανόν*. Σου(ι)δ. λ. Αισχ., Ἀγαμ. 358. Ευριπ., Κρῆτες (Ἀπόσπ. 472, Nauck): *ζαθέους ναοὺς προλιπών, οὓς αὐθιγενὴς τμηθεῖσα δοκὸς στεγανοὺς παρέχει χαλύβῳ πελέκει.* Βλ. καὶ Ἀδέσπ. Ἀποσπ. 115 (TGF 803, Nauck). Πορφυρ., πΑ ἐμψ 4,19. Θουκ. 3,21. Λυκ. 1095. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.26,2: *αἱ ἐντείχιοι καὶ στεγαναὶ οἰκήσεις.* Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστορ. 74,10. Γεωπ. 15.2,26. Πολυδ., Ὀν. 1,74. 10,20. Αππ., Λιβ. 95.– 2) μτγν. = ὁ ἰσχυρῶς ὠχυρωμένος, Αριστειδ., λόγ. 21(22) 12. Λιβαν., γν. 23,77.

στεγανότης, ἡ = ἀσφάλεια, στερεότης ἀπὸ διαρροῆς ὕδατος, Ευσταθ., Opusc. 25,82: *τὴν τοῦ τείχους στεγανότητα.*

στεγανόω -ῶ, ῥ. = κλείω στεγανῶς, Λιβαν. 6,424 § 77 (ed. R. Foerster): *ἐν τοῖς στεγανωτάτοις ἕρκεσι.*

στεγάνωμα, τὸ = ξυλεία χρησιμοποιουμένη πρὸς κατασκευὴν στέγης ἢ συνδέσμων τοίχων, Ησυχ. λ. *στεγανώματα· τὰ ἐν τοῖς τοίχοις, οἱ λεγόμενοι σύνδεσμοι.*

στεγάσιμος = ὁ πρὸς στέγασιν κατάλληλος, P Lond. 2093 (3ου π.Χ. αἰ.).

στέγασις (καὶ **στέγασσις** καὶ **στέγαξις**), ἡ = κάλυψις, κατασκευὴ στέγης, IG IV 1², 102,214.287.304 (Ἐπιδαύρου 4ου π.Χ. αἰ.). Αυτοθι, 103,60: *στεγάσσιος τᾶς περιστάσιος.* 286: *στεγάξιος [τοῦ βαλανε]ίου.* 109 III 53. IdD 458,8. 459,9. Didyma II 40,24. SEG 4.270,5 (Καρίας): *σὺν τῇ στεγ[άσει] καὶ τῇ λοιπῇ ξυλοξ[έσει τῆς ὀροφῆς].* BCH 51,1927,80.

στέγασμα, τὸ = τὸ πρὸς στέγασιν χρήσιμον, στέγη, ἐπιστέγασμα, Ησυχ. λ. *γεῖσα*. Πολυδ., Ὀν. 7,123: *καὶ στεγάσματα μὲν δὴ ὀροφῆς Ἡρόδοτος λέγει.* Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ξύλων ἐρεψίμων: στεγάσματα ἐστὶ τὰ ἐρέψιμα εἰς τὰς οἰκίας κατατεταγμένοι.* Πλατ., Κριτ. 111C. Πολιτ. 280D. Ευσταθ., Opusc. 14,35: *ἀραιὰ ἡ τοῦ στεγάσματος ἐπισύνθεσις.* JÖAI 7,1904,96,5 (Ρόδου). 100,5.

στεγαστήρ, ὁ = ἐπίθ. τοῦ **κέραμος** (βλ.λ.): ὁ στεγάζων κέραμος, Ησυχ. λ. *σωλῆνες*. Πολυδ., Ὀν. 7,124. 10,182 καὶ 172.

στεγαστὸς (ἐπίθ.) = ὁ κεκαλυμμένος, ὁ ἐστεγασμένος, Πολυδ., Ὀν. 10,52: *τὰ δὲ κατάστεγα καὶ στεγαστὰ καὶ καμάραι· οὕτω γὰρ Ἡρόδοτος ὠνόμασεν.* Στραβ. 16. 4,13: *οἰκοῦσι δ' ἐν σπηλαίοις ἢ μάνδραις στεγασταῖς ἀπὸ δοκῶν.*

στεγαστρίς, ἡ = ἡ καὶ ἄλλως στέγη, στέγασμα, καταστέγασμα, ὄροφος, ὀροφή, OGI 109,4.

στέγη (δωρ. καὶ αἰολ. **στέγα**), ἡ = 1) ὁ ἐκ ξύλου μετὰ κεράμων ἢ πλακῶν ἢ ἄλλου ὑλικοῦ σκελετὸς ὁ καλύπτων τὰ κτήρια, ἡ καὶ ἄλλως ὀροφή, σκεπή, Bekker, AG 259,32. Πολυδ., Ὀν. 1,180: *καλεῖτο δ' ἂν τὸ μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ἔδαφος, τὸ δ' ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη.* Ησυχ. λ. *μελαθρόφιν* καὶ *πεντηκοντομέσοδμον* καὶ *τέγος*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ὄροφος*. Αυτοθι 630,7. Σου(ι)δ. λ. *ἄστεγος, διώροφον, κατηρεφέα, ὀροφή, τέγος.*– 2) τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον, Ηροδ. 2,2.175. Ξεν., Οἰκ. 8,13: *ἐν δεκακλίνῳ στέγῃ συμμέτρῳ.*– 3) οἰκία, κατοικία, Αισχ., Ἀγαμ. 3.518.– 4) ἐστεγασμένη στοά, IG 2² 1046,13.– 5) *σκηνή*, Σοφ., Αἴ. 108: *ἕρκειος στέγη.*– 6) στέγασμα, καταφύγιον, Σοφ., Ἀπόσπ. 174.– 7) τάφος, Σοφ., Ἀντ. 1100.– 8) ὄροφος οἰκίας, κν. πάτωμα, Στραβ. 15.3,7. P Strassb. 110,6. SIG 344,16 (Τέως 4ου π.Χ. αἰ.). IG IV 1² 102,293 (Ἐπιδαύρου 4ου π.Χ. αἰ.). P Lond. 3.1164,28. Ἡ λέξις ἐν ἐννοίᾳ οἰκοδομικῇ ἀπαντᾷ συχνότατα εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα, παπύρους καὶ ἐπιγραφάς, Αισχ., Ἀγαμ. 897. Προμ. Δεσμ. 768. Ἀπόσπ. 58. Σοφ., Φοίν. 1262. Ἀπόσπ. 743.1033. Ευριπ., Ὀρ. 1449-1450. Ἱππ. 468. Ἐρεχθ. (Ἀπόσπ. 362,20 Nauck). Ηροδ. 2,148. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 6.3,25. Σχολια εἰς Αριστοφ., Ὄρν. 1110: *τὰς γὰρ τῶν ἱερῶν στέγας πτερὰ καὶ ἀετοὺς καλοῦσιν.* Σχολια εἰς Λυκ. 350,9. Καλλιξ., παρ' Αθην. 5,205e καὶ f. Διοδ. Σικ. 2,10. 3,19. 17,82.105. 20,91. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,4. Στραβ. 11.3,1: *κεραμωτὰς εἶναι στέγας καὶ ἀρχιτεκτονικὴν τὴν τῶν οἰκήσεων.* 13.1,27. 16.1,5. 17.1,37. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2. 5,3. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,10. 5.4,4. Πλουτ., Ἠθ. 2.227c: *τῆς στέγης τοῦ οἴκου τὴν παρασκευὴν πολυτελῆ καὶ φατνωματικήν.* Ὁ Αυτος, Δημ. 21. Λυκ. 13. Ρωμ. 28. Λουκ., Τραγῳδ. 59. Παυσ. 1.19,1. 10.4,1. Διων Κασσ. 72,18. Αθην. 6.236b. 13,569b. 14,627a. Ευσεβ., β. Κ/τίνου 3,36. 54,20. 4,58. P Oxy 21.2295,3. P Strassb. 110,6. P Petr. 2.12,1,11. BGU 1002,6. Papers ASA 3,440. IG II 1²(2) 1046,13 (Ἀττικῆς). 23.26. II 2²(2)2499,28. IV 1² 102,293 (Ἐπιδαύρου). 4.442,3/4 (Φλιασίας). FD III(5)25 Col. IA12. 85,17. IG IX 1,692,4 (Κερκύρας). CIG II 1838b4: *τὰς στέγας τοῦ ναοῦ.* IdD 365,51. IG XII 3,324,12 (Θήρας).14. 1270,15 (Σύμης). TAM 2(1)179,11 (Λυκίας). Syria 18,1937,372,4 (Παλμύρας). Sammelb. 4697.4753. 5266,19. 5295,4. 7340,12. 9154. CIG II 2454,12.14: *περιλειπομένην ἐκ τῆς πρώτης στέγης ξυλικὴν ὕλην ἐξεχώρισαν.* RIJG 1,74,52.

στέγεστρον = **στέγαστρον**, Edict. Diocl. 7,42. Herwerden, LexGr s. et D. λ. [760]. Ησυχ. λ. *λαρίεθος*. P Ryl. 4. 627.38.

στεγήρης, ες = ὁ ἔχων στέγην, ὁ ἐστεγασμένος, Μοσχ., Ἀπόσπ. 6 (FTG 813, Nauck): *οὐδέπω γὰρ ἦν οὔτε στεγήρης οἶκος οὔτε λαΐνοις πύργοις ὠχυρωμένη πόλις.*

στεγνοποιῶ, ῥ. = κατασκευάζω σκέπαστρα, στεγανὰ μέρη, παραπήγματα, Inscr. Perg. 158.

στεγνός, ή, όν = ὁ στεγανός, ὁ ἀδιαπέραστος, ὁ στερεός, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *στεγναί: στερεαί.* ΗΡΟΔ. 4,23. ΙΠΠΟΚΡ., 'Αερ. 18. ΘΕΟΦΡ., φ. Αἴτ. 6.19,3. Γεωπ. 12.19,3. P Petr. 3.46,1,4. 136(3ου π.Χ. αἰ.). PSI 497,5. IdD 1417C58.90. IG XII 7,62,25 ('Αμοργοῦ): *τέγη στεγνά.* DITT. Syll. 996,26 (Σμύρνης): *στεγνὰ ἐπίπεδα καὶ ἐπ' αὐτῶν στοὰν κατῳκοδομημένην.* Milet 3,33E13 (Μιλήτου).– Τὸ οὐδ. (**στεγνὸν**) ὡς οὐσ.: τὸ κεκαλυμμένον, ἐστεγασμένον οἴκημα, ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 1,80. ΑΡΙΣΤΟΤ. 844b13. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 20,113.

στεγνόω -ῶ, ῥ. = 1) καλύπτω στεγνῶς, ἑρμητικῶς, κλείνω καλά, ΓΑΛ. 17(2)160.161. ΗΡΩΝ, Πνευμ. 1, Προοίμ.– 2) καθιστῶ οἰκοδόμημά τι ὑδατοστεγές, στεγανῶ, στέγω, στεγάζω, IG XI 2,146A32. 154A36. 161A114: *τὸ τέγος στεγνώσαντι.* 165,8. 219A28.– 227A7: *στε]γνῶσαι τὴν ὀροφήν.* PSI 4.315,25: *χώματα ἐστεγνωμένα.*

στέγνωσις, ἡ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **στεγνῶ** (βλ.λ.), BGU 1116,12. IG XI 2,165,7 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).

στεγοποιέω -ῶ, ῥ. = στέγην ποιῶ, οἰκοδομῶ οἶκον, ΣΧΟΛΙΑ, ΤΖΕΤΖ. 262: *ἐστεγοποίησαν... αὐλὰς σταβάροις ταῦτα ὀχυρωσάμενοι.*

στέγος, τὸ = 1) **τέγος** (βλ.λ.), στέγη, σκεπή, ΘΩΜ. ΜΑΓ., 'Εκλ. 345,20: *στέγος λέγε· τὸ δὲ τέγος ποιητικόν.* ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 432: *στέγος, ὅτι παρὰ τὸ τέγγω γίνεται τέγος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ στέγος.* Βλ. καὶ Παρεκβ. 640,5. 1420,8. BEKKER, AG 47,19. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *φατνώματα.* Μ Ετυμ. λ. *φατνωτόν.* ΕΥΡΙΠ., 'Ιφιγ. ἐν Τ. 48: *ἐρέψιμον στέγος.* ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ. 350,1. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 19,45. ΣΤΡΑΒ. 17.1,37. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 1,80: *τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ὀρόφου καὶ τοῦ στέγους παρωροφίς· τὸ δ' ὑπεράνω τοῦ ὀρόφου στέγος, ὃ ποιητικῶς τέγος λέγεται.* ΠΔ(Ο'), 'Επ. 'Ιερ. 9. ΛΙΒΑΝ., λόγ. 11,162. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,86 (σελ. 329,22).– IG V 1, 1114,14 (Λακωνίας). AJA 1906,187,4. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2374. Sammelb. 4,7260,5..– 2) οἰκία, κατοικία, οἰκοδόμημα, πρόδομος οἰκίας, ΑΙΣΧ., Πέρσ. 141. 'Αγαμ. 310. ΣΟΦ., Αἴ. 307.

στεγόω -ῶ, ῥ. = ταυτ. τῷ **στεγάζω** (βλ.λ.), IdD 1416 B II 45: *[ἐ]φ' ᾧ θυρώσει καὶ δοκοὺς ἐμβαλεῖ καὶ στεγώσει καὶ κατασκεῦαι ἀπὸ [δ]ραχμῶν ΡΗΗ.*

στέγω, ῥ. = βαστάζω διὰ στέγης, στεγάζω, ΗΣΥΧ. λ. *στέγει.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *στέγει... καὶ στεγόμενα, κρυπτόμενα· καὶ στεγόντων, ἀνεχόντων, βασταζόντων.* ΑΙΣΧ., 'Επτ. 797. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 5.8,12: *οἶκος δ' ἦν δύο κιόνων στεγόντων αὐτοῦ τὸν ὄροφον.* IG $2^2$2498,23. XII 5,568,12 (Κέως). IG XIV 645,142 ('Ιταλίας): *ταῦτα δὲ παρέξοντι οἰκοδομημένα καὶ στεγόμενα καὶ τεθυρωμένα.*

στέγωσις = **στέγασις** (βλ.λ.), P Oxy 12,1450 (3ου μ.Χ. αἰ.), 9. ΔΙΓ. ΑΚΡ., στ. 3951: *ἡ στέγωσις δὲ πάντοθεν ἦτο κεχρυσωμένη.* ΠΑΠΑΔ.– ΚΕΡΑΜ., Θρῆνος ΚΠόλεως, ἐν ByzZ 12,1903,272,109: *λιθολογήματα στὲς στέγωσες τῆς Πόλης.*

στέλεχος, τὸ = τμῆμα ξύλου ἀποκεκομμένον ἀπὸ κορμοῦ δένδρου, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,8. 17,115.

στενωπός, ὁ = στενὴ δίοδος, ἔξοδος, ΟΜ., 'Οδ. μ, 234. ΣΟΦ., Οἰδ. Τύρ. 1349. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. 'Αρχ. 3.67,5. 4.5,1. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 1.21,7: *οἱ στενωποὶ τοῦ ἄστεος πρὸς ἓν διάστημα μεμετρημένοι.*

στερεοβάτης, ὁ = τὸ ἀπὸ τῆς κρηπῖδος μέχρι τοῦ στερεοῦ ἐδάφους ἐξικνούμενον θεμέλιον ναοῦ ἢ ἄλλου κτηρίου, ὅπερ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς μέγα βάθος, ὡς εἰς τὸν Παρθενῶνα, VITR. 3.4,1.4.– ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ, στερεοβάτης, 'Εν 'Αθήναις 1951. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, Παρθενών, σποράδην.

στερεός, ά, όν (ἐν P Lond. 1,131.134: **στερέινος**) = 1) ὁ ἔχων μεγάλην ἀντοχήν, ὁ σκληρός, ὁ γερός, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *Στεγναί: στερεαί.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,63. PSI 171,16: *βάθρα λίθινα δύο ἐκ στερεοῦ λίθου ἀρεστά.* P Petr. 2.4,1,5. OGIS 90,54 (Αἰγύπτου). P Lond.: *ἐν τοῖς στερεΐνοις τόποις.*– 2) ἐπὶ μέτρων μήκους καὶ ἐπιφανείας: ὁ τετραγωνικός, P Strassb. 87(2ου π.Χ. αἰ.). P Lond. 3.1024.19 (2ου π.Χ. αἰ.). IdD 372A165. 505,20. 507bis12. IG XII 2,11,25 (Λέσβου). Didyma II 27A17. 29,9. 32,6.17. 34,21.24. 35,21.23. 36,7. 37,6.8. 38,1. 39,53. 42,13. 43,13.– 3) ὁ κυβικός, ΠΛΑΤ., Φιλ. 51C. Τίμ. 54C. Μεν. 76A. ΑΡΙΣΤΟΤ. 1316a8. Πλείονα ἐν MUGLER, Dict. Htgg., λ. [378 κέ.].

στερεόω -ῶ, ῥ. = καθιστῶ τι στερεόν, IdD 507 bis 11: *[ἀρχιτέκτ]ονι καὶ ἐγδόταις στερεωσάτω.*

στερέωμα, τὸ = τὸ ἐφ' οὗ στερεοῦταί τι, βάσις, θεμέλιον, ΑΡΙΣΤΟΤ. 655a22. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 218,18.

στεριφοποιέω -ῶ, ῥ. = στερεῶ, καθιστῶ τι στερεόν, σκληρόν, ἰσχυροποιῶ, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *παρασταυροῦντες... ξύλα τῇ καταβάσει καὶ τὸ μέσον ἄλλοις ἐπικαρσίοις στεριφοποιοῦντες.*

στέριφος, ον = 1) στερεός, ἰσχυρός, ἀσφαλής, ΘΟΥΚ. 6,101. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *στέριφος* καὶ *στερίφοις.* IG II 2^2,1668, 8/9 ('Ελευσῖνος): *ἀνακαθαράμενος ἐπὶ τὸ στέριφον.* 1672,47: *καὶ ἀνακαθήραντι τοῦ πύργου τὸ λιθολόγημα ἐπὶ τὸ στέριφον.* 77. 1682,5. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ.– 2) **ἁρμὸς στέριφος** = ὁ ἄνευ ἀναθυρώσεως, IG II 2^2(1)1682,8 ('Ελευσῖνος): *τοὺς ἁρμοὺς στερίφους ἁρμόττοντας.* ΟΡΛΑΝΔΟΣ, ὑλικὰ 2,176.

στερίφωμα, τὸ = τὸ στερέωμα, τὸ στερεὸν θεμέλιον, ΑΠΠ., 'Εμφ. 4,109: *κόπτων ὁμοίως καὶ γεφυρῶν καὶ τὸν χάρακα τοῖς στεριφώμασιν ἐπιτιθείς.*

στεφάνη, ἡ = 1) τὸ **γεῖσον** (βλ.λ.), BEKKER, AG 227,5: *γεῖσα δὲ ἐστιν ἡ στεφάνη, δι' ἧς δῆλον ὅτι παραυτῶν ὑδρορρόη ἐφέρετο.* ΠΔ(Ο'), Δευτ. 22,8.– 2) **θριγκός**, ἔπαλξις τείχους, ΗΣΥΧ. λ. *θριγκός, τριγχός, στριγχός, κρόσσας.* ΕΥΣΤΑΘ., 'Οδ. σ, 1570,12: *ὁ δὲ θριγκὸς ἤγουν ἡ τῶν τοίχων κόμη ἢ στεφάνη ἢ στεφάνωσις.* Βλ. καὶ 1748,47. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. ΕΥΡΙΠ., 'Εκ. 910. Τρῳ 783: *πύργων... στεφάνας.* ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.6,2. ΠΟΛΥΒ. 1.56, 4.– 3) τὸ κοῖλον τοῦ θεάτρου, ΠΟΛΥΒ. 7.16,6.

στεφανίς, ἡ = ἀντὶ τοῦ **στεφάνη**, 2 (βλ.λ.): θωράκιον, χαμηλὸς τοῖχος χρησιμεύων ὡς προμαχών, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑδρορρόα: τὸ μέρος τῆς στεφανίδος, δι' οὗ τὸ ἀπὸ τοῦ ὄμβρου ὕδωρ συναγόμενον κατέρχεται.* ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., 'Αχ. 922. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ., 'Αλεξ. 292 (ed. SCHEER): *γεῖσα: ἡ στεφανὶς τοῦ τείχους ἢ αἱ στεφανίδες τῶν τειχῶν.*

στέφανος, ὁ = ταυτ. τῷ **στεφάνη** (βλ.λ. 2), ΑΝΑΚΡ. 72: *στέφανος πόλεως*, ἤτοι τεῖχος περιβάλλον τὴν πόλιν.

στεφανόω -ῶ, ῥ. = στέφω, στεγάζω τεῖχος ἐν εἴδει **στεφάνου** ἢ **στεφάνης** (βλ.λ.), ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *κατέρεψεν.* ΛΟΥΚ., π. θυσιῶν 3: *τὸν νεὼν τέως ἀστεφάνωτον ὄντα πολλάκις ἐστεφάνωσα.* ΟΠΠ., Κυν. 4,90: *περίτροχον ἐστεφάνωσαν αἱμασιήν.* Epigr. gr. 1046,72: *τεῖχος εὔτροχον ἐστεφάνωται.*

στεφάνωμα, τὸ = ἡ δίκην στεφάνου στέψις οἴκου ἢ τῶν περιτειχισμάτων πόλεως, ΗΣΥΧ. λ. *γεῖσον.* ΠΙΝΔ., 'Ισθ. 3,80: *νεόδματα στεφανώματα βωμῶν.* ΣΟΦ., 'Αντ. 122: *στεφάνωμα πύργων.*

στεφάνωσις, ἡ = ἡ στέψις οἰκοδομήματός τινος, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *στεφάνωσις: ἐπὶ οἰκοδομῆς οἴκου.* ΕΥΣΤΑΘ., 'Οδ. 1570,12: *ὁ δὲ θριγκὸς ἤγουν ἡ τῶν τοίχων κόμη ἢ στεφάνη ἢ στεφάνωσις.* IG XII 1,155d67 (Ρόδου).

στεφάριον, τὸ = ἡ ἄλλως **στεφάνη** (βλ.λ., 1), IG VII 412,6

(Βοιωτίας). Βλ. καὶ JÖAI 28,1933,53. AE 1925/26,39.

στέφω, ῥ. = στεφανῶ, περιβάλλω, θέτω ὀλόγυρα, Ησυχ. λ. *στέψαι· πληρῶσαι· στεφανῶσαι· κυκλῶσαι*. Υπερειδ., Ἀπόσπ. 103. Ἀδέσπ. Ἀπόσπ. 87 (Nauck, 856). BCH 23,1899,566,23 (Δελφῶν 258-257 π.Χ.): *τῶν στεφόντων ἐπισκευάν*.

στέψις, ἡ = ἡ ἐνέργεια τοῦ **στέφω**, ἡ στεφάνωσις, BGU 362 III 26. P Oxy 2147 (3ου μ.Χ. αἰ.).

στηθαῖον, τὸ = θωράκιον, προμαχών, ἔπαλξις, Σχολια εἰς Ευριπ., Φοίν. 1180. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

στήλη, ἡ (δωρ. **στάλα**, αἰολ. **στάλλα**· πρβλ. λ. **τελαμών**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Frisk, Gr. étymW, λ. [795/6]) = 1) στήριγμα ἢ ἀντηρὶς τοίχου, Ησυχ. λ. *στῆλαι· οἱ λίθοι τοῦ τείχους οἱ προεστῶτες κάτωθεν πρὸς ἀντέρεισμα· καὶ θεμέλιοι*. Φωτ., Σουιδ. λ. *στήλας: θεμελίους*. Ομ., Ἰλ. Μ, 259.– 2) λίθος ἢ ξύλον χρησιμεῦον ὡς βάθρον, βάσις, Ανδοκ. 1,38. IG I² 314,130 (Ἐλευσῖνος). 133. II 2²(1)1443I11. 1498,6.9. 1524AII99. 1534,158. 1582,52. 56/57. 61. 62. 71. 72. 76. 78. 119. 176. 189. 1588,9.10. 1613,169. 1622,452. 1631,389.413/414. 1664,18. 1669,1. IV 1² 102,260 (Ἐπιδαύρου). VII 3073,6/7 (Λεβαδείας): *τὰς μὲν στήλας καὶ τοὺς θριγκοὺς πρὸς λίθον ἐφ' ὠμαλίαν*. FD III(5) 48,43.44. IG XI 2,159A39.65.66.67 (Δήλου). IdD 1426 bII 48. XII 3,248,17 (Ἀνάφης). Διττ. OGIS 90,54 (Αἰγύπτου). Sammelb. 1,915. 984,9. 1161,32. 4,7259,33. Jannoray, ἐν BCH 66/69, 1944-45, 75-93.– 3) ἐπιτυμβία στήλη, Σουιδ. λ. *στήλη*. Ομ., Ἰλ. Λ, 371. Ν, 437. Π, 457. Ρ, 434. Ὀδ. μ, 14. Πινδ., Νεμ. 4,81. Ηροδ. 4,87.81. Θουκ. 1,93. 2,43. Πλατ., Νόμ. 873D. Διοδ. Σικ. 4,18.– 4) ὁ ἄλλως **καμπτὴρ** τοῦ σταδίου (βλ.λ.), Σουιδ. λ. *Στήλας*. Σοφ., Ἠλ. 720.744. Ξεν., Συμπ. 4,6. Λυσ., Ἀπόσπ. 1,4.

στῆλος, ὁ (περὶ τῆς διαφορᾶς **στῦλος**, **στῆλος** καὶ **στήλη** βλ.λ. **στῦλος**), IG II 2²(1)1631,513 (Ἀττικῆς).

στηλόω -ῶ, ῥ. = στήνω τι ὄρθιον, ἐγείρω δίκην στήλης, Παλ. Ἀνθ. 7,394. ΠΔ(Ο'), Βασ. Β' 18,17. P Oxy 662,28. IG II 2²(1)1669,39 (Πειραιῶς). Didyma II 492,12.50.69. Κωδιν., σχ. 53,11. 60,3.

στήλωμα, τὸ = στῦλος, κίων, ΠΔ(Ο'), Κριτ. 9,6. Ἡσ. 6,13.

στήλωσις, ἡ = ἡ στήλη, ΠΔ(Ο'), Βασ. Β' 18,18.

στῆμα, τὸ = ὑποστήριγμα, βάσις, βάθρον, ἐν ᾧ περιστρέφεται ἄξων, Ηρων, Βελοπ. 76,6.

στημάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στῆμα**, Ηρων, Βελοπ. 78,2. Ἡ λέξις σημαίνει καὶ προβολήν, ἔμβολον πολεμικῆς τινος μηχανῆς, Ηρων, Διόπτρ. 3.

στημονάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στήμων** = 1) κάλως, σχοινίον, Αρχιμ., Μαθ. 320c: *δοκοὺς καὶ στημονάρια παχέα*.– 2) μηχάνημα ἐν χρήσει ἐν τῇ οἰκοδομικῇ, Ευσταθ., Ὀδ. 1533,24: *ἀπὸ δὲ τῶν ὁμηρικῶν τούτων σταμίνων καὶ τὰ τεκτονικὰ φαίνεται παρῆκται στημονάρια, ὡς εἴ τις εἴποι σταμινάρια*.

στῆρα. Καθ' Ησυχ. λ. = τὰ λίθινα πρόθυρα. Πρβλ. **στήριον** (Ησυχ. ἐν λ.– Herwerden, App. LexGr s. et D. λ. [203], ἔνθα καὶ **στήτα**, **στῖα** ἀντὶ τοῦ λιθοκονία, λιθοκοπία).

στήριγμα, τὸ = τὸ ἐφ' οὗ στηρίζεταί τις, πᾶν τὸ στηρίζον ἢ ὑποβαστάζον τι, ὑποστήριγμα, ἔρεισμα, ὑπόβαθρον, Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Α. 617. Φιλ. 1,644. Πλουτ., Ἠθ. 649c. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 2.17,8.

στῆριγξ = στήριγμα, ὑποστήριγμα, στῦλος, ἀντηρίς, Διοδ. Σικ. 18,70: *τὰς στήριγγας ἐμπρήσας κατέβαλε τρεῖς πύργους τοὺς μεγίστους καὶ τὰ μεταπύργια ἴσα*.

στηρίζω, ῥ. = ἑδράζω, βαοίζω, στερεῶ, θεμελιῶ, Ησυχ. λ. *στηρίξαι· στῆσαι, ἐνερεῖσαι, ἁρμόσαι*. Καλλ., Ἀπόλλ. 23. Σωζ., Ἐκκλ. Ἱστ. 2.7,9: *κίονας καὶ ἐπὶ τῶν βάσεων ἐστήριζον*. Θεοφ. Συν. 3,43 (141,19 Βόννης): *τροπικὴ ἐκ μαρμάρων, ὑπὸ δύο λεπτοκαλάμων κιόνων ἐστηριγμένη*. 143,21: *ὃς ὀκτὼ μὲν κίοσιν ροδοποικίλοις τὸν ὄροφον στηρίζεται*. 145,14. 146,3.

στιβάδιον (καὶ **στιβάδειον**, Inscr. Perg. 1,222), τὸ = ὑποκ. τοῦ **στιβὰς** (βλ.λ. 3), Πλουτ., Φιλ. 4. Απп., Ἐμφ. 1,61. Λουκ., Τόξ. 31.

στιβάς, ἡ (ἀντὶ τοῦ **στοιβάς**· βλ. καὶ λ. **στοιβὰ-στοιβή**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [764] = 1) κατὰ Σουιδ. ἐν λ. *Βωμοί· οὕτως λέγονται αἱ βάσεις στιβάδες*.– 2) τύμβος, τάφος, μνῆμα, Διοδ. Σικ. 17,85.–95: *δύο στιβάδας πενταπήχεις οἰκοδομῆσαι*. BCH 13,1889,37, ἀριθ. 4,5 (Ἰασοῦ). 22,1898,372 (Καρίας) καὶ 59,1935,467 (Χίου). Ath Mitt 15,1890,277, ἀριθ. 26.278, ἀριθ. 28.– 3) κλίνη, κν. στρῶμα, IG 2² 1368,48 (2ου μ.Χ. αἰ.). BArchAlex. 32,1938,28,27 (βλ. καὶ σελ. 36 § 27): *ἔτι δὲ καὶ ἐκονίασε τὸν οἶκον ἀξιολόγως καὶ ἔστρωσε στιβάσι διαφόροις*, ἤτοι διὰ διαφόρων κλινῶν, στρωμάτων.

στίβασις (ἀντὶ τοῦ **στοίβασις**), ἡ = ἡ ἐπάλληλος τοποθέτησις ὁμοίων ἰδίᾳ πραγμάτων, P Klein. Form. 1023: *ὑπὲρ στιβάσεως πλίνθου*.

στιβεῖον, τὸ = ἡ ἐργασία τοῦ κναφέως, P Teb. 417,23 (3ου μ.Χ. αἰ.).

στίχος, ὁ = ἡ σειρὰ τῶν δόμων ἢ νόμων ἐν τῇ τοιχοποιίᾳ, FD III(5)25 col. II B,19: *τ[ῶ]ν πλευρίων παρξοᾶς τοῦ ἄνω σ[τ]ίχου τοῦ ὑπὸ τῷ ὑποδοκίῳ*.

στοά, ἡ (ἄλλοι τῦποι: **στοιά**, **στοιή**, **στωϜ-ιά**, **στουά**, **σταυά**· πλείονα ἐν Frisk, Boisacq, λ.) = ἐπίμηκες ἐστεγασμένον δημόσιον κτήριον ὑποβασταζόμενον κατὰ τὴν μίαν αὐτοῦ πλευρὰν ὑπὸ κιονοστοιχίας. Ὡσαύτως, ἡ λέξις ἐσήμαινε: 2) τόπον ἐν Ἀθήναις ἔνθα ἐγίνοντο δημόσιαι συγκεντρώσεις καὶ ὅπου ἐναποθηκεύοντο ἢ ἐπωλοῦντο ἐμπορεύματα, Αριστοφ., Ἐκκλ. 686.– 3) τὸ δικαστήριον ὅπου ἤδρευεν ὁ ἄρχων βασιλεύς, Αριστοφ., ἔ.ἀ. 684. Πλατ., Θεαίτ. 210D.– 4) τὴν Ποικίλην Στοὰν τῶν Ἀθηνῶν, γνωστὴν διὰ τὰς τοιχογραφίας τοῦ Πολυγνώτου, Αισχιν. 3,186. Ανδοκ. 1,85. Πλουτ., Ἀρέσκ. Φίλ. I,5,1. Σεξτ. Εμπ., Μαθ. 9,11. Γαλ. 18(1)259.– 5) πολιορκητικὴν μηχανὴν ἐπιμήκους κατασκευῆς προφυλάσσουσαν δίκην στέγης τοὺς ὑπ' αὐτὴν στρατιώτας, Πολυβ. 1,48.– 6) ὑπόγειον θολωτὸν διάδρομον ἢ ὑπόνομον ὀρυχείου, Φιλ., Βελοπ. 83,32. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ πλειστάκις εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα, παπύρους καὶ ἐπιγραφάς.

στοαοροφή, ἡ = ὀροφὴ στοᾶς, BCH 28,1904,78,4 (Τράλλεων): *κατασκευακέναι παρ' ἑαυτοῦ τὴν μεσεμβρινὴν στοαοροφήν*.

στοιβὰ (καὶ **στοιβή**), ἡ = ἡ ἄλλως **στορά**, ἤτοι στρῶσις λίθων παρασκευαζομένη διὰ στοιβάγματος καὶ χρησιμεύουσα ὡς θεμέλιον τῆς κρηπῖδος (βλ. λ. **στερεοβάτης**), Ιππων., π Λυκ. Σχολια 1165. Αντιг., ἱστ. παρ. συν. σελ. 33/135(150). IG 4,823,61 (Τροιζῆνος). IV I² 102,3 (Ἐπιδαύρου): *στοιβὰν ἦλετο Μνασικλῆς Ἐπιδαύριος ταμῆν καὶ ἀγαγῆν καὶ συνθέμεν*. 11: *ἦλετο στοιβὰν τῶ σακῶ*. 33.– 103,19: *ἐπιτιμὰν τᾶς στοιβᾶς ἐπιξοᾶς*. 106I4. 17.23.39.41. Βλ. καὶ στ. 43.45.54.56.72/73.– 2) σωρός, κν. στοίβα, Ευσταθ., Ποντ. 184.39. 309,41.

στοΐδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στοὰ** (βλ.λ. **στωίδιον**).

στοιχαῖος, (ἐπίθ.) = ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ: ὁ ἔχων διαστάσεις **στοίχου** (βλ.λ.), IG II 1² 463,57 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ὑπερτόναια ... πάχος στοιχ[ι]αῖα μῆκος ὀκτώποδα*.

στοιχίζω, ῥ. = εἶμαι τεταγμένος ἐν ὡρισμένῃ σειρᾷ,

ΠΔ(Ο'), Ἰεζ. 42,3: *ἐξέδραι...ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ἐστοιχισμέναι.*

στοῖχος (πρβλ. καὶ **στίχος**), ὁ = 1) γραμμή, σειρά, εὐθύγραμμος διάταξις, κν. ἀράδα, ΗΡΟΔ. 2,125: *ἐπὶ τὸν πρῶτον στοῖχον τῶν ἀναβαθμῶν ἀείροντες.*– 2) ἑκάστη των ἐπαλλήλων σειρῶν τῶν δόμων, IG II 1²(1) 244,87.– ΑΥΤΟΘΙ 463,56 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *τῆς θυρίδος δέκα στοίχους.* Βλ. καὶ 58.74. II 2²(1)1666b60 (Ἐλευσῖνος). 1671,2.16.22.29. 41.52.59. 1682,10. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,35/36 (Ἀμφιαρείου). 44.– 3) κιονοστοιχία, ΑΙΣΧ., Πέρσαι 366. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.61,4: (ναὸς) ... *τριπλῷ περιλαμβανόμενος στοίχῳ κιόνων.* IG 2² 1668,12: *ἀριθμὸς τῶν κιόνων ἑκατέρου τοῦ στοίχου πέντε καὶ τριάκοντα.*

στόμα, τὸ = 1) ἐπὶ τάφρου, διώρυγος κτт. = χάσμα, ῥῆγμα, ΗΡΟΔ. 7,37. ΔΙΟΔ. Σικ. 3,37. 13,14.17.– 2) ἄνοιγμα, ἔξοδος ἢ εἴσοδος, **στόμιον** (βλ.λ.), ΟΜ., Ὀδ. χ, 137: *αὐλῆς καλὰ θύρετρα καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης.* ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 2.4,4: *στόμα τῆς ἀγυιᾶς.* Κύρ. Ἀν. 4.5,25: *στόμα φρέατος* ΣΟΦ., Ἀντ. 119: *ἑπτάπυλον στόμα.* ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7,85,24.– 3) τὸ κοπτερὸν μέρος ἐργαλείου τινός, IG XI 2,199A87 (Δήλου): *τὸ στόμα ὀξύνειν τύχου καὶ ξοΐδος.*

στόμιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στόμα** (βλ.λ.) = 1) ἄνοιγμα, ὀπή, εἴσοδος, ΣΟΦ., Ἀντ. 1217: *ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον.* ΔΙΟΔ. Σικ. 3,13,37. ΛΟΥΚ., Ἰκαρ. 25: *θυρίδες δὲ ἦσαν ἑξῆς τοῖς στομίοις τῶν φρεάτων ἐοικυῖαι πώματα.*– 2) στόμιον διώρυχος, CPR 42.13 (3ου μ.Χ. αἰ.).– 3) ὑποδοχὴ μοχλοῦ, Παλ. Ἀνθ. 7,391: *στομίοις κλεῖθρα δέχοισθε.*

στομόω -ῶ, ῥ. = σχηματίζω στόμα ἢ ἄνοιγμά τινος, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 2,100. IG XI 2,161A87 (Δήλου): *Δεξίῳ στομώσαντι τύχου]ς δύο.* 199A86: *στομῶσαι τὰ σιδήρια καὶ κολαπτῆρας καὶ τορογλυφεῖς.*

στόμωμα, τὸ = είδικὰ χαλύβδινα ἐλάσματα χρησιμεύοντα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν θυρῶν, PCair. Zen. 782(a). 6,64. PPetr. 2.4,2,26. 6,7. BGU 1028,14. PSI 10,1125,4. IG II 2²(1)1673,52 (Ἐλευσῖνος). 56. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,25: *ταῖς πύλαις ταῖς κατὰ τὸ στάδιον στομώματα.* Βλ. καὶ σελ. 199. XI 2,161A,87 (Δήλου). 162A51. 185A4. Didyma II 38,7.

στόμωσις, ἡ = σκλήρυνσις τοῦ σιδήρου ὥστε νὰ δύναται ν' ἀκονηθῇ ἢ μεταβολὴ σιδήρου εἰς χάλυβα, γεν. ἡ βαφὴ ἐργαλείου, ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 156b. PCair. Zen. 782(a) 54(3ου π.Χ. αἰ.). Didyma II 38,6. 39,49.41.

στορά, ἡ = βλ.λ. **στοιβά**, IG IV 1² 102 (Ἐπιδαύρου).

στορέω -ῶ, ῥ. = στρώννυμι, στρώνω, ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1510, 48 [ω, 645]: *τὸ δὲ στορέσαι, καθὰ καὶ τὸ στρῶσαι, καὶ ἐπὶ λίθων λέγεται, ὡς δηλοῖ τό, ἔστρωσε λίθοις τὴν ὁδόν, καὶ τὸ λίθοις κατεστόρεσαν μεγάλοις τὸ τοῦ Ἕκτορος σῆμα.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἀΣ. 664(Βόννης): *πᾶν δὲ πέδον στορέσασα Προκοννήσοιο κολώνη.*

στόρνυμι (ἄλλως **στορέννυμι** καὶ **στρώννυμι** [**στόρνυμι, στόρν-**<***στωρν-**]· πλείονα ἐν BOISACQ, FRISK, HERWERDEN, λ.), ῥ. = στρώνω. Ἡ λέξις ἐν κειμένοις, παπύροις καὶ ἐπιγραφαῖς.

στόχος, ὁ = πλίνθινον ἢ λίθινον στήριγμα ἐν εἴδει πεσσοῦ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς πλευρᾶς τοίχου οἰκοδομήματος, IG II 1²(1) 463,59 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *οἰκοδομήσει δ[ὲ κ]αὶ ἐκ τοῦ ἔνδοθεν [στ]όχους, οὐ μὴ εἰσιν οἰκοδομη[μ]ένοι.* 60: *ὕψος ποιῶν τοῦ στόχου ὥστε ἀνόρ[θ]ο[υς] εἶναι εἰς τὸ εἴσω.* 61: *καὶ ἐπ[ιθ]ήσει δοκοὺς εἰς τοὺς στό[χ]ους.* Πλείονα βλ. ἐν CASKEY, rGw Ath, ἐν AJA 14,1910,299 καὶ 364. WINTER, Ikria KwA, ἐν Phoenix 13,1959, 161-163.182.

στρεβλὸς (ἐπίθ.) = σκολιός, καμπύλος, στραβός, ΦΩΤ., Λέξ. λ. ΗΣΥΧ. λ. *στρεβλόν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *στρεβλός.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *προσαγώγιον.*

στρεπτὴρ = στροφεύς, Παλ. Ἀνθ. 5. 294,7: *ἐπὶ στρεπτῆρα θυρέτρου.*

στρεπτός, ή, όν = ὁ σχοινοειδής, ὁ δίκην σχοινίου ἀνεστραμμένος, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: *τὰ δὲ κυμάτια στρεπτὰ τὴν ἀναγλυφὴν ἔχοντα.* ΠΔ(Ο'), Ἔξ. 25, 11.24.25. 30,3.3. 7,41.– IG 2² 1388,28 (Ἀττικῆς). IdD 421,92. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

στριγχὸς = **τριγχὸς** = **θριγκὸς** (βλ.λ.).

στρικτόριον, τό. Ὑποκ. (βλ. ἀνωτ. **στριγχὸς-θριγκός**), ΗΣΥΧ. λ. *στριγχός· τειχίον. στρικτόριον· στεφάνη δώματος.*

στρογγύλος (ἐπίθ.) = ὁ περιφερής, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *περιφερές: κύκλῳ, στρογγύλον.* ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *θόλος* (ed. R. PORSONUS 93,7): *τόπος... θολοειδής· ὀροφὴν ἔχων ἐξ οἰκοδομῆς, ἀλλ' οὐχὶ ξυλίνην· ἢ διὰ τὸ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν στρογγύλον.* ΞΕΝ., Ἵππαρχ. 4,4. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.5,6. ΗΡΩΝ., Βελοπ. 214,13. ΔΙΟΔ. Σικ. 13,82: *ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ' ἐντὸς τοῦ νεὼ ἔχοντες τετράγωνον* (οἱ κίονες). IG II 1²(1)244,83 (Ἀττικῆς).– 101/102. II 2²(1)1672,20 (Ἐλευσῖνος): *τὸ ἀνάλημμα τὸ παρὰ τὸν πύργον τὸ(ν) στρογγύλον.* 1672,10/11 . 22/23. IV 1² 109II135 (Ἐπιδαύρου). 156. 110B4/5. 115,24. IdD 440A76: *δοκοὺς στρογγύλας.* Βλ. καὶ 444B108. 442A235.228. Didyma II 431,13. IdD 372A,163.403,23: *δοκοὺς στρογγύλας δεκαπήχεις.*

στροφάλιγξ, ἡ = ταυτ. τῷ **στρόφιγξ** (βλ.λ.), ΜΕτυμ. λ. *Στροφάλιγγι· παρὰ τὸ στρέφω στρόφος στρόφιγξ, πλεονασμῷ τοῦ γ καὶ τῆς αλ συλλαβῆς προσιούσης, στροφάλιγξ· γίνεται γὰρ εἰς ιξ ὄνομα ἀπὸ τῶν εἰς ος, ὡς φοῖνος, φοῖνιξ, λᾶος, λάϊξ καὶ ῥῆμα στροφαλίζω· ὡς καναχὴ καναχίζω, ὀργὴ ὀργίζω, οὕτω στρέφω στροφὴ στροφίζω, προσθέσει τῆς αλ.* ΗΣΥΧ. λ. *στροφάλιγξ... καὶ ἐν ᾧ οἱ τροχοὶ στρέφονται.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *στροφάλιγγι· συστροφῇ.* Βλ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ.– ΗΣΥΧ. λ. *στροφαλίζετε· στρέφετε.*

στροφεῖον, τό. = σχοινίον ἐξυπηρετοῦν τὴν χρῆσιν τοῦ μοχλοῦ ἢ τοῦ κλείθρου ἐν γένει; ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ἐλευσινιακὰ 1,190,21: *στροφεῖα ἀμφοτέραις ταῖς θύραις.* Πρβλ. DIELS, antT 43, εἰκ. 14.

στροφεύς, ὁ = ἡ ὀρθία δοκὶς εἰς τὴν ὁποίαν προσηρτᾶτο ἡ θύρα, διὰ νὰ κινῆται μετ' αὐτῆς περιστρεφομένης μετὰ τὸ ἄνοιγμα, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,76: *θαιρὸς μὲν ὁ στροφεὺς ὀνομαζόμενος.* Βλ. καὶ ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *θαιρός.* ΑΡΙΣΤΟΤ., Δαναΐδ. (CGF III 105, Ἀπόσπ. 8): *πρὸς τὸν στροφέα τῆς αὐλείας σχίνου κεφαλὴν κατορύττειν.* Πρβλ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *Αὔλειος.* ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.3,5. 6,4. 9,8. ΠΟΛΥΒ. 7.16,5. ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 6,34. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΝ, Ἐλευσινιακὰ 1,190,18.27. 193,5. Βλ. καὶ DIELS, ἔ.ἀ. 42, εἰκ. 12. IG II 1² 463,77 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). IX 2, 287B,148 (Δήλου). 149. IdD 372A111.

στρόφιγξ, ὁ = ὁ καὶ ἄλλως **στροφεὺς** (βλ. καὶ λ. **στροφάλιγξ, ἄξων, γίγ[γ]λυμος, θαιρός**), ΜΕτυμ. λ. *στροφάλιγξ.* ΗΣΥΧ. λ. *στρόφιγγα· τὸν στροφέα.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,22. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.5,4: *τοὺς γὰρ στρόφιγγας τῶν θυρῶν τῶν πολυτελῶν ποιοῦσι μὲν ἐκ τούτων* (πύξου, λωτοῦ, πρίνου). ΠΛΟΥΤ., Ρωμ. 23: *ὑποτεμεῖν τῶν πυλῶν τοὺς στρόφιγγας.* IG II 2²(1)1672,145 (Ἐλευσῖνος): *στροφίνγων ζεῦγος.*

στροφίολος, ὁ = ἀγνώστου σημασίας, ΗΡΩΝ, Γεωμ. 400,3.

στρόφωμα, τὸ = 1) τὸ ἄλλως λεγόμενον **ἐμπόλιον** (βλ.λ.),

ΗΡΩΝ, Βελοπ. 214,13: *ἔστω δὲ καὶ πρὸς τὸν κίονα ἐν μέσῳ ἕτερον ξύλον... ἐν στροφώματι κινούμενον.*– 2) ὁ **στρόφιγξ** τῶν θυρῶν (βλ.λ.), IG XI 2,287A102 (Δήλου): *χοινικίδας ποιῆσαι εἰς τὸ στρόφωμα τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ.*

στροφωμάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στρόφωμα** (βλ.λ.), ΗΡΩΝ, Πνευμ. 166A: *συλλαμβάνεται πρὸς ἄλληλα τὰ πλινθία στροφωματίοις.* ΑΥΤΟΘΙ: *τὸ πλινθίον ἀνοίγεται εὐλύτως κινουμένων τῶν στροφωμάτων.*

στροφωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ μετὰ στροφέων ἢ στροφωμάτων, ΠΔ(Ο΄), Ἰεζ. 41,24: *τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς.*

στρῶμα, τὸ = ἐστρωμένον ἔδαφος, δάπεδον, λιθόστρωτον (πρβλ. τὰ **στοιβά**, **στορά**, **στερεοβάτης**), ΑΝΑΞΑΝΔΡ., Ἀπόσπ. 1,7 (CGF IV 183). IG I² 313,71. II 2²(1)1666b54 (Ἐλευσῖνος). 1668,14. 1671,11. 1672,48: *λίθοι ἀρουραῖοι εἰς τὸ στρῶμα τῷ πύργῳ.* IV 1² 102,34 (Ἐπιδαύρου). 40: *ἕλετο λατομίαν τῷ στρώματι.* 70: *εἵλετο ἐπιξοὰν τ[ο]ῦ στρώματος.* 103,162. 106I66.96. 110C4.– IG 4,823,51 (Τροιζῆνος). 52.62: *ἐργώναις θέσιος τοῦ στρώματος.* ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, AE 1923,45,27 (Ἀμφιαρείου). 30/31. IG VII 4255,6/7 (Βοιωτίας). CIG III 4957K (Add.). IG XI 2,150A,7 (Δήλου). 233,11. IdD 500A3. 502A24. 508b11. IG XII 8,380,4 (Θάσου): *τὸ μαρμάρινον στρῶμα τοῦ ναο[ῦ κατεσκεύασαν].* Didyma II 39,13. 43,28. Forsch. in Ephesos III, σελ. 95, ἀριθ. 4,6/7: *τὸ στρῶμα τὸ μετὰ τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς.* CIG III 4646,5 (Συρίας).

στρωματίζω, ῥ. = στρώνω τὸ ἔδαφος δι᾽ ἀπαραιτήτου πρὸς τοῦτο ὑλικοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ στηριχθῇ ἡ κρηπὶς οἰκοδομήματός τινος ἢ ἄλλο τι ἀρχιτεκτονικὸν μέλος, IG II 2²(1)1665,5 (Κυνοσάργους): *στρωματίσαι λίθοις Ἀγρυλεικοῖς ἰσόγειων.* 1668,9 (Ἐλευσῖνος): *τὸ ἄλλο ἀνακαθαράμενος ἐπὶ τὸ στέριφον στρωματιεῖ.* 10: *στρωματιεῖ δὲ καὶ τοῖς κίοσιν.* 1671,4.7. HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ. [769].

στρώννυμι (βλ.λ. **στόρνυμι**).

στρῶσις, ἡ = κατάστρωσις, πλακόστρωσις, τὸ κν. στρώσιμον, ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3,67. ΣΤΡΑΒ. 6.3,8. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 22,26. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 7.8,3: *τοίχων δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς οἰκήμασιν ἐδαφῶν λίθου στρώσει πεποικιλμένων.* AZ 35,1877,106 (Ὀλυμπίας). Forsch. in Ephesos 3, σελ. 100,11: *κατεσκεύασεν ἐκ τῶν ἰδίων τὴν στρῶσιν τοῦ ἐνβόλου.* Μουσ. Σμύρν. 2/3, 1876/78, 37,7. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1923. IG XIV 317,5 (Σικελίας). REG 74,1961,245 (ἀριθ. 751): *παντὸς κόσμου καὶ τοῦ τε κλε[ι]σίου καὶ στέγης καὶ γλυφῆς καὶ στρώσεως.*

στρωτήρ, ὁ = 1) μικρὰ ἐγκαρσία δοκὸς σταυροειδῶς ἐπικειμένη ἐπὶ ἄλλης μεγαλυτέρας, ΑΡΠΟΚΡ., λ. (ΑΡΙΣΤΟΦ. Ἀπόσπ. 54[= ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,173]). ΣΟΥ(Ι)Δ. ΦΩΤ. λ.: *τὰ μικρὰ δοκίδια τὰ ἐπάνω τῶν δουροδόκων τιθέμενα, στρωτῆρας ἔλεγον.* BEKKER, AG λ. *στρωτήρ: στρωτῆρες εἰσι τὰ μικρὰ δοκίδια, εἰς ὀροφὰς πεποιημένα, οἱ δέ φασι πλέγματά τινα ἀπὸ ῥάβδων εἰς ὀρόφωσιν πεποιημένα· οἱ δὲ σανίδας πάλιν εἰς ὀροφὴν ἐπιτηδείους.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. ἔ.ἀ. καὶ 157. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.87,25.29.32. ΠΟΛΥΒ. 5.89,6. ΣΤΡΑΒ. 16.4,13. IG II 1² 463,60 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 62. 1672,63.85. Πρβλ. HODGE, WGR 121. IG XII 3, 324 (Θήρας), 11: *τὴν τῶν ξύλων καὶ τῶν στρωτήρων ὕλην.*– 2) κέραμος τῆς στέγης, ὁ ἄλλως **σωλὴν** (βλ.λ.), ἐφ᾽ οὗ ἐπεκάθητο ὁ **καλυπτὴρ** κέραμος (βλ.λ.), IG IV 1² 102,179/180 (Ἐπιδαύρου). 235: *εἵλετο στρωτήρων ἐπικοπάν.* XI 2,145,20 (Δήλου). 156A43.47. ΑΥΤ. 203A43: *στρωτῆρες δύο ὥστε κλίμα(κε)ς εἰς τὸ θέατρον.* Didyma II 43,21.61b. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2244: *στρωτῆρας τοῦδε δόμου τεκτήναντο.* BGU 1546,8. Βλ. καὶ EBERT, FgrB 47. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1, σελ. 100.112.

στρωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἐστρωμένος, ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 14,53: *τοῦ δ᾽ ἔνθεν κειμένου τῆς διὰ λίθων μαρμάρων στρωτῆς ὁδοῦ.* BCH 3,1879,324: *τὴν στρωτὴν καὶ τὰς καθέδρας.* HERWERDEN, LexGr s. et D. λ. [769].

στυλάριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στῦλος** (βλ.λ.), P Iand. II.8 (3ου μ.Χ. αἰ.). CIG II 3281(Σμύρνης): *τῶν τοῦ πρώτου θωρακείου μήτε τοῦ κατεπῳκοδομημένου στυλαρίου.*

στυλίδιον, τὸ (ἀρχ.-βυζ.). Ὑποκ. τοῦ **στῦλος** (βλ.λ.), ΣΤΡΑΒ. 1.3,4. ΚΩΔΙΝ., σχ. 40,5 (Βόννης).

στυλίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **στῦλος** (βλ.λ.), Sammelb. 2025b.

στυλίς, ἡ. Ὑποκ. τοῦ **στῦλος** (βλ.λ.) = μικρὸς στῦλος, κιονίσκος, ΦΙΛ., Βελοπ. 74,8. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.22,9: *ἡ γωνιαία στυλὶς ἡ τῆς ἑτέρας παστάδος ἄρχουσα ἐν ἀγορᾷ.* ΣΤΡΑΒ. 3.5,5. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 2,79. ΦΩΤ., Ἔκφρ. 198d (Βόννης): *τὰς πυλίδας καὶ τὰς στυλίδας τοῦ θυσιαστηρίου.* IG I² 313,95 (Ἐλευσῖνος). 314,105. OGI 332,9 (Ἐλαίας 2ου π.Χ. αἰ.). Didyma II 264,8: *στυλίδας σὺν σπείραις.*

στυλίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **στῦλος** (βλ.λ.) = μικρὸς στῦλος, στυλίς, ΗΡΩΝ., Βελοπ. 214,13. ΦΩΤ., Ἔκφρ., ἐν MIGNE, PG 102,569B.

στυλοβάτης (δωρ. **στυλοβάτας**), ὁ = τὸ ἀνώτατον τμῆμα τῆς κρηπῖδος ἐφ᾽ ἧς οἱ κίονες ἢ στῦλοι, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,121: *στυλοβάτης ἡ τοῦ Δωρικοῦ κίονος βάσις.* ΗΣΥΧ. λ. *στυλοβάτης.* VITR. 3.4,3: *Extructis autem fundamentis ad libramentum stylobatae sunt conlocandae. Supra stylobatas columnae disponenendae. quemadmodum supra scriptum est, sive in pycnostylo, quemadmodum supra scripta sunt et constituta.* ΑΥΤΟΘΙ, 5.5,8. 4.8,1.2. 5.9,4. ΗΡΩΝ, Αὐτομ. 259B. IG I² 313 Col. II 84. 314 Col. II 93 II 2²(1)1666b80 (Ἐλευσῖνος). 1668,40. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,38. IG II 2²(1)1678a,3. IV 1² 102,8 (Ἐπιδαύρου). 103.86-167: *ἐνκολλάσιος εἰς τοὺς στυλοβάτας.* 106I85. 84.-94. 111.136.– 112,28. IG 4,823,8 (Τροιζῆνος): *ἐπὶ τᾶι τομᾶι τοῦ στυλοβάτα.* IdD 365,30: *ἐργολαβήσαντι τὴν ἐργασίαν τῶν στυλοβατέων τῆς στοᾶς.* 372A143.– FD III(5) 88C2.– IG XII 2,11,29 (Λέσβου): *ποιῶν τὸ προσθεμέλιον τοῦ στυλοβάτου τοῦ σηκοῦ.* AE 1937(B), 483B9. REG 74,1961,222. Didyma II 40,20. 264,8.13.

στυλοπαραστάς, ἡ = παραστὰς ἐν εἴδει στύλου, Milet 2.3,48: *ἐν στυλοπαραστάδι ἐπὶ λευκοῦ λίθου.* Annuario 47-48 (n.s. 31-32, 1969-1970), σελ. 373, ἀριθ. 2,9/10: *θυρώσειν δὲ καὶ τὰς διαφάσεις τῶν στυλοπαραστάδων.*

στυλοπινάκιον, τὸ = στῦλος μετὰ ζωγραφιῶν, εἰκονογραφιῶν, Ἀνθ. Παλ. 3 (Κυζίκου).

στυλοποιός, ὁ = ὁ ποιῶν στύλους, Sammelb. 4771.

στῦλος, ὁ. Ταυτ. τῷ **κίων** (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK, Gr. etymW, λ. *στήλη* καὶ *στῦλος* [σελ. 795/6 καὶ 813], ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,78: *καὶ γὰρ στῦλος καὶ κίων ὀνομάζεται.* Μ Ετυμ. λ. *ἀμείβοντας.* ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 898. ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 50. ΗΡΟΔ. 2,169. ΕΥΝΑΠ., Ἀπόσπ. (HGM 1.210,13). VITR. 3.3,1.2.8. ΣΤΡΑΒ. 5.2,5. 16.1,5. 17.1,28. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4. ΑΥΤΟΘΙ 5,2: *οἶκος... πολλοῖς στύλοις ἐρηρεισμένος.* ΑΥΤΟΘΙ: *ἕτερος δὲ οἶκος... ἔχων ναὸν παχέσι στύλοις ἀνατεταμένον.* 6,6: *στύλους μονολίθους.* Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4. ΠΑΥΣ. 5.20,7. ΛΟΥΚ., πΣΘ 46. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 39,6. Βασ. Γ΄ 7,16: *δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων χωνευτά.* Βλ. καὶ Ἰεζεκ. 42,6. Ἐπ. Ἱερ. 58.– IG IV 1² 102,66 (Ἐπιδαύρου): *εἵλετο στύλων [ἀν]αξοάν.* 169: *στύλου κα[ταξοᾶς.* Βλ. καὶ στ. 46.63.262.– 106 III, 106.107.– 109II132: *ἐργῶναι τᾶς καταξοᾶς τῶν στύλων.* 109 III 92. 119,28. AE 1948-49, σελ.

136A15. SEG 15,208b,16. IG XI 2,142,34 (Δήλου). IdD 403,28. AE 1937(B)483,87.9 (Μυτιλήνης). BGU 1713 (2/3ου μ.Χ. αἰ.). BSA 51,1956,154,9. MAMA 8, ἀριθ. 346. CIG III 4832,10 (Αἰγύπτου).

στυλόω -ῶ, ῥ. = στηρίζω, ὑποστηρίζω διὰ στύλων, κιόνων, Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 145,10. IG XI 2, 287A166 (Δήλου). 170: *δοκὸν ἐστυλωμένην, βούστασιν ἐστυλωμένην ἄθυρον*. 171. 374Aa7. 445,22: *ἀχυρὼν ἐστυλωμένος*.

στύλωμα, τὸ = στήριγμα, ὑποστήριγμα, Απολλοδ. μηχαν., ἔ.ἀ. 17B: *Ἵνα μὴ ἐπισυμπέσῃ τοῖς ἐργαζομένοις τὸ τεῖχος, στυλώμασιν ἐρειδέσθω πυκνοῖς μᾶλλον καὶ λεπτοῖς*.

στύλωσις, ἡ = στήριξις, ὑποστήριξις διὰ στύλων, P Teb. 781,15 (2ου π.Χ. αἰ.).

στυλωτὸς (ἐπίθ.- λατ. **columnatus**) = ὁ ἐστυλωμένος, ὁ διὰ στύλων ὑποστηριζόμενος, Ευσταθ., Ἰλ. [Υ, 11] 1193,24: *εἴ γε ξεστὰς αἰθούσας... ἤγουν κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἕδρας στυλωτάς, αἰθομένας, ὅ ἐστι καταλαμπομένας φωτί*.

στυπογλύφος, ὁ. Καθ' Ησυχ. λ. *στυπογλύφος· ξυλογλύφος*.

στυράκιον, τὸ (ἀρχ.-βυζ.) = κλῖμαξ, Πορφ., Ἔκθ. 1, σελ. 140,10,13, Vogt.

στύραξ, ὁ = κλῖμαξ.

στῳὰ = δωρ. τύπος τοῦ **στοὰ** (βλ.λ.).

στωΐδιον (καὶ **στοΐδιον**), τό. 1) ὑποκ. τοῦ **στοὰ** (βλ.λ.), Διογ. Λαερτ. 5,51. Μ Ετυμ. λ. [σελ. 486,20. 550,6]. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *στωΐδιον καὶ στοΐδιον λέγουσιν*. Στραβ. 9.1,15. IG XI 2, 144A,105 (Δήλου). 146A69. 203A92.100. IdD 440A75. 444B97.– 2) γεῖσον, στέγη πρὸς προφύλαξιν τῶν πολιορκητῶν, Αθ., μηχ. 31,6 καὶ σελ. 9a.

συγγομφόω (ἐν ἐπιγρ. **συνγομφόω**) -ῶ, ῥ. = συναρμόζω διὰ γόμφων, Πολυδ., Ὀν. 7,114. Φιλ. μηχ. 7.95,5: *δοκῶν... συγγομφωθεισῶν καὶ συνδεθεισῶν εἰς αὐτό*. Διοδ. Σικ. 14,72. Πλουτ., Νουμ. 8: *ἄνευ σιδήρου... συγγεγομφῶσθαι διὰ τῶν ξύλων* (τὴν γέφυραν). IG II 1² 463,77 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ συνγον[φώ]σας [ὑπ]οτρυπήσει*.

συγγραφὴ (δωρ. **συγγραφά**· ἀπαντοῦν καὶ οἱ τύποι **χσυνγραφά**, **συνγραφά**), ἡ = σύνταξις τῶν ὅρων εἰς τοὺς ὁποίους ὑπέκειντο οἱ ἀρχιτέκτονες ἐργολάβοι, P Petr. 3.41A7: *συγγραφὴ ἐργολαβίας*. IG I² 94,5.7.13.31 (Ἀττικῆς): *κατὰ τὰς χσυνγραφάς*. II 1²(1)244,41.42.47. II 2²(1),1540,51. 1665,2. 1668,95 (Ἐλευσῖνος): *ἐξεργάσονται οἱ μισθωσάμενοι κατὰ τὰς συγγραφάς*. 1670,25. 1678a16 (Ἀθηνῶν). Βλ. καὶ 19.57. Λεοναρδος, AE 1923, σελ. 39,6/7 (Ἀμφιαρείου): *τὰς συγγραφὰς καθ' ἃ μεμίσθωται τὸ ἔργον*. IG V 1, 4,17 (Λακωνίας): *κατὰ συνγραφὰν ἂν κα γράψει ὁ ἀρχιτέκτων*. Βλ. καὶ 5,17. FD III(5) 62,14.17. IG XI 2,142,44 (Δήλου). 144B,18. 145,11: *κατὰ συγγραφὴν οἰκοδομῆσαι*. Αυτοθι. 146A61.73. 150A11.14. 150B8. 156A22. 158A52.82. 161A44/45. 48. 49. 53. 54. 60. 64. 81. 113. 199A76. 77. 79. 80. 81. 92. 94. 96. 98. 99. 102. 104. 107. 108. 109. 111. 112.– 199c22.36. 203A79. 80. 81. 82. 86. 89. 93. 96. 203B1.3.4. 219A14. IdD 290,225. 365,24. 366A16.27. 442B224: *ἐπισκευάσαι... τὴν ὀροφὴν κατὰ συγγραφήν*. 238.242. 461Ab31. 502A15. 504B7. 507,23.28/29. IG XII 8, 640,10 (Πεπαρήθου): *τό τε ἔργον συνετέλεσεγ κατὰ τὴ[ν] συγγραφὴν εὐαρέστως*.

σύγγραφος, ον (δωρ. **σύγγροφος** [ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **σύνγροφος**], βοιωτ. **σούγγραφος**) = ἡ **συγγραφή**, IG IV 1² 103,159 (Ἐπιδαύρου). IG 4.823,49 (Τροιζῆνος). V 1,1421,14 (Κυπαρισσίας). VII 3171,4. 3172 (Βοιωτίας). FD III(5) 26 col. I, A 38.49.– 27 col. I 8.17/18. Βλ. καὶ 27 III 9. Τὸ οὐδ. **σύγγραφα** = ἡ **συγγραφή**, IG XII 9,188 (Ἐρετρίας, 5/4 π.Χ. αἰ.). SEG 6.262 (Φρυγίας).

συγγράφω (ἀπαντᾷ καὶ ὁ τύπος **χσυγγράφω**· βοιωτ. **σουγγράφω**), ῥ. = 1) συντάσσω συμβόλαιον καί, ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, συντάσσω τοὺς ὅρους εἰς τοὺς ὁποίους δέον νὰ ὑπόκεινται οἱ ἀρχιτέκτονες ἐργολάβοι, Ξεν., Ἱππ. 2,2. Πλατ., Γοργ. 451B. IG I² 81,16: *λίθοις δὲ κατ[ακ]αλύφσαι τὰς διαρροὰς τō Ρε[τ]ō καθότι ἂν χσυγγρ(ά)φσει Δεμομέλ[ες ὁ ἀρχιτέκτων*. II 1²(1) 244,7 (Ἀττικῆς). Inschr. v. Priene 107,46: *καθάπερ ἂν συγγράψῃ ὁ ἀρχιτέκτων*.– 2) ἀναπαριστῶ ἐν ζωγραφίᾳ, ζωγραφίζω, εἰκονίζω, Λουκ., Ἡρ. 4. Αριστοφ., Ὄρν. 805.

συγγώνιον, τὸ = πιθανῶς γωνία δωματίου, IdD 442A229: *εἰς τοὺς ὑποτόνους τοὺς συγγωνίους*. BCH 54,1930, 98,147: *ἐν τοῖς ἐξεδρίοις καὶ συγγωνίοις*.

συγκαμπτὸς (ἐπίθ.) = ὁ συγκεκαμμένος, καμπύλος, λυγισμένος, Αριστοφ. 709b7. Σχολια εἰς Ἰλ., Μ, 258.

συγκατασκευάζω, ῥ. = βοηθῶ εἰς τὴν κατασκευήν, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας, Annuario 1949-51,7/8 (σελ. 262,158). Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1096B: *ἀνέχουσι δὲ καὶ οὗτοι ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀψίδας ταῖς ἔνδοθεν δι' ἴσου συγκατεσκευασμένας*.

συγκατηρεφής, ὲς = ὁ πανταχόθεν κατηρεφής, κεκαλυμμένος, ἐστεγασμένος, Λυκ. 1280: *συγκατηρεφὲς στέγης* (οἰκητήριον).

συγκλείω, ῥ. = 1) ἁπλῶς κλείω, σφαλίζω, Θουκ. 4,67. Λυσ. Ἀπ. 1,3. Αισχιν. 1,74. Γαλ. 16,578. Ανδοκ. 1,48. IG I² 91,17: *συγκλειόντον τὰς θύρας τō ὀπισθοδόμο*.– 2) κλείω ὁμοῦ, Λεων. Διακ., ἱστορ. 7,2C (130,22 Βόννης): *θριγκοῖς τισι καὶ ἑρκίοις συγκλεῖσαι*.

σύγκοιλον, τὸ = τὸ ἐντελῶς κοῖλον, Inscr. Prien. 42,49.

συγκολλάω -ῶ, ῥ. = κολλῶ ὁμοῦ, συνάπτω διά τινος κολλητικῆς οὐσίας, IG II 2² 1668,82/83 (Ἐλευσῖνος): *ἐπιθήσει πίνακας συγκολλήσας*.

συγκόσμησις (ἐν ἐπιγρ. **συνκόσμησις**), ἡ = τελεία κόσμησις, BCH 5,1881,479,16 (Σάμου): *τὰ πρὸς τὴν συνκόσμησιν [... κ]ατασκευάσας*.

συγκρουστὸς (ἐπίθ.) = 1) πλήρως ἐφαρμοστὸς κατὰ τοὺς ἁρμοὺς αὐτοῦ λίθος, Φιλ. μηχ. 7.87,17: *τοῦτο δὲ ἔστω ξεστῶν λίθων ἢ συγκρουστῶν*. – 2) τὸ οὐδ. **συγκρουστὸν** = θολωτὸν ὑπόγειον, IG Rom. IV 737.738.742.

συγκύπτης, ὁ (λατ. **capreolus**) = ὁ κύπτων πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἐν τῇ μηχανικῇ ἐπικλινεῖς δοκοὶ τῆς στέγης μηχανῆς τινος, Vitr. 4,2. Αθ., μηχ. 18,10.

συγξέω, ῥ. = τρίβω ταυτοχρόνως, Διον. Αλικ., π συνθ. ρημ. 22: *τῶν λογάδην συντιθεμένων λίθων αἱ μὴ συνεξεσμέναι βάσεις*.

συγχώννυμι, ῥ. = 1) ἐπισωρεύω χῶμα ἐπί τι, Ηροδ. 1,68. 4,120.140. Ξεν., Ἑλλ. 3.1,18. Διοδ. Σικ. 3,15. IG XI 2, 161A58 (Δήλου): *τῆς ὑποδομῆς... καὶ συγχῶσαι ὀργυὰς πεντήκοντα*. SIG 799,7 (Κυζίκου).– 2) μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, καταστρέφω, κατεδαφίζω, Ηροδ. 7,225. 8,71.– 144: *οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα*. 9,13: *εἴ κού τι ὀρθὸν ἦν τῶν τειχέων ἢ τῶν οἰκημάτων ἢ τῶν ἰρῶν, πάντα καταβαλὼν και συγχώσας*.

σύγχωσμα (καὶ **σύγχωμα**), τὸ = τὸ ἐπισωρευθὲν ἢ συσσωρευθέν, Χρησμ. Σιβ. Ἀπόσπ. 3, ed. J. Geffcken 231,30. P Lond. 3.1177,315 (2ου μ.Χ. αἰ.).

συζεύγνυμι (ἐν ἐπιγρ. **συνζεύγνυμι**), ῥ. = συνδέω, συνάπτω, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7: *ὀρθοὶ λίθοι συνεζευγμένοι τοῦ κατὰ θάτερον χεῖλος πύργου μείζονες*. IG II 2²(1)1673,36 (Ἐλευσῖνος): *τρή-*

σαντι καὶ συνζεύξαντι. IdD 504A4.

σύλινος = **ξύλινος** (βλ.λ.), Meisterb[2] 71,2.– Περὶ τῆς διαφορᾶς *σύν, ξύν*, βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. [σελ. 679/680].

συλλέγω, ῥ. = οἰκοδομῶ ὁμοῦ, συνοικοδομῶ (πρβλ. λ. **λέγω, λογάς, λογάδην** κττ.), Φωτ. Λεξ. λ. *λέγειν. ἀντὶ τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ συλλέγειν.* Ησυχ. λ. *συλλέγεται· συνάγεται.* Προκ., π. ἀΣ, Migne, PG 87.1,2832B: *λίθοις εὐμεγέθεσι σύνθετοι, λογάδην μὲν συνειλεγμένοις, ἐς ἀλλήλους δὲ πρὸς τῶν λιθολόγων ἐπισταμένως ἐναρμοσθεῖσιν.*

συλλιθηγία (ἐπιγρ. **συνλιθηγία**), ἡ = ἀρωγή, βοήθεια παρεχομένη εἰς τὴν μεταφορὰν λίθων, Didyma II 40,29: *συνλιθηγίας σπειρίτου ἐκ Π[ανόρμου εἰς τὸ ἱερόν.* Βλ. καὶ 41,49.

σύλλιθος, ον = ὁ λιθόστρωτος, Ἱππιατρ. 52: *σύλλιθος τόπος.*

συμβαίνω, ῥ. = συναρμόζω, ταιριάζω, Ησυχ. λ. *συμβᾶμεν.* Σουιδ. λ. *συμβαίνει, συμβαίνουσι, συμβῆναι.* Ὁ Αυτος, λ. *Συμβαίνοντα: συμφωνοῦντα· τὸ συμβαίνειν λέγομεν, ὡς τοὺς τετραγώνους λίθους ἐν τοῖς τείχεσι καὶ ἐν ταῖς πυραμίσι συμβαίνειν οἱ τεχνῖται λέγουσι, συναρμόζειν ἀλλήλοις τῇ ποιᾷ θέσει.* Θουκ. 4,4.

συμβάλλω, ῥ. = διὰ συναρμογῆς φέρω τι εἰς συνάφειαν, συναρμόζω, Ησυχ. λ. *συμβάλλων· συναρμόζων.* P Cair. Zen. 566,10 (3ου π.Χ. αἰ.). IG II 2^2 1668,73 (Πειραιῶς): *καὶ συνστρώσει πίναξιν ἅπαν τὸ χωρίον, συμβαλὼν καὶ κολλήσας, πλάτος τρίποδας, πάχος δυοῖν δακτύλοιν.* VII 4255,23 (Ὠρωποῦ, 4ου π.Χ. αἰ.): *θήσει δὲ εἰς ἕδραν ἀσκάστους κ[αὶ] πρὸς ἀλλήλους ἁρμόττοντας, συμβ[άλλων τοὺς ἁρμοὺς ὅλους.*

σύμμαγμα, τὸ = συμπεφυρμένον ὑλικὸν ἐν χρήσει ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων εἰς τὸν προσδιορισμὸν διαστημάτων, Ησυχ. λ. *εὐθυντηρία· τὸ ἐν τῷ ἐδάφει σύμμαγμα ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων.* Πρβλ. λ. **στορὰ-στοιβά**.

συμμετρέω -ῶ, ῥ. = μετρῶν εἰκάζω, συμπεραίνω, ὑπολογίζω, Θουκ. 3,20: *ξυνεμετρήσαντο δὲ* (τὸ τεῖχος) *ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν πλίνθων.*

συμμετρία, ἡ = 1) γεωμ. ὅρος (βλ. Mugler, Dict. Htgg., λ. [σελ. 388].– 2) εἷς τῶν ἓξ κανόνων τοῦ Βιτρουβιου βάσει τῶν ὁποίων συνετάσσοντο ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων τὰ σχέδια, αἱ **ὑπογραφαὶ** (βλ.λ.), Vitr. 1.2,4: *Item symmetria est ex ipsius operis membris conveniens consensus ex partibusque separatis ad universae figurae speciem ratae partis responsus.* Βλ. καὶ 4.1,1. Στραβ. 8.3,30.: *τηλικοῦτον τὸ μέγεθος ὡς καίπερ μεγίστου ὄντος τοῦ νεὼ δοκεῖν ἀστοχῆσαι τῆς συμμετρίας τὸν τεχνίτην, καθήμενον ποιήσαντα, ἁπτόμενον δὲ σχεδόν τι τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς ὥστ' ἔμφασιν ποιεῖν.*

σύμμετρος, ον = 1) γεωμ. ὅρος (βλ. Mugler, ἔ.ἀ. λ.). = 2) ὁ μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος, Ξεν., Οἰκ. 8,13: *ἐν στέγῃ συμμέτρῳ.* ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 22,14: *οἶκον σύμμετρον.*

σύμμιλτος, ον = ὁ ἐπικεκαλυμμένος, ἐπεστρωμένος διὰ μίλτου, IG VII 3073,103 (Λεβαδείας): *ἐργᾶται τῶν λίθων πάντων τὰς βάσεις... συμμίλτους.* 117: *τοὺς ἁρμοὺς πάντας τοὺς ἀπιόντας τῶν καταστρωτήρων συμμίλτους.* 137.188. IdD 505A47. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D. λ. [776].

συμμίσγω = **συμμείγνυμι**, SIG[2] 616.

συμπαγής, ὲς = ὁ ἰσχυρῶς, στερεῶς συγκεκροτημένος, Κλημ. Αλεξ., Παιδ. 3.5,272: *οἶκοι τεχνητοί, συμπαγεῖς καὶ περιφόρητοι.*

συμπερικομίζω, ῥ. = περικομίζω, περιφέρω τι ὁμοῦ μετά τινος ἄλλου, IG XI 2,165,6 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).

σύμπηγμα, τὸ = συγκρότημα, οἰκοδόμημα συμπαγές, στερεόν, Απολλοδ. μηχαν., Πολιορκ. 166,6. Αριστοφ. Byz., Ἐπιτ. 16,2.

συμπήγνυμι, ῥ. = ὁμοῦ πήγνυμι, συναρμόζω, συγκροτῶ, κατασκευάζω, Πολυδ., Ὀν. 7,124. Ευριπ., Ἱκ. 938: *οἴκους... συμπήξας.* Πλατ., Τίμ. 73D. Ηρων, Βελοπ. 214. Ψελλος 26 (ed E. Renauld 1, σελ. 69,13 κἑ.): *τὰ ναυπηγήσιμα ξύλα οὐδ' ἁρμόττων ταῦτα καὶ συμπηγνύμενος, ἀλλ' ἐπειδὴ συμπήξαιεν ἕτεροι, αὐτὸς εὖ μάλα τὰ συμπεπηγμένα τῇ πίσσῃ διέχριε.*

σύμπηκτος, ον = 1) ὁμοῦ συντεθειμένος, συγκεκροτημένος, συμπεπηγώς, Ηροδ. 4,190: *οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀνθερίκων ἐνειρμένων περὶ σχοίνους ἔστι.*– 2) ὁ δι' ἐντορμίας μετ' ἄλλου ὁμοίου συναρμοζόμενος, Αριστοφ., Βάτρ. 800: *πλαίσια ξύμπηκτα.* Πρβλ. λ. **πηκτός, ἐνήλατος**.

σύμπηξις, ἡ = συγκρότησις, σύνθεσις, συναρμογή, Ηρωδ., Ἱστορ. 4.2,6: *κατεσκεύασται... τετράγωνόν τι καὶ ἰσόπλευρον, ἄλλης μὲν ὕλης οὐδεμιᾶς μετέχον, ἐκ μόνης δὲ συμπήξεως ξύλων μεγίστων ἐς σχῆμα οἰκήματος.*

συμπίπτω, ῥ. = καταπίπτω, κατακρημνίζομαι, Ευριπ., Ἡρακλ. 905. Θουκ. 8,21. Διοδ. Σικ. 19,45: *πολλὰς μὲν τῶν οἰκιῶν συμπίπτειν διὰ τὸ βάρος.* IG XII 3,1270,8 (Σύμης): *καὶ ἐγγί[ζ]οντος συνπετεῖν διὰ τὸ ἐξῶσθαι τοίχους [δ]ύο.* Sammelb. 5109,2: *οἰκίας συμπεπτωκυίας.*

σύμπλευρος, ον = ὁ παραπλεύρως κείμενος, Didyma II 25B11.– 26: *συμπλ[εύρους]* (λίθους) *ἕξ, πλάτος τέσσαρας μὲν τρίποδας, τὸν δὲ τετράποδα ἡμιποδίου, ἄ[λλον] τρίποδα ἡμιποδίου.* 26A,15.– B46: *καὶ συμπλεύρου[ς] τέσσ[αρας ἐπὶ τῆς ἐνάτης παραστάδος.* 27A,15.59. B38.85.

συμπληρόω -ῶ, ῥ. = ἀπαρτίζω, Θεοφ. Συν. 5,84 (σελ. 326,2, Βόννης): *ὅ τε γὰρ ὄροφος ἐκ πέντε συμπληρούμενος ἡμισφαιρίων.* IdD 505,2/3: *συμ]πληρῶν τὴν περιφέρειαν.* 11: *περιφέρειαν συμπληροῦντας.*

σύμπτωμα, τὸ = τὸ ὁμοῦ πίπτον, ὅθεν τὸ ἐρείπιον ἢ τὰ ἐρείπια (πρβλ. καὶ λ. **πτῶμα**, Φιλ. μηχ. 7.100,51: *πρὸς δὲ τὰ ἄλλα συμπτώματα ἐκ τούτων αὐτῶν δεῖ ἐνθυμουμένους αἰεί τι μηχανᾶσθαι.* Μαλ., Χρον. I.487,7: *ἐκ τῶν συμπτωμάτων Νικομηδείας καὶ μεθ' ἡμέρας τινὲς ζῶντες ἀνηνέχθησαν.*

σύμπτωσις, ἡ = σύγχρονος πτῶσις, ὀλίσθησις, κατάρρευσις, κατακρήμνησις, Στραβ. 5.3,7. Σεξτ. Εμπ., Μαθ. 5,91. CIG 3293 (Σμύρνης).

σύμφραξις, ἡ = τὸ συγκλείειν, συμπράττειν, ἐμποδίζειν, κωλύειν, Θεοφρ., φΑΐτ. 5.11,3. Annuario 52,12: *πᾶσαν ἐντελῆ τὰν οἰκοδομίαν καὶ τὰν σύμφραξιν.*

συμψέλιον, τὸ (καί: **συψέλιον, συμψέλλιον, συνψέλιον, συμσέλλιον, σουβσέλιον**· λατ. **subsellion** καὶ **sympselion**) = θρανίον, ἑδώλιον, Du Cange, Gloss. λ. P Oxy 921 Intr. P Masp. 6v 89. P Grenf. 2.111,37. Sammelb. 4292. IG Rom. IV 1316 (Λυδίας). TAM 2.210. Forsch. in Ephesos 3, ἀριθ. 65,12 (σελ. 148): *σκουτλῶσ[ι τοὺς] τοίχους σκούτ[λῃ ῥαντῇ καὶ κανκέλλους καὶ συμψέλια ποιῆσαι.*

συνάγω, ῥ. = στενεύω, Πολυδ., Ὀν. 10,25. Διοδ. Σικ. 2, 34.– 17,82: *τὰς τῶν οἰκιῶν στέγας ἔχουσιν ἐκ πλίνθων εἰς ὀξὺ συνηγμένων ἐχούσας καμάραν.* IG XI 2,144A,111 (Δήλου): *συναγαγόντι καὶ ἐργασαμένῳ.*

συνάπτω, ῥ. = ἑνώνω τι δι' ἐπαφῆς (ἰδίᾳ δύο οἰκοδομικὰ τεμάχη ἢ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη), Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5. 4,2: *συνάπτοντες οἱ θεμέλιοι τῆς Ἀντωνίας.* Αυτοθι: *συνάπτον* (τὸ τεῖχος) *ἐπὶ τὴν ἑσπέριον τοῦ ἱεροῦ στοὰν*

ἀπηρτίζετο. Αυτοθι, 6.3,2. Λιβαν., Ἀντιοχ. 340,9: *συζυγίαι* (στοῶν) *μέχρι τοῦ τείχους προελθοῦσαι τῷ περιβόλῳ συνάπτονται.* IG II 1²(2), 1097,9: *συνάψαι οἰκοδομιῶν.*

συναρμόζω (ἀττ. **-ττω**), ῥ. = ἁρμόζω ὁμοῦ, συνάπτω ἀκριβῶς, ἑνώνω, Πολυδ., Ὀν. 7,119.124: *οἰκοδομήματα... συναρμόττειν.* Σου(ι)δ. λ. ξηρὸς λίθος. Ηροδ. 1,163. Πλουτ., Πολιτ. παραγγ. 802b. Αἰμ. Παῦλ. 28. Ἀντ. 56. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,2. Λιβαν., Ἀντιοχ. 340,4. IG II 2², 1668,62 (Ἐλευσῖνος). 84. BCH 87,1963,636,5.

συναρμολογέω -ῶ, ῥ. = συναρμόζω, Ευσταθ., Opusc. 22,18 (μτφρ.): *συναρμολογείτω θείαν οἰκοδομήν.*

σύναρμος, ον = ὁ συνηρμοσμένος, ὁ συντεθειμένος ἢ συνδεδεμένος ἁρμονικῶς, Φιλ., Βελοπ. 278,32: *ἐργασθέντες δὲ* (οἱ μεσοστάται) *σύνορμοι συντίθενται καὶ οὕτως ἥ τε διόπτρα διεκόπη καὶ ἡ χώρα τῷ τῆς σύριγγος τόρμῳ.* Ὁ Αυτος, Θαυμ. 2: *σύνορμον καὶ κατεξεσμένον τὸ πᾶν ἔργον.*

συνάρτησις, ἡ = ἡ προσαρμογὴ (ἐπὶ μηχανημάτων), Φιλ. μηχ., Βελοπ. 91,8.

συνάφεια, ἡ = σύναψις, συνένωσις, σύνδεσις, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4: *οὐδαπόθεν ἡ συνάφεια τῆς ἁρμονίας διεφαίνετο.* Γρηγ. Νυσσ., Ἐπιστ. 25: Migne, PG 46.1096 B: *ὥστε ὀκτὼ γενέσθαι ἀψίδας τὰς πάσας, δι' ὧν ἐκ παραλλήλου τὰ τετράγωνά τε καὶ ἡμικύκλια πρὸς τὸ μέσον τὴν συνάφειαν ἔχει.*

συνγονφόω = **συγγομφῶ** (βλ.λ.).

συνγραφὰ = **συγγραφά, συγγραφὴ** (βλ.λ.).

σύνγροφος = **σύγγροφος** (βλ.λ.).

σύνδεσμος, ὁ = μεταλλικὸς δεσμός, συνδετὴρ (ἐκ χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου ἢ ξύλου) διαφόρων σχημάτων καὶ δὴ σχήματος διπλοῦ πελέκεως, ἢ ζῆτα, ἢ διπλοῦ ταῦ, ἢ πεῖ, τοποθετούμενος δι' ἐμβολῆς μεταξὺ τῶν σημείων ἐπαφῆς τῶν λίθων (*ἁρμοὶ*) οἰκοδομήματός τινος, χάριν ἐξασφαλίσεως τῆς ἀκινησίας τῶν λίθων τῆς ἀνωδομῆς εἰς τὰς ὁριστικάς των θέσεις, ἀφ' ἑνὸς πρὸς τοὺς γειτονικοὺς τῆς αὐτῆς στρώσεως (ὁριζοντία σύνδεσις) ἀφ' ἑτέρου πρὸς τοὺς λίθους τῆς ὑποκειμένης στρώσεως (κατακόρυφος σύνδεσις), Αριστοτ. 1052a24. Παυσ. 5.20,9. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,10.– 2) οἱ μεταξὺ τῶν τοίχων οἰκοδομήματός τινος παρεμβαλλόμενοι δοκοὶ πρὸς σύσφιξιν τούτων, Ησυχ. λ. *στεγανώματα.* Θουκ. 2,75. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,4. Βλ. καὶ λ. **δεσμός, δεσμόν, δέμα, ἀμφιδέα, τόρμος**. Πλείονα βλ. ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 1,17,14. 59,6. 61,5.63. 80,13.– 2,18.19. 19,4.20. 25,5. 26.115.152.175,4. 176.177-187. 260,1.

συνδέτης, ὁ = ὁ συνδέων, ὁ συνδετήρ, ὁ συνδετικός, Φιλοδ., Ρητ. 1,745. Νικ. Χων., Χρον. 317: *ὅσα καὶ λίθος τῶν διεστώτων συνδέτης ἀκρόγωνος.*

σύνδετος, ον = ὁ ὁμοῦ δεδεμένος, συνδεδεμένος, Σοφ., Αἴ. 65: *οἴκους συνδέτους.*

συνδέω, ῥ. = προσαρμόζω, συναρμόζω στενῶς, συναρμολογῶ, Πολυδ., Ὀν. 7,124: *τὰ οἰκοδομήματα συνδεῖν.* Φιλ. μηχ. 7.95,5: *δοκῶν... συγγομφωθεισῶν καὶ συνδεθεισῶν.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9. Λιβαν., Προγυμν. 9 η4: *τοίχους συνδήσειεν.* CPR 232,17 (2/3ου μ.Χ. αἰ.).

συνδρομάς, ἡ (ἰδιότυπον θηλυκὸν τοῦ **σύνδρομος** [βλ.λ.]) = ἡ **πυκτή**, ἡ συμπτυσσομένη (ἐνν. θύρα). Πολυδ., Ὀν. 10,24: *πέπραται θύρα διάπριστος καὶ θύραι συνδρομάδες.* SEG 13.13,15 (Ἀττικῆς): *θύρα συνδρομάδε.* Βλ. καὶ Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 421. Θεοκρ. 13,22. Hesperia 25,1956,238.

συνεξαριθμῶ, ῥ. = ἀπαριθμῶ μετά τινος, ὁμοῦ, συγκαταριθμῶ, συμπεριλαμβάνω, IdD 372A107 (3/2ου π.Χ. αἰ.): *τοῖς τὸν κέραμον μεταθεῖσιν καὶ συνεξαριθμήσασιν.*

συνεπιμελοῦμαι, ῥ. = ἐπιμελοῦμαι μετά τινος, ὁμοῦ. IG II 1²(2) 1225,11/12: *καὶ τῶν τειχῶν... πεπτωκότων συνεπεμε[λήθη ὅπως ἂν ἀνοικοδομηθῇ.*

συνεπισκευάζω, ῥ. = ἐπισκευάζω μετά τινος, ὁμοῦ, IG II 1²(2), 1322,14: *ἀναγράψαι δὲ καὶ Μνησικλείδην ἐπειδὴ καὶ συνεπισκευάζει μετ' αὐτῶν τὸ ἱερόν.*

συνεπιστατέω -ῶ, ῥ. = ἐπιστατῶ μετά τινος, ὁμοῦ, P Cair. Zen. 34.22. Βλ. καὶ 574,5 (3ου π.Χ. αἰ.). IG I² 92,39.

συνεργάζομαι, ῥ. = ἐργάζομαι μετά τινος, ὁμοῦ, Θουκ. 1,93: *λίθοι ξυνειργασμένοι.* Διοδ. Σικ. 14,18: *ἔκ τε λίθων ᾠκοδόμητο τετραπόδων φιλοτίμως συνειργασμένων.* IG VII 3073,21.176/177.178 (Λεβαδείας): *καὶ ἐάν τις ἄλλος τῶν συ[νεργα]ζομένων ἐξελέγχηταί τι κακοτεχνῶν, ἐξελαινέσθω ἐ[κ τοῦ] ἔργου καὶ μηκέτι συνεργαζέσθω.*

συνεργεπιστάτης, ὁ = ἐπιστάτης ὁμοῦ μεθ' ἑτέρου εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον, Ephesos 4(3), ἀριθ. 42a,11.

συνέργιον -ειον καὶ **ιν**), τὸ = συνεργασία, P Mich. Zen. 57,2 (3ου π.Χ. αἰ.). IG Rom. III 810,9 (Σίδης). JHS 11,236 (Κιλικίας). RPh 32.19ff.

συνεργολάβος, ὁ = ὁ ἀναλαμβάνων ἐργασίαν ἢ συνάπτων συμφωνίας περὶ ἐργασίας ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἄλλων, συνέταιρος ἐργολάβου, Στραβ. 8.3,30: *πολλὰ δὲ συνέπραξε τῷ Φειδίᾳ Πάναινος ὁ ζωγράφος, ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ καὶ συνεργολάβος.*

συνεργός, ὸν = ὁ βοηθῶν εἰς ἔργον τι, συνεργάτης, συμβοηθός, IG I² 373,42/43.57. 374 VII87. Βλ. καὶ Stevens-Paton, The Erechtheum XIII, Col. I, σελ. 380,41: *hοικõντι καὶ συνέργοι.*

συνερείδω, ῥ. = ἐρείδω ὁμοῦ, συναρμόζω, συγκλείω, Διοδ. Σικ. 2,8: *τοὺς δὲ συνερειδομένους λίθους τόρμοις σιδηροῖς διελάμβανε.*

συνέχω, ῥ. = 1) συνδέω, συγκρατῶ, συσφίγγω, Δημ. Φαληρ., Ἑρμ. 13. Ηρων, Βελοπ. 224. Στραβ. 16.3,3: *τοὺς τοίχους συνέχουσι.*– 2) πίπτω ὁμοῦ, συμπίπτω, καταχώνομαι, Κοΐντ. Σμυρν. 7,502: *τείχεος ὡς ἤδη συνεχωκότος ἐν κονίῃσιν* (διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Κ. Σ. Κοντον, ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 9,1897,381-386).

συνηλόω -ῶ, ῥ. = καρφώνω ὁμοῦ, Φιλ. μηχ. 57,26.

σύνθεσις, ἡ = 1) συνένωσις, συναρμογή, μορφοποίησις (ἐπὶ λίθων), Ησυχ. λ. *σύνθεσις· ἁρμονία· κόλλησις.* Φιλοπ. 12,9: *ἡ γὰρ σύνθεσις καὶ ἁρμονία τῶν τε λίθων καὶ τῶν ξύλων οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ ἡ τοῦ εἴδους τῆς οἰκίας γένεσις.* Αριστοτ. 891a34. 910b14. 1043b7. 1174a23. Θεοφρ., πΦΙ 5.5,2. Σχολια εἰς Απολλ. Ροδ. 2,1077. Διοδ. Σικ. 1,63. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,10. Θεμιστ., λόγ. 8,108b. Προκ., πΚτισμ. 1.1,33. 8,18. 2.1,9. 4.8,9. IG IV 1² 102.165 (Ἐπιδαύρου). 167.196.206. 103,11.35.58.59.56. IdD 500A17. IG VII 3073,92.96.160 (Λεβαδείας): *ἐπιδεί]ξει δὲ τὴν μὲν ἐργασίαν καὶ τὴν σύνθεσιν τῷ ἀρχιτέ[κτονι.* Lattermann, grB 83,47.50. AthMitt 1897,180,2. Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,203 κἑ. 72,14. 121,3. 145,1. 146,1. 151.151,2. 224,2.– 2) ἡ διὰ τήξεως τοποθέτησις μολύβδου πρὸς ἐπικάλυψιν ἁρμῶν πηλίνων σωλήνων, FD III(5), 19,30: *βολίμου συνθέσιος ὀβολοὶ δέκα.*

συνκόσμησις = **συγκόσμησις** (βλ.λ.).

συνλιθηγία = **συλλιθηγία** (βλ.λ.).

σύννομος (ἐνν. λίθος) = ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὸν αὐτὸν **νόμον** (βλ.λ.), τὴν αὐτὴν στρῶσιν λίθος, Σου(ι)δ. λ. *συννόμων· μεγάλων ὁμοίων* [βλ. καὶ Πολυβ. 8.37,1]· *ἠξηριθμήσατο τοὺς δόμους· ἦν γὰρ* (ὁ πύργος) *ἐκ συννόμων λίθων ᾠκοδομημένος.* Στραβ. 5.3,8. 17.1,46. Ηλιοδ. 9,22. Βλ. καὶ Ορλανδου, ὑλικὰ 2,225. 225,5.

συνοικία, ἡ = 1) οἰκία διῃρημένη εἰς διαμερίσματα ἢ πατώματα, Πολυδ., Ὀν. 9,39: *τὸ μὲν πλῆθος τῶν οἰκοδομημάτων οἰκίαι καὶ συνοικίαι.* Θουκ. 3,74. Αριστοφ., Θεσμ. 273. Ξεν., Ἀθ. Πολ. 1,77. Αισχιν. 1,124. Ηρωνδας 3,47.– 2) δωμάτιον παρὰ τὴν οἰκίαν, Αριστοφ., Ἱππ. 1001: *ὑπερῷον καὶ ξυνοικία.*– 3) χωρίον ἀποτελούμενον ἐκ πολλῶν οἰκίσκων συνηνωμένων εἰς ἕν, συνοικισμός, Πολυβ. 16.11,1. Ιαμβλ., Πυθ. 3.

συνοικοδομέω -ῶ, ῥ. = 1) οἰκοδομῶ ὁμοῦ, μετ᾽ ἄλλων, Θουκ. 1,93: *ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι.* Φιλ. 2,476,31. Διοδ. Σικ. 2,9. 3,37. – 13,82: *συνῳκοδομοῦντο γὰρ οἱ κίονες τοῖς τοίχοις, ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ᾽ ἐντὸς τοῦ νεὼ ἔχοντες τετράγωνον.* 18,41. Πλουτ., συγγρ. Θησ. & Ρωμ. 4. Διων Κασσ., Ρωμ. Ἱστ. 79,10. Θεοφ. Συν. 3,42 (140,15 Βόννης). 43 (σελ. 145,4). P Oxy 1648,60. IG II 1^{2}(1) 505,33 (Ἀττικῆς): *ἡ νῦν οὖσα συνῳκοδόμηται.*– 2) οἰκοδομοῦμαι ἐντελῶς, Διων Κασσ. 39,61: *αἵ τε οὖν οἰκίαι, ἐκ πλίνθων γὰρ συνῳκοδομημέναι ἦσαν.*– 3) ἀποκλείω, ἀποτειχίζω, Θουκ. 3,37: *τὸ προϋπάρχον τοῦ φωλεοῦ στόμα λίθοις εὐμεγέθεσι καὶ γῇ συνῳκοδόμησαν.*

συνομαλίζω, ῥ. = συνομαλύνω (Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [786]): ποιῶ τι ἐντελῶς ὁμαλόν, λεῖον, Πλουτ., Τιμ. 22: *τὸν τόπον συνομαλύνας ἐνῳκοδόμησε τὰ δικαστήρια.* IG VII 4255,15/16 (Βοιωτίας): *ἐπικόψας δὲ κατὰ κεφαλὴν* (τὸν λίθον) *καὶ συνομαλίσας πρὸς τὴν καταφοράν.*

συνπληρόω = **συμπληρόω** -ῶ (βλ.λ.).

συνστρώνυμι = **συστρώννυμι** (βλ.λ.).

σύνστρωσις = **σύστρωσις** (βλ.λ.).

συντάσσω, ῥ. = διατυπῶ ἐγγράφως τὰς ὑποχρεώσεις, IG IX 1^{2}(1) 172,8/9 (Αἰτωλίας): *καὶ ὁ ἀρχιτέκτων συντάσσιεν.* IdD 290,37: *καθ[ὰ] ἐψ[η]φήσατο ὁ δῆμος καὶ συνέτ[ασ///]εν ὁ ἀρχιτέκτων.*

συντειχίζω, ῥ. = 1) ὁμοῦ ἢ ἐν ταυτῷ, ἀπὸ κοινοῦ τειχίζω, κτίζω τεῖχος ἢ φρούριον, διὰ τείχους τόπον τινὰ ἀπὸ κοινοῦ μετ᾽ ἄλλων ὀχυρώνω, Θουκ. 4,57. Ξεν., Κύρ. Παιδ. 3.2,24.– 2) ἑνώνω, περιβάλλω διὰ τοῦ αὐτοῦ τείχους δύο τόπους ἢ πόλεις, AJA 56,361,11 (Κολοφῶνος 4ου π.Χ. αἰ.): *τὴν παλαιὰν πόλιν πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν συντειχίζειν.* Βλ. καὶ Maier, GriechM 69.

συντέλεια, ἡ = ἡ συντέλεσις ἐργασίας ὡς ἐν τῷ σχεδίῳ, ἡ συμπλήρωσις καὶ παράδοσις αὐτῆς κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.25,3: *ὁ νεὼς... εἰς συντέλειαν ἐξειργάσθη.* ΠΔ(Ο´), Ἔσδρ. Α´ 6,19. P Petr. 3,42, σελ. 109,8: *τὴν συντέλειαν τῶν ἔργων.* OGI 327,6 (Περγάμου 2ου π.Χ. αἰ.).

συντελειόω -ῶ, ῥ. = τελειώνω ἐξ ὁλοκλήρου, συμπληρώνω, TAM 2(2)396,10 (Λυκίας 1ου μ.Χ. αἰ.).

συντελέω -ῶ, ῥ. = τελειώνω παντελῶς, συμπληρῶ, ἀποτελειῶ, Λυσ., Ἀπόσπ. 185,5. Ηρων., Βελοπ. 226,25. Διοδ. Σικ. 1,51. 18,70. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 8.55,5: *ὁ κατασκευασθεὶς ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων νεὼς συνετελέσθη τε καὶ καθιερώθη.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4. ΠΔ(Ο´), Ἰεζεκ. 42,15. P Holm. 5,4.– IG II 1^{2}(1), 463,4 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). 168. XI 2,161A48 (Δήλου): *συντελέσαντι δὲ τὸ ἔργον.* 79: *τὴν ὀροφὴν συντελέσαντι.* Βλ. καὶ στ. 54. 61. 81. 199A76. 77. 82. 88. 94. 96. 98. 106. 107. 108. 115. 203A80. 83/84. 86. 87. 93. 94. 203B2. 6. 9. 287A96. 97. 98. 100. 104. 106. 108. 109. 110. 111. 117. IdD 290,147. 150. 152. 154. 155. 157. 163. 167. 172. 177. 186. 190. 241. 296A25. 365,46. 370,16: *συντελέσαντι ἀρχιτέκτονος κελεύοντος.* 149. 502A19. IG XII 3,248,20 (Ἀνάφης). 1270,13 (Σύμης). XII 8, 640,9 (Πεπαρήθου): *τό τε ἔργον συνετέλεσεγ κατὰ τὴ[ν] συγγραφὴν εὐαρέστως.*

Didyma II 27A7: *ἀ[πολογισμὸς τῶν ἔργων τῶν] συντελεσθέντων.* 29,5. 31,4. 34,13. 35,9.

συντίθημι, ῥ. (πρβλ. λ. **σύνθεσις, σύνθετος**) = συναρμόζω πρὸς κατασκευὴν ὅλου τινός, Διον. Αλικ., π συνθ. ὀν. 40,8. Φιλοπ. 12,6. Αριστοτ. 1365a18. IG II 1^{2}(2) 244,88 (Ἀττικῆς): *σ]υντιθεὶς ἁρμόττοντας* (τοὺς λίθους). II 2^{2}(1)1666a21 (Ἐλευσῖνος). 73: *παραστάδας συντιθέντα.* 1666b57. 86. 1671,42/43. 1682,8: *συντιθέντα τοὺς ἁρμοὺς στερίφους.* 14. 1685B3,11. IV 1^{2}102 (Ἐπιδαύρου), 4. 12. 28. 34. 103,59. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,37 (Ἀμφιαρείου). Αυτοθι, σελ. 45,42. IG VII 4255,12/13 (Βοιωτίας): *συντιθεὶς πρὸς ἀλλήλους ἁρμόττοντας.* IdD 504A3.– 505,18: *καὶ τὰς ἁρμονίας συντιθείς.*

συντρίβω, ῥ. = τρίβω ἐντελῶς, Ανδοκ. 1,61. P Teb. 47,13 (2ου π.Χ. αἰ.). IG XI 2,161A,66 (Δήλου): *τοῦ προπύλου τὰς θύρας τὰς συντριβείσας κατασκευάσασι.* 287A24: *δοκίδος συντετριμμένης τῆς καθαιρεθείσης ἐκ τοῦ ἀνδρῶνος.* XII 9,906,9 (Χαλκίδος 3ου μ.Χ. αἰ.).

συνψαύω (**συμψαύω**) = ἐφάπτω, IG VII 3073,107 (Λεβαδείας): *τὰ ἐπιβαίνοντα πάντα ἐπὶ τοὺς κρατευτὰς καὶ ἐπὶ τὴν ὑπευθυντη[ρί]αν μὴ ἔλαττον ἢ ἐπὶ δύο πόδας, ἐκ τοῦ προσιόντος ἁρμοῦ, τὰ δὲ μέσα συνψαύοντα ἀπὸ ξοΐδος χαρακτῆς τραχείας.* Βλ. καὶ στ. 120/121.

σύριγξ, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. [σελ. 925]. Frisk, Gr. étymW. λ. [σελ. 821]) = 1) τὸ κοῖλον μέρος στρόφιγγος τῆς θύρας, Παρμεν. 1,19.– 2) ἡ αὔλαξ ἢ σωλὴν τοῦ καταπέλτου, Φιλ. μηχ. 55,16. 61,46. 62,40. Ηρων., Αὐτ. 100,5. Vitr. 10.10,3.– 3) σωληνοειδὴς ὑπόγειος δίοδος, ὑπόνομος, σήραγξ, Πολυβ. 9.41,9. 21,28,6. Διοδ. Σικ. 2,10. 17,43. Στραβ. 3.2,9: *σκολιὰς τεμνόντων καὶ βαθείας τὰς σύριγγας.*– 4) ὑπόγειον μνῆμα, Παυσ. 1.42,3. Αιλ., πζ 6,43. Baillet, Inscr. des tombeaux des rois, ἀριθ. 13,245.– 5) ἐστεγασμένη στοὰ ἢ διάδρομος, Καλλιξ. 1. Πολυβ. 15.30,6: *ἀνέβαινεν εἰς τὴν σύριγγα τὴν μεταξὺ τοῦ Μαιάνδρου καὶ τῆς παλαίστρας κειμένην καὶ φέρουσαν ἐπὶ τὴν τοῦ θεάτρου πάροδον.* IdD 1400,9.

συστάτης, ὁ = ὁ ἄλλως **ἀμείβων** (βλ.λ.– 1), Αθ., μηχ. 17,10. Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Ψ, 711: *δοκοὶ μεγάλαι ἀλλήλαις προσπίπτουσαι ὥστε βαστάζειν τὴν ὀροφήν, αἵτινες καὶ συστάται καλοῦνται.* Ἕτερος Σχολιαστης (ed. E. Maass, Oxf. 1848,437): *οἱ συστάται ἀποτελοῦσι τὸ σχῆμα τοῦ Λ στοιχείου.*

σύστρωμα, τὸ = λιθόστρωτον, Forsch. in Ephesos 9,2. Humann, Alt. v. H. 1898, σελ. 116,141,1: *ἡ σ]ορὸς καὶ ὁ περικείμενος περὶ αὐτὴν τόπος καὶ τὸ σύστρωμα.* 119,152,2/3: *βαθρικὸν καὶ τὸ ἔμπροσθεν σύνστρωμα.* AthMitt 1883,71 = MAMA 8, ἀριθ. 356,14/15 (Πισιδίας): *ὑποβαλόντες τὰς παραστάδας καὶ τὴν ὀροφὴν καὶ τὸ ἡνωμένον αὐτῷ* (τῷ καταγαίῳ) *σύστρωμα ποδῶν... συστρώσαντες.*

συστρώννυμι, ῥ. (ἐπιγρ. **συνστρώννυμι**· διὰ τὴν ἐτυμ. Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [787]. Ebert, FgrB σελ. 12.45 κἑ.) = στρώνω ὁμοῦ, IG II 2^{2}(1)1668,61/62 (Ἐλευσῖνος). 72. VII 4255,24/25 (Βοιωτίας). Λεοναρδος, ΑΕ 1923, 45,3.45 (Ἀμφιαρείου). AthMitt 1883, σελ. 71 = MAMA 8,356,16/17 (Πισιδίας).

σύστρωσις (**σύνστρωσις**), ἡ = **σύστρωμα** (βλ.λ.), Papers ASA 3,288 (Μ. Ἀσίας): *τὸν ναὸν σὺν τῷ περὶ αὐτὰ παντὶ κόσμῳ καὶ τῇ συστρ[ώ]σει.* IGRom. III 365,7.

σύστυλος, ον. Ἐλέγετο οὕτω ὁ ναὸς οὗτινος τὸ μεταξὺ δύο διαδοχικῶν κιόνων διάστημα ἦτο διπλάσιον τοῦ πλάτους τοῦ τριγλύφου, προκειμένου περὶ δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ἢ διπλάσιον τῆς κατωτάτης διαμέτρου τοῦ

κίονος, προκειμένου περὶ ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἦτο ἐκτισμένος ὁ ναὸς τῆς Fortuna Equestris ἐν Ῥώμῃ κατὰ VITR. (3.3,2), Βλ. καὶ 3.3,1. 4,3. 4.3,7.

σφενδόνη, ἡ (ἀρχ.-*βυζ.*) = 1) τὸ ἐν σχήματι σφενδόνης τμῆμα τῆς μηχανῆς ἔνθα τίθενται τὰ πρὸς ἀνύψωσιν βάρη, FD III(5) 19,46: *σφενδόνας τιμὰν ποτὶ τὸ ἐγ Κίρραι μαχάνωμα στατῆρες πεντήκοντα εἷς, ὀβολοὶ τέτορες.* Βλ. καὶ BOURGUET, ἔ.ἀ. σελ. 88 καὶ ΑΙΣΧ., Ἀγαμ. 1010.– 2) ἡμικυκλικὸν τόξον, ὅθεν, παρὰ νεωτέροις, τὸ **κοῖλον** τοῦ θεάτρου (βλ.λ.), ΘΕΟΦ., Χρον. 566,5. ΜΑΛ., Χρον. 307,15.– 3) ὁ ἡμικυκλικὸς θόλος, παρὰ Βυζαντινοῖς.

σφηκίσκος, ὁ (προευκλ. τύπος **σφεκίσκος**) = 1) ὁ ἄλλως **ἀμείβων**, **συστάτης** ἢ **σφὴξ** (βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *σφηκίσκος· τὰ μακρὰ τῶν ξύλων καὶ εἰς ὀξὺ συνηγμένα σφηκίσκους λέγουσιν.* ΠΟΛΥΒ. 5.89,6. IG I^{2} 313,108 (Ἐλευσῖνος): *σφεκίσκοι ἀπὸ τῆς στοᾶς καθειρεμένοι.* ΑΥΤΟΘΙ 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum 286II81: *τὲς ἐπορoφίας σφεκίσκος καὶ hιμάντας ἀθέτος.* 373 (σελ. 334), 34 καὶ (σελ. 338), 28.37.– II 2^{2}(1)1534,41 (Ἀττικῆς). 43.46. IdD 296A9. 361,4. 366A38.39.40.43.46.49. 370,32. 372A 159. 160.161/162. 401,11. 440A72.74. 1400,8.1416B I9. – 2) δοκίδες τοῦ πατώματος, IG II 2^{2} 1668, 53: *καὶ ἐπιθήσει σφηκίσκους πάχος δέκα δακτύλων, πλάτος τριῶν παλαστῶν καὶ τριῶν δακτύλων, διαλείποντας ἀπ' ἀλλήλων πέντε παλαστάς.* 71.– 3) λίθινον ἀνώφλιον τῆς αὐλείου θύρας τῶν δικαστηρίων, ἔχον ἰδιαίτερον χρωματισμὸν εἰς ἕνα ἕκαστον δικαστήριον, ΑΡΙΣΤΟΤ., Ἀθην. Πολ. 65,2. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Πλοῦτ. 278.

σφηκόω -ῶ, ῥ. = κλείω στερρῶς, καλῶς, σφίγγω, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *ἐσφηκωμένον· ἐσφιγμένον· ἀπὸ τῶν σφηκῶν· οἱ κατὰ μέσον εἰσὶν ἐσφιγμένοι· ἔνθεν καὶ ὁ σφήν.* ΑΡΙΣΤΕΙΔ., λόγ. 51(27)8: *αἱ θυρίδες ἀνεῴγνυντο εὖ καὶ καλῶς ἐσφηκωμέναι ἔνδοθεν.* ΛΟΥΚ., Λούκ. ἢ Ὄνος 53.

σφήν, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict étym. Ig., λ.) = 1) τεμάχιον ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ὀξὺ κατὰ τὸ ἓν ἄκρον, ὅπερ κτυπόμενον ἐμπήγνυται, ΗΣΥΧ. λ. *βλήτροισι.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *γόμφοι.* ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 34. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 228. IG II 1^{2} 463,44 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ σφηνώσει σφησὶν ἐλαΐνοι[ς.* II 2^{2}(1)1672,9 (Ἐλευσῖνος). 16.303. 304. XI 2,145,12 (Δήλου): *ξύλα εἰς δοκία καὶ σφῆνας καὶ καλύμματα Δ.* 158A80. 161A87. 199A45. 199B89.– 2) ὁ ἄλλως **ὀμφαλὸς** (βλ.λ.) · HERWERDEN, App. LexGr. s. et D. λ. [209]: *ὥσπερ ἐν ταῖς ὑπάντροις οἰκοδομαῖς ἢ ἐν τοῖς τῶν λουτρῶν ὀρόφοις ὁ τὸν πᾶν τῆς οἰκοδομῆς συνέχων εἰς ὑπάρχει κορυφαῖος λίθος ἐγκεκροτημένος τῷ θόλῳ, ὃν σφῆνα οἱ οἰκοδόμοι προσαγορεύουσιν.*

σφηνίσκος, ὁ. Ὑποκ. = μικρὸς σφήν, IG XI 2,199A59 (Δήλου): *σφηκίσκοι δέκα ἓξ [εἰς τοὺς] κανόνας.*

σφηνόω -ῶ, ῥ. = διὰ σφηνὸς προσηλῶ, καρφώνω, γομφῶ, δένω, ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἱππ. 463. ΦΩΤ. Λεξ. λ. *σφηκῶσαι.* BEKKER, AG 114,6. ΠΟΛΥΒ. 27.9,4. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 230,27. ΠΔ(Ο΄), Νεεμ. 7,3. Γεωπ. 9.10,4. Παλ. Ἀνθ. 5,40: *τὸ πρόθυρον σφήνου.* IG II 1^{2} 463,44 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ σφηνώσει σφησὶν ἐλαΐνοι[ς.*

σφήξ, ὁ (ὁ καὶ ἄλλως **σφηκίσκος**· βλ.λ.– διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. Ig., λ. [929]). ΦΩΤ., Λεξ. λ. *σφῆκες καὶ σφηκιαί* (ed. NABER 193)· *τὰ μικρὰ καὶ εἰς ὀξὺ συνηγμένα ξύλα· οὕτως Φερεκράτης.* IG XII 2,146A65 (Δήλου). 156A56.64.73: *τὰ καλύμματα καὶ τοὺς σφῆκας.* 82. IdD 372A169: *σφῆκας μείζους καὶ ἐλάττους.*

σφίγγω, ῥ. = ἡ λέξις σημαίνει ὅ,τι καὶ σήμερον, ΦΩΤ., Λεξ. Συν. λ. *ἐσφηκωμένον.* Παλ. Ἀνθ. 5.294,5: *πύλας σφίγξασα μελάθρου.* ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 156 (Βόννης): *γλυφάνοισι χάλυψ ἔσφιγξε τορείης.*

σφόνδυλος, ὁ (καὶ ἰων. **σπόνδυλος**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK, Gr. etymW λ. [832]. HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ. [791]) = κυλινδρικὸν τεμάχιον τοῦ κίονος, ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 36. ΑΘΗΝ. 5,206b: *κίονες ἀνήγοντο στρογγύλοι, διαλλάττοντες τοῖς σπονδύλοις, τοῦ μὲν μέλανος τοῦ δὲ λευκοῦ, παράλληλα τιθεμένων.* IG I^{2} 313,105 (Ἐλευσῖνος). 314, 80.115. II 2^{2}1668,43/44. 1672,310: *σφόνδυλοι Αἰγιναῖοι παλαιοί.* 1673,79. 64. 72. 75. 78. 80. 1672,2/3. 1668,19. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,40.41. JÖAI 28,1933,58,22/23. IG XI 2,161A70 (Δήλου). IdD 500A11. 1442A79. FD III(5) 88 f 7. Didyma II 20,4. 35,20. 39,18: *ἠργασάμεθα δὲ καὶ σφονδύλους.* 32: *πρὸς τὴν ἄρσιν τῶν [σ]φονδύλων καὶ τὴν στάσιν τοῦ κίο[νος.* 52/53. 40,28. 41,29.30.32.33: *καὶ ἐργασίας σφονδύλων I.* MAMA 8,498,22/23 (Ἀφροδισιάδος). Πρβλ. Π. ΠΥΡΙΟΒΟΛΗ, Παρθενών. Εἰσαγωγὴ στὴν τεχνικὴ ὁρολογία τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ, Μελέτες 5, 1981, 33.

σφῦρα, ἡ = ἐργαλεῖον (περὶ οὗ πλείονα ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 1,50-51 καὶ 26. 39. 41. 53. 56. 61.– 2,6. 8. 16. 55. 58. 86. 87. 118. 119. 179. 246. 260), ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,146.129. ΗΣΥΧ. λ. *σφῦρα· ἐργαλεῖον τεκτονικὸν ἢ χαλκευτικόν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *σφῦρα.*– ΟΜ., Ὀδ. γ, 434. ΑΙΣΧ., Ἀποσπ. 307 (NAUCK^{2}, TGF 97). ΗΡΟΔ. 1,68. ΚΡΑΤΙΝ. 87 (KOCK, CAF I, 40). ΑΡΙΣΤΟΤ. 789b11. ΠΛΟΥΤ. 314d. Παλ. Ἀνθ. 6,103. 205, 4. IG II 2^{2}(1)1672,304 (Ἐλευσῖνος): *σφῆνας καὶ σφύρας.* XI 2,158A79 (Δήλου). 199B89. 203B99. IdD 500A6: *καὶ τὰς ἐπιβάσεις καὶ τοὺς ἁρμοὺς ἀποσσφύρας καὶ [ξοΐδ][ος.*

σφυρήλατος, ον. Καθ' ΗΣΥΧ., ΦΩΤ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *σφυρήλατος ὁ σφύραις ἐληλαμένος.* ΙΩΣΗΠ., ΚΑπ. 2.9,119: *τοῦ ναοῦ δ' αἱ θύραι τὸ μὲν ὕψος ἦσαν ἑξήκοντα πηχῶν, εἴκοσι δὲ τὸ πλάτος, κατάχρυσοι δὲ πᾶσαι καὶ μικροῦ δεῖν σφυρήλατοι.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 5,86 (330,14 Βόννης): *τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος ἅπαν ἐξ ἀργύρου σφυρηλάτου καὶ στιβαροῦ μετ' ἐγκαύσεως.*

σφυροκόπος, ὁ = ὁ κτυπῶν διὰ τῆς σφύρας τὸ μέταλλον, ΠΔ(Ο΄), Γεν. 4,22: *σφυροκόπος, χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου.*

σφυροπέλεκυς, ὁ = ἐργαλεῖον τι ἰδίᾳ τῶν χαλκέων, σχήματος σφύρας καὶ πελέκεως, IG I^{2} 313,132 (Ἐλευσῖνος).

σφύρωσις, ἡ = σφυρηλάτημα, σφυρηλασία, Didyma II 30,20.– 41,9: *σφ]υρώσεως καὶ ῥαβδ[ώσε][ως.*

σχαστηρία, ἡ = 1) μηχάνημά τι ἀνασχέσεως, πιθ. **τροχαλία** (βλ.λ.), ΑΡΙΣΤΟΤ. 398b15. ΗΡΩΝ, Αὐτ. 13,9. Βελοπ. 78,3. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 74,27. ΠΟΛΥΒ. 8.7,10. 8,3. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 188,7.– 2) ῥάβδος τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ παραπετάσματος δι' ἧς ἐχαλαροῦτο τοῦτο, IdD 372A110: *καὶ τὸ ἐνέντι τὰς σχαστηρίας εἰς τὸν ν[εώ].* 320B67: *κίρκων* (= κρίκων) *καὶ σχαστηριῶν.*

σχενδύλη (ἡ ἄλλως **σχένδυλα**), ἡ = **καρκίνος** (βλ.λ.), κν. τανάλια, ΗΣΥΧ. λ. *σχενδυλόληπτοι· ἀπὸ τοῦ χαλκευτικοῦ ὀργάνου, ὃ σχενδύλη λέγεται.* IG II 2^{2}(1)1672,102 (Ἐλευσῖνος): *σχενδύλη Ἐλευσίναδε παρὰ Φίλωνος.*

σχῆμα, τὸ (ἀρχ.-*βυζ.*) = μορφή, τύπος, ΗΣΥΧ. λ. *σχῆμα.* VITR. 1.6,12. ΑΥΤΟΘΙ 9 (Εἰσαγ.) 5. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ., Ἐπιστ. 25: MIGNE, PG 46.1096B.

σχιστὸς (ἐπίθ. ἰδίᾳ τῶν **ξύλων**· βλ.λ.) = ὁ εἰς δύο ἐσχισμένος, χωρισμένος, διχασμένος, ΘΕΟΦΡ., ΠΦΙ 5.4,6: *τῶν δὲ ξύλων τὰ μὲν σχιστὰ τὰ δὲ πελεκητὰ τὰ δὲ στρογγύλα· σχιστὰ μὲν ὅσα διαιροῦντες κατὰ τὸ μέσον πρίζουσι.* IG I^{2} 313 Col. II 97. 314 Col. II 107: *σχιστό: I[I hαμαχσιαίο: II].* – II 2^{2}(1)1672,148 (Ἐλευσῖνος): *ξύλα ἐγκαίδεκα σχιστά.*

σχοινία, ἡ = ταυτ. τῷ **σχοινιαία**, ΣΤΡΑΒ. 8.6,21: *τὰ ἐρείπια τῆς σχοινίας.* Inscr. GBulg. 57,7 = CIG II 2056g9 (Add.)

('Οδησσοῦ): [τ]ὴν *σχοινίαν τὴν μεταξὺ τῶν δύο πύργων οἰκοδομήσας καὶ στεγάσας.*

σχοινιαία (θηλ. ἐπιθ.) = τὸ μεταξὺ τῶν πύργων τμῆμα τοῦ τείχους (ταυτ. τῷ **μεταπύργιον**, βλ.λ.), DITT. Syll² 226,156: *ἔτι δὲ λοιπῆς οὔσης ἀσυντελέστου τῆς κατὰ τὸμ Πόσιος πύργον σχοινιαίας εἰς τὸν ἐπάνω τόπον ἐπικαλεσάμενος ὁ δῆμος ἠξίωσε* (Πρωτογένην) *καὶ ταύτην τελέσασθαι τετάρτην οὖσαν σχοινιαίαν.* 4/5: *τοῦ πυλῶνος καὶ τῆς σχοινιαίας ἐπεμελ[ή]θη.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ. [793], ἔνθα καὶ τὸ **σχοινία** διορθοῦται εἰς **σχοινιαία**. MAIER, GriechM 2,81 (βλ. 82, 58/59,61. 84,4/5.52).

σχοινικίς, μτγν. = **χοινικὶς** (βλ.λ.), ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 75.

σχοινίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **σχοῖνος** (βλ.λ.): πλέγμα ἐξ ἰνῶν σχοίνου, τὸ καὶ σήμερον λεγόμενον *σχοινίον*, ΗΣΥΧ. λ. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΗΡΟΔ. 1,26. 5,85.86. ΓΑΛ. 6,140. IG II 2²(1)1609, 109. IdD 290,81.92. 291b15. 354,60: *σχ[οινίου] εἰς [τὸν γαῦλον τὸν ἐν τεῖ] παλαίστρᾳ.* 372A106: *σχοινία εἰς τὸ γυμνάσιον ΔΙΙ.*

σχοινίς, ἡ = 1) σχοινίον, ΘΕΟΚΡ. 23,51.– 2) τοιχογραφία παριστῶσα σχοῖνα, TAM 2(3)850,2/3 (Λυκίας). SEG 4.453,17: *ἠργασάμεθα δὲ καὶ τὴν σπ[εῖραν εἰς τ]ὴν καταγλυφὴν τῆς σχοινίδος ἐπὶ πόδας.* OGI 214,55.

σχοῖνος (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK, λ. [840 κἑ.]) = φυτὸν χρησιμοποιηθὲν εὐρέως ἐν τῇ οἰκοδομικῇ, ΗΡΟΔ. 4,190. ΑΡΙΣΤΟΦ., Πλ. 541. 'Απόσπ. 34. ΘΕΟΚΡ. 7,133. IG II 2² (1)1672,101 ('Ελευσῖνος): *σχοῖνοι ἐπὶ τὰς ὀροφάς.* 1673, 40: *σχοίν[ου]ς πρὸς τὴν ἁμαξίδα.*

σχοινωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ὡς σχοινίον συνεστραμμένος, P Michael 18A15 (3ου μ.Χ. αἰ.). ΚΟΣΜ. ΙΝΔΙΚ., χτ. 140D: *σχοινωτὸς κίων* (πρβλ. καὶ λ. **στρεπτός**).

σωλήν, ὁ (*ἀρχ.-βυζ.*) = 1) διῶρυξ, ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,6. ΦΙΛ., Βελοπ. 91,26.– 2) κυλινδρικὸς ὀχετός, ΗΡΟΔ. 2,60, ΗΡΩΝ, Πνευμ. 1,1. ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 526B. ΣΤΡΑΒ. 16.2,13.– 3) ὁ **στρωτὴρ** (βλ.λ.) κέραμος, ΗΣΥΧ. λ. *σωλῆνες· στεγαστῆρες.* IG II 2²(1)1627b330.334. 1628,515. 1629E990. 1631B224. IV I² 109 IV 106.117. XI 2,203B97. IdD 366A108.– 4) παρὰ Βυζαντινοῖς ἡ **σολέα**.

σῶμα, τὸ = πιθανῶς ἡ λέξις ἐσήμαινεν ὅ,τι καὶ τὸ **πτῶμα** (βλ.λ.), IdD 442A205: *τοῖς ἄρασι τὰ σώματα τὰ προσπεσόντα.* 264: *ἐργάταις τοῖα ἄρασι τὸ σῶμα τὸ [προσπεσόν.*

Τ

τάβλα, ἡ (λατ. **tabula**) = 1) τετράγωνος ἢ ὀρθογώνιος ἐπίπεδος πλάξ, ἄβαξ, ἀβάκιον, DU CANGE, Gloss., λ. HERWERDEN, LexGr s. et D. λ. [796]. BGU 1079,29. Sammelb. 4514.– 2) σανίς, KEIL-PREMERSTEIN, BüRL 3.67,11. ΑΥΤΟΘΙ 70,1: *καθὼς ἡ τάβλα ἔνκειται, κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἐστὶν ἡ θύρα τῆς καμάρας.* ΕΡΩΤΟΚΡ. 2,99.

τάβλωμα, τὸ = διάτρητον ξύλινον φράγμα ἐξέχον δίκην ἐξώστου ἐν τοῖς οἰκοδομήμασι, **δρύφακτος** (βλ.λ.), ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., 'Ιππ. 672 (πρβλ. Σφ. 348.385): *τὰ τῶν οἰκοδομημάτων ἐξέχοντα ξύλα, ἢ τὰ κάγκελα.* Βλ. καὶ DU CANGE, Gloss. λ. *ταυλώματα.*

ταβλωτὸν, τό (λατ. **tabulatum**) = περίφραγμα ἐκ σανίδων, **δρύφακτος**, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *δρύφακτοι: τὰ νῦν ταβλωτὰ καλούμενα, τὰ τῶν οἰκοδομημάτων ἐξέχοντα ξύλα.* Βλ. καὶ ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., 'Ιππ. 675. – Σφ. 348: *τῶν δρυφάκτων τῶν ταβλωτῶν.* 385: *περιφράγματα τὰ νῦν ταβλωτὰ καλούμενα.* DU CANGE, Gloss. λ.

ταινία, ἡ = 1) κυμάτιον, ζώνη (λατ. **fascia**), ΣΟΥ(Ι)Δ., ΦΩΤ. λ. *ταινίαι.* Αππ., Λιβ. 95. ΠΔ(Ο΄), 'Ιεζεκ. 27,5.– 2) τὸ ἄνω μέρος τοῦ **θράνου** (βλ.λ.), IG XI 2,161A: *τὴν ταινίαν ἐπὶ τὸν θρᾶνον τοῦ νεὼ ἐπιθέντι.* 113: *σανὶς πτελεΐνη εἰς τὴν ταινίαν καὶ τὰ καταζεύγματα τῆς ὀροφῆς τοῦ νεὼ τοῦ 'Απόλλωνος.* 120: *σανὶς πτελεΐνη εἰς τὴν ταινίαν τὴν ὑποκειμένην τῇ ὀροφῇ τοῦ νεὼ τοῦ 'Απόλλωνος.* Βλ. σχετικῶς HOLLAND-DAVIS, ἐν AJA 38,1934,75/76, Pl. IX.– 3) στέψις τοῦ ἐπιστυλίου συνοδευομένη μὲ κανόνας καὶ 6 σταγόνας εἰς τὸν δωρικὸν ῥυθμόν, μὲ **κυμάτιον** δὲ εἰς τὸν ἰωνικὸν καὶ τὸν κορινθιακὸν ῥυθμόν, VITR. 4.3,4: *Epistylii altitudo unius moduli cum taenia et guttis; taenia moduli septima; guttarum longitudo sub taenia contra triglyphos alta cum regula parte sexta moduli praependeat.* Didyma II 39,19.– 4) ἴσως ἡ λέξις ἐσήμαινε καὶ τὴν **περιτένειαν**, VITR. 4.4,4.

τάμνω = δωρ. τύπος τοῦ **τέμνω** (βλ.λ.).

τανεία, ἡ (ἐν πληθ. **τανεῖαι**) = ἐπιμήκη ξύλα ἐν χρήσει ἐν τῇ οἰκοδομικῇ, κν. μακρυνάρια, ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 4.1,2: *δοκοὶ κάλλισται καὶ τανεῖαι καὶ κεραῖαι αἱ ἐκ τούτων.*

τάξις, ἡ (λατ. **ordinatio**) = 1) κανὼν καθ' ὃν συνέτασσεν ὁ ἀρχιτέκτων ἐπὶ μεμβράνης τὰ σχέδια (**ὑπογραφαί**), VITR. 1.2,1: *Architectura autem constat ex ordinatione, quae graece taxis dicitur, et ex dispositione, hanc autem Graeci diathesin vocitant.*– 2) διάταξις, IG II 1²(2) 1046,18 ('Αττικῆς): *στεγάσαι δὲ καὶ τοῦ προπύλου τὸ ὀπίσω μέρος καὶ τὸν ναὸν τὸν ἀπέναντι τῆς εἰσόδου χάριν τοῦ τὴν ἀρχαίαν ἀποδοθῆναι τῷ ἱερῷ τάξιν.*

ταρσιὰ (ἄλλως **ταρσιή**, οἱ καὶ **ταρσοί**· βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *ταρσιήν· τὴν τρασιάν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τρασιά.* ΓΡΗΓ. ΚΟΡ., τρόπ. 514: *ταρσοὺς δὲ καλάμων, τὴν τρασιὰν οὐ ἐξήραινον τὴν πλίνθον.*

ταρσός, ὁ (βλ. καὶ λ. **ταρσιὰ-τρασιὰ**) = α) πλέγμα ἐκ καλάμων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτίθεντο χάριν ξηράνσεως αἱ πλίνθοι, β) πλέγμα ἐκ καλάμων συνοικοδομούμενον μετὰ τῶν πλίνθων χάριν μεγαλυτέρας ἀντοχῆς, ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,173. ΗΣΥΧ. λ. *ταρσοὺς καλάμων.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ταρσός.* ΗΡΟΔ. 1,179. ΘΟΥΚ. 2,76. FD III(5) 26IA10-16.

ταρσώδης = ὁ δίκην **ταρσοῦ** πεπλεγμένος, ὁ καὶ ἄλλως **ταρσωτὸς** (πρβλ. καὶ λ. **καλαθωτός**). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,22: *πυκναὶ θύραι, τῇ μὲν πλοκῇ ταρσώδεις, τὰς στροφὰς δ' ἔχουσαι πρὸς τὰς εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη κινήσεις εὐλύτους.*

ταυρόδετος, ον = ὁ δεδεμένος διὰ κόλλης ἐκ δέρματος ταύρου, ΕΥΡΙΠ., 'Απόσπ. 472,7 (TGF, NAUCK): ΠΟΡΦΥΡ., πΑ ἐμψ. 4,19. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HERWERDEN, App. Lex Gr. s. et D. λ. [213].

ταυροκόλλα, ἡ = ἡ ἐκ τῶν βοείων δερμάτων κατασκευαζομένη κόλλα, ΑΕΤ. 1: *ταυροκόλλα ἠδὲ ξυλοκόλλα ἐκ τῶν βοείων βυρσῶν γιγνομένη.* ΠΟΛΥΒ. 6.23,3. ΔΙΟΣΚ. 3,87. ΓΑΛ. 12,832. ΠΑΥΛ. ΑΙΓ. 7,3.

ταφρεία, ἡ = 1) ἡ κατασκευὴ τάφρων ἢ προχωμάτων, ΔΗΜΟΣΘ. 325: *τὸν τειχισμὸν καὶ τὴν ταφρείαν.* FD III(5) 74,44. ΛΕΩΝ ΔΙΑΚ. 1.5,68.– 2) χαρακώματα, σύνολον ἢ σύστημα χαρακωμάτων, ΦΙΛ. ΜΗΧ. 85,46. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ.

36,37: *ἐπειδὴ πολὺν τὸν περίβολον τῆς ταφρείας ἀδύνατος ἦν ὑπὸ τοῦ μεγέθους σῶσαι.*

τάφρευμα, τὸ = τάφρος ἤδη ἀνασκαφεῖσα, ὄρυγμα, ΠΛΑΤ., Νόμ. 761Β. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ., Ἀπ. 57,33 καὶ 98,1.

τάφρευσις, ἡ = σκαφή, κατασκευὴ τάφρων, ΑΙΛ., πζ 9,8: *τίς ὁ τρόπος τῆς τοιᾶσδε ταφρεύσεως.*

ταφρεύω, ῥ. = ὀρύσσω, σκάπτω, κατασκευάζω τάφρον, ΗΣΥΧ. λ. *ταφρεῦσαι διορύξαι.* ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ταφρεῦσαι· διορύξαι, περισκάψαι.* ΠΛΑΤ., Νόμ. 6.778Ε. ΞΕΝ., Ἑλλ. 5.2,4. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 33,4. ΑΙΣΧΙΝ. 3,236: *τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρωσε.* ΑΠΠ., Λιβ. 108: *ἔθετο χάρακα καὶ ὠχύρου καὶ ἐτάφρευε.*

ταφροειδὴς = ὁ ὅμοιος πρὸς τάφρον, ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ἰλ. Β, 153: *τὰ ταφροειδῆ ὀρύγματα.*

τάφρος (δωρ. **τράφος**), ἡ = αὖλαξ ὀρυχθεῖσα ἐντὸς τοῦ ἐδάφους δι' ἐκσκαφῆς, ὄρυγμα, χάνδαξ, ΗΣΥΧ. λ. *τάφρος· ἐπίμηκες ὄρυγμα ἔξωθεν τοῦ τείχους γινόμενον πρὸς ἔκπληξιν πολεμίων.* ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τάφρος: τὸ περὶ τὸ τεῖχος ὄρυγμα.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Η, 341. Ὀδ. φ, 120. ΗΡΟΔ. 1,179. 4,3. ΣΟΦ., Αἴ. 1279. ΘΟΥΚ. 2,78. ΠΛΑΤ., Κριτ. 118C. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 1.7,14. 2.3,10. Ὁ ΑΥΤΟΣ, Κύρ. Παιδ. 7.5,15. ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 99,43. ΔΙΟΔ. Σικ. 22,10. ΠΛΟΥΤ., Μάρ. 16. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 4.1,1. ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,111. 5,35.36. Λιβ. 119. Ἀνν. 37. ΙΟΥΛΙΑΝ., λόγ. 2,76a. ΦΙΛΟΣΤΟΡΓ., Ἐκκλ. Ἱστ. 7,9: *καὶ τὴν τῶν θεμελίων τάφρον ἐξορυττόντων ἀργυραῖς ἅμαις καὶ σκάφαις.* Dikaiomata 1,$_{97.107.111.112}$. PSI 595,$_{7}$. IG II 1^{2}(2) 1035,$_{56}$ (Ἀττικῆς). 1682,$_{4}$ (Ἐλευσῖνος). IV 1^{2} 106I, $_{25}$ (Ἐπιδαύρου): *τᾶς ἀνκαθάρσιος τᾶν τάφρων τοῖς τοίχοις δεκαπέδων πεντήκοντα.* 110c$_{5}$: *τὸ στρῶμα εἰς τὰν τάφρον εἰς τὰν καταγωγὰν τοῦ ὕδατος.* SEG 15, 207,$_{125.126}$. DITT. OGIS 90,$_{24}$ (Αἰγύπτου). SEG 14.684,$_{8}$ (Καρίας). IG XIV 645 I$_{130}$ καὶ II $_{51}$ (Tab. Heracl.). Παράδειγμα τάφρου ἔμπροσθεν τείχους βλ. ἐν ΤΡΑΥΛΟΥ, Πολεοδομικὴ ἐξέλιξις τῶν Ἀθηνῶν σελ. 77-78, εἰκ. 38, ἔνθα μεταξὺ τείχους καὶ τάφρου παρεμβάλλεται τὸ προτείχισμα.

τέγεος, ον (FRISK, Gr. etymW, λ. *στέγη* [σελ. 780-781] = 1) ὁ παρὰ τὴν στέγην, ὁ ὑπερῷος, ὁ ἀνώγεως, ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 640,1: *γίνεται δὲ τὸ τέγεος ἀπὸ τοῦ τέγος τέγειος καὶ ἀποβολὴ τέγεος.* Comm. 449: *τέγεος θάλαμος ἐπιθετικῶς ὁ ὑπερῷος καὶ ἀνώγειος, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ τέγειος ἀποβολῇ τοῦ ι λέγεται.* ΗΣΥΧ. λ. *τέγεοι· ὑπερῷοι οἶκοι.* ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 248. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. ἔ.ἀ. [= 639,62]: *τοὺς γυναικείους θαλάμους, οὐ μὴν καὶ τοὺς τῶν ἀνδρῶν, ὠνόμασεν τεγέους ἀντὶ τοῦ ἀνωγείους.* Βλ. καὶ 1054,3 καὶ ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΛΥΚ., Ἀλεξ. 350,10.– ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 25, 104.– 2) ὁ ἔχων στέγην, ὁ ἐστεγασμένος (χῶρος, δωμάτιον, οἴκημα). ΗΣΥΧ. λ. *τέγεος, τέγους· ἤγουν στέγης.* ΟΜ., Ὀδ. α, 333: *παρὰ σταθμὸν τέγεος.* ΕΜΠΕΔ. 142 DIELS: *τέγεοι δόμοι.*

τέγη, ἡ = στέγη, **τέγος** (βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *τέγη· στέγη· οἴκημα.* ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 39,61: *ἐν ταῖς τέγαις.*

τεγοποιέω -ῶ, ῥ. = καλύπτω διὰ στέγης, IdD 444 B$_{95}$: *ἐργολαβήσαντι τεγοποιῆσαι τὴ[ν Μι]νόην.*

τέγος (τὸ καὶ ἄλλως **στέγος**· πρβλ. καὶ λ. **τέγεος** [ΕΥΣΤΑΘ. 640,5], ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 345,20, RITSCHELLII: *στέγος λέγε· τὸ δὲ τέγος ποιητικόν. Ἄλλως στέγος, κοινὸν τέγος.* ΕΥΣΤΑΘ., ἔ.ἀ.: *τέγος καὶ στέγος, ἐξ οὗ τὸ στέγω ρῆμα.* ΑΥΤΟΘΙ: *Ἰστέον δὲ ὡς εἰ καὶ ἀπὸ τοῦ τέγους, ὃ γίνεται ἀπὸ τοῦ τέγγω, παράγεται τὸ στέγος.* Πλείονα διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. ἐν BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [947]. FRISK, Gr. etymW λ. *στέγω* [780-781]) = 1) στέγη, κν. σκεπή, BEKKER, AG 1.47,18. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,81. – 7,162: *καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τέγος οὐ μόνον οἱ νῦν κέραμον ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης ἂν ἐπίκοι καλεῖν εἰπὼν ἐν Κωκάλῳ κοφίνους δὲ λίθων ἐκέλευον ἡμᾶς ἐπὶ τὸν κέραμον.* ΗΣΥΧ., ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τέγος = στέγη.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΟΜ., Ὀδ. α, 333. θ, 559. ι, 64. ΘΟΥΚ. 4,48: *τὸ τέγος τοῦ οἰκήματος.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 1127. Ἀπόσπ. 12 (CGF III 948): *καὶ δι' ὀπῆς κἀπὶ τοῦ τέγους.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120. 10,25. ΠΟΛΥΒ. 5.76,4. ΔΙΟΔ. Σικ. 4,52. ΑΥΤΟΘΙ 15,83. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 6.92,6. 8.22,2. ΠΛΟΥΤ., Δίων 55. ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,13. Λιβ. 128. ΑΘΗΝ. 13,569b. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 12 β§ 1.– Βλ. καὶ IG XI 2,144A$_{107}$ καὶ B$_{1}$ (Δήλου). ΑΥΤΟΘΙ 154A$_{30.38}$. 158A$_{64}$. 159A$_{47}$. 161A$_{110.114.115}$. 163A$_{8.41}$. 203A$_{54.55}$. 287A$_{110}$. IdD 290,$_{92}$. 340,$_{8}$. 348,$_{7}$. 372A$_{157}$. 443Bb$_{154}$. IG XII 7,62,$_{25}$ (Ἀμοργοῦ).– 2) σνκδ. ἐστεγασμένος χῶρος, δωμάτιον, οἴκημα, ΕΥΣΤΑΘ. 640,5: *ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ αὖθις ὁ ὅλος οἶκος παρονομάζεται διὰ μέσου τοῦ στέγειν ρήματος.* Comm. 449: *τέγος ὁ ὅλος δόμος ἀπὸ μέρους τῆς στέγης, ὅθεν λέγεται τὸ τέγος ἐλλείψει τοῦ σ ἢ παρὰ τὸ τέγγω, ὃ δηλοῖ τὸ βρέχω.* ΗΣΥΧ. λ. *τέγος.* ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τέγος.* Μ Ετυμ. λ. *τέγος.* ΠΙΝΔ., Νεμ. 3,53/4. Πυθ. 5,41. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 19,1,11. Ἰουδ. Πόλ. 5.4,3.

τείρω (λατ. **tero**), ῥ. = τρίβω καὶ τρυπῶ (βλ. καὶ λ. **τόρος**, **τορεία**, **τορευτής**, **τορευτική**), ΗΣΥΧ. λ. *τείρων.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τείρει.* Μ Ετυμ. λ. *τέρετρον, τρυπάνιον· ἔστι ρῆμα τρῶ, τρᾷς· ὅπερ ἐστὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ τείρω· παρὰ καὶ τὸ τείρω, τέρτρον.*

τειχάριον, τό. Ὑποκ. = μικρόν, χαμηλὸν τεῖχος, P Ryl. 125,$_{7}$: *κατασπασμὸς τειχαρίων παλαιῶν.*

τειχέω -ῶ, ῥ. = 1) **τειχίζω** (βλ.λ.), οἰκοδομῶ τεῖχος, ΗΡΟΔ. 1,99. 4,124. 5,125. 9,7.– 2) περιβάλλω διὰ τείχους ὀχυρώνω, ΗΡΟΔ. 7,40.

τειχήεις (= **τειχιόεις**· βλ.λ.), ΟΜ., Ἰλ. 2,246. ΣΤΡΑΒ. 1.4,11.

τειχήρης = 1) ὁ τετειχισμένος, ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τειχήρης: τετειχισμένος.* ΠΔ(Ο΄), Ἀριθ. 13,20. ΣΤΡΑΒ. 13.1,7.– 2) ὠχυρωμένος, ὀχυρός, ΦΙΛΟΣΤΡ. 10,7.

τειχητὸς (ἐπίθ.) = ὠχυρωμένος ἢ τετειχισμένος, Hesperia 5,1936,403,$_{189}$ (Ἀθηνῶν 4ου π.Χ. αἰ.).

τειχίδιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **τεῖχος**, ΖΩΝΑΡ. 172,1: *τειχίδιον, τὸ μικρὸν τεῖχος καὶ τειχίον.*

τειχίζω, ῥ. (ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,120) = 1) κτίζω, ἀνεγείρω τείχη, ΟΜ., Ἰλ. Η, 449. ΠΙΝΔ., Ἰσθμ. 5(4),44. ΘΟΥΚ. 1.11,64. 5,82. 6,99. 7,43. ΕΛΛΑΝ. F 26 (JACOBY, FGrH 1). ΞΕΝ., Ἑλλ. 2.3,46: *ἔρυμα τειχίζοντες.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 838. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32,12. – 37,2: *τειχίον τειχίσαι ὡς ἰσχυροτάτων καὶ μεγίστων λίθων.* ΑΝΔΟΚ., π πΛακ. Εἰρ. 7,38. ΔΙΟΔ. Σικ. 1,57. 14,18. ΠΑΥΣ. 1.13,5. 42,2.7.25,6. ΘΕΟΦΥΛ., Ἱστορ. 1.12,2. ΠΡΟΚ., πΚτισμ. 1.1,11. 2.1,19. 6,13.– 2) διὰ τείχους περικλείω, περιτειχίζω, ὀχυρώνω, ΗΡΟΔ. 1,175.180.181. 5,62. ΘΟΥΚ. 1,93. ΔΗΜΟΣΘ. 18,299. ΑΝΔΟΚ., ἔ.ἀ. 5. ΑΙΣΧΙΝ. 3,84. ΔΙΟΔ. Σικ. 1,33. 2,3. 14,17. ΣΤΡΑΒ. 7.4,7. 9.2,3. ΠΛΟΥΤ., Μάρ. 15.20. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 5.3,5. ΠΡΟΚ., πΚτισμ. 3.7,5. 5.7,7. IG II 2^{2}(1)1659,$_{3}$. 1661,$_{3}$. ΑΥΤΟΘΙ, 3^{2}(1)4258.$_{7}$, 2225,$_{28.30.31}$.

τειχιόεις = ὁ διὰ τειχῶν περιβεβλημένος, ὁ τετειχισμένος, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὁ τετειχισμένος. Τειχῶν καὶ πόλεως διαστολὴν ἐποιήσατο Θουκυδίδης· καὶ ἔοικε κυριωτέραν τῆς πόλεως τὴν λέξιν ἐπὶ τῶν οἰκιῶν λαμβάνειν.*

τειχίον, τό = πρόχειρος τοῖχος οἰκοδομήματός τινος ἢ περιβόλου, ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 348,11: *τείχιον μέντοι ἐπὶ τῆς οἰκίας λεγόμενον, οὐχ ὡς ὁ τοῖχος, ἀλλ' ὡς τὸ τεῖχος γράφεται.* ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 2,79. BEKKER, AG 856,4: *τὸ τειχίον δὲ καὶ τὸ ἑρκίον οὐχ ὑποκοριστικά· διάφορον γὰρ τὸ δηλούμενον, τεῖχος καὶ ἕρκεος ἐπὶ πόλεως. τει-*

χίον καὶ ἑρκίον ἐπὶ ἐπαύλεων. Αυτοθι 356 καὶ 437 (λ. αἱμασιὰ καὶ ἀποτειχίσαι). Ησυχ. λ. αἱδῶσσα. Ὁ Αυτος, λ. τειχίον: τειχίον Ἀττικοὶ τὸν περίβολον τοῖς χωρίοις· ὁ δὲ Ὅμηρος τεῖχος μὲν τὸ τῆς πόλεως, τειχίον δὲ τὸ τῆς οἰκίας. Ὁ Αυτος, λ. στριγχὸς καὶ τριγχός. Σου(ι)δ. λ. αἱμασιά, ἀποτειχίζων, θριγκός, τριγχός. Φωτ. λ. τριγχός. Ευσταθ. 883,50. 1347,58. 1798,44. 1839,52. 1851,23 κέ. 1930,23. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ομ., Ὀδ. π, 165.343: τειχίον αὐλῆς. Θουκ. 6,66. 7,81. Δημοσθ. 1278. Αριστοτ. 552b28. 553a1. 883b39. Αιν. Τακτ. 2,2. 37,2. Διοδ. Σικ. 14,51. Απп., Λιβ. 98.– IG I² 373 V, 258. II 2²(1)1635,70 (Ἀττικῆς). XI 2,144A98 (Δήλου). 144B30. 146A41. 154A9. 219A 31. 287A119. XII 7,62,17 (Ἀμοργοῦ). 19.32. RIJG 1,78,80. 81. Dikaiomata 1,88.91. MAMA 8,428 (Ἀφροδισιάδος). BCH 23, 1899,566,14 (Σμύρνης).

τείχισις, ἡ = ἡ ἀνέγερσις τείχους, ὀχυρώματος, Θουκ. 7,6. Ξεν., Ἑλλ. 6.5,4. Λουκ., Ὀρχ. 41.

τείχισμα, τὸ = τὸ ἐκ τῆς τειχίσεως ἢ τειχισμοῦ ἔργον, τὸ τετειχισμένον, τὸ τεῖχος, τὸ ὀχύρωμα, Ευριπ., Ἡρ. 1096: λαΐνῳ τειχίσματι. Θουκ. 3,34. 7,43. Διοδ. Σικ. 13,11. 16,47. – Προκ., πΚτισμ. 2.4,23: τῷ τειχίσματι τοῦ φρουρίου περιβαλεῖν. 9,4. 3.2,11. 5.7,16.– Ευσταθ., Opusc. 24,31: ἐρυμνοῦ τειχίσματος. IG II 1²(1) 179b4.

τειχισμάτιον, τὸ = μσν: μικρὸν **τείχισμα** (βλ.λ.), Νικ. Χων., Χρον. 364B: τὰς χερσαίας πύλας τειχισματίοις διείληφε.

τειχισμός, ὁ = ταυτ. τῷ **τείχισις** (βλ.λ.), Θουκ. 5,82. 6, 44.102. 7,14. Δημοσθ. 18,299. Στραβ. 8.6,21. Θεμιστ., λόγ. 10.137c. Ευσταθ., Opusc. 25,59. IG V 2, XXV, 74 (Μεγαλοπόλεως): ἰν τὸν τειχισμὸν τᾶς πόλιος Δαρεεικὸς τριακοσίος. 7.4263,6.13.14 (βλ. καὶ ΑΕ 1891,78. Maier, GriechM 118 (Ὠρωποῦ).

τειχιστής, ὁ = ὁ τειχίζων, ἀνεγείρων τείχη, ὀχυρώματα, ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄12,12(13): τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων. Λιβαν., Θέσ. 2,2: τειχιστὴς Τροίας.

τειχοδομέω -ῶ, ῥ. = ταυτ. τῷ **τειχοποιῶ** (= δομῶ, οἰκοδομῶ τεῖχος), Πολυδ., Ὀν. 7,118: καὶ τειχοδομεῖν δ' ἂν εἴποις τὸν αὐτὸν καὶ τειχοποιεῖν, καὶ λιθολογεῖν καὶ λιθουργεῖν. Σχολια εἰς Ευριπ., Φοίν. 287. Στραβ. 8.6,15. Παλ. Ανθ. 4,279.

τειχοδόμημα, τὸ = τεῖχος, IG XII 9,906,6 (Εὐβοίας): διά τε τὰ τειχοδομήματα ἃ ἐποίησεν περὶ τὸ ἱερόν.

τειχοδομία, ἡ = οἰκοδόμησις τείχους, Πλουτ., Νικ. 18: παραβεβλημένην εἶχε τὴν παρασκευὴν τῆς τειχοδομίας. CIG II 2058 = ScythG ἀριθ. 7B63 (σελ. 642), Ὀλβίας. Κινν. 4,11 (Βόννης σελ. 164,7): τὴν τειχοδομίαν διανοοῦνται.

τειχοδόμος, ον = ὁ οἰκοδομῶν τεῖχος, Πολυδ., Ὀν. 7,117: καὶ τειχοδόμον εἶναι καὶ τειχοποιόν. Μαν. 4,291: τειχοδόμους τε τίθησι, καὶ εὐτόλμους κεραμουργούς.

τειχοπόης -ας = **τειχοποιὸς** (βλ.λ.), SIG 577,82. 273,30.

τειχοποιέω -ῶ, ῥ. = 1) ἀνεγείρω τείχη ἢ ὀχυρώματα, Πολυδ., Ὀν. 7,118. Σου(ι)δ. λ. ἐκτειχίσαι· τειχοποιῆσαι. Latyschev 1, ἀριθ. 195,3 (Χερσονήσου).– 2) ἔχω τὸ ἀξίωμα τοῦ τοιχοποιοῦ, Δημοσθ. 223.

τειχοποιΐα, ἡ = ἡ οἰκοδόμησις τειχῶν ἢ ὀχυρωμάτων, Αιν. Τακτ. 8,3. Διοδ. Σικ. 11,40.– 13,35: νεῶν... κατὰ τὴν τειχοποιίαν καθαιρεθέντα. BCH 1896,396: ὁ διάσημ[ος ἀ]ρχ[ιτέκτων]... τειχοποιείαν [ἀν]οικοδόμησεν. Annuario 1949-51,22 (σελ. 239,110): προενοίησε τᾶς τειχοποιΐας.

τειχοποιϊκὸς καὶ ἐν ἐπιγρ. **τειχοποϊκὸς** ἐπίθ.) = ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν τειχοποιΐαν. Ἐν ἐπιγρ. = πρόσοδοι πρὸς διατήρησιν ἢ ἐπισκευὴν τῶν τειχῶν, IG II 1²(1) 244,18 (Ἀττικῆς): δανεισθέντος ἐκ τῶν τειχοποιϊκῶν. 40: ἐκ τῶν τειχοποιϊκῶν χρημάτων. Milet 3,146,49: ἀπὸ τῶν εἰς τὰ τειχοποιϊκὰ ἐξειρημένων. Αυτοθι, 141,52/53. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [σελ. 805].

τειχοποιὸς (ἄλλος τύπος **τεχοποιὸς** καὶ **τειχοπόης**, **τειχοπόας**), ὁ = 1) ὁ οἰκοδομῶν, κτίζων τείχη, ἢ ὀχυρώματα, Λυκ. 617. Λουκ., Ὀρχ. 41.– 2) ἰδιαιτέρα ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις (καὶ ἄλλαις πόλεσιν), ἐκλεγομένη ὑπὸ τῶν φυλῶν καὶ ἀσχολουμένη περὶ τὴν οἰκοδομήν, ἐπισκευὴν κλπ. τῶν τειχῶν ὡς δημοσίων ἔργων, Πολυδ., Ὀν. 7,117. Αισχιν., κΚ 27.28.– 31: ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην. Αριστοτ. 1321b26. Ευσταθ., Opusc. 25,79. IG II 1²(1) 244,34 (Ἀττικῆς): μετὰ τῶν τειχοποιῶν καὶ τῶν ταμιῶν καὶ τῶμ μακρῶν τειχῶν. II 2²(1)1658,1 (Πειραιῶς). 1660,1. VII 4263 (= Μιτσος, ΑΕ 1953-54 [B] 158,15, (Ἀμφιαρείου): τοὺς τειχοποιοὺς ἀναγράψαι ἐν [στ]ήλαις λιθίναις. 16/17. Hermes 44,1909,46,89 (Μαγνησίας): τῆς ἐγ]δόσεως ὑπὸ τῶν τειχοποιῶν. Inscr. Prien. 70 = SEG 4,485,22. Maier, GriechM 59,6 (Κυζίκου). Βλ. καὶ 2, σελ. 43 καὶ σημ. 11.14.16. Didyma II 480,23. 481,5. Milet 3,33d,6. Dacia s. III 1959,254: τειχοποιὸς ἀνδρη[ό]τατα καὶ γνησιώτατα τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔργων προέστη. Βλ. καὶ B Mus. Inscr. 1005.577,82. SIG 273,30.

τεῖχος, τὸ (Μ Ετυμ. λ. τεῖχος, παρὰ τὸ τεύχω τὸ κατασκευάζω, τεῦχος καὶ τεῖχος ἢ ἀντίκειται τὸ τοῖχος· ἐκ τοῦ τεῖχος, γίνεται τειχόεις, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα, τειχιόεις. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 348,10 κέ.: τεῖχος οὐδετέρως τὸ τῆς πόλεως, τοῖχος δὲ ἀρσενικῶς ὁ τῆς οἰκίας· τειχίον μέντοι ἐπὶ τῆς οἰκίας λεγόμενον, οὐχ ὡς ὁ τοῖχος, ἀλλ' ὡς τὸ τεῖχος γράφεται. Διὰ τὴν ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. [949-950]. Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικά, 2,207 κέ. ἔνθα καὶ περὶ τῶν συστημάτων τειχοδομίας). Ἡ λέξις ἐσήμαινεν: ἀρκετοῦ ὕψους καὶ πάχους συνήθως δὲ διπλοῦν, ἤτοι μετὰ δύο παρειῶν, ἐκ λίθων κατασκεύασμα, περιβάλλον πόλιν ἢ ἄλλο τι χωρίον, φρούριον, ἐνισχυόμενον δὲ κατ' ἀποστάσεις διὰ πύργων τετραγώνων ἢ στρογγύλων, Bekker, AG 856,4 καὶ 792,25. Ησυχ. λ. πύργος. Φωτ. λ. μεταπύργιον. Σου(ι)δ. λ. ἀποστέγειν. Ομ., Ἰλ. Ζ, 434: ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος. Ευσταθ., Comm. 167: ἐπίδρομον τεῖχος, τὸ καὶ ἀμβατόν, τουτέστιν εὐάλωτον.– Ὁ Αυτος, 653,58. Ομ.,ἔ.ά. Μ, 178. Π, 702. Ευσταθ. 1082,26. Υ, 145. Ευσταθ. 1200,57 καὶ 1421,20. Ὀδ. κ,3. Ευριπ., Φοίν. 116.744.809. Ῥῆσ. 232. Τρῳ. 1087. Σοφ., Ποιμένες (Ἀπόσπ. 465, Nauck). Ηροδ. 1.180,2.181. Θουκ. 1,90.93. 2,75. 3,18.20. 4,90.112. 5,10.– 6,99: ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες. 7,11. Ελλαν. F 26 (Jacoby, FGrH 1). Ισοκρ. 5,64. Πλατ., Νόμ. 778E. Κριτ. 116A καὶ B: τοῦ μὲν περὶ τὸν ἐξωτάτω τροχὸν τείχους χαλκῷ περιελάμβανον πάντα τὸν περίδρομον, οἷον ἀλοιφῇ προσχρώμενοι. Ξεν., Ἑλλ. 4.4,18. Κύρ. Ἀν. 3.4,11. 7.1,17. Ανδοκ., π πλακ. εἰρ. 31.38. π. μυστ. 101.108. Αριστοφ., Ὄρν. 1153. Ἱππ. 1046. Δημοσθ., π Παραπρ. 141. Ὁ Αυτος, π Λεπτ. 72: ἡ τῶν τειχῶν ἀνάστασις. Αισχιν. 3,84.157. Θεοφρ., π Φl 7.15,2. Αριστοτ. 398a18. 1330b32. 1331a18. Αιν. Τακτ. 3,3. 22,19. 32,7.12. Λυκ., Ἀλεξ. 291. Πολυβ. 4.5,6. Διοδ. Σικ. 17,71: τριπλοῦν τεῖχος. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.14,3. 87,4. 2.37,1. 67,4.3. 38,1. 67: τὰ τείχη τῆς πόλεως αὐτοσχέδια καὶ φαῦλα ταῖς ἐργασίαις ὄντα πρῶτος ᾠκοδομήσατο λίθοις ἁμαξιαίοις εἰργασμένοις πρὸς κανόνα. 4.53,1. 54,2. 5.59,2. 8.13,2. Στραβ. 1.3,20 (C. 60). Πλουτ., Φιλοπ. Τίτου σύγκρ. 1. Ὁ Αυτος, Ἀριστείδ. 11. Δημ. 21. Λύσ. 15. Νικ. 18. Πύρρ. 33. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.9,1. 10,2.5. 1,8. 6.7,2. 13.1,3. 2,1.3. 5,11. 15.9,6: λίθινον τεῖχος πύρ-

γοις διειλημμένον. 11,3.5. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,6. 2.20,6. 5.3,5. 4,3. 5,1. 2.6,2. ΠΑΥΣ. 6.19,11. 20,18. 7.18,5. 8.8,7. 9.1,7. 5,7. 10. 36,3.4. Πρβλ. καὶ 1.20,3. 20,4. 22,4. 25,4. 28,3. 38,6.9. 2.16,4. 37,2. 36,5. 3. 8,2. 7,2. 4. 31,5. 7. 27,3. 8.13,2. 10.24,7. ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ., Στρωμ. 21.125,13. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 14,219. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 66,4.– IG I^2 74 II 11. 81,9. II $1^2(1)$ 244,4. 12. 15. 23. 32. 34 (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ, 43.47.49. 404,15. 505,34. 550,7. 1035,56. 1225,11. II $1^2(2)$ 1260,17. 1299,65. MAIER, GriechM 10,4 (Πειραιῶς). II $2^2(1)$1672,14. 30. 44. 61. 73. 110. 308. 310 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ, 8.1682,2. II $3^2(1)$5199. IG V 1,891a2 (Λακωνίας). 89 Ib1. VII 17,9 (Βοιωτίας). ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1891,77,3 (Ἀμφιαρείου). XI 2,199A102 (Δήλου). SEG 14.532,6 (Κέως). Milet 3,172: *προνοήσας τῆς οἰκοδομίας τῶν τειχῶν*. SEG 2,582,5 (Ἐφέσου). MAMA 8,427. Ἡ λέξις ἐν κοινῇ χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

τειχουργία, ἡ = ἡ κατασκευὴ τῶν τειχῶν, τειχοποιΐα, ΘΕΟΔΟΣ., Ἀκροάσ. 1,150: *ἑλληνικὰς κήρυσσε τὰς τειχουργίας*.

τειχύδριον, τό. Ὑποκ. τοῦ **τείχους** (βλ.λ. 3) = ὠχυρωμένον φρούριον πόλεως, ΞΕΝ., Ἑλλ. 2.1,28: *ἔφυγον ἐς τὰ τειχύδρια*.

τείχωμα, τὸ = εὐτελὲς ὀχύρωμα, φράκτης, BEKKER, AG 314,14: *φραγμός: τὸ περίφραγμα καὶ τείχωμα ἐντελές, ὅπέρ ἐστι καὶ αἱμασιά*.

τειχωρύχος, ὁ = ὁ ὀρύσσων ἢ ὀρύττων τείχη, ΑΓΑΘ. ΣΧΟΛ., ἱστορ. 1,10 (Βόννης 1,34): *ὄργανα φέροντας λιθοτόμα καὶ τοιχωρύχα, ἐξεκόλαπτεν ἠρέμα καὶ διέτεμεν τοῦ ἄντρου τὸν ὄροφον*.

τεκταίνω, ῥ. = 1) κατασκευάζω, 2) ἐργάζομαι τὸ ἔργον τοῦ τέκτονος, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τεκτήνατο* καὶ *τεκταινόμενος*. ΦΩΤ. λ. *τεκτήνατο* καὶ *τεκταινόμενος*. ΟΜ., Ἰλ. Ε, 62. Ὕμν. Ὁμ. πρὸς Ἑρμ. 25. ΠΛΑΤ., Νόμ. 846Ε. ΞΕΝ., Ἀπομν. 4.2,22. ΑΡΙΣΤΟΦ., Λυσ. 674. Εἰρ. 296-7. Πλοῦτ. 163. ΠΛΟΥΤ., Δίων 9. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 1.7,2. ΠΡΟΚ., π ἀΣ, ἐν MIGNE, PG 87,1. 2829A: *τοῖς τεκταινομένοις τὰ ἔργα ῥυθμίζων*. IG XII 5,64,3 (Νάξου). Epigr. gr. 1058 = Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2244: *στρωτῆρας τοῦδε δόμου τεκτήνατο*.

τεκτόναρχος, ον = ὁ ἄρχων τῶν τεκτόνων, Σοφ., Δαιδ. (TGF, NAUCK 162 [= ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,117]: *ἐπεὶ δὲ καὶ τοὺς οἰκοδόμους τέκτονας Ὅμηρος καλεῖ, καὶ ἀρχιτέκτων εἴρηται παρὰ Πλάτωνι. βιαία γὰρ ἡ ἐν τῷ Σοφοκλέους Δαιδάλῳ «τεκτόναρχος μοῦσα»*.

τεκτονέω -ῶ, ῥ. = τεκτονεύω, κατασκευάζω, ΦΙΛ. 1,398. ΧΩΝ. 56D: *κλίμακα εἰς σχῆμα πύργου τεκτονηθεῖσαν*. Κ. ΜΑΝΑΣΣΗΣ, Σύντ. Χρον. 393.

τεκτονεῖον, τὸ = ἐργαστήριον τέκτονος, ΑΙΣΧΙΝ. 1,124. IdD 1417BII163 (2ου π.Χ. αἰ.). Γλωσσ. λ.

τεκτόνευσις, ἡ = ἡ ἐργασία τοῦ τέκτονος, τὸ τεκτονικῶς ποιεῖν τι, ΗΡΩΝ, Προοίμ.: *πρὸς κατασκευὴν καὶ τεκτόνευσιν* (τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν).

τεκτονεύω, ῥ. = ἐργάζομαι ὡς τέκτων, τεκταίνομαι (βλ. λ.), ΗΡΩΝ, Αὐτ. 268Β: *δεῖ τοὺς τεκτονεύοντας μηκέτι φαίνεσθαι*.

τεκτόνημα, τὸ = ἔργον τέκτονος, τεκτονικὸν κατασκεύασμα, Ἱστορ. Τρωϊκ. Πολ., ἐν ΜΑΙ 1,669Α: *κατασκευαστὴς... τεκτονημάτων*.

τεκτονία, ἡ = ἡ ἐργασία τοῦ τέκτονος, ἡ τεκτονικὴ τέχνη, Παλ. Ἀνθ. 15,14. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.7,6: *ἄρκευθος δὲ εἰς τεκτονίας καὶ εἰς τὰ ὑπαίθρια καὶ εἰς τὰ κατορυττόμενα τῆς γῆς*.

τεκτονικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν τέκτονα, ὁ ὑπὸ τῶν τεκτόνων κατασκευασθείς, ἐπινοηθείς, ΠΛΑΤ., Γοργ. 460Β: *ὁ τὰ τεκτονικὰ μεμαθηκὼς τεκτονικὸς ἢ οὔ*. Ἐπιν. 975C. ΑΡΙΣΤΟΤ. 407b25. 485a35. 652b14. 730b14. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.1,12. ΓΑΛ. 12,829. ΔΙΟΣΚ. 5,112: *τεκτονικὴ μίλτος*. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 4a § 1 (ed. R. FOERSTER 8,106 § 1): *ὁ δ' αὖ τεκτονικὸς τῶν περὶ τῆς τεκτονικῆς ἐμπείρως εἰρημένων*. ΦΙΛΟΠ. 11,7. P Oxy 4.729,12. P Lond. 154,7.– Ὡς οὐσ. **τεκτονικός**, ὁ = ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ τεκτονεῖν (ΠΛΑΤ., Πολ. 443C. ΞΕΝ., Ἀπομν. 1.1,7) καὶ **τεκτονική**, ἡ = ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη τοῦ τέκτονος (ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,117: *ὑπηρετικὴν τινὰ εἶναι τῇ τεκτονικῇ τέχνῃ*. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 280C. Θεόγν. 124Β. Πρωτ. 324Ε. Ἐρ. 135C. ΞΕΝ., Οἰκ. 1,1.3. ΑΡΙΣΤΟΤ. 730b14. ΛΙΒΑΝ., Προγυμν. 8, σελ. 98 § 4 FOERSTER. ΑΥΤΟΘΙ 99 § 7. ΩΡΙΓ., κΚ 4,76. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 24,133: *ὁ παραβεβλημένος τέχνῃ γεωργικῇ οὐχ ὑπισχνεῖται τὴν τεκτονικήν. Ὁ τέκτων ἀφυῶς ἔχειν τοῦ γεωργεῖν ὁμολογεῖ*. ΦΙΛΟΠ. 9,9.– Τὸ οὐδ. **τεκτονικόν**, τὸ = ἡ ἐμπειρία ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ τέκτονος (ΠΛΑΤ., Κρατ. 416D) καὶ τὸ ἐπίρρ. **τεκτονικῶς** = κατὰ τὸν τρόπον τοῦ τέκτονος (ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *δημιουργός*. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΑΡΙΣΤΟΦ., Εἰρ. 428).

τεκτονουργὸς (ἀντὶ τοῦ **τεκτόναρχος**), ὁ = ὁ ἀρχιτέκτων, ΗΣΥΧ. λ. *τεκτονουργὸς* (ΣΟΦ., Ἀπόσπ. 163): *ἀρχιτέκτων· τέκτων· πᾶς τεχνίτης*. Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. καὶ HERWERDEN, App. LexGr. s. et. D. λ.

τεκτοσύνη (δωρ. **τεκτοσύνα**), ἡ = ἡ τέχνη τοῦ τέκτονος, ΟΜ., Ὀδ. ε, 250. ΕΥΡΙΠ., Ἀνδρ. 10,5. Epigr. gr. 1107.

τέκτων, ὁ (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [950/951]. ΕΥΣΤΑΘ. 421,37: *καὶ ἡ τέχνη δὲ ὁμοίως καὶ ὁ τέκτων ἀπέβαλον τὸ υ ἐκ τοῦ τεύχω γενόμενα*. Πρβλ. Comm. 450 καὶ ΟΜ., Ἰλ. Γ, 337) = τεχνίτης διαφόρων κατασκευῶν, ἰδίως ἐκ λίθου καὶ ξύλου, ξυλουργός, οἰκοδόμος, ναυπηγός, ΑΡΙΣΤΟΤ. 730b6. BEKKER, AG 202,29. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,12. 7,117: *καὶ τοὺς οἰκοδόμους τέκτονας Ὅμηρος καλεῖ*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΦΩΤ. λ. *τέκτων: κοινῶς τεχνίτης, ὁ λαοξόος, καὶ ὁ τῶν ξύλων εἰδήμων*. ΘΩΜ. ΜΑΓ., Ἐκλ. 258,3. Πρβλ. ΣΟΥ(Ι)Δ., ΦΩΤ. λ. *κυμάτια* καὶ *προσαγώγιον*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ ΟΜ., Ἰλ. Ε, 59. Ζ, 315. Πρβλ. ΕΥΣΤΑΘ. 644,15. ΟΜ., ἔ.ἀ. Ν, 390. Ο, 411. Πρβλ. ΕΥΣΤΑΘ. 1023,9. 1533,16. ΟΜ., ἔ.ἀ. Ψ, 712. Ὀδ. ρ, 384. ΕΥΣΤΑΘ. 1825,15. Comm. 450. ΠΙΝΔ., Πυθ. 5,36. ΕΥΡΙΠ., Ὀρ. 1569. Ἀπόσπ. 988.1130. ΣΟΦ., Οἰνόμ. (Ἀπόσπ. 433 NAUCK). ΘΟΥΚ. 5,82. ΠΛΑΤ., Κριτ. 114Ε. Ἐρασταὶ 135C. ΞΕΝ., Ἑλλ. 4.8,10. ΑΡΙΣΤΟΤ. 730b12. 1097b29. 1261a36. 1280b20. 1282a22. 1097b28. 1098a29. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 115.1134. CGF II 248. ΚΡΑΤ., Ἀπόσπ. 2. ΚΡΑΤΙΝ., Ἀπόσπ. 3. ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.5,1. Παλ. Ἀνθ. 6,205. 11,203,6. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.44,2. 7.59,4. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 155c. Ἀλκιβ. 15. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,2. Ἰουδ. Πόλ. 5.6,4. ΠΑΥΣ. 5.10,3. 7.24,10. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,146.– ΛΟΥΚ., Ἴκαρ. 14: *ἐπεὶ καὶ τοὺς τέκτονας πολλάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ θατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ἄμεινον πρὸς τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα*. ΩΡΙΓ., κΚ 6,55. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 1,6c. 4,60a. 10,137d. 18,223a: *μεστὴ δὲ ἡ πόλις τεκτόνων καὶ οἰκοδόμων*. 21,260c. 26,311d. ΣΩΖ., Ἐκκλ. Ἱστ. 5.22,5: *καὶ τοὺς ἐπιστήμονας τῶν τεκτόνων ἀγείραντες τὰς ὕλας παρεσκευάζοντο καὶ τὸν χῶρον ἐκάθαιρον*. P Oxy 1,121,25. 4,729,12. 2153,10. StudPal. 1.56 III ἴ. P Hib 118,22. P Fay. 110,27. P Petr. 3,42c, 14,4. 48,16. 50,4.6. IG 1^2 339,27 (Ἀττικῆς). ΑΥΤΟΘΙ 373 = STEVENS-PATON, The Erechtheum IX, σελ. 328,21. XI, col. III, σελ. 338,25.40/41. IG II $I^2(1)$, 108,3 (Ἀττικῆς).– II $2^2(1)$1672,26 (Ἐλευσῖνος): *τέκτοσιν τοῖς πλινθοβολήσασιν*. 110.184. 1673,54. IG 4.823,12 (Τροιζηνίας). IG XI 2,161A69 (Δήλου). Didyma II 41,61. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,376,5. Sammelb. 4807. 996,3. 1260. 2599. 3886.

τελαμῶνες, οἱ = κολοσσιαῖοι ἀνδριάντες τιθέμενοι ὡς στηρίγματα ἀντὶ κιόνων. Κάλλιστον παράδειγμα ναοῦ ἔχοντος ἀντὶ κιόνων τελαμῶνας εἶναι τὸ Ὀλυμπιεῖον τοῦ Ἀκράγαντος, Vitr. 6.7,5: *Item aliae res sunt similes, uti xystus, prothyrum, telamones et nonulla alia eius mod.* 6: *Item si qua virili figura signa mutulos aut coronas sustinent, nostri telamones appellant, cuius rationes, quid ita aut quare dicantur, ex historiis non inveniuntur, Graeci vero eos atlantas vocitant.*– 2) βάσις στήλης, IG 4.517. CIG 2056d. SIG 731.41. Milet 3, σελ. 377, ἀριθ. 153,39. BMus. Inscr. 1007.

τέλειος, ον = ὁ ἀκριβής, ὁ ἀκέραιος, Vitr. 3.1,1. PLond. 154,7: *πήχει τελείῳ ξυλικῷ τεκτονικῷ.*

τελειόω -ῶ, ῥ. (ἐπ. τύπος **τελέω**) = τελειώνω, ἀποπερατῶ, PPetr. 3, σελ. 340,3: *γραφὴ τῶν τετελεσμένων ἔργων.* Epigr. gr. 409,4: *ν]αοδόμο[υ] τέχ[νης] ἐρ[γασί]ας τελέσας.* IG XII 3,248,31 (Ἀνάφης). FD III(5) 74,9. CIG IV 862,5. SEG 8.336,1. 7.1186,3. Sammelb. 1,1915, ἀριθ. 610 (Ἀλεξανδρείας). 3,6305,6. Chéhab, Mos. dL 100: *ἐτελιώθη ἐ ψέ[φω]σις.* Preger, SOC 78,4. 91,7: *ὅταν ἐτελείωσα τὸ ἔργον.* Κῶδιξ VII, 43 MB τοῦ 1619 (ΕΕΒΣ 3, 155)f. 175v: *καὶ ἐτελείωσαν καὶ ἐκείνην τὴν λαμπρὰν μαρμάρωσιν.* Αυτοθι: *ἐτελειώθη ὁ τοῦρλος.*

τελείωμα, τὸ = ἀποπεράτωσις, συμπλήρωσις, Αριστοτ. 246a17: *τελείωμα τῆς οἰκίας.*

τέλμα, τὸ = ὁ εἰς τὰ τείχη τιθέμενος πηλός, Σου(ι)δ. λ. *τέλματα· ἢ βάθρα.* Ὁ Αυτος, λ. *τέλμα·... καὶ Πισίδης· χερσοῖ τὰ ρεῖθρα, τελματοῖ δὲ τοὺς λίθους.* Ηροδ. 1,179: *μετὰ δὲ τὸ τέλματι χρεόμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ.*

τελμίς, ἡ = τὸ **τέλμα** (βλ.λ.), ὁ πηλός, ἰδίᾳ ὁ πρὸς οἰκοδομὴν χρήσιμος πηλός, Ησυχ. λ. Ισαιος, ἐν ΜΕτυμ. λ. *τέλμα.* Προκ., Γοτθ. 4,26.

τεμένιος (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς **τέμενος** (βλ.λ.), SIG³ 987,3 (Χίου 4ου π.Χ. αἰ.).

τεμένισμα, τὸ = ἡ περιοχὴ ναοῦ, τὸ ἱερὸν ἔδαφος τὸ ἀνῆκον εἰς ναόν, Διων Κασσ. 42,26. 57,9. Ευσταθ., Opusc. 72,17.

τέμενος (ἀρκαδ. τύπος **τέμενες**, αἰολ. **τεμένηος**), τὸ = τόπος ἀποκεχωρισμένος πρὸς λατρείαν θεῶν ἢ θεοῦ τινος, ἱερόν, ναός, ΜΕτυμ. λ. *Τεμένη· ναοί, ἱερά·... παρὰ τὸ τέμνω τέμενος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε̄, τέμενος, ὁ ἀποτετμημένος καὶ ἀποκεχωρισμένος τόπος τῶν θεῶν.* Ησυχ. λ. *τέμενος· πᾶς ὁ μεμερισμένος τόπος τινὶ εἰς τιμήν, ἢ ἱερὸν καὶ βωμός.* Σου(ι)δ. λ. *βωμός·* Φωτ., Ἔκφρ. ἐν Migne, PG 102,572A. Ευριπ., Φαέθων (Ἀπόσπ. 781 Nauck) 42. Στραβ. 12.5,3. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.10, 3. Αππ., Ἐμφ. 2.102. Ευσεβ., Κ/τίνου Τριακ. 11. Λιβαν., Προγυμν. 12 ἀριθ. 6: *ἐγκατῳκοδόμητο τέμενος.* PSI 435,7. PPetr. 3.1,2,8. IG I² 94,5. 107,13. 828. II I²(2) 1302,7. 1338,10.11.22.26.36. Αυτοθι, 2²(1)1592,10.16. 1634,8. 1635,28. 1638,15 (Ἀττικῆς). IV 1² 122,79.81 (Ἐπιδαύρου). IdD 1519,13/14. 1520,11/12. IG XII 3,330,48/49 (Θήρας). 1345,4. XII 9,906,8 (Εὐβοίας). Inscr. Cret. III σελ. 83,4,7. CIG III 4648 (Συρίας): *τὸ τέμενος ἐκ θεμελίων ἐκτίσθη.* Sammelb. 5680,19. Ditt. OGIS 28,4. 60,4. 65,9: *τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ τεμένη.*

τέμνω, ῥ. (δωρ. **τάμνω**, Ησυχ. λ. *τάμνειν· διατέμνειν.* Ὁ Αυτος λ. *τάμνοντες· διατέμνοντες ποιοῦντες.* Σου(ι)δ. λ. *τέμνειν· τέμνειν καὶ ὑποτέμνειν διαφέρει· τέμνειν μὲν γάρ ἐστι τὸ ὀρθὴν ποιῆσθαι τὴν τομήν...*) = 1) κόπτω ἰδίᾳ πρὸς οἰκοδομήν, Ησυχ. λ. *τάμνεν· ἀνέκοψεν.* Ομ., Ὀδ. ε, 243. Ηροδ. 5,82. Ευριπ., Ἑκ. 634. Πλατ., Κριτ. 116B: *τέμνοντες δὲ ἅμ' ἠργάζοντο νεοσοίκους κοίλους διπλοῦς ἐντός.*– 2) λατομῶ, Bekker, AG 278,2. Ηροδ. 1,186. 2,125. Πλατ., Κριτ. 116A. Διοδ. Σικ. 2,11. 5,13. 8,13: *τοὺς καλλίστους τῶν τεμνομένων λίθων ἐπιλεγόμενος.* 11,25. 14,18. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4. Φιλοπ. 9,15: *τῷ τέμνειν τὸν λαοξόον καὶ ξέειν τοὺς λίθους.* PPetr. 2,4,1,6. 13,18a9. IG I² 76,56. II I²(1) 244,49.66 (Ἀττικῆς). 2²(1), 1666a8. 31.77.79. b21.37.39.43.74 (Ἐλευσῖνος). Βλ. καὶ 1672,49. 1676,4. 1669,14 (Πειραιῶς): *τεμεῖν καὶ κομίσαι ἐξ ἀκτῆς.* IG 4,823,33 (Τροιζῆνος). IV I² 102,4 (Ἐπιδαύρου): *ταμὲν καὶ ἀγαγὲν καὶ συνθέμεν.* Βλ. καὶ 11/12.28.34.41. Λεοναρδος, ΑΕ 1923,39,55 (Ἀμφιαρείου). FD III(5)26 Col. II, B8. IG XI 2,163A37 (Δήλου). 165,21. IdD 352,7.– 372 A139: *ἐργολαβήσαντι τεμεῖν καὶ ἀγαγεῖν.* 167.461Ab32. 442b250. Didyma II 20,12. 25b15. 26B59. 29, 15.16.19.20. 32,20. 34,25. 35,24. 39,52: *ἐτέμοσαν καὶ ἐπελέκησαν σφονδύλους Ι, ὧν πόδες στερεοὶ ΓΠΟΗ.*- 3) κατασκευάζω ὁδόν, ὁδοποιῶ, Θουκ. 2.10: *ὁδοὺς εὐθείας ἔτεμε.* Διοδ. Σικ. 20,23.– 4) ἀνοίγω, κατασκευάζω διάπλουν, Πινδ., Ἰσθμ. 6(5)22. Ηροδ. 4,136. Πλατ., Κριτ. 118E. Λουκ., Εἰκ. 24. PHal. 1.107.110.– 5) ἀνοίγω, σκάπτω, Πλατ., ἔ.ά. 70D. Διοδ. Σικ. 19,58. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 14.15,14.– 6) χωρίζω εἰς δύο, διχοτομῶ, Διοδ. Σικ. 17,52. IG XI 2,287B148 (Δήλου): *σανίδες τῶν εἰς τὰς θύρας τμηθεισῶν.*

τεράμνιον, τὸ = ἡ κορυφή, τὸ ἀέτωμα, Σχολια εἰς Ευριπ., Ὀρ. 1371.

τέραμνον ἢ **τέρεμνον**, τὸ = θάλαμος, οἴκημα, οἶκος καί, κατὰ συνκδ., ἡ στέγη ὡς καὶ αἱ δοκοὶ τῆς ὀροφῆς οἰκίας, Ησυχ. λ. *τέρεμνα· οἰκήματα.* Ὁ Αυτος λ. *τέραμνοι· στεγανοί.* Σου(ι)δ. λ. *τέραμνον... τέραμνα καὶ ὑπερῷα καὶ ὑπέρθυρα καὶ δρύφακτοι κατακαέντες παίδων ὄλεθρον σημαίνουσι.* ΜΕτυμ. λ. *τέραμνον* (ἐν Miller, Mél. LittGr 284): *τέραμνον σημαίνει τὸ οἴκημα τὸ λεγόμενον· ἐκ τοῦ κέραμος κέραμνον καὶ τροπῇ τοῦ κ τέραμνον.* Ευσταθ., Comm. 452.– Παρεκβ. 1154,20. 1532,14: *ἀπὸ τοῦ τείρω... καὶ τὰ κατ' οἴκους τέραμνα, ὡς τειρόμενα εἰς γλυφήν, καθὰ δηλοῖ τὰ τρίγλυφα.* Αυτοθι, 1943, 4. Ευριπ., Τρῳ. 1296. Ὀρ. 1371. Φοίν. 333. Ἱππ. 418.536.768. Ἄλκ. 457. Σχολια εἰς Λυκ. 350,1,9. Λουκ., Ἔρωτ. 34: *ἀντὶ δὲ εὐτελῶν δωματίων ὑψηλὰ τέρεμνα καὶ λίθων πολυτέλειαν.* Παλ. Ἀνθ. 9,323.

τέρετρον, τὸ = τὸ καὶ ἄλλως **τρύπανον** (βλ.λ.) = ἐργαλεῖον πρὸς τρῆσιν τοῦ ξύλου καὶ ἄλλων σκληρῶν ὑλῶν (Ορλανδος, ὑλικὰ 1,51-53), Πολυδ., Ὀν. 10,146. ΜΕτυμ. λ. *τέρετρον, τρυπάνιον· ἔστι ῥῆμα τρῶ, τρᾷς· ὅπερ ἐστὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ τείρω· παρὰ καὶ τὸ τείρω, τέρτρον.* Ησυχ. λ. *τέρετρα· τρύπανα.* Σου(ι)δ., Φωτ. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ομ., Ὀδ. ε, 246. ψ, 198. Ευριπ., Κύκλ. 461. Πλουτ., Ἠθ. 997D. Παλ. Ἀνθ. 6.103,5. 105,7. IG I² 313,127. 314,143.

τέρθρον, τό. Καθ' Ησυχ. ἐν λ. *τέρθρον... καὶ στέγη οἰκίας· τινὲς δὲ τὸ ἔσχατον καὶ ὑψηλόν.*

τερέω -ῶ, ῥ. = διατρυπῶ, διαπερῶ, Ευσταθ. 1532,2.

τέρος, τὸ = τὸ τέμενος (πρβλ. **τέραμνον**), Inscr. Cypr. 65 (ἐν Hoffmann, GD 1).

τερσαίνω, ῥ. = ἀποξηραίνω, στεγνώνω, Ησυχ. λ. *τερσαίνειν· ξηραίνειν.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 1.10,11 (ed. Gifford 1,47f.): *οὗτοι ἐπενόησαν τῷ πηλῷ τῆς πλίνθου συμμιγνύειν φορυτόν, καὶ τῷ ἡλίῳ αὐτὰς τερσαίνειν.*

τέρσω, ῥ. = ξηραίνω, στεγνώνω, ΜΕτυμ. λ. *τρασιά· παρὰ τὸ τέρσω τὸ ξηραίνω, τερσιὰ καὶ ταρσιά.*

τεσσαρακαιδεκάδωρος, ον = ὁ ἔχων μῆκος δεκατεσσάρων παλαμῶν, Παλ. Ἀνθ. 6,114.

τεσσαρακοντόργυιος, ον = ὁ ἔχων ὕψος ἢ μῆκος τεσσαράκοντα ὀργυιῶν, Ηροδ. 2,148.

τεσσαράπλευρος, ον = ὁ τετράπλευρος, Τζετζ., Μεθ' Ὅμ. 244.

τεσσαρεσκαιδεκάγωνος, ον = ὁ ἔχων δέκα τέσσαρας γωνίας, Ηρων, Γεωμ. 164.

τεσσαρεσκαιδεκάεδρον, τὸ = γεωμ. στερεὸν ἔχον δεκατέσσαρας ἕδρας, Ηρων, Ὅρ. Γεωμ. 104. Σχολια Παππου π Αρχιμ. 2.540Η.

τεσσαρεσκαιδεκάπηχυς = ὁ ἔχων μῆκος δεκατεσσάρων πήχεων, Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3. IG XI 2,165,45 (Δήλου): *ξύλον φιλύρινον τεσσαρεσκαιδεκάπηχυ εἰς τὰ κυμάτια*. Αυτοθι 199Α58.60.61.

τετράγραμμος, ον = ὁ τετράγωνος, Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1,153: *τετράγραμμον ὑποβώμιον*.

τετραγωνίζω, ῥ. = δίδω εἴς τινα τὸ σχῆμα τετραγώνου, Φιλοπ. 9,16: *εἰ οὖν τις μὴ ὡς ὕλην οἰκίας τετραγωνίζοι τὸν λίθον ἀλλ' ἁπλῶς, ἵνα βάθρον ἢ καθέδρα γένηται*.

τετραγωνοειδής, ὲς = ὁ ἔχων σχῆμα τετραγώνου, Σχολια εἰς Ευριπ. Ἑκ. 23: *τετραγωνοειδὴς βωμός*.

τετράγωνος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας ὀρθὰς γωνίας καὶ τέσσαρας πλευρὰς ἴσας, Bekker, AG 204,3. Σου(ι)δ. λ. *πλαίσια σύμπτυκτα*. Ηροδ. 2,91. Θουκ. 4,112. Διοδ. Σικ. 20,100. Στραβ. 14.1,37. 16.1,5. 17.1,37. Πλουτ., Ἠθ. 210e: *οἰκίαν τετραγώνοις ὠροφομένην δοκοῖς*. Πλουτ., Ἀριστείδ. 11: *τεῖχος... τετράγωνον*. Ἀντών. 56. Αἰμ. Παῦλ. 28. Δημ. 21. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,3: *κίονες... τετράγωνοι μὲν τὸ σχῆμα εἰργασμένοι*. 6: *πόδες τετράγωνοι*. 13.2,1. Ὁ Αυτος, Ἰουδ. Πόλ. 5.4,3. 5,2.6. Αππ., Λιβ. 111. Μιθρ. 30. Λιβαν., Ἀντιοχ. 340,4/5: *ἀψίδων τεττάρων ἀλλήλαις συνηρμοσμένων εἰς τετράγωνον τύπον*. BGU 1127,9. IG I² 314,111 (Ἐλευσῖνος). IV 1² 108,162 (Ἐπιδαύρου). Βλ. καὶ 109 II 99.143. 115,23. IdD 290,173: *δοκὸς ἐλατίνη τετράγωνος*. 439,23. 440Α77.227.239. 444Β101.108. IG XII 9,907,26 (Εὐβοίας). Keil-Premerstein, BüRL 3,117,10/11.– Τὸ θηλ. (**τετράγωνος**, ἡ), ὡς οὐσ. = ἀντὶ **ἀγορὰ τετράγωνος**, IdD 1709,1.1725.– Τὸ οὐδ. (**τετράγωνον**, τό), ὡς οὐσ. = τὸ ἔχον σχῆμα τετραγώνου, Ηροδ. 4,62. Ξεν., Λακ. Πολιτ. 12,1. Διοδ. Σικ. 13,82: *ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ' ἐντὸς τοῦ νεὼ ἔχοντες τετράγωνον* (οἱ κίονες). Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,9: *ἱερὸν ᾠκοδόμησεν ἐν τετραγώνου σχήματι*. Βλ. καὶ Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. FD III(5) 25 col. III, b,12. Ditt. Syll. 996,31 (Σμύρνης): *θεμελίωσιν ἐν τετραγώνῳ διὰ σπαράγματος*.

τετράδωρον, τὸ = τὸ ἔχον μῆκος ἢ πλάτος τεσσάρων παλαμῶν (βλ.λ. **δῶρον** καὶ **παλάμη**), Plin. nat. 35.17,1: *Genera eorum qui tria Lydion, quo utimur, longum sesquipedom, latum pedem, alterum tetradoron, tertium pentadoron, Graeci enim antiqui doron palmum vocabant et ideodora munera, quia manu dorentur*. Vitr. 2.3,3: *ex his unum pentadoron, alterum tetradorun dicitur. Doron autem Graeci appellant palmum, quod munerum datio graece doron appellatur, id autem semper geritur per manus palmum. Ita quod est quoquoversus quinque palmorum, pentadoron, quod quattuor, tetradoron dicitur, et quae sunt publica opera, pentadoros, quae privata, tetradorōs struuntur*.

τετράθυρος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας θύρας, Αθην. 5,205a: *κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν προστὰς ἑτέρα παρέκειτο ὄπισθεν, καὶ τετράθυρος ἔφερεν εἰς αὐτὴν πυλών*.

τετραίνω (μτγν. **τιτραίνω**), ῥ. = τρυπῶ, διατρυπῶ, διαπερῶ, Σου(ι)δ. λ. *τετρήνας: τρυπήσας*. Διοδ. Σικ. 3,19: *κάτωθεν δ' αὐλῶνας παραμήκεις καὶ πρὸς ἀλλήλους συντετρημένους κατασκευάζουσιν*. IG I² 372e8. II 2² (1)1673,36 (Ἐλευσῖνος): *τρήσαντι καὶ συνζεύξαντ[ι*. 1678,5: *τετρᾶναι δὲ καὶ τοῖς ἐμπολίοις*. Ἐλευσινιακὰ 1,190,20: *τετρανεῖ ταῖς βαλάνοις*. Βλ. καὶ 197,20.– IG XI 2,287Α118 (Δήλου): *τρήσαντι τὰς βάσεις*. Πρβλ. λ. **ἐντετραίνω**.

τετράκλινος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας κλίνας, ἤτοι καθίσματα, ἀνάκλιντρα, Αθην. 2,47f: *ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι καὶ τετράκλινοι καὶ ἑπτάκλινοι καὶ ἐννεάκλινοι*.

τετράκωλος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρα **κῶλα** (βλ.λ.), ἤτοι στηρίγματα, Didyma II 32,10: *κατασκευασθείσης [δὲ] μηχανῆς τετρακώλου*. Βλ. καὶ λ. **μηχανή**.

τετραπάλαιστος, ον = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος τεσσάρων παλαμῶν, Ηροδ. 2,149: *τῶν ποδῶν μὲν τετραπαλαίστων ἐόντων*. Γεωμ. 9.11,9: *τετραπάλαιστα πελεκήματα*. IG XII 2,11,15 (Λέσβου): *πάχος τετραπαλαίστους*.

τετράπεδος, ον = 1) ὁ ἐκ τεσσάρων ἐπιφανειῶν ἢ πλευρῶν ἀποτελούμενος, ὁ τετράγωνος, Διοδ. Σικ. 20,95. Διων Κασσ. 68,13. 74,10. App., Ἀν. 6.29,5. ΠΔ(Ο'), Ἱερ. 52,4. Ηρωδ. 8.4,2: *ἔργον... κάλλιστον ὑπὸ τῶν πάλαι βασιλέων γεγενημένον ἐκ τετραπέδων λίθων*. IG IV 1² 119,5/6 (Ἐπιδαύρου). 15.10.11.14.19. Lattermann, grB 83,55 (Λεβαδείας).– 2) ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος τεσσάρων ποδῶν, Πολυβ. 8.6,4: *κλίμακα τῷ πλάτει τετράπεδον ἑτοιμάσαντες*. Πλουτ., Αἰμ. Παῦλ. 15: *πλέθρον τετραπέδῳ λειπόμενον μεγέθει*.

τετράπηχυς = ὁ ἔχων ὕψος τεσσάρων πήχεων, Ηροδ. 2,155: *λίθος ἔχων τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν*. IG XI 2,161D123 (Δήλου): *τόμους τετραπήχεις ποδιαίους*. 128/129: *τόμον τετράπηχυν*. AthMitt 33,1908,377,19 (Περγάμου).

τετραπλατεία, ἡ = πλατεία ἢ ἀγορὰ ἔχουσα τέσσαρας στοάς, Χρον. Ἀλεξ. a 10 (Hadriani 475,8): *ἀγορὰς ἐποίησε καὶ τετραπλατείας*.

τετραπλεθρία, ἡ = ἐπιφάνεια, ἐπίπεδος ἔκτασις τεσσάρων πλέθρων, IG IX 1,693,7 (Κερκύρας).

τετράπλεθρος, ον = ὁ ἔχων ἔκτασιν τεσσάρων πλέθρων, Ευσταθ., Ὀδ. 1572,18. Πολυβ. 6.27,2: *τὸ δ' ἐμβαδὸν γίγνεσθαι τετράπλεθρον*. Στραβ. 17.1,37: *πυραμὶς τετράγωνος, ἑκάστην τετράπλεθρον πως ἔχουσα τὴν πλευρὰν καὶ τὸ ἴσον ὕψος*.

τετράπλευρος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας πλευράς, Παλ. Ἀνθ. 9,682. Διοδ. Σικ. 1,63.89. 17,115. Προκ., π Κτισμ. 1.1,52. 10,13. 5.6,24. Epigr. gr. 1061,1.– Τὸ οὐδ. (**τετράπλευρον**, τό), ὡς οὐσ. = πολύγωνον ἔχον τέσσαρας πλευράς, Αριστοτ. 847b,20. 911b3. Απολλοδ.μηχαν., Πολιορκ. 165,16. Διὰ τὴν λέξιν μὲ γεωμ. σημασίαν βλ. Mugler, Dict Htgg., λ. [420-421].

τετραποδία, ἡ = μῆκος ἢ μέτρον τεσσάρων ποδῶν, IG I² 372 Col. I 70: *τõ (γο)γγύλο λίθο τετραποδίας ΠΙΙΙ*. 72. 74: *τε̃ς παραστάδος τετραποδίας I[III]*. Βλ. καὶ 76.373,2.18.19.41/42. IV 1² 106I9 (Ἐπιδαύρου): *ἐλομένῳ τὰν τετραποδίαν*. Βλ. καὶ 15.18.24.35.40.73.88.– Αυτοθι III, 111. 109 II 82.83.84.87.89.126. καὶ III, 148.– 106I14/15.35.39.44.54.73. Βλ. καὶ SEG 15,207,121 (Ἐπιδαύρου): *τῶν πώρων τῶν [αὐ]τῶν ἀγωγᾶς τετραποδιᾶν τριάκοντα*. 106 III 109. 108,129.130. 109 II 125: *ἐργώναι τὰς ὀρύξιος] τοῦ μετάλλου τετραποδιᾶν*. VII 4255,33 (Βοιωτίας): *ἀναιρήσεται δὲ τὸ ἔργον κατὰ τετραποδίαν*.

τετράποδος, ον = ἀντὶ τοῦ **τετράπους** (βλ.λ.).

τετράπους (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων μῆκος ἢ ἔκτασιν τεσσάρων ποδῶν, Πλατ., Μέν. 83Β. Διοδ. Σικ. 20,85. IG I² 313,92. 314,102.103 (Ἐλευσῖνος). Αυτοθι, II 2²(1)1666b58: *ἁρμοὺς τετράποδας*. 82: *στυλοβάτας τετράποδας*. IdD 500Α30: *μῆκος τετράποδας*. Didyma II 25Β7.9.10: *ἄλλο[ν] τετράποδα ἡμιποδίου*.

τετράπυλος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας πύλας, Στραβ. 12.4,7:

ἔστι δὲ καὶ τετράπυλος (ἐνν. περίβολος) *ἐν πεδίῳ κείμενος ἐρρυμοτομημένος πρὸς ὀρθὰς γωνίας*.– Τὸ οὐδ. (**τετράπυλον**, τό), ὡς οὐσ. = οἰκοδόμημα ἔχον εἴσοδον ἐκ τῶν τεσσάρων πλευρῶν, Μοσχ. 1,108B. Μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἡ λέξις ἐν εὐρείᾳ χρήσει παρὰ Βυζαντινοῖς.

τετραπύργιος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας πύργους, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.2,1. Δαμασκ., β. Ἰσιδ. 63.– Τὸ θηλ. (**τετραπυργία**, ἡ) ὡς οὐσ.: τόπος ἢ οἰκοδόμημα ἔχον τέσσαρας πύργους, Πολυβ. 31.26,11. Στραβ. 17.3,22. Πλουτ., Εὐμ. 8: *τὰς κατὰ χώραν ἐπαύλεις καὶ τετραπυργίας*. Προκ., π Κτισμ. 4,1. IG 2² 2776,118.

τετρᾶς, ὁ = τὸ τέταρτον τοῦ κύκλου, τὸ τετρακύκλιον, Vitr. 3.5,6 καὶ 7. 4.2,4. 3,2.4.10. Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ησυχιον λ. *τετρᾶντα* καὶ Herwerden, App. LexGr λ. [σελ. 215].

τετράστεγος, ον = ὁ ἔχων τέσσαρας στέγας, ἤτοι ὀρόφους, πατώματα, ὁ κν. τετράπατος, Διοδ. Σικ. 20,85: *δύο δὲ πύργους τετραστέγους ὑπερέχοντας τοῖς ὕψεσι τῶν ἐπὶ τοῦ λιμένος πύργων*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.3,2. P Ryl. 153,8 (2ου μ.Χ. αἰ.). Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Presigke, ἐν Hermes 54, σελ. 423-432. Luckhard, Priv PÄ σελ. 38-39.

τετράστοος, ον = ὁ μετὰ τεσσάρων στοῶν, Ζωσιμ., ἱστΝ 2.31,10: *μεγίστης ἀγορᾶς τετραστόου*.– Τὸ οὐδ. (**τετράστοον** ἢ **τετράστῳον**, τό), ὡς οὐσ. = πρόδομος μετὰ τεσσάρων στοῶν, αἴθριον, Ηρων, Στερ. 2,1. BCH 1932,293,13. TAM 2(1)179,12: *κατεσκευάσθη ἡ στέγη τοῦ τετραστόου*. Antioch O-O 3, σελ. 84,10. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

τετράστυλος, ον = ὁ μετὰ τεσσάρων στύλων, κιόνων ἐν τῇ προσόψει (βλ. καὶ λ. **ἀμφιπρόστυλος**), Φοιν. 6,11: *στοαὶ τετράστυλοι*. Vitr. 3.3,7: *Frons loci quae in aede constituta fuerit, si tetrastylos facienda fuerit, dividatur in partes xis praeter crepidines et proiecturas spirarum;* 4.3,3: *frons aedis doricae in loco, quo columnae constituuntur, dividatur, si tetrastylos erit, in partes XXVII, si hexastylos, XXXXII*. P Heid. ἐν REG 21,1908,387,11: *στοὰς τετραστύλους*.– Τὸ οὐδ. (**τετράστυλον**, τό), ὡς οὐσ. = τετράγωνον αἴθριον μετὰ τεσσάρων κιόνων, Vitr. 6.3,1. CP Herm 76,8. Papers ASA 2,1883/84,28,9/10: *ἐν τῷ τετραστύλῳ τοῦ γυμνασίου*. JÖAI 26,1930,51,22/23: *στρῶσαι τὸ τετράστυλον*. P Oxy 2138,14.

τετράστῳον = ἀντὶ τοῦ **τετράστοον** (βλ.λ.).

τετράσωμος, ον = ὁ ἀποτελούμενος ἐκ τεσσάρων σωμάτων ἢ ὁ δυνάμενος νὰ περιλάβῃ τέσσαρα σώματα, MAMA 1,235: *τετράσωμος οἶκος*.

τετράτομος, ον = ὁ εἰς τέσσαρα τεμάχια τετμημένος, IG I² 313,99 (Ἐλευσῖνος): *χοῦλα τετράτομα*. Βλ. καὶ 314,109. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 281 (Βόννης): *πλευρὰς τετρατόμοις ὑπὸ κίοσι δεσμὸς ἐέργων*.

τετρώροφος, ον = ὁ ἐκ τεσσάρων ὀρόφων, ὁ κν. τετράπατος, Ηροδ. 1,180. Διοδ. Σικ. 1,45: *οἰκίας ἃς μὲν τετρωρόφους ἃς δὲ πεντωρόφους κατασκευάσαι*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 7.5,5. Αππ., Λιβ. 95.119. Pap. München (πρβλ. Luckhard 40). P Lond. 2,394, σελ. 330.

τέτταρα = ἡ κν. κάσα τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων, Πολυδ., Ὀν. 7,122: *τὰ δὲ τῆς θύρας ξύλα τέτταρα ὠνόμαζον· καὶ τὸ ἐντὸς τῶν θυρῶν γενέσθαι ἐντὸς τῶν τεττάρων*. Ησυχ. λ. *τέτταρα ξύλα· ἐπὶ τῆς θύρας οὕτω λέγουσιν οἱ Ἀττικοί*.

τετταρεσκαιδεκάπηχυς = ὁ ἔχων μῆκος 14 πήχεων, IG I² 373,62. IdD 372A159/160.161.

τεῦχος, τὸ = κτίσμα, οἰκοδόμημα, Sammelb. 7439,7 (6ου μ.Χ. αἰ.): *ἀνεκτίσθη τὸ τεῦχος τοῦτο*. BCH 60,1939, 131,4. FD III(6) 35,19: *εἰς τὸ δημόσιον τεῦχος*.

τεύχω, ῥ. = οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω, Ησυχ. λ. *τεύχω· κατασκευάζω*. Ὁ Αυτος, λ. *τεύχοντες· κατασκευάζοντες*. Βλ. καὶ Σουιδ., Φωτ. λ. *τεύχοντες*.– Ομ., Ἰλ. Ε, 446. Ζ, 243.314. Ν, 22. Ξ, 166. Ὀδ. κ, 210. τ, 563. Βλ. καὶ Ἰλ. Λ, 808. Φ, 322. Ὀδ. μ, 337. ρ, 210. Θεοκρ., Εἰδ. 27,35.36. Παλ. Ἀνθ. 10.16,5: *ὑπὸ γεῖσα δόμους τεύξασα χελιδών*. IG II 3²(1)5021 (Ἀττικῆς). IG 4.743 (Ναυπλίας). 856 (Μεθάνων)6: *ἔτευξα νηόν*. IV 1² 537.128,27. XII 3,421b3 (Θήρας). 422,1. 1337,4. XII 5,229,4 (Πάρου). Inscr. Cret. II σελ. 181,16. SEG 1,447,8 (Φρυγίας). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1.37,4. IG XIV 2015,2 (Ἰταλίας). 2469,3. *τεῦξα δέ [τ]οι μέγα σῆμα περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ*.

τεχνάζω, ῥ. = ἐπινοῶ, κατασκευάζω τεχνικῶς, Ησυχ. λ. *τεχνάζω*. Ηροδ. 2,121: *τεχνάσαιτο οἰκοδομέων τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλέως*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 510 (Βόννης): *ἀψῖδας ἐτεχνήσαντο θυρέτρων*. 518: *εὐξύλου ὑψορόφοιο τέγος τεχνήσατο νηοῦ*. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 5,1959,2524,4.

τεχναστὸς (ἐπίθ.) = ὁ διὰ τέχνης πεποιημένος, κατεσκευασμένος, τεχνητός, Αριστοτ. 639D25: *ὥσπερ ἐν τοῖς τεχναστοῖς, οἷον οἰκία*.

τέχνη, ἡ = 1) ἱκανότης ἐν τῇ ἐκτελέσει ἔργου τινός, ἰδίως παρ' ἡμῖν ἀρχιτεκτονικοῦ, ναυπηγικοῦ, Ομ., Ἰλ. Γ, 61. Νονν., Διον. 18,84: *πολυσχιδέων δὲ μετάλλων φαιδρὸν ἐϋψήφιδι πέδον ποικίλλετο τέχνη*. Ευσταθ., Opusc. 14,104: *ἢ καὶ τὸ ἐν χελιδόνι τεχνοειδὲς τέχνην οἰκοδομικήν*. Epigr. gr. 407,11.– 409,4: *ν]αοδόμο[υ] τέχ[νης] ἐρ[γασί]ας τελέσας*. 482,3. 796,2. 1021,2: *τέχνη θαυμάζων τῶν ἱερῶν λαοτόμων*.– 2) ἡ συντεχνία, τὸ σωματεῖον τῶν τεχνιτῶν, Dumont-Homolle, Mél. Arch. σελ. 378, ἀριθ. 65,66 (Περίνθου). BGU 1572,12. IG I² 39,22. SIG 1140.

τεχνήεις = ὁ ἐντέχνως εἰργασμένος, κατεσκευασμένος, SEG 1,424 (Ἀλικαρνασσοῦ, 5ου π.Χ. αἰ.).

τεχνικὸς (ἐπίθ.) = ὁ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης πεποιημένος, Ευσταθ., Opusc. 3,45: *τὸν τεχνικὸν κανόνα, τὸν κατὰ τοὺς τέκτονας*.

τεχνίτης, ὁ = ὁ μετερχόμενος τέχνην, ἰδίᾳ χειρωνακτικήν, οἷος ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ὁ τέκτων, ὁ οἰκοδόμος, ὁ λιθοξόος, ὁ κν. μάστορης, Σουιδ. λ. *τεχνίτης: ὁ ἐπιστήμων*. Φωτ. λ. *τέκτων: κοινὸς τεχνίτης· ὁ λιθοξόος καὶ ὁ τῶν ξύλων*.– Αμμων. (π. Sturz, LexXen., λ. [τ. 4, 282-283]): *τεχνίτης ἐστὶν ὁ λογικῆς τινος τέχνης ἔμπειρος καθεστώς*. Ξεν., Ἀπομν. 2.7,5: *τεχνῖταί εἰσιν οἱ χρήσιμόν τι ποιεῖν ἐπιστάμενοι*. Βλ. καὶ Herwerden, LexGr. s. et D λ. [814]. Διοδ. Σικ. 2,7. 3,12. 12,66. 14,85. 17,41.43. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.59,1: *ἅπαντας τοὺς τεχνίτας ἐπέστησε ταῖς ἐργασίαις*. Πλουτ., Ἠθ. 498e. 701c. Ὁ Αυτος Περ. 13. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9. Ἰουδ. Πόλ. 5.4,4. IG II 1²(2) 1338,20 (Ἀττικῆς). 24.43. 4,558,10 (Ἄργους). VII 3073,14 (Λεβαδείας). XI 2,156B27/28. 158A37. 159A58. 219A16. IdD 455Aa9. 461Aa53. CIG II 1845,31 (Κερκύρας). 32. Didyma II 107,1.– Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.

τεχνοειδὴς = ὁ τεχνικός, Διογ. Λαερτ. 7,156. Τὸ οὐδ. **τεχνοειδὲς** ὡς οὐσ.: ἡ τεχνικὴ ἱκανότης, Ευσταθ., Opusc. 123,33: *ἢ καὶ τὸ ἐν χελιδόνι τεχνοειδὲς τέχνην οἰκοδομικήν*.

τεχνοποιέω -ῶ, ῥ. = ἐντέχνως ποιῶ, κατασκευάζω τι, Κυριλλ. 3,981D.

τεχνουργέω -ῶ, ῥ. = ἐργάζομαι, κατασκευάζω τι περιτέχνως, ποιῶ τι μετὰ τέχνης, Ευσταθ., κΥΥ 1.5,6 (ESG

2,163,25): ἃ πανθ' Ἥφαιστος ἐχαλκούργησε καὶ Δαιδάλου χεὶρ ἐτεχνούργησεν.

τίτανος, ἡ = ἡ λέξις ἐσήμαινεν: α) γύψον μετὰ λευκοῦ ᾠῶν, β) κονίαν ἐκ μαρμάρου, γ) ἄσβεστον, συνήθως δὲ τὴν ἐσβεσμένην ἄσβεστον. Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Γ, 55 (382,36): *ἰστέον δὲ ὡς Ὅμηρος μὲν κονίην λέγει τὴν ἁπλῆν κόνιν, οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον τὴν τίτατον*. Ησυχ. λ. *τίτανος· καὶ κονία, ἄσβεστος: οἱ δέ τι γύψου χρῖσμα*. Σου(ι)δ. λ. *τίτανος: ἡ κεκαυμένη λίθος, ἡ ἄσβεστος· θηλυκὸν δὲ ἡ τίτανος· σπάνιον δὲ ἀρσενικῶς*. Ὁ Αυτος λ. *Τίτανον· λευκὸν ἢ γύψον, κονίαν. λίθος διακεκαυμένη, ἣν πάλαι μὲν τίτανον, νυνὶ δὲ ἄσβεστον καλοῦσι*. Πολυδ., Ὀν. 7,124. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Ησιοδ., Ἀσπὶς 141. Ιπποκρ. 531 (CMG 16). 18,2, σελ. 202. Ἱππιατρ. τ. 1, σελ. 300,20. 303,6. 330,10.– 2, σελ. 60,8. Αριστοτ., Μετεωρ. 4,6 (383b8). Στραβ. 5, σελ. 245. Λουκ., Ἐνύπν. 6. Ὁ Αυτος, Ἀλέξ. ἢ Ψευδ. 21. Πῶς δεῖ ἱστορ. συγγρ. 62.

τιτανωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ **τιτάνῳ** ἐπικεχρισμένος, Ησυχ. λ. *τιτανωτὴ χρόα· γυψωτή, ἡ λευκόχροος*, Blümner, Techn. 2,140. 3,100.

τιτραίνω (= βλ. λ. **τετραίνω**).

τμήγω, ῥ. = 1) τέμνω, κόπτω, σχίζω, Σου(ι)δ. λ. *τμηθείσῃ: κοπείσῃ*. Ὁ Αυτος λ. *τμαγέν: κοπέν*. Ὁ Αυτος, *τιμώμενος: ἀποτεμνόμενος*. Herwerden, LexGr s. et D. λ. *τμάγεν*. Αριστοτ. 95b32: *εἰ γέγονεν οἰκία, ἀνάγκη τετμῆσθαι λίθους καὶ γενόμεναι*. Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 548: *κίονας ἐτμήξατο*. Θεοκρ. 8,24.– 2) τέμνω, ἀνοίγω, Παλ. Ἀνθ. 7,480.

τμῆσις, ἡ = ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **τέμνω** (βλ.λ.), κοπή, ἀποκοπή, Σου(ι)δ. λ. *τμῆσις: ἡ τομή*. Αριστοτ. 412b28. P Hal. 1.107 (3ου π.Χ. αἰ.).

τμητὸς (ἐπίθ.) = ὁ τετμημένος, κεκομμένος, ὁ διὰ τομῆς προελθών, Σοφ., Ἠλ. 747. Ευριπ., Ἱππ. 1245. ΠΔ(Ο΄), Ἔξ. 20,25.

τοιχίδιον, τὸ = ὑποκ. τοῦ τοῖχος, τοιχάριον, Ευσταθ., Ὀδ. 1959,41: *οἱ μέντοι παλαιοὶ αἱμασίας φασὶ τὰ ἐκ λεπτῶν λίθων ἐκτισμένα τοιχίδια*, Ανων., Προγυμν. π. Ρητ. 1,642 W.

τοιχίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **τοῖχος**: μικρὸν τεῖχος, IdD, 296A6. IG XIV 894. Didyma II 486,15. Inscr. Cret. IV 85 (Γόρτυνος 5ου π.Χ. αἰ.).

τοίχιος (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν τοῖχον, BCH 20,1896,324 (Λεβαδείας)68: *ἐργάσεται δὲ καὶ ὑποβατῆρας [ἀκολούθους τοῖς] τοιχίοις παραστάμασιν*. Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Herwerden, LexGr s. et D. λ. καὶ AthMitt 20, σελ. 324.

τοίχισμα, τὸ = οἰκοδόμημα, Νικ. Χουμν., ἐν Anecd. meis 5, σελ. 208,5: *ὑπὸ σκέπην τυχὸν στοᾶς τινος ἢ ἑτέρου τοιούτου τοιχίσματος*.

τοιχογραφέω -ῶ, ῥ. = γράφω ἢ ζωγραφῶ ἐπὶ τοίχου, ἐκτελῶ τοιχογραφίαν, Ιγνατ., 55A. Θεοδ. Στουδ. 135B. 142E. 143B.

τοιχογραφία, ἡ = 1) τὸ τοιχογραφεῖν, ζωγραφεῖν ἐπὶ τῶν τοίχων, Αρετ., Ὀξ. νούσ. 1,2.– 2) μτγν. ἡ τέχνη τοῦ ζωγραφεῖν ἐπὶ τῶν τοίχων, Στεφ. Βυζ. λ. *Βούρα*.– 3) τοιχογράφημα.

τοιχογράφος, ὁ = ὁ γράφων ἢ ζωγραφῶν ἐπὶ τοίχου, Ωριγ., Μᾶρκ. 1,131.

τοιχοδομέω -ῶ, ῥ. = κτίζω, οἰκοδομῶ τοῖχον, IG VII 422 (Ὠρωποῦ, 4ου π.Χ. αἰ.): *Ὅρος μὴ τοιχοδομεῖν ἐντὸς τῶν ὅρων ἰδιώτην*.

τοιχοδόμος, ὁ = ὁ κτίστης τοίχου, ὁ τοιχοποιός, Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4,348.

τοιχόκρανον, τὸ = τὸ ἀνώτατον ἄκρον, ἡ κορυφὴ τοῦ τοίχου, Φιλ.μηχ. 7,83 (ἐν APAW 1919)19: *τοιχόκρανον δεῖ μείουρον διπλοῦν κατασκευάζειν, ἵνα ὑπὸ τῶν λιθοβόλων τυπτόμενον μηδὲν πάσχῃ*.

τοιχοποιΐα, ἡ = μτγν. τοῦ **τειχοποιΐα** (βλ.λ.): *ἡ κατασκευὴ τοίχου, τοιχοδόμησις, τοιχοδομία*. Φιλ. μηχ. 7.81,34: *τοιαύτης δ' οὔσης τῆς τοιχοποιΐας τῶν πύργων*.

τοιχοποιός, ὁ = ταυτ. τῷ **τειχοποιὸς** (βλ.λ.), Milet 7.69.

τοῖχος, ὁ (Μ Ετυμ. λ. *τοῖχος· παρὰ τὸ τεύχω τὸ κατασκευάζω, γίνεται τεῦχος καὶ τοῖχος*. Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. *τεῖχος* [σελ. 949]. Θωμ. Μαγ., Ἐκλ. 348,10 (ed. F. Ritschellii): *τοῖχος δὲ ἀρσενικῶς ὁ τῆς οἰκίας*. Πολυδ., Ὀν. 7,121: *μέρη δὲ οἰκοδομημάτων τοῖχοι*. Βλ. καὶ Ησυχ. λ. *πρόμοχθοι, στεγανώματα*. Σου(ι)δ. λ. *λεύκωμα, ὀρσοθύρη* (πρβλ. Φωτ. ἐν. λ.– Ευσταθ., Ἰλ. 975,46. 1570,12. 1854,64). Ἡ λέξις σημαίνει: 1) κατασκεύασμα (ἐκ λίθων ἢ πλίνθων ἢ ἐκ λιθολογήματος) ὑψούμενον ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς περίφραγμα χώρου, διάφραγμα μεταξὺ δύο χώρων ἢ στήριγμα. Ἡ λέξις ἐν κοινῇ χρήσει παρ' ἀρχαίοις καὶ Βυζαντινοῖς.– 2) τὰ τοιχώματα, αἱ πλευραὶ σκάφους, πλοίου, Ομ., Ὀδ. μ, 420. Θεογν. 674. Ευριπ., Ἑλ. 1573. Ἀπόσπ. 89. Θουκ. 7,36. Αριστοφ., Βάτρ. 537. Θεοκρ. 22,12. Λουκ., ἑταιρ. διάλ. 4.14,3.– 3) μτγν. = τεῖχος, ΠΔ(Ο΄), Ἠσ. 25,12.

τοιχωρυχέω -ῶ, ῥ. = διορύσσω, τρυπῶ τοῖχον οἰκοδομήματός τινος, Αριστοφ., Πλ. 155. Πλατ., Πολ. 575B. Ξεν., Ἀπομν. 1.2,62.

τοιχωρύχος, ὁ = ὁ διορύττων τοῖχον, Αριστοφ., Νεφ. 1327. Βάτρ. 773 Πλ. 204. Πλατ., Νόμ. 831E. Μεν., ἐν Σου(ι)δ. λ. *Σπαλίων: ὄργανά τε λαοτόμα καὶ τοιχωρύχα*.

τολυπεύω, ῥ. Κατὰ Σου(ι)δ. ἐν λ. *τολυπεύειν· ἐξεργάζεσθαι· τολύπη γὰρ ἡ ἐργασία*.

τομή, ἡ (δωρ. **τομά**, προευκλ. **τομὲ**) = 1) γεωμ. ὅρος: ἡ γραμμή, καθ' ἣν δύο ἐπίπεδα τέμνουσιν ἄλληλα, Αριστοτ. 375b32. 912a13. 1060b14. Ευκλ. 11,16. Αρχμ., Κων. & σφ. 11. Πλείονα ἐν Mugler, Dict. Ht gg., λ. [σελ. 425-426].– 2) τμῆσις, κοπή, ἀποκοπὴ (πρβλ. τὰ **ἀποκόπτω, κατακόπτω**), Σου(ι)δ. λ. *τμῆσις: ἡ τομή*. Σοφ., Τραχίν. 700. Θουκ. 1,93: *ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι* (= κεκομμένοι τετράγωνοι). Λουκ., Νέρων 4. Παρὰ Θουκ. 2,76: τὸ ἄκρον δοκοῦ(: *καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτήσαντες ἁλύσεσι μακραῖς σιδηραῖς ἀπὸ τῆς τομῆς ἑκατέρωθεν ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων καὶ ὑπερτεινουσῶν ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας*).– 3) ἡ ἐξαγωγὴ λίθων ἢ πώρων ἐκ τοῦ λατομείου, IG I² 111 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 280 I8 (Ἀττικῆς) IG ἔ.ἀ. 336,8.11. 373, 58/59.62.63. II 1²(1) 244,48: *τὰς τομὰς τῶν λίθων*. II 2²(1)1669,11 (Πειραιῶς). 33. 1672,17 (Ἐλευσῖνος). 22: *τομὴ καὶ κομιδὴ καὶ θέσις τῶν λίθων*. IV 1² 103,74 (Ἐπιδαύρου). Αυτοθι, 10.75. 106 I 19/20.28.35.58.60.62.66.71.102.105. 111. 113. Αυτοθι, III 67.104.– 109 II 117.126. III 154. 115,25. 119, 22. IG 4,823,8 (Τροιζῆνος). 52.53.68.71. FD III(5) 19,27. 23 col. I 45. col. II 58. 40,8. 85,13. IdD 365,33: *τὴν τῶν πώρων τομὴν καὶ ἀγωγήν*. 37. Didyma II 27A21. 29,23. 39,33. 40,18.– 4) διῶρυξ, κανάλι, Λιβαν., λόγ. 18,232.

τόμιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **τόμος** (βλ.λ.) = μικρὸν τεμάχιον ἀποτεμνομένου ξύλου, IG XI 2,199A55 (Δήλου): *τόμιον παρὰ Βακχίου*. 219A14: *τόμια δύο*.

τόμος, ὁ = 1) γεωμ. ὅρος (Mugler, λ.).– 2) τεμάχιον ἀποτεμνομένου ξύλου (πρβλ. τὰ λ. **ἀπότομος, ἡμίτομος, παράτομος, τετράτομος, τρίτομος**), IG XI 2,161D123 (Δήλου): *τόμους τετραπήχεις ποδιαίους*. Βλ. καὶ 128.130. 165,49.

τόνος, ὁ = 1) σχοινίον, λωρίς, ταινία, δι' ἧς τείνεταί τι, ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 266,23: *περὶ ἃς ὁ τόνος καμφθεὶς τείνεται δι' ὅλου τοῦ πλινθίου.* ΗΡΩΝ., Βελοπ. 220.222.226.230.232,28. ΠΛΟΥΤ., Μάρκ. 15.– 2) σειρά, γραμμὴ ἐκ κιόνων, κιονοστοιχία, IG II 2²(1)1668,48 (Πειραιῶς): *καὶ ἐπιθήσει ἐπιστύλια ξύλινα ἐπὶ τοὺς κίονας κολλήσας... ἀριθμὸς δεκαοκτὼ ἐφ' ἑκάτερον τὸν τόνον.*– 3) συνοικία πόλεως, IG XII 5,872,36 (Τήνου).

τοξικὸς (ἐπίθ.) = τὸ θηλ. καὶ τὸ οὐδ. (**τοξική-τοξικὸν**) ὡς οὐσ: στενὸν παράθυρον χρησιμεῦον πρὸς τόξευσιν, κν. πολεμίστρα, ΦΙΛ., Βελοπ. 81,25 (ἐν APAW 1919 σελ. 24): *καὶ τοξικαὶ* (ἐνν. θυρίδες) *αἱ μὲν πλάγιαι αἱ δὲ ὀρθαὶ ἔξω τὰ στενὰ ἔχουσαι.* ΠΔ(Ο'), Κριτ. 5,28: *διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψε μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ.* ΠΟΡΦ., Ἔκθ. 3,138,17 (Βόννης). DU CANGE, Gloss., λ.

τόξον, τὸ = συνών. τῷ **ἀψὶς** (βλ.λ.), ἤτοι ἡμικυκλικὸν ἀρχιτεκτονικὸν κατασκεύασμα ἑδραζόμενον ἐπὶ δύο κιόνων ἢ πεσσῶν, Παλ. Ἀνθ. 9,694: *τόδε θέσκελον ἔκτισε τόξον.*

τοπεῖον (ἰων. **τοπήιον**), τὸ = σχοινίον, ΜΕτυμ. λ. *τοπεῖον· τὰ σχοινία λέγεται τοπεῖα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τοπεῖον.* ΗΣΥΧ. λ. *τοπήϊον.* ΑΡΧΙΠΠ. 33. ΙΣΑΙΟΣ, Ἀπόσπ. 24. IG 2² 1609, 64.101. 1611,299. SIG 241A29. BCH 20,1896,217. Βλ. καὶ HERWERDEN, LexGr. s. et D. [σελ. 821].

τόπος, ὁ = 1) ἔκτασις γῆς, οἰκόπεδον, ἄκτιστος χῶρος, Chrest. d. Papyr. 2,68,12: *ψιλοὶ τόποι, οὓς ἀνοικοδόμησα ἐπὶ τῷ ἀρχαίῳ θεμελίῳ* P Oxy 274,2. IdD 1417C69: *ἐμισθώσαμεν δὲ καὶ τὸν τόπον τὸν πρὸς τῷ πυλῶνι τοῦ ἱεροῦ τὸν ἐγγώνιον.* IG XII 2,11,8 (Λέσβου). ΑΥΤΟΘΙ, 16. ΑΕ 1937(Β) 483A8 (Μυτιλήνης): *ἀνακαθ]αρεῖ τὸν τόπον κύκλῳ.* TAM 2(1) 126,2 (Λυκίας). AthMitt 1895,209,1 (Λαοδικείας): *ὁ περιοικοδομημένος τόπος.* SEG 18,1962, ἀριθ. 529,2 (Ἰωνίας).– 2) διαμέρισμα οἰκίας, δωμάτιον, BGU 502,34 (2ου μ.Χ. αἰ.): *τόπον ἕνα ἄνευ ἐνοικίου.*

τορεία, ἡ = ἡ τέχνη τοῦ **τορεύω** (βλ.λ.), ἡ χάραξις, κατασκευὴ ἀναγλύφων ἐπὶ μετάλλου ἢ ξύλου, ΑΡΙΣΤΕΑΣ 58. ΦΙΛ. 2,478. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,3: *θύρας ἐπέστησε κεδρίνας χρυσὸν πολὺν αὐταῖς ἐνεργασάμενος καὶ τορείαν ποικίλην.* 12.2,9: *κυμάτια στρεπτὰ τὴν ἀναγλυφὴν ἔχοντα σχοινοειδῆ τῇ τορείᾳ.* 10: *φολιδωτὴν δ' εἶχον ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ διαζώματος τὴν τορείαν λίθων.* ΠΛΟΥΤ., Ἀποφθ. 174d. ΕΠΙΦ. 17d. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. Ἀμβ. 156 (Βόννης): *γλυφάνοισι χάλυψ ἔσφιξε τορείης.*

τορεύς, ὁ = 1) ἡ σμίλη, ὁ ἐγκοπεὺς ἢ ἡ γλυφὶς τοῦ τορευτοῦ, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,192: *τὸ δὲ φρεωρύχων ἐργαλεῖον παρ' αὐτοῦ καλεῖται τορεύς.*– 2) εἶδος τρυπανίου, Παλ. Ἀνθ. 6.205,8: *καὶ γόμφων οὗτοι τοὶ πίσυρες τορέες.*

τορευτικὴ (ἐνν. τέχνη) = ἡ τέχνη τοῦ τορεύειν, ἡ χαρακτική, PLIN. nat. 34,54.

τορεύω, ῥ. = διαπερῶ, διατρυπῶ, γλύφω (ἐπὶ μετάλλου, λίθου, ξύλου κττ.), ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ. *τορεύει· γλύφει, τιτρᾷ.* ΠΛΟΥΤ., Αἰμ. Παῦλ. 37: *εὐφυᾶ ἐν τῷ τορεύειν καὶ λεπτουργεῖν.*

τορέω -ῶ (**τορέω - τορεύω - τείρω**, BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [σελ. 976]), ῥ. = διαπερῶ, διατρυπῶ, ΜΕτυμ. λ. *τορῶ· τὸ τρυπῶ· ἀπὸ τοῦ τείρω.* ΑΥΤΟΘΙ, λ. *τορνώσω... ἀπὸ τοῦ τόρνος· οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ τείρω καὶ τορῶ.* ΗΣΥΧ. λ. *τορεῖν· τορῆσαι, τρῆσαι, τεμεῖν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τορῶ: τὸ τρυπῶ.* Didyma II 82,11: *ξοΐδεσσι τορέσσας.* AJA 1913,47,11 (Σάρδεων): *ἠδ' ὅτι λαϊνέων δαπέδων κρηπῖδα τορήσας.*

τόρμη, ἡ (καὶ **τόρμος**, ὁ· βλ.λ., 2· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. FRISK, Gr. etymW λ. [σελ. 913]) = ὁ καὶ ἄλλως **καμπτὴρ** (βλ.λ.), ἤτοι τὸ σημεῖον καμπῆς ἐν τῷ σταδίῳ ἢ τῷ ἱπποδρόμῳ, ΗΣΥΧ. λ. *τόρμη, εὐθὺς δρόμος κατὰ τέχνην, καὶ στροφὴ καὶ σύμπας* (δρόμος). ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τόρμη: νύσσα καμπτήρ.* ΕΥΣΤΑΘ. 598,22: *καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δὲ δρόμος, ἢ ἡ καμπὴ καὶ ὁ ὕσπληξ.* Th.l.gr.λ.

τορμίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **τόρμος** (βλ.λ.) = μικρὸς τόρμος, προεξέχων πάσσαλος, ἧλος, γόμφος, ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 74,42 (Abh. Berl. Akad. 1918, σελ. 61).

τόρμος, ὁ (**τείρω, τετραίνω, τορέω**· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [976]. FRISK, Gr. etymW λ. [σελ. 913] = 1) ἡ εἰς ἐγκοπὴν ἢ τρῆμα, εἰσδύουσα γλωσσὶς (ἧλος, σφήν, γόμφος) ἐπέχουσα θέσιν συνδέσμου, ΑΙΣΧ., Ἱκ. 944-945: *τῶν δ' ἐφήλωται τορῶς γόμφος διαμπάξ, ὡς μένειν ἀραρότως.* ΗΡΟΔ. 4.72,5. ΦΙΛ. ΜΗΧ. 55,11. 57,16. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λόγ. δ'. Βελ. 258.294. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 95,5. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,8. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 178,2. IG II 2²(1)1672,175/176 (Ἐλευσῖνος): *τῷ ἀπεργασαμένῳ τοὺς ὀδοὺς καὶ κομίσαντι καὶ θέντι καὶ τοῖς τόρμοις ἐντετράναντι.* IdD 504A7: *τόρμ[ους ἀ]πὸ τῶν στημόνω[ν κόψας].*– 2) ἡ ἄλλως **τόρμη** = **καμπή, νύσσα, ὕσπληξ** (βλ.λ.), ΦΩΤ., Λέξ. λ. *τόρμος· ὁ δρόμος ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ἢ ἡ καμπὴ ἢ ἡ ὕσπληξ.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 1,59.61. 2,13,14. 20. 21. 26. 86. 97. 101. 152. 159. 173. 174. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 187. 191. 194, 195. 197. 200. EBERT, F grB 56.

τορνεία, ἡ = ξυλεία κεκαμμένη χρήσιμος εἰς τὴν ναυπηγίαν, ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.7,3.

τόρνευμα, τὸ = τὰ ἐκ τορνεύσεως ξύσματα, ἤτοι ῥινήματα, πελεκούδια, ΔΙΟΣΚ. 1,80. IG XI 2,287A23: *τῶν τορνευμάτων ἀπὸ τῶν χοινικίδων.*

τόρνευσις, ἡ = ἡ πρᾶξις τοῦ **τορνεύω** (βλ.λ.), ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ. 217. ΣΧΟΛΙΑ εἰς Ἰλ. Σ, 490.

τορνευτήριον, τὸ = τὸ σιδηροῦν ἐργαλεῖον, ἡ σμίλη τοῦ τορνευτοῦ, τὰ δι' οὗ τορνεύονται τὰ ξύλα, ΘΕΟΦΡ., πΦΙ 5.6,4.

τορνευτὴς (**τορενευτής-τορυνευτής**), ὁ = ὁ διὰ τοῦ τόρνου ἐπεξεργαζόμενος ξύλα ἢ μέταλλα τεχνίτης, ΑΡΙΣΤΟΤ. Ἁρμον. 334. IG I² 374.355. Sammelb. 3950.5480. HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ. [821]. Mus Giz 10388. Arch. Pap. 1, σελ. 64,5.

τορνευτικὴ (ἐνν. τέχνη) = θηλ. ἐπιθ. ὡς οὐσ.: ἡ τέχνη τοῦ τορνευτοῦ, ΜΑΡΚ. ΑΥΡΗΛ. 5,1.

τορνευτὸς (ἄλλως **τορενευτὸς**) = ὁ διὰ τόρνου ἐξειργασμένος καὶ ὁ κατάλληλος πρὸς τόρνευσιν, ΘΕΟΦΡ., πΛ 5: *γλυπτοὶ καὶ τορνευτοὶ καὶ πριστοὶ* (λίθοι). IG I² 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XXI, σελ. 400,6. Πρβλ. P Lond 2.402ᵛ 31 (2ου π.Χ. αἰ.). ΔΙΓ. ΑΚΡ. 3989.3995.

τορνεύω (**τορονεύω**), ῥ. = ἐξεργάζομαι διὰ τόρνου ἢ σμίλης, ΠΛΑΤ., Τιμ. 33Β: *κυκλοτερὲς αὐτὸ ἐτορνεύσατο.* Θεαγ. 124Β. ΘΕΟΦΡ., πΛ 42. ΗΡΩΝ, Αὐτ. 26,7. ΦΡΑΝΤΖΗΣ 2,16 (σελ. 189,19): *παραθυρίδες τετορνευμέναι.* IG I² 372 = STEVENS-PATON, ἔ.ἀ., σελ. 320 VII, στ. 2: *ἀστράγαλον... τετορνευμένον.* 6. ΑΥΤΟΘΙ 373 = σελ. 336,20/21. 26. 34. 35. 43. 48: *τὸν] ἀσ[τράγ]αλον ἐπιγομφόσαντ[ι παραλα]βό[ντι] τετορνευμένο[ν.* IG II 2²(1)1675,22 (Ἐλευσῖνος): *τοὺς δὲ πόλους τορνεύσει στρογγύλους.*

τορνίσκος, ὁ. Ὑποκ. τοῦ **τόρνος** (βλ.λ.), ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 53,4: *τὸν τορνίσκον λαβόντες καὶ διαστήσαντες.* IG XI 2,161A105 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).

τόρνος, ὁ (**τόρονος**, ΗΣΥΧ., **τόρανος**, Ἐπιγρ.– Διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [σελ. 976]. HERWERDEN, LexGr. s. et D λ. *τόρονος* [σελ. 821]) = ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ξυλουργῶν, τῶν τεκτόνων, τῶν οἰκοδόμων καὶ τῶν γλυπτῶν πρὸς διαγρα-

φὴν κύκλου, ΜΕτυμ. λ. *τόρνος, ξύλον στρογγύλον· παρὰ τὸ τείρω τορῶ, ἐκ τούτου τορνώσω τὸ περιγράψω καὶ κατασκευάσω.* Ησυχ. λ. *τόρνος ἐργαλεῖον τεκτονικόν, ᾧ τὰ στρογγύλα σχήματα περιγράφεται.* Ὁ Αυτος, λ. *τορόνος· τόρνος.* Σου(ι)δ. Φωτ. λ. *τόρνος: ξύλον στρογγύλον· ἢ τὸ τρῆμα καὶ τὸ ἐνιέμενον εἰς αὐτό.* Αισχ., Ἀπόσπ. 57. Ευριπ., Βάκχ. 1067. Ηροδ. 4,36. Πλατ., Φίληβ. 56Β: *κανόνι γὰρ οἶμαι καὶ τόρνῳ χρῆται καὶ διαβήτῃ καὶ στάθμῃ.* Αριστοτ. 391b22. Ηρων, Πνευμ. 1,16. Διοδ. Σικ. 4,76. Vitr. 10.7,3. Διοσκ. 5,137. IG XI 2,162A53 (Δήλου): *εἰς τὸ θέατρον τῷ τόρνῳ ξύλον παρὰ Λυσίου.* ΑΕ 1948-49, σελ. 137B20 (Ἐπιδαύρου): *τοράνων.*– 2) τὸ διὰ τοῦ ἐργαλείου τούτου παραγόμενον, ἰδ. στρογγύλωμα, Διον. Περιηγ. 157.– 3) κύκλου τόρνος = τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, Ξεν., Προσ. 1,6.

τορνόω -ῶ, ῥ. = 1) περιτορνεύω, διὰ τόρνου γράφω, προσδιορίζω τὸν κύκλον, περιχαράσσω, Ησυχ. λ. *τορνῶσαι· περιγράψαι.* Σου(ι)δ. λ. Φωτ. λ. *τορνώσασθαι: κατασκευάσασθαι.* ΜΕτυμ. λ. *τορνώσω· ... ἀπὸ τοῦ τόρνος· οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ τείρω καὶ τορῶ.* Ομ., Ἰλ. Ψ, 255. Nonn., Διον. 17,66. Σχολια εἰς Οππ., Ἁλ. 1,358.– 2) γλύφω πέριξ, καθιστῶ τι κυκλοτερές, στρογγύλον, ἐξεργάζομαι, **τορνεύω** ΤΩΠΛ.Λ.(, Ομ., Ὀδ. ε, 949.

τορνωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ τορνευτός, ἐστρογγυλωμένος διὰ **τόρνου** (βλ.λ.), Ηρωδ. 1,221.

τορογλυφεύς, ὁ = ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον ὑπὸ κατασκευαστοῦ ἀναγλύφων, εἶδος τι γλυφάνου ἢ τρυπάνου, IG XI 2,199A86 (Δήλου): *καὶ τορογλυφεῖς καινοὺς ποιήσαντι.*

τορονευτὸς = **τορνευτὸς** (βλ.λ.), Herwerden, LexGr s. et D λ. [821].

τορονεύω = **τορνεύω** (βλ.λ.), ἔ.ἀ.

τόρονος = **τόρνος** (βλ.λ.), Ησυχ. λ.

τόρος, ὁ (Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [821]) = τρύπανον, γεωτρύπανον, φρεωρυχικὸν ἐργαλεῖον ἢ λιθοκοπικὸν σκεῦος, Φωτ. λ. *τόρος· ἐργαλεῖον φρεωρυχικόν.* Vitr. 3. 5,2: *Dempta plintho reliquum dividatur in partes quattuor, fiatque superior torus [quartae; reliquae tres aequaliter dividantur, et una sit inferior torus]altera pars com suis quadris scotia, quam Graeci trochilon dicunt.* IG II 2²(1)1673,36 (Ἐλευσῖνος): *ξυσμάτων τῶν τόρων τρία.* 53: *ἐλάβομεν τόρους καινούς.* 54: *σταθμὸν τῶν καινῶν τόρων.* Βλ. καὶ SEG 13.13,126. 17,29 (Ἀθηνῶν 5ου π.Χ. αἰ.).

τορυνευτὴς = **τορνευτὴς** (βλ.λ.).

τράπεζα, ἡ (κατὰ σύντμησιν ἐκ τοῦ **τετράπεζα**, ΜΕτυμ. λ. *τράπεζα, κατὰ ἀποβολὴν τῆς τε συλλαβῆς, τετράπεζα, τέσσαρας πέζας ἔχουσα· αἱ γὰρ τῶν παλαιῶν τράπεζαι τετράγωνοι ἦσαν·* δωρ. **τράπεσδα**, βοιωτ. **τράπεδδα**· πλείονα διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym. lg., λ. [979], Frisk, Gr. etymW λ. [917]. Herwerden, LexGr s. et D. λ. [823] = 1) ὁριζοντία πλὰξ στηριζομένη εἰς τέσσαρας συνήθως πόδας, Ditt. SIG 996,9 (Σμύρνης): *ἡ παρακειμένη τῷ θεῷ τράπεζα λίθου Λεσβίου ἔχουσα πόδας ἀναγλύπτους γρῦπας.* 16: *τράπεζα ποικίλη τετράγωνος.*– 2) μέρος τι τοῦ καταπέλτου, Ηρων, Βελοπ. 224.– 3) πάτωμα ἰκριώματος, CIA I 319. Choisy, Ét. Epigr. 216.– 4) ἡ Ἁγία Τράπεζα τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν (γράφεται καὶ **τράπεζος**, ἡ: Κῶδιξ VII, 43 MB τοῦ 1619 [ΕΕΒΣ 3,157]f, 183ᵛ: *Ἦτον δὲ ἡ ἁγία τράπεζος χάριν ἁγιασμοῦ τοῦ ναοῦ*).

τραπεζάριον, τὸ = ἡ τράπεζα, Τυπ. 238.

τρασιὰ = **ταρσιὰ** (βλ.λ.).

τράφα, τράφη = ἀντὶ τοῦ **τάφρη** (βλ.λ.), SEG 14,684,8 (Καρίας): *βάθος ὀρύσσων τὴν τράφαν.*

τράφος, ἡ = ἀντὶ τοῦ **τάφρος** (βλ.λ.), Tab. Heracl. 1,82. Ηρωδ., Ἐπιμ. 125. Λεων Σοφ. 11,8. Ευσταθ., Ἰλ. 582,7.

τραχὺς (ἐπίθ.) = ὁ μὴ λεῖος, ὁμαλὸς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, Ομ., Ἰλ. Ε, 308. Πινδ., Ὀλ. 8,55. – Ἐν IG VII 3073,107.121 (Λεβαδείας) = τεκτονικὸν ἐργαλεῖον (: *ἀπὸ ξοΐδος χαρακτῆς τραχείας*). Βλ. καὶ Ορλανδον, ὑλικὰ 2, σελ. 504 καὶ 63.

τρῆμα, τὸ = τὸ διὰ τρήσεως ἄνοιγμα, τρύπημα, ὀπή. Ἐχρησίμευε ἰδίᾳ πρὸς ἔνθεσιν τῶν βαλάνων, Ησυχ. λ. *τρήματα· τρυπήματα.* Σου(ι)δ. λ. *τόρνος ...ἢ τὸ τρῆμα, καὶ τὸ ἐνιέμενον εἰς αὐτό.* Ηρων., Βελοπ. 214.216. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 196,8: *λαβὰς ἔχοντα διχεῖ καὶ τρή[ματα.* IdD 504A7: *τὰ τρήματα τῶν γαστρῶν.*

τριβεύς, ὁ. Ὠνομάζετο οὕτω ἐν τῇ μηχανικῇ τὸ περικάλυμμα τῆς ὀπῆς κυλίνδρου ἢ τροχοῦ τινος, ἐφ' οὗ τρίβεται περιστρεφόμενος, ὁ κύλινδρος, Φιλ., Βελοπ. (ἐν APAW 1918, σελ. 14) 538: *τὸ τοῦ τριβέως πάχος.* IG XI 2,287A115 (Δήλου): *τριβε̃ς* (= τριβεῖς) *καὶ ὑποδοχεῖα ἠργώνισεν.* Βλ. καὶ Coyrby, Expl. de Délos 12, σελ. 83, σημ. 1.

τρίβωμος, ον = ὁ τριπλοῦς ἢ ὁ τριγωνικός, IG XIV 966,8 (Ρώμης).

τριγλοφία = **τριγλυφία**, ἡ = ταυτ. τῷ **τρίγλυφος** (βλ.λ.), SIG 244 ii 60 (Δελφῶν 4ου π.Χ. αἰ.): *τριγλοφιᾶν δέκα τετόρων.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ebert, F grB 29.30. Herwerden, LexGr s. et D. λ.

τριγλοφίτης = **τριγλυφίτης** (ἐνν. *λίθος*) = ὁ περιέχων μίαν τρίγλυφον λίθος, FD III(5)23 col. II 60: *τριγλοφιτᾶν δέκα τετόρων.* BCH 64-65, 1940-41, 37,4 (Λεβαδείας).

τρίγλυφος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων τρεῖς γλυφάς, Bekker, AG 307,7: *τρίγλυφοι: ἤτοι οἱ διαγεγλυμμένοι τρίς, ἢ οἱ τοιαύτην ἐργασίαν ἔχοντες, ὥστε οὕτω καλεῖσθαι.* Τὸ θηλ. ὡς οὐσ. (**τρίγλυφος**, ἡ) = τὸ ὑπεράνω τοῦ ἐπιστυλίου τοῦ δωρικοῦ ναοῦ μέλος τὸ ἐναλλασσόμενον πρὸς μετόπας. Ἡ τρίγλυφος, τὸ πλάτος τῆς ὁποίας ἰσοῦται πρὸς ἡμίσειαν κάτω διάμετρον τοῦ κίονος, φέρει τρεῖς, ἀλλὰ κυρίως εἰπεῖν δύο πλήρεις καὶ δύο ἡμισείας γλυφάς. Ησυχ. λ. *μεθόπιον* καὶ *σκοτία.* Ευριπ., Ὀρ. 1372. Ἰφιγ. ἐν Τ. 113. Βάκχ. 1214. Ηρων, Αὐτ. 272A. Vitr. 1.2,4.– 6: *Item si doricis epistyliis in coronis denticuli sculpentur aut in pulvinatis columnis et ionicis epistyliis [capitulis] exprimentur triglyphi.* Αυτοθι 4.1,2. 2,2.3. 4.5. 3,1.2.– 4: *Supra epistylium conlocandi sunt triglyphi cum suis metopis, alti unius <et> dimidiati moduli.* 5.6.8. 6.3,7. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.5,2. IG II 2²(1)1672 b326. 1628,509. 1629,983/984 (Πειραιῶς): *παράδειγμα ξύλινον τῆς τριγλύφου τῆς ἐνκαύσεως.* 1666a28 (Ἐλευσῖνος). Βλ. καὶ 24.30. 1668,21/22.28.30. FD III(5)19,28.– 25 Col. II, b8.11: *τᾶς τριγλύφου ἑκατέρας δραχμᾶν ἑκατὸν τετρώκοντα.* 27 Col. I 19. SIG 247 ii 61 (Δελφῶν). IdD 500A 17.20.– Τὸ οὐδ. (**τρίγλυφον**, τὸ) ὡς οὐσ. = ἡ ζωφόρος, Αριστοτ. 1174a26. Διφ., Ἀπόσπ. 2,2: CGF V 404 ii 2 = Αθην. 6,236b. 5,208.

τρίγομφος, ον = ὁ ἔχων τρεῖς γόμφους, ἥλους, πασσάλους, Σοφ., Ἰχν. (Ἀπόσπ. 293, Nauck): *ἐνήλατα ξύλα τρίγομφα διατορεῦσαί σε δεῖται.*

τριγχίον, τό. Ὑποκ. τοῦ **τριγχὸς** = **θριγκὸς** (βλ.λ.), Ευσταθ., Ὀδ. 1748,47: *ἀπὸ τῆς τριγχὸς γὰρ ὁ θριγκὸς κατὰ ἀντιστοιχίαν συμφώνων, ὡς προγέγραπται· διὸ παρὰ πολλοῖς τῶν ῥητόρων καὶ τριγχίον γράφεται.* Αυτοθι, Comm. 461. Ιουλιαν., Ἐπιστ. 98.

τριγχός, ὁ = ἄλλη γραφὴ τοῦ **θριγκὸς** (βλ.λ.).

τρίχωσις = **θρίγκωσις**, ἡ Gloss.

τριγωνικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων σχῆμα τριγώνου, ΙΑΜΒΛ., πΝικ. ἀριθμ. 82c. MUGLER, Dict. Htgg., λ. [σελ. 430].

τρίγωνος, ον = 1) γεωμ. ὅρος (σχετικῶς βλ. MUGLER, Dict Hgg, λ. [430]: ὁ ἔχων τρεῖς γωνίας, ὁ τριγωνικός, ΠΛΑΤ., Τίμ. 55Β. VITR. 9 (Εἰσαγ.) 5.10.6,4.– 2) ἀρχιτ. ὅρος σημαίνων: α) τὰ κοσμήματα τοῦ λεσβίου κυματίου, ἅτινα εἶχον σχῆμα τριγωνικόν, ΑΙΣΧ., Ἀποσπ. 78 (FTG, NAUCK 26 = ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,122): *ἀλλ' <εἴ> ὅ μέν τις Λέσβιον φατνώματι κῦμ' ἐν τριγώνοις ἐκπεραινέτω ρυθμοῖς.* Βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ἐν ΑΕ 1953-54(3) σελ. 13. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,34, β) τὰ σφαιρικὰ τρίγωνα τῶν βυζαντινῶν ναῶν, τὰ ἄλλως **λοφία**, ἢ αἱ **γωνίαι**.

τριδακτυλιαῖος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος τριῶν δακτύλων, ὁ τριδάκτυλος, ΣΕΞΤ. ΕΜΠ., Μαθ. 10,156: *τριδακτυλιαῖον διάστημα.* ΟΡΕΙΒ. 112. Γεωπ. 7,15.

τριδάκτυλος, ον = ὁ ἔχων τρεῖς δακτύλους, IG II 1², 463,69 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *πάχος τριδακτύλῳ.* II 2² (1)1672,147.151/152 (Ἐλευσῖνος).

τρίδωρος, ον = ὁ ἔχων διάστημα τριῶν δώρων, **παλαμῶν** (βλ.λ.), Didyma II 25B20: *καὶ διατοίχους ἕξ, ὧν τὸμ μὲν ἐκ τῆς ἐκτὸς πεντάποδα τρίδωρον.* Βλ. καὶ 7. 9. 13. 21. 22. 23. 35. 36. 39.

τριημιπλίνθιον, τὸ = μία πλίνθος καὶ ἡμίσεια, IG II 1² 463,43 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἐὰν δέπου δεήται, τριημι[π]λινθίου.*

τριημιποδιαῖος (ἐπίθ.) = ὁ **τριημιπόδιος** (βλ.λ.), ἤτοι ὁ ἔχων μῆκος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ποδός, IdD 1403 Bb II 28: *ὡς τριημιποδιαῖον ἐπὶ βάσεως λιθίνης.*

τριημιπόδιος (προευκλ. **τριhεμιπόδιος**) ον = ὁ ἄλλως **τριημιποδιαῖος**, ἤτοι ὁ ἔχων μῆκος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ποδός, IG I² 372 = STEVENS-PATON, The Erechtheum σελ. 286, II, 12. II 1² 463,41/42 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). II 2²(1)1666a103 (Ἐλευσῖνος). Βλ. καὶ 1666B65. 1668,28. 1671, 28. 1672,55: *πλίνθοι ...τριημιπόδιοι.* 1678B18. 1682,2. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΑΕ 1923,45,16 (Ἀμφιαρείου).– IdD 505,6: *μὴ ἐλάσσους τριημιποδίων.* Didyma II 25A6.16. B35. 26A6.33.56.59. B14.22.33.41. 27A25.57.82.89.114. B2.8.79.82.– Τὸ οὐδ. (**τριημιπόδιον**, τὸ) ὡς οὐσ. = εἷς ποὺς καὶ ἥμισυς. ΞΕΝ., Οἰκ. 19,4. IG I² 373,15. 38-39. 108. 116. 124. VII 4255,20 (Ὠρωποῦ). IdD 500A15: *πλάτος τῶν ἐπιστυλίων πάντων τριημιπόδια.*

τρίθυρον, τὸ = διαμέρισμα ἔχον τρεῖς θύρας, DU CANGE, Gloss. λ.– Didyma II 29,13 = SEG 4.446,15: *ἐν τῷ στρώματι τοῦ τρι[θύρο]υ πετρίνωμ πόδας χιλίους ὀκτακοσίους.*

τρικόρυφος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων 3 κορυφάς, ΣΤΡΑΒ. 6.1,5: *τρικόρυφον δ' ἐστὶ τὸ φρούριον.*

τρικώλιος (ἐπίθ.) = ὁ **τρίκωλος** (βλ.λ.), SIG 1025,53 (Κῶς 4/5ου π.Χ. αἰ.).

τρίκωλος (ἡ) = ἡ ἐκ 3 κύκλων ἤτοι στηριγμάτων ἀποτελουμένη **μηχανὴ** (βλ.λ.– πρβλ. καὶ **μονόκωλος**, **δίκωλος**, **τετράκωλος**), Didyma II 32,10. 39,44. 41,34.

τρῖμμα (ἐπιγρ. **τρίνμα**), τὸ = τὸ ἐκ τῆς τριβῆς ἀντικειμένου τινὸς προελθόν, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τρῖμμα: ὁ τετριμμένος ἐν τοῖς πράγμασι.* IG II 2²(1)1672,303 (Ἐλευσῖνος). VII 3073,165 (Λεβαδείας): *διακρούων τὰ διάκενα τῶν τριμμάτων.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ. *τρῖμμα*. HODGE, WGR 124.

τριμματολογέω -ῶ, ῥ. = ποιῶ διὰ τριβῆς λείαν τὴν ἐπιφάνειαν τῶν λίθων, IG VII 3073,162 (Λεβαδείας 2ου π.Χ. αἰ.): *ἅμα τριμματολογῶν τὰς μὲν βάσεις ἐκ χλόης ἐ[λαίας].*

τριόροφος = **τριώροφος** (βλ.λ.).

τριπαλαιστιαῖος (ἐπίθ.) = ὁ **τριπάλαιστος** (βλ.λ.), ΑΘ., μηχ. 6B: *πλάτος τριπαλαιστιαῖον.*

τριπάλαιστος, **τριπάλαστος** (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων ἔκτασιν τριῶν παλαμῶν, ΗΡΟΔ. 1,50: *ἐπὶ δὲ τὰ βραχύτερα τριπάλαιστα, ὕψος δὲ παλαιστιαῖα.* IG I² 373,10.25/26.34. II 2²(1)1672,154 (Ἐλευσῖνος): *πάχος τριπάλαστος.* Βλ. καὶ 154.156/157. Ἐλευσινιακὰ 1, σελ. 190,44: (ἐπίκρανον) *ὕ-ψο]ς τριπάλαστον.* IdD 290,223. 500A34. Βλ. καὶ λ. **παλαστή**.

τρίπεδος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων μῆκος τριῶν ποδῶν, ΠΟΛΥΒ. 6.22,2: *τρίπεδον ἔχει τὴν διάμετρον.* IG VII 3073,76 (Λεβαδείας): *τοὺς δὲ τριπέδους τοὺς τέτταρας σύνδυο εἰς τὸν θριγκὸν ἀπομετρησόμεθα.* LATTERMANN, gr B 83,69: *μῆκος τριπέδους.*

τρίπηχυς (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων μῆκος τριῶν πήχεων, IG XI 2,287B,150 (Δήλου): *τῶν κυπαρισσίνων ἀπότομα δύο μὲν διπήχη, δύο δὲ τριπήχη.*

τρίπλευρος (ἐπίθ.) = ὁ ἔχων εὖρος τριῶν πλέθρων, ΠΛΑΤ., Κριτ. 116D: *νεὼς... τρίπλεθρος.* ΞΕΝ., Κύρ. Ἀνάβ. 5.6,9. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,7. ΣΤΡΑΒ. 5.1,2.

τριποδαβάκιον, τό = βάσις τοῦ τρίποδος σχήματος ἄβακος, IdD 1417AII153: *ἐπὶ τριποδαβακίου ξυλίνου.*

τρίπους (ὡς ἐπίθ.) = ὁ ἐκ τριῶν ποδῶν συγκείμενος, ΗΡΟΔ. 3,60. ΠΛΑΤ., Μέν. 83E. IG I² 314 col. II 88.100. 372 col. II 13.14.17.99.106. Col. II 133.158.207. 228. 373,76.78.97.162. 120. ΑΥΤΟΘΙ II 2²(1)1665,9: *ὀρθοστάτην θεῖναι ὕψος τρίποδα.* 1668,21 (Ἐλευσῖνος). 73. 1671,19.21. 1672,130. IdD 500A21: *μῆκος καὶ πλάτος τρίποδος.* Didyma II 25B6.7. 9.10.12.13.14.18.20.22.23.25.27.28.32. 26B61.

τριστέγαστος, ον. Ἀντὶ τοῦ **τρίστεγος** (βλ.λ.), PG 10,8 (σελ. 323): ἐν HERWERDEN, App. LexGr. λ. [219].

τρίχωμα = **θρίγκωμα** (βλ.λ.), ΕΥΡΙΠ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 73: *ξανθ' ἔχει τριχώματα.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3: *καθύπερθε δ' αὐτῶν* (τῶν κιόνων) *ὑπὸ τοῖς τριχώμασιν ἄμπελος διετέτακτο χρυσῆ τοὺς βότρυας ἀπαιωρουμένους.*

τριώροφος (καὶ **τριόροφος**, ον = ὁ ἔχων τρεῖς ὀρόφους, πατώματα, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΠΙΝΔ., Ὀλ. 5,27: *διωρόφων καὶ τριωρόφων οἴκων.* ΗΡΟΔ. 1,180. ΦΙΛ. 2,143. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 13.8,2: *πύργους ἀναστήσας ἑκατὸν τριωρόφους.* Ἰουδ. Πόλ. 7.5,5. ΑΡΙΣΤΕΙΔ. 16,240 (DINDORF 1, σελ. 390). ΠΔ(Ο'), Γέν. 6,16. ΛΙΒΑΝ. 347,1, REISKE. Ἡ λέξις ἐν χρήσει καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς.– Τὸ οὐδ. (**τριώροφον**, τὸ) = τὸ τρίστεγον, ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 6,8. Ἰεζ. 41,7.

τριώρυγος, ον = ὁ ἔχων μῆκος τριῶν **ὀργυιῶν** (βλ.λ.), ὁ τριῶν ὀργυῶν, ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 6.1,52: *οἴκημα τριώγυον.* Πρβλ. λ. **διώρυγος**.

τροχαλία, ἡ (ἢ **τροχιλεία** – **τροχιλία** – **τροχιλέα** – **τροχιλλέα**, HERWERDEN, LexGr s. et D. λ. *τροχιλεία*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, App. LexGr. s. et D. λ. *τροχελλέα*) = μηχάνημα ἀνυψωτικόν, ὅπερ κατὰ τὴν κλασσικὴν ἐποχὴν ἦτο ἐφωδιασμένον διὰ μακρῶν ὀρθίων ξύλων, τῶν **ἱστῶν τροχίλων** καὶ διὰ **σχοινίων** (βλ.λ.), τῶν ἄλλως **τονίων**, **τοπείων**, **κάλων** καὶ **ὅπλων**, δι' **ἄξονος** περὶ τὸν ὁποῖον περιετυλίσσετο τὸ σχοινίον, δι' **αὐχένων**, ὧν ἀγνοεῖται ἡ ἀκριβὴς σημασία, διὰ **κλιμάκων** ἢ **ἀναβαθμῶν** καὶ διὰ **σφενδόνης**, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,31. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀπόσπ. 25 (CGF III 1125. Πρβλ. ΣΧΟΛΙΑ εἰς Λυσ. 723. ΑΡΙΣΤΟΤ. 851b19. ΠΟΛΥΒ. 8.4,6. VITR. 10.2,4. 13,7. ΑΘ., μηχ. 14. POxy 502,35 (2ου μ.Χ. αἰ.). PLond. 3 II77.216. BGU 1116,25.– FD III(5)19,46. IG I² 313,111. 314,123 (Ἐλευσῖνος). 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XIII, col. II, σελ. 384,23. II 2²(1)1666B91. 1672,205 (Ἐλευσῖνος). 308/309. Βλ. καὶ 235.306.307.308. ΑΥΤ. IV 1² 102.49/50 (Ἐπιδαύρου). XI

2,161A98 (Δήλου): *τροχιλείας είς παλαίστραν.*

τροχίλος, ὁ = 1) ἡ ἄλλως **σκοτία** (βλ.λ.), VITR. 3.5,3: *scotia quam Graeci trochilon dicunt.*– 2) μέρος τῆς **τροχαλίας** (βλ.λ.– πρβλ. **τρίσπαστον** καὶ **πεντάσπαστον**), ΕΥΣΤΑΘ. 1534,8. ΗΡΩΝ. ΜΗΧ., Βελοπ. 2,3 (ed. NIX-SCHMIDT). Διόπτρ. 202. IG II 2²(1)1627B335. 1628,516. 1629,991. 1631,225 (Πειραιῶς). 1672,156 (Ἐλευσῖνος). 239.

τρόχμαλος, ὁ, ΜΕτυμ. λ. *τρόχμαλος, ἡ ἐκ λίθων στρογγύλων αἱμασιά, ἡ περιῳκοδομημένη τοῖς χωρίοις· τρόχμαλα γὰρ κυρίως λέγονται οἱ μικροὶ λίθοι, οἱ κάχληκες, παρὰ Λυκόφρονι* (Ἀλεξ. 1064). ΦΩΤ. λ. *τρόχμαλος.* ΑΥΤΟΘΙ, λ. *τρόχμαλον· σωρὸς λίθου· οὕτως Ἀριστοφάνης.*

τροχός, ὁ = εἰδικῶς ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ὁ περίβολος τοῦ τείχους λόγῳ τῆς ὁμοιότητος αὐτοῦ μὲ τροχόν, ΗΣΥΧ. λ. *τροχός· περιβόλαιον, τεῖχος· ἢ κύκλος ἢ δρόμος* <*τρόχος.* ΣΟΦ., Ἡρακλ. ἐπὶ Ταιν. (Ἀπόσπ. 207 NAUCK): *Κυκλώπιον τροχὸν* (ΗΣΥΧ. 2, σελ. 550: *κύκλους καὶ τροχούς· τὰ τείχη. τροχὸν δὲ τὸ τεῖχος, ὡς Σοφοκλῆς Ἡρακλεῖ*). ΠΛΑΤ., Κριτ. 116B. 117E. 115D. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΠΛΑΤ., Νόμ. 3.681A (λ. *Αἱμασιαί*). POxy 4.707,27: *ἀνοικοδομῆσαι τροχὸν ἐκ καινῆς ἐξ ὀ[πτῆς] πλίνθου ἐπὶ μέτροις ὡρισμένοις.*

τρυπάνη, ἡ. Καθ' ΗΣΥΧ. ἐν λ. *τρυπάνη· ἐργαλεῖον τεκτονικόν.*

τρυπάνιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **τρύπανον** (βλ.λ.), ΦΩΤ. λ. *τέρετρον: τρυπάνιον.*

τρύπανον, τὸ (τὸ ἄλλως **τέρετρον** [βλ.λ.] καὶ παρὰ Κρατύλῳ τοῦ ΠΛΑΤ. [388A] ἡ **κερκὶς**) = ἐργαλεῖον τῶν τεκτόνων, λιθοξόων καὶ ναυπηγῶν χρησιμεῦον πρὸς διάνοιξιν ὀπῶν, καθέτων ἢ πλαγίων ἐπὶ ξύλου ἢ ἄλλης σκληρᾶς ὕλης (πλείονα ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικά, σποράδην), ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 10,146. 7,113. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τρύπανα: ἐργαλεῖα τεκτονικὰ τρύπανά τ' εὐδίνητα καὶ ὠκήεντα τέρετρα.* Βλ. καὶ ΟΜ., Ὀδ. ι, 384 κέ. ΕΥΡΙΠ., Κύκλωψ 46D. ΑΡΙΣΤΟΤ. 641a9. ΛΟΥΚ., Ζεὺς Ἐλεγχ. 11: *καὶ τὸ σκέπαρνον τῷ τέκτονι καὶ τὸ τρύπανον συνεργεῖ.*

τρυπάω -ῶ, ῥ. (διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, Dict. étym. Ig, λ. [987]. FRISK, Gr. etymW λ. [σελ. 937]. HERWERDEN, App. LexGr s. et D. λ.) = ἀνοίγω εἴς τι ὀπήν, ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1635,54. Comm. 464. ΛΟΥΚ., Ἀλέξ. ἢ Ψευδ. 16.

τρύπημα, τὸ = ἡ διὰ τρυπάνου διάνοιξις ὀπῆς, ΕΥΣΤΑΘ., ἔ.ἀ. 1635,54. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,3.7.

τρυπητὸς (ἐπίθ.) = ὁ φέρων ὀπάς, ὁ διάτρητος, ΜΜ 3,55 (τοῦ ἔτους 1192 μ.Χ.): *στήθων* (= στηθαίων) *τρυπητῶν δύο.*

τρύφακτος = βλ.λ. **δρύφακτος**.

τυκίον, τὸ = ὑποκ. τοῦ **τύκος** (βλ.λ.), ΕΥΣΤΑΘ. 136,23. ΙΩ. ΔΙΑΚ., εἰς ΗΣΙΟΔ. Ἀπόσπ. 336: *ἀπὸ τοῦ τύκω, ἀφ' οὗ καὶ τυκίον τὸ μυστρίον.*

τύκος (καὶ ἐν ἐπιγρ. **τύχος**), ὁ = ἐργαλεῖον τοῦ λατόμου, ἡ σημ. *κουσκούδα* (βλ. καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,118-124 κέ. 163). ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7,106.125: *ἐργαλεῖα δὲ* (οἰκοδόμου)... *τύκοι, ἀφ' ὧν καὶ τὸ τυκίζειν.* ΗΣΥΧ. λ. *τύχοι· λιθοξοϊκὰ ἐργαλεῖα.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τύκος ...ἔνθεν καὶ τὸ ἐτύκιζον, ἀντὶ τοῦ ἔξεον, ἔκοπτον.* ΕΥΡΙΠ., Ἡρακλ. Μαιν. 945. IG XI 2 161A87 (Δήλου). 199A87. 203B97. Didyma II 41,38/39.

τυκτὸς (ἐπίθ.) = ὁ κατασκευαστός, ΗΣΥΧ. λ. *τυκτόν· κατεσκευασμένον.* ΕΥΣΤΑΘ., Comm. 466: *τυκτὸν δάπεδον τὸ εὔτυκτον, ἢ τὸ μὴ φύσει τοιοῦτον, ἀλλὰ κατασκευαστόν.* Παρεκβ. 644,21. 1512,20. ΟΜ., Ἰλ. Ε, 831. Ὀδ. δ, 627. ρ, 206. ΘΕΟΚΡ. 22,210.

τύκω, ῥ. = κατασκευάζω, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τέτυκται: κατεσκεύασται.*

τύλος, ὁ = ξύλινος ἧλος (πρβλ. καὶ λ. **γόμφος**, ΦΩΤ. λ. *τύλος· ὁ ἐξέχων ἧλος περὶ ὃν δεσμεύεται ὁ τροπωτήρ.* ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχ. 552. ΠΟΛΥΒ., Ἀπόσπ. 129. IG XI 2,161A121 (Δήλου): *ξύλον εἰς τύλους.* Didyma II 41,47: *εἰς τύλους καὶ παρατύλους καὶ χοίν[ικας ὁλκῆς ταλάντων Β μνῶν ΙΗ.* Πρβλ. λ. **παράτυλος**, **περίτυλος**.

τυλόω -ῶ, ῥ. = ἁρμόζω, συναρμόζω, γομφῶ, ΠΟΛΥΔ., Ὀν 7,114: *ἁρμόσαι καὶ γομφῶσαι, συγγομφῶσαι, τυλῶσαι.*

τύλωσις, ἡ = ἄφεσις ὡρισμένων τμημάτων τῆς ὁριζοντίου ἐπιφανείας τοῦ στυλοβάτου ἀκατεργάστων, ἅτινα θὰ ἀφῃροῦντο ἀργότερον κατὰ τὴν τελικὴν λάξευσιν. Βλ. σχετικῶς ROUX, ἐν BCH 80,1956,516-518. HERWERDEN, LexGr. s. et D. λ.– IG IV 1² 103,51 (Ἐπιδαύρου): *ἐπιτιμὰγ κρηπῖδος τυλώσιος.*

τυμπάνιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **τύμπανον**, ΗΡΩΝ ΜΗΧ. 1,16. PLIN. nat. 9,109. ΣΤΡΑΒ. 3.4,17.

τύμπανον, τὸ = κτιστὸν φράγμα μεταξὺ δύο ὀργανικῶν μελῶν τῆς συνθέσεως, VITR. 3.5,12: *Tympani autem, quod est in fastigio, altitudo sic est facienda, uti frons coronae ab extremis cymatiis tota dimetiatur in partes vovem et ex eis una pars in medio cacumine tympani constituatur, dum contra epistylia columnarumque hypotrachelia ad perpendiculum respondeant.* Ὁ ΑΥΤΟΣ, 4.3,6. 6,4. 7,5. 9.8,8. 10.3,9. 4,1 κέ. 2.5,2. 9,2. 3.4.5.6.7. 11,1.

τυπίς, ἡ = σιδηροῦν ἐργαλεῖον τῶν λατόμων, χάριν λαξεύσεως τῶν περιμετρικῶν αὐλάκων ἐξαγωγῆς ὄγκων τοῦ πετρώματος, ὅμοιον πρὸς τὸ σημ. *πικούνι* (εἰκὼν ἐν ΟΡΛΑΝΔΟΥ, ὑλικὰ 2, εἰκ. 55 καὶ ἐπὶ ἀγγείων· πρβλ. ESPÉRANDIEU, Recueil 2,403, ἀριθ. 1615 = DÉONNA, ἐν BCH 56,1932, εἰκ. 2,6). ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 4,762: *ὀρθὸς ἐπὶ στελεῇ τυπίδος βαρὺν ὦμον ἐρείσας.* ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,12: *τυπίσι σιδηραῖς τὴν ... πέτραν κόπτουσιν.*

τύπος, ὁ = 1) ἀποτύπωμα σχεδίου, ΜΕτυμ. λ. *τύπος.* ΕΥΡΙΠ., Ἀπόσπ. 764: *γραπτοὺς τ' ἐν ἀετοῖσι πρόσβλεψον τύπους.* Βλ. καὶ Παλ. Ἀνθ. 8,730. ΗΡΟΔ. 2,86.138. 3,88. ΙΣΟΚΡ., Εὐαγ. 9,74. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 18,12. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 5,13. IG IV 1² 102,36/37 (Ἐπιδαύρου): *Τιμόθεος ἕλετο τύπος ἐργάσα[σ]θαι καὶ παρέχειν.* IdD 406A44. 1403BbII25. 1417AII44. 1444Ba12.– Ἐν ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,47 ἡ λέξις σημαίνει πρόσωπα, μορφάς (: *περίστυλα, τὰ μὲν ἐπίχρυσα τὰ δ' ἀργυροειδεῖς ἐπὶ τῶν κιονοκράνων τύπους ἔχοντα*).– 2) ξυλίνη σφραγὶς πρὸς ἀποτύπωσιν ἐπιγραφῶν ἐπὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, κεραμίδων κ.ἀ. IdD 442B172. 443Bb96. 444B12: *τύπον ξύλινον κεραμίδων τῶν ἐπὶ τὸν Κερατῶνα.* Βλ. καὶ 457,23 καὶ WACE ἐν BSA 12,1905/6,344 σημ. 3.– 3) καλούπι πρὸς παρασκευὴν πλίνθων (βλ. καὶ λ. **παράδειγμα**), ΓΑΡΔΙΚΑΣ, ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 33, σελ. 37. ROUX, BCH 80,1956,518-521.

τυπόω -ῶ, ῥ. = δι' ἐμπιέσεως ἢ γλυφῆς ἀποτυπῶ, εἰκονίζω, ΗΣΥΧ. λ. *τυποῖ· πλάττει, γλύφει.* ΦΩΤ., Ἔκφρ.: MIGNE, PG 102,569B: *εἰς πλάκας ἀποξεόμενος καὶ τυπούμενος.* Epigr. gr. 89,6. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 99,18 (Βόννης). 160,13. IG IV 1² 244 (Ἐπιδαύρου).

τύρσις (καὶ παρ' ΗΣΥΧ. **τύρρις**), ἡ = 1) πύργος, ΗΣΥΧ. λ. *τύρρις· πύργος, ἔπαλξις, προμαχών.* ΠΙΝΔ., Ὀλ. 2,78.– 2) πύργος τείχους, φρουρίου, ὀχύρωμα, ΦΩΤ. λ. *τύρσις: ὁ περίβολος τοῦ τείχους.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 4.4,2. 7.8,12. Ἑλλ. 4.7,6. Κύρ. Παιδ. 7.5,10.– 3) πόλις ὠχυρωμένη διὰ τείχους.

τύρσος, ὁ. Καθ' ΗΣΥΧ. ἐν λ. = *τὸ ἐν ὕψει οἰκοδόμημα.* ΦΩΤ., ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *τύρσος· τὸ ἐν ὕψει ᾠκοδομημένον.*

τύχος (βλ.λ. **τύκος**).

Υ

ὑδραγωγεῖον (ἐν ἐπιγρ. **ὑδραγώγιον**), τὸ = αὔλαξ ἢ σωλήν, δι' οὗ ἄγεται τὸ ὕδωρ, ὑδαταγωγός, ΣΤΡΑΒ. 13.1, 67. P Oxy 901,7. IG IV 1^2 26 ('Επιδαύρου): *[ἐπισ][κευ]άσασαν τὸ ὑδραγώγιον καὶ τὴν κρήνην*. XII 2,103 (Μυτιλήνης): *τὰν κράναν καὶ τὸ ὑδραγώγιον* (ἐποίησε). SIG 813C5 (Δελφῶν, 1ου μ.Χ. αἰ.). Inscr. Prien. 208 (1ου π.Χ. αἰ.). SEG 18,1962, ἀριθ. 626,4 (Παλαιστίνης): *ὑδραγώγια ἐκ θεμελίων ἀνενεώθη*.

ὑδραγωγία, ἡ = **ὑδραγωγεῖον**, **ὑδραγώγιον** (βλ.λ.), ΑΡΙΣΤΟΤ. 349b35. 668a14: *κατασκευάζειν τὰς ὑδραγωγίας*. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. 'Αρχ. 9.14,2.

ὑδραγωγικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑδραγωγίαν, ΦΩΤ. λ. *λείβηθρον· ὀχετὸς ὑδραγωγικός*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *λείβηθρα... ὀχετὸς ὑδραγωγικός*.

ὑδραγωγός, ὸν = ὁ ἄγων, φέρων τὸ ὕδωρ, ΠΛΟΥΤ., 'Ηθ. 336Α.– Τὸ ἀρσ. (**ὑδραγωγὸς**) ὡς οὐσ. μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν, Sammelb. 3.6797,31: *τοῖς τὸν ὑδραγωγὸν ἐργαζομένοις*. 4.7475,10: *ἀναβ]ολῆς διωρ[ύ]γων τε καὶ ὑ[δ]ραγωγῶν*.– 'Εν ΠΔ(Ο'), Δαν. 18,17 = ὑδραγωγεῖον, ὑδραγώγιον.

ὑδρεῖον, τὸ (ἢ ἄλλως **ὑδρεία**, ΠΛΟΥΤ., Θεμ. 9) = τόπος ἐξ οὗ ὑδρευόμεθα, δεξαμενὴ ὕδατος, ΠΟΛΥΒ. 34.2,6. ΣΤΡΑΒ. 1.2,30. ST 22, σελ. 59: *[σ]τοῶν τε καὶ τετραστόων καὶ ζωγραφιῶ[ν] καὶ κεντήσεων κὲ ὑδρείου καὶ προπύλου* (σὺν) *καὶ πᾶσι τοῖς λιθοξοϊκοῖς ἔργοις*.

ὑδρορρόα καὶ ἀττ. **ὑδρορρόη**, ἡ = ὁ ἀγωγός, τοῦ σχήματος τῶν λεοντοκεφαλῶν ἰδίᾳ ἢ τῶν κυνοκεφαλῶν, ὁ περισυλλέγων τὰ ὄμβρια ὕδατα τῆς στέγης καθ' ὅλην τὴν περίμετρον αὐτῆς, ΜΕτυμ. λ. ΗΣΥΧ. λ. *ἀμάρα*. BEKKER, AG 227,5.– 312,16: *ὑδρορρόη: ὁ νῦν ὕδρωψ καλούμενος*. ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 10,30. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑδρορρόα: τὸ μέρος τῆς στεφανίδος, δι' οὗ τὸ ἀπὸ τοῦ ὄμβρου ὕδωρ συναγόμενον κατέρχεται*. 'Ο ΑΥΤΟΣ: *καὶ ἡ ὕφαλος πέτρα. λέγεται δὲ καὶ ὑδρόρροια*. ΕΥΣΤΑΘ., 'Ιλ. 1235,56. ΑΡΙΣΤΟΦ., Σφ. 126. 'Αχαρν. 922.1186. IG IV 1^2 514 ('Επιδαύρου). ΑΕ 1937(Α),259. Inscr. Perg. 252,8: *ὑδρορρόας δη]μοσίας*.– 2) ὀχετός, ΠΟΛΥΑΙΝ. 1,37: *τῆς ὑδρορρόης διὰ τοῦ τείχους στενῆς φερομένης*.

ὑδρορρόος (ἀντὶ τοῦ **ὑδρορρόα**, **ὑδρορρόη**· βλ.λ.), ΗΣΥΧ. λ. *ὑδροφόρους ὑδρορρόους*. ΑΛΚΙΦΡ. 3,47: *ὑδρορρόον ἀνεωγότα οὐκ εἰς βάθος*.

ὑδρορύα, ἡ = ἀντὶ τοῦ **ὑδρορρόα** (βλ.λ.), ΦΡΥΝ. 492.

ὑδροχόη, ἡ = αὔλαξ, ὀχετός, ὑδραγωγεῖον, ἀμάρα, ΟΡΕΙΒ. 8.

ὑδρόχυτος (καὶ **ὑδρωχυτός**), ον = κρήνη καὶ ῥοοκρήνη, ΕΥΡΙΠ., Κύκλ. 66. DÖLGER, Schatz. HB ἀριθ. 102,44.47.

ὑελουργία, ἡ = ψηφιδωτὸν ἐξ ὑαλίνων ψηφίδων, A. FROLOW, ἐν BEO 11,1945-46, σελ. 121-130.

ὕλη, ἡ (διὰ τὴν ἐτυμ. BOISACQ, Dict. étym. lg., λ. [1000]. FRISK, Gr. étymW 962 κἑ.). 'Η λέξις ἐσήμαινε: 1) πᾶν ξύλον κεκομμένον, 2) πλῆθος ξύλων ἀκατεργάστων, ξυλείαν ἀνεπεξέργαστον, 3) γενικῶς τὰ ὑλικά. ΜΕτυμ. λ. [σελ. 418). ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,124. ΗΣΥΧ. λ. *ὕλη*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἀξυλία* καὶ *ἀπεσταύρουν*. 'Η λέξις ἀπαντᾷ εἰς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα καὶ ἐπιγραφάς.

ὑλοτομέω -ῶ, ῥ. = τέμνω τὴν ὕλην ἤτοι κόπτω δένδρα εἰς τὸ δάσος διὰ τὴν μετατροπήν των εἰς οἰκοδομήσιμον ὕλην, ΗΣΙΟΔ., Ἔργα 420. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. 'Αρχ. 4,44.

ὑλοτομία, ἡ = ἡ κοπὴ ξύλων, ΑΡΙΣΤΟΤ., Πολιτ. 1.2,4. ΑΙΛ., ζ'Ιστ. 3,21. ΠΡΟΚΛ. ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΗΣΙΟΔ., Ἔργ. 805.

ὑλοτομικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἔνθα τὸ θηλ. **ὑλοτομικὴ** (ἐνν. τέχνη), ὡς οὐσ. ΔΙΟΓ. ΛΑΕΡΤ. 3,100: *ἡ μεταλλευτικὴ καὶ ὑλοτομική*.

ὑπαγωγεύς, ὁ = σιδηροῦν ἐν εἴδει μικροῦ πτύου ἐργαλεῖον (πρβλ. τά: **ξυστὴρ** καὶ **μυστρίον**. 'Ωσαύτως, ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2, σελ. 56-57, εἰκ. 19 καὶ 20). ΠΟΛΥΔ., 'Ον. 7,125. 10,147. ΦΩΤ. λ. *ὑπαγωγεύς: ἐργαλεῖον οἰκοδομικόν*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ἐργαλεῖόν τι τεκτονικόν· ὥς τινες σιδηροῦν, οἷον πτυΐδιον, ᾧ χρῶνται οἱ κονιαταὶ οἱ δὲ ἐργαλεῖον οἰκοδομικὸν ᾧ ἀπευθύνουσι τὰς πλίνθους πρὸς ἀλλήλας· ὅ τινες παράξυστον καλοῦσιν οἱ δὲ πηλόν τινα· καθὼς ὁ Ἕρμιππος*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 1149. IG II 2^2(1)1672,31 ('Ελευσῖνος): *ἐπιξέστει καὶ ὑπαγωγεῖ τοῖς ἐργασαμένοις*.– 2) ταυτ. τῷ **ὑπαγωγὴ** = πηλός, ΗΣΥΧ. λ. *ὑπαγωγεύς· πρὸς πλίνθων οἰκοδομὴν πηλός*.

ὑπαγωγή, ἡ = πηλὸς (πρβλ. καὶ **ὑπαγωγεύς**, 2). ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 1.3,17: *παχὺς ἑκατέρωθεν τοῖχος λίθοις ἐν πλήθει ξυγκειμένοις ἀποτετόρνευται, κατὰ δὲ τὰ μέσα ἐξ ὑπαγωγῆς* (= ἐκ πηλοῦ) *ἀποχωρῶν ὑποστέλλεται*.

ὑπαίθριος, ον = ὁ ἄλλως **ὕπαιθρος** (βλ.λ.), ὁ στερούμενος στέγης, DU CANGE, Ἔκφρ. Σοφ. Σιλ., σελ. 73 (Βόννης): *ὑπαίθριοι αὐλαί, εἰς κάλλος ἐξησκημέναι*.

ὕπαιθρος (ἐπίθ. – λατ. **hypaethros**, Th.l.l. v. [6,3, στ. 3146]) = ὁ ἄνευ ὀροφῆς, στέγης, ὁ ἀνοικτὸς (ναός, οἶκος κττ.), VITR. 1.2,5. 3.1,22. 2,1.8. ΕΥΣΤΑΘ. 639,33.– Τὸ οὐδ. (**ὕπαιθρον**, τὸ) ὡς οὐσ. = χῶρος ὑπαίθριος (πρβλ. τά: **αἴθριον**, **ἐξάερον**). ΑΝΤΙΦΩΝ 130,29. ΞΕΝ., 'Απομν. 2.1,6. Οἰκ. 7,19. ΣΤΡΑΒ. 9.1,15. ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 5.5,2: *τὸ δ' ὕπαιθρον ἅπαν πεποίκιλτο παντοδαπῷ λίθῳ κατεστρωμένον*. ΛΟΥΚ., Συμπ. 20. ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 141,12 (Βόννης): *ὕπαιθρόν τι ἐξάερον* (= atrium). REINACH, ἐν REJuines 1886,236-243: *τὸν οἶκον καὶ τὸν περίβολον τοῦ ὑπαίθρου κατασκευάσασα*.

ὑπαλείφω, ῥ. = ἀλείφω, χρίω κάτωθεν, ΦΩΤ., Ἔκφρ., σελ. 198C (Βόννης): *ψηφῖσιν ὑπαλειφόμενος*.

ὑπαλοιφὴ = ἡ **ὑπάλειψις**, IG II 2^2,1622,740. 1627b313.314.315.317.

ὑπαρχιτέκτων, ὁ = ὁ ὑπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα, ὁ ἀμέσως μετὰ τὸν ἀρχιτέκτονα, P Petr. 2.4,4,9. 6,2. 42a,6. PSI 625,14: *Ὥρῳ ὑπαρχιτέκτονι ὥστε πλινθουλκοῖς*. IG II 2^2 (1)1678a7/8 ('Αθηνῶν). VII 3073,160/161 (Λεβαδείας): *τῷ δ' ὑ]παρχιτέκτονι τῶν λίθων πάντων τοὺς ἁρμοὺς καὶ τ[ὰς βά]σεις* (ἐπιδείξει). FD III(5)25 col. II A13/14.33. 90,7.

ὑπέργειος (ἐπίθ.) = ὁ ὑπὲρ τὴν γῆν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐπίγειος, ὑπόγειος, AthMitt 1895,209,3 (Λαοδικείας): *ὁ περιοικοδομημένος τόπος καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πλάτοι δύο* (= πατώματα) *εἰς ἔνγαιος καὶ κατ' αὐτοῦ ὑπέργειος*.

ὑπεργεπιστάτης, ὁ = ὁ ὑπὸ τὸν ἐπιστάτην τῶν ἐργατῶν, 'Επιγρ. 'Αβύδου, ἐν LW 17430.

ὑπερδομοῦμαι, ῥ. = δομοῦμαι, οἰκοδομοῦμαι ὑπέρ τι, ὑπεράνω τινός, ΙΩΣΗΠ., 'Ιουδ. Πόλ. 6.3,2: *ὧν ἡ συνάπτουσα γωνία τῆς φάραγγος... ὑπερδεδόμητο*.

ὑπερείδω, ῥ. = 1) ὑποβάλλω ὡς στήριγμα, ΠΙΝΔ., Νεμ. 8,47. ΠΛΑΤ., Φαίδ. 99Β.– 2) **ἐρείδω** (βλ.λ.), στηρίζω

ὑποκάτωθεν, ὑποστηρίζω, Ησυχ. λ. *ὑπερείδει· στηρίζει.* Ὁ Αυτος, λ. *ὑπερειδούσης· στηριζούσης.* Ὁ Αυτος, λ. *ὑπερείσατε· στηρίξατε.* Διοδ. Σικ. 1,47. 5,44. 13,59. Στραβ. 17.1,37. Πλουτ., Ρωμ. 28: *τὸν ὑπερείδοντα τὴν ὀροφὴν κίονα πατάξαντα τῇ χειρὶ κλάσαι μέσον.* ΠΔ(Ο΄), Ἰώβ 8,15. Φωτ., Ἔκφρ. ὁμ. 3: Migne, PG 102,569B. IdD 290,227: *ὑπερείσαντι καὶ ἥλους παρασχόντι.*

ὑπερέχω, ῥ. = ἐξέχω, ὑψοῦμαι, Ησυχ. λ. *ὑπερέχει· ἄνωθεν ἐπιβάλλει... ὑπεράνω ἔχει.* IG II 1²(1)463,64 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *ἀνατεμεῖ τὸ γ[ε]ι[σ]ηπό[δ]ισμα ὀρθ[ὸν π]αρὰ πλευρὰν ὑπερέχον μὴ ἔλατ[τ]ον τρι' ἡμιπό[δ]ια.* Αυτοθι, 2²,1668,34: *γεῖσον ἐπιθήσει ἐπὶ τῶν ὑπερτοναίων ὑπερέχον τρία ἡμιπόδια.* VII 3073,71 (Λεβαδείας): *ἐξελεῖ δὲ καὶ τὰ δέματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν ταῖς στήλαις, ὅσα ἂν ὑπερέχῃ καὶ κωλύῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐπικοπῇ.* Λεοναρδος, ΑΕ 1923, σελ. 39,53/54 (Ἀμφιαρείου): *πλαξὶν ὑπερεχούσαις τοῦ τοίχου τρεῖς δακτύλους.*

ὑπερημερία (βοιωτ. τύπος **ὑπεραμερία**), ἡ = 1) ὑπέρβασις τῆς ταχθείσης προθεσμίας, 2) ὑπερωρία, IG IV 1² 103,48.49: *ὑπεραμερίαν τᾶς περιστάσιος ἀπήνικε.* 74: *ὑπεραμερίαν τῶν μελάνων λίθων ἀπήνικε.* 86: *ὑπεραμερία τῶν στυλοβατᾶν ἐς τὸ ἱαρ[ὸ]ν παροχᾶς τῶν μελάνων, ἀπήνικε.* 99: *ἐς τὸ ἱαρὸν τῶμ πεντεληϊκῶν λίθων ὑπεραμερίαν ἀπήνικε.* Βλ. καὶ 16.18.88.– VII 3072,58. 75.87.89. 93.115.124. 132.147. 178. Πρβλ. λ. **ἀποφέρω** καὶ **ἀποφορά**.

ὑπερθύριον, τὸ = ἡ ἄνω φλιὰ θύρας ἢ πύλης, τὸ ἄλλως λεγόμενον **ἀνώφλιον**, Πολυδ., Ὀν. 1,76. Ευσταθ., ἐν Ὀδ. σ, 1570,30.90/91. Ομ., Ὀδ. η, 90: *ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.* Ησιοδ., Ἀσπὶς 271: *χρύσειαι δέ μιν εἶχον ὑπερθυρίοις ἀραρυῖαι ἑπτὰ πύλαι.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.11,3.

ὑπέρθυρον, τὸ = 1) τὸ καὶ ἄλλως **ὑπερθύριον**, Severian, mundi τόμ. 7, σελ. 599,18: *πᾶσα θύρα οὐδὸν ὑποκείμενον ἔχει καὶ ὑπέρθυρον ἐπικείμενον ταῖς παραστάσιν· καὶ οὔτε στῆναι δύνανται παραστάδες μὴ ἔχουσαι οὐδόν, οὔτε στηριχθῆναι ἀσάλευτοι μὴ προλαβοῦσαι ὑπέρθυρον.* Πολυδ., Ὀν. 7,122: *τὰ δὲ ὑπέρθυρα ὑπερτόναια* (ὠνόμαζον). Ησυχ. λ. *μέλαθρα.* Σου(ι)δ. λ. *ἀνώφλιον.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Παρμεν. 1,12 (FPG 1,114). Ηροδ. 1,179. 2,65. Αριστοτ. 1042b19: *ὑπέρθυρον καὶ οὐδὸς θέσει διαφέρουσιν.* Αυτοθι, 20. Φιλ. μηχ. 7,87,38. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,3. Πλουτ., Ἠθ. 684A. Αθην. 8.360c. Ηλιοδ. 5,3. Μαλ., Χρον. 78,3/4 (Βόννης): *εἰς τὸ ὑπέρθυρον τοῦ ναοῦ.* PSI 496,4. IG I² 372 = Stevens-Paton, The Erechtheum σελ. 292 II, 201: *τõι hυπερθύροι τõι πρὸς ἕο hεμίεργον.* IV 1² 103,97 (Ἐπιδαύρου). Αυτοθι, 105.110/111. 109 II 130 καὶ III 32.75.78.79. IG VII 412,7 (Βοιωτίας): *καὶ τὸ ὑπέ]ρθυρον καὶ τὸν ὀδὸν λευκοῦ λίθου.* XI 2,145,24 (Δήλου). 156A85. 158A56. 161B94. 204,41. 287B151: *ἀπὸ τοῦ ὑπερθύρου τῶν σανίδων παράτομα ἐπὶ τὸ πλάτος δύο.* IdD 396B55. 421,92. 425,11. 439,65. 439,82. 442B70.115. 455Bb32. 1400,10. 1409Bc45. 1410a17 καὶ b4.5. 1441AI31. 1450A29. SEG 7,1052,2. Didyma II 31,8.11. 32,12.19. 381,10. CIG II 2885d9 (Add.). III 4528. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2,361,1: *ἀνενέχθη τὸ ὑπέρθυρον.* Βλ. καὶ 4,1682,8. 1785B2. 1812c2. 1814c2. 1843,1. CIG III 4573b4 (Συρίας).– 2) τὸ ὑπὲρ τὴν θύραν γεῖσον, Vitr. 4.6,2.4.

ὑπερθυρόω -ῶ, ῥ. = τοποθετῶ ὑπέρθυρον ἐν τῇ οἰκείᾳ αὐτοῦ θέσει, IG 4,558,26 (Ἄργους): *καὶ ὑπερθυρω[θῆναι τὴν εἴσοδον.*

ὑπερόδιον, τὸ = ἀντὶ τοῦ **ὑπερῴδιον** = ὑπερῷον, Gloss. λ.

ὑπεροικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ ὑπεράνω τινός, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6. Ἰουδ. Πόλ. 5.4,3: *μέσην δὲ ὑπερῳκοδόμητο τὴν στοὰν πύργος ἕτερος.* Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2366.

ὑπεροχή, ἡ = ἡ προεξοχή, τὸ ἄκρον, Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *κυμάτια* (R. Porsonus 186,9): *αἱ ὑπεροχαὶ παρὰ τέκτοσι καὶ λιθοποιοῖς.* ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 52,22.

ὑπερτείνω, ῥ. = 1) ἐκτείνω, θέτω ὑπεράνω τινός, Ηροδ. 4,71.– 2) τείνω, ἐπιτείνω ὑπεράνω, Θουκ. 2,76: *ἀπὸ τῆς τομῆς ἑκατέρωθεν ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων καὶ ὑπερτεινουσῶν ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας.* Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5: *ὑπερτεινόμενα τοῦ ναοῦ τὸ τ' ἐφύπερθεν ἐσκίαζε.* Didyma II 35,16.

ὑπερτερία (ιων. **ὑπερτηρίη**), ἡ = τὸ τετράγωνον σανίδωμα (κατάστρωμα) τῆς ἁμάξης, ἐφ' οὗ τίθενται τὰ φορτία, Ησυχ. λ. *ὑπερτερία.* Σου(ι)δ. λ. *ὑπερτηρία.* Ευσταθ. 1344,39. Πλατ., Θεαίτ. 207A. IG I² 313,114. 314,126.127 (Ἐλευσῖνος).

ὑπερτόναιον, τὸ = τὸ ὑπέρθυρον, τὸ ἀνώφλιον θύρας, ἢ παραθύρου, Πολυδ., Ὀν. 7,122. IG II 1² 463,56 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ ἐπιθήσει ὑπερτόναια ξύλ[ινα.* 57/58. AthMitt 1941,238,10 (Ἀθηνῶν). IG II 2² (1)1533,4. 1644,4 (Ἀττικῆς).– 1668,31 (Ἐλευσῖνος): *καὶ ἐπιθήσει ὑπερτόναια λίθου Πεντεληϊκοῦ.* 34. 1672,164.– 306: *καὶ τὰ ὑπερτόναια τοῖς ὀχετοῖς.* Βλ. καὶ 294 καὶ IG XI 2,158A78 (Δήλου). IdD 290,162.164. 440A88. 1417AI114. 1426BI39.

ὑπέρτονον, τὸ = ἡ ἄλλως λεγομένη **μεσόδμη**, ΜΕτυμ. 6,16: *μέλαθρον κυρίως λέγεται τὸ μέσον τῆς στέγης ξύλον, τὸ ὑπέρτονον καλούμενον.* Βλ. καὶ Ευσταθ., Ἰλ. 249,19.

ὑπερῴδιον (καὶ **ὑπερόδιον**), τό. Ὑποκ. τοῦ **ὑπερῷον**, IG XI 2,287A146 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.): *ὑπερῴδιον τεθυρωμένον.* 150: *ὑπερῴδιον ἄθυρον.* Βλ. καὶ 157. 159. 161. 168. 171. 173. IdD 351,7: *ὑπερῴδια δύο τεθυ[ρωμένα.* Βλ. καὶ 356B46.

ὑπερώϊος, ον = ἐπικ. καὶ ἰων. τύπος τοῦ **ὑπερῷος** (βλ.λ.), Ομ., Ἰλ. 2,514: *ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα.* Αυτοθι σχολια: *ὑπερώϊον τὸ δίστεγον.* AthMitt 1902,51 col. III, 22 (Περγάμου): *ὁ μὲν ὑπερώϊον οἴκημα πρὸς αὐτῷ ἔχει, ὁ [δ]ὲ ἁπλο[ῦ]ν.*

ὑπερῷος, ον (ιων. καὶ ἐπικ. τύπος **ὑπερώϊος**, η, ον· περὶ τῆς ἐτυμ. τῆς λέξεως βλ. Boisacq, Dict. étym lg., λ. [σελ. 1004]. Frisk, Gr. étymW λ. [σελ. 969]) = 1) ὁ εἰς τὰ ἄνω κείμενος, ὁ ἀνώγειος, Bekker, AG 405. ΜΕτυμ. λ. *διήρης.* Ευσταθ., Ἰλ. 639,60. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,2. Στραβ. 14.1,36. Πλουτ., Ἠθ. 781e. Ὁ Αυτος, Ἄρατ. 26. Πελοπ. 35. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,5.– Αριστειδ. 16,240 (Dindorf 1,390). Παυσ. 5.10,10. Πολυδ., Ὀν. 1,81: *ὑπερῷα οἰκήματα.* Αυτοθι: *αἱ δὲ προβολαὶ τῶν ὑπερῴων οἰκημάτων.* POxy 8,1127,5: *τὸν ὑπερῷον τόπον τῆς ὑπαρχούσης... οἰκίας.* Sammelb. 1,1915, ἀριθ. 6,11. IG IV 1² 126,11 (Ἐπιδαύρου). IdD 374B18. AthMitt 1895,209,4 (Λαοδικείας): *ἐν τῷ ὑπερῴῳ πλάτῳ.*– 2) τὸ οὐδ. (**ὑπερῷον**, τό), ὡς οὐσ. = α) τὸ ἀνώτερον μέρος τῆς οἰκίας, ὁ ἀνώτατος ὄροφος ἢ διαμέρισμα, ἔνθα κυρίως διαμένουσιν αἱ γυναῖκες (Ὀδ. α, 330. Πινδ., Ἀπόσπ. 25), β) ἰδιαίτερον, ὑπὲρ πάντας τοὺς ὀρόφους, δωμάτιον κείμενον καὶ χρησιμεῦον διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν (βλ. Ησυχ. λ. *τέγος.* Σου(ι)δ. λ. *ὑπερῷον: τὸ ἀνώγεον.* Ὁ Αυτος λ. *μέγαρα* καὶ *τέγος.* Πρβλ. καὶ Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *ὑπερῷον* καὶ *τέγος.* Ευσταθ., Ἰλ. 1054,3.– 1420,50: *ὅτι τὸ ὑπερῷον προσγεγραμμένον ἔχει τὸ ἰῶτα.* Αυτοθι: *Λέ-*

γεται δὲ ὑπερῷον, τὸ ὑπερκείμενον οἴκημα. ὦα γὰρ κατὰ γλῶσσαν, τὰ οἰκήματα. διὸ καὶ κλίμακος δέεται ὑψηλῆς ἐνταῦθα ἡ τοῦ ὑπερῴου ἄνοδός τε καί κάθοδος. ΑΝΤΙΦ. 1,14. ΠΛΑΤ. ΚΩΜ., Ἀπόσπ. 112a. ΑΡΙΣΤΟΤ. 492b26. 1347a5. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἱππ. 1061. ΥΠΕΡΕΙΔ., Ἀπόσπ. 103. ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7, 119. 125. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 31,27. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 10,32. ΠΛΟΥΤ., Συμπ. 5.684a. ΠΔ(Ο΄), Δαν. 6,10. Ἰεζ. 41,7. Ἱερεμ. 20,2. 22,13.14. ΠΑΥΣ. 3.15.8. ΑΘΗΝ. 5,205a. ΕΥΣΕΒ., β. Κ/τίνου 3,50. ΚΛΗΜ. ΑΛΕΞ., Στρωμ. 20.99,3. P Oxy 2146,7. P Magd. 24,3.8. BGU 997,6. 1203,4. IG II 2^2 (1)1638,27 (Ἀττικῆς). IG XI 2,287A 152.163 (Δήλου): *ὑπερῷον τεθυρωμένον.* Βλ. καὶ IdD 373B12. 290,25.127. 338Ab79. 370,30. 1420,11. 1426BII56. CIG II 2094a9. 3402. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2213. BCH 1932,293,31. SEG 7,162,1 (Παλμύρας).

ὑπερωρόφιος, ον = ὁ ὑπὲρ τὴν ὀροφήν, ὁ ὑπεράνω ταύτης, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80: *ὑπόστεγόν τι καὶ ἄστεγον καὶ κατάστεγον, καὶ ὑπωρόφιον καὶ ὑπερωρόφιον καὶ ὁμωρόφιον.*

ὑπευθυντηρία, ἡ = ἡ ἀμέσως στρῶσις ὑποκάτω τῆς εὐθυντηρίας, IG VII 3073,105 (Λεβαδείας): *τὰ ἐπιβαίνοντα πάντα ἐπὶ τοὺς κρατευτὰς καὶ ἐπὶ τὴν ὑπευθυντη[ρί]αν μὴ ἔλαττον ἢ ἐπὶ δύο πόδας.* 111: *ὑποτεμεῖ δὲ τῶν καταστρωτήρων πάντων ἐγ βάσεως τὸ ἐπὶ τὴν ὑπευθυντηρίαν ἐπιβαῖνον:* 115: *χάλασμα ποιῶν ἐν τῇ ὑποτομῇ τῇ παρὰ τὴ[ν] ὑπευθυντηρίαν.* 146.148.166.

ὑπευθυντηριαῖος (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὑπευθυντηρίαν, Didyma II 39,11: *κατεξέσαμεν δὲ καὶ τὸν ὑπευθυντηριαῖον.*

ὑπόβαθμος, ὁ = ὑπόβαθρον, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *ὑπόβαθμος* (R. PORSONUS 625,21): *ὑπόβαθρον.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑπόβαθμος· ὑπόβαθρος.*

ὑποβάθρα, ἡ = τὸ ὑπόβαθρον, ἤτοι πλίνθος ὑπὸ τὸν στυλοβάτην, κρηπίς, θεμέλιος, ὑποστήριγμα, ΗΣΥΧ. λ. *ὑποβάθρα* καὶ *ὑποβασμόν.* ΦΩΤ. Λέξ. Συν. λ. *κρηπίς· θεμέλιος* καὶ *ὑπόβασιν.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑποβάθραν.* ΠΟΡΦΥΡ., π. ἄντρ. 6. SEG 6.319 = MAMA 1,278 (βλ. καὶ SEG 1,449).

ὑπόβαθρον, τὸ = 1) πᾶν τὸ ὑποκάτω τινὸς τιθέμενον, βάθρον ἢ στήριγμα ὑποκείμενον, ὑποστήριγμα, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 17,66.– 2) στυλοβάτης, ὑπόστυλον, ΦΩΤ. λ. *ὑπόβαθρος: ὑπόβαθρον.* ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑπόβαθμος· ὑπόβαθρος.*

ὑποβάλλω, ῥ. = βάλλω, θέτω ὑποκάτω τινός, ΠΛΟΥΤ., Βροῦτ. 31: *ὑποβάλλω θεμέλια.*

ὑπόβασις, ἡ = βάσις, ὑπόβαθρον, θεμέλιον, κρηπίς, ΗΣΥΧ. λ. *ὑποβάθρα.* ΦΩΤ. καὶ ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑποβάθραν.* ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6. IG Rom. IV 685,16 (Σεβαστείας).

ὑποβασμός, ὁ = ἰων. τύπος τοῦ **ὑποβαθμός**, ΗΣΥΧ. ΣΟΥ(Ι)Δ. ΦΩΤ. λ. *ὑποβασμόν· ὑποβάθραν.*

ὑποβατήρ, ὁ = λίθος ἐφ' οὗ ἑδράζονται τὰ οἱαδήποτε ἀνώτερα μέρη, βάσις, IG VII 3073,8 (Λεβαδείας): *τοὺς δ' ὑποβατῆρας ἐν προσέργῳ ποιήσει.* LATTERMANN, grB 83,49. CHOISY, BCH 20,1896,333,49-50. EBERT, FgB 11.

ὑποβάτης, ὁ = ὑπόβαθρον, ΗΣΥΧ. λ.– IG $2^2$1425,390.

ὑποβώμιον, τὸ = Ὑποκ.: ταυτ. τῷ **ὑποβωμίς**, Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1,153: *συν βασι και συν κρηπιδι και βαθρει συν υποβωμιω τετραγραμμω διερεθεντι ευθειων.*

ὑποβωμίς, ἡ = ἡ βάσις τοῦ βωμοῦ, JÖAI 18,1915, Beibl. 23 (Κιλικίας, 2ου μ.Χ. αἰ.): *καὶ τὴν ὑποβωμίδα καὶ τὴν ἄνοδον καὶ τὴν θύρωσιν ὑπὲρ τὴν ἔφοδον.*

ὑπόγειος (ἰων. καὶ ἀττ. **ὑπόγαιος** δ. τ. **ὑπόγεως**), ον = ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους κείμενος, ΗΡΟΔ. 2,100.148. 4,200. VITR. 6.8,1. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 2.31,2. ΠΟΛΥΔ. 7,123. ΠΑΥΣ. 2.16,5. ΠΔ(Ο΄), Ἱερ. 45,11.– Τὸ οὐδ. (**ὑπόγειον**, τό), ὡς οὐσ. = ὑπόγειος θάλαμος, VITR. 6.8,1. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.59,2. ΠΛΟΥΤ., Ἠθ. 770e. ΗΡΩΔΙΑΝ. 1,15. BRUNET DE PRESLE, Notices et extr. d. m. gr. d. l. bibl. imp. σελ. 40.

ὑπογραφή, ἡ = διάγραμμα κατόψεως, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 7, 128: *τὰ μέρη δὲ τῆς τέχνης ὑποτύπωσις, ὑπογραφή, σκιαγραφία.* ΠΛΑΤ., Νόμ. 737D. ΑΡΙΣΤΟΤ. 668a17. ΣΤΡΑΒ. 17.1,6. IdD 500A37.– 41: *τὰς ὑπογραφὰς τὰς δοθείσας ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος.* BCH 14,1890,465,2. SIG 1156 = Inschr. Prien. 207 (Πριήνης. 3-2ου π.Χ. αἰ.): *τοῦ [νεὼ] ὑπογραφήν, ἣν καὶ ἠργολάβησεν.*

ὑπογράφω, ῥ. = ἐκτελῶ ἐπὶ μεμβράνης σχέδιον ἀρχιτεκτονικόν, ΗΣΥΧ. λ. *ὑπογράφειν· τυποῦσθαι.* IG II 2^2 (1)1665,5: *ὅπο ἂν ὁ ἀρχιτέκτων ὑπογράψει.* Βλ. καὶ ΠΛΑΤ., Νομ. 803A. 934C. ΘΕΟΦ., Χρον. 402,17 (Βόννης), ἔνθα τὸ ῥῆμα ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ζωγραφῶ.

ὑπόδειγμα, τὸ = δεῖγμα, σχέδιον, πρότυπον, ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 42,15: *διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.*

ὑποδέμω, ῥ. = ὑποκάτω δέμω, θέτω ὑποκάτω τινὸς θεμέλιον, ὑποικοδομῶ, ΗΡΟΔ. 2,127: *ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰγυπτιακοῦ ποικίλου.* Βλ. ΣΤΡΑΒ. 7, Ἀπόσπ. 35.

ὑποδιαπήγνυμι, ῥ. = πήγνυμι ὑποκάτω, ΦΙΛ., Βελοπ. 74: *κανόνια κάτωθεν ὑποδιαπεπηγότα.*

ὑποδόκιον, τό. Ταυτ. τῷ **θρᾶνος** (βλ.λ.), = ἡ ἀνωτάτη κυματιοφόρος στρῶσις τοῦ τοίχου ἐφ' ἧς ἡδράζοντο αἱ δοκοὶ τῆς ὀροφῆς, IG IV 1^2 102,59/60 (Ἐπιδαύρου): *Πρωταγόρας εἵλετο ἔνκαυσιν τοῦ ὑποδοκίου καὶ κυματίου.* 233: *ὑποδοκίου ἐργασίας.* FD III(5)25 col. II, 8,19 καὶ III, A7.

ὑποδομὴ (δωρ. **ὑποδομά**, λατ. **substructiō**), ἡ = τὸ κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους τμῆμα ἔργου τινὸς δομικοῦ. IG 4.823,35/36 (Τροιζῆνος). IG XI 2,146A72 (Δήλου): *τὴν ὑποδομὴν ἐξέδομεν ὑπὸ κήρυκος ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ συγγραφήν.* 156A35. 158A72. 161A58.– 62: *τὸ λοιπὸν τῆς ὑποδομῆς ἀνοικοδομῆσαι καὶ συγχῶσαι.* Didyma II 39,28.– 48: *ὁμαλίξεως τῆς εἰς τὴν ὑποδομήν.*

ὑποδόμησις, ἡ = ἡ κάτωθεν δόμησις, ΔΙΟΝ. ΒΥΖ. 11: *εἴργεται ὑποδομήσεσι τειχίων.*

ὑποδόχιον, τὸ = ταυτ. τῷ ὑποδοχεῖον καὶ ὑποδοχή: δεξαμενή, ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9, μα΄ 38,2. P Oxy 4. 729,28: *τὴν δὲ σκαφὴν τῆς πλακάδος τοῦ ὑποδοχίου.* Βλ. καὶ BGU 301,11: *οἰκόπεδα καὶ ὑποδόχιον.*

ὑπόζωμα, τὸ = ἐν πληθ.: ξύλινα ὑποστηρίγματα, IG II 2^2,1668,74 (Ἐλευσῖνος): *καὶ μεσόμνας, ἐφ' ὧν κείσεται τὰ ὑποζώματα.* 1673,12: *ἐπὶ τὴν λιθαγωγίαν ὑποζωμάτων.* 13: *τούτων τῶν ὑποζωμάτων δύο κατετέμομεν εἰς ἀρτήματα.* Βλ. καὶ ΠΛΑΤ., Πολιτ. 616C. Νόμ. 945C. IG ἔ.ἀ. 1479B49. 1609,108. 1611,335.410. 1612,319. 1622,287.e640. 1627,410.

ὑποθεματιαῖος (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων εἰς τὸ **ὑπόθεμα**, **ὑπόθημα** (βλ.λ.), IdD 372A166 (2ου π.Χ. αἰ.).

ὑπόθεσις, ἡ (λατ. **fundāmentum**) = τὸ τιθέμενον ὑποκάτω, βάσις, θεμέλιον, ΗΣΥΧ. λ. *ὑποθέσεις· καταβολαί.* ΛΙΒΑΝ., λόγ. 11,51: *τὰς πρώτας ὑποθέσεις* (= θεμέλια) *βαλόμενοι τῇ πόλει.* IG XII 2,14,11 (Μυτιλήνης): *τὸ δὲ ξύλομα* (sic) *Χίαν δ[όκ]ωσιν, πάχος τῶν ξύλων καὶ μᾶκος καὶ πλάτος κατт[ὰν ὑπόθεσιν τῶν λιθίνων ἔργων.*

ὑπόθημα (καὶ **ὑπόθεμα**), τὸ = πᾶν ὅ,τι τίθεται ὑπὸ ἄλλο τι πρὸς ὑποστήριξιν, ὑπόβαθρον, ὑπόβλημα, θεμέλι-

ον, βάσις, Ησυχ. λ. *διαδοκίς*. Φιλ. μηχ. 54,33. 57,34. Ηρων, Βελοπ. 222,20. Πλουτ., Ἠθ. 1011d. Πολυδ., Ὀν. 10,79.114. Παυσ. 10.16,1.2.– IG II 2²,1668,51 (Ἐλευσῖνος): *ὑποθεὶς ὑπόθημα ἐπὶ τῆς μεσόμνης*. XI 2,144A60 (Δήλου).67. Θρακικὰ 6,1935,144,15.2 (Φιλιππουπόλεως).

ὑποικοδομέω -ῶ, ῥ. = οἰκοδομῶ κάτωθεν, κτίζω ὑποκάτω, Λουκ., Πῶς δεῖ ἱστ. συγγρ. 3: *ὁ δὲ ὑποικοδομῶν τοῦ τείχους, ὁ δὲ ἔπαλξιν ὑποστηρίζων*. IG II 1² 463,114 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *[λιθ]ίνῳ γεισιποδίσματι ὑ[πο]ικοδομήσ[ε]ι*. 4,823,37 (Τροιζῆνος): *ὑποικοδομήσαντι τὰ θεμέλια*. XI 2,287A60 (Δήλου): *τὸν [β]ωμὸν τὸν ἐν τῷ θεσμοφορίῳ ὑποικοδομήσαντι*.

ὑποκαίω, ῥ. = καίω, θερμαίνω δι' ὑποκαύσεως, Πλουτ., Ἠθ. 2.658c: *τοῖς δὲ βαλανείοις ...τὴν πινάκωσιν αὐτῶν καὶ τοὺς θεμελίους ὑποκαιόμενον*.

ὑπόκαυσις (λατ. **hypocausis**, Th.l.l. 6,3, στ. 3153), ἡ = 1) ἡ δι' ὑποκαύσεως θέρμανσις, P Oxy 2153,12 (3ου μ.Χ. αἰ.): *μετὰ τοῦ τέκτονος καὶ Σώτου καὶ τοῦ οἰκοδόμου σήμερον ἐκβάντι τῆς ὑποκαύσεως τῆς ὀπτῆς*.– 2) ταυτ. τῷ **ὑπόκαυστον** (βλ.λ.), Vitr. 5.10,1.2. Πλουτ., Ἠθ. 2. 658e. P Oxy 2127,8. BGU 760,11: *ὑπόκαυσις τοῦ μεγάλου γυμνασίου*. IdD 1406B14/15. Keil-Premerstein, B üRL 2,36,6/7 (Λυδίας).

ὑποκαυστήριον, τό = ἡ ἄλλως **ὑποκαύστρα** (βλ.λ.), P Lond. 1106,7: *εἰς ὑποκαυστήριον βαλανείου*.

ὑπόκαυστος, ον (λατ. **hypocau[s]tus**, Th.l.l. 6,3,3153) = ὁ δι' ὑποκαύστρας θερμαινόμενος, Επιφ., 1,459D: *ἐν ὑποκαύστῳ οἴκῳ τὴν δίαιταν εἶχον*. Τὸ οὐδ. (**ὑπόκαυστον**, τό), ὡς οὐσ. = ὑπόγειος θάλαμος τῶν ῥωμαϊκῶν λουτρώνων καί οἴκων, ὅστις θερμαινόμενος κάτωθεν δι' ὑποκαύστρας, μετέδιδε δι' ἀγωγῶν εἰς τοὺς τοίχους καὶ τὸ δάπεδον τὴν θερμότητα αὐτοῦ, Plin. epist. 2,17. Stat. silv. 1.5,59.

ὑποκαύστρα, ἡ = ἡ ὑποκάτω τοῦ λουτρῶνος κάμινος, θερμάστρα, ὡς καὶ ὁ ἄνωθεν αὐτοῦ θερμαινόμενος θάλαμος, Gloss. λ. P Mag. Berol. 2,48.

ὑπόκειμαι, ῥ. = κεῖμαι ὑποκάτω, ὑπό τι, Θουκ. 1,93: *οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἔστιν*. Πλατ., Πολιτ. 301E. Πολυβ. 1.81,6: *τοὺς ὑποκειμένους ὀρόφους τῆς οἰκοδομῆς*. IG II 2²(1) 1682,18 (Ἐλευσῖνος): *στῆσαι τοὺς κίονας τοὺς λιθίνους τοὺς νῦν ὑποκειμένους*. XI 2,161A,105 (Δήλου).– 120: *τὴν ταινίαν τὴν ὑποκειμένην τῇ ὀροφῇ*.

ὑποκενόω -ῶ, ῥ. = ὑποσκάπτω, ὑπορύσσω, ὑπονομεύω, Γρηγ. Νυσσ. 3,233c: *τοὺς τοίχους ὑπεκένουν*.

ὑποκέραμος, ον = ὁ ὑπὸ τὴν ἐκ κεράμων στέγην, IG IV 1² 106 ii 131 (Ἐπιδαύρου): *τοῦ ναοῦ τᾶς ὀροφᾶς τὰν ξυλ[ίν]ων τὰν ὑποκ[έρ]αμον*. Dölger, Schatz. HB ἀριθ. 112,3: *τὰ ἅπαντα λιθοπλινθόκτιστα καὶ ὑποκέραμα*.

ὑποκρατῶ, ῥ. = κρατῶ τι σφικτὰ ὥστε νά μένῃ κλειστόν, Σχολια, εἰς Θεοκρ. 5,117: *κόραξ σιδηροῦς ἐμπίπτων εἰς τό μέσον καὶ ὑποκρατῶν τὴν θύραν*.

ὑπόκυκλος, ον = ὁ ἔχων ὑποκάτω τροχούς, ὁ ὑποκάτω κυκλοτερὴς ἢ κάτωθεν σπεῖραν ἔχον, Ευσταθ. 1488,1: *περίτροχον, περιφόρητον τοῖς ὑποκάτω τροχίλοις, κυκλοτερῆ*.

ὑπολαμπάς, ἡ = εἶδός τι θυρίδος ἢ φεγγίτου, Φυλαρχος 40 J. IdD 338Ab84. 366A14: *τὰ ἐπιστύλια κατασκευάσαι τῇ ὑπολαμπάδι τῆς στοᾶς*. 17: *ἐργολαβήσαντι τὰς δοκοὺς τὰς τῇ ὑπολαμπάδι τῆς στοᾶς*. 19. 26. 28. 31. 46.– 442B219: *καὶ ἐπισκευάσαντι κλεῖθρον τῆς ὑπολαμπάδος*.

ὑπολάξευσις, ἡ = ἡ ὑποκάτωθεν λάξευσις, Ευσταθ., Opusc. 291,66: *ἡ τῶν λίθων τοῦ τείχους ...ὑπολάξευσις κάτω*.

ὑπολογή, ἡ (λατ. **foundation**) = θεμέλιον, βάσις, θεμελίωσις, IG II 2²(1),1672,8 (Ἐλευσῖνος): *μισθωτεῖ τοῦ τείχους τῆς ὑπολογ[ῆ]ς*.

ὑπόλοιπον, τό = ὡς οὐσ.: τὸ ἀπομεῖναν, IdD 507,33: *[τ]ὰ ὑπόλοιπα τῶν ἔργων*.

ὑπομιλτόω -ῶ, ῥ. = χρίω ἐλαφρῶς διὰ μίλτου, βάφω ἐλαφρῶς μὲ κόκκινον χρῶμα, Σχολια, εἰς Ὀδ. ε, 245: *σχοινίον ὑπομεμιλτωμένον...οὐ ἔργον τὸ ἰθύνειν*.

ὑπομόχλιον, τό = ὑποστήριγμα, σημεῖον στηρίξεως τοῦ μοχλοῦ, Αριστοτ., Μηχ. 4,1. Φιλ., Βελοπ. 59,21. Vitr. 10.3,2: *supposita uti centro citro porrecta pressione, quod Graeci hypomochlion appelant*. 3,3: *Igitur siplus lingula vectis supra hypomochlion posita sub onus subierit et caput eius propius centrum pressiones habuerit*.

ὑπονομή, ἡ = ὑπόγειος δίοδος, ὑπόνομος, Στραβ. 13.1,67. Διοδ. Σικ. 20,94: *ταῖς ὑπονομαῖς ...τοῦ τείχους*.

ὑπόνομος, ον = 1) ὁ ὑπὸ τὴν γῆν ἐκτεινόμενος, ὁ ὑπόγειος, Διοδ. Σικ. 3,37. Στραβ. 12.7,17.– 2) ὁ ὑπογείως ἐσκαμμένος, Στραβ. 13.1,67. Αππ., Ἐμφ. 4,13.– Τὸ ἀρσ. (**ὑπόνομος**, ὁ), ὡς οὐσ. = τεχνητὴ ὑπόγειος δίοδος ἢ διῶρυξ, Φωτ., Λεξ. Συν. (ed. Porsonus σελ. 629,20), λ. *ὑπόνομος: ὀχετός· διῶρυξ*. Βλ. καὶ λ. *ὀχετόκρανα* (σελ. 365,18): *οἱ δέ φασι τοὺς ὑπονόμους καὶ τοὺς ὑπὸ γῆν ὀχετούς*. Θουκ. 2,76. Αριστοτ. 1.13,11. Πολυβ. 5.71,9.10. 28,2. Διοδ. Σικ. 3,12.19. 5,17. Αυτοθι 11,25: *ὑπόνομοι κατεσκευάσθησαν τηλικοῦτοι τὸ μέγεθος ὥστε ἀξιοθέατον εἶναι τὸ κατασκεύασμα*. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.67,5. Στραβ. 5.3,8. Πλουτ., Καῖσ. 6. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 6.7,2. Πολυαιν. 7.10,5. Αππιαν., Μιθρ. 78. Κεδρ., συντl 1, σελ. 496,17 (Βόννης). IG II 1²(1) 338,16/17 (Ἀττικῆς). Αυτοθι 2²(1),1673,4 (Ἐλευσῖνος). 2491,11.15/16. Βλ. καὶ Ath Mitt 76,1961,123,11. 15/16 (Δεκελείας). IG XII 9,191,23 (Εὐβοίας). 25.27. RIJG 1, σελ. 146,23.– Ἐν Ξεν., Ἑλλ. 3.1,7 = ὑδραγωγεῖον (: *φρεατίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὤρυττεν*). RIJG ἔ.ἀ. 18.

ὑποξέω, ῥ. = ξέω ἐλαφρῶς, IG II 2²(1)1665,21/22 (Κυνοσάργους): *ὑποξέσαντα ὀρθόν*.

ὑποξύω, ῥ. = ξύω, ἀποξέω ὀλίγον κατ' ὀλίγον, Διοσκ. 5,159: *τοῦτον* (τὸν λίθον) *ὑποξύσαντες*.

ὑποπέσσιον, τό. Ὑποκ. = ὁ κάτωθεν τοῦ πεσσοῦ, P Flor. 15,17. P Lond. 5.1722,20. P Monac. 11,27. 12,22.

ὑπόροφος (βλ.λ. **ὑπώροφος**), ον.

ὑπορυγή, ἡ = ὀχετὸς ὑπόγειος, ὑπόνομος, Μαξιμ. ἐν ΚΔ. Ἐφ. 222.

ὑπόρυγμα, τὸ = μέρος ὑπεσκαμμένον, ἤτοι ἐσκαμμένον κάτωθεν, ὑπόνομος, Αιν. Τακτ. 32,8. P Lond. 2.245,11 (4ου μ.Χ. αἰ.).

ὑπόρυξις, ἡ = ὑπόγειος ἐκσκαφή, ὑπόσκαψις, Αρχιμ. 99: *περὶ δὲ ὑπορύξεων καὶ στωϊδίων κατασκευῆς*.

ὑπορύσσω (ἀττ. **-ττω**), ῥ. = ὀρύσσω ὑποκάτω, ὑποσκάπτω, ὑπονομεύω, Ηροδ. 5,115: *ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος*. Βλ. καὶ 6,18. Αιν. Τακτ. 54. Διοδ. Σικ. 13,59. 16,74. 18,70. 20,94. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.59,2. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 2.17,8. 6.4,1. App., Ἀν. 1.21,4. Παυσ. 4.25,2. Αππ., Ἐμφ. 4,111. Μιθρ. 36: *τά τε ὑπορωρυγμένα τοῦ τείχους θεμέλια*. P Petr. 3,42 Fas. P Ryl. 127,11. P Teb. 13,10: *τοὺς δεῖνα ὑπωρυχότας μέρος τοῦ ἐξαγωγοῦ*.

ὑποσκάπτω, ῥ. = σκάπτω ὑποκάτω, σκάπτω πέριξ καὶ κατ' ἐπιφάνειαν. Κινν. 4,11 (σελ. 164,11 Βόννης): *ὑπέσκαπτον τῶν κρηπιδωμάτων*.

ὑποράβδωσις, ἡ = ἐλαφρὰ χάραξις τῶν ῥαβδώσεων ἐπὶ τοῦ ἀπέργου κορμοῦ τοῦ κίονος, Didyma II 41,18: *καὶ ὑποραβδώσεως [τοῦ...κίονος ἐπὶ πόδας ΜΔ LH'*. Βλ.

ΑΥΤΟΘΙ σχόλια, ἐν σελ. 55 § 9 καὶ Teil. 1. Taf. 147F. 374.

ὑποσκευὴ (λατ. **substructio**), ἡ = 1) κρηπίς, θεμέλιον, Gloss. λ. IG Rom. IV 766.– 2) παρὰ Βυζαντινοῖς: πρόσκαιρον ἀψιδωτὸν σανίδωμα, ἐφ᾽ οὗ κτίζονται γέφυραι, ὑπόνομοι, κττ. ΘΕΟΔ. ΜΟΨ. 146,18: *ἡ ὑποσκευὴ αἴρεται μένη δὲ μόνη ἡ ἀψὶς στερρά.*

ὑποσκήνιον, τὸ = τὸ ἐξώτατον, πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, μέρος τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, τὸ μεταξὺ τοῦ προσκηνίου καὶ τῆς ὀρχήστρας ἐκτεινόμενον πρὸς ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς ἢ ὁ ὑπὸ τὸ πρόσθιον μέρος τῆς σκηνῆς τοῖχος, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 4,123.124. ΑΘΗΝ. 14,631f.

ὑποσπάω -ῶ, ῥ. = πρὸς τὰ κάτω καθέλκω, ἀποσπῶ, ἀφαιρῶ τί ὑποκάτωθεν, ΑΡΙΣΤΟΤ., φυσιογνωστ. 8.4,19: *ὁ τὸν κίονα ὑποσπάσας.* ΔΗΜΟΣΘ. 762. ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 23,79: *θεμελίου ὑποσπασθέντος.*

ὑποσπειρίδιον, τὸ = ἡ βάσις τῆς σπείρας, ΗΡΩΝ, ἐν ΑΡΧΙΜ. 164.

ὑπόσπειρον, τό = τὸ κάτωθεν τῆς σπείρας μέλος τῆς βάσεως τοῦ ἰωνικοῦ κίονος, Didyma III 39,7: *καὶ ἐπεκόψαμεν ὑπόσπ[ειρον, οὐ πό]δες ΛΔ.* 23.34. RPh. 36, ἀριθ. 42 καὶ 43.

ὑποστάθμη (λατ. **fundamentum**), ἡ = βάσις, βάθρον, θεμέλιον, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 3,44: οἰκιῶν *λιθίνας ὑποστάθμας.*

ὑπόστασις, ἡ = βάσις, κρηπίς, θεμέλιον οἰκοδομήματος, ἰδίᾳ ναοῦ, ΦΙΛ. ΜΗΧ. 7.84,9. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,66.13,82. ΠΔ (Ο´), Ναούμ 7(8).

ὑποστέγη, ἡ (λατ. **casŭlă**) = οἰκίσκος, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑπώροφον: ὑποστέγην.*

ὑπόστεγος, ον = ὁ ἐπικεκαλυμμένος διὰ στέγης, ΕΥΣΤΑΘ., Ὀδ. 1933,41. ΕΜΠΕΔ. 29. ΣΟΦ., Ἠλ. 1386. ΠΛΑΤ., Κρίτ. 117Β. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,1. 4.44,1. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 4,58c.– Τὸ οὐδ. (**ὑπόστεγον**, τό) ὡς οὐσ. = ἡ ἄλλως **ὑπωροφία** (βλ.λ.), ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80: *μέρη δ᾽ οἰκίας... καὶ ὑπόστεγόν τι καὶ ἄστεγον καὶ κατάστεγον.* ΗΣΥΧ. λ. *ὑπωρόφιον* [ΦΩΤ. λ. *ὑπώροφον*]: *ὑπόστεγον.*

ὑποστήλωμα, τὸ = στῦλος τεθειμένος ὑπό τι ὡς ὑποστήριγμα, ΑΡΧΙΜ. 108.

ὑπόστημα (καὶ **ὑπόστεμα**), τό = 1) ὑποστήριγμα, ἀντηρίς, ΠΛΟΥΤ. ζΠ. 8,5.– 2) ταυτ. τῷ **ὑποστάτης** (βλ.λ.) = βάσις, στήριγμα, βάθρον, ΚΑΛΛΙΞ., π ΑΘΗΝ. 5 197A. AJA 1929,402,22 (Ἀττικῆς). Βλ. καὶ λ. **ὑπόθημα**.

ὑποστήριγμα, τὸ = πᾶν ὅ,τι στηρίζει τι ἐκ τῶν κάτω, ὑπόβαθρον, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.7,1. ΠΔ(Ο´), Βασ. Γ´ 10,12. ΠΙΣΙΔ., Ἑξαήμ. 129: *μύθοις ἔπλαττον ὡς Ἀτλαντικοῖς πόνοις μακρῶν ὑποστήριγμα κιόνων ἔχει.*

ὑποστηρίζω, ῥ. = στηρίζω ὑποκάτωθεν, ὑποβαστάζω, ἀνέχω, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7: *κολοσσοὶ τρεῖς ἑκατέρωθεν ὑπεστηριγμένοι κίοσιν.* ΘΕΟΦ. ΣΥΝ. 3,42 (σελ. 140,5 Βόννης): *ἐκ τεσσάρων κιόνων Ρωμαίων ὑποστηρίζεται.*

ὑποστρώννυμι, ῥ. = στρώνω ὑποκάτω, ΑΜΦ., Ἀπόσπ. 10 (CGF IV 319). ΑΝΑΞΑΝΔΡ., Ἀπόσπ. 1 (ἔ.ἀ. 183). ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 2,10: *τὸ δ᾽ ἐπὶ ταῖς δοκοῖς ὀρόφωμα πρῶτον μὲν εἶχεν ὑπεστρωμένον κάλαμον μετὰ πολλῆς ἀσφάλτου.* ΕΥΣΤΑΘ., Opusc. 22,25: *κατὰ λίθων ὑπεστρωμένων.*

ὑποστύλιον, τὸ = τὸ ὑποβαστάζον τὸν στῦλον μέρος, P Cair. Zen. 3,59445,6 (3ου π.Χ. αἰ.): *κυμάτιον περιπόρφυρον καὶ θρᾶνος ποικίλος καὶ θωρακεῖον ὀροβοειδὲς καὶ τὸ ὑποστύλιον φλεβοπεριμέτριον.*

ὑπόστυλος, ον = ὁ στηριζόμενος ἐπὶ στύλων τεθειμένων ὑποκάτω, ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 1,48: *οἶκον ὑπάρχειν ὑπόστυλον, ᾠδείου τρόπον κατεσκευασμένον.* Βλ. σχετικῶς L. CREMA ἐν ΕΑΑ λ. *ipostila sale* (τόμ. 4, σελ. 179-181) ἔνθα καὶ βιβλιογραφία.

ὑποστυλόω, ῥ. = θέτω ὑπό τι στύλους, ὑποστηρίζω διὰ στύλων, κν. στυλώνω, ΑΡΧΙΜ. 22.

ὑποστύλωμα, τό = στῦλος τεθειμένος ὑποκάτω τινὸς πρὸς ὑποστήριξιν, ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ., ἐν ΑΡΧ. μαθ. 17,20.

ὑποστύλωσις, ἡ = ἡ διὰ στύλων ὑποστήριξις, ΑΝΩΝ., ἐν WESCH., Poliorc. Gr. 224.

ὑποταφρεύω, ῥ. = ταφρεύω κάτωθεν, ὑποσκάπτω, ΑΠΠ., Λιβ. 16: *τὰ χώματα ὑπετάφρευον.*

ὑποτειχίζω, ῥ. = τειχίζω κάτωθεν ἢ ἐγκαρσίως, κτίζω ὑποκάτω τεῖχος, ΘΟΥΚ. 6,99: *ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι ἢ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος.* ΑΠΠ., Ἰλλ. 19. ΔΙΩΝ ΚΑΣΣ. 41,50.

ὑποτείχισις, ἡ = ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑποτειχίζειν, τὸ ὑποτείχισμα, ΘΟΥΚ. 6,100: *τήν τε ὑποτείχισιν καθεῖλον καὶ τὸ σταύρωμα.*

ὑποτείχισμα, τὸ = τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑποτειχίζειν, τὸ ὑποκάτω ἢ ἐγκαρσίως κτισθὲν τεῖχος ἢ χαράκωμα, ΘΟΥΚ. 6,100: *ἔχειν ὅσα τε ἐσταυρώθη καὶ ᾠκοδομήθη τοῦ ὑποτειχίσματος.*

ὑποτίθημι, ῥ. = θέτω, βάλλω ὑποκάτω, ΦΙΛ., Βελοπ. 57,11. IG I² 373,66: *τέκτοσιν καθ᾽ ἐμέραν ὀχετὸν ἐκποέσαντι καὶ hυποθέντι.* II 1² 463,57 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν). ΑΥΤΟΘΙ 2²,1668,33 (Ἐλευσῖνος). 40: *καὶ στήσει τοὺς κίονας ὑποθεὶς στυλοβάτην κατὰ κεφαλὴν ἴσον τῇ εὐθυντηρίᾳ.* 51. XI 2,154A,6 (Δήλου). 158A56. 159A45: *δοκὸν ὑποθεῖσιν τοῦ οἰκήματος.* 161A110. 199A113. IdD 401,9.

ὑποτομεύς, ὁ = ὁ ὑποτέμνων ἢ ὁ δι᾽ οὗ ἀποκόπτομεν ὄργανον, ἐργαλεῖον πρὸς τομήν, ΠΔ(Ο´), Βασ. Β´ 12,31: *ὑποτομεῦσι σιδηροῖς.*

ὑποτέμνω, ῥ. = τέμνω, λαξεύω λίθον εἰς τὸ κάτω μέρος (βλ.λ. **ὑποτομή**), IG VII 3073,110 (Λεβαδείας, 2ου π.Χ. αἰ.): *ὑποτεμεῖ δὲ τῶν καταστρωτήρων πάντων ἐγ βάσεως τὸ ἐπὶ τὴν ὑπευθυντηρίαν ἐπιβαῖνον.*

ὑποτομή, ἡ = βάθυνσις ἐκ λαξεύσεως εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν λίθων, IG VII 3073,113-114 (Λεβαδείας 2ου π.Χ. αἰ.): *ἐργαζόμενος τὰς ὑποτομὰς καθὼς καὶ περὶ τῶν βάσεων γέγραπται χάλασμα ποιῶν ἐν τῇ ὑποτομῇ τῇ παρὰ τὴ[ν] ὑπευθυντηρίαν μὴ πλέον δακτυλίσκου.*

ὑποτόναιον, τὸ = τὸ κατακόρυφον ξύλον τῆς στέγης τὸ ἑνῶνον τὴν κορυφήν της μετὰ τοῦ κάτωθεν ὁριζοντίου ξύλου, ὁ κν. λεγόμενος *μπαμπᾶς*, IG II 2²,1672,66 (Ἐλευσῖνος): *πρίσταις τοῖς πρίσασι τῶν Μακεδονικῶν τρία μὲν εἰς τὰ ὑποτόναια, δύ[ο] δὲ εἰς τὰ θυρώματα.*

ὑπότονος, ὁ = ὁ ὑποβαστάζων τὴν στέγην στῦλος, IdD 442A229: *εἰς τοὺς ὑποτόνους τοὺς συγγωνίους.*

ὑποτορεύω, ῥ. = τορεύω, ἐγγλύφω ὑποκάτω, ΑΙΛ., πζ 10,22: *τῶν προπυλαίων ὀρόφοις γυπῶν πτέρυγας ὑποτορεύειν.*

ὑποτραχήλιον, τὸ (λατ. **hypotrachelium**) = τὸ μεταξὺ τοῦ κορμοῦ κιόνων τινῶν καὶ τῶν κιονοκράνων αὐτῶν ἀρράβδωτον τμῆμα, διακοσμούμενον εἰς τὸν ἰωνικὸν ῥυθμὸν δι᾽ ἀναγλύφων ἀνθεμίων, VITR. 3.3,12: *Contracturae in summis columnarum hypotracheliis.* 5,12: *dum contra epistylia columnarumque hypotrachelia ad perpendiculum respondeant.* 4.3,4. 7,3.4.

ὑποτρυπάω -ῶ, ῥ. = τρυπῶ τι κάτωθεν, IG II 1² 463, 77 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν): *καὶ συνγομ[φώ]σας [ὑπ]οτρυπήσει.*

ὑπουργέω -ῶ, ῥ. = ταυτ. τῷ ὑπηρετῶ (βοηθῶ εἰς ἔργον τι), P Oxy 3,498,35: *ἐὰν δὲ χρε[ίαν ἔχωσι οἱ οἰκοδόμοι ὑπουργίας λαξικῆς ἡμεῖς ὑπουργήσομεν.*

ὑπουργία, ἡ = ταυτ. τῷ ὑπηρεσία, P Oxy ἔ.ἀ.

ὑπουργός, ὁ = βοηθὸς εἰς ἔργόν τι, IG I² 339,29 (Ἀττικῆς). 352,31. 363,45.46: *hυποργ[οῖς Πεντελῆθεν hοδο]ποιõ[σι]*. 374 = STEVENS-PATON, The Erechtheum XIII, Col. I, σελ. 380,28.

ὑπόφασις, ἡ = μικρὸν κενὸν διάστημα κατὰ τὴν ἁρμογὴν δύο ἐπιφανειῶν, κν. χαραμάδα, ΑΕ 1937(Β), 483Β10 (σελ. 492): *τ]ὴν ὑπόφασιν ὡς αἱ ἕδραι ποιῶν*.

ὑποχοινικίς, ἡ = βάσις ὑπὸ τὴν χοινικίδα, ΦΙΛ. ΜΗΧ. 62,20.

ὑπωροφία (δωρ. **ὑπωρυφία**), ἡ = στέγη ἀποτελουμένη ἐκ στρωτήρων, φατνωμάτων κλπ., ΔΙΟΔ. Σικ. 18,26. ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,13. IG IV 1² 102,42 (Ἐπιδαύρου): *ἕλετο τὰς ὑπωρυφίας τὰν ἐργασίαν*. Πρβλ. καὶ ΑΕ 1886,175. XI 2,161Α,51 (Δήλου): *τοῦ νεὼ τοῦ πωρίνου τὴν ὑπωροφίαν ἐργάσασθαι*. KEIL-PREMERSTEIN, BüRL 3.14,4 (Λυδίας).

ὑπωρόφιος, ον = ὁ ὑπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ ὑψηλοτέρου ὀρόφου κείμενος, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 1,80: *τὸ δ' ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καὶ στέγη ...καὶ ὑπωρόφιον καὶ ὑπερωρόφιον καὶ ὁμωρόφιον*. ΗΣΥΧ. λ. *ὑπωρόφιον· ὑπόστεγον*. ΜΟΣΧ. 2,6: *ὑπωροφίοισι ...δόμοισι*. ΦΙΛΟΣΤΡ., β. Ἀπολλ. 237: *τὸ ὑπωρόφιον θέατρον*. Παλ. Ἀνθ. 6,2: *νηῷ Ἀθηναίοις κεῖται ὑπωρόφια*.

ὑπώροφος, ον = ὁ ἐστεγασμένος, ΦΩΤ., Λέξ. Συν. *ὑπώροφον: ὑπόστεγον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑπώροφον: ὑποστέγην*. ΕΥΡΙΠ., Φοίν. 299: *ὑπώροφα μέλαθρα*. ΛΟΥΚ., Τραγῳδ. 59. ΦΩΤ., Ἔκφρ. 198d (Βόννης): MIGNE, PG 102,569Β: *σὺν τοῖς ὑπερείδουσι στυλίσκοις καὶ ὑπωρόφοις*.

ὑπωρύσσω (ἀττ. **-ττω**), ῥ. = ὀρύσσω τι κάτωθεν, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 6.1,4: *καὶ μοχλοῖς ὑπώρυττον τοὺς θεμελίους*.

ὑπωρυχία, ἡ = ὑπόνομος, ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,111.

ὕσπληγξ, ὁ, ἡ (δωρ. **ὕσπλαγξ**, ἐν ἐπιγρ. **hυσπλεχς**, IG I² 313 col. II, 116 καὶ **ὕσπλαξ** IV 1² 98,2) = σχοινίον τεταμένον ὁριζοντίως ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου καὶ ἀφιέμενον ἵνα πέσῃ, ὅταν οἱ ἀγωνιζόμενοι ἔπρεπε νὰ ἐξορμήσωσιν, ἀφετηρία, ΠΟΛΥΔ., Ὀν. 3,147: *καὶ ὅθεν μὲν ἀφίενται, ἄφεσις καὶ ὕσπληγξ καὶ γραμμὴ καὶ βαλβίς*. ΦΩΤ., Λέξ. Συν. λ. *τόρμος*. ΠΛΑΤ., Φαῖδρ. 254Ε. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.5,4. ΠΑΥΣ. 6.20,13. ΝΙΚ. ΧΩΝ. 3,5 (σελ. 156,10 Βόννης). IG II 1²(2), 1035,50: *ἀφέσεις τὰς ἀπὸ τῶν ὑσπλήγων τοῦ παναθηναϊκοῦ σταδίου*. IV 1² 98,2 (Ἐπιδαύρου). IdD 1409,9 (2ου π.Χ. αἰ.). 1409, Bc II, 43/44. IG XI 2,203Β96 (3ου π.Χ. αἰ.).

ὑφαίνω, ῥ. = δημιουργῶ, οἰκοδομῶ, κατασκευάζω, ΠΛΑΤ., Κριτ. 116Β: *καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ μειγνύντες τοὺς λίθους ποικίλα ὕφαινον παιδιᾶς χάριν*. ΚΑΛΛ., Ἀπόλλ. 56: *θεμείλια Φοῖβος ὑφαίνει* (= θέτει τὰ θεμέλια ὁ Ἀπόλλων).

ὑφαρμόττω, ῥ. = ἁρμόζω, προσαρμόζω ὑποκάτω, IG II 2²(1)1665,20 (Κυνοσάργους): *καὶ κιόνιον ὑφαρμόσαι πεντελεικόν*. Ἐλευσινιακά, 1, σελ. 190,5. 18.28.32.

ὑφίστημι, ῥ. = 1) θέτω, τοποθετῶ ὑποκάτω, ΠΙΝΔ., Ὀλ. 6,1. ΗΡΟΔ. 4,152. ΠΛΑΤ., Πολιτ. 496D. ΑΡΙΣΤΟΤ., πΖ ἱστ. 9,4. ΔΙΟΔ. Σικ. 1,66.– 67: *κολοττοὺς ὑποστήσας ἀντὶ τῶν κιόνων δωδεκαπήχεις*. ΛΟΥΚ., π Σθ 46: *στῦλος ὑφεστεὼς μέγας ἀνέχειν τὸν βωμόν*.– 2) ἵσταμαι ὑποκάτω ὡς στήριγμα, ΗΡΟΔ. 2,153. 5,16.

ὑψερεφής, ἐς (ἄλλως **ὑψηρεφής**· πρβλ. καὶ λ. **ὑψώροφος**) = ὁ ἔχων ὑψηλὴν ὀροφήν, στέγην, ΟΜ., Ἰλ. Ε, 213. Ι, 582. Τ, 333. Ὀδ. δ, 757. ν, 4. ΑΡΙΣΤΟΦ., Νεφ. 306.

ὑψίδομος, ον = ὁ ὑψηλὰ ᾠκοδομημένος, ἐκτισμένος, ὁ ὑψηλός, ΚΟΛΟΥΘ. 391: *ὑψιδόμων πυλέων κληῖδας*.

ὑψιμέλαθρος, ον = ὁ ὑψηλὰ ᾠκοδομημένος, ὁ ὑψηλός, Ὕμν. Ὁμ. εἰς Ἑρμ. 103.134.399.

ὑψίπυλος, ον = ὁ ἔχων ὑψηλὰς πύλας, ΕΥΡΙΠ., Ἡρ. 1030. Πρβλ. ΟΜ., Ἰλ. Ζ, 416. Π, 698.

ὑψίπυργος, ον = ὁ ἔχων ὑψηλοὺς πύργους, ΣΙΜΩΝ. 117. ΑΙΣΧ., Εὐμ. 691. ΣΟΦ., Τραχίν. 354.

ὑψόροφος, ον (καὶ **ὑψώροφος**) = ὁ ἔχων ὑψηλὴν ὀροφήν, στέγην, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ὑψόροφος: ὁ ὑψηλὸν ὄροφον ἔχων*. ΟΜ., Ἰλ. Γ, 423. Ὀδ. β, 337. ΑΥΤΟΘΙ, Ἰλ. Ω, 192: *θάλαμον κέδρινον ὑψόροφον*. ΑΘΗΝ. 5,189a: *δώματα ...ὑψόροφα καὶ μεγάλα*. ΠΑΥΛ. ΣΙΛ., Ἔκφρ. ν.ἁΣ. 518 καὶ 144. CIG II 2258,7 (Σάμου).

ὕψος, τὸ = ἡ ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τῆς κορυφῆς σώματός τινος μετρουμένη ἀπόστασις (ἀντίθ. τῷ μῆκος, εὖρος), ΗΡΟΔ. 1,50.178. 2,155. ΑΠΠ., Λιβ. 95. IG I² 372 Col. I 24: *hύφσος τριõν hεμιποδίον*. II 1²(1), 463,55. 58.60.78. LATTERMANN, grB 83,65 (Λεβαδείας): *ἐκ τοῦ μ]ετώπου παρὰ τὴν βάσιν καὶ τὸ ὕψος [πρὸς τὰ μέτρα? τῶν παρα]σταμάτων*.

ὑψόω -ῶ, ῥ. = ἐγείρω, φέρω τι ὑψηλά, ΕΥΣΤΑΘ. 1854,42.43. ΑΠΠ., Ἐμφ. 5,33. PREGER ἐν SOC 84,1. 85,2. IG V 2,268,45 (Ἀρκαδίας): *μάκελλος ἐκ θεμελίων ὑψοῦτο πολυτελής*.

Φ

φαινέστρα, ἡ (ἡ **φενέστρα**, λατ. **fēnestra**, ὑποκ. **fēnestella**, NON., σελ. 36,11: *fenestrae a graeco vocabulo conversum est in latinum ἀπὸ τοῦ φαίνειν* [Gloss. 5,650,46 *de graeco ἀπὸ τοῦ fanin* (i. *φαίνειν* vel *φανεῖν*)]· διὰ πλείονα ἐν Th.l.l.v. 6,2, στ. 478) = θυρίδιον, μικρὰ θυρίς, ὀπή, ΠΛΟΥΤ., Αἴτ. Ρωμ. 36 (= Ἠθ. 273b): *διὰ τί πύλην μίαν θυρίδα καλοῦσι* (= Ἠθ. 273b): (*τὴν γὰρ "φαινέστραν" τοῦτο σημαίνει*).

φαλαγγάριον, τὸ = τὸ ἄλλως **φαλάγγιον**, ἡ **φάλαγξ** (βλ.λ.), VITR. 10.3,7.

φαλάγγιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **φάλαγξ** (βλ.λ.). Ὠνομάζοντο οὕτω ξύλινοι στρογγύλαι δοκοὶ – κύλινδροι ἐπὶ τῶν ὁποίων κυλιόμενον μετεκινεῖτο βάρος τι, ἰδίᾳ λίθοι, κν. κατρακύλια, ΜΕτυμ. λ. [σελ. 786,50]. ΗΣΥΧ. λ. *φαλάγγια· στρογγύλα ξύλα καὶ σύμμετρα. Ἀττικοὶ δὲ κόρακας*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *φάλαγγες ... ἔνιοι καὶ τὸ στρογγύλον ξύλον καὶ σύμμετρον φαλάγγια*. ΕΥΣΤΑΘ. 140,9.

φαλαγγόω -ῶ, ῥ. = θέτω ὑπό τι φαλάγγια ἤτοι κατρακύλια, ἵνα τῷ μετακινήσω, ΦΙΛ. ΜΗΧ., Βελοπ. 98,5: *ὁδοποιήσας καὶ φαλαγγώσας τὰς προσαγωγὰς τοῖς μηχανήμασι*.

φαλάγγωμα, τὸ = ἡ καὶ ἄλλως **φάλαγξ** (βλ.λ. 2), BEKKER, AG 71,21: *φάλαγξ: τὸ ξύλον ἡ φάλαγξ, ἃ νῦν φαλαγγώματα καλοῦσιν*.

φάλαγξ, ἡ = 1) στρογγύλον, κυλινδρικὸν τεμάχιον ξύλου, ΗΡΟΔ. 3,97. ΑΠΟΛΛ. ΡΟΔ. 2,843. Ὅθεν κατὰ ΕΥΣΤΑΘ. (469,18): *τὰ ἐκ ξύλων οἰκοδομήματα φάλαγγας καλοῦμεν*.– 2) ἡ καὶ ἄλλως **σκυτάλη** (βλ.λ. 3· **φαλάγγιον** καὶ **φαλαγγάριον**), ἤτοι, ἐν πληθ., *ξύλινοι στρογγύλαι δοκοὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων κυλιόμενον μετεκινεῖτο βάρος τι*,

ἰδίᾳ λίθοι. Απολλ. Ροδ. 1.37,5. Ορφ., Ἀργον. 272. Vitr. 10.3,9.8. Caes. civ. 2,10.– IG II 2^2(1)1673,41 (Ἐλευσῖνος): *ἧλοι δύο εἰς τὰς φάλαγγας*. 11,2, 287B,145 (Δήλου).– 3) φάλαγγες, κατὰ Φωτ., *λέγεται... καὶ νεὼς ὑπερείσματα... καὶ ἐπὶ τῆς νεὼς ἡ διαβάθρα*.

φάργμα = **φράγμα**: **φραγμὸς** (βλ.λ.).

φάργνυμι = **φράγνυμι** (βλ.λ.).

φάρξις = **φράξις** (βλ.λ.).

φάρχμα = δωρ. τύπος τοῦ **φράγμα** (βλ.λ.).

φάτνη, ἡ = τὸ ἄλλως **φάτνωμα** (βλ.λ.), Ευριπ., Ἀπόσπ. 378 Nauck. Διοδ. Σικ., 1,66: *ὀροφή, φάτναις διαγεγλυμμένη*. IG IV 1^2 109 III 85 (Ἐπιδαύρου): *τᾶν φατνᾶν τᾶν ἐν τᾶ[ι] προστά[σι]*. 113,9: *φατνᾶν ἐργασίας*. 115,22. XI 2, 161A45 (Δήλου): *τῆς ὀροφῆς ποιῆσαι φάτναις*. IG II 2^2 (1)1487 col. II 37. IdD 504A4.11.13.15. B8.9.9/10.

φατνόω -ῶ, ῥ. = στεγάζω διὰ φατνωτῆς ὀροφῆς, διὰ φατνωμάτων, ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 8,3 Ἰεζεκ. 41,15.

φάτνωμα, τὸ (ἡ ἄλλως **φάτνη**· Ησυχ. **πάτνωμα**· λατ. **lacunar** καὶ **lacūnarium**) = 1) ἐν πλ.: τὰ κοῖλα τετράγωνα τῆς ὀροφῆς.– 2) ἡ διάγλυφος κεκοσμημένη πλὰξ τῆς ὀροφῆς ἡ ἐπικαλύπτουσα ἕκαστον φάτνωμα, τὸ ἄλλως **κάλυμμα** ἢ **καλυμμάτιον**, **θρανίον** (βλ.λ.), ΜΕτυμ. λ. *φατνωτόν*. Σου(ι)δ. λ. *φατνώματα-φατνωτόν*. Bekker, AG 361,17. Ησυχ. λ. *φατνώματα*. Ὁ Αυτος, λ. *θρανίον, πατνώματα*. Φωτ., Λέξ. Συν. λ. *καλύμματα, φατνώματα*. Ευσταθ., Ἰλ. 547,3. Comm. 480. Αισχ., Ἀπόσπ. 78 Nauck: *ἀλλ' <εἶ'> ὃ μέν τις Λέσβιον φατνώματι κῦμ' ἐν τριγώνοις ἐκπεραινέτω ῥυθμοῖς*. Πολυδ., Ὀν. 7,122. Καλλιξ., π. Αθην. 5,196c: *δοκοὺς μεσαλεύκοις ἐμπετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημένας, ἐν αἷς φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτατο*. Βλ. καὶ 208b. Πολυβ. 10.27,10. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,2.9. Ἰουδ. Πόλ. 5.5,2. ΠΔ(Ο΄), Ἰεζεκ. 41,20. IdD 1416BI8. IG Rom. IV 556 (Ἀγκύρας). CIG III 3847m6 (Add.): *τῷ ἐπιφερομένῳ κόσμῳ παντὶ καὶ τοῖς ξυλίνοις φατνώμασ[ιν] καὶ τῷ κεράμῳ*.

φατνωματικὸς (ἐπίθ. καὶ **παθνωματικός**, MAMA 4.293) = ὁ πεποικιλμένος διὰ φατνωμάτων, ὁ πλήρης φατνωμάτων, Πλουτ., Ἠθ. 227c: *τῆς στέγης τοῦ οἴκου τὴν παρασκευὴν πολυτελῆ καὶ φατνωματικήν*. Βλ. καὶ Λυκ. 13.

φάτνωσις, ἡ = ἡ διὰ φατνωμάτων κάλυψις τῆς ὀροφῆς, ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 6,9. Ευσεβ., β Κ/τίνου 3,49: *οἶκον τῆς πρὸς τῷ ὀρόφῳ κεχρυσωμένης φατνώσεως κατὰ τὸ μεσαίτατον*. Γρηγ. Νυσσ. 1,523a (Boiss): *διὰ τῆς λεγομένης φατνώσεως τὴν ἔνδοθεν τοῦ οἴκου κατασκευὴν ὡραΐζουσαν*.

φατνωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ διὰ φατνωμάτων κεκοσμημένος, ΜΕτυμ. λ. *φατνωτόν*. Ησυχ. λ. *φατνωτῶν*. Φωτ. λ. *φατνωτόν*. Ευσταθ. 547,3.

φιάλη, ἡ = 1) ἄλλη ὀνομασία τοῦ κοίλου φατνώματος τῆς ὀροφῆς, Διοδ. Σικ. 3,47: *τὰς δ' ὀροφὰς καὶ θύρας χρυσαῖς φιάλαις λιθοκολλήτοις καὶ πυκναῖς διειληφότες*. IG II 2^2(1)1487,37 (Ἀττικῆς): *ἕτεραι φιάλ[αι ἀπαντροκὺ] τῷ [ἱ]ερῶν ἀργυραῖ*.– 2) ἡ πρὸ τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ, ἰδίᾳ μονῆς, κυκλοτερὴς περίστυλος ἐξέδρα, ἡ ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὴν λεκάνην τοῦ ἁγιασμοῦ.– 3) κρήνη μετὰ λεκάνης εἰς διαφόρους δημοσίους τόπους πρὸς χρῆσιν τῶν πολιτῶν, Θεοφ. Συν. 3,43 (σελ. 141,15 Βόννης). Αυτοθι, σελ. 144,15. Πορφ., Ἔκθ. 1,32 I (1, σελ. 174,1 Βόννης). 10.180,13.18. 216,6. 245,15.17. 289,11.15. 296,6. 297,23. 300,17. 303,1. 2, 600,4. 602,2. 605,6. 617, 3.5. 633,1. Λεων Γραμμ., Χρον. 164,17. Κωδιν., σχ. 38,4.

φιλοτεχνέω -ῶ, ῥ. = μετὰ φιλοκαλίας ἐργάζομαι, ἀσκῶ τὴν τέχνην, Πλατ., Πρωτ. 321E: *οἴκημα ...ἐφιλοτεχνείτην*. Διοδ. Σικ. 4,78: *τὴν ἀνάβασιν φιλοτεχνήσας*. 5,13: *τῶν ἐργαλείων εὐθέτους τύπους φιλοτεχνοῦσιν*.

φιλοτεχνία, ἡ = ταυτ. τῷ δεξιοτεχνία, Διοδ. Σικ. 2,8: *τῶν Σεράμιδος ἔργων τῇ φιλοτεχνίᾳ λείπεσθαι*.

φλιά, ἡ (ἰων. **φλιή**· ἀπαντᾷ καὶ ἡ γραφὴ **φλειὰ-φλειός**, ὁ· διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. Boisacq, Dict. étym lg., λ. [1031]. Frisk, Gr. etymW λ. [2, σελ. 1027]. Herwerden, LexGr s. et D. λ. Ebeling, LexH 2,433) = 1) ἑκάστη τῶν ὀρθῶν δοκῶν εἰς ἃς στηρίζεται ἡ θύρα, ταυτ. τῷ **παραστὰς** ἢ **πρόθυρον** (πρβλ. τὰ **σταθμὸς** καὶ **ὀρθοστάτης**), ΜΕτυμ. λ. 796,19: *φλιά· τὸ πλάγιον τῆς θύρας, ἐν ᾧ ἵσταταί τις καὶ ἐπερείδεται*. Σου(ι)δ. λ. *φλιά: ὁ παραστάτης τῆς θύρας*. Ησυχ. λ. *φλιή· πρόθυρον, ἢ παραστὰς τῆς θύρας*. Ὁ Αυτος, λ. *σταθμοί· φλιαί*.– Ομ., Ὀδ. ρ, 221. Βιων 1,87. Πολυβ. 12.11,2. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 5.8,10. 8.5,2. ΠΔ(Ο΄), Δευτ. 6,9. 11,20. Ἔξ. 12,7.22.23. Βασ. Α΄ 1,9. Γ΄ 6,31.33. Ἰεζ. 45,19. Παλ. Ἀνθ. 12,118. Θεοφ., Χρον. 1,583,6 (Βόννης). Λεων Γραμμ., Χρον. 126,3. IdD 1400,30. 1409 Bc II 45: *φλιὰς κοιλοστάθμους*. 1403 Ab II 83: *ἐν δὲ ταῖς φλιαῖς τοῦ θυρώματος*. 84. 1413b26. 1439A bcI53.54. 1441AI32: *ἀπὸ τῆς φλιᾶς τοῦ ναοῦ*. 70.71. 1450 B30.50.95. 1456,5.6.– 2) τὸ **κατώφλιον** Σου(ι)δ. λ. *οὐδὸς* [= Φωτ., Λέξ. Συν. λ.]. Ὁ Αυτος, λ. *ὁδός: οὐδός*· Θεοκρ. 2,60) καὶ 3) τὸ **ἀνώφλιον** τῆς θύρας (Κυριλλ. Φιλοξ., Γλωσσ. λ. *οὐδὸς καὶ φλιά, ἡ ἐπάνωθεν τῶν σταθμῶν, ἤτοι παραστάδων*. Απολλ. Ροδ., Ἀργον. 3,278. Νικηφ. Γρηγ., βυζ. Ἱστ. 7,13 (Βόννης 278,3). IG XII 3,170,24 (Ἀστυπαλαίας). Πρβλ. XII 7, 237,50 (Ἀμοργοῦ)).– 4) αἱ παραστάδες τοῦ **ὀνίσκου** (βλ.λ.), Ερωτιαν. 386. Ιπποκρ., Λεξ. 813Η. 834Α καὶ Ε.

φολιδωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ κεκαλυμμένος διὰ **φολίδων** (βλ.λ.), ἤτοι μικρῶν μεταλλίνων πετάλων κειμένων ἐπ' ἄλληλα, Φωτ., Λεξ. Συν. λ. *φολιδωτόν: λεπιδωτόν*. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,10.

φολίς, ἡ = 1) μετάλλινον ἢ ἐξ ἄλλου ἀντικειμένου πετάλιον ἐπί τινος ἀντικειμένου, Ιπποκρ. 689,10: *φολὶς χαλκοῦ*. Διοδ. Σικ. 17,105: *ἀντὶ δὲ τῶν κεράμων ταῖς φολίσι τῶν ζῴων τὰς στέγας κατεκάλυπτον*.– 2) διακόσμησις ἐκ ψηφοθετημάτων ἐν εἴδει φολίδων, Διοδ. Σικ. 18,26: *καμάρα χρυσῆ, ἔχουσα φολίδα λιθοκόλλητον*.

φορμηδὸν (ἐπίρρ.) = ἐν εἴδει **φορμοῦ** ἤτοι σταυροειδῶς, Σου(ι)δ. λ. = Θουκ. 2,75: *ξύλα τέμνοντες ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος παρῳκοδόμουν ἑκατέρωθεν, φορμηδὸν ἀντὶ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ τὸ χῶμα*. Βλ. καὶ 4,48. Φιλ. μηχ. 1,530. Προκ., π Κτισμ. 5.3,8.– Ἐν ἐπιγρ. IG II 2^2 1668,15 (Ἐλευσῖνος): *τιθεὶς τοὺς λίθους ἐναλλὰξ φορ[μη]δὸν καὶ παρὰ μῆκος* = αἱ μὲν κατὰ τὸ πάχος **διάτονοι**, αἱ δὲ κατὰ τὸ μῆκος **δρομικαί**, ἤτοι ὡσεὶ **φορμός**. Βλ. καί, ἔ.ἀ., 1671,15.24/25.31 καὶ IG II 1054,14. IG VII 4255,12 (Βοιωτίας): *θήσει λίθους τοὺς μὲν ἐν τῷ ἐδάφει φορμηδὸν συντιθεὶς πρὸς ἀλλήλους*. AE 1923,39,36 (Ἀμφιαρείου). Αυτοθι, 45,26 καὶ 36.

φορμός, ὁ = πλέγμα ἐκ σχοίνου ἢ καλάμου καὶ ὁ πεπλεγμένος κόφινος, Σου(ι)δ. λ. *παρασταυροῦντες... ξύλα τῇ καταβάσει καὶ τὸ μέσον ἄλλοις ἐπικαρσίοις στεριφοποιοῦντες καὶ φορμοὺς ἐπιβάλλοντες ὕλης τὸ πάνυ πρανὲς καὶ ὀλισθηρόν*. Αιν. Τακτ. 2,2.– 32,2: *πύργους ξυλίνους ἢ ἄλλα ὕψη ἐκ φορμῶν πληρουμένων ψάμμου ἢ ἐκ λίθων ἢ ἐκ πλίνθων*.

φράγμα (δωρ. **φάργμα** καὶ **φάρχμα**), τὸ = φραγμός, **περίφραγμα** (βλ.λ.), Ησυχ. λ. *μάκελος· δρύφακτος· μάκελα· φράγματα, δρύφακτοι*. IG IV 1^2 102,253 (Ἐπιδαύρου 4ου π.Χ. αἰ.): *Ἰσοδάμῳ ἅλων ἐς τὰ φάρχματα*. Schwyzer, DG 89,8 (Ἄργους 3ου π.Χ. αἰ.): *τ[ὰ]ν περί-*

στασ[ι]ν καὶ τὸ φάργμα... κατεσκεύασαν.

φραγμός, ὁ. = 1) περίφραξις.– 2) φράκτης, διάφραγμα, περίφραγμα.– 3) τόπος ἀποκεχωρισμένος διὰ φράκτου.– 4) διαχώρισμα, μεσότοιχον, BEKKER, AG 314,14. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *αἱμασιαῖς*. ΗΡΟΔ. 7,36.142. Γεωπ. 5,44. Παλ. Ἀνθ. 9,343. FD III(5) 35,6.

φράγνυμι (βλ.λ. **φράσσω**).

φράξις (καὶ **φάρξις**), ἡ = φραγμός, περίφραγμα, IG IV 1² 102,75 (Ἐπιδαύρου): *εἵλετο φάρξιν τοῦ ναοῦ*. BCH 23,1899,566,28 (Δελφῶν): *τὰν φράξιν τοῦ πυθικοῦ σταδίου*.

φράσσω, ῥ. (ἀττ. **-ττω**· σπάνιος ὁ τύπος **φράγνυμι** [ἐν ἐπιγρ. **φάργνυμι** < **φρακτ.** **-φαρκ.** (λατ. **farcio** [Th.l.l.v. 6,2, στ. 279])· πρβλ. τά: *φύρκος· τεῖχος*. ΗΣΥΧ. λ. *καὶ ἆξαι: ἄγνυμι, ῥῆξαι: ῥήγνυμι*]· πλείονα διὰ τὴν ἐτυμ. βλ. BOISACQ, λ. FRISK, λ.– LIDD.– SC.) = 1) κατασκευάζω φραγμόν, περιφράττω, περικλείω διὰ φραγμοῦ.– 2) ἀποκλείω δίοδον, ἀποφράττω.– 3) κλείω στόμιον, κν. βουλώνω. Διὰ τὴν λέξιν βλ. ΑΙΣΧ., Ἑπτ. 799. ΗΡΟΔ. 8,7.51. 9,70. ΘΟΥΚ. 4,14. ΔΗΜΟΣΘ. 520. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 13,17. IG I² 371,20 (Ἀττικῆς). IdD 1417C82. IG XII 7,62,19 (Ἀνάφης).

φρέαρ, τὸ = 1) κυλινδρικὸν συνήθως καὶ βαθὺ ὄρυγμα ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, ΜΕτυμ. λ. *φρέαρ, παρὰ τὸ φλῶ τὸ ἀναδίδωμι· ἢ παρὰ τὸ φέρω, συγκοπῇ φρῶ, φρέαρ ...ἐξ οὗ φέρεται τὸ ὕδωρ*. Βλ. καὶ ΗΣΥΧ. ἐν λ.– ΗΡΟΔ. 1,68. 4,120. ΘΟΥΚ. 2,48.49. ΠΛΑΤ., Πρωτ. 350Α. ΚΔ, Ἰω. 4,11. ΛΟΥΚ., Ἴκαρ. 25: *θυρίδες δὲ ἦσαν ἑξῆς τοῖς στομίοις τῶν φρεάτων ἐοικυῖαι πώματα*.– 2) βόθρος, ὄρυγμα, λάκκος, ΠΔ(Ο΄), Ψαλμ. 54,24. ΚΔ., Λουκ. 14,5.

φρεατία, ἡ = ὑπόνομος, ὀχετὸς ὑπόγειος πρὸς διοχέτευσιν ὕδατος ἐκ φρέατος (λέγεται οὕτω καὶ τὸ φρεάτιον καθοπλισμοῦ τῶν ὑδραγωγείων), ΞΕΝ., Ἑλλ. 3.1,7. 8.1,7. ΠΟΛΥΒ. 10.28,2: *ὑπόνομοι διὰ πλείους εἰσί, καὶ διὰ τῆς ἐρήμου φρεατίας ἔχοντες*. ΗΡΩΝ 3,240. 242. 252. 254. 256. Γεωπ. 2.6,43. IG XII 9,191,23 (Εὐβοίας).

φρεάτιον, τό. Ὑποκ. τοῦ **φρέαρ** (βλ.λ.). Κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ., ἐν λ. *φρεάτια· τὰ βαθέα ὀρύγματα*. PSI 4.423,39. PCair. Zen. 745,18 (3ου π.Χ. αἰ.).

φρεατίς, ἡ = ὑπόγειος θάλαμος, ὄρυγμα, ΒΑΣΙΛ. 1,103Β.

φρεατωρύχος, ὁ = ὁ ἄλλως **φρεωρύχος**, οἷον ὁ ἐργάτης ὁ ὀρύσσων φρέατα, ΜΕτυμ. λ. 799,41.

φρεωρυχία, ἡ = ἡ ἀνόρυξις φρέατος, ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 1.18,2: *αὐτομάτου παρασχόντος αὐτῷ τὴν φρεωρυχίαν*.

φρεωρύχος, ον. Τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. = ὁ ὀρύσσων φρέατα, ΙΩ. ΧΡΥΣ. 5.845,42. ΓΡΗΓ. ΝΥΣΣ. 3.102Β. ΒΑΣΙΛ. 1,10Β. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 11,152c: *ὀρύττει ὁ φρεωρύχος καὶ ἐπιστατεῖ ὁ ἐπιστάτης*.

φρούριον, τὸ (δωρ. **φρώριον**· λατ. **castrum** καὶ **castellum**, Th.l.l.v. [3, στ. 525-548]: ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.5,9: *καστέλλους γὰρ τὰ φρούρια τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ*) = 1) ὀχυρὸς κατῳκημένος τόπος.– 2) ὀχύρωμα, πύργος, ΗΣΥΧ. λ. *φρούριον*. ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *ξηρὸς λίθος*. ΑΙΣΧ., Εὐμ. 919. ΛΥΣ. 12,40. ΘΟΥΚ. 1,142. 2,18. 3,18.51. 7,28. 8,84. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 2.4,17. 3.2,24. ΔΗΜΟΣΘ. 379,27. ΔΙΟΔ. ΣΙΚ. 14,17. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.65,2. 5.22,1. 8.13,2. ΣΤΡΑΒ. 6.1,5 (C 256). ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Πόλ. 1.21,1. 5.12, 2. 7.8,3. ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,109. Παλ. Ἀνθ. 11,38,4. ΘΕΜΙΣΤ., λόγ. 10,136a. 137b. ΙΟΥΛΙΑΝ., λόγ. 1, σελ. 22, Aa. ΕΥΝΑΠ., Ἀπόσπ. (HGM 1,213,5). ΔΟΥΚ., βυζ. ἱστορ. 5, σελ. 22,13. 115,19. 116,3. ΠΡΟΚ., π Κτισμ. 2.4,14.19. 23,24. 6,4.7. 3.7,5. 4.1,35. 2,4. 3,20. 6,5. ΘΕΟΦ., Χρον. 1,330,12 (Βόννης). IG II 1²(2) 834,12. 1281,8. ΑΥΤΟΘΙ, 3²(1)3193,4. Inscr. gr. et lat. de la Syrie 5,2524,4. CIG IV 8773. BCH 80,1956,69.75 iii. Inscr. Cret. I XVI. 17,15 (Λατοῦς 2ου π.Χ. αἰ.). Forsch. Ephes. ἀριθ. 1,13: *ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι καὶ μὴ περιιδεῖν ἀλλοτριωθὲν τὸ φρούριον*. SEG 7.1061,5. 1062,4/5. ByZ 14,1905,47, ἀριθ. 69 (Συρίας). SEG 7,997,1.

φυλακτήριον, τὸ = προμαχὼν ἐπικοινωνῶν μετὰ τοῦ κυρίου φρουριακοῦ συγκροτήματος, ΠΡΟΚ., Γοτθ. 3,282. ΘΟΥΚ. 4,33.110. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.5,12. ΑΡΙΣΤΟΤ., Πολ. 7.12,1. ΠΟΛΥΒ. 8.17,5.

φυραματικά, τὰ = τὰ κονιατικά, JÖAI 28,58,26 (Ἀφροδισιάδος): *τὰ σὺν ὀροφαῖς καὶ τοῖς ἐν τῷ οἴκῳ κείοσιν καὶ β[ιβλιοθή]καις καὶ τοῖς φυραματικοῖς καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶ[σιν*.

φυράω, ῥ. = ἀναμειγνύω καὶ μαλάσσω τὸν πηλὸν μετὰ ὕδατος, ΗΡΟΔ. 2,36. ΠΛΑΤ., Θεαίτ. 147C. ΠΛΟΥΤ., Συμπ. 13 (= Ἠθ. 156b).

φύρκος (δωρ. **φοῦρκος**), τὸ = τεῖχος, ΗΣΥΧ. λ. *φύρκος* (ΘΟΥΚ. 5,46)· *τὸ τεῖχος*.

φῶς, τὸ = ἄνοιγμα, παράθυρον, IG IV 1² 109I124 (Ἐπιδαύρου): *ἑλομένῳ τὸ φῶς ἕκαστον*. Βλ. καὶ 110A43.44/45.–46: *τῶν ἐπὶ τῶν διόπων φώτων δύο ἑλομένῳ τὸ φῶς ἑκάτερον*.

Χ

χάλασις, ἡ = ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀπέργου, Faculty Arts Bull. 3(2)58 = SEG 8.647,3: *ἀρχιλατόμοις καὶ λοιποῖς τεχνίταις ἀνενέωσα εἰς τὴν χάλασιν τῶν κιόνων*.

χάλασμα, τὸ (λατ. **laxationem**) = 1) κενὸν διάστημα μεταξὺ δύο συμψαυομένων λίθων, ΑΜΜΩΝ., π Ο & δ. 237: *θύρα καὶ θυραία... θυραία δὲ τὸ ἄνοιγμα αὐτὸ καὶ τὰ χαλάσματα τῆς θύρας*. VITR. 4.7,4: *Supra columnas trabes conpactiles inponantur ut altitudinis modulis is, qua magnitudine operis postulabuntur. Eaeque trabes compactiles eam habeant crassitudinem, quanta summae columnae erit hypotrachelium, et ita sint compactae subscudibus et securiclis, ut conpactura duorum digitorum habeant laxationem* (πρόκειται περὶ τοῦ κενοῦ μεταξὺ τῶν δοκῶν τοῦ ἐπιστυλίου).– 2) ταυτ. τῷ **χάλασις** (βλ.λ.), IG VII 3073,114 (Λεβαδείας): *χάλασμα ποιῶν ἐν τῇ ὑποτομῇ τῇ παρὰ τὴ[ν] ὑπευθυντηρίαν μὴ πλέον δακτυλίσκου*.– 3) ἐρείπιον, Grenf. 2.23a(2),7 = HERWERDEN, App. LexGr s. et D. λ. [σελ. 233].

χαλασμάτιον τὸ = μικρὰ χαλάρωσις, ἰδίᾳ ἐν σχοινίῳ, ΗΡΩΝ 251.

χαλαστήρια, τὰ = σχοινία δι' ὧν κατεβιβάζετο ἡ καταρρακτὴ θύρα, ἡ ἄλλως *κλαβανὴ* (ἀντίθ. πρὸς τό: **ἀνασπαστήρια**), ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,78: *τῶν χαλαστηρίων διαρραγέντων*.

χαλάω -ῶ, ῥ. = 1) διὰ χαλαρώσεως τῶν ἁρμῶν ἀνοίγω, ΑΙΣΧ., Χοηφ. 880. ΣΟΦ., Ἀντ. 1187. ΕΥΡΙΠ., Μήδ. 131. Ἱππ. 808. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.5,29. Παλ. Ἀνθ. 5.242,4.– 2) κρημνίζω, κατεδαφίζω (μτγν.).

χάλιξ = 1) ἀπόκομμα μεγαλυτέρου λίθου, λατόμημα, λατύπη.– 2) λιθάρια χρήσιμα ἰδίᾳ εἰς τὴν οἰκοδομίαν. Πολυδ., Ὀν. 7,124: *ὕλαι γὰρ οἰκοδομημάτων ... χάλικες.* Ησυχ. λ. *χάλικες* (Αριστοφ., Ὄρν. 839)· *οἱ εἰς τὰς οἰκοδομὰς μικροὶ λίθοι.* Σου(ι)δ. λ. *αἱμασιά.* Ευσταθ., Opusc. 21,5. Ευσταθ., Ἰλ. 883,50 καὶ Ὀδ. 1851,23. Θουκ. 1,93. Αριστοφ., Ὄρν. 839. Στραβ. 5.4,6. Πλουτ., Κίμ. 13. Λουκ., Τραγῳδ. 226. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9. λθ´ 36,9. PPetr. 3, σελ. 290. PCair. Zen. 760 (3ου π.Χ. αἰ.). Προκ., π. Κτισμ. 1.1,75.– IG I^2 314,44. IdD 504A11: *ἀπολαβὼγ χάλικι ἀραρότως.* 507bis5: *ποιούμενος τὴν οἰκοδομίαν τὴν ἔξωθεν [τ]οῦ π[ερι]στύλου?...] διαστήματι τῶν χαλίκων μὴ μείζονι δακτύλο[υ.*

χαλκεία, ἡ = ἡ τέχνη τοῦ χαλκέως, ἡ ἄλλως χαλκευτική, Πλατ., Πρωτ. 324E: *οὐ τεκτονικὴ οὐδὲ χαλκεία οὐδὲ κεραμεία.* Βλ. καὶ Συμπ. 197B.

χάλκειος = ἐπικ. τύπος τοῦ **χάλκεος** (βλ.λ.).

χαλκεόγομφος, ον = ὁ διὰ χαλκίνων γόμφων, ἥλων καθηλωμένος, στερεωμένος, Σιμων. 44,7.

χαλκεοθέμεθλος, ον = ὁ ἔχων χαλκοῦν θεμέλιον, Τζετζ., Ὁμ. 372.

χάλκεος, ον (δωρ. τύπος **χάλκιος**, ἀττ. **χαλκοῦς**, ἐπικ. **χάλκειος**) = ὁ χαλκοῦς, ὁ ἐκ χαλκοῦ πεποιημένος, Ομ., Ἰλ. Θ, 15. Ὀδ. σ, 328. Ησιοδ., Θεογ. 813. Αριστοτ., πΚόσμ. [398a18]. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,4. ΠΔ(Ο´), Ἔξ. 27,19. 38(36,36). Βασ. Γ´ 7,18. Ἰερεμ. 15,20. 52,22.– IG II 2^2(1)1460,15 (Ἀττικῆς). 1475,4.8. IV 1^2 110A5 (Ἐπιδαύρου). XI 2,165,10.30 (Δήλου). IdD 290,178.186. 372A110. 504A12. 1403Ba47. Bb II 34. 1412a33. 1417AI111. AII9. 10. 16.23/24. 43. 46. 54. 56. 1423BbI4. BaII23. 1426BII11. 18. 24. 47. 53. 1442B45. 1443BII110.

χαλκεύς, ὁ = 1) τεχνίτης κατεργαζόμενος τὸν χαλκόν, Ησυχ. λ. *χαλκεύς· πᾶς τεχνίτης, καὶ ὁ ἀργυροκόπος καὶ ὁ χρυσοχόος.* Ομ. Ἰλ. Δ, 187. Μ, 295. Ὀδ. γ, 432. ι, 391. Αριστοφ., Ὄρν. 49. Πλατ., Πρωτ. 319D. Πολιτ. 428D. Συμπ. 221E. Θεμιστ., λόγ. 4,60a: *καὶ ἐργάζονται ὑμῖν ταῦτα τὰ ἔργα οὐ χαλκεῖς καὶ τέκτονες καὶ λιθολόγοι.* POxy 2480 col. iii 28. FD III(5) 19,8. Riedenauer, Hand. hZ 99 ἑξ. Motz, üMhZ 6.– 2) ἀντὶ τοῦ σιδηρεύς, σιδηρουργός, Αριστοτ. 1461a36: *χαλκεὺς καλεῖται ὁ τὸν σίδηρον ἐργαζόμενος.* Ξεν., Ἑλλ. 3.4,17. Πλατ., Πολιτ. 370B.

χαλκευτικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν χαλκέα, Φιλοπ. 11,7. SEG 18,720,4/5 (Αἰγύπτου): *τῷ οἰκοδομήσαντι τοῦτον τὸν χαλκευτικόν.*– 2) ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν κατεργασίαν τῶν μετάλλων, Ξεν., Ἀπομν. 1.1,7: *τεκτονικὸν μὲν γὰρ ἢ χαλκευτικὸν ἢ γεωργικὸν ... ἢ τῶν τοιούτων ἔργων ἐξεταστικόν.*– Τὸ θηλ. (**χαλκευτική**, ἡ [ἐνν. τέχνη], ὡς οὐσ. = ἡ τέχνη τοῦ χαλκέως, Ξεν., Οἰκ. 1,1. Λιβαν., Προγυμν. 8, σελ. 98 § 4: *τὴν τῶν χειρῶν ἐργασίαν, οἷον χαλκευτικὴν ἢ τεκτονικὴν ἢ τὸ ναυπηγεῖσθαι ναῦς.* Ωριγ., κΚ 4,76.

χάλκη = ἡ ἄλλως **κάλχη** (βλ.λ.).

χαλκήιος = ἰων. τύπος τοῦ **χάλκειος** (βλ.λ.).

χαλκήσιον = τὸ ἄλλως **καρχήσιον** (βλ.λ.).

χαλκίον = τὸ ἄλλως **καλχίον** (βλ.λ.).

χαλκόδετος, ον = ὁ διὰ χαλκοῦ δεδεμένος, ἐπενδεδυμένος, Αισχ., Ἀπόσπ. 57. Σοφ., Αντ. 945: *χαλκοδέτοις αὐλαῖς.* Ευριπ., Φοίν. 114: *ἄρα πύλαι κλήθροις-χαλκόδετ' ἄρ' ἔμβολα ... τείχεος ἥρμοσται.*

χαλκοθέσιον, τὸ = πιθανῶς κλίβανος κεραμέως, POxy 2146,5: *εἰς τιμὴν πλίνθου ὀπτῆς εἰς τὸ χαλκοθέσιον.* Βλ. καὶ StudPal. 20,230.

χαλκόπτης, ὁ = χαλκοκόπτης, IG 2.2867. PGoodsp. Cair. 30 XII 30 (2ου μ.Χ. αἰ.). Ross, Archäol. Aufs. 1,166.

χαλκόπυλος, ον = ὁ ἔχων πύλας ἐκ χαλκοῦ, Ηροδ. 1,181: *ἱρὸν χαλκόπυλον.* Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9.41 με´, 6.

χαλκός, ὁ = μέταλλον (βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2,3 κέ.) Ησιοδ., Ἔργα 151. Πλατ., Κριτ. 116B. Αριστοτ. 328b8.12. 372a28. 385a33. 386α17. b18. 387b25. 389a7. 835a9. 1256a10. Αθην. 5,205b. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε´ 34,6. Ὁ Αυτος, β. Κ/τίνου 4,58. Θεμιστ., λόγ. 18,223a. Φιλοπ. 11,7. Προκ., πΚτισμ. 1.2,3-4. Epigr. gr. 907,5. 1052,6. IG I^2 374, Col. IX 249/250. IG II 2^2(1)1675,17/18 (Ἐλευσῖνος). IV 1^2 110A16 (Ἐπιδαύρου). IX 1,682 (Κερκύρας). XI 2,144A20 (Δήλου). IdD 502A23: *χαλκὸν δὲ τῷ ἐργώνῃ ἡ πόλις παρέξει εἰργασμένον πρίονι.*

χαλκοστέφανος, ον = ὁ ἔχων χαλκοῦν ἐπιστέγασμα, Παλ. Ἀνθ. Παράρτ. 242: *χαλκοστέφανον τέμενος.*

χαλκότευκτος, ον = ὁ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένος, Ευριπ., Ἰφιγ. ἐν Τ. 99: *χαλκότευκτα κλῆθρα λύσαντες μοχλοῖς.*

χαλκοτυπική, ἡ = ἡ τέχνη καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χαλκοτύπου, ἡ χαλκουργία, Πλατ., Πολιτ. 288A: *ἔργον... τεκτονικῆς καὶ κεραμικῆς καὶ χαλκοτυπικῆς.*

χαλκοτύπος, ον = ὁ σφυρηλατῶν, κατεργαζόμενος τὸν χαλκόν, Μαν. 4,570: *χαλκοτύποις τέχνῃσι.*– Τὸ ἀρσ. (**χαλκοτύπος**, ὁ), ὡς οὐσ. = χαλκεύς, χαλκουργός, Ξεν., Ἀγ. 1,26. Ἑλλ. 3.4,17: *οἵ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες,* Λυκουργ. 155,18. Δημοσθ. 781. Κρατιν., Ἀπόσπ. 2 (CGF IV 377). Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 4.44,2: *χαλκοτύποι τε καὶ τέκτονες καὶ λιθουργοὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἔργων ἀφεστῶτες ἐπὶ ταῖς δημοσίαις κατείχοντο χρείαις.* 7.59,4. Πλουτ., Ἠθ. 395c: *χαλκοτύποις μὲν πείθονται καὶ λιθοξόοις.*

χαλκουργέω -ῶ, ῥ. = σφυρηλατῶ, κατεργάζομαι χαλκόν, Ευσταθ., κΥΥ 1.5,6 (ESG 2,163,24): *ἃ πάνθ' Ἥφαιστος ἐχαλκούργησε καὶ Δαιδάλου χεὶρ ἐτεχνούργησεν.* Annuario 1945-51, 194, 41,34. 228, 92,11. Αυτοθι, 1952-54, 281, 51a7. 284,56,2.

χαλκουργικός, όν. Τὸ θηλ. ὡς οὐσ.: ἡ τέχνη τῆς κατεργασίας τοῦ χαλκοῦ, Κυριλλ. Αλεξ. 5.541A: *ἔργα χαλκουργικῆς ἢ τεκτονικῆς.*

χαλκοῦς = ἀττ. τύπος τοῦ **χάλκειος** (βλ. καὶ λ. **χάλκεος**).

χαλκοφάλαρος, ον = ὁ φέρων χαλκᾶς διακοσμήσεις, Αριστοφ., Ἀχ. 1072: *χαλκοφάλαρα δώματα.*

χάλκωμα, τὸ = τὸ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένον, Αριστοφ., Σφ. 1213. Αθην. 5,179b. IG II 2^2(1)1606,89 (Ἀττικῆς). IX 1,682 (Κερκύρας): *γράψαντες εἰς χαλκὸν ἀνθέμεν.*

χάλχα = **χάλχη**: **κάλχη** (βλ.λ.).

χαρακτὸς (ἐπίθ.) = ὁ κεχαραγμένος, ὁ ὀδοντωτὸς ὡς **πρίων**, **ῥίνη**, **ξοῖς** (βλ.λ.) κττ. Ιπποκρ. 913c. Παλ. Ἀνθ. 6,205. IG VII 3073,104. 107. 121. 147. 165. 184/185. Πλείονα ἐν Ορλανδου, ὑλικὰ 2,122 κέ.

χαράκωμα, τὸ = 1) περίγραμμα, Αμμων., πΟ & δ. 145. Πολυδ., Ὀν. 1,191.– 2) **σταύρωμα** (λατ. **vallum**) ἤτοι μόνιμος περιχαράκωσις, ΜΕτυμ. λ. *χαράκωμα, περίφραγμα, τεῖχος, παρὰ τὸ χαρακῶ, χαρακώσω τοῦτο παρὰ τὸ χάραξ ἀρσενικῶς.* Ξεν., Κύρ. Ἀν. 5.2,26. Δημοσθ. 71. Πολυβ. 9.3,2. Αππ., Ἐμφ. 4,107. Προκ., Ὑπὲρ τῶν Πολ. 5.16,16. Dölger, Schatz. HB ἀριθ. 5,3.

χαράκωσις, ἡ = ἡ διὰ **χαράκων** (βλ.λ. **χάραξ**) ἢ χαρακώματος ὀχύρωσις, ἡ ἄλλως **περιχαράκωσις**, Λυκουργ. 153,27. Φιλ. μηχ., Βελοπ. 85,48: *τὰ προτειχίσματα καὶ τάφρους καὶ χαρακώσεις.* 51: *ὡς ἰσχυρότατα <ἢ τὰ> προτειχίσματα καὶ αἱ χαρακώσεις.* ΠΔ(Ο´), Δευτ. 20,20.

χάραξ, ὁ (λατ. **vallus**) = τὸ ἄλλως χαράκωμα, ΜΕτυμ. λ. *χάραξ· διαφέρει δὲ ὁ χάραξ καὶ ἡ χάραξ, τὸ μὲν γὰρ ἀρσενικῶς, σημαίνει τὸ στρατόπεδον, ἢ τειχισμόν τινα καὶ περίφραγμα καὶ χαράκωμα, θηλυκῶς δὲ ὁ τῆς ἀμ-*

πέλου. ΑΥΤΟΘΙ λ. *χαράκωμα*. ΗΣΥΧ. λ. *χάραξ· φραγμός, ὀξέσι ξύλοις, οἱ δὲ καλάμοις, οἱ δὲ σταυροῖς*. Ὁ ΑΥΤΟΣ, λ. *χάρακες*. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ἀχαρν. 1178. ΔΙΟΔ. Σικ. 19,18. 20, 47.83. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.41,3. 6.29,3. ΑΠΠ., Ἐμφ. 4,106.111. Λιβ. 108. IG II 1² 463,94.97 (Μακρῶν Τειχῶν Ἀθηνῶν).

χαράσσω (νεο -αττ. **-ττω**· BOISACQ, λ. [1051], ῥ. = 1) κάμνω ἐγκοπὴν δι' ὀξέος ὀργάνου ἐπί τινος ἐπιφανείας.– 2) γράφω, τούτέστιν ζωγραφῶ, ΗΣΥΧ. λ. *χαράξαι· κοιλᾶναι· τυπῶσαι*. ΛΟΥΚ., Ἔρωτ. 16. Epigr. gr. 594,6.1021.

χειροποίητος, ον = ὁ δι' ἀνθρωπίνων χειρῶν ποιηθείς, ὁ τεχνητός, ΠΟΛΥΒ. 9.27,4. ΚΔ., Μᾶρκ. 14,58.

χειροτέχνης, ὁ = ὁ χειρῶναξ, ὁ τεχνίτης (κατὰ ταῦτα ἀντίθ. τῷ **ἀρχιτέκτων**), ΑΡΙΣΤΟΤ., Μεταφ. 1.1,17.

χειρουργέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω τι διὰ τῆς χειρός, ἰδίᾳ οἰκοδομῶ, κτίζω, ΠΛΑΤ., Κριτ. 117C: *πολλὰ γυμνάσια ἐκεχειρούργητο*. ΑΙΛ., πζ 3,24: *ἡ χελιδὼν ... ῥάμφει τὴν προκειμένην οἰκοδομίαν χειρουργεῖ*.

χειρουργία, ἡ = ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐκτελουμένη ἐργασία, ΠΛΑΤ., Πολιτ. 258D. 259E: *Καὶ γὰρ ἀρχιτέκτων γε πᾶς, οὐκ αὐτός, ἐργατικός, ἀλλὰ ἐργατῶν ἄρχων, παρεχόμενός γέ που γνῶσιν, ἀλλ' οὐ χειρουργίαν*. ΑΘΗΝ. 6.227B. ΑΙΛ., πζ 15,2.

χελωνάριον, τὸ = καλυμμάτιον, **ἁρπάγη** (βλ.λ.), ΗΡΩΝ, ἐν Ἀρχ. Μαθ. 128. Βελοπ. 214,13: *χελωνάριον... συμφυὲς βεβηκὸς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους*.

χελώνη, ἡ = 1) εἶδος πολιορκητικῆς μηχανῆς, ΞΕΝ., Ἑλλ. 3.1,7. ΑΙΝ. ΤΑΚΤ. 32,11. ΠΟΛΥΒ. 9.41,1. 10.31,8. ΔΙΟΔ. Σικ. 20,48. ΔΙΟΝ. ΑΛΙΚ., Ρωμ. Ἀρχ. 9,62.– 2) ξύλιναι ἐσχάραι (κν. ξυλογαϊδούρες) διὰ τῶν ὁποίων μετεφέροντο οἱ λίθοι, ΗΡΩΝ ΜΗΧ. 3,1 (σελ. 294, NIX-SCHMIDT).– 3) χελώνιον, IG XI 2,159A26.60 (Δήλου).

χελώνιον, τὸ = 1) μέρος τι τῆς ἀνυψωτικῆς καὶ δὴ τῆς δικώλου (τρισπάστου) μηχανῆς (βλ. σχετικῶς ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2,101 κέ. 107 κέ.), ΗΡΩΝ, Βελοπ. 10 (σελ. 212). VITR. 10.2,5. 3,2. 10,4.5. 11,7.8. 12,1. 15,4. ΑΠΟΛΛΟΔ. ΜΗΧΑΝ., Πολιορκ. 178,4.– 2) ἐξάρτημα τῆς θύρας, σύρτης, ΣΧΟΛΙΑ εἰς ΟΜ., Ὀδ. φ, 47. VITR. 10.2,2. PTeb. 46,17. BGU 1028,26. POxy 113,4. IG XI 2,287,46 (Δήλου 3ου π.Χ. αἰ.).– 56: *καὶ κλειδὸς καὶ χελωνίου ἐπὶ τὸν τρύφακτον*. IdD 290,52.– 316,72: *καὶ κλειδὸς καὶ χελωνίου εἰς παλαίστραν*. 338Ab28.45. 354,60. 1426BII,12/13. 1442B33.

χελωνίς, ἡ = τὸ κατώφλιον, ΣΟΥ(Ι)Δ. λ. *χελωνίδος*: *τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας*. ΠΔ(Ο΄), Ἰουδ. 14,15: *καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐρριμμένον νεκρόν*.

χηλή, ἡ = 1) ἐξοχή, προεξοχή, ἄκρον, ΞΕΝ., Κύρ. Ἀν. 7.1,17: *παρὰ τὴν χηλὴν τοῦ τείχους*. IG II 2²(1)1673,23 (Ἐλευσῖνος).– Ἐν ΔΙΟΔ. Σικ. 3,44. 13,78 καὶ ΔΙΩΝ. ΚΑΣΣ. 74,10 = αἱ ἐξοχαὶ τοῦ λιμένος, ἔνθα κατὰ ΣΟΥ(Ι)Δ. ἐν λ.: *οἱ ἔμπροσθεν τοῦ πρὸς θάλασσαν τείχους προβεβλημένοι λίθοι διὰ τὴν τῶν κυμάτων βίαν μὴ τὸ τεῖχος βλάπτοιτο*. Πρβλ. ΘΟΥΚ. 1,63. 7,53.– 2) ταυτ. τῷ **χελώνιον** (βλ.λ.), VITR. 10.10,4 καὶ 11,7.

χίασμα, τὸ = χιαστὶ κιγκλίδωμα, ΒΙΤ. 109: *ἀνὰ μέσον τῶν διαστυλίων χιάσματα, ἵνα κατέχηται πάντοθεν συστήμασι τὰ ἐπάνω τῶν χιασμάτων*.

χοεύω = χώννυμι, IG 4,823,36 (Τροιζῆνος): *χοεύσαντι τὰ ὑπὲρ τᾶς ὑποδομᾶς*.

χοῖνιξ (ἢ ἄλλως **χοινίκη** καὶ **χοινικίς**), ἡ = 1) ἐπικάλυμμα ἐκ μετάλλου τῆς ὀπῆς τοῦ ἀνωφλίου, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐνετίθετο ἡ **στρόφιγξ** τῆς θύρας, IG I², 313,127 (Ἐλευσῖνος). ΑΥΤΟΘΙ, 314, col. III 143.– II 2²(1)1672,201: *χοινικίδες ταῖς θύραις τοῦ θησαυροῦ*. IV 1² 102,43.62/63 (Ἐπιδαύρου): *ἕλετο ἅλους καὶ χοινίκας*. 73: *χοινίκας καὶ πλίνθους καὶ ἐπιούρους*. 109 IV 121. 115,18. XI 2,165,11 (Δήλου). 23.30. 287A,102: *χοινικίδας ποιῆσαι εἰς τὸ στρόφωμα τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ*. IdD ἀριθ. 403,12. 504A17. Didyma II 41,47.– 2) μηχάνημά τι, ΦΙΛ. ΜΗΧ. 57,36.62,20. ΗΡΩΝ, Βελοπ. 220,20. 222,20.21. 226,24.– 3) τὸ μέρος *τοῦ τροχοῦ ἐν ᾧ ἐστρέφετο ὁ ἄξων* (ΗΣΥΧ. λ. *χοινικίς*).– 4) βλ. ΟΡΛΑΝΔΟΝ, ὑλικὰ 2, σελ. 199, εἰκ. 157.

χορήγιον (δωρ. **χοράγιον**), τὸ = τὸ οἰκοδόμημα τῆς σκηνῆς, BGU 1028,21 (2ου μ.Χ. αἰ.): *εἰς ἐπισκευὴν θυρῶν χοραγίου*.

χοῦς, ὁ = κν. χῶμα, ΙΟΥΛΙΑΝ., Ἐπιστ. 98 (ed. BIDEZ et CUMONT 399c): *ἀντὶ μὲ τῆς κονίας πολὺν τὸν χοῦν ἐποικοδομοῦντες*. ΚΙΝΝ. 4,11 (σελ. 164,12 Βόννης): *ὑπέσκαπτον τῶν κρηπιδωμάτων ἐγγὺς τόν τε χοῦν ἐκφοροῦντες ἐπὶ θάτερα ἐξῆγον*.

χρῖσις, ἡ = ἡ ἐπίχρισις, τὸ κονίαμα καὶ ὁ χρωματισμός, ΜΕτυμ. λ. *ἀλοιμός· τὰς χρίσεις καὶ τὰς ἐπαλείψεις ἀλοιμοὺς ἔλεγον*. ΑΡΙΣΤΟΤ., πΖ ἱστ. 6,41. ΣΤΟΒ., Ἀνθ. 18,28: *τί δὲ αἱ περίστυλοι αὐλαί; τί δὲ αἱ ποικίλαι χρίσεις*. IG IV 1² 109 III, 110 (Ἐπιδαύρου). 136. Βλ. καὶ στ. 121.132.133.140/141. SEG 4,270,6 (Καρίας).

χρῖσμα, τὸ = ἐπίβλημα γύψου ἢ κονίας ἐπὶ τειχῶν καὶ τοίχων, ἄσβεστος ἢ γύψος μετὰ κονίας, ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 764,15.– ΔΙΟΔ. Σικ. 2,9. CIG III 5789 (Νεαπ. Ἰταλίας): *τὰ χρείσματα καὶ τὴν ὀροφὴν καὶ τὰ ἔξω τοῦ ἀγορευτηρίου*.

χρίστης (ΗΣΥΧ. **χρίτης**), ὁ = ὁ ἐπιχρίων δι' ἀσβέστου, ὁ κονιατής, DU CANGE, Gloss. λ. *χρισταί*. ΗΣΥΧ. λ. *κονιαταὶ ἀσβεστήριοι, καὶ οἱ χρῖ(σ)ται*. ΘΕΟΦ., Χρον. 680,17 (Βόννης): *οἰκοδόμους χιλίους καὶ χριστὰς διακοσίους*.

χρίω, ῥ. = ἐπιχρίω ἰδίᾳ διὰ κονιάματος, ΗΣΥΧ. λ. *κέχρικεν· ἐκονίασεν*. ΕΥΣΤΑΘ., Ἰλ. 764,14: *καὶ τὸ τοίχους χρίειν ἀλείφειν λέγεται καὶ ἀλοιφή. διὸ ἐν ρητορικοῖς λεξικοῖς φέρεται ὅτι ἀλοιμὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἀλοιφὴ τὸ τῶν ἐν οἴκοις τοίχων χρίσμα*. ΞΕΝ., Κύρ. Παιδ. 7.5,22. ΑΡΙΣΤΟΦ., Πλοῦτ. 1093. ΠΔ(Ο΄), Ἱερεμ. 22,14: *ὑπερῷα ... κεχρισμένα ἐν μίλτῳ*. Γεωπ. 2.27,3.4. BCH 32,1908,499,7 (Ἀθηνῶν). IG XI 2,199A108 (Δήλου): *χρῖσαι τὸ περιστύλιον*. Βλ. καὶ 36.37. 203A48. 338Aa40. IdD 316,103: *χρίσαντι βωμούς*. 372A84.85.89. 442A188.202. SEG 4,268,6 (Παναμάρας). BCH 15,1891,209: *τὸν... ναὸν χρίσαντες καὶ πλάσαντες*.

χρύσεος (ἐπίθ. -αττ. τύπος **χρυσοῦς**, ἐπ. **χρύσειος**, αἰολ. **χρύσιος**· διὰ τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως παρ' ΟΜΗΡῼ βλ. EBELING, LexH, λ. [2, σελ. 476]) = ὁ ἐκ χρυσοῦ πεποιημένος, κατεσκευασμένος, ΟΜ., Ἰλ. Δ, 2. Ν, 22. ΠΙΝΔ., Ὀλ. 13,21. frg. 53. ΑΡΙΣΤΟΦ., Ὄρν. 614. ΙΩΣΗΠ., Ἰουδ. Ἀρχ. 3.6,5. ΕΥΣΕΒ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,5: *χωννύντα πλινθία χρυσᾶ πενταπήχη*. 6: *τό τε ὀρόφωμα ποιῆσαι ἐκ φατνωμάτων χρυσῶν*.

χρυσεόστολμος, ον = ὁ ἄλλως χρυσεόστολος ἤτοι διὰ χρυσοῦ πεποικιλμένος, ΑΙΣΧ., Πέρσ. 159: *χρυσεοστόλμους δόμους*.

χρυσία, ἡ = κόνις ἐκ χρυσοῦ, CIG II 3524,36 (Κύμης Μ. Ἀσίας): *καὶ μαρμαρίαν καὶ χρυσίαν ἐν τῷ γυμνασίῳ*.

χρυσόκολλα, ἡ = μεταλλική τις ὕλη δι' ἧς συνεκόλλων τὸν χρυσόν, ΑΡΙΣΤΟΤ., Θαυμ. 58. ΘΕΟΦΡ., πΛ 26. ΔΙΟΣΚ. 5,84. PLIN. 33,26. VITR. 7.5,8. 14,2.

χρυσόροφος (ἄλλ. γρ. **χρυσώροφος**), ον = ὁ ἀποτελούμενος ἐκ χρυσοῦ ὀρόφου, ὀροφῆς, ΦΙΛΟΞ. 14. ΦΙΛ. 1,666. ΛΟΥΚ., Γυμν. 9. ΚΩΔΙΝ., σχ. 39,5 (Βόννης): *βασιλικῇ χρυσορόφῳ*. PREGER, ἐν SOC 82,4: *προέκτισεν εὐκτήριον χρυσόροφον*.

χρυσοτέκτων, ὁ = ὁ κατεργαζόμενος τὸν χρυσὸν τεχνί-

της, Σχολια εἰς Ομ. Ἰλ. Δ, 110: *τέκτων πᾶς τεχνίτης· ὅθεν λιθοτέκτονες καὶ χρυσοτέκτονες.*
χρυσοῦς = ἀττ. τύπος τοῦ **χρύσεος** (βλ.λ.).
χρυσόω -ῶ, ῥ. = ἐπενδύω, ἐπικαλύπτω τι διὰ χρυσοῦ (περὶ τῆς χρήσεως τοῦ χρυσοῦ ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ βλ. Ορλανδον, ὑλικὰ 2, σελ. 30.32 κἑ.). Διοδ. σικ. 1,23. 4,47. Ιωσηπ., Ἰουδ. Πόλ. 5.5,4. ΠΔ(Ο΄), Βασ. Δ΄18,16. Ἐξ. 26,37. Παραλ. 2.3,7. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,5: *χρυσῶσαί τε τὸν ναὸν ἔσωθεν.* 6.– IG I² 374 VII 103/104. IX 290.– IV 1², 102,83 (Ἐπιδαύρου): *κυμάτια καὶ ἀστραγάλους καὶ κάλχας καὶ ἀστέρας χρυσῶσαι.* IdD 290,230: *χρυσῶσαι καὶ τὸν λοιπὸν κόσμον ἅπαντα περιθεῖναι καθὰ ἐξ ἀρχῆς εἶχ[ε]ν.* CIG II 3148,14 (Λυδίας): *χρυσώσειν τὸν ὄροφον τοῦ ἀλιπτηρίου.*
χρυσώροφος (ἀντὶ **χρυσόροφος**· βλ.λ.), ον. Πλουτ. 2. 329d. Γρηγ. Naz., ᾠδ. 2,142. SEG 166 (Φρυγίας 4ου μ.Χ. αἰ.).
χρύσωσις, ἡ = ἐπιχρύσωσις, χρύσωμα, Κλημ. Ρωμ., Διατ. 5,12. P Leid. 348e: *ὑπὲρ χρυσώσεως ναοῦ Σοκνοπαίου θεοῦ.* IdD 290,231.
χσύλινος = **ξύλινος** (βλ.λ.), IG I² 314,130 (Ἐλευσῖνος).
χσύλον = **ξύλον** (βλ.λ.).
χσυλοργὸς = **ξυλοργὸς** = **ξυλουργὸς** (βλ.λ.).
χσυλουργία = **ξυλουργία** (βλ.λ.).
χσυνγραφὴ = **συνγραφὴ** = **συγγραφὴ** (βλ.λ.).
χσυντελέω = **συντελέω** (βλ.λ.).
χύνω, ῥ. = ἔχει τὴν αὐτὴν καὶ σήμερον σημασίαν, Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 μα΄ 38,3. Προκ., ἀΣοφ. ἐν Migne PG 87,1.2833C.
χυτὸς (ἐπίθ.) = ὁ τεχνητός, ὁ ἄλλως χωστός, Μ Ετυμ. λ. [816,14] *χυτόν· τὸν περικλεισθέντα καὶ λίθοις οἰκοδομηθέντα, καὶ μὴ αὐτοφυῆ ὄντα.* Ησυχ. λ. *χωστός.* Ηροδ. 7,37. Απολλ. Ροδ. 1,987.
χῶμα, τό, Ησυχ. λ. = 1) γῆ ἀνεσκαμμένη καὶ συσσωρευμένη πρὸς τὰ τείχη, χαράκωμα, Σουιδ. λ.– Ηροδ. 1, 162. Θουκ. 2,75. Διοδ. Σικ. 20,86.– 2) πρόχωμα, Ηροδ. 1,184. Διοδ. Σικ. 1,36.– 3) φραγμός, Ηροδ. 7,30.– 4) ἀποβάθρα, μῶλος, Πολυδ., Ὀν. 9,34. Ηροδ. 8,97. Δημοσθ. 1208.1228.– 5) τύμβος, τάφος, Ηροδ. 1,93. 9,85. Αισχ., Χοηφ. 223. Σοφ., Ἀντ. 1216. Ευριπ., Ἱκ. 54. Πλατ., Νόμ. 958 E. Πλουτ., Νουμ. 22. Αθην. 14,625f. Βλ. ἐπίσης, Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 1.14,3. 4.59,1. 5.59,2. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 2.9,1. 10,2. 14.15,14. Ἰουδ. Πόλ. 3.7,30. 5.5,1. 9,2. 11,2. Διων Κασσ. 66,4. Απп., Λιβ. 125. Μιθρ. 31.78. Δουκ., βυζ. ἱστορ. 15 (σελ. 60,20 Βόννης). 18 (σελ. 85,9). Θεοφ. Συν. 5,94 (σελ. 340,9 Βόννης). Ευσταθ., Opusc. 25,5. P Oxy 729,8: *ἀπεργασίας τοῦ αὐτοῦ χώματος.* IG II 1²(1)244,14. IdD 355,12: *καὶ τοῖς ἐπιμε]λ̣ηταῖς τοῦ χώματος.* 442A89.90. 460I17.– 1645,2: *κατασπάσαντα τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ χώματα περιβαλόντα τῷ λιμένι.* 2626,13. MAMA 8,428 (Ἀφροδισιάδος). SEG 18,1962, ἀριθ. 561,3 (Πόντου). Sammelb. 4.7361,7. 9339. Maier, GriechM 10,14.
χωματίζω, ῥ. = 1) ταυτ. τῷ ἐπιχωματίζω: ἐπισωρεύω χῶμα.– 2) περιβάλλω διὰ προχωμάτων, χαρακωμάτων, ΠΔ(Ο΄), Ἰησ. Ναυ. 11,13. Δουκ., βυζ. ἱστ. 15, 660,21 (Βόννης).
χωματικὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ χῶμα, P Teb. 13,6 (2ου π.Χ. αἰ.): *χωματικὰ ἔργα.* Βλ. καὶ Mitteis, Chr. 385,19 (3ου π.Χ. αἰ.). 388,3 (2ου μ.Χ. αἰ.). PSI 5.488,20 (3ου π.Χ. αἰ.). Sammelb. 5124.– Ἀπαντοῦν καὶ τά: **χωματικόν**, τὸ (ὡς οὐσ.), PSI 4,344. 14,388. P Hib. I.45.23 (3ου π.Χ. αἰ.). Ostr. Bodl. 131 (3ου π.Χ. αἰ.). iii 79 (1ου μ.Χ. αἰ.). P Petr. 3 σελ. 162 (3ου π.Χ. αἰ.). BGU 1198 (1ου π.Χ. αἰ.). P Oxy 288,20), **χωμάτιον**, τὸ (ὑποκ. τοῦ **χῶμα**, PSI 4.403.21 [3ου π.Χ. αἰ.]. Διον. Αλικ. 1,64), **χωματισμὸς** (οὐσ. P Teb. 106,21. P Amh. 2.91.10), **χωματεία**, ἡ (PSI 901 [1ου μ.Χ. αἰ.]).
χωνευτὸς (ἐπίθ.) = 1) ὁ χυτός, ΠΔ(Ο΄), Κριτ. 17,4. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,4: *χωνευτὸν δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλῇ κρίνον ἐφειστήκει.*– 2) ὁ ἐνηρμοσμένος, ὁ κεχωσμένος ἐντὸς ξύλου, τοίχου κλπ., Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 8.3,6. Π.Δ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 7,16: *δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων χωνευτά.*
χωνεύω, ῥ. = τήκω, λειώνω μέταλλον, Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,6: *χαλκὸν χωνεύσαντα καὶ τοῦτον καταχέαντα.*
χώννυμι, ῥ. = ἄλλως χωννύω, χώνω, Διοδ. Σικ. 13,86. Διων Κασσ. 66,4: *χώματά τε πρὸς τὸ τεῖχος ἐχώννυσαν καὶ μηχανήματα προσῆγον.* Απп., Μιθρ. 78. Ευσεβ., Εὐαγγ. Προπ. 9 λε΄ 34,5: *χρυσῶσαί τε τὸν ναὸν ἔσωθεν χωννύντα πλινθία χρυσᾶ πενταπήχη.* Κωδιν., π Κτισμ. 101,16 (Βόννης): *μὴ ὁ κίων χωσθείς.*
χώρα, ἡ = μέρος οἰκίας, διαμέρισμα, ΠΔ(Ο΄), Βασ. Γ΄ 8,5: *καὶ πάντα τὰ θυρώματα, καὶ αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι.* Προκ., πΚτισμ. 2,1.– BCH 6,1882,543,71 (Πειραιῶς): *καὶ ἐπὶ τῶν διερεισμάτων ἐπιθήσει σφηκίσκους ἑπτὰ ἐφ' ἑκάστην τὴν χώραν συμπληρῶν μέχρι τῶν κιόνων.* 28,1904,78,4 (Τράλλεων). Didyma II 26B56: *ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ χώρᾳ [λ]ίθους ὀκτ[ώ].*
χώρημα, τὸ = χῶρος, Μ Ετυμ. 534,50: *τὸ βαθὺ καὶ κοῖλον χώρημα.* Ευσεβ., β.Κ/τίνου 49: *ὑπερῴων τε καὶ καταγείων χωρημάτων.* P Mag. Par. 1.1087,5. Sammelb. 6000 ii 32: *εἰς τὰ πατρῷα ἡμῶν οἰκήματα ἢ καὶ χ[ω]ρήματα.*
χώρισμα, τὸ = τόπος κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἄλλων, διαμέρισμα, Σχολια εἰς Ομ., Ἰλ. Ε, 137: *χώρισμα τῆς αὐλῆς.*
χῶσις, ἡ = 1) ἐπισώρευσις χώματος, ἀνέγερσις προχώματος, χαρακώματος, Θουκ. 2,76. Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 5.41,3. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 7.6,4. IG IX 2,522,26 (Θεσσαλίας): *εἰς τὴν χῶσιν τοῦ θεάτρου.*– 2) ἀπόκλεισις διὰ χώματος, ἐπικάλυψις διὰ χώματος, Θουκ. 3,2: *τὴν χῶσιν καὶ τειχῶν οἰκοδόμησιν καὶ νεῶν ποίησιν.*
χῶσμα, τὸ = τὸ χῶμα, Διοδ. Σικ. 24,3: *τά τε χώσματα καὶ τὰ κλεῖθρα κατεσκεύαζε.*
χωστὸς (ἐπίθ.) = ὁ σχηματισθεὶς διὰ τῆς ἐπισωρεύσεως χώματος, Πολυβ. 4.61,7: *στενὴν καὶ χωστὴν ἔχον πρόσοδον.*

Ψ

ψαλιδοειδής, ἐς = ὁ ἔχων σχῆμα ψαλίδος, ὁ τοξωτὸς ἢ ἁψιδωτός, Φιλ. μηχ. 7.81,35: *τῶν πύργων τὰς διόδους ὡς μεγίστας καὶ ψαλιδοειδεῖς ποιήσομεν.* Γαλ., π. Χρ. μ. 11 (σελ. 667, Helmreich) = Ορειβ. τόμ. 3, σελ. 279,8: *καθάπερ οἰκίας τις ὄροφος, εἰς κοίλης σφαίρας ἐπιφάνειαν περιαγόμενον, οὐκ ἂν ἀλόγως δόξειεν ὠνο-*

μάσθαι καμάριόν τε καὶ ψαλιδοειδές.

ψαλιδόω -ῶ, ῥ. = σχηματίζω ἀψίδα ἢ θόλον, Φιλ., Μαθ. Vett. 109: *τράφηξ ἐψαλιδωμένος.*

ψαλίδωμα, τὸ = ἡ ἄλλως **ψαλὶς** (βλ.λ.), Στραβ. 16.1,5: *συνέχεται δὲ ψαλιδώμασι καμαρωτοῖς ἐπὶ πεττῶν ἱδρυμένοις.* Papers ASA 3,112 (Μ. Ἀσίας): *τὴν στοὰν τῶν κιόνων εἴκοσι πέντε καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἐργαστήρια σὺν τῷ ψαλιδώματι.*

ψαλιδωτὸς (ἐπίθ.) = ἀψιδωτός, θολωτός, τοξοειδής, Διον. Αλικ., Ρωμ. Ἀρχ. 3.68,3: *ἡ δὲ λοιπὴ τῶν ἐλαττόνων πλευρῶν αἴθριος ἀνειμένη ψαλιδωτὰς ἱππαφέσεις ἔχει διὰ μιᾶς ὕσπληγος ἅμα πάσας ἀναγομένας.*

ψαλὶς (καὶ ἐν MAMA 7,435: **ψελίς**), ἡ = τόξον, κυλινδρικὸς θόλος, Ησυχ. λ. *ψαλίς.* Πολυδ., Ὀν. 4,123.7,120. Laurent Lyd. De mensibus 3,33: *ψαλὶς ἔστιν εἶδος οἰκοδομῆς ἡμικυλίνδριον τὸ σχῆμα ἐχούσης.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. καὶ Σοφ., Λάκ. (Ἀπόσπ. 338, Nauck). Πολυδ., Ὀν. 9,49. Πλατ., Νόμ. 947D: *θήκην δ' ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένην εἶναι ψαλίδα προμήκη λίθων ποτίμων καὶ ἀγήρων εἰς δύναμιν, ἔχουσαν κλίνας παρ' ἀλλήλας λιθίνας κειμένας.* Σουιδ. λ. *ψαλίδα.* Αριστοτ. 399b30-32. Φιλ. μηχ. 8,57,33. 80,46. 83,23. Ηρων, Στερ. 2,28. Διοδ. Σικ. 2,9. 20,91. Στραβ. 16.1,5. 17.1,42. Πλουτ., Κλεομ. 21. Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 15.9,6. Ἰουδ. Πόλ. 1.21,7. Γαλ. 2,725: *ψαλίδος οἰκοδομήματος σφαιροειδοῦς.* Ὁ Αυτος, π. Χρ. μ. 8,11. Αριστειδ. 1, σελ. 278,19. Ευαγρ., Ἐκκλ. Ἱστορ. 133, Oxford. Βλ. καὶ Du Cange, εἰς Παυλ. Σιλ., Ἔκφρ. Σοφίας 94 § 38 (Βόννης). Papers ASA 3,112 (Μ. Ἀσίας): *ἀγορανόμους τοὺς ἐπισκευάσαντας τὴν ψαλίδα [κ]αὶ μετάραντας τοὺς κίονας καὶ τὰς βάσεις.* IdD 1839,9. 2055,13. 2056,6/7. 2229,10. 2310,8. CIG II 2736b (Add.). Αυτοθι, III 4608,6. SEG 4,270 (Καρίας). Forsch. Ephes. 2,157, ἀριθ. 33. RA 21,1925,259,40 (Γαλατίας). SEG 2.582,6/7 (Ἰωνίας). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 2624. SEG 2,755,8 (Συρίας). 7.353,9/10 (Εὐρωποῦ). Syria 4,1923,91,5.

ψευδισόδομον, τό. Σύστημα τοιχοδομίας τοῦ ὁποίου αἱ στρώσεις δὲν εἶναι ὅλαι ἰσοϋψεῖς ἀλλὰ μεταξὺ μιᾶς ἢ πλειόνων ὑψηλῶν παρεμβάλλονται χαμηλότεραι, Vitr. 2.8,5-6: *Haec autem duobus generibus struuntur; ex his unum isodomum, alterum pseudisodomum appellatur. Isodomum dicitur, cum omnia coria aequa crassitudine fuerint structa; pseudisodomum, cum impares et inaequales ordines coriorum diriguntur.* Plin. nat. 36,171.

ψευδοδίπτερος, ον = ναὸς ἔχων ἀνὰ δύο σειρὰς κιόνων εἰς τὰς στενὰς πλευράς, εἰς δὲ τὰς μακρὰς ἀφίεται χῶρος κενὸς διὰ δύο κιονοστοιχίας χωρὶς νὰ εἶναι δύο, Vitr. 3.2,6: *Pseudodipteros autem sic conlocatur, ut in fronte et postico sint columnae octonae, in lateribus cum angularibus quinae denae.* 3,8: *Eas autem symmetrias constituit Hermogenes, qui etiam primus exastylon pseudodipteri ... rationem.* 9: *Haec autem ut explicantur in pseudodipteris aedium dispositionibus.* 7, Εἰσαγ. 12: *edidit volumen... Hermogenes de aede Dianae, ionica quae est Magnesia pseudodipteros, et Liberi Patris Teo monopteros.*

ψευδοδίθυρος, ον = ἀπομίμησις θύρας μετὰ δύο θυροφύλλων, P Mich. Zen. 38.33 (3ου π.Χ. αἰ.): *ψευδοδίθυροι θύραι.*

ψευδοθύριον, τὸ = τὸ ἄλλως **ψευδόθυρον** (βλ.λ.), ΠΔ (Ο'), Βὴλ 20.

ψευδοθυρίς, ἡ = τὸ ἄλλως **ψευδόθυρον** (βλ.λ.), ΠΔ(Ο'), Βὴλ. 15.

ψευδόθυρον, τὸ = 1) μυστικὴ θύρα, Cic. Verr. 2,20: *Quemadmodum ad ipsum postea per posticum revertantur.*– 2) ἀπομίμησις θύρας, Αμμ. 14,1.

ψευδοισόδομος (βλ. **ψευδισόδομος**), Vitr. 2.8,6.

ψευδοπερίπτερος, ον = ὁ ναὸς ὁ ἔχων ἐντετοιχισμένους εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν τοίχων ἡμικίονας δίδοντας τὴν ἐντύπωσιν περιστάσεως, Vitr. 4.8,6: *reliqua autem proportionibus et symmetriis isdem conservantes aliud genus figurae nominisque videtur pseudoperipterum procreavisse.*

ψηφίον (δημ. τύπος **ψηφίν**), τὸ = ὑποκ. τοῦ **ψῆφος**, ἡ ἄλλως **ψηφίς**, Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4.1319,6 (Ἀπαμείας). Tchalenko, Vill. ant. SN. 39a,e. Διγ. Ακρ. 7: *ἡ πόρταις ἔν' μὲ τὸ ψηφίν, οἱ τοῖχοι μὲ τὸν τόρνον.*

ψηφιωτὴς (καὶ **ψιφιωτής**), ὁ = ὁ **ψηφωτής**, ἤτοι ὁ ἐκτελῶν τὰ ψηφιδωτά, Didyma II 613.

ψηφοθεσία, ἡ = ἡ κατασκευὴ ψηφιδωτοῦ διὰ ψήφων ἢ ψηφίδων, Türk TAED 4.69 (Σμύρνης, 3ου π.Χ. αἰ.). Bull. III. L. M. Rabinowitz F (1960) σελ. 47 (Καισαρείας).

ψηφοθεσμία, ἡ = ταυτ. τῷ **ψηφοθεσία**, Inscr. gr. et lat. de la Syrie 1.168 (Νικοπόλεως, 2/3ου μ.Χ. αἰ.).

ψηφοθέτης, ὁ (λατ. **tessellarius**) = ὁ κατασκευαστὴς ψηφοθετημάτων ἢ μωσαϊκῶν διὰ **ψήφων** ἢ **ψηφίδων** (βλ.λ.), Ιουστ., Ἀπόσπ. 1584. Βασιλ. 1,398D καὶ 3,289C.

ψηφοθετέω -ῶ, ῥ. = κατασκευάζω τι διὰ ψηφοθετήματος, BCH 28,1904,45 (Διὸς Παναμάρου): *ψηφοθετήσαντες τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ προνάου τῆς Ἥρας τὰ ἐδάφη.* Βλ. καὶ JRS 18,171.

ψηφολογέω -ῶ, ῥ. = ψηφοθετῶ, ΠΔ(Ο'), Τωβ. 13,17. IG XI 2,165,42 (Δήλου): *καὶ τὸ ἔδαφος ψηφολο[γῆσαι.* IdD 2288,2/3: *Μίδας Ζήνωνος Ἡράκλειος ἐψηφολόγησεν.* M. Lhehab, Mosaïques du Liban σελ. 104A3/4. Thalenko, Vill. ant. SN. 39.

ψηφολόγημα, τὸ (λατ. **tessellate**) = τὸ διὰ ψηφίδων ἐστρωμένον ἔδαφος, ψηφιδωτόν, μωσαϊκόν, Λυδ. 259, 9. IdD 2426,3. 2310,6.

ψηφολογητός, ὸν = ψηφιδωτός, μωσαϊκός, ΜΕτυμ. λ. *κραταίπεδον· λιθόστρωτον ἔδαφος ἢ ψηφολογητόν, τὸ ἀντίτυπον,* Gloss. λ.

ψῆφος, ἡ (λατ. **tessella**). Ἐν πληθ.: πολύχρωμα τεμάχια λίθου, ὑάλου, χρυσοῦ κλπ., δι' ὧν κατασκευάζονται τὰ ψηφιδωτά, Ιουστ., Ἀπόσπ. 1584. Θεοφ. Συν. 3,44 (σελ. 147,10 Βόννης): *καὶ τοὺς τρικλίνους ...τοῖς χρυσοειδέσι ψήφοις ἐκόσμησε.* Δαν. Εφεσ. 529.

ψηφόω -ῶ, ῥ. = ἀσκῶ τὴν τέχνην τοῦ ψηφωτοῦ, ἤτοι τοποθετῶ δι' ἐνθέσεως ψήφους ἢ ψηφίδας, Byzantion 4,1927,713 (Λέσβου): *ἐψήφωσεν τὸ θυσιαστήριον.* 714,4: *ἐψήφωσα τὸ διάχωρον.* Syria 6,1925,360 (ἀριθ. 41). Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1318,1/2 (Ἀπαμείας). Αυτοθι, 1321,3. Antioch O-O 2, σελ. 18. Chehab, Mosaïques du Liban 103 = REG 74,1961, σελ. 249 (ἀριθ. 783): *τὴν σταυὰν ἐψήφωσαν.*– Σελ. 105 (ἀριθ. 10,3/4) καὶ 106.177. Tchalenko, Vill. ant. SN 39b,f.

ψήφωσις, ἡ = ἡ διὰ ψηφίδων κόσμησις μωσαϊκοῦ, ἡ ἄλλως ψηφολογία, τὸ ψηφολόγημα, Inscr. gr. et lat. de la Syrie 4,1320,5 (Ἀπαμείας). 3,1,770,4 (Ἀντιοχείας). Renan, Mission de Phenicie, σελ. 613. Syria 1,1920,302,2 (Σιδῶνος). Chehab, ἔ.ἀ. σελ. 100. Delougaz-Haines, byzCh at Kh.- Al–K σελ. 53: *ἐγένετο ἡ ψίφωσις τοῦ μεσαύλου καὶ τοῦ διακονικοῦ.*– ByzZ 4,1895,142. 5,1896,160. RB 1895,75,10 (Παλαιστίνης): *ἡ βασιλικὴ μετὰ καὶ τῆς πλακώσεως καὶ τῆς ψηφώσεως καὶ τῶν βαθμῶν.* Βλ. καὶ ByzZ 1934,224.225. Tchalenko, ἔ.ἀ. 39 c,d.

ψηφωτὸς (ἐπίθ.) = ὁ ἐστρωμένος ἢ κεκοσμημένος διὰ ψήφων. Ὡς οὐσ. (**ψηφωτόν**, τὸ) = ἔδαφος ψηφιδω-

τόν, Keil-Premerstein, B üRL 3,117,13 (Λυδίας): *Ἀλεξανδρεινὰ ψηφωτὰ δεκαεννέα.*

ψιλοκέραμος ἢ **ψιλοκέραμον** = πιθανῶς ἀγνώστου χρήσεως λεπτὴ κέραμος, IdD 366A33: *Σατύρῳ ἐργολαβήσαντι κεραμῶσαι τῆς στοᾶς τῆς πρὸς τῷ Ποσ[ι]δείῳ μεταστύλια ἓξ ψιλοκεράμῳ ΔΔΔΔ.* Βλ. καὶ 462A19.

ψιλὸς (ἐνν. τόπος) = τὸ οἰκόπεδον, ὁ ἄκτιστος χῶρος, P Oxy 274,2: *καὶ ἐπὶ τοῦ α(ὐτοῦ) ἀμφόδου ἑτέραν οἰκίαν καὶ αὐλή(ν) ἃ ἦν τὸ πρὶν ψιλὸς τόπος.* Διὰ τὴν λέξιν βλ. Ξεν., Κυν. 4,6.

ψιμύθιον, τὸ = ἐπίχρισμα ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, ἰδίως πωρίνων, IG XI 2,165,25 (Δήλου): *ψιμυθίου εἰς τὴν ὀροφὴν καὶ εἰς τοὺς κίονας.* Βλ. καὶ Vallois, archit. hhD σελ. 34, σημ. 3. Ορλανδον, ὑλικὰ 2, σελ. 66.

Ω

ᾠδεῖον, τὸ = δημόσιον οἰκοδόμημα, παρεμφερὲς πρὸς τὸ θέατρον, ὅπερ ἐχρησίμευε διὰ τὰς μουσικὰς ἰδίᾳ ἐκτελέσεις, Ησυχ. λ. *ᾠδεῖον· τόπος, ἐν ᾧ πρὶν τὸ θέατρον κατασκευασθῆναι οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ οἱ κιθαρωδοὶ ἠγωνίζοντο.* Etym. Gud. 576,52: *ᾠδεῖον· τὸ μουσεῖον, τὸ δει διφθόγγῳ, ἐν ᾧ ᾄδουσι καὶ ψάλλουσι τὰς ᾠδάς.* Σχολια εἰς Αριστοφ., Σφ. 1108. Θεοφρ., Χαρ. 3,2. Vitr. 5,9. Διοδ. Σικ. 1,48. Πλουτ., Ἠθ. 42A. Περικλ. 13. Αριστειδ. τόμ. 1, σελ. 535. Παυσ. 1.8,6. Πολυδ., Ὀν. 8,33. Αθην. 8,336D. TAM 2(2)417,11 (Λυκίας): *ᾠδείῳ μεγάλην ἀμφιβαλὼν ὀροφήν.* CIG III 4617 (Παλαιστίνης): *εἰς τὸ κτίσμα το[ῦ θ]εα[τ]ρ[ο]ειδοῦς ᾠδείου.* 3073,7 (Λεβαδείας). Βλ. καὶ Fabricius, archit. σελ. 32 κέ. σημ. 4. Herwerden, LexGr. s. et D. λ. [921].

ὠδὸς = δωρ. τύπος τοῦ **οὐδὸς** (βλ.λ.), Ησυχ. λ. *ὠδόν· οὐδόν.*

ὠλένη, ἡ = 1) ἐν πληθ.: πλέγματα ἐκ καλάμων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτοποθετεῖτο ἡ **δόρωσις** (βλ.λ.– πρβλ. λ. **καλαμὶς** καὶ **κάλαμος**), Bekker, AG 269,25 κέ. ΜΕτυμ. λ. *καλαμίδας: τὰς νῦν λεγομένας ὠλένας.*– 2) τὸ ἄλλως **βωμόσπειρον** (βλ.λ.), Ησυχ. λ. *στεφάναι αἱ τῶν βωμῶν ὠλέναι.*– 3) ἀγνώστου σημασίας ἡ λέξις, JÖAI 26 Beibl. σελ. 54,34 (Ἐφέσου): *στοῶν τὰς ὠλένας.*

ὡμαλία, ἡ. Τὸ ὀρθὸν **ὁμαλία** = ὁμαλότης, P Petr. 3, σελ. 125 (3ου π.Χ. αἰ.)7: *συντελέσει διάχωμα μῆκος ἐφ' ὡμαλίαν ε̄ πλάτος κάτω ξ ἄνω μ, ὥστ' εἶναι ἐφ' ὡμαλίαν ν.* IG II 2²(1)1673,8 (Ἐλευσῖνος): *ἐφ' ὡμαλίαν.* VII

ὠμία, ἡ = ἡ πλευρὰ ἢ γωνία οἰκοδομήματος, ΠΔ(Ο'), Βασ. Γ' 6,8: *καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν.* 7,17: *ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις.* P Teb. 828,9 (2ου π.Χ. αἰ.) P Vat II² V 16 (2ου μ.Χ. αἰ.).

ὠμόπλινθος, ἡ = ἡ μὴ καμινευθεῖσα πλίνθος, ἡ ἄλλως ὠμή, Pap. Klein. Form. 1092. P Lond. 5.1708,91. Sammelb. 5270,15.30.

ὠμὸς (ἐπίθ.) = ὁ μὴ ὀπτηθείς, Σου(ι)δ. λ. *πλίνθος.* Αριστοτ. 380b8. 743a9. Διοδ. Σικ. 2,8: *καθ' ὃν* (περίβολον) *ἐν ὠμαῖς ἔτι ταῖς πλίνθοις διετετύπωτο θηρία παντοδαπά.* Παυσ. 2.27,6. 5.5,6: *πλίνθου δὲ καὶ τοῦτο* (τὸ ἱερὸν) *ἐπεποίητο ὠμῆς.*

ᾠόν, τὸ = κόσμημα σχήματος ᾠοῦ τῶν κιονοκράνων, Ιωσηπ., Ἰουδ. Ἀρχ. 12.2,9: *τὰ δ' ἐκ πλαγίου τῆς στεφάνης καὶ πρὸς ὄψιν ἀνατείνοντα ᾠῶν.* Αυτοθι: *ὑπὸ δὲ τὴν τῶν ᾠῶν διατύπωσιν στέφανον περιήγαγον οἱ τεχνῖται παντοίου καρποῦ φύσιν ἐντετορνευμένον.* Αυτοθι: *ὑπὸ δὲ τὸν στέφανον ὁμοίως ἡ τῶν ᾠῶν διάθεσις πεποίητο.*

ῷον, τὸ = τὸ ὑπερῷον, Ευσταθ., Ἰλ. 1054,3. Comm. 503. Ὁ Αυτος, 1420,50. Κλεαρχ., παρ' Αθην. 2,57e: *καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα ᾦα.*

Η ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ
ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ
ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΑΥΛΟΥ
ΛΕΞΙΚΟΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ
ΑΡΙΘ. 94 ΤΗΣ *ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ*
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΓΙΝΕ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2006
ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΑΠΟ ΤΙΣ «ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΕΥΑΓ. ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ.»
ΛΕΟΝΤΕΙΟΥ 9 ΑΘΗΝΑ

ISSN 1105-7785
ISBN 960-8145-54-6